BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
21 G
9

M

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

40'1.12.
40
8
12

14. 21. G. 9

AVREÆ

DECISIONES SERAPHINI OLIVARII RAZZALII

Sacræ Rotæ Decani, poſtea Patriarchæ Alexandrini, ac deniq; S. R. E. tit. S. Saluatoris in Lauro Cardinalis celeberrimi.

Ex originalibus eiuſdem Authoris ſummo ſtudio, ac diligentia deprompta, Adiectis Summarijs, ac Indice locupletiſſimo, vnà cum multis additionibus ex ipſarum cauſarum patrocinijs deſumptis.

INGENIO AC LABORE

LAVRENTII VITALIS BONONIEN. I. V. D. Eius intimi familiaris.

Nunc primò communi omnium voto in lucem æditæ.

Pars Secunda.

CVM PRIVILEGIIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMÆ Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ. MDCXIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

SERAPHINVS OLIVARIVS RAZZALIVS S.R.E. CARD. ANN. ÆTAT. LXXVI. MENS. VI.

DECISIONVM R. P. D. SERAPHINI OLIVARII RAZZALII S. P. A. CAVSARVM AVDITORIS.

Pars Secunda.

GERVNDEN. PRAECENTORIAE.

Die Mercurij 4. Nouembris. 1592.

SVMMARIVM.

1 *Bullæ cõfidẽtiarũ Piorũ Quarti, & Quinti locum habent, quando quis acceptato beneficio illud retrocedit in fauorem reſignãtis reſeruata ſibi penſione, vel regreſſu, etiam quòd eadem die hæc geſta non fuerint; dummodo intra modicum temporis ſpatiũ, quod per bullã Pij V. declaratur intelligi duorum vel triũ menſiũ.*

2 *De natura legis eſt futuris formam dare, non autem præteritis negotijs.*

3 *Lex ſuperueniens comprehẽdit etiam actus præteritos, qui poſtea effectũ ſuũ ſortiũtur.*

4 *Bullæ ſuper confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidentialibus, & comprehendunt etiam illos, qui tollerabantur, cum eſſent illiciti. & nu. 6.*

5 *Omnis lex recipit interpretationem à conſuetudine.*

DECISIO MI.

[margin: quam hac decisione cõferunt aliq̃ in hac eadem cauſa prius facta coram bon. mem. Olpho, præterito p. Decẽbris anni pręg.]

1 DOMINI dixerunt † bullas confidentiarum habere locum in caſu iſto, non obſtantibus ijs, quæ deducuntur; nam quantum ad bullã fe. re. Pij Quarti, illa eſt clara contra eos, qui acceptatis beneficijs illa retrocedunt in fauorem reſignantium, reſeruata ſibi penſione vel regreſſu, quæ omnia vult caſſa & extincta eſſe, & in hac parte loquitur de præteritis vſque *ad §. & inſuper.* & applicatur optimè caſui iſto, in quo fuit reſeruatus regreſſus reſignatario vigore retroceſſionis factæ ad fauorem reſignantis intra modicum tempus, litteris non expeditis, ſed & clarior eſt bulla fe. re. Pij Quinti, qui *in §. quare nos.* ſtatuit eo ipſo confidentiam cenſeri, ſi quis beneficium ex reſignatione cũ circuitu retroceſſionis reſeruato regreſſu vel acceſſu, etiam ſola dimittentis intentione receperit: quæ verba apertè decidunt hunc caſum, in quo Ioannes ceſſit Guilielmo, qui poſtea retroceſſit Ioanni, reſeruato ſibi regreſſu, etiam quòd eadem die hæc geſta non fuerint, dummodo intra modicum temporis ſpatium, quod bulla intelligit duorum aut trium mẽſium; & hæc Conſtitutio nõ ſolum comprehendit ceſſiones faciendas & regreſſus reſeruandos in futurum, ſed etiam factas, & regreſſus reſeruatos, quia *in §. ſed ne quiſquam.* priuat etiam eos, qui receperunt huiuſmodi beneficia, regreſſus, & penſiones, intercedente hoc confidentiæ vitio; niſi ſtatim ad ſe reuerſi reſipiſcant, & celeri dimiſſione ſibi proſpexerint: quæ verba neceſſario debent intelligi ante bullam, quia in poſtea reſeruatis non habet locum reſipiſcentia, & celeris dimiſſio: & tanto magis hæc in caſu iſto procedunt, in quo verſamur in regreſſu, qui ſortitus eſt effectum
2 poſt bullas, quo caſu † licèt aliàs de natura legis ſit futuris dare formam non autem præteritis negocijs, *l. leges. C. de legib.*
3 *c. fin. de cõſtitut.* † nihilominus lex ſuperueniens comprehẽdit etiam actus præteritos, qui poſtea ſortiuntur effectum ſuum, *Felin. in c. fin. n. 11. de Conſtitut. poſt gloſ. in Clem. 2. in verb. impoſterum. de ætat. & qual. & ita loquitur deciſio in cauſa Legionẽſi Canonicatus corã bo. me. Oradino aliàs allegata.*
4 Non obſtat, quòd † bullæ loquantur de illis regreſſibus, qui de iure communi, & ex conſuetudine erant, & habebantur pro confidentialibus; non autem de iſtis, qui

erant tollerati, *vt in deciſ. Puteſ. 52. lib. 2. Peregrin. 39. & 95. lib. 2.* † cum omnis
5 lex recipiat interpretationẽ à conſuetudine *Bal. conſ. 407. n. 14. lib. 2. cũ alijs allegatis* [a]. quia cum *Puteus & Peregrinus* fateantur ſimiles reſignationes de iure eſſe nullas & ſimoniacas, *vt etiam probatur in varijs deciſionibus, Creſcent. 93. Mohedan. 224. Paleott. 150. & ex c. cum pridem. & c. pactiones. de pact.* cum iſti actus ſint reciproci, *Sarnen. in reg. de triennal. q. 12. nu. 13.*
6 neceſſe eſt fateri, † has conſtitutiones, quæ emanarunt ad tollendos abuſus, comprehendere hos caſus tollerãtiæ rei per ſe illicitæ; & hoc colligitur ex conſtitutione Pij Quinti, quę loquitur de hoc confidentiæ crimine commiſſo per huiuſmodi illicitos circuitus. Nec obſtant verba prohemij, quia referunt tantum illas cauſas, quæ dederunt occaſionem legis condendæ, non autem reſtringunt diſpoſitionem, cuius ratio comprehendit omnes illicitas confidentias. Non obſtat quòd Conſtitutio præfata Pij Quinti *in §. ſed ne quiſquam.* non loquatur expreſsè de regreſſibus; quia ſufficit; quòd de illis relatiuè intellexerit per illa verba, beneficia penſiones, aliasve res, & ibi comprehendantur tam præteritæ reſignationes quam futuræ, cum priuet in præteritis, & inhabilitet ad futuras. Neque obſtat vltimo, quod Conſtitutio Pij Quarti videatur reſtricta ad Cardinales, Epiſcopos, & Clericos Cameræ Apoſtolicæ, quia abſurda eſſet hæc interpretatio, & in omnem euentũ bulla Pij Quinti tollit omnem ambiguitatẽ. Et ita concluſum.

a & per Illuſtriſſ. Cardin. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 6. tit. 7. in fin. Io. Nicol. in repet. l. generaliter. n. 80. C. de ſecund. nuptijs. Gabr. in comm. concl. tit. de cõ necud. concl. 1. nu. 41.

Tudertina Bonorum.

Die Mercurij 2. Decembris 1592.

DECISIO MII.

Domini dixerunt ſtandum eſſe in deciſis *, non obſtantibus deductis pro parte Bentiuenghæ; nam quantum ad inſtrumentum locationis bonorum maternorum, illud non eſt in formæ probanti, & prædium Turris del Riccio eſt de bonis comprehẽſis in donatione, & in cataſtis Ciuitatis reperitur deſcriptum inter bona Ioannis Pauli, non autem inter bona eius vxoris. Quantum ad cenſum allegatum non conſtat illas pecunias fuiſſe expoſitas in ſolutionem æris alieni ipſius Ioannis Pauli. Quantum ad apochas, illæ ſunt ſcriptæ manu vnius ex aduerſarijs, & etiam non releuant, nam etiam quòd aliquæ ſolutiones fuiſſent factæ ex proprijs bonis ipſorum filiorum, de quo tamen non cõſtat, hæc tamen ſunt compenſanda cum fructibus in vita patris donantis perceptis. Nec facit, quòd fructus non ſufficerent pro extinguendis debitis, cum ex illis eſſet alẽdus Io. Paulus cum ſua familia, quia hoc non probatur à Bentiuengha; Vnde remanet inconcuſſum fundamentum Michelinæ ſuper inſtrumento donationis continentis maiorem partem bonorum paternorum. Quantum verò ad relaxationem ſequeſtri, Domini dixerunt non eſſe relaxandum, non quidem ad fauorem Bentiuenghæ, cum appareat de non iure ipſius, neque etiam ad fauorem Michelinæ, quia indiget tertia ſententia. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 5 Iunij proxime præteriti.

Tarraconen. Villæ de Reus.

Die Veneris 4. Decembris 1592.

SVMMARIVM.

1 *Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria auctoritate non cenſetur ab ea velle recedere, ſi vrbanius agendo adeat iudicem pro aſſiſtentia.*

2 *Per inhibitionẽ iuxta formam commiſſionis habentis clauſulam, ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, non prohibetur capi poſſeſſio etiam propria auctoritate.*

3 *Exequutor litterarum Apoſtolicarum in litteris deputatus non attentat.*

4 *Inhibitio non cauſat attentata circa ea, in quibus non eſt lis.*

5 *Conſenſus partis excludit attentata.*

6 *Per ratificationem partis excluduntur attentata.*

DECISIO MIII.

Fvit per Dominos concluſum, poſſeſſionem captam per D. Archiepiſcopum
1 non fuiſſe attentatam; quia † Archiepiſcopus habebat facultatem illam capiendi propria auctoritate ſibi conceſſam in Breui confirmationis: Vnde licèt vrbanius agendo fuerit aditus iudex pro aſſiſtentia; non tamen hoc facit, quin voluerit vti facultate ſibi competente, *Pariſ. conſ. vlt. lib. 4. Achill. deciſ. vlt. de attentat. per doct. Bart. in l. 2. in 2. lectur. nu. 26. C. de pignor. Ruin. conſ. 252. nu. 10. lib. 4. Socin. conſ. 82. nu. 8. lib. 5. Dec. in l. vlt. nu. 5. C. de pact. Zuccard. in l. 1. nu. 49. eod. tit.* & Vniuerſitas non poſſidebat: Vnde ceſſat doctrina allegata in contrarium *Bart. in l. creditores. C. de pignor.* Neque obſtat in-
2 hibitio Rotalis, † cum data fuerit iuxta formam commiſſionis, quæ habet clauſulam, ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, *Pute. deciſ. 323. lib. 3. cum alijs allegatis per modernos Peruſin. de attentat. poſt inhibitionem in 13. limitat.* Nec obſtat, quòd hæc clauſula ſit reſtricta, itaut non impediat exequutores Apoſtolicos; quia non ideo cenſetur ablata facultas capiendi propria auctoritate, cum exequutio litterarum Apoſtolicarum ſit ſimpliciter reſeruata: vltra quòd poſſeſſio iſta poteſt ſuſtineri tanquam data ab exequutoribus Apoſtolicis, quia † à Reuerendiſſ.
3

Do-

Domino Amerino exequutore deputato in
litteris fuit expeditus proceſſus fulminatus
directus omnibus & ſingulis, qui fuit præ-
ſentatus Ioanni Sabbater Officiali Regio,
ad quem Vniuerſitas habuerat recurſum,
& illius vigore potuit procedere vti merus
exequutor, *ad notat. in c. fin. de præſumpt.*
& ſic ceſſat, quod dicitur inferiores citra
vitium attentatorum non potuiſſe ſe in hu-
iuſmodi exequutione intromittere, ex quo
Papa dans ſpeciales exequutores videtur
hanc exequtionem ad ſe auocaſſe, *iuxta
c. vt noſtrum. de appellation. Rot. 5. de ap-
pellation. in nou. Felin. d. c. fin. nu. 38.*
cùm auctoritate ipſius totum hoc, quod ge-
4 ſtum fuit, innitatur. † Facit præterea, quod
Cómiſſio cuius vigore emanauit inhibitio,
reſtricta eſt ad venationes, paſcua, aquæ
ductus, piſcationes, ius lignandi, & mi-
nerias, quarum rerum poſſeſſio non fuit ca-
pta, ſed ſolum Villæ & rerum, quæ ratio-
ne iuriſdictionis ad Villam ſpectabant, &
quæ non erant in lite, *Aegid. deciſ. 528. cum
alijs per Modern. vbi ſupra limitat. 5.* Adeſt
etiam conſenſus ipſius Communitatis, quæ
permiſit Archiepiſcopum capere poſſeſſio-
5 nem, † qui conſenſus excludit attentata,
*Creſcent. deciſ. 17. Modern. de attentat.
lit. penden. limitat. 16.* Neque facit, quòd
proteſtata fuerit, quia proteſtatio reſpicit
venationes, paſcua, & alia ſupradicta,
quorum tradita non fuit poſſeſſio. Poſtre-
6 mo † ſibi præiudicauit Communitas, qua-
tenus poſſeſſio eſſet attentata, prout non
eſt, cum acceptauerit compoſitionem, cum
clauſula, dummodo fuerit paritũ per Vni-
uerſitatem, & particulares, litteris Apo-
ſtolicis iuxta earum tenorem, & non aliàs,
aliter, nec alio modo; hoc enim pacto vi-
detur poſſeſſionem captam ratificaſſe. Et
ita concluſum.

Maceraten. Ceſſionis.
Die Mercurij 9. Decembris 1592.

SVMMARIVM.

1 *Læſio eſt probanda.*
2 *Ceſſio hæreditatis per minorem adita etiam
cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſ-
ſe non læſiua.*
3 *Per ceſſionem hæreditatis defuncti decocti
conſulitur honori, & animæ defuncti,
ex quo omnia debita ſoluuntur, etiam
quòd excedant vires hæreditatis, & hæ-
redes à moleſtijs litium, & diſcuſſioni-
bus liberantur.*
4 *Decretum iudicis in contractu minoris in-
terpoſitum ab eo, qui erat ſolitus interpo-
nere, ſuſtinetur, etiam ſi ipſe procedat,
vti delegatus.*
5 *Tutor teſtamentarius non indiget iudicis
confirmatione, & geſta per eum ante
confectum inuentarium, & alia ſolem-
nia tenent, licèt poſſit vti ſuſpectus
remoueri.*
6 *Mater tutrix teſtamẽtaria non habet ne-
ceſſe renunciare ſecundis nuptijs.*
7 *Nõ prohibetur tutor præſtare auctoritatem
in eo, quod concernit ſuum intereſſe,
non tamen principaliter, ſed in conſe-
quentiam.*
8 *Statuta ciuitatis immediate ſedi Apoſtolicæ
ſubiectæ facta non valent, niſi de licen-
tia Papæ.*
9 *Statuta à Papa confirmata, cum clauſula,
quatenus in vſu, non præſumuntur vſu
recepta, niſi probetur.*

DECISIO MIV.

FVit reſolutum ceſſionem fuiſſe validam,
non obſtantibus ijs, quæ in contrariũ
deducuntur, quæ ad tria potiſſimum capi-
ta reducuntur, nempe læſionis, defectus
1 cauſæ, & defectus ſolemnitatum. † Quan-
tum ad læſionem, ea hactenus probata non
eſt, quod tamen neceſſarium eſſet, *l. nam
& poſtea. §. ſi minor. de iureiur.* immo adeſt
ex hactenus per Rotam degustatis aliqua
præſumptio in contrarium ex relationibus
calculatorum. Neque obſtat, quod dici-
2 tur, † non poſſe conſiderari aliquam vtili-
tatem pupillorum, qui erant hæredes cum
beneficio legis & inuentarij, & non pote-
rant ſentire aliquod incommodum ex adi-
tione, etiam quòd hæreditas non eſſet ſol-
uendo, *iuxta l. fin. C. de iur. delib. §. ſanci-
mus. & §. ſi verò. Auth. de hæred. & Falcid.*
3 † quia per huiuſmodi ceſſionem conſultum
fuit animæ & honori defuncti, cum hoc pa-
cto ſit proſpectum, vt omnia debita ſol-
uantur, etiam quòd excederent vires hæ-
reditarias, & liberati ſint hæredes mole-
ſtijs litium, & diſcuſſionum, quæ ſolent
fieri & euenire in iſtis caſibus. Quantum
ad defectum cauſæ, etiam non probatur,
immo de contrario conſtat, cum adeſſent
multi creditores, & pro maxima ſumma
& quantitate, & etiam quantum ex bilan-
cio colligi poteſt in præſentia, vltra vires
hæreditarias, qui poterant cogere pupillos,
vt ad bonorum alienationem deueniretur,
*iuxta textum in l. magis puto. de reb. eo-
rum. & in l. ob æs alienum. C. de præd. min.*
Nec obſtat, quòd poſſent haberi dilatio-
nes ab aliquibus eorum, quia hoc erat in-
certum, & plures non dediſſent dilationes,
niſi cum valida aſſecuratione, quæ haberi
alio modo per pupillos non poterat, quo-
rum hæreditas iam erat detecta maximo
ære alieno grauata, & quòd debita excede-
bant credita in vndecim millibus florenis.
Quantum ad ſolemnitates, cenſuerunt
quoque Domini nullum adeſſe defectum; nã
in hac ceſſione interuenerũt ea, quæ de iure
tam communi quàm municipali requirun-
tur, etenim facta fuit cum auctoritate iu-

dictis adhibita cauſæ cognitione per aliquot
dies ante, & adhibita informatione per de
putatos à Iudice, prout in narratione ipſius
ceſſionis. Adeſt etiam conſenſus conſan-
guineorum, tam ex latere patris quàm
matris, prout requiritur à ſtatuto, factaq.
fuit per perſonas legitimas, nempe per
fratrem maiorem, & matrem tutricem te-
ſtamentariam. Neque obſtat, quod matri
non fuiſſet decreta adminiſtratio per Iudi-
cem; quia dupliciter reſpondetur; Primo,
4 quòd conſtat de contrario, † cum adfuerit
decretum Vicepoteſtatis, qui licèt per diem
ante oſtendatur fuiſſe deputatus ad vnicum
actum tantum; non tamen ex hoc ſequitur,
quod in defectum Poteſtatis, ipſe non ha-
buerit generalem facultatem in alijs cauſis,
pro vt atteſtantur practici curiæ Macera: ē-
ſis, qui dicunt eum ſolitum facere ſimiles
actus, ita quòd locum hic habebit *diſpoſitio
l. Barbarius ff. de off. Prætor.* quæ procedit
etiam in delegato, *vt de communi teſtatur
Vantius tit. quib. mod. ſenten. null. deſem.
& repar. poſſ. n. 46.* Secundo reſpondetur,
quòd dato pro vero, quòd matri tutrici te-
ſtamentariæ ſit decernenda adminiſtratio,
5 quod tamen in iure controuerſum eſt, † cum
confirmatione non egeat, *vt per Bart. in
Auth. matri & auia. nu. 17. C. quand.
mul. tutel. off. Capic. deciſ. 50.* tamen inte-
rim geſta per eam ante confectum inuenta-
rium, & impleta ſolemnia tenent, licèt
poſſit vti ſuſpecta remoueri, *Bart. in l. tu-
tor qui repertorium. nu. 2. de admin. tut.
& in d. Auth. matri & auia. nu. 17. Fab.
deciſ. 18. lib. 2. Chiſſanen. deciſ. 197. Capic.
ubi ſupr. cum alijs allegatis* a. Neque eſt
verum, quod iſta procedant in geſtis poſt
adminiſtrationem, quia iſta limitatio non
eſt vera, cum ſupradicta concluſio proce-
dat etiam ante confectum inuentarium, vt
per Doctores allegatos; & tamen admini-
ſtratio non decernitur, niſi illo confecto,
*vt poſt Bart. & alios dictum fuit in cauſa
Firmana de Mõtanis corã bo. me. Bubalo* a.
6 Non obſtat, quod † mater non renuncia-
uerit ſecundis nuptijs, quia hoc non requi-
ritur in matre tutrice teſtamentaria, *Alber.
& Bald. in d. Auth. matri & auia. Pute.
deciſ. 427. lib. 2.* quod maximè dicendum
eſt hic, vbi adeſt generalis renunciatio,
7 *Capic. d. deciſ. 50.* Non obſtat, quòd † ma-
ter tutrix auctorizauerit hanc ceſſionem ad
propriam vtilitatem & commodum ob re-
ſtitutionem dotis, quia huiuſmodi intereſ-
ſe venit in conſequentiam, & non attendi-
tur, *Pute. deciſ. 31. lib. 3.* Vltimo non
obſtat, quod deducitur de ſtatutis, quia
ex facto tollitur obiectum, ſed etiam dici
8 poteſt, quòd † cum ſint ſtatuta Ciuitatis
immediatè ſubiectæ Sedi Apoſtolicæ non
valent, niſi de licentia Papæ, *vt per Bald.
& Carcialup. in l. omnes populi. de iuſt. &*
*iur. & fuit deciſum per Rotam in vna Mõ-
tis Faliſci* b *de anno 1584. coram bon. me.
9 Cantuccio.* Vnde † cum poſtea fuerint cõ-
firmata à fe. re. Gregorio XIII. cum
clauſula, quatenus in vſu, tali caſu non
præſumitur vſu receptum, niſi probetur,
*vt fuit reſolutum in vna Leodien. Canonica-
tus 16. Nouembris 1571.* c Et ex his con-
cluſum pro ceſſionis validitate.

a Dec. in c. ex parte. de appell. Pute. dec. 191. lib. 1. & 420. lib. 2. Ploc. conſ. 81. n. 3 poſt Cam. & alios quos citat.

a Sub die Veneris 16. Decẽbris 1583. & Mercurij 8. Febr. 1584.

b In vna Mõtisfaliſci hæreditatis 19. Martij 1584.

c Coram Illuſtriſſ. Card. Lancellotto in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 56. par. 1. falsò adſcripta Domino Cot ta.

Romana Cenſus.

Die Lunæ 14. Decembris 1592.

SVMMARIVM.

1 *Subbaſtatio non requiritur in adiudicatio-
ne rei, quæ eſt minoris valoris, quam
debitum.*
2 *Reus in exceptione cenſetur actor.*
3 *Sententia, quæ non iuſtificatur ex actis,
cenſetur notoriè iniuſta.*
4 *Rota non admittit onus transferendi pro-
bationem in aduerſarium.*

DECISIO MV.

Domini cenſuerunt onus probandi
valorem Caſtri incumbere Illuſtriſſ.
D. Federico, quia Domini Syluerij habent
intentionem fundatam ſuper nullitate
alienationis, ex eo quòd ſubhaſtatio non
præceſſit, *l. ordo. & ibi Salicet. C. de exequut.
rei iud. cum alijs in deciſione aliàs facta al-
legatis* a. Vnde ſi deducitur ex aduerſo li-
1 mitatio, † vt prædicta concluſio non pro-
cedat, ſi res data in ſolutum ſit minoris va-
loris, quàm debitum, *iuxta notat. per Ca-
ſtr. in l. à Diuo Pio. §. ſi pignora. de re iu-
dic. Pute. deciſ. 252. lib. 2.* probandum eſt
2 valorem Caſtri nõ excedere debitum, † reus
enim in exceptione cenſetur actor, *l. in ex-
ceptionibus. de probation.* & poſtquam actor
probauit intentionem ſuam, debet ipſe
probare ſuam exceptionem, *Aym. conſ.
3 226. nu. 8.* † Neque obſtant ſententiæ, quia
eo ipſo quod ex actis non conſtat de ali-
qua ſubhaſtatione, nec de valore Caſtri,
redduntur notoriè iniuſtæ, *iuxta opinionem
Franchi in c. dilecto. q. 55. de appellat. Fe-
lin. in c. inter cæteras. col. fin. de re iudic.
quam ſeruat Rota, vt per Pute. deciſ. 401.
in cauſa Toletana. lib. 1.* & maximè quia
in ſententijs adiudicatio ſit Thadeo & Ale-
xandro pro ſummis & quantitatibus eis
debitis, & pro concurrenti quantitate, quæ
verba important, vt pro iuſta æſtimatione,
non autem in ſolutum pro toto credito fa-
cta cenſeatur, vt capiatur ea interpretatio,
quam de iure capere debemus. Nec obſtãt
præſumptiones in contrariũ deductæ, quia
aut Dominus Federicus illis vtitur ad pro-
bandum valorem non excedere creditum,
& nunc de hac re non agitur, ſed erit par-
4 ticulariter videndum, an ſufficiant, † aut
ijs vtitur ad transferendum onus probãdi
in

a Sub die Veneris 24. Aprilis proxime præteriti.

in aduerſarium, & hoc genus translationis Rota non admittit: Vltra quòd adſunt nōnullæ coniecturæ, quæ ex varijs venditionibus deducuntur per informantes in facto.

Vrbeuetana Cenſus.

Die Veneris 18. Decembris 1592.

S V M M A R I V M.

1 *Pactum, per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitrium emptoris eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, & eſt contra ſubſtantiam cenſus, vt nu. 4. & fructus exacti cedunt in ipſius extinctionem, vt nu. 6. & 8.*

2 *Ad acquiſitionem fructuum cenſus ſufficit malam fidem abeſſe, limit. vt n. 8. & 9.*

3 *Mulier propter ignorantiam iuris excuſatur etiã ad effectum acquirẽdi fructus.*

4 *Pactum contra ſubſtantiam contractus appoſitum in materia vſuraria facit, quòd contractus dicatur eſſe mutui.*

5 *In mutuo omne, quod præter ſortem exigitur, ſub vſuram cadit.*

6 *Fœmina non excuſatur ob ſexum, ſi fecerit contractum prohibitum & vſurariũ ad effectum percipiendi fructus.*

7 *In contractibus à iure reprobatis bona fides non poteſt acquiſitionem fructuum operari, cum ipſo iure fructus extenuent ſortem.*

DECISIO MVI.

1 CVm reſolutum eſſet * † pactum appoſitum in cenſu, de quo agitur, annullare cenſum, ex eo quòd collata erat reſtitutio pecuniarum in arbitrium emptoris, nempe vt venditor teneatur illum redimere arbitrio ipſius emptoris, quod pactum eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, *vt fuit pluries reſolutum* a. Fuit dubitatum, an fructus ex cenſu percepti venirent reſtituendi, ſiue computandi in ſortem, & pro negatiua allegabatur fructus fuiſſe perceptos bona fide à ſponte ſol-
2 uentibus, † ideoq. ad eorum acquiſitionem ſufficere abeſſe malam fidem, *l. ſed ſi lege 25. ſi ſcit, & ibi Bart. de petit. hæred. Rot. deciſ. 4. de reſtit. ſpol. in nou. Bero.*
3 *conſ. 60. nu. 52. lib. 3.* † Nullitatem verò oriri ex iure controuerſo, an pactum huiuſmodi ſit contra ſubſtantialia, vel accidentalia contractus, & cùm fuerit contractum cum muliere harum iuris ſubtilitatũ ignara, eam propter iuris ignorantiam excuſari, etiam ad effectum acquirendi fructus, *Fulgoſ. in l. non fatetur. in princ. de confeſſ. Alex. conſ. 234. nu. 3. lib. 7. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 23. n. 17. cũ alijs*
4 *per informantes allegatis.* b † Contrarium tamen conclusum fuit, ex quo ſumus in materia vſuraria ob pactum contra ſubſtantiam contractus appoſitum, quod facit, vt con-
5 tractus ſit mutui, † In quo omne, quod præter ſortem exigitur, ſub vſuram cadit;
6 † Ideoque fructus omnino debent cedere in extinctionem ſortis principalis, *vt per Socin. conſ. 59. nu. 27. lib. 1. Pariſ. conſ. 54. n. 79. lib. 1. Roland. à Vall. conſ. 40. n. 37.*
7 *lib. 2.* † Neque excuſari ob ſexum, cum fuerit initus contractus in loco, in quo aderat facultas conſulendi iuriſperitos, *vt per Doctores in c. ſalubriter. de vſur. &*
8 *ibi Abb. nu. 4.* † minuſque bonam fidem operari acquiſitionem fructuum in contractibus à iure reprobatis, cum ipſo iure fructus extenuent ſortem, *vt habetur in capit. cum contra. de pignor. & in l. 1. & 2.*
9 *C. de pign. action.* † Contraria verò procedunt in ijs caſibus, in quibus nulla labes vſuraria conſiderari poteſt. Et ita concluſum fructus in ſortem computandos.

* ſub die Veneris 13. Nouem. proximè præteritam.

a præſertim in Peruſina. Affictus. 3. Decẽb. 1571. coram Card. Lancellotto. & in Romana. cenſus 11. Ianuarij 1555. coram Reuerendiſſ. D. Vicecomite, & ſupra coram Illuſtriſſ. Cardin. D. meo Seraphino in hac eadem cauſa ſub die 13. Nouembr. præſentis anni, & in Roman. Turris bubalariæ 7. Nouẽb. 1571.

b & per Lamberteugh. de ſtatu Mediolan. in gloſ. 2. n. 154. & 164. & fuit dictũ in Perolmã. cenſus 13. Nouẽb. 1589 corã bon. mem. D. Orano.

Mediolanen. Capellaniæ.

Die Veneris 15. Ianuarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Tempus ad præſentandum, quod ex forma fundationis præſcribitur attendi debet, non autem tempus à iure communi ſtatutum, & nu. 4.*

2 *Patronus præſentans aliquem, qui electionem non acceptauit, nec eam proſequutus fuit, habet tempus integrum ad nouam præſentationem faciendam.*

3 *Text. in cap. ſi electio. de election. in 6. locum habet etiam in iurepatronatus.*

5 *Aliud eſt, quod in fundatione præſcribatur tempus ad eligendum perſonam, aliud quòd præfigatur tempus ad præſentandum.*

6 *Narratiua illa, quæ non dat cauſam gratiæ, & caret dolo, non facit gratiam ſubreptitiam.*

7 *Confeſſio quamuis implicita multum facit ad detegendam rei veritatem.*

DECISIO MVII.

FVit dubitatum, An electio & præſentatio Ioannis Baſilicæ, fuerit facta in tempore, & præſuppoſitum fuit ſine veri præiudicio, quod beneficium vacauerit die 12. Februarij 1586. & quòd eius rei notitiam habuerit patronus, & quòd deinde 16. Aprilis ſequentis fuerit facta præſen-
1 tatio Ioannis Baſilicæ, † & ita poſt bimeſtre datum, vt prætendebatur ex aduerſo ad præſentandum in fundatione iſtius beneficij, ex quo colligebatur nullitas præſentationis extra tempus factæ. Contrariũ tamen concluſum fuit per Dominos, nempe factã fuiſſe in tempore, moti ſunt ea ratio-
2 ne, quia, † antequam patronus præſentaret Baſilicam prius ſub die 18. eiuſdem menſis Februarij elegerat Dominum Ambroſium Plattum, qui cum nõ acceptauerit

 dictam

dictam electionem, neque eam proſequutus fuerit, competebat patrono tempus integrum duorum menſium ad nouam electionē & præſentationē faciendam, cum ei non potuerit adſcribi aliqua culpa vel negligentia, ſtante priori nominatione & electione per eum facta, *c. ſi electio. de election. in 6.*
3 † quod locum habet etiam in iurepatronatus, *Rota. 8. de iurepatr. in nou.* Non obſtat, quod ex aduerſo obijcitur dictum textum loqui in præſentatione, itaut per patronum impletum ſit id omne, quod in eo erat, non autem in ſimplici nominatione abſque præſentatione, *vt tradit Card. in c. fin. de iurepatr. Roch. in verb. honorificum. nu. 74. Lambertin. lib. 2. part. 2.*
4 *q. 6. artic. 17. nu. 5. circa fin.* Quia † hoc procedit inſpecta diſpoſitione iuris communis, quo præfixum eſt tempus quatuor menſium ad præſentandum; ſed in caſu iſto
5 † aliud eſt, inſpecta forma fundationis, in qua terminus duorum menſium præfigitur ad eligendum perſonam poſtea præſentandam, non autem ad præſentandum, quod manifeſtè colligitur ex diuerſitate actuum fiendorum; nam dicta electio poſtmodum debet quàm cito cōmodè fieri poterit, præſentari electo, qui poſtea infra octo dies tenetur ei conſentire vel diſſentire, & poſtremo infra quindecim dies ab ea die, qua electioni conſenſerit accedere ad ſuperiorē pro confirmatione obtinenda. Ex quibus clarè patet fundatorem ſub vocabulo electionis noluiſſe comprehendere præſentationem, ſed habuiſſe eas pro diuerſis. Non obſtat, quod obijcitur non eſſe habendam rationem fundationis aſſertæ, cum non ſit in forma probanti, ſed potius ſtandum Breui confirmationis fe. re. Gregorij XIII. in quo narratur tempus bimeſtre datum ad præſentandum, quia nihil facit ad rem, cum illud Breue non contineat fundationē Capellæ neque eius confirmationem; ſed fuerit impetratum ad aliud effectum, nempe ne cenſeretur iuſpatronatus amiſſum propter alienationem cuiuſdam domus, cui videbatur cohærere, quod cum fuerit obtentum ad partis ſupplicationem, illa narratiua non probat, ſed eſt probanda, neque etiam quod non ſit vera, facit gratiam
6 ſubreptitiā † cū narratio illa non det cauſam gratiæ, & dolo careat, ſed quantum ad id, de quo agitur, cum referat ſe ad fundationem, quam Rota habuit pro ſufficienter adminiculata; vtique magis eſt ſtandum relato quàm referenti, præſertim cum concurrant hic duo, quæ maximè coadiuuant hanc ſcripturam; primum quod in ea reperitur cautum circa domum, id quod in Breui narratur. Secundum quòd Franciſcus aduerſarius eodem modo præſentatus fuit poſt duos menſes, & ſic tacitè viſus eſt confiteri talem præſentationem

7 hoc pacto fieri potuiſſe, † quæ confeſſio quamuis implicita multum facit ad detegendum rei veritatem, *Aegid. deciſ. 684.*

Burgen. Iuriſdictionis.
Die Sabbati 23. Ianuarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Concordia inter Epiſcopum & Capitulum loquens de correctione & punitione, comprehendit tam punitionem iudicialem, quā correctionem extraiudicialem, quæ fit in viſitatione.*
2 *In contractibus indefinita æquipollet vniuerſali.*
3 *Concordia ſumit interpretationem ab his, ſuper quibus lis pendebat, ita vt per eam cenſeatur impoſitus finis omnibus controuerſijs.*
4 *Ius viſitandi eſt de ſpectantibus ad iuriſdictionem.*
5 *Licèt de iure ſtatutum ſit, quòd Epiſcopi debeant viſitare ſuas Eccleſias ſingulis annis, non tamen prohibentur pluries ex cauſa id facere.*

DECISIO MVIII.

Dubitatum fuit, an ad Archiepiſcopum Burgenſem ſpectet facultas viſitandi Capitulares Eccleſiæ Burgēſis. Hoc dubium pendet ab interpretatione concordiæ, nempe an in ea comprehendatur viſitatio, nam inſpecto iure communi, & decretis Sacri Concilij Tridentini Archiepiſcopus habet fundatam intentionem. Cauſa itaque per me propoſita, Domini amplexi ſunt eam ſententiam, quod viſitatio com-
1 prehendatur in concordia, † cum enim loquatur de correctione & punitione, dubiū non eſt, quin hæc verba apta ſint comprehendere tam punitionem iudicialem, quàm correctionem extraiudicialem, quæ fit in viſitatione, *c. 1. §. ſane. de cenſib. lib. 6.* præſertim cum loquatur de exercitio iuriſdictionis, correctionis & punitionis, quæ verba videtur includere omnem correctio-
2 nem, cum † etiam in contractibus indefinita æquipolleat vniuerſali. Confirmatur
3 ex eo, quod † concordia ſumit interpretationem ab his, ſuper quibus lis pendebat, itaut per eam cēſeatur impoſitus finis omnibus controuerſijs, prout diſertè in ea cōtinetur: Erat autem lis ſuper Capituli exēptione à iuriſdictione Epiſcopi, in qua cō-
4 tinebatur etiam ius viſitandi, † quod eſt de ſpectantibus ad iuriſdictionem, *c. conquerente. de offic. Ordin. & fuit reſolutum corā me de anno 1580. in vna Leguntin. Iuriſdictionis* * & etiam ex laudo Innocen-
5 tiano & commiſſionibus apparet clare cōtrouerſum fuiſſe ſuper viſitatione, & ab anno 1492. vſque ad annum 1504. concordia fuit præciſè obſeruata abſque eo quod Epi-

* Sub die Veneris 10. Iunij 1580.

ſcopus

ſcopus viſitauerit, & ſi aliter diceremus facilè eluderetur concordia, & in ſumma placuit Dominis *deciſio facta coram me in illa Legionen.* quæ videtur hûc caſum interminis decidere. Neque obſtat, quod dici-
5 tur non poſſe eludi concordiam, † cum viſitatio fiat ſemel tantum in anno, quia *tex. in c. determinus. x. q. 1.* dicit tantum, quod Epiſcopi debent viſitare Eccleſias ſingulis annis, ſed non prohibet, quin poſſint pluries ex cauſa id facere, *vt per Card. in Clem. fin. de ſtat. monach.* Nec obſtat, quod hoc pacto cēſeretur viſitatio ſublata, quia non eſt ſublata, ſed tantum perſcribitur quidam modus & forma per concordiā confirmatam à ſede Apoſtolica, ſecundum quam puniri & corrigi debent delicta, & hæc concordia non fuit ſublata per Concilium, *vt aliàs reſolutum fuit in hac cauſa* a.

a poſtertim. die Veneris 29. Iunij 1586

Illerden. Diſmembrationis.
Die Mercurij 27. Ianuarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Arrendamenta non probant valorem beneficij, nec teſtis, qui ad ea ſe refert, declara vt nu. 3.*

2 *Valor beneficij narratus per modum affirmatiuum requirit plenam probationem, nec ſufficit ſemiplena.*

3 *Teſtis deponens ſe arrendaſſe dicitur deponere de qualitate, ex qua inferri poteſt ad ſcientiam veri valoris fructuum.*

4 *Per vnionem ſupprimitur Eccleſia vnita, & omnia transferuntur in eam, cui fit vnio.*

5 *Prælatus Eccleſiæ, cui fit vnio, dicitur Prælatus etiam vnitæ, & cura reſidet penes eum, exercitium verò penes Vicarium.*

6 *Subreptionis non doloſæ non eſt habenda ratio.*

DECISIO MIX.

FVit reſolutum gratiam diſmembrationis non eſſe iuſtificatam reſpectu valoris, nam valor Archidiaconatus narratus aſcendere ad ſexcentum ducatos non pro-
1 batur, † Arrendamenta enim non probant valorem, *Sarnen. in regul. de valor. quaſt. 11.* teſtes etiam non probant, nam primus ſuper ſecūdo dicit fructus Archidiaconatus & Vicariæ fuiſſe arrēdatos in magna ſumma, ſed neſcit quantitatem, & ſuper tertio loquitur de arrendamento in quingentis libris, ſed neſcit, An hoc eſſet vltra onera: Vnde neque concludit, neque facit fidem, cum referat ſe ad arrendamētum, cui ſi non creditur, multo minus teſti de eo deponenti credendum eſt, & ita etiam reſpondetur tertio teſti, ſed neque
2 etiam deponunt deductis oneribus, † prout probari debet valor narratus per modum affirmatiuum, in quo requiritur plena probatio, nec ſufficit ſemiplena, *Guidobo. deciſ. 25. Achill. 2. de valor. & fuit dictum in vna Pāpilonen. de fos. coram R. P. D. meo Blanchetto 17. May 1577.* & ſumus in materia perpetua, in qua concedenda Papa motus fuit ad diſmembrandum centum ducatos ex fructibus ex eo, quòd videbat Archidiaconatum remanere cum ſufficienti fructuum quantitate, *Felin. in c. ad aures. in 12. concluſ. de reſcript. Creſcent. deciſ. 29. Rota deciſ. 60. in antiq.* Nec obſtat *de-*
3 *ciſio Putei 11. lib. 1.* † quia non loquitur de arrendamentis ſed de teſtibus deponentibus ſe arrendaſſe, quæ eſt qualitas, ex qua inferri poteſt ad ſciētiam veri valoris fructuum. Quantum ad tenuitatem diſtributionum in Eccleſia Illerden. ſatis verificatur ex teſtibus, de quibus nu. 6. Viſa quoque fuit iuſtificata narratiua vnionis Vicariæ Archidiaconatui, quia etſi dicitur in litteris parochialem fuiſſe vnitam & non
4 Vicariam: tamen † cum per vnionem Eccleſia eſſet ſuppreſſa, & omnia fuerint trāſlata in Archidiaconatum, *Rota 11. de reb. Eccleſ. non alien. in antiq. Cacciaiup. de vnionib. artic. 8. nu. 8. Sarnen. in reg. de infirm. quaſt. 15. & de triennal. q. 8. n. 7.*
5 † & Prælatus beneficij, cui fit vnio, fit Prælatus vniti, *Rebuf. de vnionib. quaſt. 49.* & cura reſidet penes eum, & exercitium penes Vicarium, *Rota deciſ. 2. de offi. Vicar. Faſtol. dub. 25. Felin. in c. poſtulaſti col. 1. Rebuf. ibidem num. 11.* non enim poteſt per ſe exercere, *cap. extirpanda. §. qui verò. de præben.* ſatis vtique verificatur Vicariæ vnio reſpectu fructuum; maximè cum vſus fuerit verbis disiunctiuis, parochialis Eccleſiæ ſeu Vicariæ. Vltimo quantum ad valorem parochialis, quæ narratur non excedere 450. ducatos, licèt non probetur, quia teſtes probant de maiori valore, ſed
6 non deponunt deductis oneribus; † tamen quia iſta ſubreptio non videtur doloſa, eius ratio non eſſet habenda. *ex deciſ. 4. Aegid.* Verum hæc non releuant non probato valore Archidiaconatus. Quare concluſum diſmembrationem non ſuſtineri, ſiue facta fuerit ex fructibus Archidiaconatus, ſiue ex fructibus beneficij vniti: influit enim ſubreptio in totam gratiam, ex quo Papa motus fuit ex fructuum vberi quantitate.

Corduben. Redecimarum.
Die Veneris 29. Iannarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Examen factum non ſeruata forma delegationis eſt nullum.*

2 *Iudex delegatus ante præſentationem commiſſionis nihil facere poteſt.*

3 *Citatio ad videndum iurare teſtes non requiritur in loco examinis, vbi ſemel fa-*

 cta

ēta fuit in loco decreta remiſſoria.
4 *Examen ex defectu citationis eſt nullum.*
5 *Notarius atteſtans teſtes iuraſſe in forma iuris, etiam quòd non dicat tactis ſcripturis, ſatis videtur hoc virtualiter atteſtari.*
6 *Iudex mandans vtriq. parti præſenti, vt aſſiſtat ad audientiam in cauſa & ad acta cauſa vſque ad finalem determinationem, aſſignans locum ſeu ſedes, poteſt poſtea ad examen bene procedere factis citationibus & intimationibus in dicto loco vel ſedibus aſſignata, & ibi qua dicantur ſedes, Hiſpanicè loquendo.*
7 *Decretum iudicis ex defectu intimationis impugnari non poteſt, ſi ad notitiam partis peruenerit.*

DECISIO MX.

EX quatuor examinibus in hac cauſa factis; quorum primum factum fuit in Oppido de Santilla; ſecundum fuit factum coram miniſtris ſanctiſſimæ Trinitatis; tertium coram Prouiſore Cordubenſi; quartũ coram Didaco de Ortiz, Domini habuerũt pro validis & rite factis ſecundum & tertiũ: nam quantum ad primum non fuerunt con-
1 cordes, dubitabant enim nonnulli † non poſſe ſuſtineri ob non ſeruatam formam delegationis, in qua habebatur, vt poſt præſentationem commiſſionis, & illius acceptationem fieret intimatio Antonio della Madriz, quæ quidem facta fuit ante præſentationem & acceptationem, & ſic forma non ſeruata, *c. cum dilecta. de reſcript. l. ſi diligenter. mandat. Pariſ. conſ. 45. n. 7. lib. 4.*
2 præſertim etiam quia † ante præſentationẽ delegatus nihil facere poteſt, *Roman. conſ. 353. nu. 8.* Aliqui verò dicebant hanc fuiſſe formam ad effectum notificationis, quæ per æquipollens adimpleri poteſt, quin immo
3 ſæpius fuit reſolutum, † citationem ad videndum iurare teſtes, non requiri in loco examinis, vbi ſemel fuit facta in loco decreta remiſſoriæ, *vt in cauſa Calagurritana oblationum,* * *& in Toletana de Salzedon. corã R. P. D. meo Penna 16. Februarij 1590. & in Legionen. ſancti Facundi corã R. P. D. meo Pamphilo 19. Martij eiuſdem anni.* Ideò non potuit capi reſolutio ſuper hoc examine. Quantum verò ad quartum
4 examen, † illud habitum fuit pro nullo ex defectu citationis. Secundum verò examen factum coram miniſtro ſanctiſſimæ Trinitatis fuit validum, quia facta præſentatione commiſſionis fuit citatus perſonaliter Antonius, & in eius contumaciam proceſſum ad receptionem iuramentorum
5 & examen. Neque obſtat, quòd † teſtes non iurauerint tactis ſcripturis, cum enim notarius atteſtetur illos iuraſſe in forma iuris, etiam quòd non dicat tactis ſcripturis, ſatis videtur hoc virtualiter dixiſſe, *vt fuit reſolutum coram me in vna Ciuitaten. conſtructionis Capellæ 20. Februarij 1589. & in d. Calagurritana oblationum coram Reuerendiſs. Peruſino 26. Martij 1590.*
6 † Tertium verò examen fuit validum non obſtante defectu oppoſito citationis; nam cum antea in eodem iudicio cõparuiſſet Antonius ſiue eius procurator, & eo præſente Prouiſor mandaſſet vtriq. parti, vt aſſiſterent ad audientias. & acta iſtius cauſæ, vſque ad finalem determinationem, cum aſſignatione ſedium, quæ vulgariter dicuntur Eſtrados, vt in proceſſu prima parte fol. 875. bene poſtea proceſſum fuit ad examen, factis citationibus & intimationibus in dictis ſedibus ſub die 12. Nouembris 1563. fol. 917. Neque obſtat, quod teſtes nõ iurauerint infra terminum prius datum nouem dierum, quia fuit poſtea datus alius terminus triginta dierum, & facta intimatio in ſedibus, fuerũt factæ & aliæ prorogationes, quæ capiunt totum tempus examinis, quarum poſtrema fuit triginta dierum facta ad inſtantiam Antonij, & in ea expreſsè petita eſt, & obtenta prorogatio termini fol. 1689. part. 2. & facta ibidem fuit intimatio in ſedibus, ex quo duo colliguntur; alterum, quòd fuerunt ratificatæ pendentes prorogationes; alterum, quod intimatio poterat rite fieri in ſedibus. Neque obſtat, quod dicitur decretum, quòd procederetur ad acta iſtius cauſæ in ſedibus, non præceſſerit citationem ad videndum iurare, quia immo apparet de contrario, cum longè antea illud decretum de procedendo in ſedibus præceſſerit, nempe ſub die 16. Septembris 1561. & intimatio poſterioris decreti ad videndum recipi teſtes & eorum iuramenta fuerit 13. Nouembris 1563. Non obſtat, quòd per comparitionem perſonalem expirauerit decretum illud procedendi in ſedibus, quia cum non fuerit reuocatum, ſemper potuit in eo procedi validè, *vt fuit deciſum in vna Pampilonen.* * *coram bon. mem. Oradino de anno 1555.* Sed & tollitur difficultas, quia vt ſupra dictum eſt, etiam ad inſtantiã Antonij eodem modo proceſſum fuit. Præterea dictum decretum fuit intimatum perſonaliter Ioanni Patos procuratori Antonij, ſub die 15. eiuſdem menſis, fol. 1644. pat. 2. & fuit ei data copia iuriũ productorum, quæ etiam ante notificationem factã per notarium fuerunt per eundem procuratorem petita ad effectum habendi tranſumptum, ex quo apparet, quòd habuerat notitiam præfati decreti, adeo quòd circa hoc decretum tria concurrunt, quorum
7 vnumquodq. ſufficeret; nempe † quòd ad notitiam partis peruenerit, eaq; comparuit ad petendum copiam iurium, & quòd intimatio non ſolum in ſedibus, ſed etiam perſonaliter facta fuerit. Quare concluſum pro examinis validitate.

Oſcen.

* coram R. P. D. Comitulo.

* In Pampilonen. penſionis de menſe Nouembris 1555.

Oſcen. Canonicatus.
Die Lunæ 1. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vnitum per mortem obtinentis non vacat.*
2 *Epiſcopus poteſt vigore Cõcilij vnire beneficium, cuius collatio vigore cõcordiæ ſpectat ad Capitulum.*
3 *Electus remitti debet ei, cui de iure competit collatio.*
4 *Annullata inſtitutione non ob id annullatur præſentatio.*
5 *Beneficium, de quo per vnionem prius factum fuit diſpoſitum, ſub regula reſeruatoria cadere non poteſt, cum regula excipiat ea, de quibus fuit diſpoſitum.*
6 *Per electionem ius quæritur electo, ſicut per præſentationem præſentato.*

DECISIO MXI.

DVbitatum fuit, an prouiſio facta per
Epiſcopum Paulo ſuſtineatur, ita vt
non ſit locus gratiæ Hieronymi de Pinos.
Cum enim vacaſſet Canonicatus in Eccleſia
Oſcenſi per obitum Ludouici Serræ de mé-
ſe Octobris 1590. ſed Apoſtolica vacante,
fuit facta electio in perſonam Pauli per
Epiſcopum Oſcenſem, qui menſe Ianuario
præcedente erexerat officium Pœnitentiarij
in eadem Eccleſia cum vnione præbendæ
primo vacaturę *iuxta formam Cõcilij Tri-
dentini ſeſſ. 24. c. 8. de reform.* eodemque
tempore Canonici, & Capitulum dictæ Ec-
cleſiæ, ad quos prætenditur vigore cuiuſ-
dam cócordię ſeu ſtatuti ſpectare collatio-
nem, contulerunt eundem Canonicatum
Gabrieli Benedicto cum poſſeſſionis tradi-
ditione, qui poſtea obijt, & Hieronymus
obtinuit in curia prouiſionem cum gratio-
ſa ſubrogatione etiam quo ad poſſeſſioné.
Et pro eius parte deducta fuerunt plura.
Primo prouiſio facta per Capitulum, ad
quod ceſſantibus reſeruationibus per mor-
tem Pontificis ſpectabat ius conferendi vi-
gore concordiæ, non autem ad Epiſcopum;
Secundo quia Paulus nullum habuit titulũ
ab Epiſcopo, cum expreſsè remiſerit, &
reliquerit collationem & prouiſionem dicti
Canonicatus S. D. Noſtro Papæ, cui de
iure competit; Tertio quia Epiſcopus elegit
Paulum abſentem, qui demum acceptauit
electionem de menſe Martij anni 1591. poſt
iam emanatam regulam reſeruatoriam fel.
re. Gregorij. XIIII. qua reſeruantur
beneficia, quæ vacarunt ſede vacante, de
quibus prouiſum nó fuerat per Ordinarios
collatores. Sed his non obſtantibus, fuit
per Dominos concluſum non eſſe locum
gratiæ Hieronymi, attenta erectione prius
facta per Epiſcopum officij Pœnitentiariæ,
cum vnione præbendæ primo vacaturæ:
1 † Vnde ſequitur Capitulum non potuiſſe de
eo prouidere, cum nõ vacaret ſtante vnio-
ne, quæ ſortita eſt effectum per mortem
Ludouici obtinentis, *Oldrad. conſ. 259.*
2 *nu. 41. in fin.* † Neque obſtat, quòd Ca-
nonicatus prouiſio ſpectaret ad Capitulũ
vigore concordiæ, quia hoc non obſtante
potuit fieri vnio, & tenuit, *vt per Rotam
deciſ. 1. de offic. delegat. in nou. Rebuff. de
vnionib. nu. 26.* Non obſtat, quòd Paulus
nullum titulum habuerit ab Epiſcopo, ſed
ſolam electionem, quam cum collatio non
3 pertineret ad Epiſcopum, † Electus ad eum,
cui de iure collatio competebat, remitten-
dus erat pro obtinenda collatione, *vt fuit
reſolutum in ſacra Congregatione Concilij.*
Vnde optimè fecit remittendo Electum, &
quamuis forte debuiſſet remittere ad Capi-
tulum: tamen non ideo annullatur electio,
vt fuit dictum in illa Caſalen. coram Reue-
4 *rendiſſ. Oriolen.* quod † annullata inſtitu-
tione non ideo annullabatur præſentatio.
5 Vltimo non obſtat regula reſeruatoria, † cũ
in ea excipiantur beneficia, de quibus fuit
diſpoſitum: Vnde non capit hoc beneficiũ,
cum de eo ſatis dicatur diſpoſitũ per vnio-
nem prius factam. Præterea ceſſat difficul-
tas, ex quo in gratia Hieronymi adeſt re-
ſtrictiua, dummodo tempore datæ præſen-
tium non ſit alteri ius quæſitum. Vnde
6 † cum iam per electionem fuerit ius quæſi-
tum Paulo, vt pluries per ſolam præſenta-
tionem quęri tenuit Rota, non habet locum
dicta gratia, cum Paulo debeatur, & ei ſit
facienda collatio huius Canonicatus. Et
ita concluſum.

Iſpalen. Contributionis.
Die Lunæ 1. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Expenſa litis plurium beneficiatorum prius facienda eſt de burſa communi, quàm fiat contributio.*
2 *Quando facienda ſit contributio inter plures litigantes.*
3 *Nemo inuitus cogitur litigare, niſi ſit lis ad eum ſpectans, tanquã vni de Collegio.*
4 *Qui vult vti beneficio victoriæ litis, tenetur pro rata ſua ad expenſas factas.*

DECISIO MXII.

FVit reſolutum eſſe procedédum in cau-
ſa, retardata exequutione contribu-
tionis vſque ad tranſportationem actorum,
ſi qua fiat, vel donec conſtet de quantita-
te hactenus contributorum, & eorum con-
ſumptione & erogatione; nam ſine neceſ-
1 ſitate non debet fieri hæc cótributio, † cum
prius ex burſa communi ſit facienda expẽ-
ſa, *vt poſt alios tradit Natta conſ. 418.
in princ. lib. 2.* quod præſertim videtur
procedere in iſto caſu, in quo neque bene-
ficiati faciunt Collegium, neque eadem eſt
cauſa

cauſa defenſionis reſpectu omnium benefi-
ciorum, neque omnium perſonarum, quo
2 caſu † vbi conueniunt vti ſinguli non con-
ſtituentes Collegium, illi, qui nolunt liti-
gare, non coguntur contribuere, *l. fin. C. arbitr. tut. l. fin. C. de negot. geſt. Petr. de Antibolo in tract. de muner. & honor. §. 4. nu. 76. & 77.* quòd autem ratio defenſio-
nis ſit diuerſa tam reſpectu eccleſiarum,
quàm perſonarum patet, ex quo in cauſæ
diſcuſſione viſum fuit non debeti omnibus
beneficiatis reſpectu omnium iurium, de
quibus agitur, mandatum de manutenendo:
Prætere adſunt ſeruitores, qui cum ſint
meri mercenarij, nullum ius habent, cuius
ratione poſſint compelli ad contributionẽ,
& illi qui non probant conſuetudinem, poſ-
ſunt agnoſcere bonam fidem, & à lite re-
3 cedere, † cum nemo inuitus litigare co-
4 gatur: bene verum eſt quod † ſi litigantes
obtinerent victoriam, quæ prodeſſet non
litigantibus, & ipſi vellent beneficio victo-
riæ vti, tenerentur hoc caſu ad expenſas
factas pro eorum rata, *vt tradit Iaſ. in l. diuortio. nu. 4. ſolut. matr.* ſed iſte non
eſt caſus, de quo agitur in præſentia.

Tarraconen. Villæ de Reus.
Die Lunæ 8. Februarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Facultas capiendi poſſeſſionem propria auctoritate non habet locum contra tertiũ, qui poſſidet.*
2 *Inhibitio emanata cum clauſula, ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, non cauſat attentata.*
3 *Clauſula, quam & quas, poſita in commiſſione prima, in qua cauſa non fuerunt deducta ad ſpeciem, nihil operatur, præſertim ſtante reſtrictione commiſſionis ſequentis.*
4 *Conſenſus partis aduerſæ in actu capiendæ poſſeſſionis excludit attentata.*

DECISIO MXIII.

Domini ſteterunt in deciſis *: Cum
enim Archiepiſcopus in adeptione
poſſeſſionis expreſsè exceperit aquas, pa-
ſcua, prata, & cætera ſpectantia ad homi-
nes Villæ de Reus, vtique non poteſt con-
queri Communitas de exequutione data
per Sabatterium, quæ non comprehende-
bat iura particularium dictæ Villæ: Vnde
cum Iudex conceſſerit tantum aſſiſtentiam
Archiepiſcopo, vt expreſsè dicitur in ſen-
tentia, qui quidem habebat facultatem ca-
piendi poſſeſſionem propria auctoritate,
non fuit per eius comparitionem alterata
1 eius iuriſdictio. Neque obſtat, quod † fa-
cultas illa non habebat locum contra ter-
tium, hoc enim procedit, vbi tertius poſ-
ſidet, ſed Communitas non poſſidebat iu-
riſdictionem & Caſtrum: Vnde hæc poſſeſ-
ſio non poteſt vlla ratione dici attentata,
cum non ſe extendat ad poſſeſſa per Com-
2 munitatẽ, *Aegid. dec. 528.* Præterea † inhibi-
tio non poteſt cauſare attentata, cum ema-
nauerit ſine præiudicio exequutionis litte-
rarum Apoſtolicarum, quæ clauſula præ-
ſeruat facultatem capiendi propria aucto-
ritate, & tollit attentata, *Pute. deciſ. 323. lib. 3. Modern. de attentat. poſt inhibition. 13. limitat.* Nec verum eſt clauſulam ſine
præiudicio reſtrictam eſſe ad Iudices Apo-
ſtolicos, ſed ſimpliciter concepta eſt: Præ-
terea dicta inhibitio eſt reſtricta ad paſcua,
aquæductus, piſcationes, ius lignandi, & mi-
nerias, quarum poſſeſſio non fuit capta, vt
3 iam dictũ eſt. Neque obſtat † clauſula, quã
& quas, poſita in prima commiſſione; quia
cum non fuerit deducta ad ſpeciem, nihil
operatur, maximè ſtante reſtrictione ſe-
quentis commiſſionis; quæ ideo fuit reſtri-
cta; quia reſpectu Iuriſdictionis & aliorum
in venditione comprehenſorum Papa noluit
aperire os Communitati. Adſunt & alia
fundamenta aliàs deducta, quæ ſubſiſtunt,
4 nempe † conſenſus Communitatis, qui ex-
cludit attentata, *Creſcent. deciſ. 17.* & com-
poſitio facta cum Camera, Ex quibus Do-
mini ſine difficultate cenſuerunt Commu-
nitatem fruſtra ſuper iſtis prætenſis atten-
tatis laborare.

* ſub die Veneris 4. Decembris anni proximè præteriti.

Ciuitaten. Bonorum.
Die Lunæ 8. Februarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur etiã ad ſuos hæredes, niſi ex vrgẽtiſſimis & concludentiſſimis cõiecturis.*
2 *Coniecturæ requiruntur validiores ad inducendam tranſmiſſionem fideicommiſſi, quàm ad inducendam vocationem.*
3 *Ad inducendam tranſmiſſionem fideicommiſſi, coniectura, quòd filij ſint poſiti in conditione, non ſufficit.*
Itẽ nec quòd teſtator ad plures gradus ſubſtitutionũ proceſſerit, quidquid ſit quo ad vocationem. vt nu. 4.
Item nec ea, quòd ſint de deſcendentibus teſtatoris, cum nec etiam vocationem operetur ſecundum communẽ opin. vt nu. 5.
Itẽ nec etiã ſufficit cõiectura agnationis. n. 6.

DECISIO MXIV.

Domini concorditer cenſuerunt non
eſſe recedendum à reſolutis *, cum
ea, quæ nunc pro parte Nieti deducuntur,
ſint ferè eadem, quæ aliàs fuerunt lata &
deducta & diſcuſſa coram R.P.D. Mantica,
in cuius deciſione omnia optime deducun-
tur: Etenim cum pro parte conuentus ha-
1 beamus regulam, † fideicommiſſum condi-
tionale non tranſmitti etiam ad ſuos hære-
des

* ſub die 14 Iun. 1590. & cũfirmata 10 Ian 1591. corã Illuſtriſſim. D. Card. Mantica.

des, *ut per gloſ. in l. 1. C. de his qui ant. aper.*
tab. reprobata opinione alterius gloſ. in l. is
cui. de action. & oblig. per Doctor. quos alle-
gat Gabr. concl. 2. de hared. inſtit. & D. mei
Mantic. lib. 11. tit. 20. nu. 1. ab ea regula,
non niſi ex vrgentiſſimis & concludentiſſi-
mis coniecturis eſt recedendum, *ut per Bal.*
in d. l. 1. in fin. C. de his qui ant. aper. tab.
Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita. num. 11.
ad Trebell. cum alijs allegatis in cauſa Fir-
mana de Mãcinis corã R. P. D. meo Gipſio [a].
& bene per Ruin. conſ. 181. num. 3. lib. 3.
2 † Et quamuis multi Doctores teneant va-
lidiores requiri coniecturas ad inducendam
tranſmiſſionem, quàm vocationem, *prout*
tradit idem Ruin. & Alciat. conſ. 585. n. 8.
Natt. conſ. 551. n. 21. lib. 3. Menoch. cõſ. 200.
nu. 18. lib. 2. Tamen omiſſa hac inſpectione,
& examinando ſingulas coniecturas, eæ non
viſæ ſunt tales, ex quibus ſit à regula rece-
3 dendum: † Prima enim coniectura, quæ ſu-
mitur ex eo, quòd filij Mariæ ſint poſiti in
conditione, non ſufficit, ſi enim eſſet vera,
fruſtra quæreretur, An filij in conditione
poſiti ſint vocati, & quòd non ſufficiat,
4 *tradit ibi Ruin. Alciat. & Natta.* † Secunda
coniectura digreſſionis ad plures gradus
ſubſtitutionis neque etiam eſt ſufficiens,
Socin. conſ. 69. nu. 7. & conſ. 104. nu. 8. lib. 3.
Alciat. d. conſ. 585. nu. 8. Natta 551. nu. 21.
Menoch. 200. nu. 18. lib. 2. Neque obſtant
Doctores in contrarium allegati, *Gratus,*
& alij, quos congerit D. Mantica d. tit. 20.
nu. 29. quia omnes mouentur auctoritate
Anchar. in conſ. 74. qui loquitur ad effectũ
vocationis, & expreſsè contrarium dicit ad
effectum tranſmiſſionis: Vltra quòd in ca-
ſibus prædictorum Doctorum aderant aliæ
coniecturæ plures & fortiores; Neque iſtæ
duæ coniecturæ poſſunt deſumi, niſi pro vna
tãtum, cum digreſſio ad plures gradus ſub-
ſtitutionis non poſſit ſeparari à coniectura
poſitionis in conditione, alias enim eſſet
inefficax cũ ex ea arguatur dilectio, ex qua
oritur præſumptio, *ut tradit Rip. in l. Cen-*
turio. nu. 165. de vulg. & pup. Clar. in §. te-
ſtamentum. q. 79. verſ. quarta. & concludunt
hanc coniecturã non ſufficere, *Bero. cõſ. 110.*
5 *nu. 35. lib. 2. cum alijs ſupr. allegat.* † Tertia
coniectura, quæ affertur, quòd filij Mariæ
ſint de deſcendentibus teſtatoris, *ad tradita*
per Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita. ad
Trebell. per text. in l. cum acutiſſimi. C. de
fideicommiſſ. ne extraneus præferatur de-
ſcendenti; non placuit: quia per eã deſtrue-
retur communis & receptiſſima ſententia,
quæ vult fideicommiſſum conditionale, ne-
que etiam ad liberos & deſcendentes tranſ-
mitti; & ideo reprobatur *per Rip. in d. §. cũ*
ita. num. 66. & Soc. Iun. num. 56. & Ruin.
d. conſ. 181. Anchar. conſ. 426. Alex. conſ. 92.
num. 4. lib. 3. Alciat. & Natt. ubi ſupra:
& facit, quòd cum communis ſit ſententia
à Rota approbata, quòd hæc coniectura nõ
operatur vocationem, fruſtra de ea quære-
retur ſi induceret tranſmiſſionem: Præterea
diſpoſitio l. cum acutiſſimi. loquitur reſpe-
ctu portionis patris illius, qui poſitus eſt in
conditione, quod hic non applicatur. Ac-
cedat, quòd agitur de tollendo grauamine
ex inſtitutione illiũs, qui fuit prædilectus:
Nec coniectura agnationis quicquam facit,
cum vocentur filiæ, *ut per Aym. conſ. 306.*
nu. 3. & 4. verſ. ſed tenendo. Neque delatio
armorum, & cognominis teſtatoris fuit in-
iuncta reſpectu huius quintæ partis, *ut bene*
fuit animaduerſum in deciſ. Domini mei
Mantica, in qua abundè omnia in contra-
rium deducta confutantur.

[a] In Firmana bonorum die 20 Iunij 1583

Gadicen. Fructuum.
Die Veneris 12. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum ſicut tenetur reſtituere fructus*
pro tempore, quo denegauit tradere
poſſeſſionem Canonico; ita etiã pro tempo-
re receſſus: etiã quòd fructus prætendãtur
bona fide per Capitulũ conſũpti, & nu. 4.
2 *Acceſſus & receſſus pro aliquo negotio eſt ita*
priuilegiatus ſicut & ipſum negotium.
3 *Tẽpus decurſũ propter diſtantiã loci ad ad-*
eundã reſidentiã nõ cõputatur pro abſẽtia.
4 *Fructus bona fide conſumpti triennio præ-*
ſcribuntur; ſecus eſt in fructibus penden-
te lite, in quibus nulla adeſt bona fides.

DECISIO MXV.

1 FVit reſolutum, † fructus, de quibus agi-
tur, deberi Alphonſo, quia ſicut Capi-
tulum tenetur reſtituere fructus pro tem-
te, quo denegauit tradere poſſeſſionem Al-
phonſo. *ut per Calder. conſ. 17. de præben.*
Couarr. var. reſolut. lib. 3. c. 13. nu. 8. verſ.
decimo. Put. 383. in fin. lib. 1. ita etiam
debet teneri pro tempore receſſus, quia
2 † acceſſus & receſſus pro aliquo negotio eſt
ita priuilegiatus, ſicut & ipſum negotium.
c. cum non deceat. de elect. in 6. ubi Franch.
& Anchar. c. ſtatutum. §. pen. de reſcript.
Abb. in c. quia diuerſitatem. nu. 6. de conceſſ.
præbend. Neque obſtat quòd habito man-
dato de immittendo debebat ſtatim recede-
re, maximè ſtante proteſtatione Capituli,
quia donec eſſet illi paritum, nõ erat finita
lis; & ideo iuſtè potuit expectare nuncium
de paritione, & poſſeſſione tradita ſuo pro-
curatori, quo habito ipſe receſſit & con-
gruo tempore attenta locorum diſtantia ad
3 reſidentiam acceſſit, † quod tempus eſt de-
ducendum, *d. c. quia diuerſitatem. de con-*
ceſſ. præben. in fin. & ibi Butr. nu. 7. Præte-
rea ſtante indulto fel. rec. Gregorij XIII.
quo mandatur Capitulo, vt reſpondeat Al-
phonſo de fructibus durante eius abſentia,
etiam à die denegatæ poſſeſſionis, cum am-
pliſſi-

pliſſima derogatione ſtatutorum Eccleſiæ,
& aliorum quorumcumq. non videtur locus
4 dubitationi relictus. Non obſtat, † quòd
fructus fuerint cõſumpti bona fide per Ca-
pitulum, quo caſu triennio dicuntur præ-
ſcribi, *Felin. c. de quarta. n. 29. de præſcript.*
quia hic nulla adeſt bona fides, cum agatur
de fructibus pendente lite perceptis. Nec
Capitulo præſtat iuſtam cauſam ſententia
contra Alphonſum lata, cum Rota reſolue-
rit, ea non obſtante, Alphonſum fuiſſe capa-
cem huius Canonicatus. Non obſtant lit-
teræ Illuſtriſſ. Cardinalis Ruſticucij, quia
lõgè ante litteras fuerat denegata poſſeſſio;
& fuerant procuratæ ratione litis, quam in-
iuſtè ſuſtinebat Capitulum. Non obſtat po-
ſtremò quietantia, quia conſtat eam fuiſſe
erroneam, & fuit in computis præſeruatus
error calculi, quem videtur agnouiſſe Capi-
tulum, ex quo poſtea ſoluit prędictos fru-
ctus Alphonſo; & ideo decet, vt huius benè
& iuſtè facti ipſum non pœniteat.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Veneris 12. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *In re cõceſſa in emphyteuſim cum pacto af-
franeationis in conceſſione ſpecialiter cõ-
uento, veriſimile eſt, quòd ſi per multum
tempus poſſeſſa fuerit non reclamante do-
mino, nec quicquam exigente ratione
affictus ſeu cenſus, fuerit affrancata,
& num. 9.*

2 *Item præſumitur affrancata, ſi poſtea libe-
ra, & franca ab omni onere, ſeruitute
& recognitione vendita fuerit.*

3 *Papæ eſt credendum, ne de mendacio re-
darguatur.*

4 *Res libera præſumitur, quæ vti talis per
longum tempus ſit poſſeſſa.*

5 *Aſſertionibus & narratiuis Papæ, ſtandũ
eſt, etiam ſi ſint de facto alieno, & ma-
ximè iteratis, vt nu. 7.*

6 *Narratiua Papæ ſuper facto alieno in re-
ſcripto motu proprio plenè probat; ma-
ximè ſi ſuper huiuſmodi narratiua di-
ſponat vt num. 8.*

10 *Scientia probatur ex eo, quòd quis habet
penes ſe inſtrumentum, & illud pro-
duxit.*

11 *In eo quod reſpicit propriam Papæ vtilita-
tem, ei non creditur.*

12 *Lis præſumitur habita pro derelicta per la-
pſum triginta quinque annorum, qui-
bus ab ea ceſſatum fuerit.*

13 *Præſcriptio contra monachos Caſſinenſes, nõ
currit vigore priuilegiorum Eugenij
Papæ, niſi ſpatio centum annorum.*

DECISIO MXVI.

AGunt RR. Monaci ſancti Pauli ad-
uerſus Illuſtr. D. Leonem Stroccium
pro recuperatione Caſalis Longhezzæ,
quod olim de anno 1514. monaſterium cõ-
ceſſerat in emphyteuſim perpetuam Domi-
næ Alphonſinę Vrſinæ de Medicis pro ſe &
ſuis filijs & hæredibus & ſucceſſoribus de-
ſcendentibus pro annuo affictu, ſiue cen-
ſus perpetui ſolutione ducatorum mille au-
ri de Camera cum prohibitione alienandi,
ſub pœna deuolutionis, & alijs pactis in
inſtrumento contentis: Prætendunt itaque
prædictum Caſale ad eos eſſe deuolutum ex
duobus potiſſimum capitibus; Alterum,
quia reperitur alienatũ in Dominos Stroc-
cios, quos non conſtat eſſe de deſcendenti-
bus Alphonſinæ; Alterum, quia ceſſatum
fuit non ſolum per annum integrum contra
formam inſtrumenti, ſed etiam per quã plu-
res annos à ſolutione canonis ſeu affictus; &
ideo dubitatum, an ſint in probatis, ita vt
obtinere poſſint contra D. Leonem, vel po-
tius danda ſit ei abſolutoria; Et in pręſenti
diſcuſſione præſuppoſitũ fuit ſine veri pręi-
iudicio, quòd conſtet penes monaſterium
fuiſſe dominium dicti Caſalis de tempore
conceſſionis factę Alphonſinæ. Et quia ex
aduerſo prætenditur hoc Caſale fuiſſe affrã-
catum pro ſcutis vigintimillibus iuxta pa-
ctum affraneationis in dicta cõceſſione ſpe-
cialiter conuentum; ideo difficultas eo fuit
redacta, An ex deductis pro D. Leone ſatis
conſtaret de huiuſmodi affrancatione. Quæ
1 verò deducũtur hæc ferè ſunt; Primò, † quòd
conuentum fuerat de huiuſmodi affranca-
tione, ex quo oritur circa hanc rem præ-
ſumptio ex primordio veritatis; Veriſimile
enim eſt Caſale tanto tempore poſſeſſum nõ
reclamantibus Monachis, neque quicquam
exigentibus ratione affictus ſeu cẽſus, fuiſſe
affraneatum; ne duplex oriatur inueriſimi-
litudo; Altera ratione negligentiæ ex parte
fratrum; Alia vſurpationis ex parte poſſeſ-
2 ſorum. Secundo † deducitur præſumptio
ex eo quod fel. rec. Clemens VII. anno 1526.
vti priuata perſona, & pro omni ſuo iure,
& etiam tanquam patruus magnus & tutor
Catherinæ de Medicis pupillæ, ad quam
dictum Caſale ſpectare & pertinere affirma-
uit, vendidit Illuſtriſſ. D. Clarici de Medicis
Stroccię dictum Caſale vti liberum & fran-
chum ab omni homagio, cẽſu, canone, nexu,
ſeruitute, & recognitione obedientiæ, & re-
uerentiæ, præterquam ea, quæ per ſubditos
erga ſedem Apoſtolicam præſtari debet,
3 † ergo de eo tempore neceſſe eſt in neceſſa-
rium antecedens, quod Caſale fuerit affran-
catum, ne Papam redarguamus de menda-
cio. Tertio deducitur motus proprius eiuſ-
dem Clementis de anno 1529. in quo nar-
rat dictum Caſale fuiſſe per quõdam D. Al-
phonſinam de Medicis à Priore & Conuentu
ſancti Pauli emptum pro pretio vigintimil-
lium ducatorum auri de Camera, & à ſe
poſtea venditum D. Clarici Stroccię: Vnde

vt

vt conſulat hæredibus Coſmi, quorum in-
tereſt, aſſignat pro dictis vigintimillibus du-
catis creditum ſuper monte fidei ad fauorē
dictorum hæredum. Vltimo deducitur tem-
pus 78. annorum, quod videtur excludere
monaſterium ab omni iure & actione ſtante
perpetua obſeruantia geſtorum per Clemē-
4 tem; nam † vbi per longum tempus res vti
libera poſſeſſa fuit, talis etiam præſumitur,
*Bald.conſ.402.in fin. lib.5. Caſtr.conſ. 345.
col.fin.lib.1. Iaſ.conſ.161.col.4.lib.2. Aym.
conſ.101.nu.4. Menoch.de præſumpt.lib.3.
præſumpt.91.nu.28.* Quibus omnibus exa-
minatis, Domini pro maiori parte cenſue-
runt intentionem monaſterij non eſſe liqui-
dam, neque ad eius fauorem ferendam eſſe
ſententiam; Nam deuolutiones prætenſæ
ob contrauentiones deductas ceſſant data
Caſalis affrancatione, quæ ſatis probari vi-
debatur ex duabus illis aſſertionibus Cle-
5 mentis, † quibus ſtandum eſſe videbatur
*per text.in Clem. 1. & ibi notant omnes, de
probation. Felin. in c.cum à nobis. de teſtib.
Dec.conſ.152. nu. 2.* Nec videtur obſtare,
6 quòd † iſta ſit narratiua Papæ ſuper facto
alieno, quia cum reſcripſerit motu proprio,
plenè probat, *vt per Card. d.Clement.1. &
ibi Anchar. & Ioan.de Imol. Alex.conſ.112.
lib.7. Curt.iun. conſ.61.nu.13. cum alijs cu-
mulatis per Gabr. de probation. concluſ. 2.
nu. 55. & in tit.de clauſul. concl.2. nu.89.
& hanc ſententiam ſequuta fuit Rota, vt per
Put.deciſ.101.die 1.February lib.3. & Gui-
dob. deciſ.161.* Quod eo magis dicendum
eſt, cum habeamus duplicem enunciationē
Papæ, quarum altera enunciat emptionem,
altera enunciat Caſale eſſe liberum ab omni
7 cenſu & recognitione: Vndè ſit, vt † ite-
ratæ Papę aſſertioni etiam de facto alieno
ſtandum ſit, *iuxta tradita per Corſett. in tra-
ctat. de verb. geminat. num. 1. & 2. Grat.
conſ.136.n.3. & ſeq. & conſ.143.nu.9.lib.2.
multos congerit Addit.ad Roman.conſ.191.
& Gabr. d.concl.2. de probat.nu.43.in fin.*
8 † Præterea ſuper huiuſmodi aſſertionibus
Papa diſponit, nam prior ſit ad effectum vē-
ditionis, poſterior ad effectum reſtitutionis
pretij per ipſum habiti: Vnde videntur lo-
cum habere ea, quæ tradit *Gabr. d.concl.2.
de probat.n.44.* quæ opinio non patitur dif-
ficultatem, vbi atteſtatio eſt motu proprio
facta; nam quæ in contrarium ibi deducun-
tur, loquūtur in ſimplici Papæ atteſtatione:
9 Præterea † magnum fomentum recipiunt
prædictæ atteſtationes ex tot annorum ob-
ſeruantia, quibus Caſale per emptores poſ-
ſeſſum fuit ſine vlla moleſtia. Neque eſt
præſumendum dictos Priorem & Monachos
fuiſſe neglecturos ius ſuum, ſi verū non eſſet,
ſequutam fuiſſe affrancationem; cum nemo
præſumatur iactare ſuū, *l. cum de in debito.*
10 *de probation.* maximè, † cum pro ipſorum
parte non poſſit prætendi ignorantia, cum
inſtrumētum emphyteuſis eſſet penes ipſos,
& ab ipſis fuerit productum, *Aret.conſ.15.
in fin. Felin.c.vigilante.n.4.de præſcription.
Balb.de præſcript.q.29.nu.8. Dec.conſ.267.
n.6. Tiraq.de retract.lign.§.35.gloſ.4.n.34.*
11 Non obſtat, quòd † Papę non ſit credendū
in eo, quod reſpicit propriam vtilitatem,
quia hoc reſpiciebat priuatam vtilitatem
Catherinæ & Claricis, non autem Papæ, vt
liquet ex motu proprio, in quo de ſuo ſatiſ-
fecit de pretio vigintimillium ducatorum,
neque eſt veriſimile, quòd Papa voluerit
fraudare ſummam tam inſignis valoris, ſi
aliter ſeſe rei veritas habuiſſet. Non ob-
ſtat, quod deducitur de interruptione ob
controuerſiam motam contra Stroccios de
anno 1555. coram Auditore Cameræ, quia
adhuc non conſtat, an fuerit mota contro-
uerſia ſuper poſſeſſorio vel ſuper petitorio:
12 Præterea † cum tanto tēpore fuerit ceſſa-
tum à lite pręſumitur habita pro derelicta,
fuit enim ceſſatum per trigintaquinque an-
nos & amplius, *Achill. de lit.deciſ.8. & 11.
Put.deciſ.236.in 3. Peregrin.deciſ.110. &
129. lib. 2.* & hoc maximè cum detegatur
malum ius monaſterij ex affrancatione.
13 † Non obſtat vltimo, quod deducitur de
priuilegio Eugenij circa præſcriptionem,
vt non currat niſi ſpatio centum annorum
contra Monachos Caſſinenſes, quia adhuc
non fuit productum hoc priuilegium, ſed
neque etiam videtur releuare, quia Stroc-
cij defundunt ſe non ratione pręſcriptionis,
ſed probationis affrancationis; & ita non
indigent præſcriptione. Et in hanc ſenten-
tiam procliuiores fuerunt Domini, ex quo
aliqui ex ſenioribus recordati ſunt aliàs in
cauſa Romana vigintimillium inter Sere-
niſſimas Catherinam Reginam Franciæ &
Margaritam ab Auſtria fuiſſe productum
inſtrumentum affrancationis. Quare fuit
concluſum pro Domino Leone contra Mo-
naſterium.

Lunen. Sarzanen. Penſionis.
Die Lunę 15. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium debet eſſe iuri, & legibus con-
ſonum.*
2 *Clauſula, quòd procedatur ſine retardatione
penſionis, quare apponatur in commiſ-
ſione.*
3 *Contra conſentientem penſioni proceditur
ad exequutionem etiam ſine iuſtificatione
litterarum, quando gratia eſt pura; ſe-
cus ſi eſt conditionalis.*
4 *Dictio, dummodo, importat conditionem,
quando eſt adiecta diſpoſitioni, non quā-
do exequutioni.*
5 *Expreſſio valoris per non exceſſum non
includit aſcenſum.*
6 *Solutiones penſionis facta metu cenſurarū*

& contradicente Rectore, non conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi.

DECISIO MXVII.

FVit reſolutum ſtante commiſſione remittente modum procedendi cum clau-
1 ſula, ſine retardatione arbitrio Rotæ, † in hoc caſu arbitrium hoc eſſe debere iuri & legibus conſonũ, vt in terminis huius clauſulæ *fuit reſolutum in cauſa Iſpalen. penſionis. coram bo. me. Domino de Graſſis* *;
2 Quamuis itaque † vel propter quaſi poſſeſſionem exigendi, vel propter reuerentiam litterarum, quando ſunt expeditæ, hæc clauſula ſoleat apponi, *vt tradit Stephil. de commiſſ. ruſt. §. in primis. nu. 84. Gigas de*
3 *penſion. q. 35. n. 9. & quæſt. 62. n. 12.* & † contra conſentientem penſioni procedatur ad execjutionem, etiam ſine vlla iuſtificatione litterarum, *Mohedan. deciſ. 331. Guidobon. deciſ. 141.* maximè ſtante obligatione Camerali; Nihilominus hoc procedit, quando gratia eſt pura; ſecus ſi ſit conditionalis, quia tunc conſenſus recipit eandẽ conditionem; & ideo qui agit ad penſionem debet iuſtificare conditionem illam, dum-
4 modo remaneant centum pro Rectore, † nã dictio, dummodo, importat conditionem, cum ſit adiecta diſpoſitioni, non autẽ executioni, *vt fuit aliàs dictum in vna Patauana penſionis coram bo. me. D. de Rubeis & fuit reſolutum in cauſa Cluſina pẽſionis. coram Illuſtriſſ. Lancellotto anno 1573.* * Non obſtat, quòd videatur iuſtificata iſta qualitas ex confeſſione Rectoris, qui in eadem ſupplicatione exprimit valorem beneficij ad centum octnaginta ducatos, quia
5 † cum expreſſio valoris ſit facta per modũ negatiuum, ſcilicet quòd parochialis non excedit talem ſummam, hæc expreſſio non concludit, quòd ad eam ſummam aſcendat, *vt pluries fuit reſolutum*. Non obſtant
6 † aliquæ ſolutiones forſan factæ, quia omnino geſta fuerũt metu cenſuratum, & contradicente Rectore; & ideo non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi, quæ ſit conſiderabilis ad hunc effectum. Quare fuit concluſum poſſe procedi in cauſa retardata ſolutione penſionis.

* ſub die Veneris 4. Noueb. 1575. in impreſſ. deciſ. 100 aliàs 7. de ſent. & re iudic. quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 368. par. 1

* ſub die 9. Noub. 1573. in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 380. part. 1.

Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria.
Die Lunæ 15. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Actor ſequi debet forum rei; ſecus eſt, quando ſolutio ſit deſtinata in loco vbi eſt rei; ſed hæc limitatio non procedit, ſi actor pro ſatisfactione ſui crediti inceperit diſtrahere rem, ſeu merces in loco, vbi eſt forum rei, tunc ibi iudicium eſt faciendum.*
2 *Forum ſortitur quis vel ratione rei, vel ratione contractus, vel ratione domicilij.*
3 *Ratione deſtinationis ſolutionis, an & quando quis ſortiatur forum in loco ſolutionis deſtinata.*
4 *Non poteſt procedi per edictum nulla præcedente actione perſonali, etiam contra decoctum & vagabundum; niſi in caſu non tuti acceſſus.*
5 *Citatio ex defectu iuriſdictionis eſt nulla.*
6 *A pari procedunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari, ſicut idem eſt è contra.*

DECISIO MXVIII

FVit reſolutum ſententiam Bononien. eſſe nullam ex defectu iuriſdictionis & citationis, cum D. de Bucchis prætenderent reuiſionẽ cuiuſdã cõtractus celebrati Venetijs ſuper venditione quarundam mercium,
1 † tanquam actores, & ideo ſequi debebant forum rei, *c. ſi clericus. & c. cum ſit generale. de for. compet. l. iuris ordinem. C. de*
2 *iuriſdict. omn. iud.* † Quare intentandum erat iudicium Venetijs, vbi aderant merces & contractus erat celebratus, & morabantur Carauaſchini, non autem Bononiæ, vbi neque ratione rei, nec contractus, nec domicilij forum ſortiebantur, *c. ſane. & c. fin. de for. compet. l. fin. C. vbi in rem actio. l. ſi prædium. C. de præd. min. l. hæres abſens. §. apud Labeonem. de re. iud.*
3 † Neque quicquam facit deſtinatio ſolutionis conſiderata, quia hoc procederet, ſi Carauaſchini traxiſſent, vt dicitur, pecunias ſoluendas Bononiæ, prout poterant; tunc enim ibi potuiſſet incipere iudicium ſuper ſolutione tractæ, ſed aliam viam elegerunt, nempe ſibi ſatisfaciendi ex pecunijs redactis ex venditione mercium, iuxta cõuentionem initam cum Hieronymo pro-
4 curatore Bucchiorum; † nec poterat procedi contra eos per edictum nulla præcedẽte citatione perſonali, etiã ſi eſſent decocti, niſi in caſu non tuti acceſſus, *vt poſt Caſtr. in l. ad peremptorium. de iud. tradit Vant. de nullitat. ex defect. citat. nu. 99. & 124.* & aliud eſt, quòd Vagabundi poſſint vbique conueniri, & aliud quòd ſine perſonali citatione poſſit contra eos procedi, & ſic non facit ad rem. *Boſſ. allegatus tit. de citat.*
5 *nu. 34.* Vnde † cum deficeret iuriſdictio, apparet in conſequentiam nullitas citationis, licèt factæ iuxta formam ſtatutorum,
6 quia † à pari procedunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari, *gloſ. in c. quod clericis. de for. compet. c. fin. de conſtit. in 6. l. 2. in princ. de eo quod cert. loc. Socin. conſ. 79. nu. 9. lib. 4.* Vnde cum Carauaſchini forum Bononiæ non ſortirentur, neque etiam ſtatutis ligari potuerunt. Et ita concluſum.

Ro-

Romana Pecuniaris.
Die Veneris 26. Martij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Cautio de reſtituendo anterioribus creditoribus non exigitur ab eo, qui verè eſt anterior omnibus alijs.*

2 *Qui promiſit reſtituere prioribus & potioribus, non tenetur curare, quòd anterior creditor, à quo ipſe exigitur, obliget ſe de reſtituendo prioribus & potioribus, neque etiam tenetur facere reſiſtētiam non ſoluenti, vt nu. 4.*

3 *Declaratur Caſtr. in l. procuratoris. §. ſi plures. num. 7. de tribut. act. quomodo intelligatur.*

DECISIO MXIX.

FVit reſolutum Dominum Cincium fuiſſe liberatum, nec cogi poſſe ad iteratam ſolutionem, † cum promiſſio de reſtituendo prioribus & potioribus generaliter intelligatur de omnibus, non autem de eo, qui omnibus eſt anterior; ideo cum ſolutio facta fuerit ei, qui verè anterior erat, † idque iudicis mandato, verè orta eſt liberatio. Non obſtat, quòd iſte, cui facta eſt ſolutio, non ſe obligauerit reſtituere prioribus & potioribus; quia hoc non promiſit curare facere Cincius, quando recepit pecunias, ſed tantum obligauit ſe de reſtituendo prioribus & potioribus; † Nec facit in contrarium *Caſtren. in l. procuratoris. §. ſi plures. nu. 7. de tribut. action.* quia loquitur in concurſu plurium creditorum mercatoris decocti, qui petebant ſuum creditum occaſione negociationis, & dicit cōtrarium eſſe in alijs actionibus, quæ non dantur occaſione negociationis: Præterea loquitur in principali debitore, ſeu eius hærede, non in eo, qui nullum negocium geſſit cum alijs creditoribus, ſed eſt ipſe quoque creditor, & recipiendo debitam pecuniam, obligat ſe ad fauorem anteriorum, quia in nullo eſt obligatus alijs vltra formā ſuæ promiſſionis; ideo imputet ſibi D. Fabritius, qui in emptione Vineæ, & conſignatione pecuniarum facta Cincio non curauit ſibi proſpicere, vt Cincius, ſi eueniſſet caſus reſtitutionis, exigeret ſimilem cautionem cum alijs. † Neque obſtat, quòd Cincius non fecerit reſiſtentiam, *ad conſ. Ruin. 147. lib. 1.* quia in caſu Ruini is ſoluebat ei, cui non tenebatur ex aliqua præcedenti promiſſione, ſed tantum ex iudicis mandato; ideo ne ſpontanea dicatur ſolutio, debebat opponere, ſi quas habebat exceptiones; hic verò tenebatur Cincius ex ſua obligatione, nec vlla competebat ei exceptio ad euitandam ſolutionem vt experientia edoctus fuerat, cum prius reliquas pecunias poſt omnes exceptiones deductas mandato iudicis alijs ſoluere coactus fuiſſet; hic verò exceptio non releuabat ei ad effugiendam ſolutionem, neque tenebatur aliena ſuſcipere negocia, cum nemo inuitus cogatur aliena curare, ſed hoc curæ eſſe debebat iudici diſcuſſionis. Quare concluſum Dominum Cincium liberatū fuiſſe.

Tarraconen. Villæ de Reus.
Die Veneris 2. Aprilis 1593.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, ſublata, non ſolum obſtat parti, ſed etiam iudici præſertim ſi habeat coniunctam clauſulam, quòd de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit.*

2 *Clauſulæ ſublata, & quòd de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarū intelligi debent; maximè ſi habeant coniūctum decretum irritant.*

3 *Signatura Iuſtitiæ nec Præfectus illius habet facultatem aperiendi os.*

DECISIO MXX.

1 FVit reſolutum ſine difficultate, † clauſulam, ſublata, obſtare non ſolum parti, ſed etiam iudici, ita vt contra gratiā iudicare non pōſſit, *vt per Card. & Imol. in c. quia diligenter. de electiōn. Pariſ. conſ. 11. nu. 8. lib. 4.* maximè in caſu in quo eſt iuncta cum alia clauſula, quòd de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, *iuxta deciſ. Put. 377. lib. 3. & tenuit Rota in cauſa Calagurritana iuriſdictionis. 30. Maij 1580. coram bo. me. Decano de Rubeis, & in alia Agrigentina Palatij. coram bo. me. Oradino,* 2 *& alias ſæpiſſimè,* Non obſtat, † quòd dictæ clauſulæ debeāt referri ad ipſos contrahentes non autem ad tertios, quales ſunt homines & Communitas de Reus, quia cum ſint abſolutè poſitæ ad validitatem gratiæ, debent intelligi generaliter reſpectu quorūcunque, maximè cum ſint iunctæ cum decreto irritanti: Non obſtant commiſſiones, quia quantum ad primam ſignatam à Præfecto ſignaturæ Iuſtitiæ; illa non ſuffraga-
3 tur ex defectu facultatis, † non enim potuit os aperire, *vt fuit reſolutum coram me in cauſa Mediolanen. Sancti Nazarij. 15. Decembris 1586.* Vltra quòd in cōmiſſione non fuit facta mentio clauſulæ & decreti, ita quòd non apparet, quòd concedens eſſ voluerit derogare. Quantum verò ad alteram commiſſionem ſignatam manu fel. re. Gregorij XIII. ex illius lectura liquet, eā eſſe reſtrictam ad paſcua, & alia bona particularia Communitatis; & ideo non ſuffragatur reſpectu iuriſdictionis, cum fuiſſet aliàs denegata oris aperitio, vt in fide R. P. D. Maſſæ. Non obſtat, quòd in iſta commiſſione fuerit narrata lis, quæ pendet in Rota; & ideo quantum ad illam ceſſatur

ſestur conceſſa aperitio oris, *vt in cauſa Pampilonen. Matrimonij* * . *coram R. P. D. Orano*. maximè cum dicatur in commiſſione in cauſa huiuſmodi, & ſic etiam ſuper Iuriſdictione, ſuper qua erat commiſſa cauſa, quia in hac commiſſione narratur tātum lis ſuper dominio paſcuorum, & aliarum rerum ad Communitatem pertinentiū, & ſic Papa intellexit de lite narrata, cum prior commiſſio nō fuerit præinſerta, ita vt Papa potuerit certus fieri, quòd lis etiam penderet ſuper Iuriſdictione. Nō obſtat illa clauſula, non obſtantibus pręmiſsis, ac pręinſertis litteris; quia intelligitur de litteris cōfirmationis, & ad effectū litis ſuper dominio præfatarum rerum, prout etiam intelliguntur omnes aliæ clauſulæ, quod declaratur ex eo, quòd Papa aditus denegauit oris aperitionem; & licèt commiſſio appellationis fuerit ſimpliciter ſignata: tamē fuit poſtea ſuper hac re actū criminaliter, & deuentum ad compoſitionem. & eodem modo corā Illuſtriſſ. Platto tunc Rotæ Auditore actum fuit [a] de iſtis bonis particularibus tantum, non autem de Iuriſdictione; & ſic ceſſant omnia ex aduerſo deducta, cū ſatis clarè appareat de Papæ denegantis aperitionem oris voluntate.

* ſub die 16 Iun 1585.

a prout in decisione corā ipſo Illuſtriſſ. facta ſub die Veneris 5. Februarij 1593.

Reatina Iuris conferendi.
Die Lunæ 5. Aprilis 1593.

SVMMARIVM

1 *Enunciatiua antiquiſſima plures probant.*
2 *Conſuetudo probat ius conferendi, qualiter autem probetur ipſa conſuetudo, vid. num. ſeq.*
4 *Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni, cæteris negligentibus, vt num. 5.*
6 *Bona fides præſumitur ex antiquitate temporis.*
7 *Ex eo, quòd Abbatia ſit ſuſcepta ſub protectione ſedis Apoſtolicæ, non ſequitur quòd ſit exēpta à iuriſdictione Ordinarij.*
8 *Præſcriptio completa habet aſſiſtentiam iuris, maximè ad effectum validitatis actus.*

DECISIO MXXI.

Obſcura eſt controuerſia ſuper iure conferendi Canonicatus Eccleſiæ Sancti Angeli Ciuitatis Reatinæ inter Illuſtriſſ. Commendatarium Abbatiæ Farſen. & Præpoſitum dictæ Eccleſiæ prætendente prædicto Illuſtriſſ. Commendatario collationem ad ſe pertinere ratione cuiuſdam donationis factæ ab Epiſcopo Reatino Abbatiæ Farfenſi de dicta Eccleſia de anno Domini 780. prout in inſtrumento antiquiſſimo in actis præſentato, Ex aduerſo contendit Præpoſitus collationem ad ſe ſpectare tam de iure quām ex conſuetudine: Et quantum ad iuris diſpoſitionem ea fundatur, ex quo antiquiſſimus ſtatus huius Eccleſiæ eſt vti Eccleſiæ Collegiatæ habentis Præpoſitum & Canonicos, prout habetur in enunciatiuis excedentibus metam 180. annorum, qui omnes conueniebāt ad faciendas prouiſio-
1 nes canonicatuum, † quæ enunciatiuæ cum ſint antiquiſſimæ & multiplicatę probant, *ad deciſ. Bellamer. 70. Iaſ. in l. cum aliquis. nu. 4. C. de iur. delib. & in l. admonendi. n. 42. de iureiur. cum ſimilibus* *. & ideo cū ſimus in Collegiata competit ius conferēdi canonicatus Prępoſito & Capitulo, *Hoſtien. in c. 2. de inſtit. Biſign. deciſ. 8. de præben. & dec. 4. de cōceſſ. præb. in nou. Caſſad. deciſ. 22.*
2 *n. 3. de præb.* [a] Accedit † conſuetudo; nā incipiendo ab anno 1403. vſque ad pręſens, per ſpatium 180. & amplius annorum oſtēduntur collationes cū effectuatione canoni-
3 catuū, † factę partim à Prępoſito & Capitulo, partim ab ipſo Prępoſito ſolo, ex quibus apertè probatur ius ipſius Prępoſiti, *ad notat. in c. eū de beneficio. de præb. in 6. Balb. de præſcript. in 5. part. princ. q. 8. cum alijs allegatis* *. Solum difficultatem facere videbatur, quòd ab anno 1528. citra ſolus Prę-
4 poſitus contulit; ſed reſponſum fuit, † non ideo minus valere collationes à ſolo Prępoſito factas non reſidentibus Canonicis, cum ius eorum per collationem Prępoſiti conſeruatum fuerit, prove dicitur de
5 eo, † qui inſtituitur ad pręſentationem vnius ex patronis cęteris negligentibus, *Federic. de Sen. conſ. 102. in vlt. dub. Calderin. conſ. 21. de iur. patr. Pute. deciſ. 291. libr. 1.* Vltra quòd nihil attinet, ad Illuſtriſſ. Commendatarium, An velit Prępoſitus allegare pręſcriptionem aduerſus Canonicos nec ne, cum habeat quadragenariam poſſeſſionem, & concurrant viſitationes Vicariorum pro tempore, qui habuerunt notitiam collationum factarū per Prępoſitos; neque vnquam reclamarunt,
6 † quę omnia attento antiquiſſimo ſtatu faciunt, vt pręſumenda ſit bona fides. Neque obſtat, quòd allegatur Commendatarios ſeu Abbates de eodem tempore contuliſſe Canonicatus; quia negatur id factum fuiſſe; niſi in menſibus Papę reſeruatis vigore indultorum, quæ Cardinalibus concedi ſolēt. Neque etiam obſtat, quòd Abbatia ſit exēpta, & Papę ſubiecta, quo caſu requiruntur centum anni, *c. cum dilecta. de confirm. vtil. vel inut. c. ad audientiam. cum ibi notat. de præſcript.* quia præterquam quòd adeſt pluſquam centenaria contra Abbatē,
7 vt ex facto colligitur, † non ſequitur ex eo, quòd ſuſcepta ſit ſub protectione ſedis Apoſtolicæ, quia ſit exempta, *c. ex parte. il 2. & c. recepimus. de priuileg.* ſed non eſt opus aggredi hanc difficultatem, cum habeamus pręſcriptionem completam ante annū 1528.

contra

* Et facit Aret. in conſ. 42. col. 1.

a addo Lap. allegat. 52 in princ. Abb. in c. Paſtoralis. nu. 12. de cōceſſ. præben. Bellamer. deciſ. 718.

* addo Abb. in c. fin. n. 13 de cōſuetud. Franc. in c. 1. n. 12. de pręſcript. in 6. Rot. deciſ. 6. de cōſuetud. in nou. per totā. & ibi Papiēſ. in Addit. dicit quòd per quadraginta annos inducitur cōſuetudo, quādo eſt oſtenſiua iuris tertij.

8 contra Commendatarium, † cui, vt ſupra
dictum eſt, aſſiſtit ius commune, maximè
ad effectum validitatis collationis, *ad
c.conſultationibus.de iurepatr.& c.querelã.
de electìon.* Et hanc partem, vti iuri con-
ſonam amplexi ſunt Domini vnanimiter
nemine contradicente.

Burgen. Iuriſdictionis.
Die Mercurij 5. Maij 1593.

SVMMARIVM.

*1 Verbum, quibusvis, eſt verbum vniuer-
ſale omnia comprehendens.*
2 Qui omne dicit, nihil excludit.
*3 Delictum vnius particularis, non eſt deli-
ctum Capituli.*
*4 Aliud eſt, quòd quid fiat vti à particulari,
aliud vti à Capitulo.*

DECISIO MXXII.

FVit dubitatum, an Reuerendiſſimus
D. Archiepiſcopus poſſit procedere ſo-
lus contra Capitulares impedientes illũ vti
ſua iuriſdictione ordinaria extra caſus &
perſonas in concordia non comprehenſas,
& fuit per Dominos concluſum nemine di-
ſcrepante non poſſe, propter verba con-
cordię, quæ ſunt valde vniuerſalia, & con-
prehendunt omnes exceſſus tam graues quã
1 leues, † vtitur enim verbo, quibusvis,
*gloſ. & Doctor. in c.ſuſceptum. de reſcript.
lib.6. Rota dec.1.in nou.eod.tit.& in antiq.
2 deciſ. 43.* † & qui omnia dicit, nihil exclu-
dit, *l. Iulianus. de legat. 3.* Neque obſtant
ex aduerſo allegata; nam in genere reſpon-
deri poteſt, ea loqui in caſibus, in quibus
neque à iure neq. ab homine limitata repe-
ritur iuriſdictio, nam ea quę ob delictum
acquiritur in non ſubditum, acquiritur
ſine vlla limitatione; hęc verò, quę com-
petit Archiepiſcopo in Capitulares, eſt li-
mitata per concordiam: neque delictum fa-
cit, vt maiorem acquirat, cum in omni-
bus delictis data ſit forma procedendi, quę
eſt ſeruanda: Pręterea quòd magis acqui-
rat iuriſdictionem contra turbantem, id
fit, vt poſſit impedimentum, quod pręſta-
tur, remouere, quoties pręſtatur à non ſub-
dito, quòd ſi à ſubdito, debet in eum pro-
cedere iuxta iuriſdictionem quam habet,
& ita procedunt omnia allegata; neque hic
poteſt prætendi ob delictum amiſſum priui-
legium procedendi iuxta formam concor-
3 dię, † quia delictum vnius particularis nõ
eſt delictum Capituli, de cuius pręiudicio
ageretur, ſi vellemus hoc caſu ei iuriſdi-
ctionem auferre, non enim debet delictum
particularis Canonici inferre præiudicium
4 iuri Capituli; † cum aliud ſit, quòd quid
fiat vti à particulari, vel vti à Capitulo,
*Alex.conſ.114.n.12.lib.4. Plot.in l.ſi quãdo.
nu.832. C. vnde vi.* Et ita concluſum.

Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs.
Die Mercurij 5. Maij 1593.

SVMMARIVM.

*1 Sufficit dicere, ſubſtitutio non legitur in
teſtamento.*
*2 Fideicommiſſa ſunt odioſa, & strictè inter-
pretanda, nec extenduntur vltra perſo-
nas & caſus expreſſos.*
*3 Subſtitutio plurium deſcendentium in du-
bio ſemper intelligitur facta diſcretiuè de
proprijs filijs & deſcendentibus vniuſ-
cuiuſq. inſtituti, non autem de alijs.*
*Idem eſt in emphyteuſi & feudo conceſſo plu-
ribus & eorum ſucceſſoribus. vt nu. ſeq.*
*5 Diſpoſitio, quando poteſt parere effectum ci-
tra multiplicationem nouorum fideicom-
miſſorum, nunquam per eam cenſetur
inductum nouum fideicommiſſum.*
*6 Ad hoc, vt ex tacita mente teſtatoris dicatur
inductum reciprocum fideicommiſſum,
duo ſimul requiruntur; Alterum quòd
fiat ſubſtitutio in tota hæreditate; Alte-
rum quòd fiat vltimo decedenti.*
*7 Verba, quòd bona vadant integraliter ad
quoſcunq. vocatos, intelliguntur diſcre-
tiuè, cum ad quoſcunq. integraliter per-
uenire ſit impoſsibile.*
*8 Pluralitas quando reſoluatur in ſingulari-
tatem.*
*9 Ratio agnationis à teſtatore conſiderata re-
ſtringitur ad gradum expreſſum.*
*10 Prohibitio alienationis regulatur iuxta ter-
minos fideicommiſſi praecedentis.*

DECISIO MXXIII.

FVit reſolutum, non fuiſſe factam reci-
procam ſubſtitutionem inter deſcen-
1 dentes vnius lineę ad aliam; † cum talis
ſubſtitutio non legatur in teſtamento, de
quo agitur, quod ſufficit allegare ad illam
excludendam, *vt ait Ioan. Andr. in Addit.
ad Specul.de teſtam.§.1.verſic.occurrit. Soc.
conſ.62.nu.7.lib.3. l.quidam cum filium.
vbi Bald.& Imol.de hæred.inſtit.* & vulga-
2 res ſunt regulæ, quòd † fideicommiſſa ſunt
odioſa, & strictè interpretanda, nec exten-
denda vltra perſonas & caſus expreſſos,
*Cephal. qui alios congerit conſ.430. nu. 12.
3 cum ſeq.lib.3.* Præterea † ſubſtitutio pluriũ
deſcendentium ſemper in dubio intelligitur
facta diſcretiuè de proprijs filijs, & deſcen-
dentibus vniuſcuiuſq. inſtituti, non autem
de alijs, *Ruin. conſ.121. num.8. lib. 2. &
conſ.115.n.12.& conſ.134.n.7.& conſ.141.
nu.13.verſ.poſtremo.& conſ.142.& nu.5.
lib.3. Pariſ.cõſ.18.n.6.lib.2. Alciat.conſ.82.
4 nu.2. Thom.3.lib.9.* † & facit ſimile de em-
phyteuſi vel feudo conceſſo pluribus eorũq.
ſucceſſoribus, *Bar.& alij in l.ſi mihi & Titio.
de verb.oblig. Bald.in l. cum acutiſſimi.n.2.
C.de fideicomm. Alex.conſ.204.num.3.lib.2.*
Non obſtãt illa verba eiſdem & cuilibet ip-

ſorum ſubſtituit eorum,& cuiuſlibet ipſorũ
filios & deſcendentes, quia intelliguntur
diſcretiuè referendo ſingula ſingulis, ſcili-
cet vt cuilibet decedenti intelligantur ſub-
ſtituti proprij cuiuſlibet filij & deſcendẽtes,
5 & † quando diſpoſitio poteſt parere effectũ
citra multiplicationem nouorum fideicom-
miſſorum, nunquam per eam cenſetur in-
ductum nouũ fideicommiſſum, *l.pater. §.fi-
lium. de legat. 3. & fuit reſolutum coram
R.P.D.meo Pamphilio,in cauſa Vrbeuetana
fideicommiſsi. die 28. Aprilis 1586.* quod
ideo magis dicendum,quia aliàs dicendum
eſſet ſubſtitutos fuiſſe ſimul nõ ſolum filios
ſed etiam tranſuerſales, quòd eſt inueriſi-
mile, nec ſupplenda ſunt illa verba, vt in-
telligantur deficientibus filijs vnius lineæ,
6 cum hoc ibi non legatur. † Quòd verò di-
citur videri inductum fideicommiſſum ex
tacita mente teſtatoris, non poteſt hic
probari, cum ad hunc effectum duo ſimul
requirantur; Alterum vt fiat ſubſtitutio in
tota hęreditate; Alterum vt fiat vltimo de-
cedenti, *Doctores in l.hæredes mei. §.cum
ita.ad S.C. Trebell. & ibi poſt Bart. Socin.
nu.4.Rip.nu.14.Zanch. in 5.part.num.86.
Alex.conſ.91.num.3.lib.1. Ruin.conſ.126.
nu.5. lib.3. Pariſ.conſ.44.num.26.lib.2. &
conſ.39.nu.7.lib.3. Aym.conſ.161. Cephal.
conſ.430.nu. 36. lib. 3. & fuit reſolutum
in d.cauſa Vrbeuetana, & conſideratum in
vna Bononien. de Felicinis coram me* *.

* ſub die Lunæ 18. Februarij,& 30 Iunij 1592.

7 Non obſtant illa verba, & † ad effectum vt
dicta bona vadant integraliter ad quoſcũq.
vocatos, quia reſpiciunt prohibitionem de-
tractionis Trebellianicæ, Falcidiæ,legitimę,
& alterius cuiuſcunq. portionis, vt patet
ex lectura, & intelliguntur diſcretiuè, cum
ſit impoſſibile,quòd tota hæreditas integra-
8 liter vadat ad quoſcunq.vocatos,† ſed plu-
ralitas reſolui debet in ſingularitatem
*ad notat.ad l.Lucius.§.Caio. & Doctores in
d.l.hæredes mei.§.cũ ita. Alex.conſ.93. n.9.
lib.* 3. Non obſtat,quòd teſtator conſidera-
uerit agnationem, quia hoc intelligitur re-
9 ſpectu deſcendentium cuiuſq. lineę, & † di-
cta ratio agnationis reſtringi ſolet ad gra-
dum expreſſum, *Put.deciſ.175.lib.2.& plu-
ries fuit deciſum, & in cauſa Vrbeuetana
Caſtrorum. corã R.P.D. meo Blanchetto* [a].

[a] præſertim 13.Iun.1583.

10 † Non obſtat prohibitio alienationis, quia
regulatur iuxta terminos fideicõmiſsi prę-
cedentis, *ad conſ.Dec.636.* Et ex his conclu-
ſum per Dominos in hoc caſu nullam adeſſe
reciprocam ſubſtitutionem inter lineas.

Viterbien. Releuationis.
Die Veneris 7. Maij 1593.

SVMMARIVM.

*1. Mandatum obtentum contra releuatorem
indemnitatis non intimatis moleſtijs di-
citur iniuſtum & venit reuocandum.*

*2 Fideiuſſor indemnitatis dicitur obligatus
ſub conditione; & non tenetur, niſi con-
ſtet de damno illius, ad cuius fauorem
tenetur, paſſo ſine culpa & facto illius.*

*3 Hæres non poteſt contrauenire confeſsioni
defuncti,& ſibi præiudicat.*

*4 Fideiuſſor non in plus obligatur quàm
principalis.*

*5 Res ſi euincatur propter confeſsionem em-
ptoris,venditor non tenetur de euictione;
niſi aliter doceatur de veritate confeſ-
ſionis.*

*6 Mandatum, quod excedit ſummam obli-
gationis & promiſsionis, in eo quod ex-
cedit obligationem limitatam,ſuſtineri nõ
poteſt.*

DECISIO MXXIV.

1 FVit reſolutum † mandatum relaxatum
contra fratres ad fauorem Domini An-
tonij Sprecę eſſe reuocandum: nam fratres
promiſerant, quòd ipſe non moleſtaretur,
& in euentum moleſtiarum voluerunt te-
neri ad ſcuta 124. nec non damna & inte-
reſſe, & cum prętenderet Antonius ſe mo-
leſtatum & condemnatum in ſcutis 350. ad
fauorem Portię Ninę pro releuatione indẽ-
nitatis obtinuit contra fratres & contra
Dominicum eorum fideiuſſorem mandatũ
pro ſcutis quadringentis, quòd mandatum
fuit iniuſtum, debebat enim Antonius in-
timare moleſtias fratribus *iuxta notat. in
2 l.emptor.C.de euictionibus.* nam † fideiuſſor
indemnitatis dicitur obligatus ſub condi-
tione, & non tenetur; niſi conſtet de dam-
no illius, ad cuius fauorẽ tenetur, paſſo ſine
culpa & facto illius, *l.ſi fideiuſſor. man-
dat. cum alijs allegatis* *. Quod autẽ dam-
num peruenerit ſua culpa colligitur ex eo,
quòd facilis erat defenſio contra hęredes
Ninę, cum ex inuentario per ipſam facto
appareat animalia, quorum ratione ema-
nauerat promiſſio fratrum, fuiſſe in hęre-
ditate Dominici Petrueij, quę ſpectabat
ad ipſos fratres, & hęredes Ninę nihil in
3 illis potuiſſe prętendere, † nec contraue-
nire confeſſioni ipſius *l. cum à matre. C. de
rei vendic.* & tãto magis quòd ipſi hęredes
Ninę nitebantur tantum confeſſione quadã
Cęſaris, quòd animalia ſpectarent ad Ni-
nam, quę confeſſio eſt ęquiuoca, cum ani-
malia etiam dici poſſent eſſe ipſius Ninę
hæredis Petrueij: Pręterea ſi Antonius fuit
condemnatus vigore confeſſionis Cęſaris,
cuius ipſe eſt hęres, non poteſt agere con-
tra monaſterium; quia illa confeſſio ſibi
nocet, & tanquam hęres Cæſaris tenetur
monaſterio, & ſic habet locum exceptio
dolo facis, & ſic tam à monaſterio, quàm
4 ab eius fideiuſſore, † qui in plus nõ eſt obli-
gatus quàm monaſterium, repelli potuit;
& placuit auctoritas *Imol. in l.fin. de em-
5 ption. & vẽdition.* quòd † quando res euin-
citur

* & facit Alex. in l ſi quiſquam. § ſi is pro quo. nu.2. ff. quod quiſq. iur. & minald. fra. cẽt.13. nu.13 Duen. regul. 117.

citur per confeſſionem emptoris, venditor non tenetur de cuictione; niſi aliter doceatur de veritate confeſſionis, ſed & clara eſt
6 omnino res, quòd † mandatum ſuſtineri nõ poteſt in eo, quod excedit ſummam ſcutorum centum vigintiquatuor, ad quam limitata eſt obligatio; & promiſſio damnorum & intereſſe intelligitur ratione dictæ ſummæ, de quibus nihil omnino apparet. Ideo concluſum pro fratribus.

Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ.
Die Lunæ 10. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterium in ſui fundatione ſuſceptum ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ an & quando cenſeatur ab initio acquiſitum Eccleſiæ Romanæ, & nu. 3. & 4.*

2 *Oblatum efficitur eius Eccleſiæ cui offertur.*

5 *Specialis protectio Papæ eximit Eccleſiam ſeu monaſterium à poteſtate Ordinary.*

6 *Initium fundationis Eccleſiæ multum facit ad oſtendendum ſtatum primæuum ipſius Eccleſiæ; ea vero quæ ſubſequuta fuerunt declarant, an ſtatus illius ſit exemptus vel ne.*

7 *Facultas à Papa conceſſa Eccleſiæ adeundi pro Sacramẽtis Ordinarium arguit exẽptionem ipſius Eccleſiæ, cum non ſit neceſſaria huiuſmodi conceſſio, niſi in caſu exemptionis.*

8 *Solutio annua, quæ fit Eccleſiæ Romanæ arguit exemptionem Eccleſiæ ſoluentis.*

9 *Per expreſſionem aliquorũ caſuum libertatis, quando intelligatur dicta libertas reſtricta.*

10 *Appellatione Eccleſiæ ſeu monaſterij venilit etiã monachi, & perſona ipſius monaſterij in exemptione.*

11 *Obſeruantia ex actibus multiplicatis probatur.*

12 *Atteſtationes Pontificum, quòd locus aliquis pertineat ad ius Romanæ Eccleſiæ denotant exemptionem, & illam probant, & num. 15.*

13 *Dictio illatiua, ea propter, inducit diſpoſitionem.*

14 *Enunciatiua antiquæ æquipollent famæ, & plenè probant.*

16 *Negocium tractatum per viam cõpromiſſi & concordiæ, non autẽ iudicialiter tanquam corã iudice Ordinario, non arguit iuriſdictionem ordinariam, ſed compromiſſariam.*

17 *Priuilegium Papæ concedens decimas Eccleſiæ, quæ eſt exempta, non arguit ſubiectionem ipſius Eccleſiæ, ſed perſonarum tantum Eccleſiæ ſeruientium, & noualia excolentium, quæ non erant exempta.*

18 *Reſeruatio reuerentiæ in Ordinario arguit in cæteris exemptionem, & nu. 20.*

19 *Exempti non tenentur ad reuerentiam; quod tamen intelligitur procedere, quando exemptio eſt plena.*

21 *Ex procuratione ſoluta probatur ſubiectio; ſecus eſt, ſi non ſoluatur ſub titulo procurationis, ſed releuationis.*

22 *Ex conceſſione iuris conferendi Eccleſiam vel monaſterium per Papam facta Epiſcopo, quoties illam vacare contigerit, nõ poteſt argui ſubiectio; niſi conceſſionis effectuatio probetur.*

23 *Actus facti contra Eccleſiam exemptam, & immediatè ſedi Apoſtolicæ ſubiectam non poſſunt ipſi ſedi Apoſtolicæ præiudicare; tam ſi ſint facti per Epiſcopum, quàm ſi per ipſius Eccleſiæ ſuperiorem.*

DECISIO MXXV.

QVoniam informantes pro Illuſtriſſ. D. Archiepiſcopo Salisburgen. non informarunt ſuper tota cauſa, ſed reſtrinxerunt ſe ad conſtituendum, qualis eſſet ſtatus Præpoſituræ ante bullam Calixti III. prætendentes ſe poſſe oſtendere Præpoſituram tũc non fuiſſe exemptam, ſed potius ſubiectã ordinariæ iuriſdictioni; ideo de hac re principaliter actum eſt, & re diligentiſſimè diſcuſſa in hanc ſententiam deciſum, conſtare de ſtatu exemptionis ante bullam Caliſti III. non autem de ſtatu ſubiectionis; & hoc maximè ad effectum, vt dicta bulla non poſſit argui de ſubreptione aut defectu intentionis; Et pro hac ſententia fuerunt plura deducta & perpenſa, quæ hic ſigillatim referuntur; Etenim conſiderata origine & primæua ipſius Præpoſituræ erectione apparet Comites Berengarium & Cononẽ Anno Domini 1106. ex proprijs eorum allodijs & villis, quæ Deo & Beato
1 Petro ſub annuo cenſu obtulerunt, † fundaſſe hoc monaſterium ſub Paſchalis eius nominis Secundi auctoritate, qui illud ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ ſuſcepit; Quæ res arguit ſtatim ab initio fundationis acquiſitum fuiſſe monaſterium Eccleſiæ Romanæ, cui oblatum fuit, *ad text. in c. dilectiſſimis. §. omnes verò. & c. vidētes. 12. q. 1.* Vnde videtur eſſe effectum iuris beati Petri, & Eccleſiæ Romanæ ſpecialiter per hanc oblationem; ita quòd ad aliam Eccleſiam ſpe-
2 ctare non poteſt, † oblata enim efficiuntur eius Eccleſiæ, cui offeruntur, *c. 1. de ſtat. monach. c. cum inter vos. de verb. ſign.* maximè cum hoc tẽpore nullum adhuc competeret Archiepiſcopo ius ſuperioritatis, cuius contemplatione diceretur ei fieri præiudicium, *Felin. in c. cum inter. n. 4. de re iudic.*
3 † Et licèt dicatur ſimpliciter recipi monaſterium ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ, quæ verba regulariter non arguunt ſubiectionẽ, *c. ex parte. il 2. de priuileg.* tamen illud procedit in ſimplici protectionis ſuſceptione, non autem vbi concurrunt alia, quæ ſuadent plenam & immediatã ſubiectionem,

verba enim huiuſmodi variā recipiunt in-
terpretationem ſecundum ſubiectam mate-
riam, *vt not. Hoſtien. in c. fin. de confirmat.
vtil. vel inut. Io. Andr. in c. cum olim. il 1.
col. 3. & ibi Butr. nu. 17. de priuileg.* Confir-
matur ex eo, quòd in eadem bulla Paſchalis
diſponitur, vt nulli liceat prædicta allodia
Beato Petro ſubtrahere; minuere, vel teme-
4 rarijs vexationibus fatigare; † videtur au-
tem quædam ſubtractionis ſpecies velle iuri
ſuo ſubijcere, quod alteri Eccleſiæ nempe
Romanæ oblatum eſſe comperitur, nec po-
teſt dici illa verba Beato Petro referenda
eſſe ad dictum monaſterium, non ad Eccle-
ſiam Romanam, cum tunc temporis non
fuerit erectum ſub inuocatione B. Petri, ſed
ſub inuocatione SS. Ioannis & Martini, vt
patet in bulla Calixti II. & ideo omnino
5 debet intelligi de Eccleſia Romana, † &
iſta ſpecialis protectio eximit à poteſtate
Ordinarij *ſecundum Butr. in c. ex parte. il
2. de priuileg. quem ſequitur Henr. Boich.*
6 Et quemadmodum † hoc initium fundatio-
nis multum facit ad oſtendendum ſtatum
primæuum huius monaſterij, ita ea, quæ
ſubſequuta fuerunt, omnino declarant, quòd
per hanc tuitionis ſuſceptionem factum eſt
exemptum, & immediatè ſubiectum ſedi
Apoſtolicæ; Nam Calixtus II. anno Do-
mini 1122. in ſuo priuilegio manifeſtè exi-
mit hanc Eccleſiam ab Ordinarij iuriſdi-
ctione, quod ex eo probatur, quòd conce-
dit facultatem Monachis, vt Sacramenta à
diocœſano recipiant: Vnde in alijs non re-
ſeruatis videtur exemiſſe ab eius poteſtate,
vt in ſimili, *tradit Dec. conſ. 152. in cauſa
7 exemptionis. nu. 1. verſ. quarto facit.* † hæc
enim facultas adeundi pro Sacramētis Or-
dinariū non eſt neceſſaria; niſi in caſu exē-
ptionis, *gloſſ. in c. vlt. in verb. permittimus.
de pœnit. & remiſſ. Ioan. Andr. in Mercu-
rial. in reg. ſcienti & conſentienti. nu. 25. de
8 reg. iur. in 6.* † Præterea in eodem priuile-
gio habentur hęc verba ad iudicium autem
perceptæ huius à Romana Eccleſia liberta-
tis, aureum vnum quotannis Lateranenſi
Palatio perſoluetis, quę verba probant exē-
ptionem, *vt habetur in c. ſi Papa. de priuileg.
in 6. & ibi omnes notāt. Abb. in c. recepimus.
circa fin. de priuileg. & ibi Sotin. n. 36. Sum-
miſtæ in verb. exemptio & exēptus. & aliàs
fuit conſideratum*: Non obſtat, quòd cum
iſta verba ſint poſita poſt expreſſionem ali-
9 quorum caſuum libertatis, † reſtringi de-
beat exemptio ad eos tantum, *d. c. ſi Papa.
in verb. indefinitè: & in §. idem dicimus*;
& hoc maximè, cùm hic adſit dictio, huius,
quę videtur reſtringere ad caſus expreſſos,
gloſſ. in prohem. 6. in verb. huiuſmodi: Quia
cum pręcedat generalis prohibitio, ne quis
audeat prędictā Eccleſiam temerè pertur-
bare, vel eius profeſſionem auferre, vel
oblata retinere, vel minuere, hoc decretum
vtique non ſolum monaſterium materiale,
ſed etiam perſonas Eccleſiæ exemiſſe cen-
10 ſetur, cum † Eccleſiæ appellatione veniant
monachi, & perſonæ ipſius monaſterij,
*vt tradunt Summiſtæ omnes in verb. exem-
ptus & exemptio.* & caſu quo poſſet circa
hæc verba oriri aliqua difficultas, ea om-
nino tollitur ex obſeruantia ſubſequuta, tot
Pontificum aſſertionibus probata, vt mox
demonſtrabitur *ad tradit. per Aret. conſ. 11.
Corn. conſ. 193. nu. 49. lib. 1. cum ſimilibus*:
11 † Obſeruantia verò huiuſmodi probatur ex
multiplicatis aſſertionibus aliorum Ponti-
ficum, aliàs per nos conſideratis, nempe
Innocentij II. Eugenij III. Adriani IIII.
12 Innocētij III. & Gregorij VIIII. † qui om-
nes atteſtantur hæc loca ſpecialius ad ius
Romanæ Eccleſię pertinere, quibus verbis
denotatur exemptio. *d. c. ſi Papa.* Nec ob-
ſtat, quòd exaduerſo dicitur, has aſſertio-
nes fieri generaliter & indefinitè de iis Ec-
cleſijs, quę ad ius Romanę Eccleſię perti-
nent, non autem de hoc monaſterio, & etiā
eſſe meras enunciatiuas diſpoſitionem non
inducentes, quia apparet hanc aſſertionem
referri ad monaſterium, cum ſuper ea fun-
detur Pontificum reſcribentium diſpoſitio,
quòd apertè conuincitur ex eo, quòd poſt
illa verba, petitionibus illorum ampliori
charitate nos oportet intendere, quorum
loca in religione fundata ad ius S. R. Eccle-
ſię ſpecialius pertinere noſcuntur, ſubijci-
13 tur, † dictio illatiua, ea propter dilecti fi-
lij veſtris iuſtis petitionibus annuimus, &c.
quā dictionem ad eundem effectū ponderat
*Dec. in ſupra allegato conſ. 152. n. 2. verſ. &
quia Papa videtur fundare.* ſed dato etiam
quòd eſſemus in puris terminis orationis
14 enunciatiuę, † cum ſimus in enunciationi-
bus antiquiſſimis, & emanatis à pluribus
Pontificibus, totieſq. repetitis, eę ęquipol-
lent ſamę, & plenè probant, *vt per Bal. Sa-
licet. & Caſtr. in l. cum aliquis. C. de iur.
delib. cum alijs quos citat Aym. de antiq. tēp.
par. 1. in §. ampliatur. num. 14. cum ſequent.*
15 † Adeſt pręterea aſſertio Innocentij IIII.
affirmantis dictum monaſterium ad Eccle-
ſiam Romanam nullo medio pertinere, quę
expreſſio exemptionem probat, *c. cum olim.
il 1. de priuileg. & tradunt Doctores ſupra
citati.* Verum poſt exhibitionem proceſſus
Reuerendiſſ. Nuntij adnotatę etiam fuerunt
alię aſſertiones ſuperioribus etiam clario-
res & concludentiores, nempe Cęleſtini V.
Anno Domini 1291. qui in duabus ſuis
bullis affirmat monaſterium hoc ad Eccle-
ſiam Romanam nullo mediante pertinere;
Item Bonifacij VIII. dicentis monaſte-
rium hoc Romanę Eccleſię eſſe immediatè
ſubiectum in duabus bullis, ſub eadem data
anno IV. Quinto Calend. Martij: Neque
dici poteſt hæc eſſe verba partis, cum ſint
poſita in ipſamet ſalutatione Papæ. Adſunt
præ-

prętereà duo inſtrumẽta, nẽpe ſententię ex-
cõmunicationis, & eiuſdẽ exequutionis; cõ-
tra Eberardum Archiepiſcopum de anno
1404. in quibus enunciatur monaſterium
ad Eccleſiam Romanam nullo mediante
pertinere. Poſtremo idem probatur ex dua-
bus ſupplicationibus Ducum Bauariæ, in
quibus dicitur monaſteriũ fuiſſe & eſſe Ro-
manæ Eccleſiæ immediatè ſubiectum, & alij
præterea nemini, quòd ſi ex aduerſo præ-
tenditur enũciatiuas Ducum non eſſe attẽ-
dendas, cum ſupplicarent contra tunc tem-
poris Archiepiſcopum Eberardum; certè
eadem ratione dicendum erit nullam fidem
adhibendam enunciatiuis ſubiectionis, ſi
quæ ſint, emanatis ab eodem Archiepiſco-
po; cum maior & vehementior ſuſpicio
militet contra eum, vt potè qui cauſæ ſuæ
quantum poterat fauebat; Bauari verò nõ
ſuam ſed monaſterij cauſam tutabantur;
maximè verò cum enunciatiuæ huius partis
ſint tot adminiculis fulcitæ, quibus aſſer-
tiones Archiepiſcoporum deſtituuntur. Nõ
eſt prętermittendum pro huiuſmodi obſer-
uantia facere quamplures bullas Pontificũ,
in quibus committuntur diuerſis perſonis
Eccleſiaſticis, non autem Archiepiſcopo,
negocia ad monaſterium ſpectantia, prout
aliàs in voto particulari fuit conſideratum.
Ex prædictis itaque conſtituto & fundato
ſtatu exemptionis huius monaſterij à ſua
primęua erectione: Non obſtant ea, quæ in
contrarium pro ſubiectione deducta fuerũt
à Dominis Aduocatis Illuſtriſſ. Archiepi-
ſcopi; Et Primo non obſtat allegatio ſen-
tentiæ latæ per Archiepiſcopum inter duo
monaſteria Berteſgadnenſe, & Bãbergenſe
ſuper certis eorum controuerſijs, quia
omiſſo an potuerit prorogari iuriſdictio,
vt per Feder. de Sen. conſ. 14. ex facto tolli-
16 tur obiectum; † negocium enim illud fuit
tractatum per viam compromiſſi & concor-
diæ, non autem iudicialiter tanquam corã
Iudice ordinario, vt apertè probatur ex
bullis Gregorij, Adriani, Innocentij, &
alterius Gregorij & aliorum Pontificum,
qui hanc vocant concordiam, & eam con-
firmant, adeo quòd potius hoc argumen-
tum facit contra Archiepiſcopum, ſi enim
fuiſſet iudex Ordinarius & competens, vti-
que opus non fuiſſet tot & toties repetitis
confirmationibus. Secundo non obſtat
17 † ponderatio, quæ fit ſuper quodam priui-
legio Innocentij concedentis Præpoſito &
Monaſterio curam animarum eorum, qui
intra cellam Eccleſiæ deſeruiunt, aut circa
ipſam noualia excolunt, cum ipſorum de-
cimis, quemadmodum permittẽte Saliſbur-
genſe Archiepiſcopo hactenus habuerunt,
ſalua ipſius reuerentia, quia hoc non ar-
guit ſubiectionem monaſterii, ſed perſona-
rum tantum monaſterio ſeruientium & no-
ualia excolentium, quæ non erant exemptę;
Immo hoc facit contra Archiepiſcopum,
18 † reſeruatio enim reuerentiæ arguit in cę-
teris exemptionem, hæc enim ab exemptis
præſtari debet Epiſcopis, *Io. Antr. c. cum
Venerabilis. de cenſib. Bald. in l fin. nu. 4. C.
de bon. libert. Felin. in c. cum inter. n. 3. & 4.
de re iud. & quamuis Pute. deciſ. 115. 10.*
19 *Martij. lib. 3.* dicat † ad reuerentiam non
teneri exemptos à Papa; tamen id proce-
dit, quando exemptio eſt plena: Vnde hic
Papa noluit ita plenam concedere reſpectu
eorum, qui non fuerant profeſſi regulam
B. Auguſtini in dicto monaſterio: Et hoc
pacto etiam tollitur, quod dicitur de re-
20 ſeruatione canonicæ Iuſtitiæ, † cum reſer-
uatio in vno arguat in cæteris exemptionẽ,
& etiam quia in aliquibus exempti ſubii-
ciuntur Ordinariis, vt aliàs fuit conſidera-
tum. Tertio enunciatiuæ, quæ ponderantur
ab informantibus, in quibus habetur Præ-
poſitum eſſe Prælatum Eccleſiæ Saliſburgẽ-
ſis, & deſcribi ab Archiepiſcopis inter gre-
ges ſibi commiſſos, & oues ſibi creditas,
ſunt valde debiles ex pluribus: nam ſunt
enunciatiuæ ipſorummet Archiepiſcoporũ,
qui perpetuo tentarunt ſubiicere ſibi hoc
monaſterium, vt patet ex ſupra allegatis
bullis Celeſtini III. in quibus præcipit
Archiepiſcopo, vt deſiſtat à vexationibus,
& moleſtationibus exhibitis monaſterio,
patet ex vnione à Pelegrino Archiepiſcopo
extorta à Bonifacio Nono; Item à vexatio-
nibus illatis Petro de Pientznauer pro-
pter impetratam à dicto Bonifacio Prę-
poſituram, de qua in voto noſtro latius
egimus; Item à facultate conferendi impe-
trata à Nicolao Quinto, quarum mole-
ſtiarum & vexationum ignarus non fuit Ca-
lixtus Tertius, eas enim recenſet in ſua
bulla exemptionis; quare nulla vel modica
vis cõſtituenda eſt in huiuſmodi enũciatio-
nibus. Prętereà enunciatiua illa gregis &
ouium non eſt clara; cum potius videatur
reſpicere fratres de choro Saliſburgenſis
Eccleſię, quibus fit pro vna parte conceſſio
ſalinarum, quàm Eccleſiam Berteſgadnenſẽ:
ſunt itaque multum frigidæ, & debiles iſtę
enunciationes, ſi cum contrarijs compa-
rentur, & nullius efficacię & momẽti. Quar-
to non obſtat tranſactio inita inter Eberar-
dum Archiepiſcopum, & Petrum de Pientz-
nauer, quia ſufficiunt ea, quę in poſteriori
noſtro voto circa hoc factum deducta fue-
runt; fuerunt enim omnia extorta à Petro,
qui aliàs non poterat conſequi poſſeſſionem
Prępoſiturę, quamuis deuentum fuiſſet con-
tra Archiepiſcopum vſque ad cenſurarum
fulminationem. Quinto non obſtat, quod
opponitur de quadam viſitatione, quam
procurarunt fieri Duces Auſtriæ enuncian-
tes ſe eſſe naturales, & aduocatos Præpo-
ſiturę, quod tamen manifeſtè erroneum eſt,
quia de ſupplicatione ſola apparet, de viſi-
tatione

tatione verò non conſtat; nam viſitatio illa, quę dicitur facta per quendam Archiepiſcopum Leonardum ratione quarundam diſſenſionum ortarũ inter monachos Berteſgadnenſes, continetur in quadam ſcriptura, quę eſt imperfecta, & caret anno & die: & mirum eſt, quòd per ſpatium 350. annorum, qui fluxerunt à Paſchali I I. ad Calixtum I I I. nulla reperiatur viſitatio facta ab Archiepiſcopo, cum tamen res hęc ad officium Ordinarij pręcipuè ſpectare dignoſcatur; ex quo colligitur validiſſimũ exemptionis argumentum, & eiuſdem obſeruantia. Neque obſtat, quòd in indulto Vrbani legatur, quendam Præpoſitum per Archiepiſcopum Pelegrinum fuiſſe ob nonnulla delicta priuatum, quæ res videtur facta inſtantibus præfatis Auſtriæ Ducibus, quia in eodem indulto habetur negocium huius priuationis commiſſum fuiſſe à Papa Archiepiſcopo Pragenſi, & ita noluiſſe ratam habere ſententiam Archiepiſcopi Salſburgenſis, ſed alteri commiſiſſe cognitionem huius cauſæ: Vnde potius poteſt hoc contra Archiepiſcopum retorqueri, & etiã iſte Pelegrinus fuit ille, qui procurauit vnionem huius monaſterii, vt ſupra relatum
21 eſt. Sexto, † quod de procuratione ſoluta dicitur, ex qua ſubiectio probatur, *c. 1. vbi notat. de cenſib. in 6.* non obſtat, quia ea non ſub procurationis titulo exigitur ſed releuationis, quæ etiam relinquitur arbitrio nominatorum, & ſine pœna: Vnde coniici poteſt fuiſſe ex aliqua neceſſitate, puta alicuius belli imploratum auxilium eorum, quorum intererat diœceſim nõ moleſtari. Septimo non obſtat iuramentum fidelitatis, quod præſtatur per Præpoſitum Archiepiſcopo, vt habetur in tranſactione confirmata per Nicolaum Anno Domini 1449. quia vltra ea, quæ aliàs dicta fuerunt, eſt animaduertendum, non eſſe verum, quod ex aduerſo pręteuditur duo fuiſſe iuraméta, quorum alterum contineret ſimplex homagium fidelitatis; Alterum verò fieret occaſione officii Salinatoris conceſſi ab Archiepiſcopo Schelnperg: quia ex lectura apparet fuiſſe vnicum tantum occaſione dicti officii; ſubiunguntur enim mentioni factę iuramenti hęc verba, quemadmodum in lectura impignerationis pro coctura in Schelnperg. omnia illa clarius ſunt contenta. Vnde apparet ea occaſione promiſſum fuiſſe. Neque obſtat, quòd promittũr ſe fideles, & obediẽtes fore; ſicut ab antiquo fuit obſeruatũ, quia oppigneratio fuit facta de anno 1409. & ſic per quadraginta annos antea fuerat obſeruatum, in quibus verificatur clauſula illa ab antiquo: Neque apparet de aliquo alio iuramento vllo tempore pręſtito extra hanc cauſam; quinimmo finita oppigneratióne fuerunt Berteſgadnenſes abſoluti ab huiuſmodi iuramenti pręſtatione. Octauo non obſtat bulla Nicolai de anno 1447. directa Epiſcopo Secouienſi, in forma commiſſaria, quòd conſtito ſibi de narratis auctoritate Apoſtolica transferat ius conferendi Prępoſituram in Archiepiſcopum, quoties illam vacare cõ
22 rigerit, † quia ex hac cõceſſione non poteſt argui ſubiectio, niſi poſt eam, ſi probaretur effectuatio; Verum de contrario potius conſtat, cum nulla detur collatio Archiepiſcopi, & poſt octo annos Calixtus exemptionem illam ampliſſimam conceſſerit. Verum pręter has particulares reſpõſiones poteſt in vniuerſum reſponderi,
23 † nullos actus per Prępoſitos, & Archiepiſcopum geſtos potuiſſe pręiudicare ſedi Apoſtolicę, *vt per Abb. in c. cum tempore. de arbit. & Fel. in c. 2. de ſenten. excom. in fin.* Neque etiam omittendum eſt, videri totam hanc diſputationem ocioſam, cum habeamus claram & indubitatam exemptionẽ in priuilegio Calixti Tertij: Vnde effectus huius diſputationis reſtringitur ad redarguendum dictam bullam Calixti de ſubreptione: Hinc fit, vt ea, quę ſupra de exemptione relata ſunt, ſine difficultate ſint talia, vt omnem ſubreptionem excludant, etiã ſi narratum fuiſſet aſſertiuè monaſterium prius exemptum fuiſſe, quòd tamen factum non fuit, cum Papa vſus fuerit his verbis & iuriſdictione Ordinaria exemptum fuiſſe credatur, & vtique ſi voluiſſet pro conſtanti affirmare fuiſſe per prius exemptum, ſuperflua fuiſſet eius diſpoſitio in ea parte, in qua pro potiori cautelę ſuffragio de nouo eximit; hoc enim decretum arguit neceſſario Papam voluiſſe eximere etiam non exemptum. Quare magna Dominorum conſenſione concluſum fuit pro ſtatu exemptionis etiam ante bullam Calixti.

Orioſen. Beneficiorum.

Die Veneris 21. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 Prouiſio, quæ loquitur de beneficio ſimplici, cum ſit ſeruitorium, non ob id redditur nulla, ſi conſtat de certo corpore beneficij, & prouiſus ſit idoneus tam ad vnum quàm ad aliud.

2 Omiſsio qualitatis beneficij, quæ non eſt doloſa, nec talis, quæ retraxiſſet concedentem, etiam ſi qualitas expreſſa vel ſit maior, vel ſit minor, dummodo adſit habilitas in prouiſo, nõ vitiat prouiſionẽ.

3 Ordinarius prouidet Eccleſiis non perſonis.

4 Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero, & in ſimplici poſſit deſeruiri per ſubſtitutum, quod fieri non poteſt in curato.

5 Ex cura ratione fontis Baptiſmalis non infertur

inſertur ad curam animarum.
6 *Vicarius Epiſcopi quando poſſit conferre beneficia.*
7 *Per conſtitutionem ſecundi Vicarij primus dicitur reuocatus.*

DECISIO MXXVI.

1 FVit reſolutum † prouiſionem Reuerendiſſ. D. Epiſcopi Orioleñſis fuiſſe vali-
dam, non obſtante ea obiectione, quæ ſit,
quòd iſta beneficia, de quibus agitur, ſint be
neficia ſeruitoria, & prouiſio loquitur de
præſtimonijs ſimplicibus, quia cum conſtet
de certo corpore iſtorum beneficiorum, &
Dominus Viues ſit idoneus tam ad præſti-
2 monia ſimplicia, quàm ad ſeruitoria, † iſta
omiſſio qualitatis non vitiat, quia non eſt
doloſa, nec talis, quæ retraxiſſet concedentẽ, *Rot. dec. 4. de reſcrip. in antiq. Caſſad. 11.
de præb. Gemin. conſ. 111. Abb. in c. ſignificãte. nu. 5. de reſcript.* qui licèt loquantur, quãdo eſt expreſſa maior qualitas, nempe quòd
ſit curatum, idem tamen eſt, quando eſt minor, ſi non eſt talis, quę retraxiſſet cõcedentem, *Fel. in c. ſuper litteris. col. 2. de reſcript.*
3 maximè † cum ſimus in prouiſione Ordinarij, qui dicitur prouidere motu proprio Eccleſijs & non perſonis; *Card. in Clemen. 2.
col. fin. de offic. Ordin. Felin. in c. ad aures.
n. 15. de reſcript.* & ceſſat difficultas, ex quo
ſaltem in genere Epiſcopus, qui præſumitur
informatus de qualitate ſuorum beneficiorum, hoc intellexiſſe videtur, exigendo iuramentum à prouiſo de laudabiliter inſeruiendo, & onera incumbentia ſupportãdo in
prædictis beneficiis. Non obſtat *deciſio Pu-
4 tei 301. lib. 1.* quia † ibi Eccleſia erat curata,
& collatio facta tanquam de ſimplici, & ſic
non ſufficiebat eadem habilitas, pro vt hic,
cum in iſtis poſſet deſeruiri per ſubſtitutũ,
*iuxta allegat. Lap. 35. & fuit deciſum in vna Romana Capellania. coram R.P.D. meo
5 Pamphilio.* Non obſtat, † quòd obiicitur
de cura ratione fontis Baptiſmatis, quia ex
eo non infertur ad curam, *Card. in Clem. 1.
q. 4. & ibi Anchar. in 2. notab. Imol. num. 6.
Vitalin. n. 66. de Baptiſ. Sarnen. de Idiomat.
q. 11. cum alijs allegatis per Rotam in vna Racanat. parochialis. corã bo. me. Lauretano.
20. Maij 1577.* Dictũ etiã fuit circa ſecundã
6 partem dubii, † hanc collationem ſuffragari
D. Io. Baptiſtæ, ex quo prouiſio facta à Vicario non videtur poſſe ſuſtineri, cum fuerit ſubſtitutus ſimpliciter, & ſine aliqua
cauſa, cum tamen adeſſent alii Vicarii cõſtituti ab Epiſcopo, *vt per Doctores. in c. 1.
de offic. Vicar. in 6. Pariſ. conſ. 80. num. 15.
7 lib. 4. Put. deciſ. 168. lib. 1.* † maximè cum
ipſe conſtituens fuiſſet reuocatus per conſtitutionem ſecundi Vicarii *Franc. & Gemin. in c. licèt. de offic. Vicar. in 6.* maximè
concurrente voluntate Epiſcopi, *vt per Rebuff. de form. Vicariat. nu. 205.* quæ colligitur ex eo, quòd excipit tantum Ludouicum
Maſcharellum, *l. ſi prætor. de iudic.* & iſtius
reuocationis Iulius habuit notitiam, vt patet ex lectura ſubſtitutionis, in qua fit mentio Vicarii ſecundo loco conſtituti. Verum
quia pro parte Franciſci & Petri non fuit
informatum ſuper hoc; Domini ordinarũt,
vt ſi velint informare, audiantur.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Veneris 21. Maii 1593.

SVMMARIVM.

1 *In contractu alienationis bonorum Eccleſiæ geſto cum ipſomet Papa non eſt opus confirmatione Apoſtolica.*
2 *Alienatio, quæ ex diſpoſitione ſtatuti fieri non poteſt inconſulto Epiſcopo, ſi ipſimet Epiſcopo ſit facta, nihil aliud indiget, & ſtatuto dicitur ſatisfactum.*
3 *Contractus, qui ex diſpoſitione ſtatuti non poteſt fieri à filio ſine conſenſu patris, ſi fiat cum ipſo patre nil aliud indiget.*
4 *Alienatio bonorum Eccleſiæ facta Papæ, qui contraxit tanquam priuata perſona, & vti N. non autem vti Papa, operatur tantum, vt res non acquiratur ſedi Apoſtolicæ, ſed ipſi Papæ, vti priuatæ perſonæ; nec ob id poteſt dici non interueniſſe conſenſum Papæ ratione ſolemnitatis vti Papa, cum non poſſit vti N. & priuata perſona conſentire alienationi, & vti Papa diſſentire.*
5 *Conſenſus in vna eademq. perſona eſt indiuiſibilis.*
6 *Conſenſus Capituli generalis, & illius Præſidentis, ac Diffinitorum, qui reſeruatur in contractu alienationis ad eum auctorizandum, non autem ratione præiudicij, recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit.*
7 *Beneplacitum Apoſtolicum, quod in alienatione reſeruatur recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit.*
8 *Vbi Papæ auctoritas adeſt, ceſſat auctoritas inferioris.*
9 *Cõſenſus Capituli generalis vel Rectoris in alienatione, quatenus opus ſit, ex lapſu triginta annorum interueniſſe præſumitur, & talis qualis requiritur.*
10 *Proteſtationes clandeſtinæ, & quæ non fuerunt intimatæ, & ad notitiam poſſeſſorum deductæ, nullum operantur effectum ad fauorem proteſtantis.*
11 *Ad annullandam alienationem bonorum Eccleſiæ factam cum Papa ad effectum præſcriptionis deducitur tempora illius Papæ, ſi tamen probetur, per Papam fuiſſe vim vel metum illatum pro obtinenda venditione; ſecus eſt ad effectum præſumptionis, & nu. 13.*
12 *Metus incuſſio in Papa non præſumitur,*
14 *Lis mota, in qua quis ſuccubuit, non interrumpit*

rumpit præſcriptionem ; maximè ſi præſcriptio erat tempore motæ litis completa.

DECISIO MXXVII.

FVir dubitatum, an alienatio Caſalis, de qua agitur, ſuſtinearur non obſtante allegato defectn ſolemnitatis& mandati; Et quantum ad ſolemnitatis defectum, is deducitur ex eo, quòd non fuerit contractus iſte confirmatus à ſede Apoſtolica, neqne interuenerit conſenſus Capituli generalis: Iſta ramen obiectione non obſtante, Domini cenſuerunt, hic nullum adeſſe defectum ſolemnitatis; & moti fuerunt ex eo
1 poriſſimum fundamento, quòd † contractus fuit geſtus cum ipſomet Papa, cuius præſentia ſupplet omnem defectũ ſolemnitatis, *vt per Bal. in l. reſcripta. C. de precib. Imper. off. Imol. in c. 1. nu. 7. de lit. conteſt.* & quando cum Papa contrahitur, nulla alia opus eſt ſolemnitate, *Bald. in l. ſancimus. C. de donatio. Alex. conſ. 157. num. 7. lib. 2. Natt conſ. 28. nu. 4. lib. 1.* nam Conſtitutio Paulina nihil aliud requirit quam beneplacitum ſedis Apoſtolicæ, quod eo ipſo interueniſſe probatur, ex quo contractus fuit
2 cum Papa celebratus, † vt de alienarione facta ipſi Epiſcopo, quo inconſulto ex diſpoſitione ſtatuti fieri non poterat, tradit *Io. Andr. in c. qui tacet in Mercurial. de reg. iur. in 6. Abb. in c. cum in veteri. n. 11. de electíon. & conſ. 11. nu. 2. lib. 2. Felin. in c. nonne. nu. 10. in fin. de præſumpt. & in*
3 *c. cũ numerus. in fin. de teſtib.* † & de ſtatuto requirente conſenſum patris in contractu filij, *Bald. in l. exceptione. in fin. & ibi optima Additio Barbat. C. de cuiſtio. Alex. in l. is qui heres. de acquir. hered. Socin. cõſ. 80. nu. 12. lib. 4. Tiraq. de retract. lign. §. 1. gl 9.*
4 *num. 268.* Non obſtat, quòd † Leo contraxerit tanquam priuata perſona, & vti Io. Baptiſta, quia hæc reſtrictio eo pertinet, vt non acquirererur Caſale ſedi Apoſtolicę, ſed ipſi Leoni vti priuatæ perſonæ, eiuſque hæredibus & ſucceſſoribus; ſed non ideo minus poteſt dici non interueniſſe conſenſum ipſius ratione ſolemnitatis vti Papæ, diuerſa eſt enim ratio inter vtrumque casũ: nam reſpectu acquiſitionis conſiderari poteſt duplex perſona in Leone, reſpectu verò
5 conſenſus minimè, † non enim poterat vti Ioannes Baptiſta conſentire huic contractui, & vti Leo Pontifex diſſentire; & ideo non placuit illud, quod dicitur effectum ſcientiæ diuidi poſſe, quia hic non de ſcientia, ſed de conſenſu agitur, qui eſt indiuiſibilis in vna eademque perſona. Quantum
6 verò † ad conſenſum Capituli generalis illiuſque Præſidentis & Diffinitorum, cum in hoc contractu non requireretur niſi ad auctorizandum contractum, non autem ratione præiudicij reſeruatio illa reſpicit conditionem tacitam, quatenus opus ſit,
7 † vt de beneplacito Apoſtolico paſſim obſeruatur, *Pute. deciſ. 42. lib. 2.* verum hoc caſu interueniente auctoritate Papæ non
8 erat neceſſarium, & potuit omitti, † vbi enim adeſt ſuperioris ceſſat inferioris auctoritas, illa enim ſemper excepta intelligitur, *c. venientes. de iur. iur. Abb. conſ. 41. nu. 3. lib. 1. Pariſ. conſ. 24. nu. 4. lib. 4. Ruin. cõſ. 64. nu 1. lib. 1. Rebuf. de reb. eccleſ. non alien.*
9 *n. 15. ver. fallit quando Papa.* Verũ † quatenus neceſſariũ fuiſſet, vtiq. interceſſiſſe præſumitur ex lapſu triginta annorũ & amplius, *gloſ. in c. peruenit. vbi Imol. n. 10. de empt. & vẽd. Felin. in c. illud. n. 6. in fin. de præſumpt. & in c. Albericus. propè fin. de teſtib. Alex. cõſ. 1. n. 20. vbi Apoſtill. & cõſ. 17. n. 8. lib. 4. Cur. Iun. cõſ. 200. n. 31. & cõſ. 213. n. 97. lib. 3. Pute. deciſ. 365. in cauſa Parmen. lib. 2. & deciſ. 1. de reb. Eccl. non alien.* & quòd conſenſus Rectoris ſpatio triginta annorum præſumatur talis, qualis requiritur, *fuit reſolutum in vna Conchen. fructuum. coram R. P. D. meo Gipſio. 10. February 1586.* quòd tanto facilius procedit in iſto caſu, ex quo habemus obſeruantiam contractus per annos ſeptuaginta & acceptationem ſolutionis pretij per monaſterium. quæ tanti eſt momenti, vt ex ea inducatur præſumptio veritatis omnium narratorum, *& fuit alias dictum coram S. D. N. in vna Lucana Decanatus* *. Non obſtat, quòd lapſus temporis non operetur hãc præſumptionẽ ſtãte contradictione, quę deducitur ex qui-
10 buſdam proteſtationibus, quia † proteſtationes clandeſtinæ nullum operantur effectum ad fauorem proteſtantis, cum non conſtet fuiſſe vnquam intimatas, vel deductas ad notitiam poſſeſſorum, quod tamen facere potuiſſent poſt obitum Leonis & Clementis, *vt fuit reſolutum in cauſa Tuſculana Villæ. coram R. P. D. meo Orano* *. Nec parum monit Dominos ad tollendam hanc contradictionis exceptionem, quòd talem affrancationem monaſterium vigore prioris contractus facere tenebatur: Vnde cum poſſet cogi, ſiue poſtea fuerit facta vigore pacti præcedentis, ſiue noui contractus, nulla ſuberat cauſa, cur monachi contradicere deberent & ſecretò proteſtari: nam contra primum contractum initum cum Alphonſina nihil hactenus deductum eſt, quod illud redarguere poſſit. Non ob-
11 ſtat, quòd † deducenda ſint tempora Leonis & Clementis; nam id procederet, ſi aliquis probaretur illatus metus, & vis pro celebranda iſta venditione, quod ex iſtis proteſtationibus non probatur, *l. metũ. & ibi gloſ. C. quod met. cauſ. Bart. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi. in 5. quæſt. quem ibi Doctores ſequuntur. de oper. non. nunc. gloſ. Innoc. & omnes in c. 1. de eo quod met. cauſ. Rip. in c. cum M. Ferrarienſis. nu. 92. de conſtit. Alex. conſ. 16. col. pen. lib. 3.* ſed ne-
12 que metus probatur, † neque præſumi poteſt

* præſertim ſub 4. Decembris 1586. in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 695. parte 8.

* ſub die Lunæ 28. Aprilis 1586.

teſt in sũmis Põtificibus; præcipuè cũ appareat Clemẽtem poſtea hoc Caſale pro eodẽ pretio, quo emptũ ſuerat, vẽdidiſſe Strocijs, quę res excludit affectionem illã, quæ dedu-
13 citur ex pretii modicitate: Præterea † licèt ad effectum præſcriptionis deducantur tempora eorum, qui alienarunt; tamen ad effectum præſumptionis ſecus, *vt aliàs fuit dictum in vna Lunen. Sarzanen. coram bo.*
14 *me. Cotta* [b]. † Non obſtat lis mota de anno 1555. quia iã erat lapſum tempus triginta annorum, vltra quòd nihil actum fuit, & nõ interrumpit præſcriptionem, ſicut dicitur de lite, in qua quis ſuccumbit, *Felin. in d.c. illud. col. fin. de præſcr. Balb. in ſuo tract. de præſer. 3. par. ſexta par. princip. q. 4. n. 37. & fuit dictum in cauſa Portalegren. Vnionis. corã R. P. D. meo Orano 8. Nouẽbris 1589.* Quòd dicitur fuiſſe ceſſatum in gratiam bo. mem. Reginę Cathariox non probatur, neque probatum releuaret, cum aote hoc tempus ſublatis etiam de medio Leone & Clemente per annos viginti & amplius monaſterinm tacnerit, neque tam longi ſilentii vllam probabilem canſam afferre poteſt, ſtantibus proteſtationibns ſecreto per eos interpoſitis, viuentibus Pontificibus. Et ita per Dominos cõcluſum circa exceptionem defectns ſolemnitatum. Quantum verò ad defectns mandati, fuit ordinatum, vt de iis particulariter ageretur.

b in Lunen. Sarzanen. terrarum 30. Iunij 1585.

Pacen. Erectionis parochialium.
Die Veneris 28. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus extractus vigore compulſorialiũ & parte citata dicitur eſſe in forma probanti.*
2 *Vniuerſitas qualiter citetur.*
3 *Contra Ciuitatem & minorem carentes defenſore procedi non poteſt, quod verum eſt in ſententijs diffinitiuis, non in interloquutorijs non præiudicialibus, & non habentibus vim diffinitiuæ, vt num. 5.*
4 *Vniuerſitas habetur loco minoris.*
6 *Proceſſus in dubio præſumitur integer.*
7 *Citatio ad videndum collationari proceſſum vigore compulſorialium extractum, tunc non requiritur, quando ab initio facta fuit citatio generalis ad totam extractionem, quæ ſufficit, præſertim ſi adſit decretum iudicis, cum aſſignatione diei & horæ ad vidẽdum corrigi & collationari.*
8 *Proceſſus exhibitus à filio notarij abſentis ſatis dicitur recognitus, & habitus pro proceſſu à patre conſcripto.*

DECISIO MXXVIII.

1 FVit reſolutũ † proceſſum, de quo agitur, eſſe in forma probanti, cum fuerit extractus vigore compulſorialium & parte citata, *ad notat. in c. cum P. Tabellio. de*
2 *fid. inſtr. Rota deciſ. 1. eod. tit. in nou.* & † hęc citatio afficit Vniuerſitatem, cũ fuerit exequutioni mandata cõtra reprę́ſentantes ipſam in Congregatione facta in loco ſolito, *ad notat. per Bar. in l. fin. quod cuiusq. Vniuerſitat. gloſ. Bar. Dec. Cagn. & alij in l. non*
3 *poteſt. de reg. iur.* Non obſtat, quòd † poſtea fuerit proceſſum contra Ciuitatem non cõparentem non deputato ei defenſore, ſed vti ſolet in ſtratis, quòd videtur fieri non poſſe *l. contra minorem. cum ibi notat. C. ſi*
4 *aduerſ. rem iudic.* † cum Vniuerſitas habeatur loco minoris, *vt per Creſcent. deciſ. 206.* quia hæc procedũt in ſententijs diffinitiuis,
5 & non procedunt in interloquutorijs, † quæ non ſunt præiudiciales, & non habent vim diffinitiuæ, *vt declarat ibidem Caſtren. n. 3. verſ. ſed in alijs. Salicet. nu. 5. Corn. num. 1.* qualis eſt iſta extractio ſeo cõpulſatio proceſſus. Non obſtat, quod dicitur non eſſe integrum proceſſum: oam hoc non probatur ex eo ſolo, qnòd non adſit in eo mandatum Epiſcopi, cum nõ appareat fuiſſe productum immo ſæpius proteſtatum de illius
6 defectn, & † in dubio præſnmitur integer, *ad gloſ. in l. eum de lege. de probat. Bart. in Rubr. de nou. oper. nunc. nu. 8. & ibi Iaſ. col. fin. cũ alijs allegatis per Aym. de antiq. temp.*
7 *part. 2. nu. 55.* † Non obſtat defectus citationis ad videndum collationari, quia cum fuerit ab initiò facta citatio generalis ad totam] extractionem, ea omnia fieri poſſunt, quæ in exequutionem & complementum litterarum compulſorialium fieri debẽt, ea ſufficit, *Rota 8. de dol. & cõtum. in no.* Præterea adeſt decretum Iudicis cum aſſignatione dierum & horarum ad videndum corrigi & collationari, quod fuit exeqoutũ in ſtratis, adeo quòd concurrunt omnia requiſita. Vltimo non obſtat, quòd iſte proceſſus non fuerit recognitus coram cõ-
8 pulſore, † quia cum fuerit exhibitus à filio notarij abſentis, ſatis per eundem fuit recognitus, & habitus pro proceſſu à patre conſcripto, ſed & pars in impetratione cõmiſſionis eo vſa eſt. Itaque concluſum has obiectiones non obſtare, qoo minns fuerit legitimè facta compulſatio.

Tullen. Parochialis.
Die Veneris 28. Maii 1593.

SVMMARIVM.

1 *Simonia ad effectum priuationis eſt plenè & concludenter probanda, ad effectum autem repellendi aliquem ab aſſequutione beneficij nondum obtenti, ſufficiunt leuiores probationes.*
2 *In materia ſimoniæ, quæ eſt difficilis probationis, ſolent etiam admitti coniecturæ & indicia; ſed debent eſſe euidentes, & claræ, ac ſimoniam neceſſario concludentes, etiã ſi ciuiliter agatur.*

3 *Confeſſio ſimoniæ facta à cedente beneficium poſt reſignationem non nocet ceſſionario.*
4 *In probatione ſimoniæ ſocius criminis non admittitur, vbi agitur ad effectum priuationis.*
5 *Licèt regulariter ſit ſtandum primo dicto teſtis; tamen per ſecundum etiam extraiudiciale tantum detrahitur primo, vt illius vigore ad ſententiam deueniri non poſſit.*
6 *Teſtes de fama, deponentes de ſimonia ad effectum priuationis non admittuntur, etiam ſi ciuiliter agatur.*
7 *Teſtes deponentes de ſolutione pecuniarum ad probandum ſimoniam, ſi neſciunt, ex qua cauſa facta fuerit ſolutio, nec deponant de præcedente conuentione, vel animo, & intentione ſimoniaca non probãt.*
8 *Simonia abſque præcedenti pactione non inducitur.*
9 *Verba generalia non probant ſimoniam.*
10 *Solutio pecuniæ, ſeu donatio facta reſignanti poſt iam datum mandatum ad reſignandum non probant ſimoniam.*
11 *Confeſſio per teſtes ſingulares non probatur.*
12 *Teſtes ſingulares probant concurrentibus adminiculis.*
13 *Confeſſio ſimoniæ facta à reſignãte non præiudicat reſignatario.*

DECISIO MXXIX.

FVit reſolutum, ſimoniã in caſu, de quo
1 agitur, non probari; nam † cum agatur ad effectum priuationis, ea plenè & cõcludenter eſt probanda, *gloſ. in c. veniens. il 1. in verb. aliorum. de teſtib. & ibi Abb. nu. 4. quam eſſe communiter approbatam teſtatur Alciat. conſ. 2. n. 40. & 41. lib. 1. tom. 1. & tenuit Rota in cauſa Firmana Capellaniæ. 7. May 1582. coram S. D. N. Clemente VIII.* quicquid ſit, vbi agitur ad repellendum aliquem ab aſſecutione beneficii nondum obtenti, quo caſu ſufficiunt probationes leuiores, *vt per Fab. deciſ. 47. lib. 2. & tenuit Rota in cauſa Gerunden. Canonicatus coram me 10. May 1588. & in alia Calagurritana de Haro 20. May. 1590. co-*
2 *ram D. Comitulo*, & † quamuis in hac materia, vti difficilis probationis, ſoleant admitti coniecturæ & indicia, *c. per tuas. de ſimon. c. 1. de teſtib. cog. Corn. conſ. 342. n. 18. lib. 1. Aym. conſ. 122. n. 8. Menoch. de arbitr. caſ. 116. n. 12. Clar. in §. ſimonia. ver. ſed ſcias.* nihilominus huiuſmodi indicia & coniecturæ, etiam ſi ciuiliter agatur, debent eſſe euidentes, & claræ, ac ſimoniã neceſſario concludentes; ita vt nihil aliud importare poſſint, *Felin. in c. ſuper his. nu. 17. de accuſation. Natta conſ. 299. n. 13. Verall. deciſ. 202. part. 1. Clar. in d. §. ſimonia. in fin. & habetur in d. deciſ. Firmana Capellania.* Quæ autem hic pro ſimonia deducuntur, ſunt hæc, Primo dictum Deſiderii reſignantis,
qui dicit ſe reſignaſſe parochialem, ſub promiſſione cuiuſdam ſummæ pecuniarum,
3 equi, & quarundarum aliarum rerum; † ſed hæc depoſitio non probat, cum ſit confeſſio cedentis facta poſt reſignationem, quæ non nocet ceſſionario, *Caſtr. in l. facta §. ſi hæres. ad Trebell. Affl. deciſ. 165. nu. 5. Rimin. cõſ. 151. nu. 12. lib. 1. & 381. n. 21. & 23. lib. 2. Caputaq. deciſ. 185. part. 1. & fuit dictum*
4 *in d. cauſa Firmana.* † Præterea non probat, quia Deſiderius eſt ſocius criminis, qui in hac materia non admittitur, *c. ſicut. il 1. de teſtib. Alex. de Neuo. conſ. 64. nu. 4.* præſertim vbi agitur ad effectum priuationis, vt diſtinguit *Fab. d. deciſ. 47. lib. 2. gloſ. in d. c. veniens. in verb. confeſſo. & Alciat. d. reſponſ. 2. nu. 3. & 4.* maximè cum iſta confeſſio facta fuerit inter pocula, & poſtea
5 reuocata; † & licèt regulariter ſit ſtandum primo dicto: tamen per ſecundum etiam extraiudiciale, tantum detrahitur primo, vt illius vigore non poſſit deueniri ad ſententiam, *Butr. & Abb. in c. cum in tua. de teſtib. cũ aliis per Gabr. concl. 30. de crimin. nu. 3.* & hoc modo tollitur etiam probatio eorum, qui deponunt de confeſſione Deſiderii, ne plus credatur copiæ quàm origi-
6 nali. † Non obſtant teſtes deponentes de fama, quia ad effectum priuationis non admittitur, etiam ſi ciuiliter agatur, *gloſ. in d. c. veniens. & ibi Abb. n. 8. & Dec. n. 12. de teſtib. idem Dec. conſ. 210. propè fin. Clar. in d. §. ſimonia. in fin. Gabr. cõcl. 1. de probation. nu. 12. Pute. deciſ. 171. in fin. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Imolen. Confidentiæ. coram R. P. D. meo Pamphilio de menſe Februarii 1592. & etiam in præcitata deci-*
7 *ſione Firmana.* † Non obſtant teſtes deponentes de ſolutione pecuniarum, & emptione equi, quia neſciunt, ex qua cauſa fuerit hæc facta, neque deponunt de præcedenti conuentione, vel animo & intentione ſimo-
8 niaca, † quod tamen eſſet neceſſarium, cum abſque præcedenti pactione non inducatur ſimonia, *c. Artaldus. 8. q. 3. gloſſ. in c. quã piè. in verb. poſtmodum. 1. q. 2. & tradunt cõmuniter Doctores in d. c. veniens. Dec. conſ. 118. nu. 4. Pariſ. conſ. 30. nu. 21. lib. 4. Pute. deciſ. 171. num. 9. lib. 2. Mohed. 166. & fuit latè deductum à R. P. D. meo Orano in deciſ. Cuſentina Confidentiæ.* Non obſtant iidẽ teſtes dicentes audiuiſſe patrem reſignatarii
9 dicentem ſe non fore ingratum, † hæc enim verba generalia nullam probant ſimoniam, *vt per Sotum de Iuſt. & iur. lib. 9. q. 8. art. 5. concl. 3. & fuit dictum in vna Britonorien. Penſionis. coram R. P. D. meo Gipſio.* Immo ex iſtis verbis potius excluditur præ-
10 cedens pactio, † & infertur pecunias & equum datas poſt iam datum mandatum
11 ad reſignandum. † Non obſtant teſtes deponentes de confeſſione Georgii reſignatarii, quia ſunt ſingulares, & eſt notiſſima

con-

concluſio cõfeſſionem per teſtes ſingulares non probari, *Alex. conſ.132.n.6.lib.5.Put. dec.3.de probation.Ant. Auguſt. in repertor. tit. de teſtib. nu. 23. Aleiat. d. conſ.2. nu.5.* etiam ſi cum confeſſione concurrat fama, *Dec.in d.c.venient.num.12.in fin.Putc.171. in fin. lib. 2. & fuit dictum in ſupracitata cauſa Firmana.* Non obſtat deciſio *facta in cauſa Biſignianenſi Penſionis. coram Illuſtriſſ. Lancellotto de anno 1574.** quia ibi concurrebant multa adminicula, & præſertim ſuſpenſio facta ab Ordinario ob ſimoniam, & confeſſio vtriuſque ante reſignationẽ, & fundatur in dicto *Gabr. in concl. 2.*

12 *de teſtib. in fin.* qui generaliter dicit † teſtes ſingulares probare concurrentibus adminiculis, nec loquitur in materia ſimoniæ ad effectum priuationis, in quo caſu factæ fuerunt poſteriores deciſiones, quæ ſunt in proprijs terminis ſimonię, & fuerunt maio-

13 re ſtudio elaboratæ. Poſtremo † non obſtat porrectio ſupplicationis pro abſolutione à ſimonia, quia cum hæc confeſſio proueniat ab eodem Deſiderio, ea non poteſt præiudicare reſignatario. *vt per Bald. in l.bona fidei. col. 5. verſ. expedita eſt tertia pars. C. de reb. cred. Felin. in c.ſi conſtiterit. col.2.de accuſat.Dec.in rubr.de conſtit.n.14.* vltra alias reſponſiones ſupra deductas. Et ita concluſum.

*ſub die Lunæ 17. Maij quę in impr. diuerſ nouiſſ. est 191. par. 1.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 31. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *In valore rei habetur ratio onerum.*
2 *Valor rei qualiter probetur.*
3 *Valor Caſtrorum ad rationem fructuum, æſtimatur ad rationem duorum, & duorum cum dimidio; maximè ſi Caſtra ſint libera, & nulli deuolutioni ſuppoſita.*
4 *Valor rei augetur ex eo, quod res ſit libera, & nulli deuolutioni aut caducitati ſubiecta.*

DECISIO MXXX.

FVit dubitatum, an probetur valor Caſtrorum, de quibus agitur, excedere, valorem octo millium ſcutorum; Et cauſa fuit ſæpius propoſita, nempe 27. Ianuarij. 19.Februarij, & tandem vlt.Maij: Et quantum ad probationes deductas in duabus prioribus propoſitionibus, res fuit ſatis cõtrouerſa, neque potuit capi aliqua reſolutio, dubitantibus plerisq. ex Dominis, ne

1 † habita ratione onerum deducendorum, *iuxta notat. per Cagnol. poſt alios in l. 2. num. 243. C.de reſcind. vendit.& ibi Pinell. part.3. nu.19.* Item habita ratione expenſarum factarum per Ill. D. Marchionem in recuperandis Caſtris à Camera Apoſtolica cum damnis hac occaſione paſſis; Item habita ratione litis pendẽtis cum Communitate Ceſenæ; Item habita ratione melioramentorum factorum per D.Marchionem, eo res reduceretur, vt exiguus valdè eſſet vel nullus exceſſus & minimè conſiderabilis ad effectum, de quo agitur, nempe quòd talis eſſet valor, quem ſi Illuſtr.D. Leonida notum habuiſſet, talem non fuiſſet facturam renunciationem: Verum in vltima propoſitione cauſę, additis ſuperioribus probationibus dictis trium teſtium nuperrimè examinatorũ, viſa eſt Dominis res carere omni prorſus difficultate, & probari concludenter magnum exceſſum vltra octo millia ſcuta; nam primus ſuper decimo articulo deponit, quòd de articulato tempore 1576. (I Caſtelli di Roncofredo, & Mõtiano valeuano, & hoggidì vagliano quaranta milla ſcudi d'oro in oro, & così ſariano ſtati venduti & comprati da chi l'haueſſe voluti cõprare, & tale era il ſuo commune prezzo & valore, & tanto ſi ſariano venduti, & comprati, & così nella Romagna ſi è tenuto & tiene publicamente) Secundus ſuper eodem dicit, (che communemente l'articulati Caſtelli ſi ſariano venduti & comprati per quarania milla ſcudi, & d'auantaggio, & così ſi teneua & reputaua communemẽte, & n'era publica voce & ſama.) Tertius teſtis ſuper eodem dicit (che l'articulati Caſtelli dell'anno 1576. ſi ſariano venduti & comprati, & valeuano ſcudi quaranta milla d'oro, & tanto ſaria ſtato il ſuo com-

2 mune valore) & † iſte eſt vnus ex modis probandi valorem rerum *iuxta tradita per Alex. & alios in l.pretia rerum. ad leg.Falcid. Cagn. in l. 2. de reſcind. vend. nu.235. & ſeq. Pinell.in d.part.3.c.fin.nu.28. & 29. qui ſequuntur doctr. Bart. in d. l. pretia rerum.& Angel.Aret. in §.ſi quis agens. Inſtit. de action.* Iſtis teſtibus accedunt alij prius examinati, quorũ aliqui loquũtur per verbum communiter; Aliqui deponunt de publica voce & fama; Aliqui verò reddunt cauſam ſcientię ratione reddituum, quæ eſt bona ratio, *l.ſi quos.C.de reſcind. vend. l.ſi fundum.94.de leg.1. l.ſi fundus. de rebus eorum.Idem Pinell.in d.l.2.par.3.c.fin.nu.28. & 29.& bene deducuntur per informantes in facto in prioribus informationibus.* Alij verò reddunt rationem, quia ſunt bene informati de valore Caſtrorum in illis partibus; Quibus adminiculari videtur, quòd Caſtrum Roncofrigidi habet plures Villas magni valoris, vt deponunt iſti vltimi teſtes; & ex prioribus nonus ſuper quinto, & vndecimus ſuper eodem; Item ſecundus remiſſoriæ ſuper eodem, Octauus ſuper nono; Nonus ſuper quarto, & ferè omnes deponunt de amenitate & alijs qualitatibus dictorum Caſtrorum, & quòd potius ſunt ab

illo tēpore citra deteriorata, quàm melio-
3 rata, & † valor ad rationem fructuum in Caſtris æſtimatur ad rationem duorum, & duorum cum dimidio; Quæ omnia reddunt hanc probationem valde veriſimilem: Tamē quia tā in prioribus poſitionibus, quàm in hac vltima deductæ fuerunt multæ exceptiones contra teſtes, Domini voluerunt eas reſeruare particulariter diſcutiendas, & etiam reſeruarunt effectum, nempe an hæc probatio concludat ad effectum reuocandi renunciationem ex capite erroris; quæ omnia ſuo tempore videbuntur.

Barchinonen. Adminiſtrationis eleemoſinarū.
Die Lunæ 31. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Geſta per Iudicem delegatum, cui non fuit præſentatum reſcriptum ante obitū Papæ reſcribentis, ſunt nulla.*

2 *Reconualidatio reſcripti antea obtenti per Papam prædeceſſorem, ſi ſit obtenta poſt ſententiam latam in vim reſcripti à primo obtenti nō conualidat ſententiam, nec proceſſum ſuper ea factum.*

3 *Proceſſus Iudicis delegati, qui fuit allegatus ſuſpectus cum ſubſequenti appellatione dicitur nullus.*

4 *Mixtus exequutor poſt appellationem attentat.*

5 *Signatura Iuſtitiæ non reſcribit, niſi pro vt de iure.*

DECISIO MXXXI.

1 CОncluſum fuit, † geſta per Iudicem delegatum fuiſſe nulla & attentata; nulla, & quia reſcriptum fuit præſentatum poſt obitum fel. rec. Sixti V. reſcribentis, & iuriſdictio iam expirauerat, *c. relatum. c. gratiæ. c. licèt. de off. deleg. Lap. allegat. 88. num. 3. Gabr. de procurat. concl. 2. num. 2.* nec intrat regula reualidatoria Gregorij XIV. cum reualidet tantum ea reſcripta, quæ per annum ante obitum prædeceſſoris fuerant obtenta, hoc verò fuerat obtentum longe
2 antea. † Nec poteſt ſuſtineri proceſſus vigore reſcripti reualidatorij obtenti poſt latam ſententiam, cuius nulla fuit in eo facta
3 mentio. † Fuit etiam nullus proceſſus ratione allegatæ ſuſpicionis cum ſubſequenti
4 appellatione: † fuerunt quoque attentata ea, quæ poſt ſententiam geſta fuerunt, cum eſſet appellatum, & iudex erat mixtus non
5 autem merus exequutor; † cum reſcriptum eſſet Signaturæ Iuſtitiæ, quæ non reſcribit, niſi prout de iure, *Rebuff. in prax. tit. de differentia inter reſcript. grat. & iuſt. nu. 15.* Quare concluſum pro reuocatione geſtorum.

Parmen. Status.
Die Veneris 4. Iunij 1593.

DECISIO MXXXII.

FVit dubitatum, An Bernardinus Montaninus: Io. de Vbertis, & Togninus de Faſanis teſtes ſint reijciendi, vel fides ſit eis adhibenda. Pro parte Dominorum de Pallauicinis prętēdebatur eſſe reijciēdos ex eo, quòd in duobus examinibus diuerſis temporibus factis contraria & diuerſa depoſuerant; tum etiam quòd prætendebatur probari eos dixiſſe ſe confeſſos fuiſſe ſacerdoti, falſum in hac cauſa depoſuiſſe, & non potuiſſe obtinere ab eo abſolutionem, & tandem deducebatur ſententia lata contra eos tanquam falſarios. Quibus exceptionibus examinatis viſum fuit Dominis contrarietates deductas aliquo modo poſſe conciliari, & aliarum exceptionum rationem non habuerunt, ſed dixerunt iſtos teſtes nō eſſe in totum repellendos, ſed eſſe videndum, quid in hoc articulo per alios teſtes Dominorum de Rangonibus probetur, tūc habituros rationem depoſitionis iſtorum.

Oriolen. Beneficiorum.
Die Mercurij 9. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius ſubſtitutus à Vicario Epiſcopi habente facultatem ſubſtituendi, & facultatem conferendi poteſt conferre beneficium.*

2 *Facultas ſubſtituendi Vicario conceſſa intelligitur, dummodo fiat ad modicum tempus, & ex iuſta cauſa, & de conſenſu Epiſcopi.*

3 *An per conſtitutionem ſecundi Vicarij dicatur reuocatus primus, & num. ſeq.*

5 *Vicarius & procurator reuocati cenſentur per conſtitutionem ſecundi; licèt ſecundo ſit data minor facultas, quàm primo; ſecus ſi primus eſſet conſtitutus ad plures actus diuerſos, & nu. 6.*

DECISIO MXXXIII.

CAuſa iterū propoſita Domini ſteterunt
1 in deciſis [a]; nam † licèt Vicarius ab Epiſcopo conſtitutus cum facultate ſubſtituendi poſſit ſubſtituere, & ſubſtitutus poſſit conferre, prout poterat ſubſtituens, *ex deciſ. 4. de offic. Vicar. in nou. Rebuff. in forma Vicariat. n. 79. Pute. deciſ. 487. lib. 2.*
2 *cum alijs allegatis* [a]. † hoc tamen intelligitur, dummodo ſubſtitutio fiat ad modicum tempus, & ex iuſta cauſa, & de conſenſu Epiſcopi, *vt notant Doctor. in c. 1. de off. Vicar. in 6. Pariſ. conſ. 80. nu. 15. lib. 4. Pute. deciſ. 168. lib. 1.* hæc autem ſubſtitutio fuit facta abſq. aliqua limitatione immo in perpetuum, cum ipſe Vicarius eſſet diceſſurus propter ſibi incumbens onus reſidentiæ,

[a] ſub die Veneris 29 Maij proximè præteritā.

[a] facit tex. in c. 1. §. fin. de procur. in 6. c. is qui. eod. tit. & c. fin de off. Vicar. in 6. Fab. deciſ. 150. in impr. demer. nouiſſ. lib. 2 de off. Vicar. incū e ten Canonica ea & præbenda.

dentiæ, & ſine cauſa, cum adeſſent alii Vi-
carii ab Epiſcopo conſtituti & contra vo-
luntatem Epiſcopi, qui iam alios conſtitue-
rat cum facultate conferendi; Ideoque,
3 † de eo tempore dictus Vicarius iam fuerat
reuocatus per conſtitutionem aliorum,
Franc. & Gemin. in c. licèt. de off. Vicar. in 6.
quæ opinio caret difficultate, vbi concurrit
intentio Epiſcopi reuocandi primo inſtitu-
tum, *vt per Rebuff. in form. Vicariat. n. 205.*
hæc autem voluntas ex eo colligitur, quòd
4 † in alia conſtitutione præſeruat tantum
conſtitutionem Ludouici Maſcarelli: Vnde
apparet eum voluiſſe omnes alios reuoca-
re *ex vulg. reg. l. cum prætor. de iudic.* & de
iſta reuocatione habuit notitiam tempore
ſubſtitutionis per ipſum factæ cum in ea
fiat mentio conſtitutionis alterius Vicarij.
5 Neque obſtat, † quòd in ſecunda conſtitu-
tione Vicarij non datur facultas conferẽdi
ad deciſ. 18. de procurat. in nou. quia nõ ideo
minus dicitur reuocatus primus, licèt ſecũdo
data ſit minor facultas, cum non verſemur
in conſtitutione ad actus diuerſos, prout
6 procedit deciſio, quæ vult, quòd † per con-
ſtitutionem procuratoris ſecundi ad nego-
cia non cenſeatur reuocatus primus ad lites
conſtitutus ſimul & ad negocia, ſed ſumus
in conſtitutione ad actum vniuerſalem, quę
cenſetur per aliam etiam minus plenam re-
uocata. Sed dubium omne tollit cõſtitutio
aliorum Vicariorum cum facultate confe-
rendi. Et ita concluſum eſſe ſtandum in
reſolutis.

Oſcen. Canonicatus officij Pœnitentiariæ.
Die Mercurij 9. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Facultas per ſacrum Concilium Tridenti-
num conceſſa Epiſcopis inſtituendi officiũ
Pœnitentiariæ, cum vnione præbendæ
primo vacaturæ, non conſumitur per
erectionem, quæ non fuit ſortita effectum,
ſed ad aliam erectionem deueniri iterum
poteſt, donec effectum ſortiatur.*
2 *Mandatum datum de præbenda primo va-
catura, ſi ea, quæ primo vacauit, fuerit
alteri collata, expiraſſe dicitur.*
3 *Intentio & effectus potius quàm modus sũt
conſiderandi.*

DECISIO MXXXIV.

FVerunt iterum contra erectionem vlti-
mo factam per Reuerendiſſ. Epiſcopum
Oſcen. de officio Pœnitentiariæ cum vnione
præbendæ ad fauorem Pauli Lezaui deductę
nonnullæ aliæ erectiones præcedentes, ex
quibus pro parte Hieronymi prætenditur
prædictam erectionem fuiſſe nullam; Et
primo fuit deducta quædam erectio Pœni-
tentiariæ facta de Anno 1569. per Petrum
Epiſcopum Oſcen. in perſonam cuiuſdam
Philippi, cum vnione præbendæ de Igries
tunc vacante per obitum Dominici Guere-
ro: Vnde infertur non potuiſſe deueniri ad
nouam erectionem; Verum fuit per Domi-
nos dictum *Concilium Tridentinum ſeſſ. 24.*
1 *c. 8.* † dum mandat Epiſcopis inſtitutionem
officii Pœnitentiarię cum vnione præbendæ
primo vacaturæ cõſiderare effectuationem;
& ideo iſtam facultatem non conſumi per
erectionem, quæ non fuit ſortita effectum,
immo ea non obſtante potuiſſe iterum de-
ueniri ad nouam erectionem, *l. 3. §. hæc ver-
ba. de vulg. & pup. c. 3. vbi gloſ. de pact.* Vn-
de cum non ſolum nõ appareat de effectua-
tione dictæ prioris erectionis, de qua ta-
men deberet docere Hieronymus; ſed etiam
de contrario apparet ex ſupplicatione
Sixti V. ab eo producta, in qua habetur,
quòd ſtante lite Philippus nunquam exer-
cuit officium Pœnitentiariæ, immo in facto
deducitur Philippum aſſequuto Decanatu
dimiſiſſe Canonicatum, de quo à ſede Apo-
ſtolica fuit prouiſus Chriſtophorus Blancas
ſimpliciter ſine onere Pœnitentiariæ; & ita
per multos annos poſſeſſum fuiſſe in alios
tranſeundo; Itaque non poteſt præſtare im-
pedimentum nouæ erectioni, *vt per Pute.
deciſ. 180. in eadem Salamantina lib. 3.* Se-
cũdo, quia fuit deducta quędã erectio facta
à fel. rec. Pio Quinto prout in cõſtitutione,
cuius copia data fuit, ſed pari modo per
Dominos fuit ſublata, cum non conſtet de
illius effectuatione, neque etiam hodie poſ-
2 ſet effectuari, quia † cum eſſet de præben-
da primo vacatura, & ea quæ primo vaca-
uit, fuerit alteri collata, mandatum expi-
rauit, *c. ſi clericus. de præben. in 6. gloſ. in
c. mãdato. in verb. ad illius. eod. tit. ind. Frãc.
in c. exequutor. nu. 2. eod. tit. Tiraq. in l. bo-
ues. §. hoc ſermone. in prin. n. 27. de verb. ſi-
gnif.* & maximè quòd Epiſcopus erigẽdo &
aſſignando nouã præbendã, nihil fecit, quòd
aduerſetur mãdato Pij V. immo potius ve-
nit ad exequutionẽ illius inhęrẽdo mẽti Põ-
tificis, cuius intentio erat, vt officium prę-
dictum erigeretur cum aſſignatione vnius
3 præbendæ, † in qua re potius effectum
quàm modum conſideraſſe dicendum eſt,
*l. 3. vbi Bald. C. de inſtit. & ſubſt. l. mulier.
& ibi Caſtr. n. 3. ad Trebel. Innoc. in c. in lit-
teris. de off. deleg. Oldrad. conſ. 295. col. 2. idẽ
Tiraq. loco ſupra citato limitat. 6. num. 10.*
Nec refert quòd Paulus ſit Doctor in iure
Canonico, & non magiſter in Theologia
iuxta diſpoſitionem Pij V. quia Concilium
de Doctoratu in iure canonico contentatur.
Tertio loco deducitur erectio fe. re. Sixti V.
obtenta ad inſtantiam Capituli; Verum
Domini dixerunt eam non obſtare, cum in
eã non fuerit facta mentio erectionis vlti-
mo per Epiſcopum factæ, & veriſimile eſt
Papam non fuiſſe conceſſurum, ſi ſciuiſſet
hoc fuiſſe factum per Epiſcopum, *c. ſuper*

litteris. vbi Felin. nu. 8. & c. poſtulaſti. vbi idem. col. 3. & c. in noſtra. de reſcript. Aegid. deciſ. 698. Et ex his conclusum erectionem vltimo factam ſubſiſtere.

Pacen. Parochialium.
Die Veneris 18. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Rota regulariter non credit teſtibus dicentibus talem procuratorem vel factorem aliquid feciſſe; ſecus eſt ſi res veriſimiliter publicè nota ſit, quia tùc eis creditur.*
2 *Proceſſus notarij recognitus ſatis dicitur ex atteſtatione filij ipſius notarij; qui in actu exhibitionis teſtatur illum eſſe proceſſum originalem coram ſuo patre formatum, quem penes ſe retinebat.*

DECISIO MXXXV.

IN reſolutis pro validitate extractionis proceſſus *, moti fuerunt Domini ex eo quòd monitorium iudicis compulſoris fuit exequutum contra Chriſtophorum de Godoy iuniorem tanquam contra perſonam, penes quem exiſtebat, & qui habebat onus & rationem inſtrumentorum & proceſſuum Chriſtophori ſui patris, quæ qualitates cũ enuncientur à notario exequutore exiſtente in eadem ciuitate Pacenſi, & qui eſt notarius Epiſcopalis audientiæ prout etiam dictus Chriſtophorus de Godoy, prout enunciatur in dicto monitorio, ei habenda
1 eſt fides de his omnibus; nam † quamuis regulariter Rota non credat teſtibus dicentibus talem procuratorem, vel factorem aliquid feciſſe; tamen ſi res eſt veriſimiliter publicè nota eis creditur, *vt fuit aliàs coram me reſolutum in vna Iſpalen. Iuris nominandi 13. February 1579. nu. 4.* Accedit fides plurium atteſtantium illum eſſe notarium Apoſtolicum Epiſcopalis audientiæ, quòd etiam teſtatus eſt R. P. D. meus
2 Corduben. † Quantum verò ad proceſſus recognitionem Domini habuerunt eũ pro ſatis recognito ex atteſtatione filii, qui in actu exhibitionis teſtatur illum eſſe proceſſum originalem formatum coram ſuo patre, quem penes ſe retinebat. Quibus omnibus concurrentibus, iunctis iis, quæ aliàs dicta fuerunt, conclusum fuit pro bona proceſſus extractione.

* prout ſub die Veneris 28. Maij proximè præterisi.

Calaguritana Oblationum.
Die Lunæ 21. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Laici percipientes decimas tenentur præſtare congruam beneficiatis.*
2 *Solutio cenſetur facta ex cauſa debiti præcedentis.*

DECISIO MXXXVI.

DOmini cenſuerunt ſtandum eſſe in deciſis *, & exceptionem ſolutionis pro parte Comitis allegatæ non eſſe legiti-
1 mam, † cum enim teneretur ad alimenta præſtanda beneficiatis ratione decimarum, quas percipiebat, *vt tradit Rebuff. de Congru. n. 48. Couar. lib. 1. var. reſol. c. 17. n. 6.* id
2 † totum, quod hactenus per arrendatores fuit datum beneficiatis, mandante Comite cenſetur in extinctionem debiti ex cauſa Congruæ ipſis debitæ *l. cum ſeruus. & ibi Bart. de verb. oblig. Abb. conſ. 54. nu. 5. lib. 1.* non autem poteſt deduci ex oblationibus, quæ pleno iure ſpectabant ad beneficiatos, vt fuit per ſententias, & rem iudicatam declaratum, præſertim cum negaretur pro eius parte oblationes deberi beneficiatis: Præterea iudex exequutor non poterat de hoc articulo cognoſcere: Vnde nulliter proceſſit admittendo compenſationem: Quare cõclusum exequutionem fieri debere iuxta liquidationem Rotalem.

* ſub die Veneris 28. Maij, & Lunæ 25. Iun. 1590. corã R. P. D. Comitulo.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Lunæ 21. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Manuteneri non poteſt, qui non eſt in poſſeſſione.*
2 *Poſſeſſio vniuerſalis non trahitur ad particulares actus, in quibus alius reperitur in poſſeſſione.*

DECISIO MXXXVII.

1 QVantum ad remedium † manutentionis petitum pro parte Capellanorum Domini dixerunt eis non cõpetere, cum non probent incumbentia; nempe quòd aliquando fuerint in quaſi poſſeſſione exigẽdi & participandi in iſtis diſtributionibus. *§. retinendæ. Inſtit. de interdict. l. 1. & ibi Bart. vti poſſidet.* Neque ex poſſeſſione aliarum diſtributionum poteſt inferri ad poſſeſſionẽ iſtarũ de nouo conſtitutarũ, quia quando fuerunt inſtitutæ per bo. me. Cardinalem Borromeum, & per Modernum Illuſtriſſ. Archiepiſcopum fuerunt limitatè cõceſſæ alijs Capellanis, & non iſtis, niſi ſub conditione collationis ſuorum redditMum,
2 quæ non fuit per eos acceptata, † & poſſeſſio vniuerſalis non trahitur ad particulares actus, in quibus alius reperitur in poſſeſſione, *Innoc. in c. dilecto. de off. Archid. Abb. in c. 1. de relig. dom. Put. deciſ. 310. lib. 2. & fuit reſolutum in cauſa Aretina Iuris viſitandi. 29. Marty, & 17. Maij coram R. P. D. Gipſio.* An autem competat eis remedium aliquod reſpectu petitorij pendet à Iuſtitia decreti Archiepiſcopi, cuius arbitrio fuit commiſſum negocium, quod intelligitur, regulando illum ſecundum ius & æqui-

præſens deciſio ſub die 15. Nouemb. proximè ex nouiter dedu-ctis reuocata fuit, & reſolutu pro manutentione, & idẽ habetur ſub die 14. Octobris 1594.

æquitatem, de qua re erit particulariter agendum.

Theleſina Beneficij.
Die Veneris 25. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 Poſſeſſio anterior eſt manutenenda.
2 Poſſeſſio inſtrumentalis quando ſuffragetur.
3 Tertius non poteſt dare de triennali poſſeſſione.

DECISIO MXXXVIII.

FVit reſolutum Papirium eſſe manutenē-
1 dū in ſua poſſeſſione, † conſtat enim eſſe
anteriorem poſſeſſione Ouidij, quæ ideo di-
citur clandeſtina, *c. licèt cauſam. cum ibi no-
tat. de probation.* Non obſtat, quòd fuerit
inſtrumentalis exiſtente Alexio in poſſeſſio-
2 ne, † quia ante captam per Ouidium poſſeſ-
ſionem, Alexius iam ceſſerat liti & cauſæ ad
fauorem Papirij & conſenſerat reuocationi
ſequeſtri, & ſic poſſeſſio fuit plena & actua-
lis de conſenſu ipſius Alexij, & cum perce-
ptione fructuum, quia habuit à ſequeſtrata-
rio fructus ſequeſtratos, & idem Alexius
accepit hoc beneficium in affictum per trie-
nium à procuratore Papirij habente ad hoc
ſpeciale mandatum. Non obſtat, quod de-
ducitur de attentatis, quia ſtāte Alexij ceſ-
ſione omnia ceſſant, *Creſcent. deciſ. 17. Lan-
cellott. de attentat. lit. pend. limitat. 16. Put.
deciſ. 498. lib. 2.* Nec obſtat allegatio nulli-
tatis ſententiæ latæ contra Alexium, quia
3 hoc eſt dare de iure tertij, prout etiam
allegatio triennalis poſſeſſionis, de qua ter-
tius opponere non poteſt, *Caſſad. deciſ. 10.
ſuper regul. l. fin. cum ibi notat. C. de rei vē-
dic. Bart. in l. 2. nu. 1. de except. rei iudic. So-
cin. conſ. 13. n. 24. lib. 4.* Maximè cum Oui-
dius non poſſideat. Et ita concluſum.

Tiburtina Vineæ.
Die Veneris 25. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 Qui facto proprio cecidit à poſſeſſione, non agit ad eius recuperationem.
2 Immiſſio in poſſeſſionem propter negationē rei dicentis ſe non poſſidere, quando detur, & ad quem effectum.
3 Per negationem poſitionum, ſuper tota re conceptarum, poteſt & tota poſitio negari.

DECISIO MXXXIX.

FVit reſolutum D. Marcellum non poſſe
reſtitui ad poſſeſſionem Vineæ, de qua
agitur, quia quòd attinet ad naturalem
1 poſſeſsionem, † cum ipſe facto ſuo ceciderit
locando eam ad longum tempus D. Octauio
Maldēti, qui eius poſſeſsionem ab inde ha-
buit, non poteſt agere poſſeſſorio recupe-
randæ, *l. rem quæ nobis. cum ibi notat. de
acquir. poſ.* Quantum verò ad quaſi poſſeſ-
ſionem annuæ reſponſionis duodecim duca-
torum non ſunt probata extrema, maximè
contra Epiſcopum, qui nunquam ſoluit ta-
lem reſponſionem. Quòd verò deducitur
de ea parte Vineæ, quæ non eſt ſub directo
dominio Eccleſiæ, Epiſcopus fatetur ſe nul-
lum in ea ius prætendere; & ideo fruſtra
agitur contra eum, qui neque eam poſsidet,
neque ius vllum in ea prætendit. Non ob-
ſtat, quod deducitur *ex doctr. Angel. in
l. fin. col. fin. de rei vend. Iaſ. in §. omnium
2 nu. 91. Inſtit. de action.* vbi † propter ne-
gationem rei dicentis ſe non poſsidere da-
tur immiſsio in poſſeſsionem, ex quo præ-
tenditur contra Epiſcopum, qui negauit ſe
poſsidere, dandam eſſe immiſsionem, quia
illud procedit in remedio rei vindicationis,
in quo præſupponitur dominium ex parte
agentis, & negatio doloſa ex parte rei con-
uenti, ſed hic ſumus in iudicio ſpolij, in quo
eſt neceſſaria probatio primi extremi con-
cludens, quæ non reſultat ex negatione
3 poſsidentis: Præterea † cum negatæ fuerint
poſitiones, quæ cōceptæ fuerūt ſuper tota
vinea, ac qualificata poſſeſsio, vti capta
propria auctoritate, & de facto, vtique po-
tuit totam poſitionē Epiſcopus negare per
illa verba, non credit, vt ponitur, *ex do-
ctrina Bart. in l. ſi dubitetur. §. ita demum.
de fideiuſſ. Imol. in l. ſed hoc ita. de re iudic.
Iaſ. in d. §. omnium. nu. 98.* Ex quibus con-
cluſum non competere hoc remedium Do-
mino Marcello aduerſus Reuerendiſſ. Do-
minum Epiſcopum.

Burgen. Iuriſdictionis.
Die Lunæ 28. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 Acceſſoria iuriſdictionis ſpectant ad eum, ad quem ſpectat iuriſdictio.
2 Conſuetudo & præſcriptio tantum habent de potentia, quantum de actu.

DECISIO MXL.

FVit reſolutum deputationem Notarij,
Bariſelli, & loci Carcerum pro delictis
grauibus ſpectare ad Archiepiſcopum ſolum
ratione præeminentiæ Archiepiſcopalis; cū
in eo videatur radicata iuriſdictio princi-
paliter tanquam in capite, licèt ſit limita-
ta, vt procedat cum deputatis à Capitulo,
& hoc exemplo deputationis Fiſcalis, quā
ad eum pertinere dixit Rota coram R. P. D.
meo Blanchetto, & aſsiſtit huic ſententiæ
diſpoſitio Concilij Tridentini reſpectu no-
tarij *c. 6. ſeſſ. 25.* & tamen vult, quod Epi-
ſcopus procedat cum deputatis à Capitulo
reſpectu correctionis, & reſpectu deputatio-
nis loci Carceris, idem tenet *Card. in
Clem. 1. §. ſane. q. 2. de heret.* et videtur tol-
lere difficultatem, quòd aut non negatur

ex aduerſo, quòd de iure communi iuriſdi-
ctio ſit penes Archiepiſcopũ principaliter,
& tunc res eſt clara hoc ad eum ſpectare,
cum in concordia nihil expreſsè cautum
1 fuerit, † & acceſſoria iuriſdictionis ad eum
ſpectant, ad quem ſpectat iuriſdictio, *vt ait*
Vitalin. in d. Clem. nu. 144. Aut prætendi-
tur communẽ eſſe iuriſdictionem ex diſpo-
ſitione iuris communis, & tunc cum,
hoc non obſtante, deputatio notarii ad Epi-
ſcopum ſpectet, vt declarauit Concilium,
& ſacra Congregatio, idem dicendum eſt
in reliquis, in quibus vel eadem vel minor
ratio reperitur: Verum ius totum Capituli
2 videtur fundatum à principio ſuper † con-
ſuetudine ſeu præſcriptione, quæ poſtea de-
dit cauſam concordiæ: Vnde cum ea tantũ
habeat de potentia quantum de actu, & ni-
hil reperiatur innouatum circa hæc tria, de
quibus quæritur, merito relinquenda ſunt
diſpoſitioni iuris communis ſiue Concilii,
vt minus recedatur à regulis iuris. Et ita
concluſum.

Vercellen. Beneficiorum.
Die Lunæ 28. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio anterior eſt manutenenda.*
2 *Exequutor debet citare poſſeſſorem ſtante clauſula, ſi conſtiterit.*
3 *Poſſeſſor non habens ſe pro ſpoliato eſt manutenendus.*
4 *Poſſeſſio violenta & iniuſta non eſt manutenibilis.*
5 *Detentio poſſeſſionis de facto impedit, quòd alteri non quæratur poſſeſſio.*
6 *Quando poſſeſſio eſt vacua, poteſt exequutor expellere eos, qui de facto ſe opponunt.*
7 *Interdictum vnde vi datur tantum ei, contra quem vis illata fuit, non autem alijs.*
8 *Non poteſt dare obiectus contra poſſeſſionem alterius ille, de cuius iure non conſtat.*

DECISIO MXLI.

1 FVit reſolutum, † Scaliam & alios pro-
uiſos ab Ordinario eſſe manutenendos
in poſſeſsione beneficiorum, de quibus agi-
tur, cum de eorum poſſeſsione anteriori
capta eo tempore, quo vacabant beneficia,
conſtet, quę res prorſus caret difficultate
2 reſpectu aliorum prouiſorum; nam † poſte-
rior poſſeſſio capta vigore Breuis per Fop-
pam non eſt legitima, cum exequutor pro-
ceſſerit de facto, non citatis poſſeſſoribus,
quòd tamen factum oportuit, ſtante clau-
ſula, ſi conſtiterit, *c. ſi conſtiterit. & ibi Fe-*
lin. nu. 5. de accuſation. & in c. dudum. n. 24.
3 *de præſumpt.* & ideo † cum poſſeſſores non
habeãt ſe pro ſpoliatis, ſunt manutenendi,
Pute. deciſ. 409. in fin. lib. 2. Maior verſatur
difficultas reſpectu poſſeſsionis Prioratus
4 S. Ioannis, † quã Foppa allegat eſſe violen-
tam & iniuſtam: & ideo non eſſe manute-
nibilem, *l. 1. C. eod. Guid. Pap. conſ. 208. n. 3.*
5 *Purpur. conſ. 43. nu. 14. lib. 1.* Item † quòd
non fuerit acquiſita Scalię, cum nonnulli
eſſent in detentatione beneficii, qui de facto
inſiſtebant beneficio, *Rot. deciſ. 21. de reſtit.*
ſpol. in antiqu. Mohed. deciſ. 18. cum alijs *.
Verum his non obſtantibus, concluſum fuit
6 Scaliam eſſe manutenendum; nam † quòd
dicitur poſſeſsionem fuiſſe violentam, &
ideo vitioſam, multis modis tollitur; Pri-
mo, quia cum vacaret beneficium, & con-
ſequenter poſſeſsio eſſet vacua, potuit exe-
quutor Vicarii vi expellere eos, qui de fa-
cto ſeſe opponebant, *ad notat. per Abbat. in*
c. de cætero. nu. 6. de ſent. & re iud. Secundo,
cum tunc temporis Foppa non poſsideret,
iſta vis alijs illata ei non prodeſt, neque de
7 ea opponere poteſt, quia † interdictum,
Vnde vi, datur tantum ei, contra quem fuit
vis illata, non autem aliis, *vt tradit Aretin.*
in §. retinẽda. n. 6. Inſt. de interdict. Rimin.
8 *ſen. conſ. 341. nu. 6. lib. 2.* † Tertio, cum de
iure Foppæ nondum conſtet, nõ poteſt dare
iſtos obiectus contra poſſeſsionem Scalię,
Bellamer. deciſ. 383. Rot. deciſ. 7. de except. in
antiq. *. Neque obſtat, quòd iſta poſſeſ-
ſio ſit inſtrumentalis, alijs exiſtentibus in
detentatione, quia ex facto tollitur hęc ob-
iectio, cum ex inſtrumento conſtet illos, qui
ibi armati aderant exiuiſſe, & poſt eorum
receſſum captam fuiſſe poſſeſsionem. Quod
verò dicitur de reſeruatione dictorum be-
neficiorum non probatur ex hactenus dedu-
ctis. Quare concluſum pro manutentione
Scalię & aliorum.

* & facit hoc cõſ. 193. nu. 8. lib. 1. & Ferret. cõſ. 2. nu. 8. lib. 1.

* quibus adde Bellamer. decis. 2. de exception.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Lunę 28. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *An conſenſus Papæ interpoſitus vti à priuata perſona poſſit interuenire pro conſenſu Papæ, vti Papa.*
2 *Beneplacitum in alienatione ex curſu temporis præſumitur de communi opin. maximè ſtante ſcientia Papæ & obſeruantia longiſſimi temporis.*
3 *Præſumptio ſolemnitatis in alienatione ex curſu temporis inducitur, etiam quòd non enuncietur, vti communiter ſeruatur in Rota immo ſola obſeruãtia ſufficit, vbi lapſum eſt tempus triginta annorum.*
4 *An poſſit concurrere præſumptio actus geſti, & ſolemnitatis & quando.*

DECISIO MXLII.

CAuſa fuit iterum propoſita ſuper præ-
tenſo defectu ſolemnitatis, ex quo nõ
conſtat beneplacitum Papæ interueniſſe
in alienatione Caſalis, & quia Domini non
fuerunt concordes ſuper primo fundamento
1 deciſionis, nonnullis defendentibus † con-
ſenſum

ſenſum Papæ interpoſitũ vti à priuata perſona nõ poſſe interuenire pro cõſenſu Papæ vti Papæ, *per text. in c. cum inter vniuerſai. cum ibi notat. per gl. & Doctor. de electione* Alijs cõtrariũ ſentientibus, per ea quæ tradit *Tiraq. de legib. connub. gloſſ. 7. num. 23. cum ſeq.* Ideo omiſſa hac via, ſuper qua amplius deliberandum videtur, itum eſt in
2 eam ſentẽtiam, vt † iſta ſolemnitas ex curſu temporis præſumatur, *ad gloſſ. in c. peruenit. & ibi Ioan. de Imol. n. 10. & 12. de empt. & vendit. Alex. conſ. 1. num. 20. & conſ. 17. nu. 8. lib. 4. & conſ. 50. num. 7. lib. 5. Gozzad. conſ. 73. n. 20. & 21 qui teſtatur de communi, Curt. iun. conſ. 100. num. 31. & conſ. 213. nu. 97. lib. 3.* Et hæc opinio maximè procedit ſtante ſcientia Papæ, quia ipſemet in actu interuenit vti emptor, & ſtãte obſeruantia annorum circiter ſeptuaginta, quę in his materijs eſt maximi ponderis; *vt bene tradit. Gozzad. d. conſ. 73. n. 22. Alex. conſ. 101. nu. 5. lib. 7. Aretin. l. qui in aliena. nu. 4. de acquir. hared.* Non obſtat, quod deducitur *ex deciſ. facta in cauſa Elnen. minoriorum. coram R. P. D. meo Orano* *.

* ſub die 16. Decẽbris 1585. & cui cõſonat alia ſimilis deciſio in cauſa Placentina decimarum. 31. Ian. 1587. corã bo. me. Bubalo.

3 † quòd neceſſarium ſit ad inducendam hanc ſolemnitatis præſumptionem, quòd enuncietur, quia illud clarè non dicitur in ea deciſione, neque ſuſtineri poteſt, quatenus diceretur, quia communis ſententia eſt in contrarium, *vt optimè tradit Felin. in c. Albericus. n. 4. verſ. ſi autẽ in inſtrumẽto. de teſtib. & hanc ſententiam perpetuò obſeruat Rota, prout etiam fuit deciſum in cauſa Parmen. Vallium. referẽte Puteo deciſ. 365. nu. 3. & 7.* vbi tradit, quòd ſola obſeruantia ſufficit, vbi lapſum eſt tempus triginta annorum, etiam quòd ſolẽnitas non fuerit enunciata, *& idem reſolutum fuit in cauſa Caualicẽſi. coram bo. me. D. de Rubeis. 10. Ianuary 1575.* Neque obſtat, quòd hoc
4 pacto † inducantur duæ præſumptiones, nempè actus geſti, & ſolemnitatis *contra doctr. Bald. & aliorum in l. 1. C. de dot. promiſ.* quia illud procedit, quando actus, ſuper quo fundatur præſumptio ſolemnitatis, non eſt plenè probatus, ſed præſumptiuè tantum; tunc enim non datur multiplicatio ſolemnitatis etiam extrinſecæ, *vt tradit Alex. d. conſ. 50. nu. 7 lib. 5. Ruin. conſ. 29. n. 4. lib. 4.* Cætera, quæ deducuntur de proteſtationibus, & de conſenſu Capituli generalis, tolluntur ex ſupradictis. Et ex his; quæ dicta fuerunt *in deciſione facta die 21. Maij præſentis anni* fuit ita concluſum.

Meſſanen. Studij.
Die Lunæ 5. Iulij 1593.

SVMMARIVM.

1 *De poteſtate Papę non eſt ambigendum.*
2 *Derogatio regulæ de iure quęſito ratione publicæ vtilitatis non requiritur.*
3 *Per non vſum priuilegij amittitur priuilegium; vbicumque conſtat caſum eueniſſe, in quo potuerit priuilegium exerceri, & priuilegiatus non exercuerit.*
4 *Vt priuilegium per non vſum fuerit amiſſum, requiritur, quòd priuilegiatus in nulla re ſit vſus; ſecus ſi in aliqua, quia in alijs cenſetur præſeruatum.*
5 *Priuilegium non eget aliqua iuſtificatione, ſtante clauſula, ſublata, & decreto irritanti, & quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit.*

DECISIO MXLIII.

FVit dubitatum, ſtantibus priuilegijs & indultis conceſſis Ciuitati Meſſanẽſi, An ei competat ius retinendi ſtudium generale, & Doctores creandi, nõn obſtante contradictione Ciuitatis Catanienſis, & fuit per Dominos vnanimiter concluſum pro affirmatiua, cum Ciuitas Meſſanenſis oſtendat priuilegia ſibi conceſſa cum prædictis facultatibus, & præcipuè priuilegium fel. recor. Pauli 3. in quo ſpecialiter derogatur priuilegijs conceſſis Catanienſi, Bononienſi, & alijs Vniuerſitatibus cum ampliſſimis clauſulis, & ſic habet fundatam
1 intentionem; cum † de poteſtate Papæ non ſit ambigendum, *ad notat. in Clem. 1. & 2.*
2 *de magiſtr.* † neque requiritur derogatio regulæ de iure quęſito non tollendo ratione publicæ vtilitatis, *Felin. in c. nonnulli. nu. 15. de reſcript. & fuit dictum in cauſa Salamantina priuilegiorum de anno 1583. 14. Nouembris coram bo. me. Lauretano*; quæ deciſio eſt in proprijs terminis noſtris. Non obſtat, quòd Ciuitas Meſſanenſis non
3 fuerit vſa priuilegio Doctorandi; † & ideo illud per non vſum amiſerit, *l. 1. de nundin. vbi Bart. in ſpecie loquens de priuilegio Doctorandi, Felin. in c. cum acceſſiſſet. n. 25. de conſtitut.* quia hoc procedit, vbicumque conſtat caſum eueniſſe, in quo potuerint priuilegium exercere, & non exercuerint, *vt limitando doctrinam Bart. tradit Iaſ. in l falsò. C. de diuerſ. reſcript. Dec. conſ. 271. nu. 7. Gaſpar Velaſcb. in repet. l. imperium. nu. 145. de iuriſd. omn. iud. & iſta fuit ſententia Io. Andr. quem refert & ſequitur Abb. in c. vt priuilegia. n. 4. de priuileg.* Præterea
4 poſſet hoc procedere, † ſi in nulla re vſi fuiſſent Meſſanenſes priuilegio; ſed cum reſpectu legendi vſi fuerint, prout & reſpectu huius actus obtinuerunt mandatum de manutenendo; ex iſto actu cenſentur cęteræ facultates præſeruatæ *ex ſententia Hoſtien. quem refert ibi Abb.* Vnde cum non conſtet caſum eueniſſe, non poteſt dici per non
5 vſum amiſſum priuilegium, † neque illud vlla indiget iuſtificatione, cum conceptum ſit cum clauſula, ſublata, & decreto irritanti, & quòd de obreptione & ſubreptione

dici

dici non poſſit. Quare conclusum fuit pro ſufficienti facultate retinendi ſtudium & doctorandi.

Tridentina Canonicatus.
Die Lunæ 5. Iulij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Poſſeſſio Canonicatus capta non Capitulariter non eſt manutenibilis de iure; ſecus de conſuetudine.*

2. *Monitorium reſoluitur in ſimplicem citationem propter clauſulam, ſi quis.*

3 *Conditio illa, ſi conſtiterit, non eſt de futurò; ſed de præterito.*

DECISIO MXLIIII.

1 DOmini cenſuerunt, † poſſeſſionem Alexandri eſſe manutenibilem, niſi ei obſtet, quòd non fuit capta Capitulariter, *Doctor. in c. in litem. de reſtit. ſpol. Caſſad. deciſ. 8. de cauſ. poſſ. & propr. Pute. deciſ. 20. lib. 2.* Verum iſte defectus fortè ſanari poſſet probata conſuetudine tradendi poſſeſſionem etiam non Capitulariter, vt ex tribus inſtrumentis poſſeſſionum captarum in hac eadem Eccleſia probari videtur: Sed
2 magis obſtat Alexandro, quòd † monitorium Auditoris Cameræ, vigore cuius capta fuit poſſeſſio, erat cum clauſula, ſi quis, & ideo reſoluebatur in ſimplicem citationẽ, *vt notatur in l. de pupillo de nou. oper. nunc.* Vnde non potuit illius vigore capi poſſeſſio, immo in præiudicium eius, qui obtinuit tale monitorium, Canonicatus effectus fuit litigioſus; ideo videtur poſſeſſio attentata; neque poteſt ſuſtineri, ex allegata confeſſione Pauli, cum fateatur factum, non autem legitimè factum. Hoc autem obeſt Alexandro, ne manuteneatur, quamuis & extrema probauerit, & coloratum titulum allegauerit, quem præſtat gratia ſi neutri,
3 cum † conditio illa, ſi conſtiterit, non ſit de futuro ſed de præterito, *vt fuit reſolutum in vna Bononien. coram R. P. D. meo Penia 22. Iunij 1592.* Poſſeſſio quoque Pauli eſt vitioſa; quia cum impetratio ipſius eſſet ob varios defectus, nempe ætatis Alexandri, publicationis, oculi, canonis, & malæ valoris fructuum expreſſionis, non poterat exequutor non verificatis narratis & non citato Alexandro procedere ad immiſſionem. Quare fuit conclusum per Dominos eſſe apponendum ſequeſtrum, & videndum de bono iure.

Auerſana Beneficij.
Die Lunæ 5. Iulij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem cõtractam ob ſimoniam dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis, & procedere cum cauſa cognitione; maximè ſi adſit clauſula, vocato.*

2 *A ſententia mixti exequutoris datur appellatio, cum non teneatur poſſeſſor ad verbum mixti exequutoris ius ſuum derelinquere, & ſi pendente appellatione procedat ad immiſſionem, attentat, vt num. 4.*

3 *Poteſtas exequutoris verſatur tantum contra contradictores de facto, non autem de iure.*

4 *Si exequutor pendẽte tempore ad appellandum procedat ad immiſſionem, omnia geſta per eum ſunt nulla & attentata, & veniunt reuocanda.*

5 *A ſententia lata in crimine ſimoniæ non datur appellatio; quod procedit, ſi ſimoniacus ſit notorius, vel confeſſus, vel ſi ſimonia ſit reſpectu ordinis, & ſi ſit occultus; ſecus ſi ſimonia ſit ſuper beneficio, licèt ſit occultus.*

6 *Verba illa, conſcientiam tuam oneramus, directa exequutori, referuntur tantum ad idonietatem prouiſi Apoſtolici.*

DECISIO MXLV.

DOmini concordes fuerunt, vt detur mandatum de manutenendo Ioanni Andreæ; de cuius anteriori poſſeſsione cõſtat, non obſtãtibus turbationibus Michaelis, cuius poſſeſsio eſt attentata, quia
1 † exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem ob ſimoniam contractam dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis, & procedere cum cauſæ cognitione, *c. exhibita. de iudic. Abb. & Felin. in c. dudum. n. 24 de præſump. & fuit reſolutũ in vna Neapolitana S. Andreæ de menſe February 1569. coram bon. mem. Finetto.* præſertim ſtante clauſula, vocato Io. Andrea, *c. licèt. vbi gloſ. de præben. in 6. Rot. deciſ. 30. de reſcript. in nou. Felin.*
2 *vbi ſupra. nu. 23.* & † à ſententia iſtius licuit appellare, cum non teneatur poſſeſſor ad verbum mixti exequutoris derelinquere
3 ius ſuum; † cum eius poteſtas ſit tantum contra contradictores de facto, non autem contra contradictores de iure, *Franc. in c. 1. nu. 6. & Gemin. nu. 11. de conceſſ. præb. in 6. Staphil. in tract. de litt. grat. in tit de vi & effect. clauſ. §. competenter. nu. 7. Rebuff. de form. nou. prouiſ. in verb. contradictores. Pute. deciſ. 271. lib. 3. Achill. 4. de ſent. excõm. & fuit dictum in cauſa Piſcien. ſeu nullius Capellaniæ. de anno 1578. coram*
4 *S. D. N* *. & ideo † cum exequutor pendente tempore ad appellandum proceſſerit ad immiſſionem in poſſeſsionem, omnia geſta ſunt nulla, & attentata, & reuocanda, *Lap. allegat. 1. Mobed. deciſ. 150. & fuit dictum in vna Nolana. 3. May 1589. coram R. P. D. meo Penia,* & Ioannes Andreas, qui

* coram Aldobrãdino qui fuit Clemens viij. tuc Rotæ Auditor ſub die 21. Ian. 1578.

qui nunquã habuit ſe pro ſpoliato, eſt manu-
5 tenendus. Nõ obſtat, quòd † à ſententia lata
in crimine ſimoniæ non detur appellatio,
quia à collatione datur, vt ſupra dictũ eſt.
Præterea licèt à ſententia ſuper ſimonia nõ
detur appellatio, *vt per Felin. in c. ſicut.*
il 1. de ſimon. Marant. in Specul tit. & quã-
doq. appellatur. num. 298. Tamen hoc intel-
ligendum eſt, quando ſimoniacus eſt noto-
rius, vel confeſſus, vel ſi eſt occultus, ſimo-
nia eſt reſpectu ordinis; ſecus quando eſt
occultus, & ſimonia eſt ſuper beneficio, tunc
enim datur appellatio: Ita declarat. *Io. de*
6 *Anan. in d. c. ſicut. circa fin.* † Non obſtant
illa verba, conſcientiam tuam oneramus,
quia referuntur tãtum ad idoneitatem pro-
uiſi Apoſtolici. Et ita concluſum.

Meſſanen. Studij.
Die Veneris 22. Octobris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Geſta poſt inhibitionem non ſunt attentata, ſi inhibitio nõ fuit actualiter præſentata, & exequutioni mandata, etiam data ſcientia decreti, & relaxationis inhibitionis, & nu. 3.*
2 *Citatio non inducit litem quantum ad citandum; niſi fuerit exequuta, etiam quòd citandus notitiam habuerit decreti.*
4 *Doctrina Bart. in l. item veniunt. §. petitum. de petit. hæred. quomodo procedat.*
5 *Scientia aliquorum non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis; prout nec citatio aliquorum officialium.*

DECISIO MXLVI.

1 FVit reſolutum, † nulla adeſſe attentata;
nam ita demum geſta poſt inhibitionẽ
ſunt reuocanda, *iuxta c. non ſolum. &*
c. Romana. de appell. in 6. ſi fuerit actualiter
præſentata, & exequutioni mandata, nec
ſufficit, quòd fuerit decreta. *Io. Andr.*
in Addit. ad Specul. in tit de appellat. §. no-
uiſſimè. in verb. procedit. Guid. Pap. conſ. 66.
nu. 9. & conſ 69. nu. 10. Socin conſ. 45. nu. 7.
lib. 1. cũ alijs allegatis per Modern de attent.
poſt inhibit. declarat. 1. in princ. & nu. 3. qui
tradit etiam hoc procedere data notitia
2 decreti & relaxationis inhibitionis; † prout
etiam dicitur de citatione, quòd ita demum
inducit litem quantum ad citandum, ſi fue-
rit exequuta, *Clement. 2. vt lit. pend.* etiam
quòd citandus notitiam habuerit decreti,
Pariſ. conſ. 81. nu. 13. lib. 4. & fuit deciſum
in vna Albaracinenſi Portionis. 17. Decem-
bris 1574. coram bon. mem. Lauretano, In
caſu autem, de quo agitur, non fuit intima-
ta inhibitio, ſed tantum producta coram
Prorege pro obtinenda facultate illam in-
timandi Ciuitati Meſſanenſi, quæ facultas
fuit obtenta abſque eo, quòd Ciuitas Meſſa-
3 nenſis ſe oppoſuerit; † Ideo non eſt haben-
da pro inhibita, cum poſſit dari caſus, quòd
Ciuitas Catanienſis nollet ea vti. Non ob-
ſtant *allegata ex conſ. Roman. 330. col. 2.*
Ruin. conſ. 61. nu. 6. lib. 5. quia loquuntur in
intimatione facta iudici delegato de potio-
ri iuriſdictione alterius, quæ tacitè habet
annexam prohibitionẽ, *vt declarat ibid. Ro-*
4 *man.* † Non obſtat *Bart. in l. item veniunt.*
§. petitum. de petit. hæred. quia potius facit
in contrarium, dicit enim, ita demum ſciẽ-
tiam idem operari, quod operatur denun-
ciatio, quando denunciatio requiritur ad
effectum ſolius ſcientiæ; ſecus quando eſt
incitatoria ad aliquid faciendum, vel pro-
hibitoria ne quid fiat. Non obſtat, quod
de oſtenſione dicitur *ex traditis per eoſdem*
Modern. in d. c. declaratione. nu. 33. quia
vltra quòd ſatis controuerſum eſt, An ea
ſufficiat, vt patet ex relatis per eoſdem, hic
non conſtat de aliqua oſtẽſione ad hunc ef-
fectum, ſed tantum ad effectum obtinendæ
licentiæ de exequendo: Præterea nullibi
conſtat de ſcientia Ciuitatis Meſſanenſis,
5 quia † cum ſimus in Vniuerſitate non ſuffi-
cit ſcientia aliquorum, etiam ſi fuiſſent ci-
tati aliqui Officiales, quia ipſamet Vniuer-
ſitas eſt legitimè citanda, *vt fuit dictum*
in vna Rauennaten. Attentatorum. & in
in Tiraſonenſi Decimarum referentibus ijſ-
dẽ Modernis. in 2. par. c. 4. in præfat. n. 139.
Aſſl. deciſ. 376. nu. 1. Paleott. deciſ. 530. inter
*deciſiones diuerſorũ *. Aym. conſ. 196. n. 2.*
Quare concluſum pro non attentatis.

* in lib. 1. p. 1. quæ eſt Cæſarauguſt. Erectionis Capellæ. 12. Maij 1589.

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 25. Octobris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio generalis decimandi ſufficit pro manutentione ſuper terris particularibus; cum magis attendatur cauſa poſſeſſionis, quam exercitium, vt nu. 2.*
3 *Sententia iudicis laici ſuper iure decimandi, qui in hoc caret iuriſdictione, præſtat magnum argumentum ad probationem facti antiqui coadiuuandam; maximè in iudicio retinendæ poſſeſſionis.*
4 *In iudicio retinendæ poſſeſſionis ſufficiunt leuiores probationes.*
5 *Relatio ſemper fit ad proxima.*
6 *Solutio decimarum regulatur cum obſeruantia ſubſequuta.*
7 *In iudicio retinẽdæ poſſeſſionis, poſſeſſio probari debet de tempore motæ litis.*
8 *Poſſeſſio ſemel probata præſumitur continuata vſque ad tempus litis; niſi de contrario doceatur.*
9 *In redecimis ius dicitur reſiſtere, cum de vna & eadem re non debeat duplex percipi decima; niſi probato titulo.*
10 *An ius commune reſiſtat ſolutioni redecimarum, ita vt in illius manutentione requiratur titulus.*

11 So-

11 *Solutiones facta metu cenſurarum non cō-
ſtituunt in quaſi poſſeſſione; ſicut eſt, ſi
ſoluens in actu ſolutionis nō fuerit pro-
teſtatus.*

DECISIO MXLVII.

FVit reſolutum, eſſe dandum mandatum
de manutenendo Epiſcopo & Capitulo
in poſſeſsione exigendi decimas ex arren-
damentis, quas vocant redecimas contra
Antonium della Madriz: Quamuis enim
ex teſtibus nihil in ſpecie probetur reſpectu
1 terrarum Antonij; † tamen probatur quaſi
poſſeſſio generalis omnium terrarum conſi-
ſtentium in territorio ciuitatis Corduben-
ſis, quæ ſufficit ad effectum, vt comprehen-
dat etiam terras, de quibus agitur, *iuxta
notat. per Bar. in l. 1. §. ſi quis hoc interdicto.
nu. 1. de itin. actuq. priuat. Bald. in l. 2. n. 49.
C. de ſeruit. & aq. & in l. 1. n. 24. C. de eman-
2 cip. lib.* qui probant † in hac materia ma-
gis attendi cauſam ipſius poſſeſſionis quàm
exercitium, *Felin. in c. auditis. nu. 18. de
præſcript. Balb. de præſcript. 2. part. princip.
q. 2. nu. 22.* probatur autem iſta quaſi poſ-
ſeſsio vniuerſalis per teſtes de quibus in
ſummario nu. 4. qui benè deponunt de viſu,
& dicunt contenta in articulo eſſe vera, cū
quibus concurrunt diuerſa inſtrumenta lo-
cationum factarum cum onere ſoluendi re-
decimam: Præterea concurrunt plures ſen-
tentiæ vnà cum teſtibus ſuper illarum iu-
ſtificatione latæ contra arrendatarios pro
ſolutione redecimæ, quæ, licèt ſint contra
particulares, probant tamen vniuerſalem
poſſeſsionem contra eos, cum cauſa ſit vni-
3 uerſalis: † Accedit etiam ſententia Regis
Ioannis lata anno 1449. quæ validum præ-
ſtat adminiculum, cum teſtetur per infor-
mationes captas ſibi conſtitiſſe de quaſi
poſſeſsione generali, & immemorabili per-
cipiendi iſtam redecimam, & mandat Ca-
pitulum manuteneri in ſua quaſi poſſeſsio-
ne, & licèt ſit lata per laicum ſuper iure
decimandi, quo caſu caret iuriſdictione,
vt p. r Federic. conſ. 245. in fin. tamē negari
non poteſt, quin præſtet magnum argumē-
tum ad probationem facti antiqui coadiu-
uandam; maximè in iudicio retinendæ poſ-
4 ſionis, † in quo ſufficiūt leuiores probatio-
nes, *Caſtr. conſ. 3. lib. 2.* ita vt etiam vnicus
teſtes ſufficiat, *Paleott. deciſ. 29.* Non ob-
ſtat, quòd ſententia loquatur de terris non
ruptis; quia ex lectura cōtrarium apparet,
cum dicat, quòd vltra decimam frumenti,
ex quibuſlibet terris, prædijs, & pratis
non ruptis ſoluitur decima de arrendamen-
tis; nam illa qualitas, non ruptis, refertur
tantum ad prata cum fiat enumeratio ſpe-
5 cierum ſub genere contentarum, & † rela-
tio fieri debet ad proximiora; *l. talis ſcri-
6 ptura. de legat. 1.* † quod etiā conuenit cum
obſeruantia ſubſequuta, *Aret. conſ. 84. n. 5.
Socin. conſ. 145. nu. 2. lib. 1. Cephal. conſ. 31.
7 nu. 152.* Non obſtat, quòd dicitur, † poſ-
ſeſsionem non probari de tempore motæ
litis in iſtis bonis, vt requiri in hoc iudicio
tradit *Rota deciſ. 3. vt lit. pend. & 17. de
reſtit. ſpol. in antiq. Aym. conſ. 248. num. 5.*
8 quia † ſemel probata poſſeſsione præſumi-
tur continuata vſque ad tempus litis; niſi
de contrario doceatur, *Rot. deciſ. 4. de pro-
bat. in nou. Aretin. in §. retinendæ. nu. 4. de
interdict. Alciat. de præſumpt. regul. 2. præ-
ſumpt. 21. nu. 5. verſ. tu aduerte.* Non ob-
9 ſtat, quòd ſimus in materia, † in qua ius
reſiſtit, *vt fuit reſolutum in cauſa Toletana
Redecimarum. die 19. Nouembris 1584. corā
S. D. N. & iterum coram R. P. D. meo Pā-
philio die 21. Maij 1586.* quia de vna & ea-
dem re non debet percipi duplex decima,
*gloſ. in c. Paſtoralis. de decim. Gigas de pen-
ſionib. q. 59. nu. 3. Lap. allegat. 135. n. 6. & 9.*
& ideo neceſſe eſſe probare titulum, *vt in
c. cū perſona. de priuileg. lib. 6. vbi Io. Andr.
nu. 6. Anchar. nu. 5. Franc. n. 8. Gemin. n. 1.*
10 nam † dato, quòd eſſemus in caſu reſiſten-
tiæ iuris communis; tamen hęc adhibetur
diſtinctio, quòd aut inferior; cui ius reſiſtit,
agit contra ſuperiorem, & tunc procedit id,
quod habetur *in c. cum perſona, & ita Rota
tenuit referente Achill. deciſ. 5. de reſtitut.
ſpol.* Aut agitur contra alios, quibus tantū
aſſiſtit ius commune, & non aduerſatur ve-
hementiſſima præſumptio, & tunc in hoc iudi-
cio manutenendus eſt poſſeſſor, etiam quòd
ſoli innitatur poſſeſſioni, *vt tradit Couarr.
pract. quæſt. c. 17. n. 6. Menoch. in vlt. remed.
retin. nu. 21. & ſeq. & deciſ. Achill. ſupra
relata. 5. de reſtit. ſpol. & fuit dictum coram
me in vna Gerunden. Fontis* *. Vltimo non * ſub die Veneris 20. Decēb. 1592.
11 obſtat, quod obijcitur † ſolutiones fuiſſe
factas per compulſionem metu cēſurarum,
quę non conſtituunt aliquem in quaſi poſ-
ſeſſione, quia cum acquieuerint compul-
ſioni, & proteſtati non fuerint in actu ſolu-
tionis, quæſita fuit Capitulo quaſi poſſeſſio,
& ita procedit *deciſ. Achill. 10. de penſion.
& fuit dictum in cauſa Lucana Penſionis.
4. Iunij 1574. coram Illuſtriſſ. Lancellotto,
& de præſenti anno in cauſa Racanatenſi
Tranſactionis, coram R. P. D. meo Gipſio.*
Et ita concluſum pro manutentione contra
Antonium della Madriz.

Romana Montium.
Die Veneris 29. Octobris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Exequutor teſtamentarius non ſimpliciter
datus, ſed cum facultatibus & auctori-
tatibus neceſſarijs & opportunis, & cum
pleno amplo, & libero, & generali, ac
ſpeciali mandato, & adminiſtratione po-
teſt inueſtire pecunias hæreditarias, dūmo
do vtiliter fiat, etiā nolentibus hæredibus.*

2 *Po-*

2 *Poteſtas exequutoris pendet à facultate ei data à teſtatore.*

3 *Exequutor poteſt cogere hæredem ad implẽdam voluntatem teſtatoris, vel ipſemet implere, quod declaratur, quando ſcilicet res, quæ venit implenda, reperitur penes hæredem, poteſt cogi hæres ab exequutore implorato iudicis officio; ſi verò non ſit penes hæredem, poteſt exequutor abſq. iudicis officio per ſe implere.*

4 *Officium Exequutoris teſtamentarij anno finitur; ſecus tamen ex teſtatoris diſpoſitione eſſe poteſt, prout quando ſingulis annis aliquid tenetur facere.*

5 *Adminiſtrator vel procurator cum libera poteſt pecunias domini inueſtire; An verò poſſit donare, dubitatur.*

6 *Exequutor teſtamentarius in inueſtiendis pecunijs ex diſpoſitione teſtatoris non habet neceſſe requirere hæredem etiam præſentem; ſecus eſt ſi rem hæreditariam pro ſatisfaciendo creditoribus & legatarijs vendere vellet.*

7 *Mandatum per mortem mandantis non expirat; quando res non eſt amplius integra, & mandatarius cœpit adminiſtrare & exigere, & alia facere, ad quæ decretum erat mandatum.*

8 *Adminiſtrator præſumitur facere adminiſtratorio nomine.*

DECISIO MXLVIII.

FVit reſolutum per maiorem partem
1 Dominorum. † D. Ioannem Auguſtiſtinum potuiſſe facere hoc inueſtimentum pecuniarum hæreditariarum in montibus, de quibus agitur, dummodo habita ratione illius temporis fuerit vtiliter factum: Conſideratum fuit pro ratione deciſionis, deputationem factam per teſtatorem non fuiſſe ſimplicis exequutoris, ſed cum facultatibus & auctoritatibus deſuper neceſſarijs & opportunis, & cum pleno, amplo, libero, & generali, ac ſpeciali mandato, & adminiſtratione, *ad l. procurator cum libera. de*
2 *procurator.* † nam poteſtas exequutoris pẽdet à facultate ei data à teſtatore, *vt inquit Bald. in l. id quod pauperibus. nu. 14. C. de Epiſc. & cler. Alber. in l. nulli. nu. 27. C. de Epiſc. & cler. Caſtr. conſ. 177. col. 1. in 2. p. Pariſ. conſ. 74. nu. 52. lib. 3.* Cum itaq. teſtator mandaſſet, quòd pecuniæ redactæ ex bonis mobilibus ac ſe mouẽtibus, & ex auro & argento non monetato, & pecuniæ exigẽdæ ex ſocietatibus officiorum, ſeu alijs creditis ipſius teſtatoris, ſeu in domo ipſius vel alibi exiſtẽtes inueſtiri deberent in emptionem tot locorum mõtium non vacabilium, ſeu cenſuum, vel bonorum ſtabilium, vtique ad vnguem id videtur obſeruatum fuiſſe per Dominum exequutorem, qui dictas pecunias inueſtiuit in tot loca montiũ non vacabilium. Neque obſtat, quod dicitur hoc onus non ſpectaſſe ad exequutorem ſed ad hæredes, quia licèt teſtator mandet, vt hæredes faciant inuentarium; tamen quando mandat fieri inueſtimentum, non amplius hoc nominatim iniungit ipſis hæredibus, ſed impersonaliter mandat bona mobilia, & cætera ſupra enumerata vendi & inueſtiri: Præterea dato quòd hæc facultas fuiſſet data hæredibus, ea non intelligi-
3 tur data priuatiuè ad exequutores, † qui poſſunt cogere hæredes ad implendam voluntatem teſtatoris, vel ipſimet implere, *vt per tex. in l. nulli. C. de Epiſc. & cler. §. ſi quis autem pro redemptione. Auth. de Eccleſiaſt. tit. Specul. de inſtrum. edit. §. nunc verò aliqua. n. 33. Io. à Canibus. de exequutor. vlt. volunt. par. 2. §. conſultis. n. 8. & 9. & 14.* quod maximè procedit hoc caſu, in quo pecuniæ erãt penes ipsũ exequutorẽ, & nõ penes hęredès: Vnde pro implẽda voluntate teſtatoris in eo, quod expreſsè fuerat per teſtatorem diſpoſitum, non erat neceſſarium implorare officium iudicis, vt cogeret hæredes; id enim procedere poſſet, ſi pecuniæ penes hæredes fuiſſent, & in iſtis terminis procedunt omnes dicentes hæredem cogi poſſe implorato iudicis officio, *vt per Couarr. in c. Ioannes. n. 5. de teſtam. cum alijs ſupra citatis*; & hoc ideo magis eſt dicendum, cum ipſe exequutor ratione adminiſtrationis ſibi demandatæ per teſtatorem teneretur pecunias pupillares inueſtire ad honeſtum lucrum, aliàs de ſuo tenebatur, *l. ſi pecuniam. & l. ſi mater. C. de vſur.*
4 Non obſtat, quòd dicitur, † exequutoris officium anno finiri, quia hoc non procedit, quando diſpoſitio teſtatoris anno finiri nõ poteſt, prout caſu iſto, in quo ſingulis annis exigebantur pecuniæ ex montibus, & ſocietatibus, *Federic. conſ. 124. aliàs 129. Couarr. in c. 3. nu. 6. de teſtam. Abb. conſ. 59. col. fin. lib. 1. Ioſ. in Auth. hoc amplius. nu. 6. C. de fideicomm.* & adminiſtratio data fuit exequutori ſine aliqua tẽporis præfinitione, & cum verbis adeo prægnantibus, vt nõ poſſit negari eum habuiſſe facultatem inueſtiendi ſine aperta violatione verborum;
5 † neque vnquã in adminiſtratore, aut procuratore cum libera dubitatũ fuit, an poſſit pecunias domini inueſtire, ſed bene dubitant Doctores, an poſſit donare. Non obſtant *allegata ex Bart. in l. alio. nu. 16. de alimen. & cib. legat. Capr. in tractat. de exequut. 7. membr. n. 107. Ruin. conſ. 84. n. 13. lib. 2. Pariſ. conſ. 74. num. 53. lib. 3. Burſat. conſ. 133. nu. 12.* Ex quibus videtur proba-
6 ri † requirendum eſſe hæredem, ſi præſens eſt, quoniam omnes iſti Doctores loquuntur in exequutore volente vẽdere bona hæreditaria pro ſatisfaciendis creditoribus, & legatarijs, qui caſus eſt longè diuerſus; nam in alienatione eſt cautius procedendum; & ideo requiruntur ſolemnitates, quando alie-

alienantur bona minorum, quæ non requi-
runtur in inueſtitione pecuniarum fienda,
per tutores & curatores; quare non viden-
tur facere ad rem; Placebat etiam aliqui-
quibus ex Dominis, quòd hanc facultatem
habuerit dictus exequutor ex mandato Ioã-
nis Antonij tutoris, & reſpectiuè procura-
toris hæredum, qui ipſum ſubſtituerat. Nec
7 obſtare, quòd ipſe conſtituens obierat; † &
ideo videretur expiraſſe mandatum, quia,
res nõ erat amplius integra, cum iam exe-
quutor cœpiſſet adminiſtrare & exigere,
*§. item ſi adhuc. vbi gloſ. Inſtit. mandat. Are-
tin. in §. rectè. nu. 4. eod. tit. Bart. Ang. Caſtr.
& alij in l. ſi quis mancipijs. §. ſi impuberes.
de inſtit. act.* & negocium non poterat dici
integrum, cum exactio ex teſtatoris diſpo-
ſitione fieret ad effectum inueſtimenti, ad
quod tenebatur, vt ſupra dictum eſt, aliàs
de ſuo reficere coactus fuiſſet. Neque ob-
ſtat, quòd tradit *Fab. in §. item ſi adhuc.
nu. 5. Inſtit. mandat.* qui vult mandatum
tutoris expiraſſe eius morte, etiam re ad-
huc non exiſtente, *per textum in l. ſi per
epiſtolam. de acquir. hæred.* nam in eo text.
res erat adhuc integra, cum mortuus eſſet
tutor, & contrarium ſentit *Aretin. in d. §.
rectè. nu. 4. eod. tit. per tex. in d. l. ſi quis man-
cipijs. §. ſi impuber. de inſtit. action.* Vnde
non eſt facilè recedendum à communi di-
ſtinctione Doctorum, dum diſtinguunt in-
ter negocium inchoatum & non inchoatũ.
His adſtipulari videtur, quòd dictus exe-
quutor alia inueſtimenta fecit, quæ fuerũt
acceptata per Dominos hæredes, vt in fa-
cto deducitur: Ex quibus tacitè videtur
approbatum eius miniſteriũ in genere. Nõ
obſtat, quòd in emptione iſtorum mõtium
Dominus Pinellus reſeruauerit ſibi faculta-
tatem diſponẽdi de ſorte principali & fru-
ctibus, quia cum illam non ſibi ſoli, ſed &
alteri exequutori reſeruauerit, intelligitur
de ea facultate diſponendi, quæ ſibi cõpete-
bat vti adminiſtratori, ita vt abſque alio
mãdato fructus exigere & reinueſtire poſ-
ſet, ſi ſibi videretur expedire, non autem
de facultate, quæ ſibi competeret ratione
alicuius dominii, quod apparet ex eo, quòd
emptio fuit facta nomine pupillorum, &
cum declaratione, quod fiebat de pecunijs
8 ipſorum, & hæreditatis; † Vltra quòd præ-
ſumendum eſt feciſſe nomine adminiſtrato-
rio, *vt per Alciat. de præſumpt. reg. 2. præ-
ſumpt. 24.* An verò negocium fuerit vtili-
ter geſtum, Domini reſeruarunt videndum
particulariter.

Parmen. Status.
Die Lunæ 8. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

*1 Teſtes vaſſalli examinati in cauſa pro Do-
mino, licèt non ſint idonei, aliqua tamen
eis fides adhiberi poteſt arbitrio iudicis;
maximè ſi ſint clerici, qui non ſubſunt
eius iuriſdictioni.*

DECISIO MXLIX.

FVit dubitatũ, an teſtes de Zibello exa-
minati pro parte Dominorum Rango-
norum eſſent idonei teſtes, & illis ſit fides
adhibenda: Exceptiones, quæ deduceban-
tur, erant tres, Prima, quia vaſſalli D. Lu-
douici de Rangonibus aduerſarij, qui ſæ-
uiebat in illos, qui nolebant ſe examinare,
vt prætendebatur probari ex teſtibus Palla-
uicinorum ſuper quarto & quinto articulo;
Secunda quia erant inimici Vberti propter
eius tyrannidem, quam exercuerat contra
ipſos eo tempore, quo poſsidebat Caſtrum
Zibelli; Tertia, quia ijdem teſtes conſtitue-
runt procuratorem Parraſaccum contra
Vbertum coram Vicelegato, & obtinuerunt
Pallauicinos examinari, & bona eorum cõ-
fiſcari ad inſtigationem Fiſci, ita vt tunc
1 expulſi fuerint à Caſtro Zibelli. † His ta-
men non obſtantibus Domini dixerunt, iſtos
nõ eſſe repellendos, & ratio fuit ex eo, quòd
omnes erant vaſſalli Rangonorum, qui tã-
tum medietatem Caſtri poſsidebant, & in-
ter eos aderant nõnulli clerici, qui non ſu-
berant iuriſdictioni Comitis; & ideo fidem
illis adhibendam cum aliqua diminutione
arbitrio Rotæ.

Burgen. Concordiæ, ſeu Iuriſdictionis.
Die Veneris 12. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

*1 Concordia, quòd in delictis Capitularium
Ordinarius procedat cum adiunctis Ca-
pituli, non habet locum, quando totum
Capitulum nemine excepto deliquit, tũc
enim iuriſdictio deuoluit ad ſolum Or-
dinarium; ſecus ſi aliqui non participa-
runt, quia tunc illi ſunt aſſumendi
cum Ordinario, vt nu. 4. fallit tamen
vt num. 6.*

2 Cõcordia, de qua hic, eſt ſtrictè intelligẽda.

*3 Appellatione perſonarum non venit Colle-
gium vel Vniuerſitas.*

*4 Ius Vniuerſitatis vel Capituli etiam in
vno remanet.*

DECISIO ML.

FVit dubitatum, ſi Capitulũ delinquat,
an ſit procedendum per Dominum Ar-
chiepiſcopum iuxta formam Concordiæ vel
quomodo; Et Domini fuerunt in ſententia,
1 † vt ſi totum Capitulum delinquat nemine
ex Capitularibus excepto, iuriſdictio de-
uoluat ad Archiepiſcopum, cum nulli ſu-
perſint Canonici, cum quibus Epiſcopus
poſsit procedere ſeruata forma Cõcordiæ,
*gloſ. in c. irrefragabili. §. exceſſus. in verb.
Capitulum. de off. Ordin.* quam ibi ſequitur

Butr. Card. Imol. Felin. & alij; maximè
2 quia verſamur in concordia, † quæ ſtrictè
eſt intelligenda, *vt fuit dictum in cauſa*
Burgen. deputationis Fiſcalis. corã R.P.D.
3 *meo Blanchetto*: vnde fit, vt † appellatione
perſonarum nõ veniat Collegium vel Vni-
uerſitas, *vt tradit Felin. in c. eam te. nu. 14.*
de reſcript. Neque obſtat, quòd iſte caſus
vti non comprehenſus in concordia debeat
remanere in diſpoſitione iuris communis,
quo inſpecto Iuriſdictio deuoluitur ad Pa-
pam, qui eſt iudex exemptorum, prout Ca-
pitulum ſe facit, quia ſubintrat diſpoſitio
Concilij, quæ dat Epiſcopo ſaltem vti ſe-
dis Apoſtolicæ delegato iuriſdictionem,
etiam in exemptos, ſed & iſta exemptio nõ
probatur; immo ſuadetur contrarium, ex
quo in pluribus caſibus non comprehenſis
in cõcordia fuit deciſum pro Archiepiſco-
4 po: † ſi verò non omnes de Capitulo deli-
querunt, ſed aliqui ſuperſunt, qui non par-
ticiparunt in delinquendo, tunc ceſſant ra-
tiones, *gloſſ. in d. c. irrefragabili*. & illi de-
bent iuxta tenorem concordiæ aſſumi vnà
cum Epiſcopo ad cognoſcendum de tali de-
licto; nam neque deliquerunt, neque effi-
ciuntur iudices in cauſa propria, *Innoc. in*
d. c. irrefragabili. nu. 1. Card. nu. 4. per text.
in c. gratum. de poſtulat. & ibi gloſſ. & Abb.
num. 5. & cæteri, & in c. bona. de electione.
5 nam † ius Vniuerſitatis vel Capituli rema-
net etiam in vno, *l. ſicut municipij. quod*
cuiuſq. Vniuerſitat. c. ſi forte. 63. diſtin. Ex-
6 ceptus fuit caſus à priori cõcluſione, † niſi
totum Capitulum committeret contra Ar-
chiepiſcopum, tunc enim ex eiuſdem tex-
tus diſpoſitione cognitio deuolueretur ad
ſuperiorem, ſaltem propter ſcandalum,
vt inquit ibi Hoſtien. ne videatur Epiſco-
ſcopus eſſe iudex in cauſa propria. Et ita
concluſum.

Romana Viridarij, ſeu melioramentorum.
Die Lunę 15. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Melioramenta ſunt æſtimanda in id, quod minus eſt iuxta text. in l. in fundo. de rei vendic.*

DECISIO MLI.

1 DOmini cenſuerunt † hæc melioramen-
ta attenta ſubiecta materia videri ne-
ceſſaria, ideo ſtandum relationi periti per
me deputati, ſtante contumacia partis ad-
uerſæ: dummodo appareat per ipſum fuiſſe
electum id, quod minus eſt, *iuxta textum in*
l. in fundo. de rei vindic. cũ alijs allegatis *.

* & per gl. in d. l. in fundo. vbi Bar. Alber. n. 5. Fulgoſ. n. 3. Abb. in c. 1. n. 4. de reſt. in integr. Felin. in c. cum cauſa. nu 29. de re iudic. Neguſ de pign. 4. membr. 5. p. n. 11. Tiraq. de retract conuen. §. 7. gloſ. 1. n. 8. Curt. iun. conſ. 144 n. 7. Caſtr. 170. n. 3. lib. 3 Boſſ. cõſ. 38. n. 22. & ſeq. Maranr. conſ. 12. & in tract de fideic p. 3 q. 65. Rimin. iun. conſ. 411. n. 72. & 435. n 70. Capic. deciſ. 93 n. 9. Ioſeph. deciſ. Peruſin. 58. in fin. Vincent. de Franch. deciſ. 209.

Nullius della Serena.
Die Veneris 19. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Priori ſeu Abbati nullius iuriſdictionis habenti ſuam iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, litteræ diſpenſationum matrimonialium & ſimiles illius Prouinciæ, remitti debent.*

DECISIO MLII.

FVit inſtatum apud S. D. N. pro parte
Reuerend. Domini Alphonſi Flori Prio-
ris de Magazela Prouinciæ della Serena,
vt occurrente caſu ſibi dirigerentur litteræ
diſpenſationum matrimonialium, & aliæ
ſimiles tanquam Ordinario dictæ prouin-
cię, & cauſa diſcuſſa in ſacra Congregatio-
1 ne Concilij fuit reſolutum, † ſi Prioratus
eſt nullius diœceſis, & Prior habet quaſi
Epiſcopalem iuriſdictionem, litteras hu-
iuſmodi eſſe committendas dicto Priori;
Ideo ſacra Congregatio de ordine S. D. N.
mandauit mihi, vt in Rota videretur, ſi hu-
iuſmodi qualitates verificantur; Ideo cau-
ſa propoſita, & viſis probationibus Domi-
ni dixerunt probari Priorem de Magazela
habere propriam Eccleſiam, & vti orna-
mentis Epiſcopalibus, baculo, & mitra,
necnon ius benedicendi, & concedendi
Indulgentias, & hoc probari ex bulla fel.
rec. Clementis VII. Quòd verò habet ter-
ritorium diſtinctum & ſeparatum à territo-
rio aliorum Ordinariorum vicinorum, me-
diantibus certis limitibus, & quòd confert
beneficia, viſitat Eccleſias, & corrigit de-
linquentes; optimè probant teſtes exhibiti;
quibus tamen, quia fuerunt examinati ſine
alicuius partis contradictione vel vicinorũ
Epiſcoporum citatione, an ad hunc effectũ,
cum agatur de leui præiudicio, velint Do-
mini Officiales ſanctiſſimi fidem adhibere,
Rota eorum arbitrio cenſuit relinquendum.

Oriolen. Fructuum.
Die Veneris 26. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo, quòd fructus primi anni poſt obitum debeantur hæredibus an valeat, & quare ſit introducta.*
2 *An dicta conſuetudini obſtet Conſtitutio Iulij III.*
3 *An dicta conſuetudo habeat locum quo ad fructus decurſos in vita beneficiati.*

DECISIO MLIII.

1 DOmini cenſuerunt, † quantum ad fru-
ctus primi anni poſt obitum benefi-
ciati, eos deberi eius hæredibus, præſup-
poſita conſuetudine, quòd beneficiati pri-
mo anno nõ percipiant fructus beneficiorũ,
ſed eorum ſolutio differatur poſt eorum

obitum, quam conſuetndinem info:mantes pro hæredibus dicunt eſſe notoriam, & ſi opus fueeit, ſe eam probaturos; quæ ideo videtur introducta, vt prouideri poſſit de ijs, quæ ad ſepultnram ſunt neceſſaria, quæ plerumqne ob inopiam defuncti negligũtur cnm magno ordinis Eecleſiaſtiei dedecore, *Io. Andr. in regul. nemo plus iuris. col. 1. de reg. iur. Abb. in c. in officy. nu. 5. in fin. & ibi Couar. n. 9. de teſtam. Feder. de ſen. conſ. 246. nu. 1. Lambertin. de iure patr. lib. 3. artic. 8. q. 2. nu. 1. Pariſ. conſ. 33. n. 4. Andr. ab Exia in c. cum omnes. nu. 13. de conſtitut. & fuit deciſum in cauſa Burgen. fructuum. 13. Iunij 1590. coram R. P. D. meo Pamphilio.* Neque obſtat Conſtitutio Pij V. ſuper qua eſt fundata deciſio in cauſa Zamoren. neq. *Conciliũ Tridẽtinum ſeſſ. 24. de refom. c. 14.* quia loqnuntur de ea conſuetudine, in qua fructus applicantur menſæ Epiſcopali vel Capitulaei, vt in communes vſus cedant, ſeu inter Canonicos diuidantur, quibus caſibus adeſt præſumptio ſimoniæ, *vt per Labertin. vbi ſupr. nu. 5.* ſecus verò vbi fructus reſeruantur hæredibus ex cauſa non ſolutionis fructnum primi anni, quæ conſnetudo nullã habet iuris reſiſtẽtiam, immo potius aſſiſtentiam ex ſupra deductis, cum ſit potius dilatio ſolutionis quàm diſpoſitio fructnum ad alium ſpectantium, *& ita declaratum fuit per ſacram Congregationem Concilij d. c. 14. de reform.* Et Cõſtitutionem Pij V. non habere locum, quando fructus peimi anni reſeruantur hæredibus poſt obi-
2 tum beneficiati: † Neque hic locum habet Conſtitutio Iulij I I I. quia non verſamur in fructibus non exactis, ſed vt dictum eſt in fructibus, quorum ſolutio dilata eſt poſt obitũ beneficiati. Non obſtat Conſtitutio Synodalis, quia per eam nõ eſt derogatum huic conſuetudini, quæ nullam ha-
3 bet iuris reſiſtentiam. † Quantum ad fructus decurſos in vita beneficiati Domini nõ fuerunt concordes; ideo de illis erit particulariter agendum, & difficultas verſatur in ea Doctorum controuerſia, quæ eſt circa articulum, qui beneficiati dicantur habere adminiſtrationem, de qua *per gloſ. in c. ſi propter. vbi Gemin. nu. 9. de reſcript. in 6. gloſ. in c. præſenti. de off. ordin. lib. 6. in verb. reſeruari. Videantur ij, quos cumulat Marſil. de reddit. Eccleſ. part. 2. c. 14. & part. 3. c. 34. num. 18. & c. 35. Gutieres in canon. quæſt. c. 33.*

Ariminen. Caſtrorum.
Die Mercurij 15. Decembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *In taxando valore attendi debet illa ſumma, de qua duo teſtes concordant.*
2 *Articulans non fatetur.*

DECISIO MLIIII.

FVit reſolutum fructus molendinorum grani eſſe taxandos ad rationem quinquaginta ſtariorum valoris triũ ſcutorum pro ſtario; fructus verò molendinorum olei ad ſalmas centum, ad rationem quinque ſcutorum pro qualibet ſalma, & moti ſunt, quia teſtes deponunt de diuerſis ſummis;
1 † Ideo debet attendi ſumma, de qua duo concordant, *& ita loquitur Alex. conſ. 64. lib. 2. Afflict. deciſ. 240. nu. 5. Salicet. in l. 2. C. de reſcind. vend. cum alijs per Pinell. in l. 2. part. 3. c. 4. n. 10. C. de bon. mater. & per Cæſar. de Graſſ. deciſ. 79. nu. 8.* & Ideo quia duo teſtes poſſunt coniungi in ſumma ſtariorum quinquaginta, ideo placuit ſtatuere hanc ſummam; Hi autem ſunt Hieronymus & Io. Franciſcus, reliqui non probant, quia ſunt ſingulares, neque iuuan-
2 tur ex articulis; † tum quiá articulans nõ fatetur, *Alex. conſ. 80. nu. 10. lib. 2.* tum quia articuli expreſsè referunt ſe ad teſtes. Quantum ad molendina olei reſpectu molendini Roncofrigidi, Informantes pro Domino Marchione contentantur ſalmis centum: Et ita fuit firmatum. Quantum ad molendinum Montis Iani teſtes ſunt partim ſingulares, partim nihil probant; ideo ſuper illis nihil ſtatui poteſt. Quantum verò ad pretium grani & olei illud bene probatur aſcendere ad ſupradictam ſummam. Et ita concluſum.

Marſicana Beneficij.
Die Mercurij 15. Decembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus in ius & poſſeſſionem & litem, cum clauſula cuius ſtatum, reſtitus debet ad poſſeſſionem, qua eius author fuerat ſpoliatus, & cauſam ſpolij committi fecerat.*
2 *Extrema actionis ſpolij ſunt poſſeſſio ſpoliati de præterito, & poſſeſſio ſpoliantis de præſenti.*
3 *Poſſeſſio decennalis deſeruit pro titulo colorato.*
4 *Sententia, quæ priuat beneficio, lata in contumaciam per comparitionem, & cauſa commiſſionem reſoluitur.*
5 *Vnio conceſſa in euentum vacationis per obitum nõ comprehendit vacationem per priuationem.*
6 *Subrogatio obtenta ad ius & poſſeſſionem & litem cum clauſula, quouis modo, capit etiam modum vacationis per priuationem.*

DECISIO MLV.

1 FVit reſolutum, † Dominum Chriſtophorum eſſe reſtituendum ad poſſeſſionem, in qua eius author Hercules fuerat, qui

prius

prius commiſerat cauſam ſpolij antequam
reſignaret in fauorem Chriſtophori, & Pa-
pa ſubrogauit eum ad ius & poſſeſſionem
& litem cum clauſula, cuius ſtatum, *iuxta*
decıſ. Verall.344.lib.c. in manuſcript. Pa-
laott. decıſ. 37. & ita fuit reſolutum in vna
Bracaren. parochialis. 17. Maÿ 1589. corā
D. Peruſino. De poſſeſſione autem Herculis
cōſtat ex ſupplicatione Capituli anno 1574.
& cauſæ commiſſione, & quòd ſequuta pri-
uatione Herculis Capitulū cœpit poſſide-
2 re, † quæ ſunt extrema actionis ſpolij,
Abb. in c. cum ad ſedem. de reſtit. ſpol. Affl.
decıſ. 327. nu. 2. Alex. conſ. 6. num. 5. lib. 3.
3 & † cum poſſeſſio Herculis fuerit decenna-
lis, deſeruit etiam pro titulo colorato, *vt*
per Caſſad. decıſ. 8. ſuper regul. Non obſtat
ſententia priuatoria contra Herculem, quia
præter id, quòd non conſtat de eius iuſti-
tia, & quòd fuit reuocata per Auditorem
Cameræ, ſeruatis ſeruandis, & citato fi-
ſco per huiuſmodi priuationem non exclu-
ditur ſpolium: cum pendente adhuc iudi-
cio ſuper dicta priuatione capta fuerit poſ-
4 ſeſſio per Capitulum. Præterea † dicta ſen-
tentia fuit lata in contumaciam; ideo per
comparitionem, & cauſæ commiſſionem
fuit reſoluta, *vt pluries fuit in Rota deciſū,*
veluti in vna Romana Canonicatus ſancti
*Angeli coram bo. me. Cotta anno 1568 *. &*
in præallegata cauſa Bracaren. & coram me
in vna Ciuitatis Caſtelli a. Poſtremo ius
5 Capituli non eſt clarum, † ex quo vnio ei
conceſſa fuerat in euentum vacationis per
obitum, & ſic non capit vacationem per
priuationem, *c. ſuſceptum. de reſcript. in 6.*
6 Vnde † etiam quòd per priuationem vaca-
uerit gratia Chriſtophori, hunc modum
capit propter clauſulam, quouis modo,
Rota 1. de reſcript. in nou. Lap. allegat. 78.
nu. 14. Mohedan. decıſ. 333. Et ita cōcluſū.

* & coram eodē Cottā in eadē Roman. Canonicatus vlt. Februarij 1567. in impr. diuer. nouiſſ. 71. p. 1.

a ſub die 16. Decēb. 1577. n. 9 & in Roman. Secretariatus 20. Nouembris 1592 nu. 7.

Alerien. Attentatorum.
Die Lunæ 20. Decembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Geſta intra decem dies datos ad appellandū ſunt nulla & attentata.*
2 *Exequutor deputatus cum clauſula, quòd vocato &c. & amoto illicito detentore, & verificato valore expreſſo conferat beneficium; tenetur tanquam mixtus exequutor aſſumere partes iudicis.*
3 *A ſententia exequutoris appellare licet, ſi ſit mixtus.*
4 *Poteſtas exequutoris non extenditur contra contradictores de iure, ſed contra eos, qui de facto contradicunt.*

DECISIO MLVI.

1 FVit reſolutum † omnia per Epiſcopum
Alerien. geſta ad fauorem Iacobi, tam
intra decem dies datos ad appellandum,
quàm poſt appellationem Alexandri eſſe
nulla & attentata; & ideo reuocanda, *c. nō*
ſolum. de appellation. in 6. Clem. 2. vt lit. pēd.
2 † cum enim eſſet deputatus exequutor in
gratia Iacobi, vt citato Alexandro, & veri-
ficata falſitate valoris per eum expreſſi
conferret parochialem Iacobo, tenebatur
tanquam mixtus exequutor aſſumere partes
iudicis, *Felin. in c. dudum. nu. 24. de præſūpt.*
& tenuit Rota in vna Neapolitana Sancti
Andreæ. coram Pinnetto de mēſe Februarÿ
1569. præſertim ſtantibus clauſulis vocato
Alexandro, & amoto illicito detentore,
c. licet. & ibi gloſ. de præbend. in 6. Rot. 3.
de reſcript. in nou. Felin. in d. c. dudū. n. 23.
3 † & ideo ab eius ſententia licuit appellare,
4 † nec exequutoris poteſtas extenditur cōtra
contradictores de iure, ſed contra eos, qui
de facto contradicunt, *Franch. in c. 1. n. 6.*
& Gemin. n. 11. de conceſſ. præb. in 6. Staphil.
de vi & effect. clauſ. §. competenti. nu. 7. Re-
buff. de form. noua prouiſ. in verb. contradi-
ctores. & ſuper concord. in tit. de form. litter.
exequu. mand. apoſt. in verb. contradictores.
Pute. decıſ. 271. lib. 3. Achill. 4. de ſenten.
excomm. & fuit dictum in vna Piſcien. corā
*S. D. N. de anno 1578 *.* Hinc ſequitur
reſolutio alterius partis dubij, quòd Iaco-
bus non ſit manutenendus, ſed Alexander,
ſi de eius poſſeſsione conſtat, aliàs eſt ſe-
queſtranda.

* corā Aldobrandino ad. Ian. 1578. & idem fuit dictum ſupr. in Auerſana beneficij. 5. Iulij proximè præteriti.

Corduben. Redecimarum.
Die Veneris 14. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Comparēs coram iudice recuſato ſine aliqua proteſtatione cēſetur receſſiſſe à recuſatione propoſita.*
2 *Proteſtatio in iudicialibus in vnoquoque actu ſemper repeti debet.*
3 *Quod fit parte præſente, non eget citatione.*
4 *Intimatio ſupplet defectum citationis.*
5 *Vicarius generalis deputatus ad vniuerſitatem cauſarum poteſt ſubdelegare vti Ordinarius, cum ipſorum ſit vnum & idem tribunal.*

DECISIO MLVII.

FVit reſolutum teſtes Epiſcopi & Capi-
tuli fuiſſe rite examinatos, & examen
ſuſtineri, non obſtantibus nullitatibus ex
1 aduerſo oppoſitis; nam † quantum ad pri-
mam, quæ deducitur ex capite recuſationis
iudicis *ad notat. per Hoſtien. & alios in*
c. cum ſpeciali. de appellat. Lap. allegat. 1. ea
tollitur ex eo, quòd fuit comparitum corā
iudice non repetita proteſtatione; *Abb.*
in d. c. cum ſpeciali. nu. 14. de appellat. Alex.
conſ. 22. n. 6. lib. 6. Pute. decıſ. 41. de re iudic.
2 *& decıſ. 380. lib. 1.* † Nec facit proteſtatio
præcedens, quia in iudicialibus ſemper de-
bet repeti in vnoquoque actu, etiam quòd

fuerit dictum, quòd in omnibus actibus cẽ-
ſeatur repetita, *ad notat. in l. non ſolum. §. morte. de nou. oper. nunc. Mohed. deciſ. 44.*
3 Secunda nullitas, † quæ prætenditur ex de-
fectu citationis tollitur ex eo, quòd præſen-
te parte fuerunt admiſſi articuli cum præ-
fixione triginta dierum, & cum mandato,
quod citarentur partes ad videndum iurare
teſtes, *Felin. c. 1. nu. 18. de iuram. Gabr. de*
4 *citat. concl. 1. nu. 396.* † Præterea huiuſmodi
decretum fuit intimatum partibus, quæ
intimatio ſupplet defectum citationis, & de
hac intimatione conſtat ex aſſertione no-
tarij cum appoſitione teſtium, *ad notat. in c. quoniam contra. de probation.* Tertia
nullitas, quæ deducitur ex eo, quòd exa-
men eſt factum per ſubdelegatum Vicarij,
& ita per ſubdelegatum delegati, *iuxta deciſ. 8. de off. delegat. in nou.* non obſtat,
5 † quia ſumus in Prouiſore ſiue Vicario ge-
neraliter deputato ad vniuerſitatem cauſa-
rum, cuius vnum & idem tribunal eſt cum
Epiſcopo, *c. 2. de conſuetud. in 6.* ideo poteſt
ſubdelegare vti Ordinarius, *l. iudices. C. de fid. inſtr. Clem. vnic. de off. delegat. Felin. in c. cum cauſam. de teſtib. & fuit reſolutum in vna Legionen. Iuriſdictionis. 19. Martij 1590. coram R.P.D. meo Pamphilio. & hoc admittunt Io. And. Archidiacon. & alij in d. c. 2.* Quarta nullitas, quòd non fuerit
pars citata ad videndum iurare teſtes tol-
litur ex dictis in 2. oppoſitione. Vltima
nullitas, quæ deducitur ex eo, quòd citatio
fuerit nimis vaga, tollitur, ex quo ſuſtine-
tur pro toto termino probatorio, & pro
locis in decreto expreſſis, *vt fuit deciſum in cauſa Toletan. de Salcedon. corã R.P.D. Penia* *, vbi quòd ita ſeruari ſolet ex ſty-
lo illarum partium. Quantum verò ad id,
quòd dicitur nonnullos teſtes fuiſſe exami-
natos extra terminum & locum expreſſum
in receptoria, non eſt inſiſtendum, cum pars
Capituli cedat huic nullitati, & nolit vti
iſtis teſtibus.

* In Toletana decimarum de Salcedon. 16. Febr. 1590.

Burgen. Concordiæ,
Die Veneris 14. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus qui vigore concordiæ non poteſt in perſonas Capitulares ſolus procedere, ſi tales perſonæ extra Eccleſiam Capitularem beneficia curã animarum habentia obtineant, & in exercitio curæ deliquerint, ſolus procedere poteſt, & nu. 8.*
2 *Verba quando ſint demonſtratiuè accipienda vel potius limitatiuè.*
3 *Reſcriptum directum alicui ratione dignitatis, durat in illa perſona, quamdiu durat dignitas, & tranſit in ſucceſſorem illius dignitatis.*
4 *Effectus qualitatis ſuperuenientis non impeditur propter qualitatem præcedentem in eadem perſona.*
5 *Regularis habens curam animarum ſubeſt iuriſdictioni Ordinarij.*
6 *Eadem perſona, vbi duplicem gerit qualitatem, diuerſo iure cenſeri poteſt.*
7 *Epiſcopi & Prælati, qui ſunt de aliquo Collegio, ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis.*
8 *In vno & eodem corpore poſſunt diuerſæ concurrere qualitates; ita vt ratione vnius detur exemptio, & ſecus ſit ratione alterius.*
9 *Attenditur qualitas cuius contemplatione eſt diſpoſitum & non alia.*

DECISIO MLVIII.

1 FVit dubitatũ, † ſi perſonæ Eccleſiæ Bur-
genſis obtinentes extra Eccleſiam be-
neficia curam animarum habentia, in curæ
exercitio & adminiſtratione deliquerint,
An contra illas ſit procedendum iuxta for-
mam concordiæ, vel potius ſolus Archiepi-
ſcopus procedere valeat. Hoc dubium fuit
pluries propoſitum, & plenè diſcuſſum va-
riantibus Dominorum meorum votis; nam
aliqui exiſtimabant concordiam eſſe etiam
hoc caſu ſeruandam propter vniuerſalitatẽ
& prægnantiam verborum cõcordiæ, com-
prehendẽtium omne genus delicti, *ex l. Iulianus. de leg. 3. Bart. in l. generali. §. vxori. de vſufr. legat. Rui. cõſ. 76. n. 9. lib. 5. Rolãd. conſ. 27. nu. 27. & 28. lib. 4.* Addebant qua-
litatem Canonicatus inſpici debere, vti de-
monſtrationis cauſa non limitationis pro-
latam, ex eo quòd habetur *in c. per exemptionem. in 2. reſponſ. de priuleg. in 6.* vbi fit
differentia inter exemptionem Eccleſiæ, &
& exemptionem Canonicorum Eccleſiæ, nẽ-
pe illa prior loco circũſcribatur, hæc verò
minimè, quod ex eo colligi videtur, quòd
Canonici vbicumque delinquentes compre-
hendantur ſub forma concordiæ, & hoc vi-
detur etiam ſuadere *Ant. de Butr. in c. tuarum. nu. 19. verſ. in prædicta conclude. de priuileg.* vbi inquit conſiderandum eſſe exẽ-
ptionis modum, ita vt ſi eximatur perſona
non reſpectu certi loci, tunc vbicumq. lo-
corum delinquat, exemptus eſt à Diœceſa-
no, quia aliàs priuilegium redderetur inuti-
le, *per l. 3. C. vbi Senat. vel Clariſſ. Socin. in c. recepimus. nu. 70. eod. tit. & in c. cum Capella. n. 8. de Capell. monach.* Contrariam
tamen ſententiam maior pars Dominorum
amplexa eſt, non quidem moti auctoritate
c. cum Capella. de Capell. monach. quia textus
ille non applicatur caſui noſtro, cum illa
exemptio ſit data perſonis ratione Eccleſiæ,
quod indicant manifeſtè verba illa, inquã-
tum exempti ſunt eiuſdem ratione Capellæ,
& hanc diſtinctionem ſentiunt *ibi Doctor. & Socin. nu. 4. & fuit dictum in vna Salamantina iuris viſitandi. 14. Ianuarij 1583. corã*

bo.

2 *bo. me. Captuccio*. ſed conſiderabant † non ſimpliciter dici poſſe Canonicorum appellationem ſtare demonſtratiuè, ſed etiam limitatiuè, id enim dici demonſtratiuè accipiendum, quando eo etiam falſo exiſtente, nihilominus diſpoſitio remanet valida, *l. demonſtratio falſa. de cond. & demon. l. ſi quis in fundo. & ibi Doct. de legat. 1.* quod non procedit, vbi aliquid exprimitur vel pro cauſa finali, vel pro limitatione perſonæ vel rei, de qua fit aliqua diſpoſitio, ve-
3 luti † quando reſcriptum dirigitur alieni in dignitate cõſtituto, id durat in illa perſona, quamdiu durat illa qualitas dignitatis, & tranſit in ſucceſſorem illius dignitatis, *vt in c. quoniã. Abbas de off. deleg. & ibi Abb. n. 4. & Felin. poſt princ. & n. 11. Dec. nu. 3. Bero. n. 10. & ſequent.* quod ſatis cõprobatur, ex quo nemini dubium eſt, quòd ſi qualitas Canonicatus ceſſaret in aliquo, nõ amplius gauderet priuilegijs in cõcor-
4 cordia comprehenſis. Hinc fit, vt † quotieſcumq. ſuperuenit aliqua qualitas, in qua aliud ius ſtatutum reperitur, prior illa qualitas non impedit, quo minus reſpectu alterius qualitatis non ſit ſeruandum ius de ea ſpecialiter diſponens, quod apertè colligitur *ex decreto Concilij ſeſſ. 25. c. 11.*
5 *de regular.* vbi habetur, † quod ſi regularis præeſt curæ animarum, ſubeſt iuriſdictioni Ordinarij, quod in pluribus cauſis non obſtantibus quibusvis exemptionibus reſolutum fuit *, & ratio eſt euidens, quia
6 † eadem perſona diuerſo iure cenſeri poteſt, vbi duplicem gerit perſonam, *c. eum olim. de re iud. c. ex litteris. de probation. l. ſi Conſul. de adoption.* Præualere itaque debet qualitas illa officij, propter quam Canonicus efficitur ſubditus ſolius Epiſcopi, neq. tunc vti Canonicus, ſed vti curam habens animarum vel eius adminiſtrationem iudicari debet; Itaque ſi in ijs, qui ſunt verè exempti perſonalibus exemptionibus ampliſsimis, exemptio nihil prodeſt, vbi aſſumunt qualitates, ob quas ſubijciuntur foro Ordinarij, multo magis in caſu iſto, in quo non per viam exemptionis, ſed concordiæ tribuitur facultas Capitulo vnà cum Epiſcopo de delictis Canonicorum cognoſcẽdi; nam ſtrictè interpretari debemus, vt nõ comprehendat caſus, in quibus qualitas ſuperueniens facit ceſſare reſpectum qualitatis, cuius intuitu conceſſum eſt priuilegium; & hoc adeo verum eſt, vt hac ratio-
7 ne † Epiſcopi & Prælati, ſi ſunt de aliquo Collegio ſortiantur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis, *Abb. in c. poſtulaſti. de conceſſ. præbend. Caſſan. in Cathal. glor. mund. 4. par. conſiderat. 45. gloſ. in c. à collatione. & ibi Gemin. n. 6. Franc. nu. 4. de appellat.* *. Ideo non obſtare ex aduerſo deducta; Nam primo, quòd dicitur de generalitate, & prægnantia verborum etiam geminatorum, facit quidem, vt comprehendantur omnia delicta quantumcunq. grauia & vbivis locorum commiſſa à Canonicis, & ita intelligẽda eſt deciſio Congregationis Cõcilij, ſed non poſſunt operari, quo minus ſi ſuperueniat alia qualitas, quæ in illo caſu præualeat, illa non debeat attendi, vt in ſimili habetur,
8 quòd † in eodem corpore poſſunt concurrere diuerſæ qualitates, ita vt ratione vnius detur exẽptio, ſecus verò ratione alterius, *vt per Gemin. in c. per exemptionem. num. 4. & Franch. in 4. notab. de priuileg. in 6.* Neque obſtare *doctr. Anton. de Butr. in d.*
9 *c. tuarũ*. † quia licèt Canonici nõ ſint priuilegiati ratione loci ſed perſonæ; tamen in hoc priuilegio conſiderata eſt præcipuè qualitas illa Canonicatus, cuius contemplatione ita diſpoſitum fuit, cui ſi ſuperueniat alia extrinſeca qualitas, quæ habeat à iure communi certam determinationem, ſecundum illam iudicandum eſt, vt in exẽplis allegatis, * Et ita maior pars Dominorum cenſuit.

* prout in Carthaginẽſi Iuriſdictionis, die 29. Octob. 1579. coram Card. Lancellotto, & prout etiã in Salamatina exẽptionis. 25. Iun. 1591. coram R.P.D. Penia

* & de hoc fuit dictũ aliqũ ſupra in Romana præeminentiarum. ſub die 16 Decemb. 93. num. 14. & 15.

* ita pariter ſi quis contrahit ſub vna qualitate expreſſa, tanquam talis cenſeatur contrahere, & non tanquam alterius qualitatis, quam habeat, Abb in conſ. 13. lib 2. in princ. Roman. conſ. 88. in princ. Alciat. conſ. 3. nu. 14. lib. 2. Purpur. conſ. 14. n. 11. Aegid. deciſ. 3. & 425 & eſt communis conclu. poſt Bar. in l. 1. §. nunciatio. de oper nou. nun. cum alijs per Tiraq. de retract. ligna. §. 10. gloſſ. 2. num 4 & ſic tanquam alius & in alia qualitate, nec prodeſt nec nocet illius actus, Tiraq. ibid. §. 1. gloſſ. 9. n. 140.

Tiburtina Compromiſſi.
Die Mercurij 19. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio eſt litis finitæ exceptio.*
2 *Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. habet tantum locum contra doloſum, & ſufficit dolus præſumptus ex inobſeruãtia contractus, vt nu. 5.*
3 *Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. rarò in practica locum habet.*
4 *Qualibet cauſa excuſat à dolo ſecundum communem opin. & etiam colorata, vt num. 6.*
7 *Non poteſt dari dolus in eo, in quo quis commodum non ſentit.*
8 *Difficultas excuſat à mora.*
9 *Dolus, qui deducitur ex non facto ſupponit potentiam faciendi, & ob id licita eſt moræ purgatio.*
10 *Inter conſanguineos ſummo iure non eſt agendum.*

DECISIO MLIX.

FVit reſolutum Antonium non poſſe admitti ad proſequutionem litis, ſtante
1 tranſactione, † quæ eſt litis finitæ exceptio, & licèt in contrarium ipſe nitatur *ex diſpoſitione l. ſi quis maior. C. de tranſaction.*
2 tamen Domini cenſuerunt † eam hoc caſu locum non habere, cum ea procedat contra doloſum contractus infractorem, *Bald. in l. ob-*

l.obſeruare.§.proficiſci.col. 3. de off. Præſid. Alex.in l.fin.qui ſatiſd.cog. Iaſ.in d.l.ſi quis maior.nu.2. & ſeq. vbi licèt contrarium teneat, dicit tamen opinionem Bald. non habere contradictorem, Claud.de Seiſſel. n.13. in fin. & nu.41.vbi de communi, Iacob.de ſancto Georg.nu.56.Curt.ſen.num. 16. qui
3 dicunt † hanc legem in practica raró obti-
4 nere locum, quia † quælibet cauſa excuſat à dolo, *Cagnol.n.128.vbi de communi.Caſſad.deciſ.2.nu.2.de iureiur.Corn.conſ.246. nu.5.lib.3.cum aliijs per Gabr.concluſ.1. de*
5 *tráſaction.* † & licèt dolus præſumptus ſufficiat, qui oritur ex inobſeruantia contra-
6 ctus; tamen † quælibet cauſa colorata ſufficit ad excuſandum, qualis eſt in caſu iſto, in quo prætenditur inobſeruantia ex
7 non conſignatione libri, & tamen † ex non implemento Iacobus nullum incommodum ſenſit, *Bald. conſ. 150. nu. 1. lib. 1.* Vnde ceſſat machinatio ad decipiendum, quæ in doli diffinitione conſideratur à Iureconſulto *in l.1.de dol.Bart.in l.eleganter.§.fin. de dol.Ruin.in conſ.8.in fin.lib.4.Aym.conſ. 18. num. 22. Roland. conſ.11.nu.55.lib.3.*
8 † & pro excuſatione facit difficultas ob multitudinem partitarum, quæ non potuerunt tam breui tempore tranſcribi, vt dicitur in reſponſione ad proteſtationem, & iſta difficultas excuſat à mora, *l.Labeo.in fin. de iureiur.gloſ. in c.Beatus Paulus.22. q.2, Doctores in l.quod te.ſi cert.pet.* vbi tra-
9 dunt, † dolum, qui deducitur ex non facto, ſupponere potentiam in faciendo, ideo licita eſt purgatio moræ, *vt tradunt Doctor. in l. ſi quis maior. Alex. in fin. Iacob. de S.Georg.nu.43.Iaſ.nu.26.Cagn.num. 155. cum aliijs allegatis in vna Peruſina exequutionis anno 1582. coram me* *. maximè quòd ſi ob talem non conſignationem non potuit exigere, prouiſum eſt ei per pactum expreſſum, quòd Iacobus teneatur ad ſoluendum ratam ſummæ, pro qua non fuerit facta conſignatio, & hoc pacto etiam tollitur alia prætenſa contrauentio reſpectu non conſignationis apocharum & inſtrumẽtorum, quæ etiam eſt conditionalis, quatenus adeſſent. Et hæc placuerunt Dominis, quia attẽto rigore prætẽdi poſſet Antoniũ primum contraueniſſe, ex quo non fecit, vt Horatius ratificaret in tempore præfixo, & ita licitum erat Iacobo contrauenire, & nihilominus agere cum concordiæ obſeruatione, *vt per Matthesilan. n. 50. cum aliijs allegatis in cauſa Mediolanen. Frumenti. coram R. P. D. meo Orano* *. Vnde cum pro parte Iacobi fiat oblatio de ſoluendo & ſatisfaciendo ad id, quod tenetur, æquior viſa eſt Dominis ſententia, vt ambæ partes perſiſtant in concordia, & præſtetur bona fide id totum, quod venit præſtandum,
10 † cum inter conſanguineos ſummo iure nõ ſit agendum.

* ſub die Veneris 11. Maij 1582.

* de anno 1589.

Cracouien. Canonicatus.
Die Lunæ 24. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Gratia beneficij, in qua non fuit facta mentio poſſeſſionis defuncti, qui eam obtinuerat ab Ordinario, dicitur ſubreptitia; ſecus eſt, ſi huiuſmodi poſſeſſio ſit potius quædam intruſio, de qua non refert, quòd fiat mentio, & nu. 3.*
2 *Ignorantia non excuſat à ſubreptione.*
4 *Ex ſola poſtulatione beneficij non acquiritur ius.*
5 *Beneficium illius, qui eligitur in Abbatem non vacat, niſi poſtquam profeſſionem emiſerit.*
6 *Per adeptionem poſſeſſionis beneficij poſtulati ante admiſſionem poſtulationis, poſtulatio redditur nulla, & poſtulans priuatur poteſtate eligendi.*
7 *Regula de annali contentatur ſola detentatione beneficij de facto & ſine titulo, etiam ſi beneficium ex perſona alterius, quàm annalis poſſeſſoris vacet.*
8 *Intruſus in beneficio reſeruato non poteſt dare de regula de annali.*

DECISIO MLX.

Contra gratiam Nicolai duo opponũ-
1 tur; primo quòd eſt ſubreptitia, † cũ non fecerit mentionem poſſeſſionis mortui, qui eam habuerat ab Ordinario, *Lap. allegat.16.nu.2.c.cum noſtris.de conceſſ.præben.*
2 *Caſſad.deciſ.1.de priuileg.* † neque excuſaret ignorãtia à ſubreptione, *Calder.cõſ.14. de reſcript. Creſcent. deciſ. 10. de præbend.* Verum hæc oppoſitio non placuit Dominis;
3 † quia iſta potius erat mera intruſio, de qua non debet fieri mentio; ſtatim enim facta poſtulatione Dauidis in Abbatem obtinuit ſibi de hoc Canonicatu prouideri ab Ordinario, & poſſeſſionem adeptus eſt,
4 antequam verè vacaret: nam † ex poſtulatione ſola non acquiritur ius, *c. bonæ. Et c.poſtulationem. vbi gloſ.de poſtul.Prælat.& Oldrad. conſ.18.* loquitur in electione;
5 † ideo non vacauit Canonicatus, niſi poſtquam Dauid profeſſionem emiſit, *c. beneficium. vbi Gemin. nu. 2. & alij, de regular.*
6 *lib. 6.* Nec obſtat, quòd Dauid † ante admiſſionem poſtulationis adeptus fuerit poſſeſſionem Abbatiæ; quia ſi hoc eſt verum, redditur poſtulatio nulla, & priuantur poſtulantes poteſtate eligendi, *c. bonæ. il 1. cum ibi notat. de election.* Secundo opponitur de regula de annali, & hanc obſtare
7 Domini cenſuerunt, † quia contentatur ſola detentatione de facto etiam ſine titulo, *vt per Caſſad. deciſ. 14. nu. 9. & 10. ſuper regul.* etiam ſi ex perſona alterius quàm annalis poſſeſſoris vacet, *Sarnen. ſuper reg.de annal.q.34.* Nec obſtat quòd Cano-
8 nicatus vacauerit in menſe reſeruato, † &

ſic

ſic Martinus tanquam intruſus in beneficio reſeruato non potuit dare de regula, *vt per Felin. in c. in noſtra n. 33. de reſcrip. Caſſad. d. deciſ. 14. nu. 9. Sarnen. in d. reg. q. 23. & tenuit Rota in cauſa Colonien. Canonicatus. coram bo. me. Verallo. 29. Maij 1570.* quia fuit ab hac opinione receſſum *per Rotam in cauſa Calciatenſi Scholaſtria. ſub die 16. Maij 1588. coram Illuſtriſſ. Piatto*, quæ opinio eo magis eſt recipienda, ex quo Martinus erat in poſſeſſione, antequam vacaret Canonicatus in menſe reſeruato.

Ciuitatis Caſtelli Bonorum.
Die Veneris 28. Ianuarij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem poſſidere, probat poſſeſſionem.*

2 *Per locationem cum exactione penſionis probatur poſſeſſio.*

3 *Locationes antiquæ & geminatæ probant poſſeſſionem.*

4 *Enunciatiuæ antiquæ inſtrumentorum probant identitatem bonorum.*

5 *Cataſta licèt non plenè probent; deſeruiunt tamen pro adminiculo.*

DECISIO MLXI.

REu. Dominus Commendatarius Abbatiæ ſancti Marzani conuenit Reu. D.
Rectorem Eccleſiæ ſancti Donati pro recuperatione quarumdam terrarum, quas prætendit ſpectare ad dictam Abbatiam; Ideo fuit dubitatum, An ſit fundata intẽtio Abbatis: Et cauſa per me propoſita, informante tantum Domino Abbate in contumaciam aduerſarij, fuit per Dominos vnanimiter concluſum probari intentionem Abbatis, cum hoc tamen præſuppoſito, quòd inſtrumenta, quę per ipſum fuerunt producta loquantur de iiſdem bonis, de quibus eſt controuerſia, quod erit particulariter videndum; Nam primo fundatur eius intentio ex dicto plurium teſtium deponentium ſe vidiſſe Abbatem Brunum prædeceſſorem poſſediſſe bona, de quibus agitur nomine Abbatiæ, primus ſuper quinto, ſecundus ſuper quarto, tertius ſuper quinto, octauus ſuper primo, decimus ſuper quarto, & alij per informantes pon-
1 derati, & † teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem
poſſidere, optimè probat illius poſſeſſionẽ, *gloſ. Bart. Alex. Iaſ. & alij, in l. ſtipulatio iſta habere licere. §. hac quoque. de verb. oblig. Dec. conſ. 56. nu. 4.* & præſertim quia etiam deponunt de fructuum perceptione,
2 † & locatione, & penſionum exactione, per
quos actus ſolet acquiri poſſeſſio, *l. Titia. de ſolution. Innocen. & alij in c. cum veniſſent. de reſtit. ſpol. Bart. Caſtr. Alex. & alij, in l. qui vniuerſas. §. quòd per colonum. de acquir. poſſ. Marſil. in Rubr. de probation. n. 257. Ruin. conſ. 44. n. 2. & conſ. 161. n. 13. lib. 4.* Nec difficultatem facere poteſt, quòd dici poſſet Dominum Abbatem poſſidere tã Abbatiam, quàm Eccleſiam ſancti Donati; & ideo æquiuocam eſſe hanc poſſeſſionem, quia cum hæc res pendeat ab animo poſſidentis, adſunt teſtes deponentes ſe hoc ab eodem Bruno audiuiſſe, videlicet quintus, decimusquintus, decimusnonus, & vigeſimusquartus: Aliqui etiam teſtes diſtingunt bona ſancti Donati à bonis Abbatiæ, & dicunt, quòd Eccleſia ſancti Donati habebat tantum octo ſtaria terrę, & aliqui etiam nõ reſtringũt ſe ad Abbatem Brunũ, qui vtrũq. beneficium poſſediſſe dicitur, ſed deponunt de Abbatibus pro tempore, in quibus non poteſt conſiderari æquiuocatio, veluti no-
3 nus, & vndecimus, ſuper quarto; † Admini-
culantur hanc probationem ſcripturæ antiquę locationum de iſtis bonis factarum per Abbatem & monachos nomine Abbatiæ, quæ cum ſint antiquæ & geminatæ, probant poſſeſſionem, *Bar. in l. ad probationem. C. locat. Alex. conſ. 12. n. 1. lib. 1. Soc. cõſ. 89. lib. 1. Rip. in l. ſi rem aliquam. de acquir. poſſ.* maximè cum ſcripturæ inſeruiant potius ad tollendam æquiuocationem, quàm ad probandam poſſeſſionem, de qua liquidè per teſtes conſtat: Recipiunt præterea admi-
4 niculum † ex pluribus enunciationibus di-
uerſorum inſtrumentorum antiquorum, in quibus pro confinibus dantur iſta bona Abbatiæ, quæ plenè probãt in antiquis, *vt tradunt Doctor. in l. cum aliquis. C. de iur. delib. Dec. conſ. 146. nu. 14. Iaſ. in l. admonẽdi. n. 142. de iureiur.* Item aliud inſurgit adminiculum ex reſcripto, ſi in euidentem permutationis factæ per Abbatem Brunum cum bon. mem. Alexandro de Vitellis, qui recepit ab eo plura bona ex iſtis, de quibus agitur, vt probatur per teſtes in ſummario num. 5. & fuerunt etiam per agrimenſores
5 menſurata in ſummario nu. 4. † Concurrit
quoque aliud adminiculum ex cataſtis, in quibus iſta bona cenſentur inter bona Abbatię, & in deſcriptione bonorum S. Donati non apponuntur, & licèt non plenè probẽt, deſeruiunt tamen pro adminiculo, *vt per Socin. Corn. Caſtr. & alios, quos refer͂t Moderni de probat. concl. 264. nu. 19.* Poſtremo adſunt collationes factæ de Eccleſia S. Donati, in quibus enunciatur eſſe tenuis redditus, ita quòd proprium Rectorem ſuſtinere non valet, quòd non ita ſe haberet, ſi bona, de quibus agitur, eſſent dictæ Eccleſiæ. Ex his concluſum ſufficienter fundatam eſſe Abbatis intentionem.

Mediolanen. Diſmembrationis.
Die Veneris 28. Ianuarij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopus non poteſt diſmembrare fructus*

vnius

vnius beneficÿ, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus in alienatione bonorum Eccleſia.

2 *In diſmembratione fructuum vnius Eccleſia neceſſarius eſt conſenſus Rectoris.*

DECISIO MLXII.

DVbitaui, an diſmembratio, de qua agitur, debeat ſortiri effectum, & cauſa propoſita vna parte informãte, quia hactenus nullus comparuit pro contraria parte; Fuit per Dominos reſolutũ diſmembratio-
1 nem non ſuſtineri, quia † Epiſcopus non poteſt diſmembrare fructus vnius beneficij, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus requiſitis in alienatione bonorum Eccleſiæ, *Franch. in c. 1. nu. 4. de reb. Eccl. non alien. Gemin. conſ. 48. nu. 2. & fuit dictum in vna Aretina Commenda coram me de menſe Martÿ* * *1587. & habetur in deciſ. 1. de reb. Eccl. non alien. in nou.* Nec eſt ſtandum atteſtationi Ordinarij, quòd fuerit facta de conſenſu Præpoſiti, *vt per Creſcent. deciſ. 13. de probation.* Nec etiam poteſt ſuſtineri vigore Concilij *c. 3. de reform. ſeſſ.* 22. quia quatenus mandat in Eccleſijs, in quibus nõ ſunt diſtributiones, conuerti tertiam partẽ fructuũ in diſtributiones, loquitur ad effectum, vt illæ diſtributiones inſeruiant illis ipſis, à quibus aufertur tertia pars, non autem quòd tertia pars fructuum vnius beneficii conuertatur in diſtributiones pro omnibus Canonicis, quod ſenſit ſacra Congregatio Concilij, quæ ſtatuit diſtributiones quotidianas proportionabiliter eſſe diuidẽdas, vt qui plus contulerunt, plus etiam ſeruiendo lucrentur, & in alia reſolutione [a] habetur, vt quilibet Canonicus tantũ accipiat de diſtributionibus quotidianis, quantum contulit de tertia parte ſuæ præbendæ. Quare hoc caſu opus eſt docere, interueniſſe cauſæ cognitionem, & ſolemnitates, & cauſam, aliàs ſuſtineri non poteſt hæc diſ-
2 membratio, maximè † cum omnino neceſſarius ſit conſenſus Rectoris, *d. deciſ. 1. de reb. Eccl. non alien. & deciſ. vnic. de his qua fi. à Prælat. Card. conſ. 65. col. 2. poſt medium.*

* ſub die 25. Martij nu. 4.

a ſub die Lunę 21. Iunij anni prę teriti.

Romana Fideiuſſionis.
Die Veneris 28. Ianuarij 1494.

SVMMARIVM.

1 *Nouatio dicitur inducta, & liberatus fideiuſſor, quando res fuit vendita cum pacto de retrouendendo, & poſtea partes conuenerunt de remittendo pacto & liberè vendendo, & nu. 4. vide tamen nu. 8. & 10. & 14.*

2 *Vbi incompatibilitas ſecũdi contractus cum priore concurrit, cenſetur facta nouatio, etiam ſi id expreſsè actum non fuerit.*

3 *Mutata forma contractus fideiuſſor ante mutationem obligatus liberatur; niſi in nouo contractu ſit repetitus.*

5 *Pactum de redimendo vel retrouendendo in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſextam partem pretÿ.*

6 *Clauſula, non aliàs, eſt præciſa, declara, vt nu. 12. & 13.*

7 *Clauſula præſeruatiua prioris contractus, declarat, quòd non ſit per ſecundum contractum à priore receſſum.*

8 *Pactum de retrouendendo venditum non immutat priorem contractum.*

9 *Pactũ de retrouendendo poteſt vendi, cedi, & alienari, cum ſit ſua natura ceſſibile.*

11 *Vendere de nouo eandem rẽ, vel aliquid in priori venditione reſeruatum vendere, inter ſe differunt.*

12 *Clauſula, non aliàs aliter nec alio modo, poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principiũ venditionis, vt ſcilicet non cenſeatur res vendita ſimpliciter, ſed cum illa reſeruatione.*

13 *Conditio ſemel impleta non trahitur ad futurum tempus.*

DECISIO MLXIII.

ANno 1583. menſe Aprilis D. Scipio Fuccius vti pater & legitimus adminiſtrator ſuorum filiorum hæredum quondã Domini Alexandri Fuccij vendidit domum quandam Domino Franciſco Vento pro pretio ſcutorum vndecim millium, reſeruata ſibi & filijs facultate redimendi infra decẽ annos proximos, non aliàs aliter nec aliò modo: Huic venditioni acceſſit vti fideiuſſor D. Aſcanius Fuccius, qui eodem anno menſe verò Octobris duxit in vxorem Dominam Septimiam Condopulam, cui pro aſſecuratione dotis obligauit omnia bona ſua in forma: Anno 1586. ius illud redimẽdi fuit venditum d. Domino Franciſco Vento, & pretium vti prætenditur conſignatum creditoribus dictorum hæredum, ſuperuenientibus verò alijs creditoribus, qui dictũ Ventũ, vti domus poſſeſſorem, moleſtabant, fuit actũ corã Auditore Camerę cõtra bona Aſcanij fideiuſſoris defuncti, & in hoc iudicio comparuit Domina Septimia, quæ prætendebat ſe eſſe anteriorem reſpectu repetitionis dotium ſuarum, & primo lo-
1 co † fuit per eam deductum, Aſcanium fuiſſe liberatum, ex quo nouatus fuerat per contrahentes prior contractus ratione venditionis pacti de redimendo dictam domum infra decennium, proinde non teneri amplius de euictione: Et pro hac ſententia allegabatur *conſ. Laurentÿ ab Occa, quod eſt 54. inter conſilia Marzar.* vbi in caſu, in quo partes vendiderant rem quandam cum pacto de retrouendẽdo adiecto fideiuſſore, deinde conuenerunt de remittendo pacto, & libe-

liberè vendendo; reſpondit fuiſſe inductã
nouationem & fideiuſſorem liberatum, non
obſtante regula *l.fin. C.de nouation.* quia
2 † vbi adeſt incompatibilitas ſecundi con-
tractus cum priore, tunc cenſetur facta
nouatio, etiam ſi id expreſsè actũ nõ fuit, *vt
per Bal.in d. l.vlt.& Dec.& alios, in l.pacta
nouiſſima.C.de pactis. Pute.deciſ.290.lib. 2.
& pluries fuit in Rota reſolutum* *. *facit ad
idem Bald.in l.tam mandatori.nu.5.C.de
3 non num.pec.* vbi vult, quòd † mutata for-
ma contractus liberetur fideiuſſor, niſi ſit
repetitus in nouo contractu, & idem repetit
*in l. nouatione.C. de fideiuſſ. quem ſequitur
Socin.conſ.62.nu.23.lib.4. Aretin. conſ.57.
col.2.Natt.conſ.202.nu.1.* facit præterea,
4 quia † in caſu tantum venditionis cum
pacto de retrouẽdendo obligauit ſe fideiuſ-
ſor, qui aliàs non ſe obligaſſet, maximè
ſtante clauſula, non aliàs nec alio modo,
& quòd durior effecta fuit eius conditio,
cum ſtante pacto, poſſet ſibi proſpicere
redimendo domum, quæ veriſimiliter mi-
5 noris vendita fuit propter pactum, † quod
in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſextã par-
6 tem pretij, † clauſula verò non aliàs, eſt
præciſa, *vt per Bald.poſt gloſ.in l.ſiquidem.
C.de except.Dec.conſ.60.nu.2.& 360.nu.6.
Alex.conſ.3.num.1.lib.1. Pedem.deciſ.165.
n.13.Caputaq.deciſ.82.lib.3.Caſſad.deciſ.2.
nu.6.de ſimon.* His tamen non obſtantibus
hæc opinio nõ placuit Dominis in caſu pro-
poſito, quia re vera nulla facta eſt noua-
tio, neque immutata forma contractus,
neque alteratum pretium, neque in aliqua
7 parte à priori contractu receſſum, † immo
in contrarium fuit in poſteriore contractu
appoſita clauſula præſeruatiua prioris cõ-
tractus, *ad notat.per Iaſ.in l. lecta. nu.9. in
fin.ſi cert.petat.Grat.conſ.126.nu.80. lib. 1.
Natt.conſ.527.nu.2.Gozzad.conſ.38.nu.2.
cum alijs allegatis per Modern.in deciſ. Pe-
8 demont.nouiſſ.deciſ.126. nu.5.* † quòd antè
fuerit venditum illud pactum, non immutat
priorem contractum; nam illud remanſerat
in bonis venditoris, qui poſtea de eo po-
tuit ad libitum diſponere, & illud vendere,
neque etiam adeſt aliqua incõpatibilitas,
immo niſi ita à principio contractum fuiſ-
ſet, puta ſi non fuiſſet reſeruatum ius redi-
mendi, nullus fuiſſet relictus locus ſecun-
do contractui; & licèt poſſit fortaſſe dici
prior contractus reformatus *iuxta terminos
Doctorum in d. l. lecta.* tamen cum hæc re-
formatio non ſit circa ſubſtantiam prioris
contractus, ille remanet illęſus, reſpicit
enim non ipſam venditionem, ſed reuoca-
bilitatem vel irreuocabilitatem ipſius, &
hoc eſt ex mente *Bald.in l.pacta nouiſſima.
nu.9.& 10.vbi latiſſimè.C.de pact.* Hoc au-
tem confirmatur ex eo, quòd poterat labi
tempus datum ad redimendum, hocque
potuit fideiuſſor præuidere; & tamen non
cauit ſibi in hunc euentum, quo minus re-
9 maneret obligatus, † vel dictum pactum
vendi potuit vel cedi, cum ſit natura ſua
ceſſibile etiam in tertium, *ad notat. in l.1.
§.vſufructuarius.vbi Iaſ.de nou.oper.nunc.
Dec.conſ.164.in fin. Aym.conſ.191. num.4.
Cagnol.in l.2.C.de pact.inter emp.& vẽdit.*
10 Neque obſtat *conſ.Laurentij ab Occa.* † ibi
enim facta fuerat expreſſa nouatio, vt ex
themate colligitur; nam receſſum fuerat à
priore venditione, & facta de nouo alia
venditio, neque iſta eſt verbalis differen-
11 tia immo realis, † longè enim differunt
rem eandem de nouo vendere, vel aliquid
in priori venditione reſeruatum vendere,
quod patet ad ſenſum; nam ſi venditor hãc
facultatem alicui tertio vendidiſſet, quis
non videt, nullam ex tali contractu oriri
poſſe prioris nouationẽ, & poteſt hoc caſu
duplex conſiderari perſona emptoris; nem-
pe emptoris domus, & emptoris pacti,
diuerſis nempe reſpectibus. Neque obſtat
12 † clauſula illa, non aliàs, aliter, nec alio
modo, quia reſpicit principium aliena-
tionis, ſcilicet vt non cenſeatur vendita
domus purè & ſimpliciter, ſed cum illa re-
13 ſeruatione † quæ cum ſemel facta fuerit,
impleta eſt ipſius vis & conditio, ſed nõ ha-
bet tractum ad tempus futurum, ita vt
ſublata ſit facultas venditori alienandi pro
libito talem facultatem redimendi; Et con-
ſiderandum hanc clauſulam principaliter
fuiſſe ad fauorem venditoris non autem fi-
deiuſſoris adiectam, quæ tamen prodeſt ipſi
fideiuſſori; ſed alia ratione quàm nouatio-
nis, vt mox dicetur. Quare moti Domini
his rationibus, die 10. Decembris proximè
præteriti dixerunt fundamentũ illud, quod
fiebat ſuper nouatione contractus non ſa-
tisfacere; ideo ordinarunt, vt videretur,
An per alienationẽ facultatis in pacto con-
tentæ fideiuſſor ſaltem ope exceptionis li-
beratus fuerit ab intereſſe, quod inde pro-
uenit, cũ haberet pro ſua releuatione obli-
gata omnia bona venditoris, inter quę re-
14 periebatur hæc facultas redimendi; † Et
fuit per Dominos concluſum, liberatum
fuiſſe fideiuſſorem ob facultatis redimendi
remiſſionem factam emptori, vſque ad cõ-
currentem quantitatem præiudicij illati fi-
deiuſſori ob huiuſmodi alienationem; Nam
cum fideiuſſerit cum hoc pacto, quod ſibi
erat vtile, & ſine quo fortè non fideiuſſiſſet,
*vt in ſimili tradunt Socin.in l.1.§.ſed & ſi.
nu.9.& Alex.n.5.vbi etiam Alciat.de verb.
obligat.* & contrahentes facto ſuo eius con-
ditionem deteriorem fecerint, quod iure
fieri non poteſt, *vt per Socin. conſ.62.n.23.
lib.4.* conſonans videtur æquitati, vt pro
concurrente valore huius facultatis ſuccur-
ratur fideiuſſioni, *per regul. l.vindicantem.
de euiction.* Nec obſtat, quod prætenditur
pretium dictæ facultatis fuiſſe ſolutum an-
terio-

* In emanatione prout in Romana pretij domus de Palcllis, 13.Ian.1578. corã S.D.N. Clemen.viii tūc Rotæ Audit. quæ in impr. diuerſ. nouiſſ.eſt.916 par. 1. In liberatione verò prout in Romana Societatis ſcutorũ 200. 25. Iun.1572. corã bo.me.Robuſter. quæ eſt in impreſ. diuerſ. 167. part. 1.

terioribus creditoribus, quia æſtimandus eſt valor dictæ facultatis, quanti vendi potuiſſet, vt id totum, quod pluris æſtimabitur, cedat in vtilitatem Dominæ Septimię, cui ad inſtar ſecundi creditoris competeret ius offerendi. Nec obſtat poſtremo lapſum eſſe tempus datum ad redimendum, quia cũ ante eius lapſum fuerit illatum præiudicium, ſtatim orta eſt exceptio ad fauorem fideiuſſoris, quæ hoc tempore tolli non potuit: vltra quòd adſunt etiam proteſtationes allegatæ, quibus præſeruatum cenſetur ius ipſius. Et ita concluſum.

Theleſina Beneficij.
Die Lunæ 31. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio ad retinẽda plura beneficia ſub eodem tecto narrata in gratia iuſtificari debet.*
2 *Duo beneficia difformia ſub eodem tecto retineri poſſunt ex diſpenſatione Ordinarij.*
3 *De cura habitu tantum debet fieri mentio in gratia.*
4 *In iuſtificatione gratiæ eſt probanda publicatio reſignationis.*
5 *Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficium ob non publicationem, quod de eo, qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis.*

DECISIO MLXIIII.

DOmini reſtrinxerũt ſe ad iuſtificationem gratiæ Domini Ouidij, cum is teneatur prius ſuam gratiam iuſtificare, cũ aduerſarius ſit in poſſeſſione, & habeat mandatum de manutenendo: Circa verò iuſtificationem, omiſſis multis, quæ partim ſunt iuſtificata, veluti reſignatio Alexij, & habilitates; partim non ſunt, veluti valor
1 obtentorum † & diſpenſatio ad retinenda plura ſub eodem tecto, quæ poſtquam eſt
2 narrata debet iuſtificari, † etiam quòd poſſint retineri ex diſpenſatione Ordinarij, ſi ſunt difformia; *iuxta notat. per gloſ. in c. 1. de conſuetud. in 6. & ita fuit reſolutum ex voto habito à Dominis de Parco in cauſa Iuuenacenſi Archipresbyteratus. 26. Iunij 1591. coram R. P. D. meo Pamphilio*. Duo fuerũt præcipuè cõſiderata, quæ faciunt, vt gratia ſuſtineri non poſſit, primum eſt, quòd narratur beneficia eſſe ſine cura, quod
3 tamen non eſt verum habitu, † quia erat Parochialis, & parochiani receſſerunt propter incurſiones latronum, & de huiuſmodi cura habitu debet fieri mentio, *vt per Card. conſ. 48. Felin. in c. poſtulaſti. col. 1. de reſcr. Staphil. de ſtat. & qual. benef. n. 12. Rebuff. de litt. diſpen. ration. ætat. in verb. etiam ſi cura*. Alterum, eſt quòd Ouidius non docet ſe publicaſſe hanc ſuam poſteriorem gratiam, quæ cùm pendeat à reſignatione prius obtenta & non publicata, erat ipſa quoque publicanda, vt expreſsè cauetur in Cõſtitutione fel. re. Gregorij XIII.
4 † Et hoc onus ſine dubio incumbit Ouidio, qui nititur hac gratia, & debet docere eam eſſe validam, quod ſine publicatione fieri nequit *ex diſpoſitione dictæ conſtitutionis in*
5 *§. illorum verò*; † Idem enim iudicandum de eo; qui impetrat ob non publicationem, quod de primo impetrante ex cauſa reſignationis, quod pluries fuit in Rota reſolutum.

Romana Hæreditatis.
Die Lunæ 31. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio defuncti continuat in heredem ex diſpoſitione ſtatuti abſque alia apprehenſione.*
2 *Poſſeſſio inſtrumẽtalis ſufficit ad quemcunque titulum; ſi non doceatur alium extitiſſe in poſſeſſione tempore apprehenſionis.*
3 *Poſſeſſio vigore fideicommiſſi de manu hæredis capi debet; alias eſt vitioſa, & nullum parit iuris effectum.*
4 *Doctrina Ploti, de qua hic, quando non procedat.*

DECISIO MLXV.

FVit reſolutum eſſe dandum mandatum de manutenendo Domino Tito in bonis per patrem poſſeſſis, cum ab eo fuerit hæres inſtitutus, vti filius legitimus, & de legitimo matrimonio natus, & cum *vigore*
1 *ſtatuti Vrbis lib. 1. c. 147.* † poſſeſſio defuncti continuetur in ſuos hæredes abſque alia apprehenſione; & mandet eos manuteneri, vtique ei debetur manutentio, cum ſit in quaſi poſſeſſione legitimitatis *ex allegatis per Tiraq. in tractat. le mort ſeiſit le vif. 6. part. 1. declarat.* & licèt ſtatutum loquatur in ſuis, ſufficit Tito in hoc iudicio vti talem nominatum à patre, donec contrarium in petitorio probetur; & eo maximè, quia conſtat etiam de ipſius poſſeſſione actuali tenutæ Verſani: ex quo poſt obitum Curtij die 2. Iunij 1590. intra duos dies Titus ex decreto iudicis vigore teſtamenti fuit immiſſus in poſſeſſionem tenutæ pro ea parte, quam poſſidebat Curtius. Neque obſtat,
2 quòd hæc poſſeſſio ſit inſtrumentalis, † quia hæc ſufficit ad quemcunque effectum; niſi doceatur alium fuiſſe tunc temporis in poſſeſſione, hoc autem non oſtenditur, cum Curtius viuens poſſederit cum fratribus pro indiuiſo, & eo mortuo non conſtat de
3 alicuius apprehenſione; † neque apprehendi poterat per fratrẽ vigore fideicommiſſi, quo caſu capienda erat de manu hæredis, aliàs eſſet vitioſa, quæ nullum parit iuris effe-

effectum, *l. improba. C. de acquir. poſſ. & fuit dictum in cauſa Romana Pedieq. corã D.Oriolen.* & ceſſat difficultas ſtante exactione ſcutorum quinquaginta pro reſiduo affictus depoſitatorum inſtante Tito, & ſolutione debitorum Curtij, quorum onus ad Titum hæredem ſpectabat. Et quantum ad domum Titus per aliquot dies in ea ſtetit, & retinuit mobilia poſt obitum Curtij. Nec obſtat, quòd poſtea fuerit domus per
4 fratres inhabitata & locata, † ita vt videatur procedere id, quod habetur *per Plotũ, qui alios citat de in lit.iurand.§.1. num. 4.* quia Titus non habuit ſe pro ſpoliato, & allegata per eum non loquuntur in ſimili ſtatuto, habet enim hoc ſtatutum expreſſam prouiſionem, vt filii manuteneantur. Quæ dicuntur de fideicommiſſo, erũt examinanda in iudicio petitorio.

Mediolanen. Dominij.
Die Veneris 4. Februarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Tempus non currit impedito facto partis vel iudicis.*
2 *Terminus nouus ab reprobandum teſtes non conceditur ei, qui ſua culpa & negligentia paſſus eſt primum labi.*

DECISIO MLXVI.

FVit dubitatum, an terminus reprobatorius datus Reuerendiſſ. Archiepiſcopo fuerit lapſus, & ſi ſic, ſit de nouo concedendus; & Domini cenſuerunt à die 26. Septẽbris 1590. quo fuit perfectum examen monachorum vſque ad diem 4. Februarij 1593. non curriſſe tempus aduerſus Canonicos, ſtante compromiſſo inter partes pendente, *ex deciſ. Rotæ 2. de dilation. in nou.* ſed neq. à die 26. Februarij 1593. quo fuerunt dati articuli vſque ad diem 23. Septembris, quo monachi conſenſerunt eorum admiſſioni; quia medio tempore monachi ſe oppoſuerunt, & contradixerunt eorum admiſſioni,
1 & † tempus non currit impedito facto partis vel iudicis, *Aegid. deciſ. 428. Sarnen. de annal. q. 76. Verall. deciſ. 235 lib. 1. Creſcent. 234. aliàs. 5. de except.* Vnde difficultas reſtringitur à die 4. vſque ad diem 26. quo Canonici fuerunt negligentes, & cum tamẽ nullum adeſſet impedimentum partis, immo ipſimet Canonici poſtea de menſe Septembris iterum conſentientibus monachis, vt articuli admitterentur, & deficerent tantum octo vel nouem dies ad perficiendum menſem, iam per eos habitum, de menſe Februarij ipſimet proteſtando nihil fieri propter proximas ferias vindemiarum pręſtiterunt ſibi ipſis impedimentum;
2 † Ideo locum habet ſtylus Rotæ de quo *per Pute. deciſ 352. lib. 1. Abb. c. licèt dilectus. in fin. de teſtib.* Quare cõcluſum terminum in hac inſtantia non eſſe de nouo concedendum.

Ciuitaten. Iuriſdictionis.
Die Veneris 11. Februarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus viſitat Eccleſiam monachorum, in qua cura animarum exercetur, & perſonas eam exercentes, non obſtante quacumque exemptione, & num. 4.*
Fallit in ÿs locis, in quibus Abbates & alÿ ſuperiores regularium iuriſdictionẽ etiam temporalem in parochianos habẽt, vt num. 2.
3 *Epiſcopus propter iuris aſſiſtentiam in viſitatione manuteneri debet.*

DECISIO MLXVII.

FVit reſolutum, moderandam eſſe inhibitionem, ex pluribus; Primo, quia aliàs coram R. P. D. meo Gipſio probatũ fuit in diœceſi Ciuitatenſi omnem curam reſidere penes Epiſcopum, & conſequenter monaſterium, quod aliàs reſolutum fuit non habere parochiam, exercere curam nomine Epiſcopi, qui pro illius exercitio deputat
1 vnum ex monachis: Vnde † nõ poteſt Epiſcopus impediri in viſitatione Eccleſiæ & perſonarum exercentium curam, quantum ad ea quæ hanc curam & ſacramentorum adminiſtrationem reſpiciunt: Verum quia ſuper hoc adhuc pẽdet cauſa in Rota indeciſa, & res adhuc eſt dubia ſaltem reſpectu diœceſis, fuit deuentum ad alias rationes; nam etiam quòd cura reſideret penes monaſterium ſtante Concilio Tridentino, Epiſcopus non obſtante quacunque exemptione, poteſt viſitare Eccleſiam illi vnitam *iuxta formam c. 7. & ſeq. ſeſſ. 7.* & idem, ſi Eccleſia ſit intra locum monaſterij, eiq. immineat cura, *iuxta formã c. 11. de regular. ſeſſ. 25.* in quo datur facultas Epiſcopo viſitandi perſonas tam regulares quàm ſæculares curam animarum exercentes in iis, quæ ad curam & adminiſtrationem ſa-
2 cramentorum pertinent, † niſi verſemur in locis, in quibus Abbates, & alii ſuperiores regularium iuriſdictionem etiam temporalem in parochianos habent, quod hoc caſu non probatur, nec probari poteſt, cum Ciuitas in temporalibus Regi in ſpiritualibus Epiſcopo ſubſit. Poſtremo etiam ex diſpoſitione iuris communis idem eſſet dicẽdum, cum non conſtet de aliqua monachorum exemptione, quia illa, quæ oſtenditur Alexandri VI. habet exceptionem in vẽtre reſpectu eorum, quæ ad curam animarum pertinent. Neque docetur de aliqua præſcriptione, ideoq. locum habet *c. cum perſonæ. de priuileg. in 6.* &
3 † Epiſcopus eſt manutenendus, cum habeat iuris cõmunis aſſiſtentiam, *vt fuit dictum coram bo. me. D. Bubalo in vna Valentina de Xatiua.* Neque obſtat *deciſio in cauſa Piſcien* [a]. quia ibi conſtabat de exemptione, &

[a] Piſcien. Iuriſdictionis coram Illuſtriſſ. Card. Plato ſub die Veneris 15. Iunij 1591.

nihilominus fuit data Præpoſito facultas viſitandi in his, quæ reſpiciunt curam cumulatiuè cum Abbate; ita tamen, vt decreta Ordinarij præualeant, vbi datur aliqua contrarietas, vel incompatibilitas, *Et ita concluſum 20. Octobris præteriti*
4 *coram R. P. D. meo Peuia.* † & huic conſonat deciſio ſacræ Congregationis, qua continetur perſonas & locum viſitari poſſe in ijs, quæ curam reſpiciunt; nam hoc quodammodo venit in conſequentiam viſitationis perſonarum, vt inquiratur quomodo conſeruetur ſanctiſſimum Sacramentum, & Eccleſiaſtica ornamenta, quod citra viſionem Eccleſiæ fieri non poteſt. Et ita cõcluſum pro moderatione inhibitionis.

Cracouien. Canonicatus.
Die Mercurij 9. Martij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Regula de annali intrat etiã in caſu intruſionis in beneficio reſeruato.*
2 *Ad effectum regulæ de annali non requiritur titulus; ſecus eſt in regula de triennali.*

DECISIO MLXVIII.

1 Domini ſteterũt in deciſis *, quòd † regula de annali intret in caſu, de quo agitur, ex aliàs deductis in poſitione cauſæ, *Caſſad. deciſ. 14. nu. 2. ſuper regul. Creſcent. 34. Sarnen. regul. de annal. quæſt. 64.* & ex confeſſione Nicolai, de qua in ſummario n. 1. 2. & 6. conſtat de poſſeſſione actuali Martini cum fructuum perceptione; cui nõ
2 obſtat defectus vacationis, † cum ad hunc effectum non requiratur titulus ex ſupra allegatis, & in hoc differt hæc regula à regula de triẽnali. Nõ obſtat quod dicitur de derogatione regulæ, quia non eſt quo ad omnes partes derogatum; & ideo non ſuffragatur.

* ſub die Lunæ 24. Ian. proximè præteriti.

Parmen. Status.
Die Lunæ 14. Martij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſe referens ad primum examen, & dicens ſe fuiſſe tunc tẽporis melioris memoriæ quàm nunc ſit, & ob id non intendere primo examini contradicere, nõ probat; niſi exhibeatur primum examẽ.*
2 *Teſtis pauper & inimicus repellitur.*
3 *Teſtis deponens de tempore, quo erat ſeptẽ annorum, eſt ſuſpectus.*

DECISIO MLXIX.

Fuit concluſum, iſtis duobus teſtibus, de quibus agitur, in dubio non eſſe fidem adhibendam; nam quod ad Carlinum atti-
1 net; † niſi oſtẽdatur prima eius depoſitio facta in Ciuitate Parmæ, ad quàm ſe refert in principio ſui examinis, & ſuper octauo interrogatorio, dicens ſe fuiſſe tunc temporis melioris memoriæ, quàm nunc ſit, & quòd proteſtabatur, quòd non intendebat contradicere primo examini, non poteſt fieri validum fundamentum ſuper vltima ſua depoſitione, *Aym. conſ. 115. n. 2. cũ alijs allegatis* *. Accedit, quòd conuincitur de mendacio, quatenus ſuper duodecimo dicit ſe mortuo Ioanne Franciſco Seniore & ante raptum Catharinæ pluries aſſociaſſe Bernardinum ad domum mariti Marthæ, quod eſſe non potuit, quia raptus prætenditur ante obitum Ioannis Franciſci, vt ipſemet teſtis aſſerit: Adſunt præterea multę exceptiones deductæ ex dictis teſtium Dominorum de Pallauicinis, inter quas ſatis vrgẽtes videntur illę de attẽtata ſubornatione, Item furti commiſſi: Verum ſuper iſtis non fuit factum præcipuum fundamẽtum ratione exceptionis ex aduerſo oppoſitæ, quòd in iſtorum teſtium examine fuerunt omiſſa nonnulla interrogatoria, de qua re ſi opus eſſet, particulariter eſſet agendum.

* per l. ſi quis fundum. de contrah. empt. Abb. & alij, inc. inter dilectos. de fid. inſtr. Aff. deciſ. 280. n. 2. nã dictũ teſtis eſt relatiuũ, & ideo non plus probat, quã contineatur in eo, ad quẽ ſe refert, vt poſt Alex. cõſ. 104. n. 1. in fin. col. 2. tradit Aff. deciſ. 72. n. 7. Soc. conſ 40. col. 3. verſ. primo. vol. 3.

2 † Quantum ad Ioannam Domini dixerunt, quòd cum ex eius dicto appareat eam eſſe pauperem, cũ dicat ſe nihil habere niſi veſtes, quibus eſt induta, & conſtet etiam eſſe inimicam Dominorum de Pallauicinis ob demolitam domum ſui viri, ſuper qua erat hypothecata dos ſua, quæ eſt cauſa manifeſta inimicitiarum, vtiq. venit repellenda, *ad notat. per Felin. in c. quoties. de teſtib. nu. 5. Abb. in c. 1. nu. 13. de iudic. & in c. repelluntur. nu. 4. de accuſation. Io. de Anan. in c. cũ oporteat. eod. tit. Alex. conſ. 99. lib. 1.* Accedunt teſtes ſiniſtram ei notam impudicitiæ inurentes, quibus etiam poſthabitis ſufficere dixerunt priores exceptio-
3 nes: † Præterea ſuſpectũ redditur eius dictum ex eo, quòd deponit de tempore, quo erat ſeptem annorum, & in quibuſdã etiam cõuincitur mendacij, prout in acceſſu Margaritæ ad Caſtrum Varani, vt in facto deducitur. Ex quibus concluſum iſtis duobus teſtibus fidem non eſſe habendam.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Mercurij 23. Martij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio bonorum Eccleſiaſticorum Ordinis monachorum Benedictinorum per Conſtitutiones illius Ordinis ſine licentia Capituli generalis non valet.*
2 *Præſumptio reſultans ex antiquitate temporis ſufficit etiam in eo, quòd ſub conditione requiritur.*
3 *Confirmatio Apoſtolica in alienatione ſufficit pro licentia Capituli generalis.*
4 *Proteſtationes clandeſtinæ an & quando ſint habendæ in conſideratione.*

DE-

DECISIO MLXX.

* ſub diebus 31. Maij, & 28. Iunij 1593.

DOmini quantum ad confirmationem ſteterunt in deciſis *, ex iuribus & rationibus aliàs allegatis: Quantum verò ad licentiam Capituli generalis, licèt aliqui idem ſentirent; tamẽ per alios fuit dubitatum ratione Conſtitutionum nouiter 1 exhibitarum; nã † per Conſtitutiones iſtius Ordinis monachorum Benedictinorũ ita caueri teſtantur *Io.Andr.ad Specul.tit.de locat.§.ſequitur.in verb.videtur.Bertachin. de Epiſc.lib.4. part.4.q.38. nu.113.Rebuff. in compend.alien.rer.Eccleſ.n.82. verſ.fallit in monachis.* Accedit quòd de iſtis tractatibus debet fieri inſtrumentum, vt ſentiunt prædicti Doctores ſupra allegati; licèt in contrarium fuerit reſponſum tales ſcripturas remanere penes eos, qui tractarum faciunt. Faciebat etiam difficultatem, 2 quòd † reſeruatio licentiæ Capituli fuit facta ſub conditione, ſed aliqui reſpondebant hoc non impedire præſumptionem *ex tradit.per Bero.in Rubr. de probation. nu. 46. & 47. Menoch.de præſumpt.lib.1. præſũpt. 37.nu.20.& ſeq.* Fuit etiam dictum per ali-3 quos † ſufficere confirmationem Apoſtolicam, *per conſ. Abb.40. nu.3.lib.1. cum alijs adductis per informantes* [a], *& ex deciſ.Rotæ in Vna Senogallien. Syluæ. 20. Decembris 1568.coram bo.me.Pinetto.* Neque hanc eſſe præſumptionem ſubſtantiæ, *vt per Mobedan.deciſ.52.* Fuerunt etiam per monachos conſideratæ proteſtationes, quibus licèt alias fuerit reſponſum non obſtare, 4 † cum fuerint clandeſtinæ ex tũc allegatis; tamen ad effectum contrariæ præſumptionis viſæ ſunt aliquibus ex Dominis dignæ animaduerſione; ideo fuit ordinatum, vt particulariter videatur, an licentia Capituli in caſu, de quo agitur, ſit neceſſaria, & ſi ſit, an præſumatur.

a Pariſ. cõſ. 34 nu.4. lib. 4. Ruin. cõſ. 64. n.1. lib.1. Rebuff. de reb. Eccl. nõ alię. n.13. verſ. fallit. cum alijs, vt in d. deciſ. ſub die 31. Maij.

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 28. Martij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Admiſſus ad litẽ debet in vnoquoque actu citari.*

2 *Citatus ad videndum iurare teſtes non eſt amplius citandus; maximè in admiſſo in ſtatu & terminis; citationes tamen per prius factæ non ſunt repetendæ quo ad ipſum.*

3 *Forma etiam minima in commiſſione tradita ſeruari debet.*

DECISIO MLXXI.

FVit reſolutum teſtes examinatos pro parte Capituli ſeu eius arrendatariorum non afficere Ciuitatem Cordubenſem; nam cum agatur de iis tantum, qui ſunt examinati coram miniſtro Sanctiſſimæ Trinitatis, quia fuit reſolutum aliàs * eſſe nulliter examinatos, fuit *iuxta deciſionem bo.me. Oradini.* dictum, eſſe inſpiciendum tempus admiſſionis Ciuitatis ad cauſam; itaut omnia antea geſta afficiant Ciuitatẽ; ſecus verò geſta poſtea; niſi quatenus ci-1 tata fuerit Ciuitas, quo fit, vt † cum poſt admiſſionem fuerit in lite, debuerit in vnoquoque actu citari, *vulgat. l. de vnoquoque. de re iudic. Clem. Paſtoralis. eod. tit.* quod factum non fuit in hoc examine: nam Ciuitas non reperitur ad hoc citata. Neque obſtat, quòd ante admiſſionem, vide-2 licet 26. Nouembris, † iam præceſſerat citatio ad videndum iurare teſtes, & omnia alia ad examen neceſſaria; itaut ſolum ſupereſſet nudum exercitium examinis teſtiũ, quod poterat expediri ſine alia citatione; & ideo Ciuitas admiſſa in ſtatu & terminis nõ eſſet amplius citanda, *ad notat.per Felin. in c.cum ſuper.nu.27.de re iudic.Mobedan. deciſ. 80.* quia cum receptoria fuiſſet præſentata miniſtro Sanctiſſimæ Trinitatis poſt admiſſionem Ciuitatis, & facta præſentatione miniſter teneretur notificare Antonio & ſuis conſortibus, quòd infra breuem terminum deputarent, vel cum ipſo iungerent conſocium, aſſignando illis diem, horam, & locum; vtique iſta intimatio ſicut fuit facta Antonio, ita debuit fieri Ciuitati, quæ iam erat in cauſa, quod cum fuerit omiſſum, fuit nulliter proceſſum re-3 ſpectu Ciuitatis; quia † forma etiam minima in receptione tradita debuit ſeruari, *l.diligenter. mandati.* Non obſtat actus ratificationis Ciuitatis de menſe Ianuarij, & ſic poſt factum examen, quia non debet hoc nocere Ciuitati, quæ iam admiſſa fuerat formiter, & parte citata, & iam erat in lite, *iuxta notat.per Caſſad.deciſ. 1.n.4. vt lit.pend.Aegid.deciſ.144. Achill.deciſ. 2. eod. tit.vt lit.penden.*

* corã bo. me. D. de Rubeis die 23. Iunij 1573.

Lunen. Sarzanen. Beneficij.
Die Veneris 29. Aprilis 1594.

SVMMARIVM.

1 *In collatione beneficij familiaris Cardinalis requiritur conſenſus illius Cardinalis, cuius defunctus erat familiaris tempore obitus, etiam quòd defunctus illud obtinuerit de tempore, quo erat familiaris alterius Cardinalis prædefuncti; ſecus eſt quando viuit alter Cardinalis, cuius familiaris erat tempore, quo beneficium obtinuit.*

2 *Beneficium familiaris Cardinalis vacans mortuo Cardinale dicitur reſeruatum, & intrat regula 3. ad fauorem Papæ, quod procedit ſolum ad effectum, vt Ordinarius de eo prouidere non poſſit, non autẽ ad effectum liberæ collationis, quãdiu adſit intereſſe alterius Cardinalis; quia tũc requiritur cõſenſus Cardinalis.*

DECISIO MLXXII.

* ſub die Mercurij 19. Ianuar. proximè præteritũ.

1 DOmini ſteterunt in deciſis coram R. P. D. meo Orano *, nempe † in collatione beneficii, de quo agitur, requiri conſenſum Illuſtriſſ. & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Decani, cuius defunctus erat familiaris tempore obitus, ex quo concurrunt requiſita in priori parte regulæ *de impetr. per obit. famil.* & in hac quæſtione quando beneficia habita fuerunt ab eo per cuius obitum vacant tempore familiaritatis alterius Cardinalis prædefuncti, An requiratur conſenſus eius in cuius familiaritate deceſſit, affirmatiuam partem tenuit *gloſ. ſuper dicta regula. verſ. tum ex iſta*, cuius auctoritatem ſemper Rota plurimi fecit; & quamuis *Sarnen. q. 18* multum ſe inuoluat, & Rota aliquando dubitaret, tamen re diligenter perpenſa, & diligenter diſcuſſa, amplexa eſt hanc ſententiam, *vt refert Pute, deciſ. 227. incip. Bernardinus. lib. 3. Fab. deciſ. 11. lib. 2. Achill. deciſ. 1. ſuper hac regula*, qui mouentur ex eo, quòd regula in prima parte ſimpliciter & indiſtinctè loquitur de omnibus Cardinalibus, in quorum familiaritate quis deceſſit, & concurrit ratio regulæ *deciſ. 15. de præbend. in antiq. Caſſad. 37 ſuper regul.* Non obſtat poſterior pars regulæ, quæ requirit conſenſum primi Cardinalis, non autem ſecundi, quia id, procedit vbi vterque Cardinalis viuit, ad tollendum dubium, quod inter eos poterat oriri; ſecus vbi prior eſt mortuus, quia hoc caſu non procedit poſterior pars regulæ, ſed ad priorem recurrendum
2 eſt. Neque obſtat, quòd † priori Cardinali mortuo intret ſtatim reſeruatio regulæ 3. ad fauorem Papæ, antequam is trãſierit ad familiaritatem ſecundi, quia iſta reſeruatio intelligitur ad effectum, vt Ordinarii prouidere, & expectantes capere non poſſent, non autem ad effectum liberæ collationis, quandiu adeſt intereſſe alicuius Cardinalis quia in hoc declaratur à regula 30. vt requiratur cõſenſus Cardinalis. Et ita nemine diſcrepante fuit concluſum.

Romana Caſalis Turricellæ.
Die Veneris 29. Aprilis 1594.

SVMMARIVM.

1 *Sententia Commiſſarij confirmatoria alienationis facit, quòd alienatio præſumatur vtilis; donec contrarium concludenter probetur.*
2 *Obſeruantia cõtractus alienationis per ſpatium triginta annorum facit, quòd præſumantur omnia legitimè geſta.*
3 *Exequutor præſumitur extraiudicialiter ſe informaſſe.*
4 *Alienatio bonorum Eccleſiæ facta in tẽpore calamitoſo, habito reſpectu dicti temporis tantum non valet; niſi etiam habitus fuerit reſpectus temporis præcedentis.*
5 *In alienatione bonorũ Eccleſiæ haberi debet ratio tam præcedentium, quàm inſtantium & futurorum temporum.*
6 *Pro ſententia præſumitur.*
7 *Libri Eccleſiæ non faciunt fidem.*
8 *Fructus ex fructibus terrarũ vicinarum, quando probentur.*
9 *Valor & bonitas ex cultura & alijs qualitatibus proueniens facilè mutari poteſt, ita ut de vno tempore ad aliud inferri non poſſit ad probationem valoris terrarum.*
10 *Probatio, quæ fit cõtra ſententiã & rẽ iudicatam, ac obſeruãtiam triginta annorũ, debet eſſe plena & concludens; nec ſufficit præſumptiua.*
11 *Probatio rei & poſſeſſoris cæteris paribus præferri debet.*

DECISIO MLXXIII.

FVit dubitatum, An conſtet de non euidenti vtilitate vel damno Eccleſiæ, ita ut ſit vel non ſit recedendum à deciſione vltimo facta in * fauorem R. P. D. Iuſtini, & cauſa per me in Rota propoſita, & pleniſſimè diſcuſſa Domini cenſuerunt ex probationibus dominorum beneficiatorum & clericorum non conſtare de non euidenti vtilitate; niſi hæc probatio melius coadiuuetur: Moti fuerunt, quia intentio R. D. Iuſtini fundata eſt in ſententia Commiſſariorum confirmatoria alienationis, qua declaratur eam cedere in euidentem Ec-
1 cleſiæ vtilitatem, † quæ facit, vt præſumatur vtilis, donec contrarium concludenter probetur, *Bald. in c. 1. nu. 7. de his qui feud. dar. poſſ. Abb. conſ. 41. nu. 2. lib. 1. Alex. conſ. 79. nu. 6. lib. 1. Socin. conſ. 15. num. 27. lib. 1. Iaſ. conſ. 54. nu. 3. lib. 1. Dec. conſ. 142. n. 1. Pariſ. cõſ. 24. n. 5. lib. 4. Couar. var. reſ. lib. 2. c. 17. nu. 2. cum alijs per Gabr. de ſentẽ. concl. 5. nu. 2. & fuit ſæpius in Rota reſolutum, & in ſpecie in vna Senogallien. Syluæ*
2 *corã bo. me. D. Cotta* a. † Accedit obſeruantia contractus per ſpatium triginta & amplius annorum, quæ facit, vt præſumantur omnia legitimè geſta, *gloſ. in c. peruenit. & ibi Imol. de empt. & vend.* † nec nõ
3 præſumantur exequutores etiam extraiudicialiter plenè & ſufficiẽter ſeſe informaſſe, *iuxt. d. conſ. Abbat. 41. Capic. deciſ. 16. nu. 4. Dec. conſ. 341. nu. 12.* Conſtat præterea plures teſtes fuiſſe examinatos, quorum dicta non reperiuntur, nec exhibentur. *Corn. conſ. 110. nu. 4. lib. 4. Aym. conſ. 112. num. 7. quod fuit conſideratum in cauſa Romana deuolutionis domorum coram R. P. D. meo Pamphilio 26. Martij 1590.* Et ex his tolluntur ea, quæ de defectu proceſſus & ſubreptione deducuntur; nam donec contrarium probatum fuerit, ſtatur ſententiæ Cõmiſſariorum

* ſub die 14 Oct. 1580. corã bo. me. D. Cãtuccio, quæ licet ab eo minimè fuerit extẽſa, fuit tamẽ reuocatoria alterius deciſionis ab eo prius factæ ſub die Lunæ 20. Mar. 1578 quæ habetur in impreſ. in verſ. nouiſſ. 65. p. 2. in qua dictũ fuerat alienationẽ fuiſſe nullã; & quia per in curiã partiũ cauſa toe tẽporis remãſit indefenſa, & deciſio fundata erat ſuper facto erroneo, propterea iterũ reproposita cauſa ſuper eiſdẽ, ſub die 28. Iunij eiuſdẽ anni, vt in impr. diuerſ. d p. 2. deciſ. 78. & tunc nihil fuerit reſolutũ, fuit tertio ab eodem Laurentano dubium repropoſitum ſub dicta die 24 Oct. 1580. qua die cauſa per omnes diligẽter diſcuſſa a prædicta deciſ. 65 diuerſ. receſſum fuit, & deciſio ſub dicta die 14. Octobris ad præſens confirmatur.

a in Senogallien. Prædij ſeu ſpolij 10. Decẽb. 1588.

miſſariorum per ſpatium trigiuta annorum
obſeruatæ. His ſtantibus, videndum an
pro parte Dominorum beneficiatorum &
Capellauorum coutrarium ſit concludenter
probatum. Capita præcipua eius proba-
tionis, quę deducunt, ſunt iſta; qualitas
temporis, locationes præcedentes, fructus
& redditus Caſalium vicinorum, & vẽditio
Caſalis huius de anno 1547. Quantum ad
qualitatem temporis, deducitur Vrbis ex-
cidium, peſtis pręcedens, & ſequuta Tybe-
4 ris inundatio, † quæ reddiderunt tempora
adeo calamitoſa, vt non potuerit fieri alie-
natio Eccleſiæ vtilis hoc tempore, *vt conſi-
deratum fuit in prima deciſione huius cauſæ
coram bo.me. D.Cantuccio* *, *& fuit etiam
conſideratum in vna Papien. bonorum coram
Illuſtr. Domino Lancellotto* [a], *& fuit doctri
na Cuman. in l. pretia rerum. nu. 5. ad leg.
Falcid. & Caſtren. conſ. 109. col. 1. lib. 2.*
Verum huic argumẽto reſponſum fuit, Cõ-
miſſarios non habuiſſe ſolum reſpectum ad
tempus contractus, quo Caſale locabatur
ducatis viginti, ſed etiam ad tempus præ-
cedens; ex quo fuit articulatum, quòd Ca-
ſale ſolitum erat locari pro triginta duca-
tis, qui articuli reſpiciunt tempus antę ex-
cidium, *vt fuit in hac eadẽ cauſa per Domi-
nos conſideratum coram eodem D. Cantuc-*
5 *cio 28. Iunij 1578.* † & cum de iure debeant
iudices Cõmiſſarij habere in ſimilibus alie-
nationibus rationem tam præcedentium,
quàm inſtantium, & futurorum temporũ,
*vt per Bart. in d. l. pretia rerum. n. 2. Alex.
n. 10. Cuman. in l. 2. n. 245. C. de reſcind.
vend. Afflict. deciſ. 316. n. 6.* & ſicut dictũ
6 eſt † præſumatur pro ſententia; concluden-
dum eſt fuiſſe habitum eum temporum re-
ſpectum, qui haberi debuit: Vnde cum prius
locaretur Caſale pro affictu triginta duca-
torum, ſatis apparet rectè proceſſum, cum
dempta ſexta parte *iuxta diſpoſitionẽ Auth.
perpetua: & ibi Doctor. C. de ſacroſanct.
Eccl. Iaſ. conſ. 54. n. 5. lib. 1.* augmentum
fuerit à vigintiquinq. vſq. ad quadraginta,
quod ſatis includit euidentem vtilitatem,
etiam habita temporum ratione, cum tunc
longè minoris valoris, & redditus eſſent Ca
ſalia Vrbis etiã florentibus temporibus fel.
rec. Pauli III. Quantum ad probationem,
quę deducitur ex nõnullis locationibus pręc-
cedentibus, ea non fuit habita in conſidera-
tione, quia inſtrumenta non fuerunt produ-
7 cta in forma probanti; † illa enim, quæ di-
citur anni 1520. habetur in quibuſdam li-
bris Eccleſiæ, qui non faciunt fidẽ, *ad conſ.
Alex. 187. lib. 7. Felin. in c. ad audientiã.
n. 16. in 10. concluſ. de præſcript. Aym. de
antiq. temp. par. 1. §. quid de libro.* nec con-
ſtat, quis ſcripſerit, neq. aliqua probatur
effectuatio; Locationem verò anni 1525.
ad nouennium factam ad rationem ducato-
rum 65. prætérquam quòd hactenus non

* ſub die 20. Mar. 1578 ſub nu. 19.

a ſub die 28. Aprilis 1578.

fuit producta in forma probanti, nec de ef-
fectuatione conſtat, apparet non fuiſſe ſor-
titam effectum, cum pendente nouennio fa-
8 cta fuerit hæc, de qua agitur. † Quantũ ad
probationem, quæ deducitur ex fructibus, &
redditibus aliorum Caſalium vicinorum, ea
pendet ex dictis teſtium; Duo autem ad hũc
effectum ſunt probanda, nempè quòd dicta
Caſalia eſſent paris bonitatis, & quantita-
tis redditnum de tempore prædictæ aliena-
tionis, ſed prior qualitas non probatur ſaltẽ
de illo tempore; maximè cum ſimus in re-
9 bus, † quarum valor, & bonitas ex cultura
& aliis qualitatibus facilè mutari poteſt;
itaut non poſſit inferri ex vno tempore ad
aliud, *iuxta notat. in l. ex perſona vbi Bal.
& Salicet. C. de probation.* & licèt duo te-
ſtes videãtur velle deponere de dicto tem-
pore; tamen vnus, qui loquitur de notitia
Caſalis habita per tranſitũ, loquitur à qua-
draginta annis citra, & ſic contra id, quod
dixerat in articulo, percutit annum 1550.
magis autem attenditur dictum ad interro-
gatorium, *Caputaq. deciſ. 420. lib. 1.* &
ſic reſtat vnicus teſtis, ſed & cõtra vtrumq.
videtur facere id, quod tradit *Alex. conſ.
54. n. 4. lib. 6. & fuit dictum coram Illu-
ſtriſſ. Card. Plato in Anconitana de Thoma-
ſijs* *; quòd ex eorum dictis apparet non
eſſe informatos de qualitatibus Caſalium.
Quantum verò ad probationem dictorum
reddituum Caſalium vicinorum, quæ de-
ducitur ex inſtrumentis; nonnulla quæ lo-
quuntur de certa ſumma locationis, nõ fa-
ciunt ad rem, niſi probetur quantitas di-
ctorum Caſalium: quæ verò probant loca-
tionem pro pretio duorum ducatorum pro
ſingulo rubio deficiunt non ſolum reſpectu
probationis effectuationis, ſed etiam ex eo,
quòd non conſtat de ęquali qualitate & bo-
nitate cum Caſale, de quo agitur; Ideo
vallaudæ eſſent iſtæ probationes requiſitis
circumſtantijs. Quantum ad venditionem
Caſalis factam Iuſtino anno 1547. ea nihil
concludit, cum fuerit facta de Caſali vti li-
bero ab omni ſolutione canonis, itaut ex
hac non poſſit ſumi certum argumentum.
Præſumptiones, quæ contra alienationem,
& confirmationem deducuntur, nõ fuerunt
habitæ in conſideratione; pręſertim illa,
quòd venditio fuerit facta à Margano ſuis
conſanguineis, cum nõ appareat hunc fuiſ-
ſe beneficiatum tempore contractus, licèt
eſſet tempore confirmationis, quæ ſequuta
10 eſt poſt tres annos, † & cum probatio Do-
mini Iuſtini innitatur ſententię & obſeruã-
tiæ triginta annorum, & ſententijs Rotali-
bus, quę tranſitum fecerunt in iudicatum,
neceſſe eſt vt probatio contraria ſit plena &
concludens, neque ſufficit præſumptiua,
vt notat Bart. in l. 2. quem alij ſequuntur
11 *C. de reſcind. vendit.* & † cæteris paribus
præfertur probatio rei & poſſeſſoris, vti

* In Anconitana terrarum. 21. Aprilis 1589.

efficacior vulgatis iuribus. Quare concluſum hanc probationem non ſufficere, niſi coadiuuetur.

Romana Pecuniaria, ſeu Præcodij.
Die Lunæ 9. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 Hypothecaria non datur contra non poſſidentem.
2 Non poſſidens non tenetur poſſeſſorem indicare.
3 Anterior creditor non poteſt auocare pecunias exactas per ſecũdum creditorem; ſecus tamen eſt, quando tempore ſolutionis par fuit omnium creditorum diligentia.
4 Item ſecus eſt, quando ſolutio fit per decoctum, & non ſupereſt vnde ſatisfiat anteriori, vt num. 4.
5 Emptor, qui eſt creditor venditoris, poteſt ſuum creditum excomputare in pretio rei emptæ, & perinde eſt, ac ſi pecuniã emptori numerauerit.

DECISIO MLXXIIII.

FVit reſolutum ſententiam Auditoris Ca
1 meræ eſſe confirmandã, † non quidem ex eo capite quòd Petrus Marcus poſſit agere hypothecaria contra Dominos de Caualcantibus, tanquam emptores præcodij, quia deficit extremum poſſeſſionis, cum illud nõ
2 poſſideant, † nec teneantur indicare poſſeſſorem, hoc enim in iure cautum nõ reperitur, neq. dici poteſt reſolutum contractum emptionis; & ideo competere perſonalem actionem ad reſtitutionem pretij *iuxta notat. per Bald. in c. dilectus. il 2. in fin. de preſcript. Franc. in c. dilecto. nu. 37. de appell.* quia hic nulla adeſt reſolutio contractus, ſed tantum fuit reſolutum *corã R.P.D. meo Pamphilio* * conſenſum Petri ei nõ præiudicaſſe, quo minus pro ſuo credito agere poſſit, cum pecuniæ promiſſæ non extarent; ſed ex eo fuit reſolutum pro confirmatio-
3 ne, quia licèt regula ſit, quòd † anterior creditor non poteſt auocare pecunias exactas per ſecũdum creditorem, *vt per Afflict. decif. 190. Capic. decif. 78. Alex. conſ. 17. lib. 1. Palaott. decif. 195. Cephal. conſ. 155. nu. 7. lib. 4. cum ſimilibus* a. Nihilominus nõ procedit, quando tempore ſolutionis par fuit omnium creditorum diligentia, & tamen fuit poſteriori gratificatum, tunc enim anterior poteſt pecuniam ſolutam auocare, *Iacob. de Aren. in l. pupillus. quæ in fraud. credit. Caſtr. conſ. 448. n. 3. par. 1. Phanut. de inuentar. part. 5. n. 148. Addit. ad d. de-*
4 *cif. Afflict. 190.* † Fallit etiam prædicta regula, quando ſolutio fit per decoctum, & non ſupereſt, vnde ſatisfiat anteriori creditori, *Cephal. conſ. 86. n. 8. & 12. Additio ad dictam decif. Afflicti, & fuit reſolutum in Romana pecuniaria. ſub die 29. Nouembris 1593. coram R. P. D. Penia.* Nec obſtat, quod dicitur pecunias non peruenisse ad manus Dominorum de Caualcantibus;
5 † quia, cum eſſent creditores Cæſaris, & emerint præcodium computato in pretium credito, perinde eſt, ac ſi eis pecunia numerata fuiſſet, id enim totum cenſetur breui manu factum. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 25. Febr. anni præteriti.

a Grammat. [illegible] Pariſ. cõſ. 59. lib. 4. Conac. practic. quæſt. c. 59. nu. 2.

Valentina Capellæ.
Die Lunæ 9. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 Eccleſia parochialis præſumitur conſtructa ex oblationibus parochianorum.
2 Actus præſumitur factus ab eo, cuius intereſt illum fieri.
3 Teſtes de auditu ab ipſis partibus non probant.
4 Teſtis de fama deponens per verba præſentis temporis non probat.
5 Inſignia poſita in Capella ſolent facere argumentum fundatoris illius.
6 Ornamenta Eccleſiæ cum inſignibus non inferunt Eccleſiæ ſeu Capellæ conſtructionem ab eo factam, cuius ſunt inſignia; ſed tantum operantur, quòd ille poſſit dici de benefactoribus.
7 De præſenti ad præteritum argui non poteſt in his, quorum facies eſt tempore mutabilis.

DECISIO MLXXV.

DOmini ſteterunt in deciſis, * nempe intentionem beneficiatorum ſuper fabrica Capellæ maioris ſatis fundatam
1 eſſe; primo † quia Eccleſia parochialis præſumitur conſtructa ex oblationibus parochianorum, *Rocch. de iure patr. in verb. cõſtruxit. n. 28. Lãbertin. lib. 1. par. 2. quæſt. 11. artic. 7. nu. 2.* & facit vulgaris regula,
2 quòd † actus præſumitur factus ab eo, cuius intereſt illum fieri, *l. fin. C. de alim. pupil. præſt. Bar. in l. cum ſeruus. de verb. oblig.* ſecundo iſta præſumptio eſt valdè adminiculata ex pluribus ſcripturis deductis in alia poſitione, ex quibus conſtat extenſionẽ Eccleſiæ verſus altare maius fuiſſe procuratam per operarios Eccleſiæ ſubminiſtrantibus parochianis eleemoſynas, & ad hunc effectum obtenta licentia à Rege fuiſſe emptas domos contiguas ad effectum illam ampliandi, & ex libris Eccleſiæ conſtat fuiſſe à parochianis plures eleemoſynas pro fabrica collatas. Non obſtant deducta in contrarium; nam quantum ad teſtes de
3 auditu, † ij non probant, nam prçterquam quòd multi eorum ſunt ex Confratribus Panniparatorum omnes ferè deponunt de auditu ab ipſis Panniparatoribus, & licèt ſubdant & ab alijs perſonis interrogati, vel dicunt ſe non recordari, vel eoſdem Con-

* ſub die 8. Nouembr. anni præteriti.

fratres

4 fratres nominant ; † Nec etiam probant
famam , quia vnus loquitur per verba præ-
ſentis temporis , alius verò de auditu pu-
blico à Confratribus ; & tamen fama eſt
eius naturæ , vt à pluribus probari facilli-
5 mè poſſit . † Non obſtant inſignia , ex qui-
bus ſolet capi argumentum fundationis ;
*vt fuit dictum in cauſa Iſpalenſi de las Cue-
uas coram R.P.D. meo Pamphilio* ; quia
ea pertinent ad duas Capellas poſitas à la-
tere Altaris maioris , quæ ſunt Confrater-
nitatis , & non controuertuntur ; Alia verò
inſignia , exceptis quibuſdam vitreis reſpi-
ciunt Eccleſiam nõ autem Confraternitatẽ .
Non obſtant celebrationes feſtiuitatum ,
in quibus interueniunt Officiales Confra-
ternitatis ; quia ex illis non arguitur ius in
Capella maiori , cum fierent ratione Ca-
pellarum vicinarum in die inuocationis il-
larum , nempe ſanctiſſimæ Trinitatis , &
ſancti Michaelis Arcangeli , non autem
ratione Altaris maioris Sanctorum Petri
& Nicolai ; in quorum feſtiuitatibus Cõfra-
tres nihil habent agere , quod clarè oſtendit
in eo nullum ius eis competere . Non ob-
ſtat , quòd feſtiuitates celebrentur in ambi-
tu Capellæ maioris , quia hoc fit ratione
maioris commoditatis ob anguſtiam Ca-
pellarum , in quibus non poterat commodè
6 apponi tumulus . Non obſtant † ornamen-
ta Eccleſiæ cum inſignibus Cõfraternitatis ,
quia ex hoc non infertur ad cõſtructionem
Eccleſiæ , ſed tantum dici poſſunt benefa-
ctores ; maximè cum inſeruiant pro feſtiui-
tatibus Confratrum ; & idem dicendum de
anniuerſarijs inſtitutis à Confraternitate ,
quia nihil commune habent cum conſtru-
ctione Eccleſiæ ſiue altaris maioris . Non
obſtat , quod dicitur de Cœmeterio , nempe
quòd eſſet poſitum in alia parte , quàm ea ,
in qua Eccleſia fuit , emptis domibus am-
pliata , quia poterat eo tempore Cœmete-
rium ſe extendere vſque ad dictas domos ,
7 † nec poteſt argui de præſenti in præteritũ
in his , quorum facies eſt tempore muta-
bilis , & præfata optimè coadiuuantur ex
inſtrumento anni 1411. ex quo conſtat ope-
rarios Eccleſiæ plurimum laboraſſe pro cõ-
ſtructione capitis Altaris , quæ res excludit
conſtructionem prætenſam Confraternita-
tis : Facit etiam liber Eccleſiæ de anno
1455. ex quo apparet ad cohortationem
Prædicatorũ multas collatas fuiſſe eleemo-
ſynas pro fabricæ perfectione . Quæ dicun-
tur de effectu particulariter diſcutientur .

Parmen. Status .
Die Lunæ 16. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 Proteſtatio teſtis , quòd non intendit primo examini contradicere , operatur , vt non ſit ei fides adhibenda ; niſi exhibito priori examine .

2 Teſtis proteſtans , quòd non intendit primo examini contradicere , non poteſt redargui de falſo ; niſi primum examen producatur .

3 Teſtis pauper ob ſolam paupertatem non reÿcitur , niſi alia concurrant .

4 Teſtis inimicus repellitur , nec attenditur , an cauſa inimicitiæ ſit iuſta vel iniuſta .

5 Ex lite ſuper omnibus bonis vel magna quantitate aut ſuper re notabili oritur inimicitia capitalis .

6 Depoſitio ſuper ÿs , quæ teſtis vidit , cum eſſet quinque vel ſex annorum , eſt inueriſimilis .

DECISIO MLXXVI.

DOmini ſteterunt in deciſis * ; nam * ſub die Lunæ 14. Martij proximè præteritum.
1 quantum ad Carlinum , † proteſtatio
per eum facta operatur , vt non ſit ei fides
adhibenda , niſi exhibito priori examine
ad effectum iuris , vt ſciri poſſit an ſecundũ
dictum ſit conforme vel contrarium priori ,
ad doctrinã Bald. in l. 1. C. de Epiſt. & cler.
2 † aliàs nõ poſſet teſtis redargui de falſo ;
cum clarè appareat eum velle , vt atten-
datur eius primum dictum , de quo non
apparet , niſi producatur . Non obſtat ,
quod idem teſtis ſubdit , quòd de his , de
quibus interrogabitur , reſpondebit , quid
ſciat pro veritate , & illud , quod recorda-
bitur , quia ex his non tollitur virtus præ-
cedentis proteſtationis , per quam non vult
in aliquo diſcedere ab eo , quod dixit in
priori examine , vt patet ex eo , quòd non
ſtat in puris terminis proteſtationis , ſed
interrogatus dicit , quòd non recordatur
de aliquibus , quæ dixerit in eius primo
examine , & quòd non vult aliud dicere
vltra illud , quod dixit Parmæ , quæ verba
importare videntur meram relationem ,
maximè cum dicat , quòd tempore prioris
examinis erat melioris memoriæ . Neque
obſtant allegata in contrarium *ex Bart. in
l. eos. de falſ. Boer. deciſ. 108. Menoch. de
arbitr. caſ. 109.* quia loquuntur in diuerſis
terminis , videlicet in proteſtatione facta
à teſte ad euitandum falſum , quando iudex
non vult , vt ei oſtendatur primum dictum .
Quantum ad exceptionem datam ex capite
mendacij , ea ſatis bene euacuatur per in-
formantes pro Dominis Rangonibus ; ideo
in ea parte diſceſſum fuit à reſolutione .
Quantum ad Ioannam dictum fuit , quòd
3 † licèt ſola paupertas non ſufficiat ad re-
pellẽdum teſtem ; tamen alijs concurrenti-
4 bus in totum repellitur ; † conſtat enim de
cauſa odij ob demolitionem domus , nec
attenditur cauſa facti , an ſit iuſta vel iniu-
ſta , ſed factum ipſum ; cum Doctores dicant
5 † oriri capitales inimicitias , cum quis
mouet alteri quæſtionem ſuper omnibus
bonis , vel ſuper magna quantitate , vel
re no-

re notabili, *Bart. in l. 3. de teſtib. Marſil. in l. 1. §. præterea. n. 23. de quaſt. Io. de Anan. in c. cum oporteat. nu. 6. de accuſationib.*
6 † Præterea deponit de ijs, quæ vidit, cum eſſet quinque vel ſex annorum, quod eſt valde inuериſimile; Ideo concluſum ſtandũ in deciſis.

Cioitatis Caſtelli Bonorum.
Die Veneris 20. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta antiquiſſima non indigent recognitione.*
2 *Cataſta, ſi non ſint cuſtodita ab Officiali publico, non faciunt fidem contra tertium; iuncta tamen cum alijs faciunt adminiculum.*
3 *Ex quibus detrahatur fides ſcripturæ.*

DECISIO MLXXVII.

FVit reſolutum iura extracta vigore vltimarum compulſorialium eſſe in forma probanti, & ſimiliter protocollum, in quo
1 extant inſtrumenta anni 1323. & 1324. † cũ ſint antiquiſſima, & non indigeant recognitione, *Pute. 156. lib. 1. & 9. de fid. inſtr. Ant. Aug. eod. tit. §. communia. de fid. inſtr. num. 16.* idem dicendum de inſtrumento
2 locationis anni 1356. † Quantum verò ad Cataſtæ, ſi fuiſſent benè cuſtodita ab officiali publico facerent fidem, *vt per Socin. conſ. 205. col. 2. lib. 2. Afflict. deciſ. 303 nu. 4. & 5.* & licèt non faciant fidem plenam cõtra tertium, *vt tradit Menoch. de arbitr. caſ. 91. nu. 27.* faciunt tamen coniuncta cum
3 alijs adminiculum. † Verum in caſu iſto Domini dixerunt multa eis obſtare, quominus fidem faciant; Primum eſt, quia in multis partitis multa alia bona cõfinantur cum bonis ſancti Donati, & tamen in partita ponitur tantum vna petia terræ, quæ non videtur poſſe cum tot alijs confinare: Secũdum eſt, quòd deeſt folium 321. in quo dicuntur fuiſſe deſcripta alia bona ſancti Donati, vt patet ex duabus adnotationibus marginalibus ad dictum folium ſe referentibus: Tertium eſt, quòd adſunt cõplures raſuræ in locis, in quibus fit mentio dictorum bonorum, ex quo reſultat, quòd apparet ex his & ad oculum, librum prædictum fuiſſe malè tentum & diuerſis perſonis particularibus accommodatum, & multa diuerſa mano ſcripta: Quartum eſt reſpectu Cataſti noui, quod colligitur eſſe copiatum à Cataſto veteri, non habita ratione eorum, qui tunc temporis poſſidebãt; cum eo tempore, quo fuit confectum, bona deſcripta in partita Abbatiæ eſſent poſſeſſa per Eccleſiam ſancti Donati, & his non fuit plenè ſatisfactum per informantes, licèt alijs obiectionibus bene reſpõderint. Quare concluſum Cataſtis fidem non eſſe adhibendam; Cæteras verò ſcripturas eſſe in forma probanti.

Tudertina Beneficij.
Die Lunæ 23. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem vnionis cauſa & ſolemnitas requiruntur.*
2 *Epiſcopus habet facultatem vniendi bona vnius beneficij ad aliud.*
3 *Non eſt neceſſaria citatio Rectoris obtinentis beneficium, quando vnio debet ſortiri effectum poſt eius obitum.*
4 *Tenuitas fructuum, & paupertas Eccleſiæ eſt legitima cauſa vnionis.*
5 *Beneficia etiã reſeruata ob tenuitatem fructuum vigore ſacri Concilij Tridentini vniri poſſunt ſeruata forma iuris.*
6 *Beneficium vnitum impetrari non poteſt; cum per vnionem amittat nomẽ beneficij, & efficiatur prædium.*
7 *In vnione facienda eſt mentio reſeruationis; quod non procedit in vnione facienda vigore Concilij Tridentini.*

DECISIO MLXXVIII.

FVit reſolutum pro validitate vnionis,
1 † cum enim cauſa & ſolemnitas, quæ pro validitate requiruntur, *iuxta conſ. Ol-*
2 *drad. 261.* hic intercefferint, & † Epiſcopus habeat facultatem vniendi, *c. ſicut. de exceſſ. Prælat. c. qui translationem. de off. deleg.* non poteſt de ea dubitari; interceſſit enim conſenſus Capituli, *Clemen. 2. de reb. Eccleſ. non alien. Gemin. conſ. 87. in princ.*
3 *Rebuff. ſuper regul. de Vnion. q. 11.* † neque fuit præiudicatum Rectori beneficium obtinenti, cum ea ſortiatur effectum poſt eius obitum; & ideo non eſt neceſſaria eius vocatio, *vt tradunt Doctor. in d. Clem. 2. Rot. deciſ. vnic. de reb. Eccleſ. non alien. in*
4 *nou.* † cauſa verò fuit tenuitas fructuum & paupertas Eccleſiæ parochialis, *c. expoſuiſti. vbi Abb. & alij de preben. Petr. de Vbald. in tract. de Vnion. c. 3. n. 3. Rebuf. vbi ſupr. n. 41.* & bene per teſtes probatur hæc paupertas, & maximè ſoſtinetur hæc vnio
5 † ſtante *Concilio Trident. ſeſſ. 21. c. 5.* vbi datur facultas ob tenuitatẽ reddituum vniendi etiam reſeruata, & quod ibi dicitur ſeruata forma iuris, intelligitur de conſenſu Capituli, qui hic adfuit, & hoc declarauit Congregatio in litteris ſuper hoc ſcriptis. Quibus ſtantibus non intrat gratia Gerar-
6 di; quia † beneficiũ vnitum non poteſt impetrari, *Oldrad. conſ. 262. Boer. deciſ. 345. in princ. Rebuff. ſuper d. regul. gloſſ. 9.* quia amittit per vnionem nomẽ beneficij, & efficitur prędiũ. *Rot. 11. de reb. Eccl. nõ alien. in*
7 *antiq.* Non obſtat, † quòd non fuerit facta mentio reſeruationis, quæ ſolet impedire effectum vnionis, *Rot. deciſ. 4. de reb. Eccl.*

non

non alien. quia ex Coucilio tollitur obiectum, *& fuit dictum in vna Narnien. 23. Maij 1588. coram R.P.D.meo Pamphilio*, maximè cum proceſſerit Epiſcopus omni meliori modo,& etiam vti delegatns vigore litterarũ Illuſtriſs. Cardinalis Matthęi.

Ceſenaten. Pecuniaria.
Die Lunæ 23. Maij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Frater non tenetur ad debita fratris, ſi vterq. ſeorſum habitent, non probata aliqua communicatione lucrorum, & alijs ad communionem requiſitis.*

2 *Littera ſcripta non inducunt obligationem, maximè ſi ſint ſcripta per modum cuiuſdam vrbana liberalitatis, potius quam animo ſe obligandi, vt nu. 4. vel ſi ſint ſcripta ad eum, qui tunc temporis non erat creditor, vt nu. 5.*

3 *Verbum, volo, iunctum infinito, in actibus inter viuos non importat diſpoſitionem.*

DECISIO MLXXIX.

1 FVit reſolutum † Dominum Annibalem non eſſe obligatum in caſu,de quo agitur; nam quantum ad id, quod prætenditur inter eum & eius fratrem, cuius eſt debitũ, adfuiſſe ſocietatem omnium bonorum, id non probatur, maximè cum ſeorſum habitaret vterq;, nec probetur aliqua communicatio lucrorum, neq. alia requiſita *per Dec.conſ.628.nu.3. Alex.conſ.139.nu.1. lib.2.cum alijs deductis in cauſa Romana de Cruciarijs.corã Illuſt.Lãcellotto 20.Februarij 1568.* Quantum ad litteras Annibalis, ex quibus pręteuditur eum voluiſſe ſe obli-
2 gare, dictum fuit † eas non inducere obligationem ex pluribus: Primo, quia nihil expreſſè deponunt, ſed tantum oſtendunt animum & inclinationem ſatisfaciendi,pręſupponendo quòd ex bonis fratris ſupereſſet facultas diſſoluendi æris alieni: Secũdo,
3 † verbum, volo, iunctum infinito in actibus inter viuos non importat diſpoſitionẽ, *iuxta notat. in l.ſerui electione. de legat.1. cum alijs*: Tertio, quia conſiderando priores & poſteriores litteras, & earum ſeriem,
4 † videntur potius ſcriptę per modum cuiuſdam vrbanæ liberalitatis, quàm animo ſe obligandi, *Abb. in c.cum veniſſent. de inſtit. Corn.conſ.129.nu.7.lib.3. Iaſ.in l.ita*
5 *ſtipulatus. nu.5. de verb. oblig.* † Poſtremo quia fuerunt ſcriptæ ad Petrum, qui tunc temporis non erat creditor, *Rot. deciſ. 18. de probat. in antiq. Aym. de antiq. temp. part. 4. §.1. nu. 41.* Ex quibus concluſum Annibalem non eſſe obligatum.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Veneris 27. Maij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Alienatio bonorum Monaſterij ſine interuentu Abbatis non valet; valet tamen ſi interueniat Prior, qui ſuccedit loco Abbatis eo abſente, & nu.3.*

2 *In conſtitutione procuratoris ad alienandum bona Monaſterij requiritur eadem ſolemnitas, qua requiritur in alienatione, aliàs mandatum redditur nullum.*

4 *Alienatio bonorum Eccleſia facta per monachos cum auctoritate Epiſcopi valet, multo magis facta cum auctoritate Papa.*

5 *Vbi requiritur conuocatio omnium monachorum in actu, omnes præſumuntur conuocati, ſi de contrario non appareat.*

6 *Beneplacitum Papa ſupplet omnes defectus, & facit, quòd non requirantur alia ſolemnitates, & nu. 8.*

7 *Ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumuntur omnes ſolemnitates etiam extrinſeca & beneplacitum Apoſtolicum in alienatione interueniſſe.*

9 *Alienatio in vim pacti de affrancando eſt neceſſaria non voluntaria.*

DECISIO MLXXX.

FVit dubitatum, An alienatio Caſalis ſuſtineatur, non obſtante allegato defectu mandati, & pro nullitate deducebatur;
1 Primo, † quia non interuenit Abbas, ſine quo tam vigore conſtitutionum, quàm iuris communis non poteſt fieri alienatio, *c. cauſam quæ.de iudic. Doctores in c. edo-*
2 *cerі. vbi Felin. n.3. de reſcript.* & † cum in conſtitutione procuratoris requiratur eadẽ ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione, *Dec. conſ.282. nu.2. cum alijs allegatis.* * mandatum reddi nullum; Verum hæc op-
3 poſitio reiecta fuit, † ex quo interuenit Prior, qui ſuccedebat in locum Abbatis eo abſente: vndè quicquid poterat explicari per Abbatem,poterat etiam fieri per eum, qui eſt loco Abbatis, *vt tradit Abb. in d. c.cauſam quæ.n.9.propè fin.* quod maximè procedit, ex quo Abbas abſens fuit conſtitutus procurator, qui ſatis dicitur conſenſiſſe acceptando mandatum, & procedendo
4 ad illius exequutionem: & facit,quòd † alienatio facta per monachos cum auctoritate Epiſcopi valet, *Alberic. in Auth. hoc ius porrectum.nu.17.C.de ſacroſant.Eccl.* ergo valebat facta auctoritate Papæ, bene facit ad rem. *Lap.allegat.131. vbi additio in littera G.* & conſtitutiones procedunt Abbate præſente; quia tunc illa forma impleri poteſt; ſecus eo abſente, *faciunt deducta per Natt.conſ.41. num. 2. & 3.* Non obſtat,
5 quod dicitur, † requiri conuocationem omnium monachorum, quia præſumuntur

omnes

* tradit Conar. var. reſolut. lib. 2. c.16.n.6.verſ. quarto eadẽ conſtitutio, & ratio eſt, quia qui non poteſt alienare,nec etiam poteſt actum facere per quẽ alienatio ſequi poſſit, gloſ. in l. item quia. ff. de pact. notat. Bart. in l. codicillis §. matre. ff. de lega. 2.

omnes conuocati, ſi de contrario non ap-
paret. Secundo deducitur contrarietas
inter mandatum & eius effectuationem, cũ
non ſit ſeruata forma pacti de affrancan-
do, de quo in inſtrumento conceſſionis in
emphyteuſim factæ de anno 1514. *prout
fuit reſolutum corã Illuſtriſſ. Lancellotto*[a],
ſed non placuit hoc obiectum, quia con-
ſenſus non fuit circa ſubſtantiam, ſed cir-
ca qualitates cum reſeruatione beneplaci-
6 ti Papæ, † quod ſupplet omnes defectus,
neque requiruntur aliæ ſolemnitates, *Abb.
conſ. 41. nu. 3. lib. 1. Dec. conſ. 341. nu. 12.
Roland. conſ. 96. n. 21. lib. 1.*[b] & ſic ſuſtine-
tur ex nouo conſenſu approbato à Papa,
*l. item liberatur. §. 1. quib. mod. pign. vel
hypoth.* Tertio opponitur, quòd non inter-
uenerunt tractatus, qui tam de iure, quàm
ex præſcripto regulæ requiruntur, *vt tra-
dant Io. And. & alij citati in deciſione vlti-
mo facta*[c]. & quòd de illis fiat inſtrumẽtũ,
*vt fuit deductum in cauſa Auerſana coram
bo. me. Cantuccio*[d] *diuerſ. 716. lib. 1.* Ve-
7 rum huic obiecto fuit reſpõſum, † ex lapſu
temporis cum obſeruantia ſubſequuta præ-
ſumi omnes ſolemnitates etiã extrinſecas,
& beneplacitum Apoſtolicum, vt aliàs la-
8 tè fuit deductum; † [e] ex quo ceſſant requi-
ſita aliarum ſolemnitatum, vt pluries Ro-
ta reſoluit, maximè cum non verſemur in
9 alienatione voluntaria † ſed neceſſaria;
propter pactum de affrancando, & licèt
non fuerit ſeruata illa forma reſpectu in-
ueſtitionis pecuniarum: tamen non ideo
tollitur neceſſitas alienationis, licèt reſpe-
ctu qualitatum modus fuerit in aliquo im-
mutatus propter monaſterij imminentes
neceſſitates, & æs aliençũ ab eo contractũ.
Verum omnem difficultatem tollere vide-
tur præſumptio ratificationis, quam qua-
tuor ex Dominis amplectebantur ex dedu-
ctis per informantes, [f] ſed quia alij qua-
tuor dubitabant, an poſſet præſumi non
data obſeruantia, cui videbantur obſtare
proteſtationes allegatæ; ideo fuit ordina-
rũ, vt dubitarem præſuppoſitis deciſioni-
bus, & alijs hinc inde deductis, An con-
ſtet de obſeruantia, quæ ſuffragetur in ca-
ſu & ad effectum, de quo agitur.

a in Romana vigintimilliũ 26. Ian. 1578 quæ in impr. diuerſ. nouiſ. eſt 262. p. 2.

b Rub. conſ. 35. nu. 22. ad fin. & cõſ. 157 n. 3. & nu. 25. lib. 1. Capic. deciſ. 16. n. 2. propè fin.

c Io. And. ad Specul. §. ſequitur. verſ. ſcias. tit. loc. Bertach. de Epiſc. p. 4. n. 213. verſ. 38. quæro. Rebuf in tract. de reb. Eccl. nõ alien. nu. 82. Rodoan. eod. tract. de reb. Eccl. nõ alié. rubr. de tractat. nu. 319.

d in Auerſana tenimẽti. die 15. Febr. & 5. Martij 1582.

e ſub diebus 21. Maij & 28. Iun. anni præteriti.

f nẽpe lapſus longi temporis & obſeruãtia, ad l. 1. in l. 2. nu. 10. C. qui admitt. Soc. conſ. 46. col. pen. lib. 3. Dec. conſ. 297. nu. 3. in fin. Corrad. cõſ. 11. n. 16. Soc. iun. cõſ. 246. num. 14. lib. 3.

Romana Hæreditatis.
Die Mercurij 1. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Inſtitutus vti filius, & natus de legitimo matrimonio debet vtranq. qualitatem probare.*
2 *Denominatio hæredis facta in teſtamento, vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati, non nocet fideicommiſſarijs, licèt in præiudicium nominantis poſſet forſan aliquid operari.*
3 *Expoſitio infantis ad hoſpitale repugnat legitimæ filiationi.*
4 *Falſitas inſtrumenti matrimonialis detegit veritatem, an filius ſit legitimus, & de legitimo matrimonio natus.*
5 *Tractatus filij vti ſpurij, & matris vti concubinæ innuit, quòd non ſit natus ex legitimo matrimonio.*

DECISIO MLXXXI.

DVbitaui, an conſtet de tali filiatione,
vt Titus poſſit ſuccedere in bonis &
hæreditate, de qua agitur, & cauſa vna
tantum parte informante propoſita, fuit
per Dominos reſolutum pro negatiua, duo
1 enim ſunt per Titum probanda, † & quòd
ſit filius, & quòd ſit natus ex legitimo ma-
trimonio, *ad tradita per Ang. in l. liberorũ.
nu. 2. de his qui not. infam. Soc. iun. conſ. 86.
nu. 34. lib. 2. Roland. conſ. 100. nu. 19. lib. 2.*
hanc enim qualitatem Pantaſilea adiecit
vocationi, *l. non ignorat. C. qui accuſ. non
poſſ. Alex. conſ. 60. lib. 2. Iaſ. in l. neque pro-
feſſio. nu. 3. C. de teſtam.* Affertur autem ad
2 hoc probandũ, † denominatio paterna tan-
tum in teſtamento, in quo inſtituit hæredem
Titum vt filium legitimum, & de legitimo
matrimonio natum, quæ nominatio quic-
quid operetur in præiudicium nominantis
tamen non nocet fideicommiſſarijs, *Iaſ.
conſ. 106. nu. 2. lib. 1. Grat. conſ. 140. nu. 44.
lib. 1. Natt. 473. nu. 24. Dec. conſ. 343. cum
alijs allegatis* *: & contra hanc nominatio-
nem plura facere videntur: Primo, quòd nõ
conſtat de aliquo matrimonio inter Cur-
tium patrem & Mariam: immo in contra-
riũ adeſt depoſitio Meniçæ ſororis matris,
quæ vti conſanguinea veriſimiliter eſt in-
3 formata. Secundo † adeſt expoſitio infan-
tis ad Hoſpitale ſãcti Spiritus, quod repu-
4 gnat valde legitimæ filiationi; Tertio † fal-
ſitas inſtrumenti matrimonialis confecti
cum antidata, cum ſententia deſuper lata,
quæ res detegit veritatem facti. Quarto
5 adſunt teſtes deponentes, † quòd ipſemet
Curtius tractauit Titũ vti ſpuriũ, Octauus
teſtis. nu. 26. 27. 29. & 30. Decimus nu. 38.
39. & 40. Vndecimus nu. 46. eodemque mo-
do tractabat Mariam vti famulam & con-
cubinam non vti vxorem. Quinto probatur
per teſtes Curtium fuiſſe conqueſtum de
teſtamento materno, vti facto ad excluden-
dum filios ſuos, quæ omnia faciunt ceſſare
præſumptionem, quæ oritur ex nominatio-
ne, maximè iuncta diſparitate. Neque ob-
ſtat, quòd Titus ſit in poſſeſſione bonorum
vigore mandati de manutenendo, quia
cum D. Fabius & fratres ſint vocati ad ſuc-
ceſſionem vigore fideicommiſſi; ita ut de
ipſis non poſſit dubitari, onus probandi
qualitates incumbit Tito. Et ita conclu-
ſum.

* Adde Iaſ. conſ. 81. n. 2. Grat. conſ. 158. n. 7. lib. 2. Rebuff. de nominat. q. 1. num. 4.

Cæ-

Cæſarauguſtana Exemptionis.
Die Lunæ 13. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Regula de iure quæſito non tollendo habet locum in iure quæſito ex priuilegio.*

2 *Dictio, quomodolibet, includit omne ius etiam minimum.*

3 *Priuilegium obtentum ex cauſa oneroſa habet vim contractus, cui non eſt credendum, quòd Papa voluerit derogare.*

4 *Ius ſubiectionis, quòd quis vni tantum & non pluribus ſubijciatur, eſt ius valdè conſiderabile.*

5 *Habere vnum ſuperiorem magis, quàm alium dicitur res modici momenti; ſecus eſt, ſi agatur de iure exemptionis Eccleſiæ ab inferiori & ſubiectionis ſoli Papæ.*

6 *Regula de iure quæſito non obſtat, vbi conſtat; quòd Papa voluerit præiudicare in iure quæſito.*

7 *Papa in dubio non præſumitur voluiſſe derogare regulæ de iure quæſito, quibuſcumque vtatur verbis & clauſulis; niſi expreſsè deroget regulæ, & hoc propter proteſtationem in regula appoſitam.*

8 *Clauſula, de plenitudine poteſtatis, licèt operetur in tertij præiudicium, non operatur tamen in præiudicium regulæ de iure quæſito.*

9 *Proteſtatio poſita in regula de iure quæſito non toll. tollit conſenſum & voluntatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur.*

10 *Gratia quãdo ex defectu intentionis Papæ corruit, omnes clauſulæ acceſſoriæ euaneſcunt.*

DECISIO MLXXXII.

* ſub die Mercurij 9. Martij 1594.

DOmini ſteterunt in deciſis coram
1 R.P.D. meo Orano *. nam † regula
de non tollendo iure quæſito habet locum
in iure quomodolibet quæſito, etiam ex
priuilegio, *iuxta deciſ. Mobedan. 82. Sarnen. ſuper regul. de non tollen. q. 15. circa fin. Gozzad. conſ. 14. nu. 22. Roland. conſ. 2.*
2 *num. 23. lib. 4.* † & dictio, quomodolibet,
includit omne ius etiam minimum, *gloſ. in Clem. 2. in verb. quomodolibet. de ſent. excõ. Pariſ. conſ. 58. num. 10. lib. 1.* quod maximè
3 procedit, † cum priuilegium exemptionis,
de quo agitur, fuerit obtentum ex cauſa
oneroſa, & ſic vti in vim contractus, *c. ſi Papa. de priuileg. in 6. Felin. in c. nouit. n. 8. verſ. aut verò priuilegium. de iudic.* cui non
eſt cenſendum Papam voluiſſe derogare,
Lap. allegat. 96. Mobedan. 950. Et non eſt
4 dubitãdum † hoc ius eſſe valde cõſiderabile, quicquid in cõtrarium deducatur, *vt patet ex c. dilectus. de capell. monach.* cum
alijs pluribus iuribus, in quibus habetur
magna ratio huius iuris: intereſt enim
valde vni tantum & non pluribus ſubijci,
Felin. in c. dilecti. verſ. hominibus inuitis. de maior. & obed. Pute. deciſ. 31. in fin. lib. 1.
maximè cum adfuiſſet diuturna lis ſuper
exemptione inter Archiepiſcopum & Eccleſiam, quæ præbuit iuſtam occaſionem
fe. re. Sixto V. concedendi hoc priuilegium.
5 Non obſtat, quòd † habere vnum ſuperiorem magis quàm alium, ſit res modici momenti, *iuxta deciſ. allegatam in cauſa Legionenſi* [a]. quia in illa cauſa agebatur de
parochianis, quorum non valde intererat,
An Ordinarius vel Archidiaconus haberet
cognitionem certarum cauſarum: hic verò
agitur de eximenda Eccleſia ab inferiori
& ſubijciendo eam ſoli Papæ, quod eſt ius,
vt dictum eſt, valde conſiderabile, & contrarium dicere eſt contra omnes loquentes
in materia exemptionis. Non obſtat, quòd
per litteras S.D.N. fiat reditus ad ius commune, quia nihilominus intrat regula; nam
illud procedit, vbi fit reditus reſpectu omnium, *vt per Sebaſtianũ Sapiam* [b], *& alios allegatos in cauſa Caurienſi Iuriſdictionis coram bo. me. Cantuccio* [c]. Non obſtat,
6 quòd dicitur, † regulam non obſtare, vbi
conſtat Papam voluiſſe præiudicare, quia
7 de hoc quæritur, an voluerit, & † propter
proteſtationem in regula appoſitam conſtat nolle, quibuſcumque vtatur verbis &
clauſulis; niſi expreſsè deroget regulæ,
Sarnen. in proœm. d. regul. q. 5. nu. 3. & fuit dictum in cauſa Burgenſi Iuris ſepeliendi. corã bo. me. Ceſar de Graſſ. 10. Iunij 1575. quæ habetur in tit. de reſcript. deciſ. 9. Non
obſtat *Pariſ.* [d]. *& Gozzad. allegati*, qui
8 volunt † clauſulam, de plenitudine poteſtatis, operari in tertii præiudicium, quia
9 † hoc non habet locum in terminis regulæ,
in qua proteſtatio tollit conſenſum, & voluntatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur; & ita nulla poteſt alia formula
introduci, perquam poſſit dici conſtare de
mente Papæ, niſi faciat regulæ mentionem,
& ita deciſum fuit coram R. P. D. meo Blanchetto in vna Mediolanẽſi fructuum 24. Aprilis 1592. in proprijs terminis huius clauſulæ. Non obſtãt auctoritates allegatæ
Sarnen. [e] *Cur. iun. Caſſan. Rolan. & aliorũ*,
quia fuerũt aliàs ſublatæ *per Rot. in deciſ. 6. bo. me. Domini de Graſſis deciſ. 1. num. 9. de verb. ſign.* Vltimo non obſtat aperitio oris,
10 quia † cum tota gratia ex allegato defectu
corruat, clauſulæ acceſſoriæ omnes euanuerunt, & nihil inde deduci poteſt, quod
obſit priuilegio exemptionis, de quo agitur.
Et ita concluſum ſtandum eſſe in deciſis.

a Legionen. Iuriſdictionis de Saldagna. coram Illuſt. Card. Plato.

b Sebaſt. Sap. in Addit. ad Abb. in c veniens. n. 23. in fin. & ibid Pariſ nu. 26. de præſumpt.

c ſub die Veneris 18. Maij 1576.

d Pariſ conſ. 1 n. 91 & cõſ. 10. n. 46. lib. 4. Gozz. cõſ. 5. num. 25. & ſeqq.

e Sarnen. in reg. de iure quæſ. non toll quæſt. 12 Cur. iun. cõſ. 2. num 39. & conſ. 9 n. 29. Caſſan. conſ. 66. n. 63. Gozzad. conſ 2. n 13 & conſ. 8 n 4 Oabr. de iure quæſit. concl. 1. num. 19.

Parmen. Status
Die Veneris 17. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Teſti deponẽti cum proteſtatione, quòd non intendit primo examini contradicere, licèt*

*cèt non ſit fides adhibenda non adhibito
priori examine, tamen in eo, de quo ex-
plicitè deponit, non eſt ei fides deroganda.*

2 *Creditur referenti, licèt non conſtet de re-
lato in ijs, quæ pendent à voluntate &
poteſtate alicuius, & de quibus explici-
tè diſponitur.*

3 *Attenditur relatum, quando eſt certum, ſi
concurrat voluntas & poteſtas diſponen-
tis, & num. 7.*

4 *Relatio non debet intelligi de his, in qui-
bus ſpecialis prouiſio & determinatio eſt
facta.*

5 *Teſti licet incontinenti ſe corrigere, & di-
ctum ſuum interpretari.*

6 *Dicta teſtium non ſunt cauillanda, ſed po-
tius coadiuuanda.*

DECISIO MLXXXIII.

CAuſa iterum propoſita ſuper eo, an
teſtibus Dominorum de Rangonibus
cum proteſtatione, de qua agitur, deponen-
tibus, ſit fides adhibenda non exhibito
priori examine, Domini pro maiori parte
1 cenſuerunt † non eſſe fidem derogandam
iſtis teſtibus in eo, de quo explicitè depo-
nunt, licèt non producatur primum exa-
men; & moti fuerunt his rationibus: Pri-
mo, quia licèt *regula Auth. ſi quis in ali-
2 quo. C. de eden.* habeat, quòd † non eſt
credendum referenti, niſi conſtet de relato;
tamen ea non procedit in ijs, quæ pendent
à voluntate & poteſtate alicuius, & expli-
citè diſponitur, *Bald. in l. 2. ad fin. C. de
Epiſc. & cler. cum alijs deductis per Aym.
conſ. 157. nu. 3. & 16. & conſ. 681. nu. 3. &
fuit aliàs dictum coram R. P. D. meo Blan-
chetto, & coram bo. me. Cantuccio, in vna
Caurien. Iuriſdictionis.* pendet autem à
voluntate teſtis, quid & quomodo velit de-
ponere; ergo in eo quod explicitè deponit
eſt fides adhibenda, non obſtante generali
illa relatione, quæ fit cauſa euitandæ con-
trarietatis, ne teſtis memoriæ lapſu poſſit
argui de falſo, *vt latè tradit Andr. Gail,
pract. obſeruat. 104 poſt Bart. in l. eos. nu. 6.
& Hipp. nu. 4. de falſ. Felin. in c. cū in tua.
n. 1. de teſtib.* Vnde non debet trahi ad aliū
effectum contra mentem proteſtantis. Se-
cundo in terminis relatiuæ diſpoſitionis,
3 † quando relatum eſt certum, id eſſe atten-
dendum, *tradit latè contra Decium Cagnol.
in d. Auth. ſi quis in aliquo. nu. 74. C. de
edend. Rip. in l. admonendi. nu. 35. de iu-
reiur.* qui tamen ſunt intelligendi, vt ſupra
dictum eſt, quando concurrit voluntas &
poteſtas diſponentis, vt in caſu iſto. Ter-
4 tio facit, quia † relatio non debet intelli-
gi de his, in quibus ſpecialis prouiſio & de-
terminatio facta eſt, *vt latè per Aym. conſ.
808. nu. 4.* Verum in his diſpoſitionibus
adeſt ſpecialis determinatio in his, quæ
teſtes dicunt tam ſuper articulis, quàm
iuxta interrogatoria reſpondendo per
extenſum ſine aliqua relatione, adeſt
etiam ſpecialiter determinatio in ipſamet
proteſtatione Carlini & aliorum in ea par-
te, in qua habetur, quòd de his, de quibus
interrogabitur, reſpondebit de eo, quod
5 ſciet, veritatem: Vnde † cum liceat teſti
incontinenti ſe corrigere, & interpretari
dictum ſuum, *Iaſ. in l. iuriſgentium. §. qui-
nimo. nu. 7. de pact. l. lecta. nu. 21. ſi cert. pet.*
multo magis licèt reſtringere generalitatē
proteſtationis, vt hic factum fuit per præ-
fata verba, quòd ſi fuerit interrogatus, di-
cet veritatem. Confirmantur prædicta ex
6 vulgata regula, quæ habet, † dicta teſtium
non eſſe cauillāda, ſed potius coadiuuāda,
*vt poſt Bal. tradit Alex. cōſ. 5. nu. 12. lib. 1.
& 186. nu. 4. lib. 7. Dec. conſ. 100. n. 2. & 3.
cum ſimilib.* Et ex his virtualiter tolluntur
deducta aliàs *ex doctrina Bald. in l. 1. in fin.
7 C. de Epiſc. & cler. cum alijs* *. quia † non
procedunt vbi relatum eſt certum & expli-
citum, & vbi relatio fit reſtrictè & limita-
tè, prout ſupra dictum eſt. Et ex his re-
ceſſum fuit à reſolutione aliàs in hoc arti-
culo facta a.

* Idē Bal. in c. 1. vbi Afflict. nu. 6. verſ. ſed quid ſi dixit. de feud. guard. Rip. in tit. de diuerſ. reſpō. reſcr. reſpōſ. 5. nu. 6. & id quod dictum fuit in Meliten. præcedē. tiæ. 16 Maij 1578 coram eodē Illuſtr. Card. Seraphino.

a ſub die 14. Martij & 16. Maij proximè præteriti.

Burgen. Iuriſdictionis.
Die Lunæ 20. Iunij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus in quibus ſit manutenendus in
exercitio ſuæ iuriſdictionis priuatiuè quo
ad Archidiaconum, & in quibus cumu-
latiuè.*

DECISIO MLXXXIIII.

1 DOmini cenſuerunt † Reuerendiſſ. Do-
minum Archiepiſcopum eſſe manute-
nendum in exercitio iuriſdictionis priua-
tiuè ad Archidiaconos reſpectu cauſarum
matrimonialium, & criminalium tantum,
in quibus adeſt expreſſa reſolutio ſacræ
Congregationis Concilii, donec ex aduerſo
probetur conſuetudo immemorabilis; In
reliquis verò caſibus; & in ſpecie reſpectu
viſitationis & iuris dandi licentias fabri-
candi in Eccleſiis propriis Archidiaconorū,
dixerunt mandatum priuatiuè dari non
poſſe, ſi apparet de conſuetudine contraria,
cum poſſeſſio Archidiaconi habeat iuris
communis aſſiſtentiam in iſtis caſibus,
*c. mandamus. & c. ad hæc. §. 1. & ibi gloſ. &
Doctor. de offic. Archidiac. Abb. in c. cū ſatis.
col. 2. verſ. dicit gloſ. eod. tit. Lancellot. in
Templ. omn. iudic. lib. 2. c. 8. nu. 12. Molan.
de canoni. lib. 2. c. 7. tradunt omnes in c. cum
perſona. de priuileg. in 6. quibus conſonat
Concilij diſpoſitio permittentis in quibuſdam
caſibus inferioribus viſitationem, licèt non
priuatiuè ad Epiſcopum, c. 4. ſeſſ. 24. & habe-
tur in reſolutione, quæ data fuit:* In his
itaque ſtante conſuetudine Archidiaconos

eſſe

eſſe manutenendos, licèt non priuatiuè ad Archiepiſcopum. Et ita concluſum.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Mercurij 22. Iunij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ex lapſu temporis dicitur conſtare de obſeruantia contractus ad effectum præſumendi ratificationem mandati.*
2 *Ex longa poſſeſſione præſumitur ratificatio & approbatio.*
3 *Proteſtatio clandeſtina, & ad notitiam partis non deducta nihil operatur.*
4 *Geſta per metum quando præſumantur ratificata.*
5 *Ad annullandam alienationem bonorum Eccleſiæ factam cum Papa, deducuntur tempora eiuſdem Papæ, ad effectum præſcriptionis interrumpendæ, non autem excludendæ præſumptionis.*
6 *Lis mota ante lapſum temporis præſcriptionis, ſi in ea nihil actum fuit, non interrumpit præſcriptionem, ſicut de lite, in qua quis ſuccubuit.*

DECISIO MLXXXV.

QVia in deciſione in hac cauſa vltimo facta [a]. Domini cenſuerunt, contractum, de quo agitur, ſuſtineri non
obſtante defectu prætenſæ ſolemnitatis &
1 mandati, & inter alia deductum fuit, † mandati defectum tolli ex præſumpta ratificatione, data tamen contractus obſeruantia; Ideo dubitaui, An conſtet de obſeruantia in caſu & ad effectum, de quo agitur, & cauſa propoſita recuſantibus Monachis informare, fuit per Dominos vnanimiter concluſum, conſtare de ſufficienti obſeruantia ad effectum præſumptionis ratificationis mandati, Idque ex lapſu tẽporis ab anno 1520. quo fuit facta venditio fel. rec. Leoni X. deinde ſemper vſque in diem præſentem fuit Caſale poſſeſſum per Leonem, Clementem, & demum Stroccios, qui à Clemente cauſam
2 habuerunt; † nam ex tam longa poſſeſſione omnia cenſentur ratificata & approbata, *l. ſi filius. C. de petit. hæred. Socin. conſ. 46. n. 3. verſ. præterea. lib. 3. Goz. ad. conſ. 90. n. 16. Soc. Iun. conſ. 48. nu. 9. & 10. lib. 2. Ruin. conſ. 35.*
3 *num. 23. lib. 1.* † Non obſtant proteſtationes aliàs deductæ, quia fuerunt clandeſtinæ, & nunquam ad notitiam partis deductæ; ideo nullum operantur effectum, *vt aliàs fuit dictum ex reſolutione facta in cauſa Tuſculana Villæ coram R. P. D. meo Orano. Felin. in c. cũ M. Ferrarienſis. nu. 45. vbi Dec. n. 20. de conſtitut. Pariſ. conſ. 5 nu. 195. vol. 4. Aegid. de-*
4 *ciſ. 38. & 545.* † maximè cum fundatæ ſint in prætenſo metu, qui præterquam quòd nõ probatur; interim tamen per mortem Pontificum ceſſauit, & tamen nunquam fuerunt repetitæ vel deductæ ad notitiam poſſeſſorũ, & Monachi paſſi ſunt labi tempus triginta, & amplius annorum à die proteſtationis vltimæ, antequam per viam monitorij cœperint agere coram Auditore Cameræ; Ideo intrat præſumptio ratificationis *vt poſt Innocent. tradit Abb. in c. 1. nu. 13. de his quæ vi vel met. cauſ.* & ſatis etiam erat inuerisimile id, quod in dictis proteſtationibus continebatur, cum facultas redimendi data fuiſſet Alphonſinæ & ſuis hæredibus in primo contractu, contra quem nihil vnquã fuit oppo-
5 ſitum: † Neque ſunt deducenda tempora Leonis & Clemẽtis, quia id poſſet procedere in materia præſcriptionis, non autem præſumptionis, *vt aliàs fuit reſolutum in cauſa Lunen. Sarzanen. corã bo. me. Cotta* [a].
6 *& fuit firmatum in hac cauſa* [b]. † Neque obſtat dicta lis mota de anno 1555. quia iã erat lapſum tempus triginta annorum, vltra quòd in ea nihil actum fuit, ideo non interrumpit præſcriptionem, vt de lite, in qua quis ſuccubuit, *tradit. Felin. in c. illud. col. fin. in 14. concluſ. de præſcript. Balb. de præſcript. 3. part. 6. part. princip. q. 4. nu. 37.*

[a] ſub die Veneris 20. Maij proximè præteritis.

[a] In Lunen. Sarzanen. terrarum. 20. Iunij 1575.

[b] ſub die 21. Maij anni præteriti, nu. 12. & 13.

Valentina Capellæ.
Die Lunæ 27. Iunij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Vt ex probibitione ius acquiratur, requiritur, vt probibitus probibitioni acquieſcat.*

DECISIO MLXXXVI.

QVia reſpectu effectus in præcedenti huius cauſæ poſitione [a] placuit Dominis, vt de eo particulariter ageretur; propoſui dubium, An in die Omnium Sanctorum in Veſperis mortuorum beneficiati poſſint apponere tumulum in ſolo Capellæ maioris reclamantibus Confratribus Pãniparatoribus, & fuit vnanimi conſenſu Dominorum reſolutum, ſtante quòd beneficiati habent fundatam intentionem ſuper conſtructione, vt fuit deciſum, nullam ſubeſſe cauſam, cur beneficiati non poſſint apponere tumulum in ſolo Capellæ maioris in Veſperis mortuorum, quę pro defunctis celebrantur ex Eccleſiæ inſtituto, cum in re ſua quilibet ſit moderator & arbiter; maximè cum hæc celebratio fiat poſt Veſperas Omnium Sanctorum: itaut dictæ Feſtiuitati nullum incommodum afferatur per tumuli appoſitionem. Neque obſtat, quòd tumulus
1 poſſit apponi in alia parte Eccleſiæ, † quia Confratribus nullum ius probibendi competit; ideo neque hanc legem dicere poſſunt beneficiatis, cum nunquam conſtet eos prohibuiſſe, & beneficiatos probibitioni acquieuiſſe, *ad notat. per Bart. in l. 1. nu. 1. C. de ſeruitut. & ibi Bald. n. 8. Caſtr.*

[a] ſub die Lunæ 9. Maij præteriti.

conſ.205.num.5.lib.2.Iaſ.in l.quo minus.nu. 31.de flumin.Aym.de antiquit. temp. part.4. §.materia.nu.81.cum alijs [a]. & quamuis non ſit neceſſe, vt beneficiati doceant de appoſitione tumuli, cum ſimus in facultatiuis; tamen etiam ex abundanti ex teſtibus conſtat in ſummario nu.2. eos in officijs pro defunctis ſolitos eſſe apponere dictum tumulum in loco, de quo eſt controuerſia. Quare concluſum ſine difficultate pro beneficiatis.

[a] Bald. in l. qui luminibus. post glo. ff de ſeruit. vrb præd.

Carthaginen. Portionis.
Die Veneris 1. Iulij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Exequutio citationis in partibus, ſine teſtibus eſt nulla.*
2 *Suſpicio oritur contra habentem proceſſum in manibus, & illum non exhibentem.*

DECISIO MLXXXVII.

Ab iſta deciſione receſſum fuit ſub die Lunæ 14. Nouembris proximi.

QVamuis regulariter præſumptio ſit contra eum, qui curauit, vt proceſſus deferretur ad Conſilium Regium, & de hoc conſtat ſufficienter ex atteſtatione Notarij, tamen Dominis fecit difficultatem, quòd in ſummario, de quo in actis,
1 † apparet euidenter de nullitate citationis; ex quo exequutio caret teſtibus, qui ſi fuiſſent adhibiti, non eſt veriſimile, quòd non fuiſſet illorum mentio facta in ſummario: Præterea difficultatem auxit, quòd Domini
2 intellexerunt † proceſſum originalem hic in Curia penes partem exiſtere. Vnde cum ex illius exhibitione poſſit haberi veritas, & tamen pars non exhibeat, magnam oriri contra eam ſuſpicionem, quòd omnino iſte defectus etiam ex originali detegatur. Quare concluſum non conſtare de legitima exequutione citationis.

Tarraconen. Penſionis.
Die Lunæ 10. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Onus probandi penſionem extinctam eſſe incumbit alleganti.*
2 *Liber Dataria non facit fidem, fallit vt n. 4.*
3 *Scriptura incerta non probat.*
4 *Libro ſcripto per Officialem ad illud deputatum fides adhibetur.*
5 *Teſtes familiares ad probandum id, quod domi geſtum eſt, & per alios probari non poteſt, admittuntur.*
6 *Penſio reſeruata contemplatione Cardinalis arguitur non fuiſſe reſeruata ipſi Cardinali, nec diceretur contemplatione ipſius, ſi in ipſomet reſideret penſionis cõmoditas.*
7 *Nomen genericum, quod in vno tantum verificari poteſt, habetur pro ſpecifico.*
8 *L.duo ſunt Titij. de teſtam. tut. non excludit probationem, per quam rei incerta ad certitudinem redigi poteſt.*
9 *Licet ab vſu patrisfamilias arguere.*

DECISIO MLXXXVIII.

FEl.rec. Gregorius XIII. anno 1582. contulit Archidiaconatum ſancti Fructuoſi in Eccleſia Tarraconen. R. D. Michaeli Caruiſer reſeruata penſione quingentorum ſcutorum ſuper fructibus dicti Archidiaconatus in perſonam D. Antonij Ioannis Girona contemplatione tamen bo. me. Cardinalis Commendoni, & dictus Michael obligauit ſe in forma Cameræ, deditque cedulam bancariam; prout in ſimilibus penſionibus fieri ſolet; fuit hæc penſio viuo Cardinale ſoluta; ſed poſt eius obitum, cum prætenderet Illuſtr. & Reuerendiſſ. Dominus Abbas Caucus dicti Cardinalis ſororis filius, dictæ penſionis vtilitatem & commodum ad ſe ſpectare, eandem exigere tentauit: Ex aduerſo verò Michael prætenderet extinctam eſſe morte Cardinalis, tandem res deducta fuit in iudicium, & cum ſtatus cauſæ in hoc verſaretur, An conſtaret penſionem fuiſſe reſeruatã ad commodũ, & fauorẽ D. Abbatis, & hinc inde multæ deducerentur coniecturæ: Propoſui hunc articulum in Rota; & re diſcuſſa, maior pars Dominorum cenſuit conſtare penſionem reſeruatam fuiſſe ad commodum D. Abbatis: & quoniam verſamur in materia coniecturali, fuit pro parte D. Abbatis excitatum, onus probandi penſionem extinctam morte Cardinalis incumbere Michaeli, & conſequenter docere debere commodum penſionis ad eundem ſpectaſſe, & quamuis plures ex Dominis ſtarent pro parte Abbatis eo potiſſimum fundamento, quia exigebatur penſio nomine Ioannis reſeruatarij viuentis, qui habebat gratiam ſuam claram & obligationem Michaelis in forma Cameræ, cui nihil aliud opponi poterat, quàm extinctionem ex perſona eius, ad quem vtilitate ſpecta-
1 bat; † Ideoque videri onus probandi extinctionem alleganti incumbere *l.qui dicit.cum vulgar. de probat.* tamen quia in contrarium deducebatur eſſe in confeſſo hanc penſionem non fuiſſe reſeruatam ad vtilitatem Ioannis, vt ipſemet fatetur, ſed alterius perſonæ non nominatæ, omiſſa hac diſputatione fuit actum tantummodo de probationibus, & coniecturis, quæ hinc inde deductæ fuerunt. Et quidem pro parte Reuerendiſſ. Domini Abbatis pro præcipuo fundamento intentionis ſuæ allegatus fuit liber Datariæ conſcriptus à quodam Petro-Antonio tunc temporis miniſtro Datarij, in quo in margine è regione huius penſionis ibi adnotatæ reperiuntur hæc verba, Nepoti Cardinalis Commendoni intuitu ipſius Cardinalis: Coadiuuatur hæc probatio ex ſolu-

ſolutionibus poſtea ſequutis; nam prima
dempta, quæ fuit ſacta Cardinali; cæteræ
fuerunt factæ Domino Abbati, nempe ſolu-
tio quingentorum ſcutorum ſub die 26.
Maij 1584. facta à Cæſare Boſſil Dominis
de Vbaldinis per manus Canalcantium ex
ordine D. Abbatis, vt cantat partita extra-
cta ex libris Dominorum de Caualcanti-
bus, & alia ſub die 3. Septembris eiuſdem
anni ducẽtum quinquaginta ſcutorum Cæ-
ſaris Antinori Boſſil data à Ioanne Girona,
vt ſoluerentur D. Abbati, & deinde ex ordi-
ne Abbatis, vt ſolnerentur Philippo Anti-
noro, & Andreæ de Alemanis, Et demum
ex alio ordine Io. Gironæ, vt ſolueretur ter-
minus Martij 1585. Domino Abbati; qui
tamen duo poſtremi termini nõ fuerunt ſo-
luti, quia tunc obierat Cardinalis, & Archi-
diaconus cœpit prætendere extinctam fuiſſe
penſionem; tamen hinc colligitur declara-
tio Io. Gironæ, qui erat conſcius, ad quem
ſpectaret penſio, neque aliàs fuiſſet poſt obi-
tum Cardinalis daturus hunc ordinem.
Ex aduerſo pro parte Archidiaconi deductũ
fuit, ex pluribus conſtare commodum pen-
ſionis ſpectaſſe ad Cardinalem; Primo, quia
Apoſtilla cantat intuitu Cardinalis; Secun-
do, quia ſtatim poſt reſeruationem adue-
niente primo termino ſolutionis penſionis,
ea fuit ſoluta Cardinali, vt apparet ex par-
titis Cæſaris & Philippi Antinori, & An-
dreæ Alemani; Tertio, quia ſolutiones factę
Domino Abbati fuerunt poſtea per eũdem-
met poſitæ ad computum Cardinalis, quæ
res arguit ipſum recepiſſe eas non tam no-
mine proprio quàm Cardinalis. Nec obſta-
2 re adnotationem illam, quæ reperitur † in
libro Datarię, quia liber ille eſt liber pri-
uatus, & qui non facit fidem, vt videtur
aliàs ſenſiſſe *Rota in Pampilonen. penſionis*
coram bon. mem. Bubalo *. & dato etiam,
quòd ei eſſet fides adhibenda, cum non
contineat nomen proprium Abbatis, ſed
tantum ſcriptum ſit Nepoti Cardinalis;
3 † propter incertitudinem non concludit,
l. duo Titij. de teſtam. tut. l. non hoc. C. vnd.
legitim. cum ſimilib. Præterea cum contem-
platione Cardinalis fuerit reſeruata penſio,
vtique requirebatur eius declaratio, quæ
cum non appareat, remanet, vt voluerit
pro ſe illam habere, quod obſeruantiæ ſu-
pra conſideratæ conuenire videtur, *ad Dec.*
conſ. 541. n. 4. Pariſ. conſ. 17. nu. 17. lib. 4. His
tamen non obſtantibus, Domini priorem
opinionem amplexi ſunt pro Domino Ab-
4 bate, ea potiſſimum ratione, † quia exi-
ſtimabant libro Datariæ eſſe fidem adhibẽ-
dam, cum & liber & manus Petri Antonij
fuerint recognita, & cum ſcriptus ſit per
Officialem ad id deputatum, *ad notat. per*
Bart. in l. Argentarius. & in l. quadam. de
edend. & in l. Titia textores. de legat. 1. quod
etiam ſenſit Rota in eadem Pampilonen. corã

* ſub die Veneris 18. Maij 1584.

R. P. D. meo Gipſio anno 1585. & 1586.
& in cauſa Carthaginen. 11. Maij 1592.
coram R. P. D. meo Penia; & cum re-
ſeruationes huiuſmodi fiant ſuppoſita al-
terius perſona, non poteſt aliundè haberi
veritas, quàm ex huiuſmodi libris & quin-
ternis; quo caſu ratione publicæ vtilitatis
5 neceſſe eſt, vt eis fides adhibeatur, † vt di-
citur de teſtibus familiaribus admittendis
ad probandum id, quod domi geſtum eſt,
quodque per alios probari non poteſt, *Bart.*
in l. ſcimus. §. licentia. C. de iure delib. &
in l. conſenſu. §. 1. C. de diuort. plura con-
gerit Paris de Syndicatu. §. teſtis. & Lam-
bertin. de iurepatron. artic. 12. q. 10. num. 7.
2. part. lib. 2. aliàs ſemper in incerto eſſet, ad
quem ſpectaret penſionis commoditas in
graue præiudicium eorum, qui eam ſoluere
6 tenentur; † Ex adnotatione verò illa, in
qua habentur illa verba contemplatione
Cardinalis, arguitur non fuiſſe reſeruatam
ipſi Cardinali, non enim diceretur contem-
platione ipſius, ſi in ipſomet reſideret pen-
ſionis commoditas, *Bart. in l. ſi mandatum.*
C. de negot. geſt. & in l. ſi pupilli. §. item quæ-
ritur. ff. eod. Bald. in l. cum aliquis. in 2. no-
7 *tab. C. de iur. deliber.* Neque obſtat, † quòd
non fuerit expreſſum nomen proprium ne-
potis, quia cum per teſtes probatum fuerit
de illo tempore nullum alium extitiſſe in
rerum natura nepotem Cardinalis præter
Abbatem, hæc demonſtratio de neceſſitate
ei applicari debet, neque locum habere
8 poteſt *d. l. duo ſunt Titij.* † cum hic exclu-
datur pluralitas, & aliorum exiſtentia, ſed
neque etiam in illa lege excluditur proba-
tio, per quam res per ſe incerta ad certitu-
dinem redigi poteſt, quod optimè conuenit
huic negotio, hunc enim nepotem ab auun-
culo educatum, & vti filium ab eo tractatũ
ſemper fuiſſe eſt notiſſimum, & procuraſſe
eidem Abbatiam, & reliqua omnia bene-
ficia per eum poſſeſſa, quæ maluit in eius
perſonam collocare, quàm pro ſe retinere.
Neque obſtat, quòd Cardinalis primum
terminum receperit, quia cum ipſe omnia
bona nepotis adminiſtraret; hanc etiam
penſionem exegit; & ideo eos quoque ter-
minos, quos Abbas exegit nomine proprio,
curauit idem Abbas poni ad computum
Cardinalis, cum nulla haberet computa,
neque rationes diſtinctas & ſeparatas à ra-
tionibus Cardinalis, qui omnia adminiſtra-
bat; & ita tolluntur, quæ in contrarium
ſuper hac re conſiderata fuerunt. Neque
etiam obſtat, quòd Cardinalis cuius con-
templatione fuerat reſeruata penſio non
declarauerit, ad quem ſpectaret, quia im-
mo ex libri adnotatione apparet de cõtra-
rio, cum ibi exprimatur perſona nepotis,
quod ſine ipſius declaratione ac voluntate
9 fieri non poterat; † ſanè ex vſu patrisfa-
milias arguere poſſumus, Cardinalem vo-

luiſſe eadem ratione penſionem collocare in
perſonam nepotis, qua etiam cætera bene-
ficia maximi valoris collocauit; Non ob-
ſtat, quòd ſoleat expediri mandatum in rem
ſuam ad fauorem illius, cui penſio inſeruit,
quia hoc ſæpiſſimè omitti ſolet; neque
hoc caſu applicari poteſt, cum non oſtenda-
tur fuiſſe tale mandatum expeditum ad fa-
uorem Cardinalis. Vltimo non obſtat *deci-
ſio Pampilonenſis coram bon. mem. Bubalo*,
quia dato, quòd eſſet vera; tamen admittit
probationem libri concurrentibus admini-
culis. quæ hic adeſſe Domini cenſuerunt.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Veneris 14. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Actus facultatiui non conſtituunt aliquem in poſſeſſione.*
2 *Actus ſequentes, præcedēti cauſa tribuũtur.*
3 *Qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato, in poſſeſſione manuteneri debet.*

DECISIO MLXXXIX.

FVit per Dominos vnanimiter concluſum
Candianum & ſocium eſſe manutenen-
dos in quaſi poſſeſſione diſtributionum, quæ
percipiuntur ex prædio de Beſate; nā quòd
ipſi ſint Mezzaconici, & ab alijs pro talibus
admiſſi & agniti in omnibus actibus, & in
participatione diſtributionum, admittitur
citra controuerſiam, & etiam in dubio præ-
ſupponitur. Quòd autem participauerint
de iſtis diſtributionibus ex redditibus præ-
dij de Beſate, probatur ex computis ſaltem
pro duabus vicibus, & adeſt etiam compar-
timentum: Tertio ſuper quo ambigitur, an
fuerit effectuatum nec ne, parum refert, cum
ex prioribus illis ſolutionibus fuerit quæſi-
ta illis poſſeſſio. Nec obſtat, quod in con-
trarium deducitur, iſtas ſolutiones & par-
ticipationes non fuiſſe factas ex alia cauſa
quàm ex facultate libera bo. me. Cardinalis
1 Borromæi; & ideo † tanquam actum facul-
tatiuum non conſtituiſſe in quaſi poſſeſſione
exigendi, *iuxta notat. per Doctores in l. ſi cer-
tis annis. C. de pact. cum ſimilib.* quia cum
ex Breui facultatis diſmembrandi, & appli-
candi conceſſo Cardinali per fel. rec. Grego-
rium XIII. apparet de origine & cauſa iſta-
2 rum diſmembrationum; † vtique actus ſe-
quentes ſunt tribuendi præcedenti cauſæ, *vt
poſt Bar. declarat Menoch. de arbitr. caſ.* 161.
nu. 19. & licèt Cardinalis magnam partem
conuerterit in vſum fabricæ, hoc fecit ex
ampla & latiſſima facultate ei tributa, non
autem animo innouandi id, quod principa-
liter à Papa ſibi cōceſſum fuerat; nam quod
dicitur, non conſtare de applicatione, nō po-
teſt defendi, cum in contrarium adſint con-
feſſiones moderni Archiepiſcopi in Breui per
eum obtento, & Capituli in trāſactione ini-
ta cum iſtis officialibus, & patet ex diſtribu-
tionibus factis, neque ſubeſt cauſa, cur ma-
gis hodie debeant alij officiales de iſtis diſ-
membrationibus participare, quàm iſti, cum
cauſa fuerit generalis & æquè omnibus ap-
plicabilis: An verò modernus Archiepiſco-
pus potuerit ſtatuere, prout fecit, reſpicit
3 petitorium, † ſed interim iſti ſunt manu-
tenēdi; cum nunquam habuerint ſe pro ſpo-
liatis, & cauſam poſſeſſorij proſequuti fue-
rint, nec tali decreto danda eſt exequutio,
niſi eo iuſtificato, quod ex hactenus deductis
factum non eſt. Nec obſtat, quòd de quan-
titate diſtributionū non conſtat, quia ſatis
eſt, quòd iſtis detur manutentio ad inſtar cæ-
terorum Officialium etiam reſpectu loci in
choro. Et ita concluſum nemine contradi-
cente.

Virdunen. Epiſcopatus.
Die Veneris 21. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio c. vt prateritæ. de election. & c. cupientes. §. ad hac. eod. tit. in 6. quando procedant, & quando non, & n. 3. & 4.*
2 *Vbi præſuppoſitum non verificatur, non eſt locus diſpoſito.*
5 *Ex iure ſingulari non eſt arguendum ad alios caſus.*
6 *Litigans aduerſario non tenetur miniſtrare expenſas niſi in certis caſibus à iure expreſſis.*

DECISIO MXC.

DOmini vnanimiter cenſuerunt expen-
ſas huius litis non eſſe ſubminiſtran-
das Domino Ioanni, neque pro tempore
1 præterito, neque in futurum, † cum enim
ipſe nitatur diſpoſitione *c. vt prateritæ. de
election.* pro expenſis hactenus factis, & pro
faciendis diſpoſitione *c. cupientes. §. ad hac.
eod. tit. in 6.* dixerunt neutrum caſui noſtro
applicari; nam quantum *ad c. vt prateritæ.*
illud habet locum, quādo geritur negotium
electionis ſeu confirmationis vacante ſede,
vt apertè habetur in textu, hic verò agitur
negotiū particulare Capituli prætendentis
ad ſe ſpectare Ius eligendi, & D. Ioannis
Electi; nam ſuper hac prætenſione cauſa
reperitur commiſſa, & iam per Sedem Apo-
ſtolicam reperitur prouiſum de Epiſcopatu
2 cum poſſeſſione ſubſequuta; † Ideo non eſt
locus diſpoſito, vbi præſuppoſitum non ve-
rificatur, *gloſ. in l. mancipia. C. de ſeru. fu-
gitiu. Roman. ſing. 495. & ita hunc textum
declarant Innoc. Abb. & alij, & bene Archi-
diac. in c. fin. diſtin. 63. qui dicit. d. c. loqui
in expenſis factis à Capitulo non ab Electo, &
pro proſequutione electionis tantum, & ip-
ſum ſequuntur ibi Gemin. & Prapoſ.* Ac-
cedat,

3 cedat, quòd † Capitulum hoc caſu decla-
rauit ſe nolle proſequi hanc cauſam iuris
eligendi; ideo negocium eſt principaliter
Electi: quo caſu non procedunt iura alle-
gata, *Io. Monach. in d. c. cupientes. §. ad hæc.
nu. 85. & 86. Gemin. nu. 4. in fin. de election.*
4 † Quantum *ad d. c. cupientes. §. ad hæc.* idem
fuit reſponſum, & in ſimili videmus, quòd
quando eſt facta electio plurium in diſcor-
dia, tunc electorum expenſis negocium eſt
proſequendum, *vt in d. c. cupientes. §. ſi ve-
rò. & ibi notant omnes, Ang. in conſ. 245.
cum aliis per Mandagott. de election. c. 58.*
5 Quare † ex his iuribus, quæ continent ius
ſingulare, nō eſt arguendum ad alios caſus,
*l. ius ſingulare. l. quod contra rationem. de
legib. l. 4. §. toties. de damn. infect. Bald.
conſ. 228. verſ. primo tamen. lib. 3.* maximè
quia ex tali pręſtatione expenſarum lædere-
tur prouiſus, qui eſt in poſſeſſione, &
6 † qui regulariter non tenetur aduerſario
ſubminiſtrare expenſas, niſi in certis caſi-
bus à iure expreſſis, *l. Imperatores. & ibi
Bald. de tutel. & ration. diſtrah. Couar.
pract. quæſt. c. 6. nu. 5. & 6. l. ſi inſtituta. §. de
inofficioſo. de inoffi. teſtam. Creſcent. deciſ. 232.*
neque à D. Ioanne ex capite paupertatis
petuntur expenſæ, neque ex capite boni iu-
ris; cum contra eum iam fuerit lata ſen-
tentia in Rota, ex qua inſurgit præſum-
ptio non boni iuris. Et ex his concluſum
expenſas non eſſe per prouiſum Domino
Ioanni præſtandas.

Placentina Cantoriæ.
Die Lunæ 24. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ex ſola oppoſitione ſeu requiſitione an ius aliquod conſiderabile quæſitum ſit ſtante ſtatuto.*

2 *Per ſimplicem acceptationem gratiæ non dicitur ius acquiſitum in beneficio; niſi ex parte collatoris ad aliquos actus deuentum fuerit ſeruato iuris ordine, vel ſecundum formam à ſtatuto, vel lege traditam; aliàs ſecus.*

3 *Collatio præbendarum in Cathedrali eſt communis Epiſcopo & Capitulo.*

4 *Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo, eſt ſex menſium.*

5 *Actus geſtus à nonnullis Capitularibus maiori parte contradicente eſt nullus.*

6 *Vbi certo generi perſonarum debetur beneficium, Epiſcopus non poteſt alteri prouidere; ſecus in Papa, qui eſt Dominus abſolutus omnium beneficiorum.*

7 *Facta nominatione & requiſitione an collatio ſit habenda pro facta, & Papa dicatur præuentus in cōferendo, & quādo.*

8 *Deciſ. Put. 235. lib. 2. qualiter procedat.*

DECISIO MXCI.

CVm in gratia Didaci eſſet appoſita
clauſula, dummodo tempore datæ
præſentium non ſit alteri ius quæſitum, fuit
per Matthæum oppoſitum tempore dictæ
gratiæ iam fuiſſe ſibi ius quęſitum ratione
oppoſitionis ſeu requiſitionis ſuæ: ſuper
quo articulo Domini proponente R. P. D.
1 meo Arigonio reſoluerunt † non fuiſſe ex
ſola oppoſitione ſeu requiſitione ius ali-
quod conſiderabile quæſitum Matthęo etiā
ſtante ſtatuto Eccleſiæ Placētinæ, *Caſſador.
deciſ. 18. n. 3. de Præbend. cum aliis allegatis
in deciſione* *. Verum quia vltra oppoſitio-
nem allegatum fuit pro Matthæo fuiſſe ad
plures alios actus proceſſum; Dubitaui, An
ſimul cum oppoſitione cōcurrant alij actus,
& tales, ex quibus fuerit ius quæſitum
Matthęo; Et fuit omnium Dominorum cō-
ſentienti opinione deciſum, non adeſſe
tales actus, ex quibus fuerit ius quæſitum
Matthæo: Cum enim maior eorum pars
proueniat ab ipſo ſolo Matthęo, res dici-
tur remanere in ſimplicibus terminis acce-
2 ceptationis, † per quam non dicitur quæ-
ſitum ius, *vt per Rot. 17. licèt de more. de
præbend. in nou. latè Caſſad. d. deciſ. 18. de
præbend. Felin. poſt Card. & alios, quos al-
legat in c. cauſam quæ. num. 26. de reſcript.
Sarnen. de iure quæſ. non toll. q. 1. num. 5.*
Ideo vt dicatur ad hunc effectum ius quęſi-
ſitum, neceſſe eſt, vt ex parte collatoris
deueniatur ad aliquos actus, *prout in deciſ.
Pute. 253. lib. 3.* Neque hæc deciſio ſuffra-
gatur Matthæo prætendenti ex parte colla-
torum fuiſſe deuentum ad plures actus, &
ad collationem; nam Puteus loquitur, quā-
do illi actus geſti fuerunt ſeruato iuris ordi-
ne, & ſecundum formam à ſtatuto traditam,
at in caſu, de quo agitur, omnia fuerunt nul-
liter geſta: & non ſeruata iuris nec ſtatuti
forma; ideo nihil operatur, *c. non præſtat.
de reg. iur. in 6. Rebuf. ſuper reg. de infirm.
gloſ. 13. in prin.* Nullitas verò in eo cōſiſtit,
3 quia † cum poteſtas conferendi eſſet penes
Epiſcopum & Capitulum, tam ſecundum
ſtatutum, quàm de iure communi, *Caſſador.
deciſ. 22. de præbend.* neque ab eis eſſet ab-
dicata hæc poteſtas, cum Epiſcopus nunquā
abſolutè negauerit ſe velle conuocare Capi-
tulum, vel conferre dignitatem, immo id
tantum iuſta cauſa diſtulerit; vt audiret
Petrum reſeruatarium fructuum in iuribus
4 ſuis, & † tempus conferendi, quod eſt ſex
menſium, non laberetur, itaut periculum
eſſet, ne poteſtas expiraret, & ita nulla
adeſſet Epiſcopi & Capituli mora aut negli-
gentia, vtique non poterant Archidiaco-
nus de Medellin, & alij duo Canonici face-
re collationem Matthæo, non enim talis
facultas ad eos erat deuoluta. Quod eo
magis eſt dicendum, cum in eodem Capi-

* facta ſub die 31. Ian. proximè præteriti coram Illuſtr. Card. Arigonio, & vbi iſta, Sarn. in reg. de iur. quæſ. nō toll. q. 2. n. 20. Mohedan. deciſ. 92. & 93. & in hoc ſtatuto Placentino tradit Puteus deciſ. 265. lib. 2. in manuſcript. Ant. Aug in tit. de præb. in §. de oppoſitione. nu. 1. & 2.

tulo, quod fuerat ab Archidiacono de Tru-
xillo congregatum ad conſultandum, an eſ-
ſet parendum inhibitioni Epiſcopi, qui in-
hibuerat, ne Capitulum congregaretur ad
effectum prouidendi de beneficijs vacanti-
bus per obitum Franciſci, inter quæ erat
hæc dignitas, de qua agitur, & tunc maior
pars obtinuit eſſe parendum mãdato Epi-
5 ſcopi, vti iuſto: † & nihilominus Archidia-
conus & alij duo Canonici deuenerunt ad
illum actum cæteris contradicentibus, nul-
liter & de facto, *ad notat. per Abb. in c. cũ
nobis. nu. 9. de election. & ibi Imol. num. 11.
Butr. nu. 32.* Non obſtat, quod dicitur cõ-
ſtare & cõſtitiſſe de habilitatibus Matthæi,
quia non fuit ad hoc legitimè proceſſum
6 ſeruata forma ſtatuti; & † licèt non poſſit
Epiſcopus, vbi certo generi perſonarũ de-
betur beneficiũ, illis præiudicare alij pro-
uidendo; tamen ſecus eſt in Papa, qui eſt
dominus abſolutus omnium beneficiorum,
Creſcent. deciſ. 7. de iurepatr. Non obſtat,
7 quòd † facta nominatione & requiſitione,
collatio ſit habenda pro facta, ex quo non
ſtat per eum, cui fieri debet, *l. iure ciuili.
de condit. & demonſtr.* & hoc ſufficiat, vt
Papa dicatur præuentus in conferendo;
*iuxta ea quæ tradit Rebuf. de pacif. poſſ. nu.
312.* quia præterquam quòd loquitur in
terminis cõcordatorum ſuper quibus adeſt
particularis prouiſio circa hanc requiſitio-
nem; id procedit, vbi collator ſine aliqua
iuſta cauſa denegat facere collationẽ, quod
non adeſt in caſu iſto, in quo nunquam de-
negata fuit collatio, ſed tantum dilata ex
cauſa, vt per illum actũ nemini fieret præ-
8 iudiciũ. † Vltimo non obſtat *deciſio Pute.
235. lib. 2.* quia loquitur in alijs terminis,
nempe ad effectũ vt de ſtatuto debeat fieri
mentio in impetratione, & hæc differentia
bene colligitur, in fine deciſionis, vbi re-
ſpondet *deciſioni 18. Caſſador.* Et ita fuit
concluſum pro non iure Matthæi.

Calaguritana Alimentorum.
Die Lunæ 7. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ ſoluuntur ad hoc, vt qui altari ſer-
uit, de altari viuat.*
2 *Oblationes in congruam non computantur
propter incertitudinem.*
3 *Laicus eſt incapax oblationum Eccleſiæ.*
4 *Alimentorum appellatione comprehendun-
tur omnia ad victum neceſſaria.*

DECISIO MXCII.

FVit concluſum, D. Comitem non obſtã-
te dimiſſione oblationũ, teneri ad præ-
ſtandum alimenta beneficiatis, cum perci-
1 piat decimas; † quæ ideo ſoluuntur à Lai-
cis, vt qui altari ſeruiunt, de altari viuant;
*c. reuertimini. 6. q. 1. c. cum ſecundum. de
prebend. Rebuff. de congr. n. 48. & latè Co-
uar. variar. lib. 1. c. 17. num. 6. quod & aliàs
dictum fuit in hac eadem cauſa* *, quod eo
magis procedit hoc caſu cum à principio
fuerint beneficiatis aſſignata alimenta pro
dote, vt fatetur Comes in ſuis articulis, &
probant teſtes deſuper examinati. Non ob-
ſtat, quòd Comes tunc etiam perciperet
oblationes, quas nũc dimiſit; quia nõ ideo
tollitur obligatio alimentorum, proueniẽs
ex perceptione decimarum, cum enim de-
ciſum fuerit oblationes pertinere ad bene-
ficiatos, & illas indebitè à Comite occupa-
tas fuiſſe, non poteſt ex earum relaxatione
tolli obligatio, quæ ratione decimarũ ori-
2 tur, † præſertim cum oblationes de ſui na-
tura propter incertitudinem in congruam
computari non ſoleant, *vt poſt Rot. & Ol-
drad. tradit Rebuff. de congr. nu. 85. & 86.
& dictum fuit in c. na Legionen. Congrua-
rũ. coram bo. me. Gũtnecio 15. Aprilis 1575.*
Non obſtat, quòd teſtes Comitis dicant,
quòd loco panis duri oblationum Comes
mandauit dari eis panẽ recentem, quia lo-
quuntur de tempore, quo oblationes cœpe-
runt vſurpari à Comite, qui deinde panem
dictarum oblationum dabat beneficiatis.
Non obſtat, quòd beneficiati, qui habẽt do-
tem, non poſſunt quicquam vltra eam præ-
tendere, quia cum dos, vt dictum eſt con-
ſtituta fuerit in alimentis, vt articulatum
& probatum fuit per Comitem, ex petitione
panis nihil petunt, quod excedat eorum do-
tem: oblationes enim non fuerunt reſerua-
tæ patronis, *vt fuit reſolutum corã R. P. D.
3 meo Pamphilio* a. & † patronus laicus ca-
rum eſt incapax, *vt per Hoſtien. in ſum. de
paroch. nu. 3. Maluetian tractat. oblation.
in 3. & 4. dubio*, & ex diſpoſitione iuris
debentur beneficiatis vltra alimenta. Ne-
que obſtat, quòd quilibet ex beneficiatis
percipiat certam decimam Caſalis, quia
4 † cum alimentorum appellatione compre-
hendantur omnia ad victum neceſſaria,
*vt per Bart. in tract. de aliment. in princip.
Rebuff. in l. verbum victus. de verb. ſignific.*
hæc decima inſeruire debet ſaltem pro ve-
ſtitu, & alijs eorum neceſſitatibus; niſi con-
ſtaret beneficiatos tot habere redditus, &
tam pingues, vt ſatis ſuperq; habeant pro
alimentis neceſſarijs, itaut à Comite nihil
vltra ſit exigendum, quod tamen nõ ſit ve-
riſimile; cum à principio, dum Comites
perciperent oblationes, ſponte ſuſceperint
onus præſtandi panem beneficiatis. Et
ita concluſum

* ſub die Veneris 15. Maij 1590 & Lunæ 25 Iun. 1591. coram Cumitulo.

a ſub die Veneris 21. Oct. 1588.

Romana Pecuniaria, ſeu Societatis.
Die Lunæ 14. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ex identitate cauſæ probatur identitas pe-
cuniæ.*

Idem

Idem eſt ex actuum vicinitate, vt nu. 2.

Idem ſi quantitas & ſumma conueniant, vt num. 3.

Idem eſt ſi concurrat veriſimilitudo, vt num. 4.

5. *Pluralitas ſummarum non præſumitur.*

6 *Identitas perſonarũ & cauſæ faciunt præſumi eandem quantitatem, licèt de ea ſint diuerſæ ſcripturæ.*

7. *Solutio debiti præſumitur facta de iiſdem pecunijs, de quibus actum fuerat.*

8. *Ex reſtitutione apochæ præſumitur ſolutio facta in extinctionem debiti contenti in apocha.*

DECISIO MXCIII.

FActum eſt tale, quòd ſub die 3. Nouembris 1590. R. D. Abbas Lippomanus, & D. Pompeus Canſacus acceperunt ad ſocietatem officij à R. P. D. Barberino ſcuta 1550. auri ad Iulios duodecim pro ſcuto, & D. Iacobus Spinola, qui tunc erat familiaris Excellentiſſ. Marci Antonij Columnæ recognouit bonam fidem, & fuit perfecta dicta ſocietas per totum diem 7. eiuſdem menſis, Deinde die 15. ſequenti fuit ſoluta Illuſtriſſ. Dominis de Sfortia ſumma ſcutorum 1200. debita ipſis per dictum Excellentiſſ. D. M. Antonium per manus Alexandri Doni de mandato ipſius Spinolę, & die 16. ſequenti fuit ipſi conſignata cedula ſubſcripta, de qua agitur, manu Domini M. Antonij, quæ tamen fuerat confecta ſub die 14. eiuſdem menſis, in qua confitetur, ſe eſſe verum & legitimum debitorem Domini Iacobi Spinolæ in ſumma 1885. ſcutorum monetæ pro tot ab eo accomodatis, gratis & amore pro ſatisfaciendo Illuſtriſſ. Cardinali Sfortiæ, & D. Mario eius patruo, & alijs ſuis ſeruitijs, quã promittit, &c. Et quia ex pluribus partitis ſolutis d. D. Iacobo apparet fuiſſe ſatisfactum de ſumma contenta in dicta cedula, quæ etiam per eum fuit reſtituta Excellentiſſ. D. Marco Antonio, & ſocietas illa contracta cum Domino Barberino nunquam fuerit extincta, & contra Iacobũ fuerit coram Auditore Cameræ agitatum pro extinctione, qui prætendens dictam ſocietatem fuiſſe factam ad commodum, & pro neceſſitatibus D. Marci Antonij, allegauit illum teneri ad eius extinctionem, cũ ex illa fuerint ſatisfacti Domini de Sfortia; & ex aduerſo fuerit replicatum, eſſe illas eaſdem pecunias, ad quarum ſolutionem ſe per apocham obligauerat, quas cum ſemel ſoluerit, non teneri amplius ad aliquam extinctionem ſocietatis. In contrarium verò affirmatum fuerit per Iacobum illas pecunias contentas in cedula eſſe diuerſas ab illis, quæ fuerunt ſolutæ Dominis Sfortijs; Fuit dubitatũ, An pecuniæ ſolutæ Illuſtriſſ. Dominis de Sfortia ſint comprehenſæ in apocha mutui ad effectum, de quo agitur.

Et cauſa per me propoſita fuit per Dominos concluſum pro affirmatiua, eas comprehendi in dicta apocha ex pluribus: Primo, quia in dicta apocha diſertè exprimitur cauſa accepti mutui, nempe pro ſatisfaciẽ-
1 do Dominis de Sfortia: † Vnde ex identitate cauſæ dicendum eſt fuiſſe eaſdem pecunias ſolutas Sfortijs per Iacobum, *Socin. conſ. 129. num. 5. & 10. lib. 4. Alex. conſ. 84. nu. 2. lib. 7. Aym. conſ. 198. n. 2.* Secundo cõ-
2 probatur † ex actuum vicinitate, quia die 15. fuit facta ſolutio, & die ſequenti fuit conſignata apocha, quæ prius die 14. fuerat conſcripta; & ſic omnia fuerunt inuicẽ correſpectiua, *Dec. in l. petens. num. 3. de pact. Alex. conſ. 53. in fin. lib. 2. Aym. cõſ. 153. nu. 8. & conſ. 202. nu. 41.* * Tertio facit,
3 quod † quantitas ſummarum optimè conuenit, quia ſumma 1550. ſcutorum auri in auro redacta ad ſcuta monetæ cum expenſis proxenetarum, & notarij conſtituunt ſummam ſcutorum 1885. monetæ, vt in facto deducitur. Quarto, quia idemmet Iacobus in Chirographo ſcripto ad Lippomanum cõfitetur pecunias contentas in apocha eſſe pecunias ſocietatis, vnà cum expenſis rogitus notarij, quæ confeſſio eſt ſatis clara, *ad c. per tuas. de prob. Aegid. deciſ. 684.* [a]
4 Quinto † concurrit veriſimilitudo; nam ſatis eſt conſonum veritati, quòd cum Iacobus cæperit iſtas pecunias ad ſocietatem pro vſu D. M. Antonij, voluerit quoque ſibi eſſe cautum, ne remaneret in damno occaſione bonæ fidei per eum factæ, cum in illa ſocietate non fuerit nominatus, neque obligatus D. M. Antonius; & non agebatur de modica ſumma, ſed valde magna inſpectis
5 facultatibus ipſius Spinolæ. Vltimo † pluralitas ſummarum non præſumitur, *Iaſ. conſ. 70. nu. 2. & conſ. 71. nu. 1. lib. 1. Aym. conſ. 158. num. 13. & conſ. 202. num. 42.* [b]
6 maximè † cum concurrat identitas perſonarũ & cauſæ, ex qua fieri debebat ſolutio, quæ facit, vt præſumatur eadem quantitas, licèt de ea oſtendantur diuerſæ ſcripturæ, *Socin. d. conſ. 129. nu. 5. & 10. lib. 4. cum cæ-*
7 *teris ſupra allegatis*, † & præſumitur facta ſolutio de iiſdem pecuniis, de quibus actum fuerat, *l. qui in aliena. de acquir. hered. l. quadam mulier. de rei vẽdic. Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſumpt. 24. Bald. in Auth. hoc ius porrectum. n. 8. C. de ſacroſan. Eccl. Rip. in l. ſi ventri. §. eorum ratio. num. 11. de priuileg. credit. Menoch. de arbitrar. caſ. 432. num. 38. & de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 55. numer. 9. deciſ. Ianuen. 91. num. 4.* Atque ex his facilè tolluntur deducta per Iacobum; nam quod ipſe ponderat, in apocha fuiſſe ei datam licentiam capiendi pecunias ad ſocietatem, & quouis alio modo, fuit dictum in clauſula generali, quæ appoſita fuerat pro maiori cautela ſua, ſi ſibi de mutuo non fuiſſet ſatisfactũ, & for-

* Addo Alex. conſ. 23. lib. 2. Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſũ. 24. ſub n. 2. & 6. Menoch. de arbit. caſ. 213. nu. 4. & in tract. de præſumpt. lib. 3. præſump. 49. n. 4. Iaſ. cõſ. 70. num. 2. & conſ. 71. n. 2. vol. 2.

[a] cui addo Anch. conſ. 291. n. 3. Soc. cõſ. 228. col. 3. verſ. adhoc reſpondeo. lib. 2. Alba. caſ. 83. n. 25.

[b] Addo Bal. conſ. 144. lib. 2. Aym conſ. 198. nu. 2. & 243. n. 8. cum aliis per Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſump. 25. nu. 8.

& fortaſſe voluit contrahere hoc pacto Iacobus, non aſſignando commodum vel incommodum ſocietatis ipſi Domino M. Antonio, quia fortè ſperabat fieri poſſe, vt ipſe lucraretur ſocietatem ſine aliquo ſuo diſpendio, cum interim fructus ſoluerētur per D.M.Antonium, qui dederat Banco in pignus quaſdam gemmas pro ſolutione fructuum, quæ ſolutio per eum fiebat ea contemplatione, quia pecuniæ pro eius ſer-
8 uitiis erogatæ fuerant, † & eſt magnum argumentum veritatis, quòd poſt ſolutionem pecuniarum contentarum in apocha, fuit reſtituta apocha & ſimul etiam gēmæ, & tamen ſocietas non fuerat extincta, quod ſignum eſt remanſiſſe ad commodum & incommodum Iacobi. Neque obſtat confeſſio Domini Comeſtabilis, quia cum ſocietas fuiſſet cæpta pro eius ſeruitio; bene dixit, quòd eius onus ad ipſum ſpectabat, prout verè ſpectabat, antequam eſſet ſatisfactum Iacobo, quod oſtendunt verba illa dicta ad aurem Lippomano. Poſtremo bene facit pro hac opinione, quam omnes Domini amplexi ſunt, *text. in l. ſi ita fuero. de nouation. & doctr. Bart. in l. tritieum. de verb. obligat.* Et ita concluſum pecunias ſolutas Sfortiis contineri in apocha, de qua agitur.

Carthaginen. Portionis.
Die Lunę 14. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Factum præſumitur ad inſtantiam partis, cuius intereſt.*
2 *In odium eorum, qui habent recurſum ad forum ſeculare, ſit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis; itaut copia etiam ſimplici proceſſus ſoleat fides adhiberi.*
3 *Impediens citari habetur pro citato.*
4 *Notitia citationis purgat eius defectum.*

DECISIO MXCIIII.

* ſub die Veneris 1. Iulij proximè præteriti.

DOmini receſſerūt à reſolutione facta * & cenſuerunt ſatis conſtare de citatione validè exequuta; Primo, quia ex ſcripturis productis, quæ habentur in ſummario nu. 1. conſtat de ablatione proceſſus tā originalis quàm compulſati, & eius tran-
1 ſportatione ad Conſilium Regium, † quæ præſumitur facta ad inſtantiam partis intereſſe habentis, *ad notat. per Bart. in l. fin.*
2 *de quæſtion.* quare † in odium eorum, qui ſimili recurſu vtuntur, fit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis, itaut etiā copiæ ſimplici ſoleat fides adhiberi, *Bald. in l. publicati. q. 8. in fin. de teſtam. Iaſ. in auth. ſi quis in aliquo. in 7. fallen. C. de edēd. Socin. conſ. 36. col. 2. verſ.* nō obſtat. *& extat Peregrinus deciſio 159. lib. 2.* & facit, quòd
3 † impediens, quo minus citetur auxilio Cōſilii Regii vel aliàs, habetur pro citato, *c. quoniam frequenter. §. porrò. vbi gloſ. in verb. impedit. vt lit. non conteſt. Card. in Clem. cauſam. q. 13. de election. cum alijs per Tiraq. de retract. lign. §. 1. gloſ. 10. nu. 102. & §. 2. gloſ. 1. nu. 9.* Non obſtat, quòd in ſummario proceſſus, quod exhibitum fuit, vbi adeſt exequutio citationis, non reperiātur adhibiti teſtes, vt requiritur, *c. quoniam contra. de probation. Speculat. in tit. de citation. §. ſequitur. nu. 9. Pute. deciſ. 5. lib. 3.* quia ex exhibitione proceſſus vltimo facta apparet, quòd qui confecit ſummarium, ſolitus fuit omittere teſtes, qui nihilominus in dicto proceſſu in pluribus actibus interfuiſſe leguntur. Non obſtat; quòd neque in dicto proceſſu reperitur iſta citatio, quia ex atteſtatione notarii conſtat per eū non fuiſſe appoſitam, quia inſtrumentum citationis à Rota emanatę, in cuius dorſo ſolet exequutio deſcribi, erat vitiatum, & ſublatum ſigillum; ideo ex eo non poteſt probari iſte defectus teſtium. Accedit, quòd
4 ex deductis in facto, † apparet Andream habuiſſe notitiam citationis, quæ facit, vt ſuſtineatur proceſſus, *ad Roman. conſ. 410. nu. 2. Felin. in c. cum contingat. nu. 8. de reſcript.* & ſaltē prębet occaſionem, vt iudex potuerit iure arbitrari, credendum eſſe relationi etiam ſine teſtibus, *vt poſt Franc. & alios tradit Tiraq. de retract. lign. §. 8. gloſ. 11. nu. 10. & ſeq.* Et ita concluſum.

Volaterrana Capellę.
Die Mercurij 16. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta lite & appellatione pendente eſt improba.*
2 *Beneficij exiſtentia, & quòd ſit Eccleſiaſticum & collatiuum, probari debet, aliàs non datur vacatio.*
3 *In conſideranda qualitate beneficij vltimus ſtatus attenditur.*
4 *Ex quibus arguatur Capellam eſſe ſimplex Oratorium, non autem beneficium.*
5 *Campana non facit, quòd Capella deſinat eſſe ſimplex Oratorium; prout nec etiam celebratio miſſarum, & num. 6.*

DECISIO MXCV.

FVit reſolutum ſententias in partibus latas tāquam iniuſtas eſſe reuocandas; nam Marius tenetur gratiam ſuam iuſtificare, *iuxta notat. per Io. Andr. in c. 1. de lit. conteſt.* neque excuſatur vti poſſeſſor, quia cum pro parte Confraternitatis fuerit appellatum à prouiſione ei facta, & cauſa ad-
1 huc pendeat in gradu appellationis, † iſta poſſeſſio tanquam capta lite, & appellatione pendente, eſt improba, & nullum ſortitur iuris effectum, *l. improba. C. de acquir.*
2 *poſſ.* † debet ergo ante omnia probare exiſtentiam beneficii impetrati, & quòd ſit

Eccleſia-

Eccleſiaſticum & collatiuum, aliàs non datur vacatio, *Abb. in conſ. 47. nu. 1. lib. 2. Calderin. conſ. 4. de relig. dom. Felin. in c. in noſtra. nu. 9. de reſcript. & tenuit Rota in cauſa Iſpalen. beneficij. 16. Iunij 1586. corã Reuerendiſſ. Oriolen.* At in caſu iſto nulla aſſertur collatio facta per Epiſcopum vel ſedem Apoſtolicã huius Capellaniæ; quinimmo pro parte Confraternitatis docetur
3 † de vltimo ſtatu, & eo quidem antiquiſſimo, qui *iuxta conſilium Dec. 126. num. 1.* in conſiderãda qualitate beneficij ſolet at-
4 tendi; † ex quo arguitur iſtam Capellam tanquam ſimplex Oratorium fuiſſe per longiſſimum temporis ſpatium rectam & gubernatam per Confratres laicos, qui ad eorum nutum, & ſub certi ſalarii conſtitutione ſemper deputarunt Capellanos, abſq. aliqua Epiſcopi auctoritate vel alterius Prælati Eccleſiaſtici, vt paret ex pluribus partitis extractis ex libris Confraternitatis, & adminiculatis ex dictis teſtium in ſummario num. 5. qui hoc bene probant, qui ſtatus oſtendit hoc eſſe Oratorium ſimplex ipſius Confraternitatis, *ad Roman. conſ. 477. nu. 10. Dec. conſ. 148. n. 1.* Et confirmatur ex ipſa conceſſione facta per monachos ipſi Confraternitati. Non obſtat, quòd iſta conceſſio loquatur de facultate cõſtruendi Capellam in quadam Eccleſia, & ſic videatur præſupponere ibi adfuiſſe Eccleſiam vltra Capellam, quæ erat conſtruenda, quia ſi bene ponderentur verba conceſſionis, quatenus loquitur de Eccleſia, intelligitur non de præexiſtenti, ſed de cõſtruenda per Confraternitatẽ ex illis verbis, vbi dat baliam intrandi & congregãdi in quadã Eccleſia in parte inferiori Eccleſiæ, ſeu Capellæ fundandæ de nouo, & conſtruendę in loco, vbi dicitur eſſe & fuiſſe domus S. Galgani; Et infra in parte ſuperiori ipſius Eccleſiæ conſtruendæ datur facultas conſtruendi altare, quæ omnia oſtendunt præexiſtentiam quidem domus, ſed nõ Eccleſiæ; & hæc interpretatio conuenit cum obſeruantia ſubſequuta: Et quòd Capella impetrata à Mario ſit eadem cum illa Confraternitatis, conſtat ex eiuſdem Marij cõfeſſione, qui fatetur eſſe illam, quam obtinuerat anno 1585. à Confratribus. Non obſtat teſtamentum, de quo in ſummario Confratrum, n. 2. quia non conſtat de effectuatione, quòd Capella fuerit fundata & erecta in titulum beneficij, & verius eſt loqui de quadam alia Capella ſub nomine & vocabulo Aſſumptionis B. Virginis, quæ nõ eſt iſta, de qua loquitur impetratio Marij ſub nomine & inuocatione ſancti Galgani.
5 † Non obſtat, quòd adſit Campana, quia teſtes in hoc ſunt varij, an adſit Turris Cãpanilis, vel ſit poſita in quadam feneſtra, & ſignum eſt æquiuocũ, & poteſt aptari Oratorio, *Abb. in c. patentibus. n. 3. de priuileg.*
6 *Dec. cõſ. 148.* † Nõ obſtat celebratio Miſſarum, quia poſſunt celebrari etiam in priuatis Oratorijs, *vt poſt Archidiac. in c. nemo. de conſecrat. diſtinct. 1. tradit Lambertin. de iurepatr. lib. 1. part. 1. art. 7. 2. q. princ. n. 10.* Quare cum nulla afferantur inſignia, quæ demõſtrent hoc eſſe beneficium Eccleſiaſticum, ſed potius Oratorium, *vt per Feder. de Sen. cõſ. 130. Rebuff. de pacif. poſſ. n. 343. Sylua de benefic. par. 1. q. 1. Gigas de penſion. q. 86.* & præſumatur ex ſtatu præſenti continuato per tot annorum ſpatium ſemper tale fuiſſe etiam à principio, *vt per Caſſad. deciſ. 4. nu. 7. de probation. & 7. de iurepatr. nu. 7.* Concluſum fuit hanc non eſſe Capellam Eccleſiaſticam conferibilem, & impetrationem cum omnibus ſequutis, nullius eſſe roboris & momenti.

Fauentina Bonorum.
Die Sabbati 26. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtratio regulariter eſt prohibita.*
2 *Ignorantia decreti ob temporis breuitatem, quo non potuit eius notitia in partibus haberi, excuſat ab attentatis.*
3 *Sequeſtrum apponitur, quando fuit appellatũ ab exequutione iuxta l. ab exequutione. C. quor. appell. non recip.*
4 *Sequeſtrum ſemel appoſitum non debet niſi finita cauſa, reuocari, fallit vt hic.*

DECISIO MXCVI.

FVit reſolutum non eſſe concedendum
1 ſequeſtrum Communitati, † cum regulariter ſequeſtratio ſit prohibita, *l. 1. C. de prohibit. ſequeſtr. vbi Curt. nu. 6. c. 2. cum ibi notat. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* Neque cauſę, quæ deducuntur, ſunt tales, vt à regula ſit recedendum; nam ſi prætenditur eſſe apponendum, eo quod exequutio fuerit attentata, ſtante decreto Rotæ * quòd concordaretur de exequutore coram Archiepiſcopo, ceſſat obiectio ex reſolutione Ro-
2 tæ [a] † quæ excuſauit ab attentatis ſtante ignorantia decreti & temporis breuitate, quo non potuit eius notitia in partibus haberi; Aut prætenditur ex eo, quòd aliàs, cum eſſet per Rota appoſitum, fuerit relaxatum vigore motus proprii fe. rec. Pij V. qui nũc circumſcribitur, & non placet, quia per motum proprium fuit tantum ſubrogata cautio loco ſequeſtri, quæ poſtea fuit mediante deciſione Rotæ reuocata, & ſic omnis effectus motus proprii non Papę aucto-
3 ritate ſed Rotę decreto fuit ſublatus, † Aut prętenditur ex eo, quòd fuerit appellatum ab exequutione, *iuxta terminos l. ab exequutione. C. quor. appell. non recip. Bart. Alex. & alij, in l. Imperatores. de appellation.* & hoc non applicatur; nam ibi ſequeſtrum apponitur ad inſtantiam creditoris agẽtis; ne de-

* quod decretum corã R.P.D Oroperio factum fuit ſub die 8. Apr. 1567.

a facta ſub die 13. Ianuarij 1570.

ne debitor malitioſè appellans remaneat in poſſeſſione, *vt per Abb. in c. 2. nu. 8. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* hic verò ſequeſtrum petitur ex parte rei contra actorem, qui iam obtinuit ſe immitti in poſſeſſionem; 4 † Aut prętenditur, quòd ſit apponendum ex eo, quòd ſemel appoſitum non debuit, niſi finita cauſa reuocari, *iuxta l. ſi fideiuſſor. §. fin. qui ſatiſd. cog. Curt. in d. l. 1. q. 18. nu. 65.* & fuit reſponſum non obſtare, cum fuerit appoſitum per modum prouiſionis propter allegationem attentatorum & exceſſus, quę cum fuerint per Rotam reiecta, fuit etiam cauſa appoſitionis ſequeſtri terminata; & ideo bene reuocatum; Poſtremo ſi prętenditur ex eo apponendum, quia conſtet de bono iure Communitatis, non placuit Dominis, cum deciſiones factę ad fauorem Communitatis [b]. fuerint factę circũſcriptis iuribus Canonicorum, & plures deciſiones [c] pro Canonicis etiam in concurſu iurium Communitatis factę fuerunt; & ideo videndum, An ſtantibus deciſionibus & alijs, ſit procedendum ad vlteriorem executionem, vel potius veniãt reuocanda ea, quę hactenus geſta fuerunt.

b ſub die vlt. Ian. 1569 corã Gropperio & confirmata 10. Iunij 1582.

c ſub die 24. Martij 1569 & 4. Iun 1580 coram eod. Gropperio & 2. Mar. 1584. coram Seraphino ſuper exceſſu, & in Iuſtitia exequutionis.

Romana Pecuniaria, ſeu Pręcodij.
Die Sabbati 26. Nouembris 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Conſenſus ob certam cauſam praſtitus, illa non ſequuta non praiudicat.*
2 *Per receptionem pecuniarum licèt non integram cenſetur ratificatus contractus.*

DECISIO MXCVII.

Domini ſteterunt in deciſis * non obſtantibus partitis productis, quia adhuc remanet fundamentum deciſionis,
1 quòd † conſenſus Petri fuit limitatè pręſtitus ad hoc, vt ei ſoluerentur ſcuta quingenta de pecunijs in banco tunc exiſtentibus, & de poſtea intrantibus, medietas pro concurrenti quantitate ſui crediti, quod non fuit impletum, quia tunc pecunię non aderant in banco, nec ei fuerant ſolutę, *ad notat. per Bart. in l. ſicut. §. illud. quib. mod. pign. vel hypoth. ſol. cũ alÿs in deciſione allegatis* [a]. Non obſtat, quòd poſtea peruenerint pecuniæ ad banchum, ex quibus Pe-
2 trus habuit quadringenta in circa † & ſic recipiendo videatur conſenſiſſe, etiam quòd non habuerit integra quingenta, *ad l. quidam ex parte. de euiction. Aym. conſ. 106. nu. 2.* quia Petrus non eſt conſequutus illa quadringenta vigore cõcordię, ſed vigore mandati obtenti ab Auditore Camerę; & ideo ex iſta receptione, quę facta fuit ex alia cauſa, non poteſt inferri ad renunciationem Iuris ſui; nec potuit conditio dici impleta, quia debebat conſequi quingenta ex pecunijs tunc extantibus in banco, & de poſtea intrantibus medietatem, quod factum non reperitur.

* ſub die 25. Febr. 1593 corã Illuſtr. Card. Pãphilio & iterum die 9. Maij proximè preteriti coram Illuſtriſs. Seraphino.

a In prę allegata deciſ. corã Illuſtr. Pãphilio, nẽpe Neguſant. de pign. 3. membro 6. p. nu. 31. in 10. fallent. & declarat Ang. in allegat. §. illud. in 3. notab.

Salamantina Cenſurarum.
Die Lunæ 28. Nouembris 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Alimenta & ſumptus litis debentur, quando conſtat de paupertate & iuſtitia.*
2 *Admiſſus ad cap. Odoardus. de ſolution. dicitur pauper.*
3 *Excommunicato pauperi aliquid non debetur ratione Eccleſia, niſi fame pereat, vel niſi excommunicatio ſit nulla.*
4 *Excommunicatio nulla non ligat.*
5 *Qua cauſa excuſet à non reſidendo & intereſſendo in diuinis, vt licitè percipiantur fructus, & diſtributiones quotidianæ.*
6 *Oblatio diſtributionum; vt arctet ad reſidendum eum, contra quem Capitulum litigat, requirit ſpeciale mandatum, & debet fieri cum ceſſione litis, & reſtitutione fructuum ac diſtributionum prateritarum.*
7 *Nemo tenetur deſerere ſuam cauſam indefenſam durantibus moleſtÿs.*
8 *Alimenta quando debeantur clerico habẽti, vnde ſe alat.*
9 *Clauſula arbitrio Rota regulariter intelligitur de arbitrio à iure regulato, aliquando tamen propter eam iuris rigor relaxatur.*
10 *Suſpenſa ſententia per appellationem, ius clauſula ſine praiudicio legitima executionis, qua eſt poſita in commiſſione, adhuc durare dicitur.*
11 *Rota nunquam ſolet exequi ſententias extra eam latas, niſi conſtito de earum iuſtitia.*

DECISIO MXCVIII.

Fuit dubitatum, an alimenta, & ſumptus litis ſint decernenda Domino Frãciſco, & An & quando ſit inhibendum; &
1 cauſa bis propoſita Domini dixerunt † alimenta & ſumptus litis eſſe præſtanda iuxta modum in partibus taxatum; concurrunt enim omnes qualitates, quæ requiruntur ad hoc, vt quis debeat conſequi alimenta
2 & expenſas, nempe paupertas † cum admiſſus fuerit ad beneficium *c. Odoardus. de ſolution.* concurrit iuſtitia, cum careat fructibus ſuę portionis propter excommunicationem iniuſtam, & per ſententiam Rotæ reuocatam, & aduerſarij interim gaudent fructibus & diſtributionibus ad ipſum ſpectantibus, & etiam adeſt commiſſio dans facultatẽ decernendi alimenta & ſumptus litis, ex quibus viſum eſt Dominis ſine difficultate eſſe ei ſubueniendum de alimentis & ſumptibus litis, per ea quæ habentur *in l. ſi inſtituta. §. de inofficioſo. ff. de inoffic. teſta. & in l. fin. §. quod ſi. & ibi Bald. &*

Salic.

Salic.C.de ordin.cogn. Biſign. deciſ. 2. de iudic.Guid.Pap.561.Aym.conſ.164.Afflic. deciſ.10.& 11.Couar.pract.quaeſt.c.6. n.5. Verall.deciſ.20.nu.2.lib.1.& fuit reſolutum coram bo. me. Cantuccio in vna Romana palatij 6.Octobris 1578. ✱ Quæ verò deducuntur *ex gloſ.in c.Paſtoralis.§.verum.de*
3 *appellat.cũ alijs* [a]. quòd † excommunicato non debetur aliquid ratione Eccleſiæ, niſi famę pereat: non applicantur, ſtante nulli-
4 tate excommunicationis, † quæ non ligat, *Couar.in.c.Alma mater.part.1. §.7.nu.5. Nauar. in c. cum contingat. in 2. remedio. n.3.de reſcript.cũ alijs deductis in reſolutione R. P. D. mei Cordubæ* [b]. præſertim ſtante abſolutione obtenta ad cautelam. Non obſtat, quòd non inſeruiat in ſua portione, quia ſtante quòd Capitulum ſub prætextu excommunicationis deneganit ei reſpondere de fructibus & diſtributionibus,
5 † & facto & culpa Capituli fuerit coactus accedere ad curiam ad litem proſequendã pro recuperatione ſuorum fructuum, hæc iuſta & rationabilis cauſa excuſat ipſum à reſidendo & intereſſendo in diuinis; & nihilominus poteſt licitè percipere fructus & diſtributiones quotidianas, *vt tradit Calder.conſ.17.de præbend.ſequitur Prob.in Addit.ad Io.Monach.in c.vnic.nu.22. de cleric.non reſid.in 6.cum alijs allegatis in cauſa Calaguritana fructuum. ſub die 24. Ianuarij 1586.coram bo.me Bubalo* [c]. Non obſtat interpellatio facta Franciſco ad reſidendum cum oblatione diſtributionum in futurum; quia præterquàm quòd oblatio prætenditur facta à non habente legitimum
6 mandatum [d]. † quod requiritur ſpeciale ad hunc effectum, maximè ſtante recuſatione priori Capituli, *ad notat. per Anchar. conſ. 192. col. 2.* cum talis oblatio ſapiat quodammodo renunciationem litis, *Bald. in c.ex parte.il 2.& Felin.n.6.de præſcript. Alex.conſ.22. in fin.lib. 1.* iſta oblatio ſine ceſſione litis & reſtitutione fructuum, & diſtributionum præteritarum, non arctat
7 Franciſcum, † nec tenetur deſerere cauſam ſuam indefenſam durantibus adhuc moleſtijs, *vt per Calderin. vbi ſupr.* quę non ſolum ei exhibentur à Rocho de Varghas ſed etiam à Capitulo. Non obſtat, quòd Franciſcus habeat alia beneficia, & ſic habeat aliũdè vnde ſe alat, *Caſtr.in d.l. ſi inſtituta.*
8 *cum alijs*, † quia hic agitur de fructibus & diſtributionibus ad eum ſpectantibus, quo caſu alimẽta indiſtinctè debentur, etiã quòd habeat, vnde ſe alat, *Bald.in l.de alimentis.C.de tranſaction.Alex.conſ.178. num.4. lib.6.Bero.conſ.52. lib.2. & fuit dictum in allegata cauſa Romana Palatij*, ſed & ceſſat difficultas ex facto, cum fructus aliorũ beneficiorum fuerint aſſignati creditoribus Franciſci in iudicio admiſſionis ad beneficium *c. Odoardus*. reſeruatis ei alimentis ſuper fructibus & diſtributionibus huius portionis. Quantum ad poſteriorem partem dubij ſuper modo inhibendi, dictum
9 fuit eſſe ſimpliciter inhibendum, quia † licèt clauſula, arbitrio Rotę, ſoleat intelligi de arbitrio à iure regulato; nihilominus ſępius fuit reſolutum relaxari aliquantulum rigorem iuris huiuſmodi reſcripto: Vnde cum ex deciſione Rotę iam detecta fuerit iniuſtitia, cum Rochus egerit vigore ceſſionis inualidæ, & pro maiori ſumma, quàm deberetur, eſſetq. admiſſus Franciſcus ad remedium *c.Odoardus.* inhibendum eſt, donec de iſtis exceptionibus cognoſcitur. Neque
10 obſtat, quòd † ſententia R.P.D.mei Cordubę per appellationem fuerit ſuſpenſa, & adhuc duret vis clauſulæ, ſine præiudicio
11 legitimæ exequutionis, quia † Rota nunquam ſolet procedere ad exequutionem ſententiarum extra eam latarum, niſi conſtito de iuſtitia, *Mohedan.318.Pute.204. lib.1.* Quare arbitrium Rotæ datum operatur, vt non debeat pati deueniri ad exequutionem, quæ ex hactenus deductis foret iniuſta. Et ita concluſum nemine diſcrepante.

✱ Adde Al ciat. de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 9. n.9.& 10. Rebuf. ſuper cõſtit. Regijs, tom. 1.tit. de ſentent. prouiſional. in præf.nu.117. fol. mihi 243. cũ alijs per Cephal. cõſ. 327.nu.10.

a Abb.& Dec. in allegat. §. verũ vtertr. n.16. Prępoſ. in c. præter hoc.n.9.diſt. 32. Franc. Marc. deciſ. 883.n.6. p.2. & noaiſsimè Pet. Sard. in tract. de alimentis.tit. 2. q. 81.nu. 8.

b ſub die 1. Iunij proximè preteriti, vbi allegabatur c. ſuper ſecundo q 5. c. quia diuerſitatẽ. de cõceſſ. preben. notat gloſ. in verb. ſubtrahentur. verſ. ſed nunquid. in c. Paſtoralis. §. verum. de appell. Felin. in c. Apoſtolicæ. n.13. de except. Borg. de irregular. 6.p. tit. quomod. pæn. excom. non ſeruat. iur. ord. n.1. & 1. Tan. decil.26.& fuit dictũ in allegata Calaguritan. fructuum coram Bubalo. 24. Ianuar. 1586

c quibus adde Couarr. pract. quæſt. lib. 3. c. 13. ſub nu. 3.

d Oblatio facta à non habẽte legitimũ mãdatum nihil operatur, Cęſar.de Graſſ. deciſ. 3.n. 2. de reſt. ſpol. Anchar. cõſ. 192.col.2. in prin. maximè quando oblatio nõ eſt de toto debito integro, idẽ Cæſar. deciſ. 163. nu.3. & deciſ. 5 per totam. & ſeq.

Vlixbonen. Matrimonij.
Die Veneris 2.Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum legitimationem ad effectum ſucceſſionis ſufficiunt leuiores probationes, & ſufficit bona fides alterius ex parentibus.*

2 *Matrimonium probatur per teſtes, qui fuerunt præſentes, per famam publicam, & communem reputationem; maximè iuncta quaſi poſſeſſione legitimitatis, & tractatu, nominatione, communi voce, & fama.*

3 *Presbyter dicens habere licentiam ab Epiſcopo pro matrimonio celebrando priuatim in præſentia teſtium ei creditur, licèt non ſit proprius parochus, quòd etiã de licentia parochi fieri poteſt.*

4 *Matrimonium per omiſſionem denunciationum nõ vitiatur, maximè ſi ex cauſa ſint omiſſa.*

5 *Ad eſſentiam matrimonij ſufficit ſola præſentia parochi, licèt illa verba, Ego vos coniungo, non fuerint prolata, cum talis præſentia adhibeatur ad tollendam clandeſtinitatem.*

6 *Sola aſſertio presbyteri, quòd interuenerit matrimonium de licentia Ordinarij, præſtat bonam fidem ad effectum legitimitatis filiorum.*

DECISIO MXCIX.

FVit per Dominos vnanimiter concluſũ conſtare de bono iure Franciſci, & de iuſtitia ſententiarum in partibus latarum, pendet enim ex eo, an ipſe ſit filius legitimus

mus Io. Rodriguez & Mariæ de Sylua, & ſnccesſibilis, † ad quem effectum leuiores
1 probationes ſufficiunt, *vt tradit Gemin. ſæpius à Rota approbatus conſ. 27.* & ſufficit bona fides alterius ex parentibus, *c. ex tenore. vbi gloſ. & alÿ, qui fil. ſint legit. gloſ. in c. cum inhibitio. §. 1. de cland. deſpon. Socin. iun. conſ. 63. nu. 8. lib. 3. cum alÿs per Gabr. concl. 4. de legitim. nu. 2. & 4. & ſæpius tenuit Rota etiam poſt Concilium, & nouiſſimè in cauſa Agrigentina legitimitatis corā R. P. D. meo Blanchetto 10. Martÿ 1593* *.

2 †De matrimonio autem non poteſt dubitari ſtantibus teſtibus, qui fuerunt præſentes, fama publica, & communi reputatione, lūcta quaſi poſſeſſione legitimitatis, ex tractatu, nominatione, communi voce, & fama, *iuxta d. conſ. Gemin. 27. Pariſ. conſ. 57. nu. 40. lib. 4. cum alÿs allegatis* [a]. Nec obſtant, quæ ex aduerſo deducuntur: Et primo, quòd ex confeſſione Mariæ non fuerit contractum in facie Eccleſiæ, quia ipſa intelligit fuiſſe cōtractum in præſentia teſtiū, & vnius presbyteri de licentia Ordinarÿ, prout de dicta licentia ipſamet deponit, & teſtes de viſu conſentiunt dicentes illum presbyterum legiſſe quandam cedulam,
3 † quam dicebat eſſe licentiam Epiſcopi pro illo actu celebrando, eique creditur, *Rebuf. in prax. benef. tit. de form. litter. dimiſſ. nu. 36.* [b] & ſic ceſſat obiectum, quòd non eſſet proprius parochus, quia ſufficit, quòd ab alio fiat de licentia Ordinarÿ, vel etiam proprÿ parochi. Non obſtat, quòd non
4 fuerunt factæ denunciationes, quia † eorū omiſſio non vitiat matrimonium, vt ſæpius fuit reſolutum, & fuerunt ex cauſa omiſſæ, ne filia & gener eſſent impedimento, quominus duceret vxorem. Non
5 obſtat, quòd † non fuerint prolata verba matrimonialia à parocho, ſcilicet ego vos coniungo &c. quia ſola præſentia ſufficit, cum adhibeatur ad tollendam clandeſtinitatem, vt ſæpius cenſuit ſacra Congregatio Concilii, quæ voluit, vt præſentia etiam diſſentientis ſufficiat. Non obſtat, quòd licentia non reperiatur regiſtrata in libris Curiæ Epiſcopalis, quia dato & non con-
6 ceſſo, quòd non adeſſet, † ſatis præſtat bonam fidem Mariæ, aſſertio presbyteri ad effectum legitimitatis filiorum, de qua ſolum in præſentia agitur, *Lap. allegat. 126. cum alÿs* [c]. Et ita concluſum, non obſtātibus exceptionibus contra teſtes, quæ nō fuerunt habitæ pro releuantibus.

* quòd ob legitimitaté prolis ſufficiat bona fides ſimul probata, faciunt allegata per Dec. in reg. 250. Et fuit deciſum in Vrbeuetan. matrimonij. corā Bubalo.

a Puteo deciſ. 93. lib. 2. & fuit dictũ coram D. de Graſſ. in Vacetin. ſeu Panormitan. illegitimitatis Lunę 18. Martÿ 1577. quæ in impr. diu. nouiſſ. eſt 157. p. 1. Et corā bo. me. Cantuccio in Romana, ſiue Amerin. domus Veneris 8. Iunÿ 1576 in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 14. parte 2.

b Addo Card. in c. Albericus. de teſtib. Felin in c. ſicut. ſub n. 27. verſ. addo aliud exēplū.

c gloſſ. pēn. communiter approbata in l. Titio fundus. de cōd. & demonſt. Felin in c. licet Helt. col. 2. verſ tertio limita de ſimon. Bald. in repet. l. Celſus nu 45. in prin. de vſucapion.

Senogallien. Prędij.
Die Lunę 5. Decembris 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Per Saluianum auocatur ſola poſſeſſio.*
2 *In vim immiſſionis in poſſeſſionem ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem & deliberationem rei, in qua quis fuit immiſſus, deueniri; niſi commiſſione ſuper hoc obtenta.*
3 *Forma commiſſionis non obſeruata, omnia geſta ſunt nulla.*
4 *Commiſſio non capit non nominatos in ea.*
5 *Contra eum, qui nunquam fuit perſonaliter apprehenſus, non valet citatio per contradictas.*
6 *Procurator ſimpliciter conſtitutus ad lites, dicitur conſtitutus ad lites futuras.*
7 *Vbi agitur de declaranda voluntate domini, requiritur ſpeciale mandatum.*
8 *In deputatione curatoris hæreditatis iacentis requiritur partis citatio.*
9 *Intimatio eſt prius reproducenda, antequam ad ſubhaſtationem deueniatur.*

DECISIO MC.

FVit dubitatum, An ſubhaſtatio & deliberatio prædÿ factæ ad inſtantiā D. Nicolai Todini fuerint nullæ, & fuit per Dominos concluſum fuiſſe nullas ex pluribus; Cum enim D. Nicolaus fuiſſet immiſſus in
1 poſſeſſionem prædÿ ex Saluiano, † per quod remedium auocatur ſola poſſeſſio, *iuxta notata per Bart. in l. 1. de Saluian. interd. Iaſ. in §. item ſeruiana. num. 85. de actionib.*
2 † non poterat ex iſta immiſſione procedi ad ſubhaſtationem & deliberationem, per quā auocatur dominium, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana quinquagintamillium. corā bo. me. D. de Rubeis 15. Iunÿ 1576. reprobata opinione Couar. lib. variar. 3. cap. 18. nu. 4.* Vnde fuit neceſſarium impetrare
3 commiſſionem, prout fecit, † ſed eius forma non fuit obſeruata, ideo nulliter omnia geſta, *c. cum dilectis. de reſcript. c. Piſanis. de reſtit. ſpol.* nam in ea cōtinebatur, vt præfixo termino Aurelio & Triūpho ad ſatiſfaciendum de ſorte principali, cum damnis & intereſſe, vt eo elapſo procederetur ad ſubhaſtationem: Verum D. Aurelius non reperitur citatus, neque ei præfixus terminus aliquis. Neque obſtant citationes factæ cōtra Illuſtriſſ. D. Cynthium, quia aut loquimur de citatione facta viuente D. Aurelio; & ita non poteſt ſanare defectum præfixionis termini faciendæ D. Aurelio, quia Dominus Cynthius non erat illius procurator, & in iudicio Saluiani interuenerat vt principalis, ratione ſui intereſſe ob dotem maternam: Vltra quòd in iſto iudicio ſubhaſtationis, quod erat nouum, & aliud ab illo Saluiani interdicti, per duos & amplius an-
4 nos deſierat eſſe in cauſa, † neque eum capiebat commiſſio, *ad deciſ. 8. Rota de reſcript. in nou.* Aut loquimur de citationibus factis poſt mortem D. Aurelÿ, & adhuc durat defectus præfixionis termini faciendę D. Aurelio; quia cum non fuerit præfixus nouus terminus Illuſtriſſ. D. Cynthio vel hæredi, iſta nullitas influit in totum proceſſum,

ceſſum, & conſequenter in ipſam ſubhaſta-
tionem & deliberationem : Eſt præterea
nullus, quia vigore ſecundæ commiſſionis
erat prefigendus terminus Illuſtriſſ. D. Cyn-
thio ad adeundam hæreditatem, quo elapſo
deputato curatore hæreditati iacenti, &
ipſo citato procederetur ad ſubhaſtationẽ;
& tamen non reperitur vnquam citatus.
Nec obſtat citatio per contradictas, quia
5 † cum non eſſet contumax, & nũquam fue-
rit perſonaliter apprehenſus, *iuxt. deciſ. 12.
de dol. & cõtumac. in antiq. & deciſ. 6. eod.
tit. in nou.* non poterat procedi per contra-
dictas. Neque obſtat citatio facta contra
Vrſillum vti procuratorẽ Illuſtriſſ. D. Cyn-
thij; nam licèt fuiſſet conſtitutus procura-
tor in iudicio Saluiani Interdicti, nihilomi-
6 nus † cum mãdatum eſſet ſimplex ad lites,
non porrigebatur ad lites futuras, qualis
iſta, quę fuit omnino à priori ſeparata,
*Bart. & alij in l. damni. §. ſi is qui. de damn.
infect. Addit. ad deciſ. primã. de procurator.
in nou. Vant. de nullitat. ex defect. mand.
7 nu. 98.* maximè † cum ageretur de declara-
tione voluntatis, an vellet eſſe hæres necne,
quæ requirit ſpeciale mandatũ, *vt per Mill.
in verb. procurator non poteſt declarare.*
8 † Eſt præterea nullus proceſſus, quia depu-
tatio Bonarelli in locum Stampæ procura-
toris hæreditatis iacentis facta fuit nemi-
ne citato; Adeſt poſtremo clara nullitas ex
defectu intimationis, quæ iuxta decretum
bo. me. D. Bubali erat per edictũ facienda,
in partibus Triumpho & D. Cynthio, & fuit
facta per affixionem ad valuas Eccleſię An-
conitanæ, vbi D. Cynthius nõ habebat do-
micilium; & tamen fieri debebat in loco
domicilij, vt poſſet peruenire ad eius noti-
9 tiam, † & ſubhaſtatio facta fuit non expi-
rata neque reproducta intimatione. Aliæ
etiam nullitates conſideratæ fuerunt, quæ
in facto deducuntur, ſed hæ ſatis, ſuperq.
ſunt ad irritandũ proceſſum prædictæ ſub-
haſtationis & deliberationis.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Lunæ 12. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Regula l. vnum ex familia. §. ſi rem. de le-
gat. 1. quo caſu non procedat.*

DECISIO MCI.

DOmini pro maiori parte cenſuerunt,
ſententiam latam in partibus eſſe in-
iuſtam & reuocandam; nam Reuerendiſſ.
Archiepiſcopo fuit commiſſum per Breue
Papæ, vt ad exequutionem litterarum Car-
dinali Borromæo conceſſarum per fel. rec.
Gregorium XIII. procederet pro ea parte,
pro qua exequutæ non fuerant, ac ſi dictæ
litteræ ſibi directæ fuiſſent : Vnde cum re-
ſpectu applicationis prædij de Beſate iam
Cardinalis fuiſſet exequutus Breue Grego-
rij, applicando illud maſſæ Officialium Ec-
cleſiæ Mediolanenſis, videlicet notariorũ,
magiſtri ceremoniarum, & aliorum, de qui-
bus in litteris, hoc reſpectu nihil ſupererat
faciendum; & ideo non erat opus aliquid
innouare; nam quod prætenditur circa mo-
dum diſtributionis, nihil fuiſſe actum per
Cardinalem, nõ facit, vt interpretari de-
beamus Cardinalem voluiſſe inæqualiter
hos redditus diuidi inter eos, qui antea in
omnibus & per omnia fuerant etiam ad in-
ſtantiam Cardinalis & ex conceſſione Pon-
tificis æquiparati notarijs, & in eũdem or-
dinem recepti, quod ex obſeruantia ſubſe-
quuta apparet, cum in duabus diſtributio-
nibus portionis redditunm conceſſorum à
Cardinali fuerit facta æqualis diſtributio:
Nec releuat, quòd fuerit modica ſumma,
quia non ad modicitatem ſummæ, ſed ad
proportionem inter eos ſeruatam eſt atten
dendum; nam quòd fuerit modica ſumma,
ex eo factum eſt, quòd Cardinalis reſerua-
uerat ſibi diſpoſitionem ad tempus iſtorum
reddituum, quos in fabricam quandam
erogabat, & iſta reſeruatio non fuit reſpe-
ctu habito inter particulares, ſed reſpectu
totius Collegii, cui nolebat abſolutè ſtatim
ab initio concedere fructus dicti prædij;
Ideoq. circa hoc non ſupererat quicquam
faciendum, & videtur Archiepiſcopus nul-
la ſuffultus auctoritate nouum diuiſionis
modum inæqualẽ inter æquales inducere,
cum tamen ſine iſta diſtinctione fuiſſet fa-
cta per Cardinalem applicatio, qui ſi no-
luiſſet pro omnibus indiſtinctè eam facere,
vtique ſciuiſſet hoc exprimere, & etiam
expreſſiſſet, & ordinaſſet etiam reſpectu
modicæ illius quantitatis, quam ipſis ali-
quando largitus eſt : Vnde cum in cęteris
nulla reperiatur inter hos conſtituta diffe-
rentia neque à iure, neque ab homine, non
debuit talem ordinationem facere Archie-
piſcopus, per quam videtur iuri eorum
quęſito derogare ſine cauſa voluiſſe. Non
obſtat ſubrogatio facta per Papam de per-
ſona Archiepiſcopi, quia eſt reſtricta ad
ea, quę perfecta non fuerant, ſed hoc quod
tentauit facere, videtur potius factum de-
1 ſtruere, quàm perficere. † Non obſtat ſi-
mile de teſtatore, *l. vnum ex familia. §. ſi
rem. de legat. 1.* quia non idem eſt Ordina-
rius, qui applicauit, & qui diſtributionem
inæqualem facit. Quare non rite facta viſa
eſt Dominis pro maiori parte.

Pacen. Decimarum.
Die Veneris 16. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Vt laicus percipere poſſit decimas, requiri-
tur poſſeſſio immemorabilis cum fama
priuilegij.*

2 *Teſtes immemorabilẽ non probant;niſi concurrentibus requiſitis per gloſ. in c.1.de praſcript.in 6.*

3 *Dictio,citra,ſine copula in teſte deponente de tempore non facit, vt comprehendatur totum tempus continuum.*
Idem eſt de dictionibus, vltra, citra.

4 *Ad probandũ immemorabilem teſtes deponere debent,neq;ſe neq.ſuos maiores aliquid vidiſſe, vel audiuiſſe in contrariũ.*

5 *Ad probandum immemorabilem teſtis debet eſſe ſaltem 54.annorum,& debet deponere etiam de fama.*

6 *Iudex laicus in materia decimarum non habet iuriſdictionem.*

7 *Quadragenaria poſſeſſio ad effectum minuenda decima ſufficit.*

8 *Teſtes qualiter deponere debeant ſuper negatiua.*

DECISIO MCII.

Fvit dubitatum, an pro parte Illuſtriſſ. Comitis probetur quadragenaria poſſeſſio vel talis, percipiendi decimas ex loco dicto Aldea del Conde, quæ releurt in caſu, de quo agitur; Et fuit per Dominos concluſum, quòd ſi agitur de iure Comitis ſuper perceptione decimarum; fruſtra que-
1 ritur de quadragenaria, † cum ad hunc effectum requiratur immemorabilis, cum fama priuilegij, *iuxta notat.in c.cum Apoſtolica.de his quæ fiunt à Prælat.& ſæpius fuit reſolutum in pluribus cauſis*; & iſta immemorabilis improbatur; nam aut deducitur ex confeſſione Capituli in reſponſione data libello, & non eſt clara; immo negat Comitem exiſtere in tali poſſeſſione immemorabili percipiendi decimas, *l. non vtique. de exception.* Aut deducitur ex articulis, & loquuntur de conſuetudine non exeundi per tres dies & tres noctes ex Sylua;vltra quòd articulos non fatetur; Aut ex ſententia Rotali, & ea non obſtat, tum quia lata inter alios, tum etiam quia in ea non fit mentio immemorabilis poſſeſſionis, ſed antiquæ
2 tantum, quæ non ſufficit; † Aut ex teſtibus & non probant requiſita *per gloſ.in c.1.de præſcript.in 6.* quia partim non concludunt de viſu per quadraginta annos, vt requiritur, *Molin. de primogenit.lib.2.c.6.n.31.*
3 nam † dictio, citra, ſine copula, vel dictiones, vltra citra, non faciunt, vt comprehendatur totum tempus cõtinuum quadraginta annorum, *Bart.in l.Celſus.de vſucap. Balb. de præſcript. in vlt. part. num. 14.*
4 partim † non dicunt ſe neque ſuos maiores aliquid vidiſſe, vel audiuiſſe in contrarium, quod tamen requiritur, *vt in d.gloſ.& per Couar.in reg.poſſeſſor.part.2. §. 3. num. 7.* Nec obſtat, quòd in ſummario Comitis nu.5.teſtis dicat à quinquaginta annis vltra citraq. ſemper vidiſſe diuiſionem decimarum Vitulorum in tres partes fieri, hoc enim contrariatur ſentẽtiæ latæ anno 1557. per quam fuit introducta talis diuiſio, & ſic conuincitur de mendatio; Alius teſtis nu.6.non deponit de fama, niſi ſuper vltimo articulo, quod non ſufficit, nec bene concludit quadragenariam de viſu ex ratione ſupra deducta; Alius in ſummario nu.7.non poteſt probare, cum ſit ætatis tantum quinquaginta annorum; & tamen
5 † ad probandam immemorabilem requiritur, vt ſaltem teſtes ſint quinquaginta quatuor annorum, *vt tradit Couar. vbi ſupr. & fuit pluries in Rota obſeruatum* *, & deponit per dictionem vltra citra, neque deponit de fama; Alius qui eſt ſeptimus in ſummario nu.7.loquitur tantum de triginta annis & eodem modo decimusquartus.
6 Non obſtant † exequutoriales Regiæ, quia emanarunt à iudicibus laicis ſine iuriſdictione, *Federicus conſ. 245. & fuit dictum coram me in Corduben. Redecimarum* [a].
7 † Si verò agitur de quadragenaria tantum ad effectum, vt Comes non teneatur ad ſolutionem duarum partium decimarum de animalibus paſcentibus in Sylua, quæ ad minuendam decimam ſufficit, *ad notat.in c.aliquibus.de decim. cum tradit. per Balb. de præſcript.part. 1. quinta part.princ. q.7.* & etiam hoc caſu non conſtat de quadragenaria per ſupra deducta; & maximè,
8 † cum iſta præſcriptio ſit negatiua; ideo non ſufficit, quòd teſtes dicant ſe non vidiſſe, ſed debent ita coarctare negatiuam, vt concludat, *Bart. in l.1.§.hoc interdicto. nu.8.de itin.actuq.priuat.* maximè non docto de interpellatione ſoluendi, & denegatione cum acquieſcentia capituli, *iuxta notat.in l. 1. C.de ſeruitut.& aq. cum alijs per Informantes allegatis* [b]. Sed tollitur difficultas ex initio non ſoluendi integram decimam, quod originem habuit à ſententijs latis anno 1557. à quo tempore vſque ad tempus litis captæ 1577. non defluxerunt quadraginta anni. Et ita concluſum pro non probatione.

* præſertim in cauſa Burgen. ſigilli. 23. Maij 1590. coram R.P.D.Penia

a ſub die 15. Octobr. anni præteriti.n.8

b Bar.& Bal. in d. l. 1. Iaſ. in §. æquæ. n.41. & ſeq. Inſtit. de Actionibus.

Aretina Capellaniæ.
Die Veneris 16. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Quando non conſtat bona donata Eccleſiæ fuiſſe data pro dote, donans dicitur potius beneſactor, quàm patronus,& dotator quàm dotator.*

2 *Probatio dubia & non concludens non releuat.*

3 *Præſumitur quis actum facere vti talis,qui talemſe in eo nominat.*

4 *Teſtis ſuper fama debet deponere de tempore ante litem.*

5 *Vltimus ſtatus beneficij eſt attendendus.*

6 *Fama non probat Iuspatronatus, niſi concurrente quaſi poſſeſſione.*

DE-

DECISIO MCIII.

FVit reſolutum non conſtare Iuſpatro-
natus Capellaniæ, de qua agitur, ſpe-
ctare ad Biſdominos; cum ea, quæ pro
eis deducuntur, non concludant; nam pri-
mo loco Cataſtũ Hoſpitalis de anno 1524.
1 in quo habetur; † ſer Bonioãnem donaſſe
bona Hoſpitali pro Capella, non concludit
Iuſpatronatus quęſitum fuiſſe Bonioanni,
etiam quòd admittatur Bonioannem fuiſſe
de Biſdominis, & Capellam, de qua in
Cataſto fit mentio, eſſe eam, de qua agi-
tur; nam illa verba potius ſuadent Iuſpa-
tronatus competere Hoſpitali, cui donata
fuerunt bona, ex quibus dotata fuit Capel-
la; ſed neque etiam conſtat donata fuiſſe
bona pro dote: Vnde potius poteſt dici be-
nefactor quàm patronus, & ditator quàm
dotator, *Abb. in c. quoniam. nu. 10. de iure-
patr. Roeb. in verb. & dotauit. num. 9. cum
alijs de quibus per bo. me. Lauretanum in
cauſa Imolenſi Iurispatr. 7. Iunij 1577.*
Nec obſtant illa verba, (& queſto doto la
Capella &c.) quia apparet illam eſſe addi-
tionem poſtea factam diuerſo tempore, &
diuerſo idiomate, & cuius author ignora-
2 tur; Ideo † iſta probatio eſt dubia & non
concludens; & ideo irreleuans, *c. in præ-
ſentia. de probation.* & præſentatio facta
ab illo potuit fieri tanquam ab Hoſpitala-
rio nomine Hoſpitalis, *ad notat. per Bart.
in l. procurator qui pro euictione. de procu-
rat.* Secundo deducitur viſitatio facta an-
no 1468. in qua Capellanus interrogatus
dicit, præſentationem ſpectare ad Hoſpi-
talarium & Biſdominos, & quòd ita illam
obtinuit, ſed eſt ſimplex aſſertio Capellani
ſine iuramento, & eſt directè contra inten-
tionem Domini Cyri prætendentis Iuſpa-
tronatus in ſolidum ſpectare ad Biſdomi-
nos. Nec refert productio d. viſitationis
facta per Aeneam, quia fuit generalis om-
nium librorum & non particularis huius
viſitationis. Tertio deducuntur præſenta-
tiones Præſentini de anno 1497. & 1498.
3 ſed ſimiliter ſunt æquiuocæ; † cum Præſen-
tinus eſſet Hoſpitalarius; & talem ſe no-
minat in præſentationibus, adeo quòd po-
tius cenſetur vti talis illas feciſſe, *vt no-
tat Bart. in d. l. procurator. Alciat. de præ-
ſumpt. reg. 2. præſumpt. 24.* Quarto adducũ-
tur teſtes, qui loquuntur tantum de audi-
tu & de publica voce & fama, per verba
4 præſentis temporis, † & ſic non probant
de tempore ante motam litem, *Abb. in
c. licet ex quadam. num. 3. de teſtib. Corn.
conſ. 198. num. 12. lib. 2. Roman. ſingul. 753.*
Et in contrarium adſunt alij teſtes probã-
tes de publica voce & fama pro Hoſpita-
li, quibus magis creditur, quia habent
pro Hoſpitali concurrentem quaſi poſſeſ-
5 ſionem præſentandi, † & vltimum ſtatum
qui ſolet attendi ad iudicandum qualitatẽ
beneficij, *Bald. in l. ſi mater. C. ne de ſtat.
defun. Dec. conſ. 126. num. 1. Pute. decis. 189.
& 192. lib. 1.* Quare iſti teſtes pro Biſdo-
6 minis nihil faciunt, † cum ad probandum
iuſpatronatus fama non releuet, niſi con-
currente quaſi poſſeſſione, *Caſſad. 3. de
probat. Pute. 60. lib. 1.* Et in contrarium
adeſt præſumptio; tum ex eo quòd Capel-
la eſt in Hoſpitali, *Felin. in c. cum Venera-
bilis. num. 37. in 4. fallent. de exception.* tum
quòd in alia viſitatione dicitur Capellam
eſſe Iuſpatronatus Hoſpitalis, & poſtremo,
quia hic conſonat vltimus ſtatus. Ex qui-
bus concluſum non conſtare de iurepatro-
natus Dominorum de Biſdominis.

Burgen. de Caſtro Xeriz.
Die Lunæ 19. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

*1 Epiſcopus habet intentionem fundatam ſu-
per iuriſdictione in tota diœceſi; donec
conſtet de alterius iuriſdictione, & in
ea manuteneri debet.*

DECISIO MCIIII.

1 DOmini cenſuerunt † Reuerendiſſ. Ar-
chiepiſcopum eſſe manutenendum in
poſſeſſione iuriſdictionis contra Capitulum
Caſtri Xeriz, interim dum non conſtat de
iuriſdictione dicti Capituli; ipſe enim ha-
bet fundatam intentionem ſuper iuriſdi-
ctione in tota diœceſi, *iuxta notat. in c. cũ
perſonæ. de priuileg. in 6. Concilium Trid.
ſeſſ. 24. c. 20. §. ad hæc. Caputaq. decis. 201.
part. 2. in impreſſ. & fuit latè deductum in
cauſa Valentina iuriſdictionis. 9. Aprilis
1590. coram bo. me. Bubalo. & idem cenſuit
Sacra Congregatio Concilij.* Nõ obſtat *cap. 3
ſeſſ. 24.* vbi Capitulis habentibus Ius viſi-
tandi præſcribitur certa forma; quia do-
nec de hoc iure Capituli conſtet interim
Archiepiſcopus eſt manutenendus.

Brixien. Feudi.
Die Veneris 13. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

*1 Feudum ex quibus dici debeat francum
& num. 3.*
*2 Non præſumitur quis velle, quod de iure
non poteſt.*
*3 Natura feudi recti eſt, vt non tranſeat
ad fœminas, ſecus in feudo franco.*
*4 Per pacta appoſita in inueſtitura poteſt
alterari natura feudi, vt iudicandum ſit
improprium.*
*5 Reſcriptum faciens mentionem de feudo
nobili intelligitur de perpetuo, & non
reuocabili, non autem de feudo vero, &
habente propriam naturam feudi.*
6 Feudum quod datur ex cauſa permutatio-

nis, non eſt proprium feudum.
Idem eſt in feudo quod datur pro certo & competenti canone, vt num. ſeq.
8 *Feudum nobile non limitatur ad certum ſeruitium.*
9 *In feudo, in quo non fit mentio ſeruitij perſonalis, illud cenſetur remiſſum.*
10 *Feudum, quod conceditur cum facultate concedendi haredibus & ſucceſſoribus ſuis in perpetuum, tranſit etiam in fæminas.*

DECISIO MCV.

DVbitatum fuit, an Epiſcopus potuerit, & voluerit terram Montironi concedere in feudum francum, Anſam diſputãdi hoc dubium dedit deciſio facta coram R. P. D. meo Pamphilio *, in qua fuit dictum, inter cætera fundamenta, feu-

** ſub die Mercurij 1. Iulij 1592.*

1 dum de quo agitur, † ex quo fuit conceſsũ cum tranſlatione omnium iurium & actionum, tam vtilium quàm directarum: & cũ facultate, quòd Vaſſalus de eo facere poſſit, quicquid velit abſque aliqua Epiſcopi & ſucceſſorum contradictione, poſſe dici francum, & conſequenter eſſe tranſitorium ad fæminas; Hincq. Informãtes pro Illuſtr. Domino Comitẽ cœperũt negare talem facultatem competijſſe Epiſcopo, qui ſe reſtrinxit ad facultatem ſibi datam à Papa,
2 in qua nihil tale legitur; & ideo † non eſſe dicendum eum id feciſſe aut facere voluiſſe, quod de iure facere non poterat; Ideo dedi ſupradictum dubium, in quo Domini attendendo magis effectum, vt par eſt, quàm verborum corticem, cenſuerunt Epiſcopum potuiſſe & voluiſſe concedere hoc feudum vti francum, hoc eſt liberum, & cum facultatibus & conditionibus in eo
3 contentis, † quæ faciunt, vt in pleriſque receſſum ſit à propria natura feudi recti, itaut potius accedat ad naturam feudi franchi; quamuis nec Papa nec Epiſcopus vſi fuerint hac appellatione, quod quidem ſufficit ad effectum, de quo agitur, qui eſt tãtum, vt in hoc feudo fæminæ admittantur: Negari enim non poteſt, quod & in dicta
4 deciſione conſideratum fuit, † per pacta in inueſtitura appoſita fuiſſe alteratam naturam feudi, vt ſic iudicandum impropriũ; *c. 1. & ibi Doctor. de feud. non habent. propr. nat. feud. cum alijs in d. deciſione allegatis.* Quantum igitur ad poteſtatem, fuit dictũ
5 † Papæ reſcriptum, dum facit mentionem de feudo nobili, intelligi de perpetuo & nõ reuocabili, *per textum in c. 1. §. item ſi vaſſallus de controuerſ. inueſt.* non autem de vero feudo, & habente propriam natu-
6 rã feudi, quod ex eo patet, † quòd mandat illud dari ex cauſa permutationis; & ſic non ex cauſa gratuita, vt in proprio feudo; *vt per Bald. & alios in præludijs feudorum:*
7 † Item mandat illud dari pro certo & competenti canone, quòd repugnat feudo no-
8 bili, † quod non limitatur ad certum ſer-
9 uitium, *Bald. ibidem. nu. 27.* † Neque aliqua ſit mentio ſeruitij perſonalis, ideoque cenſetur remiſſum, *Io. Andr. in Addit. ad Specul. tit. de præſcr. col. fin. Oldrad. cõſ. 234. Afflict. c. 2. poſt Iſern. ex quib. cauſ. feud.*
10 *amitt. Pariſ. conſ. 23. nu. 30. lib. 1.* † Item datur facultas concedendi pro ſe & hæredibus & ſucceſſoribus ſuis in perpetuum, quæ verba faciunt, vt tranſeat ad fæminas, *Corn. conſ. 16. lib. 1. Socin. conſ. 283. lib. 2.* Quæ omnia faciunt, vt cenſeatur conceſſa facultas concedendi feudum alteratum, & tale quòd in eo fœminæ ſuccedere poſſint, qui eſt vnicus effectus huius dubij. Quod etiam ex eo confirmatur, quòd Papa non tam voluit præciſam formam feudi concedendi tradere, quàm Eccleſiæ vtilitati proſpicere; Ideoque mandat Epiſcopo, vt ſe diligenter informet, & ſi compererit vtile eſſe Eccleſiæ talem permutationem facere, tunc concedat in feudum &c. Vnde ſufficit, quòd conceſſio fuerit in vtilitatem Eccleſię cæteris formalitatibus poſthabitis, *vt pluries tenuit Rota per conſ. Socin. 15. lib. 1.* quare aut prætenditur inueſtituram ſic cõceſſam fuiſſe damnoſam, & non poteſt ea ſe iuuare Dominus Comes; Aut ſi conceditur fuiſſe vtilem, non poteſt impugnari ex eo capite, quòd forma inueſtituræ ſeruata nõ fuerit concedendo facultates, quæ ſapiunt naturam feudi franchi. Quantum verò ad voluntatem, ea ſatis colligitur ex contextu inueſtituræ & clauſulis prægnantibus, ex quibus clarè conſtituitur feudum tranſitorium ad fæminas, vt latiſſimè & optimè deductum fuit in præfata deciſione, cui nihil ferè addi poteſt. Quare concluſum Epiſcopum potuiſſe & voluiſſe tale feudum concedere.

Calliem. Bonorum.

Die Veneris 13. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Poſſidens tempore motæ litis eſt manutenendus.*
2 *Poſſeſſio poſterior pro clandeſtina habetur.*
3 *Poſſeſſio rapta lite & appellatione pendente dicitur improba, nulla, & attentata.*
4 *Inueſtituræ renouatio eſt actus extraiudicialis, à quo etiam extraiudicialiter appellari poteſt.*

DECISIO MCVI.

1 FVit reſolutum † D. Camillum eſſe manutenendum, quia ex teſtibus conſtat de eius poſſeſſione tẽpore motæ litis, *§. retinendæ. vbi Faber. n. 16. Inſtit. de interdict. l. 1. §. hulus autem. vbi Bar. in princ. & in*
2 *§. prætor ait. n. 1. ff. vti poſſid.* & † hoc nõ obſtante poſſeſſione Iuſtiniani, quæ eſt poſterior:

rior ; Ideoq. pro clandeſtina habetur , *vt per Doctor. in c.licèt cauſam. de probation. Bart.in l.ſi duo.n.4.vti poſſid. Couar.pract. quaſt.c.17. circa fin.* maximè cum capta ſit
3 lite & appellatione pendente , † quod facit , vt dicatur improba poſſeſſio , cum ſit nulla & attentata,& nullum parit iuris effectum , *l.improba.C.de acquir. poſſ. c. non ſolum.de appellat. in 6.Rot. 10.vt lit.pend. in nou.* Et non obſtat decretum Epiſcopi, quia debebat expectare finem litis per tres ſententias conformes , quæ hic non adſunt,
4 † cum inueſtituræ renouatio ſit actus extraiudicialis , à quo etiam fuit extraiudicialiter appellatum ; ideo non computatur pro vna.ſententia.

Romana de Grandis.
Die Lunę 16.Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Solutio eſt probanda.*
2 *Poſſeſſio tradita ex primo decreto rei ſeruãdæ cauſa, non operatur ſatisfactionem, nec priuat poſſeſſorem ; niſi ſequatur ſecundum , vel bona dentur in ſolutum .*
3 *Creditor, qui habet plures obligatos in forma Cameræ, omiſſa exequutione facta contra vnum , poteſt variare, & conuenire alios obligatos.*
4 *Per exceptionem turbidam & irreleuantem non retardatur exequutio obligationis Cameralis .*

DECISIO MCVII.

FVit reſolutum non conſtare de ſatisfactione , & conſequenter eſſe relaxandum mandatum ad fauorem R. P. D.Dan-
1 dini ; † Cum enim ſolutio ſit quid facti, & eam alleganti incumbat onus probandi ; *l.1.C.de probation. Doctor.in l.2. C. de iur. emphyt.* ex allegata adeptione poſſeſſionis celſorum Petri Valentini vnius ex obliga-
2 tis,quia † illa poſſeſſio fuit tradita ex primo decreto rei ſeruandę cauſa , quæ non operatur ſatisfactionem, nec priuat poſſeſſorem , niſi ſequatur ſecundum decretum, vel bona dentur in ſolutum, *Bart. in l.cum proponas. C.de bon.auctor.iud.poſſid.cum*
3 *alÿs allegatis* * . † & poteſt D. Dandinus, qui habet Dominos de Grandis obligatos in forma Camerę , omiſſa exequutione facta contra Petrum variare, & conuenire alios obligatos , vt legitur in formula obligationis Cameralis, & eſt in Curia notiſſimum ; maximè cum poſſeſſio illa creditorum non ſit extinctiua crediti, ſed cumulatiua iurium,*ad Iaſ.in l.1.n.14.verſ.ſecũdo. debes ſcire. C.de iud.* Pręterea poſſeſſio iſta fuit capta per Iacobillum , qui licèt eſſet vnus ex deputatis à creditoribus, non tamen poterat ſolus illis pręiudicare, nec facere , vt tenerentur de reddenda adminiſtratione, cũ pręſumantur introitus iſtius adminiſtrationis perueniſſe ad Petrum , qui nõ fuerat priuatus ſua poſſeſſione,*l.3.§.fin. de acquir.poſſ.*nec poterat fieri vigore proteſtationum, vt creditores obligarentur ad id, quod de iure non tenebantur: Vnde fuit
4 concluſum † non eſſe retardandam exequutionem obligationis in forma Camerę ob exceptionem turbidam & irreleuantem.

* Addo Marant. in Specul. tit. de de conuen. n. 12 per tot.

Tarraconen. Penſionis.
Die Lunę 16. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Quando nõ poteſt haberi directa probatio , ſufficiunt præſumptiones & coniecturæ.*
2 *Liber Datariæ an probet.*
3 *Intuitu alicuius quando quid factum dicatur.*
4 *Datum alicui contẽplatione alterius, quãdo acquiratur perſona contemplata.*
5 *Ambaſciator an domino acquirat bona ſibi donata ab eo Principe, ad quẽ eſt miſſus.*
6 *Donatum ſponſæ à conſanguineis ſponſi an acquiratur ſponſo vel ſponſæ.*
7 *In re clara non eſt quærendum de obſeruantia .*

DECISIO MCVIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis * pro reſeruatione penſionis ad fauorem
1 R.P.D. Abbatis ; † nam quantum ad probationem , quæ deducitur ex libro , voluerunt eam eſſe concludentem ; cum in iſtis penſionibus, in quibus non poteſt haberi directa probatio, ſufficiant præſumptiones & coniecturæ , *Bart.in l.poſt contractum.de donation.Bal.in l.ei qui.in fin.C.de diſtract. pign.Alex.cõſ.197.n.7.lib.7.*& ſufficiẽs pro-
2 batio dicitur † illa, quæ colligitur ex libro Datarij, qui probat qualitatem gratię,*Caputaq.deciſ.77.lib.1.* nam quæ deducuntur contra librum, aliàs fuerunt reiecta vti friuola, & minus vera , cum fuerit recognita manus ſcribentis , & in Dataria habeatur pro bono & fideli , *& vltra deciſiones aliàs allegatas, fuit ita per Rotam reſolutum in vna Conchen. pecuniaria ſub die 13. Maÿ 1587. coram R.P.D.meo Pamphilio .* Non obſtat, ratio nouiter per informantes conſiderata, quòd in dicto libro ſcriptum repe-
3 riatur † intuitu Cardinalis, quia illa verba potius oſtendunt contrarium,cum non poſſet dici intuitu Cardinalis reſeruata , ſi ad ipſiusmet commodum ſpectaret, *Bart. in l.ſi mandatum.C.de negot.geſt.& Bald.in l.cum aliquis in 2. notab. C. de iur.deliber. cum alÿs allegatis* [a] & fruſtratoria fuiſſet mentio nepotis , mentio verò Cardinalis erat neceſſaria,vt appareret fuiſſe ei datam recompenſam penſionis , quam ipſe Papa rogante remiſerat ſuper Epiſcopatu Zacinthino , in qua habebat facultatem transferendi;

* ſub die Lunæ 10. Oct. anni pręteriti

a & facit Bar. in l.ſi pupilli. §.item quia. ff. de negot. geſt.

rendi; & ideo hanc voluit collocare in ca-
put nepotis iunioris, & cui etiam alia ſua
beneficia renunciauerat. Ponderatio verò,
4 quæ fit in eo, quòd † datum alicui contem-
platione alterius acquiritur perſonæ con-
templatæ, *vt in l. ſi filiusfam. la 2. & ibi
Bart. de donat. cauſ. mort. & Bald. in l. cum
oportet. nu. 3. C. de bon. quæ liber. Menoch.
qui alios citat de præſumpt. lib. 3. præſumpt.
28. cum alijs* [b], quia hæc procedunt, quan-
do agitur de perſonæ in aliena poteſtate cō-
ſtituta vti filio, & quando agitur, an ſint
computanda inter profectitia vel aduenti-
tia, *vt per Bart. in l ſed ſi plures. § in arro-
gato. de vulgar. cum alijs* [c]; Et ideo *Bald.
in d. l. cum oportet. nu. 4.* dicit hanc contem-
plationem ceſſare in filio emācipato, & idē
*tradit Alciat. de præſumpt. regul. 1. præſump.
18. & aliàs Rota in vna Iſpalen. penſionis.
corā R. P. D. Robuſterio 11. Ianuary 1574.*
dixit vtilitatem ſpectare ad illum, cuius cō-
templatione aliquid fit, vbi expreſsè caue-
tur, vt ad illum ſpectet vtilitas, prout in
caſu *l. ſi legatum. quib. mod. vſusfr. amitt. &
l. ſi quis vſumfructum. de vſufr. legat.* ibi
enim legatarius erat purè grauatus alteri
reſtituere; ſecus vbi de hac vtilitate non
eſt facta mentio, vel quando diſpoſitio con-
fertur in patrem, vel dominum, vel mari-
tum, vel talem perſonam, per quam ex iu-
ris diſpoſitione alteri acquiratur; ſecus in
illis, per quos de iure alteri non quæritur,
toto tit. Inſtit. per quas perſon. nob. acquir.
neque enim poteſt quis nuda voluntate fa-
cere, vt leges in ſua ordinatione non ha-
beant locum; Et ita tollitur exemplum al-
5 legatum † de Ambaſciatore, qui ſibi donata
ab eo Principe, ad quem eſt miſſus, acqui-
rit domino, *vt tradit Bart. in d. l. ſed ſi plu-
res. §. in arrogato. quia idem Bart. contrariū
tradit in l. ſi verò. §. itē quicquid. ſolut. matr.
& in l. qui procuratorio. §. procurator. de
procurat. Abb. in c. Paſtoralis. de conceſſ. præ-
ben. Lupus in repet. Rubr. de don. inter vir.
& uxor. §. 45. nu. 6. Alciat. in allegata præ-
ſumpt. 18. reg. 1. vbi teſtatur de communi.*
6 Tollitur eodem pacto exemplum † de eo,
quod datur à conſanguineo ſponſi ſponſæ, in
qua quæſtione licèt multi ſequuti ſint opi-
nionem Bartoli, quòd acquiratur marito;
tamen multi contrarium cenſuerunt, quæ
opinio eſt probabilior ex rationibus ſupra
deductis; & maximè cum alteri per alterū
non acquiratur, niſi in caſibus particulari-
bus, & licèt *Biſignet. deciſ. vnic. de donat.
inter vir. & vxor.* videatur hanc ſententiā
ſumere in argumentum, *& Iaſ. in l. vt li-
beris. nu. 17. C. de collation.* dicat eſſe com-
munem; tamen contrarium tenuit *Bald. in
l. cum ante. C. de donation. & conſ. 42. nu. 3.
vbi dicit hāc eſſe veriorem opinionem lib. 1.
Roman. conſ. 174. nu. 4. latè Alciat. de præ-
ſumpt. præſumpt. 18. qui plures allegat, &
Addit. ad Dec. in d. l. vt liberis. dicit hanc
veriorem, & hanc ſequuta videtur Rota in
d. deciſ. Iſpalen.* limitando dictam conclu-
ſionem contemplationis ad eas perſonas,
7 per quas de iure alteri acquiritur. † Quā-
tum ad obſeruantiā Domini amplexi ſunt
reſponſiones datas in priori reſolutione, &
vlterius dixerunt, quòd ſtante clara proba-
tione deſumpta ex libro, fruſtra agitur de
obſeruantia, quam perſonarum Cardinalis
& nepotis qualitas reddūt dubiam & æqui-
uocam. Et ita concluſum ſtandum eſſe in
reſolutis [d].

[b] Bar. & Doctor. in l. ſi plures. §. in arrogato. ff. de vulg. Io. Groſ. in l fra ter à fratre. n. 3. de cond. indeb. Menoch cōſ. 81. n. 4. lib. 1. & conſ. 161. nu. 12. lib. 2.

[c] Addo Corn. & alios in l. vt liberis. C. de collatio.

[d] ſub d die in Octobris anni præteriti.

Gadicen. Cenſuum.
Die Lunæ 23. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus ab Eccleſia conſtitutus pro altero cē-
ſu extinguendo, pro quo maiorem ſolue-
bat fructuum quantitatem, dicitur vtilis
Eccleſiæ.*
2 *Pro decreto præſumitur.*

DECISIO MCIX.

FVit reſolutum ſententiā Auditoris Ca-
meræ eſſe reuocandam; nam in cenſu
de quo agitur per Capitulum facto, apertè
concurrunt requiſita, nempe vtilitas, & ſo-
lemnitas: Quantum ad vtilitatem ea clarè
1 demonſtratur; nam † cum ratione priorum
cenſuum Eccleſia ſolueret maiorem quanti-
tatem, vtiq. fuit vtile conſtituere nouum
cenſum ad minorem rationem, & extin-
guere priores, per quos magis grauabatur
Eccleſia. Nec obſtat, quòd dicitur prio-
res cenſus quoque fuiſſe nullos, quia hoc in
facto non eſt verū, cum in eis non require-
rentur ea, quæ in hoc poſteriori requirebā-
tur; nam fuerunt creati illi cenſus à perſo-
nis particularibus, in quibus non erat opus
aliqua ſolemnitate, & quoniam per plures
annos Capitulum recognoſcendo bonam fi-
dem, quòd pro ipſius Capituli neceſſitati-
bus dicti particulares ſe obligauerant, ſol-
uerat fructus dictorum cenſuum, vtile fuit
pro illis extinguendis nouum iſtum creare,
de quo agitur. Nec obſtat, quòd non con-
ſtet de veritate cauſæ, nempe quòd fuerint
creati pro neceſſitatibus Capituli, quia cū
hoc faſſi fuerint Capitulares, & negocium
fuerit confectum cum auctoritate Ordina-
rij Gadicenſis habētis ad hoc auctoritatē à
2 Sede Apoſtolica; † vtiq. præſumitur pro ip-
ſius decreto, & hoc pacto recognitio bonæ
fidei facta per Capitulum fuit approbata
per Ordinarium in conſtitutione huius no-
ui cenſus: eaq. viſa fuit Dominis veriſſima,
cum notæ ſint lites, quas ſuſtinuit per mul-
tos annos Capitulum in curia, tam in tri-
bunali Rotæ, quàm in alijs tribunalibus,
& ſic apparet de cauſa primæua neceſſita-
tis, & de conſequenti cauſa vtilitatis; &
iudex

iudex notoriò grauauit Capitulum, nõ admittendo ipſum ad probãdum cauſas priorum cenſuum fuiſſe veras pro neceſſitatibus Capituli. Quare concluſum ſententiam eſſe reuocandam.

Theleſina Beneficij.
Die Lunæ 23. Ianuarij 1595.

S V M M A R I V M.

1 Gratia perinde valere, non ſanat defectus non expreſſoi.

2 Gratia perinde valere, non facta mentione litis eſt nulla, quia Papa non intendit præiudicare collitiganti; maximè vbi adeſt clauſula, dummodo non ſit alteri ius quæſitum.

DECISIO MCX.

1 FVit reſolutum, † gratiam perinde valere non ſuffragari D. Ouidio; tum ex eo quòd non ſanat defectus nõ expreſſi valoris obtentorum, & diſpenſationis ſub eodem tecto, *l. 1. §. ſi plura. ad Turpil. c. ex tuarum. de auct. & vſ. pal. Gemin. conſ. 15. in 4. dub. Rebuf. de reſcrip. perinde valere. n. 37*
2 tum etiã † quia fuit obtenta lite pendente, nulla de ea facta mẽtione, *c. fin. vbi not. vt lit. pend. Mill. in verb. gratia ſi eſt impetrata: In terminis ſimilis gratia fuit reſolutum in cauſa Aquilana Iuriſpatronatus. 17. Iunij 1588. coram D. Comitulo*; & ratio eſt, quia non eſt intentionis Papæ velle collitiganti præiudicare; maximè in hoc caſu, vbi adeſt clauſula; dummodo alteri non ſit ius quæſitum, cum reo & poſſeſſori debeatur abſolutoria, *l. loci corpus. §. competit. ſi ſeruit. vendic. l. qui accuſare. C. de edẽd. Rot. deciſ. 3. de re iudic. & deciſ. 17. de præben. in nou. & fuit dictum in Piſana. corã R. P. D. Blanchetto 20. Maij 1594.* Et ita concluſum omiſſo capite non iuris Alexij, quod Dominis non placebat.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Lunæ 23. Ianuarij 1595.

S V M M A R I V M.

1 Regula iuſtitiæ diſtributiua eſt, vt æqualibus æqualia dentur.

DECISIO MCXI.

DOmini ſteterunt in deciſis *, quia modernus Archiepiſcopus fuit ſubrogatus ad perficiendum ea, quæ per Cardinalẽ perfecta non fuerunt, & licèt applicatio facta per Cardinalem eſſet cum clauſula iuxta ordinationem per eum faciendam, itaut nõ fuerit omnino perfecta, niſi ſequuta ordinatione, *iuxta notat. in l. ſi quis cum teſtamentum. de teſtam.* tamen non conſtat de intentione ipſius, quòd vellet inæqualiter inter iſtos diuidere redditus, de quibus agitur, immo potius de contrario apparet; tum ex eo, quòd indiſtinctè applicauit
1 Collegio, & † regula iuſtitiæ diſtributiuæ ſit; vt æqualibus æqualia dentur; tum ex quo in diſtributionibus licèt exiguis aliquando factis, fuit facta æqualis diuiſio. Quare non potuit modernus Archiepiſcopus introducere hanc inæqualitatem, cum nõ eſſet de re cæpta per prædeceſſorem ſuũ, immo potius contra eius mentem & prouiſionem; & maximè quia illa verba iuxta ordinationem, poſſunt intelligi de alia ordinatione, de qua loquitur indultum circa inſtitutionem Collegij & officiorum, & onerum impoſitionem. Nec facit inſtrumentũ de quo nu. 3. quia potius facit in contrariũ, cum ibi enumerentur certæ partitæ applicatę omnibus in communi, & licèt adſint quædã ſolutiones factæ certis officialibus, tamen habent cauſam ſeparatam pro damnis paſſis & alijs; vt in dictis partitis. Et ita concluſum.

* ſub die Lunæ 12. Decembr. anni præteriti.

Toletana Matrimonij.
Die Veneris 27. Ianuarij 1595.

S V M M A R I V M.

1 Contrahens ſponſalia de futuro monendus eſt, & vſque ad cenſuras cogendus, vt per verba de præſenti contrahat, ſiue ſponſalia ſint iurata, ſiue non, ſi non adeſt aliqua cauſa recuſationis, vt nu. 4. debet tamen iudex à coactione deſiſtere, ſi pertinaciter perſiſtat. in recuſatione, vt num. 3. & 6.

2 In ſponſalibus iuratis Eccleſia magis ſtudioſe compellit eum, qui iurauit, ad contrahendum compulſione tamen moderata, non autem præciſa id facit.

5 Legitima cauſa non contrahendi matrimonium eſt magnum odium, quo ſponſus ſponſam proſequitur, vel è contra.
Item morbi gallici ſuſpicio, vt num. 8.

7 Coacta ſponſalia infelices ſolent ſortiri exitus.

9 Exceptiones, quas mulier ante contracta ſponſalia notas non habebat, ex ſuperuenienti notitia præbent iuſtam cauſam mulieri recedendi ab eis.

DECISIO MCXII.

1 QVamuis regula ſit pro Gaſpare, † quòd contrahens ſponſalia de futuro monendus ſit, & vſque ad cenſuras cogendus ad contrahendum per verba de præſenti, ſiue ſponſalia ſint iurata, ſiue nõ, *c. ex litteris. il 2. & c. ſicut. & c. requiſiuit. de ſponſal. c. de illis. il 1. vbi Abb. & alij de deſponſ. impub. & in d. c. ex litteris. in 3. notab. Felin. in c. 1. num. 12. de pact. Couar. ſuper 4. decret. part. 1. c. 4. in princ. num. 2.*
2 † quamuis in ſponſalibus iuratis Eccleſia magis ſtudioſè compellat eum, qui iurauit

quam-

quamuis compulſione moderata non autem
pręciſa, *Abb.in c. requiſiuit.in fin. Felin.*
in d.c.1.num.12.de pact.Syluester in verb.
ſponſalia. num. 4. cum allegatis per Gabr.
3 *conſ.186.nu.10.lib. 2.* † & parte perſiſten-
te in recuſatione pertinaciter iudex tenea-
tur à coactione deſiſtere, *d. c.requiſiuit.vbi*
4 *Doctor.ſupra allegati*, † Hæc tamen regula
limitatur, vt non procedat, vbi adeſt ali-
qua cauſa recuſationis, propter quam de-
beat iudex arbitrari non eſſe procedendum
ad coactionem, *vt per Io. Andr. Hoſtien.*
Butr. Anchar. Abb. Prapoſ. & alijs in d.
c. requiſiuit.Syluest.in ſum. in verb. ſponſa-
lia. nu.10.Lup.in c.per veſtras.§.8.nu. 15.
Couar.vbi ſupr. nu. 4. & fuit deciſum in
cauſa Valltina matrimonij coram S.D.N.
Clemente VIII. anno 1579. & in Iſpa-
lenſi ſponſalium coram bo. me. Domino de
Rubeis 1580.& alias ſapius. In caſu autem
propoſito viſum eſt Dominis ſufficiēter cō-
ſtare de cauſa, quia ex teſtibus examinatis
5 pro parte mulieris † conſtat eam abhorre-
re ab huiuſmodi nuptijs, & odio proſequi
Gaſparem, itaut potius electura ſit ſeſe in
flumen proijcere, quàm ſecum contrahere,
& hæc eſt legitima cauſa deſiſtēdi à coactio-
ne, *vt per Abb.ſupra citatum in d.c.requi-*
ſiuit.nu.3.& in d.c.ex litteris.num.8. cum
alijs, quæ res comprobatur ex litis ſuſten-
tatione per plures inſtantias, ex quo ap-
6 paret † fruſtratoriam fore excommunica-
tionem propter obſtinatum ipſius propoſi-
7 tum, *Collect.in c.2. col. 2.de ſponſal.* † ſo-
lent enim coacta ſponſalia infelices ſortiri
exitus. *Gabr.d.conſ.186.nu.9.* & hoc præ-
8 ſertim, † quia videtur ſatis iuſta cauſa
ſubeſſe recuſationis propter morbi gallici
ſuſpicionem, per ea quæ tradit *Maiol. d.*
irregular.lib.2.c.19. & facit tex.in c.quem-
admodum. §. quid ſi poſt.de iureiur. & licèt
morbus iſte non plenè probetur, cum de eo
vnus tantum teſtis deponat, tamen eſt me-
dicus, qui illum curauit, & ſatis videtur
ad hunc effectum, quod mulier vehementi
9 ſuſpicione affecta hunc abhorreat: † Acce-
dunt aliæ exceptiones, quas non apparet
notas fuiſſe mulieri ante contracta ſpon-
ſalia, & ex ſuperuenienti notitia poteſt
recedere *Sot.lib.4.ſenten. diſtin. 27. q. 2.*
artic.5.verſ.nono quando alter. Et ita con-
cluſum vnanimiter per Dominos.

Corduben. Decimarum.
Die Veneris 27. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *In manutentione Rota contentatur, ſemi-*
plena probatione.
2 *Solutio decimarum ſufficit, quòd ſit facta*
ab arrendatoribus de conſenſu domini,
ad hoc vt dicatur facta à domino.
3 *De contrauentione eius, cui fuit mandatum*
intimatum, ſatis conſtare dicitur, ex
quo non oſtendit ſe ſoluiſſe.
4 *Redecima ſolui debet in loco, vbi colligun-*
tur fructus; ſecus eſt in redecima conſi-
ſtente in pecunia ratione aſſictus, vel
quando agitur de redecima annorum
iam præteritorum, quæ amplius non eſt
in aceruo.
5 *Ante liquidationem non eſt danda decla-*
ratoria.

DECISIO MCXIII.

QVæ deducuntur ad impediendam de-
claratoriam non placuerunt Domi-
nis; nam quod primo dicitur
mandatum non eſſe iuſtificatum, ex quo
teſtes pro maiori parte ſunt nulliter exa-
minati, non obſtat; ex quo adſunt alij te-
ſtes validè examinati in ſufficienti numero
præſertim ad effectum manutentionis,
1 † in qua Rota contentatur ſemiplena pro-
batione iuxta vulgatas deciſiones, * Ne-
que obſtat, quòd teſtes non deponant de
ſolutione decimarum facta à Marchione;
2 quia † ſufficit, quòd ſit facta à ſuis arren-
datarijs de eius conſenſu, cum Caſalia ſint
locata libera à decima & redecima, vt aliàs
viſum fuit. Secundo opponitur, quòd mā-
datum non eſt directum Marchioni, vt ſol-
uat, ſed exequutoribus vt manuteneant,
quia tollitur difficultas ex lectura mādati,
& ſufficit intimatio facta principali. Tertio
opponitur non conſtare de contrauentione,
ſed non placuit hæc oppoſitio; quia cum
3 Marchio teneatur ad ſoluendum, † & ei
fuerit mandatum intimatum, ſatis dicitur
conſtare de contrauentione; niſi oſtendat
ſe ſoluiſſe, *Bart. & alij, in l. in illa. de*
verb. oblig. Nec placet, quod dicitur,
4 † redecimam ſoluendam in loco vbi colli-
guntur fructus, quia hic agitur de redeci-
ma conſiſtente in pecunia ratione affictus,
vltra quod agitur de redecima annorum
præteritorum, & ſic de illa, quę non eſt
amplius in aceruo. Vltimo opponitur quā-
titatem huius redecimæ eſſe illiquidam, &
5 hæc oppoſitio placuit Dominis, † & con-
cluſum fuit ſuſpendendam eſſe ſententiam
declaratoriam in præſentia, & ad eam nō
deueniendum eſſe, donec fuerit liquidata
ſumma, ad quam aſcendit, *vt fuit reſolu-*
tum in cauſa Toletana iuris decimandi corā
R.P.D. meo Orano, vel donec conſtet Mar-
chionem præſtare impedimentum, quomi-
nus in futurum iſta redecima exigatur.

* Et dicta fuit ſupe.in Hiſpalen. Iuris nominādi 1 Iunij 1583.

Senogallien. Prædij.
Die Veneris 27. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Intereſſe eſt liquidandum iuxta requiſita*
Caſtr.in l.3. §. cum de officio.de eo quod
cer.loc. quē ſemper Rota ſequitur, & n.5.

2 In

2 *In euictione habetur ratio eius, quod emptor habiturus fuiſſet, ſi res non fuiſſet euicta.*

3 *Euicta re in ſolutum data, non poteſt quis redire ad primam actionem; niſi eam expreſsè reſeruauerit.*

4 *Electa vna via ceſſat altera in incompatibilibus.*

DECISIO MCXIIII.

DVbitaui, an probetur D. Todinum paſſum fuiſſe aliquod intereſſe, quod ei veniret reficiendum, & vſque ad quam ſummam, itaut ſit ſtandum vel recedendum à reſolutione aliàs facta in Rota *. Et fuit pro maiori parte inclinatum pro reuocatione deciſionis reſpectu temporis decurſi poſt annullationem cenſus: Conſiderabant enim Domini tria tempora; Primum eſt ante dationem in ſolutum cenſus Carboni ſcutorum 2200. de quo tempore nulla fa-
1 cta eſt † liquidatio damnorum & intereſſe iuxta requiſita *per Paul. de Caſtr. in l. 3. §. nunc de officio. de eo quod cert. loc. quem ſemper Rota ſequuta eſt, vt in deciſ. 237. lib. 1.* a Secundum tempus eſt à die habiti cenſus vſque ad diem annullationis eiuſdẽ cenſus, quo tempore Domini cenſuerunt ſtandum eſſe in deciſis, quòd intereſſe debeatur ad rationem cenſus annullati; iuxta promiſſionem factam in ipſo inſtrumento aſſignationis cenſus, quod eſt rationi conſonum, *l. euicta re. de euction. l. 1. vbi Doct.*
2 *C. de actio. empt.* † habetur enim ratio eius, quod habiturus fuiſſet, ſi res euicta non fuiſſet, *l. ſi ſterilis. §. per venditionem. ff. de action. empt. l. ſi traditio. vbi Bald. q. 4. C. eod. tit.* Tertium tempus eſt à die annullationis cenſus, de quo tempore Todinus habebat duas vias agendi contra debitorem; Alteram vigore primi inſtrumenti venditionis bonorum, quam ſibi preſeruauerat in acceptatione cẽſus, & ſic per eã redibat ad priora iura agendo vigore primęuæ obligationis ad damna & intereſſe; Alteram verò vigore inſtrumenti dationis cẽſus in ſolutum agendo de euictione; Verum cum priorem viam elegerit, vtique tenebatur verificare dãna & intereſſe iuxta requiſita Caſtren. nec poterat pro verificatione deducere intereſſe cenſus annullati, cum non ſe compatiantur iſtæ viæ ad inuicem; nam reditus ad primęuam actionem præſupponit receſſum à datione in ſolutum, & quidẽ voluntariũ: Vnde non potuit Todinus vno & eodem tempore agere primęua actione ad conſequendum prædium alteri medio tempore obligatum in præiudicium tertij, niſi reſoluta in totum datione in ſolutum; qua reſoluta non poterat ex eã prætendere liquidationem damnorum & intereſſe, quæ competebat tantum ratione euictionis, quã
3 in iudicio proſequi noluit, ſed elegit † reditum ad priorem actionem, ad quam redire non poterat, niſi eam expreſsè ſibi reſeruaſſet, *iuxt. notat. per Bart. in l. ſi quis aliã. de ſolution. nu. 1. & in l. libera. vbi Bal. n. 1. & Salic. in 1. oppoſ. C. de ſentent. & interloc. omn. iudic.* Et hinc tollitur id, quod dicitur in deciſione Todinum deduxiſſe omne ius ſibi competens tam vigore prioris, quã
4 poſterioris inſtrumenti, † quia ſtante incompatibilitate per electionem vnius viæ ceſſat altera; Vnde ſibi imputet, quòd maluit eligere viam, per quam conſequebatur poſſeſſionem prædii, quàm alteram, per quã potuiſſet conſequi damna & intereſſe ratione euictionis, non autem prædium, ſtante hypotheca Triumphi, quæ præcedebat poſterius inſtrumentum dationis in ſolutũ. Neque obſtat, quòd ſaltem videatur ex annullatione cenſus probari damna & inte-
5 reſſe paſſa culpa debitoris, quia † cum non fuerit actum ratione euictionis hæc damna erant probanda cum requiſitis Caſtrenſis; nempe quod habebat paratum alium cenſum, quem loco illius ſibi comparaſſet, ſi ei pecunia debita ſoluta fuiſſet, quod cum factum non reperiatur, fuit inclinatum pro maiori parte Dominorũ pro receſſu à deciſione & nullitate iſtius liquidationis.

* ſub die Veneris 24. Octob. 1586. corã R. P. D. Marcello Bubalo.

a Mohed. de[illegible] aliàs 1. de vſur. & fuit tentum corã Verallo in Romana vſurarum 23. Aprilis 1568 & ſupra corã Illuſtriſſ. Seraphino in eadẽ Roma. vſurarum. Veneris 16. Decẽb. 1569

Romana Domus.
Die Lunæ 13. Februarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio præſumitur ſuperueniſſe poſt actũ pro eius validitate.*

2 *Citatio ad hodie per totam non arguit ſententiam ferri non poſſe; niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro hora audientiæ.*

3 *Hora campanellarum de mane in Referendarijs intelligitur pro hora audientiæ, qui poſſunt in quacunq. hora diei proferre ſententiam.*

4 *Ceſſante proteſtatione poteſt mandatum procuratoris quandocunque produci.*

5 *Negligentia notarij parti nocere nõ debet.*

DECISIO MCXV.

FVit reſolutum pro validitate ſententiæ latæ per D. Odeſcalcum; nam nullitates, quæ opponuntur, tolluntur ex deductis pro parte Iuliæ; nam quod dicitur primo loco ſententiam fuiſſe latam poſt inhibitionem Rotalem, in facto nõ verificatur, cum tam ſententia, quàm inhibitio ſint ſub
1 eadem die † & pro ſuſtinendo actu præſumitur inhibitio ſubſequuta, *vt per Achill. deciſ. 263. alias 57. de appellation.* maximè
2 cũ † citatio facta ad hodie per totam non arguit ſententiam ferri nõ poſſe niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro hora
3 audientię, † quę in Referendarijs ſolet eſſe hora Campanellarum de mane, & liberum

eſt

eſt iudici ferre ſententiam in quacunq. hora
illins diei, & hoc eſt, quod importãt verba
citationis. Quantum ad defectum mandati,
is tollitur ex facto, cum fuerit productum,
licèt in extractu non fuerit regiſtratum, &
per partem fuit proceſſum cum illo procu-
4 ratore † ſine aliqua proteſtatione cõtraria;
adeo quòd etiã hodie produci poteſt, prout
productum extitit, *Mobed. 2. de iudic.*
Quantum ad defectum iuriſdictionis, qui
deducitur, ex quo non reperitur commiſſio
directa Odeſcalco, is quoq. ceſſat, cum in
manualibus appareat obtentam fuiſſe, &
præſentatam commiſſionem, & emanaſſe
citationem ad dicendum contra: Vnde li-
cèt ea non reperiatur, tamen ex commiſſio-
nibus præcedentibus apparet fuiſſe ſimplicẽ
ſubrogationẽ iudicis in locum Illuſtriſſ. Iu-
5 ſtiniani: † Neque notarij negligentia offi-
cere debet parti, & hoc etiam verificatur
ex actis ab vtraque parte coram Odeſcalco
factis tanquam iudice ſubrogato. Quare
cõcluſum pro validitate ſententiæ, & ordi-
natum, vt videatur ſuper iuſtitia.

Syracuſana Preeminentiarum.
Die Lunæ 13. Februarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Intimatio exequutorialium contra Capitulum debet ipſi Capitulo non particularibus Canonicis intimari.*
2 *Exequutio exequutorialium eſt attentata, quando earum intimatio non eſt reproducta in Rota.*
3 *Paritio metu cenſurarum facta non eſt ſpontanea.*

DECISIO MCXVI.

1 FVit reſolutum † conſtare de attentatis,
cum proceſſus, de quo agitur, fuerit
factus à iudice laico vigore exequutorialiũ
non intimatarum Capitulo, ſed tantum
quibuſdam Canonicis non Capitulariter
congregatis, *Rot. 1. de dol. & contum. in*
antiq. & deciſ. 1. de ſent. excommun. in antiq.
2 † neque fuerunt in Rota, vt oportuit re-
productæ, *Caſſad. deciſ. 6. de cauſ. poſſ. &*
propr. Mobedan. deciſ 182. Sarnen. de an-
nal. q. 44. Nec obſtat limitatio, quòd hic ad
fuerit conſenſus condemnati, qui dixit ſe
parere, quia procedit in ſpontanea pari-
3 tione, † non vt hic, quando fit metu cen-
ſurarum & excommunicationis, quam iu-
dex laicus comminabatur, *Achill. deciſ. 11.*
de penſion. Rot. deciſ 10. de ſenten. excom. in
nou. & tanto magis cum fuerit in exequu-
tione exceſſum per declarationẽ annatarũ,
quæ adhuc pendebat coram Illuſtriſſ. Plato,
& poſtmodum fuit per eum facta: Vnde
cum laicus ita improuidè proceſſerit com-
minando cenſuras, quod facere non pote-
rat, *c. decernimus. vbi Doctores. de iudic.*
fuit concluſum totum iſtum proceſſum eſſe
reuocandum.

Mediolanen. Bonorum.
Die Lunæ 20. Februarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Soluens Eccleſia affictum, liuellum, aut canonem tenetur indicare, & deſignare bona, pro quibus ſoluit, ſi bona Eccleſia poſſideat, aliàs omnia per ipſum poſſeſſa præſumuntur eſſe Eccleſia.*

DECISIO MCXVII.

1 FVit reſolutum, † Dominum Carcanum
teneri ad deſignanda bona Eccleſiæ,
pro quibus ſoluit penſionem, quia cum ex
pluribus ſolutionibus factis pro fictu liuel-
lario, vel pro ſimplici, conſtet ipſum poſ-
ſidere bona Eccleſiæ, *iuxta notat. per Bart.*
in l. qui vniuerſas. §. qui per colonum. de
acquir. poſſ. Roman. conſ. 70. num. 10. vtique
tenetur indicare, ſiue ſit emphyteuta,
vt per Iaſ. in l. 2. num. 173. C. de iur. emphyt.
Ruin. conſ. 50. nu. 14. lib. 1. & fuit ſæpius in
Rota reſolutum, ſiue ſit fictuarius vel con-
ductor, *vt per Alberic. in l. Titius. la vlti-*
ma, nu. 2. de act. empt. Bald. conſ. 265. nu. 2.
lib. 2. Roland. conſ. 66. num. 6. lib. 3. Bellon.
conſ. 10. num 6. Non obſtant in contrarium
adducta, quia loquuntur, quando non con-
ſtat aliquem bona Eccleſiæ poſſidere; quia
tunc agenti incumbit onus id probandi,
ſed in caſu iſto ex multiplicatis ſolutioni-
bus conſtat de poſſeſſione bonorũ Eccleſiæ,
ideo fieri debet indicatio, quia aliàs om-
nia poſſeſſa per conductorem præſumeren-
tur eſſe Eccleſiæ, vt dicunt ſupracitati Do-
ctores: Neque iſtæ ſolutiones poſſunt in-
telligi factæ ex obligatione perſonali non
relata ad aliquam rem certam; quia repu-
gnãt verba pro fictu liuellario vel ſimplici,
quę non poſſunt verificari, niſi reſpectu bo-
norum conductorum: Accedit, quòd præ-
ſupponitur D. Carcanum poſſidere bona in
loco Turati & Maneræ, vbi conſtat Capel-
lam habuiſſe multa bona pro tempore di-
uerſis perſonis locata, vt in facto bene
deducitur.

Papien. Tenutę de Magdalena.
Die Veneris 3. Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Monitio facta parte præſente ſupplet defectum citationis.*
2 *Debet quis præciſè & expreſſè citari ad ſententiam, vt citatio ſit valida.*
3 *Accuſatio contumaciæ ſemper de ſtylo ſolet apponi etiam parte comparente.*

DE-

DECISIO MCXVIII.

NVllitas allegata non placuit Domi-
1 nis,quia † ſufficit quòd monitio fue-
rit facta parte præſente, tunc enim ſupplet
defectum citationis, *Felin. in c.1.num.18.*
2 *de iudic.* † Neque obſtat, quòd non fuerit
facta præcisè ad ſententiam, *c.cum qui. de*
dol.& contum.& ibi gloſ.Gemin.& Franc.
& gloſ.in Clem.ſæpè.in verb.ad id.de verb.
ſign. Rot. 17. de re iudic.in nou. nam ſatis
videtur facta ad ſententiam, ſtante illius
petitione facta per procuratorem Cardi-
nalis, & ſatis conſtat de præſentia ex ipſa
monitione, quæ eſt facta comparentibus in
3 in actis præſentibus. † Neque obſtat accu-
ſatio cõtumaciç, quia ſemper ex ſtylo ſolet
apponi etiam parte comparente. Ideo or-
dinatum, vt videatur de iuſtitia ſenten-
tiæ.

Gadicen. Concordiæ.
Die Veneris 3.Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ & cultum diuinum ſpectant ad curam Epiſcopi.*

DECISIO MCXIX.

CApitula concordiæ, quæ data fuerunt
Dominis in præſenti propoſitione nõ
placuerunt; nam licèt in præterita propo-
ſitione * circa officiales adminiſtrationis
redditnum decimalium, quorum depntatio
erat communis Epiſcopi & Capituli, Domi-
ni ad tollendum materiam diſſenſionis in
eorum deputatione approbauerint concor-
diam; tamen hæc ratio ceſſat in deputatio-
ne adminiſtratorum fabricæ & chori, quæ
ex decretis Rotæ alternatim tribuitur Epi-
ſcopo & Capitulo; itaut in hoc nulla poſſit
oriri controuerſia, cum vnuſquiſq. in ſuo
turno eligat, abſq. eo quòd alius ſe intro-
mittat; quare nulla ſubeſt cauſa recedendi
à decretis Rotæ, & eo magis quia conſona
ſunt cum iure communi,& decretis Conci-
lij Tridentini *ſeſſ.22.nu.9.* Illa quoque di-
uiſio prouiſionis officiorum, quæ concedi-
tur Capitulo data Epiſcopo facultate eli-
gendi magiſtrum ceremoniarum, & perti-
carum, viſa eſt nimis inçqualis, & prçgra-
1 nans dignitatem Epiſcopalem; nam † cum
iſta officialium deputatio concernat ſtatũ
Eccleſiç & cultum diuinum, videtur locum
habere id, quod tradunt *gloſſ. & Doctor.*
in c.2.in verb.ſtatutum.de verb.ſign. lib.6.
& Concilium Triden.ſeſſ.21.c.8. & ſeſſ.22.
c.8. imponente hoc onus Epiſcopo ad cu-
ius prçcipuè curam ſpectare dicitur.

* ſub die Veneris 17. Febr. proxime praeteriti.

Aretina Capellaniç.
Die Veneris 10.Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus debet probari plenè & concludenter, quando vltimus ſtatus repugnat.*
2 *Vltimus ſtatus beneficij maximè attenditur in iudicanda illius qualitate.*
3 *Capella ſita in Hoſpitali, veriſimile eſt, quòd ſit iuſpatronatus potius hoſpitalarij quàm aliorum.*
4 *Probatio per teſtes de publica voce & fama iunctis cum quaſi poſſeſſione iuris præſentandi in antiquis probat, ad quem iuſpatronatus pertineat.*

DECISIO MCXX.

DOmini ſteterunt in deciſis *, quòd
non conſtet iuſpatronatus Capellç,
de qua agitur, ſpectare ad dominos de Biſ-
1 dominis; † debent enim probare plenè &
concludenter eorum intentionem, cum cõ-
tra eos pugnet vltimus ſtatus beneficii,
2 † qui maximè ſolet attẽdi in iudicãda qua-
litate beneficii, *Bald.in l.ſi mater. C.ne*
de ſtat.defun. Dec.conſ.126.nu. 1. maximè
3 † cum Capella ſita ſit in Hoſpitali, & ſic
veriſimile eſt iuſpatronatus potius eſſe Ho
ſpitalarii, *Felin.in c.cũ Venerabilis.n.37.*
4 *in 4.fallent.de except.* † & adſunt teſtes,
qui bene probant de publica voce & fama,
quç cum concurrat cum quaſi poſſeſſione
Hoſpitalarii, ſufficit in re antiqua ad pro-
bãdum iuſpatronatus pertinere ad Hoſpi-
talariũ, *Bald.in l.cum ſuper. C.de rei vind.*
Caſſad.deciſ.2.de probation. Pute. deciſ. 61.
& 142.lib.1. Probatio verò contraria eſt
multum debilis; nam quod deducitur de
Cataſto, in quo dicitur Bonioannem do-
naſſe bona Hoſpitali pro Capella; placue-
runt Dominis reſponſiones datç in alia de-
ciſione, & prçcipuè quòd hoc potins ſua-
det iuſpatronatus ſpectare ad Hoſpitale,
cui facta eſt donatio: Inſtrumentum verò,
de quo in ſummario nu. 6. videtur maxi-
mè facere contra Biſdominos,& excludere
reſeruationem iuriſpatronatus, cum in eo
dicatur, quòd Bonioannes donauit quaſ-
dam poſſeſsiones Hoſpitali, vt haberet &
& teneret perpetuo in dicto Hoſpitali vnũ
bonum & ſufficientem Capellanum, qui ha-
beat pro ſua ſuſtentatione fructus dictorum
bonorum donatorum: Vnde cum Hoſpitale
debeat tenere iſtum Capellanum, ad ipſum
quoque videtur ſpectare eius electio, prout
obſeruantia docuit, vt patet ex prçſenta-
tionibus annorum 1497. & 1498. & anni
1547. vbi ille de Biſdominis nominat ſe
Hoſpitalarium. Non obſtat viſitatio de
anno 1468. quia fuit ſimplex aſſertio Ca-
pellani, quç non prçiudicat Hoſpitali, cum
ſit dictum vnius ſine citatione, & ſine iu-

* ſub die Veneris 16. Decẽb. anni præteriti.

ramento,

ramento; & in contrarium adeſt alia viſitatio anni 1583. cum aſſertione moderni Capellani, qui erat de Bisdominis, qui tam in ipſa viſitatione, quàm in inuẽtario aſſerit Capellã eſſe de iurepatronatus Hoſpitalis, & ad illud ſpectare ius præſentandi. His accedat, quòd neque etiam hodie probatum eſt iſtos de Bisdominis deſcendere ab illo, quem prætendunt fuiſſe Capellæ fundatorem.

Meſſanen. Legitimitatis.
Die Lunæ 13. Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio obtenta radicem matrimonij conualidat, & illud vſque ab initio, approbat, qua approbatio ad effectum legitimitatis prolis poteſt fieri etiam vno ex coniugibus mortuo, quando obſtat tantũ impedimentum legis Canonicæ ob conſanguinitatem, vt nu. 2.*

3 *Diſtinctio Couar. ſuper 4. decret. par. 2. c. 8. nu. 13. inter diſpenſationem validantem matrimonium à principio, & eam, quæ dat licentiam remanendi in iam contracto, fuit à Rota reprobata.*

4 *Gratia continens duo principaliter, ſi in vno non poteſt habere effectum, in alio ſuſtinetur, vt eſt in gratia obtenta ſuper beneficijs, vt nu. 6.*

5 *Legitimatio, quæ non poteſt reſpectu ſucceſſionis operari, reſpectu aliorum effectuum prodeſt.*

7 *Voluntas paterna principaliter conſideratur in legitimatione filij.*

DECISIO MCXXI.

FVit aliàs pro parte quorundam Ioſephi Buttuni & Catharinæ Buttuni expoſitum Maiori tunc temporis Pœnitentiario, cum ſcirent ſe in quarto conſanguinitatis gradu eſſe coniunctos, matrimonium contraxiſſe, & illud carnali copula conſumaſſe, & ab eo impetrarunt, vt committeretur Ordinario Meſſaneſi, quòd ſe de cauſis ſcãdalorum narratis informaret, & ijs ſeparatis pœnitentiam ſalutarem iniungeret, & deinde ab excommunicationis ſententia iniuncta ſalutari pœnitentia abſolueret, & demum cum eis diſpenſaret, vt in contracto matrimonio remanere, ſeu illud de nouo contrahere, & in eo permanere liberè, & licitè poſſent, prolemque ſuſceptam & ſuſcipiendam legitimam decerneret: Obtinuerunt poſtea reformationem, in qua narrarunt fuiſſe in gradu erratum, cum vnus in tertio alter in quarto conſanguinitatis gradu conſtituti eſſent. Antequam huiuſmodi litteræ executioni demandarentur, obijt Ioſephus relicta vxore cum filijs, obijt etiam Catharina, filij ſupplicarũt S.D.N. pro declaratoria legitimitatis, qui in ſignatura gratiæ commiſit mihi, vt ſuper hoc negocio Rotam conſulerem. Propoſita itaque cauſa, Domini vnanimi conſenſu cenſuerunt ſupplicationem ſignandam eſſe; nam quamuis principalis gratia non potuerit ſortiri effectum propter viri obitum; tamen in reliquis reſpectu legitimitatis filiorum poteſt ſortiri effectum, *vt fuit reſolutum coram S. D. N. Clemente VIII. in cauſa Syracuſana legitimitatis. 19. Octobris 1573.*
1 † legitimatio enim conceſſa fuit per diſpenſationem, quæ radicem matrimonij conualidat, & ſic approbat contractum vſque ab initio, *Abb. in c. cum per Venerabilem. qui fil. ſint legitim. Anchar. conſ. 409. nu. 4.*
2 vbi tradit † matrimonium diſpenſatione Papæ poſſe approbari ad effectum legitimationis prolis, etiam mortuo vno ex coniugibus, vbi filij ſunt nati in figura matrimonij, cum obſtet tantum impedimentum legis Canonicæ ob conſanguinitatem, quod pro diſpẽſationem tollitur, *Pute. deciſ. 483. Matthæus Gribal. n. 2. lib. 2. Ianuẽ. deciſ. 71.*
3 † *Couaru. ſuper. 4. decret. part. 2. c. 8. nu. 13.* qui licèt videatur diſtinguere inter diſpenſationem validantem matrimonium à principio, & eam, quæ dat licentiam remanendi in matrimonio contracto, eius tamen diſtinctio fuit reprobata *in cauſa Pampilonenſi matrimonij coram R. P. D. meo Orano*
4 *5. Aprilis 1585.* Accedit, quòd † iſta diſpenſatio continet duo principaliter, nẽpe validitatem matrimonij & legitimationem prolis; ideoque licèt principalis gratia ob mortem viri effectum ſortiri non potuerit; poteſt tamen alia ſuſtineri, *vt ex notat. per Butr. in c. conſtitutus. num. 21. de reſcript. Felin. in c. ſedes. nu. 2. eod. tit.* & facit ſimile
5 de legitimatione, † quæ & ſi forte ex cauſa non poſſit operari effectum ſucceſſionis; ſuſtinetur tamen reſpectu aliorum effectuũ, *Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. donatione*
6 *largitus. nu. 317. C. de reuoc. donat.* † facit etiam ſimile de gratia obtenta ſuper pluribus beneficijs, *c. ſi eo tempore. de reſcript. in 6. vbi Franc. & alij*. Et ex his concluſum gratiam eſſe concedendam, præſertim cum etiam ſi peteretur ſimplex legitimatio veniret concedenda, cum habeant voluntatẽ
7 paternam, † quæ principaliter in his conſiderari ſolet, *vt deductum fuit in allegata deciſione Syracuſana.*

Vicen. Penſionis.
Die Lunæ 13. Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Penſio eſt iuſtificanda, quando agitur contra eum, qui ei non conſenſit.*

2 *Penſio reſeruata cum clauſula, dummodo remaneant centum pro Rectore, dicitur conditionalis, & debet plenè iuſtificari conditio.*

DE-

DECISIO MCXXII.

DVbitaui, an litteræ penſionis reſeruatæ ad fauorem Domini Ludouici ſint iuſtificatæ, in quibus adeſt clauſula, dummodo remaneant centum pro Rectore; Et hanc cauſam propoſui altera parte tantum informante, quia pro parte Ludouici fuit impetrata commiſſio, per quam moderata fuit inhibitio Rotalis, & in partibus vrget pro habenda exequutione dictæ penſionis, & obtinendo, vt ei ſoluatur coram exequutore, & hic in Rota in iudicio nullitatis pluries & pluries citatus ſemper recuſauit comparere, & diſputare dubiũ ſupradictũ, licèt ſæpius interpellatus dederit articulos ſuper iuſtificatione penſionis, ſuper quibus nõ curauit hactenus vllos teſtes examinare: Quare pro parte Domini Ioannis fuit aſſumptum onus contrarium probandi datis articulis, & examinatis teſtibus, per quos probatur deducta penſione nihil reſidui eſſe pro Rectore. Propoſita itaque cauſa Domini cenſuerunt ſine diffi-
1 cultate † onus iuſtificandi penſionem ſpectare ad Ludouicum; tum ex eo quod agit contra eum, qui eſt ſucceſſor in beneficio, neque ipſe conſenſit penſioni; tum etiam
2 quia † penſio eſt cõditionalis propter clauſulam, dummodo remaneat centum pro Rectore, *prout fuit ſæpius reſolutum in pluribus cauſis, veluti in vna Paduana coram bo.me. Domino de Rubeis* *, *& in vna Vercellenſi coram R.P.D. meo Gipſio* ª, & hoc caſu non ſufficit ſemiplena probatio, ſed requiritur plena, *vt per Mohedan. deci. 148. & fuit aliàs reſolutum corã Illuſtriſſ. Lancellotto in cauſa Cluſina penſionis. 9. Decembris 1573. & in alia Oppiden. 3. Iunij 1585.* Non obſtat, quòd commiſſio cauſæ ſtet cũ retardatione vel ſine arbitrio Rotæ, quia neque conſtat de quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, neque pro parte Ludouici fuerũt productæ litteræ, ſed tantum articulata penſio, & nihil aliud actum. Quare fuit concluſum, deberi abſolutoriam Ioanni, cum pro parte Ludouici, nihil fuerit probatum, ex quo penſio iuſtificetur.

* In Paduana penſionis ſub die 16. Decẽb. 1579.

ª ſub die 16. Iun. 1591. & ſub eade 16. Iunij emſtã ſentẽtiam coram Card. Mãtica

Peruſina Exequutionis.
Die Lunæ 10. Aprilis 1595.

SVMMARIVM.

1 *Citatio domi dimiſſa copia eſt valida, quando præceſſerunt diligentia de reperiendo.*
2 *Clem. cauſam. de electio. procedit in beneficialibus tantum.*
3 *Curſori ſiue Nuncio de diligentijs atteſtãti creditur.*
4 *Procurator præſumitur certioraſſe principalem, etiam ſi deſierit eſſe procurator, ſi adhuc comparuit in iudicio.*
5 *Sententia lata contra ſententiam, quæ trãſiuit in iudicatum, eſt nulla; fallit, ſi ſententia erat iniuſta.*
6 *Sententia iniuſta nunquam tranſit in iudicatum.*
7 *Rota nunquam attendit ſententias extra eam latas, niſi ſint iuſtæ.*

DECISIO MCXXIII.

COntra ſententiam in Rota latam oppoſitum fuit de nullitate & iniuſtitia; Nullitas deducebatur, Primo ex eo, quòd defuncto Baptiſta patre, cum quo lis fuerat legitimè introducta, non poterat procedi contra eius filios, niſi ipſis legitimè
1 citatis; † Vous autem ipſorum tantum fuit perſonaliter citatus, alij verò domi dimiſſa copia: ſed fuit per Dominos dictum hanc citationem fuiſſe validam, cum præceſſerint diligentiæ de illos reperiendo, quod ſufficit tam de iure communi, *vt per Abb. in c. cauſam. nu. 5. de dol. & contum. Roman. conſ. 454. nu. 7.* quàm etiam inſpecta forma decreti poſiti in citatione, *Achill. deciſ. 17. de dol. & contum.* vbi hoc procedit etiam
2 nõ facta affixione in Eccleſia, † *cum Clem. cauſam. de electio.* procedat in beneficialibus tantum, *Bart. in l. 4. §. Prætor ait. de damn. infect.* nam affixio de qua fit mentio in citatione, eſt neceſſaria, ſi ad habitationem citandi tutus non pateat acceſſus, *vt dictum fuit in cauſa Tuden. de Roſal. coram R. P. D. meo Penia* *, qui non eſt
3 caſus noſter; † Curſori verò ſiue Nuncio de diligentijs & alijs atteſtanti creditur, *vt per Pute. deciſ. 187. in vna Romana ſequeſtri. lib. 3. Verall. 266. lib. 2.* Accedit,
4 quòd † ſemper fuit citatus Odoardus, qui ſæpius comparuit, & licèt eius mandatum expitaſſet per obitum conſtituentis; tamen ex quo comparebat, veriſimile eſt eum certioraſſe Martinellos, *ad conſ. Roman. 48. nu. 8. in fin.* Secundo, † deducebatur alia
5 nullitas, ex eo quòd lata eſt ſententia contra ſententiam, quæ tranſiuerat in iudicatũ, *l. 1. & ibi Doctor. C. quand. prouoc. non eſt neceſſ. Aret. in conſ. 73. nu 4. Felin. in c. eum contingat. n. 7. de off. deleg.* ſed fuit reſponſũ per Dominos hanc nullitatem non adeſſe, ſi ſententia lata erat iniuſta, prout ex de-
6 ciſione Rotæ ª detectum fuit; † ea enim nunquam tranſit in iudicatũ, *vt per Doctor. in l. 4. §. condemnatum. de re iudic. Felin. in*
7 *c. ſuper litteris. nu. 15. de reſcript.* & † Rota nunquam attendit ſententias extra eam latas, niſi ſint iuſtę, *Pute. deciſ. 204. & 318. lib. 1. & fuit dictum coram me in vna Auximana dotis. 24. Martij. 1575.* Tertio deducebatur, quòd ſententia fuit lata ad fauorem ſolius Creſcij, qui tamen habebat cohæredes, qui participare debebant de medietate prędii petiti; ſed reſponſum fuit non conſtare, quòd de illo tempore exta-

* ſub die Mercurij 5. Iun. 1594.

ª ſub die 1. Decẽb. 1589. corã Illuſtr. Card. Pamphilio.

rent cohæredes, & ex petitione Martinelli contra ſolum Creſeium videtur contrariũ apparere. Quantum ad iniuſtitiam, quæ opponitur, licèt Domini ex deciſione aliàs in hac cauſa facta eam ſublatam eſſe cenſerent; tamen quia facta fuit vna tantum parte informante, ordinarunt, vt ſuper ea Martinelli audiantur.

Romana Quinquaginta millium.
Die Veneris 21. Aprilis 1595.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum datum ad recipiendum quaſcumque pecunias an reſtringatur ad pecunias in futurum recipiendas, vel comprehendat etiam receptas ante mandatũ, & num. 5. & 6.*

2 *Mandatum datum ad obligandum intelligi debet pro debito mandantis, non autem pro debito procuratoris.*

3 *Ex prægnantia clauſularum mandati non reſultat mandatum cum libera, ſecundũ veriorem & receptiorem opinionem contra Bart.*

4 *Clauſulæ omnes mandati procuratoris intelligi debent reſpectu præmiſſorum, nec immutant principalem diſpoſitionem.*

7 *Verborum ſuperfluitas eſt vitanda, vbi commodè poteſt ſummi alia interpretatio.*

8 *In rem propriam non cadit mandatum.*

9 *Quando cenſeatur conceſſa procuratori facultas ſoluendi debita domini, & an requiratur mandatum cum libera, vt num. 10.*

11 *Minus eſt obligare ad ſolutionem debiti iam contracti, quàm ad illud ſoluendũ.*

12 *Quis poteſt in extinctionem ſui debiti, creditum ſuum creditori cedere.*

13 *Procurator non præſumitur abuti mãdato.*

DECISIO MCXXIIII.

CVm Illuſtr. Domina Lucretia, & Domini Petrus & Alexander del Bene eſſẽt creditores Illuſtr. Domini Marij de Bãdinis in ſumma quinquagintamillium ſcutorum auri in auro ſolarium, dictamque ſummam ab eo repeterent, ipſe cui non erat facultas pecuniæ præſentis, cum penes ſe haberet cedulam quandam dominorum Petri Antonii & Horatii de Bandinis & ſociorum, in qua fatebantur ſe mutuo accepiſſe à Mario ſummam ſexagintaquinque millium ſcutorum auri in auro ſolarium, ſub die 22. menſis Maii 1586. ex qua poterat ſatisfacere prædictis Dominis creditoribus; ſub die 13. Iunii 1588. per publicum inſtrumentum ceſſit & traſtulit dictam cedulam pro concurrenti quantitate ſummæ debitæ in prædictos Dominos creditores; nec non in eodem inſtrumento tanquam procurator conſtitutus à Domino Petro Antonio vigore cuiuſdam mandati rogati Firmi ſub die 16. Aprilis eiuſdẽ Anni 1588. promiſit nomine dicti Domini Petri Antonii ſoluere dictam ſummam ſub obligatione omnium & ſingulorum bonorum ipſius conſtituentis: Verum cum nunquam eis ſatisfactum fuerit, & res in iudicium deducta ſit, coram me in Rota dubitari contigit, An vigore dicti mandati bona Domini Petri Antonij validè fuerint obligata & hypothecata prædictis Dominis matri, & fratribus del Bene; Et poſt exactam cauſæ diſcuſſionem Rota cenſuit præſuppoſita validitate cedulæ, de qua particulariter agetur, bona Domini Petri Antonij fuiſſe validè obligata & hypothecata in præiudicium Domini Petri Antonij, & hæredum, vigore prædicti mandati iunctis alijs ſequutis, & in facto latè pro Domino Alexandro deductis: Dubitandi anſam præbuit mandatum conceptum ſub quadam formula, quæ videri poterat hunc caſum complecti non poſſe, cum nominatim in eo de hoc negocio nulla habeatur mentio; ſed tantummodo in eo adſint clauſulæ quædam generaliter conceptæ ad accipiendum quaſcumque ſummas iure ac nomine conſtituentis, pariterque ad ipſum vnà cum prædicto procuratore reſpectiue obligandum, hypothecandum, & promittendum pro quibusvis ſummis ſub obligatione omnium bonorum ſuorum &c. & generaliter ad faciendum, tractandum, & gerendum ipſius nomine in omnibus & ſingulis negocijs & rebus, tanquam eius perſona propria cum ſupradictis obligationibus &c. & generaliter ad omnia, quæ ipſe conſtituens faceret, & facere poſſet, ſi præmiſſis omnibus intereſſet, etiam ſi talia forent, quæ mandatum magis ſpeciale exigerent &c. Prætendebant
1 enim Domini hæredes id, † quod dicitur de quibuſcumque ſummis referendum eſſe ad ſummas in futurum recipiendas, non autem ad iam receptas ab ipſo procuratore ante mandatum, *vt declarat Dec. conſ 493, nu. 10.* Præterea cum hoc debitum quinquaginta millium ſcutorum non eſſet propriũ Domini Petri Antonij ſed Domini Marij,
2 † videri datum mandatum ad obligandum eum pro ſuo debito, non autem pro debito procuratoris, *Bald. in l. creditor. §. Lucius. mandati. Dec. d. conſ. 493. num. 11. Verall.*
3 *deciſ. 24. lib. 3. in manuſcript.* † Neque ex dictarum clauſularũ prægnantia reſultare mandatum cum libera, quicquid dixerit *Bar. in l. procurator. cui pro euictione. nu. 3. de procurator.* cum opinio contraria ſit verior & receptior, *vt tradit. Bero. q. 25. n. 5. & fuit reſolutum in vna Valentina beneficij ſub die 17. Decembris 1582. coram S.D.N.*
4 maximè verò, † cum omnes clauſulæ intelligantur reſpectu præmiſſorum, neque immutent principalem diſpoſitionem, *vt per Bart. in l. qui Roma. §. Callimachus. & ibi Alex.*

*Alex.n.6.de verb.oblig.Bart. Fulgoſ.Caſtr.
& aly in d.l.procurator eui. Alex.conſ.22.
nu.10.lib.1.Ruin.conſ.59.nu.3.& conſ.67.
nu.7.lib.5.* Contrariam tamen ſententiam
amplexa eſt Rota,vt diximus,idq. pluribus
rationibus hoc ſuadentibus; etenim cum
creditores vrgerent Marium; isq. non poſ-
ſet alia via ſatisfacere quàm repetendo à
Dominis Petro Antonio & Horatio pecu-
nias mutuatas, quas ipſi tūc temporis for-
taſſe commodè ſoluere non poterant, man-
datum illud licèt ita indefinitè, & ſub clau-
ſulis generalibus conceptum nō alia ratio-
ne tranſmiſſum videtur, niſi vt poſſet Ma-
rius rebus ſuis honorificè conſulere, quod
ex litteris ipſius Petri Antonij liquet datis
die 27. Iunij eiuſdem anni, & profectione
Horatij in Galliam tunc temporis ſuſcepta
pro confirmandis rebus & negocijs Marij
tumultuantibus & periclitantibus, *vt in
ſimili tradit Ruin.conſ.93.n.6.lib.5.* neque
ita concepta ſunt verba mandati, vt hanc
5 interpretationem excludant; nam † quod
dicitur reſpicere ſummas in futurum reci-
piendas *ex conſ.Dec.493.* id non bene col-
ligitur: tradit enim verba illa, ad negociā-
dum, emendum, mercandum, alienandum
reſpicere contractus futuros, nec poſſe re-
ferri ad confeſſionem debiti contracti ante
mandatum, quod & verum eſt, ſed etiam
verba mandati, de quibus agitur, ad obli-
gandum, promittendum, & hypothecandū,
reſpiciunt futurā obligationem contrahen-
6 dam, ſed † cum adhæreant illis verbis pro
quibuſuis ſummis, quæ indefinitè om-
ne tēpus capere poſſunt, *l.ſi ita.& ibi Bar.
de legat.3.* non eſt magis dicendum pro
ſummis accipiēdis quàm pro iam acceptis,
cum vtroque caſu eadem vigeat ratio; Non
enim minus vrgebatur Marius pro acceptis,
quàm indigeret accipiendis, immo acci-
piendi neceſſitas ex neceſſitate diſſoluendi
acceptas oriebatur, quare non poteſt illa
auctoritas huic caſui deſeruire; maximè
cum etiam additio ibidem tradat, conſilium
Decij non iuſtificari, niſi ex circunſtantijs
facti, quæ in ſpecie propoſita omnes pro
mandati ſufficientia faciunt: Præterea
hanc fuiſſe conſtituentis mentem, ſuadent
verba illa, pariterq. ad ipſum vnà cum
prædicto procuratore reſpectiuè obligan-
dum, quæ innuunt voluiſſe conſtituentem
obligare ſe, non ſolum pro negocijs pro-
prijs, ſed etiam pro negociis ipſius procu-
ratoris; niſi enim ita accipiantur verba
illa, ad ipſum cum procuratore reſpectiuè
obligandum, nulla poteſt cadere correſpe-
ctiuitas; nam dicere, hoc intelligendum
eſſe pro negociis propriis cōſtituentis, nul-
lam pari correſpectiuitatem, non enim
tunc vnus pro alio ſe obligaret viciſſim,
ſed vterque pro vno tantum: & ſic ocioſa
7 eſſet illa dictio, reſpectiuè; † cum tamen
huiuſmodi ſuperfluitas vitanda ſit, vbi com-
modè poteſt alia ſumi interpretatio, neque
illud, correſpectiuè, referri poſſit ad obli-
gationem contrahendam ab eodem procu-
8 ratore pro ſui ipſius negociis. † cum in
re ſua alteri mandatū nō detur, *l.2.§.quod
ſi tua. mandati.* Confirmantur prædicta
9 † ex clauſula ſequenti, in qua datur facul-
tas generalis ad faciendum, tractandum,
gerendum ipſius conſtituentis nomine in
omnibus & ſingulis negociis, tanquam eius
perſona propria, cum ſupradictis obliga-
tionibus, ex qua facultate cenſetur conceſſa
poteſtas ſoluendi debita conſtituentis,
*d.l.procurator eui. & ibi gloſſ.& Doctor. de
procurator. l.ſi procurator. in princip. verſ.
Celſus.& ibi gloſſ. & Bart. de cond. indeb.
10 vbi Fulgoſ.nu.2.* ait enim † ad id non re-
quiri mandatum cum libera, *l.quodlibet.&
ibi Angel. de ſolution.* neque eſſe expectan-
dam ratificationem, attento quòd manda-
tum eſt ſufficiens, *vt ibidem tradunt Do-
ctores*; ergo potuit obligare pro ſoluendo
debito iam per ceſſionem cedulæ effecto
11 proprio ipſius Petri Antonii. † cum minus
ſit obligare ad ſolutionem debiti iam con-
tracti, quàm ad illud ſolutione extinguen-
dum. Verum omnem prorſus difficultatem
tollere videtur præſuppoſitū veritatis ce-
dulæ: ex eo namque ellicitur negocium
hoc non tam ipſius Marii, quàm Petri An-
tonii conſtituentis fuiſſe, & ad ipſum verè
ſpectaſſe, cum ageretur de diſſoluenda obli-
gatione per cedulam contractam cum Ma-
12 rio, † qui potuit in extinctionem ſui debiti
creditū ſuum ei cedere, *l.1. C. de nouation.
& deleg.l.2.C.de action.& oblig.Curt.iun.
conſ.1.nu.3. & 4.* Ideoq. ceſſat tota illa
difficultas, quæ ea nititur ratione, manda-
tum hoc fuiſſe datum ad negocia propria
Petri Antonii, nō autem pro negociis Ma-
rii, quod & videtur fateri Petrus Antonius
in litteris ſub die 22. Auguſti, & 19. Septē-
bris 1588. Facit præterea interpretatio
data ab ipſo Mario filio Petri Antonii, qui
13 hoc mandato in hāc cauſam vſus eſt: † ne-
que præſumendus eſt abuſus, ne delictum
præſumatur; maximè cum hoc mandatum
non receperit ſine litteris & inſtructione
ipſius conſtituentis, quæ ſi continerent cō-
trarium, vtique per earum exhibitionem
facilè poſſent omnes difficultates tolli.
Poſtremo viſum eſt Dominis ceſſare omnē
difficultatem, tam ex litteris Caualcantis,
quàm D.Petri Antonii, nec non acceptatio-
ne D Horatii, quę interpretari poſſunt am-
biguitatem mandati, ſi qua in eo adeſſet,
& hoc fundamento Domini vſi ſunt pro in-
terpretatione mandati, non autem pro ra-
tificatione geſtorum ſub die 13.Iunii 1588.
vno tantum excepto, qui ratificationem
quidem admittebat in præiudicium poſte-
riorum à die ratificationis, non autem ad

interpretationem mandati, ſed contraria ſententia præualuit, *ex l. ſi Iulianus. §. proinde. ad Macedon. Aym. conſ. 77. nu. 10. & conſ. 231. nu. 12. Alex. conſ. 69. nu. 3. in 6.* Et ita concluſum.

Papien. Bonorum.
Die Lunæ 28. Aprilis 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sententia pro euidenti vtilitate vigore reſcripti, ſi in euidentem, data facit, vt alienatio præſumatur vtilis Eccleſiæ, donec contrarium probetur.*

2 *Pro exequutore præſumitur.*

3 *Obſeruantia contractus alienationis factæ in vim reſcripti, ſi in euidentem, facit, vt præſumantur omnia legitime geſta.*

4 *Locatio perpetua regulariter ſolet fieri cum diminutione ſextæ partis eius, quod ſoluitur pro locatione ad tempus.*

5 *Ad probandum vtilitatem vel læſionem attenditur tempus locationis.*

6 *Alienatio rei Eccleſiæ non reſcinditur ex eo tantum, quòd ſit facta conſanguineo.*

7 *Papa in reſcripto, ſi in euidentem, reſtringit ſe tantum ad vtilitatem euidentem.*

DECISIO MCXXV.

FVit reſolutum pro validitate alienationis ex pluribus; † Primo, ex ſententia lata per iudices Cōmiſſarios ſuper euidenti vtilitate vigore reſcripti, ſi in euidentem, quæ facit, vt alienatio præſumatur vtilis Eccleſiæ, donec contrarium probetur, *Bald. in c. 1. de his, qui feud. dar. poſſ. Abb. conſ. 41. nu. 2. lib. 1. Alex. conſ. 79. num. 6. circa fin. lib. 1. Caſ. conſ. 54. nu. 3. lib. 1. Dec. conſ. 142. nu. 1. Pariſ. conſ. 24. num. 5. lib. 1.* (1)

2 † præſumitur enim pro exequutoribus, *vt inquit Abb. d. conſ. 41. ſequitur Capic. deciſ. 26. nu. 4. Dec. conſ. 341. nu. 12. & ſæpiſſimè fuit in Rota reſolutum, & ſignanter in vna Senogallienſi ſyluæ. coram bo. me. Cotta* a.

a ſub die 14. Maij 1577

3 † Secundo confirmatur ex obſeruantia longiſſima vltra triginta annos, quæ facit, vt omnia præſumantur legitimè geſta, *gloſ. in c. peruenit. vbi Imol num. 10. de empt. & vend. Felin. in c. illud. nu. 6. de teſtib. Alex. conſ. 17. nu. 8. lib. 4. Pute. deciſ. 365. num. 2. lib. 2.* Tertio, quia apparet de euidenti vtilitate Eccleſiæ, ex quo pro locatione perpetua auctus fuit canon vigintiſex ſcutorum, quæ ſoluebantur prius pro locatione temporali vſque ad ſummam ſcutorum triginta-

4 quatuor; & tamē † regulariter ſolet fieri in locatione perpetua diminutio ſextæ partis reſpectu temporalis locationis, *iuxta Auth. præterea. C. de ſacroſan. Eccl. & fuit dictum in cauſa Romana domus. 30. Martij 1590. coram R. P. D. meo Mantica.* Neque releuant, quæ in contrarium deducuntur; nam quòd admittatur probatio in contrarium, *vt tradit Bald. in c. ſicut. in fin. de re iudic. cum alijs per informantes deductis* a, verum quidem eſt, ſed hic non deducuntur probationes ſufficientes; nam quod dicitur vtilitatem non poſſe deduci ex eo, quòd Eccleſia eſſet obligata ad refectionem melioramentorum ei, qui prius conduxerat ad nouennium; quę aſcendebant ad ducatos 554. cum Eccleſia non teneretur præcisè eã ſoluere, ſed continuando locationem poſſet ſe à reſtitutione eximere, quia præter quam quòd hoc non eſt docere de non vtilitate, eum ex ſolo penſionis augmento contrariū probetur: apparet etiam neceſſitatem, licèt non præciſam, tamen cauſatiuam adfuiſſe, cum non poſſet interim conductor à locatione expelli, licèt minorem ſolueret penſionem. Nec facit, quòd iſta melioramenta potuiſſent refici ex fructibus Prioratus, *vt fuit dictum in Placentina bonorum. corā me de anno 1581.* b quia hoc non probatur, & in illa coram me fuerat probatum extitiſſe pecunias, ex quibus redēptio fieri po-

5 terat. † Neque obſtat, quod allegatur bona locari ſolita ad rationem decem librarum pro pertica, quia nō probatur de tempore locationis, vt requiritur, *l. ſi voluntate. C. de reſcind. vend.* Neque inſtrumenta allegata loquuntur de iſtis terris, ſed loquuntur in locatione temporali modici tempo-

6 ris. Non obſtat, quòd † locatio fuerit facta conſanguineo, quia hoc fuit expreſſum in reſcripto, ſi in euidentem, neque ex hac ſola ſuſpicione reſcinduntur alienationes,

7 vt pluries fuit in Rota deciſū c, & † in iſtis ſola attendi ſolet vtilitas euidens, ad quam Papa ſeſe reſtringere ſolet in reſcriptis ſimilibus, *vt tenuit Rota in d. cauſa Placentina ex conſ. Socin. 15. lib. 1.* Quare cum nihil releuans deducatur, concluſum fuit pro validitate alienationis.

a Abb. in c. cum cauſa. ſub nu. 4. verſ. ſed nō potuerit de empt. & vēd. Alex. in l. pretia rerū ſub n. 9. verſ. quia licet decretum. ad leg. Falc. Alciat. de præſump. reg. 33 præſumpt. 9. verſ. quarto limitatiue & Dec. cōſ. 148. ſub n. 3. verſ. & dato quod eſſet Gabr. de lenc. cōcl. 5. n. 35. & ibi dicitur de præſumptione longi temporis, quæ extracta præſumptionem tollitur, Caſtr. conſ. 31. ſub n. 3. verſ. & ſi dicatur propter antiquitatē. lib. 3. Dec. conſ. 15. ſub nu. 2. Ruin. cōſ. 18. nu. 28. lib. 4. Afflic. deciſ. 307. num 5. Aym. conſ. 114. nu. 4.

b ſub die 7. Aprilis.

c & in ſpecie corā R. P. D. Ceſare de Graſſ in Bononien. de Pipinis. 9. Decemb. 1577. quæ in impreſſ. eſt 135. ſub nu. 22.

Salamantina Defalcationis ſubſidij, & Excuſati.
Die Veneris 12. Maij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum appoſitum appellatione pendente venit reuocandum; niſi in caſu metus dilapidationis.*

DECISIO MCXXVI.

DOmini dixerunt, ſententiam Auditoris Cameræ videri iniuſtam, eum coram eo non fuerit doctum de vero valore beneficij, & de ea rata, quam ratione excuſati, & ſubſidij titularis ſoluere tenetur, quę duo neceſſario requirūtur ad cōſtituendā ratam, quam penſionarius contribuere tenetur. Præterea debuit Rocchus docere de ſolutione; nam ſi non ſoluit, non datur retentio; quæ ideo conceditur, ne titularis

ſit

ſit in damno; Verum etiam viſa eſt ſumma taxata excedere omnem veriſimilitudinem, cum aſcendat ad ſcuta 17. & 18. pro centenario; neque enim probabile eſt adeo granata fuiſſe beneficia ex huiuſmodi cõceſſionibus Apoſtolicis, vt ferè quintam partem abſorbeant: Neque fidem faciunt computa exhibita, quæ dicuntur facta ab aſſertis cõputatoribus Capituli Salamantini; quia de eorum facultate non conſtat, & videntur facta hæc computa ſecundum taxam antiquam; & tamen ordinatum fuit per iudices ſubſidij & excuſati, vt non habeatur ratio huius taxæ antiquæ, ſed veri valoris beneficij, quod & rationi conſentaneum eſt, aliàs onus excuſati & ſubſidij perſolueretur in totum ferè per penſionarios. Quare con-
1 cluſum, † vt reuocarem ſequeſtrum appoſitum per Auditorem Cameræ, quod laborat etiam alio defectu, quòd fuit appellatione pendente appoſitum, quod fieri non poterat, niſi ingruente metu dilapidationis, *l. Imperatores. §. fin. de appellation. Doctor. in c. fin. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.*

Alben. Plebis de Doliano.
Die Mercurij 17. Maij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Contra immiſſum in poſſeſſionem auctoritate iudicis ſeruatis ſeruandis non datur manutentio.*
2 *Poſſeſſio mortuo Rectore per Eccleſiam retinetur, niſi conſtet, quod alter eam occupauerit vacante Eccleſia, vt. num. 4.*
3 *Vnio probatur per viſitationes Ordinariorum.*
5 *Manutentio non datur ei, qui habuit ſe pro ſpoliato.*

DECISIO MCXXVII.

1 ECcleſiam de Doliano non poſſe hoc caſu agere remedio retinendæ, cum cõſter de poſſeſſione Butij capta in vim Breuis Apoſtolici ſeruatis ſeruandis, *l. iuſtè poſſidet. de acquir. poſſ.* Nec obſtat, quod
2 dicitur conſtare † de poſſeſſione Præpoſituræ reſpectu huius Eccleſiæ tanquam vnitæ, quæ retinetur per Eccleſiam etiam mortuo
3 Rectore a † de qua vnione dicitur conſtare per viſitationes Ordinariorum, *Abb. r. cum ſuper. nu. 18. poſt Innoc. & alios. de cauſ. poſſ. & propr. Rota 1. de reſtit. ſpol. in nou. Anch. in reg. beneficium. nu. 18. & reg. ſine poſſeſſione. nu. 20. de reg. iur. in 6.* quia
4 procedit, † niſi conſtet, quòd alter poſſeſſionem occupauerit etiam vacante Eccleſia, *vt fuit dictum in Senenſi pontis Arighi corã bo. me. Rubeo, quæ eſt in impreſ. 632. part. 1. & in Bergomẽſi prioratus 28. Ianuary 1594*
5 *coram R. P. D. Blanchetto.* † Ideo cum Butius cœperit poſſeſſionem iſtius Eccleſiæ, antequam Scarampus caperet poſſeſſionem

a vt tradit Felin. in c. conſtitutus. nu. 19. verſ. dominiũ iurium de reſcript. Calſad. deciſ. 7. n. 13. de cauſ. poſſ. & propr.

Præpoſituræ, ceſſat manutentio; maximè, cum habuerit ſe pro ſpoliato, vt ex mandato conſtare dicitur.

Toletana Profeſſionis.
Die Lunæ 22. Maij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Teſti, qui eſt Confeſſionarius, multum eſt deferendum.*
2 *Puella de facili metus incutitur, etiam quòd ſit metus reuerentialis, accedentibus minis; & in ea ſufficiunt leuiores probationes, vt num. 4.*
3 *Metus facilius probatur, quando non agitur ad annullandam profeſſionem, ſed ad effectum tantum ſucceſſionis.*

DECISIO MCXXVIII.

FVit reſolutum conſtare de metu ante ingreſſum monaſterij, idque ex tota ſerie facti ſatis apparet colligi; Nam exiſtente Maria cum fratre, qui eam volebat matrimonio copulare cum quodam nobili viro, quem tamen ipſa auerſabatur, is cœpit eam male tractare, & procurare, vt fieret monialis, in monaſterio de Scalona, ſeu alio ſui ſtatus, idque cum magna indignatione & aſperitate, vt deponit tertius teſtis ſuper tertio articulo, & decimusquartus ſuper ſecundo & alij, Conſtat etiã, quòd ipſa habito recurſu ad Conſilium Regium mediante ſuo procuratore fuit abducta à fratris poteſtate ad monaſterium ſancti Dominici in Oppido de Madrid, à quo monaſterio fuit propria auctoritate educta à Comite de Cincion, & Comitiſſa eius vxore Mariæ ſorore, & in eorum domo retenta cum magna clauſura & cuſtodia; itaut non poſſet alios præter ab ipſis deputatos alloqui, vt deponunt teſtes ſuper quinto articulo; Conſtat enim ex teſtibus omnibus ferè, quòd ea intendebat nubere, & iam promiſerat cuidam, quòd cum deueniſſet ad notitiam Comitis, eam cœperũt ſub arctiori clauſura cuſtodire, & eiecta fuit famula quædam huius matrimonij conciliatrix. Demum procurauerunt, vt fieret monialis, & vt bona ſua donaret Comitiſſæ & filiis, vt per teſtes ſuper quinto, quod & fuit executioni mandatum, vt per teſtes ſuper ſeptimo articulo: Vnde orta eſt publica fama, quòd volebant, vt efficeretur monialis: Potentia verò Comitis per teſtes clare probatur ſuper decimo articulo, quòdque illi valde erat ſubiecta, ipſumque timebat, teſtis ſuper ſeptimo articulo, & quòd per plures dies ante ingreſſum monaſterii viuebat valde mæſta & afflicta, & cũ planctu, & per duos dies ante dixit teſti, qui eſt 65. quòd ibat ad monaſterium contra ſuam voluntatem, quod etiam deponunt teſtes ſuper octauo articulo, qui

deponunt de viſu & publica voce & fama; prout etiam idem dicit ſecundus teſtis,
1 † qui erat eius Confeſſionarius; cui multū
2 eſt deferendum: Accedit, quòd † ipſa erat puella, cui de facili metus incutitur, & in ea ſufficit metus reuerentialis accedentibus minis, vel probata læſione, vt plu-
3 ries fuit in Rota reſolutum; maximè † cū non agatur ad annullandam profeſſionem, ſed ad effectum tantum ſucceſſionis, & ad annullandum inſtrumentū donationis factæ monaſterio, *vt per Socin. conſ. 263. lib. 2. & fuit reſolutum in vna Sauonen. matrimonij anno 1571. coram Domino Gropperio, & in alia Romana matrimonij. 9. Decembris 1579. coram R. P. D. meo Blanchetto.* & ita ceſſant allegata in contrarium, quæ locum forſan haberent, ſi ageretur de diſ-
4 ſoluenda profeſſione; † ſed hic leuiores ſufficiunt probationes, præſertim in puella, *vt per Tiraq. de leg. connubial. l. 9. num. 21. & R. P. D. meus Mantica de coniectur. vlt. vol. lib. 2. c. 7. nu. 7.* Et ita concluſum probari metum ante, & vſque ad ingreſſum monaſterii.

Fauentina Bonorum.
Die Lunæ 22. Maii 1595.

SVMMARIVM.

1 Teſtibus nimis animosè deponentibus fides non eſt adhibenda.

2 Teſtis, qui dicit ſe melius ſcire totam rem, licèt antiquiſſimam, quàm ſciuerint antiquiores, & qui de eo tempore fuerunt, dicitur deponere inueriſimilia.

DECISIO MCXXIX.

DVbitatum fuit, an totum territorium comprehenſum in vndecimo articulo Communitatis probetur eſſe in fundo Foſſulæ, & Domini concorditer cenſuerunt non probari; nam quamuis teſtes Communitatis deſuper examinati in dicto probare videantur, vt aliàs fuit reſolutum *: tamē Domini iis fidem adhibendam non eſſe exiſtimarunt; nam etiam omiſſa exceptione intereſſe & commodi, quod habent ex ceſſatione impoſitionum, vt ipſi fatentur,
1 † viſi ſunt nimis animosè deponere,
2 † dum affirmant ſe melius ſcire articulata, & totam hanc rem licèt antiquiſſimam, quàm ſciuerint antiquiores, & qui de eo tempore fuerunt, quod eſt omnino inueriſimile; propterea quòd fuit maximè habitum in conſideratione, quòd ſunt inter ſe contrarii, & inuicem in plurimis contradicunt, veluti in eo, quòd Foſſulum habet flumen pro confine, tum quòd domus Hoſpitalis ſit in Foſſulo, alii in Madraria, alii in Pompoſia, & aliàs latius, prout habetur in tabella contrarietatum data pro parte Canonicorum. His accedit veriſimilitudo, quia ſi totum territorium contentum in articulo eſſet in Foſſulo, non daretur vllus locus, in quo poſſent collocari duæ tertiæ partes Madratiæ, cum certum ſit tertiam partem conceſſam hominibus Cotignolæ peruenire ad domum Hoſpitalis. Repugnat etiam planta, ex cuius inſpectione patet Foſſulum alibi collocatum; nā denominatio viæ Foſſuli non concludit, quòd ea ſit in Foſſulo, ſed bene, quòd ducat ad Foſſulum: Probatio verò, quæ deducitur ex inſtrumentis minus concludit, cum quantum ad inſtrumentum anni 1295. iam fuerit reſolutum terras in eo deſcriptas, & præſertim decem primas petias non eſſe in loco differentiæ, ſed in Prata extra locum exequutionis, exceptis octo petiis quinquaginta tornaturarum, quæ dicuntur eſſe in Foſſulo, & ibi collocari poſſunt, neque pertinent ad locum exequutionis. Quantū ad alia inſtrumenta, quæ loquuntur de terris ſignatis in plāta litteris DD. ÆÆ. Domini reſeruarunt, vt de iis particulariter agatur: quamuis aliqui putarent probationem Communitatis non eſſe concludentem propter diuerſitatem inſtrumentorum; & tamen in hoc articulo Communitas eſt actrix, vt ſæpius fuit reſolutum; & ideo debet afferre concludentem probationem exceſſus; tamen ſuper iſtis poſitionibus particulariter dubitabitur.

* & in ſpecie ſub die Lunæ 5. Decēbr. 1580.

Romana Pecuniaria de Vellis.
Die Mercurii 24. Maii 1595.

SVMMARIVM.

1 Depoſitum reſtitui debet ſecundum formā conuentam.

2 Reſtitutio cedulæ facta depoſitario quando non obſtet deponenti.

3 Solutio, quæ dicit pro reſiduo, an poſſit acceptari; & impugnari qualitas pro reſiduo.

DECISIO MCXXX.

DOmini cenſuerunt, non probari Dominum Tiberium Ceulum bene ſoluiſſe illas quinque partitas, de quibus hodie controuertitur; niſi probet illas ceſſiſſe in extinctionem debitorum communium fra-
1 trum de Vellis; † cum enim non fuerit ſeruata forma præſcripta à Vellis, vt non fieret ſolutio, niſi cum mandatis ſubſcriptis ab ambobus fratribus, & vno ex dominis de Coronatis, locum habet diſpoſitio *l. 1. §. ſed ſi duo. vbi Caſtr. depoſit. & l. qui hominem. §. ſi nullo. de ſolution. l. inuito. & l. actori. C. eod. tit.* & licèt pro excuſatione allegetur Dominum Tiberium ſoluiſſe iuſſu & de mandato Auditoris Cameræ; tamen id non releuat; tum quia in eo non fuit citatus Vellius; tum quia mandatum habet relationem ad inſtrumentum, cum manda-

uerit

uerit ſolui iuxta formam inſtrumenti, quod habet eandem conditionem, ne pecuniæ amouerentur, niſi in extinctionem ſocietatum contractarum, & cum mandatis ſubſcriptis, vt ſupra: Vnde per relationem videtur ineſſe mandato eadem conditio:
2 Adducitur etiam pro excuſatione, † quòd cedulæ fuerunt reſtitutæ Domino Tiberio; ſed hæc reſtitutio non præiudicat Vellio contradicenti; maximè cum fuerit dimiſſa copia collationata in actis, quarum vigore procedi potuit, ac ſi adhuc ipſæmet cedulæ
3 extarent apud acta. Non obſtat, † quòd ſolutio 190. ſcutorum pro reſiduo fuerit acceptata per Vellium, quia quantum ad ſolutionem ea non impugnatur; quantum autem ad illam qualitatem, pro reſiduo, ipſe non conſenſit, immo reclamauit, nec voluit ſubſcribere mãdatum Auditoris Cameræ. Neque incumbit onus Vellio probandi negatiuam, partitas illas non ceſſiſſe in extinctionem debitorum communium, ſed D. Tiberio, ex quo non ſoluit iuxta formam contentam in apocha.

Carthaginen. Fructuum.
Die Lunæ 29. Maij 1595.

S V M M A R I V M.

1 Fructus non reſidenti non debentur; & multo minus diſtributiones quotidianæ; niſi allegetur infirmitas, aut corporis neceſſitas, vel euidens Eccleſiæ vtilitas; vt num. ſeq.
3 Corporis neceſſitas, vt excuſet à non reſidentia & intereſſentia, debet eſſe rationabilis, & talis quòd per alias perſonas non poſſit tractari.
4 Abſens à reſidentia pro tractando negocio, quod per alias perſonas, puta per procuratores tractari poteſt, non excuſatur, nec ei fructus vel diſtributiones debẽtur.
5 Impedimentũ infirmitatis non excuſat appellantem, qui non redijt pro apoſtolis; quia potuit facere per procuratorem.
6 Non ſufficit cauſa non reſidendi, niſi etiam concurrat licentia ſuperioris.
7 Lis quando ſit legitima cauſa abſentiæ, & lucrandi fructus ea durante.

DECISIO MCXXXI.

1 FVit reſolutum † fructus non deberi Decano, cum ei obſtet exceptio non reſidentiæ, *vt per Abbat. & Anan. in c. conquerente. num. 4. de cleric. non reſident. cum alijs allegatis in cauſa Caurienſi corã R.P.D. meo Orano* [a]*. quibus accedit Concilium Trident. ſeſſ. 24. c. 12. §. preterea*;
2 † quòd maximè procedit in diſtributionibus quotidianis, quæ non dantur niſi intereſſentibus diuinis officijs, *c. 1. de cleric. non reſident. lib. 6. Abb. in c. licèt. notab. 4. de preben. Gemin. conſ. 83. nu. 18.* Neque obſtat excuſatio, cum non allegetur infirmitas, neque corporis neceſſitas, vel euidens Eccleſiæ vtilitas, *iuxta tex. in c. vnic. de cler.*
3 *non reſident.* † Vltra enim quòd corporis neceſſitas debet eſſe rationabilis & talis, vt dici poſſit iuſtum impedimentum, *vt per Archidiac. in d. c. 1. & Prob. ibid. num. 25.*
4 † quod ceſſare videtur, vbi negocium eſt tale, vt poſſit tractari per alias perſonas, puta procuratores, *vt per Bart. in l. ſed & ſi. §. 1. quib. ex cauſ. maior. Bald. in l. eos. §. apoſtolos. in princ. C. de appellation. Boer. deciſ. 43. nu. 9. Aym. conſ. 179. nu. 9. in fin. & fuit alias dictum in vna Foroliuienſi fidei-*
5 *commiſſi. 21. Aprilis 1581* [a]. in qua † noluerunt Domini infirmitatis impedimentũ excuſare appellantem, qui non redierat pro apoſtolis, cum hoc poſſit fieri per pro-
6 curatorem: † requiritur etiam, vt concurrat licentia ſuperioris, *vt fuit deciſum coram Illuſtriſſimo Plato in vna Burgenſi re-*
7 *ſidentiæ. 4. Iulij 1586.* † Non obſtat, quòd *in Salamantina cenſurarum coram me* [b] lis habita fuerit pro legitima cauſa abſẽtiæ & lucrandi fructus ea durante; quia hoc procedit ex eo; quòd litigabatur contra idemmet Capitulum, qui denegabat dare fructus Canonico ſeu Portionario; & ideo non debebat ex propria contumacia ſentire commodum. Quod verò dicitur de cauſa criminali, poſſet forſan haberi pro iuſta cauſa; ſed hęc non probatur, cum teſtes, qui deducuntur, fuerint examinati nulliter in partibus lite in Curia pendente, & non probant etiam talem criminalitatem, propter quam prohiberetur reſidere: Et ideo concluſum fructus, de quibus agitur, non deberi.

[a] In Caurien. fructuũ de anno 1593.

[a] coram bo. me. Cãtuccio quæ in impr. diuerſ. nouiſ. eſt 244. p. 2.

[b] ſub die 28. Nouẽb. anni præteriti.

Senogallien. Prędij.
Die Lunæ 5. Iunij 1595.

S V M M A R I V M

1 Materia liquidationis fructuum dicitur difficilis probationis, & ob id plurimum ſtatur iudicis arbitrio, & ſufficiunt leuiores probationes etiam per coniecturas, & etiam per ſolitum, & adhibetur etiam fides vnico teſti de ea deponenti.

DECISIO MCXXXII.

FVit reſolutum, quantitatem fructuum perceptorum ex prædio, de quo agitur, per D. Todinum deductis expenſis aſcendere ad ſummam ſcutorum 6249. bol. 18. nã tam ex partitis, quã ex dictis teſtium optimè probantur redditus dicti prædij; præci-
1 puè † cum in hac materia liquidationis fructuum, quæ eſt difficilis probationis, ſtetur plurimum iudicis arbitrio, *Natt. conſ. 510. nu. 7. lib. 3.* & ſufficiunt leuiores probationes etiam per coniecturas, *Bald. in l. 2. nu. 2. C. de fruct. & lit. expen. Corn.*

conſ.

conſ.301.in fin.lib.1. & etiam per ſolitum, *Achill.5.de fruct.* Ideoq. adhibenda eſt etiã fides vnico teſti deponenti de anno 1592. tum quia deponit de facto proprio; tum quia non excedit ſummam aliorum annorũ præcedentium. Ideo ordinatum, vt deputatis calculatoribus fiat liquidatio.

Romana Domus, ſeu Nullitatis concordiæ.
Die Lunæ 5. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *A contractu nominato recedere non licet ob non implementum, ſed datur actio ad illud; niſi interueniat actus retroſimilis.*
2 *Mulier quietans ex cauſa neceſſaria ſolẽnitatibus ſtatuti non indiget.*
3 *Statutum Vrbis, quod requirit ſolemnitates in contractu mulieris, locum habet in ceſſione.*
4 *Quis non poteſt excipere de contractu; niſi docto de implemento ex parte ſua.*

DECISIO MCXXXIII.

FVit dubitatum, an contractus initus de anno 1565. obſtet D. Liuiæ redire volenti ad priſtina iura ob inobſeruantiam & impugnationem tranſactionis initæ inter partes anno 1584. Et pro parte hæredum Michaelis dicebatur dictum contractum obſtare, cum ſit contractus emptionis &
1 venditionis nominatus, † à quo recedere
non licèt, ſed datur actio ad implementum; niſi interueniat actus retroſimilis, *l. 1. C. quand. lic. ab empt. diſced. l. ab emptione. de pact. Iaſ. in l. ſi pecuniam. n. 12. de cõd. cauſ. dat. Curt. iun. conſ. 337. n. 20.* & ideo fruſtra obijci, non fuiſſe ſeruatas ſolemnitates ſta-
2 tuti *; nam † quando mulier quietat ex
cauſa neceſſaria, non eſt opus adhibere ſolemnitates, *Roman. conſ. 280. & 294. Iaſ. in l. ſi vnus. §. pactus. nu. 29. de pact. Put. 9. de conſtitut.* Contrarium tamen reſolutum fuit ex eo, quòd iſte contractus non eſt emptionis & venditionis, ſed potius ceſſionis
3 iurium, † in quo habet locum ſtatutum
Vrbis, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Vinea de Seapuccijs corã R. P. D. meo Blanchetto* [a] *iuxta deciſ. Pute. 7. & 53. lib. 3.*
4 † Præterea de eo cõtractu hęredes Michae-
lis excipere non poſſunt, niſi docto de implemẽto ex eorũ parte, *l. Iulianus. §. offerri. de action. empt. l. cum proponas. la 2. C. de tranſact. Corn. conſ. 40. nu. 9. lib. 4.* Et ideo non obeſt exceptio reſtitutionis acceptorum, *per l. ſi diuerſa. C. de tranſaction. Corn. conſ. 179. nu. 1. & 2. lib. 2. & conſ. 4. nu. 9. lib. 4.* Non obſtat ceſſio facta per Liuiam Lucretiæ, quia non conſtat habuiſſe effectũ, & dicitur adeſſe recognitionem bonæ fidei ad fauorem Liuiæ.

* lib. 5. c. 29. in antiq.

a ſub die Veneris 18. Apr. 1578. quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 558. p. 1.

Romana Nullitatis contractus.
Die Lunæ 5. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata non ſeruatis terminis ſubſtãtialibus eſt nulla.*
2 *Inſtrumentum dicitur probatio probata.*
3 *Confeſſio mulieri præiudicat ſine ſolemnitatibus ſtatuti, quando eſt adminiculata.*
4 *Lis impedit alienationem, quando eſt ſuper actione reali, non quando eſt ſuper obligatione perſonali.*

DECISIO MCXXXIIII.

1 FVit reſolutum pro informante, † ſen-
tentiam eſſe reuocãdam tam ex capite nullitatis, ob non ſeruatos terminos ſubſtantiales, *Rota 2. de reſcript. in nou. Aegid. 27. Caſſad. 8. eod. tit.* quàm ex capite iniuſtitiæ, cum non conſtet de aliquo credito Baccij, & in contrarium conſtet de credito
2 Thomæ † per inſtrumentum publicum, quæ
dicitur probatio probata, *Tiraq. de retract. lign. §. 2. gloſſ. 1 nu. 20.* non obſtante, quòd fuerit celebratum per mulierem, quia adhibitæ fuerunt ſolemnitates ſtatuti; & licèt ſit confeſſatum; tamen ceſſat difficultas ſtante depoſito per Thomam facto penes Antonium, cuius ipſa erat hæres, & conſequenter obligata ad reſtitutionem, *l. pro hæreditarijs. C. de hæred. action. l. in hæredĩ.*
3 *de reg. iur.* † & confeſſio adminiculata pręiudicat, *vt per Achill. deciſ. 1. de confeſſ.* Non obſtat, quòd inſtrumentum fuerit
4 factum lite pendente, † cum non fuerit de
re, ſuper qua penderet lis actione reali, ſed ſuper obligatione perſonali, quæ non impedit alienationem, *Rota deciſ. 3. vt lit. pend. in nou. Bero. conſ. 177. nu. 18. lib. 2.* & ceſſat omnis difficultas, ſi, vt dicitur, Baccius erat ſocius. Et ita concluſum.

Iſpalen. Iuris ſepeliendi.
Die Veneris 9. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Forenſes ſunt ſepeliendi in parochiali Eccleſia eorum habitationis, & dictæ Eccleſiæ debentur iura ſepulturæ.*
2 *In viatoribus tranſeuntibus iura ſepulturæ ad quam Eccleſiam ſpectent.*
3 *Ius ſepulturæ pendet ab adminiſtratione ſacramentorum; & eo ipſo quòd quis in vna Eccleſia percipit ſacramenta, in ea videtur ſibi ſepulturam elegiſſe.*
4 *Magis creditur teſtibus habentibus aſſiſtẽtiam iuris communis.*

DECISIO MCXXXV.

IN propoſito dubio Domini cenſuerunt potiora eſſe iura beneficiatorum; nam
1 † aut agitur de exteris & forenſibus haben-
tibus hoſpitium in ciuitate, & iſte eſt caſus clarus,

clarus, nempe eos ſepeliendos eſſe in Eccle-
ſia parochiali habitationis, cum in ea ſu-
mantur ſacramenta, & eis debeantur iura
ſepulturæ, *Archid. poſt antiquiores. in c. 1.
nu. 3. de ſepult. in 6. Ant. de Butr. in c. 1. nu. 9.
& Abb. nu. 4. eod. tit. Sum. Sylueſtr. in verb.
ſepultura. num. 8. cum alijs* *; & ideo cum
beneficiati ſint in poſſeſſione percipiēdi iu-
ra funeralia ab incolis parochianis in diſtri
ctu ſuæ parochiæ, eadem ratione debentur
eis iura ſepulturæ exterorum ibi degentiū,
2 & percipientium ab ipſis ſacramēta; † Aut
loquimur de viatoribus tranſeuntibus, nec
habentibus hoſpitium in Ciuitate, & in hoc
caſu ſunt duæ opiniones; vna quòd ius ſe-
pulturæ ſpectet ad Cathedralem. *gloſſ. in
c. in noſtra. de ſepultur. Innoc. Hoſtien. &
Io. Andr. in c. 1. de ſepultur.* Alia quòd ad
parochialem, intra cuius fines quis obijt,
& hanc tenent *Archid. Butr. Abb. & Sum.
Syluestr. loco ſupr. citato*, & hæc opinio ve-
rior eſt, maximè concurrente vno, nempe
quòd per parochialem fuerint morienti ad-
3 miniſtrata ſacramenta; nam † ius ſepultu-
ræ multum pendet ab adminiſtratione ſa-
cramentorum, *vt tradunt communiter Do-
ctores in d. c. 1.* eo enim ipſo, quòd per-
cipiunt ſacramenta, videntur elegiſſe ſe-
pulturam, *vt per Butr. in d. c. 1. num. 9.
Abb. num. 4. & Syluestr. num. 8. Franc. &
Gemin. in c. 1. de ſepultur. in 6. Lupus in
c. fin. eod. tit. & eſt magis communis.* Non
obſtat conſuetudo in contrarium allegata;
nam ex teſtibus hinc inde datis potius col-
ligitur variè fuiſſe obſeruatum: Vltra quòd
teſtes Rectorum indefinitè loquuntur de
exteris, & non exprimunt de illis, quibus
fuerunt adminiſtrata ſacramenta; prout
4 loquuntur teſtes beneficiatorum, † quibus
magis eſt credendum propter aſſiſtentiam
iuris communis. Et ita concluſum vnani-
miter per Dominos.

* Vitalin. in Clem. 1. de priuileg. nu. 23 Ioan Vāquel. in c. in q. circa med. de ſepultur. in 6. Armill. in verb. ſepultura. n. 12. in ſu. Feder. de Sen. cōſ. 233. Gig. conſ. 97. nu. 1.

Tiburtina Compromiſſi.
Die Veneris 16. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Qualibet cauſa etiam iniuſta excuſat ab in-
curſu pœna l. ſi quis maior. C. de tran-
ſaction.*
2 *Purgatio moræ etiam infra breue tempus nō
facit alium incidere in pœnam.*
3 *Mora nunquam in fauorem actoris purgari
poteſt ad acquirendam actionem.*
4 *Promiſſio facta, quòd in euentum non rati-
ficationis promittens teneatur ad obſeruā-
tiam omnium promiſſorum, nec non ad
damna & intereſſe, non facit, quòd ob id
intelligatur receſſum à priori obligatione
faciendi ratificare.*
5 *L. ſi quis maior. C. de tranſaction. eſt odio-
ſa & exorbitans, & rarò practicari
ſolet.*

DECISIO MCXXXVI.

1 FVit reſolutum, † cum hic non agatur
de cōtrauentione Antonij ad effectum,
vt ipſe incurrat pœnam aliquam, ſed tan-
tum ad effectum excuſandi Iacobū à pœna
l. ſi quis maior. C. de tranſaction. à qua quæ-
libet cauſa excuſat etiam iniuſta, cum re-
quiratur dolus, vt in reſolutione facta in
hac cauſa *, Antonium poſſe dici primum
contrauentorem ex eo, quòd non fecit ra-
tificare tranſactionem infra quindecim
dies, prout ipſe promiſerat. Neque obſtat,
2 † quòd propter celerem ratificationem
Horatij infra 24. dies videatur purgata
mora, quia hoc non procedit ad effectum,
vt alius dicatur incidiſſe in pœnam, *Imol.
3 in l. ſi inſulam. de verbor. oblig.* & † vulgare
eſt morā nunquam poſſe purgari in fauorē
actoris ad acquirendam actionem, ſed ad
euitandam tātum pœnam, *Bart. in d. l. ſi in-
ſulam. Dec. conſ. 405. col. pen. Crot. conſ. 352.
nu. 8. lib. 3. Sylua conſ. 85. num. 12.* Non ob-
4 ſtat, † quod dicitur in euentum non ratifi-
cationis fuiſſe promiſſum, quòd Antonius
nomine proprio teneretur ad obſeruantiam
omnium promiſſorum, necnon ad damna &
intereſſe, quia iſta promiſſio facta ad fauo-
rem Iacobi non facit, vt intelligatur receſ-
ſum à prima obligatione faciendi ratifica-
re Horatium, *L. quod fauore. C. de legib.* &
ſaltem hoc potuit preſtare Iacobo iuſtā cre-
dulitatem ad excuſandum eum à pœna:
5 † Verum ſi ageretur de cōtrauentione An-
tonij ad effectum, vt diceretur incidiſſe in
pœnas *legis ſi quis maior.* iſta non ſufficerēt
ſtante celeri ſatisfactione, & quòd dicta lex
eſt valde odioſa & exorbitans, & rarò pra-
cticari ſolet, vt dicunt Doctores. Et ita
concluſum.

* ſub die Mercurij 19. Ian. anni præteriti.

Ciuitatis Caſtelli Bonorum.
Die Veneris 16. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Identitas bonorum eſt probanda.*
2 *Demonſtrationes generales, quæ poſſunt
alijs bonis conuenire, non probant eorum
identitatem.*
3 *Ex diuerſitate nominum arguitur diuerſi-
tas rerum.*
4 *Quando ob temporis diuturnitatem prætem-
ditur mutatio nominum, & confinium,
ac cohærentiarum, tunc identitas proba-
tur per teſtes etiam per famam.*

DECISIO MCXXXVII.

1 FVit reſolutum † non probari inſtrumē-
ta, de quibus agitur, loqui de bonis,
ſuper quibus litigatur; nam cum Abbas,
qui nititur illis inſtrumentis, teneatur pro-
bare identitatem bonorum, *vt per Corn.
conſ. 144. col. 3. lib. 4. Aym. conſ. 198. num. 4.*

2 † de-

2 † demonſtrationes, quæ per eum deducun-
tur, non videntur ſufficientes, cum ſint ni-
mis generales & aptæ comprehendere alia
bona in cura, parochia, & locis nominatis
conſiſtentia; ideo neceſſarium eſt, vt adſint
aliqua particolaria confinia, quæ conne-
niant, aliàs probatio iſta tanquam æquiuo-
ca non releuat, *l. non hoc. C. vnde legitim. c. in præſentia. de probation.* Quod etiam
eſt maximè hoc caſu dicendum cum non
conueniant nonnulla particularia, quæ non
ſolent immutari tempore, veluti Eccleſia
S.Romani, & Aqua viola, & denominatio-
nes locorum, veluti Chinſura, & Villa Cri-
cignani, diſtrictus Burgi ſancti Sepulchri,
Item parochia S. Stephani cum alijs voca-
bulis hodie incognitis, *ad Caſtren. in l. teſta-
mento. de cond. & demonſtr. Alex. conſ. 37.*
3 *nu.7. lib.3. & conſ.38. num.5. lib.5.* Et † ex
hac diuerſitate arguitur diuerſitas rerum
& agrorum, *l. ſi idem. C. de codicill. Pariſ.*
4 *conſ.58. num.7. lib.3.* & † quando ob tempo-
ris diuturnitatem prætēditur mutatio no-
minum, & confinium, & cohærentiarum,
tunc ſolet probari per teſtes per famam,
*vt per Bal. conſ.265. lib.2. Aym. cōſ.57. n.7. & fuit dictum coram bo. me. Lauretano in cauſa Bononienſi terrarum 29. Maij 1579.**
Sed hic nihil tale reperitur: fuerunt tamen
exceptæ ab hac deciſione terræ comprehē-
ſæ in menſuratione, ſed quia contra eam
multa opponuntur, de ea particulariter erit
agendum.

*Pto impreſſ. diuerſ. nomiſſ 394 par. 2.

Bellunen. Canonicatus,
Die Lunæ 19. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Aetas ad Canonicatum obtinendum abſque diſpenſatione ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini requiritur non minor 22. annorum, quia ad Subdiaconatum tot requiruntur.*
2 *Liber baptiſmi probat ætatem.*

DECISIO MCXXXVIII.

FVit dubitatum, an conſtet de legitima
ætate Sertorij Caſoni, ad effectum, de
quo agitur, qui eſt, vt ei ſuffragetur diſpen-
ſatio obtenta ad Canonicatum ſuper ętate,
quæ fuit reſtricta per Papam; dummodo nō
vltra ſeptem vel octo menſes deſint, & in-
tra annum ad ordinem Subdiaconatus ſe
1 promoueri faciat; cum † ex diſpoſitione
ſacri Concilij Tridentini *c. 12. de reformat. ſeſſ. 24.* requiratur ætas non minor 22. an-
norum: Et fuit reſolutum vna parte infor-
mante propter alterius nimiam contuma-
ciam, diſpenſationem non ſuffragari; quia
neutra ex conditionibus appoſitis eſt ve-
rificata; nam quantum ad ætatem apparet
ex libro baptiſmi Sertorium fuiſſe bapti-
zatum die 21. Decembris 1572. & collatus
fuit ei Canonicatus die 23. Nouembr. 1592.
quo tempore nondum compleuerat vigeſi-
mum annum, & ſic deerant plures menſes,
quàm octo ad perficiendam ætatem requi-
ſitam, etiam ſi computentur illi octo men-
ſes à die obtentæ diſpenſationis, qui fuit
2 die 29. Martij 1593. † liber autem baptiſmi
probat ætatem, *vt per Io. Maurit. de reſtit. in integr. c.321. Sebaſt. Sapia in l. de ætate. nu.33. de minor. Mandoſ. ſuper reg. 18. q.10. cum alijs per Odd. Sfort. de reſtit. in integr. q.37. num. 83. & tenuit Rota 1. Iunij 1587. in vna Bononien. domus corā bo. me. Bubalo.*
De altera verò conditione ſcilicet promo-
tionis ad Subdiaconatum intra annum non
conſtat; Et ideo concluſum diſpenſationē
Sertorio non ſuffragari.

Romana Quinquagintamillium.
Die Lunæ 19. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio de recepto facta à procuratore non obligat principalem; niſi iuſtificetur.*
2 *Inſtitor non poteſt dominum obligare extra cauſam, cui reperitur præpoſitus, niſi ex certis circumſtantijs, de quibus in l. fin. de exercitor.*
3 *Ceſſio ex cauſa crediti, de quo non conſtat niſi per confeſſionem, non valet.*
4 *Factum à ſocio complemētario obligat alios ſocios.*
5 *Cedula inter mercatores habet vim publici inſtrumenti.*
6 *Inter mercatores non habet locum exceptio non numeratæ pecuniæ.*
7 *Præſumptio eſt cōtra mercatorem recuſantem libros ſuos oſtendere.*
8 *Scriptura plenè probat contra ſcribentem.*

DECISIO MCXXXIX.

CVm in propoſitione huius cauſæ ſub
die 21. Aprilis proximè præteriti prę-
ſuppoſita fuerit ſine veri præiudicij validi-
tas cedulæ confectæ Pariſijs die 22. Maij
1586. per D. Horatium Bandinum, fuit in
præſentia actum de hoc præſuppoſito, &
dubitatum an dicta cedula ſuffragetur Do-
mino Alexandro in caſu & ad effectum, de
quo agitur: Effectus eſt, vt ſtante ceſſione
dictæ cedulæ facta per D. Marium Dominis
del Bene, D. Alexander poſſit vigore di-
ctæ ceſſionis agitare cōtra hæredes D. Petri
Antonij pro ſatisfactione ſui crediti, & pro
parte dictorum hæredum opponebatur cō-
tra cedulam, eam non ſuffragari Domino
Alexandro; Primo ex eo, quòd non conſtet
de facultate Domini Horatij conficiēdi di-
ctam cedulam, maximè extra Vrbem, in
qua inſtituta erat ſocietas; & ideo non
habebat complementum extra Vrbem.
1 † Secundo, quia cedula continet confeſſio-
nem de recepto, quæ facta à procuratore

non

non obligat Dominum, niſi iuſtificetur, *Bart. in l. ſi debitorem. de nouation. Dec. conſ. 493. nu. 13. cum alijs* *. Tertio, quia
2 † inſtitor nõ potuit obligare extra cauſam, cui reperitur præpoſitus, niſi cum circumſtantijs, de quibus *in l. fin. de exercitor. Alex. conſ. 44. num. 6. lib. 2. Ronchegal. in l. eamdem. num. 162. de duob. reis*. Quarto, quia non conſtat de veritate debiti confeſſionati, quinimmo conſtat de contrario, cum in libris rationis banchariæ de Vrbe nulla fiat mentio huius debiti, quæ tamen ex ſolito negociatorum ſolet fieri in libris rationum, & potius videtur facta, vt augeretur creditum & reputatio ipſius Marij.

Margin note: * & per ȳdem Bart. in l. 1. §. fin. ſub 20 verſ. ergo nullo procura... ſi certe. per Abb. in c. ſi cautio n. 3. de fid. inſtr. Barbat. conſ. 18. n. 9 lib. 4. & Cephal. cõſ. 101. num. 19.

3 † Poſtremo eſſe factam ceſſionem huius cedulæ in cauſam crediti pariter confeſſionati; ideoque obſtare *l. per diuerſas. & ibi Bart. & Doctor. C. mandat. Anchar. cõſ. 138. nu. 1. Puteꝗ. deciſ. 22. lib. 3*. His tamen non obſtantibus Domini vnanimiter cenſuerunt cedulam ſuffragari D. Alexandro contra Dominos Bandinos, circumſcripto iure & intereſſe dominorum creditorum, qui ad cauſam veniunt. Et primo conſideratum
4 fuit, † hic adeſſe cedulam confectam à Domino Horatio ſocio & complimentario rationis banchariæ cantantis ſub nomine Petri Antonij & Horatij, quo fit, vt factũ ab altero eorum noceat ſocio, *vt habetur*
5 *in deciſ. Ianuen. 1. in princ.* † & habet vim publici inſtrumenti inter mercatores, *vt in deciſ. Ianuenſi 126. num. 8.* inter quos reiiciuntur ſubtilitates iuris, *l. Quintus, & ibi Bart. & in l. ſi fideiuſſor. §. quædam. mandat. Pariſ. conſ. 96. nu. 5. lib. 3*. & aliter dicere eſt tollere prorſus comercium mercatorum in graue publicę vtilitatis, & neceſſitatis detrimentum. Secundo hæc eadem cedula fuit per eundem Horatium recognita & acceptata, cum aſſertione, quòd continet veritatem, die 30. Iulii 1588. vt in ſummario nu. 5. & die 7. Septembris promiſit eam ſoluere cum dilatione vnius Anni, vt in ſummario nu. 12. tertiò ex ſerie facti apparet manifeſtè fuiſſe quoque acceptatam, & agnitum huiuſmodi debitum per ipſummet Dominum Petrum Antonium; nam dato ſub die 16. Aprilis 1588. mandato in perſonam Marii ad obligandum ipſum Petrum Antonium ſub quibusvis ſummis cũ clauſulis ampliſſimis in alia poſitione conſideratis, & ſequuta obligatione, & ceſſione facta per Dominum Marium in vim huius mandati ſub die 13. Iunii eiuſdem Anni, & conſtituto per Dominum Alexandrum procuratore D. Ioanne Caualcante ſub die 21. Iunii 1588. ad intimandum inſtrumentũ ceſſionis D. Petro Antonio & Horatio, Ioannes procurator reſcripſit tam Alexandro quàm D. Lucretiæ matri Alexandri 22. Auguſti eiuſdem anni in hæc verba, (Che ſi era preſo l' eſpediente, che vederete per queſta, il che è, che il ſignor Pier Antonio hà fatto procuratore il ſignor Horatio con darli facoltà, che poſſa conſentire ad ogni notificatione che vi piaceſſe di farli per conto di quel voſtro contratto fatto con il ſignor Mario: & queſta è parſa di quà la più ſicura ſtrada, che ſi poteſſe tenere ſi per loro, come per voi.) Et ſub eadem die adſunt litteræ Domini Petri Antonii, ex quibus apparet ipſum fuiſſe informatum de geſtis inter ipſos Marium & Alexandrum, & petit ab Alexandro, & eius matre & fratre, vt velint ipſi facere commoditatem aliquam, promiſitque illis bonam ſatisfactionem cum gratiarum actione, commoditatis iam per eos factę, nec non ſub eadem die conſtituitur D. Horatius procurator ad audiendum, & auſcultandum, & intelligendum quamcumque intimationem, notificationem, & ſignificationem faciendam cuiuſcumque prætenſi inſtrumẽti facti per D. Marium Bandinum cum D. Lucretia de Caualcantibus, & D. Alexandro & Petro del Bene in actis D. Iacobi de Moyne Notarii Regii 13. Iunii præteriti, & ad faciendas quaſcumque reſponſiones & replicationes dictæ intimationis, & notificationis, & ſignificationis, & quaſcumque proteſtationes & declarationes, tam in iudicio quàm extra, prout dicto procuratori placebit ſub quibuſcumque tenoribus, modis, & formis eidem procuratori bene viſis &c. Quæ quidem verba cum expreſsè faciant mentionem dicti inſtrumenti ceſſionis, & verba litterarum non poſſint referri ad aliud negocium quod ſpectaret ad matrem & filios del Bene inſimul, niſi ad negotium huius partitæ quinquaginta millium, vti clarę apparet agnitum fuiſſe debitum illud, pro quo requirebatur commoditas aliqua, quam etiam Horatius obtinuit, vnius ſcilicet anni ad ſoluendum dictam ſummam, & licèt mandatum in perſonam Horatii non ſit adeo claris verbis conceptum, vt par erat, in tam arduo negocio; tamen apparet id de induſtria factum à Domino Petro Antonio, ne ſtatus rerum ſuarum detegeretur, quem tunc mutare eſperant, quæ fuit cauſa, cur Romæ noluerit fieri notificationem à procuratore D. Alexandri, & eadem ratione vtrunque mandatum tam Marii quàm Horatii fuit cõceptum ſub verbis generalibus, & ſub obſcuris, prout in ſimilibus occaſionibus à cautis viris fieri ſolent, & tota hæc negocii ſeries magnam lucem affert interpretationi mandati prioris, de quo in alia poſitione cauſæ actum eſt; Subſequutus eſt deinde effectus huius mandati, in cuius exequutionẽ Horatius audiuit notificationem, & acceptauit inſtrumentum, & promiſit ſoluere Alexandro dictam ſummam ſub die 7. Septembris ſequentis habita dilatione vnius anni,

annii ſubſequenter ſub die 19. eiuſdem mé-
ſis Septembris D. Petrus Antonius ſcripſit
D. Alexandro ſub his verbis, (Che reſta
aſſicurato, che con la ſua lettera de 22.
d'Agoſto, & con il potere che haueua
mandato, reſtarà contento, di quanto
dimandaua) Ex quibus clariſſimè apparet
hæc omnia geſta fuiſſe de mandato & volū-
tate ipſius D. Petri Antonii, & ſpectare
ad negocium quinquagintamillium debito-
rum Alexandro, & eorum ratione cedulæ
eidem per Marium ceſſæ. Quibus ita in
facto veris exiſtentibus; Non obſtant, quæ
in contrarium oppoſita fuerunt; & Primo,
quòd dicitur Horatium non habuiſſe facul-
tatem conficiendi Pariſijs dictam cedulam,
quia cum Horatius eſſet ſocius & comple-
mentarius rationis bancariæ, quæ licèt
haberet conſiſtentiam in Vrbe, tamen exer-
citium non erat coarctatū in Vrbe, ſed ſeſe
extendebat ad omnes prouincias extra Vr-
bem, vt ex capitulis & facultatibus ſocie-
tatis apparet: certè eſt valde abſurdum
dicere, non licuiſſe Horatio præſenti in
Vrbe Pariſiorum id negocium tractare &
conficere, quod licuiſſet ei per litteras Ro-
mæ exiſtenti; in his enim magis attenditur
perſona quàm locus, *vt per Ang. in l. inſti-
tor. de inſtitorib. & deciſ. Ianuen. 10. nu. 16.*
Secundo non obſtat, quod dicebatur cedu-
lam continere confeſſionem de recepto, quę
non præiudicat, quia præterquam quòd ne-
gocium huiuſmodi erat contractum inter
6 mercatores, † inter quos non habet locum
exceptio non numeratæ pecuniæ, maximè
poſt nouennium, cum ex æquo & bono pro-
cedatur, *d. l. Quintus. eū ibi notat. mandati.
Bald. in c. 1. nu. 8. de pact. Crott. conſ. 189.
nu. 26.* & ideo ex ſtylo huiuſmodi cedulæ
paſſim fiant, & pro bonis & validis ſine ex-
ceptione inter eoſdem exigantur: Adſunt
multa vrgentiſſima adminicula, quæ veri-
tatem cedulæ arguunt; nam verificantur ex
partitis extractis ex libris Marii, & reco-
gnitis per tres teſtes, quorum etiam manus
poſtea fuit recognita, & coadiuuantur ex
proceſſu facto Florentiæ, vbi Domini de
Strotijs ſocij rationis bancariæ Bandino-
rum, Lugduni requiſiti ad tradendas huiuſ-
modi partitas in eorum libris exiſtētes de-
negauerunt id facere, niſi prius conſulto
7 ipſo Mario, † quæ denegatio veritatem rei
arguit; niſi enim hæ partitæ adeſſent, non
recuſaſſent oſtendere libros ſuos, cum inde
nullū potuiſſet fieri Bandinis præiudicium:
Accedit acceptatio huius debiti, tā per Ho-
ratiū quā per Petrū Antoniū facta, vt ſupra
deductum fuit: Vnde ſatis conſtat de veri-
8 tate cedulæ, † quæ plenè probat contra
ipſum *ad Bart. & alios in l. ſcripturas. C. qui
pot. in pign. hab. Tib. Decian. conſ. 15. nu. 25.
lib. 1. Curt. iun. in l. admonendi. nu. 41. de
iureiur.* Tertio non obſtat, quòd dicitur
Inſtitorem non potuiſſe obligare, niſi con-
currentibus requiſitis, de quibus *per Alex.
conſ. 44. nu. 6. lib. 2.* nam præterquam quòd
ſumus in ſocio, non autem in Inſtitore, ſatis
concurrunt omnes qualitates requiſitę, cum
hoc eſſet negociū ipſius rationis, quæ has
pecunias à Mario receperat, & hinc etiam
tollitur, quod controuertitur de veritate
cedulæ, ex eo quòd non reperiantur parti-
tæ in libris banchi, quia neque dicti libri
tam publici quàm ſecreti hactenus viſi sūt,
& etiam quòd res ita ſe haberet, non debet
negligentia vnius alteri nocere; maximè
cum ex partitis exhibitis & ex libris Stro-
tiorum de contrario conſtare videatur.
Vltimo non obſtat, quod deducitur *ex l. per
diuerſas. C. mandat.* nam de vero & legitimo
credito Dominorum del Bene conſtat per
plura publica inſtrumēta in actis exhibita;
itaut de eo dubitari nō poſſit; maximè poſt
tot confeſſiones & acceptationes. Quod
verò deducitur ex littera quadam Alexan-
dri nuper exhibita, id non videtur obſtare,
quòd ſibi in negocio tanti momēti proſpi-
cere voluerit omni meliori modo; Immo in
contrarium multum vrgere videtur, ex quo
ſcripta fuit, antequam haberetur notitia
mandati, cuius vigore facta fuit accepta-
tio. Et ex his concluſum, cedulam ſuffra-
gari D. Alexandro contra Bandinos.

Baren. Emolumentorum.
Die Lunæ 19. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Mandatum de manutenendo in perceptio-
ne diſtributionum quotidianarum in
abſentia non eſt concedendum, & in
hoc non iuuat conſuetudo.*
2 *Diſtributiones quotidianæ dicuntur, licèt
dietim non diſtribuantur, ſed ſolum in
fine anni, quando dantur propter in-
tereſſentiam in choro.*

DECISIO MCXL.

FVit dubitatum, an Archipresbytero
Barenſi dandum ſit mandatum de ma-
nutenendo reſpectu quorundam emolumē-
torum & iurium, quæ ipſe prætendit, & ſub
die 9. pręſentis menſis Iunij, fuit ipſo tan-
tum informante reſolutum pro eo: Verum
cauſa iterum propoſita die 19. eiuſdem
menſis Domini receſſerunt ab hac deciſio-
ne, diſtinxerunt enim prætenſiones in duo
capita; Primum caput verſatur circa diſtri-
butiones, quas ipſe percipit duplicatas in
horis canonicis tum ipſe Vicarius, & duo
presbyteri ei interuenientes; & circa hoc
1 caput dictum fuit, quòd † cum ſint diſtri-
butiones quotidianæ, non eſſe dandum mā-
datum de manutenendo, vt lucrentur eas
in abſentia propter iuris reſiſtentiam &
Concilij Tridentini decretum, *ſeſſ. 24. c. 12.*
vbi

vbi abrogantur omnes conſuetudines: Ne-
1 que obſtare, quòd † non videantur eſſe diſtributiones quotidianæ, ex quo non diſtribuuntur dietim, ſed in fine anni; quia quādo diſtributio fit habito reſpectu puncturarum, & conſiderato ſeruitio intereſſentiæ in choro, dicuntur diſtributiones quotidianæ, *Achill. deciſ. vnic. de diſtribut. Caputaq. deciſ. 29. part. 2. in impreſſ.* Circa alia capita in vniuerſum Domini dixerunt non eſſe dandum mandatum; tum quia teſtes pro parte ipſius inducti ſunt nulliter examinati, cum adeſſet procurator conſtitutus coram Auditore Cameræ; tum quia prætendebatur fuiſſe latam ſententiam in petitorio, quæ tranſijt in iudicatum, per Epiſcopum Bituntinum contra Archipresbyterum. Verum hoc negocium fuit poſtea retractatum, & ſub die 15. Martij 1595. fuit dubitatum, an Archipresbyter eſſet manutenēdus in quaſi poſſeſsione iuris admittendi presbyteros ad participationem emolumentorum, & eligendi & deputandi ſacriſtas, & in poſſeſsione Viridarij; Et vtraq. parte informante fuit reſolutum pro Archipresbytero, non obſtante allegatione defectus examinis & ſententiarum ſupradictarum; & cum pars contraria adhuc nō acquieſceret huic reſolutioni; Dubitaui ſtrictè, an decreta & ſententię allegatæ obſtarent, quominus eſſet concedenda manutentio, & ſub die 10. Maij 1595 fuit reſolutum non obſtare. Poſtremo dubitaui, an examen teſtium eſſet validū, & ſub die 24. Maij 1595. fuit reſolutum pro validitate, & ſic fuit relaxatum mandatum ſuper iſtis capitibus excluſo tantum eo de percipiendo diſtributiones in abſentia.

Vercellen. Beneficiorum.
Die Veneris 23. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Præſentationes multiplicatæ vltra ſpatium cētum annorum probant Iuspatronatus.*
2 *Præſentationes probātur effectuatæ ob ſucceſſiuam vacationem per obitū præſentatorum.*
3 *Probatis extremis media præſumuntur.*
4 *Vltimus ſtatus attenditur.*
5 *Enunciatiuæ antiquæ plures habent vim famæ.*
6 *Fama iurispatronatus iuncta cum longiſſima quaſi poſſeſſione præſentandi in antiquis probat iuspatronatus.*
7 *Inſignia familiæ & inſcriptiones in Eccleſia probant iurispatronatus fundationē, concurrentibus alijs adminiculis in antiquis.*
8 *Sententijs latis per Ordinarium ad fauorē iurispatronatus & præſentatorum valde tribuendum eſt.*
9 *Ad excludendam præſumptionē vſurpationis iurispatronatus in nobilibus, ſacrum Concilium Tridentinū contentatur probatione immemorabili cum continuatis præſentationibus quinquaginta annorū.*
12 *Probatio centum annorum, & maioris tēporis an æquipolleat immemorabili.*
11 *Exiſtentes in quaſi poſſeſſione præſentandi non tenentur probare deſcendentiam.*

D E C I S I O M C X L I.

FVit dubitatum, an conſtet de iurepatronatus Dominorum de Bulgaris in beneficijs, de quibus agitur, & Domini materia plenè diſcuſſa, concorditer cenſuerūt
1 conſtare; † nam in vno quoque iſtorum beneficiorum adſunt multiplicatæ præſentationes vltra ſpatium centum annorum, quę probant iuspatronatus, *iuxta deciſ. Caſſador. 2. nu. 7. de probation. Tauri deciſ. 84. cum alijs* *, Et iſtæ præſētationes pro maiori parte probantur effectuatæ ob ſucceſſiuam vacationem per obitum præſentatorum, *iuxta conſ. Oldrad. 229. nu. 2. cum alijs deductis in cauſa Reatina beneficij S. Angeli coram me 17. Iunij 1577.* Etenim in Capella S. Petri præſentationes incipiunt ab anno 1295. in Clericatu ab anno 1283. in adminiſtratione Hoſpitalis ab anno 1456. & licèt aliquando reperiātur interpellatæ, vt in Capellania ab anno 1391. per quadraginta annos vſque ad annum 1434. & ab anno 1499. per ſexdecim annos vſque ad annum 1516 & in Clericatu ab anno 1399. vſque ad annum 1524. & in Hoſpitali ab anno 1467. vſque ad annum 1530. non tamē dicitur conſtare de ſtatu libertatis, neq. talē ſtatum per Eccleſias præſcriptum fuiſſe, cum nullæ oſtendantur collationes dicto tempore factę vti de beneficijs liberis: Vnde potius videtur temporū incuria eueniſſe, vt documenta pręſentationum perierint ob diuturna bella, quę in illis partibus
3 fuiſſe compertum eſt. Et † probatis his extremis facilè media pręſumuntur [a], cum nihil in contrarium oſtendatur, maximè attento vltimo ſtatu, qui in Capella continuatur ab anno 1516. in Clericatu ab anno 1524. & in Hoſpitali ab anno 1530. vſque in pręſentem diem, quo euenit vaca-
4 tio ex perſona Fabritij præſentati, † qui ſtatus vltimus maximę eſt conſiderationis, *c. cum de beneficio. de præbend. in 6. Bald. in l. ſi mater. C. ne de ſtat. defunct. Dec. cōſ. 126.*
5 *nu. 1.* † Adſunt præterea plures enunciatiuę antiquiſſimæ emanatæ ab Ordinarijs, quæ habēt vim famę, *vt poſt Aretin.* [b] *tradit Felin. in c. cum cauſam. nu. 4. de probation. Aym. de antiq. temp. part. 1. §. ampliatur. num. 19. Achill. deciſ. 5. de iurepatr.*
6 † quæ fama concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione pręſentandi probat iuspatronatus in antiquis, *Bald. in l. cum ſuper. de rei vind. Caſſad. 2. de probation. Dec. conſ. 157. in fin.*

* Oldrad. conſ. 281. n. 1. Achill. deciſ. patr. deciſ. 6. & 7. Putt. deciſ. 59. 60. & 61. & 141. lib. 1.

a Caſſad. deciſ. 4. num. 7. Cott. deciſ. 192. Tiraqu. de præſcr. §. 1. gl. 9. per tot. & fuit reſolutū in vna Cæſaraugustan. Capellanię 4. Maij 1575 corā Illuſtriſs. Card. Blancheto & in Bonon. parochialis 28 Aprilis 1578. corā bo. me. Brauo, & in Firman Capellanię corā Card. Lancell.

b Aretin. in cōſ. 42. col. 1.

in fin. Pute. deciſ.60. & 242. lib. 1. Confirmatur etiam ex eo, quòd bona iſtorum beneficiorum ſita ſunt inter alia bona Do-
7 minorum de Bulgaris, & quòd † in Eccleſijs adſunt inſignia & inſcriptiones huius familiæ, quæ cum regulariter non ſoleāt apponi ſuper re aliena, *l.1.C. vt nemin. lic.* ſatis probant fundationem tot ſimul concurrentibus in materia antiquiſſima, *Bald. conſ.310. lib.5. Ioan. de Anan. conſ.86. nu.2. Dec. conſ.135. nu.1. Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina. nu.97. de cauſ. poſſ. & propr. Veronenſ. de ſeruitut. vrban. præd. tit. de picturis. nu.9. Lambertin. de iurepatr. lib. 2. part.2. q.10. artic.9. & lib.3. q.5. art.4. nu.2. Aym. de antiq. temp. part.4. §. octaua datur limitatio. nu.14. & fuit dictum in vna Iſpalen. de las cueuas de anno 1590. coram R.P.D.*
8 *meo Pamphilio*[c]. His poſtremo † accedunt ſententiæ latæ per Ordinarios ad fauorem iuriſpatronatus & præſentatorum, quibus multum tribuendum eſt, cum non ſoleant multum fauere iſtis præſentationibus, *Rot. deciſ.81. de iurepatr. in nou. Palaot. deciſ.23*
9 *Pute.172. lib.1. & 242. lib.2.*[d]. † Neque facit quòd prætenditur nos eſſe in iurepatronatus nobilium Dominorum Caſtri, in quibus iuxta decreta Concilii præſumitur vſurpatio[e], quia præterquam quòd id nō probatur concludenter, hic adſunt tot & tanta, iuncta antiquiſſima poſſeſſione, vt præualeant aduerſus talem præſumptionē, & ſi expendamus vim probationum, cum Concilium contentetur probatione immemorabilis cum continuatis præſentationibus quinquaginta annorum, ſatis appare-
10 bit hanc probationem præualere, † cum adſit probatio vera excedens metam centum, & ducentum, & ferè trecentum annorum reſpectiuè, quæ licèt non faciat immemorabilem iuxta opinionem Rotæ; tamen videtur eſſe, aut maioris aut certè non minoris efficaciæ, cum probatio immemorabilis longè ſit debilior *iuxta terminos gloſ. in c.1. de præſcript. in 6.* Neque controuertendum eſt de deſcendentia in caſu iſto,
11 † cum iſti, qui nunc præſentarunt ſint in quaſi poſſeſſione præſentandi, ex quo releuantur ab iſto onere ad effectum validitatis præſentationis, *c. conſultationibus. de iurepatron. & c. querelam. de electtion.* Et ita concluſum.

c Addo Arret. col. 1. fol. 21. in impreſſ. Veneta. & fuit reſolutum in vna Taurineñ. beneficij 5. Martij 1584. corā Orano, & in vna Cremoneñ. Capellaniæ 17 Iun. 1591. coram Penia.

d Addo Caſſ. deciſ. 2. de iur patr. Pute. 36. lib. 3 & 189 lib. 1. & deciſ. 94. de iurepatr.

e iuxta deciſ. Illuſtr. Card. Mantica in Foro empriſien. ſeu Nallias paroch a lis. die 4. Iunij & 15 Decem 1591.

Cluſina Terrarum.
Die Lunæ 26. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Coloni perpetui an teneātur reſpectu Cameræ Apoſtolicæ ad ea omnia, ad quæ tenentur alij coloni & laboratores,*

2 *Coloni habentes ius perpetuæ coloniæ propter malam verſationem poſſunt expelli, ſeruatis tamen ſeruandis, & oſtenſa coram iudice mala verſatione.*

DECISIO MCXLII.

FVit reſolutum ad fauorem Rectoris,
1 † colonos terrarum Eccleſiæ exiſtentiū in Cluſio, qui prætendunt ſe habere ius perpetuæ coloniæ, teneri ad ea omnia, ad quæ tenētur alij coloni & laboratores Cluſij reſpectu Cameræ Apoſtolicæ ſeu Marchionis, cum idem territorium diuerſo iure cenſeri non debeat, & omnia bona in eo comprehenſa ſunt eiuſdem qualitatis; niſi coloni oſtenderent ſe ius coloniæ præſcripſiſſe ſub diuerſa lege, quod hactenus non fuit oſtenſum; quare tenentur Rectorem in Dominum recognoſcere, & reſpondiſſe ei de tertia parte fructuum, prout faciunt de alijs terris iuxta ſententiam bo. me. Bubali à Colonis acceptatam; tenentur etiam bene ac diligenter colere terras ad vſum boni & legalis coloni, ne aliàs ob eorum negligentiam Eccleſia damnum patiatur, & ob deſertam culturam terræ ſterileſcant. Quantum verò ad poſteriorem partem dubij:
2 † An propter malam verſationem poſſint coloni expelli, Domini cenſuerunt poſſe *ex l. ade. C. de locat.* maximè ſtāte ſtatuto Peruſino & Breue Clementis, in quibus expreſſè cauetur, vt coloni negligentes poſſint expelli, quod tamen intellexerunt ſeruatis ſeruandis, & coram iudice oſtenſa mala verſatione, ne detur occaſio fraudandi Eccleſiam.

Reatina Molendini.
Die Lunæ 26. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Ex poſſeſſione & locatione probatur fructuum perceptio, præſertim ſtantibus verbis ſententiæ, immittimus, & immitti mandamus, vt num. 3.*

2 *Sententia lata in Saluiano non recipit appellationem, & illius vigore poteſt relaxari mandatum abſque alio decreto, quando exequutio eſt facienda ſuper eadem re.*

4 *Contra tertium non poteſt procedi exequutiuè.*

5 *Saluianum datur contra tertium poſſeſſorem.*

DECISIO MCXLIII.

FVit reſolutum mandatum Auditoris Cameræ ad fauorem Fabij relaxatum eſſe exequendum, cum enim egiſſet contra Capitaneum Io. Baptiſtam de Nobilibus poſſeſſorem Molendini ſibi hypothecati à quodam Leandro de Clauellonibus in vim Saluiani Interdicti, Ipſeque Ioannes Baptiſta obtinuiſſet pronunciari ſibi dictum molendinum retinere licere, donec de credito ſuo anteriori ſcutorum quingentorum eſſet ſatisfactum; & hodie ex computo dato

ſatis

ſatis liqueat fructus Molendini pro tempore, quo fuit poſſeſſum à Nobilibus excedere ſummam dicti crediti 500. pro quo detinebatur, conſtat eos fuiſſe ſatisfactos,
1 † ſtante enim poſſeſſione & locatione, probatur fructuũ perceptio *iuxta deciſ. Aegid. 704.* Non obſtant in contrarium deducta, nempe quòd non conſtet de decreto mandati relaxati per Auditorem Cameræ, quia verſamur in ſententia lata in Saluiano,
2 † quæ non recipit appellationem, & eius vigore potuit relaxari mandatum abſque alio decreto, cum exequutio eſſet facienda
3 ſuper eadem re, † præſertim ſtantibus verbis ſententiæ, Immittimus & immitti mandamus, *ad notat. in l. à Diuo Pio. §. in venditione. de re iudic.* * Non obſtat, quòd dicitur in actis non conſtare de credito Fabij, neq. de inſtrumẽto cenſus, neq. de poſſeſſione Leãdri tẽpore obligationis vel poſtea, quia omnia iſta fuerunt producta in actis ante ſententiã, licèt per incuriã Notarij nõ fuerint regiſtrata, vt in fide quæ datur. Non obſtat ſententia lata contra Fa-
4 bium, quia fuit ex diuerſo capite, † cum ipſe proceſſiſſet nulliter via exequutiua cõtra tertios poſſeſſores, ſed non impedit, quominus relicta illa via potuerit inten-
5 tare † Saluianum, quod datur contra tertium poſſeſſorem, *Socin. conſ. 80. lib. 3.* a. Non obſtat allegatus titulus emptionis, quia cum ſit poſterior, euictus fuit per Saluianum. Non obſtat, quòd productio fuerit in alio iudicio, quia generalis productio vltimo loco facta ſuffragabatur Fabio. Et ita concluſum.

* Afflic. in Cõſtit. Neap. lib. 2. Rubr. 27. Ducen. in reg. 94. in 2. limitat.

a l. pignoris ff. de pig. act. l. ſi debitor. C. de diſtract. pign. l. diſtractiõ. C. de pignor. Roland. conſ. 14 n. 18. lib. 1. & exceptio rei iudicatæ ſuper vno articulo nõ obſtat ſuper alio diuerſo, l. cum quæritur. & l. & an eadẽ de except. rei iudic.

Toletana Canonicatus.
Die Lunæ 26. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Papa poteſt præuenire Ordinarium in conferendo & collatio præualet.*

2 *Per expreſſionem menſis vacationis factam in prouiſione Papæ arguitur, quod Papa potuerit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij.*

3 *Cardinales non comprehenduntur ſub reſeruatione beneficiorum vacantium ob non adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus ex Extrauagant. Iniuncta; nec ſub regula 2. reſeruatoria; nec non Extrauagant. Iulij 2 I I.*

DECISIO MCXLIV.

IN concurſu prouiſionum Canonicatus, de quo agitur, quarum altera eſt facta à S.D.N. 13. Martij præſentis anni, antequam Sereniſſ. Cardinalis ab Auſtria Coadiutor cum futura ſucceſſione in Archiepiſcopatu Toletano poſſeſſionem Archiepiſcopatus cæpiſſet poſt obitum ſui prædeceſſoris: Altera verò facta eſt ab eodem Cardinali de menſe Aprilis ſequentis poſt adeptam poſſeſſionem: Fuit dubitatum de ordine S. D. N. quæ harum prouiſionum
1 præualeret, & cauſa propoſita, † fuit vnanimiter per Dominos concluſum prouiſionem Sanctiſſimi prȩualere in vim præuentionis, *c. dudum. de præbend. in 6. Rot. 17. de præbend. in nou.* nec poteſt dici intentionem Papæ non fuiſſe, præuenire velle, hoc enim ſatis conuincitur ex expreſſione men-
2 ſis vacationis, † ex qua Papa potuit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij, *vt fuit deductum in vna Iſpalen. portionis coram R.P.D. Blanchetto* *. Aliæ verò rationes, quibus informantes pro prouiſo Apoſtolico nitebãtur deducere reſeruationem, nempe ratione, non adeptæ poſſeſſionis ex Extrauagãti. Iniunctæ & ratione regulæ reſeruatoriæ ſecundæ, nec non Extrauagantis Iulij 2 I I.
3 non placebant Dominis, † quia exiſtimabant iis non comprehendi Cardinales, ex eo quòd ratio finalis dictarum Cõſtitutionum non ſatis videbatur conuenire Cardinalibus: Verum quia prior ratio præuentionis erat clara, & ſufficiens ad deciſionẽ præſentis negocii, omiſſa fuit diſcuſſio capitis reſeruationis, tanquam minus neceſſaria, & in qua plures ſeſe offerebant difficultates.

* ſub die 24. Aprilis & iterum 17. Maij 1591.

Romana Vineæ.
Die Mercurii 28. Iunii 1595.

DECISIO MCXLV.

FVit reſolutum, ſententiam aliàs latam in iudicio ſpolii pro Hieronyma Caballina contra Catharinam de Melioribus eſſe exequendam contra Reu. Patres Collegii Anglicani pro ea parte, quæ eſt hodie per eos poſſeſſa iuxta terminos deſignatos per teſtes, qui fuerunt in faciem loci examinati; Nam quòd Patres prædicti lite pendente ingreſſi fuerint poſſeſſionem dictæ partis, nõ eſt ambigendum, cum lis cœperit de anno 1543. quo tempore nondum aderat Collegium in Vrbe, quòd verò conantur euitare exequutionem ſub prætextu, quòd non conſtet de identitate Vineæ non ſubſiſtit; nam pars inferior per diuerſas manus tandem peruenit ad D. Comitem Æmilium, qui proſequutus eſt dictã litem, & ex actis cõſtat hanc eſſe illam eandem Vineam, ad quam egit Hieronyma contra Catharinam, quam defendebat Riccobonus ipſius procurator & maritus, prout in actis, quem teſtes cognouerunt & viderunt poſſidere dictam Vineam cum confinibus deſignatis per eos iuxta & intra Vineam hodie per dictos Patres poſſeſſam; Reliqui verò fines dictæ Vineæ bene verificantur in facto, prout per teſtes recogniti fuerunt, & quos ego oculari inſpectione vidi; nempe

viarum publicarum , vtriuſqne cancelli , domus, & arboris domui proximæ, fontis , & aliarum pertinentiarum , quę teſtes recognonerunt fuiſſe poſſeſſa per Riccobonũ: Hue accedit tacita confeſſio Collegij pro cuius parte fuit commiſſa cauſa euictionis & liberationis à moleſtiis contra hęredes Riccoboni coram Auditore Camerę , & ideo non releuat, quòd teſtes dicant ſe non cognouiſſe Hieronymam neque Catharinã, quia ſatis eſt eos cognouiſſe Riccobonum ad hunc effectnm , & ridiculum eſt dicere, quòd lis , quę tantò tempore fuit agitata , fuerit ſuper alia Vinea,pręſertim cum iam ſuper parte inferiori fuerit facta exequutio, & nunc agatur tantum de particula occupata per eos , qui poſſederunt Vineam ſuperiorem,quæ hodie eſt Collegii. Ideo conclusum dãdam exeqnutionem iuxta confinia deſignata per teſtes .

Romana Depoſiti.
Die Lunæ 3. Iulii 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Solutio,quæ vigore mandati venit facienda duobus,dicitur male facta & contra formam mandati , ſi ſit facta vni tantum .*
2 *Socius etiam complementarius non obligat alium ſocium finita ſocietate .*
3 *Triennium cum dimidio intelligi debet de dimidio anno non aut de dimidio triẽnio,quia eſſet contra communem vſum loquendi .*
4 *Solutio facta procuratori , non ſeruata forma mandati , non valet .*
5 *Ratificatio non operatur , quando res non eſt integra .*
6 *Ordo ſolutionis facienda non poteſt à procuratore reuocari ſine ſpeciali mandato, niſi ex iuſta cauſa puta per cauſam ſuper uenientis inopia .*
7 *Fideiuſſor poteſt proteſtari , ne principali ſoluatur debitori ob ſuperuenientem eius inopiam; & idem facere poteſt quilibet alius habens intereſſe .*
8 *Proteſtatio intereſſe habentis eſt per Iudicem admittenda .*
9 *Paria ſunt , quem eſſe decoctum , vel eſſe in limine decoctionis .*

DECISIO MCXLVI.

FVit reſolutum , ſententiam Auditoris
1 Cameræ eſſe reuocandam ; † nam ſolutio facta per Dominos de Altouitis nõ fuit facta ſecundum formam mandati , quod cantabat de ſolucione facienda Antonio,& Claudio, non autem ſoli Claudio , prout facta fuit, *l.ſi debitorem.de nouation.Caſtr. in l.qui vſumfructum. in fin.de verb.oblig. & in l.ſingularia.nu.21.vbi Cagnol.n.161. ſi cert.pet.* * *cum allegatis in cauſa Romana de Palellis corã S.D.N* [a]. præſertim quòd

* Addo Socin.conſ. 67. col.2.lib.2.

a in Roman. de Palellis ſub die 20. Ianuar. 1578

multum intererat D. Alexandri ſolutionem fieri etiam Antonio , vt ipſum qui erat pater Claudij & dominus bonorum haberet
2 obligatum . † Neque obſtat , quòd Claudius eſſet ſocius Antonij , & haberet complementum , quia per duos menſes ante conſtitutionem cenſus ratio expirauerat;& ſic nec cenſus pertinebat ad rationem , nec Claudius poterat Antonium obligare,*l.omne æs alienum. pro ſoc.* Nec placuit reſponſio , quòd ſocietas intelligeretur ad triennium cum dimidio in alterius trienni,& ſic
3 per quatuor annos cum dimidio , † quia illa interpretatio eſt contra communem vſum loquendi , & illud dimidium intelligi debet de dimidio anno , non autem de dimidio triennio. Neque per ſecundum mandatum ſibi præiudicauit D. Alexander reſpectu prioris ſolutionis, cũ de ea nulla fiat in eo mentio , neque hoc importãt illa verba li 1500. reſtanti , quia intelliguntur reſpectu ordinis prioris dati , & quantum ad iſta 1500. reſtantia ceſſat prorſus omnis
4 difficultas,† quia vigore mandati non erãt ſoluenda , niſi habita acceſſione Antonij ad inſtrumentum cenſus , & eo obligato ad fauorem Alexandri ; Ideo cum Altouiti antea ſoluerint , non bene ſoluerunt , *Salicet. in l.pro debito. C.de bon. auth. iud.poſſ. Socin.in l.ſingularia.num. 20. in 2. limitat. ſi*
5 *cert.petat.* [b] † Neque obſtat , quòd poſtea ſequuta fuerit ratificatio Antonij, quia tũc res non erat amplius integra , & ſuperuenerat ob vergentiam ad inopiam Claudii iuſta cauſa reuocandi mandatum, quod potuit fieri, non obſtante , quòd pecuniæ ſpectarent ad Claudium qui recognouerat bonam fidem , quia ita demum erant ei ſoluendæ, cum & poſtquam adimpleuiſſet contenta in recognitione de faciendo accedere
6 Antonium. Neque obſtat, † quòd iſte ordo non potuerit reuocari à procuratore ſine mandato ſpeciali , quia ſtante iuſta cauſa ſuperuenientis inopiæ Claudii , potuit fieri ſine mandato, *ad notat.in l.eius qui in prouinciam.ſi cert.petat. Felin. in c. ex parte Decani . de reſcript. cum alÿs* [c] ; & ceſſat difficultas ex denũciatione Maluicini obligati in inſtrumento cenſus , qui & ipſe denunciauit Altouitis,ne ſoluerent Claudio , & proteſtatus fuit de damnis & intereſſe ,
7 † quod vti obligatus vt principalis in inſtrumento,facere potuit , cum & hoc liceat etiam tertio intereſſe habenti , *vt tradunt Doctor.in l.non ſolum.§.morte.de nou.oper. nunc. Bald. Alex. & alÿ , in l. heredes.ad Trebell. Felin. in c. cum M. Ferrarienſis. nu.40. de conſtit.* quod eo magis procedit, cum dicta proteſtatio Maluicini fuerit per
8 iudicem admiſſa , ſi & in quantum , † & de iure ſtante intereſſe ipſius erat admittenda. Non obſtat , quòd Claudius tunc non eſſet
9 declaratus decoctus , † quia ſufficit ipſum

b & facit Bar bat.conſ. 57. n.4.nu.1. per l. quoties. ff. de nouat.

c Bert.in l. ſi cũ Cornelius. & ibi Caſtrẽ. nu 3.de ſolution. nã tunc mandatũ poteſt p nguius ádimpleri ad vtilitatẽ domini, Pariſ. conſ.15 n.15 & ſeq. lib. 4.

tunc

tunc temporis fuiſſe in ipſo limine decoctionis, ſed & redditur ſuſpecta iſta ſolutio; ex quo pecuniæ per Altouitos ſibi ipſis ſolutæ fuerunt, quod fortaſſe, ſi alijs ſoluendæ fuiſſent; ipſi non feciſſent. Et ita conclusum pro reuocatione ſententiæ.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunæ 3. Iulij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Per exactionem à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio exigendi contra ſucceſſorem.*

2 *Decima ſoluta & exacta à poſſidente duas Eccleſias ſimul, præſumitur ſoluta & exacta pro ambabus.*

3 *Scientia præſumitur eius, quod à multis annis obſeruatur.*

4 *Teſtes abſuturi poſſunt informiter examinari, ne probatio pereat, & poſtea formiter examinari.*

5 *Licet teſtes inſtruere ad veritatem dicendã.*

6 *Irregularitas non inducitur ex omni inciſione cuiuslibet digiti.*

7 *Clericus, qui habet digitũ inciſum effectus presbyter, præſumitur abſolutus & diſpenſatus.*

8 *Teſtis amicus non repellitur à teſtimonio; niſi ſit amicitia immoderata; nec ob id ei de fide diminuitur.*

9 *Teſtis poteſt ſe ad aliud examen referre.*

10 *Teſtis, qui dicit ſe ſperare ab Epiſcopo cõſequi beneficium, & fieri ſacerdos, an admittatur ad teſtificandum pro ipſo Epiſcopo.*

11 *Teſtis examinatus tanquam abſuturus, ſi poſtea non diſceſſit, an probet.*

12 *Non omnis lis repellit teſtem à teſtificãdo.*

13 *Famulus vtriuſq. partis admittitur ad teſtificandum pro vna parte.*

14 *Teſtis examinatus pro reuelatione bonorũ ſub pœna excommunicationis, ſi deponat ſe credere, quòd talis haberet quadam bona, & ſic deponens de credulitate; non facit, quòd ille talis arctetur ad reuelandum.*

15 *In iudicio manutentionis admittitur lenior probatio, nec in eo anxiè attendantur exceptiones.*

DECISIO MCXLVII.

FVit dubitatum, an ex teſtibus nuperrimè examinatis pro Domino Archiepiſcopo probetur Dominum Abbatem Capita percipere decimas totius territorij villę de Codrognano etiam exiſtentis circa Eccleſiam S. Procopij, itaut ſit ſtandum vel recedendum à reſolutionibus in hac cauſa factis *; & tota controuerſia in hac cauſa verſatur circa iuſtitiam mandati de manutenendo relaxati per Auditorem Cameræ contra Abbatem ſuper quaſi poſſeſſione percipiendi Tertiariam decimarum paro-

1 chialis villæ de Codrognano, † quas Archiepiſcopus probauerat menſam Archiepiſcopalem exegiſſe à duobus anteceſſoribus Abbatis, nempe Scacado, & Vibo, per quam exactionem prætendebat ſibi fuiſſe quęſitam quaſi poſſeſſionem, *ad notat. in c. cũ Eccleſia Sutrina. de cauſ. poſſ. & propr.* quę ſufficit contra ſucceſſorem, *iuxta deciſ. Guid. Pap. 576. & 629. & Boer. deciſ. 66. n. 2.*

2 † Ad excludẽdam autem hanc probationẽ pro parte Abbatis fuerat allegatum Scacadum & Vibum poſſediſſe vtramq. Eccleſiã; tam S. Pauli, quę eſt parochialis, quàm S. Procopii, & ideo hanc probationem eſſe æquiuocam, cum non conſtet ſolutionem factam potius ratione Eccleſiæ S. Pauli, quàm S. Procopii, quam Abbas negat ſe poſsidere: Igitur ad tollendum hoc æquiuocum pro parte Archiepiſcopi fuerũt nuper examinati teſtes ad probandum, quòd Abbas poſſedit vtranq. Eccleſiam, & percepit omnes decimas territorii villæ de Codrognano etiam exiſtentis circa Eccleſiam S. Procopii: Vnde ceſſat æquiuocum; nam ſiue debeatur Tertiaria ratione Eccleſię S. Pauli, ſiue S. Procopii; vtroq. caſu Archiepiſcopus habet fundatam intẽtionem, cum Abbas vtranq. poſsideat, & omnes decimas percipiat; Nam Domini cenſuerunt vtrunq. probari optimè per iſtos teſtes, qui reddunt bonam rationẽ ſcientiæ de viſu, & de publica voce & ſama, & etiam de facto proprio, cum aliqui dicant ſe requiſitos à ſorore Abbatis, quę eo abſente exigebat decimas, ſcripſiſſe ſępius decimas, quę ſoluebantur à colẽtibus territorium Codrognani, & circum circa ſanctum Procopium, & aliqui dicunt ſe ſoluiſſe, vt patet ex lectura teſtium in locis per informantes pro Archiepiſcopo ponderatis, & de hac re etiam fuit in aliis inſtantiis dubitatum, licèt tunc probatio Archiepiſcopi viſa fuerit ex aliis teſtibus minus ſufficiens, & indigere adminiculo; quæ difficultas nunc ſatis eſt ſublata, cum non ſolum adminiculũ, ſed & plenam probationem ex iſtis teſtibus habeamus. Supereſt tantum reſpondere ad ea, quę ex aduerſo contra hanc probationem deducuntur, quę viſa fuerunt facilè tolli; Nam quòd primo loco opponitur teſtes nihil probare de exactione facta per Abbatẽ, ſed tantum per ſororem Abbatis; non fuit habitum pro releuanti, cũ ipſe Abbas eſſet abſens, & ſoror eſſet ſolita exigere, & per multos annos exegerat, & ei ſoluebatur vel

3 ſorori Abbatis, † quę res cum à multis annis obſeruata hoc pacto fuerit, facit, vt pręſumatur Abbatis ſcientia & permiſsio, *vt per Guid. Pap. deciſ. 173. nu. 3.* Vltra quòd ſufficit, quòd teſtes dicant iſtas Eccleſias ſimul poſsideri, & fuiſſe poſſeſſas per Scacadum & Vibum, & nũc per Abbatẽ.

* coram Illuſtriſsimis DD. Cardd. Mantica & Arigonio, de annis 1592. & 1594.

Secundo non obſtat, quòd teſtes videantur
mendaces, dum dicunt Eccleſiam S.Proco-
pii eſſe annexam Eccleſiæ S.Pauli,quia etſi
non probetur talis annexio; tamen neque
etiam contrarium eſt probatum; & licèt
aliàs Eccleſia S.Procopii diceretur eſſe ti-
tulus Canonicalis; tamẽ dicitur poſt vnio-
nem Epiſcopatuum Soren.& Plonaten. Ar-
chiepiſcopatui Turritano, Canonicatum
huiuſmodi fuiſſe ſuppreſſum & erectum in
parochialem, & tandem remanſiſſe vnitum
ſancto Paulo;ſed hodie ſuper hac re non eſt
controuerſia, & ſatis eſt, quòd probetur
fuiſſe per Rectores poſſeſſas iſtas Eccleſias,
quod bene probatur. Tertio non obſtat,
quòd iſti teſtes ſint ſuſpecti & pluries exa-
minati, & poſt latas tres ſententias, & poſt
examen plurium teſtium, tã in curia,quàm
in partibus, *ad c. fraternitatis. de teſtib.*
4 † quia cum eſſent abſuturi,Archiepiſcopus
coactus fuit eos prius informiter examina-
re; cum Abbas ſeſe opponeret, ne proba-
tio periret, quod non eſt prohibitum, &
potuerunt poſtea formiter examinari, pro-
vt factum eſt. Quarto non obſtat, quòd
ipſi viderint articulos, cum ſuper eis iam
fuiſſent examinati, quia hoc non eſt pro-
5 hibitum; † Aliud eſt enim teſtes ſubornare,
quod non licèt, aliud eſt inſtruere ad veri-
tatem dicendam, quod licèt, *l.1. §.in cau-
ſa.de quæſtion. Nell.in tract.de teſtib.n.102.*
Quinto non obſtat, quòd contra Franciſcũ
Biergos opponitur de irregularitate ob in-
ciſionem digiti, quia neque inciſio proba-
6 tur, † neque omnis inciſio cuiuſlibet digiti
inducit irregularitatem, *vt per Maiol. de
irregular.lib.1.c.14 num.10.* Vltra quòd
7 † cum poſtea fuerit effectus presbyter præ-
ſumitur abſolutus, & diſpenſatus. Nec fa-
cit, quòd dicat ſe eſſe amicum, & ſubditum
Archiepiſcopi, quia hoc eſt ratione ſupe-
8 rioritatis; † & niſi amicitia ſit immodera-
ta, non repellit teſtem,neque eius fidem di-
minuit, *Bald.in l. eos.C.de teſtib.* Quòd au-
tem habuerit dimiſſoriam ab Archiepiſco-
po,non facit, cum ad hoc teneretur Archie-
9 piſcopus ex officio, † Quòdq. ſe referat ad
aliud examen, non facit,cum hoc lege per-
mittente fiat, *Bart.in l.legata inutiliter. de
legat.1.* & paſsim obſeruatur in Rota. Nec
facit,quòd dicat ſe nunquam vidiſſe Abba-
tem percepiſſe decimas, quia hoc dicit de
perſona ipſius Abbatis, ſed non excluſiuè
ad perceptionem factam per ipſius ſororẽ,
de qua prius depoſuerat. Sexto non obſtant
ea, quæ contra Leonardum Pennã obiiciun-
tur, nempe quòd eſt Clericus, & ſubditus
Archiepiſcopo; quia nihil facit hęc obie-
ctio, cum ipſe nullum in hoc negocio inte-
reſſe habeat,neque ex hac re aliquod com-
modum ſentiat. Quòd autem comederit
in domo Archiepiſcopi, & ab eo habuerit
nouem teſtones, nihil facit; quia hoc ideo
factum eſt,quia cum eſſet diſceſſurus, & ob
iſtam causã retineretur ab Archiepiſcopo,
licitè potuit aliquid pro expenſis recipere,
& de hoc, vt ipſe aſſerit, proteſtatus fue-
10 rat. † Quòd verò ſperet ſe fieri ſacerdotẽ,
& conſequi beneficium ab Archiepiſcopo,
non reddit eum ſuſpectum, cum dicat, (ſe
Dio vorrà,)& iſta ſpes eſt rei & bonę & de-
bitę. Quòd fuerit inquiſitus ſuper quadam
iactatione caraffæ non probatur; Præterea
dicit ſe fuiſſe abſolutũ, habita pace vigore
bullæ Cruciatæ. Quòd dicitur, quòd vene-
rit ad curiam pro obtinenda gratia ab Ar-
chiepiſcopo, & attulerit litteras commen-
datitias Canonici Seguæ; non eſt verum,
quia ipſemet dicit veniſſe,per accomodarſi
con qualche d'vno per potere ſtudiare, vt
in ſummario nu.17.& 19. Septimo non ob-
ſtant,quæ cõtra Antonium de Coira oppo-
11 nuntur; nempe † quòd fuerit examinatus
tanquam abſuturus, & tamen dicit ſe non
poſſe diſcedere ab Vrbe ex conſilio medi-
corum; tum quia negatur fuiſſe inductum
tanquam abſuturum; tum quia potuit ex
ſuperuenienti infirmitate hoc ei accidiſſe.
Non obſtat, quòd aliàs litigauerit cum
Abbate, & dicat ſe fuiſſe offenſum ab Ab-
12 bate,quia † neque omnis lis repellit,& in-
ſuper dicit etiã ſe fuiſſe offensũ ab Archie-
piſcopo,& quòd Abbatem odio non habet;
ſed non admodum curarunt Domini de iſto
teſte, cum loquatur tantum de auditu in
negocio Tertiarię. Octauo, quæ dicuntur
contra Auguſtinum Seguę viſa fuerunt ſatis
releuantia ob inimicitias,& malum animũ
erga Abbatem; ideo nulla fuit de eo habita
ratio. Nono contra Lucam Vegiam op-
13 ponitur, † quòd ipſe profitetur ſe eſſe ſer-
uitorem Archiepiſcopi; ſed leuis eſt obie-
ctio, cum pariter dicat ſe eſſe ſeruitorem
Abbatis. Nec facit,quòd fuerit examina-
tus tanquam abſuturus,quia ipſemet dicit,
quòd expletis ſuis negociis volebat diſce-
dere. Neque etiam obſtat, quòd opponi-
tur eius dicto, quòd loquatur de parochia-
nis S.Procopii; quia res ita non ſe habet,
ſed loquitur de parochianis S. Pauli colen-
tibus territorium S. Procopij: Vltra quòd
parochiani S.Procopii ob aeris intemperiẽ
tranſtulerunt ſe ad habitãdum in parochia
S.Pauli. Decimo, quę opponuntur contra
Petrum Paulum Leddam; nempe quòd 21.
Februarii fuerit examinatus tanquam ab-
futurus,& tamen non diſceſsit, niſi de mẽ-
ſe Aprilis, non fuit habitum in conſidera-
tione, cum iter maritimum non ſit ſemper
opportunum ad libitum diſcedere volentis.
Quòd autem fuerit excommunicatus ob nõ
reuelationem bonorũ Abbatiæ Vallis Vm-
broſę, non facit, quia nõ conſtat eum quic-
quam tunc temporis ſciuiſſe: Vltra quòd
teſtis primus, qui hoc deponit n.100.dicit
ſe neſcire, an remanſerit excommunicatus,
& an

& an reuelauerit; & ſecundus nu. 108. dicit
14 Petrum Paulũ dixiſſe ei † ſe credere, quòd Abbatia haberet quędam bona, & ſic depo- nit de credulitate quadam, non autem de certa ſcientia, quę ipſum arctaret ad reue- landum: Prętereà habuit licentiam facien- di ſe abſoluere, quòd & pręſumendum eſt factum fuiſſe propter diſpoſitionẽ *c. omnis vtriuſq. ſexus. de pœnitent. & remiſſ.* Vlti- mo non obſtant teſtes reprobatorii, quia nihil dicunt, quod vrgeat, immo potius dicit ſe habere iſtos teſtes pro viris probis,
15 † quod maximè admittẽdum eſt in iſto iu- dicio manutentionis, in quo admittitur le- uior probatio, nec anxiè attenduntur exce- ptiones, *vt tradit Couar. practic. quaſt. c. 17. nu. 4.* Et ita concluſum eſſe recedendum à reſolutionibus aliàs in hac cauſa contra Archiepiſcopum factis.

Toletana Parochialis.
Die Lunæ 3. Iulij 1595.

SVMMARIVM.

1 Cardinales non ligantur diſpoſitione Ex- trauagant. Iniuncta, & poſſunt etiam ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus beneficia conferre.

2 Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula, ex nunc prout ex tunc, facit, quòd non detur vacatio.

3 Cardinales quando ſint comprehenſi in re- gulis Cancellariæ.

4 Vt examen valeat iuxta diſpoſitionem ſacri Concilij Tridentini, debet conſtare de die propoſiti edicti.

5 Examinatio & approbatio vnius tantum, quando ſunt plures examinandi, eſt ſuſpecta.

6 Tempus præfixum ad comparendum expe- ctari debet, quando ſunt alij, qui con- currere volunt in examine; debet tamen impugnans ex hoc capite probare, quòd adeſſent alij concurentes.

DECISIO MCXLVIII.

FVit de ordine Sanctiſſimi D. N. dubi- tatum in Rota, præſuppoſito con- curſu & collatione facta per Sereniſſ. Cardi- nalem ab Auſtria de parochiali, de qua agitur, Michaeli de Ayala de menſe Auguſti 1595. An ei ſit concedenda prouiſio ſimplex vel ſaltem noua prouiſio; & difficultatem faciebat prouiſio facta à Papa de menſe Fe- bruarij Hieronymo de Leyna tanquam de vacante per obitum cuiuſdam Chriſtophori de Buſtamante vſque de anno 1593. cum clauſula, ſeu alio quouis modo, & ex alte- rius cuiuſcunque perſona; quare in concur- ſu prouiſorum orta eſt difficultas ſuper ex- peditione ſupplicationis à Dataria Sanctiſ- ſimi: Et cauſa per me vtraque parte infor- mante propoſita, pro parte Hieronymi duę opponebantur contra huiuſmodi concursũ & prouiſionem Michaelis; Et primo fuit oppoſitum de reſeruatione ex 2. regula re- ſeruatoria, in qua reſeruantur beneficia va- cantia ſede Epiſcopali vacante, vſque ad promotionem ſucceſſoris & adeptam poſ- ſeſſionem: Verum hæc oppoſitio non pla-
1 cuit, quia † cum Cardinales non ligentur diſpoſitione Extrauagant. Iniunctæ, *vt fuit aliàs in Rota reſolutum coram Illuſtriſſimo Lancellotto* *, & poſſint etiam ante adeptã poſſeſſionem conferre, *vt poſt Bellenzin. de charitat. ſubſid. q. 66. qui dicit ita fuiſſe reſo- lutum in Rota, tradit Sarnen. in proœm. regul. q. 4. nu. 9.* vtique non applicatur re- gula; maximè cum requirat vacationem,
2 † quæ hic non datur, propter gratiam Coa- diutoriæ cum futura ſucceſſione, & cum
3 clauſula, ex nunc prout ex tunc. † Neque facit, quod dicitur, quòd quando in regu- lis Papa voluit excipere Cardinales hoc expreſſit, vt etiam habetur in vltima regula de edend. à qua excluduntur Cardi- nales, quia hoc eſt intelligendum de ijs regulis, quæ poſſunt applicari Cardinali- bus, non autem in illis, quarum rationes nõ applicantur, vt eſt iſta, in qua neque ra- tione expeditionis litterarum, neque ratio- ne fructuum debitorum Cameræ, qui ad prouiſos ſpectant, ſtatim poſt præconiza- tionem in Conſiſtorio, maximè in Regno Hiſpaniarum, poteſt verificari ratio finalis regulæ, & hoc idem ſenſit Rota nuper in cauſa Toletana Canonicatus à me propoſi- ta a. Secunda oppoſitio fuit facta contra huiuſmodi concurſum præſentatũ in Data- ria S. D. N. & Dominicenſuerũt ex pluribus concurſum hunc eſſe defectiuum, nec in eo ſeruatam formam Concilii Tridentini &
4 ſuſpectum; Primo quia † non fuit appoſi- tus dies propoſiti edicti, adeo vt ſciri non poſſit, An intra terminum vel poſt termi- num fuerit Michael examinatus, quod ta- men videtur neceſſarium ad examinis vali- ditatem, cum terminus ille, qui præfigitur *iuxta diſpoſitionẽ Concilij Trident. ſeſſ. 24. c. 18.* ſit ad conuocandum eos, qui concur- rere voluerint, & eo tranſacto non prius debeant examinari, cum quo concordat Concilium Prouinciale Toletanum, & iſta non eſt forma ad effectum, ſed præciſa, *vt fuit dictum coram R. P. D. Gipſio in vna Volaterrana parochialis 20. Maij 1591.* & ratio eſſe poteſt, ne per præuentionem vnius alii ſupplantentur. Secundo, quia ex teſtibus apparet fuiſſe examinatum, & approbatum Michaelem intra tempus pen- dentis termini, qui licèt ſint examinati ad perpetuam rei memoriam; tamen red- dunt negocium ſuſpectum, ex quo in con- curſu non fuit appoſita dies edicti, prout ex ſtylo ſolet in aliis, qui præſentantur, ap- poni, & quorum nonnulli fuerunt Dominis

meis

* in Burgen. Canonicatus. de anno 1593. & ſupr. fuit dictũ in alia Burgen. Canonicatus Lunæ 26. Iunij proximè præteriti.

a ſub die Lunæ 26. Iunij proximè præteriti.

5 meis oſtendi. Tertio, quia † cum adeſſent plures examinãdi vnicus Michael fuit examinatus, & ſtatim approbatus, eique facta collatio, quæ etiam ex eo redditur ſuſpecta, quia erat familiaris Archiepiſcopi;
6 † neque fuit expectatum tempus præfixum ad comparendum, intra quod potuiſſent alii concurrentes ſeſe examini ſubiicere, & quamuis per vnum ex Reuerendiſſ. Dominis meis fuerit allegata *deciſio facta coram R. P. D. meo Orano in vna Carthaginen. parochialis 9. Decembris 1588.* in qua dictum fuerat, quod examen poterat fieri pendente termino, & quòd parti impugnãti concurſum incũbit onus probandi adfuiſſe alios, qui concurrere volebant, & non fuerunt admiſſi; tamen hoc caſu non fuit habita ratio huius deciſionis, quia hic conſtabat de exiſtentia aliorum concurrentiũ, & de pendentia termini, quo non lapſo præpropetè facta fuerat collatio; quæ non concurrebãt in illa Carthaginenſi; Et ideo cõcluſum nihil eſſe cõcedendum Michaeli, quia cum parochialis non ſit reſeruata, & ipſe ſit approbatus in concurſu, & habeat prouiſionem ab Ordinario, ſi iſta fuerunt ritè facta, non indiget aliqua prouiſione Papæ, & erit ei parochialis adiudicanda: relaxanda eſt igitur ſupplicatio ſignata ad fauorem Hieronymi, quia nullum ſit Michaeli pręiudicium, ſi ſua prouiſio eſt bona. Et ita concluſum.

Bergomen. Legati.
Die Lunæ 9. Octobris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Dubietas iuris excuſat à caducitate.*
2 *Quando diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci, & poteſt impleri, ſicut ipſe diſpoſuit, non poteſt alterari etiam cum auctoritate Epiſcopi, vt in alio loco trãſferatur; ſed declaratur hoc procedere in loco principaliter à teſtatore contemplato; & vbi id commodè fieri poteſt, & num. 17.*
3 *Verbum, ipſa, eſt perſonaliſſimum, & excluſiuum alterius rei, ſed determinat ſequentia verba, & num. 18.*
4 *Teſtator volens celebrari miſſas in vna Eccleſia, quæ tempore conditi teſtamenti erat ſibi nota, non cenſetur in alia ipſi incognita exequi voluiſſe, & nu. 20.*
5 *Legatum factum Eccleſiæ, cuius teſtator, quando legauit, erat parochianus, illi debetur, etiamſi poſtea efficiatur parochianus alterius Eccleſiæ.*
6 *Locus quando cenſeatur poſitus taxatiuè, & non demonſtratiuè.*
7 *Legatum factum pro miſſis dicendis, an cenſeatur factum intuitu Eccleſiæ, vel potius perſonæ particularis, quæ miſſam dicat, vel dicere faciat, & nu. 10. 11. & 19.*
8 *Legatum pium ſine expreſſione loci debet impleri in loco, vbi teſtator habitabat, vel ſolitus erat plerunque accedere.*
9 *Legatum ſolitum præſtari certo generi pauperum, non poteſt ad alios pauperes extendi.*
12 *Si teſtator mandet, vt Eccleſia ædificetur in domibus ſuis, ſi eas poſtea cum aliјs permutauerit, hæres ædificando in ædibus ex permutatione acquiſitis volũtati teſtatoris ſatisfacit.*
13 *Omne mandatum teſtatoris recipit interpretationem poſſibilitatis, & eius quod commodè fieri poteſt.*
14 *In legatis difficile & impoſſibile æquiparantur.*
15 *Ea eſt facienda interpretatio, vt minus cenſeatur grauatus legatarius; maximè quoties impedimentum facto onerati non prouenit.*
16 *Per tranſlationem Eccleſiæ de vna ad aliam ab habente poteſtatem factam, omnia iura pertinentia ad Eccleſiam, quæ transfertur, ea tranſlata pertinent ad eam, in quam facta fuit traslatio.*

DECISIO MCXLIX.

DE mandato Sanctiſſimi D. N. propoſui dubium in Rota huius tenoris, Præſuppoſito legato relicto monialibus del Fine à Iacobo cum ſubſtitutione in eo contenta, & translatione earundem monialiũ à dicto loco del Fine ad locũ del Cluſone, An ipſę moniales teneantur facere celebrare miſſam, de qua in legato, in loco del Fine: Verba, quæ occaſionem dederunt liti poſt legatum ducentum ducatorum, & perticarum terræ decem, relictum Monialibus Sanctæ Clarę ſunt iſta; Quòd prædictæ ſorores ſiue moniales obligatæ ſint perpetuis futuris tẽporibus omni die facere celebrare vnam miſſam in ipſa Eccleſia prædictarum monialium in remedium animæ ſuę, & caſu quo ſupradictę moniales Ordinis ſancti Franciſci ipſius Eccleſię vicinę non vellent facere celebrare dictam miſſam omni die perpetuis temporibus; eo caſu dimiſit, & relaxauit dictos ducatos ducentum & dictam petiam terrę, prout ſupra, Miſericordię del Fine, cum pręfato onere & obligatione vt ſupra. Translatę fuerunt poſtea moniales ad locum del Cluſone à bo. me. Cardinali Borromeo, ibique in earum Eccleſia volebant celebrare facere miſſam prędictam. Ex aduerſo Miſericordia del Fine prętendens factum locum deuolutioni legati, egit coram Ordinariis Bergomenſibus, à quibus duas conformes ſententias reportauit contra moniales; & nunc dum peteretur pro earum parte, vt cauſa committeretur in Rota, placuit Sanctiſſimo D. N. exquirere opinionem Rotę. Cauſa itaque propoſita, & maturè diſcuſſa, Do-

mini

mini dixerunt duplicem poſſe conſiderari
effectum dubii ; Prior eſt ratione caducita-
tis, ſeu deuolutionis legati, in quo fuerunt
1 concordes † attenta iuris dubietate, mo-
niales excuſandas à caducitate, *l. 1. §. fin.
& ibi gloſ. & Doctor. ſi quis iudic. non ob
temp. gloſ. in l. ex conſenſu. §. fin. de Appella-
tion. Iaſ. conſ. 46. nu. 4. lib. 3. Aym conſ. 28.
nu. 9. cum ſimil. lib.* & hoc reſpectu ſententias
videri iniuſtas. Alter effectus dubii in eo
verſatur; An miſſa ſit celebranda in loco
del Fine vel in loco del Cluſone: Et quam-
uis difficile ſit aliquid affirmare certi, cum
in facto nihil deducatur, ex quo ſumi poſ-
ſint coniecturę voluntatis teſtatoris; tamen
inſpectis verbis nudis teſtatoris, fuerunt
multa pro vtraque parte conſiderata: Et
primo pro parte Miſericordię affirmantis
miſſam celebrandam eſſe in loco del Fine,
2 videbatur facere regula, quòd † quando
diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci,
& poteſt impleri, ſicut ipſe diſpoſuit, non
poteſt alterari etiam cum auctoritate Epi-
ſcopi, vt in alio loco transferatur, *Bald. in
l. ſi quis. nu. 9. verſ. iuxta hoc. C. de Epiſc. &
cler. & in l. vlt. nu. 57. in fin. C. de his qui a
pen. nom. Imol. in c. nos quidem. n. 23. verſ.
ſi verò poteſt. de teſtam. & in terminis ferè
Nauar. conſ. 8. nu. 10. de teſtam. ſecundum
nouiſſim. impreſſ.* Secundo teſtator voluit
3 miſſam celebrari in ipſa Eccleſia, † verbũ
autem, ipſa, eſt perſonaliſſimum, & exclu-
ſiuum alterius Eccleſiæ, *Doctor. in l. filius-
familias. §. Diui. & ibi Rip. num. 111. de le-
gat. 1. Tiraq. de retract. conuen. §. 1. gloſ. 6.
n. 25. Paul. de Montepicco conſ. 99. n. 103.*
4 Tertio videtur dicendum † teſtatorem vo-
luiſſe celebrari miſſas in Eccleſia, quæ tem-
pore conditi teſtamenti erat monialium,
ex vulg. regul. l. ſi ita. de aur. & arg. legat.
quare non poteſt verificari in Eccleſia del
Cluſone ipſi incognita, *ad notat. per Iaſ. in
l. filiusfamilias. §. Diui. n. 151. & Rip. ibid.
nu. ſupracitato. Alex. in l. qui filiabus. nu. 2.
de legat. 1. Ceph. conſ. 773. nu. 2.* Hinc eſt,
5 quòd † ſi quis exiſtens parochianus S. Petri
legauerit ſuæ Eccleſiæ, deinde efficiatur
parochianus S. Marię, legatum debetur Ec-
cleſiæ S. Petri, *vt tradit Cyn. in l. 1. nu. 12.
C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Quarto facit, quòd
6 cum locus celebrationis ſit poſitus in eadẽ
oratione, intelligitur taxatiuè, non demon-
ſtratiuè poſitus, *Dec. conſ. 183. num. 1. &
conſ. 324. nu. 1. & R. P. D. meus Mantica
de coniectur. vltim. volunt. tit. 3. num. 20.*
Quinto videntur facere ea, quæ à Doctori-
7 bus dicuntur † de legato facto pro miſsis
dicendis, quod in dubio videtur factum in-
tuitu Eccleſiæ, non perſonæ particularis,
quæ miſſam dicat, vel dicere faciat, *vt per
Imol. in c. officij. nu. 26. de teſtam. Petr. de
Vbald. in tractat. de canon. port. c. 7. nu. 57.*
præſertim cum factum ſit monialibus Ec-
cleſiam habentibus, *iuxta diſtinct. Doctorũ
in c. requiſiuiſti. de teſtam. per illum text.*
quòd aut legatum pro miſsis dicendis eſt
factum alicui presbytero nullam habenti
Eccleſiam vel titulum ſiue adminiſtratio-
nem, & tũc cenſetur contẽplatione perſonæ
illius presbyteri; aut factum eſt Rectori
habenti Eccleſiam vel adminiſtrationem
in aliqua Eccleſia, & tunc cenſetur contem-
platione Eccleſiæ, potius quàm perſonæ,
*Anchar. in d. c. officij. nu. 16. Imol. num. 26.
Barb. nu. 35 de teſtib. Abb. in c. fin. nu. 2. de
teſtam. Lup. de quart. canon. nu. 12. & Petr.
de Vbald. d. c. 7. nu. 55. & faciunt notat. per
Socin. in l. ciuibus. de reb. dub* quinimmo
8 † ſi ſine expreſſione loci fiat aliquod legatũ
pium, debet impleri in loco, vbi teſtator
habitabat, vel ſolitus erat plerumque ac-
cedere, *vt tradit Specul. tit. de inſtr. edit.
§. nunc verò. nu. 64. & ibi Io. Andr. Guid.
Pap. tractat. de præſũpt iur. & de iure. n. 69.*
Sexto cum poſt obitum teſtatoris per lon-
gum temporis ſpatiũm miſſa celebrata fue-
rit in loco del Fine, videtur quæſitum
quoddam ius hominibus dicti loci, quod
9 ab ipſis auferri non debet, † argumento
legati ſoliti præſtari certo generi pauperũ,
c. ad Apoſtolicam. de ſimon. Et hæc pro hac
parte deducta fuerunt. In contrarium fuit
10 primo loco conſideratum † verba legati
principaliter directa fuiſſe ad Moniales,
quibus deinde onus fuit adiunctum cele-
brandi miſſas in earum Eccleſia: Vnde ſuc-
cedit regula, præſumi legatũ factum intui-
tu legatarij, *l. patre filium. §. Tuſculanos.
de legat. 3. vbi Bart. & cæteri. Ruin. cõſ. 75.
nu. 8. lib. 2. Couaru. in d. c. requiſiuiſti. de
teſtib. num. 10. Socin. l. 2. nu. 12. de reb. dub.
R. D. meus Mantica de coniect. vlt. vol.
lib. 6. tit. 14 num. 18. & lib. 8. tit. 6. num. 23.*
ſecundo facit doctrina *Petr. de Vbald. in
loco ſuper allegato num. 57.* qui tradit le-
gatum pro dicendis miſſis factum ſacerdoti
cenſeri contemplatione perſonæ non Eccle-
11 ſiæ, & idem ſi ſit factum hæredi. † Neque
obſtat mentio facta loci, in quo celebran-
da eſt miſſa, quia fuit appoſitus non ſub
nomine proprio Eccleſiæ, veluti ſi dixiſſet
in Eccleſia ſanctæ Claræ ſed ſub demõſtra-
tione ipſius Eccleſiæ præfatarum monialiũ,
ex qua adiectione potius vidẽtur contem-
platę moniales, quàm locus, & potius ea-
rum fauore locus adiectus, quàm fauore
ipſius loci, *argum. l. cum ita. §. in fideicom-
miſſo. & ibi gloſ. de leg. 2. & l. fin. C. de verb.
ſign.* Quòd comprobatur ex eo, quòd in
onere principaliter habitus fuit reſpectus
ad remedium animę ſuę, quod remedium
non magis ex vna, quàm ex alia Eccleſia
prouenit, non enim locus ſanctificat ho-
minem, ſed homo locum, *c. multi. 4. diſtin.*
& hęc cenſeri debet cauſa finalis, quæ totã
diſpoſitionẽ moderatur, *Aym. cõſ. 24. nu. 2.*

& miſſa

& miſſa eundem effectnm vbilibet celebre-
tur, operatur, *Sot.in 4.diſtin.c.3.q.2.art.4.*
& eo magis, qnia hic conſiderari poteſt dn-
plex fauor; tum ex parte teſtatoris; cuius
anima enm aſſiſtentia, & preeibus monialiũ
ſubleuabatur; tum ex parte monialium, eum
illa miſſa poſſet etiam eis deſeruire pro ſo-
lita miſſa conuenrnali. Tertio facit, quòd
cum teſtator, vt ſupra dictum eſt, non ex-
preſſerit locum per nomen proprinm Eccle-
ſiæ, ſed dixerit in Eeeleſia monialium, vtiq.
verifieatur talis diſpoſitio in Eccleſia del
Clnſone, ad qnam fuerunt tranſlatæ monia-
12 les, prout in ſimili, † ſi teſtator mandaue-
rir in genere, vt Eccleſia ędifieetnr in domi-
bus ſuis, qnas poſtea cum aliis permntanit,
hæres ædificando in ædibus permntatione
aequiſitis, ſanet teſtatoris diſpoſitioni, qui
cum dixerit in domibns ſuis, intellexit tam
de tunc habitis, quàm de ijs, quas habitu-
rus erat, *Bart.conſ.26.n.3.lib.1.Socin.iun.*
conſ.162.nu.22.& 26.lib.2. Idem ergo di-
cendum eſt de Eeeleſiâ monialium, vt non
ſolnm deſignetur Eccleſia, quæ tũc erat mo-
nialium, ſed etiam quævis alia, quæ ſutura
eſſet dictarum monialinm; eum ratlo diuer-
ſitatis probabilis non detur; immo ſi ſecus
dixerimus, eueniet, vt in futurum miſſa am-
plins io Eecleſia monialium nõ celebretur.
13 Qnarto † omne præeeptum teſtatoris reci-
pit interptetationem poſſibilitatis, & eius
qnòd commodè fieri poteſt, *c.nos quidem*
de teſtam. Vnde ſi moniales, qnibus iniun-
ctum fuit hoc onus commodè & in loco del
Fine ſatisſacere non poſſunt, æquum eſt, vt
eo modo, qno melius fieri poteſt, ſatisſa-
ciant, *vt ibi notant Abb.nu.13. Couar.n.9.*
Specul.de inſtr.edit.tit. de vlt.volunt.n.64.
& ibi Add.& Rocb.de iurepatr.in verb. cõ-
ſtruxit.num.12. Felin. in c. Eccleſia ſanctæ
Mariæ.nu.86.verſ. confirmari poteſt. de cõ-
14 *ſtit.* & † hoc caſu diffieilè & impoſſibile
15 æquiparantur; maximè † vt minns eenſea-
tur grauatus legatarius, *argum.l.ſi ita reli-*
*ctum.in fin.prin.de legat.2.*quòd procedit,
maximè quoties impedimentum facto one-
rati non prouenit, vt io eaſu iſto, in quo au-
ctoritate ſnperioris, non autem propria vo-
luntate moniales translatæ fuerunt, *& bene*
facit text.in l.legatum.de vſufr. legat. quem
allegat Bart. in d. conſ. 26. Quinto ponde-
rata fuerunt verba translationis legati, quæ
ſunt concepta in euentum, quòd moniales
nollent faeere eelebrare miſſam, neque ad-
ditum eſt in dicta Eccleſia, & ne eenſeatur
repetitum hoc vigore dictionis, dicta, dictũ
fuit, onus idem dicendæ miſſæ impoſitum
Miſericordiæ ſine alicuins loei expreſſione.
16 Vltimo facit, quòd † facta transſlatione
ab habente poteſtatem, omnia iura perti-
nentia ad Eccleſiam, & translata, pertinent
ad eam, in qua fit tranſlatio, *c. & hoc dixi-*
mus.16.q.7.& ibi gloſ. c. Abbati. in fin. &
ibi gloſ.de verbor.ſign.gloſ.vnic. in c. ſi quis
vult.16.q.7.Io.Andr.in c.eũ perſona.col.2.
de priuileg.in 6.& ibi Anchar.notab.13. Re-
buff.in prax.beneſ.tit.de trãslat.Epiſc.n.19.
Lap.allegat. 68. & hanc opinionem maior
pars Dominorum amplexa eſt non obſtan-
17 tibus in conttarium dednctis. † Et ad pri-
mum argnmentum reſponſum fuit, proce-
dere in loco prineipaliter à teſtatore con-
templato, qnod ceſſat hic ex dednctis in ſe-
cundo & tertio fundamento, procedere de-
oiq. vbi id cõmodè fieri poteſt, vt in quar-
to fundamento. Ad ſecundum dictum fuit
18 † dictionem, ipſa, licèt perſonaliſſimam de-
terminare ſequentia verba, nempe Eccleſia
monialium, & eum hae qnalitate aecipien-
da eſt, qnæ qualitas ineſt Eccleſiæ del Clu-
ſone, & deſijt fuiſſe del Fine. Ad tertinm
dictum eſt, tolli argumentum ex deductis in
19 ſecnndo ſundamento, io † quo probatnm
eſt habiram fuiſſe contemplationem perſo-
narum ipſarum monialium, nee non ſauoris
animæ teſtatoris, quæ vti præponderantia
magis attendi debent, quàm locus, qni per
ſe non fuit habitus in conſideratione, ſed
monialium intuitu; & ideo non cenſetur
appoſitus gratia taxationis, ſed fuit expreſ-
ſus gratia facilioris exeqnutionis, & quan-
do locus non exprimitnr cum miſterio, etiã
ſi ponatur in eadem oratione, nõ reſtringit
diſpoſitionem, *Auth.caſſa.cum gloſ. C. de*
ſacroſanct.Eccl.Dec.conſ.7.col.2.& 3. Non
20 obſtat, † quòd Eccleſia del Cluſone nõ fue-
rit per teſtatorem cognita, quia immo in
genere ſatis eẽſetur cognita ſub illa expreſ-
ſione Eceleſiæ monialium, cum iſta hodie ſit
dictarnm monialium Eccleſia, vt dictum
fuit in tertio fnndamento. Et qnòd dici-
tur attendendum tempus teſtamẽti, *l.ſi ita.*
de aur.& arg. leg. procedit ad effectum de-
terminandi, quid, & quantnm legatum ſit:
aliud eſt, ſi quæratur de exeqnutione legati,
quę habet tractum tẽporis, *vt declarat Bar.*
in d.l.ſi ita, & habetur per D. meum Man-
tic.lib.7.tit.11.n.12. & lib.3.tit.11.nu.22.
Et ita tollitur quartum ſundamentum. Ad
quintum reſpondetnr ex deductis in primo
ſundamento, cum ſimus in elaris, legatnm
fuiſſe ſactum contemplatione monialium,
& diſtinctio Doctorum magis ſanet huic
parti, & loquuntur de legato ſacto pro miſ-
ſis dicendis, qui non eſt caſus noſter. Ad
ſextũ dicitur procedere, vbi ex legato quę-
ritur ius certis perſonis vel incertis eligen-
dis; nam ſemel facta electione variatio non
admittitur, ſed ad rem noſtram non faciũt.

Romana Pecuniaria, ſeu Domus.
Die 23. Octobris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Pactum reſolutiuum operatur, quatenus*
ille, pro quo fuit oppoſitum, vti velit, &
vi-

videtur nolle vti, quando agit pro implemento.

2 *Propter mandatum exequutiuum, à quo fuit appellatum, non impeditur purgatio moræ.*

3 *Moræ purgatio impeditur, vbi exequutio eſt facta à lege, vel ab homine; ſecus eſt mediante appellatione, quæ omnia ſuſpendit.*

4 *Moræ purgatio ſemper admittitur, vbi non eſt factum deterius ius alterius.*

5 *Moroſus tenetur ad refectionem expenſarũ propter moram factarum.*

DECISIO MCL.

1 ADmittendum Calandrinum ad † moræ purgationem, cum Gibertus vſus non fuerit pacto reſolutiuo pro ſe appoſito, & ipſo volente, *ad l. 2. de leg. commiſſor.* neque egerit pro reſtitutione arrhæ, ſed pro implemento contentorum in inſtrumento venditionis; Vnde Ioſephus offerendo domum non tam agit de mora purganda, quàm de 2 debito ſoluendo; & † licèt decretum fuerit mandatum exequutiuum contra eum ob nõ implementum; tamen eum ab eo fuerit appellatum, dicitur ſuſpenſum, & poteſt hodie Ioſephus implere,* prout potuiſſet in priore inſtantia; & ſic ceſſat, quod dicitur, 3 † impediri purgationem moræ, vbi exequutio eſt facta à lege vel ab homine, *iuxta notat. in l. ſi inſulam. de verbor. obligat.* nam 4 appellatio ſuſpendit omnia, & maximè † cũ non ſit factum deterius ius Giberti; quo caſu ſemper admittitur purgatio, *vt fuit dictum in cauſa Romana Mutui. 1567. coram* 5 *bon. mem. Ioanne Aldobrandino.* * † Quantum ad expẽſas dictum fuit Ioſephum teneri, eum ſint factæ propter ipſius moram in conſignando domum, *Bald. in l. non ignorat. C. de fruct. & lit. expenſ. cum alijs* a.

* & dictum fuit ſup. in Romana de Menſibus 19. Nouem. 1582 n. 9 & in Romana Caſalis Marcelliani 16 Maij 1588. nu. 7.

a Com. in d. l. nõ ignorat. nu 8. Alex. in l. Ariſto n. 3. de acqu. hered. Aſin. in ſua prat. §. 32. ampliat. 80.

Toletana Profeſſionis.
Die Veneris 27. Octobris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Cum procuratore domino litis effecto lis continuari poteſt, vbi non conſtat ab aliquo fuiſſe nec aditam nec repudiatam hæreditatem.*

2 *Lite adhuc pendente ſuper eo, An aliqua ſit monialis nec ne, monaſterium non poteſt dici ſucceſſiſſe ab inteſtato.*

3 *Bona non poſſunt dici vacantia, quouſque reperiatur facta prius diligentia, an quis velit eſſe hæres, ſed dicitur hæreditas iacens.*

DECISIO MCLI.

1 POſſe † procedi in cauſa cum procuratore litis domino effecto, cum adhuc non conſtet aliquem adiuiſſe hæreditatem, neque repudiaſſe; Ideo interim poteſt procurator continuare, *Ang. & Imol. in l. non ſolum. §. morte. in princ. de nou. oper. nunc. Dec. in c. relatum. de off. deleg.* maximè cum nulla facta appareat diligentia, an aliquis velit hæres eſſe. Non obſtat, quod dicitur 2 † monaſterium ab inteſtato ſucceſſiſſe, quia adhuc non liquet, An iſta eſſet monialis, & ſuper hoc pendet lis. Non obſtat, quòd Comitiſſa & Marchio, qui dicuntur metum intuliſſe, ſint proximiores, quia non fuit facta diligentia, an velint eſſe hæredes, vel potius velint hæreditatem deferri ad vlterio- 3 res in gradu: Vnde † interim non poſſunt dici bona vacantia ſed hæreditas iacens, quouſque facta diligentia reperiatur, qui velit eſſe hæres, *Capic. deciſ. 87. num. 6. & 9.* Ideo poteſt procurator dominus litis eam proſequi hoc medio tempore. Et ita fuit dictum in Romana Status de Columna 1573 *.

* ſub die 6. Martij 1573. & fuit dictũ in Salmantina pẽſionis 29. Nou. 1593 corã R.P.D. Penſa.

Calaguritana Prætenſi panis cocti.
Die Veneris 3. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata contra patrem quando filium non afficiat, & contra eũ exequi nõ poſſit.*

2 *Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ.*

DECISIO MCLII.

1 NOn eſſe procedendum ad vlteriorem exequutionem contra † modernum Comitem de Onnate ex eo, quòd venit ad cauſam ex propria perſona cum particulari commiſſione, & ipſe non eſt hæres patris, immo repudiauit hæreditatem, nec fuit eius ius diſcuſſum, quod prætendit ſibi competere in iſtis decimis ratione Maioricatus, quem à patre non habet, neque fuit ipſe ſpoliator, itaut ſententia in ſpolio ipſum afficere poſſit, *& in iſtis terminis fuit reſolutum coram R. P. D. meo Pamphilio in vna Toletana de Cupilla 19. Februarij 1593.* 2 † Tertius enim veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionẽ rei iudicatæ, *Innocent. in c. veniens. il 2. de teſtib. Rota 2. de re iudic. in antiq. & fuit pluries in Rota reſolutum* *.

* fuit dictum ſup. in Placentin bonorum. 29 Ian. & 3. Decemb. 1587 & in Cordubẽ ſtatutorum 24. Ianuar. 1590.

Hoſtunen. Beneficij, ſeu Capellæ.
Die Lunæ 6. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio beneficij & poſſeſſio capta pendente lite ſunt attentata.*

2 *Vbi concurrunt duæ ſubrogationes gratioſæ in idem ius, non proceditur exequutiuè, ſed via ordinaria.*

3 *Clauſula, dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, facit gratiam conditionalem.*

DE-

DECISIO MCLIII.

DOmini cenſuerunt ſequeſtrandam eſſe poſſeſſionem; quia quantum ad Triarium, 1 † Aut nititur poſſeſſione capta de anno 1588. vigore prouiſionis Ordinarij, & illa vnà cum prouiſione ſunt attentatæ, cum tunc lis penderet; præterea nunquam habuit effectum, cum Radicchius poſſederit vſque ad obitum; Aut nititur poſſeſſione capta poſt obitum Radicchij in vim gratioſæ ſubrogationis in ius & poſſeſſionem Scaleni & Radicchij, & minus, quia Petrarolus ſemper poſſedit, qui & ipſe habebat gratioſam ſubrogationem in ius & poſſeſſionē 2 Radicchij, † & vbi concurrunt duo ſubrogati in idem ius, non proceditur exequutiue ſed via ordinaria, *Put. deciſ. 131. lib. 2. & fuit dictum in Lucana Maiuſculatus de anno 1585, coram R. P. D. Orano* *. Non 3 obſtat, quòd ſubrogatio Petraroli † eſſet cōditionalis: quia pariter gratia Triarij propter clauſulam, dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, & tunc aderant præſentati; ſed hæc ſunt in petitorio examinanda; Indello verò non poteſt dari manutentio, quia eius poſſeſſio capta eſt lite pendente, & proinde attentata. Ideo appoſito ſequeſtro videndum, quænam partium melius ius foueat.

* ſub die 27. Apr. 1587. & facit Put. dec. 394 lib. 1. Frāciſcus de Mediis. Mohed. 208. & 130. præſertim cū vterq. venıat ex ſubrogatione eiuſdē perſonæ, Put. 308 per obitum Ioannis. lib. 2.

Ianuen. Viridarij.
Die Lunæ 6. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, arbitrio, in reſcripto relaxat aliquid de rigore iuris ſuadente æquitate.*

2 *Teſtibus nulliter examinatis ob impedimenta & tergiuerſationes partis aduerſæ non ſolum ex æquitate, ſed etiam iure ordinario fides adhibetur.*

3 *In ſummariſſimo poſſeſſorio ſufficit qualiſqualis probatio etiam minor ſemiplena.*

4 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus turbationis, & moleſtiarum.*

5 *Simulatio qualiter probetur.*

DECISIO MCLIIII.

DOmini diſtinxerunt cauſam in duas difficultates; prior eſt, an ſit locus arbitrio Rotæ ad effectum, vt in hoc articulo manutētionis adhibeatur fides teſtibus nulliter examinatis, & iuribus informiter extractis: Altera eſt, an ex his & alijs pro clericis deductis oriatur ſufficiens probatio poſſeſſionis, itaut ſit eis dandum mandatum de manutenendo. Quantum ad prio-
1 rem Domini cenſuerunt vnanimiter † eſſe locum arbitrio; nam licèt arbitrium ſit regulandum à iure; tamen vt pluries fuit reſolutum per hanc formulam reſcripti relaxatur aliquid de rigore iuris, id ſuadente æquitate, *Creſcent. deciſ. 287. aliàs 4. de teſtib. num. 3.* in caſu autem, de quo agitur,
2 † ſtantibus impedimentis & tergiuerſationibus partis aduerſæ per ſpatium octo menſium circiter, non ſolum ex æquitate ſed etiam iure ordinario fides eſt adhibenda teſtibus etiam nulliter examinatis, *vt per Doctores in c. peruenit. il 1. de teſtib. cogend. cum alijs per Ferret. conſ. 160. lib. 1. & dictum fuit in hac eadem cauſa 27. Februarij.* Neque obſtat fides illorum quinque nobilium dicentium ſe poſt productionem non fuiſſe interpellatos, vt ſubijcerent ſe examini, & quòd ſe examinaſſent; quia licèt illis non fuerit præſtitum impedimentum, fuit tamen præſtitum notario & iudici remiſſoriæ, qui hac de cauſa ſeſe ab eo munere exonerauit. Quantum verò ad alteram quæſtionem Domini dixerunt ſatis cō-
3 ſtare de poſſeſſione clericorum; nam † cum verſemur in cauſa ſummariſſimi poſſeſſorij, in quo non requiritur tam exacta probatio, ſed qualiſqualis ſufficiat etiam minor ſemiplena, *vt per Caſtrenſ. conſil. 3. lib. 2. Couar. pract. quæſt. c. 17. latè Modern. in vlt. remed. retinend. num. 34.* vltra teſtes nulliter examinatos, qui de poſſeſſione clericorum bene deponunt, & dicunt de anno 1591. citra vidiſſe Patres poſſidere, & reddunt cauſam ſcientiæ, quia Patres clauſerunt alias portas Viridarij, partim muro, partim lignis, & aperuerunt in loco antiquo contiguo eorū Viridario portam, per quam ſolum aditus erat ad Viridarium, de quo agitur, & loquūtur non ſolum de parte emphyteutica, ſed etiam de allodiali, &
4 toto Viridario, † & iſta poſſeſſio præſumitur cōtinuata vſque ad tempus turbationis & moleſtiarum ipſis per partem aduerſam illatarum, *gloſ. & Doctor. in l. ſiue poſſidetis. C. de probation. Couar. in reg. poſſeſſor. part. 2. §. 1. in princ.* maximè cum opus fuerit, vt murus dirueretur, vt poſſet pars contraria ingredi Viridarium, quæ res concludenter oſtendit ſolos clericos tunc poſſediſſe Viridarium, cum nullus aliundè pateret aditus, niſi per oſtium à parte ipſorum: Neque iſte actus ipſis præiudicat, cum non habuerint ſe pro ſpoliatis, immo recurſum habuerunt ad Epiſcopum, à quo obtinuerunt manuteneri, & in priſtinum omnia reponi. Non obſtant ea, quę facta fuerunt per Syndicatores, & ceſſio litis facta per Bargonum, quia præterquàm quòd agebatur de re Eccleſiæ, vnde nulla competebat iuriſdictio, & ad hoc iudicium nunquam fuerunt citati clerici, qui erant in poſſeſſione; Borgonus ille nullum ius nec poſſeſſionem habebat in hoc Viridario; nam emptio per eum facta fuit pro clericis & ad eorū vtilitatē, & ſic aliud actū, aliud ſimulatū.

De

5 † De hac ſimulatione conſtat non ſolum ex
teſtibus, ſed etiam ex ſolutione pretij & in-
tereſſe, facta à Patribus venditrici, habita
ratione ad totum Viridarium, vt liquet ex
computo, nec non ex ſolutione Gabellæ fa-
cta quidem per Bargonum, ſed ex pecunijs
clericorum, vt probatur ex partitis, *Bald.
conſ.151.lib.5.* Non obſtat, quòd teſtis quin-
tus dicat., quòd Patres poſſidebant ſub no-
mine Bargoni; quia ſub ſimulato emptoris
nomine; non Bargono ſed ipſis poſſidebant,
immo neque ipſe Bargonus potuiſſet in Vi-
ridarium ingredi, niſi per oſtium Patrum.
Et ita concluſum clericos regulares S. Syri
eſſe manutenendos.

Parmen. Status.
Die Veneris 10. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſio oretenus data iudici, ſe informã-
di extraiudicialiter, non impedit proceſ-
ſum coram ſuo iudice, & num. 4.*
2 *Cauſa nunquam cenſetur auocata, niſi
preſſè dicatur.*
3 *In dubio non præſumitur Papam cauſam
auocare velle.*
5 *Geſta per minorem ſine ſolemnitatibus re-
quiſitis an valeant ad eius fauorem præ-
ſertim parte non opponente.*
6 *Oppoſitio debet in ſingulis actis iudicij re-
peti.*
7 *Minor ætas probatur ex curatoris datione
tantum in præiudicium illius, ad cuius
inſtantiam datus fuit curator.*
8 *Probatio minoritatis de vno tempore non
concludit de alio tempore.*
9 *Fundans ſe in minori ætate ad ſubuertendũ
examen, illam probare debet.*
10 *Minor ætas an probetur per teſtes.*
11 *Nullitates poſt præfixum terminum ad do-
cendum de nullitate vigore commiſſionis
opponi non poſſunt.*

DECISIO MCLV.

DVæ nullitates deductæ fuerũt pro parte
Dominorum de Rangonibus contra
examen teſtium Dominorum de Pallauici-
nis; Altera de defectu iuriſdictionis; Altera
de defectu perſonæ Sigiſmundi comparen-
tis ratione minoris ætatis: Prior nullitas
deducebatur ex eo, quòd teſtes iſti de men-
ſe Octobris anni 1536. fuerunt examinati
coram bon. mem. Dario, à quo tunc tem-
poris cauſa fuerat auocata, & commiſſa
Cardinali Simonetæ ad referendum Sanctiſ-
ſimo: Verum hæc nullitas reiecta fuit per
Dominos, quia examen teſtium fuit factum
ante motum proprium auocatorium cauſæ,
de quo tempore licèt Simoneta poſſet ſe in-
formare extraiudicialiter ratione commiſ-
1 ſionis ſibi oretenus datæ à Papa; † tamen
hæc non impediebat proceſſum coram ſuo
iudice, vt quotidie practicatur; maximè
cum ante motum proprium Cardinalis nũ-
quam inhibuerit, & in proceſſu cauſæ iſtis
teſtibus vſus fuerit; & idem ſenſiſſe apparet
Rangones, qui poſt dictam verbalem com-
miſſionem examinarũt teſtes eodem modo,
2 & † receptiſſimum eſt cauſam nunquam
cenſeri auocatam, niſi id expreſsè dicatur,
3 *Caſſad.dec.1.de reſcript.* nam † in dubio non
eſt præſumendum Papam cauſam auocare
velle, *Pariſ.conſ.49. num. 22. lib.4.* neque
hic agitur de ſuſtinenda ſententia interim
lata, quod poſſet pati maiorem difficulta-
tem, ſed de examine ſuſtinendo, quod Papa
non cenſetur voluiſſe impedire. Neque ob-
ſtat, quòd in motu proprio ſubſequuto,
4 † Papa teſtetur ſe viuæ vocis oraculo com-
miſiſſe cauſam Cardinali ad referendum;
quia non dicit ſe id feciſſe cum cauſæ auo-
catione, prout poſtea eam in dicto motu
proprio auocat: & ita reſpondetur ad actum
tranſportationis actorum, factum de par-
tium conſenſu penes Cardinalem, quia hoc
erat neceſſarium, vt ipſe poſſet capere ſal-
tem extraiudicialiter informationem, non
autem ad effectum vt cauſa cenſeretur tunc
temporis auocata, quod patet, quia non
obſtante tranſportatione vtraque pars te-
ſtes induxit, & examinauit coram Dario.
Altera nullitas ob minoritatem Sigiſmundi
fuit ſimiliter per Dominos reiecta; nam
5 omiſſa diſputatione, † an valeant geſta per
minorem ad eius fauorem, de qua *per Do-
ctor. in l. non eo minus. C. de procurator.
Bald. in l. ſi curatorem. C. de in integr. reſtit.
min.* cum videatur obſtare partis oppoſitio
ex deductis in deciſ. Quiroga[a]. quamuis re- *in Spoletan. bonorum 9. Iunij 1558.
ſponderi poſſit oppoſitionem non infraga-
6 ri, ex quo non fuit † in ſingulis actis, neque
in iſto examine repetita, quod tamen erat
neceſſarium, *iuxta deciſ. Mohedan. 44.* hoc
inquam omiſſo dictum fuit non probari mi-
norem ætatem Sigiſmundi de anno 1536.
7 quia † aut deducitur ex datione curatoris,
& illa probat tantum in præiudicium illius,
ad cuius inſtantiam fuit datus curator, *Sa-
licet. in l. ſi minorem. in penult. quæſt. C. de
in integr. reſt. min. Alex. conſ. 21. cum
ſeq. lib. 1. Dec. conſ. 149. num. 4. Iacobin. de
S. Georg. in l. de ætate. num 12. de minor. &
fuit dictum in cauſa Sarſinatenſi 28. Ianua-
rij 1583. coram S. D. N.* Præterea cum fue-
8 rit datus de anno 1534. † non concludit
fuiſſe minorem anno 1536. cum ſimus in
ijs; quæ tractu temporis mutantur *l. ſpado-
nem. §. ſi quis abſolutus. de excuſat. tutor.*
9 & † probatio minoris ætatis incũbit ei, qui
ſe in ea fundat ad ſubuertendum examen;
Aut Rangoni nituntur ex dictis teſtium,
10 † & illi minus probant, *iuxta Bart. doctri-
nam, quam communiter ſequuntur Doctor.*

*in l. de ætate. de minorib. Caputaq.deciſ.*167. *&* 285. *lib.* 1. Aut deducitur minoritas ex
eo, quòd non fuerit nominatus in teſtamen-
to de anno 1511. & non concludit, cum
vſque ad annum 36. intercedant anni 25.
Obiter quoque dixerunt Domini nullita-
tatem ex recuſatione interpretis non pro-
bari; & ideo concluſum examen ſuſtineri,
11 maximè † cum iſtæ nullitates opponantur
poſt lapſum tanti temporis, & poſt com-
miſſionem præfixionis termini ad docen-
dum de nullitate *Caſſad.deciſ.*4 *num.*5. *de*
dilation. * *cum alijs*.

* nam præſumitur calumnia in eo, qui longo tempore differt exceptionem proponere, Bald. conſ. 17. quidam tabellio. in fin. lib. 1. Anch. conſ 314. nu. 1. veri. & cum tempore. Boet. quæſt. 42 num. 20. Aym. conſ 75. num. 9. & ex longo ſilentio oritur ſuſpicio contra partem l. ſi quis forte. §. 1. ff. de pœn. Aym. conſ. 63. num. 8.

Valentina Matrimonij.
Die Veneris 10. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Conditio tacitè non intelligitur.*
2 *Confeſſio extraiudicialis parte abſente facta per teſtes ſingulares non probatur.*
3 *Promiſſio de ducendo in vxorem eam, quæ ſibi eſt cõiuncta in gradu prohibito facta ſimpliciter non valet.*
4 *Promiſſio de ducendo eam, quæ ſibi eſt coniuncta, facta ſub conditione, ſi Papa diſpenſauerit, ſequuta diſpenſatione non habet vim matrimonij, nec minus vim ſponſalium; niſi ſequatur nouus conſenſus.*
5 *Intentio Papæ, quando diſpenſat in gradu prohibito, eſt ſolum dandi facultatem contrahendi, non autem approbandi, & ratum habendi, quod illicitè geſtum eſt.*
6 *Copula nihil operatur quo ad effectum matrimonij, non data validitate ſponſalium poſt ſacrum Concilium Tridentinum.*
7 *Solutio expenſarum facta pro obtenta diſpẽſatione matrimoniali non habet vim noui conſenſus.*

DECISIO MCLVI.

PLures excitatę fuerunt difficultates; Pri-
ma eſt, an probetur promiſſio Ioannis
ducendi Annam in vxorem; & Domini cen-
ſuerunt probari ex pluribus confeſſionibus,
neque circa hoc fuit aliqua controuerſia:
Secunda eſt, an probetur dictam promiſſio-
nem fuiſſe factam ſub conditione, ſi Papa
diſpenſaſſet, & maior pars Dominorum
tenuit non probari; quamuis enim in con-
feſſione ſubdat, quòd miſerat pro diſpenſa-
1 tione ad Curiam; † tamen hoc non facit,
quòd tacitè ſub intelligatur conditio, ſed
eſt neceſſe, vt expreſsè apponatur, *l. conditio-*
nes extrinſecus. de cond. & demonſtr. gloſ. in
c. 1. §. ille verò. in verb. conditionem. de ſpon-
ſal. in 6. neque hanc conditionem fuiſſe
expreſsè appoſitam probant duo teſtes dati
in memoriali, quia ſunt ſingulares, & lo-
quuntur de confeſſione extraiudiciali par-
2 te abſente facta, † quæ non probatur per te-
ſtes ſingulares. *Put. deciſ.* 476. *lib.* 2. *& plu-*
ries fuit tentum in Rota: Vnde conſequens
3 eſt, † vt dicta promiſſio non valeat, vtpotè
facta inter eos, qui erant coniuncti in tertio
& quarto gradu conſanguinitatis. Tertia
difficultas fuit, dato quòd probaretur pro-
4 miſſio ſub illa conditione, † an ſequuta
diſpenſatione teneat matrimonium ſaltem
in vim ſponſalium, vel requiratur nouus
conſenſus, & Rota in alijs cauſis, nempe
Abulenſi, & Taurinenſi amplexa eſt illam
opinionem, quòd requiratur nouus conſen-
5 ſus, † cum intentio Papæ, quando diſpen-
ſat in gradu prohibito, ſit ſolum dandi fa-
cultatem contrahendi non autem approbã-
di, & ratum habendi, quod illicitè geſtũ eſt,
Card. in c. ſuper eo. & ibi Abb. n. 8. *& Præ-*
poſ. nu. 5. *de cond. appoſ. Aret. conſ.* 142. *Syl-*
ueſtr in verb matrimonium. il 1. *q.* 9. *Sotus*
ſuper 4. *diſtinct.* 29. *q.* 2. *art.* 1. Non obſtant
allegata *per Couar. lib.* 4. *decretal. p.* 2. *c.* 3.
num. 7. *cum reliquis* *, quia ipſemet fatetur
contrariam opinionem eſſe communem, &
illa opinio poſſet procedere in conditione
appoſita in promiſſione aliàs valida, non
autem in inualida. Non obſtat, quòd condi
tio beneplaciti facit, vt promiſſio ſit vali-
da, quia immo Doctores per eum citati ha-
bent pro impoſſibili, eamq. reijciunt. Non
6 obſtat, quod dicitur de copula, † quia data
nullitate ſponſalium, ea nihil operatur poſt
Concilium Tridentinum, quod diſponit, ne
copula faciat tranſire ſponſalia nulla in ma
7 trimonium. Vltimo non obſtat, † quod de-
ducitur de nouo conſenſu ex ſolutione facta
mercatori ratione obtentæ diſpenſationis,
quia ſiue vellet, ſiue nollet, Ioannes tene-
batur actione mandati ad reficiendas expẽ-
ſas factas pro conſequenda diſpenſatione.
Et ex his concluſum ſententias Dertuſenſis
& Nuncij eſſe confirmandas.

* reliqui, qui allegantur in informationibus, ſunt in noc. in c. ſuper eo. de ſponſal & ibi Card num. 2. verſic. quaro quid ſi dicit. Abb. n. 8. Aretin c. nſ 142. n 1. Idē in L. apud Iuliand § cõſiet. col. 1 de legat 1a vbi refert cõmunē. Hēric. in c ſi de cõd. appoſ. num 2 veri. aut eſt talis cõditio. Lopez in tra ctat. matrimonij in 19. dubio, num. Sylueſt. in verb. matrimoniũ. Il 1 q. 9. & dictum fuit in Taurinẽ. ſpõſaliorum. 2. Decem. 1594.

Romana Bonorum de Columna.
Die Lunæ 13. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio tranſactionis impedit litis ingreſſum & regreſſum ad eam.*
2 *Hæres tenetur ſtare facto defuncti etiam ſuper re propria ipſius hæredis.*
3 *Tranſactio conditionalis pendente conditione ſuſpendit litem.*
4 *Contractus conditionalis, quantum ad effectum, vt non liceat ab eo recedere pendente conditione, dicitur perfectum.*

DE-

DECISIO MCLVII.

1 FVit reſolutum † exceptionem tranſa-
ctionis obſtare Illuſtriſſ. D.Franciſco,
cum impediat litis ingreſſum, *l.fratres. C.*
de tranſaction.c.1.de lit.conteſt.in 6. l.poſt-
quam liti. C.de pact. nō enim datur regreſ-
ſus ad litem, neque etiam hęredi tranſigen-
2 tis, † cum teneatur ſtare facto defuncti *,
etiam ſi ſuper re hæredis tranſegiſſet [a], vel
etiam ſuper fideicommiſſo antiquiſsimo,
gloſ.& Doctores in l.cum à matre. C. de rei
vindic.Gabr.conſ.c25.nu.2. lib.2. cum alijs
3 *allegatis* [b]. Non obſtat, † quòd tranſactio
fuerit facta ſub conditione, ſi & quatenus
recuperaretur Caſtrum Nouum, & non
aliàs, quia licèt hęc conditio reſpiciat ple-
narium effectum tranſactionis, ſcilicet vt
demum ſequuta recuperatione fiant ea, quæ
inter partes fuerunt conuenta, nihilominus
parit effectum ſuſpenſiuum litis, donec ter-
minetur iudicium, quod pendet in Camera
Apoſtolica ſuper recuperatione Caſtri No-
ui, & interim non licet recedere ab ea, ſed
tantiſper expectandum, donec appareat ex
euentu proſequutionis litis, quam ſimul
agitare debent partes in Camera, an poſſit
recuperari nec ne dictum Caſtrum Nouum;
4 † Contractus enim conditionalis, quantum
ad effectum, vt non liceat ab eo diſcedere
pendente conditione, dicitur perfectum,
nec reſoluitur, niſi purificato euentu con-
ditionis, *gloſ.& Doctores in l. neceſſario.*
§. quod ſi pendente. in verſ. ſi ita res. de
peric.& comm.rei vend.Caſtr.in l.2.circa
fin. C. quand.lic.ab empt.diſc. Salic.in l. c.
C. de peric.& comm.rei vēd. Affl.deciſ 230.
nu.3. Pariſ.conſ.59.n.9.lib 1. Gabr.cōſ.64.
nu.6.lib.1. quod & clarè ex verbis tranſa-
ctionis elicitur. Non obſtat, quod dicitur
conſtare dictum Caſtrum non poſſe recupe-
rari, & ita factum eſſe locum pacto reſolu-
tiuo, quia cum lis adhuc in Camera pendeat
indeciſa, non poteſt dici conſtare, quòd re-
cuperari non poſſit; niſi deſuper fuerit lata
ſententia: nec verum eſt, iudicandum hoc
impoſſibile, cum pendeat à voluntate Prin-
cipis, quia immo Princeps committendo
cauſam in Camera oſtendit ſibi cordi eſſe,
vt negocium mediante iuſtitia terminetur,
& licèt noluerit ad partium inſtantiam cau-
ſam à Camera auocare, hoc tamen non ar-
guit, quòd velit impedire, quo minus ius par-
tium ibi deducatur, & fiat iuſtitia; ſed hoc
fecit, quia ex natura ſua hæc cauſa eſt Ca-
meralis, & ibi tractanda.

* Sal.in c.1 § nè hęredes de not. feud. Bart. in l Lucius.n.4ff.sol. matr.

a gloſ.in l.Sa. §. incōpunctione. & ibi Bal.Caſtr & omnes. C. de iur.delib.

b Roman.cōſ. 38.nu. 3 & 4. Soc.iun.conſ. 116.nu.32. & ſeq.lib.1. Alban. conſ. 29. n 17.lib.1.Rimin.iun.conſ. 31.n 14.lib.1. Roland.conſ. 30. nu. 29. & ſeq lib.4.Menoch. conſ.8 9 n.60.lib. 1.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 13. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Pecunia numerata mercatori an præſumā-*
tur numerata ex cauſa depoſiti vel alia.
& num. 3.
2 *Inter deponentem & depoſitarium debet eſſe*
differentia.
4 *Effectus tribuitur primæ cauſæ.*
5 *Poſterior euentus formatur, & regulatur*
à primordio tituli.

DECISIO MCLVIII.

ANno 1594. vigente adhuc ratione bā-
charia de Altouitis, Illuſtriſſ. D. Ioan-
nes Baptiſta de Monte cōſtituit procurato-
res ſuos Dominos Pierotium Altouitum &
Fabium Borgianum mercatores Romanam
curiam ſequentes inſolidum ad reſignandū
diuerſa officia, quæ erant ſuper vita quon-
dam Domini Tancredi Marchionis Sorbel-
læ, quorum diſpoſitio ipſi Domino Ioanni
Baptiſtæ erat reſeruata, & ad exigendum
pretium, & de eo quietādum in forma, Do-
minus Pierotius vigore mandati reſignauit
dicta officia, & dedit creditum in libris di-
ctæ rationis hæredibus prædicti Domini
Marchionis Tancredi, vt in partitis: deinde
euenit, vt dicta ratio bancharia defecerit:
Vnde pro repetitione dictarum pecuniarum
dicti Domini hæredes prętendentes ſe inter
depoſitarios eſſe connumerandos, egerunt
actione depoſiti: Verum D. Pierotius &
alij creditores excepērūt pro iſtis pecunijs
competere tantum actionem mandati, non
autem depoſiti, & ſuper hac controuerſia
dedi dubium in Rota, An competeret actio
depoſiti vel mādati, & cauſa bis propoſita,
Domini reſoluerunt competere actionem
1 mandati tantum; nam † licèt regulariter
pecuniæ poſitę penes mercatorē præſuman-
tur depoſitatæ, *gloſ.in l.ſponſaliorum.depo-*
ſiti.Bald.in l.incendium.nu.2.& Salic.n.3.
C.ſi cert.pet. cum alijs deductis per informā-
tes *, *& fuit reſolutum in cauſa Romana*
cenſus coram bon. me. Rubeo 21. Februarij
1578 [a]. *& in cauſa Romana de Baldaſſinis*
coram R.D.P.Gipſio de anno 1584 [b]. & hoc
procedat, etiam quòd pecuniæ non afferan-
tur ad bāchum ab ipſomet principali, ſed ab
alio eius nomine, *l.Lucius.la prima. depoſit.*
Fulgoſ in l.1.§ ſi te rogauero.eod.tit. tamen
non applicatur caſui, de quo agitur, in quo
pecuniæ non fuerunt allatæ à Dominis de
Sorbello, neque ab emptoribus officiorum,
ſed fuerunt exactæ per Bauchum, vt patet
in 1. 2. 3. & 4. partita, & licèt ſint poſitæ
in creditū Dominorum de Sorbellis ex ſty-
lo mercatorum, cum ipſis eſſent debitæ, non
tamen poſſunt dici depoſitatæ, cum fuerint
ibi poſitæ ab ipſomet mercatore, qui illas
2 exegerat; † nam debet eſſe differentia inter
3 deponentem & depoſitarium, † & videtur
iſte caſus decidi *per textum in d.l.1.§.quod*
ſi rem. depoſiti. & in d.§.ſi rogauero. vbi ſi
quis dat mandatum ad exigēdum pecunias,
& procurator exigit, & cuſtodit penes ſe,
datur domino actio mandati tantum, non

* Alex.in l. cū quidam 10. ff ſi cert. pet. & ibi Curt n. 17. Alc n 18. Bologn. n.61. Alex cōſ 184 nu.4 lib 7.

a in impr dm. nouiſſ. eſt deciſio 375. nu. 34. part.2.

b in Romana. depoſiti.5.Nouembr. 1584. corā Gipſio.

autem depoſiti; nam contractus mandati, vt
principalis attendi debet, & cuſtodia venit
vti acceſſorium, quod non habetur in con-
ſideratione, *prout notant ibi Doctores*. Ne-
que obſtat, quòd prædicta non procedant,
vbi interueniunt plures perſonæ, puta quia
vnus exegit, & alii dedit in cuſtodiam, quia
hoc caſu competit actio mandati contra
eum, qui exegit, & depoſiti contra eum, qui
recepit in cuſtodiam, *d. §. ſi te rogauero*. &
ita videtur competere vtraque actio, prior
contra Pierotium, poſterior cõtra Banchũ;
nam fuit reſponſum perſonã Pierotij, quan-
do conſtitutus fuit procurator contempla-
tam fuiſſe vti mercatoris & Domini bãchi,
Aym. conſ. 284. nu. 4. quod apparet ex eo
quòd etiam cõſtitutus fuit cum eo Borgia-
nus, qui erat inſtitor eiuſdem banchi & ra-
tionis, & fuit datum in mandatis, vt darent
cedulam ſuperuiuentiæ, quæ ſolet dari à
ſolis mercatoribus; Et cum his concur-
rit obſeruantia, cum totum hoc nego-
tium fuerit expeditum per homines ban-
chi, & in adnotatione partitarum enuncia-
tur Pierotius maior rationis; adeo quòd
eius perſona non poteſt conſiderari ſepara-
tim à qualitate mercatoris & domini ra-
tionis bancharíæ. Nec obſtat, quòd ratio
cantet ſub nomine hæredum Ioãnis Bapti-
ſtæ de Altouitis, quia re vera ipſe eſt vni-
cus hæres, & licèt nominatus fuerit in mã-
dato nomine proprio; tamen id fuit ratio-
ne facilioris exequutionis, ne in hoc nego-
tio eſſet ei neceſſarium legitimare perſonã
& qualitatem hæredis. Neque obſtat, quòd
pecuniæ fuerint poſitæ in bancho per em-
ptores officiorum, & ſic videantur depoſi-
tatæ nomine venditoris, *per d. l. Lucius. &
Fulgoſ. in d. §. ſi te rogauero.* quia in facto
non verificatur; nam fuerunt per banchum
exactæ nempe mediantibus banchi officiali-
4 bus, & ita † id omne, quod geſtum eſt, de-
bet tribui primæ cauſæ præcedenti, *l. quadã
mulier. de rei vind. l. 2. C. de acquir. poſſ.*
5 quia † à primordio tituli formatur & regu-
latur poſterior euẽtus, *l. 1. C. de impon. lucr.
deſcript. lib. 10. Aym. conſ. 106. nu. 10.* Et ita
concluſum.

Oriolen. Fructuum.
Die Lunæ 20. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

*1 Allegans conſuetudinem, illam probare
tenetur & concludenter.*
*2 Teſtis veriſimiliter informatus & peritus,
ac ſciens quid requiratur ad inducendã
conſuetudinem, eam probat, licèt non
exprimat actus particulares, & num. 5.*
*3 Conſuetudo, quæ non eſt contra ius, pro-
batur per tempus decem annorum, &
ſufficit, quòd teſtis dicat à tali tempore
citra, per dictionem, ſemper.*
*4 Teſtes, vt probent conſuetudinem, debent
conuenire in actibus particularibus.*
*6 Conſuetudo, cum ſit ſtricti iuris, probari
debet in ſpecie in loco, de quo agitur, et
non extendatur.*

DECISIO MCLIX.

DOmini cenſuerunt, non probari con-
ſuetudinem, de qua agitur, in diœ-
1 ceſi Oriolenſi, † cum enim allegans tenea-
tur illam probare, *vt per Doctor. in c. fin.
de conſuet. Bart. in l. de quibus. n. 6. de legib.*
& id quidem concludenter, *Guid. Pap.
conſ. 231.* iſta probatio, quæ affertur, licèt
inducat animum Dominorum ad credendũ
rem ita ſe habere; nempe quòd beneficiati
non percipiant fructus primi anni, ſed ea-
rum ſolutio differatur poſt obitum benefi-
ciati; tamen excepto quinto teſte, alij in
pluribus deficiunt; prædictus enim quintus
teſtis, qui fuit Vicarius in loco, licèt
ſimpliciter dicat adeſſe iſtam conſuetudinẽ
abſque eo, quòd exprimat actus particula-
2 res, † quia tamẽ veriſimiliter eſt informa-
tus & peritus, ſciens quid requiratur ad
inducendam conſuetudinem, ſatis probat,
*ex Bart. in d. l. de quibus. num. 23. cum alijs
per Tib. Decian. conſ. 51. nu. 80. lib. 2.* maxi-
mè cum ſubdat duabus vicibus illam feciſſe
3 in iudicio ſeruare de anno 1582. & † con-
cludit ab anno 1580. citra per dictionem,
ſemper, & ſic per decem annos ante vaca-
tionem iſtam, quod ſufficit in conſuetudine,
quæ non eſt contra ius, immo quæ habet
aſſiſtentiam iuris communis, *vt fuit deciſũ
coram me 26. Nouembris 1593. Iaſ. in d.
l. de quibus. n. 50. Tiber. Decian. vbi ſupra
nu. 32.* Verum alij teſtes non concludunt;
nam ſecundus teſtis, quantum ad tempus
dicit de tempore ſui recordatus, neque
ſpecificat, à quanto certo tempore recor-
4 detur, † neque in actibus particularibus
per eum adductis habet aliquem conteſtẽ,
Et ſextus, qui teſtatur de actibus particu-
laribus, loquitur de diuerſis ab illis; vnde
non conueniunt in hac probatione, *l. 2.
C. quæ ſit long. conſuet. Dec. conſ. 215. nu. 3.
cum alijs per Gabr. concl. 5. de teſtib. nu. 25.*
5 † Tertius quoque teſtis non concludit de
aliquo certo tẽpore & non ſpecificat actus
particulares, nec conſtat, quòd ſit peritus
vel veriſimiliter informatus, *Alex. conſ. 4.
num. 1. lib. 2. Dec. conſ. 483. num. 24. Pariſ.
conſ. 27. nu. 37. lib. 1. Aym. conſ. 134. num. 6.*
Sextus teſtis, qui eſt Doctor, & fuit Viſi-
tator Epiſcopatus, & deponit de actibus
particularibus, nõ habet conteſtẽ, vt ſupra-
dictum eſt; Septimus non ſpecificat aliquos
actus, neque de aliquo certo tempore, ſed
tantum à ſua memoria, vltra quòd loqui-
tur de Eccleſia Carthaginenſi, & interro-
gatus de Eccleſia Oriolenſi, dicit ſe neſci-
6 re, & tamen † conſuetudo cum ſit ſtricti
iuris,

iuris, probanda eſt in ſpecie in loco, de quo agitur, cum nõ extẽdatur, *Alex. conſ. 68. n. 19. lib. 2. Dec. 483. n. 21. Gozzad. conſ. 88. nu. 16. in fin.* Concluſum itaque, vt iſta probatio coadiunetur.

Calaguritana Beneficij de Vrarte.
Die Lunæ 20. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 In Eccleſia receptiua & non numerata non recipiuntur alij beneficiati, niſi fructus exereſcant, & ſi vacat aliqua portio, ſunt prius reintegrandi, qui ecepti ſunt beneficiari, & contradictio vnius beneficiati ſufficit ad impediendam admiſſionem & receptionem aliorum beneficiatorum, vt num. 2.

DECISIO MCLX.

PRo informante, receptionem Ioannis Martinez eſſe nullam, & redintegrandum Ioannem de Sancta Maria, cum hic nõ adſit certus numerus beneficiatorum: Eccleſia enim eſt receptiua & non numerata,
1 † quo caſu non ſunt recipiendi alij beneficiati, niſi fructus excreſcant: & ſi vacat aliqua portio, ſunt prius redintegrandi qui ecepti ſunt beneficiari, *& fuit reſolutũ in vna Calaguritana de Aranguiz 5. Aprilis 1593. coram R. P. D. meo Pamphilio*,
2 † & ideo ſola contradictio vnius eſt ſufficiens ad impediendam admiſſionem & receptionem, *gloſ. fin. in c. ex parte. vbi Innoc. Io. Andr. Butr. in fin. Abb. nu. 4. & alij de conceſſ. prabend.*

Tiburtina Incendij.
Die Lunæ 20. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 Vrbs Tiburtina eſt in diſtrictu Romæ.
2 Quando Ciuitas ſubiecta non habet particulare ſtatutum, recurrẽdum eſt ad ſtatutum Ciuitatis dominantis.

DECISIO MCLXI.

NIſi pro parte Sabbatonij probaretur particularis conſuetudo; Domini in-
1 clinabant locum eſſe ſtatuto Vrbis, † cum Vrbs Tiburtina ſit in diſtrictu, & ibi non adſit particulare ſtatutum circa hanc rem, quod videtur requiri *in c. 42. de ſeruand.*
2 *ſtatut.* † & ideo recurrendum ad ſtatutum Ciuitatis dominantis, & hoc de iure ciuili eſſe tradit *Roman. conſ. 218. & Socin. cõſ. 81. lib. 1.* vel ad ius commune, *vt voluit Socin. conſ. 271. lib. 2. Dec. conſ. 429. cum alijs per Addit. ad Roman. d. conſ. 218.* tamẽ Dominis placet, vt videatur de iuſtitia ſententiarum.

Fauentina Bonorum.
Die Veneris 24. Nouembris 1595.

DECISIO MCLXII.

FVit concluſum per Dominos nihil releuans deduci contra decifionem factã 22. Maij præteriti, itaut ab ea ſit recedẽdum; nam quantum ad probationes deductas ex teſtibus, eis non videtur fides adhibenda ex aliis deductis; & nihil deducitur, ex quo tollãtur manifeſtè exceptiones cõtra eos deductæ. Quantum verò ad id, quod deductum fuit in deciſione ex abundanti, tertiam partem Madrariæ conceſſam hominibus de Cottignola peruenire ad domum Hoſpitalis, dato quòd hoc non ſit verum, ſed perueniat tantum ad domum Horatij Guidonis; tamen non ideo infringitur deciſio, quæ alijs fundamẽtis nititur: Verum neque hoc, quod deducitur, eſt releuans; cum ſiue dicta tertia perueniat ad Hoſpitale; ſiue ad domum Horatij, idem ſequitur effectus, cum ex planta concorditer facta appareat dictam tertiam partem terminari eo in loco, in quo deſcribitur (Viola che termina Madrara,) & ita conſiderata tota illa terrarum quantitate, adhuc viget argumentũ Canonicorũ, quod ſit ratione proportionis tertiæ partis ad duas reliquas: Neque poteſt reſtringi Madraria intra tam arctos fines, pro vt prætendunt Fauentini, cum appellatione Maſſæ veniat Vniuerſitas prædiorum apud medij temporis & Gottorum tempore ſcriptores. Quare fuit ordinatum, vt deueniatur ad diſputationem dubij reſeruati ſuper poſſeſſionibus DD. ÆÆ.

Bononien. Officij.
Die Lunæ 27. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 Clauſula, dummodo expreſſus accedat conſenſus, importat conditionem & requirit plenam probationem.
2 Conſenſus ſatis probatur ex litteris ſcribentis.
3 Littera ſufficienter dicitur recognita, licèt teſtes non viderint eam ſcribere.
4 Scriptura, in quibus adhibentur teſtes, requirunt ad earum recognitionem, quòd teſtes viderint ſcribere.
5 Littera non continet conſenſum, ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis; ſecus in ijs, in quibus non poteſt in eam dari ordo, ſine conſenſus interuentu.
6 Teſti, licèt ſit vnicus, deponenti de áſe geſtis, fides eſt adhibenda; maximè concurrentibus adminiculis.
7 Ex mandato non probatur conſenſus, vbi requiritur formalis; ſecus eſt in caſibus, vbi ſufficit, vndecunque colligatur.
8 Probationes coniungi non poſſunt, ſed hoc

 intel-

intelligitur procedere, vbi ſingula ſunt in ſuo genere imperfecta; ſecus vbi in ſua ſpecie ſunt perfecta.

9 *Mandatum ad expediendum datum cum clauſula iuxta formam ſupplicationis ſignatæ vel ſignandæ, importat voluntatem & conſenſum mandantis.*

DECISIO MCLXIII.

QVamuis Domini admittant in caſu propoſito requiri conſenſum Domini Franciſci Mariæ, & hunc conſen-
1 ſum plenè eſſe probandum † propter clauſulam, dummodo expreſſus accedat conſenſus, quæ cum importet conditionem, requirit plenam probationem, *vt per Dec. conſ. 327. Pute. deciſ. 36. de priuileg. Felin. in Rubr. de probation. n. 3. Ruin. conſ. 63. lib. 1.*
2 † Nihilominus cenſuerunt dictum conſenſū ex deductis ſufficienter probari, & præcipuè ex littera Franciſci Mariæ ſub die 24. Ianuarij 1586. in qua ſcribit Antonio Ponto, vt tranſmittat ad ſe Breue Coadiuto-
3 riæ, † & hæc littera eſt ſufficienter recognita, cum in his non requiratur, quòd
4 teſtes viderint ſcribere, † quicquid in alijs ſcripturis, in quibus adhibentur teſtes, obſeruetur, *Ruin. conſ. 7. n. 4. lib. 4. & diſtinxit Rota in vna Auenionenſi anno 1560. coram bo. me. Oradino, & in alia Barcinonenſi matrimonij. 31. Ianuarij 1565. coram Domino Oriolenſi, & coram me in vna Anconitana terrarum* *. Nec placuit reſponſio, quòd non conſtet actum fuiſſe in eo de Coadiutoria iſta, ſed de alia, ſine clauſula futuræ ſucceſſionis, cuius datur minuta, quia illa non fuerat per eum acceptata, neque expedita: Vnde ſatis conſtat Franciſcum Mariam intellexiſſe de ea, quæ petebatur cum futura ſucceſſione, quod manifeſtum fit ex euentu ſubſequuto; maximè cum non indigeret ſimplici Coadiutoria, cum poſſet inſeruire per ſubſtitutum. Neque obſtat, quòd littera loquatur de ſuo Breue, & tamen gratia Coadiutoriæ cum futura ſucceſſione fuit expedita ſub plumbo poſt illud tempus, quia veriſimiliter poterat Franciſcus Maria credere, quòd tunc iam eſſet expedita per Breue, licèt ob negligentiam ſolicitatoris, vel alia de cauſa tunc non eſſet adhuc expedita, ſed quòd fuerit poſtea mandante Datario expedita ſub plumbo propter intereſſe officialium. Neque mouit Dominos ſubtilis illa conſideratio,
5 quòd † littera non contineat conſenſum, ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis; quia ſi ipſe mandat Breue expediri, & ad ſe tranſmitti, non poteſt hoc fieri ſine conſenſus interuentu, & cum littera concordat dictum Antonii Ponti, qui dicit ſe porrexiſſe ſupplicationem Sanctiſſimo, quā curabit expediri, quod intelligitur factum in exequutionem dictarum litterarum,
6 *vt per Caputaq. 226. nu. 2. par. 2.* † Et licèt Antonius ſit vnicus teſtis, tamen cum deponat de geſtis à ſe, & habeat adminiculum litterarum, & mandati ad conſentiendum ſupplicationi ſignatæ vel ſignandæ, ei fides
7 eſt adhibenda: † Neque verum eſt ex mandato non probari conſenſum, quia verum quidem eſt, vbi requiritur formalis præſtādus in Camera vel in Cācellaria; ſed hoc caſu ſufficit, vndecūq. colligatur: colligitur autem ex littera, quæ cum velit conſequēs, nempe expeditionem Breuis, vult quoque antecedens neceſſarium, ſine quo illud haberi non poterat.
8 † Nec verum eſt has probationes coniungi non poſſe, quia id procedit, vbi ſingulæ ſunt in ſuo genere imperfectę, ſed hic omnia in ſua ſpecie ſunt perfecta, & vt dictum eſt, effectuatio ſubſequuta tollit omnem ambiguitatem. *l. vxor. 9. fin. de legat. 3. Caſtren. cōſ. 343. n. 2. lib. 1.*
9 & in ſpecie † quòd mandatum cum illa clauſula, iuxta formam ſupplicationis ſignatæ vel ſignandæ, importet voluntatem & conſenſum mandantis; *extat deciſio Illuſtriſſ. Palaotti 586. inter deciſiones diuerſor. tom. 3.* Et ita concluſum ſtandum eſſe in deciſis *.

* die 19. Octob. 1571. in fin.

* ſub die 28 Iunij proximè præteriti coram bo. me. Lata.

Salamantina Cenſurarum.
Die Lunæ 11. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Allegans cenſuras eſſe nullas, probare debet.*
2 *Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi diſtributiones quotidianas excommunicatio.*
3 *Sententia ſine actis regulariter nō probat; ſecus eſt in materia cenſurarum; maximè in latis in curia.*
4 *A cenſuris latis in curia non datur abſolutio, niſi cauſa cognita.*

DECISIO MCLXIIII.

1 DOmini cenſuerunt, † onus docendi de nullitate cenſurarum allegatarum contra Dominum Frāciſcum incumbere ei, & conſequenter teneri ad exhibitionem proceſſus, quatenus ex eo velit docere de earum inualiditate; nam cum per dictas cenſuras fuerit publicè denunciatus excō-
2 municatus, † Capitulum habuit iuſtam cauſam ratione dictarum cenſurarum denegandi diſtributiones Franciſco, *ad deciſ.*
3 *Verall. 66. lib. 1.* & † licèt ſententia ſine actis in alijs materijs non probet, ſed neceſſe ſit allegātem producere integra acta; tamen in hac materia cenſurarum ſecus viſum eſt Rotæ, *vt per Pute. deciſ. 65. lib. 1.* quod maximè locum habet in cenſuris latis in curia, quæ habent præſumptionem pro
4 ſe, † & ab illis non ſolet dari abſolutio, niſi cauſa cognita *, & propter facilitatē habendi

* & fuit dictum ſupr. in Roman. Mercedis 15. Februarij 1566. num. 2.

habendi regiſtrum,ex quo reddi poteſt cla-
ra iuſtitia vel iniuſtitia ſententiæ, quod vi-
detur conſonum diſpoſitioni iuris commu-
nis, iuxta quam ſufficit ſama,cum tractetur
de animarũ præiudicio,*ad notat.per Abb.in c.cum deſideret. num.6.de ſentent. excomm. Gemin.in c.pia.§.ſi quis.n.13. verſ.item videmus.de except.in 6.*

Collen. Parochialis.
Die Lunæ 11.Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti, cæteris excluſis,ne detur nouus collitigans.*

2 *Subrogatio peti debet infra menſem,& etiã poſt menſem, quando alteri non fuit conceſſa gratia.*

3 *Subrogatio gratioſa intruſo non eſt concedenda.*

4 *Poſſeſſio capta poſt litem dicitur intruſa & attentata;ſecus ſi poſſeſſio nõ fuerit actualiter capta, licèt ſit enſtrumentaliter.*

5 *Poſſeſſio capta à fratre non habente mandatum, eſt nulla, & non parit intruſioſionem, nec attentata, nec ratificatio ſuperueniẽs ſuffragatur; licèt expulſus non habuerit ſe pro ſpoliato, vt nu.ſeq.*

7 *Subrogatio gratioſa improbo litigatori dari non debet, qui calumnioſam litem introduxit.*

8 *Gratia non reſtricta ad vnum tantum modum vacandi, ſed alternatiuè concepta, ſatis eſt, quòd in vno verificetur.*

9 *Quis nõ dicitur improbus litigator, ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata,quandiu poteſt iuſtificari.*

10 *Ad effectum vt quis non dicatur improbus litigator, ſufficit, quòd lis ſit colorata.*

11 *Conſenſus patronorum ad præſentationem ſiue præcedat, ſiue ſequatur, non attenditur;cum ſufficiat, quod dederint mandatum ad præſentandum.*

12 *Regularia beneficia regularibus,& ſæcularia ſæcularibus ſunt conferenda.*

13 *Regularis ſine diſpenſatione eſt incapax beneficij ſæcularis; ſicut ſæcularis eſt incapax beneficij regularis.*

DECISIO MCLXV.

DE mandato S.D.N. propoſui dubium
in Rota, An Nereo danda eſſet ſub-
rogatio in ius collitigantis defuncti reiecta
ſupplicatione D. Sebaſtiani petentis ſibi de
parochiali iſta prouideri; & poſt trinam
cauſæ propoſitionem Domini venerunt in
1 ſententiam affirmatiuam, † dandam eſſe
Domino Nereo ſubrogationem,quia habet
fundatam intentionem ſuper regula,ne de-
tur nouus collitigans, *c.2.vt lit.pend. Moderni ſuper regul. 29. q. 2. per tot. præſertim nu.5.* vbi grauatur conſcientia dene-
gantis ſubrogationẽ collitigãti ſuperſtiti.
In contrarium tria opponuntur D. Nereo,
ex quibus prętenditur eum non eſſe ſubro-
2 gandum; primum eſt, † quòd nõ petijt ſub-
rogationem tempore debito infra menſem
iuxta tenorem regulę: Verum hæc oppoſi-
tio non placuit; nam menſis, de quo fit mẽ-
tio in regula,reſpicit nullitatem gratiæ in-
fra menſem obtentæ in præiudicium ſubro-
gandi, non autem arctat ad petendum ſub-
rogationem infra menſem,quia poteſt etiã
poſt menſem petere, dummodo non fuerit
poſt menſem alteri conceſſa gratia. Secun-
3 dum, quod opponitur,eſt, † non eſſe dandã
ſubrogationem intruſo *Rebuff. ſuper eadem regul.gloſ.4.nu.4. Modern.q.4. Gigas de intruſ. nu. 68.* Quod autem Nereus fuerit
intruſus, deducitur *ex deciſione facta coram R.P.D.meo Pamphilio* *. in qua dictũ fuit,
4 † poſſeſſionem Nerei fuiſſe attentatam,
nempe captam poſt litem ab eo in Rota in-
troductam, *Gemin. in c. propter. in fin.19. diſtu.Fel. in c.in noſtra.de reſcript.& in c.veniens.de accuſation.cum alijs per Gigan. d.tit.de intruſ.nu.2.& facit deciſio Cantucij in Romana Capella 14. Martij 1576.*

* ſub die Veneris 2. Iunij proximè præteriti.

Verum huic obiectioni bene reſponſum fuit
pro parte Nerei, quòd non conſtat de in-
truſione, cum non conſtet de aliqua actuali
poſſeſſione, ſed tantum de inſtrumentali,
5 † & ea capta ab eius fratre, qui nullum ad
hoc habebat mandatum,*l.1.§.per procuratorem de acquir.poſſ.* maximè ad attentan-
dum, *Caputaq.184.part.2.* Neque obſtare,
quòd Nereus producendo inſtrumentum
poſſeſſionis & petẽdo ſe in ea manuteneri,
6 videtur illam ratificaſſe, † quia cum ante
ratificationem eius frater fuerit expulſus,
& poſſeſſio occupata per miniſtros Magni
Ducis, & deputatus Oeconomus, qui fru-
ctus percepit, iſta ratihabitio ſuperueniens
nihil operatur, *Alex.in l.quod meo. nu.5.de acq.poſſ.Rota deciſ. 9. de reſtit. ſpol. in nou.*
Non obſtat, quòd non ideo Nereus ſe ha-
buerit pro ſpoliato, & petierit manuten-
tionem, quia tempore deciſionis fuit præ-
ſuppoſitum quæſitam eſſe poſſeſſionem Ne-
reo, quod non fuiſſet admiſſum, ſi habita
fuiſſet notitia facti, prout nunc deducitur,
ex quo facto liquet veram poſſeſſionem
nunquam quæſitam fuiſſe Nereo: Et tollit
omnem difficultatem, quòd ad effectum re-
gulæ ſatis eſt, quòd de tempore petitionis
ſubrogationis ceſſet intruſio, *vt per Sarn. d.regul.q.18.* Tertium,quod opponitur,eſt,
7 quòd † non debet dari ſubrogatio improbo
litigatori, qui calumnioſam litem introdu-
xerit. *Biſign.2.de rer.permut. Caſſad. 7. de dol.& contum.& deciſ.5.nu.3. vt lit. pend.*
Calumniam verò deducunt ex duobus: Pri-
mo, quòd impetrauerit ob non ſeruatam
formam Conſtitutionis Pij V. ante lapſum
temporis in ea appoſiti,ſed non placuit hoc
obie-

8 obiectum, quia † gratia non eſt reſtricta ad
hunc modum vacandi, ſed alternatiuè con-
cepta, quo caſu ſatis eſt, quòd in vno verifi-
cetur. *& pluries fuit reſolutum, & in ſpe-
cie in vna Bononien. Canonicatus de Leo-
noris* [a]. Neque obſtat, quòd gratia non ſit
9 iuſtificata, quia ad hunc effectum, † quis
non dicitur improbus, quandiu poteſt iuſti-
ficari, *Aegid. deciſ. 103.* maximè cum bene
deducatur aſſequutio & reſignatio Leandri,
10 ſuper quibus fundata eſt impetratio, † &
ad hunc effectum ſufficit, quòd lis ſit colo-
rata, *vt per Biſign. & Caſſad. vbi ſupr. &
Modern. q. 6. & 11. ſuper regul.* Secundo
deducitur calumnia ex aſſertione, quòd fue-
rit præſentatus à medietate patronorum,
quod non erat verum de tempore impetra-
tionis, fuit enim præſentatus poſt duos dies
ſequentes, & ſub conditione incapacitatis
Philippi monachi: Verum neque hæc obie-
ctio placuit; quia licèt verè tunc non fuiſ-
11 ſet facta præſentatio: † tamen iam patro-
ni dederant mandatum ad præſentandum, &
ſic conſtabat de conſenſu eorum, qui præci-
puè attenditur, ſiue præcedat, ſiue ſequatur
de ſtylo Datariæ & Cancellariæ, quæ ſolet
apponere clauſulam, accedente conſenſu,
Rota 10. de iurepatr. n. 5. in nou. & locorũ
diſtantia etiam præbet probabilem excuſa-
tionem, cum poſſet veriſimiliter credere
Nereus factam fuiſſe tunc temporis præſen-
tationem iuxta formam mandati. Non
obſtat, quòd præſentatio fuerit conditio-
nalis, quia illa ſatis purificata erat ex iuris
12 diſpoſitione, quæ vult † vt regularia regu-
laribus, ſæcularia ſæcularibus conferantur,
13 *c. cum de beneficio. de praben. in 6.* † Ideoq.
ſine diſpenſatione Monachos ille erat verè
incapax. Et ex his concluſum fuit debitã
eſſe Nereo ſubrogationem.

a ſub die 19. Febr. 1590. coram Card. Pamphilio.

Toletana Profeſſionis.

Die Veneris 15. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Initiũ metus in actu influit in omnes actus ſequentes & tempora, durante eadem cauſa, & actus medio tempore facti non attenduntur, niſi ſint facti in plena libertate.*

2 *Exploratio voluntatis mulieris debet fieri in loco non ſuſpecto, ad effectum vt cõſtituta in plena libertate poſſit abſq. metu ſuam propalare voluntatem.*

3 *Ratificatio facta durante cauſa metus non releuat.*

DECISIO MCLXVI.

FVit dubitatum an metus D. Mariæ du-
tauerit in anno nouitiatus vſque ad
actum profeſſionis, & fuit concluſum per
Dominos pro affirmatiua, quòd durauerit:
conſtitutum enim iam fuit, cõſtare de ipſius
metu ante tempus ingreſſus monaſterij, vſ-
1 que ad ingreſſum, † quòd quidem initium
malum influit in omnes ſequentes actus &
tempora, durante eadem cauſa metus,
*vt per Bart. in l. 2. quod met. cauſ. & in
l. pen. de cond. ob turp. cauſ. Alex. conſ. 98.
nu. 7. lib. 3. cum alijs deductis in diuerſis cau-
ſis in Rota, nempe in Cremonen. raptus. co-
ram bo. me. D. de Rubeis, & pluries in cauſa
Toletana matrimonij. & in Nicien. 6. Mar-
tij 1587* *. Actus enim facti medio tem-
pore, ſi qui adſunt, ex quibus colligi poſſit
voluntas Mariæ emittendi profeſſionem, nõ
ſunt attendendi, cum non ſint facti in plena
libertate, quod ſanè mirumimmodũ com-
probatur per teſtes, nẽpe Didacum de Ba-
raia ſuper decimonono, fratrem Hilarium
Suarez Mariæ confeſſionarium, cui multum
Domini deferũt ſuper ſexto & duodecimo,
Catharinã Fernãdez ſuper vndecimo, quat-
tus teſtis ſuper octauo & duodecimo & vi-
geſimotertio, & octauus ſuper duodecimo,
& pluries alij de publica voce & fama: Et
ex ipſo facto verificatur per eoſdem teſtes
Mariam ſæpius tentaſſe exire de monaſte-
rio, neque id conſequi potuiſſe propter im-
pedimentum datum à Comitiſſa, quæ neque
etiam tempore infirmitatis voluit permit-
tere, vt exiret, dicendo quòd timebat, ne
dimitteret habitum, & nollet redire, vt de-
ponunt teſtes ſuper decimotertio; Ideoque
Maria erat valdè triſtis & afflicta, vt ipſi
deponunt, dicebatq. ſe ibi contra ſuam vo-
luntatem detineri, & quòd nolebat eſſe mo-
nialis, ſed non reperiebat modum dimittẽ-
di habitum, cum haberet aduerſarios Co-
mitem & Comitiſſam. Accedit quòd eadẽ
die, qua emiſſit profeſſionem, paulò ante
fecit proteſtationem coram Imagine Cru-
cifixi, quòd contra ſuam voluntatem fa-
ciebat, quicquid faceret, & quòd non po-
terat reclamare ob potentiam Comitis; &
ſanè ad hunc effectum vt ipſa non auderet,
verecundia ducta, reclamare, Comes inui-
tauerat Reginam & infantes, vt intereſſent
profeſſioni. Nec obſtant in contrarium
deducta; nam quantum ad depoſitionem
quarundam monialium deponentium de
quibuſdam actibus hilaribus, & qui viden-
tur facti ex libera voluntate, quia vt ſupra
dictum eſt, non ſunt habendi in conſidera-
tione, ſtante quòd durabat eadem cauſa
metus, & exiſtebat in eodem monaſterio,
quod inuita & coacta fuerat ingreſſa: Præ-
terea iſte actus, & alia pro monaſterio de-
ducta probantur per moniales eiuſdem mo-
naſterii, de quarum intereſſe agitur, vt pe-
nes eas remanerent pingues redditus, ſi
profeſſio eſſet valida, quod ipſæmet fatean-
tur, & patet eas feciſſe omnem diligentiam,
vt Maria ibi remaneret, & duo teſtes de-
ponunt de apocha Prioriſſæ ad Mariam,
in qua pollicebatur, ſi ipſa contentabatur

* ſub die 5. Martij 1587. corã bon. me. Orano.

relinquere hunc redditum monaſterio, ſe
curaturam, vt Moniales deponerent ad ſui
fauorem. Neque etiam deſunt teſtes de-
ponentes, quòd ientacula & Comediç & alia
fuerunt per ipſos Comites parata, qui etiã
dicebant Mariç, ſe curaturos obtinere Bre-
ue ſuç Sanctitatis pro emittenda profeſſio-
2 ne ante annum. † Non obſtat exploratio
voluntatis facta per Vicarium, quia de ea
non conſtat, niſi ex dicto Monialium, & nõ
reperitur adnotata in libro monaſterij, in
quo ſolent iſtç explorationes adnotari; &
maximè cum exploratio fuerit facta in eo-
dem monaſterio; cum tamen Rota ſoleat
in ſimilibus mandare, vt deducantur in lo-
cum minimè ſuſpectum ad effectum, vt con-
ſtitutç in plena libertate poſſint abſq. metu
ſuam propalare voluntatem: Prçterea di-
citur Comitem fuiſſe faſſum ſe tractaſſe cũ
Vicario, vt animaduerteret, ne Maria ali-
quid declararet, quod poſſet reddere pro-
feſſionem inualidam: Vnde non videtur
ratio vlla habenda huius explorationis.
3 † Non obſtat ratificatio donationis factæ
monaſterio, cum aſſertione, quòd ſuç intẽ-
tionis erat facere profeſſionẽ, quia vt te-
ſtes deponunt, fuit coacta & procurata per
Comitem ad effectum, vt non poſſet exire
è monaſterio, vltra quòd ſufficit, factam
fuiſſe durante eadem cauſa metus, & in eo-
dẽ monaſterio per octo dies ante profeſſio-
nem. Non obſtat, quòd Maria commiſſerit
cauſam in Rota, & non curauerit de Comi-
te; quia hoc fuit factum poſt decennium,
cum eſſet ętatis iã vigintiocto annorum, &
manebat extra monaſterium S. Dominici, &
ſic non percutit tempus nouitiatus, de quo
agitur. Et ex his concluſum cõſtare de me-
tu vſque ad emiſsionem profeſsionis inclu-
ſiuè. De reliquo autem tempore particu-
lariter erit agendum.

Bergomen. Pecuniaria.
Die Lunç 18. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Quæ requirantur ad delegationem debiti.*
2 *Debitor mandans ſuo debitori, vt ſoluat creditori mandantis, non liberatur, ſi promittat ſolum, & non ſoluat.*
3 *Delegatio fit per nouationem, licèt non exprimatur,*
4 *Verbum, promitto, in ſcriptura importat ſtipulationem.*

DECISIO MCLXVII.

Propoſui dubium in Rota, An ſenten-
tia Domini Capitanei ſit confirmanda
vel infirmanda; Et fuit vnanimiter per Do-
minos concluſum, ſententiam eſſe confir-
mandam; Stante enim apocha trino teſte
1 ſubſcripta, † in qua creditores Gulielmi
Rotç acceptãt in debitores Lucatellos em-
ptores prędiorum Rotæ, quibus per Rotam
iniunctum fuerat, vt ex pretio prædiorum
iſtis creditoribus ſatisfacerent, vt in eadẽ
apocha, & quietant dictum Rotam debito-
rem principalem; vtique concurrunt ea
omnia, quæ requiruntur ad veram delega-
tionem conſtituendam, de qua *per gloſ. &
Doctor. in l. 3. C. de nouation. Iaſ. in l. ſingu-
laria. nu. 36. ſi cert. pet. Alex. in l. qui vſum-
fructum nu. 5. & ibi Socin. nu. 10. de verb.
oblig. Dec. in d. l. ſingularia. n. 27. Purpurat.
num. 28. Bolognet. num. 92. Socin. conſ. 267.
col. 2. cum alijs per Gabr. de nouationib. con-
cluſ. 1. n. 19. cum ſequentib.* Neque hic cadit
illa difficultas, de qua *per Bart. & alios in
2 d. l. ſingularia.* † quòd ſi mandetur debitori,
vt ſoluat alicui, non liberetur mandans, ſi
debitor non ſoluat, ſed promittat; quia
hoc caſu noſtro expreſſa continetur libera-
3 tio Gulielmi in apocha. † Neque obſtat,
quod obijcitur, delegationem non fieri ſine
expreſſa nouatione, quia contrarium com-
muniter tenent Doctores, vbi actus in ſe
neceſſario continet nouationem, *vt poſt
Bart. Ang. Imol. Raphael & Caſtr. in l. dele-
gare. de nouat. refert Iaſ. in d. l. ſingularia.
nu. 37.* Neque etiam obſtat, non fuiſſe in-
terpoſitam ſtipulationem, quia contrarium
4 verius eſt, † cum in corpore apochæ, & in
ſubſcriptione vſi fuerint verbo, promitto,
quod importat ſtipulationem, *Doctor. in
l. ſciendum. de verb. oblig.* Quare concluſum
ſententiam eſſe confirmandam.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunæ 18. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio ab interloquutoria nõ cauſat attentata, niſi ſequuta inhibitione.*
2 *Exceſſus in exequutione cauſat attentata.*
3 *Fructus percepti ante motam litem non veniunt in mandato de manutenendo, quid autem in iudicio retinenda ordinario, vid. num. ſeq.*
5 *Exequutio fieri non poteſt non præcedẽte liquidatione.*
6 *Fructus poſt triennium præſumuntur conſumpti, & pro eis in ſpecie non datur actio, ſed ad pretium.*
7 *Conſenſus partis excludit attentata.*
8 *Conſenſus, qui elicitur ex facto, non egreditur limites facti.*
9 *Proteſtationes declarant animum.*
10 *Per dationem fideiuſſorum de ſoluendo iuxta formam ſententiæ non dicitur renunciatum appellationi.*
11 *Exequutio eſt retractãda, quãdo minus legitimè eſt facta, licèt cõſtet de bono iure.*

DECISIO MCLXVIII.

Fvit reſolutum, conſtare de attentatis
reſpectu exequutionis lite pendente fa-
ctæ

ctæ, non quidem ex eo capite, quòd fuerit
appellatum à mandato de conſignando,
1 quia † appellatio ab interloquutoria non
cauſat attentata, niſi ſequuta inhibitione,
de qua non cōſtat Archiepiſcopum habuiſſe
2 notitiam ante factam exequutionem, † ſed
ex eo quòd fuit exceſſum in exquutione re-
ſpectu fructuum decurſorum ante motam
3 litem, † qui nunc veniunt in mandato de
manutenendo, *vt fuit reſolutum in pluribus
cauſis, & in ſpecie in vna Bononien. de Pe-
pulis coram bo.me. Domino de Rubeis* *, *&
coram me in vna Licien. Redecima.14. Octo-
bris 1588.* Deciſiones verò in contrarium
allegatæ ª. non loquuntur in iſtis termi-
nis, ſed quando aliquid petitur non vti
fructus rei principaliter in iudicium dedu-
ctæ, ſed vti ſors principalis, veluti in pen-
ſione, & annua præſtatione, quod non ap-
plicatur caſui noſtro, in quo lis fuit intro-
ducta ſuper iure percipiendi tertiam partē
decimarum, & petita interim manutentio,
4 † licèt in iudicio ordinario retinēda aliud
fit, vbi concurrit dolus, prout diſtinguit
præfata *deciſio in cauſa Licien.* Prętereà
5 † iſta exequutio fuit facta non præcedente
liquidatione; quæ tamen in primis erat fa-
cienda, *Bart. & aly in l. e. de edend. Couar.
var. lib 2. c. 11. nu. 6.* non enim debebantur
6 Archiepiſcopo fructus ſequeſtrati, † quia
poſt triennium, quo fructus præſumuntur
conſumpti, non datur amplius actio ad
ſpeciem, ſed ad pretium ad rationem valo-
ris annorum decurſorum, qui valor erat
liquidandus, maximè ſtante oppoſitione
Abbatis. Non obſtat Stylus notatiorum
Auditoris Cameræ, quia procedit reſpectu
relaxationis mandatorum, non autem
actualis exequutionis. Non obſtat conſen-
7 ſus prætenſus Abbatis; † ex quo prætendi-
tur excludi attentata, *ad deciſ. Paleott. 18.
Creſcent. 2. vt lit. pendent.* quia iſte conſen-
ſus non probatur; non ex teſtibus, quia
sūt nulliter & ſine iuriſdictione examinati,
neque etiam probatur ex inſtrumento facto
cum ſequeſtratore, quia per recuperationē
reſidui penes ſequeſtratorem remanentis
8 non cenſetur approbata exequutio; † nam
conſenſus, qui elicitur ex facto non egre-
ditur limites facti, maximè ſtante prote-
ſtatione prius per Abbatem facta, quòd
non intendebat recedere ab appellationi-
bus interpoſitis, & alia facta ſub die 13.
9 Martij, † quæ inſeruiunt pro declaratione
10 animi, & eſt ſimile † de datione fideiuſſorū
de ſoluendo iuxta formam ſententiæ, per
quam non dicitur renunciatum appellatio-
ni, *vt tradit Iacob. de S. Georg. in l. ſed & ſi
ſuſceperit. num. 4. de re iudic. & facit deciſio
Putei. 281. lib. 2. & quæ notant Modern. ad
deciſ. Affl. 78. nu. 8. Rota in cauſa Anconi-
tana computorum. 13. Iuny 1567. coram
11 bo. me. Oragino.* † Non obſtat, quod di-

* ſub die 27. Ian. 1578. & in Calagurritana Pro-rarus de Nauarete ſub die 10 Octob. 1580. coram Illuſtr. Card. Blanchetto.

a prout eſt deciſio Paleott. 396. & Cæſaraugustan. decimarum 15 Maij 1589. coram Olpho, & Mediolanen. fructuum 26. Maij 1589. coram Card. Plato.

citur conſtare de bono iure Archiepiſcopi;
quia nihilominus cum deuentum fuerit ad
exequutionem, ea eſt retractanda, *iuxta
deciſ. Cbiſanen. 172.* & etiam reſpectu fru-
ctuum ante motam litem non poteſt dici
conſtare de bono iure.

Parmen. Status.
Die Lunæ 12. Februarij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa commiſſa ad referendum, ſi ſit com-
miſſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionē;
ſecus ſi ſit commiſſa extraiudicialiter.*
2 *Fundans ſe in minori ætate eam probare
debet.*
3 *Teſtes in alia cauſa & inter alias perſonas
examinati non probant.*
4 *Datio curatoris probat tantum minoritatē
de tempore dationis, & in præiudicium
illius tantum, ad cuius inſtantiam fuit
datus.*
5 *Nullitas opponi non poteſt poſt lapſum ter-
mini ad docendum de ea.*
6 *Minoritas obyci non poteſt in actu, quod
reſpicit fauorem minoris.*
7 *Proteſtatio in iudicialibus in ſingulis acti-
bus repeti debet.*
8 *Maior quatuordecim annis quo caſu ha-
beat legitimam perſonam ſtandi in
iudicio.*

DECISIO MCLXIX.

Domini ſteterunt in deciſis *, & circa
nullitatem ex defectu iuriſdictionis
nihil fuit deductum de nouo, niſi *deciſio
coram me facta in cauſa Imolē. Caſtrorū* ª.
1 quam dixerunt non applicari, † quia in
illo caſu cauſa fuerat commiſſa iudicialiter
ad referendum, non autem extraiudiciali-
ter, vt à principio factum fuit in caſu no-
ſtro. Quantum ad nullitatem ex defectu
ætatis Sigiſmundi plures datæ fuerunt re-
2 ſponſiones. Primo, † quòd Domini Rango-
ni non probant minoritatem concludenter,
quod tamen facere deberent, cum in ea ſe
fundēt, *l. ſi minorem. vbi Bal. C. de in integr.
reſtit. min. Dec. conſ. 682. nu. 16.* nam licèt
per teſtes probetur ordo filiorum Bernar-
dini; tamen non probatur certum initium
natiuitatis pręcedentium Sigiſmundum, &
licèt deponant de natiuitate Pallauicini de
anno 1532. in menſe Iulij; tamen Marcus
3 de Oppicis, & Baptiſta de Ferrarijs † te-
ſtes ad hoc allegati fuerunt examinati in
alia cauſa inter alias perſonas, *c. inter di-
lectos. verſ. nec atteſtationes. de fid. inſtr. l. 2.
C. de edend.* Vltra quòd alter ipſorum tan-
tum concludit in dicto, alter verò non ſe
firmat; Alij verò teſtes non concludunt
*iuxta doctrinam Bart. in l. de ætate. de mi-
nor.* quam paſſim Rota ſequitur, *Caputaq.
4 deciſ. 167. & 285. lib. 1.* † Datio curatoris
de

* ſub die Veneris 10. Nouemb. proxime præteriti.

a ſub die Veneris 16. Ianuar. 1571.

de anno 1534. vt aliàs dictum fuit, non cõcludit minoritatem de anno 1536. Vltra quòd ex ea probatur tantum minor ætas in præiudicium illius, ad cuius inſtantiam fuit datus curator, *Salicet. in l. ſi minorem. in penult. q. C. de in integr. reſt. min.* Teſtamentum Bernardini, licèt faciat aliquam præſumptionem; tamen non concludit per neceſſe, maximè ad effectum annullandi examen poſt quinquaginta annos: & præcipuè cum fuerit præfixus terminus ad do-
5 cendum de nullitatibus, † quo elapſo non poſſunt amplius opponi, *Caſſad. deciſ. 4.*
6 *nu. 5. de dilation.* Preterea † verſamur in vtiliter geſtis ad fauorem minoris, *l. non eo minus. C. de procurator.* quæ licèt non procedat ſtante partis oppoſitione; tamen hic non fuit in ſingulis actibus repetita, neque etiam in hoc examine, de quo agitur,
7 & † tamen in indicialibus repeti debet in vno quoque actu, *Mobedan. deciſ. 44. cum aliys* [b], & adſunt etiam aliqui actus poſitini dominorum de Rangonibus, vt in memoriali deducitur: ſed hæc dicta fuernnt ex abundanti, & concluſum eſt ceſſare difficultatem, ex quo verſamur in cauſa ſpiritua-
8 li, † nempe matrimonij incidenter deducti in cauſa ſucceſſionis, *c. tuam. vbi Doctores de ordin. cognit.* quo caſu maior quatuordecim annis habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio, *c. ſi annum. de iudic. in 6. & ibi Franc. Boer. deciſ. 350. in princ.* Et ita concluſum, ſtandum eſſe in deciſis.

[b] Pute. deciſ. 384. lib. 1 & 318. lib. 3. Rota in Roman. nullitatis de Fabijs 15. Nouembris 1577 an 2. coram Brano, quæ in impreſſ. diuer. nouiſſ. eſt 399 part 1 & ſupra fuit dictum in Toletan. primiciatus 27. Februarij 1586.

Romana Donationis.
Die Lunæ 12. Februarii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Forenſis tenetur ſeruare ſolemnitates ſtatuti loci, in quo contrahit.*
2 *Domicilium qualiter contrahatur.*
3 *Statuta à Papa confirmata & Papalia ligant clericos.*
4 *In donatione remuneratoria non requiruntur ſolemnitates ſtatutorum, quod verũ pro qualitate meritorum, & quando merita probantur, vt nu. 5.*

DECISIO MCLXX.

FVit reſolutum, in donatione, de qua agitur, requiri ſolemnitates, ſiue ſit inter viuos ſiue cauſa mortis, de quibus *in ſtatuto c. 149. lib. 1.* quæ cum hic non adſint, ſuſtineri non poteſt. Nec facit ad rem,
1 quòd donans eſſet forenſis, quia † etiam forenſes tenentur ſeruare ſtatuta loci, in quo contractus celebratur, *vt per Bart. Bald. & alios in l. 1. C. de ſum. Trin. & fid. Cath. Gozad. conſ. 49. num. 14. Caputaq.*
2 *deciſ. 283. 1. part.* maximè † cum hic habitauerit vltra decennium, & emerit multa bona ſtabilia, ex quibus domicilium contraxiſſe dicitur, *Bald. conſ. 393. lib. 1. Pariſ. conſ. 12. num. 14. & 20. lib. 3.* Non obſtat, quod eſſet clericus, quia vltra quòd erat
3 cõiugatus, † iſta ſtatuta fuerunt cõfirmata à Papa & ſunt Papalia, & ligant clericos, *vt dictum fuit in cauſa Romana dotis coram Domino Robuſterio, & in Romana de Comitibus. de menſe Iuny 1577. coram Sanctiſſimo D. N. Clemente VIII* *. Non obſtat,
4 quod prætenditur, † hanc eſſe donationem remuneratoriam, in qua non requiruntur ſolemnitates, *Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. donatione largitus. nu. 11. C. de reuoc. donat. & dictum in cauſa Romana Viridary. 19. Septembris 1590. coram R. P. D. meo Orano.* Verum hoc procedit pro qualitate merito-
5 rum, † quæ aliter probari debent, quàm per aſſertionẽ donantis ipſius, *vt per Tiraq. d. verb. donatione largitus. num. 97.* Et non releuat, quod dicitur, nos non eſſe inter perſonas prohibitas, quia immo prohibitũ eſt donare non ſeruata forma ſtatuti, cui renunciari non poteſt: Merita verò neque etiam probantur, cum ſeruitus præſtita ſatis videatur recõpenſata ex ſalario Matthæo præſtito. Et ita concluſum.

* ſub die 21. Iunij 1577. quæ in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 452. part. 1. & in Balneo regien. bonorũ 30. Octobris 1589. coram Card. Pamphilio.

Peruſina Exequutionis.
Die Lunę 19. Februarii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe.*
2 *Vbi quis fundat ſe in vita, illam probare debet, nec ſufficit præſumptio vitæ vſque ad centum annos.*
3 *Non probata modicitate pretij, non datur ſimulatio contractus.*
4 *Teſtes de modicitate pretij deponentes ad effectum ſimulationis contractus, ſi non percutiunt tempus celebrationis contractus, & non reddant ſufficientem rationem, non probant.*

DECISIO MCLXXI.

LIcèt partes diuerſimòde informent; nam pro Creſcimbenio iuxta ordinẽ Dominorum informatur ſuper iuſtitia ſententię; Pro Martinellis verò ſuper nullitate toties reiecta: Tamen amplectendo vtramque difficultatem, Domini concluſerunt pro validitate & iuſtitia ſententię; Nam quantum ad validitatem attinet, potiſſima obiectio, quę fit, eſt, non potuiſſe totam medietatẽ prędii adiudicari Creſcimbenio, cum haberet Franciſcum fratrẽ, & cohęredem, cui debebatur medietatis medietas, & ſic quarta pars prędii. Verum aliàs cauſa propoſita Domini reſpondebant, non eſſe concludentem probationem exiſtentię Frãciſci de tempore ſententię & iudicii in Rota agitati, quę enim deducuntur; vel percutiunt tempus teſtamenti Petri Gentilis patris iſtorum, vel tempus iudicii ſuper ſimulatione

mulatione de anno 1533. vt in proceſſu
nouiter producto: vnde fieri poteſt, vt de
tempore iudicij Rotalis defierit eſſe in rerũ
natura; vel quòd diuiſione inter partes fa-
cta, tota iſta pars prædij data fuerit Cre-
ſcimbenio in portione ſua: Vnde applicari
1 poteſt, quod dici ſolet, † nõ probari hoc eſſe,
quod ab hoc cõtingit abeſſe, *l. neq. natales. C.
de probation.* quod eo magis ſuadetur, quia
in hoc iudicio nunquam quicquam fuit cõ-
tra perſonam Creſcimbenij oppoſitum, licèt
in principio cauſæ Creſcimbenius aſſerue-
rit ſe hæredem pro medietate, & talem in
actis poſtea factis, & quod plus eſt, in ſen-
tentijs per Martinellos obtentis fit mentio
de ſolo Creſcimbenio, cum tamen iudicium
contra vtrunq. eſſet inſtituendum, cum
2 eſſent cohæredes, & † vbi quis fundat ſe in
vita, non ſufficit præſumptio illa vitæ vſq.
ad centum annos, *vt fuit dictum in vna Ti-
raſonen. Decimarum. 6. Octobris 1576. corã
bo. me. D. de Rubeis, diuerſor. 102. n. 6. par. 1.*
Non obſtat tranſactio facta inter Martinel-
lum & Bernardinum vti filiũ Franciſci, quia
eſt res inter alios acta, neque eſt legitima-
ta perſona Bernardini, quòd eſſet talis, qua-
lem ſe gerebat; maximè cum hoc inſtrumẽ-
tum laboret aliqua ſuſpicione, cum loqua-
tur de lite mota, inter Martinellum & Pe-
trum Gentilem ſuper ſimulatione contra-
ctus, quod non eſt verum, cum hæc lis mo-
ta fuerit longè poſt obitum Petri Gentilis,
neque ab anno 1575. citra, vnquam fuit
oppoſitum de iſta ceſſione Bernardini, vti
filij Franciſci, quod eſt inueriſimile omiſ-
ſum iri, ſi vera eſſet huiuſmodi tranſactio.
Quantum ad iuſtitiam res habuit modicã
3 difficultatem; nam † cum non probetur
modicitas pretij, ſine qua non datur ſimu-
latio, non potuit iſte contractus vti ſimu-
4 latus reſcindi; † nam teſtes non percutiunt
tempus celebrati contractus, *ad l. 2. & ibi
Doctor. C. de reſcind. vend.* neque reddunt
ſufficientem rationem, cum deponant ſolũ
de eorum iudicio *Bar. in d. l. 2. n. 17.* & tan-
to magis cum Martinellus in libello & arti-
culis ponat pretium totius prædij eſſe flo-
renorum mille, adeo quòd ſi medietas fuit
vendita pro trecentum nõ poteſt dici intra
dimidiam iuſti pretij, quod erat floreno-
rum 500. Et ita concluſum.

Romana Exequutionis inſtrumenti.
Die Lunæ 19. Februarij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Nouatio non præſumitur.*
2 *Tempus, quando eſt de ſubſtantia, præciſè
probari debet.*
3 *Tempus, quando eſt de ſubſtantia, dictum
vnius teſtis non declaratur ex alio.*
4 *Tempus, quando eſt de ſubſtantia proba-
tionis, teſtis, qui non deponit de tempore,
non poteſt eſſe conteſtis.*
5 *Confeſſio extraiudicialis per teſtes ſingula-
res etiam ſingularitate adminiculatiua
non probatur.*

DECISIO MCLXXII.

FVit concluſum ſententiã Auditoris Ca-
meræ eſſe reuocandam, in qua cõdem-
nantur hæredes Panſerij, tanquã obligatio
contenta in inſtrumento ſolidationis fuerit
1 per aliam cõuentionem nouata, † cum no-
uatio non præſumatur, *l. fin. C. de nouation.*
& ideo probanda ſit noua conuentio poſt
2 dictum inſtrumentum, itaut, † cum tempus
ſit de ſubſtantia, illud eſt præciſè proban-
dum, *Bart. in l. non ſolum. §. ſed & probari.
de oper. nou. nunc. vbi etiam Alex. & Iaſ.
Dec. in c. in præſentia. n. 13. de probat. Alex.
3 conſ. 72. n. 12. lib. 5.* & † quando tempus eſt
de ſubſtantia, dictum vnius teſtis non decla-
ratur ex alio, *Ruin. conſ. 35. nu. 16. lib. 4.
Crott. in tract. de teſt. p. 7. n. 136. Alex. cõſ.
236. n. 4. lib. 6.* Primus autẽ teſtis, quatenus
deponit de confeſsione Horatij, cum eſſet
infirmus, eſt ſingularis, & nullum habet cõ-
4 teſtem; nam † tertius, qui non deponit de
tempore, non poteſt eſſe conteſtis, vbi tem-
pus eſt de ſubſtantia probationis, *Ruin.
5 d. conſ. 35. nu. 16.* & notiſſimum eſt † con-
feſſionem extraiudicialem non probari per
teſtes ſingulares, etiam ſingularitate admi-
niculatiua, *Pute. deciſ. 476. lib. 2.* quatenus
verò deponit de confeſſione Horatij, dum
ſollicitabat fabricam, non probat, quia ter-
tius, qui pro conteſte datur, non concludit
ad conuentionem, ſed tantum quòd Hora-
tius dicebat, (Che la fabrica ſi faceua per
lui, & che la voleua lui) non autem dicunt,
quod ita fuiſſet conuentum: In reliquis ve-
rò apparet eum loqui de tempore ante in-
ſtrumentum, cum loquatur de ſaldo facien-
do, quod poſtea factum fuit in dicto inſtru-
mento; Secundus teſtis apertè dicit ſe nihil
audiuiſſe poſt inſtrumentum; Et ideo con-
cluſum ſententiam eſſe reuocandam, cum
non probetur nouatio.

Firmana Altaris S. Ludouici.
Die Lunæ 4. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Patronus poteſt aliũ præſẽtare cumulatiuè.*
2 *Præſentans inhabilem cum conditione, quòd
debeat obtinere diſpenſationem, non pri-
uatur facultate præſentandi, & tempus
deuolutionis incipit à die obtentæ nulli-
ter diſpenſationis, quando is, ad quem
fit deuolutio, habet notitiam nullitatis
dictæ diſpenſationis.*
3 *Scientia ad effectum deuolutionis debet
eſſe certa.*
4 *Deuolutio non fit ad alium, niſi completo
toto tempore, quod competit primo.*

DE-

DECISIO MCLXXIII.

* ſub die Veneris 12. Maij anni præteriti coram Illuſtr. Card. Blanchetto.

IN reſolutis * non conſtare de deuolutio-
1 ne, † nam præſentatio Coriolani fuit de
menſe Septembris 1591. cum decreto, quòd
deberet obtinere deſpenſationem ſuper re-
quiſitis à teſtatore, & poterant patroni du-
rante quadrimeſtre, diſpenſatione per Co-
riolanum non obtenta, de nouo ſaltem cu-
mulando præſentare, neque priuati erant
hac facultate tanquam præſentauiſſent in-
dignum, ex quo facta ſub conditione obti-
2 nendi diſpenſationem: † Vndè tempus de-
uolutionis incepit à die obtentæ nulliter di-
ſpẽſationis 23. Octobris 1592. Vndè tem-
pore impetrationis Riccardi non erat de-
uolutum beneficium, neque conſtat ſuffi-
cienter, quòd is ad quem primo fiebat de-
uolutio, haberet notitiam nullitatis diſpẽ-
ſationis, quod tamen erat neceſſarium.
*Rot. 5. de rer. permut. in nou. & 13. de iu-
repatr. in antiq. Biſignet. 3. eod. tit. Lap. alle-
gat. 78. nu. 12. Roch. in verb. honorificum.
nu. 58. de iurepatr.* Nec ſufficit, quòd iſte
ſciret conditiones iurispatronatus, & quòd
Coriolanus non erat qualificatus; niſi ſci-
uerit etiam nullitatem diſpenſationis, quia
3 † non ſufficit ſcientia interpretatiua, ſed re-
quiritur certa, *vt per Lap. d. allegat. 78.
num. 12. & Roch. vbi ſupra q. 27. in fin.*
4 † Deuolutio verò non fiebat ad alios, niſi
completo toto tempore, quod competebat
Plebano, *Rot. 6. de iurepatr. in nou. Abb.
in c. quia diuerſitatem. num. 8. de conceſſ.
præbend.*

Papien. Tenutæ.
Die Veneris 8. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem alienationis rei Eccleſiæ requiritur ſolemnitas & vtilitas.*
2 *Pro ſententia confirmationis alienationis bonorum Eccleſiæ præſumitur, donec contrarium probetur.*
3 *Per lapſum triginta annorum præſumitur ſolemnitas in alienatione rei Eccleſiæ.*
4 *Bona Eccleſiæ dicuntur ſolita locari ex vna locatione ſolemni præcedente.*
5 *In re ſolita locari non requiritur ſolemnitas.*
6 *Subreptio reſcripti, quod non erat neceſſarium, non nocet.*
7 *In alienatione bonorum Eccleſiæ, dummodo adſit euidens vtilitas, aliæ præſumptiones non attenduntur, quàm vtilitatis.*

DECISIO MCLXXIIII.

Ab hac deciſione receſſum fuit ſub die 27 Iunij præteriti.

PRopoſui cauſam vna tantum parte in-
formante, ob nimiam alterius partis
1 contumaciam, & † Domini ſine difficulta-
te conuenerunt in ſententiam pro validitate
alienationis factæ anno 1535. Duo enim,
quæ requiruntur pro validitate concurrunt,
ſolemnitas nempe & vtilitas, *c. ſine exce-
ptione. 12. q. 2. c. 1. & c. nullis. de reb. Eccl.
non alien. Couar. var. reſol. c. 17. n. 2. & fuit
dictum in vna Auerſana tenimenti coram
bo. me. Cantuccio 24. Nouembris 1581.* So-
lemnitas adeſt ex reſcripto Papæ vigore
cuius iudices deputati alienationem con-
2 firmarunt, & † pro ea præſumitur, donec
probetur contrarium, *Bal. in c. 1. de his qui
feud. dar. poſſ.* * *& fuit pluries deciſum*,
3 † maximè concurrente ſpatio triginta an-
norum *gloſ. in c. peruenit. & ibi Imol. n. 10.
de empt. & vendit. & fuit dictum coram
me in cauſa Roman. Caſalis Longhezzæ* [a].
4 † Vltra quòd ſtante locatione ſolemni de
anno 1506. bona dicuntur ſolita locari *Iaſ.
in conſ. 153. col. pen. lib. 2. Balb. de præſcr. 1.
5 part. 5. part. princ. q. 20.* ideo † non requi-
rerentur ſolemnitates, *c. 2. de feud. vbi Do-
ctor. Mohedan. deciſ. 249. Gabr. de locat.
concl. 1. nu. 3. & 4.* Quantum ad vtilitatem
ea vltra præſumptionem ſupra deductam
6 bene probatur per teſtes. † Quod obijcitur
de ſubreptione reſcripti nõ releuat ex duo-
bus; tum quòd non erat neceſſarium, vt
7 dictum eſt, tum quòd † in hac materia,
dummodo adſit euidens vtilitas, aliæ præ-
ſumptiones non attenduntur, *vt per Socin.
ſæpius à Rota approbatum in conſ. 13. nu. 51.
lib. 1. & dictum fuit in Placentina de Puteo-
bonellis coram me de anno 1580* [b]. Et ita cõ-
cluſum.

* Dec. cõſ. 152 col. 2. ibi & ac confirmatione Papæ. Rip. in lib. 2. Reſpon. tit. de diuer. præſcript. c. 6. n. 13 Capic. deciſ. 4. nu. 29. Mohedan. de ciſ. 52.

a ſub die Lunæ 28. Iunij 1591. & Veneris 27. Maij 1594.

b ſub die Lunæ 7. Nouēb. 1580.

Calaguritana Indulti de Vilbao.
Die Lunæ 11. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſante ratione ceſſat diſpoſitio l. adigere. §. quamuis. de iurepatron.*
2 *Lex diſponens cum aliquo præſuppoſito, eo deficiente non operatur.*

DECISIO MCLXXV.

FVit reſolutum pro informante, quòd
Indultum fe. re. Sixti V. non habet lo-
cum in Eccleſijs de Vilbao; cum enim ema-
nauerit ad tollendos abuſus, qui aderant
in Eccleſijs diœceſis Calaguritanæ circa re-
ceptionem beneficiandorum, vt patet ex
eius lectura; ideo non comprehendit bene-
ficiã Eccleſiæ de Vilbao, in quibus ex anti-
quiſſima conſuetudine in ſcriptis redacta,
& per teſtes probata non admittuntur ad
beneficia, niſi prius per quatuor annos
dederint operam ſtudijs, & per annum
muſicę, & fuerint ſubdiaconi & præuio dili-
genti examine ſuper moribus & ſcientia
deſcripti fuerint in libro ſecundum gradũ
habilitatis & ſcientiæ cum approbatione
Ordinarij ex forma Concilij. His enim

1 ſtantibus, † ceſſat ratio abuſus conſiderata
in indulto; & ideo ceſſat diſpoſitio *l. adigere. §. quamuis. de iurepatr. l. quod dictum.*
& ibi Bart. & Ang. de pact. Tiraq. ceſſant.
cauſ. part. 1. nu. 125. & facit gloſ. in l. man-
2 *cipia. C. de ser. fugit.* † vbi lex diſponens
cum aliquo præſuppoſito, non habet locum
eo deficiente, *Roman. ſingul. 495. & late*
Felin. in c. nonnulli. nu. 14. de reſcript. et in
ſimilibus terminis, & ſuper eodem indulto
idem fuit reſolutum in cauſa Calagurritana
de Victoria. coram me *, & confirmata fuit
ſententia per R. P. D. meum Pamphilium;
Et hæc quantum ad beneficia non habentia
curam animarum. Quantum verò ad curata, ſi ſunt iuris patronatus laicorum, pariter non intrat indultum, *vt fuit tunc reſolutum in præfata cauſa Calagurritana de Victoria*. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 20. Martij 1591.

Alerien. Beneficij.
Die Veneris 15. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *In cauſa beneficiali & in ſecunda inſtantia non datur remiſſoria, nec vbi non datur fumus.*
2 *Attentata in primis & ante omnia purgari debent reſpectu fructuum, & etiam quòd non ſint liquidi; nec ſufficit oblatio cum depoſitione vnius Iulij; quicquid dixerit Mohedan. prout nec etiam in ſpolio, vt num. 3.*
4 *Iudicium attentatorum ſuſpendit omnia alia quantumuis priuilegiata, & etiam ſpolij.*
5 *Clauſula, conſcientiam tuam oneramus, & clauſula, apellatione poſtpoſita, non operantur niſi reſpectu contrauentionum de facto, & vbi non adeſt poſſeſſor.*
6 *Qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato, poteſt pro reuocatione attentatorum vti mandato de manutenendo; nec ſibi præiudicat, quin fructus per viam attentatorum recuperare poſſit.*
7 *De non Iure alterius non dicitur conſtare, niſi per confeſſionem vel per rem iudicatam.*

DECISIO MCLXXVI.

1 FVit reſolutum † non eſſe dandam remiſ-
ſoriam; tum quia ſumus in cauſa be-
neficiali, & in ſecunda inſtantia, neque
datur aliquis fumus exceſſus valoris, iuxta
requiſita ad effectum regulæ; tum quia ob-
2 ſtat purgatio attentatorum, † quæ impri-
mis & ante omnia debet fieri etiam reſpe-
ctu fructuum, etiam quòd non ſint liquidi,
quia quicquid dixerit *Mohedan. deciſ. 311.*
non ſufficit oblatio cum depoſitione vnius
Iulij pro non liquidis, ſed fieri debet rea-
lis & actualis reſtitutio, *iuxta doctr. Bald.*
in c. conquerente. de reſtit. ſpol. Caputaq.
deciſ. 170. nu. 7. part. 1. & deciſ. 270. nu. 4.
part. 2. in impreſſ. & 224. lib. 1. in manu-
ſcrip. Palaot. deciſ. 369. in fin. Peregrin. 246.
lib. 2. Pute. 138. in vna Oueten. lib. 1. & fuit
reſolutum 16. Octobris 1592. in cauſa Pa-
normitana Archidiaconatus. coram R P D.
Penia, & antea in Regien. Bonorum de Gon-
zaga. 27. Maij 1579. coram S. D. N. quæ
3 † licèt loquatur in ſpolio, multo magis pro-
4 cedit in attentatis, † quæ omnia alia iudi-
cia ſuſpendunt quantumuis priuilegiata, &
etiam ſpolij, *c. non ſolum. in fin. de appellat.*
in 6. Rota deciſ. 1. de Ordin. cogn. in antiq.
5 *Caputaq. 231. lib. 1. in manuſcript.* † Non
obſtant clauſulæ onerationis conſcientiæ,
& appellatione poſtpoſita, quia ſæpius fuit
deciſum eas operari reſpectu contrauen-
tionum de facto, non autem vbi adeſt poſ-
ſeſſor. Non obſtat, quòd Alexander om-
miſſa via attentatorum obtinuerit manda-
6 tum de manutenendo; † quia etiam hoc
remedio vti poterat pro reuocatione atten-
tatorum reſpectu poſſeſſionis, cum nun-
quam ſe habuerit pro ſpoliato, neque hoc
præiudicat, quin per viam attentatorum
poſſint recuperari fructus. Non obſtat,
quòd Iacobus non fuerit condemnatus in
fructibus, quia ad impediendum proceſ-
ſum in negocio principali ſatis eſt, quòd
conſtet de attentatis, quæ in hoc caſu re-
7 ſolutum fuit adeſſe. † Non obſtat allegata
intruſio, & non ius Alexandri; quia de hoc
non conſtat neque per confeſſionem, neque
per rem iudicatam, *Aegid. deciſ. 103.* Vltra
quòd in attentatis non requiritur titulus,
Et ita concluſum.

Tolletana Profeſſionis.
Die Lunæ 18. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Metus durat, quàdiu durat cauſa ipſius, & ille cui incutitur, non fuit in plena libertate conſtitutus.*
2 *Potentia ſuperioris dicitur cauſa metus.*
3 *Teſti confeſſori magna fides adhibetur.*

DECISIO MCLXXVII.

1 FVit dubitatum, † An metus illatus Do-
minę Mariæ durauerint in actu profeſ-
ſionis, & poſt, in caſu & ad effectum, de quo
agitur, & Domini cenſuerunt hoc dubium
virtualiter eſſe reſolutum ex deciſionibus
in hac cauſa factis *, cum enim nunquam
præſumatur purgatus metus, durante ea-
dem cauſa metus, *vt per Bart. & alios in*
l. pen. de cõd. ob turp. cauſ. Calderin. conſ. 1.
tit. quod met. cauſ. Marſil. ſingul. 325. cum
alijs pluries in hac cauſa citatis [a], † & tūc
temporis duraret eadem cauſa, nempe Co-
mitis potentia, neque vnquam Maria fue-
rit in plena libertate, itaut potuerit dici
purgatus metus, *Bald. in l. 2. q. 2. C. quod*
met.

* ſub die 22. Maij, & 15 Decemb anni præteriti.

a in deciſ. facto ſub die 15. Decembr in principio.

met.cauſ.& pluries fuit dictum coram me latiſſimè in Toletana matrimonij, allegata per informantes; & ad confirmationem præſumptionis iuris; Adſunt præterea teſtes clarè de metu & contradictione Mariæ deponentes, & de eius proteſtationibus ad Deum, & querimonijs, & fletu; & inter
3 cæteros† adeſt etiam teſtimonium eius confeſſionarij, cui magna adhibetur fides, *vt per Specul.tit. de teſt. ſub §. de numero teſtium.nu.9.gloſ.& Innoc.in c.teſtimoniū. de teſtib.* & benè ponderantur teſtes per Informantes, & inter cæteros adeſt confeſſio Abbatiſſæ ſancti Dominici probata per Catharinam Hernādez & Antoniam Villamas. Quæ in contrarium deducuntur ex teſtibus non fuerunt habita in conſideratione; tū ex eo quòd quicquid per moniales probatur, eſt valde ſuſpectū tum propter intereſſe; tū quia non releuat ex dicta metus duratione, quæ facit, vt omnes actus contrarij cenſeantur ſimulatè facti ex cauſa dicti metus; Et in ſumma omnia ex deciſionibus iā factis optimè euacuari. Et ita concluſum.

Romana Cenſus.
Die Veneris 22. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *In remedio Saluiani non admittuntur exceptiones altiorem indaginē requirētes.*

DECISIO MCLXXVIII.

Domini cenſuerunt cenſum ſuſtineri etiam in præiudicium Dominorum de Ceſis, qui prætendunt illum annullari ex eo, quòd non potuerit imponi per Gaddios ſuper Caſtro Riani ſtante pacto in vēditione facta per Monachos Spinolæ appoſito, quòd in euentum venditionis illius teneretur eam intimare Monachis, & illos præferre pro minori pretio in ſcutis 500. Verum tollitur difficultas, quia conſtat de intimatione facta Monachis anno 1537. & ſic ante vēditionem Caſtri factam Aloyſio de Gaddis, & iſta intimatio eſt valdè veriſimilis ex ſubſequutis, quia Monachi anno 1539. & ſic per duos annos poſt venditionem egerunt cōtra Aloyſium vti poſſeſſorem Caſtri pro recuperatione cenſuum & reſponſionū per ipſos ſolutarum Canonicis S. Euſtachii ratione tenutæ Ripaltæ, quod erat principale membrum dicti Caſtri, quod quidem iudicium non ſe compatitur cum dominio dicti Caſtri, immo neceſſario concludit ratificationem vēditionis factæ Aloyſio: Præterea anno 1549. Monachi comparuerunt in iudicio diſcuſſionis dominorū de Gaddis, & obtinuerunt ſe declarari priores & potiores ſuper dicto Caſtro pro quibuſdam eorum creditis, & demum ſe concordarunt pro ſumma ſcutorum decem & octo millium, & cū DD. de Ceſis pro annullando cenſu vtantur ceſſione habita à Monachis, non poſſunt impedire creditores dominorū de Gaddis, & præſertim Sylnerium, qui inter illos locum obtinet, quominus eis ſatiſfiat in reſiduo pretij deductis dictis decem & octo millibus, pro quo Monachi concordiam iniuerunt; & eo magis cum venditio Caſtri facta Cardinali, & derogatio vitij litigioſi fuerit facta cum expreſſa conditione, vt ex pretio ſoluerentur Monachis ſcuta decem & octo millia, & reſiduum creditoribus, & ita ſeſe obligauit Cardinalis in forma Cameræ. Neque obſtat, quòd hæc obligatio intelligatur de creditoribus Taddæi Cardinalis, non autem Aloyſij; quia licèt hoc debitum fuerit originaliter contractum ab Aloyſio, fuit tamen poſtea agnitum à Tadæo eius filio & hærede, qui dum vixit ſoluit cenſus, vt patet ex quietantijs, & ceſſat difficultas, quia vti talis fuit aſſignatus pro creditore bo. me. Cardinali Ceſio, & hæc procedunt de plano in hoc reme-
1 dio Saluiani, † in quo non admittuntur exceptiones requirentes altiorem indaginem, *ad deciſ. Paleott. 321. & fuit dictum in Romana quinquagintamillium.coram* S.D.N. Ideo concluſum pro validitate cenſus, & immiſſione ex Saluiano.

Capuana Rectoriæ.
Die Veneris 22. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ad probationem immemorabilis, teſtis debet deponere de viſu per quadraginta annos ab ætate ſaltem quatuordecim annorum.*

2 *Teſtis deponens ſuper immemorabili debet concludere per publicam vocem & famā, & debet dicere, quòd nihil vidit, nec audiuit in contrarium, nec ſufficit dicere, quòd ſui maiores dicebāt ſe nihil vidiſſe; aliàs non probat.*

DECISIO MCLXXIX.

Quæſitum fuit, an conditiones appoſitæ in decreto ſacræ Congregationis Concilij eſſent iuſtificatæ ad effectum cōfirmationis ſententiæ Auditoris Cameræ: & diſcuſſa diligenter materia, Domini cenſuerunt quantum ad primam conditionem, quòd cum à tempore immemorabilis cura animarum reſederit penes Capellanum, & non penes Rectorem, eam non eſſe
1 iuſtificatam; nam † primus teſtis Marcus, cum ſit ætatis annorum 52. tantum, non poteſt probare immemorabilem; nam ad hunc effectum Rota requirit, quòd deponat de viſu per quadraginta annos, & ſaltem ſit ætatis quatuordecim annorum reſpectu eorum, de quibus deponit, *iuxta doctrinam Gemin. Franc. & aliorum in c.1. de preſcr. in 6.*

in 6. Couar. in reg. poſſeſſor. in 2. p. §. 3. n. 9. verſ. teſtis vero. Caput. aq. deciſ. 71. part. 2. & 390. par. 3. Vltra quòd iſte teſtis fatetur poſt Synodum factam anno 1567. Rectorias collatas fuiſſe vti curatas; quare tempus quadraginta annorũ deberet eſſe ante dictã Synodum, de quo nullns teſtis deponit, reſpectu aliarum parochialium; nam reſpectu S. Secundini ceſſat iſta difficultas, cum non conſtet vnquam vacaſſe poſt Synodum:

2 † Secundus teſtis ſatis bene concluderet, ſi probaret publicam vocem & famam, ſed eam non probat, cum tantum dicat, (ſi ſapeua publicamente in Capua) neque dicit ſe nihil vidiſſe vel audiuiſſe in contrarium, ſed ſolum, quòd ſui maiores dicebant ſe nihil vidiſſe: Tertius teſtis Octauianus loquitur à quadraginta annis & amplius, vſque quo fuit facta Synodus, quæ cum facta fuerit anno 1567. videtur deponere ante eius natiuitatem, & fatetur poſt Synodum collatas fuiſſe Rectorias vti parochiales, & non deponit de publica voce & fama, niſi quòd ſui maiores id dicebant: Quartus teſtis Ioannes Berardinus loquitur de tẽpore ſui recordatus, & vbi dicit de quinquaginta annis, loquitur de auditu, & ipſe quoque fatetur poſt Synodum cõtrarium fuiſſe obſeruatum: Quintus teſtis non deponit ſe nihil in contr arium vidiſſe vel audiuiſſe; & in ſumma Synodus illa turbat totam hanc probationem. Quantum ad alteram conditionem, quòd Capellania haberet ſufficiẽtes redditus, fuit dictum, quòd licèt teſtes ſint ſatis debiles; tamen iſta probatio coadiuuatur ex aſſertione Epiſcopi, qui in vnione aſſerit eam eſſe pinguem; & ideo poſſet iſta probatio ſuppleri iuramẽto; maximè ſtante præſumptione, quòd beneficia præſumuntur habere ſufficientes redditus. Et ita concluſum, reliquis, quæ prolixè deducuntur extra dubium prætermiſſis.

Toletana Nullitatis Profeſſionis.
Die Mercurij 27. Martij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Procurator dominus litis effectus quando poſſit cauſam proſequi in ſecunda inſtantia, & quando dicatur dominus totius inſtantiæ, vel etiam totius cauſæ.*

2 *Clauſula, releuans, &c. in mandato procuratoris operatur ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui.*

DECISIO MCLXXX.

1 FVit reſolutum † Ioannem Telez procuratorem litis Dominum effectum, poſſe proſequi litem in ſecũda inſtantia poſt obitum D. Mariæ; nam mandatum comprehẽdit etiam cauſam appellationis in omnibus inſtantijs, vt clarè in eo habetur; & ideo poteſt proſequi hoc iudicium non obſtante morte mãdantis; vt fuit reſolutũ, cũ nullus hæres compareat, nec etiam conſtet aliquẽ adeſſe ex allegatis ſub die 27. Octob. 1595. & hoc habet locum in omnibus inſtantijs; quia licèt dominus litis in prima inſtantia dicatur potius dominus inſtantiæ quàm cauſæ; ideo non poteſt proſequi cauſam appellationis; *vt per Achill. de procurat. deciſ. 13.* hoc tamen non procedit, vbi adeſt

2 clauſula, releuans, &c. † quæ cum operetur ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui; facit, vt cenſeatur effectus dominus totius litis, non ſolius inſtantiæ, cum teneatur ad ſoluẽdum iudicatum *ex deductis in cauſa Reatina Caſtri Poſtæ. coram R. P. D. meo Orano* *, & maximè cum mandatum loquatur de omnibus inſtantiis. * ſub die 5. Decem. 1595.

Et ita concluſum.

Romana Bonorum de Columna.
Die Meteurij 27. Martij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Tranſactio facta, donec lis pendet, quid operetur.*

2 *Conditio ſuſpenſiua qualiter poſſit dici reſolutiua.*

DECISIO MCLXXXI.

DOmini concorditer perſtiterunt in reſolutis *, exceptionem tranſactio- * ſub die Lunæ 13. Nouemb. 1595.

1 nis obſtare Illuſtriſſ. D. Franciſco, † non quidem ad effectum, vt trãſactio ſuum plenum non conſequatur effectum, & lis maneat finita, quia huic effectui obſtant ea omnia, quæ bene per informantes pro Domino Franciſco deducuntur: ſed ad effectum vt tantiſper in lite ſit ſuperſedendum, donec iudicium recuperationis Caſtri Noui, quod pendet in Camera Apoſtolica, terminetur, hæc enim fuit mens & intentio contrahentium, dum dixerunt ſe vnitos & concordes ſperare dictum Caſtrum, ſiue medio iure, ſiue ex gratia recuperare, & ne poſt recuperationem oriantur controuerſiæ, cupere ante dictam recuperationem recedere à litibus, quæ verba nihil aliud important quàm ſuſpenſionem litis, donec cõditio purificetur, vel deficiat; ideoq. non poteſt recedi ab hac ſuſpenſione, ſed eius euentus expectari, *gloſ. & Doctores in l. neceſſario. §. quod ſi pendente. de peric. & com. rei vend. cum alijs in deciſione allegatis;* aliàs ſi diceremus partes ſtatim à tranſactione recedere potuiſſe, & litem proſequi in Rota, fruſtratoria & nugatoria fuiſſet iſta trãſactio, & hoc clarè confirmatur ex clauſula reſolutiua tranſactionis appoſita in euentum non recuperationis tantum; ergo antequam appareat, an iſte euentus ſit certus, ſtare debet concordia, ex quo de voluntate contrahentium ita actum fuit, *l. ſi ſeruus plurium. §. fin. l. qui filiabus. de legat. 1. & facit regula l. 1. §. hæc verba. quod quiſq. iur.*

Verba

Verba eſſe intelligenda cum effectu. Neque obſtat, quòd hæc conuentio poſſit recipere aliquam temporis dilationem iudicis arbitrio declarandam, *vt per Iaſ. in l. ſi pœnam. nu. 7. de verbor. oblig. Menoch. caſ. 22. cum alijs allegatis* [a]; cum in caſu, de quo agitur, poſt tranſactionem in Camera actū fuerit tantum de auocatione cauſæ, non autem circa merita negocij principalis, neque aliquod dubium fuerit diſputatum, & reſolutum, adeo quòd neque etiam poteſt
2 eſſe locus arbitrio. † Non obſtant ea, quæ dicuntur de conditione ſuſpenſiua & reſolutiua, quia licèt quantum ad plenarium effectum conditio ſit ſuſpenſiua, vt tandem non ſequuta recuperatione nihil actum cēſeatur; tamen quantum ad effectum ſuperſedendi in lite, donec litigatur in Camera, iſta dicitur potius reſolutiua, cum interim ſit in lite Rotali quieſcendum, donec certū ſit Caſtrum non poſſe recuperari, *l. 2. vbi gloſ. de in diem adiect. Caſtr. conſ. 451. lib. 1. Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. reueſtiatur. nu. 283. C. de reuoc. donat.* Vnde ceſſant deducta *ex Ceph. conſ. 52. nu. 5. lib. 1.* Quare concluſum ſtandum eſſe in deciſis.

a Idem in ſimili dicitur de eo, qui mutuat, quandiu ſibi placuerit qui ſi ſequēti die repetere vellet, mutuū eſſet inutile & cōtra mētem cōtrahētium, & ob id volūt Doctores non poſſe tunc mutuum repeti, ſed tēpus relinquēdū arbitrio iudicis, ad Bal. Imol. Cuma. Alex. & Iaſ. allegatū in d. l. ſi pœnā. de verb. oblig. Capic. deciſ. 116. nu. 1 Tiraq. in l. ſi vnquā. in verb. omnia vel partē. n. 31. C. de reuoc. donat. Menoch. de arbit. iud. ca. 22 per totū,

Bellunen. Canonicatus.
Die Lunę 1. Aprilis 1596.

SVMMARIVM.

1 Liber Baptiſmi regulariter probat ætatem, dummodo de eo legitimè conſtet.

DECISIO MCLXXXII.

DOmini cenſuerunt gratiam Franciſci non eſſe iuſtificatam; nam quòd atti-
1 net ad probationem ætatis Sertorii, † licèt enim ex libro Baptiſmi regulariter probetur ætas, *vt in deciſione aliàs facta* *; hoc tamen procedit, dummodo de tali libro legitimè conſtet, quod nō adeſt in caſu iſto, cum producatur fides quędam, quę continet adnotationem, vti dicitur, factam in quodam libro inuēto pęnes hæredes cuiuſdam Viceplebani, & ſic in libro neque recognito neque cuſtodito penes ſucceſſorem in Plebania, prout requiritur, *& fuit dictum in vna Colonien. Status. 20. Februarij 1581. coram Reuerendiſſ. Oriolen.* Quare non poteſt ex huiuſmodi fide dici probatus defectus ætatis; & ideo non eſt releuans obiectio, quæ fit, non fuiſſe ſuper hoc defectu diſpenſatum, quia ex diſpenſationis litteris conſtat de cōtrario pro eo defectu, qui narratus fuit, Non obſtat clauſula, dummodo infra annum ad ordinem Diaconatus, ſe faciat promoueri, quia non conſtat de negatiua, quæ venit probanda à Franciſco, cum Sertorius poſſideat Canonicatum. Reliqua verò, quæ in gratia Franciſci narrantur, non ſunt iuſtificata; nempe quòd inſeruierit Eccleſiæ Bellunenſi ſpatio decem & octo annorum, & quòd fructus non excedant 24. & quòd Canonicatus vacauerit de menſe Nouembris 1592. per obitum Cæſaris Æmiliani, quæ tamen omnia eſſent probanda, *ad notat. per Io. Andr. in c. 1. de lit. conteſtat.*

* ſub die Lunæ 19. Iun. anni præteriti

Valentina Iuriſdictionis.
Die Lunæ 1. Aprilis 1596.

SVMMARIVM.

1 Archiepiſcopus poteſt cauſas ad ſe per appellationē aut aliàs delatas ab Epiſcopo Suffraganeo per ſe vel per Vicarium generalem, vel per delegatum cognoſcere, & terminare in totum, vel in partem, etiā in diœceſi Suffraganei; Nec non totam cauſam vel partem delegare poteſt: Item & Notarium & Nuncium deputare pro exercenda iuriſdictione.

2 Conceſſo vno omnia cenſentur conceſſa, ſine quibus id explicari non poteſt.

DECISIO MCLXXXIII.

1 DOmini ſine difficultate dixerūt, † poſſe Archiepiſcopum cauſas ad ſe per appellationem, aut aliàs delatas ab Epiſcopo ſuffraganeo per ſe vel per Vicarium generalem, vel per delegatum cognoſcere, & terminare in totum, vel in partem, etiam in diœceſi Oriolēſi *per text. in c. 1. de off. ordin. in 6. vbi traditur differentia inter cauſas deuolutas & deuoluendas, & ibi Anchar. Gemin. & Franc.* idem probatur *in c. vt litigantes. eod. tit.* & poteſt totam cauſam vel partem tantum delegare, *c. ſuper quæſtione. in princ. de off. delegat. vbi gloſ. & Abb. n. 9. Imol. nu. 15. Barbat. in fin. Iaſ. in Auth. ad hoc. nu. 5. C. de iudic.* Poteſt etiam Notarium & Nuncium deputare pro exercenda
2 iuriſdictione, quia † vno conceſſo cenſentur omnia conceſſa, ſine quibus id explicari non poteſt, *l. 2. de iuriſd. omn. iud.* & hæc omnia procedunt de iure communi circumſcripta conſuetudine.

Rauennaten. Donationis.
Die Lunæ 29. Aprilis 1596.

SVMMARIVM.

1 Donatio quando dicatur remuneratoria, & non pura.

2 Clauſula illa, pura, libera &c. poſita in donatione ſolita apponi de ſtylo notariorum, non repugnat donationi remuneratoriæ.

3 Clauſula, omni meliori modo, ſine copula non ampliat diſpoſitionem.

4 Donatio ob benemerita regulariter non valet, ſi de ijs non conſtat, maximè in illis donationibus, quæ aliàs ſunt nullæ vel prohibitæ, an autem merita probentur iuramento donantis, vid. nu. ſeq.

6 *Iuramentum ſemper eſt ſeruandum, vbi ſine diſpendio ſalutis æternæ ſeruari poteſt.*

7 *Iuramentum firmat donationem factam inter patrem, & filium, ſecundum magis communem Doctorum ſententiã,*

8 *Donatio facta inter patrem & filium ſub aſſertione meritorum cum iuramento nõ recipit robur à meritis ſed à iuramento.*

9 *Merita probantur aſſertione donantis cõcurrentibus adminiculis.*

10 *Donatario abſenti ius acquiritur ex ſtipulatione notarij.*

11 *Stante iuramento acquiritur ius abſenti, & licèt ſit neceſſaria ratificatio, ſufficit tamen ſcientia & patientia, vt num. ſequent.*

13 *Sufficit ratificatio donatarij poſt mortem donantis.*

14 *Defectus inſinuationis per iuramentum ſuppletur.*

15 *Iuramentum vnicum in donatione an plures defectus ſupplere poſſit.*

DECISIO MCLXXXIIII.

DOminus Hieronymus de Paſolinis habeus quatuor filios donauit inter viuos irreuocabiliter Petro Franciſco vni ex filijs ſcuta 1500. auri, ei ſoluenda per ipſius fratres de ratis bonorum & hæreditatis ipſius donantis, prædictis fratribus tangentibus eum clauſulis; iuramento, & alijs contentis in inſtrumento donationis: Orta controuerſia ſuper validitate iſtius donationis, & cauſa introducta coram Gubernatore Rauennæ, fuit per eum ſententia lata contra Petrum Franciſcum, à qua appellatum fuit, & cauſa introducta coram me: Dubitaui, An dicta ſententia eſſet cõfirmanda vel reuocanda, quod pendet ex validitate dictæ donationis, circa quam duæ potiſſimum ſeſe obtulerunt difficultates; Prima eſt, an hæc donatio ſit pura & ſimplex ex mera liberalitate, an verò remuneratoria: Altera eſt, An quatenus ſit remuneratoria, nihilominus ſuſtineatur vigore iuramenti promiſſorij etiam non probatis meritis. Quantum ad priorem quæ-
1 ſtionem, Domini inclinabant † donationẽ non fuiſſe puram, quia ex eius lectura conſtat non adeſſe tam generalem illam meritorum aſſertionem, quæ cenſetur poſita ad colorandam donationem, *iuxta conſ. Oldrad. 5. cum alijs allegatis* a, ſed expreſsè eſt facta ex cauſa meritorum, & in eorum recompenſationem, vt in ea legitur, quo caſu non habet locum *conſ. Oldrad. vt tradit Dec. in l. ſi donatione. nu. 24. C. de collat. latè Franc. Becius conſ. 20. nu. 20.* præſertim vbi verſamur inter perſonas prohibitas, *vt per Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. donatione largitus. nu. 92.* & cum verba ſint clara, ceſſant coniecturæ deductæ ex alijs clauſulis, quę
poſſunt dici appoſitę ad maiorem donationis validitatem; nempe promiſſio de non reuocando etiam ex cauſa ingratitudinis, cum non deſint Doctores, qui tenent reuocari poſſe, *vt per Tiraq. ibidem nu. 13. & 16. qui illos citat.* Vltra quòd iſta promiſſio poſita eſt in clauſulis generalibus,
2 prout † clauſula, pura libera &c. quæ ſolent ex ſtylo notariorum apponi, neque repugnant donationi remuneratorię. Neque
3 etiã obſtat † clauſula, omni meliori modo, cum non habeat copulã, &, quę facit, vt valeat omni meliori modo etiam pręter expreſſum, quare non ampliat diſpoſitionem, *Caſſador. deciſ. 7. num. 7. de appellat. Aebill. deciſ. vnic. de clauſul.* Quantum ad alteram
4 quæſtionem, regula eſt, † donationem ob benemerita non valere, ſi de ijs non conſtet; quoniam ea recipit robur & validitatem à benemeritis, vt eſt in donationibus, quę aliàs ſunt nullę vel prohibitæ, *l. donationes quas parètes. C. de donat. inter. vir. & vxor.*
5 † Ideo merita ſunt probanda, nec ſufficit aſſertio iurata donantis, *vt latè per Clar. in §. donatio. q. 3. & 8. Tiraq. vbi ſupra n. 91. cum alijs, quos allegat Hyppol. Rimin. Inſtit. de donation. in princ. & num. 26. cum ſequent. vſque ad num. 270.* Verum hęc videntur procedere in iuramento aſſertorio;
6 ſecus verò in iuramento promiſſorio, † quod ſemper eſt ſeruandum, ſi ſeruari poteſt abſque diſpendio ſalutis æternæ, *c. debitores. c. veniës. c. Quintanallus. de iureiur.* & † Ideo
7 ex magis communi Doctorum ſententia cõfirmat donationem factam inter patrem & filium, *vt latè tradit Clar. d. §. donatio. q. 8. Gabr. concl. 4. de donation.* nam ſicut pater poterat cum iuramento validè ſimpliciter donare, ita etiam ſub aſſertione meritorum
8 etiam quòd aliàs non iuſtificentur, † cum donatio non recipiat robur à meritis hoc caſu, ſed à iuramento; *vt bene declarat Rip. in d. l. ſi vnquam. q. 15. & Reſpons. 1. de donat. cauſ. mort. num. 9. Corn. conſ. 104. nu. 13. lib. 2. Grat. Reſpon. 63. num. 24 lib. 2.*
9 † Et hæc facilius admitti debent in caſu iſto, in quo aſſertio meritorum eſt ſatis adminiculata ex cõfeſſione Nicolai in ſuis litteris, & ex aſſertione Iacobi facta tempore donationis, & vbi concurrunt adminicula ſtatur aſſertioni donãtis, *vt poſt Salic. & alios tradit Tiraq. vbi ſupra. nu. 100.* Addebat etiã vnus ex Dominis, videri magnam eſſe differẽtiam inter donationem nullam ratione prohibitionis legis, qualis eſt ea, quæ fit inter virum & vxorem, & ea quæ redditur nulla, non ex probatione, ſed ex ſui natura, quę reſtringitur in patrẽ ob patriã poteſtatẽ; & ideo non poteſt præſumi facta in fraudẽ legis, cum lex eam fieri non prohibeat, quẽadmodum lex non prohibet teſtari, licèt teſtamentum minus ſolemne ſit nullum; nã in hac non militat ratio illa, ne fiat fraus legi.

a Bald. in Auth. ex teſtamento. C. de collat. Bello. conſ. 74. poſt nu 9. Seraph. de priuileg. iuram. priuil. 40 Rota cõt. 173. n. 11. lib. 3 Bero. conſ. 63. n. 16. lib. 3 ad text. in l. Titio cẽtum. in prin. ff de cond. & dem. & l. affectionis. ff de donation.

10 legi. † Non obſtat, quòd donatio abſenti facta fuerit, quia ſufficit ſtipulatio notarij, quæ probatur ex illa dictione, abſenti &c. quæ ſolet extendi, & mihi notario pro eo ſtipulanti: Adſunt etiam alia verba, ex quibus ſtipulatio colligitur, *vt in ſimili fuit dictum coram me in cauſa Vrbeuetana here-*
11 *ditatis. 15. Iunij 1580.* Vltra quòd † adeſt iuramentum, per quod etiam acquiritur ius abſenti etiam abſque ſtipulatione, *Butr. in c. cum contingat. de iureiur. Gabr. concl. 1. de verb. oblig. n. 69. & fuit ponderatum in d. cauſa Vrbeuetana*. Neque obſtat, quòd
12 † neceſſaria ſit ratificatio, quia nihilominus dicitur ius quæſitum ante ratificationē, & ſufficit ſola ſcientia & patientia, *vt per Couar. in Rubr. de teſtam. part. 3. nu. 13. & tenuit Rota coram R. P. D. Robuſterio in cauſa Romana Fideiuſſionis 28. Ianuarij. 1587.* Neque obſtant teſtes, quia nihil depoſuūt de tempore poſt factam donationem, licèt dicant, quòd ante donationem Petrus Franciſcus rogabat patrem, ne illam faceret, veritus fortaſſe indignationem fratrū.
13 Neque obſtat, quòd † ratificatio non fuerit facta in vita patris, quia cum bona non fuerint in alios translata titulo ſingulari, hæres tenetur habere ratum factum defuncti, *vt fuit dictum in eadem cauſa Vrbeue-*
14 *tana*. † Non obſtat alius defectus allegatus inſinuationis, quia ſæpius Rota cenſuit ſuppleri per iuramentū, *vt per Gabr. cōcl. 1. de donat. n. 66. qui cæteros allegat, & tenuit Rota in cauſa Beneuentana Donationis 21. Octobris 1585. coram R. P. D. Gipſio*. Verū ſuborta eſt alia difficultas non cōtemnenda,
15 † An iuramentū vnicum poſſit tot defectus ſupplere, & tot effectus diuerſos parere, veluti confirmationem donationis, probationem meritorum, ſtipulationem, & inſinuationem *iuxta notat. per Bar. & alios in Auth. Sacramenta puberum. C. ſi aduerſus vendit. cum alijs hic latè deductis per informantes* [a]. Verum præter quàm quòd hic verè duo tātum adſunt defectus alter prouenient ratione patriæ poteſtatis; Alter verò inſinuationis: verior & receptior opinio eſt illa, vt attendenda ſit forma iuramenti, ſi enim non eſt reſtricta, ſed ampla & prægnans, apta comprehendere omnes defectus cum præcedente promiſſione habendi rata omnia & ſingula in inſtrumento contenta, iurando omnia & ſingula attendere, & non contrafacere ſub pœna periurij, prout in caſu iſto, ceſſat difficultas, & iuramentum cenſetur ſupplere omnes defectus, *Dec. conſ. 238. nu. 3. & conſ. 414. in fin. Corn. conſ. 17. vol. 4. Aym. conſ. 7. nu. 4. & 114. nu. 9. latè Rimin. Inſtit. quib. alien. lic. num. 250. & latiſſimè moderni Senenſes de priuileg. iuram. priuileg. 83. nu. 49. verſ. aliquando & tertio* [b]. Et hanc ſententiam communē eſſe apparet *ex traditis per Bart. in d. Auth. Sacramenta puberum. nu. 14. & ibi Caſtren. nu. 10. Iaſ. nu. 46. Dec. conſ. 349. nu. 6. & 403. n. 22. verſ. quarto reſpondetur. Ruin. conſ. 212. num. 6. lib. 1. Bero. conſ. 22. nu. 50. lib. 1. vbi de communi. & conſ. 144. nu. 20. lib. 1. Neuizan. conſ. 8. nu. 25. Hier. Gabr. conſ. 127. nu. 34. lib. 1.* Ex quibus cōcluſum pro validitate donationis & ſententiæ reuocatione.

[a] Inter quas ſunt Soc. in l. 9. § ſi quis ita n. 10. de verb. obl. Iaſ. conſ. 318. col. 2. lib. 4 Roio conſ. 98. n. 7 & cōſ. 212. n. 6. lib. 3 Soc. iun. cōſ. 8. n. 18. lib. 4. Purp. cōſ 316 nu. 65 Bero. conſ. 22 n. 50. lib. 2 Bello cōſ. 4. col 2. Parif. cōſ 79. nu 67. lib. 1. Corn iun. cōſ. 269. n. 12. lib. 3. Barb. inter cōſ. Curt. ſen. 66. in fi. Dec. cōſ. 239. n. 3 & conſ. 349. n. 6. & conſ. 403. col fin. Ceph. cōſ. 409. n 41 Laurent à Pi no. cōſ. 81. n. 32. allegans Bal. in l. illud n. 9. C de ſac. ſanct. Eccl. Caſſan cōſ. 7 n. 26. Menoc. conſ 84. n. 48. Mandol. ad conſ. Roman. 26. in verb. iuramēto. ad fi. ſubdēs fuiſſe aliàs iudicatū pro negatiua in Rota Romana de anno 1548. & Andr. Sicul. conſ. 70 n. 22 lib. 3. Rimin. iun. conſ. 5. n. 219. 221. & cōſ. 360. n. 83. lib 4. Alc. in c. cū contingat n. 56. de iure iur. Rim iun. Inſtit. quib. alie. lic num. 252 & tenentes negatiuā adducunt ſimile de tortura, quę vul ea tamē defectū ſupplet, non autē plures purgare poteſt, Crau. conſ. 6. n 54. Rolā. conſ. 3. nu. 49 lib. 3. Burſat. conſ. 201. n. 69. in 2. Rimin. iun. cōſ. 360 n. 82

[b] Addo Dec. cōſ. 414. n. 12 cū ſeq. vſq. ad d. Theb. cōſ. 96. n. 13. verſ. & ſi forſan. & nu. 14.

Cluſina Terrarum.
Die Veneris 10. Maij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Colonus quando dicatur malè verſari, vt poſſit expelli, non obſtante iure perpetuæ colonia, vid. per totam.*

DECISIO MCLXXXV.

DVbitatum fuit, an conſtet de mala verſatione & negligentia colonorū, ad effectum vt poſſint expelli, non obſtante quòd habeant ius perpetuæ coloniæ, *iuxta*
1 *notat. in l. ade. C. de locat.* † Mala autē verſatio prætenditur ex tribus capitibus, nempe quòd coloni alienauerint bona Eccleſiæ ſine licentia Rectoris, quòd bona ob malā culturam fuerint deteriorata, & quòd fructus fuerint recollecti, & frumentum trituratum non vocato Rectore. Quantum ad primum caput fuit dictum, quòd bona territorij Marchionatus del Chiuſi vigore bānimētorum ſine licentia Marchionis alienari non poſſunt, quod probatur per teſtes, & idem dicēdum ſit de bonis Eccleſiæ, quæ eodē iure cēſentur, *vt aliàs fuit deciſum* *; *tamen coram R. P. D. meo Mantica 11. Februarij 1588.* quando fuit reſolutum tranſlatum fuiſſe ius vtilis dominij in iſtos colonos, inter alia fundamenta fuit allegata longiſſimi temporis obſeruantia, de qua teſtes deponebant, quòd coloni per longiſſimum tempus ſoliti ſunt palam & publicè diſponere de iſtis bonis, tāquam proprijs, illa vēdēdo permutādo & alia faciēdo, quæ de bonis proprijs fieri conſueuerunt. Quantū verò ad ſecundum, res decidenda eſt ſecundum terminos iuris communis, quia licèt in bannimentis ſtatuatur, quòd coloni teneantur bene colere terras; tamen in euentum contrauentionis non apponitur pœna priuationis, ſed tantum in euentum alienationis, & in caſu, in quo dominus fraudetur ſua portione. De iure autem communi relinquitur arbitrio iudicis, qualis debeat eſſe iſta mala verſatio, & requiritur, vt ea ſit in proprietate & nō ſit immodica, & ſit cum dolo & culpa ſaltem leui; nam de leuiſſima ratio non habetur, *vt poſt Bald. in Auth. qui rem. C. de ſacroſan. Eccl. tradit Iaſ. in l. diuortio. §. ſi fundum. num. 4. ſol. matr. Menoch. de arb. caſ. 78. n. 6. Alex. conſ. 129. lib. 2. & cōſ. 118. n. 10. & 18. lib. 5.*

* ſupra ſub die Lunæ 26. Iun. anni præteriti, & prius ſub die 27. Nouembr. 1589. corā bo. me. D. Bubalo dictum fuit habere ius coloniæ, prout habent coloni terrarum Cameralium.

Sufficit

Sufficit antem, quòd coloni colant inxta
conſuetudinem loci: Vnde diſcurrendo di-
cta teſtium, viſum eſt Dominis in hoc caſu
non probari aliquam deteriorationem in
proptietate, ſed tantum in recollectione
maioris ant minoris quãtitatis fructunm,
quod Baldus ait non eſſe habendũ in conſi-
detatione ad effectum priuationis, præci-
puè cum hoc damnum magis afficiat colo-
nos, quàm directos dominos, quæ tes om-
nem doli ſnſpicionem exeludit. Nec ob-
ſtat, quòd teſtes dicant ſe vidiſſe aliquas
petias terrę non cultas, quia hoc reſpicit
damnnm in fructibus: Præterea dari po-
teſt caſus, in quo eo anno non debuerint
coli, cum anno ſuperiore cultæ & ſatæ fue-
rint, vel quòd relictæ fuerint pro area, vel
pro aliquo alio vſu neceſſario, non antem
quòd cultuta fuetit penitus neglecta, vt lo-
quitur *text.in l.ſi in lege.§.ſi fundus.locati.*
Similiter non obſtat, quòd teſtes deponunt
de paucis araturis, quia nõ eſt ſtatutus cet-
tus numerus araturarum, & in hoc ſpectã-
da eſt qnalitas & neceſſitas terrarum, præ-
terqnam qnòd iſtis calamitoſis tẽporibus,
de quibus etiam deponunt teſtes, hoc ma-
gis ex impotentia, quàm ex voluntate &
negligentia contingere potuit. Neque
etiam obſtat, qnòd teſtes deponunt in ali-
quibus petijs terræ ſata fuiſſe legumina nõ
antem frnmentum; tum qnia ſolent ſeri le-
gumina, poſtquam ſata fuerũt priore anno
ad vſum grani; tum quia teſtes loquuntur
de exigua petia tettæ, neque cõſtat id dolo
factum fuiſſe. Quantum ad tertium caput
recollectionis fructnum ſine notificatione
Rectotis & eius liceutia, non ex hoc ſolo
inducenda eſt pœna priuationis, ſed admo-
nendi coloni, vt impoſterum abſtineant ab
hac re, & bona fide denuncient Rectori tẽ-
pus recollectiouis, vt poſſit pro habenda
ſua portione adhibere cuſtodes arbitrio
ſuo. Et ita concluſum.

Nucerina Tenimentorum.
Die Lunæ 13. Maij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc, vt emphyteuta non cadat à iure ſuo ob non ſolutionem, proſunt ſolutiones à tertio facta.*

DECISIO MCLXXXVI.

CIrcũſcripta deuolutione ex capite alie-
nationum; Domini ex ſcripturis no-
uiter productis, qus tenus exhibeantnr in
forma probanti, tenuerunt eſſe locum reſti-
tutioni, ex quo ex dictis ſcripturis ſufficiẽ-
ter conſtat de ſolntione canonum. Neque
obſtat, quòd non conſtet de mandato ſol-
1 uentium, † quia ad effectum ne emphyteu-
ta cadat à inre ſuo, proſũt ſolutiones à ter-
tio factæ, *Iaſ.in l.2.nu.68.C.de iur.emph.*
Anch.conſ.49.n.7.Abb.conſ.67.col.3.lib.2.

Romana Fideiuſſionis.
Die Lunæ 13. Maij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Si cenſus imponitur cum aſſertione, quòd pretium ſit erogandum in aliquam cauſam non facit contractum conditionalem reſpectu emptoris.*

2 *Mulier, quæ fideiuſſit pro marito, quando ſuccurri poſſit.*

DECISIO MCLXXXVII.

FVit dubitatum, an fideiuſſio Dominæ
Blanchinæ præſtita cum decreto iudi-
cis ſupet impoſitione cuiuſdam cẽſus ſuper
domo Bernardini eius viri fuerit valida,
ita vt ipſa teneatur ad præſtationem dicti
cenſus: Et pro parte ipſius Dominę Blan-
chinę, quæ ſola informauit, prætendeba-
tur nõ ſubſiſtere ex generalibus regulis pro-
hibitarum fideinſſionnm, & contractuum
ad fauorem mariti, & contractuum fœmi-
narum à ſtatuto Vrbis ſub certa forma &
ſolemnitate celebrandorum; ſed & in ſpecie
vrgebant informantes hnnc contractum nõ
ſuſtineri, ex quo initus fuerat ſub expreſſa
conditione, vt pecuniæ conuerterentur in
ſolntionem pretij alterius domus, ſub qua
dos ipſius fuerat per virum aſſecurata.
1 † Verum Domini ex his non mouebantur,
ex quo obligatio cõtracta fuerat cum cauſæ
cognitione & decreto iudicis, ſeruatis ſer-
uandis: neque verum eſt, quòd contractũ
eſſet ſub cõditione ſoluẽdi pretium alterius
domus, ſed id narraturper modũ cauſę impo
ſitionis cenſus; nẽpe quia pecuniæ ex eo re-
dactæ inſeruiebant pro ſoluẽda parte pretij
domus emptę; & ideo hoc nõ nocet emptori,
l.fin.in fin.de exercit.action. & not.Bart.in
l.1.§.non autem.nu.2.& Caſtr.num.4.eod.
tit.idem Bart.in l.Ciuitas.num.7.ſi cert.pet.
Dec.conſ.329.num.2.& fuit dictum in vna
Romana vinea.21. Apr. 1589.corã Domino
2 *Comitulo.* Verum † duobus caſibus dixerũt
eſſe ſuccurrendum huic mulieri: Primus eſt,
ſi ex hoc contractu reſultat, vt Domina
Blanchina remaneret penitus indotata, *vt*
fuit reſolutum coram R.P.D.Arigonio in
cauſa Romana fideiuſſionis *. Alter caſus * ſub die 3. Iulij 1591.
eſt, ſi in facto verum eſt, quòd adeſſent pro-
pinqui, qui eſſent in hoc contractu adhi-
bendi, & non fuerint adhibiti, vt ex eius
lectura patet, tunc enim contractus eſſet
nullus; & his tantum caſibus veris exiſten-
tibus vel altero eorum, Domini erant in
ſententia contractum ſuſtineri non poſſe.

Meliten. Pretij frumenti.
Die Lunæ 27. Maii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Papa cenſetur ſemper maiorem ſibi facultatem retinuiſſe, quàm conceſſiſſe.*

2 *Iu-*

2 *Iudicium poteſt continuari cum procuratore domino litis effecto poſt mortem principalis.*

3 *Quis tenetur ex facto ſui officialis.*

DECISIO MCLXXXVIII.

DVbitatum fuit, An ſententia Auditoris Cameræ ſit confirmanda vel infirmanda, & contra eam pro parte religionis plura deducebantur: Primo nullitas ex defectu iuriſdictionis, ſtantibus priuilegiis Magni Magiſtri, quòd pro rebus geſtis in Inſula non poſſit conueniri extra Inſulam.
1 † Verum hoc obiectum tollitur ex reſcripto Papæ, qui maiorem ſemper ſibi retinuiſſe facultatem cenſetur, quàm conceſſerit: Vndè cum habeamus eius commiſſionem ceſſat obiectum. Secundo obiicitur defectus citationis ex eo, quòd non fuerint citati procuratores ad hoc mandatum habentes, ſed hic defectus ex facto tollitur, cum monitorium fuerit exequutum contra D. Petrum della Rocca Oratorem Magni Magiſtri, & Religionis, ac Dominum Baldaſſarem Bonadies, & Franciſcum Caſauechia, qui ſemper in negotijs Magni Magiſtri, & Religionis à pluribus annis citra in omnibus cauſis comparuerunt in Rota, & aliis tri-
2 bunalibus: † Vndè cum illis potuit incohari iudicium & finiri, cum vnus eorum plures actus in cauſa fecerit, & effectus fuerit dominus litis, & cum eo etiam principale mortuo potuit iudicium continuari; maximè cum ſententia lata ſit etiam contra iuratos & Officiales Meliten. contra quos poteſt ſuſtineri, *Gabr. conſ. 56. num. 15. lib. 1. & fuit in pluribus cauſis reſolutum, velut in Pampilonen. 4. Aprilis 1588. coram R. P. D. meo Orano, & coram R. P. D. meo Penia 16. Decembris 1588.* Obiicitur etiã ſententiam eſſe iniuſtam; primo ex eo quòd fuit condemnatus Magnus Magiſter, qui in hoc iudicio nullum habet intereſſe, ex quo Officialibus cõmiſſit cauſam retentionis grani ad inſtantiam Iuratorum prout de iure, ſed huic obiecto fuit reſponſum, quòd ex quo nauis fuit retenta de ordine Magni Magiſtri, licèt ad inſtantiam Iuratorum, & quòd granum fuit exoneratum, & diſtributum ab Officialibus ipſius, ipſo ſciente & patiente, vt hæc omnia proban-
3 tur per primum & ſecundum teſtem, † non eſt dubium ipſum ex facto ſuorum Officialium teneri, cum non ſolum prohibere potuerit, & non prohibuerit, ſed etiam mandauerit, & factum ratum habuerit, *l. 1. §. quoties. de vi & vi armat. Afflic. deciſ. 82. nu. 4. Boer. deciſ. 86. nu. 1. & 2.* Ex alio capite prætẽditur iniuſtitia ex defectu liquidationis, ſed hæc minus placuit, cum teſtes optimè probent, quòd de eo tempore granum communiter vendebatur in Inſula Melitę pro ſcutis 14. & 15. iuxta quam rationem fuit facta cõdemnatio pro pretio ſalmarum 900. iuxta menſurationem factam. Et ex his concluſum ſententiam Auditoris Cameræ eſſe confirmandam.

Fauentina Bonorum.

Die Veneris 31. Maii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Actor tenetur concludenter intentionem ſuam probare.*

2 *Exceſſus non præſumitur in exequutione.*

3 *Enunciatiuæ, quæ non ſunt de antiquo, & quæ emanant à perſona ſuſpecta propter intereſſe, non præiudicant.*

DECISIO MCLXXXIX.

FVit dubitatum, vtrum ex inſtrumentis pro Communitate productis ſuper terris ſignatis in Planta DD. ÆÆ. probetur exceſſum fuiſſe per Canonicos in exequutione facta contra Communitatem, & Domini ſine contradictione cenſuerunt non probari, cum Communitas in hoc articulo ſit actrix, *vt fuit reſolutum 13. Ianuarij*
1 *1570. & 14. Nouembris. 1583.* † Ideo talis exceſſus per eam eſt concludenter probandus, *l. 2. de probat. Aym. conſ. 218. num. 29.*
2 & eo magis quia † regulariter exceſſus nõ præſumitur, *Rota deciſ. 45. de appellat. in nou.* Ea verò, quę deducuntur pro Cõmunitate, non probant concludenter aliquid, quod releuet: nam quantum ad inſtrumentum donationis factę Maglorio à Dominis de Manfredis anno 1481. & aliud inſtrumẽtum de anno 1495. in quo continetur recognitio eiuſdem Maglorii erga Eccleſiam Pompoſię tanquam dominam directam; ea non videtur probari, attento inſtrumento anni 1295. ſuper quo fundatur ius Manfredorum, & ex eo probatur illos non habuiſſe à Põpoſianis in fundo Foſſulę niſi tornaturas quinquaginta in octo petiis, quas Rota reſoluit eſſe extra locũ exequutionis: Vnde impoſſibile eſt, quòd verificentur ſupradicta inſtrumenta, quę continent octuaginta tornaturas in vna petia; maximè cũ alibi Rota collocauerit dictas petias quinquaginta in Foſſulo & Prata; & apparet Abbatem Pompoſię in recognitione Maglorii non fuiſſe auſum aſſerere pręcisè dictas terras eſſe in fundo Foſſulę, ſed ſubdit, vel ſi fundus ille aliter nominaretur: Et confirmatur hoc ex aliis inſtrumentis Communitatis, in quibus collocantur in Madraria & in inſtrumentis annorũ 1543. & 1545. vltra quòd ſuper iſtis terris nulla eſt alteratio, cum non prætendantur à Canonicis, neque ſuper illis fuerit aliqua lis hactenus mota Pompoſiania, neque ſuper eis facta
3 aliqua exequutio; † neque illę enunciatiuę nocent Canonicis, pręſertim cum non ſint de antiquo reſpectu initii litis motę de anno

no 1553.& emanent ab Abbate, qui eſt perſona ſuſpecta propter intereſſe, quod habet, *iuxta deciſ. Achill. 5. de iurepatr.* Quare concluſum hanc probationem eſſe valdè dubiam, & nihil certi ex ea haberi poſſe ad effectum prętenſi exceſſus.

Tarentina Viridarii.
Die Veneris 31. Maii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio reciproca non eſt, niſi ſit facta vltimo decedenti.*
2 *Error excludit conſenſum.*
3 *Falſa cauſa irritat tranſactionem.*
4 *Subſtitutio ſi ſit facta pluribus ſub conditione ſi deceſſerint ſine liberis, vno ſine liberis decedente locum habet, An autem procedat, quando ſubſtitutio eſt facta in tota hæreditate, vide num. ſequent.*
6 *Clauſula, tali caſu, & non aliàs, nec alio modo, licèt inducant formam; tamen ſeſe compatiuntur cum alia forma, quæ ſit de iure communi.*
7 *Quando ſubſtitutus non eſt admittendus niſi poſt mortem omnium, vno decedente eius portio non tranſit ad cohæredes, ſed remanet ad ſucceſſores ab inteſtato.*

DECISIO MCXC.

Præſens deciſio facta fuit in Rota corã R. P. D. Arigonio, qui cũ ſub die 5. Iunij proximi S. R. E. Cardinalis fuerit creatus à R. P. D. Seraphino Decano fuit extenſa.

QVia prætendebatur pro parte D. Lucretiæ contra Capitulum Tarentinũ tranſactionem quandam à ſe cum Raphaele initam eſſe erroneam, & nullam, ex quo erat fundata in falſa cauſa, ad hunc effectum fuit dubitatum, An Lucretia fuerit ſubſtituta ab Aloyſio fratre poſt mortẽ vtriuſq. Camilli & Raphaelis fratrum in caſu, & ad effectum, de quo agitur: Effectus dubij eſt, quia in tranſactione fuerat expreſſum, quòd in teſtamẽto diſponebatur, quòd alter ex dictis fratribus Camillo & Raphaele ſuccederet alteri, quæ tamẽ clauſula nõ legitur in dicto teſtamento, ſed tãtum quòd ipſis fratribus decedentibus ſine filijs legitimis & naturalibus ex eorum corpore legitimè deſcendentibus, tali caſu in dicta hæreditate & bonis ſuccedat, & ſuccedere debeat D. Lucretia ſoror vtrinque coniuncta & eius filij, &c. Vnde pro ipſius Lucretiæ parte deducebatur falſitas cauſæ & error annullans tranſactionẽ; præſertim cum ex mutatione verborum teſtamenti appareat non fuiſſe viſa & inſpecta verba teſtamenti, prout requiritur *ex diſpoſitione l. de his. de tranſaction.* Informantes pro Capitulo Tarentino, quod ſucceſſit D. Raphaeli, in eorum informationibus conati ſunt defendere narrata in tranſactione in effectu idem continere, quod continebatur in teſtamento, ſcilicet vt non poſſit fieri locus ſubſtitutioni Lucretiæ, niſi poſt mortem
vtriuſque; nempe Camilli & Raphaelis, quod videtur eſſe, perinde ac ſi ad excluſionem Lucretiæ fuiſſent iſti fratres inuicem ſubſtituti; Ideoq. hunc articulum diſcutiendum ad effectum validitatis tranſactionis: propoſuit in Rota Illuſtriſſ. D. meus Arigonius: pro cuius reſolutione plures videntur examinandæ quæſtiones; quarum prima eſt, An reciproca ſubſtitutio intelligatur facta inter Camillum & Raphaelem fratres hæredes inſtitutos: Et in hoc articulo Domi-
1 ni cenſuerunt † non eſſe inductam reciprocam inter iſtos fratres ſubſtitutionem, quia ſubſtitutio non fuit facta vltimo decedenti, vt requiritur, *& tradit optimè Illuſtriſſ. D. meus Card. Mantica de coniect. vltim. volunt. lib. 7. tit. 5. n. 6. & fuit pluries reſolutũ in Rota, veluti in vna Bononien. de Felicitis coram me* *, *& nuper in alia Rauennaten. fideicommiſſi coram D. meo Orano 10. Aprilis præteriti.* Quare cum fuerit dictum in tranſactione fratres præfatos fuiſſe inter ſe reciprocè ſubſtitutos, quod non eſt
2 verum, videbatur conſtare de errore, † per quem excluditur conſenſus, *l. ſi per errorem. ff. de iuriſd. omn. iud.* Item de falſa cau-
3 ſa, † quæ irritat tranſactionem, *vt fuit reſolutum corã me in cauſis Præneſtina Trãſactionis* a; *& Ariminen. Caſtrorum.* Verum quia vt dictum eſt, ſi Lucretia nõ poſſet ſuccedere, niſi poſt mortem vtriuſque, fortè dici poſſet, quantum ad effectum nullum adfuiſſe errorem; ideoq; ſuſtineri poſſe tranſactionem; Ideo venit examinanda altera quæſtio, An Lucretia non potuerit ſuccedere niſi vtroq; fratrum defuncto, qui quidem articulus eſt arduus, & difficilis, & periculoſus, *vt ſcribit Rip. in l. hæredes mei.*
4 *§. cum ita. nu. 136. ad Trebell.* † Verum communis videtur eſſe Doctorum ſententia *cum Bart. in d. §. cum ita.* quòd ſi ſimpliciter pluribus facta ſit ſubſtitutio ſub conditione, ſi deceſſerint ſine liberis, ſi conditio in vno ex pluribus extiterit, ſubſtitutio locum habebit; quia cum reſpiciat diuerſas perſonas, reſoluitur in ſingularitates, *vt conſuluit Alex. in conſ. 38. nu. 3. lib. 1. & communem dicit Socin. conſ. 94. n. 5. lib. 4. Rip. in d. §. cum ita. nu. 129. Bero. conſ. 109. n. 14. lib. 2. Illuſtriſſ. Mantic. lib. 11. tit. 5. nu. 17.* Neq; frater ſuperſtes poteſt dici talis perſona, quæ ex veriſimili mente teſtatoris excludat Lucretiã ſororem ſubſtitutam, cum non ſit ex deſcendentibus teſtatoris, & cum ab inteſtato non ſuccederet in totum, ſed vnà cum ſorore, ad ea quę *tradit idem Cardin. Mantic. d. lib. 11. tit. 5. n. 18. & 19.* Atq; hanc ſententiam confirmat, quòd ſumus extra illam diffi-
5 cultatem, quam excitat *Rip.* † quando ſubſtitutio ſit in tota hæreditate: quo caſu ipſe defendit *nu. 136. poſt Bart. in l. quidam teſtamento. de vulg. & pup. & alios,* quòd

* ſub die Lunæ 18. Februarij 1596.

a ſub die Lunæ 29. Nou. 1575. & in Ariminen. Caſtroris. Lunæ 2. Mart. 1594.

non

non cenſetur purificata conditio ſubſtitu-
tionis, cum per vnius tantum mortem to-
ta hęreditas non vacet, licèt nō deſint mul-
ti Doctores contrarium tenentes, *quos re-
fert idem Illuſtriſſ. Mantica d. tit. 5. n. 24.
cum ſequentib.* nam in hac ſubſtitutione
non legitur Lucretiam ſubſtitutam eſſe in
tota hæredirate, ſed ſimpliciter in dicta hæ-
reditate, & bonis: Vnde cū iſti fratres non
6 ſint inuicem ſubſtituti, † nihil obſtat pon-
deratio clauſularum, tali caſu & non aliàs
nec alio modo, quia licèt inducant formā,
*vt tradit Alex. in conſ. 3 n. 5. lib. 1. cū alijs,
quos citat Decian. conſ. 107. nu. 7. lib. 2.*
tamen ſeſe compatiuntur cum hac forma,
ex quo nulla exiſtente ſubſtitutione reci-
proca, non videtur teſtator ſuſtuliſſe facul-
tatem ſuccedendi de iure communi, quæ
competebat Lucretiæ vnà cum fratre ſu-
perſtite, *l. 1. C. de legit. hered. cum ſimilib.*
7 † Et in omnē euentum, quando eſſet expe-
ctanda mors omnium, adhuc portio dece-
dentis non tranſiret ad cohæredes, ſed re-
maneret penes ſucceſſores ab inteſtato, in-
ter quos eſt Lucretia, donec purificetur cō-
ditio in vtroq; *Zanch. qui alios refert in d.
§. cum ita. part 6. nu. 106. cum ſequentib.*
Ex qua re ſequitur longè diuerſus effectus
ab eo, ſi adeſſet reciproca ſubſtitutio: Vn-
de fit, vt manifeſtè appareat de errore, &
falſa cauſa, ex qua cōcluſerunt Domini cor-
ruere tranſactionem.

Parmen. Status.
Die Mercurij 5. Iunij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Irregularitas quando incurratur ob ſub-
miniſtrata indicia in cauſa criminali.*
2 *Teſtis vnicus nihil probat.*
3 *Amicitia, vt repellat teſtem, debet eſſe
immoderata.*
4 *Licèt teſtes reprobatorij inſtrumenti de-
beant eſſe omni exceptione maiores; hoc
tamen non requiritur in teſtibus repro-
batorijs aliorum teſtium.*

DECISIO MCXCI.

FVit cōcluſum per Dominos ex iſtis duo-
bus teſtibus, de quorum fide agitur, Ia-
cobum eſſe idoneum, & ei fidem eſſe ad-
hibendam; nam exceptiones contra eum
propoſitæ non ſunt tales, vt repelli de-
beat; præſertim ex eo quòd partim nō pro-
1 bantur, partim non releuant; † Quòd enim
opponitur irregularitas ob ſubminiſtrata
indicia in cauſa criminali cōtra teſtes Ran-
gonorum, qui tanquā falſi fuerunt condem-
nati, *c. ſententiam. ne cleric. vel monac.* ea
non fuit incurſa, cum pęna non fuerit exe-
qutioni mandata, immo teſtes fuerunt re-
laxati cum exilio tantum, *Abb. in d. c. ſen-
tentiam. nu. 3. Gemin. in c. fin. nu. 9. eod.
tit. in 6.* Altera exceptio, quæ deducitur
contra iſtum teſtem, eſt, quòd fuerit auxi-
liator ſubornationis tentatæ teſtium domi-
norum Rangonorum; Verum hoc non pro-
batur niſi ex dicto Capitanei Io. Antonij de
2 Padna, † qui eſt vnicus, *l. vbi numerus. de
teſtib. Ruin. cōſ. 146. n. 5. lib. 5. Natt. cōſ. 298.
in princ.* & in contrarium adeſt ſententia
abſolutoria Dominorum de Pallauicinis,
& Iacobus hoc negauit in faciem ipſius Ca-
pitanei. Tertio opponitur, quòd eſt ami-
3 cus, & nimis animosè deponit, † ſed non
probatur talis amicitia immoderata, quæ
repellat, *iuxta doctr. Bart. in l. ſi quis teſti-
bus. C. de teſtib. cum alijs per Gabr. concl. 11.
de teſtib.* Quarto dicitur eum deponere in-
veriſimilia, dicendo, quòd Cęſar & alij
ſibi dixerant, quòd non inueniebant Sacer-
dotem, qui eos vellet abſoluere à falſitate
commiſſa in examine pro Rangonibus; quia
hoc nihil inueriſimile continet, cum ipſe
eſſet Presbyter, qui poterat aliquod oppor-
tunum conſilium ſuper hac re eis dare. Ex-
ceptiones verò generales, quæ dantur, quòd
Domini de Pallauicinis ſoliti ſint ſubornare
teſtes, non probantur, & contrarium ex
ſententiis latis probatur, cum teſtes Ran-
gonorum fuerint condemnati, & Pallaui-
cini abſoluti, & in hoc iudicio ſubornatio-
nis in ipſa abſolutoria continetur etiam
Sigiſmundus, cum loquatur de accuſatis,
inter quos ipſe erat ſpecificè nominatus.
4 Non obſtat, quod dicitur, † teſtes repro-
batorios eſſe debere omni exceptione maio-
res, quia hoc procedit ad reprobandum
inſtrumentum, quod dici ſolet continere
probationem probatam, & ita loquitur
Prob. ad Monach. c. 1. nu. 11. de teſtib. in 6.
Vndè cum hæc qualitas in aliis non requi-
ratur, non eſt articulanda, neque proban-
da, *Felin. in c. cum Io. nu. 44. de fid. inſtr.
Socin. iun. conſ. 29. nu. 26. lib. 2. Couar. in
c. relatum. il 1. nu. 7. de teſtam. & fuit dictū
in cauſa Roman. pecuniaria. 3. Decembris
1593. coram R. P. D. meo Pamphilio.* Quā-
tum ad alium teſtē Baptiſtam de Ferrariis,
exceptiones datæ de mendacio dicto ratio-
ne ætatis & valetudinis, licèt ex aduerſo
dicatur hunc non eſſe eundem, qui aliàs
examinatus fuit, ſed non bene probatur;
induxerunt Dominos ad eum relinquendū
cum aliqua fidei diminutione arbitrio Do-
minorum declaranda, poſtquam viſi fuerint
alii teſtes. Et ita concluſum.

Cremonen. Beneficij.
Die Mercurij 5. Iunij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Litteræ originales antiquæ, ſi ex inſpectio-
ne appareant authenticæ, probant, licèt ſi-
gillum perierit.*
2 *Tranſumptum probat cum adminiculis &
obſeruantia.*

3 Copia

3 *Copia extracta ex iuribus extractis in actis, fides adhibetur.*

DECISIO MCXCII.

Domini cenſuerunt iura, de quibus agitur, eſſe in forma probanti; nam quantum ad inſtrumenta præſentationum, ea fuerunt vigore compulſorialium extracta ex protocollis, & inſtrumentis originalibus formiter recognitis, & habentibus omnia requiſita publici inſtrumenti. Quantum ad teſtamentum Marchionis Pallauicini, & conceſſionem Iurispatronatus, quæ ſunt extracta ex quadam copia dimiſſa in actis curiæ Epiſcopalis, viſum eſt eis adhibendam eſſe fidem, cum vigore horum inſtrumentorum fuerit inſtitutus Maraffus, per cuius obitum vacauit beneficium, & ſic conſtat de effectuatione & obſeruantia dictorum inſtrumentorum, & Vicarius in inſtitutione aſſerit ſe vidiſſe ipſum teſtamentum & conceſſionem Iurispatronatus, cuius
1 dictum apparet eſſe verum † ex exhibitione facta litterarum originalium conceſſionis factę à Cardinali legato, quæ ex inſpectione, vt Domini cenſuerunt, apparent authenticæ, & tales quæ mereantur fidem, licèt per antiquitatem ſigillum perierit;
2 ideo non obſtat, quòd † non ſtetur tranſumpto; tum quia hic ſatis videtur conſtare de originali; tum quia hoc fallit, vbi adſunt adminicula, & pręcipuè obſeruantia, *Aym. conſ. 101.* & tanto magis cũ illę copiæ fuerint dimiſſę in actis curiæ, & eſt notiſſi-
3 mum, quòd † copiæ extractæ ex iuribus extractis in actis fidem adhibemus, *Aegid. deciſ. 226. Caputaq. 222. lib. 1. in manuſcipt.* Non obſtant deducta contra Archiuium, quia ſuper eo non ſit fundamentum. Et ita concluſum.

Interamnen. Legitimitatis.
Die Lunæ 10. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Citans aliquem ſimpliciter, & non quatenus ſua putauerit intereſſe, dicitur illius perſonam approbaſſe.*
2 *Quando quis dicatur nomine adminiſtratorio comparuiſſe.*
3 *Pater poteſt comparere reſpectu vſusfructus filij, etiam quòd non dicat adminiſtratorio nomine.*
4 *Pater etiam ſolus poteſt adire hæreditatem filij, licèt non adeat vti adminiſtrator.*
5 *Supplicatiò pro legitimatione probat contra ſupplicantem.*
6 *Communis reputatio probat legitimitatem perſona.*
7 *Vſus fructus quæritur patri mediante perſona filij.*

DECISIO MCXCIII.

Fuit reſolutum conſtare de legitimitate perſonarum in caſu & ad effectum, de quo agitur; Effectus autem eſt, vt conſtet de earum intereſſe ad effectũ validitatis proceſſus: Primo ex eo quòd D. Ioſephus Podianus commiſſit cauſam iactationis & moleſtationis ſuper ſua legitimatione contra D. Io. Baptiſtam Caſtellum Interamen. &
1 Domicellum Romanum, † cumque citari fecit ſimpliciter & non quatenus ſua putauerit intereſſe, ex quo eſt certum, eum approbaſſe illius perſonam, *Butr. in c. dilecta. nu. 7. de exception. Felin. in c. cum inter. nu. 12. eod. tit.* Et ex his ceſſat obiectum, quod fit ex aduerſo, quòd Dominus Io. Baptiſta non comparuerit nomine adminiſtratorio, *vt voluit Bar. in l. pater qui Caſtrẽſe. nu. 2. de Caſtren. pecul. & in l. ſi infanti. n. 2. C. de iure deliber. Felin. in c. cum olim. nu. 4.*
2 *de teſtib.* * quia hæc procedere poſſunt, † ſi ſponte vti actor comparuiſſet, & non fuiſſet prouocatus: Vltra quòd contraria opinio, quòd talis expreſſio nomine adminiſtratorio non ſit neceſſaria, eſt verior & æquior, *vt per gloſ. in l. e. in verb. legitimã.*
3 *C. de bon. mater.* † & poteſt pater reſpectu vſusfructus comparere, *l. 1. & ibi Bart.*
4 *nu. 3. C. eod. tit.* † & poteſt etiam ſolus adire hęreditatem, *l. cum non ſolum. §. e. C. de bon. qua lib.* Secundo conſtat verè de legitimatione perſonarum & earum intereſſe ex iuribus productis, ex quibus colligitur ſolũ inter alias filias legitimas habuiſſe Victoriam, vt probatur in ipſa legitimatione
5 Ioſephi, † quæ probat contra ſupplicantẽ,
6 *l. cum precum. C. de liber. cauſ.* † & ex dictis teſtium, qui deponunt eam pro tali tentam, & communiter reputatam, *gloſ. in c. tranſmiſſa. in verb. à vicinia. qui fil. ſint legitim. Dec. conſ. 54. nu. 3.* a Adeſt etiã inſtrumentũ dotale, in quo eam collocat nuptui vti talem Domino Ioanni Baptiſtæ, ex eo antem matrimonio probatur ſuſceptos fuiſſe filios, inter quos adeſt D. Gabriel, qui comparuit pro ſuo intereſſe. Ex quibus omnibus conſtat non ſolum de intereſſe filiorum, ſed
7 etiam patris, † cui mediante perſona eorũ quæritur vſusfructus. *§. igitur. Inſtit. per quas perſ. nob. acquir.* Et ita nemine diſcrepante concluſum.

* & per gl. in l. cum don. ff. de pact. dotal. in verb. neque prodeſt ibi filię nomine agere. Bar. in l. a. n. 3. C. de bon. matern.

a Addo Bart. in l. 1. C. de teſtam nu. 4. Butr. in d. c. tranſmiſſa. & Alex. in conſ. 31. n. 4. in 1o.

Spoletan. Legitimæ.
Die Lunę 10. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Alimenta non debentur extra domum illius, qui præſtare tenetur.*
2 *Filius apud matrem, qua ad ſecunda vota tranſiuit, educari non debet.*
3 *Mater patri præferri debet in alendo filiũ, quando eſt tenera vel puerilis ætatis.*

Arbi-

4 *Arbitrarium eſt iudici, apud quem ſit alēdus nepos ſeu filius.*

DECISIO MCXCIIII.

FVit actum de pluribus incidentibus; Primum fuit, An Baldina ſit alenda penes auum ſuū paternū, vel penes matrem, quorum ille ſecundam vxorē duxit, mater verò trāſiuit ad ſecūdas nuptias. Secūdū, an potius ſit collocanda in aliquo monaſterio, vſque quo nubat; Tertium, quæ dos ei ſit, & arbitrio cuius conſtituenda: Quantum ad primum, prætendebat auus Baldinam apud ſe eſſe alendam, tum ratione patriæ
1 poteſtatis; tum ex eo quòd † non tenetur extra domum præſtare alimenta, *gloſ. in c. ſignificaſti. de diuort. Ang. conſ. 38. num. 9. Hippol. Rimin. conſ. 132. nu. 23. Palat. Rut.*
2 *in rubr. de donat. §. 64. nu. 6.* † Neque apud matrem ali poſſe, cum ad ſecunda vota tranſierit, *l. 1. in princ. vbi pupil. educ. deb. Aym. cōſ. 18. n. 3. Menoch. de arbitr. caſ. 168.*
3 *nu. 10.* † & quod dicitur matrem aliquando patri præferri, *vt in l. deinde. §. etiam ſi maximè. de lib. exhib.* locum habet tātum ratione puerilis & teneræ ætatis impuberis, & pro auo paterno etiam circumſcripta patria poteſtate extat *conſ. Corn. 296. n. 14. lib. 1.* Ex altera parte contendebat mater Auum ex ſecunda vxore ſuſcepiſſe liberos maſculos, & eos præcipuè diligere, neptem verò à nouerca magna malè tractari; Præterea litem eſſe inter Auum & neptem, tam ſuper legitima patris, quàm ſuper bonis auiæ paternæ, cuius ad ſe ſucceſſio ſpectat: Vnde his omnibus perpenſis ſatius eſſe apud ſe educari, *ad ea quæ tradunt Boer. deciſ. 195. num. 5. Molin. de primogen. c. 15. n. 74. lib. 2. Pinell. in l. 1. part. 1. n. 54. C. de bon. mater.* Qua controuerſia ſtante,
4 † cum iſta ſit materia arbitraria, *l. pen. vbi pupill. educ. deb. l. 1. & 2. C. eod. Menoch. d. caſ. 168. n. 1.* Domini cenſuerunt Baldinā eſſe alendam expenſis Aui in aliquo monaſterio, donec nuptui collocetur. Quantum ad quantitatem dotis Domini nihil ſtatuerunt, cum examinandæ ſint prius vires patrimonij Aui & patris, & conſuetudo loci: Vnde mandarunt, vt iſte articulus committatur Reuerendiſſ. D. Epiſcopo Peruſino, qui capta diligenti informatione quantitatem dotis, quanta eſſe debeat, declaret.

Papien. Tenutæ de Magdalena.
Die Lunæ 17. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Contractus cenſus perpetui differt ab emphyteutico.*
2 *Confirmatio alienationis obtenta contra formam reſcripti Apoſtolici eſt nullius roboris & momenti.*
3 *Clauſula, ſub annuo canone ſeu cenſu, quādo importet contractum cēſualem & nō emphyteuticum.*

DECISIO MCXCV.

FVit iterum cauſa propoſita, & concorditer Domini receſſerunt à reſolutis *, & cenſuerunt alienationem fuiſſe nullam, ex eo præcipuè capite, quòd litteræ Apoſtolicæ concedentes licentiā alienandi obtentæ fuerunt ſub narratiua conceſſionis in cenſum perpetuum, & nomine ac titulo perpetui cenſus; ita quòd de natura emphyteuſis nullatenus participare intelligatur, quæ res manifeſtè repugnat reſcripto
1 Apoſtolico; † longè enim latèque differunt cōtractus cēſuarius ab emphyteutico; cum in hoc transferatur tantum vtile dominium, & poſſeſſio naturalis, ciuili verò penes directum dominum remanente; in illo verò transfertur dominium & vtraque poſſeſſio, *vt per gloſ. & Abb. nu. 20. in c. cōſtitutus. de religioſ. dom. Imol. in c. ad audientiam. nu. 4. de reb. eccl. non alien. cum alijs, quos citat Aluar. Velaſc. tractat. de iur.*
2 *emphyt. q. 32. nu. 27.* Vnde fit, † vt confirmatio contra formam reſcripti obtenta ſit nullius roboris & momenti, *ad conſ. Abb. 41. nu. 3. Gozad. conſ. 73. n. 2. & fuit ſæpius in Rota reſolutum*, & ex hac nullitate inſurgit etiam manifeſtum damnum Eccleſiæ, cum eius conditio reddatur deterior ex perpetua alienatione vtriuſque dominij, & ſic apparet hanc conceſſionem ceſſiſſe in
3 euidens Eccleſiæ damnum. † Non obſtat, quòd in reſcripto Papæ adſit clauſula, ſub annuo canone ſeu cenſu, ita quòd videatur etiam Papa intellexiſſe de conceſſione cenſuali, quia ibi præcedunt alia verba, nempe in emphyteuſim perpetuam, quæ cum ſint clara, non ſunt cauillanda ex eo, quòd addita fuerit illa clauſula, ſeu cenſu, quæ ex communi vſu ſolet dici, quamuis impropriè, de canone emphyteutico; maximè quia arguendo ab vſu patriſfamilias, & à ſolitis, non ſolent huiuſmodi tractatus aliter à ſede Apoſtolica confirmari, niſi ſub forma conceſſionis in emphyteuſim, præterquam in permutationibus: Vnde etiam corruit argumentum illud, quòd res iſta eſſet ſolita locari, *ad deciſ. Mohedan. 249.* quia hic non fuit ſeruatum ſolitum, ſed initus contractus omnino diſſimilis, & cum diſſimili; immo etiam minori pretio, ex quo poſſet etiam argui euidens damnum, vltra alia per informantes in facto conſiderata. Et ita concluſum.

* ſub die 8. Martij proxime præterit.

Burgen. Canonicatus.
Die Veneris 21. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio facta à maiori parte Capituli valet.*

2 *Mandatum comprehendit omne id, ſine quo actus explicari non poteſt.*

3 *Poſſeſſio tradita pendente appellatione, quando non fuit iudicialiter proceſſum, non cauſat attentata.*

DECISIO MCXCVI.

Domini confirmarunt deciſionem factam coram Illuſtriſſ. D. meo Arigo-
1 nio * † prouiſionem Martini eſſe validam & legitimam; quia facta à maiori parte Capituli iuxta tenorem ordinationis Leonis X. volentis attendi maiorem partem votorum, prout eſt etiam particularis conſuetudo Eccleſiæ Burgenſis, vt per teſtes bene probatur, & eſt de iure, *c. Eccleſia veſtra. il 2. & c. dudum. de electioni.* Non obſtat acceſſio quatuor votorum Canonicorum infirmorum; quia præterquam quòd vota ſecretè dantur, & ſtatuto permiſſum eſt, vt infirmi poſſint mittere ſua vota: incertũ eſt, an iſti dederint ad fauorem Martini vota, vel Hieronymi. Neque obſtat bulla Sixti, quia procedit in paritate votorum; Vltra quòd Hieronymus duo beneficia poſſidebat ſub eodem tecto, *Pariſ. cõſ. 74. n. 40. lib. 4. Boer. deciſ. 31. cum alijs.* Non obſtat, quòd non conſtet iſtos quatuor Canonicos
2 abſentes præſtitiſſe iuramentum, † quia cum conſtituerint procuratores ad votandum, cenſentur dediſſe mandatum ad id omne, ſine quo ille actus explicari non poterat, *l. 2. de iuriſd. omn. iud. Molin de primogen. lib. 2. c. 5.*
3 Nõ obſtat, † quòd poſſeſſio fuerat tradita Martino pendente appellatione, quia cum non fuerit iudicialiter proceſſum, non cauſat attentata, *Innoc. in c. cõſtitutus. il 2. nu. 6. de appellat. & ibi Abb. nu. 14. Moder. de attentat. 2. part. c. 12. limit. 9.* Et ita concluſum.

* ſub die Veneris vlt. Maij proximè præteriti.

Romana Exequutionis laudi.
Die Mercurij 26. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Hæc verba, intra mẽſẽ, & ad mẽſẽ differũt.*

2 *Creditor in maiori quantitate, ſi minus debito petijt, & mãdatum pro eo obtinuit, non poteſt mandatum de nullitate, ſeu iniuſtitia redargui.*

DECISIO MCXCVII.

Fuit dubitatum die Lunæ 13. Maij præteriti, An mandatum exequutiuum decretum per Auditorem Cameræ eſſet relaxandum ad fauorem Bonamici contra Robertum Foreſtum, qui vigore laudi vallati obligatione Camerali obligatus erat verificare nomina debitorum per eum in liſta conſignatorum Bonamico, aliàs teneretur ipſe de ſuo ſatisfacere, & ſoluere totã quantitatem, tam pecuniarum, quàm grani in dicta liſta conſignatam, cuius obligationis vigore fuerat actum coram Auditore Cameræ, & obtentum mandatum pro rubris 168. grani, & pro ſcutis 116. ad bonum computum: Contra huiuſmodi decretum plura pro parte Roberti opponebãtur; Et primo, quòd cum in laudo per arbitros dictum eſſet, vt Bonamicus teneretur impetrare ſaluum conductum pro Roberto ab Excellentiſſ. Marco Antonio Columna ad menſem, vt poſſet accedere Neptunum pro verificatione facienda; Bonamicus hoc non præſtiterat, quia longè poſt menſem obtinuerat ſaluum conductum, neque fuerat hoc intimatum ipſi: Verum hæc oppoſitio non placuit Dominis; nam de cõtrario conſtat; etenim præterquam quòd non fuerat dictũ, vt intra menſem ſaluus conductus impetra-
1 retur, † ſed ad menſem, quæ longè differunt, apparet intra menſem à die acceptationis laudi fuiſſe obtentum ſaluum conductum; nam die 2. Maij fuit acceptatum laudum, & die 12. eiuſdem, obtentus ſaluus cõductus: Et quantum ad intimationem, conſtat ex eiuſdem litteris perueniſſe ad eius notitiã, & ipſum fuiſſe in mora accedendi ad locum, prout ex laudo tenebatur. Opponebatur ſecundo, Bonamicum fuiſſe obligatum ad ſubminiſtrandum expenſas, quæ in iſto acceſſu fieri deberent, ſed hoc nihil releuat, cum ipſe nunquam acceſſerit, & ita non potuit Bonamicus facere expenſas. Opponebatur tertio, quòd Bonamicus contrauenerat laudo petendo ſummam 300. ſed hoc ex facto tollitur, cum hæc petitio ei ex forma laudi competeret, prout in xv. capitulo. Vltimo opponebatur defectus liquidationis, cum ex actis non verificetur ſumma in mandato contenta; ſuper qua obiectione Domini ordinarunt, vt iterum melius informaretur; & ideo hac die 26. Iunii propoſui cauſam ſuper iſta oppoſitione: Et Domini concorditer cenſuerunt Bonamicũ non fuiſſe obligatum ad aliquid verificandum, cum ſumma per eum petita eſſet infra quantitatem debitorum per Foreſtum verificandorum & ipſum potuiſſe totam
2 ſummam petere; † ideo nullam adeſſe aut nullitatem aut iniuſtitiam, ſi minus quantitate in liſta contenta petijt, & pro ea mãdatum obtinuit: Verum cum fuerit exhibitus quidã calculus inter ipſas partes factus, ex quo prætendit Robertus ſe verificaſſe nõnullos debitores de contentis in liſta, quamuis verificatum non fuerit eos per ipſum non fuiſſe exactos; Domini in vltima Congregatione ordinarunt, vt mandatum exequutioni mandaretur pro illa ſumma tantũ, quæ ſupererat vltra verificatam, & deinde partes pro primis Rotis melius ſuas prætẽſiones deducerent, ad effectum, vt totum negocium pro iuſtitia terminari poſſit; & interim Robertus poſſit non iuſtificata iuſtificare, prout ſe facturum obtulit.

Vlixbo-

Vlixbonen. Bonorum.
Die Mercurij 26. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterium poteſt renunciare bonis & ſucceſſioni ingredientis religionem ſine eius conſenſu.*

2 *In quærendis monaſterium ſibi præiudicare poteſt.*

3 *Iuri de futuro nō minus quàm de præſenti renunciari poteſt.*

4 *Iuri in ſpe renunciari poteſt, quando fundatur ſuper ſpe probabili.*

5 *Confirmatio Apoſtolica ſupplet omnem ſolemnitatem in renunciatione bonorum per monaſterium facta.*

6 *Confirmatio Apoſtolica in expreſſis dicitur ex certa ſcientia.*

7 *Clauſula, licita tamen, facit, quòd confirmatio ſit in forma communi.*

8 *Ratificatio facit, quòd conſenſus cenſeatur à principio interueniſſe.*

DECISIO MCXCVIII.

1 CONcluſum fuit per Dominos † validā
fuiſſe renunciationem factam per mo-
naſterium, etiam quòd non interuenerit cō-
ſenſus puellarum, quæ erant ingreſſuræ mo-
naſterium, *per doctr. Bart. in Auth. ſi qua mulier. nu. 15. C. de ſacroſanct. Eccl.* cum
2 † in quærendis poſſit monaſterium ſibi præ-
iudicare, *vt per Abb. in c. dudum. in verb. aliquod. de conuerſ. cōiug. Roman. conſ. 184. Bero. conſ. 28. num. 7. lib. 1. Natta conſ. 441. num. 13.* Sola enim auctoritas monaſterij
ſufficit, cum ſtatim bona ei quærātur, ſi vo-
luerit, *Auth. ingreſſi. vbi Iaſ. nu. 1. C. eod. cum alijs per informātes allegatis* *, maxi-
mè cum fuerit iurata renunciatio, *c. quamuis. de pact. in 6. Pariſ. cōſ. 69. n. 104. lib. 3.*
& quod plus eſt cōfirmata per ſedem Apo-
ſtolicam. Nec obſtat, quòd iſtæ puellæ tunc
temporis non eſſent adhuc profeſſæ, quia
renunciatio refertur ad hoc tempus, & ſic
eſt cōditionalis, quæ res non facit, quomi-
3 nus valeat adueniente conditione; cū † re-
gulariter tam iuri de præſenti competenti,
quàm de futuro cōpetituro renunciari poſ-
ſit, *ad text. in l. 1. vbi Bart. & Doctor. C. de pact. Affl. deciſ. 381. n. 5. Dec. conſ. 31. n. 4.*
4 † & iuri in ſpe poteſt renūciari, quādo fun-
datur ſuper ſpe probabili, *Aegid. deciſ. 723. Molin. de primog. c. 6. n. 37. lib. 3.* Vnde ſe-
quitur, non eſſe habendam rationem con-
ſenſus, ſeu ratificationis puellarum, quæ
prætenditur eſſe ſine iuramento, quia re-
nunciationis validitas, ex earum conſenſu
non pendet, poteſt enim monaſterium om-
nia ſine earum conſenſu, *vt per Doctor. in c. in præſentia. & ibi Bero. nu. 159. de probat. Ruin. conſ. 200. nu. 9. cū alijs* [a]
5 † & con-
firmatio ſupplet omnem ſolemnitatem,
vt per Rebuff. de reb. Eccleſ. non alien. n. 15.
6 † eaq. in expreſſis dicitur ex certa ſcientia,
7 quamuis in non expreſſis † clauſula, licita
tamen, faciat, vt ſit in forma communi,
vt fuit dictum coram me in Legionen. Iuriſ-
8 *dictionis* [b]. † Sed & ratificatio puellarum
facit vt conſenſus earū, quatenus eſſet ne-
ceſſarius cenſeatur à principio interueniſſe,
Aretin. conſ. 127. Oſaſcus deciſ. 58. n. 11. [c].
& licèt non fuerit adhibitum iuramentum;
tamen ex quo non erat neceſſarius iſte con-
ſenſus, parum refert, an interuenerit nec ne.
Et ita concluſum.

* c. ſi quando. q. ſ. Doct. omnes in c. in præſentia. de probat. vbi Moſtien. n. 7. Imol. col. 2. verſ. item de ea. & in l. Deo nobis. & ibi Bar. & Bald. C. de Epiſc. & cler. Crot. conſ. 406 nu. 6. lib. 3. Bart. conſ. 63. n. 25. lib. 2.

a quā ſicut monaſterium poteſt ſine conſenſu monachi adire hæreditatem, Alex. in l. 2. § per ſeruū. n. 12. ff. de acquir. poſſ. Rimin. iun. cōſ. 334 n. 8. lib. 3 Abb. in c. in præſentia. n. 77. de probat. Cape. cōſ. 40. nu. 16 de cōſ. Rol. in alleg. conſ. 200 n. 7 lib. 2. ita quoque poteſt illā renunciare ſine cōſenſu, Rip. in l. legatū. de leg. 1. per text. in l. in poteſt. ff de acqu. hæred. Bero. d. c. in præſentia. nu. 159

b ſub die Mercurij 21. Maij 1580.

c & facit gl. in l. 1. & 2. C. ſi maior. fact. rat. hab.

Capuana Rectoriæ.
Die Veneris 28. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Obitus probatur per teſtes de viſu.*

2 *In probando valore obtentorum Rota admittit leuiores probationes.*

3 *Quòd dignitas aliqua ſit principalis poſt Pontificalem non indiget verificatione, cum non ſit de ijs, quæ reddunt Papam difficiliorem ad gratiam concedendam.*

4 *Valor beneficij impetrati probatur per teſtes de publica voce & fama.*

5 *Narratiua, quòd beneficium ſit ſimplex, an ſit iuſtificanda.*

DECISIO MCXCIX.

FVit reſolutum ſtrictè ad gratiam D. Iu-
lij, eam eſſe ſufficienter iuſtificatam,
quia omnia in litteris expreſſa ſunt proba-
1 ta; Primo, † obitus Epiſcopi Calinen. ſub
die 23. Decembris 1592. probatur per tres
teſtes de viſu, vt in ſummario nu. 2. & ijdem
teſtes dicūt per eius obitum vacaſſe Eccle-
ſiam S. Secundini ſuper 2. artic. Quòd Iulius
obtineret tēpore impetrationis alia benefi-
cia cum Archipresbyteratu Tuſculano pro-
bant teſtes in ſummario nu. 3. Valor autem
Archipresbyteratus etiam per dictos teſtes
probatur per non exceſſum; Itē valor alio-
rum ſimplicium beneficiorum, qui licèt de-
ponant de maiori valore, quàm expreſſo,
tamen loquuntur de moneta Regni; expreſ-
ſio verò eſt de ducatis de Camera, & quia
2 hic agitur † de obtentis, Rota contentatur
leuiori probatione, *Aegid. dec. 674. & 683.*
& licèt non probetur Archipresbyteratum
eſſe principalem dignitatem poſt Pontifica-
3 lem; † tamen hoc non eſt verificandum,
cum non ſit de ijs, quæ reddunt Papam dif-
ficiliorem ad concedēdam gratiam, *Aegid.*
4 *deciſ. 4.* † Valor Rectoriæ impetratæ pro-
batur per teſtes nu. 5. datos de publica vo-
ce & fama, & etiam adeſt vnus de certa
ſcientia, *Mohed. 21. de renunciat. Verall. deciſ. 233. part. 1.* Vnum tantum fecit difficul-
5 tatem, † nempe iuſtificatio, quòd iſta Re-
ctoria ſit beneficium ſimplex; nam licèt hoc
præſumatur de iure; tamen cum ſit expreſ-
ſum, & aliquid in contrarium adſit, quod

Ab iſta reſolutione receſſum fuit ſub die 2. Maij 1597.

fuit dednctum in priori cauſæ propoſitione *, de hac re erit maturins agendum.

* ſub die Veneris 22. Martij proxime præteriti.

Ceſenaten. Bonorum.
Die Veneris 28. Iunij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Inſtrumentum locationis iuncta ſolutione affictus probat poſſeſſionem.*
2 *Qui facto ſuo à poſſeſſione cadit, non dicitur ſpoliatus.*
3 *Ex actu etiam nullo transfertur poſſeſſio; dummodo non deficiat conſenſus.*
4 *Sententia inter alios lata non præiudicat, maximè ſi ſit ſuſpecta de colluſione.*
5 *In Saluiano non admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes, prout nec etiam exceptio fideicommiſſi, vt num. ſequen.*

DECISIO MCC.

FVit reſolntnm Equitem Dionyſium & conſortes eſſe immittendos in poſſeſſionem bonorũ Equitis Tuſci ex Saluiano Interdicto; etenim extrema in hoc iudicio requiſita plenè probantur, nempe creditum D. Equitis Dionyſij & conſortium, ratione cenſus ſcutorum 600. pro quo ſe obligarũt DD. de Gonzaga intuitu Equitis Tuſci, qui recognouit bonam fidem, eum obligatione de relenando, & hypotheca omnium bonorum ſuorũ in forma Cameræ, fuerunt quoque exhibita inſtrumenta ſolutionum per Equitem Dionyſinm ſactarum ex mandato illius, qnibus fuerunt factæ ex ceſſione dicti cenſus ac alijs neceſſarijs, quæ in priori poſitione cauſæ adhuc non fuerãt plenè iuſtificata: Conſtat quoque de poſſeſſione Eqnitis Tuſci de tempore obligationis, nẽpe anno 1574. ex inſtrumento retroceſſionis filiornm Equitis, in qno aſſerunt dicta bona & poſſeſſionem fuiſſe à fiſco per eorum patrem recuperatam. Confirmatur hæc probatio ex libro Cataſti, in quo deſcribitur
1 Eques Rnbertus poſſeſſor; Item † ex inſtrumentis locationum, quæ iuncta ſolutione affictus probant poſſeſſionem, *vt per gloſ. in l. qui vniuerſas. §. quod per colonum. & ibi Bart. de acquir. poſſ.* Item ex teſtibus ſecundo, tertio, & quarto eandem poſſeſſionem probantibns: Coadiuuatur ex inſtrumento, in quo Robertus aſſignat vni ex eius filijs pro alimẽtis ſuę familiæ aliqua ex iſtis bonis, quæ conſtituit ſe nomine eius poſſidere; & poſtremo ex pluribus confeſſionibus factis in iudicio ſpolij inter patrẽ & filios, prout in facto bene deducitur; deinde de poſſeſſione horum filiorum, contra quos agitur, conſtat ex eorum reſpõſione ad tertiam poſitionem, & ex inſtrumento adeptæ poſſeſſionis. Non obſtat prætenſio filiorum, quòd iſta poſſeſſio Roberti eſſet ſpoliatiua & vitioſa, quia hoc non probatur, immo
contrarium apparet ex inſtrumento retroceſſionis per eos patri facta poſt recupera-
2 ta bona à fiſco; Vnde † qui facto ſuo cadit,
non dicitur ſpoliatus, *c. ſæpè. de reſtit. ſpol.*
maximè cum fateantur recuperationem factam mediantibus paternis pecuniis, ſed
dato quòd cõfeſſio hæc & retroceſſio eſſent
3 nullæ; tamen † etiam ex actu nullo trãsfer-
tur poſſeſſio, *l. 3. §. ſi vir. de acquir. poſſeß.*
dummodo non deficiat conſenſus, qui hoc
caſu adeſt expreſſus, *& aliàs ita fuit dictum
in vna Canallicen. coram me 7. Maÿ 1571.*
Non obſtat ſententia obtenta per filios cõ-
4 tra patrem, quia † vti res inter alios acta
non præiudicat Equiti Dionyſio, maximè
cum laboret maxima ſuſpicione colluſionis,
*Felin. in c. fin. de re iudic. n. 6. Dec. conſ. 445.
nu. 32. Put. deciſ. 336. lib. 3. cum alÿs.* Non
5 obſtat, quòd † dicatur apparere inconti-
nenti de bono iure filiorum reſpectu dominij, *Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune.
nu. 102. de acquir. poſſ.* & quòd cauſæ retroceſſionis fuerũt falſæ, & quòd adſit fideicõmiſſum, quia iſta reqnirnnt altiorem indaginem, & in retroceſſione adſunt plures
cauſæ, quarum ſufficit vnam veram eſſe.
6 † & fideicommiſſum non impedit Saluianũ
Interdictum *ad deciſ. Palæott. 218. & Puteo.
deciſ. 215. lib. 3.* Quare concluſum pro immiſſione.

Romana Pecuniaria.
Die Veneris 28. Iunij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Mandans tenetur ad expenſas mãdatario; niſi aliter fuerit conuentum.*

DECISIO MCCI.

FVit reſolutnm ſententiam Reuerendiſſ. D. Gnbernatoris contra D. Thomam latam eſſe confirmandam; nam cum hæredes Rouilij tranſmiſerint ad ipſum plnres Ballas librornm conſignandas librarijs in Vrbe exiſtentibus, cum expreſſo ordine, vt prius faceret ſibi reficere expenſas vecturę, & deinde eas daret dictis librarijs cautionẽ pręſtantibus, cum dednctione decem vel duodecim pro centenario, ſi ad tempus; vel viginti ſi ſolutio fieret in contanti, & ipſe Thomas procurauerit hoc negocium ſuſcipere ſub conditionibus oblatis per Graſſũ, vt habetur in ſummario hæredum nu. 27. 28. 29. & 30. quæ conditio Graſſi, de qno in dictis litteris Thomę habetur. num. 31. vtique debet ſtare hnic conuentioni, & contentus eſſe hac dednctione, cuius habita fuit ratio in ſententia Gubernatoris. Nec obſtat, quòd prætenditur per Thomã hanc oblationem non fuiſſe ab hæredibus acceptatam, vt in d. ſummario nu. 4. qnia hoc ibi non probatur, cum in littera eo loco contenta, hæredes ſub die 12. Maij tantũ-

modo

modo dicant, ſe non poſſe recedere à promiſſione facta Graſſo, ſed ſi ipſe vellet libros pro aliquo ſuo amico, quòd tranſmitterent ei cum ſimili deductione, & ex aliis litteris poſtea ſcriptis de menſe Octobris & Nouembris, vt in ſummario Thomæ n.13. & 14. apparet ordinem couſignandi Ballas Graſſo fuiſſe reuocatum, niſi datis idoneis fideiuſſoribus: Itaque cum ipſe ſuſceperit ſponte hoc negocium, debuit cum iiſdem pactis & conditionibus illud adminiſtrare, neque Magazeunm aperire, & iuſtitores præficere, niſi riſico & periculo ſuo, cum ſemper cenſeatur durare eadẽ oblatio iuxta formam ſuſcepti mandati, aliàs valde abſurdum eſt velle, quòd hæredes ſoluant expenſas Vecturæ & Magazeni, & ſalarij inſtitorum, & inſuper etiam remittant duodecim & viginti pro centenario, & lucrum factum pro ſe retinere; hoc enim pacto periret uon ſolum lucrum ex tali negociatione ſperatum, ſed etiam multum demeretur de Capitali; & tamen Thomas facta mentione de aperiendo Magazeno obtulit ſe id totum facturum cum eadem prouiſione, quã petebat Graſſus d.nu.27.28. & 29. Vude nõ
1 obſtat, quod dicitur † mandantem teneri ad expenſas mandatario, *l.ſi verò remunerandi.§.ſi mihi mandaueris. mandati.& ibi Doctores, Alex.conſ.52.nu.3. lib.6. nam* hoc procedit, vbi aliter non fuit conuentũ, & deductio illa duodecim & viginti pro centenario, quam lucrari faciebat vendendo libros in Magazeno, ſupplebat omnes expenſas, quæ fiebaut circa has merces, nec aliter habuit in mandatis. Quare concluſum fuit pro ſententiæ confirmatioue.

Romana Dimiuutionis legatorum.
Die Veneris 5. Iulij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Legata non ſunt diminuenda, quando tãta pars hareditatis ſupereſt penes heredes, qua excedat quantitatem Falcidia.*
2 *Diminutio hareditatis proueniens ex cauſa praexiſtente ante obitum teſtatoris, quando noceat legatarijs ad legata diminuenda ratione Falcidia.*
3 *Falcidia non detrahitur de legatis ad fauorem pia cauſa.*

DECISIO MCCII.

DE ordine S.D.N. fuit propoſita cauſa in vltima Rota memorialium ſuper quodam teſtamẽto bo.me.D. Antonij Cauchi Prothonotarij Apoſtolici, qui relictis quibuſdam legatis, & inſtitutis hæredibus vniuerſalibus, Procuratoribus Sãcti Marci, cum quibuſdam oneribus ad fauorem pię cauſæ deceſſerat, & Reuerendiſſ. Cameræ Apoſtolicæ Theſaurarius prætendens locum eſſe Conſtitutionibus ſuper ſpolijs editis; quædam bona vti ad eam ſpectantia, lata deſuper ſententia eidem Camerę adiudicauerat & applicauerat: Vnde orta eſt dubitatio, An diminuta hęreditate cenſerentur pro rata diminuta proportionabiliter etiam legata: Hac itaque difficultate diſcuſſa, vna tantum parte informante, Rota
1 cenſuit † legata non eſſe diminuenda, ſi tanta pars hęreditatis ſupereſt pęnes hæredes, quę excedat quantitatem Falcidię, *prout tradunt Doctores in l. in ratione. la 2. §. diligenter. vbi Caſtr. & Alex. ad leg. Falc. Dec. cõſ. 581. propè fin. verſ. tertio prin-*
2 *cipaliter.* & quod dicitur † diminutionem prouenientem ex cauſa pręexiſtente ante obitum teſtatoris nocere legatarijs, *l. pœnales. vbi Caſtr. & Alex. nu.4. ad leg. Falc. Caſtr. in d.l. in ratione. n.3. & Alex. n.4. eod. tit.* procedit ad effectum, vt hęres poſſit detrahere Falcidiam, quatenus illi ſit locus, neq. id, quod ab eo eſt ablatum, iu eam computetur, *vt bene per Bart. in l. in ratione. la 1. §. Imperator. & ibi Alex. & Caſtr. in §. cum quidam. eod. tit. & ibidem cæteri Doctores, & in hanc opinionẽ inclinauit Rota in Ariminen. legati corã S.D.N. Clemẽtę VIII* *. * ſub die 17. Apr. & 16 Maij 1589. & iterũ 14. Decembr. 1584.
licèt contrarium in ea ſpecie facti tenuerit: mota ex coniecturis & veriſimili mente teſtatoris, quę ibi erat clariſſima, *vt in eadem coram R. P. D. meo Orano 14. Octobris 1585.* hic verò non ſolum de tali voluntate non conſtat, quin potius adſunt coniecturę in contrarium; nam de tali futura diminutione videtur ſubdubitaſſe teſtator, qui reſpectu relictorum hęredibus implorauit ſubſidium & protectionem Oratoris & Sereniſſ. Reipublicę Venetorũ. Prętera pręcipua ex legatis ſunt ad fauorem
3 pię cauſæ, † quæ ſolent regulariter excludere omnem diminutionem; maximè facta ex cauſa onetoſa ſepulturę & celebrationis miſſarum & Anniuerſariorum. Ex quibus viſum Dominis non eſſe recedendũ à regulis iuris cõmunis, & legata eſſe abſq. diminutione legatarijs præſtanda, cum hic non ſit locus Falcidię, ex quo maior pars hęreditatis remanet penes hęredes.

Conchen. Decimarum.
Die Lunę 21. Octobris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Mutatio ſeminis & plantationis non immutat obligationem decimarum.*
2 *Praſcriptis decimis maioribus praſcripta dicuntur minores, & quomodo.*
3 *In materia exactionis decimarum conſuetudo plurimum valet.*
4 *Praſumptio contra ſolutionem decimarũ, non poteſt minori ſpatio quadraginta annorum induci.*

DECISIO MCCIII.

DOmini cenſuerunt ſententiam Con-
cheuſis eſſe confirmandam, nam ſtan-
te quaſi poſſeſſione præſtimoniorum perci-
piendi decimas maiores per quadraginta
annos ex terris iſtis, & quòd nullus alius
1 eſt in poſſeſſione minutarum, † mutatio
ſeminis & plantationis non immutat obli-
2 gationem decimarum; † nam præſcriptis
maioribus veniunt minores, non ratione
extenſionis ſed comprehenſionis, *c. cum in
tua. & ibi Butr. nu. 2. Abb. nu. 3. & alij de
decim. Balb. de præſcript. 1. part. ſecunda
part. princip. q. 2. num. 17. Rebuff. de decim.
q. 14. nu. 23. & dictum fuit in alia Concheuſ.
decimarum. 1. Iulij 1591. corā R. P. D. meo
Pamphilio.* & ratio eſt, quia ſi prędia, ex
quibus percipiebantur fructus maiores, ita
occupantur oliuis, vel Croco, & ſimili-
bus, itaut amplius fructus maiores ex eis
percipi non poſſint, tunc cenſentur iſti fru-
ctus ſubrogati in locum aliorum maiorum;
Ideoque ſuper iſtis Pręſtimoniarij habent
ſundatam intentionem, *c. commiſſa. & c. cū
in tua. vbi omnes. de decim. Balb. vbi ſupra
n. 14. Rebuff. d. q. 14. n. 18. Palaott. deciſ. 70.
cum alijs allegatis* *. His conſonant teſtes
in ſummario nu. 3. qui deponunt Pręſtimo-
niarios participare de omnibus fructibus,
3 qui colliguntur, † & hęc conſuetudo in
hac materia plurimum valet; *vt per Achill.
deciſ. 3. n. 3. de decim. Aym. conſ. 206. nu. 14.*
Nec obſtant teſtes contrarij, quia cum de-
ponant, quòd à quadraginta annis citra
4 contigit mutatio ſeminis, † non potuit hoc
tempore, niſi minori ſpatio quadraginta
annorum induci pręſcriptio ad ſauorem
Rectoris, *c. de quarta. & c. illud. de præ-
ſcript. Pute. deciſ. 252. num. 3. lib. 3.* Et ita
concluſum.

* facit c61. Abb. 71. nu. 3. lib. 3. & dictū fuit coram Illuſtr. Card. Mantica in hac eadem cauſa ſub die 15. Iun. 1595. qui refert idē fuiſſe tentum in Iſpalen. decimarum de Villalua. 5. Iun. 1580. coram Domino Vicecomite.

Turritana Tertiarię.
Die Mercurij 13. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Quota decimarum, quæ debetur Epiſcopis de iure communi, eſt quarta pars, non autem tertia; licèt tertiaria nuncupetur, & num. 3.*

2 *In quota decimarum, quæ debetur Epiſcopo, ſtatur conſuetudini.*

DECISIO MCCIIII.

1 QVamuis de iure communi quota deci-
marum debita Epiſcopis ſit quarta
pars, non autem tertia *iuxta
diſpoſitionem. c. conquerente. §. nos autem. de
off. ordin. c. de quarta. de præſcr. c. de his. vbi
Gemin. circa fin. 10. q. 1.* Tamen idem in
hac quarta dicendum videtur, quod & in
2 tota maſſa decimarum, nempe † vt ſtetur
conſuetudini reſpectu quotę, *c. poſſeſſiones.
§. ſed illud. 16. q. 1. & Innoc. in d. c. conque-
rente. nu. 4. Petr. de Vbald. de quart. canon.
c. 2. nu. 1.* Quare Domini cēſuerunt Archie-
piſcopum habere fundatam intentionem
de iure communi ſuper iſta ſolutione Ter-
tiaria nuncupata, quatenus ſucceſſit de cō-
ſuetudine in locum quartæ, quod videtur
dicendum, ex quo non percipit ex iſtis Ec-
cleſijs, & alijs in ſua diœceſi ſitis aliam
quartam, quàm prædictam Tertiariam;
3 † Neque vis eſt facienda in denominatione
tertiarię, quaſi importet exactionem tertię
partis decimarū, nam ex ſolutionibus vni-
formibus apparet, aliud eſſe nomine, aliud
verò re ipſa, cum fieri non poſſit, ſi attēda-
mus verè quotam, vt ſemper eadem quan-
titas ſoluatur, cum fructuum redditus non
ſint vniformes, ſed modo maiores, modo
verò minores: An verò exemptio allega-
ta obſtet Archiepiſcopo, eſt alterius in-
ſpectionis, nec facit ad præſentem dubita-
tionem.

Romana Exequutionis Laudi.
Die Veneris 15. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Qui rationem adminiſtrationis reddere tenetur, compelli poteſt, vt reddat in loco, in quo adminiſtrauit.*

DECISIO MCCV.

DOmini perſiſtunt in reſolutis *, vt mā-
datum relaxetur pro ſcutis 116. &
rubris frumenti 59. & exequutioni deman-
1 detur; † nam cum tam inſpecto iure com-
muni, quàm ex forma laudi, Robertus te-
neatur reddere rationem adminiſtrationis
ſuæ Bartholomęo; idque facere compella-
tur in loco, in quo adminiſtrauit, *vt per
Bald. in l. 1. C. vbi de crimin.* quod etiam
per arbitros fuit ordinatum, idque non
fecerit, cum ex propria confeſſione in liſta
per eum producta conſtet præfatam ſum-
mam non eſſe verificatam, cum inſcriptio
contineat hæc Verba (liſta de debitori, che
reſtano da verificare,) *ad conſ. Alex. 147.
num. 8. & 10. lib. 2.* conſequens eſt, vt pro
illis debuerit relaxari mandatum. Nec fa-
cit ad rem, quòd ipſe conſignarit Bartho-
lomęo nonnullas ſcripturas, ſine quibus
prætendit ſe non poſſe iuſtificare partitas,
quia Bartholomęus ſe offert paratum exhi-
bere eas in actis: Verum hæc viſa ſunt Do-
minis facta ad effectum differendi negociū,
cum ipſe nunquam acceſſerit hic ad Vrbē,
prout tenebatur, neque excuſatio eius pla-
cuit, quod vereretur ne captus detrudere-
tur in carcerem, cum Bartholomęus offerat
ei promiſſionem: & ſaluum conductum pro
intereſſe ſuo; dummodo accedat & verifi-
cet, ſed etiam omnes Domini, vno excepto,
ſentiebant, neque etiam in aliqua parte
ſatiſ-

* ſub die Lunę 13. Maij & Mercurij 26. Iunij proxime præteritis.

ſatisfactum fuiſſe obligationi; nam quod prætendit Robertus, reliquas partitas eſſe verificatas, ſtante ſubſcriptione Bartholomei, non videbatur eſſe concludens, cum ſubſcriptio non ſit ſimplex ſed conditionalis (ſe ſaranno debitori di tal ſomma) Vnde non poteſt dici ex eius acceptatione cõſtare de verificatione: Verum fuit per Dominos captum temperamentum, vt reſpectu huius reſidui præfigatur Roberto terminus vnius menſis ad verificandum partitas, vel oſtendendum eas fuiſſe verificatas ſufficienter, quo elapſo & non adimpleto, procedatur contra eum pro reliqua ſumma. Et ita concluſum.

Calaguritana Iuris viſitandi de Victoria.
Die Veneris 15. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Impeditus nõ dicitur, qui facilè impedimentum remouere poteſt.*

2 *Allegans impedimentum debet probare, illud eſſe tale, quod remoueri non poſſit.*

3 *Non ſufficit probare impedimentum, niſi etiam probetur illud cauſam dediſſe, quo minus impeditus non præſtiterit illud, ad quod tenebatur.*

DECISIO MCCVI.

CVm ſententia Cæſaraguſtani condẽnet Epiſcopum Calaguritanum ad viſitandum Eccleſias & perſonas de Victoria per ſe ipſum & non per alium; niſi ſit abſẽs vel infirmus, vel aliàs legitimè impeditus: Domini cenſuerunt Epiſcopum non poſſe tueri ſe à prædicta viſitatione per ſe ipſum fienda, prætextu quòd ſit impeditus in viſitatione Cathedralis vel aliarum Eccleſiarũ ſuæ diœceſis; nam hoc impedimentum non eſt legitimum, cum non ſit perpetuum, poteſt enim ſucceſſiuè viſitare iſtas Eccleſias,
1 † neque dicitur impeditus, qui facilè impedimentum remouere poteſt, *l. qui poteſt. de reg. iur. c. fin. de electiõn. Felin. in c. ex tranſ-*
2 *miſſa. in princ. de præſcript.* † immo allegãs impedimentum debet probare illud eſſe tale, quod remoueri non poſſit, *l. ſed & ſi per Prætorem. §. 1. ex quib. cauſ. maior. & ibi Bart. Boer. deciſ. 43. num. 9. Aym. conſ. 179.*
3 *nu. 9. in fin.* † Item probari debet impedimentum illud cauſam dediſſe, quominus præſtiterit id, ad quod tenebatur, *l. qui cõuentus. de re milit. Doctor. in l. 2. §. quod diximus. ſi quis cautiõn. Aym. cõſ. 151. n. 22.* Et ita concluſum.

Spoletana Legitimæ.
Die Veneris 15. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Bona data in dotem, quæ fuit promiſſa in certa quantitate, faciunt emptionem, licèt non conſtet de æſtimatione, cum æſtimatio cõſtatur à lege facta pro pretio, quo tunc valebant.*

2 *Soluta per patrem pro redimendis delictis filij, ſi filius habet bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator, de bonis filij ſoluta cenſentur, & non de proprijs, & in partem filij computantur.*

DECISIO MCCVII.

DVbitatum fuit, an bona in dotem data à D. Baldina Seniore D. Franciſco Pariano cenſeantur data æſtimata tali æſtimatione, quæ faciat emptionem, & an pecuniæ per eundem D. Franciſcum ſolutę pro debitis filij ſui Flauij cenſeantur ſolutæ ad computum bonorum aduentitiorum ipſius Flauii, & quantum ad priorem dubitationem, vna parte tantum informante, fuit de-
1 ciſum † bona fuiſſe data tali æſtimatione, quæ faciat emptionem, cũ dos fuerit promiſſa in certa quantitate, nempe 1800. florenorum, *l. in dotem. l. quoties. l. ſi inter virum. & ibi gloſ. C. de iur. dot. Imol. & Roman. in l. ſi æſtimatis. ſol. matr. Bald. Caſtr. Alex. Iaſ. Purpur. & Rimin. ſen. in l. ex cõuentione. C. de pact. Socin. conſ. 56. lib. 1. Pariſ. conſ. 81. nu. 10. lib. 3. Arius Pinell. in l. 2. C. de reſcind. vend. part. 1. c. 1. nu. 18. Corn. conſ. 92. nu. 8. lib. 4. Socin. iun. conſ. 141. n. 4. lib. 1. Ruin. conſ. 137. nu. 13. lib. 1. Tiraq. de retract. lign. gloſ. 14. n. 20. Couar. practic. q. c. 28. num. 1. verſ. ſecundo apparet. Roland. conſ. 64. lib. 4. Hyppol. Rimin. Inſtit. quib. alien. lic. in princ. nu. 71. & fuit dictum coram Illuſtriſſ. Plato in cauſa Interamnen. fundi dotalis. die 29. Februarij 1589. & coram R. P. D. meo Orano in cauſa Romana Recuperationis dotis. 10. Maij 1595.* Non obſtat, quòd in caſu propoſito non conſtet de æſtimatione, quia ea cenſetur à lege facta pro pretio, quo tũc bona valebãt, *vt per Socin. d. conſ. 56. nu. 8. lib. 1. & conſ. 60. lib. 3. & Couar. loco citato, nec nõ Hyppol. Rimin. nu. 79. Afflict. deciſ. 270. & ibi Add. & tenuit Rota in præcitatis cauſis.* Quantum ad alteram dubitationem fuit reſolutum,
2 † ſoluta per patrem pro redimendis delictis filij, ſi filius habeat bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator. *l. 1. C. de bon. matern.* ſoluta videri de bonis filijs, & non de propriis, & quod ſoluitur, computandum in partem ipſius filij, *per doctrin. Bar. in l. Stichus. de peeul. legat. n. 2. per tex. in l. Neſennius. de negoc. geſt. Bald. in Authent. ex teſtamento. q. 5. C. de collat. Alex. in l. in quartã. n. 23. ad leg. Falc. Ruin. cõſ. 149. n. 14. lib. 3. Ant. Gom. in l. 29. Taur. nu. 20.* Hoc verò caſu Flauiũ habuiſſe bona aduẽtitia, nempe dotẽ maternam, cum de tẽpore commiſſorum delictorum, mater deſijſſet eſſe in humanis; & ideo, quicquid legitimè ſolutum probatur per patrem, ex iis deducere poſſe. Et ita concluſum.

Parmen.

Parmen. Status.

Die Mercurij 20. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 Amicitia in teſte non debet eſſe immoderata.

DECISIO MCCVIII.

FVit iterum propoſita cauſa ſuper exceptionibus teſtium Dominorum de Pallauicinis, & tres ex Dominis ſtabant in decisis, duo verò dicebant eſſe adhibendam fidem Iacobo cum aliqua diminutione arbitrio Dominorum, & hoc quia videbatur eſſe aliquid detrahendum de illius fide; tum ob amicitiam, quæ videbatur ſatis magna, cũ Sigiſmundo, ex quo de illius mãdato acceſſit ad Capitaneum Io. Antonium, & nomine Sigiſmundi inuitauit eum, vt accederet ad Caſtrum Varani, vbi eum libenter viſurus eſſet, & bene eum tractaturus, & ituri erant ſimul venatum, ex qua inuitatione oritur aliqua ſuſpicio tentatæ ſubornationis; tum ex eo quòd Iacobns fatetur ſe dediſſe indicia contra teſtes Rangonorũ coram Gubernatore Placentiæ: Vernm cæteri Domini dicebant has exceptiones non eſſe admittendas; nam quantum ad prio-
1 rem, † ex ea non colligitur immoderata amicitia, cum iſte teſtis ſolitus eſſet ire ad locum illũ, in quo erat Capitaneus, & quod de ſubornatione dicitur à Capitaneo, non eſſe illi credendum, cum multæ & vrgentiores exceptiones militent tã cõtra eũ reſpectu Rangonorum, quàm contra Iacobum reſpectu Pallauicinorum, fuit enim familiaris & domeſticus Comitis Ludouici per ſpatium viginti annorum, eiq. in diuerſis miniſteriis inſeruiuit, & etiam videtur periurus, cum in vno examine depoſuerit ſe fuiſſe à tribus ſollicitatum & tẽtatum ſubornari; nempe Don Baptiſta, Don Iacobo, & Vincentio, & in alio dicit, ſolum D. Baptiſtam eum alloqnutum fuiſſe, & affectat victoriam cauſæ pro Comite Ludouico, & ſubornationem iſtam omnino tollere videtur ſententia, in qua abſoluuntur Pallauicini, & Rangoni ad expenſas condemnantur. Quantum verò ad aliam exceptionem, reſpondebatur Iacobum dediſſe indicia contra teſtes Rangonorum, quando fuit examinatus pro informatione Curiæ, quæ res nõ concludit ad voluntarium examen, ſed potius ad neceſſarium; maximè cum eſſet vaſſallus Com. Ludouici, quem irritare contra ſe ſponte auſus non fuiſſet, & iſta indicia profecta ſunt ex confeſſione multum veriſimili teſtium dicentium ſe non potuiſſe obtinere à Cõfeſſariis abſolutionem teſtimonii falſi per eos dicti; nam ex ſententia liquet eos falſum depoſuiſſe, cum tanquam falſarii condemnati fuerint: & non eſt mirum, quòd cum ſacerdote de huiuſmodi delicto egerint, cum pro eo expiando conſulendi ſint animarum medici ſacerdotes. Quare ſtãte hac Dominorum diuiſione, fuit ordinatum, vt agatur de aliorum teſtium exceptionibus; nam articulo iſto diſcuſſo, in progreſsu cauſę poterit haberi ratio eorum, quæ deducta ſunt per Dominos.

Papien. Bonorum.

Die Mercurii 27. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 Identitas rei qualiter probetur, & nu. 3.

2 Relatum in referente continetur.

4 Verba in dubio ſtant demonſtratiuè non autem reſtrictiuè; maximè vbi reſultat repugnantia.

5 Bona ſeu terra ab aliquo poſſeſſa, quæ ſita ſunt in loco, vbi adeſt multo maior quantitas eiuſdem poſſidentis, eiuſdem eſſe præſumuntur.

DECISIO MCCIX.

FVit conclusum per Dominos conſtare de identitate bonorum, de quibus agitur, & ad effectum, de quo agitur; nam repetendo rem ab initio, conſtat bona iſta fuiſſe conceſſa de anno 1376. cuidam Petro de Ferrarijs per Henricum Canonicum in emphyteuſim perpetuam pro ſe & ſuis hęredibus, & quibus dederit, pro annuo canone vigintiquinque librarum, & quantitas terrarum ibi enunciatur eſſe perticarum mille ſexcentum & ſexaginta exiſtẽtium in territorio Barbiani Ciuitatis Papię, vltra Padum diſtrictus ſiue Turris de Sclafenatis, & in illis partibus & contratis, cum pacto deuolutionis, ſi per biennium in ſolutione canonis ceſſatum fuerit: Rurſus anno 1458. & ſic poſt annos 82. Ioannes Antonius Canonicus locat Petro de Beccaria pro ſe & fratribus omnes & ſingulas terras ſuæ præbendæ, poſitas in territorio Barbiani, ſiue Turris de Sclafenatis, de vltra Padum Ciuitatis Papiæ, quas conſueuerant tenere ſucceſſores Petri de Ferrarijs, & à quibus ceciderant ob affictus non ſolutos pro eodem affictu vigintiquinque librarum. Demum anno 1462. Idem Ioannes Antonius Canonicus inueſtiuit ad nouem annos D. Mattheum de Beccaria filium Ioannis, ſtipulantem pro ſe & fratribus, nec non pro filijs & hæredibus quondam Petri de Beccaria de omnibus terris, quas ſua Canonicalis prębenda habet, & poſſidet in loco & territorio Barbiani, ſiue Turris de Sclafenatis propè locum Turraciæ dictorum de Beccaria de vltra Padum Comitatus Papiæ, quas conſueuerant tenere in affictum ſucceſſores q. Petri de Ferrarijs, & poſtea de præſenti dicti de Beccaria pro reſponſione annua
1 triginta librarum Papien. † Ex iſtis inſtrumentis ſatis liquet in prædictis omnibus

inſtru-

inſtrumentis actum ſemper de ijsdem bo-
nis, & eodem loco ſitis, tamex loci de-
monſtratioue nempe territorio Barbiani,
& Turris de Sclafenatis, quàm per relatio-
nem habitam ad Petrum de Ferraris & eius
hęredes, quos couſtat fuiſſe primo inueſti-
tos de anno 1376. Conuenit etiam ſecunda
inueſtitura cum prima in quantitate affi-
ctus vigintiquinque librarum, qui poſtea
in tertia angetur ad triginta, & vulgatum
2 eſt, † relatum eſſe in referente, *l. aſſe toto.*
3 *de hered. inſtit.* & † ad hunc effectnm ſuffi-
ciunt duæ demonſtrationes, *gloſ. in l. forma.*
de cenſibus. Aym. conſ. 198. num. 2. & etiam
ſufficit in hac materia leuior probatio, *gloſ.*
in c. ſi Papa. in verb. probata. de priuileg.
lib. 6. Aff. decif. 27. nu. 3. maximè in mate-
ria antiqua, *Dec. conſ. 109. num. 2. Pariſ.*
conſ. 27. n. 16. lib. 1. Non obſtant quietantiæ
ex aduerſo dednctæ pro demonſtranda di-
uerſitate bonorum, quia in expreſſis con-
ueniunt cum inſtrumentis, nempe vbi enū-
ciatur territoriū Barbiani, Turris de Scla-
fenatis, Boſcum de Ferrarijs vltra Padum,
& licèt in aliquo ex iſtis dicatur petiarum
boſcorum ſitorū vltra Padum in territorio
Turraciæ; tamen ex hoc non eſt iuferendū,
4 ſolum boſcum fuiſſe conceſſum, † cum in
dubio verba ſteut demonſtratiuè & non re-
ſtrictiuè, maximè vbi reſultaret repugnan-
tia, quæ vtique adeſſet manifeſtè, ſi res
dednceretur ad eam tantum partem, quæ
eſt boſchiua, cum appareat non reſponde-
re quantitati ennnciatæ in prima inueſtitu-
ra, & quę tota tranſiuit ab illis de Ferra-
rijs in Dominos de Beccaria, vt ex vnifor-
mi affictu ſatis concludenter euincitur; nā
diuerſitas, quæ aliàs conſiderabatur, hodie
eſt ſublata, cum affictus quindecim librarū
ennnciatus in iuſtrumentis ſolutionum cā-
ter de libris Imperialibus, quę conſtituunt
ſingulæ duas libras Papienſes, & ſic in effe-
ctu conueniunt ſolutiones cum quantitate
affictus, de quo in inueſtitura anni 1462.
Neque diuerſitatem inducit denominatio
territorij Reæ; quia tum ex Annalibus Pa-
pien. tum ex dictis teſtium conſtat territo-
rium autiquitus appellatum Barbiani, po-
ſtea fuiſſe appellatum territoriū Rèæ, quod
apparet eſſe veriſſimum, cū in inſtrumentis
ſolutionum ab anno 1550. vſque ad annum
1580. alternatiuè fiat mētio territorii Reę &
Turracii de Beccaria; Non obſtat, quòd
non probetur iſtos Dominos de Beccaria
poſſidere iſtas terras contentas in prima
inueſtitura, quia immo de contrario con-
5 ſtat, † cū in iſtis locis poſſideant multo ma-
iorem quātitatem terrarum, quæ ideo præ-
ſumuntur eſſe Eccleſiæ, *Iaſ. in l. 2. nu. 173.*
C. de iur. emphyt. Soc. conſ. 167. nu. 20. lib. 1.
Roland. conſ. 66. n. 5. lib. 3. Decian. conſ. 119.
num. 3. lib. 3. Ceph. conſ. 308. nu. 4. Natta
conſ. 235. nu. 17. lib. 2. Quod coadiuuatur
ex ſolutionibus factis per iſtos Dominos,
tam particularibus pro torū ratis portio-
nibus, quàm in vniuerſum; & omnem tol-
lit difficultatem confeſſio Iacobi Philippi
Beccaria filii primi inueſtiti, qui in Cata-
ſto publico declarauit ſe poſſidere iu terri-
torio Reæ perticas 980. pro quibus ſoluit
libras ſeptem & ſolidos decem, quę con-
feſſio excludit reſtrictionem, quam præten-
dunt de perticis 90. nemoris. Nec releuat
inſtrumentum acquiſitionis terrarum per
Dominos de Beccaria, qnia couſtat eos in
hoc loco poſſidere maiorem quantitatem
terrarum, qnàm ſit illa, quæ ab Eccleſia
præteuditur. Et ideo concluſum conſtare
de identitate bonorum.

Romana Societatis officij.
Die Veneris 29. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Actio ex contractu acquiritur contrahēti,*
licèt cōtrahat cum pecunia aliena, & do-
mino pecunia competit tantum actio pro
eius recuperatione, & nu. 4.
2 *Diſdicta ſocietatis probatur per fidem Cur-*
ſoris.
3 *Diſdicta ſocietatis ſufficit domi affixā fuiſſe*
abſq. eo quòd perſonaliter intimetur.
5 *Ceſſionarius mediante ceſſione poteſt agere*
& proſequi exequutionem mandati ſibi
ceſſi, & ſuccedit cedenti etiam in guarē-
tigia priuilegio.
6 *Quando ſimulatio eſt in perſonis & veritas*
in actu, ius quæritur vera perſona, &
non ficta.
7 *Allegans aliquid pro fundamento ſuæ in-*
tentionis illud concludenter probare
tenetur.

DECISIO MCCX.

CVm die 6. Maij 1589. inita fuiſſet ſo-
cietas ſcutorum 725. ad fauorem Cæ-
ſarei Montani ſuper officio Melchioris Ric-
cij cum diſdicta quindecim dierum, & ac-
ceſſione Dominorū de Ruſticuccijs, & Cur-
tii Vanni, & recognitione bonæ fidei Illuſtr.
D. Iacobi Ruſticuccij ſuper vita Com. An-
dreę de Bētiuolis pro ſcutis 525. & pro aliis
200. ſuper vita quorūdam aliorū, & die 23.
Martii 1590. fuiſſet diſdicta per Cæſareum
& in actis reproducta diſdicta, & tandem
de meuſe Maii 1591. expeditum mandatum
contra D. Iacobum pro dicta ſumma 725.
Die 22. Maii 1593. D. Cæſareus ceſſit dictā
ſocietatem vnà cum fructibus decurſis &
decurrendis, ac iure mandati exequtiui
Franciſco Beſsio, cuius ceſsionis vigore
egit contra Dominos Ruſticuccios, & obti-
nuit mandatum exequi mandari, aliàs con-
tra eos decretum & relaxatum: Vnde ex
aduerſo DD. Ruſticuccii prætēdentes ſe pro
ſumma quingentorum fuiſſe liberatos, op-
poſue-

poſuerunt contra hanc exequutionem, &
obtinuerunt proponi dubium in Rota, An
mandatum Auditoris Cameræ contra Do-
minos Ruſticuccios ſit exequendum, & pro
eorum parte dicebatur non eſſe exequendū
reſpectu ſummæ 525. ſcutorum, quia Cęſa-
reus per ſuam apocham ſub die 26. Martii
1591. declarauerat dictam ſocietatem fuiſ-
ſe factam de pecuniis Com. Andreę de Ben-
tiuolis, & in ea ſe habere nudum nomen;
& ideo cum poſtea Com. Andreas diem ſuū
obierit dictas pecunias ceſsiſſe iueroDomi-
norum de Ruſticucciis, maximè cum etiam
obtinuerint quictantiam ſub die 7. Aprilis
1591. à Com. Iulio fratre Comitis Andreæ
præmortui, ſuo & fratrum hęredum Andreę
nomine. Nec obſtare, quòd ante obitum
Andreę fuerit diſdicta ſocietas per Cęſareū;
tum ex eo quòd talis diſdicta non poterat
per Cæſareum fieri, qui nudum nomen tan-
tum habebat; tum etiam quia huiuſmodi
diſdicta non fuit perſonaliter intimata, nec
etiam domi dimiſſa copia iuxta conuentio-
nem, ſed tantum affixa copia in oſtio do-
mus, non autem in manibus alicuius dome-
ſtici de familia, & conſequenter neque etiā
eum potuiſſe cedere hanc ſocietatem Fran-
ciſco Beſsio, cum pecuniæ ad ipſum non
ſpectarent, ſed ad Com. Andream. His ta-
men non obſtantibus, concluſum fuit man-
datum eſſe exequendum; nam licèt contra-
cta fuerit ſocietas cum pecuniis Com. An-
1 dreę; † tamen cū in hoc contractu ipſe non
interuenerit, ſed Cæſareus tantum, qui ſibi
ipſi ſtipulatus eſt, omnis actio ipſi Cæſareo,
& non Comiti Andreę quęſita fuit, *iuxta*
doctrinam Bald. in l. ſi pater marito. num. 2.
& 4. C. de dot. promiſſ. Corn. conſ. 155. n. 4.
lib. 3. Afflict. deciſ. 335. nu. 23. Vnde omne
ius continuandi, & diſdicendi ſocietatem
erat penes Cęſareum tantum, & poterat ſo-
lum Com. Andreas agere contra ipſum pro
recuperatione dictarum pecuniarum, *l. 1.*
& l. ſi quis aliena. C. ſi quis alter. vel ſib. Et
hinc ſequitur bene per ipſum fuiſſe ſocieta-
tem diſdictam, & ſimiliter morte Comitis
Andreę non fuiſſe extinctam, neque lucra-
tam per Ruſticuccios, quamuis erroneè cō-
trarium crediderit Com. Iulius, qui fecit
quietanciam, cum non haberet notitiam
diſdictę, quę res facit, vt manifeſtè de erro-
re conſtet. Neque obſtat defectus allega-
tus diſdictę, quia in contrarium facit fides
2 Curſoris, † cui ſtandum eſt, † & ſufficit af-
3 fixam fuiſſe domi, maximè ſtante illius re-
productione, proceſſu, & mandati relaxa-
tione contra Ruſticuccios ante obitum Co-
mitis, *ad l. 4. §. toties. cum ibi notat. de dām.*
infect. Non obſtat ceſsionem per ipſum
factam Franciſco Beſsio videri nullam, cū
pecunię eſſent Bentiuoli, quia nihilominus
cum iura & actiones inhęrerent perſonę
Cęſarei, vt ſupra dictum eſt, nec in Comi-
tem fuerint tranſlatæ, cum nulla ad ipſius
4 fauorem facta fuerit ceſſio, † potuit Cæſa-
reus validè hęc iura in Franciſcum transfer-
re; neque ex tali tranſlatione ius Comitis
fuit factum deterius, cum nihilominus Cæ-
ſareus remanſerit eius debitor reſpectu
5 pecuniarum, † quare Franciſcus ceſſio-
narius mediante ceſſione agere poteſt, &
proſequi exequutionem mandati, *l. huiuſ-*
modi. vbi gloſ. in verb. cedat marito. de
legat. 1. l. pen. de negot. geſt. l. quæcunq. geri-
mus. de action. & oblig. & ſuccedit cedenti
etiam in guarentigiæ priuilegio ſiue obli-
gationis Cameralis, *vt per Bar. in l. 1. n. 22.*
de action. & obligat. Roman. cōſ. 38. in prin.
& conſ. 142. Neque obſtat *doctrina Bald.*
in l. cum precibus. C. de probation. in fin. di-
6 centis, quòd † quando ſimulatio eſt in perſo-
nis & veritas in actu, ius quæri veræ perſo-
næ non fictæ, quia in hoc contractu nulla
adeſt ſimulatio, neque ſimulandi cauſa, cum
hoc negotium tam per ſe, quàm per alium
poſſet gerere ipſe Comes Andreas, & quo-
tidie videmus has ſocietates cōferri in ter-
tias perſonas, & per alios fieri, ſatis enim
eſt, vt earum commodum ad eos ſpectet,
qui ſunt pecuniarum domini, & qui ita cū
illis, quorum nomine interpoſito contrahi-
tur ſocietas, conuenerunt. Vltimo non ob-
ſtat, ſi prætendūt DD. de Ruſticuccijs mortē
7 Comitis præceſſiſſe diſdictam; nam † cum
hoc ſit fundamentum eorum intentionis, te-
nentur hoc concludenter probare, *l. fin. C.*
de ſacroſanct. Eccleſ. Alex. conſ. 25. in princ.
lib. 4. Socin. iun. con. 26. nu. 12. lib. 2. Pedem.
deciſ. 108. nu. 5. cum alijs. Et ita concluſum.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 9. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Partita libri mercatoris probat contra*
ſcribentem.
2 *Error ex coniecturis & circumſtantijs pro-*
bari poteſt.
3 *Quod non eſt veriſimile, imaginem habet*
falſitatis.
4 *Quando teſti, de cuius intereſſe agitur, ſit*
fides adhibenda.

DECISIO MCCXI.

FVit reſolutum ſententiam pro Dominis
Henriquez & Coſta latam eſſe confir-
mandam; licèt enim de credito 500. ſcuto-
rum Dominorum de Donis conſtet ex par-
tita deſcripta in libris Dominorum Henri-
1 quez & Herrera, † quæ probat contra ſcri-
bentem, *l. Publia. §. fin. depoſit. Alex. cōſ. 84.*
num. 1. lib. 7. Rota Ianuen. deciſ. 37. num. 7.
Nihilominus ex deductis cenſuerunt Domi-
ni conſtare de errore dictæ partitæ, quæ cū
eſſet deſcribenda ad fauorem Troncij, fuit
2 deſcripta ad fauorem Doni, † error autem
ex con-

ex coniecturis & circũſtantijs probari po-
teſt, *Bart. in l. non fatetur. de confeſſ.* prout
viſum eſt probari in hac facti ſpecie: Primo
quia talis partita non reperitur deſcripta
in libris de Donis, & tamen certum eſt ex
ſtylo mercatorum nunquam tradi aut nu-
merari alicui pecunias exportandas extra
banchum, quin prius per Capſerium adno-
3 tentur in libro Capſæ, † quod ergo non eſt
veriſimile, imaginem habet falſitatis, *Bart.
in l. 1. C. de ſeru. fugit. Socin. iun. conſ. 122.
num. 20. lib. 1.* Secundo; quia partita eodem
die deſcripta de ſimili ſumma data inueni
dominorum de Herrera à Troncio, & in
eius libro deſcripta, non reperitur ſcripta
in libris Dominorum de Herrera, cum ta-
men debuerit deſcribi in creditum Trócij,
vt eſt notorium: Vnde inſurgit alius error
omiſſionis, qui ſtante legalitate mercatorũ,
& eorum diligentia ſolita eſt inueriſimilis:
Erroris autem cauſa clarè manifeſtatur ex
depoſitione Franciſci, qui fuit ille, qui acce-
pit dictas pecunias à Troncio, & eas nota-
uit in ſuo ſcartafolio, vt ſolent; nam appa-
ret in earum traditione facta Capſerio er-
raſſe, & pro Troncio nominaſſe Donum,
quæ fuit cauſa, cur partita fuerit deſcri-
pta ad creditum Doni, & licèt dicatur
4 † non eſſe huic teſti credendum, cum aga-
tur de eius intereſſe; tamen cum ſit bonæ
opinionis & famæ, & deponat de facto pro-
prio, & veritas veritati conſonet, bene
probat, *Dec. cõſ. 610. n. 9. Verall. deciſ. 267.
nu. 1. part. 3.* maximè in re difficilis proba-
tionis per alios, *Ant. de Butr. in c. cum
olim. de dol. & contum. nu. 10. & in c. cum
dilectus. nu. 25. de election.* Et omnem tol-
lit difficultatem, quòd huius teſtis perſona
approbata fuit per Donos, qui eum in teſtẽ
induxerunt, *Abb. in c. præſentium. num. 6.
de teſtib. Socin. iun. conſ. 69. num. 11. lib. 1.
Gabr. de teſtib. concl. 1. num. 14.* Vnde ſatis
apertè colligitur vnicam tantum ſummam
fuiſſe allatam ad bancum Dominorum de
Herrera, eamque acceptatam fuiſſe à Trõ-
cio non à Donis; Et ad alia abundè reſpon-
detur in voto R. D. Hortenſij, cuius ſen-
tentiam Domini dixerunt eſſe confirmandã.

Valentina, ſeu Oriolen. Iuriſdictionis.
Die Mercurij 11. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Archiepiſcopus licèt poſſit cogere Epiſcopum
ſuum Suffraganeum ad ſuſcipiendam
delegationem cauſæ, non tamen ſubditos
ſui Suffraganei cogere poteſt.*
2 *Archiepiſcopus non habet iuriſdictionem
in ſubditos ſui Suffraganei, ſicut habet in
Epiſcopum Suffraganeum, qui eſt ei im-
mediatè ſubiectus.*
3 *Declaratur gloſ. in c. 1. §. neque. in verb.
ſuſcipere. de for. compet. in 6. quomodo
intelligi debeat.*

DECISIO MCCXII.

FVit dubitatum, An Archiepiſcopus
Valentinus poſſit Epiſcopum Oriolen.
in cauſis ad eum per appellationem deuolu-
tis, vel aliàs iure Metropolitico ſpectanti-
bus, cogere ad ſuſcipiendam delegationem,
tam pro recipiendis teſtibus, quàm pro
1 alijs articulis; † & fuit per Dominos vna-
nimiter concluſum pro affirmatiua; licèt
enim Archiepiſcopus nõ poſſit cogere ſub-
ditos ſui Suffraganei ad ſuſcipiendam dele-
gationem, ſi noluerint, vt expreſsè caue-
tur *in c. Paſtoralis. de offic. Ordin. in prin. &
in c. 1. §. neque. de for. compet. in 6.* ea ratio-
2 ne, quia † in ſubditum Suffraganei iuriſdi-
ctionem nõ habet, quod requiritur ad hoc,
vt cogere poſſit, *l. eum qui. de iuriſdict.
omn. iud. vbi Bald. nu. 1. & Abb. in d. c. Pa-
ſtoralis. num. 5.* tamen poteſt cogere ipſum
Suffraganeum ad ſuſcipiendam talem dele-
gationem, quia ipſe eſt immediatè ſubdi-
tus Archiepiſcopo: Vnde in eo ceſſat ra-
3 tio *dicta l. eum qui.* † & hoc expreſsè tra-
dit *gloſ. in d. c. 1. §. neque. in verb. ſuſcipere.
de for. compet.* vbi notat non eandem iuriſ-
dictionem habere iudicem in acceſſorio,
quam habet in principali: & licèt ibi dicat,
quod Archiepiſcopus mãdabit Suffraganeo;
illud tamen verbum mandabit, intelligi de-
bet de coactione, *vt per Ioan. Monach. ibid.
verſ. item quòd talis. in verb. ſuſcipere com-
pellant.* vbi ait, quod ſi Suffraganeus non
acquieſcat, poterit animaduertere in eum,
ſicut in ſubditum immediatum, *vt tradit
ibi Gemin. Franc. & alij communiter, & ita
etiam concludit Abb. in d. c. Paſtoralis. n. 12.*
& in hanc ſententiam omnes conueniunt.
licèt in alia quæſtione, An ſuffraganeo ne-
gligente ſubditos ſuos cogere ad inſtãtiam
Archiepiſcopi, ipſe Archiepiſcopus ſucce-
dat in iuriſdictione eos per ſe cogendi, Do-
ctores ſint varij, ſed de hac in præſenti non
agitur. Neque huic concluſioni obſtat, quòd
à quibuſdam Doctoribus traditum eſt, iure
Metropolitico non licere, niſi id quod ex-
preſsè reperitur in iure cõceſſum, *Hoſtien.
Io. Andr. & Anchar. in c. magnæ. de vot.*
quia omiſſo in præſentia iſto articulo re-
ſponſum fuit, in materia de qua agitur,
hoc ſatis eſſe expreſſum in iure, & apud
Doctores ſupra allegatos. Et ita concluſũ
nemine diſcrepante.

Carthaginen. Iuriſdictionis.
Die Lunæ 16. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Quando ſunt plures iudices, ſententia
quando ſit in numero plurali vel ſingu-
lari concipienda, & num. 8.*
2 *Epiſcopus de iure communi habet iuriſdi-
ctionem in Canonicos & Capitulum.*

3 *Epiſcopus in procedendo contra Capitulares de iure debet adhibere conſenſum Capituli in arduis, in cæteris verò conſilium.*

4 *Notarius adiunctus actuario non recipit acta, licèt aſſiſtat & ſubſcribat ea ad tollendam ſuſpicionem, propter quam fuit adhibitus.*

5 *In iudicio poſſeſſorio vltimus ſtatus attenditur, & vnicus actus ſufficit.*

6 *Vbi ſententiæ vel decreta ſunt proferenda contra Capitulares, ſufficit ſcientia vnius ex illis; qui habent intereſſe commune.*

7 *Habens titulum acquirit poſſeſſionem ſine ſcientia & patientia aduerſarij.*

DECISIO MCCXIII.

COmpromiſſa fuit in Rota quædam controuerſia orta inter Reuerendiſſ. D. Epiſcopum Carthaginen. ex vna parte; & RR. Dominos Decanum & Capitulum ex altera, ſuper modo ſubſcribendi ſententias & decreta, quæ fiunt ſimul per Epiſcopum & adiunctum deputatum à Capitulo, prætendente Epiſcopo, quòd ſententia ſit concipienda in numero ſingulari ſub hac forma; Ego N. Epiſcopus ita pronunciaui de conſilio & aſſenſu N. adiuncti: & è contra, prætendentibus Capitularibus eſſe concipiēdam in numero plurali hoc pacto; Nos Epiſcopus & N. Adiunctus ita pronunciauimus: Et in compromiſſo expreſsè fuit cautum, vt hęc controuerſia decidi deberet in poſſeſſorio tantum, qua forma attenta RR.
1 PP. Domini mei me proponente † cenſuerunt, vt ſententiæ & decreta ſubſcriberentur ſub priori formula in numero ſingulari concepta; attento quòd pro parte Epiſcopi deducebantur nonnulla decreta ſub hac formula prolata in lite quadam criminali inter fiſcalem actorem ex vna, & Archidiaconum de Lorea & litis conſortes reos cōuentos ex altera; Item in alia lite criminali contra Archidiaconum Carthaginenſem propter prętenſum quoddam aſſaſſinium, in qua in pluribus decretis reperitur ſeruata eadem formula: Quibus ſtantibus conſtare dixerunt de Epiſcopi quaſi poſſeſſione, cui eo magis erat fauendum, cum videatur quoque habere aſſiſtentiam iuris communis; nam licèt inter coniudices eiuſdem ordinis & eiuſdem auctoritatis ſeruari debeat formula *c. pen. de ſenten. & re iudic. in 6.* nēpe, vt cōcipiatur ſub numero plurali omnium nomine; tamen vbi iudices ſunt diſparis conditionis, tam reſpectu iuriſdictionis, quàm cauſę, propter quam plures adhibentur, tunc concipienda eſt ſententia nomine eius, penes quem tanquam caput reſidet iuriſdictio, de conſilio tamen & aſſenſu aliorum, de quorum conſilio & aſſēſu proceditur in cauſa, quod manifeſtè innuere videntur verba expreſſa *Concilij Tridentini c. 6. de reform. ſeſſ. 25. & ita fuit per ſacram Congregationem reſolutum in cauſa Gadicen. Iuriſdictionis*, & merito, cum
2 † de iure communi Epiſcopus habeat iuriſdictionem in Canonicos & Capitulū *c. perſona. 11. q. 1. c. irrefragabili. §. exceſſus. vbi gloſ. in verb. per Capitulum. de offic. ordin.* & fuit alias * latè diſcuſſus in Rota inter eaſdem partes articulus, An in procedendo contra Capitulares requireretur de iure conſenſus Capituli vel conſilium tantum, & poſt varias diſputationes fuit tandem corā Illuſtriſſ. Lancellotto concluſum,
3 † in arduis requiri conſenſum, in cæteris conſilium: Ex quo colligitur, maiorem iuriſdictionem eſſe penes Epiſcopum, quàm penes Capitulum: Vnde ſiue dicamus eos eſſe coniudices, *vt videtur voluiſſe Archidiaconus in c. Epiſcopus. 15. q. 7. & poſt eum Turrecrem.* ſiue ſequamur opinionem *Bellamer. in c. Epiſcopus. nu. 2. 15. q. 7.* dicentis non eſſe bonam conſequentiam; Epiſcopus debet de clericorum conſilio & in eorum præſentia iudicare, ergo clerici ſunt iudices, quia idem eſſet dicendum de Aſſeſſoribus, quod tamen eſt erroneum, quod videtur comprobari *ex traditis per gloſ. in d. §. exceſſus. in verb. per Capitulum. & ibi Abb. nu. 3. & Butr. nu. 33.* [a] tamen ſemper erit verum, maiorem & præcipuam iuriſdictionē & auctoritatem eſſe penes Epiſcopum; & ideo ſententię & decreta ſunt concipienda ſub eius perſona, ſicuti videmus, quòd
4 † vbi vnus notarius datur Adiunctus actuario; ipſe tamen non recipit acta, licèt interueniat, & ea ſubſcribat ad tollendam ſuſpicionem, propter quam fuit adhibitus; Non obſtant actus allegati pro Capitulo deſumpti ex regiſtro cauſæ antiquæ, quia
5 † in hoc iudicio poſſeſſorio vltimus ſtatus attendi debet, & vnicus actus ſufficit, *c. cum Eccleſia. de cauſ. poſſ. & propr. vbi Doctor. Oldrad. conſ. 312. c. conſultationibus. de iurepatr. Abb. conſ. 54. lib. 1. Roland. conſ. 47. nu. 26. lib. 1. cum ſimilibus*, maximè cū illi actus à Capitulo allegati præceſſerint Concilium Tridentinum, per quod poſtea illæ omnes conſuetudines fuerunt abrogatæ, & in executorialibus obtētis à tunc temporis Epiſcopo mandatur ſeruari Concilium in omnibus, præterquam in deputatione vnius adiuncti tantum, in quo ſeruatur antiqua Eccleſiæ conſuetudo vti magis fauorabilis Epiſcopo. Neque obſtat, quod dicitur ſcientiam Capituli non probari; tum quia id eſt valde inueriſimile, cum illi actus facti fuerint interueniente Adiuncto Capi-
6 tuli; tum † quia quando ſententiæ & decreta ſunt contra Capitulares proferenda, ſufficit ſcientia vnius ex illis, qui habent intereſſe commune, *Rip. in c. cum Eccleſia num. 66. de cauſ. poſſ. & propr.* & poſtremo quando

* coram Illuſtr. Cardin. Lancellotto & præſertim ſub die 20. Iunij 1580 reſolutus.

a In c. irrefragabili. § exceſſus. de off. Ordin. & facit c. de perſona, 11. q. 1. & c. cum Epiſcopus. vbi omnes notant, de off. Ordin. in 6. Innoc. in c. cum ab Eccleſia in prin. & ibi Abb. n. 9. eod. tit. de off. Ordin.

quando poſsidens habet titulum, non re-
quiritur ſcientia & patientia ad effectum
acquirendi poſſeſſionem, *vt per Cepb. de*
7 *ſeruit.vrb.prad.c.20.nu.5.* † Quare vnani-
miter fuit per RR. Dominos meos conclu-
ſum in ſubſcriptionibus ſentẽtiarum & de-
cretorum ſeruandam eſſe priorem formulã,
tam ratione poſſeſsionis Epiſcopi, quàm
diſpoſitionis ſacri Concilij Tridentini, &
aſsiſtentię iuris communis,& quod eſt prę-
cipuum interpretationis Illuſtriſsimorum
Cardinalium Præfectorum ſacrę Congre-
gationis Concilij.

Romana Cambiorum.
Die Veneris 20.Decembris 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Debitum vnius rationis non compenſatur cum credito alterius,etiam reſpectu eiuſdem perſona.*

DECISIO MCCXIIII.

AVditor Cameræ in ſententia lata inter
Ioannem Baptiſtam Buccerum, & Pe-
trum Franciſcum Ramparium mandauit
ex ſumma ſcutorum 1300.debitorum à Rã-
pario rationi bancariæ de Buccetis Romę
compenſari ſummam ſcutorum 650. debi-
torũ Rampario à ratione Vincentii & An-
tonij Marię de Buccetis Florentiæ, & Regij,
eo prętextu quòd idem Vincẽtius erat vnus
ex ſociis rationis Romanæ creditricis Rã-
parii; & docebat Ramparius de ſuo cre-
dito per ſententiam ad eius fauorem latam
Florentiæ. Dubitatum itaq. fuit, An ſen-
tentia Auditoris Cameræ eſſet cõfirmanda
vel reuocanda reſpectu iſtius articuli com-
penſationis; Et fuit per Dominos conclu-
ſum ſententiam eſſe reuocandam, neque
1 hoc caſu locum eſſe compenſationi: † Cum
enim debitum hoc & creditum ſint duarum
diuerſarum rationum, non poteſt etiam
reſpectu eiuſdem perſonæ admitti compen-
ſatio debiti vnius rationis, cum credito
alterius *per doctrinam communiter receptã
Baldi & Saliцet. in l. eius.C.de cõpenſation.
Socin.conſ.73.nu.9.lib.1.& conſ.65.in fin.
lib.4. Ancbar. conſ.40n. Roncbegal. in l.ſi
duo.nu.6.& 11.de duob.reis. Rota Ianuen.
deciſ.26.n.30.cum alijs ibi allegatis*, & hoc
dixerunt locum etiam habere finita ſocie-
tate, antequam fuerint habita & ſolidata
cõputa rationis, vt ſciri poſsit, quid vnuſ-
quiſq.ſociorum in ea habeat, cum fieri poſ-
ſit, vt ſit debitor, & nõ creditor, & hoc tol-
lit obiectum, quod fiebat ex aduerſo *dictam
doctrinam Baldi* locum habere, vbi cõcur-
rant alij creditores dictę rationis, quia
ſatis concurrunt, ex quo ſunt plures ſocij,
qui prętendunt Vincentium nihil in ea ha-
bere, immo potius eſſe debitorem in ſum-
ma 300.& vltra, de qua re liquere non po-
teſt, niſi poſt computorum ſolidationem.
Ideo concluſum ſententiam Auditoris Ca-
meræ in hac parte eſſe reuocandam.

Papien. Bonorum.
Die Lunę 13. Ianuarij 1597.

DECISIO MCCXV.

DOmini ſteterũt in deciſis; ſtante enim
probatione Eccleſię, quę nititur tot
argumentis deſumptis ex inſtrumentis pro-
ductis inueſtiturarum, earumq. continua-
tione, & effectuatione, & ſolutionibus vni-
formibus ſubſequutis, *prout fuit in hac cau-
ſa deciſum 27. Nouẽbris proximè prateriti*,
viſum fuit Dominis, ea omnia, quę nunc
deducuntur, & repetuntur, nihil conclude-
re, quod tollat, aut debilitet pręfatã pro-
bationem; Nam primo, quod negatur Do-
minos de Beccaria nõ poſsidere vltra 838.
perticas terrę in loco deſignato, hoc con-
uincitur ita ſe habere per inſtrumenta re-
lata in priore deciſione, quibus accedit
ſcriptura vltimo exhibita extracta ex libris
Cataſti Papien. per Darium Camillum pu-
blicum Cancellarium, in quo apparet de
longe maiori quantitate. Neque obſtat,
quòd dicitur ſcripturam diuiſionis nõ pro-
bare contra iſtos Dominos; nam cum fue-
rit per fratres de Beccariis facta cum rela-
tione Agrimenſorum de eorum conſenſu
electorum videtur non poſſe inficiari ſine
manifeſta calumnia, pręſertim cum ex alijs
ſit adminiculata. Non obſtat acquiſitio fa-
cta per Ioanninum Beccariam, quia poſito
quòd produceretur in forma probanti; ea
tamen non releuat, cum neque ipſe ſolus
emerit hanc quantitatem, ſed cum Guliel-
mo de Salimbenijs; neque probatur hos
Dominos, qui ſunt in cauſa habere cauſam
ab eo, neque probatur identitas, & in ſum-
ma poteſt etiam ſimul cum aliis ſtare iſta
terrarum quantitas, vt ex prędictis conuin-
citur. Non obſtat, quòd confeſsio Iacobi
Philippi non contineat tantam ſummam,
quia ipſe poſsidebat tantum tres partes ex
quatuor, prout ex ſolutionibus per eum fa-
ctis apparet. Vltimo non obſtat, quòd ſę-
pius fuit allegatum, conſumptas fuiſſe iſtas
terras per Padi inundationem, hoc enim
non probatur, & ex facti euidentia contra-
rium apparet ex exiſtentia terrarũ in loco
deſignato: Et in ſumma quod allegabatur
per Dominos de Beccaria contra Eccleſiã,
probationes pro ea deductas eſſe incertas,
multo verius poteſt retorqueri contra de-
ducta pro eorum parte, cũ ſimul ſtare poſ-
ſint omnia hinc inde allegata, & nihilomi-
nus Eccleſię intentionem firmam remanere
fundatam in inueſtituris multiplicatis, &
ſolutionibus ſubſequutis, quę nullo pacto
per aduerſarios ſublata fuerunt. Et ita
concluſum.

Romana Fideicommiſſi de Stanchis.
Die Lunæ 13. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Filia fœmina excludit ſubſtitutum in terminis l. cum auus. de cond. & demonſtr. quod non procedit ſtantibus coniecturis, & num. 5.*

2 *Excluſio propriarum filiarum oſtendit teſtatorem noluiſſe, quòd neptis excludat ſubſtitutum, præſertim quando ſubſtitutus eſt de deſcendentibus teſtatoris.*

3 *Teſtator in dubio cenſetur ſemper ſe cōformare cum diſpoſitione ſtatuti.*

4 *Tacita conditio, ſi ſine filijs, licèt à lege ſubintelligatur; cenſetur tamen appoſita in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta fuit ſub vno contextu verborum vnà cū vulgari; declaratur tamen, vt nu. 7.*

5 *Subſtitutio fideicommiſſaria intelligitur facta ſub ea conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, ſed ceſſat exiſtentibus tam maſculis, quàm fœminis ſecundum communem opinionem.*

6 *Cōiectura deſumpta ex vocatione maſculorum & excluſione fœminarum an ſufficiat ad excludendam filiam fœminam in terminis l. cum auus. de cond. & demon. & num. 10.*

7 *Regula illa, quòd vna determinatio pluriū determinabiliū debet ea æqualiter determinare, quomodo intelligatur procedere, reprobata conſideratione Corn. in conſ. 1. nu. 3. lib. 4.*

8 *Ex ſtatuto nō poteſt ſumi interpretatio voluntatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris.*

9 *Vbi non verificatur præſuppoſitum, diſpoſitum locum habere non poteſt.*

11 *Coniectura deſumpta ex eo, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris, non ſufficit ad excluſionem fœminarum in terminis l. cum auus. de cond. & demon. ſecundum magis communem ſententiam.*

12 *Probibitio alienationis poſita conſequutiuè ad fideicommiſſum reſtringitur ad eius terminos.*

13 *Clauſula, omni meliori modo, non alterat diſpoſitionem, nec eam ampliat.*

DECISIO MCCXVI.

ANdreas Stanchus condidit teſtamentū, in quo tres filios maſculos hæredes inſtituit, eosq. inuicem ſubſtituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum, filias ſuas fęminas in dotibus inſtituit, prohibens ne aliud quicquam in eius hæreditate petere poſſent, ex quacūque cauſa neque Trebellianicæ neque legitimę, ſuperſtitibus duobus fratribus Eliodoro & Dario; obijt Eliodorus, relicta Laura filia, quam prætendit Darius excludere à paterna ſucceſſione vigore fideicommiſſi Andreæ facti ad
conſeruationem agnationis fauore maſculorum, quod apparere contendit ex ſubſtitutione maſculorum inter ſe iuncta prohibitione alienationis; Hocque confirmari *ex ſtatuto Vrbis lib. 1. c. 141. & 145.* vbi & filiæ & neptes dotatæ excluduntur à ſucceſſione patris & aui propter patruum. Neque
1 obſtare, quòd † regulariter in ſubſtitutione facta filijs, fęmina excludat ſubſtitutum, *l. Lucius. la 2. de hæred. inſtit. l. cum auus. de cond. & demon. l. cum acutiſſimi. C. de fideicommiſſ.* nam ſtantibus coniecturis Doctores ſolent ab hac regula recedere, *l. licèt Imperator. vbi Alex. & Iaſ. in 3. notab. de leg. 1.* Hic autem plures coniecturas concurrere, quæ hoc ſuadere in caſu propoſito videntur; nam præter allegatam formulam ſubſtitutionis factæ inter maſculos cū pro-
2 hibitione alienationis, † adeſt excluſio propriarum filiarum, quę cenſentur prædilectę neptibus, *argum. l. ſi viua matre. C. de bon. mater. l. Publia. in fin. C. de cond. & demon. Caſtr. conſ. 58. verſ. ſed hic conſtare poteſt. lib. 1. Iaſ. conſ. 141. Dec. conſ. 15. nu. 2. Ruin. conſ. 141. nu. 8. lib. 2. Gozad. conſ. 89. nu. 5. Curt. iun. conſ. 111. n. 16. Crot cōſ. 13. n. 17. lib. 1. Corn. conſ. 124. num. 18. lib. 1. Pariſ. conſ. 48. lib. 2. Menoch. conſ. 180. n. 26. lib. 2.* Et hanc coniecturam facilius admitti affirmant Doctores, vbi ſubſtituens eſt ex deſcendētibus teſtatoris, *Caſtr. conſ. 409. n. 20. lib. 2. Soc. conſ. 6. n. 20. lib. 3. Gozad. cōſ. 111. num. 28. Socin. iun. conſ. 56. lib. 4. Cruſſ. de ſucceſſ. §. fideicommiſſum. q. 35. nu. 4. cum pluribus alijs hic per Informātes allegatis* *.
3 Confirmatur ex alia coniectura, quia † ſēper in dubio teſtator cenſetur ſeſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti, *vt per Bart. in l. hæredes mei. §. cum ita n. 4. ad Trebell. Bald. in c. in præſentia. num. 1. de probation. Alex. in l. 3. nu. 5. de legat. 1. & in l. Gallus. §. quidam rectè. num. 8. de lib. & poſth. & conſ. 51. n. 33. lib. 4. cum alijs* a. Vnde cum ſtatutum excludat neptem, eam quoque à teſtatore excluſam cēſeri debere. Præterea deducebatur *auctoritas Corn. conſ. 1. nu. 3. lib. 4. quam ſequitur Socin. iun. conſ. 100.*
4 *nu. 4. lib. 1.* qui voluit, † tacitam conditionem, ſi ſine filijs deceſſerit, ſubintellectam à lege *per tex. in d. l. cum acutiſſimi. C. de fideicom.* non cenſeri appoſitam in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta eſt ſub vno contextu verborum vnà cum vulgari; nam ex quo talis conditio non poteſt conuenire vulgari, neque etiam eſt ſupplenda reſpectu fideicommiſſariæ, vt vna determinatio plurium determinabilium æqualiter ea determinet, *l. nam hoc iure. de vulgar.* Et hæc ſunt ferè ea, quæ potiſſimum pro hac parte faciunt. Quibus tamen non obſtantibus contrarium per Dominos fuit de-
5 ciſum, † cum enim legis interpretatione, fideicommiſſaria ſubſtitutio intelligatur fa-

ƈta

* Adde Calcan. conſ. 42. nu. 42. Ruin. conſ. 720 n. 5. & 16. vol. 1. Pariſ. in citato conſ. 48 n. .. vol. 2. Curt. iun conſ. 119. n. 28 cū alijs vt per Cruſſ. allegatum.

a facit Anch. in l. tres fratres. ff. de pact. Fulg. conſ. 14. n. 4. Dec. cōſ. 397. n. 7. Gozad. conſ 79. n. 8. Ruin. cōſ 148 n. 4 vol. 2. & fuit dictū in cauſa Imolē. fideicōmiſſi. 17. Maij 1598 corā R. P. D. Orano.

cta ſub illa conditione, ſi ſine filijs deceſ-
ſerit, *d. l. eum auus.* *& l. cum acutiſſimi.*
ſuccedit communis Doctorum concluſio,
quòd dicta conditio ceſſat tam exiſtentibus
filijs fęminis quàm maſculis. *l. ſi quis ita.*
de teſtam. tut. l. ſi ita ſcriptum. de legat. 2.
Doctor. in c. Raynaldus. de teſtam. cum infi-
nitis alijs, qui citati fuerunt in cauſa Ca-
merinen. fideicommiſſi 8. Nouembris 1595.
coram R. P. D. meo Penia, & fuit per Ro-
tam reſolutum in pluribus cauſis; & Bald.
in d. l. cum acutiſſimi. nu. 5. reddit optimam
rationem charitatis, quã ſequitur Illuſtriſſ.
Dominus meus Mantica lib. 11. de cõiectur.
6 *tit. 14. nu. 5.* Neque obſtat, quòd † teſtator
vocando ſolos maſculos, & excludendo fę-
minas cẽſendus ſit voluiſſe conſulere agna-
tioni, & conſeruationi familiæ, quia præ-
terquam quòd hæc ratio non ita ſimpliciter
admitti ſolet à Doctoribus, vbi ratio ea
non eſt expreſſa, & vbi diſpoſitio refertur
ad filios tunc extantes, & non progreditur
ad vlteriores naſcituros, quam opinionem
vti veriorem refert *Molin. de primogen.*
Hiſpan. lib. 3. c. 5. num. 27. Pariſ. conſ. 72.
nu. 37. lib. 3. Hier. Gabr. conſ. 79. nu. 6. lib. 1.
hæc ſola coniectura nõ eſt ſufficiens ad ex-
cluſionem fęminæ, *prout tradit Illuſtriſſ.*
Mantic. loco ſupr. citat. nu. 14. Simon. de
Pret. de interpret. vlt vol. lib. 3. interpret. 3.
dub. 3. ſolut. 1. num. 25 vſque ad nu. 27. in-
cluſiuè fol. 312. à tergo, vbi latiſſimè totam
7 *hanc materiam proſequitur*, † Neque diffi-
cultatem facere debet in hoc caſu conſide-
ratio illa ſubtilis *Corn. conſ. 1. num. 3. lib. 4.*
quòd ratione eiuſdem determinationis non
ſit ſubintelligenda conditio illa, ſi ſine li-
beris, *l. nam hoc iure. de vulgar.* quia re-
gula illa procedit, vbi in determinatione
aliquid expreſsè cauetur, quod debet re-
ſpicere plura determinata, non autem vt
vnum ex determinatis determinet aliud,
ſecundum Bart. in l. Prætor. la 2. §. ſi quis
aduentu. de vi bon. rapt. at in caſu iſto con-
ditio illa, ſi ſine liberis, determinaretur ab
vno ex determinabilibus, nempe à ſubſtitu-
tione vulgari, quod eſt contra prædictam
declarationem, immo nulla ratio ſuadet,
vt potius determinatio ſummi debeat à
vulgari ad effectum excludendi conditionē
illam tacitam in fideicommiſſarijs, quàm
vt ſumatur à fideicommiſſaria ad inducen-
dam dictam conditionem etiam in vulgari,
prout arguebat Soc. quẽ refert Dec. conſ. 816.
nu. 10. circa fin. qui animaduertit hanc ra-
tionem pro vtraque parte deduci poſſe; ſed
difficultatem tollit vrgentiſſima ratio; nam
ſi vera eſſet conſideratio Cornei vtique in
tali ſubſtitutione, non ſolum filia fęmina
ſed etiam filius maſculus per ſubſtitutum
excluderetur, quod eſt maximè abſurdum
& ab omni ęquitate alienum, & ideo Cor-
neus non ſatis fidens huic conſiderationi,
tradit eam procedere in ſuo caſu, ex quo
aderat perſona filii prędilecti à teſtatore,
de qua re mox agemus. Non obſtat, quod
deducitur pro præcipuo fundamento in hac
cauſa de diſpoſitione *ſtatuti Vrbis c. 141.*
8 *& 145.* quia † vt ex ſtatuto ſumatur volũ-
tatis interpretatio, neceſſe eſt; vt ſtatutum
loquatur in terminis diſpoſitionis teſtato-
ris, ſcilicet vt neptis propter patruum ex-
cludatur à ſucceſſione paterna: Verum tale
ſtatutum non reperitur; nam ſtatuta alle-
gata loquuntur, quando extant neptes ex
filio præmortuo, & agitur de ſucceſſione
aui, qui non eſt caſus noſter: Neque enim
Laura petit quicquam in auita hæreditate,
neque eius pater prædeceſſit auo, ſed obijt
poſt acquiſitam pro portione ſua hæredita-
tem, quæ effecta eſt eius proprium patri-
monium: Vnde fit, vt nullo pacto hoc ſta-
9 tutum ſuffragari poſſit; † nam ſuppoſitum
ſtatuti, nempe quòd prędeceſſerit filius pa-
tri, non verificatur; ideo neque diſpoſitũ,
10 *l. mancipia. C. de ſeru. fugit.* † Non obſtat
excluſio propriarum filiarum, quia hęc cõ-
iectura non facit, vt excludatur neptis,
vt pluries fuit reſolutum, & in ſpecie in
prædicta Cauſa Camerinen [b]. & ratio eſt
manifeſta, quia magna eſt differentia inter
iſtos caſus, filias enim teſtator excludit
contemplatione fratrum, ſed hic exclude-
rentur contemplatione patruorum, quod
eſt nimis durum & exorbitans à diſpoſitio-
ne iuris, & hanc coniecturam reiiciunt
plures, inter quos *Ruin. conſ. 144. num. 12.*
lib. 2. Pariſ. 41. nu. 53. lib. 3. Cephal. conſ. 45.
nu. 21. & conſ. 46. nu. 28. lib. 1. quos ſequitur
Roland. conſ. 45. nu. 41. lib. 4. & latè Simon.
11 *de Pret. loco ſupra citato.* † Neque obſtat
quòd Darius ſit filius teſtatoris; quia hęc
coniectura ex magis communi Doctorum
ſententia reijcitur, *vt latè per Hier. Gabr.*
12 *qui multos congerit conſ. 88. n. 9. lib. 2.* † Nõ
obſtat coniectura, quę ſumitur ex prohibi-
tione alienationis, quia cum ponatur con-
ſequentiuè ad fideicommiſſum, reſtringitur
13 ad eius terminos, *Dec. conſ. 636.* † Clau-
ſula verò, omni meliori modo, non alterat
principalem diſpoſitionem, neque eam am-
pliat ad caſus in ea non comprehenſos. Et
ex his concluſum Lauram non excludi per
patruum à ſucceſſione paterna.

b & dictum etiam fuit ſupra in alia Camerinen. bonorum die 20. Maij 1589 num. 2. coram eodē Illuſtr. Seraphino,

Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria.
Die Mercurij 15. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Vendito pignore pro minori pretio, quàm valeat, an creditor teneatur in plus, quàm acceperit; præſertim quando fuit venditum auctoritate iudicis.*

DECISIO MCCXVII.

CVm DD. de Bucchis eſsẽt debitores Carauaſchinorum in notabili pecuniarũ ſumma, conuenerunt ſub die 20. Febr. 1588. vt darẽt Carauaſchinis litteras cambii ad nundinas Francofordienſes & Lugdunenſes, & in euentum nõ acceptationis earum pro aſſecuratione crediti Carauaſchinorum dederunt eis pignori tresdecim ballas merciũ ex Germania tranſmittendas dando eiſdem facultatem eas vẽdendi etiam prætermiſſo iuris ordine, cum mandato procuræ irreuocabili: Paulò poſt Carauaſchini foro ceſſerunt, & cum litteræ Bucchiorum non fuiſſent acceptatæ in nundinis; Carauaſchini & ſocij obtinuerunt dictas ballas cõſignari in officio magiſtratus Supracõſulum, casq. ſubhaſtari, non obſtantibus contradictionibus ex aduerſo factis; & pretium earum cõuerſum in ſatisfactionem crediti. Hanc vẽditionem modo in Rota impugnãt Bucchii, & de ea tãquam læſiua conquerũtur; ideoq. dubitatum fuit, ad quam ſummam taxandæ ſint dictæ merces ita venditæ, vt ſupra dictum eſt: Et fuit per Dominos concluſum pretium redactum ex venditione eſſe attẽ-
1 dendum, † cum non teneantur Carauaſchini in plus quàm id, quod ad eorum vtilitatem ſatisfaciendo eorum creditoribus conuerſum eſt, *l. ei qui. vbi Bald. nu. 1. C. quod cum eo. Alex. in Addit. ad Bart. in l. ſi pupilli. §. item ſi procuratori. de procurat. l. ſi cum militi. in princ. de compenſat. & in l. eius. vbi Doctores. C. eod.* maximè cum pretium redactum præſumatur iuſtum, *Rolan. conſ. 92. nu. 17. lib. 2.* cum venditio auctoritate iudicum facta fuerit, *Alex. conſ. 80. n. 3. lib. 5.* Neque obſtat, quod obijcitur venditionem fuiſſe factam culpa & dolo Carauaſchinorũ poſt eorum decoctionẽ, quia decoctio non dedit cauſam venditioni, ſed pactum conuentum ratione non acceptationis litterarum in nundinis Francofordienſibus, cum neque etiam tempore vẽditionis fuerit per Bucchios facta oblatio de ſoluẽdo eo, quod ipſi debebant, *Afflict. deciſ. 150. n. 11. l. item liberatur. in princ. & §. 1. quib. mod. pign. vel hypoth.* Neque obſtat, quod recuſatio acceptationis contigerit ob decoctionem Carauaſchinorum; nam hoc non eſt verum; cum mercatores, quibus dirigebantur litteræ, ſequi deberent fidem Bucchiorum non autem Cauaraſchinorum; & ideo non cenſebatur reuocatum mandatum, cum ipſi eſſent debitores non creditores Carauaſchinorum, adeo quòd mutatio ſtatus non nocebat ipſis, qui omnino tenebantur ſoluere vel ipſis Cauaraſchinis, vel eorum creditoribus. Nec ſequeſtra erant attendenda; tum quia reuocata; tum quia hoc totum factum fuit auctoritate Supracõſulum etiã contradicentibus Carauaſchinis, & eo quia merces tranſuehi curauerant. Cæterę oppoſitiones ſatis ex his ſublatæ videntur.

Maioricen. Canonicatus.
Die Veneris 24. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Electio Pœnitentiarÿ & collatio prabenda ſpectat ad Papam vigore alternatiua, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quoniam electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum.*

DECISIO MCCXVIII.

FVit dubitatũ ſuper validitate collationis Canonicatus & præbendæ Eccleſiæ Maioricen. vnitæ officio Pœnitẽtiariæ *iuxta decreta ſacri Concilÿ Tridentin. ſeſſ. 24. c. 8. de reform.* factæ per Epiſcopum Maioricen. cum vacaret per obitum cuiuſdã Antonij Beluer de menſe Septembris 1585. & in hoc verſabatur difficultas, quòd Epiſcopus acceptauerat alternatiuam, & ſic menſis Septembris effectus erat Apoſtolicus; ideo dubitabatur, an electio Pœnitentiarij ſpectaret ad Papam vel ad Epiſcopum, & pro validitate deducebatur alternatiuam capere tantum beneficia, quæ ſpectant ad liberam Epiſcopi collationem, ſed in caſu propoſito electionem eſſe quidem Epiſcopi, ſed collationem ſpectare ad Epiſcopum & Capitulum; ideoq. non habere locum alternatiuam, ita vt Papæ competat electio, & pro hac parte allegabatur *quadam deci-*
1 *ſio ſacri Cõcilÿ in cauſa Gerunden* *. † Cõtrarium tamen in hac eadem cauſa *fuit reſolutum coram R. P. D. meo Mellino* [a] *& deinde coram me in præſenti cauſa propoſitione confirmatum*, & moti fuerunt Domini hac potiſſimum ratione, quia ante collationem, quæ fieri debet per eos, ad quos ſpectat, neceſſe eſt, vt præcedat electio perſonæ valida, quæ electio ſpectat ad Epiſcopũ ſolum: Verum cum vigore alternatiuè non poſſit Epiſcopus eligere in mẽſe Septẽbris, qui effectus eſt Apoſtolicus, electio ſpectat ad Papam; nam in hac electione nihil cõmune habet Capitulum cum Epiſcopo, & per conſequens neceſſe habet Epiſcopus & Capitulum conferre ei, quem Papa elegerit; ideoq. Papa præueniendo eligit ſimul & cõfert, nullumq. ex hoc fit præiudicium collatoribus, qui electo conferre tenentur, & non alii. Neque obſtat *deciſio in cauſa Gerunden.* quia non fuerat quæſitum an electio & collatio ſpectaret ad Papam vel ad Epiſcopũ, ſed an electio Epiſcopi immutaret naturã collationis præſupponendo electionem factam ab Epiſcopo: & in hac parte optimè fuit reſponſum non immutare, quòd etiam procederet in electione facta per Papam, ſi Papa ſolũmodo eligeret perſonam relicta facultate conferendi vti de iure,

* de anno 1562.

a ſub die 25. Nouem. 1598 & poſtea corã Seraphino die 15. huius proximè præteriti.

inre, ſed hoc vix locum habere poteſt in praƈtica, cum Papa ſimiles gratias imperfeƈtas facere non ſoleat. Et ex his tolluntur omnia, quæ ex aduerſo allegantur; nam quod dicitur, poſſe euenire abſurdum, quòd hoc pacto in duobus tantum menſibus poſſet Capitulum conferre huiuſmodi præbendam & Canonicatum, quia dato quòd hoc ſit verum, non tamen eſt inconueniens, cũ non reſpeƈtu vnius vel alterius beneficij cõcedatur alternatiua, ſed generaliter reſpeƈtu omnium præter quàm reſeruatorum; & ideo compenſatur præiudicium, quod ex accidẽti oritur circa aliquod corpus beneficij, cum emolumento, quod Epiſcopus conſequitur ex adeptione diƈtorum menſiũ, & vt diƈtum eſt, hoc præiudicium Capituli non eſt conſiderabile, cum omnino cogatur conferre ei, quẽ Epiſcopus elegiſſet. Quare cõcluſum fuit, collationem factam per Epiſcopum non fuiſſe validam, cum præcedere deberet valida eleƈtio, quæ non præceſſit ex eo, quòd illo menſe non poterat ipſe eligere, ſed ſpeƈtabat eleƈtio ad Papã, & ita poſt trinas propoſitiones fuit per Dominos concluſum.

Leodien. Hæreditatis.
Die Lunæ 27. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 Sufficit probare proximitatem abſque eo, quòd probetur non adeſſe alios proximiores.

2 Aliud eſt, quòd ſubſtantia fideicommiſſi ſit poſita in arbitrio tertij, aliud quòd eleƈtio perſonæ, & quota.

3 Verbalis reſtitutio fideicommiſſi requiritur in primo non in vlterioribus fideicommiſſarijs.

4 L. fin. C. de ediƈt. Diu. Adrian. toll. non habet locum in bonis feudalibus, quæ non tranſeunt in hæredes extraneos.

5 Poſſidens ex titulo habito à teſtatore ante teſtamentum, eſt legitimus contradiƈtor.

6 Donatio omnium bonorum non valet.

7 Pro melioramentis contra fideicommiſſarium datur retentio, ſi de illis conſtet; ſi verò non conſtet, immiſſio fideicommiſſario impediri non poteſt.

DECISIO MCCXIX.

FVit dubitatum, an ſit locus immiſſioni in poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, ad fauorem dominorum de Glimes tanquam ſubſtitutorum in teſtamentis quondam Erardi, & Annæ coniugum, & difficultas verſabatur circa probationem incũbentium in hoc iudicio; Et primo circa legitimationem perſonarum, quòd iſti de Glimes ſint proximiores ſuperſtites ex li-
1 nea de Glimes: † Ad hoc probandum dixerunt Domini ſufficere probationem proximitatis, abſque eo quòd probent non adeſſe alios proximiores, talis enim probatio non ipſis agentibus ſed excipientibus exigitur, *vt poſt Iaſ. & alios in l. is poteſt de acquir. hæred. tradit Tiraq. de retraƈt. lign. §. 11. gloſ. 1. num. 6. cum ſequentib.* Sed contra hanc probationem ex aduerſo obijcitur, iſtos de Glimes non probaſſe eorum deſcendentiam & proximitatem, pro vt in iſto iudicio requiritur, *ad Bald. in l. fin. nu. 42. C. de ediƈt. Diu. Adr. toll. Dec. nu. 47. cum alijs*: Verum hæc difficultas viſa eſt Dominis ſublata ex diƈtis teſtium concludenter probantium iſtos eſſe de familia de Glimes. Secundo contra iſtos opponitur, eos nõ eſſe ſimpliciter vocatos, ſed pro placito, & iuxta diſpoſitionem Iacobi filij teſtatoris, de qua non conſtat: Verum huic
2 obieƈto reſponſum fuit, † quòd ſubſtantia fideicommiſſi non fuit poſita in placito, ſeu arbitrio Iacobi, ſed tantum eleƈtio perſonæ & quotæ, *iuxta l. vtrum. §. cum quadam de reb. dub.* quo caſu Iacobo non declarante ſuccedunt omnes pro viribus, *l. cum quidã. de legat. 2. Dec. in l. captatorias. nu. 12. C. de teſtam. milit.* ex cuius diƈtis ceſſat iſta oppoſitio, nec non id quod dicitur de captatoria voluntate, quę huic ſpeciei non ap-
3 plicatur. Tertio opponitur † defeƈtus verbalis reſtitutionis, quæ requiritur ad effeƈtum, vt fideicommiſſarius vti poſſit hoc remedio, *l. facta. & l. reſtituta. ad Trebell.* ſed hæc obieƈtio ceſſat, ex quo ſemel facta fuit reſtitutio primis ſubſtitutis, à quibus ius tranſit in ſequentes abſque alia reſtitutione, *Bart. & alij in l. pen. C. ad Trebell. & in l. 1. ff. eod. vbi Rip. in §. de illo. num. 6. Cephal. conſ. 225. n. 27.* maximè vbi nihil eſt detrahendum, vt in caſu iſto, in quo aduerſarij sũt hæredes Annæ primo loco ſubſtitutæ, *ad notat. per Doƈtor. in c. Raynaldus. & c. ſi pater. de teſtam.* Quarto opponitur
4 adeſſe bona feudalia, † quæ ex conceſſione municipali nõ tranſeunt ad hæredes extraneos, & conſequenter in illis non eſt danda immiſſio, *Zuccard. in d. l. fin. nu. 486.* ſed reſpondetur pro Dominis de Glimes, eos non prætendere, nec petere feudalia,
5 ſed tantum allodialia. † Quinto opponitur de titulo habito ex donatione in paƈtis matrimonialibus facta, qui cum ſit habitus ab eodem teſtatore ante teſtamentum, conſtituit legitimum contradiƈtorem; ita vt non poſſit ad immiſſionem deueniri, niſi prius diſcuſſis viribus præfatæ donationis, *Zuccard. in d. l. fin. nu. 390. & fuit reſolutum in cauſa Spoletana bonorum. 6. Nouembris 1587. coram me.* Verum reſpondetur, quòd donatio loquitur de bonis maternis, de
6 quibus non agitur, † alioquin talis donatio nullius eſſet roboris, vti facta de omnibus bonis *contra l. fin. C. de paƈt.* & potius videtur ex tali donatione reſeruatum

ius ſuccedendi ex teſtamento vel ab inteſta-
to, prout patri videbitur, quod habuit ſuũ
effectum, & hoc ſuadere videtur obſeruan-
tia ſubſequuta, ex quo primi ſubſtituti vi-
gore teſtamenti habuerunt immiſſionem iu
iſtis bonis, ex quo patet patrem de illis
diſponere potuiſſe; maximè cum hodie aga-
tur contra Dominos de Dans hæredes pri-
7 morum ſubſtitutorum. † Vltimo opponi-
tur de melioramentis, quorum ratione da-
tur retentio: ſed reſpondetur de illis non
conſtare; & ideo non impedire immiſſionē
Alciat. conſ. 63. nu. 14. lib. 9. Contard. in l. vnic. q. 24. num. 18. C. ſi de moment. poſſ.
Et ex his concluſum per Dominos ſatisfa-
ctum fuiſſe omnibus contra Dominos de
Glimes deductis.

Burgi Sancti Sepulchri Liquidationis.
Die Veneris 31. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *In teſtibus diuerſimodè loquentibus ſuper valore attenditur minor ſumma.*

DECISIO MCCXX.

Domini reiectis ijs, quæ denuo in du-
biũ reuocantur aduerſus deciſiones
1 iam factas *, dixerunt † liquidationem
eſſe faciendam iuxta minorem taxam pro-
batam per teſtes, & à tempore ſequutæ eui-
ctionis, à quo incipit intereſſe partis, *l. ſi*
ſterilis. §. cum per vẽditorem. de actio. empt.
Bald. in l. ſi traditio. q. 4. C. eod. & fuit reſo-
lutum coram me in Senogallien. prædij. 27.
Ianuarij 1595. & coram R. P. D. meo Litta
in Bononien. Euictionis. anno præterito.
Vnde deueniendo ad ſpecialem liquidatio-
nem concluſum fuit, vt granum taxetur ad
ſtaria centum pro parte Domini, quia in
hac ſumma cõcordant ſecundus teſtis ſuper
duodecimo articulo & tertius; licèt quar-
tus dicat nonaginta vel centum in circa,
ſed quia ſolus non attenditur; maximè cum
deponat alternatiuè, & de quibuſdam
annis tantum, qui videntur compenſandi
cum præcedentibus fertilioribus. Quantũ
ad vuam, liquidata fuit ad ſalmas quadra-
ginta, licèt teſtes vt plurimum deponant
de quinquaginta, tertius ſuper eod. nonus
ſuper eod. & duodecimus ſuper eod. quod
tamen intelligitur in totum tam pro parte
Domini, quàm coloni, vt deponunt ijdem
teſtes; Item ſtaria decem bladæ, & duo
miliaria cum dimidio granæ, & libris du-
centum carnis porcinæ, & oua ducenta &
quatuor paria caponũ ſingulis annis. Quã-
tum verò ad valorem fructuum dixerunt
Domini, ſtandum libris Confraternitatis,
ex quibus habetur quotidianus valor iſtarũ
ſpecierum pro ſingulis annis, quibus libris
ad hunc effectum cenſuerunt fidem adhibẽ-
dam, cum careant omni ſuſpicione. Et ita
concluſum.

[* ſub die 24. Apr. 1595 & 13. Maij 1596. coram Illuſtr. Card. Alanchetto.]

Anconitana Dotis.
Die Veneris 31. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Apocha priuata, quæ non eſt trino teſte munita, in præiudicium poſteriorum creditorum contra inſtrumentum attenditur, ſi eſt iurata, & concurrant adminicula.*

2 *Conſtitutio & numeratio dotis indicijs & præſumptionibus probatur.*

3 *Promiſſio dotis per apocham priuatam per contrahentes & alios teſtes ſubſcriptam probatur, ſi manus ſubſcribentium ſit legitimè recognita.*

4 *Libris mercantiliter tentis de conſuetudine fides adhibetur.*

5 *Falſitatis ſuſpicionẽ excludit veritas cauſæ præcedentis.*

DECISIO MCCXXI.

Actum fuit à Io. Iacobo Reſcantio cõ-
tra Lucinos poſſeſſores pretij bonorũ
quondam Ioannis Baptiſtę Salæ eorum de-
bitoris, cum obligatione tamen de reſti-
tuẽdo prioribus & potioribus creditoribus,
ad reſtitutionẽ dotis quondam Lucinę dicti
Reſcantij filiæ, & vxoris dicti Salæ, qui
deceſſerat relicta filia Orinthia, quæ & ipſa
poſt Salæ patris debitum deceſſit, antequã
perueniſſet ad decimum octauum ætatis an-
nũ, quo caſu ex cõſuetudine Marchię, & An-
conę dos reuertitur ad dotantẽ vel eius hę-
redes, vt in actis cauſę probatũ fuit; Ideo du
bitatũ fuit, An Lucini tenerentur ad reſtitu-
tionẽ dotis à Sala habitæ vigore fideiuſſio-
nis de reſtituendo prioribus & potioribus:
Et fuit per Dños cõcluſum eos teneri, quia
de anteriori credito Reſcãtij ratione dotis
ſolutæ conſtat ex eo, quòd Anno 1577. Sa-
la confeſſus fuit recepiſſe ſcuta 600. de qui-
bus manu propria fecit quietantiam, pro-
mittens inde facere publicum inſtrumentũ
ad beneplacitum Reſcantij, & quòd interim
voluit chirographum illud habere vim pu-
blici inſtrumẽti iurati etiam in forma Ca-
meræ, rurſus die 3. Iulij 1579. recepit alia
ſcuta 200. & fecit aliam quietantiam in
calce præcedentis quietantię, quę duę ſum-
mę conſtituunt ſummam ſcutorum 800.
Ex quibus patet Reſcantium eſſe priorem
tempore Lucinis, quorum creditum eſt de
anno 1581. Neque obſtat, quod in contra-
rium deducitur, non conſtare de credito
1 niſi per priuatam apocham, † quę non eſt
trino teſte munita, *ad tex. in l. ſcripturas.*
C. qui pot. in pign. hab. & ideo non eſſe attẽ-
dendam in prędiudicium poſteriorum credi-
torum ius ex publico inſtrumento haben-
tium, *Socin. conſ. 274. lib. 1. cum alijs per*
informantes allegatis *, quia ab hac regu-
la receditur, quando apocha priuata eſt iu-
rata cum adminiculis, ex quibus tollitur
ſuſpi-

[* Cor. eod. 313. n. 3 verſ. ita quod cõſtat. lib. 1. cũ alijs per Gabr. de probation. cõcl. 10. nu. 1. & 2.]

ſuſpicio antidatæ, quia tunc plenè probat, *Inſ.conſ.229.lib.1.nu.11. per text. in l.exēplo.& l.rationes.& l.inſtrumēta. C.de probation. Aym. de antiq. tempor. p.1. §. viſo. nu.7. Tiraq.de retract. conuent. §.1.gloſ.7.*
2 *nu.59.* Et † quemadmodum dotis conſtitutio poteſt probari per indicia & præſumptiones, *gloſ. & poſt eam Bald. in l. cum eſtra.C.de iur.dot.idem Bald.conſ.102.n.1. lib.5.Campeg.de dote.q.39. in fin.* ita & numeratio, *Corn.conſ.282.nu.6.lib.1.cum relatis per Decian.conſ.49.n.4.lib.2. Campeg. q.76.* In caſu autem iſto multa concurrunt,
3 Primo † dotis promiſſio per contrahentes, & inſuper per duos teſtes ſubſcripta, quorū manus fuit legitimè recognita, *iuxta doctrinam Bart.in l.admonēdi.nu.26. de iureiur.* Secundo notatio facta per Reſcantium in
4 ſuis libris mercantiliter tentis, † quibus de conſuetudine Anconę datur fides, vt deponunt teſtes primus ſuper primo, & ſecundus ſuper primo,& ſecundo. Quibus correſpondent quietantiæ per Salā factæ. Tertio, & hoc eſt maximum adminiculum, deducitur Reſcantium per duas ſententias fuiſſe condemnatum ad ſoluendum ſcuta 500.pro reſiduo dotis promiſſę,quę erat ſcutorū 1300 in quorū exequutionem fuit data apotheca in Ciuitate Anconæ pro hac ſumma. Ex quibus omnibus cenſuerunt Domini ſatis excludi omnem ſuſpicionem antidatæ; maximè cum non ſit veriſimile Salam duxiſſe vxorem ſine dote,& ſi ob decoctionem fides eſt detrahenda ſcripturis, vtique maiori laborabūt ſuſpicione illæ, quæ fuerunt in ipſo limine decoctionis factæ, ad fauorem Lucinorum, quàm aliæ,quæ eo tempore præceſ-
5 ſerunt, quo nondum erat decoctus; † neque facilè præſumendum eſt commiſſam in his fuiſſe falſitatem, cū de veritate cauſæ præcedentis, nempe contracti matrimonij conſtet, *Roland.conſ.26 n.14. Natt.conſ.632. Gabr.concl.9.de probation. Affl. deciſ. 402. cum ibi relatis per Addit.* Neque poteſt prętendi vlla retētio ratione lucri dotalis viro debiti, cum Ioannes Baptiſta pater prædeceſſerit Orinthiæ. Et ex his concluſum Lucinos teneri ad reſtitutionem quantitatis petitæ per Reſcantios.

Valentina, ſeu Oriolen. Iuriſdictionis.
Die Veneris 18. Aprilis 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Archiepiſcopus poteſt cogere Suffraganeum ad compellendum ſubditos ſuos pro perhibendo teſtimonio & alia opportuna in cauſis faciendo, & Epiſcopo negligente poteſt vtrunq. cogere.*

2 *Propter negligentiam Suffraganei iuriſdictio deuoluitur ad Metropolitanum.*

3 *Metropolitanus non habet iuriſdictionem in ſubditos ſui Suffraganei, niſi in caſibus à iure expreſſis.*

4 *Vbi adeſt iuriſdictio, ibi eſt coactio, & vbi cauſa cognoſcitur, ibi veniunt omnia acceſſoria, & quomodo intelligatur procedere.*

5 *Delegatus auctoritate delegantis iudicat, non propria.*

DECISIO MCCXXII.

FVit dubitatum, an Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus poſſit cogere ſubditos Epiſcopi Oriolenſis ſui Suffraganei ad perhibendum teſtimonium, & alia opportuna in cauſis faciendum, Epiſcopo vel negligēte vel nolente ea facere, & an tali poteſtate vti poſſit, quando cauſas cognoſcit exiſtens in diœceſi Epiſcopi Suffraganei. Et
1 quantum ad priorem partem dubij; † Domini amplexi ſunt ſententiam affirmatiuā, quam defendit *Hoſtien.in c. Paſtoralis.de off.Ordin.* nempe Archiepiſcopū poſſe cogere Suffraganeum ad compellendum ſubditos pro perhibendo teſtimonio; & Suffra-
2 ganeo negligente, cogere vtrunque; † nam propter talem negligentiam iuriſdictio deuoluitur ad Archiepiſcopum, *c.cum ſimus. 9.q.3. & ibidem gloſ.in ſumma. & in c.fin. in verb.negligentes.ead. quaeſt. & in c. 1. in verb.culpis.de ſupplen.negl.Prælat.in 6. vbi Gemin.ad glo.in verb.iuriſdictio.dicit quòd vſus Mūdi approbat hāc ſententiam, ſequitur Franc.nu.3.Felin.in c. Paſtoralis. n.6. de off.Ordin. vbi tradit totum Mundum tenere hanc opinionem, & quòd contraria opinio eſt noua, allegat Paul.de Leazar.in c.1 de ſupplen.negl. Prælat.lib.6. Io.Andr.in d.c.Paſtoralis.nu.5.Bellamer.nu.1.Prapoſ. d.c.cum ſimus.9.q.3. cum alijs per informātes allegatis* *. Non obſtat, quòd aliqui
3 Doctores dicant † Metropolitanum non habere iuriſdictionem in ſubditos Suffraganei, niſi in caſibus à iure expreſſis, quia ſatis hoc in iure eſt expreſſum per regulam generalem, quæ colligitur ex ratione decidendi caſum particularem, *d. c.cum ſimus. 9.q.3.* Nec releuat, quòd Archiepiſcopus poſſit compellere Epiſcopum per cenſuras, quia non eſt inconueniens, quòd plura competant remedia in hoc caſu negligentiæ & contumaciæ. Quantum ad poſteriorem partem dubij, Domini pro maiori parte cēſuerunt iuriſdictionem Archiepiſcopi non ampliari ex qualitate loci, ſed eandem ei cōpetere vtrobiq. nam ratio, quæ deducitur
4 in contrarium, quòd † vbi eſt iuriſdictio, ibi eſt coactio, *l. cum qui. de iuriſd. omn. iud.* & vbi cauſa cognoſcitur, ibi veniunt omnia acceſſoria, *l.2. eod.tit.* quia hæc ſunt vera reſpectu partium litigantium coram Archiepiſcopo, reſpectu verò non ſubditorū non procedit, prout videmus, quando examinandi ſunt teſtes, qui non ſunt de territorio iudicantis, procedi per viam littera-

* per text. expreſſ. in d. c. cum ſimus vbi Frāc. n.3 qui vltra d. cū textū, allegat etiā c. ex frequētibus. de inſtit. & c. Romana. § ſi de aliquibus de cenſibus. in 6. Felin. latè in allegato c. Paſtoralis. n. 6. verſ. circa nouā opinionem Abbatis.

rum

rum requiſitoriatum. Nec ſimile de dele-
5 gato applicatur; cum † delegatus iudicet
auctoritate delegantis, non autem propria,
prout Ordinarius, & ſi delegans non habe-
ret iuriſdictionem in aliquos, neque etiam
eius delegatus, *& Ancb. in c. Romana. n. 8.
de ſupplend. negl. Prælat. lib. 6.* qui reperitur
contrarium tradidiſſe, non audet hoc fir-
mare: Vnde fit, vt hæc ſententia remaneat
ſine auctoritate. Et ita concluſum.

Boianen. Præcedentiæ.
Die Lunæ 21. Aprilis 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit
erecta in Collegiatam, præcedere debent
Archipresbyteros, Rectores, & alios
clericos diœceſis.*
2 *Habens maiorem dignitatẽ præferri debet.*

D E C I S I O MCCXXIII.

1 CONcluſum fuit, † præcedẽtiam deberi
Primicerio & Canonicis Sanctæ Ma-
riæ de Cruce ſtante erectione dictę Eccleſię
in Collegiatam; nam cum in dicta erectio-
ne fuerit conceſſum, vt vti, & gaudere poſ-
ſint omnibus prærogatiuis dignitatibus &
honoribus, quibus gaudẽt alij Canonici Bo-
ianenſes; & conſtet iſtos habere præceden-
tiam ante omnes Archipresbyteros, Recto-
res, & Presbyteros diœceſis, vt bene pro-
bant teſtes dati in ſummario, ſequitur iſtis
quoque deberi ſimilem præcedentiam, &
hoc eſt iuri conforme, quòd alios Clericos
Canonici Collegiatę Eccleſię præcedere de-
beant, *Io. Monach. c. c. n. 8. de fil. presbyt.
lib. 6. Caſſan. Cathalog. glor. Mund. part. 4.*
2 *38. conſider.* † nam habẽs maiorem digni-
tatem præferendus eſt, *Henric. Boich. de
Synod. Epiſc. par. 3. nu. 28. & c. ex ore. de
priuileg. c. ſtatutum. de maior. & obed. Bald.
in l. decernimus. n. 4. in 2. notab. C. de ſacro-
ſanct. Eccl.* Nec attendendi ſunt teſtes Ar-
chipresbyteri & Rectorum, quia ſunt ſin-
gulares, nec voluerunt reſpondere interro-
gatorio ſuper præcedentia Canonicorum
Eccleſiæ Cathedralis, & teſtes Canonicorũ
melius, & magis ſpecificè deponũt pro Ca-
nonicis, & quod plus eſt, maior pars Preſ-
byterorum, & Rectorum ceſſerũt huic præ-
tenſioni, vt dicunt teſtes ſuper tertio artic.
Non obſtant obiectiones, quæ fiunt contra
erectionem, quia bene tolluntur ex appro-
batione Ordinarij, atteſtatione Papæ, obli-
gationibus Communitatis & inſtrumentis
exhibitis, quæ omnia in Congregatiõne
Illuſtriſſ. Cardinalium viſa & approbata
fuerunt, & hanc præcedentiam Domini di-
xerunt eis competere abſolutè in omnibus
locis, & conuentibus publicis & priuatis
adinſtar aliorum Canonicorum Collegiatę
Eccleſiæ. Nec refert, quod de attentatis
deducitur, ſtante forma commiſſionis, &
de illis loco ſuo agendum erit. Et ita con-
cluſum.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 21. Aprilis 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Debet probari ſcripturam eſſe penes eum,
à quo petitur exhibitio.*
2 *Adminiſtrator debet cuſtodire librum; nec
admittitur ad iurandum ſuper illius
amiſſione.*
3 *Paria ſunt, quòd libri adminiſtrationis
penes dominum exiſtant, vel penes Offi-
ciales, quibus poteſt præcipi, vt illos
exibeant.*
4 *Probata exiſtentia ſcripturæ & intereſſe,
Rota cogit ad exhibitionem.*

D E C I S I O MCCXXIIII.

FVit reſolutum probari libros, de qui-
bus agitur, extare in manibus Officia-
lium & Factorum Caſtrorũ Ronchofredi, &
Montiani, vt bene deponunt tres teſtes,
primus ſuper primo, ſecundus ſuper ſecũdo,
& tertius ſuper primo, ſubijcientes ratio-
nem, quia eos viderunt de anno 1576. ante
& poſt, & quòd in eis adnotabantur red-
ditus iuriſdictionis Salariæ, Hoſpitij, Ma-
celli, & Vinearum; & quòd ab ijſdem cu-
ſtodirentur, deponit primus ſuper tertio,
1 ſecundus & tertius ſuper quarto. † Neque
obſtat, quòd teſtes non deponant libros ex-
titiſſe penes dominum Marchionem, à quo
petitur exhibitio, *per text. in l. 3. in prin. &
gloſ. in §. ſciendum. ad exhiben.* quia vltra
quòd primus de eo deponit de credulitate,
& ſecundus id probat, difficultas tollitur
ex eo, quòd de anno 1576. Dominus Mar-
chio erat adminiſtrator dictorum Caſtrorũ
2 nomine Dominæ Leonidæ eius filię: † Vnde
tenebatur ad eorum cuſtodiam, donec red-
dita eſſet ratio adminiſtrationis; ideoque
neque etiam admitteretur ad iuramentum
ad ſe purgãdum ex capite amiſſionis, *Socin.
conſ. 190. nu. 5. lib. 2. Bero. conſ. 191. nu. 21.
lib. 1.* licèt aliud ſit, vbi quis nõ tenetur ad
cuſtodiam, *l. fin. & ibi gloſ. & Bald. C. de
3 fid. inſtr.* Præterea † paria ſunt, quòd libri
penes eum exiſtant, vel penes ſuos Officia-
les, cum poſſet eis præcipere, vt illos exhi-
4 beant; † Probata itaque exiſtentia, quæ
etiam coadiuuatur ex ſcripturis extractis
ex dictis libris & exhibitis, fuit concluſum
etiam ex ſtylo Rotæ Dominum Marchionẽ
teneri ad exhibitionem ſtante intereſſe pe-
tentis, *Rota deciſ. 5. de probation. in nou.
Caputaq. 180. lib. 1. & fuit dictum coram
R. P. D. meo Orano in vna Roman. mercili.
30. Maij 1588.*

Romana Cambiorum.
Die Lunæ 28. Aprilis 1597.

DECISIO MCCXXV.

FVit dubitatum, An relatio tertij periti Ludouici Bernabei ſit valida, & exequutioni demandanda pro ſumma in ea contenta, vel pro alia, & qua; In quo dubio Domini conſiderata cauſæ grauitate, & multis, quæ contra dictam relationem opponuntur, quibus ex aduerſo non fuit ſufficienter reſponſum; dixerunt nihil certi ſtatui poſſe; Ideoque ad eius exequutionem deueniri non poſſe; Ideo neceſſarium videri, vel vt reuideantur denuo iſta computa, electo alio perito; vel vt pro parte Dominorum de Bandinis particularius reſpondeatur ad grauamina per Dominos de Zathara deducta. Ea autem quæ fuerunt conſiderata, & quorum ratio habita fuit, ſunt ſequentia: Primo, quia fuerunt calculata cambia donatiui 1500. ſcutorum, cum non deberent calculari, niſi pro ſcutis 937. *iuxta deciſionem factam 15. Decembris. 1589.* [a] Secundo, quia fuerunt appoſita cambia prouiſionis debitæ Bandinis, cum tamen pro ea non deberentur, & ſuper hac re dato dubio, Bandini ceſſerunt. Tertio, quia fuerunt calculata cambia aliarum pecuniarum ſolutarum per Bandinos extra negocium Theſaurariæ, quod fieri non poterat *ſtante deciſione facta 23. Iunij 1595* [a]. Quarto, quia calculatū fuit intereſſe decem pro centenario pro expenſis neceſſarijs, quas ponit aſcendere ad ſcuta 10859. contra deciſiones reducentes has expenſas ad ſcuta 2647. Poſtremo quia Calculata fuerunt cambia pro eo tempore, quo iam Bandini deſierant negociari, neque apparet de eorum exiſtentia. Ex quibus videbatur in tali calculo non fuiſſe ſeruatam formam præſcriptam in deciſionibus. Quòd autem dicitur non fuiſſe in calculo appoſita, per Dominos de Zathara ſoluta de ordine Rotę. non mouiſſet Dominos, quia calculus reſpicit tantum ea, quæ præceſſerunt hanc ſolutionem, & hæ pecuniæ poſtea ſunt deducendæ, poſtquam fuerit firmatum, ad quam ſummam aſcendat creditum Dominorum de Bandinis.

[a] coram Illuſtriſſ. Card. Mantica.

[a] coram Illuſtr. Card. Mellino.

Anconitana Cenſus.
Die Lunę 28. Aprilis 1597.

SVMMARIVM.

1 *Solutione fructuum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia aliàs eſſet donatio.*
2 *Soluens ſcienter indebitum non repetit.*
3 *Inſtrumento cenſus non confecto quando fructus ſoluti non computentur in ſortē.*
4 *Depoſitum non admittit compenſationem.*

DECISIO MCCXXVI.

CVm Franciſcus de Archangelis & Magdalena coniuges bona quędam dotalia Magdalenę Antonio Margonetto certo pretio vendidiſſent 2. Iulij 1568. cum pacto, vt pretium penes perſonas idoneas deponeretur, ad effectum illud inueſtiendi in tot cenſus cum emptoris conſenſu, & pręſentia pro ſua ſecuritate in caſum euictionis, non aliter nec alio modo, fuerunt ex dicto pretio depoſitata 300. ſcuta penes Io. Baptiſtam de Picchis & Petrum Carbonum ad illum effectum infra annum inueſtiendi cum conſenſu & pręſentia dicti emptoris, & non aliàs, aliter, nec alio modo; aliàs voluerunt depoſitarios teneri ad omnia damna expēſas & intereſſe in forma: Infra annum nempe 20. Iunij 1569. reperitur quędam quietantia facta à Franciſco, in qua fatetur ſe recepiſſe à Petro Carbono ſcuta octo ad bonum computum cenſus ſcutorum 300. pro ſemeſtri incohando 13. Iulij proximè venturi, & 17. Iulij eiuſdem anni alia quietantia ſcutorum ſeptem pro reſiduo ſcutorū quindecim debitorum ratione fructuum prędicti cenſus, & ita perſeueratum fuit in ſolutione dicti cēſus vſq. ad annum 1574. Deinde anno 1577. cū Petrus eſſet moroſus in ſolutione cēſus. Magdalena obtinuit mandatum exequutiuum cōtra dictum Petrum pro ſumma ſcutorum 75. quę fuerunt ſoluta per procuratorem cum proteſtatione, quòd ſoluebat metu mandati, & non animo conſtituendi Magdalenā in poſſeſſione exigendi & citra præiudicium iurium Carboni, & dei[...]eps vigore mandatorum exequutiuorum fuerunt ſoluti cenſus vſque ad annum 1578. quamuis Carbonus iactaret ſe non eſſe debitorē cenſus, ſed eſſe merum depoſitarium, cum non reperiretur inſtrumentum conſtitutionis cenſus, ſed ratione quaſi poſſeſſionis Magdalena obtinuit mandatum de manutenendo; & poſtea cum donaſſet omnia bona ſua Matthęo Angelleto, dictus Matthęus exegit fructus dicti cenſus, & ex eo quòd nunquam confectum fuiſſet inſtrumētum, vel quòd occultatum fuiſſet à Carbono procurauit confici nouum inſtrumentū cenſus, prout confectum fuit, ſed poſtmodum Carbonus conuentus pro ſolutione fructuum allegauit nullum extare cenſum, cum ante renouationem iam eſſent conſumpta dicta ſcuta 300. in ſolutionibus indebitè per eum factis abſque vlla cenſus cōſtitutione: Vnde Iudex hac allegatione motus pronunciauit ſolutiones fructuum factas per Carbonū eſſe imputandas in ſortem, à qua ſententia fuit appellatum, & cauſa mihi in Rota commiſſa, dubitaui, An ſententia eſſet confirmanda vel infirmanda, & Domini vnanimiter cenſuerunt ſententiā

vti

vti iniuſtam eſſe reuocandam ex pluribus :
1 Primo, quia † licèt non reperiatur inſtrumentum cenſus; tamen eſſe veriſimile cenſum fuiſſe conſtitutum & creatum, ſtantibus tot annorum ſolutionibus ſpõte factis, cum nemo pręſumatur ſuum iactare velle, *l.cum de indebito. de ſolution.* nam ſi volumus cenſum re vera creatum non fuiſſe, ex quo ſolutio fuit volũtaria, poſſet probabiliter dici fructus donatos fuiſſe à Petro, forſan euitare volente depoſiti reſtitutionem, *Roman.conſ.500.n.5. Menoch.de præſumpt.*
2 *lib.3.præſumpt.31.n.4.* † & hoc quia ſciẽs Petrus ſoluit indebitum, ideo nõ poteſt repetere, *l.indebitum.C.de cond.indeb.l.1. & ibi Iaſ.nu.12.ff.eod.tit.* Secundo, dato etiã quòd nullum inſtrumentum cenſus confectũ
3 fuerit, † non poſſunt iſti fructus ſoluti cõputari in ſortem propter expreſſum pactũ in inſtrumento appoſitum, quòd depoſitum infra annum reſtitueretur Frãciſco & Magdalenæ cum præſentia & voluntate Antonij ſoluẽtis, & non aliter nec alio modo: Vnde non potuit per particulares ſolutiones cõſumi depoſitum, quod reſtituendum erat cum præſentia & voluntate Antonii, ſed ſolutio coniunctim erat facienda, *Bald. in l.cũ quidam.nu.6 C.de verb.ſign.l.1. §.ſed & ſi duo. depoſit. Ruin.conſ.132.nu.3.lib.5.* Tertio, quia cum ex prætenſione Carboni cenſus vel non fuerit creatus, vel nulliter creatus, ſequitur adhuc extare depoſitum, cum pecunię non fuerint ſolutę, nec ſolui poſſent ad computum ſortis principalis, *vt fuit reſolutum coram Illuſtriſſ. Blanchetto in cauſa Romana de Theodutis* *, neque compenſari poteſt cum receptis ex duplici

* ſub die 25. Octobr. & 10. Decembr. 1591.

4 cauſa; Prima eſt, quia † depoſitum non admittit compenſationem, *l.pen. C. depoſit. Grat.conſ.93.nu.18.lib.2.cum alijs* [a], hæc autem eſſet verè compenſatio, cum in ſolutione ſortis talis receptio fructuum cedere non poſſit, vt iam dictum eſt; Altera eſt, quia Matthæo agenti talis cõpenſatio opponi non poteſt, cum ipſe hos fructus non receperit, ſed Franciſcus ſaltem pro maiori parte. Neq. applicatur *deciſio in cauſa Vrbeuetana cenſus coram me* [b], quia ibi conſtabat de nullitate conſtitutionis cenſus ex productione inſtrumenti. Et ita concluſum pro reuocatione ſententiæ extra Rotam latæ.

a & facit Pa te decis.277 nu.7.lib.1.

b ſub die 18. Decẽb.1592.

Capuana Rectorię.
Die Veneris 2. Maij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia parochialis de iure eſt curata, & habet ſub ſe populum, cui adminiſtrantur Sacramenta.*
2 *Decima & iura mortuariorum ſpectant ad curatum.*
3 *Ad imprimendum nouum ſtatum beneficio requiritur curſus quadraginta annorũ.*
4 *Teſtes ſuper negatiua deponentes debent illam coarctare remouendo ſenſum ab actu.*
5 *Vltimus ſtatus beneficij eſt capiendus de tempore impetrationis.*

DECISIO MCCXXVII.

CAuſa iterum vtraque parte informãte propoſita, Domini receſſerunt à reſolutis *, & cenſuerunt gratiam D.Iulij non eſſe iuſtificatam in eo, quòd Rectoria S.Secundini ſit ſimplex beneficium, quia cum vocetur Rectoria Eccleſię parochialis, vt idem Iulius fatetur in ſupplicatione porre-

* ſub die Veneris 28. Iunij anni præteriti.

1 cta Congregationi Concilij, & † de iure Eccleſia parochialis ſit curata, *Doctores in c.cum in cunctis. §. inferiora. de electiõ.* & habeat ſub ſe populum, cui adminiſtrantur Sacramenta, *Aegid.deciſ.671. Staphil. de litt.grat. tit.de qual. & ſtat. benef.nu.1. & 2.* requiritur alia probatio quàm ea, cui
2 innititur Iulius, † pręſertim cum fructus conſiſtant in decimis & iuribus mortuariorum, vt deponunt teſtes, de quibus in ſummario Sebaſtiani num. 6. nam iſti fructus ſpectant ad Curatum, *c.à nobis. & c.cum contingat. de decim. Roman.conſ.336.nu.4.* His accedit Conſtitutio Synodalis, qua expreſsè cauetur, vt Rectores omnium parochialium teneantur ad reſidentiam & curã per ſe exercendam, & Capellanos non eſſe curatos ſed adiutores. Nec obſtant teſtes
3 inducti pro parte Iulii, quia † detracto tẽpore litis nõ probãt per quadraginta annos excepto ſolo quinto teſte, quod tẽporis ſpatiũ requiritur ad imprimendũ beneficio nouum ſtatum, *Rot.deciſ.2. de probation. in nou. Doctor. in c.cum beneficio. & ibi Gemin. nu.8. de præben. lib.6. Felin. in c. in noſtra.*
4 *nu.43. de reſcript.* † Vltra quòd non coarctant negatiuam includendo Capellanos ad excluſionem Rectorum, remouendo ſenſum ab actu, vt fieri debet in hac ſpecie probationis, quia ad 23. interrogatorium deponunt ſe ignorare, an ſit poſſibile Rectores exercuiſſe curam animarum. Neque obſtat vltimus ſtatus beneficii poſſeſſi per Epiſcopum, quia non conſtat fuiſſe collatum per Synodalem Cõſtitutionem, immo probabile eſt fuiſſe collatum eo tempore, quo
5 vigebat abuſus; † & vltimus ſtatus eſt capiendus de tempore impetrationis, quo Sebaſtianus vti de Curato prouiſus erat cum poſſeſſione ſubſequuta: Accedit obſeruantia in alijs ſimilibus Rectorijs prędictę diœceſis, quę ſatis indicant rei veritatem. Neque obſtat, quòd agatur tantum de gratię iuſtificatione, non autem de qualitate beneficij principaliter, quia iudicium hactenus fuit fundatum ſuper exequutione decreti Cõcilij ſuper inualiditate Vnionis, qui articulus pendet à qualitate beneficij.

Quæ dicuntur de mouitione non facta, non
applicantur, cum non fuerit actum ſuper
priuatione. Et ita concluſum.

Mediolanen. Bonorum Sancti Celſi.
Die Lunæ 5. Maij 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Per lapſum triginta annorum ante litem
motam præſumitur beneplacitum Apo-
ſtolicum interueniſſe.*
2 *Remiſſio locum non habet in locationibus
perpetuis.*
3 *Remiſſio non fit, niſi pro tempore calami-
tatis.*
4 *Falſa cauſa nõ excuſat à ſolutione canonis,
ſed à caducitate.*
5 *A caducitate omnis ferè cauſa colorata ex-
cuſat.*

DECISIO MCCXXVIII.

CONceſſa fuit à Commendatore tunc tẽ-
poris Sancti Celſi anno 1513. tenuta
quædam Eccleſiæ Ioanni Mariæ de Homo-
deis pro annuo canone librarum 700. de-
inde de anno 1549. fuit per D. Capranicen-
ſem Commẽdatarium facta reductio cano-
nis ad libras 550. ſub quibuſdam prætexti-
bus, & cauſis in inſtrumento reductionis
expreſſis: Demum nouiſſimè dictæ Eccleſię
Commendatarius, bo. me. D. Paulus Ca-
pranica videns canonem ſolutum non fuiſſe
iuxta quantitatem cõtentam in primo in-
ſtrumento cœpit agere ad deuolutionem.
Ex aduerſo verò fuit exceptum de cenſus
reductione: Vnde emanauit dubium, An
inſtrumentum reductionis ſuſtineatur, &
ſuffragetur Dominis conductoribus. Et pro
parte Actoris contra inſtrumẽtum deduce-
batur defectus mandati procuratoris, cum
quo fuerat facta reductio; ſed ſublata fuit
hæc obiectio ex inſtrumento ratificationis
eiuſdem Commendatarii ſubſequutæ an-
no 1551. Secundo deducebatur defectus
beneplaciti Apoſtolici, quod in hac redu-
ctione requirebatur, tanquam in alienatio-
ne rei Eccleſiæ. Verum neque iſta obiectio
1 placuit, † cum per lapſum triginta annorũ
elapſorum ante litem motam præſumatur
interueniſſe, *gloſ. in c. peruenit. & ibi Imol.
nu. 10. & 12. de empt. & vendit. & fuit latè
deductum coram me in Romana Caſalis Lõ-
ghezza. 28. Iunij 1593.* Tertio deductus
fuit defectus & falſitas cauſarum reductio-
nis narratarum in inſtrumento: Duæ au-
tem narratæ fuerant cauſę; Altera propter
tempeſtates & damna in dicta tenuta paſſa;
Altera ratione melioramentorum per con-
ductores & ſucceſſores factorum, quarum
2 neutra in iure ſubſiſtit; nam † quantum
ad remiſſionem ratione tempeſtatum & dã-
norum in fructibus paſſorum, ea nunquam
locũ habet in perpetuis locationibus, qua-
lis eſt iſta, *vt probant Iacob. de Aren. Cyn.
Bart. Bald. Ang. & Salicet. in l. 1. C. de iur.
emph. & Canoniſtæ in c. propter. de locat. cũ
alijs congeſtis per Viuium, opinion. 247.*
3 Præterea † reductio non fit niſi pro tẽpore
calamitatis, non autem perpetuò, *Socin.
conſ. 88. nu. 3. verſ. circa tertiam. lib. 1. Boſſ.
in pract. crimin. tit. de remiſſione. num. 45.*
Quantum ad cauſam melioramentorum,
ea quoque viſa eſt nullius momenti, cum in
inſtrumento prioris conceſſionis continea-
tur remiſſio omnium melioramentorum tã
factorum quàm fiendorum, & ex hoc capite
4 Domini cenſuerunt † Dominos de Comiti-
bus non excuſari à fructuum ſolutione ad
rationem 700. librarum, non obſtante re-
ductione, cũ appareat notoriè de falſitate
cauſarum; licèt excuſent eos à caducitate,
5 † à qua omnis ferè cauſa colorata excuſat,
*vt per Aym. conſ. 18. n. 9. Dec. cõſ. 452. n. 12.
cum ſimilibus* *. Et hoc dixerunt Domini
procedere ſine difficultate in futurum.
Quantum verò ad tempus decurſum poſt
mortem eius, cum quo factum fuit inſtru-
mentum reductionis, licèt inclinatum fue-
rit fructus deberi; tamen poterit particu-
lariter videri. Et ita concluſum.

* & facit Bero conſ. 45 nu. 11. & 149. n. 13. Specul. tit. de locato. §. nunc verò aliqua. verſ 18.

Hoſtunen. Capellę.
Die Veneris 16. Maij 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Valor obtentorum per leuiorem probationẽ
etiam per vnicum teſtem de publica voce
& fama probatur.*
2 *Sufficit iuſtificatio ſecundum vltimum
ſtatum beneficij.*

DECISIO MCCXXIX.

DOmini cenſuerunt gratiam Triarij eſſe
iuſtificatam, tam reſpectu valoris ob-
tentorum, quàm qualitatum expreſſarum
Capellaniæ, de qua agitur: Nam quantum
1 ad valorem obtentorum, † in quo proban-
do ſolet admitti leuior probatio, etiam
per vnicum teſtem de publica voce & fama,
bene probatur valor per primum teſtem ad
ſextum articulum, qui deponit beneficium
ſancti Ioannis, & legatum pium non exce-
dere 24. ducatos: immo ſubdit, quandoq.
minus reddere, & cum dicat articulum ve-
rum, hæc probatio eſt ſemiplena. & ſuffi-
cit in hac materia, *vt per Bart. in l. Labeo.
nu. 8. de ſupell. leg. Alex. conſ. 88. num. 26.
lib. 5. Ægid. deciſ. 686. fuit dictum in Legio-
nen. præſtimoniorum. 27. Nouembris 1592.
coram R. P. D. meo Pamphilio, & in mul-
tis alijs cauſis.* Quantum ad qualitates Ca-
pellæ, Domini dixerunt eas bene fuiſſe ex-
preſſas, & impetrationem de ea factam tã-
quam vnius ex quatuor in Capella ſancti
2 Iacobi; † nam ſatis eſt ad iuſtificationem,
quòd talis fuerit vltimus ſtatus beneficij,
Felin.

Felin.in c.in noſtra.nu.43. de teſtib. talem autem fuiſſe ex pluribus in facto deductis apparet, nam Io. Carolus Bouius Epiſcopus Hoſtunenſis inſpecta negligentia patronorum & Capellanorum in adminiſtrandis bonis relictis à teſtatore pro cultu diuino in dicta Capella celebrãdo anno 1559. tres Capellanos addidit, vnũ deputãdo, penes quẽ adminiſtratio remaneat, eoſque voluit eſſe perpetuos, vt probat primus ſuper 6. qui affirmat iſtos Capellanos habere bullas ſuarum prouiſionum; & ita fuit obſeruatũ deinceps; nam quinque annis ante gratiam Triarij anno 1588. menſe Iulii, mortuo vno ex quatuor Capellanis Ordinarius prouidit cuidam Antonio Riccio, deputando cum vnum ex quatuor Capellanis Capellæ ſancti Iacobi per quatuor Capellanos regi ſolitæ, & ſucceſſiuè menſe Decembris eiuſdem anni per ſuam ſentẽtiam declarauit Capellam ſancti Iacobi non eſſe Rectoriam ſed Capellaniam, & in ea eſſe quatuor Capellanos perpetuos, & inter eos æqualiter eſſe diſtribuendos fructus iuxta voluntatem teſtatoris. Non obſtat, quòd fructus adminiſtrabantur per Scalonam tantum; quia non ideo redditur falſa narratiua, quòd Capella ſit ſolita regi per quatuor Capellanos, quia iſta verba magis reſpiciunt ſpiritualitatem quàm temporalitatem: Vltra quòd adminiſtratio illa bonorum Scalonæ erat potius ex vſurpatione quàm de iure, vt apparet ex Epiſcopi narratiua. Ex quibus concluſum pro Triario.

Parmen. Status.
Die Lunę 16. Iunii 1597.

SVMMARIVM.

1 *Fides teſtis ex cauſa inueriſimilitudinis diminuitur, ſed non ob id reÿcitur teſtis.*
2 *Doctrina Marſil. ſingul. 112. quòd credatur vnico teſti dicenti ſe fuiſſe ſubornatum reÿcitur, & declaratur Bald.in c.1.num.7.ſi de inueſtitur. inter domin. & vaſſal.*
3 *Vt teſtis, qui dicit ſe corruptum admittatur contra corrumpentem, prius conſtare debet de corruptione.*
4 *Vnico teſti nunquam fides adhibetur, ſi contra eum plures militent exceptiones.*
5 *Odium quando repellat teſtem.*
6 *Qualitas, quòd teſtis ſit omni exceptione maior, non requiritur in teſtibus reprobatorÿs.*

DECISIO MCCXXX.

FVit dubitatum ſuper idoneitate Vincẽtij Mantuani teſtis Pallauicinorum, inducti ad reprobandum teſtes Rangonorũ; & contra eum plura opponebantur: Primo, eum eſſe falſum, quia fundat dictum ſuum in falſa & ſubornatiua reuocatione facta per teſtes Rangonorum in proceſſu Placentiæ anno 1536. quam eſſe falſam apparere dicunt ex alio proceſſu facto anno 1546. & ſuper hoc petunt particulariter audiri. Verum Dominis non placuit hæc obiectio ex eo, quòd præſupponit vnum, de quo non liquet; nempe quòd talis reuocatio fuerit falſa & ſubornatiua: Præterea teſtis dicit articulum verum ex publica voce & fama, & refert ſe ad proceſſum, in quo prædicta, quæ habentur in articulo, continentur, ex quo non poteſt de falſo redargui, cum in dicto proceſſu, hæc quæ fuerunt articulata, contineantur: Alia verò eſt quæſtio, An teſtes depoſuerint verum vel falſum, & ſubornati fuerint, quia ſuper hoc teſtis nihil deponit in dicto articulo. Secundo opponitur teſtem ſuſpectum eſſe de falſo, quia ſuper articulis materias recentes continentibus deponendo de auditu à pluribus perſonis, nunquam recenſet nomen alicuius, qui tunc eſſet viuus, ſed tantum nominat Cæſarem & Galeatium, quorum vterque erat mortuus: Verum reiecta fuit hæc obiectio, cũ in facto res aliter ſeſe habeat; nam pluries ſe refert ad alias perſonas, vt videre eſt ſuper quinto, ſexto, ſeptimo, nono, & duodecimo, vt bene in facto deducitur. Tertium obiectum eſt ridiculum, nempe, quòd ideo ſuſpectus ſit de falſo, quia conatur probare omnes articulos reprobatorios datos pro parte Pallauicinorum; cum enim dicti ſui rationem reddat vel conuincendus eſt mendacij, vel ſuperſedendum, à tam futili obiectione, non enim inducuntur teſtes, niſi ad probandas materias articulatas, & hac ratione eſſet dicendum teſtes intentionem inducentis probãtes eſſe falſos, quo nihil poteſt eſſe abſurdius. Quarto obÿcitur eum inueriſimilia deponere; cum dicat ſe audiuiſſe à Cęſare, quòd ipſe fuerat corruptus ad falſum dicendum, & & quòd alios corrupiſſet, & quòd obtinuerat bullam pro abſolutione à crimine falſitatis, & quòd non inueniebat ſacerdotem, qui eum abſolueret. Idem continet quintum obiectum reſpectu Galeatij: Inueriſimilitudo deducitur ex eo, quòd nemo eſt adeo ſtultus, vt ſe ipſum prodere velit: Verum hęc obiectio non placuit, ex quo ſuper iſto facto habet alios conteſtes, idem affirmantes, nempe Baptiſtam, & Iacobum de Ferrarijs, quorum Baptiſta eſt teſtis Rangonorum, & hoc idem fatetur Bernardinus teſtis Rangonorum in proceſſu anni 1536. vt in facto deducitur. Sexto opponitur eum eſſe ſuſpectum de falſo ex eo, quòd deponit ſe audiuiſſe à Cæſare, quòd inſtruxerat Iacobum Marotium ad deponendum, quòd vidiſſet per foramen oſtij Bernardinum coeuntem cum Martha ſorore Catharinæ, & tamen examen Marotij non continet talem depoſitionem: Verum neque hęc obiectio

viſa

viſa eſt releuans, cum non redarguatur,
niſi ratione inueriſimilitudinis, quæ iam
ſupra reiecta eſt; & dato quòd Marotius
ita non depoſuerit; tamen ex hoc non ſe-
quitur, quin Cæſar potuerit eum tentare
1 ad ita deponendum; † & licèt ex cauſa in-
ueriſimilitudinis, quatenus aliqua ſubeſſet,
diminuatur fides teſtium, *vt per Pute. in
hac eadem cauſa deciſ. 380. lib. 3. & Caputaq.
deciſ. 276. part. 3.* In quibus agebatur de
quodam teſte Rangonorum; tamen ibidem
vterque concludit teſtem nõ eſſe reijciendũ,
ſed videndas eſſe aliorum teſtium depoſi-
tiones: Inueriſimilitudines autem ibi con-
ſideratæ proueniebant ex difficultate facti,
vt ibi videri poteſt. Septimo deducitur hũc
teſtem tentaſſe ſubornare Ioannem Anto-
nium teſtem Rãgonorum, vt reuocaret exa-
men factum pro eis in Rota, prout depo.uit
idem Ioannes Antonius in ſummario nu. 1.
2 & num. 3. † & in hac materia dicunt credi
vnico teſti dicenti ſe fuiſſe ſubornatum, *vt
per Marſil ſingul. 112.* Verum iſta quoque
obiectio reiecta fuit; nam verum non eſt
dictum Marſilij, neque probatur per aucto-
ritates per eum allegatas; nam *Baldus per
eum citatus in c. 1. nu. 7. ſi de inueſtit. inter
dom. & vaſſal.* non agit de fide adhibenda
vnico teſti dicenti ſe ſubornatum, ſed de
adhibenda fide teſti ſubornato, ſi inducatur
per eum, contra quem fuit ſubornatus,
quod eſt ſingulare, ex eo quòd *in l. 3. §. le-
ge Iulia. de teſtib.* arcetur à teſtimonio, di-
cendo illi, qui accepit pecuniam, vt diceret
vel non diceret teſtimonium, *& in l. 1. ad
leg. Cornel. de falſ.* talis punitur pœna falſi;
& ita melius interpretatus eſt doctrinam
Baldi *Romanus ſingul. 330. incip. tu ſcis tex-
tum. & ita etiam loquitur Felin. in c. licèt
cauſam. nu. 7. in fin. de probation. & clarius
3 per Bero. q. 59. num. 5. & 6.* qui † expreſsè
vult debere prius conſtare de corruptione,
vt teſtis, qui dicitur corruptus, admitta-
tur contra corrumpentem, quod eſſet fru-
ſtratorium, ſi ei ſoli dicenti ſe corruptum,
fides eſſet adhibenda, ad idem videatur
*Grammat. voto 11. nu. 10. & 11. vbi optimè
concludit contra Marſil.* Verum in hac ma-
4 teria, † quando vnico teſti credendum ſit,
omnes in hoc conueniunt, nunquam fidem
adhibendam, ſi contra eum militent plu-
res exceptiones; nam debet eſſe aliàs in-
teger, *vt tradit Abb. in c. 1. n. 3. de confeſſ.*
Verum contra iſtum teſtem tot exceptio-
nes deducuntur in facto, vt ei ad hunc ef-
fectum, in quo eſt vnicus, fidem ei adhi-
bendam non eſſe, Domini iudicarint, ma-
ximè attenta longa familiaritate cum Do-
mino Ludouico ex affectione, quam habet,
vt in hac cauſa ipſe victoriam reportet.
Octaua exceptio manat ex eodem fonte,
nempe à depoſitione Io. Antonij; ideo ex
ſupradeductis eſt ſublata, & eodem modo

nona, & decima, & vndecima. Vltimo,
5 † quę deducuntur de nimio odio teſtis erga
Rangonos, & affectione erga Pallauicinos,
non probantur legitimè; quia odium debet
præcedere examen, non autem colligi ex
examine & depoſitione, aliàs nunquam
probarent teſtes inducti ſuper crimine: &
in ſumma non viſæ ſunt iſtæ exceptiones
tales, vt ex ipſis ſit repellendus teſtis, &
non idoneus iudicandus, *iuxta gloſ. in c. 1.
in verb. idonei. de teſtib.* licèt poſſit admitti
6 ſecundum aliquos ex Dominis † eum non
eſſe omni exceptione maiorem, ſed hæc
qualitas in teſtibus reprobatorijs non re-
quiritur, vt aliàs fuit in hac cauſa dictum.

Balneoregien. Bonorum.
Die Lunæ 16. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponens de publica voce & fama
per verbum, eſt, tantum, non probat.*
2 *Dictum teſtis deponentis ſe intellexiſſe pu-
ta à duodecim annis poteſt verificari de
præſenti.*

DECISIO MCCXXXI.

FVit dubitatum, An Caſtra Pennæ, &
Polimartij, ſint extra Vrbis diſtrictum,
& per Dominos fuit concluſum non proba-
ri; nam quantum ad Caſtrum Pennę de eo
tres tantum teſtes deponunt, qui cum de-
ſignent viam per Stortam, Baccanum, Mõ-
teroſolum, Fabricam, Vignanelli, & la Pen-
na, neque de alia via aliquid deponant,
excepto tertio, non concludant Caſtrum
hoc eſſe extra diſtrictum; cum fieri poſsit,
vt alia via per Burghettum, & Hortum ſit
breuior: Vnde probatio iſta non concludit
de neceſsitate, & licèt tertius teſtis in or-
dine deponat de alia via, & dicat Hortum
diſtare per quadraginta milliaria ab Vrbe,
& ab Horto ad Pennam eſſe tria milliaria,
1 ipſe tamen eſt vnicus, † & deponit de pu-
plica voce & fama per verbum, eſt, & ita
non probat, *Caputaq. deciſ. 9. p. 8.* omiſsis
aliis exceptionibus, de quibus nõ fuit actũ.
Quãtum ad Polimartium omnes teſtes pa-
tiuntur eandem obiectionem, quòd depo-
nunt per verbum, eſt, pręſentis temporis
2 de publica voce & fama, † & licèt vnus di-
cat à duodecim vel treſdecim annis hoc in-
tellexiſſe; tamen poteſt hoc verificari de
præſenti, *ad Bart. in l. Celſus. nu. 23. de vſu-
cap.* Præterea non videtur hoc conſtanter
affirmari, cũ dicant partim nonnullos ma-
iorem, alios verò minorem diſtantiam fa-
cere, & poſſe adeſſe alios, qui magis notam
habeant talem diſtantiam, & quòd Hoſpi-
tatores interrogati de locorum diſtantia
diuerſimodè reſpondent. Ex quibus viſa
fuit valdè debilis, & incerta hæc probatio;
Ideo concluſum pro parte negatiua, non

tamen fuit actum de effectu prætenſo pro
parte D. Octauiæ, maximè cum ſuper eo
iam fuerit aliàs cauſa reſoluta coram
R. P. D. Iuſto *.

* ſub die 10. Apr. 1595.

Lucana Capellaniæ.
Die Veneris 20. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatronatus ex quibus probetur.*
2 *Aſſertioni Ordinariorum in materia iurispatronatus multum defertur.*
3 *Obſeruantia ſupplet defectum ſcripturæ.*
4 *Vnicum inſtrumentum quando probet deſcendentiam.*
5 *Regula reſeruatoria octo menſiũ non cõprehendit beneficia iurispatronatus laicorũ.*

DECISIO MCCXXXII.

DOmini cenſuerunt ſententiam extra
Rotam latam eſſe reuocandam, cum
conſtet beneficium, de quo agitur, eſſe iuriſ-
patronatus; Primo ex teſtamento Antonij
de Tottis, † in quo enunciatur iſtam Ca-
pellam fuiſſe per eum conſtructã, & man-
datur hęredibus, vt illam dotent, *Achill.9.*
de iurepatr. Secundo ex multiplicatis præ-
ſentationibus incipientibus ab anno 1471.
vſque ad præſentem diem, in quibus adeſt
ſeries inſtitutorum cum effectuatione iuxta
decretum ſacri Concilij Tridentini *cap. 9.*
ſeſſ. 25. ad cõſ. Oldr. 229. Tertio ex teſtamẽ-
to Zacharię relinquentis quædam bona
huic Capellę de anno 1520. in exequutionẽ
2 teſtamenti Antonij Totti. Quarto † con-
currit aſſertio Ordinariorum, de qua in sũ-
mario nu. 7. quibus multum in hac materia
defertur, cum ſit in eorũ præiudicium, *Rot.*
deciſ. 10. de iurepatr. in nou. Doct. in c. poſt
ceſſionẽ. de prob. Lãber. de iurepat. lib. 2. p. 2.
3 *art. 7. q. 10. n. 11.* † Neq. obſtat, quòd obijci-
tur iura nõ eſſe in forma probãti, quia ſtãte
obſeruantia, & tot pręſentationibus effectũ
ſortitis, fidem faciunt, *Aym. conſ. 101. nu. 4.*
cum alijs per eum allegatis. Quantum ad
deſcendentiam, ea quoque probatur; nam
de Zacharię iure cõſtat ex teſtamẽto, in quo
ipſe inſtituitur hæres pro medietate vnà
cũ Ioanne ipſius patre, & teſtatoris fratre;
Zacharias verò inſtituit Eliſabetham ſoro-
rem hæredem, eiq. poſt mortem ſubſtituit
Bartholomæum de Martinis eius filium,
Bartholomæus verò hęredem nominauit
Franciſcum Blaſij de Martinis, qui deceſſit
relictis poſt ſe Bartholomęo & Franciſco de
Martinis filiis & hæredibus, quos apparet
fuiſſe in poſſeſſione pręſentãdi & cõtinuaſſe,
Bartholomęum quidem vſque ad vltimam
vacationem, à quo fuit præſentatus Franci-
ſcus de Bonis pro vna parte & pro alia Al-
cibiades eius filius hæres Frãciſci iunioris,
4 & hic ceſſat illa difficultas, † quòd plura
requirantur inſtrumenta ad probandam de-
ſcendẽtiam, neque vnicum ſufficiat, *iuxta*
opinionem, quam ſequitur Rota per doctr.
Bald. in c. ſeries. nu. 3. de teſtib. quia id pro-
cedit, vbi non concurrit cum enunciatione
quaſi poſſeſſio pręſentãdi reſpectu vnius cu-
iuſq. perſonæ. Difficultas, quę excitatur
ſuper cõſenſu Ordinarii tollitur ex inſtitu-
tionibus iuncto curſu tãti temporis, *vt fuit*
dictum in vna Pampilonen. Iuriſdictionis
coram bo. me. Cantuccio 16. Martij 1576.
Item quod dicitur de tranſitu ex vna fami-
lia in aliam, tollitur *ex deciſione facta coram*
me in vna Cremonen. Iurispatronatus 6. Iu-
nij 1578. & confirmata 21. Nouembris eiuſ-
5 *dem anni.* Quare † cum regula octo men-
ſium non capiat beneficia iurispatronatus
laicorum, *vt per Rot. 21. de præbend. Lap.*
allegat. 96. concluſum fuit ſententiam Au-
ditoris Camerę eſſe reuocandam.

Romana Subhaſtationis.
Die Veneris 20. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Maior pars creditorum quandò minori præiudicet.*
2 *Factum iudicis reputatur factum partis.*
3 *Non debet decipi, qui aliquid facit auctoritate iudicis.*
4 *Creditor largo modo dici poteſt ille, de cuius intereſſe conſtat.*

DECISIO MCCXXXIII.

CVm D. Marius Fanus emiſſet præcedẽ-
te ſubhaſtatione, & deliberatione fa-
cta ad inſtantiam creditorum, Vineam quã-
dam, quę erat in bonis Torzellini & Pigna-
nelli, & pretium fuiſſet depoſitatum iuſſu
iudicis ad effectum illud conſignandi credi-
toribus data per eos cautione de reſtituẽdo
prioribus & potioribus; inſurrexerunt qui-
dam creditores, qui cœperũt agere Saluia-
no Interdicto contra D. Marium poſſeſſorẽ
Vineę, qui pręrendebat ſe amplius moleſta-
ri non poſſe, cum auctoritate iudicis fuerit
facta ſubhaſtatio & deliberatio, & pretium
per eum ſolutum ac depoſitatũ: Vnde ema-
nauit dubium, An D. Marius emptor fuerit
liberatus ab omnibus creditoribus hypo-
thecariis, & an ei competat actio aduerſus
fideiuſſores de reſtituendo prioribus & po-
tioribus, vt ſoluant anterioribus, & eum
à moleſtiis indemnem præſtent. Et quan-
tum ad priorem partem fuit reſolutum
D. Marium non fuiſſe liberatum, quominus
creditores hypothecarii, qui non interfue-
runt, nec conſenſerunt ſubhaſtationi, poſ-
ſint experiri Saluiano interdicto contra Vi-
neam, cum eorum ius non fuerit extinctũ,
neque eis pręiudicatum, cum non appareat
eos fuiſſe legitimè citatos. Neque obſtat
text. in l. & ſuum. §. hodie. cũ l. ſeq. de pact.
1 vbi habetur, † maiorem partem creditorũ

poſſe

poſſe prçiudicare minori, quia textus ille
procedit, vbi negotium geritur inter om-
nes creditores ad hoc cõgregatos, & iuxta
declarationes, de quibus *in deciſione Afflì-
cti* 288. Vnde cum hypotheca creditorum
agentium duret, *l.cum notiſſimi. §. 1. C. de
præſcript.trigint.annorum.* poſſunt eligere,
contra quem agere malint ſcilicet, vel
contra poſſeſſorem Vineæ, vel contra po-
ſteriores creditores, & eorũ fideiuſſores, qui
pretiũ receperũt, *l. 1. §.quod ergo. de ventr.
inſpic.* Quantum ad poſteriorem partem,
cõclusum fuit poſſe D. Marium compellere
iudicis auctoritate poſteriores creditores,
& eorum fideiuſſores, vt ſoluant anteriori-
bus, cum enim ipſe mandato iudicis depo-
ſuerit pretium, non quidem ſimpliciter, ſed
cum illa adiectione, vt ſolueretur prioribus
2 & potioribus, & † factũ iudicis reputetur
factum partis, *l.ſi ob cauſam.C. de euiction.*
vtique poteſt ex tali decreto agere aduer-
ſus eos, qui pretium receperunt, cum de-
cretum illud non ſolum contineat fauorem
creditorum, ſed etiam emptoris Vineç, cu-
ius intererat pretium conuerti in ſatisfa-
ctionem creditorum: Vnde dato, quòd in
eo principaliter nõ fuerit nominatus D.Ma
rius, & verba ad eum expreſsè non dirigã-
tur, nihilominus ei competit actio, *l. ſeruo
legato. §. ſi teſtator. de leg. 1. cum alijs per
Roman.conſ.32. num. 7. & ibi congeſtis per
Addit.ſub litera I. Bald. in l.ſi cui legetur.
§.fin.& ibi Iaſ.nu.8. de legat.1. Idem Iaſ.
in l.ſtipulatio.§.alteri.num.7.de verb.oblig.*
& hanc opinionem dixerunt Domini eſſe
3 çquiſſimam, † ne decipiatur D.Marius, qui
iudicis auctoritate emit, & pretium depo-
ſuit, ad ea quç tradit *Ruin.conſ.171.n.3.
lib.4.* Vnde concluſum fuit eum poſſe au-
ctoritate iudicis cõpellere poſteriores cre-
ditores, vt ſoluant anterioribus, idq. via
exequutiua, ſtante obligatione facta per
eos de ſoluendo prioribus & potioribus,
quç tollit omnem difficultatem, cum vt di-
ctum eſt, facta ſit etiam eius contemplatio-
ne ratione ſui intereſſe: Vnde neque eget
ceſsione, neque neceſſe eſt eum eſſe credi-
4 torem; nam ſatis eſt ad hũc effectũ, † quòd
de ſuo intereſse conſtet; nam & largo mo-
do dici poteſt creditor, *ad notat.in l.credi-
tores.de verb.ſign.*

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 23. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

*1 Inſtrumentum quod continet tantum con-
feſſionem quandam non probat.*

DECISIO MCCXXXIIII.

FVit reſolutum non eſſe locum declara-
toriæ; nam inſtrumentum locationis
factæ de prædio Philippo anno 1581. Pa-
ſchali Garziæ, & eius ſocijs, non releuat,
quia non probat locationem factam per
1 Marchionem, † ſed continet tantum con-
feſſionem quandam conductorum, quod nõ
probat, neque pro eis, neque contra alios,
*l.Seia. in princ.ad Velleian. Pariſ.conſ. 19.
num. 6.lib.1.* Præterea non conſtat de effe-
ctuatione, *Pute.deciſ.454. nu.1.& 2.lib.2.
Gabr.de locat.concl.4.nu.1.& ſeq.* Non ob-
ſtant teſtes, quia nulliter fuerunt examina-
ti; ideo circumſcriptæ fuerunt eorum de-
poſitiones: *Deciſio Veralli 41. lib. 2.* non
applicatur, quia per inſtrumenta conſta-
bat de quantitate fructuum. Eodem vitio
laborant cæteræ atteſtationes locationum,
cum effectuatio nõ probetur, quòd ſi teſtes
fuiſſent legitimè examinati, aliud eſſet di-
cendum.

Papien. Tenutæ de Magdalena.
Die Veneris 27. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 Cenſus accipitur etiam pro canone.
*2 In alienationibus rei Eccleſiæ non ſolet at-
tendi ſubreptio, quæ non influit in non
vtilitatem.*
*3 Relatio ad inſtrumentum non attenditur
in his, quæ directè contrariantur nar-
ratis.*
*4 Per exhibitionem tituli inualidi ceſſat præ-
ſumptio validi lapſu temporis.*

DECISIO MCCXXXV.

PLacuit Dominis deciſio vltimo facta in
hac cauſa *, cũ ex lectura ſupplicatio-
nis appareat conceſſionem factam fuiſſe in
emphyteuſim perpetuam, & licèt ſubdat
pro annuo canone ſiue cenſu, hoc nihil fa-
1 cit, quia † illa dictio, cenſus, eſt apta com-
prehendere canonem, qui pro emphyteuſi
ſoluitur, *vt in c.ad aures. de reb. Eccl. non
alien.* Non obſtat pactum de affrancando,
quia in contrarium potius retorquetur, cum
dicat data recompenſa in ſimili, vel meliori
re, ſiue cenſu, cum pactis & conditionibus
emphyteuticis in ſimilibus apponi ſolitis,
ex quo ſemper videntur inſtetiſſe pro alie-
natione in emphyteuſim: Vnde non valuit
alienatio in cenſum cum pacto, quòd non
intelligatur emphyteuſis, eſt enim contra
formam licentiæ alienandi. Non obſtat,
2 quòd † in ſimilibus alienationibus non ſo-
let attendi ſubreptio, dummodo contractus
cedat in vtilitatem Eccleſiæ; *ex Socin.
conſ.15.lib.1.* quia iſta ſubreptio influit in
non vtilitatem, ex quo magna eſt differen-
tia inter emphyteuſim & cenſum, cum in
illa res remaneat ſub directo dominio Ec-
cleſiæ, & obnoxia ſit deuolutioni; in cenſu
verò ſecus, in quo in perpetuum abdicatur
à dominio Eccleſiæ abſque ſpe quòd ad eã
reuerti poſſit, quod non de facili Papa con-

* ſub die Lunæ 17. Iunij anni proximè præteriti.

cedere ſolet in alienationibus voluntarijs ,
non antem neceſſarijs , *Alexand. de Neuo*
conſ. 27. Bero. q. 14. Nec obſtat , quòd Papa
potuerit in genere cogitare de cenſu, quia
3 verba clarè ſonant in emphyteuſim , † nec
relatio ad inſtrumentum eſt attendenda in
his , quæ directó contrariantur narratis ,
vt ex deciſione Cauenſi coram Illuſtriß. Lan-
cellotto patet 19. Ianuarij 1571. relata per
S.D.N. in cauſa Tiburtina Caſtri Sambuci
4 *20. Februarij 1579.* Nec obſtat , quòd † ex
lapſu temporis præſumenda ſit alia conceſ-
ſio ſen cnnfirmatio ; quia illa præſumptio
ceſſat per exhibitionẽ tituli inualidi *Aegid.*
conſ. 10. nu. 20. in fin. Pariſ. conſ. 27. nu. 119.
lib. 1. & fuit reſolutum in cauſa Elnen. mi-
neriarum corã R.P.D. meo Orano 16. De-
cembris 1585. Et ita concluſum .

Bononien. Domus .
Die Veneris 4. Iulij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum quando dicatur eſſe in for-*
ma probanti .
2 *Hæres notarij an poſſit exemplare inſtru-*
mentum à patre confectum .
3 *In exemplatione inſtrumẽti & extractione*
ex protocollo, quando non pendet lis, non
requiritur partis citatio, ſecũdum magis
communem opinionem .
4 *Quando non fuit oppoſitum contra exten-*
ſionem inſtrumenti præſumuntur in ea
omnes ſolemnitates interueniſſe .

DECISIO MCCXXXVI.

FVit dubitatum , an ſcriptura legitima-
tionis Dominorum de Bucchis ſit in
forma probanti; Et fuit deciſum per Domi-
1 nos * † pro affirmatiua ; nam inſtrumentũ
habet omnia requiſita , nempe ſubſcriptio-
nem notarij, Aunum, Indictionem, mẽſem,
diem, locum & publicationem coram teſti-
bus; *ad deducta per Neuizan. conſ. 25. n. 2.*
2 *& 3.* † Item fuit exemplata à filio & hæ-
rede Camilli Morandi notarij rogati, quod
fieri potuit in vim ſtatutorum Bononiæ
etiam ſine mandato Iudicis , *Alex. in ter-*
minis ſtatuti in Auth. ſi quis in aliquo. nu. 1.
& ibi Iaſ. num. 5. verſ. decimo fallit. C. de
edend. & hoc eſt de iure, *ad notat. in l. qua-*
dam. §. nihil. de edend. Felin. in c. cum P.
tabellio. nu. 4. de fid. inſtrum. cum alijs alle-
3 *gatis* *. Non obſtat , quòd † in exempla-
tione non interuenerit citatio partis ; quia
magis communis eſt opinio , quòd in extra-
ctione inſtrumenti ex protocollo non re-
quiritur citatio, *Caſtren. conſ. 195. num. 1.*
lib. 2. cum allegatis per Neuizan. d. conſ. 25.
nu. 13. Chiſanen. deciſ. 69. & 84. & hoc ma-
ximè procedit in iſto caſu , cum iſtud in-
ſtrumentum fuerit extractum ante hanc li-
tem , quę nunc pendet , & tunc fuit oppu-
gnata extenſio coram Prætore , qui inter-
loquendo pronunciauit pro eius validitate,
& ab hac ſententia non fuit appellatum ;
Ideo probat, maximè contra ipſos de Buc-
chis , qui erant in lite , *Bart. in l. 1. C. de*
4 *ſum. Trinit. Iaſ. conſ. 48. nu. 6.* † quia etiam
eſt notandũ, tunc non fuiſſe oppoſitum con-
tra extractionem , ſed tantum contra extẽ-
ſionem clauſularum legitimationis : Vnde
præſumitur ſolemnitates requiſitas inter-
ueniſſe , *vt tradit Felin. in c. Albericus. n. 3.*
de teſtib. Non obſtat, quòd legitimatio ſuc-
cubuerit in illo iudicio, quia tunc age-
batur ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis ,
ad quæ vocabãtur tantum ex legitimo ma-
trimonio nati : hic verò agitur de domo ,
quæ erat propria Galeatij, & non ſuppoſita
fideicommiſſo .

* ſub die Veneris 2. Maij proxime præteriti.

* Iacob. in allegat. Auth. ſi quis in aliquo. n. 31. Angel. in l. quadam. §. nihil. & ibi Caſtr. ff. de edend. Guid. Pap. deciſ. 2. nu. 1. Immo filius notarij exemplare poteſt, etiam quod protocollũ ſit cętteratum, & cæteraturas in exẽplatione extendere, vt per Felin. in loco citato nu. 8. & Lanfranc. in c. quoniam cõtra. nu. 24. de probation.

Valentina , ſeu Oriolen. Iuriſdictionis .
Die Veneris 4. Iulij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Archiepiſcopus an & quando poſſit cogere*
teſtes ſubditos ſui Suffraganei .
2 *Ius cogendi teſtes & alios non ſibi, ſed Epi-*
ſcopo Suffraganeo ſubditos non eſt penes
Metropolitanũ, niſi in caſu negligentiæ
Epiſcopi Suffraganei .
3 *Quando quis indiget opera non ſubditi, de-*
bet vti litteris requiſitorijs ad ſuperiorẽ
illius ſubditi .

DECISIO MCCXXXVII.

1 DOmini cenſuerunt , † Epiſcopum ſu-
ſcipientem mandatum Archiepiſcopi
contra eos , qui ei , & non Archiepiſcopo
ſubſunt procedere iure proprio, & non Me-
tropolitico , ſi proceditur per viam coa-
2 ctionis , † cum ius cogendi teſtes vel alios
non ſubditos nõ ſit penes Archiepiſcopum ,
c. paſtoralis. & ibi Abb. num. 12. de off. deleg.
c. 1. nu. 1. & ibi gloſ. in verb. ſuſcipere. de
for. compet. lib. 6. Excipitur tamen caſus
negligentiæ *vt in deciſione aliàs facta* * , &
quòd Epiſcopus eo caſu iure proprio & non
ſuperioris auctoritate procedat *tradit Abb.*
in c. quam conſultationem. num. 28. in fin. &
nu. 29. de re iud. Bart. in l. à diuo Pio. §. qui
3 *Romæ. nu. 6. ff. eod.* † & ordinarium eſt con-
fugere hoc caſu ad litteras requiſitorias ,
quando quis indiget opera non ſubditi , vt
poſt alios tradit *Couaru. pract. quæſt. c. 10.*
nu. 2. & ex reſolutione huius prioris partis
dubij ſequitur reſolutio ſecundæ partis ,
quòd cum in hoc caſu Epiſcopus Oriolẽſis
iure proprio procedat , non poſſe alteri vi-
ces ſuas committere , *c. fin. de off. Ordin.*
Abb. in c. conſtitutus. nu. 6. de fideiuſſor. l. ſæ-
pe. & ſeq. de off. Præſid. Rot. deciſ. 18. de con-
ceſſ. præbend. in nou. & hoc vt dictum eſt ,
procedit in coactiuis ; nam in alijs articu-
lis ad Archiepiſcopum deuolutis, & in qui-
bus

* die Veneris 18. Aprilis proxime præteriti.

bus Iuriſdictio eſt penes ipſum, Epiſcopus
procedit vti delegatus iure delegantis, non
autem proprio; Et ideo tenetur per ſe ipſũ
exequi delegationem, ſi ita fuerit mandatum.

Caſalen. Parochialis.
Die Mercurij 5. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio non datur aduerſus ſententiã, niſi de iniuſtitia conſtet.*
2 *Nullitas inſtitutionis non inficit præſentationem validam, & ſufficit præſentationem factam per patronos fuiſſe validam, & in tempore factam, licèt inſtitutio ſit nulla, vt nu. ſeq.*
4 *Per præſentationem dicitur quæſitum ius ad beneficium conſiderabile, quod per clauſulam, dummodo tempore datæ præſentium &c. cenſetur præſeruatum.*
5 *Auditor Rotæ poteſt inſtituere in beneficio, iuxta Clem. Auditor. de reſcript.*
6 *An appellatione prouiſionis & diſpoſitionis veniat præſentatio, & quando.*
7 *Culpa Epiſcopi, non debet nocere patronis.*
8 *Nullitas confirmationis non inficit actum de ſe validum.*
9 *Pœna c. auaritiæ. de electiõ. in 6. quando non habeat locum.*
10 *In materia pœnali qualibet cauſa colorata excuſat.*
11 *Gratia ſi nulli iuſtificari debet, cum ex ea acquiratur nouus titulus.*

DECISIO MCCXXXVIII.

FVit reſolutum contra informantem,
nempe Dominum Mirolium non eſſe re-
ſtituendum aduerſus ſententiam bo.me.Do-
mini Robuſterij, neque dictam ſententiam
1 eſſe reuocandam: † Nam nunquam datur
reſtitutio aduerſus ſententiam, niſi de illius
iniuſtitia conſtet, *Rot. 1. de reſtit. in integr.*
in nou. Apparet autem de iuſtitia dictæ ſẽ-
2 tentiæ, ex quo † inſtitutio Salamonij facta
in exequutionem præſentationis patronorũ
per Ordinarium præcedit gratiam Mirolij,
c. eã te. de reſcript. c. ſi eo tempore. eod. tit. in 6.
3 Neque obſtat, † quòd dicta inſtitutio fuerit
nulla ob non ſeruatam formam Concilij,
quia ſatis eſt ad excluſionem gratiæ Mirolij
præſentationem factam per patronos fuiſſe
4 validam, & in tempore factam, quia † per
illam quæſitum fuit ius ad rem conſidera-
bile, quod cenſetur præſeruatum per clau-
ſulam, dummodo tempore datæ præſentiũ
nõ ſit alteri ius quæſitum, *ad notat. per Abb.*
in c. cũ Bertoldus. de re iudic. Rota deciſ. 17.
de præbend. in nou. Sarnen. in reg. de non
toll. iur. quæſit. q. 1. nu. 8. & fuit reſolutum
in Aſtoricen. Archidiaconatus corã S.D.N.
5 † & ideo potuit Rota inſtituere Salamoniũ
ſeruatis ſeruandis, pro vt fecit, *per Clem.*
Auditor. de reſcript. Neque obſtat, quòd
quemadmodum fuit nulla inſtitutio, ita etiã
& ipſa præſentatio, ex quo bulla fe. re. Pij V.
annullat omnes prouiſiones & diſpoſitiones
6 non ſeruata forma Concilii factas, † quorũ
verborum appellatione venit præſentatio,
gloſ. in c. fin. in verb. promiſſionẽ. de electiõ.
in 6. quia quicquid ſit in materia illa, ta-
men in caſu iſto nõ poteſt venire præſenta-
tio, quia bulla, quæ venit in exequutione
Concilij, loquitur recentis ijſdem terminis,
& ſic in prouiſionibus Epiſcoporũ & alio-
rum inferiorum Ordinariorum, & non de
7 patronis præſentantibus, † nec debet culpa
Epiſcopi patronis nocere, *Rot. deciſ. 4. de*
iurepatron. in nou. Cotta deciſ. 351. & ita
fuit aliàs reſolutum coram bo. me. D. Robu-
ſterio *. & hoc adinſtar confirmationis; * preſertim 14.Oct.1581.
8 † quæ quamuis nulla, non tamen facit, vt
nõ valeat electio legitimè facta *c. confirma-*
tionem. & ibi Doctor. de elect. in 6. nam
in ſeparatis vtile per inutile non vitiatur.
9 Non obſtat, quòd † Salamonius ſeſe ingeſ-
ſerit in adminiſtratione ante validã inſti-
tutionem, & ſic inciderit *in c. auaritiæ. de*
electiõ. lib. 6. quia cum eſſet in poſſeſsione
vigore inſtitutionis Ordinarij, ceſſat pœna
illius capituli; tum ratione bonæ fidei, tum
10 etiam quia † in materia pœnali qualibet
cauſa colorata excuſat, *gloſ. in verb. quod*
intereſt. in fin. & ibi Doctor. in l. 1. §. fin. ſi
quis iuſdic. non obtemp. Dec. conſ. 452. n. 12.
Aym. cõſ. 18. n. 9. in terminis noſtris. gloſ. in
cap. fin. in verb. quamuis. de electiõ. Et ex
his reſultat reſolutio ſecundæ partis dubij,
ſententiam non eſſe reuocandam, dato etiã
quòd gratia ſi nulli poſtea obtenta eſſet iu-
11 ſtificata, † quam tamen Domini dixerunt
ex allegatis non eſſe iuſtificatam, ſaltem
quantum ad valorem; & tamen erat iuſtifi-
canda, cum ex ea acquiratur nouus titulus,
Rot. 24. de reſcript. in nou. Roman. cõſ. 362.
nu. 4. Sarnen. de annal. quæſt. 28. Et fuit di-
ctum in vna Aurien. Canonicatus. 4. Iulij
1576. coram Illuſtriß. Lancellotto. ſed neque
iuſtificari poteſt reſpectu vacationis, niſi
probata nullitate præſentationis per ſupra
deducta. Quare concluſum contra infor-
mantem.

Salamantina Cenſurarum.
Die Mercurii 5. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Præſumptio quòd quis cenſeatur certioratus à procuratore, non ſufficit, vt quis priuetur iure ſuo.*
2 *Culpa eſt probanda.*
3 *Excommunicatio nulla nullos operatur effectus.*
4 *Impedimẽtum quis tunc remouere tenetur, quando hoc facere poteſt ſine ſuo præiudicio.*

5 *Diſtributiones debentur non ſeruienti impedito ex legitima cauſa.*

DECISIO MCCXXXIX.

FVit reſolutum nullam imputandam eſſe
culpam Franciſco ob non exhibitionẽ
ſententiæ Auditoris Cameræ ſuper admiſ-
ſione *ad c.Odoardus.* ad effectum remouen-
di pręrenſum impedimentum cenſurarum
allegatarum per Capitulum: Primo, quia
1 † non conſtar, quòd haberet illius notitiã,
niſi ex præſumptione quadam, quæ deduci-
tur ex certioratione procuratoris *ad Ro-
man.conſ.481.* ſed hæc non ſufficit ad effe-
ctum, vt quis priuetur iure ſuo, *vt per Rot.
de dol.& cont.deciſ.21.in antiq. Greſc.deciſ.
194.Tiraq.de retract.lign.§.36.gloſ.2.n.3.*
Præterea non proderat, quòd haberet ſciẽ-
tiam dictę ſententię; niſi eam quoque præ
manibus habuiſſet ad effectũ illam produ-
2 cendi; ideo † qui pręrendit eum fuiſſe in
culpa, debet docere inſtrumentum ſenten-
tię authẽticum tunc fuiſſe penes Franciſcũ,
*Innoc.in c.exceptionem.in verb.fatigetur.&
ibi Hoſtienſ.n.6.Io.Andr. in verb.omiſerit.
& Henric. Boieb. ibidem de exception. Ca-
putaq.deciſ.68.par.3. in manuſcript.* Quod
eo magis procedit, ex quo habebat inten-
tionem fundatam in nullitate cenſurarum,
vt fuit deciſum coram R.P.D.meo Corduba.
3 & † excommunicatio nulla nullos operatur
effectus, *Couar.in c.Alma mater. par.1.§.7.*
4 *nu.5.* Accedit, quòd † tunc quis tenetur
remouere impedimentum, quando id po-
teſt facere ſine ſuo pręiudicio: Vnde cum
ſententia Auditoris Camerę eſſet ei nimis
pręiudicialis in taxatione congruę non te-
nebatur illam acceptare neque exhibere,
ſed poterat proſequi iudicium intentatum
coram Officiali ſuper maioribus alimẽtis.
Concurrit etiam culpa Capituli duplex:
Altera eſt, quòd noluit admittere Franci-
ſcum ad inſeruiendum; cum tamen eſſet ab-
ſolutus ad cautelam: Altera, quòd ſaltem
ſi non admittebat eum ad ſeruitium, debe-
bat diſtributiones tenere in ſuſpenſo, donec
eſſet declaratum, an ritè & rectè eſſet ex-
5 communicatus; † nam licèt non debeantur
non ſeruienti, *Caſſad.deciſ.vnic.nu.2.de
cler.non reſid.* debentur tamen impedito ex
legitima cauſa, *c. quorundam.74. diſtinct.
c.ad ſupplicationẽ.de renunc.Calder.cõſ.17.
de præbend. & fuit dictum in hac cauſa co-*
* ſub die 2. Iun. 1594. *ram R. P. D. meo Corduba* *. Poſtremo
cum non adeſſet in partibus aliquis, qui
poſſet abſoluere à cenſuris hic latis ab Au-
ditore Camerę, fruſtratoria erat ſententiæ
exhibitio in partibus. Quantum ad morã
in curia, bene tollitur in facto; Ideo con-
cluſum pro Franciſco.

Albanen. Pecuniaria.
Die Veneris 7. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt quis poſſit petere damna & intereſſe lucri ceſſantis, probari debent requiſita per Caſtr. in l.3. §.fin.de eo quod cert. loc.*

DECISIO MCCXL.

COntra informantem; nam pro parte
1 Illuſtriſſ. Dominæ Iuliæ † non fuerũt
cõcludẽter probata incũbentia *iuxta doctr.
Caſtr.in l.3.§.fin. de eo quod certo loco. quæ
ſæpius fuit in Rota canonizata, vt per Mo-
bedan.deciſ.103. & 208.& in cauſa damno-
rum & intereſſe de Taruſijs coram R.P.D.
Penia 2. Iunij 1589.* Deficit enim in pro-
batione, quòd Domina Iulia eſſet ſolita
inueſtire ſuas pecunias, & quòd de illo tẽ-
pore id fuiſſet factura; nam de hoc in pro-
teſtatione nihil dicitur, & præſertim, quia
fides proxenetæ deponentis, quòd tunc ha-
bebat præ manibus plures, qui cępiſſent has
pecunias ad ſocietatem, nominat quoſdam,
qui publicè pro non idoneis habebantur;
adeo quòd non poteſt dici conſtare de certo
lucro, quod ceſſauerit ob moram non ſol-
uentis.

Calaguritana Panis.
Die Lunæ 10. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nec acta nocent ei, qui nunquam fuit citatus ad cauſam ſaltẽ per proclama, quod contra intereſſe putantes de ſtylo Rotæ fieri ſolet.*

2 *Propter clauſulam, quam & quas, poteſt procedi, vt in prima; & propterea veniens ad cauſam vigore commiſſionis habentis hanc clauſulam, non facit acta ſua neque ſententias, vt nu.ſeq.*

DECISIO MCCXLI.

CVm in hoc iudicio Don Inicus non ſit
principalis; Maioricatus enim non
ad eum ſed ad Donnam Catharinam ſpe-
1 ctat, Domini cenſuerunt, † neque acta,
neque ſententias poſſe ei nocere, & multo
minus Donnæ Catharinæ, quæ nunquam
fuit citata ad cauſam; & tamen Rota per-
petuo obſeruauit, vt ſaltem fiat citatio per
proclama contra Intereſſe putantes, *Pute.
deciſ.91.& 236.num.3.lib.3.Achill.3.de re
iudic.* Quantum verò ad Don Inicum,
2 † licèt commiſſerit cauſam appellationis,
cum clauſula reſtitutionis in integrum; ta-
men in eadẽ commiſſione adeſt etiam clau-
ſula, quam & quas, cuius vigore potuit
procedere tanquam in prima, etiam ſine
eo quòd hoc ſpecialiter declarauerit; ſuffi-
cit enim, quòd in proſequutione cauſæ non
ſe re-

3 ſe reſtrinxerit; † maximè cum nulla fuiſſet re vera interpoſita appellario, de qua conſtet; vnde non poterat cauſam appellationis non exiſtentis proſequi, veniens autem tanquam in prima venit vti tertius, nec facit ſua, acta neque ſententias, neque ſibi præiudicat, *ad deciſ. Rota 20. de re iudic. in nou.* Non obſtat *deciſio in cauſa Cathanien. corā S.D.N* *. quia eo caſu tertius commiſerat cauſam ſub aſſertione, quòd ſua intererat ſentẽtiam declarari nullam, quod eſſe non poterat; niſi ex eo quòd ſententia ipſum afficeret, *vt fuit dictum 17. Februarÿ 1580.* Sed quia allegabatur Comitiſſam in exequutione remiſſoriæ feciſſe actus per quos ſibi præiudicauit, Domini reſeruarunt hoc particulariter videndum, quatenus adſint.

* Clemente VIII. ſub die 7. Nou. 1580.

Camerinen. Prædij.
Die Lunæ 10. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *In ratificatione contractus minoris requiruntur eadem ſolemnitates, quæ in ipſo contractu.*

2 *Statutum ſuper alienatione comprehendit pignus & hypothecam, per quæ peruenitur ad alienationem.*

3 *Statutum de contractibus minorum ſine certa ſolemnitate non celebrantium an habeat locum in contractu vtili minori, & quando.*

4 *Fideiuſſio eſt contractus de ſui natura damnoſus.*

DECISIO MCCXLII.

FVit reſolutum ratificationem Octauij
1 fuiſſe nullam; nam † in ratificatione contractus minorum requiruntur eædem ſolemnitates, quæ in ipſo contractu adhiberi neceſſe eſt; Ideoque locum habet in hoc caſu *Conſtitutio Marchia lib. 5. c. 25.* quæ diſponit, vt donationes, venditiones & alienationes, remiſſiones, ceſſiones, & quietantiæ quarumcunque rerum & actionum, & iurium, & ſub quacumque forma contractuum vel verborum à puberibus ſeu adultis factæ ſine iuramento corporaliter præſtito & ſine conſiſtentia duorũ vel trium proximiorum conſanguineorum, vel ſaltem affinium, ſi conſanguinei non exiſtant; & ſine decreto competentis iudicis, & inſinuatione in actis facienda, non valeant;
2 aliàs præſumantur doloſè extortæ: † Vnde cum ratificatio, de qua agitur, ſortiretur effectum obligationis & ſolutionis pretij Caſtri empti à patre, & ſic hypothecam & pignus rerum ſuarum, per quam peruenitur ad alienationem rerum ſuarum, ea videtur Conſtitutione comprehendi, *Pute.*
3 *deciſ. 7. lib. 3.* † Præſertim cum facta ſit mẽtio venditionis in Conſtitutione, quæ cum ſit relatiua emptionis, videtur quoque eam comprehendere: vt in materia ſtatuti *tradit Caſtr. conſ. 289. nu. 2. lib. 1.* Hoc quoque videtur confirmari in generalitate rubricæ, & prohemij dictæ Conſtitutionis loquentis in genere de contractibus minorũ, quod & ſi poſſet habere aliquam difficultatem; tamen viſa eſt in hoc caſu ceſſare propter obligationem inſolidum contractam etiam pro alijs perſonis in contractu comprehenſis, quæ res facit, vt omnino iſte contractus cenſeatur præiudicialis Octauiano, cũ quo ob ſolemnitatum omiſſionem concurrit legis præſumptio, *vt per Bald. in l. quæcumque. verſ. ſctas tamen. C. de bon. quæ lib.* Non obſtat, quòd hoc non procedat, vbi cõtractus eſt vtilis minori, quo caſu valet etiam ſine ſolemnitate, *vt per Tiraq. de leg. connub. gloſ. 8. num. 7. Lambertengh. de contract. minor. ad fin. nu. 165.* quia hæc opinio eſt controuerſa, & contrariam tradit eſſe magis communem *Simoncel. de decret. in contract. min. lib. 3. tit. 8. nu. 125.* Et pro hac opinione eſt textus optimus *in l. non ſolum. § fin. de rit. nupt.* ſed & Doctores cõtrarium tenentes volunt, vt de vtilitate euidenter conſtet, *vt tradit idem Lambertengh. d. tit. 8. nu. 170. Dec. conſ. 532.* ſed hic euidentia ceſſat ex obligatione contracta
4 pro cæteris conſortibus inſolidum, † quæ fideiuſſio non poteſt cenſeri contractus lucratiuus, ſed eſt eiuſdem & forte damnoſioris conditionis, quàm cæteri in Conſtitutione enumerati; & ideo ceſſant ea, quæ in contrarium allegantur *ex deciſione 3. Caputaq. lib. 3. Corn. conſ. 121. num. 6. lib. 3. Pariſ. conſ. 53. nu. 63. lib. 3. Bero. conſ. 176. num. 46. lib. 1.* Vltra quòd adeſt, quatenus opus ſit, *Additio Cardinalis Carpen.* quæ videtur generaliter complecti omnes contractus, ſed ſuper ea nihil fuit per Dominos firmatum, cum ex ſupra deductis ſatis ſuperq. viſa ſit clara nullitas ratificationis.

Romana non Adimplementi.
Die Lunæ 17. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio non implementi non prodeſt ad effectum reſolutionis contractus; ſed ſolum ne eius occaſione quis moleſtetur.*

2 *An & quando ſufficiat implementum per æquipollens.*

3 *In diuite ſufficit cautio ipſius cum hypotheca omnium bonorum.*

4 *Suſceptio litis in ſe habetur loco fideiuſſionis.*

5 *Obligatio de liberando & faciendo conſentire omnem perſonam intelligitur, dummodo interſit eius, cui eſt facta.*

6 *Exceptio periurÿ, & pœna l. ſiquis maior. C. de tranſaction. procedunt, vbi adeſt dolus & præiudicium alterius.*

D E-

DECISIO MCCXLIII.

1 FVit reſolutum, D.Alberiuo † agenti nõ obſtare exceptionem de non adimplemento ad effectum reſolutionis contractus, ſed ſolum ad effectum, vt D.Iuſtiuus ſit ſecurus & nou poſſit moleſtari occaſione ecẽſuum & obligationum, quibus dieit domum
2 ſibi venditam eſſe oneratã; † ſufficit enim ad hunc effectum implementum per æquipollens, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Palatij 7.Maij 1590.coram bo. me. Bubalo, & in cauſa Auximana bonorũ 2.Iunij 1595 coram R.P.D.meo Mellino*; De implemento verò conſtat ex pluribus; Primo, quia pretium domus remanſit pro parte penes R.D.Iuſtinum ſub contractu cenſus, *vt per Pedemont.deciſ.24.num.14. Negusant.de*
3 *pign.mẽbr.5.p.r.n.24.& 28.* † Secũdo, quia D.Cęſar eſt diues, vnde ſufficit cautio ipſius cum hypotheca omnium bonorum, *Bald.in l.quicunque.C.de fund.rei.priu.lib.11. & in l.ex his prædijs.in fin.C.de euiction.* Tertio, quia D.Cæſar reſpectu iſtorum cenſuũ
4 ſuſcepit litem in ſe, † & talis ſuſceptio habetur pro fideiuſſione, *Afflict. deciſ. 171.*
5 Non obſtat, quòd † emptor poteſt agere ad liberationem domus, & ad faciendum conſentire omnem perſonã *iuxta gloſ. in l. qui rem.& ibi Bald.n.1.C.de euiction.* & quòd interim poſſit retinere pretium, *Bald. in d. l.ex his prædijs.nu.1.in fin.eod.tit.* quia totum hoc obiectum *ibidem per Bald. tollitur ſub nu.4.* vbi conſiderat hoc procedere dũmodo emptoris interſit: Vnde cum ex ſupra deductis appareat hic nullum verſari damnũ neque intereſſe emptoris, ceſſat ob-
6 iectũ. Non obſtat, † quòd D.Cæſar aſſeruerit bona eſſe libera; quę tamen reperiuntur alijs obligata; & ideo obſtare exceptionẽ periurij, *l.ſi quis maior. C. de tranſaction.* quia hoc procedit, quãdo promiſſio eſt doloſa, & præiudicialis alteri, *Caſtad.deciſ.2. nu.7.de iureiur.Caputaq.deciſ.283. num.7. part.1.Rota in vna Romana contrauentionis coram bo.me.Robuſterio 22.Octob.1582.* & ita ceſſat *deciſio in cauſa Romana Cruſus corã me facta 15. Martij 1577.* Neq. obſtat ſtatutum cum idem contineat, quod ius cõmune, & abundè ſit cautum indemnitati Domini emptoris, neq. vlla immineat euictio. Et ita concluſum.

Romana de Cincijs.
Die Lunæ 17.Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Dictio, niſi, poſita poſt prohibitionem vel negationem inducit permiſſionem in caſu ſequenti.*

2 *Fœmina per ſtatutum prohibita cõtrahere ſine conſenſu propinquorum illis non extantibus contrahere poſſunt ſine alio conſenſu, ſeruata forma iuris communis.*

3 *Teſtator poteſt dare licentiam grauato alienandi etiam omnia bona, licet per eum prius inductum fuerit fideicommiſſum perpetuum.*

4 *Prohibitio adiecta cauſa, quòd teſtator velit bona conſeruari, inducit perpetuum fideicommiſſum.*

5 *Prohibitus ad tempus alienare, an & quãdo poſt illud poſſit.*

6 *An ceſſante prohibitione expreſſa teſtatoris ceſſet prohibitio tacita legis in alienatione fideicommiſſi.*

7 *Prohibitus alienare ſine conſenſu alicuius, an eo mortuo poſſit liberè alienare.*

8 *Alienatio per fideicõmiſſum prohibita quibus caſibus ſit permiſſa.*

9 *Teſtator poteſt detractionem legitimæ ad tempus prohibere.*

DECISIO MCCXLIIII.

DOminus Chriſtophorus Cincius in ſuo teſtamento poſt hæredis inſtitutionem & fideicommiſſum perpetuum iniunctũ in fauorẽ deſcendentium ex Franciſco filio ſuo hærede inſtituto, & aliarum perſonarũ fecit prohibitionem alienationis ſub hac verborum formula: Et inſuper prohibuit expreſsè prædicto Domino Franciſco, ne vſque ad vigeſimumquintum ætatis annum completum poſſet aliquid de bonis ſuis ſtabilibus, aut creditis montium, quæ etiam nunc ſunt in perſonam D. Franciſci, vllo modo alienare, neque poſtea niſi cum expreſſo cõſenſu infraſcriptorum curatorum; & quia dixit velle bona ipſa conſeruari, vt tranſeant ſecundum ſeriem per eum ſuperius ordinatam. Mortuis dictis Curatoribus & matre, quæ in codicillis eis adiuncta fuerat, D. Franciſcus longè excedens dictã ætatem vigintiquinque annorum, prætẽdebat ſe poſſe aliqua ex dictis bonis alienare filijs contradicentibus. Quare dubitatum fuit, An fuerit inductum tale fideicommiſſum, vt non liceat D. Franciſco bona in eo comprehenſa alienare: Et pro eius parte affirmatiua deducebatur argumentum à vi
1 † dictionis, niſi, quæ poſt prohibitionem vel negationem poſita inducit permiſſionẽ in caſu ſequenti, *l. ſi feriatis. de fer.Bart. in l.ſi eum. §.qui iniuriarum.ff.ſi quis caution.Alex.Iaſ.Dec.& Aretin.in l.actione C.de tranſaction. Doctores in c.peccatum.de reg.iur.in 6. Pariſ.conſ.31. num.35. lib.2. Ruin.conſ.132.n.3.lib.2. latiſſimè Mantica de coniectur.vlt.vol.lib.3.c.17.nu.11* *. aliàs tota illa clauſula eſſet otioſa & nullius momenti, *contra regul. l. ſi quando. de legat.1.cum ſimilib.* Vnde inferebatur, quod liceret Franciſco mortuis Curatoribus per ſe alienare abſque alicuius conſenſu, *per conſ.Alex.59.num.6. lib.3. Crot. conſ.61. lib.1. Ruin.conſ.126.n.1.lib.2.* vt in ſimili

* Soc. in l. cauus.n.111 de condit. & demon. Dec. cõſ.316. n.3. Decian.conſ. 78.n.18.& n. 45.& ſeq.lib. 4 vbi multos refert & cõſ. 1.n.17. lib.3. Menoch.de præſumpt.præſumpt.163.n. 27.lib.5.

2 † fęminas per ſtatutũ prohibitas contrahe-
re ſine conſenſu propinquorum, poſſe, ſi
illi non extent, contrahere ſine alio con-
ſenſu, ſeruata forma iuris communis, *poſt
Bald. Ang. & Raphael. notat Alex. in l. tur-
pia. nu. 7. de legat. 1. Caſtr. conſ. 124. num. 3.
lib. 1. Corn. conſ. 131. col. 2. lib. 4*[a]. *cum alijs
exemplis cumulatis per Felin. in c. nonnulli.*
3 *nu. 34. de reſcript.* † Neque obſtare, quòd
prius fuerat iniunctũ fideicommiſſum per-
petuum, quia nihilominus poteſt fideicom-
mittens dare licentiam grauato alienandi
etiam omnia bona, *l. ſi fundum per fideicõ-
miſſum. in fin. de legat. 1. Iaſ. conſ. 173. lib. 2.
Socin. conſ. 123. num. 3. lib. 3. cum alijs per
dominos Informantes allegatis*[b]; & hanc
ſententiã latè defendit *Tib. Decianus cõſ. 10.*
4 *n. 4. per totum.* † Contrariam tamen ſen-
tentiam amplexi ſunt Domini non poſſe
D. Franciſcum dicta bona alienare; nam vl-
tra fideicommiſſum perpetuum expreſsè
prius iniunctum Franciſco & deſcendenti-
bus, verba prohibitionis etiã ex ſe impor-
tant perpetuum fideicommiſſum, & adie-
cta eſt cauſa, ex quo teſtator dicit ſe velle
bona conſeruari, vt tranſeant ſecundum
ordinem ſupra diſpoſitum, & in hoc nulla
ſubeſt difficultas, & hinc reſultat duplex
prohibitio; altera tacita legis; altera ex-
5 preſſa hominis: † Vnde in hac materia
plures diſtinguntur caſus: vnus eſt, quando
in teſtamento non adeſt prohibitio tacita
ſed ſolum expreſſa, & tunc ſi eſt limitata
ad tempus, eo tranſacto ceſſat, & relinqui-
tur iuris diſpoſitioni, *l. pater filiũ. §. fundũ.
& ibi Bart. de legat. 3. Dec. conſ. 513. num. 4.
& in l. Imperator. la 2. & ibi Bal. de ſtat. ho-
min. Dec. in l. 1. n. 38. de offic. eius. Socin. iun.
conſ. 113. num. 6. lib. 2. Alex. conſ. 159. lib. 3.
Tiraq. de retract. conuent. §. 1. gloſ. 2. n. 46.*
6 † Alter eſt caſus, quando pręcedit fideicõ-
miſſum vniuerſale, & adijcitur prohibitio
expreſſa limitata ad tempus, puta viginti-
quinque annorum, & tunc ceſſante expreſſa
prohibitione nõ ceſſat tacita, *vt per Caſtr.
conſ. 263. lib. 2. Ruin. conſ. 153. in fin. lib. 2.
Pedemont. deciſ. 85. num. 14. Dec. conſ. 386.
Crot. conſ. 343. num. 10. lib. 1. Socin. iun.
conſ. 130. nu. 5. lib. 1. Pariſ. conſ. 31. num. 3.
lib. 2. & hanc ſententiam amplexa eſt Rota
in cauſa Bononien. de ſancto Petro coram
bo. me. Domino de Rubeis 14. Maij 1586.*
quę deciſio eo magis procedere debet in
iſto caſu, in quo non eſt ſimpliciter pro-
hibita alienatio vſque ad ætatem viginti-
quinque annorum, ſed additũ neque poſtea,
niſi cum conſenſu, &c. adeo quòd etiam
ex vi verborum iſta prohibitio eſt perpetua
cum adiectione cauſæ perpetuæ, vt ſupra
7 dictum eſt. † Tertius caſus conſiderari
poteſt, qui propius accedit ad quęſtionem
propoſitam, quando prohibitio expreſſa li-
mitatur, non ratione temporis, ſed ratione
conſenſus aliquorum, requiſiti per teſtato-
rem in alienatione facienda, vt in caſu iſto,
& tunc quæſtio eſt, an mortuis illis, quo-
rum conſenſus requirebatur, poſſit inſtitu-
tus liberè bona alienare, in qua quæſtione
deducuntur ea, quæ ſupra dicta ſunt in ra-
tionibus partis aduerſæ, & videtur regula
facere pro affirmatiua, & allegatis addi
poteſt *Bald. in l. in coniunctione. num. 2. C. de
nupt. Caccialup. in l. omnes populi. nu. 224.
de Iuſt. & iur. & fuit dictũ in cauſa Peruſi-
na bonorum 13. Martij 1587. corã bo. me.
Rubeo. & 2. Maij 1588. corã Illuſtr. Plato.*
Tamen iſta quoque ſpecies facti indiget di-
ſtinctione, nam in caſu ſimplicis expreſſę
prohibitionis locũ habent ſupradicta, quòd
ſi adeſt duplex prohibitio, altera tacita à
legis diſpoſitione proueniens, altera expreſ-
ſa ab homine; tunc ceſſante expreſſa rema-
net nihilominus tacita, per quam impedi-
tur alienatio, & hoc ne implicetur in hiſce
diſpoſitionibus contrarietas; & in his termi-
nis bene applicantur rationes, quas dedu-
cit *Dec. in allegat. conſ. 386. quod conſilium
eſt deciſiuum vnà cum alijs citatis ſupra in
ſecundo caſu.* Et confirmatur hæc ſententia
euidenti ratione; nam hæc expreſſa prohi-
bitio non tam eſt facta à teſtatore, vt con-
ſuleret imbecilitati ętatis minoris filij, quia
non eſt limitata ad vigeſimumquintum an-
num, quàm eſt facta ad fauorem fideicom-
miſſi propter illa verba, neque poſtea, iun-
cta ratione, quia voluit bona conſeruari vt
tranſeant ſecundum ſeriem per eum ſupe-
rius ordinatam. Neque ideo dicendum eſt
ex hac interpretatione ſequi, talem diſpo-
ſitionem eſſe ſuperfluam & fruſtratoriam:
quia præterquam quòd facilius admittitur
ſuperfluitas quàm contrarietas, hęc diſpo-
ſitio non poteſt dici ſuperflua, cum etiam
ſtante fideicommiſſo, & tacita prohibitione
8 legis, † nihilominus in quibuſdam caſibus
permiſſa ſit alienatio, veluti pro ſolutione
æris alieni ipſius fideicommittentis, vel pro
reſtitutione vel conſtitutione dotium, *Auth.
res quæ. C. commun. de legat.* vel pro detra-
9 ctione legitimæ, † quam ad aliquod tem-
pus teſtator poteſt prohibere, *Roland.
conſ. 98. num. 25. lib. 2. Gabr. de leg. concl. 1.
nu. 21.* & iſtis caſibus requiritur conſenſus
curatorum, ſi ſuperſtites fuerint, ex quo
teſtator non viſus eſt cõfidere de ipſo inſti-
tuto *Alex. de Neuo conſ. 39. num. 5.* quòd ſi
mortui fuerint, tunc poterunt habere locũ
deducta pro Domino Franciſco, vt liberè
poſſit ipſe pro iſtis cauſis alienare; tunc
enim ſubintrat legis diſpoſitio hoc permit-
tentis ex ſupra deductis in rationibus pro
eo allegatis, *& ex traditis per Rui. cõſ. 126.
num. 1. lib. 2.* Et ex his reſultat conciliatio
omnium auctoritatum hinc inde allegatarũ,
*veluti Alex. conſ. 59. & Croti conſ. 61. lib. 1.
& aliorum.* Quòd ſi qui ſunt alij, qui con-
trarium

a Tiraq. qui multos concordantes adducis de legib. connub. in verb. de ſon mary. gloſ. 8. nu. 31.

b Anch. q. 12. num. 4. lib. 2. Surd. cõſ 10. nu. 30. lib. 1.

trarium tenuerint, veluti *Tiber. Decian. conſ.10.lib.4.* aut loquũtur in diuerſis terminis, aut in rationibus nonnulla adducunt, quæ faciunt pro hac parte, prout facit *idem Decian. num.64.* vbi reſpondẽdo *ad conſ.Pariſ. 31. nu. 39.in 2.* fatetur opinionem Pariſij procedere ex eo, quòd in prohibitione alienationis expreſsè facta, adeſt ratio generalis etiã expreſſa, ad hoc vt dicta bona remaneant, & conſeruentur in familia, quæ verba clarè adſunt in caſu propoſito. Et ex his concluſum vnanimiter nõ licere Domino Franciſco alienare bona in fideicommiſſo comprehenſa.

Peruſina Exequutionis.
Die Mercurij 19. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Fructus liquidari debent à die mota litis.*
2 *Lis, quæ per multos annos ſiluit, non ob id poteſt dici habita pro derelicta, ſtãte bono iure actoris.*
3 *Commiſſio reſtitutionis in integrum ſuſcitat primam litem.*
4 *Reſtitutio in integrum omnia in priſtinum reponit.*
5 *Fructus in cauſa reſtitutionis in integrum veniunt à die primi iudicij, & in hoc non attenditur bona vel mala fides.*
6 *Fructuũ perceptio probatur ex poſſeſſione, non dato alio poſſeſſore.*
7 *In materia liquidationis fructuum ſufficiũt leuiores probationes, etiam per coniecturas & per ſolitum, & per teſtes de auditu, & de credulitate.*
8 *Valor probatur ex libris Communitatis, qui ſcripti ſint à publicè deputatis.*

DECISIO MCCXLV.

1 FVit reſolutum, † fructus medietatis
prædij, de quo agitur, eſſe liquidandos à die motæ litis de anno 1532. *l.certũ. C.de rei vendic. cum ſimilibus.* Neque obſtat, quòd de anno 1534. fuerit lata ſentẽtia, quæ tranſitum fecit in iudicatum, quia non ideo fuit extincta lis, cum remaneant reliquiæ litis ratione computationis affictus in ſortem principalem, & reſtitutionis reliquorum, *Sarnen.de annal.q.44.* Vltra
2 quòd † licèt iſta lis ſiluerit per multos annos, non ideo potuit dici habita pro derelicta, ſtante bono iure Creſcimbenij *iuxta deciſ.Achill.8.de lit.* Ideo cum poſtea fuerit
3 proſequutus litem, † & commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, quæ ſuſcitat primam litem, *ad deciſ.Caſſad.13.de reſcript.* vtiq. fructus debentur à die primi iudicij,
4 nam † reſtitutio omnia in priſtinum reponit, *l.quod ſi maior. §.reſtitutio.de minor.*
5 † & quod veniant fructus à die primi iudicij, *tenet Abb.in c.ad noſtram.nu.4. de reb.Eccl.non alien.Ruin.conſ.26. num.23. & 34.lib.3.Pedemont.deciſ.160.nu.3. Modern.Peruſin. de reſtit. in integr. q.45. artic.2.nu.13. & nu.20.* vbi tradit, quòd ad hunc effectum non attenditur bona vel mala fides, quia quicquid dicat *Couar. var. lib.1.cap.3.nu.5.* in iudicio reſtitutionis in integrum attenditur tantum, quòd reſtituatur in ſtatum priſtinum ante rem iudicatam, *vt tradit Abb.in d. c.ad noſtram.n.8. & tradunt Modern. vbi ſupra, & probat*
6 *tex.in c.ſuſcitata.de in integr.reſtit.* † Quãtum ad fructus reſpectu perceptionis, ea facis probatur ex poſſeſſione non dato alio poſſeſſore, *Rota deciſ. 25.de præbend.in nou. Achill. 5. de fruct.* cui magis ſtatur tanquam cauſæ *ponenti, quàm Verallo. deciſ.30.p.2.& hanc opinionẽ aliàs amplexa eſt Rota in cauſa Romana donationis quinquagintamillium corã Sanctiſſ.Domino N.* Quantum verò ad quantitatem, ad quam fieri debeat taxatio: Domini propter probationis difficultatem, & etiam probationum varietatem inclinabant, vt amplecteremur mediam viam inter duodecim ſalmas, iuxta locationem, & ſeptem iuxta
7 ſententiam, cum † in hac materia ſufficiãt leuiores probationes etiã per coniecturas, *Bald.in l.2.n.22. C.de fruct. & lit. expen.* & etiam per ſolitum, *Achill. deciſ.5. de fruct.* & per teſtes de auditu, & de credulitate *Angel.in l.2. num.1.C.* . . . . *lib.11. Alex. in l. pretia rerum. num.9.ad leg. Falcid.* & hoc quo ad granum. Quantum autem ad alios fructus, ſimiliter capiendam mediam viam eorum, quæ per teſtes probãtur, & in omnẽ euentum eſſet coadiuuanda iſta probatio, quamuis placeret Dominis, ſi Creſcimbenij non repugnant, vt contentarentur dictis ſeptem ſalmis in ſententia contentis. Quantum
8 verò ad valorem, dixerunt † ſtandum atteſtationibus extractis ex libris Cõmunitatis Peruſij, cum ſcripti ſint à publicè deputatis, quibus ratione officij creditur, *Bart. in l.quadam.§.numularios. de edend.& faciunt notata per eundem in l.fin. vbi Alber. ad leg.Iul.de Annon. Salicet.in l. 1.C.de Epiſc.aud.* Et ita concluſum.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunæ 24. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Vnio ex antiquis enunciatiuis probatur.*
2 *Vbi non agitur principaliter de vnione, ſed ad alium effectum leuiores probationes ſufficiunt.*

DECISIO MCCXLVI.

FVit reſolutum conſtare de exemptione Eccleſiæ ſancti Pauli, itaut eius ratione Abbas non teneatur ad ſolutionem Tertiariæ, moti fuerunt Domini ex vnione, Sixti

Sixti IIII. qui vniuit Eccleſiam S. Pauli de
Codroniano Abbatiæ Sãctiſſimæ Trinitatis
de Sagargia, per verba clara & indubitata;
nempe vnimus, annectimus, & incorpora-
mus, cuins vigore Abbas cœpit poſſeſſionẽ,
vt in ſummario Abbatis nu. 1. Confirmatur
ex ſententia lata ad fauorem Abbatis con-
firmata per eundem Sixtum, qui de nouo,
quatenus opus ſit, vniuit dictam Eccleſiam
Abbatię, & etiam ex antiquis priuilegijs
Romanorum Pontificum enunciantium hãc
Eccleſiã eſſe membrum Abbatię de Sagar-
gia Ordinis Camaldulen. nẽpe Honorij II.
anno 1121. Alexandri III. anno 1258. &
1 Pij II. anno 1459. † Ex quibus enunciatiuis
ſatis probatur vnio, *vt per Pute. decıſ. 209.
lib. 2.* & adminiculãtur teſtes Archiepiſco-
pi dicentes, quòd in Eccleſia de Codroniano
antiquitus habitabãt Abbates, & Monachi
Camaldulenſes de Sagargia, vt in ſumma-
rio nu. 5. His accedit ſententia lata contra
Canonicos Plouacenſes adiudicatoria hu-
ius Eccleſiæ Abbati de Sagargia, quæ pro-
2 bationes eo magis concludunt, † cum non
agatur principaliter de vnione, ſed ad effe-
ctum tantum exemptionis, quo caſu lenio-
res probationes ſufficiunt, *vt fuit dictum
in vna Toletana Iuriſpatronatus corã Illu-
ſtriſs. Blancbetto 1595.* Vnde ſuccedit Ec-
cleſiam S. Pauli non ſubeſſe Epiſcopo, nec
quantum ad legem diœceſanam, nec quan-
tum ad legem iuriſdictionalem, *gloſ. in
c. dilectus. in verb. de lege. de off. Ordin. Re-
mig. de Charitat. ſubſid. q. 20. nu. 7. c. conque-
rente. de off. Ordin. cum alys allegatis in cau-
ſa Tullen. coram eodem Illuſtriſſ. Blancbetto.
deinde coram R. P. D. meo Penia 4. Decem-
bris 1596.* & difficultatem tollit priuilegiũ
Leonis X. conceſſum Camaldulenſibus.
Verum quia pro parte Archiepiſcopi præ-
tenditur Tertiariam ſolui, non ratione ſan-
cti Pauli, ſed ſancti Procopij, quæ res eſſet
ſatis conſiderabilis, ſi ita ſe haberet; Do-
mini ordinarunt, vt ſuper hoc particulari-
ter dubitetur.

Calaguritana Indulti de Vilbao.
Die Lunæ 24. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quãdo dicatur Capitulariter
datum.*
2 *Mandatum Capitulariter factum non
poteſt reuocari per aliquos de Capitulo,
neque vti ſingulos, neque Capitulariter,
ſi ſit minor pars Capituli.*
3 *Aliud eſt quid fieri Capitulariter aliud in
loco Capituli.*

DECISIO MCCXLVII.

FVit per Dominos vnanimiter concluſũ
1 pro validitate mandati † dati à Prio-
re & beneficiatis de Vilbao ad hanc cauſã,
cum enuncietur factum Capitulariter con-
gregatis ad ſonum campanę ad numerũ 18.
*iuxta decıſ. 9. & 29. de procurator. in antiq.
Olárat. decıſ. 110. Achill. 297. aliàs 2. de his
2 qua fiũt a maior. p. cap.* † Nec releuat aliud
mandatum à ſeptem beneficiatis reuocato-
rium illius prioris, quia ſiue conſideremus
beneficiatos de Vilbao facere Capitulum
ſiue cõgregari vti ſingulos, neutro caſu po-
tuit prius mandatum reuocari; nam priore
caſu attenditur id, quod fit per maiorem
partem, neque minor pars alijs conuocatis
potuit factum reuocare, *l. quod maior. ad
municip. gloſ. in c. 1. in verb. tractatus. de
reb. Eccleſ. non alien. Dec. conſ. 100.* maximè
in actu neceſſario vel vtili, *Bald. in l. 1. C.
de magiſtrat. conuen. Dec. c. cũ omnes. nu. 29.
de conſtitut.* Poſteriore caſu multo minus
poſſunt iſti reuocare geſta per alios; nam
ad ſummum talis reuocatio iuuaret ipſos
vti ſingulos, non autem impediret cæteros
volentes litem proſequi. Nec obſtat, quòd
in inſtrumento reuocationis dicatur actum
3 in Capitulo loco conſueto; quia † aliud
eſt, quid fieri in loco Capituli, aliud verò
quòd fiat Capitulariter, *Mobed. decıſ. 164.
aliàs 1. de for. compet.* quòd non factum
fuiſſe apparet, ex non interuenientia maio-
ris partis beneficiatorum. Denique tollit
omnem difficultatem exequutio compulſo-
rialium facta per beneficiatos poſt dictum
inſtrumentum, & litteræ deputatorum
ſubſcriptæ per ſecretarium Capituli. Et
ita concluſum.

Caputaquen. Beneficij.
Die Veneris 28. Nouembris 1597.

DECISIO MCCXLVIII.

DOmini ſine difficultate dixerunt, gra-
tiam D. Benigni eſſe iuſtificatam re-
ſpectu Clericatus, & obitus Vertæ, necnon
valoris beneficij, & aliorũ narratorum, &
inſuper non iuris Ferdinandi Guidi, ex quo
per reuolutionem proceſſus de aliquo eius
iure non apparet, ſed in duobus cenſuerunt
gratiam eſſe melius iuſtificandam. Alterũ
eſt quantum ad iuſtificationem iuris Fran-
ciſci Nicolai Vertæ; nam cum ipſe non
obierit in poſſeſſione, neceſſarium eſt pro-
bare vacationem de iure ex eius perſona;
& licèt prætendatur probatum ius ipſius
ex bulla regreſſus exhibita concurrente
poſſeſſione triginta annorum, & vltra; ta-
men eſt aduertendum, quòd inſtrumentum
poſſeſſionis videtur potius mandatum de
tradenda poſſeſſione, quàm ipſius actualis
traditio, nec apparet ex cauſa regreſſus, &
teſtes deponentes de poſſeſſione ipſius Ver-
tæ, licèt probent, poſſeſſionem; tamen non
probãt quòd poſſederit per triginta annos
niſi de auditu, quod non ſufficit ad hoc, vt
ex triennali poſſeſſione cenſeatur verifica-
tum

tum ius Vertæ *iuxta deciſionem S.D.N. in*
Lucana Decanatus, diuerſorũ p.1. deciſ. 534.
Alterum eſt reſpectu qualitatis beneficij;
nempe quòd non ſit conſiſtoriale, & conuẽ-
tu careat; nam ſuper hoc nulla eſt facta
probatio. Ideo D. Nicolaus Benignus me-
lius iuſtificet iſta duo requiſita.

Peruſina Bonorum.
Die Veneris 12. Decembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt conſtare poſſit, an quis ſit de*
comprehenſis in inueſtitura, ſemper re-
curri debet ad tenorẽ ipſius inueſtituræ.
2 *Conceſſio præſumitur facta ſecundum con-*
ſuetudinem concedentis, ſed talis præſũ-
ptio non ſufficit ad obtinendum per viam
actionis contra poſſeſſorem, vt nu. ſeq.
4 *Rota non plus fidei tribuit vni teſti contra*
inducentem deponenti, quam ſi ex ad-
uerſo eſſet inductus.

DECISIO MCCXLIX.

FVit reſolutum non eſſe ſufficienter fun-
datam intentionem Scipionis agentis
ad bona, de quibus agitur, tanquam com-
prehenſi in Inueſtitura facta quondam Ioã-
ni Franciſco Angelutio ab Abbatiſſa ſan-
1 cti Saluatoris de Monte Acuto; † nam non
conſtat de tenore inueſtituræ Ioannis Frã-
ciſci, ex qua liquere poſſit Scipionem eſſe
de comprehenſis; & tamen ad eam ſemper
recurrendum eſt, *vt notatur in c.1. de duo-*
bus fratr. cum tradit. per Tiraq. in l. ſi vn-
quam. in verb. libertis. C. de reuoc. donat.
Non obſtat inſtrumentum recognitionis in
quo Ioannes Frãciſcus recognoſcit 53. pe-
tias pro emphyteuticis & liuellariis dicti
monaſterii, quia non ſequitur ex eo Scipio-
nem eſſe de comprehenſis. Neq. obſtat id,
ſuper quo ſit præcipuum fundamentum,
quòd ſtylus & cõſuetudo monaſterij ſit In-
ueſtire ad tertiam generationem maſculi-
nam tantum, & pro vna fęmina in ſubſidiũ,
de quo ſtylo dantur fides notariorum ſoli-
torũ rogari de ſimilibus inueſtituris & re-
firmationibus, & etiam exhibentur inſtru-
menta, & deponunt teſtes, de quibus in
2 ſummario, nu. 2. † Ex quibus præſumitur
conceſſio facta ſecundum conſuetudinem
concedentis, *Alex. conſ. 107. n. 3. lib. 1.* nam
iſtę probationes non concludunt: Primo,
quia dum deponunt de ſtylo, reſtringunt ſe
ab annis 100. citra; & ideo non attingunt
tempus refirmationum, de quibus agitur,
quæ fuerunt de annis 1475. & 1477. Secun-
do, quia licèt probent aliquem ſtylum; ta-
men non probant excluſiuè, vt aliter fieri
3 non potuerit; † Ideo probatio huiuſmodi
eſt tantum præſumptiua, quod non ſufficit
ad obtinendum per viam actionis contra
poſſeſſorem, *Bart. in l. pen. nu. 4. de condit.*
inſtit. Caputaq. deciſ. 280. part. 1. Non ob-
ſtat dictum Eliſei inducti pro Iulia, quia
dato quòd aliquid probaret, tamen eſt vni-
cus; ideo non probat ex ſententia Rotæ,
4 † quæ non plus tribuit vni teſti contra in-
ducentem deponenti, quàm ſi ex aduerſo
eſſet inductus. Non obſtant inſtrumenta,
de quibus in primo proceſſu, quia loquun-
tur de quatuor vel quinque petiis tantum,
& non conueniũt in finibus. Accedit, quòd
obſeruantia reddit rem magis incertam,
cum Ioannes Franciſcus reliquerit iſta bo-
na Antonio auo Iuliæ, & allodialia Pirro
Gentili, & ſuper hoc ſequutum fuerit lau-
dum. Accedat etiam conuentio in tribus
inſtrumentis contenta, per quam datur fa-
cultas alienandi requiſito Abbate bona li-
nellaria; quæ licentia dato quòd non reſpi-
ciat bona, de quibus agitur; tamen arguit
diuerſimodè ſolita cõcedi bona à monaſte-
rio; & ideo Scipio duriori probationis one-
re grauatur ad fundandam ſuam intentiõ-
nem; nam & multis coniecturis, & etiam
ex quo Ioannes Franciſcus eſt primus ac-
quirens, videtur quodammodo probari ſal-
tem per viam exceptionis dominium ipſius
Iuliæ ſuccedentis in iſtis bonis auitis, *l. iu-*
dicia. & ibi Bald. Salicet. & aly. C. de pact.
Quare cõcluſum non eſſe fundatam in iſtis
bonis intentionem Scipionis.

Parmen. Status.
Die Lunæ 15. Decembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, quæ tranſiuit in iudicatum pro*
veritate habetur.
2 *Subornatio teſtium per probationes conclu-*
dentes probari debet, & per alios teſtes
quàm per eoſmet, qui dicunt ſe fuiſſe
corruptos.
3 *Teſtis, qui dicit ſe corruptum dixiſſe fal-*
ſum, oſtendit ſe eſſe periurum & falſa-
rium, & ei non creditur.
4 *Qui dicit proceſſum eſſe nullum vel defe-*
ctiuum, debet illud integrum exhibere.

DECISIO MCCL.

FVit dubitatum, an exceptio ſuborna-
tionis teſtium obſtet Dominis Pallaui-
cinis, & ex pluribus rationibus Domini cẽ-
ſuerunt non obſtare: Prima eſt, quia cum
Pallauicini fuerint accuſati coram Cõſilio
Placentię ad inſtantiam Comitis Ludouici
anno 1546. factis hinc inde probationibus
ſequuta eſt abſolutio ad fauorem Pallauici-
norum cum condemnatione Com. Ludouici
in expenſis, & teſtes condemnati in pœnam
1 fuſtigationis, † quę ſententia cum tranſie-
rit in iudicatum, pro veritate habetur,
Gabr. de ſentent concl. 4. n. 14. cum ſequent.
2 Secundo quia † prætenſa ſubornatio, vti
materia criminalis & odioſa, probanda eſt
per

per probationes concludentes, *vt fuit reſolutum in cauſa Vlixbonen. matrimonij coram bon. mem. Cotta 20. Februarij 1573.* & per alios teſtes quàm eos, qui dicunt ſe fuiſſe corruptos, *c. ſicut nobis. vbi Doctor. de teſtib. & c. cum in tua. num. 7. de teſtib. Ruin. conſ 146. num. 34. lib. 5. latè Cephal.*
3 *conſ. 233. lib. 2.* † nam ex eo quod dicunt ſe corruptos dixiſſe falſum, oſtendunt ſe eſſe periuros & falſarios; ideoq. eis non creditur, *c. teſtimonium. de teſtib. Ruin. conſ 147. n. 5. lib 5 Rolan. conſ. 16. nu. 7. lib. 1. Verall. deciſ. 73. lib. 1. in manuſcriptis;* vbi dicit hoc procedere, etiam ſi teſtes afferant excuſationes, & ita affirmat fuiſſe tentum *in hac cauſa Parmen Status 12. Iunij 1551. coram Puteo.* Vnde cum Rangoni deſumant ſuas probationes ex dictis iſtorum teſtium, illæ non ſunt attendendæ ſed reijciendę. Tertio fuit conſideratum depoſitionem eorum de anno 1536. in qua dixerunt ſe fuiſſe inductos ad teſtificandum falſum à Comite Ludouico, eſſe coadiuuatam per alios teſtes, nempe presbyteri Baptiſtæ de Ferratijs, teſtis Rangonorũ examinati, & aliorum. qui fuerunt ponderati in alia deciſione in hac cauſa coram me facta *, deponentium nonnullos ex ipſis teſtibus eis dixiſſe, ſe non reperire confeſſorem, qui eos abſoluere vellet, propter falſum teſtimoniũ per eos dictum: Et hæc fuit cauſa, cur Pallauicini porrexerint contra dictos teſtes querellã hic in curia, antequam ſequeretur prætenſa ſubornatio in loco Varani, quæ à Rangonibus prætenditur, & hoc multum eneruat ſuſpicionem illam, quæ ex detentione teſtium in Caſtro Varani deducitur; nam ſi non præceſſerat ſubornatio ante hoc tempus, vtique non fuerant ſubornati tunc, cum de hac re conquerebantur cum Baptiſta Ferrario & alijs, nec verum videtur, quod dicitur fuiſſe teſtes priuata auctoritate detentos in Caſtro Varani, quia contrarium probatur ex depoſitione Marci de Opicis, & Montanini & ex litteris Senatoris Vrbis. Quarto concurrunt coniecturæ, quia poſt ſententiam latam Placentiæ contra Ioannẽ de Vbertis, & Bernardinum Montaninum, ex eorum confeſſione & ratificatione ſequuta anno 1537. Com. Ludouicus tacuit per plures annos, & anno 1544. coram Cardinali Pariſio fecit inſtantiam pro remiſſoria ad effectum examinãdi alios teſtes, qui nihil probarunt, & fuerunt per Dominos antiquos reiecti, *vt ex deciſionibus Putei & Caputaquenſis apparet:* Vnde tunc confugerunt Rangoni ad aliam exceptionem, quòd non conſtaret de contractu matrimonij inter Bernardinum & Catharinam, quod prius nunquam per eos reperitur deductum in controuerſiam. Non obſtat, quod dicitur, proceſſum factum de anno 1536. fuiſſe nullum & ſine citatione, & non fuiſſe adhibitam aliquam diligentiã neque facta debita interrogatoria in teſtium examine, & omnia geſta abſente & & ignorante Com. Ludouico, quia de hac aſſertione conſtare non poteſt, cum non
4 reperiantur acta illius iudicij, † & qui dicit proceſſum eſſe nullum vel defectiuum, illud debet exhibere integrum, *vt pluries fuit in Rota reſolutum;* quod maximè in hoc caſu eſt dicendum, cum cauſa per biennium & vltra agitata fuerit in partibus: Vnde non poteſt prętendi eius ignorantia; & idem caſus annis elapſis in Rota contigit, cum pro parte Rangonorum negaretur in examine facto coram bo. me. Dario interueniſſe citationem partis; & tamen poſtea repertis actis conſtitit de cõtrario, *vt fuit dictũ corã me 10. Nouẽbris 1595.* Nõ obſtat, quòd Sigiſmundus declinauerit forũ vti laicus, quia hoc non obſtante lata fuit indefinitè ſententia ad fauorem Pallauicinorum, & condemnatus Ludouicus in expenſis, quod factum non fuiſſet, ſi aliqui tantum fuiſſent abſoluendi; & ſi conſtitiſſet per alios fuiſſe factam ſubornationem, tunc enim nõ erat condemnandus Ludouicus in expenſis. Quantum ad dictum Capitanei Ioannis Antonij, eius non fuit habita ratio, cum ſit vnicus, & multæ cõtra eum militent exceptiores, de quibus in alia deciſione coram me facta a. Et ex his concluſum ceſſare omnia ex aduerſo conſiderata, & Pallauicinis non obſtare exceptionem ſubornationis.

* ſub die Lunæ 16. Iun. [illegible]

a ſub dicta die 16. Iunij præteriti.

Beneuentana Reſeruationis Beneficiorum.
Die Lunæ 15. Decembris 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Conclauiſta per bullam Sixti V. dicuntur veri, & non ficti Papæ familiares, & continui commenſales, & gaudent omnibus priuilegijs & iuribus, quibus alij familiares, etiam quo ad aſſequutionem beneficiorum gratis expediendorum, & num. 14.*

2 *Familiaris vnius Cardinalis obtinens beneficia, ſi mortuo eo Cardinali, ad ſeruitia & familiaritatem alterius Cardinalis ſe transferat, & in huiuſmodi ſecunda familiaritate moriatur, beneficia ſic vacantia, cum conſenſu ſecundi Cardinalis iuxta formam regulæ 32. Cancellariæ conferri debent; ſecus eſt, ſi cũ hac ſecunda familiaritate concurrat alia familiaritas Papæ, prout declaratur num. 13. & 20.*

3 *Cancellaria in expeditione non dat duplicem reſeruationem in beneficijs, ſed diſponit tantum de digniori, & de alia conditionaliter.*

4 *Non eſt nouum, priuilegium intelligi reſpectu prærogatiuarum tantum.*

5 *Maior reſeruatio & familiaritas extinguit minorem; quod verum eſt, quando ſunt eiuſdem ſpeciei & num. 15.*

6 *Ad inducendam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria requiritur continua commenſalitas, quæ non eſt in fictis ex priuilegio.*

7 *Prothonotarij nō participātes licèt per Cōſtitutionem dicantur veri & non ficti familiares & continui commenſales; nihilominus ſunt ficti per priuilegium, & eorum beneficia ſunt reſeruata, vt n. 18.*

8 *Commenſalitas conſiſtit in facto & vſu.*

9 *Princeps per priuilegium creans aliquem ciuem, & volens quòd gaudeat omnibus immunitatibus & prærogatiuis, quibus gaudent alij ciues originarij; non tamen poteſt facere, vt ſit verè ciuis originarius.*

10 *Cancellaria non dat de reſeruatione ex ſola familiaritate; niſi concurrat continua commenſalitas.*

11 *Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptis; ſed non facit, vt in ea comprehendantur illa, quæ aliàs non facta exceptione ſub regula non venirent, & num. 23.*

12 *Regula 3. Cancellariæ declaratur.*

16 *Fictio licèt non poſſit operari contra veritatem, & eam immutare, poteſt tamen operari quo ad effectus.*

17 *Quando caſus fictus & verus æquiparantur, diſpoſitio facta in caſu vero, locum habet in ficto.*

19 *Clauſula, ſublata, eſt tantæ efficatiæ, vt nec etiā admitti poſſint articuli ad probandum contrarium.*

20 *Familiaritas Papæ, licèt morte diſſoluatur, durat tamen affectio, quæ eſt eiuſdem efficatiæ cuius reſeruatio.*

21 *Obtinens beneficia in familiaritate vnius Cardinalis ſi ſe conferat ad familiaritatem alterius, & in ea decedat, licèt prioris Cardinalis familiaritas ceſſauerit per ſecundam, requiritur tamen conſenſus prioris & non ſecundi.*

22 *Papa non ſolet eadem beneficia duplici reſeruatione grauare, & quomodo intelligatur procedere.*

DECISIO MCCLI.

COmes Nicolaus della Genga, cum eſſet familiaris bo.me. Cardinalis de Sabellis, obtinuit non nulla beneficia, quorum occaſione orta eſt hodie controuerſia ſuper modo collationis de eis fiendæ: Nam vacante ſede per obitum fel. rec. Gregorij XIII. dictus Comes ingreſſus eſt cum Cardinale Conclaue, in quo fuit poſtmo-
1 dum electus fel. rec. Sixtus V. † qui edita bulla ad fauorem Cōclauiſtarum multa ipſis cōceſſit priuilegia, & inter cætera creauit dictos Conclauiſtas ſuos veros & non fictos familiares continuos commenſales, eos aggregans conſortio aliorum ſuorum familiarium continuorum commenſalium actu in palatio ſeruientium, & in illius tinello comedentium & bibentium; volens eoſdem haberi ac reputari pro veris, indubitatis, & non fictis familiaribus, continuis commenſalibus, indulgendo etiam, vt in quibuſcumque impetrationibus & litteris poſſent ſe nominare Sanctitatis ſuæ familiares, continuos commenſales, & gaudere omnibus decretis, priuilegijs, & iuribus, quibus alij familiares cōtinui cōmenſales gaudent, etiam quo ad aſſequutionē beneficiorum; Quòdq. omnes prouiſiones, & aliæ litteræ Apoſtolicæ pro illis expediendæ dentur gratis, prout alijs Sanctitatis ſuæ familiaribus continuis commenſalibus, vt in eiuſdem Sixti litteris latius cōtinetur. Viuente adhuc Sixto obijt Cardinalis Sabellus; & demum poſt aliquot annos Comes Nicolaus acceſſit, vt prætenditur, ad familiaritatem Illuſtriſſimi & Reuerendiſſ. Domini Cardinalis de Aragona, ibiq. habitus & tractatus pro familiari dicti Cardinalis, donec diem ſuum obijt: & per eius obitum vacantibus beneficijs, quæ obtinebat, dubitatum fuit, An in collatione dictorum beneficiorum debeat accedere conſenſus Cardinalis, vel potius collatio liberè ſpectet ad Sanctiſſimum Dominū Noſtrum. Et pro parte Cardinalis prætendentis debere accedere ſuum conſenſum, deducebatur *regula Cancellariæ 32. iuncta deciſione aliàs facta in vna Lunen. Sarzanen. coram R. P. D. meo Orano 19. Ianuarij 1594.* In qua fuit deciſum, quòd
2 † familiari vnius Cardinalis obtinenti beneficia, ſi poſtea Cardinalis ille obierit, & familiaris conferat ſe ad ſeruitia, & familiaritatem alterius Cardinalis, & in hac familiaritate obierit, beneficia ſic vacantia conferri debent cum conſenſu vltimi Cardinalis, *iuxta formam dictæ regulæ 32. & extat deciſio Achill. vnic. ſuper regul. de impetr. benef. per obit. fam. Card.* Verum quia in caſu iſto concurrebat alia familiaritas, nempe illa inducta per bullam Conclauiſtarum, & eius ratione prætendebatur ex aduerſo inductam reſeruationem per regul. 3. reſeruatoriam beneficiorum Papæ familiarium, conabantur informantes pro Cardinali pluribus rationibus euadere hāc obiectionem: Et Primo non videri per hāc familiaritatem conceſſam Conclauiſtis, inductam fuiſſe reſeruationem beneficiorū iam per aliàs regulas reſeruatorum, non enim ſolet Papa beneficia reſeruata alia reſeruatione grauare, quòd ſi aliquando plures reſeruationes reperiuntur ſuper eodem beneficio, illud euenit ex contingentia facti, puta quia plures in eadem perſona
3 concurrunt qualitates; † & ideo Cancel-

laria

laria in expeditione non dat duplicem reſeruationem, ſed diſponit tantum de digniori & de alia conditionaliter, *vt habetur in notabilibus Cancellariæ.* Præterea ſuper iſtis beneficijs ius erat quæſitum Cardinalibus, ex quo ad eorum inſtantiam huiuſmodi priuilegia in bulla cõtenta erãt conceſſa Conclauiſtis; neque eſt veriſimile, quòd vellent impetrare gratiam ſibi ipſis præiudicialem; maximè cum nulla de hac re facta fuerit mentio, neque præiudicij Cardinalium contra diſpoſitionem regulæ 32. Ideoque rationem illam intelligi debere reſpectu priuilegiorum, & prærogatiuarum, quas habent Papæ familiares, non autem reſpectu oneris reſeruationis, quæ & ipſis eſt onerosa, & Cardinalibus præ-
4 iudicialis. † non eſt autem nouum, priuilegium intelligi reſpectu prærogatiuarum tantum, *vt in deciſ. Simonett. 8. de præbend. Gambar. de Legat. lib. 3. n. 141. Pariſ. cõſ. 50. nu. 24. in 4.* Secundo hic agitur de concurſu duarum diuerſarum familiaritatum, nempe Papæ & Cardinalis, non reſpectu reſeruationis, quia vtraque eſt Papalis;
5 ideo ſi vtraque eſſet eiuſdem ſpeciei, † ea quæ eſt maior nempe Papæ ſuperaret minorem, quia maius lumen extinguit minus, *vt per Caſſad. deciſ. 9. & 23. de præbend.* Verum iſtæ nõ ſunt eiuſdem ſpeciei; Altera namque Cardinalis eſt vera, in quã concurrit, vt vulgo dici ſolet, mens & dens; Altera verò Papæ eſt ex priuilegio, & ex quadam fictione, qua fingitur commenſa-
6 litas adeſſe, vbi nulla prorſus adeſt; † & ideo ad inducẽdum reſeruationem, de quã in regula 3. antiquus gloſator cenſuit requiri continuam commenſalitatem propter verba clara regulæ, & in quadã facultate cõceſſa per Leonem X. Legato Auenionen. in qua excipiebantur familiares Papæ & Cardinalium, Rota intellexit de veris familiaribus cõmenſalibus, non de illis, qui per priuilegium pro talibus habentur, *Sarnen. in regul. de impetr. benef. fam. q. 13. per c. fin. de verb. ſign. in 6. idem tenuit Rota vt per Ant. Aug. deciſ. 1806* *. & fuit obſeruatum in impetratione concordatorum Germaniæ, *Simonett. 8. de præbend. & in cauſa Placentina de Mirabel. corã R.P.D. Orano 31. Ianuarij 1594* a. Rota cenſuit
7 quòd † licèt Papa per ſuam Conſtitutionẽ decernat, notarios non participantes eſſe veros & non fictos familiares, & continuos commenſales; tamen non ideo minus eſſe fictos per priuilegium *ex conſ. Caſtr. 340.*
8 *præmiſſis allegationibus. lib. 1.* † cum commenſalitas conſiſtat in facto & vſu, *vt concludit Ancharan. conſ. 398.* quemadmodum
9 † licèt poſſit Princeps per ſuum priuilegiũ creare ciuem exterum, qui gaudeat omnibus immunitatibus & prærogatiuis, quibus gaudent alij originarij; non tamen poteſt

* In impr. diuerſ. nouiſſ. part. 3. lib. 3.

a Idem fuit dictu in Leodien. Archidiaconatus 15. Maij 1576 coram D. Robuſterio, quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 103. p. 2.

facere, vt ſit originarius, *vt per Bart. in l. ſi is qui pro emptore. nu. 23 Iaſ. num. 120. Bolognet. nu. 274. de vſucap.* & iſtam opi-
10 nionem videtur amplecti † Cancellaria; quæ non dat de reſeruato ex ſola familiaritate; niſi concurrat continua commenſalitas, *vt in notabili ſub dictione Reſeruatio. fol. mihi 336. à tergo.* Tertio deducebatur regulam 32. excipere beneficia familiarium, quæ eſſent reſeruata vel affecta ratione officiorum per eos obtẽtorũ,
11 † quę exceptio firmat regulam in cæteris: Vnde per dictam regulam comprehenduntur omnia beneficia præter reſeruata occaſione officiorum, vt videmus in regula de triennali excipiente duos caſus, ex quo infertur omnes alios includi, *Sarnen. in regul. de triennal. q. 10. nu. 11. & q. 42. nu. 8.* quod patet, ex quo neque etiam vacatio in curia attenditur, quamuis ſit incluſa hęc reſeruatio in corpore iuris. Quarto
12 conſideratum etiam fuit † dictam regulam 3. non eſſe intelligendam, niſi de veris, & non ex priuilegio fictis familiaribus, quia aliàs redargueretur Papa de ſuperfluitate inutili, quia in regula 1. beneficia officialium, & notariorum ſedis Apoſtolicę reſeruantur, quos omnes conſtat in ſuis priuilegijs & officiorum erectionibus creari veros, & non fictos familiares, & perpetuos commenſales, ex quo redditur illa reſeruatio prorſus inutilis, ſi compre-
13 hendebuntur ſub dicta regula 3. † & hac ratione fortè poteſt ſuſtineri modernorum opinio *ſub dicta regul. q. 18.* dicentium iſtos ſic creatos familiares ex priuilegio contineri ſub dicta regula; niſi fuerint in alterius familiaritate, quia altera ratio per ipſos conſiderata nullius eſt momenti. Poſtremo ſimilis quæſtio fuit antiquitus in Rota agitata, *vt apparet ex deciſ. 27. Caſſad. de præbend. & ex ijs quæ tradit Gambar. de Legat. lib. 3. n. 138. cum ſequentib.* ſed nulla reperitur apud iſtos huius quæſtionis reſolutio, licèt *Gambar.* inclinet in hanc ſententiam, cuius rationes hactenus deductæ
14 fuerunt. † His tamẽ non obſtantibus, cõtrariam ſententiam amplexi ſunt Domini concludentes liberam collationem beneficiorum, de quibus agitur, ſpectare ad Sãctiſſimum D.N. Primo moti fuerunt ex eo, quod Conclauiſtę creati fuerunt à Sixto veri indubitati, & non ficti familiares, & continui commenſales cum clauſulis ampliſſimis, & mãdat eos haberi pro talibus, cum decreto irritanti & clauſula ſublata: Vnde cum Comes Nicolaus non ſolum fuerit Conclauiſta, ſed etiam vſus fuerit iſto priuilegio accipiendo partem pecuniarum diſtributarum inter Conclauiſtas, & in vim eorundem priuilegiorum penſionem tranſtulerit, vtique concurrit ex parte ipſius conſenſus requiſitus ad inducendam

familiaritatem ; Ideoq. ſtante decreto irri-
tanti, cogimur fateri illum fuiſſe verum &
non fictum familiarem & continuum com-
15 mẽſalem Sixti, † quæ familiaritas, vti ma-
ior facit ceſſare minorem, *vt per Caſſad. d.*
deciſ. 9. de praebend. Sarnen. ſuper reg. q. 15.
16 *nu. 5.* Neque obſtare, quòd † fictio illa
contra veritatem non poſſit fieri *ex allega-*
tis Doctoribus in l. ſi is qui pro emptore. de
vſucapion. quia ſatis eſt, quantum ad effe-
ctus ex vera familiaritate prouenientes,
Papam poſſe diſponere, vt pro talibus cen-
ſeantur, *vt per Abb. in c. ex parte. de cleric.*
non reſident. Simonett. qui alios citat quaeſt.
35. num. 25. & 26. in tractat. de reſer-
uation. vbi reprobat opinionem Anchara-
17 *ni.* Et comprobatur, quia, † quando ca-
ſus fictus & verus æquiparantur, diſpoſitio
facta in caſu vero locum habet in ficto, *So-*
cin. conſ. 260. nu. 9. lib. 2. optimè idem Socin.
conſ. c. nu. 9. & ſeq. lib. 1. & latè fuit dedu-
ctum in cauſa Romana lucri dotis 28. No-
uembris 1578. coram bon. mem. Lauretano.
Secundo hanc ſententiam amplexam fuiſſe
Rotam referente *Peregrino deciſ. 104. in im-*
preſſ. quæ videtur decidere hunc caſum, &
cõprobatur ex pluribus deciſionibus veluti
Putei 317. lib. c. & 357. lib. 2. & Cott. 247.
18 in quibus apparet † beneficia Prothonota-
riorum non participantium, qui ſunt fami-
liares ex priuilegio eſſe reſeruata. Neque
obſtare deciſionem *Simonettæ 12. & Robu-*
ſterij in cauſa Leodiẽ. Archidiaconatus. quia
loquuntur ad effectum concordatorum,
quibus Pontifices non ſolent nec directè,
nec indirectè derogare, *vt per Mohedan.*
deciſ. 23. in fin. de praeben. & deciſio R. P. D.
Orani in cauſa Placentina de Mirabel. non
fuit facta ſuper hac materia, ſed inciden-
ter vtitur illo ſimili deſumpto ex deciſione
Robuſterij: Et hinc ſequitur Conclauiſtas
quantum ad effectum eſſe veros familiares,
19 maximè † ſtante clauſula, ſublata, quæ eſt
tantæ efficaciæ, vt neque etiã admitti poſ-
ſint articuli ad probandum contrarium,
vt tradit idem Simonett. q. 36. nu. 6. qui ait
ita fuiſſe in Rota indicatũ. Tertio hoc idẽ
probatur *ex deciſione facta in cauſa Oueten.*
parochialis coram Chiſanen. 1. Febr. 1557.
in qua Martinus quidã obtinuerat præferri
omnibus etiam familiaribus continuis cõ-
menſalibus & Prçlatis Papç, non tamen
antiquis & deſcriptis; Papa verò declara-
uerat ad fauorem nõnullorum, eos eſſe verè
antiquos familiares deſcriptos, licèt verè
non eſſent tales, & contra eos allegabatur
Caſtren. Anchar. & Sarnen. ſupra deducti;
& nihilominus Rota cenſuit intrare exce-
ptionem ad eorum fauorem. Quarto fuit
etiam conſideratum Comitem prius fuiſſe
familiarem Sixti, quàm Cardinalis de Ara-
gona; & ideo durare adhuc effectum dictæ
20 familiaritatis, † quæ licèt morte diſſoluta
ſit; tamen durat affectio, *vt in Extrauag.*
Ad Romanis[a]. *Rota deciſ. 31. de praebend. in* a de praeben. & dignit.
antiq. Caſſad. d. deciſ. 23. nu. 2. Felin. in c. in
noſtra. nu. 20. de reſcript. Gambar. loco ſupra
citato, nu. 634. Hincq. ſequitur priorem
reſeruationẽ nempe ob Sixti familiaritatẽ
præferendam poſteriori Cardinalis, ex ea-
dem ratione, quòd maius lumen offuſcat
minus. Nec releuat, quòd familiaritas Sixti
eſſet extincta, hæc verò Cardinalis hodie
vigeat, quia vt ſupra dictum eſt; non ideo
ceſſat reſeruatio, ſiue eius effectus, nempè
affectio, quæ eſt eiuſdẽ efficaciæ, quod pa-
21 tet manifeſtè; nam † ſi quis obtinens bene-
ficia in familiaritate vnius Cardinalis con-
ferat ſe ad familiaritatem alterius, & in
ea decedat, licèt prioris Cardinalis fami-
liaritas per ſecundam ceſſauerit, nihilomi-
nus requiritur conſenſus prioris Cardinalis
& non ſecundi, licèt defunctus eſſet tunc
temporis ſuus familiaris, qui caſus in re-
gula apertè deciditur, & tollit differẽtiam,
quæ fit ex aduerſo inter affectionem & re-
ſeruationem; quia huiuſmodi differentia
procedit tãtum in affectionibus à reſerua-
tione præcedente nõ prouenientibus, veluti
in affectione, quæ oritur ratione litis. Non
obſtant in contrarium deducta: Et primo,
22 quòd † Papa non ſoleat eadem beneficia
duplici reſeruatione onerare, quia hoc
procedit reſpectu principalis diſpoſitionis
non autem reſeruationis à natura rei pro-
uenientis in quandam conſequentiam, qua-
lis eſt iſta; ſtatim enim ex quo Papa aliquẽ
creat ſuum verum familiarem & perpetuũ
commenſalem, ſubintrat legis diſpoſitio re-
ſeruantis eius beneficia; quemadmodum
creato ciue per priuilegium Principis, ſta-
tim ſubijcitur oneribus, & gaudet prçroga-
tiuis ciuilitatis: & præiudicium Cardinaliũ
venit in quandam conſequentiam, non au-
tem principaliter: neque videtur tale, vt
de eo ſit habenda ratio, cum pauci ex mul-
tis familiaribus Cardinalium ingrediantur
Conclaue, & frequentius illi, qui ſeruili-
bus miniſterijs deſeruiunt, quibus non tam
de facili conferuntur beneficia. Non ob-
ſtat, quòd concurrat vera familiaritas cum
ficta, quia hoc ex ſupra deductis ſublatum
fuit, ex quo iſti caſus ſunt æquiparati, cum
clauſula, ſublata; Et quod deducitur, quòd
clauſula non capiat fictos familiares, non
videtur receptum reſpectu reſeruationis,
cum pluries declaratum, & deciſum fue-
rit Prothonotariorum non participantiũ
beneficia eſſe reſeruata. Non obſtat exce-
s 3 ptio, de qua in regula; † quia exceptio non
facit, vt regula comprehendat ea, quæ aliàs
non facta exceptione ſub regula non veni-
rent *l. generaliter. & ibi Bart. de fideiuſ.* fa-
miliares autem Papç etiam non facta exce-
ptione non venirent in diſpoſitione regulæ
loquentis de familiaribus Cardinalium.

Non

Non obſtat ſuperfluitas reſeruationum beneficiorum officialium creatorum familiarium, quia non fuit inconueniens ſpecialiter ſingulis caſibus prouidere ſaltē ad maiorem cautelam, & ad euitandas controuerſias: Et quantum ad auctoritates allegatas ex deductis apparet eas magis pro hac parte facere; nam quæ in materia concordatorum adducuntur, particularem habent rationem. Et ita per Dominos concluſum.

Romana Exequutionis Laudi.
Die Veneris 19. Decembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Aeſtimationi quanti plurimi quādo ſit locus propter moram.*

2 *Aeſtimatio ad rationem quanti plurimi propter moram non datur vltra triennium.*

3 *Obligatio rei in genere nō reſtricta ad certam rem in ſpecie, poteſt ſolui in genere, nec poteſt in tali caſu recurri ad æſtimationem, niſi in ſubſidium.*

DECISIO MCCLII.

FVit dubitatum ad quam ſummam debeat æſtimari pretium grani, pro quo fuit relaxatum mandatum contra Robertū, & Dominis viſa fuit materia ſatis difficilis; nam attēto valore grani habiti in terra Gennazzani, & tempore laudi lati contra Robertum, granum tunc valebat ad rationem Iuliorum 38. pro ſingulis rubris; deinde eius æſtimatio creuit, & occaſione annorum ſterilium factum eſt, vt aliquando pretium grani pro ſingulo rubro aſcenderet ad ſcuta duodecim & treſdecim tam Romę quàm Florentiæ, & ad hanc taxam ſaltem ſcutorū duodecim petebat Bonami-
1 cus valorē grani liquidari, † cum propter moram ſit facienda æſtimatio ad rationem quanti plurimi, *iuxta tradita per Doctores, & ibi Dec. teſtatur de communi ſub nu. 14. in l. vinum. ſi cert. petat. Alex. in l. pretia rerum. in fin. ad leg. Falcid. Cagnol. in l. 2. n. 751. C. de pact. inter empt. & vend.* neque fit vis in loco ſolutionis fiendę, quia non valde refert, quamuis ſolutio videatur facienda in loco, in quo reus cōueniri poteſt, *Alex. in d. l. vinum. nu. 7. Dec. nu. 12.* & hic Romæ relaxatum fuit mandatum, & hic etiam habitat creditor; Ideoq. hic purganda eſt mora, *Bart. in l. item illi. nu. 7. de cōſtit. pec.* Verum difficultatem plura faciunt; Et primo, quia in hac obligatione non eſt ſpecificatus dies neque locus ſolutionis, neque in interpellatione fuit facta talis ſpecificatio; ideo non intrat obligatio ad rationem quanti plurimi, *Afflict. deciſ. 316. Plot. in l. ſi quando. nu. 18. C. vnde vi.* Item quando rationes ſunt intricatæ, vel debitū non eſſet liquidum, ceſſat ratio quanti plurimi, *Bart. in l. quod te. col. 1. & 2. ſi cert. petat. & ibi Iaſ. col. 1. & 2. n. 8. Plot. vbi ſupra in 11. caſu.* Item dato, quòd locum habeat
2 ratio ad quanti plurimi, dubitatur, † an poſſit durare vltra triennium, & hanc difficultatem *tradit Surd. deciſ. 81. per totam*, & vult quòd reſtringatur ad triennium per rationes vrgentes, quas ibi deducit; maximè cum ſpecies grani non poſſit durare & conſeruari vltra triennium, & hanc ſentētiam viſa eſt amplecti *Rota in cauſa Terracinen. Molendini. Socin. conſ. 82. nu. 27. lib. 4. Curt. ſen. conſ. 71. nu. 9. Aretin. in §. ſi quis à non domino. nu. 7, Inſtit. de rer. diuiſ.* Nec acceptatio laudi videtur operari, vt poſt illud tempus debeat creſcere æſtimatio vltra primęuam obligationem, quę non alteratur per laudum, *Roman. conſ. 103. n. 1.*
3 Præterea † cum obligatio non ſit reſtricta ad certum granum, quod extet, ſed ad granum in genere, poteſt debitor illud pręſtare, nec recurritur ad æſtimationem, niſi in ſubſidium, *Abb. c. in granis. nu. 22. de reſtit. ſpol.* & ideo fuit dictum, vt informantes pro Bonamico ſatisfaciāt iſtis difficultatibus.

Calaguritana Indulti de Vilbao.
Die Veneris 9. Ianuarij 1598.

DECISIO MCCLIII.

FVit reſolutum Eccleſiam de Vilbao cōprehendi ſub indulto fe. re. Sixti V. non obſtantibus iuribus in cōtrarium deductis, cum enim ſcopus Sixti in dicto indulto ſit facere, vt beneficia dignioribus conferantur, vt patet ex principio diſpoſitinę; conſuetudo Eccleſię de Vilbao confirmata per Romanos Pontifices non ita plenè prouidet huic rei, prout indultum pręfatum; nam continetur, quòd beneficiandi poſt tempus quatuor annorum ſtuduerint grammaticę, & per annum muſicę cum Baccalaureo graduato, qui legat in Cathedra, & eius fidem afferant, nec non Cantoris, cum quo reſederint, & quòd is, qui prius ſe pręſentauerit cum ſuis litteris ordinum in dicto Capitulo prius recipiatur in gradu Subdiaconatus, licèt alius poſtea ſuperueniens eſſet magis idoneus, & idem diſponitur de iā receptis in ordine Diaconatus: Ex quibus patet, quòd non ſemper magis idoneus pręfertur, ſed ſeruatur quidam ordo, quem primitiuum appellant ad fauorē prius receptorum, quamuis minus idoneorū, quod directò contrariatur Indulto: & quamuis aliquando fiat concurſus; tamen id fit tantum in caſu particulari, quando plures fuerunt eadem die ordinati, cum tamen ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini debeat fieri non ſolum in admiſſione prima ad Eccleſiam, ſed etiam in aſſequutione beneficij

c.7.ſeſſ.17. & ita per ſacram Congregationē fuit reſolutum. Nec facit, quòd indultum emanauerit ad tollendos abuſus, qui ſtante hac conſuetudine iuri communi conformi ſatis excluduntur, quia illa fuit ratio impulſiua non finalis, quæ magis attendi debet, vt diſpoſitio locum habeat. Non obſtat deciſio facta in cauſa Calaguritana de Victoria *, quia ibi plenius per ſtatutum diſponebatur. Neque obſtat, quòd conſuetudo ſit confirmata, quia derogatur etiam conſtitutionibus iuratis & confirmatis in ampliſſima forma. Poſtremo melius prouidetur per indultum circa examen vitæ & morum, de qua re nihil habetur in ſtatuto Eccleſiæ. Ideo concluſum eſſe recedendum à reſolutis a.

* ſub die 29 Mar. 1598 allegata ſupra ſub die 22. Mar. 1596

a ſub die Lunæ 11. Martij 1596.

Tiraſonen. Canonicatus.
Die Veneris 9. Ianuarii 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Decretum de dimittendo non obligat ad dimittendum primum beneficium; niſi poſt adeptam pacificā poſſeſſionē ſecundi.*

2 *Ad effectum vt non teneatur quis dimittere primum beneficium, ſufficiunt moleſtiæ etiam extraiudiciales & de facto.*

DECISIO MCCLIIII.

* ſub die Veneris 8. Nouem. 1596 corā bo. me. Orano.

DOmini ſteterunt in deciſis * etiam circumſcripto fundamento ſcientiæ ex ſolo capite moleſtiarum, † cum enim
1 prouiſus debeat eſſe in pacifica poſſeſſione ſecūdi beneficij, antequā teneatur ex decreto dimittere primū, itaut ſit certus de aſſequutione ſecundi; ne detur caſus, quòd careat vtroque *c.licèt Epiſcopus cum ibi notatis. de præbend. in 6. vbi Franc. num. 4.*
2 † ad hunc effectum ſufficiunt moleſtiæ etiā extraiudiciales & de facto, *Paul. de Eleazar. in Clem. gratiæ. & ibi Card. q. 13. & Vitalin. nu. 50. de reſcript. Gemin. conſ. 78. nu. 3. Abb. in c. de multa. nu. 16. de præbend. Caſſad. deciſ. 9. de cauſ. poſſ. & propr. cum alijs allegatis in cauſa Toletana. Archidiaconatus* a; quicquid ſit ad effectum interrūpendę poſſeſſionis; quo caſu moleſtiæ debent eſſe circa poſſeſſionem & fructuum perceptionem, & ad hunc effectum tendūt omnia in contrarium allegata; ſecus in caſu iſto, in quo adeſt timor, ne quis careat vtroq. beneficio, *ad notat. in c. ſi tibi cōceſſo. de præbend. in. 6.* maximè cum moleſtiæ proceſſerint de facto ipſius aduerſarij, qui in Dataria ſe oppoſuit obtinendo, Nihil tranſeat, & allegando collationem ſpectare ad Epiſcopum, & ſe ab eo prouiſum, & ſibi eſſe faciendam nouam prouiſionem, vt vt bene probant teſtes. Nec obſtat, quòd poſtea fuerit relaxata prouiſio; nam non ideo ceſſauit moleſtia aduerſarij volentis proſequi ius ſuum, & iactando ſe habere prouiſionem ab Epiſcopo, quam etiam aliquibus oſtendit. Vnde fuit neceſſe committere cauſam ſuper iactationibus & moleſtationibus contra aduerſarium, qui citatus dixit generalia contra, & citatus ad ſententiam appellauit, & vltimo expiſcatus eſt iſtam gratiam, & proſequutus eſt hanc litem, quæ adhuc durat. Non obſtat notorietas nō iuris Bernardi ob mēſis reſeruationem, quia multa in facto poterant turbare hanc reſeruationem, vel ratione alternatiuæ, vel ratione ſimultaneæ collationis cum Capitulo. Ideo concluſum non intrare decretum, & ſtandum eſſe in deciſis.

a quæ habetur ſuperius die Veneris 26. Ian. 1592.

Aretina Bonorum.
Die Lunæ 12. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Sententia non debet eſſe latior petitorio.*

2 *Fructus non petiti nec in ſententia comprehenſi in illius exequutionem venire non poſſunt, & nu. 4.*

3 *Rota non ſolet exequi ſententias extra eam latas; niſi cognito de bono iure partium.*

5 *Clauſula, ſi quid exequendum, poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum.*

DECISIO MCCLV.

DOmini ex multis dixerunt non eſſe locum exequutioni reſpectu fructuum; nam ſententiæ, quarum vigore petitur exequutio, ſunt latæ in confirmationem mandati de aſſociando ad poſſeſſionem bonorū, de quibus agitur, obtenti à Vicario Aretino; in vim cuius idem Vicarius fecit preceptum laboratoribus & colonis, ne reſponderēt Taccijs de fructibus, & hoc eſt mandatum, quod confirmatum eſt per Marinellum & Nuntium: Vnde cum in dicto mandato non fuerint condemnati Taccij ad fructus, nec fuerint petiti à monaſterio
1 contra Taccios, † non debet ſententia eſſe latior petitorio, *l. vt fundus. comm. diuid. c. licèt. de ſimon. Bald. in l. terminato. nu. 9. C. de fructib. & lit. expēſ. l. ab exequutione.*
2 *C. quor. appell. non recip.* † Vnde cum non fuerint petiti, neque etiam fuerunt in ſententijs comprehenſi, & conſequenter in illarum exequutionem venire non poſſunt, *Dec. conſ. 43. n. 4. & 321. n. 2. Natt. cōſ. 112.* & ſuper illis inſtituendum eſt nouum iudicium *Abb. in c. grauis. nu. 20. de reſtit. ſpol. & ibi Aegid. nu. 39. Caſſan. conſ. 21. nu. 62.* quod maximè dicendum eſt, cum ſententia Vicarij non condemnet Taccios, ſed præſeruet vtrique parti ius illęſum etiam quo
3 ad poſſeſſionem. *Marſil. ſing. 17.* † Præterea Rota non ſolet exequi ſententias extra eam latas, niſi cognito de bono iure partium:

tium. Vnde cum hæc prætenſio pendeat à iuſtitia dicti mandati, neceſſe eſt prius de eo guſtare, vt eſt ſtylus noſter. Non obſtat alia ſententia Vicarij Aretini, in qua Taccij condemnantur ad fructus, quia ab illa
4 pendet appellatio. † Non obſtat, quòd Eremitæ habuerint mãdatum de manutenẽdo; quia in hoc iudicio ſi fructus extant, poſſunt peti; ſecus ſi non extant, vel petiti nõ fuerint, vel iudex non condemnauit. Nec obſtat, quòd ſententia dicat non retardata exequutione ſententiæ Nuncij etiam quo ad fructus, quia in ſententia Nuncii nulla fit mentio fructuum. Non obſtat, quòd Taccii renunciauerint iudicio poſſeſſorio per commiſſionem allegatam; tum quia hoc non ampliat iudicium illud, itaut contineat id, de quo non fuit facta mentio; tum etiam quia ſuper hoc nondum fuit cognitum, & pendet dubium diſputandum ſuper
5 hoc articulo: † Vnde cum nihil ſit exequendum; Clauſula, ſi quid exequendum, in commiſſione poſita nullum parit effectum, maximè etiam cum nulla præceſſerit liquidatio. Quare concluſum non eſſe locum exequutioni.

Zamoren. Canonicatus de Thoro.
Die Lunæ 12. Ianuarii 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſignis colligatur.*
2 *Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirit perſonalem reſidentiam.*
3 *Per aſſequutionem ſecundi incompatibilis vacat primum.*
4 *Canonici Collegiatarum cogi debent inſeruire per ſe, nec poſſunt per ſubſtitutum.*

DECISIO MCCLVI.

FVit reſolutum ſatis conſtare de incompatibilitate ad effectum iuſtificationis gratiæ Antonij; nam cum probetur Eccleſiam de Thoro eſſe Collegiatam, & habere Canonicos, vt patet ex ſtatuto antiquiſſimo anni 1493. quod in aliis ſtatutis recen-
1 tioribus eſt repetitum, † habeatq. Arcam & ſigillum, quę ſunt ſigna Eccleſiæ Collegiatæ, *Alex. conſ. 75. num. 2. lib. 4. Tib. Decian. conſ. 6. nu. 2. lib. 2.* ex quibus omnibus probatur ſufficienter eam eſſe Collegiatam, *vt per Innoc. in c. poſtulaſti. de iurepatr. Io. Andr. Hoſtien. Abb. & alij in c. nobis. eod. tit. & fuit dictum coram Illuſtriſſ. Mantica in Placentina Præpoſituræ 12. Februarij*
2 *1596.* Vltra teſtes idem deponẽtes † ſequitur huiuſmodi Canonicatum requirere perſonalem reſidentiam *ex decreto ſacri Concilij Tridentini ſeſſ. 24. c. 12. §. præterea obtinentibus. Alphonſ. Hoyed. de incompatib. benef. part. 1. c. 17. nu. 3.* Cumque probetur Petrum pacificè poſſidere Canonicatum in dicta Eccleſia, & parochialem Sanctæ Mariæ del Portal, vt benè concludunt teſtes, ſequitur eum poſſidere duo incompatibilia, quia vtrunq. requirit perſonalem reſiden-
3 tiam. † Vnde per aſſequutionem ſecundi vacat primum; *vt ſæpius in Rota fuit deciſum.* Neque obſtat, quòd in iſta Eccleſia forteaſſe ſolitum ſit deſeruiri per ſubſtitutũ,
4 quia † Congregatio Concilij cenſuit cogẽdos Canonicos Collegiatarum ad inſeruiẽdum per ſe nõ per ſubſtitutum, *Hoyed. ibid. nu. 44.* Et ideo concluſum iuſtificatam eſſe gratiam reſpectu incompatibilitatis.

Leodien. Hæreditatis.
Die Veneris 16. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Non habens titulum aliquem non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem, & nu. 3.*
2 *Per donationem bonorum maternorum non intelliguntur donata paterna, etiam quòd in donatione adſit clauſula generalis præſeruatiua legitimæ ſucceſſionis filij poſt obitum parentum.*

DECISIO MCCLVII.

FVit reſolutum ſcripturam donationis non ſuffragari Dominis de Daus ad effectum impediendi immiſſionem petitam à Dominis de Glimes; nam primo Domini de Glimes actores nihil prætendunt in bonis maternis donatis Iacobo, ſed tantum in bonis paternis, nempe Erardi patris Iacobi vigore teſtamenti per eum conditi,
1 † & cum reſpectu dictorũ bonorum paternorum Domini de Daus nullum habeant titulum, eos non eſſe legitimos contradictores ad impediendam immiſſionẽ *ad tradita per Doctor. in l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.* Quod autẽ ex donatione nullum habeãt in
2 iſtis bonis titulũ, ſatis conſtare † ex quo in enumeratione bonorũ, quæ donantur, adeſt clauſula, & generaliter omnia & ſingula bona vbicũq. ſituata, procedẽtia ex parte materna Iacobi; quæ verba manifeſtè reſtringũt donationẽ ad bona materna. Neq. obſtat, quòd poſtea dicatur, Declarans prędictus N. quòd pro ſuo filio Iacobo vti hęrede vnico deuoluẽtur, & ſpectabũt omnia bona mobilia, & immobilia, quæ reperientur poſt obitum ſuorum parentum, quia per hæc verba potius pęſeruatur legitima ſucceſſio filij, quàm donentur omnia bona eidem: ſi enim talis fuiſſet donatoris intentio, vtiq. inutilis fuiſſet prior illa enumeratio bonorum maternorum, cum vnico verbo potuiſſet fieri donatio omnium bonorum tam paternorum, quàm maternorum; & hanc interpretationem comprobat obſeruantia ſubſequuta, cum Erardus de

iſtis

iſtis bonis in teſtamento diſpoſuerit, ac filio ſubſtitutos dederit, dictaq. ſubſtitutio in perſonam Annę ſororis Erardi, à qua cauſam habent Domini de Dans, locum habuerit, non obſtante teſtamento Iacobi in fauorem ſuæ vxoris condito, & hinc eſt, quòd in pręcedēti cauſę poſitione * fuit dictum reſtitutionem iam ſemel fuiſſe factam d. Ar.iæ; Ideo non eſſe amplius faciendam. Ex perſona verò Annę prędictę nullum ius competit Dominis de Dans in iſtis bonis, cum ei fuerint ſubſtituti proximiores de linea de Glimes:

* ſub die 17. Ian. anni preteriti. 1597.

3 Vnde fit † vt omni titulo deſtituti ſint Domini de Dans; Ideoque non poſſunt impedire immiſſionem, *Gozad. conſ.93.num.5. Roland.conſ.2.in fin.lib.3.* neque ex ſola poſſeſſione iuuari poſſunt, cum eam nacti fuerint poſt obitum teſtatoris *vt per Doctores in locis citatis.* Poſtremo dicta interpretatio ſcripturæ donationis optimè comprobatur ex verbis teſtamenti Erardi, qui cum faciat mentionem bonorũ maternorum, vult quòd de illis diſponat Iacobus pro libito & arbitrio ſuo, quando quidem illa fuerunt in ſubſidium matrimonij D. Iacobo eorum filio data, quę verba declarant apertiſſimè donationem de his tantum bonis factam fuiſſe. Et ex his concluſum pro immiſſione.

Tullen. Prætenſi matrimonij.
Die Veneris 16. Ianuarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Non poteſt quis compelli ad exequutionem ſponſaliorum ſtante iuſta cauſa non adimplendi, & iuſta cauſa eſt timor exhæredationis parentum, vt num. ſequen.*

3 *Papa, qui habuit notitiam decreti & litis pendentia coram alio iudice, ſignando commiſſionem, cauſam ab eo iudice auocare cenſetur.*

DECISIO MCCLVIII.

DOmini ſine vlla difficultate cenſuerunt commiſſiones ſuffragari Domino Ioanni Valleæ ad effectum imponendi perpetuum ſilentium parti aduerſæ, cui iuxta earum penultimæ tenorem fuit pręfixus terminus ad tranſportandum acta, quæ nõ tranſportauit hactenus; Ideo non verificantur obiectiones, quæ ſiunt non fuiſſe latam ſententiam à Biſuntino, neque fuiſſe interpoſitam appellationem *ad decis. Aegid. 100. Caputaq. 129. lib. 1. Caſar. de Graſſ. 2. de reſcript.* quia cum de iſtis conſtare non poſſit, niſi per actorum productionem, quæ ex forma reſcripti incumbebat Annę, ſibi imputet ſi nõ produxit *c. conſtitutus. in princ. de reſcript.* ſed neque productio releuaret, cum commiſſio, cuius vigore inſtat procedi Ioannes, non fundetur in appellatione, ſed in pendentia litis in Rota, de qua conſtat ex lectura commiſſionum, & in negotio huiuſmodi pars aduerſa non fouet bonum ius,

1 † cum ipſe non poſſit compelli ad exequutionem ſponſaliorum prætenſorum, ex quo extat cauſa iuſta non adimplendi, *vt habetur in c. requiſiuit. de ſponſal. Gabr. conſ. 188.*

2 *num. 7. & 8. lib. 2.* † quia parentes Ioannis eum exhæredare volunt, caſu quo tale matrimonium contraheret, iuxta ſtatutum Lotharingiæ, quæ cauſa viſa eſt relenans ad recuſationem implementi ſponſalium *in cauſa Tullen. matrimonij coram R.P.D. meo Penia* *, & ſuper hac materia plures aliæ in Rota fuerunt factæ deciſiones, quæ referuntur per informantes ᵃ. Neque obſtant deducta contra commiſſiones, quia ceſſant ſtante vltima commiſſione propoſita in plena Signatura Sanctiſſimi, in qua hæc omnia deducta, & reiecta fuerunt, *Felin. in c. nonnulli. §. ſunt & alij. verſ. tertio videtur. de reſcript.*

* ſub die 13. Maij 1596

a Idẽ fuit dictũ ſupra in Toletana matrimonij. Veneris 17. Ian. 1595. & in Romana matrimonij 15 Feb. 1588. coram bo me. Orano quod procedit etiã ſi ſpõſalia ſint inrata Rul. cõſ. 205. num. 5. verſ & plus etiã dico. lib. 1. Doct. communiter in c. requiſiuit. de ſponſal. Sum. Syluestr. in verb. ſpõſalia qu. 10. & fuit dictũ coram S.D. Clemẽte viii. in Valẽtina matrimonij 6. Feb. 1579. quæ in impr. diuerſ. notata eſt 497 p. 1. & in Iſpalen. ſpõſaliũ. de anno 1580 coram D. de Rubeis.

3 † & nihilominus ſatis eſt, quòd Papa habuerit notitiam decreti prouiſionalis, & litis pendentiæ coram Biſuntino; nam reſcriptum hoc caſu habet vim auocationis, quatenus opus eſſet, *Rota deciſ. 1. de appellat. in nou. Felin. in c. ſuper litteris. n. 12. de reſcript.* Non obſtat, quòd Anna nolit vti vltima commiſſione, quia Ioannes procedit in vim præcedentis. Quare concluſum pro impoſitione perpetui ſilentij.

Tudertin. Pecuniaria.
Die Lunæ 19. Ianuarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Rota nunquam de ſtylo exequitur ſententias aliorum iudicum; niſi cognito de bono iure.*

2 *Minor non poteſt cõſtituere procuratorem ſine auctoritate tutoris, aut curatoris, vel decreto iudicis competentis.*

3 *Sententia ex falſis inſtrumẽtis lata eſt nulla maximè in ciuilibus.*

4 *Suſpicio falſitatis in ciuilibus pro falſitate habetur.*

5 *Sententia non afficit non citatum; niſi veriſimiliter eius notitiam habuerit, ex quibus autẽ probetur notitia vid. n. ſeq.*

DECISIO MCCLIX.

1 FVit reſolutum † nõ eſſe locum exequutioni ſententiæ extra Rotam latæ, cum ſit inueteratus ſtylus Rotæ, vt non exequatur ſententias aliorum iudicum niſi cognito de bono iure, ad *decis. Mohedan. 148. & 319.* Non ſolum autem dici non poteſt conſtare de bono iure, vt potius multa in contrarium conſiderata fuerint, ex quibus multum redditur turbida materia ex parte actoris; Primo quia apparet de nullitate ſententiæ ſaltem reſpectu vnius ex reis conuentis, qui erat tunc temporis minor,

2 nor, † nec poterat conſtituere procuratorē
ſine auctoritate tutoris aut curatoris vel
decreto iudicis competentis, *l. neque. §. pu-
pillus. l. non eo minus. C. de procurat.* Secū-
do, quia contra apocham, ſuper qua fun-
data eſt ſententia, latæ fuerunt tres ſenten-
tiæ declarantes eam eſſe falſam, & condē-
natus Momus ad Triremes, qui eſt ille, qui
afferebat ſe reperiſſe hanc ſcripturam inter
3 ſcripturas ſui patris: Vnde † ſententia tan-
quam ex falſis inſtrumentis lata eſt nulla,
*l. 1. C. ſi ex falſ. inſtr. Iaſ. in l. Diuus. n. 5. de
re iudic. Felin. in c. licèt cauſam. nu. 31. de
4 probation.* † maximè in ciuilibus, vbi ſuſpi-
cio falſitatis pro falſitate habetur, *Dec.
conſ. 195. nu. 2. Aym. conſ. 134. nu. 26. Curt.
iun. conſ. 64. nu. 5. Sylua. conſ. 7. cum ſimi-
5 lib* * . Neque obſtat, quòd † ſententiæ non
afficiant D. Alexandrum non citatum,
Ang. in l. Imperator. nu. 2. de ſtat. hom. quia
ſatis eſt illum veriſimiliter earum notitiam
habuiſſe *l. ſæpe. §. ſed ſcientibus. de re iudic.
Ang. in l. Lucius. nu. 2. de his qui not. infam.*
6 † notitia verò deducitur ex eo, quòd acta
fuit cauſa cum iiſdē procuratore & Aduo-
catis, qui cauſam egerunt coram Auditore
Cameræ nomine D. Alexandri, *facit Caſſad.
decif. 2. nu. 3. de iudic.* Militant etiam ſu-
ſpiciones contra apocham tam ratione in-
veriſimilitudinis, quæ oritur ex eo quòd ſi
pecunia, de qua agitur, fuit depoſitata penes
Vngarettum, id perueniſſet ad notitiā eo-
rum, quorum intererat, qui tanto tempore
non tacuiſſent, ſi verò fuit furto ſubtracta,
non eſt veriſimile, quòd de ea re fuerit cō-
fecta apocha, ex qua iuuari non poterat
Vngarettus. Neque etiam videtur legiti-
mè recognita; & conſtituta Hieronymi eā
etiam reddunt magis ſuſpectam: Vnde cū
iſta requirant diligentiorem diſcuſſionem,
Domini vnanimiter cenſuerunt non eſſe
locum exequutioni.

* & facit idē Dec. cōſ. 319. no. 2. & 602. nu. 9. & 695. nu. 10. in fin. & in c. porrecta. de confir. vtil. Anch. in ſa-millar. q. 7. par. 6.

Hoſtunen. Capellæ.
Die Lunæ 19. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Narratiua Papæ non informati non at-
tenditur.*

D E C I S I O   M C C L X.

FVit per Dominos concluſum ſtatum
antiquum huius Capellæ ab initio fun-
dationis fuiſſe, vt in ea inſtituerentur qua-
tuor Capellani; nam hoc manifeſtè colligi-
tur ex verbis fundationis, vbi ordinatur,
vt Epiſcopi poſt conſtructionem eligāt, or-
dinent, & ſtatuant fratrem Iacobum, & tres
alios ad eorum arbitriū in Capellanos di-
ctæ Capellæ. Non obſtat, quòd teſtator
voluerit, vt frater Iacobus ſit primus &
caput; quia iſta præeminentia magis reſpi-
cit perſonam quàm Eccleſiam; cum ibi ipſe
non præferatur in aliquo miniſterio vel ad-
miniſtratione, vel redditüum diſtributione
cæteris Concapellanis, & hoc confirmatur
inſpecta inſtitutione per Archiepiſcopum
Brunduſinum facta vigore litterarum Mar-
1 tini; † quarum narratiua vti à non infor-
mato non attenditur, ſed id, quòd exe-
quutor fecit capta informatione ad id ne-
ceſſaria: Accedit etiam obſeruātia ex pre-
ſentatione facta vnius Capellani in locum
demortui ab Epiſcopo, & inſtitutione ſub-
ſequuta, quemadmodum etiam in funda-
tione cauetur, quæ non eſt reſtricta ad vnū
ſolum, ſed reſpicit pariformiter omnes:
Tamen quia poſtea fuit aliter obſeruatum,
vt ex aduerſo deducitur, Domini volunt,
vt videatur, An iſte ſtatus ſuffragetur Tria-
rio ad effectum, de quo agitur.

Burgen. Iuris conferendi de Cardenas.
Die Veneris 23. Ianuarii 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Sufficit docere de mandato etiam poſt ſen-
tentiam, quando prius non fuit oppoſitū*
2 *Teſtimonium petitū de appellatione inter-
poſita, ex vſu Hiſpaniarum deſeruit loco
apoſtolorum teſtimonialium.*
3 *Sententia antiqua licèt nō ſit in forma pro-
banti, parte non opponente confirmari
poteſt.*
4 *Exceptio nullitatis ſemper opponi debet,
aliàs cenſetur ab ea receſſum.*
5 *Sententia, quæ ex actis non iuſtificatur di-
citur notoriè nulla, nec tranſitum facit
in iudicatum ex inueterata Rotæ ob-
ſeruantia.*

D E C I S I O   M C C L X I.

FVit pro parte Abbatis & Monachorum
S. Petri de Cardenas oppoſitum de nul-
litate aduerſus ſententiam Rotalem * ex
pluribus capitibus: Primū, ex defectu mā-
dati Franciſci Vani comparentis pro Ar-
chiepiſcopo. Secundum ex defectu Iuriſdi-
ctionis, eo quòd fuit pronunciatum, vti in
cauſa appellationis; cum tamen de ea non
conſtet. Tertium ex eo quòd ſententia Ro-
talis confirmat ſententiam Prouiſoris Bur-
gen. quæ erat nulla ex defectu citationis.
Quartum, quia deſerta erat cauſa appella-
tionis ob non prorogationem fatalium.
His tamen non obſtantibus fuit per Domi-
nos concluſum pro validitate dictæ ſenten-
tiæ: nam quantum ad primum defectum,
1 † licèt mandatum ante ſententiam nō fue-
rit productum, tamen cum non fuerit op-
poſitum, ſufficit ad ſuſtinendam ſententiā,
quòd de eo poſtea conſtet, *Rota deciſ. 19. de
procur. in antiq. Put. deciſ. 583. lib. 2. Aym.
conſ. 108. & ſæpe fuit in Rota deciſum, vt
in vna Anconitana pecuniaria 25. Maij
1587. coram R. P. D. meo Pamphilio.* Se-
cundus

* quæ per bon. me. Gipſium 7. Iulij anni præteriti lata fuit.

cundus defectus non Iuriſdictionis non ob-
2 ſtat, quia ex facto tollitur, † cum fuerit
appellatũ, & petitum teſtimonium de ap-
pellatione interpoſita, quod deſeruit loco
apoſtolorum teſtimonialium, & ſuſtinetur
ex vſu Hiſpaniarum, prout in multis cauſis
obſeruatum fuit. Tertius defectus non ob-
ſtat, dato enim quòd ſententia Prouiſoris
Burgenſis fuerit nulla, quod tamen nega-
tur, cum dicatur lata inſtante procuratore
monaſterii; tamen cum eſſet iuſta, ex quo
de iure cõmuni Archiepiſcopus habet fun-
3 datam intentionẽ in tota diœceſi, & † ſen-
tentia antiquiſſima coram eo producta non
erat in forma probanti; vtique potuit con-
firmari parte non opponente, *Alex. cõſ. 79. num. 1. & 122. num. 15. lib. 2. Gabr. conſ. 49. nu. 5. lib. 1.* Quòd autem non fuerit oppoſi-
tum de nullitate in Rota, quicquid actum
fuerit in partibus in alia inſtantia, patet
4 ex reuolutione proceſſus, & † tamen hic
quoque repetenda erat oppoſitio, aliàs ab
ea receſſum cenſetur, *Pute. deciſ. 218. lib. 2.*
Quartus defectus deſertionis inſtantiæ tol-
litur ex eo, quòd in cauſa appellationis co-
ram Palẽtino pro parte Abbatis nihil fuit
deductum, ex quo iuſtificaretur ius ipſius;
5 † & ideo ſententia fuit notoriè nulla exin-
ueterata Rotæ obſeruantia, quæ tenet ſen-
tentiam, quæ non iuſtificatur ex actis, eſſe
nullam, *Pute. deciſ. 396. lib. 1. in vna Toletana in manuſcript. quia in impreſſ. eſt corrupta*; Ideo non potuit facere tranſi-
tum in iudicatum, *c. inter cæteras. cum ibi notatis de re iudicat* *. Et ita concluſum
pro ſententiæ validitate [a].

* Addo Paris. conſ. 5. nu. 44. lib. 4.

a iuxta l. fin. C. de ſen. quæ ſin. cer. quãt. pro. Felin. in c. inter monaſterium. de re iudic. & fuit dictum ſupr. die 11. Maij 1590. in cauſa Iſpal. ſupradictum.

Calaguritana Spolii panis.
Die Veneris 23. Ianuarii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Actio ſpolij tranſit contra quoſcumque ſucceſſores, ad quos res ipſa peruenit.*
2 *Actio in rem ſcripta datur contra ſingulares ſucceſſores, non quia ſucceſſores, ſed quia poſſeſſores.*
3 *Ingrediens poſſeſſionem lite pendente non habetur pro poſſeſſore ante litem, nec illa ſe tueri poteſt.*
4 *Filius præſumitur hæres.*
5 *Bona in dubio præſumuntur allodialia.*
6 *Excipiens ſe alio titulo poſſidere quàm hæredis, debet concludenter docere.*
7 *Reus in ſua exceptione pro actore reputatur.*

DECISIO MCCLXII.

FVit reſolutum Dominos Inicum & Ca-
tharinam teneri ad probandum alle-
gatum Maloricatum, cum enim actum
fuerit ſpolio contra Comitem, vti poſſeſ-
ſorem decimarum, quarum ratione panis
1 debebatur; † hæc actio tranſit contra
quoſcumque ſucceſſores, ad quos res ipſa
peruenit cũ ſua cauſa, & ſic cum vitio ſpo-
lii, *Rip. in c. ſæpe. de reſtit. ſpol. nu. 19.* ideo
debent docere de cauſa eorum poſſeſſionis,
quæ excludat agentes, *vt fuit reſolutum coram bo. me. Lauretano in vna Iſpalen. de Vitalba 18. Iunij 1582. & in hac cauſa corã Reuerendiſſ. Comitulo 25. Iunij 1590.*
2 † cum ſimus in actione in rem ſcripta,
Socin. in l. rem quæ nobis. nu. 10. de acquir. poſſ. quæ datur contra ſingulares ſucceſſo-
res, non quia ſucceſſores, ſed quia poſſidẽt,
Rip. in l. 1. §. ſi hæres. nu. 9. ad Trebell. Pute. deciſ. 28. de reſtit. ſpol. & 151. lib. 3. Mohedan. deciſ. 40. alias 3. eod. tit. Guid. Pap. deciſ. 629. Non obſtat potiſſimum funda-
mentum pro contraria parte conſideratũ,
quòd contra Inicum & Catharinam non
fuit probatum ſpolium, cum ſententiæ la-
tæ contra Comitem ſeniorem eos non affi-
3 ciant, vt fuit reſolutum *, quia † cum ipſi
non eſſent poſſeſſores Maioricatus ante li-
tem motam, ſed ingreſſi ſint poſſeſſionem
lite pendente, non poſſunt ſeſe hac poſſeſ-
ſione tueri, *Creſcent. de ſent. & re iudic. deciſ. 19. Couar. pract. quæſt. c. 15. num. 7.*
& per conſequens non releuat, quod dici-
tur Catharinã repudiaſſe hæreditatem pa-
tris, quia contra eam non agitur vti hæ-
redem, ſed vti poſſeſſorem decimarum,
quarum ratione debetur panis beneficiatis,
& ex quo habet contra ſe præſumptionem
4 iuris, tam reſpectu ſucceſſionis, † quia fi-
lius præſumitur hæres, quàm qualitatis
5 bonorum, † quæ in dubio præſumuntur al-
lodialia, *Abb. in c. quia veriſimile. nu. 2. de præſumpt. Dec. conſ. 105. nu. 4. Aym. conſ. 98. num. 3.* nec iuuat eam inſtrumentum repu-
diationis hæreditatis, ex quo ſe immiſcuit
6 bonis per patrem poſſeſſis: † Vnde exci-
piendo ſe alio titulo poſſidere, debet do-
7 cere de titulo concludenter, † cum reus in
ſua exceptione vti actor reputetur. Nec
releuat, ſi dicatur non probari, quòd Ca-
tharina ſe immiſcuerit hæreditati, & quòd
poſſideat iſta bona, quia in omnem caſum
non poteſt ſeſe opponere exequutioni, non
quia ſeſe immiſcuit, & poſſidet, per ſu-
pra deducta, neque ſi non poſſidet; cum
ceſſet eius intereſſe, quod deducitur ex
poſſeſſione.

* ſupr. ſub die Veneris 3. Nou. 1595. & Lunæ 10. Nouem. 1597. & prius corã bo. me. Orano 6. Dec. 1593.

Vercellen. Capellæ.
Die Mercurii 28. Ianuarii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio Apoſtolica concurrens cum prouiſione Ordinarij ſub eadem data præualet, maximè concurrentibus reſeruationibus; ſecus eſt, vt num. ſeq.*
2 *Iuſpatronatus laicorum non cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis.*
3 *Per præſeruationem iuris alteri quæſiti*
non

non ſolum preſeruatur ius in re,ſed etiã ad rem.

4 *Per preſentationem dicitur ius quaſitum preſentato ad beneficium, itaut proviſo Apoſtolico ſit preferendus.*

5 *Derogatio Iurispatronatus in totum in prouiſione Apoſtolica nihil operatur, ſi gratia ſit poſt preſentationem patronorũ obtenta.*

DECISIO MCCLXIII.

COnſului Dominos meos in Rota vltima memorialium Caruis priuij ſuper
1 hoc dubio; † Quænam duarum prouiſionũ præualeret, quatum altera facta fuerat ab Epiſcopo in partibus; Altera verò à S.D.N. in curia ſub eadem data, & is per cuius obitum vacabat, obierat in curia, & erat olim familiaris bo.me. Cardinalis Saruani. Quibus ſtantibus videbatur dicendum propter duplicem reſeruationem, & propter concurrẽtiam datæ eſſe præferendum prouiſum Apoſtolicum: Tamen contrarium Domini cenſuerunt, quia expeditum erat, & ſine controuerſia hoc beneficium eſſe Iu-
2 rispatronatus laicorum; † & ideo non cadere ſub reſeruationibus Apoſtolicis. Quãtum verò ad datam, quamuis præferatur Apoſtolica; tamen ſemper intelligitur, niſi tempore datę fuerit alteri ius quæſitum,
3 † per quam præſeruationem non ſolũ præſeruatur ius in re, ſed etiam ad rem, *Rota deciſ.17.de prabend.in nou.* Vnde cum ante prouiſionem Papæ, cum qua concurrit data inſtitutionis, Spinellus fuiſſet per diem an-
4 te præſentatus à patronis, † per hãc præſẽtationem fuit ei tale ius quæſitum ad rem, vt debeat præferri prouiſo Apoſtolico.
5 † Neque obſtare, quòd in gratia prouiſi Apoſtolici adeſſet derogatio in totum Iurispatronatus, quia cũ talis gratia ſit poſt præſentationem patronorum, per quã fuit præſentato ius quęſitum, ea nihil operatur. Et ita per Dominos concluſum.

Colimbtien. Penſionum.
Die Mercurij 11. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *In reſeruatione pẽſionis ſuper beneficio Iurispatronatus non eſt neceſſarius conſenſus patroni.*

2 *Illegitimus non eſt inhabilis ad obtinendã penſionem, niſi ratione clericatus; & diſpenſatus ad clericatum non indiget aliqua diſpenſatione ad penſiones obtinendas.*

DECISIO MCCLXIIII.

FVit cõcluſum per Dominos tranſlationem penſionũ, de quibus agitur, fuiſſe validam; nam conſtat de facultate transferendi in reſeruatione penſionis, & hoc non obſtante clauſula, Accedente conſenſu patroni, quia eſt referenda ad reſignationem & collationem tituli, vt patet ex lectura, cum illa verba poſita ſint in clauſula ſeparata, & ſuadetur ex eo, quòd in collatione beneficiorum de iure patronatus ſolet hęc
1 clauſula poni, non autem † in reſeruatione penſionis, in qua non eſt neceſſarius conſenſus patroni, *vt per Gigan.de pẽſion.q.23.n.8. Caſſad.deciſ.3.de iurepatr. Rebuff. in 3.par.ſignat.in verb.nec nõ iurispatr.n.28. & bene per Gambar.de offic.& poteſt.Legat.lib.6.tit.de penſion. num.94. cum ſequentib.* Non obſtat, quod opponitur de inhabilitate Ioannis, ex quo in clericatu enunciatur illegitimus, quia ſæpius fuit deciſum;
2 † Illegitimum non eſſe inhabilem ad obtinendam penſionem, niſi ratione clericatus; & ideo diſpenſatus ad clericatum non indiget aliqua diſpenſatione ad penſiones obtinendas, *& ita fuit deciſum in cauſa Veronen. penſionis coram bon.me. Robuſterio. 3.Iuny 1572. Sarnen.de Annal. quæſt. 21. latè Palaot.de noth.& ſpur.q.58. vbi reprobat Gigan.q.16.qui contrarium tenet. Idem fuit reſolutum in cauſa Legionen. ſeu Zamoren. penſionis coram eodem Robuſterio 11.Octobr.1577.& in d.cauſa Veronen.pẽſionis & in alia Cæſaraugustan.penſionis coram R.P.D.meo Gipſio 19.Februarij 1590.* Reſpectu verò Quirini alterius tranſlatarij res caret prorſus omni difficultate; cum ipſe habeat Clericatũ à ſuo Ordinario recognitũ per tres teſtes datos in memoriali. Ideo concluſum pro validitate tranſlationis penſionum.

Leodien. Hęreditatis.
Die Veneris 20. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur vocati.*

DECISIO MCCLXV.

DOmini dixerunt ea, quæ per Dominos de Dans in dubium reuocantur aduerſus deciſiones matura diſcuſſione præcedenti factas *, non releuare; nam quod primo deducitur, donationem eſſe de omnibus bonis tam maternis, quàm paternis, eſt contra verba expreſſa donationis, quæ reſtringit ſe ad bona materna, Nec facit alia clauſula, in qua habetur, quòd ad ſuum filium deuoluentur, & ſpectabunt omnia & ſingula alia mobilia & immobilia, quæ reperientur poſt obitum ſuorum parentum; quia in hac parte pater voluit pręſeruare filio ſucceſſionem vniuerſalem in aliis bonis ab inteſtato. Quod arguitur ex alia deciſione, facit, vt hęc clauſula non poſſit intelligi de bonis prius in donatione ſpecificatis, neque eſt inconueniens, quòd ad inducendum parentes mulieris ad conuenicndum

* ſub die Lunę 27 Ian. 1597. & Veneris 16. Ianuarij proximè pręteriti.

niendum & contrahendum matrimonium, oſtentaretur eis ſpes futuræ amplæ ſucceſ-
1 ſionis, cum etiam in iure habeamus, † teſtatorem ponentem in conditione nepotes ſuos non cenſeri eos vocare, ſed præſeruare ipſis ſucceſſionem ab inteſtato, *vt tradunt Doctores in l. Lucius. de hered. inſtit.* & hoc comprobatur manifeſtiſſimè ex laudo, in quo Anna immittitur in poſſeſſionē bonorum Erardi, non ratione donationis, ſed teſtamenti & ſucceſſionis; cum præſeruetur legitima & Trebellianica ad fauorem hæredis Iacobi, quæ detractiones non fiunt, niſi in reſtitutione fideicommiſſaria expreſsè in laudo canonizata. Quod dicitur de legitimatione perſonarum, iam per alias deciſiones fuit ſublatum: Et ſatis eſt, quòd non compareat aliquis de Glimes, qui prætendat ſe eſſe proximiorem iſtis Dominis Agentibus. Quod opponitur teſtamentum non eſſe in forma probanti, non ſubſiſtit; nam vltra bene deducta in facto circa eius iteratas productiones, ſatis eius fides comprobatur ex obſeruantia ſubſequuta vigore compromiſſi, & laudi acceptati per Annam authricem Dominorum de Dans, cuius factum impugnare non poſſunt, *l. cū à matre. C. de rei vindic.* Ad alia ſatisfactum eſt abūdè in deciſionibus factis, à quibus concluſum fuit non eſſe recedendum.

Pampilonen. Parochialis de Hyrache.
Die Veneris 20. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 Sententia lata à iudice recuſato quando ſit nulla.

DECISIO MCCLXVI.

1 DOmini cenſuerunt, † ſententiam Metropolitani eſſe nullam, quia lata à iudice recuſato pendente termino pro deputatione arbitrorum, & nemine inſtante, ac nimis properāter actis non viſis, *vt fuit reſolutum coram R.P.D. meo Penia in vna Comen. Capellaniæ 25. Ianuarij 1592.* & in hoc nulla habita fuit difficultas. Quantum verò ad iuſtitiam, dixerunt totum negociū pendere ab inſpectione illa, penes quem reſideat cura animarum; nam ſi reſidet penes Abbatem, clara eſt iniuſtitia ſententiarum, ſin minus tantum præſcriptum quantum poſſeſſum; Ideo mandarunt, vt videatur, penes quem reſideat cura, dato ſuper hoc dubio particulari.

Parmen. Status.
Die Lunæ 23. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 Sententia interpretari debet, vt conueniat cum petitione.
2 Subornatio teſtium an ſit cōcludenter probanda vbi ciuiliter agitur, & nu. ſeq.
3 In ciuilibus ſuſpicio falſitatis pro falſitate habetur; & ideo probatur indicijs & coniecturis, maximè in materia difficilis probationis.
4 Ex coiecturis & præſumptionibus aliquādo elicitur vera & concludens probatio; ſed quales ſint & eſſe debeant, arbitrarium eſt iudici.
5 Declaratur deciſio Cæſar. de Graſſ. 11. de reſtitut. in integr.

DECISIO MCCLXVII.

CAuſa iterum ſuper articulo prætenſæ ſubornationis propoſita, Domini cēſuerunt non eſſe recedendum à reſolutis *; nam ſequendo ordinem deciſionis, id quod deducitur contra ſententiam abſolutoriā, nempe in ea non fuiſſe comprehenſum Sigiſmundum, ex quo declinauerat forum: quamuis replicari poſſit fuiſſe in petitione ſententiæ inſtatum, vt cauſa expediretur, & Iudex abſoluerit ipſos Pallanicinos ab accuſatione, & contentis in inquiſitione
1 & proceſſu, † ex qua generalitate videtur ſententiam interpretandam eſſe, vt conueniat cum petitione: Tamen dato etiam quòd Sigiſmundus non eſſet comprehenſus; nihilominus per ſententiam tollitur omnis ſuſpicio ſubornationis, ex quo in querella non ſolum accuſatus fuit de hac pretenſa ſubornatione Sigiſmundus; ſed etiam Pallanicinus, & teſtes examinati de vtroque depoſuerunt, prout explicitè deducti fuerunt à Domino procuratore in prima informatione facti data ſub die 15. Decēbris, in verſ. primo facta fuit ſubornatio per Sigiſmundum & Pallanicinum; & ſubduntur teſtium dicta, nempe Ioannis, Petri Antonij, Galeatij, Franciſci Mariæ, & Facini, qui omnes deponunt de omnibus Pallauicinis, inter quos nominatim primus & vltimus deponunt de Pallauicino, quem tamen negare non poſſumus fuiſſe in dicta ſententia abſolutoria comprehenſum; & ideo tollitur fundamentum, quòd fit in clericatu Sigiſmundi; nam ſi ſubornatio erat facta etiam per Pallauicinum, ipſe veniebat condemnandus non abſoluendus: Preterea placuit dilema conſideratum per vnum ex Dominis Aduocatis, quòd aut Sigiſmundus erat comprehenſus in ſententia, & habet pro ſe abſolutoriam; aut non eſt comprehenſus, quia clericus, & totus proceſſus contra eum ex defectu iuriſdictionis eſt nullus, & nihil probat. Secundum fundamentum deciſionis ſuper materia ſub-
2 ornationis, † quæ tanquam criminalis & odioſa probanda eſt per probationes con-
3 cludentes, impugnatur ex eo, quòd † in ciuilibus ſufficiunt præſumptiones, cum ſuſpicio falſitatis pro falſitate habeatur: ideo probatur indicijs & coniecturis, *vt per*

* ſub die Lunæ 15. Decembris anni præteriti.

Guid. Pap.conſ. 75. quod maximè locum habet in materia difficilis probationis, *l.cõſenſu.C.de repud.Socin.conſ.11.nu.6.lib.3. Natt.conſ.124.nu 5.* * Verum fuit dictum per Dominos hanc materiam fuiſſe diligenter diſcuſsã *in cauſa Caſalẽ. Præpoſituræ* [a]. & in ea fuiſſe concluſum requiri plenam & concludentem probationem, licèt non requiratur exactiſſima illa, quæ eſt neceſſa-
4 ria in cauſa criminali: † Nec negatur ex coniecturis & præſumptionibus aliquando elici veram & concludentem probationem, ſed quales ſint, & eſſe debeant, pendet à iudicis arbitrio; & ideo hæc deciſio allegata per Rangonos, contra eos facit; non
5 enim verum eſt, quòd † vbi teſtes poſt primum examen alloquuti ſunt partem, cõtra quã depoſuerũt, ſi deinde cõtrariũ deponũt eius, quod depoſuerũt, pręſumãtur ſubornati ad effectũ, vt ſubornatio cẽſeatur probata contra partem aduerſam, neque hoc dicit *deciſio Cæſar.de Graſſ.11.de reſtit.in integr.* ſed tantum ad effectum, vt teſti non credatur id, quod deponit in ſecundo dicto, aliàs ſequeretur abſurdũ manifeſtiſſimum, nempe quòd ex tacita præſumptione ſubornationis, maior oriretur probatio, quàm ex explicita & formali depoſitione ſubornationis, de qua teſtis deponeret; cum tamen ei non credatur; vt ex pluribus auctoritatibus cõcluſum fuit in deciſione, quibus addi poteſt *Clar. in prax. crimin. in verb. falſum. num.5.vbi teſtatur de communi*, & quòd neque etiam faciunt indicium, pluribus tenet *Bertazol.conſ.61.num.13.lib.1. criminal. poſt Marſil. conſ.78.nu.10.* Nec contrarium tenet *Cephal.conſ.234. nu. 19. lib.2. Roland.conſ.16. nu.11. lib.1.& Dec. conſ.189.nu.13.* quia non agunt de probãda ſubornatione, ſed de alia quæſtione, cui dicto teſtis ita variantis ſit ſtandum, qui non eſt caſus noſter; non enim agimus de probatione teſtium in negocio, in quo depoſuerũt, ſed de probatione ſubornationis. Non obſtat carceratio in Caſtro Varani, quia præcedebat iam querela, & inquiſitio contra iſtos teſtes, & iudicis mandatum, & periculum, ne ſubtraherentur à Ludouico, qui erat potens, & ſublata iam fuit dicta ſuſpicio, ex eo quòd iam iſti dixerunt nonnullis, ſe non reperire confeſſorem, quę omnia aliàs deducta fuerunt. Quæ deducuntur *ex Bald. quem referunt Roman. ſingul. 330.& Bero. q.58. num.4.* fuerunt aliàs ſublata in deciſione data [b]. Nec releuant, quę dicuntur de alijs ſubornatoribus, cum neque contra eos fuerit querelatum neque proceſſum, & hæc omnia procedunt ex eodem fonte, nempe ex depoſitione teſtium, quibus fides nullatenus eſt in hoc adhibenda. Cætera viſa fuerunt Dominis leuia, & ſæpius recenſita, & per deciſiones & informationes ſublata. Ideo concluſum eſſe ſtandum in reſolutis.

* & fuit dictum ſæpe. in Tudertin. pecuniaria 19. Ian. proximè præteritis.

a ſup die 21. April. 1597. corã bo. me. D. Gipſio.

b ſub die Lunæ 26. Iunij anni præteriti.

Bononien. Bonorum.
Die Veneris 27. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Procurator non poteſt ab actore conſtitui ante litis conteſtationem.*
2 *Sententia ex actis nõ iuſtificata eſt iniuſta.*
3 *Ad immiſſionem in poſſeſſionem ex remedio l.fin.C.de edict.Diu.Adr.toll. debet produci teſtamentum, ad hoc vt appareat, an petens immiſſionem, ſit hæres.*
4 *Semel immiſſus in poſſeſſionem non poteſt amplius petere ſe immitti.*

DECISIO MCCLXVIII.

FVit reſolutum ſententiam latam fuiſſe nullam, tam ex parte reorum conuentorum, cum de eorum mandato non conſtet,
1 quàm ex parte actorum, † quia Raphael non poterat comparere tanquam procurator, cum eſſet conſtitutus ab actore ante litis conteſtationem, *l. neque tutores. C.de procurat.* neque vti actor, cum deficiat decretum iudicis, *§. fin. Inſtit. de curat. gloſ. in d. l. neque tutores. in verb. debent.* pręſertim ſtante inhibitione facta Caſeto, ne compareret nomine fratrum hæredum Alberti ex eius remotione per ſententiam
2 Auditoris Cameræ; † Eſt etiam iniuſta ſententia, ex quo non iuſtificatur ex actis, iuxta receptam Rotę opinionem, & hoc
3 deducitur ex eo, † quòd non fuit productũ teſtamentum, vt requiritur in remedio *l.fin.C.de edict.Diu.Adr.toll.* neque fuerũt probata incumbentia ad effectum remedij ex interdicto quorum bonorum: Quæ maximè procedunt ex eo, quòd ſemel fuit per hæredes adita hæreditas, & capta poſſeſſio bonorum, ex quo ſequitur ceſſare iudicium
4 immiſſionis; † cum ſemel immiſſus non poſſit amplius petere ſe immitti, *ad tradit. per Specul.de teſtam.§.ſequitur. nu.32. & per Corn.conſ.113. num.3.& fuit ſæpius in Rota reſolutum.*

Papien. Iurispatronatus.
Die Veneris 6. Martij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus regularis poteſt de beneficio ſæculari curato prouideri, cum licentia tamen ſui ſuperioris; ſecus in Canonico regulari tranſlato ad alium ordinem vigore ſacri Concilij Tridentini.*
Item ſecus in alijs monachis qui non habent regulam ita laxiorem, ſicut habent Canonici regulares.

DECISIO MCCLXIX.

1 FVit quæſitum, † An Canonico regulari cum licentia ſui ſuperioris poſſit

prouideri de beneficio curato ſęculari; & fuit cōcluſum poſſe, *per text. in c. quod Dei timore. & ibi Abb. in ſummar. de ſtat. monach.* idemq. videtur ſentire *ſacrum Concilium Trident. c. 11. ſeſſ. 14.* dum vult Canonicum regularem tranſlatum ad alium ordinem non eſſe capacem beneficij ſæcularis curati; tacitè enim innuere videtur, non tranſlatum eſſe capacem. Idem voluit *Rota deciſ. 5. de iurepatr. in nou.* quicquid ſit de alijs monachis, quia iſti habent regulã laxiorem, *Aegid. deciſ. 751. ante fin. Feder. conſ. 136. Roch. de iurepatr. in verb. honorificum. q. 4. nu. 13. Præpoſit. in c. priſcis. nu. 4. diſtin. 56. Sylua. de benef. p. 3. q. 70. verſ. aut eſt curata. Nauarr. conſ. 9. de præbend. Lambertin. lib. 2. p. 1. art. 19. 7. q. principal. cum alijs* *. *& tenuit Rota referente Guidobon. deciſ. 96.* cui deciſioni circa illum articulum, An requiratur diſpenſatio Epiſcopi, vel ſufficiat licentia ſui ſuperioris, magis eſt ſtandum, quàm *deciſioni 85. p. 1. Caputaquen. cum Guidobon. fuerit relator illius cauſa.* Et ita per Dominos concluſum.

* Idē Lambertin. ibid. art. 23 verſ. ex omnibus. amplia. 10. Rot. deciſ 5. n. 2. de iurepatr. in nou.

Firmana Altaris.
Die Lunę 9. Martij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Vt ſit locus deuolutioni beneficij, eſt probãda notitia vacationis illius, ad quem ſpectabat collatio.*

2 *Omiſſio forma in fundatione iuriſpatronatus præſcripta ipſam præſentationem annullat.*

3 *Derogatio fundationis in gratia beneficij iuriſpatronatus à Papa obtenta non ſuffragatur, non explicitè narrata forma fundationis præſcripta.*

DECISIO MCCLXX.

Domini cenſuerunt gratiam D. Ricardi ei non ſuffragari, ex quo non videtur ſufficienter iuſtificata; nam quantum ad priorem impetrationem attinet; cum ea fundetur ſuper deuolutione, quę non eſt probata, *vt fuit reſolutum coram Illuſtriſſ.*
1 *Blanchetto* *, † non enim probarut eos, ad quos collatio ſpectabat, habuiſſe notitiam vacationis, *c. quamquam. vbi Doctor. de electione. in 6. c. 2. de conceſſ. præbend. cum alijs tunc allegatis*, ª ea iuuari non poteſt; ſi verò agimus de poſteriore impetratione, plura contra eã opponuntur: Primo, quòd narratum fuerit, Coriolanum extorſiſſe aſſertam pręſentationem ad Capellam, de qua agitur; à quibuſdam hominibus terræ Mōtis Granarij contra formam fundationis dictę Capellę; cum tamen fuerit à maiori parte hominum reprę́ſentante totam Communitatem præſentatus: Verum hęc narratiua videtur ſatis verificari; tum quia licèt fuerit pręſentatus à maiori parte; tamen videtur obſtare ſtatutum allegatum, quod excludit conſanguineos à negocijs concernentibus fauorem aliorum conſanguineorum, & hoc ſaltem prodeſſet ad excuſationem; tum etiam, quod magis placet, quia illa narratiua in eo ſe fundat pręcipuè quòd nō fuerit obſeruata forma fundationis in pręſentando presbytero, qui ſuã pri-
2 mam Miſſam decantaſſet, † cuius formę omiſſio ipſam pręſentationem annullat, & hęc narratiua ex tenore fundationis opti-
3 mè verificatur. † Neque obſtat, quòd Coriolanus in ſua gratia obtinuerit derogationem fundationis; quia non fuit explicitè narrata illius forma: Neque clauſulę allegatæ tollunt vitium ſubreptionis, *Corn. conſ. 245. nu. 6. lib. 1. Aym. conſ. 296. nu. 3.* quod tamen ſi opus fuerit, videndum erit particulariter. Secundo opponitur narratam fuiſſe deuolutionem: Verum neque hęc obiectio ſubſiſtit, nō enim in hac poſteriore gratia narratur beneficiũ eſſe deuolutum, ſed tantum fuiſſe de illo per obitum adhuc vacante ad ſedem Apoſtolicam deuoluto ſibi prouiſum, ſiue prouideri mandatum; quæ res verificatur ex tenore prioris impetrationis: neque ad hunc effectum prior illa narratiua eſt verificanda; neque docendum de ſcientia eorum, ad quos ius inſtituendi ſpectabat. Tertio opponitur non eſſe probatum valorem beneficii tam impetrati quàm obtentorum; tum ex eo quòd teſtes non deponunt per non exceſſum, vt requiritur; tum etiam quia in verificatione valoris beneficij Sancti Ioannis adeſt confeſſio Ricardi in contrarium, & hæc oppoſitio Dominis placuit; Ideoq. ex hoc capite dixerunt poſteriorem gratiam ei non ſuffragari.

* ſub die 5 Dec. 1594. & 22. Maij 1595

ª quibus add. Rot. de rer. permut. dec. 5. aliàs 340. in antiq. & in nou. de iurepatr 6. aliàs 963 Lap alleg 71. n. 12.

Romana iuris Doctorandi.
Die Veneris 3. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Poſteriora regulariter derogant prioribus, maximè vbi priorum mentio ſit in poſterioribus.*

2 *Priuilegio conceſſo ex cauſa oneroſa non ſolet Papa de facili derogare.*

3 *Decretum, ſeu clauſula poſita in priuilegio, quòd nullo modo reuocari nec ſuſpendi poſſit, & quoties emanarint in alijs conceſſionibus derogationes, toties ab illis exceptum, & denuo conceſſum, reſtitutum, & repoſitum tale priuilegium cenſeatur, cuius ſit efficacia.*

4 *Priuilegio ex cauſa publica vtilitatis, & ad tollenda abſurda conceſſo, non cenſetur derogatum per clauſulas quantumuis prægnantes.*

5 *Regula de iure quæſito non tollendo præſeruat ius ex priuilegio quæſitum.*

6 *Derogatio regula de iure quæſito cum clau-*

clauſula, quorum tenores, quid operetur.

DECISIO MCCLXXI.

FVit de mandato S. D. N. propoſitum in Rota huiuſmodi dubium: Stantibus bullis & priuilegijs conceſſis tam Collegio Reuerendiſſ. DD. Prothonotariorum, quam Collegio Excellentiſſ. DD. Aduocatorum Conſiſtorialium, An dicto Collegio Aduocatorum competat ius Doctorandi priuatiuè ad Collegium dictorum DD. Prothonotariorum. Difficultas orta eſt ratione priuilegij conceſſi per fe. re. Sixtum V. Collegio DD. Prothonotariorum ſub data Nonis Februarij 1585. in quo datur facultas Doctorandi Collegio, & eorum cuilibet quoſcunque idoneos, &c. cum clauſula, ſublata, non obſtantibus priuilegijs quibuſcunq. Romanæ Curiæ Collegijs etiã Motu proprio, &c. conceſſis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, alijſq. fortioribus & inſolitis clauſulis & decretis, per quod priuilegium prætendebatur ſublata fuiſſe antiqua priuilegia DD. Aduocatorũ
1 conceſſa à fe. re. Iulio III. † cum regulariter poſteriora derogent prioribus, maximè vbi eorum fit mentio, *l. pacta nouiſſima C. de pact.* & preſertim cum dictum priuilegium conceſſum ſit Dominis Prothonota-
2 rijs ex cauſa onerosa, † cui nõ ſolet de facili Papa derogare, cũ conceſſio videatur facta in vim contractus: Cauſa itaque in Rota me proponente diligenter diſcuſſa, fuit primo loco dictum, eſſe diligenter examinandum, quod nam ex iſtis priuilegijs habeat clauſulas prægnantiores & fortiores, *vt aliàs coram me factum fuit in vna Aſtoriẽ. Archidiaconatus 19. Martij 1576.* & cenſuerunt Domini præualere clauſulas appoſitas in priuilegio Iulij III. nam præter cæteras, in quibus concurrunt cum pri-
3 uilegio Sixti, † adeſt decretum, vt huiuſmodi litteræ Apoſtolicæ nullo modo reuocari, neque ſuſpẽdi poſſint, & quoties emanauerint in aliis conceſſionibus derogationes implicitè, toties hæ ab illis exceptæ, ac denuo Aduocatis conceſſe, reſtitutæ, & repoſitę cenſeantur, &c. quod decretum eſt tantæ efficaciæ, vt per conſequentes derogationes non cenſeatur illi præiudicatum, cum de eo non fuerit facta ſufficiens mẽtio, *vt per Federic. conſ. 233. per tot. Caſtren. conſ. 279. in fin. lib. 1. Pariſ. conſ. 42. nu. 15. lib. 4. Felin. in c. nonnulli. nu. 3. & 4. de reſcript* *. *cum infinitis, quæ deduci poſſunt ex ijs, quæ congerunt Doctores in materia reuocationis teſtamentorũ. Socin. in l. ſi mihi & tibi. §. in legatis. de legat. 1. Couar. in rubr. de teſtam. part. 2. n. 19.* Quod videtur
4 eo maximè locum ſibi vendicare, † ex quo priuilegium Aduocatis conceſſum fuit ex cauſa publicæ vtilitatis & ad tollenda abſurda, quę ex ſimilibus conceſſionibus oriũtur, quo caſu non cenſetur illi derogatum per clauſulas quantũuis prægnantes, *vt voluit Roman. conſ. 436. nu. 11. & conſ. 498.*
5 *n. 17. Pute. deciſ. 89. lib. 1.* Accedit, † quòd non fuit derogatum regulæ de iure quæſito non tollendo, per quam præſeruatur ius ex illo quæſitum Dominis Aduocatis, *vt per Sarnen. ſuper dicta regula. q. 15. nu. 7. Mohedan. deciſ. 82. Put. 52. lib. 1. & fuit dictum coram R. P. D. meo Orano in Cæſaraugustana exemptionis 9. Martij 1594. Cæſar de*
6 *Graſſ. deciſ. 3. de reſcript* a. † Verum omnis prorſus ceſſat difficultas ex poſteriore renouatione dicti priuilegij conceſſa per eũdem Sixtũ V. Dominis Aduocatis, ſub dat. ſeptimo Kalend. Septembris 1587. cum derogatione regulæ de iure quæſito, &c. & cũ clauſula, quorum tenores, per quam procul dubio reuocatum cenſetur priuilegium Dominorum Prothonotariorum, *Ant. de Butr. conſ. 2. Ceſſad. deciſ. 38. ſuper regul. Mohed. 1. de reſcript.* maximè cum in priuilegio ipſorum nulla adſit clauſula derogatoria ad futuras conceſſiones, *Bart. in l. ſi quis. in princ. de legat. 3. Fel. in d. c. nonnulli. nu. 3. & ſeq.* Nec obſtat, quòd Domini Prothonotarij habeant priuilegium ex cauſa onerosa, quia eodem modo etiam D. Aduocati habent ex annexione Rectoratus, & ſolutione pecuniarum per eos facta: Vnde in pari cauſa ſemper, vt dictum eſt ſupra, poſteriora derogant prioribus. Et ita concluſum.

* & facit Iaſ. conſ. 130 lib. 4. de cõi Sylua. de beneſ. p. 3 q 19. nu. 3. & fuit dictum in allegata deciſ. Aſtoricen.

a Idẽ Put. deciſ. 187. lib. 3 & fuit dictũ in Burgen. Iurisſepeliendi corã R. P. D de Graſſ 1. de verb ſign. immo per huiuſmodi regulã præſeruatur ius quatũuis minimum, quod per quodcũq. priuilegiũ tolli prætendatur ad Oszad. conſ. 14 n. 22. Rol. conſ. 2. n. 33. lib. 4. & vt in dictis Cæſaraugustana, ac in Peruſina Vnionis corã Illuſtr. Blanchetto 8. Mart. 1596

Alben. Plebis de Doliano.
Die Mercurij 8. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Vnio ſeu annexio probatur ex enunciatiuis antiquiſſimis Pontificum.*
2 *Inſertum litterarum antiquarum de verbo ad verbum operatur diuerſas enunciatiuas, licẽt littera ipſa non exhibeantur.*
3 *In materia vnionum plurimum defertur viſitationibus Epiſcoporum, de quorum præiudicio agitur.*

DECISIO MCCLXXII.

FVit reſolutum ex deductis pro Scarampo, † conſtare de vnione ſeu annexio-
1 ne plebis de Doliano Præpoſituræ de Ferrania. Primo ex enunciatiuis antiquiſſimis, de quibus in litteris Innocẽtij III. & IIII. in quibus enunciatur plebs Doliani tanquã de pertinentijs dictæ Præpoſituræ, quæ cõfirmatæ ſunt per bullam Sixti IIII. *Pute. deciſ. 209. lib. 2. & fuit dictum in pluribus cauſis, vt in Tiraſonen. annexionis Canonicatus coram bo. me. Bubalo. & in Burgen. Iuriſdictionis coram R. P. D. meo Orano. & in Tudertina Prioratus coram R. P. D.*

* In Tiraconen. Annexionis 13. Martij 1589. & in Bergen. Iuriſdictionis 4. Decembris 1595. & in Tudertina Prioratus coram Litta 21. Aprilis 1595. & in eadem Tudertina coram Penia 24. Iun. 1593. & in Parmẽ. Prioratus 29. Iunij 1591.

*meo Litta & alijs** : Nec obſtare, quòd nõ
clarè in dictis litteris fiat mẽtio de Vnione
ſeu Annexione, quia ſufficit, quòd id vir-
tualiter in eis contineatur, *Socin. in l. in
ambigue. num. 7. de reb. dub. Pariſ. conſ. 44.
nu. 5. lib. 1. Aym. conſ. 149. nu. 11. & fuit di-
ctum in cauſa Alexandrin. ſancti Stephani
20. Iunij 1597. coram eod. D. meo Litta*, vbi
enunciabatur quædam Eccleſia membrum,
hic autem enunciatur iſta Plebs eſſe de poſ-
ſeſſionibus & pertinẽtijs Præpoſituræ, quòd
idem importat, cum vna Eccleſia alteram
non poſſit poſſidere, niſi ei ſit annexa.
2 Non obſtat, quòd † iſtæ litteræ non exhi-
beãtur, ſed de ijs tantum conſtet per inſer-
tum in litteris Sixti, quia, cum inſeran-
tur de verbo ad verbum, faciunt fidem, &
operantur diuerſas enunciatiuas *Mohedan.
3. de fid. inſtr.* Secundo ex Commenda con-
ceſſa per Clementem VII. de Præpoſitura
cum Plebe Doliani illi annexa Hieronymo
Scarampo cum effectuali poſſeſſione ſubſe-
quuta, vt ex inſtrumento apprehenſionis
patet, cum locationibus & ſolutionibus
ſubſequutis, & quamplurimis inſtrumentis,
in quibus enunciatur iſta Plebs vti mem-
brum & dependens dictæ Præpoſituræ. Et
poſtremo adminiculantur huic probationi
viſitationes Epiſcoporum Alben. & Salu-
tiarum approbantium huiuſmodi Vnionem
3 ſeu annexionem, † quibus plurimum de-
fertur in hac materia, maximè Epiſcopo
Alben. de cuius præiudicio agitur. Acce-
dunt etiam teſtes de publica voce & fama:
Vnde ex his cenſuerunt Domini plenè pro-
batam eſſe huiuſmodi annexionem ad effe-
ctum, de quo agitur, cum in contrarium
nihil omnino deducatur, ex quo iſte anti-
quiſſimus ſtatus in cõtrouerſiã deduci poſ-
ſit. Et ita concluſum.

Hoſtunen. Capellæ.
Die Mercurii 8. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Status antiquus beneficij, qui nõ reperitur immutatus, præſumitur durare.*
2 *Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatũ beneficij.*
3 *Poſſeſſio per litem non interrumpitur ad effectum præſcriptionis, ſi lis per ſententiam vel tranſactionem finiatur.*

DECISIO MCCLXXIII.

FVit dubitatum. An gratia Triarij ſit
iuſtificata in ea parte, in qua narra-
tur, Capellaniam, de qua agitur, regi ſo-
litam per quatuor Capellanos: Et Domini
pro maiori parte cẽſuerunt eſſe iuſtificatã,
& pro fundamento conſideratum fuit, anti-
quum ſtatum iſtius Capellæ fuiſſe, vt qua-
tuor Capellani perpetui in ea inſtitueren-
tur, *vt fuit reſolutum 19. Ianuary proximè*
1 *præteriti*, † & iſte ſtatus non reperitur im-
mutatus ab anno 1523. vſque ad annum
1551. ideoque præſumitur continuatus,
*Socin. conſ. 73. num. 22. lib. 1. Alciat. de præ-
ſumpt. reg. 2. præſumpt. 2.* Vltra quòd de
continuatione conſtat ex iuribus Triarij, vt
bene deducitur in facto: Verum hunc ſta-
tum cœpit immutare velle Donatus Anto-
nius Scalona anno 1551. qui prædictam
Capellam vacantem per obitum Franciſci
de Fonte à ſede Apoſtolica impetrauit, vti
Rectoriam diſtinctã à quatuor Capellanis,
narrando ſe vnam ex dictis Capellanijs ob-
tinere, quam Papa vult, vt dimittat poſt
aſſequutam poſſeſſionem Capellæ, ex qua
narratiua apparet adfuiſſe de illo tempo-
re ſtatum quatuor Capellanorum, & ſub-
reptitiè Donatum Antonium commentum
fuiſſe nouum beneficiũ, nempe Rectoriam
contra veritatem fundationis ac eius per-
petuam obſeruantiam; Verum per hunc
actum non cenſetur mutatus ſtatus; tum
2 quia † prouiſiones Apoſtolicæ non mu-
tant ſtatum *Calderin. conſ. 26. de præbend.
Aegid. deciſ. 107. Achill. deciſ. vnic. de ſtat.
benefi.* tum etiam quia fuit detectus iſte
error; tum ex præſentatione facta per eun-
dem Scalonam de quarto Capellano, vt in
ſummario Triarij nu. 3. tum ex redintegra-
tione facta per Ordinarium de anno 1559.
quatuor Capellanorũ; Vnde nõ cenſetur in-
terim mutatus ſtatus, ſed potius cõtinuatus;
3 ſicut dicitur † poſſeſſionem per litem non
interrumpi ad effectum præſcriptionis, ſi
lis per ſententiam vel tranſactionem finia-
tur, *Felin. in c. illud. nu. 17. de præſcript. &
fuit dictum coram me in Romana Caſalis
Longhezza. 21. Maij 1593.* & hunc ſtatum
conſeruare ſtuduit Ordinarius ſucceſſor
anno 1588. inſtituto Riccio quarto Capel-
lano. Nec obſtat, quòd medio tempore
decreuerat iſtis Capellanis ſalarium; nam
hoc poſtea intellecta melius rei veritate
reuocauit, vt in ſummario nu. 17. His ac-
cedunt teſtes Triarij, quorum nonnulli fue-
runt Capellani, & ſic bene ſunt informati
de ſtatu huius beneficij, & bene poſſunt
concordari cum alijs teſtibus Indelli, qui
loquuntur de tempore turbati ſtatus bene-
ficij. Nec obſtat, quòd nunc non agatur de
ſtatus mutatione, ſed tantum de verifica-
tione gratiæ, in qua vltimus ſtatus eſt at-
tendendus, quia licèt hoc verum ſit; tamẽ
cum ad verificationem leuiores probatio-
nes ſufficiant; ſatis apparet ex deductis gra-
tiam Triarij eſſe iuſtificatam, cum ſtatus
ille, qui opponitur, non fuerit vniformis,
ſed varius, & erroneus, & veritati con-
trarius, & poſtremo reuocatus fuerit ad
ſtatum antiquum; & ideo veritatem præ-
ualere debere. Et ita concluſum.

Caſa-

Caſalen. Parochialis.
Die Veneris 10. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Ex præſentatione intra debitum tempus facta de perſona idonea, dicitur ius quæſitum præſentato, etiam quòd inſtitutio fuerit nulla.*

2 *Confirmatio electi nulliter facta non annullat electionem legitimè factam.*

3 *Clauſula, dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, præſernat ius etiam ad rem quæſitum.*

4 *Præſentatio facta ante examen, non ideo dicitur facta de non idoneo.*

DECISIO MCCLXXIIII.

DOmini perſtiterunt in deciſis * ; nam
1 † ex præſentatione facta intra tempus
debitum de perſona idonea à veris patronis ius fuit quęſitum præſentato, etiam
quòd inſtitutio fuerit nulla ; *vt pluries fuit reſolutum, & faciunt allegata deciſiones Quirog.299.Cotta 351.Sarnen.ad regul.de*
2 *iure quaſ. non toll. q. 1.* † prout in confirmatione nulla, dicitur per eam non annullari electionem, *c. confirmationem. de electio. lib. 6.* Vnde cum in gratia Mirolij adſit clanſula, dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, non applicatur *deciſio Putei 90. lib. 1.* quia ibi agitur de reuocatione expectatiuarum expreſſa, hic verò præſeruatur expreſsè ius
3 quæſitum per dictam clauſulam, † quæ præſeruat etiam ius ad rem quęſitum ex præſentatione, *Rota 17. de præbend. in nou. Aegid. deciſ. 167. Felin. in c. cauſam quæ. num.26. verſ. ſed nota. de reſcript.* Neque
4 obſtat, quòd † pręſentatio fuerit facta de non idoneo, ex quo facta ante examen, *ex c. 18. ſeſſ. 24. Concil. Trident.* nam ibi hoc non diſponitur, ſed tantum vt præſentatus non admittatur, niſi facto examine, & ſic præſupponit præſentationē præcedere examen: Vnde cum poſtea Salamonius fuerit repertus idoneus inſtitui potuit à Domino Robuſterio. Nec obſtat, quòd examinatores retulerint tantum eſſe idoneum reſpectu litteraturæ, quia Epiſcopus præſumitur fuiſſe informatus de omnibus requiſitis, *ad Felin. in c. fin. num. 2. de præſumpt.* ſed hæc omnia ceſſant, ex quo neque etiam hodie iuſtificata eſt gratia Mirolij.

* ſub die Mercurij 5. Nouem. anni pręteriti.

Camerinen. Caſtri Orbis.
Die Veneris 24. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *In contractu nominato non eſt locus pœnitentia ob inobſeruantiam, ſed agitur ad implementum vel ad intereſſe; maximè quando contractus fuit perfectus per traditionem rei venditæ.*

2 *Emptor, vt re tradita, poſſit agere ad ſolutionem pretij, ſi venditor factum præcisè præſtare non poteſt, ſufficit adimplere per æquipollens, itaut emptor reddatur ſecurus.*

3 *Dolus dans cauſam contractui annullat contractum, vel ſaltem facit eſſe locum redibitoriæ.*

4 *Emens ſcienter rem reſtitutioni ſubiectam non poteſt vti exceptione doli.*

5 *Dolus ad effectum leg. ſi quis maior. C. de tranſact. debet eſſe manifeſtiſſimus; aliàs tantum competit actio ex empto rem liberam tradi.*

DECISIO MCCLXXV.

FVit per Dominos vnanimiter concluſū Dominos de Nappis emptores nō poſſe agere ad reſciſſionem contractus emptionis, de qua agitur, ex pluribus; nam
1 † cum ſimus in contractu nominato, non eſt locus pęnitentię ob inobſeruantiam alterius partis, *l. in ciuile. vbi Bald. & Salicet. in prin. C. de rei vendic. l. non idcirco. in fin. C. de contrah. empt. Natta conſ. 171. nu. 1. lib. 1.* ſed agendum eſt ad implementum vel ad intereſſe, maximè quando contractus fuit perfectus per traditionem rei venditæ, *Alex. in l. cum proponas. la 2. n. 4.*
2 *C. de pact.* *. quia, † vt re tradita emptor agere poſſit ad ſolutionem pretij, ſi venditor factum pręcisè præſtare non poteſt, ſufficit adimplere per ęquipollens, itant reddatur emptor ſecurus, *vt fuit deciſum coram me diebus elapſis in vna Romana* [a] *de Iuſtinis, & tunc fuerunt allegatæ alia deciſiones, nempe in Auximana bonorum coram R.P.D. meo Mellino, & in Roman. Palatij. coram bo. me. Bubalo. Afflict. deciſ. 171. Alex. conſ. 65. nu. 5. lib. 5. & fuit etiam dictum coram R.P.D. meo Penia in cauſa Romana Cenſus 17. Aprilis 1598.* Non obſtat, quòd nō fuerit in inſtrumento expreſſnm bona ad venditorem ſpectare pleno iure, cum tamen fuerit detectum eſſe ſubiecta fideicommiſſo, nec non adeſſe bona emphyteutica ſub directo dominio
3 Eccleſiæ Camerinenſis; Ideoque † venditorem periurum fuiſſe in dolo, qui dedit cauſam contractui; ideoq. annullat illum, *l. & eleganter. de dol. mal. & l. ſi quis maior. C. de traſaction.* vel ſaltem eſſe locum redibitoriæ cum aliàs non fuiſſent empturi, *l. ſi is quis hæres. §. & in poteſtate. de except. rei iudic.* nam primo circa dolum dictum fuit videri abfuiſſe ab hoc contractu, cum exhibitum fuerit teſtamētum Virgilij fideicommittentis. Vnde emptores habuerunt notitiam fideicommiſſi; & ideo voluerunt ſibi proſpicere & cauere per retentionem partis pretij conuerſi in cenſum ſexmilliū
4 ducatorum, & † emens ſcienter rē ſubiectam reſtitutioni, non poteſt vti hac ex-

* add. Dec. d. l. cum proponas. nu. 7. & ibi Cart. lun. num. 11. Ruin. cōſ. 198 in fin. lib. 5. & Pancirol. conſ. 73.

a In Romana non ad implement. die Lunę 17. Nouem. anni præteriti.

ceptione, *gloſ. in l. ſi familia. C. famil. erciſc. vbi Bald. nu. 7. & cæteri Alex. conſ. 21. n. 6. & 7. lib. 5. Ruin. conſ. 42. nu. 19. lib. 1. cum ſimilib* *. Et vlterius promittit vēditor ſe non illaturum moleſtiam, neque inferenti conſenſurum, ſed litem in ſe ſuſcepturum, & omnia damna & expenſas ſoluturum, adeo quòd plenè fuerit emptoribus cautū; maximè cum ſuper reliquo pretio competeret venditori ius detractionis legitimę &
5 Trebellianieæ: Vnde excluditur dolus, † qui ad effectum *l. ſi quis maior*. debet eſſe manifeſtiſſimus, *vt tradunt ibi Doctores, vt per Curt. iun. num. 17. Cagnol. num. 187. Alex. conſ. 92. num. 13. lib. 1.* & tantum competit actio ex empto rem liberam tradi, *Bald. in l. ex his prædijs. C. de euiction. Pedemont. deciſ. 24. num. 4. & ſeq.* Quantum ad bona emphyteutica fuit prouiſum indemnitati emptorum, ex quo fuerunt alia bona ſubrogata cum conſenſu directi Domini: & confirmatione Apoſtolica pręnia cauſæ cognitione. Quantum verò ad reliquos creditores venditoris fuit prouiſum, vt eis de pretio ſatisfieret. Et ita concluſum non eſſe locum reſciſſioni venditionis.

* Idē Ruin. conſ. 143. n. 3. lib. 1 Aretin. conſ 3. in prin. & Aym. conſ. 211. num. 6. & ſeq.

Anconitana Separationis.
Die Mercurij 29. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Memorialia non tribuunt iuriſdictionem.*
2 *Iuriſdictio delegata expirat morte delegātis; præſertim ſi viuente delegante nulla fuerit decreta citatio.*
3 *Commiſſio Signaturæ iuſtitiæ non ſuffragatur vbi adeſt commiſſio Papæ manu ſignata.*
4 *Affixio ad valuas non afficit, niſi perſonaliter citatum.*
5 *Citatio exequuta ſede vacante eſt nulla.*
6 *Citatio exequuta contra procuratorem reuocatum non ſuſtinetur.*
7 *Mulier non poteſt cogi ad cohabitandum cum marito propter eius ſæuitiam, niſi præſtita cautione, quæ ad hoc non ſufficit iuratoria.*
8 *Comparens vti procurator in expenſis condemnari non poteſt.*

DECISIO MCCLXXVI.

FVit bis cauſa propoſita, & reſolutum ſententiam pro Gratiano latam eſſe nullam & iniuſtam *: Nullitas deducitur
1 ex defectu Iuriſdictionis, † cum fuerit proceſſum in vim memorialis, per quod non tribuitur iuriſdictio, & dato quòd tribue-
2 retur, † expirauerat morte delegantis, *Felin. in c. cæterum. nu. 15. de reſcript.* præſertim cum eo viuente, neque decreta, neque exequuta fuerit citatio, *Felin. in c. re-*
3 *latum. nu. 11. & 17. de offic. delegat.* † Neq. ſuffragatur commiſſio Signaturæ Iuſtitiæ, cum adeſſet commiſſio Papæ manu ſignata, qui commiſerat cauſam appellatione remota, cuius vigore fuerat lata tertia ſententia pro Comitiſſa *c. vt debitis. de appellation.* Secunda deducitur ex defectu cita-
4 tionis, † quia non apprehenſa prius perſonaliter principali fuit proceſſum per affixionem ad valuas *Clem. 2. de re iudic. Caputaq. deciſ 117. 1. part.* neque poteſt excuſari, ex quo vigore memorialis fuerat per-
5 ſonaliter citata, † id enim factum fuit nulliter Sede vacante, ex quo expirauerat
6 omnis iuriſdictio. † Neque etiam poteſt ſuſtineri ex citatione exequuta contra D. Ioannem Dominicum Guelfum, quia fuerat reuocatus per conſtitutionem alterius procuratoris in alia inſtantia, *Rota deciſ. 25. de procurat. in antiq.* nec poterat prætendere ignorantiam, cum à nouo procuratore recepiſſet alimenta decreta. Iniuſtitia verò deducta fuit ex eo, quòd contra tenorem trium ſententiarum conformium
7 iudex pronunciat, † Comitiſſam teneri ad cohabitandum cum viro, non aliter data per eum cautione niſi iuratoria; cum tamen ex probationibus conſtaret de eius ſęuitia, & etiam noua cauſa odii, ex quo ea obtinuerat ſibi adiudicari bona mariti, eaque ſubhaſtari pro recuperatione ſuę dotis; Ideo ei erat cautione proſpiciēdum, *Pariſ. conſ. 54. num. 13. lib. 4. Bald. conſ. 176. lib. 1. Alex. in l. ſi conſtante. §. quoties. nu. 3. ſolut. matr. Iaſ. in l. ſi donatione. nu. 5. C. de collation. Abb. in c. litteras. n. 23. de reſtit. ſpol.* Item quia in ea reuocatur onus alimentandi, quod tamen conſtito de ſęuitia non debet ceſſare, *Afflict. deciſ. 10.*
8 *per totam.* Poſtremo † quia frater Comitiſſæ condemnatur in expenſis, qui tamen vti procurator comparuerat in cauſa *contra textum in l. procurator. de procurator.* Et ex his concluſum pro reuocatione dictæ ſententiæ.

* Iuxta reſolutionem factā ſub die 9. Mar. 1598

Romana Bibliothecæ.
Die Lunæ 4. Maij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio erroris calculi quid operetur, & nu. 2. 3. & 5.*
4 *Renunciatio reſtringitur ad cognita & cogitata tempore renunciationis.*

DECISIO MCCLXXVII.

CAuſa propoſita ſuper errore calculi, de quo Domini cenſuerunt conſtare ex relatione periti vltimo deputati; Fuit pro parte Domini Georgij oppoſitum de renunciatione erroris calculi in inſtrumento appoſita, ſuper qua fuit reſtricta tota difficultas, An ea obſtaret Bartholomęo dicenti de hoc errore calculi; Et cauſa diſcuſſa Domini vnanimiter venerunt in ſententiam,

1 tentiā, † hāc renunciationem non obſtare,
quo minus exceptio erroris ſuffragetur Bar-
tholomęo, moti fuerunt Domini ex pluri-
bus; Et primo, quia dicta renunciatio vi-
detur appoſita ad finem & effectum, vt prę-
textu erroris calculi non poſſit impediri
exequutio, ſed Bartholomęus cogi poſſit ad
ſolutionem, *vt per Bero.q.105. per totam*:
Vnde cum exequutio hodie ſortita fuerit ef-
fectum, talis renunciatio non obſtat. Secun-
2 do, quia † tum demū prodeſt talis renūcia-
tio ei in cuius fauorem emanauit, quando
prius ante trāſactionem mota erat quæſtio
ſuper errore calculi, & deinde facta tran-
ſactio cum tali renunciatione, *vt per gloſ. in*
l.1.C.de error. calcul. & ibi Iac.Butrigar.
in 1.Oppoſ. Ang.n.1.Salicet.verſ ſed quar-
to dic.Iaſ.nu.11.Dec.nu.12.verſ.primus.&
verſ.quartus caſus.Curt. iun. nu.27.& Io.
Fab.num.3. Thomas Doccius Doctor anti-
quus conſ.104.Ruin.conſ.71.nu.4.lib.4.&
nouiſſimè Rota Auenionen.deciſ.124.num.9.
3 Tertio facit, quia † talis renunciatio, ne
ſit ocioſa, poteſt commodè referri ad cal-
culum tunc factum inter partes, qua me-
diante creditum Georgij redactum fuit ad
ſummam ſcutorum decemmillium, ſed hoc
fuit factum ſemper præſupponendo creditū
Georgij decem & octo millium, habita re-
latione ad inuentarium, de cuius errore,
nunc demum conſtitit ex nouiſſima periti
relatione; & hoc ex eo confirmatur, quòd
tranſactio fuit facta ſuper quibuſcumque
prætenſionibus & actionibus in iudicio vel
extra deductis, & allegatis, & cognitis,
4 & † ita videtur reſtricta ad tunc cognita
& cogitata, *l. ſi de certa. C. de tranſaction.*
Aym. conſ. 3. num.11. & conſ.105. num.3.
Non obſtat, quod negatur conſtare de in-
uentario, ad quod habita fuit relatio, quia
ex pluribus argumentis Domini contrariū
cenſuerunt; nam in ſumma licèt erronea
concordat cum primo inſtrumento; Item
in contentis nempe libris, maſſaritijs, iu-
ribus, & pertinentijs venditis; Item reſpe-
ctu temporis cum inuentarium paulò ante
pręceſſerit venditionem; Item quod eſt ma-
ximi ponderis, quia in eo ſummę & pretia
ſunt appoſita propria manu Georgij, de
quo etiam deponit Curtius, qui dictum
inuentarium deſcripſit, & interfuit. Poſtre-
5 mo facit, quia Doctores, qui tenent † ſem-
per valere tranſactionem non obſtante er-
rore calculi, id intelligunt, ad effectum vt
in alijs teneat deducto & retractato errore
per exceptionem doli, *per gloſ. in l. 1. &*
ibi Bart.nu.4.in fin.Fab.nu.3.Iaſ.num.12.
Ideo concluſum ſtante errore calculi totum
illud, in quo fuit erratum, eſſe deducendum
non obſtante præfata renunciatione.

Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis.
Die Lunę 4. Maii 1598.

SVMMARIVM.

1 Epiſcopus habet intentionem fundatam
in exiſtente intra terminos ſua diœceſis
reſpectu iuriſdictionis, pro qua venit
manutenendus; declara tamen, vt nu.5.
2 Enunciatiua non probant, quando prin-
cipaliter agitur de veritate enunciati.
3 Abbas non poteſt præiudicare monaſterio.
4 Abbas habens iuriſdictionem quaſi Epiſco-
palem perinde habetur, ac ſi eſſet extra
diœceſim Epiſcopi in omnibus & per
omnia.

DECISIO MCCLXXVIII.

FVit dubitatum, An Domino Epiſcopo
Lucenſi ſit dandum mandatum de ma-
nutenendo aduerſus Abbatem & monaſte-
rium de Samos in caſibus, qui de iure & ex
diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini com-
petunt Epiſcopis in exemptos, qui habent
ſuas Eccleſias, & loca in territorio & intra
fines diœceſis Epiſcopi, veluti in conuoca-
tione Synodi, & viſitatione Eccleſiarum pa-
rochialium, earumq. Rectorum ſęcularium,
nec non eorum correctione in concernenti-
bus curam animarum, nec nō in inſtitutio-
ne & deſtitutione eorundem, & conceſſione
litterarum dimiſſorialium, ordinumq. mi-
1 norum collatione. † Et in his omnibus prę-
tendit Epiſcopus ſe eſſe manutenendum, ex
quo Abbatia & Monaſterium de Samos
eſt ſitum in ſuo territorio & diœceſi, & ex
pluribus confeſſionibus probari affirmat;
Ideoq. ſe habere iuris communis aſſiſten-
tiam, *c.Venerabilis.& c. Zenodochijs.de re-*
lig.domib. & in Concil.Trident. c.2.ſeſſ.24.
Contrarium tamen fuit pro maiori parte
cōcluſum & præcipua ratio fuit, quia adhuc
pendet indeciſa lis ſuper eo, An territoriū,
de quo agitur, ſit intra fines diœceſis Lucē-
ſis; Ideoq. fundamentum, quod fit pro par-
te Epiſcopi, eſſe adhuc incertum & dubium,
neque probari territorium eſſe in diœceſi
Epiſcopi per enunciatiuas allegatas; tum
quia emanarunt pleræq. earum à procura-
toribus, & fuerunt per principales reuoca-
2 tę; tum etiam, quia † enunciatiuę non pro-
bant, quando principaliter agitur de veri-
tate enunciati, *Pariſ.conſ.94.nu.19.lib.1.*
Putt.deciſ.381.nu.3.lib.1. Neque obſtare,
quòd adſit etiam quædam enunciatio, quę
3 emanauit ab Abbate, † quia ipſe nō potuit
præiudicare monaſterio, *Vitalin.in Clem.1.*
nu.57.de offic. Vicar. & extat deciſio coram
Illuſtriſſ.Blanchetto in vna Salamantina
Vicariæ *; Neque obſtare, quòd Abbas ſit
Archidiaconus in Eccleſia Lucenſi, quia
coram S.D.N.tūc, Rotę Auditore a, & co-
ram Illuſtriſſ. Cardinali Mantica fuit reie-
cta hęc prætenſio, cum iſta dignitas fuerit
titulus

* ſub die Veneris 25. Martij 1596.

a de anno 1571 & iterum coram Illuſtr. Card. Mantica de anno 1576.

titulns qnidam honorarius acquiſitus lon-
gè poſt exiſtētiam monaſterij, & Abbatia-
lis dignitatis de Samos, qnod etiam con-
firmari videtur ex cōcordia inita cum Epi-
ſeopo Ouetēſe, in qua Epiſcopus faeit Ab-
bati de Samos ſcripturam libertatis, & cō-
cedit licētiam adenndi quemeumq. Epiſco-
pum voluerit pro Pontificalibus, quæ ſcri-
ptura eſt antiquiſſima de tēpore Aldephon-
ſi Regis Hiſpaniarum, quem Imperatorem
nominant anno 1150. Neqne etiam obſta-
re, quod Abbas in Rota obtinnerit ſenten-
tias ſuper exemptione, quæ videntur prę-
ſupponere, quòd ipſe eſſet in diœceſi; quia
tunc facilè potuerunt errare proeuratores
exiſtimantes Abbatiam eſſe in diœeeſi, ex
eo quòd Abbas erat intitulatus Archidia-
conus in Eeclesia Lnceuſi, & tunc ſolum de
exemptione agebatur, non autem an eſſet,
vel non eſſet in diœceſi; quemadmodum
hodie de hac re pendet cōtrouerſia, & etiā
verba ſententię poſſnnt recipere interpre-
tationem, vt denotent libertatem à ſupe-
rioritate Epiſcopi, cum fuerit datum man-
datum de manntenendo Abbati de exercē-
do inriſdictionem, & de viſitādo priuatiuè
4 ad Epiſcopum: Faeit etiam quòd † Abbas
habet qnaſi Epiſcopalem iuriſdictionem,
quæ facit, vt eius territorinm perinde ha-
beatur, ac ſi eſſet extra diœceſim Epiſcopi
in omnibus & per omnia, ſi eſt vera opinio
Franc. in c. 2. §. ſtatuto. n. 10. de cōſtit. in 6.
Vltra quòd etiam adſunt prinilegia Euge-
nij IIII. conceſſa Congregationi Caſſineſi,
quæ poſtea fuerunt commnnieata Congre-
gationi Valliſoleti, *vt fuit reſolutum in*
vna Burgen. ſancti Ioannis coram R. P. D.
meo Orano 20. Decembris 1596. Quibus ſic
ſtantibus, cum deciſio huius artienli pen-
deat à negocio prineipali, nempe an Abba-
tia ſit in diœceſi vel extra diœceſim; pla-
cuit Dominis, vt prius de veritate huius
articuli videatur *iuxta deciſionem Anconi-*
tanam bo. me. D. Oradini [b], *Modern. de*
attentat. part. 3. c. 24. q. 19. nu. 4. & fuit di-
ctum coram R. P. D. Corduba in cauſa Sy-
racuſana Abbatiſſatus 1. Decembris 1597 [c].
5 † Nec obſtat aſſiſtentia iuris cōmunis, quia
operatur, quando nihil adeſt in contrariū:
Verum hic multa turbant intētionem Epi-
ſcopi, & benè facit *deciſio in Vrbinatē. Iu-*
riſdictionis, coram R. P. D. meo Gipſio [d].
Et ita concluſum.

b In Anconitana honorū ſeu attentatorum 6. Nouem. 1563.

c & in Burgen. Iuriſdictionis 12. Februarij 1560 corā Illuſtr. Palaeoto, quę in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 374. p. 3.

d ſub die 4. Maij 1594.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Mercurij 13. Maij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Dicta teſtium non ſunt cauillanda, ſed ci-*
uiliter intelligēda ad euitandū periuriū.
2 *Edictum de teſtibus eſt prohibitorium; &*
ideo qui non reperitur prohibitus, eſt de
iure idoneus.
3 *Creditor contra debitorem, nec debitor con-*
tra creditorem eſt de iure probibitus te-
ſtificari.
4 *Paupertas non repellit teſtem, licèt faciat,*
quòd non ſit omni exceptione maior.
5 *Qui ex arte notariatus ſe ſuſtentat, non*
dicitur pauper, ad effectum vt à teſtimo-
nio repellatur.
6 *Teſtis examinatus ſine interprete dicitur*
rectè examinatus, ſi pars fuerit citata
ad comparendum pro certa bora, & non
comparuerit, vel ſi comparuit, non ex-
pectauit vſque ad extremitatem bora
intimata.

D E C I S I O MCCLXXIX.

FVit actum de validitate examinis te-
ſtium examinatorum pro D. Leonida
contra D. Marchionem: Et primo contra
dictum examen oppoſitū fuit de defectn iu-
ramenti, ex qno notarius non facit fidem de
iuramento præſtito tactis ſcripturis, ſed
tantum enuneiatinè dieit teſtis iuratus *ad*
decif. Caputaq. 123. & 246. par. 2. & 295.
par. 3. ſuper qua exceptione, quia Domini
non erant eoncordes, fuit dictum, vt de ea
particnlariter dubitaretur. Secundo obij-
ciebatnr contra dnos ex teſtibus, quòd cum
feciſſent fidem extraiudicialem ſuper nego-
cio, de quo agitur, interrogati An ad inſtā-
tiam alicuius fecerint vnquam fidem extra-
iudicialem prædictis D. Leonidæ, & Ale-
xandro in cauſis, quæ vertuntnr inter eos &
D. Marchionem, reſponderunt negatiuè:
Verū ab hac oppoſitione Domini ſaluabant
iſtos teſtes, ex quo negatiua eſt referenda
ad illam qualitatem interrogatorij, An ad
inſtantiam alieuius feeerint fidem D. Leo-
1 nidæ, & Alexandro, & † cum dicta teſtium
non ſint cauillanda, ſed potius ciuiliter in-
telligenda ad euitandum periurium *vt per*
Roman. conſ. 301. nu. 1. reſtringi debet
reſponſio ad dictam qualitatem *ad deciſ.*
Cæſar. de Graſſ. 134. nu. 7. in impreſſ. Ter-
tio obijciebatur contra Hieronymum quòd
fuerit debitor Marehionis: Verum non pla-
2 cuit hoc obiectum, ex quo † edictum de te-
ſtibus eſt prohibitorinm; ideo qui non re-
peritur prohibitus, eſt de iure idoneus, *l. 1.*
3 *de teſtib.* † Nec creditor aut debitor repe-
ritur prohibitus teſtificari, *Alex. conſ. 78.*
nu. 2. lib. 1. Neq; obſtat, quòd neget ſe de-
bitorem, niſi in libris ſeptem, & ex eanſa
nonnullorum armorum; & tamen ex inſtru-
mento inito cum Abbate, & Monachis Mo-
naſterii Sancti Benedicti loci Ronehofrigi-
di apparet de contrario, quod tollitur, ex
quo ipſe per huiuſmodi obligationem mo-
naſterij apparet liberatus, cum ipſe ſit ob-
latus dicti monaſterij. Quarto obijcitur
4 contra Herculanum, † qnòd ſit panper, ſed
hęc obiectio nō placet, quia licèt hoc faciat,
vt non ſit omni exceptione maior; tamen
non

non facit, vt ei derogetur fides, *Ceſar de Graſſ. deciſ. 74. & deciſ. 81. num. 1.* Immo
5 † cum ex arte notariatus ſe ſuſtentet, non dicitur pauper, *Ruin. conſ. 81. nu. 1. lib. 1.* Quinto obijcitur contra Bernardinum,
6 † quòd fuit examinatus ſine interprete, ſed tollitur, ex quo fuerat pars citata ad comparendum pro certa hora: Vnde ſibi imputet, ſi non comparuit, vel ſi non ſtetit vſque ad extremitatem temporis intimati, quod eſt probandum per excipientem; maximè cum hoc non tollat fidem teſti, licèt inſtante parte poſſit repeti, vt pluries fuit deciſum *. Cæteræ oppoſitiones viſæ fuerunt nimis à longè petitæ, & friuolæ, cum non percutiant negotium, de quo agitur, eiusq. ſubſtantiam *ad conſ. Pariſ. 13. nu. 2. lib. 4.* maximè ſtante rei veriſimilitudine, & præſumptionibus, ex quibus coadiuuãtur dicta iſtorum teſtium, & etiam ſtante numero teſtium. Et ita concluſum.

* preſertim deciſũ fuit coram D. Fabio in vna Romana pecuniaria 11. Mart. 1550. in impreſſ. diuerſ. nou. 282. p. 3

Bononien. ſeu Veneta Mercium.
Die Mercurij 13. Maii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Fides non facit fidem.*
2 *Pignus datum creditori pro aſſecuratione ſui crediti, quando vendi poſſit.*

DECISIO MCCLXXX.

Domini cenſuerunt eſſe ſtandum in deciſis *; nam potiſſimum fundamentum, quod fit de nouo, nititur ſuper fide exhibita diuerſorum mercatorum, non vi-
1 detur tutum; tum ex eo quod † fides non
2 facit fidem; tum etiam quia † cum Bucchij eſſent debitores, & tenerentur ſatisfacere Carauaſchinis, & pro eis eorum creditoribus, ſi quod ſuperuenit impedimentum, etiam ob decoctionem Carauaſchinorum, cuius occaſione litteræ cambij non fuerint effectum ſortitæ; debebant ipſi alia via ſatisfacere eorum obligationi ad euitandam venditionem mercium, quæ fieri poterat vigore conuentionis: Vnde cum ipſis ſcientibus & opponentibus, nec tamen ſatisfacientibus aliqua via, fuerint Iudicis auctoritate merces venditæ, ipſis eſſe imputandum, *ad allegatam deciſionem Afflict. 150. nu. 11.* Quantum verò ad læſionem ratione pretij dixerunt eam non præſumi, & quatenus etiam adeſſet non eſſe attendendam, ſi venditio facta fuit ſeruatis ſeruandis, iuxta ſtylum illius Ciuitatis. Et ita concluſum.

* ſub die Mercurij 15. Ianuar. anni præteriti.

Romana Fideicommiſſi de Catignanis.
Die Veneris 15. Maij 1598.

SVMMARIVM.

1 *In fideicommiſſis aſcendentium, & patrui locum habet repræſentatio, & filius ſubintrat in locum patris ſecũdum communem opinionem; limitatur tamen, vt hic per totam.*
2 *Filij nondum nati non eſt veriſimile, quòd cenſeantur vocati per dictionem ſuperſtites.*
3 *Poſiti in conditione quando cenſentur vocati, intelligitur ad portionem patris tantum.*

DECISIO MCCLXXXI.

Fvit reſolutum ſolam Pieriam admitti ad ſucceſſionem Camillæ, excluſis filijs
1 Ioannis Franciſci & Dariæ, † licèt enim in fideicommiſſis aſcendentium & patrui habeat locum repreſentatio, & filius ſubintret in locum patris, *vt de communi teſtatur Sfort. Oddus conſ. 39. nu. 27. & 36. Craſſ. de ſucceſſion. §. fideicommiſſum. q. 11. num. 3.* Tamen hęc concluſio limitatur, vbi pluribus inſtitutis, ſi aliqui ſine filijs decedant, ſubſtituti ſunt ſuperſtites, *Corn. conſ. 143. num. 9. lib. 3. Cuman. conſ. 222. num. 2. Alex. conſ. 4. n. 1. lib. 4. Ruin. conſ. 181. n. 2. lib. 2. Dec. conſ. 79. nu. 1. Pariſ. conſ. 37. n. 46. lib. 1. Alciat. conſ. 60. nu. 12. Illuſtriſſ. Mantica de coniectur. lib. 8. tit. 4. nu. 5. de cõmuni teſtatur Curt. iun. conſ. 57. nu. 9. & conſ. 69. num. 2. Socin. iun. conſ. 14. nu. 10. lib. 4. poſt Imol. conſ. 8. n. 44. Gabr. concl. 3. de fideicõm. Michael Craſſ. d. q. 11. num. 10. Molin. de primog. Hiſpan. lib. 3. c. 8. nu. 20.* & eo magis hęc opinio procedit, ex quo filij fuerũt nominatim inſtituti, filij verò eorum, nominati ſub nomine collectiuo, *Ruin. conſ. 152. n. 4. lib. 3. Bero. in c. Raynutius. n. 122.*
2 *Mantica d. lib. 8. tit. 9. n. 8.* † & iſti nondum erant nati, adeo vt ſit inueriſimile, quòd cenſeantur vocati per dictionem ſuperſtites, *Pariſ. conſ. 28. n. 32. lib. 2. Ruin. cõſ. 132.*
3 *nu. 19. lib. 1.* Accedit quòd † licèt poſiti in conditione ex ſtatuto Vrbis cenſeantur vocati; tamen hoc intelligitur ad portionem tantum patris, *Socin. in l. heredes mei. §. cũ ita. nu. 3. verſ. primus caſus. de condit. & demonſtr. Rip. in l Centurio. nu. 166. de vulg. & pup. Rimin. cõſ. 155. n. 12. lib. 3. Pariſ. 18. nu. 62. lib. 2. Socin. conſ. 140. lib. 1. Natta conſ. 551. num. 7. Mantic. lib. 5. tit. 3. in fin.* Et ita concluſum pro Pierię hęredibus.

Mediolanen. Hæreditatis.
Die Lunę 18. Maij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Filiatio qualiter probetur, & n. 3. 4. & 5.*
2 *Nominatio patris, quòd talis & talis ſint ſui filij, probat fraternitatem inter eos.*
5 *Quando ſuper actu impugnato poſſit quis ſe fundare.*
6 *Filiatio ad effectum ſucceſſionis probatur per leuiores probationes.*
7 *Quis non dicitur inſucceſſibilis, quia natus ex*

ex damnato coitu quando non agitur de ſuccedendo patri ſed fratri.

8 *Quis probatur eſſe proximior, quando non apparet alium adeſſe, qui proximiorem ſe affirmet.*

9 *Natus ex coitu licèt reprobato, ſed non punibili pœna temporali, non excludıtur à ſucceſſione trãſuerſalium de iure communi.*

10 *In fratribus vterinis, non poteſt dari incertitudo cognationis.*

11 *Nemo vitalis naſcitur quinto menſe.*

12 *In fratribus vterinis nihil refert, quòd ex diuerſis patribus ſint nati ad effectum ſucceſſionis inter eos.*

DECISIO MCCLXXXII.

FVit dubitatum, An conſtet Suſannam,
quæ poſt ingreſſum monaſterii fuit nominata
ſoror Daria de Bellano, fuiſſe ſororem
quondam Io. Iacobi de Bellano ad
effectum, vt ipſa & moniales ſuccedere
poſſint in bonis dicti Io. Iacobi: Et fuit
per Dominos nemine diſcrepante concluſum
conſtare ex pluribus; nam cum non
ſimus in materia, quæ habeat contra ſe iuris
præſumptionem, de qua *in l. miles.
§. defuncto. ad leg. Iul. de adulter. & per
Palæott. de Noth. & ſpur. c. 22. n. 3. & c. 24.*
1 *per tot.* † filiatio probatur per actus proportionatos
patris erga filios, qualis eſt le-
2 gitimatio, † quę hic adeſt Io. Antonii patris
Io. Iacobi, & Suſannæ vocantis eos filios
ſuos ex Maria eius ancilla, *Gozad.
conſ. 13. nu. 44. Pariſ. conſ. 10. nu. 67. lib. 2.
Roland. conſ. 96. nu. 87. lib. 3.* ex qua nominatione
probatur etiam Suſannam eſſe ſororem
Ioannis Iacobi *Aym. conſ. 249. nu. 2.*
Et hoc genus probationis fuit pluries admiſſum
per Rotam, *vt in Romana à Bordeſia* *, *& in Romana de Stoch.* in qua plu-
3 res allegantur. † Probatur ſecundo ex teſtimonio
eiuſdem Io. Antonii patris, in
quo adeſt eadem nominatio, *Ant. de Butr.
in c. tranſmiſſa. col. 2. qui fil. ſint legit. Pariſ.
conſ. 13. nu. 29. lib. 2.* Tertio ex confeſſione
Dominorum de Tabernis facta in articulis
in actis productis. Nec obſtat, quòd articulum
non fateatur, quia inſeruire poteſt
pro adminiculo ad informandum animum
Iudicis, etiam quòd reuocaretur in caſu,
quo reuocari poteſt, puta quando dati sũt
per procuratorem, *Rota 2. de confeſſ. in nou.*
4 † ſed magis concludenter ex eorundem cõfeſſione
facta in trãſactione hoc idem pro-
5 batur, † quæ quamvis impugnetur per
moniales; tamen non impugnatur in hac
parte neque ratione falſitatis contentorum
in ea, ſed ratione defectus ſolemnitatis:
ideo locum habent deducta *ex Bar. & aliis
in l. ſi ita ſtipulatus. §. Chriſogonus. de verb.
oblig. Rimin. conſ. 94. num. 15. lib. 1. Puteo.
deciſ. 6. de confeſſ. Ruin. conſ. 68. nu. 8. lib. 2.*
& maximè cum hæc confeſſio ex prædictis
ſit geminata. Accedunt teſtes Dominorum
de Tabernis citati in facto iunctis depoſitionibus,
Dec. conſ. 534. nu. 4. & teſtes earundem
monialium, licèt opponatur de
nullitate examinis, cum non inſeruiant niſi
6 pro adminiculo. † Nec eſt dubitandum hãc
probationem ſufficere ad effectum ſucceſſionis,
in qua leuiores probationes admittũtur,
*ad conſ. Gemin. 27. ſæpius in Rota ap-
7 probatum.* † Neque ideo ſoror Daria poteſt
dici inſucceſſibilis, quia nata ex damnato
coitu, cum non agatur de ſuccedendo patri
ſed fratri, *vt per Craſſ. de ſucceſſion.
8 q. 34. in fin.* † & probatur proximior, ex
quo non apparet alium adeſſe, qui proximiorem
ſe affirmet, *Tiraq. de retract. lign.
§. 11. gloſ. 1. nu. 1.* Adeſt etiam legitimatio,
quæ hanc exceptionem inhabilitatis ex-
9 cludit; † maximè cum de iure communi
ille, qui ex coitu licèt reprobato, ſed non
punibili pœna temporali naſcuntur, non
excludantur à ſucceſſione tranſuerſalium,
*Socin. conſ. 148. num. 2. lib. 1. Palæott. de
Noth. & ſpur. c. 42. n. 11. Roias in epithom.
10 ſucceſſ. c. 10. n. 6.* † quod maximè procedit
reſpectu vterinorum, in quibus non poteſt
dari incertitudo cognationis, *l. ſi ſpurius.
unde cognat.* Nec obſtat, quòd Maria fuerit
nuptui tradita ante natiuitatem Io. Iacobi,
quia cum iam concepiſſet eum, qui poſtea
quinto menſe editus eſt, non poteſt eſſe lo-
11 cus præſumptioni *d. §. defuncto.* † nemo
enim vitalis naſcitur menſe quinto, *vt notatur
in l. ſeptimo menſe. de ſtat. homin. Plin.
12 lib. 7. c. 5.* † quamuis in vterinis non relenet,
quòd ex diuerſis patribus ſint nati:
Ideo non obſtat, quòd Ioannes Iacobus
fuerit inſtitutus à patre, ſiue eſſet filius
ſiue non, hoc enim fuit factum ad cautelam
pro validitate inſtitutionis, *l. teſtamentum.
C. de teſtam.* Et ita Concluſũ probari
ſororem Dariam fuiſſe ſororem Io. Iacobi,
& ei ſuccedere potuiſſe in bonis, de
quibus agitur.

* In Rom. à Bordeſia. 10. Decem. 1576. coram S. D. N. Clemente viii. in impreſſ. diuerſ. nouiſſi. 238. par. 1. & in Romana hæreditatis de Stoch. 29. Ianua. 1593. coram Card. Pamphilio, & in Peruſina honorũ 1. Februarij 1584. coram Card. Plato.

Aquilana Vicariatus.
Die Mercurii 20. Maii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Super ſolutione, quæ non eſt vniformis, non poteſt fieri fundamentum.*

DECISIO MCCLXXXIII.

PRopoſui dubium, An Archipresbyter in
præſtatione ſalarii Vicarii ducatorum
quinquaginta teneatur contribuere, itaut
liquidatio facta ſit moderanda: Et primo,
informante tantum parte Capituli ſub
die 4. Maii, Dominis videbantur releuantes
rationes Capituli ad effectũ, vt Archipresbyter
teneretur contribuere in pręſtatione
ſalarii; Verum poſtea cauſa iterum

a ſub die vē Nou 1588 & 27. Maij 1589 quã ſub die 21. Ian 1591. corã Illuſtr. Blãchetto & 7. Maij 1590. corã Illuſtr. Plato.

a ſub dicta die 22. Ian. 1591. coram Card Blanchetto.

b ſupr. ſub dicta die 16. Nouembr. 1588. & 27. Maij 1589. & corã Plato 7. Maij 1590.

vtraque parte informante propoſita, & datis reſolutionibus, quæ in hac cauſa tam coram me a; quàm coram Illuſtriſſimis Blanchetto, & Plato factæ fuerũt, fuit vnanimiter concluſum Capitulum in hac contributione non fuiſſe grauatum; nam cum eſſet deciſum curam Eccleſiæ Beatæ Virginis de Paganica ſpectare communiter ad Archipresbyterum & Capitulum; Item quòd tam per Capitulum, quàm Archipresbyterum redditus in communi poſſidebãtur, conſentaneũ quoque eſſe, vt ſalarium ex communi maſſa detraheretur; nam hoc pacto onus proportionabiliter inter eos diuidebatur; & licèt ſuper iſtis materijs fuiſſet obtenta per Capitulum remiſſoria: tamẽ examinatis dictis teſtium & cauſa propoſita a fuiſſe dictum, non eſſe recedendum à reſolutis b. Neque obſtare, quòd aliquo tempore Archipresbyter ſoluerit duode-
1 cim ducatos pro ſalario, † quia illud non fuit perpetuo & vniformiter obſeruatum, immò aliquando cura fuit per Canonicos geſta; Ideo nullum ſuper illa prȩſtatione fieri poſſe fundamentum. Quare cum liquidatio fuerit facta iuxta decretum Congregationis Cõcilij, & deciſionis Rotæ, & fuerint liquidata tantum ſalaria præſtita lite pendente per ſolum Archipresbyterum, bene fuiſſe proceſſum, & iuſtè fuiſſe condẽnatos Canonicos, vt ex communibus redditibus extraheretur iſta ſumma ſoluenda vnà cum Archipresbytero, qui cum in eis habeat ſuam portionem concurrit in hac præſtatione ſalarij proportionabiliter cum Capitulo; Ideoq. procedendum ad vlteriorem exequutionem.

Romana Fideicommiſſi de Micinellis.
Die Veneris 29. Maij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Accipiens bona inſolutum facit fructus ſuos.*
2 *Debitor in mora cõſtitutus poſt interpellationem, quando teneatur ad fructus, & num. ſeq.*
3 *Doctr. Caſtrenſ. in l. 3. de eo quod cert. loc. procedit, quando agitur de lucro ceſſante, non quando de damno emergente.*

DECISIO MCCLXXXIIII.

DOmini pro maiori parte fuerunt in ea ſententia, vt Ill. D. Orinthiæ nulli debeantur fructus à die motæ litis, vſque ad interpellationem factam per moniales, quæ erant paratȩ reſtituere hæreditatem, ſoluto ſibi eo, quod per eas fuerat expoſitũ pro ſoluendo ære alieno, & moti fuerunt ex eo, quòd ab eo tempore, quo per eas fuerũt
1 ſoluta debita hæreditaria, † cenſentur accepiſſe in ſolutum ex bonis hæreditatis tãtundem, quantum importabant debita, & ſic fructus ex illis perceptos iure proprio percepiſſe ac ſuos feciſſe, *l. ſi ei. §. 1. de euiction. Socin. iun. conſ. 170 nu. 5. lib. 1. & fuit reſolutum coram S. D. N. in Romana de Incoronatis, vt habetur in deciſ. 680. in nouiſſimis lib. 1.* Nec verum eſt, quòd fructus iſti veniant computandi in extinctionem crediti, *iuxta l. quod de bonis. §. quod autẽ. vbi Alex. nu. 2. ad leg. Falcid.* quia contraria opinio eſt communis & verior, *vt habe-*
2 *tur in dicta deciſ.* † Non obſtat, quòd poſt interpellationem debitor in mora conſtitutus tenetur ad fructus; quia dupliciter fuit reſponſum; Primo, quòd cum iſta bona petita fuerint, vti fideicommiſſo ſubiecta, & æs alienum teſtatoris diminuat fideicommiſſum, vtique ex portione illa, quæ abſorpta eſt ab ære alieno, nulli poſſunt deberi fructus. Secundo cum moniales pro hoc debito extinguendo coactæ fuerint loca montium alienare, vtique æquum eſt, vt huius damni ratio habeatur, cum ex illis perciperent fructus, quibus propter alienatio-
3 nem poſtea caruerunt; † Nec quæ deducũtur *ex l. 3. & ibi Caſtrenſ. de eo quod cert. loc. & Mohedani deciſ. 1. & 2. de vſur.* hic bene applicantur, cum nõ agatur de lucro ceſſante, ſed de damno emergente, in quo nõn procedunt allegata; ſed ſufficit de tali damno docere, prout docent ex dictorum locorum alienatione; maximè cum appareat ex proceſſu cauſæ morã potius fieri ex parte actoris quàm rei, cum poſt interpellationem nunquam curarit Domina Orinthĩa recuperare huiuſmodi bona.

Segobricen. Inſordeſcentiæ.
Die Veneris 5. Iunij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Clericus quando propter inſordeſcentiam beneficio priuari poſſit, & nu. 3.*
2 *Perſiſtentia in excommunicatione licèt operetur effectum ſuſpicionis hæreſis, & vt pro confeſſo quis habeatur; tamen non præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit innocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare.*
4 *Quantum tempus requiratur ad effectum inſordeſcentiæ.*
5 *Ad effectum incurrendi inſordeſcentiam non coniunguntur tempora.*
6 *An & quando propter periuriũ quis priuetur beneficio, & nu. 7.*

DECISIO MCCLXXXV.

DOmini cenſuerunt, ſententiam latam ab Auditore Cameræ ſuper inſordeſcentia contra Dominum Ioſephum Guerram, per quam declaratur priuatus bene-
1 ficijs, eſſe iniuſtam & reuocandã; † nam in hac materia *Doctores in c. 1. de iudic. vbi*

Abb.

*Abb.nu.24.& 27.& in c.contingit. num.7.
de dol.& contum.gloſ.& Franc.in c. cum
contumacia.de haret.in 6. Roman.ſing.307.
vbi Addit.* tradunt hanc diſtinctionẽ, quòd
aut excommunicatio lata fuit propter cri-
men, quod ipſo iure priuat clericum bene-
ficio; & tunc per inſordeſcentiam habetur
pro confeſſo, & cenſetur ipſo iure pri-
uatus; Aut lata fuit ob crimen, propter
quod non eſt priuatus beneficijs ipſo iure,
ſed venit per ſententiam priuandus, & tunc
poterit poſt contractam inſordeſcentiam
priuari; Aut crimen eſt tale, propter quod
nullo pacto imponi poteſt pœna priuationis,
& tunc nunquã propter ſolam inſordeſcen-
tiam imponitur pœna priuationis, ſed alia
arbitraria, *& vt dicit Aufrer.ad deciſ.Tolo-
ſan.365.* ſatis eſt, quòd ex tali inſordeſcen-
tia oriatur confeſſio delicti, abſq. eo quòd
alia pœna pro eo imponatur, *c.quia diuer-
ſitatem.de conceſſ. prabend.* & ſumus in hoc
caſu, cum excommunicatio lata fuerit ob
debitum ciuile penſionis *, *& vltra alle-
gatos idem cenſuit Felin.in c.poſtulaſti. de
homicid.Couar.in c.Alma mater.par.1.§.9.
de ſentent.excommun.lib.6.* & ſic ſeruatur,
quicquid dicat *Menoch.de arbitr. caſu 456.*
& iuxta hanc diſtinctionem intelligendum
eſt *decretum Concilij c.3.ſeſſ.25.* & eo ma-
2 gis ſequenda eſt hæc ſententia, quia † licèt
hæc perſiſtentia in excommunicatione ope-
retur effectum ſuſpicionis hęreſis, & vt pro
confeſſo quis habeatur, *vt per Couar.ibidẽ.
& Salzed.apud Bernard.Diaz in praxi ca-
non.c.116.nu.9.* tamen non præcludit viam
excommunicato, quin elapſo anno poſſit
innocentiam ſuam oſtendere, & legitimum
impedimentum allegare, *Ant. de Butr. in
c.1.de iudic.vbi Rip.n.77.gloſ.in c.rurſus.
q.3.* Ex alio etiam ſententia videtur iniu-
3 ſta, quia † ad effectum, vt quis poſſit ex
cauſa inſordeſcentiæ priuari beneficijs, vti
ſuſpectus de hæreſi, debet iterum tranſacto
anno citari ad diluendum hanc ſuſpicionẽ,
& tũc ſi eſt contumax poteſt priuari *c. cum
contumacia.& ibi gloſ. & Doctor.de haret.
lib.* 6. Verum talis proceſſus non poterat
fieri coram Auditore Cameræ, ſed remittẽ-
dus erat ex Conſtitutione fe. re. Pij Quinti
4 ad Inquiſitores. † Non obſtat, quòd per
plures annos Guerra ſteterit in excommu-
nicatione, quia in priori non ſtetit niſi per
octo menſes, ſi computemus à die factæ in-
timationis; nam poſtea obtinuit abſolutio-
nem à Nuncio, in poſteriore verò licèt per-
ſtiterit vltra annum; tamen vt dictum eſt,
non ſufficit ad effectum priuationis, quia
Doctores in contrarium allegati loquuntur
in caſu, quando poſt declaratoriam ra-
tione inſordeſcẽtiæ quis ſtetit per aliũ
annum in pertinaci contumacia, licèt ali-
qui etiam ad hunc effectum requirant triẽ-
nium, *Rip.d.c.1.de Iudic.nu.78.Couar. in
c.Alma mater.§.6.nu.10.de ſenten.excom.
5 in 6.* † Neque ad hunc effectum coniungun-
tur tempora a, *vt fuit deciſum in Congre-
gatione Cõcilij*, quicquid dixerit *Dec.cõſ.145.*
6 † Quod verò opponitur de periurio ceſſat,
cum ex hoc capite non fuerit lata ſententia,
vltra quòd non priuatur, quis niſi præce-
dente declaratoria ſuper periurio, *Rebuff.
in tract.de pacif.poſſ.verſ.quod ego intelligo.*
7 † neque priuatur obtẽtis licèt reddatur in-
habilis ad obtinenda, *Achill.1.n.3.de iure-
iur.cum alijs.* Et ita concluſum pro reuo-
catione ſententiæ.

* gloſ. in c. contingit. in verb. nõ poteſt de dol. & cõtum. Rom. ſing. 307. Rip. in c. 1. n. 77. & ibi Abb. n. 27. de iudic. Aeg. de Clauaſ. in ſum. in verb. excommunicatio. vlt. n. 17. Aufr. ad Capell. Toloſan. q. 366. in fin.

a vt in ſimili de emphyteuta, cõtra quã ad effectũ pœnæ priuationis ob nõ ſolutionẽ nõ cõiunguntur tempora, tradit Soc. ſen. cõſ. 218. nu. 6. & ſeq. lib. 4. in pœnalibus enim tempora nunquã coniunguntur, licèt ſecus in fauorabilibus, vt per Soc. ſen. d. conſ. 218. Nauar. conſ. 34. n. 2 & cõſ. 36. n. 1. in fin. de regularib. lib. 3.

Romana Pecuniaria, ſeu prætenſæ
Arrogationis.
Die Veneris 5. Iunij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Statutum probibens filium familias con-
trahere, an habeat locum in arrogato,
& nu.9.& per totam.*
Et quid in mutuo, nu.3.& 14.
2 *Filius arrogatus dicitur propriè filius fa-
milias, & comprehenditur ſub ſtatutis
loquentibus de filijs familias.*
4 *Statutum, quod ampliat iuris communis
diſpoſitionem, aſſumit illius qualitatem.*
5 *Adminiſtratio bonorum interdicta eſt tam
filio arrogato, quàm filio naturali ad eui-
tandam captationem mortis paternæ.*
6 *Captatio mortis paternæ facilius præſumi
poteſt in filio arrogato, quã in naturali.*
7 *Cauſa potiſſima diſpoſitionis Senatuscon-
ſulti Macedoniani fuit captatio mortis
paternæ.*
8 *Extenſio de caſu vero ad caſum fictum ex
identitate rationis fieri debet.*
9 *Conſtitutio loquens de filijsfamilias non
habet locum in filijs adoptiuis, maximè
in ſtatutis, quæ propriè ſunt intelligẽda.*
10 *Filius arrogatus & adoptiuus non dicitur
propriè filius, ſed ſolum iuris fictione.*
11 *In ſtatutis appellatione filiorum non ve-
niunt naturales tantum, & multo mi-
nus ciuiles tantum.*
12 *Ius naturale potentius eſt iure Ciuili.*
13 *Statutum habilitans filios, quòd non ſoluant
gabellam de hæreditate non comprehen-
dit adoptiuos.*
15 *In odioſis & in correctorijs iuris commu-
nis nõ eſt licita extenſio de caſu ad caſũ.*
16 *Arrogati & adoptiui excluduntur à feu-
dis, ab emphyteuticis, & à ſucceſſione
ſtantibus fœminis.*

DECISIO MCCLXXXVI.

ILluſtr. Dominus Guido Vrſinus, ratione
cuiuſdam ſocietatis officij, pro qua pa-
ter ſe in forma Cameræ vnà cum quibuſdã
alijs fideiuſſoribus obligauerat, coactus
fuit ſoluere habita iurium ceſſione, quare
poſtea egit pro recuperatione partis cõtra
Dominum Butium Taſcam confideiuſſorem
in

in ſolidum obligatum, qui volens euitare
exequutionem oppoſuit ſe eſſe filiumfami-
lias vigore arrogationis de eo ſactæ à Do-
mino Leonardo Taſca, antequam contra-
cta fuiſſet hæc obligatio; Ideoque tutum
eſſe exceptione ſtatuti Vrbis prohibentis
contractus cum filijsſamilias, *lib.1.c.152.*
1 Quare dubitatum fuit † an dictum ſtatutũ
habeat locum in filio arrogato *: Et pro
2 parte affirmatiua deducebatur. Primo † fi-
lium arrogatũ eſſe propriè filiumfamilias,
l.nam ciuium.de his qui ſunt ſui vel al. iur.
Ideoque ſtatuto cõprehenditur, *l.4.§. to-
ties.de damn.infect.l.ſi verò.§.de viro.ſolut.
matr.Pariſ.conſ.22. num. 68.lib.2.* Hincq.
3 eſt, quòd † Senatusconſultum Macedonia-
num, quod annullat obligationes filiorum
familias ex cauſa mutuorum, habet locum
in arrogato, *l.1.§.ſi pendeat. verſ.certè &
ſi.ad S.C. Macedon.* quare idem dicendum
in ſtatuto. Secundo, quia ſtatutum Roma-
num ad hoc videtur editum, vt ampliet, &
extendat diſpoſitionem Macedoniani, quæ
loquitur in mutuo, itant complectatur re-
liquos contractus: Vnde ſicut Macedonia-
num procedit in arrogato, ita etiam ſtatu-
4 tum illius extenſiuum, † quia ſtatutum
amplians ius commune aſſumit illius quali-
tatem, *Bald. in rubr. de cauſ.poſſ. & pro-
pr.nu.13.Io.Monach.in c.diſpendia. nu.6.
de reſcript.in 6. & ibi Gemin.num.9. Boer.
deciſ.188.nu.5.Socin. conſ.23.nu.22.lib.1.*
nam poſteriores leges à prioribus recipiũt
interpretationem, *l.ſed & poſteriores. &
l.ſi de interpretatione.de legib.* Tertio, quia
videtur concurrere eadem ratio, & fortè
maior in arrogato, quàm in naturali; tam
5 † ratione adminiſtrationis, quę vtriſque
eſt interdicta, *§. illud proprium. Inſtit. de
adoption.* quàm ratione euitandi captatio-
6 nem mortis paternæ, † quæ facilius præ-
ſumi poteſt in arrogato quàm in naturali,
7 † quę fuit potiſſima cauſa diſpoſitionis Sena
natus conſulti, *d.l.1.ad Macedon. Crott.
in l. Gallus.§. & quid ſi tantum. num.147.
de lib.& poſth.* Vnde ſuccedit, etiam quòd
concedamus arrogatum non eſſe verè filiũ,
8 ſed fictè; † nihilominus fieri debere exten-
ſionem ad caſum fictum ex idẽtitate ratio-
nis *l.1.§.lex Falcidia.ad leg.Falcid.l.Gal-
lus.in princ. iunct. §. & quid ſi tantum. de
lib.& poſth. & ibi Crott. nu. 46.in terminis
ferè huius quæſtionis.* Pro contraria verò
9 parte deducitur, † Conſtitutionem, quæ lo-
quitur de filijsſamilias, non habere locum
in filijs adoptiuis, *gloſ. in §. 1. in verb.
quale eſt.in Auth.de hæred. & Falcid.& in
§.1.in verb. hoc obſeruando. in Auth. de
trient. & ſemiſ.Bart. & alij in l. ſi arroga-
tor. de adoption.Ang.in l.cum in adoptiuis.
col.2. C. de adoption. Bald. conſ.24. lib. 1.*
hocq.maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt
intelligenda, *l.3. §.hac verba. de negot.geſt.
Bart.in l. omnes populi. num.62.de iuſt. &
iur.Andr. Gail.obſeruat.lib.2.c.136.n.14.*
10 † Arrogatos autem & adoptiuos non eſſe
verè filios tradunt *Caſtr.in l.2.in fin.C.ſi
in fraud. patro. & conſ. 493. col. 1. lib. 1.
Alex.conſ.40.nu.15. lib.4.Socin. conſ.226.
nu.9.lib. 2.* ſed iuris fictione tales eſſe *l.fi-
lio quem pater. de lib.& poſth.* Confirmatur
11 ex eo, quia † in ſtatutis apellatione filio-
rum non veniunt naturales tantum, multo
12 minus venire debent ciuiles tantum, † cum
iura naturalia ſint ciuilibus potentiora,
& hæc eſt ratio *Bald.d.conſ.24. qui allegat
l. generaliter. de inſtit. & ſubſtit. & facit
Socin.in l.cum auus.n.56. de cond.& demõ.*
13 vbi † in ſtatuto, quòd filij non ſoluant ga-
bellam de hæreditate, vult adoptiuos hoc
beneficio non gaudere, *Alex.in l.adoptiuũ.
de in ius vocan. Tiraq. in l.ſi vnquam. in
verb.libertis.nu.15.& nu.45. & 121. C.de
14 reuoc.donation.& ibi Rip.nu.62.* † Neque
obſtare, quòd Macedonianum habeat locũ
in arrogato, quia hoc procedit in odium
fœneratorum, *vt tradit Crott. in d. §. &
quid ſi tantum.nu.146.& ſeq.* quod militat
tantum in contractu mutui, cum reſpectu
aliorum contractuum nihil tale fuerit di-
ſpoſitum. Immo ex iuris communis diſpo-
ſitione poſſunt alij contractus & obliga-
tiones contrahi cum filijsſamilias; ideo nõ
eſſe trahẽdum vnum caſum ad alium. Neq.
eſſe verum ſtatutum Vrbis procedere per
viam extenſionis Senatusconſulti Macedo-
niani, quia de eo non eſt facta mentio in
principali diſpoſitione, ſed in limitatione
15 tantum: † Neque eſſe licitam extenſionem
in caſu iſto, cum ſimus nõ ſolum in odioſis,
ſed etiam in correctorijs iuris communis,
*c. quæ à iure. de reg. iur. in 6. Andr.Gail.
pract. obſeruat. lib.2. obſeruat.33. num.6.
Natta conſ. 514. nu. 19.* Neque poſſe dici
hic adeſſe eandem vel maiorem rationem,
cum talis ratio à iure ciuili non fuerit ha-
bita in conſideratione generaliter in omni
contractu, ſed tantum in contractu mutui.
Hęc & alia multa fuerunt hinc inde con-
ſiderata, ſed non fuit capta reſolutio ob
ſententiarum varietatem; maximè cum
videatur pugnare rigor pro Butio, cum di-
ci poſſit, quòd licèt non ſit verè filius ſed
fictè: tamen fortè dicendum eſt eum fuiſſe
verè filiumfamilias de illo tempore; Æqui-
tas verò pro Guidone videtur, cum igno-
raret huiuſmodi arrogationem, quæ de
ſui natura non eſt ita nota, prout genera-
tio naturalis. Et quia in hac materia re-
periuntur deciſiones Doctorum variæ ſecũ-
16 dum caſuum diuerſitatem; † nam in feu-
dis, emphyteuſi, excluſione fœminarum, &
ſimilibus Doctores excludunt arrogatos &
adoptiuos; in multis verò aliis caſibus cõ-
trariũ decidunt, vt videre eſt *apud Tiraq.
in d. l.ſi vnquam. in verb.ſuſceperit filios.*

* pro affirmatiua reſolutũ fuit ſub die Mercurij 2 Iunij 1599. vbi ita breuiter reſolutũ fuit. Statutũ vrbis lib. 1. c.152. cõprehendere filios arrogatos.

vſque ad nu.24.Curt.iun.conſ. 339. Socin. iun.conſ.32. Capr.conſ.115. Ideoq.Alex.in l.adoptiuum.n.3.de in ius vocan. & Tiraq. vbi ſupra nu.19. dicunt eſſe diſtinguendum ſecundum caſuum contingentiam: Erit igitur ſtrictè informandum, An in iſto caſu pœnali ſint rationes pro comprehenſione vel contra, & an iſto caſu ſit licita extenſio ex paritate vel maioritate rationis.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunę 8. Iunij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſuperat omnem probationem.*

2 *Ad conſequenda iura parochialia, & realia, ſufficit quòd Eccleſia remanſerit parochia habitu.*

3 *Vbi non agitur principaliter de ſtatu rei ſed incidenter, ſufficit lenior probatio.*

DECISIO MCCLXXXVII.

FVit dubitatum, An Abbas teneatur ſoluere Tertiariam Domino Archiepiſcopo reſpectu Eccleſiæ ſancti Procopij, & fuit vnanimiter per Dominos concluſum pro affirmatiua; nam licèt orta fuerit in hac cauſa magna ambiguitas, ex eo quòd tempore præſenti cura animarum Villæ de Codrignano exercetur in Eccleſia ſancti Pauli, cuius ratione fuerat primo ab Auditore Cameræ datum mandatum de manutenendo Domino Archiepiſcopo, quod poſtea fuit per Rotam reuocatum tanquam iniuſtum, cum oſtenſum fuerit Tertiariam non ſolui ratione Eccleſiæ ſancti Pauli ſed ſancti Procopii, vt habetur in tribus deciſionibus factis in hac cauſa *, quia de eo tempore non conſtabat D. Abbatem poſſidere Eccleſiam ſancti Procopii; tamen cum poſtea coram me fuerit probatum dictam Eccleſiam ſancti Procopii poſſideri per Abbatem, & ab eo omnes decimas percipi, vt in deciſione coram me facta [a], & conſtet de antiquiſſima quaſi poſſeſſione Archiepiſcopi exigendi Tertiariam Villæ de Codrignano: Domini cenſuerunt eam fuiſſe exactam ratione ſancti Procopii, cum iam exacta fuerit ſtante & interim obtinente Abbate Eccleſiam ſancti Pauli, & ne dubitetur potuiſſe exigi ratione ſancti Procopii, cum cura exerceatur in Eccleſia ſancti Pauli, fuit conſideratum dictam Eccleſiam ſancti Procopii olim fuiſſe parochialem dictæ Villæ de Codrignano, licèt poſtea parochiani ſeſe tranſtulerint ad Eccleſiam ſancti Pauli propter aeris intemperiem, & hoc probari ex pluribus: Primo ex confeſſione Abbatis, vbi reſpondendo poſitionibus ait ſe credere in Eccleſia ſancti Procopii, quæ habitu eſt parochialis, non adminiſtrari ſacramenta, nec exerceri curam animarum propter defectū parochianorum, qui à dicta Eccleſia re-

1 ceſſerunt, † & hæc confeſſio eſt clara & ſuperat omnem probationem, *l.1.de confeſſ. Crauet.conſ.61.nu.3.* Secundo probatur ex teſtibus deponentibus Tertiariam fuiſſe ſolutam per Scacadum & Vlbum pro dicta Eccleſia ſancti Procopii, quorum probatio approbata fuit in deciſione facta 28. Martii 1594. coram Illuſtr. Arigonio. Tertio accedunt quietantiæ ſolutionū productæ, quæ cantant pro dicta Eccleſia ſancti Procopii ab anno 1536. vſque ad annum 1542. Neque obſtat, quòd dicta Eccleſia mutauerit ſtatum, & deſierit eſſe pa-

2 rochialis, † quia ſufficit ad conſequenda iura parochialia & realia, quòd remanſerit parochia habitu, *Rota deciſ.1.de ſepultur.in antiq.Oldr. conſ. 267.* Non obſtat, quòd Archiepiſcopus prętenderet Eccleſiā ſancti Pauli eſſe parochialem, quia fuit per errorem ortum ex nouo ſtatu Eccleſiæ, & talis prætenſio ei obſtare non poteſt, cū in ea non obtinuerit, ſed ſuccubuerit. Non obſtat, quòd ratione adminiſtrationis ſacramentorum potuerit Rector ſancti Pauli præſcribere aduerſus S. Procopiū, quia hoc eſſe nō poteſt, cum vtraq. Eccleſia fuerit ab antiquo ab eiſdem poſſeſſa; & ideo non poteſt cenſeri facta exactio aliter quàm eo modo, quo fieri poterat, & debebat. Nec obſtat vltimo, quòd non probentur requiſita ad parochialitatem, quia hoc accidit propter tranſlationem exercitii curæ, vt

3 dictum fuit, † & hodie de hac re incidēter tantum agitur, non autem principaliter; ideoque lenior probatio ſufficit, *ad conſ. Gemin. 27.* licèt hęc ſit ad hunc effectum concludentiſſima. Et ideo concluſum ſolui Tertiariā ratione dictę Eccleſię S. Procopii.

* primæ factæ fuerūt corā Illuſtriſſ. Card Māt c. ſub die 29. Ianuarij, & 10. Decembr. 1593. tertia verò coram Card. Arigonio 28. Martii 1594.

a ſub die Lunæ 3. Iulii 1595.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunę 15. Iunii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Notarius licèt tantum dicat teſtis iuratus, vel medio iuramento depoſuit; tamen ſi examen cadit intra terminum citationis facta ad videndū iurare teſtes, præſumitur teſtis iuraſſe tactis ſcripturis.*

2 *Teſtes coram iudice examinati præſumuntur iuraſſe tactis ſcripturis, licèt notarius dicat ſolum teſtis iuratus.*

DECISIO MCCLXXXVIII.

CAuſa fuit propoſita ſuper defectu iuramenti oppoſito contra teſtium examen, & reſeruato in deciſione facta 13. Maii proximè præteriti, & fuit per Dominos concluſum hanc exceptionem non obſtare, & fidem teſtibus eſſe adhibendam; nam Domini amplexi ſunt opinionem illā,

1 quam ſæpius Rota ſequuta eſt, quòd † licèt notarius ſolum dicat teſtis iuratus, vel medio iuramento depoſuit; tamen ſi examen

men cadit intra terminum citationis tunc
præſumitur teſtis iuraſſe tactis ſcripturis,
vt fuit reſolutum in vna Ciuitaten. Fabrica
coram me *, *& in vna Cluſina penſionis*
coram Illuſtriſſ. Blanchetto, & in vna Veneta matrimonij 8. Iunij 1598. coram
D. meo Penia; & in multis alijs cauſis per
informantes allegatis. Coadiuuatur hæc
prçſumptio, ex quo fuerunt ex aduerſo data
interrogatoria pro parte Marchionis, & inter alia aetum in illis, vt fieret monitio
2 teſtibus de pœna periurii. Præterea † cum
teſtes fuerint coram iudice examinati, coadiuatur hæc præſumptio, *ad Bald. in l. iuſiurandi. nu. 2. vbi Salicet. nu. 4. C. de teſtib.*
& fuit dictum in vna Toletan. decimarum.
coram Illuſtriſſ. Blanchetto 21. Iunij 1583.
& in vna Bononien. de Marano. 20. Nouembris 1595. coram Domino meo Mellino,
& poſtremo adſunt atteſtationes Notarii
& teſtium de huiuſmodi iuramento, quæ
inſeruiunt pro adminiculo. *Ant. Auguſt.*
in Epitb. tit. de teſtib. §. nono. Et ita concluſum.

* In Ciuitatē constructionis Capellæ 20. Febr. 1589 c.25. In Cluſina pēſionis 30. Mart. 1576. coram Card. Blanchetto & corā eod. in Toletana decimarum de Brea. 21. Iun. 1583. & in Carthaginen. Illegitimitatis 29. Maij 1598. coram bo. me. Orano;

Placentina Capellaniæ.
Die Lunæ 15. Iunii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non poſſunt dici conformes, quæ fundãtur in diuerſa cauſa incõpatibili.*
2 *Sententia nulla ex cauſa valida confirmari poteſt; declara tamen, vt hic.*
3 *Ordinarius non poteſt conferre beneficium vacans ob non publicationem propter reſeruationem vigore Conſtitutionis Gregorij XIII.*
4 *Sententia cenſetur lata iuxta facultatem iudici competentem.*
5 *Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem comprehendit etiã beneficia iurispatronatus.*

DECISIO MCCLXXXIX.

FVit reſolutum ſententiam Ordinarij nõ poſſe facere numerum cum aliis duabus Rotalibus, ad effectum trium conformiũ, itaut poſſint relaxari exequutoriales; cum enim Ordinarius per ſuam ſentẽtiam adiudicet Capellaniam, de qua agitur, Iulio præſentato á Dominis de Beccaria dictæ Capellaniæ patronis, tanquam vacantẽ per obitum Hieronymi, & poſtea fuerit in Rota detectum, eam non vacare per obitũ, ſed per reſignationem non publicatam, *vt fuit deciſum coram R. P. D. meo Penia 21. Octobris 1594.* Ideoq. Iulius obtinuerit á Papa nouam prouiſionem, ex capite iſtius vacationis non poſſunt dici ſententię Rotales conformes ſententiæ Ordinarij, cum ea confirmari non potuerit, ſed pronunciandũ fuit prout in prima, *Pute. deciſ. 292. lib. 1. Peregrin. deciſ. 49. lib. 2. Io. Paul. deciſ. 107.*
1 † fundantur enim in diuerſa cauſa, quæ eſt
incompatibilis cum cauſa expreſſa in ſententia Ordinarij *Card. in Clement. 1. in 1.*
oppoſ. de ſent. & re iud. Alex. conſ. 77. lib. 2.
Aym. conſ. 183. Neque obſtat, quòd ſententia Rotalis confirmet ſententiam Ordi-
2 dinarii, & quòd † ſententia nulla poſſit cõfirmari ex cauſa valida, quia hoc procedit,
ſi cauſa, ex qua confirmatur, erat in rerum
natura tempore prioris ſententię, & implicite ſaltem comprehenſa in proceſſu dictæ
prioris inſtantiæ, *Alex. poſt Bart. & Bald.*
in l. ſi is ad quem. nu. 16. de acquir. hæredit.
vbi Iaſ. nu. 29. Neque obſtat, quòd prima
ſententia non ſe reſtringat ad illam vacationem, propter clauſulam, aliter, *ex conſ.*
Gemin. 119. quia hæc interpretatio non poteſt cadere in hoc caſu propter defectum
3 poteſtatis; † Ordinarius enim non poterat
conferre beneficium vacans ob non publicationem, cum ſit reſeruatum per Conſti-
4 tutionem fe. re. Gregorij XIII. † & ſententia cenſeri debet lata iuxta facultatem iudici competentem, *Felin. in c. cum ex officij.*
num. 23. verſ. limita ſecundo. de præſcript.
Nõ obſtat, quòd noua prouiſio ſit acceſſoria ad præſentationem & inſtitutionem,
quia non erat neceſſario acceſſoria; poſtquam enim lis fuerat iam introducta, poterat Papa dare nouam prouiſionem Augu-
5 ſtino, ſi voluiſſet, cum † Conſtitutio capiat etiã beneficia Iurispatronatus. Quod
verò deducitur de ſententia Præpoſiti Papienſis, quòd non fuerit reuocata, cum
reuocari debuerit, eſt extra dubium, & indiget particulari inſpectione.

Romana Vineæ ſeu Salniani Interdicti.
Die Veneris 26. Iunij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Bona patris pro mala adminiſtratione bonorũ filiorum, ſunt tacitè hypothecata.*
2 *Sub hypotheca generali omnium bonorum comprehenduntur etiam bona poſt hypothecam acquiſita, & in eis etiam datur Saluianum; fallit tamen, vt nu. 5. & 6.*
3 *Pro tacita hypotheca competit Saluianum.*
4 *Bona emphiteutica comprehenduntur in generali bonorum obligatione; & maximè in eo, qui non eſt ſoluendo.*
5 *Bona emphyteutica expreſſè prohibita alienari & hypothecari, non comprehenduntur ſub hypotheca quantumuis generali, nec in eis datur Saluianum.*
6 *Pro re, quæ hypothecatur, non ſoluitur laudemium.*
7 *Hypotheca non acquiritur ſine conſenſu hypothecantis.*
8 *Voluntas hypothecantis nõ cenſetur adeſſe, quando res prohibita eſt hypothecari.*
9 *Res emphyteutica donari poteſt etiam ante obtentũ conſenſum domini directi, dum-*

*modo ante rei traditionem adſit con-
ſenſus.*

10 *Dominus directus non tenetur conſenſum
obligationi rei emphyteuticæ præſtare,
declara tamen, vt num. ſeq.*

12 *Clauſula, ad habendum, in emphyteuſi
quid operetur.*

13 *Res emphyteutica, ſi redeat ad dominum,
vti dominum non vti priuatum, omnes
obligationes, & onera extinguuntur;
quod tamen declara, vt hic.*

DECISIO MÇCXC.

PRætendit Dominus Franciſcus de Mar-
chis ſe eſſe creditorem Ioannis patris
ratione malæ adminiſtrationis bonorum
ſuorum aduentitiorum in notabili quanti-
tate, poſt illius obitum egit Saluiano In-
terdicto aduerſus Dominum Propertium
Fontanellam poſſeſſorem cuiuſdam vineæ,
quæ fuerat in bonis Ioannis, & fuerat ad
inſtantiam creditorum dicti Ioannis ſub-
haſtata & deliberata Leonardo Deto, &
tandem peruenerat ad manus Domini Pro-
pertij: Fuerat autem hæc vinea habita ab
authore Ioannis in emphyteuſim à Domino
Hieronymo de Cuppis cum decreto, quòd
nunquam poſſet terrenum illud neque me-
lioramenta in eo faciēda vendi, neque obli-
gari, hypothecari, pignorari, & inſolu-
tum dari, donari, cedi nec in dotem dari,
aut aliàs alienari, quouis alienationis ti-
tulo largo modo ſumpto vocabulo, ſine
expreſſa licentia & conſenſu prædicti Do-
mini Hieronymi, eiuſq. hæredum & ſucceſ-
ſorum, & cauſam ab eis habentium, & ſo-
luto laudemio ſolito & conſueto, prout in
inſtrumento latius cōtinetur. Allegabatur
1 autem pro parte D. Franciſci. † bona pa-
terna ex iuris communis diſpoſitione, eſſe
obligata & tacitè hypothecata pro admi-
niſtratione bonorum filiorum, *l. cum oportet.
§. fin. C. de bon. quæ lib. Socin. conſ. 34. n. 13.
lib. 1. Neguſan. de pign. 4. membr. ſecunda
part. n. 13. & fuit reſolutum coram R. P. D.*
2 *meo Orano 8. Iunij 1584.* † Ideoque prædi-
ctam Vineam, quę erat in bonis Ioannis
comprehendi ſub eadem tacita hypotheca
generali, quæ capit etiam bona poſt admi-
niſtrationem acquiſita *l. fin. C. quæ res pign.
oblig. poſſ.* ex quo ſequitur dari Interdictum
Saluianum, *ad gloſ. in l. 1. de Saluian. In-
terd. Aretin. in §. item ſeruiana. nu. 8. Inſtit.
de action. cum alijs* * & in ſpecie quòd
3 † pro tacita hypotheca competat Sauianū,
decidit *Rota in cauſa Romana de Comitibus
coram S. D. N. 27. Maij 1581. Gabr.
conſ. 44. nu. 1. & 2. lib. 2 Menoch. in remed.*
4 *adipiſc. 3. nu. 55.* Atque eſſe in confeſſo † ex
iuris diſpoſitione bona emphyteutica com-
prehendi in generali bonorum obligatione,
*l. lex vectigali. de pign. l. tutor. § fin. de pign.
act. Neguſant. de pign. 2. membr. 2. part.*

* Gab. obſ. 46 n. 20. lib. 3 & tenuit Rota in vna Foroliuien. bonorū 24. Ian 1562. coram Palçotto, quę in impr. diu. nouiſſ. eſt 674 nu. lib 3. & in Romana fructuum 4. Martij 1577. corā Rubeo in impreſ. diuerſ. nouiſſ. 66 p. 1.

n. 28. eo maximè quia eſt notorium, hære-
ditatem Ioanis non eſſe ſoluendo, *Corn.
conſ. 151. col. fin. lib. 4. Gabr. concl. 1. nu. 33.
de fideiuſſ. Caputaq. deciſ. 273. part. 2.* His
tamen non obſtantibus Domini cenſuerunt
in caſu, de quo agitur, non habere locum
5 Saluianum Interdictum; † nam hypotheca
quantumuis generalis non comprehendit
bona emphyteutica expreſsè prohibita alie-
nari, & hypothecari; *iuxta doctrinam
Bart. in l. codicillis. §. inſtitutio. nu. 5. de
legat. 2. Alex. in l. ſi cōſtante. n. 26. ſolut. mat.
& conſ. 168. nu. 8. lib. 2. cum alijs latè dedu-
ctis in vna Roman. domorum coram Illuſt.
Lancellotto, quæ habetur in impreſſ. diuerſ.
lib. 1. deciſ. 426.* Vnde cum non adſit ſuper
iſta Vinea hypotheca expreſſa neque taci-
ta, neque etiam competit Saluianum. Neq.
huic concluſioni obſtant ex aduerſo con-
ſiderata: & Primo, quòd prohibitio con-
tenta in inſtrumento conceſſionis ſit appo-
ſita ad effectum tantum ſolutionis laude-
mij, non autem ad impediendum abſolutè
omnem hypothecam, quia hoc non poteſt
6 applicari ad caſum iſtum, † cum pro re
hypothecanda non ſoluatur Domino dire-
cto Laudemium; & ideo prohibitio aliena-
tionis & hypothecæ non poteſt dici facta
contemplatione ſolutionis Laudemij. Neq.
obſtat, quod dicitur, emphyteuſim fuiſſe
perpetuam, cum clauſula ad habendum,
tenendum, &c. ex quo ſequitur Dominum
directum obligatum fuiſſe præſtare conſen-
ſum, quoties requiſitus de eo fuiſſet: Verum
neque hæc ratio poteſt applicari caſui,
de quo agitur: Aliud enim eſt quęrere, an
Emphyteuta volente rem emphyteuticam
obligare dominus cogatur conſenſum præ-
ſtare; aliud an conſenſu non pręſtito intret
hypotheca ſtante prohibitione; nam dato
quòd ſine veri præiudicio illud concedatur,
7 † non ideo ſequitur ſine conſenſu quęſitam
fuiſſe hypothecam, & ad hoc facit optimè
*conſ. Bero. ex aduerſo allegatum 127. nu. 12.
& 19. & 20.* vbi vult, quòd debet concur-
8 rere voluntas hypothecātis, & † eam non
cenſeri adeſſe, ſi res prohibita ſit hypo-
9 thecari, & licèt teneat, † rem Emphyteu-
ticam donari poſſe ante obtentum conſen-
ſum domini directi; tamen illum requirit
ante rei traditionem, ſed & verius eſt,
10 † Dominum non teneri præſtare conſensū
obligationi; nam hoc pacto ſi deuolueretur
tur ad dominum, tranſiret cum ſuo onere
in manifeſtum præiudicium ſuum, *vt habe-
tur in deciſ. Guid. Pap. 575. ex aduerſ. alle-
gata*, vel etiam euenire poſſet, vt propter
diuerſos creditores habentes hypothecam,
res ipſa diſtraheretur, & diuideretur in plu-
res partes in manifeſtum pręiudicium pro-
11 prietarii; Vnde quod dicitur, † Dominum
teneri ad præſtandum conſenſum, procedit
in totali alienatione integrę rei, tunc enim
hoc

hoc poteſt fieri ſine præiudicio Domini, cũ
12 mutetur tantũ perſona emphyteutę. † Ne-
que clauſula illa, ad habendum &c. poteſt
operari diſtinctionem pacti expreſſi; ma-
ximè cum ſit limitata per illa verba, prout
de re locata de iure fieri permittitur: &
hoc etiam quia de eius natura eſt, vt non
ampliet, neque alteret principalem diſpoſi-
tionem *Felin. in c. licèt in corrigendis. nu. 7.
ad fin. de offic. Ordin. Dec. conſ. 195. col. pen.
verſ. ſecundo diligenter. Aym. conſ. 20. n. 15.
& fuit dictum in cauſa Caſalis Marciliani
coram me* [b]. *qua ex aduerſo allegatur*,

b ſub die 19 Iun. 1517 num. 8.

& ſemper intelligitur dicta clauſula ſecun-
dum naturam contractus, vt ſimiliter non
fuerit in illa prohibitione apposita pœna
deuolutionis, & dato etiam quòd deuolu-
tio non veniret ex legis diſpoſitione, cuius
contrarium verius eſt, cum diſpoſitio ſub
vno & eodem contextu contineat omnem
alienationem: & certum eſt, quòd per alie-
nationem intrat deuolutio: Vndè locum
habet *regula l. iam hoc iure. de vulg.* non
ideo tamen efficitur, quin prohibitio im-
pediat hypothecam. Non obſtat *decisio in
d. cauſa Romana Caſalis Marciliani*. quia
ſi tota percurratur potius facit in contra-
rium, cum ibi concludatur, quòd propter
expreſſam prohibitionem alienationis in-
curritur caducitas ob impoſitionem cenſus
ſuper re emphyteutica; ſed quia cenſus ille
fuerat per creditores extinctus ante factã
ipſis intimationem acceptationis caduci-
tatis, Domini excuſarunt ex quadam
æquitate à deuolutione, cum ius Eccleſiæ
non eſſet factum deterius; ſed hæc non fa-
ciunt ad rem noſtram, non enim agitur de
deuolutione, ſed an Vinea comprehenſa
fuerit in hypotheca legali, & licèt iſta
videatur facere ad illum caſum, An domi-
nus cogi poſſit ad præſtandum conſenſum,
tamen hodie non poteſt hoc ad actum de-
duci, cum vinea non ſit amplius penes
Ioannem, qui poſſit hunc conſenſum petere,
ſed penes Dominum Propertium, cuius
authores hũc conſenſum obtinuerunt à Do-
mino, quando vinea fuit ſubhaſtata: Vnde
eſt valdè abſurdum dicere, quòd Dominus
Franciſcus poſſit hunc conſenſum petere ad
effectum euincendi Vineam ab illis, qui
ſunt hodie legitimi poſſeſſores, cum neque
ipſe ſit emphyteuta, neque gerat ſe pro
hærede patris, neque vllam vnquam ha-
buerit hypothecam ſuper iſta Vinea. Neq.
etiam obſtat, quod deducitur *ex eadem
deciſſione Illuſtriſſ. Lancellotti*, hypothecam
intrare, ſi nihil aliud ſit in bonis; quia
iſtud procederet in hypotheca expreſſa, nõ
in legali; & non verificatur, quòd tempore
adminiſtrationis Ioannes non haberet alia
bona. Poſtremo *deciſiones allegata Guid.
Pap. 575. & Bocr. 181. num. 7.* non faciunt
ad rem, immo potius contrarium probant;
13 quoniã concludũt, quòd † ſi res emphyteu-
tica reddit ad dominum vti dominum, non
vti priuatum ex acquiſitione habita ab
emphyteuta, omnes obligationes & onera
per emphyteutam impoſita extinguuntur,
& res reddit libera ad dominum, quæ ſunt
intelligenda de illis conceſſionibus in em-
phyteuſim, in quibus expreſsè non fuit pro-
hibita hypotheca, vt ſupra fuit deductum;
nam in illis tenet hypotheca, quamdiu du-
rat emphyteuſis, ſed ea reſoluta reſoluun-
tur omnes obligationes, *l. lex vectigali. de
pignor.* Et ex his ſatis ſuperque ſublata
ſunt omnia in contrarium deducta. Quare
concluſum hoc caſu non competere Sal-
uianum.

Romana Hæreditatis de Sellis.
Die Mercurij 1. Iulij 1598.

SVMMARIVM.

*1 Statutum Vrbis excludens ſorores dotatas
à ſucceſſione fratrum quomodo intelli-
gatur.*

DECISIO MCCXCI.

GAſpara de Angelis prętendebat ſucce-
dere vnà cum Bernardo Auunculo in
bonis Ioannis Baptiſtæ itidem Auunculi, &
fratris dicti Bernardi vigore *ſtatuti Vrbis
lib. 1. c. 146.* Ex aduerſo opponebatur Pru-
dentiam matrem Gaſparę vti dotatam ex-
cluſam eſſe, nec Gaſparam potuiſſe cum
Auunculo concurrere, ſed quia ſuper hoc
facto controuertebatur; Fuit dubitatum, an
probatæ ſint qualitates ſtatuti ad effectum,
1 de quo agitur. † Statutum diſponit fratres
ſuccedere fratribus ab inteſtato excluſis ſo-
roribus dotatis; Ideo difficultas eo reduci-
tur, An ſtatutum ſit intelligendum de do-
tatis ab ijs, à quorum hęreditate excludun-
tur tantum, An verò ad excludendas ſoro-
res ſufficiat eas à quocunq. dotatas fuiſſe.
Et Domini cenſuerunt eas per huiuſmodi
ſtatutum excludi, ſiue ab eo de cuius ſuc-
ceſſione agitur, ſiue à quouis alio dotatæ
fuerint, *per doctrinam Bald. in l. 1. C. de
legit. hered. & in l. neq. mater. C. de iur. dot.
quem ſequitur Alex. conſ. 29. lib. 1.* qui vult,
vbi ſtatutum procedit vlterius vocãdo fra-
tres, dummodo ſorores ſint congruè dota-
tæ, vel ſint parati eas dotare, ſufficere, quòd
ſint dotatæ à quocunq. & de magis cõmuni
teſtatur *Rolãd. conſ. 24. nu. 13. lib. 1. vbi al-
legat Socin. iun. idem tenentem contra Dec.
conſ. 346. contra quem dicit fuiſſe iudicatum,
& hoc idem ſentit Rota referente Pute. de-
ciſ. 284. lib. 1. & fuit deciſum in cauſa Bal-
neoregien. bonorum. coram R. P. D. meo Pã-
philio 16. Maij 1594. facit deciſ. 62. The-
ſauri. & Ant. Aug. in epit. tit. de teſtam §. 22.*
Vnde cum ex iuribus nouiter productis cõ-
ſtet matrem Gaſparæ fuiſſe dotatam, Do-

mini ſequuti ſunt deciſiones aliàs ſuper ſta-
tuto vrbis in Rota ſactas *. Et ita con-
cluſum contra Gaſparam.

* prout fuit dictũ ſepr. in cauſa Romana hæreditatis de Capranica 23. Ian. 1581. & in Bolneoregien. bonorum. 16. Maij 1594. coram Cardin. Pamphilio.

Colimbrien. Reſeruationis fructuum.
Die Mercurij 1. Iulij 1598.

SVMMARIVM.

1 *In illegitimo non ſufficit probatio clericatus per publicam vocẽ & famam; niſi cũ probatione famæ cõcurrãt alia adminicula.*

2 *Ex fructuum exactione per plures annos reſultat iuſtificatio tituli ſufficiens.*

3 *Vicarius Vrbis habet facultatem conferendi clericatum exteris, maximè curialibus, & hoc quotidie practicatur.*

DECISIO MCCXCII.

DOmini cenſuerunt gratiam bon. mem.
Don Eliſei eſſe iuſtificatam; nam li-
1 cèt ipſe eſſet illegitimus, & † in illegitimo
non ſufficiat probatio clericatus per publi-
cam vocem & famam, *vt tradit Pute. deciſ.
359. lib. 1. Guidobon. deciſ. 133. Chiſan. de-
ciſ. 26. Io. Paul. deciſ. 24. Sarnẽ. ſuper regul.
de annal. q. 58. verſ. ſecundo pro iſta parte.*
Tamen hoc fallit, vbi cum probatione pu-
blicæ famæ concurrunt alia adminicula,
prout in caſu iſto, in quo concurrit proba-
tio, quòd Don Eliſeus obtinebat alia bene-
ficia & penſiones, & quòd eorum fructus cõ-
tinuò percipiebat, vt deponunt teſtes iuxta
ſeptimũ interrogatoriũ, in sũmario nn. 4. &
in ſpecie quòd ſpatio vigintiquinq. annorũ
pacificè percepit fructus parochialis Eccle-
ſię ſãctę Colũbę ſibi reſeruatos ex cauſa re-
ſignationis, de quorũ trãſlationis validitate
nunc agitur, & tollit omnem difficultatem
gratia eidem Don Eliſeo cõceſſa Motu pro-
prio à fe. re. Gregorio XIII. in qua narrato
defectu natalium, & clericatu, & diſpenſa-
tione ad beneficia & pẽſiones cõceditur ei,
vt in futurum in gratijs impetrandis nullã
teneatur facere mentionem de defectu na-
talium. Quòd autem eſſet ſuſceptus ex ſo-
luta probant teſtes, tam ſuper articulo, quã
ſuper interrogatorijs, vt bene in facto de-
2 ducitur. Et hinc † reſultat ſufficiens iuſti-
ficatio ſui tituli concurrente exactione vi-
gintiquinque annorum, vt dictum eſt,
*& fuit reſolutum in pluribus cauſis, & in
ſpecie in Bononien. penſionis 13. Maij 1593.
coram R.P.D. meo Mellino,* maximè cum
non agatur principaliter ad effectum reſer-
uationis, ſed tantum ad effectum validita-
tis tranſlationis. Familiaritas quoque Pa-
pę probatur per dictos teſtes iuxta octauũ
interrogatorium, & ſic in omnibus eſt iu-
ſtificata gratia ipſius authoris. Verum
quia fuit poſtea oppoſitum contra perſonas
tranſlatariorum; tum quòd non conſtet de
eorum clericatu; tum etiam quòd non con-
ſtet legitimè de tranſlatione iuris percipiẽ-
di fructus, de quibus agitur, feci verbum
cum Dominis in vltima Rota: Et fuit con-
cluſum tranſlatarios eſſe in probatis; nam
quantum ad D. Quirinum Vignon ipſe pro-
duxit in actis clericatum habitũ à ſuo Or-
dinario, & fuit recognitum per teſtes in-
ſtrumentum dicti clericatus. Quantum
verò ad Ioannem fuit productus eius cle-
ricatus obtẽtus ab Illuſtriſſ. Vicario Vrbis.
Neque obſtare, quòd ipſe narretur illegi-
timus; nam docuit de diſpenſatione obten-
ta à Cardinali Portugallię Legato, ad ob-
tinendum clericatum, & alios ordines. Nec
3 obſtat, quod dicitur, † Vicarium non ha-
bere hanc facultatem, quia hoc non eſt ve-
rum, immo contrarium quotidie practica-
tur, maximè in Curialibus. Quantum verò
ad tranſlationem, inſtrumentum originale
fuit productum in partibus in prima inſtã-
tia, & nihil fuit contra illius fidem oppo-
ſitum, & nunc ad tollendam omnem ſuſpi-
cionem fuit exhibitum idem originale Do-
minis, ex cuius viſione habuerunt hanc op-
poſitionem pro friuola; & ideo mandarunt
cauſam expediri, & ſi pars aduerſa voluerit
remiſſoriam petitam, eodem contextu eam
ei concedam ſine retardatione præſentis in-
ſtantiæ. Et ita concluſum.

Valentina Decimarum.
Die Mercurij 1. Iulij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Exemptio decimarum conceſſa in vim priuilegij intelligi debet, quo ad decimas, quæ ex iuris communis diſpoſitione debentur, non quæ iure ſpeciali ex particulari conceſſione, præſertim ex cauſa oneroſa, & ex quaſi contractu ſoluuntur.*

2 *Priuilegio conceſſo ex cauſa oneroſa, & ex quaſi contractu Papa non ſolet de facili derogare.*

3 *Derogationes generales ad ignorata non trahuntur.*

4 *Papa præſumitur non habere notitiam iuris ex ſpeciali conceſſione competentis, ſed eius tantum quod ex iuris communis diſpoſitione competit.*

5 *Nunquam cenſetur priori priuilegio derogatum per aliud ſubſequens; niſi de illo fiat mentio propter præſumptam illius ignorantiam in Papa.*

6 *Clauſulæ priuilegiorum valdè prægnantes, & habentes vim ſpecialis derogationis, non porriguntur ad ea, quæ præſumuntur ignorata; ſed tantum ad ea, quorum veriſimiliter Papa notitiam habet, & in quibus nõ requiritur ſpecialis derogatio.*

7 *Derogatio regulæ de iure quæſito non tollẽdo non ampliat, nec extendit principalem diſpoſitionem; ſed ſolum operatur reſpectu eorum, quæ in priuilegio comprehenduntur.*

8 Dero-

8 *Derogatio regulæ de iure quæſito non tol-
lendo non tollit priuilegium & ius ſpe-
ciale; prout dicitur de clauſula, ſubla-
ta, vt num. ſeq.*
10 *Declaratur Puteus deciſ 332. lib. 3.*

DECISIO MCCXCIII.

ARchiepiſcopus & Capitulum Eccleſiæ
Valentinæ poſſident duas ex tribus
partibus decimarum, de quibus agitur, ex
donatione Don Iacobi Regis Hiſpaniarum,
qui earum dominus erat ex conceſſione
Vrbani II. qui has decimas conceſſerat
Regi, eiusq. ſucceſſoribus in terris & regnis
iure belli recuperatis à Saracenis, vel ex
eorum proprijs hæreditatibus fundatis, vt
habetur in priuilegio Vrbani, & donatio-
ne Regis, qui titulus fuit per Dominos ap-
probatus corã R. P. D. meo Pamphilio 27.
Nouẽbris 1596. RR. Patres ſocietatis Ieſui-
tarũ prætẽdebãt eorũ bona & loca eſſe à ſo
lutione decimarum exempta vigore priui-
legiorum eis à diuerſis Romanis Pontifi-
cibus conceſſorum: Vnde lite coram me
introducta 1 fuit dubitatum, An priuilegia
Patrum Ieſuitarum releuent in caſu, de quo
agitur: Et cauſa maturè diſcuſſa, fuit per
Dominos vnanimi ſententia concluſum, nõ
releuare; hocq. potiſſimum ex eo funda-
1 mento, quòd † omnes exemptiones vigore
priuilegiorum ſummorum Pontificum con-
ceſſę in materia decimarum intelligi debẽt
de exmptione ſolutionis earum decimarũ,
quæ parochis, vel alijs perſonis, aut Col-
legiis ex iuris communis diſpoſitione de-
bentur, non autem earum decimarum, quæ †
iure ſpeciali ex aliqua particulari conceſ-
ſione ex priuilegio debentur; maximè ſi
talis cõceſſio particularis facta fuit ex cau-
ſa onerosa, & ex quaſi contractu Principis,
2 † his enim non ſolet Papa facilè derogare,
cum teneatur ſtare pactis & conuentioni-
3 bus per ipſum initis; tum etiam quia † de-
rogationes generales non ſolent trahi ad
4 ignorata: † præſumitur antè Papam non
habere notitiam iuris ex ſpeciali conceſſio-
ne competentis, ſed eius tantum, quod ex
iuris communis diſpoſitione competit,
*vt fuit reſolutum in hac cauſa corã R.P.D.
meo Pamphilio 9. Iunij 1597. & fuerat
idem dictum in vna Toletana Annatarum
corã R.P.D. meo Orano 23. Ianuarij 1589.
per doctrinam communem Doctorum in
5 c. 1. de reſcript.* dicentium † nunquam cen-
ſeri derogatum priori priuilegio per aliud
ſubſequens, niſi de illo fiat mentio propter
illius præſumptam ignorantiam in Papa,
*l. decurionibus. C. de ſilentiar. lib. 11. Iaſ. in
l. poſtquam lite. nu. 10. C. de pact. Felin. in
c. nonnulli. nu. 23. de reſcript. Dec. in c. quæ
in Eccleſiarum. num. 44. de conſtitut. Pute.
deciſ. 93. lib. 3. & in ſpecie in terminis noſtris
extat allegatio Roderici Suarez 28. num. 9.
6 cum ſequentib. à Dominis approbata.* † Non
obſtant clauſulę priuilegiorum ex aduerſo
allegatorum, quæ videntur valde prægnã-
tes, & habere vim ſpecialis derogationis,
*vt per Anchar. conſ. 335. n. 2. Alex. cõſ. 187.
lib. 5. Dec. conſ. 53. nu. 5. cum ſimilib.* quia
non porriguntur ad ea, quę præſumuntur
ignorata, ſed tantum ad ea, quorum veri-
ſimiliter Papa notitiam habebat, & in qui-
bus non requiritur ſpecialis derogatio,
*Curt. iun. conſ. 130. n. 31. part. 3. Purpurat.
cõſ. 18. n. 42. Soc. iun. cõſ. 77. n. 106. & 126.
lib. 1. Natta conſ. 209. nu. 6. & fuit dictum
in vna Taruiſina Plebis coram R.P.D. meo
Mellino 28. Iunij 1593.* Quod maximè
procedit in caſu iſto, in quo Archiepiſco-
pus & Capitulum viciſſim ex cauſa remu-
nerationis cõceſſerunt Regi plura, de qui-
bus per informantes *, Non obſtat, quòd
in priuilegiis ſocietatis adſint plures &
prægnantiores clauſulæ, quàm in priuile-
gio fratrum ſancti Hieronymi, contra quos
Rota tulit ſententiam; quia aliquæ alio
tendunt, nempe vt capiant aliud genus de-
cimarum extraordinariarum, quę pro de-
fenſione patriæ vel expeditione contra in-
fideles imponuntur, & hæ nihil commune
habent cum decimis, de quibus agitur.
Quę verò reſpiciunt derogationem priui-
legiorum ad inſtantiam Imperatorum &
Regum conceſſorum, non tangunt caſum
iſtum, præterquam quòd verba non con-
ueniunt decimis, de quibus agitur, quæ
non ſunt conceſſæ ad inſtantiam Imperato-
rum vel Regum, ſed ſunt ex contractu,
*Natta conſ. 669. n. 7. 8. & 10. Felin. in d. c.
nonnulli. n. 19. de reſcript. Roman. cõſ. 436.
nu. 16. Roland. conſ. 13. num. 32. lib. 3. Pere-
grin. deciſ 46. lib. 2.* Ideo illa verba intelligi
debent de extraordinarijs, quæ aliquando
ad tempus non autem in perpetuum à Pon-
tificibus ex cauſa imponuntur, *vt per Pute.
deciſ. 65. lib. 3.* Verum decimæ, de quibus
agitur, non ſunt ordinarię de ſui natura,
ſed donatę Regi, vt iam deductum fuit,
quę interpretatio colligitur ex eo, quòd
priuilegium eximit à quibuſcumque deci-
mis etiam Papalibus, quę dicuntur extra-
ordinarię; nam alię ſunt impoſitæ à iure
Diuino, licèt auctoritate Papæ translatę de
vna perſona in aliam ex cauſa oneroſa, vt
iam deductum fuit. Non obſtat, quòd
7 † derogatum ſit in priuilegio ſocietatis re-
gulę de non tollendo iure quæſito, quia
dicta derogatio non ampliat, neque exten-
dit principalem diſpoſitionem, ſed ſolum
operatur reſpectu eorum, qui in priuilegio
ſunt comprehenſi, *Felin. in c. licèt. num. 7.
de offic. Ordin. Sarnen. ſuper regul. de infir.
reſign. q. 34. nu. 3. Pariſ. conſ. 1. nu. 91. lib. 1.
Dec. conſ. 10. lib. 4. Butr. conſ. 19. Aegid.
8 deciſ. 333.* † & in ſpecie quòd non deroget
priuilegio & iuri ſpeciali, *tradit gloſ. in*

* & in ſpecie decimatur cauſa oneris iuuandi recuperationis Regni è manibus infidelium.

c. 8.

c.1.in verb.conſuetudine.de Capell monach. lib.6.Caſtren.conſ.187.n.5.circa med.lib.2.
9 & † in ſimili dictũ fuit de clauſula,ſublata, *in decíſ. R.P.D.mei Pāphily 9.Iuny 1597. & corom eodem in Calaguritana de Victo-ria 15. Iuny 1592.* Non obſtat, quod di-
10 citur, † priuilegium Vrbani Regi conceſſum non debere extendi ad ſucceſſores ſingulares, *ad Pute.decíſ.332.lib.3.* quia Puteus non loquitur, quando quis eſt ſucceſſor particularis in re ipſa donata, tunc enim ei quæritur vnà cũ ſuis qualitatibus, vt in terminis donationis *tradit Socin.iun. conſ.74.num.27. lib.3.* ſed neque etiam hic agitur de extenſione, ſed an iſtæ decimæ comprehendantur ſub exemptione ſocietatis. Et ex his concluſum, eodem iure, quantum ad hunc articulum attinet, eſſe cenſenda priuilegia ſocietatis cum priuilegijs aliorum regularium, contra quos fuit iam cauſa deciſa, & per ſententiam terminata; Ideoque non releuare in caſu, de quo agitur.

Romana Officii.
Die Lunæ 19. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Hypotheca ſuper officijs Romanæ Curiæ an detur, & quomodo, & nu.3.& 7.*
2 *Ius quæſitum creditoribus non tollitur per reſcriptum Papæ, in quo non fuit derogatum regulæ de iure quæſito non tollẽdo.*
4 *Declaratur l.fin.C.de pignorib.*
5 *Officia Curiæ nunquam ad heredes tranſmittuntur, niſi ex particulari decreto nõ vacationis, nec venai poſſunt ſine licẽtia.*
6 *Officia Curiæ imputantur in legitimam quo ad æſtimationem, non quo ad titulum.*
8 *In conceſſione tituli officy obtenta à Papa non eſt neceſſoria derogatio regulæ de iure quæſito non toll.*
9 *Ius conditionale non præſeruatur per regulam de iure quæſito non toll.*
10 *Clauſulæ generales non extenduntur in his, in quibus implicatur contrarietas cum illis, quæ fuerunt expreſſa.*

DECISIO MCCXCIIII.

FEl. rec. Sixtus V. vnum ex officijs Militum Lilii donauit q. Io. Petro Riccio eius familiari, qui poſtea dictum officium vendidit, & ex precio eiuſdem emit aliud officium Equitum Lauretanorum, quæ officia in eorum erectione habent indultũ, ne per triennium à die erectionis vacarent, obiit deinde Riccius in primo anno, cum adhuc ſupereſsẽt duo anni ex forma indulti relicta Camilla filia infante, cuius contẽplatione idem Sixtus contulit dictum officium Pompeio de Blanchis cum decreto, quòd illud vendere, alienare, vel obligare non poſſet, nec in totum vel in partem de illo diſponere abſq. expreſſo Camillæ & Magdalenæ matris cõſenſu, itaut neq. à creditoribus Io.Petri in vim cuiuſcũq. obligationis Cameralis vel alio reſpectu moleſtari valeãt, cum decreto irritanti, & clauſula, ſublata. Fuit poſtea ad inſtantiam creditorum Ioannis Petri obtenta à S. D. N. licentia ſubhaſtandi dictum officium, narrando quòd dictum officium fuerat collatum in perſonam D. Pompei de Blanchis cum onere, quod ipſe Pompeius debita Io. Petri integrè perſolueret, cum clauſulis opportunis, & clauſula derogatoria priuilegiorum & indultorum, pro plenè & ſufficienter expreſſis, & hæc fuerunt geſta cum Pompeio nõ citata Camilla aut Magdalena eius matre & tutrice: Cumq. mihi eſſet commiſſa extra Rotam, & vti Pręlato cauſa repetitionis officij ſiue eius pretij ad inſtantiam Camillæ, volui conſulere RR. DD. meos coadiutores ſuper hoc articulo, An locus eſſet reſtitutioni huius officij ſtante reſcripto ſiue indulto Sixti Quinti; Et cauſa propoſita vota Dominorum fuerunt diuiſa;
1 tres enim ex Dominis exiſtimabant † hypothecam cadere ſuper iſtis officijs, *per text. in l.fin.C.de pignor.* hocque dicebant eſſe de mente *Couar.lib.3.variar.c.19.n.6. Azeuedi ad Curiam Piſan.c.fin.nu.4. Auẽdani reſponſ.9.n.3. Matthienſis in l.5.tit.9. gloſ.4.lib.5.recompillationum.* Quo ſtante
2 fundamento, † cum eſſet vigore hypothecæ ius quæſitum creditoribus Io. Petri ſuper dicto officio non ſuffragari Camillæ reſcriptum Sixti V. ex quo in eo non fuit derogatum regulæ de nõ tollendo iure quæſito, *ad decíſ. Mohedan. 82. Sarnen. ſuper dicta regul.q.15. Cæſar de Graſſ.decíſ.3. de reſcr. & fuit reſolutum in cauſa Bononien. officij 5. Decẽbris 1594. coram R.P.D. meo Litta, & in pluribus alijs cauſis per informantes allegatis* *. Quatuor verò ex Dominis ſentiebant contrarium; nam quod dicitur,
3 † iſta officia cadere ſub hypotheca, id dicebant intelligendum eſſe reſpectu fructuũ & pretij, non autem reſpectu tituli, de quo non licèt diſponere, niſi de expreſſa licentia Papæ, in cuius præiudicium nulla poteſt cadere ſuper titulo hypotheca, vt eſt receptiſſimum in Curia, cũ videamus per mortem debitoris vacante officio illud acquiri Papę, qui de eo diſponit nulla habita ratione creditorum, quòd ſi aliquando Papa dat licentiam ſubhaſtandi officia debitorum, illud fit ex Principis indulgentia; maximè quòd eo tempore, quo ſubhaſtantur, non ſunt vacantia, & hoc optimè colligitur *ex nouell.Conſtit.53.de exhibend. & introduc.reis. §.optimum eſt quoque.* vbi Imperator tradit antiquis temporibus non adfuiſſe in militijs hypothecã, ſed paulatim Imperatores interpellantium creditorum
4 miſeratos eas admiſiſſe, † nec ſuffragatur

* & fuit dictum ſuper in Aretina Cõmendæ 19 Ianuarij 1587. nu. 5. & corã bo. me. Orano in Camera augustana. Exemptionis 9 Mar. 1598. & in Acheruntina Fructuũ 2. Decembris 1591. coram Cardin. Pamphilio.

l.fin.

l.fin.C.de pign. quia loquitur de iis officijs,
quæ vendi vel ad hæredes tranſmitti poſ-
ſunt, quæ qualitates iſtis officiis non con-
5 ueniunt, cum † nunquam ad hæredes trāſ-
mittantur, niſi ex particulari decreto non
vacationis, neque vendi poſſunt, niſi im-
petrata licentia, quæ licèt obtineri ſoleat,
non tamen ita de facili; nam & adhiberi ſo-
let diligentia in explorando ſit ne ſenex,
aut valetudinarius is, qui vult reſignare,
& ſi eſt abſens pręſtanda eſt fideiuſſio de ſu-
peruiuentia; ideo non bene applicantur ea,
quę afferuntur *ex Couaru.* quinimmo ma-
gis adaptantur auctoritates per eum alle-
gatæ, *Bart. Bald. & Caſtr.* neque par eſt
ratio imputationis in legitimam & facul-
6 tatis alienandi; nam † quando in legitimā
imputantur, agitur tantum de dictorum
officiorum æſtimatione, nō autē de titulo,
vt fuit dictum coram me in vna Romana
de Piatetis 17. Aprilis 1570. Ideo quæ ex
Doctoribus deducuntur *in l. omnimodo.*
§. imputari.de inoffic. teſta. non faciunt ad
propoſitum, & ſi bene aduertatur, hoc idē
videtur in effectu concludere *Couaru.in lo-*
co ſupra citato, dum in fin. ait officia pu-
blica conferenda quo ad eorum ęſtimatio-
7 nem: † Vnde ſtat regula, nempe ſolum ca-
dere ſub hypotheca quæ vendi, vel ad hę-
redes trāſmitti poſſunt *l.fin.C.de reb. alien.*
non alienand.Ruin.conſ.123.num.20.lib.2.
& Doctores contrarium tenentes intelligē-
di ſunt reſpectu tātum fructuum & æſtima-
tionis, ſi enim contingat officium alienari,
pretium, quod pro eo datur vendenti, ca-
dit ſub hypotheca vigore clauſulæ genera-
lis, qua obligantur bona tam præſentia
quàm futura, quòd, ſi etiam velimus,
quòd hypotheca cadat ſuper titulo, (quod
tamen non eſt verum) tamen etiam hoc
caſu dicendum erit, reſoluto iure dantis
reſolui etiam ius accipientis; & ita eam
euaneſcere, poſt quam titulus redijt ad
Principem, *l.lex vectigalis.& ibi Doctores,*
de pignorib.Ruin.conſ.17.num.8.lib.1. Ex
his facilè tollitur, quod dicitur derogandū
fuiſſe regulæ de non tollendo iure quæſito,
quia ſuppoſito quòd titulus non venit ſub
hypotheca, clarum eſt eius reſpectu nullum
8 eſſe ius quæſitū creditoribus: Vnde fit, † vt
non ſit opus derogare regulę, ſiue etiam ſi
hoc ius eſt tale, quod per mortem reſol-
uatur, *ad conſ. Sociu.iun.119.nu.17.lib.1.*
Nam hoc caſu Papa diſponit de re ſua, non
autem de aliena, & nemini aufert ius ali-
cui quęſitum. Et quæ in contrarium alle-
gantur, ſi ſingula examinentur, apparebit
loqui de iure quæſito vel in re vel ſaltem
ad rem, hic vero nihil tale reperitur; nam
quod dicitur de iure petendi licentiam, nul-
lius eſt conſiderationis, cum hoc ius non
ſit formale, ſed quædam facultas, cuius
euentus ex alieno pendet arbitrio, & bene-
faciunt, quæ tradit *Sarnen. in d.reg. q.4.*
9 vbi vult, † ius conditionale non pręſerua-
ri per regulam. Et ex his concludebant
Domini hanc partem tenentes, fructus
quidem totius triennij, quo non dabatur
vacatio obligatos fuiſſe creditoribus; pre-
tium verò officii non potuiſſe ab ipſis ven-
dicari ſtante indulto Sixti V. hoc prohiben-
tis: Neque ipſis ſuffragari licentiam à
S.D.N. obtentā propter ſubreptionē & ob-
reptionem; nam expreſſum fuit, Pompeium
teneri ad ſolutionem æris alieni, quod erat
falſum, & non fuit expreſſum Sixtum V.
tale indultum conceſſiſſe, quod non potuit
intelligi ſub inuolucro clauſularum, maxi-
10 mè † cum ex iuribus, quibus derogatur.
implicetur contrarietas ad ea, quę fuerunt
expreſſa, quę facit, vt clauſulę generales
non ſint attendendæ, *vt fuit aliàs reſolutum*
coram bo.me.Illuſtriſſ. Lancellotto in vna
Cauen.penſionis 19.Iunij 1571. Et hęc fue-
runt dicta hinc inde per Dominos: Verum
cum cauſa eſſet extra Rotam, & qui ſen-
tiebant pro Camilla erant ſeniores, quorū
ſentētia nihil quoque probabatur, volui eā
ſequi, cum à Dominis hoc totum arbitrio
meo relictum fuerit.

Valentina Decimarum.
Die Veneris 23. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio à decreto de manutenendo in ſummariſſimo poſſeſſorio non ſuſpendit ſuum effectum, nec exequutionem, quod etiam procedit de iure Canonico; ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario, vt num 3.*
2 *Summariſſimum poſſeſſorium tantum durat, quantum ipſa lis.*
4 *Decretum de manutenendo in iudicio poſſeſſorio ſummariſſimo ſecum trahit exequutionem.*
5 *Decretum de manutenendo in iudicio ſummariſſimo nūquam tranſit in iudicatū, itaut à iudice retractari nō poſſit, ſi altera pars melius doceat de ſua poſſeſſione.*
6 *Poſſeſſio percipiendi decimas proueniens à cauſa vniuerſali, capit totam diœceſim: niſi alius reperiatur in poſſeſſione.*
7 *Tantum dicitur præſcriptum, quantum poſſeſſum.*

DECISIO MCCXCV.

1 FVit reſolutum † appellationem inter-
poſitam à RR. Patribus Ieſuitis à de-
creto de manutenendo non ſuſpendere eius
effectum & exequutionem; nam ſumus in
2 ſummariſſimo poſſeſſorio, † quod tantum
durat, quantum ipſa lis; adeo quod non
ſolum hoc ex diſpoſitione iuris ciuilis pro-
cedit, *vt habetur in l.vnic.C.ſi de moment.*
poſ.fue.appell. quę lex fuit à Gratiano in-
ſerta in corpore decretorū *c.ſi.§. de poſſeſſ.*
n.2.

3 *n.2.q.6.* † ſed etiã procedit de iure Canonico in iſto ſummariſſimo remedio; nam in contrarium allegata locum habent, vbi de poſſeſſorio ordinario actum fuit, *vt bene deducitur per Benintend. in deciſ. Bononien. 79. per totam*, & ita perpetuo fuit per Rotam obſeruatum: Hoc euidentiſſima ratio-
4 ne comprobatur, quia † hoc decretum ſecũ trahit executionem, *vt bene animaduertit*
5 *Menoch. de retinẽd. remed. vlt. n. 57.* † quod decretum quantum ad iudicem nunquam facit tranſitum in rem iudicatam, itaut retractari non poſſit; nam ſi poſtea pars aduerſa melius doceret de ſua poſſeſſione, idẽ iudex poſſet decretũ prius factũ reuocare, &alteram partẽ in poſſeſſione manutenere, & hoc in Rota quotidie practicatur, itaut mirum ſit ſuper hac re controuerſiam per informantes moueri. Non obſtat in caſu iſto, quod dicitur, hoc mandatum pendere à ſententia lata ſuper petitorio, quæ fuit ſuſpenſa per appellationẽ; nam veritas eſt, quòd hoc mandatum fuit decretum ſeparatim ante ſententiæ prolationem, & nihil commune habet cum iudicio petitorij, ſed fundatur in generali poſſeſſione Archiepiſcopi & Capituli Valentini percipiendi de-
6 cimas in tota diœceſi, † quæ poſſeſſio cum proueniat à cauſa vniuerſali, capit totam diœceſim *Rebuff. de decim. q. 9. num. 3. & 4. Menoch. in remed. retinen. 3. nu. 135. & fuit pluries in Rota deciſum, vt deducunt informantes*. Atque huic concluſioni vnica affertur limitatio, quando alius reperitur in poſſeſſione, tunc enim generalis poſſeſſio non ſuffragatur: Verum non ſumus in caſu limitationis; nam hæc poſſeſſio debet intelligi de poſſeſſione decimandi, in qua nõ probatur Patres Ieſuitas eſſe, licèt hoc verbo allegauerint, quod ſi oſtendere poſſent, ſe eſſe in poſſeſſione iuris decimandi, tunc reuocaretur mandatũ, & ipſis daretur manutentio. *Neque facit deciſio facta coram R.P.D. meo Orano in cauſa Conchen. exemptionis* *. quia quod ibi dicitur decimas ademptas curatis contemplatione monialium, ipſis monialibus non autem colonis earum eſſe applicandas, eſt quidem verum reſpectu emolumenti, nempe vt illa portio, quam auferrent curati, ipſis relinquatur, nõ autem ex eo ſequitur, quòd ius decimandi à curatis in eas fuerit tranſlatum, aliud enim eſt ius decimandi à commodo perceptionis fructuum decimalium; adeo quòd hac prætenſione iuuari non poteſt Collegium. Neque etiam obſtat, quòd in iſtis iuribus requiratur poſſeſſio aduerſus ſingulos, ex quo iſtæ decimæ de iure communi non debentur Archiepiſcopo & Capitulo, quia eſt animaduertendum hoc argumentũ procedere poſſe, ſi Archiepiſcopus & Capi-
7 tulũ niterentur præſcriptione, † tunc enim dicitur tantum eſſe præſcriptum, quantum poſſeſſum; Verum cum nitantur priuilegio Apoſtolico, in quo Papa has decimas de iure cõmuni curatis debitas donauit Regi, à quo poſtea cauſam habuerunt Archiepiſcopus & Capitulum, vtique earum natura non fuit per hanc trãslationem immutata, vt de emphyteuſi laicali in Eccleſia tranſlata *fuit deciſum in vna Mediolanen*[a]. *coram R.P.D. meo Orano*. Ex quibus concluſum nihil deduci releuans, quòd debeat impedire executionem mandati.

* ſub die 20. Ian. 1589.

a In Mediolanen. honorã die 15. Decembris 1589.

Lunen. Sarzanen. Canonicatus.
Die Veneris 23. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Sententia excommunicationis lata contra perſonaliter non citatum eſt nulla; quod tamen non procedit, ſi per procuratorem comparuerit.*
Item non procedit, vbi non patet tutus acceſſus; nam ſufficit eam exequi domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ Cathedralis, vt nu. 3.
2 *Cenſura lata in ſubſidium iuris, ſi intra tot dies non fuerit paritum, per appellationem admiſſam expirant.*
4 *Quis poteſt haberi pro vero contumace ad effectum citandi perſonaliter, ſi ob non tutum acceſſum ſit tantummodo citatus domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ.*
5 *Sententia non obſtante defectu obſeruationis terminorum ſubſtantialium quando ſuſtineatur.*
6 *Vacatio in menſe qualiter probetur.*
7 *Collatio Canonicatus Eccleſiæ Cathedralis ex iuris communis diſpoſitione eſt communis inter Epiſcopum & Capitulum.*
8 *Alternatiua cõceſſa Epiſcopo non habet locum in beneficijs, quorum collatio eſt cõmunis inter Epiſcopum, & Capitulum; declara tamen, vt hic.*
9 *Qui excipit, quòd collatio per turnum fieri debet, duo probare tenetur, & quòd adſit turnus ex conuentione vel conſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno.*
10 *Propter impedimẽtum præſtitum fides adhibetur teſtibus, quibus aliàs non adhiberetur, immo etiam ſoli fidei.*

DECISIO MCCXCVI.

FVit dubitatum, An ſententia Auditoris Cameræ lata ad fauorem D. Franciſci Cathanei ſit confirmanda. Reſolutio dubij pendet à duobus, nempe à validitate ſententiæ, & à iuſtificatione gratiæ: Quantum ad validitatem opponebatur pro parte Domini Chriſtophori aduerſarij ex pluribus capitibus dictam ſententiam eſſe nullam;
1 Primo, † quia contra Chriſtophorum perſonaliter non apprehenſum fuerunt latæ cẽſuræ contra diſpoſitionem *c. ſacro. de ſenten. excom.*

excom. Verum cum pars per procuratorem comparuerit, fuit ſanatus defectus, & potuit procedi etiam ad cenſuras, *Rota 11. de*
2 *dol. & contum in nou.* † Præterea fuerunt latæ in iuris ſubſidium, ſi intra decem dies non pareret, cumq. à paritione fuerit admiſſa appellatio, cenſuræ expirarunt, &
3 quod tollit difficultatem, † citatio fuit in domo ſolitæ habitationis exequuta cum dimiſſione copiæ, & ad valuas Eccleſiæ Cathedralis, *iuxta Clem. cauſam. de electiõ.* quod potuit fieri, ſtante quòd non patet tutus acceſſus, vt teſtatur notarius in dicta exequutione, quod comprobatur ſufficienter ex cõtumacia partis, & moleſtijs & impedimentis illatis, ne extraheretur concordia inter Epiſcopum & Capitulum:
4 † Vnde Chriſtophorus potuit haberi pro vero contumace *c. certum. 11. q. 3.* Secundo oppoſitum fuit ſententiam eſſe nullam ob non admiſſionem probationum, quia cum fuiſſet tentus terminus ad ſentẽtiam eadem die præſumitur ſententiã proceſſiſſe *Alciat.*
5 *de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 34.* † Tertio opponitur de defectu obſeruationis terminorum ſubſtantialium, ſed cum fuerint reiterati, & reuocatæ dilationes, vel pro reuocatis habitæ ex ſtylo Curiæ ſuſtinetur ſententia, *Caſſador. 9. n. 2. de appellat.* Quantum ad iuſtitiam, quæ pendet à iuſtificatione gratiæ, Domini habuerunt gratiam pro
6 iuſtificata; † Nam vacatio de menſe Auguſti probatur ex confeſſione Chriſtophori in ſua prouiſione, & etiam adeſt vnus teſtis, de publica voce & fama, *Aegid. deciſ. 595. Caputaq. 186. lib. 1. in manuſcript.* & ex hac probatione reſultat probatio reſeruationis ſtante regula Cancellariæ. Neque excluditur hęc probatio ex eo, quod dicitur Epi-
7 ſcopum gaudere alternatiua, quia † cum Canonicatus ſit in Eccleſia Cathedrali, in qua ex iuris cõmunis diſpoſitione collatio eſt communis inter Epiſcopum & Capitulũ, *gloſ. in c. cum Eccleſia Vulterana. in verb. poſtulauit. de electiõ. Rota deciſ. 4. de conceſſ. præben. in nou. Caſſador. deciſ. 22. de præben.*
8 † Alternatiua nõ poteſt habere locum, cum in ventre contineat hanc exceptionem. Non obſtat, quòd hoc procedat in ſimultanea, vt vocant collatione, non autem vbi turnus, eſt diuiſus, *vt fuit reſolutum coram bo. me. D. Oriolen. in vna Salamantina Alternatiua* *. *vt per Doctor. in c. in illis. § fin. de præbend. in 6. Roch. in tractat. de iurepa-*
9 *tron. in verb. ius. q. 6. nu. 11.* quia † qui dat de hoc turno debet vtrunq. probare, nempe & quòd adſit turnus ex conuentione vel cõſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno, quorum licèt primum ſit in confeſſo, quoniam hæc pars fecit omnem diligentiã pro compulſanda concordia; tamen non probatur, quòd Epiſcopus ſit in turno, immo ex prouiſionibus pro parte Cathanei productis apparet conſumptum fuiſſe turnum. Neque poteſt etiam iuuari quaſi poſſeſſione Epiſcopi conferendi ſine interuentu Capituli, *ad c. conſultationibus. de iurepatron.* quia exhibẽtur aliæ collationes Capituli, quę reddunt hanc probationẽ æquiuocam; maximè cum pro exiſtentia concordiæ concurrant fides Viſitatoris, & aliarum
10 perſonarum, & teſtes, † quibus Rota fidẽ adhibet, ſtante impedimento præſtito exequutioni litterarum cõpulſorialium, *iuxta deciſionem in cauſa Ianuen. Viridarij factã corã me*[a], *& in alia Carthaginen. portionis.* Qualitates Franciſci & valor optimè probãtur ex dictis teſtium *ad deciſ. Aegid. 813.* Et ex his concluſum pro confirmatione ſententiæ Auditoris Cameræ.

* ſub die 27. Nou. 1581

a In Ianuẽ. Viridarij Lunæ 6. Nouẽb. 1595. & in alia Carthaginen. portionis, die Lunæ 14. Nou. 1594

Mediolanen. Parochialis.
Die Lunæ 26. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *In probando valore beneficij impenſæ neceſſariæ deducuntur.*
2 *In probando valore fructuum non habetur ratio eorum, quæ voluntariè ſoluuntur.*
3 *In vacatione beneficij ex cauſa reſignationis debet probari publicatio reſignationis valida.*
4 *Parochialis vacans, de qua Ordinarius nõ prouidit intra ſex menſes, dicitur deuoluta ad ſedem Apoſtolicam iuxta Cõſtitutionem Pij V. etiam quòd talis vacatio habeat originem à reſignatione.*
5 *In beneficio reſignato, cuius fuit facta vnio, non requiritur publicatio.*

DECISIO MCCXCVII.

FVit reſolutum gratiam Camilli eſſe iuſtificatam; nam difficultas, quæ in alia poſitione * fiebat ſuper iuſtificatione valoris, hodie ceſſat, poſtquam ex teſtibus nouiter examinatis concludenter probatur valor, vt bene deducitur in facto. Neque obſtat fides ex aduerſo data, quòd vltra fructus aſcendentes ad ſexcẽtum libras adſint alij fructus ducentùm librarum, & amplius, ex primitijs & eleemoſynis, quia
1 iſta fides, vltra quòd nõ facit fidem, † nihil continet de expenſis neceſſarijs, quæ veniũt deducendæ, *Rota deciſ. 60. de conceſſ. præb.*
2 *in antiq.* † & etiam ea, quæ voluntariè ſoluuntur, non veniunt computanda in fructibus, *vt per Abbat. in rubr. de paroch. nu. 3.* Cętera expreſſa in gratia, nempe qualitates Camilli, & familiaritas probantur, tum ex atteſtatione Vicarij, tum ex teſtibus; & ſuper hoc nulla ſit difficultas. Maior tamẽ
3 fuit facta difficultas in eo, quòd † cũ hæc parochialis vacauerit ex cauſa reſignationis, nõ fuit pro parte Camilli doctum de valida publicatione reſignationis, prout requiritur ex Cõſtitutione fe. re. Gregorij XIII. Tamẽ huic

* ſub die Veneris 29. Maij proximè prętetiti, vbi fuit tentũ gratiã nõ eſſe iuſtificatã reſpectu valoris, à qua reſolutione per hãc deciſionẽ receſſũ fuit, ſed nihilominus poſtea fuit quo ad caput publicationis ab hac reſolutione receſſum, ſub die 26. Martij 1599.

huic obiectò fuit per Dominos reſponſum gratiã Camilli non fundari ſuper vacatione ex cauſa reſignationis, ſed ſuper eo,
4 quòd † Archiepiſcopus intra ſex menſes de ea nõ prouiderit, & ſic erat deuoluta ad ſedem Apoſtolicam ex Conſtitutione fe. re. Pij V. qui hoc caſu reſeruauit ſibi collationem parochialium ſic vacantium; & ideo ſufficere Camillo docere de tali deuolutione, & reſeruatione ad effectum, vt intrent clauſulæ generales in gratia appoſitæ, *vt fuit reſolutum in ſimili in cauſa Virdunenſi Canonicatus coram R.P.D. meo Pamphilio* [a]. Nec obſtare, quòd talis vacatio habet originem à reſignatione Appiani, quia ſuper hoc non fundatur impetratio; & ideo diuerſa eſt forma gratiæ ab ea, quę concederetur, ſi niteretur ſuper reſignatione, *vt fuit aliàs reſolutum in ſimilibus terminis corã S.D.N. Clemente VIII. in vna Marſicana beneficij*: Vnde ſufficit de facto narrata iuſtificare; Neque aliud præterea requiritur, maximè
5 † cũ non requiratur publicatio, quando beneficium reſignatum vnitur, vt fuit factum in caſu iſto, *& eſt deciſio facta in Mediolanen. beneficij. 11. Decembris 1595* [b]. *coram R.P.D. meo Corduba*. Et ita concluſum.

[a] ſub die 13. Maij 1596. & in Bononien. Canonicatus 19. Feb. 1590 & in Legionen præſtimoniorum. 14. Iunij 1595. coram eodẽ Illuſtr. Pamphilio.

[b] & in alia 18 Iun. 1596.

Campanien. Canonicatus.
Die Lunę 26. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Per aſſequutionem dignitatis in Eccleſia, in qua quis obtinet Canonicatum, vacat Canonicatus, & dicitur renunciatum omni iuri, quod in ipſo Canonicatu competit.*

DECISIO MCCXCVIII.

Fvit concluſum dandum eſſe mandatum de manutenendo Scipioni, quia de eius poſſeſſione Capitulariter tradita conſtat ex inſtrumento poſſeſſionis citato Nicolao Decio, eoque non contradicente, ex cuius perſona vacabat dictus Canonicatus
1 † per aſſequutionem dignitatis Theſaurariæ in eadem Eccleſia, ex quo videtur idem Nicolaus renunciaſſe omni iuri, quod habebat in dicto Canonicatu, *c. ex ore. & ibi Abb. & alij, de his quæ fiunt à maior. part. Capit. Socin. conſ. 115. lib. 3. Pariſ. conſ. 76. lib. 4. Pute. deciſ. 120. & 123. lib. 3.* Non obſtat, quòd Nicolaus dubitans de validitate prouiſionis ſibi factæ de dicta Theſauraria obtinuerit à S.D.N. nouam prouiſionem cum facultate retinendi Canonicatum per duos menſes, quem poſtea ad fauorem Cęſaris reſignauit, quia cum ius ipſius eſſet reſolutum per adeptionẽ poſſeſſionis Theſaurariæ, illud non potuit per nouam gratiam reuiuiſcere, quæ erat iuris præſeruatiua, non autem noui iuris inductiua; maximè cum prætendatur dictam gratiam fuiſſe ſubreptitiam, tum ob taciturnitatem poſſeſſionis adeptæ, tum etiam fructuum perceptorum, & iſta veniunt diſcutienda in petitorio: Et etiam non obſtat gratia Cęſaris, ex quo reſtricta eſt per clauſulam, dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri ius quęſitum. Quod autem per adeptionem Theſaurariæ vacauiſſet Canonicatus, eſt indubitatum, *& extat deciſio coram R.P.D. meo Gipſio in cauſa Leodien. Canonicatus. 26. Februarij 1597.* Reliquæ poſſeſſiones poſtea captę, tam per Nicolaum, quàm per Cæſarem nullius ſunt momenti, cum ſint poſteriores; & ideo inſtrumentales; quæ nullum effectum pariunt alio in poſſeſſione exiſtente.

Parmen. Status.
Die Mercurij 4. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Teſtibus, qui fuerunt prius de falſo condemnati, non eſt fides adhibenda.*

2 *Quando repetitur teſtis in eadem cauſa, non eſt neceſſe, quòd verba prima & ſecunda depoſitionis ſint eadem, ſi ſuper verbis formalibus non fuerit interrogatus.*

3 *Ex interuallo longi temporis poſt primum examẽ præſumitur ſubornatio in ſecũdo.*

DECISIO MCCXCIX.

Fvit dubitatum, An conſtet Ioannem de Vbertis, Bernardinum Montaninum, & Toguinum Faſanum teſtes Dominorum de Rangonibus falſum depoſuiſſe in examine facto Placentiæ Anno 1536. in quo examine depoſuerunt ſe fuiſſe ſubornatos ad inſtantiam Com. Ludouici ad deponendum contra Pallauicinos eo modo, quo fecerant in examine anni 1532. Effectus dubij eſt ex intentione Rangonorum docere de falſitate huius depoſitionis ad reintegrandam fidem dicti examinis anni 1532. Itaque cauſa propoſita, Domini in hanc ſententiam conuenerunt, non conſtare de falſitate dicti examinis; nam cum hoc ſit fundamentum intentionis Rangonorum; ideoque de eo concludenter docere tenentur, probationes quas deducunt, non eſſe tales, vt ex eis poſſit liquidò conſtare de prætenſa falſitate. Et Primo, cum nitantur reuocatione facta per dictos teſtes de anno
1 1546. † conſideratum fuit, non eſſe fidem eorum dicto adhibendam, cum iam fuiſſent prius de falſo condemnati, *gloſ. in l. Imperialis. in verb. omni macula. C. de nupt. l. qui cũ vno. §. ignominia. de rit. nupt. c. ſicut nobis. vbi Doctores. de teſtib. Felin. in c. cum in ſua. n. 7. eod tit. Ruin. conſ. 146. num. 5. lib. 5. Roland. conſ. 16. num. 7. lib. 1. Verall. deciſ. 73. lib. 1. in manuſcrip. qui dicit ita fuiſſe tentum in hac eadem cauſa, vt* etiam

etiam fuit repetitum in deciſ. coram me facta 15. Decembris anni præteriti. Et ex hoc tollitur fundamentum, quod fit ſuper dictorum teſtium examine de anno 1546. maxi-
2 mè cum ſequuta fuerit condemnatio. † Secundo, quod conſideratur, dictos teſtes in eaamine anni 1532. non dixiſſe ea, quæ deponunt in examine anni 1536. non fuit habitum in conſideratione; tum quia non deponunt ſe ita dixiſſe, ſed inſtructos fuiſſe, vt ita dicerent; tum quia virtualiter illud depoſuerant: nec vim faciendam eſſe in verbis, quia non fuerant interrogati ſuper verbis formalibus eorum depoſitionis, quo caſu non eſt neceſſe, vt verba formaliter ſint eadem, prout ex plurimorum auctoritate tradit *Curt. in tract. de teſtib. cõcl. 11.* Tertio non obſtat, quod deducitur ex ſententia condemnatoria dictorum teſtium, vti falſariorum, lata anno 1547. quia ea non concludit ad falſitatem examinis anni 1536. immo potius facit in contrarium; tum quia non fundat ſe in vno periurio & falſitate tantum, ſed enũciat eos toties iudiciorum dignitatem & maieſtatem contẽpſiſſe, & violaſſe, quod in vnico examine verificari non poteſt; tum ex eo quòd Pallauicini fuerunt abſoluti in eo iudicio, quòd factũ non fuiſſet, ſi de examine anni 1536. iudex ſenſiſſet, nec Comes Ludouicus in expenſis condemnatus fuiſſet, & rei euidentia hoc comprobat, cum non ſit veriſimile, quòd falſum depoſuiſſet anno 1536. niſi ad hoc fuiſſet inducti per Pallauicinos, & in conſequentia non potuiſſent Pallauicini abſolui: Falſitas verò potuit detegi ex collatione examinum annorum 30. & 32. & alijs coniecturis, & indicijs, quibus moueri potuit iudicis animus, iuxta illud vulgatum, tu magis ſcire potes. Quarto quantum ad adminicula, quæ deducuntur ad comprobandum depoſitionẽ anni 1546. nempe ex inualiditate proceſſus anni 1536 & ex concordia examinis annorum 30. & 32. & ex conformitate aliorum teſtium idẽ deponentium, dixerunt Domini de inualiditate proceſſus non conſtare, & aliàs reiectam fuiſſe hanc exceptionem: Concordiam verò vtrinſque examinis non probari, immo apparere adeſſe etiam in ſubſtantialibus multas diuerſitates; & licèt aliàs dubio ſuper hoc dato Rota cenſuerit, teſtes nõ eſſe reijciendos: tamẽ tunc agebatur ad alium finem; neque præſupponebatur ſubornatio, ea enim addita varietati, & diuerſitati depoſitionum ſufficit ad fidem ijs omnimodo derogandam. Reliquę ſuſpiciones, quæ deducuntur de detentione teſtium per Pallauicinos, & de interuentu Hilarij Galiicani in dicto examine non faciunt ad rẽ, quia illud fuit pluries ſublatum in deciſionibus factis, hoc verò, quod de Hilario dicitur, non percutit dicta teſtium, cum eſſet procurator Pallauicinorum, & certum eſt iudicium, ſententias, & acta, non pendere à qualitate procuratorum partiũ, quos partes ſolent ſibi fidos eligere, neque vnquam quiſquam allegauit ſe ſubornatũ fuiſſe ab Hilario: His accedit, quòd pro dicto examine anni 1536. multa concurrũt, ex quibus redditur maximè veriſimile. Primò, quòd teſtes explicitè dicunt ſe ita depoſuiſſe inductos à Com. Ludouico, & ſuis hominibus, minis, & precibus, eoſque proprijs nominibus demonſtrant. Secundo, quòd iſti ſunt Vaſſalli Comitis. Tertio, quòd Comes erat terribilis & violentus, itaut valde timeretur ab omnibus. Quarto, maximum præbet argumentum presbyter Baptiſta teſtis à Rangonibus inductus, qui dicit à teſtibus audiuiſſe, quòd ex eo, quòd falſum depoſuerant de anno 1532. non reperiebant confeſſorem, qui eos vellet abſoluere, cui teſti plurimum tribuitur; tum quia inductus à Rangonibus, *l. ſi quis teſtibus. C. de teſtib.* tum quia cum eius dicto cõcordant teſtes dicentes ſe cum conſuluiſſe ſuper reperiendo modo, vt ab hoc peccato abſoluerentur. Quinto cõprobatur ex diffamatione teſtium, & ſententijs contra eos latis, quarum prior non poteſt applicari ad aliam falſitatem, quàm examinis anni 1532. neque poſterior, vt dictum eſt, poteſt
3 referri ad examen anni 1536. † Sexto multum auget ſuſpicionem contra teſtes, quòd per decenniũ Rangoni tacuerunt poſt examen anni 1536. neque ſuper, neque contra illud reclamauerunt; nam ex interuallo tanti temporis præſumitur interceſſiſſe ſubornatio, *Bald. conſ. 201. nu. 6. lib. 1. Rota 19. de teſtib. in nou. & fuit dictũ coram Domino de Graſſis in vna Reatina Caſtri Poſtæ 10. Decembris 1574.* Et ex his concluſũ fuit per Dominos non probari iſtos teſtes falſum depoſuiſſe in examine Anni 1536.

Romana Hæreditatis.

Die Mercurij 20. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Legitimitas filij ex quibus probetur, & num. 3.*

2 *Inſtrumenta promiſſionis dotis & matrimonij faciunt probationem probatam ſuper legitimitate.*

4 *Confeſſio Notarij, quòd fuerit de falſo condemnatus non præiudicat inſtrumento per eum confecto.*

5 *Inſtrumentum matrimonij accipit robur ab alio præcedente promiſſionis dotis.*

6 *Teſtis negatiuam non probat, niſi concludat rem aliter ſe habere non potuiſſe.*

7. *Per expoſitionem filij ad Hoſpitale non ſequitur, quod ob id ſit illegitimus.*

8 *Præſumptio, quæ oritur ex diſparitate coniugum contra matrimonium non*

attenditur, vbi ſunt probationes pro matrimonio.

DECISIO MCCC.

* ſub die Mercurij 1. Iunij 15 4.

CVm fuerit reſolutum *, vna tantum parte informante, Titum non eſſe habilem ad ſucceſſionem, de qua agitur, ſtante quòd de eius legitimitate non conſtabat, poſtea ipſe examinauit nonnullos teſtes, quibus præſuppoſitis, fuit dubitatũ, An eſſet recedẽdum à prædicta reſolutione.
1 Et Domini viſis probationibus † exiſtima-
bant ſatis conſtare de legitimitate Titi: Primo ex inſtrumentis promiſſionis dotis & & matrimonij, de quibus in ſummario n. 1.
2 † quę facere videntur probationem proba-
tam, cum quibus concurrit vnus teſtis de viſu. Secundo ex eo, quòd Curtius pater Titi Claricem ſororem Titi collocauit in matrimonium, vocando eam filiam ſuam legiti-
3 mam & naturalem. † Tertio quia idem
Curtius tractauit Titum vti legitimũ inſtituendo eum ſuum hæredem vniuerſalem, enunciando eum legitimum & naturalem ex Menica vxore ſua. Quarto hoc probant ſex teſtes deponentes Curtium ſæpe dixiſſe ſe in vxorem duxiſſe Menicam; & Titum eſſe filium ſuum legitimum & naturalẽ. Quinto probatur per teſtes tractatus maritalis aſſerentes, quòd ab anno 1557. vſque ad obitum Curtij, qui fuit anno 1591. Curtius & Menica ſe tractarunt tanquam maritus & vxor. Sexto per teſtes probatur publica vox & fama, quòd Curtius & Menica eſſẽt maritus & vxor. Septimo fuerunt ponderati quatuor teſtes deponẽtes Curtium & Menicam pluries ſimul ſanctiſſimum Euchariſtię Sacramentum ſumpſiſſe; nempe primus iuxta ſeptimum, & ſuper quinto, & decimotertio articulo, ſecundus & ſextus ſuper decimotertio articulo, & duodecimus, qui eſt Abbas ſanctæ Praxedis iuxta quartum ſeptimum, & vndecimum. Octauo tres teſtes deponunt, quòd Menica tanquam vxor Curtii veſtiebatur à Pantaſilea matre Curtij, & ab eius ſororibus, & cum ipſis in vehiculo per vrbem vehebatur, primus iuxta decimum ſextum, ſecundus iuxta vndecimum, & ſuper decimoquinto articulo, & quintus iuxta ſeptimum. Et ex iſtis concludebant probari ſufficienter legitimitatem Curtij, maximè ad effectum ſucceſſionis, *ad conſ. 27. Gemin. ſæpius à Rota approbatum*. Ad obiectiones verò, quæ deduce-
4 bantur ex aduerſo reſponſum fuit, † non
obſtare, quòd Notarius rogatus de inſtrumento matrimonij fuerit de falſo condemnatus, quia non obſtante eius confeſſione eſt ſtandum inſtrumento, *vt per Roland. conſ. 13. nu. 14. lib. 2. Surd. conſ. 173. nu. 81.*
5 maximè † cum videatur inſtrumentum ac-
cipere robur ex alio præcedenti promiſſionis dotis, *Hoſtien. in c. illud. de præſumpt. Felin. ibidem nu. 4.* & ſuſpicionem fecit Dominis atteſtatio dicti Notarij deponentis, quo pacto fuerit inductus ad ita cõfitendũ.
6 † Quantum verò ad atteſtationem Franci-
ſcæ ſororis Menicæ dictum fuit, ei non eſſe fidem adhibendam, cum deponat de negatiua, quæ non concludit aliter rem ſe habere non potuiſſe, vltra quòd eſt vilis &
7 inhoneſta. † Neque obſtat, quòd dicitur
de expoſitione Titi, quia neque probatur identitas, neque tenet conſequentia; ideo
8 eum eſſe illegitimum. † Neque obſtat di-
ſparitas; nam ea aliquid facit; vbi probationes non ſunt concludentes; ſecus verò vbi concludunt: Probatio verò, quæ deducitur ex eo, quòd Curtius tractabat Titum & Claricem vti illegitimos, non obeſt, cum in contrarium vrgentior probatio aſſeratur de tractatu contrario, vt ſupradictum eſt. Non obſtat, quòd Anno 1558. Menica iuerit in proceſſione puellarũ Annunciatæ, quia huius rei ratio ſatis veriſimilis affertur propter paupertatem, vt cõſuleret etiam ſororibus, cum tunc temporis nondum vulgatum fuiſſet matrimoniũ, quod propter paternam reuerentiam occultabatur, & hinc originem etiam traxit multorum opinio, quòd nullum adeſſet matrimonium, & in ſpecie Illuſtriſſ. Duciſſæ Ceſiæ. Poſtremo non obſtare contrarietates conſideratas contra teſtes, quia non videntur valde vrgentes, neque etiam verſari circa ſubſtãtialia probationis matrimonij: Verum quia duo ex Dominis contrariam amplectebantur ſententiam ex eo, quòd exiſtimabant hanc probationem eſſe ęquiuocam, nõ enim negatur fuiſſe aliquãdo matrimonium inter Curtium & Menicã, ſed vis eſt in probando, quòd adeſſet ante natiuitatem Titi, cum in teſtamento D. Pãtaſileæ auię vocentur ad fideicommiſſum nati & concepti ex legitimo matrimonio; Ideo fuit per Dominos ordinatum, vt particulariter videatur, An conſtet de matrimonio inter Curtium & Menicam ante cõceptionem & natiuitatem Titi, nam potiſſimum huius rei fundamentum conſiſtit in inſtrumento, quod fuit per ſententiam declaratum falſum.

Hoſtunen. Capellæ.
Die Veneris 27. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *An & quando poſſint eſſe plures Capellani vnius Eccleſiæ.*

2 *Prouiſiones Papæ non præiudicant, nec immutant ſtatum Eccleſiæ; niſi concurrat ſcientia & voluntas ipſius.*

DECISIO MCCCI.

FVit dubitatum, an conſtet, quòd in Capella, de qua agitur, fuerint inti-

tulati

tulsti quatuor Capellani æquales, vel vnus tantum Capellanus ſine Rector. Et fuit per Dominos concluſum quatuor Capellanos fuiſſe æqualiter per fundatorem conſtitutos ad dictę Capellæ ſeruitium, *iuxta deciſionem in hac cauſa vltimo factam* *. Apparet enim repetendo rem à ſuo initio fuiſſe mandatum per fundatorem, vt in dicta Capella inſtituerentur frater Iacobus, & tres alij Capellani, quorum primus & caput eſſet frater Iacobus, quę res reſpectu dicti fratris Iacobi reſpicit magis pręeminentiam perſonę & eius prædilectionem, quàm Eccleſiam, cum illi maius miniſteriũ non iniungat, neque maiores redditus aut prouentus aſſignet præter victum & veſtitum, cætera erant elargienda pauperibus, quæ res oſtenditur ex obſeruantia immediatè ſubſequnts; fuerunt enim per Exequutores præſentati Vicario Hoſtunenſi quatuor Capellani, quos ipſe inſtituit, & conſequenter confirmati ab Archiepiſcopo Brundufino exequutore Apoſtolico, & huic rei confert plurimum, quòd anno 1436. Epiſcopus Hoſtunenſis concordauit cũ iſtis quatuor Capellanis ſuper ſolutione decimæ abſque eo quòd vnum altero magis grauauerit, quod quidem arguit inter eos æqualitatem, & idem ſnadetur ex eo, quòd anno 1464. fuerit iſtis quatuor Capellanis iniunctum, vt de fructibus certa portio ſubminiſtraretur annuatim cuidam fundatoris coniunctę perſonæ. Neque obſtat, quòd

* ſub die Mercurij 8. Aprilis proximè preteritu.

1 † repugnet diſpoſitioni iuris communis, vt plures inſtituãtur titulares eiuſdem Eccleſiæ *ad tradita per Butr. & Imol. in c. cum non ignores. nu. 4. de præbend.* quia vna Eccleſia non poteſt habere plures ſpõſos; nã in caſu iſto Capellani iſti ſunt cõſtituti nõ vti titulares ſed vti ſeruitores ęquales eiuſdẽ Capellę, quod iure licet, *vt per Inn. Butr. Abb. & Imol. in d. c. cum non ignores.* Neq. obſtat mutatio illa, quæ contigit anno 1530. ad ſupplicationem Franciſci de Fonte, & fuit continuata per Donatum Antonium Scalona, anno 1551. vſque ad annum 1559. quia iſte ſtatus fuit poſtea detectus eſſe cõtrarius fundationi, & per Ordinarium reuocatus, & reformatus, qui eã reduxit ad

2 antiquum ſtatum, † cui per prouiſiones Papæ non fuerat præiudicatum, iuxta vulgatam regulam, quòd Papę prouiſiones nõ mutant ſtatum; niſi concurrat ſcientia, & volũtas Papę & fuit aliàs in hac cauſa reſolutum. Quare Domini concluſerunt ſtãdum eſſe in reſolutis.

Auenionen. Hęreditatis.
Die Veneris 27. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes ſingulares probant, quando ſingularitas non eſt obſtatiua.*

2 *Inſtitutio matris quando dicatur facta ad commodum fily.*

3 *Vbi agitur de probando errore & voluntate teſtatoris, eius aſſertioni ſtatur.*

4 *Fedeicommiſſa etiam in minus ſolemni voluntate inducuntur.*

5 *Vbi agitur de declaratione voluntatis teſtatoris, non requiruntur ſeptem teſtes.*

6 *Diſpoſitio inter liberos per duos tantum teſtes probari poteſt.*

7 *Vbi agitur de fauore filiorum, voluntas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur, etiã reuocando primam ſolemnem.*

DECISIO MCCCII.

FVit dubitatum, An ſententia lata per Vicelegatum Auenionenſem qua mãdat hęreditatem quondã Domini Melchioris de Galeanis reſtitui per Dominã Magdalenam Domino Georgio eius filio ſit confirmanda. Status cauſę hic eſt, Dominus Melchior in ſuo teſtamento inſtituit hæredem vniuerſalem D. Magdalenam eius vxorem, cui ad ſecunda vota tranſeunti, vel quandocunque decedenti ſubſtituit in tota hęreditate ex filijs communibus, qui tres erant, eum, quem ipſa Magdalena eligeret, & non facta electione ſubſtituit D. Georgium primogenitum, factis quibuſdã prælegatis reliquis filijs & filiabus: Prętendente verò Georgio interceſſiſſe quandã conuentionem fiduciariam inter teſtatorẽ & Magdalenam, vt cum primum Georgius perueniſſet ad legitimam ętatem, ipſa eidem totam hęreditatem cum fructibus reſtitueret, conuenit matrem coram Domino Vicelegato, & examinatis teſtibus ſuper hac conuentione obtinuit ſententiam fauorabilem, à qua pro parte matris fuit appellatum, & cauſa ad curiam deuoluta, mihiq. commiſſa; propoſui prædictum dubium, cuius reſolutio potiſſimum pendet à probatione, quę in teſtium depoſitionibus deducitur. Et cauſa diſcuſſa, cenſuerunt Domini ſententiam Vicelegati eſſe confirmandam, ex quo per teſtes articulata conuentio videtur concludenter probata; nam de ea deponunt primus & ſecundus teſtis in ſummario nu. 2. & 3. qui ſunt conteſtes, & dicunt ſe intellexiſſe à dicto teſtatore, quòd ipſe condiderat ſuum teſtamentum, in quo inſtituerat hęredem vxorem ſuam, cui multum confidebat, cum promiſſione quòd ipſa redderet, & reſtitueret integrè hęreditatẽ Georgio eius filio primogenito, cum primum attigiſſet ętatem competentẽ, de ſimili aſſertione deponũt etiã tertius, & ſextus, & vndecimus in ſummario nu. 5. 7. & 12. qui vocant ſe in conteſtes; Item de alia ſimili aſſertione deponit quintus & ſextus in ſummario num. 6. & 7. & ſeptimus & octauus in ſummario nu. 8. & 9. & nonus & decimus nu. 10. & 11. Neque obſtat, quod

obijcitur, non probari promiſſionem Domi-
næ Magaslenę per iſtos teſtes, cum ipſi non
interfuerint promiſſioni, ſed referant tantũ
ſe id intellexiſſe à D. Melchiore, quę proba-
tio non eſt concludens, cum neque ipſi Mel-
chiori de hac re teſtanti eſſet fides adhiben-
da; Nam pro huius obiecti ſolutione ani-
maduerſum fuit, nos non verſari in proba-
tione ſimplicis promiſſionis Magdalenæ in
vim contractus ſeu conuentionis, quo caſu
procedunt ea, quæ allegantur in cõtrarium,
ſed in probatione fiduciariæ teſtatoris vo-
luntatis, qui fidem habuit vxori de reſtituẽ-
da hæreditate Georgio filio primogenito,
cum ad ætatem legitimam perueniſſet, &
iſtius fiduciæ interpoſitæ optimam afferunt
teſtes rationẽ ex declaratione ipſius teſta-
toris, nempe vt facilius continerentur filij
in offitio, & ſub materna obedientia durã-
te minori ætate. Quòd autem diſpoſitiuè
hoc fuerit à Melchiore ordinatum apparet,
ex quo præſentibus quinque teſtibus, vt de-
ponunt tertius, quartus, ſeatus, & vndeci-
mus, Melchior referens dictam conuentio-
nem rogauit eos, vt eius recordarentur,
quamuis ſatis de vxore confideret. Quod
etiam comprobatur ea teſtibus ſeptimo,
octauo, & nono, qui deponũt de confeſſio-
ne dictæ Magdalenæ dicentis ſe fuiſſe à ma-
rito grauatam reſtituere hæreditatẽ Geor-
gio, qui teſtes licèt non ſe dicant conte-
1 ſtes, tamen præſumuntur; † maximè cum
ſingularitas hic nõ ſit obſtatiua, & in ſimili
materia teſtes ſingulares probant, *vt tra-
dit Caſtr. conſ. 395. Aym. conſ. 73. num. 33.
Simon. de Pret. conſ. 67. nu. 12.* & ſic ceſſat,
quod dicitur, requiri, vt voluntas tranſeat
in diſpoſitionem, *l. quidam cum filium. vbi
Bald. & alij de hered. inſtit. Alex. conſ. 202.
nu. 4. lib. 1.* Hinc itaque ſequitur nos eſſe
in materia, in qua nõ de voluntate vxoris,
ſed mariti tantum agitur; ideoq. ei fuiſſe
liberam facultatem diſponẽdi arbitrio ſuo,
& diſpoſitionem mutandi vſque ad vltimũ
vitæ ſpiritum, *l. 3. §. fin. de adim. legat.* præ-
ſertim cum non agatur de reuocatione te-
ſtamenti, ſed de modo faciendi reſtitutionẽ,
quæ eſt res valdè veriſimilis, cum certum
eſſet illum voluiſſe inſtituere primogenitu-
ram ex claris verbis teſtamenti, & natura-
lis ratio ſuadet, vt primogenitus pręfera-
tur cœteris, ſicut cum teſtator prętulit vxo-
re decedente non facta electione: Ex hoc
enim apparet Georgium fuiſſe cœteris præ-
2 dilectum, † & hæc ſuadent, vt dicamus in-
ſtitutionem matris fuiſſe factam ad cõmo-
dum filij. vt *notãt Ang. Imol. Paul. & Alex.
in l. Seius Saturninus. ad Trebell. Peregr.
3 de fideicomm. art. 3. nu. 19.* † & ſicut † quã-
do agitur de probando errore teſtatoris,
eius aſſertioni ſtatur, *vt tradit Bart. in l. cũ
proponebatur. poſt nu. 7. & ibi Bald. in gloſ.
de leg. 2.* ita & in probanda voluntate, cum
ex ſolo eius animo dependeat, *§. diſponat.
Auth. de nupt. gloſ. magna. in §. alia. Inſtit.
de action. Bart. in l. gerit. de acquir. hered.*
quod maximè procedit in fideicommiſſis,
4 † quæ etiã in minus ſolẽni voluntate de iure
inducuntur, *l. nutu. de legat. 3. l. & in epi-
ſtola. & l. fin. C. de fideicomm. latè Peregrin.
de fideicomm. art. 1. nu. 45.* Neque obſtat,
quòd in probatione vltimæ voluntatis re-
quiruntur ſeptem teſtes; nam hic habemus
etiam plures, vt ſupra deductum fuit, & in-
5 ter cœteros † fuerunt præſentes huic decla-
rationi quinque teſtes, qui ſufficiũt, *vt tra-
dit Iaſ. in d. l fin. in princ. C. de fideicomm.*
& licèt quatuor tantum fuerint examinati
hoc euenit, quia quintus erat tunc temporis
6 mortuus. Pręterea † cum ſimus in diſpoſi-
tione facta inter liberos, ea potuit probari
per duos tantum teſtes, *ex Iaſ. ibidẽ. n. 17.
l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto. vbi Iaſ.
num. 6. C. de teſtam. cum alijs per Gabr. de
teſtam. concl. 7. num. 1. & 2.* maximè cum
agatur de refirmanda tantum reſtitutione,
non de tollendo priore teſtamento, *Iaſ. in
l. ſancimus. nu. 15. verſ. limita tamen. C. de
teſtam Illuſtriſſ. Mantica de coniectur. vlt.
volunt. lib. 12. tit. 2. nu. 22. & fuit aliàs con-
ſideratum in vna Auenionen. coram me. 10.
7 Decembris 1578.* † Et vbi agitur de fauore
filiorum, minus ſolemnis voluntas ſuſtine-
tur, etiam reuocando primam ſolemnem,
*Vaſq. de ſucceſſ. creat. lib. 3. §. 22. n. 17. Mat-
tien. lib. 5. tit. 4. gloſ. 10. n. 5. Gregor. Lopez in
l. 22. tit. 1. gloſ. 5. part. 6. Ant. Gomez. in l. 3.
Taur. n. 99. Gabr. d. concl. 7* *. Quod dedu-
citur *ex l. fin. C. de fideicõm.* non facit ad rẽ,
cum ibi non pręcederet diſpoſitio valida,
vt in caſu iſto, *vt per Bal. & Port. in §. fin.
Inſtit. de fideicomm. hered.* Præterea ſatis
ex teſtium depoſitione conſtat hanc volun-
tatem fuiſſe per teſtatorem declaratam co-
ram ipſis poſt conditum teſtamentum; &
ideo non eſt agendum, An conuentio cum
vxore præceſſerit, vel non teſtamentum, cũ
etiam ſine vxoris conſenſu potuerit ita de
re ſua ad libitum diſponere, vt ſupra dictũ
eſt. Neque per hanc declarationem fuit
aliquod præiudicium illatum alijs filijs, cũ
vnicus tantum in teſtamento eſſet ad vni-
uerſalem ſucceſſionem vocatus, & veriſimi-
le eſt etiam eodem contextu fuiſſe factum
teſtamentum, & conuentum de reſtitutione
facienda *l. Lucius Titius. §. teſtamento. de
legat. 1.* Quæ deducuntur *ex conſ. Bald. 46.
nu. 2. & Ang. in d. l Lucius. §. in teſtamento.
& Peregr. de priuileg. fiſc. lib. 3. tit. 19. n. 16.*
procedunt in cõfidentia de reſtituendo in-
capaci, & ad alium effectum. Quæ obij-
ciuntur de nullitate examinis, fuerunt re-
ſeruata particularitèr diſcutienda.

* Adde Grat. cõſ. 90. lib. 2. Paril. qui de cõmuni cõſ. 94 n. 46. & cõſ. 13. n. 10. 29 & 31. lib. 1. Aym. cõſ. 152. n. 19 Ach. Perſ. in tract. de pet. hæred. n. 570. Mich. Croſ. §. teſtamẽt. q. 86. nu. 8.

Romana Legitimæ.
Die Mercurij 9. Decembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Communio bonorũ ex quibus præſumatur, & nu. 4. ac 9.*
Ex quibus autem excludatur, vid. nu. 2.
3 *Officia & loca montium poſita ſuper vita filiorum præſumuntur donata; ſecus eſt, ſi adſit reſeruatio, & nu. 11.*
5 *Proteſtatio præſeruat ius competens; non tamen aliquid tribuit, vt nu. 7.*
6 *Societas etiam tacitè contrahi poteſt, & cõiecturis probatur.*
8 *Communio parit hunc effectum, vt tam damnum, quàm lucrum communicetur.*
10 *Communio tolli non poteſt, niſi per diuiſionem; & diuiſio non præſumitur, niſi probetur.*
12 *Vniuerſalis inſtitutio habet vim particularis diſpoſitionis.*
13 *Officia & loca montium poſita ſuper vita vnius ex filijs hæredibus communiter viuentibus, ſi pereant, pereunt periculo communi.*

DECISIO MCCCIII.

PEtrus Ronilia viuens emit plura officia, & loca montium vacabilia ſuper periculo vitę Ioannis Baptiſtę, & Marci Antonij filiorum ſuorum cum decreto reſeruationis, quòd filij non poſſent dicta officia & loca vendere, ſeu alienare, fructuſve exigere, ſiue quoquomodo in eis ſe intromittere durante vita ſua, & ei liceret de eis arbitrio ſuo diſponere, & fructus in ſuos vſus conuertere, non expectato conſenſu dictorũ ſuorum filiorũ; deinde in ſuo vltimo, quod condidit, teſtamẽto, inſtitutis filijs ſuis vniuerſalibus hęredibus, mandauit, vt fructus dictorum officiorum & montium ponerẽtur in bãcho Annibalis Ceuli, ſeu alterius mercatoris ad effectum, vt quandocunq. ibi adeſſent centum ſcuta, ea inueſtirentur in loco montis in vtilitatem ipſorum filiorum hęredum, prohibens ipſis vſque ad annum vigeſimum adminiſtrationem & diuiſionẽ; ſimilemq. ferè diſpoſitionem iterato fecit in codicillis, aucta ſumma vſque ad ducentum, prout in ſummario. Eo defuncto fratres continuarunt in eadem domo communiter viuere, & bona poſſidere, donec Ioannes Baptiſta ſuſceptis ſex filijs ex vxore ſua, ijſq. ſuperſtitibus mortuus eſt, & per eius obitum vacarunt officia & montes poſita in capite ipſius. Obierunt deinde tres ex dictis filijs Io. Baptiſtæ, quorum legitimã petit mater à Marco Antonio reliquorum filiorum patruo & tutore. Hincq. orta eſt inter matrem dictorum filiorum, & Marcum Antonium controuerſia ſuper quantitate legitimę, prętendente matre eam eſſe detrahendam ex omnibus bonis, & ex officijs & locis montium, quę ſunt in perſonam Marci Antonij: Ex aduerſo negante Marco Antonio ea eſſe communicanda, cum habeat ea propria, & pręcipua ex teſtatoris diſpoſitione inter viuos. Quare fuit dubitatum, an conſtet de tali communione bonorum inter dictos fratres, & dicta officia & loca montium, quę vacarunt per mortem Ioannis Baptiſtę perierint communi damno, & reſtantia ſuper vita M. Antonij ſint ęqualiter diuidenda inter ipſum & filios Io.
1 Baptiſtæ. † Et pro parte M. Antonii ad excludendam communionem bonorum deducebatur non concurrere illa tria, de quibus *per Bar. in l. Titium. §. altero. nu. 5. de adminiſtrat. & peric. tut. Bald. in tract. de duob. fratr. nu. 25. Petr. de Vbald. in eod. tractat. n. 12. Ang. in conſ. 31. in fin. Anch. conſ. 302. lib. 2. Alex. conſ. 24. nu. 1. & conſ. 48. num. 5. lib. 1. cum alijs* ª nempe communis habitatio, communicatio lucrorum, & non reddita ratio expẽſarum circa res & perſonas;
2 hęc verò negabat probari; tum † ex eo quòd officia erant ſeparatim poſita in caput ipſorum; tum quòd vnuſquiſq. exigebat ſeparatim fructus, neq. probatur, quòd eos inuicem communicarent, immo poſtea emerunt vnuſquiſq. ſeparatim nomine proprio alia loca, ſiue officia, ex quo actu excluditur præſumptio communionis *Anchar. conſ. 302. num. 7. Iaſ. in l. 1. num. 17. C. qui teſtam. fac. poſſ. Alciat. conſ. 359. col. fin.* Quod etiam ex eo confirmatur, quòd Ioannes Baptiſta negociabatur faciendo ſponſiones, quarum lucrum non communicabat cũ M. Antonio, neque ei de ijs aliquam rationem reddebat, *Bart. in d. l. Titium. §. altero. n. 5. verſ. ſecundo. Ioan. de Anan. conſ. 65. nu. 1. Natta conſ. 264. n. 2. cum alijs per in-*
3 *formantes allegatis* ª. Pręterea † cum pater dicta officia & loca poſuerit ſuper vita filiorum pręſumitur donatio, *vt in deciſionibus* ᵇ *allegatis in Romana Montium coram S. D. N. Clemente VIII. & in Romana officij ſcriptoria coram R. P. D. meo Pamphilio.* Ideo ea vnuſquiſq. eorum debet habere vti propria ex diſpoſitione inter viuos; maximè cum pater in emptione dictorum montium & officiorum voluerit ſibi reſeruare facultatem diſponendi in vita ſua tantum, & ſi non diſponeret, ſpectarẽt ad M. Antonium, & Io. Baptiſtam, vt habetur in litteris pa-
4 tentibus. Ex aduerſo deducebatur † pro communione, quòd inter fratres nulla vnquam interceſſit diuiſio bonorum, & quòd ſemper vixerunt in communi & in vna mẽſa, & quòd M. Antonius adminiſtrabat omnia, exigendo & ſoluẽdo mercatoribus fundacorum, & quòd expendebat pro tota familia, & quod quiſq. fratrum faciebat de bonis domus erat bene factum, quę omnia probantur per teſtes, prout bene deducitur in informatione facti. Deducebatur inſu-

ª Bar. in l. ſi patruus. n. 9. & ibi Bal. Salic. & Fulg. C. comm. vtr. iud. Iaſ. in l. 1. n. 5. C. qui teſtã. fac. poſſ. Natt. cõſ. 264 in prin. vol. 2. Menoch. de præſũp. lib. 3. pręſũp. 56. n. 20 Barr. in conſ. 29. nu. 3. lib. 1. & eſt cõtra opin. vt per Alcia. de præſũp. reg. 2 præſũp. 23. n. 1. Dec. conſ. 548. nu. 3. & fuit reſolutũ in Ceſenatẽ. fideicõmiſſi. de Aldinis. 26 Nou. 1593. corã Card. Blãchetto, & in Roman. bonorũ de Crucia ciarija 20. Febr. 1561 corã bo. me. Card. Lancellotto in impr. diu. nouiſ. 169. n. 10. part. 2.

ª facit Pariſ. conſ. 36. n. 18 lib. 2. Riminen. cõſ. 310. nu. 14. lib. 2.

ᵇ In Romana Montiũ 5. Nouẽb. 1596. corã S. D. N. Clemente VIII. in impr. diu. nouiſ. 262. p. 2. & corã eodẽ in Romana officij ſcriptoriç 23. Maij 1583. & in eadẽ corã Card. Pamphilio 2. Apr. 1588. & 27. Mar. 1598 & in alia Romana officij ſupr. 23 Maij 1594. coram Illuſtriſ. meo Seraphino & facit Thetan. deciſ. 97. per totam. & Anch. cõſ. 27.

per inuentarium factum per Marcum An-
tonium poſt obitum Io. Baptiſtę, in quo in-
ter alia deſcripſit omnia officia, & loca
montium; tam illa quę vacauerant per obi-
tum Ioannis Baptiſtæ, quàm illa, quæ erant
ſuper periculo vitę ſuę, & in dicto inuenta-
rio fuiſſe communiter inter ipſos fratres
poſſeſſa, & ſuper iſta confeſſione fiebat pro
parte matris magnum fundamentum; quã-
5 uis ex aduerſo allegaretur † proteſtatio fa-
cta per M. Antonium tam in principio,
quàm in fine inuentarij, quòd non inten-
debat ſibi aliquo modo prçiudiciũ inferre,
quo ad intereſſe & dominium propriũ, per
quam videtur præſeruatum ius omne; &
excludi omne prçiudicium *Biſignet. deciſ.
vnic. nu. 9. de donation. inter vir. & vxor.*
In hac difficultate Domini pro maiori par-
te cenſuerunt officia & loca montium, quæ
erant ſuper vita Ioannis Baptiſtæ vacaſſe
cõmuni damno fratrũ, & pro hac parte cõ-
6 ſideratũ fuit, quòd † cum ſocietas contrahi
poſſit etiam tacitè, eaque coniecturis pro-
betur, *vt per Bald. conſ. 304. nu. 1. lib. 1. &
conſ. 452. per totum*, videri hic tot adeſſe
coniecturas, vt ſuadeant fratres in com-
munione omnium bonorum ſemper vitam
egiſſe, ex his quę ſupra fuerunt pro hac
parte deducta: Et maximè vrget confeſſio,
de qua in inuentario non obſtante prote-
7 ſtatione, † quæ præſeruat ſolum, non au-
tem quicquam tribuit: Vndè ſi veritas ita
ſe habet, nullum præiudicium oritur Marco
Antonio ex hac confeſſione, cum nihil ei
detrahatur de portione, quę ad ipſum ſpe-
ctat per huiuſmodi confeſſionem, & iuri
8 conſonum eſt, † vt communio pariat hunc
effectum, vt tam damnum quàm lucrum
communicetur, *l. cum res. §. fin. de leg. 1.
Rip. in c. cum M. n. 77. de conſtitut. Phanut.
de inuentar. part. 3. num. 38.* quod optimè
probat *tex. in l. cum duobus. §. damna. pro
ſoc.* vbi damnum non prouenit culpa ſocij.
9 † Præterea multa congeruntur, quę non
videntur pertinere ad præſentem difficulta-
tem; nam licèt communio omnium bono-
rum poſſit deſeruire cauſæ, ſi ea probetur;
tamen etiam circumſcripta hac diſcuſſione,
ſatis eſt probare, officia de quibus agitur,
fuiſſe communia inter fratres, non obſtãte,
quòd non adeſſet certorum bonorum com-
munio, & hoc ita ſe habere, ſuaderi vide-
tur ex diſpoſitione paterna, qui filios
æquis portionibus inſtituit, & voluit eos
in communione viuere, donec attigerint
vigeſimum annum, & vt portiones ad
æqualitatem redigerentur, aſſignauit cer-
tos redditus pro expenſis neceſſarijs ad vi-
ctum & ſuſtentationẽ rei domeſticę; fructus
autem officiorum & Montium voluit depo-
ni apud Mercatorem, & ex illis, cum
aſcendiſſent ad ſummam ducentum ſcuto-
rum, emerentur montes; Neque in hac
diſpoſitione aſſignauit vnicuique filiorum
officia poſita in caput ipſorum, ſed eos ſim-
pliciter hęredes inſtituit, ex qua diſpoſi-
tione videtur colligi, quòd voluerit iſta
officia eſſe inter ipſos communia, & ex fru-
ctibus emi alia loca itidem inter ipſos com-
municanda; nam dubium non eſt, quòd
iſta veniunt in diuiſione conferrenda, *l. fi-
liæ. & ibi Bald. & Saliceт. C. famil. erciſc.*
& in qualibet re hæreditaria, & in quali-
bet gleba vnuſquiſque habet ſuam portio-
nem, niſi teſtator diuiſionem feciſſet, vel
10 prçlegatum, quod hic factũ non eſt. † Neq.
iſta communio tolli poteſt niſi per diuiſio-
nem, quę nunquam facta fuit, neque prę-
ſumitur, niſi probetur, *l. pen. C. com. diuid.
§. fin. & ibi Ang. Inſtit. de ſocietat.* [c] & ad
hoc optimè facit confeſſio M. Antonij ſu-
11 pra conſiderata. † Neque huic rationi ob-
ſtat, quod deducitur *ex Bal. in d. l. filia. n. 8.*
quia loquitur in caſu, in quo pater emerat
nomine filij ſine vlla reſeruatione dominij;
tunc enim cenſetur donaſſe iuxta allegatas
deciſiones Sanctiſſiimi, & Pamphilij: Verũ
in iſto caſu reſeruatio facit, vt non prçſu-
matur donatio, ſed inſpiciatur vlterior
patris diſpoſitio, quomodo ſeſe habeat:
Vnde cũ de iſtis officijs in teſtamento ſaltẽ
tacitè diſpoſuerit, cum mandauerit fructus
deponi apud Mercatorem, vt ſupra dictum
12 eſt, & † vniuerſalis inſtitutio habeat vim
particularis diſpoſitionis, *prout fuit dictũ
in illa Romana Scriptoriæ coram R. P. D.
meo Pamphilio* [d], *& in vna Romana Do-
mus in Monte Iordano coram bo. mem.
Brauo*, conſequens eſt, vt dicamus com-
municanda eſſe damna, ſicut & lucrum
communicari voluit teſtator, quod clarius
13 demonſtrari poteſt, † ſi fingamus penes
vnum tantum fuiſſe officia & montes; nam
hoc caſu certum eſt, quòd communiter
vtrique periiſſent, *vt per Abb. conſ. 73.
lib. 2. Phanut. de inuentar. d. part. 3. n. 38* [e].
*cum alijs, quæ deducuntur ex reg. l. quæ for-
tuitis. C. de pignorat. act.* [f]. Neque obſtat
quòd pater ea collocaſſet ſeparatim ſuper
vita vniuſcuiſq. filiorum, quia hoc proui-
dè fuerat factum, ne morte vnius alter ni-
mium damnum pateretur; ſed non ideo
minus cenſendus eſt voluiſſe ea inter ipſos
eſſe cõmunia prout de fructibus diſpoſuit.
Et ex his patet reſponſio ad ea, quę pro
Marco Antonio deducebantur; nam ad
hunc effectum, de quo agitur; neque opus
eſſe videtur, vt probetur omnium bonorũ
communio; neque verum eſt patrem inter
viuos donaſſe hęc loca & officia filiis, itaut
illa poſſent retinere inter viuos, ſed habent
ea ex diſpoſitione teſtamẽtaria, quę facit,
vt cenſeantur ſemper fuiſſe communia in-
ter fratres tanquam relicta in hęreditate
paterna. Et ita pro maiori parte con-
cluſum.

Pam-

c & facit Alex. conſ. 14. lib. 1. Tiraq. de prçter. in verb. per decẽ annos gl. 4. verſ. decimo quarto. circa fin.

d quæ ſupra citata fuit & in Romana domus corã Brauo ſub die 28 Aprilis & 15 Iunij 1579.

e iddo tex. in l. cum res. §. fin. vbi Bart. de legat. 1.

f Itẽ ex Purpur. cõſ. 203. n. 4. & Bal. in l. naturalis. § & ſi quidẽ. in fin. de præſcr. verb.

Pampilonen. Parochialis de Stella.
Die Lunæ 14. Decembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Cura animarum Eccleſiæ parochialis conceſſa Abbati & monaſterio, An & quando dicatur eſſe penes Abbatem vel Vicarium, per tot.*
2 *Cura vnius parochiæ eſt incompatibilis cū Epiſcopatu.*
3 *Vicarius pro exercitio curæ animarum, poſt præſentationē, & eius approbationē, per Epiſcopū Ordinarium loci approbari debet, quando populus non eſt exemptus.*

DECISIO MCCCIIII.

FVit cōcluſum curam Eccleſię parochialis de Stella reſidere penes Abbatem
de Hirache: Primo enim pro hac parte facit Donatio Regis Nauarrę Sanctij, qui cōceſſit dictam Eccleſiam à ſe constructam
in hęreditatibus proprijs Abbati & Monachis de Hirache in perpetuum cū decimis
& primitijs, & oblationibus & obuentionibus omnibus ſuorum parochianorum
integrè & pacificè ſine ſubiectione & contraditione alicuius ſęcularis aut clericalis
perſonæ; & Epiſcopus Pampilonenſis ad inſtantiam Regis prædictam donationem
conceſſit, ex qua colligitur Eccleſiam fuiſſe pleno iure conceſſam Abbati & Monaſterio de Hirache; & cum donatio comprehendat decimas, primitias, & oblationes,
de quibus Rex non poterat diſponere, niſi de conſenſu Epiſcopi, apparet conceſſionē
Epiſcopi ea omnia comprehendere, quæ in donatione Regis continentur, quamuis
etiam dici poſſit licuiſſe Regi ita diſponere vigore priuilegiorum Apoſtolicorum, &
1 præcipuè Vrbani II. Vnde ſequitur † curā
animarum ad eum ſpectare, qui percipit ea omnia emolumēta, quæ curā gerenti de iure
cōpetunt, vt penes eū ſit onus, penes quē eſt & commodum. Secundo hanc donationem
ſortitam fuiſſe effectum, & ex obſeruantiā comprobari arguunt teſtes examinati pro
Abbate, qui probant Abbatem à triginta annis, & citra percipere medietatem decimarum, ac fructuum, & oblationum; Item
tertiam partem pedis Altaris, & prouidere de beneficijs, viſitare, excommunicare,
prædicare, & computa exigere, qui quidem omnes actus comprobantur per teſtes Vicarij & beneficiatorum, vt bene deducitur
in facto: Hincq. reſultat clara iuris concluſio, quam firmat *Cardin. in Clem. vnic. de offic. Vicar. nu. 10. q. 9.* quòd quando primitiæ, decimæ, & oblationes, quæ dantur
ratione curę competunt alicui principali aſſignata certa portione Vicario *iuxta c. ſuſcepta. de præbend. in 6.* tunc cura dicitur
eſſe penes dictum principalem, ſecus ſi eas perciperet Vicarius, & aſſignaret portionem principali, tunc enim diceretur cura eſſe penes Vicarium; *Idem tenet gloſ. in
Clem. frequens. in verb. ad menſam. & ibi Imol. nu. 16. de exceſſ. Prælat.* Tertiò comprobatur ex eo, quòd Vicarius non eſt perpetuus ſed amouibilis, quod quidem eſt ſignum manifeſtum curam penes eum non
reſidere, ſed ſolum eius exercitium, *vt tradit. Imol. in d. Clem. frequens. num. 3.* ſicuti
quādo Eccleſia ſpatio quadraginta annorū fuit deſeruita per Vicarium temporalem,
tunc dicitur eſſe de mēſa, *vt tradit. Rebuff. in repet. c. extirpandæ. §. qui verò. 2. concluſ. de præbend.* Quarto facit, quòd coram Abbate parochiani præſentarunt Vicarium
amouibilem, hoc enim eſt manifeſtum ſignum ſuperioritatis, *vt per Abbat. in c. de
Monachis. nu. 9. de præbend. Doctores in c. fin. de iur. patr.* Quinto ponderatum fuit
Abbatem fuiſſe coactum augere ſeruitium, & aſſignare congruam, quod ſpectat ad Rectorem Eccleſiæ *ad tex. in c. ſicut. de ſuppl.
neglig. Prælat. & in c. auaritiæ. & c. de Monachis. de præb. & notat Rebuf. de cōgr. portio.
nu. 15. Creſcent. deciſ. 1. de offic. Vicar.* Poſtremo cum cura non poſſit eſſe penes Vicarium temporalem, neque penes Epiſcopum, qui licèt in genere habeat curam totius diœceſis; non tamen poteſt habere cu-
2 ram particularem vnius parochię, † quia
eſt incompatibilis cum Epiſcopatu, *vt fuit dictum coram R. P. D. meo Pamphilio in
vna Pampilonen. decimarum de Gongora* *. conſequens eſt vt ſit penes Abbatem, quod * ſub die 15. Dec. 1598
optimè confirmatur ex cōcordia inter Abbatem & monachos ex vna, & beneficiatos
ex alia ſuper approbatione Vicarij, quæ licèt non ſit in forma probanti, nihilominus recipit adminiculum ex obſeruantia,
& hoc fuit dictum ex abundanti. Non ob-
3 ſtat, quòd † poſt præſentationem Vicarii,
& eius approbationem, quæ fit ab Abbate, is mittatur ad Epiſcopum pro obtinenda
licentia exercitij curæ animarum, quia ex quo populus non eſt exemptus, debet Vicarius approbari per Epiſcopum Ordinarium loci. vt probat *tex. in c. vnic. de Capell. monach. in 6. Ant. de Butr. nu. 10. Imol.
nu. 7. Abb. num. 15. & in c. 1. num. 6. eod. tit.* & ita intelligitur *Vitalin. allegatus iuxta
conſ. Bellamer. 38. nu. 12. in fin.* Vltimo non obſtat, quòd non conſtet de Annexione ſiue vnione iſtius parochialis monaſterio de
Hirache, quia virtualiter de ea conſtat ex ſupradictis, *vt fuit reſolutum coram me
in Alben. Præpoſituræ 8. Aprilis. 1598.* non enim poteſt monaſterium alio modo eam
obtinere, quàm per viam vnionis ex largitione Epiſcopi, vel conceſſione Papæ, vel
præſcriptione cum titulo & curſu quadraginta annorum, *vt per Vitalin. in d. Clem.
frequens. nu. 49.* Et ita concluſum pro Abbate & monaſterio.

Aſtoricen.

Aſtoricen. Prioratus.
Die Veneris 18. Decembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, parito iudicato, modificatur per clauſulam, arbitrio Rotæ.*
2 *Per donationem Iurispatronatus factam Abbatiæ omne ius transfertur in Abbatem.*
3 *Enunciatiuæ antiquæ collationum, corroborant iuspatronatus.*
4 *Clericus ſæcularis eſt incapax beneficij regularis, & nu. 8.*
5 *Iuspatronatus non poteſt competere in Eccleſia regulari, & conuentuali, niſi ſit cõceſſum in limine fundationis.*
6 *Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria, Prioratuum conuentualiũ procedit ſolum in Prioratibus ſolitis dari in Commendam.*
7 *Quando acta non fuerunt trãſportata propter impedimentum à parte præſtitum, procedi poteſt prout in prima.*
9 *Sententia contra ſententiam dici nõ poteſt, ſi ſit notoriè iniuſta, & conſequenter nulla.*

DECISIO MCCCV.

DOmini cenſuerunt, ſententiam Rotalem eſſe confirmandam, non obſtantibus in contrarium deductis: Nam quod
primo dicitur eã eſſe nullã ex defectu iuriſ-
1 dictionis propter clauſulam, parito, † tol-
litur ex eo, quòd dicta clauſula eſt modifi-
cata per illa verba, arbitrio Rotę, quod ar-
bitrium Rota cenſuit habere locum ſtante
iuſtitia Abbatis: De iuſtitia verò clarè li-
2 quet † ex donatione facta Abbatię per Gut-
tierum Nugnez & eius vxorem anno 1234.
per quam omne ius fuit tranſlatum in Ab-
batiam, *vt fuit dictum in cauſa Oueten. Ab-
batia 3. Aprilis 1595* *. & fuit effectuata,
vt bene deducitur in facto, incipiendo ab
anno 1430. & deinde anno 1485. & ſucceſ-
3 ſiuè 1545. † quæ corroboratur ex pluribus
antiquis enunciatiuis collationum, quæ ſuf-
ficiũt, *Ad deciſ. Pute. 207. lib. 2.* iunctis ma-
ximè dictis teſtium deponentium quòd ſem-
per occurrente vacatione fuit facta proui-
ſio per Abbatem Canonicis Regularibus,
4 & hinc detegitur non ius Ioannis † clerici
ſęcularis; & ideo incapacis beneficij regu-
laris, *c. cum de beneficio. de præbend. lib. 6.*
5 *Concil. Trident. ſeſſ. 24. c. 10.* † nec poterat
competere Regi iuspatronatus in Eccleſia
regulari, & conuentuali; niſi oſtenſo priui-
uilegio conceſſo in limine fundationis, *vt in
pluribus cauſis fuit deciſum, nempe in Regien. de Faciolis* [a], *Albanen. Prioratus, &
6 Oueten. Abbatia.* † Non obſtat regula
Cancellarię quę reſeruat Prioratus conuen-
tuales, quia ea procedit in Prioratibus ſo-
litis dari in Commendam, *Mandoſ. ad d. re-
gulam. q. 3. nu. 2. & 5.* & hoc etiam oſten-
ditur ex prouiſione Ioannis, in qua Papa
appoſuit clauſulã, dummodo per ceſſationẽ
7 Commenda vacet. Non obſtat, † quòd non
fuerint tranſportata acta, cum hoc euenerit
culpa Ioannis, qui pręſtitit impedimentum
tranſportationi; & ideo proceſſum fuit in
Rota prout in prima, quod fieri potuit, *vt
habetur in deciſione cauſa Toletana Parochialis die 3. Octobris 1592. coram Illuſtriſſ.
Arigonio*, & conſequenter tollitur id, quòd
dicitur non potuiſſe reuocari ſententiam de
8 partibus non viſã, quia cum ex partis aſſer-
tione ea adiudicet beneficium regulare cle-
rico ſęculari, non poteſt eſſe iuſta, & ſine
iſta reuocatione poteſt etiam ſuſtineri ſen-
9 tentia Rotalis, † non enim erit ſententia
cõtra ſententiam, ſi illa de partibus eſt no-
toriè iniuſta, & in conſequentiam nulla.
Quod dicitur de triennali poſſeſſione non
verificatur, cum initium ſuæ poſſeſſionis ſit
de menſe Iannarij 1592. & fuit citatus 19.
Nouembris 1593. Et ex his concluſum pro
confirmatione.

* coram R.P.D. Pena

a In Regien. de Faciolis, coram Card. Pãphilio, & Albanẽ. Prioratus. coram bo. me. Orano de anno 1588 & Oueten. ſupra citata coram Pena.

Virdunen. Canonicatus.
Die Lunæ 15. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Extenſio concordatorum non capit beneficia reſeruata.*
2 *In collatione facta tanquam de vacante per obitum, an habeatur ratio momentanea acquiſitionis facta per reſignationem, litteris non expeditis.*
3 *Immiſſio in poſſeſſionem pendente adhuc tẽpore ad appellandum dicitur attentata, & non eſt manutenibilis.*
4 *Legatus non poteſt facere, vt leges non ſeruentur; nec ſtatuere contra ius, nec tollere vim appellationis, vt num. ſeq.*
6 *Attentata non reuocantur, vbi non conſtat de iure petentis reuocationem, quod tamen debet conſtare vel per confeſſionem, vel per rem iudicatam.*

DECISIO MCCCVI.

FVit dubitatum, An ſententia Trinerenſis lata ad fauorem Friderici Parent
eſſet confirmanda vel reuocanda, & pro re-
uocatione deducebatur non ius Friderici, tã
in negotio principali, quàm ſuper atten-
tatis propter exequutionem factam pendẽ-
te appellatione: Et quantum ad negotium
principale deducebatur, prouiſionem de
dicto Canonicatu obtẽtam à Cardinali eſſe
nullam, cum prouiſio pro illa vice pertine-
ret ad Capitulum vigore concordatorum, &
eorum extenſionis factæ per Nicolaum V.
nominatim ad Eccleſiam Virdunenſem.
*vt teſtatur Pute. deciſ. 47. lib. 1. & Io. Paul.
deciſ. 83.* Verum in contrarium dicebatur
1 † extenſionem prædictam non capere bene-
ficia reſeruata, prout erat Canonicatus
iſte

iſte ratione vacationis in mẽſe Iulij reſer-
uato ; & ideo collationem ſpectaſſe ad Il-
luſtriſſ. Cardinalem vigore ſui indulti,
Rot.deciſ.8.de offic.Legat.in antiq.cũ alijs *.
& licèt prætenderetur ex aduerſo ceſſare
reſeruationem, ex quo ſemel Cardinalis
contulerat Adamo, qui poſtea litteris non
expeditis ceſſerat liberè in manibus dicti
2 Illuſtriſſ. Cardinalis *Oldrad. conſ.57.* † ta-
men quia collatio facta erat Friderico, tã-
quam de vacante per obitum, non videba-
tur habendam eſſe rationem momentaneæ
illius acquiſitionis, *vt per Socin. conſ. 57.
lib.4.Fab.deciſ.66. & fuit dictum in vna
Mediolanen.de Tabernis corã bo.me.Orano.*
Verum quia materia viſa fuit difficilis Do-
minis, omiſſa diſputatione ſuper bono iure
in negocio principali, de quo ſuo loco &
tempore poterit videri ; fuit dictum ſentẽ-
tiam ſaltem ex capite attentatorum eſſe re-
3 uocandam, † cum Fridericus poſt dictam
ſententiam pendente adhuc tempore ad
appellandum fuerit immiſſus in poſſeſſio-
nem, & ſic non intrat conſideratio deſer-
tionis; & ideo talis poſſeſſio non erat ma-
nutenibilis, *vt pluries fuit reſolutum, &
in ſpecie in vna Ciuitatis Caſtelli bonorum
17.Nouembris 1595. coram Cardin. Blan-
chetto & in vna Calagurritana.20. Nouem-
bris eiuſdem anni coram R.P.D.meo Penia.*
Nec obſtare clauſulam, ſine vitio ſpolij &
4 attentatorum, quia † Legatus non poteſt
facere, vt leges non habeant locum in ca-
ſibus expreſſis, cum non poſſit contra ius
5 ſtatuere, & ſic † non poterat tollere vim
appellationis, *Corn.conſ.121. n.51.lib.3.
Rota deciſ.103.part.2* [a]. Nec obſtat, quod
6 deducitur † attentata non eſſe reuocanda,
vbi notoriè conſtat de non iure agentis,
quia ad effectum prædictum neceſſe eſt, vt
conſtet de non iure vel per partis confeſſio-
nem, vel per rem iudicatam, *Caſſad.3. de
reſtit.ſpol.in fin.Pute.203.lib.1.& coram
me in vna Romana beneficiatus ſancti Petri
2. Maij 1569. & in pluribus alijs cauſis.*
Quod autem non conſtet notoriè de non
iure Thomę, ex alio etiam ſatis liquet
quòd in ſententia Triuerenſis reſeruatur
ius competens Thomę in petitorio ; Ideo
concluſum pro reuocatione attentatorum.

* Aeneas de Falconib. de reſeru. in 4. q. princ. in 6. effectu nu. 30. Alex. conſ. 7 n. 17. lib. 6.

a per gloſ. in c. fin. de hære tic. in 6. Caſſad. omnes in c. fi. de off. Legat. cũ alijs citatis in deciſ. Spoletan. hæreditatis. 22. Maij 1570 corã bo. me. Cantuccio in impr. diu. no. deciſ. 103. nu. 38. part. 2.

Aretina Bonorum.
Die Veneris 19. Martij 1599.

S V M M A R I V M.

1 *Auctoritas Apoſtolica ſupplet omnes ſolẽ-
nitates in alienationę.*
2 *Proceſſus ſuper alienatione rei Eccleſiæ à
Commiſſario formatus non citata Eccle-
ſia eſt nullus.*
3 *Negatiua non poteſt dici probata per pro-
ceſſum, qui integer non exhibetur.*
4 *Onus probandi negatiuã incumbit opponẽti.*
5 *Locatio antiquitus facta pro maiori reſpon-
ſione quàm poſtea, quo caſu non dicatur
læſiua Eccleſia.*
6 *Læſio in alienatione bonorum Eccleſiæ pro-
bari debet de tempore contractus.*
7 *Ex obſeruantia longi temporis omnia præ-
ſumuntur in alienatione bonorum Ec-
cleſiæ rite & rectè facta.*
8 *Signatura Iuſtitiæ non poteſt concedere
licentiam alienandi bona Eccleſiæ, bene
poteſt iudices Commiſſarios ſubrogare.*
9 *Iudices Commiſſarij in confirmanda alie-
natione poſſunt de cõſenſu partis augere
canonem ad maiorem Eccleſiæ vtilitatẽ.*

DECISIO MCCCVII.

FVit reſolutum non conſtare de inua-
liditate conceſſionis emphyteuticæ,
de qua agitur ; nam quod attinet ad caput
ſolemnitatis, cum alienatio fuerit facta
1 auctoritate Apoſtolica, † quæ ſupplet om-
nes ſolemnitates, *ad Abbat.conſ.41.lib.1* *.
non dubitari alienationem ex hoc capite
ſuſtineri ; maximè cum vltra reſcriptum
Apoſtolicum concurrant tres tractatus fa-
cti ante alienationem, in quibus Monachi
Capitulariter congregati affirmant bonum
& vtile conuentui eorum eſſe euidẽter ſen-
tentię acquieſcere, & illam acceptare &
ratificare, & in exequutionem deuenerunt
ad confectionem inſtrumenti locationis, vt
in ſummario nu.7. Non obſtant in contra-
2 rium deducta ; Et primo † quòd Eremitæ
non fuerint coram Iudicibus commiſſarijs
citati, prout ex tenore reſcripti require-
batur ; Ideoque totum proceſſum tanquam
3 nulliter factum corruere; † nam de hac ne-
gatiua non conſtat, cum non exhibeatur
ille proceſſus integer, prout requiritur ad
hoc, vt ex actorum inſpectione dicatur
probata negatiua, *vt in ſimilibus cauſis fuit
pluries reſolutum* [a] ; Immo potius ex his,
quæ nunc exhibentur, contrarium apparet,
cum adſit aſſertio monaſterij continens
Iudices in huiuſmodi cauſa ritè & legitimè
proceſſiſſe examinatis multis teſtibus, &
viſis iuribus & inſtrumentis hinc inde pro-
ductis, & ſeruatis ſeruandis, poſt quam
aſſertionem inſeritur ſententia, & demum
proceditur ad tractatus & exequutionem.
Secundo, quod dicitur de ſpecificatione
bonorum non facta, vti erat neceſſarium
4 ex forma reſcripti ſimiliter tollitur, † ex
quo hæc negatiua non probatur, neque
dubitari poteſt hoc onus incumbere oppo-
nenti propter ſententiæ auctoritatem, *vt
fuit aliàs reſolutum in vna Senogalien. Syl-
uæ coram bo. me. Domino Cotta* [b]. Tertio
dicitur non fuiſſe obſeruatam formam re-
ſcripti circa conſenſum Monachorum: Ve-
rum de contrario apparet ex inſtrumento
locationis, quæ fuit facta ab ipſis Capitu-
lariter congregatis, vt teſtatur notarius [c],

nec

* & 3 Dec. cõſ. 141. n. 9. Paril. cõſ. 24. n. 4. lib. 4 Caple decii. 16. n. 2. & ſeq.

a vt per Aegid. deciſ. 189 & in Elnen. Mineriorum 27. Nou. 1595. corã bo. me. Orano.

b ſub die 24 Maij 1577. & in impr. diu. nouiſſ. eſt 64. part 1.

c & notario de hoc creditur Fedet. de ſen conſ. 227 quẽ ſequitur Abb. in c. quã to. n. 7. de iure qua ſit à Prælat ſin. conſ. Capit. Rota cõſ. 117. nu. 35. lib. 6.

nec conſtat, quod tunc temporis adfuiſſent plures habentes vocem, & interuenire volentes, & ſatis eſt, quòd fuerint capitulariter congregati, & ſimiliter tolluntur omnia deducta circa formalitatem proceſſus; nam deciſiones allegatæ in contrarium in cauſa Cortonen [d]. & alijs procedunt, quando exhibetur integer proceſſus, ex cuius inſpectione apparet de defectu formæ in cōmiſ-
5 ſione traditæ. † Quantum ad caput euidentis vtilitatis prætendebant Eremitæ probari euidens damnum, ex quo bona, de quibus agitur, antiquis temporibus anno 1502. fuerant conceſſa titulo locationis ad triennium patri Ioannis Taceij pro annua reſpōſione quingentorum ſtariorum grani, & nōnullarum appendicum; & idcirco conceſſionem factam anno 1526. pro annua reſpōſione ſtariorum 225. fuiſſe euidenter læſiuam Eccleſiæ. Verum huic obiectioni; omiſſo, An inſtrumentum prioris locationis ſit in forma probanti, & an probetur eius effectuatio, reſponſum fuit inter illam locationem & eam, quæ facta fuit Ioanni anno 1505. interceſſiſſe annos quindecim, quo tempore cōtigit bellum vulgariter dictum, la Guerra del Caſentino, quod valde turbauit totum territorium, & innumerabilibus damnis affecit, adeo vt ipſi Eremitæ pro neceſſitatibus proprijs fuerint coacti bona prædicta deteriorata locare Ioanni, & ab eodem accipere Florenos 600. Vnde
6 † cum iſta læſio non probetur de tempore contractus, prout neceſſarium eſt, & de euidenti cauſa mutationis appareat, redditur hæc probatio incerta & nullius efficatiæ, *vt tradunt communiter Doctores in l.2.C. de reſcind. vend. & fuit reſolutum in cauſa Romana Caſalis Turricella, cum alijs per Informantes allegatis* [e]. Confirmatur hęc res ex pluribus: nam ex inſtrumentis apparet in priore locatione fuiſſe comprehenſa nonnulla bona, quæ non fuerunt comprehenſa in ſecunda, & nominatim prædium della Montecchia: Pręterea in priori locatione non fuerat actum, vt melioramenta cederent in vtilitatem Eccleſiæ, quod fuit dictum expreſsè in poſteriori. Adeſt quoque hæc differentia inter vtranque, quòd in poſteriore Ioannes numerauit Monachis 600. Florenos, & eos ab illorum reſtitutione liberauit, quod non aderat in priori. Poſtremo hanc probatio-
7 nem elidi † ex curſu ſexaginta annorum iuncta obſeruantia, quæ facit, vt omnia præſumantur ritè & rectè facta, *vt fuit latiſſimè deductū coram me in cauſa Romana Caſalis Longhezza* [f], neque huic obſeruātiæ obſtat, quod prætenditur eam fuiſſe per contradictionem interruptam, quæ probatur ex narratis in vltima conceſſione Papæ, quia illę contradictiones percutiunt tempus ante annum 1526. poſt illud verò nullæ probātur contradictiones factę à perſonis legitimum mandatum habentibus, & ſi quę fuerunt extraiudiciales, quod tamen non verificatur, eę non interrumpunt hanc obſeruantiam, *vt fuit deciſum in eadem cauſa Caſalis Longhezza* [g]. Duę aliæ obiectiones factę contra Taccios ſimiliter facilè diluuntur; quarum altera eſt, quòd
8 † Signatura Iuſtitię non poterat concedere hanc licentiam; nam hęc nihil aliud continet, quàm ſubrogationem Iudicum; *& deciſio facta in cauſa Auximana Prædij coram R.P. D.mio Orano* tollit difficultatem. Altera verò, quòd Iudices Commiſſarij exceſſerunt fines mādati, cum auxerint Canonē, quem Papa mandabat cōfirmari, quatenus
9 in euidentem, † quia proceſſerunt legitimè confirmando ſimpliciter locationem eo modo, quo facta fuerat, deinde augentes canonem de partis conſenſu ad maiorem vtilitatem Eremitarum, quod facere potuerūt pinguius adimplentes id, quod per ſe iam ſuſtineri poterat ſine augmento. Et ex his concluſum, vtrunque requiſitum ad validitatem locationis adfuiſſe iuxta diſpoſitionem *c. ſine exceptione. 12. q.2. & c.1. de reb. Eccl. non alien.* neque ex deductis pro Eremitis contrarium probari.

d In Cortonē. reſciſſionis locationis 26 Ianua. 1590. coram bo. me Orano, & in alia Cortonē. bonorum de anno 1589 & 1590. & præſertim 9. & 18 Iunij 1589. coram Card. Plato.

e In Romana Caſalis Turricellæ 10. Martij, & 28. Iunij 1598. corā bo. me. Cantuccio, in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 65. & 78. p. 2. & in eadem Caſalis Turricellæ ſupr. coram Illuſtriſſ. meo Seraphino 19 Aprilis 1594. n. 1. & in Papien. fructuū 6. Iulij 1579. coram Domino Lancelloto & facit de ciſ. Capic. 16 nu. 1. & Peril. conſ. 24. n. 6. lib. 4.

f præſertim ſub die 28. Iunij 1591. num. 1. & 27. Maij 1594 n. 9. & fuit dictum in Neapolitana Fundaci 1. Iunij 1579. coram bo. me. Robuſterio, quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 179 p. 2.

g ſub dicta die 24. Maij 1598 nu. 10. & 21 Maij 1590 num. 4.

Biſuntina ſeparationis, ſeu Augmenti dotis.
Die Lunæ 22. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur, quando tendit ad rē iudicatam impugnandam.*
2 *Stante re iudicata ſuper ſeparatione thori in conſequentiam venit lucrum dotale, ſeu dotis augmentum.*

DECISIO MCCCVIII.

1 FVit reſolutum, † in caſu iſto non eſſe dandam remiſſoriam; nam cum ſuper articulo ſeparationis fuerint latæ tres ſententiæ conformes pro ſeparatione, ex cauſis tunc in actis deductis, cenſuerunt Domini remiſſoriam eſſe denegandam, cum tendat ad impugnandam rem iudicatam, *ad Iaſ. in l. patre furioſo. n. 22. de his qui ſunt ſui vel al. iur. Mohedan. deciſ. 199. Chiſanen. 152.* Quod eo magis locum habet, cum Don Franciſcus aliàs obtinuerit remiſſoriā ſuper ijſdem articulis, & examinauit quinquaginta teſtes, quibus non obſtātibus, fuit contra eum pronunciatum; ideo videtur calumnioſa petitio, *Caputaq. deciſ. 63. part. 3. Caſſad. deciſ. 3. de dilation. cum alijs allegatis* [a]. Non obſtat, quòd allegatur non facilè ex præſumpta calumnia denegari remiſſoriam, quia hoc procedit, niſi extaret res iudicata. Non obſtat, quòd dicitur hanc eſſe diuerſam cauſam, nempe agi tunc ad effectum excludendi vxorem à petitione lucri dotalis per probationem reconciliatio-

a Rota deciſ. 29. de iudic. in antiq. Aegid. deciſ. 624 & fuit dictum in Agerionen. Prouiſionis 1. Iulij 15.4. corā bo. me. Litta.

nis; nam hæc non poteſt dici diuerſa cauſa, 2 † cum firma ſtante re iudicata ſuper ſeparatione, in conſequentiam veniat lucrum dotale, ſeu dotis augmentum, *ad text. in l. etiam. C. de iur. dot. & in l. inter ſocerū. §. cũ inter. de pact. dotal. & ita concludit Decian. conſ. 52. nu. 51. lib. 1. & conſ. 60. nu. 11. lib. 2. & expreſsè habetur in §. mitiores. Auth. de nupt. Vincent. de Franch. deciſ. 244. lib. 2.* ex quo arguitur etiam irreleuantia eius, quod prætenditur remiſſam fuiſſe per recõciliationem iniuriam adulterij per virum perpetrati, cum adhuc ſuperſint aliæ vrgentiores cauſæ petiti diuortij. Et ita concluſum.

Mediolanen. Parochialis.
Die Veneris 26. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *In gratia impetrata ex cauſa reſignationis impetrãs tenetur docere de publicatione, etiam quòd reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij.*

2 *Quando vnio declaratur nulla, non datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; ſecus vbi valida diſſoluitur.*

3 *Deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit beneficium vacare, illudq. deuolui cum qualitatibus requiſitis.*

4 *Inter reſignationem factã in manibus Papæ ad fauorem, & eam quæ fit in manibus Ordinarij, nulla adeſt differentia ad effectum Conſtitutionis de publicandis.*

5 *Beneficium reſignatam ex cauſa vnionis non indiget publicatione.*

DECISIO MCCCIX.

CAuſa fuit iterum propoſita, ſuper eo an D. Camillus teneatur docere de publicatione, in caſu de quo agitur: Et Domini circa hoc caput receſſerunt à reſo- 1 lutis *, † cum enim gratia per eum impetrata fuerit ex cauſa reſignationis in manibus Ordinarij, tenetur docere de publicatione; quæ eſt pars gratiæ, vt ſæpius fuit reſolutum [a] etiam quòd reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij, *vt fuit dictum in cauſa Sabinen. beneficiorum. 5. Martij 1586. coram R. P. D. meo Gipſio*, & cum non oſtendatur alia vacatio, non intrant clauſulæ generales in gratia appoſitæ, itaut non ſit locus Conſtitutioni fel. rec. Gregorij XIII. de publicandis. Neque facit de- 2 ciſio allegata in cauſa Virdunen. [b], † nam ratione vnionis annullatæ non datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; licèt ſecus eſſet, ſi fuiſſet valida, & diſſolueretur, *Caſſad. 2. de vnion. Pute. 13. lib. 3.* neq. etiã 3 ratione deuolutionis, quia † deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit beneficium vacare, illudque deuolui cum qualitatibus requiſitis, *gloſ. in Clem. 1. de ſuppl. negl. Prælat. Rota deciſ. 774. num. 2. part. 3. in nouiſſi.* Neq. etiam poteſt deduci vacatio ex dicta Conſtitutione, *in §. de beneficijs.* ex eo quòd Epiſcopus non expleuit negotium reſignationis intra menſem, & intra tres mẽſes non fuit facta publicatio, quo caſu Conſtitutio inducit vacationem, quia talis vacatio debet diſpoſitiuè narrari, neque intrat ſub clauſulis generalibus, & eſt publicanda, vt cauetur in dicta Con- 4 ſtitutione. † Neque etiam placuit diſtinctio, quæ fit inter reſignationem factam in manibus Papę ad fauorem, & eam quæ fit in manibus Ordinarij, quia nulla adeſt inter has differentia in terminis Cõſtitutionis, & vtraque eſt publicanda. Vnde fuit concluſum, quòd cum non detur alia vacatio, quæ poſſit venire ſub clauſula, ſeu alio quouis modo, gratiam non ſuſtineri: Neque poteſt ſuſtineri ex capite Vnionis 5 † ex eo, quòd eo caſu non ſit neceſſaria publicatio, quia id procederet data validitate vnionis; hic verò contrarium ſupponitur, cum fuerit beneficium vti adhuc vacans impetratum, *Caputaq. deciſ. 345. part. 3.* Et ita concluſum.

* ſub die Lunæ 26. Octobris anni præteriti.

a & præſertim in Calagurritana Theſaurariæ 10. Februa. 1575. coram S D N Clemēte VIII & in Cęſarauguſtana Parochialis 14. Nouem. 1583 coram bo. me. Robuſterio.

b In Verdunē Canonicatus 23 Maii 1596. coram Card. Pamphiljo.

Barchinonen. Canonicatus.
Die Veneris 26. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Gratia fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia.*

2 *Vbi per gratiam Papæ præiudicatur liberæ collationi Capituli neceſſaria eſt derogatio regulæ de iure quæſito non tollẽdo.*

3 *In gratijs, quæ fiunt vigore decretorum ſacri Concilij Tridentini non eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito, quando fiunt ex neceſſitate; ſecus ſi ex mera gratia.*

DECISIO MCCCX.

FVit concluſum gratiam Honofrij eſſe ſubreptitiam, cum enim *decretum ſacri Concilij Tridentini ſeſſ. 5. c. 1.* diſponat, vt in Eccleſijs, in quibus nullum ſalarium vel præſtimonium erat deputatum pro Lectore ſacræ Theologię vna pręebenda pro eo aſſignaretur, & in Eccleſia Barchinonenſi vſque de anno 1566. fuiſſet ordinatum ſtipendium pro lectore ſacræ paginæ, non erat locus decreto Concilij, prout etiam ſacra Congregátio in hac eadem cauſa cen- 1 ſuit; conſequens eſt, vt dicamus, † gratiam fundatam ſuper falſa cauſa eſſe ſubreptitiã, *vt per Felin. in c. ad aures. num. 9. de reſcript. Oldrad. conſ. 262. Card. conſ. 96.* Neq. huic rationi obſtat, quod prætenditur ex aduerſo fuiſſe hoc totum narratum Papæ, quia licèt fuerint aliqua ad rem pertinentia narrata: tamen non fuit expreſſum hãc erectionem Lectoris ſalariati fuiſſe antiquiſſimam

quiſſimam cum certo & perpetuo ſtipendio; ideo non ita de facili Papa nouam erectionem feciſſet. Hinc enim ſequitur id, quod cenſuit ſacra Congregatio non eſſe neceſſarium ex decreto Concilij erigere præbendam Theologalem; & ideo quamuis vera eſſet opinio *Ancharan. conſ. 293. num. 2.* quam tamen periculoſam eſſe tradit *Sarnen. ad regulam de annal. q. 42. nu. 6.* tamẽ non applicaretur, cum totum factum integrè non fuerit narratum Papæ, itaut dici poſſit eum in iure deceptum fuiſſe: Pretere-
2 rea † cum per huiuſmodi erectionem factam ad inſtantiam Honofrij præiudicetur liberæ collationi Capituli, neceſſaria videbatur derogatio regulę de non toll. iure quæſi: *& fuit reſolutum in cauſa Peruſina Vnionis die 8. Martij 1596. coram Illuſtr.*
3 *Blanchetto*. † Nec obſtat, quòd in diſpoſitionibus, quæ fiunt vigore decretorum Concilij non ſit neceſſaria derogatio, quia hoc procedit, quando fit ex neceſſitate, nõ autem ſi fiat ex mera gratia, prout iſta. Quod dicitur de appoſitione manus Papę, non facit ad præſens dubium, in quo agitur tantum de validitate gratiæ Honofrij.

Nepeſina Cenſus.
Die Veneris 30. Aprilis 1599.

SVMMARIVM.

1 *Duæ ſententiæ conformes vigore ſtatuti Vrbis faciunt rem iudicatam.*
2 *Ob non confectionem inuentarij hæres teſtamentarius tenetur etiam vltra vires hæreditatis.*
3 *Hæres ſoluens ſcienter poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus, malè ſoluit.*

DECISIO MCCCXI.

FVit reſolutum ſolutiones allegatas nõ releuare ad fauorem Illuſtriſſimæ Dominæ Emiliæ, quæ cum ſit hęres teſtamentaria bo. me. Domini Virginij, & contra eam latæ fuerint duę ſententię pro Com-
1 munitate Mazzani, † quę vigore ſtatuti faciunt rem iudicatam; non poteſt prętextu ſolutionum allegatarum impedire exequutionem dictarum ſententiarum: Primo quia non conſtat de aliqua confectione Inuentarij, ex quo appareat nihil adeſſe in hęreditate, ex quo poſſit fieri ſolutio; Immo ex deductis in facto conſtat multa fuiſſe per eam exacta, veluti fructus tenutę Campimatis ſpatio ſex annorum ante retrouenditionem dictę tenutæ ad rationem ſcutorum ducentum decem annorum, nec non eius pretium poſt retrouenditionem, nec non fructus vineę Vallis, ex qua prętenditur eam habuiſſe ſcuta mille & ſeptingenta: Pręterea fructus Mazzani & Vineę Riui, quandiu extitit in eorum poſſeſſione, & poſtremo bona mobilia Domini Virginii, quę vti viri ex nobiliſſima familia orti veriſimile eſt fuiſſe notabilis valoris; ſed hęc non ſunt neceſſaria ad hunc effectum, cum
2 † ob non confectionem inuentarii teneatur etiam vltra vires hęreditatis. Secundo moti fuerunt Domini ex eo, quòd dato & non conceſſo, fuiſſe per D. Emiliam tot debita ſoluta, quę abſorberent totam hęreditatẽ;
3 † tamẽ cũ ſoluerit poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus, videtur ſcienter malè ſoluiſſe, *l. dolo. ad leg. Falc. gloſ. in l fin. §. & ſi præfatam. & ibi Alex. num. 7. C. de iur. delib.* Quod autem ſciret hoc debitum extare, apparet ex eo, quòd ipſa citata fuit relaxatum mandatum, & facta exequutio, & cepta ſubhaſtatio, quę omnia aſſeruntur facta fuiſſe ipſa citata, & eius procuratore comparente, quę res an ita ſe habeat, facilè ex actis illius iudicii verificari poteſt. Quare concluſum, non obſtantibus allegatis ſolutionibus, procedendum eſſe ad vlteriorem exequutionem.

Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello.
Die Veneris 7. Maii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Donatio Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici facta laico non valet, non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis.*
2 *Aſſertioni illius non ſtatur, qui actum facere non potuit.*
3 *Confirmatio alienationis bonorum monaſterij in forma communi non valet.*
4 *Iura monaſterij ſine conſenſu Abbatis diſtrahi non poſſunt.*
5 *Commendatarius non poteſt donare bona ſuæ Commendæ.*
6 *Iuſpatronatus, quod non eſt ex fundatione & dotatione, eſt ſublatum ex diſpoſitione ſacri Concily Tridentini.*

DECISIO MCCCXII.

FVit reſolutum non conſtare de Iurepatronatus Illuſtr. Domini Marchionis. Illud enim prętenditur competere ex donatione illi facta à monaſterio de anno 1558. in qua enunciatur conſenſus D. Andreę de Norogna tunc dicti monaſterii Commendatarii; Verum cum bona Eccleſię non poſ-
1 ſint ſine cauſa alienari, † & maximè transferendo iuſpatronatus Eccleſiaſticum in perſonam laicam, non valuit talis donatio, cum non fuerit facta cum debitis ſolemnitatibus, & ex cauſa euidentis vtilitatis, nec interceſſit perſona legitima Abbatis, cum tunc ille eſſet Commendatarius, non autẽ Abbas, neque de eius conſenſu aliter apparet, quàm ex aſſertione Prioris. Nec ſuffragatur

ſuffragatur confirmatio expedita per Penitentiariam, quia cum non conſtet de dicto
2 conſenſu, † nec ſtetur aſſertioni illius, qui actum facere non potuit, *ad Bart. in l. ſi forte. n. 5. de caſtr. pecul. Alex. in conſ. 17. n. 5.*
3 *& 6. lib. 4.* † Vtique confirmatio in forma
4 communi non ſuffragatur, † cum ſine conſenſu Abbatis non potuerint diſtrahi iura monaſterij, *c. Abbatibus. 12. q. 2. c. in vendi-*
5 *tionibus. 17. q. 4.* † nec Commēdatarius potuit donare, *c. ſine exceptione. 12. q. 2.* Præterea ex diſpoſitione ſacri Concilij Triden-
6 tini † Iuspatronatus debet eſſe ex fundatione & dotatione; & ideo in perſonā Marchionis non poteſt eſſe niſi ex priuilegio, vt Cōgregatio ſacri Cōcilij cenſuit; * & ideo cenſetur ſublatum, per eiuſdem Concilij diſpoſitionem, *ſeſſ. 24. c. 9.* Et ita concluſū.

[illegible]

Romana Cambiorum.
Die Lunæ 17. Maii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Pecuniæ accepta ad Cambium præſumuntur accepta pro ſoluenda ſumma, quæ antea debebatur, & non pro debito poſteà facto, declara tamen, vt num. 2.*

DECISIO MCCCXIII.

QVia in deciſione facta in hac cauſa 28 Aprilis anni 1597. inter alia grauamina deducta contra calculum & relationem Bernabei, fuit dictum fuiſſe in dicta relatione appoſita cābia prouiſionis debita Dominis de Bandinis, cū tamen pro ea non deberentur, & ex hoc redargueretur erroris dicta relatio, Domini de Bādinis obtinuerūt à Rota particulariter audiri ſuper hoc prætenſo errore, & prætendebant informantes pro hac parte ex calculo dato apparere, nunquam acceptas fuiſſe pecunias ad cambium, niſi poſtquam dies ſolutionis prouiſionum iam aduenerat, & de his fuerat datū debitum Dominis aduer-
1 ſaris, † ſed fuiſſe acceptas pro ſumma, quæ deficiebat pro ſolutione cenſuum Cameræ Apoſtolicæ; nam ex deſcriptione facta in libris ad computum debiti prouiſionum cēſebatur facta illa ſolutio, *l. qui ſine. de negot. geſt. Socin. Sen. conſ. 65. nu. 5. lib. 4. cum alijs per informantes deductis* *, & diminuta erat ſumma tranſmiſſa, itaut neceſſe eſſet capere id, quòd deerat ad cambium, & ita apparet pro ſoluendo cenſu tantum
2 fuiſſe acceptas pecunias ad cambium. † Tamen hæc conſideratio nō placuit Dominis; nam cum fuerit aliàs reſolutum, pecunias quæ per appaltatores tranſmittebantur ad banchum Dominorum de Bandinis, non potuiſſe in alium vſum conuerti, antequam ex illis eſſet extinctum debitum cenſus, vtique virtualiter apparet fuiſſe capta cambia pro debito prouiſionum, quia ſi illæ pecuniæ non fuiſſent imputatæ in extinctionem illius debiti, non fuiſſet opus pro concurrenti quantitate capere pecunias ad cambium, quod cum factum fuerit, videtur factum contra formam conuentionis, quam tamen obſeruare tenebantur, & ad hoc fuit allegata *deciſio Ianuen. 32. nu. 4.* Et ita cōcluſum adhuc ſtare hoc grauamen conſideratum ſecundo loco in præfata deciſione.

* facit Corn. conſ. 221 n. 3. lib. 4. Rota in nouiſ. deciſ 96. nu. 9 & fuit dictū in vna Anconitana pecuniaria 12. Februarij. 1594 coram bon. me. Orano.

Calagoritana Panis.
Die Lunæ 17. Maij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non afficiunt non citatum, qui poſtea venit ad cauſam cum noua commiſſione.*
2 *Ad exequutionem ſententiæ procedi non poteſt contra non citatum ſaltem per proclama.*
3 *Actio ſpolij non tranſit in eum, qui non eſt hæres ſpoliati.*
4 *Non requiritur tam exacta probatio circa ius percipiēdi decimas, ſicut requiritur, ſi de decimis ſit quæſtio.*
5 *Exceptio dominij non impedit exequutionem ſententiæ in ſpolio, vbi petitur exequutio contra eum, qui ſpoliauit & condemnatus fuit.*
6 *Succeſſor in dignitate tenetur interdicto, Vnde ui, ſicut anteceſſor.*

DECISIO MCCCXIIII.

DOmini cenſuerunt ſatis conſtare ex teſtibus Dominæ Comitiſſæ de Maioricatu, cui ſunt annexæ decimæ ad effectū impediendi exequutionem ſententiarum latarum contra Comitem prædeceſſorem.
1 cum enim fuerit iam reſolutum *, † ſententias eam non afficere, cum nunquam citata fuerit de eo tempore, & veniret ad cauſam cum noua commiſſione, ſequitur aduerſus eam non fuiſſe probatum ſpolium; &
2 † ideo non poſſe contra eam procedi ad exequutionem, cum ad hunc effectum requiratur ſaltē citatio per proclama, *Aebill. deciſ. 3. de re iudic. Pute. deciſ. 91. lib. 3.*
3 † neque poteſt dici, quòd ſucceſſerit in ſpolio, cum non ſit hæres patris, ſed poſſideat Maioricatum ex propria perſona,
4 † neque requiritur tam exacta probatio circa ius percipiendi decimas, quemadmodum requireretur, ſi de decimis eſſet quæſtio; hæc enim cauſa panis præſupponit virtualiter decimas ſpectare ad Comites de Onnate, quarum ratione tenentur, vt prætenditur pro parte Abbatis & beneficiatorum, dare eis hunc panem, à qua præſtatione fuerūt per Comitem ſeniorem ſpoliati, vt fuit in iudicio contra ipſum agitato probatum, & faciunt tradita *per Felin. in c. veniens. il 2. num. 13. de teſtib. & Couaru. pract. quæſt. c. 26. nu. 1. in fin.* Nec

* ſub die 10 Nouemb. 1597. & 23. Ianuarij 1598.

5 facit, quòd † exceptio dominij non impediat exequutionem ſenteniæ in ſpolio, quia procedit, vbi petitur exequutio ſententiæ contra eum, qui ſpoliauit, & condemnatus extitit, *vt bene declarant Doctores in* 6 *c.2.de ordin.cognit.* Nec refert, quòd † ſucceſſor in dignitate teneatur interdicto, Vnde vi, ſicut anteceſſor, *vt notat Abb.in c.cum dilectus. num. 57. de ordin.cognit.cum alijs allegatis* [a], quia non negatur beneficiatos poſſe agere ſpolio contra Comitiſſam recuſantem tradere panem; ſed neceſſe eſt probare cotra eam huiuſmodi ſpolium, cum probatio reſultans ex actis factis contra Comitem ſeniorem non afficiat eam, vt iam fuit reſolutum; Ideo opus eſt nouo proceſſu, & ita exceptio dominij & poſſeſſionis tendit tantum ad euitandam exequutionem ſententiarum inter alios latarum, non autem ad elidendam actionem ſpolij, ſi quæ aduerſus eam competit. Et ita concluſum.

[a] Hoſtienſ.in allegato c.cũ dilectus. nu. 27.in fin.& n. 28. Menoch. de recuperãd remed.1. nu. 660. verſ. limitatur tertio.

Biſuntina Separationis thori, ſeu Augmenti dotis, & Donationis propter nuptias.

Die Lunę 24. Maii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Donatio propter nuptias, & augmentum dotis debentur mulieri, quando obtenta fuit ſeparatio thori propter ſæuitiã viri, vel propter adulterium.*

2 *Separatio thori, & diuortium à pari procedunt.*

3 *Pœna c. plerumque de donation.inter vir. & vxor.quando habeat locum, & quãdo non.*

DECISIO MCCCXV.

1 DOmini dixerunt †: Dominæ Barbaræ deberi donationem propter nuptias, & augmentum dotis, etenim cum fuerit obtenta ſeparatio thori propter ſæuitiam, & adulteriũ viri, & ex aliis cauſis in actis deductis, & à Dominis viſis; ſequitur eſſe factum locum lucro donationis; & augmenti, *ad tex.in §.mitiores. Auth.de nupt. Roland.conſ.50.nu.4. Vincent.de Franch. deciſ.244. lib.2.cum alijs citatis per Theſaurum deciſ.130.* & licèt dictus *tex.Auth.* lo-2 quatur in terminis diuortii; † tamen Doctores parificant ſeparationem thori diuortio, *Iaſ. & Dec. in l. 1. C. vnd. vir & vx. Caſtr.conſ.347. num.1.lib.1. Zabarell. conſ.161.lib.1.* Non obſtat, quod ex aduerſo 3 prætenditur † remiſſio iniuriæ & reconciliatio, quo caſu ceſſat pœna *c. plerumque. & ibi gloſ. in verb. reconciliata. de donat. inter vir. & vx.* quia non eſt concludenter probata intentio Comitis, qui ſuper ſeparatione thori habet contra ſe ſententias & rem iudicatam. Non obſtant criminationes obiectæ Dominę Barbaræ; nam teſtes nihil probant concludenter ad effectum, de quo agitur, & ſolum deducunt leues quaſdam ſuſpiciones & mendicatas, quibus bene in facto & in iure fuit per Dominos Aduocatos reſponſum. Et ita concluſum.

Anconitana Computorum.

Die Veneris 4. Iunii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Societas quomodo probetur, & num. ſeq.*

2 *Societas, in qua quis pro ſua portione ponit operam & induſtriam, & alius pecuniam, valet*

3 *Prouiſio aſſignata propter induſtriam perſonæ non eſt incompatibilis cum ſocietate.*

4 *Non eſt incompatibile, quòd vnus ſocius inter alios arbiter eligi poſſit.*

DECISIO MCCCXVI.

DOmini cenſuerunt Lucinum fuiſſe ſocium pro quinta parte ſocietatis ini-1 tę de anno 1585. † idq; dixerunt probari concludenter ex capitulis ſocietatis, quæ habentur in ſummario n. 3. *ad gloſ. in l. cum ſocietatis.C. pro ſoc. & quæ* fuerunt per Lucinum ſubſcripta, *Pariſ.in conſ.83. nu. 1.* 2 *lib. 1. Alex. conſ. 147. nu. 3. lib. 2.* † Valet enim ſocietas, in qua quis pro ſua portione ponit operam & induſtriam, & alius pecuniam, *Bald. in l. 1. nu.21. C. pro ſoc. Alex. conſ. 131. n. 3. lib. 5.* Secundo probatur ex cõfectione libri rationum per Lucinum. Tertio ex bilancio per eum confecto anno 1586. vbi ait, (qui appreſſo ſarà il riſtretto del bilancio della noſtra raggione.) Quarto probatur ex inſtrumento releuationis in ſummario Lucini nu. 4. In quo Lucinus clarè enunciatur ſocius, & inſtitor vniuerſalis nouæ ſocietatis, & hoc inſtrumentum valde facit ad rem, cum releuatio illa fuerit facta ratione obligationũ veteris ſocietatis, in qua non erat ſocius, & fuerunt debita & credita dictæ ſocietatis transfuſa in ſocietatem nouam; & ideo illorum occaſione non erat æquum Lucinum moleſtari poſſe. Non obſtant in contrarium deducta: Et primo, quòd de anno 1587. Lucinus fuerit deſcriptus creditor in ſcutis 450. pro prouiſione, & induſtria ſuæ perſonæ; tum 3 quia † neq; hoc eſt incompatibile cum ſocietate, cum poſſit eſſe ratione lucri ſuę portionis; tum quia non probatur illam partitam fuiſſe deſcriptam à perſona habente talem auctoritatem; maximè abſentibus ſocijs, *Ruin. conſ. 101. nu. 13. lib. 1. Rip. in l. admonendi. nu. 129. de iureiurand.* Non obſtat, quòd fuerit à ſocijs conſtitutus procurator ad exigendum pecunias debitas ſocietati, quia potuit hoc fieri ratione pecuniarum, & debitorum prioris ſocietatis, & etiam ad abundantiorem cautellã,

ne de

ne de eius poteſtate ei moueretur cõtrouerſia, cum ſocietas non cantaret ſub nomine ipſius. Non obſtat, quòd fuerit electus arbiter inter alios ſocios eadem ratione, quia controuerſiæ oriebantur ratione veteris ſo-
4 cietatis, † neq; eſt hoc incompatibile, vt ſocius ab alijs ſocijs controuertentibus eligatur arbiter, & in ſumma probationes cõtra Lucinum ſunt clariores, & vrgentiores ijs, quæ pro eo deducuntur.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 7. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes ſuper valore debent deponere de oneribus, & alijs deductionibus.*

DECISIO MCCCXVII.

DOmini cenſuerunt non eſſe ſufficienter fundatam intentionem Illuſtr. D. Leo-
1 nidæ, nã † ex teſtibus licèt deponant de auditu de valore 38. millium & 40. millium ducatorum; tamen non poteſt concludens ratio elici, ex quo nihil deponunt de oneribus, & alijs deductionibus, quæ ratio eſt habenda, & quæ neq; etiam fuerunt articulata; ideo non probant valorem ad effectũ, de quo agitur, *vt per Alex. conſ. 54. nu. 4. lib. 4. cum alijs allegatis in vna Anconitana de Thomaſiis*; & * ideo Rota voluit, vt probarẽtur redditus Caſtrorum ad effectũ conſtituendi eorum valorem: Verum & ſi fuerint factę ſuper hoc plures reſolutiones; tamẽ quia pro parte Illuſtriſ. D. Marchionis allegatur, molendina fuiſſe per ipſum empta, & de hoc conſtare ex productione plurium emptionum in actis præſentatarũ, nec non prætendit eſſe ęſtimãdum vſumfructum dictorum Caſtrorum, qui ad ipſam vita ſua durante ſpectabat, & iſta valde diminuunt quantitatem redditnum, videtur reddi turbida iſta probatio, & non concludens, quod ſufficit Marchioni, *ad tex. in l. fin. C. de rei vendit.* Ideo viſum fuit Dominis, vt particulariter videatur, an probetur emptio molendinorum allegata, & deinde poterit videri, An ob non exhibitionem librorum petitorum deferendum ſit iuramentum in litem D. Leonidæ, & poſtremo erit videndum, an tranſactio corruat, ex eo quòd promiſſa fuit dos quatuordecim millium, quę tamen, vt pręcenditur, fuit decemmillium tantum.

* In Anconitana Terrarum 21. Aprilis 1589. & 17. Martij 1590. coram Cardin. Plato.

Romana Legitimæ de Rouilijs.
Die Lunæ 7. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta parte abſente non probat.*
2 *Ex perceptione fructuum, & ſuſtentatione onerum quando probetur diuiſio.*

DECISIO MCCCXVIII.

CVm bene & concludenter fuerit probata cõmunio inter fratres de Rouilijs, tam ex diſpoſitione paterna, quàm ex continuatione communis vitæ in eadem domo, & poſtremo ex deſcriptione inuentarij facta per D. Marcũ Antonium; prout iã fuit reſolutũ *; Domini perſtiterunt in ſententia non conſtare de diuiſione ex teſtibus, & alijs nouiter deductis, quia ex dictis teſtibus; ſecundus, & tertius nihil quod ad diſſolutionem communionis pertineat, deponunt; nam licèt aliquid dicant reſpectu emptionis librorum, & ſponſionũ factarum per Ioannem Baptiſtam; id potius reſpicit diſpenſationem fructuum, quàm ipſa officia, & montes: primus autem, qui eſt ſingularis ſuper vndecimo dicit, quòd fructus officiorum & locorum montiũ erant proprij vnius cuiuſq; prout proueniebant ex officijs, & montibus poſitis ſub periculo eorum vitæ, & quòd audiuerat à patre dictorum de Rouilijs, partes officiorum eſſe inęquales, eaſq; volebat reduci ad æqualitatem, ſed cũ nullam afferat concludentem rationem ſcientiæ, niſi de auditu & confeſſione extraiudi-
1 ciali, † quæ facta parte abſente nihil probat, *vt per Alex. conſ. 132. nu. 26. lib. 5.* eius depoſitio nihil releuat; præſertim cum repugnet confeſſioni Marci Antonij, *Caputaq. deciſ. 283. nu. 6. par. 3.* & per teſtes D. Lucretiæ probetur Io. Baptiſtam ſolitum conſignare fructus Marco Antonio, vt rei domeſticæ curam gereret, & vt dictum eſt, hęc potius reſpiciunt vſumfructum, quàm diuiſionem officiorum, & locorum montiũ.
2 Nec obſtat, † quòd ex poſſeſſione cum perceptione fructuum probetur diuiſio, quando accedit onerum ſuſtentatio, *ad gloſ. in l. pen. in verb. ſi maior. C. com. diuid.* quia procedit in exactione longi temporis, puta decem annorum inter præſentes, & viginti inter abſentes, vt probatur ex allegatis *per Menoch. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 60. nu. 3.* Neq; obſtat, quòd Io. Baptiſta reſignauerit aliquot loca montium in perſonam Pauli filij cum reſeruatione fructuum eorumq. diſpoſitione, quia aut hoc factum eſt de conſenſu Marci Antonij, & non importat diuiſionem, ſed potius cautionem, ne tot bona vacabilia per mortem ſtarent ſub vnius perſona, aut eo ignorante, & tunc minus poteſt argui diuiſio, & tandem videtur tollere omnem difficultatem deſcriptio librorum per Ioannem Baptiſtam emptorum, tanquam communium in inuentario; Ideo concluſum non conſtare de diuiſione.

* Die Mercurij 9. Decembr. anni præteriti.

Romana Domus.
Die Lunę 14. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Facultas nominandi cenſetur conceſſa in defectum filiorum, & in illorum praiudicium fieri non poteſt.*

2 *Beneplacitum Apoſtolicum reſeruatum, quatenus opus ſit, non dicitur opus fuiſſe, quando non mutatur forma inueſtituræ, ſed ſolum perſona.*

3 *Ex lapſu quadraginta annorum beneplacitum Apoſtolicum præſumitur.*

DECISIO MCCCXIX.

FVit concluſum ſine difficultate D. Franciſcum eſſe cōprehensū in prima inueſtitura facta Valerio, & Alexandro de Dulcibus anno 1515. Ea enim fuit facta pro ſe & duabus perſonis ab eis nominādis, & pro filijs perſonarum nominandarum, & in defectum filiorum pro aliis duabus perſonis nominandis ab eodem primo loco nominato; itaut primo inueſtiti ſoluerent ducatos vndecim de carlenis, & ipſis decedentibus perſonæ ab ipſis nominatæ ſoluerent ducatos quatuordecim, & ipſis decedentibus eorum filii, & in ipſorum defectum aliæ perſonæ nominandæ ſoluerent ducatos viginti quatuor: Cumq; Ioannes Vincentius fuerit ſubrogatus in locum dictorum Valerii & Alexandri anno 1542. eum iiſdem facultatibus, qui duos nominauit nempè poſthumū ſuum, quatenus naſceretur, & D. Modeſtam eius ſororem, quæ poſt mortē Ioannis Vincentii poſſedit paeificè partem domus, dè qua in prima inueſtitura ſoluendo ducatos quatuordecim iuxta formā inſtrumenti, ex hac ſerie facti apparet D. Franciſeum donatarinm vniuerſalem bonorum dictæ D. Modeſtę matris ſuæ eſſe cōprehēsū in dicta conceſſione, & tertio loco admiſſum ad hanc locationem; ideoq; eſſe in poſſeſſionem domus immitendam. Neq; obſtare, quòd ex aduerſo prætenditur D. Modeſtam nominaſſe ad hanc domum D. Brigidam filiam ſuam; nam talis facultas ei non competebat; tum ex eo quòd ea reſeruata erat primo loco inueſtitis, tum etiam,
1 † quòd facultas nominandi nō competebat, niſi in defectum filiorum, qui erāt comprehenſi in locatione, neq; poterat ipſis per aliquam nominationem fieri præiudicium, *ad notat. per Salicet. in l. fin. num. 15. C. de iur. emphyt.* Præterea eum prædeceſſerit
2 matri talis nominatio expirauit. † Non obſtat, quòd in inſtrumento ſubrogationis Io. Vincentii fuerit reſeruatum beneplacitum Apoſtolicum, quod non conſtat interueniſſe; Primo, quia reſeruatur, quatenus opus ſit, & dici poteſt opus non fuiſſe, eum non fuerit immutata forma locationis, ſed tantummodo mutatæ perſonæ, quas erat incertum, an ſuperuicturæ eſſent iis, in quorum locum ſubrogabantur. Secundo; quia
3 † ſtante lapſu quadraginta annorum, beneplacitum quatenus eſſet neceſſarium præſumitur, *vt in pluribus cauſis fuit reſolutū* *, ſtante contractus obſeruantia. Non obſtat, quòd eſſēt filii Brigidæ, qui ſuccedunt in locum matris, quia ex forma locationis non poteſt fieri extenſio de filiis ad nepotes, vocātur enim tantummodo filii, & ideo ſolū in ea comprehenditur Franciſcus, neq; vltra eius perſonam poteſt locatio durare. Et ita concluſum.

* & præter tam dictam fuit ſupr. in Roman. Caſalis Longhenze 27. Maij 1594. n. 7. & in Lucen. Sarnanen. terrarum 20. Iunij 1575. coram bo. me. Coccin. & in aliis pluribus.

Mediolanen. Parochialis.
Die Lunæ 14. Iunii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Per Reſignationem factam etiam in manibus Ordinarij, omne ius & poſſeſſio à reſignante abdicatur.*

2 *Vbi reſignatio eſt valida, non poteſt dari alia vacatio ex perſona reſignātis, quàm per reſignationem.*

3 *Reſignatio parochialis admiſſa per Ordinarium præſumitur ex cauſa rationabili admiſſa.*

4 *Ordinarius, qui admiſſit reſignationem in ſuis manibus factam ab eo, qui non habet, vnde valeat ſuſtentari, tenetur alere beneficiatum, donec ei prouideatur.*

DECISIO MCCCXX.

FVit reſolutum, Conſtitutionem fe. rec. Gregorii XIII. de Publicandis, obſtare, nec dari aliam vacationem ex perſona
1 Applani, quàm per reſignationem; † eum enim Applanus renunciauerit in manibus Ordinarii, fuit ab eo abdicatum omne ius, & poſſeſſio, *c. ex tranſmiſſa. verſ. verum quoniam. de renunciat. c. cum ſuſceptum. de reſcript. in 6. Lap. allegat. 14. Rota deciſ. 14. de reſcript. in nou. & deciſ. 5. de renunciat. in antiq. Caſſad. 4. nu. 4. & 10. de reſtit. ſpol.* Ideo cum iam ab eo abdicatum
2 eſſet omne ius, † non poteſt ex eius perſona, neq; ex alia eauſa dari alia vacatio, *Felin in c. 2. nu. 23. de reſcript. Roman. conſ. 342. nu. 1. & fuit dictum in cauſa Mediolanen.* * *corā Illuſtriſſ. Plato, & in cauſa Placentina coram R. P. D. meo Penia.* Non obſtat Conſtitutio fe. re. Pii Quin-
3 ti de modo prouidendi parochiales, † quia cum fuerit per Ordinarium admiſſa, præſumitur ex cauſa rationabili, *c. in præſentia. de renunciat.* & in diſcuſſione cauſæ proceditur extraiudicialiter, *Put. deciſ. 144. lib. 2.* Præterea dicta Cōſtitutio non annullat re-
4 ſignationes, ſed prohibet collationes, † & interim mandat beneficiatum ali per Ordinarium, ſi non habet, vndè valeat ſuſtentari, *vt in deciſione Sacræ Congregationis Concilij*. Nec obſtat *deciſio in cauſa Virdunen.*

* In Mediolane Præpoſituræ 20. Iunij 1589. & in Placentin. Capellaniæ 22 Octobr. 1596 coram Penia.

a ſub die 13. Maij 1596.

dunt. Canonicatus [a] *allegata corã R. P. D. meo Pamphilio*, quia in illo caſu præceſſerat vacatio ex cauſa homicidij: Vndè nihil mirum, ſi non potuit capi ex reſignatione ſubſequenti; & ideo capitur per clauſulas, gratia prius de facto verificata. Neq; eſt verum Applanum aſſequutum fuiſſe aliam parochialẽ ante lapſum temporis dati ad publicandum; hoc enim non probatur, immo apparet fuiſſe aſſequutum longè poſt hoc tempus effluxum. Et ita concluſum.

Interamnen. Prætenſæ Illegitimitatis.

Die Veneris 18. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem legitimationis duo concurrere debent, poteſtas, & voluntas.*

2 *Inueſtitura, in qua vocantur, filij, nepotes, pronepotes, & alij deſcendentes maſculi legitimi & naturales, & alij quæcunq; hæredes & ſucceſſores in perpetuum, includit etiã fœminas ſaltem in defectum maſculorum.*

3 *In legitimatione à Principe obtenta, non ſunt exprimenda ea, quæ non poterant retrahere Principem à concedendo.*

4 *Expreſſio nepotum quando non intelligatur de neptibus ex filia.*

5 *Legitimatus ad feuda an cenſeatur legitimatus ad eccleſiaſtica, & quando.*

6 *Declaratur Bulla Pij V. de non infeudandis.*

DECISIO MCCCXXI.

DVæ deducuntur legitimationes pro parte D. Ioſephi, quarum prior obtenta fuit à Principe Maſſæ: Altera verò à fe.re. Gregorio XIII. Quantum ad priorem Domini pro maiori parte cenſuerunt ei non obſtare Conſtitutionem fe.re. Pij V. cõtra illegitimos ea ratione, quia per eam inhabilitantur illegitimi ad ſucceſſionem bonorum eccleſiaſticorum, & tempore, quo emanauit Conſtitutio, hæc legitimatio reſpectu ſucceſſionis nódum ſuum ſortita fuerat effectum, cum adhuc pater D. Ioſephi in humanis ageret. Quantum ad poſteriorẽ legitimationem omnes Domini, vno excepto, exiſtimabant eam ſuffragari D. Ioſe-
1 pho, † cum ſimul concurrãt poteſtas, & voluntas, *iuxta conſ. Bald. 236. nu. 2. lib. 1. Socin. conſ. 65. nu. 4. lib. 3. cum ſimilibus.* [*] Tota autem difficultas conſiſtit in ſolutione argumentorum, quę in contrariũ adducuntur; Et primo non obſtat allegata ſubreptio, ex quo in diſpoſitione obtenta à Principe Maſſæ, fuit narratum fœminas excludi à ſucceſſione feudi, quod tamen non
2 eſt verum, attento quòd † inueſtitura habita à Nicolao habet clauſulas ampliſſimas, vocat enim filios, nepotes, pronepotes, & alios deſcendentes maſculos legitimos, & naturales; & alios quoſcumq; hæredes, & ſucceſſores in perpetuum, quæ verba includunt etiam fęminas ſaltem in defectum maſculorum, *vt pluries Rota reſoluit maximè coram me in vna Brixien. feudi* [a]. nam eſt aduertendum hanc narratiuam non fuiſſe factam in diſpenſatione obtenta à Gregorio; Ideoq; ſi aliqua ineſſet in ea ſubreptio, ea non influit in hanc, in qua ſpecificè fuit expreſſum Iulium patrem carere ſobole maſculina, licèt haberet tres filias, quarũ duæ tunc nuptæ erant, & alia erat monialis. Præterea dato quòd verba inueſtituræ ſint apta comprehendere fęminas; tamen verũ eſt eas eſſe excluſas maſculis exiſtentibus etiam legitimatis, vt expreſsè habetur in inueſtitura; neq; erat neceſſe narrare Papæ, fęminas in feudo ſuccedere poſſe, cum hoc expreſsè non legatur in inueſtitura, ſed veniat ex iuris interpretatione; & ideo non erat talis circumſtantia, quæ neceſſariò deberet exprimi; ſatis eſt enim Papam intellexiſſe adeſſe filias; quo tamen non obſtan-
3 te, voluit legitimare filium, † neq; exprimendæ ſunt aliæ circumſtantiæ, quæ non erant tales, vt poſſent retrahere Pontificem à conceſſione, *Bero. conſ. 168. n. 5. lib. 2. Roland. conſ. 12. n. 44. lib. 4. cum alijs per informantes allegatis* [b], & ſufficit de eis in genere fuiſſe cogitatũ *Rum. in cõſ. 73. n. 16. lib. 3. Roland. d. conſ. 12. num. 53. cum alijs* [c] Secũdo deducitur ſubreptio, ex quo, tempore legitimationis aderat D. Gabriel vnus ex filiabus Iulij, nepos, & tamen expreſſum fuit ab eo, ſe exiſtere ſine aliquibus filijs maſculis legitimis, & naturalibus
4 ſeu fratribus vel nepotibus, † nam dicta expreſſio debet intelligi de nepotibus ex fratre, cum ſtatim ſubdat ſe habere filias, quarum duę erant nuptæ, ex quo poterat Papa intelligere eas poſſe prolem ſuſcipere; & tamen voluit legitimare, *Bero. conſ. 67. n. 48. vol. 2. Roland. d. conſ. 12. nu. 53.* Tertio deducitur non fuiſſe petitam expreſsè legitimationem pro feudo Eccleſiæ Romanæ,
5 & tamen † ſimpliciter legitimatus ad feuda non cenſetur legitimatus ad eccleſiaſtica, *Palæot. de noth. & ſpur. c. 31. nu. 33. cum alijs.* [d] nam, quòd Papa intellexerit de feudis eccleſiaſticis arguitur ex derogatione Conſtitutionis Pij V. quæ declarat mentem Papæ, *Bald. in l. eam quam. n. 25. C. de fideicommiſſ. Cagnol. in l. 1. nu. 32. de reg. iur.* Quòd autem intellexerit etiam de feudis Romanæ Eccleſiæ arguitur ex iſtis verbis citra approbationem infeudationis, & inueſtituræ: volnit enim ex hac legitimatione ſuppleri defectus, ſi qui forſan ineſſent à principio in ipſa inueſtitura, &
6 notiſſima erat hæc familia Põtifici. † Quarto non obſtat; quòd deducitur ex Bulla Pij V. de non infeudandis. quia ea Bulla emanauit fauore Cameræ Apoſtolicæ, cũ

* Et per Menoch. cõſ. 204. num. 4. vol. 3.

a ſub die Veneris 31. Ianuarij 1597.

b Et per Aymo. cõſ. 68. nu. 6.

c facit idem Rom. cõſ. 88 nu. 6. lib. 4. & Menoch. conſ. 20. n. 30. vol. 1.

d Addo Bruſ. cõſ. 15. vol. 2. Burſat. conſ. 390. n. 31. & 69. vol. 4. & 63 cõſ. Alex. conſ 94. n. 5. lib. 1 & cõſ. 87. n. 3. lib. 3. Decius conſ. 171. num. 1. Parif. cõſ 95. n. 121. vol. 1. Clar. in §. feudum. q. 14.

qua non agitur, ſed inter particulares, neq; poteſt legitimatio habere vim prorogationis, cũ legitimati fuerint comprehenſi in inueſtitura Nicolai V. ideoq; D. Ioſephus erat in ſtatu impliceito comprehenſionis in inueſtitura, quia poterat legitimari, & ſic deuenire ad ſtatum explieitum, *l. fin. ſi ex noxal. cauſ. ag. Bald. in l. obſeruare. §. poſt haec. de offic. Proconſ. Socin. conſ. 41. lib. 3.* Et ita concluſum pro validitate legitimationis.

Romana Mercedis.
Die Lunæ 21. Iunii 1599.

SVMMARIVM.

1. *Salarium etiam non cõuentum quando debeatur Aduocato.*
2. *Verba vrbana & curialia non praeiudicãt.*
3. *Pecunia mutuo rogata ab eo, qui inſeruit, non arguit, quòd ſeruitium ſit gratuitum, quando tunc temporis non eſt liquidum, quid & quantum pro ſalario debeatur.*
4. *Ex taciturnitate non reſultat renunciatio; niſi concurrente legitima praeſcriptione.*

DECISIO MCCCXII.

DVbium propoſitum habet plura capita, quorum primum eſt, An conſtet de ſeruitio D. Franciſci, circa quod nõ fuit dubitatum, quia conſtet de ſeruitio ex memoriali D. Horatii & eius litteris, & ex cõputis & atteſtatione Bombelli ſolicitatoris, & aliis in facto deductis, & hoc admittunt informantes pro D. Horatio, ſed tantum contendunt ſuper initio huius ſeruitii, nã D. Beninus praetendit hoc ſeruitiũ incepiſſe ab anno 1571. & continuaſſe vſq; ad annum 1586. Ex aduerſo verò praetendebatur non eſſe ſumendum initium à d. anno 1571 cum de illo tempore vti conſanguineus, amicus, & ſuperintendens geſſerit negocia Oricellarii: Verum cum ſuper hoc tempore res non ſit omnino clara, & verificanda ſit per D. Franciſcum, non fuit capta reſolutio, ſed dictum, vt particulariter ſuper hoc dubitetur. Secundum caput eſt, An pro tempore praeſtiti ſeruitii debeatur D. Franciſco ſalarium, & praetendebatur per informantes pro parte D. Horatii non deberi;
1 † cum non appareat, quòd fuerit conuentũ, immo potius videatur conſtare ex litteris, intentionem D. Franciſci fuiſſe gratis inſeruire ratione amicitiae & parentelae, & quia ſperabat amplam remuneratione à DD. Fratribus de Oricellariis: Verum Domini fuerunt concordes nihilominus deberi ſalariũ etiam non conuentum, cum concurrant requiſita ex vtraq; parte, nempe quòd D. Horatius ſolitus erat pretio conducere, & D. Franciſcus locare operas ſuas; illud verificatur ex memoriali; hoc verò ex eo, quòd D. Franciſcus erat procurator ex Collegio Dominorum procuratorum Curiae Romanae, & continuò agitabat in diuerſis Tribunalibus Vrbis diuerſorum cauſas, prout ſolent alii procuratores, *Put. deciſ. 44. lib. 2. & deciſ. 1. lib. 3. & fuit ſa-*
2 *pius in Rota reſolutum*, * † Non obſtant nonnulla verba ponderata per informãtes, quia potius ſapiunt Vrbanitatẽ quandam, & modum curialem tractãdi cum viris nobilibus, quã quòd inducant pollicitationẽ aliquam ſeruitii gratuiti, vt etiam ex nonnullis eius litteris colligitur. Nec in con-
3 trariũ facit, quòd † interim dum iſtas cauſas tractaret D. Franciſcus rogauerit ſummam 150. ſcutorum mutuo à D. Horatio quia cum nõ eſſet tunc temporis liquidum, quid & quantum ei deberetur pro ſalario, & immineret neceſſitas liberandi ſe à Fiſco Florentino, maluit mutuo rogare, quàm de ſalario mentionem facere, ſed potniſſet nimis protrahere conſequutionem pecuniarum, quibus indigebat; Neq; etiam poteſt
4 argui taciturnitas, † cum ex ea non reſultet renunciatio, niſi concurrat cum temporis legitima praeſcriptione; neq; etiam poteſt dici tacuiſſe, qui medio tempore plura eſt conſequutus, quę in deductionem ſalarii debiti venire debent: Et ex his & aliis pro D. Franciſco deductis cenſuerunt Domini non applicari *deciſionem factam corã R. P. D. meo Penia* ᵃ Tertium caput diſputationis fuit circa quantitatem ſalarii, & Domini arbitrati fuerunt illud ad ſcuta duodecim monetę menſtruę, attenta qualitate perſonę, & multiplicitate cauſarum. Nec facit in contrarium, quòd videbatur conſtare de ſolito D. Horatii, qui ſoluebat tantum ſcuta ſex auri D. Libertano, pro omnibus cauſis, vt affirmat in ſuo memoriali, quia id eſt intelligendum de ſalario conuento cum illo tantum, non autem de eo, quod ſoluebatur aliis procuratoribus, & ſolicitatoribus, quorum opera eodem tempore vſum fuiſſe ſatis ex eodem memoriali apparet: Vndè cum poſtea Dominus Franciſcus vicem omnium iſtorum ſuſtinuerit, ęquum viſum fuit habere rationem eius, quod aliis etiam praeſtabatur, quos vltra ſalarium volebat D. Horatius participare de rata pecuniarum, quae recuperarentur eorum opera mediante. His igitur omnibus perpenſis in hanc ſententiam itum eſt, quamuis magis placuiſſet cauſam hanc, quę eſt inter conſanguineos, media concordia terminari, alioquin erunt particulariter examinandę praetenſiones vtriuſq; partis, cum etiam D. Franciſcus praetendat ſibi vltra ſalarium deberi participationes conceſſas à D. Horatio aliis procuratoribus.

* Et propterea ſupr. in Torricana Mercedis 20. Maij 1569. n. 2. & in Roman. pretenſę mercedis 29. Nouemb. 1568. n. 1. & in Romana ſalarii 16. Iunii 1590. coram Binarino.

ᵃ In Romana Mercedis Lunae 18 Martii 1591. corã D. Penia.

Calaguritana Iuriſaſcendendi.
Die Lunæ 28. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Semel examinatus ad beneficium de iure non eſt amplius examinandus; ſecus eſt hodie vigore ſacri Concilij Tridentini, quando quæritur nouus titulus.*

DECISIO MCCCXXIII.

DOmini cēſuerūt clericos cœptos beneficiari comprehendi ſub indulto fe. re. Sixti V. cum enim diſponat, vt quotieſcumque vacabunt beneficia, integra, dimidia, ſeu quarta, aut aliàs quomodolibet nuncupata, patrimonialibus & naturalibus filijs concedi ſolita, nullus admittatur & recipiatur, niſi præuio examine; hæc verba videntur clariſſima; nam ſi pro aſſequutione vnius præmiſſorum voluit id obſeruari, ſatis clarè etiam videtur voluiſſe, vt aſcendentes eidem examini ſubijcerentur attenta conſuetudine & ſtatutis Eccleſiarum diœceſis, in quibus introductus eſt aſcenſus, aliàs diſpoſitio reſpectu dimidiorum & integrorum beneficiorum remaneret ſine effectu, quia ſemper quarti aut dimidij prætenderent talia ſibi deberi, nec poteſt dici in ſingularibus Eccleſijs quibuſdam poſſe beneficia eſſe æqualia, quia in illis non datur aſcenſus, & vbi adſunt quarti & dimidij, neceſſe eſt, vt adſint integri beneficiati, nam quartum & dimidium beneficium dicitur, relatione habita ad integrum, & ita etiam Rota conſiderauit hoc præiudicium inferri per bullā Sixti in poſitione cauſæ ſuper validitate Indulti 29. Martij 1592. quod etiam confirmatur ex diſpoſitione contenta in noua declaratione & indulto S.D.N. dum in cęptis beneficiari mediante examine excludit concurſum in aſcenſu. Præterea verba dictę bullæ videntur clariora, quàm vt poſſint euitari, ibi vt præſentent, & recipiant antiquiorem in ordine, ſi duo plures ve reperti fuerint ęquè idonei, ſi verò minus, qui antiquus repertus fuerit magis idoneus, pręferatur. Confirmatur etiam ex diſpoſitione Cōcilij iuxta declarationem Illuſtriſſimorum Cardinalium mandantis, vt cœptus beneficiari in quolibet aſcenſu denuo examinetur, vt *fuit reſolutum in vna Calaguritana coram R. P. D. meo Pamphilio anno 1587.* Neque obſtat, quòd in his non applicetur ratio indulti, quę conſiderat frequentiam ſimoniacarum prouiſionum, cum in aſcenſu certi ſint illi, quibus debetur beneficium, quia ob diſpoſitionis generalitatem, & particularem ſingulorum beneficiorū qualitatis expreſſionem ſumus in caſu, in quo lex diſponit de ratione non autem ratio de lege, *iuxta doctrinam Bald. quam refert, & ſequitur Corn. conſ. 90. nu. 13. lib. 3.* Nequę obſtat, quòd Breue loquatur de filijs patrimonialibus & naturalibus, quaſi verò hæc denominatio non conueniat cęptis beneficiari, cum nihilominus non deſinant eſſe filii patrimoniales, cum origo ſit immutabilis, *l. aſſumptio. ad Municipal.* Non
2 obſtat pręterea, quòd † de iure ſemel examinatus nō eſt amplius examinandus, *c. accepimus. de ætat. & qualit. Palaott. dec. 83. Caputaq. deciſ. 367. lib. 2.* quia aliter fuit diſpoſitum nouo iure Conciliari, ex eo quòd in aſcenſione quæritur nouus titulus, *iuxta conſ. Oldrad. 18.* Non obſtant ſtatuta & conſuetudines, quia illis fuit derogatum etiam cū clauſula, quorum tenores, *Felin. in c. poſtulaſti. num. 2. de reſcript. cum ſimilib.*

Romana Euictionis domus.
Die Lunæ 5. Iulij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Quando principalis obligatio eſt nulla, an & quando obligatio fideiuſſoris ſit etiam nulla, & nu. 4. 6. & 8.*
2 *Venditor non tenetur præciſè ad tranſlationem dominij rei in emptorem; ſed tantum ad intereſſe.*
3 *Dominium rei venditæ non transfertur in emptorem venditione, ſed traditione.*
5 *Clauſula, omni meliori modo, & iuramētum cum obligatione Camerali æquipollent obligationi vti principalis.*
7 *Prohibitio alienationis rei, quæ concernit ſolum commodum minoris, & non alterius perſona facit, quòd tutor & fideiuſſor de euictione teneatur, ſecundū communem.*

DECISIO MCCCCXXIIII.

QVędam Bartholomęa de Pelignis anno 1544. vendidit domum, de cuius euictione agitur, vti ſuam propriam olim Frāciſco Salamonio pro pretio 250. ſcutorum, & promiſit de rato pro Fauſtina eius filia infante: Ante pretij ſolutionem, & ratificationem Fauſtinę deceſſit D. Bartholomæa ſuperſtite Fauſtina, cuius aſſerti tutores & conſanguinei prænarrata dictę domus venditione, cum decreto iudicis ratificauerunt venditionem dictæ domus tanquam maternæ; & pretium exegerunt, & de euictione pro dicta Fauſtina vēditrice fideiuſſerunt quondam Dominus Stephanus Creſcentius & alij. Fauſtina cum maior facta animaduertiſſet dictam domum non fuiſſe maternam ſed paternam, & quòd aſſerti tutores non erant veri tutores, mouit litem ſuper vendicatione domus contra D. Io Petrum de Caffarellis habentem cauſam à Salamonio, & obtinuit contra eum & contra Salamonium, qui ratione dictę euictionis egerunt contra Venerabile Hoſpitale ſancti Saluatoris hæredem

Præſens deciſio ab Illuſtriſs. meo Seraph. fuit extenta, ſed reſolutio facta fuit corā bo. me. Domino Oran., qui morte ſuperuentus illam extendere non potuit.

redem Domini Stephani Creſcētij fideiuſ-
ſoris, & obtinuerunt in foro Capitolino
ſententiam fauorabilem contra Hoſpitale;
Et cum in cauſa appellationis fuiſſet peti-
tum votum bo. me. Domini Orani, fuit per
eum cauſa in Rota propoſita, & dubitatum
An ſententia extra Rotam lata ſit confir-
manda vel reuocanda: Et pro Hoſpitale
deducebatur ſententiam tanquam iniuſtam
eſſe reuocandam, quia cum contractus ab
initio fuerit initus ex cauſa erronea & fal-
ſa; & cum interuentu tutorum, qui non
1 erant veri tutores, † fideiuſſio acceſſoria
venditionis nullæ fuit & ipſa nulla, vt col-
ligitur *ex traditis per Bart. in l. cum lex.*
num. 4. & 5. & 10. de fideiuſſor. Gabr. qui
alios citat de clauſul. concl. 10. nu. 4. cum
alijs allegatis per informantes *, quia cum
obligatio fideiuſſoris ſit acceſſoria non po-
teſt ſuſtineri data à principio totali nullita-
te contractus, *notant Doctores in l. non du-*
biū. C. de legib. & ſuper hoc verſatur cardo
totius difficultatis. Verum hanc concluſio-
nem non ita indiſtinctè & abſolutè veram
eſſe cenſuerunt Domini, eamque multis
modis limitari dixerunt, qui propoſito ca-
ſui applicantur. Prima limitatio eſt dictam
regulam non procedere, ſi contractus ab
initio non eſt omnino nullus, ſed validus
qualis eſt contractus, de quo agitur, nam
venditio à principio facta per matrem, nō
2 fuit nulla, licèt facta de re aliena; † non
enim præcisè tenetur venditor dominium
rei in emptorem transferre, ſed tantum
ad intereſſe tenetur; *l. contractus. C. de fid.*
3 *inſtr.* † non enim venditione transfertur
dominium, ſed traditione, *l. qui tibi. C. de*
bis qui non à dom. man. & ideo huic obli-
gationi perſonali poterat accedere validè
fideiuſſor, & licèt non acceſſerit huic con-
tractui ſed alteri contractui ratificationis,
qui videtur omnino nullus ob non ſeruatam
ſolemnitatem ſtatuti; tamen ex alio capite
tollitur hoc obiectum, vt mox deducetur.
4 † Secunda limitatio eſt, quando obligatio
fideiuſſoris eſt facta ab eo vti principali,
itaut ſtet de per ſe ſeparatim ab obligatio-
ne cōtractus, pro quo interponitur fideiuſ-
ſio, qui videtur caſus noſter; nā licèt in ea
nō legatur obligatio cum clauſula vti prin-
5 cipalis, † nihilominus conſideratis clau-
ſulis, omni meliori modo, cum interpo-
ſitione iuramenti, & obligatione Cameræ
in ampliſſima forma, non eſt dubitandum
hanc ęquipollere obligationi illi vti princi-
palis, *vt bene fuit deductum in voto Aſſe-*
tamenti, & poteſt addi Natta conſ. 262.
num. 19. Gabr. concl. 5. nu. 2. de minorib. &
de fideiuſſor. concl. 1. nu. 44. Seraphin. de
priuil. iuram. priuileg. 88. nu. 5. Lamberten-
gh. de contract. gloſ. 16. num. 18. Mohedan.
decis. 2. de fideiuſſ. cum alijs hic per informā-
6 *tes allegatis* [a]. † Tertia limitatio eſt, quan-

* per text. in l. ſi vnus § pactus. ff de pact. & in l. ſi tibi ff. de fide iuſſ. Aret. in §. 1. Inſtit. de action. Imol. in c. cum contingat. n. 39. de iureiur. & Bald. in l. non dubium. nu. 22. de legib. Laurentius de Pinu conſ. 73. n. 2. & 3. Cephal. cōſ. 437. n. 2. & 8.

a & per Old. de reſtit. in integr. q. 42. artic. 7. n. 31. & ſeq.

do non militat tanta ratio in acceſſoria
obligatione quanta in principali, vt potè
ſi fauorę minoris annullatur obligatio prin
cipalis ex priuilegio ei conceſſo ratione
minoritatis; non tamen ideo corruit obli-
gatio acceſſoria, quę non eſt ęquè fauora-
bilis, *vt poſt Alex. & Fel. tradit Pariſ. in*
conſ. 16. nu. 111. & ſeq. lib. 2. & fuit reſolutū
coram eodem bo. me. Orano in Romana de
7 *Prouanis* [b], & ratio eſt, quia † prohibitio
alienationis concernit ſolum commodum
minoris, & non alterius perſonæ; ideo tu-
tor & fideiuſſor de euictione tenentur, *vt*
per Bart. in l. non dubium. nu. 28. C. de legib.
Saliect. ibid. n. 11. de cōmuni Alex. in cōſ. 66.
nu. 7. lib. 4. & fuit dictum coram me in vna
Romana Saluiani Interdicti prima Iunij
8 *1587.* † Non obſtat, quòd prætenditur hic
non adeſſe conſenſum fideiuſſoris ex capi-
te ignorantiæ & erroris, ex quo non ha-
buit notitiam nullitatis contractus, quia
ſtante Camerali obligatione non poteſt al-
legari, & in illis terminis loquitur *Pariſ. in*
d. conſ. 16. nu. 111. Quare concorditer per
Dominos concluſum fuit ſententiam pro
Domino de Caſſarellis latam eſſe confir-
mandam.

b in Romana Cenſus de Prouanis 8. Aprilis 1598.

Nullius ſeu Theatina Beneficij.
Die Lunę 5. Iulij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ritè procedens priuat poſſeſſione*
per immiſſionem, etiam ſine expulſione
poſſeſſoris.

DECISIO MCCCXXV.

Dubitatum fuit, cui eſſet dandum mā-
datum de manutenendo Antonio vel
Scipioni, & fuit per Dominos reſolutum;
neutri dandum, ſed apponendum ſequeſtrū,
& videndum de bono iure: Nam quantum
ad poſſeſſionem Antonii, cum ea fuiſſet ca-
pta pendente lite inter Scipionem & Iaco-
bum, qui fuerat præſentatus inter alios
patronos ab ipſomet Antonio; non vide-
tur carere ſuſpicione mali iuris impetratio
facta per Antonium à ſede Apoſtolica, &
eius exequutio obtenta ab Epiſcopo Ripa-
no, cum ipſemet præſentaſſet Iacobum, qui
vigore dictę pręſentationis erat in poſſeſ-
ſione beneficii, & ſic alio poſſidente eoque
non vocato fuit immiſſus, & conſequenter
talis poſſeſſio videtur carere iuris admini-
culo: Præterea cum ipſe Antonius impe-
dire vellet Scipionem, qui mandatum de
immitendo ab Epiſcopo Pennēſe obtinuerat
ne poſſeſſionem caperet, & cauſa fuiſſet
commiſſa Theatino, vt conſtito quòd
Antonius eſſet intruſus lite pēdente Scipio-
nem in poſſeſſionem immitteret, ipſe Thea-
tinus per ſententiam declarauit mandatum
Pennenſis eſſe exequendum, à qua fuit ap-
pellatum,

pellatum, ſed reformata commiſſione appellationis, & iterum exequutione commiſſa Theatino, fuit per eum datum Scipioni mandatum de immittendo, cuius vigore amoto Antonio fuit immiſſus 10. Decembris 1594. & licèt cauſa fuerit in Rota commiſſa; tamen ea fuit deſerta per lapsũ triẽnij: Vnde ſequitur non eſſe habendam rationem poſſeſſionis Antonij, cum eam
1 indiciali ordine ſeruato amiſerit: † Iudex enim ritè procedens priuat poſſeſſione per immiſſionem, etiam ſine expulſione poſſeſſoris, *Ang. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prætor de acquir. poſſ. & ibi Imol. nu. 1. & cæteri Doctor. Abb. in c. cum quibus. n. 10. de ſenten. & re iudic. cum alijs allegatis* *, maximè cum cauſa commiſſa per Antoniũ fuerit deſerta, *Rip. in l naturaliter. §. nihil commune. nu. 97. de acquir. poſſ.* Non obſtat, quòd dicitur ſententiam Pennenſis & Theatini fuiſſe iniuſtã, quia donec de tali iniuſtitia non liquet, negari nõ poteſt, hæc omnia reddere poſſeſſionẽ Antonij turbidã; & ideo non eſſe manutenendum; ſed apponẽdũ eſſe ſequeſtrũ, & videndũ de bono iure.

* Adde Alex. in d. §. cũ Prætor. nu. 3. Iaſ. nu. 10 Cõpoſtell & Io. Andr in c. 1. de electione & fuit dictum in Romana vineæ 23. Iunij 1580. coram Robuſterio in impreſſ. diuerſ. nouiſs. 641. part 1. & in Ipporegiẽ. Cappellaniæ 3. Mar 1578. coram Cantuccio in impreſſ. diuerſ. nouiſs. 62. p. 3 & ſupra in Aquinatẽ. beneficij. 11 Decembris 1579 nu. 6.

Ortonen. Penſionis.
Die Lunæ 5. Iulij 1599.

SVMMARIVM.

1 *In iudicio manutentionis ſufficit ſemiplena probatio, & vnus teſtis.*
2 *Mandatum probatur coniecturis, præſertim accedente ſcientia principalis.*
3 *Scientia ex litteris ſcriptis probatur.*
4 *Petitorium abſorbet poſſeſſorium.*
5 *Pendente cauſa reſtitutionis in integrum non datur exequutio ſententiæ, niſi pro expenſis.*

DECISIO MCCCXXVI.

FVit reſolutum conſtare de quaſi poſſeſſione menſæ Epiſcopalis Ortonenſis ad hoc, vt manuteneatur in exactione pẽſionis ſaltem pro centum quadraginta ducatis: Nam primo probatur fuiſſe hanc ſummam exactam per Epiſcopum Rebibam, dum eſſet Epiſcopus Ortonenſis, per Vincẽtium Roccam tertium teſtem ſuper 20. interrogatorio in ſummario nu. 4. & 5. qui in hoc
1 iudicio manutentionis ſufficeret, † in quo ſufficit ſemiplena probatio, *Abb. in c. cum Eccleſia Sutrina nu. 23. vbi Rip. nu. 52. de cauſ. poſſ. & propr. & pluries Rota reſoluit, & ſignanter coram R.P.D. meo Litta in vna Roman. domus 1597.* * ſed & etiam reſpectu moderni D. Epiſcopi iſta quaſi poſſeſſio probatur per vnum teſtem in curia examinatum, qui deponit Ioannem Antonium fratrem Domini Marini numeraſſe Domino Epiſcopo ſeptuaginta quatuor ducatos Regni ad cõputũ termini decurſi S. Ioãnis 1596. Nec obſtat, quòd nõ probatur fratrẽ
2 habuiſſe ad hoc † mãdatũ, quia illud ex cõiecturis, & veriſimilitudine præſumitur, *vt poſt Bald. in l. 1. n. 2. C de reb alien. non alien. tradit Dec. conſ. 36. nu. 9. Rota deciſ. 2. de cauſ. poſſ. & propr. in antiq.* præſertim ſi doceatur principalem id ſciuiſſe, *Gig. de*
3 *penſion. q. 48. nu. 3.* † De ſcientia autẽ Domini Marini conſtat ex litteris ad Epiſcopum ſcriptis, *Caſſad. deciſ. 3. nu. 4. de procurator. Caputaq. deciſ. 165. p 1. in impreſſ.* Neque apparet ſolutionem fuiſſe factam metu mandati, id enim quod in litteris dicitur, ſine pręiudicio, reſpicit quantitatem
4 non autem ſolutionem ipſam. † Neque obſtat ſententia lata per contradictas in petitorio, per quam videtur abſorberi poſſeſſorium, *c. cum dilectus. de cauſ poſſ. & propr. Abb. in c. conſultationibus n. 9. de iurepatro.* quia fuit obtenta reſtitutio in inte-
5 grum, † qua pendente non datur exequutio ſententię, niſi quantum ad expenſas, *vt habetur in deciſione Cb. ſanen. 164.* maximè quia non placuit Dominis, quòd extorta fuerit ſententia in Rota per contradictas, cum pars haberet notitiam, quòd aderat in Curia procurator Epiſcopi, qui produxerat mandatum contra eandem partem in actis Auditoris Cameræ. Et ita concluſum pro manutentione pro prædicta ſumma.

* & in Romana. cenſus 26. Apr. 1596. coram Pamphilio & ſupra in Paleſtrina decimarum 11. Octobris 1564. & quòd ſufficiat vnicus teſtis fuit dictũ in Sorana beneficiorum 21. Apr. 1587. corã bo. me. D. Orano.

Calaguritana Spolij panis.
Die Veneris 5. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *In cauſa ſpolij non poteſt procedi contra heredem ſpoliatoris, qui in ſpolio non ſucceſſit vti hæres, ſed ex alio titulo, & qui non fuit citatus in prima inſtantia, contrarium tamen vt hic nu. 2.*
3 *Per clauſulam, quam & quas in commiſſione reſtitutionis in integrum poſita, cenſetur data iuriſdictio tam ſuper principali quàm ſuper acceſſorijs.*
4 *Maritus pro vxore tanquam coniuncta perſona ſine mandato de iure experiri poteſt.*
5 *In commiſſione noua, quæ dependet à prima, non eſt neceſſaria alia citatio.*

DECISIO MCCCXXVII.

1 FVit dubitatum † an in iſta cauſa ſpolij poſſit procedi contra D. Comitiſſam de Onnate: Prætendebant enim informantes pro ea non poſſe; Primo quia in actis nulla adeſt cõmmiſſio; quæ afficiat D. Comitiſſam, itaut poſſit in prima inſtantia contra eam non citatam in partibus procedi; nam priores commiſſiones & ſententiæ latæ fuerunt contra patrem ipſius, & fuit deciſum * eas non afficere D. Comitiſſam, quę nunquam in cauſa fuerat citata; & quæ veniebat non vti hęres patris; ſed vti do-

* ſub die 10. Nouẽbris 1599 & 23. Ianuar. 1598.

mina

mina Maioricatus, ad quem ſpectant deci-
mæ, & oblationes. Secundo quia commiſ-
ſio præſentata coram me continet tantum
articulum exequutiuum, cum clauſula, ap-
pellatione remota: Vnde cum hæc prętēn-
ſio ſpolij contra Comitiſſam ſit noua præ-
tenſio, & noua cauſa, non poſſe in ea pro-
cedi ſine noua citatione, *iuxta decıſ. 14. &*
16. de dol. & contum. in nou. Achill. decıſ.
2 *13. eod. tit.* † His tamen non obſtantibus,
fuit per Dominos concluſum poſſe procedi
in cauſa ſpolij contra D. Comitiſſam abſq;
alia citatione de nouo exequenda in parti-
3 bus; nam † cum D. Comes maritus Comi-
tiſſę impetrauerit cõmiſſionem appellatio-
nis à ſententijs latis in ſpolio contra Co-
mitem ſeniorem, nec non nullitatis, & iniu-
ſtitiæ, ac reſtitutionis in integrum, cũ clau-
ſula, quam & quas, & iſta commiſſione
vſus fuerit, eiuſq; vigore obtinuerit remiſ-
ſoriam, & articulos dederit concernentes,
non ſolum exceptionem aduerſus ſenten-
tias, ſed etiam merita totius negotij prin-
cipalis; vtiq; non poteſt negari iuriſdictio-
nem datam fuiſſe, tam ſuper negotio prin-
cipali, quàm ſuper exceptionibus, & non
ſolum vti reum, ſed etiam vti actorem
proceſſiſſe in cauſa, etiam vti in prima,
Caſſad. decıſ. 1. nu. 4. de except. Rota de-
cıſ. 20. in fin. de re iud. in nou. Pute. de-
cıſ. 238. lib. 3. nam in articulis datis pro
parte Comitis vti mariti, & coniunctæ per-
ſonæ Donnæ Catharinę Comitiſſæ fuit arti-
culatum decimas, & primitias Eccleſiæ de
Onnate fuiſſe ab immemorabili perceptas à
Comitibus, & Dominis Oppidi titulo Ma-
ioricatus, & tanquam res, & fructus ſine
bona annexa eidem Maioricatui, & familiæ
de Gueuarra: Quod comprobatur, nam *in*
hac eadem cauſa coram me 10. Nouembris
1597. fuit dictum, Comitem vigore clau-
ſulæ, quam & quas, potuiſſe ad cauſam ve-
nire, tanquam in prima, nec feciſſe acta ſua
neq; ſententias, neq; ſibi præiudicaſſe: Vn-
de cum in partibus D. Comitiſſa dederit
mandatum vnà cum marito pro exequutio-
ne dictæ remiſſoriæ, clarum eſt, eam omnia
prius per ipſum geſta ratificaſſe, ac eſſe per-
inde, ac ſi ipſamet eam obtinuiſſet, & pro-
duxiſſet, *vt fuit dictum in cauſa Medio-*
lanen. Capellania 3. Iulij 1595. coram
R. P. D. Pamphilio, quod eo magis di-
4 cendum eſt, † cum pro ea maritus de iure
tanquam coniuncta perſona experiri poſ-
ſet, *Bart. in l. maritus. in prima lectur.*
nu. 2. & Salicet. nu. 4. C. de procurator.
cum alijs congeſtis per Tiraquel. de retract.
lig. §. 10. gloſ. vnic. Hinc quoq; ſequitur,
ex vſu dictæ commiſſionis cauſam effectam
fuiſſe communem; & ideo eadem clauſula,
quam & quas, Abbatem & beneficiatos
contra eã vti poſſe, & poteſt procedi in cau-
ſa ſpolii prętenſi cõtra ipſam, vel citato pro-
curatore Comitis, vel per cõtradictas, *Rota*
17. de dol. & contum. in nou. Achill. 18. de
reſcript. Neq; obſtat, quòd cauſa fuerit auo-
cata per aliam commiſſionem mihi dire-
ctam, quia non fuit immutata ſubſtantia in
eà contentorum, ſed tantum adiecta clau-
5 ſula, appellatione remota: † Vnde cum ſit
dependens à prima non eſt neceſſaria alia
citatio, *vt per Rotam decıſ. 15. de reſcript.*
in nou. Nec hic adeſt mutatio iudicij con-
ſiderabilis, cum commiſſio omnia compre-
hẽdat, & Comitiſſa impediendo exequutio-
nẽ ſententiarũ videatur ipſa, quantum in ſe
eſt, in ſpolio paterno ſeſe confouere, & ſpo-
liare. Nec obſtat, quòd dicatur obtentã fuiſſe
remiſſoriã ad effugiẽdam exequutionẽ, quia
non poterat procedi ad exequutionem, niſi
ea citata, & facto nouo proceſſu contra
eam. Quare concluſum in cauſa ſpolij con-
tra D. Comitiſſam ſine alia citatione in
partibus exequenda procedi poſſe: Neq; eſt
dubitandum, ne bonum ius ipſius indefen-
ſæ pereat, adeſt enim procurator Comitis,
qui omni diligentia & vigilantia cauſam
hactenus defendit, & defendere in poſte-
rum non negliget.

Abulen. Capellaniæ.
Die Veneris 12. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 Frater profeſſus non poteſt præſentare ad beneficium iuriſpatronatus, niſi de licentia ſui ſuperioris; ſed totum ius præſentandi transfert in monaſterium, & in eius ſuperiorem.

2 Inferior non poteſt concedere licentiã, quæ à Generali ſuæ religionis fuit denegata.

3 Non poteſt quis iuuari licentia obtenta ab eo, cuius officium expirauit.

4 In iurepatronatus ſacerdotale neceſſaria eſt præſentatio vel ſacerdotis, vel ſaltem conſtituti in tali ætate, vt poſſit fieri ſacerdos.

DECISIO MCCCXXVIII.

FVit reſolutum Franciſco non poſſe ad-
iudicari Capellaniam, de qua agitur,
nam præſentatio de eo facta nullius eſt mo-
menti, cum emanarit à fratre Didaco de
Valdes, quem etiam ſi admittamus ab Ema-
1 nuele deſcendere: tamen † cum eſſet profeſ-
ſus in Monaſterio Sancti Dominici in Indijs
Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemp-
tionis captiuorum, totum ius præſentandi
translatum fuerat in Monaſterium, & ad
eius ſuperiorem, *Auth. ingreſſi. C. de ſacro-*
ſan. Eccl. c. cũ ad monaſterium. de ſtat. regul.
& per Lambertin. de iure patr. part. 1. lib. 2.
artic. 11. q. 2. num. 12. Nec iuuari poteſt li-
centia Prouincialis; primo, quia eius iuriſ-
dictio non poterat excedere fines Regni Ca-
ſtellæ in Hiſpanijs, ſuper quibus habebat
iuriſdictio-

iuriſdictionem, non autem ſuper monaſterijs Indiarum, *c.2.§.fin. de conſtitut. in 6.*
2 Secundo, quia † Generalis Ordinis aditus
pro obtinenda licentia, illam noluit concedere; Ideo inferior contra eius voluntatem non potuit eam concedere, *c. vt noſtrum.c.vt debitis. de Appellat. Gambar. de Auctor. Legat. lib.6. num. 708. Neuizan.*
3 *conſ.116.nu.1.* † Tertio quia cum Didacus
vſus eſt hac facultate, iam expirauerat officium eius, qui licentiam dederat, *c.praeſti. de offic.delegat.in 6.* & in hoc fuerunt concordes omnes Domini. Ex alio quoque capite aliqui ex Dominis exiſtimabant hanc præſentationem eſſe inualidam; nam ex verbis fūdationis videtur hoc iuspatrona-
4 tus eſſe ſacerdotale; † Et ideo fuiſſe neceſ-
ſarium præſentare Cappellanum, vel ſacerdotem, vel ſaltem conſtitutum in ætate tali, vt poſſit fieri ſacerdos, *gloſ.in c.ei cui. in verb. ætate. de præbend. in 6. & ibi Io. Andr.num.5.Butr.num.12.Franc. nu.13. Gemin.nu. 10. & alij allegati in cauſa Romana Cappellarum. 14. Nouembris 1586. coram R.P.D. meo Pamphilio.* Quantum ad Petrum, nihil fuit reſolutum, ſed reſtricta fuit difficultas cęteris reiectis, An præſentatio Generalis fuerit in tempore, quod ex eo pendet, An hoc iuspatronatus, quandiu eſt apud monaſterium ſit iudicandum ad hunc effectum Eccleſiaſticum, vel laicale.

Interamnen. Bonorum, ſeu Fideicommiſſi.
Die Lunæ 15. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur vocati niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum, prout quando fideicommiſſum factum fuit filijs eorumque deſcendentibus, vt num. 2.*

Item quando factum fuit ratione conſeruationis agnationis, & nominis familiæ vt num. 3.

Item quando teſtator in defectum filiorum legitimorum vocauit naturales & ſpurios legitimandos, vt num.4.

Item, cenſentur vocati, quando ſumus in caſu, in quo ſi aliter diceremus legitimati reſcripto principis tam ex teſtamento quàm ab inteſtato concurrerēt cum legitimis contra voluntatem teſtatoris, vt num. 5.

Item, quando ex verbis fideicommiſſi colligitur teſtatorem voluiſſe non exiſtente nominato ad fideicommiſſum, vel non exequente eius voluntatem, ſubſtituere locum pium, vt nu.8.

Item, quando in vocatione filij filia vocauit etiam deſcendentes ab eo, vt nu.9.

Item, quando teſtator digreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum, vt num.10.

Item, quando teſtator bis & ter, & pluries eoſdem filios poſuit in conditione, vt num. 11.

Item, quando teſtamentum factum fuit in loco, vbi per ſtatutum diſponitur, quòd filij in conditione poſiti cenſeantur vocati, prout eſt in ſtatuto Vrbis, vt num. 12.

6 *Legitimati reſcripto Principis ſuccedunt cum legitimis; maximè ſi legitimatio præceſſit natiuitatem legitimorum & naturalium, niſi dictum ſit de filijs legitimis & naturalibus, & ex legitimo matrimonio natis.*

7 *Appellatione legitimorum & naturalium, veniunt legitimati.*

13 *Coniecturæ, quæ ſingulæ non proſunt, ſimul coniunctæ iuuant, ad effectum vt poſiti in conditione cenſeantur vocati.*

14 *Reſoluto iure dantis, reſoluitur ius accipientis.*

DECISIO MCCCXXIX.

DOmini dixerunt factum eſſe locum
fideicommiſſo ex teſtamento Marci-
Antonij de Ruſticis ad fauorem Franciſci
1 nepotis Antonij: nam † quamuis regula
ſit, quòd poſiti in conditione non cenſen-
tur vocati; tamen ex coniecturis ab ea re-
cedi ſolet: Coniecturæ verò in præſenti
facti ſpecie multæ & vrgentes concurrunt;
2 † Prima eſt, quòd ſumus in fideicommiſſo
facto filijs, eorumque filios deſcendentes
ſuos poſuit in conditione, quam coniecturā
magni faciunt multi Doctores relati *per
Illuſtriſſ.D. Cardinalem Manticam de con-
iectur. lib.11. tit.3. Decian. conſ 9. nu.1.
& conſ.44.nu. 5.lib.3.* Et conſiderata fuit
*per Rotam coram me in Bononien. de Feli-
cinis 18. Februarij 1591.& in Maceraten.
coram bo. me. Gipſio* *, & quamuis multi
hanc reijciant, quos refert *Theſaur.deciſ.96.
num.7.* tamen iſti quoque fatentur concur-
rentibus alijs non eſſe contemnendam, ra-
tione præſumptæ affectionis erga propriam
deſcendentiam, vt fatetur *idem Theſaur.
ibidem ſub fin. dicto num.7. Card.Mantica
3 loco ſupra allegato.* † Secunda coniectura
hanc priorem valde coadiuuans deſumitur
ex eo, quòd hoc fideicommiſſum factum
fuit principaliter ratione conſeruationis
agnationis & nominis familiæ, quod colli-
gitur ex vocatione vnius ex filijs maſculis
Linię filiæ ſuæ adoptando eum in ſuā fami-
liam, cum onere deferendi nomen & arma
familiæ, *Idem Card. Mantic.lib. 6.tit.15.
nu.15.Gabr.conſ.123.num.27.lib.2. Rip.in
l.Centurio.nu.164.de vulg.& pup. Cephal.
conſ.251.num.50.Surd.conſ.67.num.35.&
4 conſ.271.num.42.* † Tertia coniectura eſt,
quòd teſtator in defectum filiorum legiti-
morum vocauit naturales & ſpurios, legi-
timandos: Vnde cum iſtos minus dilectos
vocauerit,

* In Macerat. Fideicommiſſi 2. Decem. 1594. & 31. Ianuar. 1595.

vocauerit, veriſimile eſt magis dilectos vo-
care voluiſſe, *argument. text. in l. publicis.
§. Titia. de cond. & demon. Aym. conſ. 52.
nu. 6. & 9. Mandell. conſ. 86. nu. 12. cum
alijs multis per informantes allegatis* [a]: Et
quatenus hæc coniectura per ſe non ſuffice-
5 ret, † Quarta coniectura hanc egregiè cor-
roborat, quòd ſi aliter diceremus, legiti-
mati reſcripto Principis tam ex teſtamen-
to, quàm ab inteſtato concurrerent cum
legitimis, quod tamen noluiſſe teſtatorem
apparet ex eo, quòd eos tantum vocauit in
6 defectum legitimorũ, nam † ita legitima-
ti ſuccedunt cum legitimis, *vt tradit Bald.
in l. ſi te parens. C. de ſuis & legit.* maximè ſi
legitimatio naturalis præceſſit natiuitatem
legitimorum & naturalium, *vt poſt Spe-
culat. & Io. Andr. & alios latè tradit Mar-
tin. Lauden. in tractat. de legitimat. nu. 140.
& Ludouic. à Sardis in tractat. de natural.
liber. cap. de legitimat. per reſcript. ef-
fect. num. 17, verſ. Vndecimo quæritur*,
& licèt *in deciſion. Florentin. 73. num. 80.*
compilator reprobet hanc coniecturam, niſi
dictum fuerit ſine filijs legitimis & natu-
ralibus, & ex legitimo matrimonio natis.
7 quia † appellatione legitimorum, & na-
turalium veniunt legitimati; tamen ex quo
apparet teſtatorem noluiſſe, vt naturales
legitimati concurrerent cũ legitimis & na-
turalibus veris; cum illos tantum in iſtorũ
defectum vocauerit; apparet hanc conie-
cturam iſto caſu eſſe maximi ponderis, quã
etiam approbãt multi Doctores relati *per
Cardin. Manticam vbi ſupr. num. 2. & per
Surd. conſ. 162. nu. 7. verſ. in facto autem.*
8 † Quinta coniectura ſatis vrgẽs deducitur
ex contextu verborum fideicommiſſi in ea
parte, in qua Antonio ſine filijs decedenti,
& filio Liuiæ non exiſtenti, aut nõ exequen-
ti teſtatoris voluntatem ſubſtituit Frater-
nitatem S. Luciæ, ponderando quòd ſub
vno contextu poſuit in cõditione filios An-
tonij, tam legitimos quàm legitimatos, &
cum certum ſit legitimatos prius fuiſſe in
defectum legitimorum vocatos, ſatis ap-
paret ex tacita mente teſtatoris fuiſſe etiã
vocatos legitimos, vt eadem determinatio
pariformiter fiat in vtriſque *l. iam hoc iure.
9 de vulg. & pup.* † Sexta coniectura ex eo
deſumitur, quòd in vocatione filij Liuiæ
vocauit etiam deſcendentes ab eo, quod
cum factum fuerit reſpectu minus dilecto-
rum, multo magis dicendum, idem eſſe
reſpectu magis dilectorum, argumento eo-
rum, quæ dicta ſunt in tertia coniectura.
10 † Septima coniectura eſt, quòd teſtator
digreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutio-
nũ; prout bene per informãtes deducitur [b],
& hãc coniecturã amplectitur. *Anchar. conſ.
74. & alij per Card. Mant. relati loco ſupra
citato n. 13.* & hãc cũ aliis amplexa eſt *Rota
coram eodẽ In Nucerina fideicommiſſi. 14.*

[a] optimè facit: Menoch. conſ 391 nu. 89. & conſ. 119 n. 21. poſt Ruin. qui late, & teſtatus de communi conſ. 142. nu. 93. lib. 3. Cur. Iun. conſ. 16. nu. 7. Idem Mandel. cõſ. 476. n. 36. Ioſeph. de Ruſticis in tract. de fil. in condit. poſit. lib. 3. c. 6. nu. 99. Zacch in repetit. l. S. Iuuſſa §. diui. de leg. 1. nu. 714. & fuit dictum in allegata Macerata. ſeu fideicommiſſi coram Ciphso.

[b] Digreſſio enim ad plures gradus ſubſtitutionũ fuit talis, quod hæredi grauato ſubſti-

11 *Aprilis 1591.* † Octaua deducitur, quòd
bis & ter, & pluries eoſdem filios poſuit in
conditione, & ex hac repetitione arguunt
Doctores inferri ad vocationem, *idem
Card. Mantic. num. 25. Moderni Aquilani
12 in ſuo tractat. lib. 5. c. 7. nu. 8.* † Nona etiam
non eſt omittenda, quòd teſtator ſuum con-
didit teſtamentum in Vrbe, vbi habebat
etiam nonnulla bona, & hic viget ſtatu-
tum, vt filij in conditione poſiti cenſean-
tur vocati. Ex tot tantiſq. coniecturis con-
cluſum fuit per Dominos hoc caſu nepotẽ
Antonii in conditione poſitum fuiſſe voca-
tum, etiam quòd non omnes fortaſſe eſſent
concludentes; maximè cum agatur ad in-
cluſionem filiorum, non autem ad inducẽ-
dum aliquod grauamen, & ſic ſumus in fa-
uorabilibus, *vt per Gabr. conſ. 123. nu. 24.
13 lib. 2.* † & quę ſingula non proſunt in hac
materia ſimul collecta proſunt, *Card. Mã-
tic. ibid. n. 26. Clar. in § teſtamentum. q. 29.
in fin. latè Gabr. de probation. concl. 1. in
princ.* Non obſtat *conſ. Oldrad. 21.* quoniã
non applicatur ad caſum iſtum, neque tra-
ctat hanc quęſtionem. Minus obſtat *deci-
ſio bo. me. Domini Robuſterij in Bononien.
de Pepulis* [c], quia pręter quam quòd eo
caſu non concurrebant tot coniecturę, me-
mini fuiſſe reuocatam in dubium eandem
deciſionem, & poſtea partibus litem non
proſequentibus, nihil fuiſſe vlterius in ea
controuerſia factum. Et ex his ſequitur
circa effectum dubii, ſentẽtiam in Saluiano
ad fauorem Bonii non eſſe exequendam; nã
14 † reſoluto iure datoris per purificationẽ
fideicommiſſi, reſolutum eſt etiam ius ac-
cipientis, *l. ſi res. quib. mod. pign. vel hypo.
ſol. Bart. in l. 4. § ſed & Marcellus. de in
diem addict. & habetur in deciſione bo. me.
Laureliani, quæ per informantes allegatur.*

tuit nominatim filium Liuiæ, qui non adimplenti in quibuſdam ſubſtituit Cõfraternitatem, & confraternitati in quibuſdam alijs nõ adimplenti ſubſtituit Conuentum fratrum, & illi Conuentui non adimplẽti Capitulum alterius Eccleſię, Ex qua digreſſione ad plures gradus ſubſtitutionum clara eſt coniectura, quòd filij poſiti in conditione cenſeantur vocati, vt poſt Anchar. citatum in allegat. conſ. 74. decidit Menoch. conſ. 131 n. 3. & 140. in 10. Cal. 1 nu. cõſ. 93. nu. 6. Mirſonerius in deciſ. Regni Siciliæ 1 nu. 215 cũ alijs relatis per Illuſtr. Cardin. Mantic. in allegat. lib. 13 tit. 18. nu 13. & ſequuta eſt Rota in allegata Nucerin. fideicom miſſi. coram eod. Cardin. Mantic.

[c] ſub die 25. Nouem. 1566. & 4. Iun. 1575

Parmen. Status.

Die Mercurij 24. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis depoſitio varia, & inconſtans redditur ſuſpecta.*
2 *Teſti, qui prius dicit ſe non recordari de anno & menſe, & poſtea deponit rem factam fuiſſe de tali & tali anno, fides eſt deneganda.*
3 *Teſtis vilis, pauper, homicida, ſubditus, & qui viuit expenſis illius, pro quo deponit, non eſt idoneus.*
4 *Teſtis reddens rationem, quare ſic deponit, nempe perche non vorìa fallare per la debolezza del ceruello, & poſtea deponẽs de alijs per plures annos ante geſtis, dicẽs che ha buona memoria, non eſt idoneus.*
5 *Falſitas in teſte dicitur error doloſus.*
6 *Teſti inimico non eſt fides adhibenda.*
7 *Teſti inſtructo & ſubornato fides non adhibetur.*

8 *Teſtes*

8 *Teſtis dicens ſe feciſſe proteſtationem ſponte ſua non autem ab aliquo perſuaſum, ſi fateatur ſe cum aliquo alloquutum, qui ei perſuaſerit, quòd talem proteſtationem faceret, dicitur inſtructus & ſubornatus, & contraria deponere.*

9 *In impugnanda legitimitate eorum qui ſunt in illius quaſi poſſeſſione reſpectu ſucceſſionis bonorum, teſtes nullam pati debent exceptionem.*

DECISIO MCCCXXX.

FVit dubitatum, An Cæſar della Villa, Galeatius de Nardo, & Peregrinus de Ferrarijs ſint teſtes idonei, & quæ fides illis ſit adhibenda; & fuit per Dominos concluſum iſtis teſtibus non eſſe fidem adhibendam, & contra Cæſarem conſideratum fuit multas adeſſe exceptiones releuantes: Et primo exceptio ſubornationis teſtium, de qua deponunt tres teſtes examinati anno 1536. nempe Bernardinus Montaninus, Ioannes de Vbertis, & Togninus Faſanus in ſummario nu. 4. Verum quia dicitur ex aduerſo in illo iudicio non fuiſſe citatos Rangonos, licèt replicetur proceſſum actorum eſſe deperditum; Viſa fuit hæc exceptio corroborari ex dicto presbyteri Baptiſtæ de Ferrariis in examine ſuo ad inſtantiam Rangonorum de anno 1546. ſuper tertio, dicentis ſe intellexiſſe ab ipſo, (che haueua inſtrutto de li teſtimonii per farli eſſaminare in detta cauſa, ma nõ ſo ſe li habbia inſtrutti à dire la bugia ò la verità) Itẽ ex dicto Iacobi de Ferrariis ſuper quinto de auditu à Cæſare & à pluribus aliis quòd inſtruebat teſtes, & licèt ſuper fide, & exceptionibus iſtius teſtis fuerit dubitatum; tamen Domini non fuerunt concordes, *vt in deciſione facta 20. Nouembris 1596.* Item ex dicto Vincentii Mantuani ſuper quinto, vbi deponit de auditu ab ipſo Cæſare, & de publica voce, & fama, & ſuper 21. Et fuit in ſpecie diſputatum ſuper exceptionibus iſtius teſtis die 16. Iunii 1597. & reſolutum eum eſſe idoneum, & etiam iſti duo vltimi teſtes deponunt, Cęſarem obtinuiſſe quandam Bullam abſolutionis à falſitate, cum non inueniret ſacerdotem, qui eum abſoluere vellet, & Vincentius ait ſe vidiſſe articulatam Bullam. Secundo ponderata
1 fuit depoſitio eiuſdem Cęſaris, † quæ videtur varia, & inconſtans ex eo, quòd modo deponit ſe non vidiſſe Bernardinum & Martham inuicem ſe commiſcentes; ſed vidiſſe tantum intrantes cameram & hoſtium claudentes, ex quo credit eos inter ſe rem Veneream habuiſſe, & deinde ſuper vigeſimotertio articulo deponit, quòd Bernardinus dormiebat cum Martha in eius camera, prout propriis oculis vidit, & licèt hęc fortè poſſint aliquo pacto conciliari; tamen videtur reddi ſuſpectiſſima eius depoſitio in
2 eo, † quòd prius dicit ſe de anno & menſe non recordari, & poſtea deponit hoc factum fuiſſe de anno 1503. & 1504. cũ aliis in facto deductis; ex quibus videtur fides ei deneganda, *iuxta tradita per Boſſ. de oppoſ. contra teſtes. nu. 122. Bero. q. 58. cum alijs per eos allegatis.* * Tertio deducitur exceptio, quòd Cęſar tempore examinis & poſt erat familiaris Comitis Ludouici, & illius expenſis viuebat, & erat eius ſubditus, & inimicus Pallauicinorum, quæ tamen exceptio probatur per duos teſtes ſupra relatos, nempe Iacobum, cuius fides adhuc pendet ſub iudicio Dominorum, & Vincentium à Rota approbatum. Contra Ga-
3 leatium deducitur, † eum eſſe vilem, pauperem, homicidam, ſubditum Comitis, & qui eius expenſis viuebat, ſed quia iſtæ exceptiones probantur per eoſdem duos teſtes tantum in pręſenti poſitione deductos; Domini conſiderabant, eum non videri idoneũ ex depoſitione ſua facta in Ciuitate Parmæ, & in Ciuitate Cremonæ, ponderando maxi-
4 mè proteſtationem per eum factam, † in qua reddit rationem, (perche non voria fallare per la debolezza del ceruello) & nihilominus poſtea deponit de pluribus rebus per plures annos antea geſtis, & dicit (che ha buona memoria.) Fuit etiam ponderatum manifeſtum mendacium ſuper cognitione Bernardini, quem dicit ſe cognouiſſe iam ſunt anni 25. & quòd vidit ipſum habitare viuente Io. Franciſco patre in Villa Suſpirii, quod eſſe non poteſt, cum teſtis ſit examinatus anno 1532. & ſic cognitio percutit annum 1507. & tamen pater deceſſerat per decẽ annos antea, nempe anno 1497. Nec placet, quod dicitur, hoc per errorem
5 dictum; nam † etiam falſitas eſt error doloſus, & hoc maximè cum etiam eius depoſitio titubet in cognitione Margharitę, vt in facto deducitur. Poſtremo tollitur de fide huius teſtis, quòd in eius examine fuerũt omiſſa multa interrogatoria, nempe nonum, duodecimum, decimumtertium, trigeſimumquartum, & quadrageſimumquintum, non obſtante proteſtatione, quòd deberent ſuper omnibus ſigillatim interrogari. Contra Peregrinum deducitur, vltra
6 quòd eſt pauper & vaſſalus, † inimicitia cum Pallauicinis ex eo, quòd fuerat verberatus à Sigiſmundo, cum Mazzaſerrea, & ei fuerunt ablata ab Vberto duo plauſtra vini, & duo ſacci farinę; Pręterea ex eius de-
7 poſitione † conſtat, cum fuiſſe inſtructum,
8 & ſubornatum, vt in facto deducitur, † & contraria deponit, dum dicit ſe ſponte ſua feciſſe illam proteſtationem, (& nõ perſuaſo da alcuna perſona) & tamen poſtea fatetur ſe ſuper ea re alloquutum fuiſſe cum Dominico Portio, qui dixit ei, vt eam faceret; Poſtremo fuerunt omiſſa plura interrogatoria, vt de altero teſte dictum eſt. Ex

* optimè facit Specul. tit. de teſtib. nu. 1. Nel. de teſtib. par. 1. num. 4. Io. Mar. Montic. de teſtib. in verb. ſubornator.

quibus concluſum fuit, huic teſti fidem non eſſe adhibendam. Et ex his Domini cenſuerunt iſtis teſtibus non eſſe fidem adhibendam, cum tot contra vnumquemq; eorũ militent exceptiones; ex quibus apparet eos
9 nõ eſſe idoneos, † maximè in hac materia, in qua impugnatur legitimitas eorum, quos reſolutum fuit fuiſſe in quaſi poſſeſſione legitimitatis reſpectu aliorum bonorum, & ceſſionis Bernardini.

Romana Fructuum Legitimę.
Die Veneris 3. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Legitima de iure naturæ debetur etiam auo materno.*

2 *Filiatio quando ex nominatione patris in teſtamento, & legitimatione probetur, & num. 8.*

3 *Legitimatio obtenta nulla facta mentione exiſtentia filiarum legitimarum eſt nulla; ſecus eſt, ſi ſit facta cum clauſula, ſine præiudicio venientium ab inteſtato, quia tunc dicitur in genere cogitatum de filiabus, vt num. 9.*

4 *Regularis de familia habente facultatem legitimandi, non poteſt ſine licentia ſui Superioris legitimare.*

5 *Fructus percepti per hæredes, qui ſuos fecerunt, non veniunt in reſtitutione.*

6 *Inſtitutio, quæ propter nullitatem legitimationis non ſuſtinetur, facit locum ſubſtitutioni, nec legitimatio retrotrahi poteſt ad tempus mortis teſtatoris, in præiudicium ſubſtituti; niſi ſit obtenta de patris voluntate, quia tunc retrotrahitur, vt num. 11.*

7 *Legitima petita in iudicio vnà cum fructibus, ſi iudex aſſignet legitimam tantum, & nihil dicat de fructibus, peti non poſſunt; declara tamen, vt num. 13.*

8 *Per exhibitionem libri paterni, in quo reperitur adnotata natiuitas filij, vti filij, filiatio probatur, Item ex legitimatione, necnon hæredis inſtitutione.*

10 *Per legitimationem filij non dicitur per patrem præiudicari filiabus, cum poſſit eas dotatas excludere, & extraneum inſtituere.*

12 *Priuilegium Dominorum de Campegijs de Bononia legitimandi non ſolum eſt Imperiale, ſed fuit etiam conceſſum à Leone X. & valet etiam in terris Eccleſiæ.*

14 *In quæſtione ſtatus, quæ differtur in tempus pubertatis datur immiſſio in poſſeſſionem legitimæ, præſtita cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ.*

15 *Legitima aſcendentium pari paſſu ambulat cum legitima deſcendentium.*

DECISIO MCCCXXXI.

LVcius Martius Narus in ſuo teſtamento vniuerſales hæredes fecit Illuſtr. D. Victoriam, & D. Hieronymam eius ſo-
1 rores, † & reliquit quondam D. Iulio Cardello eius auo materno legitimam ei de iure debitam, & poſt eius obitum D. Iulius Cardellus habẽs duas filias fęminas legitimas, & D. Fabricium filium naturalem legitimatum auctoritate Archiuij Curię Romanæ condidit teſtamentum, in quo dotauit dictas ſuas filias, & hæredem ſuum vniuerſalem inſtituit præfatum Fabricium, cum poteſtate quòd poſſit de nouo, & pluries, ſi opus eſſet facere ſe legitimare: Defuncto D. Iulio, Fabricius adhuc infra pubertatem conſtitutus, mediãte perſona tutorum adijt hæreditatem patris ſui cum beneficio legis & inuentarij: Deinde Anno 1561. in foro Capitolino petijt à dictis DD. Victoria, & Hieronyma legitimam debitam patri ſuo à Lucio Martio in teſtamento relictam vnà cum fructibus; Aduerſariæ oppoſuerunt eũ non eſſe filium præfati Iulij, mouentes quæſtionem ſtatus; contra quas fuit replicatum ex remedio Senatuſconſulti Carboniani, & reſeruata hæc quæſtio in tempore pubertatis, & interim immiſſus in poſſeſſionem dictæ legitimæ data cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ. Poſtmodum Anno 1591. Idem Fabricius porrecto nouo libello in Curia Capitolij egit contra aduerſarias ad fructus legitimę ſibi debitos & non ſolutos, quos ipſę perceperant ante factam conſiguationem bonorum ſibi poſtea inſolutum datorum; Et in dicto iudicio à Senatore reportauit ſententiam fauorabilem, de cuius confirmatione, me proponente actum fuit in Rota; & cauſa diligenter examinata, concluſum ſententiam Senatoris eſſe confirmandam, non obſtantibus exceptionibus, quæ contra eam deducebantur; Nam primo negabatur filiatio Fabricij,
2 † quam ex ſola nominatione in teſtamento, & legitimatione dicebant non probari. Se-
3 cundo dicebatur, † legitimationem Fabricij obtentam ab Archiuio eſſe nullam, quia in ea nulla fuerat facta mentio exiſtentiæ duarum filiarum legitimarum Iulij, *ad conſ. Alex. 67. nu. 7. lib. 1. Dec. conſ. 289. n. 5. & in Rota fuit pluries dictum, & in ſpecie coram bo. me. Bubalo in vna Sabinen. Caſtrorum,* * *& coram me in Portuen. bonorũ, & coram R. P. D. meo Pamphilio in Camerinen. prædij.* Tertio quia pro parte D. Fabricij, ſiue eius hæredum allegabatur altera legitimatio Dominorum de Campegijs, contra illam opponebant fuiſſe obtentam à quodam fratre Vbaldo Regien. de cuius
4 mandato non conſtat; † neq; ſine licentia ſui Superioris, cum eſſet regularis, poterat munus illud exercere. Præterea cum fuerit impe-

* In Sabinen. Caſtrorum 1. Aprilis 1588. & 5. Nouembris 1589. & in Portuen. bonorum 17. Nouembris 1597. nu 27. & in Camerinen. prædij ſeu pecuniarum. 14. Nouembr. 1596

impetrata de anno 1577. & exhibita in
actis anno 1598. longè poſt litem motam,
& ſententias obtentas, non poſſe ſuffragari
ad validanda ea, quæ prius fuerant nul-
liter & iniuſtè facta, cum vſq: ad diem le-
gitimationis Campegiorum non potuerit
5 conſequi † fructus, qui fuerunt interim per-
cepti per hæredes, qui ſuos fecerunt, nec
tenentur ad reſtitutionem, *Alex. conſ. 5. nu. 10. lib. 7. Aldobrand. conſ. 112. n. 34.*
Quarto allegabatur ſubſtitutio in teſtamē-
to facta ad fauorem Illuſtr. D. Alexandri
Vrſini; qui fuit per Iulium ſubſtitutus Fa-
bricio vulgariter, pupillariter, & per fidei-
6 commiſſum: Vndè † cum ſuſtineri non poſ-
ſit inſtitutio ſtante nullitate legitimationis
Archiuij, factum fuiſſe locum ſubſtitutio-
ni ad fauorem D. Alexandri, *Socin. Iun. conſ. 100. n. 16. lib. 3. Dec. conſ. 416. n. 5.*
In cuius præiudicium non poteſt retrotrahi
ad tempus mortis teſtatoris legitimatio ob
tenta à Campegiis; maximè cum dicta le-
gitimatio facta ſit ſine preiudicio vniuſcu-
iuſq. fideicommiſſi & ſubſtitutionis, ſuper
qua pendebat lis inter Alexandrum & Fa-
bricium, cuius nulla fuit facta mentio. Quin
7 to deducebatur † fuiſſe à principio petitā
legitimam vnà cum fructibus, & iudicem
aſſignaſſe legitimam tantum, & nihil de
fructibus dixiſſe; Ideo eos amplius peti non
poſſe, *l. terminato. C. de fruct. & lit. expenſ. Alex. conſ. 27. num. 11. lib. 5. Dec. conſ. 8. num. 7.* His tamen non obſtanti-
bus, Domini cenſuerunt ſententiam eſſe iu-
8 ſtam, & confirmandam; nam † quantum
attinet ad filiationem Fabricii, ea fuit pro-
bata per exhibitionem libri paterni, in quo
adnotata erat natiuitas Fabricii, vti filii,
& aliorum filiorum legitimorum ipſius Iu-
lii; & ex legitimatione, necnon hæredis in-
ſtitutione; & pro tali fuit agnitus à ſorori-
bus, quæ acquieuerunt teſtamento paterno
habitis ab eo ſuis dotibus: ex quibus om-
nibus conſtitutus fuit in quaſi poſſeſſione fi-
liationis: Ideo ſolum tollendæ ſunt obie-
ctiones, quæ fiunt contra eius legitimatio-
nem, & contra ſententiam Senatoris; Et
9 primo non obſtat, quod dicitur, † legitima-
tionem habitam ab Archiuio fuiſſe nullam
ob non factam mentionem filiorum, quia
cum facta fuerit cum clauſula, ſine præiu-
dicio venientium ab inteſtato, dicitur in ge
nere cogitatum de filiabus, *vt per Cuman. conſ. 117. in fin. Capic. deciſ. 22. n. 7. Ruin. conſ. 68. num. 4. & conſ. 73. nu. 11. lib. 3.*
10 quod maximè procedit, † cum præiudiciū,
quod conſideratur, non ſit illatum per legi-
timationem, ſed per paternam diſpoſitio-
nem, qui poterat illas dotatas excludere à
ſucceſſione inſtituto extraneo, vigore ſta-
tuti Vrbis, *Ruin. d. conſ. 68. n. 3. & fuit reſolutum coram bo. me. D. Robuſterio in vna Romana de Ruſcio 10. Ianuarij 1567.* a

a & 24. Aprilis eiuſdem anni in impreſſ. diuer. nouiſs. 369. par. 2

Verum hæc reſponſio non videtur tuta ex
his, quæ dicta fuerunt *in Camerinen. coram R. P. D. meo Pamphilio 13. Nouembris 1596.* Ideo fuit dictum difficultatem
tolli ex legitimatione impetrata à Dominis
de Campegiis, quæ licèt ſit poſt mortem
teſtatoris, & poſt litem introductam; ta-
11 men † quia obtenta eſt iuxta patris volun-
tatem expreſſam in ſuo teſtamento, ea re-
trotrahitur ad tempus teſtamenti, *vt poſt Bart. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. de lib. & poſth. tradit Ludouic. de Sard. in tract. de natural. liber. tit. de legitimat. per reſcript. effect. nu. 2. & 7. Pute. deciſ. 483.*
12 *nu. 2. lib. 2.* † Nec verum eſt priuilegium
Campegiorum eſſe Imperiale; & ideo non
valere in terris Eccleſiæ, quia idem priuile-
gium conceſſum fuit etiam à Leone X. & in
diuerſis cauſis in Rota fuit deductum; b &
ideo ceſſant deducta in tertio fundamento,
& ex eius productione conſtat de ratifica-
tione; & ſic ceſſat obiectum de defectu man-
dati illius, qui eam impetrauit. Tollitur
quoq; quod deducitur de ſubſtitutione D.
Alexandri, quia cauſa in Capitolio venti-
lata, fuit contra eum pronunciatum, & ip-
ſe acquieuit ſententiæ. Quod verò opponi-
tur *de l. terminato. C. de fructib. & lit. ex-*
13 *penſ.* non obſtat, † cum ſententia illa fue-
rit lata in Carboniano, in quo iudicio non
veniunt fructus, ſed agitur tantum de poſ-
ſeſſione, quod clarè colligitur ex verbis ſen-
14 tentiæ, † cum in ea differatur quæſtio ſta-
tus in tempus pubertatis, & immittatur in
poſſeſſionem legitimæ præſtita cautione de
reſtituendo in euentum, quòd apparuerit
legitimam ad eum non pertinere, *Menoch. de adipiſc. remed. 1. nu. 22. & 23.* Ideo ho-
die non impeditur, quin poſſit proſequi iu-
dicium principale ſuper fructibus, qui de-
bentur à die mortis teſtatoris, *gloſ. in l. in fideicommiſſariam. ad Trebell. Alex. conſ. 127. nu. 2. lib. 6. Tiraquel. in l. ſi vnquā in verb. reuertitur. num. 270. C. de reuoc.*
15 *donation.* † quod etiam locum habet in
legitima aſcendentium, quæ pari paſſu am-
bulat cum legitima deſcendentium, *Iaſ. in Auth. nouiſſima. nu. 37. C. de inoff. teſtam. Padilla in l. eam quam. nu. 77. C. de fideicomm. Clar. lib. 3. §. teſtamentum. q. 38. Mollina de primogenit. Hiſpan. lib. 2. c. 15. nu. 16. Natt. conſ. 156. num. 7. Gab. conſ. 45. nu. 5. & 6. lib. 1.* Et ex his concluſum
ſententiam Senatoris eſſe iuſtam, & con-
firmandam.

b præſertim ſupr. in cauſa Bononien. de Bolognini de anno 1566.

Romana Repetitionis Dotis.
Die Veneris 3. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 Res data in dotem aſtimata regulariter tranſit in dominium mariti, nec maritus ad reſtitutionem rei aſtimata, &

 inſo-

inſolutum data, ſed tantum ad pretium.

2 *Aeſtimatio rei an & quando faciat emptionem, & venditionem.*

3 *Quando aſtimatio rei facit venditionem datur actio ad pretium.*

DECISIO MCCCXXXII.

HAnc cauſam propoſui vna tãtum parte informante, & Domini pro maiori parte cenſuerunt ſententiã extra Rotam latam eſſe confirmandam, cum cenſus, de quibus agitur, eſſent dotales & Mutius maritus dotem ſibi datam promiſit tenere, cuſtodire, & conſeruare hypothecando omnia bona ſua in forma &c. Vnde potuit Domina Pacifica agere ad recuperationem cenſus, de quo agitur, venditi per Mutium maritum Ren. Monahis S. Euſebij, tãquam malè alienati, & ſine eius conſenſu, quod facere non potuit maritus, cum eſsẽt dotales; & ideo reſtituendos eſſe vnà cum fructibus à diè motę litis: Fuit tamen ex-
1 citata difficultas, † An iſte cenſus fuerit datus æſtimatus, itaut effectus fuerit proprius ipſius Mutij, cum regulariter res data in dotẽ ęſtimata trãſeat in dominium mariti, *vt fuit reſolutum in vna Spoletana dotis coram me* *, adeo quòd poſtea non tenetur ad reſtitutionem rei æſtimatę & inſolutum datæ, ſed tantum ad pretium; *l. quoties. & l. in dote. C. de iur. dot. & fuit dictum in præfata cauſa Spoletana, & in cauſa Interamnen. fundi dotalis. 20. Februarij 1589.*
2 *coram Illuſtriſſ. Plato*; nam † æſtimatio facit venditionem, *l. plerumq. §. ſi ante. de iur. dot. Couaru. pract. quaſt. c. 28. num. 1.* Ideo videndum eſſet, Num hoc caſu æſtimatio iſta fecerit tranſitum in venditionem, nam fortè fuit æſtimatus cenſus ad alium effectum, nempe redemptionis ipſius, quam ſibi competere voluit Dominus Agabitus
3 dotans. † Verum etiam hoc caſu, quo trãſiuiſſet dominium, Domini dicebant dati actionem ad pretium, *per tex. in l. in rebus. & ibi gloſ. in verb. aſtimata. C. de iur. dot. Iaſ. in §. actionum. nu. 84. Inſtit. de action.* cum maritus pro dotis reſtitutione hypothecauerit omnia bona, & maximè cum probetur eum decoxiſſe: Verum cum hac via agendo, Domina Pacifica non poſſit conſequi fructus; Ideo neceſſe eſt videre, An ęſtimatio fecerit emptionẽ in caſu iſto. Et ita reſolutum.

* In Spoletana dotis legitima. 15. Nouem. 1596 num. 2.

Romana Cenſus.
Die Veneris 10. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Solutio & extinctio cenſus nõ præſumitur, contrarium tamen, vt hic.*

2 *Datio in ſolutum habet uim ſolutionis.*

3 *Declaratur Neguſant. de pignor. 3. mẽbr. 6. part. principal. nu. 31. non procedere quando creditores ipſi inſteterunt pro ſubhaſtatione.*

4 *Creditor, qui inſtitit pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſi non exegit ſibi imputare debet.*

5 *Ex dilatione petitionis & ſolutionis fructuum, iuncta venditione rei, pro qua debentur fructus, debitor præſumitur liberatus.*

6 *Actio perſonalis contra debitorem de iure communi ſpatio triginta annorum extinguitur.*

8 *Pro cenſu non datur hypothecaria contra alia bona debitoris, quando inſtante creditore fundus fuit diſtractus & venditus cum recognitione ſingularis ſucceſſoris.*

DECISIO MCCCXXXIII.

FVi requiſitus de voto meo dando in hac cauſa, quod tamen nolui dare, niſi communicato negotio cum RR. PP. DD. meis, cum verſemur in ſtatu coniecturali, qui ſæpe eſt valde incertus & periculi plenus. Factum itaque ſe habet Anno, 1545. Nari emerunt cenſum à Valentinis, Anno 1559. fuit intentatum Iudicium diſcuſſionis contra DD. Valentinos, & in cauſa iudicati captum Caſale, ſuper quo fuerat cenſus impoſitus, & fuit ſubhaſtatum & deliberatum bo. me. Cardinali Sabello pro pretio ſcutorum 3087. cum dimidio, & fuerunt graduati creditores Valentinorum numero duodecim, inter quos ſexto loco deſcriptus eſt Pompilius Narus Dominus iſtius cenſus, de quo agitur: Reperitur etiam, quod in præfata graduatione fuit graduata decimo loco Domina Clementia de Molaria pro ſuis dotibus, & repertum ſolutis anterioribus creditoribus ſuperfuiſſe tantum ex pretio Caſalis ſcuta 306. quæ fuerũt ſoluta eidem Dominæ Clementię, ſeu cuidam Domino Antonio cauſam ab ea habẽti per eundem Cardinalem, vt ex publico inſtrumento apparet: Poſtea anno 1569. reperitur inſtrumentum inter Dominum Proſperum della Genga & D. de Naris, in quo narratur acquiſitio dicti cenſus facta per quondam Pompilium, vt ſupra dictum eſt, narratur etiam iudicium diſcuſſionis cum ſubhaſtatione ſequuta, & deliberatione facta prędicto Cardinali Sabello, à quo Nari aſſerunt ſe fuiſſe vſque in illum diẽ ſatisfactos de fructibus dicti cẽſus, & his narratis deueniũt ad dicti cẽſus venditionẽ ad fauorẽ D. Proſperi mediãtibus trecentũ ſcutis per eũ ſolutis: Poſtremo Anno 1598. D. Proſper egit aduerſus D. Franciſcum Valentinum pro fructibus cenſus decurſis: Excepit Valentinus de cenſus extinctione. Item de præſcriptione, tam in vim ſtatutorum quàm iuris communis. His ſtantibus fuit dubitatum, An prędictus cenſus

cenſeatur

cenſeatur extinctus vel potius Dominus
Valẽtinus teneatur ad ſolutionem ſructuũ
1 decorſorum, † Et quãuis regulariter ſolu-
tio vel extinctio non pręſumatur, cum ſint
quid facti, *ad vulgat. l. in bello. §. facta. de*
capt. & poſtl. reuerſ. Tamen quicquid di-
cẽdũ ſit de præſumptione extinctionis, Do-
mini cenſuerunt Valentinos fuiſſe libera-
tos à prædicto cenſu, idq. multis argumen-
tis deductum fuit; Et primo ex graduatio-
ne creditorum inter quos deſcriptus eſt
Pompilius Narus ſexto loco pro pretio
ſcutorum 330. dicti cenſus, inſtante Do-
mino Pompilio, vnà cum alijs creditori-
bus, & lata deſuper ſententia graduato-
ria, citatis ad actum ſubhaſtationis & de-
liberationis creditoribus, inter quos eſt
Pompilius, vt in fide notarij exhibita: Vnde
cum Caſale fuerit ſubhaſtatum pro ſatiſ-
faciendo dictis creditoribus, ſatis apparet,
ex hac inſolutum datione liberatos Domi-
2 nos de Valentinis, † cum hęc habeat vim
ſolutionis, *Bald. in l. fin. C. ad leg. Falc.* *
Neque obſtat, quòd non appareat pretium
3 fuiſſe ſolutum Naris; † Et ideo non fue-
rint Valentini liberati, *ex doctrina Negu-*
ſant. de pignor. 3. membr. 6. part. princip.
nu. 31. in 10. limitat. volentis, quòd con-
ſentiens venditioni non pręiudicet ſibi in
hypotheca, quia hic ipſimet creditores in-
4 ſtiterunt pro ſubhaſtatione, & † ideo ipſis
imputandum, ſi non exegerunt, prout po-
terant, *vt per Tiraq. de retract. lign. §. 1.*
gloſ. 14. nu. 126. ſed potius paſſi ſunt, quòd
Cardinalis ſolueret ipſis fructus, vt patet
ex ipſorum confeſſione in inſtrumento ven-
ditionis perpetuando cenſum cum Cardi-
nale. Secundo hoc comprobatur ex ceſſa-
tione ſolutionis fructuum cenſus reſpectu
Valentinorum; nam ab illa die delibera-
tionis Caſalis factæ Cardinali nunquam
interpellati fuerunt ad ſolutionem, immo
dictos fructus receperunt à Cardinale; ideo
5 † præſumitur ex huiuſmodi dilatione peti-
tionis & ſolutionis eos habitos pro libera-
tis, *Pariſ. conſ. 83. nu. 27. lib. 1. & conſ. 137.*
nu. 12. lib. 4. Afflict. deciſ. 3. num. 21. in 9.
coniectur. Bero. conſ. 19. num. 9. lib. 3. cum
alijs per Menoch. de præſumpt. lib. 3. præ-
ſumpt. 135. n. 19. Tertio corroboratur hæc
coniectura ex eo, quòd Cardinalis intere-
rat cenſus extingui, vt Caſale liberum cõ-
ſequeretur; ideo non erat ſecurus, ſi pre-
tium reliquiſſet penes Valentinos, contra
quos vti deterioratę conditionis effectos
procedebatur; & ideo aut præſumitur ex
pretio ſatisfeciſſe Naris, aut ſaltem illud
volentibus & conſentientibus Naris, penes
ſe retinuiſſe, quod patet ex eo, quod con-
tinuauit per tot annos ſoluere fructus, quod
non feciſet, ſi Valentini conſequuti fuiſsẽt
pretium: Vnde cum ſcientibus, & citatis
Naris fuerit ſubhaſtatum Caſale, & ipſi
fuerint graduati, & conſenſerint, quòd pe-
cuniæ remanerent apud Cardinalem contẽ-
ti ſolutione fructuum cenſus, non poſſunt
amplius agere contra Valentinos, qui de-
ſierant eſſe obligati; *vt per Nauar. in*
tractat. de vſur. nu. 116. q. 22. & adeſt etiam
alia præſumptio, quòd Cardinalis, in cu-
ius manibus erat pretium cenſus, illud
penes ſe retinuerit in ſatisfactionem oneris
realis ſuper Caſale per eum empto impo-
ſiti, vt ex eo creditori ſatisfaceret, *vt fuit*
aliàs conſideratum in Rota in eo, qui bona
debitoris adminiſtrat in cauſa Romana de
Frangipanibus contra Illuſtr. Dominam
Margaritam Strotiam. Quarto ſatis in-
ueriſimile videtur, quod Dominus Proſper
familiaris tunc Illuſtriſſimi D. Cardinalis
voluerit emere debitum Cardinalis vel cẽ-
ſum debitum ab ijs, qui defecerant; Ideoq.
valde veriſimile eſt hoc inſtrumentum ven-
ditionis fuiſſe ſimulatum ad obtinendum
in eius perſonam anterioritatem hypothe-
cę in euentum, quòd aliquis alius creditor
hypothecarius inſurgeret. Quinto facit,
quòd ſi iuris communis diſpoſitionem attẽ-
damus, certum eſt poſt Caſalis alienatio-
nem non potuiſſe conueniri Valentinos
6 actione reali: Vnde † cum ſola ſupereſſet
actio perſonalis, ea eſt extincta ſpatio tri-
ginta annorum, *l. ſicut. & l. omnes. C. de præ-*
ſcript. trigint. an. Non obſtat, ſi dicatur
7 † remanere actionem hypothecariam con-
tra alia bona Valentinorum, *ex Couaru.*
lib. 3. Variar. c. 7. nu. 6. Tamen id non po-
teſt habere locum, vbi inſtante creditore
fundus cenſualis fuit diſtractus cum reco-
gnitione ſucceſſoris ſingularis. Sexto ſu-
pradicta etiam corroborantur ex ſolutione
facta Dominæ Clementiæ de ſcutis 306.
quę ſupererant ex pretio Caſalis, quòd
verificari non poteſt, niſi imputando ſcuta
330. ſolutionis cenſus, de quo agitur; plura
enim his non computatis ſuperfuiſſent. Vl-
timo valde vrget conditio perſonarum; nã
non eſt veriſimile Dominum Proſperum per
tantum temporis ſpatium neglecturum pe-
titionem fructuum iſtius cenſus, ſi re vera
exiſtimaſſet eos ſibi eſſe debitos. Quare non
eſt opus aggredi materiam præſcriptionis,
cum ex his ſatis ſuperque videatur conſta-
re Valentinos à pręſtatione iſtius cenſus
liberatos fuiſſe.

* Adde Putparat in l. ſingularia. ſub num. 81. verſ. ſecundo limita ff. ſi cert. per. Gabr. cõ gl. 3. num 45. de nouation. & fuit dictũ in Romana alimentorum 2. Aprilis 1593 coram Card. Pamphilio.

Gerunden. Beneficij.

Die Mercurij 15. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *De effectuatione præſentationis conſtare dicitur, quando per obitum præſentati alius fuit præſentatus.*

2 *Enunciationes antiquæ habent vim famæ, & probant.*

3 *Probatis extremis præſentationum, an tem-*

pus

pus medium, quando non apparent præſumptiones, deſeruiat, & coniungatur cum ipſis extremis.

4 *Notarius ſucceſſor in officio poteſt ſcripturas anteceſſoris publicare abſq; aliqua extractione compulſorialium, & ſufficit ſola recognitio.*

5 *Scriptura antiqua notarij ex obſeruantia capiunt robur.*

6 *Regula reſeruatoria octomenſium non comprehendit iuspatronatus laicale.*

7 *Iuspatronatus mixtum ad effectum regulæ reſeruatoriæ octo menſium reputatur laicale, & ſufficit ſola quaſi poßeſſio præſentandi.*

8 *Probatio deſcendentiæ patronorum ad effectum præſentandi non requiritur, ſtãte quaſi poſſeſſione præſentandi.*

DECISIO MCCCXXXIIII.

FVit reſolutum conſtare de iure patronatus ad effectum, de quo agitur, habemus enim initium fundationis dicti iurisſpatronatus per Arnaldum de Ceruiano, qui inſtituit duo beneficia pro duobus ſacerdotibus, quæ inſtitutio videtur effectum ſortita, quia vacante vno ex prędictis beneficijs in menſe Nouembris anno 1296. Berengarius de Ceruiano tãquam patronus præſentauit quendam Valerianum, & alter beneficiatus præſentauit Petrum Bernardi de Fulgonibus, per cuius obitum de anno 1341 Raymundus alter beneficiatus aſſequutus fuit per optionem illud beneficium iuxta teſtatoris diſpoſitionem, & ad aliud tunc per dimiſſionem vacans fuit præſentatus, & in-
1 ſtitutus quidam Perpimanus, † deinde etiã
cõſtat, quòd per obitum prædicti Raymundi anno 1384. fuit ad dictum beneficium præſentatus Franciſcus de Busquetis, qui fuit per Epiſcopum inſtitutus: Et ſic ex iſtis ſatis apparet tum de exiſtentia iurispatronatus, tum de eius effectuatione, *per conſ. Oldrad. 229. ſæpius à Rota approbatum.* His accedit modernus ſtatus beneficij, nam de anno 1552. fuit inſtitutus ad præſentationem patronorum quidam Monſerratus per Vicarium Epiſcopi Gerunden. deinde per reſignationem liberam eiuſdem Monſerrati de anno 1561. fuit inſtitutus quidam Antonius Peioan, qui deinde ex cauſa permutationis illud dimiſit, & ad præſentationem patronorum fuit inſtitutus quidam Ioannes Sabbeter, & demum de anno 1578. per eius dimiſſionem fuit præſentatus quidam Michael de Agullana, qui de eo fuit inſtitutus; & in omnibus iſtis præſẽtationibus & inſtitutionibus habetur relatio ad antiquam Iurispatronatus inſtitutionem: Vn-
2 dè † concurrunt tum antiquæ, tum recentes
enunciationes, ex quibus probatur dictum iuspatronatus, cum habeant vim famæ, *Caſſad. deciſ. 2. num. 4. de probation.* * *& fuit dictũ in Gerunden. beneficij 20. Iunij 1597. corã bo. me. Orano*; maximè in caſu iſto, in quo nulla poteſt adeſſe ſuſpicio vſurpationis Iurisſpatronatus, *Achill. dec. 4. de iurepatr. Mobed. 12. eod. tit.* & licèt inter antiquas inſtitutiones, & modernas adſit interuallum 160. annorum, intra quod non do-
3 cetur de aliquibus inſtitutionibus: † Ta-
men cum in contrarium nullæ deducantur prouiſiones liberæ, poſſunt hæc tempora coniungi ad effectum probationis, quæ non ſumitur ex præſcriptione, ſed ex titulo antiquiſſimo, & effectuato. Non obſtat, quod opponitur, iura non eſſe in forma probanti, quia fuerunt publicata, & ſubſcripta per Franciſcum Planes ſcribam ſcribaniæ Epiſcopalis Gerunden. qui teſtatur reperijſſe hęc iura inter alias ſcripturas publicas eiuſ-
4 dem ſcribaniæ, & † tamquam ſucceſſor in
officio potuit publicare; & ſatis eſt eſſe recognita; neq; requiritur extractio vigore compulſorialium, *vt fuit reſolutum in cauſa Gerunden. Vini 13. Martij 1598. coram*
5 *R. P. D. meo Penia*; Vltra quòd † iſtæ
ſcripturæ ex obſeruantia capiunt robur, *vt aliàs in pluribus cauſis fuit deciſum ex conſ. Bald. 400. n. 5. lib. 4. & 402. n. 9. lib. 5.* [a] *& in ſpecie in materia Iurisſpatronatus Rota in Romana Iurispatronatus 1. Martij 1599. coram bo. me. D. Orano.* Hinc ſequitur non
6 habere locum reſeruationem, † cum reſer-
uatio regulę octo menſium non comprehendat beneficia Iurisſpatronatus, prout habetur *per Verall. deciſ. 405. lib. 1. in ma-*
7 *nuſcript.* Neque obſtat, † quòd hoc Ius-
patronatus ſit mixtum, quoniam ad hunc effectum reputatur laicale, *vt per Achill. 3. de iurepatr. in impreſſ. Pute. 157. lib. 3. & Verall. d. deciſ. 405.* [b] Et etiam ad hunc effectum videtur ſufficere ſola quaſi poſſeſſio præſentandi, *vt per Zabarell. conſ. 69. nu. 4. Calderin. conſ. 23. de prabend. Mohedan. deciſ. 179. Pute. 206. lib. 1. Simonet. de reſcript. q. 70. Tanis deciſ. 3. & fuit dictum in Vicen. beneficij 19. Nouembris*
8 *1599. corã R. P. D. meo Pamphilio*: † Neq;
etiam hoc caſu neceſſaria eſt probatio deſcendentiæ patronorum, ex quo reperitur in quaſi poſſeſſione pręſentandi, *Creſcent. 9. de iure patron.* Et ita cõcluſum conſtare de iurepatronatus ad effectum, de quo agitur.

* Adde Dec cõſ. 174. nu 4 C. auct. conſ. 392. n. 8 Alb. conſ 6. nu 21. & ſeq. Ferret. conſ. 392. n 4. & 5. Achill dec. 7 nu 9 de iure patro.

a & ex Aym. conſ. 101. n 4 & 138. nu 1. & 2. & fuit dictum in Bononien fideicommiſſi de S. Petro 9. Marij 1597. corã R. P. D. Penia.

b Adde Creſcent. dec. 3. de iure patr. Roch. de iurepatron. in verb cõpetens q. 24.

Abulen. Capellaniæ.

Die Veneris 17. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Lapſo termino ad docendum de proſequutione appellationis, Iudex à quo poteſt extra vitium attentatorum ſuam ſententiam exequi, non obſtantibus impedimentis.*

2 *Impedimenta, propter quæ non potuit quis proſequi appellationem, non ſuffragantur*

tur ad effectum, vt cauſentur attentata, ſed ad executionem à cauſæ deſertione.

3 *A pronunciatione ſuper deſertione cauſæ datur appellatio.*

4 *Sequeſtrum appoſitum regulariter non reuocatur, niſi lite finita, declara tamen, vt hic, & num. 6.*

5 *Sequeſtrum factum de facto contra ius, officio iudicis de facto reuocatur.*

DECISIO MCCCXXXV.

DOmini cenſuerunt nulla adfuiſſe attē-
1 tata; nam † lapſo termino ad docen-
dum de proſequutione, Iudex à quo citra
vitium attentatorum potuit exequi ſuam
ſententiam, *vt tradit Federic. de Sen. conſ.
27. nu. 2. Rota 13. & 25. de appellat. in*
2 *nou.* & hoc procedit † etiam non obſtanti-
bus impedimentis allegatis, quæ quidem
ſuffragantur Franciſco ad effectum, vt ex-
cuſetur à deſertione cauſæ, ſed non ad effe-
ctum, vt cauſentur attentata, *vt per Mo-
dern. de attentat. appellat. pend. limitat. 14.
nu. 6. par. 2. c. 12.* Neq. obſtat, quòd ter-
minus fuerit præfixus perſonæ non legiti-
mæ, quia hoc non ſubſiſtit in facto, cum
ille haberet mandatum ad proſequendam
cauſam appellationis tam coram Nuncio,
quàm coram quibuſcunq. Iudicibus. Neq.
obſtat, quòd prætenditur pronunciatum ſu-
3 per deſertione, † à qua pronunciatione da-
tur appellatio, quia neq; hoc ſubſiſtit in
facto, quia licèt in petitione fiat mentio
deſertionis; tamen nihil dicitur de ea in de-
creto, & ex hoc capite maximè fuit reuo-
cata deciſio facta coram bo. me. Gipſio, *
quia fundata in facto, quod aliter ſe habe-
re compertum eſt; & ideo reuocanda ex
eiſdem tam deciſio, quàm ſequeſtratio in-
iuſtè facta; maximè cum iam fuerit degu-
ſtatum de meritis negotij principalis, in
quo fuit facta deciſio contra Franciſcum.
Neq. obſtant *deciſiones Putei 77. lib. 1. &*
4 *256. lib. 2.* in quibus habetur, † ſequeſtrum
appoſitum non reuocari, niſi in fine litis,
quia eſt aduertendum in illis deciſionibus
agi de reuocatione ſequeſtri appoſiti vigo-
re Clemētinæ, a quòd nō apponitur, niſi poſt
obtentam ſententiam; & ideo dummodo
non ſit nulliter appoſitum, non poteſt reuo-
cari; niſi reuocata ſententia propter præ-
ſumptionem reſultantem ex ſententia, qui
non eſt caſus noſter; cum hic nulla præceſ-
ſerit ſententia, cuius calore ſuſtineatur ſe-
queſtrum, & hanc diſtinctionem videtur ſen-
tire *Curt. in tractat. de ſequeſtr. c. 2. n. 54.*
5 vbi tradit, quòd † ſequeſtrum factum con-
tra ius de facto, officio iudicis de facto re-
6 uocatur. Secundo reſponderur † fuiſſe re-
clamatum, proteſtatum, & appellatum à
decreto ſequeſtrationis, qui caſus videtur
excipi *in deciſione Putei 256.* Neq. conſen-
ſus procuratoris hoc caſu, quatenus adeſſet
potuit præiudicare principali, *Peregrin.
deciſ. 157. lib. 2.* Confirmantur prædicta,
nam aliud eſt in ſequeſtro appoſito propter
præſumptionem reſultantem ex ſententia
diffinitiua lata in petitorio vel poſſeſſorio;
aliud verò quando fuit appoſitum officio
iudicis propter offenſam iudicis; nam hoc
caſu non intrat rigor Clementinæ, & non
trahitur vnus caſus ad alium, etiam in eo
qui dicitur tale ſequeſtrum violaſſe, *ita tra-
dit Mohedan. deciſ. 329. aliàs 1. de ſequeſtr.
poſſ. & fruct.* Itaq. cum hic ceſſet ex dedu-
ctis offenſa iudicis, & ex eiſdem reuocata
fuerit deciſio, æquum eſt, vt quod de facto
obtinuit, de facto reuocetur. Et ita fuit
per Dominos concluſum.

* ſub die 5 Iunij anni præteriti 1598.

a hoc eſt clemen. vnic. de ſequeſt. poſſ. & fruct.

Nullius, ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis.
Die Veneris 14. Ianuarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Quod poſt conceſſionem venit implendum, non eſt conditio vel modus, & eius defectus non vitiat; ſed eſt agendum ad implementum.*

2 *Ex lapſu temporis omnia præſumuntur adimpleta; maximè concurrente obſeruantia.*

3 *Onus probandi non implementum; ſpectat ad agentem, qui in eo ſe fundat.*

4 *Aſſertio Papæ de facto alieno, & cum clauſula, accepto per nos, potius indicatur aſſertio partis, quàm Papæ.*
Idem eſt de clauſula, ſicut accepimus.

DECISIO MCCCXXXVI.

FVit dubitatum, An conſtet de priuilegio exemptionis Abbatis Terræ Durātis, & ſi ſic, An conſtet de illius reuocatione in caſu & ad effectum, de quo agitur: Et quantum ad priorem partem dubij, ad quā Domini reſtrinxerunt diſputationem, ommiſſa poſteriori ſuper reuocatione, de qua erit particulariter videndum; fuit reſolutum conſtare de exemptione, neq; de hac re dubitari poſſe, cum habeamus expreſſum priuilegiū exemptionis Bonifacij Papæ IX. in quo exemit Monaſterium Sancti Chriſtophori ab omni iuriſdictione, & poteſtate, & lege diœceſana Epiſcopi Vrbinaten. ſubijciendo illud immediatè Sedi Apoſtolicæ: Vndè ſibi vendicat locum *c. ſi Papa. de priuileg. lib. 6.* Verum contra hoc priuilegium pro parte Reuerendiſs. Domini Archiepiſcopi obijcitur illud eſſe conditionale, vel ſaltem modale; nempe ex eo quòd imponitur onus hominibus Caſtri Durantis & aliorum Caſtrorum ibi nominatorum, vt debeant emere pro menſa Epiſcopali infra vnum annum à die conceſſionis computandum, tot poſſeſſiones, & bona ſtabilia, quòd eorum verus valor, & pretium emptionis aſcendat ad ſummam, & quantitatem mille ducato-

ducatorum auri, quæ in recompenſam di-
ctæ menſæ aſſignauit: Vnde videtur dicen-
dum, Abbatem, qui vult iuuari dicto pri-
uilegio, docere debere de implemento hu-
ius conditionis, *gloſ. in c. ſignificaſti. 33. q. 5. Bart. conſ. 117. Felin. in c. ex parte. n. 25 de reſcript.* Verum huic obiectioni fuit re-
ſponſum eam non obſtare; primo quia non
eſt appoſitum hoc onus per viam modi vel
conditionis, ex quibus reſultare poſſit
nullitas conceſſionis exemptionis; quia pri-
mo Papa concedit purè & abſolutè priui-
legium exemptionis, deinde imponit hoc
1 onus in clauſula ſeparata: † Vndè quando
poſt conceſſionem aliquid venit adimplen-
dum, non eſt conditio nec modus, *vt latè deductum fuit in vna Cauallicen. coram bo. me. D. de Rubeis, 27. Februarij 1576.* ſed eſt agendum ad implementum, *Bart. in l. quibus diebus. §. Termilius. nu. 5. de con-
dit. & demon. cum alijs in dicta deciſione*
2 *allegatis*: Præterea † ex lapſu tanti tempo-
ris omnia præſumuntur impleta; maximè
concurrente obſeruantia, quę probatur ex
multiplicitate actuum, de quibus in ſum-
mario Abbatis, *& fuit per Rotam admiſſa in deciſione facta in hac cauſa coram bo. me. Domino Gipſio 4. Maij 1594.* Et hoc maxi-
3 mè procedit hoc caſu, in quo † onus pro-
bandi non implementum ſpectat ad domi-
num Archiepiſcopum, cum ſit fundamentũ
ſuę intentionis, & ſit Actor, cum Abbas
ſit in quaſi poſſeſſione exemptionis, *l. Iulia-
nus. §. offerri. de actio. empt. l. cum proponas. la 2. C. de pact. Alex. conſ. 49. num. 4. lib. 2. Aſm. conſ. 251. num. 10.* Non obſtat, quòd
pro parte Archiepiſcopi prętendatur pro-
bata iſta negatiua ex aſſertione, de qua in
4 bulla Martini V. quia † illa aſſertio, cum
ſit de facto alieno, & habeat clauſulam,
Accepto per nos, potius iudicanda eſt
aſſertio partium quàm Papæ, quod colligi
poteſt ex alia bulla, quæ prius emanaue-
rat directa Abbati ſancti Angeli, in qua
idem affirmatur cum clauſula, ſicut acce-
pimus, & mandatur eidem, quatenus præ-
fata vera eſſe cognouerit, reuocet &c. Ex
quibus apparet hoc fuiſſe Papę ſugeſtum, nõ
autem ab eo ex certa ſcientia expreſſum.
vt per Imol. Vitalin. & alios in Clem. 1. de probation. cum deductis per Gabriel. eod. tit. concl. 2. n. 40. Ex quibus concluſum conſtare
de priuilegio; & de eius reuocatione parti-
culariter videndum.

Cęſarauguſtan. & Dertuſen. Cabimentorum.
Die Lunę 24. Ianuarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Diuiſio non trahitur ad non expreſſa.*
2 *Aequiſſimum eſt Commendas illis dari, qui ſunt de loco, vbi ſunt Commendæ.*
3 *In diuiſione neceſſarius eſt conſenſus eorũ, de quorum præiudicio agitur, & nu. ſeq.*
4 *Dictio ſui, importat perſonalitatem.*
5 *Magnus Magiſter religionis per diuiſio-nem Commendarum non poteſt præiudi-care militibus ſine eorum conſenſu.*
6 *Beneficia nouiter erecta in Epiſcopatu di-uiſo, poſſunt etiam obtineri ab ijs, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obti-nere in eo non diuiſo.*
7 *Cauſa expreſſa in prohemio dicitur cauſa finalis.*
8 *Conſuetudo particularis eſt obſeruanda in loco, vbi viget.*
9 *Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiamſi aliter non exprimatur.*
10 *Diœceſes Epiſcopatuum non ſunt diſtinctæ iuxta terminos dominij temporalis, ſed aliquando vna diœceſis ſe extendit intra fines alterius dominij.*
11 *Milites non ſunt domini Commendarum, ſed ſimplices adminiſtratores.*
12 *Ex eo, quòd bona vnius Eccleſiæ ſint ſita in territorio alterius Eccleſiæ non per hoc confunditur Iuriſdictio.*

DECISIO MCCCXXXVII.

FVit hæc cauſa agitata de anno 1545. in
Rota inter Caſtellanum & milites Ca-
ſtellaniæ Empoſtæ, & Prioratum & milites
Cathaloniæ, & tunc fuit cauſa diſcuſſa ex
probationibus tũc deductis, tã ex prouiſio-
nũ inſtrumẽtis, quã ex teſtibus examinatis:
Verum non fuit productum, neque habita
notitia inſtrumenti diuiſionis celebrati de
anno 1319. ſub Eliono de Villanoua Magno
Magiſtro, qui diſmembrauit à Caſtellania
Empoſtæ quoddam territorium, & de nouo
in eo conſtituit & creauit Prioratũ Catha-
loniæ, eique aſſignauit dictum territorium
diſtinctũ & ſeparatum à territorio Caſtel-
lani Empoſtæ. Hoc itaque inſtrumento re-
perto, Principatus Cathaloniæ obtinuit à
S.D.N. reuidendam cauſam, & dubitari,
An dictum inſtrumentum diuiſionis conti-
neat tantum diuiſionem Iuriſdictionis, An
verò etiam diuiſionem Cabimentorum, &
fuit in præſenti diſputatione circumſcripta
obſeruantia, ſuper qua reperiuntur *deciſio-
nes Putei 331. 332. 333. & 399. lib. 2.* *
Et pro parte Principatus Cathaloniæ præ- * & vt etiã habetur per Ant August. in Epith. de regular. n.8.
tendentis non fuiſſe diuiſa Cabimenta, ſed
tantum diuiſã Iuriſdictionem, plura argu-
menta deducebantur; & Primo dicebatur
in inſtrumento prædicto nullam fieri men-
tionem diuiſionis Cabimentorum: Vnde
cum inſpecto antiquo ſtatu ante diuiſionẽ,
quo omnes Cõmẽdæ Aragoniæ & Catha-
loniæ erant ſub vnico Prioratu comprehẽ-
ſę [1] adeſſet communio Commendarum, &
Cabimẽtorum inter milites vtriuſq. Regni,
non eſt ab ea communione diſcendendum
prætextu diuiſionis Iuriſdictionis, quæ cir-

ea Cabimenta nihil diſpoſuit, aut innoua-
1 uit, † nec trahenda eſt ad non expreſſa *argument. l. præcipimus. C. de teſtam. Alex. conſ. 131. nu. 5. lib. 2.* Secundo huic argumẽto videtur aſſiſtere iuris communis diſpoſitio, cum Caſtellania Empoſtæ, & plures aliæ Commendæ ſitæ ſint in quadam parte ſpectante ad Principatum Cathaloniæ, non
2 autem ad Regnum Aragoniæ; † Ideoque æquiſſimum eſſe, vt in ea parte poſſint Cathalani habere Commendas in propria eorum patria, *c. ad decorem. & ibi gloſ. in verb. vndecumq. de inſtitut Sylua de benefic. part. 3. q. 76. nu. 1.* Tertio videbatur per hãc diuiſionem nõ fuiſſe præiudicatum iuri ſingulorum militum; nam & ſi per Caſtellanũ Empoſtæ fuerit præſtitus cõſenſus in huiuſmodi diuiſione Iuriſdictionis, quod facere
3 poterat, † non tamen fuit per milites ſingulares præſtitus conſenſus diuiſioni Cabimẽtorum, qui tamen, cum de eorum præiudicio ageretur, erat neceſſarius; & ideo non cenſeri factam talem diuiſionem ex defectu poteſtatis: ſolemus enim metiri voluntatem à poteſtate, quod ex eo videtur ſuaderi, quòd in renunciatione legitur Ca-
4 thalanos renunciare † iuri ſuo, quę dictio importat perſonalitatem, *Natt. conſ. 508. nu. 24. Gabr. de verb. ſign. concl. 1. nu. 81.* [a]
5 † & Magnus Magiſter nõ poterat ſine conſenſu militum eis præiudicare, diuidendo Cabimẽta, *Caputaq. deciſ. 219. n. 5. part. 1.* [b] nec Caſtellanus renunciare iuri competenti militibus ſine conſenſu Capituli, *c. fin. de pact. in 6. c. cum dilectus. de relig. dom. vbi gloſ. in verb. reprimit. cũ ſimilibus* [c], Quod tanto magis eſt præſumendum, cum ille Caſtellanus Empoſtæ, qui tunc temporis conſenſit diuiſioni, eſſet Cathalanus, quem non eſt veriſimile voluiſſe nationi ſuæ tam inſigne inferre præiudicium, maximè cum præſtitiſſet homagium Principi & Comiti cum iuramento de non conſentiendo in aliquo, nec aliquid faciendo, quod redundaret in aliquod præiudicium Principis & Comitis illius Principatus & Comitatus.
6 Quarto deducebatur ſimile † diuiſionis, quę fit aliquando vnius Epiſcopatus conſtituẽdo alium Epiſcopum, aſſignato ei territorio, & diœceſi propria; nam perſonæ, quę prius ſolitæ erant obtinere in illo Epiſcopatu, poſſunt etiam obtinere in nouiter erecto, *vt habetur in extrauagant. Ioan. xxii. cap. 2. & ibi gloſ. de conceſſ. præbend. & facit Auth. de Adminiſtr. offic. in ſacr. appell. per tot. & praecipuè in §. illud tamen ſancimus.* Quinto deſumebatur etiã argumentum ex eo, quòd in diuiſione cauetur expreſsè, vt quicquid domus, Prioratus, & Caſtellania habent vltra vel citra limites ibi conſtitutos, ſint & pertineant ad domos, ad quas prius pertinebant, non obſtante diuiſione, ordinatione, & limitatione prædictis: Vndè arguendo à rebus ad perſonas, dicendum eſt, quòd noluerint tollere iura prius ſingularibus militibus competentia, prout non ſuſtulerunt iura realia ipſarum domorum ſeu Commendarum. Poſtremo proponebatur magna inæqualitas, tam reſpectu numeri, quàm reſpectu redditus Commendarum, cum Caſtellania remaneat cum ſeptuaginta Commendis valoris ſexaginta millium ducatorum, & Prioratus cum viginti Commendis, valoris viginti milliũ ducatorum in redditibus, ex quo ſequitur inueriſimilem eſſe hanc diuiſionem, *vt per Alb. conſ. 11. nu. 24. Balb. de præſcriptio. part. 1. 3. part. principal. q. 10. nu. 44.* His tamen non obſtantibus, itum eſt in contrariam ſententiam, nempe inſtrumentum diuiſionis comprehendere etiã Cabimenta tam ex natura rei, & qualitate Prioratuum religionis, quàm ex quadam neceſſaria conſequentia; nã licèt pro vtraq.
7 parte deducatur † argumentum ſumptum à cauſa expreſſa in prohemio, quæ dicitur finalis, *l. fin vbi Bald. in 2. notab. de hered. inſtit. cum alijs* [d], & pro parte Principatus contendatur eam eſſe reſtrictam ad id, quod cum propter largitionem ſedis Apoſtolicæ, & vnionem, & incorporationem bonorum rerum, ac iurium, quę fuerant ordinis militię Templi, valde aucta & amplificata fuiſſet Caſtellania Empoſtæ, ita ut propter locorum multitudinem & diſgregationem, per vnum Caſtellanum ſeu quemuis alium Præſidentem, Commendæ gubernari non poſſent; Ideo fuiſſe deuentum ad hanc diuiſionem, eamque referendam eſſe ad id, quod expreſſum eſt, & potius ad diuiſionem Iuriſdictionis Priorũ, non antẽ ad res & Cabimenta, de quibus nulla fit mentio: Tamen ex aduerſo pro Caſtellania dicitur diuiſionem reſpicere tam bona quàm perſonas, cum difficultas adminiſtrationis principaliter cõſiderata fuerit ratione amplificationis vnionis, & incorporationis bonorum, quæ fuerunt ordinis Militiæ Templi; ergo ſi hæc fuit potiſſima ratio, cum per vnum Præſidentem Commendæ gubernari non poſſent, neceſſarium fuit diuidere iuriſdictionem, & adminiſtrationem reſpectu bonorum & Cõmendarum, & conſequenter Cabimentorum, quod oſtenditur clarè ex diſpoſitiua, quæ diſtinguit territoria Prioratus, & Caſtellaniã excipiendo res & loca, quę prius ordinatum fuerat ad Caſtellaniam pertinere, licèt ſita eſſent in Cathalonia; Verum hoc clarius demonſtratur ex eo, quòd cum inter partes non controuertatur fuiſſe diuiſam Iuriſdictionem & adminiſtrationem bonorum; ſed in eo tantum verſetur controuerſia, An fuerint quoque diuiſa Cabimenta, non videtur poſſe inficiari, ea fuiſſe diuiſa, cum Iuriſdictio Priorum, & Caſtellani non ſit reſtricta

ad

a facit Socin. iun. conſ. 163 nu. 10 lib. 2.

b In Informationibus habetur Verall. deciſ. 219. num. 5. part. 2. Olbrad. cõſ. 318

c pro hoc facit c. cũ venerabilis de cõſuet. & ibi gloſ. in verb. obiurare Rota diuerſ. nouiſſ. deciſ. 22. num. 6. & 23. part. 1.

d facit text. l. ff. de inſt. & iur. Bart. in l. demonſtratio falſa. § quod autẽ. verſ. item puto ff. de cod. & demõ. Crauet. conſ. 192 num. 21. verſ. 30. arguitur.

ad perſonas tantum, vel ad bona tantum, ſed vtrumq. complectatur, tam perſonas quàm bona, *vt patet ex cap. 2. tit. de viſitationib.* vbi committitur Priori & Caſtellano Empoſtæ, vt in viſitatione inquirat, quomodo poſſeſſiones & prouentus Commendæ adminiſtrentur, quomodo ſe gerat Commendatarius, & generaliter de vita eius & moribus. Hinc infertur, quòd cum non poſſit quis ſe cabire aut meliorare, niſi prius oſtenderit Cõmendas, quas quocunq. titulo poſſidet, melioraſſe; *vt habetur in c. 16. tit. de Commendis.* Vltra alia quæ ad hunc effectum requirũtur, vtiq. conſequens eſt, vt non poſſint ſe cabire in alieno Prioratu, in quo Prior nullam habet iuriſdictionem inquirendi neq; de perſona, neq; de Commendis poſſeſſis per illum, qui non eſt ſubditus ſuæ iuriſdictioni: Et hęc eſt ratio, quare in locis, in quibus Commendę ſunt communes, ſmutitio fit in lingua, in quibus autem ſunt diſtinctę ſmutitio fit in Prioratibus inter milites eiuſdem Prioratus ad effectum cognoſcendi, an is, qui petit Commendam de Cabimento, habeat qualitates requiſitas ad obtinendum, quod aliàs in Rota fuit in hac eadem cauſa deductum & comprobatum, quod tamen ex abũdanti dictum ſit; ſatis enim videtur ex deductis conſtare, qualis ſit Priorum in milites & Commendas ſui Prioratus Iuriſdictio, & in euentum quòd res haberet aliquam difficultatem, quod non admittitur, onus docendi contrarium ſpectaret ad Principatum, qui vices actoris gerit, cum Caſtellania iamdudum in cauſa iſta obtinuerit ſententias, & rem iudicatam. Quòd autem talis interpretatio ſit ſecundum naturam rei, de qua agitur, & ex quadam conſequentia, videtur colligi poſſe ex eo, quòd cum in religione ſint octo linguę, *vt habetur in tit. de Baiuliuis.* Commendæ, quę de cabimento dicuntur, non conferuntur niſi militibus ſubditis Prioratui, ſub quo ſita eſt talis Commenda; & hoc obſeruatur in omnibus linguis prętерquam in linguis Prouincię, & Italię; vbi Prioratus, & Commendę ſunt communes, *vt habetur ſub tit. de Prioribus. c. 4.* Quod etiam obſeruatum fuit in lingua Aragonię, quę antiquis temporibus ante erectionem Prioratus Cathalonię habebat ſub ſe Caſtellanum Empoſtę & Priorem Nauarrę, & eorum Prioratus & Commendę erant diſtinctę reſpectu Cabimentorum, itaut non poſſet Aragonenſis cabire in Prioratu Nauarrę, neq. è contra
8 Nauarrus in Aragonia, † & iſta particularis conſuetudo iſtius linguę debet obſeruari, *vt per Oldrad. conſ. 159. n. 9. Pariſ. conſ. 13. nu. 29. lib. 1.* quæ conſonat iuris communis diſpoſitioni, vt de Prouincia diuiſa habetur *in tex. in l. ſi eadem Prouincia. de offi. aſſeſſ. & quod ibi notant Doctores, Bald. Paul. Ang. & alÿ, Caſtren. conſ. 187. col. 1. incip. Notandum eſt. lib. 2.* Et facit, quòd
9 conceſſo territorio, cenſetur conceſſum eſſe ius territorio inhęrens, etiam ſi aliter non exprimatur, *Oldrad. conſ. 252. n. 8. Alex. conſ. 105. nu. 2. lib. 6. cum alÿs per informantes allegatis.* [e] Quare conſonum videtur naturæ horum Prioratuũ, vt poſtquam fuerunt diuiſi, intelligantur ſortiri eandem naturam cum alijs eiuſdem linguę, iuxta conſuetudinem in ſimilibus ſeruari ſolitam; maximè ſtante aperta differentia, quæ eſt inter alias linguas & linguas Prouincię, & Italię, cuius conſuetudinis fidem facit Magnus Magiſter Claudius de la Sangle loco ſupra citato; Et ideo nõ poteſt aliquis Prior nec Caſtellanus Empoſtę aliquam Commẽdam, domum, vel membrum in alio Prioratu, niſi Magni Magiſtri, & Conuentus conſenſus acceſſerit, habere, vel tenere. Debet enim vnuſquiſq; ſuis limitibus contentus eſſe, nec promotiones aliorum conuenit impedire, iſta ſunt verba precisa *cap. 3. de Commend.* quę multum, videntur ad caſum noſtrum facere; nam ſi ita diſponunt reſpectu Priorum, qui ſunt capita militum exiſtentium intra fines eorum Prioratus, multo magis debet habere locum in ipſis limitibus. Neq; in contrarium deducta obſtare videntur; nam quod dicitur inſpiciendum eſſe ſtatum antiquum, ſecundum quem cabimenta erant communia, non facit, quominus ea deinde fuerint diuiſa, nam tunc omnes erant ſub eodem Prioratu, qui cum fuerit diuiſus, conſequens eſt, vt etiam Cabimenta cenſeantur diuiſa ad tollendam confuſionem adminiſtrationis: Nec facit, quòd expreſsè non fuerit actum de Cabimentis; nam hoc ſatis includitur, ex diuiſione Commendarum, & iuriſdictionis, vt ſupra deductum fuit. Neq. obſtat, quòd Caſtellania Empoſtæ ſita ſit in territorio Principatus Cathalonię, quia in his non attenditur diuiſio territorij reſpectu dominij temporalis, ſed reſpectu iuriſdictionis militię ſuper Commendis eo pacto diſtinctis, prout bene viſum fuit Magno Magiſtro, & Conſilio generali, quemadmodum
10 videmus † Diœceſes Epiſcopatuum non eſſe diſtinctas iuxta terminos dominij temporalis, ſed plerumq; vnam diœceſim ſeſe extendere intra fines alterius dominij, *gloſ. in Clem. Romani. in verb. diœceſis. de elect. Hoſtienſ. in c. ſuper eo. poſt princip. de paroch. Hieron. de Monte. de finibus. quaſt. 75. nu. 9.* & in hac re extat exemplum in eadem diœceſi Dertuſenſi, quę ſe extendit intra Regnum Valentię. Neq. eſt abſurdum, quòd milites Cathalani non poſſint cabire in territorio Caſtellanię, quia hoc non eſt abſolutè verum; nam Cathalani, qui degunt in illa parte Caſtellanię, ſunt etiam capaces Commendarum in ea, & in

toto

[e] & per Rocch. de iurepatron. in verb. ipſo q. 33. Lambertin. in 2. part. lib. 3. artic. 13. q. 5. princip. fol. mihi 335.

toto Prioratu Caſtellaniç ſitarum, nec tamen ſunt capaces Cõmendarum Prioratus Cathaloniæ, quia hæc diuiſio facta eſt non ſecundum territorium dominij temporalis, ſed ſecundum diuiſionem Prioratuum, quod apparet, quia aliàs ſatis abſurdum eſſet, quod Caſtellania Empoſtæ, quæ eſt caput militũ Regnum Aragonum ſita ſit in ea parte, quæ eſt territorij Cathaloniæ. Non obſtat, quòd per Caſtellanum non potuerit fieri præiudicium ſingulis militibus, qui prius poterant habere cabimentum in toto prioratu Caſtellaniæ; maximè cum renunciarit tantum iuri ſuo, quia totum hoc negotium geſtum fuit auctoritate Magni Magiſtri, & Priorum, ac dignitatum, penes quos eſt poteſtas adminiſtrandi omnes Commendas religionis, prout in alijs caſibus per ipſos factum fuit, nempè in diſmembratione à Prioratu Caſtellæ nonnulla loca, in quibus nouum Prioratum conſtituerunt, *prout habetur ſub tit. de Baiuliuis. cap. 45. in fin.* quòd ſi huic rei neceſſaria eſſet maior auctoritas, ea ex antiquitate præſumi poteſt, *vt ſæpius in alijs cauſis reſolutum fuit.* Non obſtat præiudicium militum ſingulorum, quod ex hac diuiſione deducitur, ſi tollatur eis ius cabimenti in locis, in quibus prius illud habebant, quia
11 † cum ipſi non ſint domini Commendarum, ſed ſimpliciter adminiſtratores, *vt habetur in cap. 1. de Commend.* iſtud ius non eſt conſiderabile ad effectum impediendi, quominus Magnus Magiſter, & Conſilium diſponant arbitrio ſuo circa adminiſtrationem bonorum Religionis, quorum dominium eſt penes ipſam Religionem, ſed hęc obiectio non videtur habenda in conſideratione, quia ſi talis diuiſio fuit nulla ex eius productione non poteſt impugnari ius Caſtellaniæ, quod ex alijs rationibus fuit in Rota canonizatum. Non obſtat argumentum, quod deſumitur ex reſeruatione bonorum particularium ſitorum extra limites conſtitutos, & ſpectantium ad Cõmendas vltro citroq. poſitas, ex qua arguitur non fuiſſe intentionis diuidentium pręiudicare Commendis particularibus, quia hoc nihil commune habet cum diuiſione
12 iuriſdictionis, cum etiam † ſępè videamus vnam Eccleſiam habere bona ſita in territorio alterius Eccleſiæ, neq. per hoc confunditur Iuriſdictio, & potius hoc argumentum videtur facere contra Prioratum Cathaloniç; nam ſi in re minoris momenti expreſsè fuit facta hęc declaratio, vtiq. ſi voluiſſent cabimenta remanere communia, veriſimiliter hoc expreſſiſſent. Poſtremo non obſtat inęqualitas conſiderata, nam ſi proportionabiliter hęc diuiſio eſt conſtituenda, apparet quòd vbi ſunt pauciores Commendę, ibi pauciores eſſe milites; & vbi plures, numerum quoq. militum eſſe maiorem; neq. per hoc lędantur milites particulares nationis Cathaloniç, cum etiam Cathalani, qui ſunt in illo angulo, in quo ſitum eſt Caſtellum Empoſtę participent de Commendis omnibus ſitis in toto Prioratu Empoſtę intra fines Regni Aragonum, ſed vt dictum eſt, ius iſtorum non eſt tale, vt poſſint impedire Magnum Magiſtrum, & & Conſilium, quominus arbitrio ſuo de his omnibus diſponant, prout neceſſitas, & vtilitas requirere videtur. Et ita concluſum.

Aretina Bonorum.

Die Lunæ 31. Ianuarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *In reſcripto, ſi in euidentem, attenditur ſola ratio vtilitatis Eccleſiæ.*

2 *Conſenſus Rectoris in alienatione rei Eccleſiæ ſufficit, quòd interueniat etiam poſt obtentum reſcriptum.*

3 *Pro ſententia alienationis rei Eccleſiæ, & illius exequutione longo tractu temporis vallata, & obſeruata præſumitur.*

DECISIO MCCCXXXVIII.

DOmini in hac poſitione fuerunt concordes eſſe ſtandum in deciſis, * eis * ſub die Veneris 19. Martij anni præteriti.
enim placuerunt rationes in deciſione aliàs facta deductæ. Neq. obſtare, quod deducitur circa defectum conſenſus; nam in ſecũdo reſcripto directo Decano Florentino, cuius vigore fuit confirmata locatio, narratũ fuit Eremitas recuſaſſe ſemper, & recuſare cõſentire, adeo quòd Papa intellexit, vt procederetur ad exequutionem litterarum,
1 † conſtito de euidenti vtilitate, quæ eſt vnica ratio, quæ attẽdi ſolet in iſtis reſcriptis,
2 vt pluries fuit reſolutũ, † & ſufficit, quòd deinde Eremitæ cõſenſerũt ſub die 11. Februarij 1526. *ad tradita per Bald. in conſ. 475. nu. 3 lib. 1. Tiraq. poſt leges connub. gloſ. 6. n. 10. & faciunt tradita per D. Sarmient. de reb. eccleſ. par. 1. c. 3. nu. 1.* Non obſtat, quod deducitur de defectu cauſæ eui-
3 dentis vtilitatis, quia † cum præſumptio ſit ad fauorem ſententiæ, & exequutionis vallatæ tam longo tractu temporis, quo fuit obſeruata, id quod deducitur pro parte Eremi, non concludit negatiuam, & placuerunt reſponſiones datæ in alia poſitione reſpectu pręcedentis locationis, cum interceſſerit ſpatium 13. annorum, quibus potuit valde mutari ſtatus terrarum accedentibus circumſtantijs ibi conſideratis. Neq. obſtat, quod dicitur non fuiſſe ſeruatam formam reſcripti, ex quo non fuit confirmata locatio iam facta, ſed auctus canon, quod videtur nouum inducere contractum, quia hoc tollitur ex lectura ſententię; in qua iudex ſimpliciter confirmat dictam locationem anni 1505. deinde de conſenſu

condu-

conductoris faciendo meliorem conditionem Monaſterij auget canonem ad alia ſtaria quinquagiuta, quod facere potnit, & in ſumma confirmata fuerunt omnia in dicta deciſiode deducta.

Romana pecuniaria.
Die Veneris 4. Februarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiua probat inter eaſdem partes.*
2 *Quietantia creditoris probat ſolutionem.*
3 *Opponens de non ſolutione negatiuam probare tenetur.*

DECISIO MCCCXXXIX.

FVit dubitatum, an conſtet ſufficienter de ſolutione ſcutorum triummillium enunciata iu iuſtrumento ſocietatis affictus inter Domiuum Autonium Portum Ioannem Franthiuum, & Capitaneum Rutilium. Hęc cauſa fuit introducta occaſione petitionis factæ à D. Antonio conuenieute D. Io. Franchiuum ad ſolutiouem rubrorum quadragiutaſex grani, in quo iudicio Franchiuus oppoſuit uon eſſe verum, Antonium ſoluiſſe in coutanti Venerabili Capitulo Sancti Ioanuis ſcuta 1500. quæ exceptio, cum ageretur de ſolidaudis iuter eos computis, retardauit ſolutionem dicti grani, & petitum fuit votum Rotæ; Ideo cauſa propoſita, & diſcuſſa Domini fuerunt concordes, quòd conſtet ſufficienter de dicta ſolutione: Et primo ex confeſſione Franchini conteuta in dicto inſtrumento
1 ſocietatis, † in quo enuueiatur hæc ſolutio, quæ enunciacio inter eaſdem partes probat, *Bart. in l. ex hac ſcriptura. num. 16. de donation. Alex. conſ. 219. nu. 24. lib. 6. Aym. de antiq. §. propoſitum. num. 19.*
2 Secundo † ex quietantia Capituli, cui ſolutio fieri debebat, quæ probat contra omnes, *Verall. deciſ. 196. lib. 1. cum alijs per Tiraq. de retract. lign. §. 1. gloſ. 18. n. 82.* Tertio ex alio iuſtrumento confecto die 13. Ianuarij 1591. in quo diſcioccatores faciunt quietantiam D. Autouio de ſeutis quindecim receptis ab eo pro reſiduo ſcutorum triummillium habitorum pro diſcioccatioue rubrorum quadringeutorum terræ in tenuta delle Caſtells, neq; eſt contraria hæc euunciatio quietantiæ; nam cum obligatus eſſet Capitulo facere hanc diſcioccatiouem, ſatis videtur ſoluiſſe Capitulo, qui pro obligatione contracta cum Capitulo ſoluit: Præterea ex alio viſum fuit Dominis probationem D. Antouij eſſe
3 concludentem, † cum D. Franchiuo opponenti de nou ſolutione incumbat onus probandi negatiuam, *Iaſ. in l. in illa ſtipulatione. n. 14. de verb. obligat. Aym. conſ. 112. nu. 6. Bertrand. conſ. 116. num. 4. lib. 6. Cephal. conſ. 4. n. 1. lib. 5.* Demum etiam conſideratum fuit hanc exceptionem non competere Franchiuo, qui cum haberet veriſimiliter notam qualitatem Caſalis cōducti, nou curauit de participatione expenſarum factarum, ſed magni fecit inire ſocietatem cum pactis, & conuentionibus iu inſtrumento contentis ſiue alia verificatioue expenſarnm factarum; ex quo ſequitur, quòd hodie talis exceptio vel uou releuat, vel ſapit ſubterfugium ad euitandam ſolutionem grani, pro quo couuenitur, nam quod dicitur verba illa iu inſtrumento appoſita, (eſſendoſi sborſati) eſſe conditioualia, & reſoluenda in hanc ſententiam, ſi fuerint exburſata, non eſt verum, quia immo ſunt præſuppoſitiua, neq; aliter ſecundum rectam ſermonis ſtructuram intelligi poſſnnt, cum ſequatur obligatio pura, & ſimplex coutrahentinm; quo verò tempore fuerit facta ſolutio, ſatis colligi poteſt ex inſtrumento facto ſub die 13. Ianuarij 1591. eam præceſſiſſe hoc tempus cum cantet pro reſiduo. Et ita concluſum.

Arimineu. Caſtrorum.
Die Lunæ 21. Februarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ad probationem valoris attenditur tempus quinque annorum ante, & quinque poſt.*
2 *Iuramentum in litem defertur, quando facto aduerſarij intentio agentis probari non poteſt.*

DECISIO MCCCXXXX.

CVm pro parte Illuſtr. D. Leonidæ peteretur ſibi deferri Iuramentum in litem contra Illuſtriſs. D. Marchionem, ex eo quòd ipſe uou exhibuerit libros redditnum Caſtrorum Montis Iani, & Roncofrigidi, ex quibus poterat haberi certa notitia redditus dictorum Caſtrorum, & per eam probatum fuiſſet huiuſmodi libros extare in manibus officialium, & Factorum
Marchionis; Ideoq. Domini dixeruut *
Marchionem teneri ad dictorum librorum * ſub die Lunæ 21.
exhibitionem: dictus D. Marchio exhibuit Aprilis 1597.
quoſdam libros cauſarum criminalium ab anno 1561. vſq. ad annum 1577. & libros damuorum datorum ab anno 1564. vſq; ad annum 1569. & ab anno 1573. vſq. ad annum 1576. quo auno facta fuit renunciatio, ſuper qua pendet controuerſia, & per hanc exhibitiouem prętendebat ſe ſatisfeciſſe mandato Rotæ de exhibeudis iſtis libris; pars verò aduerſa coutendebat non eſſe ſatisfactnm, cum non fuerint exhibiti
1 omnes libri omniū reddituum; † ueq. iſtos percutere auuos quinq. ante, & quinq. poſt dictā renunciationem, quod videtur requiri ad probationem veri valoris, neq. in iſtis libris contineri introitus Montis Iani; Ideoq.

Ideoque ſibi deferendum eſſe iuramentum, cum facto aduerſarij non poſſit intentionem ſuam probare; præſertim, cum teneretur Marchio reddere rationem adminiſtrationis bonorum maternorum ipſius Dominæ Leonidæ; Ideo in hac controuerſia fuit de ordine Dominorum datum dubium, An per exhibitionem dictorum librorum fuerit ſatisfactum monitorio, & deciſioni in caſu, & ad effectum, de quo agitur: Verum propoſito dubio Domini non fuerunt concordes, nonnullis inhærentibus deciſioni, & monitorio; maximè ex eo quòd non exhibebantur libri reddituum, ſed tantum Iuriſdictionis, neque libri introituũ Montis Iani: Aliis verò reuocantibus in dubium deciſionem factam [a]; maximè in ea parte in qua fuerat dictum Marchionem vti adminiſtratorem teneri ad reddẽdam rationem, cum non videatur talis deciſio ſuſtineri poſſe, cũ tunc temporis Marchio eſſet dictorum bonorum dotalium vſufructuarius, non autem adminiſtrator; propterea non fuiſſe probatum libros eſſe penes Marchionem, ſed penes Officiales & Factores; Ideoq. cum ad illos exhibendos non teneri, cum libri reddituum poſt redditam rationẽ adminiſtrationis remanere ſoleant penes illos, qui adminiſtrarunt: Quare in hac varietate fuit per Dominos ordinatum, vt iterum videatur, an probetur libros prædictos extare, ſiue extitiſſe penes Dominum Marchionem, & ſi ſic, An ad illorum exhibitionem teneatur.

[a] ſub dicta die 21. Aprilis 1597.

Verulana Expenſarum.
Die Lunæ 28. Februarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Expenſæ factæ pro conſequendis expenſis prius factis, & non ſolutis, debentur,*

DECISIO MCCCXLI.

1 DOmini dixerunt reſolutionem huius dubij pendere ex eo, † an expenſæ, de quibus agitur, fuerint factæ pro vlteriore litis proſequutione, vel pro conſequendis expenſis prius taxatis & non ſolutis. Primo caſu cenſuerunt eas deberi, & pro eis ad vlteriorem exequutionem procedendum. Secundo caſu, ſi fuit litigatum pro conſequendis expenſis ad rationem ducatorum de Camera, dictum fuit eas non deberi; nam in curia ſoluitur ad rationem decem Iuliorum, etiam quòd pro illis relaxatum fuerit mandatum; Ideo exeunt partes, vt notarij videant, in quo iſtorum caſuum verſemur, & referant.

Parmen. Status.
Die Lunæ 6. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *In deciſionibus Rotæ non admittitur argumentum à contrario ſenſu.*
2 *Teſtes quantum fieri poteſt ſunt reducendi ad concordiam niſi adſit vehemens ſuſpicio ſubornationis.*

DECISIO MCCCXLII.

FVerunt pro parte Dominorum de Rangonibus propoſiti quinq. errores, quos prætendunt ineſſe deciſioni factæ ſub die 4. Nouembris 1598. Primus error deducitur ex eo, quòd habetur in deciſione eſſe ex intentione Dominorum de Rangonibus docere de falſitate depoſitionis teſtium, de quibus tunc actum fuit ad reintegrandum fidẽ examinis Anni 1532. Dicunt enim intentionem eorum fuiſſe deducere falſitatem ad tollendam fidem examinis Pallauicinorum. Verum hæc oppoſitio non placuit Dominis; tum quia ex falſitate dictorum teſtium non ſtatim ſequitur teſtes reprobatorios Pallauicinorum falſum dixiſſe; tum etiam quia eum teſtes reprobatorij inducti fuerint ad tollendam fidem examinis anni 1532. vtiq. dato etiã quòd iſta eſſet intẽtio, quã prætẽdunt; tamẽ inſpecto effectu tẽdit ad defenſionem dicti examinis, quod poterat vulnerari per dictos teſtes reprobatorios: Vnde rectè dictum fuit, hanc eſſe intentionem Rangonorũ inſpecto effectu principali, & fine diſputationis, vt data veritate dictorum per teſtes in examine anni 1536. corruat fides examinis anni 1532. & è contra, data eorum falſitate remanet fides dicti examinis libera ab impugnatione ſubornationis. Secundus error deducitur ex eo, quòd in deciſione dicunt haberi, non conſtare ex proceſſu Placentię 1536. de defectu citationis Rangonorum: Verum hoc non ita habetur in deciſione, ſed tantum dicitur non conſtare de inualiditate proceſſus: Verum quia re vera hoc ſenſerunt Domini, & fuit in alijs deciſionibus dictum, & difficultas videtur ex eo pendere, An dictus proceſſus ſit integer, nec ne, & ad quẽ ſpectet onus producendi integrum; ideo placuit Dominis, vt circa iſtum articulum particulariter dubitetur, An dictus proceſſus Anni 1536. ſit validus ad effectum, de quo agitur, nempe vt afficiat Dominos de Rangonibus. Tertius error deducitur ex contrarietate, quæ eſt inter hanc deciſionẽ, & aliam factam ſub die 4. Iunij 1593. nam tunc dictum fuit, contrarietates, quę circa dicta teſtium deducebantur, poſſe conciliari; In hac verò dicitur adeſſe in ſubſtantialibus plures diuerſitates. Verum Domini dixerunt hanc rem non eſſe alicuius momenti, cum ſæpe eueniat, vt dubijs iterum

propoſitis diſcedatur à priori reſolutione ex nouiter deductis. Neque obſtat, quod quarto loco deducitur, erratum fuiſſe in eo, quòd in dicta diſputatione de anno 1593. non fuerit præſuppoſita ſubornatio, ex quo arguunt Informantes, quòd in iſta fuerit præſuppoſita, quia nihil tale dicitur, neque opus erat diſputare hoc vltimum dubium Anni 98. ſi prçſuppoſita
1 fuiſſet ſubornatio,& † in deciſionibus Rotę non ſolet admitti argumentũm à contrario ſenſu, ſed quod dictum fuit, habet hunc ſenſum, non eſſe mirum, ſi teſtes prius redacti ad concordiam nunc reiiciantur, quia tunc non fuerat detecta per dubiorum propoſitionem ſubornatio, prout poſtea factum fuit; & ideo ceſſat, quod regulariter
2 dici ſolet, † teſtes quantum fieri poteſt, reducendos ad concordiam, ne ſibi Ipſis videantur contrarij: hoc enim non procedit vbi adeſt vehemens ſuſpicio ſubornationis. Quintus error conſideratus eſt in eo, quod dicitur, quòd Com. Ludouicus erat terribilis & violentus, & valde timebatur ab omnibus, cum tamen *coram Puteo deciſ.380.lib.3.* dictum fuerit, non conſtare de eius terribilitate: Verum fuit reſolutũ, ſatis viſum Dominis cõſtare de terribilitate Comitis ex depoſitionibus preſbyteri Baptiſtæ de Ferrarijs, & Raymondi del Pozzo teſtes Rangonorum, quibus nũc accedit Breue Pauli I I I. Verum dato etiam, quòd fuiſſet in hoc erratum, hunc errorem tanti non eſſe, vt ideirco corruat deciſio, cum fuerit deductum pro adminiculo, non autem pro principali probatione intentionis Pallauicinorum. Et ita concluſum.

Romana Pecunaria de Carrauagijs.
Die Veneris 10. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum in inſtrumento reſeruans iura antiqua eſt contraria, & incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quam inducitur nouatio primæ obligationis, & nu. ſequen.

3 Clauſula ſine præiudicio, iurium ſuorum poſita in concordia, quam interpretationem recipiat.

DECISIO MCCCXLIII.

Fuit reſolutum Carrauagios non poſſe agere cõtra hęredes Mangilij vigore inſtrumenti, de quo agitur, celebrati die 10. Martij 1595. in quo promiſerat Mangilius ſe ſoluturum Carrauagijs totum id, quod ipſis debebant Boli, nempe ducatos 7673. Nam cũ Bolis decoctis fuerit inter Bolos, & Mangilium eorum fideiuſſorem ex vna, & Carrauagios aliſque creditores ex altera deuentum ad concordiam 19. Aprilis eiuſdem Anni, per quam creditores ceſſerunt Mangilio omnia bona illorũ de Bolis, & ipſe promiſit ſoluere integram ſummam debitam intra ſex annos cum dimidio creditoribus promittentibus viciſſim dictos Bolos, & Mangilios non moleſtare cum iuramento & obligatione Camerali, per hanc concordiam cenſuerunt Domini fuiſſe receſſum ab illa priori obligatione contracta ſub die 10. Martij, cuius vigore agere prętendunt; maximè cum præter concordiam iuratã Carrauagij conſtituerint procuratorem ad exigendum pagas maturatas iuxta formam dictæ concordiæ iuratæ; nec non expreſsè per Breue S. D. N. confirmatæ, *l.ſi præcedente. §. Lucius Titius.vbi Doctor. mandat.* Non obſtat, quod deducitur pro Carrauagijs,ipſos conſenſiſſe cõcordiæ cũ
1 † clauſula, ſine præiudicio ſuorum iurium contra Dominos de Bolis, & alios quoſcumque; Nam aut iſta clauſula tanquam directè contraria & incompatibilis cum priore inſtrumento venit reijcienda, *vt per Aym.conſ.29.num.2.Pute. deciſ.380.lib.1.*
2 † eum manifeſtè per ſecundum inſtrumentũ fuerit inducta nouatio, *Aretin.conſ.21.n.1. Dec.463. nu.5.Pedemont. deciſ.142.nu. 11.*
3 † Aut commoda interpretatione eſt conciliãda; nempe quòd in euentum, quòd concordia non obſeruaretur, poſſent ſemper Carrauagij redire ad priorem obligationẽ, & ſe iuuare contra Mangilium priore inſtrumento, quod per concordiam ad hunc effectum noluerunt eſſe extinctum, & hanc interpretationem recipere debet inſtrumẽtum declarationis factæ per Mangilium ſub die 28. Aprilis ad euitandam fraudem, quæ aliàs manifeſta redderetur, nam alioquin clarè appareret iſtas conuentiones factas fuiſſe colluſiuè ad inducendos alios creditores ad concordandum, qui fortè non cõſenſiſſent; niſi vidiſſent Carrauagios, quorum maius erat creditum, concurrere cum aliis, Ideo ad tollendam colluſionem & ſimulationem, hanc interpretationem eſſe amplectendam,maximè ſtante obſeruantia.

Interamnen. Bonorum.
Die Veneris 10. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 In probanda identitate rei non requiritur valde exacta probatio.

2 Identitas rei ex quibus probetur.

3 Bona defuncti capta per creditores, & per hæredem redempta nõ dicuntur amplius fideicommiſſo ſubiecta.

4 Pro extinctione debitorum fideicommittitis bona grauata alienari poſſunt.

5 Idem eſt pro dotibus conſtituendis filiabus.

DE-

DECISIO MCCCXLIIII.

DOmini conuenerunt in eo, quòd pro-
betur identitas molendinorũ ad gra-
num & ad oleum: Verum aliqui dubitabãt,
reſpectu cęterorum bonorum, nihilominus
ad effectum, de quo agitur, per modum
inclinationis ex dictis Dominorũ videbatur
colligi poſſe, ſatis probari identitatem re-
1 ſpectu omnium, † cum in hac materia non
requiratur adeo exacta probatio, *Afflict.*
deciſ.23.nu.3.Decian.conſ.17.num.9.lib.3.
2 hic verò multa concurrunt, nam † ex libro
æſtimi; qui probat, *vt latè deducit Pere-*
grin.de fideicomm.artic.44.nu.12. apparet
confines pontis fluminis, & viæ publicę
conuenire iſtis bonis: Coadiuuatur quoq.
iſta probatio ex contiguitate cum bonis,
quorum identitas eſt indubitata: Concur-
rit prǽterea laudum, quod facit aliquod
adminiculum, ſed præcipuè fuerunt habitę
in conſideratione plures confeſſiones ema-
natę à D. aduerſario, dum excipiendo al-
legabat bona vendita eſſe ſubiecta fideicõ-
miſſo. Verum cauſæ difficultas in eo præ-
cipuè verſatur, quòd apparet, nonnulla
ex iſtis bonis fuiſſe per Communitatem In-
terãnę capta pro ſatisfactione debiti teſta-
3 toris, † quę deinde ab Antonio eius filio
fuerunt redempta; Ideoque ea non amplius
4 cenſeri ſubiecta fideicommiſſo, † cum liceat
pro extinctione debitorum fideicommittẽ-
tis bona grauata alienare; & cum præten-
dat Illuſtr. Ioannes Baptiſta ſe ab anterio-
bus creditoribus de facto moleſtari, & hæc
ab illis euinci poſſe vti potioribus, dicit nõ
releuare reſpectu iſtorum bonorum proba-
tionem identitatis; Ex aduerſo verò repli-
catur, non agi nunc de bonis comprehenſis
in priori venditione, in qua comprehendi-
tur maior pars iſtorum redemptorum, ſed
de bonis comprehenſis in poſteriori vendi-
5 ditione, † quæ verè ſubiecta ſunt fideicom-
miſſo, & vendita fuerunt Domino Ioanni
Baptiſtę ex cauſa permiſſa, nempe pro cõ-
ſtituendis dotibus filiabus Antonij, & licèt
pro euictione prius venditorum poſſit op-
ponere Dominus emptor ſe nolle ſoluere
pretium vltimo emptorum; tamen quia
pars contentatur, quòd ipſe retineat penes
ſe valorem dictorum bonorum redemptorũ,
qui dicitur aſcẽdere ad ſcuta circiter qua-
tuor millia, & quòd pro reliqua ſumma mã-
datum Auditoris Cameræ exequatur, de
hac re erit iterum cum Dominis agendum,
cum ſatis ęqua videatur huiuſmodi præ-
tenſio.

Calaguritana Spolij panis.
Die Lunæ 13. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Quis non dicitur ſpoliare, quando concur-*
rit iuſta cauſa denegationis ſolutionis, &
qua dicatur iuſta cauſa.

2 *Laici percipientes decimas tenentur præſta-*
re alimenta beneficiatis Eccleſiæ inſer-
uientibus, ad quam de iure communi
ſpectant decima.

3 *Oblationes non imputatur in congruam*
ob earum incertitudinem.

4 *Non poteſt quis ſibi ius dicere ſpoliando de*
facto.

5 *Spoliatus ante omnia venit reſtituendus.*

6 *Contra ſoluere recuſantem, & ſpoliantem*
competit reſtitutio ſecundum communem
opinionem.

DECISIO MCCCXLV.

FVit dubitatum prǽſuppoſito quòd con-
ſtet de primo extremo beneficiatorum
percipiendi panem recentem, An dictus
panis fuerit ſubrogatus in locum panis ob-
lationum; itaut excludatur ſpolium reſpe-
ctu Dominæ Comitiſſæ in caſu & ad effe-
ctum, de quo agitur. Prætenſio Dominę
Comitiſſæ eſt, mediante hac exceptione
ſubrogationis excludere actionem ſpolij,
1 † ex quo concurrente iuſta cauſa denega-
tionis ſolutionis, quis non dicitur ſpoliare,
c.quarelam.cum ibi notat.de electſon.& fuit
aliquando reſolutum in Rota in cauſa Con-
uenarum coram bo.me.Grato de anno 1565.
Iuſtam verò videri cauſam denegationis
panis recentis, cum fuerit ſubrogatus in
locum panis oblationum, qui prius perci-
piebatur per Comites, & deinde fuerunt
ab ipſis ablatæ vigore ſententiarum Rota-
lium. Hic itaque ſeſe offert duplex inſpe-
ctio, quarum prior eſt, an talis ſubrogatio
concludenter probetur. Altera eſt, dato
quòd probetur, an releuet: Et quantum ad
priorem, Domini cenſuerũt ex teſtibus no-
uiter per Dominã Comitiſſam examinatis,
hanc ſubrogationem concludenter non pro-
bari; nam vnus quidem probare videtur
dictam ſubrogationem, duo verò nihil cõ-
cludunt, alter verò, qui de conuentione
depouit, eſt de auditu; & ideo non eſſe
ſufficientem hanc probationem, quæ ex his
ſolis teſtibus colligitur, circumſcriptis alijs
examinatis in iudicio moto cum Comite
ſeniore, quorum de ſtricto iure non vide-
tur habenda ratio, cum iam Comitiſſa ob-
tinuerit, acta in illo iudicio ſibi non præ-
iudicare; ex quo ſequitur, neque etiam
ijs ſe poſſe iuuare, vt ſeruetur iudicij æqui-
tas: Præterea ex aduerſo ex teſtibus datis
pro parte Abbatis, & beneficiatorum pro-
batur concludenter panem, & alimenta à
Comitibus præſtita fuiſſe dicto Abbati &
beneficiatis ratione ſeruitij, quod ab eis
in Eccleſia prǽſtabatur, quod eſt valde ve-
ritati & rationi conſonum, cum Comites
percipiant omnes decimas, *vt fuit deciſum*
*tam coram Reuerendiſſ. Peruſino **, quàm

* In Calagaritana liquidationis oblationum die 25. Maij, & 25. Iunij 1590.

coram me [a], & cum hæc probatio percutiat etiam tempus ante prætenſam conuentionem, ex ea ſatis videtur talis probatio eneruari, itaut non ſit concludens ad effectum excluſionis ſpolij, quod præſupponitur eſſe plenè probatum. Verum dato & non conceſſo, quòd de tali conuentione & ſubrogatione plenè conſtaret iunctis probationibus in priore iudicio factis: Tamen deueniendo ad alteram partem inſpectionis, An hæc probatio releuet, Domini cenſuerunt hanc probationem non releuare.

2 Primo, quia negari non poteſt, † Comites, qui percipiunt decimas, teneri de iure ad præſtanda alimenta beneficiatis inſeruientibus Eccleſiæ, ad quam de iure communi ſpectant decimæ, *Rebuf. de Congrua. n. 10. Couaru. lib. 1. var. c. 17. nu. 6. & fuit pluries in hac cauſa dictum*; perceptio verò oblationum per eos facta fuit de facto, & contra iuris diſpoſitionem, & non poteſt compenſari cum ſolutione panis ex alia præexiſtenti cauſa debiti, *vt fuit deciſum coram Domino Peruſino*; ex quo ſequitur hanc exceptionem non releuare ad effectum, de quo agitur; nam cauſa denegationis præſtationis panis recentis, eo quòd ablatæ fuerũt Comiti oblationes, non eſt iuſta, cũ eæ Co-
3 miti non deberentur, † & non ſoleant computari in Congruam ob earum incertitudinem, *Felin. in c. cum Venerabilis. num. 37. de exceptionibus*. quod confirmatur ex eo, quòd per teſtes probatur ſolitos fuiſſe arrendatores decimarum ſupplere quantitatẽ panis, quoties ex oblationibus non aderat ſufficiens quantitas pro victu beneficiatorum, & ita tollitur argumentum, in quo fundatur præcipuè exceptio Comitiſſæ de ceſſatione cauſæ præſtationis. Secundo facit, quia articulus iſte ſubrogationis re-
4 ſpicit petitoriũ, & † non licet interim Comitibus ius ſibi ipſis dicere ſpoliando de facto beneficiatos, qui tam longo tempore fuerunt in poſſeſſione percipiendi panem, de quo agitur, *vt bene deducitur in deciſione bo. me. Domini Orolen. in Romana Cen-*
5 *ſus 8. Februarij 1577.* † Et ideo ante omnia veniunt reſtituendi. Non obſtat, quòd beneficiati nũquam fuerint in poſſeſſione aduerſus Comitiſſam, quæ ſuccedit in Marchionatu ex inueſtitura, non autem ex ſucceſſione paterna, quia onus ſoluendi panem eſt reale Maioricatus, cuius ratione prætẽdit Comitiſſa ad ſe ſpectare decimas; & ideo Maioricatus tranſiuit ad eam cum
6 ſuo onere, † & contra eam ſoluere recuſantem, & ſpoliantem competit reſtitutio, ſecundum communem opinionem, de qua *per Abbat. in c. cum ad ſedem. n. 26. & 27. de reſtit. ſpol. Pute. deciſ. 419. nu. 1. lib. 2. cum alijs per Informantes allegatis* *. Et ex his concluſum ſine difficultate exceptionem propoſitam non releuare, quo minus Ab-

bas & beneficiati veniant reſtituendi.

Terdonen. Præpoſituræ.
Die Veneris 17. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *A ſententia priuatoria beneficij ob non reſidentiam non datur appellatio ad effectũ ſuſpenſiuum, quod verum, ſi ſit iuris ordine ſeruato lata, vt num. 6.*

2 *Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicũ edictum in loco beneficij.*

3 *Ad priuationem beneficij ob non reſidentiã, quomodo procedi debeat, & num. 5.*

4 *Comparitio tertij ad excuſationem abſentis non concludit ſcientiam abſentis, ſi non conſtet de mandato.*

DECISIO MCCCXLVI.

FVit reſolutum Camillum eſſe manutenendum in poſſeſſione Præpoſituræ; nam de eius poſſeſſione ante priuationem conſtat publico inſtrumento, neque ea controuertitur, ſed tantum ex aduerſo dicitur,
1 † cum per ſententiam latam ob non reſidẽtiam priuatum fuiſſe omni iure & poſſeſſione, & ab ea non dari appellationem ad effectum ſuſpenſiuum, *c. relatum. & c. conquerente. de cler. non reſid. Concil. Trident. ſeſſ. 23. c. 1. de reform.* Verum Domini vnanimiter contrarium cenſuerunt; nam dixe-
2 runt hanc ſententiam fuiſſe nullam; † cum enim fuerit lata contra abſentem, requirebatur trina citatio per publicum edictum in loco beneficij, *c. ex tua. de cler. non reſid. & fuit aliàs coram me reſolutum in cauſa Salamantina del Pedroſo 5. Decem. 1567. & à ſacra Congregatione Concilij in vna*
3 *Vmbraticen.* † Deinde requirebatur, vt expectaretur per ſex menſes, antequam deueniretur ad priuationem, *d. c. ex tua.* quæ forma hic non fuit ſeruata, nam vnica citatio exequuta fuit in loco beneficij, deinde infra duos menſes nimis feſtinanter proceſſum ad priuationem, non perpenſis prius cauſis excuſationis, an eſſent legitimæ nec ne. Neque obſtat, quòd præfata procedant, vbi proceditur contra ignorantem, non autem contra eum, qui habuit certam & indubitatam ſcientiam emanatæ citatio-
4 nis, quia non probatur hæc ſcientia; † quod enim allegatur de cõparitione fratris proponentis excuſationem, non concludit ſcientiam Præpoſiti, cum non conſtet de eius mandato; immo adeſt præſumptio in contrarium, cum Præpoſitus habita notitia ſententiæ conſtituerit procuratorem quendam alium ad appellandum, qui in tempore ap-
5 pellauit; † & ideo cum hoc ſciret, & tunc erat perſonaliter citandus: Aut ignorabat, & erat ter citandus * in loco beneficij per edictum, *iuxta diſtinctionem gloſ. in c. quo-*

niam

a In eadem Calagurritan. oblationum Lunę 23. Iun. 1593. & in eadem Calagurritana alimentorum 9. Nouem. 1594.

* gloſ. in allegat. c. cũ ad ſedem. Alex. in l. rem quæ nobis. n. 8. vbi Iaſ. nu. 19. qui de cõmuni. de acquir. poſſ. Alex. conſ. 31. num. 9. lib. 1. Afflict. deciſ. 361. num. 31. Caſtad. deciſ. 9. de reſtit. ſpol. ... allegat. 32.

* pro quo facit deciſ. in pr. facta in cauſa Salamantina del Pedroſo 5. Decem. 1567. nu. 1. quæ eſt deciſ. 97.

niam frequenter. in verb. canonibus deſ-
finitum. vt lit. conteſt. quorum neutrum fa-
ctnm ſuit; nam ſi pręceſſiſſet perſonalis ci-
tatio, vtiq. etiam non expectatis ſex men-
ſibus potuiſſet Ordinarius procedere ad
priuationem, *vt fuit reſolutum in cauſa*
Zamoren. Capellania 12. Iunij. 1589. co-
ram Illuſtriſs. Mantica, & hoc obſeruatur
tam in eo, qui eſt abſens cum licentia, quàm
ſine licentia, *vt probatur in dicta gloſ.* Non
6 obſtat, quod † ſententię exequutio non po-
tuerit ſuſpendi per appellationem, quia hoc
locum habet, vbi ſententia lata eſt ſeruato
iuris ordine; quia ſententia nulla, nullum
parit iuris effectum. Quare concluſum Ca-
millum eſſe manutenendum.

Romana Repetitionis Dotis.
Die Lunę 20. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Pro bonis datis in dotem æſtimatis, an & quando in caſu recuperationis dotis detur vtilis rei vendicatio.*

2 *In iudicio rei vendicationis veniunt fructus à die mota litis.*

DECISIO MCCCXLVII.

1 FVit reſolutum † Dominę Pacificę com-
petere in ſubſidium, vtilem rei vendi-
cationem contra bona data in dotem, li-
cèt ęſtimata, etiam contra tertios poſſeſ-
ſores pro recuperatione ſuę dotis; probata
tamen decoctione, & quòd non adſunt alia
bona *l. in rebus. & ibi Bald. num. 18. C.*
de iur. dot. Rolan. conſ. 92. nu. 22. & ſeq.
lib. 2. Marſil. ſingul. 691. Iaſ. in §. actio-
num. n. 84. Inſtit. de action. Bald. Nouel.
in tracta. de dot. par. 7. priuil. 23. & Arius
Pinel. in l. 1. par. 3. num. 15. C. de bon.
2 *mater.* † & in hoc iudicio veniunt fructus
à die motę litis, & circa iſta nulla adeſt
difficultas, ſed videndum eſt, an iſta re-
quiſita ſint probata ad effectum, vt hac via,
& hoc remedio ſuccuratur D. Pacificę: Ideo
de hac re particulariter erit agendum.

Vercellen. Subſidij.
Die Lunę 20. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, ſublata, cum derogatoriarum derogatorijs in indulto poſita facit, quòd nullo modo cenſeatur derogatum.*

2 *Gratia habens clauſulas pragnantiores licèt anterior ſemper praualet.*

DECISIO MCCCXLVIII.

FVit reſolutum quantum ad primum du-
bium, an gratia reſeruationis penſio-
nis Reuerendiſs. D. Epiſcopi Aſtẽſis ſuper
fructibus Canonicatus, faciat illum eſſe
immunem, & exemptum à ſolutione ſubſi-
dij Apoſtolici conceſſi Sereniſs. Duci Sa-
baudiæ; ita ut ad contributionem non te-
neatur; prædictam gratiam non præiudi-
care in aliquo, ſubſidio debito Sereniſs. Du-
ci propter prægnantiam clauſularum in
1 indulto contentarum † cum clauſula, ſub-
lata, & derogatoriarum derogatorijs, quæ
faciunt, vt dicto indulto nullo modo dero-
gatum cenſeatur, *Bart. in l. fin. C. de ca-*
no. frum. Vrb. Rom. lib. 11. Gundiſal. de
leg. q. 7. n. 32. Gambar. de off. Legat. lib. 8.
tit. de poteſt. legat. in leg. cond. n. 44. verſ.
quintus caſus. Caſſad. deciſ. 38. nu. 6. ſu-
2 *per regul. Pute. deciſ. 69. de prabend.* † &
vbi clauſulæ ſunt prægnantiores, ea gratia,
quæ eas continet, quamuis anterior ſem-
per præualet, *& fuit dictum coram me in*
vna Aſtoricen. Archidiaconatus 19. Martij
1576. Præterea ſatis apparet de mente Pa-
pæ nolentis præiudicare Duci, poſtquam
in eadem gratia reſeruationis vult, quòd
Ludouicus Archidiaconus ratam tangen-
tē Epiſcopum de ſuo proprio ſoluat, abſq.
ſpe aliquid vnquam poſtea repetendi, vel
defalcandi; prout ipſe promittit; adeo quòd
hoc caſu apparet nullatenus agi de præiu-
dicio Sereniſs. Ducis, & ipſum poſſe iure
ſuo vti, exigendo id, quod vigore ſui indul-
ti ei debetur à quacunq. perſona. Quan-
tum verò ad poſterius dubium, An Archi-
diaconus teneatur eundem Epiſcopum re-
leuare à ſolutione dicti ſubſidij; Domini
cenſuerunt teneri, ex quo ſpecialiter hoc
fuit cautum in reſeruatione, & ad hoc ipſe
ſe obligauit cum ampliſſimis clauſulis, quę
non ſunt per indultum ſublatę; cum tollat
tantum eas, quę ipſi indulto præiudicare
poſſint. Non obſtat, quòd ſpecificè non fiat
mentio de hoc indulto, quia immo de eo
ad hunc effectum ſatis videtur facta mentio,
cum fiat mentio de ſubſidio etiam charita-
tiuo, & excuſato, quauis auctoritate, & ex
quacunq. vrgentiſſima cauſa etiam pro ex-
peditione contra Turcas, & alios infideles,
etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, &
aliorum Principum inſtantiam, & contem-
plationem, etiam motu proprio conceſſo,
etiam quòd in eo expreſsè caueatur, vt
penſionarij contribuere teneantur, nam
cum non agatur hic de pręiudicio Ducis,
vtiq. maior expreſſio non erat neceſſaria,
Federic. conſ. 47. nu. 3. quem Rota ſequi-
tur, vt per Gambar. loco allegato nu. 39.
Non obſtat, quòd deducitur ſuperueniſſe
aliam prorogationem indulti, quia dato
hoc verum eſſe, non tamen tollit particu-
larem obligationem: maximè cum clauſulę
recipiant tantum validitatem indulti ad fa-
uorem Ducis. Quare cum volenti non fiat
iniuria, imputet ſibi Archidiaconus, qui
cum hac obligatione reſeruationis pręfa-
tę conſenſit.

Parmen. Status.
Die Veneris 14. Aprilis 1600.

SUMMARIUM.

1 *Litteris eius, qui ſit de ſublimioribus Magiſtratibus, creditur.*
2 *Senator Romæ dicitur de ſublimioribus magiſtratibus.*
3 *Aſſertiò Papa plenè probat.*
4 *Proceſſus non afficit non citatum.*
5 *Doctori teſtanti de conſuetudine non creditur.*

DECISIO MCCCXLIX.

FVit concluſum, proceſſum, de quo agitur, reſpectu iuriſdictionis, eſſe validum cum de iuriſdictione conſtet, non ſo-
1 lum † ex litteris Senatoris, cui, † cum ſit
2 ex ſublimioribus magiſtratibus, creditur,
c. nobiliſſimus. 97. diſtin. Gabr. de proba-
3 *tion. concl. 3. nu. 13.* † Sed etiam & Papę
atteſtatione in ſuo reſcripto motu proprio
emanato, in quo aſſerit, ſe antea cauſam
commiſiſſe Senatori, quę aſſertio plenè
probat, *Clem. litteris. de probation.* Auerò
afficiat D. de Rangonibus, fuit per
Dominos concluſum pro negatiua, cum non
4 appareat eos fuiſſe citatos, † ad effectum
enim, vt afficiat, neceſſaria eſt citatio,
Cyn. in l. 1. in fin. C. qui accuſa. non poſ.
Bart. in l. Lucius Titius. de his qui not. infam. Corn. conſ. 261. num. 27. lib. 4. Roland. conſ. 13. nu. 10. lib. 2. cum alijs per informantes allegatis *. Neq. obſtat ſcientia ex aduerſo allegata per ea, quæ fuerunt dicta *coram me in cauſa Tudertina pecuniaria:* [a] quia hęc ſententia non probatur, niſi poſt proceſſum factum contra teſtes, licèt ſit ante ſententiam. Neq. obſtat conſuetudo *de qua teſtatur Clar.* [b] *& Boſ-*
5 *ſius,* quia † Doctori de ea teſtanti non creditur, & ita Rota ſeruat, *Mohedan. deciſ. 2. de conſuetud.* vltra quòd videntur teſtari de conſuetudine ſtatus Mediolani. Et hoc ſtante, omiſſa fuit inſpectio, an proceſſus ſit integer, necne, & ad quem ſpectet onus producendi integrum: ſed fuit reſeruatum, vt videatur, An ita ſint debilitati iſti teſtes ex iuribus & ſententia, de qua in dicto proceſſu, vt eis fides non ſit adhibenda.

* & pro hoc facit Bar. in l. 1. nu. 1. C. de fid. inſtr.

a ſub die Lunæ 19 Ianuarij 1598. n. 3.

b Clar. in §. fin. q. 51. §. quartus eſt eatus prope fin. verſ. bene verum eſt. Boſſ. tit. de oppo. contra teſt. n. 3. circa med. verſ. & circa illud. nu. 6. & 7.

Romana Pecuniaria ſeu prętēſę Arrogationis.
Die Veneris 14. Aprilis 1600.

SUMMARIUM.

1 *Statutum annullans contractus factos à filijsfamilias, an & quando habeat etiam locum in arrogatis.*
2 *Filiusfamilias obligando ſe in forma Cameræ dicitur à principio contrahere naturalem obligationem, & ob id ſi ſoluit, non repetit, etiam quòd ſtatutum impediat ortum ciuilis.*
3 *Per obligationem naturalem contractam error excluditur, & agnoſcens obligationem ad eam tenetur, & num. 7.*
4 *Exceptio non oppoſita non praiudicat.*
5 *Obligatio minoris, per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit; ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur.*
6 *Filiusfamilias ſui iuris effectus poteſt contractum antea factum, quod propter ſtatutum eſt nullum, ratum habere adinſtar Macedoniani.*
8 *Metus mandati non excludit conſenſum.*
9 *Voluntas coacta eſt voluntas.*
10 *Præſumptio voluntatis coactæ tollitur ex actu geminato ſine proteſtatione.*

DECISIO MCCCL.

DVbitatum fuit ſtantibus nonnullis
præſuppoſitis, an eſſet procedendum
ad vlteriorem exequutionem mandati Auditoris
Camerę contra D. Butium Taſcam,
1 & licèt in hac cauſa reſolutū fuerit * † Statutum
Vrbis c. 152. lib. 1. annullans contractus
filiorum habere locum etiam in arrogatis;
tamen prętendebatur pro parte
contraria poſſe procedi contra D. Butium,
ex quo ipſe ſimilibus ſocietatum contractibus
pluries acceſſerat, & in ſpecie, quòd
factus ſui iuris poſt obitum patris arrogatoris
hunc contractum, de quo agitur, approbauerat,
ſuſcipiendo terminum triginta
dierum, & promittendo ſe ſoluturum
cum obligatione in forma Camerę, & Iuramento.
Et fuit per Dominos deciſum in hoc
caſu eſſe locū vlteriori exequutioni mādati
2 Auditoris Camerę; nam † negari non poteſt,
quin à principio contracta fuerit naturalis
obligatio, licèt ſtatutum impediat
ortum ciuilis; & ideo quis poteſt hoc debitum
agnoſcere, itaut ſoluendo non repetat,
l. naturaliter. de condit. indeb. maximè
vbi fidem ſuam ſoluendo liberat; *l. fideicommiſſum. eod. tit.* Vnde cum D. Butius liberatus
à patria poteſtate ratum habuerit
hunc contractum confitendo debitum, & petendo
dilationem ad ſoluendum, & reficiendo
expenſas mandati, & obligando ſe
cum iuramento in forma Camerę cū ſuſceptione
mandati exequutiui, vtiq. non poteſt
ſe ab hac obligatione prętextu ſtatuti
3 eximere, † cum ex ſuo nouo conſenſu ratione
obligationis naturalis, per quam error
excluditur, teneatur, *argumento l. Iudex. eod. tit. de cond. indeb. & locum habet
tex. in l. ad ſolutionem. C. de exequut. rei iudic.* Neq. poteſt mandatum argui iniuſtitię,
cum neq. coram Auditore Came-
4 rę fuerit oppoſitum de ſtatuto, quę † exceptio,
cum fuerit omiſſa, non poteſt hodie
reddere mandatum nullum; immo expreſſè
approbatum fuit per termini ſuſceptionem,
5 † & licèt ſtatutum nolit obligationem ex
ſuper-

* ſub die 2. Iun. 1599. videlicet ſtatutum lib. 1. c. 152. comprehendere filios arrogatos.

ſuperuenientia maioris ætatis conualeſce-
re; tamen non ex tractu temporis, ſed ex cō-
ſenſu expreſſo conualidatur hæc obligatio,
*vt tradunt Doctores in l. quod ab initio. poſt
gloſ. de reg. iur. l. 2. C. ſi maior fact. Bart. in
l. obſeruare. n. 4. de off. Procōſ. Dec. conſ. 367.
n. 4. Salicet. in l. 1. C. eod. Pariſ. cōſ. 49. n. 20.
& 61. lib. 1. Surd. deciſ. 69. nu. 22.* qui refert
Doctores tenentes ratificationem facere, vt
valeat ab initio, ſed omiſſa hac diſputatio-
ne, ſatis eſt, quòd valeat à die ratificationis,
6 † & adinſtar Macedoniani, prout eius ha-
betur ratio in ſtatuto, in quo filiusfamilias
ſui iuris effectus poteſt contractum ratum
habere; Et ex his tollūtur obiectiones circa
vim ratificationis, *facit Bellam. cōſ. 24 col. 2.*
7 *Abb. conſ. 71. lib. 1.* † Non obſtat allegatio
erroris, quia ea tollitur ratione præceden-
tis obligationis naturalis, quæ facit, vt etiā
per errorem ſolutum non repetatur, *d. l. na-
turaliter.* Non obſtat, quod dicitur factam
fuiſſe obligationē metu mandati, quia adeo
expreſſa & clara eſt ſuſceptio termini, vt nō
8 poſſit tergiuerſari, † & metus mandati non
9 excludit conſenſum, quia † voluntas coa-
cta eſt volūtas. *§. furtiuarum. cum gloſ. Inſt. de vſucap. l. mulier. §. peto. quod met. cau.*
10 & † tollitur hęc coactionis præſumptio ex
actus geminatione ſine proteſtatione facta.
Et ita concluſum pro exequutione mandati
Auditoris Cameræ.

Corduben. Penſionis.
Die Lunæ 17. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Quo caſu quis non teneatur ad penſionem, & num. 2.*
3 *Impeditus adipiſci poſſeſſionem facto Capituli ſatiſfacit penſionario, cedēdo ei actionem contra Capitulum.*

DECISIO MCCCLI.

ANtonium non teneri ad ſolutionem
1 terminorum de quibus in dubio; † nā
pro terminis decurſis in vita prædeceſſoris
non tenetur, cum non probetur aliqua dili-
2 gentia contra prædeceſſorem; † neque tene-
tur pro tempore, quo fuit impeditus adipi-
ſci poſſeſſionem facto Capituli, cum onus
pēſionis ſit reale, *c. querelam. & ibi Abb. in*
3 *3. notab. de elect.* † & ſatiſfit cedendo actio-
nem penſionario contra Capitulum, *Pute.
de penſionib. deciſ. 15. & deciſ. 11. n. 13. lib. 1.*

Salamantina Capellaniæ.
Die Veneris 21. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Per mortem ciuilem mandatum procuratoris expirat.*
2 *Per reiterationem terminorum, ſanantur omnes defectus terminorū nulliter prius ſeruatorum.*
3 *Regula, quòd ſententia contra ſententiam non valet, non procedit, quando ſententia eſt nulla.*
4 *Citatio per contradictas non valet, quando citatus eſt præſens, & citans non ignorat præſentiam.*
5 *Per compoſitionem factam cum fiſco ad ſe redimendum à vexationibus, non oritur acceptatio ſententiæ, vel confeſſio criminis.*

DECISIO MCCCLII.

FVit dubitatum de validitate vel inuali-
ditate ſententiæ Rotalis latę ad fauorē
D. Hieronymi: Et primo contra ſententiam
1 deducebatur defectus mandati; † ex quo
poſt conſtitutionem procuratoris Hierony-
mus fuerat ab Auditore Cameræ condem-
natus in pœnam vltimi ſupplicij; ideo per
mortem ciuilem mandatum expirauit, *Rot.
deciſ. 28. de procurat. in nou.* ſed hæc nulli-
tas non placuit, quia terminus ad ſententiā
ſeruatus fuit ipſomet Hieronymo inſtante,
2 qui petijt & obtinuit ſententiam † per rei-
terationem terminorum ſub eadem citatio-
ne factam: Vnde ſanatur nullitas, ſi quæ
adeſſet terminorum prius per procuratorē
ſeruatorū, *Caſſad. deciſ. 8. nu. 10. de reſcript.*
Secundo opponebatur contra ſententiam eā
fuiſſe latam ad fauorem eius, qui per binas
ſententias, nempe Ordinarij Salamantini,
& Auditoris Cameræ fuerat priuatus bene-
ficijs obtentis, & inhabilitatus ad obtinen-
dum; Ideo nullam; præcipuè cum ſit ſenten-
tia contra ſententiam. Verum huic obie-
cto fuit reſponſum, ſententiam Ordinarij
fuiſſe prius reuocatam, tanquam nullam,
& iniuſtam per bo. me. D. Otanum, cuius
ſententia tranſitum fecit in iudicatum; &
ideo eam non obeſſe: Nec obſtare, quòd
non fuerit lata contra Franciſcum aduerſa-
rium; ſed tantum contra prouiſos de bene-
ficijs Hieronymi: quia cum neque dicta
ſententia fuerit lata ad fauorem Franciſci,
neque fuerit in hoc iudicio producta, de ea
non eſt habenda ratio. Sententia verò Au-
ditoris Cameræ fuit merè contumacialis, &
reſoluta per comparitionem infra annum,
& ante ſententiam Rotalem: Præterea no-
toriè eſt nulla, cum fuerit confirmatoria
ſententiæ Ordinarij, declarando bene iudi-
catum, & male appellatum; & tamen non
fuerunt reproducta acta facta coram Ordi-
nario: Neque etiam proceſſus remiſſoria-
lis fuit productus parte citata; ideo non
3 afficit: † Vnde ceſſat oppoſitio, quod eſt
ſententia contra ſententiam, ſtante dictarū
ſententiarum nullitate; maximè cum de
illis non fuerit oppoſitum, *Pute. deciſ. 120.*
4 *lib. 1.* † Tertio opponebatur de nullitate,
ex quo Franciſcus fuit citatus ad ſententiā
per contradictas; cum tamen ipſe eſſet prę-
ſens

ſens in curia, & notus Garziæ procuratori
Hieronymi, *vt fuit deciſum in cauſa Peru-
ſina bonorum coram R. P. D. Penia 17. Fe-
bruarij 1592.* Verum neque hæc oppoſitio
placuit Dominis, cum enim antea Franci-
ſcus eſſet abſens à curia, ad quam dicitur
acceſſiſſe die penult. Martii, & ſentētia fue-
rit lata die 13. Aprilis non probatur ſcien-
tia huius acceſſus; maximè cum ex teſtibus
pro Frāciſco examinatis, qui nihil de ſciē-
tia probant, colligatur Franciſcum partim
domi retentum, quia non habebat veſtes
clericales, partim ob infirmitatem, quia
iacebat in lecto decumbens: Itaque ex hoc
capite ſententiam nullitatis argui nō poſſe.
5 Poſtremo non obſtat, † quòd Hieronymus
fecerit compoſitionem cum Fiſco, per quam
fuerit faſſus crimen, de quo fuerat accuſ-
ſatus; quia hoc potuit facere ad redimen-
dum ſe à vexatione; Neque hic oritur ac-
ceptatio ſententiæ, vel confeſſio criminis,
Gabr. de malefic. concl. 33. nu. 1. & ſeq. lib. 7.
Et ex his concluſum pro validitate ſenten-
tiæ Rotalis.

Aquinaten. Beneficij.
Die Veneris 21. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia Eccleſiaſtica in dubio præſumun-
tur libera.*
2 *Iuspatronatus eſt ſeruitus beneficij, quæ
non præſumitur.*
3 *Epiſcopus habet intentionem fundatam,
ſuper omnibus beneficijs ſuæ diœceſis etiā
regularibus.*
4 *Beneficia, quæ reperiuntur taxata in libris
Cameræ, dicuntur libera.*
5 *Beneficium, quod habuit Abbatem & Cō-
uentum, & quod aliàs à Papa fuit com-
mendatum non poteſt dici eſſe de iurepa-
tronatus, niſi in fundatione caueatur ex
priuilegio Apoſtolico,*
6 *De collationibus factis iure Regaliæ nulla
debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale
ius competijſſe ante Concilium Lugdu-
nenſe, nec intrat tale ius, niſi ſede Epi-
ſcopali vacante, vt num. ſeq.*

DECISIO MCCCLIII.

FVit dubitatum, An Eccleſia ſancti Petri
de Campilia ſit libera, vel potius de
iure patronatus, & fuit per Dominos ſine
difficultate concluſum eſſe liberam; tum
1 ex eo quòd † in dubio Eccleſiaſtica benefi-
cia præſumuntur libera, *Innoc. in c. cum
venerabilis. de exception. & ibi cæteri Do-
2 ctores* *; tum etiam quia † Iuspatronatus
eſt quędam ſeruitus beneficii, quæ non
præſumitur, *Abb. conſ. 59. n. 3. lib. 2. Gigas
3 conſ. 48. num. 16.* [a] † & cum ſit in diœceſi
Aquinatenſi, Epiſcopus habet intentionem
fundatam, *c. omnes baſilicæ. 16. q. 7.* [b] etiam
in regularibus de iure communi, *c. mona-
chis. de præbend. c. 1. de cap. monach. cum
4 ſimilibus.* facit etiam, quòd † hoc benefi-
cium reperitur taxatum in libris Cameræ,
ergo liberū, *Sarnen. in regul. de valor. q. 3.*
Item ex regeſto veteri Aquinatenſis Eccle-
5 ſiæ conſtat ab antiquiſſimo tempore † hoc
beneficium fuiſſe monaſterium; & habuiſſe
Abbatem & Conuentum, & Abbas iurabat
fidelitatem Epiſcopo Aquinatenſi, & fuit
ſępius à Papa commendatum, vt recenſe-
tur in facto, ex quo ſequitur non eſſe de
iurepatronatus, cum reſiſtat iuris diſpoſi-
tio; niſi in fundatione hoc caueatur ex priui
6 legio Apoſtolico, *c. nobis. de iurepatr.* † Nec
oſtenditur quaſi poſſeſſio vti de iurepatro-
natus, quia collationes factę à Proregibus
factę ſunt iure Regaliæ, quorum non eſt
habenda ratio, *per tex. in c. ſi quis dein-
ceps. 16. q. 7.* & non oſtenditur hoc ius com-
petiiſſe ante Concilium Lugdunenſe *iuxta
7 terminos c. generali. de electton. in 6.* † &
quatenus intraret ius Regaliæ, illud non
habet locum; niſi ſede Epiſcopali vacante.
Quare concluſum pro libertate beneficii:
De effectu ſuo loco videbitur.

* Abb. in c. cum Eccleſia Vulterana. nu. 8. in fin. de electio. Idem Abb. cōſ. 74. in princ. ver. circa primā part. 2. Dec. conſ. 117. n. 2. Rocch. de iurepatr. in verb. conſtruxit. q. 20. nu. 29.

a Idē Gigas conſ. 49. nu. 24.

b & facit tex. in c. cum ex iniuncto. in fin. de hæret. in 6. cū alijs per Roland. conſ. 47. n. 1. lib. 1.

Aſculana Fideicommiſſi bonorum.
Die Veneris 28. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutio mulieris facta, donec vitam
vidualem duxerit, ob tranſitum ad ſe-
cunda vota reſoluitur, & hæreditas vnà
cum fructibus conſolidatur in perſonam
eius, qui eueniente caſu ſubſtitutus fuit,
vt num. ſeq.*
2 *Vbi reſtitutio hæreditatis, vel legati venit
facienda, ob tranſitum ad ſecunda vo-
ta, à quo tempore fructus reſtitui de-
beant.*

DECISIO MCCCLIIII.

FVit reſolutum ſententias extra Rotam
latas eſſe confirmandas ad fauorem
Ioannis Pacifici; nam cum fuerit reſolutum
1 coram R. P. D. meo Mellino *, † inſtitu-
tionem Dominę Conſtantiæ vſque ab initio
ob tranſitum ad ſecunda vota reſolutam
fuiſſe, *vt per Ruin. conſ. 170. lib. 3. quod
Rota ſequuta eſt in pluribus cauſis*, & ſic
tota hęreditas conſolidata ſit in perſonam
Candidi filij, cui quandocumque ſine filijs
decedenti ſubſtitutus eſt Ioannes Pacificus,
2 qui caſus euenit, † non eſt ambigendum,
ei deberi hæreditatem Baldaſſaris vnà cum
fructibus; ſalua tamen dote & legitima
debita Conſtantię, quę venient detrahēda,
vel compenſanda in liquidatione facienda.
Nec obſtat iudicium criminale aliàs mo-
tum ſuper appoſtilla addita in teſtamento,
quia pręterquam quòd Io. Pacificus obti-
nuit vltimo loco abſolutionem; ea non per-
tinet

* ſub die 14. Nouem. & 16. Decem. 1594.

tinet ad caſum iſtum: neque ex ſubſtitutione in illa contenta ſuccedit Ioannes Pacificus, vt bene deducitur, ſed ex ſubſtitutione contenta in corpore teſtamenti in ea parte, in qua nullum prorſus adeſt vitium; quòd verò dicitur de prædio Ancherani nõ facit ad rem, quia illud prædium non eſt de
3 bonis, de quibus nunc agitur. † Quantum ad condemnationem fructuum, an ſit facienda à die obitus teſtatoris, an à die cõtractarum nuptiarum ſecundarum; licèt in legatis relictis ſub illa conditione, donec vitam vidualem duxerit, Doctores teneant reſolui in plura legata annua, quorũ primũ cenſetur purum, *vt per Bald. in l. fin. nu. 2. & ibi Cyn. Ang. & Caſtr. C. de indict. vid. toll. & per Iaſ. in l. ſi fundum. §. ſi pater. num. 11. de legat. 1. Natt. conſ. 459. num. 17. Pariſ. conſ. 95. num. 44. Peregr. de fideicom. artic. 11. n. 123.* Tamen aduertẽdũ eſt, aliud eſſe in hęredis inſtitutione, & ratio eſt, quia in legatis fit illa annua diſtributio; ſed in inſtitutione hęredis ſecus; repugnat enim naturæ inſtitutionis, quę non poteſt fieri diſtinctè per annos, ſed eſt vna & perpetua, prout hanc differentiam optimè tradit *idẽ Bald. in d. l. fin. num. 3. Salicet. ibid. num. 4.* & Doctores ſupracitati omnes loquuntur in legatis non in hęredis inſtitutione, & ideo cum inſtitutio ſit reſoluta ab initio, ab eo die etiam debentur fructus. Quare concluſum pro confirmatione ſententiarum; nã reliqua, quæ reſpiciũt dotem & legitimam, relinquuntur in articulo liquidationis, cum hæc pars non controuertat, quo minus debeantur.

Calaguritana Beneficij de Iocano.
Die Veneris 5. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Vbi petitum eſt iuramentum calumniæ, eius omiſſio vitiat, & annullat proceſſum & ſententiam.*
2 *Iuramentum calumniæ non datur, poſtquã eſt concluſum in cauſa, niſi in ſummarijs; vel niſi iudex ex officio etiam poſt concluſum in cauſa deferat, quod poteſt facere, vt nu. 3.*
4 *Ex præſtatione iuramenti de veritate dicenda non excuſatur quis à iuramenti calumniæ præſtatione.*
5 *Iuramentum de veritate dicenda non reſpicit totam cauſam, prout reſpicit iuramentum calumniæ.*
6 *Vbi quis intentionem ſuam plenè probauit, non poteſt cogi iurare de calumnia.*
7 *Cauſa ſuper beneficio quibus caſibus non dicatur beneficialis, cum duob. ſequen.*
10 *In vnione ad vitã nõ ſupprimitur titulus.*
11 *Per oppoſitionem non acquiritur ius ad rẽ, nec in re ſuper beneficio, itaut poſſit illud peti tanquam ſuum.*

DECISIO MCCCLV.

CAuſa iterum ſuper eiſdem propoſita, Domini ſteterũt in deciſis *, & ex duabus ſententijs, de quarum validitate agitur, cenſuerunt, priorem eſſe nullam, poſteriorem verò validam. Prioris nullitas oritur
1 ex eo, quòd † vbi petitum eſt iuramentum calumniæ, eius omiſſio vitiat, & annullat proceſſum & ſententiam, *vt ſæpius fuit reſolutum* [a], *quicquid dicat Aret. in l. 2. §. ſed quia. & ibi Salicet. C. de iuram. calum. Marian. Socin. in c. cæterum. nu. 10. extr. eod.* & iſta nullitas attenditur, etiam quòd non ſit ex tribus, quia potius concernit iuſtitiam quàm proceſſum. Non obſtant reſponſiones, quæ dantur: Et primo, quòd
2 † iuramentũ non datur poſtquam concluſũ eſt in cauſa, niſi in ſummarijs, *Io. Andr. Gemin. Franc. & alij in c. 1. de iuram. calumn. in 6.* quia hoc caſu non eſt attendenda iſta concluſio, quam neque ipſe iudex habuit pro finali concluſione, cum de nouo fecerit alias concluſiones, & quod plus eſt,
3 mandauit, vt beneficiati iurarent, † & certum eſt iudicem poſſe ex officio hoc iuramentum etiam poſt concluſionem deferre, *vt tradunt omnes in d. c. 1.* Secundo non obſtat alia reſponſio, quòd fuerit reſponſum poſitionibus cum iuramento de verita-
4 te dicenda, quia † ex præſtatione iuramenti de veritate non excuſatur quis à iuramẽto calumniæ *d. c. 1. §. quamuis.* Vltra quòd
5 † iuramentum de veritate non reſpicit totam cauſam, prout reſpicit iuramentum calumniæ. Neque etiam obſtat tertia re-
6 ſponſio, † quòd iam beneficiati probauerunt intentionem ſuam plenè, & ſic *iuxta doctrinam Bald. in c. 2. de probation.* non erant cogendi ad iurandum, quia ſtante decreto iudicis apparet eum non habuiſſe pro abſoluto probatam eſſe intentionem beneficiatorum, itaut excluderetur omnis calumniæ ſuſpicio. Quantum ad poſteriorem ſententiam Domini eã habuerunt pro valida, non obſtante defectu iuriſdictionis, de quo opponitur, ex eo quòd Reuerendiſſ. Nuncius non haberet facultatem committendi cauſas beneficiales: nam fuit
7 dictum, † hanc cauſam non eſſe beneficialem, quia Gaſpar vti pręſentandus, prætendebat ſibi debitum eſſe beneficium, non autem petebat illud tanquam ſuum, *Bald.*
8 *in Auth. litigioſa. n. 1. C. de litig.* † & quãdo lis eſt ſuper præſentatione, cui aliquis ſe opponit ad impediendum inſtitutionem, cauſa non dicitur beneficialis, *vt fuit dictũ coram bo. me. Oradino in cauſa Archidiaconatus de Ragalmo 24. Aprilis 1559. quam allegat Lancellott. de attentatis lit. penden. in*
9 *præfat. nu. 189.* † Nec obſtat, quòd hic agatur de ſupprimendo titulum; quia non ideo dicitur cauſa beneficialis, etiam quòd Eccleſia

* ſub die Lunæ 8 Nouembris anni præteriti.

a & in ſpecie dictum fuit ſup. in Ciuitaten. conſtructionis Capellæ 20. Febr. 1589. & in Eſina reſtitutionis docis 23. Mar. proximè præteriti coram bo. me. D. Lita. Immo tale iuramentum non poteſt allegari fuiſſe tacitè remiſſum, vt per Marant. in prax. q. 6 art. 2. num. 2. & fuit deciſum in Vrbinate. iuris viſitandi 18 Decem. 1598. coram bo. me. Domino Orano.

cleſia ſit numerata, ſicut quando agitur de
vnione, per quam extinguitur titulus,
Aegid. deciſ. 617. & in caſu, in quo agebatur
de diuidendo titulũ in duos dimidios, & ſic
de alterando numero contra pręſentatum,
*fuit dictum in cauſa Calagurritan. beneficij
de Vrarte. 27. Martij 1585. coram bo. me.
Robuſterio.* Non obſtat *Caſſad. 3. de iudic.
& Ant. Auguſt. in repertor. loco allegato* [b],
10 quia ibi vnio erat ad vitam, † per quam
non ſupprimitur titulus. Neque facit, quòd
Gaſpar ſit filius patrimonialis, & ſe oppo-
11 nat, quia † per oppoſitionem non acquiri-
tur ius ad rẽ, nec in re ſuper beneficio, ita-
ut, poſſit illud petere tanquam ſuum, *Sar-
nen. de non toll. iure queſ. q. 1. nu. 10. Caſſa-
dor. 18. de prabend. Mohedan. 22. Pute. 268.
lib. 2. & fuit deciſum in cauſa Placentina
Cantoria de anno 1594. primo coram Illu-
ſtriß. Card. Arigonio* [c], *deinde coram me* [d],
Et ita concluſum.

b Ant. Aug. in epit. tit. de iud. ordin. & ſum. nu. 9.

c corã Card. Arigonio ſub die Lunæ 31. Ian. 1594.

d ſub die Lunæ 24. Octob. eiuſdẽ anni 1594.

Aretina Bonorum.
Die Veneris 12. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Vbi quid ſonat in delictum, & quando agitur ad pœnam priuationis, probatio debet eſſe concludens.*

2 *Teſtes, qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem.*

3 *Inciſio arborum fructiferarum ex ſui natura non eſt actus deteriorationis.*

4 *Vinea, quę ob ſenium fuit facta ſterilis, non ob id poteſt dici deteriorata.*

5 *Permutatio vſus & gadimenti Vineę; Item nec pignoratio dicuntur propriè alienatio ad effectum caducitatis.*

6 *Deterioratio modica non attenditur ad effectum caducitatis.*

DECISIO MCCCLVI.

FVit reſolutũ, non conſtare de alienationibus & deteriorationibus bonorum,
de quibus agitur, ad effectum caducitatis:
1 † iſta enim debẽt probari concludẽter, cum
ſonent in delictum, & agatur ad pœnam
priuationis vtilis dominij & melioramen-
torum, *l. fin. C. de probation. Caſſad. deciſ. 5.
n. 3. ſuper regul. Pariſ. conſ. 104. nu. 8. lib. 4.*
Nam quantum ad deteriorationes; quòd
deducitur Taccios vẽdidiſſe operarijs Bea-
tæ Virginis de Caſtilione vnum Oppietum
pulchrum & magnum pro ſcutis 84. in loco
della Cardetta, vt per ſeptimum, octauum,
nonum, decimum, & vndecimum teſtes, &
pariter fecerunt incidere duo alia Oppieta
in loco Rueani, iſta oppoſitio non placuit,
2 † ex quo teſtes ignorant ſtatũ terrarum tẽ-
pore conceſſionis factę Taccijs; & ideo non
probant, *& fuit pluries deciſum, & nouiſſi-
mè corã me in cauſa Ariminen. Caſtrorũ* [e].

e ſub die Lunæ 7. Iun. anni præteriti.

3 † Neq. iſte actus inciſionis eſt ex ſui natura
actus deteriorationis, cum vſusfructus iſta-
rum arborum infructiferarum conſiſtat in
earum inciſione pro tabulis, & trabibus
habendis. Secundo, quod deducitur, domos
fuiſſe deterioratas, & ferè ſolo æquatas nõ
placuit; tum quòd non probatur ab initio
ibi adfuiſſe domos; tum etiam quia ex in-
ſtrumento captę poſſeſſionis per Eremitas
de anno 1591. patet eas fuiſſe integras:
Vnde ſi poſtea fuerunt deterioratæ, id vi-
detur ipſis Monachis imputandum. Tertio
4 † quod deducitur de Vinea deteriorata, nõ
meretur allegari, cum ex ſui natura Vineæ
ob ſenium ſteriliſcant; & tamen vigeſimus
& vigeſimusprimus teſtes dicunt prędictã
Vineam, tempore quo poſſidebatur à Tac-
cijs, fuiſſe in bono ſtatu, ſolus duodecimus,
qui dicit eam deterioratam penes Taccios,
addit multo magis fuiſſe deterioratam pe-
nes Eremitas; Quantũ ad prætenſam alie-
nationẽ, quę prætenditur ex dictis teſtiũ ſub
numero quinto, quia teſtes partim ſunt de
auditu, partim ſingulares, & partim probãt
5 † de permutatione vſus & godimenti, &
de pignoratione, non autem de vera aliena-
tione, & quod excludit omnem difficultatẽ,
non probatur pretium illud terræ recupe-
ratum à Monachis fuiſſe de cõceſſis in em-
6 phyteuſim. Et ex his, † cum non probetur
deterioratio notabilis, & modica non attẽ-
datur, *vt per Clar. in §. emphyteuſis. q. 26.
in fin.* neque alienatio conſiderabilis; fuit
per Dominos vnanimiter concluſum nihil
releuans deduci pro parte Eremitarum.

Romana Educationis.
Die Lunæ 15. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Onus educandi pupillum ſpectat ad matrẽ, & auiam ratione affectionis.*

2 *Idem ius eſt in proauia, quod in auia, & in fauorabilibus venit appellatione auia.*

3 *In materia educationis multum tribuitur arbitrio iudicis, qui illi parti fauere debet, quæ nullum in ſucceſſione habet intereſſe.*

4 *In materia educationis filij licet iudici aliquando recedere à iudicio teſtatoris.*

5 *Iudex ſequi debet voluntatem paternam in materia educationis pupilli; declara tamen, vt hic, & nu. 9. & ſequentib.*

6 *Ex quibus colligatur verba teſtatoris non eſſe diſpoſitionem, ſed praeparationem ad teſtandum, eum ſeqq. & per tot.*

7 *Poſſunt ſimul ſtare, quòd aliquid tractetur, & nihilominus non diſponatur.*

8 *Voluntas teſtatoris non dicitur perfecta, donec coram teſtibus rogatis fuerit declarata.*

9 *Declaratur Corn. conſ. 175. nu. 13. lib. 2.*

10 Quando

10 *Quando dicatur plus dictum à teſtatore, quàm ſcriptum.*
11 *Voluntas teſtatoris explicata tempore præparationis ad teſtandum nõ in ipſo actu teſtandi, non habetur pro legitima, nec perfecta, neque iuris ſortitur effectum.*
12 *Arbitrarium eſt iudici, an velit ſequi vel recedere à voluntate teſtatoris, quæ non tranſiuit in diſpoſitionem.*
13 *Doctr. Bald. in l. 2. C. de confirm. tut. quomodo intelligatur procedere.*
14 *Doctr. Iaſ. in l. ſi quis in fundi vocabulo. nu. 36. de legat. 1. declaratur.*
15 *Reprobatur Curt. iun., conſ. 303. & 304. & cõmuniter recipitur Oldrad. cõſ. 119.*

DECISIO MCCCLVII.

CAuſa hæc ſuper eo articulo penes quẽ Excellentiſſ. Infans filius bo. me. Marci Antonij Columnæ Iunioris ſit educãdus, fuit per me quinquies propoſita, & tandem poſt longam diſcuſſionem fuit per Dominos concluſum hunc pupillum eſſe educandum penes Excellentiſſimam D. Camillam proauiam, & Illuſtriſſimum D. Card. Montaltũ auunculum: pro cuius ſententiæ comprobatione fuit primo loco per Dominos con-
1 ſideratum, † pro hac parte facere iuris cõmunis diſpoſitionem circumſcripta paterna diſpoſitione, de qua poſtea agetur: Ea enim defert hoc onus matri, & auię ratione affectionis, ob quã alijs præferuntur, *l. 2. C. vbi pupill. educ. deb. & l. 1. ff. eod. Caſtr. conſ. 356. in fin. lib. 1. Corn. conſ. 292. nu. 14. lib. 1. Pariſ. conſ. 56. nu. 29. lib. 1. Gramat. deciſ. 55. nu. 3. cum alijs* *, qui licèt loquantur in
2 auia; † tamen idem ius eſt in proauia, quæ venit appellatione auiæ in fauorabilibus, *Bart. in l. 3. §. affinitatis. nu. 3. & ibi Bald. de poſtul. Corn. conſ. 20. lib. 2. Matthesilan. in tractat. de extenſ. in 1. col. circa fin. Andr. Gammar. in tractat. de extenſ. 54.* [a] & poſt eam non adeſt aliquis proximior, quàm
3 Illuſtriſſ. D. Cardinalis. Et quoniam † in hac materia multum tribuitur arbitrio iudicis, qui ex circumſtantijs iudicare poteſt, quid magis pupillo expediat, *vt habetur in d. l. 1. §. penult.* videtur arbitrium multum fauere huic parti inſpectis perſonarũ qualitatibus, & quòd nullum intereſſe habent in ſucceſſione, quod perpenditur *in l. fin. C. vbi pupill. educ. deb. Bald. cõſ. 487. lib. 5. Menoch. de arbitr. caſu 198. n. 15. Pariſ. cõſ. 56. num. 6. lib. 2. Bero. conſ. 180. num. 18. lib. 2.*
4 ex quo † aliquando licet iudici recedere à iudicio teſtatoris, *d. l. 1.* & poſtremo, quòd hactenus diligentiſſimè, & amantiſſimè reperitur apud Excellentiſſimam proauiam educatus. Tota difficultas verſatur in prętenſione partis aduerſæ deducentis voluntatem patris fuiſſe, vt educaretur penes Illuſtriſſ. D. Martium, Idq. conatur oſtẽdere per teſtes in hac cauſa examinatos, præcipuè primum, ſecundum, tertium, quintum,
5 & octauum. † Certum autem eſt iudicem regulariter ſequi debere voluntatem paternam, ſi de ea conſtet, *per text. in d. l. 1. Corn. conſ. 175. nu. 11. lib. 3. Decian. conſ. 49. n. 11. lib. 1. Crot. conſ. 272. n. 4. lib. 2. cum alijs per informantes pro hac parte allegatis* [b]; Ideo videndum, An & quando hæc volũtas probetur, quod pendet ab ea inſpectione, An iſta voluntas, de qua deponunt teſtes, fuerit perfecta, & diſpoſitiua circa educationem, an verò declarata in præparatione ad teſtandum tantum. Et Domini cenſuerunt non fuiſſe voluntatem diſpoſitiuam ex pluribus: Et primo, quia per teſtes examina-
6 tos conſtat, quòd † tunc quando illa verba, ex quibus deducunt voluntatem teſtatoris, dicta fuerunt, agebatur de præparatione ad teſtandum, vt probat primus iuxta octauũ, & alij, ex quorum dicto apparet hoc tractatum fuiſſe non adhibito notario, nec teſtibus; ita quòd apparet fuiſſe nudam pręparationem ad teſtandum, non autem diſpoſitionem in actu teſtandi factam, quę nõ eſt habenda pro perfecta, *iuxta conſ. Oldr. 119. communiter approbatum, & per Iaſ. cõſ. 155. in 4. qui bene declarat hanc materiam;*
7 † poteſt enim ſimul ſtare, & quòd aliquid tractetur, & nihilominus non diſponatur; *& ideo tradit Bologn. cõſ. 53. n. 3. verſ. tertio*
8 *præſuppono;* † non enim eſt perfecta voluntas, donec fuerit declarata coram teſtibus
9 rogatis; † & ideo non habet locum, quod deducitur *ex conſ. Corn. 175. num. 13. lib. 2.* nam intelligi debet, quando iudici conſtat de voluntate perfecta teſtatoris. Secundo ex facto ipſo videtur colligi rei veritas iuxta intentionem teſtatoris & adſtantium; fuit enim perquiſita mẽs teſtatoris ad effectum, vt redigeretur in ſcriptis, & poſtea redacta legeretur coram eo, & de ea rogaretur Notarius coram teſtibus: Vnde cum huic tractatui non fuerit præſens notarius, non poterat de ea rogari ſine teſtatoris approbatione; neque teſtes non fuerant pręſentes, quod tamen cum non fuerit factum,
10 † nõ poteſt dici plus dictum quàm ſcriptũ; cum nihil tale fuerit dictum coram notario, quod poſſit dici ab eo omiſſum fuiſſe, & ad hunc effectum, neceſſe eſt quòd talis voluntas ſiue tacita ſiue expreſſa eliciatur ex indicijs, & coniecturis inſurgentibus ex verbis ipſius teſtamenti vel codicillorum *per text. cum gloſ. vbi Bart. & Alber in l. 3. §. fin. ff. de adim. leg. Peralt. in l. ſi quis. in princ. nu. 152. verſ. quintus caſus. de legat. 3.* Tertio quamuis teſtes de voluntate teſtato-
11 ris deponant, † nihilominus cum talis voluntas explicata fuerit tempore præparationis ad teſtandum non in ipſo actu teſtãdi, & deinde in ipſo actu teſtandi nihil ſuper hac re diſpoſitum fuerit, talis voluntas non habetur pro legitima, neque pro perfecta,

* Adeſt text. in §. eius quoque. in Auth. de nupt. Caſt. conſ. 8. per to 36 lib. 2. Dec. conſ. 93. n. 90 & 91. Signor. conſ. 43. n. 2. Menoch. de arbitr. caſu 368. n. 4. Borgnin. de tut. & cur. n. 301. verſ. 2. penes auiam. Surd. de alim. tit. 4. q. 13. n. 24.

a addo Bart. in l. ſi quis ſub conditione. n. 6. ff. de teſta. tutel. Alex. in l. Gallus. §. inſtituens. ff. de lib. & poſth.

b eſt text. in l. 1. §. ſi omnes. verſ. apud eũ educetur. ff. de vẽtr. inſp. l. 1. ff. vbi pupil. educ. deb. in. Dilect. de ur. teſtã. tit. 7. cautel. 1. in fin. Borgnin. de tut. & curat. nu. 304. verſ. quia tunc nuu eſt. Surd. in tracta. de alim. tit. 4. q. 16. fol. 110. Menoch. cõſ. 61. ſub nu. 12.

fecta, neque iuris ſortitur effectum, *iuxta dictum conſ. Oldrad. 119. & Decij 159. & Iaſ. 155. in 4. vt fuit dictum coram me in cauſa Romana de Piccbis 1. Iunij 1583.* id enim cenſetur de voluntate teſtatoris omiſſum, *Bart. in l. cum proponebatur. nu. 2. de leg. 2.* nam multa tractantur, vt dictum eſt, quæ non perducuntur ad effectum, vel ab iis receditur, *Dec. conſ. 105. num. 7. & conſ. 488. n. 9. Rimin. iun. cõſ. 296. n. 7. lib. 3.*
Quarto conſideratũ fuit reſtes facilè æquiuocaſſe capiẽdo diſpoſitionem & verba reſtatoris tendentia ad deputationem tutorũ pro diſpoſitione circa educarionem; nam D. Alterius, qui præſens aderar, non ander affirmare hoc fuiſſe dictum per teſtatorem, & Illuſtr. D. Theſaurarius, qui continuò ſterit iuxta reſtatorem, neqne vnquam ab eius ore diſceſſit, dicit ſe nihil tale andiuiſſe; quod tamen eſt ferè impoſſibile, ſi verum eſt, quod teſtes dicunt ter fuiſſe ſuper hoc negotio interpellatum teſtatorem, & apparet verba illa prolata à teſratore, (ella non ſi rimaritarà) fuiſſe dicta ab eo, dum ageretur de ſubrogando in eius locũ alio tutore. Et ex his rollitur, quod dicitur ſufficere de qualiquali volũtate teſtatoris circa educa-
12 tionem, quia † cum non ſit talis, quę tranſiuerit in diſpoſitionem, arbitrarium eſt iudici eam ſequi, vel ab ea diſcedere, prout ſibi expedire videbitur, *iuxta terminos d. l. 1.* Er contrariæ auctoritates procedunt in voluntate deliberata, non autem in volun-
13 tate deliberante & imperfecta: † Et ita procedit doctrina *Bald. in l. 2. C. de confir. tutor. cum conſiijs per Dominos Aduocatos*
14 *Illuſtriſſ. D. Martij allegatis*[c]. † Nec doctrina *Iaſ. in l ſi quis in ſuæ vocabulo. nu. 36. de leg. 1.* applicatur, cum non ſimus in contrarietate diſpoſitionum, vltra quòd re-
15 probatur *per Rip. ſub nu. 21.* † Neque etiã facit *conſ. Curt. iun. 303. & 304. quia impugnat Oldrad. cuius opinio eſt communiter recepta.* Poſtremo non obſtãt fides vltimo loco datæ, quia ex his duobus teſtibus, nihil plus poteſt colligi, quàm quod ex alijs colligitur; neqne poſſunt trahi ad voluntatem diſpoſitiuam, quia eſſent contrarii cæteris, qui deponunt id in præparatione & tractatu teſtandi dictum fuiſſe. Et ex his concluſum fuit per Dominos intrare arbitrium in fauorẽ Excellentiſſ. D. Camillæ & Illuſtriſſ. D. Cardinalis Montalti.

c Corn. conſ. 275. præſertim n. 11 vol. 1. Dec. conſ. 359. nu. 3. & 372. n. 1. Paril. conſ. 79. n. 16. lib. 2.

Interamnen. Legitimitatis.
Die Lunæ 15. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Declaratur bulla Pij V. reuocatoria facultatum teſtandi & diſponendi de rebus Eccleſiaſticis, feudalibus & emphyteuticis in illegitimos.*
2 *Illegitimi licèt de iure communi ſint incapaces acquiſitionis feudorum, & aliorum bonorum Eccleſiaſticorum per viam ſucceſſionis; ſecus tamen eſt per viam acquiſitionis à principio.*
3 *Declaratur Camerar. in cap. Imperialem. §. præterea. de probib. feud. alien. per Frider.*
4 *Bulla exorbitans à iure communi, & dura non eſt trahenda ad caſum non expreſſum.*
5 *Clauſula ampliſſima non comprehendunt plus, quàm principalis diſpoſitio comprehendat.*

DECISIO MCCCLVIII.

FVit dubitatum, an per bullam fel. rec. Pij V. fuerit penitus ſublatum ius Domini Ioſephi proueniens ex inueſtitura Nicolai V. in caſu, de quo agitur, in qua conceſſum fuir in Vicariatum perpetuum Caſtrum Pediluci q. Mattheo Podiano, pro ſe quoad vixerit, eoque cedente vel decedenre, filijs eius, & nepotibus, ac pronepotibus, & alijs ex eo deſcendentibus maſculis legitimis & naturalibus, ſeu legitimatis, & alijs quibuſcumque hęredibus & ſucceſſoribus &c. ſuperuenit poſtea bulla fe. re. Pij Papæ V. reuocatoria facultatum reſtandi & diſponẽdi de rebus eccleſiaſticis, feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos concepta per verba ampliſſima. Deinde Dominus Ioſephus Podianus ad inſtantiam Domini Iulij ſui patris fuit per fe. re. Gregorium XIII. legitimatus etiam ad feuda, cumqne dubitaretur ſuper dictę legitimationis validitate; fuit per Dominos reſtricta difficultas ad dubium ſupradictum, quod verſatur ſuper intellectu præfatæ bullæ Pij V. Et cauſa per Dominos diſcuſſa, fuit pro maiori parte Dominorum concluſũ ius proueniens ex inueſtitura non fuiſſe per
1 bullam ſublatum; nam † examinando contextum ipſius bullæ, videtur Papa voluiſſe auferre quæcumque priuilegia, licentias, diſpẽſationes, & indulta faciendi teſtamenta, donationes, legata, & quaſcumq. alias diſpoſitiones de dictis bonis in quoſcumq. illegitimos ſiue ſuos, ſiue extraneos, etiam legitimatos, eoſqne hęredes inſtituendi, ſeu quòd ab inteſtato ſuccedant: & hęc eſt prima pars diſpoſitionis in bulla contentę, quę nullo pacto videtur poſſe applicari caſui, de quo agitur, cum non agatur de aliquo priuilegio, licentia, diſpenſatione, vel indulto tangente ius illud primęuum competens ex Nicolai V. inueſtitura, vt infra deducetur. Secunda pars, quę eſt cum prima coniũcta,
1 & incipit ibi, (cæteraſq. huiuſmodi facultates) reſpicit annullationem priuilegiorũ, habilitationum, & capacitatum ſuccedendi in bonis, & rebus feudalibus, & emphyteuticis eccleſiaſticis, perſonis ſęcularibus, officialibus, curialibus, & Vrbis Romæ ciuibus

uibus, & palatia, ędes, aliaque bona in eius
diſtrictu habentibus, qui vigore priuilegio-
rum Sixti, Innocentij, Alexandri, Iulij,
Leonis, & aliorum enumeratorum poterāt
de bonis ſuis ad fauorem illegitimorum,
diſponere; & Et hæc pars non tam reſpicit
habilitationē illegitimorū, quàm faculta-
tem diſponendi in illegitimos, quæ ex di-
ctis priuilegijs competebat, etiam ſecluſa
eorundem legitimatione: Vndè clarum vi-
detur hanc partem nō reſpicere caſum pro-
poſitum, nec de habilitatione illegitimorū
loqui; niſi reſpectu eorum, qui ex aliquo
priuilegio ratione officii competente præ-
tenderent ſe eſſe capaces, reliqua diſpoſi-
tio reſpicit tantum perſonam eorum, qui
poterant ex particulari priuilegio diſpone-
re in fauorem illegitimorum. Tertia pars,
quæ incipit, ibi, (Ac pariter tollimus)
non facit ad quæſtionem propoſitam, tolli-
tur enim facultas Legatis, Nuncijs, No-
tariis, Comitibus, Collegiis, & officiis
talia indulta concedendi. Quarta pars, quę
incipit, (Ad hęc nulla eſſe &c.), Annullat
teſtamenta, & diſpoſitiones quaſcumque &
ſucceſſiones ab inteſtato, quæ effectum ſor-
titæ non fuerunt, ſed neque iſte eſt caſus
noſter; cum non agatur de iure ex ſucceſ-
ſione proueniente; vt mox declarabitur.
Deinde proſequitur eandem prohibitionē
prouidendo, ne per circuitum, vel perſo-
nę capacis ſuppoſitionē fiat fraus huic cōſti
tutioni, & diſponit, ad quos prædicta bo-
na in caſum contrauentionis deuoluantur;
Et hęc eſt ſumma eorum, quę in bulla con-
tinentur. His ita conſtitutis, & ſi colliga-
tur ex tenore bullę non annullari inueſtitu-
ras ſummorum Pontificum factas ad fauorē
illegitimorum, ſed tantum facultates teſtā-
di, donandi, & diſponendi in illegitimos
priuilegio ſpeciali conceſſas; Item habili-
tationes illegitimorum ad ſucceſſionem ex
teſtamento, vel ab inteſtato, & alias: Ta-
men pro maiori materię explicatione Do-
2 mini dicebant, quòd † & ſi de iure com-
muni illegitimi ſint incapaces feudorum,
& aliorum bonorum Eccleſiaſticorum, per
viam ſucceſſionis; non tamen ſunt incapa-
ces acquiſitionis eorum à principio, quan-
do ab Eccleſia inueſtiuntur, non enim
prohibitum eſt concedere feudum vel em-
phyteuſim naturali, quod ex eo liquet, quòd
inter Doctores controuertitur; An ſi feudū
fuerit à principio conceſſum baſtardo, poſ-
ſint in eo ſuccedere baſtardi, de qua quæ-
ſtione tractat *Bald. in c. qui in Eccleſiarum.
col. vlt. de conſtitut. Iaſ. in l. 2. §. liberos. de in
ius vocan. & in l. generaliter. §. fin. in fin.
C. de inſtit. & ſubſt.* Et quamuis fortè opi-
nio Baldi affirmatiua non ſit tuta: tamen
ad effectum propoſitę difficultatis ſatis eſt,
oſtendere aliud eſſe, habere ius ex inueſti-
tura, aliud ex ſucceſſione; nam licèt natu-
rales ſint ſucceſſionis incapaces, non ſunt
tamen incapaces inueſtituræ, poteſt enim
Eccleſia facere inueſtituram ei, qui non eſt
legitimus, abſque eo quod requiratur ali-
qua habilitatio: nullo enim iure cauetur,
vt non poſſit naturalis inueſtiri, licèt à ſuc-
ceſſione arceatur, *c. naturalis. ſi de feud.
3 fuer. contr. inter dom. & agn.* † Hanc antē
diſtinctionem comprobat *Camerar. in repet.
c. Imperialem. de prohib. feud. al. per Frider.
in §. præterea. fol. 94. vbi ſub littera M. ex-
plicat, quid ſit feudum ex pacto & proui-
dentia. deinde fol. 95. ſub littera N. tradit,*
in iſtis feudis vocatos non ſuccedere iure
ſucceſſorio, & vniuerſali, aut pro hærede,
ſed proprio iure beneficio dantis, à quo il-
lud & non à parentibus habent, *allegat
Socin. conſ. 19. lib. 1.* deinde ſub littera S. di-
cit, quòd licèt hæc dicatur ſucceſſio, tamen
non eſt verè ſucceſſio, cum vnus non capiat
ab alio, neque ex teſtamento, neque ab
inteſtato, ſed eſt quoddam ius ſucceſſorium
feudale, quod à domino feudi prouenit, &
pro quo datur vtilis rei vendicatio ex pro-
pria perſona eueniente caſu mortis eius,
qui eſt in præcedenti gradu vocationis, quæ
comprobari poſſunt ex his, quę tradit *Ca-
ſtr. conſ. 462. nu. 4. verſ. ſecundo modo. & idē
Caſtr. poſtea in verſ. ſed verum eſt dicere.*
ait legitimatum comprehēſum in inueſtitu-
ra venire ex propria perſona, & ex conceſ-
ſione ſibi facta per mortem patris, non au-
tem tanquam eius ſucceſſor, etiam quòd
non eſſet expreſſum in legitimatione, quòd
ſuccederet in feudis, neque enim per legi-
timationem infertur præiudicium, ſed per
illum, qui primam conceſſionem fecit, &
loquitur in fortioribus terminis; vult enim,
quòd appellatione legitimorum veniant
legitimati. Et ex his videtur tolli funda-
mentum, quod fit in bulla, cum in ea ſolū
tollantur habilitationes ad diſponendum
in illegitimos, & habilitationes, & capa-
citates illegitimorum ad ſuccedendum; tam
ex teſtamento, quàm ab inteſtato; ſed de
inueſtituris ab initio factis ad fauorem il-
4 legitimorum nulla fit mentio, † Ideo non
eſt trahenda ad caſum non expreſſum, cum
ſit exorbitans à iure communi, & dura,
*vt conſideratum fuit in Romana de Peru-
ſcbis coram bo. me. Robuſterio 29. Februarij
5 1580.* † Non obſtāt clauſulę ampliſſimę ab
Informantibus ponderatę, quia omnes re-
reſtringuntur ad terminos principalis di-
ſpoſitionis, quæ cum hunc caſum non com-
prehendat, neque etiam per clauſulas com-
prehenditur. Et ex his videntur tolli in
contrarium deducta, quæ omnia tendunt
ad tollendam vim legitimationis, non au-
tem tollunt vim primęuæ inueſtituræ, ex
qua oritur ius Domini Ioſephi. Reliqua
verò fundamenta, quæ fiunt in Vicariatu,
& in eo, quòd iſta non ſint bona Eccleſiaſti-

ca, & quòd ſimus in feudo emptitio, non placuerunt Dominis.

Vaſionen. Prioratus, ſeu Confidentiæ.
Die Mercurii 17. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandam confidentiam neceſſe eſt, vt probetur pactum, ſeu tractatus præcedens.*

2 *Ad probationem confidentiæ admittuntur coniectura, ſi ſint concludentes.*

3 *Vbi agitur ad priuationem propter confidentiam requiritur plena & concludens probatio, etiam quòd agatur ciuiliter.*

4 *Teſtes examinati pro informatione curiæ non repetiti cum citatione partis non attenduntur.*

5 *Confidentia ex quibus probetur, cum ſequentib.*

6 *Probatio confidentiæ ſufficit, quòd colligatur ex probatione mentis & intentionis reſignantis.*

7 *Confeſſio iudicialis ſufficit ad probandam confidentiam.*

8 *Reſignatio beneficij poteſt eſſe confidentialis in foro iudiciali ex Conſtitutione Pij V. in foro verò conſcientiæ non eſſe.*

9 *Coniectura ad probandum ſimoniam quæ ſint.*

10 *Confeſſio continens facta diuerſi temporis, & diuerſæ ſpeciei, poteſt diuidi, & pro parte acceptari, & pro parte non.*

DECISIO MCCCLIX.

FVit dubitatum, an conſtet de confidentia, cuius probatio potiſſimum ex cõſtitutis Gulielmi Catalani inquiſiti deducebatur: Et pro parte negatiua deducebatur,
1 † neceſſarium eſſe ad probandam confidentiam, vt probaretur pactum, ſeu tractatus præcedens reſignationem, *ad gloſ. in c. tua nos. de ſimon. & in c. veniens. il 1. vbi Dec. de teſt. Idem Dec. conſ. 118. n. 4. Pariſ. cõſ. 31. nu. 21. lib. 4. Pute. deciſ. 171. num. 9. lib. 2. Mohedan. deciſ. 167. & fuit dictum in Cuſentina Confidentia coram bo. me. Orano. & in Tullen. parochialis coram me 28. Maij 1593. & in Calaguritana Confidentiæ corã R. P. D. meo Penia 14. Decembris 1592. & in eadem coram R. P. D. meo Pamphilio 28.*
2 *Iunij 1593.* Et † licèt admittantur ad probationem coniecturæ; eę tamen debent eſſe concludentes *, *vt per Verall. deciſ. 202. part. 1. & fuit dictum in Firmana Capellaniæ 1582. coram S. D. N. Clemente VIII. 7. Maij & in Britonorien. Cõmẽda 22. Decembris 1588. coram bo. me. D. Gipſio, vnà*
3 *cum alijs allegatis per informantes.* † Quæ maximè procedunt, vbi agitur ad priuationem, tunc enim requiritur plena & concludẽs probatio, etiam quòd agatur ciuiliter, *Abb. in d. c. veniens. il 1. n. 4. cum alijs, quæ latè deducta fuerunt in præfatis cauſis, & poſtremo in vna Caſalenſi Prioratus coram bo. me. D. Gipſio* a. Quæ cum ita de iure ſeſe habeant, dicebant nullam adeſſe tractatus præcedentis probationem, & coniecturas, quæ deducuntur, non eſſe vehementes & ne-
4 ceſſario concludentes; † Nam quæ deducuntur ex teſtium depoſitionibus, non ſunt attendendæ, cum ſint nulliter examinati pro informatione Curiæ, & non repetiti cũ citatione partis, vt fieri debuerat, *Caputaq. deciſ. 207. nu. 9. part. 2.* His tamen non obſtantibus contrarium fuit concluſum, & pro
5 hac parte fuit conſideratum, † Perinettum, qui beneficium reſignauit, ante reſignationẽ dixiſſe Gulielmo, quod volebat ei reſignare beneficium, quòd ſi contigiſſet vnum ex filiis Domini de Barroulx eſſe qualitatis, vt poſſet illud tenere, eũ de eo recognoſceret,
6 † ex quibus verbis apertè colligitur mens & intentio reſignantis, quæ ex diſpoſitione Conſtitutionis ſe. re. Pij V. ſola ſufficit ad probationem cõfidentię; Nec releuat, quòd Gulielmus ſubdit ſe dixiſſe, vt Deus ſibi gratiam impertiretur, abſq. eo tamen, quòd quicquam ei promiſerit, quia illa verba ab ipſo prolata incaleſcant in hunc ſenſum, quòd accommodauerit quodammodo fidẽ
7 ſuam requiſitioni ſibi factæ, † & hanc confeſſionem, cum ſit iudicialis, ſufficere ad probandam confidentiam, probatur *ex deciſ. Caputaq. 242. lib. 3. & fuit dictum coram me in vna Legionen. Canonicatus 2. Decembris 1569.* Neque obſtare verba illa abſq. eo quòd quicquam ei promiſerit, quia videntur adiecta hæc verba conſtituto, non autem reſponſioni factæ Perinetto, verba enim Gallica ſunt hæc; Stans toutes fois luy auoir rien promis, quæ bene ſunt interpretata: Verum dato quòd adiecta eſſent reſponſioni; tamen ea non tollunt intentionem dimittentis beneficium, quæ ſola ſufficit, vt ſupra dictum eſt; *Nauar. conſ. 27. nu. 2. de ſimon. & conſ. 28. nu. 3. eod. tit.* ſufficit enim notam eſſe reſignatario intentionem reſignantis, *Gabr. conſ. 172. lib. 2.* &
8 † licèt in foro conſcientię non faciat confidentiam, *vt per Nauar. in manual. c. 23. num. 109.* tamen in foro iudiciali ſecus ex
9 Conſtitutione Pij V. † His accedunt coniecturæ, quæ deducuntur in facto, nempe expeditio reſignationis factę ex pecuniis reſignantis; Item aliquorum fructuum perceptio, quę probantur ex confeſſione eiuſdẽ Gulielmi, & continentur in bulla Pij V. &
10 licèt nonnullę excuſationes afferãtur: † tamen quia ſumus in confeſſione continente facta diuerſi temporis, & diuerſę ſpeciei, poteſt diuidi, & pro parte acceptari, & pro parte nõ, *Cepol. cautel. 60. Boer. deciſ. 339. nu. 3.* Accedit, quòd reſignatarius, nunquã reſedit in Prioratu, ſed maluit inſeruire pro mercenario in alio beneficio, quod non

eſt

* & huiuſmodi cõiectura debẽt eſſe tales, quòd ſint reum de crimine conuincentes, ita vt nihil aliud importare poſſint, c. cũ rũ. ſoq. J. c. euidentia. de accuſ. Alex. de Neuo cõſ. 64. n. 3. Felin. in c. ſup his. nu. 17. de accuſat. Clar. in §. ſimonia. n. 22. verſ. intellige tamen. Veral. deciſ. 303. nu. 3. & 4. part. 1.

a & his addi poſſunt gloſ. in verb. illorũ. in allegat. c. veniẽs Alc. cõſ. 2. n. 41. to. 1. Natt. cõſ. 299. n. 23 in fin. lib. 2. & fuit dictũ in prællegatis cauſis, & in Tullen. Cõfidentiæ 14. Febr. 1592. coram Card. Pamphilio, & in Tullen. monaſterij. 27. Ian. 1597. corã R. P. D. Penia.

eſt veriſimile facturum fuiſſe, ſi ſe dominum verè eſſe exiſtimaſſet. Multum facit etiam, quòd dedit mandatum ad réſignandum ad fauorem vnius ex illis, pro quibus rogatus fuerat, & licèt non perducta fuerit ad finem reſignatio; tamen hoc veriſimiliter factum fuit ad declinandam facti ſuſpicionem. Accedunt præterea teſtes, qui aliquod adminiculum faciunt, præſertim cum admonitus Gulielmus, An vellet eos habere pro rite examinatis, defenſionibus renunciauerit; Ex quibus omnibus cenſuerunt Domini probatam eſſe confidentiam.

Nullius, ſen Mediolanen. Remedij redintegrandæ.
Die Mercurii 17. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Remedium can. redintegranda. 3.quæſt.1. an præſcriptione tollatur & pro affirmatiua eſt communis opinio, vt num. 7.*

2 *Spoliator doloſus & violẽtus nulla præſcriptione etiam mille annorum, ſe tueri poteſt, ſecundum receptiſſimam Canoniſtarum opinionem; declara tamen, vt n. 15.*

3 *Omnes actiones tam de iure ciuili, quàm Canonico quadragennaria præſcriptione tolluntur.*

4 *Leges abhorrent dominia rerum ſtare ſemper in incerto, & litium immortalitatẽ.*

5 *Præſcriptio, ſicut tollit dominium, quod eſt maximi præiudicij, multo magis actionẽ poſſeſſoriam, quæ eſt leuioris præiudicij.*

6 *Poſſeſſio antiquiſſima actoris probari poteſt per teſtes de fama & de auditu.*

8 *Declaratur can. redintegranda. 3. q. 1.*

9 *Naturalis & verus ſenſus cõditionis temporis refertur potius ad qualitatem rei, quàm ad temporis quantitatem.*

10 *Dictio, perpetuo, in præſcriptione intelligi debet de ſpatio triginta annorum, vel quadraginta, prout actiones competere poſſunt.*

11 *Pactum de retrouendendo quandocunq. & perpetuo, ſpatio triginta annorum excluditur.*

12 *In materia præſcriptionis nulla eſt differẽtia inter ius ciuile & Canonicum, excepto caſu malæ fidei.*

13 *Præſcriptio non ſolum inuenta fuit propter dominium, ſed etiam propter poſſeſſionẽ, cum multo debilior ſit poſſeſſio, & minori tempore amittatur, quàm dominiũ.*

14 *In iudicio ſpolij an admittatur exceptio dominij.*

15 *Nulla præſcriptio aduerſus dolum & malam fidem opponi poteſt.*

DECISIO MCCCLX.

FVit mihi per memoriale S. D. N. commiſſum, vt arduam illam quæſtionem, & adeo inter iuris interpretes controuerſã in Rota proponerem, An remedium canonis redintegranda. 3. q. 1. ſit impræſcriptibile, vel potius aliqua præſcriptione tollatur: Et cauſa per Dominos exactiſſimè diſcuſſa, fuit concluſum, omnibus idem ſen-
1 tientibus; vno tantum excepto, † hoc remedium præſcriptione tolli, quemadmodũ & cæteræ actiones quantumvis priuilegiatæ, ſed antequam ad rationes deciſionis veniam, non erit inutile rationes, quæ mouerunt Doctores contrarium ſentientes deducere, vt earum cum contrarijs argumẽtis collatione facta, veritas facilius erruatur; Primum itaque & præcipuum fundamentum huius ſententiæ ſit *in d. c. redintegranda.* in illis verbis, quacunq. temporis conditione, ex quibus colligunt nullo tempore hoc remedium præſcribi. Secundo deducitur *auctoritas gloſſa fin. & Doctorum, qui eam ſequũtur in c. ſolicitè. de reſtit. ſpol.* quæ vult perpetuo agi poſſe hoc remedio. Tertio nituntur auctoritate Rotæ, quæ ſæpius hanc ſententiam eſt amplexa, vt videre eſt *in deciſionibus Caſſad. 6. de reſtit. ſpol. Pute. 118. lib. 1. Mohedan. 18. de reſtit. ſpol. Simonett. 60. Verall. 296. lib. 1. & Mohedanus* ait repertam fuiſſe annotationem Ludouici Romani atteſtantis idem antiquis temporibus Rotam cenſuiſſe, & deinceps in pluribus cauſis auctoritatẽ antiquarum deciſionum Rota eſt ſequuta. Quarto videtur hæc opinio niti ratione rationabilis odij, quo digni ſunt illi, qui aliorum bona,
2 & poſſeſſiones inuadunt, † qui ideo nulla tuti ſunt præſcriptione, quæ neque [illegible]ri poteſt etiam poſt decurſum tempus mille annorum, ſi à principio ſpoliator fuit doloſus, vel violentus, iuxta receptiſſimam Canoniſtarum opinionem. Poſtremo allegantur auctoritates plurimorum Doctorũ; qui hãc ſententiam defendunt, quorum ſit mentio in ſolutione argumentorum huius partis. Contraria verò opinio nititur multis, vrgentiſſimisq. argumentis, & auctoritatibus:
3 Et primo, quia † tam de iure ciuili, quàm canonico omnes actiones tolluntur præſcriptione quadragennaria, *vt probatur in l. ſicut. & l. omnes. C. de præſcript. trig. vel quadr. an. Auth. quas actiones. C. de ſacroſan. Eccl. c. ad aures. & c. illud. & c. quia iudicãte. de præſcript. c. placuit. il. 1. & c. poſt quingentos. 16. q. 3.* in quibus iuribus ponderantur dictiones vniuerſales, qualemcumque actionem tollentes; Et maximè *in c. ad aures.* vbi omnis prorſus excluditur actio, quæ verba ponderat *Ruin. conſ. 103. nu. 7. lib. 5. & facit Iaſ. conſ. 115. num. 27. lib. 4. Aym. conſ. 294. Roland. conſ. 72. num. 20. lib. 2.*
4 Secundo, † leges abhorrent dominia rerũ ſtare ſemper in incerto, *l. 1. de vſucap. §. 1. Inſtit. eod. l. cum notiſſimi. C. de præſcript. trig. an.* & etiam litium immortalitatem

l.fin.& ibi gloſ.in verb.finit.pro ſuo. Tertio
5 † cũ temporis prȩſcriptio tollat dominiũ,
quod eſt maximi præiudicij, *vt per Bart.*
in l.rem alienam.de pign.actiõ. multo ma-
gis debet tollere hanc actionem poſſeſſoriã
leuioris præiudicii, *vt arguit Caſtr.cõſ.205.*
nu.3.lib.1.Socin.in l.rem quæ nobis.nu.18.
de acquir.poſſ.Pariſ.conſ.1.num.155.lib.1.
Balb.de præſcript.4.part.princ.q.20.num.1.
Roland.conſ.72.num.19.lib.2.& conſ.6.
num.8.lib.3. Quarto multum hanc ſenten-
tiam comprobare videtur, ſi conſideremus,
quid in hoc remedio, & quomodo veniat;
nam cum ſufficiat probare duo extrema,
nempe poſſeſſionem antiquiſſimam actoris,
6 & poſſeſſionem recentem rei, † & illa pro-
bari poſſit etiam per teſtes de fama, & de
auditu, qui in antiquis admittuntur, & ſępe
eueniat, vt propter antiquitatem, & ſi-
niſtros caſus bellorum, incendii, peſtis, &
ſimilium, inſtrumenta, quibus poſſeſſores
ſeſe tueri poſſent, ſint deperdita, vel etiam
vetuſtate conſumpta, certè ex tali perpe-
tuitate huius remedii facilè Domini pro-
priis bonis iniuſtè priuabantur in maximũ
præiudicium Reipublicæ, *vt per Mohedan.*
deciſ.17. de reſtit.ſpol. Sarmien.de reddit.
Eccl.part.1.c.4.nu.11.& ſelect.interpret.
lib.2.c.13.nu.2. & quod eſt valdè abſurdũ,
remedio poſſeſſorio adeo priuilegiato circa
probationum qualitatem tollitur dominiũ
legitimè præſcriptum, & redditur inutile
aduerſus omnes iuris regulas, quibus per-
petuò traditum eſt, petitorium abſorbere
poſſeſſorium, & nihilominus hic contrariũ
7 eueniat: † Quinto negari non poteſt, ſi nu-
meremus authores hanc opinionem ſequẽ-
tes, hanc eſſe magis communem, prout te-
ſtatur *Gabr.concl.5.n.64.de reſtit.ſpol. Cõ-*
tard.de momẽt.poſſ.§.4.limit.2.n.26.vſque
ad num.29.Pontan.de ſpol.lib.3.c.2.n.91.
Decian.conſ.63.n.2.lib.5.Crot.cõſ.47.n.29.
lib.1.Honded.conſ.82.nu.49. His rationi-
bus adducti Domini hanc ſententiam am-
plexi ſunt. Supereſt ſolum reſpondere his,
quæ in contrariũ deducta fuerunt. Et pri-
mo, quia baſis contrariæ ſententiæ tota
8 conſtituitur *in c.redintegranda.* † videndũ
eſt de intellectu illorum verborum, *(qua-*
cumq.tẽporis conditione,) quæ reguntur ab
illis verbis in fine poſitis *(perdidiſſe noſcan-*
9 *tur,)* & certum eſt, † naturalem & verum
ſenſum conditionis temporis referri potius
ad qualitatem amiſſionis, quàm ad tempo-
ris quantitatem, *l.1.§.denīq.ait.de aq.plu.*
arc.l.teſtium.in princ.de teſtib. Rebuſ. in
l.cõditionalis.62.verſ.quarto.de verb.ſign.
quod eo magis dicendum, quòd referantur
ad deperditionem, quia non temporis cur-
ſum, ſed initium amiſſionis reſpicere vide-
tur, prout & aliæ qualitates ibi appoſitæ,
captiuitatis, doli, violentiæ, & quarum-
cunque iniuſtarum cauſarum, quod ſenſiſſe
videtur *ibidem Archidiaconus.* dum dicit,
fortè ibi erat guerra, vel metu latronum
nemo audebat ibi morari; & hęc verba im-
portare qualitatem temporis, & non præ-
ſcriptionem, de qua in eo textu non ageba-
tur, *tradit Contard.de moment.poſſ.§.4.li-*
mitat.2.n.28.poſt Bellamer.& Io.de Tur-
recrem.Caſtr.conſ.105.nu.3.part.1.& bene
Galles.de exercit.Iuriſ.lib.3.nu.56.Moder.
in remed.15.recuperand.n.422. Et demum
ita videtur ſenſiſſe *Gratian.* huius Canonis
compillator, qui in ſummario ſuo ante hũc
Canonem non apponit dictionem tempo-
ris, ſed ſimpliciter ait ablata quacumq.cõ-
ditione in eodem loco, vnde ſurrepta fue-
rant, reuocanda eſſe, & hunc verum & ger-
manum ſenſum appellat *Nicol. Gran. ad*
Veſtr. lib.7.c.3.nu.41. * Neque eſt veriſi-
mile Pontificem vna vocula, eaq. ambigua
voluiſſe totam materiam præſcriptionum
ſubuertere, vt in hac eadem materia præ-
ſcriptionis tradit *gloſ.in c.1.§.præterea. in*
verb.præſcriptione. de capitul. Conradi. vbi
verba illa, nulla obſtante præſcriptione in-
terpretatur de decennali, vel vicennali, non
autem de trigennali aut quadragennali an-
norum prȩſcriptione, hac ratione mota, ne
totam materiam præſcriptionum multis
vigilijs excogitatã ſubuertere & radicitus
euellere videatur, *quam gloſam communi-*
ter eſſe approbatam conſtat ex traditis per
Tiraq.de retract.conuent.§.1.gloſ.2.nu.12.
quod ex eo confirmatur, quòd poſteriores
Pontifices *in c.ad aures.& alijs ſupra alle-*
gatis, trigennariam, & quadragennariam
præſcriptionem omnem prorſus actionem
excludere voluerunt; adeo quòd etſi verba
illa, conditione tẽporis, importarent præ-
ſcriptionem, nihilominus ijs ex ſequenti-
bus conſtitutionibus derogatum fuiſſe ap-
paret. Secundo non obſtat auctoritas gloſæ
& ſequacium *in c.ſolicite. de reſtit. ſpol.* vbi
ait ad damnum, ſiue pœnam perpetuo agi
poſſe, quia nulla conditio temporis opponi
poteſt Canoni *redintegranda.3.q.1.* nam
ſublato fundamento, quod fit in dicto *can.*
tollitur etiã opinio gloſæ, quę illi innititur.
10 Præterea † cum vtatur dictione, perpetuo,
ea eſt intelligenda, prout in ſimilibus ter-
minis [a] paſſim vſurpatur, vt iſta perpetui-
tas includatur ſpatio triginta annorum, vel
quadraginta, quemadmodum actiones per-
petuæ dicuntur illæ, contra quas ſola præ-
ſcriptio triginta vel quadraginta annorum
opponi poteſt, *Inſtit. de perpet. & temp.*
action. & concordantes textus deſumi poſ-
ſunt *apud Briſſon. de verb.ſignif. in verb.*
perpetuæ actiones. & poteſt etiam intelligi
de actionibus, quæ competũt aduerſus vio-
lentos & doloſos, cum loquatur de damno
illato, & de pœna, qui non eſt caſus, de quo
agitur, vt in fine dicetur. Quare Doctores,
qui ſimpliciter referunt, & ſequuntur hanc
gloſam,

* Idẽ Menoc.d.remed.15.n.422 & per eundem Caſtr. & Galleſ. & alios ſupracitatos.

a ſimiliter etiã actiones rei perſequutoriæ, & perſonales dicũtur perpetuę, Butr. in allegat. c.ſollicitẽ nu.14. in fin. & tamen ſpatio 30 vel 40. annorum ad ſummum terminantur, l.ſicut. l.omnes. & toto tit. de prȩſcr. trig. vel quadr.an. & hãc eſſe verũ ſenſũ iſtius gloſſę tradit Rui. cõſ.44.n.26. verſ & ita etiã.vol.4. Bero.cõſ.56.n.40. lib.3. & faciunt latè congeſta ad propoſitũ per Pariſ. cõſ.1.nu.155.lib.1. & Rol. cõſ 72 nu.20.& ſeq. lib.2. non autẽ, intẽdat dicere, quòd actio vixat in effectu in ſempiternã ſecula, vt bene per Caſtr. in allegat. cõſ. 105.nu.3.

gloſam, non multum faciunt pro hac parte, cum ſint intelligendi iuxta vulgarem ſignificationem dictionis, perpetuo, iu hac eadē materia præſcriptionis, nou obſtaute quacuuque vniuerſalitate, & prægnautia ver-
11 borum, † vt iu pacto de retrouendeudo, quandocunq. & perpetuo, cenſuit Rota ſpatio trigiuta annorum excludi, *ex conſ. Bal. 303. lib. 1. in cauſa Reatina tenutæ 13. Aprilis 1579. coram Illuſtriſſ. Lācellotto, & 12. Decembris 1588. coram R.P.D. meo Pamphilio*. & gloſam ita ſenſiſſe eſt veriſimile, poſtquam fecit mentiouem temporalium, & perpetuarum actionū, iuxta iuris ciuilis diſpoſitionē, quæ clara eſt, uec ab ea recedit ius Canonicū[b], *vt ex allegatis per Doct. in*
12 *c. ad aures. & alijs apertè colligitur*, & † in materia præſcriptionis excepto caſu malę fidei nulla eſt differentia iuter ius Ciuile, & Cauouicum, *vt tradunt Abb. & alij in c. de quarta. de præſcript.* Neque obſtat, quòd
13 † præſcriptio ſecūdum aliquos fuerit inuēta propter dominium nō propter poſſeſſionem, quia hoc eſſe falſum conuincitur *ex c. iubemus. 16. q. 3. & ex l. fi. C. de edict. Diu. Adr. toll. & ex l. cōpetit. C. de præſcr. trig. vel quadr. an.* immo multo debilior eſt poſſeſſio, & minori tempore amittitur, *vt per Innoc. in c. querelam. & ibi Bellamer. n. 10. & alios relatos per Contard. vbi ſupra n. 31.*
14 Neque obſtat, † quòd in iudicio ſpolij non admittatur exceptio dominij, quia exceptio præſcriptionis, nou ſolum dominium, ſed etiam poſſeſſionem reſpicit; & ideo nō minus eſt admittenda, quàm exceptio illa, quòd quis facto ſuo ceciderit à poſſeſſione. Tertio loco nou obſtat auctoritas Rotæ, quia ſi beue couſidereutur deciſiones allegatæ, apparebit contrariam ſententiam obtinuiſſe cum magna cōtrouerſia & difficultate, & earum cōpilatores pro maiori parte contrarium ſenſiſſe. Quare uon eſt habeuda ratio eorum, qui auctoritate Rotæ moti hanc ſeutentiam amplexi ſunt, quæ quamuis plurimum ſemper valuerit, præualere tamē debet ratio, & veritas tot aliis non contemnendis fulcita auctoritatibus. Nō obſtat ratio odij rationabilis aduerſus inuaſores rerum alienarum, quia hanc præſcriptionem intelliguut Domini procedere contra actionem ſpolij ſimplicis prouenientis ex probatioue dictorum extremorum iuxta ſtylum Rotæ, uou autem vbi conſta-
15 ret de vi, dolo, & mala fide, † cum nulla præſcriptio aduerſus dolum & malam fidē opponi poſſit, *c. fin. de præſcript.* & hoc fortaſſe ſenſit Papa iu illo Canone, iu illis verbis, per quaſcumq. iniuſtas cauſas, & hanc exceptionem admittunt Doctores allegati *per Contard. in d. limitat. 2. num. 34. & 35.* Quautum ad auctoritates, quæ deducūtur, ſi tollantur è medio Doctores, qui ex profeſſo hanc quæſtionem non tractant, & qui ſimpliciter ſequuntur *gloſam in c. ſolicitè.* dicentes illud remedium eſſe perpetuum, quæ verba non excluduut præſcriptionem triginta vel quadraginta annorum, vix reperietur aliquis prȩter ſolus *Imol. in c. 2. de reſtit. ſpol.* qui contrarium apertè ſenſerit aute deciſionem Caſſadori, *vt fuit animaduerſum per Galleſium*. Rurſus ſi tollantur Doctores, qui potius auctoritatem Rotæ ſequuti ſuut, quam pondus rationum iu contrarium facientium, apparebit longe pluribus auctoritatibus fulcitam eſſe partem coutrariam, & id fatentur Doctores ſupra allegati, dicentes hanc eſſe magis communem. Et ita recedendo ab antiquis deciſiouibus, fuit per Dominos concluſum, hauc opinionem ȩquiorem, & veriorem eſſe, & dignam S.D.N. approbatione.

[b] iure enim canonica pariformiter determinat perpetuitatē actionum, quo ad rei perſequutionē de iure ciuili, quā quo ad pœnā de iure Canonico, vt ſint perpetuę eo modo, quo de iure ciuili perpetuæ ſunt rei perſequutoriæ, & ſic vſq. ad triginta, & quadringinta annos, vt per allegat. §. 1. Inſtit. de perpet. & tēp. act. l. miles. §. qui iudicati. ff. de re iud. l. macedonianū. C. ad macedon. l. Prætor ait. §. hoc interdictū ff. de oper. nou. nunc.

Abulen. Capellanię.
Die Mercurij 17. Maij 1600.

S V M M A R I V M.

1 *Monachus trāſlatus de vno monaſterio ad aliud, an & quando ſecum defert iura ſua ad ſecundum monaſterium.*
2 *Bona & iura monachi ingreſſi monaſteriū ſpectant ad illud, etiam ſi non ſint duratura poſt obitum monachi.*
3 *Monachus ingreſſus monaſterium, ad hoc vt poſſit diſponere de bonis, quæ ad eum ſpectant, non ſufficit licentia Abbatis ſeu ſuperioris, ſed requiritur licentia Papæ.*
4 *Monachus non poteſt præſentare ad beneficium iuris patronatus ex perſona ſua; ſed præſentatio nomine monaſterij eſt facienda.*
5 *Bona fides operatur tantum, vt quis non amittat, non autem vt acquirat.*
6 *Credendum eſt viro in dignitate conſtituto, & de re ad ſuam religionem ſpectāte.*
7 *Profeſſio monachi in dubio præſumitur valida, niſi contrarium probetur.*

DECISIO MCCCLXI.

DOmini cenſuerunt, ſtandum eſſe in deciſis * ex rationibus deductis in deciſioue; Neque obſtare deducta in contra-
1 rium: Et primo illud, quod dicitur, † Monachum tranſlatum de vuo monaſterio ad aliud ſecum detuliſſe iura ſua ad ſecundum monaſterium, quia hoc procederet, ſi eſſet tranſlatus ad monaſterium diuerſi ordiuis; ſecus ſi ad monaſterium eiuſdem ordinis, vt colligitur *ex gloſ. in verb. canonicè. in c. cum ſingula. §. prohibemus. de præben. in 6. Abb. in c. quod à te. nu. 8. de cler. coniug.*
2 & † cum bona & iura monachi ingreſſi monaſterium ſpectent ad mouaſterium, *Auth. ingreſſi. C. de ſacroſan. Eccl.* etiam ſi nō ſint duratura poſt obitum monachi, *vt per Bart.*
3 *& Iaſ. ibid.* † ad hoc vt poſſit Monachus

* ſub die Veneris 10. Nouēb. anni præteriti.

 de illis

de illis diſponere; non ſufficit licentia Abbatis ſeu ſuperioris monaſterij, ſed requiritur licentia Papæ, qui ſolus poteſt licentiã
4 impertiri, *vt ait Iaſ.ibid.num. 11.* † adeo quòd ex perſona ſua non poterat monachus præſentare, ſed facienda erat nomine monaſterij nõ autem nomine proprio. Nec poteſt ſuſtineri præſentatio ratione bonæ
5 fidei, quia præterquam quòd † bona fides excuſat tantum, vt quis non amittat, non autem vt quis acquirat, & ſatis excluditur
6 ex denegatione Generalis, † cui creditur tanquam viro in dignitate conſtituto, & de re ad ſuam religionem ſpectante, *c. nobiliſſimus. 97. diſtin. Caput aq. deciſ. 245. in 2. Creſcent. 5. de fid. inſtrum* [a]. Quod negatur Didacum emiſiſſe profeſſionem in Indijs, eſt contra confeſſionem Franciſci, & probationes ſuper hac re deductas: Nec releuat dicere profeſſionem fuiſſe inualidam,
7 † quia in dubio præſumitur valida, niſi cõtrarium probetur. Reliqua bene tolluntur in præfata deciſione. Neque eſt agendum de iure Petri, qui vel reus & poſſeſſor obtinet ex non iure aduerſarij.

[a] & fuit dictum ſuper ſu Pormen. ſtatus, in princ. 24. Aprilis præteriti.

Romana Domorum.

Die Mercurii 24. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *In inueſtitura facta ad tertiam ipſius generationem non habetur ratio primi acquirentis, cum nemo ſe ipſum generet, immo plures Doctores volunt, quòd idẽ ſit, etiam ſine illa dictione, ipſius, vt num. 2.*

3 *Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta, & nouas qualitates, quæ non erant in præcedenti conceſſione, non dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio.*

4 *Talis præſumitur actus, qualis à partibus nominatur.*

5 *Magis inſpicitur natura & ſubſtantia contractus, quàm verba contrahentium, & verba menti, non autem mens verbis inſeruire debent.*

6 *Filiorũ appellatione in emphyteuſi veniũt nepotes.*

7 *Emphyteuſis Eccleſiaſtica quomodo intelligatur non poſſe concedi, niſi tribus perſonis.*

8 *Vbi verba inueſtituræ ſunt clara, ea ſunt attendenda, quando verò ſunt dubia, interpretatio contra concedentem fieri debet.*

9 *Confeſſio patris non poteſt præiudicare filio vocato, & comprehenſo in inueſtitura quando apparet de contrario.*

10 *Ex quantitate ſoluta pro obtinenda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio.*

DECISIO MCCCLXII.

FVerunt factæ plures locationes diuerſarum domorum, horti, ſalæ dirutæ, & reclauſtri, à Venerab. Confraternitate Confalonis quondam Antonio Signio de anno 1495. vſque ad annum 1510. ſub diuerſis conuentionibus & ſolutionibus, partim ad vitam ipſius, & vnius hæredis, ſi filios maſculos non habuerit, & tandem anno 1510. cumullando omnes prædictas cõceſſiones in vnum, facta fuit prorogatio ad tertiam ipſius Antonij generationem, pro qua promiſit expendere ducatos 200. & ſoluit ſocietati ducatos centum in contanti, nec non promiſit annuatim ſoluere ſcuta ſexaginta, Dubitatum fuit an Antonius Franciſcus dicti Antonij primi acquirentis pronepos fuerit comprehenſus in dicta conceſſione, ſiue prorogatione, quæ concepta eſt ſub illis verbis prorogauerunt ad tertiam generationem maſculinã ipſius.
1 † Et fuit itum per Dominos in ſententiam affirmatiuam, Antonium Franciſcum comprehenſum eſſe, cum in huiuſmodi formula non ſit habenda ratio primi acquirentis pro conſtituenda prima generatione, cum nemo ſe ipſum generet, vt dicũt Doctores, quos mox citabo, ſed prima generatio incipit à filiis, ſecunda à nepotibus, tertia verò in pronepotes deſinit, & hanc ſen-
2 tentiam † etiam ſine illo pronomine ipſius defendunt multi Doctores, ſed cum illo pronomine res videtur carere difficultate, *vt per Bald. in Auth. quas ruinas. nu. 4. C. de ſacroſan. Eccl. Iaſ. in l. 2. nu. 166. C. de iur. emphyt. Ruin. conſ. 146. num. 6. lib. 1. Dec. conſ. 624. in princ. Gozad. conſ. 25. nu. 17. qui teſtatur de communi, Bellon. conſ. 80. nu. 7. Iul. Clar. in §. emphyteuſis. q. 34. Add. Pariſ. ad conſ. Alex. c. 25. lib. 5. cum alijs allegatis per Gabr. de iur. emphyt. concl. 4. num. 4. in 1. limitat. & per Rotam, quæ hanc concluſionem amplexa eſt in cauſa Villa Caprola 20. Maij 1592. coram R. P. D. meo Penia, & in cauſa Aſſiſien. emphyteuſis 13. Nouembris 1598. coram bo. me. Gipſio.* Nec obſtat allegata *deciſio 18. Veralli part. 2.* quia non loquitur in iſtis terminis, *& conſilium Caſtrenſis* eſt contra communem. Et hanc concluſionem videntur admittere informantes pro Confraternitate; ſed ex nonnullis rationibus putant eſſe ab hac concluſione recedendum in caſu propoſito: Et primo ex eo, quòd ſumus in prorogatione non autem in noua conceſſione; & ideo interpretari debemus verba huius prorogationis ſecundum terminos priarum conceſſionum, ex quarum lectura apparet perſonam acquirentis ſemper fuiſſe habitam pro prima generatione, & filios pro ſecunda; & ideo addendam eſſe vnam generationem tantum, non autem duas. Ve-

rum

rum huic obiectioni duobus modis reſpon-
3 ſum fuit: Et primo, † nos non verſari in
ſimplici prorogatione, ſed in noua conceſ-
ſione & inueſtitura, cum fuerint inita
noua pacta, & nouæ qualitates adiectæ;
quæ non erant in præcedentibus, tam circa
canonis augmentum, quàm circa quanti-
tatem expendendam in rebus conductis,
vt per Bald. in l. 4. in prin. de damn. infect.
vbi Alex. n. 9. Ang. in l. quod dicitur. verſic.
& eſt argumentum. de milit. teſtam. Corn.
conſ. 92. poſt nu. 13. lib. 2. Dec. in l. lecta
n. 12. verſic. & hoc procedit ſi cert. pet. Cæſar
de Graſſis, deciſ. 46. nu. 31. cum ſeq. nam
iſtæ nouæ qualitates important receſſum
à primis inueſtituris, *Pariſ. conſ. 43. nu. 11.*
lib. 1. Ant. Gabr. de dilat. concl. 2. num. 26.
nam tunc prorogatio ſimplex cenſetur vna
& eadem cum priore inueſtitura, quando
fit cum iiſdem qualitatibus, *l. ſed & ſi ma-*
nente. de procurat. Bald. in l. Aemilius. n. 19.
in 5. notab. de minor. & in l. 1. §. & poſt
operis. n. 5. de nou. oper. nunc. Dec. conſ. 497.
nu. 1. & conſ. 394. nu. 5. Pariſ. conſ. 43. nu. 1.
lib. 1. Curt. ſen. conſ. 57. n. 42. Neque obſtat,
quòd contrahentes vſi ſint verbo, proroga-
4 uerunt, & quòd † talis præſumitur actus,
qualis à partibus nominatur, *Bart. in l. co-*
tem. §. qui maximos. quaſt. 5. de public. Ol-
drad. conſ. 159. Areti. conſ. 55. num. 1. quia
5 † magis inſpicimus naturam & ſubſtantiã
contractus, quàm verba contrahentium,
cum verba menti, non autem mens verbis
inſeruire debeat, *Bald. in l. 2. C. commodat.*
ſed dato etiam quòd eſſemus in proroga-
tione, ſi ea ſit pro duabus generationibus
expreſsè & nominatim, prout ſonant con-
tractus verba, quæ à Doctoribus commu-
niter hanc interpretationem recipiunt, ni-
hil obſtat, quo minus hic contractus va-
leat ad fauorem pronepotis, cum in facul-
tate Adminiſtratorum eſſet prorogare pro
vna vel pro duabus generationibus cum
conſenſu Confraternitatis, vt mox deduce-
tur. Secundo reſpondetur, negando præ-
ſuppoſitum, quòd in prioribus conceſſio-
nibus fuerint factæ conceſſiones & proro-
gationes pro vna generatione tantum; nam
in conceſſione facta de domo ſeu ſala di-
ruta, 15. Aprilis 1510. ea conceditur ad
tertiam ipſius generationem, quæ conceſ-
ſio pariter eſt intelligenda, vt capiat pro-
nepotes iuxta communem Doctorum ſenté-
tiam; neque eſt arguendum ex conceſſione
facta 8. Nouembris 1495. in qua ſit proro-
gatio conceſſionis reclauſtri ad ſecundam
generationem ipſius; & tamen in ea com-
prehenditur filius tantum, non autem ne-
pos, cum in ea dicatur, quod tranſeat ad
eius filios maſculos tãtum, ſi eos habuerit,
alioquin ad vnum heredem extraneũ; quia
illa dictio, tantum, poteſt referri ad quali-
tatem maſculinitatis ad excluſionem fœmi-
narum, & dato etiam, quòd veniret limi-
tatiuè pro comprehenſione filiorum tantũ,
6 † præterquam quòd poſſet dici eo caſu fi-
liorum appellatione venire nepotes, *Alex.*
conſ. 26. nu. 8. lib. 5. Ruin. conſ. 45. num. 16.
lib. 1. cum alijs allegatis per Surdũ deciſ. 72.
nu. 16. tamen hæc limitatio videtur appo-
ſita ad reſtrigendam conceſſionem, & ad
declarationem verborum, ſuper quibus cõ-
trouertunt Doctores: Vnde cum talis limi-
tatio non legatur in conceſſione, de qua
agitur, non eſt de ea curandũ; eo maximè,
quòd habemus horum verborum claram
eiuſdem Confraternitatis interpretationẽ
in quodam inſtrumento anni 1512. conceſ-
ſionis factæ vnius domus Antonio de Pete-
tis, pro ſe, filiis, nepotibus & pronepoti-
bus ſuis maſculis tantum vſque ad tertiam
generationem incluſiuè, ex quo inſtrumen-
to conſtat pronepotes habitos pro tertia
generatione. Neque vis facienda eſt in di-
ctione illa, incluſiuè, quia etiam ſine illa
procedit communis Doctorum opinio, *vt*
fuit dictum in illa Farſen. de dictione, com-
picta. Et ex his tollitur id, quod deduci-
tur de ſtylo notarij; cum non appareat ip-
ſum vſum ſtylo vniformi, ſuper quo poſſit
fieri fundamentum. Secundo obiicitur de
ſtatuto ſocietatis prohibentis conceſſionem
ad tertiam generationem; ſed facilè dilui-
tur; nam adeſt exceptio (Senza tutto il cor-
po; & eſpreſſa voluntà di tutta la Compa-
gnia,) quæ cum hic adſit, ceſſat obiectum.
7 Tertio non obſtat, quod dicitur, † emphy-
teuſim Eccleſiaſticam non poſſe concedi niſi
tribus perſonis, *§. emphyteuſim. Auth. de*
non alien. quia dicta diſpoſitio fuit extenſa
ad omnes deſcendentes, *Alex. conſ. 110.*
n. 19. lib. 1. Ruin. qui alios allegat. conſ. 166.
num. 9. lib. 1. Couar. var. lib. 2. c. 17. num. 5.
Quarto, quod dicitur, interpretationem
fieri debere contra Antonium Franciſcum;
8 nam † cum verba ex communi Doctorum
interpretatione ſint clara, non eſt locus di-
ſpoſitioni *l. veteribus. de pactis.* & quando
eſſent dubia fieri debet contra cõcedentem,
vt per Alex. conſ. 125. num. 16. lib. 5. Socin.
conſ. 156. nu. 18. lib. 2. Pariſ. conſ. 64. nu. 50.
lib. 1. Quinto obiicitur confeſſio Horatii
patris Antonii Franciſci, ſed neque ea
9 probatur concludenter, † neque poteſt præ-
iudicare filio vocato; cum de veritate in
contrarium appareat, *Ruin. conſ. 81. nu. 10.*
lib. 3. & 142. nu. 2. lib. 1. Vltimo non obſtat
calculus datus, in quo proponitur quædam
proportio harum prorogationum, ſecundũ
quam prætenditur læſio; Verum ea non
10 bene probatur; † nam valdè notabilis eſt
ſumma, quę datur pro duabus generatio-
nibus, quamuis reſpectu partis bonorum
ſit pro vnica tantum, ex qua poteſt ſumi
coniectura voluntatis contrahentium,
Natt. conſ. 460. nu. 14. Et non eſt habenda

ratio

ratio redditus, qui hodie exigitur ex iſtis domibus, prouenit enim ex labore & impenſa conductoris, cui induſtria & impenſa propria non debet eſſe damnoſa. Et ex his concluſum fuit per Dominos in hac conceſſione comprehendi Antonium Franciſcum.

Mediolanen. Parochialis.
Die Lunæ 29. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Publicatio reſignationis facta extra tẽpus datum ad publicandum eſt nulla.*

2 *Impetrans beneficium à Papa tanquam deuolutum ob negligentiam Ordinarij, habet tantum tres menſes ad publicandũ iuxta Conſtitutionem Gregorij XIII.*

3 *Conſtitutio Gregorij de publicãdis reſignationibus eſt perpetua.*

4 *Beneficium deuoluitur cum ſuo onere, & ſua qualitate.*

5 *Papa licèt ſit dominus beneficiorum, tamen ſi confert beneficium deuolutum, confert iure deuoluto.*

6 *Declaratur limitatio Felini in c. licèt. n. 2. de for. compet.*

7 *In publicatione reſignationis exprimendum eſt nomen prouiſi, aliàs publicatio eſt nulla.*

DECISIO MCCCLXIII.

1 FVit reſolutum † publicationem eſſe nullam, cum fuerit facta extra tempus datum ad publicandum, licèt enim reſignatio fuerit facta in manibus Ordinarij, & poſtea collatio obtenta à Papa, tanquam deuoluta ob negligentiam Ordinarij; nihilominus
2 impetrans non habet ſemeſtre, † ſed tres menſes tantum ad publicandum iuxta for-
3 mam Conſtitutionis Gregorij XIII. † quæ debet eſſe perpetua, *iuxta textũ in Clem. 1. de ſuppl negl. Prælat.* & hoc in deuolutionibus tenet *Felin poſt Innoc. in c. cum acceſſiſſent. nu. 18. de conſtitut.* & ratio eſt, quia
4 † beneficium deuoluitur cum ſuo onere, & ſua qualitate, *Rebuf. de nominat. q. 8. nu. 9. & in pragmat. de collat. § ſi quis verò. in verb. deuolutum.* & Papa in Conſtitutione ſibi præſcripſit hanc formam in illis verbis, alijs idoneis, ab ipſa ſede dumtaxat modo & forma prædictis cõcedantur; Quæ forma
5 licèt à Papa poſſit alterari, † cum ſit dominus beneficiorum, *vt tradit Felin. in d. c. cũ acceſſiſſent. nu. 19. de conſtitut.* tamen aliud
6 eſt, ſi iure deuoluto confert. † Nec obſtat limitatio *Felin. in c. licèt. n. 2. de for. compet.* quia loquitur, quando poteſtas Papę regulatur vti propria, & non vti deuoluta, at hic regulatur vt deuoluta: *& ita fuit tentum in vna Mediolanen. beneficij coram*
7 *R. P. D. meo Corduba* *. † Adeſt etiam alia nullitas in publicatione, quia non eſt

* Sub die 21. Ianuarij 1597.

expreſſum nomen prouiſi, quod requiritur in Conſtitutione. Et ex his concluſum, non conſtare de legitima publicatione.

Mediolanen. de Caſanis.
Die Lunæ 29. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur ad impediendam immiſſionẽ, ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.*

Item nõ datur, quotieſcumq. articuli ſunt irreleuantes, vt num. ſeq.

Item quando adeſt vehemens ſuſpicio calumniæ, vt nu. 4.

3 *Dato vno articulo irreleuanti cæteri non admittuntur.*

5 *Articulus tendens ad probandum id, quod iam probatum fuit, ſapit præſumptionem calumniæ.*

Idem eſt ſi articuli inuicem repugnent, vt num. 7.

6 *Exceptio falſitatis nõ impedit immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.*

DECISIO MCCCLXIIII.

1 DOmini fuerunt concordes, † remiſſoriam non eſſe dandam, ex pluribus: Et primo, quia non datur ad impediendam immiſſionem *ex remedio. l. fin. C. de edict.*
2 *Diu. Adr. toll. Io. Paul deciſ. 149.* † Secũdo, quia ferè omnes articuli ſunt irreleuantes, excepto ſeptimo & vltimo, *l. ad probationem. C. de probation. Caputaq. deciſ 66. p. 3.*
3 Nec obſtat, quòd † dato vno articulo releuanti, cęteri admittantur, quia licèt dicti ſeptimus & vltimus releuent; tamẽ ex alio
4 non ſunt admittẽdi, vt mox dicetur. † Tertio ex vehementi præſumptione calumniæ,
5 † quæ dicitur; tum ex eo quòd articulus ſeptimus & vltimus tendant ad probandum contra id, quod iam probatum extitit, nẽpe ſubſcriptionem Cardinalis non fuiſſe veram, vt expreſsè etiam dicitur in informatione facti, quod tamen non poteſt probari, niſi per teſtes de iudicio ſuo deponẽtes, quod non eſt admittendum, cum vltra teſtes de veritate habeamus atteſtationem Illuſtriſſimi Card. Plati, per quam omnis tolli-
6 tur ſuſpicio, & † exceptio falſitatis non impedit immiſſionem *l. 2. C. eod. tit. Menoch. de*
7 *adipiſc. remed. 4. nu. 726.* † tum etiam quia articuli inuicem repugnant; nam continent hanc non eſſe ſcripturam Cardinalis; & tamen in vltimo habetur ſubſcriptionem illam fuiſſe factam à Cardinali non ſub illa die, ſed per duos vel tres dies ante obitum Cardinalis, quæ res oſtendit, vel negationem manus eſſe calumnioſam, vel ſi admittitur ſcriptam eſſe eiuſdem manu diuerſo tamen tempore, non eſt releuans probatio, cum perfectio teſtamenti, & eius ſubſtan-

tia

tia tota pendeat ab hęredis inſtitutione. Nec obſtat, qnòd cauſa commiſſa ſit tam in poſſeſſorio qnàm in petitorio, appellatione remota; qnia hodie non agitur de negotio petitotij, qnod remanet intactnm, ſed tantum de immiſſione, qnę hoc prętextu retardari non debet. Et ita concluſum.

Bononien. Fideicommiſſi de Seappis.
Die Mercurij vltima Maſj 1600.

SVMMARIVM.

1 *Legatum imputatur in legitimam.*
2 *Legatum compenſatur cū debito neceſſario.*
3 *Fructus percepti ex haredıtate pleno iure quaſita non imputantur in legitimam deſcendentium; ſecus eſt in legitima aſcēdentium ſecundum magis communem opinion. vt num. 4.*
5 *Legitima aſcendentibus non debetur naturali vinculo, ſed iure poſitiuo.*
6 *Filius licèt non teneatur acceptare legitimā neque in fructibus, neque in vſufructu, neque in pecunia; poſtquam tamen eos percepit, tenetur eos in dicta legitima imputare, & nu. 15. & 20.*
7 *Vſusfructus legatus imputatur in legitimā: qualiter autem fiat imputatio, vid. n. 14.*
8 *Vſusfructus recipit aſtimationem, & per venditionem conſtitui poteſt, & nu. 12.*
9 *Vſusfructus legatus dicitur peruenire ex ſubſtantia teſtatoris.*
10 *Vſusfructus eſt pars dominÿ, & quomodo, & num. 25.*
11 *Fructus percepti poſt obitum teſtatoris; licèt nunquam fuerint in eius bonis, & ex eius ſubſtantia, ius tamen percipiendi in eius bonis erat, & potuit tale ius in alium transferri.*
13 *Quod obuenit haredi per ius accreſcendi de bonis teſtatoris, & ex eius iudicio, in legitimā imputari debet poſt acceptationem, etiam ſi ſit filius.*
14 *In imputatione vſusfructus in legitimam attenditur nō quantitas haredıtatis percipiendorum, ſed valor ipſius de tempore obitus teſtatoris aſtimandus.*
16 *Officia, qua ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam.*
17 *Filio inſtituto in vſufructu tantum, legitima pleno iure in proprietate debetur, aliàs teſtamentum eſt nullum; ſecus eſt in caſu imputationis poſt acceptationem.*
18 *Corn. cōſ. 265. lib. 1. quomodo intelligatur.*
19 *Declaratur Socin. conſ. 64. lib. 2.*
21 *Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam, ſed eius aſtimatio.*
22 *Vſusfructus conſtitutus ad certum tempus, puta quindecim annorum imputatur in legitimam.*
23 *Per acceptationem vſusfructus non dicitur renunciatum legitima, ſed in eam imputatur.*
24 *Filius alienans bona reſtitutioni ſubiecta tenetur ea ſibi in legitimam imputare; per alienationem tamen non dicitur ſibi in legitima praiudicaſſe.*

DECISIO MCCCLXV.

GAſpar de Seappis nullos habens filios
in ſuo vltimo teſtamento titnlo inſti-
tutionis vſufructuariam omnium ſnorum
bonorum reliquit D. Dorotheam eius ma-
ttem, eidemq. legauit multa alia bona mo-
bilia, & ſe mouētia, hæredes verò proprie-
tarios inſtituit Euangeliſtam & Seappnm
de Scappis, eisq. ſubſtituit alios de eadem
familia, qni nunc ſunt in cauſa: Deceſſit
D. Dorothea hærede inſtituta D. Domitilla
filia, quare cum factus eſſet locus reſtitu-
tioni bonotnm ob finitnm vſumfructū, fuit
pro parte D. Domitillæ petita legitima ſn-
per iſtis bonis ex perſona matris. Ex ad-
uetſo fuit dictum in legitimam eſſe compu-
tanda non ſolum pecunia, ſuppellectilia &
alia bona legata, ſed etiam vſumfructum;
qnod cum ex aduerſo negetur, emanauit
dubium, An fructus & legata facta Doro-
theæ matri per Gaſparem filium imputētur
in legitimam ipſius: Et ſnb die 10. huins
1 menſis Domini dixerunt; † legatum pecu-
niarum, ſuppellectilium, & animalium eſſe
computādum in legitimam, *ex regula l. om-
nimodo. & l. ſcimus. C. de inoff. teſtam. Bart.
in l. in quartam. nu. 10. ad leg. Falcid. & ibi
Rip. nu. 140. Bolognet. n. 295. Picus n. 180.
Pariſ. conſ. 93. nu. 56. lib. 2.* & in ſpecie in
mobilibus, *Capra conſ. 32. n. 7. Pariſ. conſ. 5.
nu. 89. lib. 3. Curt. iun. 180. n. 5. lib. 2. Petrus
Ant. à Petra, de fideicomm. q. 15. nu. 109.
propè fin.* * Et pro hac parte vrgent duæ
2 coniecturæ, vna quòd † debitum erat ne-
ceſſarium; ideo relictum cenſetur in com-
penſationem; Altera, qnia voluit ſua bona
integraliter peruenire ad ſubſtitutos; fuit
tamen reſeruatum vidēdum, an vſusfructus
ſit in legitimam imputandus. In hac diffi-
cultate nonnulli Doctores cōfundentes ma-
teriam fructuum cum materia vſusfructus
dedernnt occaſionem informantibus con-
fundendi duas quęſtiones valde differentes;
Ideo pro propoſiti dubij reſolntione eſt ani-
maduertendum, longè diuerſam eſſe quæ-
ſtionem illā, an fructus ex hæreditate per-
cepti computentur in legitimam aſcenden-
dentium, ab ilia, vtrum vſusfructus in legi-
timam imputetur; nam in illa quæſtione
agitur de fructibus perceptis ex hæreditate
3 pleno iure quæſita, † in qnibus clara eſt
ſententia eos non imputari in legitimā de-
ſcendentium grauatorum onere reſtitutio-
nis hæreditatis, & tantum controuertitur
inter Doctores, an idem obſeruandum ſit in
legitima aſcendentium; in qua re magna &
difficilis eſt inter Doctores controuerſia,
nonnullis volentibus, vtranq. legitimam

* Adde Pereg. de fideicom. art. 36. n. 121. & facit text. in l. etiā. §. pen. in fin. ff de bon. libert. vbi in ſpecie loquitur de relicto titulo legati, prout facit Surd. cōſ. 318 n. 18 lib. 3. Craſſ. de ſucceſſ. §. legitima. q. 20. n. 1. Vaſq. de ſucceſſ. creat. §. 30. nu. 241.

à pari procedere, quæ opinio humanior
videtur, alijs verò volentibus, in hoc
4 differre, † & in aſcendentibus fructus in
5 legitimam eſſe computandos, † cum ipſis
non debeatur legitima naturali vinculo, ſed
inre poſitiuo, *l. nam & ſi. de inoff. teſta. &
hanc ſententiam amplectuntur magis com-
muniter Doctores nempe Bald. Alex. Rip.
Franc. Fabian. de Monte. Picus, Berengar.
Roderic. Roland. Cephal. Riminal. Petra,
Craſſus, & alij relati per Surdum deciſ. 21.
nu. 11. & Peregrin. de fideicom. q. 49. n. 43.
quibus addi poſſunt alij allegati ab informã-
tibus, & in ſpecie de communi teſtatur Ioan-
nes de Garonibus in 2. part. Auth. ex teſta-
mento. nu. 33. C. de ſecund. nupt. & Ema-
nuel Coſta, in repet. c. ſi pater. nu. 37. in fin.
de teſtam.* licèt vterq. contrarium ſentiat,
& Doctores Hiſpani differentiam ſtatunnt
inter vtranq. legitimam, *Monchad. lib. 1.
de ſucceſſ. creat. §. 4. num. 13. Matthien. in
l. 1. tit. 8. gloſ. 7. nu. 2. & 3. lib. 5. Recompila-
tio Gregor. Lopez in l. 8. tit. 11. gloſ. 8. part. 6
Ant. Gomez. variar. tom. 1. c. 1. n. 6. & c. 11.
nu. 36. Azeuedo in l. 1. tit. 8. num. 49. lib. 5.
recompil.* Verum cum pro contraria par-
te adſint multæ & non contemnendę Do-
ctorum auctoritates, non eſt viſum Do-
minis decidere hanc cauſam ex hoc capite,
quamuis communior opinio ſit pro Domi-
nis de Scappis, cum ſimus in longè faciliori
caſu, vt mox dicetur. Secundo eſt animad-
uertendum, informantes laborare, dum
ſumunt argumenta à conſtitutione & aſſi-
gnatione legitimæ à principio ad imputa-
tionem, quæ fit tunc, cum reſtituenda eſt
alicui hæreditas, deducta legitima: nam
6 † licèt legitimam non teneatur filius acce-
ptare in fructibus nec vſufructu, *vt notat
gloſa in l. ſcimus. §. repletionem. C. de inoff.
teſtam. & eſt tex. in §. prohibemus. Auth. de
trient. & ſemiſſ.* neq. in ſola pecunia, *Bart. in
l. ſuus quoq. de hered. inſtit. Doctores in d.
§. repletionẽ.* Tamen vbi agitur de imputa-
tione, ſecus eſt; nã poſtquã filius acceptauit
diſpoſitionẽ patris, quando vult legitimam
detrahere, tenetur in eam computare, quic-
quid ex bonis paternis ex patris diſpoſi-
tione eſt conſequutus, etiam ſi titulo legati
relictum fuerit, *l. omnimodo. & l. ſcimus.
C. de inoff. teſta. Doctores in l. in quartã. vbi
Bolognet. n. 295. ad leg. Falc. Craſ. de ſucceſſ.
§. legitima. q. 20. Vaſq. de ſucceſſ. creat. §. 30.
num. 245.* His ita ſtatutis, deueniendo ad
7 caſum noſtrum, cenſuerunt Domini † iſtum
vſumfructum eſſe in legitimam imputandũ,
cum illum conſequuta fuerit mater ex di-
ſpoſitione filij, & illum acceptauerit, &
retinuerit toto tempore vitę ſuæ, nam ne-
gari non poteſt, quicquid dicant nonnulli
Doctores ex aduerſo allegati, hunc eſſe ex
ſubſtantia teſtatoris, cum tale ius formale
per ipſum ſuper ſuis bonis conſtitutum fue-
8 rit, † & recipiat ęſtimationem [a], nam &
conſtitui per venditionem poteſt, *vt eſt de-
ciſio Rota 2. de empt. & vend. in antiq.*
9 † quòd autem ſit ex ſubſtantia teſtatoris
ſatis probatur *ex l. 4. de vſufr.* vbi inquit
10 Iuriſconſultus, † Vſusfructus pars eſt do-
minij, & quamuis donec non conſtituitur,
formaliter eſſe non cenſeatur; tamen cau-
ſaliter ineſt in dominio noſtro, quemad-
modum is, qui ædes poſſidet, non dicitur
ſingulas partes poſſidere, ſed domum, *l. eũ
qui ædes. de vſucap.* & tamen non poteſt ne-
gari ſingulas domus partes in eius eſſe do-
minio: quod autem vſusfructus pars do-
minij ſit in quibuſdam caſibus, & effectum
partis dominij habeat, & de eo idem cen-
ſeatur, quod de parte fundi, *videatur Cuia-
cius, qui optime hanc materiam tractat ad
Papiniani quæſtiones lib. 17. l. 33. de vſufr.
§. ſi vſumfructum. & lib. 18. ad l. 25. quand.
dies legat. ced.* Ideo argumẽtum illud, quod
ſit, legitimam deberi ex bonis ipſius teſtato-
ris, & ex eius ſubſtantia, *l. ſcimus. C. de
inoff. teſtam.* nullius eſt momenti; nam
11 † licèt verum ſit, fructus perceptos poſt
obitum nunquam fuiſſe in bonis teſtatoris;
Ius autem percipiendi in eius bonis erat, &
potuit illud ius in alium transferre, itaut
poſt mortem perpetuetur illa facultas fru-
ctuum percipiendorum iudicio ipſius teſta-
toris: Illud itaque argumentum fortaſſe
procederet, ſi ageretur de fructibus ab hę-
rede ex hæreditate perceptis, & faceret ad
eam quæſtionem, quam ſupra ab hac di-
ſtinximus; ſed in caſu iſto aliud eſt, cum
12 vt dictum eſt, † vſusfructus & ęſtimari, &
vendi poſſit, & non applicatur, quod dici-
tur fructus nũquam fuiſſe in dominio teſta-
toris, quia non fructus imputantur in legi-
timam, ſed ius illud formale vſusfructus
æſtimandum, *iuxta l. hæreditatum. ad leg.
Falcid. facit text. in l. Meuius. §. fundo le-
gato. de legat. 2.* vbi ait Iuriſconſultus vsũ-
fructum emolumentum rei continere, *& hoc
idem probat textus in contrarium allegatus
in d. §. repletionem.* vbi habetur repletio-
nem fieri ex ipſa ſubſtantia, non ſi quid ex
alijs cauſis filius lucratus eſt, vel ex ſub-
ſtitutione vel ex iure accreſcendi, vt puta
vſusfructus; vnde apparet textum loqui
exempli gratia de vſufructu per conſolida-
rionẽ acquiſito & aduentitio, *vt dicit Bald.*
qui caſu & non iudicio teſtatoris obuenit,
13 † quòd ſi per ius accreſcendi obuenerit,
tunc eſſet imputandum, cum ex bonis te-
ſtatoris, & eius iudicio obuenerit, *vt cla-
rè dicit Bald. & poſt eum Salicet. num. 7. &
Iaſ. in Auth. nouiſſima. eod. tit. num. 45.* qui
vult imputari, ſi filius eum acceptauerit,
idem tenet Ruin. conſ. 194. num. 8. lib. 2. &
ideo apparet Doctores deſumentes argu-
mentum à fructibus ad vſumfructum allu-
14 cinatos fuiſſe; † cum in imputatione
vſufru-

[a] vt fuit dictũ in Romana fructuum portarũ 14. Oct. 1583. corã bo. me Olpiſo. & per Paſeott. in deciſion. diuerſ. nouiſſ. 689. n. 3. lib. 3. p. 3 Gabr. conſ. 115. n. 17. lib. 2. Corn. conſ. 8. n. 12. lib. 2.

vſusfructus attendatur, non quantitas hæ-
reditatis percipiendorum, ſed valor ipſius
de tempore obitus teſtatoris æſtimandus,
*iuxta l.hæreditatum. ad leg. Falc. vt tradit
Iaſ.d.nu.45.& Ruin. dicto conſ.194.nu.8.
lib.2.* Et hęc quantum ad argumentum de-
ſumptum *ex §.repletionem.* Quòd verò di-
15 citur, † legitimam conſtitui non poſſe in
vſufructu, vel in fructibus, vel in pecunia;
id verum quidem eſt, ſi agamus de conſti-
tuenda ab initio legitima, vt ſupradictum
eſt; verum ſecus eſt in imputatione, quãdo
agitur de reſtitutione hęreditatis ſemel
agnitæ, nam ſi aliquid ex hæreditate iudi-
cio teſtatoris conſequutus eſt hæres, id ei
in legitimam imputabitur etiam inuito,
*Angel. in l. in quartam. col. 3. ad Trebell.
Gabr.de legit.concl.4.num.15.* Nec obſtat,
fructus percipiendos nunquam fuiſſe in do-
minio teſtatoris, & legitimam deberi ſta-
tim ab obitu teſtatoris, & ipſo iure fieri
repletionem in bonis ipſius, quia cum à
principio ſit cõſtitutus vſusfructus ex bonis
teſtatoris, & eorum pars cenſeatur, & eius
temporis attendatur æſtimatio, non autem
pẽdeat ex futuro euentu durationis & per-
ceptionis fructuum, & in eo concurrant
omnia requiſita ad effectum imputationis,
in legitimam imputari debet, prout in
16 ſimili † officia, quæ ſunt ad vitam dura-
tura, computantur in legitimam, *vt fuit
deciſum coram me in cauſa Romana de Pia-
tetis 17. Aprilis 1570.* [b] Nam quę dicũtur
ex aduerſo, locum habent in fructibus, qui
percipiuntur ex bonis hæreditarijs, non
autem in iure formali vſusfructus à teſta-
tore in bonis ſuis conſtituti, & iſta eſt dif-
ferentia, quæ eſt inter caſum noſtrum, &
quęſtionem Doctorum de imputatione fru-
ctuum in legitimam. Quantum ad auctori-
tates Doctorum in contrarium allegatorũ,
nõ eſt difficilis ſolutio; nã *Anchar. cõſ.128.*
ſuper quo ſit præcipuum fundamentum, lo-
quitur in caſu, in quo controuertebatur
17 de validitate teſtamenti, † in quo filius
inſtitutus fuerat in vſufructu tantum, &
reſpondit *Anchar.* & bene, deberi legitimã
ipſi filio in bonis teſtatoris pleno iure, aliàs
teſtamentum eſſet nullum, *vt ait ſub nu.2.
verſ.ego verò*: & ideo vult inſtitutionem
intelligendam eſſe in proprietate, & non
in ſolo vſufructu; & ſic loquitur in caſu
aſſignationis legitimæ; & non in caſu im-
18 putationis, vt ſupra diſtinximus. † *Cor-
neus conſ.265. lib.1.* dum vult filias conſe-
qui debere legitimam à principio in plena
proprietate, & non in vſufructu, bene lo-
quitur, ſed dum non vult imputari vſum-
fructum in legitimam, ex eo quòd incertum
eſt, quantum ex fructibus capi poteſt, quia
dependet ex tempore incerto; mouetur ra-
tione falſa, & nullius roboris; non enim
imputatio fieri debet fructuum percepto-

[b] & idẽ ſupra in Romana legitimæ 16. Octob. 1581. & in Romana officij 2.. Octobr. 1598.

rum aut percipiendorum, ſed æſtimationis
ipſius vſusfructus, *iuxta d.l.hæreditatum.*
& prout ſupra dictum eſt: Verum etiam di-
ci poteſt, eum loqui in conſtitutione le-
gitimæ à principio, non autem in imputa-
tione, nam *ſub nu.3.in fin.verſ.tamen.* di-
cit filias non cogi acceptare illud relictum
vſusfructus, ſed poſſunt dicere ſe velle por-
tiones ſuas in corporibus hæreditarijs,
Et idem reſponderi poteſt *ad conſ. eiuſdem
Corn.176.lib.3. Barbat.conſ.63. lib.3.* non
facit ad rem, cum ſimpliciter dicat deberi
legitimam filio in corporibus hæreditarijs
19 non in vſufructu. † *Socin.Iun.conſ.64.lib.2.*
loquitur in conſtitutione legitimæ, quę li-
cèt petatur per hæredes matris in vſufru-
ctu bonorum omnium inſtitutæ; tamen non
conſtabat, quòd ipſa vnquam acceptaſſet
hanc inſtitutionem in vſufructu; ideo re-
ſpondet, ex eius perſona hæredes poſſe le-
gitimam in corporibus hæreditarijs petere;
& confirmatur hoc ex ijs, *quæ tradit ſub*
20 *nu.11. & 12.* † ſed ſi acceptaſſet, vtique
contrarium dicendum eſſet, *ex traditis per
Iaſ.in d.Auth.nouiſſima.n.45.licèt ſub n.2.
idem Socin.videatur contrarium ſentire*,
ſed mouetur falſa ratione, nempe quòd iſti
fructus non poſſint imputari, quod non ne-
21 gatur, † non enim fructus ſed æſtimatio
vſusfructus eſt imputanda, & eadem falſa
ratione mouetur obiter *Bero.conſ.41.n.40.
lib.1. Ruin. conſ. 194. lib. 2.* facit pro hac
opinione, nam *ſub nu.8.ſequitur ſententiam
Iaſonis in d.Auth.nouiſſima.* Sed vt mani-
feſtius redarguatur opinio contraria conſi-
derari poteſt, quòd allegati Doctores fa-
tentur, & in ſpecie *Socin. d.conſ.64. nu.7.*
22 † vſumfructum conſtitutũ ad certum tem-
pus, puta quindecim annorum imputari in
legitimam, quia certum eſt vſque ab ini-
tio computando fructus illius temporis,
quòd filius habebit legitimam; Ergo vera
non eſt ratio illa, quòd ideo ſuper fructi-
bus non poteſt conſtitui legitima, quia nũ-
quam fuerunt in bonis teſtatoris, nam neq.
hoc caſu iſti fructus fuerunt vnquam in bo-
nis ipſius: vnde apparet aliam eſſe huius
diſpoſitionis rationem, nempe vt ſuper
re certa legitima conſtituatur, ex qua fru-
ctus percipi poſſint, *Bald. in l. iubemus.
nu.10.ad Trebell.* Neque obſtat, quod di-
23 citur, quòd † per acceptationem vſusfru-
ctus non fuit renunciatum legitimę, quia
neque hoc prætenditur, cum agatur de im-
putatione in legitimam, non de renuncia-
24 tione, aliàs idem poſſet dici † de filio, qui
alienat bona ſubiecta reſtitutioni, quòd
teneatur ea ſibi in legitimam imputare; &
tamen non dicitur per alienationem ſibi in
legitima præiudicaſſe; quare ſi alienaſſet
vſumfructum alicuius rei hæreditariæ, in
reſtitutione teneretur vel redimere, vel ſibi
imputare: Et certè argumentum hoc, quod
vſurpatur

vſurpatur à Doctoribus allegatis in hac materia, eſt omnino extra rem, & contrarium decidit *Iaſ.d.nu.45.* Reliqui allegati ad hoc, quòd legitima in vſufructu non poſſit relinqui, *veluti Craſſ.in §.legitima.q.15. & Suarez. in l. quoniam in prioribus.ampliat. 3.nu.5. C.de inoff. teſtam.* ex iam dictis euitantur, cum loquantur de conſtitutione legitimę à principio, non de imputatione, quando fit reſtitutio poſt agnitam hæreditatem. Quod dicitur *per Bero. conſ.41.nu.40.* vſumfructum non eſſe in bonis teſtatoris, *per l.quod noſtrum.de vſufr.* verum eſt reſpectu iuris formalis, cum res
25 noſtra nobis ſeruire non poſſit, † ſed eſt in bonis noſtris tanquam pars ſiue dominij, ſiue rei, ſeu fundi, *vt ſupra ex Cuiacio deductum fuit, & ex l.eum qui ades.de vſucap.Rebuff.poſt alios in l.recte dicimus.verſ. ſed vt verum fatear.de verb.ſignif.* Quare cenſuerunt Domini rationes Doctorum fundatas in eo, quòd vſusfructus non ſit de ſubſtantia teſtatoris, vel quòd fructus percepti nunquam fuerunt in bonis ipſius, vel quòd ratione incertitudinis nō ſit imputādus, ex præfatis bene tolli; cum vſusfructus ſit pars rei, quæ eſt in bonis noſtris, & non agatur de computandis fructibus, ſed de imputando valore ipſius vſusfructus ęſtimando, habito reſpectu ad tempus obitus teſtatoris; & ideo non attendi incertitudinem fructuum percipiendorum. Et ita pro imputatione vſusfructus in legitimam concluſum fuit.

Terdonen. Præpoſituræ.
Die Lunæ 5. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Contra abſentem à reſidentia, qui non fuit perſonaliter citatus; vel per trinam citationem per editum rite citatus, ad priuationem procedi non poteſt.*

2 *Ex mandato dato ad cauſam, & comparitionibus procuratorum ſanantur defectus citationis, ſi qui interuenerint, & oritur probatio habita notitia citationis: declara tamen, vt hic.*

3 *Proceſſus nimis feſtinanter factus contra abſentem, vt priuetur beneficio, non expectato ſpatio ſex menſium, excuſari non poteſt, maximè ſi per procuratorem allegatæ fuerint cauſæ excuſationis.*

DECISIO MCCCLXVI.

* ſub die Veneris 17. Martij proxime præteriti.

1 DOmini perſiſtunt in reſolutis *, † Cū enim Camillus nunquam fuerit perſonaliter citatus, & trina citatio per edictū non fuerit rite exequuta, conſequens eſt ad priuationem minus legitimè proceſſum
2 fuiſſe. † Neque poteſt ſuſtineri ex ſcientia citationis emanatę, quam deducunt ex aduerſo informantes pro Tornerio ex mandato dato ad hanc cauſam, & comparitionibus procuratorum Camilli, ex qua ſanatur defectus, ſi quis interuenit *ad deciſ.11. de dol. & contum. in nou. & fuit dictum corā me in cauſa Lunen.Sarzanen. 23. Octobris 1598.* quia ad hunc effectum, vt ex mandato dato ad cauſā oriatur probatio habitę notitiæ citationis, requiritur mādatū ſpecificum ad illam cauſam, vt colligitur ex verbis deciſionis prędictę, ibi procuratores ad cauſam huiuſmodi proſequendā cōſtituant, *& colligitur ex notat.per Vātium de Nullitatibus. tit.fin.nu. 123.* Verum iſto caſu ſatis ex tenore mandati colligitur procuratorem fuiſſe conſtitutum genericè reſpectu moleſtiarum ſibi illatarum, quę poſſunt intelligi circa iuriſdictionē, ſuper qua plura emanarunt præcepta. Nec refert, quòd ratificauerit geſta per alios; nā hinc non inſurgit ſciētia principalis, neque etiā ex eo, quod reſponderit citationi priuationis, quia hoc vigore generalis mandati facere potuit. Neque obſtant aliæ monitiones deductę, quia non poſſunt trahi ad hoc iudicium de nouo contra Camillum cœptū, & coadiuuantur prædicta ex eo, quòd ex litteris ſcriptis ad ſacram Congregationē, conſtat Ordinarium ſciuiſſe, vbi moraretur Camillus; & ideo debebat curare, vt ibi citaretur, & ſeruāda erat forma in Concilio pręſcripta, vt alias dictū fuit, ſed dato etiā citra veri præiudicium, quòd ritè proceſ-
3 ſum fuiſſet reſpectu citationis: † tamen excuſari non poteſt iſte proceſſus à nimia feſtinatione, & præcipitatione; maximè cum per procuratorem allegarētur cauſę excuſationis, quæ veniebant diſcutiendæ, etiam quòd per procuratorem comparitū fuiſſet, *Capra concl.91.nu.46.* quæ fuit ratio Conciliaris diſpoſitionis præfinientis ſpatium ſex menſium. Et ita concluſum ſtandum eſſe in deciſis.

Aquinaten. Iurispatronatus.
Die Veneris 9. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Immemorabilis per teſtes non dicitur ſufficienter articulata, ſi teſtes non dicant, quòd non audierunt, nec viderunt contrarium.*

2 *Iuspatronatus in beneficio regulari eſſe non poteſt; niſi ex priuilegio Apoſtolico.*

3 *Immemorabilis continet tempus infinitum, & ab infinito, ſi dematur finitum, remanet infinitum, vt ſub nu. ſeq.*

4 *Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij.*

5 *Iuspatronatus iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini debet probari ex fundatione, vel dotatione.*

6 *Iuspatronatus per non vſum amittitur.*

DECISIO MCCCLXVII.

FVit dubitatum, an conſtet de Iurepatronatus Excellentiſſimi D. Ducis Sorę in Eccleſia S. Viti, & pręcipuum fundamentum pro eius parte fiebat in pręſuppoſito dubij, in quo articuli dati ſuper probatione poſſeſſionis immemorabilis fuerunt pręſuppoſiti pro verificatis, iuncta probatione prouiſionum factarum per Epiſcopũ pro tempore Aquinatenſem ad pręſentationem Marchionis Piſcarię anno 1530. & 1544. ad pręſentationem Marchionis, ſeu Marchioniſſę Vaſti, & demum anno 1594. per S. D. N. Clementem VIII. ad pręſentationem Ducis Sorę, & ſic continuatarum per tempus 64. annorum: Ex quibus videbatur ſatis ſuperq. probari iuspatronatus; etiam quòd ſimus in caſu, in quo ſolet præſumi vſurpatio, cum prætenſi patroni eſſent Magnates, & Domini temporales terræ, in qua ſitum eſt beneficium. Contrarium tamen fuit reſolutum per Dominos ex iſtis probationibus non conſtare concludenter de iurepatronatus; nam quamuis articuli
1 fuerint habiti pro verificatis: tamen † præterquam quòd non videtur ſufficienter articulata immemorabilis, *iuxta doctrinam gloſ. in c. 1. de præſcript. in 6.* cum non dicatur, quod teſtes non audierunt, neque viderunt contrarium: illud maximè vrget in contrarium, quòd ex ſcripturis & bullis antiquis conſtat hanc Eccleſiam fuiſſe olim Monaſterium ordinis S. Benedicti, commendatum ab anno 1457. vſque ad annum 1527. & ſic per annos 70. continuos ſine vlla mentione iurispatronatus, quæ Commendæ probantur effectuatæ ex multis, & præcipuè ex nouis Commendis factis per obitum priorum Commendatariorum *ad conſ. 229. Oldradi*, vt bene deducitur in facto, & ſic redditur impoſſibilis probatio immemorabilis; tum ex eo quòd extat memoria contrarij ſtatus beneficij; tum etiam
2 quia † non potuit adeſſe iuspatronatus in beneficio regulari, niſi ex priuilegio Apoſtolico, *c. nobis. de iurepatron. & ibi Abb. & alij, & fuit deciſum in Albanen. Monaſterij. coram bo. me. Domino Orano 26. Nouembris 1588.* Neque obſtat, quod dicitur,
3 † immemorabilem continere tempus infinitum; ideoque deductis temporibus pro-
4 uiſionum Apoſtolicarum, † quæ non mutãt ſtatum adhuc remanere immemorabilem, quia ſi ex infinito demas finitum, adhuc remanet infinitum, *Oldrad. conſ. 254. nu. 18.* quia non agitur hic de remouendo tempore, ſed de probatione contrarij eius, quod articulatur, cum ex hoc corruat aſſertio illa, quæ continetur in quinto articulo, quòd ſemper prouiſiones tã ordinarij quàm Papæ emanarunt ad præſentationem, & de conſenſu Dominorum temporalium illius loci: hoc enim deprehenditur falſum ex dictis ſcripturis, & ita corruit fundamentum, quod fit in immemorabili. Hinc ſequitur probationem, quæ deducitur ex collationibus ab anno 1530. hucuſq. non
5 eſſe in hoc caſu ſufficientem, † cum non probetur iuspatronatus ex fundatione & dotatione, iuxta decretum ſacri Concilij Tridentini; præſertim cum de præſentationibus non conſtet; niſi per enunciationes contentas in collationibus, & præcipuè cũ nõ fuerit hoc caſu habita magna fides Epiſcopi litteris ex cauſis deductis in facto; & ſic quantum ad hoc non adſunt legitima documenta à Concilio requiſita *Achill. deciſ. 8. de Iurepatron.* Addebant aliqui ex Dominis, quatenus ab initio adfuiſſet ali-
6 quod iuspatronatus; † illud per non vſum fuiſſe amiſſum, cum per ſeptuaginta annos nõ fuerint vſi patroni ſuo iure, *ad Mohedan. 10. de iurepatron. Pute. 7. de iurepatron. cum alijs* *. Et ita concluſum non cõſtare de iurepatronatus.

* Chirogr. deciſ. 313. incip. die 4. Martij, in vna Florentina.

Anconitana Computorum.
Die Veneris 9. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus probetur receſſus à ſocietate, & num. 5.*
2 *Conſtitutio ſalarij non conuenit ſocio, ſed arguit locationem operarum.*
3 *Societas diſſenſu diſſoluitur.*
4 *Sufficit librum mercatorum fuiſſe ſcriptum à deputato ad ſcribendum, licèt non ſit ſcriptus à ſocio.*

DECISIO MCCCLXVIII.

CVm inter Ioannem Andream Rauam, Petrum Bellum, & Io. Baptiſtam Lucinum, anno 1585. inita fuiſſet ſocietas, in qua Lucinus fuit per ſocium pro quinta parte receptus, & anno 87. ſequenti prætendat ſe fuiſſe à Ioanne Andrea Raua liberatum à dicta ſocietate vſque ab initio, ac ſi nunquam fuiſſet in ſocium adhibitus, & loco portionis illius, pro qua fuerat ſocius, fuiſſe ſibi ſalarium conſtitutum 450. ſcutorum monetæ pro duobus annis pręteritis. Fuit dubitatum, An conſtaret Lucinum fuiſſe ſocium hoc tempore, & quidem non controuertebatur à principio Lucinũ fuiſſe ſocium, ſed difficultas redigebatur, an cõſtaret receſsũ fuiſſe à dicta ſocietate; itaut eſſet vſq. ab initio ex cõſenſu partium diſtracta, perinde ac ſi nunquam fuiſſet in ea comprehenſus Lucinus: Et cauſa bis propoſita, Domini cenſuerunt fuiſſe vſque ab initio de partium conſenſu diſdictam, & reſolutam ſocietatem; & moti fuere ex infraſcriptis argumentis. Primo, quia
1 † ex litteris Lucini ad Rauam, & reſpon-

ſione Rauæ conſtat ipſum requiſiuiſſe Ra-
uam, vt liberaretur ab illa ſocietate, & ſibi
aſſignaretur aliqua honeſta prouiſio, cui
requiſitioni per triplicatas litteras de an-
no 1586. reſpondet Raua, quòd ſi non vult
participare de ſocietate; faciet, vt inſer-
uiat pro certa prouiſione, arbitrio alicu-
ius mercatoris, & licèt ex his litteris non
probetur concludenter receſſus à ſocietate,
quia multa tractantur, quæ ad effectum non
perducuntur: tamen ex ſequentibus appa-
ret talem tractatum ſortitum fuiſſe effectũ.
Nam ſecundo deducitur Lucinum in libris
ſocietatis fuiſſe creatum creditorem ſcuto-
rum 450. pro ſua mercede duorum annorũ,
& ſic concordat cum tractatu præcedenti,
2 † nec conuenit talis conſtitutio ſalarij ſo-
cio, ſed arguit locationẽ operarum, *vt per
Petrum de Vbald. tractat. de duob. fratr. in
4. part. nu. 6. Natta conſ. 376. num. 6.* nam
ſocio non datur certum lucrum, ſed debet
participare de lucro & damno, prout fert
euentus, *l. cum duobus. §. quidam ſagariam.
pro ſocio. l. ſi merces. §. qui maior. locati.* &
3 certum eſt, † ſocietatem diſſenſu diſſolui
potuiſſe, *l. verum. §. fin. pro ſoc.* Nec dici
poteſt hanc ſummam fuiſſe pro lucro ſuę
portionis, cum nondum fuiſſet finita ſo-
cietas, & non fuerant facta computa; itaut
poſſet ſciri, an adeſſet aliquod lucrum ſo-
4 cietatis. Nec obſtat, quòd † partitæ fuerint
ſcriptæ à quodam Morlacco non autem
à Raua; tum quia ille erat deputatus ad
ſcribendum, *Caſtren. conſ. 314. lib. 2. Socin.
conſ. 291. nu. 14. lib. 2.* tum quia in bilancio
manu Rauæ ſubſcripto illa partita appoſita
fuit, & ſic approbata; vltra quòd dicta
partita eſt deſcripta in libro magno, qui
totus ſcriptus eſt manu prædicti Morlacci.
5 † Tertio accedit, quòd 10. Auguſti 1587.
fuit diſdicta ſocietas inter Rauam, & Pe-
trum Bellum tantum per publicum inſtru-
mentum, nulla facta mentione Lucini, quæ
res arguit eum non fuiſſe tunc temporis
habitum pro ſocio. Quarto probatur ex
compromiſſo facto in Lucinum & Marche-
ſium ad diuidendum dictam ſocietatem
Rauę & Belli, quæ fuit diuiſa in duas par-
tes ęquales: Vndè neceſſario ſequitur, nul-
lum alium adfuiſſe ſocium; nam ſi Lucinus
fuiſſet ſocius, vtique ei pars ſua aſſignari
debuit, tam lucri, quàm damni. Præte-
rea Lucinus conſtitutus fuit procurator à
Raua ad exigendos debitores ſibi in dicta
diuiſione aſſignatos. Quinto comproba-
tur ex eo, quòd per publicum inſtrumẽtum
Lucinus obtinuit à Raua releuationem ab
omni damno, quod poſſet contingere ex
dicta ſocietate reſpectu creditorum dictę
ſocietatis, quod quidem erat neceſſarium
Lucino, quamuis reſpectu Rauæ & Belli
nulla adeſſet ſocietas; tamen reſpectu cre-
ditorum, qui contraxerant cum ſocietate
non erat liberatus, *l. omnem. pro ſocio.* Sexto
facit dictum vnius teſtis deponentis de cõ-
feſſione Rauę, quòd talis ſocietas cum Lu-
cino non habuerat effectum. Et ex his con-
ciliantur omnia, quę aliàs in contrarium
in hac cauſa fuerunt coram me deducta *. * ſub die 4. Iunij, & confirmata die 10. Decemb. anni præteriti.
Et ita concluſum.

Pampilonen. Parochialis de Ianſi.
Die Veneris 9. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

*1 Diſpoſitio l. cum quaritur. de exequut. rei
iudic. locum habet, quãdo cauſa ſunt di-
uerſa.*

DECISIO MCCCLXIX.

FVit reſolutum tres ſententias latas ad
fauorem Catharinæ de Zaualletta con-
tra Antonium & incolas de Ianſi non ob-
ſtare dicto Antonio, & incolis; quominus
poſſint proſequi cauſam appellationis à
ſententia Officialis Pampilonenſis lata ad
fauorem Ferdinandi de Dolarea, ſubrogati
per litteras Apoſtolicas in locum Ioannis
de Zaualletta olim præſentati à Catharina:
Nam iſta cauſa eſt omnino diuerſa ab illa,
quæ fuit agitata, & per tres conformes fi-
nita ad fauorem Catharinæ; nã in illa age-
batur de pertinentia iurispatronatus, in
iſta verò agitur de validitate ſententiæ ca-
nonizatoriæ iuris Ferdinandi latę per Offi-
cialem Pampilonen. & ſimul ſtare poteſt,
& quòd iuspatronatus ſpectet ad Cathari-
nam, & non ad incolas, & quòd nihilomi-
nus gratia Ferdinandi ſit nulla, & inualida,
& nõ iuſtificata: Vnde ſi Ferdinandus vult
opponere de re iudicata ad effectum impe-
diendi curſum cauſæ appellationis, non po-
teſt; tum quia ipſe neque Ioannes, in cuius
locum ſubrogatus eſt, non ſunt nominati in
ſententijs; tum etiam quia commiſſa repe-
ritur cauſa reſtitutionis aduerſus dictas
1 tres ſentẽtias: † Poſtremo ex quo iſtæ cau-
ſę, vt dictum eſt, ſunt diuerſæ, & intrat di-
ſpoſitio, *l. cum quaritur. de exequ. rei iudic.*
poteſt tamen Ferdinãdus vti dictis ſenten-
tijs ad iuſtificationem ſuæ gratiæ, nempe
ad probandum conſenſum præſtitum per
Catharinam ſuę prouiſioni, eſſe validum:
ſed hoc non facit, vt ijs vti poſſit ad ex-
cludendum Antonium, & incolas à proſe-
quutione cauſæ appellationis, de qua agi-
tur. Nec obſtat, quòd ſtante re iudicata
conſtet de non iure Antonij & incolarum;
& ideo non ſint audiendi, cum nullum ha-
beant intereſſe; quia cum pendeat cauſa
reſtitutionis in integrum, intereſt Antonij,
& incolarum, vt beneficium non occupe-
tur à nouo impetrante, vt in euentum quòd
poſſint de eorũ iure docere in cauſa reſtitu-
tionis, facilior ſit eis recuperatio poſſeſſio-
nis beneficii, de quo agitur. Et ita cõcluſũ.

Bal-

Balneoregien. Bonorum.
Die Mercurij 14. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum, quòd locus ſit in diſtrictu an & quando admittatur menſuratio, & num. 3. & 6.*
2 *Probato communi vſu illi ſemper ſtandum eſt; maximè ſi probatio ex ſtylo ſit coadiuuata.*
4 *Idem importat quadraginta millia paſſuũ, quod quadraginta milliaria, & idem eſt milliare, & mille paſſus.*
5 *Statutum intelligi debet ſecũdum communem vſum loquendi.*
6 *Declaratur doctrina Bart. in tractat. de teſtib. nu. 55.*

DECISIO MCCCLXX.

FVit dubitatum, an ſit locus mẽſurationi in caſu, de quo agitur. Prætendebat Illuſtriſſima D. Octauia Vrſina de Mareſcottis ſuccedere vnà cum fratribus in bonis Caſtrorum Polimartij & Pẽnæ, vti ſitorum extra diſtrictum Vrbis, & ſic non venire ſub ſtatuto Vrbis, excludente filias
1 fęminas dotatas exiſtẽtibus fratribus: † Super qua re, An eſſent nec ne, in diſtrictu Vrbis infra quadraginta milliaria, fuerunt hinc inde examinati teſtes, & quia per teſtes Illuſtriſſimi D. Corradini probatum fuerat hæc Caſtra eſſe infra quadraginta milliaria, ex aduerſo fuit facta Inſtantia probandi contrarium per menſurationem; ideo emanauit ſupradictum dubium, contendentibus informantibus pro D. Corradino non eſſe admittendum in caſu iſto hoc genus probationis, *prout aliàs fuit reſolutũ coram R.P.D. meo Iuſto 10. Aprilis 1595.* Quare iterum propoſito dubio Domini pro maiori parte cenſuerunt non eſſe locum menſurationi, cum enim fuerit probatum ex communi vſu iſta Caſtra eſſe infra quadraginta milliaria, non eſt admittẽda probatio contraria per menſurationem, ex eo quòd non eſt releuans, cum in hac materia attendatur communis vſus, non autem ipſa veritas, *vt tradit Caſtr. in l. 1. num. 4. Ang. nu. 2. Fulgoſ. nu. 2. Alex. nu. 6. ſi quis cautionib. Innocent. in c. nonnulli. nu. 2. & ibi Abb. teſtans de communi. nu. 6. de reſcript. Alex. conſ. 22. nu. 6. lib. 4. Felinus,* qui dicit,
2 † probato communi vſu illi ſemper ſtandũ eſſe *in c. olim. ſub n. 4. verſ. & ſequitur Alex. de except. Federic. de Sen. conſ. 201. num. 7.* maximè quòd iſta probatio per teſtes de communi vſu eſt coadiuuata ex ſtylo Curiæ Capitolinæ, in qua dantur citationes exequendæ in Caſtro Polimartij, quod non fieret, ſi eſſet extra diſtrictum, vt oſtenſum fuit in copijs exhibitis pro parte D. Corra-
3 dini. † Nec obſtat, quòd *in d. l. 1.* Doctores admittant menſurationem, quia id habet locum, quando non conſtat de diſtantia ſecundum vulgarẽ vſum, & ſic tollitur, quod dicitur, quòd probatio probationem non excludit, quia eſt intelligendum de probatione concludenti, non de ea, quæ facta nõ releuat: Nec ideo recurrendum eſt ad men-
4 ſurationem, † ex quo ſtatutum loquitur de quadraginta millibus paſſuum, quia idem importat, ac ſi dictum fuiſſet quadraginta milliaribus, ſunt enim vnum & idem, milliare & mille paſſus, niſi quòd illud eſt magis in ore vulgi, hoc verò frequentius apud Latinos Authores, & etiam certũ eſt, iſtos paſſus eſſe Geometricos, non autem
5 communes, † & ſtatutum intelligi debet ſe-
6 cundum communem vſum loquendi. † Nõ obſtat *doctrina Bart.* ſuper qua fit potiſſimum fundamentum, *in tract. de teſtib. n. 55.* vbi ait, ſi vulgi opinione & fama inter loca certus milliarium numerus nuncupatur, illi ſtandum eſſe, niſi probetur contrarium, credendum eſt enim illud vulgare & antiquum à certa antiquorum menſuratione ſũpſiſſe exordium, & ſubdit, eſt autem ei, qui illud poſtulat mẽnſurari, ſuis expenſis mos gerendus, &c. Nam ſi bene conſideretur dictum Bartoli, dum ait, niſi contrarium probetur, ipſe non dicit, ſi cõtrarium probetur per menſurationem, & nec ita poteſt intelligi, quin eius dictum implicet contradictionem, poſtquam vult, vt ſtetur vulgi opinioni & famę; Ideo illud eſt intelligendũ, quando cõtraria vulgi opinio & fama probaretur: Solet enim plerunq. euenire, vt per teſtes probentur famæ contrariæ, & quod ſubdit, morem gerendum ei, qui ſuis expenſis vult menſurare, intelligendum eſt, quando non conſtat quænam ſit vulgi opinio & fama, *vt bene explicat Abbas loco ſupra citato,* dicens, ſi non apparet, quomodo vulgus accipit dietas, tunc in defectum vulgarium, recurrendum eſt ad legales. Quę verò deducuntur *ex Caſtren. & Doctorib. in d. l. 1.* de modo menſurandi, non faciunt ad hanc quęſtionem; loquuntur enim in caſu in quo pręſupponitur, quòd probatio fiat per menſurationem: Et eo magis dicebant Domini eſſe amplectendam hanc opinionem, quia aliàs daretur occaſio multarum litium, ſi recederetur à communi opinione diſtantiæ locorum per mẽſurationem. Quare concluſum eſſe ſtandum in reſolutis *.

* coram R.P.D. Iuſto ſub dicta die 10. Apr. 1595.

Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis.
Die Mercurij 14. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Suſpenſio priuilegij quando per mortem Papæ non expiret.*
2 *Clauſula denotans ſolam perſeuerantiam voluntatis, veluti, donec voluero, differt à clauſula requirente nouam diſpo-*

ſitionem, veluti donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum.

3 *Voluntas concepta ſub nomine proprio finitur per mortem; ſecus eſt, ſi ſit concepta ſub nomine dignitatis, quæ nunquam moritur.*

4 *Papa ſemper concedit ſub nomine dignitatis, & non nomine proprio, quando concedit auctoritate Apoſtolica.*

5 *Suſpenſio priuilegij conceſſa intuitu alicuius dicitur perſonalis, & eo mortuo expirat.*

DECISIO MCCCLXXI.

CAuſa propoſita, an conſtaret de priuilegio exemptionis Abbatis & monaſterij Caſtri Durantis, Domini ſub die 24. Maij proximè præteriti reſoluerunt de ea conſtare, prout in reſolutione deſuper facta continetur, & licèt tunc etiam dictum fuiſſet ſuſpenſionem Martini adhuc durare: Tamen quia ſuper hac re Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus inſtetit denuo audiri: Iterum propoſui cauſam ſtrictè ſuper hac ſuſpēſione; Et fuit per Dominos concluſum ſtandū eſſe in deciſis, non obſtantibus ex aduerſo deductis; nam ſuſpenſio Martini, quæ ſuſpendit reuocationem priuilegiorum exemptionum, concepta eſt per hæc verba. auctoritate Apoſtolica ex certa ſcientia, motu ſimili ſuſpendimus per præſentes, donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum. Ex quibus verbis colligitur reſponſio ad primum fundamentum, quod fit ex aduerſo;
1 nempe † hanc ſuſpenſionē morte Papæ euanuiſſe, *iuxta doctrinā Salicet. in l fin. n. 14. C. de contrah. empt.* quia cum dicatur in ſuſpenſione, donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum, iſta ordinatio requirit actum poſitiuum nouæ voluntatis, de quo cum non conſtet, vtiq. durat ſuſpenſio, neque morte expirat, ita diſtinguunt *Doctores aliàs allegati in c. ſi gratioſe. de reſcript. in 6. vbi Io. Andr. nu. 2. & 3. Gemin. num. 8. Franch. nu. 10. & facit textus in l. 4. de manumiſſ. vind. & Gemin. in c. ſi delegatus. circa fin. de off. deleg. in 6. Iaſ. in l. cēteſimis. §. ſi ita ſtipulatus. nu. 14. verſ. ſecundo moueor. de*
2 *verb. oblig.* & † ita diſtinguitur inter clauſulam denotantem ſolam perſeuerantiam voluntatis, veluti donec voluero, & clauſulam requirentem nouam diſpoſitionem, qualis eſt iſta: Et tolluntur etiam deducta *ex doctrina Bart. in d. l. centeſimis.* ſed & alio etiam modo reſpondetur eam poſſe
3 procedere, † ſi talis volūtas eſſet concepta ſub nomine proprio, ſed vbi concipitur ſub nomine dignitatis, quæ nunquam moritur, ſecus eſt, & hoc probatur *doctrina Felin. ex aduerſo allegata in c. ex litteris. num. 9. verſ. ſed pro vtili. de conſtit.* Quòd autem hæc diſpoſitio ſit concepta nomine dignitatis, apparet ex illis verbis, auctoritate Apo-
4 ſtolica, † & certum eſt, Papam nomine dignitatis has exemptiones, reuocationes, & ſuſpenſiones concedere, non autem nomine
5 proprio. Non obſtat, quod dicitur, † hanc ſuſpenſionem fuiſſe perſonalē intuitu Cardinalis S. Mariæ in Coſmedin *; & ideo eo mortuo expiraſſe, *l ſed ſi hoc. §. fin. de cond. & demonſt. Dec. conſ. 621. num. 4. cum alijs* quia verius eſt fuiſſe contemplatum intereſſe, non ſolum Abbatis, ſed etiam monaſterij, vt patet ex illis verbis, Cardinalis, & dilectorum filiorum Conuentus eiuſdem monaſterij, &c. Non obſtat, quod opponitur, alias reuocationes Bonifacij, & aliorū Pontificum non fuiſſe ſuſpenſas, quia illę reuocationes ſemel fuerunt per Martinū V. ſublatæ, & priuilegium exemptionis reſtitutum & innouatum, licèt poſtea ſuper hac gratia emanaſſent alia reſcripta, cauſam ſuper tali innouatione eiusq. reuocatione committentia, quatenus in præiudicium Epiſcopi Vrbinatenſis & eius menſę vergerent. Demum cauſa ad ſe auocata reuocauit dictam innouationem, & poſtremo hāc reuocationem, caſſationem, & annullationem, litteras, ac decretum, & omnia inde ſequuta ſuſpendit ſub forma ſupra tradita: Ex qua facti ſerie apparet non fuiſſe neceſſariam ſuſpenſionem priorum reuocationū, iam per Papam ſemel ſublatarum, & ſolum deinde ſequuta indiguiſſe hac ſuſpenſione; obiectio verò poſſet locum habere, ſi non fuiſſet habita mentio, vel notitia priorum reuocationum. Et ita concluſum, ſtandum eſſe in reſolutis.

* Iſte fuit Cardinalis Laicidus Abbatię S. Chriſtophori Caſtri Durantis tūc Commendatarius.

Romana Lignorum.
Die Lunæ 19. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Probatio facta quòd poteſt res ita eſſe, non excludit, quin etiam poſſit ita non eſſe.*

2 *Contra probationem non admittūtur præſumptiones.*

DECISIO MCCCLXXII.

HAec cauſa fuit bis propoſita, nempe 2. Iunij 1599. & 19. Iunij. 1600. & fuit bis reſoluta ad fauorem Paleſij, reſpectu ſummæ ſcutorum 682. demptis ex ea ſcutis 256. iuxta relationem periti ab Auditore Cameræ deputati. Cum enim in hoc iudicio reſtitutionis impetratę per Illuſtr. Dominum Federicum, ipſe ſit Actor, tenetur concludenter probare hanc partitam nō fuiſſe bis per Paleſium ſolutam; nam Paleſij intentio fundata eſt in libro Cardinalis, & in quietantia habita à Zucchetto de cuius mandato dicta ſumma fuerat ſoluta inciſoribus, & exportatoribus lignorum, & ex libri Cardinalis inſpectione apparet non fuiſſe appoſitas iſtas ſolutiones, præter quam dictorum ſcutorum 256. Nec re-

leuat

denat prętenſio Domini Federici, quòd iſta
ſumma ſit comprehenſa in partitis deſcri-
ptis ad creditum Paleſij in banco Domini
1 Ceuli, quia præterquam quòd † nititur in
eo ſolo, quòd poteſt ita eſſe, quę probatio
non excludit, quin etiam poſſit ita non eſſe,
adeſt inueriſimilitudo maxima, cum fieri
non poſſit, vt eadem pecunia fuerit ſoluta
incisoribus & exportatoribus, & ſoluta
in contanti in banco Ceuli ad creditum
Paleſij, notus eſt enim ſtylus mercatorum,
qui non deſcribunt aliquem creditorem ex
ſolutione ſacta alijs perſonis ipſis non in-
teruenientibus; diuerſitas autem perſona-
rum in facto eſt manifeſta, *l. triticum. &*
2 *ibi Doctores, de verb. oblig.* Quare † cum
fundata ſit intentio Paleſij in libro Cardi-
nalis, & in quietantia miniſtri, non admit-
tuntur pręſumptiones ad tollendam hanc
probationē *Aegid. deciſ. 617. Putc. 406. lib. 2.*
Neque ex libro Zucchetti, dato quòd pro-
baret contra Paleſium, ſumi poteſt ali-
qua probatio, niſi poſſibilitatis, quæ non
cōcludit; & ideo fuit per Dominos dictum,
ſententias latas pro Paleſio confirmandas,
& contrariam ſententiam eſſe reuocandam.
Circa aliam partitam ſcutorum 420. non
fuit aliquid reſolutum, cum ea in dictis
ſententijs non contineatur.

Bononien. Fideicommiſſi de Matthefilanis.
Die Lunæ 19. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 Conſ. Oldrad. 21. eſt communiter receptum, quando non concurrunt coniectura in contrarium, & nu. 2. & 9.

3 Prohibitio alienationis regulariter à fidei-commiſſo praecedenti regulatur, niſi ſubſequantur alia fideicommiſſa facta ſubſtitutis, quia tunc prohibitio refertur etiam ad alia fideicommiſſa ſequentia.

4 Ex prohibitione alienationis an & quando inducatur fideicommiſſum ſimplex, & abſolutum, vel in caſu tantum contrauentionis.

5 Verba teſtatoris poſita poſt prohibitionem alienationis, quòd ſemper vna ſtirps cenſeatur alteri ſubſtituta, in caſu lineæ deficientis maſculinæ omni meliori modo, inducunt fideicommiſſum purum & ſimplex.

6 Sub conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, filiæ fœminæ etiam vocantur.

7 Dubia diſpoſitio teſtatoris per claram declaratur, non è contra.

8 Per prohibitionem detractionis legitimæ & Trebellianicæ in vna tantum parte ſeu fundo hæreditatis non dicitur receſſum à priori generali fideicommiſſo.

DECISIO MCCCLXXIII.

1 QVamuis, *conſilium Oldradi 21.* ſit cō-
muniter receptum, volentis † expi-
rare fideicommiſſum relictum
ſub conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, hæ-
rede decedente cum filijs, licèt poſtea ipſi
quoque deceſſerint ſine filijs; tamen illud
procedit, quando non adſunt aliquæ coniec-
turæ, ex quibus conſtet teſtatorem voluiſ-
ſe omni caſu fideicommiſſum abſolutum
relinquere, nam coniecturis concurrenti-
bus receditur à dicta regula; dummodo
ſint tales, ex quibus conſtet de teſtatoris
voluntate: Vnde conſideratis & diligenter
examinatis verbis teſtamenti quondam
Franciſci de Matthefilanis, Domini vnani-
miter venerunt in ſententiam fuiſſe indu-
ctum fideicommiſſum in fauorem Domino-
rum Sfortię & Ioānis Stephani de Matthe-
filanis, eiq. locum factum fuiſſe per obitum
Alexandri vſufructuarii; Primo enim loco
teſtator vocauit Vincētium eius filium, cui
ſubſtituit eiuſdem filios legitimos & natu-
rales, & etiam in illorum defectum filios
naturales & ſpurios, & filios filiorum in
infinitum, vulgariter, pupillariter, & per
fideicommiſſum: Addidit poſtea prohibi-
tionem alienationis bonorum; cum expreſ-
ſione, quia voluit bona perpetuò conſerua-
ri dictis ſuis liberis, & deſcendentibus ma-
ſculis, & alijs ſubſtitutis, vt infra, & ſic
in eius familia & agnatione in infinitum
ordine, quo ſupra. Secundo decedente
Vincentio ſine liberis, vel deſcendentibus
maſculis, ſed cum filiabus, vult quòd eo
caſu bona ſua, quo ad vſumfructum tantū,
proueniant in totum ad dictas filias, quo ad
vixerint, & illis mortuis vel non extantibus
vult, quòd eo caſu bona ſua, quo ad me-
dietatem vſusfructus tantum, proueniant
ad D. Alexandrum fratrem ipſius teſtato-
ris, & pro alia medietate dicti vſusfructus
ad Dominas Prudentiam & Diamantem
ſorores ipſius teſtatoris, donec Dominus
Alexander & ſorores vixerint, & inter eos
voluit locum eſſe iuri accreſcendi in dicto
vſufructu: Subdit deinde aliam ſubſtitu-
tionē ſub his verbis; Dictis verò hæredibus
vſufructuarijs ſubſtitutis in caſibus pręfa-
tis, omnibus mortuis, tunc & eo caſu idem
Dominus Franciſcus teſtator inſtituit, &
ſubſtituit Ioannem, & Io. Stephanum fra-
tres & filios Hermetis de Matthefilanis pro
dimidia parte, & pro alia dimidia Bonifa-
cium, & Sfortiam fratres & filios alterius
Alexandri de Matthefilanis, & ipſorum
omnium liberos ordine ſucceſſiuo, vt ſupra
in infinitum, cum eadem prohibitione de
non alienando eiuſdem teſtatoris bona vt
ſupra, quam ſemper repetitam eſſe voluit,
ita quòd ſemper vna ſtirps cenſeatur ſubſti-
tuta alteri, modo quo ſupra, in caſu lineæ

deficientis maſculinæ omni meliori modo :
Addit poſtremo aliam prohibitionem de-
tractionis legitimę & Trebellianicæ ſuper
quadam poſſeſſione Plumatij, & Calcariæ,
cum expreſſione, quòd vult perpetuò eſſe
ſubiecta fideicommiſſo, & debere conſer-
uari, & manuteneri in domo & familia
illorũ de Matthelilanis. Ex hac ſerie teſta-
menti plures fuerunt conſideratæ cōiecturę
per Dominos, ex quibus cenſuerunt non eſſe
2 locum *dicto conſilio Oldradi*. † Certum eſt
enim non habere locum dictum conſilium,
ſi appareat teſtatorem voluiſſe ſubſtituere
etiam filijs filiorum deficientibus, *vt per
Gabr. de fideicom. concl. 7. nu. 4. Craſſ. in
§. fideicommiſſum. q. 8.* hanc autem volun-
tatem colligi cenſuerunt ex verbis apertis
fideicommiſſi: Primo, quia in priori pro-
hibitione alienationis teſtator reddit ratio-
nem, quia voluit dicta bona perpetuò con-
ſeruari dictis eius liberis, & deſcendenti-
bus maſculis, & alijs ſubſtitutis, vt infra,
& ſic in eius familia & agnatione in infini-
tum ordine, quo ſupra. Ex quibus verbis,
3 † licèt reguletur prohibitio alienationis
regulariter à fideicommiſſo præcedenti, *vt
per Dec. cōſ. 636* *. & fuit pluries in Rota
obſeruatum; tamen iſto caſu apparet hanc
prohibitionem non eſſe regulandam à ſolo
fideicommiſſo præcedente, ſed etiam refe-
rendam ad alia fideicommiſſa poſtea adie-
cta per illa verba, ac alijs ſubſtitutis, vt
infra; Ex quo patet, quòd quicquid ſit de
illa quæſtione, An ex tali prohibitione in-
ducatur fideicommiſſum purum & abſolu-
tum, an in caſu tantum contrauentionis,
de qua latè *per Modernos, Peregrin. in
tractat. de fideicommiſſ. artic. 14. nu. 14. cum*
4 *ſequent.* † tamen hoc caſu negari non poteſt
induci ſimplex & abſolutum fideicommiſ-
ſum, cum addita ſint illa verba, quia vo-
luit dicta bona perpetuò conſeruari dictis
liberis & ſubſtitutis, & ſic in famillia &
agnatione ordine, quo ſupra; nam conſi-
deratio iſtius ordinatæ conſeruationis con-
uenit tantum ſucceſſioni fideicommiſſariæ:
non autem ſucceſſioni pœnali, in qua tue-
batur ordo ſucceſſionis. Secundo clarius &
magis expreſsè hoc idem confirmatur ex
ſecunda prohibitione alienationis adiecta
ſubſtitutioni filiorum Hermetis & Alexan-
5 dri, † in qua leguntur poſt prohibitionem
hęc verba, (ita quòd etiam ſemper vna
ſtirps cenſeatur ſubſtituta alteri, modo quo
ſupra, in caſu lineæ deficientis maſculinæ
omni meliori modo, vt ſupra;) Quę verba
nulla poſſunt tergiuerſatione euitari, quin
inducant fideicommiſſum purum & ſimplex
in caſu deficientis lineę maſculinæ; Immo
ex illis apparet vltimo ſubſtitutos non
fuiſſe ſubſtitutos vſufructuarijs, ſed abſo-
lutè omnibus inſtitutis & ſubſtitutis defi-
cientibus, qui caſus cum euenerit, patet
factum eſſe locum fideicommiſſo: Diuerſus
autem eſt iſte caſus ab illo, ſi ſine filijs de-
6 ceſſerit, † ſub quo vocantur filię fœminę,
& habet ſuam particularē & expreſſam de-
terminationem, quæ dato quòd prius fi-
deicommiſſum eſſet conceptum ſub illo caſu
tantum, ſi ſine liberis deceſſerit; illud ta-
men ampliat, extenditq. ad caſum defi-
cientis lineæ maſculinæ, & licèt addita
ſint illa verba, vt ſupra: Tamen ex his non
eſt deſtruenda diſpoſitio clara, ſed potius
ex hac illa ſuperior interpretanda eſt, vt ta-
lis fuerit à principio teſtatoris voluntas,
7 cum † dubia diſpoſitio per claram, non è
contra, ſit declaranda; & ſic apparet teſta-
torem in clauſula illa, dictis verò hæredi-
bus vſufructuarijs ſubſtitutis, omnibus
mortuis, non ſenſiſſe de vſufructuariis tan-
tum, ſed de omnibus hæredibus, & vſufru-
ctuariis & ſubſtitutis, *vt per Bart. in l. ſi
cui. §. 1. de legat. 1. Alex. in l. fin. verſ. ſed ad-
uerte. C. de hæred. inſtit. Dec. conſ. 513. n. 11.
cum allegatis*. Tertio concurrit diſpoſitio
8 contenta in vltima parte inſtitutionis, † in
qua prohibet detractionem legitimæ &
Trebellianicæ ex quadã eius poſſeſſione; &
reddit rationem, quia vult perpetuo eſſe
ſubiectam fideicommiſſo, & debere con-
ſeruari & manuteneri in domo & familia
de Matthelilanis, neque ex hac ſimplici
prouiſione receſſum fuit à priori generali
fideicommiſſo, quia cum abſolutè non poſ-
ſet teſtator prohibere detractionem legi-
timę ex ſua hæreditate, neceſſe fuit hac
particulari prouiſione, ne detraheretur ex
hac poſſeſſione, ſed interim confirmat fidei-
commiſſum relictum familiæ in infinitum.
9 † Quarto cōcurrunt generales coniecturæ,
quas Doctores in hac materia ponderare
ſolent, nempè proceſſus ad plures gradus
ſubſtitutionum, *vt per Aym. conſ. 98. Socin.
conſ. 250. num. 4. lib. 2. cum alijs, qui latè
cumulantur per Modern. Aquilan. conſ. 1.
nu. 44.* Item quòd verba teſtatoris habent
tractum ſucceſſiuum, *vt per Alex. conſ. 43.
lib. 3. Dec. conſ. 480. & alios quos citat d. Mo-
dern. nu. 45. facit deciſio Foroliuien. coram
S.D.N* [a]. Et ex his concluſum ſententiam
extra Rotam latam pro Matthelilanis eſſe
confirmandam.

* & per Socin. in conſ. 31. n. 9. lib. 3. Gozad. conſ. 30. n. 16. verſ. non obſtat. Cepol. cōſ. 17 n. 24 Menoc. cōſ. 127 n. 7. & conſ. 147. nu. 31. Gabr. conſ. 131. q. 1 nu. 21. lib. 3. & conſ. 118. n. 36. cũ ſeq. vol. 2. & tenuit Rota in Albanen fideicommiſſi. 24. Iun. 1574. corã Cotta, & in Romana fideicōmiſſi de Maximis 26. Oct. 1593. corã Robuſterio, relatis in nouiſſ. diuer. 43. & 331. p. 3

a In Foroliuien. fideicōmiſſi. 19 Mar. 1576. coram Aldobrãdino quę eſt in Impr. anteri. eſt 368. par. 3

Mediolanen. Parochialis.
Die Veneris 23. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Noua prouiſio non ſuffragatur ei, qui antea erat in poſſeſſione, niſi iuſtificetur in ijs, in quibus venit iuſtificanda, per tot.*

DECISIO MCCCLXXIIII.

1 FVit deciſum, † nouam prouiſionem
non ſuffragari Camillo in caſu, de quo
agitur,

agitur, ex pluribus; Primo quia non eſt iuſtificata narratiua, quòd nullos perceperit fructus, cum tamen fuerit in poſſeſſione, *Rota deciſ. 25. de præbend. in nou. & fuit deciſum corã R.P.D. meo Penia in Panormitana Archidiaconatus. 22. Maij 1592.* Secundo quia non eſt iuſtificata reſpectu valoris, cum teſtes non percutiant tempus gratiæ, *Felin. in c. ad aures. n. 44. limita. 2. de reſcrip.* Tertio, quia in gratia adeſt clauſula, dũmodo tempore gratię, &c. & tamen iam antea præceſſerat gratia Applani de anno 1596. tertio Id. Decembr. Vltimo quia cũ debuiſset Camillus publicare ſuam nouam prouiſionem, *iuxta deciſionem Illuſtriſſ. Cardinalis Mantica in cauſa Spoletana beneficiorũ 16. Iunij 1595.* illam non publicauit; nam illa, quę exhibetur, apparet facta litteris non expeditis, vt bene in facto deducitur. Et ideo concluſum, nouam prouiſionem non ſuffragari.

Romana Educationis.
Die Veneris 23. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrarium eſt iudici, apud quem pupillus educari debeat.*
2 *Educatio pupilli dicitur pars curæ.*
3 *Declaratur doctrina Bart. in l. 2. n. 40. de vulg. & pup.*

DECISIO MCCCLXXV.

a ſub die Lunæ 25. Maij proxime præterito.

DOmini ſteterunt in deciſis a non obſtantibus allegatis pro parte Excellentiſſ. D. Martij; nam licèt in aliquo caſu *Oldradi conſ. 119. & Iaſon conſ. 155. lib. 4.* non omnino ſit ſimilis caſui noſtro; tamen in eo bene conuenit, & applicatur, quòd iſta fuit quædam præuia præparatio ad teſtandum, non autem certa diſpoſitio & voluntas redacta in ſcriptis: quinimmo magis clarus videtur iſte caſus; nam in caſu Oldradi dici poſſet, non ideo fuiſſe redactam in ſcriptis diſpoſitionem, quia fuit morte præuentus, hic verò non fuit morte præuẽtus teſtator, immo condidit teſtamentum, & nullam in eo fecit mentionẽ de hac educatione: Vnde magis videtur dicendum, cum nihil ſuper hac re diſponere voluiſſe; & ideo ſuccedit concluſio firmata per Do-
1 minos, quòd hoc caſu, † licet iudici arbitrari, apud quem pupillus educari debeat; maximè cum teſtium depoſitiones debilitentur ratione ęquiuocationis, quæ eſt multum veriſimilis; nam primus teſtis interrogatus dicit ſe nõ recordari præcisè de educa-
2 tione, & ſic potuit æquiuocare, † cum pars curæ ſit educatio, *Bal. in l. omnes. C. ad Trebell.* Secundus teſtis eſt valde varius circa verba teſtatoris, nempe (che il figlio reſtaſſe, che ſi alleuaſſe,) & tandem iudicat, quia dicit ſe ita intellexiſſe, cum debuerit dicere, teſtatorem ita intellexiſſe, & verba poterãt etiam intelligi de cura, *ad Pariſ. conſ. 16. nu. 16. lib. 2. Caputaq. deciſ. 270. nu. 5. par. 3.* & eodem pacto videtur loqui tertius teſtis, & quartus: Quintus teſtis, vltra quòd dubitatiuè loquitur, deponit de cura & educatione, & demum iudicat; & idem dici poteſt de ſexto teſte: Et in ſumma deponunt per valdè diuerſa verba, nempè (che reſti, che ſi alleui, che il Signor Martio haueſſe cura, che ſi dia al Signor Martio, che ſi laſci al Signor Martio.) Quibus accedit inueriſimilitudo conſiderata ex depoſitione Illuſtriſs. & Reuerendiſſ. D. Theſaurarij; Ideo in re tam ancipiti non eſt recedendum à diſpoſitione iuris communis, quæ facit pro Excellentiſſ. D. Camilla, & Illuſtriſſ.
3 D. Cardinali Montalto. † Nec obſtat *doctrina Bart. in l. 2. num. 40. de vulg. & pup. quam Alex. & alij ſequuntur*, quia loquitur de verbis prius prolatis à teſtatore, à quibus poteſt recipere interpretationẽ diſpoſitio dubia contenta in teſtamento, qui non eſt caſus noſter; Ideo concluſum ſtandum eſſe in deciſis.

Imolen. Capellaniarum.
Die Lunæ 26. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Communio non præſumitur.*
2 *Capellaniæ ſub diuerſis intitulationibus debent vnaquaq. ſuam habere dotem.*
3 *Inſtrumentis magis ſtatur, quàm teſtibus, quando teſtes non deponunt de cauſa ſcientia concludenter.*
4 *Teſtis dicitur inimicus, qui ſe examinauit in cauſa criminali in officio Sanctæ Inquiſitionis contra eundem, nec fidem meretur.*
5 *Communio bonorum non arguitur ex eo quòd ſimul in communi fructus percepti fuerint.*

DECISIO MCCCLXXVI.

FVit concluſum non probari concludenter bona iſtarum Capellaniarum eſſe
1 communia; nam † cum iſta communio ſit contra pręſumptionem iuris, *vt per Bart. in l. Titius. §. altero. de admin. tut. Ancharr. conſ. 148. & alij allegati per Cephal. cõſ. 150.*
2 *num. 8.* nam † cum ſint duæ Capellanię, & ſub diuerſis intitulationibus, vnaquæque debet habere ſuam dotẽ, quod videtur bene probari ex inſtrumentis locationum diuerſis, & ſeparatim factis vniuſcuiuſque Ca-
3 pellę, † quibus magis eſt ſtandum quàm teſtibus; nam iſti teſtes non deponunt de cauſa ſcientiæ concludenti, cum ſecundus de hac re interrogatus dicat ſe neſcire, tertius deponit de credulitate, quartus reſpõdit, neſcire, (che ſiano reputati & tenuti
4 per tali,) † quintus teſtis non videtur

mereri

mereri fidem, cum ſit inimicus,& ſe exami-
nauerit in cauſa criminali in officio S. In-
quiſitionis contra Vrſolinum. Neque con-
feſſiones Rectorum ſunt concludentes, non
ſolum ex eo quòd factæ fuerunt in iudicio
confidentiarum, & ſic diuerſo ab iſto; ſed
5 etiam, quia † ex eo quòd ſimul in com-
muni poſſederint fructus, non arguitur
communio bonorum, cum ex cauſa volun-
taria hoc fieri potuerit, ex quo habebant
vnicum laboratorem, *Alex.conſ.152. n.4.*
lib.4. & ex eadem cauſa, non eſt mirum,
ſi fuerunt confusè deſcripta in Cataſto Tuſ-
ſignani: Veritas autem videtur ex eo col-
ligi, quòd adeſt ſylua ſeparata, quæ dici-
tur Boſco di S. Hieronymo, vt per eoſdem
teſtes probatur. Quare concluſum nõ pro-
bari communionem.

Viterbien. Prædii.
Die Mercurii 28. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Modicitas pretij non dicitur probata ad*
effectum reſciſſionis venditionis, ſi per te-
ſtes deponatur de proprio iudicio, &
quadam priuata affectione, licèt depo-
nant etiam de communi æſtimatione.
2 *Modus legitimus probandi valorem per*
teſtes eſt, quòd deponant de communi
reputatione.
3 *Aedificia ſita in prædijs ruſticis non haben-*
tur in conſideratione, niſi vti quid acceſ-
ſorium, & non æſtimantur ſicut prædia
vrbana.
4 *Teſtes, qui ignorant quantitatem & qua-*
litatem terrarum, & vinearum non
probant communem valorem.
5 *Idem eſt, ſi ignorent quantum communiter*
ſoleant æſtimari terra laboratiua & vi-
neata.

DECISIO MCCCLXXVII.

AGebat Dominus Alexander Luchinus
contra D. Iacobum Antonium de Põ-
te ad reſciſſionem contractus venditionis
cuiuſdam prædii in territorio Viterbienſi
ſiti ſub prætextu læſionis ratione modici-
1 tatis pretii; quare fuit dubitatum, † an con-
ſtaret de tali pretii modicitate: Et cauſa
pluries propoſita, tandem fuit reſolutum
non conſtare; nam licèt teſtes primo exa-
minati, & etiam alii vltimo examinati de-
ponant prędium excedere valorem trium
millium ſcutorum; cum tamen venditum
ſit pro mille & quingentis, & non ſolum
deponant de ſuo iudicio, ſed etiam de com-
muni ęſtimatione, *l. pretia rerum. ad leg.*
Falcid. Couar. lib.2. c.3. variarum. Arius
Pinell. in l.2. part.3. c.4. n.17. C. de reſcind.
vend. & cum teſtibus concurrant depoſitio-
nes peritorum: Tamen cum teſtes videan-
tur deponere de proprio iudicio, & qua-
dam priuata affectione, nõ probant, *l. mor-*
tis cauſa. §. fin. ff. de donat. cauſ. mort. cũ alijs
quos refert Pinell. in d. l.2. part.3. c.4. n.18.
2 † & licèt deponant aliqui de communi re-
putatione, qui eſt modus legitimus pro-
bandi valorem, *ad Socin. conſ.73. n.3. lib.2.*
tamen ex ratione, quam deducunt, apparet
3 eos deceptos, † cum habuerint rationem
domus ſeu Palatii in prędio exiſtentis, ac ſi
eſſet prædium vrbanum; & tamen non erat
habenda tanta ratio, quia ædificia ſita in
prædiis ruſticis habentur in cõſideratione,
vti quid acceſſorium, & licèt reddant præ-
dium pretioſius; tamen non ęſtimantur,
prout ęſtimantur prædia vrbana, *Ari. Pi-*
nell. in d. l.2. part.3. c.4. num.28. & Franc.
Solſona in lucerna laudemiorum in 3. cellula
nu.16. & fuit dictum in cauſa Anconitana
Terrarum de anno 1590. coram Illuſtriſſ.
Plato 17. Martij, & 21. Aprilis 1589.
4 Pręterea † iſti teſtes nihil cõcludẽter proba-
re poſſunt, cũ ignorent quantitatẽ, & quali-
5 tatẽ terrarum & vinearũ, & † in ſpecie ter-
tius teſtis ignorat, quantum communiter
ſoleant æſtimari terræ laboratiuæ & vinea-
tę: Vnde non poteſt probare valorem com-
munem, & in his terminis fuit pluries alle-
gatum *conſ. Alex.54. nu.4. lib.6. & fuit de-*
ciſum in d. Anconitana terrarum de Tho-
maſijs, & in cauſa Tiburtina Caſtri anno
1595. coram R. P. D. meo Litta, & nouiſ-
ſimè corã me in cauſa Ariminen. Caſtrorũ * *(* ſub die Lunæ 7. Iunij 1599. & me. lius ſub die Lunæ vltima Maij 1598.)*
& in pluribus alijs cauſis. Et poſtremo non
deducunt pretium pacti de retrouendendo
in venditione appoſiti. Quantum verò ad
dictum peritorum, Domini non habuerunt
eius rationem, quoniam non percutiunt
tempus contractę venditionis, & etiam vi-
dentur habuiſſe maiorem rationem ędificii,
quam haberi debeat in prędiis ruſticis, vt
ſupra dictum eſt. Quare his omnibus per-
penſis fuit concluſum non probari modici-
tatem pretii ad effectum reſciſſionis con-
tractus.

Anconitana Cenſus.
Die Mercurii 28. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Solutio cenſetur facta de pecunijs debitoris,*
quando quietantia cantat eius nomine
per manus tamen tertij.
2 *Cedens, qui nullum ius habet in re, quam*
cedit, nihil cedit.

DECISIO MCCCLXXVIII.

DOminus Franciſcus Maſius conuentus
pro ſolutione quarundam pecuniarũ
ſolutarum per Guzzolinum, occaſione eu-
iuſdam cenſus per ipſum ſuper ſuis bonis
impoſiti intuitu Maſii, qui bonam fidem
recognouerat, oppoſuit de compenſatione,
ratione quarundam ſummarum per ipſum

vti

vti fideiuſſorẽ Guzzolini ſolutarum cuidã
Hebræo; Ideo fuit dubitatum, an conſta-
ret de credito D. Maſij: Et per Dominos,
qui cauſam viderant, fuit tentum, non con-
ſtare concludenter ad effectum retardandæ
exequutionis mandati Auditoris Cameræ,
pro illa ſumma, quam Guzzolinus ſoluit in
cauſam prædicti cenſus pro D. Maſio; Nam
credita deducta per Maſium conſiſtunt in
ſcutis 60. ſolutis pro Guzzolino cuidam
Hebræo creditori inſtrumentario Guzzoli-
ni: Item in credito ſcutorum 52. occaſione
intereſſe ſcutorum 202. habitorum à Guz-
zolino ſub acceſſione Bernardini Maſij pa-
tris Franciſci à Ioſepho Bellouiro, pro qui-
bus 52. ſcutis ſoluendis contraxit debitum
cum quodam Iacobo Hebræo ſcutorum 64.
Item ſcutorum 150. pro complemento ſolu-
tionis dictorum ſcutorum 202. de quibus
obtinuit ceſſionem à quodã Moiſe Hebræo
aſſerto procuratore dicti Ioſephi. Verum
Dominis viſum fuit de iſtis creditis cõclu-
denter non conſtare; nam quantum ad cre-
1 ditum ſcutorum ſexaginta, † cum ſolutio ſit
facta nomine Guzzolini per manus Maſij,
ea cenſetur facta de pecunijs debitoris, *ut
per Bertrand. conſ. 582. lib. 2. quem ſequuta
eſt Rota coram R. P. D. meo Mellino hoc
anno in Romana Expeditionis bullarum.
Aym. conſ. 129. n. 4.* licèt aliquid videantur
facere in contrarium litteræ Guzzolini in
ſummario n. 4. ſed ſatis eſt ad hunc effectũ,
rem non eſſe claram pro Maſio. Quantum
ad creditum ſcutorum 202. ad cuius com-
putum fuerunt ſoluta ſcuta 52. verè appa-
ret fuiſſe ſoluta à Maſio cum proteſtatione
repetendi, & quantum ad illam ſummam
non videtur afferri concludens reſponſio.
Quantum verò ad ſcuta 150. pro quibus
allegatur ceſſio illa, eſt valdè turbida,
& ſuſpecta; nam ex inſtrumento computo-
rum & tranſactionis factæ inter Ioſephum
creditorem & Guzzolinum anno 1553. ap-
paret fuiſſe factum calculum de omnibus
vſque in illum diem tractatis, & inſtrumen-
tis celebratis, & Ioſephum remanſiſſe cre-
ditorem florenorum 545. quos Guzzolinus
ſoluere promiſit intra quatuor annos, &
poſtmodum anno 1558. confeſſus fuit idem
Ioſephus ſe fuiſſe ſatisfactum integraliter à
Guzzolino, & conſenſit caſſationi inſtru-
mentorum omnium, eumq. quietauit: Ex
quo ſequitur creditum illud ſcutorum 150.
fundatum ſuper ceſſione habita ab aſſertò
procuratore Ioſephi, cum ſit hæc ceſſio fa-
cta anno 1585. non probari; tũ ex eo quòd
non conſtat de mandato cedentis; tũ quòd
iam illud debitum fuerat per principalem-
met exactum, & extinctum vſque de anno
2 1558. † Vnde cum cedens nullum ius ha-
beret, non potuit quicquam cedere, *Puteo.
deciſ. 343. nu. 2. lib. 1.* Nec quicquam certi
poteſt haberi ex depoſitionibus teſtiũ Ma-
ſij. Et ex his concludebant Domini non
conſtare de credito Maſii præterquam in
ſcutis 52. Verum quia plures ex Dominis
nõ viderant cauſam: Ego eam iterum pro-
ponam.

Romana Domorum.
Die Lunæ 3. Iulii 1600.

SVMMARIVM.

*1 Noua conceſſio dicitur, & non prorogatio,
quãdo fit diuerſis pactis & cõditionibus.
Idem ſi mutatur pretium, vt num. 2.
Etiam ſi addantur noua perſona, vt nu. 3.
4 Magis attenditur forma contractus, quàm
partium denominatio.
5 Stante ſtyli incertitudine, recurrendum eſt
ad iuris communis diſpoſitionem.
6 Interpretatio in dubio fieri debet contra
concedentem, & contra venditorem.*

DECISIO MCCCLXXIX.

CAuſa iterum propoſita Domini cẽſue-
runt ſtandum eſſe in reſolutis *, nẽ- * ſub die
pè Antonium Franciſcum eſſe comprehen- Mercurij 24.
ſum in conceſſione, de qua agitur: Nam Maij proximè
duobus potiſſimum fundamentis nituntur præteriti.
informantes pro Archiconfraternitate in-
firmare deciſionem; Primum eſt ex eo, quòd
ſumus in prorogatione, non autem in noua
conceſſione, cui argumento licèt in deci-
ſione facta ſatisfactum fuerit; tamen ex
abundanti adhuc fuit conſideratum, hanc
non poſſe dici prorogationem, ſed eſſe no-
uam cõceſſionem, ex pluribus: Primo, quia
1 † cum prius eſſent plures inueſtituræ diuer-
ſarum domorum ſub diuerſis pactis, & ca-
nonum præſtationibus, eæ omnes redactæ
fuerunt in vnum contractum, ſub vno pre-
tio, & canone, ac nouis conditionibus, à
prioribus omnino diuerſis, quæ res facit,
vt dici debeat nouus contractus, quamuis
cauſam habeat ab antiquis, *vt in allegata
deciſione bo. me. D. de Graſſis* [a], *& probatur* a In deciſ.
in l. cum eiſdem. cum duabus ſequẽt. de ædil. vnica. de cõ-
edict. & iſta omnia ſunt ipſius contractus feſſ. n. 3. cum
2 ſubſtantialia: † pretiũ enim eſt ex ſubſtan- ſeqq.
tialibus, circa quod, ſi fiat mutatio vel al-
teratio, dicitur nouus contractus, *vt per
Gabr. de dilation. concl. 2. in 2. limitat. n. 25.
Natta conſ. 527. nu. 3. Aym. conſ. 167. nu. 9.
& 12. Felin. in c. de cauſis. nu. 2. in 2. limi-
tat. de off. deleg. & bene explicatur hæc ma-
teria in gloſ. Pariſienſi. tit. 1. §. 23. num. 40.*
3 & facit, quia † adiectio nouarum perſo-
narum, ſeu graduum efficit nouam conceſ-
ſionem, *vt per Ang. in l. apud Iulianum. §. ſi
quis alicui. de legat. 1. Aluar. Velaſ. in tra-
ctat. de iur. emphyt. q. 49. nu. 6.* neque con-
firmantur priores conceſſiones, ſed trãsfun-
duntur in vnam, bene facit *Natta loco ſu-
pra citato.* Neque obſtat fuiſſe factam mẽ-
tionem prorogationis, quia vt aliàs di-
ctum

4 ctum fuit, † magis attenditur forma con-
tractus, quàm partium denominatio; Vltra
qnòd etiam Antonius petiit ſimpliciter cō-
ceſſionem non autem prorogationem. Se-
cundo obiicitur interpretandum eſſe cōtra-
ctum iuxta ſtylum eiuſdem notarii, qni in
aliis conceſſionibus antecedentibus habuit
rationem perſonæ Antonii pro vna genera-
tione: hęc regula vera eſſet, ſi ſtylus &
conſuetudo Confraternitatis eſſent in om-
nibus vniformes, ſed de diformitate patet
ex aliàs deductis, & etiam facit additio di-
ctionis, eius. Neqne obſtat *conſ. Simon.
de Pret. 88.* cōſiderantis differentiam inter
conceſſionem pro ſe & filiis in tertiam ip-
ſius generationem, & eam quæ fit in tertiā
ipſius generationem ſine mentione filiorū;
nam ea tollitur *ex cōſ. Ruin. 166. n. 7. lib. 1.*
5 Et † ideo ſtāte ſtyli incertitudine, recurrē-
dum eſt ad iuris communis diſpoſitionem,
6 † & interpretatio fieri debet contra conce-
dentem & venditorem, *vt fuit reſolutum
coram me in vna Eugubina terrarum 18.
Decembris 1570.* Quę dicuntur de lęſione,
nihil commune habent cum actione inten-
tata ad deuolutionem ob finitam genera-
tionem. Et ita concluſum.

Seguntina Decimarum.
Die Lunæ 30. Octobris 1600.

SVMMARIVM.

1 *Qui nititur præſcriptione, ſi cum ea con-
currat priuilegium in illius poſſeſſione
manuteneri debet, etiā ſi poſſeſſio habeat
reſiſtentiam iuris, donec ſuper petitorio
cognoſcatur.*
2 *Probatio vniuerſalis poſſeſſionis, non ope-
ratur in concurſu particularis proba-
tionis.*
3 *Cap. nuper. de decim. quomodo dicatur pro-
cedere.*

DECISIO MCCCLXXX.

PRætendebant Prior & Fratres monaſte-
rii B. Marię de Duero Ordinis Pręmō-
ſtratenſis exemptionem à ſolutione deci-
marum cuiuſdam prædii nō ita pridem ab
ipſis empti, quod ſitum erat in Parochia
de Centinera, & de quo Rector & Epiſco-
pus ſoliti erant percipere decimas, & pe-
tebant ſe in quaſi poſſeſſione exemptionis
manuteneri, ſtante qnòd per teſtes pro eo-
rum parte examinatos prætēdebant ſe pro-
bare generalem exemptionem à ſolutione
decimarum de bonis per eos poſſeſſis, & etiā
nitebātur priuilegio quodam Ioannis XXII.
pro titulo ad effectum, vt locum haberet
diſpoſitio *c. cū perſona. de priuileg. in 6. cū*
1 *ibi notat. per Doctores*, vbi habetur, † eum
qui nititur pręſcriptione, ſi cū ea concurrat
priuilegiū, eſſe manutenendū in poſſeſſione,
etiā ſi poſſeſſio habeat reſiſtentiā iuris, do-
nec cognoſcatur petitoriū, *vt fuit reſolutū
coram me in vna Salamantina Iuriſdictionis
17. Decembris 1582.* Allegabant etiam ſen-
tentias ad eorum fauorem latas, & inſta-
bant pro manutentione exemptionis. His
tamen non obſtantibus, Domini cenſuerunt,
eos non eſſe manutenendos, ſed Rectorem
& Epiſcopum, quibus aſſiſtit ius commune,
& qui ante prędij emptionem erant in poſ-
ſeſſione leuandi decimas ex iſto prędio. Nec
obſtare generalem conſuetudinem per teſtes
probatam, quia vltra qnòd controuerte-
batur, an eſſent legitimè examinati, & qnòd
per eos non probatur iſta vniuerſalis poſ-
ſeſſio, ſed eſt tantum de aliquibus prædijs
particularibus, non percutiunt prædium
2 de quo agitur, † & probatio illa vniuerſa-
lis non operatur ſuum effectum in concurſu
particularis probationis, *vt fuit aliàs corā
me reſolutum in vna Iſpalen. decimarum* *
de anno 1567. neque etiam poſſe iuuari al-
legatione priuilegij Ioannis XXII. quia
in illo non continetur expreſsè, qnòd fra-
tres poſſint emere de nouo prædia poſt ge-
nerale Concilium, & ea habere exem-
3 pta à ſolutione decimarum † contra di-
ſpoſitionem, *c. nuper. de decim.* neque
illa verba priuilegij, quę habent, exmptio-
nem à præſtationibus decimarum tam de
poſſeſſionibus, & de hęreditatibus habitis
ante & poſt Cōcilium, quàm de cętero ha-
bendis, & ab alijs, ſiue ante ſiue poſt Con-
cilium acquiſitis, & acquirendis apta ſunt
comprehendere acquiſita mediante emptio-
ne poſt Concilium, contra expreſſam pro-
hibitionem *d. c. nuper.* ſed intelligenda de
acquiſitis alio titulo licito, puta ex relicto
pro fundatione monaſterij, vel alio modo
non prohibito; & ideo cum non concurrat
probatio in ſpecie poſſeſſionis exemptionis
de hoc prædio, neque verba priuilegij ſint
clara pro fundamento eorum prætenſionis,
dandum eſſe mandatum de manutenendo
Rectori & Epiſcopo interim, dū in petito-
rio examinatur, quo pacto ſit intelligendū
priuilegium, & an ab aliqua obſeruantia
recipiat interpretationem. Et ita concluſū.

* ſub die 21. Apr. 1567

Verulana Expenſarum.
Die Veneris 19. Ianuarij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Citatio ad videndum ſuperſederi in exe-
quutione non facit, vt ideo probetur cœ-
pta exequutio.*
2 *Clauſula appoſita in ſuperſeſſoria, firma
remanente exequutione, intelligi debet,
quatenus eſſet facta.*
3 *Expenſæ factæ ſuper lite iniuſta nō debētur.*

DECISIO MCCCLXXXI.

FVit reſolutum, expenſas non deberi,
niſi iuxta ſtylum Curiæ ad rationem
decem

decem Iuliorum, niſi probetur mandatum
fuiſſe realiter exequutum in partibus; Verũ
de hac reali exequutione in partibus facta
1 nunquam doctum ſuit: nam † quod allega-
tur fuiſſe citatum Angelum ad videndum
ſuperſederi in exequutione, non facit; vt
ideo probetur cępta in partibus exequutio,
cum poſſit talis inſtantia fieri metu, ne
2 procederetur ad exequutionem, & † eodem
modo intelligitur clauſula appoſita in ſuper
ſeſſoria, firma remanẽte, &c. quia intelligi-
tur, quatenus eſſet facta: Et ſi verũ eſſet fuiſ-
ſe capta pignora in exequutionẽ, facilè pro-
bari poſſet, quod tamen Angelus nunquam
potuit verificare; & ideo ſtante depoſito
de ordine bo. me. Domini Bubali facto, &
receptione pecuniarum per D. Angelum,
3 fuit ſufficienter ſatisfactus de expenſis, † &
in conſequentiam aliæ expenſæ per eum in
hoc negotio factę non debentur, cum ſuſti-
nuerit litem iniuſtam ſub prætextu, quòd
deberentur ei ad rationem treſdecim Iulio-
rum, quod eſt contra notorium ſtylum
Curiæ, &c.

Aquinaten. Monaſterij.
Die Veneris 26. Ianuarij 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Laici ſunt incapaces iuris conferendi, eiſq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis, vt num. 5.*

2 *Reges poſſunt conferre beneficia, quando habent priuilegium Papæ.*

3 *Ius conferendi beneficia à laicis neque præſcriptione neq. conſuetudine acquiritur.*

4 *Diſpoſitio c. conſultationibus. de iurepatron. quando non habeat locum, & quomodo intelligatur.*

6 *Ius conferendi eſt ſpirituale, & à laicis poſſideri non poteſt.*

7 *Ex collationibus de facto à laicis emanatis non inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem.*

DECISIO MCCCLXXXII.

DOmini ſine difficultate cenſuerũt nul-
lum ius competere Domino Ioanni
Zappater ex collatione ei per Proregem
facta ſuper monaſterio, de quo agitur, non
1 quidem ratione tituli, quia † talis iuris
conferendi laici ſunt incapaces, eiſq. ius
reſiſtit *c. ſi quis deinceps. c. per laicos. c. laicis.*
16. q. 7. & iam fuit in hac cauſa reſolutum;
2 nam † licèt ex priuilegio Papæ, Reges poſ-
ſint aliquando conferre beneficia, *c. Adria-*
nus. il 2. 63. diſtinct. c. dilectus. il 3. de præ-
ben. c. cum inter. de cõſuetu l. 10. Montaygn.
de bigam. q. 5. tamẽ ad hoc requiritur priui-
legium, *d. c. ſi quis deincepts. 16. q. 7. Rebuff.*
de nominat. q. 21. num. 58. Sylua de beneſic.
part. 2. q. 23. ex tractatis per Ioan. Andr. in
c. 2. in fin. de præben. in 6. Anch. in c. 1. n. 3.
3 *verſ. circa perſonam. de reg. iur. in 6.* † &
ideo tale ius neque præſcriptione, neque
conſuetudine quęritur *Abb. in d. c. dilectus.*
nu. 6. de præben. Alex. conſ. 74. nu. 17. & 19.
lib. 4. Dec. conſ. 134. nu. 3. Felin. in c. 2. nu. 3.
de maior. & obed. & in c. dilecto. nu. 1. de
teſtib. Balb. de præſcript. 1. part. q. 7. nu. 16.
& fuit reſolutum in cauſa Toletan. Iuris
nominandi coram Illuſtriß. Blanchetto 27.
Aprilis 1584. Vltra quòd de pręſcriptionis
interruptione conſtat, vt bene deducitur
4 in facto. † Non obſtat *diſpoſitio c. conſulta-*
tionibus. de iurepatron. quia non concur-
runt requiſita, nempe titulus ſaltem colo-
ratus, pręſentatio coram Ordinario, & bo-
na fides, *vt per gloſ. ibid. & Butr. num 8.*
verſ. quarto caſu. & quod eſt maximè ani-
maduertendum, textus ille loquitur in ter-
minis iurispatronatus, cuius laici non ſunt
5 capaces; † nos autem ſumus in collatione
facta à laico nomine Regis, quæ habet ma-
6 nifeſtã iuris reſiſtentiã, † & cũ hoc ius cõfe-
rẽdi ſit ſpirituale, & ſpiritualia poſſideri nõ
7 poſſint à laicis *c. Meſſana. de electión.* † nõ
inducitur ius aliquod ex collationibus de
facto emanatis aduerſus iuris diuini diſpo-
ſitionem, *c. quanto. de conſuetud. Anchar. in*
c. ſi quãdo. de offic. deleg. in 6. Card. in Clẽ. 2.
in princ. de magiſtr. Bald. in §. ſi clericus.
de pac. tenend. Et ita concluſum pro infor-
mante.

Pampilonen. Parochialis de Ianſi.
Die Mercurij vltimã Ianuarij 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Poſſeſſio capta intra decem dies datos ad appellandum, dicitur attentata, quando cauſa erat appellabilis.*

2 *Iudex dicitur mixtus exequutor propter clauſulam, vocato &c.*

3 *In ſubrogatione non in forma gratioſa, ſed in forma dignum, iudex dicitur mixtus exequutor.*

4 *In ſubrogatione conceſſa in forma dignum, prius diſcutiendum eſt de iure authoris.*

5 *Per dimiſſionem poſſeſſionis factam cum proteſtatione, & reſeruatione iuris ſui, & factam coactè, quis non priuatur poſſeſſione.*

DECISIO MCCCLXXXIII.

1 FVit reſolutum, † conſtare de attenta-
tis, quia fuit capta poſſeſſio per Fer-
dinandum intra decem dies datos ad ap-
pellandum, *c. non ſolum. de appellat. in 6* *.
2 & cauſa erat appellabilis [a]. † Iudex enim
erat exequutor mixtus propter clauſulam,
vocato Antonio, & aliis, *Card. conſ. 63.*
nu. 1. & 2. Felin. in c. de cætero. nu. 10. de re
iudic. [b] & maximè quia Ioannes in cuius
locum fuerat ſubrogatus Ferdinandus, nũ-
3 quam habuit poſſeſſionem, † & ſubrogatio
non

* & per gl. in l. ex iudiciorum ff de accuſation. Mil. in repertor. in verb. attẽtata pẽdẽte termino Lap. alleg. 2. n. 7. Lancell. de attẽt. c. 12 de attent. pẽden. term. ad appell. n. 26.

a vt per Puteo decis. 98. lib. 2. & fuit dictũ in Toletan. Capellaniæ 9. Iulij 1569. corã bo. me. Oradino.

b addo Zabarell. conſ. 61. nu. 1. & 2. & fuit dictũ in Abulen. & Zamoren. beneficiorũ 17 Iunij 1594. corã R. P. D. Penia.

non erat gratioſa, ſed in forma dignum; 4 Ideo † prius erat diſcutiendum de iure ſui authoris, *Rot. deciſ. 10. vt lit. penden. in nou. Mohedan. 50. eod. tit.*[c] Neque obſtant ſententiæ late contra Antoniũ, quibus declaratur nullum ius ei competere, quia earum effectus fuit ſuſpenſus per commiſ- 5 ſionem reſtitutionis in integrum. † Neque obſtat dimiſſio poſſeſſionis per eum facta; nam fuit cum proteſtatione & reſeruatione ſui iuris, & facta coactè propter clauſulam, parito iudicato, appoſitã in commiſſione reſtitutionis. Ex his ſequitur hanc poſſeſſionem eſſe reuocandam, & non poſſe dari mandatum de manutenendo Ferdinando, *Caputaq. deciſ. 234. lib. 1. in manuſcript. cum alijs allegatis*[d]. Et ita concluſum.

c Idẽ per Caſſad. deciſ. 2. nu. 1. de conſ. poſſ. & proprie. Lap. allegat 89.

d & per Veroll. deciſ. 234. lib. 1. in manuſcrip. & fuit dictũ in Paliẽtin. & Oxomen. beneficiorum. 18. Mart. 1598. corã R. P. D. Pen. 2, & in Boianen. præcedentiæ. 17. Iun. 1594. coram bon. me. Gipſio.

Mutinen. Status.
Die Lunæ 9. Aprilis 1601.

SVMMARIVM.

1 Dictio, ſimiliter, inducit diſpoſitionem ſimilem præcedenti.

2 In tranſactionibus verba quantumuis generalia reſtringuntur ad perſonas, & cauſas in eis nominatim comprehenſas.

3 Verba imperſonaliter prolata poſſunt comprehendere vtranque partem.

4 Quando mens veriſimilis diſponẽtis & ſubiecta materia concurrunt cum verborũ indefinita generalitate, tũc veniunt omnes illi, ad quos negotiũ pertinere poteſt.

5 Dictio, etiam, venit ampliatiuè, & non cumulatiuè vel reſtrictiuè.

6 Regula. l. mancipia. C. de ſeru. fugit. quando non habeat locum.

7 Verba indefinitè prolata reſtringi non debent, ſed ſunt intelligenda diſtributiuè ſingula ſingulis referendo, vt nu. ſeq.

9 In tranſactione ſtricta fit interpretatio, vt non egrediatur cauſas & perſonas in ea expreſſas.

10 Contractus pacis, & contractus tranſactionis ſunt diuerſi, & de vno ad alium inferri non poteſt, & nu. 17. contrarium tamen, vid. nu. 28.

11 Fautores, miniſtri, complices, & ſequaces in capitulis pacis, manifeſtè ſonant in adhærentes.

12 Papa in concordijs & conuentionibus per ipſum factis, non ſolet prætermittere ſuos ſequaces & adhærentes.

13 Contractus recipiunt interpretationem à conſuetudine.

14 Contractus pacis debet eſſe mutuus & reciprocus de ſui natura, & per eam fit inuicem remiſſio, etiam cum adhærentibus, vt num. 30.

15 Pax pro omnibus veriſimiliter eſſe facta cenſetur, ratione æqualitatis ſeruandæ, & tranquilitatis, quæ ex ea procuratur.

16 In pace inita per quemlibet ſupremum Principem, maximè habentem iuriſdictionem in eum, cum quo facit pacem, adhærentes ſupremo Principi comprehenduntur, & num. 29.

18 Tranſactio & tractatio inter ſe differunt tanquam actus incohoatus à perfecto.

19 In tranſactione veniunt omnia, quæ ſub actione propoſita venire poſſunt.

20 Appellatione tranſactionis omnis conuentio ſignificatur.

21 Pax quodammodo poteſt dici tranſactio, & habet vim tranſactionis.

22 Pax differt à tranſactione, vti differunt diuerſæ ſpecies ſub eodem genere comprehenſæ; tamen in multis conuenire poſſunt.

23 Vbi agitur de interpretatione verborum contractus, ſolet attendi veriſimilis mẽs contrahentium.

24 Ex quibus cognoſcatur contractum eſſe pacis non autem tranſactionis.

25 Bona inimicorum occupantibus concedi nõ ſolent, niſi in bello.

26 Bellum propriè dicitur, quod à ſupremo Principe indicitur, & denunciatur.

27 Receſſus à lite iudiciali, vel controuerſia extraiudiciali dicitur tranſactio.

28 Receſſus à lite ſicut dicitur tranſactio, ita receſſus à bello armato dicitur pax.

31 Vnus & idem non poteſt dici adhærens vtriuſque partis.

32 Sublata materia & ſubiecto tollitur etiam prædicatum.

33 Non videtur remiſſum, quod non fuit cogitatum.

34 Ex ſola intelligentia, quam quis habet cum aliquo Principe, non poteſt ſtrictè & propriè dici adhærens ad effectum committẽdi felloniam cum ſuo Principe.

DECISIO MCCCLXXXIIII.

FVit mihi à S.D.N. Papa Clemẽte VIII. commiſſum, vt proponerem in Rota dubium; Præſuppoſita ſine veri præiudicio Fellonia per Dominum Marcum Pium olim Saxoli Dominum commiſſa contra Sereniſſ. Ducem Mutinæ illius Dominum, An dictus Dominus Marcus Pius fuerit comprehẽſus in capitulis initis inter Sanctã Sedẽ Apoſtolicam, & d. D. Ducem Mutinæ, itaut ei fuerit remiſſa Fellonia. Nota eſt hiſtoria expeditionis ſuſceptæ à sãcta ſede Apoſtolica pro recuperatione dominij, & ſtatus Ferrariæ deuoluti ad præfatam ſedem per obitum bo. me. Ducis Alphonſi, orta deinde controuerſia ſuper feudo Saxoli inter Illuſtriſſ. Dominum Æneam Pium actorem ex vna, & Sereniſſ. Ducem Mutinę ex alia ſuper ſucceſſione dicti Feudi. Prætendebat Sereniſſ. Dux Dominũ Marcum Pium commiſiſſe crimen felloniæ, eo quòd adhęſerit ſedi Apoſtolicæ, & in his terminis diſputatur pręſens dubium; nam ſi Fellonia ex

aliquo

aliquo alio capite fuit per Dominum Mar-
cum commiſſa, quod nō habeat implicitam
adhæſionem ſedi Apoſtolicę, ea non tangit
præfatam ſedem, neque capitula cum ea
inita, quę non poſſunt trahi ad alias per-
ſonas, quàm ad fautores & adhærentes
vtriuſq. partis, aliàs non eſſet locus prę-
ſenti dubitationi. Accedendo itaq. ad rem
ipſam, fuit per Dominos vnanimiter con-
cluſum Dominum Marcum comprehendi
ſub dictis capitulis, quatenus incurriſſet
crimen Feloniæ, ex eo quòd adhæſiſſet ſedi
Apoſtolicæ: Et pro hac parte fuerunt con-
ſideratæ infraſcriptæ rationes. Primo, quia
ex vi verborum contentorum in ſecundo
capitulo, quę ſic ſe habent, (& che ſimil-
mente ſiano aſſoluti & liberati i fautori,
miniſtri, complici, familiari, ſeguaci,
& tutti gl'altri che foſſero caduti in qualſi-
uoglia pena,) comprehenduntur manifeſtè
adhęrentes, & tantum in eo ſit difficultas
pro parte Domini Ducis prætendentis hoc
capitulum loqui de fautoribus, miniſtris,
& complicibus, qui adhęſerunt parti ſuæ,
non autem de his, qui adhæſerunt ſedi
Apoſtolicę, & hoc plurimifariam oſten-
dere conantur; Primo, quia hoc capitulum
venit conſequutiuè ad primum, in quo ca-
uetur; (Che il Signor Don Ceſare ſia aſſo-
luto da tutte le cenſure, pene &c. che
foſſe incorſo per la ſententia ò per la ſcom-
munica contra di lui & rimeſſo nel ſuo ſta-
to priſtino egli, & gli deſcendenti, & al-
tri ſuoi &c.) Deinde in ſecundo capitulo
ſubiungitur, (& che ſimilmente ſiano aſ-
ſoluti &c.) Vnde colligitur hoc capitulum
loqui de perſonis eiuſdem partis, quę fue-
rant comprehenſę in primo capitulo, & in
ſententia excommunicationis, ex quo ve-
nit conſequutiuè ad primum capitulum,
1 † & vtitur dictione, ſimilmente, quæ inducit
diſpoſitionem ſimilem præcedenti; *§. ſimi-
liter. inſtit. de excuſat. tut. l. clemēſ. de hæred.
inſtit. l. 2. pro ſocio.* Secundo, quia non po-
teſt dici Dominum Marcū comprehenſū in
dicto capitulo, qui non comprehendeba-
tur in ſententia excommunicationis, neque
in cenſuris fulminatis contra D. Cęſarem &
2 adhærentes. Tertio, quia † in tranſactio-
nibus verba quantumuis generalia reſtrin-
guntur ad perſonas & cauſas in eis nomi-
natim comprehenſas, *l. ſi de certa. & ibi
Bart. in fin. Ang. num. 1. Salicet. & Caſtr.
nu. 2. Iaſ. nu. 1. & 40. C. de tranſaction. gloſ.
in l. emptor. §. Lutius. de pact.* ex quibus cō-
cludebant dictum ſecundum capitulum non
poſſe intelligi, niſi de adhęrentibus Domi-
no Cæſari: Contrarium tamen cenſuerunt
Domini ex eo, quòd illa verba, (Che ſi-
milmente ſiano aſſoluti & liberati i fauto-
3 ri &c.) † ſunt imperſonaliter prolata; adeo
quòd poſſunt comprehendere adhærentes
vtriuſque partis: Vnde ſuccedit *regula l. ſi
ſeruus legatus. §. qui margaritam. de lega. 1.*
4 quòd † quando mens veriſimilis diſponen-
tis, & ſubiecta materia concurrunt cum
verborum indefinita generalitate, tunc ve-
niunt omnes illi, ad quos negotium perti-
nere poteſt; *Ruin. conſ. 127. n. 4. & cōſ. 201.
nu. 10. lib. 1. facit tex. in l. 1. §. generaliter. de
legat. præſt.* Quòd autem ſubiecta materia
proportionata ſit, ita vt poſſit comprehen-
dere Dominum Marcum apparet; quia da-
ta eius Fellonia, inciderat in pœnas iuris
communis, licèt non incidiſſet in ſenten-
tiam excommunicationis, & hoc ſatis eſt
ad hunc effectum, cum in capitulo dicatur,
(Che foſſero caduti in qualſiuoglia pena,)
quę verba comprehendunt etiam pœnas iu-
5 ris communis, & quod ſequitur, † (Anco
di quelle, nelle quali è dichiarato eſſere
incorſo il Signor Don Ceſare,) venit am-
pliatiuè non autem cumulatiuè vel reſtri-
ctiuè *Bald. conſ. 209. n. 2. & 4. lib. 3. & facit
tex. in l. regula. §. & ſi licet. de iur. & fact.
ignor.* maximè cum maior adeſſet ratio ex-
primendi liberationem adhærentium Du-
6 cis, † quo caſu non habet locum *regula
l. mancipia. C. de ſeru. fugit.* quòd diſpoſitio
non habeat locum, niſi verificetur pręſup-
poſitum, *vt bene declarat Felin. in c. non-
nulli. num. 34. verſ. ſed contra. de reſcript.
Curt. iun. conſ. 182. nu. 3. Alciat. in c. nouit.
nu. 7. de iudic. & conſ. 16. & 32. nu. 8. tom. 1.
lib. 2.* & tanto magis hæc locum habent,
quia non poteſt aſſignari ratio diuerſitatis,
vt potius comprehendantur adhærentes
7 Ducis quàm ſedis Apoſtolicæ; Ideo † ver-
ba illa indefinitè prolata non debent re-
ſtringi, *l. cum lex. & ibi Aret. de teſta. Cal-
der. conſ. 1. de conſang. & affin. Dec. conſ. 5.
nu. 4. Roman. conſ. 47. num. 8.* qui loquitur
ferè in terminis noſtris, aliàs ſequeretur
abſurdum, quòd melioris conditionis eſſent,
qui deteriori parti, quàm ij, qui iuſtiori
8 & præſtantiori adhęſerunt; & ideo † men-
tio illa pœnarum eſt intelligenda diſtribu-
tiuè ſingula ſingulis referendo, *Abb. in
c. quibuſdam. num. 6. de pœn.* Neque obſtat,
9 quòd verſemur in tranſactione, † in qua
ſit ſtricta interpretatio, & non egreditur
cauſas, & perſonas in ea expreſſas *, ex de-
ductis pro parte D. Cæſaris, quia omiſſa
nunc quæſtione excitata per informantes
an ſimus in contractu pacis, an verò in
10 contractu tranſactionis, † quę dicuntur
eſſe diuerſa, & de vno non poſſe inferri
ad alium, *ex conſ. Socin. 99. nu. 7. lib. 3. &
Purpur. in l. 1. num. 96. C. de tranſaction.*
fuit dictum, nos non verſari in materia
extenſionis de caſu ad caſum, nec de per-
ſona ad perſonam, ſed in materia compre-
henſionis, cum clarè & diſertè in capitulis
comprehendantur fautores, miniſtri, com-
11 plices, familiares, & ſequaces, † quæ
verba manifeſtè ſonant in adhęrentiam

* l. ſi vnus. §. ante omnia. ff. de pact. Roman. cōſ. 371. n. 2. Dec. cōſ. 41. & 50. gl. in l. emptor. §. Lutius. in fin. ff. de pact. Bar. in l. ſi de certa. col. 2. & ibi Iaſ. n. 5. C. de tranſaction.

Ang.conſ.257.nu.5.Iacob. de S.Georg. de Feud.in verb.de adhærentibus. nu. 5. & 6. Felin. in rubr.de tregu.& pac. num.11. & ſolum eſt quæſtio, de quibus adhærentibus loquatur capitulum; nam quantum ad verba illa, æquè vtriq. parti propriè conueniunt; Ideirco ceſſat, quod allegatur ex *Gemin.in c.ad Apoſtolica.n.10.de re iudic. in 6.Franc.ibidem nu.5. Anchar.11.notab. Abb.in c.1.nu.29. & ibi Dec. num.57.de poſtul.Prælat.Ang.in l.quæ religioſis.de rei vendi.Iacob.de S.Georg.de Feud.in verb.de adhærentibus. nu.3. Hiero.Gabr.conſ.182. nu.6. in princ.cum alijs per informantes allegatis* [a], quia loquuntur in caſu, in quo nulla de adhærentibus facta eſt mentio, qui non eſt caſus noſter, in quo de ijs fuit expreſsè actum; Et ideo non eſt opus aggredi quæſtionem illam, an inita pace comprehendantur adhærentes, non facta de illis ſpecifica mentione, neque diſcutere, an ſit vera diſtinctio, quæ aſſertur *ex Ang. in d.l. quæ religioſis*. quòd aut pax eſt concepta in rem vel in perſonam; nam iſto caſu adhærentes ſunt expreſsè nominati, & tantum eſt quæſtio, de quibus ſint intelligenda capitula, & ita diluuntur ea, quę contra primum fundamentum deducuntur. Secundo principaliter confirmatur hæc ſententia argumento ſumpto ab vſu patrisfa-
12 milias, † non enim ſolet Papa in ſimilibus concordijs & cõuentionibus ſuos ſequaces & adhærentes prætermittere, & exponere iniurijs eorum, cum quibus paciſcuntur, *vt probatur ex dicto c.ad Apoſtolica.de ſent. & re iud. cum ibi nota. per Innoc. Io. Andr.Io.Monach.nu.5.Gemin.n.16.Mart. Laud.in tract.de cõfœd.Princip.not.21.Ang. l.quæ religioſis.de rei vendic.Alex.in add.ad Bart. in l.ſi conuenerit. la 2. §.ſi nuda.de pign.act.Abb.in c.1.n.28.de poſtul.Prælat. Ang.d.conſ.257.nu.5.Marſil.ſing.495.&*
13 *alios per informantes deductos* [b], † & contractus recipiunt interpretationem à conſuetudine, *l.quod ſi nolit. §. quia aſſiduè. de ædil.edict.l.ſemper in ſtipulationibus. & ibi Dec.de reg.iur.Roman. conſ.94. propè fin. verſ. quarto. Rimin.ſen.conſ.293.per totum lib. 2.* & in ſpecie in contractu Eccleſiæ, *Alex.conſ.124.num.3. lib.5. Dec.vbi ſupr. nu.7.cum alijs* [c]. Et hæc interpretatio amplectenda eſt, cum ſimus in contractu pa-
14 cificationis, † cuius naturæ conuenit, vt ſit mutua & reciproca, *Specul.de treg. & pac. nu.3.* & per eam ſit inuicem remiſſio, *Bart.conſ.66.num.2.Ang.conſ.261.num.4.*
15 *verſ.ſi autem obligatio*. † & veriſimile eſt, de omnibus contrahentes ſenſiſſe, *Bald. in c.1.nu.17.verſ.item Papa.de poſtul.Prælat.* nec nõ etiam ratione æqualitatis ſeruandæ, quia id actum intelligitur, vt vtrique parti æquè conſultum cenſeatur, *Aym. conſ.133. nu.7.& 301. n.4.* & cum hoc iure fieri de-

beret, id actum fuiſſe dicendum eſt, *Aym. conſ.186.nu.9.verſ. ideo in dubio.Creſcent. deciſ.2. de iureiur.* Poſtremo ratione tranquillitatis, quæ ex pace procuratur, *Bellus qui alios allegat de reſtitut. quæ fiunt à Princip.nu.2.* Et hoc confirmatur ex eo,
16 quòd † in pace inita per quemlibet ſupremum Principem, maximè habentem aliquam iuriſdictionem in eum, cum quo facit pacem, adherentes ſupremi Principis comprehenduntur, *Rip. in rubr. de damn. infect.nu.13.Nico.Mor.tractat.de tregu. & pac.q. 149.num.8.& 9. Alciat.conſ.36. nu.3.tom. 1.lib.3.* Ad euitandum hoc argumentum informantes ex aduerſo contẽdunt, allegata procedere poſſe in contractu
17 pacificationis, † ſed nos verſari in tranſactione ab illa diuerſa, *ex conſ.Soc.99.n.7. lib.3.& Purpurat.ſupr.allegat.* & ad probandum, hanc eſſe tranſactionem non autẽ pacificationem, deducunt ita fuiſſe per partes vocatam, quarum aſſertioni ſtandum eſt. Verum hoc non verificatur in facto; nam *in d.c.2.in fin.* quod allegant, non di-
18 citur tranſactio, ſed tractatio, † quæ inuicem differunt, tanquam actus inchoatus à perfecto, cum tantum dici poſſit tranſactio poſt perfectionem actus, quam tractatus præcedere ſolet. Verum hæc nominis quæſtio parum videtur facere ad propoſitam quæſtionem: ſiue enim vocemus has capitulationes tranſactionem, ſiue pacem ad effectum, de quo agitur, nempe compre-
19 henſionis adhærentium, † nituntur iſti contractus hoc caſu iiſdem iuris principijs; ideo dicit *Bart. in l.ſub prætextu. in princ. C. de tranſactio.* in tranſactione venire ea omnia, quę ſub actione propoſita venire
20 poſſunt; ſed & † appellatione tranſactionis omnis conuentio ſignificatur, *Bald. in*
21 *l.cum hi.in add num.7. de tranſaction.* † & pax poteſt quodammodo dici tranſactio, *vt per Purpur.in d.l.1. nu.26. C. de tranſaction.*& habet vim tranſactionis, *Gabr.concluſ.182.n. 3.lib.1.*ſed hic ſumus extra difficultatem, comprehendi adhęrentes, vt ſupra deductum fuit, & tantum agitur, de quibus adhęrẽtibus interpretari debeamus
22 prędicta capitula: † Et licèt admittamus pacem differre à tranſactione, vti differunt diuerſę ſpecies ſub eodem genere comprehenſę; tamen non eſt abſurdum, vt in mul-
23 tis conueniant; maximè † vbi agitur de interpretatione tantum verborum, in qua ſolet attendi veriſimilis mens contrahentium. Nec repugnant *Socin.& Purpur.allegati*, quia in eorum themate agebatur, An per inobſeruantiam tranſactionis diceretur pax rupta, quæ eſt materia odioſa &
24 reſtringibilis: Nihilominus † verum non eſt, hanc fuiſſe tranſactionem, non autem pacem; nam ſiue inſpiciamus initium, ſiue media, ſiue finem, concurrunt ea omnia,

quæ

[a] facis conſ. Barbat. 62. col.4 ſub n.4. verſ.quinimmo dic. in 4. Cariet.de pri uileg. pac. verſ 34.

[b] adde Gabr. conſ.312.n.3 lib.2.

[c] & facit Riminiſen cõſ. 361.nu.17.& ſeq. Abſurdũ enim eſſet, quòd Eccleſia, quæ eſt cultrix iuſtitiæ, ex clientulis de feud. alios vellet ſuos adhærẽtes, qui ſibi auxiliũ præſtiterunt, derelinquere, & à pace excludere, vt per Barb. in præallegat. conſ. 62. col. 3. verſ. ex quo. lib.4.

quæ requiruntur tam pro belli indictione, quàm pro pace ineunda; nam in ſententia lata contra D. Cęſarem, ipſe fuit declaratus rebellis, & Hoſtis ſanctę Rom. Eccleſię, fueruntquè liberati Vaſſali à ſubiectione, mandando illis, vt ſe ab eius obedientia diſtraherent, & quòd illum captiuum facerent, vel vi & armis expellerent, prohibendo tā Principibus, ne ei auxilium præſtarent, quàm alijs, ne ei operas ſuas lo-
25 carent, † & fuerunt conceſſa bona inimicorum occupantibus, quę non niſi in bello fieri ſolent, *Innoc. in c. olim. il 1. & ibi Hoſt. & Card. de reſtit ſpol.* Et licèt in ſententia daretur facultas parendi infra duodecim dies; tamen infra dictum tempus D. Dux conuocauit milites, & auxilia, & præparabat ſe ad defenſam, donec conſcripto exercitu Eccleſię aduerſus eum expeditio ſuſcepta eſt, & arreptum iter verſus illius ditionem & ſtatum, ex quo poſtea agnita bona fide deuenit ad capitulationes & cōuentiones, de quibus agitur, & ſic receſſum fuit hinc inde à bellicis apparatibus, & remiſſa contumacia, & abolitę iniuriæ & ſequuta reconciliatio, qui ſunt veri effectus pacis, *Specul. in tit. de tregu. & pac. nu. 3. Ang. & alij in l. 1. de pact.* nam pro conſequenda reſtitutione Ferrarię & exequutione Iuſti-
26 tię, potuit bellum indici, † quod eſſe proprium bellum, quando à ſupremo Principe denunciatur *tradit Innoc. & alij, in d. c. olim. de reſtit. ſpol.* Neque reſtitutio conuenit magis contractui tranſactionis quàm pacis; nam pro ea conſequenda, plerumq. neceſſe eſt, vt male ablata reſtituantur;
27 ideo † ſicut receſſus à lite iudiciali vel cōtrouerſia extraiudiciali dicitur tranſactio,
28 † ita receſſus à bello armato dicitur pax, & in hoc natura nō diſcrepant inter ſe pax & tranſactio, vt ſupra deductum fuit. Diſputatio verò, quę excitatur per Informantes ſuper intellectu *dicti c. ad Apoſtolica.* nō eſt neceſſaria, cum ſit receptiſſima opinio
29 Doctorum allegatorum, † ſedem Apoſtolicam non ſolere negligere ſuos adhęrentes, & eos non comprehendere in pacis tractatibus, exponendo illos iniuriis & vexationibus alterius partis; & ita practicatur etiam inter alios Principes in pacem conuenientes, *vt tradit Bald. in l. 1. nu. 7. C. de Epiſc. & cler. Felin. in rubr. de tregu. & pac. nu. 11.* Tertio principaliter confirmatur ex inſtrumento confecto Fauentiæ, in quo poſt inſertionem capitulorum habentur hæc verba, Quæ pacta & capitula, & omnia & ſingula ſuprascripta in præſenti inſtrumento contenta partes pręfatę promiſerunt ſibi inuicem, & viciſſim attendere, & obſeruare, ex quibus verbis videtur
30 ceſſare omnis difficultas; † nam ſi viciſſim debent omnia & ſingula obſeruari, ergo viciſſim cenſendi ſunt abſoluti fautores & adhęrentes vtriuſq. partis, *c. 1. de mutu. petition. c. 2. de ordin. cogn. l. iubemus. C. de ſacroſan. Eccl. l qui viciſſim. de condit. indeb. l. 1. C. de his qui ant. aper. tab. Iaſ in l. Iitia. §. fin. n. 2. & 3. de verb. oblig. Pariſ. conſ. 97. nu. 91. lib. 1. Bero. conſ. 4. num. 1. lib. 3. Decian. conſ. 54. nu. 45. lib. 2.* & hæc interpretatio eſt ſecundum propriam naturam pacificationis, vt ſupra deductum eſt. Quarto confirmatur eadem ſententia ex eo, quòd niſi intelligamus ſecundum capitulum generaliter de omnibus adhærētibus vtriuſq. partis, videtur in ea parte eſſe ſuperfluum; nam ſatis ſuperque fuerat prouiſum adhærentibus D. Cæſaris per abſolutionem contentam in primo capitulo in illis verbis, (Il Signor Don Ceſare ſia aſſoluto in forma ampliſſima da tutte le cenſure, pene, intereſſe, è danni, ne quali foſſe incorſo per la ſententia, ò per la ſcommunica publicata contro di lui, & rimeſſo nel ſuo ſtato priſtino egli, & gli deſcendenti, & altri ſuoi &c.) Cum enim abſolutio habeat relationem ad ſententiam & excommunicationem, in qua comprehendebantur etiam adhærentes, fautores, & complices, conſequens eſt etiam, vt dicamus ſub illis verbis, (& altri ſuoi,) venire omnes comprehenſos in dicta ſententia, licèt maioris declarationis cauſa ad incluſionem adhærentiū vtriuſque partis fuerit facta maior ſpecificatio in d. ſecundo capitulo. Supereſt tantum reſpondere nonnullis, quæ ex aduerſo deducuntur; Et primo *ad conſ. Ang. 390.* [d] ex quo prætendunt informantes ex duplici capite Dominum Marcum non fuiſſe comprehenſum in capitulis, tum quia ipſe non poterat dici adhærens ſedis Apoſtolicæ, cū
31 apertè inſeruiret D. Cæſari, † cum vnus & idem non poſſit eſſe adhærens vtriuſque
32 partis, *l. 1. C. de furt.* † ſublata ergo materia & ſubiecto, tollitur etiam prædicatū; tum etiam quia iſta adhæſio fuit occulta, itaut de ea non potuerit habere notitiam D. Cæſar, nec de ea cogitare, *vt ibi per Ang. n. 3. verſ. eſt enim multum aduertendū,*
33 & † ideo non videtur remiſſum, quod non fuit cogitatum, *Bald. in l. non dubium. col. 3. de legib. Afflict. deciſ. 403. nu. 5. Alex. conſ. 13. in fin. lib. 2. cum ſimilibus* [e]. Verū ad primum fuit reſponſum, præſuppoſita ſine veri præiudicio Fellonia Domini Mar-
34 ci reſultante ex intelligentia, † quam habebat cum ſede Apoſtolica, etiam quòd non poſſet ſtrictè & propriè dici adhęrens, *iuxta opinionem Ang.* nihilominus in generalitate verborum illorum, (fautori, miniſtri, complici, familiari, ſeguaci, & tutti gli altri &c.) comprehendi D. Marcum, prout in terminis *tradit idem Ang. in cōſ 257. n. 5.* quod videtur niti melioribus & vrgentioribus rationibus. Alterum, quod obijcitur de ignorantia huius Felloniæ prætenſæ non

d quē refert, & ſequitur Iacobi. de feud. in verb. a hęrētibus, quod eſt penult. nu. 4. & in verb. quic quid. nu. 18. Alex. cōſ. 13. lib. 4. & Rip. in l. fin. C. de reuoc. donat.

e facit ten. in l. ſi mater. ff. de inoff. teſta. & l. tres fratres. ff. de pact. quod etiā in tranſactione procedere dixit Sort. in l. cū Aquilia ff. de tranſact.

obſtat, quia data vniuerſalitate verborum,
ſufficit ſaltem in genere fuiſſe de ea cogita-
tum, *Bart. in l. ſi de cert. n. nu. 4. & in l. ſub
prætextu. in princ. C. de tranſaction. Alex.
conſ. 11. nu. 15. lib. 2. Pariſ. conſ. 68. nu. 18.
lib. 1. Aym. conſ. 227. num. 14. & 294. col. 4.
verſ. ſed adhuc magis*. Verum voluiſſe par-
tes etiam occultas adhærentias, & compli-
citates remittere manifeſtè colligitur ex
eodem capitulo ſecundo, ibi (& tutte le
predette coſe s'intendano nõ ſolo de quelli,
che foſſero di già incorſi, mà anco che in-
correſſero in cenſure, & pendente & con-
cluſa la trattatione;) Ex quibus verbis ma-
nifeſtè conſtat partes voluiſſe remittere
etiam occultas tractationes & adhærẽtias,
cum non poſſent tunc temporis habere no-
titiam eorum, quæ poſtea futura erant, &
& fieri potuiſſent; Quod eo magis dicen-
dum, cum ſententia comprehendat expreſ-
sè fautores & complices occultos; Ideo
abſolutio intelligenda de iiſdem, qui in
ſententia erant comprehenſi. Ex quibus
concluſum in dictis capitulationibus Do-
minum Marcum fuiſſe comprehenſum.

Calaguritana Beneficii de Iocano.
Die Lunæ 9. Aprilis 1601.

SVMMARIVM.

1 *Suppreſſio tituli nunquam fieri debet, niſi
redditus Eccleſiæ diminuti probentur.*
2 *In dubio redditus Eccleſiæ aucti potius
quàm diminuti præſumuntur.*
3 *Beneficia de ſui natura præſumuntur con-
grua.*
4 *Beneficiati non debent eſſe in Eccleſia plu-
res, quàm quot poſſint ex redditibus illius
ſuſtentari.*
5 *Interpretatio illa fieri debet, quæ ſit fauo-
rabilis augmento cultus diuini.*

DECISIO MCCCLXXXV.

DOmini cẽſuerunt in caſu, de quo agi-
1 tur, † non fuiſſe locum ſuppreſſioni,
quia ea nunquam fieri debet, niſi redditus
Eccleſiæ diminuti probentur, *c. ex parte. de
conſtit. Fel. in c. conſtitutus nu. 1. de reſcrip.*
& in dubio redditus potius aucti quàm di-
minuti præſumuntur, *vt per Felin. ibid. &
2 Ang. conſ. 274. nu. 4. in fin.* † & beneficia
de ſui natura præſumũtur congrua, *c. nemo.
de conſecrat. diſtin. 1. Caputaq. deciſ. 62. n. 1.
part. 1.* Diminutio verò fructuum, nedum
fuit probata, ſed neque etiam articulata,
& licèt teſtes videantur deponere fructus
horum beneficiorum non aſcendere ad ta-
xam Conſtitutionis Synodalis, hoc nõ ſuffi-
cit; tum quia Conſtitutio loquitur in Ec-
cleſijs non numeratis, & iſta probatur eſſe
numerata, vt bene in facto deducitur. nec
probatur vſu recepta *ad Verall. deciſ. 203.*
Tum quia, etiam quòd non aſcenderent ad
taxam prædictam; non tamen probatur eo-
rum diminutio, reſpectu quantitatis aſſi-
3 gnatę à principio eorũ erectionis, † quę prę-
ſumitur fuiſſe congrua, ex quo tanto tem-
pore fuerunt beneficiati contenti ea portio-
ne & quantitate, ſed quod tollit difficulta-
tem, etiam probatur per teſtes Gaſparis
nu. 2. ſufficientia fructuum pro honorifica
4 ſuſtentatione horum beneficiatorum; † &
ideo tot debẽt eſſe, quot poſſunt ſuſtentari
ex redditibus Eccleſię, *c. 1. vbi Abb. & Doct.
de inſtit.* & eſt admodum veriſimile, cum
per paucos mẽſes ante petitam ſuppreſſio-
nem, de qua agitur, beneficiati iurauerint
dictum numerum ſuis temporibus fuiſſe
5 ſeruatum: † Et hæc interpretatio fieri de-
bet ad fauorem augmenti cultus diuini, *vt
fuit dictum in vna Calaguritana Portionis
de Narbaia coram R. P. D. meo Penia
3. Iulij 1589. quæ decidit hunc caſum*. Et
ita concluſum.

Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis.
Die Veneris 11. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Ius commune quando non ſuffragetur Epi-
ſcopo in materia iuriſdictionis.*
2 *Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amit-
tit ſuam poſſeſſionem claram.*
3 *Abbati habẽti iuriſdictionem quaſi Epiſco-
palem, præter ea, quæ ſunt ordinis, com-
petunt ea omnia, quæ Epiſcopo competere
poſſunt in ſuo territorio.*

DECISIO MCCCLXXXVI.

QVoniam Domini habuerunt negotiũ
poſſeſſorium pro turbido; ideo ordi-
narunt, vt Reuerendiſſ. D. Archie-
piſcopus informet ſuper petitorio: Ratio-
nes verò, cur Domini dixerunt poſſeſſionẽ
eſſe turbidam, ſunt iſtæ potiſſimum; Pri-
1 mo, † quia fomentum allegatum ex iure
communi non procedit, quando titulus pri-
uilegii exemptionis exhibetur, & maximè
ſi ſuper eo eſt cognitum, *vt tradunt Docto-
res, Abb. Dominic. Franc. Io. Monach. &
alij in c. cũ perſonæ. de priuileg. in 6. Capic.
deciſ. 189.* Secundo, quia actus, qui dantur
partim non concludunt, quia deſiſtentia
à dando litteras dimiſſorias, & monitoria
iuxta decreta Concilii, vt nu. 2. ſummarii
D. Archiepiſcopi, non debet trahi ad non
expreſſa, & abſolutio obtenta à Cardinali
intelligitur de his, quæ ſunt contraria di-
ſpoſitioni Concilii, & ad cautellam, & con-
curſus approbatus à D. Cardinali fuit ad
effectum mittendi Romam, & videtur fa-
ctus de ipſius conſenſu, & ita non conſtitui-
tur Archiepiſcopus in libera poſſeſſione; &
litteræ Cardinalis Carraffæ potius denotãt
contrarium, licèt dicant mẽtem Papæ Gre-
gorii fuiſſe, vt concurſus fierent corã Epi-
ſcopo,

ſcopo; ſed debent intelligi noluiſſe præiudicare iuri tertii, ne quod nō poteſt fieri ſine derogatione regulæ, cenſeatur per ſimplicē aſſertionem Cardinalis ablatum ab Abbate
2 Caſtri Durantis. Tertio, † concurſus, qui allegantur, fuerunt facti tempore, quo dubitabatur de facultate Abbatis, qui ſi non ſe habuit pro ſpoliato, non amiſit ſuam antiquam poſſeſſionem claram & expeditam faciendi concurſus. Quarto, quia per diſcuſſionem petitorii, & reſolutiones factas
3 detectum eſt non ius D. Archiepiſcopi, † cū omnimoda iuriſdictio detur Abbati; Ideo ei præter ea, quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia, quæ poſſunt competere Epiſcopo in ſuo territorio, *gloſ. in Clem. 1. in verb. diœceſanis. de for. compet. & in c. Ordinarijs. vbi Domin. de off. Ordin. in 6.* Quare concluſum, vt diſcutiatur petitorium.

Vicentina Feudi decimarum.
Die Veneris 11. Maii 1601.

SVMMARIVM.

1 *Laici ſunt incapaces decimarum.*
2 *Fructus decimarum poſſunt laicis concedi ab habente poteſtatem.*
3 *Verba enunciatiua probant inter partes.*
4 *Recognitiones an probent ſine inueſtitura.*
5 *Declaratur Bald. in c. 1. nu. 3. tit. de Capit. qui cur. vendid.*
6 *Parochus ſolus opponit Epiſcopo, quòd decimæ de iure ad ipſum non ſpectent.*
7 *Nō repugnat, quòd ius ſit alterius, & quòd ex recognitione & confeſſione poſſit agi contra confitentem, licèt per eam non ſit excluſum ius tertij.*
8 *Inſtrumenta habita à notario compulſore fidem faciunt, licèt non ſit reproducta compulſoria.*

DECISIO MCCCLXXXVII.

FVit dubitatum, an conſtet de exiſtentia feudi decimarum, de quo fuerint inueſtiti ab Eccleſia Vicentina Domini de Tonſo authores modernorum Dominorum, cum quibus agitur, & fuit per Dominos concluſum pro affirmatiua ex inſtrumentis
1 annorum 1478. & 1541. † Sumus enim in re, quæ nō poteſt poſſideri ſine titulo, quia laici ſunt incapaces decimarum, cum ſint ſpirituales à iure diuino introductæ, *c. fin.*
2 *16. q. 1. c. cum tua. de decim.* † licèt earum fructus poſſint laicis concedi per habentē poteſtatē, *vt per gloſ. in d. c. fin. & in c. peruenit. 1. q. 3.* Ex his autem inueſtituris conſtat de recognitione decimarum ab Eccle-
3 ſia, & † ſufficiunt verba enunciatiua inter partes, *Alex. conſ. 15. nu. 4. lib. 5. Afflict. de feud. tit. ex quib. cauſ. feud. amitt. num. 75.*
4 † Non obſtat, quòd non conſtet de prima inueſtitura; & ideo recognitiones non probant, *Bald. in c. 1. n. 3. tit. de Capit. qui curi. vendid. cum alijs* *; Quia renouatio & ſimiles actus, & tractatus feudalitatis ſunt actus exequutionis & poſſeſſionis feudi, & licèt non inducant nouum feudum; probāt tamen eius exiſtentiā, *Guid. Pap. deciſ. 272. Caſtr. conſ. 417. in fin. lib. 2. Bald. in l. cenſuatis. C. de donation.* quę procedūt in caſu iſto, in quo interuenit expreſſa recognitio dominii, quo caſu nō habent locum deducta *ex Dyn. Bart. & alijs, de quibus per*
5 *Franc. Marc. deciſ. 615. num. 3.* † Præterea id procederet, ſi Epiſcopus vellet ex hac recognitione acquirere rem ab vltimo poſſeſſam, & ita loquitur *Bald. & alij.* Hanc probationem coadiuuant cōfeſſiones iudiciales Dominorum de Tonſo in iudicio inter ipſos & quoſdam alios agitato in partibus, vt in proceſſu producto pro Epiſcopo, & in poſitionibus eorundem in eodem proceſſu fol. 72. *Cæſar de Graſſ. de cōfeſſ. deciſ. 3.*
6 Nec obſtat, quòd † decimę de iure ſpectent ad parochum non ad Epiſcopum; quia pa-
7 rochus non eſt in cauſa, & † nihil repugnat quòd fortè ius ſit alterius, & tamen ex hac recognitione & confeſſione poſſit agi cōtra confitentem, licèt per eam non ſit excluſum ius tertii, *l. interrogatam. C. de liber. cauſ. l. eā falſa. C. de iur. & fact. ignor. vbi Bart. Bald. Salicet. Iaſ. & cæteri.* Iura verò eſſe in forma probanti arguitur ex productione duarum inueſtiturarum compulſatarum
8 in partibus à Dominis de Tonſo, † licèt ab ipſis nō fuerit reproducta compulſoria, ſed habita fuerunt inſtrumēta à notario compulſore; & ideo fidem faciunt, *vt aliàs fuit deciſum coram R. P. D. meo Litta in vna Vlixbonen prioratus* [a]; Et ita concluſum.

* Rodulph. Schader. de feud. p. 5. c. 1. nu. 1. & c. 2. & 3.

[a] ſub die 26. Ian. proximè præteriti.

Interamnen. Dotium.
Die Lunæ 14. Maii 1601.

SVMMARIVM.

1 *Remedium Auth. res quæ. C. com. de legat. dicitur ſubſidiarium, nempe quando non adſint alia bona libera.*
2 *Bona debent tradi à venditore libera, & ſi non ſunt ſic tradita, venditori agenti ad pretium obſtat exceptio non implementi.*

DECISIO MCCCLXXXVIII.

DOmini fuerunt concordes, quòd mandatum non ſit exequendū ex eo, quòd in venditione fuit promiſſum nullum extare fideicommiſſum; & tamen contrarium fuit coram me reſolutū *; Neque obſtare, quòd videatur, hoc poſſe verificari reſpectu dotationis filiarum, quę nituntur diſpoſitione *Auth. res quæ. C. com. de legat.*
1 quia † cum illud remediū ſit ſubſidiarium, nondum conſtat, quòd non adſint alia bona libera, immo potius adeſt pręſumptio in contrarium, cum adſint illa bona, quę

* ſub die Lunæ 15. Nouemb. 1599.

fuerunt redempta à Communitate per quõdam Antonium, & ceſſat difficultas, ex quo adſunt plures moleſtię illatæ à diuerſis creditoribus ſuper iſtis bonis, vt bene
2 in facto deducitur; ex quibus conſtat,† bona non poſſe dici liberè tradita, vt fieri eſt neceſſe, *l. in venditione. de actio. empt. l. ex prædijs. vbi gloſ. & Bald. C. de euiction.* Ideoque agenti ad pretium obſtare exceptionem non implementi, *Galeſ. ad form. Camer. part. 4. q. 1. n. 7. Roland. conſ. 52. n. 2. lib. 1.* Neque obſtat, quòd Dominus Io. Baptiſta videatur habuiſſe notitiam fideicommiſſi, ex quo fuit facta mentio, quòd vendebantur bona ad effectum conſtituendi dotes filiabus, quia hinc non infertur neceſſario ſcientia fideicommiſſi: ſed neque hoc releuat, ſtantibus moleſtijs illatis; & Ideo placebat Dominis oblatio Domini Io. Baptiſtæ retrocedere volẽtis dicta bona etiam cũ amiſſione pretij per eum ſoluti, ſi alia via prouideri nõ poteſt eius indẽnitati.

Seguntina Decimarum de Buſalaros.
Die Lunæ 21. Maii 1601.

SVMMARIVM.

1 In materia decimarum quando ius dicatur non reſiſtere Epiſcopo contra Rectorẽ.

DECISIO MCCCLXXXIX.

FVit reſolutum Reuerendiſſ. Epiſcopo & litis conſortibus competere actionẽ ſpolij ad decimas contra Rectorem Eccleſiæ de Buſalaros, recuſantem illas deferre ad aceruum communem ſillam nuncupatũ; nam de antiqua poſſeſſione Epiſcopi conſtat ex depoſitionibus teſtium, & pro titulo extat Synodalis Conſtitutio antiquiſſima approbata in alia Synodo, quæ mandat ſolui decimas de omnibus bonis; tam laicorum quàm clericorum, & Eccleſiarum, ac monaſteriorum, & huius Conſtitutionis obſeruantia optimè per teſtes probatur.
1 † Nec obeſſe poteſt, quòd cum agatur contra Rectorem videatur ius reſiſtere intentioni Epiſcopi; nam illa præſumptio, quæ eſt pro Rectore, non habet locum contra ſuum Epiſcopum, neque quando probatur antiqua poſſeſſio, & maximè vbi non agitur de tota decima auferenda ſed de portione tantum, vt in caſu iſto, in quo decimæ, poſtquam ſunt delatæ ad aceruum communem diuiduntur inter participes, vt probant teſtes, & ad hoc allegatur *Aegid. deciſ. 455. & Caputaq. deciſ. 306. part. 3.* Ideoque Epiſcopum eſſe reſtituendum.

Meliten. Penſionis.
Die Lunæ 21. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 Præceptores Commendarum religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles.
2 Libri officialium faciunt fidem, & eis creditur in his, quæ pertinent ad eorum officium.

DECISIO MCCCXC.

FVit reſolutum vna tantum parte informante ob alterius contumaciam, ſententiam in partibus latam eſſe tanquam notoriè iniuſtam, reuocandam, cum penſio fuerit reſeruata auctoritate Magni Magiſtri, & Capituli generalis, penes quos conſtat adeſſe facultatem liberè de Commendis religionis diſponendi, quæ ſunt manua-
1 lia, † & Præceptores ſunt ad nutum amouibiles, *vt per Mohedan. deciſ. 169. aliàs 10. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit reſolutum coram Illuſtriſſ. Mantica 28. May 1591.* Non obſtat, quòd Bulla & atteſtationes ſint tranſumptæ ex libro Officialis Meliten.
2 curiæ, quia † dictus liber facit plenam fidem, cum libris Officialium credatur in his, quæ pertinent ad eorum officium, *Ruin. conſ. 53. num. 9. lib. 4.* Quod verò per partem aliàs fuit oppoſitum de non tranſportatione actorum non videbatur obſtare propter ſtylum illarum partium, de quo conſtat ex quibuſdam atteſtationibus, ſolitum eſſe reſtitui iura partibus ſine alia actorum confectione, & de hac re fuit poſtea producta fides authentica; ſed quia non aderat in actis ſententia de partibus ritè extracta, ſed ſolum quædam copia; Ideo diſtuli expeditionem huius cauſę, donec exhibeatur dicta ſententia in forma probanti, quod nunc eſt factum, vt ex relatione partis intellexi.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Lunæ 28. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 Defectus iuriſdictionis licèt non ſit oppoſitus in partibus, poteſt tamen in curia opponi.
2 Notarius non dicitur remotus ab officio, ſi alter deputetur ad ſcribendum pro eo, ideò poteſt publicare, & remanet magiſter actorum.
3 Deciſ. Aegid. 539. quando locum habeat.
4 In extractionibus proceſſuum, quæ fiunt in longinquis partibus, & remotis, & cum magna impenſa non eſt tam ſcrupuloſè agendum ad ſubuertendum proceſſus, vbi ſatis conſtat fuiſſe ritè formatos.

DECISIO MCCCXCI.

DOmini dixerunt ſtandum eſſe in reſolutis coram R.P.D. meo Litta a, nẽpe proceſſum Domini Cardoſi eſſe in forma probanti, non obſtantibus ijs, quæ fuerunt à contraria parte contra illum deducta; nam licèt fuerit allegatus ſuſpectus

a ſub die 26 Ian. proxime præteriti.

Odoardus

Odoardus de Figueroa notarius cõpulſi;
& ideò nõ fuerit rogatus de actis Legatiæ;
ſed alius ſubrogatus nempe Septimius de
1 Pax; & ideò † neceſſaria videbatur reco-
gnitio, quam non fuiſſe factam pars ipſa
fatetur, & de hoc fuit oppoſitum hic in
curia, quod fieri potuit, licèt in partibus
non fuerit oppoſitum, *vt fuit reſolutum*
in Toletana beneficij 31. Ianuary anni præ-
teriti coram R.P.D. meo Lancellotto: Tamẽ
2 dixerunt Domini eſſe aduertendum † quòd
Odoardus non fuit omnino recuſatus, &
remotus ab officio, ſed tantum Septimius
deputatus ad ſcribendũ pro eo, vt conſtat
ex ſummario nu.4. vbi dicitur eum ſcripſiſ-
ſe pro Odoardo notario cauſæ recuſato; &
ideò potuit Odoardus publicare, cum re-
manſerit magiſter actorum, *Auth. de tabell.*
vbi gloſ. in verb. ipſis per ſe. in fin. Cumque
omnia acta originalia fuerint per compul-
ſum tranſportata coram iudice compulſore
in ſummario nu.6. & 10. & 24. & 29. & par-
tes de einſdẽ iudicis mandato citatæ ad di-
3 cendum contra, in ſummario num. 8. † &
ipſis citatis & etiam præſumptiuè præſenti-
bus facta exemplatio & collatio, & nihil
ex aduerſo oppoſitum intrat *deciſio Aegid.*
539. cum, vt dictum eſt, non ceſſarit omni-
no officium Odoardi, ſed tantum datus
fuerit adiunctus ad ſcribendum. De colla-
tione conſtat in ſummario nu.26. & ſic in-
trat deciſio facta *in Bracaren. de Padro-*
nello coram R.P.D. meo Sacrato [a], & po-
tuit dicta acta ſcripta à Cõnotario Odoar-
dus extrahere, cuius manus hic in curia
extat recognita, & præſentia partis in col-
latione probatur ex proteſtationibus, qui-
bus non obſtantibus iudex mandauit fieri
collationem, & notarius dicit, & ſtatim
fuit lectum per tres horas, &c. quæ ma-
4 nifeſtè arguunt partis præſentiam. † &
in iſtis extractionibus, quę fiunt in parti-
bus tam remotis, & cum tanta impenſa,
non eſt ita ſcrupuloſè agendum ad ſubuer-
tendum proceſſus, vbi ſatis conſtat fuiſſe
ritè proceſſum. Et ita concluſum.

[a] ſub die 26. Martij proxime præteriti.

Balneoregien. Hæreditatis, & bonorum.
Die Lunæ 28. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Filia quando conferre teneatur cum fra-*
tribus dotem à patre habitam, & quando
non, & num. 3.

2 *Iniquum eſt, vt filia quæ à paterna hære-*
ditate excluditur, dotem conferre te-
neatur.

4 *Plures hæreditates videntur, quando bona*
ſunt in pluribus territorijs.

DECISIO MCCCXCII.

FVit concluſum Dominam Octauiam
poſſe conſequi ab inteſtato ſuam por-
tionem in bonis poſitis extra diſtrictum
Vrbis, & non ſubiectis ſtatuto, abſque eo,
quòd ipſa teneatur conferre dotem ſibi à
1 patre datam; nam licèt regula ſit, † filiam
debere conferre dotem à patre habitam, ſi
vult ſuccedere in hæreditate paterna vnà
cum fratribus, *l. filia dotem. C. de collation.*
tamen illa lex procedit, vbi agitur de vni-
uerſali ſucceſſione; tunc enim locum habet
ratio illa æqualitatis conſeruandæ, ob quã
fuit introducta collatio, *l. 1. ff. de collat. bon.*
bene per Bald. in l. quoniam nouella. nu.4.
verſ. quoniam nouella. C. de inoffic. teſtam.
ſed hoc caſu non agitur de tota hęreditate,
quæ eſt magni valoris, quia excluſa eſt à
ſtatuto reſpectu bonorum ſitorum intra di-
ſtrictum Vrbis, ſed de particula quadam
Caſtrorum ſitorum extra diſtrictum, ſuper
quibus pater Dominæ Octauiæ habebat ſuã
ligitimam, quæ fideicommiſſo grauari non
poterat; & ideo pro portione eam tangen-
te petit admitti ad ſucceſſionem vnà cum
fratre, quod iam fuit per ſententiam de-
claratum: ſed excitata fuit exceptio col-
lationis, quæ quidem non videtur locum
habere poſſe; tum ex eo quòd ceſſat æqui-
tas, *d. l. 1. §. pater filium. verſ. poteſt non in-*
commode dici; cum etiam propter dotem
ipſa ſit excluſa à ſucceſſione paterna, quæ
2 tota defertur fratri, † ſatis videtur ini-
quum, vt id conferat, propter quod totam
hæreditatem frater ſibi vendicat, quæ eſt
ratio legis dicentis, iniquè videri collatio-
nem poſtulari ab eo, propter quem am-
plius ex hæreditate paterna habiturus eſt:
3 Excluditur etiam collatio ex eo, quia † fi-
lia excluſa à ſtatuto, ſi in aliqua portione
aliquo iure ſuccedat, non tenetur conferre,
cum ratio ęqualitatis locum habere non
poſſit, quando ſucceſſio ab inteſtato non
debetur, vt in caſu iſto propter ſtatutum,
& hæc fuit opinio *Baldi, quem ſequitur*
Alex. in l. ſi emancipati. nu.8. C. de colla-
tion. & eſt communis opinio Doctorũ, vno
Iaſone excepto, vt animaduertit Bolognet.
4 *ibidem n.29.* Præterea, † cum iſta diſtinctio
bonorum ſitorum intra & extra territoriũ
videatur quodammodo cõſtituere duas hæ-
reditates, *vt per Ruin. conſ.43. nu.2. verſ.*
ſed quia fortaſſis. lib.3. ſi ex quo extra diſtri-
ctum ceſſat ſtatutum, prætendit D. Corra-
dinus collationem fieri debere, videretur
æquum, vt ipſe quoque conferret pro par-
te ſua id, quod ex hæreditate paterna con-
ſequutus eſt, ſed hoc pacto eluderetur ſta-
tutum; Ideo non poteſt habere locum col-
latio ex vna parte tantum, argumento
eorum, quæ tradit *Aym. conſ.85. n.8.* Non
obſtat, quod deducitur *ex Fulgoſ. in d. l. ſi*
emancipati. nu.9. quem refert Alex. nu.13.
quia pręter quam quòd nõ eſt caſus noſter,
videntur potius Doctores inclinare, quòd
hęc ſit quęſtio voluntatis, & quòd ſtante

inęqualitate cenſeatur remiſſa collatio, bene deducitur, *Tibe. Decian. conſ. 2. num. 87. lib. 2. qui allegat Dec. idem tenentem cõſ. 59. nu. 2. Vitalin. in tract. de collation. q. 33.* Ex quibus fuit dictum non eſſe locum collationi dotis, neque in totum neque in partẽ; nam hęc collatio pro parte hactenus videtur incognita, tam antiquis Iuriſconſultis, quàm iuris interpretibus, & in ſumma videtur inconueniens, quòd filia propter dotem excludatur, & nihilominus eandem teneatur conferre. Et ita concluſum.

Firmana Altaris.
Die Lunæ 4. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes, qui ignorant onera beneficij, non probant valorem.*
2 *Probatio valoris obtenti non eſt neceſſaria, quando in gratia impetrati adeſt decretum de dimittendo obtentum.*
3 *Valor beneficij ex communiter accidentibus potius augetur tempore, quàm diminuatur.*
4 *Facultas augendi vel minuendi non ſe extendit, niſi vſque ad tertiam partem.*

DECISIO MCCCXCIII.

Fvit reſolutum ex teſtibus D. Ricardi non poſſe iuſtificari ſuam gratiam, cum ſint nulliter examinati, ex deductis in
1 facto; Vltra quòd † in dictis non cõcludunt, cum omnes dicãt ſe neſcire onera reſpectu beneficij ſancti Ludouici; reſpectu verò beneficiorum obtentorum non adeſt probatio, quia teſtes ſuper ſecundo dicunt ſe ne-
2 ſcire. Verum † quantum ad alterũ ex iſtis beneficiis, non videtur neceſſaria probatio valoris, quia adeſt in gratia decretum de eo dimittendo; Quantum verò ad alterum prætenditur adeſſe vnum teſtem, quod ſi eſt verum, ſufficeret pro probatione valoris obtenti, ſed quia Ricardus prętendit valorem impetrati iuſtificari ex cõfeſſionibus Coriolani, fuit reſponſum nonnullas confeſſiones pręcedere per multos annos; Ideo eas non releuare, quia nõ percutiunt tempus gratiæ: Confeſſio verò, quę habetur in impetratione anni 1596. poſterior eſt per treſdecim menſes, ſed hæc reſponſio nõ
3 tolleret difficultatem; nam † valor ex communiter accidentibus potius augetur tempore, quàm diminuatur; & ideò ſi verum erat, quòd de eo tempore beneficium non excedebat 40. ducatos, erit verum, quòd anno præcedenti nõ excedebat ducatos 53. Ideo recurrunt informantes ad aliam reſponſionem, nempe non fuiſſe narratum ſimpliciter non excedere 40. ſed cum clauſula facultatis augendi vel minuendi. Ve-
4 rũ iſta reſponſio non eſt tuta: ex quo † illa facultas nõ ſe extendit niſi vſque ad tertiã partem, quæ addita quadraginta ducatis expreſſis nõ excedit ſummam quinquaginta trium ducatorum expreſſam per Ricardum; Ideo ſubſiſto, & melius eſſet, vt Ricardus probationes ſuas coadiuuaret; & iterum cauſa proponatur.

Vrbeuetana Legati.
Die Veneris 8. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarium probat contra hæredem, quòd hæreditas ſit ſoluendo.*
2 *Inuentarium nõ probat debita in eo deſcripta verè extitiſſe, maximè ſi nõ fuit confectum ab hærede vniuerſali.*
3 *Pro legato conſequendo competit hypothecaria.*
4 *Excipienti bona non eſſe ſoluendo incumbit onus probandi.*
5 *Regulariter quis præſumitur ſoluendo, niſi contrarium probetur.*
6 *Pro legato pio facto Eccleſiæ aſſignato ſuper certo corpore hæreditario ipſo iure dominium in eam tranſit abſque traditione, & hoc fauore Eccleſiæ.*

DECISIO MCCCXCIIII.

CAuſa propter contumaciam partis aduerſæ fuit propoſita vna tantum parte informante, & Domini, qui votarunt, exiſtimabant ex deductis conſtare hæreditatem Petri fuiſſe ſoluendo legatum, de quo agitur, relictum Eccleſiæ; nam cum legatum iſtud mille florenorum fuerit relictum Altemilię vxori cum onere, quòd quandocunque tranſiret ad ſecunda vota vel quãdocunque decederet dicti floreni mille deuenirent ad Capellam ſancti Bartholomæi, vniuerſalibus hæredibus inſtitutis Aloyſio & Chiſtophoro de Pintheis pro medietate, & Hoſpitali S. Spiritus in Saxia pro alia. Altemilia coram Poteſtate Vulſinij aſſerẽs ſe hæredẽ vniuerſalem vnà cum fratre eius Franciſco, obtinuit ſe admitti ad adeundã hæreditatem cum beneficio legis & inuentarij, & confecit inuentarium, in quo adnotata ſunt multa bona, non tamen omnia, vt liquet ex teſtibus, & etiam in eo deſcripſit multa debita teſtatoris, quæ aliundè non probantur. Quòd autem hæreditas fuerit ſoluendo, ex eodemmet inuentario,
1 † quod contra Altemiliam probat, conſtare videtur; nam vltra bona ſtabilia in eo deſignata ex teſtibus conſtat adfuiſſe alia bona. Neque probantur debita in eo deſcripta, excepto debito dotis confeſſatę in te-
2 ſtamento Petri, quia † inuentarium non probat talia debita verè extitiſſe contra creditores & legatarios; *vt per Bart. in l. tutor qui repertorium. de adminiſtr. tut. nu. 10. Franc. Marc. deciſ. 230. lib. 1. firmat Montic. de inuentar. 7. membr. nu. 49. Capic. deciſ.*

Ma'card. de probat. vol. 2. concl. 938. nu. 9.

deciſ. 207. nu. 11. maximè cum non fuerit confectum ab hærede vniuerſali; nam Altemilia erat hæres particularis tantum:
3 Vnde † cum pro huiuſmodi legato competat hypothecaria ſuper corporibus hæredi-
4 tarijs, † incumbit excipienti onus probãdi bona non eſſe ſoluendo; neque eſt ſtandum inuentario eo prætexu, quòd ex eodem probatur exiſtentia bonorum; & ideo ſtandum ſit etiam eidem reſpectu debitorum, prout dicitur de libris mercatorum; quia immo exiſtentia bonorum probatur extra inuentarium ex Cataſto, & ex teſtibus, qui dantur in ſummario. Neque illud ſimile de partitis mercatorum procedit in caſu iſto, cũ propter eorum officium aliqua fides adhibeatur eorum libris, quoties actor ſuam fundat intentionem ex illis; & particę pro maiori parte verificantur, ſed hic neque ratione officii, neque ex aliqua verificatione, nec ex aliquo negotio geſto inter Altemiliam & Capellam, ſcriptura illa po-
5 teſt afficere illam, & † regulariter quis ſoluendo præſumitur, niſi contrarium probetur, *Alex. Iaſ. & aly in l fin. ſi cert. pet.* & confirmatur ex diſpoſitione teſtatoris aſſignantis legatum mille florenorum ſuper bonis ſuis, & maximè ſuper terrenis Alphinæ, ex quo videtur habuiſſe dictas terras pro ſufficientibus pro ſolutione dicti legati: Vnde omnibus penſatis, & conſiderato valore, de quo in Cataſto, & per teſtes coadiuuato, ſatis viſum fuit conſtare adfuiſſe tot bona, quæ ſufficerent pro ſolutione legati pij, pro quo in dubio eſt reſpon-
6 dendum, † cum fauore Eccleſiæ tranſeat in eam ipſo iure dominium abſque traditione, *vt per Iaſ. in l. vlt. C. de ſacroſan. Eccl. n. 10. Peregrin. de fideicom. artic. 2. nu. 61. Tiraq. de priuileg. pia cauſ. priuileg. 39.* Et ideò exceptio illa, quòd hęreditas non ſit ſoluẽdo, non poteſt habere locum in caſu iſto, in quo ſuper certo corpore in hęreditate exiſtente cõſtitutum fuit à teſtatore legatũ.

Comen. Iuriſpatronatus.
Die Veneris 8. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio iuriſpatronatus quomodo dicatur ſubreptitia.*
2 *In beneficio regulari non conceditur iuſpatronatus laicis, niſi in limine fundationis.*
Idem eſt in Eccleſia conuentuali habitu tantum, vt num. 3.
4 *Iuſpatronatus ex mero priuilegio eſt reuocatum ex diſpoſitione ſacri Concily Tridentini, vnà cum quaſi poſſeſſione inde ſequuta.*
5 *Deciſio Veralli 211. part. 3. quomodo intelligatur procedere.*
6 *Cauſa non dicitur onoroſa, vbi expenſa non correſpondet valori rei.*
7 *Cauſæ cognitio qualiter ſit adhibenda per Ordinarium in iurepatronatus.*
8 *Prouiſio Apoſtolica anterior eſt præferenda, non obſtante iurepatronatus ex priuilegio.*

DECISIO MCCCXCV.

FVit dubitatum, an conſtet de iurepatronatus, ita vt ſuffragetur pro obtinenda confirmatione inſtitutionis factę per Ordinarium ad fauorem præſentati, & Domini concorditer tenuerunt non conſtare,
1 ex pluribus: Primo, quia † conceſſio iuriſpatronatus fuit ſubreptitia, & merè ex priuilegio, cum facta fuerit ſine cauſa: Subreptio probatur ex eo, quòd Quadrius tacuit bona Prioratus exiſtentia in territorio Griſonorum, quàm primum fuiſſent recuperata, ſibi erant in perpetuam emphyteuſim concedenda, hoc enim ſi Papa intellexiſſet, nempe iam fuiſſe datam recompenſam recuperationis per conceſſionem emphyteuſis ex eadem cauſa, non conceſſiſſet iuſpatronatus. Item non fuit expreſſum, quòd ex tenore conceſſionis in emphyteuſim ex bonis in territorio Mediolani exiſtentibus, Quadrio erant refundendæ omnes pecunię, quas contingeret erogari in recuperatione bonorum exiſtentium in terris Griſonorum, & conſequenter nihil dabat Quadrius pro conſequutione iuriſpatronatus, adeò quòd remanet ex mero priuilegio, eoque ſubreptitio & ſine cauſa; itant locus ſit decreto ſacri Concilij Tridẽtini reuocantis ſimiles conceſſiones. Adeſt etiam alia ſubreptio, quia fuit narratum Prioratum eſſe ſęcularem, cum tamen eſſet
2 regularis ſancti Auguſtini; † quo caſu non conceditur iuſpatronatus niſi in limine fundationis, *c. nobis. de iurepatr. vbi gloſ. in verb. de ſua Iuriſdictione. Hoſtien. col. 2. Ancharan. nu. 16. Abb. n. 9. Lambertin. de iurepatr. lib. 2. part. 1. quaſt. 5. artic. 1. n. 10. Mohedan. deciſ. 340. Pute. 366. & fuit reſolutum in Regien. Iuriſpatr. corã R. P. D.*
3 *meo Pamphilio 24. May 1585.* † & procedit etiam in conuentuali habitu tantum, *Alex. conſ. 74. lib. 2.* Poſtremo fuit narratum bona detenta fuiſſe à Griſonis; & tamen id non erat verum, ſed detinebantur à quodã Federico prouiſo Apoſtolico, *Card. conſ. 38. Felin. c. cauſam qua. nu. 2. de teſtib.* Secundo non conſtat de iurepatronatus, quia conceſſio fuit facta ſub conditione ſi & poſtquam Antonius recuperaſſet dicta bona, & in priſtinum ſtatum reduxiſſet, quod non fuit vnquam factum, cum continuauerint Quadrij illa poſſidere ex titulo conceſſionis emphyteuticæ, vt probatur ex inſtrumento rogato de anno 1581. Tertio ex ſupradictis reſultat tale iuſpatronatus, tam propter ſubreptiones, quàm propter

decreta

decreta Concilij Tridentini nullum eſſe, &
4 † quatenus aliquod eſſet, tanquam ex mero
priuilegio eſſe reuocatum, *vt habetur ſeſſ.
25. cap. 9.* Neque obſtat, quòd deducitur
de quaſi poſſeſſione præſentandi *ex c. con-
ſultationibus. de iurepatro.* tum quia per
Concilium in loco allegato iſta iura patro-
natus in totum prorſus abrogantur, & ir-
ritantur, cum quaſi poſſeſſione inde ſequu-
ta, *& fuit reſolutum in Albanen. Iuriſpa-
tronatus 26. Nouembris 1588. coram bo.
me. Orano, & in vna Caſſanen. beneficij. 4.
Iulij 1578. corā bo. me. Bubalo* *, vltra quòd
dictum cap. non procedit, vbi apertè con-
ſtat de non iure in proprietate, vt ibi no-
tant omnes: Præterea Magdalena, de cuius
præſentatione agitur, nunquam præſenta-
uit, neque fuit in poſſeſſione præſentandi,
5 † quatenus vera eſſet *deciſio allegata Veralli
211. part. 3.* de qua tamen ſæpius Domini
dubitarunt; tamen ea procedit, vbi verſa-
tur fauor Eccleſiæ, non autem contra Ec-
cleſiam. Sed ſatis ſuperq. tollitur ex nul-
litate iuriſpatronatus ſupra deducta, &
facit optimè *allegata deciſio in cauſa Caſſa-
nen.* & etiam ex eo, quòd dictum eſt per
Concilium, tolli etiam quaſi poſſeſſionem,
*vt fuit reſolutum à ſacra Congregatione, &
repetitum in vna Valentina Capellania co-
ram Illuſtriſſ. Blanchetto, & in Auximana
Iuiſpatronatus 28. Maij 1595. corā R. P. D.
meo Mellino, & in Romana Parochialis
coram R. P. D. meo Corduba 21. Ianuarij
1600.* quæ loquitur de poſſeſſione poſt pu-
blicationem Concilij. Non obſtat, quòd
priuilegium ſit ex cauſa onerosa, quia be-
ne reſpondetur in facto Antonium Mariam
feciſſe pactum de recuperandis expenſis fa-
ctis in recuperatione bonorū ex affictibus,
6 prout recuperauit: Vltra quòd † non dici-
tur cauſa onerosa, vbi expenſa non corre-
ſpondet valori rei, vt bene deducitur in
iure [a], Non obſtat, quòd præſumatur ad
hibita cauſæ cognitio per Ordinarium, qui
præſentationes admiſit, quia ex deductis
7 apparet de contrario: † Vltra quòd non
fuit adhibita cauſę cognitio iuxta formam
traditam à Concilio, nec fuit citatus pro-
curator Curię Epiſcopalis, de cuius inte-
reſſe agebatur [b]. Vltimo accedit, quòd
8 † prouiſio Apoſtolica R. P. D. Bilij eſt an-
terior; & ideo attendenda non obſtante
iurepatronatus ex priuilegio, *vt bene dedu-
citur per informantes, ex Butrio, Abbate,
& alijs* [c], *& fuit reſolutum in vna Cæſar-
auguſtana parochialis coram bo. me. Groppe-
rio* [d], Quare concluſum non conſtare de
iurepatronatus ad effectum ſuſtinendi præ-
ſentationem, & eam confirmandi.

* quę in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 548 part. 2.

a Ad hoc facit deciſio facta coram S. D. N. Clemente VIII in cauſa Lucana Decanatus 22. Martij 1597. quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 457. n. 27. part. 1.

b luxta l. de vno quoq. ff. de re iud. Gabr. de citation. concl. 1. nu. 1.

c ex Butr. in c. dilectus. n. 81. & ſequen. Abb. n. 4. & 6. de off. legat. Mand. in reg. 4 q. 20. nu. 3 Verall. deciſ. 39. lib. 2.

d ſub die 10. Iulij 1586.

Romana Pecuniaria ſeu Vineæ.
Die Lunæ 2. Aprilis, & Veneris 15. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio de reſtituendo prioribus & potioribus ſemper exequi poteſt contra obligatos, quando conſtat de prioritate & potioritate, licèt acta non ſint tranſportata; cum ſufficiat fuiſſe reproducta inſtrumenta obligationum coram Auditore Cameræ, & licèt non ſe obligauerint ad omne mandatum Domini.*
2 *Clauſula, ad omne mandatum Domini, apponitur in obligatione de reſtituendo prioribus & potioribus ad faciliorem ſolum exequutionem.*
3 *Mens Pontificis regulatur à iuris diſpoſitione.*
4 *Natura copula, &, eſt ampliare, non reſtringere.*

DECISIO MCCCXCVI.

FVit hæc cauſa bis propoſita, & credito-
ribus Torſellini, & Pignanelli opponē-
tibus obligationes de reſtituēdo prioribus
& potioribus non poſſe mandari exequu-
tioni; Primo, quia acta non erant tranſpor-
tata; Secundo, quia non ſe obligauerant
ad omne mandatum Domini, ſed ſimplici-
ter de reſtituendo creditoribus prioribus &
potioribus Torſellini & Pignanelli; Ideo re-
quiri, quòd concurreret in eo, qui petit exe-
quutionem, vt eſſet creditor coniunctim
1 vtriuſque. † Quibus non obſtantibus, fuit
per Dominos concluſum dandam eſſe exe-
quutionem contra obligatos, docto tamen
de prioritate & potioritate. Neque obſta-
re, quòd acta non ſint tranſportata, quia
ſufficit, quòd appareat fuiſſe pro prioribus
& potioribus relaxatum mādatum, repro-
ductis inſtrumentis obligationum coram
Auditore Cameræ. Neque obſtat, quòd in
obligatione de reſtituendo non adſit clau-
ſula, ad omne mandatum Domini; quia
hoc non facit, quominus poſſit procedi exe-
2 quutiuè, † cum illa clauſula apponatur ad
faciliorem exequutionem, vt etiam ſine ci-
tatione poſſit iudex mandare, vt ſoluatur,
ſed non ideò ceſſat proceſſus exequutiuus
docto de veritate, & potioritate crediti, &
obligatione Camerali de reſtituendo; ma-
ximè ſtante formula commiſſionis, quę cā-
tat cum clauſula, ſi quid exequendum, re-
ſpectu eorum, qui ſunt ſimpliciter obligari
ſine clauſula illa, ad omne mandatum Do-
mini. Vltimo non obſtat obiectum, quòd
requiratur concurſus vtriuſque obligatio-
nis ſimul, quia par eſt ratio, ſiue concur-
rant ſimul, ſiue ſeparatim, cum vtroque
caſu obligatio Cameralis ſuum parere de-
beat effectū, & illa copula, &, debet expo-
3 ni ſecundum mentem Pontificis, † quæ re-
gulatur à iuris diſpoſitione, *vt per Imol. in
Clem.*

4 *Clem.in pleriſq.n.12. de electione.* † natura enim copulæ, & , eſt ampliare non reſtringere, *l.ea tamen adiectio.de lega.3. latè Euerard.in loco à natura copulæ* . aliàs ſequeretur abſurdum, quòd poſteriores habentes vtrunque ſimul obligatum, eſſent præferendi prioribus habentibus ſingulos tantum obligatos, quòd eſt contra iuris diſpoſitionem . Et ita concluſum pro exequutione mãdati, docto de prioritate & potioritate .

Carthaginen. Decimarum .
Die Veneris 15. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Fructus, qui veniunt liquidãdi, liquidari debent in minori ſumma, licèt aliqui teſtes deponant de maiori, cum in minori dicantur concordes .*

2 *Ad effectum liquidationis fructuum, probatio per teſtes debet fieri de vera perceptione, & eorum quantitate .*

3 *Fructus per Rotam aliquando liquidantur ad id, quod ſolitum eſt percipi.*

4 *Nemo præſumitur in re ſua negligens, & quòd ſuum iactare velit .*

DECISIO MCCCXCVII.

FVit reſolutum pro informante contra
1 Moniales , † fructus eſſe liquidandos
in minori ſumma, per teſtes de ea deponẽtes , cum alij teſtes , qui de maiori ſumma;
deponunt , ſint concordes in minori ſũma;
2 & quamuis † requiratur , quòd per teſtes
probetur vera perceptio fructuum , & eorum quantitas *ex ſententia Iacob.de Aren. relati per Bald. in l. ſi fundum. n. 5. C. de rei vend.* Tamen videntur etiam hæc omnia per teſtes ſatis probata, ex quo per teſtes, qui dantur in Summario num.8. probatur, Moniales ex articulatis prędijs fructus percepiſſe per ſuos Oeconomos & Factores, & in hoc concordant omnes. Quãtum ad quantitatem de ea deponunt primus teſtis ſuper quarto in Summario n. 6. qui deponit tam de viſu , quàm de auditu ab Oeconomis & Factoribus ; Quartus teſtis iuxta octauum in Summario num. 4. & idem quintus teſtis ſub eodem num. Idem probat ſeptimus teſtis ſub eodem num. qui corroborantur per teſtes deponentes Moniales potuiſſe colligere tantam quantitatem, quorum etiam aliqui dicunt collegiſſe & potuiſſe colligere, & reddunt rationẽ ex notitia, quam habent dictarum terrarũ, ſecundus ſuper quarto ſub num. 6. in Summario , quartus ſuper quarto eodem num, & melius iuxta octauum ſub num. 4. Sed
3 & † Rota aliquando liquidauit fructus ad
4 id, quod ſolitum erat percipi, † cum nemo
præſumatur in re ſua negligens , & quod ſuum iactare velit , *prout fuit dictum in Romana quinquaginta millium coram Sanctiſſ. D. N.* Quare fuit concluſum, vt detur ſententia liquidatoria pro ſcutis annuis 125. Et quantum ad tempus , videat ponens, quo tempore fuerit ceſſatum per Moniales ; & placeret etiam, vt ſumma reduceretur ad ſcuta centum annua cum agatur contra pauperes moniales , licèt ſtante earum nimia contumacia non videantur dignæ miſeratione .

Feltren. Canonicatus , & Præbendæ
Sanctæ Margaritæ .
Die Veneris 15. Iunij 1601.

DECISIO MCCCXCVIII.

FVit reſolutum ſententiam in partibus latam eſſe confirmandam : nam ſatis ſuperque probatum fuit pro parte Iacobi Eccleſiam ſanctæ Margaritæ eſſe præbendã Canonicatus Feltren. nam circumſcriptis etiam inſtrumentis reprobatis in ſententia ad eius fauorem lata , ex alijs ſufficienter conſtat de rei veritate ; primo ex denunciatione facta ab hominibus de Longano terrarum Eccleſiæ Sanctæ Margaritæ anno 1480. ad inſtantiam Domini Chriſtophori Canonici Feltrẽſis, & beneficiati dictæ Eccleſię ſanctæ Margaritæ; Et quamuis in dicta denunciatione dicta Eccleſia vocetur beneficium , & Canonicus dicatur Rector, ſiue beneficiatus ; tamen hæ denominationes non ſunt incompatibiles , quominus etiam præbenda conſtituta in vna Eccleſia, nõ poſſit dici beneficium, & Canonicus beneficiatus, cum in ea non fuerit ſuppreſſus ſtatus Eccleſiæ , & ſi ex his oriatur aliqua incertitudo, ea ex alijs perſpicuè tollitur, vt mox deducetur. Secundo ex inſtrumento optionis præbẽdarum Eccleſiæ Feltrenſis de anno 1480. in quo dimittitur præbẽda ſanctæ Margaritæ, & optatur altera . Neque obſtat, quòd non dicatur prębenda ſanctę Margaritę de Longano , & adſit in diœceſi altera Eccleſia ſanctæ Margaritæ, quia neque illa eſt prębenda , & eſt beneficium collatiuum , quod prætenditur eſſe de iurepatronatus Dominorum de Vilalta, neque vnquam fuit poſſeſſa vti prębenda per aliquem Canonicum Feltrenſem , ita quòd ex ea non poteſt deduci ęquiuocatio , per quam excludatur probatio Cadubrij: & iſta inſtrumenta recipiunt interpretationem à ſubſequẽtibus , Nam tertio loco extat inſtrumentum obligationis cuiuſdam Victoris de Longano officialis decimarum ſanctæ Margaritę de Longano , qui conſtituit ſe debitorẽ Ioſephi Mezanotti Canonici Feltrenſis in ducatis triginta , quos promittit &c. & hoc inſtrumentum eſt de anno 1570. Quarto extat inſtrumentum reſignationis de anno 1570. in quo Firmus de Succino reſignat Canonicatum , & prębendam ſanctę Margaritę Eccleſię Feltrenſis . Nec relenat,

leuat, quod opponitur non exprimi ſanctę Margaritę de Longano, quia in inſtrumento tertio loco deducto, Victor, qui conſtituit ſe debitorem Ioſephi, dicit eum omnibus oneribus & honoribus, quę ſoluebat prius cuidam Rener. Domino Baptiſtę Pinidello; In inſtrumento verò reſignationis ſeu ceſſionis narratur, Canonicatum, quem renunciat, obtinuiſſe per renunciationẽ ſibi factam per quondam Io. Baptiſtam Pinidellum, & ita probatur identitas Eccleſię ſanctę Margaritę de Longano. Quinto de eodem anno 1570. adeſt collatio facta per Ordinarium de eodem Canonicatu per obitum Firmi, cuius fortè reſignatio non habuerat effectum in perſonam Peregrini de Maſtorcijs. Sexto de anno 1571. emanauit inhibitio Ordinarij contra Manſionariam Capituli, ne ſoluat fructus Canonicatus & prębendę ſanctę Margaritę de Longano vacantis per obitum Firmi de Succino alicui perſonę, niſi de ſui licentia: ex qua inhibitione verificatur prębendam ſanctę Margaritæ eſſe de Longano, & ita ſupplendas eſſe alias enunciationes, quę non exprimũt locum de Longano, & eodem modo tollitur obiectum, quod ſit de alia Eccleſia ſanctę Margaritę de Formigano. Septimo adſunt alia iura, & litterę, quę continent ſequeſtrum, & arrendamẽtum dictę Eccleſiæ, necnon viſitationem Epiſcopi Bellunenſis aſſerentis dictam Eccleſiam ſanctę Margaritæ de Longano poſſideri per D. Peregrinum, & ſunt ſcripturę de anno 1577. ſunt & alię ſcripturę coadiuuantes iſtam probationem, & quę ſimul cum prędictis ſolent deſtruere fidem ſcripturarum informium per ſententiam diffinitiuam, quatenus eis indigeremus; ſed etiam illis reiectis ſufficiens viſa eſt Dominis probatio, ex quo incipiendo ab anno 1480. vſque ad annum 1593. quo lis iſta incepit, effluxerunt plus quàm centum & decem anni; ideo locum habent ea, quæ tradunt *Doctores in c. cum de beneficio. de præbend. in 6.* & ceſſant deducta *ex deciſionibus allegatis bon. mem. Rubei, & Lancellotti* 1 * nam ibi clarè dicitur non fuiſſe probatum Capellaniã illam, de qua agebatur, fuiſſe poſſeſſam vti vnitã per quadraginta annos, hic verò probatur fuiſſe poſſeſsã vti prębendã canonicalem per cẽtũ & amplius annos. Neque obſtat, quòd aliquando fuerit lis & controuerſia ſuper iſto beneficio, quia nihilominus sẽper poſſeſsũ fuit à Canonicis Feltrẽſibus, & quod plus eſt, Zuppanus aduerſarius illud impetrauit per obitum Peregrini de Maſtorcijs, licèt reticuerit illud fuiſſe per illum poſſeſſum vti præbendam ſui Canonicatus. Et ex his fuit concluſum pro confirmatione ſententiæ.

* In Ceſenaten. Capellanię ſub die Mercurij 29. Februa. 1567. corã bo. me. D. de Rubeis & Lunæ 26. Ianuar. 1561. corã bo. me. Card. Lancellotto.

Aquiuaten. Vnionis.
Die Mercurij 20. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Materia liquidationis eſt arbitraria.*

DECISIO MCCCXCIX.

DOmini cenſuerunt liquidationem fieri debere ad ducatos centũ viginti annuatim; nam licèt per enumerationẽ fructuum ſancti Petri, de quibus deponunt teſtes, & per eorum æſtimationem probetur eos aſcendere ad maiorem ſummam; tamen quia per duos teſtes probatur locata fuiſſe bona, de quibus agitur, pro annuo affictu ducatorum centum viginti per decem & amplius annos: Domini in hoc articulo, in
1 † quo multum verſatur arbitrium, maluerunt adhęrere minori ſummę, maximè cum procedatur per contradictas, ne vllo vnquam tempore poſſit redargui ſententia de exceſſu taxationis.

Ortonen. Prætenſæ penſionis.
Die Lunæ 25. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Gratia in omnibus iuſtificari debet.*
2 *Non habet locum diſpoſitum, niſi verificetur præſuppoſitum.*

DECISIO MCD.

1 GRatiam Epiſcopi non eſſe iuſtificatam in omnibus, prout eſt neceſſarium, *Felin. in cap. ad aures. num. 4. verſic. ſecunda concluſio. de reſcript.* Et primo non videri iuſtificatam reſpectu vnionis. Neque obſtat, quòd non ſint iuſtificanda, niſi ea quæ reſpiciunt penſionem, quia hoc iure non ſubſiſtit, cum vnica ſit gratia, *Gemin. in c. ſi eo tempore. de reſcript. in 6. Felin. in c. ſedes. num. 2. limitat. 1. de reſcript.* Neque probatur vnio ex narratiua reſeruationis penſionis pro Epiſcopo de Ruſticis, cum ea non probet vnionem, ſed tantum ſupponat eam. Secundo non eſt iuſtificata reſpectu penſionis ducentum reſeruatæ perſonæ Eccleſiaſticę illam annuatim percipiẽti, quia conſtat de lite, & reductione ad centum quadraginta, & data eſt *deciſio bo. me. Robuſterij* *, quod penſio non erat ſoluenda, & non conſtat, quòd tempore gratiæ perciperetur. Tertio non exceſſus 400. non eſt probatus, & in hoc nulla adeſt iu-
2 ſtificatio; † Et ideo cum hæc omnia præſupponantur, & non verificentur, intrat *regul. l. mãcipia. C. de ſeru. fugit.* quòd nõ habet locum diſpoſitum niſi verificetur præſuppoſitum. Neque etiam verificatur remanere 200. pro Rectore, quod tamen fuit narratum: ſed fortè hoc obiectum ceſſaret; ex quo dictum fuit in hac cauſa, verificata gratia, eſſe locum reductioni penſionis.

* In cauſa Theatina pẽſionis ſub die 3. Iulij 1579.

Circa

Circa alias oppoſitiones non fuit laboratum, quia ſatis ſuperq. eſt, quòd in alijs gratia non eſt iuſtificata ad effectum nullitatis, &c.

Burgen. Quindenniorum.
Die Mercurij 27. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio ſemper cenſetur facta ſine præiudicio tertij.*
2 *Quindennia loco annatarum ſubrogata dicuntur.*
3 *Quindenniorum exactio locum habet non ſolum ad fauorem Cameræ, ſed etiam cæterorum ab ea ius habentium.*
4 *Quindennia de iure communi non ſunt nota.*
5 *Papa nunquam cenſetur velle iuri cuiuſquam derogare.*

DECISIO MCDI.

FVit dubitatum, An Moniales teneantur ad ſolutionem quindenniorum de præſtimonijs vnitis earum monaſterio in caſu, de quo agitur. Hæc res fuit ſæpius in Rota diſcuſſa, & ſemper Domini cẽſuerunt, Capitulum Burgenſe exigere hæc quindennia loco annatarum ex beneficijs vnitis; nã cum prædictum Capitulum ſit ab immemorabili tempore in quaſi poſſeſſione exigendi fructus vnius anni cum dimidio ex omnibus beneficijs vacãtibus in Ciuitate & diœceſi Burgẽſi, prout conſtat ex litteris Innocentij VIII. & aliorum Pontificum, & ex ſententia lata pro Capitulo anno 1488. & alia ſententia Rotali lata anno 1536. & ex deciſionibus allegatis, *Sarnen. in regul. de non toll. iureq. quaſ. c5. & Mohedan. deciſ. 81. & alijs deductis in deciſione facta in hac cauſa 8. Martij 1599* *. Viſum fuit conſonum iuris diſpoſitioni, vt per vniones deinde factas non cenſeatur præiudicatum iuribus Capituli, † cum omnis conceſſio ſemper cenſeri debeat facta ſine præiudicio tertij, *c. cum olim. de conſuetud. c. 2. de relig. dom. cum alijs allegatis in deciſione facta coram R. P. D. meo Litta 15. Ianuarij 1595.* Vnde † cum loco annatarum ſubrogata fuerit exactio quindenniorum, *vt tradit Ant. Maſſ. in tractat. de Annat. in fin.* † ea nõ ſolum debet intelligi locum habere ad fauorem Cameræ, ſed etiam fauore cæterorum ius habentiũ, ne per conceſſionem Apoſtolicam eorum iura imminuãtur. Tota difficultas huius diſcuſſionis in duobus capitibus præcipuè conſiſtere videtur; Primum eſt, quòd licèt probetur immemorabilis quaſi poſſeſſio Capituli exigẽdi Annatas & dimidias; tamen cum non conſtet, quòd aliquo tempore exegerit quindennia ex beneficiis de antiquo vnitis, & hæc facultas non competat de iure communi, ſed

corã bo. me. D. Litta.

ex quodam ſpeciali priuilegio, quo ſummi Pontifices voluerunt proſpicere indẽnitati Cameræ Apoſtolicæ, quæ ratione vnionum priuabatur annatis ſibi debitis in vacatione beneficiorum, & facultas iſta percipiendi quindennia primum conceſſa fuerit à fel. re. Pio V. anno 1566. pro beneficiis in futurum vniendis, videtur nullum ius competere Capitulo exigendi quindẽnia ex beneficiis ante conceſſionem Pii V. vnitis; † non de iure cõmuni, cum ei nota non ſint quindennia; neque ex priuilegio, cum hoc emanarit ad conſulendum indemnitati Cameræ Apoſtolicę; non autem aliarũ perſonarum non expreſſarum, præſertim cum facultas vniendi, applicandi, & ſupprimendi beneficia libera ſit Papæ, abſq. eo quòd inferiorum requiratur conſenſus, aut ſpecialis derogatio regulę de iure quęſito, &c. maximè verò eorum, quorum præiudicium non verſatur ratione pertinentiæ collationis, ſed ratione alicuius emolumenti ipſis ex priuilegio Apoſtolico competenti. Verum huic oppoſitioni fuit per Dominos reſponſum, † Papam nunquam cenſeri velle iuri cuiuſquam derogare, *vt ſupra deductũ fuit, & deducitur ex deciſione c. de ſepultur. in antiq.* & ideo eadem ratione, qua præſeruare voluerunt ſummi Põtifices intereſſe Camerę Apoſtolicæ, ita etiam cenſendum de præiudicio Capituli; nam vulgata regula eſt; vbi militat eadem ratio, ibi idem ius ſtatui oportere, & ad hoc inſeruire priuilegium Pii Quinti, quod licèt loquatur de vniendis; tamen extendi debet ad iam vnita ex rationis identitate. Alterum caput difficultatis ſit in eo, quòd non conſtat Capitulum aliquo tempore percepiſſe quindennia beneficiorum de antiquo vnitorum, & licèt primo prætenderent, moniales ſe probare immemorabilem cõſuetudinem non ſoluendi quindennia; tamen poſtea receſſerunt ab hac prætenſione: nam dubio per me ſuper hoc dato pro die 8. Iunii proximè præteriti * ipſæ ceſſerunt dubio: quia tamen non oſtenditur ex aduerſo aliqua ſolutio quindennii, & ſatis antiqua videtur iſta conſuetudo non ſoluendi, Domini voluerunt, vt reſeruaretur videndum, An iſta conſuetudo non ſoluendi de vnitis antiquo tẽpore poſſit inſeruire pro conſuetudine interpretatiua alterius conſuetudinis percipiendi annatas à Summis Pontificibus approbatæ & confirmatæ.

* qua die pro reſolutione dictum fuit, quòd diſputetur dubiũ Capituli.

Coimbricen. Canonicatus.
Die Mercurij 4. Iulij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum in beneficijs ſpectantibus ad ſuũ turnum dicitur Ordinarius collator.*
2 *Habens facultatem acceptandi in menſibus Ordinarijs collatoribus conceſſis, poteſt*

acceptare beneficium ſpectans ad collationem Capituli.
3 *Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio.*
4 *Capitulum de iure communi habet collationem ſimultaneam cum Epiſcopo.*
5 *Appellatione Ordinariorum veniunt inferiores collatores.*

DECISIO MCDII.

CVm S. D. N. mandaſſet, vt de primo
Canonicatu vacante in menſibus Ordinarij prouideretur Pęnitentiario Eccleſię
Coimbricen. nō autem de vacante in menſibus Sanctitati ſuæ reſeruatis, & in prędicta Eccleſia Canonicatuum prouiſio ſit per
turnum diuiſa inter Epiſcopum & Capitulum, contingit dubitari, An talis prouiſio
fieri poſſit de Canonicatu vacante in turno
Capituli, ſuper qua re S.D.N. voluit ſcire,
quid Rota ſentiret, & ego de ſuæ Sanctitatis mandato propoſui hoc dubium, quod
per Dominos fuit diſcuſſum, & reſolutum
prouiſionem fieri debere de Canonicatu
primo vacaturo, etiam quòd Capitulum
1 eſſet in turno; † nam Capitulum in beneficijs ſpectantibus ad ſuum turnum dicitur Ordinarius collator, *vt habetur per*
2 *Io. Paulum deciſ. 85.* vbi † habens facultatē
acceptandi in menſibus Ordinariis collatoribus conceſſis, poteſt acceptare beneficium ſpectans ad collationem Capituli, *concordat deciſio Putei 47. nu. 7. lib. 1. & facit*
3 *deciſio Veralli 19. lib. 3.* vbi habetur, † Ordinarium collatorem dici illum, cui competit ordinaria collatio iure proprio
abſque aliquo particulari priuilegio, prout
4 Capitulum † quod de iure communi habet
collationem ſimultaneam cum Epiſcopo,
vt per Caſſador. 22. de præbend. & fuit latè
5 comprobatum, † appellatione Ordinariorum venire inferiores collatores, adductis
multis auctoritatibus *in cauſa Salamātina Iuriſdictionis corā me 23. Octob. 1579.* Ideò
conſtat mentē ſuæ Sanctitatis fuiſſe hoc indulto excludere tātum Canonicatus vacātes in menſibus reſeruatis iuxta mentem
Concilij, & ſacræ Congregationis, quę interpretata eſt decretum Concilij non habere locum in mēſibus ſanctæ Sedi reſeruatis. Et ita omnium Dominorum conſenſu
fuit concluſum.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Mercurij 4. Iulij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta pendente appellatione ſequeſtrari debet tanquam attentata.*
Idem eſt ſi poſſeſſio vacat, ne interim dilapidentur fructus, vt nu. 5.
2 *Princeps non attentat.*
3 *Gratia dicitur ſubreptitia & nulla, ſi in ea non fuit lis narrata.*
Item ſi non fuit narratum beneficium eſſe debitum certo generi perſonarum ex fundatione.
4 *Decretum c. 18. ſeſſ. 24. de refor. quando non procedat.*

DECISIO MCDIII.

FVit concluſum locum eſſe ſequeſtro;
1 primo, quia † poſſeſſio capta per D.
Matthæum Bernardex fuit capta pendente
appellatione à decreto Ordinarij, *c. non ſolum. de appellation. lib. 6. c. 1. & 2. vt lit.*
2 *pend. eod. libr.* nam † licèt Princeps non
attentet, *vt per Aegid. deciſ. 249. in fin.* tamē
poſſeſſio vigore gratiæ capta poſt appellationem, ſeu poſt inhibitionem eſt attentata, *Modern. de attentat. part. 2. c. 4. in præfat. nu. 413. cum alijs,* quod maximè proce-
3 dit, † ſtante quòd gratia erat ſubreptitia,
cum non fuiſſet narrata lis, neque eſſet narratum beneficium eſſe debitum certo generi
perſonarum ex fundatione, prout conſtat
ex priuilegio, & ex tribus ſententijs aliàs
in Rota antiquè latis, quo caſu gratia Papæ, non facta de hac re mentione, eſt nulla,
Tan. deciſ. 102. Aeneas de Falcon. de reſcrip. q. 3. num. 22. Pute. deciſ. 235. num. 2. lib. 2. * (* facit ad hoc gloſa magna in fin. in c. cum Eccleſia. de preb. in 6.)
Non obſtant, quæ ex aduerſo fuerunt deducta; & primo quod deducitur, fuiſſe proceſſum iuxta formam præſcriptam à ſacro
Concilio Tridentino; quia præter quam
4 quòd non tuetur attentantem, † decretum
illud, quod habetur *ſeſſ. 24. de reform. c. 18.*
non procedit, vbi in fundatione fuit data
diuerſa forma, quæ eſt obſeruanda, vt patet ex reſolutione ſacrę Congregationis.
Neque obſtat, quod dicitur, in actis non
conſtare de poſſeſſione capta per Matthæū,
ex quo proceſſus ille non eſt in forma probanti, quia dato & non conceſſo, quòd ita
ſe res habeat: tamen non ideo excluditur,
5 quin ſit apponendum ſequeſtrum, † immo
facilius debet concedi, ſi poſſeſſio vacat, ne
interim dilapidentur fructus Prioratus.
Et ex his concluſum pro ſequeſtri appoſitione.

Aſculana Decimarum.
Die Veneris 19. Octobris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione percipiendi decimas, non poteſt eas percipere in aliena parochia, cum ei ius reſiſtat.*
2 *Tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum.*
3 *Ad præſcriptionem decimarum requiritur immemorabilis, vel ſaltem quadragenaria.*
4 *Vnitas prædij qualiter probetur.*

DE-

DECISIO MCDIIII.

DOmini cenſuerũt ſententiam extra Rotam latam eſſe reuocandam: Cum enim Prępoſitus ſancti Martini agat ad decimas noualium exiſtentium in prædio ſito in aliena parochia, nempe Præpoſiti de
1 Spinetulo, † quamuis ipſe ſit in quaſi poſſeſſione percipiendi alias decimas, non tamẽ poteſt dici ex hoc ſolo eum habere fundatam intentionem, cum huic poſſeſſioni ius reſiſtat, *ad ea quæ notant Bart. & Doctores, præcipuè Alex. & Iaſ. in l. ſi prius. de nou. oper. nunc. & notatur in l. ſiue poſſidetis. C. de probatio.* maximè cum ſimus in
2 materia pręſcriptionis, † in qua tantum præſcriptum quantum poſſeſſum, *regul. ſine poſſeſſione. de reg. iur. in 6.* & reſiſtentia iuris probatur *ex cap. ad decimam. de reſtit. ſpol. in 6. c. fin. de paroch. c. ad Apoſtolica. de decim.* ſed neque videtur ſatis probata pręſcriptio Præpoſiti ſancti Martini reſpectu decimarum, quas hodie poſſidet, cum per
3 teſtes † neque immemorabilis, neque quadragennaria probetur, vti requiritur, *prout notat Couar. in regul. poſſeſſor. part. 2. §. 8. num. 4.* Ideo ceſſat fundamentum, quod fit *in conſ. Abb. 71. lib. 2.* Præterea non bene
4 probatur vnitas totius prædij, † quia ad iſtum effectum requiritur, vel quòd ſit emptum vnico pretio, vel quòd ſit confinatum intra certos limites, vel ex clauſura ipſum ambiente, aliàs quot ſunt culturæ, tot ſũt prædia ex deſtinatione patrisfamilias, *vt tradit Rebuff. q. 14. num. 21. de decim.* quod corroboratur ex diuerſitate nominum, de qua deponunt omnes teſtes; quare cum Præpoſitus de Spinetulo habeat fundatam intentionem de iure communi etiam in noualibus, *c. cum contingat. de decim. & Rebuff. d. quæſt. 14.* concluſum fuit ſententiam contra eum latam eſſe reuocandam, niſi ex aduerſo melius fundetur prætenſum ius Præpoſiti ſancti Martini.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Lunæ 22. Octobris 1601.

SVMMARIVM.

1 Ex productione mandati perſona citata oritur præſumptio citationis, & ex alijs, de quibus hic.

DECISIO MCDV.

DOmini ſine difficultate tenuerunt pro validitate ſententiæ ad fauorem Domini Ambroſij Cardoſi; nam quod obijcitur de defectu citationis, bene tollitur ex facto, cum ea non ſolum probetur ex enũciatione procuratoris Cardoſi, vt prætendit pars contraria, ſed etiam ex atteſtatione Notarij atteſtantis Curſorem retuliſſe
1 ſe ſupradictos citaſſe, † quod comprobatur ex productione mandati Domini Matthæi Bernardex in perſonam Lucæ de Arãzo, & diſputatione cauſæ partibus præſentibus cum aſſignatione ſportularum facta per procuratores partium *, ex quo etiam tollitur nullitas allegata contra ſententiã, *vt fuit reſolutum coram me in vna Calaguritana Iuris ingrediendi 27. Aprilis 1580. & in cauſa Burgen. Reſidentiæ coram Illuſtr. Card. Mantica 9. Iunij 1589. cũ alijs.* Quantum verò ad iuſtitiam dictæ ſententiæ Domini ordinarunt, vt dentur dubia particularia ſuper difficultatibus per partes excitatis.

* vt per Vant. de nullita. tit. quo ſẽt. nul. ex pp. poſſ. nu 107.

Aſculana Fideicommiſſi bonorum.
Die Veneris 26. Octobris 1601.

SVMMARIVM.

1 Inſtrumentum publicum facit probationẽ probatam.
2 Vidua an & quando debeãtur fructus dotis, & num. 4.
3 Fructus dotis taxantur iuxta ſtatuta vel conſuetudinem loci.
5 Hæres non interpellatus pro reſtitutione dotis non conſtituitur in mora, & ſic ad fructus illius non tenetur.
6. Vxor inſtituta, & priuata hæreditate ob tranſitum ad ſecundas nuptias, & non præſtitam cautionem Mutianam, licèt vſque ab initio hoc ius fuerit reſolutum, attamen ab initio fuit hæres, & non tenetur reſtituere fructus conſumptos, præſertim qui ſunt conſũpti in alimẽtis.
7 Fructus legitimæ an debeantur, ſi legitima ſit conſtituta in pecunia.

DECISIO MCDVI.

FVit reſolutum creditum Conſtantiæ reſpectu dotis eſſe liquidum, cum de eo
1 conſtet † per publicum inſtrumentum, quod facit probationem probatam, *Bald. in l. intereſt. C. de ſolution. num. 2.* Item conſtat de quãtitate legitimæ *ex deciſione facta in hac cauſa coram bo. me. Orano 13. Martij 1596.*
2 † Quantum verò ad fructus dotis Domini cenſuerunt deberi pro tempore, quo ipſa tranſiuit ad ſecundas nuptias, tunc enim debentur fructus propter onera matrimo-
3 nij, † taxandi iuxta ſtatuta vel conſuetudi-
4 nem loci: Maior verò eſt difficultas † reſpectu temporis viduitatis, non enim de-
5 bentur fructus niſi poſt moram, † quæ hoc caſu contracta non fuit, cum non fuerit interpellatus hæres: Verum cum Conſtantia diſtulerit interpellare hæredem ex eo, quòd fuerat inſtituta hæres pro medietate
6 à Balthaſare, † & non agatur nunc de ſoluendis fructibus dicti temporis; ſed de eis imputandis, quatenus percepti fuerint ex hęreditate, Domini ex æquitate dixerunt, vt aliquid ei hoc nomine relinquatur; nã

licèt hæreditas ab ea fuerit auocata ob ſecundas nuptias, & non præſtitam cautionẽ Mutianam: tamen à principio fuit hæres, *vt tenet Bald. in l. Mutiana. in fin. de cond. & demon.* licèt poſtea hoc ius fuerit vſque ab initio reſolutum, ſed conſumptio ex bona fide ſuſtinetur, maximè ſi ſunt conſum-
7 pti in alimenta, *Theſaur. deciſ. 43.* † Quantum verò ad fructus legitimę, dictum fuit, deberi. Neque obſtare, quòd legitima fuerit conſtituta in pecunia numerata, quia re vera ea eſt quota bonorum, & æſtimatio non immutat eius naturam; Ideo fructus ſunt taxandi iuxta qualitatem & quantitatem bonorum, *Rip. in l. in fideicommiſſariam. nu. 145. ad Trebell.* Et ita concluſum.

Papien. Pecunaria.
Die Lunæ 12. Nouembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Præſumptio mandati ex quibus oriatur.*
2 *Proteſtatio facta, neminem audiri niſi docto de legitimo mandato, repeti debet in ſingulis actibus, aliàs ab ea dicitur receſſum.*
3 *Iurium recognitio quandocunq. fieri poteſt etiam poſt ſententiam.*
4 *Ex vſu teſtamẽti inducitur aditio hæreditatis.*
5 *Onus probandi non adeſſe alios hæredes, nõ ſpectat ad hæredem agentem, ſed ad eum qui hoc affirmat.*

DECISIO MCDVII.

CEnſuerunt Domini ſententiam, de qua agitur, non fuiſſe nullam, ſed validam, non obſtantibus duabus oppoſitionibus ex aduerſo factis; nam quantum ad priorem, de defectu mandati Comitis Hip-
1 polyti, fuit dictum † de illo ſaltem præſumptiuè conſtare, non ſolum ex productione iurium, & expenſis in hac cauſa per Dominicum procuratorem aſſertum factis, quæ tamen præſumptio fortaſſe per ſe non eſſet concludens, ex quo aderat mandatum Comitis Friderii, cuius expenſis poteſt probabiliter dici fuiſſe cauſam defenſam à Dominico; ſed maximè ex eo quòd eius perſona fuit per partem aduerſam approbata; cum eum pluries citari curauerit tãquam procuratorem dictorum Comitum, vt apparet ex deductis in facto, & quod plus eſt fuerit iudicialis cautio de reſtituẽdo in euentum ſuccumbentiæ vnam partẽ debiti petiti; data tam pro parte Comitis Hippoylti quàm Comitis Friderici, cui decreto pars acquieuit; Ex quibus apparet eum fuiſſe tanquam verum procuratorem Comitum approbatum, pręcipuè cum pars ipſa produxerit mandatũ Com. Friderici in perſonam dicti Dominici *Iaſ. in l. edicto. num. 24. C. de edict. Dec. Adr. toll. Felin. in c. cum inter. n. 11. de exception. Io. de Anan. conſ. 33. Marſil. in l. ſi quis. num. 84. de quæſtion. Mohedan. deciſ. 44. & fuit deciſum in cauſa Burgen. de Couaruuias coram me 4.*
2 *Februarij 1591.* * † Nec obſtat, quòd procurator exaduerſo proteſtatus fuerit, neminem audiri niſi docto de legitimo mãdato, quia hæc proteſtatio erat repetenda in ſingulis actibus, quod non fuit factum, immo poſtea fuit ſimpliciter ſine proteſtatione comparitum, quæ res facit, vt etiam defendi poſſit, iuxta opinionem aliquorum ex Dominis habere locum hoc caſu diſpoſitionem *l. non eo minus. C. de procurat. Tiraquel. de leg. connub. gloſ. 8. n. 68.* nam oppoſitio, quæ facit, vt non procedat diſpoſitio *dicta l. non eo minus*, non eſt habenda in conſideratione, poſt quam non fuit repetita, & ab ea cenſetur receſſum; Et ideo potuerunt etiam ratificari geſta poſt ſentẽtiam, vt fuit factum. Quantum ad alterã oppoſitionem, quę deducitur non fuiſſe legitimatas perſonas dictorum Comitum vtì hæredum bo. me. Cardinalis, fuit reſponsũ conſtare eos eſſe tales; tum ex teſtamento Cardinalis, in quo leguntur inſtituti; tum ex approbatione partis, quæ egit contra eos tanquam hæredes Cardinalis, *l. Pom-*
3 *ponius. §. ratihabitionis de procurat.* † Non obſtat quòd teſtamentum non fuerit recognitum, quia hoc quomodocumq. fieri poteſt etiam poſt ſententiam. Neque obſtat, quòd plures in eo fuerint inſtituti hæredes; & tamen duo tantum comparuerunt in iſto
4 iudicio, † quia cum iſti ex vſu teſtamenti cenſeantur adiuiſſe hæreditatem, *ad Bart. in l. 1. nu. 37. C. commun. de legat. cum alijs*, & de aliorum aditione non conſtet, iudiciũ
5 cum iſtis fuit validum: † neque ad ipſos ſpectat onus probandi non adeſſe alios hæredes; ſed ei qui hoc affirmat. Poſtremo non obſtat, quòd dicitur eos non ſimpliciter ſed ſub conditione fuiſſe hæredes inſtitutos, quia de adimplemento conditionis reſpectu Troili cõſtat per publicum inſtrumentum. Et ex his concluſum pro validitate ſententiæ, ſi tamen pars Reuerendiſſ. Domini Epiſcopi vult aliquid noui deducere in negotio principali, Rota non denegabit audientiam.

* Idem Felin. in c. cum in iure n. 13. de off. deleg. & fuit dictũ in Roman. artis furnariæ. 6. Iunij 1574. coram bo. me. U. Robuſterio, quæ in impreſs. diuerſ. nouiſ. eſt 105. n. 6. p. 4.

Romana Dotis, & tutelę.
Die Veneris 16. Nouembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Mater tutrix tenetur reddere rationem adminiſtrationis tutelæ pro tempore quo adminiſtrauit.*
2 *Adminiſtratio tutelæ ex quibus probetur.*

DECISIO MCDVIII.

FVit dubitatum an Illuſtr. Domina Victoria teneatur reddere rationem admini-

adminiſtrationis pro annis 1596.97.98. &
99. illuſtr. Domino Proſpero; Cum enim
dicta Domina Victoria 4. Septembris an-
no 1593. cum decreto iudicis ſuſcepiſſet
tutelam, & curam ſuorum filiorum, cum
ſolita promiſſione de vtilia faciendo, &
inutilia prætermittendo, & tanquam tu-
trix & curatrix fuerit recognita à Vaſſallis,
& deputauerit in Factorem quendã Hippo-
lytum Raymundum, vt in ſummario Pro-
ſperi nu. 2. & in iudicio moto coram Audi-
tore Cameræ à Domina Catharina auia pu-
pillorum ſuper tutela & cura, quam ad ſe
ſpectare prętendebat, Domina Victoria ob-
tinuit mandatum de manutenendo, vt in
1 dicto ſummar. nu. 3. † Viſum fuit iuris eſ-
ſe indubitati Dominam Victoriam obliga-
tam eſſe ad reddendam rationem admini-
ſtrationis totius temporis, quo probatur
2 eam in adminiſtratione ſe ingeſſiſſe. † Pro-
batur autem adminiſtratio eiuſdem de an-
no 1596. ex actibus deductis in ſummario
nu. 4. 5. 6. 7. & 8. qui continẽt reuiſionem
computorum, conſtitutionem procuratoris,
ſolutionem legati Eccleſiæ relicti, nec non
plura negotia per litteras expedita: Idem
probatur de anno 1597. vt per litteras, de
quibus conſtat in ſummario n. 9. & de con-
tinuatione adminiſtrationis de anno 1598.
conſtat ex litteris, de quibus in ſummario
num. 10. De anno 1599. adeſt conſtitutio
R. P. D. Stellę in procuratorem & admini-
ſtratorem Caſtrorum facta à Domino Pro-
ſpero, cum interuentu & auctoritate Do-
minę Victorię tutricis & curatricis: Ad-
ſunt etiam eius litteræ miſſiuę talem con-
tinuationem adminiſtrationis probantes in
ſummario nu. 11. quibus conſonant teſtes
& partitæ, de quibus in ſummario, nu. 12.
& 13. Ex quibus cenſuerunt Domini pro-
bari Dominam Victoriam ingeſſiſſe ſe in
adminiſtratione bonorum hæreditariorum;
& ideo teneri ad redditionem rationis,
*prout aliàs ex paucioribus actibus fuit reſo-
lutum contra bo. me. Dominum Hieronymũ
Ceulum in cauſa Romana tutellæ de Maſſo
14. Martij 1583* *. Quæ verò ex aduerſo
deducuntur pro Domina Victoria in ſum-
mario per eam dato, non videntur releuare
ad hunc effectum liberandi eam à reddi-
tione rationis, ſed inſeruiunt ad hunc effe-
ctum, vt de adminiſtratione factorum libe-
ratorum à Domino Proſpero nõ teneatur,
nec de ijs, quę ab ipſo ſine interuentu ma-
tris geſta fuerunt, nec etiam de tempore,
quo ipſa prętendit nihil potuiſſe admini-
ſtrare, cũ degerit in monaſterio, de quibus
erit habenda ratio, *prout fuit habita in
cauſa Auximana tutellæ corã bo. me. Gipſio*;
& ideo erit particulariter vidẽdum, prę ſup-
poſitis libris ſuis, & Factorum, & alijs ad rẽ
pertinentibus; An fuerit ſufficienter reddi-
ta ratio in caſu, de quo agitur.

* In Rom. tutellæ de Ceulis 14. Martij 1583. corã bo. me. Gipſio.

Romana Legati de Cæſarinis.
Die Lunæ 19. Nouembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione ſeruitorum veniunt etiam ſeruitores nobiles ex generali conſuetudine magnatum, qui tales ſolent penes ſe habere.*

2 *Seruitores nobiles magnatum appellantur honorarij, cum eorum officium non verſetur circa aliqua particularia miniſteria, ſed ſolum in aſſociando Dominos, & in adeundo iuſſu Domini alios magnates, & primarios.*

3 *Legatum relictum ſub verbis prolatis demonſtrationis gratia, non debetur niſi probata illa qualitate, quæ demonſtrata fuit.*

4 *Declaratur doctr. Bart. in l. 2. de verb. oblig.*

5 *Vbi aliqua qualitates ſunt in vno, quæ non ſunt in alijs, niſi probetur fuiſſe contemplatas, non conſtituitur differentia inter eam perſonam & alias, nõ habentes illas qualitates.*

6 *Reuocato legato reſpectu perſonæ principalis, cenſetur etiam ablatum perſonæ, cuius reſpectu ſecundario factum fuerat legatum.*

7 *In vltimis voluntatibus ius non quæritur tertio irreuocabiliter, prout in contractibus.*

8 *Generalis reuocatio legatorum non comprehendit legatum alimentorum.*

DECISIO MCDIX.

DOmini cenſuerunt legatum ſcutorum
trecẽtum relictum in teſtamento Do-
mino Gabrieli Cæſarino fuiſſe reuocatum
in Codicillis ſub illis verbis; (reuoco & an-
nullo tutti li legati fatti à ſeruitori, nomi-
nati per ſuo nome proprio); conuenit enim
illa demonſtratio, (per ſuo nome proprio,)
huic legato, & tantum controuertitur; An
qualitas illa, ſeruitoribus, conueniat Ga-
brieli, quam conantur Informantes pro
Alexandro oſtendere minimè conuenire;
tum quia erat conſanguineus teſtatoris;
tum etiam quia non conſtat, quòd eſſet ſer-
uitor; maximè attenta eius nobilitate.
1 † Verum cõtrarium dixerunt Domini pro-
bari; tam ex teſtibus ponderatis in facto,
quàm ex generali conſuetudine magnatum,
qui ſolent penes ſe habere ſeruitores no-
2 biles, † quos honorarios appellare poſſu-
mus, quorum officium non verſatur circa
aliqua particularia miniſteria domus, ſed
verſatur in aſſociando Dominos, & in ad-
eundo iuſſu Domini alios magnates, &
primarios Vrbis iuxta occaſiones negotio-
rum, quæ in dies ſolent ſeſe offerre, quibus
videtur accedere particularis obſeruantia
Domini teſtatoris, qui deſcripſit Gabrie-

lem in liſta ſeruitorum inter quos erant &
alij nobiles, & ex familijs inſigniter de-
ſcriptis. Neque his obſtare, quòd legatum
videatur factum contemplatione ſanguinis
non autem ſeruitij, quia ex verbis teſtato-
3 ris, hoc non poteſt colligi; † nam illa
verba, laſſa à Gabriele figliolo dell' Illu-
ſtriſſ. Aſcanio Veſcouo Ceſarino ſcudi 300.
videntur prolata demonſtrationis gratia
vt ſolet in dubio præſumi; nam aliàs lega-
tum non deberetur, niſi probata illa qua-
litate filiationis, quod videtur alienum à
mente teſtatoris, ex quo etiam arguebant
Domini, cum eorum nullam habuerit ra-
tionem teſtator, ſed tantum perſonæ Ga-
brielis, cui non eſt veriſimile voluiſſe vl-
tra legatum trecentum relinquere alia cen-
tum quinquaginta: quod ex eo confirmari
videtur; quia ſi hoc voluiſſet, vtique ſciuiſ-
ſet dicere, oltre li trecento laſciati nel te-
ſtamento, quemadmodum apparet feciſſe
vtrobiq. tam in teſtamento, quàm in apo-
cha in legato mille ſcutorum relictorum
Domino Æmilio del Caualieri, in quibus
locis ſemper dicit, oltre li cento cinquan-
ta ſcudi conceſſili in vita ſua. Neque obſtat,
4 quod dicitur, † in ſimplici reuocatione
non venire caſum mixtum factum contem-
platione plurium cauſarum, *ad Bart. in*
l. 2. de verb. oblig. vbi Alciat. nu. 20. teſtatur
de communi: & etiam non cenſetur reuo-
catum legatum conditionale, *l. Paulo Cal-*
limacho. §. 1. de lega. 3. Franc. deciſ. 169. n. 3.
quia *doctrina Bart.* ſi bene conſideretur,
potius facit in contrarium; nam ad hoc,
vt locum habeat, oportet factas fuiſſe plu-
res diſpoſitiones ſub terminis ſimplicibus,
& quo caſu nõ veniat caſus mixtus ratione
maioritatis vel minoritatis rationis, ſed
hic adeſt vnica ſola diſpoſitio facta contẽ-
platione ſolius ſeruitutis ex ſupra deductis:
5 Vnde † licèt adſint aliquę perſonales qua-
litates in vno, quæ non ſunt in aliis, niſi
iſtæ probentur contemplatæ, non conſtituũt
differentiam inter diuerſas perſonas, quod
optimè probari videtur *ex textu in l. is qui*
complures. 94. de lega. 3. Neque facit *tex.*
in d. l. Paulo Callimacho. §. 1. quia hoc le-
gatum 100. non eſt conditionale; nam quod
dicitur de morte Epiſcopi, non tendit ad
legati conſtitutionem, ſed perpetuationem
cum modificatione, itaut vnum tantum
legatum debeatur, & procedit ille textus
in reuocatione; quæ applicari poteſt ad
diuerſas ſpecies relictorum; tunc enim,
maximè cum ibi ageretur de reuocatione
relicti facti filiæ cenſetur reuocatum id tã-
tum, quod purè datum fuerat, non quod
ſub conditione, ſed iſto caſu vnicum eſt
relictum, & non poteſt hic agi de interpre-
tatione mentis teſtatoris reſpectu diuerſo-
rum legatorum vni & eidem factorum.
Non obſtat, quòd in dubio ſit potius dicen-
dum legatum fuiſſe relictum contemplatio-
ne conſanguinitatis; aut contemplatione
Epiſcopi patris, quia hęc coniectura non
poteſt ſumi ex aliqua parte teſtamenti, cum
nullibi appareat teſtatorem vocaſſe Epi-
ſcopum, vel Gabrielem ſuos conſangui-
neos: Vnde reſtat, vt ſit contemplata qua-
litas ſeruitoris, poſtquam Gabrielem in
liſta ſeruitorum connumerauit. Nec facit,
quòd voluerit teſtator legatum tranſire ad
filios Gabrielis & Alexandri, & eſſe perpe-
tuum, quia hoc quidem declarat maiorem
animi propenſionem erga illos, quàm erga
alios, ſed non immutat naturam legati,
prout idem dici poteſt in caſu *l. is qui com-*
plures. ſupra allegata. Prędilecti enim vi-
deri poterant ij, qui vocati fuerant ad illud
legatum, & tamen non pręferuntur alijs li-
beris non vocatis. Neque hic verſamur in
pręſumenda voluntate teſtatoris, poſtquam
expreſsè Gabrielem inter ſeruitores receñ-
ſuit. Non obſtat, quod deducitur legatum
reſpectu Alexandri, qui non erat ſeruitor,
non eſſe reuocatum, quia contrarium eſt
verius, cum perſona Alexandri fuerit ap-
poſita legato non principaliter ſed ſecun-
6 dario; Ideo † reuocato legato reſpectu per-
ſonæ principalis, cenſetur etiam ablatum
Alexandro, *ex doctrina Bart. in l. qui Ro-*
mæ. §. Flauius. de verb. oblig. ad fin. quæ
procedit ſine difficultate in diſpoſitione vl-
7 timæ voluntatis, † ex qua ius non quęri-
tur irreuocabiliter tertio, prout in con-
tractibus, *vt per Roder. Xuarez. in l. quo-*
niam in prioribus. C. de inoffic. teſtam. nu. 4.
& 15. Ant. Gomez. c. 12. var. tom. 1. nu. 69.
8 † Quod dicitur de legato alimentorũ, quod
non cenſetur reuocatum, non applicatur;
Id enim procedit in generali reuocatione,
non in particulari, qualis eſt iſta. Et ex
his concluſum pro reuocatione legati.

Burgen. Quindenniorum.
Die Mercurij 5. Decembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Quindennia ſunt ſubrogata in locum an-
natarum.*
2 *In materia dubia recurritur ad obſeruan-
tiam, & conſuetudinem, & n. 16. & 22.*
3 *Conſuetudo & obſeruantia eſt optima le-
gum interpres.*
4 *Non ſolutio eſt actus negatiuus.*
5 *Ex eo quòd Vaſſalli non iurauerint fideli-
tatem, non poteſt induci conſuetudo ex-
cluſiua iuris Domini; niſi talis obſeruã-
tia inducatur ex actibus poſitiuis.*
6 *Conſuetudo derogans iuri tertij, ad hoc vt
ſuffragetur, debet eſſe præſcripta, & quòd
ſit obtentum ex ea, non obſtante inter-
pellatione per contradictionem.*
7 *Obſeruantia debet eſſe de tempore diſpoſi-
tionis.*

8 Non

8 *Non ſolutio poteſt deſeruire pro conſuetudine interpretatiua iuris exigendi.*

9 *Ius percipiendi annatas non includit de neceſſitate ius exigendi quindennia, cum non ſint accidentia inſeparabilia à iure annatarum.*

10 *Quindennia quomodo fuerint introducta, & quare, & nu. 28.*

11 *Annatæ beneficiorum, quæ ſoluuntur Capitulis differunt ab annatis, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, tam ratione facti quàm iuris, quod declaratur vſque ad nu. 26. & vid. nu. 28.*

12 *Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ regulantur à valore expreſſo in impetratione, & non excedunt valorem vnius anni.*

13 *Annatæ, quæ ſoluuntur Capitulis, conſiſtũt non in pecunia, ſed in ipſiſmet fructibus, quos Capitula propria auctoritate percipiunt, non vnius anni tantum, ſed anni cum dimidio.*

14 *Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, debentur ex cauſa onerosa, ob præiudiciũ, quod ei reſultat propter vniones.*

15 *Annatæ, quæ debentur Capitulis, percipiuntur titulo merè lucratiuo, & à iure communi exorbitanti, cum beneficia ſine diminutione conferri debeant.*

16 *In materia dubia tam facti quàm iuris interpretatio ab obſeruantia deſumi debet.*

17 *Cõſuetudo, quæ deſumitur ex obſeruantia, non requirit præſcriptionem.*

18 *Annata, quæ ex beneficijs vacantibus venit ſoluenda, pro vnitis ſolui non poteſt, cum in eis impoſſibile ſit dare vacationem.*

19 *In vna quaq. diſpoſitione ſemper cenſetur præſeruatum ius tertij, quod intelligitur procedere in ijs, in quibus datur cõpatibilitas, & nu. 20.*

20 *Ex vnione beneficij grauati penſione non extinguitur penſio, quæ ſolui debet ex fructibus beneficij, licèt titulus extinguatur, cum remaneant fructus cum ſuo onere.*

21 *Per vnionem tollitur in futurum vacatio beneficij, & ceſſat ius, quod ex vacatione competit.*

23 *Præiudicium, quod venit in cõſequentiam, & ſecundario, non habetur in conſideratione.*

24 *Declaratur doctr. Bal. in l. de quibus. n. 21. de legib.*

25 *Conſuetudo interpretatiua quando locum habeat.*

26 *Longa obſeruantia non ſolum inſeruire poteſt pro interpretatione, ſed etiam poteſt habere vim præſcriptionis.*

27 *Omne priuilegium per nõ vſum amittitur.*

29 *De ſimilibus ad ſimilia non proceditur in caſibus introductis contra regulas iuris, & exorbitantibus.*

DECISIO MCDX.

Capitulum Burgenſe, quod ſiue ex conceſſionibus ſummorum Pontificum ſiue ex præſcriptione immemorabili habet ius percipiendi vnam Annatam cum dimidia omnium beneficiorum vacantium in diœceſi Burgenſi prætẽdebat exigere adinſtar Cameræ Apoſtolicæ quindennia beneficiorum vnitorum etiam ante priuilegium fe. re. Pij V. & ideo cauſam commiſerat cõtra diuerſas Eccleſias, quibus fuerant ab antiquo vnita quædam beneficia; & in ſpecie contra moniales ſancti Illephonſi; allegabatur enim prædictas vniones cẽſeri factas ſine præiudicio Capituli; Ideoq. deberi
1 ipſis quindennia, † quę ſubrogata fuerunt in locum annatarum, vt conſtat ex bulla Pauli II. & ex his, quę tradit *Galleſ. in tractat. de Annat. circa fin.* Et hanc partem amplexi ſunt Domini *in alijs poſitionibus coram R. P. D. meo Litta* *, *& nuper coram me 27. Iunij proximi præteriti*. Reſeruatum tamen fuit, vt videretur cum præſuppoſito, quòd iſta quindennia hactenus nunquam petita neque exacta fuerint; An talis non ſolutio quindenniorum poſſit inſeruire pro conſuetudine interpretatiua in caſu & ad effectum, de quo agitur, ſcilicet vt non teneantur ad eorum ſolutionem.
Et quidem pro parte Monialiũ deducebatur,
2 † in omni materia dubia eſſe recurrendum ad obſeruantiam & conſuetudinem,
3 † quæ eſt optima legum interpres: Ius autẽ Capituli, licèt ſit certum reſpectu exactionis annatarum; tamen reſpectu exactionis quindenniorum non eſſe clarum, cum tale ius neque de iure communi, neque ex conceſſionibus ſummorum Põtificum, neque ex præſcriptione eis competat, ſed deducatur ex quadam prætenſa interpretatione, quę habet contra ſe antiquiſſimam & perpetuò obſeruatam conſuetudinem non ſoluendi, prout in dubio præſupponitur. In contrariũ
4 pro parte Capituli deducebatur, † hanc nõ ſolutionem eſſe actum negatiuum, ex quo nihil poteſt ineſſe deduci, *ex doctrina Bald. in l. de quibus. nu. 21. de legib.* dicen-
5 tis, quòd † ex eo quòd Vaſſalli nunquam iurauerint fidelitatem, non poteſt induci conſuetudo excluſiua iuris Dominici, niſi talis obſeruantia inducatur ex actibus po-
6 ſitiuis. † Præterea per hanc conſuetudinẽ derogari iuri Capituli; Ideòq. requiri, vt ſit præſcripta, & quòd ſit obtenta, nõ obſtante interpellatione. per contradictionem, *iuxta conſ. Alex. 136. lib. 2. Ruinald. conſ. 10. nu. 28* ª. *& dictum cõſilium dicitur communiter approbatum, vt ex multis, qui per informantes allegantur, & fuit dictum in cauſa Seguntina dimidia Annata, & in deciſione facta coram R. P. D. meo Litta 16.*
7 *Iunij 1595.* Et eo magis, quia † vt aliqua

* præſertim 15. Ianuarij & 23. Iunij 1595.

ª addo conſ. Socin. 260 n. 19 lib. 1 Balbus de præſcr. 2. par. primæ part. princ. q. 7. n. 4. Rip. reſponſ. 4 in fin. & de cõi per Maſcard. de probatio. concl. 1020. n. 18 & fuit dictũ in Valentina beneficij 6. Octob. 1596. quę in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 347. par. 2.

diſpoſitio

diſpoſitio recipiat interpretationē ab ob-
ſeruantia, neceſſarium eſt, vt illa obſeruan-
tia ſit de tempore diſpoſitionis, quod hic
non poteſt applicari, cum ſupponatur ius
Capitulo competere ab immemorabili tē-
pore; obſeruantia verò non poteſt eſſe, niſi
à tempore datę vnionum, de quibus agitur,
vt per Socin. conſ. 6. n. 2. lib. 1. & alios, quos
Rota ſequuta eſt in vna Placentina Votrec-
ram bo. me. D. Robuſtrio [b]. Verum Do-
8 mini cauſa diſcuſſa cenſuerunt, † iſtam nō
ſolutionem deſeruire poſſe pro conſuetudi-
ne interpretatiua iuris percipiēdi annatas
9 cum dimidia; cum illud ius, licèt conce-
datur eſſe clarum reſpectu perceptionis an-
natæ; tamen non includit de neceſſitate ius
exigendi quindennia: ea enim non ſunt ac-
cidentia inſeparabilia à iure annatarum,
10 † cum antiquis temporibus, quando fie-
bant vniones, illi, in quorum fauorem fie-
bant, obligarent ſe de ſoluendo certū quid
ſtatis temporibus Cameræ Apoſtolicæ ra-
tione præiudicij, quod oriebatur ex eo,
quòd per vnionem extinguebantur benefi-
cia, itaut amplius eorum vacatio dari non
poſſet; Et cum iſtæ obligationes vario mo-
do, & ſub diuerſis temporum terminis fie-
rent: tandem Conſtitutione Pauli II. reda-
ctę fuerūt ad tempus quindecim annorum:
Vnde, cum habeamus initium quindennio-
rum certum & indubitatum, videtur non
poſſe ex immemorabili annatarū exactio-
ne inferri ad immemorabilem exactionem
quindenniorum, quorum initium eſt certū;
& excluſiuum immemorabilis conſuetudi-
11 nis: Præterea † adeſt inter iſtas annatas
Capituli, & eas, quas percipit Camera Apo-
ſtolica, magna differentia, tam ratione fa-
cti, quàm ratione iuris; nam quantum ad
12 factum, † annatæ quæ ſoluuntur Cameræ
Apoſtolicæ, regulantur à valore expreſſo
in impetratione, & non excedunt valorem
13 vnius anni; † Illę verò, quas percipit Ca-
pitulum, non conſiſtunt in pecunia, ſed in
ipſiſmet fructibus, quos propria auctorita-
te percipit, & non vnius anni ſolum, ſed
anni cum dimidio: Vnde ſatis deprehendi-
tur non eſſe eiuſdem ſpeciei cum annatis
Curiæ, ſed & ratione iuris differunt; nam
14 † annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſto-
licæ, debentur ex cauſa oneroſa ob præiu-
dicium, quod reſultat propter vnionem;
15 † Illæ verò debentur Capitulo titulo merè
lucratiuo, & etiam à iure communi exorbi-
tanti, cum beneficia ſine diminutione con-
ferri debeant. Stante itaque hac annata-
rum diſſimilitudine tā ratione cauſæ fina-
lis, quàm materialis; ſatis apparet nos
verſari in dubio tam facti quàm iuris; &
16 † ideo optimè huic materiæ conuenire eā
interpretationem, quæ ex obſeruantia de-
ſumitur, *c. cum dilectus. & ibi Abb. nu. 21.*
de cōſuet. Socin. cōſ. 145. n. 2. lib. 1. Cæſar de
17 *Graſſ. deciſ. 1. nu. 7. & 8. de conſuetud.* † Et
iſta conſuetudo non requirit præſcriptionē,
vt per Pute. deciſ. 28. lib. 1. & 15. lib. 3. &
nihilominus hæc, quæ deducitur, videtur
habere vim immemorabilis, cum præſup-
ponatur nunquam fuiſſe ſoluta quindennia.
18 Vlterius pro hac parte facit, quia † ius
Capituli exigendi annatam cum dimidia
eſt de vacantibus; verum in vnitis impoſſi-
bile eſt dare vacationem; ergo de vnitis
non poteſt verificari ius Capituli. Neque
obſtat, quod dicitur, ius Capituli per vnio-
nes nō cenſeri ſublatum, ſed præſeruatum;
19 cum † in vna quaque diſpoſitione ſemper
cenſeatur præſeruatum ius tertij, *c. cum*
olim. de conſuetud. c. 2. de relig. dom. Rota
deciſ. vnic. de ſepultur. in antiq. cum alijs,
20 † quia hæc regula procedit in ijs, in qui-
bus datur compatibilitas; nam ex vnius
poſitione non ſequitur alterius negatio, ve-
luti ex vnione beneficij grauati penſione,
non extinguitur penſio, quæ ſolui debet ex
fructibus beneficij, licèt enim titulus ex-
tinguatur, remanent tamen fructus cum
ſuo onere penes eos, in quorum gratiam
facta eſt vnio; Verum in incompatibilibus
21 ſecus eſt, veluti in caſu iſto; † cum enim
per vnionem tollatur in futurum eius va-
catio, vtique ceſſat etiam ius, quod ex va-
catione competit: ſunt enim iſta incom-
patibilia, quòd non detur vacatio, & quòd
de non vacantibus debeatur annata, neq;
qualitas iſta poteſt eſſe ſine ſubiecto vaca-
tionis: Pretenſio autem exactionis quin-
dennij loco vacationis extinctæ aliundè
22 prouenit, non autem ex rei natura; † &
ideo ſatis clarè demōſtratur nos verſari in
iure dubio, quod recipere debet interpre-
tationem ab obſeruantia. Neque obſtat,
quòd debeamus ad inſtar Cameræ Apoſto-
licę mediantibus quindēnijs præſeruare ius
23 Capituli; quia † hoc præiudicium, quod
venit in quandam conſequentiam, & ſecun-
dario, non habetur in conſideratione, *gloſ.*
fin. in c. quamuis. & ibi Gemin. nu. 10. de
pact. in 6. Sarnē. ſuper regul. de iure quæſit.
24 *non toll. q. 3.* † Non obſtat *doctrina Baldi*
in l. de quibus. nu. 21. de legib. cum alijs al-
legatis, quia manifeſtè conſtat Baldum lo-
qui in præſcriptione iuris clari & indubi-
25 tati; † nam illo caſu non eſſet locus con-
ſuetudini interpretatiuę; quæ tunc locum
habet; quando materia eſt dubia, & licèt
admittamus *dictum Baldi eſſe communiter*
receptum, & ſimiliter conſilium Alex. 136.
lib. 2. & aliorum [c], tamen diſtinguendi
ſunt caſus, vt concilientur inter ſe Docto-
res contrarium aſſerentes, *prout Aym. conſ.*
111. & Natt. conſ. 406. & Ruin. conſ. 217.
n. 8. lib. 1. & videtur Baldus ſibi contrarius
idem ſenſiſſe conſ. 313. proponitur quòd an-
tiquitus. lib. 3. quē ſequitur Corn. conſ. 142.
nu. 11. & conſ. 268. n. 21. lib. 4. & quandam
diſtinctio-

[b] ſub die 12. Aprilis & 3. Maij 1616.

[c] & Ouid. Pap. deciſ. 393 n. 2. Affl. deciſ. 188 n. 2. Boer. deciſ 25. col. fin. Anton. de Padilla inſinitos alios referent, & dicens cōmunem in l. 3. C. de ſeruitute & aq. nu. 24. Oſalor de nobilit. Hiſpan. in 3. p. princip. n. 30.

diſtinctionem ponit Rip. de conſuetud. reſpõ.
1. num. 25. & Rodericus Suares poſt Cyn. in
repetit. l. quoniam in prioribus. ampliat. 10.
nu. 20. Verum quia iſta procedunt in præ-
ſcriptione, non in interpretatione, non
eſt ſuper ijs inſiſtendum; quia non faciunt
ad caſum propoſitum, & prætenſio Monia-
lium non eſt ſimplex negatio non ſolutorũ
quindenniorum, ſed cum titulo vnionis,
per quem excluditur prætẽſa vacatio. Neq.
obſtat, quòd deducitur, obſeruantiam iſtam
non percutere initium immemorabilis con-
ſuetudinis per Capitulum probatę, quia
immo videtur omne tempus complecti cum
pręſupponatur, hæc quindennia nunquam
fuiſſe per Capitulum exacta, neque hacte-
nus docuit Capitulum vllo vnquam tempo-
re à quoquam illa exegiſſe; ſi enim hoc do-
cuiſſet, tunc poſſet habere locũ diſtinctio
Ruin. in d. conſ. 217. num. 8. lib. 1. ſed cum
26 hoc non docuerit, † iſta obſeruantia tam
longa, non ſolum inſeruire poteſt pro inter-
pretatione, ſed etiam poſſet habere vim
præſcriptionis, *iuxta deciſ. Putei 15. lib. 3.*
27 Maximè † cum omne priuilegium per non
vſum amittatur, *Guid. Pap. deciſ. 406. n. 2.*
Boer. deciſ. 386. circa finem. Et hæc opinio
probabilior viſa eſt Dominis, non ſolum
ex deductis, ſed etiam ex eo, quòd præten-
ſio Capituli viſa eſt nonnullis ex Dominis
inniti fundamento quodam valde infirmo;
28 nam † licèt quindennia fuerint introducta
propter præiudicium, quod per vniones
inferebatur Cameræ Apoſtolicæ: tamen
huius rei ratio par non eſt in Annatis exigi
ſolitis per Capitulum, non ſolum ex his,
quę ſuperius fuerunt deducta, ſed etiam ex
eo, quòd ius hoc quindenniorum introdu-
ctum fauore Cameræ non eſt trahendum in
exemplum à Capitulo non habente ius col-
lationis, prout habet Papa. Priuilegium
enim huiuſmodi conceſſum Camerę non cõ-
29 petebat de iure communi; † Ideo non pro-
ceditur de ſimilibus ad ſimilia in caſibus
introductis contra regulas iuris & exorbi-
tantibus, *vt ex mente gloſa in Auth. quas*
actiones. C. de ſacroſan. Eccl. & gloſ. in §. ite
mixta. Inſtit. de action. tradit Stephanus
de Fridericis in tractat. de interpretat. Iuris
part. vlt. nu. 59. cum ſequentib. vbi multa
exempla congerit ad rem facientia: & hęc re-
gula fallit ſolum in caſibus à iure per viam
regulæ parificatis, *l. 1. de lega. 1. vt bene tra-*
dit idem Stephan. num. 64. quod non adeſt
in caſu propoſito, immo inter vtrumque
caſum adſunt diſparitates & diſſimilitudi-
nes ſupra conſideratæ, ex quibus tollitur,
quod dicitur in vtroque caſu adeſſe parita-
tem rationis, & tacitè hoc videtur fateri
Capitulum impetrando nouum priuile-
gium à fel. rec. Pio V. pro quindennijs
futurarum vnionum; ſi enim hoc ius ipſi
competebat antea, fruſtratorium erat hoc
impetrare, ſed ſufficiebat illud ad cautelã
confirmare. Et valde abſonum eſſet, quòd
in vnionibus faciendis Papa deberet facere
mentionem præiudicij inde prouenientis,
cum ipſe ſit dominus omnium beneficiorũ,
& ex tali actu inferatur maius præiudiciũ
Ordinarijs collatoribus, quorum tamen
nunquam requiſitus fuit conſenſus, neque
derogatum regulæ de non toll. iurequęſ.
cum hoc ius non habeatur in cõſideratione
ad hunc effectum, vt ſupra dictum eſt. Ex
quibus videntur ceſſare rationes conſide-
ratæ pro Capitulo pro conſequendo hoc
iure quindenniorum. Et ita concluſum
fuit per Dominos ad fauorem Monialium.

Romana Penſionis.
Die Mercurij 5. Decembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *In ſummarijſſimo poſſeſſorio ſufficiũt leuio-*
res probationes.
2 *Quaſi poſſeſſio exigendi acquiritur per*
unicum actum.
3 *Ratihabitio ſolutionis probatur ex ſolida-*
tione computorum cum ſoluente abſq. ali-
qua proteſtatione.
4 *Proteſtatio facta in ſolutione non tollit ef-*
fectum priorum ſolutionum ſine prote-
ſtatione factarum.

DECISIO MCDXI.

DOmini cenſuerunt Equitem Horatium
eſſe manutenendum in poſſeſſione exi-
gendi penſionem, de qua agitur, cum enim
1 † in hoc ſummarijſſimo poſſeſſorio ſufficiãt
leuiores probationes, viſum eſt Dominis,
ſatis probatam fuiſſe poſſeſſionem exigen-
di: primo ex vno teſte, qui eſt Camerarius
Capituli ſancti Ioannis deponẽte ſe exbur-
ſaſſe vigintiquinq. ſcuta Equiti de ordine
R.P.D. Stellæ, qui dixerat ei, vt ſoluerен-
tur, dummodo ipſe Eques cederet omni-
bus actis factis contra ipſum, quę ceſſio re-
peritur facta in prima quietantia facta die
2 27. Aprilis 1597. † & iſta quaſi poſſeſſio ac-
quiritur per vnicum actum, *Rip. in c. cum*
Eccleſia. nu. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Grat.
3 *conſ. 110. nu. 8. lib. 2.* Confirmatur † ex ſoli-
datione computorum facta per R.P.D. Stel-
lam abſque vlla proteſtatione cum Camer-
lengo Baſilicæ ſancti Ioannis cum receptio-
ne reſidui, quę res probat ratihabitionem
præcedentis ſolutionis, *Iaſ. in l. ſi quidem C.*
de tranſaction. nec ad infrigendã ſolutionẽ
ſufficit eũ de ſolutione cõqueſtũ fuiſſe, etiã
dato quòd ea concludenter probaretur. Ad
ſũt duę alię ſolutiones; Altera facta per eũ-
dẽ Camerariũ; Altera verò de mãdato Do-
4 mini Alæ; † & licèt reſpectu huius tertię
ſolutionis reperiatur proteſtatio facta in
actis cauſę; tamen non probatur factam
fuiſſe in actu ſolutionis, neque ſi probare-
tur

tur poteſt tollere effectum priarum ſolutionum ſine proteſtatione factarum: Ex quibus concluſum fuit pro manutentione.

Anconitana Pecuniaria.
Die Lunę 10. Decembria 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Pecunia depoſitata in bancho cum expreſſa proteſtatione non amoueri, niſi ipſo citato ſi fuerint exacta de facto, eo non citato male exacta dicuntur, & de facto reponi debent.*

2 *Clauſula, ſi quid exequendum; dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorē eius, qui decretum pro ſe obtinuit.*

D E C I S I O M C D X I I.

DOmini dixerunt decretum Auditoris Camerę vltimo factum ad fauorem
1 Triumphi eſſe exequendum; † & pecunias male exactas reponendas iuxta decretum. Nā omiſſa negotij principalis diſcuſſione, in qua etiam Domini inclinabant pro Triūpho; tum ratione nullitatis ſententię ex defectu citationis & mandati; tum ratione iniuſtitię, cum in nullo eſſet debitor Triumphus Scagni, & videatur colluſum fuiſſe inter ſcagnum & Maſcellam, ſed ſolum reſpondendo ſtrictè dubio propoſito, cum iſtę pecunię, de quibus agitur, fuerint depoſitatę cū expreſſa proteſtatione per ipſū Triumphum penes banchum, & inde fuerint exactę de facto non citato ipſo Triumpho, neque eius procuratore, iſta exactio fuit nulla; ideo prout de facto proceſſit, ita etiam de facto potuit reuocari, & decretū Auditoris Cameræ fuit iuſtum & exequendum; nam quamuis in iudicio repetitionis ſit ordinariè procedendum; tamen hoc caſu
2 † adeſt in commiſione clauſula, ſi quid exequendum, quę dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorem illius, qui obtinuit decretum ad ſui fauorem, & merito, cum non deberent propria auctoritate moueri è banco pecunię, ſed expectanda eſſet auctoritas Iudicis. Et ita concluſum pro decreti exequutione.

Camerinen. Cenſus.
Die Lunę 10. Decembris 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Depoſitum an releuet in redemptione cenſus, ſi non praceſſit denunciatio per bimeſtre ante, iuxta Conſtitutionem Pij V.*

2 *Tempus duorum menſium cuius fauore, & qua ratione ſit datum in d. Conſtitutione Pij V.*

3 *Vbi forma eſt ad effectum, ſeruari poteſt per æquipollens.*

4 *Decretum irritans appoſitū in bulla Pij V. ſuper forma creandi cenſus, reſpicit tantum formam adhibendam in contrahendis non autem in diſtrahendis cenſibus.*

D E C I S I O M C D X I I I.

HÆc cauſa fuit mihi commiſſa extra Rotam, vti deputato ab Auditore Cameræ, ideo vtraque parte informante per memorialia cōſului Dominos meos ſuper eo, quòd deducebatur in controuerſiam, nempe an adeſſet res indicata, quæ veniret exequenda, & fuit per Dominos reſolutum pro exequutione; nam de re iudicata conſtare cenſuerunt, non ſolum ratione trium decretorum emanatorum ad fauorem Cæſarij pro caſſatione cenſus, ſed etiam quia non conſtat ab vllo iſtorum decretorū legitimè appellatum fuiſſe: Vndè clarè apparet de re iudicata. Quantum verò ad iuſtitiam Domini pariter cenſuerunt eam eſſe clariſſimam, nam Cæſarius primo requiſiuit aduerſarios ad recipiendam partem ſortis principalis cenſus, de quo agitur, impoſiti ſuper quadam ſua poſſeſſione, & aduerſarij recuſarunt recipere partem offerentes paratos eſſe recipere totam ſūmam, & facere retrouenditionem, & deinde tranſactis duobus menſibus à die præfatæ requiſitionis Cæſarius intimare fecit ipſis aliam requiſitionem ſub 9. Maii 1596. vt ipſi vellent recipere numos, & fructus decurſos pro dicta retrouenditione ſibi facienda: Vnde emanauit decretum Poteſtatis mandantis dictas pecunias depoſitari penes idoneam perſonam, quo facto amplius non currerent fructus dicti cenſus à die depoſiti, quod depoſitum factum fuit die decima eiuſdem menſis, & intimatum parti: Vnde liquidò apparet proceſſū fuiſſe iuſtè ad caſſationem dicti cenſus, cum præceſſerit non ſolum denunciatio, ſed etiam factum fuerit ſortis depoſitum, quod aduerſarii ad eorum libitum recipere poterant, & de hia conſtat per publica inſtrumenta. Neque obſtat, quod exaduerſo
1 obijcitur, † non fuiſſe ſeruatam formam Conſtitutionis fel. rec. Pii Quinti mandantis fieri denunciationem per bimeſtre ante: Vnde cum non præceſſerit talis denunciatio per bimeſtre ante depoſitum, fuiſſe nullum depoſitum, *ad tradita per Tiraq. de retract. lign. §. 36. gloſ. 2. num. 26. & 29.* quia primo dicitur denūciationem quidem requiri pro forma; ſed cum fuerit facta,
2 fruſtra hoc obiicitur; † nam aduertendum eſt, tempus duorum menſium datum fuiſſe fauore emptoris, vt interim poſſit ſtatuere de reinueſtiendis ſuis pecuniis: Vnde ſtante intimatione pro parte Cæſarii redimere volentis, liberum erat aduerſariis, vel expectare lapſum duorum menſium, vel ſtatim recipere pecunias: Vnde cum non cōparuerint, nihilq. oppoſuerint, potuit iudex decretum interponere, ne amplius fru-

ctus

ctus deberentur, & quod eſt præcipuum,
non eſt verum non fuiſſe ſeruatã formam
Conſtitutionis; nam intimatio facta fuit,
& licèt non arctet emptorem ad recipien-
dum pretium ſuum, & caſſandum cenſum
ante lapſum duorum menſium; tamen non
ideo fuit aliquid geſtum contra formam
Conſtitutionis, quæ mandat tantummodo
fieri intimationem per duos menſes ante:
Vnde cum is, qui volebat redimere, poſſet
expectare lapſum duorum menſium, licèt
ſtatim fecerit depoſitum, non dicitur quic-
quam contra Conſtitutionem feciſſe, & ſo-
lum prætendi poteſt non ſtatim extinctum
fuiſſe cenſum, ſed poſt lapſum tantum duo-
rum menſium, & ſic deberi interim fructus
duorum menſium, de qua re nihil diſponi-
tur in bulla, ſed eſt caſus omiſſus; Ideo
non applicatur *doctrina Tiraq.* nam loqui-
tur in quæſtione illa, An ei, qui ſcientiam
habet alienationis, ſit facienda intimatio,
vel ſufficiat illa notitia, quam aliunde ha-
buit, in quo caſu ponderat verba conſue-
3 tudinis actum annullantis: † Præterea qua-
tenus hoc eſſet de forma, non tamen eſſet
ſubſtantialis, ſed ad effectum; fuit enim hoc
introductum ad euitandas vſuras palliatas:
Vnde talis forma ſeruari poteſt per æqui-
pollens, *Caſſado. deciſ. 26. ſuper regul.*
& qui denunciauit, & depoſuit, pinguius
adimpleuiſſe videtur. Addi etiam poteſt
4 † decretum irritans in bulla appoſitum re-
ſpicere formam adhibendam in contracti-
bus cenſuum, nos autem verſari in diſtra-
ctu, circa quem nullum adeſt decretum ir-
ritans. Et ex his cenſuerunt Domini de-
creta fuiſſe iuſta, & cum tranſierint in iu-
dicatum, non eſſe concedendam remiſſo-
riam, maximè cum petatur ad probationẽ
contrariam eorum, quæ clarè in publicis
inſtrumentis continentur.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Veneris 14. Decembris 1601.

SVMMARIVM.

1 An in tranſlatione iuriſpatronatus poſſint apponi noua conditiones, & quando.

DECISIO MCCCCXIIII.

DOmini omiſſo pro nunc, an iura ſint in forma probanti, quod poterit particulariter diſcuti, licèt inclinatum fuerit pro affirmatiua, reſtrinxerunt difficultatem ad ſecundum caput, An ſatis conſtet de iurepatronatus valido, præſuppoſitis iuribus pro bene extractis. Et in hac re fuerunt concordes; nam de donatione facta per Regem Dionyſium, & Eliſabettam eius coniugem, conſtat prout in ſummario Cardoſi num. 2. quam donationem Epiſcopus Vlixbonenſis confirmauit, & donatarij vſi ſunt longo tempore, annorum circiter 270.
vt ex præſentationibus conſtat. Nec diffi-
cultatem contra iuſpatronatus facit, quòd
1 † in translatione Iuriſpatronatus fuerint
appoſitæ nouæ conditiones, quæ prius non
aderant, veluti quòd eligendus ſit vnus ex
gremio Eccleſiæ, quia hoc eſt licitum, *vt*
eſt gloſ. in c. cum dilectus. in verb. conſti-
tutum. de conſuetud. Lambertin. in termi-
nis translationis de iurepatr. lib. 1. par. 2.
quæſt. 4. artic. 4. num. 2. quod etiam ſine
difficultate licuit, ex quo propria bona do-
narunt pro augmento dotis iſtius iuriſpa-
tronatus; nam hic non agitur, vt ex tali
augmento acquiratur iuſpatronatus, quod
iam erat in eſſe conſtitutum, & ita non pro-
cedunt allegata in contrarium, & hoc con-
firmatur ex ſubſequuta obſeruantia tanti
temporis; maximè cum ſuper hoc iuſpa-
tronatus fuerint aliàs latæ in Rota tres ſen-
tentiç canonizatoriç iuriſpatronatus, pro-
ut in exequutorialibus continetur. Quan-
tum verò ad tertiam difficultatem, An per
hanc translationem hoc iuſpatronatus fue-
rit effectum eccleſiaſticum, itaut cadat ſub
regulis reſeruatorijs; Domini dixerunt de
hac re eſſe particulariter agendum; tum
quia eſt debita præſentatio certo generi
perſonarum, tum quia de hac qualitate non
fuit facta mentio in gratia Domini Bernar-
dez. Et ita concluſum.

Romana Saluiani Interdicti.
Die Veneris 11, Ianuarij 1602.

SVMMARIVM.

1 Probatis extremis in Saluiano locus eſt Aegidianæ.

2 Ex clauſula conſtituti in inſtrumento venditionis probatur poſſeſſio conſtituentis, & ſic primum extremum.

3 Ex litis ſuſtentatione probatur ſecundum extremum poſſeſſionis.

4 In grege datur hypotheca.

5 Sententia probat, & pro ea præſumitur.

DECISIO MCCCCXV.

1 FVit reſolutum, † eſſe locum Aegidianę
in caſu, de quo agitur; nam primo pro-
bantur extrema Saluiani, nempè poſſeſſio
illorum de Scholis ex inſtrumẽto venditio-
2 nis, in quo adeſt clauſula conſtituti, † ex
qua probatur poſſeſſio conſtituentis *Aug.*
in l. quadam mulier. nu. 2. de rei vendic.
Tiraquel. de conſtit. par. 3. limitat. 1. n. 20.
3 † Secundum extremum probatur ex litis ſu
ſtentatione, *Verall. deciſ. 369. par. 2. Ca-*
ſar. de Graſſ. deciſ. 4. de reſtit. ſpol. De iu-
4 ſtitia ſententiæ conſtat, cum † in grege de-
tur hypotheca, *vt fuit dictum in cauſa Ro-*
mana Pecudum 4. Maij 1600. corã R.P.D.
meo Mellino, & prius in eadem cauſa coram
bo. me. D. Gipſio, & hypotheca conſtat ex
inſtrumentis, de quibus conſtitit in actis,
licèt

licèt omiſſa fuerit regiſtratio in confectio-
5 de regiſtri, † ſed tollitur difficultas ex ſen-
tentia graduatoria lata inter creditores, &
Pariſium conſentientem graduationi; quo
caſu ſententia probat, & pro ea præſumi-
tur, *Innoc. in c. bonæ. il 2. de electiõ. Alex.
in conſ. 101. lib. 5. Pute. deciſ. 113. lib. 3.*
Non obſtat, quod prætenditur pro parte
Domini Pariſij, ſe eſſe anteriorem aliis cre-
ditoribus ob pecunias traditas Scholis, ex
quibus fuit facta recollectio fructuum ex
arte agriculturæ, quæ recollectio ceſſit in
vtilitatem creditorum, *ad leg. interdum.
qui potior. in pign. hab.* quia iſtæ pecuniæ
fuerunt ſolutæ pro pretio animalium, & ita
debitæ ratione emptionis; & ideo ex illis
non potuit quæri hypotheca; nam id proce-
deret, ſi fuiſſent ſimpliciter propriæ Pariſij,
quòd autem fuerit graduatus inter priores
pro iſto credito, fuit factum cum hac con-
ditione, quòd teneretur oſtendere ante exe-
quutionem pecunias fuiſse de proprijs non
autem de pertinentibus ad illas de Scholis.
Non obſtat, quòd obtinuerit mandatum,
quia non fuit inſtificatum, & adhuc pen-
det cauſa appellationis coram R.P.D. meo
Pamphilio. Et ex his concluſum eſſe lo-
cum Aegidianæ.

Salamantina Portionis.
Die Mercurii 16. Ianuarii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Societates contractæ à procuratore pro de-
fenſione cauſa in curia, quando debeãtur.*
2 *Granum conſumptum, quod tradi non po-
teſt in eadem ſpecie in indiuiduo, li-
quidari debet, & eius valor ſolui.*

DECISIO MCCCCXVI.

DOmini dixerunt partitas concorda-
tas cum procuratoribus Franciſci in
liquidatione facta per Capitulum in parti-
bus, eſſe imputandas ipſi in ſolutionem ſui
crediti, dummodo per Capitulum hic, vel
in partibus dentur quietantiæ procurato-
rum, vt iis poſſit Franciſcus ſe tueri. Quan-
tum ad partitas manualium, Domini di-
xerunt deberi, ex quo ſunt comprehenſæ
in ſententia lata ad eius fauorem, ſed ne fiat
præiudicium Capitulo, habebitur eorum
ratio in ſententia liquidatoria tacito nomi-
ne manualium. Quantum ad augmentum
præbendæ Sancti Officii, ad cuius rationem
facta eſt liquidatio, Domini volunt illud
compenſari cum diminutione redditnum
ratione expenſarum factarum ex maſſa
communi pro ſuſtentatione iſtius litis.
1 † Quantum ad damna, & intereſſe ratione
ſocietatum, Domini nolunt aliquid præſta-
ri, tum ex eo quòd non videntur contractæ
iſtæ ſocietates de tempore, quo poſſit mora
aliqua imputari Capitulo; tum etiam &
præcipuè, quia nulla apparet facta intima-
tio Capitulo, quàndo fuerunt contractæ ſo-
2 cietates. † Quantum ad frumentum, quo-
niam illud eſt conſumptum, nec poteſt ſpe-
cies illa tradi in indiuiduo, placet Dominis,
vt liquidetur, non præcisè iuxta taxam Re-
giam, quæ non conſtituit, vt pretium aſcen-
dat ad illam quantitatem, ſed tantum ne
illam excedat; & ideo cum temperamento
nempè duodecim regalium pro ſingulis fa-
netis. Quantum ad expenſas liquidationis,
eas non deberi, neque viaticum petitum à
D. Franciſco, *vt fuit reſolutum in vna Fo-
rolinien. de Monſignanis coram R. P. D.
meo Penia.*

Beneuentana Decimarum.
Die Mercurii 23. Ianuarii 1602.

SVMMARIVM.

1 *In materia manutentionis ſufficiunt leuio-
res probationes.*
2 *Ex vnico actu acquiritur poſſeſſio.*
3 *Rector, qui ſe habet pro ſpoliato, an
poſſit nomine Eccleſiæ petere manuten-
tionem.*
4 *In incorporalibus ex denegatione ſolutio-
nis amittitur poſſeſſio.*

DECISIO MCCCCXVII.

CVm ſimus in materia manutentionis,
1 † in qua leuiores probationes ſuffi-
ciunt, *vt fuit pluries in Rota reſolutum,
vt in cauſa Sabinen. beneficiorum coram
S.D.N. Clemente VIII. 11. Martij 1583.
& coram me in Iſpalen. Iuris nominandi 3.
Iunij eod. anno,* Domini cenſuerunt ma-
nutenendam eſſe Eccleſiam contra Anto-
nium Galiardum, & Cæſarem de Croſano
in exactione decimarum; nam hæc exactio
probatur per ſecundum teſtem dicentem,
che il Signor Scipione eſſigeua la decima da
tutti li coloni, che coltiuauano detto feudo,
d'ogni dodici dua; & che vno ne pigliaua
l'Arciprete, & l'altro il padrone; Accedit
quartus teſtis annorum ſexaginta, qui de-
ponit ſimiliter de exactione decimæ, licèt
non deponat de quantitate: Idem deponit
Decimus teſtis annorum ſeptuaginta, qui
ait, che la Decima andaua gionta col ter-
ratico, che loro coloni pagauano: In quo
concordat cum dicto ſecundi teſtis, & alii
teſtes de auditu. His accedit confeſſio Ba-
roniſſæ, & aduerſariorum de ſolutione de-
2 cimę, & † ex vnico actu acquiritur poſſeſ-
ſio, *vt ſepius fuit in Rota reſolutum.* * Neq;
obſtant obiectiones, quæ faciunt contra
dictum ſecundi teſtis, quòd deponat de
tempore quinquaginta annorum, de quo
Scipio non erat Archipresbyter, quia ex
lectura depoſitionis tollitur; dicit enim
quòd à quinquaginta annis, che ſtaua per
creato con il Sig. Scipione, che era Arcipre-
te, nam illud de quinquaginta annis, de-
bet

* & in ſpecie ſopra in Gadicen. adminiſtrationis 21. Iunij 1577. n. 4. & in Bracaren. Monaſterij de lunchas 4. Maij 1598. corã R. P. D. Lancellotto, Aymon. conſ. 312. n. 4. Cephal. conſil. 370. num. 52. lib. 4.

bet referri ad illa verba, che ſtaua, non autem ad illa, che era Arciprete; & ſic vidit illum exigere tempore, quo erat Archipreſbyter, & iſte teſtis coadiuuatur ex aliis atteſtationibus eum eſſe fide dignum. Et cum iſta poſſeſſio quæſita fuerit Eccleſię, ſuffragatur moderno Archipresbytero. Neque
3 releuat, quod dicitur, † eum habuiſſe ſe pro ſpoliato; & ideo non poſſe manuteneri, *Bart. in l. 2. num. 10. C. de ſeruit. & aq. l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acquir. poſſ.* nam hoc procedere poteſt reſpectu Archipresbyteri nomine proprio agentis, prout agere poteſt, *Innoc. in c. in litteris. de reſtit. ſpol.* ſed reſpectu Eccleſiæ non fuit amiſſa poſſeſſio; Vnde cum hodie agat nomine Eccleſiæ, non poteſt ei talis exceptio obeſſe, quod apparet ex ſumma-
4 rio n. 17. Nec obſtat, quòd † in incorporalibus denegatione ſolutionis amittatur poſſeſſio, *c. querellam. vbi Doctor. de electiõ.* quia non fuit abſolutè denegata ſolutio, cũ prætenderet Dominus decimam ſibi deberi, vt ſolueret aliquam partem Eccleſię, reſiduum verò pro ſe retineret; Ideo nec Eccleſia priuata eſt non ſolutione poſſeſſione ſua, *Bald. in l. Pomponius. ex quib. cauſ. vſufr. amitt. Socin. conſ. 106.* Cętera benè tolluntur per Informantes. Et ideo concluſum pro manutentione.

Calaguritana Cenſus.

Die Lunę 28. Ianuarii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Pactum in contractu cenſus appoſitum, quòd ſi periret res ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alijs rebus extantibus, eſt vſurarium.*

2 *Pacta omnia, per qua venditor cenſus obligatur ad id, ad quod de iure nõ tenetur, ſunt prohibita per Conſtitutionẽ Pij V. & vitiantur, non autem vitiant contractum, vt nu. 13.*

3 *Pactum in cenſu, quòd re pereunte, non pereat cenſus, eſt contra expreſſam diſpoſitionem bullæ Pij Quinti.*

4 *Destructo molendino in totum, ſi readificetur, eſt aliud, & diuerſum à primo, ita vt ſi cenſus ſuper primo impoſitus erat, illo deſtructo amplius nõ ſuſtinetur cenſus.*

5 *Cenſus impoſitus cum pactis, quæ aliquid addunt formæ datæ per bullam Pij V. non vitiatur, ſed tantum pacta, quatenus addunt formæ præſcriptæ, vitiãtur.*

6 *Pactum contra ſubſtantiam contractus annullat contractum; ſi verò ſit præter naturam & accidentia, quæ circa contractus peremptionem adeſſe, & abeſſe poſſunt, tunc non annullat contractum, ſed ipſa tantum accidentia annullantur, ſi ſint à iure improbata, firmo tamen remanente contractu.*

7 *Pactum non dicitur reſpicere formã ſubſtantialem contractus, quando principaliter tendit ad conſeruationem rei ſuper qua imponitur.*

8 *Cura & cultura rei cenſualis pertinet ad dominum, non autem ad cenſuarium.*

9 *Colonus tenetur de damno, quod culpa ſua contingit in re conducta.*

10 *Pactum, quòd cenſuarius teneatur ad omnes caſus etiam fortuitos, ex quibus bona dirui, diminui, & deteriorari contingeret, non eſt contra bullam Pij V. quia non intelligitur de quacunq. deterioratione totius rei vel partis, ſed de ea, per quam tota res vel pars in totum perimitur, & redditur infructuoſa.*

11 *Non omnis deterioratio & diminutio fructuſi facit, vt dominus teneatur locatori ad remiſſionem affictus, ſed illa tantum, quæ habita ratione ad totum tempus locationis infert intollerabile damnum & præiudicium.*

12 *In dubio actus potius interpretari debet, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur, etiam verba impropriando.*

14 *Pactum manutentionis bonorum arbitrio boni viri, non poteſt dici à iure improbatum, cum venditor cogi poſſit ad id, ſi dolo malo omitteret culturam, & pateretur rem negligentia ſua deteriorari.*

15 *Venditor cenſus moroſus in ſolutione pro redimendo cenſu poteſt cogi per ſubbaſtationem rei ad reſtitutionem pecuniarũ.*

16 *Pactum ſeu pœna commiſſi, in contractu cenſus eſt de illis, quæ in contractu vitiantur, non autem vitiant, quatenus ſit à iure improbatum.*

DECISIO MCDXVIII.

IN inſtrumento cenſus, de cuius validitate agitur, inſertum fuit pactum ſub his verbis; Item ſub conditione quòd dicti Domini Decanus & Capitulum, qui ad præſens ſunt, & in futurum fuerint in dicta Eccleſia Calaguritana, debeant conſeruare, & conſeruabunt dicta bona immobilia cõtenta & declarata in ſcriptura mandati benè refecta, reparata, & inſtaurata omnibus refectionibus & inſtaurationibus neceſſarijs & opportunis, & ſi fuerint, aut diminuta vel deteriorata fuerint aqua, igni, diuturnitate temporis, tempeſtate, terremotu, innundatione, vel depopulatione agrorum, ira Dei, hominum, Regis, aut populi, vel alio quocunq. caſu fortuito cæli vel terræ, opinato vel inopinato, aut inſolito, toties quoties fuerint, diminuta vel deteriorata fuerint, toties ſint obligati illa reædificare & laborare de nouo, & ita facere, quòd ſemper meliorentur, & non deteriorentur ſub eadem pœna commiſſi. Dubitatum fuit, an hoc pactum ſit contra Conſtitutio-

nem ſel. rec. Pij V. itaut annullet contra-
ctum cenſus. Pro parte Capituli prætendi-
tur hoc pactum eſſe contra expreſſam bul-
lę diſpoſitionem in illa parte, in qua diſpo-
nit ſub his verbis. Poſtremo cenſus om-
nes in futurum creandos, non ſolum re in
totum vel pro parte perempta, aut infru-
ctuoſa in totum vel pro parte effecta, volu-
mus ad ratam perire, ſed etiam poſſe pro
eodem pretio extingui, non obſtante &c.
ponderatur quoq. alia clauſula, in qua ha-
betur contractus ſub alia forma poſthac
celebrãdos fęneratitios iudicamus. Ex qui-
bus concludebant informantes pro Capi-
tulo contractum hunc eſſe cenſendum vſu-
rarium & nullum; præſertim cum in bulla
conceſſionis licentiæ creandi hunc cenſum
ſuper bonis Capituli emanata à ſel. rec. Gre-
gorio XIII. cautum ſit, & cum clauſula
ſeruata forma Conſtitutionis Pij V. Acce-
1 dat, † quòd aliàs pactum, quòd ſi perirent
res, ſuper quibus imponitur cenſus, impo-
ſitus ſit ſuper alijs rebus extantibus, fuit
iudicatum vſurarium, *vt eſt deciſio Sarnen.*
2 *89. aliàs 92.* Deducitur quoque † pacta
omnia, per quę venditor cenſus obligatur
ad id, ad quod de iure non tenetur, ſunt
prohibita per Conſtitutionem prędictam,
vt tradit Nauar. conſ. 14. de cenſibus. nu. 2.
3 *lib. 3. part. 2.* Præſertim verò, † cum hoc
pactum videatur tendere ad hoc, ne re
pereunte, pereat cenſus, quod eſt contra
expreſſam diſpoſitionem bullæ volentis,
quòd ſiue in parte ſiue in totum res pereat,
cenſus quoque pro rata pereat; Et cum in
iſtis bonis adeſſet inter cętera Molẽdinum,
4 † ſi illud deſtructum fuiſſet in totum non
poteſt ſuſtineri cenſus, etiam ſi reędifice-
tur, quia eſt aliud & diuerſum à priori,
*vt dicit Nauar. de vſur. q. 25. nu. 118. Iaſ. in
l. ius ciuile. nu. 15. de iuſt. & iur.* Poſtremo
dicitur pęnam commiſſi efficere, vt cenſus
ſit inemptus, & ſic per indirectum datur
facultas emptori repetẽdi pretium cenſus,
quod eſt directè contra ſubſtantiam ipſius
cenſus. His tamen non obſtantibus Domi-
5 ni cenſuerunt, † hoc pactum non vitiare
contractum cenſus, ſed quatenus aliquid
addit formæ datæ per ſel. rec. Pium V. vi-
tiari. Et pro fundamento deciſionis con-
ſideratum fuit id, quod aliàs deductum, &
approbatum fuit per Rotam *in cauſa Bo-
nonien. cenſus coram R. P. D. meo Pamphilio
26. Iunij 1600.* quod & prius fuerat habitũ
in conſideratione *in cauſa Romana Turris
bubalaria 7. Nouembris 1575.* me propo-
nente; nempe quòd valde differt forma con-
tractus reſpicientis ſubſtantialia ab acci-
dentalibus, quæ poſſunt adeſſe vel abeſſe
citra contractus corruptionem vel in aliã
6 ſpeciem transfuſionem; † nam priori caſu,
pactum contra ſubſtantiam annullat con-
tractum, ſed ſi ſit præter naturam & acci-
dentia, quæ citra contractus peremptionẽ
adeſſe, & abeſſe poſſunt, tũc ea nõ annullãt
contractum, ſed ſi ſint improbata à iure
ipſa annullantur firmo remanente contra-
ctu, *Caſtren. in l. cum quid. nu. 2. ſi cert. pet.*
& hanc differentiam optime explicat *Za-
ſius ſingular. reſponſ. lib. 1. cap. 12.* Applicã-
do itaque ad propoſitam quęſtionem dictũ
fuit, hoc pactum, de quo agitur, non reſ-
picere contractus ſubſtantialem formam;
& ideo quatenus ſit improbatum à Conſti-
tutione; non tamen ideo vitiare contractũ
cẽſus; nã Pius V. noluit, quòd omnia pacta
indiſtinctè annullarent contractum, ſed illa
tãtũ, quę reſpiciũt ipſius formã ſubſtãtialẽ,
quod apparet ex eo, quòd *in §. pacta. & in
§. ſicuti.* improbauit nonnulla pacta parti-
cularia, eaque ſpecialiter annullauit abſq.
eo, quòd diſponat, vt annullent totum
contractum, in quo ſunt appoſita, *vt con-
ſideratum fuit in dicta cauſa Bononien. cen-*
7 *ſus.* † Quòd autem hoc pactum non reſpi-
ciat formam ſubſtantialem, apparet, quia
principaliter tẽdit ad conſeruationem rei,
ſuper qua eſt cenſus impoſitus, quę res vi-
detur conformis diſpoſitioni iuris commu-
nis, *l. quod ſæpe. §. ſi res vendita. de contrah.*
8 *empt.* nã † cum cura & cultura rei cenſualis
pertineat ad dominum non autem ad cen-
ſuarium, *l. fundi Trebatiani. & ibi Bart.
de vſufr. leg. Bal. in l. vnic. §. excepto. ver. cõ-*
9 *tra quæro. C. de cad. toll.* vtique † tanquam
colonus teneretur de damno, quod culpa
ſua contingeret, *l. ſi quis fundum. §. ſi verò.
vbi gloſ. & Doctores, locati.* ſed hoc nihil
addit; neque detrahit formæ ſubſtantiali
10 ipſius cenſus. Neque obſtat, quòd † in
hoc pacto videtur comprehẽdi vnum, quod
eſt apertè contra Conſtitutionem, nempe
quòd Capitulum teneatur ad omnes caſus
etiam fortuitos, ex quibus bona dirui, di-
minui, & deteriorari contingeret, quod
eſt contra Conſtitutionem in ea parte, in
qua vult cenſum hoc caſu in totum vel pro
parte extingui; nam eſt animaduertendum
decretum illud Conſtitutionis non eſſe in-
telligendum de quacumque deterioratione
totius rei vel partis, ſed de ea per quam
tota res, vel pars ipſius in totum perimi-
tur, & redditur infructuoſa; recipit enim
interpretationem paſſiuã à iure communi,
11 iuxta quod † nõ omnis deterioratio & di-
minutio fructuum facit, vt dominus tenea-
tur locatori ad remiſſionem affictus, ſed
tantum illa, quæ habita ratione ad totum
tẽpus locationis infert intollerabile dam-
num & præiudicium, *vt fuit in pluribus
cauſis reſolutum, & in ſpecie in vna Ro-
mana affictus inter Dominum Mutium
Mattheium, & Caſſarellos coram R. P. D.
meo Corduba;* ſed pactum, de quo agitur,
debet intelligi de deterioratione; quę non
perimat omnino fundum nec fundi partem,

ſed

ſed ſui ſedulitate, & diligenti cultura po-
teſt remedium adhiberi: Præterea non di-
citur in dicto pacto, quòd re perempta vel
aliqua eius parte nihilominus cenſus duret,
& non extinguatur, quod eſſet contra de-
cretum Conſtitutionis, neque ad annullan-
dum actum debet fieri hæc ſubauditio ſeu
interpretatio, poſtquam non eſt ita expreſ-
sè & clarè cautum; nam † in dubio debe-
mus potius ita actum interpretari, vt ſuſti-
neatur, quàm vt irritetur, etiam verba
impropriando, *l. quoties. de reb.dub. Dec.
in l.in contrahẽda.de reg.iur.Ang.in l.ſi tã
anguſti.de ſeruitu.& aq.& in l.ſi cum ante.
C.de donat.ant.nupt.Iaſ.in l.ſtipulatio iſta.
num.3.de verb.oblig.* quod etiam in eadem
materia cenſus factum eſt per Rotam *deciſ.
757.part.1.diuerſor.* Clauſula verò ponde-
rata annullans contractus ſub alia forma
factos tollitur *ex prædicta deciſ. Bononien.*
nam reſpicit formam ſubſtantialem non
autem reliqua accidentia contractus. Idẽq.
eſt dicendum de licentia conceſſa à Grego-
rio XIII. Neque facit ad rem *deciſio Sar-
nen.* quia pactum illud etiam ante bullam
Pij V. de iure communi erat improbatum;
& eſt à noſtro diuerſiſſimum: Tollitur etiã
13 id, quod deducitur, † pacta omnia obli-
gantia venditorem ad id, ad quod de iure
non tenetur improbari; nam aliud eſt, quòd
pacta huiuſmodi vitientur, aliud quòd vi-
14 tient contractum, præterquam quòd † pa-
ctum manutentionis bonorũ arbitrio boni
viri non eſt à iure improbatum, immo cogi
poteſt vẽditor ad id ſi dolo malo omitteret
culturam, & pateretur rem negligentia ſua
deteriorari; poſſet enim fieri fraus in præ-
iudicium cenſuarij reddendo fundum infru-
ctuoſum. Neque ex hoc ſequitur, quòd
aperiatur via cogendi venditorem ad redi-
mendum cenſum, non enim prouenit hoc
15 facto emptoris ſed venditoris, † qui eodem
modo ſi eſſet moroſus in ſolutione poſſet
cogi per ſubhaſtationem rei ad reſtitutionẽ
pecuniarum; culpa enim ſua non autem
emptoris hoc cõtingit. *Gabr.cõſ.152.lib.1.*
16 Et eodem modo tollitur, quod dicitur † de
pœna commiſſi, eſt enim ex illis pactioni-
bus, quæ vitiantur, & non vitiant, qua-
tenus eſſent improbatæ à iure, quod tamen
non caret difficultate, cum reſolutio con-
tractus non ſit in poteſtate emptoris, ſed
proueniat culpa venditoris. Et ita conclu-
ſum, pactum de quo agitur, non vitiare
contractum cenſus.

Romana Pecuniaria.
Die Veneris 1. Februarij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt cedula bãcharia habeat vim ſo-
lutionis, & per eam cenſeatur debitor
liberatus, quæ requirantur.*
2 *Ad delegationem debiti requiruntur ea,
de quibus per Doctor. in l. ſingularia.
ſi cert. petat.*
3 *Extinctio debiti quando inducatur per ce-
dulam banchariam.*
4 *Ad nouandum debitum per procuratorem
requiritur ſpeciale mandatum.*

DECISIO MCDXIX.

FVit concluſum decretum ſecundi Colla-
teralis eſſe reuocandum, cum per tra-
ditionem cedulæ banchariæ in caſu, de quo
agitur, non fuerit facta nouatio debiti, &
per conſequens non fuerit liberatus Illuſtr.
1 Dominus Tarquinius; nam ad hoc † vt per
traditionem cedulæ cenſeatur liberatus de-
bitor, eaque habeat vim ſolutionis, *vt ha-
betur in deciſ. Putei 163. lib. 1. cum alijs al-
legatis* *, neceſſe eſt, vt per talem tradi- * & per
tionem, & cedulæ acceptationem induca- Bart. in l. ſi
2 tur nouatio, † aut per modũ delegationis, ſoluturus. ff.
quæ hoc caſu non poteſt adeſſe, cum Lura- de ſolution.
ghus non eſſet debitor Domini Tarquinii, & per tradit.
vt colligitur ex forma obligationis, depo- in deciſ. in
nendo in bancho Luraghi per quindecim cauſa Bene-
dies ante diei aduentum ſimilem ſummam, uẽtana. cẽſus 29. Mar. 1591
pro qua ſe obligabat, & ita non concurrunt corã Illuſtr.
requiſita ad delegationem, de quibus per Card. Pam-
Doctores *in l. ſingularia, & ibi Cagnol.* philio.
*nu.165. Iaſ. 36. Bolognet. num. 92. ſi cert. pet.
Gabr. concl. 1. nu. 26. de nouation. & fuit di-
ctum in illa Bononien. Pecuniaria coram
bo.me. Card. Lancellotto 13. Ianuarij 1581.*
3 † Aut per viam extinctionis debiti, quæ
inducitur, quando creditor recipit cedulam
inſolutum caſſando inſtrumentum debiti,
& faciendo ſe deſcribi creditorem in libro
Campſoris, qui confecit cedulam, aliàs
videtur cedula data potius pro quadam ac-
ceſſione & aſſecuratione, quàm gratia no-
uandi debitum, quod etiam ex dictis teſtiũ
in caſu iſto videtur probari, & eo magis
quòd negotium iſtud fuit geſtum per pro-
4 curatorem, † qui non habebat mandatum
ſpeciale, prout requiritur ad nouandum,
*Dec. conſ. 143. nu. 12. Gabr. conſ. 155. nu. 31.
lib. 1. Bald. in l. fin. ad fin. C. ad leg. Falcid.
Rota Ianuen. deciſ. 2. nu. 13.* Vnde cum me-
tiri debeamus voluntatem à poteſtate, non
potuit fieri nouatio per iſtum procuratorẽ;
& ideo ceſſatio Luraghi non præiudicat do-
minis de Summa; *vt fuit in ſimili deciſum
coram. R. P. D. meo Mellino in cauſa Ro-
mana Pecuniaria* [a]; Quare concluſum pro a ſub die
reuocatione decreti Capitolini. 24. Nouembris 1595.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Veneris 1. Februarij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus laicale donatum Eccleſiæ ef-
ficitur Eccleſiaſticum.*
2 *Iuſpatronatus Eccleſiaſticũ ex ſui natura*

cadit ſub regula reſeruatoria menſium.
3 *Regula reſeruatoria comprehendunt bene-
ficia iuxta ſuam naturam & cum ſua
cauſa.*

DECISIO MCDXX.

QVamuis hoc iuspatronatus de quo
agitur, à principio fuerit laicorum:
1 † tamen, ex quo fuit donatum
Eccleſiæ, Domini non dubitarunt fuiſſe ef-
2 fectum Eccleſiaſticum; † & ideo ex natura
ſua cadere ſub regula reſeruatoria menſiũ,
Caſſad. deciſ. 4. de iurepatr. Nec placet, quod
deducitur de origine huius iurispatronatus,
nec quòd in eo procedatur per viã electio-
nis; quia quantum ad originem, ea non
attenditur poſt donationẽ factam Eccleſiæ,
*gloſ. in c. dilectus. il 3. in verb. Regis. de
prabend.* Quantum ad electionem, regula
eſt clara, quæ reſeruat beneficia ad præſen-
tationem, electionem, & quamuis aliam
diſpoſitionem &c. Et ideo non obſtat, quòd
procedatur per viam electionis: Maior fa-
cta fuit difficultas in eo, quòd ex lege do-
nationis Eccleſiæ factę, debetur iſte Prio-
ratus certo generi perſonarum propter au-
ctoritatem *gloſæ magna in fin. in c. cum
in tua. de prebend. in 6. Aeneas de
Falcon. tractat. de reſeruat. 3. quaſt princip.
nu. 22. Gaſpar. de Peruſ. tractat. de reſeruat.
c. 2. nu. 13. & allegantur nonnulla deciſiones
Rota Put. deciſ. 235. lib. 2. Verall. deciſ. 316.
lib. 1. in manuſcript.* Ex quibus videtur pro-
bari talia beneficia iuxta formam funda-
tionis ſeu donationis non comprehendi ſub
3 regulis reſeruatoriis. † Verum his non ob-
ſtantibus Domini cenſuerunt comprehendi,
verum cum ſua cauſa, ſcilicet vt collatio
per Papam fieri debeat illis perſonis, qui-
bus debita ſunt talia beneficia; quia non
cenſetur Papa per tales reſeruationes præ-
iudicare velle niſi collatoribus, non autem
perſonis, quibus ex fundatione ius compe-
tit, ex his quę bene deducuntur per infor-
mantes pro Domino Cardoſo. Quę dedu-
cuntur per Informantes contra iura, ex
quibus prætenditur probatum eſſe Iuspa-
tronatus, & contra validitatem pactorum
in donatione appoſitorum, partim in alijs
poſitionibus fuerunt reſoluta, partim re-
ſeruata, & ſunt extra dubium; Ideo eo-
rum nulla in præſenti diſcuſſione fuit habi-
ta ratio.

Militen. Iurispatronatus.
Die Veneris 1. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatronatus domini temporalis & fami-
lia potentis debet probari iuxta formam
traditam à Sacr. Concilio Tridentino.*
2 *Duo ſimul praſentati in vno & eodem be-
neficio eodẽ tempore inſtitui nõ poſſunt.*
3 *Epiſcopus non poteſt beneficia diuidere.*
4 *Praſentatio admiſſa per Ordinarium cum
clauſula, Iura patroni illaſa ſeruare
volentes, cauſa prius non cognita, non
habetur in conſideratione; & talis ad-
miſſio ſeu inſtitutio dicitur tantum pra-
ſeruatiua, non autem iuris tributiua.*

DECISIO MCDXXI.

FVit dubitatum, An conſtet de iurepa-
tronatus Dominorũ Terræ Briatici in
1 Eccleſia ſancti Nicolai eiuſdem Terræ; † &
quoniam ſumus in iurepatronatus Domini
temporalis, & familiæ potentis, ad cuius
probationem iuxta decretum ſacri Conci-
lij Tridentini requiritur probatio per ex-
hibitionem veri tituli ex fundatione & do-
tatione, vel eius loco per probationem im-
memorabilis conſuetudinis vnà cum præ-
ſentationibus continuatis, quæ effectũ ſue-
rint ſortitæ per tempus ſaltem quinqua-
ginta annorum, *c. 9. ſeſſ. 25. Concilij Tri-
dentini*; Ideo examinando probationes al-
latas pro parte Excellentiſs. Ducis, Domi-
ni fuerunt in ea ſententia, vt licèt videa-
tur probata immemorabilis per teſtes exa-
minatos, quorum tamen aliqui non viden-
tur fide digni, cum deponant de viſu de
præſentatione Don Nicolai Matureſij, quæ
fuit de anno 1520. & tamen non attingunt
illam ætatem, neque tunc temporis erant
nati, & iſti ſunt, primus annorum 75. ſe-
cundus annorum 65. quartus annorum 70.
Alterum tamen requiſitum non bene pro-
batur, nempe continuatio præſentationum
effectuatarum per quinquaginta annos; nã
inter pręſentationem prædictam de anno
1520. & præſentationem anni 1545. nulla
oſtenditur continuatio; cum in hac poſte-
riori dicatur beneficium vacare per liberã
reſignationem Clerici Deſiati, non autem
per obitum Matureſij: Sed neque hæc præ-
ſentatio anni 1545. videtur eſſe habenda
2 in conſideratione; quia † nulliter facta fuit
inſtitutio duorum præſentatorum ad ean-
dem Eccleſiam vno & eodem tempore, nẽ-
pe Leonardi Spinæ & Thomæ de Grandis,
3 quod fieri non poterat, † cum Epiſcopus
non poſſit beneficia diuidere, *gloſ. in cap.
ad audientiam. il 1. de eccleſ. adyfic.* Adeſt
præterea tertia præſentatio de anno 1565.
de perſona Franciſci Palombi per obitum
Thomæ de Grandis, quem dictum eſt fuiſſe
malè inſtitutum vnà cum Leonardo Spina,
4 † ſed hæc fuit admiſſa per tunc temporis
Epiſcopum, cum clauſula iura Comitis
patroni illæſa ſeruare volentes, quod face-
re non debebat, niſi cauſa prius cognita,
*vt dictum fuit in cauſa Romana parochialis
coram R. P. D. meo Corduba 2. Ianuarij*
1600. Adeo quòd iſta inſtitutio præſerua-
tiua tantum eſt, non autem iuris tributiua,
vt dictum fuit coram Illuſtriſſ. Blanchetto

in Mediolanen. Iuriſpatronatus 10. Nouembris 1595. Præterea non conſtat de mãdato illius Ioannis Antonij, qui enunciatur procurator Comitis. Ex quibus concluſum probationem iurispatronatus eſſe imperfectã, neque de ea legitimè cõſtare.

Cæſaranguſtana, & Dertuſen. Cabimẽtorũ.
Die Lunæ 4. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Qui ab initio eſt actor, ſemper pro tali habetur.*

2 *Qui pro ſe habet iuris præſumptionẽ, onus probandi in alium transfert, ſed hoc Rota non admittit, vt num. 10.*

3 *Ex ſola præſumptione, quæ militat ex ſententijs non transfertur onus probandi in tertium venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe cum noua commiſſione.*

4 *Per commiſſionem cauſæ cum clauſula, non obſtãtibus ſententijs euaneſcit omnis vis & poteſtas ſententiarum, & omnia ſunt de nouo inchoanda.*

5 *Actor ille dicitur, qui ad iudicium alium trahit, & ei onus probandi incumbit.*

6 *Tertius veniens ad cauſam eam proſequitur in ſtatu, in quo reperitur.*

7 *Res ſeu ſententia inter alios acta tertio venienti ad cauſam nocere non debet; limitatur tamen, vt hic, & num ſeq.*

8 *Sententiæ lata inter alios, licèt contra tertium non plenè probent, faciunt tamen vehementiſſimam præſumptionem boni iuris.*

9 *Quilibet religioſus de iure communi eſt capax adminiſtrationis & beneficij ſuæ religionis.*

11 *Reus in probando ſuam exceptionem nihil differt ab actore, licèt ſit poſſeſſor.*

12 *Nemo cogitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis ad inſtructionem aduerſarij.*

13 *Omnis res de iure præſumitur libera, & contra prætendentem in ea ſeruitutẽ, ſufficit negare ius ſeruitutis, adeo quòd ius probandi in reum aduerſarium transferatur, & quæ ſit ratio.*

14 *Parochus de iure communi habet fundatã intentionem in decimis.*

15 *Tranſlatio oneris probãdi in reum aduerſarium non habet locum niſi in caſu contumaciæ.*

16 *Actore non probante reus abſolui debet.*

17 *In materia eccleſiaſtica non valet argumẽtum à iuriſdictione temporali ad terminos Eccleſiarum.*

18 *Materia decimarum eſt diuerſa à materia iuriſdictionis.*

19 *Pro ſententijs eſt præſumendum.*

20 *Præſumptio ſpecialis tollit præſumptionẽ generalem, & præualere debet.*

21 *Articuli dati cum clauſula, non ſe adſtringens, non faciunt, quòd dans adſtringatur ad onus probationis, quod ad eum non ſpectat, ſed ad aduerſarium.*

DECISIO MCDXXII.

FVit dubitatum circumſcripta deciſione
aliàs in hac cauſa coram me facta, * &
etiam circumſcripta poſſeſſione; An onus
probandi Cabimenta eſſe communia inter
Aragonenſes & Cathalanos ſpectet ad d.
Cathalanos, vel potius onus probandi di-
cta Cabimenta eſſe diuiſa ſpectet ad Domi-
nos Caſtellanũ & milites Caſtellaniæ Em-
poſtæ. Pro parte Principatus deducta fue-
runt plura argumenta ad demonſtrandum
onus probandi incumbere Caſtellano: Pri-
1 mo † quia Domini Aragonenſes ſunt ori-
ginarij actores, ab ipſis enim reperitur cõ-
miſſa cauſa in antiqua Rota, cum clauſula
quam & quas, ſuper iure Cabimentorum,
& pro parte eorum aſſumptũ eſt onus pro-
bandi, datis articulis, quorum omnium da-
tur copia in ſummario Cathalanorum; ex
quibus infertur, hodie eſſe pro talibus ha-
bendos, quales ab initio cauſæ fuerunt, *gloſ.
in cap. ex inſinuatione. de procurator. Ro-
ta in Pampilonen. de Ianſi. 1. Iunij 1594.
coram Illuſtriſs. Mantica, & in Mediola-
nen. bonorum 15. Martij 1599. coram
R. P. D. meo Lancellotto.* a Hinc ſecundo
infertur onus ad ipſos ſpectare, cum ſint
actores, *l. ei qui. de probationib. l. Actor
2 C. de probatio. cum alijs.* Tertio † quia Ca-
thalani habent iuris præſumptionẽ pro ſe;
& ideo transferri onus probandi in Arago-
nenſes *ad notat. in l. ſiue poſſidetis.* C. *de
probatio.* Quarto quatenus ex aduerſo de-
ducantur ſententiæ obtentæ in Rota anti-
qua, eas non obeſſe Principatui, cum fue-
rit res inter alios acta b, tunc enim Prin-
cipatus non fuit in cauſa, neque vnquam
fuerunt citati adminiſtratores Principatus
pro ſuo intereſſe, neque illę ſententię fue-
runt exequutioni demandatæ, *vt per Aym.
3 conſ. 50. n. 5. cum alijs* c. † Vnde non poteſt
ex ſola præſumptione, quę militat pro ſen-
tentijs, transferri onus probandi in tertiũ
venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe cũ
noua commiſſione, *per text. in l. ſi duo pa-
troni. verſ. multum tamen fidei. & ibi gloſ.
Alberic. & alij. de iureiur.* quod maximè lo-
cum habere debet in caſu iſto, in quo † per
Papam committitur cauſa cum clauſula, nõ
obſtantibus ſententijs Rotalibus, & litte-
ris fe. re. Gregorij XIII. per quam præ-
tẽditur euanuiſſe omnis vis & poteſtas di-
ctarum ſententiarum; & ideò in hoc iudi-
cio omnia eſſe de nouo inchoanda, *vt per
Afflict. deciſ. 335. n. 6. Couar. pract. quæſt.
c. 14. col. antep. verſ. hactenus de tertio.* Et hęc
ferè ſunt, quę pro parte Cathalanorũ potiſ-
ſimũ deducuntur. His tamen nõ obſtãtibus
Domini concorditer cenſuerũt onus probã-
di ſpectare ad Principatum, moti po-

* ſub die Lunæ 24. Ianuarij 1600.

a & in Barchinonẽ. præceptoriarum 17. Feb. 1578 n. 1. corã bo. me. Card. Lãcellotto in impreſſ. diu. nouiſſ. 423. part. 2.

b & ſic tales ſñtẽtiæ nullo modo Cathalanis præiudicare debẽt ad c. pen. de re iudic. l. 2. & toto tit. C. res inter al. acta. l. a C. quib. res iud. nõ nocet. ... facit ius ſolũ quo ad partes, contra quas fuit lata, ſecus quo ad alios, ſuxta ... in noſtra n. 9 la Andr. n. 20. Butr. n. 19. de procurator. & faciunt tantum aliqualẽ præſũptionẽ contra tertiũ, vt per Alex. in l. ſæpe. n. 92. & ſeq. de re iud. Iaſ. in l. ſi duo patroni n. 9. de iur. iur. de cõi Couar. pract. quæſt. c. 14 n. 4 quæ aliqua ... non liberat ab onere probãdi, ſed tantũ cæteris paribus facit præponderare probationes, ad text in d. l. ſi duo patroni verſ. multũ tamẽ fidei. & ibi gloſ. in verb. habiturum. & ibid. Alber. col. 2. verſ. itẽ quæritur. & ibi etiã Ang. nu. 3. & Iaſ. in 3. notab.

c Nota quòd ſententiæ latæ ad fauorẽ actoris non exequutæ faciunt, quòd lis non dicatur finita Mattheſilan. deciſ. 2. nu. 2. & 3. in fin. & totũ tit. vt lit. pẽden.

tiſſi-

tiſſimum ſequentibus argumentis. Primo
quia inſpecta origine iſtius controuerſiæ,
quatenus de ea haberi poteſt aliqua noti-
tia ex antiqua commiſſione in Rota pręſen-
tata, videtur conſtare Cathalanos fuiſſe
primos, qui mouerunt hanc controuerſiam
in Conſiliu completo, petendo ſibi concedi
Sguardium, quorum petitioni ſe oppoſue-
runt Aragonenſes, & petierunt ſibi concedi
Commiſſarios, quod cum à Conſilio obti-
nere non potuiſſent, & dictum fuiſſet non
eſſe locum deputationi Commiſſariorum,
appellarunt à denegata iuſtitia ad ſedem
Apoſtolicam, & obtinuerunt committi cau-
ſam appellationis cum clauſulis, in ſimi-
libus cauſis apponi conſuetis, ex quo pro-
ceſſu videtur liquere primos fuiſſe huius
litis & controuerſiæ motores Cathalanos
non autem Aragonenſes, & tandem fuit
terminata hæc lis per ſentẽtias Rotales ad
fauorem Aragonenſium: Verum quomodo-
cumq. res ſeſe habeat circa originẽ huius
litis, non videtur ſuper hac re laborandum,
cum ſatis ex proſequutis appareat diuer-
ſam fuiſſe litem antiquam agitatam in-
ter Priorem, & milites Cathalonię, &
Caſtellum Empoſtæ, & milites Aragonen-
ſes ab iſta, quę nunc commiſſa eſt in Rota
à Principatu; nam in illa lite antiqua præ-
tenſio Cathalanorum erat habere Cãbimẽ-
ta communia cum Aragonenſibus, qui ex
aduerſo prætendebãt ea diuiſa eſſe, vt ex te-
nóre ſẽtẽtię bo. me. Putei apparet; & lis agi-
tabatur tantum inter Priorem & Cathala-
nos ex vna, & Caſtellanum Empoſtę & Ara-
gonenſes ex alia; Commiſſio verò nouiſſimè
præſentata pro parte Principatus, qui non
erat in illa lite antiqua continet præten-
ſionem longe ab illa diuerſam, nempe
quòd ad Caſtellaniam ipſam & alias Præ-
ceptorias poſitas intra limites Principatus
Cathaloniæ admitti debuerint, & debeant
fratres Cathalani priuatiuè ad omnes alios,
cum fuerint conſtructę ex eleemoſynis, &
relictis Chriſti fidelium Cathalonię, ex
quo reſultat manifeſtè diuerſitas cauſarũ;
nam in illa lis erat ſuper communione
omnium Commẽdarum Regnorum Arago-
niæ & Valentiæ, nec non Principatus; In
hac verò reſtricta eſt controuerſia ad Com-
mendas ſitas in territorio Cathalonię pri-
uatiuè quo ad omnes, omiſſa prætenſione
communionis Cabimentorum, reſpectu
aliarum Commẽdarum Regnorum Arago-
niæ & Valentię: Et ex hac diuerſitate ſe-
quitur hanc eſſe cauſam nouam, & litigan-
tes eſſe diuerſos ab antiquis reſpectu eorũ,
qui cauſam commiſerunt; & ideo fruſtra
quæri, quis à principio fuerit actor vel
reus, cum iſta cauſa ab illa ſit omnino di-
uerſa ſiue perſonam committentium, ſiue
prætenſionem eorumdem ſpectemus. Hinc
5 infertur † eum eſſe actorem, qui ad iudi-
cium alium trahit; Ideoque onus proban-
di incumbere Principatui, *l. in tribus. de*
re iudic. Alex. conſ. 103. lib. 5. Alciat. conſ. 6.
nu. 31. lib. 5. Dec. conſ. 487. nu. 10. Secundo
dato ſine veri pręiudicio, quòd hęc cauſa
ſit eadem cum antiqua, & quòd ſententiæ
latæ contra milites nõ præiudicent Princi-
patui, tanquam res inter alios acta, & quòd
Principatus tanquam tertius vigore nouæ
commiſſionis veniat ad cauſam, vt aſſiſtat
militibus, & impediat exequutionem ſen-
tentiarum latarum pro Aragonenſibus, ni-
hilominus onus probandi incumbit Princi-
patui; nam cum veniat ad cauſam adhæ-
rendo antiquæ prętenſioni militum Catha-
launiæ, Aragonenſes poſſunt opponere de
ſententijs & re iudicata, non per viam ex-
ceptionis peremptoriæ, quæ tollat audien-
tiam, nam ad hunc ſolum effectum eſt illis
in commiſſione derogatum, ſed per viam
exceptionis probatæ ex deductis per eos in
antiquo iudicio, & per ſententias canoni-
zatæ, quibus ad hunc effectum nullum fuit
illatum præiudicium per commiſſionem,
ſed tantummodo præſeruatum ius Princi-
patus, ne ei agere volenti obſtet res iudi-
6 cata: Regula enim iuris eſt, quòd † ter-
tius veniens ad cauſam, eam proſequitur
in ſtatu, in quo eſt, *Bald. in l. ſi eo tempore*
in fin. C. de remiſſ. pig. Alex. conſ. 82. num. 6.
lib. 1. Afflict. deciſ. 235. Aym. conſ. 14. nu. 4.
Didac. pract. quæſt. c. 13. nu. 1. Ant. Aug. in
repert. tit. de tertio veniente ad cauſ. num. 6.
7 & † licèt iſtæ ſententiæ non præiudicent
Principatui, vti res inter alios acta, *vt*
tradit. Gabr. tit. de exequut. rei iudic. con-
cl. 1. nu. 19. tamen ex ſententia *Io. de Imol.*
limitatur, vt non procedat, quando tertius
ſciuit cauſam tractari, quæ limitatio licèt
fortè poſſet conuenire huic caſui: tamen
quia de tali ſcientia non conſtat niſi præ-
ſumptiuè, non ſit in hac re fundamentum:
8 † Item limitatur, quando ſententię latæ
ſunt ſuper ſtatu, nam omnibus pręiudicant,
vt per Doctor. in l. ſæpe. de re iudic. & ibi
Alex. Verum vt concedatur eas non facere
plenam probationem contra Principatum;
negari tamen nõ poteſt facere vehemẽtiſſi-
mam præſumptionem boni iuris, vt colli-
gitur *ex textu in l. ſi duo patroni. de iureiur.*
ex aduerſo allegata; nam licèt informantes
pro Pricipatu conentur oſtendere ex varijs
tam facti quàm iuris argumentis militare
pro iſta parte tot pręſumptiones, vt tranſ-
ferri debeat onus probandi in Aragonẽſes,
vt ſupra fuit dictum in tertio eorum fun-
damento, deducendo quòd inſpecto anti-
quiſſimo ſtatu religionis Ieroſolimytanæ
omnes Commendæ erant communes inter
omnes fratres eiuſdem religionis, & in
eodem ſtatu communionis cum Aragonen-
ſibus & Valentinis reperiebantur tempore
diſmembrationis & erectionis Prioratus
Catha-

Cathalauniæ, prout in inſtrumento per eos
9 producto; & quòd † de iure communi qui-
libet religioſus eſt capax adminiſtrationis
& beneficij ſuæ religionis, *c.ſi religioſus. de
electiom. in 6. Clem. 1. eod. tit. & ibi Vitalin.
nu. 49. Io. Monach. & Gemin. in c. cum
ſingulis. § prohibemus. de præbend. in 6.* Vnde
infertur transferri onus probandi in Ara-
gonenſes *ex doctr. gloſ. Baldi & cæterorum
in l. ſiue poſſidetis. C. de probation. c. ad deci-
mas. de reſtit. ſpol. in 6. gloſ. in c. vlt. 6. q. 5.
Bart. in l. ſi pri. de nou. oper. nunc. & ibi
Alex. nu. 27. Iaſ. nu. 35. Dec. conſ. 540. nu. 11.*
10 *& 595. nu. 4.* † tamen hanc tranſlationem
oneris probandi Rota amplecti non ſolet,
*vt fuit dictum coram me in vna Peruſina
Bonorum 12. Decembris 1597.* & quidem
euidenti ratione, nã in caſibus deſumptis
ex præcitatis legibus & Doctoribus, illi qui
nõ adſtringuntur ad probationes faciendas,
cenſentur ex iuris diſpoſitione ſine aliqua
alia probatione habere fundatam intẽtio-
11 nem; † & ideo mirum non eſt, ſi reo quã-
uis poſſeſſori incumbat onus probandi ſuã
exceptionem; nam ad hunc effectum nihil
ab actore differt, *l. exceptio. de exception.
l. quinquaginta. de probatio.* Quòd autem
auctoritates allegatæ loquantur in caſu, in
quo præſumptio legis habetur pro conclu-
denti probatione, colligitur *in d. l. ſiue
poſſidetis.* cum in ea titulus vniuerſalis ſuc-
ceſſionis filiorum in paterna hæreditate in-
ducat præſumptionem cõtinuationis à pa-
tre in filium; & ideo *Bald. ibid. in. 4. oppoſit.*
12 dum opponit, quòd † nemo cogitur di-
cere titulum ſuæ poſſeſſionis, *l. cogi. de pe-
tit. hæred.* reſpondet nõ cogi ad aduerſarij
inſtructionẽ, ſed ad ſui releuationẽ & pro-
bationis aduerſarij excluſionẽ, *Bar. autẽ A-
lex. & alij. in l. ſi prius. de nou. oper. nunc.*
loquuntur in caſu ſpeciali actionis negato-
13 riæ, † in qua propter præſumptionem iu-
ris, quòd omnis res ſit libera, ſufficit acto-
ri etiam nõ poſſidenti negare illud ius ſer-
uitutis cõpetere aduerſario, & hęc eſt na-
tura actionis negatorię, in qua ſufficit pro-
bare ſe dominum prędij, in quem prætendit
aduerſarius ſeruitutem debere, *vt per Alex.
ibidem. nu. 7.* ſimile eſt exemplum decima-
14 rum, † in quibus parochus habet de iure
communi fundatam intentionem. Nec fa-
cit *l. generaliter. § ſi petitum. de fideicomm.
libert.* quia ibi interpretatio verborum te-
ſtatoris ex iuris diſpoſitione ſtat pro liber-
tate; ideo onus oſtẽdendi teſtatorem aliud
ſenſiſſe ſpectat ad hæredem. Vnde ſi bene
15 ponderentur allegata per Doctores, † non
facilè inueniretur in iure iſta trãſlatio one-
ris probandi in reum aduerſarium, niſi in
caſu contumacię, *vt in d. l. ſi prius.* regula
16 enim eſt, quòd † Actore nõ probante, reus
abſolui debet; Verum omiſſa hac quæſtio-
ne, ex facto tolli poteſt in caſu, de quo agi-
tur omnis dubitatio; nam præſumptiones,
quæ deducuntur, ſunt admodum longæ pe-
titionis. Prima enim, quæ ſit ſuper anti-
quiſſimo ſtatu religionis, non eſt alicuius
momenti, cum conſuetudo generalis ipſius
religionis ſit in contrarium; alioquin hæc
prætenſio non ſolum locum haberet contra
Aragonenſes, ſed etiam contra omnes om-
nium linguarum Præceptores, quod eſt val-
dè abſonum; maximè cũ hęc prætenſio con-
traria ſit intentioni Principatus, qui in ſua
commiſſione prætendit ſolum Cabimenta
in ea parte, quæ eſt in Cathalaunia, non au-
tem cætera Regnorum Aragoniæ eaq. pri-
uatiuè ad alios, & ſtatus iſte, quem infor-
mantes nunc allegant, non eſt priuatiuus
ſed cumulatiuus. Secunda præſumptio, quę
colligitur ex ſtatu religionis ante tempus
erectionis Prioratus eſt valdè dubia, cum
etiam ſi concedatur, tunc temporis fuiſſe
communia Cabimenta: tamen negatur poſt
illam ſeparationem remanſiſſe communia,
& adhuc pendet ſuper hoc articulo cauſa
indeciſa. Tertia pręſumptio *ex c. ſi religio-
ſus. de electiom. in 6.* non facit ad rem; nam
non agitur hic de capacitate vel incapaci-
tate perſonarum, cum alia ratione, quàm
iuris cabiendi non controuertatur capaci-
tas eorundem, ſed quia conſuetudo inua-
luit, vt diſtincta ſint Cabimenta in omni-
bus linguis, præterquam in lingua Prouin-
ciæ & Italiæ; Ideo nõ poteſt ſumi præſum-
ptio ex capacitate, ſtante Prioratuum di-
ſtinctione. Neque obſtat, ſi dicatur ratio-
ne territorij hoc ius cõpetere Cathalanis;
17 quoniam, † cum ſimus in materia Eccle-
ſiaſtica, non valet argumentũ à iuriſdictio-
ne temporali ad terminos Eccleſiarum,
18 prout ſæpius reſolutum fuit in Rota [d] † di-
uerſos eſſe terminos decimatorios à termi-
nis iuriſdictionalibus *Oldr. conſ. 17.* Atque
in contrarium valdè vrgent præſumptio-
nes allegatæ pro Aragonenſibus, nempe
lis per tot annos in Rota agitata, & ſentẽ-
19 tiæ deſuper pro eis latæ, † pro quibus eſt
præſumendum, *Gabr. de ſenten. concl. 6.* Itẽ
conſuetudo aliarum linguarum; Item diui-
ſio iuriſdictionis inter Caſtellanum Empo-
ſtæ, & Priorem Cathalonię: Poſtremo ac-
quieſcentia per tot annos militum Priora-
tus poſt ſententias, & rem iudicatam. Et
20 quod eſt præcipuum, † præſumptio ſpe-
cialis tollit præſumptionem generalem,
*vt ait Bald. in d. l. ſiue poſſidetis. nu. 1. in
vlt. oppoſit.* Vnde cũ præſumptiones dedu-
ctæ pro Principatu ſint generales, deductę
verò pro Aragonenſibus ſpeciales, hæ prę-
ualere debent. Verum hæc omnia ex abun-
danti deduci videntur, quia non tam ten-
dunt ad articulum, de quo dubitatur, cui
incumbat onus probandi, quàm ad quę-
ſtionem, vtra pars intentionem ſuam pro-
21 bauerit. Quod autem deducitur † Arago-
nenſes

d dictũ fuit in cauſa Burgen. iuriſdictionis S. Ioãnis 4. Decẽb. 1595 coram bon. mem. D. Orano.

nẽſes datis articulis adſtrinxiſſe ſe ad onus
probationis, nihil concludit; tum ex ſtylo
dandi articulos cum clauſula, non ſe ad-
ſtringens; tum etiam quia fueront dati ar-
ticuli in illa cauſa per ſententiam termina-
ta, cui ſi volunt adhęrere Cathalani, ne-
ceſſe eſt, vt veniant in ſtatu, & in terminis,
in quibus reperitur, ergo illis incumbit
onus probãdi inioſtas fuiſſe ſententias tũc
temporis contra milites Prioratus latas.
Et ex his ſublata ſunt omnia in contrariũ
dedocta, & concluſum incumbere onus pro-
bandi Prioratui: ſiue cauſa ſit noua, cum
in ea ſint actores, prouocando Aragonen-
ſes ad iodicium; ſiue ſit renouatio litis an-
tiqoę, cum pro Aragonenſibus ſtent ſenten-
tię inconcuſſę, donec pro parte, Principatus
doceatur de earum iniuſtitia.

Peruſina Dotis.
Die Veneris 15. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Mulieri, quæ vigore Statuti probibetur primo anno petere reſtitutionem dotis, debentur eius fructus loco alimentorũ.*
2 *Mulieri tranſeunti ad ſecundas nuptias fructus dotis debentur, quando non fuit ab hæredibus primi viri reſtituta.*
3 *Fides non facit fidem, maximè facta ſine partis citatione.*

DECISIO MCDXXIII.

FVit reſolutum Danzettos teneri ad ſo-
lutionem fructnum dotis Dominę La-
uiniæ pro primo anno à die obitus primi
viri, deinde à die contracti matrimonij cũ
D. Alphonſo vſqoe in pręſentem diem; Nã
1 quantum ad primum tempus, † cum pro-
pter diſpoſitionem Statuti Peruſini nõ poſ-
ſet primo anno dotem repetere, tenentur
Danzetti ſoluere fructus dotis loco alimẽ-
torum, cum penes ipſos extaret dos mille
ſcutorum, *Pariſ. conſ. 64. lib. 4. nu.* 3. *Cam-
peg. de dot. part.* 2. *q.* 18. Quantum ad ſe-
2 cundum tempus, † ex quo Lauinia tranſi-
uit ad ſecundas nuptias, cum maritus ſu-
ſtineat onera matrimonij, ab eo tẽpore de-
bentur fructus, *Berg. conſ. 129. nu. 11. lib. 3.
Bart. Bald. Ang. Caſtr. & Roman. in l. de
diuiſione. ſolut. matr.* Nec obſtat oblatio
prętenſa facta per Danzettos *ad tex. in l. ſi
mora. ſolut. matr. vbi Ang. nu. 4.* quia de
3 ea legitimè noo conſtat, † cum fides fidem
non faciat, maximè facta ſine partis cita-
tione: Pręterea Danzetti poſtea percepe-
runt fructus pręđii oblati, videlicet anno
1595. 96. & 97. *Tiraq. de retract. conuent.
§. 4. gloſ. 6. in princ.* ſed omnem tollit diffi-
cultatem, quòd Lauinia non tenebatur ac-
ceptare talem reſtitutionem prædii alteri
obligati, quod apparet ex eo, qoòd Ale-
xander Farnettos obtinuit mandatum ab
Auditore Camerę contra hęredes Curtii
Danzetti pro extinctione cenſus ſcutorum
quatuor centum, & cuius vigore fuit capta
per eum poſſeſſio dicti prędii: Vnde cum
non conſtet de dotis reſtitutione, neque de
legitima oblatione, ceſſant ea, quę pro Dã-
zettis deducuntur. Ad quam verò ratio-
nem taxandi ſint fructus, & an vti dotis
conſtitutę in pecunia, vel in re ſtabili erit
particulariter videndum *.

* quod deciſum fuit infra ſub die 26. Aprilis proximi.

Vicentina Feudi decimarom.
Die Veneris 15. Martii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Laici ſunt incapaces decimarum.*
2 *Confeſſio dominij non præiudicat tertio, quatenus ad alium ſpectet, præiudicat tamen recognoſcenti, & confitenti dominum.*
3 *Confeſſio recognoſcentis dominium probat non ſolum titulum, ſed etiam ius recogniti.*
4 *Excipiens rem eſſe alienam, tenetur probare.*
5 *Prælati inferiores Papa poſt Concilium Lateranenſe non poſſunt amplius decimas infeudare.*

DECISIO MCDXXIIII.

FVit conclnſom ſtandom eſſe in deciſis,
non obſtantibus ijs, quę de nouo dedo-
cuntur; nã de exiſtẽtia feudi, de qoo agitur,
ſatis ſuperq. conſtat *ex deciſione in hac cau-
ſa facta 11. Maij anni præteriti, & multum
facit ad rem conſ. Ferret. 106.* factom in hac
eadem inueſtitura, qnibus adſtipulantur
confeſſiones Tonſorum, *vt aliàs fuit dedu-
ctum*. Neqne obſtat, quòd Eccleſia agat ad
cadocitatem, & ſic teneatur pręcisè pro-
bare dominium feudi, vt deducunt infor-
mantes pro Tonſis, quia ſtante recognitio-
1 ne, & qnod † laici inreproprio non poſsũt
decimas poſſidere, immo earum ſunt inca-
paces, & concurrentibus confeſſionibus,
2 † quę licèt non pręiudicent tertio, quate-
nos ad alium ſpectaret dominium; pręiu-
dicant tamen recognoſcenti & confitenti,
vt probent rem non eſſe recognoſcentis,
ſed locantis & infeudantis, *vt aliàs dedu-
ctum fuit* *, res eſt clara pro Eccleſia, nem-
pe fundatam eſſe eius intencionem, *l. inter-
rogatam. C. de liber. cauſ. l. cum falſa. C. de
iur. & fact. ign. vbi Bart. Bald. Caſtr. Iaſ. &
3 cæteri*, ex quo concloditur, qoòd † quantũ
ad recognoſcentem probetur non ſolum
titulns, ſed & ins ihneſtientis; & ideo non
habet locum *conſ. Aym. c24. nu. c1. & Ro-
land. 46. num. 62. lib. 3.* quia pręſupponunt
non conſtare de iure locantis. Non obſtat
inueſtitura monaſterii, quę de nouo addo-
citur, quia vt dictum eſt, non agitur de
pręiudicando iuri tertii, neque Quarteſiis;
nam

* ſub dicta die 12. Maij anni præteriti.

nam licèt deducta pro Eccleſia non ſufficiãt
ad mutandum dominium, quod alterius
eſſet, ſufficiunt tamen contra recognoſcen-
tes, & quando tertij venient inter eos, vi-
debitur penes quem ſit dominium, & ad
hoc bene facit *doctrina Specul.tit.de locat.
§. nunc aliqua.num.66. verſ.ſi verò dicat*,
4 vbi vult, quòd † quando opponitur rem
alienam eſſe, tenetur excipiens ſuam exce-
ptionem probare, quod non faciunt Tonſi,
qui nihil deducunt ad probandum ius mo-
naſterij, immo contra monaſterium facit,
5 † quòd poſt Concilium Lateranenſe Prȩlati
Papæ inferiores non poſſunt infeudare de-
cimas, *c. congregato. 16. q. 7. & in vſibus
feudorum c.1.tit. Epiſcopum vel Abbatem*:
Quare concluſum fuit eſſe ſtandum in de-
ciſis.

Meliten. Penſionis.
Die Lunæ 18. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ex actuum vicinitate inducitur correſpe-
ctiuitas.*
2 *Actus potius tribuitur cauſa neceſſaria
quam voluntaria.*
3 *Penſio non præſumitur ex mera liberalita-
te conceſſa ab eo, qui cum penſionario
litem habuit.*
4 *Duæ demonſtrationes ſufficiunt ad proban-
dam identitatem.*
5 *Ex diuerſitate inſtrumentorum an &
quando præſumatur diuerſitas crediti.*
6 *Vbi agitur de grauamine penſionis impo-
nendo ſuper beneficio materia dicitur
potius odioſa quàm fauorabilis.*
7 *In materia odioſa non inducitur præſum-
ptio ad ſuſtinendum actum.*
8 *Interpretatio non eſt facienda ad inducen-
dam ſimoniam, contrarium tamen ſerua-
tur in mandatis datis ad reſignandum,
& conſentiendum retroceſſioni cum one-
ris impoſitione, niſi in illis imponatur
clauſula reſeruationis beneplaciti Apo-
ſtolici.*
9 *Vbi non exprimitur in litteris penſionis,
quòd penſio ſit ad rationem ducatorum
de Camera, intelligi debet ſecundum
conſuetudinem loci.*
10 *Clauſula, quæ in initio litterarum
prouiſionum ſolent apponi, de virtute
& meritis eius, cui ſit prouiſio, de ſtylo
apponuntur, non autem per modum
cauſæ.*

DECISIO MCDXXV.

DOmini cenſuerunt penſionem, de qua
agitur, fuiſſe vnam & eandem nume-
ro cum ea, de qua conuentum fuerat in-
ter Barnabam della Marra, & Baiuliuum
Solarium, non autem diuerſam ab ea, cum
enim ſub die 17. Decembris 1578. Baiuliuus
ſupplicaſſet Capitulo generali, vt ſibi lice-
ret gratificare aliquibus religioſis de ali-
quibus penſionibus, poſtquam eſſet in poſ-
ſeſſione Baiuliuatus, & fuiſſet reſponſum,
vt de hac re daretur notitia linguæ, Die 19.
lingua approbauit, & viſo conſenſu Ma-
gnus Magiſter & Capitulum generale con-
ceſſit gratiam dandi penſiones vſque ad sũ-
mam quadringentorum ducatorum fratri-
bus tunc nominandis, & dictus Baiuliuus
nominauit quatuor fratres, quibus ſingu-
lis aſſignauit penſionem quinquaginta du-
catorum, & deinde nominauit fratrem Ni-
colaum della Marra, cui aſſignauit centum
ducatos, alios verò centum alijs tribus
fratribus per eum nominandis, & ſic iſtȩ
aſſignationes in totum conſtituunt dictam
ſummam quadringentorum ducatorum, ſed
& eadem die reperitur confectum inſtru-
mentum dictæ conuentionis inter Baiuliuũ
& Barnabam, in quo permittitur ſub qui-
buſdam conditionibus penſio annua ſcuto-
rum centũ pro fratre Nicolao nepote Bar-
nabæ, vt in inſtrumento, quod datum fuit
in ſummario nu. 1. Vnde ex hac facti ſerie,
1 & † actuum vicinitate inducitur correſpe-
ctiuitas manifeſta inter conuentionem &
reſeruationem, *l. certa. ſi cert. peta. Socin.
conſ. 53. num. 1. Dec. conſ. 636. nu. 8.* cum &
2 † actus potius tribuatur cauſæ neceſſariȩ
quam voluntariæ, & ob cauſam præceden-
tem, *l. qui in aliena. §. 1. de acquir. hæred.
gloſ. in l. poſt dotem. ſolut. matr.* præſertim
3 quia hic † non poteſt præſumi penſionem
fuiſſe ex mera liberalitate conceſſam à Ba-
iuliuo, qui litigauerat cum Barnaba: Con-
cordat quoque in ſumma & in qualitate il-
4 la libera & exempta, † quæ duȩ demon-
ſtrationes multum faciunt ad probandum
identitatem, *Bart. in l. falſa demonſtratio.
num. 14. de cond. & demon. Socin. conſ. 28.
nu. 6. lib. 3.* Sed videtur omnem tollere dif-
ficultatem; quia ſi velimus hanc penſionem
facere diuerſam ab ea, quæ conuenta fue-
rat, non poterat amplius reſeruari illa
conuenta ſuper fructibus Baiuliuatus, nam
per iſtam completa erat tota ſumma qua-
dringẽtorum ducatorum, cum quatuor pri-
mi nominati ſint ad quinquaginta pro quo-
libet, qui conſtituunt ducentum ducatos,
& frater Nicolaus pro ducatis centum, &
alij tres nominandi pro alijs ſcutis cẽtum,
ita quòd fruſtra inita fuiſſet illa conuentio
reſeruationis, & huic argumento non po-
teſt commodè reſponderi. Non obſtat, quòd
5 † ex diuerſitate inſtrumentorum arguatur
diuerſitas penſionum, *l. quinquaginta. de
probation. Doctores in l. triticum. de verb.
oblig. Alex. conſ. 4. lib. 1.* quia non procedit
vbi poſt actum ſequitur ſtipulatio ſeu pro-
miſſio, *ita Bart. & Doctor. in d. l. triticum.
& eſt text. in l. ſi ita fuero. in fin. de noua-
tion. & fuit dictum coram me in vna Ro-*

mana

mana pecuniaria 14. Nouēbris 1594. Non
obſtat, quòd pro actus validitate dicendum
6 ſit eſſe diuerſam penſionem; † nam enim
ſimus in grauamine imponēdo Præceptoriæ,
materia eſt potius odioſa quā fauorabilis,
7 † & ideo non inducitur præſumptio iſta ad
ſuſtinendum actum odioſum, *vt per Aretin.
in l. contractus. §. cum quis. de verb. oblig.
Aleiat. de praſumpt. reg. 3. praſumpt. 34. in
fin. latè Modern. de praſumpt. lib. 6. praſūpt.*
8 *4. nu. 53.* Nec facit, quòd dicitur, † non
fieri interpretationem ad inducendum ſi-
moniam; nam quotidie contrarium obſer-
uatur in mandatis datis ad reſignandum,
& ad conſentiendum retroceſſioni cum one-
ris impoſitione, niſi in illis imponatur clau-
ſula reſeruationis beneplaciti Apoſtolici.
Differentiæ, quæ deducuntur, non ſunt cō-
cludētes; nam quod dicitur penſionem iſtā
fuiſſe reſeruatam contemplatione fratris
Nicolai, aliam verò contemplatione Bar-
nabæ, nullius eſt momenti, nam Barnabas
noluit ſibi acquirere ſed fratri Nicolao ſuo
nepoti: Neque differentia monetæ quic-
9 quam facit, quia † neque in litteris expri-
mitur, quòd penſio ſit centum ducatorum
de Camera; Ideo eſt intelligenda ſecundum
conſuetudinem illarum partium, maximè
cum in licentia obtenta, modo dicatur con-
cedi licētia pro quadringentis ducatis, mo-
do fiat aſſignatio in ſcutis non in ducatis,
adeo quòd apparet habuiſſe iſtas ſpecies
pro eiſdem. Nec verum eſt, quod dicitur
fuiſſe tunc aſſignatam penſionem propter
illa verba, & cum effectu dedit, quia
referuntur ad alios quatuor, non autem ad
fratrem Nicolaum. Quòd verò in litteris
non apponuntur conditiones conuentæ, non
eſt mirum; dubitabant enim, ne fortè reij-
cerentur vti ſimoniacæ. Neque eſt verum,
10 quòd habeant diuerſā cauſam, nam † clau-
ſulæ illæ, quæ in initio litterarum ſolent ap-
poni, de virtute & meritis eius, cui fit pro-
uiſio, ex ſtylo apponi ſolent non autem
per modum cauſæ. Quare concluſum fuit,
vnam & eandem eſſe penſionem, non duas
diuerſas: quid autem inde ſequatur, erit
videndum.

Calaguritana Beneficij de Albayna.
Die Veneris 22. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *In ſubrogatione gratioſa, quæ ſint pro-
banda.*
2 *Subrogatio gratioſa non refert, an ſit de-
ſumpta ex clauſulis generalibus, vel de-
pendentibus à gratia principali, vel ſint
expedita littera ad partem.*
3 *Vbi Papa præuenit in prouidendo, non
datur concurſus tituli.*

DECISIO MCDXXVI.

FVit reſolutum dandum mandatum de
immittendo Ioanni Martinez vigore
gratiæ ſubrogationis, cum eius gratia
1 ſit iuſtificata: † Probata enim ſunt requi-
ſita, nempe quòd Ferdinandus obierit in
poſſeſſione beneficij, quòd Ioannes eſt cle-
ricus; & cætera omnia, quæ concernunt
gratiam principalem, *iuxta deciſiones Rota
in cauſa Burgen. de Pancoruo coram bo. me.
Domino Gipſio *, & aliâs in ſimilibus ſapiſ-*
2 *ſime factas.* † Nec obſtat, quòd ſubroga-
tio iſta deſumatur ex clauſulis generalibus
dependentibus à principali gratia proui-
ſionis, quia hoc non obſtante, datur im-
miſſio, *vt fuit dictum in vna Mirandenſi
Parochialis coram R. P. D. meo Penia 11.
Maij 1600. & in alia Calaguritana dimi-
diarum portionum de Burgo coram R.P.D
meo Mellino 20. Decembris 1593.* & habe-
mus etiam litteras ſubrogationis expeditas
ad partem. Et ceſſat difficultas, quia in
caſu iſto gratia principalis eſt in omnibus
3 iuſtificata, & † cum Papa præuenerit in pro-
uidendo, non datur concurſus tituli. Op-
poſitio, quæ fit contra teſtium examen, bene
euacuatur per Informantes. Non obſtat,
quòd ſimus in Eccleſia receptiua, non nu-
merata; quia hæc difficultas tollitur per de-
ciſionem *factam coram R. P. D. meo Pam-
philio in alia Calaguritana de Cenizero 30.
Octobris 1587.* Non obſtat motus proprius
S.D.N. quia difficultas tollitur *in cauſa
Calaguritana de Ariola 24. Ianuarij 1596.
coram R. P. D. Penia.* Et ex his conclu-
ſum eſſe dandum mandatum de immitten-
do Domino Ioanni.

* ſub die 25. Nouēbris 1588. & per Put. deciſ. 495. lib. 2. Mohedā. 324 & in allegata Mirandē. Parochialis corā R.P.D. Penia.

Recanaten. Pecuniaria.
Die Mercurij 27. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, ad quam pars non fuit citata,
per ratificationem ſuſtinetur.*
2 *Vbi non datur mora, non debetur inte-
reſſe.*
3 *Pactum conuentum de reſtituendo pecu-
niam vnà cum intereſſe recipit inter-
pretationem à iure communi, quatenus
intereſſe debeatur.*
4 *Quis non poteſt vno & eodem tempore ob-
ligari, & in mora conſtitui.*
5 *Intereſſe damni emergentis non debetur,
non probatis requiſitis per Caſtr. in l. 3.
de eo quod cert. loc.*

DECISIO MCDXXVII.

FVit reſolutum, ſententiam extra Rotā
latam eſſe confirmandam, non obſtā-
tibus exceptionibus deductis tam reſpectu
validitatis quàm iuſtitiæ: nam quantum ad
validitatē Domini cenſuerunt in hac cauſa

non fuiſſe neceſſarium monitoriũ pro par-
te Domini Ioannis, ex quo Dominus Atti-
lius actor impetrauit monitorium, & ſer-
uauit terminos ſubſtantiales, & ſententia
ad fauorem Ioannis fuit abſolutoria; nam
quamuis in ea caſſentur fideiuſſiones, hoc
venit in conſequentiam abſolutionis. Nec
obſtat non fuiſſe conſenſum in iuriſdictio-
nem Domini Iudicis, qui ſententiam tulit;
nam contrarium verius eſt; nam Barna-
beus vnus ex aduerſarijs conſenſit, & Do-
minus Attilius comparuit coram Iudice, &
omnia tam nomine proprio quàm nomine
Barñabei geſſit, pro quo etiam de rato
promiſit: demumque adeſt Barnabei rati-
1 ficatio, † & licèt, ipſe Barnabeus non fue-
rit citatus ad ſententiam: tamen ex ratifi-
catione ſuſtinetur, vltra quòd ſaltem ſen-
tentia quantum ad Attilium eſt valida, qui
de rato tenetur ex ſua obligatione. Quan-
tum ad iniuſtitiam, deducitur intereſſe de-
bitum eſſe ratione damni emergentis, cum
de eo fuerit conuentum in locatione, ſed
hæc oppoſitio non placuit Dominis, quia
Dominus Ioannes non fuit in mora reſtituẽ-
di ſcuta mille ſibi anticipatè ſoluta ante
venditionem terrarum, cum ex conuentio-
ne teneretur tantum ea reſtituere in euen-
2 tum venditionis: Vnde † vbi non datur
mora, neque etiam debetur intereſſe, cum
intereſſe oriatur ratione moræ, *l. mora.*
§. 1. de vſur. Gabr. conſ. 78. nu. 10. lib. 1. op-
timè per Cuiac. in parati. C. de ſenten. quæ
pro eo quod intereſt *. Nec obſtat, quòd
3 † conuentum fuerit de reſtitutione dictorũ
ſcutorum mille vnà cum intereſſe; quia di-
ctum pactum recipit interpretationem à
iure communi, quatenus aliquod intereſſe
debeatur, *Bald. in l. ſi traditio. num. 9. verſ.*
aduerte. C. de actio. empt. ᵃ & cum ex con-
uentione liceret Ioanni dicta bona vendere;
nec prius teneretur reſtituere illa mille an-
4 ticipatè ſoluta, † fieri non poteſt, vt vno &
eodem tempore potuerit obligari & in mo-
ra conſtitui, *ad Bart. in l. eum qui. §. ſi iu-*
rauero. n. 3. & ibi Caſtren. de iureiur. Grã-
mat. deciſ. 103. nu. 165. & bene facit deciſio
bo. me. Domini Gipſij in Romana Cambiorũ
19. Decembris 1588. Nec lucrum ſeparatũ
ex vltimis annis conductionis poteſt deſer-
uire pro intereſſe, quia aut eſt ſuſpectum
de vſuraria prauitate ob anticipatam ſo-
5 lutionem, vel non eſt conſiderabile, † cum
non probentur requiſita ᵇ *Caſtr. in l. 3. de*
eo quod cert. loc. Nec facit quòd Dominus
Attilius cæperit pecunias à Ceulis; quia
captæ fuerunt in aliam cauſam, non autem
ob aliquam moram incurſam à Domino
Ioanne; Ideo concluſum pro confirmatio-
ne ſententiæ.

* Addatur. in l. quod te. ff. ſi cert. pet. Rimin. conſ. 263. num. 19. lib. 2. & hoc procedit etiã ſi fuiſſet ſpecialiter conuentum quòd deberetur ſine mora Aym. conſ. 320. n. 3. nam eſſet vſurariũ Aret. conſ. 151. n. 2. Aym. conſ. 87. num. 5. & 189. n. 7 cum alijs per Gabr. tit. de ſolut. concl. 10 num. 6.

a & facit Rimin. ſen. conſ. 297. num. 19. lib. 2.

b nota quod ſine iſtis requiſitis Caſtrenſ. Rota nunquam ſolet liquidare intereſſe vt per Puc. deciſ 377. lib. 1. Mohedan. 1. de vſur. & tradit Aym. conſ. 320. nu. 6. & fuit ipſius deciſio.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Mercurij 27. Martii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum antiquum exemplatum, & tranſumptatum, ne propter vetuſtatem pereat, facit fidem, ac ſi eſſet originale, ſi exemplatio facta fuerit auctoritate iudicis.*

2 *Exemplatio inſtrumenti facta de auctoritate, & mandato Ordinarij, de cuius intereſſe & præiudicio agitur, dicitur legitima.*

DECISIO MCDXXVIII.

FVit concluſum, iura de quibus agitur,
in dubio eſſe in forma probanti; nam
quantum ad inſtrumentum donationis fa-
ctæ Eccleſiæ ſancti Andreę per Ariũ Mar-
tinez & eius vxorem anno 1334. illud eſt
validum, non obſtante oppoſitione, quę fit,
1 quòd ſit exemplum exempli, quia † exem-
platum & tranſumptum, quod fit de inſtru-
mẽto antiquo, ne propter vetuſtatẽ rei me-
moria pereat, fidẽ facit, ac ſi eſſet originale,
Felin. in c. fin. n. 13. verſ. nota quinto. de fid.
2 *inſtr.* † tranſumptio verò fuit legitima, cũ
facta fuerit auctoritate Ordinarij, de cuius
intereſſe præcipuè agebatur, *Caſſad. deciſ. 2.*
n. 3. de iudic. extractio verò facta 29. Octo-
bris 1597. fuit facta per Gaſparem Cardo-
ſo vnà cum Emanuele Figueroa de manda-
to Ordinarii, quod emananerat ſub die 15.
Octobris, vt notarij accederent ad Archi-
uium Eccleſiæ ſancti Andreæ, & Officiales
dicti Archiuij conſignarent illis dicta iura
ad effectum illa trãſumptandi, cuius decre-
ti vigore facta fuit extractio: neque erat
citandus tunc temporis Bernardez, cum
nondum fuiſſet ei facta collatio huius Prio-
ratus per Ordinarium; ſed fuit poſtea fa-
cta ſub die 18. Nouembris ſequentis; Ideo
non poterat citari, & ſatis eſt, hæc geſta
fuiſſe auctoritate Ordinarij, de cuius ſolius
præiudicio tunc agebatur, vt dictum eſt.
Nec verum eſt Gaſparem non fuiſſe actua-
rium illius cauſæ, quia de contrario appa-
ret ex proceſſu primę inſtantiæ, vt bene de-
ducitur in vltimo memoriali. Idem dicen-
dum eſt de legalitate ſententiæ latæ ad fa-
uorem Andreæ de Lemos ſub die 12. Maij
1581. fuit enim vigore eiuſdem mandati
extracta & producta, antequam Peſtrana
vel Bernardez veniſſent ad cauſam; nam
Peſtrana venit ad cauſam 3. Nouembris
ſequentis, & iſta originalia fuerunt exhibi-
ta coram Ordinario præſentibus eius Offi-
cialibus, inter quos tũc temporis erat Ber-
nardez, vt in ſummario Cardoſi num. 13.
Inſtrumentum quoque electionis eſt in for-
ma probanti, quia fuit extractum per duos
notarios, & collationatum cum originali,
& productum coram compulſore partibus

citatis

citatis, & nihil contra eius fidem opponẽ-
tibus, licèt Peſtrana oppoſuerit numerum
Capellaniarum diminutum fuiſſe, & hoc in-
ſtrumentum etiam fuit recognitum hic in
Curia per duos teſtes. Inſtrumentum exe-
quutorialium Rotæ eſt quoque in forma
probanti, quia fuit tranſumptatum cum
originale ex decreto Ordinarii de anno
1544. die 20. Martii per Io. Lopez, & fuit
collationatum cum Io. Diaz notario Apo-
ſtolico, vt in ſummario nu. 19. de quorum
legalitate teſtatur Thomas de Cruz nota-
rius Legatiæ, cuius manus fuit hic in Cu-
ria recognita per duos teſtes, & etiam da-
ta fuit fides commiſſionis cauſę Cardoſo de
illo tempore, licèt acta temporum incu-
ria perierint, & durum eſt ſuſpicari quòd
tot ſententię conficta fuerint: Verum con-
currunt etiam adminicula, nempe diuturnæ
obſeruantiæ in partibus, neque enim auſus
eſt Ordinarius negare iuspatronatus, ſed
allegauit obſtaculum regulę reſeruatoriæ,
ſuper qua fuit in Rota cognitũ, & in ſum-
ma viſę ſunt oppoſitiones ex aduerſo factæ
valdè leues, maximè ſtante auctoritate Or-
dinarij. Quare concluſum iſtis iuribus fi-
dem eſſe adhibendam.

Segobricen. Penſionis.
Die Veneris 19. Aprilis 1602.

S V M M A R I V M.

1 *Clauſula, arbitrio Rotæ, regulari debet ſecundum iuris diſpoſitionem.*
2 *Agens vel ad nullitatem penſionis, vel ad reductionem, non poteſt lite pendente ſpoliare penſionarium commodo ſuæ pẽſionis.*
3 *Succeſſor in beneficio, cui ſubeſt onus penſionis, ſi ſuperſint tot fructus, qui ſufficiant pro ſolutione illius, idem onus ſubire debet.*
4 *Onus penſionis non tranſit ad alium ob ſolam bonorum tranſlationem, ſed tum demum ſi transferatur, vel mutetur titulus beneficij.*
5 *Fructus beneficij pro ſolutione penſionis ſunt hypothecati.*
6 *Vbi plures ſunt poſſeſſores fructuum, poteſt creditor eligere, cõtra quem velit agere.*
7 *In penſione cõſtituta inſolidum ſuper duobus beneficijs, penſionarius eligere poteſt, ſuper quo corpore beneficij velit penſionem retinere; dummodo ſit capax, neque penſio excedat tertiam partem fructuũ.*

DECISIO MCDXXIX.

DOmini cenſuerunt non eſſe retardan-
dam ſolutionem penſionis; quamuis
hoc fuerit in cõmiſſione remiſſum arbitrio
Rotæ; nam de reſeruatione penſionis, con-
ſtat ex litteris Apoſtolicis, & etiã de poſſeſ-
ſione exigendi Andreæ; Ideoq. manutenen-
dus eſt in ſua poſſeſſione, *vt fuit reſolutum
in cauſa Lucerina penſionis die 22. Martij
huius anni coram R. P. D. meo Penia*,
1 & † clauſula, arbitrio &c. regulanda eſt ſe-
cundum iuris diſpoſitionem. Confirmatur
2 ex eo, quòd † agens vel ad nullitatem pen-
ſionis vel ad reductionem non poteſt lite
pendente ſpoliare penſionarium commodo
ſuæ penſionis, *vt per Gigan. de penſionibus.
q. 62. nu. 12.* & ideo tali caſu ſolet Signatu-
ra reſcribere cum clauſula, ſine retardatio-
ne ſolutionis, *Put. deciſ. 34. lib. 1.* Neque
obſtant allegata in contrarium; Et primo
quòd duæ partes fructuum Decanatus, ſu-
per quo fuerat penſio reſeruata, fuerunt
applicatę Capitulo & Decano Albaracinen.
3 quia † cum ſuperſint tot fructus, qui ſuffi-
ciant pro ſolutione pẽſionis, onus remanet
ſuper eodem Decanatu, & debet ſucceſſor
in eo ſubire illud, *ad l. Moſchis. vbi gloſ. in
verb. poſſeſſorem. de iur. fiſc. & bene facit de-
ciſio in cauſa Valliſoletana penſionis die 1.
Martij huius anni coram R.P.D. meo Pã-
4 philio.* quia † onus penſionis non tranſit ad
alium ob ſolam bonorum tranſlationem,
ſed tum demum ſi transfertur, vel mutatur
titulus beneficij *Gigas de pẽſionib. q. 63. n. 2.*
5 & licèt † fructus ſint hypothecati pro ſolu-
6 tione penſionis, tamen † vbi ſunt plures
poſſeſſores fructuum, poteſt creditor elige-
re, contra quem agere velit, *vt tradit Bart.
in d. l. Moſchis. & facit deciſio in cauſa Ber-
gomen. penſionis coram R. P. D. Litta 10.
7 Nouẽbris 1595.* vbi fuit dictum † cõſtituta
pẽſione inſolidum ſuper duobus beneficijs,
eſſe in electione penſionarii retinere pẽſio-
nem ſuper vno corpore beneficii, dũmodo
ſit illius capax, neque excedat tertiã par-
tem fructuum. Neque obſtat, quod opponi-
tur de litis pendentia in partibus, ſtante re-
miſſione cauſæ ad Auditorem Cameræ.
Non obſtat, quòd procurator petierit pen-
ſionem à Decano pro rata, quia confeſſio
iſta fuit reuocata, & petita tota penſio à
Decano. Neque obſtat monitorium, quia
non ſe reſtrinxit ad ratam, ſed petiit refe-
rendo ſe ad acta, & tam coniunctim quàm
diuiſim, & inſolidum, vt legitur in moni-
torio, quare in proſequutione potuit aliis
omiſſis cõtra ſolum Decanum obtinere ſen-
tentiam; neque ideo poteſt dici eam eſſe
diuerſam à petitione; maximè cum moni-
torium fuerit reproductum contra Decanũ
tantum & non contra alios, & hoc attendi
debet, *vt fuit deciſum coram R.P.D. meo
Mellino in Romana retractus 1. Martij
1599.* Et ita concluſum non eſſe retardan-
dam ſolutionem.

Peruſina Dotis.
Die Veneris 26. Aprilis 1602.

S V M M A R I V M.

1 *Fructus dotis debentur tam pro tempore*

obitus primi viri, quàm pro tempore contracti ſecundi matrimonij etiam ſine mora.

2 *Licèt per pactum dos, quæ eſt conſtituta in pecunia poſſit reſtitui in bonis ſtabilibus, hoc tamen non procedit, vbi quis paſſus eſt ſe conueniri in pecunia, nec cogitur mulier recipere bona non libera inſolutum, vt num. 3.*

4 *Notarius non poteſt facere inſtrumentum de re per prius coram ſe facta.*

5 *Res data in dotem æſtimata facit, quòd maritus debitor ſit pecuniæ, & de eà debentur fructus vti de pecunia non vti de re ſtabili.*

DECISIO MCDXXX.

1 FRuctus dotis deberi † tam pro primo anno à die obitus primi viri, quàm pro tempore contracti ſecundi matrimonij pro ſuſtinẽdis eiuſdem matrimonij oneribus, fuit iam per Dominos reſolutum *, in qua reſolutione perſtiterunt ſine aliqua difficultate, ſtante quòd per oblationem factam, etiam ſi conuentum fuerit de eligendis æſtimatoribus non extincta eſt huiuſmodi obligatio; tum quia oblatio fuit minus legitima, nempe de bonis alteri obligatis, vt euentus docuit; tum quia non fuit deuentum ad exequutionem; & ideo non ceſſat obligatio fructuum ſoluendorũ, qui etiam ſine mora debentur propter onera matrimonij. † Quantum verò ad fru-
2 ctuum taxationem, viſum fuit Dominis eã fieri debere ad rationem pecuniæ non antẽ bonorum ſtabilium, quia dos fuerat conſtituta in pecunia, & licèt per pactum poſſit fieri reſtitutio in bonis ſtabilibus: tamen id non procedit, poſtquam quis paſſus eſt ſe conueniri in pecunia *l. ſi quis ſtipulatus. de ſolution. Bart. in l. item veniunt. §. idem. de petit. hæred. & ibi Bald. nu. 2. Neuizan. conſ. 45. nu. 16. Rota Ianuen. deciſ. 144. n. 10.*
3 Neque obſtat, quod prætẽditur † prius fuiſſe factã oblationẽ iuxta facultatẽ ſibi conceſsã ſoluẽdi in tot terris, quia cũ bona nõ eſſent libera, non tenebatur ea acceptare; maximè cũ Dãzetti nõ pręſtitiſſent id, quod promiſerant in inſtrumento dotali, quando eis fuerunt conſignata iſta bona, nempe de extinguendo cenſu quadringentorum ſcutorum, & redimendo plura petia terrarũ alienata, deinde prædium illud totum & integrum renendendo pro eodem pretio: Vnde cum hæc non fecerint, non poſſunt vti illo pacto ad ſui fauorem, nec tenebatur Lauinia dicta bona acceptare: Neque etiã probatur eius acceptatio, quia inſtrumentum illud, quo nituntur Danzetti, eſt ſim-
4 plex fides, quæ non facit fidem, † cum notarius nõ poſſit facere inſtrumentum de re, de qua aliàs dicit coram ſe factam fuiſſe, neque ei creditur. Neque releuat, quod allegatur de dotis reſtitutione, quia id neque per teſtes neque vlla alia concludenti probatione oſtenditur; Immo in contrariũ militant ea, quæ aliàs dicta fuerunt, & nunc etiam in facto repetuntur: Quare
5 cum dos fuerit data in pecunia, cum † æſtimatio fecerit, vt maritus debitor ſit pecuniæ *Roland. conſ. 87. num. 7. lib. 4.* debentur fructus vti de pecunia, nõ vti de re ſtabili. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 23. Martij proximè præteriti.

Calaguritana Cenſus.
Die Lunæ 29. Aprilis 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ea tantum pacta contractum cenſus annullant, quæ ſunt contra ſubſtantiam contractus, itaut impediant cenſus creationem, faciendo contractum tranſire in aliam ſpeciem; ſecus eſt, ſi pacta ſint circa accidentalia, quia tunc vitiantur, & non uitiant contractum.*

2 *Pacta in contractu appoſita, quæ pendent ab incerto euentu, qui fortaſſe nunquam erit in rerum natura, dicuntur eſſe merè accidentalia.*

3 *Pacta quænam per Conſtitutionem Pij V. ſint prohibita, & annullent cenſum, vel annullentur, & num. 5.*

4 *In alternatiuis quando vna pars eſt licita, alia verò illicita vel aliàs inutilis, non vitiatur obligatio in totum, ſed reſoluitur in ſimplicem licitam, & vtilem promiſſionem.*

DECISIO MCDXXXI.

FVit propoſita cauſa ſuper pacto in contractu cenſus appoſito, an ſit contra Conſtitutionem fe. rec. Pij V. itaut reddat contractum cenſus fœneratitium, vt propter illud fructus ſint in ſortẽ computãdi; Pactum verò ſub his verbis eſt conceptum, Item ſub conditione expreſſa, quòd ſi ſua Maieſtas, & Reges ſuæ Maieſtatis ſucceſſores mandauerint, quòd redditus vel cenſus cariores fiant, quàm ad rationem quatuordecim millium morapetinorum pro quolibet milliario lege, pragmatica vel prouiſione, quàm ſuper pręmiſſis dari, vel fieri mandauerint, quòd in tali caſu ſit in electione dictorũ Petri Garzię & eius vxoris, vel illius, qui ab eis titulum & cauſam ad hunc cenſum habuerit, quòd Domini Decanus & Capitulum debeant illis reſtituere morapetinos, & pretium principale huiuſmodi cenſus, vnà cum fructibus decurſis vſque ad illud tempus, vel concedere eis illum in futurum iuxta formam, & pro pretio, quod continebitur in tali pragmatica, lege, vel prouiſione: Examinatis itaque conditionibus huius pacti Domini cenſuerunt ex eo contractum non reddi fœneratitium, neque propter illud fructus in ſortem

eſſe computandos; nam iam fuit in exami-
1 ne aliorum pactorum concluſum;† ea tantũ
pacta contractum cenſus annullare, quæ aũt
contra ſubſtantiam cenſus, itaut impediãt
eiuſdem creationem, faciendo contractum
tranſire in aliam ſpeciem cõtractua, *vt fuit*
dictum coram me in cauſa Romana turris
Buballariæ 7. Nouembris 1575. quam am-
plexa fuit Rota in Bononien. cenſus coram
R. P. D. meo Pamphilio 26. Iunij 1600.
Pacta verò quę sũt circa accidẽtalia, vitiari,
& nõ vitiare & fuit allegatus *Zaſius lib. 1.*
ſing. reſponſ. c. 12. qui hãc materiã bene ex-
2 plicat:† Pactum autem de quo agitur ver-
ſari merè circa accidentalia patet, quia
pendet ab incerto quodam euentu, qui for-
taſſe nunquam erit in rerum natura, &
ideo non facit, quo minus cenſus à princi-
pio non habeat ſuam formam ſubſtantialẽ
bene & legitime conſtitutam; neque eſt cõ-
tra ſubſtantiam venditionis, quòd aliquo
caſu reſcindatur, & reſoluatur, *vt pro-*
3 *batur toto tit. de reſcind. vendit.* † Neque
obſtat, quod expreſsè prohibita ſint in Con-
ſtitutione Pij V. pacta continentia, vt pre-
tium cenſus ab inuito, aut ob pœnam, aut
ob aliam cauſam repeti poſſit, quia vt tũc
dictum fuit, noluit Pius V. quòd omnia pa-
cta indiſtinctè annullarent contractum, ſed
illa tantum, quæ reſpiciunt formam ſub-
ſtantialem, & ideo in decreto irritanti ait
contractus ſub alia forma celebrandos fœ-
neratitios iudicamus, & hoc eo magis eſt
dicendum, quia non videtur referenda pro-
hibitio ad hunc caſum prouenientem ex
facto Principis, cui contrahentes aliter pro-
uidere non poſſunt, ſed ad pacta dependen-
tia ex facto contrahentium, qui in pœnam
vel alia de cauſa ſibi reſeruarunt facultatẽ
repetendi ſortem; Illud enim non prouenit
à mera voluntate & diſpoſitione emptoris
cenſus *Gabr. conſ. 152. lib. 1.* Præterea pactũ
non continet præciſam reſtitutionem pretij
in caſu pragmaticæ Regiæ, ſed alternatiuè
prouidet, vel quòd poſſit repetere pretium,
vel concedere in futurum iuxta formam
pragmaticæ: Vnde non improbabiliter dici
poteſt habere locum concluſionem illam,
4 quòd † in alternatiuis, quando vna pars
eſt licita, alia vero illicita, vel alia inu-
tilis, non vitiatur obligatio in totum, ſed
reſoluitur in ſimplicem, licitam, & vtilem
promiſſionem, *l. ſi duo rei. & ibi Bart.*
& poſt eum Caſtren. nu. 3. Alex. & Iaſ. n. 3.
de verb. oblig. Aretin. conſ. 121. in fin. Quin
immo videtur hoc pactũ quodammodo cõ-
forme diſpoſitioni bullæ in ea parte, in qua
prohibet pretium conſtitutum ex aliqua
cauſa vel accidenti, minui vel augeri, *in*
5 *§. declarantes.* † Sed & quatenus etiam poſ-
ſint ex Principis indulgentia fructus conuẽ-
ti in conſtitutione cenſus ad minorem ſum-
mam reduci, & non ideo poſſit ab emptore
diſcedi à contractu, & repeti pretium; ta-
men hoc pactum ſemper verſabitur circa
accidentia, & vitiabitur, non autem vi-
tiabit contractum, vt ſupra fuit deductum.
Quare concluſum ex hoc pacto contractũ
non reddi fœneratitium; neque conuerten-
dos eſſe fructus in ſortis diminutionem.

Biſuntina & Baſilien. Vnionis.
Die Veneris 10. Maij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Confirmatio vnionis facta cum clauſula & pro potiori cautella perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus, facit quòd confirmatio valeat in vim nouæ conceſſionis.*
2 *Locus, qui diſtat vnum milliare ab alio, nõ poteſt dici ita confuſus, & commixtus cũ eo, vt non poſſit ſegregari.*
3 *In gratioſis omnia narrata debẽt eſſe vera, aliàs gratia redditur nulla.*
4 *Obſeruantia vltra ſpatium quadraginta annorum facit præſumi vera ea, quæ in gratia vnionis effectum ſortita narrata fuerunt.*
5 *Poſſeſſio non quæritur niſi contra ſcientem.*
6 *Scientia probari debet ex veris probationibus non autem ex præſumptionibus.*
7 *Materiæ vnionum non expediuntur per Cancellariam niſi adhibitis mandatis, & inſtrumentis poſtulationum.*
8 *Controuerſia in iudicium non deducta interrumpit præſumptionem.*
9 *Narratiua continens plures cauſas, ſi nihil contra eã deducatur, ſatis eſt, quòd vna ex cauſis ſit vera ad gratiam ſuſtinendam, licèt aliæ cauſæ non verificentur; maximè ſi non adſit ſubreptio doloſa, neque circa factum proprium, neque circa ea, quæ ad gratiæ validitatem requiruntur, aut quæ retrahere poſſit Principem ab ea concedenda.*
10 *Vltimus ſtatus attenditur, quando agitur ad effectum confirmationis, prout in poſſeſſione præſentandi, vel in electione, quæ à pars procedunt.*
11 *In re, quæ à perſona Eccleſiaſtica poſſidetur, non militat, conſideratio, quòd poſt adeptam poſſeſſionem ſit recuperatu difficilis cum Papa per cenſuras procedere poſſit.*

DECISIO MCDXXXII.

PEtita fuit à S.D.N. cõfirmatio electionis Abbatis Murbacen. & Lutren. quæ dicitur facta à Monachis vtriuſq. Monaſterij, quamuis poſtea Lutrenſes reclamauerint prætendentes hæc Monaſteria nõ fuiſſe legitimè vnita; & ideo vnicuiq. præficiendum eſſe ſuum Abbatem, & ſe oppoſuerunt confirmationis petitioni per Murbacenſes; Quare S. D. N. tranſmiſit ad Rotam dubium proponendum, An in caſu de quo agitur,

agitur, cõſtet de tali nullitate vnionis Mo-
naſterii Lutrenſis ad Monaſterium Murba-
cenſe, vt non ſit procedendum ad confirma-
tionem electionis, etiam quò ad Monaſte-
rium Lutrenſe, Vnio de qua agitur, fuit pri-
mo facta à bo.me. Cardinali Morono, dum
eſſet Legatus in Germania, & contra hanc
multa deducta fuerunt, quę concernunt fa-
cultatem Legati, & defectum cõſenſus Mo-
naſterii Lutrẽſis, ſuper quibus viſũ fuit Do-
1 minis non eſſe inſiſtendum, † cum habea-
mus confirmationem fe. re. Pij IIII. cum
inſertione totius tenoris prædictę vnionis
cum clauſula, & pro potiori cautella per-
petuo vnimus, annectimus, & incorpora-
mus, quę facit, vt valeat in vim nouæ con-
ceſſionis, *iuxta conſ. Ruin. 31 nu. 6. & 135.
nu. 51. lib. 1. Dec. conſ. 341. nu. 7. cum dedu-
ctis in cauſa Caurienſi corã Cãtuccio 5. No-
uembris 1576.* Quare omiſſis ijs, quæ con-
tra vnionẽ Cardinalis deducebantur, actũ
fuit ſolũ de ſubreptione & obreptione præ-
fatæ confirmationis, cum ab hac inſpectio-
ne pendeat validitas vel inualiditas dictæ
gratiæ. Quantum igitur ad ſubreptionem
ſiue obreptionem; primo deducebatur pro
Lutrenſi Monaſterio vnionis cauſas non
ſolum non eſſe iuſtificatas, verum etiam
apparere manifeſtè de narratorũ falſitate.
Nam fuit narratum dicta Monaſteria ab
immemorabili tẽpore fuiſſe recta per vnũ
Abbatem, quod detegitur falſum ex bulla
Leonis X. in qua per obitum cuiuſdam Ab-
batis de Murbach fuit factus Abbas quidã
Georgius, qui tunc temporis & prius erat
2 Abbas Lutrẽſis; † Item fuit narratum iſto-
rum Monaſteriorum territoria non multo
plus quam per vnum milliare ab inuicem
diſtare, & adeo commixta & confuſa exi-
ſtere, vt vix poſſibile eſſet ea iterum ſegre-
gari, quod videtur apertè falſum, cum ſal-
tem adſit interuallum vnius milliaris, quod
ipſi fatentur, inter vtriuſq. Monaſterij ter-
3 ritoria, † Ideoq. reddi gratiam nullam, cũ
in gratioſis omnia debeant eſſe vera, *Fab.
decíſ. 17. Thom. de Tan. decíſ. 65. Fab. decíſ.
16. lib. 1. Imol. in c. ſuper litteris. nu. 5. de
reſcript.* * Cætera verò narrata non eſſe
habenda in conſideratione, ex quo nulla
eorum datur iuſtificatio, quæ ex curſu tem-
poris, & obſeruantia non poteſt deduci, cũ
talis obſeruantia negetur attenta ignoran-
tia vnionis Monaſterii de Luders, quod nõ
habuit de tali vnione ſcientiam, niſi poſt
Commendam obtentam à bo.me. Cardina-
li ab Auſtria, quo tempore tentarunt Lu-
trenſes impedire talem vnionem, ſed præ-
tendunt tunc fuiſſe ipſi denegatam audien-
tiam. His tamen non obſtantibus, Domini
cenſuerunt non conſtare de tali nullitate,
propter quam debeat impediri cõfirmatio
4 petita ex pluribus: Et primo quia, † cum
hæc vnio ſortita fuerit effectũ, & obſeruata

* & fuit di-
ctum in Ox-
ñicen. benefi-
cii de Settè
20. Octobris
1578 coram
bo.me. Orano
nu. 6. quæ in
impreſſ. diu.
nou. ſ. eſt 674
part. 4.

vltra ſpatium quadraginta annorum locũ
habent deciſiones factæ *in cauſa Caſalis Lõ-
ghezza coram me*[a], *ac in cauſa Lucana Iu-
rispatronatus corã S.D.N. Clemẽte VIII*[b].
in quibus fuit dictum ex lapſu quadragin-
ta annorum cum obſeruantia præſumi vera
ea, quæ in gratia fuerunt narrata. Neque
huic argumẽto obſtare, quod deducitur cõ-
tra obſeruantiam ex capite ignorantiæ;
5 † cum poſſeſſio non quæratur niſi contra
ſciẽtem, *vt per Abb. in c. cum Eccleſia. n. 25.
& ibi Rip. n. 64. de cauſ. poſſ. & propr. Ruin.
conſ. 163. nu. 5. lib. 5. Pute. decíſ. 281. nu. 4.
6 lib. 2. cum alijs*[c], † ſcientiam verò pro-
bandam ex veris probationibus non autem
ex præſumptionibus, *Mohedan. 4. de præ-
bend. Pute. decíſ. 179. lib. 1.* nam reſponſum
fuit probari ſcientiam ex nominatione
vtriuſq. monaſterij facta de perſona Vuol-
pãghi pro Coadiutore Ioãnis Vldarici an-
no 1576. Et iſte actus poſitiuus bene probat
ſcientiam vnionis; nam aliàs Lutrenſes
nullum ius habebant in iſta nominatione;
7 † neque ſolet iſtas materias expedire Can-
cellaria, niſi exhibitis mandatis & inſtru-
mentis poſtulationum: Vnde fit, vt nar-
ratiuæ cõceſſionis cum expreſſione vnionis
ſit ſtandum. Confirmatur ex poſtulatione
vtriuſque monaſterij facta de perſona bo.
me. Cardinalis ab Auſtria, quæ fuit per
fel. rec. Sixtum V. admiſſa cum narratiua
vnionis, & præſtatione ſequuta Iuramenti
fidelitatis anno 1587. Nec obſtat proteſta-
tio facta per Lutrenſes; per quam præten-
ditur impugnata vnio, quia ad alium finem
tendit dicta proteſtatio, nempe quia prius
à ſolo monaſterio Murbacenſi fuerat ele-
ctus Gabriel Gill eiuſdem monaſterij mo-
nachus, quæ res inferebat præiudicium
Lutrenſibus; Ideo proteſtati fuerunt ſe nolle
conſentire, vt Cardinalis admitteretur ad
poſſeſſionem, dominium, & adminiſtratiõ-
nem monaſterii Lutrenſis vigore prætenſæ
reſignationis factę ab eodem Gabriele ad
fauorem Cardinalis, ſed conſentire admiſ-
ſioni in vim poſtulationis de eo factæ à ma-
iori parte amborum monaſteriorũ inter ſe
vnitorum; & ſic hæc proteſtatio non impu-
gnat vnionem, ſed potius eam approbare,
& confirmare videtur, impugnando electio-
nem factam à ſolis Murbacenſibus, cuius
occaſione videtur emanaſſe Breue fel. rec.
Gregorii XIII. ſuper facultate eligendi
occurrente vacatione. Et demum Monachi
vtriuſque monaſterii conuenerant in ele-
ctione Io. Georgii vltimi Electi, licèt poſtea
voluerint ab hac electione diſcedere & re-
clamare. Ex quibus videtur ſatis probari
ſcientiam vnionis: Neque videtur habenda
ratio, quod Lutrenſes acceſſerint ad Curiã,
& tentarint committere cauſam inualidi-
tatis vnionis, quia dato quòd res ita ſe ha-
beat, pro vt prætẽditur probari ex teſtibus

a ſub die 22.
Iunij 1594.
nu. 2.

b ſub die 29.
Maij 1578. &
in impr. diu.
nouiſ. eſt 314
part. 1.

c & optime
per Pariſ. cõſ.
313. nu. 46 &
314 num. 20.
lib. 1. Capic.
decíſ. 37.

extraiudicialiter examinatis: tamen ab hac
prætẽſione apparet, quòd receſſum fuit per
poſtulationem eorũ factam de bo. me. Car-
8 dinali, & † cum hæc controuerſia non fue-
rit in iudicium deducta, non interrumpit
præſumptionem, vt in fortioribus terminis
de controuerſia in iudicium deducta *fuit
dictum coram me in prædicta cauſa Caſalis
Longhezza* [d]. Quantum ad ſubreptiones
deductas, Domini cenſuerunt in hac ma-
teria eſſe attendendum, cauſam præcipuam
conceſſionis fuiſſe, ex eo quòd propter bel-
la continua, dicta monaſteria, & eorum
ſubditi expoſiti erant depredationibus,
ſpoliis, & incendiis, ac aliis perturbatio-
nibus, ex quibus oriebatur temporalium
bonorum exterminatio, & cultus diuini di-
minutio, ex quo non poterant tales hoſtiũ
inſultus propulſare, cum ſita eſſent mona-
ſteria in confinibus diuerſarum Prouinciarũ,
& à Dominio Ducis Vuitembergę & non-
nullorum populorum Heluetiorum ſectæ
9 Lutheranæ adhærentium. † Cum itaque
contra hanc narratiuam nihil deducatur,
quod eam redarguere poſſit, ſatis eſſe, ſi
hæc vna ſit vera, ex ea namque ſuſtineri
vnionem, licèt aliæ cauſæ non verificentur
*iuxta deciſionem Putei 69.lib.2. & fuit reſo-
lutum coram bo.me.Caputaquen.in cauſa
Calaguritana vnionis 25. Octobris 1560.
& in eadem coram bo.me.Oradino 18.Apri-
lis 1561. & facit Ang.de Gambelion. conſ.
207.nu.6.& 7.Franc in c.cum ceſſante.n.1.
de appellation.& ibi Dec. nu.5. Socin conſ.
8.num.16. lib.1. Curt.ſen.conſ.1. num.15.*
maximè cum non adſit ſubreptio doloſa,
neque circa factum proprium, neque circa
ea, quæ ad validitatem gratiæ requiruntur,
aut quæ non retraxiſſent Principem à gra-
tia concedenda, *iuxta deciſ.4. Aegidij, &
280. & fuit dictum coram me in Salaman-
tina Iuriſdictionis 17. Maij 1577.* & hæc
10 facilius eſſe admittenda in caſu iſto, † ex
quo agitur tantum ad effectum confirma-
tionis electionis, in qua re ſolet attendi
vltimus ſtatus, prout in poſſeſſione præſen-
tandi, hæc enim procedunt à pari, *vt tradit
Abb. in c. conſultationibus.nu.2.de iurepa-*
11 *tron.* Quòd verò deducebatur † adeſſe in
iſto monaſterio Fortalitium recuperatu
difficile, ſi ſemel eius poſſeſſionem adeptus
fuerit Electus; non fuit habitum in conſi-
deratione, attento quòd ſumus in re & per-
ſona Eccleſiaſtica, contra quam Papa po-
teſt procedere per cenſuras Eccleſiaſticas,
*Pariſ.conſ.22. nu. 102.lib.1. Ruin.conſ.37.
num.3. lib.4. Gozzad. conſ.1. in fin. Boer.
deciſ.238.col.pen. & fin.* Poſtremo non ob-
ſtat, quod deducitur de inualiditate ele-
ctionis, quia ſuper hoc noſtrum non eſt
quicquam ſtatuere, cum iam huius relatio
facta fuerit per Illuſtriſſimos Cardinales
ad hoc deputatos à Sanctiſſimo Domino

[d] ſub die 11 Maij 1591. nu.10.

Noſtro. Quare concluſum pro confirma-
tione electionis.

Romana Cenſus.
Die Lunæ 13. Maii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Suſpenſio petitorij debet fieri verbis claris,
& expreſſis.*
2 *Suſpenſio petitorij non habet locum in poſ-
ſeſſorio retinendo ad effectum nullitatis.*
3 *In re communi etiam ſine mandato agi
poteſt.*

DECISIO MCDXXXIII.

ACtum fuit in præſenti cauſæ propoſi-
tione de nullitatibus oppoſitis con-
tra ſentẽtiam latam ad fauorem Domino-
rum de Mutiis, & quantum ad priorem
nullitatem reſultatem ex eo, quod proceſſũ
fuerit in negotio petitorii non obſtante
eius ſuſpenſione, Domini dixerunt ex plu-
ribus iſtam ſuſpenſionem non obſtare; Pri-
mo quia iam fuerat decretum mandatum
de manutenendo ad fauorem Dominorum
de Nobilibus, & ſic ſatisfactum pretenſio-
ni in poſſeſſorio, & licèt pars poſtea ab hoc
decreto fuerit repoſita, tamen à repoſitio-
ne non fuiſſe appellatum, & ſic ex tacito
conſenſu fuiſſe receſſum à dicta ſuſpẽſione.
1 Secundo, quia † dicta ſuſpenſio non videtur
facta verbis adeo claris & expreſſis, prout
requiritur, *ex his quæ tradit Veſtrius in pra-
xi. lib.4.c.vlt.Honded.conſ.24.n.35.lib.2.*
2 *qui cæteros allegat.* Tertio † non videtur
competere tale priuilegium in poſſeſſorio
retinendæ ad effectum nullitatis, prout
probari videtur *in Clem. vnic. de cauſ.
poſſ.& propr.& ibi Vitalin.nu.67.Pute.de-
ciſ.29.lib.3. Honded.d. conſ. 24. num. 73.*
Quantum ad nullitatem, quæ allegatur ex
defectu mandati, fuit dictum eam non ob-
3 ſtare, † cum D. Io. Baptiſta comparuerit
pro ſe & Laurentio fratre, & cum cauſa
pertineret ad vtrunque, potuiſſe in re com-
muni etiam ſine mandato cauſam agere,
*l.ſi a & ba.de procur.Doctor.in l.1.C.quib.
res iudic.non noc.gloſ.in l.nemo ex ſocijs. in
verb.alienare. pro ſoc.* & ſi ſententia non
valeret reſpectu Io.Baptiſtæ, *Ruin.conſ.75.
num.13.lib.5.Gabr conſ.56.num.16.lib.1.*
Et ex his concluſum pro validitate ſentẽ-
tiæ, circumſcripta pro nunc iuſticia, de qua
erit particulariter videndum.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 13. Maij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Cambia & recambia contra decoctum non
currunt.*

DECISIO MCDXXXIIII.

QVæſitum fuit an D. Ioannes Franchinus teneretur reſtituere hæredibus Ioannis Bertæ ſcuta 633. exacta ex bonis Dominorum de Gottardis & Ceulis vigore ceſſionis ſibi factæ à Dominis de Iuſtinianis,& quia pro cauſæ deciſione erat neceſſarium ſtatuere, An debitum ſcutorũ duodecim millium ſolutorũ per Dominos Iuſtinianos, pro quorum aſſecuratione Frãchinus obligauerat ſe pro ſcutis quatuor millibus eſſet principaliter debitum D. Balduini Maſſę,cuius nomine fuerat initus cõtractus, an potius dictorum de Gottardis & Ceulis, ad quos peruenerant pecuniæ; volui vt prius videretur, ad quos principaliter ſpectaret hoc debitum; nam multũ intererat, an Franchinus eſſet cõfideiuſſor Gottardorũ, an verò Gottardi eſſent principales debitores, & cum vellem hoc dubiũ proponere, pars hæredum videns ex multis apertiſſimis argumẽtis conſtare Gottardos fuiſſe principales debitores, & negotium illud geſtum fuiſſe ſub nomine Balduini, ne detegeretur eorum indigentia, ceſſit dicto dubio, & conſenſit,vt hoc præſupponeretur pro conſtanti; Quare fuit cum hoc præſuppoſito concluſum per Dominos,Franchinũ non teneri ad reſtitutionem dictarum pecuniarum, cum enim legitimè ſoluerit Dominis Iuſtinianis totam ſummam ſcutorum quatuormillium, pro qua ſe obligauerat, Ita etiam potuit legitimè exigere à Gottardis & Ceulis dictam ſummam vigore ceſſionis habitæ à Iuſtinianis, exceptio enim quæ prius deducebatur Franchinũ & Gottardos fuiſſe cõfideiuſſores ſublata fuit per præſuppoſitum concordatum. Alia exceptio, quæ proponebatur Franchinum tempore ſolutionis vltimò factę de duobus millibus ſcutis Dominis Iuſtinianis male ſoluiſſe, cum iam de illo tempore ipſi Iuſtiniani fuiſſent integraliter de eorum credito ſatisfacti, non placuit, quia contrarium apparebat ex ſententia graduatoria,ex qua apparebat eos eſſe creditores maioris ſummæ: Vnde non poterat ipſe ſtante dicta ſententia euitare ſolutionem. Nec obſtat, quòd dicitur illam maiorem ſummam pro-
1 ueniſſe ex cambijs & recambijs: † quæ cum contra decoctum, non currant nec debebãtur, quia Franchinus non ſoluit ad computum cambiorum, ſed pro ſorte principali, pro qua ſe obligauerat, & effectus tribui debet ſuæ cauſæ; neque ad eum ſpectabat onus opponendi hanc exceptionem cõtra graduationem,ſed ipſis Gottardis, quatenus de iure competeret, quod tamen falsò aſſeritur fuiſſe in Rota deciſum, nunquã enim hoc habitum fuit pro certo,quòd cambia contra decoctum non currant, & ſolutiones prius factę debent imputari in cauſam cambiorum non autem ſortis principalis. Et ita concluſum.

Romana Officij Lauretani.
Die Lunæ 20. Maij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio fideiuſſoris extenditur vltra, quantum verba ſonant.*

2 *Creditores, qui non inſtiterunt pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſed tantummodo illa facta comparuerunt pro recuperatione eorum crediti, non tenentur ad aliqua damna & expenſas, ſed tantum de euictione pro ea rata pecuniarum quæ ad eos peruenit,quãdo res fuit male ſubhaſtata.*

3 *Mala fides non inducitur per ſimplicem proteſtationem.*

4 *Debitor pro cuius debito à creditoribus ſubhaſtata fuit res aliena, tanquam propria debitoris, tenetur emptori ſolum de euictione,& creditores ad nihil aliud, quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem contrariam pignoratitiam actionem.*

DECISIO MCDXXXV.

DOmini ſine difficultate cenſuerunt hæredes Roceij non teneri pro fructibus officij, nec pro damnis & expenſis: Quamuis enim contra creditores ad quorum inſtantiam fuerat ſubhaſtatum officium, fuerit lata ſententia ad fauorem Illuſtr. Domini Petri Franciſci, in qua fuerunt condemnati ad reſtitutionem pretij, fructuum, damnorum, & expenſarum: tamen Roccius, qui non erat creditor, ſed fideiuſſor Domini Raparij creditoris, non tenetur ad reſtitutionem, niſi pecuniarum habitarum pro Rapario, pro quo fideiuſſerat, non autem ad fructus officij,& alia pręrenſa dam-
1 na & expenſas, † cum obligatio fideiuſſoris non ſe extendat ad iſta, & ſtrictè eſt capienda,quantum verba ſonant & non vltra; & ſic ad id tantum quod peruenit ad Raparium. Quantum verò ad creditores fuit
2 adhibita diſtinctio,vt illi, † qui non inſtiterunt pro ſubhaſtatione, ſed tantummodo illa facta comparuerunt pro recuperando eorum credito, non teneantur ad aliqua damna & expenſas, cum ipſi non dederint cauſam damno, ſed tantum tenentur de euictione pro rata pecuniarum, quæ ad eos peruenerunt, *l.ſi ob cauſam.C. de euiction. vbi Bald.* ait, quòd repetitur ſolum pretium, pro quo datio in ſolutum eſt facta, fructus autem debentur per debitorem, *l.ſi filius. vbi Bart. de euiction.* Reſpectu verò creditorum, ad quorum inſtantiam facta fuit ſubhaſtatio, nihil fuit reſolutum: & fuit excitata conſiderabilis difficultas, An ipſi teneantur ad pretij reſtitutionem,

3 quia † mala fides eorum non eſt probata, nec poteſt induci per ſimplicem proteſtationem, quòd officium non pertineret ad
4 debitorem: † Vnde teneretur ſolum debitor de euictione, & creditores ad nihil aliud, quàm ad cedendum emptori contra debitorem contrariam pignoratitiã actionem, *Negușant. cum ibi per eum allegatis in tracta. de pignor. in 3. membr. 6. part. n. 4 verſ. tertio fallit.* quæ cõſideratio ſi eſt vera, veniret reuocanda ſententia contra creditores lata, ſuper qua re viderit Dominus Petrus Franciſcus, quo pacto debeat conſulere indemnitati ſuæ.

Ceſaraguſtana, & Dertuſenſis
Cabimentorum.
Die Lunæ 3. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Veniens ad cauſam pro ſuo iure & intereſſe, de eo docere debet, tanquam veniens ad cauſam nouam.*
2 *Qui nihil prætendit, & nihil petit, nihil habet probare.*
3 *Communio non præſumitur.*
4 *Per actionem negatoriam in ſeruitutibus ſemper negatur ius cõpetere aduerſario.*

DECISIO MCDXXXVI.

CAuſa iterum propoſita ſuper eo ad quẽ ſpectet onus probandi, Domini vnanimiter ſteterunt in deciſis *. Præcipuum fundamentum deductum cõtra deciſionem eſt ex eo, quòd Principatus Cathalauniæ venit ad cauſam principaliter pro ſuo iure & intereſſe, nõ autem vt aſſiſtat militibus Prioratus, & hoc pacto conatur euadere præſumptionem illam, quę deducebatur ex ſententijs pro militibus Caſtellanię latis, & re iudicata. Verum cupientes euadere Scyllã incidunt in Carybdim, vt eſt in pro-
1 uerbio; nam † ſi principaliter veniunt pro eorum iure & intereſſe, non poteſt negari hanc eſſe cauſam nouam, & hactenus non tractatam; & ideo procurator debet docere de iure & intereſſe ſuo *ad l. in tribus. de*
2 *iudic. Alex. conſ. 103. lib. 5. cum alijs*; † Nihil tamen prætendunt milites contra Principatum, ergo nihil habent probare; probatio enim requiritur ad fundandam actoris petitionem; Ideo qui nihil petit, nihil probare tenetur. Præterea nulla iuris præſũptione nititur Principatus in ſua pretenſione, dum pretendit Cabimenta debere eſſe communia, non enim res hęc pertinet ad Principatum, ſed ad milites: Vnde clarè conſtare videtur de non intereſſe Principatus, & ſaltem ſi aliquod prætendit, de eo
3 docere debet, maximè, † cum iure communi communio nõ pręſumatur, *vt tradit Cephal. conſ. 250. num. 8.* Neque ex eo poteſt prętendere intereſſe, quòd ſeſe oppoſuerit exequutioni rei iudicatæ, quia hoc nihil aliud eſt, quàm velle commodum conſequi ex facto minus legitimo & improbato, & ex quo non deſinũt milites Caſtellanię haberi pro poſſeſſoribus: Præterea ſemper viget ratio illa, quòd ſtante poſſeſſione cabiendi diſtinctè in quolibet Prioratu, milites Caſtellaniæ vſque ab initio cauſæ & ſemper fuerunt rei. Neque obſtat, quòd per eos aſſumptum fuerit onus probandi diuiſionẽ cabimentorum in priore iudicio in Rota intentato, quia hoc iudicium habet conformitatem cum actione negatoria in ma-
4 teria ſeruitutum, † per quam negatur ius competere aduerſario *l. 2. in princ. & l. loci corpus. §. competit. de ſeruitut. & per Iaſ. in §. æquè. Inſtit. de action.* Vnde ex aſſumptione oneris probandi nõ deſinunt eſſe rei conuenti *Dec. conſ. 3. n. 8. in fin. cum ſequentib.* Neque ideo quòd talem actionem intentet quis, facit reum poſſeſſorem, vt ait *Innocent. in c. bonæ. il 2. nu. 5. in fin. de poſtul. Prælat.* Quare concluſum nihil concludẽs deduci, ita vt recedendũ ſit à reſolutis.

* ſub die Lunæ 4. Martij proximè præteriti.

Carthaginen. Iuris ſubſcribendi.
Die Lunæ 3. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *In iudicio poſſeſſorio ille manuteneri debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe.*
2 *In incorporalibus non acquiritur poſſeſſio non data ſcientia.*
3 *Scientia deputati à Capitulo cenſetur ſcientia ipſius Capituli.*

DECISIO MCDXXXVII.

DOmini ſteterunt in deciſis * ex ijſdem rationibus, quę aliàs deductæ fuerũt, quibus fuit additum, quòd ſi obſeruantia ſubſcribendi fuit varia & diformis, dandũ eſt mandatum de manutenendo Epiſcopo, qui habet iuris diſpoſitionem, & decreta Concilij, & deciſionem Illuſtriſſimorum Cardinalium pro ſe; nam in tali concurſu ille, qui habet iuris aſſiſtentiam prævalet, ſi verò attendendus ſit vltimus ſtatus, vtiq. manutenẽdus eſt Epiſcopus, qui habet actus poſteriores de anno 1596. in ſũmario n. 3.
1 4. & 5. † nam in hoc iudicio ille obtinere debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe, *c. cũ Eccleſia. de cauſ. poſſ. & propr. vbi Abb. nu. 23. Rip. nu. 81. §. retinendæ. Inſtit. de interdict. Alex. cõſ. 92. n. 5. lib. 1. Couar. pract. quæſt. c. 17. nu. 5.* Non obſtat, quòd dicitur
2 † poſſeſſionẽ non acquiri in incorporalibus non data ſcientia, quia cum iſti actus fuerint geſti cum Adiuncto deputato à Capi-
tulo, non poteſt negari ſcientia Capituli,
3 † & ſufficit ſcientia deputati; maximè cum poſſidens fundet intentionem ſuam in iure communi, vt aliàs fuit in hac cauſa dictũ.

* ſub die Lunæ 16. Decembr. 1596.

Neque

Neque obſtat, quod dicitur conſtare de antiquiori poſſeſſione Capituli, quia cum ex deductis probetur obſeruantiam non fuiſſe vniformem, attendi debet ſtatus, qui habet pro ſe aſſiſtentiam iuris, & qui eſt vltimus, non obſtante contradictione, quę non fuit facta in tempore, ſed poſt quęſitum ius ex actu poſitiuo geſto cum Adiücto Capituli. Quare concluſum, nihil releuans deduci, ex quo ſit à deciſis recedendum.

Romana Fideicommiſſi de Micinellis.
Die Lunæ 10. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Soror teſtatoris dicitur de familia & agnatione teſtatoris, & maſculis deficientibus cenſetur vocata, quando teſtator fecit fideicommiſſum abſolutum in fauorē familiæ.*
2 *Fœmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis.*
3 *Filij patris familiam ſequuntur, non autem matris.*
4 *Fœmina nupta appellatione familiæ patris venit contentiuè, ſed non effectiuè.*
5 *Appellatione familiæ comprehenduntur etiam perſonæ, quæ non ſunt de agnatione teſtatoris.*
6 *Quænam perſonæ comprehendantur appellatione familiæ ex mente teſtatoris conijci debet.*
7 *Quando vocantur deſcendentes, & tranſuerſales agnati, intelligitur ſeruata gradus prærogatiua.*
8 *Quando in ſubſtitutione comprehenſæ fuerunt filiæ, nulla habita ratione conſeruandæ agnationis, non cenſentur excluſi maſculi deſcendentes ab eis.*
9 *Non eſt veriſimile teſtatorem velle ſuos deſcendẽtes excludere intuitu ſororis trāſuerſalis.*
10 *Regula l. iam hoc iure. de vulg. & pup. non procedit, vbi adeſt diuerſa ratio, etiam in eodem contextu orationis.*
11 *Vbi verbo familiæ adiunctum eſt verbum, eiuſdem, diſpoſitio intelligi debet de eadem familia effectiuè, non contentiuè tantum.*

DECISIO MCDXXXVIII.

IOannes Baptiſta Micinellus habēs vxorem, & ex ea Gaſparem filium maſculū, & Orinthiam, ac Prudentiam fœminas, & Dominas Propertiam & Cherubinam ſorores, anno 1570. condidit teſtamentum, & relictis nōnullis legatis dictis ſororibus, filias ſuas dotari mādauit, & hæredes vniuerſales inſtituit Gaſparem, & alios filios naſcituros, quos inuicē ſubſtituit vulgariter pupillariter & per fideicõmiſſū: Quibus maſculis quādocũq. decedentibus ſine filiis legitimis & naturalibus ſubſtituit dictas eius filias natas & naſcituras pro æquali portione: Deinde facta ſubſtitutione dictis filijs, ſi ſine filijs morerētur, ad fauorem maſculorum ſuperuiuentium, ſin minus ad fauorem aliarum ſororum ſuperuiuentium; ſubdit, volens & mandās dictus teſtator, quòd Caſale ipſius teſtatoris nuncupatum, Caſtiglione, iuxta ſuos fines confinatum, nullo vnquam tempore vendi, aut alienari, largo alienationis modo, ſumpto vocabulo, minusq. pro dotibus recipiendis obligari, aut in totum vel in partem pro dotibus dari poſſit, aut valeat, ſed ſemper quantũ Deo placuerit, in eiuſdem familia remanere debeat, minusq. eiuſdem bona ſtabilia vendi aut alienari poſſint, niſi pro maritandis, & dandis dotibus dictis ſuis filiabus. Obiit teſtator ſuperſtite Gaſpare, qui hæreditatē adijt, & Dominam Orinthiam in matrimonium collocauit, altera ſorore effecta moniali: Obiit deinde Gaſpar nullis relictis filiis, cui ſucceſſerunt ſorores, & deinde etiam deceſſit ſoror monialis, & demum obiit Orinthia relictis filiis ſuis hæredibus; Vnde prætendens Domina Propertia ſoror teſtatoris factum fuiſſe locum fideicomiſſo ad ſui fauorē reſpectu Caſalis Caſtilionis, quod teſtator voluit ſēper remanere in familia, litem in Rota introduxit: & Primo obtinuit dubitari, An eſſet introductum abſolutum fideicommiſſum in Caſale ad fauorem familiæ teſtatoris: ſed pro parte hæredum Orinthiæ fuit admiſſum vt præſupponeretur ſine veri præiudicio fuiſſe inductum abſolutum fideicommiſſum in fauorē familię, & hoc pręſuppoſito; Dubitatum fuit, an Domina Propertia eſſet vocata ad dictum fideicommiſſum in caſu & ad effectũ, de quo agitur, & pro hac parte deducebatur,
1 † Dominam Propertiam eſſe de familia & agnatione teſtatoris *l. pronunciatio. §. familiæ. de verb. ſign. l. voluntas. C. de fideicõ. l. fin. & ibi Doctor. C. de verb. ſign.* * Ideoq. maſculis deficientibus cēſetur ipſa vocata, *Socin. ſen. conſ. 127. nu. 5. & 6. lib. 2. Ruin.*
2 *conſ. 153. nu. 3. lib. 2. cum alijs* [a]; † nam fœmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis. *§. item vetuſtas. Inſtit. de hered. quæ ab inteſt. deferunt. Socin. con. 227*
3 *nu. 4. lib. 2.* [b] † filios verò Orinthiæ non eſſe de familia, cum patris non matris familiam ſequantur, *l. familiæ. de verb. ſign. Alex. conſ. 125. num. 6. lib. 7. Pariſ. conſ. 51. nu. 27. lib. 2. cum alijs* [c], quod procedit etiā quòd admiſſa fuerit mater, *vt ait Peregrin. artic. 14. nu. 38.* & licèt inter Doctores magna ſit controuerſia, An debeat familię vocabulum accipi contentiuè vel effectiuè,
4 † tamen quod contentiuè accipi debeat; tradunt poſt alios, quos cumulant *Gabr. concl. 132. q. 6. nu. 58. cum ſequent. Illuſtr. Mantica de coniectur. vlt. vol. lib. 8. c. 12. n. 12. & 13. Peregrin. de fideicom. artic. 22. nu. 26.*

* per Ruin. conſ. 152 n. 8. vol. 1. Pariſ. cõſ. 89. n. 20. vol. 3. Bero. cõſ. 176. n. 6. Cur. ſen. cõſ. 63 n. 16 & 17 Iaſ. cõſ. 141. nu. 25. vol. 2. Soc. iun. cõſ. 158 n 44 vol. 2. Odd. conſ. 46 nu. 39.

a ad hoc facit idē Socin. conſ. 63. n. 15 vol. 3. Ceph. conſ. 252. n. 3

b addo Caſtr. in l. volũtas. n. 1. C. fideic. Ruin. in allegat. cõſ. 153. n. 9. vol. 2 & 153 n. 8. vol. 3 Pariſ cõſ. 35 n. 5. in fi. vol. 3 Ther. Gabr. conſ. 195. n. 8 vol. 1. & multo fortius in vidua vt per Bald. in allegat. l. voluntas. num 1 & poſt Syluan. conſ 6. Burſ. conſ. 157. nu. 44. vol. 2.

c Bero. conſ. 976 n. 63 lib. 2. Craſſ. lib. 2. ſentē. ar. off. iudic. q. 21. n. 8. Socin. iun. conſ. 2 n. 14. & 16. lib. 2.

nu.26. Et etiam pro hac parte fit magnum
fundamentum in eo, quòd in dubio fuit præ-
ſuppoſitum, quòd fuerit inductum abſolu-
tum fideicommiſſum ad fauorem familię
teſtatoris; Vnde non eſt reſtringenda pro-
hibitio iſta ad terminos fideicommiſſi, ſed
debet comprehendere omnes de familia te-
ſtatoris. Contraria tamen opinio, quòd
filij Orinthiæ præferendi ſint Dominę Pro-
pertiæ, placuit Dominis; pro cuius confir-
matione primo conſiderandum eſt, quidnā
5 appellatione familiæ ſenſerit teſtator, † cū
enim diuerſimodè capiatur, itaut etiam fa-
milię appellatione comprehēdantur perſo-
næ, quæ non ſunt de agnatione teſtatoris,
*vt patet ex l.fin.C. de verb.ſign. Molin. de
primogen.lib.3.c.4.nu.10. & 11. cum alijs*
6 *deductis per Informantes* [d], † vtique eſt re-
currendum ad coniecturatam mentem te-
ſtatoris, *vt per Socin.iun.conſ.97.n.62.lib.2.*
7 *Cephal.conſ.510.in fin.* Hoc itaq. caſu † cē-
ſuerunt Domini teſtatorem intellexiſſe lar-
gè de omnibus tam maſculis quàm fœminis
ex ſe deſcendentibus, & etiam attendendo
præſuppoſitum, de quo in dubio de tranſ-
uerſalibus agnatis; ſeruata tamen gradus
prærogatiua, *vt habetur in d. l.fin.C. de
verb.ſign.l.peto.§.fratre.de legat.2.latè Pe-
regrin.artic.19.num.12.vſque ad num.18.*
Vnde conceſſo etiam, quòd D. Propertia ſic
vocata; non tamen erit præferenda filijs
filiarum deſcendentium, qui in ſucceſſione
tranſuerſalibus præferuntur; maximè quia
8 † cum in ſubſtitutione comprehēſæ fuerint
filiæ, nulla habita ratione conſeruandæ
agnationis, non cenſentur excluſi maſculi
deſcendentes ex fœminis, *Ancbar.conſ.339.
nu.7.Socin.in l.cum auus.n.82. de condit.&
demonſtr.* Hæc autem interpretatio ex plu-
ribus confirmari videtur; & primo ex præ-
dilectione, qua apparet teſtatorem filias
earumq. deſcendentes magis quàm ſororē
dilexiſſe, non ſolum ex naturali ratione, ſed
etiam quia in toto teſtamento nunquam
legitur expreſsè vocata Propertia ad ſuc-
ceſſionem, neque etiam in caſum delicti,
propter quod venirent bona publicanda;
nam tunc diſpoſuit, vt ſi quis filiorum tale
delictum committeret, alij filii maſculi, ſi
ſuperuixerint, ſuccedant, ſin minus filiæ, ſin
minus D. Fauſtina vxor teſtatoris, ex qua
diſpoſitione apparet etiam vxorem fuiſſe
hoc reſpectu magis dilectam Propertia.
Neque obſtat, quod opponitur filios filia-
rum non fuiſſe per teſtatorem habitos in
conſideratione, niſi in particulari ſubſtitu-
tione filiarum, & ſolum reſpectu earū por-
tionis, quia ſi rectè perpendantur verba te-
ſtamenti, apparet filias ſubſtitutas fuiſſe
maſculis vniuerſalibus hęredibus, & ipſis
filiabus decedentibus ſine filiis, ſubſtituit
maſculos ſuperſtites, & hæc ſubſtitutio po-
teſt dici particularis reſpectu earum por-
tionis ſeu dotis, quia per maſculos ſunt ex-
cluſæ ab vniuerſali ſucceſſione; Verum cū
ſubdat; quòd ſi maſculi ſuperſtites non ex-
titerint ſuccedant aliæ ſorores ſuperuiuen-
tes pro ęquali portione, vtique hæc ſubſti-
tutio capit etiam vniuerſalem hæreditatē
ad eas ſpectantem per obitum maſculorum
ſine filiis; Vnde ad eam cenſentur quoque
inuitati earum filii in conditione poſiti,
iuxta diſpoſitionem Statuti Vrbis volentis
poſitos in conditione eſſe vocatos. Con-
firmatur hæc præſumptio ex legis præſum-
9 ptione, quia † veriſimile non eſt teſtatorē
voluiſſe excludere ſuos deſcendentes intui-
tu ſororis tranſuerſalis ex diſpoſitione *l.cū
auus.de condit.& demon. & l.cum acutiſſi-
mi.C.de fideicomm.* neque ſumus in limita-
tionibus, quę excludunt diſpoſitionē *d.l.cū
auus.* quas latè deducit *Illuſtriſſ. Cardin.
Mantica lib. 10. cap. 8. per tot.* nam licèt
in hoc particulari fideicommiſſo Caſalis
non fiat ſpecialis mentio filiorum; tamen
cum ad illud comprehenſi ſub nomine fami-
liæ debeant gradatim admitti, vt ſupra di-
ctum eſt, intrat optimè dicta præſumptio,
vt prædilecti cenſeantur proximiores de-
ſcendentes tranſuerſalibus. Conſiderarunt
quoque Domini hanc prohibitionem alie-
nationis Caſalis non eſſe ſimpliciter con-
ceptam de per ſe, ſed coniunctam cum pro-
hibitione alienationis aliorum bonorum
ſtabilium eiuſdem teſtatoris per verba cō-
ſequentia, minusq. eiuſdē bona ſtabilia, &c.
& ſolum hanc adeſſe differentiā inter pro-
hibitionem alienationis Caſalis, & alio-
rum bonorum ſtabilium, quòd illud non
poteſt alienari etiam pro maritandis filia-
bus, alia verò hoc caſu poſſunt aliena-
ri: Vnde infertur, quòd cum hęc di-
ſpoſitio ſit ſub vna & eadem verborum
conceptione, non debet diuerſimodè ſumi,
itaut reſpectu Caſalis cenſeatur vocata
D. Propertia, quæ tamen reſpectu aliorum
10 bonorū neq. etiā legitur vocata, † ne vna &
eadem diſpoſitio diuerſo iure cenſeatur
l.iam hoc iure.de vulg.& pup. & quamuis
regula iſta ſeruādæ æqualis determinatio-
nis, vbi adeſt diuerſa ratio, non procedat,
etiam ſi ſimus in eodē contextu orationis,
*l.2.de offic.Procōſ.& bene per Illuſtriſſ. Mā-
tic.d.c.8.n.8.* & diuerſitas poſſit conſide-
rari in ratione, nempe vt Caſale in eiuſdē
familia conſeruari debeat: tamen hæc ra-
tio non induceit claram diuerſitatem diſpo-
ſitionis, niſi ſupponendo quòd nomen fami-
liæ ſtrictè capi debeat pro agnatione, ſed
hoc eſt ſupponere id, de quo diſputatur, &
eſt petitio principii, vt vocant Dialectici.
11 † Iuuat præterea hanc interpretationem
adiunctum illud in eiuſdem familia, ex quo
vocabulo, eiuſdem, multi Doctores volunt,
intelligendam eſſe diſpoſitionem de familia
effectiuè, *Socin.iun. conſ.97.num.63.lib.2.*

Ruin.

d Tiraq. de retract. lign. §. 1. gloſ. 9. nu.217. circa med. & 241. Ill. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 8. tit. 12. n. 1. & per tot. & tit. 61. nu. 41.

* Adde Pariſ. conſ. 52. nu. 5. & ſeq. lib. 2. & conſ. 9. n. 59. lib. 1. Menoch. vidend. conſ. 991. n. 15. Simon. de Pret. de interp. vlt. lib. 1. fol. 11. nu. 17. vbi de commun. Anchar conſ. 95 n. 5. Gabr. de verb. ſign. cõ. cl. 2. nu. 15. & fuit dictum in Pentona Capella 30. Maij 1597. corã bo. me. D. Luna.

Ruin. conſ. 153. n. 11. lib. 2 * . Hancq. opinionem ſimpliciter referũt, neque eam improbant *Gabr. conſ. 132. n. 60. lib. 1. & Mãtic. d. c. 12. nu. 12. in fin lib. 2.* & de dictione, ex, tradit *Bald. conſ. 321. vol. 1.* Neque obſtat, quòd fuerit præſuppoſitũ fuiſſe inductum fideicommiſſum abſolutum reſpectu familię, nam hoc poteſt recipere interpretationem, quòd non fuerit inductum tantum fideicommiſſum in euentum cõtrauentionis, & alienationis, prout exat opinio Doctorum *in l. peto. §. fratre. de lega. 2. cum latè deductis per Mantic. lib. 6. tit. 14. nu. 24.* & ad hunc effectum fuit ita pręſuppoſitum fideicommiſſum abſolutum, quòd ſi prætendatur alius intellectus, per quem excludatur interpretatio, quam Rota ſolet dare prohibitionibus depẽdentibus à fideicommiſſo, vt non excedant terminos fideicommiſſi, *ad conſ. Decij 636.* tunc incidimus in priorem diſcuſſionem, quidnam veniat appellatione familię, & à deciſione illius articuli pendet huius reſolutio. Quare concluſum fuit vnanimiter Dominam Propertiam non eſſe vocatam ad excluſionẽ filiorum Dominæ Orinthiæ.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 17. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 Per lapſum decem annorum præſumitur obliuio etiam in facto proprio.

DECISIO MCDXXXIX.

FVit reſolutum Dominum Annibalem non teneri ad indicandum nomen notarij rogati de inſtrumento exequutionis,
1 de qua agitur, † cum enim lapſi fuerint pluſquam decem & amplius anni, præſumitur obliuio etiam in facto proprio *per gloſ. in l. licèt. C. de acquir. poß. notant Doctores. in l. peregrè. eod. tit* quod confirmatur ex multis circumſtantiis facti, & præcipuè, quia non agitur de obliuione actus iudicialis; quia non negatur obtentum fuiſſe tale mandatum exequutiuum, ſed de perſona tantum notarii, quæ res eſt valde facilis obliuionis propter magnam copiam notariorum Curiæ. Neque poteſt argui hoc caſu affectata obliuio, cum tale inſtrumentum fuerit dimiſſum apud acta: Vnde ſi hodie non reperitur, id culpæ notarii, quæ non debet nocere Annibali, eſt imputandum, maximè cum interim ob ſtatus mutationẽ multas paſſus fuerit turbationes & moleſtias, ob quas probabiliter oblitus fuit, quiſnam fuerit notarius rogatus: Mouit etiam Dominos valde factum ipſum per teſtes probatum, quòd tale inſtrumentum exequutionis fuit à Domino Bartholino procuratum, vt ſe eximeret ab alijs creditoribus, qui contra ſuum gregem Caprarũ obtinuerant exequutionem, & cum ex iiſdẽ conſtet dictum gregem remanſiſſe penes eũdem Bartholinum, hæc pręcenſio, vt Annibal indicet nomen notarii, viſa eſt non carere ſuſpicione calumniæ, cum appareat non releuare, ex quo exequutio non ceſſit commodo Annibalis, ad quem nunquam peruenerunt dictæ Capræ: Itaut talis exceptio reddatur nullius efficacię. Et ita reſolutum.

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 17. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 Ex quibus actibus dicatur lis introducta.
2 Iudicium particulare an & quando faciat litigoſum ius vniuerſale, & res iudicata in vno præiudicet in alio.
3 Ad hoc vt iudicium dici poſſit poſſeſſorium neceſſe eſt, quòd conclusum fuerit in petitione vel ad reſtitutionem, vel immiſſionem, vel manutentionem.
4 In Iudicio petitorio iurium incorporalium dicitur agi tanquam à domino iurium.

DECISIO MCDXL.

FVit reſolutũ litem cepiſſe Anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecũdo, quo tempore cepit controuerſia inter Arrendatarium decimarum Capituli, & Agricolas Arrendatarios prædiorum Antonij della Madrix, nam de illo tempore negari non poteſt, quin ius decimandi iſtas redecimas fuerit deductum in iudicium, & poſſeſſio eas exigendi controuerſa, non ex aliqua particulari cauſa, ſed ex vniuerſali negatione, tales redecimas de iure deberi, ad quam anno 1563. Ciui-
1 tas petijt admitti pro ſuo intereſſe, † & dedit mandatum, nec non obtinuit citari Epiſcopum Cordubenſẽ & Capitulũ, prout in ſummario Ciuitatis nu. 7. & 8. & proſequuti fuerunt hanc litem, ex quibus actibus dicitur introducta lis, *Clem. fin. & ibi Doctor. vt lit. pend. Caſſad. deciſ. 4. n. 1. eod. tit.* Nec obſtat, quod deducitur pro parte Ca-
2 pituli, † illud iudicium fuiſſe particulare; & ideo non potuiſſe facere litigioſum ius vniuerſale, quod prætendit Capitulum, cum res iudicata in vno non præiudicet in alio, *l. cum quæritur. & ibi Caſtrenſ. de re iudic.* quia in illo iudicio particulari actum fuit ſuper iure redecimandi ſciente & ad cauſã veniente Capitulo. & vna & eadẽ erat cauſa defenſionis tam in particulari quàm in vniuerſali, quod ſufficit, *vt per Bal in l. ſi bona fidei. de petit. hæred.* & eius ſcientia pręiudicat, *Innocent. in c. dilecti. el 1. de appellat. per gloſ. in c. auctoritate. §. 1. de ſent. & re iudic. in 6. Aym. conſ. 14. nu. 5.* Et ideo non obſtat, quòd moderata fuerit inhibitio in cauſa vniuerſali, quia hoc facit

cit tantum, vt cauſa huius redecimæ fuerit
agitata iudicio partienlari non vniuerſali,
non tamen facit, quin ius iſtud fuerit in cō-
trouerſiam deductum ad effectum, vt dica-
tur interrupta immemorabilis, quam præ-
tendit Capitulum, & iſte eſt effectus, de quo
nunc agitur; Nec placuit, quod dicitur
3 actum fuiſſe poſſeſſorio tantum, † non enim
concluſum fuit in petitione ad reſtitutio-
nem, vel immiſſionem, vel manutentionem
poſſeſſionis, quod requirebatur, vt iudicium
dici poſſet poſſeſſorium; *Alex. conſ. 92. n. 6. lib. 5.* ſed fuit petita redecima, quæ impor-
4 tat petitorium † ſumus enim in iudicio iu-
rium incorporalium, in quibus dicitur actū
tanquam à Domino iuriū, *Alex. in l. natu-raliter. §. nihil commune. n. 4. de acquir. poſſ.*
Et ita concluſum.

Segobricen. Parochialis.
Die Veneris 21. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 Commiſſio cauſæ non dicitur auocatoria, quando non fuit facta mentio litis pendentia.

2 Commiſſio iactationum & moleſtationum non derogat iudicio prius pendenti.

3 Citatio & inhibitio decreta in vim cōmiſſionis poſt latam ſententiam primi iudicis non annullant ſententiam.

4 Defectus in citationibus tollitur per ſubſequentes comparitiones etiam per procuratorem factas, licèt fuerit comparitum ad effectum tantum excipiendi de nullitate ipſarum citationum.

5 Sententia quando dicatur lata in ſcriptis, licèt concepta fuerit in tertia perſona, non autem in prima.

6 Iudex commiſſarius poteſt ſtando & ſedendo pronunciare ſententiam, maximè ſi ita ſit ſtylus partium comprobatus.

7 Verba ſententiæ, Ita pronunciatum, æquipollent verbis, lata & promulgata.

8 Per comparitionem factam coram iudice à quo, cenſetur appellationi renunciatū.

9 Obitus probatur per teſtes de publica voce & fama; maximè ſi idem etiam narretur in prouiſione aduerſarij.

10 Presbyteratus probatur per litteras & per teſtes.

11 Quando impetratio fundatur ſuper valore, teſtes debent percutere tempus decem annorum ante gratiam.

DECISIO MCDXLI.

HÆc cauſa fuit bis propoſita; Primo
ſuper prętenſa nullitate ſententiæ de
partibus die vltima Maij præteriti, & ho-
die ſuper iuſtitia einſdem ſententiæ. Quā-
tum ad nullitatē; Primo opponebatur con-
tra ſententiam defectus iuriſdictionis, quia
quando iudex in partibus pronunciauit,
iam per Signaturam cauſa erat auocata
ab exequutore, & commiſſa in Rota & de-
creta inhibitio. Verum hæc oppoſitio non
1 placuit Dominis; † nam commiſſio cauſę in
Rota non fuit auocatoria, cū non fuerit fa-
cta mentio litis pendentiæ, *Felin. in c. ſuper*
2 *litteris. n. 12. de reſcript.* † ſed cōmiſſa cau-
ſa iactationum & moleſtationum, non ta-
men iudicialiter illatarum: Vnde cum lis
ageretur in partibus coram exequutore, nō
fuit illius iuriſdictioni per commiſſionem
3 derogatum; maximè † cum citatio, & in-
hibitio fuerint decretæ poſt latam ſententiā
nempe 4. Iunij 1600. & ſentētia fuerat lata
2. Maij pręcedentis *Caſſador. 7. in fin. de appellat. Cæſar de Graſſ. dec. 3. n. 7. de reſt. ſpol.*
Secundo opponebatur defectus in citatio-
4 nibus. Verum † dictum fuit, eum tolli per
ſubſequentes comparitiones *Roman. conſ. 410. nu. 2. Felin. c. cum contingat. n. 8. de reſcript. Marſil. ſingul. 259. in fin.* & ſufficit
comparitio procuratoris, *Aegid. deciſ. 539.*
Nec obſtat, quòd dicatur comparitum ad
effectum excipiendi de nullitate dictarum
citationum, quia adhuc per talem compa-
ritionem cenſetur ſublatum vitium ipſarū
Mijnſyger. obſeruat. 54. centur. 4. Lācellott. de attentat. part. 2. c. 4. in præfat. num. 117.
5 Tertio opponebatur † ſententiam nō fuiſſe
latam in ſcriptis, cum concepta fuerit ſub
tertia perſona non autem in prima, vt fieri
ſolet, *Vant. de nullitat. ex def. proceſſ. n. 76.*
Verum neque hæc oppoſitio placuit, cum
aliundè conſtet latam fuiſſe in ſcriptis; ne-
que refert, quòd non dicatur pro tribunali
ſedentes, neque in his ſcriptis, quia hoc nō
facit, vt ſententia ſit nulla, ſed quòd non
præſumatur lata in ſcriptis, quod hic non
applicatur, cum Notarius atteſtetur ita
6 pronunciatum, & † Iudex Commiſſarius
poteſt ſtando vel ſedendo pronunciare ſen-
tentiam, *Clem. ſæpè. de verb. ſign. circa fin.*
& etiam allegatur ſtylus partium, qui ex
diuerſis proceſſibus comprobatur, *Vant. ibidem. nu. 86.* & etiam eo circumſcripto,
7 ſatis eſt, quòd dicatur lata & promulgata,
cui ęquipollet illud, Ita pronunciatum,
Vant. n. 78. Subſcriptio verò Aſſeſſoris ni-
hil obſtat, cum ſubſcribat vti Aſſeſſor, non
vti Iudex, ſed valdè facit ad oſtendendum
ſententiā fuiſſe in ſcriptis latam. Quarto
opponebatur, quòd fuit appellatum ab in-
terloquutoria, qua iudex declarauit cita-
tionem afficere; ſed non obſtat, quia iudex
dedit refutatorios & merito, cum appella-
8 tio eſſet friuola; Præterea † per compari-
tionem poſtea factam coram iudice cenſe-
tur ei renunciatum, *c. ſollicitudinem. de appellation. c. cum veniſſent. de teſtib. notatur in c. gratum. de off. delegat.* Quantum ad iu-
ſtitiam ſententiæ ea pēdet ex verificatione
gratię, quam Domini cenſuerunt eſſe iuſti-
9 ficatam, nam † vacatio de mēſe Maij 1599.

per obitum Ferdinandi de Hoyeda proba-
tur per teſtes de publica voce & fama, *Bar.
in l.2.§.ſi dubitetur.quemadm.teſtam.aper.
Mohedan.1.de probation. Pute.deciſ. 266.
lib.3. cum alijs* *, quod maximè procedit
ſtante eadem narratiua in prouiſione ad-
uerſarii, *Aegid.deciſ. 264.* [a] *& fuit pluries*
10 *reſolutum.* † Presbyteratus Franciſci pro-
batur per litteras & per teſtes, & etiam
quod de Vicaria narratum fuit, & eius va-
11 lor. † Valor, qui dedit cauſam impetra-
tioni, probatur optimè per teſtes datos in
ſummario, qui optimè, & de qualitate, &
de pretio fructuum deponunt, & percutiunt
tempus decem, & duodecim annorum ante
gratiam, *Achill.deciſ.188. Guidobon.deciſ.
12. cum alijs allegatis* [b]. Et ita concluſum
ſententiam eſſe validam & iuſtam.

* & facit deciſ.Tani 91 incip. in vna Maioricen.

a addo Verall. deciſ. 186 lib.1. in manuſcript. & fuit dictũ in Salamantin. beneficij 30. Iunij 1594. corã R. P. D. Corduba, & in Militẽ. Abbatię. 27. Aprilis 1597. corã bo. me. Gipſio.

b iuxta tradit. per Sarnen. in regul. de valor. exprim. & fuit dictũ in Cameracen. vnionum. 29. Ian. 1573. corã Illuſtr. Card. Lancellotto in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 819. part. 1.

Dubium Sacrę Congregationis Cõcilij.
Die Veneris 21. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Declaratur cap. 16. Sacri Concilij Tridentini ſeſſ. 25. quòd nõ extendatur de filiis ad patres, & num. 8. 11. 14. & 16. & per totam.*

2 *Pater & filius ſunt correlatiui, & diſpoſitum in vno habet locum in alio.*

3 *Succeſſio in beneficio eſt improbata, qualiter autem procedat, vid. nu. 5.*

4 *Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra neque pater tali filio.*

6 *Filij legitimi non prohibentur obtinere diuerſum beneficium in eadem Eccleſia, ſed idem quod pater obtinuit, idq. immediatè.*

7 *Pœnæ ſunt reſtringendæ non autem extendendæ.*

9 *Spurij & illegitimi ſunt beneficiorum incapaces ſine diſpenſatione.*

10 *Filius presbyteri dicitur argumentum incontinentiæ paternæ ambulans ſuper terram.*

11 *Nepos legitimus ex filio illegitimo non comprehenditur ſub decreto Concilij Tridentini c. 16. ſeſſ 25. de reformat.*

12 *Argumentum à correlatiuis non procedit, vbi viget diuerſa ratio.*

13 *Lex pœnalis non extenditur ad correlatiuum, vbi non eſt par ratio.*

14 *Decretum c. 16. ſeſſ. 25. de reform. non habuit rationem ſucceſſionis tantum, cum non ſolum agat de beneficijs paternis, ſed etiam de alijs in eadem Eccleſia.*

Idem eſt de penſionibus ſuper beneficio paterno, & nu. 15.

DECISIO MCDXLII.

FVit ad me tranſmiſſum ab Illuſtriſſ. &
Reuerendiſſ. Cardinali Matthęio ex or-
dine S. D. N. dubium diſcutiendum in Rota,
1 † An propter prohibitionem, quæ habetur
in decreto cap. 16. ſeſſ. 25. quoad filiũ illegi-
timum, pater etiam è conuerſo intelligatur
prohibitus in Eccleſia, in qua huiuſmodi
filius beneficium habuit, quodcumque etiã
diſſimile obtinere. Et pro opinione affir-
matiua videbatur facere ratio prohibitio-
nis expreſſa in decreto Concilij, vt ab Ec-
cleſia longiſſimè arceatur memoria inconti-
2 nentię paternę, † quæ ratio ex vi relatiuorũ
videtur vtrique tã patri quã filio cõuenire,
ideoq. idem ius in vtroque ſtatuti debere,
*c. tranſlato. de conſtit. c. inter cæteras. de re-
ſcript. l. fin. C. de indict. vid. toll. l. cum dies.
§. penult. de recept. arbitr. Bald. in l. cum te.
ſi cert. pet.* Hoc ſuadere videntur illa verba,
longiſſimè arceatur, quæ faciunt, vt ſub
prohibitione comprehendantur omnes ca-
ſus, quibus aliquo modo repręſentari poſ-
ſit memoria paternæ incontinentię. Confir-
matur ex eo, quòd maior quoque videtur
adeſſe ratio excludendi patrem quàm filiũ,
cum huic decreto cauſam dederit ipſius
patris incontinentia, filius verò in nihilo
peccauerit, itant dici poſſit habere locum
regulam illam, propter quod vnum quodq.
3 tale & illud magis; Accedit † ratio ſucceſ-
ſionis in beneficio, quæ canonibus eſt im-
4 probata, † & pariter conſiderari poteſt, tã
in patre, quàm in filio, *c. Apoſtolica. 8. q. 1.
c. ex tranſmiſſa. & ibi gloſ. & Hoſtien. de fil.
presbyter.* & quemadmodum filius illegiti-
mus non ſuccedit patri, ita neque pater
tali filio, *§. filium. Auth. quib. mod. natur.
effic. ſui. Bart. in l. fin. nu. 6. de his quib. vt
5 indig. Alex. conſ. 150. nu. 6. lib. 2.* † Verum
hæc ratio militaret tantum, ſi ageretur de
obtinendo eodem beneficio, non autem de
diuerſo in eadem Eccleſia. Et hanc ſenten-
tiam amplexus eſt *Hoſtien. in d. c. ex trãſ-
miſſa. col. 2. verſ. quid ſi è conuerſo. quẽ ſequi-
tur Collectan. ibidem. Archid. in d. c. Apo-
ſtolica. & ibidem Gemin. n. 2. & Bellamer. &
Turrecrem.* qui mouentur ratione prohibi-
tæ ſucceſſionis. Contrariam verò ſenten-
tiam amplexi ſunt Domini; pro cuius ex-
plicatione operæ pretium eſt conſiderare,
in quibus caſibus loquatur; nam aliqui
prohibent ſimpliciter omnem immediatam
ſucceſſionem in beneficijs, & loquuntur de
filiis legitimis, non autem de illegitimis,
qui alia etiam magis vrgenti ratione ſunt
incapaces non ſolum horum beneficiorum,
ſed etiam omnium aliorum: & in his ter-
minis loquuntur *d. c. Apoſtolica. & c. ex trãſ-
miſſa. & c. ad extirpandas, & c. ad hæc & c.
Michael. de fil. presbyter* In quibus nõ agitur
de prohibitione, quę emanauit ad extinguẽ-
dam memoriam paternæ incontinentię. Alij
verò canones, qui habentur *in c. præſentiũ.
eod. tit. & in c. conquerẽte. & in c. quoniam.
& in c. cum decorem. & in c. ad abolendam.*
videntur ex cauſa eadem, qua motum eſt

Con-

Concilium, prohibuiſſe, ne ſpurij admit-
terentur ad beneficia in Eccleſia, in qua
pater obtinuit: Et differt hæc prohibitio à
præcedenti, non ſolum ratione qualitatis
filiorum, ſed etiam abſolutè reſpectu prohi-
bitionis obtinendi quodcumque beneficium
6 etiam diſſimile; nam † filij legitimi non
prohibentur obtinere diuerſum beneficium,
ſed idem, quod pater obtinuerat, idque
immediatè, *c. ad hac. eod. tit.* Hanc diffe-
rentiam ſtatuere neceſſe eſt, vt ſciamus in
quibus terminis loquantur Doctores,
qui allegari poſſunt in hac quæſtione, An
prohibitio, quæ loquitur de filio, porriga-
tur ad patrem; Nam re uera plerique eorũ
loquuntur in prohibitione ratione tollendæ
hæreditariæ ſucceſſionis, de qua loquitur
Hoſtien. & alij ſupra citati, quorum opinio
communiter eſt reprobata; Nam in con-
trarium ab antiquis citantur *Alanus Vin-
cent. & Tancredus in c. quoniã. eod. tit. gl.
in c. Apoſtolica. licèt vtatur, dictione, fortè.
8. q. 1. & ibi Prapoſit. nu. 4. qui teſtatur de
communi, Io. Andr. in c. ex tranſmiſſa.
Ancbar. nu. 2. qui ſimpliciter refert tenentes
opinionem contra Hoſtien. Abb. nu. 3. Butr.
nu. 11. Bellamer. nu. 4. Zabarel. q. 2. verſic. &
hoc videtur verius, Henric. Boich. in c. ad
extirpandas. nu. 4.* & mouentur duplici ra-
tione, nempe, quia non reperitur canoni-
bus cautum, *c. conſuluiſti. 2. q. 4.* & quia
7 † pœnę ſunt reſtringendę non autem exten-
dendæ, *c. nonnulli. de reſcript.* & hanc opi-
nionem ſequitur *Rebuſ. in pract. tit. de di-
ſpenſ. ſuper defect. nat. nu. 29. Gambar. de
off. Lega. lib. 7. nu. 311. Gigas de penſion. qui
teſtatur de communi q. 86. nu. 10. qui loquũ-
tur in terminis Clementina * & hanc opi-
nionem ſequuta eſt Rota in vna Burgen.
portionis. 12. Iuny 1579. coram bo. me. Bu-
balo:* Et hæc communis Doctorum ſenten-
tia poteſt inſeruire etiam quæſtioni noſtræ,
licèt non loquantur de hac ſpecie prohibi-
tionis; licèt enim Innocentius cenſuerit *cap.
ex tanſmiſſa.* loqui de illegitimo: tamen
contrarium eſt verius, *vt liquet ex Bella-
mer. nu. 2. & Card. ibidem,* & rationes com-
munis opinionis etiam conueniunt caſui
propoſito, & deſeruire poſſunt pro eius
8 deciſione. † Quibus accedit, quòd verba
decreti ſunt ita concepta, vt non poſſint
vllo pacto conuenire parentibus, nam ſi ad
arcendam memoriam paternę incontinen-
tię filii excluduntur, parentes quomodo ad
arcendam incontinentiam parentum arceri
poſſunt; quorum incontinentia non argui-
tur, cum poſſint eſſe nati ex legitimo ma-
trimonio: Contemplatio itaque incontinen-
tię patris reſpectu filij haberi poteſt, reſpe-
ctu verò patris conuenire non poteſt: Præ-
terea maior ratio eſt in excluſione filij quã
9 patris, cum † ſpurij & illegitimi ſint bene
ficiorum incapaces ſine diſpẽſatione, *c. lit-
teras. eod. tit.* Pater verò non eſt incapax, cũ
non præſupponatur illegitimus, & memo-
ria patris magis conſeruatur per filium,
quàm è contra, nam filius denominatur à
patre, non pater à filio apud omnes natio-
nes, & qui videt filium, poteſt recordari pa-
tris, ſed qui videt patrem, non ſtatim oc-
curit ei, ipſum filium illegitimũ procreaſſe,
Abb. c. cum ad decorem. in fin. eod. tit. Et hãc
rationem, quòd per filium magis repræſen-
retur pater, amplexa eſt ſacra Congregatio
ad illud *idem c. 15.* dum voluit admittere
patrem ad dimiſſionem beneficij, quod ob-
tinebat ad effectum, vt filius non exclude-
retur, quod expreſsè eſt cautum in decreto
10 Concilij; nam † filius presbyteri dicitur ar-
gumẽtum ambulans ſuper terram inconti-
nentię paternæ, *gloſ. in c. propoſuiſti. in
verb. filij. 82. diſtin.* Et pro eadem opinione
facit, id quod aliàs Sacra Congregatio cen-
ſuit ſub die 22. Decembris 1594. patrem
non comprehendi in prohibitione, ne filius
immediatè ſuccedat in beneficio patris.
Facit etiam quod deciſum fuit *in Rota in
cauſa Nullius legitimitatis coram bo. me.
11 Rubeo ſub die 12. Februari 1574.* † Nepo-
tem legitimum ex filio illegitimo non com-
prehendi ſub hoc decreto Concilij, ex quo
non adeſt in eo tanta ratio, quanta in filio
illegitimo, quod etiam latè tradidit *Na-
12 uar. in conſ. 9. & 10. de fil. presbyter.* † Non
obſtat ratio deſũpta ex natura relatiuorũ,
quia cum non conueniat æqualiter ratio
excluſionis, vt demonſtratum eſt, vbi ratio
eſt diuerſa, non habet locum argumentum
à relatiuis, *l. curatorem. cum ibi notat. per
gloſ. Cyn. & Doctor. C. de inter. matr. cum
alijs quæ tradit Euerard. in loco à correllati-
13 uis;* & † ideo lex pœnalis non extenditur
ad correllatiuum, vbi par non eſt ratio, *vt
ibidem latè proſequitur Euerard.* Nec facit
quòd magis peccauerit pater quàm filius,
quia hoc reſpectu canones antiqui puniunt
pœna particulari incontinentiam, veluti
in Concilio Aurelianenſi quinto ſub Pelagio
Papa I. & in Concilio Toletano octauo,
& in decretis Sergij Papæ, & aliis pluri-
bus Conciliis, & Sanctorum Patrum Cõſti-
tutionibus: Vnde cum hic non agatur de
imponenda pœna parentibus, ſed tantum
de excluſione filiorum illegitimorum à be-
neficiis ſitis in Eccleſiis, in quibus patres
obtinuerunt beneficia, & hoc ex particulari
ratione, vt incontinentiæ paternæ memo-
ria arceatur, non eſt extendenda hæc diſpo-
ſitio ad patres, qui neque à verbis, neque à
14 ratione comprehenduntur. † Neque Ca-
non iſte habuit rationem ſucceſſionis tantũ,
cum non ſolum agat de beneficiis paternis,
ſed etiam de quibuſcumq. aliis in eadem
Eccleſia ſitis, in quibus nulla poteſt dari
imago ſucceſſionis. Non obſtant illa verba
longiſſimè arceatur, quia non excedunt
modum

* quæ conſtitutio fuit edita per Clementem vij. de anno 1533 Non Iulij Põtificat. ſui anno 7. & habetur extenſa per Gig. in allegata q. 86. in princ.

modum arcendi per exclnſionem filiorum,& ſolũ faciunt, vt non admittantur neque mediate, neque immediate ad idem beneficiũ,
15 neque ad diſſimile in eadem Eccleſia,†neq. ad penſiones ſuper beneficio paterno, vt bene explicat *Nauar. iu conſ.9.nu.7.de fil.*
16 *presbyter.* † Quare concluſum non eſſe extendendam diſpoſitionem dicti decreti de filiis ad patres, *vt tradit.Imol. in Clem. 1. de electión. qui explicat dictum gloſa in verb.eligatur Paul. de Montepic. conſ.95. nu.18.Pariſ. conſ.47. nu.89.lib.3.* Et ita vnanimiter per Dominos concluſum.

Romana Tutelę.
Die Veneris 21. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio mulieris & pupilli adminiculata probat.*
2 *Vaſſallus pro Domino teſtificari poteſt, quando non agitur de ipſius Vaſſalli intereſſe.*

DECISIO MCDXLIII.

FVit reſolutum conſtare de exiſtentia libri groſſi adminiſtrationis tutelæ Illuſtr. Dominæ Victoriæ; nam hoc probatur ex ipſius confeſſione contenta in litteris,de quibus in ſummario nu.4. & 5. quæ confeſſio recipir non ſolum adminiculum, ſed & plenam probationem exiſtentiæ libri ex dictis teſtium primi iuxta quintum interrogatorium,& iuxta 30.31. 32. & 33.& ſuper quarto articulo; Item ſecũdi iuxta quintũ & ſuper quarto articulo,ex quibus reſultat plena probatio,tũ ex litteris *l. Publia.§.fi. depoſ. Iaſ.iu repet.l.admonendi. nu.135. de*
1 *iuriur.* Et quia † confeſſio mulieris & pupilli adminiculata probat *Achill. 1.de confeſſ.* tum ex teſtibus, contra quos non obſtant exceptiones allegatę, nempe quòd ſint vaſſalli; tum quia hęc res non poteſt
2 commodè ſciri niſi à domeſticis; † tum quia vaſſallus pro domino poteſt teſtificari, cum nõ agitur de eorum intereſſe, *Imol. iu c. litteris.de teſtib. Bald. conſ.210.lib.5. Afflict.deciſ.304. nu.14.* & recipiunt adminiculum pro veritate ex ipſius Dominæ Victoriæ confeſsione. Quare tenetur ad exhibendum dictum librum, *vt per Soc.conſ.24. n.36.cum ſeq.lib.1.Rot. deciſ.5.de probatio. in nou.Caputaq.deciſ.180. lib.1.* Neque ſatisfactum eſt huic rei per exhibitionem libri ſcripti manu Franciſci Marii, quia nõ conueniunt qualitates illę magnitudinis, & quòd eſſet deſcriptus manu Dominæ Victoriæ. Et ita concluſum.

Louanien. Iurisnominandi.
Die Mercurii 26. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione beneficiorum in priuilegio non continentur beneficia in Cathedralibus exiſtentia, vid. tamen contrarium n.7.*
2 *Omnis diſpoſitio intelligi debet rebus ſic ſtãtibus, & quomodo intelligatur nu. 10.*
3 *Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, itaut non cadat ſub indulto ipſis Eccleſiis prius conceſſo, declara tamen, vt nu.10.& 12.*
4 *In expectatiuis, & mandatis de prouidendo, tempus vacationis & exequutionis attendi debet.*
5 *Qui habet mandatum de prouidendo ad beneficium ſimplex, non poteſt illud acceptare, ſi poſtea effectum fuerit curatum.*
6 *Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad nouiter erecta.*
8 *In vna quaque diſpoſitione ſemper cenſetur reſeruatum ius tertij.*
9 *Penſio conceſſa ſuper Collegiata, quæ poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta.*
10 *Per mutationem ſtatus non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu mutato, ſecus ſi ſit incompatibile vt num. 12,*
11 *Eccleſia Iurispatronatus ſi in Collegiatam erigatur, patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum.*

DECISIO MCDXLIIII.

COnceſſa fuerunt diuerſa priuilegia à diuerſis Pontificibus Romanis nempe Sixto IIII. Leone X. Adriano VI. & Gregorio XIII. Rectori Vniuerſitatis Louanienſis, nec non Decano facultatis artiũ dictæ Vniuerſitatis, ſcilicet dicto Rectori ius nominandi ſingulis Prælatis, Capitulis, Conuentibus, & perſonis Eccleſiaſticis ſecularibus, & regularibus, etiam ſi Abbatiali,Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut Cardinalatus fungantur dignitate, ad quos vel quæ prouiſio beneficiorum pertinet, vnum clericum ex ſtudentibus, & graduatis dictę Vniuerſitatis, ad vnum beneficium Eccleſiaſticum, etiam ſi Canonicatus, & præbẽda, adminiſtratio, vel officium in Collegiata vel parochiali Eccleſia vel Capella extiterit in terris tẽporalibus Dominij Maximiliani Auſtrię Ducis, & Infantis Philippi illius primogeniti, cum modis & qualitatibus in dicto priuilegio expresſis, quod fuit per alios Romanos Pontifices confirmatum; Decano verò facultatis artium aliud ſimile priuilegium concesſit Leo X. pro nominandis magiſtris in artibus, & in eo includit nominatim plura alia loca, in quibus concedit iſtam facultatem, nempe Leodien. Comitatum Luſſen. Ducatum Bullonen. Ciuitates Cameracen. Tornacen. Morinen. Attrebaten. & Traiecten. Poſtmodum Adrianus VI. confirmando ſupradicta priuilegia, & in ſpecie in priuilegio

Decani includit priuilegia exiſtentia in Ec-
cleſijs Cathedralibus, & Metropolitanis,
fuitque confirmatum cum eadem expreſ-
ſione per Gregorium XIII. & vlterius re-
ſpectu valoris beneficiorum æquauit Re-
ctorem Vniuerſitatis & Decanum prædictæ
facultatis: Euenit poſtea, vt multæ iſtarum
Eccleſiarum, in quibus competebat Rectori
ius & facultas nominandi ad beneficia in
eis conſiſtentia; fuerint in Cathedrales ere-
ctæ; Vnde prætendere cœperunt earum cle-
rus, & Epiſcopi extinctum fuiſſe ius nomi-
1 nandi in dictis Eccleſiis † ex eo præcipue,
quòd in priuilegio conceſſo Rectori nulla fit
mentio Eccleſiarum Cathedralium; & ideo
appellatione beneficiorum non contineri
exiſtentia in Cathedralibus, *c. quamuis. il 1. de prabend. in 6.* Ideo ex ordine S.D.N. pro
ſedandis controuerſiis fuit propoſitum in
Rota dubium, An Rector Vniuerſitatis Lo-
uanien. poſſit nominare ad beneficia con-
tenta in Eccleſijs, quę fuerunt poſtea in
Cathedrales erectę. Pro cuius dubij reſo-
lutione eſt aduertendum, nunc agi de facul-
tate Rectoris, non autem Decani; nam De-
canus habet facultatem expreſſam ex con-
ceſſione Adriani nominandi ad beneficia
in Cathedralibus & Metropolitanis exiſtē-
tia: Eſt inſuper animaduertendum videri
Rectorem non poſſe prætēdere nominatio-
nem in Eccleſiis, quę tempore indulti erant
Cathedrales, cum de illis nulla fiat men-
tio in priuilegio, neque in Eccleſiis regu-
laribus reſpectu beneficiorum regularium;
licèt enim fiat mentio Prælatorum, Epiſco-
porum, Archiepiſcoporum, & Cardinaliū,
hoc fit tantum ratione perſonarum, vt etiā
iſti comprehendātur ratione dictorum be-
neficiorum, ad quę competit nominatio,
cum fieri poſſit, vt iſtæ perſonæ tales *Ec-*
cleſias vltra Cathedrales & Abbatiales
poſſideant, & potuiſſent prętendere prę-
textu dignitatis perſonalis ſe non eſſe com-
prehenſos in Indulto; Et licèt ſuper hoc
poſſet aliqua oriri difficultas *ex doctrina*
Io. Andr. allegati pro parte Rectoris; ta-
men quia etiam circumſcripto hoc funda-
mento Domini fuerunt pro Rectore; ideo
ſuper eo non eſt inſiſtendum, Vnde tota
hæc inſpectio reſtringitur ad illas Eccle-
ſias, in quibus prius competebat ius nomi-
nandi, & poſtmodum effectę fuerunt Ca-
thedrales; & idcirco videndum, An per
hanc mutationem, & erectionem in Cathe-
drales fuerit præiudicatum iuri Rectoris,
itaut non poſſit vti iure nominandi: Et pro
parte Cleri & Epiſcoporū deducitur primo
ratio ſupradicta deſumpta *ex c. quamuis.*
2 *il. 1. de prabend. in 6.* Secundo dicitur † om-
nem diſpoſitionem intelligendam eſſe re-
bus ſic ſtantibus *l. continuus. §. cum quis. de*
verb. obligat. l. cum quis. de ſolution. cum
3 *ſimil ib.* a hincq. infertur, quòd † mutato

a & facit l. quod ſeruus cum gloſ. de cōd. ob cauſ. & c. quemadmodum de iureiur. Dec. conſ. 115 n. 1 Alex. conſ. 99 num. 8. lib. 5. Pariſ. cōſ 14. nu. 13. lib. 2. cum aliis vt per Tiraq. in l. ſi vnquam. in præfat. n. 130. C. de reuoc. donat. & per allegat. ſupr. in vna Calaguritana. alimentorū ſub die Veneris 19. Decē. 1572.

ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata
diſpoſitio, itaut non cadant ſub indulto.
Tertio affertur ſimile expectatiuarum, &
4 mandatorum de prouidendo, † in quibus
debet attendi tempus vacationis, & exe-
quutionis *Oldr. conſ. 58. Anchar. in Clem.*
vnic. num. 37. de conceſſ. præben. vbi tradit
5 † eum qui habet mandatum ad beneficium
ſimplex non poſſe acceptare illud, quod po-
ſtea fuit effectum curatum, ſed non appli-
catur, quia nullum ius competit expectan-
ti in beneficio non vacante, & tempore va-
cationis non applicatur qualitas expecta-
6 tiuę. Quarto quòd † facultas nominandi
non debet trahi ad beneficia nouiter erecta
Clem. fin. de reſcript. Gemin. conſ. 69. Ferret.
conſ. 2. num. 5. Quinto non eſſe in hac facti
ſpecie habendam rationem præiudicij Re-
ctoris, cum hoc eueniat in neceſſariam
conſequentiam ex ſuppreſſione Eccleſię, &
mutatione ſtatus *Dec. conſ. 113. num. 7. &*
conſ. 152. Pariſ. conſ. 22. n. 8. lib. 4. præcipuè
cum Indultum remaneat in aliis Eccleſiis,
quæ remanſerunt in ſuo ſtatu *Sarnen. in*
regula de iure quaſ. non toll. q. 1. num 8.
Et poteſt adduci ſimile ex deductis coram
me in cauſa Burgen. quindenniorum, a *& in*
Meſſanen. ſtudij anno 1593. b *& in Sala-*
mantina priuilegiorum coram bo. me. Can-
tuccio, cuius deciſio habetur inter nouiſſ.
759. part. 1. Sexto allegatur ſimile de mo-
naſterio exiſtente in termino Archidiaco-
natus, quod ſi erigatur in Cathedralem,
cenſetur exempta Eccleſia à Iuriſdictione
Archidiaconi, *c. cum inferior. de maior. &*
obed. cum ibi notat. per Hoſtien. nu. 13. His
tamen non obſtantibus fuit concluſum pro
7 Rectore, ſcilicet † eum poſſe nominare ad
beneficia exiſtentia in locis, in quibus
prius habebat ius nominandi, licèt poſtea
fuerint in Eccleſias Cahedrales erecta, nam
etiam conceſſo quòd priuilegium Rectoris
non comprehendat Cathedrales, nec verum
ſit, quod tunc in dominio Maximiliani nul-
lę eſſent Cathedrales, neque ſuffragetur
priuilegium Decani loquens de Cathe-
dralibus, cum ſit conceſſum diuerſæ per-
ſonæ, & priuilegium Gregorii, ſuper quo
ſit pro hac parte fundamentum, contineat
verba potius enūciatiua quàm diſpoſitiua:
Tamen per hanc mutationem Eccleſiarum
in Cathedrales non eſt dicendum illatum
8 fuiſſe pręiudicium Rectori, † cum in vna-
quaque diſpoſitione ſemper cenſeatur re-
ſeruatum ius tertii, *c. cum olim. de cenſib.*
c. 2. de religioſ. dom. Rota deciſ. vnic. de ſe-
pultur. in antiq. cum alys, & facit Extraua-
gans 1. & 2. Ioannis XXII. in tit. de con-
ceſſ. prabend. facit Innoc. in c. 2. num. 2. de
oper. nou. nunc. & Rebuff. in concord. tit. de
reg. ad Prælat. nomin. §. fin. in verb. priuile-
gia ei conceſſa, qui licèt loquatur de priui-
legio competenti Eccleſiæ, cuius ſtatus im-
mutatus

a ſub die Mercurii 27. Ian. anni pręterit.

b ſub die Lunæ 5. Iulii 1593.

mutatus eſt, tamen ex rationis identitate idem dicendum, ſi alteri rale prinilegium
9 competat, & ſic videmus, quòd † penſione conceſſa ſuper Collegiata, ſi ea poſtea erigatur in Cathedralem; non tamen ideo extinguitur, & in hac re ampleĉtenda eſt diſtinctio data per *Rotam coram me in cauſa Burgen. quindenniorum* [c], in qua dictum
10 fuit † quòd per mutationem non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu immutato, ſecus ſi ſit incompatibile. & in his terminis procedit regula illa, quòd diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus, Confirmantur prædicta argumento ſumpto
11 à ſimili, † cum in Eccleſia Iuriſpatronatus, ſi in Collegiatam erigatur, patronus retineat ius præſentandi ad prębendas, *vt tradit Io. Andr. in c. poſtulaſti. de iurepatro. nu.10. & ibi Abb.num.5.* & licèt non poſſit præſentare Abbatem vel Epiſcopum, hoc procedit ex eo, quòd ſtatus iſte eſt contrarius & incompatibilis cum priori ſtatu, & contradicit originali ſtatui reſpectu iſtius effectus, & deuenit ad ſtatum, à quo incipere non poteſt, *c. nobis. vbi Doctores de Iurepatr.* reſpectu verò compatibilium priora iura remanēt omnino intacta. His accedat obſeruantia allegata poſt erectiones, de qua fuerunt dati teſtes extraiudicialiter examinati pro Rectore, cui non obſtat renunciatio Ludouici Carrionis, nam ipſe elegir potius conſequi pacificè canonicatum in Andomarēſi Eccleſia, quam vigore nominationis proſequi lites cum impenſa graui & moleſtiis; ſed non ideo minus verum eſt, in aliis Eccleſiis ita fuiſſe obſeruatum, quod facile erit Rectori per veras & legitimas probationes oſtendere, ſi opus fuerit, vt præſupponitur. Et hanc ſententiam confirmat Indultum Gregorii, quod interpretandum eſt ſaltem de Epiſcopatibus de nouo erectis, in quibus prius locum habebat nominatio. Quod verò reuocatur in contrarium de reuocatione priuilegii, antequam ſuperuenire t erectio Cathedralium, non pertinet ad præſentem diſcuſſionem. Et ex his colligitur reſponſio
12 ad allegata in contrarium, † quę procedunt in his, in quibus ſtatus vltimus eſt incompatibilis cum priore, itaut in neceſſariam conſequētiam tollatur ius illud, quòd prius competebat; ſecus verò vbi ſimul ſtare poſſunt priora iura cum ſtatu nouiſſimo. Et ita concluſum pro Rectore.

[c] ſub die Mercurij 5. Decem. anni præteriti ſub n.21. & ſeq.

Illerden. Præeminentiarum.
Die Mercurii 26. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia Collegiata eſt dignior parochiali.*
2 *Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem.*
3 *Qui eſt dignior præcedere debet.*
4 *Clauſula, ſine alicuius præiudicio, in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum.*
5 *Regula de iure quæſito non tollendo non habet locum in gratia de ſui natura præiudiciali, prout eſt vnio, exemptio, erectio, & ſimiles, in quibus non poteſt dari de ignorantia Papæ, vel de ſubreptione, vt num. ſeq.*
7 *Mutato ſtatu Eccleſiæ, mutatur ius, & eius effectus.*

DECISIO MCDXLV.

FVit concluſum Priorem & Canonicos Collegiatę S.Stephani præcedere debere Priorem, Vicarium, & portionarios, & beneficiatos Eccleſię parochialis de Romeral in caſu & ad effectum, de quo agitur,
1 † nam Eccleſia Collegiata eſt dignior, *vt tradit Alexandrin. in c. fin. §. Epiſcopus* * *17. diſtin. 3. Henric. Boich. de Synod. Epiſc. part. 3. in princ. num. 28. Caſſan. in Cathal. glo. mund. 38. conſiderat.* & in ſpecie in controuerſia cum parochialibus fuit reſolutū *in Calaguritana præminentiarum coram R.P.D. meo Iuſto 6. Nouembris 1600. vbi cæteri citantur.* Non obſtant deducta in contrarium; nam quod primo loco dicitur Eccleſiam B. Mariæ de Romeral eſſe matricem, eiq. fuiſſe aliàs à Rota datum man-
2 datum de manutenendo, vti maiori, † & inſuper pronunciatum eam eſſe matricem, & maiorem omnium Eccleſiarum Oppidi Montiſſoni, & ad eam tanquam ad matricem ſpectare omnia priuilegia, & prærogatiuas, & exemptiones, quæ de iure & conſuetudine illarum partium competunt Eccleſijs matricibus, & maioribus, quia cum iſta Eccleſia S.Stephani à fe.re. Paulo III. fuerit erecta in Collegiatam, vtiq. in conſequentiam maioris dignitatis, *Aym. conſ. 149. nu. 11.* & fuit per hoc præiudicatum iuribus matricitatis, quatenus eſt matrix, prout ſi vna Eccleſia erigatur in Epiſcopatum, conſequens eſſet, vt locum ſortiretur, qui debetur Epiſcopalibus Eccleſijs; nam
3 † qui eſt dignior præcedere debet, *l. honorec. & ibi gloſ. & Bart. C. de decur. l. vnicuiq. C. de proxi. ſacr. ſcrin. lib. 12. Tiraq. de iur. primogen. in præfat. n. 175. & de legib. connub. gloſ. 7. nu. 8. & 9.* & hoc ad euitandam indecentiam. Non obſtat ſententia, quia tunc temporis non fuerat doctum de erectione in Collegiatam, & reſpicit tantū iura matricitatis; mandatum verò de manutenendo reſpicit ſolum poſſeſſorium non autem petitorium, quod nunc in cauſa deducitur, & ſuper quo eſt pronunciandū.
4 † Non obſtat clauſula, ſine alicuius præiudicio in erectione appoſita, quia debet intelligi reſpectu aliorum non expreſſorum, *Rebuf. in prax. tit. de erection. in Colleg. ad fin. & habetur in extrauag. 2. de conceſſ. præ-*

* aliàs eſt c. Epiſcopus ſecundum aliā impreſſionem.

 ben-

ben. Oldrad. conſ. 330. in fin. Sarnen. de iure
5 *quaſ. non toll. q. 1. propè fin.* † Nec obſtat,
quòd regulæ de non toll. derogatum non
fuerit, quia non procedit in gratia de ſui
6 natura præiudiciali, † prout eſt vnio, exẽ-
ptio, erectio, & ſimiles, in quibus non po-
teſt de ignorantia Papæ, aut de ſubreptio-
ne dici, ex quo Papa ſcit per ſimiles actus
alicui ſemper præiudicari, *& ita fuit reſo-
lutũ coram me in cauſa Nullius de Stippa
19. Decembris 1586. & in Oſcen. Indults 10.
Decembris 1599. coram Mellino.* Neque
obſtat *deciſio Syracuſana coram bon. mem.
Bubalo* [a], quia ibi ſubreptitia erat gratia,
ex quo Papa non intellexerat factũ, ex quo
oriebatur præiudicium. Poſtremo non ob-
ſtat cõſuetudo præcedendi probata per Ec-
cleſiam parochialem; quia ſi inſpicimus
priorem ſententiam de partibus, cuius vi-
gore fuit data alternata præcedẽtia Matri-
ci, ea præſeruat ius Eccleſię S. Stephani; ſi
verò attendimus tempus poſt ſententiam
Rotalem, & mandatum de manutenendo,
illa poſſeſſio non debet haberi in conſide-
ratione, quia fuit introducta in vim ſentẽ-
tię & mandati, quorum ratio non eſt ha-
benda in petitorio, non enim introducta
eſt ex partium tacito conſenſu. Conſuetu-
do verò ante erectionem non facit ad rem,
7 quia † mutato ſtatu, mutatur ius, & eius
effectus. Et ex his concluſũ pro Collegiata.

[a] & in Syracuſana præminentiarũ 10. Februarij 1586.

Pampilonen. de Ianſi.
Die Veneris 28. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium de iure non poteſt dici vacare ex perſona præſentati, qui obijt ante inſtitutionem, etiam ſi pro inſtitutione iudicium introduxiſſet.*

2 *Beneficium non poteſt dici de facto vacare ex perſona prouiſi vel præſentati, qui nunquã poſſeſſionem illius adeptus fuit.*

3 *Vacatio per obitum eius non inducitur, qui licèt gratiam in forma dignũ habuerit, nõ fuit tamẽ nec verificata nec exequuta.*

4 *Exequutor Apoſtolicus non tenetur verificari facere id, quod in litteris non legitur, nec continetur.*

5 *Exequutor mixtus dicitur nulliter procedere, quando procedit non legitimè citato eo, qui veniebat citandus.*

6 *Citatio per affixionem non ſufficit in eo, qui abeſt ex cauſa litis.*

7 *Diſpoſitio c. licèt Epiſcopus. de præben. in 6. quando non habeat locum.*

DECISIO MCDXLVI.

FVit reſolutum Prouiſorẽ Pampilonen.
iniuſtè & nulliter proceſſiſſe ad colla-
tionem parochialis de Ianſi in fauorem
Ferdinandi, in qua narratur vacatio bene-
ficii per obitum Ioannis, quę non fuit ve-
rificata, neque potuit verificari, neque de
1 iure, neque de facto; † De iure non, quia
Ioannes qui fuit præſentatus à Catharina
obiit ante inſtitutionem, quo caſu benefi-
cium non vacat ex perſona præſentati, etiã
ſi pro inſtitutione iudicium introduxiſſet,
*gloſ. in Clem. 1. in verb. collatio. vbi Vitalin.
nu. 47. vt lit. penden. c. ſi electio. de election.
in 6. Rota deciſ. vlt. eod. tit. in nou. Pute. de-*
2 *ciſ. 200. 1. part.* † Neque de facto, quia Ioã-
nes nunquam adeptus eſt poſſeſſionem be-
neficii; Ideo non intrant clauſulæ genera-
les, *vt per addit. ad deciſ. 1. nu. 8. de reſer-
uat. in nou. Aegid. deci. 116. in fin. Creſcent.
deciſ. 159. Verall. deciſ. 407. p. 2. in impreſſ.
& fuit dictum in cauſa Bononien. Canoni-
catus coram R.P.D. meo Pamphilio 19. Fe-*
3 *bruarij 1590.* † Non obſtat, quòd Ioannes
vltra præſentationem haberet gratiam
Apoſtolicam in forma dignum, quia ea nõ
verificata & exequuta, non inducitur vaca-
tio per obitum, *Pute. deciſ. 158. lib. 3. &
Rota in vna Burgen. Canonicatus coram
D. meo Pamphilio 28. Aprilis 1597. & in
Bracaren. Cantoria coram D. meo Iuſto 26.
Martij 1601.* Quod autem pro parte An-
tonij dicitur de ſubreptione, ex eo quòd
Ferdinandus in ſua gratia narrauit Ioannẽ
reportaſſe ſententiam in ſui fauorem, quod
tamen eſt falſum, cum ipſe nunquam nomi-
natus fuerit in ſententijs, poſſet euitari, ex
quo talis narratiua non fuit appoſita in
litteris expeditis, & fortè fuit ab expedi-
4 toribus omiſſa tanquam ſuperflua; † Ideo
exequutor non tenebatur verificari facere
5 id, quod in litteris non legebatur. † Secun-
do nulliter fuit proceſſum, eo quòd non
fuit ſeruata forma reſcripti, nempe vt pro-
cederetur citato Antonio, qui non fuit le-
gitimè citatus, *Felin. in c. dudum. n. 23. de*
6 *præſumpt.* non enim ſufficiebat † citatio
per affixionem apud parochialem, quia
Antonius aberat ex cauſa litis, *Caputaq.
deciſ. 341. part. 2. & 119. p. 3.* maximè quia
coactus fuerat tunc tẽporis dimittere poſ-
ſeſſionem dictæ parochialis, & innotuerat
iudici exequutori eum eſſe abſentem, nem-
pe in Curia, quo caſu tenebatur eum cita-
re perſonaliter, vel eius procuratorẽ, poſt-
quam comparuerat allegando abſentiam
Antonij; Ideo ius prioris citationis eua-
nuerat, & erat denuo citandus in actu col-
7 lationis, † nam *diſpoſitio c. licèt Epiſcopus.
de præbend. in 6.* non habet locum, quando
comparet procurator, qui vti talis fuerat
ad inſtantiam Ferdinandi citatus. Qua-
re concluſum pro inualiditate citationis.

Leodien. Canonicatus.
Die Veneris 28. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Statuta deſcripta in libro ſtatutorum*

pre-

præſumuntur vſu recepta, & neganti incumbit onus probandi contrarium.

2 *Epiſcopus cum Capitulo poteſt ſtatuta condere, quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ & Canonicorum.*

3 *Iuramentum per procuratorem præſtitum in actu adeptionis poſſeſſionis cenſetur per beneficiatum acceptatum, & ratum habitum.*

4 *Coadiutoria non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd eueniente vacatione per mortem non poſſit alteri conferri, quàm Coadiuto.*

DECISIO MCDXLVII.

FVit reſolutum fructus, de quibus agitur, non eſſe debitos D. Henrico, neque illos à Capitulo exigere poſſe: Primò, quia reſpectu primi anni vacationis obſtat antiqua conſuetudo in ſcriptis redacta, & per ſtatutum Eccleſiæ confirmata, per quã fructus illius anni debentur hæredibus Canonici defuncti iuxta formam in eodem ſtatuto; reſpectu verò ſecundi anni applicantur Fabricæ; & aliud ſuper eadem re
1 anno 1385. † quæ quidem ſtatuta cum ſint
deſcripta in libro ſtatutorum Eccleſiæ præſumuntur vſu recepta, & neganti incumbit onus probandi, *Dec.conſ.649.n.9.Creſcen. deciſ.4.de priuileg.Pute.deciſ.1.nu.4.lib.1. cum alijs* *, *& fuit dictum coram me in cauſa Narnien. Legati 16. Ianuarij 1572.* maximè cum adſint atteſtationes plurium deponentium de obſeruantia. De validitate

* Chiſſnd. deciſ.177 Th. de Tan. 25. Cau. 196.

2 verò non eſt dubitandum, † poteſt enim
Epiſcopus cum Capitulo talia ſtatuta condere, *gloſ.in c.vnic.in fin.vt Eccleſiaſt.beneſ. ſin.dimin.confer.gloſ.in c.2.in verb.ſtatutũ. de verb.ſign.lib.6.Io.Andr.in c. cum in noſtris.nu.22.de conceſſ.præbend.Rip.in c.cum M.Ferrarienſis.n.178.de conſtit.* Pro alijs verò duobus annis adeſt indultum Apoſtolicum S.D.N. quod fuit iuſtificatum coram Domino Nuncio exequutore deputato ſub die 25. Aprilis 1596. prout in actis de eo conſtat. Accedit, quòd fuit per procuratorem Henrici præſtitum iuramentum de obſeruando ordinationes & cõſuetudines prędictas, nec non omnia priuilegia, & iura Eccleſiæ. Neque obſtat, quod tale iuramentum fuerit per procuratorem præſtitũ,
3 quia † ex quo fuit præſtitum in ipſo actu
adeptionis poſſeſſionis, quam Henricus acceptauit. & ratam habuit, cenſetur omnia ratificaſſe; *Pute.deciſ.100.n.2.& 369.lib.2.* Quinimmo adeſt inſtrumentum renunciationis eiuſdem Henrici, in quo coram notario, & teſtibus, principalibus ex aduerſo præſentibus & acceptantibus, expreſſè declarauit, ſe nihil prætendere de fructibus, de quibus agitur, in euentum, quòd fuerit per iudices competentes declaratum, Canonicatum vacaſſe per obitum Roberti Coadiuti, quæ res omni prorſus caret difficultate; tum ex forma litterarum Coadiutoriæ dantis futuram ſucceſſionem, quàm primum Canonicatus vacaret per ceſſum vel deceſſum Roberti; tum etiam ex iuris
4 diſpoſitione, † cum Coadiutoria non indu-
cat vacationem, *c.tua. c.ex parte. c.conſultationibus. & ibi Doctores. de cleric. ægrot.* ſed hoc ſolũ operatur, ne ſequuta per mortem vacatione poſſit alteri beneficium conſerri, quàm Coadiuto. Et ita concluſum.

Romana Legati de Cæſarinis.
Die Veneris 28. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Exemplum ſcripturæ publicæ à notario datum probat, licèt ſcriptura ſit aliena manu ſcripta, quia ſufficit illius ſubſcriptio, & rogitus. & talis ſcriptura non dicitur copia ſed originale.*

DECISIO MCDXLVIII.

FVit reſolutum iura eſſe in forma probanti; nam non ſolum teſtamentum, ſed etiam codicilli, & apocha reperiuntur ad extẽſum regiſtrata in prothocollo Curtij Saccocij, quod ſeruatur penes Archiuiũ Capitolinum, & ibi legitur inſtantia facta die 26. Aprilis 1585. per Illuſtriſs. D. Cleliam Farneſiam relictam Illuſtriſs. D. Io. Georgij Cęſarini corã Magnifico & Excell. D. Alexandro Ludouiſio primo Collaterali aſſerentem dictum D. Io. Georgium condidiſſe teſtamẽtum clauſum & ſigillatum ſuo ſigillo, & per eundem notarium inſolidum rogatum vnà cum Dominis Io. Baptiſta Gargano, & Antonio Guidotto, nec non Codicillos pariter clauſos & ſigillatos penes ipſum notarium exiſtens, & exiſtentes; & pariter dictum D. Ioannem Georgium dediſſe eidem D. Clelię quandam cedulam pariter clauſam, & ſigillatam, & petentem dictum teſtamentum, codicillos, & cedulã aperiri, fuitq. decretum interpoſitum, & facta ſigillorum recognitione, mandatum aperiri, & diſſigillari, & conſequutiuè inſeritur in dicto prothocollo tenor præfatorum iurium ad extenſum, cum atteſtatione exhibitionis pręfatæ apochę, cuius in codicillis fit mentio. Quibus ſic ſtantibus, cum dictus notarius rogauerit ſe de teſtamento & codicillis, & D. Clelia atteſtetur D. Io. Georgium dediſſe ei dictam cedulam pariter clauſam, quæ eſt illa, de qua agitur, non poteſt dubitari de fide horum iurium, licèt enim non fuerint ſcripta manu notarii ſed teſtatoris; tamen quia de teſtamento & codicillis ſe rogauit, & etiam atteſtatur D. Clelia de traditione cedulæ,
1 quæ per codicillos approbatur, † vtique
exemplum notarij probat, quia ſufficit ſub-

ſcriptio & rogitus, licèt reliqua ſcriptura ſit aliena manu, *vt tradit Dec. poſt alios in auth. ſi quis in aliquo. num. 15. & 16. C. de edend.* & non dicuntur copiæ ſed originalia, cum proficiſcantur ab eodem notario, etiã quòd non reperiatur matrix ſcriptura per teſtatorem ſcripta, *vt per Felin. in c. fin. nu. 5. & ſeq. de fid. inſtr.* maximè accedente iudicis auctoritate, & Archiuij *Aym. de antiq. temp. §. quarto limita*. Accedit, quòd fatentur Informantes ex aduerſo teſtamentum eſſe in forma probanti, quia munitum eſt fide publici notarij, & extractum ab Archiuio publico, quæ qualitates concurrunt etiam reſpectu codicillorum; nam de codicillis notarius affirmat ſe rogatum, & licèt non fuerit rogatus de cedula; tamen quia illa eſt in codicillis approbata, fuit etiam per teſtes recognita, & per Curtium in ſuo prothocollo ad extenſum regiſtrata & inſerta, non poteſt dubitari hæc iura nõ eſſe copias, ſed originalia, cum pro talibus fuerint habita ab ipſo notario rogato; Vnde ſequitur, vel omnia eſſe in forma probanti, quod verius eſt, aut omnia corruere, quod pariter deſtruit intentionem Alexandri. Non obſtat, quòd Apocha non fuerit per teſtatorem conſignata notario, quia fuit conſignatum teſtamentum, & codicilli, de quibus fuit rogatus, & in codicillis teſtator ait, dictam Apocham eſſe penes vxorem, quod verificatur, ex quo in illa cauſa exhibuit coram Domino meo Ludouiſio; tunc primo Collaterali, & recognoſcere fecit ſigillum, & notario tradidit, vt in prothocollo aſſeritur, quod ego vidi & diligenter conſideraui. Ex quibus concluſum iura eſſe in forma probanti.

Taurinen. Decimarum.
Die Lunæ 1. Iulij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus manuteneri debet in poſſeſſione percipiendi quartam decimarum contra prætendentes præſcriptionem immemorabilem, donec præſcriptio fuerit plenè probata.*

2 *Epiſcopo non poteſt dari manutentio in quarta decimarum, niſi per eum doceatur de aliqua quaſi poſſeſſione exigendi.*

3 *Argumentum à ſimili quando nõ procedat, & num. 7.*

4 *Quarta decimarum an ſpectet ad Epiſcopũ de iure communi vel potius de conſuetudine.*

5 *Decimæ de iure nõ ſpectant ad Epiſcopum, ſed ad Rectorem parochialis.*

6 *Quarta decimarum Epiſcopi exigitur à Rectore non autem à parochianis, & eſt incerta ratione conſuetudinis ſoluendi plus, & minus ratione decimarum.*

DECISIO MCDXLIX.

FVit dubitatum An Reuerendiſſ. Domino Archiepiſcopo Taurinenſi ſit dandũ mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi decimas, ab hominibus Sauiliani in locis ab eo expreſſis in ſua petitione, & quamvis dubium fuerit conceptũ ſimpliciter de decimis; tamen informantes pro Domino Archiepiſcopo ſe reſtrinxerũt ad quartam decimarum de iure Epiſcopis debitam, *vt fuit aliàs reſolutum coram bo. me. Cantuccio in vna Caurien. Iuriſdictionis 27. Iunij 1576.* * Vnde quemadmodum in materia Iuriſdictionis fuit ſæpius reſo- (* in impreſ. diuerſ. Lucuil. 31. part. 2.)
1 lutum, † manutenendum eſſe Epiſcopum
contra prætendentes, ſe præſcriptione immemorabili eam aduerſus Epiſcopum præſcripſiſſe, donec per eos ea fuerit plenè probata, vt fuit reſolutum per ſacram Congregationem Concilij, & Rota hanc reſolutionem perpetuò amplexa eſt propter aſſiſtentiam iuris communis; *c. conquerente. & ibi Doctor. de offic. Ordin.*, quæ iuris aſſiſtentia videtur pariter habere locum in caſu iſto per auctoritates in dicta deciſione allegatas: Tamen Domini contrariam
2 ſententiam amplexi ſunt; nempe † non poſ-
ſe dari mandatum de manutenendo Domino Archiepiſcopo, quia pro eius parte non fuit hactenus doctum de aliqua poſſeſſione
3 exigendi hanc quartam, † neque proce-
dit argumentum deductum à ſimili eius, quod obſeruatur in materia iuriſdictionis; quia illud ideo fuit ita per ſacram Congregationem reſolutum, quia in illa Epiſcopus habet clarè fundatam intentionem in iure excluſiuè quoad omnes, neque eſt de facili ſeparabilis iuriſdictio à dignitate Epiſcopali; Verum in materia decimarum aliud eſt, cum non deſint, qui cum gloſſa *in d. c. conquerente. in verb. decimationem,*
4 *& Innoc. ibid. nu. 4.* † tenuerunt quartam
decimarum non de iure communi, ſed de conſuetudine ad Epiſcopum pertinere, quæ opinio licèt ſit communiter reprobata; nihilominus facit, vt hoc ius non habeat tantam aſſiſtentiam iuris communis, nec tam certam, prout iuriſdictio; maximè
5 † cum clarum ſit de iure, quòd decimæ non
ad Epiſcopum, ſed ad Rectorem Eccleſiæ
6 parochialis ſpectent, † à quo poſtea Epi-
ſcopus debet quartam exigere, *c. cum venerabilis. de decim.* Accedit, quòd quantitas eſt incerta ratione conſuetudinis ſoluẽdi plus & minus ratione decimarum, vt etiam fa-
7 tentur informantes; Vnde † non procedit
argumentum à ſimili in iſta materia controuerſa, niſi docto de quaſi poſſeſſione Epiſcopi, licèt in petitorio ius ipſius minus habeat difficultatis. Nec facit allegatio conſuetudinis aliarum Eccleſiarum vicinarum, quia poteſt deduci pro iure Domini Ar-

chiepiſcopi

chiepiſcopi fundando in petitorio, non
autem in poſſeſſorio: Et deciſio quæ alle-
gatur *in Veronen. coram R.P.D. meo Pã-
philio* *, *& alia*, loquuntur in materia iu-
riſdictionis, quare concluſum, vel proban-
dam eſſe quaſi poſſeſſionem exigendi deci-
mas, vel quartam, vel agendum petitorio
contra iſtas Communitates, & homines ea-
rundem.

* In Veronen. Iuriſdictionis 18 Martij 1596. coram Card. Pamphilio. & in Bononien. S.Petronij 28 Aprilis 1595. coram Card. Montica nec non deciſio Caputaquẽ 202. part. 2. in qui bus habetur quòd dandũ ſit mandatum de manutenendo licèt aliqua non ſit probata poſſeſſio.

Cǽſaraugustan. Cabimentorum.
Die Lunæ 1. Iulij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non conceditur in vltimis au-
dientijs.*
2 *Ad probandam immemorabilem, neceſſe
eſt, quòd teſtes deponant de viſu per qua-
draginta annos ante litem motam.*

DECISIO MCDL.

1 DOmini pro maiori parte † cenſuerunt
non eſſe dandam remiſſoriam Princi-
patui; Primo ex eo, quòd cum diſtulerit vſq;
ad vltimas Rotas petitionem, clarum eſt
peti remiſſoriam ad effectum differendi
expeditionem cauſæ quo caſu non ſolet cõ-
cedi, *Roman. conſ. 273. Caſſador. deciſ. 3.
nu. 2. de dilation.* quæ eſt ratio, cur non
ſoleat concedi in vltimis audientijs. Hoc
quoque ſuadetur ex eo, quòd inter milites
vtrinſque Prioratus tam Empoſtæ quàm
Cathaloniæ iudicium fuit per rem indica-
tam terminatum, & Prioratus venit ad cau-
ſam pro ſuo intereſſe, quod poteſt, ſed ob-
ſtat ei, quòd ſi non vult inhęrere cauſæ an-
tiquæ, vt videtur prætendere ad effugiendũ
obſtaculum ſententiarum pro Caſtellania
latarum, non videtur conſtare de aliquo
eius intereſſe, quia ex ſtatutis & ſtabilimẽ-
tis religionis reperiuntur diuiſa cabimẽta,
præterquam in lingua Italię & Prouincię,
quod potuit facere religio, cum ſit domina,
& milites adminiſtratores Commendarum;
Ideo non releuat deducere, quòd antiqui-
tus Cabimenta eſſent communia; tum quia
per diuiſionem immutatus fuit ſtatus horũ
Prioratuum; tum quòd ſi vera eſſet præten-
ſio Principatus, neceſſe eſſet inducere com-
munionem omnium Cabimentorum Regno-
rum Hiſpaniæ; quæ antiquitus ſub vna tan-
tum lingua comprehendebãtur. Præterea
non poteſt hoc ius per teſtes probari, cum
2 lis ceperit de anno 1505. † & non poteſt
fieri, vt reperiantur teſtes, qui deponant
de viſu per quadraginta annos ante litem
motam, prout requiritur ad probandam im-
memorabilem, *vt fuit nuper deciſum corã
me in Corduben. redecimarum* *. Neque
poteſt prætendi per Principatum iniuriam
fuiſſe illatam per talem diuiſionem ſuis mi-
litibus, quia non ſunt ſubditi Principatus,
vt per Io. Andr. & Abb. in c. dilectus. de ap-

* ſub die Lunæ 19. Iunii proximè præteriti.

pellation. Rota deciſ. 13. de iudic. in nou.
Neque obſtat quòd articulus ſuper ſmuti-
tione, quæ affirmatur fieri in lingua non in
Prioratu, videatur aliquo modo releuare,
poſtquam prius facta eſt in Prioratu. Et in
omnem euentum videtur ſapere calumniã,
cum in proceſſu cauſæ nunquam voluerint
Cathalani deuenire ad articulum obſeruã-
tiæ iam in actis probatæ.

Romana Deuolutionis domus.
Die Mercurij 30. Octobris 1602.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio ad tertiam generationem ſine be-
neplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit
ſolita locari.*
2 *Ad hoc vt res dicatur ſolita locari, & ſole-
nitas non requiratur, neceſſe eſt, vt vel
præcedat vna locatio ſolemnis, & valida,
vel adſint duæ conceſſiones, cum curſu
quadraginta annorum effectuata.*
3 *Ad hoc vt locatio dicatur ſolemnis, non
ſufficit, quòd præſumatur ex lapſu tẽpo-
ris, ſed quòd verè fuerit ſolemnis.*
4 *In prohibitis non ſtatur aſſertioni contra-
hentium.*

DECISIO MCDLI.

FVit reſolutum ſententiam extra Rotam
1 latam eſſe iuſtam; † nam conceſſio ab
Abbatiſſa & Monialibus ad tertiam genera-
tionem eſt nulla, ſine beneplacito apoſto-
lico, *iuxta Extrauag. Ambitioſa. de reb. Eccl.
non alien.* Neque excuſatur Ioannes Fran-
ciſcus, ex eo quòd res ſit ſolita alienari,
quia licèt hoc in iure ſit verum *ex cap. 2. de
feud. & ibi Doctores. Curt. in tit. de feud. in
2. part. q. 1. in princ. Mohsdan. deciſ. 249.
Cæſar. de Graſſ. deciſ. 3. & 4. de reb. Eccl. non
2 alien.* tamen in facto non probatur, † ad
hoc enim vt res dicatur ſolita locari, vt
ſolemnitas non requiratur, neceſſe eſt iuxta
communem ſententiam, quam Rota am-
plexa eſt in pluribus cauſis, vt vel præce-
dat vna locatio ſolemnis & valida, vel ad-
ſint duę conceſſiones cum curſu quadragin-
ta annorum, *Iaſ. in conſ. 155. col. pen. lib. 2.
Bald. de præſcript. 1. part. quint. part. princip
quæſt. 20. & fuit dictum coram me in vna
Zamoren. Caſtri 14. Decembris 1579.* in hoc
autem caſu neque adeſt vna locatio ſolem-
nis, quia de validitate illius factę de anno
3 1530. non conſtat, † & ad hunc effectum
non ſufficit, quòd præſumatur ſolemnis ex
lapſu temporis, *vt fuit dictum in vna Ro-
mana Domus 13. Ianuarij 1586. coram
Illuſtriſſ. Blanchetto.* Neque etiam adſunt
duę locationes cum ſpatio quadraginta an-
norum, & ſic non applicatur limitatio de re
ſolita locari. Non obſtat, quòd iſta con-
ceſſio anni 1589. non ſit noua conceſſio;
ſed renouatio prioris conceſſionis, quia de
alia

4 alia pręcedẽte non conſtat, † niſi per aſſer-
tionem contrahentium, cui non ſtatur in
prohibitis *iuxta doctrinam Bart. in l. ſi for-
tè. de caſtr. pecul.* & in materia alienatio-
nis rei Eccleſiæ *fuit reſolutum in cauſa A-
uerſana Tenimenti coram bo. me. Cantuccio
24. Nouẽbris 1581. quæ eſt in impreſſ. 160.
nu. 4. part. 2.* Neque obſtant quietantiæ;
quia non concludunt aliquam conceſſionẽ,
nec qualitatem conceſſionis, & ſolutiones
potuerunt fieri ratione poſſeſſionis, quam
Annibal potuit habuiſſe ab illis, quibus fa-
cta fuit cõceſſio ad tertiam generationem;
maximè cum in aliquibus ſolutio 35. Car-
lenorũ correſpõdeat primę cauſę anni 1530
Non obſtant nullitates deductæ contra ſẽ-
tentiam, quia quod dicitur de defectu mo-
nitorij, reſpondetur fuiſſe factum monito-
rium coram Vicario in principio cauſę, an-
tequam reaſſumeretur coram Auditore
Cameræ, ſed in omnem euentum ſatis eſt,
quòd in obſeruatione terminorum adſit ci-
tatio ad libellandum, vt in extractu fol. 30.
à tergo. Quantum verò ad aliam oppoſi-
tionem de defectu iuramenti calumniæ, ea
tollitur ex multiplicatione talis iuramenti
in actis præſtiti, vt fol. 50. & fol. 89. &
fol. 175. Quare fuit concluſum ſententiam
Auditoris Camerę eſſe confirmandam.

Valliſoletana Reſidentiæ.
Die Veneris 8. Nouembris 1602.

SVMMARIVM.

1 *Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua
eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus
percipit, tam de iure communi quàm
vigore ſacri Concilij Tridentini, & li-
cèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, nõ
excuſatur tamen, vt ſi non reſideat in
Collegiata lucretur fructus & diſtribu-
tiones in illa.*
2 *Sedes honoraria in Cathedrali non arctat
ad reſidentiam, quando de aliqua fru-
ctuum participatione non gaudet, ſed ta-
lis reſidentia eſt voluntaria, non ne-
ceſſaria.*
3 *Dignitates, quæ habent neceſſariã reſidentiã
in Eccleſia, cõpelluntur reſidere per ſub-
tractionem fructuum, & alia remedia à
iure communi & ſacro Concilio Tri-
dentino tradita.*
4 *Neceſſitas reſidendi determinatur ex eo, an
dignitas ſit intitulata in ea Eccleſia vel
ne, aliàs reſidentia dicitur merè facul-
tatiua, & volũtaria non autẽ neceſſaria.*
5 *Obtinens duo beneficia reſidentiam requi-
rentia ex diſpenſatione, poteſt eligere
in quo malit reſidere.*

DECISIO MCDLII.

CVm iam in hac cauſa fuerit reſolutum
1 † Abbatem teneri ad reſidentiam in
Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt ca-
put, & fructus percipit ex diſpoſitione iuris
communis, & ſacri Concilij Tridentini, nec
excuſari, ex eo quòd fuerit ei aſſignata ſe-
des in Cathedrali, Domini cenſuerunt con-
ſequens eſſe, vt licèt ei ſit permiſſum reſi-
dere, & diuinis intereſſe in Cathedrali; nõ
tamen ideo excuſetur à reſidentia ſua in
Collegiata ad effectum, vt non reſidendo
lucretur fructus & diſtributiones in abſen-
2 tia: † Nam re vera Abbas non arctatur ad
reſidentiam in Cathedrali, licèt ibi habeat
ſedem honorariam ſine aliqua fructuũ par-
ticipatione, quæ res arguit talem reſiden-
tiam eſſe voluntariam, non autem neceſſa-
riam, prout eſt illa, quæ fieri debet in Col-
legiata, in qua per erectionẽ fe. re. Sixti V.
conſtituitur caput, & aſſignatur ei quota
fructuum, quorum ratione tenetur omnino
reſidere, *Abb. in c. de multa. n. 21. de præb.
Ferret. conſ. 32. nu. 15. lib. 1.* & huius rei ſi-
3 gnum eſt euidens, quòd † dignitates, quæ
habent neceſſariam reſidẽtiam in Eccleſia,
compelluntur reſidere per ſubtractionem
fructuum, & alia remedia à iure communi,
& à ſacro Concilio tradita, quod non po-
teſt habere locum in hac ſede honoraria
Abbatis in Cathedrali, *c. pen. & fin. de
cleric. non reſid. & c. 3. ſeſſ. 22. Concilij.* &
ideo *in cauſa Burgen. Reſidentiæ 3. Decem-
bris 1593. coram R. P. D. meo Penia.* Rota
4 † voluit, vt videretur, An dignitates Bur-
gen. eſſent intitulatæ in Eccleſia Burgẽſi vel
alibi, cum ex hac inſpectione determinetur
neceſſitas reſidendi. Nec obſtat, quòd ſe-
dis aſſignatio in Cathedrali in conſequen-
tiam tribuat facultatem ibi reſidendi;
quia hæc eſt merè facultatiua, & volun-
taria, non autem neceſſaria reſidentia. Nec
5 obſtat, quòd † qui duo beneficia reſidentiã
requirentia ex diſpenſatione obtinet, poſſit
eligere, in quo malit reſidere, *gloſ. in c. non
poteſt. §. illud, in verb. retinere. & ibi
Franch. nu. 5. & Gemin. nu. 11. de præben.
in 6.* quia id procedit, vbi reſidentia in
vtroque beneficio eſt neceſſaria, *Abb. in
c. extirpanda. §. quia verò. nu. 5. de præben.*
Non obſtat, quòd ex diſpoſitione ſtatutorũ
antiquorum Abbas non teneretur reſidere,
quia nihil de hac re diſponunt, & ſatis eſt
quòd adſit diſpoſitio iuris communis, quæ
etiam renouatur per diſpoſitionem fe. rec.
Sixti V. in ſua bulla erectionis. Quare
concluſum fuit Abbatem non reſidendo in
Collegiata non poſſe lucrari fructus.

Romana Deuolutionis Vineæ.
Die Mercurij 13. Nouembris 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt locum habeat deuolutio, neceſſe
eſt prius docere de dominio Eccleſiæ eam
prætendentis, quod non poteſt ſufficienter*

conſtare

conſtare ex recognitione, & ſolutione laudemij, & annua reſponſione, ſeu canone.

2 *Confeſſio facta à muliere non informata, quòd res ſit de dominio Eccleſiæ non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tantum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis.*

3 *Per ceſſationē à ſolutione canonis per biennium integrum intrat deuolutio, licèt nō ſit ſufficienter probatum dominium, quādo adeſt pactum.*

4 *Deuolutio ob deteriorationem non habet locum non concurrente concludente dominij probatione, ſeu pacto deuolutiuo in ipſum caſum deteriorationis concepto licèt ſit conceptum in caſum non ſolutionis.*

5 *De deterioratione vel melioratione rei non poteſt conſtare, niſi conſtito prius de antiquo ſtatu rei.*

6 *Per effoſſionem pulueris puteolanæ in vinea non arguitur deterioratio, quando alia potuerunt fieri melioramenta, quæ tali deteriorationi æquipolleant, & excedāt.*

7 *Deuolutio ob deteriorationem non habet locum, quando non eſt conſiderabilis deterioratio & non concurrat dolus.*

DECISIO MCDLIII.

1 DOmini † cenſuerunt non fuiſſe factum locū deuolutioni Vineæ, de qua agitur; nam ad hunc effectum neceſſarium eſt docere de dominio Eccleſiæ prætendentis deuolutionem, vt pluries in Rota fuit reſolutum *: Verum in caſu iſto licèt Domini faterentur aliqualiter conſtare de dominio Eccleſiæ ex recognitione Catharinæ, & ſolutione laudemij, & reſpōſione annua barilium quatuor muſti, cum expreſſa enunciatione exiſtere ſub proprietate Eccleſiæ S. Martini: Tamen iſta non ſufficiunt ad abſolutam dominij probationem, cum ſit vnica tantum recognitio facta ad effectum habendi conſenſum Rectoris in emptione di-
2 ctæ Vineę, & † confeſſio facta à muliere nō informata, quę non ſufficit, niſi ad effectū exigendę reſponſionis, ſeu canonis, vt in ſpecie in ſimili *fuit dictum coram bon. me. Orano in Romana Vinea 22. Iunij 1592.* & cum omnia narrata & promiſſa ſint contenta in eodem inſtrumento, non poſſunt inuicem ſibi pręſtare aliquod adminiculū ſufficiens ad probationem concludentem dominij. Admittebant tamen aliqui ex
3 Dominis, quòd † ſi conſtaret de ceſſatione à ſolutione per integrum biennium poſſet habere locum deuolutio, non ex vi probati dominij, ſed ex vi pacti conuenti appoſiti in dicto inſtrumento, ſed ex facto excluditur iſta prætenſio, cum appareat, non fuiſſe ceſſatum per biennium integrum. Excluſa itaq. deuolutione ex capite ceſſationis à ſolutione, reſtat ſolum videre;

* vt in Romana Vineę 22. Iun. 1592 corā bo. me. Orano, & in Foroliuien. parochialis 3. Iunij 1588 corā eod. & in Roman. domus 21. Maii 1592. coram Card. Mellino, & in Romana. prætenſę deuolutionis domorum 23. Nou. 1596 corā bo. me. Litta, & in Romana Vineę 12. Mart. 1603. coram eodē, vbi continuantur alia ſimiles deciſiones.

4 † An ob prętenſam deteriorationem factus ſit locus deuolutioni: Et Domini concorditer fuerunt in ſententia negatiua, non enim concurrit probatio concludens dominij, neque pactum conceptum eſt in caſum deteriorationis, ſed non ſolutionis tantum;
5 Quod eo magis dicendum eſt, † ex quo de deterioratione conſtare non poteſt, niſi appareat qualis fuerit ſtatus antiquus vineę, quemadmodum non dicitur conſtare de melioratione, niſi conſtito de antiquo rei ſtatu, *vt per Bart. in l. ſi negotia. de negot. geſt. Curt. iun. conſ. 165. nu. 20. & ſæpius fuit deciſum, & præcipuè in cauſa Romana*
6 *Domus de Valle*; nam † ex eo quòd probetur effoſſum fuiſſe puluerem puteolanam ex dicta Vinea, non arguitur deterioratio, cum alia potuerint fieri melioramenta, quę æquipolleant huic deteriorationi, immo etiam excedant, vt ex teſtibus colligitur, & maximè hoc conijci poteſt ex quantitate vini recollecta de tempore emptionis, quæ non fuit ſufficiens pro ſolutione canonis, & ea quæ recollecta fuit tempore prætēſę deuolutionis. Pręterea effoſſio puteolanæ cōmuniter fieri ſolet in omnibus vineis, neq. cōſiderabilis poteſt eſſe læſio in emphyteuſi
7 perpetua, qualis erat iſta. † Cum itaque hic non concurrat neque dolus neque conſiderabilis deterioratio, non intrat deuolutio, *vt per Corbul. de priuatio. ob deteriorat. nu. 24.* [a] Et hæc ſaltem pręſtant iuſtam excuſationem, nec dici poteſt conſtare ex hoc inſtrumento de inueſtitura iſtius vineę, qui eſt caſus deciſionum in contrarium allegatarum [b], cum tempore huius contractus Eccleſia non eſſet in poſſeſſione vineæ, & ſic allegatæ deciſiones non faciunt ad caſum iſtum. Ex quibus concluſum fuit non fuiſſe factum locum deuolutioni.

a adde ſoſ in l. 2. nu. 98. C. de iur. emph.

b ſæpe in cauſa Roman. deuolutionis vineæ 13. Martii 1584 coram Chiroga. in Vicentina decimarū 28 Aprilis 1589 corā bo. me. Illuſtriſſ. D. meo Seraphino, & in Pampilonen. Congrua 9. Apr. 1595. coram Illuſtr. Mellino, & in Ciuitatis Caſtelli beneficii 12. Febr. 1590. coram Card. Pamphilio, & in Lauden. deuolutionis 21. Apr. 1597 coram Reuerend. Corduba.

Lauretana Pecuniaria.
Die Veneris 31. Ianuarij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Solutio præſumitur facta in cauſam duriorem, & cauſa durior dicitur, quæ habet obligationem Cameralem.*

2 *Obligatio Cameralis dicitur durior, in qua præter obligationem cameralem currūt fructus.*

DECISIO MCDLIIII.

CAuſa viſa fuit difficilis, quia factum eſt valde intricatum, ex quo non habemus certam notitiam, in quam cauſam pecunię, quas Ioſephus prætendit ſe tranſmiſiſſe Romam ad Lucinum peruenerint, neq. etiam conſtat preciſè de ſumma pecuniarum tranſmiſſarum, præterquam de ſcutis ducentis, ex quo Lucinus facit mentionem litterarum Ioſephi ſub ea data, ſub qua fuerunt illa ducentum tranſmiſſa. In

alijs

alijs pecuniis triplex verſatur difficultas;
quarum prior eſt, ad quam ſummam aſcen-
dant; Altera an eſſent pecuniæ Ioſephi, an
verò aliorum debitorum, à quibus eas exi-
gebat nomine Lucini, prout in eius litteris
apparet; Tertia in quam cauſam tranſmiſſæ
fuerint, & totum negotium valdè obſcurũ
reddit debitum cẽſus, quẽ ſibi Ioſephus ac-
collauerat, & pro quo ad fructus tenebatur,
& demum ad extinctionem pecunias Romã
tranſmiſerat, vt prætenditur ab hæredibus
Lucini, & à petitis videtur approbatum;
Vnde remanet tantum extra difficultatem
debitum ſcutotũ 405. ſolidatũ anno 1587.
& per inſtrumẽtum in forma Cameræ pro-
batum; Eſſet etiam extra difficultatem ſo-
1 lutio illa ducentorum ſupta relata, † quæ
ex iuris præſumptione cenſeretur cedere
in cauſam duriorem, & ſic in cauſam debiti
in forma Cameræ, *l. 1. cum notat. de ſolution.*
Pariſ. conſ. 122. nu. 9. lib. 4. cum ſimilibus *.
2 † niſi præcederet ſimiliter alia obligatio
ratione cenſus, quę videretur durior, quia
præter obligationem Cameralem currunt
fructus cenſus, quod non eſt in altero illo
debito 405. Quare in hac perplexitate Do-
mini inclinabant probari Ioſephum tema-
nere debitorem totius ſummæ ſcutorũ 405.
cum hoc preſuppoſito tamen, quòd debitũ
cenſus pręcederet debitum hoc 405. Vnde
conſultius erit cauſam hanc denuò propo-
nere, & difficultates excitatas maturius
diſcutere.

* & fuit dictũ in Anconitana pecuniaria 27. Ianuarij 1590. coram Cardin. Pamphilio,

Romana Tutelæ.
Die Lunę 17. Februarij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio dotis facienda per exceptionem administrationis tutelæ impediri non poteſt ſecundum communem cõtra Socin. Dec. & alios; maximè vbi concurrit obligatio Cameralis ad fauorem dotis.*

2 *Contra obligationem Cameralem non admittitur exceptio requirens altiorem indaginem.*

3 *Exceptio compẽſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamen compenſatio eſt liquida.*

4 *De illiquido ad liquidum non admittitur compenſatio.*

5 *Compenſatio ſpecierum ad quantitatem regulariter non admittitur.*

DECISIO MCDLV.

1 FVit reſolutum † exceptionem admini-
ſtrationis tutelæ non impedire reſtitu-
tionem dotis, quam petit Illuſtr. Domina
Victoria ex pluribus, primo quia hęc eſt
communis ſententia Doctorum, quos citat
Neguſant. de pignor. 1. membr. quint. part.
princip. num. 36. reprobato conſ. Socin. 180.
lib. 2. Dec. conſ. 552. Viuius deciſ. 317. nu. 1.
lib. 2. & hanc ſententiam tenuit Rota, vt
per Sarnen. deciſ. 64. licèt in deciſ. Pute. 146.
iſte articulus non fuerit deciſus, ſed & hoc
idem fuit à *Rota reſolutũ in cauſa Saluiani*
interdicti de Columna 19. Nouembris 1599
coram R. P. D. meo Lancellotto; maximè
cum concurrat obligatio Cameralis ad fa-
2 uorem Dominæ Victoriæ, † contra quam
non admittitur exceptio requirens altiorẽ
3 indaginem. Secundo, quia † licèt exceptio
compenſationis poſſit opponi contra mu-
lierem repetentem dotem *l. rei iudicatæ.*
§. 1. ſolut. matr. tamen hoc procedit, quando
4 opponitur compenſatio liquida, † cum de
illiquido ad liquidum talis compenſatio
non admittatur, liquidum verò non eſt, tot
bona perueniſſe ad manus Dominę Victorię,
vt ex eis potuerit ſibi ſatisfacere, & rem
illiquidam faciunt contrariæ relationes in
actis productæ, cum etiam petatur fieri cõ-
5 penſatio ſpecierum cum quantitate, † quæ
regulariter non admittitur, *l. ſi conuenerit.*
de pignor. actio. Et ita euitantur deciſiones
in contrarium allegatę *in cauſis Romana*
de Biuilaqua coram bo. me. Domino Orano,
& in Romana Tutelæ coram R. P. D. meo
Penia *, in illis enim conſtabat tot pecu-
nias perueniſſe ad manus adminiſtratorũ,
vt ex illis præſumeretur eos ſibi ſatisfeciſ-
ſe. Non obſtat, quod dicitur Dominam Vi-
ctoriam declaraſſe ſe velle retinere Caſtrũ
Notmę, & alia bona pro ſatisfactione ſuæ
dotis, quia non apparet, quòd talis prote-
ſtatio habuerit effectum. Quare concluſum
exceptionem propoſitam non obſtare.

* In Romana Adminiſtrationis tutelæ ſub die Lunæ 2. Aprilis 1590.

Romana Hoſpitij de Lucatellis.
Die Lunæ 3. Martij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Mors probatur per teſtes de publica voce & fama, maximè ſi per decem annos ante examen percutiant.*

2 *Mors probatur ex fide libri Hoſpitalis, quando ad illud acceſſit infirmus, & poſtea quando obijt.*

3 *Teſtes, qui patiuntur exceptiones releuantes poſſunt nihilominus pro adminiculo deſeruire.*

4 *Quando pars ſæpius fuit citata ad dandum interrogatoria, ſufficit, quòd per iudicẽ fuerint teſtes interrogati.*

DECISIO MCDLVI.

DOmini cenſuerunt conſtare de morte
Ioannis Chriſtophori; Primo ex te-
ſtibus tam repetitis, quàm de nouo exami-
1 natis, † qui concludenter probant publicã
vocem & famam obitus dicti Ioãnis, & per-
cutiunt per decem annos ante examen. Se-
2 cundo concurrit probatio, † quæ deſumitur
ex libro Hoſpitalis, in quo adnotatum fuit,
quando acceſſit ad dictum Hoſpitale infir-
mus,

mus, & deinde quando obijt; nec fidem di-
cti libri tollit, quòd circa ætatem non con-
cordent particæ; nam manifeſtè apparet
fuiſſe alteratam ſcripturam, & ſuperindu-
ctum numerum 45. loco numeri 35. quod
non poteſt præſumi factum, niſi ab intereſſe
habentibus. Diuerſitates verò allegatæ vi-
ſæ ſunt leuiores, quàm quòd in illis poſſit
fieri fundamentum. Tertio res viſa eſt Do-
minis ſatis veriſimilis, cum tanto tempore
quo hęc cauſa pendet, nuſquam vnquam
comparuerit dictus Ioannes, neque conſtat
quòd diſceſſerit ab Vrbe, aut alibi locorũ
commoretur, ex quibus ſatis coadiuuari
videtur probatio duorum teſtium, qui de-
poſuerant, ſe vidiſſe Ioannem mortuum,
3 † quamuis contra eos adſint exceptiones
releuantes, nihilominus inſeruiunt pro ad-
minicelo ſtante prędicta probatione de
nouo deducta. Non obſtat, quod obijcitur
4 contra examen teſtium, † eos fuiſſe exa-
minatos ſine interrogatorijs partis, quia
cum pars fuerit ſæpius citata ad dandum
interrogatoria; eaque non dederit, ſufficit
fuiſſe per iudicem interrogatos, *c. cum*
cauſam. de teſtib. notant Doctor. in c. 2. §. te-
ſtes. de teſtib. lib. 6. vbi Io. Andr. num. 15.
Franc. num. 6. Peregrin. deciſ. 106. lib. 2. &
fuit reſolutum in cauſa Camerinen. bonorũ.
20. Martij 1589. coram R. P. D. meo Penia.
Neque obſtat, quod dicitur vnum teſtem
examinatum anno 1599. depoſuiſſe ſe vi-
diſſe Ioannem ſono cinque o ſei anni, &
ita quòd falſum eſt, obijſſe anno 1591; nam
Præterquã quòd iſte eſt vnicus teſtis, adeſt
etiam nullitas examinis per aduerſarios
impugnati, & etiam non loquitur certitu-
dinariè de tempore: Vndè non poteſt in eo
fieri fundamentum. Et ex his concluſum
pro ſufficienti probatione obitus Ioannis.

Aurien. Sancti Pelagij.
Die Lunæ 10. Martij 1603.

S V M M A R I V M.

1 Teſtis, qui dicit non vidiſſe aliquam vnio-
nem, non probat negatiuam.

D E C I S I O MCDLVII.

DVbitatum fuit, an probetur mona-
ſterium de Oſſera poſſediſſe Eccleſiã
ſancti Pelagij mediante perſona fratris Se-
baſtiani Abbatis dicti monaſterij, & fuit
per Dominos concluſum circumſcriptis
exceptionibus nullitatis examinis, & fidei
iurium, de quibus poſtea erit agendum, cõ-
ſtare de poſſeſſione fratris Sebaſtiani Abba-
tis, quæ probatur per omnes teſtes hinc
inde datos, ſed difficultas in eo verſatur,
an poſſederit vti Abbas, & nomine mona-
ſterii, ita vt poſſit dici quæſitam fuiſſe poſ-
ſeſſionem monaſterio, & placuit opinio af-
firmatiua, quia tertius teſtis monaſterii
n. 3. dicit ſe pluries de mandato Sebaſtiani
aſportaſſe fructus dicti beneficii ad mona-
ſterium, & audiuiſſe, quòd ex mandato
eiuſdem accedebãt Monachi ad dictam Ec-
cleſiam pro colligendis fructibus, & quòd
Sebaſtianus percipiebat fructus nomine
monaſterii, & inſuper quòd fecit fabrica-
re domos in dicto beneficio mediante ope-
ra miniſtrorum monaſterii, ac de bonis &
rebus ad monaſterium ſpectantibus, & in
hoc habet alios conteſtes; & maximè ſua-
detur poſſeſſionem fuiſſe nomine monaſterii
cuius expenſis ibi ædificauit, cum hæc Ec-
cleſia fuerit gubernata à quibuſdã Alphõ-
ſo & Iacobo de ſancta Maria, quos teſtes
dicunt, fuiſſe ibi poſitos ab Abbate dicti
monaſterii, & dicunt etiam de auditu iſtã
Eccleſiam eſſe grangiam monaſterii, quod
confirmatur ex eo, quòd connumeratur in-
ter bona monaſterii in Bullis Honorii, &
Eugenii: Non obſtat, quòd teſtes Henrici
dicant Alphonſum & Iacobum poſſediſſe
hanc Eccleſiam vti Rectores, quia ſubdunt
1 ſe neſcire, quo titulo poſſederint. † Neque
obſtat, quòd dicant hanc Eccleſiam non eſſe
vnitam monaſterio, quia ſolum dicunt ſe
non vidiſſe aliquam vnionem; & ideo non
probant negatiuam. Vltimo non obſtat,
quod teſtes dicunt Sebaſtianum, poſtquam
deſiit eſſe Abbas, habitaſſe in domo bene-
ficii cum Ioanne eius fratre germano: quia
iſta habitatio nõ potuit eſſe vti ab Abbate,
cum eſſet ſpoliatus Abbatia, ſed potuit eſſe
iure familiaritatis, cum eius frater poſt
diſceſſũ Abbatis intruſiſſet ſe in beneficio,
Et hęc circa poſſeſſionem monaſterii. Quã-
tum verò ad effectum Domini nihil ſtatue-
runt, ſed volunt, quòd ſuper eo detur par-
ticulare dubium.

Vicentina Feudi Decimarum.
Die Lunæ 10. Martii 1603.

S V M M A R I V M.

1 Onus probandi finitam fuiſſe lineam incũ-
bit agenti ad recuperationem, etiam quòd
conſiſtat in negatiua, quòd maximè pro-
cedit, quando reus nõ impugnat inueſti-
turam, nec excipit de aliquo iure tertij,
ſed vti poſſeſſor excludit actorem, ex quo
non docuit concludenter de iure ſuo, vt
num. ſequen.

Et hoc intelligitur procedere ſiue Eccleſia
agat rei vindicatione, ſiue remedio re-
dintegranda, vt num. 4.

3 Conſ. Syluestr. Aldobrand. 80. num. 5. &
Pariſ. 86. n. 18. lib. 4. quando procedant.

5 Finita linea inueſtitorum intrat ſpolium, ſi
Eccleſia non fuerit redintegrata.

D E C I S I O MCDLVIII.

1 DOmini cenſuerunt † onus probandi
fuiſſe finitam lineam inueſtitorum, in-
cumbere

cumbere Eccleſiæ agenti ad recuperationẽ feudi, de quo agitur, *ex regula l.2.de probation.l.actor. C.eod.* etiam quòd conſiſtat in negatiua *iuxta dictum Bald.in l.in illa. de verb.oblig. & ita fuit in pluribus cauſis reſolutum, vt in Romana domus.3.Aprilis 1579.coram Illuſtriſſ. Blanchetto. & coram R. P. D. meo Litta in cauſa Sabinen. Collis Rampoli, & coram me in cauſa Romana domus 15.Ianuari 1588.vbi allegatur ſimilis deciſio corã bo.me.Oradino* ⁎, *& faciunt allegata in hoc eodem feudo per Peregrin.*

⁎ ſub die 1.Febr.1574.

2 *conſ.26.nu.24.* † quod ſine difficultate procedit, ex eo quòd Domini de Tonſo nõ excipiunt de inueſtitura, nec de aliquo iure tertii, ſed vti poſſeſſores excludunt actorem, qui ipſe produxit inueſtituras, ex quo non docet concludenter de iure ſuo, quod ſufficit, *l.fin. C. de rei vendic. l. qui accuſare. C.de edend.* præſertim eum ex cõfeſſione Eccleſiæ, quę inueſtituras produxit, conſtet adfuiſſe lineam inueſtitorum, nec docet eam fuiſſe finitam, vel quòd omnes defecerint, vel quòd ſuperſtites ſint illegitimi *Rip. in l. ex facto. ad Trebell. Pute. deciſ.45.lib.1.cum alijs per Informantes al-*
3 *legatis.* † Nec obſtat *conſ. allegatum Domini Syluestri Aldobrandini 80. num. 5.* quia procedit, vbi non conſtat filios extitiſſe, ſecus ſi probaretur extitiſſe, quia tunc probanda eſſet eorum mors, & ita etiam procedit *conſilium Pariſ. 86. nu.18.*
4 *lib.4.* † Et iſta procedunt, ſiue Eccleſia agat rei vendicatione, ſiue remedio redintegrãdæ, nam probatis extremis per Eccleſiam obſtaret ei exceptio amiſſæ poſſeſſionis facto ſuo, quòd ſi vellet replicare eam fuiſſe amiſſam intuitu tantum lineæ inueſtitorũ,
5 † qua finita intrat ſpolium, *vt fuit alias reſolutum in vna Aſculana bonorum coram bo. me. Oradino*, tamẽ ſemper teneretur Eccleſia docere lineam fuiſſe finitam, aliàs nõ competeret tale remedium reſtitutoriũ. Et ita concluſum.

Biſuntina, & Baſilien. Vnionis.
Die Veneris 14 Martii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Obſeruantia vnionis tam ad effectum confirmationis quàm ad effectum iuſtificationis gratia ſufficit ex lapſu triginta annorum, dummodo ſit vera, & non præſumpta.*
2 *Præſumptio præſumptionis dari non debet.*
3 *Scientia vera per cõiecturas etiam & præſumptiones probatur.*
4 *Aliud eſt ſcientiam eſſe præſumptam aliud eam probari præſumptionibus, & coniecturis.*
5 *Probatio per præſumptiones & coniecturas in materia difficilis probationis eſt concludens, & eſt arbitraria.*
6 *Scientia Vnionis ex quibus probari poſſit. & nu.10.vſque ad num.14.*
7 *Quis cenſetur poſſidere ex titulo præambulo ad euitandum delictum.*
8 *Ex effectuatione coadiutoriarũ colligitur effectuatio Vnionis.*
9 *Scientia colligitur ex actibus, qui à communiter accidentibus ſolent deuenire ad notitiam, maximè iuncta continua conuerſatione, Item ex qualitate facti ardui.*
11 *Scientia ex præſenti præſumitur in futurũ, quando adeſt eadem cauſa præſumendi.*
12 *Ex præſumptionibus reſultat vera probatio ſcientiæ.*
13 *Vnio non poteſt fieri niſi de conſenſu poſſidentis beneficium, quod vnitur.*
14 *Craſſa & ſupina ignorantia in pluribus perſonis intereſſe ſimul habentibus vix cadere poteſt, niſi ſit doloſè affectata.*
15 *Moleſtiæ etiam iudiciales non interrumpunt curſum temporis, quod requiritur ad obſeruantiam, & præſumptionem ex ea reſultantem.*

DECISIO MCDLXIX.

FVit de mandato S. D. N. propoſita hęc cauſa circumſcriptis iuribus vltimo per Murbacen. exhibitis ⁎ cum non poſſent hic in Curia cognoſci, & pars Lutrenſium valdè conquereretur fieri fundamentum ſuper illis, nulla facta recognitione, quare propoſita cauſa ſuper eodem articulo; An conſtet de obſeruantia vnionis non ſolum ad effectum confirmationis, ſed etiam ad effectum iuſtificationis gratiæ. Et ea diligen-
1 ter diſcuſſa, † Domini cenſuerunt ſatis cõſtare de obſeruantia ad omnem effectum, retentis etiam cõcluſionibus per Dominos Aduocatos Lutrenſium deductis, nempe quod talis obſeruantia debet eſſe triginta annorum, *vt fuit reſolutum coram S. D. N. Clemente VIII. in cauſa Lucana Decanatus.* Item quòd debet eſſe vera & non præſum-
2 pta, † ne detur præſumptio præſumptionis, *vt in deciſ. Placentina* [a] *coram bo. me. Bubalo per informantes allegata.* Fuit enim primo conſideratum ex veris probationibus conſtare de vnione confirmata à fe.re. Pio IIII. anno 1561. Item conſtare ex veris & indubitatis probationibus Lutrenſes habuiſſe ſcientiam huius vnionis de anno 1576. vt fuit in priori deciſione iſtius cauſæ conſideratum [b]. Et cum ad perficiendã probationem obſeruantiæ per triginta annos deſint tantummodo ſex anni, de quo tempore probandum eſt Lutrenſes habuiſſe
3 ſcientiam vnionis, † quę probari poteſt etiã per cõiecturas & præſumptiones, ex quibus ſcientia vera probatur, *Aym.conſ.73.n.59. & 178.nu.1. Afflict. deciſ. 44. num. 16.* &
4 † aliud eſt ſciẽtiam præſumptam eſſe, aliud eam probari præſumptionibus & coniecturis,

⁎ ſub die 27. Ianuarij proximè præteriti, qua die nihil fuit reſolutũ, ſed reſolutio ad hanc propoſitionem dilata.

a In Placẽtina decimarũ 31. Ianuarij 1586.

b ſub die Veneris die 20. Maij anni præteriti.

5 ris, † quæ probatio eſt concludens in ma-
teria difficilis probationis & eſt arbitraria,
vt tradit Couar. in c. ſiliarſi. de teſtam. n. 1.
Domini tota ſerie facti conſiderata cenſue-
6 runt, † talem ſcientiam ſatis probari pri-
mo ex continuata poſſeſſione iſtorum mo-
naſteriorũ per Abbates vtriuſq. monaſterij,
nempe Rodulphum, Vdalricum, Vuolfan-
gum, & demum Andream Cardinalem;
7 † Hos autẽ poſſediſſe ex preambulo titulo
dicendum eſt ad euitandum delictum, &
certum eſt primos, qui Vnionem impetra-
runt, eius ſcientiam habuiſſe; Item & ſuc-
ceſſores, qui in vim Coadiutoriarũ, in qui-
bus narrabatur monaſteriorũ Vnio, poſtea
ſucceſſerunt per obitum Abbatum, adeo
quòd de ſcientia Vnionis tam Abbatum
prædictorum quàm Monachorum Murba-
cenſium dubitari non poteſt, cum ad adi-
piſcendam poſſeſſionem ſit neceſſe exhibere
titulum, ex quo tradentes poſſeſſionem red-
8 debantur certi de titulo Vnionis, † & ex
effectuatione Coadiutoriarũ colligitur ef-
fectuatio Vnionis, *iuxta conſilium pluries
à Rota approbatum Oldrad. 229. num. 2.*
Neque eſt veriſimile, quòd Lutrenſes per
tot annos neſciuerint, quomodo Vdalricus
eſſet effectus eorum ſuperior, & quòd Vdal-
ricus non deduxerit Coadiutoriam ad no-
titiam vtriuſque Capituli, ne in caſum
obitus Rodulphi cõtrouerteretur eius pro-
9 uiſio, † & ſcientia colligitur ex actibus,
qui ex communiter accidentibus ſolent de-
uenire ad notitiam *Aym. conſ. 168. num. 5.*
maximè inducta continua conuerſatione in-
uicem Monachorum vtriuſque monaſterij
Grat. conſ. 49. num. 10. lib. 1. & ex qualitate
facti ardui *ibidem num. 13.* Accedit, quòd
Lutrenſes, qui anno 1576. ex nominatione
Vuolfangi pro Coadiutore Ioannis Vdal-
rici facta per vtrumque monaſterium ha-
buerunt ſcientiam vnionis, vt aliàs deciſum
fuit [c], non ſe oppoſuerunt neque contra-
10 dixerunt Vnioni, † immo actum fecerunt,
qui non poterat per eos explicari, niſi præ-
ſuppoſita Vnione; & ideo ex eo oritur vr-
gens præſumptio, quòd prius haberent no-
11 titiam iſtius Vnionis, † cum ex præſenti
præſumatur in præteritum, quãdo adeſt ea-
dẽ cauſa præſumendi, *Bal. & Salic. in l. ex
qua perſona. C. de probation.* Neque obſtat,
12 † quòd iſta ſit ſcientia præſumpta, quia
ex præſumptionibus reſultat vera probatio,
vt dictum eſt, & fuit latè deductum diebus
præteritis *in cauſa Oſcen. Archidiaconatus
coram R. P. D. meo Lancellotto* [d], quod
13 etiam confirmatur ex eo, quòd † non fiũt
Vniones, niſi de conſenſu poſſeſſorum be-
neficiorum, quæ vniuntur. Vnde conclu-
dendum eſt Lutrenſes habuiſſe ſcientiam
Vnionis vſque à principio Coadiutoriæ
14 Vdalrici, † vel fuiſſe in craſſa & ſuppina
ignorantia, quę in tot perſonas cadere vix

[c] ſub dicta die 10. Maij anni præteriti ſub num 8. cum ſeqq.

[d] & præſertim ſub die 20. Iunii anni præteriti.

poteſt, niſi ſit doloſe affectata. Neque de-
ducta in contrarium obſtãt; Et primo, quòd
non conſtet de effectuatione Coadiutoriæ
Vdalrici, cum contrarium probetur ex ef-
fectuatione ſequutę ſucceſſionis vigore clau
ſulæ cum futura ſucceſſione in Coadiuto-
ria appoſitæ, & quamuis habuerit reten-
tionem Abbatiæ ſancti Maximi; non ideo
infertur noluiſſe interim habere poſſeſſionẽ
Coadiutoriæ, cum hæc eſſet dignor, & cum
non vacaret illa ſancti Maximi, niſi poſt-
quam factus fuiſſet locus futuræ ſucceſſio-
ni. Nec probatur vlibi Vdalricum fuiſſe
creatum Coadiutorem ante confirmationẽ
Vnionis, ſed vtraque gratia tam Vnionis
quàm Coadiutorię eſt ſub eadem die, cum
mentione Vnionis perpetuæ, quia in eo ſta-
tu erant Abbatiæ vigore Vnionis à Legato
prius factæ. Neque etiam obſtant deducta
contra gratiam Vuolfangi, quia licèt in
gratia non nominentur Lutrenſes pro Ora-
toribus; tamen in ea dicitur prius de hoc
actum fuiſſe coram Monachis vtriuſq. mo-
naſterii, & narratur explicitè Vnio, & con-
firmata fuit à Gregorio XIII. in vim præ-
cedentis electionis factæ per vtrumq. mo-
naſterium. Nec effectuationi obſtat, quòd
conceſſa fuerit cum clauſula, poſtquam pro-
feſſionem emiſerit, quæ nunquam fuit ab
eo emiſſa, quia onus ſuſceptionis habitus,
& emiſſionis profeſſionis fuit iniunctum in
euentum futurę ſucceſſionis, non autem
Coadiutorię. Similiter non obſtat, quod
contra electionem Andreæ opponitur de
proteſtatione Capituli Lutrẽſis in adeptio-
ne poſſeſſionis, quia huic fuit in alia deci-
ſione reſponſum, nempe per eam non fuiſſe
impugnatam Vnionem, ſed ſolum ius cu-
iuſdam Gabrielis, qui fuerat à ſolo Capi-
tulo Murbacẽſi electus, & Andreas vti vo-
lebat eius ceſſione, cui rei ſe oppoſuit Capi-
tulum Lutrenſe, quod noluit approbare
electionem factam à ſolis Murbacenſibus,
quæ res mirum in modum confirmat ſtatũ
Vnionis à Lutrenſibus approbatum ex iſto
actu, & ex impetratione Breuis Grego-
rij XIIII. nec nõ ex electione nuper facta
per vtrumque Capitulum poſt obitum An-
dreę Cardinalis ſubſcriptę non à ſolis Mur-
bacenſibus, vt prætenditur, ſed à ſcrutato-
ribus. Poſtremo non obſtat aſſerta lis ſu-
per vnione, de qua deponunt teſtes extra-
iudicialiter examinati, quia omiſſa nulli-
tate examinis, ſatis eſt, quòd Lutrenſes ni-
15 hil obtinuerint; † quo caſu iſtæ moleſtiæ,
quatenus probarentur, non interrumpunt
curſum temporis, & præſumptionem ex eo
reſultantem *iuxta doctrinam Felin. in c. il-
lud. de præſcript. quem ſequuta eſt Rota corã
me in cauſa Romana Caſalis Longbezza* [e].
Et ex his concluſum ſatis ſuperque de ob-
ſeruantia conſtare ad effectum iuſtificatio-
nis gratiæ.

[e] ſub die 22. Iunii 1594. nu. 6.

Cęſarauguſtana Cabimentorum.
Die Veneris 14. Martij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria ex magna ſuſpicione calumnia denegatur.*

2 *In probãda immemorabili debet demi tempus litis, & teſtes debent deponere de anteriori tempore.*

3 *Remiſſoria non conceditur, quando conſtat per ſcripturas de cõtrario eius quod probari prætenditur.*

4 *Milites religionis non poſſunt ſe ingerere in Cõmendis, niſi quatenus velit religio, quæ eſt omnium Commendarũ domina.*

DECISIO MCDLX.

Domini vnanimiter cenſuerunt ſtandũ eſſe in deciſis *ſub die 1. Iulij 1602.* non eſſe dandam Principatui remiſſoriam;
1 Primo, † quia vrget magna ſuſpicio, eam peti calumnioſè ad euitandam deciſionem Putei, & alias factas in hac cauſa, & ad differendam eius expeditionem, *Caſſad. 3. & ſeq. de dilation.* Articuli enim concludunt communionem Cabimẽtorum inter Caſtellaniam & Prioratum Cathaloniæ cõtra ſtatum diuiſionis, qui ſemper fuit à die motæ litis, & antea, quæ fuit de anno 1505.
2 † Vnde non poſſunt reperiri teſtes, qui dẽpto tempore litis, poſſint de anteriori ſtatu deponere, demendum eſt enim tempus litis, *c. licèt. de teſtib.* Nec dubium eſt Principatum inhęrere antiquæ liti, cum eius intereſſe, quatenus aliquod prætendere poſſit, ſit ſecundarium & connexum cum intereſſe militum. Neque etiam ei ſuffragatur, licèt concedamus hanc eſſe nouam litem; cum veniat ad defenſionem militum, ne excludantur à Caſtellania & aliis Commẽ-
3 dis Aragoniæ: † Pręterea conſtat per ſcripturas de contrario eius, quod probare nituntur, quo caſu denegatur remiſſoria, *Aegid. deciſ. 9.* quod conuincitur *ex deciſione Putei 331. & 399. lib. 2. in hac cauſa factis, & ex ſtabilimentis religionis cap. 53.* ex quo patet diuiſa fuiſſe Cabimenta omnium linguarum præterquam Italiæ & Prouinciæ, & quicquid dicatur, hoc ſtabilimentum eſt clariſſimum; & maximè procedit in Caſtellania, & Prioratu Cathaloniæ, cum lingua Hiſpaniæ, quæ ab initio comprehendebat omnia Regna Hiſpaniarum, fuerit diuiſa in plures Prioratus videlicet Caſtellæ, Aragoniæ, Nauarræ, & Portugalliæ, quas hodie conſtat habere Cabimenta diuiſa: Vnde idem dicendum de alijs diuiſis, & illud non controuertitur ab ipſa Religione, neq. poteſt impediri à Prin-
4 cipatu, neque à militibus, † qui non poſſunt ſe ingerere in Commendis niſi quatenus velit Religio, quę eſt domina omnium Commendarum, *vt fuit aliàs deciſum, vt per Mohedan. 10. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit reſolutum coram me in Meliten. penſionis* *: Vnde cum hodie Religio acquieſcat huic ſtatui, & intereſſe Prioratus ſit vel nullum vel ſecundarium, & connexum cum intereſſe militum, vtique non eſt audiendus Principatus ſuper hac prætenſione. Et ita concluſum.

* ſub die Lunæ 1. Maij 1600. in prima.

Gerunden. Vini.
Die Lunæ 17. Martii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Menſura mentio de illa intelligenda eſt, quæ extat, ſi de alia non appareat.*

2 *Vbi agitur de probanda re antiqua, teſtes de publica voce & fama plenè probant.*

3 *Ad probandum identitatem ſufficiũt leuiores probationes etiam per inditia & cõiecturas.*

DECISIO MCDLXI.

Fvit dubitatum, an conſtet de quantitate, & qualitate Vini, in caſu, de quo agitur, & cenſuerunt Domini conſtare: Nam quantum ad quantitatem, ſtatutum clarè loquitur de vna Iuſtitia ſiue Iuſtina in diebus ieiunij, & in alijs diebus de vna Iuſtina cum dimidia, prout erat ſolitum dari vnoquoque die pro menſium & perſonarum qualitate. Verum difficultas in eo verſatur, quęnam ſit iſta Iuſtina, de qua ſit mentio in ſtatuto, & Canonici affirmant hanc menſuram adhuc extare in rerum natura, & conſeruari in Eccleſia Gerunden.
1 Ideo † de illa intelligendum eſſe ſtatutum, cum de alia non appareat, *ad notata in l. 1. de lib. & poſth* *. Accedit, quòd cum eadem menſura hodie pręſtatur vinũ Hippocraticum vulgariter Procas, prout antiquitus fiebat ſtatis anni temporibus. Corroboratur hæc probatio ex teſtibus de publica voce & fama, qui etiam deponũt de auditu à maioribus de identitate iſtius Iuſtitiæ cum antiqua, & multum facit, quòd antiquitus pro iſta mẽſura dabantur quatuor denarij, & cum quindecim Iuſtitiæ conſtituant Dolium, quod de anno 1540. vendebatur quinque ſolidis, quorum quodlibet valet duodecim denarios, vt in fide, quę datur, conſtat de dicto anno fuiſſe eiuſdem capacitatis, & quantitatis cum modernis, quarum quindecim conſtituunt Dolium etiam de tempore præſenti. Quibus ſtantibus cenſuerunt Domini ſatis probari iſtã Iuſtinam eſſe illam eandem, de qua ſit mẽ-
2 tio in antiquo ſtatuto; † nam vbi agitur de probanda re antiqua, teſtes de publica fama plenè probant, *Marſil. in l. de minore, §. plurimum quoque. nu. 60. de quæſtion. Iaſ. in l. admonẽdi. n. 243. in 2. lectur. de iur. iur.*
3 † & ad probandam identitatem ſufficiunt leuiores probationes, etiam per indicia &

* per l. quãuis C. de fideicommiſſ. Rip. in l. 2. n. 24. de lega. 2. Caputaq. deciſ. 159. n. 12. & 29.

conie

coniecturas, *Aff.deciſ.23.num.3. Decian. reſponſ.17.n.9.& 21.lib.3.* maximè cõcurrentibus adminiculis vrgentibus ſupra relatis. Neque obſtat, quòd iſta probatio nõ percutiat tempus ſtatuti anni 1312. quia ſtatutum nouum non habet relationem ad ſtatutum antiquum, ſed ſimpliciter ad ſolitum, quod poteſt verificari de tempore anni 1540. & aliorum citra, prȩſertim cũ anno præcedente ſtatutum nouum, Dolium valeret quinque ſolidis, quæ res multum facit ad corroborationem probationis: Verum quia multum conqueruntur Præpoſiti de exceſſu in quantitate vini, qui tamẽ conſiderari non poteſt, niſi reſpectu pretij, iudicarunt Domini expedire, vt differatur totalis expeditio cauſæ, donec afferant Præpoſiti ſuas probationes; dummodo non differant nimis eas exhibere; cum mandatum liquidationis fuerit conceſſum ſine retardatione diſputationis dubij, & expeditionis cauſæ. Quantum ad qualitatem vini, caret difficultate, eſſe præſtandum vinum bonum iuxta qualitatem perſonarum; nam pretioſius fuit deſtinatum pro miſſis celebrandis. Et ita concluſum.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 28. Aprilis 1603.

SVMMARIVM.

1 *Vbi agitur de probandis redditibus ex cauſa reſciſſionis probatio debet eſſe plena & concludens, non autem præſumpta; ſecus ſi agatur ad effectum liquidationis, quia tunc ſufficit etiam leuior probatio, etiam ex ſolito, vt nu. ſeq.*

2 *Doctr. Bald. in l.1.num.16.C.de fruct.& lit.expenſ. & Verall. deciſ. 30. part. 2. quomodo intelligantur.*

3 *Probatio ſumma redditum ſeu fructuum ad effectum reſciſſionis trãſactionis, qualiter & quomodo probari debeat. & n.5.*

4 *Teſtes non bene informati de qualitate rei non probant valorem.*

DECISIO MCDLXII.

Domini in hoc dubio cenſuerunt ex teſtibus examinatis pro Illuſtr. coniugibus de Ferretis non probari certam ſummam redditum ciuilium, & criminalium
1 Caſtrorum, de quibus agitur, † cum non agatur de probandis iſtis redditibus ad effectum liquidationis, ſed ad effectum reſciſſionis cõtractus trãſactionis, & ex cauſa reſciſſionis probatio debet eſſe plena & cõcludens, non autem præſumpta, *Alex.in l.pretia rerum.nu.9.ad leg. Falcid. Alciat. de præſumpt.regul.3.præſumpt.9. Gabr. de*
2 *empt.& vendit.concl.1.n.63.* † & ideo non applicatur doctrina *Bald.in l.1. nu.16. C. de fruct.& lit.expen.Verall.deciſ.30.par.2.* nam loquuntur ad effectum liquidationis fructuum, in qua ſufficit etiã leuior probatio etiam ex ſolito *Achill.deciſ.22.de reſtit.*
3 *ſpol.* † Ad effectum itaque de quo agitur, probanda eſt, vt eſt communis opinio, perceptio fructuum aliàs quàm ex teſtis iudicio & credulitate, *Bart.in l. pretia rerum. §.1.n.3.& ibi Alex.ad leg.Falcid.Bart.in l.2.nu.23.& Cagnol.n.232.& 235.& ibid. Pinell.part.3.cap.vlt.nu. 17. C. de reſcind. vend.* † & debent teſtes etiam non interrogati reddere cauſam ſcientiæ, *vt per Cagnol. ibidem nu.236. & Pinell.vbi ſupra num.11. Socin.iun. conſ.13. num. 4. lib.2.* & etiam debet iſta probatio concludere de tempore contractus *l.ſi voluntate.in fin.C. de reſcind. vend.* & etiam de tempore anteriori & poſteriori per aliquot annos *Bar. in d.l.pretia rerum.num.2.in fin.& ibidem Alex.nu.10. idem Bart. in d.l.2. nu.23.& fuit reſolutum in cauſa. Tiburtina Caſtri Arſularum 26.Iunij 1595.coram R. P. D. meo Penia.* Quibus ſtantibus, ex teſtibus præfatis non poteſt firmari aliqua ſumma, ad quam aſcendant redditus iuriſdictionales Roncofrigidi; nam ſuper teſtibus examinatis ante iſtos vltimos iam fuit deciſũ non poſſe ex eorum dictis aliquid firmari, quia deponunt per verba præſentis temporis, & non percutiunt tempus contractus, & non reddunt concludentem rationem, ſed tantum deponunt de credulitate, & eorum iudicio, per verba, poſſono fruttare: Præterea loquuntur in confuſo de introitibus iuriſdictionis ciuilis & criminalis, & damnorum datorum, & tamen ex teſtibus de quibus in ſummario nu. 1. probatur iuriſdictionem ciuilium, & damna data de tempore contractus ſpectaſſe ad Communitatem non autem ad Dominum. Accedit,
4 † quod teſtes non bene informati de qualitate rei, de qua agitur, non probant valorem, *Alex.quem Rota in pluribus cauſis ſequuta eſt, conſ.60.nu.23. & fuit dictum coram Illuſtriſſ. Platto in vna Anconitana Terrarum.17.Martij & 21.Aprilis 1589.* Teſtes vero vltimo examinati, quamuis iuxta quinquageſimum primum interrogatorium conentur probare, quòd de anno 1576. fructus iuriſdictionales criminales aſcendunt ad ſcuta 500. & reddunt cauſam ſcientiæ ex quadam confiſcatione aſcendente ad ſcuta 500. quȩ illo anno oc-
5 currit, † ſed ad hunc effectum non ſufficit probatio vnius anni, cum non verſemur in materia vniformi, ſed in materia incerta, quæ pendet ex euentu incerto, qui euenire vel non euenire poteſt, *Verall. deciſ. 264. nu.9. part.3. cum alijs*; & ideo requiritur probatio aliquot annorum ante & poſt ad ſtatuendum aliquid certum, & licet ſuper decimo dicat, quòd vno anno cum alio cõputato poſſunt iſti redditus aſcendere ad ſcuta 500. tamen loquuntur in confuſo de-

vtraque iuriſdictione & damnis datis, & reddunt cauſam de publica voce & fama, per verba de præſenti; & aliqui de auditu: Videtur etiam ſatis inuerisimilis iſta probatio, quòd iuriſdictio criminalis vnius Caſtri aſcendat ad tantam ſummam, quod ſatis comprobatur ex qualitate criminum, & delictorum, quæ continentur in libris proceſſuum in actis exhibitis. Quare concluſum fuit certam ſummam ſtatui non poſſe ex depoſitionibus iſtorum teſtium.

Corduben. Redecimarum.
Die Veneris 2. Maii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Pendente cauſa reſtitutionis in integrum poteſt agi de manutentione.*

2 *Manutentio non datur, quando reſiſtit ius commune.*

3 *Arrendatarÿ non poſſunt præiudicare Eccleſia conſtituendo alium in quaſi poſſeſſione.*

4 *Ex ſolutione facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi contra dominum.*

5 *Quaſi poſſeſſio non datur ſine ſcientia & patientia.*

DECISIO MCDLXIII.

Domini omiſſis multis; quæ reſpiciunt petitorium, prout ſunt priuilegia exemptionis à ſolutione decimarum, & communicationes diuerſorum priuilegiorũ, quæ requirunt particularem diſcuſſionem in negotio principali, & ſuper ſimili materia adhuc pendet cauſa Valentina, in qua nondum fuit capta reſolutio: omiſſa etiam exceptione rei iudicatæ, quæ opponitur pro parte monaſterij, cum pendeat à negotio principali, & adhuc non ſit deſerta cauſa nullitatis, quæ prætenditur ex
1 capite notoriæ iniuſtitiæ; vltra † quòd dicitur pendere cauſam reſtitutionis in integrum, quæ facit, vt interim poſſit agi de manutentione: omiſſa etiam exceptione,
2 quòd † iſti redecimæ reſiſtit ius commune, itaut non ſit danda manutentio, cum iſte articulus requirat particularem diſquiſitionem in petitorio; Fuerunt tamen Domini in ſententia, quòd in caſu iſto non conſtet de quaſi poſſeſſione monaſterii; nam teſtes allegati in ſummario loquuntur de perceptione harum redecimarum ab Arren-
3 datarijs. † qui non poſſunt præiudicare monaſterio conſtituendo Capitulũ in quaſi
4 poſſeſſione, † prout dicitur de emphyteuta, ex cuius ſolutione nõ acquiritur quaſi poſſeſſio contra dominum, *vt tradit Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina. nu. 65. de cauſ. poſſeſſ. & propr. & fuit dictum coram R. P. D. meo Mellino in cauſa Ciuitatis Caſtellanæ*
5 *Iuriſpaſcendi 24. Martij 1601.* † non enim ſine ſcientia & patientia datur quaſi poſſeſſio *l. 2. C. de ſeruitut. & aq.* Neque colligitur ſcientia ex eo, quòd monaſterium receperit ſolutiones diminutas ab Arrendatarijs, quia de hoc non conſtat; Neque hoc infertur ex ſententia Regis Ioannis, cum non ſtatuat, vt ſolutio facta ab Arrendatariis præiudicet Dominis; Neque vniuerſalis quaſi poſſeſſio Capituli arguit, quòd idem ſit in prædio particulari, ſuper quo in ſpecie litigatur, neque habet fundatam intentionem de iure communi: Neque facit, quòd monaſterium venerit ad cauſam defendendo Arrendatarios, quia ex hoc non arguitur, quòd velint approbare factum ipſorum; poſſunt enim habere alias cauſas defenſionis diuerſas ab hac prætenſione; Ideo niſi Capitulũ magis concludenter doceat de ſcientia monaſterii, fuit dictum non eſſe ei concedendum mandatum de manutenendo.

Bononien. Pecuniaria.
Die Veneris 9. Maij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Apparatus comprehenſi in conſtitutione dotis in eius quoque reſtitutione veniũt.*

2 *Rota in taxatione, quæ pendet ab eius arbitrio ſemper minorem ſummam amplectitur.*

DECISIO MCDLXIV.

1 Domini non dubitarunt † locum eſſe reſtitutioni apparatuum comprehenſorum in conſtitutione dotis, tam ex diſpoſitione ſtatutorum, quàm ex confeſſione D. Tiberij; ſed difficultas fuit tantum reſpectu ſummæ, ad quam taxari debeant iſti apparatus, non enim fuerunt à principio taxati, ſed promiſſa sũma trigintaocto millium librarum pro dotibus & apparatus ſoluendarum partim in pecunia numerata, & partim in bonis ſtabilibus, quos apparatus Dominus Tiberius in apocha ſponſalium promiſit facere, prout viro nobili conuenit, & pro verificatione ſummæ debitæ pro apparatibus, iuxta id quod ſolitum eſt obſeruari inter nobiles Bononienſes, fuerunt nonnulli teſtes examinati pro parte D. Caroli, ex quorum dictis cenſuerũt Domini non præciſè probari illud ſolitum, ſed apparere variè fuiſſe obſeruatum, taxãdo apparatus modo ad rationẽ tertiæ par-
2 tis dotis, modo ad minorem ſummã. † Quare iuxta Rotæ ſtylum, quæ in his, quæ pendent ab arbitrio, ſolet ferè ſemper minorẽ ſummam amplecti, arbitrati ſunt iſtos apparatus taxandos ad ſummam octo millium librarum maximè; cum D. Carolus in inſtrumento dotali promiſerit dare D. Gentili nonnulla bona mobilia ſatia notabilis pretij & valoris, quæ promiſſio facit

vt non fuerit opus tot erogare in apparatibus, poſtquam iſta etiam pro illis inſeruiebant. Quare concluſum laudum eſſe reformandum, & reducendum ad ſummam dictarum octo millium librarum detrahendarum ex ſumma dotali.

Romana Penſionis:
Die Mercurij 28. Maij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata in petitorio ſuſpenſo ante expeditionem poſſeſſorij eſt nulla.*
2 *Procurator verus ſi nõ doceat de mandato ſtante proteſtatione neminem audiri niſi docto de legitimo mandato, ſententia eſt nulla.*
3 *De ſtylo Cancellaria non recipiuntur conſenſus conditionales in reſeruationibus penſionum, ſed liberi tantum.*
4 *Procurator examinatus pro eo, pro quo fuit procurator in ipſamet cauſa non plenè probat, ſed eius fides diminuitur.*
5 *Examen teſtis eſt nullum propter defectũ citationis & iuramenti de calumnia.*
6 *Teſtes ſingulares ſingularitate obſtatiua non probant.*
7 *Regula Cancellaria de praſtandis conſenſibus non eſt de dandis, ſed expeditores concernit.*

DECISIO MCDLXV.

1 FVit reſolutum † ſententiam extra Rotã
latam eſſe reuocandam, vti nullam &
iniuſtam: Nullitas ex duplici capite oritur;
Primo, quia fuerat pro parte Equitis Horatij
ſuſpenſum petitorium, & tamen non
expedito poſſeſſorio fuit pronunciatum in
petitorio, *Alex. in l. naturaliter. §. nihil cõmune. n. 94. de acquir. poſſ. Veral. deciſ. 322.*
2 *part. 2.* Secundo, quia † cum fuiſſet proteſtatum
neminem audiri, niſi docto de legitimo
mandato, nihilominus fuit proceſſum
cum Bernardo vti procuratore non docto
de mandato, & licèt verè eſſet procurator;
tamen non releuat ſtãte proteſtatione: ſed
quicquid ſit de nullitate; Iniuſtitia viſa eſt
Dominis aperta, quia per ſententiam declaratur
inſtrumentum conſenſus nullam
mereri exequutionem: Videtur autem motus
Iudex ad ita pronunciãdum, ex eo quòd
teſtes inſtrumentarii deponunt non fuiſſe
præſtitum cõſenſum liberum, ſed cum quibuſdam
conditionibus. Verum non obſtãte
hac oppoſitione, Domini ex pluribus cẽſuerunt
eſſe fidem adhibendam dicto inſtrumento,
quod eſt publicum, & ſine vllo extrinſeco
vitio, rogatum per notarium publicum,
virum legalem, & bonę famæ,
3 † & iuxta ſtylum Cancellarię, qui eſt, vt
non recipiantur conſenſus conditionales,
ſed liberi tantum, & ex eo oritur probatio
probata, *ad conſ. Socin. 89. nu. 11. lib. 1. Dec. conſ. 36. num. 2. cum ſimilib.* Quòd autem
pręſtitus fuerit liberè cõſenſus per R. P. D.
Stellam, conſtat etiam aliundè, nempe ex
depoſitione Nicolai Herculani teſtis inſtrumentarij,
qui licèt dicat, quòd vna vice
R. D. Stella noluit conſentire niſi ſub conditione,
& quòd notarius noluit ſe rogare
de tali conſenſu, & tunc nihil actum fuit;
ſubdit tamen, quòd poſtea alia die liberè,
& abſque vlla conditione conſenſit, prout
ipſi retulit idem D. Stella, & coadiuuatur
hęc depoſitio ex fide Illuſtriſs. Card. Aſcanij
Columnę, & R. Fratris Plumbini, qui
deponunt de conſenſu puro, & abſq. conditione.
Et ex his colligi poteſt, quę fides
adhibenda ſit Troiano Capiſtrello, qui deponit
de extenſione conſenſus cum conditionibus,
in qua re contradicit Herculano,
4 & ſtylus repugnat. † Vltra quòd diminuitur
eius fides, ex eo quòd in hac cauſa fuerat
procurator D. Stellę, vt conſtat ex fide
5 Decij Cambii notarii data, & etiam, † quia
fuit nulliter examinatus ex defectu citationis
& iuramenti calumnię, vt benè in
facto deducitur. Comprobantur pręmiſſa
ex depoſitione vnius teſtis examinati pro
Tancredo altero penſionario, qui cõfirmat
id, quod ſupra dictum fuit, nempe quòd licèt
à principio D. Stella renuerit pręſtare
conſenſum ſimpliciter, tamen finaliter illud
liberè pręſtitit, quòd maximè ſit veriſimile,
ex eo quòd de eius conſenſu fuerunt ſoluti
duo termini abſque contradictione.
Vnde concluſum fuit fidem inſtrumenti nõ
6 vacillare, † cum iſti teſtes ſint ſingulares
ſingularitate obſtatiua; & ideo neutri creditur,
Gabr. conſ. 40. nu. 20. lib. 2. Vnde non
ſunt tales, per quos debeat fides inſtrumẽti
debilitari, & etiam videtur iſte conſenſus
extra inſtrumentum ſufficere ad effectũ,
7 de quo agitur, † cum regula de pręſtandis
conſenſibus non ſit de dandis, ſed concernat
expeditores, *vt per Creſcent. deciſ. 9. de procurator. Caſſador. 1. de renũciation. Mohedan. 5. eod. tit.* Sed hoc dictum fuit ex ſuperabundanti.
Et ita reſolutum.

Romana Hoſpitij de Lucatellis.
Die Mercurij 28. Maij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Facultas alienandi conceſſa in inſtrumento tranſactionis facta inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis.*
2 *Clauſula poſita in inſtrumento tranſactionis ſeu concordia inita ſuper re ad tertiam generationem conceſſa recipiunt eãdem interpretationem, quam recipit inſtrumentum conceſſionis inueſtitura.*
3 *Argumentum à contrario ſenſu non procedit in materia ſtricti iuris.*
4 *Renunciatio eſt ſtricti iuris.*

5 *Alienatio probibitâ vſque ad certum tempus non cenſetur poſt illud tempus permiſſa.*

DECISIO MCDLXVI.

IOannes aliâs il Roſſo conduxit â ſocietatibus Sanctiſſ. Saluatoris, & B. Virginis Conſolationis de Vrbe vnam domum ad vſum Hoſpitij, vna cum alijs quatuor domunculis & apothecis ad tertiam generationem maſculinam, & fœmininam prout in inſtrumento: Deceſſit Ioannes relictis duabus filiabus Lucretia & Clemẽtia, ex quibus Clemẽtia prędeceſſit, relictis Alexandro & Ioanne filijs, qui prædicta bona diuiſerunt cum Lucretia Amita, prout in inſtrumento ſub die 4. Februarij 1561. in quo domus Hoſpitij fuit aſſignata Lucretię aliæ vero domunculæ filijs Clementiæ. Interea ortis quibuſdam controuerſijs inter Beſſum, & eius filios, Alexandrum & Ioannem ex vna, & Philippum & Lucretiam eius vxorem, tam ſuo quàm filiorum nomine partibus ex altera, de anno 1562. 1. Decembris poſt narratas varias prætenſiones, hinc inde fuit inita concordia, & tranſactum ſuper prætenſis differentijs, & inter cœtera adeſt clauſula huiuſmodi; Item quòd dictus Philippus & Lucretia teneãtur cedere, & remittere Beſſo &c. omnia iura & actiones, hypothecam & obligationem, quam prætendere, & conſequi intenderent, & poſſent pro quauis cauſa, tam nunc quã in futurum, ſuper parte domorum per ipsũ Beſſum virtute inſtrumenti diuiſionis inter eos factæ tenta, & poſſeſſa, & quam tenet & poſſidet, prout ex nunc tenore præſentis inſtrumenti cedunt & remittunt. Adeſt etiam alia clauſula generalis, in qua fit renunciatio mutua inter partes, & quietatio ac liberatio ab omnibus & quibuſcumque, quæ vnus ab altero præmiſſorum & dependentium reſpectu, & alia quauis de cauſa & occaſſione, tam cogitata quàm incogitata, & tam expreſſa quàm non expreſſa, & etiam de iis pro quibus, & de quibus mentio fieri deberet, omniq. hypotheca, & obligatione, quam habere quilibet ipſorum poſſet ſuper domibus, & vineis prędictis, quauis de cauſa pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus: Et ſuper his clauſulis fit potiſſimum fundamentum iuncto diuiſionis inſtrumento ſupra relato cõtra Bernardinum. Vtraque pars iſtas domos vendidit Antonio Lucatello, vna quæque pars pro parte ſibi in diuiſione obuenta obtinuit vitas dictorum Alexandri Ioannis & Bernardini commutari in vitas filiorum ſuorum â ſocietatibus, penes quas erat directum dominium: Obierunt poſtea Alexander & Ioannes ſuperſtite Bernardino, qui tanquam comprehenſus in inueſtitura in tertia generatione vult euincere dictas domunculas, quæ obuenerunt in portionem Alexandri & Ioannis â filiis præfati Antonii emptoris; Ideo dedi dubium: An poſſit, & Domini cẽſuerũt poſſe ex lege inueſtituræ iuxta notata *per Bar. in l. ſi mihi & Titio de verb. oblig. vbi Alex. num. 13. & conſ. 21. n. 5. lib. 5. Clar. de emphyt. q. 33. cum alijs* *. Nec obſtat, quòd primo ex aduerſo deducitur, quòd in diuiſione partes dederunt ſibi inuicem facultatem liberè, & ſine alicuius conſenſu de dictis bonis diſponendi, hoc enim non legitur in dicto inſtrumento diuiſionis; Immo expreſsè & in principio inſtrumenti, & in fine adeſt reciproca proteſtatio, quòd per talem diuiſionem nolunt prӕiudicare iuribus ſibi ex quacumq. cauſa competentibus, & ſic optime euacuatur hoc argumentum. Secundo non obſtant clauſulæ tranſactionis ſupra relatæ, per quas prætenditur fuiſſe renunciatum iſti iuri ſibi ex inueſtitura competenti; nam eſt aduer-
1 tendum, primo quòd † dictę clauſulę ſunt intelligendæ ſecundum naturam cõtractus, in quo ſunt appoſitæ; Vnde cum poſt primam diuiſionem, multæ ortæ eſſent controuerſię & prætenſiones hinc inde tam ratione dotium, quàm ex aliis cauſis, ex quibus prętendebat Lucretia Beſſum eſſe ſuum debitorem: fuit deuentum ad illam tranſactionem, in qua fuerunt ſpecificè deductę omnes iſtę prætenſiones & ſuper illis tranſactum. Verum inter partes nulla fuit contentio ſuper iure proueniente ex inueſtitura facta â ſocietatibus: Quare dicẽdum eſt, circa illam nihil fuiſſe innouatum, ſed omnes illas clauſulas referendas ad effectum validitatis tranſactionis ſuper rebus controuerſis, maximè cum nulla ibi legatur clauſula facultatis alienandi in
2 præiudicium ſucceſſorum, † quæ tamen etiam ſi adeſſet, reciperet eandem interpretationem, vt latè videri poteſt *apud Creſcent. decis. 177. aliâs. 6. de donation.* qui in fortioribus terminis refert Rotam tenuiſſe per ſimiles clauſulas non fuiſſe renũciatum fideicommiſſo, Secundo reſpondetur illam ceſſionem iurium factam â Philippo & Lucretia intelligi debere de iuribus Lucretiæ, quæ conſtituta erat in ſecunda generatione, non autem de iuribus competentibus tertię generationi, in qua ipſa nullum ius habebat: vnde cum voluntatem metiri debeamus â poteſtate, & ipſa ratione ſubiectæ materiæ & naturæ iſtorum bonorum non poſſet dare licentiam Alexãdro & Ioanni alienandi iſtas domos, niſi pro ſua tantum vita, non eſt dicendum per iſtas clauſulas voluiſſe præiudicare tertię generationi, cum hoc facere nequi-
3 ret. Ad tertium argumentum, † quod deducitur â contrario ſenſu ex clauſula prohibitionis alienandi quædam alia bona ſine conſenſu partium, eodem modo reſpondetur;

* adde Iaſ. in d. l. ſi mihi & titio. n. 12. & ibid. Caſtr. num. 3. Rota. qui de communi cõſ. 48. nu. 7. vol. 1. Rouchegal. de duob. reis in l. eadem. num. 116. & Corbul. de iur. emphyt. tit. de cauſ. priuat. ob lineam. nu. 96.

detur; vltra quòd tale argumentum non
4 procedit in materia † ſtricti iuris, qualis
5 eſt renunciatio, pro vt † in ſimili de pro-
hibitione alienandi vſque ad certum tem-
pus, quòd ideo non cenſeatur poſt illud
tempus permiſſa *tradit Caſtr. conſ. 263. n. 3.
lib. 2. Dec. conſ. 286. in 1. dubio, & fuit re-
ſolutum in cauſa Bononien. de ſancto Petro
14. Martij 1586. coram bo. me. Domino de
Rubeis, & in Romana de Cincijs coram
me 17. Nouembris 1597.* Quarto non obſtat
transfuſio generationum facta ab admini-
ſtratoribus ſocietatum, non enim poteſt
operari in præiudicium Bernardini, cui
prius fuerat ius quęſitum, niſi pro ea parte
quam ipſe alienauerat, non autem pro do-
munculis poſtea ſine ſua participatione &
conſenſu venditis Lucatello. Vltimo quod
deducitur ex confeſſione Bernardini, quæ
habetur in inſtrumēto alienationis domus
Hoſpitij, quæ videtur innuere, partibus
licuiſſe de iſtis bonis diſponere, non ob-
ſtat, Primo quia ipſe loquitur de facultate
alienandi Hoſpitium, non autem loquitur
de domunculis, de quibus agitur. Secundo
iſta confeſſio eſt relatiua ad inſtrumentum
diuiſionis, & tranſactionis factum de tali
tempore, & rogatum à Manilio notario,
in quibus nihil tale legitur, immo contra-
rium ex priori colligitur: Vnde apparet
eam eſſe erroneam. Tertio iſta confeſſio
nullum habuit effectum, quia illa non ob-
ſtante voluit Antonius emptor, vt tali vē-
ditioni conſentirent Alexander & Ioannes,
prout conſenſerunt; Bernardinus verò non
conſenſit alienationi domūcularū. Quarto
& vltimo in ſolutione pretii per Antoniū,
& quietantia per Bernardinum facta ſub
die 19. Octobris 1576. apertis verbis Ber-
nardinus reſeruauit iura ſibi competentia,
& quæ in futurum competere poterant ſu-
per bonis poſſeſſis per Clementiæ filius, &
nominatim ſuper portione domorum, dicto
Hoſpitio vendito annexarū & connexarum;
quę iura voluit ſibi ſemper illęſa remanere.
Quare cum hęc proteſtatio fuerit acce-
ptata ab Antonio emptore domus in actu
ſolutionis pretii & quietantię ſibi factæ,
non poſſunt filii ipſius hæredes venire con-
tra hanc expreſſam proteſtationem; nam
dicere, quòd per prius fuerat data facul-
tas alienandi, eſt petere principium & prę-
ſupponere id, de quo dubitatur, Quare
concluſum domus, de quibus agitur, ſpe-
ctare ad Bernardinum, eumque pro illarū
recuperatione agere poſſe.

Romana Capellaniæ.
Die Lunę 9. Iunij 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Collatio Ordinarij nō eſt iuſtificanda, quia
cenſetur facta motu proprio.*
2 *Narratiua valoris per non exceſſum non
iuſtificatur per teſtes deponentes de
exceſſu.*
3 *Ad effectum validitatis gratia attenditur
vltimus ſtatus beneficij, & quaſi poſ-
ſeſſio.*

DECISIO MCDLXVII.

FVit dubitatum, An gratia D. Victorij
Thomaſij ſit iuſtificata, & valida in
caſu, & ad effectum, de quo agitur. Et quā-
tum ad iuſtificationem, aliqui ex Dominis
1 erant in ſententia, † non eſſe neceſſariam
iuſtificationem, cum gratia ſit facta non à
Papa, ſed ab Ordinario collatore, quæ cū
cēſeatur facta Motu proprio, *Felin. in c. ad
aures. nu. 15. de reſcript. Card. in Clemen. 2.
nu. 13. de off. Ordin.* nulla indiget iuſtifica-
tione, *vt aliàs fuit dictum coram me in
vna Oriolen beneficiorum 21. Maij 1593.*
Verum ſi eſſet iuſtificanda, de quo potuit
particulariter dubitari, eam cenſuerūt Do-
2 mini in omnibus † eſſe iuſtificatam, præter
quàm reſpectu valoris, quia teſtes depo-
nunt per exceſſum, non autem per non ex-
ceſſum, vt tritum eſt eſſe neceſſarium. Ne-
que etiam iuſtificatus eſt valor Capellaniæ
obtentę, quia deducitur ex inſtrumēto fun-
dationis de anno 1599. & ſic adeſt talis in-
tercapedo temporis, quæ facit, vt proba-
tio non ſit concludens. Quantum ad vali-
ditatem, reſolutio pendet ex eo, an conſtet
hanc Capellaniam, de qua agitur, eſſe de
3 iurepatronatus, † & fuit concluſū nō pro-
bari; nam vltimus ſtatus eſt ad fauorem li-
bertatis, cùm ab anno 1574. quo tempore
deceſſit Saluſtius Vannutius, qui illam vti
præſentatus à patronis poſſidebat, fuerit
poſſeſſa per Bernardinum Piceum prouiſum
de ea, vti de beneficio libero à bo. me. Car-
dinali de Monte Titulari; Et rurſus de an-
no 1580. de ea fuit prouiſus Frāciſcus Pau-
linus per cuius obitum hodie vacat, & ad
effectum validitatis gratiæ attenditur vlti-
mus ſtatus, & quaſi poſſeſſio, *c. cum olim
de cauſ. poſſeſſ. & propr. Calder. conſ. 23. de
preben. Pute. deciſ. 206. lib. 1.* Quod deduci-
tur ex pęſentatione Zaccarelli non proba-
tur, neque etiam de aliqua effectuatione
conſtat; ideo concluſum gratiam eſſe vali-
dam, & iuſtificatam præter quàm reſpectu
valoris.

Tullen. Confidentiæ.
Die Lunę 9. Iunij 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Confidētia ex quibus probetur, vid. per tot.*

DECISIO MCDLXVIII.

HÆc cauſa fuit in Rota propoſita, &
dubitatum, an conſtaret de confidē-
tia contracta per Henricum cum ſuis reſi-
gnatariis

gnatariis, & conſideratis omnibns facti circumſtantijs & probationibus contra Hē-
1 ricum factis, † Domini cenſuerunt probari confidentiam iuxta diſpoſitionem bullæ fe. re. Pij V. Primo, quia reſignatio facta per Henricum in perſonam Nicolai fuit expedita expenſis Henrici, vt ex eiuſdem confeſſione conſtat. Secundo poſt captam poſſeſſionem per reſignatarium fuit conſtitutus Henricus procurator ad arrendandū & locandum omnes fructus beneficii, qnos arrendauit, & locauit cuidam Ioanni Vberto antiquo arrendatario, vt per teſtes in ſummario nu. 3. qni perſolnit Henrico omnes fructus, excepta quadam portione, quā ſolitus erat præſtare Vicario mercenario ante reſignationem; adeò quòd Nicolaus conquerebatur dicebatq. ſe eſſe Rectorem nomine tantum, non antem re, vt probatur per teſtes nempe primum ſuper ſeptimo, & decimoquinto, tertium ſuper ſeptimo, ſextum ſuper ſeptimo, ſeptimum ſuper decimoqnarto, & decimoquinto, decimūquintum ſuper ſeptimo, vt in ſummario num. 4. Tertio cum de modicitate fructuum, quos percipiebat reſignatarius valdè conquereretur, fuit per Henricum inductns ad reſignandum Gabrieli Deron, pro quo ſimiliter Henricus ſubminiſtrauit de ſuo expēſas expeditionis litterarum, & vt ſe cautum redderet ab eodem Gabriele habnit mandatū irreuocabile ad capiendam poſſeſſionem beneficij, illudq. reſignandum, & arrendandum, vt probatnr ex teſtibus in ſummario n. 2. & 6. Quarto cum conquereretur Gabriel de modicitate fructnum ei aſſignatorum, Henricus ipſo Gabriele inconſulto, & inſcio vigore mādati prins dati reſignauit eandem parochialem ad fauorem Claudij Brnſoni, qui eins poſſeſſionem accepit in ſummario nu. 7. Ex hac ſerie facti ſatis manifeſtè viſum eſt cōſtare de confidentia; nam adſunt probationes illæ præſumptinę conſideratę in bulla Pij V. ſtante maximè, quòd poſt reſignationem Henricus ſe ingeſſit in perceptione fructuum, ipſe locauit, & arrendauit fructns beneficij; Item illud de vno in alium tranſtulit, quod eſt ſatis magnum indicinm, quòd hæc omnia tendebāt ad vtilitatem Henrici nō reſignatariorum, *& facit optimè conſ. Gabr. 172. nu. 4. & 12. lib. 1.* Sed omnem ſcrupulum tollere videtur littera ſcripta per Henricum, in qua inſtruit conductorem de eo, quod occultare debet circa adminiſtrationem huins beneficij, & licèt pars neget hanc litteram eſſe ſuam; tamē cum reperiatur inſerta in proceſſu de partibus, poteſt ei fides adhiberi vigore Innocentianæ, maximè ſtante veriſimilitudine. Et ita concluſum probari confidentiam.

Aquen. Applicationis.
Die Lunę 16. Iunii 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Sententia non tranſit in iudicatum, quādo pars appellauit in tempore, licèt non redierit pro Apoſtolis intra menſem, ſi tamen altera pars commiſerit cauſam appellationis, præueniendo.*
2 *Diligentia appellati in committendo cauſam appellationis prodeſt appellanti.*
3 *Sententia nulla & iniuſta non poteſt tranſire in iudicatum.*
4 *Vnum monaſterium pro alio non tenentur, licèt ſint eiuſdem ordinis, quando habent menſas, & redditus ſeparatos & bona diſtincta.*
5 *Victus non condemnatur in expenſis, niſi à die mota litis de ſtylo Rotæ ſtante bona fide.*

DECISIO MCDLXIX.

1 DOmini inclinabant, qnòd † in caſu iſto non conſtaret de re iudicata ex duobus præcipuè fundamentis; nam licèt intra menſem pars non redierit pro apoſtolis, nec cauſa appellationis fuerit commiſſa: tamen quia appellauerat in tempore, & pars aduerſa præueniendo cauſam appellationis commiſſit, & curauit citari monaſterium ad dicendum contra commiſſio-
2 nem, † vtique diligentia appellati in committendo prodeſt appellāti, *Innoc. in c. Fraternitatis. de frigid. & maleſic. fuit dictum in vna Vrbeuetana Legati coram R. P. D. meo Pamphilio 14. Ianuarij 1585. Felin. in c. ſuper litteris. n. 13. de reſcript.* Secundum
3 fundamentum fuit, † ex eo quòd ſententia videtur nulla & iniuſta; & ideo non poterat tranſire in rem iudicatam. Nullitas deducitur ex eo, qnòd applicatio fuerat facta monaſterio ſanctę Catharinæ Ianuen. Ordinis ſancti Benedicti, Ideoque hoc monaſterium erat condemnandum ad reſtitutionem bonorum & ad expenſas: non autem condemnandi erant monachi ſanctę Iuſtinę de Padua, qui in hoc negotio non habebāt intereſſe: Quamnis enim ſint eiuſdem or-
4 dinis; † tamen habent menſas, & redditus ſeparatos, & bona diſtincta, nec vnum monaſterium tenetur pro alio; & cauſa fuerat commiſſa in Rota ad inſtantiam monaſterii ſanctę Catharinæ non autem Congregationis Caſſinen. Videtur etiam iniuſta reſpectu condemnationis fructuum
5 à die applicationis, † cum debuiſſent condemnari moniales à die motæ litis iuxta ſtylum Rotæ, ſtante bona fide, *& fuit dictum in vna Mediolanen. fructuum, coram R. P. D. meo Ludouiſio*, Et ex his videri nō adeſſe rem iudicatam.

Fir-

Firmana Altaris.
Die Lunæ 23. Iunii 1603.

SVMMARIVM.

1 Confeſſio & probatio, quæ non præcedit tempus gratiæ, eam non iuſtificat.

2 Iuſtificatio obtenti non requiritur ſtante decreto de dimittendo.

3 Gratia ſi neutri, cenſetur conceſſa ſub eadẽ narratiua, quæ eſt in gratia principali, & venit iuſtificanda.

DECISIO MCDLXX.

a ſub die Lunæ 4. Iunij 1601.

Domini perſtiterunt in aliàs deciſis a, gratiam Domini Ricciotti nõ eſſe iuſtificatam, cum teſtes pro eo inducti ſint nulliter examinati, neque poſſunt inſeruire
1 pro adminiculo cõfeſſionis Coriolani, † cũ iſta cõfeſſio emanauerit per treſdecim mẽſes ante gratiam Ricciotti; Ideo cum non percutiat tempus gratiæ non eſt habenda in conſideratione. Quantum ad beneficium
2 S. Ioannis, Domini admittebant † non eſſe neceſſariam iuſtificationem ſtante decreto de dimittendo. Quantum verò ad beneficium S. Matthæi dixerunt Domini per teſtẽ inductũ à Ricciotto probari exceſſum valoris expreſſi, cum enumerentur fructus beneficii & eorum valor, ex quo manifeſtè apparet beneficium excedere valorem quadraginta ſcutorum. Illud quoque fuit habitum in conſideratione, quod etiam fuit dictum coram Illuſtriſſ. Blanchetto a, quod non iuſtificatur deuolutio beneficij narrata in gratia principali. Neque ſatisfacit re-
3 ſponſio, quæ datur, † deuolutionem non narrari in gratia ſi neutri, quia cũ hæc gratia deſumatur ex corpore prioris gratiæ principalis, atque ex eius clauſulis, vtiq; cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua, quæ omnino venit iuſtificanda. Et ità concluſum.

a ſub die 5. Decem. 1594. & 17. Ianuar. ac 22. Maij 1595.

Aliphana Canonicatus.
Die Veneris 27. Iunij 1603.

SVMMARIVM.

1 Poſſeſſio capta intra tempus datum ad appellandum eſt nulla, & nullum parit iuris effectum.

2 Index exequutor in impetratione certo modo dicitur mixtus, & quando adeſt clauſula, amoto illicito detentore.

3 Clauſula appellatione poſtpoſita refertur ad contradictores de facto.

4 Clericus qui dimiſit habitum, & ſe adſtripſit militiæ ſæculari incidit in bullam Sixti Quinti.

5 Clauſula, ſublata, & decretum irritans non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locum habeat, nec ne.

6 Renunciatio beneficij non admiſſa per Ordinarium non operatur effectum amiſſionis poſſeſſionis, ſi renuncians ſemper remanſerit in detentatione, nec habuerit ſe pro ſpoliato.

7 Merus detentor, & etiam ſpoliator interim dum cognoſcitur de cauſa principali manuteneri debet.

8 Ordinatus ad titulum beneficij, vel Canonicatus illi renunciare non poteſt.

DECISIO MCDLXXI.

Fuit reſolutum dandum eſſe mandatum de manutenendo Hieronymò, cum de eius poſſeſſione conſtet ex inſtrumento captæ poſſeſſionis 27. Maij 1597. Neque obſtat poſſeſſio capta poſtea per Io. Vincentiũ
1 auctoritate exequutoris; † quia fuit capta intra tempus datum ad appellandum, ideo eſt nulla, & nullum parit iuris effectum *l. improba, C. de acquir. poſſ. c. non ſolum. de*
2 *appellation. in 6.* præſertim † cum ſimus in impetratione certo modo ob dimiſſionem habitus, & adeſt clauſula, amoto Illicito detentore, quæ facit exequutorem mixtum, &
3 ſic locus erat appellationi, † etiã ſtãte clauſula, appellatione poſtpoſita, quæ refertur
4 ad contradictores de facto. † Non obſtat, quod obiicitur Hieronymum dimiſiſſe habitum, & adſcriptum fuiſſe militiæ ſæculari, & conſequenter incidiſſe in bullam fe. rec. Sixti V. quia iſte articulus reſpicit petitorium, & nihil habet commune cum poſ-
5 ſeſſorio, † & bulla Sixti non tollit appellationem, nec clauſula, ſublata, & decretum irritans hoc operantur reſpectu poſſeſſionis, in qua interim, dum tractatur, an bulla habeat locum nec ne, Hieronymus eſt manutenendus. Neque obſtat, quod dicitur de renunciatione Hieronymi facta de menſe
6 Septembris 1602. quia † cum nõ fuerit admiſſa per Ordinarium, & Hieronymus ſemper remanſerit in detentatione, neque habuerit ſe pro ſpoliato, vt probatur ex confeſſione Io. Vincentij in ſua impetratione, in qua narrat Hieronymum dictum Canonicatum nullo nouo ſibi quæſito titulo ſiue iuris adminiculo per certum tempus detinuiſſe, & vſque tunc detinere; cum qua cõcordant teſtes per eum examinati in ſummario nu. 2. qui de continuatione poſſeſſionis benè deponunt, apparet illam renunciationem non operari effectum amiſſionis poſſeſſionis, itaut non debeat manuteneri,
7 † cum merus detentor & etiam ſpoliator, interim dũ cognoſcitur de cauſa principali ſit manutenendus, *Caſtr. in l. Attilius Regulus. n. 5. de donation. Neuizan. conſ. 80. n. 3. & fuit ſæpius in Rota deciſum,* præſertim
8 † cum renunciatio fieri non poſſet, cum Hieronymus fuiſſet ordinatus ad titulum iſtius Canonicatus. Et ita concluſum pro manutentione Hieronymi.

Aquilana

Aquilana Capellaniæ.
Die Veneris 4. Iulii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Vbi habemus claram teſtatoris diſpoſitionē, ab ea non eſt recedendum.*

2 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi manuteneri debet.*

DECISIO MCDLXXII.

Fuit reſolutum iuſpatronatus eſſe familiæ Petri Paſcutij, & Ioannem ab eo præſentatum eſſe inſtituendum, Primo ex diſpoſitione teſtamentaria Petri Aſſentij Santorij, qui fuit fundator Capellæ, de qua agitur, & diſpoſuit, vt iuſpatronatus eſſet ipſius teſtatoris, & ſuæ caſatę Petri
1 Pauli Paſcutij: Vnde † cum habeamus claram diſpoſitionem teſtatoris, non eſt ab ea recedendum. *§. diſponat. Auth. de nupt.* Vnde licèt Dominica fuerit ſoror teſtatoris; tamen teſtator non ſuæ familiæ Santoræ ſed familiæ de Paſcutijs reliquit iuspa-
2 tronatus. Accedit, quòd † Petrus Paulus eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, cum præſentauerit Franciſcū Paſcutium, qui obtinuit inſtitutionem, & poſſedit Capellam per plures annos, quę demum per eius obitum, & Angeli alterius præſentati vacauit, quare eſt manutenendus in ſua poſſeſſione *c. conſultationibus. de iurepatron.* Confirmatur præterea ex eo, quòd cum Dominica egiſſet contra Franciſcum hæredem inſtitutum pro ſupplemento legitimæ, & alijs ſuis prætenſionibus, tandem præuio laudo arbitri communiter electi deuenit ad tranſactionem, in qua cum præſentia & conſenſu ſui viri inter alia renunciauit omnibus iuribus & actionibus ſibi competētibus, & cōpetituris, nunc & in futurum hæreditarijs, paternis, maternis, & fraternis, & tam ex teſtamento quàm ab inteſtato cum decreto Iudicis. Quare ex omni capite concluſum præſentatum à Paſcutio eſſe inſtituendum.

Romana Dotis &. Tutelę.
Die Veneris 4. Iulii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Pro ſufficienti redditione rationis adminiſtrationis exhiberi debet inuentarium, & liber rationum.*

2 *Tutela etiam nulliter decreta, ſi ſit adminiſtrata, non excuſat à redditione rationis adminiſtratorum, ne melioris conditionis ſit illegitimus tutor legitimo.*

3 *Mater tutrix non excuſatur à redditione rationis adminiſtrationis de tempore, quo ſtetit in monaſterio, ſi ingreſſus fuit voluntarius.*

DECISIO MCDLXXIII.

Domini fuerunt concordes, quòd ex
1 hactenus deductis † non poteſt dici Illuſtr. Dominam Victoriam reddidiſſe ſufficientem rationem, cum neque exhibeatur inuentarium, neque liber rationum continens redditus hæreditarios, ex quo poſſit diſcerni, quid exegerit, & quid expenderit, cum tamen ex ſuis litteris conſtet de adminiſtratione in pluribus, quorum nullam reddit rationem, *Roland. conſ. 49. nu. 20. lib. 1.* Et quamuis affirmet ſe fuiſſe impeditam in adminiſtratione à Domina Catharina auia, non tamen hoc videtur ei ſuffragari, cum obtinuerit mandatum de
2 manutenendo. † Neque obſtat tutelam fuiſſe nulliter decretā, quia hoc non excuſat à redditione rationis adminiſtratorū, ne melioris cōditionis ſit illegitimus tutor
3 legitimo. Non obſtat, quòd † prætendat non teneri pro tempore, quo ſtetit in monaſterio, cum iſte ingreſſus fuerit voluntarius, & tutelam acceptauerit. Non obſtat, quòd Proſper aliquid adminiſtrauerit, & quietauerit factores, quia de illis non petitur ratio, ſed de reliquis, & etiam dubitari poteſt, an geſta per Proſperum ſtāte minoritate ſint habenda in conſideratione: Quare neceſſe eſt, vt melior & exactior reddatur ratio adminiſtratorum. Et ita concluſum.

Narnien. Retractus.
Die Veneris 4. Iulij 1603.

SVMMARIVM.

1 *In venditione cenſus præferēdus eſt dominus, & ei denunciari debent conditiones, quibus ſit venditio, & per menſem expectari, an præferri velit.*

2 *Verbum, volumus, in Conſtitutione inducit formam præciſam.*

3 *Denunciatio facienda domino cenſus iuxta formam bullæ Pij V. an velit præferri, eſt de forma, nec ſufficit ſcientia.*

4 *Venditor cenſus, qui alteri vendidit abſq. denunciatione prius domino facta, non liberatur, ſed contra eū agi poteſt actione perſonali.*

DECISIO MCDLXXIIII.

Domini ſteterunt in deciſis *, nempe ſententiam Auditoris Cameræ eſſe confirmandam, quia eſt iuſta & valida. De Iuſtitia conſtat ex Cōſtitutione fe. re. Pij V.
1 in qua cauetur, vt † in venditione præferatur dominus cenſus omnibus alijs, eiq. denuncientur conditiones, quibus ſit venditio, & per menſem expectetur, An velit
2 præferri, † ponderando verbum, volumus, quod videtur inducere formam præciſam, vt fuit conſideratum in cauſa Valentina

* Sub die 16. Iunij proximè præteriti vbi pro informante fuit violatum.

Barro-

Barronis coram R.P.D. meo Ortembergbe.
Neque obſtat, quod bulla loquatur de præ-
latione, non autem de retractu, quia licèt
militet eadem ratio, tamen rectè conſide-
rando, hic verè agitur de prælatione, non
de retractu, cum reſpectu Domini Vitutij
venditio non ſit perfecta, ex quo non fuit
facta denunciatio iuxta formam Bullæ.
3 † Quòd autem iſta denunciatio ſit de for-
ma, neque ſufficiat ſcientia, *tradit Tira-
quel. de retract. lignag. §. 36. gloſ. 2. n. 26,
& ſeq.* Ideo non obſtat, quod allegatur eum
habuiſſe ſcientiam iſtius venditionis; quia
hoc non ſufficit pro implemento formæ in
conſtitutione traditæ, maximè cum non
probetur ſcientia pactorum & conditionũ
in venditione appoſitorum, *& fuit dictum
in Romana Vineæ ſeu retractus cenſus 31.
Ianuarij 1601. coram R.P.D. meo Mellino.*
Neque eſt verum bullam factam fuiſſe ad
fauorem venditoris, vt liberetur à cenſu;
4 quia † contrarium eſt verius, cum non libe-
rari, quin actione perſonali non poſſit con-
tra eum agi, *vt fuit reſolutum coram me in
una Caſalis* a. Non obſtat nullitas oppoſ-
ſita contra ſententiam, quòd non ſit con-
formis libello, quia tollitur ratione clau-
ſularum generalium, & ex ſuperuenientia
commiſſionis cum clauſula, quam & quas,
& etiam ex eo quòd in proceſſu deducta
fuit omnis prætenſio, ex quo ſententia red-
ditur conformis pro ſequutis in proceſſu;
quod ſufficit. Et ita concluſum.

a in Roman. prælationis ſeu Caſalis. de anno 1571

Rauennaten. Damnorum, & Intereſſe.
Die Lunæ 27. Octobris 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Ex quo quis defecit in ſolutione, nõ argui-
tur dolus.*
2 *Lucrum ceſſans non debetur, vbi non con-
currant requiſita Caſtren. in l. 3. §. fin.
nu. 3. de eo quod cert. loc.*
3 *Mora modici temporis non attenditur.*
4 *Expẽſa facta ratione litis, in qua quis coa-
ctus fuit in iudicio ſe iuſtificare, & in
itineribus, probata quantitate ſunt ali-
cuius conſiderationis.*

DECISIO MCDLXXV.

FVit reſolutum non conſtare de talibus
damnis, quę veniant reficienda, in
caſu, de quo agitur, nam damnum, quod
primo loco deducitur, ex eo quòd decoctus
conſtituit ſe debitorem, & quòd tempore
conuento defecit in ſolutione, tollitur, ex
quo in conuentione poſtea facta hoc dam-
num fuit taxatum in ſcutis 66. & fuit ſolu-
tum, itaut de eo hodie non ſit amplius quę-
rendum, maximè poſt integram ſolutionẽ
factam ſortis principalis: Vltra quòd nul-
lus adeſt dolus Præſildi in eo, quòd deco-
ctus conſtituerit ſe debitorem Tuccij, quia
ipſe erat debitor dominorum de Laufran-
chis, & ex eorum mandato promiſit ſoluere
Tuccio, & ſi quis dolus hic poſſet conſide-
rari, potius eſſet dictorum de Lanfranchis,
1 qui delegarunt debitorem decoctum; † &
licèt defecerit in ſolutione, ex hoc non ar-
guitur dolus, præſertim cum tunc vigeret
bellum Ferrariẽſe, itaut exercitus indigue-
rit pecuniis per eum ſoluendis. Damnum
verò, quod ſecundo loco prætẽditur ex ex-
pẽſis factis Rauennæ in proſequutione cau-
ſæ criminalis contra Præſildum, non eſt ha-
bendum in conſideratione, quia fuit facta
concordia, & omnia fuerunt remiſſa. Ne-
que obſtat, quòd Pręſildus noluerit ſtare
concordiæ recuſando ſoluere ſeptem pro
centenario, quia hoc pactum vitiatur, &
non vitiat contractum. Vltra quòd non
vertitur difficultas principaliter ſuper hoc
intereſſe, ſed ſuper ſententia lata pro ſcu-
tis 800. pro damnis & intereſſe contra Pręſ-
ſildum. Tertium intereſſe, quod deduci-
2 tur poſt concordiam, † ex eo quòd ratione
dilationis datæ ad ſoluendum Tuccius ſit
paſſus aliquod damnum, ex quo nihil po-
tuit lucrari ex ſuis pecuniis, prout feciſſet,
ſi eas habuiſſet, non verificatur, ex quo non
cõcurrunt requiſita *Caſtr. in l. 3. de eo quod
cert. loc. prout fuit aliàs deciſum corã me* *.
Neque ob dilationem datam poteſt conſi-
derari aliquod damnum, cum recuperaue-
rit integram ſummam debitam abſque di-
minutione; Vltra quòd hoc imputandum
eſſet Tuccio, qui conceſſit dilationẽ. Quar-
tum intereſſe, quod pętenditur ex non ſo-
lutione facta tempore conuento, non eſt
conſiderabile, cum primus terminus fuerit
ſolutus in tempore præciſè, ſecundus ter-
minus intra viginti dies à die lapſi termini,
tertius terminus intra tres menſes; adeo
3 quòd † iſta mora, cum ſit modici temporis,
non eſt attendenda. Vltimum intereſſe
4 quod prætenditur † ratione litis poſt trãſ-
actionem, in qua coactus fuit Tuccius iuſti-
ficare ſe à prætenſa vſuraria prauitate, &
ratione expẽſarum in itineribus factarum,
eſſet alicuius conſiderationis, ſi probaretur
quantitas illarum expenſarum; nam ſentẽ-
tia lata pro ſumma 800. ſcutorum eſſet iu-
ſtificanda; Ideo ſuper hoc poſſet tractari
aliqua moderata taxatio per viam concor-
diæ inter partes. Et ita concluſum.

* in Rom. Fundaci 16. Februa. 1586 nu. 1.

Romana Pecuniaria de Grandis.
Die Lunę 27. Octobris 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Stante obligatione de reſtituendo prioribus
& potioribus, mandatum priori obligato
contra alios pari modo obligatos denega-
ri non poteſt.*

DECISIO MCDLXXVI.

1 DOmini cenſuerunt, † non poſſe, nec
deberi denegari mandatum ad fauo-
rem dominorum de Pinellis, cõtra D. Mar-
cellum Gerardum attenta obligatione de
reſtituendo prioribus & potioribus, ſed
dandum ei mandatum aduerſus alios, ad
quos peruenerunt pecuniæ ſolutæ admi-
niſtratoribus, & pręcipuè aduerſus domi-
nos de Maſſa pro terminis decurſis ab an-
no 1600. vſque in præſentem diem, & ad-
uerſus Dominum Petrum Valentinum pro
illis pecunijs, quas habuit, quæ ſpecta-
bant ad creditores Dominorum de Gran-
dis, & pro redditione rationis adminiſtra-
tionis horti & mororum. Quantum ad
Dominos Valdenieſos & Franchinum, eos
teneri tantum ad reddendam rationẽ exa-
ctorum non autem non exactorum, & ex-
penſas litium imputandas illis, ad quorum
inſtantiam fuerunt factæ.

Romana Releuationis indemnitatis.
Die Lunæ 27. Octobris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam & prodeſt omnibus intereſſe habentibus.*

2 *Sententia non nocet non citato.*

3 *Sententia lata contra principalem quando noceat fideiuſſori non citato, & quando exequi non poſſit, & nu. ſeq.*

Et quid in obligatione Camerali, vid. num. 5.

6 *Scientia fideiuſſoris de ſententia lata cõtra principalem, an ei noceat.*

7 *Non implementum opponi poteſt tertio agente.*

8 *Cedens non tenetur tradere inſtrumentum ceſſionario, quando originalia ſunt apud notarium, apud quem haberi poſſunt; cum ſufficiat indicatio & nu. 10.*

9 *Decіſ. Caputaquen. 104. part. prima quo caſu procedat.*

10 *Hæres tenetur dare legatario inſtrumentũ fundi legati, quando originale eſt apud hæredem, & non poteſt aliunde haberi, & quando aliàs teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij, vt num. ſeq.*

DECISIO MCDLXXVII.

FVit concluſum nemine diſcrepante mã-
datum Auditoris Cameræ eſſe exequẽ-
dum; nam Dominus Camillus, & litis con-
ſortes habent intentionem fundatam in in-
1 ſtrumento cenſus, & † adeſt obligatio Ca-
meralis, quę habet exequutionem paratam,
& prodeſt omnibus intereſſe habentibus, &
præſertim ijs, qui eo ſemel vſi fuerunt in
Curia Capitolina contra Tiberium, & ho-
die docto de nouis moleſtijs petunt ſe rele-
uari, *l. ſi plus. de euiction. cum vulgar.* Neq.
obſtat, quod dicitur, inſtrumentum fuiſſe
vulneratum per ſententiam latam contra
Dominam Panthaſileam, & obſtare exce-
ptionem non adimplementi, ex quo inter-
pellata non tradidit inſtrumentum ſolutio-
2 num factarum creditoribus Virgilij; † nam
ſententia allegata non nocet iſtis Dominis
actoribus, qui non fuerunt citati. Neque
3 facit, quòd † ſententia lata contra princi-
palem noceat fideiuſſori non citato, quia
iſti nituntur obligatione Tiberij contracta
ad eorum fauorem de ipſos releuando in-
demnes, non autem tanquam fideiuſſores
Panthaſileæ; Et ideo erat neceſſaria eorum
4 citatio. Vltra quòd † ſententia lata con-
tra principalem non poteſt exequi contra
fideiuſſorem contractus non citatum, *Bar.
in l. 1. iudic. ſolui.* Et quamuis aliqui teneãt
nocere quo ad probationem, *Bald. in l. au-
thore laudato. C. de euiction. Alex. conſ. 156.
num. 5. lib. 2.* Hoc tamen eſt intelligendum
reſpectu qualisqualis pręiudicij, non autem
ad plenam probationem *Gabr. conſ. 43.
num. 34. lib. 1. vbi de communi.* Et ceſſat
difficultas, quia impediẽdo exequutionem
obligationis Cameralis, ſententia ſortire-
tur effectum ſuum, & haberet exequutionẽ,
5 † quæ contra fideiuſſorem contractus fieri
non poteſt, ſed opus eſt noua ſententia, vt
admittunt omnes, qui contrariam opinio-
nem ſequuntur, *vt per Gabr. d. conſ. 43.*
6 † Neque obſtat ſcientia litis, & quòd po-
tuerint appellare, quia noluerunt facere
ſententiam ſuam appellando, & ſufficit
quòd poſſunt allegare eam, ipſos non affi-
cere, *vt fuit deductum in cauſa Catanien. &
Montis regalis coram R. P. D. meo Mellino.*
7 † Quantum verò ad non implementum op-
poſitũ, quamuis opponi poſſit tertio agẽte,
*ex deciſione coram Illuſtriſſ. Arigonio al-
legata* *, tamen in hoc caſu Domina Pan-
thaſilea nihil tenebatur implere. In con-
tractu enim tranſactionis ſolũ dicitur, quòd
ipſa cedat iura ſibi competentia ratione
dotis ſuper bonis fideicommiſſi, & hoc fuit
impletum. Quòd autem teneatur cedere
iura ceſſionum ſibi factarum à creditoribus
Virgilij, nihil dicitur in copia tranſactio-
8 nis; Et † quamuis Panthaſilea ceſſerit etiã
iſta iura talia, qualia habet; non ideo te-
netur tradere inſtrumentum, quia origina-
lia ſunt apud notarios rogatos, & ab ipſis
haberi poſſunt, & ſufficit eorum indicatio
cum die, & notario: neque enim venditor
vel cedens tenetur tradere inſtrumentum
ceſſionum, ſed ſufficit eorum oſtenſio, cum
cautione de exhibendo quoties opus erit;
ſufficit enim, vt ceſſionarius poſſit oſtẽdere
ius ſuum, *l. Titius hæres. vbi gloſ. fin. Odoffr.
Bar. & Caſtr. de action. empt. & l. creditor.
in princ. eod. tit. Bart. in l. quæſitum. §. Pa-
pinianus. de fund. inſtr. Ant. de Padil. in
l. inſtru-*

* ſub die 9. Iulij 1594. in cauſa Romana. verſẽte inter D. Hieronymũ Spinulã ex vna & D Celſum ex altera.

l.inſtrumenta.C. de fideicomm. Anchar. in
c.fin.nu.10.Imol.num.17.de empt. & vend.
Bald.conſ.52.in fin.lib.2.Roman. conſ.163.
num.5.& Bald.in l.ſi nomen. de hared. vel
action.vend. dicit ſolũ, quòd cedens debet
exhibere inſtruméta ceſſionario,& idẽ dicit
Alex.in l.ſciendum. num. 10. de verb.oblig.
Non obſtat allegata *deciſio R.P.D. mei Pe-*
nia [a], quia ibi agebatur de ſcripturis,
quarum originalia erant apud Heluetios,
nec de facili poterant haberi: Vltra quòd
prædicta cauſa fuit iterum propoſita,& fuit
mandatum, vt ſcripturæ darentur Domino
ponenti; Idque non abſque ratione, quia
deciſio fundatur ſuper deciſione *Caputaq.*
9 *104.part. 1.* quæ loquitur † in ceſſione facta
à negotiorum geſtore, qui in redditione
rationum tenetur tradere ſcripturas, *iuxta*
text.in l.cum ſeruus.de cond.& demon. Nõ
obſtat *doctrina Bal. in l.inſtrumenta nu.4.*
10 *C.de fideicomm.* † quòd hæres teneatur dare
legatario inſtrumentum fundi legati, quia
Bald.& alij loquuntur, quando originalia
ſunt apud heredem, & non poſſunt aliunde
haberi, quod non applicatur in caſu noſtro:
Vltra quòd *Bart.in allegato §. Papinianus.*
tenet, quòd ſufficit oſtenſio cum cautione
de oſtendendo, quando opus fuerit, & etiã
tenet *Padil.ſupra allegat.& Surd.deciſ.54.*
nu.17. Et in omnem euentum data opinio-
11 ne contraria pro vera, † quòd hæres te-
neatur dare inſtrumenta legatario, hoc in-
telligitur ſumptibus & expenſis ipſius le-
gatarij *Alex.in l.ſeruum. §. cum cui chiro-*
graphum.nu.6.& ibi Iaſ.nu.11.de legat. 1.
notãt Doctores in l.apud Iulianum.eod. tit.
Bart.in l.ſi ſic. §.ſi quis. eod. tit. Roman.
in conſ.229.n.3. quę eo maximè procedunt
in caſu iſto, in quo non conſtat Panthaſi-
leam habere iſta inſtrumenta, & ceſſio fa-
cta eſt de iuribus talibus, qualia ſunt, & Ti-
berius poteſt illa facilè habere. Quare
concluſum pro exequutione mandati.

a In Romana Pecuniaria 9. Iulij 1594.

Romana Reſtitutionis in integrum.
Die Veneris 7. Nouembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Creditor an & quando admittatur ad lici-*
tandum in ſubbaſtatione.
2 *In adiudicationibus, quæ fiunt credito-*
ribus pro ſuo credito, habetur ratio ter-
tiæ partis pluris vigore ſtatuti Vrbis.

DECISIO MCDLXXVIII.

FVit reſolutum pro informante, non eſſe
concedendam reſtitutionem in integrũ
1 Venerab. Hoſpitali, † facta enim exequu-
tione mandati obtenti per M. Antonium
contra bo.me. Archiepiſcopum Mediolanẽ.
ſuper vinea, de qua agitur, & illius ſub-
haſtatione, non exiſtente oblatore, qui iu-
ſtum pretium offerret, fuit ipſe creditor in
ſubſidium admiſſus à Iudice ad licitandum,
l.2.C.ſi in cauſ.iudic. & ſtante eius oblatio-
ne pro 400. ſcutis, quę ſibi debebantur, &
relaxatione præſtationis annuę ſcutorũ 60.
quæ ſibi in vita à prædicto Archiepiſcopo
debebantur, quæ iuxta rationem *l.heredi-*
tatum.ad. leg.Falc. aſcendit ad notabilem
ſummam, fuit ſeruatis ſeruandis vinea ſibi
deliberata. Neque poteſt iſta deliberatio
ab Hoſpitale hærede Archiepiſcopi impu-
gnari ex capite læſionis, quia ea nullo mo-
do probatur, & quamuis in commiſſione
prætẽdatur valor vineæ ſcutorum quatuor
millium; tamen neque de eo conſtat, &
conſideratis omnibus, etiam quòd de eo
valore conſtaret, nec adeſt ſufficiens læſio
vltra tertiam, vt requirit ſtatutum; Vinea
enim grauata eſt onere nouem barilium
muſti cum pœna deuolutionis, & eius vſuſ-
fructus eſt debitus Dominæ Plautillæ eius
vita durante, & adeſt onus dubij litis euẽ-
tus vnà cum Dominis de Lante, qui ſi obti-
nerent euaneſceret ius Archiepiſcopi, quod
emit à locis pijs poſt obitum Plautillæ, &
talis emptio fuit facta ſine aliqua cautione
de euictione: Vltra quòd vinea eſt in malo
2 ſtatu; † & etiam eſt habenda ratio tertiæ
partis pluris, quę ex ſtatuto debetur in
iſtis adiudicationibus, quæ fiunt credito-
ribus. Cum igitur non probetur læſio, &
pręfixo termino ad docendum de cauſis re-
ſtitutionis, nihil fuerit oſtenſum, non eſt
locus reſtitutioni, quæ fuit commiſſa cum
clauſula, prout de iure, & aliàs in ſigna-
tura S.D.N. reſtitutio gratioſa petita, fuit
per Sanctiſſimum denegata.

Romana Succeſſionis, ſeu fideicommiſſi
de Santa Crucijs.
Die Lunæ 10. Nouembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Poſitus in conditione, quando eſt vocatus*
cenſetur vocatus ad portionem patris, nõ
autem patrui.
2 *In fideicommiſſo aui filius ſubintrat in lo-*
cum patris, & concurrit cum patruo;
quæ regula tripliciter limitatur, vt hic,
& num 3. & 4.
5 *Fideicommiſſum non tranſmittitur de per-*
ſona patris in filium, niſi ex coniecturis,
quæ tamen debent eſſe vrgentes, vt nu.6.
Et cõiectura, quòd agatur de deſcendenti-
bus ſecundũ com.opin. reprobatur, vt n.7
Altera verò coniectura, quòd teſtator
fecerit ſubſtitutionem reciprocam inter
filios, & poſuerit nepotes in condi-
tione ſub qualitate maſculinitatis non
ſufficit, ſi nõ eſt conſideratus fauor agna-
tionis, vt num. 8.
9 *Vocatus nomine proprio non tranſmittit*
fideicommiſſum.

DECISIO MCDLXXIX.

IAcobus Santacrucius in ſuo teſtamento inſtituit ſuos vniuerſales hæredes, Siluium, Lucium, Petrum, & Martium filios ſuos naturales & legitimos, eosq. inuicem ſubſtituit quandocumque morerentur abſq. filijs legitimis & naturalibus; tam vulgariter quàm per fideicommiſſum; Obijt Lucius ſine filijs, cuius portio deuoluta eſt ad fratres ſuperuiuentes: Ex Martio verò nati ſunt Iacobus, & Bartholomęus, qui in paterna portione ſucceſſerunt: Poſtremo obijt Siluius ſuperſtite Petro fratre, & Bartholomęo nepote, quem hęredem inſtituit, Orta eſt controuerſia inter Petrum fratrē prætēdentem ſe eſſe præferendum Bartholomęo nepoti in portione Siluij vigore paterni teſtamenti, Exaduerſo contendente Bartholomęo, ſe vnà cum Petro patruo eſſe admittendum ad dictam portionem Siluij. Quare dubitatum fuit, An D. Bartholomęus nepos ex fratre pręmortuo concurrat cum Domino Petro eius patruo in ſucceſſione bonorum Siluij fideicōmiſſo grauati. Et pro parte Bartholomęi tria deducta fuerunt argumenta pro fundamento ſuę intentionis: Primum eſt ratione vocationis: Secundum repreſentationis: Tertium tranſmiſſionis. Quantum ad vocationem, cam prætendit Bartholomęus, ex eo quòd eſt poſitus in conditione: Vnde tam ex diſpoſitione ſtatuti, quàm ex coniecturis dicit ſe

1 vocatum; † Verum quatenus adſit aliqua vocatio ex hoc capite, ea cenſetur in portione paterna tantum, cuius reſpectu poſitus eſt in conditione, non autem reſpectu portionis patrui, *Rip. in l.1. nu.11. C. de pact. Ruin. conſ.141. num.13. lib.3. Gabr. conſ.115. nu.9. lib.1. & conſ.2. nu.16. lib.2. & fuit dictum in cauſa Senogallien. fideicommiſſi. 14. Maij 1601. coram R.P.D. meo Penia*. Quantum ad repreſentationē, regula quidem eſt pro Domino Bartholo-

2 męo, nempe † in fideicommiſſo auito filium ſubintrare locum patris, & concurrere cum patruo, *gloſ. in l. cum ita §. in fideicommiſſo. de legat. 2. fuit latè deductum coram bo. me. Domino Orolen. in cauſa Romana de Gabrielibus. 13. Ianuarij 1582. & in cauſa Romana de Serlupis 23. Februarij 1601. coram R. P. D. meo Iuſto, Illuſtriſſ. Mantica de coniecturis vlt. volunt. lib. 8. tit. 9. Molin. de primogen. Hiſpan. lib. 3. c. 7. cum alijs per informantes allegatis* *, Verũ huic regulæ dātur duæ limitationes: Prima, vt non procedat; quando filij ſunt vocati nominibus proprijs, quia hoc caſu videntur magis dilecti, & præferuntur nepotibus poſitis tantum in conditione ſub nomine appellatiuo, *Curt. iun. conſ. 20. nu. 2. Pariſ. conſ. 37. nu. 49. lib. 2. plures allegat Illuſtriſſ. Mantica d. lib. 8. de coniectur. vlt. volunt. tit. 9. num. 7. Gabr. concluſ. 3. de fideicomm. nu. 6. & fuit doctrina Ang. in conſ. 306. n. 4. quam latè deducit bo. me. Cātuccius in cauſa Roman. vineæ de Gabrielibus 24. Maij. 1585* quæ quidem limitatio applicatur caſui noſtro, in quo filij ſunt proprijs nominibus

3 inſtituti, & ſubſtituti. † Secūda limitatio eſt, vt regula procedat reſpectu portionis, ad quā tā pater quā filius vocātur [a], tūc enim mortuo patre filius ſubintrat in eius locū, & admittitur ex perſona & iure proprio, ſicut ſi eſſet in eodē gradu, qui nō corrumpitur hoc caſu, ſed per filium repręſentatur, reſpectu verò portionis, ad quam ſolus pater vocatur non eſt locus repreſētationi, cum filius ex propria perſona ad eam non ſit vocatus; & ſi aliter diceremus ſemper per indirectum eſſet locus tranſmiſſioni; quia defunctus repreſentatiuè in perſona filij diceretur in effectu ſuccedere *Ruin. conſ. 181. nu. 5. lib. 2. latè Gabr. conſ. 2. n. 15. lib. 2.* [b]. & hæc quoque limitatio applicatur, quia vt dictum eſt, nepos non eſt vocatus ad portionem patruorum, ſed tantū ad portionem ſui patris, de qua non eſt cōtrouerſia. Et per has limitationes facilè tolluntur deciſiones in contrarium allegatæ; nam in cauſa de Gabrielibus Angelus ſubſtituerat Antonio eius filio nepotes & pronepotes, & ſic omnes erant vocati nominibus proprijs, & eodem modo reſpondetur ad deciſionem in cauſa de Serlupis.

4 † Tertiam limitationem deducunt informantes, quando nepos neque natus neque conceptus erat in mente teſtatoris, ſed hāc Domini omiſerūt, cū ſit valde controuerſa, vt apparet *ex deductis per Illuſtr. Mantic.*

5 *vbi ſupra*. † Quantum ad tranſmiſſionem Domini dixerunt regulam eſſe contra Bartholomęum, *gloſ. in l. 1. C. de his qui ant. aper. tabu. Doctores in l. heredes mei. §. cum*

6 *ita. ad Trebell.* † & licèt ab hac regula recedatur ex coniecturis, illę tamen debent eſſe vrgentes, *vt fuit reſolutum coram me in cauſa Ciuitaten. Bonorum. 8. Februarij 1593. & ſæpiſſimè in alijs cauſis*. Et in d. cauſa Ciuitatenſi fuit excluſa coniectura, quòd eſſent poſiti in conditione, quam etiā in terminis ſtatuti Vrbis negat eſſe ſufficiētem *Gabr. conſ. 91. nu. 6. lib. 2.* & in eadem

7 cauſa † fuit reprobata altera coniectura, quando ſimus in deſcendentibus, cum communis opinio ſit, quòd neque ad deſcendētes tranſmittatur fideicommiſſum condi-

8 tionale. † Altera coniectura, quòd teſtator fecerit ſubſtitutionem reciprocam inter filios, & poſuerit nepotes in conditione ſub qualitate maſculinitatis, non ſufficit, niſi fuerit conſideratus fauor agnationis, de qua nullum verbum in inſtitutione.

9 Vltra quòd ceſſat, † ex quo teſtator vocauit filios nomine proprio, quo caſu ceſſat trāſmiſſio, ac fideicommiſſum extendatur vltra perſo-

* & per Craſſ. in §. fideicōmiſſum, q. 21. Menoc. lib. 4. de pręſumpt. præſumpt. 95. nu. 84.

a Iſta limitatio reprobatur a [illegible] de quibus per Menoch. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 7. ſub nu. 67. verſ. cęterũ. & præſertim nō pcedit quā do concurrūt aliæ coniecturæ pro vocatione, vt per Aym cōſ. 62. & ſeq. & fuit dictum ſupra in Bo[illegible] de Felicibus ſub die 10. Iunij 1592. num. 4. & 5.

b Addo Socin. conſ. 14. in fin vol. 3. Illuſtr. Card. Mantic. in allegato lib. 8. tit. 9. num. 6.

perſonas nominatas, *Curt. iun. conſ. 69. in fin. Gozad. conſ. 29. n. 15. Socin. iun. conſ. 14. nu. 8. lib. 4. & fuit dictum in vna Peruſina fideicommiſſi coram bo. me. Brauo 4. Maij 1579.* Quare cõcluſum Dominum Bartholomęum in iſto caſu non concurrere in ſucceſſione cum Domino Petro.

Bononien. Pecuniaria.
Die Lunę 1. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Bona pro dote data marito in ſolutum tranſeunt in eius dominium, præſertim ſtante clauſula ad habendum, pacto conſtituti, & pacto de retrouendendo.*

2 *Bona ſtabilia data in ſolutum marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionẽ.*

3 *Quando bona transferunt in dominium mariti periculum euictionis ad ipſum ſpectat.*

4 *De euictione prouenitte ex natura rei quis non tenetur, niſi verba promiſſionis ſint ampla, & apta comprehendere talem euictionem.*

5 *Promiſſio ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem bonorum, & de euictione in forma & ſecundum formã ſtatutorum ſine aliqua mentione euictionis ex natura rei, non comprehendit ipſam euictionem ex natura rei.*

6 *Vbi quis tenetur de euictione ſimpliciter, euictio locum habet ſaltem reſpectu reſtitutionis pretij, maximè ſi adſit iuramentum.*

7 *Emens ſcienter rem alienam repetit pretium, ita demum ſi eſt ei promiſſum, & iſto caſu non intrat diſpoſitio l. fin. §. emptor. C. com. de legat.*

8 *Declaratur ſtatutum Bononia tit. de dot. reſtit. §. item dicimus.*

9 *Declaratur l. fin. C. de contrah. empt. & l. ſi merces. C. de locat. quomodo procedant.*

10 *Traditio rei operatur dominij tranſlationem.*

DECISIO MCDLXXX.

FVit dubitatum, An dimidia pars dotis per D. Tiberium reſtituenda Domino Carolo diminui debeat ob euictionem quorundam bonorum emphyteuticorum in dotem datorum. Factum ita ſe habet, Ad computum dotis librarum triginta octo millium Domino Tiberio promiſſæ, vltra partem dotis in pecunia ſolutam fuerunt aſſignata nonnulla bona emphyteutica Eccleſiaſtica, quæ ſpectabant ad Dominam Gentilem eius vxorem, ei relicta ad computum ſuarum dotium à bo. mem. Domino Bernardino ipſius Gentilis patre, & fuit iſta aſſignatio facta per D. Carolum iuxta æſtimationem faciendam per peritos communiter eligendos, & cum expreſſione, quòd iſta bona erant emphyteutica Eccleſiaſtica cum ſpecificatione Eccleſiarum, apud quas erat directum dominium, & quibus canon ſoluebatur, cum clauſula ad habendum &c. cum pacto conſtituti, & cum promiſſione facta per D. Carolum ad legitimam & generalem defenſionem dictorum bonorum, & de euictione in forma ad computum ſolutionis dictarum librarum triginta octo millium dotis præfatæ, & cum pacto quòd liceret eidem Domino Carolo ſeu illius hęredibus dicta bona francare infra certos annos, & interim quandocumq. pro eodem pretio, pro quo fuerint æſtimata. Poſt traductam vxorem ad domum viri, ea deceſſit, & per eius obitum fuerunt deuoluta dicta bona ad Eccleſiam, & cum eſſet dotis medietas reſtituẽda Domino Carolo iuxta ſtatuta Bonon. prætendebat Dominus Tiberius ſe non teneri ad reſtitutionem totius medietatis, ſed eſſe diminuendam propter dictorum bonorum euictionem: Vnde propoſito dubio Domini reſoluerunt, integram dimidiam eſſe reſtituendam ſine vlla diminutione; nam dos fuit promiſſa in quantitate, non autem in bonis ſtabilibus,
1 † ſed hæc bona fuerunt data in ſolutum, & eorum dominium tranſlatum in D. Tiberiũ *l. quoties. & ibi Doctores. C. de iure doti. gl. in l. ſi inter. eod. tit. Doctores in l. ex conuentione. de pact. & fuit latè deductũ in cauſa Romana ſeu Interamnen. fundi dotalis corã Illuſtriſſ. Plato. 20. Februarij 1589. & aliàs ſæpius*, maximè ſtante clauſula, Ad habẽdum, & quicquid Tiberio placuerit faciendum, cum pacto conſtituti, & cum pacto de retrouendendo, quod neceſſario pręſupponit dominij tranſlationem: Hinc eſt, quòd
2 † dos reſtitui debet in pecunia, quæ non fuit euicta; ideo non poteſt pati diminutionem ob euictionem fundi in ſolutũ dati,
3 & ita ceſſat obiectum, quòd † promiſſor tenetur de euictione rei alienę in dotem datæ, *l. 1. vbi Doctores. C. de iur. dot.* quia dos fuit in quantitate, & bona tranſierunt in dominium viri, & eius periculum; cum data fuerint cum expreſſione quòd erant emphyteutica, & deuoluta fuerunt per obi-
4 tum vxoris; † ſed de euictione, quę prouenit ex natura rei, quis non tenetur, *gloſ. in l. ſi familiæ. in verb. pro parte. & ibi Bar. & alij. C. famil. ercisc. & latè deductum fuit in cauſa Bononien. de Arioſtis corã R. P. D. meo Mellino 2. Nouembris 1591.* Et quamuis ab hac regula diſcedatur, quãdo verba promiſſionis ſunt ampla, & apta cõprehẽdere etiam euictionem ex natura rei:
5 † In hoc tamen caſu promiſſio eſt ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem dictorum bonorum, & de euictione in forma,

& ſecundum formam ſtatutorum Bononiæ,
ſine aliqua menrione euictionis ex natura
rei, & ſimilis aderar promiſſio *in d. cauſa
Bononien. & fuit reſolutum 6. Martij 1592.*
quòd non ſufficit ad effectum, vt habeat lo-
cum obligatio de euictione ex natura rei.
6 † Non obſtant deducta *ex l. fin. §. emptor.
C. commun. de legat.* quòd euictio habeat
locum ſaltem reſpectu reſtitutionis precij,
maximè ſtante iuramento *Corn. conſ. 2.*
7 *nu. 10. lib. 3.* quia ita demum † emens ſciē-
ter rem alienam repetit pretium, ſi ei ſit
promiſſum *Aym. conſ. 64. nu. 4. Tiraq. de
8 vtroq. retract. gloſ. 1. nu. 11.* † Neque obſtat,
quòd ſtatutum Bononiæ *tit. de dot. reſtitut.
§. item dicimus.* det electionem marito re-
ſtituendi dotem in bonis immobilibus ſibi
datis æſtimatis, quia ſtatutum loquitur in
dubio, quando non conſtat bona fuiſſe data
ea ęſtimatione, quę faciat emptionem, hic
verò certum eſt fuiſſe tranſlatum dominiū
dictorum bonorum in D. Tiberium. Pręte-
rea Dominus Monterentius gloſator ſtatu-
torum dicit ſtatutum loqui, quando ab
initio, datur vel cōpēſatur dos in aliqua re
immobili, ſecus ſi dos promittatur in quā-
titate, & bona dentur inſolutum, & con-
firmatur ex eo, quòd iſta bona non poſſunt
hodie reſtitui, cum ſint deuoluta cum
aliqua culpa Tiberij, qui non fuit ſolicitus
in petenda renouatione ante obitū vxoris.
9 Non obſtat, quòd † fuerint data pro pretio
ęſtimando, ideo periculum ante æſtimatio-
nem ſit venditoris non emptoris, *l. fin. C. de
contrab. empt. l. ſi merces. C. locat.* quia vltra
quòd dicitur ea fuiſſe æſtimata etiam habi-
to reſpectu, quòd erant emphyteutica, id
non procedit, quando pactum illud eſt pars
alterius contractus validi, & colligitur ex
*textu in l. ſi fundus. §. fin. de pignor. & ibi
Bart. & Alex. in addit. qui dicit hoc eſſe mi-
rabile, & idem probatur ex dictis Bart. in
l. ſi merces. & ibi Alex. in addit. de locat. &
conduct. Corn. conſ. 50. num. 4. & 5. lib. 1.*
10 maximè † quia ſequuta fuit traditio, quæ
operatur tranſlationem dominij *Azo. in
ſumma tit. de contrab. empt. nu. 14.* Et ita
concluſum reſtituendam eſſe medietatem
dotis ſine diminutione.

Comen. Iurispatronatus.
Die Lunæ 1. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

*1 Scriptura extracta ante litem non eget
compulſorialibus.*
*2 Scriptura extracta à notario nō rogato de-
bent recognoſci, niſi ſint antiqua, vel
concurrant adminicula.*
*3 Atteſtatio Conſulum multum facit pro re-
cognitione ſcripturæ, maximè ſi adſit
ſtatutum.*
*4 Scriptura extracta ex decreto Vicarij par-
te citata, & præſente, quando notarius
illas collationauit, dicuntur in forma
probanti.*

DECISIO MCDLXXXI.

FVit reſolutum iura, de quibus agitur,
eſſe in forma probanti, non obſtanti-
bus exceptionibus contra ea deductis; Nā
1 primo ſublata eſt oppoſitio illa, † quòd
fuerint extracta ſine compulſorialibus iam
à Rota conceſſis, quia verè fuerunt extra-
cta ante litem in Rota introductam, & cō-
pulſoriales allegatæ, fuerant obtentę in
alia cauſa in Rota pendente. Non obſtat
2 ſecundo, † quòd non conſtet ſcripturas eſſe
illius notarij, qui de illis dicitur rogatus,
& quòd nulla facta fuit recognitio *ad cōſ.
Oldrad. 227. nu. 6.* quia iſta iura partim ex-
cedunt centum annos, partim ſexaginta;
ideo pro recognitione ſufficiunt adminicu-
la, quorū illud eſt ſatis validum, quòd no-
tarius fuit deputatus ad explendū protho-
colla illorum de Zobiis, & tam ipſe quàm
Cōſules in ſubſcriptione aſſerunt ſe vidiſſe,
legiſſe, & examinaſſe imbreuiaturas inſtru-
3 mentorum extractorum, † quæ atteſtatio
multum facit pro recognitione; maximè
ſtante ſtatuto, de quo in ſummario num. 2.
prout in ſimili fuit habita ratio ſtatuti *in
cauſa Mediolanen. matrimonij 29. Nouem-
bris 1602. coram R. P. D. meo Penia.* Non
obſtat, quod dicitur, non conſtare, ex quo
loco ſcripturæ fuerint extractæ, quia ſatis
conſtat fuiſſe extractas ex imbreuiaturis
& prothocollis notariorum de ipſis roga-
torum. Non obſtat, quòd opponitur no-
tarium, qui exemplauit aſſerere iura fuiſſe
ſubſcripta, & ſignata à notariis rogatis, &
tamen in extractione nulla adeſt ſubſcri-
ptio, neque ſignum; nam illa verba, ſubſcri-
ptum cum ſigno tabellionatus, non refe-
runtur ad inſtrumenta extracta, ſed ſunt
verba notarii actuarii regiſtrantis in pro-
ceſſu inſtrumenta notarii extrahētis, quod
eſt maximè veriſimile, cum in prothocol-
lis & breuiaturis nō ſoleat apponi ſubſcri-
ptio, & ſignū ſingulis inſtrumentis. Quan-
tum ad iura extracta per notarium Curiæ
Epiſcopalis, vltra quòd dicitur eū eſſe ſuc-
4 ceſſorem in officio, † apparet extractionem
factam ex decreto Vicarii parte citata &
præſente, quando notarius iura collationa-
uit, *Rot. deciſ. 1. de fid. inſtr. in nou.* Et ita
concluſum iura eſſe in forma probanti.

Balneoregien. Bonorum.
Die Mercurii 10. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

*1 Fama probata per teſtes plures numero præ-
fertur, niſi cum minori numero teſtium
concurrant adminicula, vt num. 3.*
*2 Teſtes non informati, & deponentes in
confuſo*

confuſo non probant.
4 *Teſtes quibus exceptionibus repelli poſſint.*
5 *Ad probãdam diſtantiam loci attenditur reputatio & fama, non autem menſuratio, præſertim quando eſt facta abſque iudicis decreto, & partis citatione.*

DECISIO MCDLXXXII.

FVit reſolutum probationem D.Corradi-
ni non elidi per probationem deductam
pro D.Octauia, itaut ſit locus menſuratio-
1 ni prætenſæ; † nam fama per D. Corradi-
num probata fuit per teſtes lõgè plures nu-
mero, & eſt coadiuuata ex fide Communi-
tatum facta conuocato conſilio, & ex obſer-
uantia Curiæ Capitolij, & Vicarij Vrbis,
vt in facto deducitur: Quare applicantur
huic facto duæ concluſiones aliàs firmatæ
in cauſa Veneta Legitimitatis 14.*Iunij* 1591
coram R. P. D. meo Pamphilio, quòd ſtanti-
bus duabus famis probatis attenditur illa,
quæ eſt probata per plures teſtes & dignio-
2 res, vt in hoc caſu, † in quo teſtes Dominæ
Octauiæ non ſunt informati de itinere, & ſo-
lum in confuſo deponunt de publica voce
& fama, *Bart. in l. de minore. §. plurimum.
num.* 26. *& ibi Hippol. num.* 99. *de quaſtion.
Abb. in c. cum oporteat. nu.* 11. *de accuſation.
Ruin. conſil.* 14. *num.* 13. *lib.* 4. *Gozadin. conſ.*
3 13. *num.* 40. † præſertim verò ſi ſit admini-
culata, quia tunc attenditur etiam aduer-
ſus teſtes numero plures carentes admini-
culo, *Bart. in d. §. plurimum. num.* 26. *Bald.
in c. dilectus. num.* 1. *de appellation. Abb. in d.
c. cum oporteat. num.* 11. *cum alijs*. & iſte ca-
ſus, de quo agitur, eſt fortior, cum vnà cum
adminiculis concurrat pluralitas teſtium
4 melius informatorum: † Præterea non ca-
rent exceptione iſti teſtes D.Octauiæ, nem-
pe vaſſallagij & ignorati itineris, & alij nũ-
quam fuerunt in locis, de quibus agitur, &
aliqui reſtringunt ſe ad publicam vocem &
famam in Caſtris Parrani & Vignanelli, quę
ſunt D. Mareſcotti, & etiam vnus facit ſe
fratrem D.Mareſcotti; Alius annorum 29.
non percutit tempus ante litem ante annos
17. inchoatam: Duo verò ſunt ſalariati, vnus
non eſt confeſſus, nec cõmunicatus *; Alius
eſt cõpater Domini Mareſcotti, adeo quòd
iſta probatio ex his valdè eneruatur, & pro-
batio D. Corradini remanet ſolida, & in-
concuſſa. Non obſtat menſuratio facta
5 † quia in hac re attenditur reputatio & fa-
ma non autem menſuratio, vt fuit reſolu-
tum a; Vltra quòd hæc menſuratio fuit fa-
cta per D.Mareſcottum abſque vllo iudicis
decreto & partis citatione. Et ita conclu-
ſum famam probatam per D. Corradinum
non elidi per contrariam probationem.

* vt per Caſar. de Graff. deciſ. 9. de iuſtit. Gabr. cõcluſ. 10 in 3. ampliat. co. ut Hier. Gabr. conſ. 40. col. 2. lib. 2.

a in hac eadẽ cauſa ſub die Mercurij 14. Iunij 1600.

Bononien. Fideicommiſſi.
Die Lunæ 15. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Filia retenta legitima an aliud in bonis patris fideicommiſſo ſubiectis prætendere poſſit.*
Et an idem ſit ratione Trebellianica, vt n. 3. *&* 9.
2 *Pater relicta legitima filia, de reliquis bonis ad libitum diſponere poteſt.*
Et quid ſit, quando legitima relicta non ſufficit pro dote, vid. nu. 5.
4 *Duæ quartæ de bonis fideicommiſſo ſubiectis quando detrahi poſſint.*
6 *Pater tenetur dotare filiam, etiam quòd filia habeat aliunde, & quomodo procedat.*
7 *Diſpoſitio l. fin. C. de dot. promiſſ. quo caſu procedat.*
8 *Bona fideicommiſſo ſubiecta tranſeũt ad heredes cum ſua cauſa, & cum ſuo onere dotandi, & quomodo intelligatur.*
10 *Trebellianica hodie accipiebatur pro legitima, hodie verò ſecus, quia legitima eſt triens vel ſemis.*
11 *L. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebell. declaratur, quòd vbi pro dote filiæ ſufficiunt fructus bonorum fideicommiſſo ſubiectorum bona fideicommiſſi alienari non poſſunt.*
12 *Statutum Bononiæ, quòd mulieres dotari debeant arbitrio quatuor coniunctorum, quomodo intelligatur.*
13 *Statutum Bononiæ circa æqualitatem dotiũ filiarum, non habet locum, quando ſunt dotatæ à patruo.*

DECISIO MCDLXXXIII.

FVit reſolutum coram R.P.D. meo Litta,
teſtamentum Ioannis, non obſtante præ-
teritione filiarum ſuſtineri in vim fideicom-
1 miſſi ex clauſula codicillari: Quare † cum
Eliſabetta retenta ſua legitima, reſiduum
reſtituerit, Dubitaui, an ſibi aliquid debere-
tur vltra dictam legitimam in bonis patris
fideicommiſſo ſubiectis ratione dotis, vel
alimentorum; Et negatiuè fuit reſolutum,
2 quia † pater relicta filiæ legitima, de bonis
ſuis poteſt diſponere ad libitum, *l. parenti-
bus. vbi Bar. C. de inoff. teſtam. Surd. qui alios
3 allegat deciſ.* 21. *num.* 14. † Nec minus iſta
mulier poteſt prętendere Trebellianicam,
quia cum ſimus in teſtamento, quod ſuſtine-
tur in vim fideicommiſſi ex clauſula codi-
cillari, filij venientes ab inteſtato, grauati
reſtituere, non poſſunt detrahere duas quar-
tas; quia cenſentur rogati incontinenti re-
3 ſtituere; † Duæ autem quartæ detrahũtur,
quando ſub conditione, vel in diem eſt in-
iunctum grauamen, *Bart. in l. Papinianus.
§. meminiſſe. in fin. ff. de inoff. teſtam. vbi Ca-*

gnol. etiã in fin.n.21. Alex.cõſ.26.n.7.vol.1.
& conſ.161.nn.4.vol.2. Corn.conſ.232.n.11.
vol.4. Illuſtriſſ. Mant.de coniect. vlt. volunt.
5 lib.7.tit.12.nn.31. † Non obſtat, quòd quan-
do legitima nõ ſufficit pro dote, poſsũt alie-
nari bona ſubiecta fideicommiſſo, Auth. res
quæ.C.com.de legat.l.mulier.§.cum propone-
retur. ff.ad Trebell.qui in hoc concordat cum
dicta Auth.vt aduertit Cuman.ibid.n.2.verſ.
nota ſummarium: Nã fuit reſponſum, quòd
omiſſo (quod minimè conſtat) legitimã non
ſufficere pro dote, & onus hoc probandi in-
cumbere Eliſabettæ, cum ſit fundamentum
ſuæ intentionis, vt in his terminis dicit Corn.
conſ.3.n.3.col.3.verſ & ei qui.vol.3. tamen
etiam ſi probaretur, nõ releuaret; diſpoſitio
enim dicta Auth.res quæ. nõ procedit, quã-
do filia teſtatoris habet, vnde ſe dotet aliũ-
de, Iaſ.ibi n.3.in fin.& conſ.231. n.12.lib.2.
& hoc idem ſentiunt Rip.in l. filiusfamilias.
§.Diui.n.74.ff.de legat.1.& ibid. Ferdinand.
Loaz.in repet.n.138.Curt.Iun.conſ.154.in
fin.n.15.Aym.conſ.186 n.17. Rolãd.conſ.85.
n.9.vol.1.& in tract.de lucr dot.q.58.Decian.
reſponſ.120.in fin.ſub n.27.verſ.item & ter-
tio.vol.3.Phanut.de lucro dotis.gloſ.10 n.72.
Boer.deciſ.130.n.12.& 13.Petra de fideicom-
miſſ.q.8.princip.n.459.Peregr.de fideicomm.
art.42.n.66.Kirchou.relat.in tom.1.cõm.opi.
diuerſ.loc.3.tit.de iure dot.c.15.fol.209.verſ.
Dos prohibita.& videtur de mẽte tex.in d.§.cũ
proponeretur. vbi quòd ſi adſunt fructus ex
bonis fideicõmiſſo ſubiectis, & ſic proprium
ipſius mulieris, non poteſt fideicommiſſum
minui, & ita limitat dictam Auth. in prædi-
cto §.nu.2.verſ.ſecundo habetis limitationem.
& hoc idẽ dicit bene Bart. in eod.§.n.3. & eſt
generale in quocunque fideicommiſſario nõ
ſolum in conſtitutione dotis, verum etiam in
reſtitutione, quia prius debet capere pro-
prium, & poſtea alienum, Doctor.in d. Auth.
res quæ.Curt.Iun.n.16.Ang.nu.5.Pariſ.conſ.
63.n.49.vol.2.Aym. conſ.19.nn.18.Caſtren.
conſ.77.n.7.lib.2.Marzar.conſ.1.n.41.& fuit
reſolutum in cauſa Romana Dotiũ de Zappis.
19.Ianuarij 1583.coram bo.mem.Cantuccio.
Quòd autem mulier habeat aliundè, quam-
uis debeat probari per dicentem, Curt. ſen.
conſ.27.nu.17.verſ. ergo incumbet hæredibus.
Aym.conſ.19.nu.18.verſ.cui autem incumbat
onus probandi. Ferdinand. Loaz. in d repet.
l.filiusfamilias.§.Diui.nn.138.ff.de legat.1.
verſ.vnum tamen eſt notandum.tamen ſatis
probatur in hoc caſu, cum vigore ſententiæ
Rotalis Eliſabetta habuerit quintam partẽ
bonorum Hieronymi patrui, & medietatem
alterius fideicommiſſi Iuliæ de Spõtonibus.
6 Non obſtat, quòd † pater tenetur dotare
filiam, etiam quòd ipſa habeat de proprio,
l.fin.C.de dot.promiſſ.ibi neque enim incogni-
ta ſunt leges, quibus cautũ eſt omnino pater-
num eſſe officium dotẽ pro ſua dare progenie.
& per verbum illud, omnino, magis cõmunis
eſt opinio Doctorũ, quòd pater teneatur do-
tare, etiã quòd filia habeat aliũdè Soc.Iun.in
l.1.n.156.verſ.& hoc dico.& n.162.verſ.cogi-
tabis tamẽ, vbi quòd nõ eſt recedẽdum à com.
opin & n.164.verſ.fateor tamẽ.vbi quod cõis
opin.magis ſibi placet.ff.ſol. matr. Reſpõdetur
7 enim, quod † diſpoſitio l. fin.procedit in vi-
ta patris, ſecus autem dicendum poſt obitũ
patris, quia filia vltra legitimam non debet
tangere fideicommiſſum, ſi habet aliunde,
vt dicunt Doctor. ſuperius allegati; & ratio
differentiæ eſt, quia pater relinquendo filiæ
legitimam ſatisfacit officio ſuo, vt cõſiderat
Peregr. de fideicomm. art.42.n.68. Alciat.de
præſumpt.reg.1.præſumpt.26.nu.4.verſ.quod
poteſt procedere. & ante hos omnes eleganter
dicit Cuman.in d.l.mulier.§.cum proponere-
tur.nu.11.vbi expreſſe declarat textum in d.
7 l.fin.C.de dot.promiſſ.† Nec facit, quòd bona
tranſeunt ad hæredes cum ſua cauſa, ideſt cũ
onere dotandi, Bart.& Caſtr. in l. ſi marito.
§.ſi voluntate. nu.4.ff ſolut. matr. Cordub.de
liber.agnoſc.§.non tamen.nu.56. quia hæres
tenetur vſque ad legitimam, quę ſi non ſuffi-
cit, tenetur quoque vltra, ſi filia non habet
aliunde, ſecus autẽ ſi habet, vt declarat Abb.
conſ.12.n.4.verſ.ad vltimum contrarium. &
n.5.verſ.tenetur ergo dictus Bernardus lib.1.
9 † Minus obficit, dum dicitur, quòd mulier
non ſolum debet habere dotem, ſed etiam
Trebellianicam, vt innuit gloſ.in d.§.cum
proponeretur. in verb. hoc. & ibid. Iacob. de
Arena.& Arius Pinell.in l.1.part.3.n.102.
verſ.ſed receptiſſima cõſuetudo. C.de bon.ma-
10 tern.per text.in d.§.cum proponeretur. † In-
telligendo tamen pro Trebellianica legiti-
mam, quia olim vtraque cõſiſtebat in quar-
ta, & vſque ad quartam tãtummodo, de qua
in l.parentibus.C.de inoff. teſtam. Et ideo de
Trebellianica ſola fiebat olim mentio, quia
conſiſtebat in eadem quantitate cum legiti-
ma, Iacob. de Beluiſ.in Auth.de reſtitution.
& ea quæ par.in Vndecim. menſ q.2.verſ.ſed
olim vtraque. coll. 4. hodie vero fit mentio
de legitima, quia regulariter eſt maior quàm
quarta Trebellianica, quia eſt triens vel ſe-
11 mis, Auth.nouiſſima.C.de inoff.teſtam.† Nã
reſpondetur, quòd text. in d.§.cum propone-
retur. non dicit, quòd debeatur dos, & legi-
tima, ſed ſolum quòd ſi ſufficiunt fructus re-
rum fideicommiſſo ſubiectarum pro dote, nõ
eſt deueniendum ad alienationem fideicom-
miſſi, Cuman.ibid.in fin.Caſtren.nu.6. Alex.
num. 3. cum alijs, Roman.conſ.232.circa fin.
Molin.de primogen.Hiſpan. lib.4.c.6.nu.15.
nam Auth.res quæ. proceſſit iſta conſidera-
tione, quia licèt legitima filiæ ſit quarta vel
triens, tamen vbi euenit cauſa dotis, voluit
Imperator augeri legitimam, quatenus eſt
neceſſaria pro iſta cauſa, & per hoc euenit
mirabile, quòd extẽditur legitima, & fructus
computantur, quamuis non computentur in
prima legitima, ſed in extẽſione, & ratio eſt,
quia

quia iſta extenſio fit, ſi fructus non ſufficiant, cum *in d. §. cum proponeretur. num. 11. & 13. Bart. nu. 3. dicens quòd filia non debet habere vtrunque integrum, & ante eum dixit Iacobus de Belniſ. loco præcitato. verſ. & quòd vnica quarta detrahatur.* licèt enim fructus percepti teſtatoris iudicio non computêtur liberis primi gradus in quartam *l. iubemus. C. ad Trebell.* bene computantur in omnem aliam cauſam, propter quam ipſum fideicōmiſſum poteſt diminui, *Ang. de Peruſ. in d. §. cum proponeretur. nu. 1. dicens hunc eſſe verũ*
12 *intellectum illius textus.* ✝ Nō obſtat, quòd in Ciuitate Bononiæ adſit ſtatutum, quòd mulieres debeant dotari arbitrio quatuor coniunctorum, quia dato etiam quòd ſtatutum loqueretur in caſu noſtro, quod non fuit viſum, propinqui, ſtante dicto ſtatuto, non debent arbitrari minus legitima, quia in ea non eſt exceſſus, vel ſi legitima non ſufficit debent excedere, *Salicet. in d. Auth. res quæ. in 2. notab.* Quare cum in præſenti caſu Eliſabetta habuerit legitimam, quæ ſufficit pro dote, vt dictum fuit, habemus effectum ſtatuti; Vnde non eſt curandum de modo, cum modus ſcilicet arbitrium coniunctorum requiratur ad certũ finem, *l. ſi mater. vbi gloſ. C. de inſtit. & ſubſtit. l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauit. ff. de acquir. hæred. Brun. in tractat. de forma. in tit. de implen. & obſeruan. form. col. 15. in prima fallentia. fol. mihi. 75. Put. deciſ. 252. n. 8. cum ſeq. lib. 2. Caſſad. deciſ. 2. de iud. & fuit dictum in cauſa Compoſtellana Canonicatus 20. Iunij 1601. coram Re-*
13 *uerendiſſ. D. meo Epiſcopo Pacenſe.* ✝ Minus facit aliud ſtatutum, quòd vna ſoror debeat dotari, prout aliæ fuerunt dotatę, niſi patrimonium ſit diminutũ; nam etiam dato quòd & huiuſmodi ſtatutum faceret ad præſentē caſum, tamen non poteſt fieri fundamentum in dote data alteri ſorori Eliſabettæ, quia ipſa nō fuit dotata à patre ſed à patruo, qui potuit ad libitum de rebus ſuis diſponere; Vnde non poteſt fieri aliquod fundamentũ in dicto ſtatuto. Et ex prædictis concluſum, Eliſabettæ aliquid non deberi vltra legitimam.

Fauentina Monaſterij.

Die Lunæ 15. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Spoliatus pro poſſeſſore in odium ſpoliantis habetur, & ſuſtinet partes rei, vt n. 9.*

2 *A ſententia exequutoris litterarum Apoſtolicarum non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum.*

3 *In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, vel clauſula parito breui.*

4 *Litteræ Apoſtolicæ habent exequutionem paratam.*

5 *Reſcriptum Papæ mandans, vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe.*

6. *Succumbenti in poſſeſſorio incũbit onus probandi in petitorio.*

7 *Inſtans pro nullitate ſententiæ pro actore ſe gerere dicitur.*

8 *Petitorium abſorbet poſſeſſorium.*

10 *Gratia conceſſa cum clauſula, Motu proprio, non requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium.*

11 *Contra gratiam conceſſam cum clauſula, Motu proprio, dari poteſt de defectu intētionis, ſed onus probandi defectum incumbit allegant.*

12 *Clauſula, dũmodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, non inducit cōditionem ſuſpenſiuã exequutionis gratiæ, ſed præſeruat tantum ius alterius, vt ſi de eo conſtet, gratia pro non facta habeatur.*

13 *In reſeruationibus penſionum, clauſula, dũmodo remaneant centum pro Rectore, vel dummodo non excedant tertiam partem fructuum, iuſtificari debent ab eo, qui pēſionem obtinuit, cũ ſint modificatiuæ quãtitatis penſionis, non autem præſeruatiuæ iuris tertij, & ſolum operantur, ne penſio modum aſſignatum excedat.*

14 *In clauſula, dũmodo tempore datæ præſentium nō ſit alteri canonicè prouiſum, qualitas verbi, canonicè, ſemper eſt verificanda per eum, qui titulum aliquem allegat, aliàs titulus pro non titulo habetur.*

15 *Nemo tenetur ad verificationem eius, quod eſt de exceptione partis aduerſæ.*

DECISIO MCDLXXXIV.

VAcante Monaſterio, de quo eſt controuerſia per obitum vltimi poſſeſſoris, S. D. N. illud Motu proprio commendauit Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Datario, qui litteris expeditis vigore ſententiæ Auditoris Cameræ fuit immiſſus in poſſeſſionem, non obſtāte reclamatione RR. Monachorũ Vallis Vmbroſæ prætendentium poſſeſſionem dicti Monaſterij iã à multis annis fuiſſe penes Congregationem, ad quam omnimoda diſpoſitio huius Abbatiæ vigore ſuorũ priuilegiorum ſpectare aſſirmabant; & idcirco interpoſita appellatione à ſententia contra eos lata, adiuerunt Signaturam Sanctiſſimi pro obtinenda commiſſione appellationis: Verum S. D. N. noluit cauſam appellationis, prout petebatur committere, ſed appoſuit ſecundam partem ſub his verbis: Vel ſi magis placet committatur eidem Patriarchæ, qui in cauſa & cauſis huiuſmodi procedat in petitorio & poſſeſſorio ſimul & ſemel vnica ſententia, omni & quacunque appellatione remota; Vnde orta eſt controuerſia inter partes ſuper modo procedendi prætendentibus Monachis ſententiam Auditoris Cameræ eiusq. exequutionem fuiſſe nullam & atten-

attentatam, & conſequenter ſpoliatiuam, &
in hoc iudicio ipſos habendos eſſe pro poſ-
1 ſeſſoribus, † cum ſpoliatus pro poſſeſſore in
odium ſpoliantis habeatur, *Ruin. conſ.* 161.
n. 12. *lib.* 1. & ideo onus deducendi ius ſuum
& ſuas probationes incumbere D. Datario
vti actorj, non autem ipſis, cum rei perſonam
ſuſtineant, & eſſe prius diſcutiendum poſſeſ-
ſorium. Ex aduerſo verò dicebatur poſſeſ-
ſionem eſſe penes D. Datarium, & diſcutien-
dum eſſe petitorium, in quo Monachi erant
actores, ſeruando formam reſcripti præſcri-
bentis formam procedendi. Quare fuit du-
tatum, quis ſit habendus pro poſſeſſore in
caſu, & ad effectum, de quo agitur, & Do-
mini cenſuerunt D. Datarium eſſe haben-
dum pro poſſeſſore. Cum enim fuerit im-
miſſus in poſſeſſionem vigore ſententiæ Au-
ditoris Cameræ ſuper exequutione littera-
2 rum Apoſtolicarum, † à qua non ſolet dari
3 appellatio ſuſpenſiua, † immo in commiſ-
ſione appellationis ſolet apponi clauſula,
ſine præiudicio exequutionis litterarum
Apoſtolicarum, vel clauſula, parito Breui;
4 nam † litteræ Apoſtolicæ habent exequu-
tionem paratam, *Mohedan. deciſ.* 13. *vt lit.*
penden. & ideo iudex dedit refutatorios,
vtique pro poſſeſſore habendus eſt, donec
reuocetur ſententia, & reſtituatur poſſeſſio,
5 † quod hoc caſu fieri nequit obſtante reſcri-
pto, in quo Papa mandat, vt procedatur
ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio
& poſſeſſorio. Confirmantur prædicta *per*
6 *text. in l. incerti. C. de interdict.* quòd † ſuc-
cumbenti in poſſeſſorio incumbit onus pro-
bandi in petitorio: Et licèt informantes
7 pro Monachis multum inſiſtãt † ſuper nul-
litate ſententiæ Auditoris Cameræ; tamen
in hoc articulo videntur manifeſtè gerere
ſe pro actoribus, deducendo rationes & ar-
gumenta ad demonſtrandum ſententiæ nul-
litatem & iniuſtitiam, quæ non eſt opus re-
ferre; nam nullius effectus eſt hæc diſputa-
tio, cum dato etiam quòd ſententia eſſet
nulla, & idcirco eſſet ferenda ſententia pro
Monachis: Tamen hoc fieri non poteſt ſtan-
te formula reſcripti, vt dictum eſt; quinim-
mo ſi in petitorio iudicandum eſſet pro va-
liditate gratiæ, non poſſet ſententia ferri
in poſſeſſorio, aut lata exequi, quaſi ven-
8 toſa & inanis, † cum petitorium abſorbeat
poſſeſſorium, *vt ait Pute. deciſ.* 82. *in vna*
9 *Sabinen. lib.* 1. Non obſtat, quòd † Mona-
ſterium ſit habendum pro poſſeſſore *iuxta*
conſ. allegatum Ruin. 161. *num.* 12. *lib.* 1.
& ideo in petitorio ſuſtineat partes rei, quia
adhuc non liquet ſententiam fuiſſe ſpoliati-
uam, & nullam; ſed etiam hoc admiſſo,
nullus hinc reſultat effectus ad commodum
10 Monaſterij, † ex quo gratia conceſſa eſt
cum clauſula, Motu proprio; & ideo non
requirit iuſtificationem, quia cenſentur
omnia probata, quæ Papa in ſuis litteris
expreſſit, *Gabr. de clauſul. concluſ.* 2. *num.*
89. & ſaltem transfert onus probandi in
aduerſarium *Pute. deciſ.* 323. *num.* 5. *lib.* 2.
11 † & licèt poſſit per partem contrariam dari
de defectu intentionis, in hoc articulo onus
probandi talem defectum incumbit oppo-
nenti, & ſic Monaſterio, quod in ſua exce-
ptione ſuſtinet partes actoris. Neque ob-
12 ſtat, quòd † In litteris adſit clauſula dum-
modo de tempore datæ præſentium eidem
Monaſterio de Abbate prouiſum ſeu illud
alteri commendatum canonicè non exiſtat,
quia hæc clauſula non inducit conditionem
ſuſpenſiuam exequutionis gratię, ſed præ-
ſeruat tantum prouiſionem, ſeu ius alterius,
vt ſi de eo conſtet, gratia pro non facta ha-
beatur, *Achill. deciſ.* 18. *num.* 2. *in fin. de*
probation. & adeſt deciſio in vna Cameracen.
Canonicatus 4. *Decembris* 1573. *coram*
S. D. N. Clemente VIII. & fuit dictum
in vna Placentina Capellania 29. *Martij*
1596. *coram R. P. D. meo Penia*, & hinc
colligitur reſponſio ad id, quod dicitur
13 † Dominum Datarium debere iuſtificare
hanc clauſulam, arguendo de clauſula, quæ
ſolet apponi in reſeruationibus penſionum,
dummodo remaneant centum pro Rectore,
vel dummodo non excedant tertiam partẽ
fructuum, *vt fuit dictum in vna Militen.*
Penſionis coram R. P. D. meo Litta 27. *Iunij*
1597. nam illa eſt modificatiua quantitatis
penſionis non autem præſeruatiua iuris
tertij, niſi quatenus operatur, ne penſio
modum aſſignatum excedat; ſed hæc de qua
agitur, non præſeruat ius perſonæ incertæ,
quæ fortè non eſt in rerum natura: ideo ne-
ceſſe eſt, vt hoc ius allegetur, & probetur
14 per eum, qui eo vti vult, maximè † cum
adſit qualitas illa, canonicè, quæ ſemper
eſt verificanda per eum, qui titulum ali-
quem allegat, aliàs titulus pro non titulo
habetur, vt paſſim in praxi obſeruari vide-
15 mus, & regula eſt, † neminem teneri ad ve-
rificationem eius, quod eſt de exceptione
partis aduerſæ *ad notat. per Bart. & Docto-*
res in l. admonendi. de iureiur. Quæ dicuntur
ſuper iniuſtitia ſententiæ, reſpiciunt peti-
torium, & veniunt particulariter diſcutien-
da viſis iuribus & rationibus, quæ pro Mo-
naſterio deducuntur. Et ita concluſum.

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 19. Ianuarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa nullitatis ſententiæ æquè principali-*
ter commiſſa non poteſt dici deſerta, licèt
ſit deſerta appellatio ſimul commiſſa.
2 *Scientia ſufficienter inducta dicitur ex his,*
quæ generali conſuetudine ſunt introdu-
cta, maximè in materia, quæ per præſum-
ptiones & coniecturas probatur.

3 *Scien-*

3 *Scientia præſumitur ex actibus pluries iteratis.*

4 *Solutio decimarum & redecimarum facta ab Arrendatarÿs præſumitur facta de ſcientia & voluntate dominorum.*

5 *Ad manutentionem ſolent ſufficere leuiores probationes.*

DECISIO MCDLXXXV.

IN hac cauſa fuit aliàs dubitatum, An dandum eſſet mandatum de manutenẽdo Decano & Capitulo Cordubenſi in exactione redecimarũ contra Reueren. Fratres monaſterij Sancti Hieronymi Vallis Paradiſi, & ſub die 2. Maij anni proximè præteriti fuit denegata manutentio ex eo, quòd non conſtabat de ſcientia fratrum: fuit deinde particulariter dubitatum; An conſtaret ex his, quæ deducebantur de prædicta ſcientia fratrum, & cauſa bis propoſita, fuit ſub die 15. Decembris, ſolo Capitulo informante, deciſum conſtare de ſcientia. Verum placuit tertio vtraque parte informante, cauſam ſuper eodem articulo proponere: Et Domini cenſuerunt ſtandum eſſe in deciſis *; reiecta enim inſpectione priuilegiorum, quæ reſpicit Petitorium; Item oppoſitione, † quæ fiebat de re iudicata, cum prout aliàs dictum fuit, cauſa nullitatis non ſit deſerta, quæ fuit æque principaliter cõmiſſa, *Frãch. in c. dilecto. cum alijs allegatis in deciſ. Carthaginen. Penſionis 13. Martij 1600. coram R. P. D. meo Lancellotto*, ex quo tollitur id, quod allegatur *ex deciſione bo. me. Domini Gipsij* [a], Fuit diſcuſſus articulus ſcientiæ, & concluſum eam probari, primo ex 230. inſtrumentis productis pro parte Capituli, quæ percutiunt tempus 14. annorum & vltra, probatur generalis conſuetudo illarum partium apponendi in inſtrumentis arrendamentorum clauſulam, per quam transfertur onus ſoluendi redecimam in affictuarios prædiorum: Secundò per teſtes comprobatur eadem conſuetudo in ſummario aliàs dato ſub nu. 3. & ex his
2 videtur ſufficienter induci ſcientia, † cum ea, quæ generali conſuetudine ſunt introducta, nota omnibus præſumantur in illo loco degentibus, *gloſ. in c. 1. de poſtul. prælat. Aym. conſ. 57. nu. 10. Grat. conſ. 49. nu. 8. & 9. lib. 1.* maximè cum ſimus in materia, quæ per præſumptiones & coniecturas probatur *Aym. conſ. 193. num. 6.* Coadiuuatur probatio iſta ex eo, quòd vltra viginti annos fuit ſoluta redecima ex prædijs Monachorum ſancti Hieronymi, vt per teſtes probatur, & in ſpecie de iſto prędio de Enxiſneros, de quo hodie agitur, vt bene in facto deducitur: Accedunt plura inſtrumenta arrendamentorum factorum à fratribus ſancti Hieronymi cum prædicta
3 clauſula † ex quibus toties iteratis actibus & ſolutionibus tot annorum præſumitur ſcientia *ad deciſ. Pute. 264. num. 2. lib. 1.*
4 † cum nõ ſit veriſimile, quòd Arrendatarij voluerint ſoluere redecimas fratribus inſcijs, ſed veriſimilius eſt, quòd illud ſcientibus & volentibus dominis fecerint, *Abb. conſ. 58. nu. 4. & 5. lib. 1. Aym. conſ. 40. nu. 3.* & maximè quia ratione iſtius oneris penſio minor ab Arrendatarijs ſoluebatur monaſterio. Et ex his patet reſponſio ad omnes obiectiones, quę ex aduerſo fuerunt deductæ, quæ Dominis viſæ fuerunt ſatis leues & debiles ad effectum impediendi ma-
5 nutentionem, † in qua ſufficere ſolent leuiores probationes. Et ita concluſum.

* ſub dicta die 15. Decembris proximè præteriti.

a In Camerinen. penſionis ſub die 22. Iunij 1594. in qua dicitur quòd exceptio rei iudicatæ impedit manutentionem.

Sabinen. Hęreditatis, ſeu Fideicomiſſi.
Die Veneris 23. Ianuarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Ad excludendum à fideicommiſſo ſufficit dicere teſtamentum de eo non loqui.*

2 *In fideicommiſſis appellatione filiorum veniunt nepotes, vbi agitur de eorum fauore, declara tamen, vt num. 8. & ſeq.*

3 *Voluntas teſtatoris conſeruandi bona in familia ex quibus arguatur, & nu. 5. 6. 21. & 22.*

4 *Appellatione filiorum veniunt nepotes, quando teſtator habuit rationem conſeruationis agnationis concurrentibus tamen coniecturis, & vid. nu. 8.*

5 *Valet argumentum, quòd qui probibiti ſunt alienare, cenſeantur ad ſucceſſionem vocati.*

8 *Coniectura voluntatis teſtatoris primum locum obtinent, ad cognoſcendum, an appellatione filiorum veniant nepotes.*

9 *Appellatione filiorum quando non veniant nepotes, vid. vſque ad nu. 13.*

13 *Filij poſiti in conditione quando non cenſeantur vocati, & num. ſeq.*

15 *Nõ ſufficit allegare teſtatorem ita voluiſſe, niſi doceatur voluntatem tranſiuiſſe in diſpoſitionem.*

16 *Coniectura, quòd teſtator ſi fuiſſet interrogatus, ita diſpoſuiſſet, non habet locum, vbi agitur de extendendo grauamine de perſona ad perſonam, & præſertim quando ratio agnationis conſeruandæ non fuit expreſſa, licèt idem ſit, ſi fuerit expreſſa, cum non debeat extendi ad caſum non expreſſum, vel aliàs ex non neceſſarijs coniecturis collectum, vt n. 18*

17 *Fauore agnationis non ſunt multiplicanda ſeu ſomnianda ſubſtitutiones vltra diſpoſitionem teſtatoris.*

19 *Probibitio alienationis licèt extendatur in infinitum etiam per mille generationes: habet tamen tantummodo locum exiſtentibus maſculis deſcendentibus ipſius teſtatoris; ſecus eſt in non ſuis, aliàs multiplicarentur fideicõmiſſariæ ſubſtitutiones

nes in infinitum in perſonas non cognitas nec vocatas, & nu. 20.

21 *Teſtator ſubſtituens duos ſeniores de familia ſibi incognitos dicitur habuiſſe rationem conſeruationis familiæ.*

22 *Teſtator mandans, quòd ſubſtitutus aſſumat arma & cognomen familiæ, dicitur fideicommittere pro conſeruatione agnationis.*

DECISIO MCDLXXXVI.

FVit dubitatum, An in fideicommiſſo facto per quondam bo. me. Dominum Octauium Vrſinum, in quo poſt defectum lineę maſculorum vocauit filias fęminas, dummodo maritarentur cum aliquo vel aliquibus de domo vel familia nobilium de Vrſinis, etiam ſi ad ſecunda vota pluries tranſierint, filij Dominæ Virginiæ, quæ nupta fuit in domo dominorũ de Vrſinis, ſed obijt antequam fuerit factus locus fideicommiſſo ad ſui fauorem, cenſeantur aliquo modo vocati ad hæreditatem, & bona dicti quondam Domini Octauij, in caſu & ad effectum, de quo agitur. Effectus eſt, vt ſciatur, an poſt obitum Illuſtriſſ. Domini Henrici iſti Illuſtriſſ. filij Dominę Virginię vti vocati debeant admitti ad ſucceſſionem in bonis quõdam Domini Octauij, & quidem de expreſſa vocatione non eſt agendum, quia nullibi leguntur in teſtamento expreſsè vocati, quo caſu ha-
1 bet locum regula illa, quòd † ad excluſionem ſufficit dicere teſtamentum de eis non loqui, *Io. Andr. ad Specul. tit. de teſtam. §. occurrit. Dec. conſ. 95. & 336. in fin. Socin. conſ. 62. num. 7. lib. 3. Socin. iun. conſ. 185. nu. 9. lib. 2. Gozad. conſ. 21. nu. 8. cũ alijs* [a]; ideo videndum eſt de tacita vocatione, quã ex diuerſis argumentis & coniecturis deducunt Informantes pro hac parte. Et Pri-
2 mo deducitur, † in fideicommiſſis appellatione filiorum venire nepotes, vbi agitur de eorum fauore, *iuxta doctrinam Bart. in l. liberorum. num. 5. de verb. ſign & cumulat latè Gabr. concl. 1. nu. 7. & 10. eod. tit. Illuſtriſſ. Cardin. Mantica lib. 5. tit. 8. & allegatur etiam deciſio in vna Vrbeuetana Caſtrorum 10. Iunij 1588. coram Illuſtr. Plato, cum alijs per Informantes allegatis* [a]. Secundo pro fulcienda hac concluſione deducuntur pro hac parte nonnullæ coniecturæ, quarum vna eſt, voluntatem teſtatoris fuiſſe, vt bona conſeruarentur in familia
3 de Vrſinis, † hanc autem voluntatem ex eo deducunt, quòd poſt omnium maſculorum inſtitutionem & ſubſtitutionem, dotaris fęminis in ſcutis decem millibus, voluit tãdem ipſis omnibus deficientibus vltimo decedenti ſine filijs maſculis legitimis & naturalibus, vt filiæ fęminæ ſuccedant, dummodo maritentur cum aliquo vel aliquibus de domo & familia dominorum de Vrſinis, ex hoc enim videtur voluiſſe proſpicere familiæ, & inuitare ad ſucceſſionem nepotes, & ad hoc allegatur *conſ. Ancharan. 27. cum alijs* [b], & hoc maximè apparet ex eo, quòd noluit ſubſtituere fęminas omnes indiſtinctè, ſed illas tantum, quę maritarentur in dicta domo de Vrſinis;
4 Ideoq. † quando teſtator habuit rationem conſeruationis agnationis, appellatione filiorum veniunt nepotes, *Mantica dicto tit. 8. nu. 17. Gabr. dicta concluſ. 1. nu. 37. cũ alijs* [c]. Et hæc coniectura confirmatur à
5 ſimili, † nam quando teſtator mandat inſtitutis vel ſubſtitutis, vt aſſumant nomen & inſignia familiæ, conſtat per eum habitam contemplationem conſeruationis bonorum in familia *iuxta conſ. Caſtr. 259.*
6 *lib. 1. cum concordantibus*, † Vrget etiam pro confirmatione huius coniecturæ, quòd teſtator voluit eas ſuccedere, quę maritarẽtur in hac familia, etiam ſi ad ſecũda vota pluries tranſierint, ex quo apparet magis enixa mẽs teſtatoris cõtẽplãtis familiã Vrſinorũ; Et demũ hoc idẽ colligi videtur ex eo, quòd propriã filiam, quæ erat maritata extra familiam in domo de Sabellis, non ſubſtituit, ſed maluit ſubſtituere filias fęminas ſibi incognitas, dummodo maritarentur in domo de Vrſinis, quæ res arguit maiorem affectionem erga domum & familiã prædictam, quam erga proprias filias. Alteram coniecturam deducunt informantes ex prohibitione alienationis, in qua conantur includere non ſolum maſculos deſcendentes ſuos, ſed etiam fęminas ſubſtitutas earumq. deſcendentes in infinitum, cum verba ſint prægnãtiſſima, & prohibitio fiat filijs in infinitum etiam per mille genera-
7 tiones, ex † qua arguitur, quòd prohibiti alienare, cenſeantur etiam ad ſucceſſionem vocati, *l. ab eo. C. de fideicom.* aliàs eſſet horum habitus reſpectus ſine cauſa, & non valeret, *ad notat. in l. filiusfamilias. §. Diui. & ibi Doctor. de legat. 1.* His tamen non obſtantibus Domini magna conſenſione vnanimiter cenſuerunt, filios quondam D. Virginiæ nullo modo eſſe vocatos, non quidem expreſsè, cum nulla reperiatur facta eorum mentio in teſtamento, vt ſupra dictum eſt, ſed neque etiam tacitè, non obſtãtibus ijs, quæ pro eorum parte deducta fuerunt, Et quantum ad primam rationẽ,
8 quæ ſumitur ex illa concluſione, quòd † appellatione filiorum veniunt nepotes, dictũ fuit, eam diuerſimodè, & ſatis confusè à Doctoribus tractari; & ideo ſemper recurrendum eſſe ad coniecturas voluntatis, quę in hac materia primum locum obtinet, *vt benè tradit Illuſtriſſ. Mantic. de coniectur. vlt. volun. lib. 8. tit. 8. nu. 8. & ita communiter à Doctoribus obſeruatur,* Animaduertendum eſt etiam multas afferri limitationes, quę huic caſui applicari poſſunt; Et primo

a & facit l. quidam cum filiũ vbi Bal. & Imol. ff de hæred. inſtit. Aym. conſ. 208. col. 2. Pariſ. conſ. 63 nu 7. vol. 3. Oldrad. cõſ 21 in fin. cũ alijs per Roland. conſ 70 nu. 12. lib 5. & fuit dictũ in Vrbeuetan. fideicõmiſſi 28. Apr. 1586. corã Illuſtr. Cardin. Pamphilio.

a Rimin. iun. conſ 75. nu. 1 Menoch. cõſ. 497. vol. 5. Cephal cõſ 1·2 num. 7. vol. 2. Sard. cõſ 116 n. 9. & in tractã. de alimẽ. tit. 9. quæſt. 36. nu 9. Peregrin. de fideicom. artic 22. nu 21. Oaber. de verb. ſign concl. 2. nu 36. in cõ ampliat latiſſime Socin. iun. conſ 146 vol 2. qui loquitur quando vocatæ ſunt filiæ feminæ, quòd veniunt nepotes, Alex. in his terminis conſ. 164 per tot. vol. 3. Natt. conſ. 602. nu. 15. & 16. Craſſ. in §. fideicommiſſum q. 10. n. 2 & 3. & hanc opinionem ſecuta eſt Rota non ſolum in fideicommiſſo proueniente ex teſtamento, ſed etiam ex contractu, vt per Pute. deciſ. 263 præſertim n. 3 lib. 2

b Roland. in d. conſ. 70 n. 31. vol. 3. Rimin. iun. cõſ. 33. num. 31. & ſeq. de communi Peregrin de fideicommiſ. artic. 2?. ſub n. 16. verſ. ad hoc etiam facit.

c Pariſ. in cõſ. 63. nu. 27. in fin lib. 2 Peregrin. de fideicomm. artic. 22. nu. 55 Soc. iun conſ. 32. n. 6. & ſeq & conſ. 126. nu. 63. verſ. & etiam lib. 2

9 primo † appellatione filiorum non veniunt
nepotes, quando ex hoc induceretur gra-
uamen filijs vocatis: concluſio enim illa
locum habet in merè fauorabilibus, *Bald.*
conſ.362.lib.4. Corn.conſ.199.nu.34.lib.2.
Alex.conſ.1.nu.12.lib.1. & conſ.56.nu.2.
lib.5.Socin.conſ.104.lib.4. qui de communi,
Dec.conſ.95.nu.7. Alciat.conſ.31. num.38.
lib.9.Pariſ.cõſ.89.n.24.lib.2.Decian.cõſ.47
num.20.lib.3. Bero.conſ.122.num.2.lib.2.
& fuit firmatum hoc in Romana fideicom-
miſſi de Bonadies coram R.P.D. meo Mel-
10 *lino* [d]. † Secundo dicta concluſio non pro-
cedit, vbi qualitas adiecta filijs vel filiabus
non conuenit nepotibus, *Bart.in d. l.libe-*
rorum.nu.6. Gabr.d.concl.1.nu.58. & fuit
dictum in d.cauſa de Bonadies, & applica-
tur benè caſui noſtro, in quo vocantur filię
dummodo maritentur in domo de Vrſinis,
quæ qualitas nullo modo conuenire poteſt
11 earum filijs maſculis. Tertio † appella-
tione filiarum regulariter non veniunt filij
earum maſculi, cum fęmininum non conci-
piat maſculinum, *l.ſi ita ſcriptum.de legat.*
2.Bart.in l.liberorum.nu.14. Abb.conſ.36.
nu.3.lib.1.Hier.Gabr.conſ.96.nu.22.lib.1.
& conſ.129.num.4. lib.2. latè Peregrin. de
fideicom.art.26.n.22.Rimin. iun.conſ.246.
12 *nu.39.* Quarto accedat, quòd † in alia
parte teſtamenti teſtator diſcretiuè loqu-
tus eſt de filijs & nepotibus, quo caſu dici-
tur per Doctores, eum noluiſſe filiorum ap-
pellatione comprehendere nepotes, quia
vbi voluit, eos expreſſit, *l.ſi ſeruus plurib.*
de legat.1. Ruin.conſ.131.nu.4.lib.2.cum
alijs citatis per Gabr. d.concl.1. nu.92. Sed
& magis exactè perpendẽdo rationes, ſatis
videtur hoc caſu non fuiſſe habitam ratio-
nem conſeruationis bonorum in familia de
Vrſinis, niſi reſpectu deſcẽdentium expreſ-
sè inſtitutorum, non autem in familia Vr-
ſinorum, apud quos in matrimonium collo-
carentur filię ſubſtitutæ, nullam enim fecit
mentionem filiorum ex eis deſcendentium,
neque eos in aliqua conditione poſuit, ne-
que filias grauauit reſtituere eis hæredita-
tem per fideicõmiſſum: Vnde cum videa-
mus de iure communi *ex diſpoſitione l. Lu-*
13 *cius. la 2. de hæred. inſtit.* † filios poſitos
in conditione non cenſeri vocatos, ſed ſuc-
cedere eorum parentibus ab inteſtato, vel
ex teſtamento, non autem ex vocatione pri-
mi teſtatoris, *vt ibi per gloſ. & Doctores*,
quorum opinio procedit niſi cõcurrentibus
vrgentiſſimis coniecturis in contrarium,
14 † multo magis dicendum eſt, eos non fuiſ-
ſe vocatos, qui neque in conditione poſiti,
neque eorum prorſus aliqua facta fuit mẽ-
tio, & ad hoc etiam facit *text. in l. pater*
filium. §.fundum. de legat.3. in quo maior
videtur ratio inducendi vocationem; verũ
etiam certum eſt, quòd ſi nulla reperirietur
filia nupta in d. domo de Vrſinis nullum
habitum fuiſſe reſpectum illarum, neque
aliquid in dicta hęreditate prętẽdere poſſe,
cum hoc caſu eueniente, nihil per teſtato-
rem ad earum fauorem diſpoſitum fuerit;
Vnde ſuccedit, vt potius dicendum ſit ha-
bitum fuiſſe à teſtatore reſpectum ad fauo-
rem filiarum, vt cum melioribus conditio-
nibus nuberent, & inuitarentur nobiles de
domo Vrſina ad ambiendum illas ſub ſpe
tam opulentę hæreditatis, ad eos hac ra-
tione peruenturæ. Et ſic optimè applica-
15 tur, quod dici ſolet, † non ſufficere alle-
gare teſtatorem ita voluiſſe; niſi doceatur
voluntatem tranſiuiſſe in diſpoſitionem
Dec.conſ.287.num.7. & 513.nu.11. Alex.
conſ.202.nu.4.lib.7.poſt Bald.in l. quidam.
de hæred. inſtit. Iaſ.conſ.143.nu.4.verſ.non
obſtat.lib.2. Gabr.conſ.111. num.16. lib.1.
hic verò neque de voluntate, neque de di-
ſpoſitione conſtat. Non obſtat, quod di-
citur, quòd ſi teſtator de hoc fuiſſet inter-
rogatus, ita diſpoſuiſſet; nam præterquam
quòd iſta eſt mera diuinatio; & in contra-
rium apparet eum ſciuiſſe voluntatem ſuã
apertè & diſertis verbis ad fauorem deſcẽ-
16 dentium maſculorum explicare, † iſta con-
iectura non habet locum, vbi agitur de ex-
tendendo grauamine de perſona ad perſo-
nam, *vt voluit Aretin. in l.Gallus. §. &*
quid ſi tantum. col. 3. verſ. adde. de lib. &
poſth. & conſ. 27. quem ſequitur Dec. conſ.
211.nu.5. & conſ.287.nu.8. Aym.conſ.98.
nu.15. maximè, cum ratio agnationis cõ-
ſeruandæ non fuerit expreſſa; & ideo ex ea
non poteſt deſumi argumentum, *Bart.in*
d.l.liberorum.nu.12. Alex.conſ.97.num. 7.
lib.2. Dec.conſ.315.n.6. Socin.iun. cõſ.155.
n.10.lib.2. & conſ.63.n.34.lib.3. Illuſtriſſ.
Mantica de coniect.lib.6. tit.15. nu. 6. vbi
17 dicit † fauore agnationis non ſunt multi-
plicandæ ſeu ſomniandæ ſubſtitutiones vl-
tra diſpoſitionem teſtatoris, ſed etiã ſi ex-
18 preſſa fuiſſet, † non debet extendi ad caſũ
non expreſſum, vel aliàs ex non neceſſariis
coniecturis collectum, *vt fuit deciſum in*
vna Amerina ſucceſſionis die 28. Maij 1597.
coram R.P.D. meo Penia ex tunc allegatis,
& fuerat reſolutum ante multos annos in
cauſa Bononienſi de S.Petro coram bon. me.
Decano de Rubeis, & ſæpius in pluribus cau-
ſis repetitum. Non obſtat conſideratio, quæ
fit in illis verbis, etiam ſi ad ſecunda vo-
ta pluries tranſierit, quia ex iſtis ver-
bis nihil aliud colligi poteſt, niſi vt quod
fuit diſpoſitum in priori matrimonio, lo-
cum habeat etiam in ſecundo & vlteriori,
adeo quòd fęmina, quæ primo nupſiſſet ex-
tra familiam Vrſinam, poſſit in ſecundo
matrimonio nupta in familia Vrſina con-
ſequi ex hac diſpoſitione commodum huius
ſucceſſionis. Neque obſtat, quòd teſtator
non ſubſtituerit filiam nuptã in domo Sa-
bellorum, quia cum iam eſſet nupta, & te-
ſtatori

[d] ſub die 27. Aprilis anni preſentis,

ſtatori eſſent tres filij maſculi, non cogita-
uit eos deceſſuros ante filiam nullis relictis
maſculis, quod colligitur ex fideicommiſſo
per eum relicto filiis ſuis, & ex illis maſcu-
lis deſcendentibus in infinitum. Altera
coniectura, quæ fit in prohibitione aliena-
tionis, non placuit Dominis; nam præſup-
ponit id, de quo diſputatur, & vt dicũt Dia-
lectici petit principium, præſupponit enim
in dicta prohibitione contineri Virginiam,
& eius filios, tanquam ſit extra controuer-
ſiam eos eſſe vocatos, facta eſt enim ſuis
hæredibus & deſcendentibus ex illis in in-
finitum cum adiectione illa, dictis; & ideo
ſi filij Virginiæ non ſunt vocati neque ex-
preſsè, neque tacitè, vt ex ſupra deductis
apparet, non poteſt dici prohibitionẽ eos
comprehẽdere, & ex lectura teſtamenti ſa-
tis conſtat prohibitionem factam fuiſſe fi-
lijs hæredibus inſtitutis, & deſcendentibus
ab illis in infinitum, neque extendi ad fę-
minas, quod ex eo ſuadetur, quia in euen-
tũ alienationis vocat filios maſculos alie-
nantis, vel alios maſculos non alienantis,
& ſolum fęminis præſeruat dotes decem
19 millium ſcutorum: † Et licèt prohibitio
extẽdatur in infinitum etiam per mille ge-
nerationes, ea tamen intelligitur habere
locum exiſtentibus maſculis deſcendenti-
bus ipſius teſtatoris, quos prius inſtituerat,
& ſubſtituerat in infinitum, alioquin ſeque-
retur filios filiarum eſſe in infinitũ ſubſti-
20 tutos, & prohibitos alienare, & † ita
multiplicaretur ſubſtitutio fideicommiſſa-
ria in infinitum, contra omnes regulas iu-
ris in perſonas non cogitas nec vocatas.
Quæ allegantur ex diuerſis Doctoribus, nõ
videntur multum ad rem facere; Et primo
conſilium Ancharani 27. nu. 6. circa mediũ.
21 non applicatur, quia ibi † conſtabat teſta-
torem habuiſſe rationem cõſeruationis fa-
miliæ, cum ſubſtituerit duos ſeniores ſibi
incognitos; hic verò nulla legitur familiæ
vocatio; nam ex ſubſtitutione filiorum nõ
poteſt inferri ad familiæ vocationem.
22 Non obſtat *conſ. Caſtren. 259. lib. 1.* † de
aſſumẽdo arma & cognomine familiæ, quia
illo caſu conſtat de intentione teſtatoris
volentis fideicommittere pro cõſeruatione
agnationis. Non obſtat *conſ. Socin. iun.
246. lib 3.* quia ibi aderant multa, ex qui-
bus ſuadebatur teſtatorem ſenſiſſe etiam de
neptibus, prout expreſsè in vocatione de
deſcendentibus diſpoſuerat. *Conſilia Aym.
83. & Abbatis 87. cum alijs* non faciunt
ad caſum noſtrum, quia non negatur filios
Virginiæ nuptæ in domo Vrſina eſſe agna-
tos, ſed de hac re non agitur, ſed de vo-
catione. Aliorum Doctorum conſilia, qui
conſuluerunt in caſibus, in quibus teſtator
habuerat intentionem conſeruandi familiã,
non applicantur ad caſum iſtum. Et ex
his concluſum fuit Illuſtriſſimos filios Do-
minæ Virginię in allegato teſtamento nul-
lo modo fuiſſe vocatos.

Romana Domus S. Mariæ in Via Lata.
Die Lunæ 26. Ianuarij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Pro deuolutione rei emphyteuticæ, quid ſufficiat probari.*
2 *In emphyteuſi Eccleſiaſtica non comprehenduntur fæminæ.*

D E C I S I O MCDLXXXVII.

FVit reſolutum ſine difficultate pro in-
1 formante † conſtare de deuolutione
domus, de qua agitur; nam per teſtes exa-
minatos probatur concludenter obitus om-
nium in contractu emphyteutico nomina-
torum, vt bene deducitur in facto, nec nõ
aliquorum ex nonnullis nominatorum de-
ſcendentibus, itaut de hac re dubitari non
poſſit. Neque opus eſt probare nõ adfuiſſe
alios ex prædictis deſcendentes *ex traditis
per Illuſtriſſ. Card. Mantic. de cõiectur. vlt.
volunt. lib. 11. tit. 4. num. 2. 6. & 7.* Nec eſt
2 opus probare obitum filiorum, quia † in
emphyteuſi Eccleſiaſtica non comprehen-
duntur fęminæ *Bald. in l. 2. nu. 11. C. de iur.
emphyt. Alex. conſ. 61. nu. 4. lib. 1. Gabr. con-
cluſ. 6. nu. 111. verſ. 81. de verb. ſign. cum
alijs per informantes deductis* *, Et pars
in hoc dubio agnouit bonam fidem, & no-
luit informare.

* Cephal. conſ. 13. n. 18 lib. 1. cum alijs in cauſa Roman. deuolutionis vineæ 4. Maij 1560. coram bo. me. Cantuccio in impreſ. diuerſi nouiſſ. 113. in 2. part.

Sutrina Cenſus.
Die Veneris 6. Februarij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Recognitio bonæ fidei facta in teſtamento parte præſente probat debitum.*
2 *In teſtamento etiam contrahi poteſt.*
3 *Confeſſio extraiudicialis facta parte præſente probat.*
4 *Confeſſio debiti facta in teſtamento, ſi ſit erronea, poteſt per hæredem reuocari.*

D E C I S I O MCDLXXXVIII.

FVit dubitatum de validitate & iuſtitia
ſententiæ extra Rotam latę, & Domi-
ni ſe reſtrinxerunt ad caput iuſtitiæ, ſuper
qua cenſuerunt conſtare de iniuſtitia, cum
in ea dicatur onus ſoluendi cenſus ſpectare
ad hæredes Hippolyti, quod eſt de directo
cõtrariũ cõfeſſioni Andreę in ſuo teſtamẽ-
to, in qua continetur parte pręſente ſe eſſe
debitorem Hippolyti in ſcutis ducentis pro
cenſu per eum ſuper bonis ſuis impoſito &
vendito Mancinello, de quibus recognoſcit
bonam fidem, & ad quę dicit ſe teneri vnà
cum fructibus vſque ad præſentem diem;
1 Ideo † talis recognitio facta in teſtamento
parte præſente plenè probat debitum, *Bar.
in l. cum quis decedens. §. codicillis. nu. 5. de
legat.*

ſuget. 3. Abb. conſ. 85. nu. 2. part. 2. Bald. conſ. 485. lib. 4. Felin. in c. ſi cautio. num. 8. de fid. inſtrum. Aegid. deciſ. 692. Dec. in c. at ſi cle- rici. nu. 135. de iudic. Natt. conſ. 73. num. 6. cum alijs per Informantes allegatis ª, nam

ª & per eã Aym. 107. nu 1. & 272. num. 16 Dec. conſ. 140. n. 1. & Boss. conſ. 93. n. 14. lib. 1.

2 † etiam in teſtamento contrahi poteſt, *vt habetur in l. hæres palam. de teſtam.* & facit

3 communis concluſio, quòd † confeſſio ex- traiudicialis facta parte præſente probat.

4 Non obſtat, quod opponitur, † eã eſſe er- roneam, & tanquam talem renocari poſſe etiam per hæredem; errorem verò probari, ex quo conſtat cenſum verè ſpectaſſe ad Hippolytum, qui illum impoſitum ſuper bo- nis ſuis vendidit Mancinello, & promiſſit releuare Andream, qui eius contemplatio- ne fideiuſſerat, & hoc etiam probatur, ex quo Hippolytus ſemper ſoluit fructus, neq. eos vnquam recuperauit ab Andrea, immo illos reſtituebat Andreæ, ſi quando per eũ ſoluti fuiſſent; Quia pro reſponſione dictũ fuit, ab initio quidem conſtare onus cenſus ſpectaſſe ad Alcouitum, ſed hoc non facere, quin potuerit poſtea Andreas recognoſcere bonam fidem in recompenſatione mutui ſi- milis ſummæ ſibi datę per Hippolytum, cũ obligatione reſtituendi ad certam diem, & promiſſione damnorum & intereſſe: Vnde valde eſt veriſimile, quòd hac de cauſa An- dreas, qui in tempore non reſtituerat mu- tuum, voluerit ſuſcipere in ſe onus prædi- cti cenſus, & ita diſtinguendo tempora, omnia reducuntur ad concordiam: An vero hæc recognitio ſit referenda ad creditum Hippolyti præcedens de anno 1574. vel po- tius ad alium contractum de anno 1581. erit videndum, quia relcuat ad effectum compenſationis prętenſę. Et ita reſolutum.

Aurien. Sancti Pelagii.
Die Mercurii 11. Februarii 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Citatio vaga & incerta ad videndum iu- rare teſtes reddit examen nullum, niſi ſit factã pro ſolo termino probatorio.*

2 *Examen factum contra defunctum non- nocet ſucceſſori non citato, ſecus in eo qui venit ad cauſam.*

3 *Teſtes licèt vaſſalli poſſunt ferre teſtimoniũ pro domino, præſertim Eccleſiaſtico, qui non eſt talis, vt poſſit metum incutere.*

4 *Teſtis pauper & ruſticus non arcetur à teſtimonio, ſi alìàs ſit bona fama.*

DECISIO MCDLXXXVIIII.

FVit dubitatum ſuper validitate exami- nis teſtium monaſterii, & Domini non obſtantibus exceptionibus deductis cẽſue- runt eaamen fuiſſe validum, & teſtes ido-

1 neos: Nam quod opponitur, † citationem ad vidẽdum iurare teſtes fuiſſe nullam, vti vagam & incertam ratione temporis, non

placuit; nam intelligitur facta pro ſolo termino probatorio, quod fieri potuit, *vt fuit reſolutum in cauſa Toletana de Salzedo coram R. P. D. meo Penia & ſæpius in alijs cauſis* ª. Nec etiam placuit allegata nul- litas ratione incertitudinis loci, cum fuerit dictum in loco de Ribero, & alijs partibus & locis Epiſcopatus, tum quia ex ſequutis apparet de ſcientia partis; tum ex eo quòd per partem fuit obtentum dari notarium adiunctum, quem veriſimile eſt non acceſ- ſiſſe ad loca examinis niſi certiorato prin- cipali. Præterea receptores examinabant eodem tempore teſtes pro vtraque parte, & ex ordinatione iudicis examinabant per tres dies in vno loco, & per tres alios in alio loco reuertendo alternatim ab vno ad alium, & concurrit ſolutio ſalarij ſoluti ab vtraq. parte Notario per vnãquamq. partẽ

ª & fuit di- ctum in vna Conchen. le- ctionum 13. Ia- nuar. 1591. coram Comi- tulo, & in Pampilonen. celebrationis miſſarum 6. Martij 1590. coram eodẽ.

2 nominato. Quod dicitur, † examen fa- ctum contra defunctum non nocere ſucceſ- ſori non citato per proclama, non placuit: quia non verſamur in ſucceſſore, ſed in prouiſo, qui venit ad cauſam. Quantum ad exceptiones perſonales contra teſtes,

3 dictum fuit, eas non obſtare; nam † teſtes licèt vaſſalli poſſunt ferre teſtimonium pro domino, *Cyn. in l. eos. verſ. ſecundo ſolet quæri. C. de teſtib.* maximè cum monaſteriũ non ſit tale, vt poſſit eis metum incutere, *Bald in l. 3. C. de teſtib.* & de ſubditis mo- nachorum Cõgregationis ſancti Benedicti; *fuit reſolutum in cauſa Legionen. ſancti Fa- cundi corã bo. me. Bubalo 1. Februarij 1589.*

4 *Aufrer. ad Cappell. Toloſan q. 4. n. 9.* † Ex- ceptio paupertatis & ruſticitatis non ex- cludit teſtes, qui alìàs ſunt bonæ famæ; *vt fuit reſolutum in cauſa Parmen. ſtatus coram R. P. D. meo Mellino* ª. Reliqua verò fuerunt ſatis leuia; & ideo concluſum pro validitate examinis, & teſtium ido- neitate.

ª ſub die 22 Ianuar. & 29. Maij 1600.

Romana Domus.
Die Lunæ 16. Februarij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Ad validitatem alienationis bonorum Ec- cleſiæ requiruntur copulatiuè ſolemnitas & cauſa.*

2 *In alienatione bonorum Eccleſiæ ſolemni- tas non requiritur, quando res eſt ſolita locari.*

3 *Res dicitur ſolita locari, quando præcedit vna locatio ſolemnis, vel duæ minus ſo- lemnes cum curſu quadraginta annorũ, vt num. 5.*

4 *Locatio non poteſt dici ſolemnis, in qua non conſtat de beneplacito Apoſtolico, etiam quòd ex lapſu temporis poſſit præſumi, ad effectum vt vnica ſufficiat pro ſolito.*

6 *Locationes licèt duæ, factæ yſdem perſonis, habentur pro vna tantum, maximè ſi*

poſterior ſit prioris confirmatio.
7 *Locatio non poteſt eſſe eadem cum prima, quæ fuit alterata reſpectu nominationis in defectum generationis, cum requirat nouam ſolemnitatem & debet continere eandem cauſam conceſſionis.*
8 *In cõſiderãda vtilitate in alienatione bonorũ Eccleſiæ debet haberi ratio ſextæ partis.*
9 *Nõ dicitur ſufficiens cauſa alienationis bonorũ Eccleſiæ, ex quo domus ſit ruinoſa, quãdo cũ parua impẽſa reparari poteſt.*
10 *In alienatione bonorum Eccleſiæ facta propter merita, illa ſunt probãda aliter quã ex atteſtatione alienãtis, & debẽt eſſe ratione obſequiorum Eccleſiæ præſtitorum.*
11 *Melioramenta facta in re locata ab Eccleſia ſine ſolemnitate, & ſine cauſa, liquidari & refici debent.*

DECISIO MCDXC.

FVit reſolutum ſenteotiam extra Rotam
latam eſſe iuſtam & confirmandam,
1 † cum locatio facta Sebaſtiano corruat ex
defectu ſolẽnitatis, & cauſæ, quæ tamen ad
validitatẽ alienationis bonorũ Eccleſię copulatiuè requiruntur, *c.1. de reb Eccleſ. non
alien. c. ſine exceptione. 12. q. 2. vbi latè Lauren. de Rodulph. in 3. q.* Neque obſtat limitatio, quæ pro Sebaſtiano deducitur ad ſu-
2 ſtinendã alienationẽ, † quòd ſolemnitas nõ
requiratur in re ſolita alienari, *c. 2. & ibi*
3 *Doctor. de feud.* † & allegatur vna locatio,
quã affirmant fuiſſe ſolẽnẽ facta anno 1515
Mariæ & Paulæ, quę fuit cõfirmata per ſententiã duorum Canonicorũ Eccleſiæ La-
4 teranẽſis; † Nã neq. hæc locatio poteſt dici
ſolẽnis, cum nõ conſtet de beneplacito ſedis
Apoſtolicæ, nec de iuriſdictione illorũ Canonicorũ, qui ſenteotiã tulerunt; & licèt iſta
poſſint præſumi ſtante lapſu tanti tẽporis,
tamen ad hunc effectũ non ſufficit allegare
præſũptionem, *vt fuit deciſũ corã me in cauſa Romana deuolutionis domus 30. Oct. 1602*
neq. ſentẽtia per dictos Canonicos lata fuit
in exequutionẽ alicuius gratiæ, ſi in euidentẽ, ſed in lite mota per Priorem de & ſuper
domo, & illius deuolutione, & euacuatione,
itaut nõ poſſit deſeruire pro cõfirmatione
alienationis, & beneplaciti Apoſtolici, immo arguit hanc locationẽ non fuiſſe pacifi-
5 cã. † Minus poteſt ſuſtineri ex eo, quòd adſint duæ locationes cũ curſu annorum quadraginta, allegãdo prędictã factã anno 1515
6 & aliã factã anno 1540. quia † habenda eſt
pro vna tantũ, cum factę ſint iiſdẽ perſonis:
& hæc poſterior non eſt noua locatio, ſed
prioris confirmatio, cũ eiuſdem inſertione
facta à ſucceſſore prioris qui Priorẽ cõceſ-
7 ſerat. Sed difficultatẽ tollit, quòd † locatio,
de qua nunc agitur, facta Sebaſtiano eſt alterata reſpectu nominationis in defectũ generationis, quo caſu requiritur noua ſolẽnitas, *vt notatur in Auth. qui rẽ. C. de ſacroſã.*
Eccl. & fuit deciſũ in cauſa Imolen. bonorũ 21. May 1593. corã R. P. D. meo Pãphilio.
& etiã requiritur, vt adſit eadẽ cauſa conceſſionis *Curt. de feud. p. 2. q. 1. n. 10.* Viſum
fuit etiã Dominis adeſſe defectũ cauſæ, fatetur enim Sebaſtianus, quòd eo tẽpore domus locabatur pro ſcutis quadraginta, &
conceſſio fuit facta pro ſcutis ſex, & pro
ſumma 300. ſcutorũ, cũ obligatione expendendi ſenta centum in melioramentis; adeo
8 quòd † etiam habita ratione ſextæ partis,
nulla adeſt Eccleſiæ vtilitas. Nec refert,
9 quòd dicatur, † domum fuiſſe ruinoſã, quia
poterat Prior cũ centum ſcutis illã reparare abſq. aliquo eius incõmodo, & ſic iſta nõ
erat ſufficiens cauſa alienationis, *vt fuit
aliàs deciſũ corã me in cauſa Placentina bonorũ de Puteobonellis* *, *& in pluribus alijs*
10 *cauſis.* † Neque hic cadit contẽplatio meritorum Sebaſtiani, tũ quia eſſent aliundè
probanda, quàm ex atteſtatione alienantis
Iaſ. conſ. 73. lib. 3. Federic. conſ. 143. tũ quia
neceſſariũ eſſet, vt hæc merita eſſent ratione obſequiorũ præſtitorum Eccleſiæ, cuius
bona alienantur, *Accorãbon. deciſ. 43. & fuit
dictũ corã P. P. D. meo Lancellotto, in cauſa
Poſnanien. bonorũ 15. February 1599.* Quã-
11 tum ad melioramenta, † ea ſunt reficienda
Sebaſtiano facta illorum liquidatione, & in
hoc fuit bene geſtũ per Reuer. D. Veroſpum,
qui præfixo termino ad liquidandũ, & nihil
interim acto proceſſit ad exequutionẽ præſtita cautione *iuxta deciſ. Pute. 470. lib. 2.* a
Et ita concluſum pro nullitate cõceſſionis.

* præſertim ſub die 7. Apr. 1582. num. 9.

a & iuxta deciſ. ſupra ſcitã in allegata cauſa Placentina bonorũ ſub die 20 Octobris 1582.

Anagnina Quarti.
Die Veneris 20. Februarij 1604.

DECISIO MCDXCI.

DOmini dixerũt Anagninos ſonere bonum ius, quia facultas iuris paſcendi,
quã habẽt Acutini in territorio Anagnino,
non debet eſſe maior, quã ea quæ competit
Anagninis, quod etiã fatẽtur Acutini in eorũ comiſſione: Vnde cũ Anagnini reſeruent
partẽ territorij pro paſcuis bouũ aratoriorũ, debent huic rei Acutini acquieſcere; tũ
quia hoc non impedit, quominus poſſint in
aliis partibus paſcere; tũ quia inſeruiet hoc
quartũ etiã Acutinis pro eorũ bobus aratoriis, & hoc reſpicit publicã vtilitatẽ artis agriculturæ, & adeſt ſufficiẽs territoriũ
pro aliis animalibus paſcendis. Neque
eſt attendendum, quòd non ita commodè
paſcere poſſint, quia hæc incommoditas
non eſt perpetua, & Communitas Anagnię
eſt in quaſi poſſeſſione conſtituendi ſimilia quarteria, ſuper quibus adeſt confirmatio fel. rec. Sixti V. nec non ſententia Auditoris Cameræ ſuper obſeruatione dictorum quarteriorum; Ideo nihil eſt innouãdum per Acutinos. Et ita concluſum.

Papien. Iurisnominandi Scholares.
Die Lunæ 23. Februarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium fauorabile, & ad vtilitatem Reipublicæ Chriſtianæ conceſſum, eſt latè interpretandum, non autem reſtrigēdū.*
2 *Hæres grauatus nominare pauperes, nō tenetur nominare eos, qui sūt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiā exteros nominare.*
3 *Beneficia nouiter erecta cenſentur eiuſdem ſpeciei cum antiquis, & quaſi poſſeſſio reſpectu beneficiorum antiquorum trahitur ad nouiter erecta.*
4 *Declaratio facta de re dubia ab habente facultatem declarandi valet.*

DECISIO MCDXCII.

FVit reſolutum facultatem eligēdi ſcho-
lares, vltra numerum 24. quando facul-
tates Collegij creſcunt, non eſſe coarctatam
ad oriundos ex locis in priore bulla fe: rec.
Pij V. ſpecificatis, ſed eos, quibus data eſt
facultas eligendi, poſſe ex alijs locis oriun-
dos eligere; Nam in poſteriori bulla nulla
fit reſtrictio ad ſcholares prędictorū loco-
rum, ſed in ea ſimpliciter dicitur, quòd Pro-
tector præfatus poſſit pro tempore, & toties
quoties id euenerit, numerū ſcholariū eiuſdē
Collegij augere, qui ſint ad pręſentationē,
electionem, & nominationem patronorum
1 pdictorū; Idq. videtur ſuaderi ex eo, † quòd
hoc priuilegium eſt fauorabile, & ad vtili-
tatem Reipublicę Chriſtianę ad adiuuādos
pauperes clericos; Ideoq. latè eſt interpre-
tandum, non autem reſtringendum, & facit
in argumentum exemplum petitum *ex Io.
Andr. in c. ſi pater. n. 16. de teſtam. lib. 6. quē*
2 *ſequuntur Gemin. & Franc.* quòd † hæres
grauatus nominare pauperes, non tenetur
nominare eos, qui sūt de domicilio teſtato-
ris, ſed poteſt etiā exteros nominare. Neq.
difficultatem facere debet, quòd *aliàs co-
ram bo. me. Cantuccio fuit deciſum de anno*
3 *1576. in vna Iſpalen. Iurisnominandi*, † be-
neficia nouiter erecta cenſeri eiuſdem ſpe-
ciei cum antiquis, & quaſi poſſeſſionem re-
ſpectu beneficiorum antiquorum trahi ad
nouiter erecta; quia id procedit vigore ge-
neralis cōſuetudinis pręexiſtentis, quæ cō-
prehendit caſus futuros eiuſdem ſpeciei ad
inſtar legis generalis, ſed in caſu iſto non
adeſt aliqua generalis prouiſio, quę à prin-
cipio capiat hūc caſū, quinimmo iſte caſus
particulariter fuit conſideratus diſtinctè à
priori diſpoſitione: Accedit, quòd locis no-
minatis, quæ non ſunt valde ampla & nu-
meroſæ populationes ſufficere poteſt nume-
4 rus ille in priori bulla determinatus; † ſed
omnem tollere videtur difficultatem facul-
tas data Protectori declarādi caſus dubios,
quę declaratio facta, eſt ſubſequuta ex ad-
miſſione aliunde oriundorum per bo. mem.
Cardinalem Alexandrinum, *ad tex. in l. ſi de
interpretatione. de legib.* Et ita concluſum.

Comen. Iurispatronatus.
Die Lunę 23. Februarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Præſens non eſt citandus.*
2 *Aliud eſt fides iurium extractorum aliud validitas extractionis.*
3 *Statutum laicorum non eſt attendendum in foro Epiſcopali.*

DECISIO MCDXCIII.

DOmini ſteterunt in deciſis * iura do-
minorū de Lucinis eſſe in forma pro-
banti, non obſtantibus deductis; nam quod
dicitur collationem ſcripturarum fuiſſe fa-
ctam contra formā decreti iudicis, qui mā-
dauerat ſuperſederi in vlteriori collatione,
tollitur; nā collatio fuit poſtea facta parte
pręſente, & ita fuit à ſuperſeſſoria receſsū,
vt patet ex clauſula illa, quæ omnia iura
fuerunt collationata per me notarium ad
pręſentiam, & cum interuentu procuratoris
Ruſchę; & non eſt verum, quòd iſta clauſula
ſtet poſt regiſtrationem inſtrumentorum
ante decretum ſuperſeſſoriæ, quia ex apo-
ſtilla notarij apparet illam eſſe ponendam
poſt ſuperſeſſoriam, & poſt actum collatio-
nis, quod clarè colligitur, quia loquitur de
collatione, & ſic non potuit poni ante actū
collationis. Non obſtat, quòd Ruſcha, ſeu
eius procurator proteſtatus fuerit, referē-
do ſe ad proteſtationem ſub die 6. Iulij,
1 † quia quatenus in ea dicatur velle citari
pro ſingulis diebus, hoc tollitur ex præſen-
tia, & quatenus opponit contra iura, quòd
2 ea ſint in folio volanti, † hoc reſpicit fidem
iurium, non autem validitatē extractionis
& collationis. Quod dicitur de defectu ſub-
ſcriptionis notariorum, qui fuerunt rogati,
hoc iam fuit ſublatū in alia deciſione; Intel
ligitur enim de eius propria & Conſulum
ſubſcriptione, quæ ſtatim apponitur, & hoc
eſt ſolitū fieri, vt colligitur ex alijs inſtru-
mentis factis ſub eadem forma. Quod autē
dicitur non conſtare ſcripturas eſſe illorum
notariorum, qui dicuntur de illis rogati,
tollitur ex fide notarij deputati, & Cōſulū,
qui dicunt vidiſſe, legiſſe, & examinaſſe im-
breuiaturas inſtrumentorum extractorum.
3 Nec obſtat, quod dicitur, † ſtatutum laico-
rum non eſſe attendendum in foro Epiſco-
pali, quia prothocolla inſtrumentorum no-
tariorum laicorū eis mortuis dantur alijs
notarijs publicanda, & explēda per iudices
laicos; & ideo debent ſeruare formam ſta-
tuti, cum hoc pertineat ad dictos iudices
laicos, qui illos deputare debent; Sed etiā
tollitur hoc obiectum ex facto, cum adſit
etiam decretum deputationis Epiſcopi ſeu
illius Vicarij in proceſſu fol. 79. in quo illi-
met per ipſum ad extrahendas dictas ſcri-

* ſub die Lunę 1. Decē bris ann. proximé præteriti.

pturas deputantur. Quare dictum fuit eſſe ſtandum in deciſis.

Bononien. Pecuniaria.
Die Lunæ 8. Martij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Stante diſcordia peritorum, ad electionem tertij deueniendum eſt, & eius dicto ſtãdum; præſertim quando fuit communiter electus à partibus.*

2 *A relatione tertij periti non datur appellatio, ſi tamen vtraque pars appellat, inſimul appellationi conſentire videntur.*

3 *Aeſtimatio iuxta quod tempus fieri debeat.*

4 *Vno perito non referente, ſtandum eſt relationi alterius, qui retulit.*

5 *In æſtimatione bonorum emphyteuticorum ſexta pars valoris bonorum demi debet; hoc tamen regulatur ab vſu & conſuetudine locorum, qui vſus & conſuetudo per peritum declarari, vel à partibus probari debet.*

6 *Aeſtimatio bonorum an ſit per peritum facienda, vel per partem probanda, eſt iudicis arbitrarium.*

DECISIO MCDXCIIII.

FVit reſolutũ eligendum eſſe alium peritũ pro æſtimatione facienda bonorũ
1 ſtabiliũ in dotẽ datorum: † Quamnis enim ſtante diſcordia duorũ peritorũ, ad electionẽ tertii ſit deueniendum, prout factũ fuit, & eius dicto ſit ſtãdũ, *l. itẽ ſi vnus. §. penult. de arbitr.* prẹſertim cum fuerit cõmuniter electus à partibus *, quia tamẽ in hoc caſu, vtraq. pars appellauit à relatione tertii, eligendus eſt alius, qui controuerſiã iſtã di-
2 rimat; † licèt enim non detur appellatio à relatione tertii, maximè ſtante Cõſtitutione Bononiæ, quòd ſtetur relationi peritorũ, hoc tamẽ intelligendũ eſt, quando vna pars tantũ appellauit, nõ ſi vtraq. vidẽtur enim conſentire inſimul, & tali relationi nõ ſta-
3 tur. † Non obſtat, quòd peritus D. Caroli æſtimauerit iuxta tempus aſſignationis a, prout fieri debuit; Ideoq. ſtandũ ſit eius relationi, nõ autẽ alterius periti, qui æſtimauit iuxta tẽpus præſens; quia in hoc cõſiſtit diſcordia eorũ; & ideo eligendus nouus pe-
4 ritus; Nec locũ habet, quòd dicatur † vno nõ referente ſtandũ eſſe relationi alterius, quia hoc caſu vterq. retulit; quãnis non ſint cõcordes. Quòd verò dicitur de iniuſtitia
5 æſtimationis bonorũ emphyteuticorũ, † cũ fuerit dẽpta tantum ſexta pars, prout ſit in locatione *Auth. præterea. C. de ſacroſanct. Eccl.* pendet ab vſu & conſuetudine illarum partiũ, & hoc declarabitur per peritum eligendũ, vel aliàs erit à partibus probandũ,
6 † cum hẹc materia ſit ſatis arbitraria, *ad conſ. Purpurat. 356. nu. 4. cum alijs per eum citatis.* Et ita concluſum.

Præſens deciſio caſualiter reperta fuit, & hoc modo ſcripta circũfertur, & quoniam originale ab authore extenſum nullibi inuenitur, ideo & ego ita eam prout reperi, dedi, ſola enim reſolutio propoſitionis huius cauſæ ab authore ita reperitur adnotata, quòd eligatur alius peritus.

* Idem videtur dicendum quando tertius fuit electus à iudice partibus præſentibus vel citatis. quia factum iudicis reputatur factum partis per l. ſi ob cauſam C. de euiction. vel quando à iudice fuit electus in contumaciam partis, & ſic dictum ſupra in Roman. vigiliarum 13. Nouembris 1595.

a hoc eſt iuxta tempus aſſignationis bonorum creditati, ſeu marito factæ.

Seguntina Præeminentiarum.
Die Lunæ 22. Martij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus & Capitulum, qui erexerũt dignitatẽ, & dotem ex redditibus menſæ Capitularis aſſignarunt, poſſunt dictæ erectioni legem imponere.*

2 *Vox in Capitulo & ſtallum in choro ſunt propria & particulares prærogatiuæ Canonicorum, & non competunt ei, qui non eſt Canonicus.*

3 *Bulla præſumitur vſu recepta, maximè data effectuatione.*

4 *Denominatio vt plurimum deſumitur à digniori.*

5 *Vnica prouiſio, quæ nõ durauit tanto tẽpore quod ſufficiat pro ſtatus beneficij mutatione, nõ præiudicat, nec quicquã operatur.*

DECISIO MCDXCV.

FVit reſolutũ Capellano Maiori nõ exiſtẽti Canonico non deberi præeminentias, de quibus agitur; Nã in erectione huius dignitatis, quæ fuit facta de anno 1572. in qua datur ei ſedes in choro poſt vltimã dignitatẽ ante Canonicos, & vox in Capitulo cũ omnibus præeminẽtiis, quibus potiuntur aliæ dignitates; cauetur, ne Capellania maior poſſit obtineri, niſi ab eo, qui ſit Canonicus, & Præsbyter dictę Eccleſiæ, cũ decreto quòd aliàs prouiſio & poſſeſſio
1 ſit nullius roboris & momenti, † & hanc legẽ potuit imponere Epiſcopus vnà cũ Capitulo, cum per eos fuerit huic dignitati aſſignata dos ex redditibus mẽſę Capitularis, *ex deductis corã R. P. D. meo Iuſto in cauſa Tarraconen. Sacriſtiæ. anno 1601.* Hinc infertur
2 † vocẽ & præeminentias nõ poſſe cõpetere, niſi habẽti qualitates requiſitas in fundatione, hac potiſſimũ ratione, quia ei, qui nõ eſt Canonicus, non debetur vox in Capitulo & ſtallũ in choro, cũ iſtæ ſint propriæ & particulares prærogatiuæ Canonicorũ; & bulla erectionis procedit ad annullationẽ prouiſionũ cõtra formã in ea datã factarũ. Non obſtat, quod dicitur, bullã nõ fuiſſe vſu re-
3 ceptã, quia † vſus prẹſumitur, maximè data effectuatione erectionis, & quamnis dicatur ab anno 1485. citra, Capellanos non fuiſſe Canonicos, conuincitur ex ſcripturis datis, nõ probari hãc negatiuã; nõ enim ſequitur nõ fuiſſe Canonicos ex eo, quòd in traditione poſſeſſionis in choro & Capitulo, & in prouiſionibus nõ fiat mẽtio, quòd eſſẽt Canonici; maximè cũ adſit prouiſio & poſſeſſio Franciſci de Salazar de anno 1531. qui poſſedit per quadraginta annos, vſq. ad annũ 1572. & fuit Canonicus, & idẽ eſt dicẽdũ de repartitionibus fructuũ, quia ex eo, quòd nõ ſit mẽtio Canonicatus, ſed tãtũ dignitatis, nõ ſequitur quòd nõ potuerint eſſe Ca-
4 nonici, † cũ denominatio, vt plurimũ deſumatur

matur à digniori. Non obſtat, quòd Ioannes
de Formoſal prouiſus de anno 1572. anteceſ-
ſor Velaſquez non fuerit Canonicus, vt teſtes
5 dicunt; quia † iſta fuit vnica prouiſio; & non
durauit tãto tẽpore, quod ſufficiat pro ſtatus
mutatione, *c. cũ de beneficio. de prabend. in 6.*
Neq. facit prouiſio Velaſquez, quia facta fuit
cũ expreſſione, quòd erat Canonicus, & quòd
iſta dignitas ſolita erat retineri cum Canoni-
catu; Ideo nõ obſtãt clauſulæ generales, cũ aga
tur de qualitate requiſita in fundatione, & nõ
cõſtat de ſciẽtia Papæ, itaut nihil operari poſ
ſit clauſula, ſublata, cũ ſit in gratia obtenta ad
ſupplicationẽ, & eius admiſſio fuit facta per
Capitulum cum clauſula, quatenus de iure.
Sed de hac re in hac cauſa, in qua ſolum agi-
tur de præeminentijs Capellani maioris, non
eſt in præſentia agendum.

Romana Domus ſanctę Marię in Via Lata.
Die Veneris 2. Aprilis 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Melioramenta, ſeu eorum æſtimatio debetur emphyteutæ finita emphyteuſi abſque culpa, niſi ſit pactum in contrarium.*
2 *Remiſſio caducitatis non eſt noua conceſſio.*
3 *Subrogatus in conceſſione emphyteuſis alteri facta ligatur pactis & conditionibus in priore inſtrumento contentis.*
4 *Relatio ad inſtrumentum probat ſcientiam contentorum in eo.*
5 *Pactũ de lucrãdis melioramẽtis comprehẽdit etiam melioramenta magni valoris propter verba, ad quãcunq. ſummã, in eo appoſita.*

DECISIO MCDXCVI.

FVit reſolutũ melioramẽta prætẽſa non eſſe
ſoluẽda D. D. de Iordanis, nã in inſtrumẽto
anni 1513. fuit cõuẽtũ pacto expreſſo, quòd ſi
Honofrius, vel ſui nepotes & eorũ filij expo-
nerent in domo vltra ducentum ducatos, totũ
illud ad quãcũq. ſũmã aſcẽdẽs cederet in vti-
litatem domus & Eccleſiæ, & finita locatione
domus cũ omnibus melioramẽtis ibi exiſten-
1 tibus reuertatur ad Eccleſiam; † Et ideo quã-
uis regulariter finita emphyteuſi abſq. culpa
emphyteutæ, ei debeantur melioramenta, ſeu
illorũ æſtimatio, *vt per Iaſ. in l. 2. nu. 29. C. de
iur. emphyt.* ſecus tamen eſt ſtãte pacto, *Bart.
in l. iubemus. §. ſanè n. 1. C. de ſacroſan. Eccleſ.
Iaſ. in d. l. 2. n. 28. plures allegat Velaſcus de
iur. emphyt. q. 25. nu. 18.* Non obſtat, quod di-
citur hanc cõceſſionẽ fuiſſe nouatã per cõcor-
2 diam anni 1556. † quia illa non continet ali-
quã nouã cõceſſionẽ, ſed ſimplicẽ remiſſionẽ
caducitatis, cũ hoc vt ſoluãtur canones præ-
teriti, & reparetur domus, itaut nõ ruat, quod
facere tenebatur in vim prioris conceſſionis,
& naturæ contractus emphyteutici, & ita cũ
nulla adſit nouatio, nõ applicatur, quod dedu
citur *ex notat. per Bar. in l. ſi mihi & Titio. de
verb. obl.* Neq. obſtat, quòd pactũ videatur re-
ſtrictũ ad perſonas nominatas, quia Sebaſtia-
nus emit domũ cũ explicita relatione ad con-
3 ceſſionẽ anni 1513. Ideo † huiuſmodi ſubroga-
tio Honofrij & aliorũ ligatur eiſdẽ pactis, &
cõditionibus in inſtrumẽto priore cõtẽtis, &
cõſẽſus Canonicorũ, vt infra tẽpus decẽ men-
ſiũ domus reparetur, ne ruat, nõ mutat naturã
prioris inſtrumenti; immo potius videtur hoc
factũ in illius cõfirmationẽ & exequutionem.
4 † Neq. poteſt dici Sebaſtianũ nõ habuiſſe ſciẽ-
tiã pactorũ cõtẽtorũ in priore inſtrumẽto, cũ
6 ad illud fuerit habita expreſſa relatio. † Neq.
obſtat, quòd melioramẽta ſint magni valoris,
quia verba illa ad quãcũq. ſũmã, excludũt hãc
prætẽſionẽ, *Bal. in l. 2. in 7. quaſt. & Cagnol. la
tiſſimè n. 130. C. de reſcind. vend.* & pactum eſt
clarum, vt melioramẽta cedant ad vtilitatem
Eccleſiæ. Ideo concluſum non eſſe reſtituen-
da Dominis de Iordanis.

Taurinen. Decimarum.
Die Veneris 30. Aprilis 1604.

S V M M A R I V M.

1 *In remedio retinendæ attenditur ſtatus de tempore motæ litis.*
2 *Per adeptionem poſſeſſionis beneficij quæritur poſſeſſio rerum & bonorum illius, alio non poſſidente.*
3 *Poſſeſſio bonorũ Eccleſiæ eſt penes Eccleſiam.*
4 *Actor non tenetur probare contrarium eius, quod eſt de intentione rei, niſi reus prius probauerit exceptionem ſuam.*

DECISIO MCDXCVII.

FVit dubitatũ, an eſſet dãdũ mãdatũ de ma-
nutenẽdo in exactione decimarũ parochis
in caſu, de quo agitur, & difficultatem facie-
bat, primo quòd pro eorũ parte nõ probaba-
tur poſſeſſio ſeu quaſi exigẽdi decimas, quòd
tamẽ videtur neceſſariũ in remedio retinẽdę,
1 † in quo attẽditur ſtatus de tẽpore motę litis.
*§. retinendæ. Inſtit. de interdict. l. Attilius. vbi
Caſtren. de donationib. cum ſimilib.* Secundo,
quia ſi aliqua poſſeſſio probatur, ea eſt incerta
ratione quotæ, vt aliàs prætẽdebatur à Com-
munitate aſſerente certũ quid tãtũ, minus de-
cima parte ſolutũ fuiſſe, & pro hac parte fa-
ciunt deducta *per Capic. deciſ. 189.* His tamẽ
nõ obſtãtibus fuit per Dominos cõcluſũ, dan-
dum eſſe mãdatũ de manutenẽdo Parochis, &
fundamẽtũ huius opinionis videtur ſatis clarũ
2 ex eo, quòd † per adeptionem poſſeſſionis be-
neficij quæritur poſſeſſio rerũ & bonorũ ipſius
beneficij, alio nõ poſſidẽte, *vt per Anch. in re
gul. beneficiũ. ante n. 12. de reg. iur. in 6. & in
regula ſine poſſeſſione. n. 10. in fin. eod. tit. Aret.
in l. poſſideri. n. 8. & in l. cũ heredes. n. 5. de ac-
quir. poſſ. Bertach. de Epiſc. lib. 3. p. 1. q. 56. Lã-
bertin. de Iurepat. lib. 2. p. 3. c. 16. n. 13. Ferret.
cõ. 14. n. 4. & 5. lib. 1. & cõ. 236. n. 10. lib. 2. Nat.
conſ. 562. nu. 13. lib. 3. qui omnes fuerũt citati à
bo. me. Cãtuccio in cauſa Roman. Capellania 24.
Febr. 1576. in impreſſ. eſt deciſ. 19. lib. 2. & hãc
opinionẽ amplexa eſt Rota ſæpius, vt in deciſ.
Caputaq. 36. p. 1. & 201. p. 2. & corã Illuſtriſſ.
Mãtic. in vna Bononien. S. Petronij. 28. Apr.
1595.*

1595. Itē in cauſa Veronen. Iuriſdictionis corā R. P. D. meo Pāphilio 18. Martij 1596. & in Montis Regalis Iuriſdictionis coram R. P. D. meo Penna 25. Octobr. 1596. & etiā in Vlixbonen. Iuriscōferendi corā R. P. D. meo Litta 27. Noūbris eiuſdē anni, & fuit etiā reſolutū per Illuſtriſſ. Dominos Congregationis ſacri Cōcilij ex hac ratione, quia fundata eſt intētio actoris in diſpoſitione clara iuris cōmunis, etiam quòd ex aduerſo allegaretur priuilegium, niſi per allegantē iuſtificaretur. Concurrit etiā ius

3 diuinum, *vt per S. Th. 2. 2. q. 87. art. 3.* † Et ex his excluditur id, quod dicitur poſſeſſionem probandā eſſe, cum hæc poſſeſſio ſit penes Eccleſiā ex iuris diſpoſitione ex allegatis. Illud verò quod dicitur, quotā eſſe incertā, & ſolutum fuiſſe minus decima, ſpectat ad exceptio-

4 nē rei, quam ipſe probare tenetur, † non autē actor, qui non tenetur probare contrarium eius, quod eſt de intentione rei, niſi reus id prius probauerit. Donec itaq. per reos fuerit probata iſta diminuta ſolutio, nō debet denegari manutentio Parochis. Et ita concluſum.

Fanentina Monaſterij
Die Lunæ 17. Maij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Gratia Motu proprio non eſt iuſtificanda, corruit tamen ex defectu intentionis concedentis, vt num. 3.*

2 *Regula ſecunda reſeruatoria non habet locū, niſi in monaſterijs ſolitis commendari, quod verum eſt in habentibus conuentū, vt n. 6.*

4 *Per clauſulā dummodo tēpore data præſentiū non ſit alteri canonicè ius quæſitum, præſeruatur ius tertij canonicum & validum, non illud, quod eſt coloratum.*

5 *Aſſertioni Papæ dictis beneficiū eſſe reſeruatū, ſtandū eſt, donec de contrario doceatur.*

7 *In monaſterijs carentibus conuentu non proceditur per viam electionis.*

8 *Allegās poſſeſſionē ſuam ex reſignatione, debet prius docere de reſignatione valida, aliàs ius nunquam cenſetur abdicatum à reſignante, & num. 11.*

9 *In materia reſignationum ſolet fieri ſcriptura, quæ ſi non exhibeatur, reſignatio præſumitur ſimoniaca.*

10 *Dimiſſio beneficij in manibus inferiorum cum reſeruatione penſionis fieri non poteſt.*

11 *Facultas per priuilegium conceſſa Generali alicuius Ordinis admittendi ceſſiones beneficiorum ſeu monaſteriorū Ordinis, & illa incorporandi, intelligi debet de ceſſione ſimplici canonica & valida, non autem de ſimoniaca abſq. beneplacito ſedis Apoſtolicæ.*

13 *Poſſeſſio etiam decennalis beneficij, quæ habet initium vitioſum, vti vitioſa non ſuffragatur, & num. 17.*

14 *Melius eſt non allegare titulum, quàm allegare infectum.*

15 *Reſignatio ſimoniaca non præſtat titulum coloratum.*

16 *Titulus non poteſt deduci ex poſſeſſione illorum, qui per triennium poſſederunt ad nutum amouibiles.*

18 *Titulus præſumptiuus ceſſat, vbi conſtat de titulo vero.*

19 *Titulus vt ex poſſeſſione decennali præſumatur, requiritur patientia ſuperiorum, qui ſoliti ſunt viſitare.*

DECISIO MCDXCVIII.

QVoniā in reſolutione in hac cauſa facta dictū fuit Illuſtr. & Reuerendiſſ. D. Datariū habere fundatam intentionē in

1 gratia ſua Motu proprio cōceſſa; † Et ideo nō teneri ad aliquā iuſtificationē, ſed monaſteriū docere debere de defectu intentionis Papæ; Ideo fuit dubitatū, An ex deductis conſtet de defectu intentionis Sanctiſſimi in gratia per eum Motu proprio conceſſa: Defectum autē intentionis deducebant informantes pro Monachis ex duobus potiſſimū fundamētis, quorum vnum eſt, Papā dediſſe hoc monaſterium in Cōmendā ſub narratiua reſeruationis, quę habetur in regula ſecunda, & nihilominus di-

2 cunt non eſſe reſeruatū, quia † reſeruatio dictæ regulæ non habet locum, niſi in ſolitis cōmēdari, *vt per Sarnen. ad regul. de ſubrogand. q. 15. & Mandoſ. ad dictā regulam 2. q. 3. n. 2. & fuit aliàs dictū coram me in vna Aſtoricen.*

3 *Prioratus 18. Decembr. 1598.* † Ideoq. gratia corruit ex defectu intentionis, *vt per Geminian. cōſ. 36. in princ. Collectan. in c. cōſtitutus. q. 5. de conceſſ. præb. Roman. conſ. 335.* Alterum eſt, quia Papa præſupponit vacationē per obitum Petri Franciſci Valgemilij, quod tamen in facto aliter ſe habet; nā ſiue intelligamus gratiam de vacatione facti, ea non adeſt, cum per plures annos antea Petrus Frāciſcus reſignaſſet Abbatiā in manibus Abbatis, & deſijſſet eā poſſidere; aut de vacatione iuris, & ea ſimiliter non adeſt, quia reſignatio prædicta ſortita eſt effectum, & ius quæſitum monaſterio concurrente triennali poſſeſſione, & præſumptione, quæ deducitur *ex allegatione Lapi 89.* de qua poſſeſſione deponūt teſtes examinati pro monaſterio. His tamen non obſtantibus Domini cenſuerunt non conſtare de defectu intentionis Papę; nā cum reſolutum fuerit 15. Decembris anni proximè præteriti D. Datarium eſſe habēdum pro poſſeſſore; Ideoq. monaſterium perſonā actoris ſuſtineat, vtique neceſſarium eſt, vt det de tali defectu intētionis, per quē ius ſuum includatur; maximè cum

4 Papa appoſuerit † clauſulā, dummodo tēpore datæ præſentium eidem monaſterio de Abbate prouiſum ſiue alteri commendatum canonicè non exiſtat, per quam clauſulam apparet præſeruatum ius monachorum, dummodo ſit canonicum & validum, non autem ius tantummodo coloratum. *Put. deciſ. 90. num. 5. lib. 1. & fuit dictū in Caſalen. Parochialis coram me 5. Nouem. 1597.* Vnde fit, vt non omnes obiectus ſint habendi in conſideratione, ſed illi tantum, qui includunt ius obijcentis, ſufficit enim D. Datariū dicere, quā-

tum

tum ad vos liberas ædes habeo; Ideò ſi iura
monachorum non ſunt talia, quæ retraxiſſent
Papã à conceſſione gratiæ; eorum non eſt ha-
benda ratio: Igitur quantum ad priorem defe-
ctum allegatum, quòd monaſterium iſtud non
ſit reſeruatum; Primo dictum fuit, dato quòd
hoc eſſet verum, non tamẽ talem defectum in-
cludere ius monachorum, ideo non eſſe attẽ-
5 dẽdum. Secundo † videtur eſſe ſtandum aſſer-
tioni Papæ dicẽtis eſſe reſeruatum, donec de
contrario non ducetur, *vt tradit gloſator an-
tiquus ſuper dicta regula. 2. verſic. ſed pona-
mus. per tex. in Clem. 1. de probation.* Neq. ob-
6 ſtat, quod dicitur, † reſeruationẽ dictę regulæ
non habere locum, niſi in ſolitis commendari,
quia illa limitatio procedit in monaſterijs ha
bentibus cõuẽtum, propter priuilegia cõceſſa
diuerſis religionum ordinibus, quæ ratio non
militat in monaſterijs conuentu carentibus,
prout eſt hoc, de quo agitur, vt habetur in ſup-
plicatione, quod colligi poteſt *ex deductis per*
7 *Mãdoſ. in d. reg. n. 3. & 4.* & ratio eſt, † quia
in carentibus cõuentu non proceditur per viã
electionis, ſed hoc dictũ fit ex abundãti, cũ ſuf-
ficiat prior reſponſio, ex hac obiectione nõ in-
cludi ius monachorũ Quãtũ ad alterum defe-
ctum, qui deducitur ex reſignatione Petri Frã-
ciſci, & poſſeſſione monachorum, ſi volunt
monachi vti hac reſignatione, prout eã dedu-
xerunt in poſitionibus datis coram Auditore
8 Cameræ, † vtiq. non poſſunt, niſi doceant de
valida reſignatione, aliàs ius nunquam fuit
abdicatum à Petro Franciſco, *vt fuit dictum*
corã me in vna Militẽ. S. Fãtini 26. Iun. 1587.
Verum tantum abeſt, quòd hoc doceãt, vt per
ipſorum teſtes de eius nullitate conſtet, cum
ipſi deponant fuiſſe reſignatum monaſterium
cum reſeruatione pẽſionis octingẽtorum ſcu-
torum; & licèt iſti teſtes ſint de auditu; tamen
eorum dictum corroboratur ex epiſtola fra-
tris Damiani ſcripta ad Petrum Frãciſcum; &
maximè apparet de veritate ex inſtrumento
reſignationis, quod licèt productũ fuerit pro
parte Domini Datarij: tamẽ ſatis oſtẽdit nõ
ita ſe habere, iunctis diligentiis factis, ad pro-
bandum nullam aliam factam fuiſſe renuncia-
9 tionem, & multum facit, quòd † in hac mate-
ria reſignationum ſolet fieri ſcriptura, quam
nõ exhibent, neq. de ea docent monachi, prout
de gratia Papæ tradit *Rot. deciſ. 27. de reſcript.*
in nou. Caſſad. deciſ. 20. nu. 2. de præbend. Hinc
infertur talem renunciationem non poſſe ſuf-
10 fragari Monachis, cum ſit ſimoniaca, † non
enim licet in manibus inferiorum dimittere
beneficia cũ reſeruatione penſionis, hoc enim
ad ſolum Romanum Pontificem ſpectat, vt ſę-
pius fuit deciſum, quicquid ex aduerſo infor-
11 mantes deducant. † Hinc infertur ius non
fuiſſe abdicatum à Petro Franciſco, quem cõ-
ſtat fuiſſe prouiſum per reſignationem Hiero-
nymi de Comitibus in manibus Papæ, quæ
prouiſio habuit effectum etiam per triennium
ante prætenſam poſſeſſionem Cõgregationis,
& ita intrat vacatio de iure ad fauorem Do-
mini Datarii, quæ ſufficit ad effectum validi-
tatis gratię. Neq. obſtat, quòd in Breui ſit mẽ-
tio obitus Petri Franciſci in poſſeſſione; quia
non fuit vſus Breui; ſed motu proprio, in quo
ſimpliciter narratur vacatio per obitum Pe-
12 tri Franciſci Valgemilij. Non obſtant † pri-
uilegia Innocentii & aliorum, in quibus datur
facultas Generali admittendi ceſſiones mona-
ſteriorum Cõgregationis, & illa incorporãdi;
quia ſunt intelligenda de ſimplici admiſſione
canonica & valida, non autẽ ſimoniaca abſq.
beneplacito ſedis Apoſtolicę; Vltra quòd in
priuilegio adeſt decretum, quòd à die, à quo
huiuſmodi monaſteria cederentur, & ipſi Cõ-
gregationi aggregarentur, infra ſex menſes
Annata, & deinde de quindecim annis in quin
decim annos Cameræ Apoſtolicæ per dictam
Congregationem perſoluatur, quod nõ doce-
tur factum à Cõgregatione; & ideo nõ poſſunt
13 vti priuilegiis. † Quantum ad poſſeſſionem
decennalem, qua nituntur Monachi ad oſten-
dendum defectum intentionis, quæ tamen cõ-
trouertitur, ex eo maximè, quòd poſt renun-
ciationem probantur ex partitis ſolutiones
factæ per Valgemilium, vt in ſummario nu. 6.
dictum fuit eã non ſuffragari; quia habet ini-
14 tium vitioſum, † & melius eſt nõ allegare ti-
tulum, quàm allegare infectum, *Caſſad. 3. n. 7.*
de cauſſ. poſſ. Vltra quòd non deſeruit pro re-
gula de triennali, quia requirit titulum colo-
15 ratum, † quem non præſtat reſignatio ſimo-
niaca, vt expreſſè habetur in regula. Et idem
dicitur *de allegatione lapi.* quæ & ipſa requirit
16 titulum. Vltra quòd † non poteſt deduci ex
poſſeſſione illorum, qui poſſederunt per triẽ-
17 nium, cum eſſẽt ad nutũ amouibiles. † Quòd
ſi iſta poſſeſſio decennalis allegatur pro titu-
18 lo, ea vti vitioſa non ſuffragatur, † & titulus
præſumptus ceſſat, vbi cõſtat de alio deducto
in poſitionibus Cõgregationis; & teſtibus pro
ea examinatis, *Sarnen. de triennal. quaſt. 26.*
19 Vltra quòd, † vt ex decennali pręſumatur ti-
tulus, requiritur patientia ſuperiorum, qui
ſoliti ſint viſitare, *vt per Sarnen. d. quaſt. 26.*
de triennali, hoc autem monaſterium vti
exemptum nõ viſitatur, niſi reſpectu curæ ani-
marum. Et ex his concluſum non conſtare de
defectu intentionis Papæ.

Gerunden. Vini.
Die Lunę 24. Maii 1604.

SVMMARIVM.

1 *De identitate quando conſtare dicatur.*
2 *Identitas probatur per teſtes de publica voce & fama.*

DECISIO MCDXCIX.

QVia pro parte Dominorum Præpoſitorũ
fuit reproducta remiſſoria, ex qua præ-
tendebant eorum intentionẽ probari:
Fuit

Fuit dubitatum, An eſſet recedendum à reſolutis ſub die 17. Martii 1603. & fuit per Dominos concluſum non eſſe recedendum: † Cōſtat enim adeſſe in Eccleſia Gerunden. mēſuram, quam Iuſteam vocant, cum qua fuit datum antiquitus, & hodie datur ſtatis temporibus vnum Hyppocraticum, quod appellant Procas; Vnde cum de alia menſura non appareat, eaq. correſpondeat pretio vini, prout habetur in deciſione, merito dicendum conſtare de idētitate cū ea, quę erat de anno 1312. Neque eſt verum nō fuiſſe tunc temporis aliquam Iuſteam, qua menſuraretur vinum quotidianum; nā contrarium in ſtatuto dicti anni ſupponitur, & verbis clariſſimis continetur, per teſtes † Capituli de publica voce & fama probatur hanc eſſe eandē cum illa antiqua, & & hæc probatio in antiquis eſt concludens; neque ſtatutum nouum habet relationem ad ſolitum illius temporis, ſed ſimpliciter ad ſolitum, quod eſt intelligendum ante annum 1586. & ſatis verificatur ab anno 1540. & citra. Non obſtat, quòd in Eccleſiis vicinis adſit Iuſtea minoris quantitatis, quia non debet fieri illatio de vna Eccleſia ad aliam; maximè cum hæc ſit Eccleſia Cathedralis, aliæ verò inferiores, & Canonici Cathedralis non accipiant fructus limitatos ad ſufficientiam victus vnius perſonæ, ſed plurium, quarum ſeruitio indigent attenta dignitate Eccleſiæ. Neque probatur exceſſiuitas, quæ etiam non eſt habenda in conſideratione, ex quo conſtituta eſt hæc portio ex redditibus ad Capitulum ſpectantibus, & in ſumma nihil relenana deducitur pro Præpoſitis, ex quo ſit recedendū à reſolutis. Nam quòd dicunt Præpoſituras non poſſe hoc onus ſuſtinere non probatur, & ſibi etiam imputent, qui eas acceptarunt ſimpliciter. Et ita concluſum.

Romana Reſidui dotis.
Die Veneris 4. Iunij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Relatio non fit ad id, quod implicat repugnātiam.*

2 *Partita libri, quando probent pro ſcribente.*

DECISIO MD.

Dubitatum fuit, an conſtet dotem quondam D. Lauræ de Boninpartibus, quæ peruenit ad manus quondam Domini Siluerii eius mariti exceſſiſſe ſummā ducatorum 1600. monetę Regni, vel cenſeatur id pluris, quatenus probaretur, compenſatum in eo, quod fuit ei à marito legatum vltra dotem, & cauſa propoſita fuit vnanimiter reſolutum dotē prædictam non exceſſiſſe hanc ſummam, licèt enim Domina Laura in diuiſione facta cum Domina Violante ſorore conſequuta fuerit medietatem bonorum paternorum & maternorum æſtimatam aſcendētem ad ſcuta 2050. pro qua ſumma habuit certā domum & Granarium, vt in inſtrumento diuiſionis continetur, eaq. dederit in dotem prædicta bona Domino Silueriotamen cum ea conſtituerit maritum procuratorem ad vēdendum dicta bona, qui vendidit domum pro ſcutis 1350. & granarium pro ſcutis 250. vt cōſtat de domo ex partitis Banchi Pandulphi della Caſa, & de granario ex partitis libri Domini Siluerij apparet, ex præfata dote has tantum ſummas perueniſſe ad manus Siluerij, ex quibus & alijs proprijs emit à Domino Duce Amalphę prouentus Caſtrorum Goriani, & Aſchi in capite ipſius vxoris pro ſcutis 2010. deinde Domina Laura recognoſcendo bonam fidem declarauit de dictis ducatis 2010. ſuas proprias pecunias dotales eſſe ducatorum 1600 tātum, reliquas eſſe de proprijs ſui viri, quę pecunię demum fuerunt reſtitutæ à Domino Duce Silnerio, & de illis fecit creditricem vxorem, prout in ſuo libro computorum: Eandemque ſummam 1600. poſtea legauit in ſuo teſtamento vxori tanquam dotalem, & vltra dotē legauit vſufructum bonorum aſcendentium ad valorem, vt aſſeritur ſcutorum duodecimmillium. Ex hac ſerie facti viſum eſt Dominis conſtare dotem non exceſſiſſe dictam ſum̄mā 1600. Primo ex venditione bonorum: Secūdo ex confeſſione vxoris in ſummario n. 5. Tertio ex quietātia facta per eam de ſcutis 1450. pro reſiduo ſuæ dotis, in qua licèt ad ſit clauſula, ſine pręiudicio reſidui; † tamen id referendum videtur ad reſiduum legatorum non autem dotis, ne implicet repugnantiam. His adminiculantur partitæ libri ſiluerij, † quæ licèt regulariter non probent pro ſcribente; tamen cum aliunde verificentur, multum faciunt ad detegendam facti veritatem, maximè ſtante bona fama Silnerij, ac eius in vxorem liberalitate, quæ detegitur ex tam amplo legato. Vnde nō eſt veriſimile eum voluiſſe in ſuo teſtamento fraudare vxorem ſua dote. Concurrit etiā approbatio teſtamenti per Lauram, quę illina vigore conſequuta eſt legata. Neque obſtat æſtimatio facta in diuiſione, quia fuit facta inter alias perſonas, non autem cum Silnerio, Neq. illi fuerūt data dicta bona ęſtimata, itaut pro illa ſumma tenerentur. Et ita concluſum.

Laus Deo, Beatæq. ſemper Virgini,

Dei genitrici Mariæ.

Amen.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

INDEX
RERVM ET MATERIARVM LOCVPLETISSIMVS.

Quæ in Deciſionibus R. P. D. SERAPHINI OLIVARII RAZZALII olim S. P. A. Cauſarum Auditoris Poſtea S. R. E. Cardinalis continentur.

Nunc primum per LAVRENTIVM VITALEM I. V. D. Nobilem Bononienſem.

Summo labore, ac ordine compoſitus.

ROMAE, M. DCXIIII.

TABVLA VERBORVM
Sub quibus Concluſiones & Materiæ præſentis Indicis ſunt extenſæ.

ABBAS. fol.	1
Abbatia.	2
Abbreuiator de Parco.	2
Abſens.	2
Abſentia.	2
Abſolutio.	2
Abſurdum.	2
Acceptatio.	2
Acconcium.	3
Acta.	3
Actio.	3
Actor.	4
Actus.	5
Adhærens.	6
Aditio hæreditatis.	6
Adiudicatio.	7
Adiunctus.	7
Adminiculum.	7
Adminiſtratio.	7
Adminiſtrator.	8
Admiſſus.	8
Adoptiuus.	8
Adulterium.	8
Aduocatus.	8
Aedificium.	8
Aegidiana.	9
Aequipollentia.	9
Aequitans.	9
Aes alienum.	9
Aeſtimatio.	9
Aetas.	10
Agnati.	10
Alienatio.	10
Alimenta.	14
Alternatiua.	15
Ambiguitas.	15
Amicitia.	15
Annata.	15
Antidata.	15
Antiquitas.	15
Apocha.	16
Apoſtoli.	16
Apparatus.	16
Appellatio.	16
Aqua.	18
Aquæductus.	18
Arbiter.	18
Arbitrium.	18
Archidiaconus.	18
Archiepiſcopus.	19
Archipresbyter.	19
Archiuium.	19
Argumentum.	19
Arrendamentum. fol.	20
Arrendatarius.	20
Arrogatus.	20
Articulus.	20
Aſſertio.	21
Attentatum.	21
Auditor.	23
Augmentum.	23
Author.	23
Auus.	23
BAnchum.	23
Bannitus.	23
Bannum.	24
Bellum.	24
Beneficiarius.	24
Beneficiatus.	24
In Beneficialibus.	24
Beneficium.	25
Benemerita.	29
Beneplacitum.	29
Bona.	29
Bona fides.	30
Breue.	31
Bulla.	31
CAducitas.	32
Cæcus.	32
Calumnia.	32
Cambia.	33
Camera.	33
Cameralis obligatio.	33
Campana.	34
Cancellaria.	34
Canon.	34
Canonia.	34
Canonicatus.	35
Canonicus.	35
Capella.	35
Capellania.	36
Capitis diminutio.	36
Capitulum I.	36
Capitulum II.	37
Captatoria.	38
Cardinalis.	39
Caſtrum.	39
Caſus.	39
Cataſtum.	39
Cathedralis.	40
Cauſa.	40
Cautio.	40
Cedula.	40
Cenſuræ.	41
Cenſus.	41
Cedens.	43
Ceſſio.	43

† ij Ceſſio-

Ceſſionarius.	fol. 44	Copia.	fol. 80
Citatio.	44	Copula I.	80
Ciuitas.	47	Copula II.	81
Clauis.	47	Correctio.	81
Clauſula.	47	Corrector.	81
Clementina.	53	Correlatiui.	82
Clericatus.	53	Correſpectiuitas.	82
Clericus.	54	Creditor.	82
Clerus.	55	Creditum.	83
Coadiutoria.	55	Credulitas.	84
Codicilli.	55	Crimen.	84
Collatio I.	55	Criminalis.	84
Collatio II.	56	Culpa.	84
Collator.	56	Cura animarum.	84
Collegiata.	56	Curator.	85
Collegium.	57	Cuſtodia.	85
Colitigans.	57	Damnum.	85
Colluſio.	57	Data.	85
Colonus.	57	Debitor.	85
Commenda.	58	Debitum.	86
Commendatarius.	58	Decima.	87
Commenſalitas.	58	Deciſio.	89
Commiſſio.	58	Declaratio.	89
Communio.	59	Declaratoria.	89
Compenſatio.	59	Decoctus.	89
Compoſitio.	60	Decretum.	89
Compromiſſum.	60	Defectus.	90
Compulſoriales.	60	Delegatio.	90
Conceſſio.	61	Delegatus.	91
Concilium.	61	Deliberatio.	91
Concordia.	62	Delictum.	91
Concubina.	62	Depoſitum.	92
Concurſus.	63	Derogatio.	92
Condemnatus.	63	Deſcendentes.	93
Condictio indebiti.	63	Deſcendentia.	93
Conditio.	63	Deſertio.	93
Conductor.	66	Deſtinatio.	93
Confeſſio.	66	Detentio.	94
Confidentia.	68	Deterioratio.	94
Confines.	68	Determinatio.	94
Confirmatio.	68	Deuolutio.	94
Confiſcatio.	69	Dictio.	95
Congrua.	70	Dies.	97
Coniectura.	70	Diffamatio.	97
Connexum.	70	Dignior.	97
Conſanguinitas.	70	Dignitas.	97
Conſenſus.	71	Dilatio.	97
Conſilium.	72	Diligentia.	98
Conſolidatio.	72	Dimiſſio beneficij.	98
Conſtitutio.	73	Diſcuſſio.	98
Conſtitutum.	73	Diſmembratio.	98
Conſuetudo.	73	Diſpenſatio.	98
Contemplatio.	75	Diſpoſitio.	99
Contractus.	75	Diſtributiones.	100
Contrahentes.	78	Diſtrictus.	100
Contradictor.	78	Diuerſitas.	100
Contradictio.	78	Diuiſio.	100
Contrauentio.	78	Diuortium.	101
Contumacia.	79	Dolus.	101
Contumax.	80	Domicilium.	102
Conuentio.	80	Dominium.	102
Conuentus.	80	Donans.	103
Conuocatio.	80	Donatarius.	103

Do-

Donatio. fol. 105
Donatio cauſa mortis. 108
Donatio inter viuos. 108
Donatio ptopter nuptias. 108
Dos. 108
Dubium, & In dubio. 113
E Celeſia. 113
Editio. 114
Educatio. 114
Electio. 114
Electus. 115
Emendatio. 115
Emphyteuſis. 115
Emphyteuta. 117
Emptio. 117
Emptor. 117
Enunciatiua. 118
Epiſcopus. 118
Errans. 120
Error. 120
Euentus. 121
Euentualitas. 121
Euictio. 121
Exactio. 122
Examen. 122
Examinatus. 123
Exceptio. 123
Exceſſus. 125
Excluſio. 125
Excommunicatio. 125
Excommunicatus. 126
Exemptio. 126
Exemptus. 127
Exequutio. 127
Exequutor. 128
Exequutor teſtamentarius. 129
Exequutoriales. 130
Exhibitio. 130
Expectatiua. 130
Expenſa. 130
Expreſſio. 131
Expulſio. 131
Extenſio. 132
F Abrica. 132
Factum. 132
Facultas. 133
Falſitas. 133
Fama. 134
Familia. 134
Familiaris. 135
Familiaritas. 135
Fatalia. 135
Fauor. 136
Fauorabilis. 136
Felonia. 136
Feudum. 136
Fictio. 137
Fideicommiſſarius. 137
Fideicommiſſum. 138
Fideiuſſio. 141
Fideiuſſor. 141
Fides. 142
Filiatio. 142
Filia. fol. 142
Filius. 143
Filiusfamilias. 144
Finis. 145
Fiſcus. 145
Fœmina. 145
Forenſis. 146
Forma. 146
Forum. 146
Francatio. 146
Frater. 147
Fraternitas. 147
Fraus. 147
Fructus. 147
Furtum. 149
G Abella. 149
Graduatio. 149
Gradus. 149
Gratia. 149
Grauatus. 152
Gubernator. 152
H Abilitas. 152
Habitatio. 153
Hæreditas. 153
Hæres. 154
Hæreſis. 155
Hebræi. 155
Homicida. 155
Honeſtas. 155
Hoſpitale. 155
Hypotheca. 155
I Dentitas. 156
Ignorantia. 157
Illegitimus. 157
Immemorabilis. 158
Immiſſio in poſſeſſionem. 158
Impedimentum. 159
Impeditus. 159
Impenſa. 159
Impetratio. 160
Impedimentum. 160
Impugnatio. 161
Incapacitas. 161
Incertitudo. 162
Incompatibilitas. 162
Incontinenti. 162
In Incorporalibus. 162
Indago. 163
Indefinita. 163
Indemnitas. 163
Indiuiduum. 163
Infamia. 163
Infamatio. 163
Infans. 163
Inferior. 163
Inhabilitas. 163
Inhibitio. 164
Inimicitia. 164
Iniuſtitia. 164
Inobſeruantia. 164
Inquilinus. 164
Inſinuatio. 165
Inſolutum. 165

In-

Infordeſcentia. fol. 165
Inſtantia. 166
Inſtitor. 166
Inſtitutio. 166
Inſtitutus. 167
Inſtrumentum. 167
Intentio. 170
Interdictum. 170
Intereſſe. 170
Interpellatio. 171
Interpretatio. 171
Interrogatoria. 171
Intimatio. 172
Intrnſus. 172
Inuentarium. 172
Inuerifimilitudo. 173
Inueſtitura. 173
Iocalia. 174
Irregularitas. 174
Iudex. 174
Iudicatum. 175
Iudicium. 175
Iuramentum. 175
Iuramentum calumniæ. 176
Iuramentum in litem. 177
Iuriſdictio. 177
Iura. 178
Ius. 178
Ius accreſcendi. 179
Ius ciuile. 179
Ius commune. 179
Ius conferendi. 179
Ius congrui. 179
Ius offerendi. 179
Ius paſcendi. 179
Iuspatronatus. 180
Ius præſentandi. 183
Ius quæſitum. 183
LAeſa Maieſtas. 183
Læſio. 184
Laicus. 184
Landum. 185
Legatarius. 185
Legatum. 185
Legatus. 186
Legitima. 186
Legitimatio. 189
Legitimatus. 190
Legitimitas. 190
Legitimus. 191
Lenocinium. 191
Lex I. 191
Lex II. 191
Libellus. 194
Liber. 194
Libertas. 195
Liberi. 195
Licentia. 195
Licitum. 195
Limitata. 195
Liquidatio. 195
Lis. 196
Litis conteſtatio. 197
Littera. fol. 197
Libellus. 197
Locatio. 197
Locator. 199
Locus. 199
Lucrum. 199
MAcedonianum. 200
Maior. 200
Mala fides. 200
Mandans. 201
Mandatum. 201
Manutentio. 203
Maritus. 204
Maſculinum. 204
Mater. 205
Matrimonium. 205
Melioramenta. 208
Memoriale. 208
Mens. 208
Menſis. 209
Menſura. 209
Menſuratio. 209
Mercator. 209
Merita. 209
Metus. 209
Miles. 210
Militia. 210
Miliare. 211
Miniſter. 211
Minor. 212
Minoritas. 211
Mixtum. 212
Molendinum. 212
Moleſtia. 212
Monachus. 212
Monaſterium. 212
Monialis. 213
Monitorium. 213
Mora. 213
Mors. 214
Motus proprius. 214
Mulcta. 215
Mulier. 215
Multiplicatio. 216
Mutatio ſtatus. 216
Mutuum. 216
NArratiua. 216
Naturalis. 217
Neceſſitas. 217
Negatio. 217
Negatiua. 217
Negligentia. 217
Nepos. 217
Neptis. 218
Nobilis & Nobilitas. 218
Nomen. 218
Nominatio. 219
Notarius. 219
Notorium. 220
Nouatio. 220
Nullitas. 220
Nuncius. 221

Obi-

OBitus. fol. 221
Oblatio. 221
Obligatio. 222
Obliuio. 222
Obreptio. 222
Obſeruantia. 222
Obtentum. 223
Officialis. 223
Officia. 223
Officium Iudicis. 224
Onus. 224
Opinio. 224
Oppoſitio. 224
Oratorium. 224
Ordinarius. 224
Ordinatio. 225
Ordo. 225
Ordinatoria. 225
Oris aperitio. 225
PActum. 225
Papa. 227
Paritio. 228
Parochialis. 228
Parochus. 229
Pars. 229
Paſſus. 229
Pater. 229
Patientia. 229
Patronus. 229
Paupertas. 230
Pax. 230
Pecunia. 236
Penſio. 231
Penſionarius. 233
Periculum. 233
Perinde Valere. 233
Peritus. 233
Periurium. 233
Permutatio. 233
Perſona. 233
Petitorium. 234
Pignus. 234
Pignoratio. 234
Pluralitas. 235
Pœna. 235
Pœna conuentionalis. 235
In Pœnalibus. 235
Pœnitentia. 235
Poſitiones. 235
Poſſeſſio. 236
Poſſeſſor. 240
Poſſidens. 241
Poſſeſſorium. 241
Poſtulatio. 242
Præbenda. 242
Præcedentia. 242
Prædium. 242
Præeminentia. 242
Præiudicium. 243
Prælatus. 243
Prælegatum. 243
Præſcriptio. 243
Præſens & Præſentia. 245
Præſentatio. 245
Præſentatus. 246
Præſeruatio. 247
Præſumptio. 247
Præſuppoſitum. 248
Precarium. 248
Presbyteratus. 248
Pretium. 248
Primitiæ. 249
Primogenitura. 249
Princeps. 249
Principium. 250
Prior. 250
Priuatio. 250
Priuilegium. 250
Probatio. 252
Proceſſus. 252
Procurator. 253
Productio. 255
Profeſſio. 255
Prohibitio. 255
Promiſſio. 256
Proprietas. 257
Prorogatio. 257
Protectio. 257
Proteſtatio. 257
Protocollum. 258
Prouiſio. 258
Proxeneta. 259
Proximior. 259
Publicatio. 259
Pupillus. 260
Purgatio. 260
QValitas. 260
Quantitas. 260
Quarta. 261
Quietantia. 261
Quindennia. 261
RAptus. 261
Ratificatio. 261
Ratihabitio. 261
Recognitio. 262
Recompenſa. 262
Rector. 262
Recurſus. 262
Recuſatio Iudicis. 263
Redditus. 263
Regaliæ. 263
Regreſſus. 263
Regula. 264
Regula de Annali. 264
Regula de expreſſione qualitatum. 264
Regula de Iure quæſito non tollendo. 264
Regula de non impetrando beneficia per obitũ viuentium. 265
Regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationum. 265
Regula de triennali. 265
Regula reſeruatoria. 265
Regu-

Regula reſeruatoria Vnionum. 265
Regularis. 265
Rei vendicatio. 265
Relatio. 266
Relatiuum. 266
Relictum. 266
Religioſus. 266
Remedium. 267
Remiſſoria. 267
Renunciatio. 268
Repetitio. 269
Replicatio. 269
Repudiatio. 269
Reſcriptum. 269
Reſeruatio. 270
Reſidentia. 271
Reſiduum. 272
Reſignatio. 272
Res iudicata. 273
Reſolutio. 273
Reſtitutio. 274
Reſtitutio in integrum. 275
Retentio. 275
Retractus. 275
Retrotractio. 275
Reuocatio. 275
Reus. 275
Rex & Regaliæ. 276
Rota. 276
Rubrica. 276
SAlarium. 276
Saluianum. 277
Satiſfactio. 278
Schiſmaticus. 278
Scientia. 278
Scommiſſa. 279
Scriptura. 279
Senator. 281
Sententia. 281
Separatio tori. 285
Sepultura. 286
Sequeſtrum. 286
Seruitor. 286
Seruitus. 286
Signatura. 287
Silentiarius. 287
Simonia. 287
Simulatio. 288
Societas, & Socius. 288
Societas Officij. 289
Solemnitas & Solemnis. 289
Solutio. 290
Soror. 291
Species. 292
Spolia. 292
Spoliū & Spoliatus. 292. & 293
Sponſalia. 294
Sponſus & Sponſa. 294
Spontè. 294
Status. 295
Statutum. 295
Stipulatio. 299
Stylus. 299
Subditus. 299
Subiectio. 299
Subhaſtatio. 299
Sublocatio. 300
Subornatio. 300
Subreptio. 300
Subrogatio & Subrogatus. 301
Subſcriptio. 302
Subſtitutio. 302
Subſtitutus. 303
Succeſſio. 303
Succeſſor. 304
Supplicatio. 304
Suſpicio. 305
Suſpenſio. 305
TAciturnitas. 305
Taxatio. 305
Tempus. 305
Terminus. 306
Territorium. 306
Tertius. 306
Teſtamentum. 307
Teſtator. 309
Teſtis. 310
Titulus. 315
Tolerantia. 316
Tranſactio. 316
Translatio. 318
Tranſumptum. 318
Trebellianica. 318
Tutela. 318
Tutor. 318
VAcatio. 319
Valor. 320
Variatio. 322
Vaſſallus. 322
Venditio. 322
Venditor. 324
Verbum, & Verba. 324
Veriſimilitudo. 326
Verſio. 326
Vicarius. 326
Vidua. 327
Viſitatio. 327
Viſitator. 327
Vita. 327
Vltima voluntas. 327
Vnio. 328
Vnitas. 329
Vniuerſitas. 329
Vocatus. 329
Voluntas. 330
Vſura & Vſurarius. 330
Vſus. 331
Vſufructuarius. 331
Vſufructus. 331
Vtile. 331
Vtilitas. 331
Vulneratus. 332
Vxor. 332

INDEX ALPHABETICVS

Rerum & Materiarum locupletiſsimus.

ABBAS Caſtri Durantis eſt exemptus à iuriſdictione Archiepiſcopi Vrbinatenſis. In nullius ſeu Vrbinaten. iuriſdiction. 14. Iannar. 1600. in princ. Deciſ. 1336

Abbas & Monachi S. Ambroſii maioris Mediolan. ord. Ciſtercien. & cæteri Ciſtercienſes ſunt exempti à iuriſdictione Epiſcoporum præterquam in caſibus particularibus contentis in decretis Sacr. Conc. Trident. vt in Mediolanē. dominij 26. Iunij 1591. n. 1. Deciſ. 960.

Abbas quamuiſcūq; exemptus non poteſt litteras dimiſſorias clericis ſæcularibus, vt alijs ordinentur, concedere; ſed regularibus tantum ſibi ſubditis. In dubio Sacra Congregationis Concilij in Rot. propoſito 27. Aprilis 1592. num. 2. 985

Abbas, qui habet facultatem conferendi tonſuram & minores ordines ſubditis ſibi regularibus, non poteſt conferre perſonis ſæcularibus licèt habētibus litteras dimiſſorias à ſuis Ordinarijs, licèt ſecus eſſet ante ſacrum Concilium Tridentinum, ibid. n. 1. 5 & 8. 985

Abbati habenti Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem præter ea, quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia, quæ poſſunt competere Epiſcopo in ſuo territorio, In Vrbinaten. Iuriſdictionis 11. Maij 1601. num. 3. 1386

Iuriſdictio competens Abbati, facit quòd territorium dicatur effectum propria diœceſis Abbatis. In Salamantina Iuriſdictionis 9. Maij 1588. n. 2. 459

Et Epiſcopus non poteſt illud territorium viſitare etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, ibid. n. 5. 459

Abbas habens Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem perinde habetur, ac ſi ſit extra diœceſim Epiſcopi in omnibus & per omnia, In Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis 4. Maij 1598. num. 4. 1278

Abbati nullius diœceſis habenti Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalē litteræ diſpenſationum matrimonialium, & ſimiles eiuſdem Prouinciæ remitti debent. In Nullius della Serena 19. Nouembris 1593. num. 1. 1052

Abbas exercens Iuriſdictionem temporalem tantum, licèt vtatur mitra, & baculo, & alia faciat ſpectantia ad ſpiritualitatem, non poteſt impedire Epiſcopum, quin temporalem & contentioſam iuriſdictionem ad ſe ex ſacri Concilij Tridentini diſpoſitione ſpectantem, exerceat. In Caetana Iuriſdictionis 28. Nouembris 1576. num. 1. 318

Vbi Abbates & alij ſuperiores regulares habent Iuriſdictionem temporalem in parochianos, Epiſcopus non poteſt viſitare parochias, nec perſonas curam animarum, & ſacramēnta exercentes. In Ciuitaten. Iuriſdictionis 11. Februarij 1594. n. 2. 1067

Abbas quando teneatur accedere ad Synodum, & quando non. In Caetana Iuriſdictionis 26. Ianuarij 1573. n. 1. 190

Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quā vigore ſacri Concilij Trident. & licèt habeat aliam Sedem in Cathedrali, non excuſatur tamen, vt ſi non reſideat in Collegiata, careatur fructus & diſtributiones in illa. In Valiſoletana Reſidentiæ. 8. Nouemb. 1602. n. 1. 1452

Abbas regulariter non poteſt impertiri ſolemnem benedictionēm, niſi in Eccleſiis ſibi pleno iure ſubiectis. In Salamantina Iuriſdictionis. 3. Iunij 1580. n. 5. 467

Electio Abbatis, qui non ſit profeſſus eſt nulla, & vigore ſacri Concilij Tridentini debet ſaltē per annum ſtetiſſe in probatione, antequam ad profeſſionem admittatur. In Vrgellen. Abbatiæ. 16. Nouembris 1583. nu. 1. 647

Electio Abbatis, qui non ſit in ſacris ordinibus conſtitutus, non tenet. ibid. n. 3. 647

Non debet admitti in Abbatem, qui monaſticam regulam prius non didicit. ibid. n. 2. 647

Qui deſinit eſſe Abbas, habitans in beneficio Abbatis, præſumit habitare iure familiaritatis, & non vti Abbas. In Aurien. S. Pelagij. 10. Martij. 1603. n. 1. 1457

Beneficium illius, qui factus fuit Abbas, non vacat, niſi poſt emiſſam profeſſionē. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuarij 1594. num. 5. 1060

Abbate abſēte, Prior in eius locum ſuccedit ēt quãdo per monaſteriũ ſit alienatio bonorũ, & quicquid tali caſu poſſet fieri per Abbatē poteſt etiã per Priorem. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 3. Dec. 1080

Monaſterium ſine interuētu Abbatis donare non poteſt. In Bracaren. Iuriſpatronatus. 7. May 1599. n. 1 1312

Abbas non poteſt praiudicare monaſterio. In Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maÿ 1598. n. 3 1278

Abbatia *eſt dignitas. In Acheruntina fructuum. 28. April. 1581. n. 7.* 514

Abbatia & eius diſtrictus poteſt per Epiſcopũ viſitari, licèt ſit exempta, cũ dicatur eſſe in diœceſi Epiſcopi, niſi ſit penitus ſuppreſſa Iuriſdictio ordinary. In Salamãtina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 1. 433

Abbatia, ad hoc vt ſit exēpta ab Ordinario, & Papa ſubiecta, requiruntur centũ anni. In Reatin. Iuris conferēdi. 5. April. 1593. n. 6. 1021

Ex eo quòd Abbatia ſit ſuſcepta ſub protectione Sedis Apoſtolica non ſequitur, quòd ſit exēpta à Iuriſdictione Ordinary. ibid. n. 7. 1021

Diſpoſitio c. quia propter. de election. non procedit in Abbatys. In Vrgellen. Abbatia. 16. Nouemb. 1583. n. 4. 647

Abbreviator De Parco *vide aliqua in verb. Corrector.*

Absens *à reſidentia ex cauſa cum licentia ſui ſuperioris percipit fructus beneficy. In Carthaginen. fructuum. 29. Maÿ 1595. n. 6.* 1131

Abſens à reſidentia pro defenſione ſua Eccleſia habetur pro praſente ad effectum lucrandi fructus. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maÿ 1584. n. 2. & 3. 662

Abſētis ex iuſta cauſa dãtur diſtributiones quotidiana, vbi adeſt conſuetudo. Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 5. 426

Abſens pro tractãdis negotys pro defenſione beneficy, licèt tractet negotia Eccleſia principaliter, dicitur tamen potius tractare negotium proprium. ibid. n. 2. 426

Cõparitio terty ad excuſationē abſētis nõ cõcludit ſcientiã abſentis, ſi nõ cõſtet de mandato. Terdonē. Prapoſitur. 17. Martÿ 1600. n. 4. 1346

Abſenti ſit ſolutio mediante mandato. Romana domus. 27. Nouemb. 1581. n. 4. 548

Pro ſententia lata cõtra abſentem non praſumitur, niſi quatenus conſtet ex actis. Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. n. 9. 254

In ſententia lata contra abſentem à reſidentia requiritur trina citatio per publicũ edictũ in loco beneficy; ſecus in eo, qui habuit ſcientiam citationis. In Terdonen. Prapoſitura. 17. Martÿ 1600. n. 2. 1346

Sententia lata contra abſentem contumacem quando valeat, vide in verb. ſententia.

Abſentes non ſunt ſpecialiter citandi in confectione inuentary, ſed comprehenduntur in generali citatione creditorum, qua ſufficit. In Roman. de Gaddis. 24. Octob. 1578. n. 4. 371

Abſenti poteſt fieri donatio, notario eius nomine ſtipulante. In Vrbeuetana hareditatis. 15. Iun. 1580. n. 1. Dec. 472

Et in Rauennaten. donationis. 29. Aprilis 1596. n. 10. 1184

Absentia *probatur ex eo, quòd quis eſt Epiſcopus qui de iure communi tenetur in ſua Eccleſia rēſidere. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. n. 5.* 371

Quàndo agitur de abſentia praſumenda onus probandi incumbit illam alleganti. In Romana domus. 1. Febr. 1591. n. 11. 932

Abſentia cauſata propter timorē iudicis nõ poteſt haberi pro cõtemptu. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 18. 972

Propter abſentiam coactã ad litem proſequendã quis non priuatur fructibus beneficy. In Carthaginē. fructuum. 29. May 1595. n. 7. 1131

Tēpus decurſũ propter diſtãtiã loci ad adeũdã reſidentiã non computatur pro abſentia. In Gadicen. fructuũ. 12. Febr. 1593. n. 3. 1015

Absolutio *à cenſuris latis in curia nõ datur niſi parito iudicato. In Aquinaten. beneficy. 11. Decemb. 1579. n. 1.* 432

Abſolutio reſtricta ad aliquas cenſuras non comprehendit abſolutionem à quibuſuis cēſuris. In Calaguritana integra portionis. 8. Nouemb. 1574. n. 2. 244

Aliud eſt cenſuras impugnare, aliud abſolutionem petere. In Vlixbonen. bonorum. 28. Octob. 1579. n. 5. 419

Abſolutio à ſuſpēſione prodeſt ēt ignorãti. Calciaten. Canonicatus. 6. Martÿ 1589. n. 5. 860

Abſolutus à ſuſpenſione ad effectum dicendi miſſam in vno loco non dicitur abſolutus ſimpliciter. ibid. n. 2. 860

Excommunicatus, qui committit attentata contra formam inhibitionis, non abſoluitur niſi purgatis attētatis & parito iudicato. In Aquinat. beneficy. 11. Decēb. 1579. n. 1. et 2. 431

Ex eo quòd abſolutio à petitione rationis adminiſtrationis non fuit obtenta, nec procurata, ratio adminiſtrationis nõ praſumitur reddita, vid. in verb. adminiſtratio.

Absurdum *illud dicitur, quod eſt contra intētionem agentis. In Romana Cõpromiſſi. 17. April. 1573. n. 19.* 201

Interpretatio non eſt facienda, qua in ſe contineat abſurdum. In Lucana penſionis. 24. Maÿ 1577. n. 2. 331

Acceptatio *intelligitur ſecundũ qualitatem actus acceptati. In Portuen. bonorum de Columna. 10. Iun. 1577. n. 4.* 334

Acceptatio diſpoſitionis paciſcētiũ cēſetur facta cũ ſua qualitate. In d. Portuen. bonorũ de Columna. 26. Febr. 1580. n. 11. 447

Acceptatio diſpoſitionis non poteſt fieri niſi cum ſua limitatione. In d. Portuen. bonorum de Columna. 16. Maÿ 1580. n. 4. 461

Acceptatio gratia ēt Motu proprio ad partis inſtatiã facta nõ operatur, quin de eiuſdem gratia nullitate ſēper opponi poſſit excipiēdo. In d. Portuen. bonorum de Columna. 14. Martÿ 1578. n. 10. 356

Con-

Conſenſus datus in acceptatione gratiæ ſtante pacto de eo non reuocãdo, reuocari, nec ei renunciari poteſt, niſi in manibus gratiã concedentis. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Iunÿ 1577. n. 1. Dec. 334

Acceptatio gratiæ ſemel validè ſequuta, amplius tolli nõ poteſt, nec in priſtinum ſtatũ reponi. In d. Portuen. bonorum de Columna. 26. Iunÿ 1577. n. 16. 341

Per acceptationem dicitur ius quæſitum cũ ſua cauſa & non aliter. In d. Portuẽ. bonorũ de Columna. 29. April. 1577. n. 3. 324

Donatarius non poteſt poſt lapſum ſex menſiũ eligere cauſam, in qua velit donationem acceptare. vid. in verb. donatio.

Ante acceptationem donationis licita eſt reuocatio, ſecus eſt ſi ſit ſtipulata nomine abſentis. In d. Portuen. bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1579. n. 2. 427

Acceptatio donationis facta abſenti non poteſt fieri in præiudicium eius, cui fuit ius quæſitũ titulo ſingulari, ſecus ſi titulo vniuerſali. In Vrbeuetan. hæreditat. 15. Iun. 1580. n. 6. 472

Acceptatio donationis facta nomine abſẽtis an & quando fieri poſſit, vide in verb. donatio.

Acceptatio caducitatis quãdo non habeat locũ ſed caducitas excuſetur. in verb. caducitas.

Acceptatio confeſſionis in iudicio in totum fieri debet cũ ſuis qualitatibus; fallit, quãdo habet contra ſe iuris præſumptionem, quia tũc in partem tantũ acceptari poteſt. In Gerũden. præcedentiæ. 4. Nouemb. 1583. n. 1. 644

Confeſſio continens facta diuerſi tẽporis & diuerſæ ſpeciei poteſt diuidi, & pro parte acceptari, & pro parte nõ acceptari. In Vaſionen. Priorat. ſeu Cõfidẽtiæ. 17. Maÿ 1600. n. 10. 1359

Acceptatio ſententiæ non arguitur ex compoſitione cum fiſco facta ad ſe redimendũ à vexationibus. In Salamantina Capellaniæ. 21. April. 1600. n. 5. 1352

Acceptatio ſententiæ iniuſtæ non præſumitur, niſi adſint vrgentes præſumptiones. In Calaguritana de Villoria. 12. Decẽb. 1572. n. 5. 180

Acceptatio ſẽtẽtiæ in parte & partibus, ſi illius capitula ſint connexa, & nõ recipiant diuiſionem non valet; ſecus ſi non ſint connexa, & recipiant diuiſionem. ibid. n. 4. 180

Per acceptationem vſusfructus non dicitur renunciatum legitimæ, ſed in eam imputatur. In Bonon. fideicommiſſi de Scappis. 31. Maÿ 1600. num. 23. 1365

Acceptatio legati, quod venit imputandum in legitimam, qualiter fiat. ibid. n. 14. 1365

Ex reſignatione beneficÿ neceſſariò arguitur antecedẽs acceptatio, vid. in verb. reſignatio.

Habens facultatem acceptandi in mẽſibus Ordinarÿs collatoribus cõceſſis poteſt acceptare beneficiũ ſpectans ad collationẽ Capituli. In Coimbrien. Canonicat. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402

ACCONCIVM *ſortitur naturam dotis, & venit reſtituendum, quando non fuit ſeparatim à dote datum, ſed ita ut cõſtituat partem dotis. In Romana Dotis & bonorum de Zambeccarÿs. 26. Martÿ 1571. n. 1.* Deciſ. 132

Quando autẽ ſit ſeparatum. vide ibid. n. 2. 132

Prior ſumma ſoluta veriſimiliter præſumitur ſoluta pro acconcio non autẽ ex cauſa dotis, & in reſtitutione dotis non venit reſtituenda. In Roma. de Zãbeccar. 19. Ian. 1571. n. 2. 126

ACTA *non nocẽt ei qui nunquã fuit citatus ad cauſã ſaltem per proclama, quod contra intereſſe putãtes de ſtylo Rotæ fieri ſolet. In Calaguritana panis. 10. Nouemb. 1597. n. 1.* 1341

Acta facta in alio iudicio etiã inter eaſdẽ perſonas non probant, niſi producantur. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouẽb. 1578. n. 2. 377

Acta reproducta parte nõ legitimè citata nõ annullãt proceſſũ, quando nõ cõſtat, quòd fuerint trãſportata, vel quãdo ſumus in diuerſa cauſa corã eodẽ, aliàs ſecus. In Toletana Primitiarum. 27. Februar. 1581. num. 1. 502

De actis tantum dicuntur illæ ſcripturæ, quarum copia parti data fuit, non autem reliquus proceſſus. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 4. 377

Productio actorũ facta coram vno arbitro tantum, eſt nulla, niſi fiat corã omnibus, poteſt tamen talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat corã alÿs parte præſente, ſecus ſi fieret parte abſente, & non citata. In Romana Tutelæ de Fabÿs. 24. Maÿ 1585. n. 7. 697

Actorũ productio corã arbitris, qui nõdũ acceptarũt cõpromiſſũ, dicitur nulla. ibid. n. 6. 697

Acta facta pendente appellatione vel termino ad appellãdũ, ſunt nulla & attentata. In Anconit. attentatorũ. 16. Iun. 1581. n. 1. 530

Acta facta cum procuratore fiſcali non probãt in iudicio ciuili. In Bonon. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 6. 377

Quando acta non fuerunt tranſportata propter impedimentũ à parte præſtitum procedi poteſt prout in prima. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 7. 1305

Vbi acta fuerunt amiſſa, nõ poteſt conſtare de notoria iniuſtitia. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iulÿ 1577. n. 2. 344

Ad probãdum actorum deperditionem nõ defertur iuramentum. In Peruſina exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 2. 554

Acta Clementis VII. ſchiſmatici nunquã fuerunt approbata ſed ſunt nullius roboris. In Tullẽ. Prioratus. 28. Martÿ 1583. n. 4. et 7. 612

ACTIO *diuerſa, & cumulatio plurium cõtrouerſiarum inducunt cauſæ diuerſitatẽ tam reſpectu rerũ quàm perſonarum. In Romana prætenſi affictus. 18. April. 1572. n. 2.* 164

Sine actione nemo experiri poteſt, cũ nõ ſit audiendus is, cuius non intereſt. In Palẽtina Iuris conferendi. 2. Decemb. 1583. num. 1. 649

Actio vtilis ſine ceſſione ex ſtipulatione notarÿ cuilibet quæritur. In Vrbeuetan. hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 10. 472

De actionibus iudicatur prout de re, ad quam competunt. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 2. 352

Et in Romana domus. 1. Feb. 1591. n. 4. 932

In actione indiuidua, ſententia non poteſt pro parte valere, & pro parte non. In Florentina domus. 10. Iuny 1591. n. 13. Deciſ. 957

Sublata actione principali per præſcriptionẽ ſtatutariam ſublata quoque cenſetur actio ſecundaria vel hypotheca ab ea dependens. In Romana tutela de Fabys. 17. Marty 1586. n. 1. & 3. 692

Et in Ancomit. Vinea. 4. Febr. 1583. n. 8. 602

Actio competens non circumſcribitur loco ſicut fructus. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 17. 594

Actio, quæ competit ad quantitatem in genere nullo loco dicitur circumſcripta, nec computatur inter immobilia, ſed facit tertiam ſpeciem. In Romana de Soderinis. 29. Noučb. 1577. n. 2. & 3. 352

Actiones competunt in loco, in quo fieri debet exactio, & in quo eſt deſtinata ſolutio, non autem in quo fuit contracta obligatio ſecũdũ veriorem Doctorũ ſententiã. ibid. n. 1. 352

Iura & actiones non comprehenduntur in diſpoſitione, in qua ſit mentio de bonis exiſtentibus in certo loco. ibid. n. 4. 352

Idem eſt in ſucceſſione, quæ eſt limitata ad certum locum. ibid. n. 7. 352

Iura & actiones nullo loco circumſcribuntur. In Peruſina fideicõ. 25. Iun. 1582. n. 5. 584

Iura & actiones comprehenduntur in inſtitutione facta in re certa, quæ ad totam hæreditatem trahitur nullo herede vniuerſali inſtituto. ibid. n. 6. 584

Proſequutio actionũ ex vno capite nõ tollit aliud. In Ceruien. Bonorũ. 17. Iun. 1583. n. 5. 630

Actio non perpetuatur per actus notoriè nullos coram Iudice vel arbitris factos. In Romana tutela de Fabys. 14. Iun. 1585. n. 1. 698

Actio perpetuatur per interpellationem corã arbitris factã niſi ſit nulla, & quæ non habeat vim litis conteſtationis. In eadem 24. May 1585. n. 1. 697

Actio hypothecaria cõtra plures perſonas dicitur indiuidua. In Florentina domus. 10. Iuny 1591. n. 12. 957

Actio perſonalis non datur contra tertiũ poſſeſſorem; nec agi põt hypothecaria nõ facta prius diſcuſſione cõtra principalem; neq; rei vendicatione ſi poſſidẽs prior poſſeſſionẽ habuerit iuxta diſpoſitionẽ l. quoties. C. de rei vendic. niſi intret aliqua ex limitationibus ad illam legem datis. In Imolen. Caſtrorũ. 9. Iuny 1572. n. 1. 168

Actio perſonalis non datur cõtra tertium, ſed tantum contra debitorem vel eius hæredem. In Baren. pecuniaria. 14. Iun. 1581. n. 1. 529

Actio perſonalis debet prius cõtra hæredẽ experiri, deinde in exequatione cõtra bona poſſidẽtiũ debet ſeruari forma l. à Diuo Pio. §. ſi ſuper rebus. de ſenten. & re iudic. ibid. n. 2. 529

Actio perſonalis in rẽ ſcripta, ſeu remediũ Saluiani datur ẽt contra tertios poſſeſſores. In Romana damnorum et intereſſe. 11. Febr. 1591. n. 3. 935

Actio perſonalis cõtra debitorẽ de iure cõi ſpatio triginta annorum extinguitur. In Romana cenſus. 10. Decemb. 1599. n. 6. 1333

Actio perſonalis cum mala fide non præſcribitur. In Auximan. dotis. 27. April. 1583. n. 4. 614

Actio realis præſcriptione ſtatutaria nõ tollitur, cũ ſit rei perſequutoria, & nõ datur, niſi contra poſſidentem. In Romana tutelæ de Fabys. 18. Marty 1585. num. 9. 692

Actio quanto minoris nunquã exercetur, niſi quando res, quæ eſt deterior, & vitioſa aliquo latente vitio, quod emptor ignorauit, eſt penes emptorẽ ad hoc vt eius damnum reſarciatur. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. n. 10. 783

Actio quanto minoris datur, quãdo venditur res prohibita alienari ẽt nõ ſequuta euictione. In Romana cẽſus. 15. Marty 1577. n. 7. 321

In actione de tradendo rẽ liberã veniũt damna & intereſſe, ſi res libera nõ tradatur. In Anconitan. de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 7. 671

Per actionẽ negatoriã in ſeruitutibus ſemper negatur ius cõpetere aduerſario. In Caſaraugustana Cabimẽtorũ. 3. Iun. 1602. n. 4. 1436

Oẽs actiones tã de iure ciuili quàm Canonico quadragenaria præſcriptione tolluntur. In Nullius ſeu Maceraten. remedy redintegranda. 12. May 1600. n. 3. 1360

Oẽs actiones ob non implementũ exerceri poſſunt ẽt ante caſum euictionis præter ipsã actionẽ euictionis. In Regiẽ. bonorũ. 3. Marty 1586. n. 10. 723

Actio de euictione non datur ementi ſcienter rem alienam, niſi in ſpecie pro ea ſit ſtipulatus. ibid. n. 8. 723

Actio ad communicandum competit, vbi contracta eſt ſocietas omnĩ bonorũ. In Placentina bonorum. 27. Octob. 1581. n. 2. 540

Nullitas ex non implemento proueniens non tollit actionẽ, ſed impedit tantum exercitiũ actionis, vid. in verb. implementum.

Ad hoc vt quis cõſequatur actionẽ ex contractu debet ante omnia docere de implemento pro parte, vid. ibid. in verb. implementum.

Actionũ hæreditariarũ confuſio quando opponi non poſſit, vid. in verb. hæreditas.

ACTOR *ille dicitur, qui aliũ ad iudicium trahit, & ei onus probandi incumbit. In Caſaraugustana Cabimẽtor. 4. Marty 1602. n. 4.* 1422

Qui ab initio eſt actor ſemper pro tali habetur. ibid. n. 1. 1422

Actor debet ſequi forũ rei, & ſi agit in ſuo foro, ſentẽtia eſt nulla ex defectu iuriſdictionis. In Bononien. pecuniaria. 15. Februarÿ 1593. n. 1. 1018

Instans pro nullitate ſentẽtiæ pro actore ſe gerere dicitur. In Fauẽtina Monaſterÿ. 13. Decemb. 1603. n. 7. 1484

Quando reus non ſortitur forũ actoris nec ratione rei, nec cõtractus, nec domicily Actor debet ſequi forum rei. In d. Bononien. pecuniaria. 15. Febr. 1593. n. 2. 1108

Actor tenetur cõcludẽter intẽtionẽ ſuã probare. In Fauẽtina bonorũ. 31. Maij 1596. n. 1. 1189

Actor non tenetur probare contrarium eius, quod eſt de intentione rei, niſi reus prius probauerit exceptionẽ ſuam. In Taurinen. Decimarum. 31. April. 1604. n. 4. 1497

Actor non tenetur probare contrarium eius, quod eſt fundamẽtum exceptionis rei, quãdo ipſe cõcludẽter fundauit intentionẽ ſuã. In Arimin Caſtrorũ. 8. Martij. 1591. n. 10 940

Actor non releuatur ab onere probandi etiam ſi reus aſſumpſerit in ſe onus. In Ciuitaten. fructuum. 6. Febr. 1579. n. 3. 391

Actor tunc tenetur docere de iure ſuo, quando illud canonizari petit. In Vrgellen. Abbatia. 20. Iun. 1583. n. 2. 631

Actor agẽs ad reſciſſionẽ inſtrumẽti iurati debet afferre cõcludẽtẽ probationẽ ſua intẽtiõis, aliàs probatio dubia nõ releuat, maximè ſi inſtrumẽtũ habeat primordiũ veritatis. In Arimin. Caſtrorũ. 8. Martij 1591. n. 1. & 8. 940

Maior eſt cõtumacia actoris nõ petẽtis cõdẽnationẽ, quã rei nõ petẽtis abſolutionẽ. In Rom. tutela de Fabijs. 14. Ianuar. 1585. n. 7. 684

ACTVS *ſine poteſtate & volũtate cõſtitui nõ põt. In Portuen. bonorũ. 20. Martij 1579. n. 3.* 398

Actus nõ operatur vltra intẽtionem agentis. In Romana cẽſus. 28. Iunij 1589. n. 2. 890

Actus incõtinenti factus multũ facit ad declarationem actus praecedentis. In Romana domus. 1. Febr. 1591. n. 8. 932

Actus ſequẽtes praecedẽti cauſa tribuuntur. In Mediolan. diſtribution. 14. Octob. 1594. n. 2. 1089

Actus agentium ſumunt interpretationem ab obſeruantia. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. April. 1585. n. 3. 696

In dubio reſpõdẽdũ eſt pro actus validitate. In Maceraten. dotis. 10. April. 1581. n. 4. 509

Actus à partiũ nominatione recipit declarationem. In Romana ſeu Portuen. bonorum. 20. Maij 1575. n. 4. 258

Actus talis praeſumitur qualis à partibus nominatur. In Rom. domor. 24. Maij 1600. n. 4. 1362

Praeſumitur quis actũ facere vti talis, qui talem ſe in eo nominat. In Aretina Capellania. 16. Decemb. 1594. n. 3. 1103

Remota ſubſtãtia actus remouetur ipſe actus. In Rom Turris bubalaria. 7. Nouẽb. 1575. n. 2. 269

Actus praeſumitur factus ex ea cauſa, ex qua poteſt valere; & ex eo capite, ex quo ſuſtineri poteſt. In Maceraten. dotis. 10. Aprilis 1581. n. 1. & 2. 509

Actus factus praeſẽtibus partibus praeſumitur ritè & rectè factus. In Meliten. praecedentia. 5. Decemb. 1578. n. 1. 381

Actus perfectus intelligitur, qui reuocari non poteſt, vel per quem ius quaeritur tertio. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 2. 20

Quiſnã dicatur actus geſtus, ſolet attẽdi quomodo partes eum nuncupauerit. In Spoletana domus. 19. Decemb. 1580. n. 2. 492

Actus in dubio potius interpretari debet, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur, etiam verba impropriando. In Calaguritana cenſus. 28. Ianuar. 1602. n. 12. Deciſ. 1418

Actus in dubio cenſetur factus potius cumulatiuè quàm priuatiuè. In Gadicen. Adminiſtrationũ. 21. Iun. 1577. n. 2. 339

Actus ſuſtineri debet ex eo capite ex quo ſuſtineri poteſt. In Fulginaten. ſpolij. 16. Octob. 1579. n. 2. 415

Actus interpretari debet, vt potius valeat quã pereat, ſecus eſt in materia probatoria. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis. 1573. num. 10. & 29. 201

Actus contra voluntatem agẽtis interpretari non debet. ibid. n. 16. 201

Actus, qui ex capite valido & inualido geri põt, ex valido geſtũ eſſe intelligi debet. ibid n. 17. 201

Interpretatio magis tolerari debet, per quàm actus ab initio inualidus non reddatur inualidus, quàm per quã à principio nullus validetur. ibid. n. 25. 201

Vbi actus redditur inualidus ad fauorem alicuius, ſemper intelligitur eo volente, & ſolus ille debet de nullitate opponere & non alij. In Portuen de Columna. 10. Iun. 1577. n. 7. 334 *& 21. Octob. 1577. n. 6.* 347

Actus nullus ex defectu conſenſus, eo ſuperueniente conualidari poteſt, quod intelligitur procedere in actibus priuatorũ, ſecus in ijs, in quibus neceſſe eſt, quòd Principis auctoritas interueniat. In Portuen. bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 4. 351

Actus ipſo iure nullus conualeſcere non poteſt. In Calaguritana beneficij del Burgo. 7. Maij 1574. n. 2. 229

Actum nullum facere, & actui nullo cõſentire differunt ẽt quo ad iuris effectus. In Portuẽ. bonorũ. de Colũna 14. Martij 1578. n. 20. 356

Cõſentiens actui nullo ſibi nõ praeiudicat. quominus poſſit dare de nullitate, vt in conſentiente penſioni nulla, quicquid ſit in faciẽte actum nullum. ibid. n. 21. 356

Ex actu nullo etiam colligitur voluntas, quod eſt verum in actu ſimpliciter nullo; ſecus eſt ſi vltra nullitatem adſit conditio, quae facit, quòd voluntas illa non ſit volũtas. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouẽb. 1588. n. 14. 838 *Et in Auximana Iuriſpat. 7 Feb. 1586. n. 3.* 719

Per actũ nullũ nõ inducitur ratificatio. In Romana Tutela de Fabijs. 24. maij. 1585. n. 8. 697

Ex actu etiam nullo trãsfertur poſſeſſio dummodo non deficiat conſenſus. In Ceſenaten. bonorum. 28. Iunij 1596. n. 3. 1200

Actus factus contra expreſſam probibitionẽ eſt nullus, & in eo impeditur dominij trãslatio, ſecus eſt quãdo actus factus eſt à probibito, qui ignorat probibitionem In Portuen. bonorum. 24 Octobris 1580. n. 2. 477

Quae ad actus validitatem fuerunt ad abundantiorem cautelam appoſita, non debent contrarium operari. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1571. n. 13. 201

Actus geſtus cũ aliquo cẽſetur factus ſecundũ qualitatem, quam ille gerit. In Gerunden.

Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. n. 3. Deciſ. 524

Actus præſumitur factus ab eo cuius intereſt illum fieri. In Valtutina Capellæ. 9. maij 1594. n. 2. 1075

Actus ſemper præſumitur factus ex cauſa neceſſaria, & vigore tituli præambuli. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. iun. 1577. n. 5. 339

Actus potius attribuitur cauſæ neceſſariæ, quã voluntariæ, & ob cauſam præcedentem. In Meliten. penſionis 18. martij 1602. n. 2 1425

Actus debet referri ad cauſam, ſine qua non valuiſſet. In Romana officij Curiæ de Sabellis. 3. iun. 1580. n. 2. 468

Actus facultatiui non conſtituũt aliquem in poſſeſſione. Mediolanen. diſtributionum. 14. Octobris 1594. n. 1 1089

Actus neceſſarij nõ ſubiacent ſtatutis loquentibus in contractibus. In Portuen. bonorũ. 4. Nouemb. 1579. n. 5 421

Actus habens relationem ad ſtatutum intelligitur de ſtatuto, qui actus non repugnat. In Romana Palatij de Ioachimis. 1. Iuly 1575. n. 14 264

Actus factus à minore extra locum ſui ſtatuti non indiget ſolemnitate illius ſtatuti. In Romana donationis. 13. Iun. 1586. n. 4 746

Actus factus tempore peſtis cum minori numero teſtium, quàm requirat ſtatutum valet, prout ſub exemplo donationis declaratur. In Narnien. legati 30. Octobr. 1570. n. 2. 113

Actus ex voluntate coniuncta cum poteſtate ſuam perfectionem ſortitur. In Calagurritana reductionis motus proprij. 29. Martii 1591. n. 3. 942

Actus, qui ad probandam voluntatem ſpontaneam allegatur, non habetur in conſideratione non data plena libertate. In Toletana matrimonii. 12. Maii 1589. n. 2. 873

Actus facti reſpectu blanditiarum, & ex vrbanitate non ſunt cenſendi omnino voluntarii. In d. Toletana Matrimonii. 17. Martii 1589. n. 6. 863

Actus geminatio tollit præſumptionem volũtatis coactæ, maxime ſi geminatio ſit facta ſine proteſtatione. In Romana pecuniaria, ſeu prætenſæ arrogationis. 14. April. 1600. n. 10. 1350

Actus multiplicatio contraria facto excludit præſumptionem facultatis. In Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 2. 212.

Ex actuum multiplicatione, & litis continuatione per multos annos per procuratorem dicitur conſtare de ratificatione principalis. In Burgen. Iuriſdictionis. 7. Februarij 1586. n. 1. 720

Actus aliqui iudiciales, ſi facti fuerint præſentibus procuratoribus, & poſtea ſequantur verba continuatiua aliorum actuum, præſumuntur & ipſi in præſentia eorundẽ procuratorum facti. In Romana domus 1. Februarij 1591. n. 12. 932

Actus continuatus & vnico contextu factus dicitur vnicus, & correſpectiuus. ibidem num. 9. Deciſ. 932

Actus confirmatus in generali ſermone nõ venit. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. n. 11. 433

Actus confirmatus nunquã tolli cenſetur niſi de confirmatione fiat mentio. ibid. n. 7. 433

De actibus correſpectiuis vide infra in verb. correſpectiuitas.

Actus conditionalis ſtat in ſuſpenſa donec doceatur de implemento eorum, quæ in conuentionem deducta fuerunt. In Anconitana prædii. 3. Martii 1586. n. 3. 724

Vnicus actus ſufficit pro iuſtificatione conſuetudinis. In Militen. præcedẽtiæ. 5. Decembris 1578. n. 2. 381

Vnicus actus ſufficit in incorporalibus pro acquirenda poſſeſſione, maximè ſi non agitur ad effectum iuris acquirendi ſed iuris conſeruandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iuny 1577. n. 4. 339

Et In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octobris 1580. n. 1. 476

Ex vnico actu etiam quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione. In Aſculana Prioratus. 1. Iuly 1587. n. 4. 799

In actibus impugnatis quis ſe fundare non poteſt. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 2. 738

Vbi ad actum gerendum conuocati non contradicunt conſentire videntur; ſed hoc procedit in dubio, ſecus vbi clara apparet contradictio. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembris. 1585. n. 4. 708

Actus non poteſt dici factus nemine contradicente ſtante proteſtatione ab aliquo facta. ibidem n. 1. 708

ADHAERENS *ſtrictè & propriè dici non poteſt ad effectum committendi felloniam cum ſuo Principe ex ſola intelligentia, quã quis habet cum aliquo Principe. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. n. 34.* 1384

Vnus & idem non poteſt dici adhærens vtriuſque partis. ibid. num. 31. 1384

ADITIO HAEREDITATIS *non recipit conditionem. In Romana Legati domus. 13. Februarij 1568. n. 3.* 40

Per aditionem hæreditatis non confecto inuentario actiones hæreditariæ confunduntur, licèt adita ſit cum beneficio legis & inuentarij. ibid. num. 2. 40

Aditio hæreditatis ex vſu teſtamenti inducitur. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouemb. 1601. num. 4. 1407

Per aditionem hæreditatis debitum clarum & liquidum inſtrumẽti non extinguitur confuſione; itaut in reſtitutione facienda non ſit detrahendum. In Fauentina Bonorum. 9. Martij 1592. n. 3. 979

Hæreditatem adiiſſe cẽſetur, qui fecit actum, qui citra nomen hæredis geri non poteſt. In Segobien. Canonicatus. 6. Februarij. 1589. num. 9. 856

ADIVDICATIO *bonorum facta creditori pro ſumma & quantitate ſibi debita, & pro concurrenti quantitate importat adiudicationem pro iuſta æſtimatione. In Romana Cenſus. 14. Decembris 1592. ſub n. 3.* Deciſ. 1005

Adiudicatio rei facta pro ſumma tantum debita, & nõ pro ea quantitate quanti valet, nullum cæteris creditoribus affert præiudicium, ſi res ſit maioris valoris. In Romana de Gaddis. 21. Aprilis 1578. n. 3. 358

In adiudicationibus, quæ fiunt creditoribus pro ſuo credito habetur ratio tertiæ partis pluris, quod res valet ex ſtatuto Vrbis. In Romana reſtitutionis in integrum. 7. Nouembris 1603. n. 2. 1478

In adiudicatione rei, quæ eſt minoris valoris quàm debitũ, non requiritur ſubbaſtatio. In Romana Cenſus. 14. Decembris 1592. num. 1. 1005

In adiudicatione facienda à Iudice requiritur ſubbaſtatio, & in ſubſidiũ non inuento emptore bona creditori adiudicãtur pro iuſto pretio. In Romana Cenſus. 24. Aprilis 1592. num. 1. 984

Sententia, quæ adiudicat rem pro quantitate debita, & pro cõcurrenti quantitate intelligi debet pro iuſta æſtimatione non autẽ in ſolutum. ibid. n. 2. 984

Ex ſpatio temporis præſumitur ſubbaſtatio, & cætera, quæ ad perfectam adiudicationem requiruntur; ſed hoc procedit, ſi concurrat obſeruantia pacifica, aliàs ſecus. ibid. n. 4. 984

ADIVNCTVS *qui vigore ſacri Concilij Tridentini in c. 6. ſeſſ. 25. de reform. datur Epiſcopo procedenti contra Capitulares, datur tã ſi procedat in delictis grauibus, quàm in leuibus; ſecus in illis leuibus vbi non eſt opus tela iudiciaria. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 27. Nouembris 1585. num. 1. & 4.* 710

Concilium Tridentinum in d. c. 6. ſeſſ. 25. de reform. qui loquitur de adiunctis, non habet locũ in Capitulis exemptis. In Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 1. 493

Quando adiunctus datur Epiſcopo, quomodo concipiẽda ſit ſententia an in numero plurali vel ſingulari. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decemb. 1596. n. 1. & 8. 1213

Notarius datus adiunctus actuario nõ recipit acta, licèt aſſiſtat et ſubſcribat ea ad tollẽdam ſuſpicionem, propter quàm fuit adhibitus. ibidem num. 4. 1213

ADMINICVLVM *an ſit magnum vel paruũ ſtatur arbitrio iudicis. In Præneſtina Bonorum. 5. Nouembris 1578. n. 8.* 373

Non refert ſi ſingulis adminiculis aliquid deſit ad perfectionem, quia ſi eſſent perfecta tranſirent in plenam probationem. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. April. 1580. num. 2. 454

Vna pars compromiſſi facit adminiculum reſpectu alterius partis. In Romana Tutelæ. 14. Ianuarij 1585. n. 2. Deciſ. 684

ADMINISTRATIO *regulariter non importat dominiũ, ſed recipit interpretationẽ ſecundum ſubiectam materiam. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 20. Februarij 1573. num. 1.* 196

Adminiſtrationis ratio peti debet ab eo qui adminiſtrauit, & non ab alio. In Farfen. Grani. 9. Martij 1580. n. 7. 450

Ratio adminiſtrationis ſemel reddita non poteſt denuo peti, vt reddatur, niſi de errore doceatur, vel dolo. In Præneſtina Compromiſſi ſeu adminiſtrationis. 10. Maij 1574. n. 1. et 3. 230

Pro ſufficienti redditione rationis adminiſtrationis exhiberi debet inuentarium, & liber rationum. In Romana dotis & tutelæ. 4. Iulij 1603. n. 1. 1473

Rationem adminiſtrationis compelli quis poteſt, vt reddat in loco, in quo adminiſtrauit. In Romana exequutionis laudi. 15. Nouemb. 1596. n. 1. 1205

Ratio adminiſtrationis dilata nec in vita adminiſtratoris petita, præſumitur dilata, vt hæres conueniretur non informatus, ex eo quòd petens habeat non bonum ius. In Romana Tutela. 14. Ianuar. 1585. n. 6. 684

Ratio adminiſtrationis præſumitur non reddita ex eo, quòd abſolutio à petitione eiuſdem rationis non fuit obtenta nec procurata, præſertim in viro diligente & in rebus proprijs valde accurato; maximè ex quo ſi fuiſſet reddita, non debuiſſet reticeri in cõpromiſſo inter partes facto. ibid. n. 1. 684

Adminiſtratio præſumitur recta & fidelis, ſi poſtquã liber computorum adminiſtrationis productus fuit, pars eo viſo per tantum temporis ſpatium tacuit, cum colligatur non ſtetiſſe per adminiſtratorem, quominus adminiſtrationis ratio redderetur. ibid. n. 5. 684

Editio librorum adminiſtrationis fieri non debet ad probandum errorem vel dolum ſequuta tranſactione, quando de errore vel dolo nõ conſtat ex tranſactionis inſtrumẽto; ſecus ſi aliunde probetur talis error. In Præneſtina Cõpromiſſi. 28. Maij 1574. n. 1. 234

Tutor tenetur librũ adminiſtrationis cuſtodire, ſecus eſt in hærede tutoris. In Romana tutelæ. 18. Martij 1585. n. 10. 692

Liber rationum adminiſtrationis ab hærede hæredis adminiſtratoris peti non poteſt, ſi non conſtat, quod vnquam apud eum fuerit. ibidem n. 5. 692

Adminiſtrator tenetur ad librorũ adminiſtrationis cuſtodiam, donec reddita fuerit ratio adminiſtrationis; nec admittitur ad iurandum ſuper illorum amiſſione. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Aprilis 1597. n. 2. 1224

Paria ſunt quòd libri adminiſtrationis penes

a iij do-

dominum exiſtant, vel quòd penes Officiales. ibid. n. 3. Deciſ. 1224

Obligatus de fideliter & legaliter adminiſtrãdo, ſi culpa careat, dicitur fideliter & legaliter adminiſtraſſe. In Romana releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 2. 576

Reſtitutio libri rationum adminiſtrationis dicitur pars ipſius redditionis adminiſtrationis. In Romana tutelæ. 18. Martij 1585. num. 2. 692

Pater tenetur de mala adminiſtratione bonorum filij, & eius bona ſunt illi tacitè hypothecata. In Romana Vineæ. 26. Iunij 1598. num. 1. 1290

Mater tutrix non excuſatur à redditione rationis adminiſtrationis de tempore, quo ſtetit in monaſterio, ſi ingreſſus fuit voluntarius. In Romana dotis & tutelæ. 4. Iulij 1603. num. 3. 1473

Tutela etiam nulliter decreta, ſi fuit adminiſtrata, non excuſat à redditione rationis adminiſtratorum, ne melioris conditionis ſit illegitimus tutor legitimo. ibid. n. 2. 1473

De adminiſtratione tutoris ſupple infra in verb. tutor.

De adminiſtratione inter ſocios vide in verb. ſocius.

Adminiſtratio bonorum Eccleſiæ de iure cõmuni pertinet ad Epiſcopum & Capitulũ ſimul. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. n. 1. 339

Adminiſtratio ſeu cuſtodia rei in beneficialibus diuerſa eſt à qualibet alia cuſtodia, hæc enim habet coniunctum intereſſe cuſtodis, non illa. In Vrbeuetana Caſtrorũ. 20. Iunij 1596. num. 6. 82

ADMINISTRATOR vel procurator cum libera poteſt pecunias domini inueſtire, an verò poſſit donare dubitatur. In Romana Montium. 29. Octobris 1593. n. 5. 1048

Adminiſtrator præſumitur facere adminiſtratorio nomine. ibid. n. 8. 1048

Quis quando dicatur nomine adminiſtratorio comparuiſſe, licèt non dicat adminiſtratorio nomine comparere. In Interamnen. legitimitatis. 10. Iunij 1596. num. 2. & 3. 1193

Incapacitas adminiſtratoris eſt legitima cauſa petendi à Papa mutationem diſpoſitionis, vt eſt in fratribus minoribus de obſeruantia. In Lamacen. adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. n. 5. 388

Ampliſſima facultas deputandi miniſtros non facit, quòd deputatio vno modo facta alio modo ſuſtineatur. In Romana doganæ ſalis. 8. Iunij 1592. n. 2. 993

ADMISSVS quis difficilius eijcitur, quàm facilius admittatur. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decembris 1603. n. 14. 1483

ADOPTIVVS & arrogatus non dicitur verè filius, ſed ſolum iuris fictione. In Romana pecuniaria. 5. Iunij 1598. num. 10. Deciſ. 1286

Adoptiui & arrogati in feudis & emphyteuticis, et in ſucceſſione excluduntur tanquã non veri filij ſtantibus fœminis. ibid. n. 16. 1286

Adoptiui non gaudent beneficio non ſolutionis gabellæ conceſſo filijs. ibid. num. 13. 1286

Conſtitutio loquens de filijs familias non habet locum in adoptiuis, maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt intelligenda. ibid. n. 9. 1286

ADVLTERIVM eſt iuſta cauſa ſeparationis tori. In Romana ſeparationis tori. 22. Martij 1574. n. 2. 226

Emendatio ab adulterio per tres aut quatuor annos præſumitur, niſi duret conuerſatio. In Romana legati. 28. Maij 1568. n. 4. 54

Legatum ab adultera factum adultero, cuius conuerſatio durabat, ex turpi cauſa adulterij factum præſumitur. ibid. num. 3. 54

Legatum ſeu donatio facta adultero vel adultera valet, quod tamen procedit ſecundum Baldum, Cumanum, & alios, quando turpitudo non eſt ex parte recipientis, licèt ſit ex parte dantis. In Romana legati. 2. Aprilis 1568. num. 2. & 3. 46

Secus eſt de iure Canonico niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis. ibid. n. 6. 46

In adulterio turpitudo dicitur adeſſe ex vtraque parte. ibid. n. 4. 46

Ex continua conuerſatione cũ adultera præſumitur continuatio adulterii. In Romana legati. 28. Maii 1568. n. 2. 54

ADVOCATVS fiſci, & Aduocatus pauperũ nõ ſunt dignitates Collegiales reſpectu Aduocatorum Conſiſtorialium, licèt ſemper vni ex ipſis conferri ſoleat. In Romana præeminentiarum. 16. Decembris 1585. n. 14. 716

Aduocato an & quando ſalarium etiam non conuentum debeatur. In Romana Mercedis. 21. Iunii 1599. n. 1. 1322

AEDIFICIVM ſitum in prædiis ruſticis non habetur in conſideratione, niſi vti quid acceſſorium, & non æſtimatur ſicut prædium vrbanum. In Viterbien. prædii. 28. Iunii 1600. n. 3. 1377

Legata area venit ædificium poſtea impoſitũ; quod verum, ſi area eſt propria legantis, ſecus ſi aliena. In Romana bonorum de Lilio. 7. Februarii 1582. n. 10. 559

Aedificiũ ſeu fabrica donata vel legata trahit ad ſe, quicquid poſt donationẽ accedit. ibid. n. 16. 559

Vſufructuarius ædificans recuperat impenſas. ibid. 14. 559

Incipiens ædificare poſt litẽ cœptam committit attentatum. In Ciuitaten. conſtructionis Capellæ. 10. Octobris 1588. n. 1. 835

Inhibitio habet vim nunciationis noui operis, ſi ſit ſpecialis de non ædificando, & poſt nun-

nunciationem quicquid conſtruitur, venit demoliendum. ibid. n. 3.4.& 5. Deciſ. 834
AEGIDIANA non habet locum in cauſis fori eccleſiaſticis. In Auximana bonorum. 20. Nouembris 1579. n. 1. 424
Aegidiana in petitorio locum non habet. In Fauentina de Calderonibus. 28. Iunii 1581. n. 9. 536
Conſtitutio Aegidiana non tollit effectum ſententiæ deuolutiuum, maximè ſi adſit commiſſio. In Anconitana terrarum. 24. Ianuarii 1567. n. 1. 14
Conſtitutio Aegidiana habet exequutionem paratam etiam in ſcripturis priuatis. In Auximana dotis. 26. Maii 1581. in princ. 522
Ad effectum impediendi exequutionem vigore Aegidianæ ſententia non poteſt dici iniuſta, ſi contra eam pendente iudicio nihil fuit probatum, licèt poſt ſententiam probaretur. In Romana cenſus. 10. Maii 1589. n. 2. 872
Sententia lata in mero poſſeſſorio iuxta terminos Conſtitutionis Aegidianæ dummodo ſit iuſta venit exequenda. In Firmana bonorum. 7. Februarii 1583. in princ. 603
Probatis extremis in Saluiano locus eſt Aegidianæ. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ianuarii 1602. n. 1. 1415
AEQVIPOLENTIA verba in iuramento, quod per æquipollens impleri poteſt, quæ ſint. In Firmana bonorum. 29. Aprilis 1583. n. 1. 616
Expreſſio per relationem quando per æquipollens impleri poſſit. ibid. n. 3. & 5. 616
Per æquipollens forma adimpleri poteſt. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouembris 1576. n. 1. 309
AEQVITAS Canonica inter Romanos non ſeruatur, ſed ius Ciuile in materia dotis ex diſpoſitione ſtatutaria. In Portuen. bonorum. 2. Decembris 1580. n. 13 487
Vbi ceſſat æquitas locum non habet fictio, cum fictio introducatur niſi quadam ratione æquitatis. In Placentina bonorum. 13. Iunii 1583. num. 8. & 9. 627
Vbi repugnat æquitas, fictio ceſſare debet, Idem eſt vbi repugnat mens ſtatuentium, quia tunc eſt correſpectiua ad excluſionem. In Romana hæreditatis de Capranica 23. Ianuarii 1581. n. 9. 496
In omni negotio attendendum eſt quod, licèt ſecundum æquitatem, & quod decet ſecundum honeſtatem, & poſtremo quòd expedit ſecundum vtilitatem. In Calagurritana reductionis Motus proprij. 29. Martij 1591. n. 18. 942
AES ALIENVM contractum ex cauſa voluntaria & non ex cauſa neceſſaria, nec titulo oneroſo non impedit detractionem legitimæ. In Portuen. bonorum de Columna 16. Octobris 1579. n. 27. 416
Bona intelliguntur deducto ære alieno, ſi capiantur pro vniuerſa ſubſtantia. In Portuen. bonorum. 15. Aprilis 1580. num. 1. & 3. Deciſ. 451
Bona dicuntur, quæ ſuperſunt deducto ære alieno. In Romana pecuniaria de Sangalletis. 16. Octobris 1583. n. 2. 643
Legatarij non tenentur ad æs alienum, niſi liquido conſtet hæreditatem non eſſe ſoluendo. In Romana domorum. 15. Iun. 1584. n. 4. 669
AESTIMATIO iuxta quod tempus fieri debeat. In Bononien. pecuniaria. 8. Martij 1604. num. 3. 1494
Aeſtimatio bonorum an ſit per peritum facienda vel per partem probanda, eſt iudicis arbitrarium. ibid. n. 6. 1494
Aeſtimatio rei an & quando faciat emptionem & venditionem. In Romana repetitionis dotis. 3. Decemb. 1599. n. 2. 1332
Quando æſtimatio rei facit venditionem, datur actio ad pretium. ibid. n. 3. 1332
In æſtimatione facienda non requiritur partis luſtratio. In Peruſina exequutionis. 11. Maÿ 1582. n. 9. 577
In æſtimatione facienda inſpicitur tempus contractus, niſi aliter ſit cautum. In Nullius de Stippa. 19. Decemb. 1586. num. 3. 762
In valore rei æſtimando inſpicitur tempus gratiæ. ibid. n. 2. 762
Aeſtimatio in re manifeſta non admittitur. In Præneſtina bonorum. 6. Iulij 1579. num. 3. 412
Ad æſtimationem redditus domus ex illius penſione deduci debent impenſæ, quæ ſolent fieri, & ſunt neceſſariæ pro illius reparatione. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maÿ 1591. n. 5. 952
Aeſtimatio rei datæ inſolutum facta ſiue plus ſiue minus valeat debito, non dicitur facta ad effectum dationis inſolutum, ſed refuſionis. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 4. & 7. 264
Venditio facta iuxta æſtimationem faciendam eſt conditionalis, quod eſt verum; vbi adeſt totalis incertitudo tam ratione quotæ, quàm ratione loci. ibid. n. 2. & 3. 264
In æſtimatione bonorum emphyteuticorum ſexta pars valoris bonorum demi debet; hoc tamen regulatur ab vſu & conſuetudine locorum, qui vſus & conſuetudo per peritum declarari, vel à partibus probari debet. In Bononien. pecuniaria. 8. Martij 1604. n. 5. 1494
Aeſtimationi facta per peritos à iudice electos potius ſtatur quàm teſtibus, cum nemo melius ſcire poſſit rei valorem ſecundum communem æſtimationem quàm peritus. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maÿ 1584. n. 7. 665
In peritis electis ad æſtimationem valoris rei idem ſeruatur, quod in arbitris, vt duobus diſſentientibus tertius eligatur. ibid. n. 3. 665
In venditione rei communis æſtimatio attenditur, quæ etiam per peritos fieri poteſt. ibid. num. 6. 665

Te-

Teſtis dicens rem nūquam vendi pro omni eo quod aſtimatur, nou excludit, quiu venditio poſſit fieri etiam per aſtimationem peritorum à iudiee deputatorum, ſed tantum excludit, quòd pretium couueniat aſtimationi. ibid. u. 8. Deciſ. 665

Index poteſt quaudocunque admittere alium ad denuo aſtimandū. Iu Peruſina exequutionis. 24. April. 1581. n. 2. 513

Ab aſtimatioue quandocunque licet appellare, licèt nou fiat appellatio iu tempore. ibid. num. 2. 513

A prima aſtimatione reclamare licèt, & ob id ſi ſecunda aſtimatio fiat, illi ſtandum eſt, & hoc procedit licèt promiſſum fuerit ſtare cuicunque aſtimationi. ibid. n. 1. & 4. 513

Quando ſecūda aſtimatio fuit uulliter facta, ad nouam aſtimationem deueniri debet. ibid. n. 5. 513

Enuuciationi aſtimatoris non ſtatur, ſicut nec iudicis, uec arbitri. Iu Peruſina exequutionis. 26. Iauuar. 1582. u. 1. 554

Aeſtimationi quanti plurimi quādo ſit locus propter moram. Iu Romana exequutionis laudi. 19. Decemb. 1592. n. 1. 1252

Aeſtimatio ad rationem quāti plurimi propter moram uon datur vltra trienuium. ibid. n. 2. 1252

Obligatio rei in genere nō reſtricta ad certam rem iu ſpecie poteſt ſolui in genere, uec eo caſu recurri poteſt ad aſtimatiouem uiſi in ſubſidium. ibid. n. 3. 1252

Solutio floreni, qua veuit facieuda, fieri debet ſecundum aſtimationem floreni, qui reperitur tēpore ſolutiouis. In Cameracen. aſtimationis floreni. 14. Nouemb. 1569. n. 1. 84

Obligatus ad ſolutionem ducatorum tenetur ſoluere iuxta aſtimationem & valorē hodiernum. In Narnien. legitima. 17. Aprilis 1581. u. 1. 511

Vbi ſpecies certa moneta fuit promiſſa, qua extet tempore, quo fieri debet ſolutio, illa ſpecies eſt ſoluenda vel eius aſtimatio de tempore fienda ſolutionis. ibid. n. 2. 511

Liber aſtimi uon facit fidem contra non ſubditos. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n. 4. 992

AETAS *ex libro baptiſmi probatur. In Bellunen. Canonicatus. 19. Iun. 1595. u. 2.* 1138

Dummodo de eo legitimè cōſtet, In ead. 1. April. 1592. n. 1. 1182

Aetas probatur etiam per famam. Iu Nucerina affictus. 27. Ianuar. 1576. u. 1. 283

Probatio atatis per famam diuerſa eſt à probatione ex aſpectu. ibid. n. 2. 283

Fundans ſe iu minori atate eam probare debet. Iu Parmen. Status. 12. Febr. 1596. uum. 2. 1169

De miuori atate, vid. in verb. minor.

Qua atas requiratur ad Canonicatum obtinēdum ex diſpoſitioue ſacri Coucilij Tridentini, Iu Belluuen. Canonicatus. 19. Iunij 1595. num. 1. 1138

AGNATI *deſcendeutes & trauſuerſales quādo vocantur, intelligitur ſalua gradus prarogatiua. Iu Romaua fideicōmiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. u. 7.* Deciſ. 1438

Teſtator vocans agnatos iu defectum ſuorum deſcendentium cenſetur illos vocare ordiue ſucceſſiuo, qui ordo intelligitur per vulgarem, & uon per fideicommiſſariam. Iu Brixien. Compromiſſi. 26. Nouemb. 1571. u. 6. 145

Agnati proximitas uō poteſt dari reſpectu teſtatoris, uiſi ipſo viueute. ibid. n. 9. 145

Vocatio Cippi domus comprehēdit agnatos ſecundum gradus prarogatiuam, & qui tantum ſunt iu proximiori gradu; niſi teſtator vſus ſit verbis importautibus tractum ſucceſſiuum, vel verbis futuri temporis. Tiburtina Caſtri Viuarij. 28. Martij 1588. n. 1. 812

Ratio agnationis cōſiderata à teſtatore reſtringitur ad gradum expreſſum. Iu Firmana fideicōmiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 9. 1023

ALIENATIO *vel deterioratio bonorum ad effectum caducitatis, cum ſit res, qua ſonat in delictum, & ex quo agitur ad pœnam priuatiouis, concludenter probari debent. Iu Aretina bonorū. 12. Maij 1600. n. 1.* 1356

Permutatio vſus & godimenti, & pignoratio nou dicuutur vera alienatio ad effectum caducitatis. ibid. n. 5. 1356

Alienari propriè non dicitur, quod in dominio retinetur. In Caſaraugustana alimentorum. 20. Febr. 1573. n. 3. 196

Alienatio in vim pacti de affrancaudo eſt neceſſaria non voluntaria. In Romana Caſalis Longhezza. 27. May 1594. n. 9. 1080

Iu alienationibus, qua fiunt titulo lucratiuo, quis cenſetur concedere ius, quod habet in re, ſecus in ijs, qua fiunt ex cauſa oneroſa. Iu Eugubina terrarum. 18. Decēb. 1570. num. 3. 123

Iu alienatioue et alijs contractibus oneroſis uō praſumitur quis vendere ius tantum, quod habet, ſed pleuum ius transferre. In Romaua Officy Curia de Sabellis. 3. Iun. 1580. num. 5. 468

Conſentiens alienationi rei ſua cum clauſula, ſine praiudicio iurium ſuorum, cenſetur reſeruaſſe ſibi ius reſpectu pretij tantum non autem reſpectu dominij. In Romana domorum. 5. Martij 1584. n. 1. & 3 658

Conſentiens alienatioui rei ſibi hypothecata, ſi alienatio uon tenet, ſibi nou praiudicat. In Portuen. bonorum. 14. Martij 1578. n. 12. 356

Alienatio prohibita, cum qua coucurrit hypotheca, impedit domiuij tranſlationem. In d. Portueu. bonorum de Columna. 10. Nouemb. 1578. n. 6. 374

Prohibitio alienationis abſoluta impediēs trāſlationem dominij, facit ceſſare diſpoſitionem Auth. res qua. C. commun. de legat. In d. Portuen. bonorum. 26. Febr. 1580. u. 10. 447

Alienatio rei prohibita alienari facta in familia tenet, vbi ſimpliciter relictū fuit familia,

lia, ſecus ſi ſub certo ordine vocatorum; & quãdo tenet alienatio, res remanet penes emptorem ſub eodem grauamine. In d. Portuẽ. bonorum. 24. Octob. 1580. n. 9. Deciſ. 477

In alienatione facta à probibito alienari in eũ, qui ignorat probibitionem, transfertur dominium. ibid. n. 5. 477

Alienatio per fideicommiſſum probibita, quibus caſibus ſit permiſſa. In Romana de Cincijs. 17. Nouemb. 1597. n. 8. 1244

Probibitus alienare ſine cõſenſu alicuius an eo mortuo poſſit libere alienare. ibid. n. 7. 1244

Probibitus ad tempus alienare, an & quando poſſit poſt illud alienare. ibid. n. 5. 1244

Alienatio probibita vſq; ad certum tempus nõ cẽſetur poſt illud tempus permiſſa in materia ſtricti iuris. In Romana hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 5. 1466

Conſenſus præſtitus alienationi rei probibitæ alienari propter fideicommiſſum perpetuum ab his, qui ſunt in rerum natura, nõ ſufficit ad alienationis validitatem. In Romana census. 15. Martij 1577. n. 14. 321

Conſentiens alienationi rei probibitæ alienari cadit à iure ſuo. ibid. n. 15. 321

Ad ſuſtinẽdam alienationẽ rei probibitæ alienari hæres non poteſt bona alienata ſibi imputare in legitimam, quando exceptio legitimæ non eſt liquida, ex quo non confecit inuentarium. ibid. n. 16. 321

In alienatione rei probibitæ alienari dominiũ non transfertur in emptorem. ibid. n. 11. 321

Vbi alienatio eſt probibita fauore alterius quã alienãtis, prout eſt fauore vocatorum ad fideicommiſſum; quo attinet ad præiudicium alienãtis alienatio tenet, nec eſt probibita. In Romã. Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. n. 16. 787

Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit probibitus alienare, & tamẽ quòd alienando non cadat à iure ſuo. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 9. 288

Alienatio ignoranti facta de re ſubiecta fideicommiſſo conditionali nõ tamẽ expreſsè probibita alienari, tenet, ſicut etiam tenet trãſlatio dominij, licèt ſequuta cõditione poſtea reſoluatur, ſecus eſt de re expreſſe probibita alienari, in qua non transfertur dominium, ſed alienatio eſt à principio nulla. Romana Saluiani interdicti. 15. May 1587. nu. 6. 785

Alienans rem expreſsè probibitam alienari cũ promiſſione de euictione, & cũ aſſecuratione quòd ſit libera ab omni fideicommiſſo, ex tali pacto conuẽto tenetur ad damna & intereſſe, ſi reperiatur fideicommiſſo ſubiecta. ibid. n. 7. & 9. 785

De probibitione alienationis ſupple vt infra in verb. Probibitio.

Per pactum de non alienãdo certa bona nõ poteſt præiudicari creditoribus. In Portuen. bonorum. 16. Maij 1580. n. 3. 461

Alienatio in vim pacti de affraneando eſt neceſſaria non voluntaria. In Romana Caſalis Longhezzæ. 27. Maij 1594. n. 9. 1080

Quãdo hæres grauatus alienauit bona & alia emit, intrat ſubrogatio fauore fideicommiſſarij. In Portuen. bonorum. 24. Octobris 1580. n. 11. Dec. 477

Repetens vel vendicãs bona per hæredem alienata tanquam fideicommiſſo ſubiecta debet probare ſcientiam alienantis. In Romana donationis. 26. Martij 1590. n. 8. 940

Bona fideicommiſſo ſubiecta per hæredem alienari nec hypothecari poſſunt pro ſoluendis debitis proprijs in præiudicium fideicõmiſſi. Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 1. 925

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro alimentis neceſſarijs hæredis alienari poſſunt, ſi hæres ſit de deſcendentibus teſtatoris, non ſi ſit de extraneis. ibid. n. 2. 925

Pater poteſt alienare bona filij ſine decreto, cũ lex pro eo præſumat. In Arimin. Caſtrorũ. 8. Martij 1591. n. 7. 940

Lis impedit, ne res alienari poſſit, quando eſt ſuper actione reali, nõ quãdo eſt ſuper obligatione perſonali. In Romana nullitatis cõtractus. 5. Iun. 1595. n. 4. 1134

Dominium rei probibitæ alienari non dicitur pleno iure ſpectare ad eũ, cui facta eſt probibitio. In Romana cenſus. 15. Martij 1577. n. 1. 321

Recognitio debita reſeruata in alienatione differt à iure ſuccedendi. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1573. n. 5. 188

Res feudales à lege probibentur alienari, & ſi alienentur, pretium repeti poteſt. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. n. 11. 785

Clauſulæ in inſtrumentis alienationum poſitæ ita interpretari debent vt non inducant contrarietatem. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1573. n. 6. 188

Verba illa, ac alijs ſibi venditis, in alienatione ſtant potius agumentatiuè quàm diminutiuè. ibid. n. 4. 188

Clauſula, vocatis vocandis, in alienatione intelligitur de his, qui habent intereſſe, nõ aũt de his qui pro ſolẽnitate adhibẽtur. In Anconit. bonorum. 17. Iun. 1577. n. 3. 338

Alienatio facta cum clauſula, ſaluo beneplacito, et cum clauſula, nec aliter nec alio modo, ſi non teneat, poſſeſſio non dicitur vacãs, ſed redit ad ipſum alienãtẽ cum omni iure. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouemb. 1571. n. 2. 144

Probibita alienatione cenſetur probibita locatio ad longum tempus. In Romana Caſaliũ de Maximis. 14. Martij 1576. n. 12. 288

Probibitio alienationis adiecta in locatione ad longum tempus facit tantum nullitatẽ alienationis non autem caducitatem. In Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1576. n. 4. 313

Stante pacto in conceſſione, quòd res non poſſit quomodolibet alienari nõ requiſito prius domino, an velit præferri, alienatio vel ceſſio facta ab eo ad cuius vitam conceſſa fuerat, non valet, etiam ſi alienatio vel ceſſio fiat ex cauſa neceſſaria, prout eſt per viam ſubhaſtationis. In Romana Vineæ. 29. Ianuar. 1588.

1588. n. 3. 808

In licentia alienãdi rem probitam vbi ſit mẽtio hæredum intelligitur de hæredibus ſanguinis, & nõ de extraneis, ſi repugnẽt verba licentiæ alienandi. In Senen. prædij. 28. April. 1589. n. 2. 868

Licentia alienandi reſtricta ad filios & deſcẽdentes contenta in reſcripto Apoſtolico non extenditur ad extraneos ibid. n. 1. 868

Licentia alienandi conceſſa nõ poteſt reuocari niſi à Principe non recognoſcẽte ſuperiorẽ, & quando poteſt reuocari, procedit re integra nõ aũt poſt quæſitum ius per aditionem. In Albanen. Vineæ. 23. Ian. 1573. nu. 2. 188

Facultas alienãdi conceſſa in inſtrumẽto trãſactionis factæ inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis. Romã. Hoſpitis de Lucatellis. 28. Maii. 1603. n. 1. 1466

Papa dans facultatem alienandi plures petias terræ cenſetur etiam de vna tantum licentiam dediſſe.

Idem eſt ſi ſit data facultas reſpectu ſummæ maioris, & alienatio fiat in minori ſumma. In Anconitan. bonorum. 6. April. 1579. n. 1. 401

Modica alienatio bonorum eccleſiæ ſicut eſt in terrulis ſine ſolemnitate, & Papæ auctoritate vales. ibid. n. 3 401

Alienatio bonorum Eccleſiæ facta ſine ſolemnitatibus eſt ipſo iure nulla. In Ceruiẽ. bonorum. 16. Decemb. 1575. n. 1. 278

In alienatione rei Eccleſiæ auctoritas Apoſtolica ſupplet omnes ſolemnitates. In Aretin. bonorum. 19. Martij 1599. n. 1. 1307

Et in Anconit. bonorũ. 17. Iun. 1577. n. 4. 338

Non tamen ſupplet defectum cauſæ. In Placent. bonorum. 7. April. 1581. n. 2. 508

In alienatione bonor. Eccleſiæ ſolemnitas nõ requiritur, quãdo res eſt ſolita locari. In Romana domus. 16. Febr. 1604. n. 2. 1490

In alienationibus bonorũ Eccleſiæ cauſa & ſolemnitas copulatiuè requiruntur, nec vnũ ſine alio ſufficit. In Placentina bonorum. 7. April. 1581. n. 1. 508

Et in Romana domus. 16. Febr. 1604. n. 1. 1490

Ad validitatem alienationis ſufficit quòd concurrant ſolemnitas & vtilitas. In Papien. tenutæ. 8. Martij 1596. n. 1. 1174

Eadem ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione bonorum monaſterij, requiritur ẽt in cõſtitutione procuratoris ad alienãdũ, aliàs mandatũ eſt nullum. In Rom. Caſalis Lõgbezzæ. 27. Maij 1594 n. 2. 1080

In alienatione bonorum Monaſterij ſufficit, quòd Prior interueniat loco Abbatis. ibid. n. 1. & 3. 1080

In alienatione factâ per Monaſterium præſumũtur omnes Monachi conuocati, ſi de contrario non appareat. ibid. n. 5. 1080

Alienatio facta per Monachos abſẽte Abbate cũ auctoritate Epiſcopi vales, & multo magis cum auctoritate Papæ. ibid. n. 4. 1080

In alienatione bonorum Eccleſiæ non eſt opus aliqua ſolemnitate, quando contrahitur cũ Papa ẽt quòd contractus ſit cũ eo celebratus tanquam priuata perſona, & non tanquam Papa. In d. Romana Caſalis Longbezzæ. 21. Maij 1593. n. 1. 1027

Alienatio bonorũ Eccleſiæ facta Papæ, qui cõtraxit tanquam priuata perſona & vti N. non aũt vti Papa, operatur tantũ, vt res nõ acquiratur Sedi Apoſtolicæ ſed ipſi Papæ vti priuatæ perſonæ. ibid. n. 4. 1027

Ad annullãdam alienationẽ bonorum Eccleſiæ factam cum Papa deducuntur tempora eiuſdẽ Papæ ad effectũ interrumpendæ præſcriptionis non autem excludendæ præſumptionis. In Romana Caſalis Longbezzæ. 22. Iun. 1594. n. 5. 1084

Et in ead. 21. Maij 1593. num. 11. & 13. 1027

Alienatio, quæ ex diſpoſitione ſtatuti fieri non poteſt inconſulto Epiſcopo, ſi ipſimet Epiſcopo ſit facta, nihil aliud indiget, & ſtatuto dicitur ſatisfactum. In d. Romana Caſalis Longbezzæ. 21. Maij 1593. n. 2. 1027

Alienatio bonorum Eccleſiæ facta ſine ſolẽnitatibus, licet ſit nulla, ſi tamẽ ſit vtilis Eccleſiæ, approbari & ratificari poteſt, nec ab ea receditur niſi volente Eccleſia. In Ceruiẽ. bonorum. 4. Maij 1575. nu. 2. 256

Alienatio an ſit vtilis vel dãnoſa Eccleſiæ inſpicitur tempus cõtractus. In Anconit. terrarum. 13. Iun. 1578. n. 1. 367

Et in Papien. bonorũ. 28. April. 1595. n. 5. 1125

In alienatione bonorũ eccleſiæ nõ ſolũ requiritur vtilitas, ſed ẽt quòd ſit euidens vtilitas. In Placent. bonorum. 7. April. 1581. n. 13. 508

Alienatio bonorũ Eccleſiæ, quando fit ex cauſa vtilitatis, neceſſaria eſt inquiſitio, quòd potius expediat alienare; quod eſt inquirere de ipſa cauſa alienationis; ſecus eſt, quãdo fit ex cauſa neceſſitatis, cum tũc ſufficiat, quòd ſubſit neceſſitas abſque alia inquiſitione. ibidem n. 12. 508

Inquiſitio de quibus bonis fieri debeat comparatio rei, quæ prætẽditur vtilis, eſt inquiſitio circa cauſã principalem alienationis, & ſic circa euidentem vtilitatem. ibid. n. 9. 508

Euidens vtilitas dicitur cauſa finalis alienationis bonorum Eccleſiæ, & ſubreptio, quæ circa ipſam cauſam verſatur, tantum attẽditur. ibid. n. 10. 508

In conſiderãda vtilitate in alienatione bonorũ Eccleſiæ debet haberi ratio ſextæ partis. In Romana domus. 16. Febr. 1604. num. 8. 1490

In alienationibus rei Eccleſiæ nõ ſolet attendi ſubreptio, quæ non influit in non vtilitatem. In Papien. tenutæ. 27. Iunij 1597. num. 2. 1235

Vbi in alienatione rei Eccleſiæ proceditur per viam emptionis & non per viam permutationis ad iudicandam vtilitatem Eccleſiæ ratio pretij haberi debet non aũt rei ex pretio emptæ; quod nõ procedit, quando conuentum fuit, quòd ex pretio res emeretur & in actu emptionis exburſaretur. In Placentin. bonorum. 7. Nouemb. 1580. n. 6. 480

Ob-

Obſeruantia longiſſima per ſpatiam triginta annorum facit, quòd in alienatione omnia præſumantur legitimè geſta. In Romana Caſalis Turricella. 29. Aprilis 1594. n. 2. 1073
& in Papien. Bonorum. 28. Aprilis 1595. num. 3. Deciſ. 1125
& in Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. num. 7. 1307
& facit quòd omnes ſolemnitates præſumantur interueniſſe. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. nu. 7. 1080
Alienatio præſumitur vtilis Eccleſiæ, & valet ſi per Iudices Commiſſarios fuerit pronunciatum ſuper euidenti vtilitate, donec contrarium probetur. In Papien. Bonorum. 28. Aprilis 1595. nu. 1. 1125
Pro decreto alienationis in dubio præſumitur, admittitur tamen probatio in contrarium. In Placentina Bonorum. 3. Aprilis 1581. nu. 5. 508
Defectus cauſæ alienationis reddit nullam interpoſitionem decreti ſuper alienatione. ibid. nu. 3. & 4. 508
Cauſa ſufficiens alienationis bonorum Eccleſiæ nõ dicitur ex eo quòd domus ſit ruinoſa, ſi cum parua impenſa reparari poteſt. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 9. 1490
In alienatione rei Eccleſiæ proceſſus à Commiſſario formatus nõ citata Eccleſia, eſt nullus. Aretina Bonorũ. 19. Mart. 1599. n. 2. 1307
Sententia Commiſſarij confirmatoria alienationis facit, quòd alienatio præſumatur vtilis, donec cõtrarium concludenter probetur. In Romana Caſalis Turricella. 29. Aprilis 1594. nu. 1. 1073
Pro ſententia Commiſſarij eſt præſumendum in alienatione, maximè ſi per ſpatium triginta annorũ fuerit obſeruata. ibid. n. 5. 1073
Pro ſententia alienationis rei Eccleſiæ, & illius exequutione longo tractu temporis vallata, & obſeruata præſumitur. Aretin. Bonorum. 31. Ianuarij 1600. nu. 3. 1338
Idem eſt pro ſententia confirmationis alienationis. In Papien. Tenutæ. 8. Martij 1596. nu. 2. 1174
Iudices Commiſſarij in confirmanda alienatione poſſunt de conſenſu partis augere canonem ad maiorem Eccleſiæ vtilitatem. Aretina Bonorũ. 19. Martij 1599. n. 10. 1307
Ex confirmatione alienationis facta à Papa reſultat præſumptio vtilitatis. In Auximana Bonorum. 1. Febr. 1580. nu. 7. 443
Confirmatio alienationis obtenta contra formam reſcripti Apoſtolici eſt nullius roboris & momenti. Papien. Tenutæ de Magdalena. 17. Iun. 1596. nu. 2. 1195
Ex lapſu temporis præſumitur confirmatio alienationis, ſed per exhibitionem tituli inualidi ceſſat præſumptio. In Papien. Tenutæ. 27. Iun. 1597. nu. 4. 1235
In alienatione bonorum menſæ Epiſcopalis etiam ſeparatæ à menſa Capituli requiritur conſenſus Capituli, ſed ſi probetur euidens vtilitas, defectus dicti conſenſus non obſtat. In Auximana Bonorum. 1. Febr. 1580. nu. 4. Deciſ. 443
In alienatione bonorũ Epiſcopatus requiritur conſenſus Capituli non vti perſonæ intereſſe habentis, ſed ſolum tanquã ſolẽnitas. In Anconitan. Bonorũ. 17. Iun. 1577. n. 2. 338
Papæ auctoritas interueniens in alienatione rei Eccleſiæ non indiget conſenſu Capituli Generalis eiuſq. Præſidentis & Diffinitorũ, ſed omitti poteſt. Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. nu. 6. 1027
ſed huiuſmodi cõſenſus, qui reſeruatur ad alienationem auctorizandum non autem ratione præiudicij recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit. ibid. n. 6. 1027
Alienatio bonorum Ordinis Monachorum Benedictinorum per Conſtitutiones illius Ordinis ſine licentia Capituli Generalis nõ valet. Romana Caſalis Longhezza. 23. Mart. 1594. nu. 1. 1070
Confirmatio Apoſtolica in alienatione ſufficit pro licentia Capituli Generalis. ibid. n. 3. 1070
Auctoritas Apoſtolica ſupplet omnes ſolemnitates in alienatione. In Aretin. Bonorum. 19. Martij 1599. n. 1. 1307
Conſenſus Capituli Generalis vel Rectoris in alienatione quatenus opus ſit ex lapſu triginta annorũ interueniſſe præſumitur, & talis qualis requiritur. Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. n. 9. 1027
Cõſenſus Rectoris in alienatione ſufficit, quòd interueniat etiã poſt obtentũ reſcriptum. Aretina Bonorũ. 30. Ianuar. 1600. nu. 2. 1338
Alienatio bonorũ Eccleſiæ facta in tẽpore calamitoſo nõ poteſt dici fuiſſe vtilis. Roman. Caſalis Turricella. 29. Apr. 1594. n. 4. 1073
Alienatio permiſſa ex cauſa neceſſitatis non comprehendit neceſſitatẽ, in qua quis ſponte ſeſe conijcit. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. nu. 4. 653
Alienans bona Eccleſiæ tãquam patrimonialia eſt debitor Eccleſiæ pro tali ſumma alienata. In d. Placentina Bonorum. 7. Aprilis 1581. nu. 6. 508
In alienatione neceſſaria conſenſus Domini directi non requiritur ſicut in alienatione voluntaria. Romana pretij Vineæ. 25. Iun. 1584. n. 3. 672
Ad validitatem alienationis bonorum Eccleſiæ propter debita ſoluenda Indigentia Eccleſiæ propter quam fuit facta alienatio inſpicitur tempore contractus, & poteſt eſſe vera, dato quòd per prius per aliquot dies extitiſſent pecuniæ, cum inde ſequatur tantum præſumptiua probatio. Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. n. 1. & 2. 653
In alienatione bonorum Eccleſiæ propter antiquitatem temporis non præſumitur depoſitum, quando ex inſtrumento de contrario apparet. In Anconitana Bonorum. 17. Iun. 1577. n. 6. 338
In alienatione bonorum Eccleſiæ in tributã-

tum caſibus verſio probari debet in mutuo, depoſita & venditione, quæ fit pro ſatisfaciendo creditoribus. ibid. n. 7. Deciſ. 338
Quando alienatio bonorum Eccleſiæ fit ob aliquam cauſam determinatam debet emptor docere verſū in illam cauſam. ibid. nu. 8. 338
In alienatione bonorū Eccleſiæ fraus cōmitti poteſt, etiam quòd nihil geſtum ſit, quod reperiatur illicitum vel prohibitum. In Placentina Bonorum. 2. Mart. 1584. n. 1. 657
Alienatio bonorum Eccleſiæ non reſcinditur ex eo tantum quòd ſit facta conſanguineo. Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. nu. 6. 1125
In alienatione bonorum Eccleſiæ facta propter merita, illa ſunt probāda aliter quàm ex atteſtatione alienantis, & debent eſſe ratione obſequiorū Eccleſiæ præſtitorū. Romana Domus. 16. Febr. 1604. nu. 10. 1490
In alienatione bonorū Eccleſiæ præſumitur pro exequutore, & quòd interuenerit cauſæ cognitio. In Anconitana Bonorum. 17. Iun. 1577. nu. 1. 338
In alienatione bonorum Eccleſiæ dummodo aſſit euidens vtilitas aliæ præſumptiones non attendūtur. In Papien. Tenutæ. 8. Mart. 1596. nu. 6. 1174
In alienatione bonorum in quibus Eccleſia non habet directum dominium, illius eſt habenda ratio deducendo æſtimationē. Roman. Caſalis de Picchis. 15. Iun. 1587. n. 6. 792
Per alienationem bonorum Eccleſiæ nulla ſequuta traditione non eſt dominium trāſlatum. In Placentina Bonorum. 27. Octobris 1581. nu. 6. 540
In alienatione bonorum Eccleſiæ ob lapſum triginta vel quatraginta annorū tranſlata dicitur poſſeſſio etiā ex contractu nullo, quando nullitas non eſt ex capite defectus conſenſus. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 2. 671
In alienatione bonorum Eccleſiæ poſt lapſum triginta annorum non datur remedium recuperāda, ſicut nō datur priuato, qui facto ſuo cecidit à poſſeſſione. ibid. n. 3. 671
Per lapſum triginta annorum præſumitur ſolemnitas in alienatione rei Eccleſiæ. Papien. Tenutæ. 8. Mart. 1596. n. 3. 1174
De beneplacito Apoſtolico in alienatione rerū Eccleſiæ require in verb. Beneplacitū.
Prohibitio alienationis rei, quæ concernit ſolum commodum minoris, & non alterius perſonæ, facit quòd tutor & fideiuſſor de euictione teneātur ſecundum communem. Roman. Euictionis domus. 5. Iu. 1599. n. 7. 1324
Solemnitates, quæ in alienationibus minorum à ſtatuto ſunt inductæ reſpiciunt fauorem pupilli, & earum remiſſio odiū. Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembris 1584. nu. 7. 679
ALIMENTA iure actionis debentur, etiā quòd quis habeat aliundè, vnde ſe alat. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. n. 8. 447
Alimenta non debentur extra domum illius, qui præſtare tenetur. In Spoletana Legitima. 10. Iun. 1596. nu. 1. Deciſ. 1194
Alimenta ſecūdum naturam filijs etiam ſpurijs dari debent. In Romana de Veroſpis. 16. Febr. 1568. nu. 6. 41
Alimentorum appellatione comprehēduntur omnia ad victum neceſſaria. In Calagurritana Alimentorū. 7. Nouēb. 1594. n. 4. 1092
De æquitate Canonica pater tenetur alere & dotare filiam illegitimam. In Romana de Veroſpis. 21. Iun. 1568. n. 3. 58
Alimenta in vna ſpecie debita, ſi illa de facili non reperiatur, poſſunt præſtari in quantitate pecuniæ, reſoluendo ſpeciem in ipſam pecuniæ quantitatem. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 23. Ianuar. 1574. nu. 1. 211
Obligatus præſtare alimenta in redditibus bonorum, ſi dicat, quòd redditus non ſufficiunt debet hoc ipſe probare tanquam ſuæ exceptionis fundamentum. ibid. nu. 5. 211
Interpretatio contra alimenta fieri nō debet, cum de ſui natura ſint fauorabilia. ibid. num. 6. 211
Interpretatio fieri debet, quæ excludat nouationem, & quæ minus præiudicet alimentis. ibid. nu. 7. 211
In materia alimentorum Rota nō ita rigoroſè & per apices iuris procedit. In d. Romana de Veroſpis. 16. Febr. 1568. nu. 2. 41
Arbitrarium eſt iudici apud quem ſit alēdus nepos vel filius. In Spoletana Legitima. 10. Iun. 1596. nu. 4. 1194
Mater patri præferri debet in alendo filium, quando eſt teneræ vel puerilis ætatis. ibid. num. 3. 1194
Filius apud matrem, quæ ad ſecunda vota tranſiuit, educari non debet. ibid. n. 2. 1194
Auus maternus ex iuſta cauſa tenetur alere neptem, vt ſi ſit pauper, aliàs ſecus. Romana Dotis & Alimentorum de Veroſpis. 16. Febr. 1568. nu. 3. 41
Idē eſt in hæredibus aui materni. ibid. n. 4. 41
Idē procedit licèt neptis ſit ex filia illegitima. ibid. nu. 5. 41
& in eadem 21. Iun. 1568. nu. 4. & 5. 58
Alimenta & dotes à pari procedūt. In d. Romana de Veroſpis. 21. Iun. 1568. n. 6. 58
Valet argumentum de alimentis ad dotem, cum ſint æquiparata, ſi tamen ſit eadē ratio. Portuen. Bonorū. 26. Febr. 1580. n. 7. 447
Alimenta à marito debentur vxori petenti diuortium, ſi maritus ſit in culpa, & pro muliere facit magnam præſumptionē ſententia pro ſe lata. In Valentina Diuortij. 17. Maij 1577. nu. 2. 328
Bona ſubiecta fideicommiſſo pro alimentis neceſſariis alienari poſſunt, ſed hoc procedit in deſcendentibus teſtatoris non autem in extraneis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 2. 925
Solutio pretij, quod loco alimentorum ſoluitur, immutato rerum pretio immutari poteſt. Ilerd. Augmēti. 30. Octob. 1585. n. 7. 707

Auctio

Aucto valore ſeu pretio rerũ pro quibus ſoluitur pecunia pro alimentis, augetur etiam obligatio; quod procedit etiã ſi ſtatutum fuerit, quòd commutatio prius facta in pecuniam perpetuò obſeruaretur. In d. Illerden. Augmenti. 6. Iun. 1586. nu. 1. Deciſ. 745
Alimenta & ſumptus litis præſtari debent, quando conſtat de paupertate & iuſtitia. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouẽbris 1594. nu. 1. 1098
Alimenta quando debeantur Clerico habenti vnde ſe alat. ibid. nu. 8. 1098
Alimẽta beneficiato debẽtur ab Ordinario, donec ei prouideatur, quãdo admiſit reſignationẽ in ſuis manibus factã ab eo, qui nõ habet vnde valeat aliũdè ſuſtẽtari. Mediolanen. Parochialis. 14. Iun. 1599. n. 4. 1320
ALTERNATIVA *conceſſa Epiſcopo non habet locum in beneficijs, quorum collatio eſt communis inter Epiſcopum & Capitulũ; declara tamen vt in Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. nu. 8.* 1296
Electio Pœnitentiarij & collatio prabendæ vigore alternatiuæ ſpectat ad Papã, quãuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quoniam electio ſpectat ad ſolũ Epiſcopum. Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuar. 1597. num. 1. 1218
Indultum à Papa conceſſum Epiſcopo ſine aliqua reſtrictione ad certos menſes, non impedit, quin Epiſcopus poſſit acceptare alternatiuam, & etiã vigore indulti, omniũ menſiũ in ipſo indulto contentorũ priuilegio gaudere. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 14. Mart. 1572. nu. 1. 160
Acceptatio alternatiuæ probatur ex atteſtatione facta; itẽ per teſtes deponentes Epiſcopũ contuliſſe in menſe alternato; itẽ per prouiſionem factam vigore eiuſdem alternatiuæ. In d. Aſtoricen. Archidiaconatus. 3. Decembris 1571. num. 1. 146
Alternatiua ſemel ab Epiſcopo recuſata amplius non reuiuiſcit, ſed dicitur cõſumpta. ibid. nu. 3. 146
ALTERNATIVA *ſeu disiunctiua licèt ponatur inter diuerſa, tamẽ arguit ſimilitudinem & conformitatem. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 8.* 393
Vna pars alternatiuæ declarat aliã. d. Veliterna Bonorũ. 14 Nouembr. 1578. n. 4. 376
In alternatiuis quãdo vna pars eſt licita alia illicita vel inutilis, non vitiatur obligatio, ſed reſoluitur in ſimplicẽ licitam & vtilẽ promiſſionem. Calaguritana Cenſus. 29. Aprilis 1602. nu. 4. 1431
AMBIGVITAS *ſententiæ declarari & tolli poteſt ex actis. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 18.* 354
Quæ ſunt ambigua & non clara non poſſunt excludere probationem claram. Romana Dotis & Alimentorum de Veroſpie. 7. Maij 1568. nu. 2. 51
AMICITIA, *vt repellat teſtem, debet eſſe immoderata. In Parmen. Status. 5. Iunij 1596. num. 3. Deciſ.* 1191
& in Turritana Tertiaria. 3. Iun. 1595. num. 8. 1147
& in Parmen. Status. 20. Nouembris 1596. num. 1. 1208
ANNATA, *quæ ex beneficijs vacãtibus venit ſoluẽda, nõ ſoluitur pro vnitis, cũ in eis impoſſibile ſit dare vacationem. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decem. 1601. nu. 18.* 1410
Annatæ beneficiorum, quæ ſoluuntur Capitulis, differunt ab Annatis, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ tã ratione facti quàm ratione iuris, quod declaratur, vt ibid. nu. 11. vſque ad 16. & nu. 28. 1410
Annatæ, quæ ſoluuntur Capitulis, conſiſtunt non in pecunia, ſed in ipſiſmet fructibus, quos Capitula propria auctoritate percipiunt, & non vnius anni tantum ſed anni cum dimidio. ibid. nu. 13. 1410
Annatæ, quæ debentur Capitulis, percipiuntur titulo merè lucratiuo, & à iure cõmuni exorbitãti, cũ beneficia ſine diminutione conferri debeant. ibid. num. 15. 1410
Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, regulantur à valore expreſſo in impetratione, & non excedunt valorẽ vnius anni. ibid. num. 12. 1410
Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, debentur ex cauſa oneroſa ob præiudicium quod ei reſultat ꝓpter vniones. ibid. n. 14. 1410
Ius percipiendi annatas nõ includit de neceſſitate ius quindennia exigendi, cum non ſint accidẽtia inſeparabilia à iure annatarum. ibid. nu. 9. 1410
De Quindennijs quæ exigũtur loco annatarum, vid. in verb. Quindennia.
ANTIDATAE *litterarũ ſuſpicio, tollitur ex vniformitate totius negotij. Panormitana Cambiorum. 17. Iunij 1585. nu. 1.* 700
Propter antidatæ ſuſpicionẽ, litteris priuatorum non facilè creditur. In Lucana Canonicatus. 28. Februarij 1592. nu. 7. 978
Suſpicio antidatæ litterarũ tollitur ex vniformitate totius negotij. In Panormitana Cambiorum. 17. Iunij 1585. nu. 1. 700
ANTIQVITAS *tẽporis facit, quòd in ſententia præſumatur citatio, præſertim ſi cõcurrat enũciatio ſaltẽ generica, quòd fuerit ritè & rectè proceſſum, quod procedit etiam in præiudicium tertij. Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. nu. 3.* 380
Propter antiquitatẽ tẽporis in alienatione, nõ præſumitur depoſitũ; ſecus ſi ex inſtrumẽto de contrario conſtet. In Anconitana Bonorum. 17. Iunii 1577. nu. 7. 338
Præſumptio ſententiæ quæ oritur ex antiquitate facilè eliditur per contradictionem. Meliten. Præcedẽtiæ. 5. Decẽb. 1578. n. 12. 388
Quantum tempus requiratur, vt ſententia dicatur de antiquo. In Gerunden. Anniuerſariorum 6. Iun. 1582. nu. 4. 380
An ſententia ſit de antiquo arbitrarium eſt

iudici. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decembris 1578. nu. 11. Deciſ. 381

Res dicitur de antiquo, quæ excedit ſexaginta & ſeptuaginta annos, nec ad hoc ſubducitur tempus litis. In Parmen. Status. 25. Iuny 1590. nu. 1. 928

In probatione facienda per teſtes in antiquis, tempus ſexaginta annorum dicitur tempus antiquum. In Spoletana Beneficiorū. 23. May 1569. nu. 2. 75

In antiquis probatio per teſtes de publica voce & fama ſufficit & concludit. ibid. n. 1. 75

Antiqua melius per ſcripturas quàm per teſtes probantur. In Exina Bonorum. 20. Maÿ 1580. nu 5. 462

Plus fidei adhibetur teſtibus antiquis & inſtrumentis, quàm modernis, qui de auditu tantū deponunt, maximè in controverſia antiqua. In Rauennaten. Vallium. 26. Iunÿ 1581. nu. 1. 533

In antiquis vnicus teſtis de auditu facit adminiculū. In Reatina Beneficÿ. 6. Aprilis 1576. nu. 2. 293

In probatione rei antiquæ teſtes examinati inter alios quando probent. In Salamantina Capellaniarum. 20. Iuny 1572. n. 1. 171

In materia antiqua fama probat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maÿ 1577. nu. 9. 330

In materia antiqua excedente ſpatium centū annorum reſultat præſumptio poſſeſſionis. In Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Maÿ 1576. nu. 2. 303

In antiquis ſufficiunt leuiores probationes. In Exian Bonorum. 20. May 1580. n. 9. 462

In antiquis fama non probat, quando aliquid in contrarium adeſt, quod eam debilitet, alias probat. In Oueten. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuarÿ 1578. nu. 5. 355

In antiquis quando fama probet, vel nō probet, & quid operetur. vid. in verb. fama.

Antiquiſſimus ſtatus facit præſumi bonam fidem. In Reatina Iuriſiurandi. 5. Aprilis 1593. num. 6. 1021

Ad probandam ſcientiam in antiquis, cum ſit difficilis probationis, ſufficit leuior probatio. In Romana de Valle. 9. Decemb. 1579. n. 2. 431

Antiquitas poſſeſſionis in iudicio ſpolÿ nō attēditur. Exina Bonorū. 20. Maÿ 1580. n. 7. 462

Litteræ originales antiquæ, ſi ex inſpectione appareant authenticæ, probant, licet ſigillū perierit. Cremonē. Beneficÿ 5. Iu. 1596. n. 1. 1192

Enunciatiua antiqua an & quando probent. vid. in verb. Enunciatiua.

De inueſtituris antiquis. vid. aliqua in verb. Inueſtitura.

De ſententÿs antiquis. vid. in verb. Sentētia.

APOCHA *priuata, quæ non eſt trino teſte munita in præiudicium poſteriorū creditorum contra inſtrumentum attenditur, ſi eſt iurata & cōcurrāt adminicula. In Anconitana Dotis. 31. Ianuar. 1597. nu. 1.* 1221

Creditum anterius, de quo cōſtat per apochā priuatam præfertur poſteriori, licèt de eo conſtet per publicum inſtrumentum. Romana Pecuniaria. 24. Maÿ 1589. n. 1. 879

Diſpoſitio l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volēs quòd creditū de quo per inſtrumentū publicū præferatur credito apocha priuata, ceſſat, quoties ſuſpicio fraudis ex veris & certis probationibus tollitur. ibid. n. 2. 879

Apochæ ſuſpicio ſeu fraudis præſumptio ex qualitate perſonarū excluditur. ibid. n. 7. 879

Priori apochæ ſtandū eſt nō poſteriori, quādo in prima concurrunt plures veriſimiliores cōiectura & magis adminiculata. Romana Pecuniaria. 21. Maÿ 1582. nu. 3. 579

Secunda apocha poteſt recipere interpretationem à prima. ibid. nu. 4. 579

Ex reſtitutione apochæ præſumitur ſolutio facta in extinctionem debiti in apocha contenti. Romana Pecuniaria, ſeu Societatis. 14. Nouembris 1594. nu. 8. 1093

Apocha continens promiſſionem de vendendo & non venditionem, non transfert dominium; maximè ſi poſtea ſequatur inſtrumentum in exequutionem promiſſionis de vendendo non autem ad probationē venditionis. Roman. Vineæ. 27. Apr. 1584. n. 2. 661

APOSTOLI *ſufficit quòd ſemel fuerint à iudice intra terminum dati, ad hoc vt pars amplius nō teneatur comparere & eos petere. Barchinonen. Bonorum Piæ cauſæ. 16. Februar. 1582. nu. 1.* 565

De acceptatione apoſtolorum quando conſtet. ibid. nu. 2. 565

Teſtimonium petitum de appellatione interpoſita ex vſu Hiſpaniarum deſeruit loco apoſtolorum teſtimonialium. In Burgen. de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. nu. 2. 1261

Appellans, qui non redÿt pro apoſtolis non excuſatur ob impedimentum infirmitatis, quia potuit facere per procuratorem. In Carthaginē. Fructuū. 29. Maÿ 1595. n. 5. 1138

APPARATVS *comprehenſi in conſtitutione dotis in eius quoq. reſtitutione veniunt. Bononien. Pecuniaria. 9. Maÿ 1603. n. 1.* 1464

Apparatus promiſſi vnà cum dote conſtituta, ad quam ſummam ſint taxandi, eſt iudicis arbitrarium de ſtylo Rotæ, quæ ſemper minorem ſummam amplectitur. ibidem num. 2. 1464

APPELLATIO *datur ab inferiore ad ſuperiorem. In Pampilonen. Iuriſvyſitandi. 27. Aprilis 1583. nu. 3.* 615

Contra ſubſtātiam appellationis eſt, quòd appelletur à ſuperiore ad inferiorē. Salamāna Iuriſdictionis. 3. Iunÿ 1580. nu. 8. 467

Ad cognoſcendum an ſit locus appellationi, inſpiciendus eſt tenor ſententiæ. In Faventina Spolÿ. 15. Aprilis 1580. nu. 1. 452

Appellatio vnius, vt alterum iuuet, oportet quòd ſit idem ius, & quòd ille adhæreat appellationi. In Pampilonen. Parochialis de Subiza. 14. Decembris 1576. nu. 1. 314

Non

Non ſufficit quòd appellatio probetur interpoſita, niſi probetur, quòd intra legitima tempora fuerit interpoſita. In Conchen. de Vetetta. 13. Nouembris 1579. nu. 5. Deciſ. 422
Tempus proſequendæ appellationis eſt vtile, nec currit impedito. In Barchinonẽ. bonorum pia cauſa. 16. Februarii 1582. nu. 8. 565
Geſta intra decem dies datos ad appellandum ſunt nulla & attẽtata. In Alerien. attentatorum. 20. Decembr. 1593. nu. 1. 1056
Ad proſequendam appellationem ex cauſa dantur duo anni, in quorum computatione non eſt ſubtiliter & rigorosè procedendum. In Iſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. Maii 1578. nu. 1. & 5. 362
Appellatio non dicitur deſerta, ſi pars nõ fuit citata, antequam decernãtur exequutoriales. In Barchinonen. bonorum pia cauſa. 16. Februarii 1582. nu. 5. 565
Super deſertione appellationis quando requiratur ſententia. ibid. nu. 9. 565
Sententia ſuper deſertione appellationis an & quando dicatur interloquutoria. ibid. num. 10. 565
Lapſus termini ad docendum de appellatione non inducit deſertionem, ſed tantum operatur quòd iudex poſſit procedere ad exequutionem. ibid. nu. 6. 565
Terminus præfixus appellanti ad proſequendam appellationem incipit à die ſcientiæ. ibid. num. 7. 565
Lapſo termino ad docendũ de proſequutione appellationis, Iudex à quo poteſt citra vitium attentatorum ſuam ſententiam exequi nõ obſtantibus impedimentis. Abulen. Capellania. 17. Decembris 1599. n. 1. 1335
Impedimenta propter quæ nõ potuit quis proſequi appellationem non ſuffragantur ad effectũ, vt cauſẽtur attẽtata, ſed ad excuſationem à cauſa deſertione. ibid. nu. 2. 1335
A pronunciatione ſuper deſertione cauſæ datur appellatio. ibid. nu. 3. 1335
In iudicio poſſeſſorio proueniente ex contractu datur appellatio, quod tamen procedit, quando in contractu promittitur poſſeſſio, ſecus eſt quando datur Saluianum ratione hypothecæ in contractu appoſita. In Portuen. bonorum. 9. Decembris 1579. nu. 2. 430
In iudicio poſſeſſorio quando detur appellatio vid. in verb. poſſeſſorium.
A ſententia liquidatoria datur appellatio. In Fauentina ſpolij 15. Aprilis 1580. nu. 2. 452
A ſententia lata in poſſeſſorio adipiſcendæ regulariter non datur appellatio & mittitur exequutioni, licèt reſpectu cenſurarum latarum detur appellatio. In Pientina beneficij 18. Aprilis 1578. nu. 2. & 3. 357
A ſententia, quæ habet aliã ſententiã cõtra ſe datur appellatio, ſecus eſt, ſi ſit confirmatoria primæ, ſed ſolũ reformet in aliquibus. In Fauentina ſpolii. 15. Apr. 1580. num. 5. 452
Pro ſententia præſumitur, maximè ſi ſit lata parte præſente, licèt ab ea fuerit appellatum, quando appellatio nõ fuit proſequuta, fallit tamen. In Meliten præcedentiæ. 5. Decembr. 1578. nu. 1. 4. 8. & 9. Deciſ. 382
A ſententia exequutoris litterarum Apoſtolicarum non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. In Fauentina Monaſterii. 15 Decembris 1603. nu. 2. 1484
In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarũ, vel clauſula parito breui, ibidem nu. 3. 1484
Veniẽs ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe cum clauſula, in ſtatu & terminis, nõ facit acta & ſententias ſuas, quando ſentẽtia in contumaciam lata fuit contra tertiũ nec nocet venienti, quo minus à die ſententiæ ei liceat appellare, etiam quòd ſententia trãſitum feciſſet in iudicatum. In Corduben. ſtatutorum. 24. Ianuarii 1590. n. 2. 906
Clauſula, ſi & in quantum, in appellatione importat admiſſionẽ in caſu, in quo intrat admiſſio. In Valentina de Conſentayna 30. Ianuarii 1581. nu. 2. 499
Per clauſulam, quam & quæ, in commiſſione non dubitatur, quin appellatio bene fuerit introducta. In Gerunden. præcedentiæ. 4. Nouembris 1583. nu. 3. 644
Signatura Iuſtitiæ non poteſt dare clauſulam appellatione remota. In Ciuitaten. conſtructionis Capellæ. 20. Februarii 1589. nu. 2. 857
A multa apppellari poteſt & peti recurſus. In Romana ſecretariatus. 17. Februarii 1592. nu. 16. 972
Recurſus ad Papam & reuiſio cauſæ obtenta idem operatur, quod appellatio, ibid. n. 15. 972
Non valet conſuetudo vel præſcriptio, quòd nõ liceat appellare ad Papã. In Pãpilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. nu. 7. 615
Per comparitionem factam coram Iudice à quo, cenſetur appellationi renunciatum. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunii 1602. num. 8. 1442
Teſtimonium petitum de appellatione interpoſita ex vſu Hiſpaniarum deſeruit loco Apoſtolorũ teſtimonialiũ. In Burgen. Iuris conferendi. 23. Ianuarii 1598. nu. 2. 1261
Diligentia appellati in committendo cauſam appellationis prodeſt appellanti. In Aquen. Applicationis. 16. Iunii 1603. nu. 2. 1469
Appellationi friuolæ & calumnioſæ & contra iuris clari diſpoſitionem iudex deferre nõ debet, & talis appellatio non cauſat attẽtata. In Calaguritana quartæ portionis. 21 Nouembris 1576. nu. 1. 310
Appellatio ab interloquutoria non cauſat attẽtata niſi ſequuta inhibitione. In Turritana Tertiariæ. 18. Decembris 1595. nu. 2. 1168
Appellatio extraiudicialis regulariter non cauſat attentata, niſi concurrentibus requiſitis in deciſione 44. de appellationib. in nou. & niſi reſpectu eius, quod fit contra appellationem, & dicitur fieri contra

appellationē quod fit in articulo connexo. In Salamantina Integra portionis. 20. Martii 1579. nu. 1. & 3. Deciſ. 397
Appellatio à decreto de manutenendo non ſuſpendit ſuum effectum, nec exequutionem in ſummariiſſimo poſſeſſorio, quod procedit etiā de iure Canonico, ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario. In Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. nu. 1. & 3. 1295
Procurator non poteſt renunciare appellationi ſine ſpeciali mandato. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Feb. 1589. n. 3. 857
Per dationem fideiuſſorum de ſoluendo iuxta formam ſententiæ non dicitur appellationi renunciatum. In Turitana Tertiariæ. 18. Decembris 1595. nu. 10. 1268
AQVA dicitur cauſa augmenti reddituum quando ſine ipſis aquis haberi non poſſunt, & dictum augmentū dicitur ex ipſis aquis prouenire, non autem ex terris. In Placentina bonorum. 7. Nouemb. 1580. n. 5. 480
AQVAEDVCTVS, quod purgatur cōmunibus expenſis, facit quod illius poſſeſſio ſit communis. In Gerunden. fontis. 20. Decembris 1591. nu. 3. 970
In ſeruitute aquaeductus acquirenda, ſicut in ſeruitutibus prædiorum requiritur titulus quando agitur contra proprietarium, ſecus eſt quando agitur inter duos tertios. ibid. nu. 5. 970
ARBITER non dicitur iudex ante compromiſſi acceptationem. In Romana tutela de Fabiis. 14. Iunii 1585. nu. 10. 698
Enunciatiua arbitri non ſtatur. In Peruſina exequutionis. 26. Ianuar. 1582. nu. 1. 554
Arbiter iuris dicitur ille, cui fuit data limitata poteſtas decidendi de iure tantum. In Romana tutela de Fabiis. 24. Maii 1585, num. 2. 697
Coram arbitris iuris lis conteſtatur & habentur omnis iuris effectus, qui ex litis cōteſtatione vera vel interpretatiua oriuntur. ibid. nu. 3. 697
Actus nulliter geſti corā arbitris non habent vim litis conteſtationis, ſed habentur tanquam facti coram arbitratore. ibid. nu. 4. 697
Productio iurium facta coram arbitris iuris ante compromiſſi acceptationem eſt nulla. ibid. n. 6. 697
Productio iurium facta coram vno tantum arbitrorum iuris eſt nulla, niſi fiat coram omnibus, poteſt tamē talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat coram aliis arbitris parte præſente; ſecus eſſet, ſi fieret parte abſente & non citata, quia tunc talis productio eſſet nulla. ibid. nu. 7. 697
Per productionem iurium factam coram arbitris ante actoris petitionem non inducitur litis conteſtatio. ibid. n. 9. 697
Per interpellationem coram arbitris factam & litis conteſtationem actio perpetuatur; ſecus eſt ſi interpellatio ſit nulla, & non habeat vim litis conteſtationis. ibid. nu. 5. 697
Actio nō perpetuatur per actus notoriè nullos coram arbitris factos. In d. Romana tutelæ de Fabiis. 14. Iunii 1585. n. 1. Deciſ. 698
Per actus licet informes coram arbitris factos vigore clauſularum compromiſſi, prout per clauſulā ſine ſtrepitu & figura iudicii, &c. dicitur ſolum remiſſus rigor iuris ciuilis, & attenditur ſola ſolemnitas iuris gentiū. ibid. num. 2. 698
Non eſt incompatibile, quòd vnus ſocius inter alios arbiter eligi poſſit. In Anconitana computorum. 4. Iunii 1599. n. 4. 1316
ARBITRIVM debet eſſe iuri & legibus conſonum. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Februarii 1593. nu. 1. 1017
Arbitriū Rotæ intelligi debet prout de iure. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembris 1567. nu. 4. 29
& à iure regulari debet. In Compoſtellana penſionis. 7. Nouembris 1584. nu. 1. 677
Clauſula, arbitrio, in reſcripto relaxat aliquid de rigore iuris ſuadente æquitate. In Ianuen. Viridarii. 6. Nouēb. 1595. n. 1. 1154
Rota non declarat arbitrium in penſione, niſi prius guſtata validitate penſionis. In d. Compoſtellana penſionis. 12. Octobris 1584. num. 4. 674
De clauſula arbitrio Rotæ in cauſa penſionis, vide plura in verb. penſio.
Teſtis famuli depoſitio reſeruatur arbitrio Rotæ cum diminutione, maximè ſi ſit pauper, & vilis, quod facit vt ei de fide diminuatur. In Romana frumenti. 20. Februarii 1587. nu. 1. 768
Arbitrio iudicis cōmittitur, quanam ſit iuſta cauſa vel iniuſta alteri cauſam cōmittēdi. In Maceraten. dotis. 10. Mart. 1581. n. 5. 506
Arbitrio iudicis ſtatur in materia liquidationis fructuum per teſtes facienda. In Auximana bonorum. 7. Iunii 1591. nu. 4. 955
Materia ſeparationis tori eſt arbitraria, vide in verb. ſeparatio tori.
Taxatio apparatuum eſt iudicis arbitraria. In Bononiē. pecuniaria. 9. Maii 1603. n. 2. 1464
Arbitrariū eſt iudici, an res dicatur facta incontinenti vel ex interuallo ad inducendam correſpectiuitatem. In Placentina bonorum. 13. Aprilis 1584. nu. 7. 660
Arbitrariū eſt iudici, an ſententia ſit antiqua ſecundū communē opin. In Meliten. præcedentiæ. 5. Decembris 1578. num. 11. 381
Arbitrariū eſt iudici, an caſus ſit grauis vel leuis. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 27. Nouembris 1585. nu. 3. 710
ARCHIDIACONVS licèt de iure communi poſſit dare licentiā fabricandi in Eccleſiis propriis & eas viſitare poſſit, non poteſt tamē priuatiuè ad Epiſcopū. In Burgen. Iuriſdictionis. 20. Iunii 1594. n. 1. 1084
In quibus Epiſcopus ſit manu enuatus in exercitio ſuæ iuriſdictionis priuatiuè quo ad Archidiaconum, & in quibus cumulatiuè. ibidem nu. 1. 1084

Epi-

Epiſcopus licet in cunctis Eccleſiis ſit ordinator reſpectu iuriſdictionis & ſimilium, ſecus tamen eſt reſpectu ſeruitij diuini, quia etiã in propria Eccleſia Cathedrali multa ſpectant ad ordinationem Archidiaconi & non Epiſcopi. In Iſpalen. Iurisnominandi. 12. Octobris 1583. n. 7. Deciſ. 639

A R C H I E P I S C O P V S *non habet iuriſdictionem in ſubditos ſui ſuffraganei, ſicut habet in Epiſcopum ſuffraganeum, qui eſt ei immediatè ſubiectus. In Valentina ſeu Oriolē. Iuriſdictionis. 11. Decē. 1596. n. 2.* 1212

Archiepiſcopus licet poſſit cogere Epiſcopum ſuum Suffraganeum ad ſuſcipiendam delegationem cauſæ, nõ tamen ſubditos Suffraganei cogere poteſt. ibid. nu. 1. 1212

Archiepiſcopus an & quando poſſit cogere teſtes ſubditos ſui Suffraganei. In d. Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 4. Iulij 1597. nu. 1. 1237

Ius cogendi teſtes & alios non ſubditos nõ eſt penes Metropolitanũ, niſi in caſu negligentiæ Epiſcopi Suffraganei. ibid. nu. 2. 1237

Archiepiſcopus poteſt cogere Suffraganeũ ad cõpellendũ ſubditos ſuos pro prohibẽdo teſtimonio, & alia opportuna in cauſis faciẽdo, & Epiſcopo negligente poteſt vtrunq. cogere. In d. Valentina ſeu Orſolen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1597. nu. 1. 1222

Propter neglegẽtiam Suffraganei Iuriſdictio deuoluitur ad Metropolitanũ. ibid. n. 2. 1222

Metropolitanus non habet iuriſdictionem in ſubditos ſui Suffraganei niſi in caſibus à iure expreſſis. ibid. nu. 3. 1222

Archiepiſcopus poteſt cauſas ad ſe per appellationē, aut aliàs delatas ab Epiſcopo Suffraneo per ſe vel per Vicarium generalē, vel per delegatum cognoſcere & terminare in totum vel in partem etiã in diœceſi Suffraganei; Nec non totam cauſam vel partem tantum delegare poteſt: Item & Notarium & Nunciũ deputare pro exercenda iuriſdictione. In d. Valentina Iuriſdictionis. 1. Aprilis 1596. nu. 1. 1183

A R C H I P R E S B Y T E R *poteſt habere vocem in Capitulo non ſolum ratione prabẽda, ſed etiam ratione dignitatis, & quomodo. In Lucana beneficiorum. 18. Decembris 1579. nu. 8.* 437

Ex quibus arguatur prabendam Archipresbyteralem non eſſe canonicalem ibid. nu. 2. & per tot. 437

Archipresbyteratus ſine dote erigi non poteſt. ibid. nu. 1. 437

Archipresbyteratus, cum ſit dignitas, etiam ſine prabenda eſt incompatibilis cum Canonicatu ſub eodem tecto ſine diſpẽſatione. In d. Lucana beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 2. 420

Diſpenſatio de retinendo Archipresbyteratũ cum Canonicatu non facta mentione de prabenda illius dicitur ſubreptitia, ſi prabenda ſint incompatibiles, an autem ſuſtineatur ex clauſula, etiam quòd ſit beneficiatus, vid. ibid. nu. 1. 4. & 5. Deciſ. 420

A R C H I V I V M *Cathedralis nõ facit, quod ſcriptura in eo reperta contra ſubditum fidem faciat. In Tiraſonen. Iurispræſentandi. 26. Octobris 1583. nu. 1.* 642

Scriptura, quæ extracta fuit ex Archiuio priuato non eſt in forma probanti, nec facit fidem. In Salamantina Iuriſdictionis. 11. Martij 1577. nu. 2. 329

A R G V M E N T V M *ab æquiparatis ad hoc vt procedat, requirit omnimodam æquiparationem & per viam regula. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. num. 5.* 288

Argumentum ab ordine litteræ non procedit, vbi ordo litteræ non concurrit cum intentione. In Placentina penſionis. 4. Iulij 1567. nu. 2. 24

Argumentum ab vſu patrisfamilias valet. In Tarraconen. penſionis. 10. Octob. 1594. num. 9. 1088

Argumentum ab alimentis ad dotem valet, cum ſint æquiparata, ſi tamen ſit eadem ratio. In Portuen. bonorum. 26. Februarij 1580. nu. 7. 447

Argumentum à caſibus expreſſis ad non expreſſos non valet, vbi non eſt facta totalis æquiparatio; maximè non concurrente idẽtitate rationis. In Romana Caſalium. 4. Decembris 1577. nu. 3. 353

Argumentum à cõtrario ſenſu ex dictis Doctorum non valet. In Parmen. bonorum. 27. Maij. 1588. nu. 6. 822

Argumentum à contrario ſenſu non eſt deſumendum ad effectum amiſſionis vel iuris ſui renunciationis. In Albanen. donationis. 20. Iunij 1588. nu. 10. 829

Argumentum à contrario ſenſu non procedit in materia ſtricti iuris. In Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. May 1603. nu. 3. 1466

Argumentum à correlatiuis non procedit vbi viget diuerſa ratio. In Dubio ſacra Congregationis Concilij 21. Iunij 1602. n. 12. 1442

Argumentum à ſimili quando non procedat. In Taurinen. decimarum. 1. Iulij 1602. nu. 3. & 7. 1449

Argumentum à ſolitis in iure valet. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. n. 8. 201

Argumentum à collatione ad imputationem in legitimam optimè procedit negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi 14. Martij 1582. nu. 7. 568

Argumentum à Iuriſdictione temporali ad terminos Eccleſiarum nõ valet. In Cæſaraugustana, & Dertuſen. Cabimentorum, 4. Martij 1602. n. 17. 1422

De præſenti ad præteritum non valet argumentum in his quorum facies eſt tempore mutabilis. In Valentine Cappella. 9. Maij 1594. nu. 7. 1078

Valet argumentum ab inueſtitura ad immiſſionem qua fit ex l. fin. C. de edict. Diu.

Adr. toll. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1591. nu. 4. Deciſ. 144
Argumentum valet à neceſſario antecedenti in omni materia quantumvis ſtricta, & etiam in ſententijs. In Romana hereditatis. 13. Aprilis 1587. nu. 1. 776
Argumentum à ſimili quando procedit. In Taurinen. Decimarum. 1. Iulij 1602. nu. 3 & 7. 1449
ARRENDAMENTVM non probat valorem beneficij. In Iſpalen. beneficiorum. 10. Maij 1570. nu. 1. 102
& in Compoſtellana penſionis. 7. Nouembris 1584. nu. 6. 677
Item nec teſtis, qui ad arrendamenta ſe refert, quod tamen declaratur vt in Illerden. diſmembrationis. 27. Ianuarij 1593. nu. 1. & 3. 1009
Facultas arrendandi non trahitur ad fructuum ceſſionem prohibitam. In Zamoren. Caſtri. 10. Decembris 1576. nu. 8. 313
Solutio facta pro Arrenda anticipata ſolutione facit contractum vſurarium. In Romana ſcripturarum. 10. Iunij. 1583. n. 2. 624
ARRENDATARIVS quis probatur ex eo quòd pecuniam & mercedem locationis præſtat pro fructibus futuris colligendis. In Carthaginen. Decimarum. 10. Iunij 1588. num. 4. 827
Fructus qui colliguntur ab arrendatarijs in bonis perſonarum exemptarum à ſolutione decimarum, ſi vendantur vel arrendentur, nõ dicuntur in exemptione comprehẽſi. ibid. num. 3. 827
& talis exemptio intelligi debet pro vſu exempti, & eius animalium, non autem ſi alijs talia vendantur vel arrendentur. ibid. nu. 7. 827
Priuilegium exemptionis à ſolutione decimarum dicitur perſonale, & non tranſit in arrendatarios ſeu emptores prædiorum vel fructuum. ibid. nu. 2. 827
Arrendatarij non poſſunt præiudicare Eccleſiæ conſtituendo alium in quaſi poſſeſſione. In Corduben. Redecimarũ. 2. Maij 1603. nu. 3. 1463
Solutio decimarum & redecimarũ facta ab arrendatarijs præſumitur facta de ſcientia & voluntate dominorum. In d. Corduben. Redecimarum. 19. Ianuarii 1604. nu. 4. 1485
Solutio decimarum ſufficit, quòd ſit facta ab arrendatarijs de conſenſu domini, ad hoc vt dicatur facta à domino. In d. Corduben. Redecimarum. 27. Ianuar. 1595. nu. 1. 1113
Arrendatarii officiorum dicuntur omnia quæ gerunt gerere ſub nomine domini non autem ſub proprio ipſorum nomine, & contrahẽtes videntur ſequi fidem domini officij & non arrendatarij. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. n. 8. 537
Conſtitutio pœnalis loquens de domino rei nõ extenditur ad arrendatarios. ibid. nu. 2. 537
Arrendatarii non tenentur pro culpa vel delicto à familia illius qui arrẽdauit cõmiſſo nec ad releuationem, ad quam ipſe arrendans tenetur. ibid. nu. 1. Deciſ. 537
Arrendatarius officij Notariatus nõ tenetur de culpa ſeu delicto commiſſo à ſubſtituto domini officij Notariatus, ſed in vim bullarum tenetur dominus, qui arrendauit. In d. Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. nu. 1. 576
ARROGATVS & Adoptiuus non dicitur propriè filius, ſed ſolum iuris fictione. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſa Arrogationis. 5. Iunij 1598. nu. 10. 1286
Arrogatus dicitur propriè filiusfamilias, & comprehenditur ſub ſtatutis loquentibus de filiisfamilias. ibid. nu. 2. 1286
Statutum prohibens filiumfamilias contrahere an habeat locum in arrogato. ibid. n. 1. & 9. & per tot. & quid in mutuo. ibid. nu. 3. & 14. 1286
Adminiſtratio bonorum interdicta eſt tam filio arrogato quàm filio naturali ad euitãdam captationẽ mortis paternæ. ibid. n. 5. 1286
quæ facilius præſumi poteſt in arrogato quàm in naturali. ibid. nu. 6. 1286
Arrogati & adoptiui excluduntur à feudis emphyteuticis & à ſucceſſione ſtantibus fœminis. ibid. nu. 16. 1286
Statutum annullans cõtractus factos à filiisfamilias an & quando habeat locum etiam in arrogatis. In d. Romana Pecuniaria ſeu prætenſa Arrogationis. 14. Aprilis 1600. nu. 1. 1350
ARTICVLVS ſubcontrarius articulo remiſſoria non probat. In Placentina bonorum. 11. Martii 1585. nu. 2. 690
Noua admiſſio articulorum & examen teſtium denegari debet, quando ſunt iidem in effectu cum prioribus; Idem eſt licèt nõ ſint iidem, ſi tamen teſtes iurarunt ſuper tota cauſa. ibid. nu. 1. 690
Articulus tendens ad probandum id, quod iã probatum fuit, ſapit præſumptionẽ calumniæ. In Mediolanen. de Cuſanis. 29. Maii 1600. nu. 5. 1364
Idem eſt ſi articuli inuicem repugnent. ibid. nu. 7. 1364
Dato vno articulo releuanti cæteri admittũtur, niſi ex alio non ſint admittendi. ibid. num. 3. 1364
Remiſſoria non datur, quotieſcunq. articuli ſunt irreleuantes. ibid. nu. 2. 1364
Articuli reſpicientes non ius attentantis non dicuntur releuantes, nec admittuntur, quando eorum probatio non inducit tale notorium non ius, quod per aliam probationem excludi non poſſit. In Romana beneficiatus S. Petri. 2. Maii 1569. n. 1. 78
Admiſſio articulorum facta parte præſente nõ indiget citatione. In Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 3.
Articuli licèt ſint reuocati, multum tamen faciunt ad veritatem eruendam. In Tuder-

dertina bonorum . 21. Aprilis 1570.n.1. 108

Articuli dati cũ clauſula,non ſe adſtringens, faciunt quòd dans adſtringatur ad onus probationis , quod ad eum non ſpectat ſed ad aduerſarium . In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart.1602. num. 21. 1422

Cõmiſſo vno articulo in materia iuriſdictionis cenſetur commiſſum etiam id , ſine quo ille articulus explicari non poteſt . In Burgen Iuriſdictionis.4.Maii 1584.n.4. 662

Articuli per Notarium Nuncÿ,qui ſubſcripſit commiſſionem, referẽdariarÿ debẽt. In Ciuitaten.conſtructionis Capellæ. 20. Februarÿ 1589.nu.5. 857

Dictum teſtis recipit interpretationem ab articulis. In Iſpalen. Iurisnominandi. 22. Aprilis 1583.nu.1. 613
& in eadem.3.Iunÿ 1583.nu.1. 624

Articulâs non dicitur fateri. In Ariminen. Caſtrorum.15.Decembr.1593.nu.2. 1054

ASSERTIO in tranſactione, quæ eſt cauſa conſequutiua imponens quaſi neceſſitatẽ ita tranſigendi dicitur cauſa finalis. In Praneſtina trãſactionis bonorum 21. Nouembris 1575.nu.8.& 9. 275

Aſſertio in tranſactione qua venit conſequutiuè & illatiuè ad illa , quæ fuerunt narrata , ſi ſit erronea , conſequenter calculus ſuper eadem aſſertione factus redditur erroneus.ibid.nu.6. 275

Aſſertio erronea reddit renunciationem nullam.In Ariminen.Caſtrorum.23.Ianuarÿ . 1591. num. 1. 931

Aſſertione illius non ſtatur,qui actum facere non potuit In Bracaren. Iurispatronatus di Padornello . 7.May 1599.nu.2. 1312

Aſſertioni teſtatoris ſtatur,quando agitur de probando errore & voluntate eiuſdem. In Auenionen. hæreditatis . 27. Nouembris 1598. num. 3. 1302

Aſſertio Ordinary aſſerentis in prouiſione aliquem obÿſſe in poſſeſſione,quem effectum operetur.In Conchen.de Vetteta. 13.Nouembris 1579.nu.3. 422

Aſſertio Papæ plenè probat.In Parmẽ.ſtatut. 14. Aprilis 1600.nu.3. 1349

Aſſertioni Papæ reſcribenti Motuproprio , ſtatur concurrentibus adminiculis , quod procedit etiam in præiudicium tertÿ.In Salamantina Iurisdictionis . 22. Aprilis 1580.num.1.& 3. 454

Aſſertioni Papæ de facto proprio ſtãdum eſt. In Legionen.iurisdictionis.11.Maÿ 1580 num. 8. 460

Aſſertio Papæ de facto alieno , & cum clauſula , Accepto per nos , potius iudicatur aſſertio partis quàm Papæ. Idem eſt de clauſula,ſicut accepimus . In Nullius ſeu Vrbinaten. Iurisdictionis . 14. Ianuarÿ 1600. num. 4. 1336

Aſſertioni Papæ ſtandum eſt etiam ſi ſit de facto alieno , & plenè probat , ſi ſit facta motu proprio & ſuper ea diſponat. In Romana Caſalis Longhezza . 12. Februarÿ 1593.nu.5 & 6. 1016

Aſſertioni Papæ dicentis beneficium eſſe reſeruatum ſtandum eſt donec de contrario doceatur . In Fauentina monaſtery . 17. Maÿ 1604.nu.5. 1498

ATTENTATUM dicitur non ſolum quod fit pendente appellatione, ſed etiam pẽdente termino ad appellãdum. In Anconitana attentatorum.16.Iunÿ 1581.nu.1. 530

Attentata in primis & ante omnia purgari debent etiam reſpectu fructuum,etiã quòd non ſint liquidi , nec ſufficit oblatio cum depoſitione vnius Iulii , quicquid dixerit Mohedanus . In Alerien. beneficii. 15. Martii 1596.nu.2. 1176
prout eſt etiam in ſpolio,vt ibid.nu.3. 1176

Non eſt locus attentatis , quando Iudex potuit procedere exequutiuè : nec quando lis eſt calumnioſa . In Auximana dotis . 5. Maii 1581. num. 4. 528

Princeps non attentat.In Vlixbonen. Prioratus.4.Iulii 1601.nu.2. 1403

Tertius non attentat. In Spoletana Domus . 18.Iunii 1582.nu.2. 582

Exequutor litterarum Apoſtolicarum in litteris deputatus non attentat.In Tarraconen. Villa de Reus . 4. Decembris 1592. num. 3. 1003

Iudicium attentatorum ſuſpẽdit omnia alia quantumuis priuilegiata , & etiam ſpolii. In Alerien.Beneficii.15.Mart.1596.n.4. 1176

Iudicium attentatorum eſt adeo priuilegiatũ, vt non requirat poſſeſſionem coloratam , ad hoc vt quis reſtituatur.In Romana Beneficiatus S.Petri 2.Maii 1569.nu.3. 73

Per ratificationem partis excluduntur attentata. In Tarraconen.Villa de Reus. 4. Decembris 1592.nu.6. 1003

Conſenſus partis excludit attentata . ibid. num. 5. 1003
& in eadem.8.Februarii 1593.nu 4. 1013
& in Turritana Tertiaria . 18. Decẽbris 1595. num. 7. 1168

Inhibitio non cauſat attentata circa ea , in quibus non eſt lis. d.Tarraconen.n.4. 1003

Attentata, quæ habent cauſam cum negotio principali coniunctam ſeparari nõ poſſũt. In Salamantina Iurisdictionis , 12. Februarii 1574.nu.1. 219

Attentata reiecta per Signaturam Sãctiſſimi cum clauſula, conſtito de bono iure ſententiam non annullant , & nullitas ex capite attentatorum opponi non poteſt . In Maceraten.Parochialis.29.Aprilis 1580. num. 2. 457

Lite finita nulla poſſunt adeſſe attentata , ſecus ſi lis ex vno tantum capite ſit finita ſed ex alio adhuc pendeat.In Zamoren. Beneficiis de Morales.26.Iunii 1587.nu.3. 999

Inhibitio emanata cum clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolica-

rum

rum non cauſat attentata. In Tarraconen. Villa de Reus 8. Februarij 1593. nu. 2. 1013

Geſta poſt inhibitionem non ſunt attentata, ſi inhibitio non fuit actualiter praeſentata & exequutioni mandata, etiam data ſciētia decreti, & relaxationis inhibitionis. In Meſſanen. Study. 22. Octobris 1593. num. 1. & 3. Deciſ. 1046

Appellatio ab interloquutoria non cauſat attentata niſi ſequuta inhibitione. In Turritana Tertiaria. 18. Decemb. 1595. n. 1. 1168

Appellatio friuola calumnioſa, & contra iuris clari diſpoſitionem non cauſat attentata. In Calaguritana quarta portionis. 21. Nouembris 1576. nu. 1. 510

Appellatio extraiudicialis regulariter non cauſat attentata, niſi cōcurrentibus requiſitis in deciſ. 44. de appellation. in nou. & niſi reſpectu eius, quod ſit contra appellationem. In Salamantina Integra portionis. 20. Martij 1579. nu. 1. 397

Attentata nō reuocātur appellatione deſerta. In Romana Vinea 17. Apr. 1587. n. 11. 777

Attentata non reuocantur lite deſerta per viā attentatorum ſed per viam nullitatis. In Calaguritana Beneficij del Burgo. 7. Maij 1574. num. 3. 229

Attentata non reuocantur, vbi non conſtat de iure petentis reuocationem, de quo tamen conſtare debet vel per confeſſionem vel per rem iudicatam. In Vrgellen. Canonicatus. 15. Martij 1599. nu. 6. 1306

Lapſo termino ad docendum de proſequutione appellationis, Iudex à quo poteſt citra vitium attentatorum ſuam ſentētiam exequi non obſtantibus impedimentis, & talia impedimenta non ſuffragantur ad effectum vt cauſentur attentata, ſed ad excuſationem à cauſa deſertione. In Abulen. Capellania. 17. Decembr. 1599. n. 1. & 2. 1335

Ignorantia decreti ob temporis breuitatem, quo non potuit eius notitia in partibus haberi excuſat ab attentatis. In Faueutina bonoiaro. 26. Nouembris 1594. nu. 1. 1096

Prouiſio beneficij & poſſeſſio capta pendente lite ſunt attentata. In Hoſiunen. Beneficij. 6. Nouembris 1595. nu. 1. 1153

Poſſeſſio pendente lite ab vna partium dimiſſa ab alia apprehenſa dicitur attentata, ſecus eſt ſi ille, qui eam apprehendit ſit tertius. In Spoletana Domus. 18. Iunij 1582. nu. 1. 582

Continuans in poſſeſſione non dicitur attentare. In Aquinaten. Beneficij. 11. Decembris 1579. nu. 4. 432

Poſſeſſio tradita infra terminum ad appellādum eſt attentata. In Elnen. Sacriſtia. 17. Aprilis 1592. nu. 12. 983

Poſſeſſio capta intra decem dies ad appellandum dicitur attentata, quando cauſa erat appellabilis. In Pampilonen. Parochialis de Iangi. 31. Ianuarij 1601. nu. 1. 1383

Poſſeſſio tradita pendente appellatione, quando non fuit iudicialiter proceſſum, non cauſat attentata. In Burgen. Canonicatus. 21. Iunij 1596. nu 3. Deciſ. 1196

Poſſeſſio capta pendente appellatione ſequeſtrari debet tanquam attentata. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iuly 1600. nu. 1. 1403

Poſſeſſio ſequuta contra appellationem interpoſitam cauſat attentata. In Salamantina Integra portionis. 20. Martij 1579. num. 2. 396

Geſta poſt ſententiam, à qua fuit appellatum, dicuntur attentata, quando Iudex eſt mixtus exequutor. In Barchinonen. adminiſtrationis elemoſinarum. 31. Maij 1593. nu. 4. 1038

Sententia lata appellatione deſerta nō reuocatur vti attentata. In Zamoren. Beneficij. 26. Iunii 1587. nu. 1. 797

Exequutor pendente tempore ad appellandū procedens ad immiſſionem nulliter & attentatè procedit. In Auerſana Beneficii. 5. Iulii 1593. nu. 4. 1043

Mixtus exequutor poſt appellationem attentat. In Barchinonen. adminiſtrationis elemoſinarum. 31 Maii 1593. nu. 4. 1038

Exceſſus in exequutione cauſat attenta. In Turritana Tertiaria. 18. Decembris 1595. nu. 2. 1168

Exequutio exequutorialium eſt attentata, quando earum intimatio non eſt reproducta in Rota. In Syracuſana praeminentiarum. 13. Februarii 1595. nu. 2. 1116

Exequutio ſententia, quae continet mixturā dicitur attentata, ſi mixtura clarè in ſententia contineatur, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 29. Aprilis 1583. nu. 6. 616

Attentata committuntur, quando forma ſtatuti ante exequutionem ſententia non fuit ſeruata; Idem eſt ſi fiat exequutio pendente cauſa reſtitutionis in integrum. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. nu. 1. 777

Excommunicatus, qui commiſſit attentata contra formam inhibitionis, non abſoluitur, niſi purgatis prius attētatis. In Aquinaten. Beneficii 11. Decembris 1579. num. 2. 432

Attentata per legitimam ceſſionem in iudicio factam purgari poſſunt; ſecus eſt ſi aliquod impedimentum facti remaneat, cum tunc non cenſeātur plenè purgata. Valentina attentatorum. 17. Martii 1589. num. 1. 864

Fatalia non currunt, quando datum fuit de attentatis. In Zamoren. beneficii de Morales. 26. Iunii 1587. nu. 2. 797

Pendente termino ad appellandum non currunt fatalia. In Elnen. Sacriſtia. 17. Aprilis 1592. nu. 13. 983

In Attentatis conceditur ſequeſtrum ex officio. In Zamoren. Beneficii de Morales. 26. Iunii 1587. nu. 7. 798

Qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato, poteſt pro reuocatione attentatorum vti mandato de

de manutenendo, nec ſibi praiudicat, quin fructus per viam attentatorum recuperare poſſit. In Alerien. Beneficij 15. Martij 1596. nu. 6. Deciſ. 1176

AVDITOR *Rotæ poteſt facere prouiſionẽ ſeruatis ſeruandis, quamuis gratia ſit directa Ordinario in forma Dignum, quando lis fuit in Rota introducta, quoniam Auditor ſubintrat in locum exequutoris dati in litteris. In Caleiaten. Canonicatus. 7. Octobris 1588. num. 1.* 833

Auditor Rotæ poteſt inſtituere in beneficio iuxta Clem. Auditor. de reſcript. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouem. 1597. n. 5. 1238

Auditores Rotæ & eorum Tribunal conſtituunt vnum corpus, coram quo pendent lites & cauſæ in eo commiſſæ, licèt ratione commodioris expeditionis fiant diſtributiones particulares. In Auriẽ. Canonicatus 4. Martij 1577. nu. 2. 318

Epiſcopus Auditor Rotæ ſedet in ſuo loco ſecundum antiquitatem Auditoratus, nec habetur ratio dignitatis Epiſcopalis. Romana Præeminẽtiarũ 16. Decem. 1585. n. 15. 716

Auditor Cameræ dicitur delegatus à Principi & ſubdelegare poteſt. In Maceraten. Dotis. 10. Aprilis 1581. nu. 3. 509

Auditor Cameræ habet Facultatem reiterãdi terminos etiam male & nulliter tentos ſub vnica tantum citatione etiam ſtante cõmiſſione. In Auximana Dotis 5. Maij 1581. num. 1. & 3. 515

Auditor Cameræ nõ poteſt procedere ad exequutionẽ litterarum ex ſola ſupplicatione litteris nõ præſentatis in cauſa penſionis in agendo pro ea conſequenda, ſed tali caſu neceſſaria eſt commiſſio. In Nullius, ſeu Belliſcaſtren. aſſertæ penſionis. 24. Octobris. 1575. num. 1. 267

AVGMENTVM *dotis dicitur pars dotis. In Bononien. Fideicommiſſi. 1. Iunij 1584. num. 2.* 666

Augmentum dotis non verum ſed ſimulatum & fictum non gaudet priuilegio veri augmenti dotis. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. nu. 3. 201

Augmentum dotis eſt illud, quod ſit marito. ibid. nu. 7. 201

De augmento dotis, vide in verb. Dos.

Aucto valore ſeu pretio rei, pro qua ſoluitur pecunia, augetur aliam obligatio. In Illerden. Augmenti. 6. Iunij 1586. nu. 1. 745
& in eadem. 30. Octobris 1585. nu. 7. 707

Omnis diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus, ſecus in his quæ recipiunt augmentum & diminutionem. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 12. Decembris 1572. nu. 1. & 3. 129

Augmentũ tertiæ partis bonorum, de qua in ſtatuto Vrbis lib. 1. c. 79. tũc debetur, quãdo nõ reperitur licitator. In Romana de Fabijs. 27. Maij. 1580. nu. 1. 464

AVTHORIS *confeſſio nocet ſingulari ſucceſſori. In Romana Cẽſus. 10. Maij 1589. num. 1.* Deciſ. 872

Iuramentum Authoris non obligat hæredem præcisè ad factum. In Tiburtina Caſtri Viuarij 4. Decembris 1587. nu. 4. 805

AVVS *tenetur dotare neptem, quando pater non habet vnde dotet. In Portuen. Bonorum. 26. Februarij 1580. nu. 5.* 445

Auus maternus non tenetur alere nec dotare neptẽ, fallit vbi ſubeſt iuſta cauſa, & iuſta cauſa eſt paupertas. In Romana Dotis & alimẽtorũ. de Veroſpis. 16. Febr. 1568. n. 3. Idẽ eſt in hæredibus aui materni. vt ibid. num. 4.

Item procedit, licèt neptis ſit ex filia illegitima. vt ibid. nu. 5. 41
& in eadem. 21. Iunij 1568. nu. 4. 5. & 7. 58

Filia quando apud auũ educari non debeat. In Spoletana Legitimæ. 20. Iun. 1596. n. 4. 1194

Auus non tenetur extra domum præſtare alimenta. ibid. num. 1. 1194

Idem ius eſt in proauia quod in auia, & in fauorabilibus venit appellatione auiæ. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. n. 2. 1357

Onus educãdi pupillum ſpectat ad matrẽ & auiam ratione affectionis. ibid. nu. 1. 1357

BANCHVM *tenetur nõ ſolum pro partitis per inſtitorem exactis, ſed etiam pro exactis à ſubſtitutis à Domino banchi. In Romana Pecuniaria. 1. Decem. 1586. n. 1.* 759

Inſtitor & Capſerius deputatus ad banchum idem eſt, & idem iudicatur de vno quod de alio. In Romana Cambiorum. 28. Ianuarii 1572. nu. 1. 155

Pecunia depoſitata in bãcho cũ expreſſa proteſtatione non amoueri niſi ipſo citato, ſi fuerint ſoluta & exacta de facto eo non citato, malè exacta dicuntur, & de facto reponi debent. Anconitana Pecuniaria. 10. Decembris 1601. nu. 1. 1412

Pecunia in bancho numerata mercatori an præſumantur numerata ex cauſa depoſiti vel alia. In Romana Pecuniaria. 13. Nouembris 1595. nu. 1. & 3. 1158

Ad hoc vt cedula bancharia habeat vim ſolutionis, & per eam cenſeatur liberatus debitor, quæ requirantur. In Romana Pecuniaria. 1. Februarii 1602. nu. 1. 1419

BANNITVS *in pœnam capitis dicitur ciuiliter mortuus. In Romana Donationis 22. Iunii 1588. nu. 2.* 830

Banniti vigore bullarum ſummorum Pontificum contra homicidas editarum ſunt incapaces factionis teſtamenti, declaratur tamen intelligendum eſſe de bannitis condemnatis propter delictum ſecus propter contumaciam. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembris 1577. num. 2. 3. & 16. 354

Bannitus habetur pro mortuo, & nulla poteſt ei competere actio, nec habentibus ius ab eo. In Romana Vinea. 29. Ianuarii 1588. num. 1. 808

Filius

Filius bannitus incapax ſucceſſionis paterna poteſt à patre extraneo barede inſtituto per fideicommiſſum ſubſtitui, vt quandocumque vel qualitercumque reddatur capax bareditas integra ei reſtituatur. In Fanen. Bonorum. 5. Iunij 1589. nu. 1. Deciſ. 883

Pro filijs banniti propter crimen laſa maieſtatis nemini permittitur in iudicio comparere niſi venia prius obtenta. In Romana donationis. 22. Iunij 1588. num. 4. 830

BANNVM *expirat per mortem vel receſſum legati. In Ceruien. Bonorum. 20. Nouembris 1579. nu. 1.* 423

Vbi non poteſt applicari pœna bãni, nec eius diſpoſitio applicatur. ibid. nu. 2. 423

BELLVM *propriè dicitur, quod à ſupremo Principe indicitur & denunciatur. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. num. 26.* 1384

Bona inimicorum occupantibus concedi non ſolent niſi in bello. ibid. nu. 25. 1384

BENEFICIARIVS *in vita comparatur vſufructuario, in morte verò vſuario. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 15. Decembris 1582. nu. 7. & 19.* 594

BENEFICIATVS *non beneficiato praferri non debet, quod procedit in electione ſeu admiſſione ad beneficiũ, in quo nulla datur certa forma & cõditio in fundatione appoſita, ſecus eſt in beneficijs iuriſpatronatus, in quibus forma fundationis eſt ſeruanda. In Caſaraugustana Capellania. 16. Martij 1587. nu. 3.* 774

Eccleſia per beneficiatos non repraſentatur ſed per Canonicos. In Valentina emolumentorum. 27. Nouembris 1579. num. 4. 426

Quicquid fit per beneficiatum, cenſetur factum nomine ſua Eccleſia, & ius illi acquiritur. In Romana Intereſſentia. 25. Iunij 1568. nu. 2. 60

Aequũ & honeſtũ nõ eſt, vt plus oneris imponatur beneficiatis, quàm ius commune & ſacrũ Cõcilium Tridẽtinũ imponi cõſuerit. In Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Martij 1590. nu. 19. 942

Contradictio vnius Beneficiati ſufficit ad impediendam admiſſionem & receptionem aliorum beneficiatorum. In Calaguritana Beneficij de Vrarte. 20. Nouembris 1595. num. 2. 1160

In Eccleſia receptiua & non numerata non recipiuntur alij beneficiati, niſi fructus exereſcant, & ſi vacat aliqua portio ſunt prius reintegrandi, qui cœpti ſunt beneficiari. ibid. nu. 1. 1160

Beneficiati non debent eſſe in Eccleſia plures, quàm quot poſſint ex redditibus illius ſuſtentari. In Calaguritana Beneficij de Iocano. 9. Aprilis 1601. nu. 4. 1385

Beneficiati in illa Eccleſia vbi tenẽtur ſumere ramos benedictos debent illorũ benedictioni aſſiſtere. In Burgen. Liquidationis praeminentiarum. 29. Aprilis 1579. nu. 2. 402

Bona acquiſita ex redditibus Eccleſiaſticis regulariter non ſunt beneficiatorum, ſed ad Eccleſiam pertinent, quod procedit etiam in fructibus ſimplicium beneficiorũ, ſecũdũ magis com. opin. In Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582. nu. 9. 594

Fructus beneficiorum ex Conſtitutione Iulij III. remanẽt Eccleſia, & non ſiunt beneficiatorum, nec de eis diſponere poſſunt etiã in ea parte, quam in proprios vſus non conſumunt. ibid. nu. 5. & 8. 594

Fructus beneficiatorum vacantes de iure ſpectant ad ſucceſſorem ex particulari verò conſtitutione ſpectant ad Cameram Apoſtolicam vigore ſpoliorum. In d. Romana, ſeu Vercellen. Pecuniaria. 29. Nouembris 1582. nu. 1. 592

Fructus beneficiatorum vacantes deſtinati in Vrbe an cadãt ſub ſpolijs & ſpectent ad Cameram Apoſtolicã, vid. ibid. in princ. 592

Bulla Pij IIII. ſuper ſpolijs beneficiatorũ defunctorũ quomodo intelligatur, & quos liget. In d. Romana ſeu Vercellen. 15. Decembris 1582. nu. 10. 594

Pactum initum cum beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni damno & intereſſe ob receptionem de ſe ipſo faciendam ad alterius excluſionem eſt à iure reprobatum & ſimoniacum. In Calaguritana Beneficij 20. Februarij 1587. nu. 4. 767

Beneficiati in litigando cum nõ faciant Collegium debent expenſas litis de burſa communi prius facere, quàm fiat contributio. In Iſpalen. Contributionis. 1. Februarij 1593. num. 1. 1012

IN BENEFICIALIBVS *propter particularem naturam & ſtylum curia conſenſus habetur pro forma. In Salamantina de Arapiles. 8. Nouembris 1570. num. 1.* 115

In beneficialibus diuerſa eſt ratio inter cuſtodiam beneficij ſeu adminiſtrationẽ, & eius quam habet tutor, hac enim habet coniunctum intereſſe cuſtodis illa non. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iunij 1569. n. 6. 82

In beneficialibus eſt differentia inter ceſſionẽ iurium, traditionem poſſeſſionis, iuſſum de poſſidẽdo, id eſt mãdatũ ſeu licẽtiã capiendi poſſeſſionẽ, & dimiſſionẽ poſſeſſionis. In Meliten. Beneficii S. Fantini 26. Iunii 1587. num. 1. 796

Clem. cauſam. de electiõn. procedit in beneficialibus tantum. In Peruſina exequutionis. 10. Aprilis 1595. nu. 2. 1123

In beneficialibus, quis poteſt à Papa priuari etiam ſine cauſa, cum in his habeat poteſtatem abſolutam, & in priuatione huiuſmodi ſides enunciationi ab eo emanata adhibetur, ſecus eſt in prophanis, quia tunc narratiua Papa venit verificanda

In

In Imolen. Caſtrorum. 22. Aprilis 1575. nu. 1. 2. & 3. Deciſ. 254
& in Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1592. nu. 7. 997
In beneficialibus attenditur poſſeſsio. In Reatina Beneficii. 17. Iunii 1577. num. 7. 337
In beneficialibus datur manutentio etiam ſine titulo colorato, ſecus eſt in reſtitutione. Lucana Penſionis. 14. Maii 1576. num. 5. 299
In beneficialibus paſsim concedi ſolet reſtitutio. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1590. nu. 3. 945
In beneficialibus non datur reſtitutio niſi habenti titulum coloratum. In S. Agatha Gothorum Parochialis. S. Angeli. 18. Maij 1576. nu. 2. 301
In beneficialibus & in ſecunda inſtantia non datur remiſſoria, nec vbi non datur fumus. In Alerien. Beneficii. 15. Mart. 1596. nu. 1. 1176
In beneficialibus ad obtinẽdam remiſſoriam requiritur fumus. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. nu. 4. 555
Ad iudicandum an cauſa ſit beneficialis vel prophana Rota ſolet ius metiri ex parte actoris. In Mediolanen. Beneficii. 1. Iulii 1592. nu. 4. 990
Cauſa ſuper beneficio quibus caſibus non dicatur beneficialis. In Calaguritana de Iocano. 5. Maij 1600. n. 7. 8. & 9. 1355
BENEFICIVM *Eccleſiaſticum in dubio præſumitur liberum. Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 1.* 1353
Beneficia de ſui natura præſumuntur congrua. In Calaguritana beneficii de Iocano. 9. Aprilis 1601. nu. 3. 1385
Beneficii exiſtentia & quòd ſit Eccleſiaſticũ & collatiuum probari debet, aliàs non datur vacatio. In Volaterana Capella. 16. Nouembris 1594. nu. 2. 1095
Beneficiorum appellatione in priuilegio non continẽtur beneficia in Cathedralibus exiſtentia. vide tamen in Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. n. 1. & 7. 1444
Beneficium Eccleſiaſticum ſine canonica inſtitutione obtineri non poteſt. In Salamãtina Capellania. 23. Mart. 1583. nu. 2. 611
Beneficium vnum & idem à duobus inſolidum obtineri non poteſt. In Cõpoſtellana Penſionis. 15. Mart. 1585. nu. 1. 691
Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficiis ſuæ diœceſis etiam regularibus. In d. Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 3. 1353
Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intentionem in collatione beneficii intra fines ſuæ diœceſis conſtituti, maximè ſi conſtet de quaſi poſſeſsione huiuſmodi beneficium conferendi, & collationes fuerint ſuum effectum ſortita. In Aſculana Prioratus. 1. Iulii 1587. nu. 1. Deciſ. 999
Beneficium quod reperitur taxatum in libris Cameræ, dicitur liberum. In d. Aquinaten. Beneficii. 21. Aprilis 1600. num. 4. 1353
Ex ſimplici clericatu quis præſumitur idoneus ad beneficium obtinendum, & maior habilitas reſultat ex presbyteratu, quàm ex ſimplici clericatu. In Mediolanen. Beneficii. 9. Decembris 1591. nu. 1. & 2. 968
Ille dicitur magis idoneus ad beneficium in pari concurſu, qui diſpenſatione non indiget. In Calaguritana Beneficii. 20. Februarii. 1587. nu. 2. 767
In concurſu ad beneficium, qui habet habilitates requiſitas, & qui nullum obtinet beneficium præferri debet obtinenti. ibidem n. 1. & 5. 767
Vbi in beneficio requiritur ſeruitium perſonale, habilior iudicatur ille, qui vnicum tantum habet beneficium, quàm qui plura obtinet. ibid. nu. 3. 767
Ille gratificandus eſt de beneficio, in quo plures concurrunt qualitates. In Salamantina Capellania ſiue legati Pij. 23. Mart. 1583. nu. 5. 611
In inſtitutione in beneficio locum habet gratificatio data tamen paritate concurrentium, & vbi non adeſt lis, aliàs ſecus. In Poſnanien. Parochialis. 14. Ianuar. 1572. nu. 3. 152
Collatio beneficij non poteſt prætendi debita ex eo quòd quis ſit deputatus in Oeconomũ vel Vicarium, ſed ei debetur, qui poſt examen magis idoneus repertus fuerit. In Toletana Beneficij. 13. Iunij 1578. num. 2. 366
Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici, non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero, & in ſimplici poſſit deſeruiri per ſubſtitutum, quod ſecus eſt in Curato. In Oriolen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 4. 1026
Omiſſio qualitatis beneficij, quæ non eſt doloſa nec talis, quæ retraxiſſet concedentẽ, etiam ſi qualitas expreſſa vel ſit maior, vel ſit minor, dummodo adſit habilitas in prouiſo, non vitiat prouiſionem. ibid. num. 2. 1026
In iudicanda qualitate beneficii vltimus ſtatus attenditur. In Volaterana Capella. 16. Nouembris 1594. nu. 3. 1095
& in Aretina Capellania. 10. Martii 1595. nu. 2. 1120
Beneficii exiſtentia & quòd ſit Eccleſiaſticum & collatiuum probari debet aliàs non datur vacatio. ibid. nu. 2. 1095
Qualitas incompatibilitatis beneficii, quòd ſit ſub eodem tecto non eſt cautum quòd de iure exprimi debeat, nec eſt qualitas quæ retrahat vel facilitet ad concedendum

ſecundum beneficium, ſecus eſt in incompatibilitatis qualitate propter curam. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouembr. 1580. nu. 7. Deciſ. 483

In impetratione beneficij non ſufficit mentio de obtentis in genere, ſed eorum etiã qualitates exprimi debent, etiam quòd verſemur in incompatibilibus, quos intelligitur procedere, quoties qualitas incompatibilitatis non ſit talis, qua potuiſſet Papam retrahere à concedendo ſecundum beneficium, ibid. nu. 4. & 6. 483

In beneficijs curatibus impetrandis, quæ carent curà de ſtylo Cancellariæ non eſt neceſſaria expreſſio qualitatum beneficiorum. In Lunen. Sarzanen. Beneficij ſeu Prioratus. 20. Maij 1591. nu. 2. 947

Regula Cancellariæ de expreſſione qualitatis loquitur de beneficijs, quæ impetrantur, non autem de obtentis. ibid. nu. 1. 947

Ad imprimendum nouum ſtatum beneficio requiritur curſus quadraginta annorum. Capuana Rectoriæ. 2. Maij 1597. n. 3. 1227

Vltimus ſtatus beneficij eſt capiendus à tempore impetrationis. ibid. nu. 5. 1227

In impetratione beneficij debet fieri mentio de quolibet beneficio obtento quantumuis modico, niſi obtentum antea fuerit reſignatum, & reſignatio habuerit effectum, vel niſi de obtento per ſententiam ſequuta fuerit priuatio. In Calaguritana Canonicatus. 8. Febr. 1580. n. 1. 2. & 3. 445

Gratia beneficij in qua non fuit facta mentio poſſeſſionis defuncti, qui eam obtinuerat ab Ordinario, dicitur ſubreptitia; ſecus eſt ſi talis poſſeſſio defuncti ſit potius quædam intruſio, de qua non eſt facienda mentio. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. nu. 1. & 3. 160

In impetratione beneficii certò modo Index exequutor dicitur mixtus, quando adeſt clauſula amoto illicito detentore. In Aſtphana Canonicatus. 27. Iunii 1603. num. 2. 1471

Impetratio beneficii non vacantis dicitur odioſa de ſui natura, & in dubio pro ea non fit interpretatio ad fauorem impetrantis. In Oſcen. Canonicatus. 12. Decembris 1603. nu. 5. 1483

In impetratione beneficii obtenta propter inſordeſcentiam iuſtificari debet, quòd adfuerit perſeuerantia in excommunicatione coniuncta cum contemptu clauium, cum certa ſcientia excõmunicationis. ibid. num. 6. 1483

Iuſtificatio ſufficit ſecundum vltimum ſtatũ beneficij. Hoſtunen. Capella. 16. Maij 1597. num. 2. 1229

Ad effectum validitatis gratiæ attenditur vltimus ſtatus beneficii & quaſi poſſeſſio. In Romana Capellania. 9. Iunii 1603. num. 3. 1467

De impetratione beneficii. vide in verb. Impetratio.

Duo beneficia diformia ſub eodem tecto retineri poſſunt ex diſpenſatione Ordinarij. In Teleſina Beneficii. 31. Ianuarii 1594. num. 2. Deciſ. 1064

Diſpenſatio ad retinenda plura beneficia ſub eodem tecto narrata in gratia iuſtificari debet. ibid. nu. 1. 1064

Gratia beneficis continens duo principaliter, ſi in vno non poteſt habere effectum in alio ſuſtinetur. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Mart. 1595. nu. 6. 1121

Obiicitur ne quis de altero beneficio in vim c. ſi eui. de preb. in 6. prouideri, vel ad aliud validè præſentari debeat, probare debet, quòd prius beneficium ſit ſufficiens ad eum alendum. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 5. Decembris 1575. nu. 1. 276

Beneficium litigioſum ab Epiſcopo conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. nu. 1. 945

Beneficium adhuc dicitur litigioſum, licèt ſuper eo latæ fuerint tres ſententiæ cõformes, ſi commiſſa fuerit cauſa nullitatis & iniuſtitiæ nec non reſtitutionis in integrum. ibid. num. 2. 945

Epiſcopus non poteſt beneficium conferre, licèt ſit vacans, quando effectum fuit litigioſum. Mediolanen. Beneficij. 1. Iunij 1592. num. 5. 990

Per oppoſitionem non acquiritur ius ad rem nec in re ſuper beneficio, itaut poſſit illud peti tanquam ſuum. In Calaguritana de Iotano. 5. Maij 1600. nu. 11. 1353

Ex poſtulatione ſola non acquiritur ius ad beneficium. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. n. 4. 1060

Poſſeſſio beneficij capta vigore monitorij Auditoris Cameræ habentis clauſulam, ſi quis &c. quod reſoluitur in ſimplicem citationem, facit beneficium litigioſum. In Tridentina Canonicatus. 5. Iulij 1593. num. 2. 1044

Poſſeſſio beneficii capta lite & appellatione pendente eſt improba. In Volaterana Capellæ. 16. Nouembr. 1594. nu. 1. 1095

Poſſeſſione beneficij vacua exiſtẽte poteſt exequutor vi expellere eos, qui de facto ſe opponunt. In Vercellen. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. nu. 6. 1041

Poſſeſſio decennalis beneficij dicitur melior titulus de Mũdo etiam in ſucceſſore per reſignationem. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 3. 974

& deſeruit pro titulo colorato. Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 3. 1055

Per adeptionem poſſeſſionis beneficij quæritur poſſeſſio rerum & bonorum illius alio non poſſidente. In Taurinen. Decimarũ. 31. Aprilis 1604. nu. 2. 1497

Per adeptionem ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouembris 1580. nu. 5. 483

& in

& in Placentina Portionis. 31. Maij 1591. nu. 3. 951

De incompatibilitate beneficij. vid. in verb. incompatibilitas.

Ordinatus ad titulum beneficij illi renūciare non poteſt: In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. nu. 8. 1471

De renunciatione beneficij. vide aliqua in verb. renunciatio.

Relinquens poſſeſſionem beneficij in manibus Nuncij eam acceptantis nomine Cameræ non reſtituitur cum facto ſuo ab ea receſſerit, & hoc procedit abſque vitio ſpolij. Meliten Beneficij S. Fantini. 10. Nouembris 1586. nu. 1. & 5. 756

Renuncians poſſeſſionem beneficij in manibus Nuncij nomine Cameræ acceptantis non poteſt amplius prætendere aliquam poſſeſſionem nec naturalem nec ciuilem penes ſe remanſiſſe, itaut ei competere poſſit remedium reſtitutorium. In d. Meliten. Beneficij S. Fātini. 13. Mart. 1587. n. 1. & 8. 773

In poſſeſſione beneficij capta nomine Cameræ de beneficio reſeruato intentio Cameræ eſt illam acquirere ad effectum tradēdi ei cui à Papa facta fuerit prouiſio. In d. Melliten. 10. Nouembris 1586. nu. 4. 756

Poſſeſſio beneficij non ſimpliciter ceſſa ſed ad fauorem non abdicat ius à cedēte, niſi probetur ab eo captam fuiſſe, ad cuius fauorem ceſſa fuit, ſed hoc locum habet ſi cedens poſt ceſſionem adhuc incumbit poſſeſſioni corporaliter alias ſecus. In d. Meliten. 13. Mart. 1587. nu. 2. & 12. 773

Poſſunt ſimul ſtare in ceſſione beneficij ad fauorem Cameræ, quòd Camera non apprehendat poſſeſſionem, & quòd nulla detentio cedenti competat, ſed poſſeſſio medio tempore dicitur vacans. ibid. nu. 11. 773

Ceſſio beneficii liberè & ſimpliciter facta operatur facultatem & licentiam ingrediendi propria auctoritate. ibid. nu. 11. 773

Facultas per priuilegium conceſſa Generali alicuius Ordinis admittendi ceſſiones beneficiorum ſeu Monaſteriorum Ordinis, & illa incorporandi intelligi debet de ceſſione ſimplici & valida nō autem de ſimoniaca abſque beneplacito ſedis Apoſtolicæ. Fauentina Monaſterii. 17. Maii 1604. num. 12. 1498

Ceſſio beneficii in fauorem certæ perſonæ non poteſt fieri, niſi tantum in manibus Papæ. In Meliten. Beneficij S. Fantini. 26. Iun. 1587. num. 2. 796

Per ceſſionem beneficii factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti admiſſa tamen per Papam reſignatione & poſſeſſio acquiritur reſignatario, ſecus eſt ſi probetur quòd reſignans facta reſignatione adhuc incubuerit poſſeſſioni, quia ſi interim ſpolietur, datur reſtitutio. ibid. num. 3. 796

Per renunciationem beneficii factam ſimpliciter in manibus Papæ vel Ordinarii amittitur omnis poſſeſſio. & ſi renuncians ſpolietur nō poteſt agere ſpolio cum careat omni titulo, niſi doceatur de nullitate renunciationis. ibid. nu. 4. 796

Renunciatio beneficii non admiſſa per Ordinarium non operatur effectum amiſsionis poſſeſſionis ſi renuncians ſemper remanſerit in detentatione, nec habuerit ſi pro ſpoliato. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunii 1603. nu. 6. 1471

Renunciatio beneficii facta in manibus poteſtatem non habentis eſt nulla. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouemb. 1587. num. 2. 803

Reſignans beneficium in manibus poteſtatem non habentis amittit poſſeſſionem, maximè ſi ſemper ratam habuerit ceſſionem. ibid. num. 3. 803

In ceſſione beneficii ſimplicis, quæ nullum cōtinet onus reciprocum veluti penſionis, vel regreſſus non habet locum Extrauagans Iulii III. In Palentina Canonicatus de Viſillos. 29. Martii 1571. n. 1. 133

In collatione beneficiorum ſimpliciū de iure communi non requiritur concurſus, ſed ſufficit vt is, cui prouidetur, ſit idoneus. In Calaguritana Reductionis motus proprii. 29. Martii 1591. nu. 5. 942

In beneficiis patrimonialibus, quæ conferuntur iis, qui cœpti ſunt beneficiari, non dicitur ius quæſitum alicui ante oppoſitionē aduerſarii nec ante ſententiam prolatam ab Ordinario. In Calaguritana de Arcaya. 28. Iun. 1591. nu. 7. 960

In beneficiis in Eccleſia numerata patrimoniali habent etiam locum reſeruationes & prouiſiones tāquam de reſeruatis, maximè ſi vacent in curia. ibid nu. 4. & 6. 962

Beneficia in Eccleſiis numeratis cōprehendūtur ſub indultis Cardinalium. ibid. n. 5. 962

In collatione beneficii facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis factæ per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunē. Canonicatus. 15. Mar. 1599. nu. 3. 1306

De collatione beneficii vid in verb. collatio.

Papa licet ſit dominus beneficiorum. tamen ſi confert deuolutum, cōfert iure deuoluto. In Mediolanen. Parochialis. 29. Maii 1600. num. 5. 1363

Impetrans beneficiū à Papa tanquā deuolutum ob negligentiam Ordinarii habet tātū tres menſes ad publicandum iuxta Conſtitutionem Gregorii XIII. ibid. nu. 2. 1363

Beneficium deuoluitur cum ſuo onere & ſua qualitate. ibid. nu. 4. 1363

Beneficium, quod certo generi perſonarum debetur non poteſt per Epiſcopū alteri cōferri ſecus eſt in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. In Placentina Cantoria. 24. Octobris 1594. nu. 6. 1098

In beneficiis vacatione in menſe Apoſtolico cōtigente,

tingente, quod certo generi perſonarum debetur, ex quo collatio ad Papã pertinet, perſonæ approbatio infra terminum quatuor menſium à die vacationis Papæ notificari debet, aliàs ad ſolius Papæ diſpoſitionem beneficium remanet iuxta Conſtitutionem Pij V. In Toletana Beneficij de Huerta. 13. Iun. 1578. nu. 3. Deciſ. 366

Vacãte beneficio in menſe Apoſtolico eius collatio ad ſolum Papam ſpectat. ibid. n. 1. 366

Beneficia regularia regularibus & ſecularia ſecularibus sũt cõferenda cũ regularis ſine diſpenſatione ſit incapax beneficij ſecularis, ſicut ſecularis eſt incapax beneficij regularis. In Collen. Parochialis. 11. Decemb. 1595. nu. 12. & 13. 1165

Beneficium ſuſceptum in ſui fundatione ſub tuitione Sedis Apoſtolicæ an & quando ceſſatur ab initio acquiſitũ Eccleſiæ Romanæ, Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ, 10. Maij 1593. n. 1. 3. & 4. 1025

Specialis protectio Papæ eximit beneficium ſeu Monaſterium à poteſtate Ordinarij. ibid. nu. 5. 1025

Beneficium commẽdatum, donec de eo fiat prouiſio, intelligitur ad quatuor menſes, & illis elapſis ceſſat commenda, & remanet prior vacatio, In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 2. 974

Beneficium, quod habuit Abbatem & Conuentum, & quod aliàs à Papa fuit commẽdatũ, non poteſt dici eſſe de Iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 5. 1353

In priuatione beneficij licèt non requiratur monitio, requiritur tamen citatio in declaratoria. In Aquinaten. Beneficij. 21. Decembr. 1579. nu. 8. 432

Beneficium, quo quis ab Epiſcopo priuatus fuit, ſine citatione priuati conferri poteſt, illius tamen poſſeſſionem parte non citata Epiſcopus tradere nõ poteſt. ibid. nu. 9. 432

Ad priuationem beneficij ob non reſidentiam quomodo procedi debeat. In Terdonẽ. Præpoſituræ. 17. Martij 1600. n. 3. & 5 1346

A ſententia priuatoria beneficij ob non reſidentiam non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. ibid. n. 1. 1346

Priuatus beneficio per ſententiã cõtumacialẽ nõ poteſt amplius illud recuperare ſequuta etiam abſolutione. Ciuitatis Caſtelli donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 6. 354

Papa poteſt ad libitum ſuæ voluntatis diſponere de beneficio etiam priuando ſine cauſa. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1593. n. 7. 997

Moleſtiæ ſuper beneficio prouenientes facto Principis ſunt valdè conſiderabiles. ibid. num. 6. 997

Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui propter controuerſiam motã ſuper beneficio illud dimittere non potuit, quantũ propter impedimentũ ablatũ fuit. ibid. n. 9. Deciſ. 997

Ad dimittendum beneficia incompatibilia dantur duo menſes. ibid. n. 10. 997

Tempus datur ad dimittendum beneficium prius obtentum ea ratione, ne clericus dimittendo primum, ſi careat poſtea ſecundo, mendicare non cogatur. ibid. num. 11. 997

De dimiſſione beneficij. vide in verb. dimiſſio.

Nominatio ad beneficium à Papa Principi conceſſa cum clauſula in indulto, Ita tamen, quod perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quoad alios Collectores facta ipſo iure expiret, non eſt prohibita iterato fieri, cum nullum alteri fiat præiudicium. In Meten. Canonicatus. 14. Mart. 1586. n. 1. vbi de intellectu huius clauſulæ. 728

Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad beneficia nouiter erecta. Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. nu. 6. 1444

Beneficia nouiter erecta cenſentur eiuſdẽ ſpeciei cum antiquis, & quaſi poſſeſſio reſpectu beneficiorum antiquorum trahitur ad nouiter erecta. Papien. Iurisnominandi Scholares. 23. Febr. 1604. n. 3. 1492

Beneficia nouiter erecta in Epiſcopatu diuiſo poſſunt etiam obtineri ab iis, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo nõ diuiſo. Cæſaraugustana & Derturſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. n. 7. 1337

Teſtator nõ cenſetur voluiſſe erigere beneficiũ Eccleſiaſticũ, quando erigendo Capellaniã, voluit quod ad ſolos laicos prouiſio ſpectet, & quòd Papa nec alius quiſpiã ſe in huiuſmodi prouiſione intromittat, aliàs reuocat legatũ. Salamantina Capellaniæ ſiue legati Pij. 23. Mart. 1583. nu. 1. 611

Succeſſio in beneficiis à ſacris Canonibus eſt improbata, qualiter autẽ procedat. In Dubio ſacræ Congregationis Concilii. 21. Iunii 1602. nu. 3. & 5. 1442

Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra nec pater tali filio. ibid. nu. 4. 1442

Filii legitimi nõ prohibẽtur obtinere diuerſũ beneficium in eadem Eccleſia, ſed idẽ quod pater obtinuit idq. immediatè. ibid. n. 6. 1442

Illegitimi & ſpurii ſunt incapaces beneficiorum ſine diſpenſatione ibid. nu. 9. 1442

Nepos legitimus ex filio illegitimo nõ cõprehenditur ſub decreto c. 16. ſeſſ. 25. de refor. ibid. nu. 11. 1442

Decretum c. 16. ſeſſ. 25. de refor. in ſacro Concilio Tridens. nõ habuit rationem ſucceſſionis tantum, cum non ſolum agat de beneficiis paternis, ſed etiam de aliis in eadẽ Eccleſia. ibid. nu. 14. 1442

Idem eſt de penſionibus ſuper beneficio paterno. ibid. nu. 15. 1442

De incapacitate ad beneficium. vide in verb. incapacitas.

De vacatione beneficii. vid. in verb. vacatio.

BENEMERITA *probãtur aſſertione donantis concurrentibus adminiculis. In Rauennaten. donationis. 29. April. 1596. n. 9. Dec.* 1184

Donatio ob benemerita regulariter non valet, ſi de iis non conſtet, maximè in donationibus, quæ aliàs ſunt nullæ vel prohibitæ. ibid. num. 4. 1184

Benemerita an probentur iuramẽto donantis. ibid. n. 5. 1184

Enũciatio benemeritorum in donatione ſpecificè fieri debet. In Palentin. Decimarum de Villos. 14. Maij 1574. n. 1. 231

Donans ſi dicat ſe donare ob benemerita, et poſtea dicat ſe liberè, & purè, et ſimpliciter donare, cenſetur ſimplex donatio & nõ ob cauſam aut ob remunerationem. In Romana Compromiſſi. 19. Decemb. 1572. n. 8. 181

In donatione facta ex cauſa meritorum regulariter merita probari debẽt, nec ſtatur ſimplici enunciationi donantis. ibid. n. 9. 181

De donatione facta propter benemerita vid. in verb. Donatio.

BENEPLACITVM *Apoſtolicum, quod in alienatione bonorum Eccleſia reſeruatur, recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit. In Romana Caſalis Lõgbezza. 21. Maij 1593. num. 7.* 1087

Beneplacitum Apoſtolicum reſeruatũ quatenus opus ſit, non dicitur opus fuiſſe, quando non mutatur forma inueſtituræ, licèt mutatæ ſint perſonæ. In Romana domus. 14. Iun. 1599. n. 2. 1319

Beneplacitum Apoſtolicum ex lapſu quadraginta annorum præſumitur. ibid. n. 3. 1319

Beneplacitum Apoſtolicum ex curſu longi tẽporis præſumitur interueniſſe ſecundum cõmunem opinionem, dummodo non ſit curſus decem tantum annorum, & præſertim ſi cum curſu annorum concurrant coniecturæ vrgentes. In Romana Caſalis de Picchis. 15. Iunij 1587. num. 1. & 2. 792

Et in Romana Caſalis Longbezza. 28. Iun. 1593. n. 2. 1042

Præſumptio beneplaciti Apoſtolici ex curſu tẽporis reſultans nõ interrumpitur per interpellationem hæredi factam, qui veriſimiliter factum ignoret; ſecus eſt ſi poſt interpellationem effluxerint tot anni, qui ſufficiant ad præſumptionem inducendam. ibid. n. 5. 792

Vbi non conſtat de beneplacito Apoſtolico, locatio non poteſt dici ſolemnis, etiam quòd ex lapſu temporis poſſit præſumi ad effectum, vt vnica ſufficiat pro ſolito. In Romana domus. 16. Febr. 1604. n. 4. 1490

Beneplacitum Papæ ſupplet omnes defectus, & facit quòd non requirantur aliæ ſolemnitates. In Romana Caſalis Longbezza. 27. Maij 1594. n. 6. & 8. 1080

Ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumuntur omnes ſolemnitates, etiam extrinſecæ, & beneplacitum Apoſtolicum in alienatione interueniſſe. ibidem num. 7. 1080

Per lapſum triginta annorum ante litem motam præſumitur beneplacitum Apoſtolicum interueniſſe. In Mediolanen. bonorum Sancti Celſi. 5. Maij 1597. n. 1 Deciſ. 1228

Beneplacitum Apoſtolicum per lapſum triginta vel quadraginta annorũ præſumitur, & ita ſeruat Rota; ſecus eſt ſi adſit præſumptio in contrarium. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 1. & 8. 671

Alienatio facta ſaluo beneplacito Sanctiſſimi, donec obtentum ſit beneplacitum, non tenet, & interim impeditur dominij tranſlatio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decemb. 1587. n. 8. 805

BONA *intelliguntur deducto ære alieno, ſi capiantur pro vniuerſa ſubſtantia. In Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. nu. 1. & 3.* 451

Et in Romana pecuniaria de Saugalletis. 26. Octob. 1583. n. 2. 643

Bona hæreditaria intelliguntur deducto ære alieno. In Fauentina bonorum. 9. Martij 1592. n. 3. 979

Et in Romana Expenſarum. 16. Octobris 1589. n. 2. 891

Retentio omnium bonorum non datur hæredi creditori, qui hæreditatem reſtituere tenetur, pro creditis illis, de quibus non liquet, ne interim faciat fructus ſuos, ſed pro iis tantum quæ ſunt liquida, aliquorum bonorum pro concurrenti quantitate datur retentio. ibid. n. 4. 979

Verbum generale, bona, non reſtringitur per adiectionem ſpecierum. In Peruſina fideicommiſſi. 25. Iun. 1582. n. 7. 584

Appellatione bonorum in contractibus non venit vniuerſitas bonorum. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Martij 1586. n. 2. 729

Bona in dubio præſumuntur allodialia. In Calaguritana ſpolij panis. 23. Ianuarij 1598. n. 5. 1262

Appellatione bonorum ſtabilium non veniunt iura & actiones ſecundum propriam vocabuli ſignificationem. In Romana domus. 1. Febr. 1591. n. 3. 932

Bonorum mobilium & immobilium appellatione non continentur iura & actiones, niſi ſecus ſit ex intentione proferentis, & ex natura ipſius actus. In Peruſina fideicommiſſi. 25. Iun. 1582. n. 4. 584

Bona ab aliquo poſſeſſa, quæ ſita ſunt in loco, in quo adeſt multo maior eiuſdem poſſidentis quantitas, eiuſdem eſſe præſumuntur. In Papien. bonorum. 27. Nouembris 1596. num. 5. 1209

Bona in communi poſſideri poſſunt & iure familiaritatis. In Canalicen. bonorum. 9. Martij 1571. n. 1. 110

Bona non præſumuntur poſſeſſa iure familiaritatis, quando adeſt titulus, ſed iure proprio. ibid. n. 2. 110

In bonis acquiſitis per vnum ex fratribus non præſumitur cum aliis fratribus contra-

cta ſocietas, niſi de ea doceatur. ibidem num. 4. Deciſ. 130

Allegantiextare alia bona vltra deſcripta in inuentario incumbit onus probandi. In Portuen. bonorum. 6. Martij 1581. n. 6. 504

Et in ead. 10. Nouemb. 1578. n. 2. 374

Deſcriptio bonorum facta in forma ſimplicis memorialis non probat exiſtentiam & quantitatem illorum contra ſcribentem, neq; illum obligat. In Praneſtina bonorum. 5. Nouemb. 1578. n. 1. 373

Bona emphyteutica comprehenduntur in generali bonorum obligatione, maximè in eo qui non eſt ſoluendo. In Romana Vineæ. 26. Iun. 1598. n. 4. 1290

Bona patris pro mala adminiſtratione bonorum filij ſunt tacitè hypothecata. ibid. num. 1. 1290

Sub hypothica generali omnium bonorũ comprehenduntur etiam bona poſt hypothecam acquiſita, & in eis datur Saluianum; fallit tamen, vt ibid. n. 2. 5. & 6. 1290

Diuiſio facta de aliquibus bonis non debet extẽdi ad alia bona, neque ad alias cauſas. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 4. 739

Pactum ſuper bonis hereditarijs non trahitur ad non hereditaria. ibid. n. 6. 739

Bona, quæ erãt patris, poſſeſſa per patruũ pluribus remedijs de iure communi recuperari poſſunt, vt per titulum, de petitione hereditatis, & per titulum, Quorũ bonorum. ibid. num. 1. 739

Bona fideicommiſſo ſubiecta non dicuntur bona grauati, nec ex eis poteſt detrahi legitima, quam reliquit grauatus in bonis ſuis. In Romana legitima. 16. Decemb. 1591. num. 8. 969

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro alimentis neceſſarijs alienari poſſunt, ſed hoc procedit in deſcendentibus teſtatoris non autem in extraneis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. num. 2. 925

De bonis fideicommiſſo ſubiectis, quando pro dotibus alienari poſſint. vid. in verb. Dos.

Bona reſtitutioni ſubiecta appellatione ſuorum bonorum non comprehenduntur. In Romana legitima. 1. Iuly 1591. n. 6. 963

Bona prohibita alienari non poſſunt vendi vel diſtrahi pro ſoluendis debitis prohibentis, quod verum eſt in debito chyrographario et continente perſonalem actionem tantum, nõ autem in hypothecariã, cui per prohibitionẽ non præiudicatur. In Portuen. bonorum. 6. Martij 1581. n. 1. & 2. 504

De cõmunione bonorũ vid. in verb. Cõmunio.

De deciſione bonorum vid. in verb. Diuiſio.

Bona eccleſiaſtica & bona militiarum religioſarum, & Confraternitatum laicalium quo ad prohibitionem alienationis nõ differunt. In Anconitana prædij. 3. Martij 1586. n. 7. 724

Bonorum eccleſiæ adminiſtratio de iure communi pertinet ad Epiſcopũ & Capitulũ ſimul; & ſi Capitulum fecerit aliquos actus poſſeſſorios, debet probare, quòd illos fecerit priuatiuè ad Epiſcopum ad effectũ manutentionis. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 1. Deciſ. 339

Bona menſæ Epiſcopalis etiam ſeparata à menſa Capituli ſi alienẽtur, requiritur conſenſus Capituli, ſed ſi probetur euidẽs vtilitas, defectus dicti conſenſus non obſtat. In Auximana bonorum. 1. Februarij 1580. n. 4. 443

Alienans bona Eccleſiæ tanquam patrimonialia eſt debitor eccleſiæ pro illa ſumma. In Placentina bonorum. 7. April. 1581. n. 6. 508

Bona Commendæ à Commẽdatario donari nõ poſſunt. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Fadornello. 7. Maij 1599. n. 5. 1312

Bona acquiſita ex redditibus eccleſiaſticis regulariter non ſunt beneficiatorum, ſed ad Eccleſiam pertinẽt, quod procedit etiam in fructibus ſimplicium beneficiorum, ſecundũ magis comm. opin. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 9. 594

De bonis Eccleſiæ vid. in verb. Eccleſia.

De bonis fiſco incorporatis vid. in verb. Fiſcus.

BONA FIDES *in actu operatur tantum, vt quis non amittat, nõ autem vt acquirat. In Abulen. Capellania. 17. Maij 1600. n. 5.* 1361

Bona fides præſumitur ex antiquitate temporis. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 6. 1021

Bona fides ex ſcientia rei alienæ excluditur. In Anconit. Vineæ. 17. Iun. 1583. n. 2. 629

Tranſactio præſtat bonam fidem, niſi à principio detur ſcientia rei alienæ. In Anconit. Vineæ. 29. Martij 1585. n. 3. 695

Vt credulitas inducat bonam fidẽ, debet doceri, quòd ex iuſta cauſa motus ſit ad credendum. In d. Anconitana Vineæ. 17. Iunij 1583. n. 3. 629

Ad effectum præſcriptionis bona fides præſumitur non ſolum in poſſidente cum titulo, ſed etiam ſine titulo. ibid. n. 1. 629

Præſcriptio tam de iure communi quàm vigore ſtatuti non habet locum non concurrente bona fide. In d. Anconit. Vineæ. 21. Maij 1586. n. 1. 740

Bona fides in præſcribẽte preſumitur. In d. Anconit. Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 4. 602

Bona fides oritur ex præſentia Iudicis & conſanguineorum. ibid. n. 3. 602

Bona fides contrahentis ſpectanda eſt, tam ſi contrahat nomine proprio, quàm ſi alieno, quod maximè locum habet in incohanda præſcriptione, licèt ſecus fortè eſſe poſſet in iã incohata vel à patre vel à pupillo, ſi in tutore adſit mala fides. In d. Anconit. Vineæ. 21. Maij 1586. n. 3. 740

Bona fides in contractibus à iure reprobatis fructuum acquiſitionem operari non poteſt, cum ipſo iure fructus extenuent ſortem. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decembris 1592. n. 8. 1006

Bo-

Bonæ fidei recognitio facta in teſtamento parte præſente probat debitum. In Sutrina cenſus. 6. Feb. 1604. n. 1. Deciſ. 1488

Breve *ſubreptitium nullam tribuit iuriſdictionem. In Calaguritana quarta portionis. 21. Nouemb. 1576. n. 2.* 310

Breue non emanatum ad alicuius petitionem non poteſt de ſubreptione redargui. In Lamacen. adminiſtrationis. 12. Ianuarij 1579. num. 1. 388

Verbum, intelleximus in Breue non refertur ad partem. ibid. n. 2. 388

Clauſula parito breui requirit paritionem etiã reſpectu fructuum. In Iſpalen. beneficij. 24. Febr. 1584. n. 1. 655

Oblatio non ſufficit, quando adeſt clauſula parito Breui, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum, & de ratione differentiæ. ibid n. 2. & 3. 655

Petens procedi ad vlteriora vigore Breuis habentis clauſulam parito Breui, practica Rota eſt vt liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd Iudici præfigatur terminus ad liquidandum. ibidem. n. 4. 655

Bvlla *exorbitans à iure communi & dura non eſt trahenda ad caſum non expreſſum. In Interamnen. legitimitatis. 15. Maij 1600. num. 4.* 1358

Clauſula bullæ licèt ampliſſimæ non comprehendunt plus quàm principalis diſpoſitio comprehendat. ibid. n. 5. 1358

Bulla præſumitur vſu recepta maximè data effectuatione. In Seguntina præeminentiarum. 22. Martij 1604. n. 3. 1495

Si Bulla nihil continet, quod ſonet in contractum ſed tantum in ſimplicem Conſtitutionem dicitur merum priuilegium, ex quo conceſſio non eſt facta per viam contractus ſed ad partis ſupplicationem. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. num. 1. & 4. 510

Inſertum bullarum antiquarum de verbo ad verbum operatur diuerſas enunciatiuas, licèt bulla ipſa non exhibeantur. In Alben. Plebis de Doliano. 8. Aprilis 1598. n. 2. 1272

Clauſula, quæ in initio bullarum ſeu litterarum prouiſionum ſolent apponi de virtute & meritis illius, cui fit prouiſio, de ſtylo apponuntur, non autem per modum cauſæ. In Meliten. penſionis. 18. Martij 1602. n. 10. 1425

Expeditio bullarum ſeu litterarum non eſt neceſſaria, quando non agitur ad earum canonizatoriam. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iulij 1581. n. 4. 538

Expeditio bullarum ſeu litterarum non requiritur ad gratiæ perfectionem, ſed tãtum ad probationem. In Calciaten. Iuriſdictionis. 23. Aprilis 1587. n. 2. 773

Qui vigore decreti de dimittendo tenetur bullas ſeu litteras infra ſex menſes expedire, durante tempore moleſtiarum ei non currit tempus ad dimittendum beneficium. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1593. num. 4. 997

Diligentiæ factæ non ſufficiunt ad probãdum expeditionem bullarum, quia potuerunt expediri per viam ſecretam. In Palentin. Canonicatus. 26. Martij 1571. n. 4. 133

Si præſentatus non expediuerit bullas ſeu litteras, ſed ceſſerit iuri ſui beneficij ad fauorẽ alterius, ſubrogatus tenetur litteras expedire, & ea facere, ad quæ tenebatur cedens. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 24. Octobris 1572. n. 1. 175

Bulla Pij V. contra illegitimos non tollit diſpoſitionem iuris communis, ſed tantum habilitationes ex iure ſpeciali prouenientes. In Romana domus. 4. Nouemb. 1580. n. 4. 478

Bulla Pij V. reuocatoria facultatum teſtandi & diſponendi de rebus eccleſiaſticis feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos declaratur. In Interamnen. legitimitatis. 15. Maij 1600. n. 1. 1358

Bulla Pij V. de non infeudandis declaratur. In d. Interamnen. legitimitatis. 18. Iunij 1599. n. 6. 1321

Bulla Pij Quinti ſuper Confidentijs necnon Pij IIII. locum habent, quando quis acceptato beneficio illud retrocedit in fauorem reſignantis reſeruata ſibi penſione vel regreſſu, etiam quòd eadem die hæc geſta non fuerint, dummodo intra modicum temporis ſpatium, quod per bullam Pij V. declaratur duorum vel trium menſium. In Gerunden. Præceptoriæ. 4. Nouemb. 1592. n. 1. 1001

Bullæ ſuper Confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidentialibus, & comprehendunt etiam illos, qui tollerabantur cum eſſent illiciti. ibid. num. 4. & 6. 1001

Bulla Pij IIII. ſuper ſpolijs fructuum beneficiatorum defunctorum, quomodo intelligatur, & quos liget. In Romana ſeu Vercellẽ. pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 10. 594

Bulla Pauli IIII. ſuper ſpolijs quomodo intelligatur. ibid. n. 13. 594

Bulla Iulij III. ſuper fructibus beneficiorum inexactis declaratur. ibid. n. 14. & 20. 594

Bulla declaratoria Gregorij XIII. quæ innouat diſpoſitionem Bonifacij VIII. ne quid detur pro iuſtitia vel gratia in curia obtinẽda, non habet locum extra Curiam, nec in caſibus, in quibus quid datur pro labore & expenſis, pro quibus quis cogi poteſt ad dãna & intereſſe. In Auximana bonorum. 8. Iunij 1588. n. 1. 825

Item non habet locum, quando aliquid datur pro conſequẽda iuſtitia, ſi ille qui dedit, verè fouebat iuſtitiam. ibid. n. 2. 825

Bulla Leonis X. reformationis Curiæ edita in Concilio Lateranenſi declaratur. In Romana Penſionis. 14. Februarij 1583. num. 2. 606

Bulla in fauorem Monaſterij Cõuertitarum edita contra mulieres malæ & inhoneſtæ

vita ſuper earum bonis eidem Monaſterio applicandis, non comprehendit eas, quæ ad meliorem frugem redierunt. In Romana ſeu Florentina hæreditatis. 1. Iulij 1592. num. 6. Deciſ. 999

Bulla à Sum. Pontificibus edita contra homicidas reddunt eos incapaces factionis teſtamenti, declaratur tamen intelligendum eſſe de bannitis condemnatis propter delictum ſecus propter contumaciam. In Ciuitatis Caſtelli donationis de Vitellis. 16. Decembris 1577. n. 2. 3. & 16. 354

Bulla, quæ pœnam irrogant condemnatis, intelliguntur de condemnatis propter delictũ & non propter contumaciam. In Veliterna bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 5. 376

CADVCITAS *prætendi poteſt vel ratione iuramenti, vel ratione pacti reſolutiui, in locatione appoſiti, vel ratione obligationis ſolutionis, vel ratione conditionis expreſsè appoſita. In Marturana affictus. 14. Iun. 1574. n. 2.* 235

Agenti ad caducitatem incumbit onus probãdi identitatem bonorum per ſcripturam. In Vicen. Decimarum. 28. April. 1589. num. 1. 869

Remiſſio caducitatis non dicitur noua conceſſio. In Romana domus Sanctæ Mariæ in Via Lata. 2. April. 1604. n. 2. 1496

Dubietas iuris excuſat à caducitate. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 1. 1149

Cauſa dubitabilis habens originem ab inſtrumento non bene claro excuſat à caducitate. In Romana Caſalis Marcelliani. 19. Iun. 1587. n. 20. 794

Celeris redemptio rei emphyteuticæ alienatæ excuſat à caducitate, quando nondum fuit acceptata caducitas, cum per redemptionem non poſſit dici ius eccleſiæ factum deterius. In Romana Caſalis Marcelliani. 19. Iun. 1587. n. 16. 794

Cenſus impoſiti venditio facta cum pacto de redimendo ſuper re emphyteutica excuſat à caducitate venditorem alienantem ſine conſenſu domini, quando adeſt pactum quòd propter alienationem pœna caducitatis incurratur, ſi cenſus fuerit redemptus ante caducitatis acceptationem. ibid. n. 11. 794

Caducitas excuſatur, ſi per impoſitionem cenſus in re emphyteutica per pactum ſub pœna caducitatis alienari prohibita, longe plus fuerit melioratum, quàm importet cenſus impoſitio. ibid. n. 27. 794

Ex impoſitione cenſus non incurritur caducitas tam in locatione quàm in emphyteuſi de iure communi, quod tamen propter clauſulam ad habendum poteſt aliquam pati difficultatem. ibid. n. 18. 794

Ignorantia pacti deuolutiui excuſat à caducitate. ibid. n. 12. 794

Omnis ferè cauſa colorata excuſat à caducitate. In Mediolanen. bonorum Sancti Celſi. 5. Maij 1597. n. 5. 1228

Falſa cauſa non excuſat à ſolutione canonis ſed à caducitate. ibid. n. 4. 1228

Pœna caducitatis per minorem etiam incurritur in caſibus, in quibus vel ex diſpoſitione legis, vel ex diſpoſitione hominis ſunt introducta. In Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1576. n. 6. 313

Pœna caducitatis contra minorem per Eccleſiam exigi non poteſt, maximè ſi eius conditio non ſit effecta deterior.

Idem est ſi bona alienata ante acceptatam ab Eccleſiis caducitatem ſunt recuperata. ibid. n. 5. 313

Prohibitio alienationis adiecta in locatione ad longum tempus non facit caducitatem, ſed tantum alienationis nullitatem. ibidem num. 4. 313

Non agnita ſeu non acceptata caducitate ab Eccleſia remiſſio obtineri poteſt. In Regien. bonorum. 3. Martij 1586. n. 13. 723

Pœna caducitatis, quæ non venit ex natura contractus, ſed ex pacto dicitur merè conuentionalis & pœnalis. In d. Romana Caſalis Marcelliani. 19. Iunij 1587. num. 23. 794

Alienãs rem emphyteuticam prohibitam alienari ſine conſenſu domini ſub dicta pœna ratione æquitatis excuſatur. ibid. n. 14. 794

Deterioratio modica non attenditur ad effectum caducitatis. In Aretina bonorum. 12. Maij 1600. n. 6. 1356

Permutatio vſus & godimenti vineæ, Item nec pigneratio dicuntur propriè alienatio ad effectum caducitatis. ibid. n. 5. 1356

Vbi agitur ad effectum caducitatis probatio debet eſſe concludens. ibid. n. 1. 1356

Teſtes qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem ad effectum caducitatis. ibid. n. 2. 1356

CÆCVS *condens teſtamentum inter liberos non tenetur ſeruare ſolemnitatem l. hac conſultiſſima C. qui teſtam. fac. poſſ. ſed in eo locum habet diſpoſitio §. ex imperfecto, ſed hoc declaratur procedere quando omnino ceſſat fraudis ſuſpicio, aliàs ſecus eſt in teſtamento vel codicillis etiam inter liberos factis. In Mediolanen. bonorum. 27. Nouemb. 1591. n. 1. & 2.* 966

Cæcus poteſt donare cauſa mortis etiam nõ adhibitis ſolemnitatibus l. hac conſultiſſima C. qui teſtam. fac. poſſ. vt eſt comm. opin. ſed hoc intelligitur procedere ſi præſens ſit donatarius vel alius, qui pro eo ſtipuletur, aliàs reſoluitur in fideicõmiſſum & requiruntur ſolemnitates d. §. ex imperfecto. ibid. n. 5. 966

CALVMNIA *ex parte rei non facit, quominus teneat ipſo iure tranſactio. In Anconitana Vineæ. 1. Iulij 1583. n. 6.* 638

Vbi petitum eſt iuramẽtum calũniæ eius omiſſio vitiat & annullat proceſſum, & ſententiã. In Calagurita. de Iocano. 3. Maij 1600. num. 1. 1355

In-

Iuramentum calumnia non datur, poſtquam eſt concluſum in cauſa niſi in ſummarys, vel niſi iudex ex officio etiam poſt concluſũ in cauſa deferat, quod facere poteſt. ibid. num. 1. & 3. Deciſ. 1353

Ex praſtatione iuramenti de veritate dicenda quis non excuſatur à iuramento calumnia. ibid. nu. 4. 1353

Iuramentum de veritate dicenda non reſpicit totam cauſam, prout reſpicit iuramentũ calumnia. ibid. nu. 5. 1353

Vbi quis intentionem ſuam plenè probauit non poteſt cogi iurare de calumnia. ibid. num. 6. 1353

Sententia lata non praſtito iuramento calumnia expreſsè per partem petito, eſt nulla. In Ciuitaten. Conſtructionis Capella. 10. Februarij 1589. nu. 10. & 29. 857

Recuſatio perpetua omnium ferè iudicum auget ſuſpicionem calumnia in recuſante. In Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouembris 1589. nu. 5. 897

In manifeſta calumnia partis recuſantis iudices licitum eſt partis reclamatione non obſtante procedere ad vlteriora. ibid. nu. 6. 897

C A M B I A *iuxtà conſuetum ſtylum mercatorũ de facili praſumũtur ficta & ficta. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. num. 4.* 946

De veris cambijs & legitimis & non fictis non dicitur conſtare, quando de eis nec per litteras cambij nec per librorum mercantiliter tentorum partitas doceatur, ſed praſumuntur ſuſpecta. ibid. nu. 1. 946

Ad hoc vt peti poſſit intereſſe propter cambia tanquam damnum emergens debent probari requiſita per Caſtren. in l. 3. §. fin. nu. 3. de eo quod cert. loc. ibid. nu. 5. 946

Pecunia accepta ad cambium praſumuntur accepta pro ſoluenda ſumma, qua antea debebatur, & non pro debito poſtea facto, declara tamen vt in Romana Cambiorũ. 17. Maij 1599. nu. 1. & 2. 1313

Cambia & recambia contra decoctum non currunt. In Romana Pecuniaria. 13. May 1602. nu. 1. 1434

Littera cambij vbique locorum inter mercatores habẽt exequutionem paratã. Anconitana Attentatorum. 16. Iun. 1581. n. 7. 530
& in eadem 12. Februarij 1582. n. 2. 562

Littera cambij continent tria commercia vnũ inter numerantem & dantem litteras, inter numerantem & illum cui litteræ diriguntur, & inter dantẽ litteras, & eum cui diriguntur, & in omnibus poteſt verificari debitum vigore litterarum cambij. d. Anconitana Attentatorum. 12. Febr. 1582. nu. 3. 562

Statutum loquens de exequutione litterarum cambij intelligitur tam de eo, qui litteras ſcribit, quàm de eo cui diriguntur poſtquam eas acceptauit. In d. Anconitana attentatorum. 16. Iunij 1581. nu. 4. 530

Statutum loquens de exequutione litterarum cambij dicitur ordinatorium, non deciſorium, ſi non prohibeat exceptiones peremptorias opponi poſſe. ibid. nu. 3. Deciſ. 530

Statutum circa exequutionem litterarum cambij ligat etiam forenſes, qui in eo loco litigant. ibid. nu 2. 530

C A M E R A *ſuccedit in locum beneficiati etiam in fructibus decurſis in eius vita. In Romana Pecuniaria. 14. Martij 1583. nu 1.* 608

Fructus beneficiatorum vacantes diſtinati in Vrbe an ſpectent ad Cameram Apoſtolicã. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 29. Nouembris 1592. nu. 1. 592

De Annatis, qua ſoluuntur Camera Apoſtolica. vide in verb. Annata.

De Renunciatione beneficij in manibus Camera vid. in verb. Beneficium.

Poſſeſſio Camera etiam inſtrumẽtalis ritè & rectè capta citato poſſeſſore, & verificatis verificandis, facit, quòd illam obtinenti competat actio ſpolij, non autem via exequutiua, ſi verò non fuerint ſeruata ſeruanda, talis poſſeſſio nomine Camera nihil tribuit, nec in tali caſu poteſt intrare ſpolium. In Abulen. praſtimonij. 10. Februarij 1577. nu. 5. 316

Bona ad Cameram non dicuntur legitimè deuoluta niſi priuatio fuerit legitimè iuſtificata. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 1. 290

Feudum nõ poteſt dici perpetuo iure ad Cameram ſpectare per priuationem factam in contumaciam, cum infra annum vaſſallus non priuetur proprietate feudi, licet poſſeſſione priuari poſſit & hoc procedit etiam ſi praceſſerit trina citatio. ibid. num. 9. 290
& in ead. 22. Aprilis 1575. nu. 5. 254

Sequeſtri pro intereſſe Camera Apoſtolica obtenti non poteſt ita de facili obtineri reuocatio. In Romana Damnorum & intereſſe. 12. Februarii 1590. nu. 3. 902

Pro decretis Cameralibus praſumi nõ debet. In d. Imolen. Caſtrorũ. 22. Aprilis 1575. num. 8. 254

Clerici Camera dicuntur habere à Papa mãdatum generale cum libera, & habent facultatem in procedendo, quam habet Gubernator Vrbis. In d. Imolen Caſtrorum. 16. Martii 1576. nu. 17. 290

De Auditore Camera. vide ſupra verb. Auditor.

C A M E R A L I S O B L I G A T I O *non capit niſi expreſſa. In Auximana Bonorum. 7. Iunii 1591. nu. 1.* 955

Cameralis obligatio dicitur durior, in qua prater obligationem Cameralem currunt fructus. In Lauretana Pecuniaria. 31. Ianuarii 1603. nu. 2. 1454

Cameralis obligatio habet exequutionem paratam, & prodeſt omnibus intereſſe habẽtibus.

tibus. In Romana releuationis indemnitatis.27.Octobris 1603. nu.1. Deciſ. 1477

Contra obligationem iuratam in forma Cameræ exceptio ſolutionis opponi poteſt, ſi tamen opponatur ante ſententiam. In Romana indemnitatis. 4. Aprilis 1588. num. 1. 814

Inſtrumentum publicum obligationis Cameralis dicitur continere probationem probatam, & exequi debet. In Romana pecuniaria. 28. Aprilis 1586. n 1. 736

Error inuerіſimilis & dubius non impedit exequutionem Cameralis obligationis. ibid. num. 3. 736

Rigor obligationis Cameralis vulnerata per Compromiſſum & laudum non eſt attendendus. ibid.nu.4. 736

Compromiſſum & laudum factũ ſuper obligatione Camerali inducunt nouam conuentionem, & ideo exequutio obligationis Cameralis fieri debet iuxta terminos & moderationem in laudo contentã. ibid.n.5. 736

Obligatio Cameralis licèt contracta per errorem non impedit exequutionem, ſi ad probandum errorem res requirat altiorem indaginem. ibid. nu.2. 736

Error in tranſactione quando non eſt certus & clarus non impedit exequutionem Cameralis obligationis. In Caſtren. Taxarum. 16.Octobris 1585.nu.3. 705

Per exceptionem turbidam & irreleuantem non retardatur exequutio Cameralis obligationis. In Romana de Grandis.16.Ianuarii 1595.nu.4. 1107

Creditor qui habet plures obligatos in forma Cameræ omiſſa exequutione facta contra vnum ex obligatis poteſt variare, & alios obligatos conuenire. ibid.nu.3. 1107

Exequutio facta poſt inhibitionem, ſi ſit facta vigore obligationis Cameralis propter priuilegium Auditoris Cameræ tenet, aliàs eſt attentata & venit reuocanda. In Romana hæreditatis. 19. Decembris 1578. num. 1. 385

Sententia lata contra principalem in obligatione Camerali quando noceat fideiuſſori non citato, & quando exequi non poſſit, In Romana releuationis indemnitatis. 27.Octobris 1603.nu.1. 1477

Obligatio Cameralis vulnerata per ſententiã Auditoris Cameræ non habetur in conſideratione. In Compoſtellana Penſionis.12. Octobris 1584.nu.3. 674

Cameralis obligatio non dicitur conſtare ex copia inſtrumenti producta, de qua non apparet, quod habuerit requiſita in conſenſu de ſtando copiæ, nec fuerit parte legitimè citata extenſa. In Peruſina exequutionis. 20. Nouembris 1579.nu.1. 425

Clauſula omni meliori modo & iuramentũ cum obligatione Camerali æquipollẽt obligationi vti principalis. In Romana euictionis domus. 5. Iulÿ 1599.nu.5. 1324

C A M P A N A *non facit, quòd Capella deſinata eſſe ſimplex Oratorium, prout nec etiam celebratio miſſarum. In Volaterrana Capella. 16.Nouembris 1594.nu.5.& 6.* 1095

Campanæ, licèt ſint benedictæ, non prohibentur retineri, & vti pro ſeruitÿs etiam prophanis, dummodo non impediatur cultus diuinus, nec ob id poteſt dici abuſus. In Cæſaraugustana Campanarum. 15. Martÿ 1574. nu. 1. Deciſ. 223

C A N C E L L A R I A *de ſtylo non recipit cõſenſus conditionales in reſeruationibus penſionum, ſed liberos. In Romana penſionis. 28.Maÿ 1603.nu.3.* 1468

Regula Cancellariæ de præſtandis cõſenſibus non eſt de dandis, ſed expeditores cõcernit. ibid.nu. 7. 1468

Cancellaria in expeditione non dat duplicem reſeruationem in beneficÿs ſed diſponit tãtum de digniori, & de alia conditionaliter. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15.Decembr.1597.nu.3. 1251

C A N O N *denegatus interuertit poſſeſſionẽ domini directi. In Romana Domus. 6. Martÿ 1587.nu.3.* 769

Canonis remiſſio locum non habet in locationibus perpetuis. In Mediolanen. Bonorũ S.Celſi. 5.Maÿ 1597.nu.2. 1228

Canonis remiſſio non fit niſi pro tempore calamitatis. ibid.num.3. 1228

Canon emphyteuſis ſemper peti poteſt etiam quòd lis pendeat ſuper deuolutione, aliàs emphyteuta non ſoluens cadit ob non ſolutionem, quod locum habet etiam in Eccleſia. In Ariminen. fructus dotis. 21. Iun. 1591.num.2. 958

Cenſus qui ſoluitur pro re emphyteutica accipitur etiam pro canone. In Papien. Tenuta.27.Iunii 1597.nu.1. 1238

Canon in confirmanda alienatione poteſt per iudices commiſſarios de conſenſu partis augeri ad maiorem Eccleſiæ vtilitatem. In Aretina Bonorum.19.Martii 1599.n.10. 1307

Canon redintegrãda.5.q.1.declaratur, quod præſcriptione tollatur. In Nullius ſiue Mediolanen. remedii redintegrandæ 17. Maii 1600.nu.1.7.& 8. 1360

C A N O N I A *eſt ius quod oritur ex receptione in fratrem. In Lucana Beneficiorũ. 22.Iun.1580.nu.3.* 474

Vox in Capitulo pendet à Canonica. ibid. num. 2. 474

De præbenda quaſi Canonicali idem iudicatur quod de Canonicali. ibid.nu.5. 474

Aliud eſt habere iura Canonicalia, aliud habere præbendam Canonicalem. In d. Lucana Beneficiorum. 18. Decembris 1579. num. 7. 437

Vicarius, qui eſt Canonicus, in Capitulo ſedere debet in ſuo loco Canonicali. ibid. num. 5. 437

Canonicatus largo modo dicitur dignitas. In Auximana bonorũ.1.Febr.1580.nu.6. 443

iudi.

C A N O-

CANONICATVS *Eccleſiæ Collegiatæ requirit perſonalem reſidentiam. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. nu. 2. Deciſ.* 1256

Canonicatus Eccleſiæ Cathedralis collatio ex iuris communis diſpoſitione eſt communis inter Epiſcopum & Capitulũ. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. num. 7. 1296

Canonicatus illius, qui factus fuit Abbas regularis, non vacat, niſi poſt emiſſam profeſſionem. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuarij 1594. nu. 5. 1060

Ætas ad Canonicatũ obtinẽdũ abſq. diſpẽſatione ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini requiritur non minor viginti duorũ annorum, quia ad ſubdiaconatum tot requirũtur. In Bellunen. Canonicatus. 19. Iun. 1595. nu. 1. 1138

Ad obtinendum Canonicatum ſufficit, quòd promiſus ſit in vigeſimoprimo ætatis anno vigore ſacri Concilij Tridentini. In Viridunen. Canonicatus. 13. Februarij 1582. num. 1. 500

Obtinens Canonicatum presbyteralem ſufficit, quod intra annum promoueatur. In Aurien. Canonicatus. 4. Martij 1577. nu. 5. 308

Decretum de dimittendo ſecundum beneficiũ ſeu Canonicatum non obligat ad dimittendum primum, niſi poſt adeptam pacificam poſſeſſionem ſecundi. In Tiraſonen. Canonicatus. 9. Ianuarij 1598. nu. 1. 1254

Per aſſequutionem dignitatis in Eccleſia, in qua quis obtinet Canonicatũ, vacat Canonicatus, & dicitur renunciatũ omni iuri, quod in ipſo Canonicatu competit. In Cãpanien. Canonicatus. 26. Octob. 1598. n. 1. 1298

Archipresbyteratus, cum ſit dignitas, etiam ſine præbẽda eſt incompatibilis cum Canonicatu ſub eodem tecto. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 2. 420

Diſpenſatio de retinendo Archipresbyteratũ cum Canonicatu non facta mentione de præbenda illius, dicitur ſubreptitia, ſi præbendæ ſint incompatibiles, an autem ſuſtineatur ex clauſula, etiam quòd ſit beneficiatus, vide In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 1. 4. & 5. 420

Poſſeſſio Canonicatus capta nõ capitulariter non eſt manutenibilis de iure, ſecus eſt de conſuetudine. In Tridentina Canonicatus. 5. Iulij 1593. nu. 1. 1044

Stalus in choro & vox in Capitulo non habẽtur pro fructu Canonicatus ad effectũ, vt per aſſequutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet Canonicatus. In Placentina Portionis, 30. Maij 1591. n. 2. 953

CANONICVS, *qui eſt ſacerdos, non ob id impeditur, quin poſſit præbendam ſub diaconalem retinere. In Mediolanen. Canonicatus. 25. Maij 1590. nu. 1.* 924

Vox in Capitulo & ſtalus in choro ſunt propria & particulares prærogatiuæ Canonicorum, & non competunt ei, qui non ſit Canonicus. In Seguntina Præeminentiarum. 22. Mar. 1604. nu. 2. Deciſ. 1495

Canonicus in Capitulo ſedere debet ſecundũ antiquitatem. In Lucana Beneficiorum. 18. Decembris 1579. nu. 3. 437.

Epiſcopus, qui eſt in Capitulo vti Canonicus, in quo loco ſedere debeat. ibid. n. 4. 437.

Vicarius, qui eſt Canonicus in Capitulo ſedere debet in ſuo loco Canonicali. ibid. n. 5. 437

Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam, præcedere debẽt Archipresbyteros, Rectores, & alios clericos diœceſis. In Boianen. præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. nu. 1. 1223

Canonicus effectus Canonicus poſt ſuſpenſionem Capituli non poteſt dici ſuſpenſus. In Calciaten. Canonicatus & præbendæ. 6. Martij 1589. nu. 3. 860

Canonici non poſſunt ſibi ipſis & in propriũ commodum ſtatuere; quod tamen intelligitur, quando ſtatuitur de re communi inter alios, ſecus eſt ſi de re ſolum ad Canonicos ſpectante. In Illerden. Augmenti. 30. Octobris 1585. nu. 1. 4. & 5. 707

Canonici non poſſunt per viam conuentionis & tranſactionis diſponere de rebus Eccleſiæ & de Canonicatibus vel dignitatibus in præiudicium ſucceſſorum abſq. confirmatione Apoſtolica, licèt per viam ſtatuti poſſint. In Cortonen. Dignitatum. 2. Decembris 1569. nu. 1. 87

Canonicorum nomen in diſpoſitione vel concordia non ſolum ſtat demonſtratiuè ſed etiam limitatiuè. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594. nu. 2. 1058

Delictum Canonici particularis non eſt delictũ Capituli. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. nu. 3. 1022

Proteſtatio facta ab vno ex Canonicis in Capitulo ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicente. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembris 1585. nu. 1. 708

Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorũ Canonicorũ, prout & citur de præſentatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. Aprilis 1593. nu. 4. & 5. 1028

Canonicus regularis non poteſt de beneficio ſæculari curato prouideri, cum licentia tamen ſui ſuperioris poteſt; ſecus in Canonico regulari tranſlato ad alium ordinem vigore Concilij. In Papien. Iuriſpatronatus. 6. Martij 1598. nu. 1. 1269

CAPELLA *ex quibus arguatur, quòd ſit ſimplex oratorium non autem beneficium. In Volaterrana Capella. 16. Nouembris 1594. num. 4.* 1095

Campana non facit, quòd Capella deſinat eſſe ſimplex Oratorium, prout nec etiam celebratio miſſarum. ibid. nu. 5. 1095

Dominium Capellæ reſpectu vſus verificari poteſt. In Calagurritana Capella. 16. Ianuarij 1584. nu. 1. 652

Capel-

Capella ſita in hoſpitali veriſimile eſt quod ſit potius Iuspatronatus hoſpitalarij quàm aliorum. In Aretina Capella. 10. Martij 1595. nu. 3. Deciſ. 112
Inſignia familiæ in aliqua Capella exiſtentia deleri non debent, & aliquo modo probant dominium.ibid.nu.2. 632
Inſignia poſita in Capella ſolent facere argumentũ fundatoris illius. In Valentina Capella 9. Maij 1594.nu.5. 1075
An & quando poſſint eſſe plures Capellani vnius Capellæ. In Hoſtunen.Capella.27. Nouembris 1598.nu.1. 1301
Dotans Capellam in exequutionem voluntatis ſuorum maiorum, nihilominus poteſt ſibi Iuspatronatus reſeruare.In Foroliuiẽ. Capellania. 10. Maij 1589.nu.1. 871
CAPELLANIA, ad quam ex fundatione & dotatione præſentari debet vnus ſacerdos, dicitur ſacerdotalis actu & habitu, & ſacerdotium requiritur de tempore præſentationis. In Foroliuien. Capellania. 10.Maij 1589.nu.1. 871
Capellaniæ ſub diuerſis intitulationibus debent vnaquaque ſuam habere dotem. In Imolen. Capellaniarum. 26. Iunij 1600. num. 2. 1376
Capellania ſeu legatum pium erecta cum ea conditione, quòd prouiſio ſpectet ad ſolos laicos, poteſt vocari Capellania ſed cum ijs qualitatibus. In Salamantina Capellania ſiue legati Pij. 23. Martij 1583.nu.4. 611
Ordinarius per teſtatorem prohibitus ſe intromittere in diſpoſitione per eum facta de Capellania laicali, non dicitur prohibitus ſe intromittere, quando euenit caſus omiſſus à teſtatore, quo caſu ſaltem pro illa vice ius ad Ordinarium deuoluit. ibid.nu.6. 611
Teſtator non cenſetur voluiſſe erigere beneficium Eccleſiaſticum, quãdo erigendo Capellaniam voluit, quòd ad ſolus laicos prouiſio ſpectet, & quòd Papa nec alius ſe in ea intromittat, aliàs legatum reuocat. ibid. num. 1. 611
Appellatione presbyterorũ & beneficiorũ Eccleſiæ cõprehẽditur etiã Capellani. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. Iunij 1587. nu. 1. 788
CAPITIS DIMINVTIONEM nõ parit mulcta. Roman. Secretariatus. 10. Apr. 1592. n. 6. 981
Ex capitis diminutione oritur mors ciuilis. In eadem. 26. Iunij 1592. nu. 10. 998
CAPITVLVM non poteſt dici Ordinarius collator, nec venit appellatione Ordinariorũ, ſed hoc procedit in materia odioſa, ſecus eſt in materia adaptabili. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. nu. 3. & 6. 980
Capitulũ in materia collationis Canonicatuũ & præbendarum non venit appellatione inferioris collatoris. ibid. nu. 10. 980
Collatio per Capitulũ facta in turno habetur ac ſi coniunctim facta fuiſſet. ibid. nu. 11. 980
Capitulũ in beneficijs ſpectantibus ad ſuũ turnũ dicitur Ordinarius collator. In Coimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 1. 1402
Capitulum de iure communi habet collationem ſimultaneam cum Epiſcopo. ibid. n. 4. 1402
Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia, & patientia Epiſcopi. In Reatina Beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. nu. 1. 306
Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. ibid. nu. 9. 306
Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper iuris conferendi poſſeſſione Capitulo quæſita. In Reatina Beneficij. 6. Aprilis 1576. nu. 4. 293
Effectuatio prouiſionis Capituli ſatis dicitur conſtare ex reſignatione in manibus ipſiuſmet Capituli liberè facta, & quòd Capitulum contulerit & ſic per actus poſſeſſionis in illius conſequentiam venientes. ibid. num. 1. 293
Collatio facta per Capitulum tempore, quo erat ſuſpenſum, non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autẽ Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calciaten. Canonicatus & præbendæ. 6. Martij 1589. nu. 1. 860
Ius Capituli in vno ſolo non reſidet, quando ſuſpenſo Capitulo ſupereſt plus quàm vnus de Capitulo, qui non ſit ſuſpenſus. ibid. num. 7. 860
Actus geſtus à nonnullis Capitularibus maiori parte contradicente eſt nullus. In Placentina Cantoriæ. 24. Octobris 1594. num. 5. 1091
Delictum vnius particularis non eſt delictum Capituli. ibid. nu. 3. 1022
Aliud eſt, quod quid fiat vti à particulare, aliud vti à Capitulo. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. nu. 4. 1022
Aliud eſt quid fieri Capitulariter aliud in loco Capituli. In Calaguritana Indulti de Bilbao. 24. Nouembris 1597. nu. 3. 1247
Mandatum quando dicatur capitulariter datum. ibid. nu. 1. 1247
Mandatum capitulariter factum non poteſt reuocari per aliquos de Capitulo, neq. vti ſinguli neque capitulariter, ſi ſit minor pars Capituli. ibid. nu. 2. 1249
Ius Capituli etiam in vno remanet. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouembris 1593. n. 5. 1050
Vocem habere in Capitulo de iure Communi pendet à Canonia. In Lucana Beneficiorũ. 22. Iunij 1580. nu. 2. 474
De iure communi dignitates non ſunt de Capitulo, niſi in ipſarum erectione exprimatur conceſſio ſtalli in choro & vocis in Capitulo. In Cortonen. dignitatum. 10. Aprilis 1570. nu. 1. 98
Quando dignitates ſunt de Capitulo ſi fructus menſæ Capitularis augeantur, debent & ipſæ tãquã Capitulares de augmẽto participare.

ticipare, quando diuinis interſunt & ijs inſeruiunt. ibid. nu. 2. Deciſ. 98

Scientia deputati à Capitulo cenſetur ſcientia ipſius Capituli. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. nu. 3. 1437

Capitulum poteſt ſtatuere ſuper his, quæ ad ipſum pertinent ſecundum indigentiam. Illerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. n. 4. 707

Statutum per Capitulum factum de conſenſu Epiſcopi valet etiam ſine confirmatione Apoſtolica. In Gerunden. Anniuerſariorum. 9. Febr. 1582. nu. 4. 560

Factum in Capitulo à maiori parte impediri non poteſt, quòd non ſit validum, ſecus in ijs, quæ ſunt voluntaria, & requirunt cõſenſum omnium. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembr. 1585. nu. 3. 708

Proteſtatio facta ab uno ex Capitularibus in Capitulo ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicẽte. ibid. nu. 1. 708

Exeuntes de Capitulo faciunt, quòd clarè appareat de contradictione. ibid. n. 2. 708

Citatio facta particularibus de Capitulo, non autem Capitulo capitulariter congregato eſt nulla; ſecus eſt, ſi ij qui fuerunt citandi ſint ſubſtituti capitulariter procuratores. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. nu. 7. & 24. 857

Ceſſio facta procuratoribus & miniſtris Capituli dicitur facta Capitulo. In Gerunden. Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. n. 2. 329

Non eſt veriſimile, quòd Capitulum inſigne voluerit per longum tempus inſordeſcere ſine cauſa, & ob id potius pro eo ſentiendum eſt. In Ciuitaten. Fructuum. 25. Febr. 1579. nu. 1. 395

Capitulum poteſt cognoſcere de crimine hæreſis, quando Epiſcopus eſt abſens, aliàs ſecus eſt, niſi de eius mandato faciat. In Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. num. 3. 733

Concordia, quòd in delictis capitularium Ordinarius procedat cum adiũctis Capituli, non habet locum, quando totum Capitulum delinquit nemine excepto, tunc enim iuriſdictio deuoluit ad ſolum Ordinariũ; ſecus eſt, ſi aliqui non participarunt, quia tunc illi ſunt aſſumendi cum Ordinario. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouembris 1593. nu. 1. & 4. fallit tamen vt nu. 6. 1450

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum per mortem Epiſcopi expirat, vt eſt communis opin ſecus eſt ſi facta fuerit ſub nomine dignitatis & ſucceſſorum. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 4. & 14. 980

Epiſcopus, qui vigore concordiæ non poteſt in perſonas Capitulares ſolus procedere ſi tales extra Eccleſiam capitularem beneficia curam animarum habentia obtineant. & in exercitio curæ deliquerint, ſolus procedere poteſt. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. nu. 1. & 8. 1058

Conſuetudo derogans iuri Capituli, ad hoc vt ſuffragetur, debet eſſe præſcripta, & quòd ſit obtentum ex ea non obſtante interpellatione per contradictionem. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 6. 1410

De Annatis quæ ſoluuntur Capitulis. vid. ibid. nu. 11. 13. & 15. & in verb. Annata.

Adminiſtratio bonorum Eccleſiæ de iure cõmuni pertinet ad Epiſcopum & Capitulũ ſimul, & ſi Capitulum fecerit aliquos actus poſſeſſorios debet probare, quòd illos fecerit priuatiuè ad Epiſcopum ad effectũ manutentionis. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. nu. 1. 339

Electio facta per Capitulum præſumitur facta cumulatiuè non priuatiuè ad Epiſcopum. In Placentina Cathedra. 14. Ianuarij 1572. nu. 2. 151

Prouiſio facta à maiori parte Capituli valet. In Burgen. Canonicatus. 21. Iun. 1596. num. 1. 1196

Prouiſio Capituli non impedit prouiſionem Apoſtolicam & illius exequutionem, ſecus ſi de iure Capituli doceatur. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 5. 980

Ad ſuſtinendam prouiſionem per Capitulum factam ſufficit, quòd Epiſcopus non reclamauerit. ibid. nu. 16. 980

Capitulũ ſicut tenetur reſtituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere poſſeſſionẽ Canonico, ita etiam pro tempore receſſus, etiam quòd fructus prætendãtur bona fide per Capitulum conſumpti. In Gadicen. Fructuum. 12. Febr. 1593. n. 1. & 4. 1015

Capitulum denegãs tradere poſſeſſionem prouiſo de Canonicatu probare debet cauſam quare non tradat, fallit tamen. In Oneten. Denegationis poſſeſſionis. 24. Ianuar. 1578. nu. 1. 355

Conſenſus Capituli in alienatione bonorum menſæ Epiſcopalis etiam ſeparatæ à menſa Capituli requiritur, ſed ſi probetur euidens vtilitas defectus dicti conſenſus non obſtat. In Auximana Bonorum. 1. Februarij 1580. num. 4. 443

Conſenſus Capituli in alienatione bonorum Epiſcopatus requiritur non vti perſonæ intereſſe habentis, ſed ſolum tanquam ſolemnitas. In Anconitana Bonorum. 17. Iunij 1577. nu. 2. 338

Conſenſus Capituli Generalis in alienatione, quatenus opus ſit, ex lapſu triginta annorũ interueniſſe præſumitur, & talis qualis requiritur. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. nu. 10. 1027

Auctoritas Papæ interueniens in alienatione rei Eccleſiæ non indiget conſenſu Capituli Generalis eiuſq. Præſidentis & Diffinitorum, ſed omitti poteſt. ibid. nu. 8. 1027

Cap. auaritiæ. de electione. in 6. quando non habeat locum. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouembr. 1597. n. 9. 1238

Diſpoſitio c. conſultationibus. de iurepatr. quan-

quando non habeat locum, & quomodo intelligatur. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. nu. 4. Deciſ. 1382

Diſpoſitio c. cupientes. §. ad hac. de elect. in 6. quãdo procedat & quãdo non. Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octobr. 1594. n. 3. & 4. 1090

Diſpoſitio c. laudabilem. de frigid. & maleſ. non habet locum, quando per aliud genus probationis conſtat de frigiditate viri; quod procedit, quando vitium eſt tale, quod per viſionem detegi poſſit, & quoties coniuges fatentur impotentiam, aliàs ſecus. In Fauentina Matrimonij. 1. Februarii 1585. nu. 2. & 5. 688

Diſpoſitio c. licet Epiſcopus. de preben. in 6. quando non habeat locum. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iun. 1602. nu. 7. 1446

Cap. nuper. de decim. quomodo dicatur procedere. In Seguntina Decimarum. 30. Octobr. 1600. nu. 3. 1380

Diſpoſitio cap. oblata. de appellat. quare non ſeruatur in Curia. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Aprilis 1580. nu. 7. 455

Diſpoſitio c. oblata. de appellat. quando non habeat locum. ibid. nu. 6. 455

Pœna c. plerunq. de donat. inter vir. & vxor. quando habeat locum, & quando non. Biſitina Separationis Tori. 24. Maij 1599. num. 3. 1315

Diſpoſitio c. quia propter. de election. procedit etiam in Abbatijs. In Vrgelen. Abbatia. 16 Nouembris 1583. nu. 4. 647

Text. in c. ſi electio. de election. in 6. locum etiã habet in Iurepatronatus. In Mediolanen. Capellaniæ. 15. Ianuar. 1583. n. 3. 1007

Remedium c. ſi propter tua debita. de reſcrip. in 6. eſt ſubſidiarium. Palentina Decimarum de Vſillos. 14. Maij 1574. nu. 2. 231

Diſpoſitio c. vt præterita. de election. quando procedat & quando non. Viraunen. Epiſcopatus. 21. Octobr. 1594. n. 1. 1090

Diſpoſitio c. fin. cum ibi notat. de reſcript. non procedit, quãdo ſententia ferri poteſt ſuper iure ſuperuenienti. In Romana de Fabijs. 26. Octob. 1576. nu. 3. 418

Diſpoſitio c. fin. de frigid. & maleſ. non habet locum, quando per aliud genus probationis conſtat de frigiditate viri, quod procedit quando vitium eſt tale, quod per viſionem detegi poſſit, & quoties coniuges fatentur impotentiam, aliàs ſecus. In Fauentina Matrimonij. 1. February 1585. n. 1. & per tot. 688

Gloſ. in c. 1. §. neque. in verb. ſuſcipere. de for. compet. in 6. declaratur quomodo intelligi debeat. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 11. Decembr. 1596. nu. 3. 1212

Bald. in c. 1. nu. 3. tit. de Capit. qui cur. vendid. declaratur. In Vicentina Feudi decimarum. 11. Maij 1601. nu. 5. 1387

Doctr. Felin. in c. cum inter. num. 16. de re iudic. quomodo procedat. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iuny 1580.

num. 1. 473

Limitatio Felin. in c. licet. num. 2. de for. compet. declaratur. In Mediolanen. Parochialis. 20. Maij 1600. nu. 6. 1363

Doctr. Innocent. in c. conſtitutus. de appellat. reprobatur à Rota. In Toletana Archidiaconatus. 20. Iun. 1593. nu. 12. 997

Camerar. in c. Imperialem. §. præterea. de prohib. feud. alien. per Freder. declaratur. In Interamnen. Legitimitatis. 15. Maij 1600. nu. 3. 1358

Diſpoſitio c. 4. ſeſſ. 14. ſacri Concil. Trident. de reform. non derogat conſuetudini immemorabili. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr. 1579. nu. 7. 417

Decretum c. 18. ſeſſ. 24. ſacr. Concilij Trident. de reform. quando non procedat. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. num. 4. 1403

Decretum c. 6. ſeſſ. 25. de reform. loquitur in exemptis tantum. In Gadicen. Statutorum. 19. Decembr. 1580. nu. 1. 493

Cap. 16. ſacri Concilij Trident. ſeſſ. 25. de reform. declaratur, quòd non extendatur de filijs ad patres. In Dubio ſacræ Congregationis Concilij. 21. Iun. 1602. nu. 1. & per tot. 1442

Remedium canon. redintegranda. 3. q. 1. non datur non probanti litem eſſe finitam. In Romana Domus. 15. Ianuarii 1588. nu. 2. 807

CAPTATORIA *voluntas propriè eſt illa, per quam quis alium quærit inducere, vt ſibi vel alteri commodum in vltima voluntate relinquat. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Aprilis 1578. num. 11.* 359

Captare eſt veluti aliena occupare, vnde ſumit nomen captatoria voluntas. ibidem. num. 12. 359

Captatoria voluntas etiam dicitur propter actuum correſpectiuitatem habentem tractum ad futurum. ibid. nu. 13. 359

Captatoria voluntas non cadit in donatione, prout in teſtamento cadere poteſt, ſed hoc procedit in donatione inter viuos, ſecus in donatione cauſa mortis. ibidem nu. 8. & 23. 359

Captatoria inſtitutio dicitur, quæ in alterius voluntatis arbitrium confertur, vel in euentum futuræ diſpoſitionis. ibid. nu. 1. 359

Captatoria inſtitutio dicitur ex eo quòd eſt deceptoria, ſecundum antiquorum Doctorum interpretationem. ibid. num. 3. & 19. 359

Inſtitutio poteſt etiam dici captatoria, ſi extranea perſona ſit in conditione poſita. ibid. nu. 16. 359

Donatio non poteſt dici captatoria quando ſubſequitur teſtamentum, licèt in ea expreſſè caueatur, quòd altero reuocato alterum annulletur, cum omnis tollatur decipiendi occaſio. ibid. nu. 4. 359

Do-

Donatio reſpiciens futuram teſtamenti non reuocationem impedit liberam teſtandi facultatem per indirectum, quæ dicitur vera ratio inualiditatis captatoriæ. ibid. nu. 18. & 21. Deciſ. 359

Conditio captatoria in diſpoſitione per indirectum impedit liberam teſtandi facultatem. In d. Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 2. Iun. 1578. num. 7. 363

Conditio reſpiciens futuram inſtitutionem quando dicatur captatoria, & vitiet actû. in ead. 28. April. 1578. num. 25. 359

Conditiones captatoriæ influunt in diſpoſitionem & eius ſubſtantiam inſpiciunt. in ead. 2. Iun. 1578. num. 6. 363

C A R D I N A L I S *dicto non creditur, quod tendit ad ſui exonerationem. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembris 1577. num. 12.* 354

Cardinali aſſerenti de facultatibus ſibi conceſſis regulariter creditur; limitatur tamen non procedere in ijs, quæ neque de iure communi, neque ex generali officio legationis competunt. In Leodien. Hæreditatis & bonorum. 15. Octobris 1571. num. 1. 142

Cardinales non ligantur diſpoſitione Extrauagantis Iniunctæ. & poſſunt etiam ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus beneficia conferre. In Toletana Parocialis. 3. Iuly 1595. num. 1. 1148

Cardinales quando ſint comprehenſi in regulis Cancellariæ. ibid. num. 3. 1148

Cardinales non comprehenduntur ſub reſeruatione beneficiorum vacantium ob non adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus ex Extrauagan. Iniunctæ; nec ſub regula 2. reſeruatoria, nec non Extrauag. Iuly III. in Toletana Canonicatus. 26. Iuny 1595. num. 3. 1144

Cardinalis Vicecancellarius, vel Camerarius, vel Pœnitentiarius non ſortiuntur aliquã prærogatiuam in ijs, quæ ſpectant ad officium Cardinalium in eorum Collegio. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. num. 16. 716

C A S T R V M *dirutum non venit propriè appellatione Caſtri, niſi adſit aliqua dictio vniuerſalis omnia comprehendens, quæ veriſimiliter etiam dirutum venire faciat. In Præneſtina Tranſactionis ſeu bonorum. 23. January 1576. num. 5.* 281

Appellatione Caſtrorum, Oppidorum, Ciuitatum, Terrarum, Fortalitiorum, & cæt. non veniunt ea bona, quæ non ſunt iuriſdictionalia, nec iuriſdictionalibus cohærent, & quæ non poſſidentur ratione dominy Caſtrorum, Oppidorum, & Ciuitatum. ibid. num. 8. 281

In tranſactione ſub nomine Caſtrorum, Oppidorum & Ciuitatum veniunt non ſolum ipſa Caſtra, Oppida, & Ciuitates, ſed etiam omne territorium illis adiacens, & ea quæ pertinent ad concedentem tanquam dominum Caſtri, concurrenti veriſimili mente tranſigentium. ibid. nu. 1. Deciſ. 281

Percipiens fructus Caſtri tenetur ad ſtipendia militum, quæ ibi pro cuſtodia retinentur. In Acheruntina Fructuum. 28. Aprilis 1581. num. 3. 514

In Caſtro ſeu Fortalitio, quod à perſona Eccleſiaſtica poſſidetur, non militat conſideratio, quod poſt adeptam poſſeſſionem ſit poſtea recuperatu difficilis, cum Papa per cenſuras procedere poſſit. Biſuntina ſeu Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. num. 11. 1432

Ad alienationem Caſtrorum in ſtatu Eccleſiæ exiſtentium propter Conſtitutiones Pontificum debet præcedere licentia. In Tiburtina Caſtri Viuary. 4. Nouembris 1588. num. 1. 838

Valor Caſtrorum ad rationem fructuum æſtimatur ad rationem duorum, & duorum cum dimidio. In Ariminen. Caſtrorum. 31. Maij 1593. num. 3. 1030

Ad probationem valoris Caſtri attenditur tempus quinque annorum ante, & quinque poſt. In. d. Ariminen. Caſtrorum. 21. February 1600. num. 1. 1340

C A S V S *omiſſus ſi eſt omnino ſimilis expreſſo ex coniecturata mente extendi poteſt. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octob. 1575 num. 7.* 266

Caſus, qui non euenit, ſi tamen poteſt dari quod poſſet euenire, ſufficit ad hoc, vt haberi debeat in conſideratione. In Volaterana Pradij. 1. Februarij 1589. nu. 3. 855

De extenſione, quæ fit de caſu ad caſum. vide in verb. Extenſio.

Caſus verus ſemper præualet caſui ficto. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. num. 20. 433

Quando caſus fictus & verus æquiparantur, diſpoſitio facta in caſu verò locum habet in ficto. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembris 1597. num. 17. 1251

Qui de iure tenetur de caſu fortuito, tenetur etiam de fortuito inſolito. In Romana Releuationis Indemnitatis. 7. May 1582. num. 7. 576

C A T A S T V M *ſi non ſit cuſtoditum ab Officiali publico non facit fidem contra tertium: iunctum tamen cum alijs facit adminiculum. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 20. Maij 1594. num. 2.* 1077

Cataſta licèt non plenè probent, deſeruiunt tamen pro adminiculo. In d. Ciuitatis Caſtelli bonorum. 28. Ianuarij 1594. nu. 5. 1061

Producens pro ſe Cataſtum debet & illi ſtare contra ſe, cum per productionem fatea-

tur deſcriptionem eſſe bonam; maximè quãdo productio eſt geminata. In Tudertina Confinium. 10. Martij 1584. num. 1. & 2. Deciſ. 505

CATHEDRALES non excedentes mille vigore ſacri Concilij Tridentini penſione grauari non debent, In Romana Penſionis. 14. Februarij 1583. num. 13. 606

CAVSA expreſſa in prohemio dicitur cauſa finalis. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. num. 7. 1337

Quanam ſit iuſta cauſa vel iniuſta alteri cauſam committendi, eſt iudicis arbitrarium. In Maceraten. Dotis. 10. Mart. 1581. nume. 5. 506

Cauſa non dicitur oneroſa vbi expreſſa non correſpondet valori rei. In Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iunij 1601. nu. 6. 1395

CAVSA nunquam cenſetur auocata, niſi expreſsè dicatur. In Parmen. Status. 10. Nouemb. 1595. num. 1. 1155

In dubio nõ præſumitur Papam velle cauſam auocare. ibid. num. 3. 1155

Cauſa cognitio qualiter ſit adhibenda per Ordinarium in Iurepatronatus, In d. Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iunij 1601. nu. 7. 1395

Cauſa ſuper beneficio quibus caſibus non dicatur beneficialis. In Calagurritana de Iocano. 5. Maij 1600. n. 7. 8. & 9. 1355

Qui vult cauſæ expeditionem, debet eam procurare. In Imolen. Caſtrorum. 16. Ianuarij 1573. num. 4. 184

Veniens ad cauſam pro ſuo iure & intereſſe, de eo docere debet tanquam veniens ad cauſã nouam. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 3. Iun. 1602. n. 1. 1436

De tertio veniente ad cauſam. vid. in verb. Tertius.

Cauſa pendente in Principis Conſiſtorio nõ dicitur currere tempus, ſiue cauſa ſit abſolutè introducta ſiue commiſſa ad referendum, cũ par ſit ratio. In d. Imolen. Caſtrorum. 16. Ianuar. 1573. num. 3. 184

Cauſæ cognitione in Principis Cõſiſtorio introducta non currit tempus dilationis nec fatalia. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. num. 8. 997

In cauſa commiſſa ad referendum Princeps ipſe eſt iudex cauſæ, ſicut Iudex ſubdelegans in reſeruato remanet Iudex. In d. Imolen. Caſtrorum. 16. Ianuarij 1573. num. 2. 184

Quando cauſa commiſſa fuit ad referendum, relatio quæ venit facienda, fit de neceſſitate delegationis. ibid. num. 1. 184

Cauſa commiſſa ad referendum, ſi ſit commiſſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt ſi ſit commiſſa extraiudicialiter. In Parmen. Status. 12. Februarij 1596. nume. 1. 1169

Cauſa viuæ vocis oraculo commiſſa ad referendum non impedit proceſſum coram ſuo iudice. In d. Parmen. Status. 10. Nouẽb. 1595. num. 1. & 4. Deciſ. 1155

Quando cauſa committitur Vicegerenti, nõ eſt indiſtinctè verum, quòd poſſit cognoſcere ille, cuius vices gerit. In Maceraten. Dotis. 10. Martij 1581. num. 2. 506

Epiſcopus non poteſt cognoſcere cauſam commiſſam Vicario, cum in illa ſit maior Ordinario. ibid. num. 3. 506

Cauſa commiſſa duobus iudicibus inſolidum etiam quòd vnus praeoccupauerit, poteſt alter cognoſcere, quando ille vel infirmitate vel alia iuſta cauſa eſt impeditus, vel ſi eſt abſens vel non procedit, vel lentè procedit. ibid. num. 4. 506

Cauſa commiſſa, quam plures habent cum tertio, non cenſetur commiſſa cauſa inter ipſos plures. In Romana de Fabijs. 26. Octobris 1579. num. 4. 418

Cauſa in prima inſtantia coram Ordinario non eſt de neceſſitate tractanda, quando fuit allegatus ſuſpectus. In Nicien. Matrimonij. 27. Aprilis 1587. num. 6. 781

Actio diuerſa, & cumulatio plurium controuerſiarum inducit diuerſitatem cauſæ tam reſpectu rerum quàm perſonarum. In Romana Pratenſi affictus. 18. Aprilis 1572. num. 2. 164

Cauſa agentis de damno euitando eſt fauorabilior cauſa illius, qui agit de lucro captando. Roman. de Fabijs. 27. Maij 1580. num. 6. 464

CAVTIO de reſtituendo creditoribus anterioribus non exigitur ab eo, qui verè eſt anterior omnibus alijs. In Romana Pecuniaria. 26. Martij 1593. num. 1. 1019

Soluens ſcienter poſterioribus creditoribus nõ procurata cautione de reſtituẽdo prioribus & potioribus male ſoluit. Nepeſina Cenſus. 30. Aprilis 1599. num. 3. 1311

In diuite ſufficit cautio ipſius cum hypotheca omnium bonorum abſque fideiuſſione. Romana non adimplementi. 17. Nouembris 1597. num. 1. 1243

Cautio non ſufficit, vbi requiritur ſolutio. In Nucerina Affictus. 21. Iun. 1568. n. 2. 57

Cautio de reſtituendo donationem propter nuptias datur in euentum, quòd vxor præmoriatur. Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. num. 3. 464

Qui obligatus eſt cauere, tenetur ſolum cauere, quatenus cautio petatur, ſed hoc intelligitur procedere, quando lex obligat ad cauendum, non quando iudex. ibid. nu. 2. & 4. 464

Per cautionem datam ſuper re cõtrouerſa ius tertij conſeruatur. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 3. 804

Qui cautionem pro euictione non exigit, quando competit, dolo carere non videtur, & ob

id

id ab obligatione non liberatur. In Romana pretij Vinea. 25. Iun. 1584. n. 2. Decis. 672

CEDVLA *crediti inter mercatores habet vim publici instrumēti. In Romana quinquaginta millium. 18. Iun. 1595. n. 5.* 1139

Ad hoc, vt cedula bācaria habeat vim ſolutionis, & per eam cenſeatur liberatus debitor, quæ requirantur. In Romana pecuniaria. 1. Feb. 1602. n. 1. 1419

Extinctio debiti per cedulam bancariā quando inducatur. ibid. n. 3. 1419

Reſtitutio cedulæ facta depoſitario quādo non obſtet deponenti. In Romana pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. nu. 2. 1130

Mercator nō præſumitur ſubſcripſiſſe cedulā, niſi prius præceſſerit tractatus. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Februar. 1592 num. 3. 973

Subſcriptio cedulæ operatur approbationē omnium in ea contentorum, ſecus eſt in ſubſcribente folium album, qui non videtur approbare ea, quæ poſtea ſcribuntur, niſi ſubſcribens poſſit prauidere & ſcire quæ ibi eſſent ſcribenda, quia tūc ſubſcriptio præiudicat; Vel niſi probetur, quòd aliud ſcriptum fuerit in cedula, quàm id quod mādatum fuit. ibid. n. 1. & 2. 973

CENSVRAE *latæ in curia habent præſumptionem pro ſe, & ab illis nō datur abſolutio niſi cauſa cognita. In Salamantina cenſurarum. 11. Decemb. 1595. n. 4.* 1164

In materia cenſurarum maximè in curia latarum ſentētia etiam ſine actis probat. ibid. num. 3. 1164

Cenſuræ latæ in curia nō reuocantur niſi cauſa cognita, & parito iudicato. In Vlixbonen. bonorum. 6. Octob. 1579. n. 3. 419

Aliud eſt cenſuras impugnare, aliud abſolutionem petere. ibid. n. 5. 419

Abſolutio à cenſuris latis in curia nō ſolet dari niſi parito iudicato. In Aquinaten. beneficij. 11. Decemb. 1579. n. 1. 432

A cenſuris latis in curia regulariter nō datur abſolutio ad beneplacitum niſi cauſa cognita. In Romana Mercedis. 15. Feb. 1566. num. 2. 1

Cēſura lata in iuris ſubſidium ſi intra tot dies non fuerit paritum, per appellationem admiſſam exſpirāt. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. n. 2. 1296

Allegans cenſuras eſſe nullas probare debet. In d. Salamantina Cenſurarum. 11. Decemb. 1595. n. 1. 1164

Sentētia in materia cenſurarum valet etiam ſine actis, licèt regulariter ſentētia ſine actis non probet. ibid n. 3. 1164

Paritio metu cenſurarum facta nō eſt ſpontanea. In Syracuſana præeminentiarum. 13. Feb. 1595. n. 3. 1116

Procurator cōſtitutus ad allegādum exceptionem rei iudicatæ tātum, & non ad tractandum de meritis cauſa, non poteſt audiri ſuper impugnatione cēſurarum. In Vlixbonen bonorum. 26. Octob. 1579. n. 4. Deciſ. 419

Solutiones factæ metu cēſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione, ſecus eſt, ſi ſoluēs proteſtatus non fuerit in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. num. 11. 1047

Et in Lunen. Sarzanen pēſionis. 15. Febr. 1593. n. 6. 1017

In re quæ à perſona eccleſiaſtica poſſidetur, nō militat conſideratio quòd poſt adeptā poſſeſſionē ſit recuperatu difficilis cū Papa per cēſuras procedere poſſit. In Biſuntina & Baſilien. vnionis. 10. Maij. 1602. n. 11. 1432

CENSVS *rebus immobilibus cōparatur. In Romana Legati. 19. Martij 1574. n. 4.* 224

Natura cenſus eſt, quòd nō poſſit inuito debitore extingui. In Ariminen. cēſus. 1. Iulij 1588. n. 3. 831

Cenſus præſumitur impoſitus ſuper re propria & nō aliena ad excludēdum delictum maximè in homine perito. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octob. 1574. n. 5. 242

Contractus cēſus & cōtractus vēditionis nihil commune inter ſe habēt, ſed differunt. In Romana Turris Buballariæ. 15. Ian. 1571 num. 3. 125

Inſtrumento cenſus non confecto, quando fructus ſoluti non computentur in ſortem. In Anconitana cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 2. 1226

Solutio & extinctio cenſus nō præſumitur, cōtrarium tamen vt in Romana Cenſus. 10. Decemb. 1599. n. 1. 1333

Solutio fructuū cenſus facta de mandato alicuius facit, quòd cenſus præſumatur ad eum ſpectare, qui ſoluere mādauit. In Vrbeuetana cenſus. 14. Maij 1590. n. 1. 921

Solutione fructum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia alias eſſet donatio. In d. Anconit. Cēſus. 28. April. 1597. n. 1. 1226

Ad acquiſitionem fructuum cēſus ſufficit malam fidem abeſſe. In Vrbeuetana Cēſus. 18. Decemb. 1592. n. 2.

Limitatur tamen vt n. 8. & 9. 1006

Pactum, per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitriū emptoris eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, & eſt cōtra ſubſtantiam cenſus. ibidem n. 1. & 4. Et fructus exacti cedunt in extinctionem cenſus. vt n. 6. & 8. 1006

Cenſus impoſitus cum pactis, quæ aliquid addunt formæ datæ per Bullam Pij V. non vitiatur, ſed tantum pacta quatenus addunt formæ præſcriptæ vitiantur. In Calagurritana cenſus. 28. Ian. 1602. n. 5. 1418

Pactum quòd re pereunte nō pereat cenſus, eſt contra expreſſam diſpoſitionē Bullæ Pij V. ibid. n. 3. 1418

Pacta omnia per quæ venditor cenſus obligatur ad id, ad quod de iure nō tenetur, ſunt pro-

probibita per Conſtitutionem Pÿ Quinti, & vitiãtur non autem vitiant cõtractum. ibid. num. 2. & 13. *Decis.* 1418

Pactum appoſitum in cenſu, quòd ſi periret res ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alÿs rebus extantibus eſt vſurarium. ibid. num. 1. 1418

Cenſus ſuper molendino impoſitus, ſi molendinum in totum destruatur, & readificetur, cum dicatur aliud molendinum, & diuerſum à primo, amplius non ſuſtenetur. ibid. num. 4. 1418

Cenſus imponi nõ poteſt ſuper molẽdino feudale, quod eſt probibitum obligari. In Romana cenſus. 8. Nouemb. 1589. n. 5. 894

Pactum nõ dicitur reſpicere formam ſubſtantialem cenſus, quando principaliter tendit ad cõſeruationem rei, ſuper qua imponitur. ibid. num. 7. 1418

Pacta quænam per Cõſtitutionem Pÿ V. ſint probibita & annullent cenſum, vel annullentur. In d. Calaguritana Cenſus. 29. Aprilis 1602. num. 3. & 5. 1431

Ea tãtum pacta contractum cẽſus annullant, quæ ſunt cõtra ſubſtantiam cõtractus, itaut impediant cenſus creationem faciendo contractum transire in aliam ſpeciem; ſecus eſt, ſi pacta ſint circa accidentalia, quia tunc vitiantur & non vitiant contractum. ibid. num. 1. 1432

Pactum appoſitum cõtra ſubſtantialia cenſus vitiat contractum, cum deficiat conſenſus. In Romana Turris Buballaria. 7. Nouembris 1575. num. 1. 269

Pactum ſeu pœna commiſſi in contractu cenſus eſt de illis, quæ in contractu vitiantur, nõ autem vitiãt, quatenus ſit à iure improbatum. In d. Calaguritana cenſus. 28. Ianuarÿ 1602. num. 16. 1418

Pactum, quòd cẽſuarius teneatur ad omnes caſus etiam fortuitos, ex quibus bona dirui, diminui, & deteriorari contingeret non eſt contra Bullam Pÿ Quinti, quia non intelligitur de quacunque deterioratione totius rei vel partis, ſed de ea per quam tota res, vel pars in totum perimitur & redditur infructuoſa. ibid. num. 10. 1418

Cẽſus accipitur etiam pro Canone. In Papien. tenutæ de Magdalena. 27. Iunÿ 1597. num. 1. 1235

Clauſula ſub annuo canone ſeu cenſu, quando importet contractum cenſualem, & nõ emphyteuticum. In d. Papien. 17. Iunÿ 1596. num. 3. 1195

Contractus cenſus perpetui differt ab emphyteutico. ibid. num. 1. 1195

Per cenſus impoſitionem non incurritur caducitas, tam in locatione quàm in emphyteuſi de iure communi, quod propter clauſulam ad habendum &c. poteſt aliquam pati difficultatem. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iunÿ 1587. num. 18. 794

Impoſitio cenſus non continet totalem translationem iurium, prout continet alienatio, cũ per impoſitionẽ huiuſmodi ſolum conſtituatur ius quoddam diſtinctum & ſeparatum ab ipſa re, & à dominio. ibid. num. 7. *Decis.* 794

Cẽſus impoſiti venditio facta cum pacto de redimẽdo ſuper re emphyteutica excuſat à caducitate venditorem alienãtem ſine cõſenſu domini, quando adeſt pactum, quòd propter alienationem caducitatis pœna incurratur ſi cenſus fuerit redemptus ante caducitatis acceptationem. ibid. num. 11. 794

In re emphyteutica probibita alienari non requiſito domino non intrat deuolutio ſeu caducitas propter cenſus impoſitionem factam cum expreſſo pacto redimẽdi, ex quo per redemptionem perinde habetur, ac ſi nũquam res fuiſſet alienata vel hypothecata. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maÿ 1588. num. 3. 819

Expreſſa probibitio alienationis bonorum annullat impoſitionem cenſus, & euveniente conditione reſoluitur ius recipiẽtis reſoluto iure dantis. In Viterbien. bonorum. 17. Nouemb. 1586. num. 5. 757

Si cenſus imponitur cum aſſertione, quòd pretium ſit erogãdum in aliquam cauſam, non facit contractum cõditionalem reſpectu emptoris. In Romana fideiuſſionis. 13. Maÿ 1596. num. 1. 1187

Cenſus impoſitio in re probibita alienari propter expreſſam probibitionem à principio eſt nulla; & licèt nulli fructus cẽſus currant, tamen damna & intereſſe pratẽdi poſſunt. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maÿ 1587. num. 1. 6. & 7. 785

Donatarius, qui accedit obligationi rei ſibi donatæ, ſuper qua fuit impoſitus cenſus, ſibi præiudicat, ſed non reſpectu donationis. In Romana bonorum de Lilio. 7. Feb. 1582. num. 1. 559

Cenſus de ſui natura nõ poteſt inuito debitore extingui. In Ariminen. cenſus. 1. Iulÿ 1588. num. 3. 831

Emptor cenſus non poteſt cogi inuitus ad cenſus extinctionem, nec venditor ad redemptionem. In Romana cenſus. 28. Iunÿ 1589. num. 3. 890

Extinctio cẽſus requirit actum retro ſimilem conſtitutioni, videlicet conſenſum & pecuniam. ibid. num. 1. 890

Extinctio cenſus facta per procuratorem in vim auctoritatis ſibi in mandato conceſſa, ſi mandatum non ſit ſufficiens eſt nulla & inualida. In d. Ariminen. cenſus. 1. Iuly 1588. num. 1. 831

Cenſus per confuſionem iurium extinguitur, cum quis non poſſit eſſe dominus fundi, & ſuper eo habere cenſum; ſecus eſt ſi dominus fundi efficitur, ſed reuocabiliter, puta per adiudicationem. In Romana cenſus. 10. Maÿ 1589. num. 3. 872

In

In venditione cenſus præferendus eſt dominus & ei denunciari debent conditiones, quibus fit venditio, & per menſem expectari, an velit præferri. In Narnien. Retractus. 4. Iulij 1603. n. 1. Deciſ. 1474

Denunciatio facienda domino cenſus iuxta formam Bullæ Pij Quinti, an velit præferri eſt de forma, nec ſufficit ſcientia. ibidem num. 3. 1474

Venditor cenſus, qui alteri vendit abſq; denunciatione domino prius facta non liberatur, quin contra eum agi poſſit actione perſonali. ibid. num. 4. 1474

Venditor cenſus moroſus in ſolutione pro redimendo cenſu, poteſt cogi per ſubbaſtationem res ad reſtitutionem pecuniarum. In Calaguritana Cenſus. 28. Ian. 1602. n. 15. 1418

Depoſitum an releuet in redemptione cenſus, ſi non præceſſit denunciatio per bimeſtre ante iuxta Cõſtitutionem Pij Quinti. In Camerinen. Cenſus. 10. Decemb. 1601. n. 1. 1413

Tempus duorum menſium, cuius fauore et qua ratione ſit datum in dicta Conſtitutione Pij Quinti. ibid. n. 2. 1413

Decretum irritans appoſitum in Bulla Conſtitutionis Pij Quinti ſuper forma creandi cenſus, reſpicit tantum formam adhibendam in contrahendis, non autem in diſtrahendis cenſibus. ibid. n. 4. 1413

Cura & cultura rei cenſualis pertinet ad dominum non autem ad cenſuarium. In d. Calaguritana cenſus. 28. Ianuarij 1602. num. 8. 1418

Obligatus in cõtractu cenſus ad damna & intereſſe cenſetur etiam obligatus pro cenſibus decurſis & decurrendis ratione intereſſe. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. n. 6. 383

Procurator conſtitutus ad exigendum fructus cenſus, non dicitur conſtitutus ad retrouendendum. In Ariminen. Cenſus. 2. Iulij 1583. n. 2. 831

Pro cenſu nõ datur hypothecaria cõtra alia bona debitoris, quando inſtãte creditore fundus fuit diſtractus, & venditus cum recognitione ſingularis ſucceſſoris. In Romana repetitionis dotis. 3. Decemb. 1599. n. 7. 1333

Obligatio ratione cenſus dicitur durior alijs obligationibus cameralibus, in qua præter obligationem Cameralem currunt fructus. In Lauretana pecuniaria. 31. Ianuarij 1603. num. 2. 1454

Pecunia accepta ad cenſum ab vxore ex iuris præſumptione ad maritum perueniſſe præſumitur, ſi tamen ſola accepit poteſt dubitari; propter coniecturas autem, vt eſt propter expẽſas litis factas à viro in quarta nõ imputatur. In Romana lucri dotis. 2. Iunij 1589. n. 5. 882

De damno paſſo ratione promiſſionis indemnitatis ſatis cõſtare dicitur ex pecunijs ad cenſum acceptis ex cauſa talis promiſſionis. In Romana Dohana Salis. 2. Decembris 1582. num. 3. 593

Cenſus ab Eccleſia conſtitutus pro altero cenſu extinguendo, pro quo maiorem ſoluebat fructuum quantitatem dicitur vtilis eccleſiæ. In Gadicen. Cenſuum. 23. Ian. 1595. num. 2. Deciſ. 1109

CEDENS, *qui nullum ius habet in re, quam cedit, nihil cedit. In Anconitana Cenſus. 28. Iun. 1600. n. 2.* 1378

Cedens iura non tenetur tradere inſtrumenta ceſſionario, quando originalia ſunt apud notarium, apud quem haberi poſſunt, cum ſufficiat indicatio. In Romana releuationis indemnitatis. 27. Octobris 1603. num. 8. & 10. 1477

Cedens contra ceſſionarium non agit ſpolio. In Fauentina prætenſi ſpolij. 9. Ianuar. 1579. num. 2. 387

Cedẽs non eſt idoneus teſtis pro ceſsionario. In Romana Dohana Salis. 5. Martij 1582. num. 2. 566

Confeſsio cedentis beneficium poſt reſignationem non nocet ceſsionario. In Tullen. Parochialis. 28. Maii 1593. n. 3. 1029

CESSIO *facta ex modico temporis interuallo habetur pro incontinenti facta. In Romana Dohana Salis. 7. Feb. 1582. nu. 7.* 558

Quis nõ cenſetur cedere niſi ius quod habet. In Regien. bonorum. 3. Martii 1586. n. 1. 723

In materia ceſsionum & renunciationum non fit extenſio de vna re ad aliam. In Romana domorum. 5. Martiis 1584. n. 2. 658

Per ceſsionẽ intelligitur ceſſum omne id quod requiritur ad hoc, vt quis rem ceſſam retinere poſsit. ibid. n. 4. 658

Per ceſsionẽ non transfertur dominium, quando debitor cedit bonis ſimpliciter; ſecus in ceſsione conuentionali cum ſuſceptione oneris ſoluendi aliis. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Mart. 1584. n. 4. 659

Prætendens ceſſionem inualidam ex capite læſionis eam probare debet. In Maceraten. ceſſionis. 9. Decemb. 1592. n. 1. 1004

Ceſſio rei cum clauſula ſine præiudicio iurium licèt prægnans, & cum clauſulis amplis refertur tantummodo ad dominium & actiones, quæ pro ea competunt ſeu competere poſſunt, reſeruatio verò iurium reſpicit pretium rei venditæ ſeu ceſſæ. In Romana domorum. 7. Maii 1584. n. 3. 663

Ceſſio iurium facta mediante pretio, nil aliud eſt quàm venditio. In Romana Prælationis. 6. Octobris 1572. n. 2. 172

Tranſactio dici non poteſt ſuper iure non dubio & poſt rem iudicatam, ſed ceſſio iuris clari. In Romana domus. 23. Nouembris 1589. num. 3. 895

Ceſſio facta à filio procuratore patris cenſetur nomine patris facta, quãdo pecuniæ ſunt paternæ; maximè quando præceſſit conuentio de cedendo. In Romana Dohana Salis. 7. Febr. 1582. n. 2. 558

Ceſſio facta à muliere requirit ſolẽnitates ſtatuti. In Romana domus, ſeu nullitatis con-

concordia. 5. Ian. 1595. n. 3. Deciſ. 1133

Ceſſio facta procuratoribus & miniſtris Capituli dicitur facta Capitulo. In Gerunden. Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. n. 2. 324

Ceſſio hæreditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non læſiua, vt In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decemb. 1592. n. 2. & 3. 1004

Per ceſſionem hæreditatis defuncti decocti cõſulitur honori & animæ defuncti, ex quo omnia debita ſoluuntur etiam quòd vires hæreditatis excedant, & hæredes à moleſtijs litium & diſcuſſionibus liberantur. ibidem num. 3. 1004

Actio ſpolij non venit in ceſſione quod tamen videtur procedere in beneficialibus. In Romana Vineæ. 17. April. 1587. n. 10. 777

Ceſſio iurium in beneficialibus, traditio poſſeſſionis, iuſſum de poſſidendo, ideſt mandatum ſeu licentia capiendi poſſeſſionem, & dimiſſio poſſeſſionis differunt. In Militen. Beneficij S. Fantini. 26. Iun. 1587. n. 1. 796

Ceſſio beneficij in fauorem certæ perſonæ non poteſt fieri, niſi tantum in manibus Papæ. ibid. n. 2. 796

Per ceſſionem factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti, admiſſa tamen prius per Papam reſignatione, & poſſeſſio acquiritur reſignatario; ſecus eſt ſi probetur, quòd reſignans facta reſignatione adhuc incumbat poſſeſſioni, quia ſi interim ſpolietur, datur reſtitutio. ibidem nu. 3. 796

De ceſſione beneficij vide in verb. Beneficium & in verb. Reſignatio.

De ceſſione officij vide in verb. Officium.

Ceſſio ex cauſa crediti, de quo non conſtat niſi per confeſſionem, non valet. In Romana Quinquagintamillium. 19. Iunij 1595. num. 3. 1139

Ceſſio reſpiciens futurum poteſt eſſe modalis & correſpectiua, non autem conditionalis, vt puta ſi per dationem fideiuſſorũ alteri parti cautum fuerit. In Rauennaten. bonorum. 15. Martij 1568. n. 2. 42

Per ceſſionem non transfertur dominium, quando debitor cedit bonis ſimpliciter, ſecus eſt in ceſſione conuentionali, cum ſuſceptione oneris ſoluendi alijs. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Martii 1584. num. 4. 659

Cessionarivs mediante ceſſione poteſt agere & proſequi exequutionem mandati ſibi ceſſi, & ſuccedit cedenti etiam in guarentigiæ priuilegio. In Romana ſocietatis officij. 29. Nouemb. 1596. n. 5. 1210

Ius ſuperueniens regulariter prodeſt ceſſionario. In Rauennaten. bonorum. 15. Decemb. 1567. n. 1. 32

Exceptiones rem non perſonam requirentes, quæ obſtant cedenti, regulariter etiam obſtant ceſſionario. In Regien. bonorum. 11. April. 1581. n. 1. 512

Ceſſionarius non poteſt agere via exequutiua, niſi ſeruatis iis, quæ ſeruare debebat cedens. ibid. n. 2. Deciſ. 512

Moræ purgatio ſicut admittitur contra cedentem, ita etiam contra ceſſionarium. In Romana domus de Maniliis. 19. Nouembris 1582. n. 11. 591

Citatio interpretari debet in fauorem citantis. In Fulginaten. Spolii. 18. Octob. 1579. n. 3. 415

Citatio ex defectu iuriſdictionis eſt nulla. In Bononien. ſeu Veneta pecuniaria. 15. Febr. 1593. n. 5. 1018

Citatio non inducit litem quantum ad citandum, niſi fuerit exequuta, etiam quòd citãdus notitiam habuerit decreti. In Meſſanẽ. Studii. 22. Octob. 1593. n. 2. 1046

Admiſſus ad litem debet in vno quoq; actu citari. In Corduben. Redecimarum. 28. Martii 1594. n. 1. 1071

Citatio non requiritur, vbi citatus non poteſt ſe opponere actui. In Romana Vineæ. 17. Martii 1570. n. 1. 104

Impediens citari habetur pro citato. In Carthaginen. Portionis. 14. Nouembris 1594. num. 3. 1094

Notitia citationis purgat defectum. ibidem num. 4. 1094

Intimatio habet vim citationis. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n. 3. 583

Citatio cuius terminus eſt circunductus, non operatur, ſi pars citata non comparuerit. In Æſina bonorum. 17. Maii 1577. n. 1. 329

Citatio exequuta Sede vacante eſt nulla. In Anconitana ſeparationis. 29. April. 1598. n. 5. 1276

Citatio per contradictas non valet, quando citatus eſt præſens, & citans non ignorat præſentiam. In Salamantina Capellaniæ. 21. April. 1600. n. 4. 1352

Contra eum, qui nunquam fuit perſonaliter apprehenſus non valet citatio per contradictas. In Senogallien. prædii. 5. Decemb. 1594. n. 5. 1100

Quis non habetur pro perſonaliter citato, cuius dolo factum eſt, ne perſonaliter citetur etiã doloſè latitando ad effectum mulctandi eum ſecundum communem opinionem; ſecus eſt quando delictum contra contumacem verè fuit deductum, & in actis probatum. In Romana Secretariatus. 17. Februarij 1592. num. 13. 972

Citatio, quæ iuxta formam traditam venit perſonaliter exequenda ſi fieri poteſt, ſin minus domi ſolitæ habitationis nõ poteſt domi exequi, ſi nõ conſtet de diligentia facta pro perſonaliter citando, aliàs illius exequutio eſt defectiua. ibid. n. 6. 972

Defectus citationis, quæ perſonaliter exequi debebat, & nõ fuit exequuta niſi domi dimiſſa copia, ſanatur per terminorum obſeruationem factã præcedẽte legitima citatione terminorũ ſubſtantialium in vim facultatum

Auditoris Cameræ iteratorum. In Romana Cenſuum. 27. Febr. 1589. n. 1. Deciſ. 858

Gubernator Vrbis vigore ſuarum facultatū poteſt citare domi, licèt aliàs requiratur citatio perſonalis; ſecus eſt ſi ipſe in monitorio præſcripſerit certam formam exequutionis, quā ſi non eſt ſeruata ab exequutore, citationis exequutio eſt nulla. In d. Roman. Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 5. 972

Qui citatus non comparuit, nec docuit de aliquo legitimo impedimento debet neceſſariò iterum citari, ad effectum vt poſſit dici verus contumax, niſi in monitorio fuerit appoſita comminatio. In Imolen. Caſtrorū. 16. Mart. 1576. nu. 8. 290

De vera contumacia illius conſtare nō poteſt qui non fuit perſonaliter citatus; maximè ſi monitorium fuit nulliter exequutum. In d. Romana Secretariatus. 17. Februarii 1592. n. 4. 972

Vt quis ſit verus contumax requiritur vel quòd citatus perſonaliter dicat ſe nolle venire, vel quòd ſecundo citatus non compareat. ibid. nu. 12. 972

Qui citatus dicit ſe nolle comparere non eſt amplius citandus, & in hoc non ſtatur teſtibus de tali re deponentibus, ſed debet Iudici cōſtare per relationē Nuncij ſeu Curſoris. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. nu. 7. 290

& in Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. num. 12. 972

Relatio Curſoris in citatione fit ad id tātum quod in ea expreſſum eſt, & non ad omnia in citatione contenta. ibid. nu. 7. 972

Quis poteſt haberi pro vero cōtumace ad effectum citandi perſonaliter, ſi ob non tutum acceſſum ſit tātummodo citatus domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobr. 1598. num. 4. 1296

Affixio ad valuas non afficit niſi perſonaliter citatum. In Anconitana Separationis. 29. Aprilis 1595. nu. 4. 1276

Citatio per affixionem non ſufficit in eo, qui abeſt ex cauſa litis. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iunij 1602. nu. 6. 1445

Citatio domi dimiſſa copia eſt valida, quando præceſſerunt diligentiæ de reperiendo. In Peruſina Exequutionis. 10. Aprilis 1595. num. 1. 1123

Præſumptio citationis oritur ex productione mandati perſona citata, & ex alijs de quibus In Vlixbonen. Prioratus. 22. Octobris 1601. nu. 1. 1405

Ex antiquitate temporis præſumitur interueniſſe citationes neceſſarias in actu; ſecus eſt in tempore breui quinque vel ſex annorum. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 13. 290

Citatio in ſententia an præſumatur ex antiquitate temporis in præiudicium tertij. In Gerunden. Anniuerſariorum, 6. Iunij 1582. nu. 3. Deciſ. 580

Citatio ad ſententiam non continens certam diem reddit ſententiam nullam, & per decreta ſubſequuta circumducitur. In Montis Regalis Matrimonij. 23. Ianuarij 1587. nu. 2. 765

Defectus citationis ad ſententiam ſine die reddit ſententiam nullam de iure, de ſtylo autem ſaluari poteſt. In Gienen. Prioratus. 20. Decembris 1582. nu. 6. 597

Citatio ad hodie per totam non arguit ſententiam ferri non poſſe niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro hora audientiæ & hora audientiæ intelligitur hora campanellarum. In Romana Domus. 13. Februarij 1595. nu. 2. & 3. 1115

Debet quis præciſè & expreſſè citari ad ſententiam, vt citatio ſit valida. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 3. Mart. 1495. num. 2. 1118

Monitio facta parte præſente ſupplet defectū citationis. ibid. nu. 1. 1118

Quod ſit parte præſente non eget citatione. In Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 3. 1057

Per reiterationem terminorum ſanātur omnes defectus terminorum citationum nulliter prius tentorum. In Salamantina Capellaniæ. 21. Aprilis 1600. nu. 2. 1352

Ex mandato dato ad cauſam & comparitionibus procuratorum ſanantur defectus citationis, ſi qui interuenerunt, & oritur probatio habita notitia citationis, declaratur tamen vt in Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iun. 1600. nu. 2. 1366

Sententia de defectu citationis argui non poteſt, quæ fuit lata præſente procuratore partis, de cuius mandato conſtat in actis. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuarij 1579. nu. 4. 388

Defectus citationis ad ſententiam non tollitur per concluſionem in cauſa per partes factam niſi etiam iudex ipſe concludat. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. nu. 30. 857

Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicū edictum in loco beneficij. In Terdonen. Præpoſituræ. 17. Mart. 1600. nu. 2. 1346

Defectus in citationibus tollitur per ſubſequētes comparitiones etiam per procuratorem factas, licèt fuerit comparitum ad effectū tantum excipiendi de nullitate ipſarum citationum. In Segobricen. Parochialis. 21. Iun. 1602. nu. 4. 1441

Ex comparitione tollitur omnis defectus citationis. In Mediolanen. Matrimonij. 20. Febr. 1584. nu. 1. 654

Per comparitionem procuratoris generalis poſt citationem principalis præſumitur citatio perueniſſe ad notitiam principalis. ibid. nu. 6. 654

Citatio & inhibitio in vim commiſſionis poſt

latam ſententiam primi iudicis non annullat ſententiam. In d. Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. nu. 3. Deciſ. 1441

Sententia excommunicationis lata contra perſonaliter non citatum eſt nulla, quod tamen non procedit, ſi per procuratorem comparitum fuit. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. nu. 2.

Item non procedit vbi non patet tutus acceſſus, nam ſufficit citationem exequi domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ Cathedralis. ibid. num. 3. 1296

Citatio generalis ad totam cauſam ſufficit ad tollendam nullitatem ex defectu citationis procedentem. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Aprilis 1580. nu. 8. 455

Vbi non conſtat de relatione Curſoris, quis non præſumitur citatus vel perſonaliter citatus. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 5. 290

Ad priuationem regulariter requiritur trina citatio. ibid. nu. 4. 290

Contra abſentem à reſidentia, qui non fuit perſonaliter citatus per trinam citationē, vel per edictum ritè citatus, ad priuationē procedi non poteſt. In Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iunij 1600. nu. 1. 1366

Sententia non afficiunt non citatum, qui poſtea venit ad cauſam cum noua commiſſione. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. num. 1. 1314

Ad exequutionem ſententiæ procedi non poteſt contra non citatum ſaltem per proclama. ibid. nu. 2. 1314

Citatio ad vidēdum ſuperſederi in exequutione nō facit, vt ideo probetur cœpta exequutio. In Verulana expenſarum. 19. Ianuarij 1601. nu. 1. 1381

Exequutio citationis in partibus ſine teſtibus eſt nulla. In Carthaginen. Penſionis. 1. Iulij 1594. nu. 1. 1087

Citatio non inducit litem quantum ad citādum, niſi fuerit exequuta, etiam quòd citandus notitiam habuerit decreti. In Meſſanen. Studij. 22. Octobris 1593. num. 2. 1046

Citatio ad videndum collationari proceſſum vigore compulſorialium extractum tunc non requiritur, quando ab initio facta fuit citatio generalis ad totam extractionem, quæ ſufficit; præſertim ſi adſit decretum iudicis, cum aſſignatione diei & horæ ad videndum corrigi & collationari. In Placen. erectionis. 28. Maij 1593. nu. 7. 1028

Qualiter citetur Vniuerſitas. ibid. nu. 2. 1028

Citatio aliquorum officialium non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis. In Maſſanen. Studij. 22. Octobris 1593. nu. 5. 1046

Citatio exequenda tam cōtra minorem quàm contra tutorem, ſi exequuta ſit contra tutorem tantum, cenſetur nihilominus contra eum tā nomine tutorio quàm proprio exequuta, niſi citatio ſit reſtricta ad eum tanquam principalem tantum. In Fulginaten. Spoly. 16. Octobris 1579. n. 1. Deciſ. 415

Citatio exequuta cōtra procuratorem reuocatum non ſuſtinetur. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. nu. 6. 1276

Citatio facta particularibus de Capitulo non autem Capitulo capitulariter congregato eſt nulla; ſecus eſt ſi ij qui fuerunt citandi, ſint ſubſtituti capitulariter procuratores. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ 20. Februar. 1589. nu. 7. & 24. 857

Abſentes non ſunt ſpecialiter citādi in confectione inuentarij, ſed comprehenduntur in generali citatione creditorum, quæ ſufficit. In Romana de Gaddis. 24. Octobris 1578. num. 4. 378

Citatus à parte tanquam talis, & tanquam talis à iudice & à Notario nominatus habetur pro probato quòd ſit talis. In Iſpalen. Iuris nominandi. 13. Februarij 1579. num. 3. 392

Citatio facta quatenus ſua quis putauerit intereſſe, non arctat ad comparendum, niſi adſit clauſula comminatoria de procedendo ad vlteriora. In Regien. Bonorum. 21. Apr. 1581. nu. 3. & 5. 512

Citans aliquem ſimpliciter & non quatenus ſua putauerit intereſſe, dicitur illius perſonam approbare. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iun. 1596. nu. 1. 1193

Citatio facta quatenus quis ſua putauerit intereſſe non habet locum in harede tanquā habente primam cauſam ſucceſſionis, ſed dicitur ſimplex citatio; ſecus eſt in creditore, qui citatur pro eius intereſſe. In Florentina Domus: 10. Iunij 1591. nu. 7. 957

In citatione facta per iudicem laicum, quatenus ſua quis putauerit intereſſe, ſi clericus compareat, efficitur actor voluntarius & proceſſus ſuſtinetur contra eum; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex, nō autem quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. nu. 6. 957

In citationibus ad videndum decerni litteras exequutoriales non requiritur tanta ſolemnitas quanta in alijs. In Toletana primitiarum. 27. Februarij 1581. n. 4. 502

Citatio ad videndum iurare teſtes ſine die non eſt nulla, cum intelligatur pro prima die iuridica. In Ciuitaten. Conſtructionis. 20. Februar. 1589. nu. 6. & 23. 857

Citatio ad videndum iurare teſtes nō requiritur in loco examinis, vbi ſemel facta fuit in loco decreta remiſſoria. In Corduben. Redecimarum. 29. Ianuarij 1593. num. 3. 1010

Examen ex defectu citationis eſt nullum. ibid. nu. 4. 1010

Citatio ad videndum iurare teſtes vaga & incerta reddit examen nullū, niſi ſit facta pro ſolo termino probatorio. In Aurien. S. Pelagij. 1. Februar. 1604. nu. 1. 1489

Cita-

Citatio ad videndum iurare teſtes nõ dicitur vaga, quæ eſt reſtricta ad aliquot paucos dies & ita ſeruatur. In Nicien. Matrimonÿ. 27. Aprilis 1587. n. 1. Deciſ. 781

Citatus ad videndum iurare teſtes non eſt amplius citandus maximè in admiſſo in ſtatu & terminis. In Corduben. Redecimarum. 28. Martÿ 1594. nu. 2. 1072

C I V I T A S *in agendo vtitur iure minoris. In Corduben. Statutorum. 24. Ianuarÿ 1590. nu. 3.* 906

Quando ciuitas ſubiecta non habet particulare ſtatutum, recurrendum eſt ad ſtatutũ ciuitatis dominantis. In Tiburtina incendÿ. 20. Nouembr. 1595. nu. 2. 1161

Qui ciues non ſunt nec in ciuitate degunt, nõ tenētur ſubire onera municipalia. In Monaſterien. denegationis poſſeſſionis. Canonicatus. 27. Aprilis 1573. nu. 6. 203

Princeps per priuilegium creans aliquem ciuem, & valens quòd gaudeat omnibus immunitatibus, & prærogatiuis, quibus gaudent alÿ ciues originarÿ, non tamen poteſt facere vt ſit veri ciuis originarius. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 9. 1251

Contra ciuitatẽ carentẽ defenſore procedi non poteſt ſed hoc procedit in diffinitiuis vel interloquutoriis præiudicialibus. In Pacẽ. erectionis. 28. Maÿ 1593. nu. 3. & 5. 1028

C L A V I S *tranſmiſſio dicitur habere vim translationis poſſeſſionis. In Surrẽtina Abbatia. 24. Mart. 1586. n. 4.* 732

C L A V S V L A, *quæ venit ad maiorem & abundantiorem cautellam non poteſt dici ſuperflua. In Ceruien. Bonorum. 23. Mart. 1583. nu. 5.* 610

Clauſula in fine poſita refertur ad omnia, ſecus eſt quando venit continuatiuè vel acceſſoriè ad diſpoſitionem. ibid. nu. 4. 610
& in Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. nu. 4. 433

Clauſula ſiue in initio, ſiue in medio, ſiue in fine orationis poſita qualificat totam orationem. In Fauentina de Nicolutÿs. 19. Mart. 1582. n. 2. 570

Clauſula in fine poſita ad omnia præcedentia referri debet, niſi adſit ratio diuerſitatis. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maÿ 1580. nu. 4. 460

Clauſula licèt non extendant diſpoſitionem, ex eis tamen colligitur mens reſcribentis. In Romana præeminentiarum. 16. Decem. 1585. nu. 3. 716

Clauſula ampliſſima nõ cõprehendunt pluſquam principalis diſpoſitio comprehendat. In Romana Educationis 15. Maÿ 1600. num. 5. 1358

Clauſula exequutiua declarat intentionem diſponentis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 3. 433

Clauſula exequutiua licèt nõ diſponãt, tamẽ declarant. In d. Fauentina de Nicolutÿs. 19. Martÿ 1582. nu. 4. Deciſ. 570

Clauſula præſeruatiua prioris contractus declarat, quòd non ſit per ſecundum contractum à primo receſſum. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuarÿ 1594. nu. 7. 1063

Clauſula comminatoria de proced. nõ ad vlteriora contumacia non obſtante, poſita in citatione ad comparendum, quatenus ſua quis putauerit intereſſe, alterat naturam citationis & afficit. In Regien. Bonorum. 21. Aprilis 1581. nu. 5. 512

Clauſula denotans ſolam perſeuerantiam voluntatis, veluti donec voluero, *differt à clauſula requirente nouam diſpoſitionem, veluti* donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum. *In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iunÿ 1600. num. 2.* 1371

Clauſula latiſſimè extendenda æquipollet clauſulæ quorum tenores. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maÿ 1576. nu. 8. 296

Clauſulæ in confirmatione poſitæ non operantur in ÿs, quæ ſunt facti, ſed in ÿs, quæ ſunt iuris tantum. In Romana ſecretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 7. 980

Clauſulæ generales non attenduntur in his, in quibus implicatur contrarietas, cum illis quæ fuerunt expreſſa. In Romana Officÿ. 19. Octob. 1598. nu. 10. 1294

Clauſulæ generales poſitæ in derogatione Iuriſpatronatus non operantur derogationẽ qualitatum in fundatione expreſſarum, niſi de ÿs fiat expreſſa mentio in impetratione. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. Maÿ 1589. nu. 6. 871

Clauſula generalis in fine poſita poſt ſpecificata comprehendit omnes caſus, requirentes ſpecialem expreſſionem, vt in legitimatione & in mandatis. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maÿ 1577. n. 11. 325

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cũ clauſula derogatoria ſufficit, quòd enim poſteriore concurrant coniecturæ mutatæ voluntatis. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 10. 291

Clauſula derogatoria, licèt non amplient diſpoſitionem, tamen declarant. In Salamãtina Iuriſdictionis. 23. Octobris 1579. num. 8. 417

Clauſula derogatoria continent proteſtationẽ defectus voluntatis in diſpoſitione ſequẽti. In d. Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 5. 291

Clauſulæ derogatoriæ conſuetudinis in gratÿs pertinentibus ad materiam præcedentiæ ſolent opponi etiamſi multoties ſint otioſæ & ſine effectu non tamen ob id probãt contrarium. In Romana præeminentiarum. 16. Decembr. 1585. nu. 13. 716

Reuocatio facta per viã legis cũ clauſula derogatoria, non tollit præcedentes diſpoſitiones clauſulam derogatoriam ad ſequentia habentes, quod verũ, eſt ſi cum dicta clau-

ſula

ſula derogatoria concurrat alia clauſula, etiam ſi de illis eſſet facienda expreſſa mẽtio, vel clauſula, quorum tenores. In d. Aſtoricen. Archidiaconatus. c9. Martij 1576.nu.6.& 7. 291
Clauſula poſita in inſtrumento tranſactionis ſeu cõcordiæ inita ſuper re ad tertiã generationẽ conceſſa recipiunt eandẽ interpretationem, quam recipit inſtrumentũ conceſſionis inueſtiturn. In Romana Hoſpitij. de Lucatellis. 28. Maij 1603.nu.2. 1466
Omnes clauſula acceſſoria euaneſcunt, quando gratia ex defectu intentionis Papæ corruit. In Cæſaraugustana Exemptionis. 13. Iun. 1594.nu.c0. 1082
Clauſula generalis, ac alio quouis titulo omnem titulum complectitur, & in conceſſione feudi comprehendit etiam feudum ex pacto & prouidentia. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. c0. Maij 1577.num. 12. 325
Clauſula, Accedente conſenſu, facit quòd non poſſit dici adeſſe defectum voluntatis in concedente. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577.nu.21. 351
Clauſula, Actum &c. per alium notarium appoſita in inſtrumento, qui de eo non fuit rogatus, auget ſuſpicionem falſitatis. In Parmen. Status. 24. Maij c591.u.3.& 8. 949
Clauſula, Actum deficiente in inſtrumento deficit ſtipulatio. ibid.nu.7. 949
Clauſula, Actum deficiente, ſcriptura dicitur imperfecta, cum non conſtet fuiſſe à partibus rogatum notarium. ibid.nu.1. 949
Clauſula, Accepto per nos, facit quòd aſſertio Papæ potius iudicanda ſit aſſertio partis quàm Papæ.
Idẽ eſt de clauſula ſicut accepimus. Vrbinatẽ. Iurisdictionis. c4. Ianua. c600.n.4. 1336
Clauſula, Ad habendum, in emphyteuſi quid operetur. In Romana Viuen. 26. Iun. c598.nu.12. 1290
Item quid operetur in inſtrumento venditionis. In Romana Domorum. 7. Maii 1584.nu.1. 663
Clauſula, Ad habendum tenendum &c facit quod competat facultas alienandi. Roman. Caſalium. 4. Decembr. c577.nu.4. 353
Idẽ eſt de clauſula, quibus dederit, ibid.n.5. 353
Clauſula, Ad habendum, reſtringitur ad ea, quæ ſolita ſunt contineri in contractu, cui apponitur, & intelligitur ſecundum naturam contractus. Romana Caſalis Marcellani. c9. Iun. 1587.nu.8. 794
Clauſula, Ad habendum, in inſtrumento venditionis latiſſimè extenſa dat & concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. Romana Domorum. 7. Maii c584.u.1.
Idem de clauſula ponens. ibid. 663
Clauſula, Ad has laudabiles & honeſtas conuentiones deuenerunt facit, quòd pactũ dicatur cõtractus & nõ vltima voluntas. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20. Maii 1575.nu.1. 258
Idẽ in donatione, quæ iudicatur inter viuos, & non vltima voluntas. ibid.nu.2. 258
Clauſula, Ad omne mandatum domini apponitur in obligatione de reſtituẽdo prioribus & poſtoribus ad faciliorem ſolum exequutionem. In Romana Pecuniaria ſeu Viuen. 2. Apr. 160c.nu.2. 1396
Clauſula, Appellatione poſtpoſita, nõ operatur niſi reſpectu contrauentionũ de facto, & vbi non adeſt poſſeſſor. In Alerien. Beneficij. 15. Mar. 1596.nu.5. 1176
Clauſula, Appellatione poſtpoſita, refertur ad contradictores de facto. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603.nu.3. 1471
Clauſula, Appellatione remota, nõ poteſt dari ꝑ Signaturã Iuſtitiæ. Ciuitanẽ. Cõſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589.n.2.& 16. 857
Clauſula, Arbitrio Rotæ, regulari debet ſecundũ iuris diſpoſitionem. In Segobricen. penſionis. c9. Apr. 1602.nu.1. 1429
Clauſula, Arbitrio Rotæ, intelligi debet pro ut de iure. In Vrbenetana Caſtrorum. 12. Decem. 1567.nu.4. 29
Clauſula, Arbitrio Rotæ regulariter intelligitur de arbitrio à iure regulato, aliquando tamẽ propter eũ iuris rigor relaxatur. Salamãtina cẽſurarũ. 28. Nou. 1594.n.9. 1098
Clauſula, Arbitrio Rotæ, in reſcripto relaxat aliquid de rigore iuris ſuadente æquitate. In Iannen. Viridarij. 6. Nouẽ. 1595.n.1. 1154
Per clauſulam, Arbitrio Rotæ, remittitur rigor iuris ciuilis, ſicut per clauſulam conſcientiam tuam oneramus. In Fulginaten. Spolij. 29. Februarij c580.nu.1. 448
Papa remittendo cauſam penſionis cum clauſula, Arbitrio Rotæ, in conſequentiam videtur dediſſe facultatem examinandi litterarum penſionis validitatem. In Compoſtellana Penſionis. c2. Octobris c584. n.4. 674
Per clauſulam, Conſcientiã tuã oneramus in reſcripto Papæ videtur remiſſus rigor iuris ciuilis, ſicut per clauſulam Arbitrio Rotæ. Fulginatẽ. Spolij. 29. Feb. 1580.n.1. 448
Clauſula, Conſcientiam tuam oneramus, nõ operatur niſi reſpectu contrauentionum de facto, & vbi nõ adeſt poſſeſſor. In Alerien. Beneficij. 15. Mar. c596.nu.5. 1176
Clauſula, Conſtito de aſſertis, facit quòd ex pluribus narratis nõ ſufficiat vnum verificare. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 1. Iulii 1583.n.4. 637
Clauſula, Conſtito de litteris, intelligi debet ſecundum interpretationem Signaturæ, de litteris legitimam exceptionem non patiẽtibus. In Gerunden. prætenſæ penſionis. 27. Februar. c573.nu.1. 198
Clauſula, Conſtito de præmiſſis, in cõmiſſione referẽda eſt ad ea, quæ prebẽt cauſã cõceſſionis, & hac ſola ſufficit, licèt cætera narrata non ſint vera. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583.nu.4. 615
Clauſula, Cum ſolitis clauſulis, renunciationibus & cautellis iuxta ſtylum curiæ extẽdendis

dendis, poſita *in donatione extẽditur etiã ad renunciationem ſtatuti & alterius, quæ donationi obſtare poſſent. In Romana Donationis de Cincijs. 13. Iun. 1586. nu. 9.* 746

Clauſula, Donationis, *in penſionibus non operatur niſi in penſionibus poſt Conſtitutionem Pij V. reſeruatis. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 1.* 331

Clauſula, De benignitate Apoſtolica dignetur ita ſtatuere *denotat conceſſionẽ ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Maceraten. Dotis. 10. Apr. 1581. nu. 3.* 510

Clauſula, De plenitudine poteſtatis, *licèt operetur in præiudiciũ tertij, nõ tamẽ operatur in præiudiciũ regulæ de iure quæſito. Cæſaraugust. Exẽptionis. 13. Iun. 1594. n. 6.* 1082

Clauſula, donec voluero. *vide ſupra.*

Clauſula, Dummodo diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, *non refertur ad vacat. nõ narratam, ſed ad clauſulas generales ex ſtylo Cancellariæ. In Aretina Commenda. 19. Ianuarij 1587. nu. 2.* 764

Clauſula, Dummodo eius diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, *in prouiſione beneficij reſeruati nõ ponitur ratione reſeruationis expreſſa in litteris ſed ratione clauſulæ generalis, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo. d. Aretina Cõmenda. 7. Nouem. 1586. n. 4.* 755

Clauſula, Dummodo expreſſus accedat conſenſus, *importat conditionem, & requirit plenam probationem. In Bononien. Officij. 27. Nouembr. 1595. nu. 1.* 1163

Clauſula, Dummodo licita & honeſta, *poſita in concordia quid operetur. In Calaſaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. nu. 1.* 775

Clauſula, Dummodo pẽſio medietatem fructuum non excedat, *ſufficit verificari ſolũ in petitorio, licèt exceptio videatur reſultare ex verbis reſeruationis, & ſic non operatur, niſi conſtet de reſeruatione. In Compoſtellana Penſionis. 11. May 1584. n. 2.* 664

Clauſula, Dummodo remaneant centum pro Rectore, *vel,* Dummodo non excedant tertiam partem fructuum, *in reſeruationibus penſionum iuſtificari debẽt ab eo, qui penſionem obtinuit, cum ſint modificatiuæ quantitatis penſionis, non autẽ præſeruatiuæ iuris tertij, & ſolũ operantur, ne penſio modum aſſignatum excedat. In Fauentina Monaſterij. 15. Decembris 1603. n. 13.* 1484

Clauſula, Dummodo remaneant centum pro Rectore, *dicitur cõditionalis, & debet plenè iuſtificari conditio. In Vicen. Penſionis. 13. Martij 1595. nu. 2.* 1122

Clauſula, Quod remaneant centum pro Rectore, *appoſita in penſionibus eſt verificãda non ſolum de tempore gratiæ, ſed etiam requiritur, quòd cõtinuo duret, ad hoc vt pẽſio ſuſtineatur, alioquin ex penſione venit ſupplendum, quod Rectori deeſt. Zamoren. Exemptionis. Decimarum. 27. May 1591. n. 4.* 951

Clauſula, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri ius quęſitum, *non inducit conditionem ſuſpenſiuam exequutionis gratiæ, ſed præſeruat tantum ius alterius, vt ſi de eo conſtet gratia pro non facta habeatur. In Fauentina Monaſterij. 15. Decembr. 1603. nu. 12.* Dec. ſ. 1484

Per Clauſulam, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri canonicè ius quęſitum, *præſeruatur ius tertij canonicũ & validũ, non illud quod eſt coloratum. d. Fauẽtin. Monaſterij. 17. May 1604. n. 4.* 1498

In Clauſula, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri canonicè prouiſum *qualitas verbi, canonicè, ſemper eſt verificãda per eum, qui titulum aliquẽ allegat; aliàs titulus pro non titulo habetur. In d. Fauentina. 15. Decembr. 1603. nu. 14.* 1484

Clauſula, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri ius quęſitum, *præſeruat ius etiam ad rẽ quæſitum. In Caſalen. Parochialis. 10. Aprilis 1598. nu. 3.* 1274

Clauſula, Dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quęſitum *facit gratiam conditionalem. In Hoſtunen. Beneficij. 6. Nouembr. 1595. nu. 3.* 1153

Clauſula, & aliàs prout in inſtrumento, *eſt intelligenda vltra ſpecificata. In Praneſtina Tranſactionis. 16. Maij 1575. n. 3.* 257

Clauſula, & alijs, &c. *non implicat maiora expreſſis. in Abulen. Iuriſdictionis, 23. Iun. 1567. n. 1.* 23

Clauſula, & non ſuper alijs, *omnino negat facultatẽ alijs, cum ſit limitatiua. Romana Diſcuſſionis. 27. Octobr. 1589. n. 1.* 892

Clauſula, & quibus dederis, *in cõceſſione feudi facit, quod in alienatione noui domini cõſenſus nõ requiratur, ſecus ſi dicta clauſula habeat adiectum verbum, in feudum, vel titulo feudi. In Imolen. Caſtrorum. 14. Aprilis 1570. nu. 1.* 99

Clauſula, & quibus dederis *facit, quòd cõpetat facultas alienandi. In Romana Caſalium. 4. Decembr. 1579. nu. 5.* 353

Clauſula, & iuſtitiam faciat, *in commiſſione poſita non habet locum, vbi Papa expreſſè & ex certa ſcientia aliquid concedit, quòd videatur eſſe contra iuris communis diſpoſitionem. In Ariminen. Caſtrorum, ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. nu. 2.* 921

Clauſula, & quòd litteræ in forma gratioſę ſubrogationis expediri poſſint, *litteris nõ expeditis nihil tribuit. In Giennen. Beneficij. 28. Iun. 1574. nu. 2.* 236

Clauſula, & ſic iudicari debere, *virtualiter continetur in clauſula ſublata, & comprehendit tam litteras præſentes confectas, quàm deſuper conficiendas, non autẽ quòd ſecundum ſupplicationem ſit iudicandum; niſi litteræ & ſupplicatio contineant inter ſe diſcrepantiam, itaut ſe non compatiantur, quia tunc remittuntur ad corrigendum. In Aretina Commenda. 30. Ianuar. 1587. nu. 1.* 766

Clauſula, & tuus ad id expreſſus accedat conſenſus eſt maxima efficacia, cum in dubio Papa nunquam cenſeatur defectum conſenſus ſupplere velle. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Martij 1576. n. 3. Deciſ. 291

Clauſula, ex certa ſcientia, nihil operatur, niſi totus tenor Papæ innotuerit, & inſertus fuerit. In Romana Secretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 2. 981

Clauſula, ex certa ſcientia, & ſimiles, operantur tantum circa ea, quæ ſunt iuris, nõ autem quæ ſunt facti. In Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1575. nu. 5. 268

Clauſula, firma remanente exequutione, poſita in ſuperſeſſoria intelligi debet, quatenus eſſet facta. In Verulana Expenſarũ. 19. Ianuar. 1601. nu. 2. 1381

Clauſula, habita vel non habita poſſeſſione, in reſeruatione penſionis non extenditur vltra duos vel tres annos, vbi ſubeſt iuſta cauſa. In Placentina Penſionis. 19. Nouembris 1568. nu. 2. 66

Clauſula, In omnibus autem alijs bonis, &c. in inſtitutione non tollit vniuerſalitatem inſtitutionis. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iuly 1569. nu. 2. 83

Clauſula, In omnibus & per omnia ac ſi in dictis litteris eſſent cõprehenſi, importat omnimodam exequutionem. Vraunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 5. 510

Clauſula, in ſtatu & terminis. in commiſſione operatur, quòd veniens ad cauſam cum hac clauſula facit omnia acta & ſententias ſuas, ſed hoc intelligitur procedere in materia beneficiali, ſecus in prophanis, in quibus non ſemper obſeruatur, ſed ſolum quãdo quis venit ad alterius defenſionem. Corduben. Statutorũ. 24. Ian. 1590. nu. 1. 906

Item ſecus eſt. vt nu. 2. 906

Clauſula, ita quòd ad illa, poſita in regula 32. de impetrand. benefic. vacant. per obitũ famil. Cardinal. ponitur ibi ad maiorem declarationem, non autem ad limitandam diſpoſitionẽ. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Febr. 1590. nu. 6. 911

Clauſula, ita quod poteſt accipi vel reſtrictiuè vel declaratiuè vel ampliatiuè ſecundũ ſubiectam materiam. ibid. nu. 7. 911

De intellectu clauſulæ, Ita tamen, quòd perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quo ad alios Collectores facta ipſo iure expiret poſita in indulto nominãdi ad beneficiũ. vid. in Metẽ. Canonicatus. 14. Mar. 1586. n. 2. 728

Clauſula, Iuxta æſtimationem faciendam, in venditione quid operetur. vid. in Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iuly 1575. num. 2. 3. 4. 5. & 7. 264

Clauſula, licita tamen, facit quod confirmatio ſit in forma communi. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 7. 1198

Clauſula, Motu proprio, tollit impetrationẽ & omnes eius effectus, qui ex impetratione oriri poſſunt. In Portuen. Bonorũ de Columna. 9. Iun. 1578. nu. 4. Deciſ. 365

Clauſula, Motu proprio, cum operetur viuificationem gratiæ, non poteſt allegari ad illius deſtructionem. ibid. nu. 3. 365

Effectus clauſulæ Motu proprio, eſt, vt viuificet gratiã, & tollat ſubreptionẽ. ibid. n. 5. 365

De clauſula, Motu proprio. vide plura in verb. Motus proprius.

Clauſula, Non aliàs, eſt præciſa, ſed declaratur. vt in Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. nu. 6. 12. & 13. 1063

Clauſula, Non aliàs aliter nec alio modo, poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principium venditionis, vt ſcilicet non cenſeatur res vendita purè & ſimpliciter, ſed cum illa reſeruatione. ibid. nu. 12. 1063

Clauſula, Non aliàs aliter nec alio modo, habet naturam præciſam, vt ſi conditio non impleatur, nihil actũ cẽſeatur. Tiburtina Caſtri Viuary. 4. Nouemb. 1388. nu. 7. 838

Clauſula, Non aliàs nec alio modo, in gratia facit eam correſpectiuã & indiuiduã. Lucana Beneficiorũ. 16. Nouẽb. 1580. n. 9. 483

Clauſula, Non alias nec alio modo, in reſeruatione penſionis, cum regreſſu, facit totam gratiã corruere, ſi regreſſus nõ teneat. Iſpalen. Penſionis. 30. Octob. 1570. nu. 1. 114

Clauſula, Non autem per clauſulas generales idem importantes, videtur formam inducere, quæ nõ poſſit per æquipollens impleri, licèt in voluntarijs regula ſit in contrariũ. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 4. 291

Clauſula, Non obſtante, in fine poſita refertur ad omnia. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 4. 433

Clauſula, Nullo iure reſeruato &c. poſita in venditione, de ſtylo extenditur ſibi nec ſuis ſucceſſoribus de cætero reſeruato. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 14. 932

Clauſula, Omni meliori modo, eſt maximi ponderis pro actus ſuſtentatione. Peruſina Hæreditatis. 30. Octob. 1587. n. 2. 800

Clauſula, Omni meliori modo, non operatur vltra modũ expreſſum, quãdo eſt expreſſus certus modus; ſed hoc procedit, quando clauſula eſt ſine copula. Romana Dohanæ ſalis. 8. Iun. 1592. n. 3. 993

Clauſula, Omni meliori modo, non alterat diſpoſitionem, nec eam ampliat. In Roman. Fideicõmiſſi de ſtãchis. 13. Ian. 1597. n. 13. 1216

Clauſula, Omni meliori modo, & iuramẽtũ, cũ obligatione Camerali, æquipollẽt obligationi vti principalis. In Romana euictionis Domus. 5. Iul. 1599. nu. 5. 1324

Clauſula, Omni meliori modo, ſine copula non ampliat diſpoſitionem. In Rauẽnatẽ. Donationis. 29. Apr. 1596. nu. 3. 1184

Clauſula. Omni meliori modo, poſita in ſecũdo teſtamento non ſufficit ad effectum, vt per ſecundũ reuocetur primũ. In Romana Vineæ.

Vinea.20.Octobr.1574.nu.1. *Deciſ.* 239

Clauſula, omni meliori modo & iuramẽtum *in donatione operatur, vt meliori via cenſeatur electa pro illius validitate. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. n. 22.* 201

Clauſula, omni meliori modo, *in donatione quãdo arguat trãſitũ donationis cauſa mortis in donationẽ inter viuos. Ciuitatis Caſtelli donationis.20.Iun.1578.nu.5.& 6.* 369

Clauſula, omni meliori modo, *in confeſſione in teſtamẽto facta nihil operatur inter abſentes. In Portuen. Bonorum.2.Decembr. 1580. num. 19.* 487

Clauſula, parito iudicato, *per equipollens ex decreto iudicis adimpleri poteſt. In Aquilana Canonicatus.26.Apr.1591.nu.6.* 945

Clauſula, parito iudicato, *in cõmiſſione, facit eam conditionalem, nec per eam tribuitur iuriſdictio, niſi parito iudicato. ibid.nu.5.* 945

Clauſula, parito iudicato, *modificatur per clauſulam arbitrio Rotæ. Aſtoricen. Prioratus.18.Decembris 1598.nu.1.* 1305

Clauſula, parito breui, *requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. In Iſpalen. Beneficij.24.Februar.1584.nu.1.* 655

Vbi adeſt clauſula, parito breui, *non ſufficit oblatio, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum, & de ratione differentia.ibid.nu.2.& 3.* 655

Clauſula, ponens, *in inſtrumento venditionis concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. In Romana Domorum. 7.Maij 1584.nu.2.* 663

Clauſula, pro eo, *in mandato in rem propriam exponitur ideſt loco ſui. In Romana Pecuniaria.27.Octobris 1581.nu.8.* 541

Clauſula, pro potiori cautela perpetuo vnimus annectimus & incorporamus, *in cõfirmatione vnionis, facit quòd confirmatio valeat in vim nouæ conceſſionis. In Biſuntina, & Baſilien. Vnionis.10.Maij 1602.num.1.* 1432

Clauſula, prout de iure, *in motu proprio limitat totum reſcriptum. In Romana S.Thomæ.20.Nouembr.1589.nu.4.* 896

Clauſula, prout iuris fuerit, *in reſcripto, reſtringit tantum verba præcedentia, non autem refertur ad omnia contenta in cõmiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18.Maij 1590.nu.5.* 922

Clauſula, prout hactenus, *ſtat cõditionaliter, & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis.22.Aprilis 1580.nu.5.* 454

Clauſula, pro ſe ſuiſq. heredibus, *in donatione cauſa mortis quid operetur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis.20.Iun.1578. n.7.* 369

Clauſula, pro ſe & ſuis heredibus & ſucceſſoribus, *in inueſtitura, importat quod veniãt etiam heredes extranei etiã in feudalibus & emphyteuticis. In Albanen. Vineæ.23. Ianuarij 1573.nu.3.* 188

Clauſula illa, puram & libera, *in donatione poſita, eſt ſolita apponi de ſtylo notariorũ, & non repugnat donationi remuneratoriæ. In Rauènaten Donationis. 29. Apr. 1596. num. 2.* *Deciſ.* 1184

Clauſula, quam & quas, *facit quod poſſit procedi prout in prima & propterea veniens ad cauſam vigore commiſſionis habentis hanc clauſulam, non facit acta ſua neque ſententias. In Calaguritana Panis. 10. Nouembris 1597.nu.2.& 3.* 1241

Clauſula, quam & quas, *poſita in prima commiſſione in qua cauſa non fuerunt deducta ad ſpeciem nihil operatur, præſertim ſtante reſtrictione cõmiſſionis ſequentis. Tarraconen. Villa de Reus.8.Febr.1593.num.3* 1013

Per clauſulam, quam & quas, *in commiſſione reſtitutionis in integrum poſita, cenſetur data iuriſdictio tã ſuper principali, quàm ſuper acceſſorijs. In Calaguritana Spolij panis.5.Nouembr.1599.nu.3.* 1327

Clauſula, quam & quas, *in commiſſione ſatis tribuit iuriſdictionem cognoſcendi ciuiliter etiam de ſimonia. In Taurinen. Prioratus.23.Martij 1582.nu.1.* 571

Clauſula, quam & quas, *in commiſſione facit quòd non poſſit dubitari, quòd appellatio nõ fuerit bene introducta Gerunden. Præcedentiæ.4.Nouem. 1583. num 3.* 644

Clauſula, quatenus tertio nõ præiudicetur, *facit quòd nõ poſſit dici adeſſe defectũ intẽtionis Principis. Portuen. Bonorum. 27. Nouembris.1577.nu.22.* 350

Clauſula, quibus dederis, *in cõceſſione feudi, vide ſupra Clauſula & quibus dederis.*

Clauſula, quòd litteræ in forma gratioſæ ſubrogationis expediri poſſint, *vide ſuperius in verb. & quòd littera in forma gratioſa ſubrogationis &c.*

Clauſula, quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit, *& clauſula* ſublata, *ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarũ intelligi debent, maximè ſi habeant coniunctum decretũ irritãs. Tarraconen. Villa de Reus.2.Aprilis 1593. num. 2.* 1020

& obſtant nonſolum parti ſed etiam Iudici. ibid.nu.1. 1020

Clauſula, quòd de defectu intentionis dari non poſſit, *operatur, quòd nõ ſit neceſſaria mentio iuris tertij. In Portuen. Bonorum de Columna.27.Nouem.1577.nu.32.* 351

Clauſula, quòd non poſſit derogari niſi de toto tenore & de data, plena ſpecifica, indiuidua expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mẽtio fiat &c. *importat quòd non poſſit tolli per aliã clauſulã hoc modo conceptã etiã ſi expreſſa de clauſulis derogatorijs mentio facienda eſſet. Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mar. 1576.nu.2.* 291

Clauſula, quòd iuſpatronatus habeatur ac ſi ex vera dotatione & fundatione compe-

teret, facit, quod regulari debeat, prout regulatur illud, quod ex dotatione & fundatione competit, niſi de contraria mente Papa appareat. ibid. num. 1. 291

Clauſula, quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma, prout magis & melius valere poteſt, & omni meliori modo, in teſtamento vel codicillis poſita, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 13. 749

Clauſula, quòd remaneant centum pro Rectore, vide ſuperius dummodo remaneant centum pro Rectore.

Clauſula, quomodolibet propter ſui generalitatem omnia comprehendit, de quibus in genere ſufficit quòd fuerit cogitatũ. Caſarauguſtana 2500. 15. Nouem. 1577. n. 2. 350

Clauſula, quorum tenores in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. nu. 7. 296

Clauſula, quorum tenores in derogationibus facit, quòd infinita derogationes de ſtylo Rota remaniãt inefficaces, quæ aliàs eſſent efficaces. In d. Aſtoricen. 19. Mar. 1576. n. 1. 291

Clauſula, quorum tenores omnia comprehẽdit. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 6. 510

Clauſula, quorum tenores nullam habet efficaciam, quoties Papa, ſi ſciuiſſet defectus, non ita reſcripſiſſet. In Romana ſecretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 8. 981

Clauſula quorum tenores in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ, non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum apponantur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 12. 998

Clauſula, quorum tenores, & alia reſtringũtur iuxta narrata. In Monaſteriẽ. Canonicatus, ſeu denegationis poſſeſſionis. vlt. Februar. 1567. nu. 1. 16

Clauſula, ratihabitionis ſub clauſula promiſit in mandato importat ratificationem. In Roman. Domus del Caualeto. 27. Nouẽbris 1581. nu. 2. 548

Clauſula, releuans &c. in mandato procuratoris operatur ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui. In Toletana nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. nu. 2. 1180

Clauſula, ſi conſtiterit non eſt de futuro ſed de præterito. In Tridentina Canonicatus. 5. Iul. 1593. nu. 3. 1044

Clauſula, ſi tibi legitimè conſtiterit importat partis citationem. In Maioricen. Legati. 4. Februar. 1583. n. 3. 601

Clauſula, ſi ita eſt in gratia facit gratiam cõditionalem, & oſtendit Papã de narratis notitiam non habuiſſe, & in tali caſu narratiua verificari debet. In Conchen. Erectionis. 25. Maij 1592. nu. 1. 989

Clauſula, ſi ita eſt non reddit reſcriptum cõditionale, quando gratia valet de præſenti. Idem eſt etiam quòd non adſit dicta clauſula, ſed ſi ſubintelligatur. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. n. 5. Deciſ. 778

Clauſula, ſicut exhibita nobis petitio continebat, denotat conceſſionem ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 2. 510

Clauſula, ſine alicuius præiudicio, in erectione in Collegiatã poſita intelligi debet reſpectu aliorum nõ expreſſarum. In Illerden. Præminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 4. 1445

Clauſula, ſine præiudicio &c. præſeruat ius & intereſſe. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1571. nu. 6. 144

Clauſula, ſine præiudicio iurium in ceſſione quid operetur. In Romana domorum. 7. Maij 1584. nu. 3. 663

& quid in alienatione rei ſuæ. In Romana Domorum. 5. Mart. 1584. n. 1. & 3. 658

Clauſula ſine præiudicio poſita in cõceſſione, quæ eſt incompatibilis cũ diſpoſitione, vel diſpoſitionẽ vitiat, vel à diſpoſitione vitiatur, ne actus reddatur nugatorius. In Portuen. bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 17. 398

Clauſula ſine præiudicio ſubintelligitur in omnibus cõceſſionibus, quãdo poteſt ſtare cum principali diſpoſitione. ibid. nu. 18. 398

Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum, in inſtrumẽto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quã inducitur nouatio primæ obligationis. In Romana Pecuniaria de Carauagijs. 10. Mart. 1600. nu. 1. & 2. 1343

Clauſula, ſine præiudicio iurium ſuorum poſita in concordia quam interpretationem recipiat. ibid. nu. 3. 1343

Stãte clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis non eſt translata exequutio ad iudicem ad quem, ſed remanet penes iudicem à quo. In Lucana penſionis. 17. Decembris 1574. nu. 1. 247

Clauſula ſine præiudicio legitimę exequutionis apponitur in cõmiſſione appellationis à ſententia exequutoris litterarũ Apoſtolicarum, vel apponitur clauſula parito breui d. Fauentina Monaſterij. 15. Decembris 1603. num. 3. 1484

Vis clauſulæ ſine præiudicio legitimæ exequutionis poſita in commiſſione adhuc durare dicitur, licèt ſentẽtia per appellationẽ ſuſpendatur. In Salamantina cenſurarum. 28. Nouembris 1594. nu. 10. 1098

Clauſula ſine præiudicio reſidui debet referri ad id, quod non implicet repugnantiam. Romana reſidui Dotis. 4. Iun. 1604. n. 1. 1500

Clauſula ſine præiudicio tertij in gratia, facit quod gratia per eam ſit limitata vna cum eius acceptatione. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. nu. 3. 334

Clauſula ſine præiudicio trium conformiũ, nõ capit ſẽtẽtias nullas & iniuſtas. Calagurritana de Zalduendo. 9. Decem. 1588. n. 3. 845

Clauſula ſine præiudicio triũ conformiũ in cõmiſſione nõ tollit iuriſdictionẽ iudicis ad quem,

quem, & licèt non operetur effectum ſuſpẽſiuum operatur tamen deuolutiuum vt de eo cognoſci poſſit, & procedi ad vlteriora etiam reuocando. ibid. n. 2. *Deciſ.* 845

Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorum *poſita in commiſſione, non capit officiũ ſuper quo expreſsè eſt commiſſa cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb.* 1591. *num.* 1. 965

Clauſula ſine retardatione penſionis *quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. penſionis.* 15. *Febr.* 1593. *n.* 2. 1017

De clauſula, ſine retardatione, ſolutionis penſionis, *vid in verb. Penſio.*

Clauſula ſi quid exequendum, *dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorem illius, qui decretum pro ſe obtinuit. In Anconit. pecuniaria.* 10. *Decemb.* 1601. *n.* 2. 1412

Clauſula ſi quid exequendum *poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum. In Aretina bonorum.* 12. *Ianuar.* 1598. *n.* 5. 1255

Clauſula ſub annuo Canone ſeu cenſu, *quando importet contractum cenſualem, & non emphyteuticum. In Papien. tenuta de Magdalena.* 17. *Iun.* 1596. *n.* 3. 1195

Clauſula ſublata *eſt tanta efficacia, vt nec etiã admitti poſſint articuli ad probandum contrarium. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum.* 15. *Decemb.* 1597. *n.* 19. 1251

Clauſula ſublata *non tollit priuilegium de iure ſpeciali competens. In Valentina Decimarum.* 1. *Iuly* 1598. *n.* 9. 1293

Clauſula ſublata cum derogatoriarum derogatoriis *in indulto poſita, facit, quòd nullo modo cenſeatur derogatum. In Vercellen. Subſidy.* 20. *Marty* 1600. *n.* 1. 1348

Clauſula ſublata & decretum irritans *facit quòd non poſſit de defectu intentionis Papæ dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi oris aperitione. In Aretina Commenda.* 19. *Ianuar.* 1587. *n.* 1. 764

Clauſula ſublata & decretum irritans *tollunt iuriſdictionem aliter iudicandi. In Portuen. Bonorum de Columna.* 27. *Nouembris.* 1577. *n.* 1. 351

Clauſula ſublata & decretum irritans *non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locũ habeat nec ne. In Aliphana Canonicatus.* 27. *Iun.* 1603. *n.* 5. 1471

Clauſula ſublata cõtinet *in ſe virtualiter clauſulam & ſic iudicari debere. In Aretina Commenda.* 30. *Ian.* 1587. *n.* 1. 766

Clauſula ſublata *vltima derogat priori. In Virdunen. Canonicatus.* 10. *Aprilis* 1581. *num.* 7. 510

Clauſula ſublata *non ſolum obſtat parti, ſed etiam iudici, præſertim ſi habeat coniunctã clauſulam,* quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit. *In Tarraconen. Villa de Reus.* 2. *Aprilis* 1593. *n.* 1. 1020

Clauſula ſublata, & quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, *ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarum intelligi debent; maximè ſi habeant coniunctum decretum irritans. ibid. n.* 2. *Deciſ.* 1020

Clauſula ſublara, & quòd, de óbreptione, ſubreptione, vel defectu intentionis dari non poſſit, *facit, quòd non poſſit aliqua nullitas deduci niſi aperto prius ore. In Aretina Commenda.* 15. *Decembris.* 1586. *num.* 3. 761

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq; *capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſula & quibus dederit. In Romana bonorum de Lilio.* 7. *Febr.* 1582. *n.* 18. 559

Clauſula ſupplentes, *cum alys clauſulis ampliſſimis poſita in Motu proprio, facit, quòd de nullitate Motus propry dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis Motus proprius corruat. In Romana Secretariatus.* 26. *Nouemb.* 1591. *n.* 11. 965

Clauſula tali caſu & non alias nec alio modo *licèt induant formam tamẽ ſeſe compatiũtur cum alia forma, quæ ſit de iure communi. In Tarentina Viridary.* 31. *Maÿ* 1596. *n.* 6. 1190

Clauſula vobiſq; *poſita in conceſſione abſque aliqua reſtrictione ad omnes eſt referenda, quando venit amplificatiuè poſt iam perfectam & abſolutam clauſulam. In Bononiẽ. de Bologninis.* 17. *Iun.* 1566. *n.* 4. 5

Clauſula, vocatis vocandis *intelligitur de his qui habent intereſſe, non autem de his, qui pro ſolemnitate adhibentur. In Anconitana bonorum.* 17. *Iun.* 1577. *n.* 3. 338

Clauſula volumus, *quæ apponitur in reſeruationibus, non facit, quominus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina fructuum.* 28. *April.* 1581. *n.* 5. 514

Clauſula, vt aſſeritur *non refertur ad partem. In Lamacen. Adminiſtrationis.* 12. *Ian.* 1579. *n.* 3. 388

Clementina *I. de præbend. quomodo intelligatur. In Lucana beneficiorum.* 16. *Nouembris* 1580. *n.* 2. 483

Clem. Cauſam. de electiòn. procedit in beneficialibus tantum. In Peruſina exequutionis. 10. *April.* 1595. *n.* 2. 1123

Gloſ. in Clem. Dudum. §. nos etenim. de ſepultur. quomodo intelligatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. *Decembris* 1579. *nu.* 13. & 14. 433

Clericatvs *non præſumitur, & ad eum probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus.* 24. *Marty* 1572. *n.* 5. 162

In materia præſumendi Clericatum leuiores probationes ſufficiunt. In Neapolitana Canonicatus. 9. *Decemb.* 1585. *n.* 5. 713

Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à non ſuo Epiſco-

po, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex cõiecturis præſumi poſſit. ibid. n. 1. Deciſ. 713

Clericatus dicitur probari ex eo, quòd in ſententia ſui Ordinarÿ vocatur clericus. ibidem num. 3. 713

Clericatus probatur ex remiſſione facta de curia ſæculari ad Epiſcopalem. ibid. n. 4. 713

Clericatus probatur per publicam vocem et famam, & communem reputationem. In Calaguritana de Arcaia. 28. Iunÿ 1591. num. 1. 962

ſecus eſt in illegitimo, in quo vltra probationem fama debent concurrere alia adminicula. In Colimbrien. Rſeruationis fructuum. 1. Iulÿ 1598. n. 1. 1292

Clericatus per teſtes probatus ex quo quis incedit in habitu clericali, dicitur probatus ex communi reputatione, ſecus eſt vbi conſtat de malo initio. In Neapolitana Canonicatus. 21. Maÿ 1586. n. 2. 741

Clericatus collatus à non ſuo Epiſcopo ſine licentia non eſt legitimè collatus, nam Epiſcopi, qui non ſubditum promouent in aliena diœceſi, debent facere mentionem licentia, tanquam ſolemnitatis extrinſeca. ibid. num. 1. 741

Clericatus per atteſtationem notarÿ probatur, & ei ſtatur. In Aretina Commẽda. 7. Nouemb. 1586. n. 1. 755

Vicarius Vrbis habet facultatem conferẽdi clericatum exteris; maximè curialibus, prout quotidie practicatur. In d. Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulÿ. 1598. num. 3. 1292

Epiſcopus non poteſt diſpenſare ad clericatum cum corpore vitiato, niſi præuia cauſa cognitione, ſecus in Papa, qui ſcienter gratiã faciens cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis, 3. Iunÿ 1583. num. 7. & 8. 625

Is dicitur inhabilis ad clericatum abſque diſpẽſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum licèt in pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterÿs. ibid. n. 1. 625

CLERICVS de iure non præſumitur ignobilis, & ad hoc probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martÿ 1572. n. 8. 162

Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembris 1585. n. 2. 713

Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit clericus, & tamen non ritè ordinatus. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maÿ 1586. num. 4. 741

Non rite promotus ad ordines in ſui præiudiciũ dicitur clericus, ſed ordo caret exequutione. ibid. n. 3. 741

Iudex laicus in dubio debet remittere ad ſuũ Ordinarium eum, qui aſſerit ſe clericum, vt cognoſcat, an ſit clericus. ibid. n. 5. 741

Arbitrarium eſt iudici, an vitium in clerico ſe promouẽte ſit tale, quod inducat deformitatem, ſecus eſt in mutilatione. In Romana penſionis. 3. Iun. 1583. n. 4. Deciſ. 625

Clericus, qui habet digitum inciſum, effectus presbyter præſumitur abſolutus & diſpẽſatus. In Turritana Tertiaria. 3. Iulÿ 1595. num. 7. 1147

Clericus nec ẽt volens, poteſt corã iudice laico conueniri, cũ ſit incapax illius iuriſdictionis, nec opus eſt, quòd compareat ad declinandam iuriſdictionem, quia nihilominus proceſſus eſt nullus. In Florentina domus. 10. Iunÿ 1591. n. 4.

Idem eſt in clerico herede clerici defuncti. ibid. num. 5. 957

Clericus citatus per iudicem laicum, quatenus ſua putauerit intereſſe, ſi compareat efficitur actor voluntarius, & proceſſus contra eum ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex non autẽ quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. n. 6. 957

Iudicium contra clericum coram Iudice laico in patrimonialibus agitari ſolũ poteſt, quãdo agitur reſpectu immunitatum & exemptionum, & eorum, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibidem num. 3. 957

Vbi proceditur contra plures fratres, quorum aliqui ſunt clerici, iudiciũ in foro eccleſiaſtico agitari debet, etiam quòd alÿ ſint laici, & etiam quòd agatur de patrimonialibus. ibid. n. 2. 957

Clericus opponens ſe exequutioni, quæ contra ſe poſſidentem & non vocatum facit iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt ſi exequutio nõ contra ſe fiat ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 4. 804

Clericus, qui non arctatur ad comparendum corã Iudice laico non poteſt dici contumax. In d. Florentina domus. 10. Iunÿ 1591. num. 8. 957

Clericus teſtis adhibitus à Iudice laico, licèt non ſubſit eius iuriſdictioni cum aliqua diminutione arbitrio Rota admitti poteſt. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049

Clericus tractãs negotia eccleſiæ, dicitur principaliter tractare negotium proprium quãdo agit de conuertendo redditus in propriũ vſum. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 3. 426

Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali diſpoſitione. Bononien. de Bologninis. 12. Ian. 1571. n. 2. 124

Nothi & ſpurÿ ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouemnalis. 19. Nouembris num. 3. 678

Paupertas clerici dicitur probata, ex quo redditus,

ditus, quos habet non excedunt vigintiquinque ſcuta. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. Deciſ. 173

Clericus, qui dimiſit habitum & ſe adſcripſit militiæ ſæculari incidit in Bullam Pij V. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. num. 4. 1471

CLERI *appellatione an & quando veniat Capitulum. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunij 1582. n. 2.* 580

COADIVTORIA *non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd veniente vacatione per mortẽ non poſſit alteri conferri quàm Coadiuto. In Leodien. Canonicatus. 28. Iunij 1602. n. 4.* 1447

Coadiutoria limitata non tribuit titulum coloratum, prout nec etiam noua prouiſio limitata. In Coneben. Regreſſus. 28. Iunij 1568. n. 1. 61

Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc facit, quòd non detur vacatio. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148

Effectus & obſeruantia Coadiutoriæ per multos annos ſupplent probationem ad probandam ipſam Coadiutoriam. In Nucerina Affictus. 1. Iulij 1575. n. 1. 262

Defectus ætatis in Coadiutore non obſtat, quãdo non agitur de canonizanda Coadiutoria, cum tunc leuiores ſufficiant probationes. ibid. n. 2. 262

CODICILLI *per coniecturas amentiæ ſuſpecti redduntur ſicut teſtamentum. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembris 1591. n. 4.* 966

In codicillis à cæco factis etiam inter liberos ſeruari debet diſpoſitio. §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. qui teſtam. facere poſſunt, quando omnino ceſſat ſuſpicio fraudis, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 966

De codicillis vide aliqua in verb. Teſtamentum.

Clauſula appoſita in codicillis ſeu in teſtamẽto, vbi teſtator vult, quòd diſpoſitio, valeat eo modo & forma, quo magis & melius valere poteſt & omni meliori modo, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 13. 749

Teſtamẽtum caducatum per obitum primi hæredis ante teſtatorem vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur, maximè ſi teſtator præcogitauerit talem caſum euenire poſſe, et nihilominus voluit teſtamẽtum per exequutores adimpleri & legata præſtari. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 2. & 5. 943

Clauſula codicillaris adiecta reciprocæ ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam de communi. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. num. 16. 934

COLLATIO *dicitur fructus, quem poſſeſſor bonæ fidei ſuum facit. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 8.* Deciſ. 306

Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 4. 1021

Collatio facta per Capitulum tempore quo erat ſuſpenſum non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autem Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calciaten. Canonicatus & præbenda. 6. Martij 1589. n. 1. 860

Capitulum de iure communi habet collationẽ ſimultaneam cum Epiſcopo. In Coimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 4. 1402

Collatio facta in Turno per Capitulum habetur ac ſi coniunctim facta fuiſſet. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 11. 980

Qui excipit quòd collatio per turnum fieri debet, duo probare tenetur, & quòd adſit turnus ex conuentione ſeu conſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. n. 9. 1296

Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 9. 306

Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia & patientia Epiſcopi. ibid. n. 1. 306

Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper poſſeſſione iuris. conferendi Capitulo quæſita. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 4. 293

Collatio præbendarum in Cathedrali eſt communis Epiſcopo & Capitulo. In Placentina Cantoria. 24. Octobris 1594. num. 3. 1091

Quaſi poſſeſſio conferendi probatur ex collatione facta, quæ ſortita fuerit effectum. In d. Reatina beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 1. 337

Vltimus ſtatus poſſeſſionis attendi debet ad cognoſcendum quis ſit in poſſeſſione conferendi. ibid. n. 4. 337

Vbi non agitur inter collatores ſuper iure conferendi ſed ſolum inter prouiſos ſufficit quaſi poſſeſſio conferendi. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 3. 293

Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij, de eo prouiſionem facere poteſt. In Mediolanen. beneficij 1. Iulij 1592. n. 2. 990

Beneficium litigioſum ab Epiſcopo conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. n. 1. 945

Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo, eſt ſex menſium. In Placentina Cantoria. 24. Octob. 1594. n. 4. 1091

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus non currit niſi à die notitiæ vacationis ha-

 bita.

bita. In Toletana beneficij. 28. Nouembris 1578. n. 1. *Deciſ.* 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij V. ibid. n. 2. 380

Collatio *facta in vim quaſi poſſeſſionis conferēdi tenet, interim dum diſputatur ad quem ſpectet collatio. In Aſculana Prioratus. 1. Iuly 1587. n. 6.* 799

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intētionem in collatione beneficij intra fines ſuæ diœceſis constituti; maximè ſi cōſtet de quaſi poſſeſſione huiuſmodi beneficium conferēdi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortita. ibid. n. 2. 799

Ex vnico actu collationis effectuata quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione conferendi. ibidem num. 4. 799

Effectuatio collationis probatur ex reſignatione beneficij ſequuta. In d. Reatina beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 2. 337

Collatio *Ordinarij non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. n. 1.* 1467

Collatio *Papæ præualet collationi Ordinarij, quando præuenit in conferendo. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 1.* 1144

Collatio *an ſit habenda pro perfecta, ſequuta nominatione & requiſitione, ad effectum vt Papa dicatur præuentus in conferendo, & quando. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 7.* 1091

In collatione, quæ certo generi perſonarum venit facienda, Epiſcopus nō poteſt alteri prouidere; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. ibid. n. 6. 1091

Collatio *prabēdæ Pœnitētiary ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuarij 1597. n. 1.* 1218

In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis facta per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 2. 1306

Collatio *facta de beneficio curato tanquam de ſimplici non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero. In Oriolen. beneficiorum. 21. Maij 1593. n. 4.* 1026

De collationibus factis iure regalia nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competijſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. beneficij. 21. Aprilis 1600. n. 6. & 7. 1353

Laici ſunt incapaces iuris conferendi eisq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. n. 1. & 5. 1382

Ex collationibus de facto à laicis emanatis nō inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem. ibid. n. 7. *Deciſ.* 1382

Collatio *facta non ſeruata iuris & ſtatuti forma nihil operatur. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 2.* 1091

Enunciatiuæ antiquæ collationum corroborāt iuſpatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 8. Decemb. 1598. n. 3. 1305

Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt, quænam ſint beneficia annexa, nō probāt vnionem ſeu annexionem. In Camerinen. parochialis. 19. Iun. 1589. n. 2. 886

Collatio *dotis filiæ, quæ à paterna hæreditate excluditur, iniquum eſt, vt fiat. In Balneoregiē. hæreditatis. 28. Maij 1601. num. 2.* 1392

Filia quando conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam, & quando non. ibid. n. 1. & 3. 1392

A collatione ad imputationē in legitimam optimè procedit argumentū negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. n. 7. 568

Verbum conferre comprehendit omnes titulos. In Calaguritana de Zalduendo. 9. Decemb. 1588. n. 6. 845

Collator, *qui in tempore quatuor menſium non contulit, ignorantia vacationis beneficij excuſari nō poteſt, niſi ſit veriſimilis & probabilis. In Toletana beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3.* 380

Et talis ignorantia redditur omnino inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis. ibid. n. 4. 380

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum vigore ſacri Cōcily Tridentini Ordinarijs Collatoribus non currit niſi à die notitiæ vacationis habitæ. ibidem num. 1. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380

Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402

Collegiata *eſt dignior parochiali. In Calaguritana præeminentiarum. 9. Iunij 1567. n. 1.* 22

Et in Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. num. 1. 1445

Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſignis colligatur. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuar. 1598. n. 1. 1256

Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. In Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 2. 1445

Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam præcedere debent Archipresbyteros Rectores & alios Clericos diœceſis. In Boianen. Præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. num. 1. 1223

Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirūt perſonalem reſidentiam. In d. Zamoren. Canoni-

nonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. num. 2. Deciſ. 1256

Canonici Collegiatarum debent inſeruire per ſe nec poſſunt per ſubſtitutum. ibid. n. 4. 1256

Clauſula, ſine alicuius præiudicio in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum. In d. Illerden. Præeminentiarum. 26. Iunij 1602. nu. 4. 1445

Penſio conceſſa ſuper Collegiata, quæ poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. nu. 9. 1444

Eccleſia iurispatronatus, ſi in Collegiatam erigatur patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum. ibid. num. 11. 1444

Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, non excuſatur tamen vt ſi non reſideat in Collegiata, lucretur fructus & diſtributiones in alia. In Valliſoletana Reſidentiæ. 8. Nouembris 1602. nu. 1. 1452

Collegium dici poteſt à collegando, ſiue à colligendo ſeu à collegendo. In Romana Præeminentiarum. 16. Decembris 1585. num. 8. 716

Collegium non venit appellatione perſonarum. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouemb. 1593. nu. 3. 1050

Dignitas dicitur Collegialis, quando alteri non poteſt conferri, quàm vni de Collegio. In d. Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 9. 716

Epiſcopi & Prælati qui ſunt de aliquo Collegio ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis. In d. Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594. num. 7. 1058

Quando agitur de admiſſione in aliquod Collegium dicitur agi de re modici præiudicij. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. nu. 3. 162

Collitigans improbus quis non dicitur, ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata, quamdiu iuſtificari poteſt. In Collen. Parochialis. 11. Decembris 1595. nu. 9. 1165

Ad effectum vt quis non dicatur improbus collitigans ſufficit quòd lis ſit colorata. ibid. num. 10. 1165

Subrogatio gratioſa improbo collitiganti dari non debet, qui calumnioſam litem introduxit. ibid. num. 7. 1165

Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti cæteris excluſis. ibid. n. 1. 1165

Collvsio ex aſſertione aduerſarij principalis non probatur, cum ei non credatur. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576. n. 3. 304

Colluſio in matrimonio dicitur in eſſe, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit petit poſtea committi cauſam nullitatis illius. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuarij 1587. nu. 5. Deciſ. 763

Colluſio reddit ſententiam nullam. ibid. n. 9. 763

Ex acceptatione ſententiæ omiſſis defenſionibus manifeſta detegitur litis colluſio. ibid. num. 7. 763

Qui patitur ſe vinci, cum habeat probationes bonas & veras pro ſui defenſione is manifeſtè colludit. ibid. nu. 10. 763

In materia colluſionis probationes ſunt iudicis arbitrariæ. ibid. nu. 11. 763

Colluſio, quæ ſonat in delictum excluditur per probationem boni iuris coram iudice deducti. In Romana Vineæ. 8. Februar. 1580. nu. 4. 444

Colluſio, in beneficio excluditur, ex eo quòd quis habeat probabilem cauſam tuendi ſuã poſſeſſionem. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 15. Febr. 1574. nu. 5. 220

Colluſio non præſumitur, vbi nullum cadit commodum. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. nu. 6. 579

Colonvs non ſibi ſed domino poſſidet. In Romana Vineæ. 17. Aprilis 1587. num. 5. 777

Colonus tenetur de damno, quod culpa ſua contingit in reconducta. In Calagurritana Cenſus. 28. Ianuarij 1602. nu. 9. 1418

Quæ requirantur ad hoc vt hæres mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem. In Ceruien. Bonorum. 30. Maij 1580. n. 2. 466

Si defunctus poſſideat animo ſuo, & corpore alieno per colonum, continuante colono poſſeſſionem nomine hæredis, poſſeſſio dicitur eſſe penes hæredem. ibid. nu. 1. 466

Recognitio coloni vel conductoris requiritur, ad hoc vt poſſeſſio continuetur in hæredes. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Februarij 1569. nu. 1. 69

Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum, quòd quis animo ſuo, licèt corpore alieno poſſidere dicatur. In Vrbeuetana Caſtrorum de Ceruaria. 18. Martij 1569. nu. 1. 71

Eiectio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio, quæ eſt penes dominum, ſed tantum naturalis, quæ eſt coloni vel inquilini. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. num. 4. 498

Ex locatione facta colono arguitur, quòd fuerit ficta traditio, quæ domino non nocet. ibid. num. 7. 498

Expulſio colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionẽ authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 4. 342

Poſſeſſio non dicitur capta, niſi coloni de conſpectu loci penitus ſint eiecti, ita quòd amplius non redeant. ibid. nu. 3. 342

rationis cum credito alterius etiam reſpectu eiuſdem perſonæ. In Romana Cambiorum. 20. Decembr. 1596. nu. 1. Deciſ. 1214

Contra ſpolium admittitur compenſatio obligationis Cameralis cum iuramento. In Fulginaten. Spolij. 29. Februarij. 1580. num. 2. 448

Depoſitum non admittit compenſationem. In Anconitana cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 4. 1226

Compenſatio non poteſt operari quaſi poſſeſſionem exigendi penſionem, niſi conſtet fuiſſe realiter ſolutam in præiudicium tertij. In Regien. Penſionis. 18. May 1576. num. 7. 302

In compenſatione, quæ fit tertio ad conſtituendum in poſſeſſione iuris exigendi neceſſe eſt, quòd conſtet de vera numeratione tertij. ibid. num. 5. 302

Compenſatio, quæ fit inter duos, quorũ vterq. diuerſo reſpectu ſit creditor & debitor æquiparatur veræ ſolutioni reſpectu tantũ liberationis, non autem ad effectum, vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi, & multo magis ſi compenſatio fit tertio. ibid. nu. 4. 302

Exceptio compenſationis etiam in exequutione ſententiæ opponi poteſt, ſed habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum non ante ſententiam. In Romana Indemnitatis. 4. Aprilis. 1588. nu. 3. 814

Exceptio compenſationis in Saluiano interdicto admittitur. In Perufina Bonorum. 15. May 1577. nu 3. 327

Exceptio compenſationis fideiuſſori ſuccedẽti debitori competit. ibid. nu. 4. 327

Exceptio cõpenſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamẽ compenſatio eſt liquida. In d. Romana Tutelæ. 17. Februar. 1603. nu. 3. 1455

Legatum compenſatur cum debito neceſſario. In Bononien. Fideicõmiſſi de Scappis. 31. May 1600 nu. 2. 1365

COMPOSITIO facta cum fiſco ad ſe redimendum à vexationibus non operatur acceptationem ſententiæ vel confeſſionẽ criminis. In Salamantina Capellaniæ. 21. April. 1600. nu. 5. 1352

COMPROMISSVM vim petitionis habere dicitur, ſed intelligitur poſt illius præſentationem in diebus factam, cum arbitri non dicantur iudices ante compromiſſi acceptationem. In Romana Tutelæ de Fabys. 14. Iun. 1585. nu. 9. & 10. 698

Allegans compromiſſum debet de illius effectuatione docere. In Romana Pratenſi Aſſectus. 18. Apr. 1572. nu. 3. 164

Non eſt veriſimile, quòd quis velit ſuper negotio iam ſopito compromiſſum facere. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. num. 3. 684

De iure reuerentiali compromiſſum fieri poteſt pro bono pacis. In Calaguritana præeminentiarum. 30. Ianuarij 1568. num. 2. Deciſ. 36

De præeminentiis non licet compromittere ſine ſuperioris auctoritate, cum ſit materia magni præiudicij; ſecus eſt, ſi compromittatur ſuper modo incedendi & conueniendi in proceſſionibus, ex quo ſumus in licitis & honeſtis. ibid nu. 1. 36

Vna pars compromiſſi facit adminiculum reſpectu alterius partis. In d. Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. nu. 2. 684

In compromiſſo facto in duos, proceſſus ab vno tantum factus altero non acceptante etiam de iure ciuili non valet, cum ſit cõtra expreſſã compromittẽtium voluntatẽ. In Romana Tutelæ de Fabys. 14. Iun. 1585. nu. 7. & 11. 698

Ex clauſulis compromiſſi facultatiuis non poteſt dici, quòd fuerit data facultas nulliter prorſus procedendi. ibid. nu. 6. 698

Per compromiſſum in vim clauſularum, ſine ſtrepitu & figura iudicij & ſola facti veritate inſpecta, & quòd iura producta & copia fidem faciant coram quibuſcumque iudicibus &c. dicitur ſolum remiſſus rigor iuris ciuilis, & attenditur ſola ſolemnitas iuris gentium. ibid. nu. 2. 698

Compromiſſum factum poſt completam præſcriptionem non parit effectum neque interruptionis neque renunciationis. In d. Romana Tutelæ de Fabys. 27. Ianuarij 1586. num. 9. 918

COMPVLSORIALES non ſunt neceſſario de ſubſtantia in proceſſu regiſtrandæ. In Rauennaten. Valtium. 6. Aprilis 1579. num. 1. 400

In compulſorialibus extrahendis quando iudicium eſt in curia inchoatum, ſufficit, vt in illis decernendis citatus fuerit procurator, qui nominet procuratorem in partibus ad aſſiſtendum extractioni, & ſi talis procurator non fuerit reperibilis, factis diligentiis, extractio etiam ſine eo facta valet. ibid. nu. 2. 400

Compulſoriales extra locum expreſſum in citatione exequutæ, malè dicuntur exequutæ, nec aliqua ſuffragatur proteſtatio, maximè quæ non ſit admiſſa per iudicem. In Elnen. Prioratus. 20. Februarij. 1570. num. 1. 94

Vbi concordatum fuit de loco pro exequutione compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 23. Ianuarij 1570. nu. 1. 90

In ſcripturis, quæ debeant compulſari, permittitur Vicarijs Epiſcoporum in hoc caſu procedere per viam monitorij, aliàs ſecus cum ſit ſtylus ſolum Auditoris contradictarum. ibid. num. 2. 94

Scriptura extracta ante litem nõ eget compulſorialibus. In Comen. Iurispatronatus. 1. Decembris 1603. nu. 1. 1485

Inſtrumenta habita à notario compulſore fidẽ

facient

ſciant, licèt non ſit reproducta compulſoriis. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n.8. Deciſ. 1387

Depoſitiones teſtium non extracta vigore compulſorialium, facta recognitione manus notarij, & parte citata, prout requiritur, nõ dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n.1. 583

CONCESSIO *ſemper cenſetur facta ſine præiudicio tertij. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. n.1.* 1401

Conceſſio præſumitur facta ſecũdum conſuetudinem concedentis, ſed talis præſumptio non ſufficit ad obtinẽdum per viam actionis contra poſſeſſionem. In Peruſina Bonorum. 12. Decemb. 1587. n.2. & 3. 1449

Cõceſſio, quæ fit ſub cõditione inducit formam. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. n.1. 952

Vbi cõceſſio fit pro certa & determinata cauſa, nõ cõſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. In Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.5. & 7. 589

In his quæ de facili nõ concedũtur, non præſumitur gratioſa conceſſio. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n.2. 476

In cõceſſionibus & inueſtituris intẽtio partiũ eſt prouidere ſucceſſoribus. In d. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.4. 589

In cõceſſione Principis facta cum clauſula accedente conſenſu nõ poteſt dici adeſſe defectũ voluntatis in cõcedente. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num 21. 351

Noua conceſſio dicitur & nõ prorogatio, quãdo fit diuerſis pactis & conditionibus. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. n.1. 1379

Idem eſt ſi mutatur pretium. vt ibid. n.2.

Etſi addantur nouæ perſonæ. ibid. num. 3. 1379

Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erãt in præcedenti cõceſſione, nõ dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. In d. Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu.3. 1362

Ex quantitate ſoluta pro obtinẽda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. ibid. nu.10. 1362

Tollerantia habet vim tacitæ cõceſſionis, quãdo cõceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n.2. 478

Cõceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat, ſine eius cõſenſu non tenet, ſecus eſt in cõceſſione iuris perſonalis, in qua nullum tertio infertur præiudicium. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 8. 351

Conceſſio fieri poteſt tam ad tertiam generationem venditoris ſeu concedentis, quàm emptoris, & idem mutat contractus dicitur, ac ſi fiat conceſſio ad generationem emptoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Feb. 1585. n.4. Deciſ. 689

Conceſſio ad tertiam generationem ſine beneplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit ſolita locari, ad quod requiritur, vel quòd præcedat vna locatio ſolemnis, & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuatæ. In Romana Deuolutionis domus. 30. Octobris 1602. nn.1. & 2. 1451

& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n.1. 434

Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliàs non exprimatur. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 9. 1337

Conceſſo vno vidẽtur probabiliter conceſſa omnia, quæ ad id exequendum ſunt neceſſaria. In Iſpalen. Iurisnominandi. 8. Nouembris 1583. n.3. 645

CONCILIVM *Tridentinum licèt non tollat exemptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitandi vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 4.* 738

Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos ſolet eam tribuere vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Salamãtina Iurisdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 2. 433

Concilium loquens de exemptis non intelligitur de his, qui habent proprios Prælatos iuriſdictionem ordinariam habentes. In Salamantina Iurisdictionis. 9. Maij 1580. num. 6. 459

Concilium Tridentinum veriſimiliter nõ cenſetur voluiſſe præſeruare concordias, quæ non erant tunc temporis in viridi obſeruantia, & quæ habebant contrarium vſum. In Burgen. Iurisdictionis. 27 Iun. 1586. nu.2. 748

Concordia illa non cenſetur præſeruata per ſacrum Concilium Tridentinum, à qua de communi partium conſenſu receſſum fuit. ibid. num.3. 748

Concilium non præſeruat cõfirmationes cõcordiarum, quæ ſunt in forma communi. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. num.8. 783

Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712

Diſpoſitio Cõcilij, quæ nos reducit ad ius commune dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. n.1. 300

Concilium Tridentinum in c. 16. ſeſſ. 25. declaratur. In Dubio ſacræ Cõgregationis. 21 Iun. 1602. per tot. 1244

Diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſſ. 14. cap. 4. non derogat conſuetudini immemorabili.

Clauſula, & tuus ad id expreſſus accedat conſenſus eſt maxima efficacia, cum in dubio Papa nunquam cenſeatur defectum conſenſus ſupplere velle. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Martij 1576. n. 3. Deciſ. 291

Clauſula, ex certa ſcientia, nihil operatur, niſi totus tenor Papæ innotuerit, & inſertus fuerit. In Romana Secretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 2. 981

Clauſula, ex certa ſcientia, & ſimiles, operantur tantum circa ea, quæ ſunt iuris, nõ autem quæ ſunt facti. In Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1575. nu. 5. 268

Clauſula, firma remanente exequutione, poſita in ſuperſeſſoria intelligi debet, quatenus eſſet facta. In Verulana Expenſarũ. 19. Ianuar. 1601. nu. 2. 1381

Clauſula, habita vel non habita poſſeſſione, in reſeruatione penſionis non extenditur vltra duos vel tres annos, vbi ſubeſt iuſta cauſa. In Placentina Penſionis. 19. Nouembris 1568. nu. 2. 66

Clauſula, In omnibus autem alijs bonis, &c. in inſtitutione non tollit vniuerſalitatem inſtitutionis. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. nu. 2. 83

Clauſula, In omnibus & per omnia ac ſi in dictis litteris eſſent cõprehenſi, importat omnimodam exequutionem. Vtrauncn. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 5. 310

Clauſula, in ſtatu & terminis, in commiſſione operatur, quòd veniens ad cauſam cum hac clauſula faciat omnia acta & ſententias ſuas, ſed hoc intelligitur procedere in materia beneficiali, ſecus in prophanis, in quibus non ſemper obſeruatur, ſed ſolum quãdo quis venit ad alterius defenſionem. Corduben. Statutorũ. 24. Ian. 1590. nu. 1. 906

Item ſecus eſt. vt nu. 2. 906

Clauſula, ita quòd ad illa, poſita in regula 32. de impetrand. benefic. vacant. per obitũ famil. Cardinal. ponitur ibi ad maiorem declarationem, non autem ad limitandam diſpoſitionẽ. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Febr. 1590. nu. 6. 911

Clauſula, ita quod poteſt accipi vel reſtrictiuè vel declaratiuè vel ampliatiuè ſecundũ ſubiectam materiam. ibid. nu. 7. 911

De intellectu clauſulæ, Ita tamen, quòd perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quo ad alios Collectores facta ipſo iure expiret poſita in indulto nominãdi ad beneficiũ. vid. in Metẽ. Canonicatus. 14. Mar. 1586. n. 2. 728

Clauſula, Iuxta æſtimationem faciendam, in venditione quid operetur. vid. in Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iuly 1575. num. 2. 3. 4. 5. & 7. 264

Clauſula, licita tamen, facit quod confirmatio ſit in forma communi. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 7. 1198

Clauſula, Motu proprio, tollit impetrationẽ & omnes eius effectus, qui ex impetratione oriri poſſunt. In Portuen. Bonorũ de Columna. 9. Iun. 1578. nu. 4. Deciſ. 365

Clauſula, Motu proprio, cum operetur viuificationem gratiæ, non poteſt allegari ad illius deſtructionem. ibid. nu. 3. 365

Effectus clauſulæ Motu proprio, eſt, vt viuificet gratiã, & tollat ſubreptionẽ. ibid. n. 5. 365

De clauſula, Motu proprio. vide plura in verb. Motus proprius.

Clauſula, Non aliàs, eſt præciſa, ſed declaratur. vt in Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. nu. 6. 12. & 13. 1063

Clauſula, Non aliàs aliter nec alio modo, poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principium venditionis, vt ſcilicet non cenſeatur res vendita purè & ſimpliciter, ſed cum illa reſeruatione. ibid. nu. 12. 1063

Clauſula, Non aliàs aliter nec alio modo, habet naturam præciſam, vt ſi conditio non impleatur, nihil actũ cẽſeatur. Tiburtina Caſtri Viuary. 4. Nouemb. 1588. nu. 7. 838

Clauſula, Non aliàs nec alio modo, in gratia facit eam correſpectiuã & indiuiduã. Lucana Beneficiorũ. 26. Nouẽb. 1580. n. 9. 483

Clauſula, Non alias nec alio modo, in reſeruatione penſionis, cum regreſſu, facit totam gratiã corruere, ſi regreſſus nõ teneat. Iſpalen. Penſionis. 30. Octob. 1570. nu. 1. 114

Clauſula, Non autem per clauſulas generales idem importantes, videtur formam inducere, quæ nõ poſſit per æquipollens impleri, licèt in voluntarijs regula ſit in contrariũ. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 4. 291

Clauſula, Non obſtante, in fine poſita refertur ad omnia. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 4. 433

Clauſula, Nullo iure reſeruato &c. poſita in venditione, de ſtylo extenditur ſibi nec ſuis ſucceſſoribus de cætero reſeruato. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 14. 932

Clauſula, Omni meliori modo, eſt maximi ponderis pro actus ſuſtentatione. Perufina Hæreditatis. 30. Octob. 1587. n. 2. 800

Clauſula, Omni meliori modo, non operatur vltra modũ expreſſum, quãdo eſt expreſſus certus modus; ſed hoc procedit, quando clauſula eſt ſine copula. Romana Dohanæ ſalis. 8. Iun. 1592. n. 3. 993

Clauſula, Omni meliori modo, non alterat diſpoſitionem, nec eam ampliat. In Roman. Fideicõmiſſi de ſtãchis. 13. Ian. 1597. n. 13. 1216

Clauſula, Omni meliori modo, & iuramẽtũ, cũ obligatione Camerali, æquipollẽt obligationi vti principalis. In Romana euictionis Domus. 5. Iul. 1599. nu. 5. 1324

Clauſula, Omni meliori modo, ſine copula non ampliat diſpoſitionem. In Rauẽnatẽ. Donationis. 29. Apr. 1596. nu. 3. 1184

Clauſula. Omni meliori modo, poſita in ſecũdo teſtamento non ſufficit ad effectum, vt per ſecundũ reuocetur primũ. In Romana Vinea.

Vinea.20.Octobr.1574.nu.1. *Deciſ.* 239

Clauſula, omni meliori modo & iuramẽtum *in donatione operatur, vt meliori via cenſeatur electa pro illius validitate. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. n. 22.* 201

Clauſula, omni meliori modo, *in donatione quãdo arguat trãſitũ donationis cauſa mortis in donationẽ inter viuos. Ciuitatis Caſtelli donationis.20.Iun.1578.nu.5.& 6.* 369

Clauſula, omni meliori modo, *in confeſſione in teſtamẽto facta nihil operatur inter abſentes. In Portuen. Bonorum.2.Decembr. 1580. num. 19.* 487

Clauſula, parito iudicato, *per equipollens ex decreto iudicis adimpleri poteſt. In Aquilana Canonicatus.26.Apr.1591.nu.6.* 945

Clauſula, parito iudicato, *in cõmiſſione, facit eam conditionalem, nec per eam tribuitur iuriſdictio, niſi parito iudicato. ibid.nu.5.* 945

Clauſula, parito iudicato, *modificatur per clauſulam arbitrio Rotæ. Aſtoricen. Prioratus.18.Decembris 1598.nu.1.* 1305

Clauſula, parito breui, *requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. In Iſpalen. Beneficij.24.Februar.1584.nu.1.* 655

Vbi adeſt clauſula, parito breui, *non ſufficit oblatio, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum, & de ratione differentiæ.ibid.nu.2.& 3.* 655

Clauſula, ponens, *in inſtrumento venditionis concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. In Romana Domorum. 7.Maij 1584.nu.2.* 663

Clauſula, pro eo, *in mandato in rem propriam exponitur idest loco ſui. In Romana Pecuniaria.27.Octobris 1581.nu.8.* 541

Clauſula, pro potiori cautela perpetuo vnimus annectimus & incorporamus, *in cõfirmatione vnionis, facit quòd confirmatio valeat in vim nouæ conceſſionis. In Biſuntina, & Baſilien. Vnionis.10.Maij 1602.num.1.* 1432

Clauſula, prout de iure, *in motu proprio limitat totum reſcriptum. In Romana S.Thomæ.20.Nouembr.1589.nu.4.* 896

Clauſula, prout iuris fuerit, *in reſcripto, reſtringit tantum verba præcedentia, non autem refertur ad omnia contenta in cõmiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18.Maij 1590.nu.5.* 922

Clauſula, prout hactenus, *ſtat cõditionaliter, & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis.22.Aprilis 1580.nu.5.* 454

Clauſula, pro ſe ſuiſq. hęredibus, *in donatione cauſa mortis quid operetur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis.20.Iun.1578. n.7.* 369

Clauſula, pro ſe & ſuis hęredibus & ſucceſſoribus, *in inueſtitura, importat quod veniãt etiam hæredes extranei etiã in feudalibus & emphyteuticis. In Albanin. Vineæ.23. Ianuary 1573.nu.3.* 188

Clauſula illa, puram & libera, *in donatione poſita, eſt ſolita apponi de ſtylo notariorũ, & non repugnat donationi remuneratoriæ. In Rauẽnaten Donationis. 29. Apr. 1596. num. 2.* *Deciſ.* 1184

Clauſula, quam & quas, *facit quod poſſit procedi prout in prima & propterea veniens ad cauſam vigore commiſſionis habentis hanc clauſulam, non facit acta ſua neque ſententias. In Calaguritana Panis. 10. Nouembris 1597.nu.2.& 3.* 1241

Clauſula, quam & quas, *poſita in prima commiſſione in qua cauſæ non fuerunt deducta ad ſpeciem nihil operatur, præſertim ſtante reſtrictione cõmiſſionis ſequentis. Tarraconen. Villa de Reus.8.Febr.1593.num.3* 1013

Per clauſulam, quam & quas, *in commiſſione reſtitutionis in integrum poſita, cenſetur data iuriſdictio tã ſuper principali, quàm ſuper acceſſorijs. In Calaguritana Spolij panis.5.Nouembr.1599.nu.3.* 1327

Clauſula, quam & quas, *in commiſſione ſatis tribuit iuriſdictionem cognoſcendi ciuiliter etiam de ſimonia. In Taurinen. Prioratus.23.Martij 1582.nu.1.* 571

Clauſula, quam & quas, *in commiſſione facit quòd non poſſit dubitari, quòd appellatio nõ fuerit bene introducta Gerunden. Præcedentiæ.4.Nouem. 1583. num 3.* 644

Clauſula, quatenus tertio nõ pręiudicetur, *facit quòd nõ poſſit dici adeſſe defectũ intẽtionis Principis. Portuen. Bonorum. 27. Nouembris.1577.nu.22.* 351

Clauſula, quibus dederis, *in cõceſſione feudi, vide ſupra Clauſula & quibus dederis.*

Clauſula, quòd litterę in forma gratioſę ſubrogationis expediri poſſint, *vide ſuperius in verb. & quòd litteræ in forma gratioſæ ſubrogationis &c.*

Clauſula, quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit, *& clauſula* ſublata, *ſi abſolutè ſint poſitæ ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarũ intelligi debent, maximè ſi habeant coniunctum decretũ irritãs. Tarraconen. Villa de Reus.2.Aprilis 1593. num. 2.* 1020

& obſtant nonſolum parti ſed etiam Iudici. ibid.nu.1. 1020

Clauſula, quòd de defectu intentionis dari non poſſit, *operatur, quòd nõ ſit neceſſaria mentio iuris tertij. In Portuen. Bonorum de Columna.27.Nouem.1577.nu.32.* 351

Clauſula, quòd non poſſit derogari niſi de toto tenore & de data, plena ſpecifica, individua expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mẽtio fiat &c. *importat quòd non poſſit tolli per aliã clauſulã hoc modo conceptã etiã ſi expreſſa de clauſulis derogatorijs mentio facienda eſſet. Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mar. 1576.nu.2.* 291

Clauſula, quòd iuſpatronatus habeatur ac ſi ex vera dotatione & fundatione compe-

teret, facit, quod regulari debeat, prout regulatur illud, quod ex dotatione & fundatione competit, niſi de contraria mente Papæ appareat. ibid. num. 1. 291
Clauſula, quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma, prout magis & melius valere poteſt, & omni meliori modo, in teſtamento vel codicillis poſita, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 13. 749
Clauſula, quòd remaneant centum pro Rectore, vide ſuperius dummodo remaneant centum pro Rectore.
Clauſula, quomodolibet propter ſui generalitatem omnia comprehendit, de quibus in genere ſufficit quòd fuerit cogitatũ. Caſarauguſtana 2500. 15. Nouem. 1577. n. 2. 350
Clauſula, quorum tenores in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. nu. 7. 296
Clauſula, quorum tenores in derogationibus facit, quòd infinita derogationes de ſtylo Rota remanſiãt inefficaces, quæ aliàs eſſent efficaces. In d. Aſtoricen. 19. Mar. 1576. n. 1. 291
Clauſula, quorum tenores omnia comprehẽdit. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 6. 510
Clauſula, quorum tenores nullam habet efficaciam, quoties Papa, ſi ſciuiſſet defectus, non ita reſcripſiſſet. In Romana ſecretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 8. 981
Clauſula quorum tenores in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ, non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum apponantur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 12. 998
Clauſula, quorum tenores, & alia reſtringũtur iuxta narrata. In Monaſteriẽ. Canonicatus, ſeu denegationis poſſeſſionis. vlt. Februar. 1567. nu. 1. 16
Clauſula, ratihabitionis ſub clauſula promiſit in mandato importat ratificationem. In Roman. Domus del Caualeto. 27. Nouẽbris 1581. nu. 2. 548
Clauſula, releuans &c. in mandato procuratoris operatur ſatisdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui. In Toletana nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. nu. 2. 1180
Clauſula, ſi conſtiterit non eſt de futuro ſed de præterito. In Tridentina Canonicatus. 5. Iul. 1593. nu. 3. 1044
Clauſula, ſi tibi legitimè conſtiterit importat partis citationem. In Maioricen. Legati. 4. Februar. 1583. n. 3. 601
Clauſula, ſi ita eſt in gratia facit gratiam cõditionalem, & oſtendit Papã de narratis notitiam non habuiſſe, & in tali caſu narratiua verificari debet. In Conchen. Erectionis. 25. Maij 1592. nu. 1. 989
Clauſula, ſi ita eſt non reddit reſcriptum cõditionale, quando gratia valet de præſenti. Idem eſt etiam quòd non adſit dicta clauſula, ſed ſi ſubintelligatur. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. n. 5. Deciſ. 778
Clauſula, ſicut exhibita nobis petitio continebat, denotat conceſſionem ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 2. 510
Clauſula, ſine alicuius præiudicio, in erectione in Collegiatã poſita intelligi debet reſpectu aliorum nõ expreſſarum. In Illerden. Præminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 4. 1445
Clauſula, ſine præiudicio &c. præſeruat ius & intereſſe. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1571. nu. 6. 144
Clauſula, ſine præiudicio iurium in ceſſione quid operetur. In Romana domorum. 7. Maij 1584. nu. 3. 663
& quid in alienatione rei ſuæ. In Romana Domorum. 5. Mart. 1584. n. 1. & 3. 658
Clauſula ſine præiudicio poſita in cõceſſione, quæ eſt incompatibilis cũ diſpoſitione, vel diſpoſitionẽ vitiat, vel à diſpoſitione vitiatur, ne actus reddatur nugatorius. In Portuen. bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 17. 398
Clauſula ſine præiudicio ſubintelligitur in omnibus cõceſſionibus, quãdo poteſt ſtare cum principali diſpoſitione. ibid. nu. 18. 398
Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum, in inſtrumẽto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quã inducitur nouatio primæ obligatiõnis. In Romana Pecuniaria de Carauagijs. 10. Mart. 1600. nu. 1. & 2. 1343
Clauſula, ſine præiudicio iurium ſuorum poſita in concordia quam interpretationem, recipiat. ibid. nu. 3. 1343
Stãte clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis non eſt tranſlata exequutio ad iudicem ad quem, ſed remanet penes iudicem à quo. In Lucana penſionis. 17. Decembris 1574. nu. 1. 247
Clauſula ſine præiudicio legitimę exequutionis apponitur in cõmiſſione appellationis à ſententia exequutoris litterarũ Apoſtolicarum, vel apponitur clauſula parito breui d. Fanentina Monaſtery. 15. Decembris 1603. num. 3. 1484
Vis clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis poſita in commiſſione adhuc durare dicitur, licèt ſentẽtia per appellationẽ ſuſpendatur. In Salamantina cenſurarum. 28. Nouembris 1594. nu. 10. 1098
Clauſula ſine præiudicio reſidui debet referri ad id, quod non implicet repugnantiam. Romana reſidui Dotis. 4. Iun. 1604. n. 1. 1500
Clauſula ſine præiudicio tertij in gratia, facit quod gratia per eam ſit limitata vna cum eius acceptatione. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. nu. 3. 334
Clauſula ſine præiudicio trium conformiũ, nõ capit ſẽtẽtias nullas & iniuſtas. Calagurritana de Zalduendo. 9. Decem. 1588. n. 3. 845
Clauſula ſine præiudicio triũ conformiũ in cõmiſſione nõ tollit iuriſdictionẽ iudicis ad quem,

quem, & licèt non operetur effectum ſuſpẽſiuum operatur tamen deuolutiuum vt de eo cognoſci poſſit, & procedi ad vlteriora etiam reuocando. ibid. n. 2. *Deciſ.* 845

Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorum *poſita in commiſſione, non capit officiũ ſuper quo expreſſiè eſt commiſſa cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb.* 1591. *num.* 1. 965

Clauſula ſine retardatione penſionis *quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. penſionis. 15. Febr.* 1593. *n.* 2. 1017

De clauſula, ſine retardatione, ſolutionis penſionis, *vid in verb. Penſio.*

Clauſula ſi quid exequendum, *dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorem illius, qui decretum pro ſe obtinuit. In Anconit. pecuniaria.* 10. *Decemb.* 1601. *n.* 2. 1412

Clauſula ſi quid exequendum *poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum. In Aretina bonorum. 12. Ianuar.* 1598. *n.* 5. 1255

Clauſula ſub annuo Canone ſeu cenſu, *quando importet contractum cenſualem, & non emphyteuticum. In Papien. tenuta de Magdalena. 17. Iun.* 1596. *n.* 3. 1195

Clauſula ſublata *eſt tanta efficacia, vt nec etiã admitti poſſint articuli ad probandum contrarium. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb.* 1597. *n.* 19. 1251

Clauſula ſublata *non tollit priuilegium de iure ſpeciali competens. In Valentina Decimarum. 1. Iuly* 1598. *n.* 9. 1293

Clauſula ſublata cum derogatoriarum derogatoriis *in indulto poſita, facit, quòd nullo modo cenſeatur derogatum. In Vercellen. Subſidy. 20. Martij* 1600. *n.* 1. 1348

Clauſula ſublata & decretum irritans *facit quòd non poſſit de defectu intentionis Papæ dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi oris aperitione. In Aretina Commenda. 19. Ianuar.* 1587. *n.* 1. 764

Clauſula ſublata & decretum irritans *tollunt iuriſdictionem aliter iudicandi. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris.* 1577. *n.* 1. 351

Clauſula ſublata & decretum irritans *non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio loci habeat nec ne. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun.* 1603. *n.* 5. 1471

Clauſula ſublata *cõtinet in ſe virtualiter clauſulam & ſic iudicari debere. In Aretina Commenda. 30. Ian.* 1587. *n.* 1. 766

Clauſula ſublata *vltima derogat priori. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis* 1581. *num.* 7. 510

Clauſula ſublata *non ſolum obſtat parti, ſed etiam iudici, præſertim ſi habeat coniunctã clauſulam,* quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit. *In Tarraconen. Villæ de Reus. 2. Aprilis* 1593. *n.* 1. 1020

Clauſula ſublata, & quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, *ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarum intelligi debent; maximè ſi habeant coniunctum decretum irritans. ibid. n.* 2. *Deciſ.* 1020

Clauſula ſublata, & quòd, de óbreptione, ſubreptione, vel defectu intentionis dari non poſſit, *facit, quòd non poſſit aliqua nullitas deduci niſi aperto prius ore. In Aretina Commenda. 15. Decembris.* 1586. *num.* 3. 761

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq; *capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſulæ & quibus dederit. In Romana bonorum de Lilio. 7. Febr.* 1582. *n.* 18. 559

Clauſula ſupplentes, *cum alijs clauſulis ampliſſimis poſita in Motu proprio, facit, quòd de nullitate Motus proprij dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis Motus proprius corruat. In Romana Secretariatus. 26. Nouemb.* 1591. *n.* 11. 965

Clauſula tali caſu & non alias nec alio modo *licèt inducant formam tamẽ ſeſe compatiũtur cum alia forma, quæ ſit de iure communi. In Tarentina Viridarij. 31. Maij* 1596. *n.* 6. 1190

Clauſula vobiſq; *poſita in conceſſione abſque aliqua reſtrictione ad omnes eſt referenda, quando venit amplificatiuè poſt iam perfectam & abſolutam clauſulam. In Bononiẽ. de Bologninis. 17. Iun.* 1566. *n.* 4. 5

Clauſula, vocatis vocandis *intelligitur de his qui habent intereſſe, non autem de his, qui pro ſolemnitate adhibentur. In Anconitana bonorum. 17. Iun.* 1577. *n.* 3. 338

Clauſula volumus, *quæ apponitur in reſeruationibus, non facit, quominus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina fructuum. 28. April.* 1581. *n.* 5. 514

Clauſula, vt aſſeritur *non refertur ad partem. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ian.* 1579. *n.* 3. 388

CLEMENTINA *I. de præbend. quomodo intelligatur. In Lucana beneficiorum. 16. Nouembris* 1580. *n.* 2. 483

Clem. Cauſam. de election. procedit in beneficialibus tantum. In Perusina exequutionis. 10. *April.* 1595. *n.* 2. 1123

Gloſ. in Clem. Dudum. §. nos etenim. de ſepultur. quomodo intelligatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. *nu.* 13. *&* 14. 433

CLERICATVS *non præſumitur, & ad eum probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij* 1572. *n.* 5. 162

In materia præſumendi Clericatum leuiores probationes ſufficiunt. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decemb. 1585. *n.* 5. 713

Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à non ſuo Epiſco-

po, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex cõiecturis præſumi poſſit. ibid. n. 1. Deciſ. 713

Clericatus dicitur probari ex eo, quòd in ſentẽtia ſui Ordinarij vocatur clericus. ibidem num. 3. 713

Clericatus probatur ex remiſſione facta de curia ſæculari ad Epiſcopalem. ibid. n. 4. 713

Clericatus probatur per publicam vocem et famam, & communem reputationem. In Calaguritana de Arcaia. 28. Iunij 1591. num. 1. 962

ſecus eſt in illegitimo, in quo vltra probationem famæ debent concurrere alia adminicula. In Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1292

Clericatus per teſtes probatus ex quo quis incedit in habitu clericali, dicitur probatus ex communi reputatione, ſecus eſt vbi conſtat de malo initio. In Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. n. 2. 741

Clericatus collatus à non ſuo Epiſcopo ſine licentia non eſt legitimè collatus, nam Epiſcopi, qui non ſubditum promouent in aliena diœceſi, debent facere mentionem licentiæ, tanquam ſolemnitatis extrinſecæ. ibid. num. 1. 741

Clericatus per atteſtationem notarij probatur, & ei ſtatur. In Aretina Commẽdæ. 7. Nouemb. 1586. n. 1. 755

Vicarius Vrbis habet facultatem conferẽdi clericatum exteris; maximè curialibus, prout quotidie practicatur. In d. Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij. 1598. num. 3. 1292

Epiſcopus non poteſt diſpenſare ad clericatum cum corpore vitiato, niſi præuia cauſa cognitione, ſecus in Papa, qui ſcienter gratiã faciens cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iunij 1583. num. 7. & 8. 625

Is dicitur inhabilis ad clericatum abſque diſpẽſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum licèt in pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterijs. ibid. n. 1. 625

CLERICVS *de iure non præſumitur ignobilis, & ad hoc probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. n. 8.* 162

Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembris 1585. n. 2. 713

Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit clericus, & tamen non ritè ordinatus. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. num. 4. 741

Non ritè promotus ad ordines in ſui præiudiciũ dicitur clericus, ſed ordo caret exequutione. ibid. n. 3. 741

Iudex laicus in dubio debet remittere ad ſuũ Ordinarium eum, qui aſſerit ſe clericum, vt cognoſcat, an ſit clericus. ibid. n. 5. 741

Arbitrarium eſt iudicis, an vitium in clerico ſe promouẽte ſit tale, quod inducat deformitatem, ſecus eſt in mutilatione. In Romana penſionis. 3. Iun. 1583. n. 4. Deciſ. 625

Clericus, qui habet digitum inciſum, effectus presbyter præſumitur abſolutus & diſpẽſatus. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. num. 7. 1147

Clericus nec ẽt volens, poteſt corã iudice laico conueniri, cũ ſit incapax illius iuriſdictionis, nec opus eſt, quòd compareat ad declinandam iuriſdictionem, quia nihilominus proceſſus eſt nullus. In Florentina domus. 10. Iunij 1591. n. 4.

Idem eſt in clerico hærede clerici defuncti. ibid. num. 5. 957

Clericus citatus per iudicem laicum, quatenus ſua putauerit intereſſe, ſi compareat efficitur actor voluntarius, & proceſſus contra eum ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex non autẽ quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. n. 6. 957

Iudicium contra clericum coram Iudice laico in patrimonialibus agitari ſolũ poteſt, quãdo agitur reſpectu immunitatum & exemptionum, & eorum, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibidem num. 3. 957

Vbi proceditur contra plures fratres, quorum aliqui ſunt clerici, iudiciũ in foro eccleſiaſtico agitari debet, etiam quòd alij ſint laici, & etiam quòd agatur de patrimonialibus. ibid. n. 2. 957

Clericus opponens ſe exequutioni, quæ contra ſe poſſidentem & non vocatum facit iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt ſi exequutio nõ contra ſe fiat ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 4. 804

Clericus, qui non arctatur ad comparendum corã Iudice laico non poteſt dici contumax. In d. Florentina domus. 10. Iunij 1591. num. 8. 957

Clericus teſtis adhibitus à Iudice laico, licèt non ſubſit eius iuriſdictioni cum aliqua diminutione arbitrio Rotæ admitti poteſt. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049

Clericus tractãs negotia eccleſiæ, dicitur principaliter tractare negotium proprium quãdo agit de conuertendo redditus in propriũ vſum. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 3. 426

Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali diſpoſitione. Bononien. de Bologninis. 12. Ian. 1571. n. 2. 124

Nothi & ſpurij ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembris num. 3. 678

Paupertas clerici dicitur probata, ex quo redditus,

ditus, quos habet non excedunt vigintiquinque ſcuta. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. Deciſ. 173
Clericus, qui dimiſit habitum & ſe adſcripſit militiæ ſæculari incidit in Bullam Pij V. In Alipbana Canonicatus. 27. Iunij 1603. num. 4. 1471
Cleri appellatione an & quando veniat Capitulum. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunij 1582. n. 2. 580
Coadiutoria non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd veniente vacatione per mortẽ non poſſit alteri conferri quàm Coadiuto. In Leodien. Canonicatus. 28. Iunij 1602. n. 4. 1447
Coadiutoria limitata non tribuit titulum coloratum, prout nec etiam noua prouiſio limitata. In Coneben. Regreſſus. 28. Iunij 1568. n. 1. 61
Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc facit, quòd non detur vacatio. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148
Effectus & obſeruantia Coadiutoriæ per multos annos ſupplent probationem ad probandam ipſam Coadiutoriam. In Nucerina Affictus. 1. Iulij 1575. n. 1. 262
Defectus ætatis in Coadiutore non obſtat, quãdo non agitur de canonizanda Coadiutoria, cum tunc leuiores ſufficiant probationes. ibid. n. 2. 262
Codicilli per coniecturas amentiæ ſuſpecti redduntur ſicut teſtamentum. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembris 1591. n. 4. 966
In codicillis à cæco factis etiam inter liberos ſeruari debet diſpoſitio. §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. qui teſtam. facere poſſunt, quando omnino ceſſat ſuſpicio fraudis, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 966
De codicillis vide aliqua in verb. Teſtamentum.
Clauſula appoſita in codicillis ſeu in teſtamẽto, vbi teſtator vult, quòd diſpoſitio, valeat eo modo & forma, quo magis & melius valere poteſt & omni meliori modo, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 13. 749
Teſtamẽtum caducatum per obitum primi hæredis ante teſtatorem vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur; maximè ſi teſtator præcogitauerit talem caſum euenire poſſe, et nihilominus voluit teſtamẽtum per exequutores adimpleri & legata præſtari. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 2. & 5. 943
Clauſula codicillaris adiecta reciprocæ ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam de communi. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. num. 16. 934
Collatio dicitur fructus, quem poſſeſſor bona fidei ſuum facit. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 8. Deciſ. 306
Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 4. 1021
Collatio facta per Capitulum tempore quo erat ſuſpenſum non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autem Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calciaten. Canonicatus & præbendæ. 6. Martij 1589. n. 1. 860
Capitulum de iure communi habet collationẽ ſimultaneam cum Epiſcopo. In Coimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 4. 1402
Collatio facta in Turno per Capitulum habetur ac ſi coniunctim facta fuiſſet. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 11. 980
Qui excipit quòd collatio per turnum fieri debet, duo probare tenetur, & quòd adſit turnus ex conuentione ſeu conſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. n. 9. 1296
Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 9. 306
Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia & patientia Epiſcopi. ibid. n. 1. 306
Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper poſſeſſione iuris conferendi Capitulo quæſita. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 4. 293
Collatio præbendarum in Cathedrali eſt communis Epiſcopo & Capitulo. In Placentina Cantoriæ. 24. Octobris 1594. num. 3. 1091
Quaſi poſſeſſio conferendi probatur ex collatione facta, quæ ſortita fuerit effectum. In d. Reatina beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 1. 337
Vltimus ſtatus poſſeſſionis attendi debet ad cognoſcendum quis ſit in poſſeſſione conferendi. ibid. n. 4. 337
Vbi non agitur inter collatores ſuper iure conferendi ſed ſolum inter prouiſos ſufficit quaſi poſſeſſio conferendi. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 3. 293
Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij, de eo prouiſionem facere poteſt. In Mediolanen. beneficij 1. Iulij 1592. n. 2. 990
Beneficium litigioſum ab Epiſcopo, conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. n. 1. 945
Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo, eſt ſex menſium. In Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 4. 1092
Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus non currit niſi à die notitiæ vacationis habitæ.

bita. In Toletana beneficij. 28. Nouembris 1578. n. 1. Deciſ. 380
Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij V. ibid. n. 2. 380
Collatio facta in vim quaſi poſſeſſionis conferēdi tenet, interim dum diſputatur ad quem ſpectet collatio. In Aſculana Prioratus. 1. Iuly 1587. n. 6. 799
Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intētionem in collatione beneficij intra fines ſuæ diœceſis conſtituti; maximè ſi cōſtet de quaſi poſſeſſione huiuſmodi beneficium conferēdi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortita. ibid. n. 1. 799
Ex vnico actu collationis effectuata quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione conferendi. ibidem num. 4. 799
Effectuatio collationis probatur ex reſignatione beneficij ſequuta. In d. Reatina beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 2. 337
Collatio Ordinarij non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellania. 9. Iun. 1603. n. 1. 1467
Collatio Papæ præualet collationi Ordinarij, quando præuenit in conferendo. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 1. 1144
Collatio an ſit habenda pro perfecta, ſequuta nominatione & requiſitione, ad effectum vt Papa dicatur præuentus in conferendo, & quando. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 7. 1091
In collatione, quæ certo generi perſonarum venit facienda, Epiſcopus nō poteſt alteri prouidere; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. ibid. n. 6. 1091
Collatio prebēdæ Pœnitētiarij ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuarij 1597. n. 1. 1218
In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentanea acquiſitionis facta per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 2. 1306
Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero. In Oriolen. beneficiorum. 21. Maij 1593. n. 4. 1026
De collationibus factis iure regalia nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competijſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. beneficij. 21. Aprilis 1600. n. 6. & 7. 1353
Laici ſunt incapaces iuris conferendi eisq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. n. 1. & 5. 1382
Ex collationibus de facto à laicis emanatis nō inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem. ibid. n. 7. Deciſ. 1382
Collatio facta non ſeruata iuris & ſtatuti forma nihil operatur. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 2. 1091
Enunciatiuæ antiquæ collationum corroborāt iuſpatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 8. Decemb. 1598. n. 3. 1305
Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt, quænam ſint beneficia annexa, nō probāt vnionem ſeu annexionem. In Camerinen. parochialis. 19. Iun. 1589. n. 2. 886
Collatio dotis filiæ, quæ à paterna hæreditate excluditur, iniquum eſt, vt fiat. In Balneoregiē. hæreditatis. 28. Maij 1601. num. 2. 1392
Filia quando conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam, & quando non. ibid. n. 1. & 3. 1392
A collatione ad imputationē in legitimam optimè procedit argumentū negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. n. 7. 568
Verbum conferre comprehendit omnes titulos. In Calaguritana de Zalduendo. 9. Decemb. 1588. n. 6. 845
Collator, qui in tempore quatuor menſium non contulit, ignorantia vacationis beneficij excuſari nō poteſt, niſi ſit veriſimilis & probabilis. In Toletana beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3. 380
Et talis ignorantia redditur omnino inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis. ibid. n. 4. 380
Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum vigore ſacri Cōcilij Tridentini Ordinarijs Collatoribus non currit niſi à die notitia vacationis habita. ibidem num. 1. 380
Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380
Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402
Collegiata eſt dignior parochiali. In Calaguritana præeminentiarum. 9. Iunij 1567. n. 1. 22
Et in Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. num. 1. 1445
Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſignis colligatur. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuar. 1598. n. 1. 1256
Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. In Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 2. 1445
Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam præcedere debent Archipresbyteros Rectores & alios Clericos diœceſis. In Boianen. Præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. num. 1. 1223
Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirūt perſonalem reſidentiam. In d. Zamoren. Canoni-

nonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. num. 2. Deciſ. 1256
Canonici Collegiatarum debent inſeruire per ſe nec poſſunt per ſubſtitutum. ibid. n. 4. 1256
Clauſula, ſine alicuius præiudicio *in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum. In d. Illerden. Praeminentiarum. 26. Iunij 1602. nu. 4.* 1445
Penſio conceſſa ſuper Collegiata, quæ poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. nu. 9. 1444
Eccleſia iurispatronatus, ſi in Collegiatam erigatur patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum. ibid. num. 11. 1444
Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, non excuſatur tamen vt ſi non reſideat in Collegiata, lucretur fructus & diſtributiones in alia. In Valliſoletana Reſidentiæ. 8. Nouembris 1602. nu. 1. 1452
Collegivm *dici poteſt à collegando, ſiue à colligendo ſeu à collegendo. In Romana Praeminentiarum. 16. Decembris 1585. num. 8.* 716
Collegium non venit appellatione perſonarum. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouemb. 1593. nu. 3. 1050
Dignitas dicitur Collegialis, quando alteri non poteſt conferri, quàm vni de Collegio. In d. Romana Praeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 9. 716
Epiſcopi & Prælati qui ſunt de aliquo Collegio ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis. In d. Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594. num. 7. 1058
Quando agitur de admiſſione in aliquod Collegium dicitur agi de re modici præiudicij. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. nu. 3. 162
Collitigans *improbus quis non dicitur, ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata, quamdiu iuſtificari poteſt. In Collen. Parochialis. 11. Decembris 1595. nu. 9.* 1165
Ad effectum vt quis non dicatur improbus collitigans ſufficit quòd lis ſit colorata. ibid. num. 10. 1165
Subrogatio gratioſa improbo collitiganti dari non debet, qui calumnioſam litem introduxit. ibid. num. 7. 1165
Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti cæteris excluſis. ibid. n. 1. 1165
Collvsio *ex aſſertione aduerſarij principalis non probatur, cum ei non credatur. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576. n. 3.* 304
Colluſio in matrimonio dicitur in eſſe, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit petit poſtea committi cauſam nullitatis illius. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuarij 1587. nu. 5. Deciſ. 763
Colluſio reddit ſententiam nullam. ibid. n. 9. 763
Ex acceptatione ſententiæ omiſſis defenſionibus manifeſta detegitur litis colluſio. ibid. num. 7. 763
Qui patitur ſe vinci, cum habeat probationes bonas & veras pro ſui defenſione is manifeſtè colludit. ibid. nu. 10. 763
In materia colluſionis probationes ſunt iudicis arbitrariæ. ibid. nu. 11. 763
Colluſio, quæ ſonat in delictum excluditur per probationem boni iuris coram iudice deducti. In Romana Vineæ. 8. Februar. 1580. nu. 4. 444
Colluſio, in beneficio excluditur, ex eo quòd quis habeat probabilem cauſam tuendi ſuã poſſeſſionem. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 15. Febr. 1574. nu. 5. 220
Colluſio non præſumitur, vbi nullum cadit commodum. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. nu. 6. 579
Colonvs *non ſibi ſed domino poſſidet. In Romana Vineæ. 17. Aprilis 1587. num. 5.* 777
Colonus tenetur de damno, quod culpa ſua contingit in re conducta. In Calagurritana Cenſus. 28. Ianuarij 1602. nu. 9. 1418
Quæ requirantur ad hoc vt hæres mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem. In Ceruien. Bonorum. 30. Maij 1580. n. 2. 466
Si defunctus poſſideat animo ſuo, & corpore alieno per colonum, continuante colono poſſeſſionem nomine hæredis, poſſeſſio dicitur eſſe penes hæredem. ibid. nu. 1. 466
Recognitio coloni vel conductoris requiritur, ad hoc vt poſſeſſio continuetur in hæredes. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Februarij 1569. nu. 1. 69
Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum, quòd quis animo ſuo, licèt corpore alieno poſſidere dicatur. In Vrbeuetana Caſtrorum de Ceruaria. 18. Martij 1569. nu. 1. 71
Eiectio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio, quæ eſt penes dominum, ſed tantum naturalis, quæ eſt coloni vel inquilini. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. num. 4. 498
Ex locatione facta colono arguitur, quòd fuerit ficta traditio, quæ domino non nocet. ibid. num. 7. 498
Expulſio colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionẽ authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 4. 342
Poſſeſſio non dicitur capta, niſi coloni de conſpectu loci penitus ſint eiecti, ita quòd amplius non redeant. ibid. nu. 3. 342

Co-

Colonus quãdo dicatur male verſari, vt poſſit expelli non obſtante iure perpetua colonia. In Cluſina Terrarum. 10. Maij 1596. num. 1. & per tot. 1185

Coloni habentes ius perpetua colonia propter malam verſationem poſſunt expelli, ſeruatis tamen ſeruandis, & oſtenſa coram iudice mala verſatione. In d. Cluſina Terrarum. 26. Iunij 1595. nu. 2. 1142

Coloni perpetui an teneantur reſpectu Camera Apoſtolica ad ea omnia, ad qua tenentur alij coloni & laboratores. ibid. n. 1. 1142

COMMENDA *poteſt habere bona ſita in territorio alterius Eccleſia, nec ob id poteſt dici quòd confundatur iuriſdictio. In Caeſarauguſtana Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 12.* 1337

Aequiſſimum eſt Commendas illis dari, qui ſunt de loco vbi ſunt Commenda. ibid. num. 2. 1337

Magnus Magiſter Religionis per diuiſionem Commendarum nõ poteſt praeiudicare militibus ſine eorum conſenſu. ibid. nu. 5. 1337

Milites non ſunt domini Commendarum ſed ſimplices adminiſtratores. ibid. nu. 11. 1337

Milites Religionis non poſſunt ſe ingerere in Commendis, niſi quatenus velit religio, qua eſt omnium domina Commendarum. In d. Caeſarauguſtana Cabimentorum. 14. Mart. 1603. nu. 4. 1460

In prouiſione facta à Papa de Commẽda Religionis nõ poteſt Magnus Magiſter illius Religionis ſe intromittere, nec prouiſum remouere aut aliud in eius praeiudicium facere, etiam quòd à Papa eſſet ad nutum amouibilis. In d. Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 6. 772

Priuilegium ſeu facultas data diſmembrandi Commendas conceſſum Religioni intelligitur limitate, quando ſcilicet beneficia pro tempore vacauerint non autem non data vacatione. ibid. nu. 1. 772

Praeceptores Commendarum Religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles. In Meliten. Penſionis. 21. Mart. 1601. nu. 1. 1390

Eccleſia Commendata donec de ea fiat prouiſio, intelligitur ad quatuor menſes, quibus elapſis ceſſat Commenda; & remanet prior vacatio. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 2. 974

Beneficium quod habuit Abbatem & Conuentum, & quòd aliàs à Papa fuit commẽdatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 5. 1353

COMMENDATARIVS *non poteſt donare bona ſua Commenda. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. nu. 5.* 1312

COMMENSALITAS *conſiſtit in facto & vſu. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 8.* 1251

COMMISSIO *non alterat iuriſdictionem ordinariam Auditoris Camera. In Auximana Dotis. 5. Maij 1581. nu. 3.* 515

Per commiſſionem cauſa nõ dicitur lis indncta, niſi adſit citatio. In Abulen. praeſtimonij. 11. Februar. 1577. nu. 4. 316

In Commiſſione noua qua dependet à prima non eſt neceſſaria alia citatio. In Calagurritana Spolij panis. 5. Nouembris 1599. num. 5. 1327

Cauſa commiſſa quam plures habent cum tertio, non cenſetur commiſſa inter ipſos plures. In Romana de Fabijs. 26. Octob. 1579. num. 4. 418

A lege per commiſſionem iudici praeſcripta diſcedere non licèt. In Compoſtellana penſionis. 11. Maij 1584. nu. 5. 664

Forma etiam minima in commiſſione tradita ſeruari debet. In Corduben. Redecimarum. 28. Mart. 1594. nu. 3. 1071

Iudex habet legem ex commiſſione ſcriptam. In Taurinen. Prioratus. 23. Martij 1582. nu. 2. 571

Iudex vigore commiſſionis poteſt declarare ſe iudicem competentem. In Valentina Capella. 7. Iun. 1591. nu. 2. 954

In commiſſionibus cauſarum non requiritur valde exacta iuſtificatio narratorũ. ibid. num. 1. 954

In cauſis omnino ſeparatis, & diuerſam defenſionem requirentibus per commiſſionem vnius alteri nõ praeiudicatur, nec praetextu vnius ſuper alia inferri poteſt violentia. In Cathanien. Legitimitatis. 14. Ianuarij 1591. nu. 2. 930

In commiſſione cenſetur omne ius deductum. In Geruien. Bonorum. 17. Iunij 1583. num. 2. 630

Commiſſio non capit non nominatos in ea. In Senogallien. Pradij. 5. Decem. 1594. num. 4. 1100

Forma commiſſionis non obſeruata, omnia geſta ſunt nulla. ibid. n. 3. 1100

Commiſſio cauſa interrumpit praeſcriptionẽ, & eam praeſumptionem qua oritur ex antiquitate temporis. In Tudertina Bonorũ. 23. Maij 1569. nu. 1. 76

Commiſſio inquietationum & moleſtationum non derogat iudicio prius pendenti. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. num. 2. 1441

Citatio & inhibitio decreta in vim commiſſionis poſt latam ſententiam primi iudicis non annullant ſententiam. ibid. nu. 3. 1441

Commiſſio cauſa non dicitur auocatoria, quãdo non fuit facta mẽtio litis pẽdentia. ibid. num. 1. 1441

Commiſſio auocatoria cauſa à iudice, cui prius per reſcriptum manu propria Sanctiſſimi ſignatum, fuerat commiſſa, non tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt in Rota, qua nunquam ſolet reſricari in dubium poteſtatem ſignatura Iuſtitia, cum Praefectus

ſectus illius reſcribat de mandato Papæ, ſiue per cõceſſum in præſentia D.N.Papæ. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ.20. Februar.1589.nu.1. & 12. Deciſ. 857

Papa, qui habuit notitiam decreti & litis pendentiæ coram alio iudice, ſignando cõmiſſionem, ab eo iudice cauſam auocare cenſetur. In Tullen.prætenſi matrimonij. 16.Ianuar.1598.nu.3. 1258

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſubreptitium ſi non ſit de ſubreptione oppoſitũ tribuit iuriſdictionem. In Peruſina exequutionis. 24.Apr.1581.nu.7. 513

Contra commiſſionem ſignatam de conſenſu partium de ſubreptione opponi non poteſt, aliàs pars dans de ſubreptione de ea clarè docere tenetur. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ.20.Februar.1589.nu.14 857

Verba illa in commiſſione, de conſenſu partium, ſtant aſſertiuè non autem conditionaliter.ibid.nu.15. 857

In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarũ, vel clauſula, parito breui. In Fauentina Monaſterij.15. Decembris 1603. nu.3. 1484

Commiſſio cum clauſula parito iudicato dicitur conditionalis, & non tribuit iuriſdictionem niſi parito iudicato. In Aquilana Canonicatus. 26.Apr.1591.nu.5. 945

Commiſſio habens clauſulam prout de iure dicitur limitata. In Anconitana Attentatorum.16.Iun.1581.nu.5. 530

Commiſſio ſignata cum clauſula prout de iure,non concedit facultatem ſummariè procedendi. In Romana Domus. 16. Nouẽ. 1575. num.2. 273

Commiſſio reformata, vt ſtet ſine præiudicio trium conformium dicitur ligare manus iudicis,vt non poſſit quicquam contra dictas conformes ſtatuere; ſecus eſt ſi pars non vſa ſit tali commiſſione, nec citauerit ad dicendum contra commiſſionem, prout eſt neceſſarium. In Calaguritana de Zalduendo.9.Decembr.1588.nu.c. 845

De clauſulis commiſſionum. vide ſupra in verb.clauſula.

Commiſſione ſignata manu Cardinalis dicẽtis, Placet Domino Noſtro Papæ, creditur. & omne id, quod ab eo fit, auctoritate Papæ factum dicitur. In Gadicen. ſtatutorum.19.Decembr.1580.nu.6. 493

Signatura Iuſtitiæ non poteſt dare clauſulã appellatione remota, ſecus eſt quando cõmiſſio ſignata fuit prout in præinſerta, & in priore præinſerta adeſt talis clauſula. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ. 20. Februar.1589.nu.2.& 16. 857

Commiſſio Signaturæ Iuſtitiæ nõ ſuffragatur vbi adeſt commiſſio Papæ manu ſignata. In Anconitana Separationis. 29.Aprilis 1598. nu.3. 1276

Commiſſio cauſæ reſtitutionis in integrum omnia reponit in priſtinum ſtatum. In Elnen. Sacriſtiæ.17.Apr.1592.nu.14. 983

& ſuſcitat primam litem. In Peruſina Exequutionis.19.Nouem.1597.n.3.&4. 1245

Commiſſio cauſæ nullitatis æquè principaliter dat facultatem eam proſequendi etiam non docto de aliquo iure ſuo.In Vrgelen. Abbatiæ.20.Iunij 1583.nu.1. 632

Commiſſio oretenus data iudici ſe informandi extraiudicialiter nõ impedit proceſſum coram ſuo iudice. In Parmen.Status.10. Nouem.1595.nu.1.& 4. 1155

Cauſa commiſſa ad referendum ſi ſit commiſſa iudicialiter,tribuit iuriſdictionem,ſecus eſt, ſi ſit commiſſa extraiudicialiter. In d. Parmen. Status. 12. Februarij 1596. num. 1. 1169

Quando cauſa commiſſa fuit ad referendum, relatio, quæ venit facienda, fit de neceſſitate delegationis. In Imolen. Caſtrorum. 16.Ianuar.1573.nu.1. 184

In cauſa commiſſa ad referendum Princeps ipſe eſt iudex cauſæ, ſicut iudex ſubdelegans in reſeruato remanet iudex. ibid. num. 2. 184

Commiſſio data de referendo intelligitur data ſuper eo,quod prætenditur & narratur à partibus. In Meliten.præcedentiæ. 10. Iun.1577.nu.1. 335

Non eſt verum indiſtinctè, quod quando cauſa cõmittitur vicegerenti poſſit cognoſcere ille, cuius vices gerit. In Maceratẽ. Dotis. 10.Mar.1581.nu.2. 506

C O M M V N I O *non præſumitur. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 3.Iun.1602.nu.3.* 1436

& in Imolen.Capellaniarum. 26. Iunij 1600.nu.1. 1376

Communio bonorum ex quibus præſumatur. In Romana Legitimæ.9. Decembr. 1598. nu. 1. & 4. & 9. 1303

ex quibus autem excludatur, vid. ibid. num.2. 1303

Communio bonorum non arguitur ex eo quòd ſimul in communi fructus perceptè fuerint. In d. Imolen.Capellaniarum.26. Iun.1600.nu.5. 1376

Communio parit hunc effectum, vt tam dãnum quàm lucrum communicetur. In Romana Legitimæ. 9. Decembris 1598. num. 8. 1303

Communio tolli non poteſt niſi per diuiſionẽ, & diuiſio non præſumitur niſi probetur. ibid. num. 10. 1303

Miniſter communis communi nomine eſt deputandus & remouẽdus. In Hiſpalen. Iuris nominandi 7. Nouem.1583.nu.4. 645

C O M P E N S A T I O *de illiquido ad liquidum non admittitur.In Romana Tutelæ. 17.Februar.1603.nu.4.* 1455

Item nec regulariter de ſpecie ad quantitatem.ibid.nu.5. 1455

Compenſatio non admittitur de debito vnius

rationis

rationis cum credito alterius etiam reſpectu eiuſdem perſonæ. In Romana Cambiorum. 20. Decembr. 1596. nu. 1. Deciſ. 1214

Contra ſpolium admittitur compenſatio obligationis Cameralis cum iuramento. In Fulginaten. Spolij. 29. Februarij. 1580. num. 2. 448

Depoſitum non admittit compenſationem. In Anconitana cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 4. 1226

Compenſatio non poteſt operari quaſi poſſeſſionem exigendi penſionem, niſi conſtet fuiſſe realiter ſolutam in præiudiciũ tertij. In Regien. Penſionis. 18. May 1576. num. 7. 302

In compenſatione, quæ fit tertio ad conſtituẽdum in poſſeſſione iuris exigendi neceſſe eſt, quòd conſtet de vera numeratione tertij. ibid. num. 5. 302

Compenſatio, quæ fit inter duos, quorũ vterq. diuerſo reſpectu ſit creditor & debitor æquiparatur veræ ſolutioni reſpectu tantũ liberationis, non autem ad effectum, vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi, & multo magis ſi compenſatio fit tertio. ibid. nu. 4. 302

Exceptio compenſationis etiam in exequutione ſententiæ opponi poteſt, ſed habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum non ante ſententiam. In Romana Indemnitatis. 4. Aprilis. 1588. nu. 3. 814

Exceptio compenſationis in Saluiano interdicto admittitur. In Peruſina Bonorum 15. May 1577. nu 3. 327

Exceptio compenſationis fideiuſſori ſuccedẽti debitori competit. ibid. nu. 4. 327

Exceptio cõpenſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamẽ compenſatio eſt liquida. In d. Romana Tutelæ. 17. Februar. 1603. nu. 3. 1455

Legatum compenſatur cum debito neceſſario. In Bononien. Fideicõmiſſi de Spappis. 31. May 1600 nu. 2. 1365

COMPOSITIO *facta cum fiſco ad ſe redimendum à vexationibus non operatur acceptationem ſententiæ vel confeſſionẽ criminis. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. nu. 5.* 1352

COMPROMISSVM *vim petitionis habere dicitur, ſed intelligitur poſt illius præſentationem iudicibus factam, cum arbitri non dicantur iudices ante compromiſſi acceptationem. In Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iun. 1585. nu. 9. & 10.* 698

Allegans compromiſſum debet de illius effectuatione docere. In Romana Pratenſi Affictus. 18. Apr. 1572. nu. 3. 164

Non eſt veriſimile, quòd quis velit ſuper negotia iam ſopito compromiſſum facere. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. num. 3. 684

De iure reuerentiali compromiſſum fieri poteſt pro bono pacis. In Calaguritana præminentiarum. 30. Ianuarij 1568. num. 2. Deciſ. 36

De præminentiis non licet compromittere ſine ſuperioris auctoritate, cum ſit materia magni præiudicij; ſecus eſt, ſi compromittatur ſuper modo incedendi & conueniendi in proceſſionibus, ex quo ſimus in licitis & honeſtis. ibid nu. 1. 36

Vna pars compromiſſi facit adminiculum reſpectu alterius partis. In d. Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. nu. 2. 684

In compromiſſo facto in duos, proceſſus ab vno tantum factus altero non acceptante etiam de iure ciuili non valet, cum ſit cõtra expreſſã compromittẽtium voluntatẽ. In Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iun. 1585. nu. 7. & 11. 698

Ex clauſulis compromiſſi facultatiuis non poteſt dici, quòd fuerit data facultas nulliter proſſus procedendi. ibid. nu 6. 698

Per compromiſſum in vim clauſularum, ſine ſtrepitu & figura iudicij & ſola facti veritate inſpecta, & quòd iura producta & copiæ fidem faciant coram quibuſcumque iudicibus &c. dicitur ſolum remiſſus rigor iuris ciuilis, & attenditur ſola ſolemnitas iuris gentium. ibid. nu. 2. 698

Compromiſſum factum poſt completam præſcriptionem non parit effectum neque interruptionis neque renunciationis. In d. Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuarij 1586. num. 9. 718

COMPVLSORIALES *non ſunt neceſſario de ſubſtantia in proceſſu regeſtrandæ. In Rauennaten. Vallium. 6. Aprilis 1579. num. 8.* 400

In compulſorialibus extrahendis quando iudicium eſt in curia inchoatum, ſufficit, vt in illis decernendis citatus fuerit procurator, qui nominet procuratorem in partibus ad aſſiſtendum extractioni, & ſi talis procurator non fuerit reperibilis, factis diligentijs, extractio etiam ſine eo facta valet. ibid. nu. 2. 400

Compulſoriales extra locum expreſſum in citatione exequutæ, malè dicuntur exequutæ, nec aliqua ſuffragatur proteſtatio; maximè quæ non ſit admiſſa per iudicem. In Elnen. Prioratus. 20. Februarij. 1570. num. 1. 94

Vbi concordatum fuit de loco pro exequutione compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 23. Ianuarij 1570. nu. 1. 90

In ſcripturis, quæ debeant compulſari, permittitur Vicarijs Epiſcoporum in hoc caſu procedere per viam monitorij, aliàs ſecus cum ſit ſtylus ſolum Auditoris contradictarum. ibid. num. 2. 89

Scriptura extracta ante litem nõ eget compulſorialibus. In Comen. Iuriſpatronatus. 1. Decembris 1603. nu. 1. 1481

Inſtrumenta habita à notariis compulſorie fidẽ

faciant

faciunt, licèt non ſit reproducta compulſoriæ. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n.8. Deciſ. 1387

Depoſitiones teſtium non extracta vigore compulſorialium, facta recognitione manus notarij, & parte citata, prout requiritur, nõ dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n.1. 583

CONCESSIO ſemper cenſetur facta ſine præiudicio tertij. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. n.1. 1401

Conceſſio præſumitur facta ſecũdum conſuetudinem concedentis, ſed talis præſumptio non ſufficit ad obtinẽdum per viam actionis contra poſſeſſionem. In Peruſina Bonorum. 12. Decemb. 1587. n.2. & 3. 1449

Cõceſſio, quæ fit ſub cõditione inducit formam. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. n.1. 952

Vbi cõceſſio fit pro certa & determinata cauſa, nõ cõſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. In Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.5. & 7. 589

In his quæ de facili nõ concedũtur, non præſumitur gratioſa conceſſio. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n.2. 476

In cõceſſionibus & inueſtituris intẽtio partiũ eſt prouidere ſucceſſoribus. In d. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.4. 589

In cõceſſione Principis facta cum clauſula accedente conſenſu nõ poteſt dici adeſſe defectũ voluntatis in cõcedente. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num.21. 351

Noua conceſſio dicitur & nõ prorogatio, quãdo fit diuerſis pactis & conditionibus. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. n.1. 1379

Idem eſt ſi mutatur pretium. vt ibid. n.2. Etſi addantur nouæ perſonæ. ibid. num. 3. 1379

Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erãt in præcedenti cõceſſione, nõ dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. In d. Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu.3. 1362

Ex quantitate ſoluta pro obtinẽda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. ibid. nu.10. 1362

Tollerantia habet vim tacitæ cõceſſionis, quãdo cõceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n.2. 478

Cõceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat, ſine eius cõſenſu non tenet, ſecus eſt in cõceſſione iuris perſonalis, in qua nullum tertio infertur præiudicium. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 8. 351

Conceſſio fieri poteſt tam ad tertiam generationem venditoris ſeu concedentis, quàm emptoris, & idem met contractus dicitur, ac ſi fiat conceſſio ad generationem emptoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Feb. 1585. n.4. Deciſ. 689

Conceſſio ad tertiam generationem ſine beneplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit ſolita locari, ad quod requiritur, vel quòd præcedat vna locatio ſolemnis, & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuata. In Romana Deuolutionis domus. 30. Octobris 1602. nu.1. & 2. 1451

& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n.1. 434

Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliàs non exprimatur. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 9. 1337

Conceſſo vno vidẽtur probabiliter conceſſa omnia, quæ ad id exequendum ſunt neceſſaria. In Iſpalen. Iurisnominandi. 8. Nouembris 1583. n.3. 645

CONCILIVM Tridentinum licèt non tollat exemptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitandi vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 4. 738

Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos ſolet eam tribuere vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Salamãtina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu.2. 433

Concilium loquens de exemptis non intelligitur de his, qui habent proprios Prælatos iuriſdictionem ordinariam habentes. In Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. num. 6. 459

Concilium Tridentinum veriſimiliter nõ cenſetur voluiſſe præſeruare concordias, quæ non erant tunc temporis in viridi obſeruantia, & quæ habebant contrarium vſum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27 Iun. 1586. nu.2. 748

Concordia illa non cenſetur præſeruata per ſacrum Concilium Tridentinum, à qua de communi partium conſenſu receſſum fuit. ibid. num.3. 748

Concilium non præſeruat cõfirmationes cõcordiarum, quę ſunt in forma communi. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. num.8. 785

Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712

Diſpoſitio Cõcilij, quę nos reducit ad ius commune dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. n.1. 300

Concilium Tridentinum in c. 16. ſeſſ. 25. declaratur. In Dubio ſacræ Cõgregationis. 21 Iun. 1602. per tot. 1244

Diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſſ. 14. cap. 4. non derogat conſuetudini immemorabili.

In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 7. *Deciſ.* 417

Facultas conceſſa per Concilium Tridētinum Epiſcopis inſtituendi officium pœnitētiaria cum vnione prabenda primo vacatura nō conſumitur per erectionem, qua non fuit ſortita effectum, ſed ad aliam eſt deueniēdum. In Oſcen. Canonicatus. 18. Iunij 1593. n. 1. 1034

De aliquibus Capitul. ſacri Concilij Tridētini, qui declarātur. vide ſupra in verbo Capitulum.

CONCORDIA *ſumit interpretationem ab his, ſuper quibus lis pendebat, ita vt per eam cenſeatur impoſitus finis omnibus cōtrouerſijs. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuar. 1593. n. 3.* 1008

Quod fit de communi conſenſu non operatur cōcordia impugnationem. In Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. n. 4. 733

Quis nō poteſt ſe iuuari concordia, cui cōtrauenit. In Romana Penſionis. 16. Nouembr. 1575. nu. 2. 274

Concordia, qua nititur priuilegijs vel praſcriptione, non dicitur contra ius & ſacros Canones. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 5. 460

Allegans concordiam nō fuiſſe obſeruatā probare tenetur. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. n. 1. 733

De concordia ſatis dicitur cōſtare, ex quo eſt in confirmatione inſerta. In d. Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 2. 460

Cōfirmatio concordia per ſe nō valentis, petita pro firmiori cautella, eſt nulla & ſubreptitia, fallit quando in ea fuit inſertus tenor. ibid. n. 1. & 6. 460

Concordia de communi cōſenſu inita & iurata, & ad partium inſtantiam à Papa confirmata, praſumitur etiam obſeruata, praſertim ſi de acceptatione partium conſtet. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 1. & 6. 738

Concordia obſeruantia in principio & in fine litis probata in medio quoque probata praſumitur. Ibid. num. 7. 738

Caſus dubius, an ſcilicet contineatur in concordia, excuſat ab eius inobſeruantia. ibid. num. 14. 738

Concordia iurata & à ſede Apoſtolica cōfirmata omnino eſt ſeruāda. In Legionen. Iuriſdictionis. 1. Iulij 1580. nu. 3. 475

Concordia renūciari nō poteſt per Capitulū, ſi à Papa fuit confirmata, licèt nō ad inſtantiam Capituli cōfirmatio emanauerit. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. April. 1585. num. 5. 696

Cōfirmatio concordia, in qua vtraque pars eſt ſupplicans, non indiget verificatione. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouemb. 1585. nu. 2. 709

Cōfirmatio cōcordia in forma communi dupliciter expediri poteſt; nam ſi in ea inſeratur totus tenor concordia, expeditio tunc datur in forma gratioſa, ſi verò non inſeratur, tūc datur in forma commiſſaria nō autem gratioſa. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. nu. 6. *Deciſ.* 775

Clauſula dummodo licita & honeſta poſita in concordia, cum nō reſpiciat tempus futurū, non eſt ſuſpenſiua gratia; ſecus tamen eſt ratione futura expeditionis, quādo expeditio fit in forma commiſſaria, & non in forma gratioſa. ibid. n. 1. & 7. 775

& quòd immo dicta clauſula ſimpliciter habeat vim ſuſpenſiuam. vid. ibid. n. 4. 775

Cōcilium nō praſeruat confirmationes cōcordiarum, qua ſunt in forma communi. ibid. num. 7. 775

Clauſula ſine praiudicio iurium ſuorum poſita in cōcordia quam interpretationem recipiat. In Romana Pecuniaria de Carauagijs. 10. Martij 1600. n. 3. 1343

Clauſula ſine praiudicio iurium ſuorum in inſtrumēto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumēto cōcordia, per quam inducitur nouatio prima obligationis. ibid. n. 1. & 2. 1343

Concilium veriſimiliter non cenſetur voluiſſe praſeruare cōcordias, qua nō erant tūc temporis in viridi obſeruātia, & qua habebant cōtrarium vſum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. n. 2. 748

Concordia illa nō cenſetur praſeruata per Cōcilium, à qua de communi partium cōſenſu receſſum fuit. ibid. n. 3. 748

Ex quibus verbis arguitur concordiam non eſſe perpetuam. In Fauentina Iuriſconferendi. 12. Ianuarij 1582. nu. 2. & 3. 552

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum per mortem Epiſcopi expirat, vt de communi; ſecus eſt, ſi facta fuerit ſub nomine dignitatis & ſucceſſorum. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. num. 4. & 14. 980

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum loquens de correctione & punitione comprehendit tam punitionem iudicialem, quàm correctionem extraiudicialem, qua fit in viſitatione. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuarij 1593. n. 1. 1008

CONCVBINA *potius quàm ancilla conijcitur ex ſuſceptione liberorum, reputatione, tractatus decentia, cura rei familiaris, differētia facta inter illam & alias ancillas. Leodien. Hareditatis. 6. Martij 1573. nu. 1.* 199

Ex cōtinua cōuerſatione cum cōcubina praſumitur cōtinuatio cōcubinatus. In Rom. Legati. 28. Maij 1568. n. 2. 54

Emendatio vita & ceſſatio conuerſationis cum concubina non probatur per teſtes de auditu ab ipſa concubina, cui non eſt fides adhi-

adhibenda . ibid. nu. 1. Deciſ. 54

De iure Canonico donationes nec legata concubinæ facta valent, niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis . In d. Romana Legati . 2. Aprilis 1568. nu. 6. 46

Donatio ſiue legatum relictum cõcubinæ valet ; ſecus eſt in milite & in Clerico. ibid. num. 1. 46

Donatio ſiue relictum concubinæ valet , quando turpitudo non eſt ex parte recipientis , licèt ſit ex parte dantis . ibid. num. 2. & 3. 46

In concubina turpitudo non dicitur adeſſe ex parte recipientis, cum concubinatus ſit iure ciuili permiſſus ; ſecus in adulterio, in quo dicitur adeſſe turpitudo ex vtraque parte . ibid. nu. 4. & 5. 46

Concubinatus præcedens licèt faciat, quòd nõ poſſit ex cohabitatione deduci concludens probatio matrimonij niſi æquiuoca , tamen ſecus eſt, ſi cum habitatione concurrant alia ad matrimonium inferentia . In Parmen. Status . 23. Octobris 1592. nu. 8. 1000

CONCVRSVS de iure communi non requiritur in collatione beneficiorum ſimplicium , ſed ſufficit, vt is cui fit prouiſio, ſit idoneus . In Calaguritana Reductionis Motus proprij . 29. Mart. 1591. nu. 5. 942

Concurſus ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini ſolum in curatis requiritur , in alijs verò ſufficiunt habilitates neceſſariæ de iure communi . ibid. nu. 6. 942

Vt examen factum in concurſu valeat iuxta diſpoſitionem ſacri Concilij Tridentini debet conſtare de die propoſiti edicti . In Toletana Parochialis . 3. Iulij 1595. n. 4. 1148

Tempus præfixum ad comparendum in concurſu expectari debet , quando ſunt alij , qui concurrere volunt in examine , debet tamen impugnans ex hoc capite probare , quòd adeſſent alij concurrentes. ibid. n. 6. 1148

Examinatio & approbatio vnius, quãdo ſunt plures in concurſu examinandi, eſt ſuſpecta . ibid. nu. 5. 1148

In concurſu ad beneficium ille, qui habet habilitates requiſitas , & qui nullum obtinet beneficium, præferri debet obtinenti . In Calaguritana Beneficij . 20. Febr. 1587. num. 1. & 5. 767

Ille dicitur magis idoneus in pari concurſu , qui diſpenſatione non indiget . ibid. n. 2. 767

Abbati habenti iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem , præter ea quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia , quæ Epiſcopo competere poſſunt in ſuo territorio , vt eſt exemplum de concurſu . In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis . 11. Maij 1601. nu. 4. 1386

CONDEMNATVS in pœnam vltimi ſupplicij dicitur mortuus ciuiliter . In Salamantina Capellaniæ . 21. Aprilis 1600. num. 1. 1352

Bona capitaliter condemnati publicata & fiſco incorporata , adepta per ipſum fiſcum poſſeſſione, in eum tranſlata dicuntur cum omnibus iuribus actiuis & paſſiuis . In Regien. Bonorum . 3. Mart. 1586. n. 5. 723

Bullæ, quæ pœnam irrogant condemnatis intelliguntur de condemnatis propter delictum , & non propter contumaciam . In Veliterna Bonorum . 14. Nouembris 1578. num. 5. 376

Condemnatus , cui fuerunt bona confiſcata , per Principem reſtitutus recuperat etiam ea bona , quæ per fiſcum fideicommiſſarijs fuiſſent tradita , non obſtante clauſula in reſtitutione poſita , præterquam ad bona in alium tranſlata . In Romana Secretariatus . 26. Iun. 1592. nu. 9. 998

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerunt confiſcata , quæ fit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ , indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuicumque acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum & fiſco incorporatorum . ibid. nu. 13 . 998

De expenſis litis quantum ad condemnationẽ & exequutionem, idem cenſendũ eſt, quod de ſorte principali . In Romana Expenſarum . 16. Octobris 1589. nu. 5. 891

Victus non condemnatur in expenſis , niſi à die mota litis de ſtylo Rotæ . In Aquen. Applicationis . 16. Iun. 1603. nu. 5. 1469

Condemnatio expenſarum omiſſa vel per errorem in ſententia, vel quia non fuerit petita, nõ arguit, quòd iudex voluerit reum abſoluere, niſi ipſe reus oſtendat ſe habuiſſe iuſtam cauſam litigandi, per quam debeat à condemnatione in expenſis excuſari . In Romana expenſarum. 9. Febr. 1568. n. 1. 38

Iudex , cui cauſa in ſecunda inſtantia fuit commiſſa , poteſt ſupplere defectum condemnationis expenſarum in priori ſententia omiſſa . ibid. nu. 2. 38

CONDICTIO INDEBITI non poteſt competere niſi in eo, quod datum eſt, quãdo eſt iuxta æquitatẽ l. ſi me. & Titiũ. ff. ſi cert. pet. In Placentina Bonorum . 24. Nouembris 1581. nu. 10. & 11. 547

CONDITIO non eſt reſpectu eorum , quæ reſpiciunt præteritum nec eorum, quæ reſpiciunt futurum , quando appoſita eſt per viam modi. In Rauennaten. Bonorum. 15. Mart. 1568. nu. 1. 42

In conditionibus primum locum obtinet mẽs diſponentis. In Placentina Bonorum . 20. Octobris 1582. nu. 3. 589

In conditionibus attenditur euentus, & quod de facto euenit, etiam quòd ſit ſine effectu. ibid. nu 2. 589

Conditio alia implicita alia explicita, declaratur . In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 2. Iun. 1576. nu. 3. 363

Conditio ſufficit, quòd ſemel ſit impleta, licèt implementum non duret. In d. Placentina Bonorum , 20. Octobr. 1582. nu. 1. 589

teret, *facit, quod regulari debeat, prout regulatur illud, quod ex dotatione & fundatione competit, niſi de contraria mente Papæ appareat. ibid. num. 1.* 291

Clauſula, quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma, prout magis & melius valere poteſt, & omni meliori modo, *in teſtamento vel codicillis poſita, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 13.* 749

Clauſula, quòd remaneant centum pro Rectore, *vide ſuperius dummodo remaneant centum pro Rectore.*

Clauſula, quomodolibet *propter ſui generalitatem omnia comprehendit, de quibus in genere ſufficit quòd fuerit cogitatũ. Cæſarauguſtana 2500. 15. Nouem. 1577. n. 2.* 350

Clauſula, quorum tenores *in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. nu. 7.* 296

Clauſula, quorum tenores *in derogationibus facit, quod infinita derogationes de ſtylo Rota remaneãt inefficaces, quæ aliàs eſſent efficaces.* In *d. Aſtoricen. 19. Mar. 1576. n. 7.* 291

Clauſula, quorum tenores *omnia comprehẽdit. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 6.* 510

Clauſula, quorum tenores *nullam habet efficaciam, quoties Papa, ſi ſciuiſſet defectus, non ita reſcripſiſſet. In Romana ſecretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 8.* 981

Clauſula quorum tenores *in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ, non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum apponantur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 12.* 998

Clauſula, quorum tenores, *& alia reſtringũtur iuxta narrata. In Monaſteriẽ. Canonicatus, ſeu denegationis poſſeſſionis. vlt. Februar. 1567. nu. 1.* 16

Clauſula, ratihabitionis *ſub clauſula promiſit in mandato importat ratificationem. In Roman. Domus del Caualeto. 27. Nouẽbris 1581. nu. 2.* 548

Clauſula, releuans &c. *in mandato procuratoris operatur ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui. In Toletana nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. nu. 2.* 1180

Clauſula, ſi conſtiterit *non eſt de futuro ſed de præterito. In Tridentina Canonicatus. 5. Iul. 1593. nu. 3.* 1044

Clauſula, ſi tibi legitimè conſtiterit *importat partis citationem. In Maioricen. Legati. 4. Februar. 1583. n. 3.* 601

Clauſula, ſi ita eſt *in gratia facit gratiam cõditionalem, & oſtendit Papã de narratis notitiam non habuiſſe, & in tali caſu narratiua verificari debet. In Conchen. Erectionis. 25. Maij 1592. nu. 1.* 989

Clauſula, ſi ita eſt *non reddit reſcriptum cõditionale, quando gratia valet de præſenti. Idem eſt etiam quòd non adſit dicta clauſula, ſed ſi ſubintelligatur. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. n. 5. Deciſ.* 778

Clauſula, ſicut exhibita nobis petitio continebat, *denotat conceſſionem ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 2.* 510

Clauſula, ſine alicuius præiudicio, *in erectione in Collegiatã poſita intelligi debet reſpectu aliorum nõ expreſſarum. In Illerden. Præeminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 4.* 1443

Clauſula, ſine præiudicio &c. *præſeruat ius & intereſſe. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1571. nu. 6.* 144

Clauſula, ſine præiudicio iurium *in ceſſione quid operetur. In Romana domorum. 7. Maij 1584. nu. 3.* 663

& quid in alienatione rei ſuæ. In Romana Domorum. 5. Mart. 1584. n. 1. & 3. 658

Clauſula ſine præiudicio *poſita in cõceſſione, quæ eſt incompatibilis cũ diſpoſitione, vel diſpoſitionẽ vitiat, vel à diſpoſitione vitiatur, ne actus reddatur nugatorius. In Portuen. bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 17.* 398

Clauſula ſine præiudicio *ſubintelligitur in omnibus cõceſſionibus, quãdo poteſt ſtare cum principali diſpoſitione. ibid. nu. 18.* 398

Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum, *in inſtrumẽto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quã inducitur nouatio primæ obligationis. In Romana Pecuniaria de Carauagijs. 10. Mart. 1600. nu. 1. & 2.* 1343

Clauſula, ſine præiudicio iurium ſuorum *poſita in concordia quam interpretationem recipiat. ibid. nu. 3.* 1343

Stãte clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis *non eſt tranſlata exequutio ad iudicem ad quem, ſed remanet penes iudicem à quo. In Lucana penſionis. 17. Decembris 1574. nu. 1.* 247

Clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis *apponitur in cõmiſſione appellationis à ſententia exequutoris litterarũ Apoſtolicarum, vel apponitur clauſula* parito breui *d. Fauentina Monaſterij. 15. Decembris 1603. num. 3.* 1484

Vis clauſulæ ſine præiudicio legitimæ exequutionis *poſita in commiſſione adhuc durare dicitur, licet ſentẽtia per appellationẽ ſuſpendatur. In Salamantina cenſurarum. 28. Nouembris 1594. nu. 10.* 1098

Clauſula ſine præiudicio reſidui *debet referri ad id, quod non implicet repugnantiam. Romana reſidui Dotis. 4. Iun. 1604. n. 1.* 1500

Clauſula ſine præiudicio tertij *in gratia, facit quod gratia per eam ſit limitata vna cum eius acceptatione. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. nu. 1.* 334

Clauſula ſine præiudicio trium conformiũ, *nõ capit ſẽtẽtias nullas & iniuſtas. Calagurritana de Zalduendo. 9. Decem. 1588. n. 3.* 845

Clauſula ſine præiudicio triũ conformiũ *in cõmiſſione nõ tollit iuriſdictionẽ iudicis ad quem,*

quem, & licèt non operetur effectum ſuſpẽſiuum operatur tamen deuolutiuum vt de eo cognoſci poſſit, & procedi ad vlteriora etiam reuocando. ibid. n. 2. *Deciſ.* 845

Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorum *poſita in commiſſione, non capit officiũ ſuper quo expreſſè eſt commiſſa cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb.* 1591. *num.* 1. 965

Clauſula ſine retardatione penſionis *quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. penſionis.* 15. *Febr.* 1593. *n.* 2. 1017

De clauſula, ſine retardatione, ſolutionis penſionis, *vid in verb. Penſio.*

Clauſula ſi quid exequendum, *dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorem illius, qui decretum pro ſe obtinuit. In Anconit. pecuniaria.* 10. *Decemb.* 1601. *n.* 2. 1412

Clauſula ſi quid exequendum *poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum. In Aretina bonorum.* 12. *Ianuar.* 1598. *n.* 5. 1255

Clauſula ſub annuo Canone ſeu cenſu, *quando importet contractum cenſualem, & non emphyteuticum. In Papien. tenuta de Magdalena.* 17. *Iun.* 1596. *n.* 3. 1195

Clauſula ſublata *eſt tanta efficacia, vt nec etiã admitti poſſint articuli ad probandum contrarium. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum.* 15. *Decemb.* 1597. *n.* 19. 1251

Clauſula ſublata *non tollit priuilegium de iure ſpectali competens. In Valentina Decimarum.* 1. *Iuly* 1598. *n.* 9. 1293

Clauſula ſublata cum derogatoriarum derogatoriis *in indulto poſita, facit, quòd nullo modo cenſeatur derogatum. In Vercillen. Subſidy.* 20. *Marty* 1600. *n.* 1. 1348

Clauſula ſublata & decretum irritans *facit, quòd non poſſit de defectu intentionis Papæ dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi orit aperitione. In Aretina Commenda.* 19. *Ianuar.* 1587. *n.* 1. 764

Clauſula ſublata & decretum irritans *tollunt iuriſdictionem aliter iudicandi. In Portuen. Bonorum de Columna.* 27. *Nouembris.* 1577. *n.* 1. 351

Clauſula ſublata & decretum irritans *non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locũ habeat nec ne. In Aliphana Canonicatus.* 27. *Iun.* 1603. *n.* 5. 1471

Clauſula ſublata *cõtinet in ſe virtualiter clauſulam & ſic iudicari debere. In Aretina Commenda.* 30. *Ian.* 1587. *n.* 1. 766

Clauſula ſublata *vltima derogat priori. In Virdunen. Canonicatus.* 10. *Aprilis* 1581. *num.* 7. 510

Clauſula ſublata *non ſolum obſtat parti, ſed etiam iudici præſertim ſi habeat coniunctã clauſulam*, quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit. *In Tarraconen. Villa de Reut.* 2. *Aprilis* 1593. *n.* 1. 1020

Clauſula ſublata, & quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, *ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarum intelligi debent; maximè ſi habeant coniunctum decretum irritans. ibid. n.* 2. *Deciſ.* 1020

Clauſula ſublata, & quòd, de óbreptione, ſubreptione, vel defectu intentionis dari non poſſit, *facit, quòd non poſſit aliqua nullitas deduci niſi aperto prius ore. In Aretina Commenda.* 15. *Decembris.* 1586. *num.* 3. 761

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq; *capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſulæ & quibus dederit. In Romana bonorum de Lilio.* 7. *Febr.* 1582. *n.* 18. 559

Clauſula ſupplentes, *cum alys clauſulis ampliſſimis poſita in Motu proprio, facit, quòd de nullitate Motus propry dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis Motus proprius corruat. In Romana Secretariatus.* 26. *Nouemb.* 1591. *n.* 11. 965

Clauſula tali caſu & non alias nec alio modo *licèt inducant formam tamẽ ſeſe compatiũtur cum alia forma, quæ ſit de iure communi. In Tarentina Vtridary.* 31. *Maij* 1596. *n.* 6. 1190

Clauſula vobiſq; *poſita in conceſſione abſque aliqua reſtrictione ad omnes eſt referenda, quando venit amplificatiuè poſt iam perfectam & abſolutam clauſulam. In Bononiẽ. de Bologninis.* 17. *Iun.* 1566. *n.* 4. 5

Clauſula, vocatis vocandis *intelligitur de his qui habent intereſſe, non autem de his, qui pro ſolemnitate adhibentur. In Anconitana bonorum.* 17. *Iun.* 1577. *n.* 3. 338

Clauſula volumus, *quæ apponitur in reſeruationibus, non facit, quominus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina fructuum.* 28. *April.* 1581. *n.* 5. 514

Clauſula, vt aſſeritur *non refertur ad partem. In Lamacen. Adminiſtrationis.* 12. *Ian.* 1579. *n.* 3. 388

CLEMENTINA *I. de præbend. quomodo intelligatur. In Lucana beneficiorum.* 16. *Nouembris* 1580. *n.* 2. 483

Clem. Cauſam. de elction. procedit in beneficialibus tantum. In Peruſina exequutionis. 10. *April.* 1595. *n.* 2. 1123

Gloſ. in Clem. Dudum. §. nos etenim. de ſepultur. quomodo intelligatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. *Decembris* 1579. *nu.* 13. & 14. 433

CLERICATVS *non præſumitur, & ad eum probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus.* 24. *Marty* 1572. *n.* 5. 162

In materia præſumendi Clericatum leuiores probationes ſufficiunt. In Neapolitana Canonicatus. 9. *Decemb.* 1585. *n.* 5 713

Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à non ſuo Epiſco-

po, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex cõiecturis præſumi poſſit. ibid. n. 1. Deciſ. 713
Clericatus dicitur probari ex eo, quòd in ſentẽtia ſui Ordinarij vocatur clericus. ibidem num. 3. 713
Clericatus probatur ex remiſſione facta de curia ſæculari ad Epiſcopalem. ibid. n. 4. 713
Clericatus probatur per publicam vocem et famam, & communem reputationem. In Calaguritana de Arcaia. 28. Iunij 1591. num. 1. 962
ſecus eſt in illegitimo, in quo vltra probationem fama debent concurrere alia adminicula. In Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1292
Clericatus per teſtes probatus ex quo quis incedit in habitu clericali, dicitur probatus ex communi reputatione, ſecus eſt vbi conſtat de malo initio. In Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. n. 2. 741
Clericatus collatus à non ſuo Epiſcopo ſine licentia non eſt legitimè collatus, nam Epiſcopi, qui non ſubditum promouent in aliena diœceſi, debent facere mentionem licentia, tanquam ſolemnitatis extrinſeca. ibid. num. 1. 741
Clericatus per atteſtationem notarij probatur, & ei ſtatur. In Aretina Commẽda. 7. Nouemb. 1586. n. 1. 755
Vicarius Vrbis habet facultatem conferẽdi clericatum exteris; maximè curialibus, prout quotidie practicatur. In d. Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij. 1598. num. 3. 1292
Epiſcopus non poteſt diſpenſare ad clericatum cum corpore vitiato, niſi praeuia cauſa cognitione, ſecus in Papa, qui ſcienter gratiã faciens cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis, 3. Iunij 1583. num. 7. & 8. 625
Is dicitur inhabilis ad clericatum abſque diſpẽſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum licèt in pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterijs. ibid. n. 1. 625
Clericvs de iure non præſumitur ignobilis, & ad hoc probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. n. 8. 162
Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembris 1585. n. 2. 713
Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit clericus, & tamen non ritè ordinatus. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. num. 4. 741
Non rite promotus ad ordines in ſui præiudiciũ dicitur clericus, ſed ordo caret exequutione. ibid. n. 3. 741
Iudex laicus in dubio debet remittere ad ſuũ Ordinarium eum, qui aſſerit ſe clericum, vt cognoſcat, an ſit clericus. ibid. n. 5. 741
Arbitrarium eſt iudici, an vitium in clerico ſe promouẽte ſit tale, quod inducat deformitatem, ſecus eſt in mutilatione. In Romana penſionis. 3. Iun. 1583. n. 4. Deciſ. 625
Clericus, qui habet digitum inciſum, effectus presbyter præſumitur abſolutus & diſpẽſatus. In Turritana Tertiaria. 3. Iulij 1595. num. 7. 1147
Clericus nec ẽt volens, poteſt corã iudice laico conueniri, cũ ſit incapax illius iuriſdictionis, nec opus eſt, quòd compareat ad declinandam iuriſdictionem, quia nihilominus proceſſus eſt nullus. In Florentina domus. 10. Iunij 1591. n. 4.
Idem eſt in clerico hærede clerici defuncti. ibid. num. 5. 957
Clericus citatus per iudicem laicum, quatenus ſua putauerit intereſſe, ſi compareat efficitur actor voluntarius, & proceſſus contra eum ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex non autẽ quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. n. 6. 957
Iudicium contra clericum coram Iudice laico in patrimonialibus agitari ſolũ poteſt, quãdo agitur reſpectu immunitatum & exemptionum, & eorum, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibidem num. 3. 957
Vbi proceditur contra plures fratres, quorum aliqui ſunt clerici, iudiciũ in foro eccleſiaſtico agitari debet, etiam quòd alij ſint laici, & etiam quòd agatur de patrimonialibus. ibid. n. 2. 957
Clericus opponens ſe exequutioni, quæ contra ſe poſſidentem & non vocatum facit iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt ſi exequutio nõ contra ſe fiat ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 4. 804
Clericus, qui non arctatur ad comparendum corã Iudice laico non poteſt dici contumax. In d. Florentina domus. 10. Iunij 1591. num. 8. 957
Clericus teſtis adhibitus à Iudice laico, licèt non ſubſit eius iuriſdictioni cum aliqua diminutione arbitrio Rotæ admitti poteſt. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049
Clericus tractãs negotia eccleſiæ, dicitur principaliter tractare negotium proprium quãdo agit de conuertendo redditus in propriũ vſum. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 3. 426
Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali diſpoſitione. Bononien. de Bologninis. 12. Ian. 1571. n. 2. 124
Nothi & ſpurij ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembris num. 3. 678
Paupertas clerici dicitur probata, ex quo redditus,

ditus, quos habet non excedunt vigintiquinque ſcuta. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. Deciſ. 173

Clericus, qui dimiſit habitum & ſe adſcripſit militiæ ſæculari incidit in Bullam Pij V. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. num. 4. 1471

Cleri appellatione an & quando veniat Capitulum. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunij 1582. n. 2. 580

Coadiutoria non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd veniente vacatione per mortẽ non poſſit alteri conferri quàm Coadiuto. In Leodien. Canonicatus. 28. Iunij 1602. n. 4. 1447

Coadiutoria limitata non tribuit titulum coloratum, prout nec etiam noua prouiſio limitata. In Coneben. Regreſſus. 28. Iunij 1568. n. 1. 61

Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc facit, quòd non detur vacatio. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148

Effectus & obſeruantia Coadiutoriæ per multos annos ſupplent probationem ad probandam ipſam Coadiutoriam. In Nucerina Affictus. 1. Iulij 1575. n. 1. 262

Defectus ætatis in Coadiutore non obſtat, quãdo non agitur de canonizanda Coadiutoria, cum tunc leuiores ſufficiant probationes. ibid. n. 2. 262

Codicilli per coniecturas amentiæ ſuſpecti redduntur ſicut teſtamentum. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembris 1591. n. 4. 966

In codicillis à cæco factis etiam inter liberos ſeruari debet diſpoſitio. §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. qui teſtam. facere poſſunt, quando omnino ceſſat ſuſpicio fraudis, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 966

De codicillis vide aliqua in verb. Teſtamentum.

Clauſula appoſita in codicillis ſeu in teſtamẽto, vbi teſtator vult, quòd diſpoſitio, valeat eo modo & forma, quo magis & melius valere poteſt & omni meliori modo, operatur quòd teſtator uoluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 13. 749

Teſtamẽtum caducatum per obitum primi hæredis ante teſtatorem vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur; maximè ſi teſtator præcogitauerit talem caſum euenire poſſe, et nihilominus voluit teſtamẽtum per executores adimpleri & legata præſtari. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 2. & 5. 943

Clauſula codicillaris adiecta reciprocæ ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam de communi. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. num. 16. 934

Collatio dicitur fructus, quem poſſeſſor bonæ fidei ſuum facit. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 8. Deciſ. 306

Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 4. 1021

Collatio facta per Capitulum tempore quo erat ſuſpenſum non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autem Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calciaten. Canonicatus & præbenda. 6. Martij 1589. n. 1. 860

Capitulum de iure communi habet collationẽ ſimultaneam cum Epiſcopo. In Coimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 4. 1402

Collatio facta in Turno per Capitulum habetur ac ſi coniunctim facta fuiſſet. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 11. 980

Qui excipit quòd collatio per turnum fieri debet, duo probare tenetur, & quòd adſit turnus ex conuentione ſeu conſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. n. 9. 1296

Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 9. 306

Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia & patientia Epiſcopi. ibid. n. 1. 306

Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper poſſeſſione iuris. conferendi Capitulo quæſita. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 4. 293

Collatio præbendarum in Cathedrali eſt communis Epiſcopo & Capitulo. In Placentina Cantoria. 24. Octobris 1594. num. 3. 1091

Quaſi poſſeſſio conferendi probatur ex collatione facta, quæ ſortita fuerit effectum. In d. Reatina beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 1. 337

Vltimus ſtatus poſſeſſionis attendi debet ad cognoſcendum quis ſit in poſſeſſione conferendi. ibid. n. 4. 337

Vbi non agitur inter collatores ſuper iure conferendi ſed ſolum inter prouiſos ſufficit quaſi poſſeſſio conferendi. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 3. 293

Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij, de eo prouiſionem facere poteſt. In Mediolanen. beneficij 1. Iulij 1592. n. 2. 990

Beneficium litigioſum ab Epiſcopo, conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. n. 1. 945

Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo, eſt ſex menſium. In Placentina Cantoria. 24. Octob. 1594. n. 4. 1091

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus non currit niſi à die notitiæ vacationis ha-

bita. In Toletana beneficij. 28. Nouembris 1578. n. 1. Deciſ. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij V. ibid. n. 2. 380

Collatio facta in vim quaſi poſſeſſionis conferēdi tenet, interim dum diſputatur ad quem ſpectet collatio. In Aſculana Prioratus. 1. Iuly 1587. n. 6. 799

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intētionem in collatione beneficij intra fines ſuæ diœceſis conſtituti; maximè ſi cōſtet de quaſi poſſeſſione huiuſmodi beneficium conferēdi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortitæ. ibid. n. 2. 799

Ex vnico actu collationis effectuata quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione conferendi. ibidem num. 4. 799

Effectuatio collationis probatur ex reſignatione beneficij ſequuta. In d. Reatina beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 2. 337

Collatio Ordinarij non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. n. 1. 1467

Collatio Papæ præualet collationi Ordinarij, quando præuenit in conferendo. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 1. 1144

Collatio an ſit habenda pro perfecta, ſequuta nominatione & requiſitione, ad effectum vt Papa dicatur præuentus in conferendo, & quando. In d. Placentina Cantoria. 24. Octob. 1594. n. 7. 1091

In collatione, quæ certo generi perſonarum venit facienda, Epiſcopus nō poteſt alteri prouidere; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. ibid. n. 6. 1091

Collatio prabēdæ Pœnitētiarij ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuarij 1597. n. 1. 1218

In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis factæ per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 2. 1306

Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero. In Oriolen. beneficiorum. 21. Maij 1593. n. 4. 1026

De collationibus factis iure regaliæ nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competiiſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. beneficij. 21. Aprilis 1600. n. 6. & 7. 1353

Laici ſunt incapaces iuris conferendi eiſq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. n. 1. & 3. 1382

Ex collationibus de facto à laicis emanatis nō inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem. ibid. n. 7. Deciſ. 1382

Collatio facta non ſeruata iuris & ſtatuti forma nihil operatur. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 2. 1091

Enunciatiuæ antiquæ collationum corroborāt iuſpatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 8. Decemb. 1598. n. 3. 1305

Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt, quænam ſint beneficia annexa, nō probāt vnionem ſeu annexionem. In Camerinen. parochialis. 19. Iun. 1589. n. 2. 886

Collatio dotis filiæ, quæ à paterna hæreditate excluditur, iniquum eſt, vt fiat. In Balneoregiē. hæreditatis. 28. Maij 1601. num. 2. 1392

Filia quando conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam, & quando non. ibid. n. 1. & 3. 1392

A collatione ad imputationē in legitimam optimè procedit argumentū negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. n. 7. 568

Verbum conferre comprehendit omnes titulos. In Calaguritana de Zalduendo. 9. Decemb. 1588. n. 6. 845

Collator, qui in tempore quatuor menſium non contulit, ignorantia vacationis beneficij excuſari nō poteſt, niſi ſit veriſimilis & probabilis. In Toletana beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3. 380

Et talis ignorantia redditur omnino inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis. ibid. n. 4. 380

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum vigore ſacri Cōcilij Tridentini Ordinarijs Collatoribus non currit niſi à die notitiæ vacationis habitæ. ibidem num. 1. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380

Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402

Collegiata eſt dignior parochiali. In Calaguritana præeminentiarum. 9. Iunij 1567. n. 1. 22

Et in Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. num. 1. 1445

Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſignis colligatur. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuar. 1598. n. 1. 1256

Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. In Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 2. 1445

Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam præcedere debent Archipresbyteros Rectores & alios Clericos diœceſis. In Boianen. Præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. num. 1. 1223

Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirūt perſonalem reſidentiam. In d. Zamoren. Canoni-

nonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. num. 2. Deciſ. 1256

Canonici Collegiatarum debent inſeruire per ſe nec poſſunt per ſubſtitutum. ibid. n. 4. 1256

Clauſula, ſine alicuius præiudicio in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum. In d. Illerden. Praeminentiarum. 26. Iunij 1602. nu. 4. 1445

Penſio conceſſa ſuper Collegiata, quæ poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. nu. 9. 1444

Eccleſia iurispatronatus, ſi in Collegiatam erigatur patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum. ibid. num. 11. 1444

Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, non excuſatur tamen vt ſi non reſideat in Collegiata, lucretur fructus & diſtributiones in alia. In Valliſoletana Reſidentiæ. 8. Nouembris 1602. nu. 1. 1452

Collegium dici poteſt à collegendo, ſiue à colligendo ſeu à collegendo. In Romana Præminentiarum. 16. Decembris 1585. num. 8. 716

Collegium non venit appellatione perſonarum. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouemb. 1593. nu. 3. 1050

Dignitas dicitur Collegialis, quando alteri non poteſt conferri, quàm vni de Collegio. In d. Romana Præminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 9. 716

Epiſcopi & Prælati qui ſunt de aliquo Collegio ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis. In d. Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594. num. 7. 1058

Quando agitur de admiſſione in aliquod Collegium dicitur agi de re modici præiudicij. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. nu. 3. 162

Collitigans improbus quis non dicitur, ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata, quamdiu iuſtificari poteſt. In Collen. Parochialis. 11. Decembris 1595. nu. 9. 1165

Ad effectum vt quis non dicatur improbus collitigans ſufficit quòd lis ſit colorata. ibid. num. 10. 1165

Subrogatio gratioſa improbo collitiganti dari non debet, qui calumnioſam litem introduxit. ibid. num. 7. 1165

Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti cæteris excluſis. ibid. n. 1. 1165

Collusio ex aſſertione aduerſarij principalis non probatur, cum ei non credatur. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576. n. 3. 304

Colluſio in matrimonio dicitur in eſſe, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit petit poſtea committi cauſam nullitatis illius. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuarij 1587. nu. 5. Deciſ. 763

Colluſio reddit ſententiam nullam. ibid. n. 9. 763

Ex acceptatione ſententiæ omiſſis defenſionibus manifeſta detegitur litis colluſio. ibid. num. 7. 763

Qui patitur ſe vinci, cum habeat probationes bonas & veras pro ſui defenſione is manifeſtè colludit. ibid. nu. 10. 763

In materia colluſionis probationes ſunt iudicis arbitrariæ. ibid. nu. 11. 763

Colluſio, quæ ſonat in delictum excluditur per probationem boni iuris coram iudice deducti. In Romana Vineæ. 8. Februar. 1580. nu. 4. 444

Colluſio, in beneficio excluditur, ex eo quòd quis habeat probabilem cauſam tuendi ſuã poſſeſſionem. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 15. Febr. 1574. nu. 5. 220

Colluſio non præſumitur, vbi nullum cadit commodum. In Romana Pecuniariæ. 21. Maij 1582. nu. 6. 579

Colonus non ſibi ſed domino poſſidet. In Romana Vineæ. 17. Aprilis 1587. num. 5. 777

Colonus tenetur de damno, quod culpa ſua contingit in re conducta. In Calagurritana Cenſus. 28. Ianuarij 1602. nu. 9. 1418

Quæ requirantur ad hoc vt hæres mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem. In Cernien. Bonorum. 30. Maij 1580. n. 2. 466

Si defunctus poſſideat animo ſuo, & corpore alieno per colonum, continuante colono poſſeſſionem nomine hæredis, poſſeſſio dicitur eſſe penes hæredem. ibid. nu. 1. 466

Recognitio coloni vel conductoris requiritur, ad hoc vt poſſeſſio continuetur in hæredes. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Februarij 1569. nu. 1. 69

Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum, quòd quis animo ſuo, licèt corpore alieno poſſidere dicatur. In Vrbeuetana Caſtrorum de Ceruaria. 18. Martij 1569. nu. 1. 71

Eiectio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio, quæ eſt penes dominum, ſed tantum naturalis, quæ eſt coloni vel inquilini. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. num. 4. 498

Ex locatione facta colono arguitur, quòd fuerit ficta traditio, quæ domino non nocet. ibid. num. 7. 498

Expulſio colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionẽ authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 4. 342

Poſſeſſio non dicitur capta, niſi coloni de conſpectu loci penitus ſint eiecti, ita quòd amplius non redeant. ibid. nu. 3. 342

Co-

Colonus quādo dicatur male verſari, vt poſſit expelli non obſtante iure perpetua colonia. In Cluſina Terrarum. 10. Maÿ 1596. num. 1. & per tot. 1185

Coloni habentes ius perpetua colonia propter malam verſationem poſſunt expelli, ſeruatis tamen ſeruandis, & oſtenſa coram iudice mala verſatione. In d. Cluſina Terrarum. 26. Iunÿ 1595. nu. 2. 1142

Coloni perpetui an teneantur reſpectu Cameræ Apoſtolica ad ea omnia, ad qua tenentur alÿ coloni & laboratores. ibid. n. 1. 1142

COMMENDA *poteſt habere bona ſita in territorio alterius Eccleſia, nec ob id poteſt dici quòd confundatur iuriſdictio. In Cæſaraugustana Cabimentorum. 24. Ianuarÿ 1600. nu. 12.* 1337

Aequiſſimum eſt Commendas illis dari, qui ſunt de loco vbi ſunt Commenda. ibid. num. 2. 1337

Magnus Magiſter Religionis per diuiſionem Commendarum nō poteſt praiudicare militibus ſine eorum conſenſu. ibid. nu. 5. 1337

Milites non ſunt domini Commendarum ſed ſimplices adminiſtratores. ibid. nu. 11. 1337

Milites Religionis non poſſunt ſe ingerere in Commendis, niſi quatenus velit religio, qua eſt omnium domina Commendarum. In d. Cæſaraugustana Cabimentorum. 14. Mart. 1603. nu. 4. 1460

In prouiſione facta à Papa de Commēda Religionis nō poteſt Magnus Magiſter illius Religionis ſe intromittère, nec prouiſum remouere aut aliud in eius preiudicium facere, etiam quòd à Papa eſſet ad nutum amouibilis. In d. Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 6. 772

Priuilegium ſeu facultas data diſmembrandi Commendas conceſſum Religioni intelligitur limitate, quando ſcilicet beneficia pro tempore vacauerint non autem non data vacatione. ibid. nu. 1. 772

Præceptores Commendarum Religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles. In Meliten. Penſionis. 21. Mart. 1601. nu. 1. 1390

Eccleſia Commendata donec de ea fiat prouiſio, intelligitur ad quatuor menſes, quibus elapſis ceſſat Commenda, & remanet prior vacatio. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 2. 974

Beneficium quod habuit Abbatem & Cōuentum, & quòd aliàs à Papa fuit commēdatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficÿ. 21. Aprilis 1600. nu. 5. 1353

COMMENDATARIVS *non poteſt donare bona ſua Commenda. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maÿ 1599. nu. 5.* 1312

COMMENSALITAS *conſiſtit in facto & vſu. In Beneuentana Riſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 8.* 1251

COMMISSIO *non alterat iuriſdictionem ordinariam Auditoris Cameræ. In Auximana Dotis. 5. Maÿ 1581. nu. 3.* 515

Per commiſſionem cauſa nō dicitur lis inducta, niſi adſit citatio. In Abulen. præſtimony. 11. Februar. 1577. nu. 4. 316

In Commiſſione noua qua dependet à prima non eſt neceſſaria alia citatio. In Calagurritana Spolÿ panis. 5. Nouembris 1599. num. 5. 1327

Cauſa commiſſa quam plures habent cum tertio, non cenſetur commiſſa inter ipſos plures. In Romana de Fabÿs. 26. Octob. 1579. num. 4. 418

A lege per commiſſionem iudici præſcripta diſcedere non licèt. In Compoſtellana penſionis. 11. Maÿ 1584. nu. 5. 664

Forma etiam minima in commiſſione tradita ſeruari debet. In Corduben. Redecimarum. 28. Mart. 1594. nu. 3. 1071

Iudex habet legem ex commiſſione ſcriptam. In Taurinen. Prioratus. 23. Martÿ 1582. nu. 2. 571

Iudex vigore commiſſionis poteſt declarare ſe iudicem competentem. In Valentina Capella. 7. Iun. 1591. nu. 2. 954

In commiſſionibus cauſarum non requiritur valde exacta iuſtificatio narratorū. ibid. num. 1. 954

In cauſis omnino ſeparatis, & diuerſam defenſionem requirentibus per commiſſionem vnius alteri nō praiudicatur, nec prætextu vnius ſuper alia inferri poteſt violentia. In Cathanien. Legitimitatis. 14. Ianuarÿ 1591. nu. 2. 930

In commiſſione cenſetur omne ius deductum. In Gerunden. Bonorum. 17. Iuny 1583. num. 2. 630

Commiſſio non capit non nominatos in ea. In Senogallien. Pradÿ. 5. Decem. 1594. num. 4. 1100

Forma commiſſionis non obſeruata, omnia geſta ſunt nulla. ibid. n. 3. 1100

Commiſſio cauſa interrumpit præſcriptionē, & eam præſumptionem quæ oritur ex antiquitate temporis. In Tudertina Bonorū. 23. May 1569. nu. 1. 76

Commiſſio inhibitionum & moleſtationum non derogat iudicio prius pendenti. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunÿ 1602. num. 2. 1441

Citatio & inhibitio decreta in vim commiſſionis poſt latam ſententiam primi iudicis non annullant ſententiam. ibid. nu. 3. 1441

Commiſſio cauſæ non dicitur auocatoria, quādo non fuit facta mētio litis pēdentia. ibid. num. 1. 1441

Commiſſio auocatoria cauſa à iudice, cui prius per reſcriptum manu propria Sanctiſſimi ſignatum, fuerat commiſſa, non tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt in Rota, quæ nunquam ſolet reſricari in dubium poteſtatem Signatura Iuſtitiæ, cum Præ-

ſectus

ſectus illius reſcribat de mandato Papa, ſiue per cõceſſum in præſentia D.N.Papa. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ.20. Februar.1589.nu.1. & 12. Deciſ. 857

Papa, qui habuit notitiam decreti & litis pendentia coram alio iudice, ſignando cõmiſſionem, ab eo iudice cauſam auocare cenſetur. In Tullen.prætenſi matrimonij. 16.Ianuar.1598.nu.3. 1258

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſubreptitium ſi non ſit de ſubreptione oppoſitũ tribuit iuriſdictionem. In Peruſina exequutionis. 24.Apr.1581.nu.7. 513

Contra commiſſionem ſignatam de conſenſu partium de ſubreptione opponi non poteſt, alias pars dans de ſubreptione de ea clarè docere tenetur. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ.20.Februar.1589.nu.14 857

Verba illa in commiſſione, de conſenſu partium, ſtant aſſertiuè non autem conditionaliter.ibid.nu.15. 857

In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarũ, vel clauſula, parito breui. In Fauentina Monaſterij.15. Decembris 1603. nu.3. 1484

Commiſſio cum clauſula parito iudicato dicitur conditionalis, & non tribuit iuriſdictionem niſi parito iudicato. In Aquilana Canonicatus. 26.Apr.1591.nu.5. 945

Commiſſio habens clauſulam prout de iure dicitur limitata. In Anconitana Attentatorum.16.Iun.1581.nu.3. 530

Commiſſio ſignata cum clauſula prout de iure, non concedit facultatem ſummariè procedendi. In Romana Domus. 16. Nouẽ. 1575. num.2. 273

Commiſſio reformata, vt ſtet ſine præiudicio trium conformium dicitur ligare manus iudicis, vt non poſſit quicquam contra dictas conformes ſtatuere; ſecus eſt ſi pars non vſa ſit tali commiſſione, nec citauerit ad dicendum contra commiſſionem, prout eſt neceſſarium. In Calagurritana de Zalduendo.9.Decembr.1588.nu.1. 845

De clauſulis commiſſionum. vide ſupra in verb.clauſula.

Commiſſione ſignata manu Cardinalis dictis, Placet Domino Noſtro Papæ, creditur, & omne id, quod ab eo fit, auctoritate Papæ factum dicitur. In Gadicen. ſtatutorum.19.Decembr.1580.nu.6. 493

Signatura Iuſtitiæ non poteſt dare clauſulã appellatione remota, ſecus eſt quando cõmiſſio ſignata fuit prout in præinſerta, & in priore præinſerta adeſt talis clauſula. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ. 20. Februar.1589.nu.2.& 16. 857

Commiſſio Signaturæ Iuſtitiæ nõ ſuffragatur vbi adeſt commiſſio Papæ manu ſignata. In Anconitana Separationis. 29.Aprilis 1598. nu.3. 1276

Commiſſio cauſæ reſtitutionis in integrum omnia reponit in priſtinum ſtatum. In Elnen. Sacriſtiæ.17.Apr.1592.nu.14. 983
& ſuſcitat primam litem. In Peruſina Exequutionis.19.Nouem.1597.n.3.& 4. 1245

Commiſſio cauſæ nullitatis æquè principaliter dat facultatem eam proſequendi etiam non docto de aliquo iure ſuo. In Vrgelen. Abbatiæ.20.Iunij 1583.nu.1. 631

Commiſſio oretenus data iudici ſe informandi extraiudicialiter nõ impedit proceſſum coram ſuo iudice. In Parmen.Status.10. Nouem.1595.nu.1.& 4. 1155

Cauſa commiſſa ad referendum ſi ſit commiſſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt, ſi ſit commiſſa extraiudicialiter. In d. Parmen. Status. 12. Februarij 1596. num. 1. 1169

Quando cauſa commiſſa fuit ad referendum, relatio, quæ venit facienda, ſit de neceſſitate delegationis. In Imolen. Caſtrorum. 16.Ianuar.1573.nu.1. 184

In cauſa commiſſa ad referendum Princeps ipſe eſt iudex cauſæ, ſicut iudex ſubdelegans in reſeruato remanet iudex. ibid. num. 2. 184

Commiſſio data de referendo intelligitur data ſuper eo, quod prætenditur & narratur à partibus. In Meliten.præcedentiæ. 10. Iun.1577.nu.1. 335

Non eſt verum indiſtinctè, quod quando cauſa cõmittitur vicegerenti poſſit cognoſcere ille, cuius vices gerit. In Maceratẽ. Dotis. 10.Mar.1581.nu.2. 506

C O M M V N I O *non præſumitur. In Cæſaraugustana & Dertuſin. Cabimentorum. 3.Iun.1602.nu.3.* 1436
& in Imolen.Capellaniarum. 26. Iunij 1600.nu.1. 1376

Communio bonorum ex quibus præſumatur. In Romana Legitimæ.9. Decembr. 1598. nu. 1. & 4. & 9. 1303
ex quibus autem excludatur, vid. ibid. num.2. 1303

Communio bonorum non arguitur ex eo quòd ſimul in communi fructus percepti fuerint. In d.Imolen.Capellaniarum.26. Iun.1600.nu.5. 1376

Communio parit hunc effectum, vt tam dãnum quàm lucrum communicetur. In Romana Legitimæ. 9. Decembris 1598. num. 8. 1303

Communio tolli non poteſt niſi per diuiſionẽ, & diuiſio non præſumitur niſi probetur. ibid. num. 10. 1303

Miniſter communis communi nomine eſt deputandus & remouẽdus. In Iſpalen. Iuris nominandi. 7. Nouem. 1583.nu.4. 645

C O M P E N S A T I O *de illiquido ad liquidum non admittitur. In Romana Tutelæ. 17.Februar.1603.nu.4.* 1455
Item nec regulariter de ſpecie ad quantitatem.ibid.nu.5. 1455

Compenſatio non admittitur de debito vnius

rationis

faciunt, licèt non ſit reproducta compulſoriæ. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n.8. *Deciſ.* 1387

Depoſitiones teſtium non extracta vigore compulſorialium, facta recognitione manus notarij, & parte citata, prout requiritur, nõ dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n.1. 583

CONCESSIO *ſemper cenſetur facta ſine præiudicio tertij. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. n.1.* 1401

Conceſſio præſumitur facta ſecũdum conſuetudinem concedentis, ſed talis præſumptio non ſufficit ad obtinẽdum per viam actionis contra poſſeſſionem. In Peruſina Bonorum. 12. Decemb. 1587. n.2. & 3. 1449

Cõceſſio, quæ fit ſub cõditione inducit formam. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. n.1. 952

Vbi cõceſſio fit pro certa & determinata cauſa, nõ cõſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. In Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.5. & 7. 589

In his quæ de facili nõ concedũtur, non præſumitur gratioſa conceſſio. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n.2. 476

In cõceſſionibus & inueſtituris intẽtio partiũ eſt prouidere ſucceſſoribus. In d. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.4. 589

In cõceſſione Principis facta cum clauſula accedente conſenſu nõ poteſt dici adeſſe defectũ voluntatis in cõcedente. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num 21. 351

Noua conceſſio dicitur & nõ prorogatio, quãdo fit diuerſis pactis & conditionibus. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. n.1. 1379

Idem eſt ſi mutatur pretium. vt ibid. n.2. Etſi addantur nouæ perſonæ. ibid. num. 3. 1379

Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erãt in præcedenti cõceſſione, nõ dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. In d. Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu. 3. 1362

Ex quantitate ſoluta pro obtinẽda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. ibid. nu. 10. 1362

Tollerantia habet vim tacitæ cõceſſionis, quãdo cõceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n.2. 478

Cõceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat, ſine eius cõſenſu non tenet, ſecus eſt in cõceſſione iuris perſonalis, in qua nullum tertio infertur præiudicium. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 8. 352

Conceſſio fieri poteſt tam ad tertiam generationem venditoris ſeu concedentis, quàm emptoris, & idem met contractus dicitur, ac ſi fiat conceſſio ad generationem emptoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Feb. 1585. n.4. *Deciſ.* 689

Conceſſio ad tertiam generationem ſine beneplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit ſolita locari, ad quod requiritur, vel quòd præcedat vna locatio ſolemnis, & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuatæ. In Romana Deuolutionis domus. 30. Octobris 1602. nu. 1. & 2. 1451

& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n.1. 434

Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliàs non exprimatur. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 9. 1337

Conceſſo vno videtur probabiliter conceſſa omnia, quæ ad id exequendum ſunt neceſſaria. In Iſpalen. Iurisnominandi. 8. Nouembris 1583. n.3. 645

CONCILIVM *Tridentinum licèt non tollat exemptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitandi vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 4.* 738

Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos ſolet eam tribuere vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Salamãtina Iurisdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 2. 433

Concilium loquens de exemptis non intelligitur de his, qui habent proprios Prælatos iuriſdictionem ordinariam habentes. In Salamantina Iurisdictionis. 9. Maij 1580. num. 6. 459

Concilium Tridentinum veriſimiliter nõ cenſetur voluiſſe præſeruare concordias, quæ non erant tunc temporis in viridi obſeruantia, & quæ habebant contrarium vſum. In Burgen. Iurisdictionis. 27 Iun. 1586. nu. 2. 748

Concordia illa non cenſetur præſeruata per ſacrum Concilium Tridentinum, à qua de communi partium conſenſu receſſum fuit. ibid. num. 3. 748

Concilium non præſeruat cõfirmationes cõcordiarum, quę ſunt in forma communi. In Calciaten. Iurisdictionis. 13. Aprilis 1587. num. 8. 785

Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712

Diſpoſitio Cõcilij, quę nos reducit ad ius commune dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. n.1. 300

Concilium Tridentinum in c. 16. ſeſſ. 25. declaratur. In Dubio ſacræ Cõgregationis. 21 Iun. 1602. per tot. 1244

Diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſſ. 14. cap. 4. non derogat conſuetudini immemorabili.

adhibenda. ibid. nu. 1. Deciſ. 54

De iure Canonico donationes nec legata concubinæ facta valent, niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis. In d. Romana Legati. 2. Aprilis 1568. nu. 6. 46

Donatio ſiue legatum relictum cõcubinæ valet; ſecus eſt in milite & in Clerico. ibid. num. 1. 46

Donatio ſiue relictum concubinæ valet, quando turpitudo non eſt ex parte recipientis, licèt ſit ex parte dantis. ibid. num. 2. & 3. 46

In concubina turpitudo non dicitur adeſſe ex parte recipientis, cum concubinatus ſit iure ciuili permiſſus; ſecus in adulterio, in quo dicitur adeſſe turpitudo ex vtraque parte. ibid. nu. 4. & 5. 46

Concubinatus præcedens licèt faciat, quòd nõ poſſit ex cohabitatione deduci concludens probatio matrimonij niſi æquiuoca, tamen ſecus eſt, ſi cum habitatione concurrant alia ad matrimonium inferentia. In Parmen. Status. 23. Octobris 1592. nu. 8. 1000

CONCVRSVS de iure communi non requiritur in collatione beneficiorum ſimplicium, ſed ſufficit, vt is cui fit prouiſio, ſit idoneus. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Mart. 1591. nu. 5. 942

Concurſus ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini ſolum in curatis requiritur, in alijs verò ſufficiunt habilitates neceſſariæ de iure communi. ibid. nu. 6. 942

Vt examen factum in concurſu valeat iuxta diſpoſitionem ſacri Concilij Tridentini debet conſtare de die propoſiti edicti. In Toletana Parochialis. 3. Iuly 1595. n. 4. 1148

Tempus præfixum ad comparendum in concurſu expectari debet, quando ſunt alij, qui concurrere volunt in examine, debet tamen impugnans ex hoc capite probare, quòd adeſſent alij concurrentes. ibid. n. 6. 1148

Examinatio & approbatio vnius, quãdo ſunt plures in concurſu examinandi, eſt ſuſpecta. ibid. nu. 5. 1148

In concurſu ad beneficium ille, qui habet habilitates requiſitas, & qui nullum obtinet beneficium, præferri debet obtinenti. In Calaguritana Beneficij. 20. Febr. 1587. num. 1. & 5. 767

Ille dicitur magis idoneus in pari concurſu, qui diſpenſatione non indiget. ibid. n. 2. 767

Abbati habenti iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, præter ea quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia, quæ Epiſcopo competere poſſunt in ſuo territorio, vt eſt exemplum de concurſu. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. nu. 4. 1386

CONDEMNATVS in pœnam vltimi ſupplicij dicitur mortuus ciuiliter. In Salamantina Capellaniæ. 21. Aprilis 1600. num. 1. 1352

Bona capitaliter condemnati publicata & fiſco incorporata, adepta per ipſum fiſcum poſſeſſione, in eum tranſlata dicuntur cum omnibus iuribus actiuis & paſſiuis. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. n. 5. 723

Bullæ, quæ pœnam irrogant condemnatis intelliguntur de condemnatis propter delictum, & non propter contumaciam. In Veliterna Bonorum. 14. Nouembris 1578. num. 5. 376

Condemnatus, cui fuerunt bona confiſcata, per Principem reſtitutus recuperat etiam ea bona, quæ per fiſcum fideicommiſſarijs fuiſſent tradita, non obſtante clauſula in reſtitutione poſita, præterquam ad bona in alium tranſlata. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. nu. 9. 998

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerunt confiſcata, quæ fit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ, indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuicumque acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum & fiſco incorporatorum. ibid. nu. 13. 998

De expenſis litis quantum ad condemnationẽ & exequutionem, idem cenſendũ eſt, quod de ſorte principali. In Romana Expenſarum. 16. Octobris 1589. nu. 5. 891

Victus non condemnatur in expenſis, niſi à die motæ litis de ſtylo Rotæ. In Aquen. Applicationis. 16. Iun. 1603. nu. 5. 1469

Condemnatio expenſarum omiſſa vel per errorem in ſententia, vel quia non fuerit petita, nõ arguit, quòd iudex voluerit reum abſoluere, niſi ipſe reus oſtendat ſe habuiſſe iuſtam cauſam litigandi, per quam debeat à condemnatione in expenſis excuſari. In Romana expenſarum. 9. Febr. 1568. n. 1. 38

Iudex, cui cauſa in ſecunda inſtantia fuit commiſſa, poteſt ſupplere defectum condemnationis expenſarum in priori ſententia omiſſa. ibid. nu. 2. 38

CONDICTIO INDEBITI non poteſt competere niſi in eo, quod datum eſt; quãdo eſt iuxta æquitatẽ l. ſi me. & Titiũ. ff. ſi cert. pet. In Placentina Bonorum. 24. Nouembris 1581. nu. 10. & 11. 547

CONDITIO non eſt reſpectu eorum, quæ reſpiciunt præteritum nec eorum, quæ reſpiciunt futurum, quando appoſita eſt per viam modi. In Rauẽnaten. Bonorum. 15. Mart. 1568. nu. 1. 40

In conditionibus primum locum obtinet mẽs diſponentis. In Placentina Bonorum. 20. Octobris 1582. nu. 3. 589

In conditionibus attenditur euentus, & quod de facto euenit, etiam quòd ſit ſine effectu. ibid. nu 2. 589

Conditio alia implicita alia explicita, declaratur. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 2. Iun. 1578. nu. 3. 363

Conditio ſufficit, quòd ſemel ſit impleta, licèt implementum non duret. In d. Placentina Bonorum. 20. Octobr. 1582. nu. 1. 589

In voluntarijs ſufficit, quòd conditio per æquipollens adimpleatur, quando ſolus conſideratur effectus; ſecus eſt, quando non fuit cõſideratus certus & determinatus effectus. ibid. nu. 9. & 11. Deciſ. 589

Conditio ſemel impleta non trahitur ad tempus futurum. *In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuarij 1594. nu. 13.* 1063

Conditio ex curſu temporis & patiētia, præſumitur impleta, quæ & ante & poſt adeptam poſſeſſionem impleri poteſt. *In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 12.* 264

Conditio, quæ venit adimplenda in actu, niſi ſequatur, reſoluit omne id quod geſtum eſt. *In Tiburtina Caſtri Vinarij. 4. Nouembris 1588. nu. 5.* 838

Conditio momentanea, prout ſi nuptiæ ſequūtur, ſtatim quòd contractum ſit matrimonium, dicitur purificata. *In Romana Exequutionis. 6. Mart. 1581. n. 1. & 5.* 503

Conditio tacita ita ſuſpendit actum ſicut expreſſa. *In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 24.* 351

Conditio tacitè non intelligitur. *Valentina Matrimonij. 10. Nouembr. 1595. n. 1.* 1156

Verba habentia relationem ad alia, quæ continent tacitam conditionem, ipſa quoque eandem conditionem recipiunt. *In Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. nu. 3.* 732

Deficiente conditione perinde eſt ac ſi actus factus non eſſet. *In d. Tiburtina Caſtri Vinarij. 4. Nouembr. 1588. nu. 6.* 838

Conditio illa, ſi conſtiterit, non eſt de futuro ſed de præterito. *In Tridentina Canonicatus. 5. Iulij 1593. nu. 3.* 1044

Datum ſub conditione, ſub alia contraria conditione videtur ademptum, & è contra. *In d. Tiburtina Caſtri Viuary. 4. Nouembris 1588. nu. 8.* 838

Contractus conditionalis quantum ad effectum, vt non liceat ab eo recedere pendente conditione dicitur perfectum. *Romana Bonorum. 13. Nouembr. 1595. nu. 4.* 1157

Tranſactio conditionalis pendente conditione ſuſpendit litem. *ibid. nu. 3.* 1157

Vbi ſit mentio de conditionibus in diſpoſitione fauorabili, non eſt facienda reſtrictio ad poteſtatiuas. *In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 3.* 743

Per conditiones poteſtatiuas nullum teſtamētum ſubuerti poteſt. *ibid. nu. 9.* 743

Inſtitutio ſub conditione poteſtatiua, & relictum legitimæ ſub eadem conditione poteſtatiua differunt ſecundum Socin. ſed hoc nullo iure probatur. *ibid. nu. 10.* 743

Onus conditionum caſualium & mixtarum maius & grauius eſt onere poteſtatiuarū. *ibid. num. 8.* 743

Onera & grauamina repugnant naturæ conditionum poteſtatiuarum. *ibid. nu. 5.* 743

Onera & grauamina adiecta legitimæ, quæ reijciuntur, intelliguntur tam de prouenientibus à cõditionibus poteſtatiuis quàm à caſualibus & mixtis, cum æquè per omnes onus hæredi impoſitum dicatur. *ibid. num. 6.* 743

Conditio plerunq. ineſt dilationi. *ibid. n. 7.* 743

Incertitudo ratione quotæ & ratione loci facit rem conditionalem. *In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. nu. 3.* 264

Conditio ſuſpēſiua qualiter poſſit dici reſolutiua. *In Romana Bonorum de Columna. 27. Martij 1596. nu. 2.* 1181

Conditio ſuſpenſiua vel reſolutiua vitiat ſententiam. *In Auximana Molendini. 21. Iunij 1585. nu. 5.* 708

Actus conditionalis ſtat in ſuſpenſo donec doceatur de implemento eorum, quæ in conuentionem deducta fuerunt. *In Anconitana Pradij. 3. Mart. 1586. nu. 3.* 724

In donatione conditionali ab ea recedere non licet pendente conditione. *ibid. nu. 11.* 724

Donatio conditionalis, in qua conditiones veniunt implendæ poſt perfectam donationē non ſuſpenduntur, licet conditio poſſit operari effectum reſolutiuum, ſed habetur pro modo potius quā pro conditione. *ibid. n. 10.* 724

Conceſſio facta ſub conditione inducit formā, prout in conceſſione Iuriſpatronatus facta ſub conditione augmenti redditnum. *In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. nu. 1.* 952

Quando agitur de implemento cõditionis plena requiritur probatio implementi. *ibid. num. 8.* 952

Allegaŋti non fuiſſe impletam conditionem incumbit onus probandi. *In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575.* 264

In inſtitutione conditionali ante conditionis implementū non defertur hæreditas. *Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 4.* 749

Si duo ſub contrarijs conditionibus inſtituātur, ſecundo nominatus non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. *ibid. nu. 6.* 749

Conditio alliciens ad teſtandum in ſui fauorem in donatione adiecta nō eſt prohibita. *In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Aprilis. 1578. nu. 9.* 359

Conditio reſpiciens futuram inſtitutionem quando vitiet. *ibid. nu. 25.* 359

Conditio quòd in euentum, in quem teſtamentum reuocaretur donatio cēſeatur reuocata, imponit neceſſitatem cauſatiuam non reuocandi teſtamentum. *ibid. nu. 15.* 359

Inſtitutio facta ſub conditione, ſi me alimentauerit, valet. *ibid. num. 21.* 359

Cōditio captatoria in diſpoſitione per indirectum impedit liberam teſtādi facultatem. *In d. Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 2. Iun. 1578. nu. 7.* 363

Conditiones captatoriæ influūt in diſpoſitionē, & eius ſubſtantiā inficiunt. *ibid. n. 6.* 363

Conditiones turpes an & quando vitientur vel vitient in vltimis voluntatibus. *ibid. num. 1. 4. & 8.* 363

Con-

Conditiones turpes & à lege improbatæ, quæ non reddunt voluntatem captatoriam, cōmodè ab actu vel diſpoſitione ſeparari poſſunt, cum non influant in ipſam principalem diſpoſitionem, quæ per ſe nihil turpe contines. ibid. n. 5. Deciſ. 363

In fideicommiſſis conditionalibus attendi debet tempus euenientis conditionis; ſecus eſt quando teſtator vocando proximiorem procedit vlterius ſubſtituendo eius primogenitum. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouembris 1571. n. 1.

Item ſecus eſt, vt n. 7. & 8. 145

Sub conditione ſi ſine filijs deceſſerit, etiam filia fœmina vocantur. In Bononien. fideicommiſſi de Matthesilanis. 19. Iunij 1600. num. 6. 1373

De fideicommiſſo facto ſub conditione ſi ſine filijs, vide in verb. Fideicommiſſum.

Conditio ſi ſine filijs legitimis & naturalibus non ſolum deficit per ſuperexiſtentiam filiorum maſculorum, ſed etiam filiarum fœminarum, vt eſt communis opinio. Ex coniecturis tamen quandoque receditur ab hac concluſione. In Camerinen. bonorum. 29. Maij 1589. n. 1. 880

Conditio ſi ſine filijs legitimis & naturalibus deficit per exiſtentiam legitimati etiam quòd ſit fœmina, & etiam quòd legitimatio ſit cum clauſula ſine praiudicio venientiū ab inteſtato. ibid. n. 5. 880

Tacita conditio ſi ſine filijs, licèt à lege ſubintelligatur, non cenſetur appoſita in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta fuit ſub vno contextu verborum vnà cum vulgari, declaratur tamen vt In Romana fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuarij 1597. num. 4. & 7. 1216

Deficiente conditione ſi ſine liberis, euaneſcit ſubſtitutio. In Foroliuien. fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. n. 1. 482

Conditio caſtitatis & viduitatis in vxore herede inſtituta tam ante aditam quàm poſt aditam hereditatem eſt neceſſariò ſeruanda, cum vtrunque tempus reſpiciat. In Rauennaten. hereditatis. 4. Iulij 1586. num. 2. 749

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis, facendo però vita caſta, honeſta & vedouile dicitur conditionalis. ibid. n. 1. 749

De filijs poſitis in conditione an & quando cenſeantur vocati, vid. in verb. Filius.

Poſitis in conditione, quando cenſentur vocati, intelligitur ad portionem tantum patris. In Romana fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. n. 3. 1281

Et in Romana ſucceſsionis de Santa Crucijs. 10. Nouemb. 1603. n. 1. 1479

Filij nec poſiti in conditione, nec quorum prorſus aliqua facta fuit mentio, non dicūtur vocati. In Sabinen. hereditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 14. 1486

Deſcendentes poſiti in cōditione cenſentur vocati, quando fuerunt grauati. In Bononien. de Felicinis. 18. Februarij 1591. n. 7. Deciſ. 939

Item quando nominati ſunt cum qualitate maſculinitatis & legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, iuncta excluſione & dotatione fœminarum, & quando ſumus in deſcendentibus à teſtatore. ibid. n. 9. 939

Conditiones in fundatione iuriſpatronatus appoſitæ, in prouiſione illius ſunt ſeruandæ. In Cæſarauguſtana Capellania. 16. Martij 1587. num. 1. 714

In translatione iuriſpatronatus an & quando conditiones apponi poſſint. In Vlixbonen. Prioratus. 14. Decemb. 1601. n. 1. 1414

Vbi in contractu deficit conditio, vel vbi ab initio non tenuit contractus ſemper liberum eſt partibus ab eo diſcedere etiam altero cōtradicente. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouemb. 1588. n. 11. 838

Licèt ex actu etiam nullo colligatur voluntas, ſecus tamen eſt ſi vltra nullitatem adſit cōditio, quæ facit quòd voluntas illa non ſit voluntas. ibid. n. 14. 838

Venditio conditionalis quantum ad effectum pœnitentiæ pro perfecta habetur, itaut ab ea reſiliri non poſſit, alijs tamen reſpectibus nullum parit effectum ante conditionis euētum. ibid. n. 10. 838

Per venditionem conditionalem non aperitur conſanguineo via retractus. ibid. n. 9. 838

Venditio facta ſub illa conditione ſaluo beneplacito Sanctiſsimi D. N. & non alias aliter nec alio modo facit, quòd non poſſit dici facta venditio, niſi purificata conditione. ibid. n. 3. 838

Verba non aliàs aliter nec alio modo habent naturam præciſam, vt ſi conditio non impleatur, nihil actum cenſeatur. ibid. n. 7. 838

Venditio facta iuxta æſtimationem faciēdam eſt conditionalis, & qualiter, declaratur In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 2. cum ſeqq. 264

Decretum & traditio poſſeſſionis cum reſeruatione iuris alterius eſt conditionale, & non transfert poſſeſſionem, niſi verificata conditione, & acceptans tale decretum conditionale ſibi praiudicat, etiam ſi prius poſſediſſet. In Farfen. Grani. 11. Maij 1579. num. 1. & 2. 403

Aliud eſt dare de nullitate gratiæ, aliud allegare nullitatem gratiæ ſeu conditionem talem eſſe, quod per clauſulam ſublata poſitam in gratia non prohibetur. In Portuen. bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num. 2. 351

Si Princeps reſcribat cum clauſula quatenus tertio non praiudicetur, gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua. ibid. n. 22. 351.

Gratia conditionalis in ſui ſubſtantia eſt valida, An autem hoc procedat reſpectu praiudicij tertij, vide In d. Portuen. bonorū. 21.

Octob. 1577. n. 1. & 8. Deciſ. 347
Praiudicium tertij non reddit gratiam cõditionalem in ſui ſubſtantia ab initio nullã, ſed tantum impedit illius effectum quo ad ipſum praiudicium. ibid. n. 2. 347
In conditione indebiti quid veniat tam reſpectu principalis, quàm reſpectu acceſſionum. ibid. n. 12. & 13. 547
CONDVCTOR recipiens in ſe periculum tenetur in plus quam de iure communi, ſcilicet in eo quod eſt illi finitimum, prout ſi de iure communi tenetur de caſu fortuito, venit fortuitum inſolitum. In Romana Releuationis Indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 7. 577
Confeſſio conductoris nocet hæredi. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. n. 5. 828
Conductor non ſoluens à locatore poteſt propria auctoritate expelli, quod non procedit in eo qui interuertit poſſeſſionem domini, & cœpit nomine proprio poſſidere. In Fulginaten. Spolij. 16. Octobris 1579. n. 7. & 9. 415
Conductor impeditus frui re locata, facto aduerſariorum, non poteſt condemnari ad ſolutionem affictus. In Aſten. bonorum. 19. Iunij 1592. n. 1. 995
In conductore ſublocante irrequiſito domino non habet locum pœna priuationis ſicut in emphyteuta, cum maior ſit contemptus emphyteutæ alienãtis irrequiſito domino, quàm conductoris. In Romana Caſalium de Maximis, 20. Febr. 1576. n. 17. & 18. 286
Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. nõ habet locum in cõductore ad lõgum tẽpus, ſecũdũ opinionẽ, quam veriorem iudicauit Rota cõtra receptiorẽ Doctorũ opinionẽ, vt ibid. n. 1. & 5. 286
Et 14. Martij 1576. n. 1. 288
Eadem pœna incurritur per conductorem ad longum tempus ob non ſolutionem canonis quæ per emphyteutã In d. Romana Caſaliũ de Maximis. 14. Martij 1576. n. 11. 288
CONFESSIO ſuperat omnem probationem. In Turritana Tertiariæ. 8. Iun. 1598. n. 1. 287
Confeſſio eſt acceptanda cum ſua qualitate, fallit quãdo cõtra ſe habet iuris præſũptionem. In Gerunden. Præcedentiæ. 4. Nouembris 1583. n. 1. & 2. 644
Confeſſio eſt interpretanda in fauorem confitẽtis. Placẽtina bonorũ. 7. Nouẽb. 1580. n. 1. 480
Et in Tiraſonen. Iuriſpræſentandi. 26. Octob. 1583. n. 2. 642
Confeſſio diuidi poteſt, vbi adeſt vehemens iuris præſumptio in contrarium. In Nucerina affictus. 15. Maij 1573. n. 1. 204
Confeſſio quamuis implicita multum facit ad detegendam rei veritatem. In Mediolanẽ. Capellaniæ. 15. Ianuar. 1593. n. 7. 1007
Confeſſio facta parte abſente nõ probat. Romana legitimæ de Rouilijs. 7. Iun. 1599. n. 1. 1318
Confeſſio poſt tranſlationem iuris à confitente facta non præiudicat. In Exina bonorum. 17. May 1577. n. 1. 446
Confeſſio oriens ex poſitionibus habitis pro confeſſatis excuſat à contumacia in reſpondendo. In Romana Societatis Artis Albæ. 24. Febr. 1580. n. 1. Deciſ. 446
Confeſſio, quæ elicitur ex reſpõſione ad poſitiones, quibus reſpõſũ ſit credit prout in actis, non præiudicat, ſi in actis non adſint cõcludentes probationes. In Romana Cambiorum. 17. May 1591. n. 7. 946
Confeſſio tacita in vno iudicio in alio non præiudicat. ibid. n. 3. 946
Confeſſio relationem habens ad inſtrumenta non obſtat, ſi inſtrumenta non obſtent. In Fauentina bonorum. 20. Febr. 1581. n. 1. 508
Confeſſio facta in venditione nocet confitenti. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobris 1574. n. 7. 242
Confeſſio poſt tranſlationem iuris à confitente facta non præiudicat. In Exina bonorum. 17. May 1577. n. 2. 329
Per confeſſionem debitoris probatur ſolutio. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 4. 383
Tacita confeſſio ex iuribus productis remanet iuſtificata. In Auximana Dotis. 26. Maij 1581. n. 5. 522
Tacita confeſſio habet relationem ad id, ex quo ea elicitur. In Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. n. 4. 718
Cõfeſſio probat ne dum cõtra vniuerſalem, ſed etiam contra ſingularem ſucceſſorẽ. Fauẽtin. bonorũ de Nicolutijs. 15. Ian. 1582. n. 3. 553
Ex confeſſione non transfertur dominium, ſed probatur. ibid. n. 2. 553
Confeſſio recognoſcentis dominium probat non ſolum titulum ſed etiã ius recogniti In Vicẽtin. Feudi Decimar. 15. Mart. 1602. n. 3. 1424
Confeſſio dominij non præiudicat tertio, quatenus ad aliũ ſpectat, præiudicat tamẽ recognoſcenti & confitenti dominium. ibidem num. 2. 1424
Confeſſio in iudicio ſummario non præiudicat in plenario abſolutè, ſecus eſt præſumptiuè. In Præneſtina Adminiſtrationis Bonorũ. 8. Febr. 1574. n. 2. 217
Confeſſio facta in iudicio criminali parte non citata, in ciuili non præiudicat. In Romana Vineæ. 14. Iunij 1577. n. 6. 336
Cõfeſſio confidẽtiæ facta in criminalibus à reſignante præiudicat reſignatario; maximè ſi ſit facta ante reſignationẽ. In Legionẽ. Canonicatus ſeu Confidẽtiæ. 2. Decemb. 1569. n. 3. 86
Confidentia optimè probatur ex confeſſione reſignantis & facti circumſtantijs. ibid. n. 1. 86
Confeſſio iudicialis ſufficit ad probandam cõfidentiam. In Vaſionen. Prioratus ſeu confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 7. 1359
Confeſſio facta in cauſa criminali præiudicat confitenti etiam in iudicio ciuili. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. n. 3. 975
Confeſſio extraiudicialis facta parte præſente probat. In Sutrina Cẽſus. 6. Feb. 1604. n. 3. 1488
Confeſſio extraiudicialis parte abſente facta per teſtes ſingulares non probatur. In Valentin. Matrimonij. 10. Nouemb. 1595. n. 2. 1156

Confeſſio extraiudicialis per teſtes ſingulares etiam ſingularitate adminiculatiua non probatur. In Romana Exequutionis Inſtrumenti. 19. Febr. 1596. n. 5. Deciſ. 1172

Confeſſio per teſtes ſingulares nõ probatur niſi concurrentibus adminiculis. In Tullen. Parochialis. 28. May 1593. n. 11. & 12. 1029

Confeſſio continens facta diuerſi temporis, & diuerſæ ſpeciei poteſt diuidi, et pro parte acceptari, & pro parte non. In Vaſionẽ. Prioratus ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 10. 1359

Confeſſio reſignantis de titulo infecto poſt ceſſionem non nocet reſignatario, niſi ſit adminiculata. In Toletana Parochialis. 24. Februar. 1592. n. 10. 974

Confeſſio ſimoniæ facta à reſignante non præiudicat reſignatario. In Tullen. Parochialis ſeu Confidentiæ. 28. Maij 1593. n. 13. 1029

Confeſſio cedentis beneficium poſt reſignationẽ non nocet ceſſionario. ibid. n. 3. 1029

Confeſſio & probatio quæ non percutit tempus gratiæ, eam non iuſtificat. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. n. 1. 1470

Confeſſio facta in teſtamento pro exoneratione conſcientiæ prodeſt abſenti, & valet ſolũ in vim legati vel fideicommiſſi ſecundum comm. opin. In Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 11. 487

Confeſſio debiti facta in teſtamento, ſi ſit erronea, poteſt per hæredem reuocari. In Sutrina Cenſus. 6. Febr. 1604. n. 4. 1488

Confeſſio debiti facta in teſtamẽto caducatur ſi caducetur legatum. In d. Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 2. 487

Cõfeſſio debiti ſeu dotis recepta facta in teſtamento non probat, ſed ſolum quando habet diſpoſitionem annexam valet in vim legati vel fideicommiſſi, et etiam quãdo non habet diſpoſitionem annexam. ibid. n. 1. & 10. 487

Cõfeſſio debiti ſeu dotis recepta facta parte abſente pro exoneratione cõſcientiæ prodeſt abſenti, ſed facta in teſtamento valet ſolum in vim legati vel fideicommiſſi, ut eſt communis opinio. ibid. n. 11. 487

Cõfeſſio debiti ſeu dotis recepta præiudicat cõfitenti ad effectum tantum retinendi non autem ad effectum agendi. ibid. n. 15. 487

Confeſſio dotis facta in teſtamento non præiudicat, ſed ſolum operatur legati vel fideicõmiſſi petitionem. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. n. 2. & 3. 471

Confeſſio dotis recepta facta in teſtamẽto, nulla certa expreſſa illius quantitate non præiudicat confitenti ratione incertitudinis. In d. Portuen. 2. Decemb. 1580. n. 16 487

Clauſula omni meliori modo in confeſſione in teſtamẽto facta nihil operatur inter abſente. ibid. n. 19. 487

Cõfeſſio in teſtamẽto facta parte præſente probat, contrariũ in dote à marito cõfeſſata in teſtamẽto. ibid. n. 5. & 7. cũ pluribus ſeqq. 487

Cõfeſſio debiti cum trina repetitione iuramẽti habet vim donationis, et nulla indiget inſinuatione. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Ianuar. 1567. n. 3. Deciſ. 12

Confeſſio debiti facta in teſtamento ut præiudicet debet eſſe certa In d. Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 3. 487

Cõfeſſio de æquitate Canonica licèt facta parte abſente præiudicat. ibid. n. 6. 487

Confeſſio nocet confitenti ſed non nocet tertio, fallit tamẽ quando eſt veriſimilis. ibid. n. 4. 487

Confeſſio diuidi nõ poteſt. In Nucerina Fructuum. 23. Febr. 1573. n. 2. 197

Cõfeſſio de recepto probat in præiudicium cuiuſcunque præcedente promiſſione, ſicut cõfeſſio mariti de dote præcedente promiſſione. In Tullen. Reſeruationis Fructuum. 22. Iun. 1587. n. 1. 793

Confeſſio de recepto facta mediante ex cõputatione & quietatione in ſolutione alterius debiti non facit cõſtare de vera & reali ſolutione debiti, de quo quæritur. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. n. 2. 302

Confeſſio de recepto non probat primũ extremum poſſeſſionis exigendi, niſi probetur vera numeratio; ſecus eſt ſi concurrant adminicula unà cum confeſſione. In Regien. prætenſæ Pẽſionis. 28. Mart. 1576. n. 1. & 3. 292

Confeſſio de recepto facta à procuratore non obligat, niſi iuſtificetur. In Romana Quinquagintamillium. 19. Iun. 1595. n. 1. 1139

Confeſſio procuratoris poteſt à principali tãquam erronea reuocari. In Compoſtellana Penſionis. 12 Octob. 1584. n. 2. 674

Regula quòd confeſſio procuratoris reuocari poſſit etiam non docto de errore, quando nõ procedat. In Fauentina Bonorum. 27. Iunij 1583. n. 3. 634

Ad cõfitendum requiritur ſpeciale mãdatum, aliàs confeſſio procuratoris non præiudicat domino. Toletan. Pẽſionis. 22. May 1592. n. 5. 987

Qui poteſt actum facere poteſt & confiteri. In Iſpalen. Iuriſnominãdi. 13. Febr. 1579. n. 1. 392

Confeſſio Prælati vel alterius adminiſtratoris in præiudicium Eccleſiæ & ſucceſſorum non tenet. In Regien. prætenſæ Penſionis. 28. Martij 1576. n. 2. 292

Confeſſio Prælati nõ nocet Eccleſiæ, ſecus eſt ſi concurrant adminicula, & ſint talia, quæ percutiant illud idem quod ipſa confeſſio, alioquin agẽdum eſſet de coniunctione probationum. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 6. & 7. 436

Confeſſio Prælati quando noceat Eccleſiæ & quando non. In d. Gerunden. Penſionis. 27. Ianuar. 1580 n. 2. 442

Confeſſio authoris nocet ſingulari ſucceſſori. In Romana Cenſus. 10. Maij 1589. n. 1. 872

Confeſſio patris non præiudicat filijs in legitima. Firmana Bonorũ. 18. Mart. 1581. n. 3. 609

Confeſſio patris non poteſt præiudicare filio vocato & cõprehenſo in inueſtitura, quando apparet de contrario. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. n. 9. 1362

Cõfeſſio mulieris et pupilli adminiculata probat.

In Romana Tutela. 21. Iunij 1602. n. 1. 1443

Confeſſio mulieris etiam ſine ſolemnitatibus ſtatuti valet, quando eſt adminiculata. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 11. Deciſ. 617

Confeſſio mulieri praiudicat ſine ſolemnitatibus ſtatuti, quando eſt adminiculata. In Romana nullitatis contractus. 5. Iun. 1595 num. 3. 1134

Confeſſio facta à muliere non informata, quòd res ſit de dominio Eccleſiæ, non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tãtum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis. In Romana deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602. n. 2. 1453

Mulierum confeſſionibus nec poſitionibus etiã iuratis ſtatur, quandiu ſunt in poteſtate virorum detentæ, niſi ſequeſtratæ fuerint in loco plenæ libertatis ad earum voluntatem indagandam. In Toletana Matrimonij. 12. May 1589. n. 5. 873

Confeſſio debitoris probat ſolutionem. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. num. 4. 383

Confeſſio conductoris nocet hæredi. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. num. 5. 828

In confeſſione indefinita æquipollet vniuerſali. In Romana Turris Buballariæ. 10. Nouembris 1581. n. 1. 544

Per confeſſionem de non iure agentis notoriè conſtare dicitur. In Romana Vineæ. 17. April. 1587. n. 9. 777

CONFIDENTIA *ex quibus probetur. In Tullen. Confidentiæ. 9. Iunij 1603. nu. 1. & per totam.* 1468

Et in Vaſionen. Prioratus, ſeu Confidentiæ. 17. May 1600. n. 5. cum ſeqq. 1359

Ad probandam confidentiam, neceſſe eſt vt probetur pactum ſeu tractatus præcedens. In d. Vaſionen. Prioratus ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 1. 1359

Ad probandam confidentiã admittuntur coniecturæ ſi ſint concludentes. ibid. n. 2. 1359

Probatio confidentiæ ſufficit quòd colligatur ex probatione mentis & intentionis reſignãtis. ibid. n. 6. 1359

Confeſſio iudicialis ſufficit ad probandam cõfidentiam. ibid. n. 7. 1359

Vbi agitur ad priuationem propter confidentiam requiritur plena & concludens probatio, etiam quòd agatur ciuiliter. ibid. n. 3. 1359

Reſignatio beneficij poteſt eſſe confidentialis in foro iudiciali ex Conſtitutione Pij V. in foro verò conſcientiæ non eſſe. ibid. n. 8. 1359

Confidentia optimè probatur ex cõfeſſione reſignantis & facti circunſtantijs. In Legionen. Canonicatus ſeu Confidentiæ. 2. Decembris 1569. n. 1. 86

Confeſſio confidentiæ facta in criminalibus à reſignante præiudicat reſignatario; maximè ſi ſit facta ante reſignationẽ. ibid. n. 3. et 4. 86

Confidẽtia formalis arguitur ex eo, quòd quis faciat, vt vnus reſignet in tertium, & poſtea tertius reſignet in nepotem illius, qui inſtat pro reſignatione, præſertim ſi talis inſtans litis expenſas ſuſtineat. ibid. n. 2. Deciſ. 86

Bullæ confidentiarum Piorum Quarti & V. locum habent, quando quis acceptato beneficio illud retrocedit in fauorem reſignantis reſeruata ſibi penſione vel regreſſu, & quòd eodem die hæc geſta non fuerint, dummodo intra modicum temporis ſpatium, quod per Bullam Pij Quinti declaratur duorum vel trium menſium. In Gerunden Præcentoriæ. 4. Nouemb. 1592. n. 1. 1001

Bullæ ſuper Confidentijs loquũtur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidẽtialibus, & comprehendunt etiam illos, qui tollerabantur, cum eſſent illiciti. ibid. num. 4. & 6. 1001

CONFINES *fundi diuerſi arguũt apertiſſimam fundi diuerſitatem. In Exina bonorum. 14. Iun. 1581. n. 2.* 528

Ad probationem idẽtitatis ſitus loci duos confines ſufficit verificari. In d. Exina bonorum. 10. Maij 1580. n. 2. 462

Ad probandum identitatem bonorum non ſufficit generalis enunciatio confinium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 5. 804

In confinium identitate deſcribenda ſolet fieri deſignatio, licèt ſit valde diſtans, veluti dicendo à parte Orientis verſus mare & verſus meridiem, & ſic de cæteris, nec ob id dici poteſt, quòd confines diuerſificentur. In d. Eſina bonorum. 23. Ian. 1580. n. 1. 441

In materia confinium præſertim in antiquis plena probatio eſt ea, quæ ex varijs generibus probationum & adminiculis colligitur. ibid. num. 3. 441

Enunciationes antiquæ probant loci ſituationem & confinia. In Rauennaten. Vallium. 11. Ian. 1580. n. 1. 438

Termini confinium ſolẽt apponi gratia diſtinctionis bonorum inter diuerſas perſonas, nõ autem vbi omnia ad vnum & eundem dominum pertinent. In Placentina bonorum. 8. Iuny 1588. n. 1. 826

Modus confinãdi bona per terminos in medio bonorum conſtitutos eſt contra communem modum confinandi. In d. Exina bonorum. 12. Decemb. 1580. n. 2. 491

Identitas bonorum non excluditur per adiectionẽ alterius confinis, nec per mutationẽ nominis, ſi appareat eſſe eadẽ cõfinia. In d. Exina bonorũ. 27. Maij 1579. n. 1. 2. et 3. 407

CONFIRMATIO *non poteſt operari niſi cum ſua cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 12.* 965

Confirmationis natura eſt addere tantum robur confirmato reſpectu iuris, non autem factum alterat vel extendit. In d. Romana Secretariatus. 10. April. 1592. n. 5. 981

Confirmatio non extendit diſpoſitionẽ, ſed tantum confirmat quod expreſſum eſt. In Pãpilonen.

pilenen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 8. 615

Confirmatio facta poſt datum terminum iuris eſt nulla, & eius effectus impeditur. In Vrgellen. Abbatia. 14. Ianuar. 1583. n. 6. 598

In confirmationibus ſpectanda eſt mens diſponentis prout in omnibus rebus. In Salamantina iuriſdictionis. 3. Iul. 1580. n. 1. 467

Actus confirmatus in generali ſermone non venit. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 11. 433

Actus confirmatus nunquam tacitè cenſetur, niſi de confirmatione fiat mentio. ibid. n. 7. 433

Confirmatio abſolutè conceſſa præſumitur ex qualitate perſonæ ſupplicantis. In d. Salamãtina Iuriſdictionis. 3. Iun. 1580. n. 2. 467

Inſertio tenoris facit, vt confirmatum dicatur ex certa ſciẽtia. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 3. 460

Nullitas confirmationis non inficit actum de ſe validũ. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouem. 1597. nu. 8. 1238

Ob diuturnam obſeruantiam præſumitur cõfirmatio. In Fauentina de Calderonibus. 28. Iun. 1581. nu. 5. 536

Confirmatio Papæ propter defectum intentionis nihil operatur, licèt reſcriptum fuerit ex certa ſcientia. In Romana Secretariatus. 10. Apr. 1592. nu. 1. 981

Confirmatio Papæ nõ poteſt verè dici ex certa ſcientia, licèt in ea ſit appoſita clauſula ex certa ſcientia, niſi totus tenor tunc Papæ innotuerit, & inſertus fuerit. ibid. n. 2. 981

Confirmatio Apoſtolica ex temporis diuturnitate præſumitur. In Gerunden. Anniuerſariorum. 13. Mart. 1581. n. 3. 507

Confirmatio Apoſtolica in expreſſis dicitur ex certa ſciẽtia. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 6. 1198

Confirmatio Apoſtolica ſupplet omnem ſolẽnitatem in renunciatione bonorum per Monaſterium facta. ibid. n. 5. 1198

Confirmatio Apoſtolica in alienatione ſufficit pro licentia Capituli generalis. In Roman. Caſalis Longhezza. 23. Martij 1594. n. 3. 1070

Confirmatio alienationis bonorum monaſterij in forma communi non valet. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padronello. 7. Maij 1599. num. 3. 1312

Confirmatio in beneficio facta non ſeruata forma c. fin. de elect. in 6. non valet. In Vrgellen Abbatia. 14. Ianuarij 1583. n. 2. 598

Poſſeſſio beneficij capta poſt confirmationem in qua fuit appellatum iudicialiter, non tenet, cum talis confirmatio habeat tunc vim diffinitiuæ. ibid. nu. 3. 598

Confirmatio Electi nulliter facta non anuullat electionem legitimè factam. In Caſalẽ. Parochialis. 10. Apr. 1598. n. 2. 1274

Ius confirmandi electionẽ denotat ſubiectionem. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 1. Iul. 1583. num. 1. 637

Confirmatio electionis regulatur ſicut appellatio, quæ deuoluit ab inferiore ad ſuperiorem. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 3. 615

Quando agitur ad effectum confirmationis vltimus ſtatus attẽditur, prout in electione vel in poſſeſſione iuriſpræſentandi, quæ à pari procedunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. May 1602. nu. 10. 1432

Confirmatio vnionis facta cum clauſula & pro potiori cautela perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, dicitur valere in vim nouæ conceſſionis. ibid. nu. 1. 1432

De confirmatione concordiæ vide in verb. Concordia.

Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, quæ habet clauſulam reſtrictiuam, dummodo ſint licita & honeſta nõ intelligitur confirmare præſcriptionem cũ mala fide. In Auximana dotis. 27. Aprilis 1583. n. 5. 614

Cõfirmatio ſtatutorũ cũ clauſula tantũmodo licita & honeſta, & hactenus laudabiliter obſeruata, non comprehendit, nec confirmat ea, quæ ſunt contra legum diſpoſitionem. In Auximana Molendini. 21. Aprilis 1586. num. 1. 734

Cõfirmatio ſtatuti addit robur cõfirmato reſpectu iuris, non autem facit, vt quod prius in ſtatuto non comprehẽdebatur cẽſeatur comprehenſum. In Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decem. 1591. nu. 7. 978

Confirmatio ſtatutorum confirmat etiam cõſuetudinem à ſtatuto approbatam. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. nu. 6. 326

Contra ſtatutum à Papa confirmatum cum præcepto quòd obſeruetur, nõ poſſunt Epiſcopus & Capitulum ſtatuere in his, quæ tangunt vniuerſalem ſtatum Eccleſiæ, cui præſunt. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iul. 1581. nu. 1. 538

Sententia nulla ex cõfirmatione Papæ, in qua eſt defectus intẽtionis, ſuſtineri non poteſt, & quando non conſtat eum habuiſſe notitiam nullitatis. In Romana ſecretariatus 17. Februar. 1592. nu. 17. 972

CONFISCATIO *bonorum non comprehendit ea, quæ ex præcedenti aliqua diſpoſitione puta ex fideicõmiſſio alijs debẽtur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. num. 8.* 998

Confiſcatio bonorum non habet locum in bonis extra prouinciam ſitis, quando confiſcatio non eſt propter crimen commiſſum contra perſonam Papæ vel Imperatoris. Romana Donationis. 22. Iunij 1588. nu. 7. 830

Pœna confiſcationis omnium bonorum propter crimen læſæ maieſtatis de conſuetudine locum non habet. ibid. nu. 9. 830

Quando omnia bona patris pupillo fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis nõ expedit ſibi dari tutorem, ex quo ſit omnibus bonis priuatus. ibid. n. 3. 830

Condemnatus cui per Principem fuerunt bona confiſcata, reſtitutus recuperat etiam

ea

ea bona, quæ per fiſcum fideicommiſſarÿs tradita fuiſſent, non obſtante clauſula in reſtitutione poſita, præterquam ad bona in alium tranſlata. In d. Romana ſecretariatus. 26. Iun. 1592. nu. 9. Deciſ. 998

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerant confiſcata, quæ fit per viam Iuſtitiæ non autem gratiæ indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuicumque acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum, & fiſco incorporatorum. ibid. nu. 13. 998

Papa non poteſt dici habuiſſe officium pro cõfiſcato cum illud applicauit Collegio. ibid. num. 7. 998

Papa donando ſeu alienando bona confiſcata dicitur ea prius fiſco incorporaſſe. ibid. num. 2. 998

De bonis confiſcatis. vid. aliqua in verb. fiſcus.

CONGRVA *debetur de iure ſiue ſit debita Rectori ſiue Vicario perpetuo. In Legionen. Congruarum. 10. Octobris 1572. n. 5.* 173

Congrua Rectoris per Bullam Pÿ V. eſt vſq. ad centum, Congrua verò Vicarÿ vſque ad quinquaginta. ibid. nu. 6. 173

Congrua Vicario perpetuo debet dari proportionata oneribus ipſum tangentibus. In Acheruntina Fructuum. 28. Aprilis 1581. num. 6. 514

Qui percipit decimas tenetur ad Congruam Vicario præſtandam, etiam ſi ſit laicus, qui eas ex priuilegio percipiat. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouem. 1588. n. 3. 839

Percipiens decimas alienæ parochiæ tenetur pro Congrua cõtribuere. In Legionen. Cõgruarum. 29 Ianu. 1574. nu. 1. 213

Onus congruæ ſpectat ad patronum, qui decimas Eccleſiæ percipit. ibid. n. 2. 213

Oblationes in Congruam non imputantur propter incertitudinem. In Calaguritana alimentorum. 7. Nouem. 1594. nu. 2. 1092

& in Calaguritana ſpolÿ panis. 13. Mart. 1600. nu. 3. 1345

In materia congruarum plurimum defertur iudicio Ordinariorum, quorum conſcientia onerantur. In d. Legionen. Congruarum. 10. Octobr. 1572. n. 1. 173

& eorum iudicio remittitur illarũ taxatio. In Placentina Decimarum 27. Nouẽ. 1581. nu. 1. 550

In congruis præſumitur pro ſententia Ordinarÿ, niſi appareat de euidenti iniquitate ſententiæ. In d. Legionen. Congruarum. 10. Octobr. 1572. nu. 2. 173

A ſententia lata ſuper congrua datur appellatio, ſed non ob id ſententiæ exequutio ſuſpenditur. ibid. nu. 3. 173

Congruæ perceptæ pendente appellatione, ſi propria auctoritate fuerint perceptæ, inducunt attentata, ſecus eſt ſi iudicis auctoritate. Ibid. nu. 4. 137

CONIECTVRA *illa ſola quòd teſtator filios maſculos inſtituerit relictis tãtum dotibus filiabus non ſufficit ad excluſionem neptis. In Camerinen. Bonorũ. 29. Maÿ 1589. nu. 2.* Deciſ. 880

Coniectura prædilectionis filiarum, & quòd neptes non debeant eſſe melioris cõditionis quàm filiæ, non eſt tuta, neque abſolutè recepta. ibid. nu. 3. 880

Coniectura deſumpta ex vocatione maſculorum, & excluſione fœminarum an ſufficiat ad excludendam filiam fœminam in terminis l. cum auus. de cond. & demonſtr. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. nu. 6. & 10. 1216

Coniectura ſumpta ex eo, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris non ſufficit ad excluſionem fœminæ in terminis d. l. cum auus. de cõd. & demonſtr. ſecundum magis cõmunem ſententiam. ibid. nu. 11. 1216

Ex coniecturis voluntas legantis explorari debet. In Romana Legati. 19. Martÿ 1574. nu. 1. 224

Coniectura vocationis in poſitis in conditione dicuntur vrgentiſſimæ, ſi ſint de deſcendentibus teſtatoris, ſi ſub qualitate maſculinitatis, legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, & quod excluſæ ſint fœminæ & ſubſtituta loca pia in tota hæreditate. In Bononien. de Felicinis. 10. Iun. 1591. num. 6. 956

Grauamen adiectum poſitis in cõditione ſufficit pro coniectura vocationis concurrentibus alÿs coniecturis, & ita ſeruatur in Rota. ibid. nu. 4. & 5. 956

Ad inducendum fideicommiſſum reciprocum inter aſcendentes ſola coniectura ſufficit, quòd ſint ſubſtituti vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum deſcendentes, & eorum filÿ. In d. Bononien. de Felicinis 18. Februar. 1591. nu. 8. 939

Ex coniecturis & indicÿs probatur ſcientia teſtamenti, cum ſit difficilis probationis; maximè in antiquis. Romana de Valle. 9. Decem. 1579. nu. 1. 431

Diuiſio conformis diſpoſitioni teſtatoris facit coniecturam notitiæ teſtamenti. ibid. n. 8. 431

Coniecturæ actoris non probant intentionẽ, quando coniecturæ rei ſunt plures & fortiores. In Romana Palatÿ de Ioachinis. 25. Octobr. 1574. nu. 1. 242

CONNEXVM *quid diuerſimodè dicitur. In Fauentina Bonorum. 15. Decembris 1598. num. 1.* 384

CONSANGVINITAS *per reputationẽ & famam probatur. In Burgen. Capellaniæ. 11. Maÿ 1582. nu. 1.* 578

Inter conſanguineos ſummo iure non eſt agẽdum. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianu. 1594. nu. 10. 1059

Per venditionem conditionalem nõ aperitur conſanguineo vis retractus. In Tiburtina Caſtri Viuarii 4. Nouembris 1588. nu. 9. 838

In ſucceſſionibus, vbi adeſt vinculum conſanguinitatis

guinitatis nulla habetur ratio vinculi affinitatis, niſi tamen tale vinculũ inſerniat pro coniectura, quòd poſſit videri prædilectus, vel quòd filius fuerit inſtitutus hæres. In Brixien. Compromiſſi de Girardis. 16. Mart. 1571. nu. 2. 131

CONSENSVS expreſſus regulariter plus operatur quàm tacitus. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 16. 433

Conſenſus primus trahitur ad ſecundum non è conuerſo. In Portuen. Bonorum de Collũna. 27. Nouembr. 1577. nu. 9. 351

Vbi actus eſt nullus ex defectu conſenſus, eo ſuperueniente conualidari poteſt, quod intellige procedere in actibus priuatorum, ſecus in ijs in quibus neceſſe eſt, quòd Principis auctoritas interueniat. ibid. nu. 4. 351

Conſenſus reuocari poteſt, quando eius reuocatio nemini præiudicat. ibid. nu. 5. 351

Conceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat ſine eius conſenſu non tenet, ſecus eſt in conceſſione iuris perſonalis, in quo nullum tertio infertur præiudicium. ibid. num. 8. 351

Si Princeps concedat aliquid cum clauſula, accedente conſenſu, non poteſt dici adeſſe defectum voluntatis in concedente. ibid. num. 21. 351

Conſenſus eorum qui intereſſe habent, requiritur in immutatione prioris ſtatus rei, quæ fit mediante gratia. ibid. nu. 27. & 33. 351

qui conſenſus ſufficit quòd poſſit præſtari, nec requiritur, quòd ab initio interuenerit. ibid. nu. 34. 351

Conſenſus, qui elicitur ex facto non egreditur limites facti. In Turritana Tertiariæ. 18. Decemb. 1595. nu. 8. 1168

Conſentiens actus nullo ſibi non præiudicat, quo minus poſſit dare de nullitate, vt in conſentiente penſioni nullæ, quicquid ſit in faciente actum nullum. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. num. 21. 356

Conſenſus qui ex actu colligitur, non extenditur, ſecus ſi ne dum tacitus ſed & expreſſus reſultet. In Peruſina exequutionis. 20. Nouembr. 1579. nu. 5. 425

Vbi cõſenſus eſt de forma, debet eſſe expreſſus & nõ tacitus ex actibus reſultans In Salamantina de Arapiles. 8. Nouembr. 1570. num. 1. 815

Communis conſenſus ex prætenſionibus omnino contradictorijs & incompatibilibus elici non poteſt, aliàs abſurdum eſſet. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. num. 5. 748

Quod fit de communi conſenſu, non operatur concordiæ vel actus impugnationem. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1589. num. 4. 733

Conſenſus ſuperueniens non confirmat gratiã à principio nullam, maximè ſi adſit defectus intentionis Papæ. In d. Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1589. nu. 15. Deciſ. 398

Ratificatio facit quòd conſenſus cenſeatur à principio interueniſſe. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 8. 1198

Conſenſus in vna eademq. perſona eſt indiuiſibilis. Romana Caſalis Longhezzæ. 21. Maij 1593. nu. 5. 1027

Per proteſtationem remouetur conſenſus ab actu futuro contrario, quoties ſumus in his, quæ pendent à voluntate proteſtantis. Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. n. 5. 859

Vbi ad actum gerendum conuocati non contradicunt, conſentire videntur, ſed hoc procedit in dubio, ſecus ſi clara appareat contradictio. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouemb. 1585. nu. 4. 708

Tacens quando præſumatur conſentire, ex circumſtantijs facti & ex coniecturis poteſt iudex arbitrari. ibid. nu. 5. 708

In his quæ ſunt voluntaria & requirunt cõſenſum omnium, actus licèt à maiori parte factus impediri poteſt. ibid. nu. 3. 708

Taciturnitas & nõ contradictio in actibus in quibus ex diſpoſitione iuris cõmunis ignorantia dari nõ poteſt ad effectũ excludẽdi delictũ & periuriũ facit quòd præſumatur cõſenſus. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 13. 738

Idem operatur error in parte quod in toto, quoad excluſionem conſenſus. In Præneſtina tranſactionis. 21. Nouemb. 1575. num. 11. 275

Error excludit conſenſum. In Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583. nu. 1. 638

Error in tranſactione excludit conſenſum; maximè ſi verſatur circa cauſam obligatoriam, ſine qua quis non fuiſſet ſe obligaturus; & hoc procedit etiam quòd in tranſactione adſint clauſulæ prægnantes. In Caſtren. Taxarum. 16. Octob. 1585. nu. 1. 705

Error in renũciatione excludit conſenſum. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarij 1591. nu. 4. 931

Nullitas procedens ex defectu conſenſus impedit tranſlationem poſſeſſionis. In Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583 n. 3. 638

Conſenſus reuocatio inducitur ex diſpoſitionum diuerſitate & forma diuerſa incompatibili. In Romana hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. nu. 3. 850

Conſenſus reuocari poteſt, quando eius reuocatio nemini præiudicat. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num. 5. 351

Per clauſulam Motu proprio non excluditur partis conſenſus, cum ſint compatibilia. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 9. 356

Conſentiens alienationi rei ſibi hypothecatæ, ſi alienatio non tenet, ſibi non præiudicat. ibid. nu. 12. 356

Vbi conſenſus eſt impeditus & ſuſpẽſus; nulla poteſt conſiſtere obligatio nec cõtractus.

In

In Tiburtina Caſtri Viuarii.4. Nouemb. 1588.nn.4. Deciſ. 838

In cõtractu ab initio illicito poſt diſpoſitionẽ noui requiritur conſenſus, prout eſt in matrimonio contracto in gradu prohibito. ibid.nu.12. 838

Vbi conſtat de partium conſenſu & voluntate contractus dicitur perfectus, etiam quòd actum ſit de conficienda ſcriptura. In Romana Scõmiſſæ. 30. Ianuar.1589.nu.4. 854

Contractus ſcõmiſſa ſolo partiũ conſenſu perficitur vt non ſit locus pœnitentiæ. ibid. num.2. 854

Metus mandati non excludit conſenſum. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis.14.Apr.1600.nu.8. 1350

Cõſenſus ſatis probatur ex litteris ſcribentis. In Bononien. Officij.27. Nouembris 1595. num. 2. 1163

Littera non continet conſenſum, ſed ſolam explicationem diſiderij ſcribentis; ſecus in ijs in quibus non poteſt in littera dari ordo ſine conſenſus interuentu.ibid.n.5. 1163

Ex mandato non probatur conſenſus vbi requiritur formalis, ſecus eſt in caſibus, vbi ſufficit vndecumque colligatur. ibid.n.7. 1163

Clauſula dummodo expreſſus accedat conſenſus importat conditionem, & requirit plenam probationem.ibid.nu.1. 1163

Conſenſus ob certam cauſam præſtitus illa non ſequuta non præiudicat. In Romana Pecuniaria ſeu præcodij. 26. Nouembris 1594.nu.1. 1097

Per receptionem pecuniarum licèt non integram cenſetur ratificatus conſenſus. ibid. num.2. 1097

Tacitus conſenſus Papæ in materia legitimationis ſufficit, quòd in gratia colligatur, immo etiam generalis ſufficit. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouembris 1576.num.2. 309

De conſenſu Capituli vel Rectoris in alienatione bonorum Eccleſiæ. vid. in verb. Alienatio.

Cõſenſus patronorum ad præſentationem ſiue præcedat ſiue ſequatur, non attenditur, cum ſufficiat, quòd dederint mandatum ad præſentandum. In Collen. Parochialis. 11.Decembr.1595.nu.11. 1165

De ſtylo Cancellariæ non recipiuntur conſenſus conditionales in reſeruationibus penſionum, ſed tantum liberi. In Romana. Penſionis. 28.Maij 1603.nu.3. 1465

Regula Cancellariæ de præſtandis cõſenſibus non eſt de dandis ſed expeditores cõcernit. ibid.nu.6. 1465

CONSILIVM Alex.c12.nu.5.lib.7.declaratur. In Salamantina Iuriſdictionis. 17.Maij 1577.nu.8. 330

Conſ. Aldobr.80.nu.5.quando non procedat. In Vicẽtina Feudi decimarum.10.Mart. 1603.nu.3. 1458

Dictum Card. in conſ.142, in fin. recipitur à Rota. In Portuen. Bonorum de Columna. 14.Mart.1578.nu.5. Deciſ. 356

Conſ. Cephal.23. lib.1. reprobatur & declaratur. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mõtoni. 10.Maij 1577.nu.25. 325

Conſ. Corn. 175. nu. 13. lib.2. declaratur. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. num. 9. 1357

Conſ. Corn.190.n.3.lib.2.quomodo procedat. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582.nu.9.& 11. 568

Conſ. Corn.265.lib.1.quomodo intelligatur. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis.31. Maij 1600.nu. 18. 1365

Conſ. Curt.Iun.303.& 304.reprobantur. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. num. 15. 1359

Conſ. Gemin.45.in tertio dubio loquitur contra com.opin. In Cremonen. Iuriſpatronatus.6.Iun.1578.nu.5. 364

Conſ. Oldrad.21.eſt communiter receptum quando non concurrunt coniectura in contrarium. In Bononien. Fideicommiſſi de Matthesilanis. 19. Iunij 1600. nu. 1. 2. & 9. 1373

Conſ. Oldrad. 119. communiter recipitur & approbatur. In Romana Educationis. 15. Maij 1600.nu.15. 1357

Conſ. Pariſ.86.nu.18.lib.4.quando non procedat. In Vicentina Feudi decimarum. 10. Mart.1603. n.3. 1458

Rip. Reſponſ.174.aliàs 6.de reſcrip.lib.2.declaratur. In Salamantina Iuriſdictionis 17.Maij 1577.nu.6. 330

Sententia Ruin.in conſ.20.nu.6. lib.2. confutatur, & cõtraria ſententia Didaci tanquam veriſſima approbatur. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 2. Iunij 1578.nu.9. 363

Conſ. Ruin. 93. lib. 3. declaratur. In Portuen. Bonorum de Columna.27. Nouem. 1577.nu.17. 352

Conſ. Socin. 64. lib. 2. declaratur. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis.31.Maij 1600.nu.19. 1365

Conſ. Socin.Iun.77.nu.68. lib. 1. declaratur quomodo procedat. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578.nu.7. 356

CONSOLIDATIO dominij ſit iure prælationis vel commiſſi, vel finita generationis. In Romana Muri. 8.Iun.1587. num. 4. 789

Fundus tranſiens in ſingularem ſucceſſorem non dicitur conſolidari, & ſeruitus in eo præſcripta non extinguitur, cum cauſa tranſitus in ſingularem ſucceſſorem non ſit neceſſaria ſed voluntaria, & ob id tranſit cum eodem onere ſeruitutis præſcriptæ. ibid.num.6. 789

Seruitus præſcripta in fundo non extinguitur conſolidatione, niſi conſolidatio fiat ex natura contractus veluti emphyteuſi. ibid. num. 7. 789

Quando agitur de conſolidatione vtilis dominij cum directo extenſio de caſu ad caſum fieri debet ex identitate rationis. Romana Caſalisſ de Maximis. 14. Mart. 1576. n. 7. 288

Portio vocati ad inueſtituram conſolidata cū proprietate non poteſt ſubhaſtari & deliberari per ceſſionarium iurium illius, qui rē alteri ceſſit, ad cuius vitam conceſſa fuerat, ſtante pacto in conceſſione, quòd res nō poſſet vendi, cedi, pignorari, locari, vel quomodolibet alienari non requiſito prius dominio directo, ſi velit præferri. In Romana Vineæ. 29. Ianuar. 1588. nu. 2. 808

Idem eſt ſi alienatio vel ceſſio fiat ex cauſa neceſſaria prout per viam ſubhaſtationis. ibid. nu. 3. 808

CONSTITVTIO *generaliter loquens in principio diſpoſitiua, generaliter de omnibus eſt intelligenda, de quibus in diſpoſitione narratum fuit. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 1.* 606

Conſtitutiones, quæ non ſunt in obſeruantia, nec Apoſtolica auctoritate confirmata non ligant loca, in quibus adeſt particularis cōſtitutio vel ſtatutum. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Maij 1591. num. 15. 942

Vbi agitur de reducenda Conſtitutione Papæ exorbitanti ad terminos iuris cōmunis, & ſacri Concilij Tridentini, reductio eſt adeo fauorabilis, vt in ea non requiratur nec ſit neceſſaria clauſula non obſtante. ibid. n. 13. 942

Narrato defectu ex Conſtitutione prouēnte, Papa concedendo gratiam cenſetur conſtitutioni derogare. In Arien. Canonicatus. 4. Maij 1577. nu. 6. 318

Vbi concurrunt duo Conſtitutiones vel duo ſtatuta vnum particulare loci, alterum verò generale Prouinciæ, magis attendi debet ſpeciale loci. In Racanaten. Donationis. 28. Iun. 1577. nu. 2. 343

Conſtitutionis confirmatio ob diuturnam obſeruantiam præſumitur. In Fauentina Bonorum de Calacronibus. 28. Iunij 1581. nu. 5. 536

Volens niti Conſtitutione vel ſtatuto qualificato, qualitatem probare debet. In Calaguritana Tumbarum. 1. Apr. 1588. n. 3. 813

Conſtitutiones Synodales ligāt omnes exiſtētes intra terminos diœceſis; maximè ſi probatum ſit, quòd ſint vſu receptæ. ibid. n. 2. 813

Sententia contra Conſtitutionem Synodalem dicitur continere notoriam iniuſtitiam. In Burgen. Archidiaconatus de Vreiſeſca. 2. Decembr. 1585. nu. 3. 712

CONSTITVTVM *contra tertium non probat poſſeſſionē eius cuius gratia ſit, niſi probetur poſſeſſio conſtituentis. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. nu. 6.* 302

Conſtitutum confirmat donationem à notario nomine abſentis ſtipulatam, ſicut iuramentum, ita ut reuocari non poſſit donatio; non tamē facit, quòd acquiratur donatario ſine acceptatione. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. nu. 5. Deciſ. 472

Conſtitutum vel precarium in donatione facit, quòd infanti acquiratur dominium ſtipulatione notarij etiam ſine Prætoris auctoritate. ibid. nu. 8. & 9. 472

Ex clauſula conſtituti in inſtrumento venditionis probatur poſſeſſio conſtituentis. In Romana Saluiani Interdicti. 11. Ianuar. 1602. num. 2. 1415

CONSVETVDO *eſt optima legum interpres. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. num. 17.* 606

& in Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. nu. 3. 1410

Conſuetudo atque præſcriptio tantum habent de potentia quantum de actu. In Burgen. Iuriſdictionis. 28. Iun. 1503. nu. 2. 1040

Conſuetudo ex his, quæ variè ſeruata fuerūt, non inducitur, niſi varietatis certa & determinata cauſa probetur. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. nu. 3. 381

Pro iuſtificatione conſuetudinis vnicus actus non ſufficit. ibid. n. 2. 381

In materia dubia recurrendum eſt ad obſeruantiam & conſuetudinem. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. nu. 2. 16. & 22. 1410

Conſuetudo de vno actu ad alium extendi non poteſt, ſed probari debet in caſu, de quo agitur. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. nu. 2. 326

Allegans conſuetudinem, illam probare tenetur & concludenter. In Oriolen. Fructuum. 20. Nouemb. 1595. nu. 1. 1159

Conſuetudo cum ſit ſtricti iuris probari debet in ſpecie in loco, de quo agitur, cum non extendatur. ibid. nu. 5. 1159

Conſuetudo, quæ non eſt contra ius, probatur per tempus decem annorum, & ſufficit quòd teſtis dicat à tali tempore citra per dictionem ſemper. ibid. nu. 3. 1159

Teſtis veriſimiliter informatus & peritus ac ſciens quid requiratur ad inducendam cōſuetudinem eam probat, licèt non exprimat actus particulares. ibid. nu. 2. & 5. 1159

Teſtes vt probent conſuetudinem, debent cōuenire in actibus particularibus. ibid. n. 4 1159

Conſuetudo dicitur contra ius, quæ eſt contra legem claram vel rationem expreſſam in lege. In Iſpalen. Iurisnominandi. 7. Nouemb. 1583. nu. 1. 645

Conſuetudo præter ius debet eſſe ſaltem decennalis ad hoc vt valeat. In d. Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octobris 1589. nu. 11. 639

Conſuetudo nō habet locum niſi in ijs caſibus, in quibus ius clarè non diſponit, ſed ad eam ſe remittit. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. nu. 5. 802

Conſuetudo præſumitur vniformis vbi ratio diuerſitatis non aſſignatur; maximè ſi adſit difficultas probationis. In Iſpalen. Iurisnominandi. 3. Iun. 1583. nu. 4. 624

Vbi agitur de probanda conſuetudine generali, ea ix actibus particularibus colligitur, & probatur per teſtes etiam ſingulares. ibid. nu. 3. Deciſ. 624

Per cõſuetudinem omnis lex poſitiua tollitur. In Melten. Praecedentia. 11. Maÿ 1579. num. 2. 404

A conſuetudine omnis lex reçipit interpretationẽ. In Gerunden. Pracentoria. 4. Nouembris 1592. nu. 5. 1001

Data conſuetudine pro probata & bona allegantis contrarium incumbit onus probandi non vſum vel vſum contrarium. In Albanen. Vinea. 23. Ianuar. 1573. nu. 1. 188

Conſuetudo nõ valet, quòd prius recepti praeferantur poſtea receptis, ſi poſtea recepti ſint conſtituti in ordine maiori. In Romana Praeminentiarum. 16. Decembris 1585. nu. 4. 716

Irrationabilis eſt conſuetudo, quòd non habens dignitatem praeferatur habenti. ibid. num. 5. 716

In materia praecedentiae ante omnia ſeruatur conſuetudo, à qua non eſt recedendum. ibid. num. 18. 716

& in Burgen. liquidationis praeminentiarum. 29. Apr. 1579. nu. 1. 402

In materia praecedentiae plurimum defertur conſuetudini, etiam ſi talis conſuetudo repugnaret iuris diſpoſitioni, quòd minus dignus veniret praeferendus digniori. In Calaguritana Praeminentiarum. 19. Nouembr. 1591. nu. 1. 964

Vbi viget conſuetudo, quòd minus dignus praecedat; maximè in caſu, in quo non agitur de abſoluta praecedentia, ſed tantum in aliquibus actibus, ea eſt ſeruãda. ibid. n. 2. 964

In materia ſedendi & ſimilium ius commune defert conſuetudini. In Melsten. Praecedentia. 11. Maÿ 1579. nu. 8. 404

Conſuetudo particularis eſt obſeruanda in loco vbi viget. Caeſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ian. 1600. n. 8. 1337

Doctori teſtanti de conſuetudine nõ creditur. In Parmen. Status. 14. Apr. 1600. n. 5. 1349

Renunciatio conſuetudinis de iure non tenet. In Salamantina Iurisdictionis. 1. Iulÿ 1577. num. 4. 344

In interpretatione conſuetudinis non requiritur praeſcriptio. In Calaguritana Praeminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 5. 964

Conſuetudo interpretatiua non indiget quadragenaria praeſcriptione, cum interpretatio ſit ſecundum & non contra regulas iuris de interpretatione loquentes. Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. nu. 6. 248

Conſuetudo interpretatiua declarat ſtatutũ. ibid. nu. 5. 248

Conſuetudo interpretatiua quando locũ habeat. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembr. 1601. n. 25. 1410

Quando agitur de auferendo ius alteri cõpetens dicitur praeſcriptio nõ cõſuetudo. Melsten. Praecedentiae. 22. Iun. 1579. nu. 1. 410

Statutum loquens de conſuetudine intelligi debet de valida. ibid. nu. 3. Deciſ. 410

Conſuetudo quae deſumitur ex obſeruantia non requirit praeſcriptionẽ. In d. Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 17. 1410

Conſuetudo derogãs iuri tertÿ ad hoc vt ſuffragetur debet eſſe praeſcripta, & quòd ſit obtentum ex ea non obſtãte interpellatione per contradictionem. ibid. nu. 6. 1410

Non ſolutio poteſt deſeruire pro cõſuetudine interpretatiua iuris exigẽdi. ibid. n. 8. 1410

Plus praeſumendum eſt pro conſuetudine obſeruata, & expreſſè confirmata, quàm pro obſeruantia immemorabili, quae ex ſola cõniuẽtia vel negligentia ſit inducta. Salamãtina Iuriſdictionis. 14. Dec. 1579. n. 18. 433

Conſuetudo confirmata in dubio nõ praeſumitur derogata. ibid. nu. 23. 433

In cõſuetudine praeſcripta dicitur adeſſe duplex vinculum. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 4. Mart. 1580. nu. 1. 449

Conſuetudo aequipollet legi. Salamantina Iurisdictionis. 23. Octob. 1579. n. 4. 417

Conſuetudo immemorabilis tribuit facultatem allegandi quemuis titulum etiam confirmationis. ibid. nu. 11. 417

Diſpoſitio Concilÿ Tridentini ſeſſ. 14. c. 4. de refor. non derogat cõſuetudini immemorabili. ibid. nu. 7. 417

Immemorabilis conſuetudo cognoſcendi cauſas in praeiudicium Epiſcopi non comprehenditur ſub decreto c. 20. ſeſſ. 24. de refor. ſacri Concily Tridentini. In d. Salamantina Iurisdictionis. 27. Iun. 1582. nu. 2. 585

Immemorabilis cõſuetudo per ſcripturas probari non poteſt. In Romana Praeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 11. 716

Clauſula derogatoria conſuetudinis in gratÿs pertinentibus ad materiam praecedẽtiae, ſolent apponi, etiam ſi multoties ſint otioſae & ſine effectu, non tamen ob id probant contrarium. ibid. nu. 13. 716

Statutum referens ſe ad conſuetudinem de qua non conſtat, quae & qualis fuerit, non attenditur; ſecus eſſet ſi referret certam diſpoſitionem. In Melsten. Praecedentia. 16. Maÿ 1578. nu. 1. 360

Confirmatio ſtatutorum confirmat etiam cõſuetudinem à ſtatuto approbatam. In d. Melsten. Praecedentia. 15. Maÿ 1579. n. 6. 326

Conſuetudo concedendi dimiſſorias cenſetur & ipſa confirmata ſi, conſuetudo tribuens iurisdictionem confirmata dicatur. Salamãtina Iurisdictionis. 9. Maÿ. 1580. n. 10. 459

Vbi adeſt cõtrouerſia inter parochiales ſuper decimis, attenditur conſuetudo. In Toletana Decimarum. 20. Nouem. 1587. nu. 3. 802

Ex eo quòd Vaſſalli non iurauerint fidelitatẽ, non poteſt induci conſuetudo excluſiua iuris domini, niſi obſeruantia inducatur ex actibus poſitiuis. In Burgen. Quindẽniorum. 5. Decembris 1601. nu. 5. 1410

Con-

Conſuetudo probat ius conferendi, qualiter autem probetur ipſa conſuetudo. vid. in Reatina Iuriſconferendi. 5. Aprilis 1593. num. 2. & 3. Deciſ. 1021

Ius conferendi beneficia à laicis nec conſuetudine nec præſcriptione induci poteſt. Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1[illegible]. nu. 3. 1382

Rector parochialis non poteſt niſi ad modicũ tempus deputare Vicarium, nec valet conſuetudo in contrarium. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 10. Octobris 1583. nu. 2. 639

Verba ſententiæ, ut hactenus fieri conſuevit, arguunt petitorium, cum cõſuetudo ſit ius. Melsten. Præcedentiæ. 10. Iun. 1577. n. 3. 335

CONTEMPLATIONE *alterius alicui datũ quãdo acquiratur perſonæ contẽplatæ. Tarraconen. Penſionis. 16. Ian. 1595. n. 4.* 1108

Vbi aliquæ qualitates ſũt in uno, quæ nõ ſunt in alijs, niſi probetur fuiſſe contemplata, nõ conſtituitur differentia inter eas perſonas & alias non habentes illas qualitates. In Romana Legati de Cæſarinis. 19. Nouembris 1601. nu. 5. 1409

CONTRACTVS *ab initio iſt voluntatis ex poſt facto neceſſitatis. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembr. 1579. nu. 1.* 427

Contractus recipiunt interpretationem à cõſuetudine. In Mutinen. Status. 9. Apr. 1601. nu. 13. 1384

Vbi agitur de interpretatione verborum contractus, ſolet attendi veriſimilis mens contrahentium. ibid. nu. 23. 1384

Contractus non eſt iudicandus aliter quàm contrahentes nominarunt, cum contrahentium voluntas non præſumatur à verbis aliena. Denominatio tamen contrahentium non immutat naturam contractus. In Romana Caſalis Marcliani. 19. Iun. 1587. nu. 1. & 6. 794

Contractus talis præſumitur in ſui eſſentia, qualis apparet in ſua figura. ibid. nu. 2. 794 *& in Roman. Caſalis. 16. Mart. 1588. n. 3.* 809

Magis inſpicitur natura & ſubſtantia contractus quàm verba contrahentiũ, & verba mẽti non autẽ mens verbis inſeruire debẽt. Romana Domorũ. 24. Maij 1600. n. 5. 1362

Magis attenditur forma contractus quàm partium denominatio. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. nu. 4. 1379

Contractus talis dici debet, qualem partes denominauerint. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. nu. 1. 272

Contractus ex conuentione partium legem accipiunt. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. nu. 2. 787

Vna pars cõtractus declarat aliam. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. nu. 6. 389

Contractus approbatione dicitur indiuiduus, cum non poſſit pro parte approbari & pro parte reprobari. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. nu. 5. 540

Quando pars contractus affert eandem vtilitatem, quam affert totus non habetur ratio indiuiduitatis ipſius. In Romana Societatis. 6. Nouemb. 1581. nu. 3. Deciſ. 343

Contractus in dubio magis præſumitur perſonalis quàm realis. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 14. Decembris 1584. num. 1. 683

Contractus cõditionalis quantum ad effectũ, ut non liceat ab eo recedere pendente cõditione dicitur perfectum. In Romana Bonorum. 13. Nouemb. 1595. nu. 4. 1157

Vbi in contractu deficit conditio, vel ubi ab initio non tenuit contractus ſemper liberũ eſt partibus ab eo diſcedere etiam altero contradicente. In Tiburtina Caſtri Viuari. 4. Nouemb. 1588. nu. 11. 838

Ex contractu ab initio illicito nulla poteſt oriri obligatio. ibid. nu. 13. 838

Quando contractus habitus fuit à contrahentibus pro perfecto an liceat à perſona recedere iuxta terminos l. ſi quis arbitratu. de verb. obligat. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 21. Nouemb. 1577. nu. 1. 178

A contractu licet de iure cõmuni recedere, & pœnitere cum amiſſione arrhæ datæ, vel reſtitutione duplicatæ, quando ſumus in cõtractu innominato. In Romana Scõmiſſæ. 30. Ianuar. 1589. nu. 9. 854

Ad contractus ſubſtantiam ſcriptura non requiritur, ſed ſolum ad faciliorem probationẽ, ſed hoc procedit, quãdo ſumus in claris, quòd partes habuerint contractum pro perfecto, alias ſecus. d. Romana Scõmiſſæ. 30. Ianuar. 1589. nu. 3. & 5. 854

Vbi conſtat de partium voluntate & cõſenſu, contractus dicitur perfectus, etiã quòd actum ſit de conficiendo ſcripturam, ibid. num. 4. 854

Contractus per partes non dicitur habitus fuiſſe pro perfecto, quando contrahẽtes cœperunt ſcribere cedulam, quæ poſtea non fuit ſcripta; maximè ſi ſit contractus ſolitus mediante ipſa ſcriptura perfici, ibid. num. 6. 854

Vbi partes adhibent notarium, quòd contractus ſine ſcriptura nõ valeat, iſt opinio reprobata. In Romana Hæreditatis de Piebis. 1. Iun. 1583. nu. 7. 623

In contractu qui requirit ſcripturam, datur locus pœnitentiæ. In Placentina Bonorũ. 13. Iun. 1583. nu. 6. 627

In cõtractu emphyteutico requiritur ſcriptura, & tunc recipit perfectionem, quãdo in inſtrumentum redigitur. ibid. nu. 1. & 2. 627

Ea quæ fiunt poſt contractum, in illius exequutionem ad diem contractus trahuntur, quando tamen contractus eſt abſolutus & perfectus. ibid. nu. 5. 627

Data correſpectiuitate contractus lex procedit per viam petitionis. ibid. nu. 7. 627

Correſpectiuitas in contractu quid operetur. ibid. nu. 4. 627

In contractibus ſpectari debet initium, ſi cõtractus ſit in ſe perfectus. ibid. nu. 11. 627

Plures contractus geſti ex eorum correſpectiuitate vno & eodē tempore geſti dicuntur, quamuis confectio ſcriptura in aliud tempus dilata fuerit. In d. Placentina Bonorum. 23. Maÿ 1583. nu. 1. Deciſ. 621

Renocato primo contractu cenſetur reuocatus ſecundus à primo dependens. In d. Placentina Bonorum. 20. Octo. 1582. nu. 1. 588

Vbi incompatibilitas ſecundi contractus cum priore concurrit, tunc cenſetur facta nouatio, etiam ſi id expreſſè actum non fuerit. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuarÿ 1594. num. 2. 1063

Clauſula praſeruatiua prioris contractus declarat, quòd non ſit per ſecundum contractum à priori receſſum. ibid. nu. 7. 1063

Mutata forma contractus fideiuſſor ante mutationem obligatus liberatur, niſi in nouo contractu ſit repetitus. ibid. nu. 3. 1063

Pactum de retrouendendo venditum non immutat priorem contractū, ex quo per venditionem rei cum huiuſmodi pacto de retrouendendo illud pactum remanet in bonis vēditoris, qui de eo ad libitum diſponere poteſt, ſed tantū poteſt dici prior contractus reformatus nō tamen circa ſui ſubſtātiam, cum remaneat illaſus. ibid. nu. 8. 1063

Pactum, ſine quo contrahentes non aliàs fuiſſent contracturi dicitur pars contractus. In d. Placentina Bonorum. 24. Nouembris 1581. nu. 1. 547

De pacto appoſito in contractu. vide aliqua in verb. Pactum.

Pactum reſolutiuum contractus ſtatim operatur volente creditore. In Romana Duorum millium, ſeu Societatis. 18. Decembr. 1573. nu. 1. & 3. 209

Diſdicta verò, qua fit vigore huiuſmodi pacti, non pendet à voluntate creditoris, ſed à negligentia debitoris negligentis perficere id, ad quod tenetur. ibid. nu. 2. 209

Pactum pœnale appoſitum in contractu ſub nomine ſeu ſub verbo contractus praſumitur ſub tali nomine ſeu verbo appoſitum in fraudem ſtatuti. In Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 6. 809

Reſolutio, qua non venit ex natura contractus ſed ex pacto, dicitur merè cōditionalis & pœnalis. In Romana Caſalis Marcelliani. 19. Iun. 1587. nu. 23. 794

Reſoluto contractu emphyteuſis, licèt controuerſum ſit, an hypotheca ratione cauſa antiquioris, cui res erat affecta ante obligationem & hypothecam ſint reſoluta, non eſſe tamen reſolutas pro benigniori parte tenere debet Eccleſia. ibid. nu. 22. 794

Ex contractu conditionali transfertur poſſeſſio, qua ſub conditione tradi poteſt. In Romana palatÿ de Ioachinis. 1. Iulÿ 1575. num. 11. 264

Ex contractu nullo transfertur poſſeſſio, ſecus eſt ſi nullitas procedat ex defectu cōſenſus. Anconitana Vinea. 1. Iulÿ 1583. n. 3. 638

& in Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. num. 3. Deciſ. 1208

Ex contractu etiā nullo per lapſum triginta vel quadraginta annorum poſſeſſio dicitur translata, quando tamen nullitas non prouenit ex capite defectus conſenſus. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 2. 671

Contractu ab initio exiſtente nullo, omnes promiſſiones in eo facta tanquam acceſſoria ſunt nulla. In Romana Saluiani Interdicti. 15. Maÿ 1587. nu. 2. 785

Contractu nullo exiſtente, acceſſoria quoque veluti fideiuſſoria obligatio corruunt, quod procedit quādo cōtractus annullatur propter defectum forma, ſecus ſi propter defectum materia. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. nu. 11. & 15. 787

Item hoc procedit, quādo militat eadem ratio in acceſſorÿs, qua in principali, aliàs ſecus. vt ibid. nu. 17. 787

Contractus licèt nullus ex defectu ſolemnitatis modo ſit vtilis Eccleſia ab ea approbari & ratificari poteſt, nec ab eo receditur, niſi Eccleſia volente. In Ceruien. Bonorum. 4. Maÿ 1575. nu. 2. 256

Nullitas contractus etiam per tertium allegari poteſt ſi ſit nullitas, qua per partis cōſenſum ſanari non poſſit. ibid. nu. 3. 256

Item per tertium allegari poteſt in caſibus, in quibus ſaltem ille, qui habet principale intereſſe non contradicit; ſecus eſt ſi à principali contractus ſit approbatus. ibid. num. 4. 256

Non eſt incōueniens, quòd cōtractus pro parte ſit verus pro parte fictus diuerſis reſpectibus. Placētin. Bonorū. 13. Apr. 1584. n. 6. 660

Contractus ſimulatio ex cōiecturis probatur. ibid. nu. 3. 660

Contractus, in quo ſimulatio eſt in perſonis & veritas in actu, valet, & ius in eo acquiritur vera perſona & non ficta. ibid. nu. 5. 660

De contractus effectuatione ex quibus conſtare dicatur. In Anconitana Terrarum. 25. Maÿ 1571. nu. 1. 137

In contractibus veniunt futura, quando poſſunt praniderі, & verba hoc patiuntur. Romana Bonorū de Lilio. 7. Feb. 1582. n. 12. 559

In cōtractibus indefinita aquipollet vniuerſali. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuar. 1593. nu. 2. 1008

A contractu nominato recedere nō licet ob nō implementum ſed datur actio ad illud, niſi interueniat actus retroſimilis. In Romana Domus ſeu Nullitatis concordia. 5. Iun. 1595. nu. 1. 1133

Quis non poteſt excipere de contractu, niſi docto de implemento ex parte ſua. ibid. n. 4. 1133

In contractu nominato non eſt locus pœnitētia ob inobſeruantiam, ſed agitur ad implementum vel ad intereſſe, maximè quando contractus fuit perfectus per traditionē rei vendita. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. nu. 1. 1275

Con-

Contractus nominatus non reſcinditur ob non implementum, quod procedit, quãdo implementum non reſpicit cauſam finalem contractus. In Romana Domus de Manilys. 19. Nouemb. 1582. n. 8. & 10. Deciſ. 591

Contractus non deſinit eſſe nominatus per admixtionem contractus innominati. ibid. n. 9. 591

Ex contractu, quem quis non impleuit, non debet commodum conſequi. In Romana Duorum Militum, ſeu Societatis. 18. Decemb. 1573. n. 4. 209

Quis non debet lucrum conſequi ex contractu, in quo vigore pacti reſolutiui promiſſa non adimpleuit non obſtante excuſatione. In d. Romana Duorummilitum. 19. Martij 1574. n. 1. 4. & 6. 225

Contractus inſpecto initio poteſt dici oneroſus & inſpecto euentu lucratiuus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. n. 24. 416

Actio ex contractu acquiritur contrahenti, licèt cõtrahat cum pecunia aliena, & Domino pecuniæ competit tantum actio pro eius recuperatione. In Romana Societatis Officy. 29. Nouemb. 1596. n. 1. & 4. 1210

Ex contractu per alium facto ſuper re aliena actio nõ quæritur domino rei, niſi contrahẽs ſit procurator, & nomine ipſius domini contrahat. In Anconitana Coriorum. 3. Martij 1570. n. 1. 95

Contraueniens cõtractui iurato ex diſpoſitione. l. ſi quis. maior. C. de tranſactiou. cadit à commodo contractus, ſecus eſt in minore, qui huiuſmodi lege non ligatur. In Zamoren. Castri. 10. Decemb. 1576. n. 7. 313

Qui propter moram in non adimplẽdo cecidit ab omni commodo contractus, nõ poteſt agere ex diſpoſitione legis ſi quis maior. C. de tranſacti on. ſi de tali mora fuerit in actis oppoſitum; ſecus eſt, ſi pendẽte iudicio ſuperueniat implemẽtum, etiam quòd fuerit proteſtatum. In Peruſina Exequutionis. 11. May 1582. n. 1. & 4. 577

Dilatio temporis in contractu vẽditionis adiecta ſolutioni, reſpicit ſolutionem debiti non autem venditionem. In Romana prætenſæ nullitatis Cõtractus. 9. Mart. 1584. n. 1. et 3. 659

Appellatione cõtractus in ſtatutis venit quaſi contractus ſecundum magis comm. opin. licèt contraria opinio etiam ſit communis; quod maximè procedit, vbi eſt eadem ratio, quia tũc venit id, quod comprehẽditur ſublata ſignificatione. In Romana Tutelæ de Fabys. 17. Martij 1586. n. 3. & 4. 730

In his quæ concernunt ſolẽnitates contractuũ ſtatuta loci attendũtur, in quo actus geritur. Racanatẽ. Donationis. 28. Iun. 1577. n. 1. 343

In deciſorys attenditur ſtatutum loci, in quo eſt celebratus contractus. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 8. 352

Vbi agitur de forma contractus & ſolemnitatibus in eo adhibendis, attendi debet ſtatutum contrahentis & non ſtatutum loci vbi ſita eſt res, ſuper qua fit contractus, ſecus tamẽ eſt dicendũ in ſtatutis inhabilitantibus perſonas. In Romana Donationis. 15. Iun. 1587. n. 4. Deciſ. 791

Statutum de contractibus minorum ſine certa ſolemnitate non celebrantium, an habeat locum in contractu vtili minori & quando. Camerinẽ. Prædy. 10. Nouemb. 1597. n. 3. 1242

De ſtatutis circa contractus vide aliqua in verb. Statutum.

Contractus vſurarius in dubio non eſt dicendus. In Romana Scripturarum. 10. Iunij 1583. n. 3. 626

In contractibus inter viuos ſtipulatio ſemper intelligitur facta pro ſe & filijs & ſucceſſoribus ordine ſucceſſiuo. In Romana Emphyteuſis. 13. Ian. 1570. n. 1. 89

Quod etiam procedit in filijs naturalibus. vt ibid. n. 2. 89

Iuramentum & ſtipulatio vltimis voluntatibus non apponitur ſed contractibus. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20. Maij 1575. n. 3. 258

Diſpoſitio quæ habet formam in contractibus ſeruari ſolitam, dicitur contractus & non vltima voluntas. ibid. n. 5. 258

Contractus poteſt eſſe donatio inter viuos, licèt exequutio differatur in tempus mortis. ibid. n. 11. 258

Verba appoſita in contractu quòd habeat vim donationis irreuocabilis, denotat, quòd non ſit donatio, ſed quòd partes voluerint cõtractum ita formatum donationi æquiparare, & tamen non ſit contractus. ibid. n. 10. 258

Clauſula illa, ad has laudabiles & honeſtas conuentiones deuenerunt, facit quòd pactũ dicatur contractus, & non vltima voluntas. ibid. n. 1. 258

Vltima voluntas militis, quocunque modo declarata licèt per viam cõtractus, habet vim teſtamẽti, & poteſt per eum ad libitum reuocari, prout ſolent teſtamẽta, & hoc fauore militiæ. ibid. n. 9. 258

Ius ſuccedendi poteſt etiam in contractum deduci. ibid. n. 7. 258

Subſtitutiones poſſunt etiam in contractibus fieri. ibid. n. 8. 258

In teſtamento etiam contractus fieri poſſunt. In Sutrina Cenſus. 6. Febr. 1604. n. 2. 1488

Fideicommiſſum etiam in cõtractibus fieri poteſt. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. n. 2. 828

In contractibus nõ habet locum ius accreſcendi, niſi verba contractus contrariũ ſuadeãt. In Anconit. Terrarum. 25. Ian. 1572. n. 1. 154

In contractibus mentio heredis eſt ſuperflua, cum ſit materia per ſe tranſitoria ad heredes. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februarij 1582. n. 8. 559

Mentio hæredum in contractibus ſubintelligitur, etiam quod non ſit facta, & etiam quòd non adſit clauſula in perpetuum, & pro ſe & hæredibus. In Romana Officy Cu-

ria de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 6. Deciſ. 468

In contractibus oneroſis non præſumitur quis vendere ius quod habet, ſed plenum ius. ibid. n. 5. 468

In omnibus cõtractibus ſub intelligitur clauſula rebus ſic ſtantibus. In Tullen. Prioratus. 28. Martij 1583. n. 5. 612

Contractus die dominico facti tenent, licèt fieri prohibeantur. In Romana Donationis. 27. April. 1587. n. 6. 782

CONTRAHENTES *cenſentur ſeſe conformare cum ſtatutis loci, in quo contrahitur. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 15.* 264

Mens contrahentium dat legem contractui. In Anconitana Terrarum. 23. Ian. 1572. num. 2. 154

Mens contrahentium eſt attendenda & non cauillanda. In Nucerina Aſſictus. 24. Ianuarij 1569. n. 1. 68

Mens contrahentium ex eorum verbis colligitur. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 8. 577

Contrahentium voluntas in conuentionibus potius ſpectari debet, quàm cortex verborum. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 4. 643

Contrahentium voluntas in dubio non præſumitur à verbis aliena. In Romana Caſalis. 16. Martij 1588. n. 2. 809

In prohibitis non ſtatur aſſertioni contrahentium. In Romana Deuolutionis Domus. 30. Octob. 1602. n. 4. 1451

CONTRADICTOR *legitimus non dicitur ille qui non habet aliquod conſiderabile intereſſe in cauſa. Imolen. Caſtrorum. 5. Nouemb. 1571. n. 5.* 144

Nullum habens titulum non eſt legitimus cõtradictor ad impediendam immiſſionem. In Leodien. Hæreditatis. 16. Ian. 1598. num. 1. & 3. 1357

Qui habet titulum ſine poſſeſſione non eſt legitimus contradictor in iudicio poſſeſſorio. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decemb. 1567. num. 1. 29

Habens titulum à teſtatore & poſſeſſionem dicitur legitimus contradictor, & ita eſt communis Doctorum concluſio. In Spoletana Bonorum. 6. Nouemb. 1587. n. 1. 801

Poſſidẽs ex titulo habito à teſtatore ante teſtamentum eſt legitimus contradictor. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuarij 1597. num. 5. 1319

Non dicitur legitimus contradictor, qui non poſſidet ad impediendam immiſſionem ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Febr. 1568. n. 1. 37

Non docens de aliqua ſua poſſeſſione nõ poteſt dici legitimus contradictor. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Ian. 1568. n. 2. 33

Qui cœpit poſſeſſionem ſine vitio eſt legitimus contradictor; fallit ſi aliquid ſit detrahendum. In Firmana Bonorum. 18. Martij 1583. n. 4. Deciſ. 609

Per citationem quis nõ efficitur legitimus cõtradictor, qui non habet intereſſe in cauſa, & hoc in citatione voluntaria ſecus in neceſſaria. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouemb. 1571. n. 5. 144

Habẽs meram adminiſtrationem in bonis alterius non habet ius contradicendi, ſi dominus ſuper ipſis bonis ad eius vtilitatem ſpectãtibus aliquid ſtatuere velit, etiam ſi adminiſtrator aliquid pro labore percipiat, ſecus tamen eſſet, ſi res eſſet communis inter dominum & adminiſtratorem. In Illerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. n. 5. 707

CONTRADICTIO *vnius beneficiati ſufficit ad impediẽdam admiſſionem & receptionem aliorum beneficiatorum. In Calagurritana beneficij. 20. Nouemb. 1595. n. 2.* 1160

Vbi ad actum gerendum cõuocati non contradicunt conſentire videntur, quod procedit in dubio, ſecus ſi clarè appareat contradictio. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouemb. 1585. n. 4. 708

Exeuntes de Capitulo faciunt, quòd clarè appareat de contradictione exeuntium. ibidem num. 2. 708

Proteſtatio facta ab vno ex Canonicis in Capitulo, ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicente. ibid. n. 1. 708

Taciturnitas & non cõtradictio in actibus, in quibus ex iuris communis diſpoſitione ignorantia dari non poteſt ad effectum excludendi delictum & periurium, facit, quòd præſumatur conſenſus. In Burgen Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 13. 738

Contradictio ſententiæ ſine appellatione nihil operatur. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 22. 290

CONTRAVENTIO *pro actu ſuſtinendo præſumitur ſequuta de licentia eius, qui eſt præſens, & non contradixit. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 12.* 738

Ad effectum probandi contrauentionẽ ſufficit præſumptiua probatio præſentiæ. ibid. n. 10. 738

Probatio contrauentionis eſt res quæ ſonat in delictum. ibid. n. 9. 738

Vbi non agitur de contrauentione ad effectum incurrendi pœnam, ſed ad effectum excuſandi à pœna, qualibet cauſa excuſat etiam iniuſta, dummodo non adſit dolus. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. n. 1. 1130

Exceptio contrauentionis eatenus durat, quatenus durat contrauentio. In Portuen. Bonorum. 29. April. 1577. n. 2. 324

Contrauentio in pacto ſtipulatione vallato, & conſequenter in contractu nominato nõ impedit ortum actionis, ſed parti aduerſæ parit exceptionem. ibid. n. 1. 324

Contrauentio etiam in minimo repellit agentem. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 15. 341

Vbi contrauentio etiam minimo per pactum ope-

operatur effectum incurſus pœna, potius arguitur pœna quàm pars affictus, quia non correſpondet fructibus. In Romana Caſalis. 26. Martij 1588. n. 5. Deciſ. 809

Pactum in locatione appoſitum, quòd in caſu contrauentionis tot ſoluantur dicitur affictus pœnalis ob contrauentionem, etiam ſi non fuerit facta mentio pœnæ ſecundum comm. opin. & hoc maximè procedit in eo pacto, in quo contrauentio etiam in minimo operari poteſt effectum incurſus pœnæ. ibid. num. 4. 809

Contrauentio conſiderari non poteſt in retrouenditione facta ex cauſa neceſſaria prioris obligationis. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 4. 421

Negatiua, quæ venit probanda per eum qui allegat contrauentionem, eſt plenè probanda, cum ſit fundamētum ſuæ intentionis. In Romana de Foſſanis. 26. Iunij 1589. n. 1. 889

De contrauentione eius cui fuit intimatum mandatum, ſatis conſtare dicitur, ex quo non oſtendit ſe ſoluiſſe. In Corduben. Decimarum. 27. Ian. 1595. n. 3. 1113

Promiſſio de nō contrauenendo non impedit, quominus poſſit impetrari ius nouum, & ex illo petere rem; ſecus ſi in promiſſione cōprehendatur aliud ius nouum, puta caſum euictionis & moleſtiarum ex capite contrauentionis. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. n. 4. & 11. 723

Petens dotem maternam vel alia credita, non dicitur contrauenire volūtati teſtatoris, qui omnia bona ſua fideicommiſſo ſubiecit. In Portuen. Bonorum. 15. April. 1580. n. 2. 451

Creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni et obligationi debitoris in caſu, quo debitor promiſſit de rato, alias committitur ſtipulatio rati. In Romana Pecuniaria. 27. Octob. 1581. n. 1. & 2. 541

Hæres non poteſt contrauenire confeſſioni defuncti, & illi præiudicat. In Viterbien. Releuationis. 7. Maij 1593. n. 3. 1024

Nemo poteſt venire contra factum proprium, fallit vbi factum eſt nullum. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. n. 1. & 6. 334

CONTVMACIA non ſolum non caret culpa, ſed etiam ſpeciem delicti præſefert. In Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ianuar. 1582. n. 3. 551

Tamdiu durat effectus contumaciæ, quantum durat ipſa contumacia. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 8. 965
Et in eadem. 17. Febr. 1592. n. 21. 972

Contumaces habentur pro conſentientibus, ſecus eſt in illis contumacibus, qui non arctātur ad comparendum, quia non dicuntur contumaces. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 8. 957

Cōtumacia per comparitionem reſoluta omnes eius effectus euaneſcunt. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 8. & 13. 354

Contumacia non probat delictum, etiam ſi adſit ſtatutum, quòd contumax habeatur pro confeſſo. ibid. n. 14. Deciſ. 354

De iure communi non poteſt quis ob cōtumaciam bonis ſuis priuari, & ſi de ſtylo vel cōſuetudine vel vigore ſtatutorum contrariū ſeruetur talis probatio ex cōtumacia reſultans dicitur priuilegiata, & ſententia eius vigore lata nūquam tranſit in iudicatum. In Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. num. 10. 254

Propter cōtumaciam poteſt quis excommunicari. In d. Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ian. 1582. n. 4. 551

Ob contumaciam & inobedientiam quis non venit mulctandus, niſi habeat coniunctum iudicis contemptum. In d. Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 18. 972

Timor dans cauſam contumaciæ non trahitur ad contemptum iudicis. ibid. n. 19. 972

De vera contumacia illius conſtare non dicitur, qui non fuit perſonaliter citatus, maximè ſi monitorium fuerit nulliter execqutum. ibid. n. 4. 972

Condemnatus in contumaciam habet factionē teſtamenti actiuam & paſſiuam. In d. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 16. 354

Bulla quæ pœnam irrogant condemnatis, intelliguntur de condemnatis propter delictū, & non propter contumaciam. In Veliterna bonorum. 14. Nouemb. 1578 n. 5. 376

Sententia lata in contumaciam habet in ſe ex ſui natura tacitam reſolutionem, ſi infra tempus condemnatus comparuerit, & contumaciam purgauerit. In d. Romana Secretariatus. 10. April. 1592. n. 3. 981

Sententia ob ſolam contumaciam & vbi nullū reperitur deductum nec probatum delictū per comparitionem infra annum iuxta Cōſtitutionem Pij Quinti cum omnibus inde ſequutis reſoluitur. In d. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 7. 965

Sententia priuatoria beneficij lata in cōtumaciam per comparitionem & cauſa commiſſionem reſoluitur. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 4. 1055

Priuatus beneficio per ſententiam cōtumacialem non poteſt amplius illud recuperare ſequuta etiam abſolutione. In d. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembris 1593. n. 6. 354

Sententia contumacialis per comparitionem reſoluitur, ſi ſit interloquutoria. In d. Romana Secretariatus 17. Febr. 1592. n. 20. 972

Quando ſententia ſit lata in contumaciam vel propter delictum, colligitur ex actis. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 10. 354

Ad exequutionem ſententiæ priuationis bonorum factæ in contumaciam niſi poſt annum deueniri poteſt. In Imolen. Caſtrorum, 22. April. 1575. n. 4. 254

Sententia lata in contumaciam ob nõ paritionem monitory non poteſt dici, quòd declaret notorium. In Veliterna Bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 8. Deciſ. 376

Sententia lata in contumaciam non parit eum effectum, quem parit ſi ſit lata ob delictum, cum ei non æquipolleat, nec inducat diffamationem ſufficientem. ibid. n. 9. 376

Confirmatio ſententiæ latæ in cõtumaciam recipit eandem conditionem, quàm recipit ſententia, nempe ſi infra tempus condemnatus comparuerit. In d. Romana Secretariatus. 10. April. 1592. n. 4. 981

Sententia lata in contumaciam non nocet tertio venienti ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe cum clauſula in ſtatu & terminis, quin poſſit appellare etiam quòd ſententia tranſitum feciſſet in iudicatum. In Corduben. Statutorum. 24. Ian. 1590. n. 2. 906

Maior eſt contumacia actoris in non petendo condemnationem, quàm rei in non petendo abſolutionem. In Romana Tutelæ. 14. Ian. 1584. n. 7. 684

Accuſatio contumaciæ ſemper de ſtylo ſolet apponi etiam parte comparẽte. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 3. Martij 1595. n. 3. 1118

CONTVMAX *durante cõtumacia non debet eſſe melioris conditionis quàm præſens pro vero delicto condemnatus. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembr. 1577. n. 5.* 354

Verus contumax habetur pro conuicto & confeſſo per ſtatuta per totam Italiam notiſſima. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 24. 290

Quis non poſſit haberi pro vero contumace ad effectum citandi perſonaliter, ſi ob non tutũ acceſſum ſit tãtummodo citatus domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. num. 4. 1295

Contumax habetur pro conſentiente, ſecus in eo contumace, qui non arctatur ad comparẽdum, qui non dicitur contumax. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. n. 8. 957

Confeſſio, quæ in contumacem irrogatur vigore ſtatuti, dicitur ficta confeſſio. In d. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 15. 354

Ille dicitur verus contumax, qui non cõparuit nec docuit de aliquo legitimo impedimento; præcedentibus tamẽ neceſſarijs citationibus vel monitorio in quo comminatio fuiſſet appoſita aliàs ſecus. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 8. 290

Per priuationem factam in contumaciam cõtra eum, qui non fuit verus contumax, feudum non poteſt dici perpetuo iure ad Cameram ſpectare, cum infra annum Vaſſallus non priuetur proprietate feudi, licèt poſſeſſione priuari poſſit, quod procedit etiam ſi præceſſiſſet trina citatio. ibid. n. 9. 290

Vt quis ſit verus contumax requiritur vel quòd citatus perſonaliter dicat ſe nolle venire, vel quòd ſecundo citatus non compareat, aliàs mulctari non poteſt. In d. Romana Secretariatus. 17. Februarij 1592. num. 12. Deciſ. 972

Contumax propter delictum non debet audiri niſi conſtitutus in carceribus, poteſt tamen ex commiſſione Papæ extra carceres audiri. ibid. n. 22. 972

Sententia contra contumacem lata non nocet tertio non citato, ſiue quis teneatur de delicto ſiue de culpa. In Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ianuary 1582. n. 1. 551

CONVENTIO *expreſſa auget obligationẽ. In Romana Cẽſus. 15. Martij 1577. n. 6.* 321

In conuentionibus potius contrahentium voluntas ſpectari debet quàm cortex verborum. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 4. 643

Conuentio facta vt aliquid perpetuò obſeruetur, intelligi debet rebus ſic ſtantibus. In Illerden. Augmenti. 6. Iunij 1586. n. 2. 745

CONVENTVS *in loco dari non poteſt, ſi non detur locus. In Calaguritana Præminentiarum. 31. Ianuary 1567. n. 4.* 15

Accedere ad aliquem locum per modum conueniendi eſt ſpecies ſubiectionis. ibid. n. 3. 15

In proceſſionibus generalibus omnes clerici debent ad Cathedralem conuenire, ſed ſi ob locorum diſtantiam non poſſint, prout in Oppidis, debent ſaltem in vnum conuenire, vt minus à diſpoſitione iuris recedatur. ibidem num. 1. 15

Et in ead. Ian. 1567. 13

CONVOCATIO *fieri non poteſt vnica epiſtola vel edicto in ijs, qui ſparſim diuerſiſq. locis habitãt, ſecus in ijs qui in eadem ciuitate degunt. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 17. Aprilis 1573. n. 1.* 202

COPIA *inſtrumenti, in qua non apparet quòd adſint requiſita in conſenſu de ſtando copiæ, nec quòd fuerit extenſa parte legitimè citata, non facit quòd conſtet de obligatione Camerali. In Peruſina Exequutionis. 20. Nouemb. 1579. n. 1.* 425

Copia extracta ex iuribus extractis in actis fides adhibetur. In Cremonen. Beneficij. 5. Iunij 1596. num 3. 1192

COPVLA, *&, aliquando non diuerſificat caſus, ſed tantum coniungit. In Parmen. Bonorum. 13. Ian. 1588. n. 6.* 806

Natura copulæ, &, eſt ampliare non reſtringere. In Romana Pecuniaria ſeu Vineæ. 2. April. & 15. Iun. 1601. n. 4. 1396

Clauſula omni meliori modo ſine copula non ampliat diſpoſitionem. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. n. 3. 1184

Copula & poſita in donatione ante clauſulam omni meliori modo non ponitur inter modos donandi, ſed inter qualitates donationis. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iunij 1578. n. 6. 369

Co-

COPVLA de ſui natura eſt difficilis probationis, & ad eam probandam admittuntur leuiores probationes: Immo dicitur impoſibilis probationis, quando agitur de vera copula probatione, & tunc præſumptio ſufficit. In Toletana matrimonÿ. 27. Octob. 1589. num. 7. Deciſ. 893
Copula per aſſertionem viri iuratam probata reddit matrimonium validum & perfectũ & indiſſolubile, ſed hoc intelligitur procedere quando nullum in contractu matrimonÿ adeſt vitium nec impedimentum, aliàs ſecus. ibid. nu. 1. & 8. 893
Item non procedit, quando fœmina præſumitur magis informata, & melius noſcere veritatem quàm vir, quia tum ei magis creditur quàm viro iuranti. ibidem. num. 14. 893
Item non procedit quando præter intereſſe vinculi matrimonialis agitur de alio intereſſe temporali viri, quia tunc viro iurãti non ſtatur. ibid. nu. 15. 893
Vbi defertur iuramentum viro ſuper copula requiritur, quòd mulier ſit proxima pubertati, aliàs non defertur, nec ei ſtatur. ibid. nu. 13. 893
Ad probandum copulam requiruntur ſigna propinqua non autem remota. ibid. nu. 18. 893
Ad probandam copulam per teſtes requiritur, quòd deponant ſe vidiſſe ſolum cum ſola & nudum cum nuda, vel ſaltem quòd eſſent ſoli incluſi in cubiculo, & auditi commiſceri iunctis alÿs adminiculis. ibidem. num. 17. 893
Teſtis de auditu ſuper copula, & nullum habens conteſtem non probat. ibid. nu. 21. 893
Teſtes ſingulares & domeſtici, vel pecunia corrupti non probant copulam, licèt deponant de actu, qui videatur copulæ proximus. ibid. nu. 25. 893
Teſtes deponentes de præparatorÿs ad copulã vt de oſculis & amplexibus, præſumptiuè eam probant; ſecus eſt, quando talia proficiſcuntur à viro magis quàm à muliere, & quando tales actus ex parte mulieris non ſunt voluntarÿ. ibid. nu. 2. & 16. 893
Vir cum mulier ſæpè ſe in cubiculo includens cæteris excluſis, & ibi per horas permanẽs facit præſumi copulam. ibid. n. 3. declaratur tamen vt ibid. nu. 19. 893
Vir viſus exire è cubitulo ſudore manans, & camiſiam ſanguine maculatam habere, facit quòd præſumatur copula probata. ibidem. num. 4. & 24. 893
Confeſſio mulieris, de qua deponitur per teſtẽ de auditu ab ea, quòd fuerit cognita probat copulam, ſecus eſt ſi ſit ſolus. ibidem. num. 6 & 28. 893
Teſtes deponentes de actu venereo de viſu probant copulam, niſi ſint ſingulares vel deponant inueriſimilia. ibid. nu. 5. & 26. 893
Adminicula circa copulam debent concludẽter probari non autem per teſtes ſingulares, & non omnino integros. ibid. nu. 23. 893
Per copulam cenſetur purgatus metus, niſi mulier probet, quòd per vim fuerit cognita, procedit tamen in ea copula, de qua conſtat, & ſuper qua nulla eſt controuerſia, ſed eſt certa, cum ſuper ea fundetur præſumptio conſenſus. ibid. nu. 30. Deciſ. 893
Copula etiam probata non facit quod matrimonium non poſſit dici coactum & per metum contractum. In d. Toletana Matrimonÿ. 17. Mart. 1589. nu. 7. 863
Copula nihil operatur quo ad effectum matrimonÿ non data validitate ſponſalium poſt ſacrum Concilium Tridentinum. In Valentina Matrimonÿ. 10. Nouem. 1595. num. 6. 1156
CORRECTIO dicitur Epiſcopo conceſſa tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato, cum ex eo, quòd eſt Epiſcopus ſit ei conceſſa iuriſdictio delegata. In Palentina Iuriſdictionis. 18. Mart. 1573. nu. 3. 205
Statutum comprehendens omnem correctionẽ comprehendit etiam illam, quæ fit in viſitatione. ibid. nu. 1. 205
Concordia inter Epiſcopum & Capitulum loquens de correctione & punitione comprehẽdit tam punitionem iudicialẽ, quàm correctionem extraiudicialem, quæ fit in viſitatione. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuar. 1593. nu. 1. 1008
Text. in l. ſi pater. C. de inſtit. & ſubſtit ſecundum magis commun. opin. dicitur correctus per l. quoniam in prioribus. & l. ſcimus. §. cum autem. C. de inoffic. teſtam. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maÿ 1586. num. 1. 743
& licèt non habeat locum in fideicommiſſis habet tamẽ locum in contractibus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. num. 3. 416
Licèt Iuſtinianus profiteatur in iure nihil correctum, nihil contrarium, nihil repetitum eſſe, tamen pluribus in locis repeririuntur leges correctæ & contrariæ de quibus habes quã plurima exempla in d. Rauennaten. Bonorum. n. 15. 743
Non eſt inconueniens, quòd lex quæ venit addendo legi præcedenti corrigat in ÿs, in quibus addit priori diſpoſitioni immo neceſſe eſt vt ſit correctoria. ibid. nu. 12. 743
Diſpoſitio Auth. quod ſine. C. de teſtam. eſt correctoria & exorbitans, & non trahitur vltra caſus in ea expreſſos. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouembr. 1588. nu. 10. 840
& in ead. 27. Ianuar. 1589. nu. 2. 853
In lege correctoria non poteſt habere locum benigna interpretatio, quæ eſt ſpecies extenſionis. In d. Peruſina Hæreditatis. 26. Nouembr. 1588. nu. 14. 840
Extenſio in materia correctoria eſt prohibita. ibid. nu. 15. 840
CORRECTOR litterarum iuſtitiæ habet locum digniorẽ in Parco & eſt Prælatus.

In Romana Praeminentiarum. 16. Decembris 1585. nu. 12. Deciſ. 716
Corrector in Pareo obtinet ſuam ſedem, quam de conſuetudine ſolet obtinere. ibid. num. 17. 716
Corrector tractat materias iuſtitia, Abbreuiator verò materias gratia expedit. ibid. num. 7. 716
Corrector non praecedit Abbreuiatoribus, ibid. nu. 6. 716
Correctoria non eſt dignitas Collegialis. ibid. num. 6. 716
CORRELATIVI *ſunt pater & filius, & diſpoſitum in vno locum habet in alio. In Dubio Sacra Congregationis Concily. 21. Iun. 1602. num. 2.* 1442
Lex pœnalis non extenditur ad correlatiuũ vbi non eſt par ratio. ibid. n. 13. 1442
Argumentum à correlatiuis non procedit vbi viget diuerſa ratio. ibid. nu. 12. 1442
CORRESPECTIVITAS *actus colligitur ex eo, quòd factus ſit ijſdem die loco, & teſtibus, itaut alter alteri ineſſe videatur. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Apr. 1578. nu. 14.* 359
Correſpectiuitas colligitur ex his qua breui temporis interuallo fiunt. In Placentina Bonorum. 11. May 1583. nu. 7. 619
Ad iudicandũ an actus ſint correſpectiui plurimum facit cauſa affectatiua circuitus geſtorum. ibid. nu. 8. 619
Actus correſpectiui coniungi poſſunt. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 7. Nouem. 1566. nu. 1. 9
Coreſpectiuitas geſtorum facit, quòd omnia eodem tempore geſta cenſeantur. ibid. n. 6. 619
Ex actuũ vicinitate inducitur correſpectiuitas. In Militen. penſionis. 18. Mart. 1602. num. 1. 1425
Actus continuatus, & vnico contextu explicatus dicitur correſpectiuus. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. nu. 9. 932
Actus correſpectiui dicuntur vnus alteri ineſſe itaut vnicus videatur. In d. Placentina Bonorum. 27. Octobr. 1581. nu. 4. 540
An res dicatur fieri in continenti vel ex interuallo ad inducẽdam correſpectiuitatem pendet à iudicis arbitrio. In Placentina Bonorum. 13. Apr. 1584. n. 7. 660
Plures contractus geſti ex eorum correſpectiuitate vno & eodem tempore geſti dicuntur, quamuis confectio ſcriptura in aliud tempus dilata fuerit. In d. Placentina Bonorum. 23. May 1583. nu. 1. 621
Probatio reſultans ex actuum correſpectiuitate dicitur clara & plena & non praſumpta. ibid. nu. 2. 621
Correſpectiuitas in contractu quid operetur. In d. Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. num. 4. 627
Data correſpectiuitate contractus lex procedit per viam fictionis. ibid. nu. 7. 627
Correſpectiuitas conſideratur reſpectu cõtrahentium non reſpectu tertij. In d. Placentina Bonorum. 24. Nouem. 1581. nu. 2. 547
Donatio correſpectiua ad teſtamentum facta ſub ea conditione, quòd ſi mutetur teſtamẽtum & donatio pariter ſit mutata & è cõtra, An annullata cenſeatur ſi donans propter ſententiam contra ſe in contummaciã latam reddatur incapax. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. nu. 1. 9. & 16. 354
CREDITOR *ex communi vſu loquendi dicitur etiam ille, cui aliquid ex quacunque cauſa debetur. In Romana tutela de Fabijs. 17. Mart. 1586. nu. 5.* 730
Creditor largo modo dicitur ille de cuius intereſſe conſtat. In Romana ſubhaſtationis. 20. Iun. 1597. nu. 4. 1233
Creditor praſumitur ſatisfactus, niſi contrarium probetur. Farſen. Grani. 9. Mart. 1580. nu. 3. 450
In extinctionem debiti poteſt quis creditori ſuo, ſuum creditum cedere. In Romana quinquaginta millium. 21. Aprilis 1595. num. 12. 1184
Creditor in maiori quantitate ſi minus petijt, & mandatum prò eo obtinuit, non poteſt mandatum de nullitate ſeu iniuſtitia redargui. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. nu. 2. 1197
Creditor, qui habet plures obligatos in forma Camera omiſſa exequutione facta contra vnum poteſt variare, & conuenire alios obligatos. In Romana de Grandis. 16. Ianuary 1596. nu. 3. 1107
Creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni & obligationi debitoris, in caſu quo debitor promiſit de rato, alias committitur ſtipulatio rati. In Romana pecuniaria 27. Octob. 1581. nu. 1. & 2. 541
Quãdo creditor eſt hares debitoris ſine inuẽtario confunduntur & extinguuntur actiones. In Portuen. Bonorum. 6. Martij 1581. nu. 3. 504
Creditoribus tantum, qui habent hypothecam, de iure cõpetit ius offerendi. In Romana Horti. 15. Februar. 1591. nu 1. 937
Adiudicatio rei facta creditori pro ſumma tantum debita, & non pro ea quantitate, quanti valet res adiudicata, nullum alijs creditoribus praiudicium afferre poteſt, ſi res ſit maioris valoris. In Romana de Gaddis. 21. Apr. 1578. num. 3. 358
Datio inſolutum facta creditori nulla pracedente ſubhaſtatione, quicquid ſit de iure, de aquitate poteſt ſuſtineri. vt in d. Romana de Gaddis. nu. 1. 358
Hares creditor teſtatoris in ſatisfaciendo ſibi de ſuo credito in bonis hareditarijs nõ indiget aliquo iudicis officio, niſi velit aliquã rẽ particularẽ ſibi pro ſuo credito appropriare, vel aliàs vti beneficio ſeparationis. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouembr. 1591. nu. 1. 967

Et

Et ſi adſint pecuniæ, in quibus potius poſſit praſumi ſolutio quàm ſuper bonis non poteſt ſibi de ſuo credito in bonis hareditarÿs ſatiſfacere. ibid. nu. 2. Deciſ. 967
Et alleganti adfuiſſe alia bona, ex quibus poſſit ſibi ſatiſfacere de ſuo credito vltra bona hareditaria incumbit onus probandi ibid. num. 3. 967
Haredi creditori non datur retentio omniũ bonorum pro creditis illis, de quibus non liquet, ſed tantum pro liquidis pro concurrenti quantitate, quando hareditatem reſtituere tenetur. In Fauentina Bonorũ. 9. Mart. 1592. nu. 4. 979
Emptor, qui eſt creditor venditoris, poteſt ſuũ creditum ex computare, in pretio rei empta, & perinde eſt, ac ſi pecuniam venditor creditori numerauerit. In Romana Pecuniaria ſeu pracodÿ 9. Maÿ 1594. nu. 5. 1074
Creditor anterior an & quãdo poſſit auocare pecunias per ſecũdum creditorem exactas. ibid. nu. 3. & 4. 1074
Creditores habentes anteriorem hypothecam praferuntur alÿs. In Romana de Nardonibus. 19. Iunÿ 1592. nu. 1. 994
Creditores anteriores citati ante exequutionem ad docendum de eorum iuribus, ſi nõ docent amittunt ius pignoris; quod procedit, quando praſixus eſt terminus ad agẽdum alias ſecus: Item procedit ſi creditores anteriores fuerint negligentes, alias ſecus. ibid. nu. 2. 994
Ad effectum vt creditor anterior citatus priuetur iure ſuo, debet perſonaliter fuiſſe citatus, cum non ſufficiat citatio facta domi dimiſſa copia. ibid. nu. 3. 994
Secundus creditor quando ſuccedat in locum primi priuilegiati. In Portuen. de Colũna 14. Nouem. 1580. nu. 1. 481
Creditor, qui vẽdidit pignus pro minori pretio quàm valeat, an teneatur in plus quàm acceperit, praſertim quando fuit venditũ auctoritate iudicis. In Bononien. ſeu Veneta pecuniaria. 15. Ianuarÿ 1597. n. 1. 1217
Pignus datum creditori pro aſſecuratione ſui crediti, quando vendi poſſit. In Bononiẽ. ſeu Veneta mercium. 13. May 1598. n. 2. 1280
Cautio de reſtituendo creditoribus anterioribus non exigitur ab eo, qui veri eſt anterior omnibus alÿs. In Romana Pecuniaria. 26. Mart. 1593. nu. 1. 1019
Soluens ſcienter poſterioribus creditoribus nõ procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus malè ſoluit. In Nepeſina Cenſus. 30. Apr. 1599. nu. 3. 1311
Maior pars creditorum quando minori praiudicet. In Romana Subbaſtationis 20. Iun. 1597. nu. 1. 1233
Debitor pro cuius debito à creditoribus ſubhaſtata fuit res aliena tanquam propria debitoris tenetur emptori ſolum de euictione, & creditores ad nihil aliud quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem contrariam pignoratitiam actionem. In Romana Officy Lauretani. 20. Maÿ 1602. num. 4. Deciſ. 1435
Creditores, qui non inſteterunt pro ſubhaſtatione rei debitoris ſed tantummodo illa facta comparuerunt pro recuperatione eorũ crediti, non tenentur ad aliqua damna & expenſas, ſed tantum de euictione pro rata pecuniarum, qua ad eos peruenit, quãdo res fuit male ſubhaſtata. ibid. nu. 2. 1435
Creditor, qui inſtetit pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſi non exegit, ſibi imputare debet. Romana Cenſus. 20. Decembr. 1599. n. 4. 1333
Declaratur Neguſant. de pignorib. 3. membr. 6. part. princip. n. 31. non procedere, quãdo creditores ipſi inſteterũt pro ſubhaſtatione. ibid. nu. 3. 1333
In adiudicationibus, qua fiunt creditoribus pro ſuo credito, habetur ratio tertia partis pluris vigore ſtatuti Vrbis. In Romana reſtitutionis in integrum. 7. Nouembris 1603. nu. 2 1478
Creditor an & quando admittatur ad licitandum in ſubhaſtatione. ibid. nu. 1. 1478
Creditor contra debitorem, & Debitor contra creditorem non eſt de iure prohibitus eſſe teſtis. In Ariminen. Caſtrorum. 13. May 1598. nu. 3. 1279
Potentius eſt ius creditoris quàm filÿ. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octo. 1579. nu. 5. 416
Per pactum ſuper bonis non alienandis factũ non poteſt creditoribus praiudicari. In d. Portuen. Bonorum. 16. May 1580. nu. 3 461
CREDITVM anterius de quo conſtat per apocham priuatam praſertur poſteriori, licet de eo conſtet per publicum inſtrumentum. In Romana Pecuniaria. 24. Maÿ 1589. nu. 1. 879
Diſpoſitio l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volens quòd creditum, de quo per inſtrumentum publicum, praferatur credito priuata apocha, ceſſat quoties ſuſpicio fraudis ex veris & certis probationibus tollitur. ibid. nu. 2. 879
Vbi de credito, de quo per priuatam ſcripturam conſtat, non eſt quaſtio, ſed tantum de pralatione crediti, iuramentum ſuppletoriũ deferri debet ad ſuſpicionem ſimulationis ſcriptura diluendam. ibid. nu. 8. 879
Petens creditum in bonis teſtatoris non dicitur voluntati illius contrauenire, licet omnia bona ſua fideicommiſſo ſubiecerit, ex quo id quod petitur, non eſt exeius bonis. In Portuen. Bonorum. 15. Apr. 1580. num. 2. 451
Quilibet poteſt creditum ſuum, ſuo creditori cedere in extinctionem debiti. In Romana quinquaginta millium. 21. Aprilis 1595. nu. 12. 1124
Arbitrarium eſt iudici declarare, an creditũ ſit amiſſum ob ſuſceptionem tutela nulla de credito facta mentione. In Peruſina

exequu-

exequutionis.20.Nouem.1579.n.2.Deciſ. 425

C R E D V L I T A S *nõ ſufficit ad purgandam malam fidem, quæ oritur ex ſcientia rei alienæ, ſed neceſſe eſt illius cauſam probare, & quòd ex illa motus fuerit. In Anconitana Vineæ. 29. Martij 1585. num. 2.* 695

Credulitas, vt inducat bonam fidem, debet doceri, quòd ex iuſta cauſa quis motus ſit ad ita credendum. In d. Anconitana Vineæ. 17. Iun. 1583. nu. 3. 629

Ad excuſationẽ iuſtæ credulitatis requiritur ſaltem fama publica. In Lucana Canonicatus. 28. Februarij. 1592. nu. 6. 975

Iuſta cauſa credendi obitum excuſat ad effectum regulæ de non impetrando &c. & quando procedat. ibid. nu. 5. 975

Litteris priuatorum non facile creditur propter antidatæ ſuſpicionem. ibid. nu. 7. 975

C R I M E N *leſæ maieſtatis quando incurratur. vide in verb. leſa Maieſtas.*

Criminis ſocius non probat, ſed tantum facit præſumptionem: ſecus eſt in criminibus occultis. In Romana Releuationis indemnitatis. 1. Iul. 1583. nu. 1. 638

Criminis confeſſio non oritur ex compoſitione cum fiſco facta ad ſe redimendum à vexationibus. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. nu. 5. 1352

C R I M I N A L I S *cauſa propter maioritatem præiudicat ciuili, etiam quòd ſe non contingãt, & multo magis ſi ſe contingant prout declaratur. In Taurinẽ. Prioratus. 23. Mart. 1582. nu. 3. & 4.* 371

Criminalis cauſa abſorbet ciuilem, ſed hoc procedit inſpecto effectu non ipſo iure, cum neceſſaria ſit ſententia in ciuili. In d. Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. num. 3. 620

Acta facta in iudicio criminali non probant in ciuili. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. nu. 6. 377

Iuriſdictio criminalis dicitur diſtincta à iuriſdictione ciuili; maximè in caſu vbi adeſt ſpecialis commiſſio. ibid. nu. 9. 377

Irregularitas ob ſubminiſtrata indicia in cauſa criminali quando incurratur. Parmen. Status. 5. Iul. 1596. nu. 1. 1195

C V L P A *eſt probanda. In Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. nu. 2.* 1239

Culpa notoria in eo dicitur eſſe qui ſe abſentauit. In Romana releuationis indemnitatis. 12. Ianuar. 1582. nu. 2. 351

Ad effectum conſtituendi aliquem in culpa, claræ & concludentes requiruntur probationes. In d. Romana Releuationis indemnitatis. 1. Iul. 1583. nu. 3. 636

Teſtis inductus ad conſtituendum aliquem in culpa, ipſo non citato non facit fidem. ibid. num. 2. 636

Culpa vel dolus non facit, quòd licitum non ſit nullitatem actus allegare, quando culpa vel dolus fuit in reticendo aliquid, non in exprimendo falſum. In Portuen. Bonorũ. de Columna. 14. Mart. 1578. n. 22. Deciſ. 356

Culpa non ordinata ad effectum damni, ſed potius vtilitatis, non imputatur, ei qui ſtatim non ſoluit. In Romana Damnorum & intereſſe. 4. Maij 1590. nu. 4. 919

Maritus quando eſt in culpa, tenetur vxori petenti diuortium, ad alimenta. In Valentina diuortij ſiue nullitatis matrimonij. 17. Maij 1577. nu. 2. 328

C V R A *animarum de iure communi ſpectat ad Archipresbyteratum, niſi aliquo pacto argui poſſit curam non eſſe illius tãtum, ſed ad totum Capitulum ſpectare. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouembr. 1588. nu. 4.* 839

Nemo inuitus adſtringi poteſt ad onus curæ ſubeundum de iure communi. In Calagurritana reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. nu. 16. 940

Cura animarum Eccleſiæ parochialis conceſſa Abbati & monaſterio an & quando dicatur eſſe penes Abbatem vel Vicarium. In Pampilonen. Parochialis de Stella. 14. Decembris 1598. nu. 1. & per totam. 1304

Cura eniuſ parochiæ eſt incompatibilis cum Epiſcopatu. ibid. nu. 2. 1304

Vicarius pro exercitio curæ animarum poſt præſentationem & eius approbationem; per Epiſcopum ordinarium loci approbari debet, quando populus non eſt exemptus. ibid. num. 3. 1304

Exercitium curæ animarum commiſſum ab Ordinario, neceſſariò excludit alteratiorã in clerico. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. nu. 6. 968

Ratione curæ Rectoribus debentur decimæ. In Toletana Decimarum. 20. Nouembris 1587. nu. 10. 802

Cura totius diœceſis dicitur eſſe penes Epiſcopum, ſed intelligitur ratione cuiuſdam curæ generalis & ſuperioritatis; ſecus eſt ratione curæ ſpecialis & immediatæ parochiarum diſtinctarum, quæ reſidet penes earum Rectores. ibid. nu. 9. 802

In prætenſione decimarum nes magis aſſiſtere dicitur ei, qui particeps eſt adminiſtrationis curæ animarum. In Toletana Decimarum. 11. Decembr. 1589. nu. 3. 899

Ex cura ratione Fontis Baptiſmalis non infertur ad curam animarum. In Oriolen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 5. 1068

Mentio curæ non facta in gratia reddit gratiam ſubreptitiam tam reſpectu diſpenſationis, quam prouiſionis ſecundum comm. opin. In Lucana Beneficiorũ. 16. Nouem. 1580. nu. 3. 483

In impetratione non eſt neceſſaria expreſſio curæ, quando Eccleſia eſt parochialis habitu tantum ſed non actu. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 11. Februarij 1591. num. 2. 936

De cura habitu tantum debet fieri mentio in gratia

gratia. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuar. 1594. num. 3. 1064

Decima & iura mortuariorum ſpectant ad Curatum. In Capuana Rectoria. 2. Maij 1597. nu. 2. 1227

CVRATOR *hereditati iacenti deputatur praeuia partis citatione. In Senogallien. Pradij. 5. Decembr. 1594. nu. 8.* 1100

Datio curatoris probat tantum minoritatem de tempore dationis, & in praeiudiciũ eius tantum, ad cuius inſtantiam fuit datus. Parmen. Status. 12. Febr. 1596. nu. 4. 1169

CVSTODIA, *quae fit ex primo decreto iuxta l. 2. ff. pro herede. non interrumpit vſucapionẽ cum ſit compatibilis cum alterius poſſeſſione; ſecus eſt in cuſtodia, quam habet tutor in bonis pupilli. Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. nu. 7.* 82

Tutori habenti cuſtodiam bonorum pupilli, qua durat etiã poſt eius mortem cõpetit reſtitutio, ſi ſpolietur dicta cuſtodia. ibid. num. 2. 82

Tutor poſt mortem pupilli habet cuſtodiã bonorũ, & intereſſe ratione adminiſtrationis, & tenetur facere inuentarium. ibid. n. 1. 82

Tutor ſeu quilibet alius habens cuſtodiã rei non liberatur, niſi rem reſtituat. ibid. n. 3. 82

Diuerſa eſt ratio inter cuſtodiã in beneficialibus, & eius quam habet tutor, haec enim habet coniunctum intereſſe cuſtodis; ſecus in illa. ibid. nu. 6. 82

DAMNVM *quilibet reſarcire tenetur, quod alter occaſione ſua patitur, ſi tamen iuſtè fuit illatũ; ſecus ſi iniuſtè. In Anconitana coriorum. 18. Apr. 1580. n. 1. & 3.* 453

De damno paſſo ratione promiſſionis in indemnitatis ſatis conſtare dicitur ex pecunijs ex cauſa talis promiſſionis ad cenſum & ſocietatem acceptis, vel ex re propria vendita. In Romana Dohanae ſalis. 10. Decembris 1582. nu. 3. 593

Obligatus ad damna & intereſſe in contractu cenſus dicitur etiam obligatus pro cenſibus decurſis & decurrendis ratione intereſſe. Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 6. 383

Damnum paſſo, non ſufficit in parte ſed debet in totum conſuli. In Romana Domus. 25. Maij 1592. nu. 3. 988

Dãna & intereſſe concludenter probãtur per inſtrumẽta ſocietatũ. Romana damnorum & intereſſe. 11. Febr. 1591. nu. 4. 935

Quãdo quis cogitur accipere pecunias ad cãbium propter moram debitoris, tunc etiam ſine interpellatione debitor tenetur ad dãna & intereſſe, ſed pro eis non cõpetit Saluianum interdictũ niſi praecedat hypotheca, aliàs ſecus, quia tunc aſſumit naturam iudicij & cauſae ſuper qua agitur. ibid. num. 2. 935

Saluianum interdictum locum habet tã pro recuperatione damnorũ & intereſſe quàm pro ſorte principali; maximè ſi hypotheca conſtituta ſit in inſtrumento pro omnium promiſſorum obſeruatione, & multo magis ſi ex natura obligationis rei veniant etiam damna & intereſſe propter moram debitoris etiam ſine interpellatione. ibid. num. 1. Deciſ. 935

Ad hoc vt quis poſſit petere dãna & intereſſe, probari debent requiſita per Caſtr. in l. 3. §. fin. de eo quod cert. loc. Albanen. Pecuniaria. 7. Nouemb. 1597. nu. 1. 1240

Damna & intereſſe paſſa liquidanda ſunt, iuxta requiſita Caſtr. in l. 3. §. cũ de officio. de eo quod cert. loc. quẽ ſemper Rota ſequitur. In Senogallien. Pradij. 27. Ianuarij 1595. nu. 1. & 5. 1114

Ad hoc vt peti poſſint damna & intereſſe propter cambia tanquam damnum emergens debent probari requiſita per Caſtr. in l. 3. §. fin. nu. 3. de eo quod cert. loc. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. nu. 5. 946

Ad delationem iuramenti probatorij ſuper damno emergenti debent cõcurrere requiſita per Doctor. in l. admonẽdi. de iureiur. ibid. num. 6. 946

Quis nõ tenetur ad damna & intereſſe, quãdo ſolutio fuit impedita per ſequeſtrum. In Romana damnorum & intereſſe. 12. Februarij 1590. nu. 1. 912

In actione de tradendo rem liberam, veniũt damna & intereſſe, ſi res non traditur. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 7. 671

Qui ſe obligauit expreſſè in contractu ad dãna & intereſſe in caſu, quo aliàs ex natura actionis nõ tenebatur, propter pactum expreſſum tenetur. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. n. 1. & 10. 787

Doctr. Caſtr. in l. 3. de eo quod cert. loc. procedit, quando agitur de lucro ceſſante non quãdo de dãno emergente. Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maij 1598. num. 3. 1284

Docens de ſolutione facta pro alio, & de damno occaſione illius paſſo poteſt agere ad illius refectionẽ. In Romana cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. nu. 5. 973

Cauſa agentis de damno euitando eſt fauorabilior cauſa illius qui agit de lucro captando. In Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. nu. 6. 464

DATA *anterioris gratiae praeferri debet poſteriori, non autem expeditio. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. nu. 1.* 318

Gratia à tempore data initium ſumit, & illud tempus attenditur circa validitatem vel inualiditatem. In Portuen. Bonorũ. 26. Iun. 1577. nu. 9. 13. & 21. 341

DEBITOR *non poteſt dici in mora conſtitutus, quando debitum non eſt liquidum. In Romana Societatis artis albae. 17. Iun. 1580. nu. 2.* 483

Debitor in mora conſtitutus poſt interpellationem quando teneatur ad fructus. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maij 1598. nu. 2. & 3. 1284

Debitor, qui per litis conteſtationem cōſtitutus fuit in mala fide, ſi alteri ſoluit, malè ſoluit, & non excuſatur. In Romana pratenſi Affictus. 18. Apr. 1572. n. 4. Deciſ. 164

Debitor dicitur in mala fide, etiam quòd creditor non petat, quia ſcire debet ſe non ſoluiſſe. In Auximana Dotis. 27. Aprilis 1583. nu. 2. 614

Sicut lex arctat creditorem ad petẽdum creditum infra certum tempus, ſi illud vult conſequi: ita Deus & bona fides arctant debitorem indefinitè ad ſatisfaciẽdum creditori omni tempore. In d. Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. nu. 2. 632

Nomen debitoris dicitur eſſe de loco, in quo adeſt creditor. In Romana Pecuniaria. 14. Mart. 1583. nu. 2. 608

Debitor mandans ſuo debitori vt ſoluat creditori mandantis, non liberatur, ſi promittat ſolum & non ſoluat. In Bergomen. Pecuniaria. 18. Decem. 1595. nu. 2. 1167

Quando principalis debitor eſt decoctus & nō eſt ſoluendo; vel eſt admiſſus ad c. Odoardus. Iudex poteſt non obſtante exceptione diſcuſſionis etiam in tempore oppoſita, iuſte procedere ad vlteriora. In Romana Domus. 29. Mart. 1574. nu. 5. 227

Contra debitorem, qui non eſt ciuſdem fori, cuius eſt creditor, qui ſit decoctus & vagabundus, non poteſt procedi per edictum nulla precedente actione perſonali, niſi in caſu non tuti acceſſus. In Bononien. ſen Veneta Pecuniaria. 15. Februarij 1593. num. 4. 1018

Quando debitor promiſit de rato, creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni & obligationi debitoris, aliàs committitur ſtipulatio rati. In Romana Pecuniaria. 27. Octobr. 1581. nu. 1. & 2. 541

Præſcriptio ſtatuti in actione perſonali cum mala fide non prodeſt debitori, ſiue verba ſtatuti ſint directa in ipſum ſiue in creditorē, ſecundum communē & magis receptā Doctorum ſententiam. In Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. nu. 1. & 3. 632

Debitor contra creditorem, & creditor contra debitorem non eſt de iure prohibitus eſſe teſtis. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. nu. 3. 1279

Contra debitorem actio perſonalis de iure ſpatio triginta annorum extinguitur. Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. n. 6. 1333

Contra alia bona debitoris nō datur hypothecaria pro cenſu, quando inſtante creditore fundus fuit diſtractus & venditus cum recognitione ſingularis ſucceſſoris. ibid. n. 7. 1333

Debitor ex dilatione petitionis & ſolutionis fructuum iuncta venditione rei pro qua debentur fructus, præſumitur liberatus. ibid. nu. 5. 1333

Debitor, pro cuius debito ſubhaſtata fuit à creditoribus res aliena tanquam propria debitoris, tenetur emptori ſolum de euictione & creditores ad nihil aliud quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem cōtrariam pignorantiam actionem. Romana Officij Lauretani. 20. May 1602. n. 4. 1435

Debitor excuſatur à mora ſolutionis propter ſequeſtrum ſuper pecunijs appoſitum, maximè ſi creditor curauit vt ſequeſtrum tolleretur, nec obtinere potuit. Romana dãnorū & intereſſe. 4. Maij 1590. n. 1. & 3. 918

DEBITVM *clarū & liquidum inſtrumẽti per aditionem hæreditatis nō extinguitur confuſione, ita ut in reſtitutione facienda nō ſit detrahendum. In Fauentina Bonorum. 9. Martij 1592. nu. 3.* 979

Ad eliſendum plenam probationē debiti, quæ oritur ex inſtrumento publico, ſolutio allegata debet concludenter probari. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobr. 1578. nu. 2. 373

Debitum probatur per recognitionē bona fidei factam in teſtamento parte præſente. In Sutrina Cenſus. 6. Febr. 1604. n. 1. 1488

Debiti confeſſio facta in teſtamento ſi ſit erronea poteſt per hæredem reuocari. ibid. num. 4. 1488

Debita ante legitimā detrahuntur. Ariminē. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. nu. 4. 978

Debiti confeſſio facta in teſtamẽto caducatur ſi caducetur legatum. In Portuen. Bonorum. 2. Decembr. 1580. nu. 2. 487

Debiti confeſſio facta in teſtamento non probat, ſed ſolum quando habet diſpoſitionem annexam valet in vim legati vel fideicommiſſi, & etiam quando non habet diſpoſitionem annexam. ibid. nu. 1. & 10. 487

Debiti confeſſio facta parte abſente pro exoneratione conſcientiæ prodeſt abſenti, ſed facta in teſtamento valet ſolū in vim legati vel fideicommiſſi. ibid. nu. 11. 487

Debiti confeſſio præiudicat confitenti ad effectum tantum retinendi non autem ad effectum agendi. ibid. nu. 15. 487

Debiti confeſſio facta in teſtamento, vt præiudicet, debet eſſe certa. ibid. nu. 3. 487

Debiti cōfeſſio cum trina repetitione iuramẽti habet vim donationis, & nulla indiget inſinuatione. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Ianuar. 1567. nu. 3. 12

De ſolutione debiti. vide in verb. Solutio.

An poſſint ſtare, quòd debitum ſit conditionale ſimulq. modale, & quomodo. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. nu. 7. 430

In debito conditionali nō fit retretractio. Romana Pecuniaria. 19. Ianuar. 1573. n. 2. 187

Quis poteſt in extinctionem ſui debiti creditū ſuum ſuo creditori cedere. In Romana Quinquaginta millū. 21. Apr. 1595. n. 12. 1124

Extinctio debiti per cedulam bãcariam quãdo inducatur. In Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. nu. 3. 1419

Debitū vnius rationis non cōpenſatur cū credito alterius etiā reſpectu eiuſdē perſonæ. Romana Cambiorum. 20. Dec. 1596. n. 1. 1214

Ad delegationē debiti requiruntur ea, de quibus

per

per Doctores in l. ſingularia . ſi cert. pet. ibid. nu. 2. Deciſ. 1419
& in Bergomen. Pecuniaria. 18. Decem. 1595. nu. 1. 1567
Delegatio debiti fit per nouationem, licèt non exprimatur. In d. Bergomen. nu. 3. 1567
Ad nouãdum debitum per procuratorem requiritur ſpeciale mandatum. In d. Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. n. 4. 1419
Stante donatione bonorum à patre facta filijs cum expreſſa prohibitione alienationis & cum onere ſoluendi debita, ſolutio cenſetur facta ex fructibus bonorum donatorum. In Tudertina Bonorũ. 5. Iun. 1592. n. 2. 992
Pro extinctione debitorum fideicommittentis bona grauata alienari poſſunt, ſicut etiã pro dotibus conſtituendis filiabus. Interãnen. Bonorum. 10. Mart. 1600. n. 4. & 5. 1344
Hæres pro ſoluendis proprijs debitis nõ poteſt in præiudiciũ fideicõmiſſi alienare ſeu hypothecare bona fideicommiſſo ſubiecta. Romana Viridarij. 28. May 1590. nu. 1 985
DECIMA *ſoluitur ad hoc, vt qui altari ſeruit, de altare viuat. In Calagurritana Alimentorum. 7. Nouemb. 1594. nu. 1.* 1092
Decima debetur Rectoribus ratione curæ. In Toletana Decimarũ. 20. Nouẽ. 1587. n. 10. 802
Solutio decimarum regulatur cum obſeruantia ſubſequuta. In Corduben. Redecimarũ. 25. Octobr. 1593. nu. 6. 1047
Decimæ de iure non ſpectant ad Epiſcopum ſed ad Rectorem parochialis. In Taurinen. Decimarum. 1. Iulij 1602. n. 5. 1449
De iure communi ſolus Rector habet intẽtionem fundatã in decimis, ſi lis inter Rectorem & alios vertat, ſi verò inter alios, tunc ille dicitur habere fundatam intentionem, qui eſt in quaſi poſſeſſione percipiendi, vel qui eſt in antiquiori poſſeſſione, niſi detur legitima præſcriptio in poſteriori poſſeſſore. In Toletana Decimarum. 11. Decemb. 1589. nu. 1. & 4. 899
Parochus ſolus opponit Epiſcopo, quòd decima de iure ad ipſũ non ſpectent. Vicẽtina feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n. 6. 1387
Epiſcopus de iure communi non poteſt decimas prædiales percipere, quæ ad Rectores Eccleſiarũ parochialium pertinent, niſi ei aſſiſtat vel immemorabilis præſcriptio vel quadragenaria cũ titulo. In d. Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. nu. 1. 802
In materia decimarum, quando ius dicatur non reſiſtere Epiſcopo contra Rectorem. In Seguntina Decimarum de Buſalaros. 21. Maij 1601. nu. 1. 1389
Decimæ prædiales debentur parochiæ intra cuius terminos ſita ſunt prædia, niſi aliud de cõſuetudine inductũ ſit. Toletana Decimarũ de Ocagna. 31. Ianuarij 1590. n. 5. 908
Qui habet titulum in Eccleſia, cui decima debentur poteſt dici habere aſſiſtentiam iuris communis. ibid. nu. 3. 908
In concurſu prætendentium ius decimandi ius magis aſſiſtere dicitur ei, qui particeps eſt adminiſtrationis curæ animarũ. d. Toletana Decimarũ. 11. Decembr. 1589. n. 3. 899
Vicarius etiam perpetuus nõ poteſt percipere decimas, quãdo adeſt Rector, ad quem ſpectãt, vel alius prout Capitulum, quòd ſuccedit loco Rectoris. In Cæſarauguſtana Decimarum 27. Maij 1575. nu. 1. 260
Exiſtens in quaſi poſſeſſione percipiendi decimas nõ poteſt eas percipere in aliena parochia, cum ei ius reſiſtat. In Aſculana Decimarum. 19. Octob. 1601. nu. 1. 1404
Quaſi poſſeſſio generalis decimãdi ſufficit pro manutentione ſuper terris particularibus, cum magis attendatur cauſa poſſeſſionis quàm exercitium. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. n. 1. & 2. 1047
An ius commune reſiſtat ſolutioni decimarũ itaut in manutentione requiratur titulus. ibid. num. 10. 1047
Probatio vniuerſalis poſſeſſionis decimandi non operatur in cõcurſu particularis probationis. In Seguntina Decimarum. 30. Octobr. 1600. nu. 2. 1380
Poſſeſſio percipiendi decimas proueniẽs à cauſa vniuerſali capit totã diœceſim, niſi alius reperiatur in poſſeſſione. In Valentina Decimarum. 23. Octob. 1598. n. 6. 1295
Poſſeſſio decimãdi probata reſpectu aliquorũ extẽditur etiã ad alios quãdo ſumus in iure vniuerſali, & alius non eſt in poſſeſſione. Placẽtina Decimarum. 9 Febr. 1582. n. 1. 561
Poſſeſſio decimandi in vno territorio comprehẽdit decimas noualium poſtea ruptorum; quod tamen nõ procedit data alterius poſſeſſione. In Iſpalen. Decimarum. 11. Aprilis 1567. nu. 1. & 3. 18
Decima agnorũm non dicuntur decimæ terrarum ſed paſtorum. In Cæſarauguſtana Decimarum. 1. Iulij 1577. nu. 2. 346
In materia exactionis decimarum cõſuetudo plurimum valet. In Conchen. Decimarum. 21. Octobr. 1596. nu. 3. 1203
Vbi cõtrouerſia ſuper decimis eſt inter parochiales attenditur conſuetudo. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. n. 3. 802
In materia decimarum iuris reſiſtentia, & non aſſiſtentia à pari procedunt. ibid. n. 4. 802
Conſuetudo, per quam Capitulum exigit decimas ex iuſta cauſa, non eſt contra ius. In Placentina Decimarum de Vſillos. 12. Februarij 1574. nu. 1. 218
Cap. nuper. de decimis. quomodo dicatur procedere. Seguntina Decimarum. 30. Octobr. 1600. num. 3. 1380
In præſcriptione decimarum non poteſt fieri extenſio de re ad rẽ, nec de prædio ad prædium. In Toletana Decimarũ de Ocagna. 31. Ianuar. 1590. nu. 2. 908
Vbi datur reſiſtentia iuris communis in perceptione decimarum, non eſt locus conſuetudini ſed præſcriptioni. ibid. n. 1. 908
In materia decimarum tantum præſcriptum

quantum poſſeſſum. In Cæſarauguſtana decimarum. 1. Iulij 1577. nu. 1. Deciſ. 346
& in Aſculana Decimarum. 19. Octobris 1601. num. 2. 1404
& in Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. nu. 7. 1295

Qui nititur præſcriptione decimandi, & cum ea concurrat priuilegium, in poſſeſſione manutenen debet, etiam ſi poſſeſſio habeat iuris reſiſtentiam, donec ſuper poſſeſſorio ſit cognitum. In Seguntina Decimarum. 30. Octobris 1600. nu. 1. 1380

Præſcriptio contra ſolutionem decimarum nõ poteſt minori ſpatio quadraginta annorũ induci. In Conchen. Decimarum. 28. Octobr. 1596. nu. 6. 1203

Præſcriptis decimis maioribus præſcripta dicuntur minores & quando. ibid. n. 2. 1203

Mutatio ſeminis & plantationis non immutat obligationem decimarum. ibid. n. 1. 1203

Ad præſcriptionem decimarum requiritur immemorabilis vel ſaltem quadragenaria. Aſculana Decimarum. 19. Oct. 1601. n. 3. 1404

Quadragenaria poſſeſſio ad effectum minuenda decimæ ſufficit. In Pact. Decimarum. 16. Decemb. 1594. nu. 9. 1102

Non requiritur tam exacta probatio circa ius percipiendi decimas, ſicut requiritur, ſi de decimis ſit quæſtio. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. nu. 4. 1314

Decima ſoluta & exacta à poſſidẽte duas Eccleſias ſimul, præſumitur ſoluta & exacta pro ambabus. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. nu. 2. 1147

Per exactionem decimæ à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio exigendi contra ſucceſſorem. ibid. nu. 1. 1147

Solutio decimarum ſufficit quòd ſit facta ab arrendatoribus de conſenſu domini, adhoc vt dicatur facta à domino. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuar. 1595. nu. 2. 1113

Solutio decimæ facta metu cenſurarum non conſtituit in quaſi poſſeſſione, ſecus eſt ſi ſoluens proteſtatus non fuerit in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. nu. 11. 1047

Percipiens decimas alienæ parochiæ tenetur pro congrua contribuere. In Legionen. Congruarum. 29. Ianuar. 1594. nu. 1. 213

Laici percipientes decimas tenentur præſtare alimenta beneficiatis. In Calaguritana Spolij panis. 13. Mart. 1600. nu. 2. 1345

Poſſeſſio percipiendi decimas in laicis non ſuffragatur, maximè in concurſu cum titulo oneroſo. In Legionen. Congruarum. 29. Ianuar. 1594. nu. 4. 213

Poſſeſſio percipiendi decimas in laicis dicitur contra ius, cum de iure ſint illarum incapaces. ibid. nu. 3. 213

Laici ſunt incapaces decimarum. In Vicentina feudi decimarum. 11. Maij 1601. n. 1. 1387
& in eadem 15. Mart. 1602. nu. 1. 1424

Laico, cum ſit incapax decimarum, non ſufficit immemorabilis, ſed requiritur etiam fama priuilegij. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 17. Deciſ. 433

In præſcriptione decimarum contra poſſeſſorem immemorabilis requiritur ſaltẽ quadragenaria cum titulo. In Toletana Decimarum. 11. Decemb. 1589. n. 2. & 5. 899

Vt laicus poſſit percipere decimas, requiritur poſſeſſio immemorabilis cũ fama priuilegij. Pacen. Decimarum. 16. Decemb. 1594. n. 1. 1102

Iudex laicus in materia decimarum non habet iuriſdictionem. ibid. nu. 6. 1102

Sententia iudicis laici ſuper iure decimandi, qui in hoc caret iuriſdictione præſtat magnum argumentum ad probationem facti antiqui coadiuuandam, maximè in iudicio retinendæ poſſeſſionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. nu. 3. 1047

Materia decimarum eſt diuerſa à materia iuriſdictionis. In Cæſarauguſtana Cabimentorum. 4. Mart. 1602. nu. 18. 1432

Fructus decimarum poſſunt laicis concedi ab habente poteſtatem. In d. Vicentina feudi Decimarum. 11. Maij 1601. nu. 2. 1387

Prælati inferiores Papa poſt Concilium Lateranenſe non poſſunt ampliùs decimas infeudare. In Vicentina feudi Decimarum. 15. Mart. 1602. nu. 5. 1424

Quota decimarum quæ debetur Epiſcopis de iure communi eſt quarta pars non autem tertia, licèt ſtertiaria nuncupetur. Turritana Tertiariæ. 19. Nou. 1596. n. 1. & 3. 1204

In quota decimarum quæ debetur Epiſcopo, ſtatur conſuetudini. ibid. nu. 2. 1204

Quarta decimarum an ſpectet ad Epiſcopum de iure cõmuni vel potius de conſuetudine. Taurinen. Decimarum. 1. Iulij 1602. n. 4. 1449

Quarta decimarum Epiſcopi exigitur à Rectore non autem à parochianis, & eſt incerta ratione conſuetudinis ſoluendi plus & minus ratione decimarum. ibid. n. 6. 1449

Epiſcopus manuteneri debet in poſſeſſione percipiendi quartam decimarum contra prætendentes præſcriptionem immemorabilem, donec præſcriptio fuerit plenè probata. ibid. nu. 8. 1449

Epiſcopo non poteſt dari manutentio in quarta decimarũ, niſi per eum doceatur de aliquo quaſi poſſeſſione exigendi. ibid. nu. 2. 1449

Ex ſolutione decimæ facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio exigẽdi cõtra dominum. Cordubẽ. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 4. 1463

Arrendatarij ſoluentes redecimam nõ poſſunt præiudicare Eccleſiæ conſtituendo alium in quaſi poſſeſſione. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 3. 1463

Solutio decimarũ ſufficit quòd ſit facta ab arrendatoribus de conſenſu domini, adhoc vt dicatur facta à domino. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuar. 1595. nu. 2. 1113

Penſionarius debet concurrere ad ſolutionem decimæ iuxta tantum ſecundum quam fuit exacta.

exacta. Lucan. Pēſionis. 24. Maij 1577. n. 3. 331

Milites militiarum religionum ſubijciuntur Epiſcopo in materia decimarum tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato. In Placentin. Decimarum. 27. Nouemb. 1581. n. 1. Deciſ. 549

Bona patrimonialia militum militiarū aliūde prouenientia quàm ex militijs vigore priuilegiorum ipſis militijs ſuper exemptione decimarum conceſſis ab earum ſolutione non dicuntur exempta. In Placentina Decimarum. 11. Febr. 1583. n. 1. 605

Exemptio decimarum conceſſa in vim priuilegij intelligi debet quo ad decimas, quæ ex iuris communis diſpoſitione debentur, non quæ iure ſpeciali ex particulari conceſſione, præſertim ex cauſa onëroſa, & ex quaſi contractu ſoluuntur. In Valentina Decimarum. 1. Iulij 1598. n. 2. 1293

Exemptio à decimis conceſſa non intuitu bonorum ſed ratione paupertatis dicitur conceſſa non ſolum reſpectu bonorū, quæ exemptus habebat tempore conceſſi priuilegij, ſed etiā eorum quæ poſtea habuit, donec eſſet paupertas, cum durante cauſa priuilegij duret priuilegium. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. n. 6. 951

Redecima ſolui debet in loco, vbi colliguntur fructus; ſecus eſt in redecima conſiſtente in pecunia ratione affictus, vel quando agitur de redecima annorum præteritorum, quæ amplius non eſt in aceruo. In Corduben. Redecimarum. 27. Ian. 1595. n. 4. 1113

In redecimis ius dicitur reſiſtere, cum de vna, & eadem re non debeat duplex percipi decima, niſi probato titulo. In d. Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. n. 9. 1047

An ius commune reſiſtat ſolutioni redecimarum, itaut in manutentione requiratur titulus. ibid. n. 10. 1047

In redecimis magis attenditur cauſa poſſeſſionis quàm exercitium. ibid. n. 2 1047

Solutio decimarum & redecimarum facta ab arrendatarijs præſumitur facta de ſcientia, & voluntate dominorum. In d. Corduben. Redecimarum. 19. Ian. 1604. n. 4. 1485

DECISIO *generalis non eſt adaptāda caſui particulari in quo adeſt diuerſitas rationis. In Romana Diſcuſſionis. 27. Octob. 1589. n. 4.* 892

In deciſionibus Rotæ non admittitur argumētum à contrario ſenſu. In Parmen. Status. 6. Martij 1600. n. 1. 1342

Deciſio Aegidij 539. quando locum habeat. In Vlixbonen. Prioratus. 28. Maij 1601. n. 3. 1391

Cæſar. de Graſſ. deciſ. 11. de reſtit. in integr. declaratur. In Parmen. Status. 23. Febr. 1598. n. 5. 1267

Caputaquen. deciſ. 104. part. 1. quo caſu procedat. In Romana Releuationis Indemnitatis. 27. Octob. 1603. n. 9. 1477

Creſcent. deciſ. 230. & 253. declarantur. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 2. 80

Put. deciſ. 235. lib. 2. qualiter procedat. In Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 8. 1091

Put. deciſ. 332. lib. 2. declaratur. In Valentina Decimarum. 1. Iul. 1598. n. 10. Deciſ. 1293

Verall. deciſ. 30. part. 2. quomodo intelligatur. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Aprilis 1603. nn. 2. 1462

Verall. deciſ. 211. part. 3. quomodo intelligatur procedere. In Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iun. 1601. n. 5. 1395

Deciſ. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propr. in antiq. Rota non ſequitur, niſi concurrant adminicula. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 8. 436

Deciſio in cauſa Romana Beneficiatus S. Petri coram Grato de Anno 1563. declaratur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 18. 354

DECLARATIO *facta de re dubia ab habēte facultatem declarandi valet. In Papien. Iuris nominandi Scholares. 23. Februarij 1604. n. 4.* 1492

DECLARATORIA *ante liquidationem nō datur. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuar. 1595. n. 5.* 1113

Declaratoria requiritur ad exequutionem facti non autem iuris. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 5. 393

Declaratoria an requiratur, vbi pœna ipſo iure imponitur. ibid. n. 3. & 4. 393

Teſtamentum vſurarij poſt eius obitum per declaratoriam annullatur, ex eo quòd ipſo iure eſt inteſtabilis. ibid. n. 4. 393

Declaratoria requiritur ad inducēdum notorium tam in infamia iuris quàm facti. In Veliterna Bonorum. 14. Nouembris 1578. num. 10. 376

DECOCTVS *habetur tanquam ſi in humanis eſſe deſierit. Romana Caſalis Marcelliani. 19. Iun. 1587. n. 17.* 794

Paria ſunt quem eſſe decoctum vel in limine decoctionis. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. n. 9. 1146

Ex eo quòd decoctus deficit in ſolutione, nō arguitur dolus. In Rauennatē. Damnorum & intereſſe. 27. Octob. 1603. n. 1. 1475

Cambia & recambia contra decoctum nō currūt. Roman. Pecuniaria. 13. Maij 1602. n. 1. 1434

Teſti, qui ſe refert ad libros decocti, non creditur, prout nec etiam ipſis libris. In Anconitana Coriorum. 27. Maij 1573. n. 1. 206

Partita non adnotata in libris ſolitis adnotari præſumitur non eſſe vera, ſed fraudulenta, & ſuſpecta ſtante decoctione. ibid. n. 6. 206

DECRETVM *nullum, nullum præſtat iuris fomentum nec adminiculum. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 3.* 290

Stylus non ſanat nullitatem decreti, niſi ad id ſit conceptus. ibid. n. 11. 290

Pro decreto valido præſumitur, admittitur tamen probatio in contrariū. Preneſtin. Adminiſtrationis Bonorū. 8. Febr. 1574. n. 1. 217

Decretū iudicis in cōtractu minoris interpoſitū ab eo, qui erat ſolitus interponere, ſuſtine-

tur etiam ſi procedat vti delegatus. In Maceraten. Ceſsionis. 9. Decemb. 1592. n. 4. 1004

Decretum ſuper contractu eadem die interpoſitum valet, ſi ita de conſuetudine ſeruetur. In Praneſtina Adminiſtrationis ſeu Compromiſſi. 13. Febr. 1573. n. 2. Deciſ. 193

Pro decreto iudicis praſumendum eſt. In Racanaten. Bonorum. 2. Maÿ 1586. n. 6. 737

Et in Gadicen. Fructuum. 23. Ian. 1595. num. 2. 1109

Pro ſententia & decreto praſumitur, ſecus eſt ſi ſint de antiquo, & in contrarium adſint probationes. In Maioricen. Legati. 4. Feb. 1583. n. 1. 601

Pro decretis cameralibus praſumi non debet. In Imolen. Caſtrorum. 22. Aprilis 1575. num 8. 254

Decretum factum in priuando ſine citatione eſt nullum. ibid. n. 6. 254

Repoſitio à decreto aduerſus termini praſixionem conceſſa poteſt per aliam repoſitionem partis contraria tolli. In Placentina Bonorum. 1. Iuly 1588. n. 3. 832

Pro decreto Viſitatoris praſumitur; maximè ſi non ſit factum per viam atteſtationis, ſed declarationis & adiudicationis. In Toletan. Primitiarum. 1. Iuly 1587. n. 2. 798

Decretum extractum ex libro actorũ, & productum parte citata dicitur in forma probanti. ibid. n. 3. 798

Decretum & traditio poſſeſſionis cum reſeruatione iuris alterius eſt conditionale & non transfert poſſeſſionem niſi verificata conditione; & acceptans tale decretum conditionale ſibi praiudicat, etiam ſi prius poſſediſſet. In Farſen. Grani. 11. Maÿ 1579. num. 1. & 2. 403

Decretum irritãs ſortitur naturã actus principalis, cui fuit appoſitum. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 4. 341

Propter decretum irritans & clauſulam ſublata tollitur iuriſdictio aliter iudicandi. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 1. 351

Decretum irritans & clauſula ſublata facit quòd non poſſit de defectu intentionis Papa dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi oris aperitione. In Aretina Commenda. 19. Ian. 1587. n. 1. 764

Decretum irritans appoſitum in Bulla Pÿ V. reſpicit tantum formam adhibendam in contrahendis nõ autem in diſtrahendis cenſibus. In Camerinen. Cenſus. 10. Decemb. 1601. n. 4. 1413

Decretum irritans & clauſula ſublata non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locũ habeat, nec ne. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. n. 5. 1471

DEFECTVS *cauſa reddit nullam interpoſitionem decreti ſuper alienatione. In Placentina Bonorum. 7. April. 1581. n. 3. & 4.* 508

Authoritas Papa in alienatione bonorum Eccleſia licèt ſuppleat ſolemnitates, non tamen ſupplet defectum cauſa. ibid. n. 2. Deciſ. 508

Papa praſentia ſupplet defectum ſolemnitatis in alienatione bonorum Eccleſia. In Roman. Caſalis Lõgbezza. 21. May 1593. n. 1. 1027

Gratia etiam Motu proprio facta ex defectu intentionis concedentis corruit. In Faventina Monaſterÿ. 17. Maÿ 1604. n. 3. 1498

Gratia etiam Motu proprio facta ex defectu intentionis eſt nulla, immo ſecundum aliquos ipſo iure nulla. In Portuen. Bonorũ. 20. Mart. 1579. n. 1. 398

Defectus intentionis & ſubreptio aquiparantur quoad gratiam annullandam, & defectus intentionis poteſt etiam dici ſubreptio. ibid. n. 2. & 4. 398

Defectus intentionis per gratiarum incompatibilitatem manifeſtè declaratur. ibid. n. 10. 398

De defectu intentionis non agitur in gratia generali, ſed de comprehenſione vel non comprehenſione. ibid. n. 14. 398

Defectus intẽtionis & ſubreptio annullãt gratiam, nec iſte defectus tollitur per ſuperuenientiam cõſenſus partis. In d. Portuẽ. Bonorum. 27. Nouemb. 1577. n. 26. 351

Limitatur tamen vt ibid. n. 29. & 31. 351

Clauſula, quòd de defectu intentionis dari non poſsit, operatur, quòd non ſit neceſſaria mẽtio iuris tertÿ. ibid. n. 32. 351

De defectu intentionis Principis dici nõ poteſt ſi Princeps reſcribat cum clauſula, quatenus tertio non praiudicetur, & gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua. ibid. n. 22. 351

Defectus voluntatis non poteſt dici adeſſe in concedente, ſi princeps concedat aliquid cũ clauſula, accedente conſenſu. ibid. n. 21. 351

Vbi ex defectu conſenſus actus eſt nullus, eo ſuperueniente conualidari poteſt, declaratur tamen vt ibid. n. 4. 351

Sententia nulla, ex confirmatione Papa in qua eſt defectus intẽtionis, ſuſtineri non poteſt & quando non conſtat eum habuiſſe notitiam nullitatis. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 17. 972

Defectus circa exequutionem citationis per cõparitionem procuratoris non tolluntur, ſi de mandato non conſtat. ibid. n. 9. 972

De defectu Iuriſdictionis vide in verb. Iuriſdictio.

DELEGATIO *expirat morte delegãtis, praſertim ſi viuente delegante nulla fuerit decreta citatio. In Anconit. Separationis. 29. April. 1598. n. 2.* 1276

Delegatio cauſa facta Officiali ſeu Vicario, mortuo Epiſcopo ceſſat, nec tranſit delegatio in Officialem, qui à Capitulo Sede vacãte deputatur, praſertim ſi in cauſa delegata Capitulum habeat intereſſe, ne fungatur vice iudicis & partis. In Illerden. Penſionis ſiue Vnionis. 4. Maÿ 1588. n. 1. & 2. 816

Delegatio cauſa prorogari non poteſt per partes. ibid. n. 3. 816

Delegatio facta ab Auditore Camera conſtare de-

re debet, nec ſufficit partium comparitio corã eo. Roman. de Fabijs. 26. Octob. 1579. n. 1. 418
Quãdo cauſa commiſſa fuit ad referẽdum relatio, quæ venit faciẽda, fit de neceſſitate delegationis. Imolẽ. Caſtrorũ. 16. Ian. 1573. n. 1. 184
Sigillus Nuncij probat delegationẽ in re, in qua eſt appoſitus. In Militen. Beneficij Sancti Fantini. 13. Martij 1587. n. 16. Decis. 873
Examen factum nõ ſeruata forma delegationis eſt nullum. In Corduben. Redecimarum. 29. Ian. 1593. n. 1. 1010
Delegatio debiti fit per nouationem, licèt non exprimatur. In Bergomen. Pecuniaria. 18. Decemb. 1595. n. 3. 1167
Ad delegationem debiti quæ requirantur. ibidem n. 1. 1167
Ad delegationem debiti requirũtur ea, de quibus per Doctores in l. ſingularia ſi cert. pet. Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. n. 2. 1419
DELEGATVS auctoritate delegantis iudicat non propria. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 18. April. 1597. n. 5. 1222
Delegatus debet ſeruare eandem formam, quã ſeruat delegans, vbi eſt par ratio, aliàs ſecus. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. n. 7. 285
Delegatus ante præſentationem commiſſionis nihil facere poteſt. In Corduben. Redecimarum. 29. Ian. 1593. n. 2. 1010
Geſta per iudicẽ delegatũ, cui non fuit præſentatum reſcriptũ ante obitũ Papæ reſcribentis ſunt nulla. In Barchinonẽ Adminiſtrationis Eleemoſinarum. 31. Maij 1593. n. 1. 1031
Proceſſus iudicis delegati, qui fuit allegatus ſuſpectus cum ſubſequenti appellatione dicitur nullus. ibid. n. 3. 1031
Delegatus à Principe ſubdelegare poteſt. In Maceraten. Dotis. 10. April 1581. n. 3. 309
Fallit ſi cauſa duobus inſolidum ſit commiſſa, quia tunc altero præoccupante alter ſe intromittere non poteſt. In d. Maceraten. Dotis. 10. Martij 1581. n. 1. 306
Delegatus Apoſtolicus habet poteſtatem ſubdelegandi. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 18. 857
Delegatus à Nũcio habente poteſtatem Legati de latere ſubdelegare poteſt. In Calagurritana de Zalauendo. 9. Decemb. 1588. n. 7. 845
Delegatus ad vniuerſitatem cauſarum habetur loco Ordinarij. In Montis Regalis Matrimonij. 23. Ian. 1587. n. 4. 765
Epiſcopus in dubio cenſetur proceſſiſſe tanquã Sedis Apoſtolicæ delegatus, etiam ſi exprimat ſe Ordinarium. In Placentina Decimarum. 27. Nouemb. 1581. n. 2. 549
Epiſcopus poteſt corrigere tanquã Sedis Apoſtolicæ delegatus, cum ex eo quòd eſt Epiſcopus, ſit ei conceſſa iuriſdictio delegata. In Palentin. Iuriſdictionis. 18. Maij 1573. n. 3. 205
DELIBERATIO vid. aliqua in verb. Subhaſtatio.
DELICTVM vbi non eſt, ibi pœna non infligitur. Romana Iuſpatr. 4 Iunij 1584. n. 2. 668
Delictum ibi non intelligitur, vbi non adeſt dolus. ibid. n. 3. Decis. 668
Quando delictum eſt publicum, publica quoq; debet eſſe emendatio. In Romana Legati. 28. Maij 1568. n. 5. 54
Delictum contumaciæ non probatur etiam ſi adſit ſtatutum, quòd cõtumax habeatur pro confeſſo. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 14. 354
Vbi ex diſpoſitione ſtatuti fama probat delictum, non ſufficit, quòd teſtes dicant audiuiſſe à maiori parte populi, niſi etiam articuletur & probetur qualitas delicti ad effectum condemnãdi, ſecus eſt ad effectum inquirẽdi. Velitern. Bonorũ 13. Feb. 1579. n. 12. 393
Ex probatione delicti nõ ſequitur probatio diffamationis vel notorij inexcuſabilis. ibid. num. 15. 393
Delictum notorium non dicitur, quod non eſt factum corã maiori parte populi, ita quòd ſit inexcuſabile. In d. Veliterna Bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 2. 376
Delictum notorium dicitur probatum per teſtes deponentes clarè de loco, tẽpore, & alijs circumſtãtijs, quæ inducãt notoriũ. ibid. n. 1. 376
Ad probãdum delictum non creditur Papæ de eo atteſtanti in ſuo Motu proprio. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 9. 965
Ad probationem delicti non ſtatur aſſertioni Papæ dicentis ſententiam fuiſſe ex ordine & voluntate ſua, & ex cauſis ſibi notis latam. In d. Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. n. 3. 972
In criminalibus neceſſe eſt, vt de corpore delicti conſtet, ad hoc vt ſententia valeat, & ſit iuſta. ibid. n. 2. 972
Sententia, quæ trãſiuit in iudicatum ſuper delicto, pro veritate habetur. In Parmen. Status. 15. Decemb. 1597. n. 1. 1250
Colluſio, quæ ſonat in delictum, excluditur per probationem boni iuris coram iudice delicti. In Romana Vineæ. 8. Feb. 1580. n. 4. 444
Probatio cõtrauẽtionis eſt res, quæ ſonat in delictũ. Burgẽ. Iuriſdiction. 9 Maij 1586. n. 9. 738
Vbi quid ſonat in delictum, & quando agitur ad pœnã priuationis, probatio debet eſſe cõcludẽs. Aretin. Bonorũ. 12. Maij 1600. n. 1. 1356
Soluta per patrẽ pro redimendis delictis filij, ſi filius habet bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator, de bonis filij ſoluta cenſentur & non de proprijs. In Spoletana Legitimæ. 15. Nouemb. 1596. n. 2. 1207
Vbi contra reum adſunt tantummodo inditia delictum arguentia, non autem clara & concludens delicti probatio, condemnatio ſubſequuta dicitur facta propter contumaciam non autem propter delictum. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decemb. 1577. n. 11. 354
Dominus tenetur ex delicto familiæ ſuæ, quando delinquitur in eo, in quo quis eſt præpoſitus, fallit ſi præpoſitus ſit homo bonæ famæ cognitus, & qui ſolitus eſt cũ integritate ſe gerere, & nõ delinquere; quod tamẽ procedit de iure cõi, nõ autẽ locũ habet in ſubſtitutio-

notariorũ propter Bnllas Summorũ Pontiſi enm. In Romana Releuationis Indemnitatis. 9. Inny 1581. n. 1. & 2. Decis. 527

Delictum vnins particularis de Capitulo non eſt delictum Capitnli. In Bnrgen. Inriſdictionis. 5. Maÿ 1593. n. 3. 1022

Quæ dicantnr delicta grania, & qnæ lenia pluribns modis declaratnr. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. April. 1586. n. 2. 733

Depositvm non admittit compenſationem. In Anconitana Cenſns. 28. Aprilis 1597. n. 4. 1226

Depoſitum non præſnmitnr in alienatione bonornm Eccleſiæ propter antiquitatem, quãdo ex inſtrumento de contrario apparet. In Anconitana Bonornm. 17. Iunÿ 1577. n. 6. 338

Depoſitum pretÿ rei venditæ fieri non poteſt, niſi prius perfecta venditione. In Anconitana Terrarum. 13. Nouemb. 1577. n. 2. 349

Depoſitum an fieri poſſit pœnes debitorem, etiã quando in reſcripto cancitnr vt fiat actualiter. ibid. n. 3. 349

Depoſitum factum in banco cum expreſſa proteſtatione non amoueri niſi ipſo citato, ſi ſit ſolntum & exactum de facto non facta citatione, malè exactum dicitur, & de facto reponi debet. In Anconitana Pecuniarnm. 10. Decemb. 1601. n. 1. 1412

Cedula depoſiti nõ dicitur libera, quãdo adeſt proteſtatio nõ conſignari, niſi præſtitis prius idoneis cautionibus de euictione. In Romana Cenſus. 28. Iun. 1589. n. 4. 890

Reſtitutio cednlæ facta depoſitario, quando nõ obſtet deponenti. In Romana Pecuniaria de Vellis. 24. Maÿ 1595. n. 2. 1130

Depoſitum reſtitui debet ſecundum formam conuentam. ibid. n. 3. 1130

Depoſitum an relenet in redemptione cenſus, ſi non præceſſit denunciatio per bimeſtre ante inxta Conſtitutionem Pÿ Quinti. In Camerinen. Cenſus. 10. Decemb. 1601. n. 1. 1413

Pecunia numerata mercatori an præſnmantur numerata ex cauſa depoſiti vel alia. In Romana Pecuniaria. 13. Nouembris 1595. n. 1. & 3. 1158

Inter deponentem & depoſitarium debet eſſe differentia. ibid. n. 2. 1158

Derogatio regnla de inre quæſito non tollendo eſt neceſſaria in gratÿs, quæ fiunt vigore decretornm Sacri Concilÿ Tridentini, quando fiunt ex neceſſitate; ſecus ſi ex mera gratia. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Martij 1599. n. 3. 1310

Item eſt neceſſaria, vbi per gratiam Papæ præiudicatur libera collationi Capituli ibidem. n. 2. 1310

De derogatione regula de inre quæſito, vide in verb. Regula de inre quæſito non tollendo.

De derogationi inriſpatronatus, vide aliqua in verb. Iuſpatronatus.

Derogatio licèt ſit ampliſſima, non tamen excedit terminos derogationis ſpecificæ. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maÿ 1576. num. 9. Decis. 296

Materia derogationum eſt odioſa, & ideo ſub caſu ſimplici non comprehenditur mixtus. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. n. 9. 433

Materia derogationnm pendet à volnntate derogantis, de cnins voluntate legitimè conſtare debet. ibid. n. 22. 433

In materia derogationum ſi plnra obſtent, de omnibus fieri debet mẽtio, alioquin vno ſnblato remanet aliud impedimentum. ibidem nnm. 8. & 14. 433

Derogationes generales ad ignorata non trahuntur. In Valentina Decimarum. 1. Iulÿ 1598. n. 3. 1293

Princeps nũquam cenſetur iuri tertÿ derogare, maximè quando præiudicium non eſt leue. In Portuen. Bonornm de Colnmna. 27. Nouemb. 1577. n. 7. 351

Papa per priuileginm non intendit cõuentioni derogare. ibid. n. 6. 351

In priuilegio, quod habet duplicem clauſulã derogatoriam maior reqniritnr derogatio. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maÿ 1576. n. 6. 296

Maior reqniritnr expreſſio in derogando priuilegio, quod eſt de ſni natura irreuocabile, quàm teſtamento, qnod eſt ambulatorium vſque ad vltimnm vitæ ſpiritum. ibid. n. 5. 296

Papa nunqnam ſolet iuripatronatus in totum derogare, ſed ſolum pro medietate. ibid. n. 2. 296

Renocatio facta per viam legis cnm clauſula derogatoria non tollit precedẽtes diſpoſitiones clauſnlam derogatoriam ad ſequentia habentes, ſi cum dicta clauſula derogatoria concurrat alia clanſula, etiam ſi de illis eſſet facienda expreſſa mentio, vel clauſula quorum tenores. In Aſtoricen. Archidiaconatns. 19. Mart. 1576. n. 6. & 7. 291

Clanſula derogatoria licet non ampliẽt diſpoſitionem, tamen declarant. In Salamãtina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 8. 417

Clauſula derogatoria continent proteſtationẽ defectus voluntatis in diſpoſitione ſequenti. In d. Aſtoricen. 19. Martÿ 1576. n. 5. 291

Clauſula, quòd nõ poſſit derogari, niſi de toto tenore, & de data, plena ſpecifica indiuidua expreſſa ac de verbo ad verbum, nõ autem per clauſulas generales idem importãtes mentio fiat &c. importat, quòd non poſſit tolli per aliam clauſulam hoc modo conceptam, etiã ſi expreſſa de clanſulis derogatorijs mentio facienda eſſet. ibid. n. 2. 291

Clauſula, quorũ tenores in derogationibus facit, quòd infinitæ derogationes de ſtylo Rotæ remaneant ineffieaces, quæ aliàs eſſent efficaces. ibid. n. 9. 291

Suſpenſio quinqnennalis æquiparatur derogationi. ibid. n. 11. 291

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cum clauſula derogatoria ſufficit, quòd cũ poſteriore concurrant aliqua coniectura mutatæ voluntatis. ibid. n. 10. 291

Clau-

Clauſula derogatoria cõſuetudinis in gratijs pertinentibus ad materiam præcedentiæ ſolent apponi etiam ſi multoties ſint otioſa, & ſine effectu, non tamen ob id probant contrarium. In Romana præeminentiarum. 16. Decembr. 1585. n. 13. Deciſ. 316

DESCENDENTES *poſiti in conditione cenſentur vocati, quando fuerunt grauati. In Bononien. de Felicinis. 18. Februarij 1591. num. 7.* 939

Deſcendentes poſiti in conditione cenſentur vocati, quando nominati ſunt cum qualitate maſculinitatis & legitimitatis & ex legitimo matrimonio iuncta excluſione, & dotatione fœminarum, & quando ſumus in deſcendentibus teſtatoris. ibid. n. 9. 939

Appellatio deſcendentium teſtatoris eſt relatiua ad ſtipitem cuius reſpectu omnes dicuntur deſcendentes ab eo vel ex eo. ibid. num. 6. 939

Appellatione deſcendentium regulariter veniunt omnes in infinitum. ibid. nu. 1. 939

Vocati ſub appellatione deſcendentium dicitur vocati ordine ſucceſſiuo, licèt nondum ſint nati. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. nu. 10. 409

Deſcendentes poſiti in conditione non cenſentur vocati, maximè quando onus & grauamen non fuit nominatim iniunctum, ſed indeterminatè; ſecus eſt ſi fuerint in conditione poſiti in inſtitutione, & ſubſtitutione. In d. Bononien. de Felicinis. 10. Iun. 1591. nu. 2. & 3. 956

Dictio, deſcendentes, importat tractum temporis. ibid. nu. 14. 409

Vbi diſpoſitio teſtatoris, in qua ſit mentio deſcendentium eſt reſtricta ad deſcendentes ex ipſo & ex eius filijs, non egreditur perſonam pronepotum propter illa verba ex ipſo & ex eius filijs, quæ denotant cauſam immediatam. In d. Bononien. de Felicinis 18. Februar. 1591. nu. 2. 939

Secus eſt ſi ſiat mentio deſcendẽtium ex ſe ſimpliciter, nam tunc intelligitur de omnibus deſcendentibus in infinitum, & inducit reciprocum fideicommiſſum. ibid. nu. 4. & 5. 939

Reciproca ſubſtitutio ad hoc vt inter deſcendentes locum habere poſſit, etiam quòd cẽſerentur vocati omnes deſcendentes in infinitum, tria concurrere debent; quòd ſit ſubſtitutio poſt mortem pluriũm honoratorum; quòd ſiat in tota hæreditate, & quòd vltimo morienti. ibid. nu. 3. & 10. 939

Ad inducendum fideicommiſſum reciprocum inter deſcendentes, ſola coniectura ſufficit quòd ſint ſubſtituti vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum deſcendentes & eorum filij, maximè quia alijs concurrentibus operatur vocationem. ibid. n. 8. 939

Teſtator præſumitur velle præferre ſuos deſcẽdentes ſubſtitutis. ibid. nu. 10. 939

Quando vocantur deſcendentes & tranſuerſales agnati, intelligitur ſeruata gradus prærogatiua. In Romana fideicommiſſi de Micinellis 10. Iun. 1602. nu. 7. Deciſ. 1438

Nõ eſt veriſimile teſtatorem voluiſſe excludere ſuos deſcendentes intuitu ſororis trãſuerſalis. ibid. nu. 9. 1438

Prohibitio alienationis facta à teſtatore cum expreſſione cauſa, puta quia voluit bona remanere in ſuis deſcendentibus, facit quòd in fideicommiſſo comprehendantur etiam neptes, & alij deſcendentes propter verborum generalitatem. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. nu. 3. 883

In deſcendentibus, qui ſuccedunt ab inteſtato præſumitur ignorantia fideicommiſſi. In Romana Legitima. 13 Iul. 1591. n. 7. 963

DESCENDENTIA *quando per unicũ inſtrumentum probetur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 4.* 1232

Probatio deſcendentiæ patronorum ad effectũ præſentandi non requiritur ſtante quaſi poſſeſſione præſentandi. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599 nu. 8. 1334

Deſcendentia probatur per teſtamentum. In Tarraconen. Beneficij. 9. Decembris 1580. num. 1. 489

DESERTIO *cauſæ non inducitur ob lapſum termini ad do ??dum de appellatione, ſed tantum operatur, quòd iudex poſſit procedere ad exequutionem. In Barchinonen. Bonorum piæ cauſæ. 16. Februarij 1582. nu. 6.* 565

Cauſa non poteſt dici habita pro deſerta, quando pars cauſam committi obtinuit. ibid. nu. 3. 565

Appellatio dicitur deſerta, ſi pars non fuerit citata, antequam decernãtur exequutoriales. ibid. nu. 4. 565

Super deſertione appellationis quãdo requiratur ſententia. ibid. nu. 9. 565

Sententia ſuper deſertione appellationis an & quando dicatur interloquutoria, & ad eã requiratur citatio & intimatio. ibid. n. 10. & 11. 565

Quæ tempora deducantur, ne appellatio dicatur deſerta. In Iſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. Maij 1578. nu. 2. 362

A pronunciatione ſuper deſertione cauſæ datur appellatio. In Abulen. Capellaniæ. 17. Decembr. 1599. nu. 3. 1335

Impedimenta, propter quæ non poteſt quis proſequi appellationem, non ſuffragantur, ad effectum vt cenſeantur attentata, ſed ad excuſationem à cauſa deſertione. ibid. num. 2. 1335

Cauſa nullitatis ſententiæ aquè principaliter commiſſa non poteſt dici deſerta, licèt ſit deſerta appellatio ſimul commiſſa. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianu. 1604. num. 1. 1485

DESTINATIO *æquiparatur ſolito. In Romana Fundaci. 26. Februar. 1586. nu. 5.* 721

Deſtinatio ſolutionis facta in vno loco facit

quòd

quòd res dicatur eſſe eius loci, in quo eſt deſtinata. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582.num.2. & 21. Deciſ. 594
& In Romana de Soderinis. 29. Nouẽbris 1577.nu.1. 352
quod etiam procedit ratione fiſci. vt In d. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria.n..3 594
In deſtinatione animus deſtinãtis inſpici debet. ibid.nu.22. 594
Deſtinatio ſolutionis in alio loco in fraudem Cameræ nihil operatur. Idem eſt in fraudem Eccleſiæ.ibid.nu.23. 594
Deſtinatio ſolutionis fructuum beneficij, quæ fit in vno loco, fit pro commoditate clerici, & ipſo mortuo ceſſat eius effectus, & Eccleſia non tenetur, ſi nolit vti tali cõmoditate.ibid.nu.21. 594
Fructus beneficij vacantis deſtinati in Vrbe cadunt ſub ſpolijs & ſpectant ad Camerã Apoſtolicam.ibid.nu.1. 594
DETENTIO expirat per mortem detinētis, remanente penes alium tam naturali; quàm ciuili poſſeſſione. In Romana Viridarij.1.Febr.1572.nu.2. 157
DETERIORATIO modica non attenditur ad effectum caducitatis. In Aretina Bonorum. 12.May 1600.nu.6. 1356
Inciſio arborum infructiferarum ex ſui natura non eſt actus deteriorationis. ibid. num.3. 1356
Vinea, quæ ob ſenium fuit facta ſterilis, non ob id poteſt dici deteriorata.ibid.nu.4. 1356
Teſtes, qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem.ibid.nu.2. 1356
Deuolutio ob deteriorationem non habet locum non concurrente concludente dominij probatione, ſeu pacto reſolutiuo in ipſum caſum deteriorationis concepto licet ſit conceptũ in caſum non ſolutionis. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602.nu.4. 1453
De deterioratione vel melioratione rei non poteſt conſtare, niſi conſtito prius de antiquo ſtatu rei.ibid.nu.5. 1453
Per effoſſionem pulueris puteolanæ in Vinea non arguitur deterioratio, quando alia potuerunt fieri melioramenta, quæ tali deteriorationi æquipolleãt, & excedant. ibid. num. 6. 1453
Deuolutio ob deterioratione nõ habet locum, quando non eſt conſiderabilis deterioratio & non concurrat dolus.ibid.nu.7. 1453
Non omnis deterioratio & diminutio fructuum facit, vt dominus teneatur locatori ad remiſſionem affictus, ſed illa tantum, quæ habita ratione ad totũ tempus locationis infert intollerabile damnum & præiudicium. In Calaguritana Cẽſus. 28. Ianuarij 1602.nu.11. 1418
Venditor cenſus, qui dolo malo omittit culturam, & patitur rem negligentia ſua deteriorari, poteſt cogi ad manutentionem bonorum arbitrio boni viri.ibid. nu.14. 1418
Pactum quòd cenſuarius tenetur ad omnes caſus etiam fortuitos, ex quibus bona dirui diminui, & deteriorari contingeret, non eſt contra bullam Pij V. quia non intelligitur de quacumque deterioratione totius rei vel partis, ſed de ea, per quam tota res vel pars in totum perimitur & redditur infructuoſa.ibid.nu. 10. Deciſ. 1418
DETERMINATIO plurium determinabilium debet ea æqualiter determinare, quomodo intelligatur procedere, reprobata conſideratione Cornei in conſ.1.num.3. lib.4. In Romana fideicommiſſi de Stãchis, 13.Ianuar.1597.nu.7. 1216
DEVOLVTIO, quæ non venit ex natura contractus ſed ex pacto, dicitur merè cõditionalis & pœnalis. In Romana Caſalis Marciliani. 19.Iun.1587.nu.23. 794
Quando res deuoluitur ex natura rei non eſt locus euictioni. In Romana Officij, curiæ de Sabellis.3.Iun.1580.nu.1. 468
Deuolutio ad hoc vt locum habeat, neceſſe eſt prius docere de dominio Eccleſiæ eam prætendentis, quod non poteſt ſufficienter conſtare ex recognitione & ſolutione laudemij & annua reſponſione ſeu canone. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602.nu.1. 1453
Per ceſſationem à ſolutione canonis per biennium integrum intrat deuolutio, licet nõ ſit ſufficienter probatum dominium, quãdo adeſt pactum.ibid.nu.3. 1453
Deuolutio ob deteriorationem non habet locũ non concurrente concludente dominij probatione ſeu pacto deuolutio in caſum deteriorationis concepto, licet ſit conceptum in caſu non ſolutionis.ibid.nu.4. 1453
Deuolutio ob deteriorationem nõ habet locũ, quando non eſt conſiderabilis deterioratio, & non concurrit dolus.ibid.nu.7. 1453
Confeſſio facta à muliere nõ informata, quòd res ſit de dominio Eccleſiæ, non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tantum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis. ibid.nu.2. 1453
Pro deuolutione rei emphyteuticæ quid ſufficiat probari. In Romana domus ſanctæ Mariæ in Via Lata. 26. Ianuar.1604. num. 1. 1489
Ignorantia pacti deuolutiui excuſat à caducitate. In d. Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun.1587.nu.12. 794
Scientia ad effectum deuolutionis debet eſſe certa. In Firmana altaris ſancti Ludouici.4.Mart.1596.nu.3. 1173
Deuolutio non fit ad alium, niſi completo tēpore quod competit primo ad præſentandū. ibid.nu.4. 1173
Deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit beneficium vacare, illudque deuolui cum qualitatibus requiſitis. In

Me-

Mediolanen. Parochialis. 29. Martii 1599.nu.3. Deciſ. 1309

Vt ſit locus deuolutioni eſt probanda notitia vacationis illius, ad quem ſpectabat collatio. In d. Firmana altaris. 9. Martij 1598.num.1 1270

Beneficium deuoluitur cum ſuo oneri & ſua qualitati. In Mediolanen. Parochialis. 29.Maij 1600.nu.4. 1363

Papa licet ſit dominus beneficiorum, tamen ſi confert beneficium deuolutum, confert iure deuoluto.ibid.nu.5. 1363

Impetrans à Papa beneficium tanquam deuolutum ob negligentiam Ordinarij habet tantum tres menſes ad publicandum iuxta Conſtitutionem Gregorij XIII.ibid.nu.2. 1363

DICTIO *adiectiua non poteſt ſtare de per ſe ſine ſuo ſubſtantiuo. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni.17.Maij 1577.n.9.* 325

Dictio alternatiua ſeu diſiunctiua licet ponatur inter diuerſa, tamen arguit ſimilitudinem & conformitatem. In Veliterna Bonorum.13.Febr.1579.nu.8. 393

Dictio relatiua inducit repetitionem qualitatis in relato expreſſa. In Parmen.Bonorũ. 5.Decembr.1588.nu.3. 843

Geminatio dictionum uniuerſalium multum operatur. In Ciuitatis Caſteli Caſtri Mõtoni.10.Maij 1577.nu.13. 325

Dictio, ac etiam, *de ſui natura eſt ampliatiua. In Anconitana Attentatorum. 12. Febr.1582.nu.1.* 562

Dictio aliàs *videtur operari aliquam requiſiti diminutionem. In Mediolanen.Beneficij.9.Decem.1591.nu.5.* 968

Dictio alii *ſeu* aliis, *habet qualitatem reſpectiuam & implicat. In Romana Praeminentiarum.16. Decem.1585.n.1.& 11.* 716

Dictio alio eſt repetitiua eiuſdem qualitatis. In Placentina de Medellinis. 4.Iul.1582. num.2. 587

Dictio citra *ſine copula in teſte deponente de tempore non facit, ut comprehendatur totũ tempus cõtinuum. Idem eſt de dictionibus,* Vltra citra. *In Pacen. Decimarum. 16. Decem.1594.nu.3.* 1102

Dictio debet *quid importet, remiſſiuè. In Melitten. Praecedentiae. 10. Iunij 1577. in prima.* 335

Dictio, deſcendentes, *importat tractum temporis. In Vrbeuetana Caſtri Sepij.19. Iun.1579.nu.14.* 409

Dictio dicta *eſt repetitiua, & refert praecedẽtia cum omnibus ſuis qualitatibus. In Perusina fideicõmiſſi ſeu nullitatis teſtamẽti. 25.Iun.1582.nu.8.* 584

& in Peruſina exequutionis. 11. Maij 1582.nu.7. 577

Dictio dummodo *importat cõditionem, quãdo eſt adiecta diſpoſitioni, non quando excluſioni. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15.Febr.1593.nu.4.* 1017

Dictio, dummodo *quando importet modum, quando conditionem, & quando formam. In Anconitana Bonorum. 17. Iun.1577. num. 5. Deciſ.* 338

Dictio, dummodo, *regulariter importat modum non autem conditionem. In Anconitana Terrarum. 13. Nouemb. 1577. num.1.* 349

Dictio, eius, *eſt relatiua ad proximè nominatum. In Romana Domus in Transtyberim.15.Febr.1585. nu.1.* 689

Dictio pluralis, eorum, *non poteſt verificari in vno tantum, ſed in omnibus expreſſis verificari debet. In Pacen. Capellania.10.Octob.1575.nu.2.* 266

Dictio, etiam, *eſt eius natura, vt implicet caſum magis dubitabilem. In Anconitana attentatorum.16.Iun.1581.nu.6.* 530

Dictio, etiam, *venit ampliatiuè & non cumulatiuè vel reſtrictiuè. In Mutinen. Statuti.9.Apr.1601.nu.5.* 1384

Dictio illatiua ea propter *inducit diſpoſitionem. In Salisburgen. Exemptionis Prapoſiturae.10.Maij 1593.nu.13.* 1025

Dictio illatiua, & propterea, *cõiungit diſpoſitiones, itaut altera ab altera pendere dicatur. Fanen.Bonorũ.5. Iunij 1589.n.7.* 885

Dictio, ex, *denotat extrinſecitatem & ſeparationem. In Portuen.Bonorum.16.Maij 1580.nu.6.* 461

Dictio, huiuſmodi, *eſt relatiua ſeu repetitiua omnium praecedentium. In Romana penſionis. 14.Februar.1583.nu.3.& 14.* 606

& in Iſpalen. Iuris nominandi. 3. Iunij 1583.nu.2. 624

& in Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuar.1579.nu.6. 388

Dictio, iam diu, *non poteſt adaptari ad duos dies praecedentes, ſed includit longum tẽporis ſpatium. In Vrbeuetana Caſtrorum. 30.Apr.1568.nu.1.* 47

Dictio, implicitum, *exponitur ideſt annexum. In Portuen.Bonorum de Columna. 27.Nouem.1577.nu.19.* 351

Dictio, in, *poteſt importare quantum dictio* inter. *In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij.1589.nu.3.* 874

Dictio, in infinitum, *importat tractum temporis. In Vrbeuetana Caſtri Sepij.19. Iun.1579.nu.15.* 409

Dictio, inter, *eſt diſtributiua. In d. Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. num.4.* 874

Dictio, ipſius, *in inueſtitura quid importet. In Romana Domorum. 24. Maij 1600.nu.2.* 1362

Dictio, ita quòd, *poteſt accipi vel reſtrictiuè vel declaratiuè, vel ampliatiuè ſecũdum ſubiectam materiam. In Lunen.Sarzanen. Prioratus. 9. Februarij 1590. num.9.* 918

Dictio, ita quòd ad illa, *poſita in regula 32. de impetr. benefic. vacan. per obit.famil. Cardin. ponitur ibi ad maiorem declara-*

clarationem, non autem ad limitandam diſpoſitionem. ibid.nu.6. Deciſ. 911

Dictio, ita tamen, de ſui natura limitat & reſtringit diſpoſitionem, cui adycitur. In Portuen. Bonorum. 26.Febru. 1480. num. 3. 447

Dictio, legitimè, intelligitur ſecundum iuris diſpoſitionem. In Salamantina Iuriſdictionis.14.Decem.1479.nu.6. 433

& importat iuris ordinem & diſpoſitionē. In Imolen. Caſtrorum. 16. Marty 1576. num.2. 290

Dictio, libesè, non excludit exceptionem prouenientem ex natura actus & ſubiecta materia. In Romana releuationis indemnitatis.7.May 1582.nu.4. 516

Dictio, nihil penitus, eſt limitatiua. In Portuen.Bonorum.16.May 1580.nu.5. 461

Dictio, niſi, poſtpoſita orationi negatiua dicitur ponere. In Racanaten. Donationis. 28.Iun.1577.nu.3. 343

Dictio, niſi, poſita poſt probibitionem, vel negationem inducit permiſſionem in caſu ſequenti. In Romana de Cincyis. 17.Nouembris 1597.nu.1. 1244

Dictio, nulla, eſt vniuerſalis negatiua. In Parmen. Bonorum. 5. Decembris 1588. num.6. 843

Dictio, omnis, eſt ſignum vniuerſale, quod prædicatur de pluribus differentibus numero. In Palentina Iuriſdictionis. 18. Maÿ 1573.nu.2. 205

Dictio vniuerſalis, omnibus, poſita in inſtitutione facit quod ex intentione teſtatoris comprehenduntur omnia bona tam mobilia & immobilia, quàm iura & actiones. In Peruſina fideicōmiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun.1582.nu.3. 584

Dictio, penitus, eſt excluſiua. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maÿ 1577. num.17. 325

Dictio, penitus, idem ſignificat quod in totum, & exponitur pro omni caſu, & in totum, & habet adeo præciſum naturam, vt nullam recipiat modificationem ſeu limitationem. In Portuen. Bonorum. 26. Februar. 1580. nu.4. 447

Dictio, perdat, in inſtitutione poteſt propriè & impropriè diuerſis reſpectibus ſumi. In Rauennaten. Hæreditatis. 3. Iulÿ 1586.nu.9. 749

Dictio, perpetuò, intelligitur ſecundum ſubiectam materiam, prout in ſucceſſione intelligitur quandiu aliquis erit ſuperſtes. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maÿ 1589.nu.5. 874

Dictio, perpetuò, in præſcriptione intelligi debet de ſpatio triginta annorum vel quadraginta, prout actiones competere poſſūt. Nullius ſeu Mediolanen. Remedy redintegrandæ. 17. Maÿ. 1600.nu.10. 1360

Dictio, principaliter, referri poteſt ad id quod erat faciendum de reliquo. In Romana pecuniaria de Sangalletis.26.Octo. 1583.nu.3. Deciſ. 643

Dictio, prout, ſtat cauſatiuè & non conditionaliter, maximè in priuilegiis. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maÿ 1577. nu.4. 330

Dictio, prout hactenus, ſtat conditionaliter & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis.22.Apr.1580.nu.5. 454

Dictio, quatenus, exponitur in quantum, & operatur vt diſpoſitio adaptetur pro ea parte, pro qua fieri poteſt. In Gerunden. Anniuerſariorum.17.Nouem.1581.n.1. 545

Dictio, qualitercumque & quomodocumq. generaliſſima in tranſactione nō poteſt reſtrictionem recipere, ſed omnia vltra etiā expreſſa comprehendit, cum ſint dictiones poſita ad ampliandum & non ad coarctādum. In Auerma Pecuniaria. 11. Febr. 1577.nu.3. 317

Dictio, quibuſcumque, eſt vniuerſalis & omnia comprehendit, & etiam ea qua aliàs non venirent. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maii 1577.nu.7. 325

Dictio, quibuſcumque, adiecta beredibus, facit, vt etiam extranei comprehendantur. ibid.nu.8. 325

Dictio, quoad, reſtringit & limitat præcedentem diſpoſitionem. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Febr.1590.nu.3. 918

Dictio, quomodolibet, propter ſui generalitatem omnia comprehendit, de quibus in genere ſufficit, quòd fuerit cogitatum. In Cæſaraguſtana 2500. 15. Nouembris 1577.num.2. 350

Dictio, quomodolibet, includit omne ius etiam minimum. In Cæſaraguſtana exceptionis. 13. Iun.1594.nu.2. 1082

Dictio, reſiduum, facit, quòd reliquum includatur. In Romana Turris Buballaria. 10. Nouem.1581.nu.2. 544

Item arguit ſolutionem partis ad quam quis tenebatur. In Romana Domus de Manilys. 4. Maii 1583.nu.15. 617

Item præſupponit partem ſumma omnino ſolui debere, aliàs non eſſet reſiduum. In Romana Legati. 19. Mar. 1574.nu.2. 224

Dictio, ſaltem, eſt implicatiua non autem limitatiua. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587.nu.8. 987

Dictio, ſeu, poteſt ſtare expoſitiuè. In Veliterana Bonorum. 13. Februarii 1579. num. 9. 393

& licèt ponatur inter diuerſa, tamen arguit ſimilitudinem & conformitatem. ibid. num. 8. 393

Dictio, ſimiliter, inducit diſpoſitionem ſimilem præcedenti. In Mutinen. Status. 9. Apr.1601.nu.1. 1384

Dictio, ſolos, omnes alios excludit. In Romana ſeu Peruſina Hæreditatis. 16. Maii 1588 nu.6. 820

Dictio, ſponte, in venditione apponitur ad exclu-

excludendam vim & metum. In Romana legati. 19. Mart. 1574. nu. 3. 224

Dictio, ſui, *importat perſonalitatem. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. nu. 4.* 1337

Dictio, ſuis, *in teſtamẽto refertur ad teſtatorẽ & non ad alium. Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. nu. 6.* 553

Dictio, talium, *eſt repetitiua certa & determinata qualitatis. In Parmen. Bonorum 27. Maij 1588. nu. 2.* 822

Dictio, tantum, *eſt dictio taxatiua. In Praneſtina Tranſactionis. 16. Maij 1573. n. 2.* 257

Dictio, verſus, *reſpectu loci nõ includit locũ. In Exina Bonorum. 6. Iun. 1572. n. 1.* 167

Dictio, vltra citra, *ſine copula, in teſte deponente de tẽpore nõ facit, vt cõprebẽdatur totum tempus continuum. In Pacen. Decimarum. 16. Decembr. 1594. nu. 3.* 1102

Dictio, vt infra, *in dubio ſtat demonſtratiuè non limitatiuè, prout in dubio demonſtratiuè ſemper accipitur. In Praneſtina Bonorũ 16. Mart. 1579. nu. 5.* 399

DIES *adiecta ſolutioni in contractu interpellat pro homine, & conſtituit in mora; maximè ſi adſit iuramentum. In Romana reſciſſionis contractus ſeu vſurarum. 19. Ianuar. 1575. nu. 1.* 249

DIFFAMATIO *ſimplex facit tantum inditiũ ad inquirendum, non autem probat ad pœnam irrogandum; ſecus eſt in diffamatione, quæ æquipollet condemnationi. Velsterna Bonorum. 14. Nouem. 1578. nu. 3.* 376

Diffamatio ad hoc vt pœnã irrogare ſit apta, debet eſſe talis, quæ inducat notorium. ibid. nu. 6. 376

Diffamatio, ad hoc vt inducat notorium requirit declaratoriam. ibid. nu. 7. 376

Bulla loquentes de infamatis de homicidio nõ poſſunt intelligi de ſola diffamatione, quæ ſufficit ad inquirendum, ſed ſunt intelligenda de tali diffamatione, quæ ſufficiat ad condemnandum. In d. Velsterna Bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 7. 393

Diffamatio duplex; altera ſimplex, quæ ſufficit ad inquirendum tantũ; altera qualificata, quæ ſufficit etiam ad cõdẽnandũ. ibid. n. 6. 393

Ex probatione delicti non ſequitur probatio diffamationis vel notorij inexcuſabilis. ibid. nu. 15. 393

Iudex non poteſt declarare vel condemnare delinquentem vel homicidam vti notoriũ vel vti diffamatum, niſi probata qualitate notorietatis vel diffamationis. ibid. nu. 14. 393

Sententia lata in contumaciam non inducit diffamationem ſufficientem. In d. Velsterna Bonorum. 14. Nouem. 1578. nu. 9. 376

Diffamati accipiũtur pro famoſis graſſatoribus, qui plura commiſſerunt homicidia. ibid. num. 11. 376

DIGNIOR *qui eſt, præcedere debet. Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. nu. 3.* 1445

Collegiata eſt dignior parochiali. ibid. nu. 1. 1445

Denominatio, vt plurimum deſumitur à digniori. In Seguntina præeminentiarum. 22. Mart. 1604. nu. 4. 1491

DIGNITAS *Pontificalis dicitur culmen dignitatum, cũ in Eccleſiaſtica Ierarchia nõ ſit maior ordo Epiſcopali. In Romana Pẽſionis. 14. Febr. 1583. nu. 10.* 606

Dignitas in Eccleſia, quòd ſit principalis poſt Pontificalẽ, non indiget verificatione, cũ nõ ſit de ijs, quæ reddunt Papam difficiliorem ad gratiam concedendam. In Capuana Rectoria. 28. Iun. 1596. nu. 3. 1199

Dignitates de iure cõmuni nõ sũt de Capitulo; niſi in ipſarũ erectione exprimatur cõceſſio ſtalli in choro, & vocis in Capitulo. Cortonen. dignitatum. 10. Apr. 1570. nu. 1. 98

Dignitates quando ſunt de capitulo, ſi fructus menſæ Capitularis augeantur, debent & ipſa tanquã Capitulares de augmento participare, quando diuinis interſunt, & ijs inſeruiunt. ibid. nu. 2. 98

Dignitas in Eccleſia etiam ſine præbenda eſt incompatibilis ſub eodem tecto cum Canonicatu. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembr. 1579. nu. 2. 420

Dignitates principales in Collegiata ſunt Papæ reſeruatæ. In Palentina Decimarum de Vſillos. 12. Febr. 1571. n. 3. 129

Qui erexit dignitatem in Eccleſia, & dotem aſſignauit, poteſt etiam ipſi erectioni legem imponere. In Seguntina Præeminentiarũ. 22. Mart. 1604. nu. 1. 1495

Dignitates, quæ habent neceſſariam reſidentiam in Eccleſia, compelluntur reſidere per ſubtractionem fructuum & alia remedia à iure cõmuni & ſacro Concilio Tridentino tradita. In Valliſoletana Reſidentia. 8. Nouemb. 1602. nu. 3. 1452

Neceſſitas reſidendi determinatur ex eo, an dignitas ſit intitulata in ea Eccleſia vel ne, aliàs reſidẽtia dicitur merè facultatiua & voluntaria, non autem neceſſaria. ibid. n. 4. 1452

Abbatia eſt dignitas. Acheruntina fructuũ. 28. Apr. 1581. nu. 7. 514

Reſcriptum directum ratione dignitatis, durat in illa perſona, quamdiu durat dignitas, & tranſit in ſucceſſorẽ illius dignitatis. In Burgen. Concordia. 14. Ianuar. 1594. num. 3. 1058

Dignitati non poteſt renũciari niſi in manibus ſuperioris. Item nec forma ſuccedendi, quæ eſt ei connexa, & indiuidua. In Pertinen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 1. 341

DILATIO *temporis adiecta ſolutioni in contractu venditionis reſpicit ſolutionem debiti, non autem venditionem. In Romana prætenſa nullitatis contractus. 9. Martij 1584. nu. 1. & 3.* 659

Dilationi plerunque ineſt conditio. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. num. 7. 743

Dilationes vt plurimum nõ ſunt poteſtatiuæ. ibid. num. 4. 743

Examẽ factum extra terminum dilationum datarum eſt nullum. Iu Burgen. Maioricatus. c8. Iun. 1582. nu. 2. Deciſ. 583

Exceptio dilatoria, vt eſt diſcuſſionis debet opponi ante litem conteſtatam. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. nu. 7. 383

Item non habet locum iu Saluiano interdicto. ibid. nu. 9. 383

DILIGENTIAE, *quando non ſunt facta in tempore, nullius ſunt momenti. In Toletana Beneficij. 28. Nouem. c578. n. 5.* 380

DIMISSIO *beneficij in manibus inferiorũ cũ reſeruatione penſionis fieri non poteſt. Fauentina Monaſterij. c7. May 1604. u. 10.* 1498

Dimiſſio beneficij facta in manibus patronorũ poteſt per Epiſcopum habita de ea notitia acceptari. In Pampilonen. Parochialis de il Carbe. 15. Decemb. c574. nu. 2. 246

Patroni uon habent facultatem admittendi dimiſſionem beneficij, & ex dimiſſione huiuſmodi uon reſultat vacatio. ibid. u. 1. 246

Per dimiſſionem poſſeſſionis factam cũ proteſtatione & reſeruatione iuris ſui, & factã coactè, quis uon priuatur poſſeſſione. In Pampilonen. Parochialis de Ianſi. vlt. Ianuar. c60c. nu. 5. 1383

Ad dimittendum beneficia incompatibilia dantur duo mẽſes. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 10. 997

Tempus ad dimittendum beneficium nõ currit durantibus moleſtijs ſiue iudicialibus ſiue extraiudicialibus. ibid. nu. 2. & 5. 997

Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui propter cõtrouerſiã motã ſuper beneficio uõ potuit illud dimittere, quantũ propter impedimentum ei fuit ablatum. ibid. n. 9. 997

Tempus datur ad dimittendum beneficium prius obtentum ea ratione, ne clericus dimittendo primum, ſi careat poſtea ſecundo, mendicare cogatur. ibid. nu. 11. 997

Terminus duorum menſiũ qui datur in decreto de dimittendo computatur à die adepta poſſeſſionis, vel ab eo die quo per prouiſum ſteterit quo minus eam adipiſcatur. Segobien. Canouicatus. 6. Febr. 1589. n. 10. 856

Ad effectum vt non teneatur quis dimittere primum beneficium ſufficiunt moleſtia etiã extraiudiales & de facto. Tiraſonen. Canonicatus. 9. Ianuar. 1598. nu. 2. 1254

Decretũ de dimittendo non obligat ad dimittendũ primum beuficium, niſi poſt adeptã pacificam poſſeſſiouem ſecundi. Iu d. Tiraſonen. Canonicatus. 9. Ianuar. 1598. n. 1. 1254

Propter non dimiſſionem beneficij, quod quis ex decreto infra certum tempus dimittere tenebatur, non poteſt dici conſtare de non titulo, cum potuerit obtineri prorogatio. In Elneu. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. n. 5. 983

Stante decreto de dimittendo iuſtificatio obtenti uon requiritur. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. nu. 2. 1470

DISCVSSIONIS *exceptio ante litem conteſtatam opponi debet. Iu Romana Domus. c0. Maij 1570. nu. 1. Deciſ.* 103

& in ead. 29. Mart. 1574. nu. 1. 227

& in Romana Cẽſus. c0. Decem. c578. n. 7. 383

Exceptio diſcuſſionis eſt dilatoria. ibid. n. 1. 227

Diſcuſſionis exceptio au veniat ſub generali oppoſitione generalia contra. ibid. nu. 2. 227

Iudex procedens ad vlteriora cenſetur tacitè reiecisse exceptionem diſcuſſionis, ſi pars nihil replicauerit. ibid. nu. 4. 227

Iudex non obſtante exceptione diſcuſſionis etiam in tẽpore oppoſita poteſt iuſtè procedere ad vlteriora, ſi principalis debitor ſit decoctus, & non ſit ſolueudo, vel ſi ſit admiſſus ad c. Odoardus. ibid. nu. 5. 227

Diſcuſſionis exceptio uon habet locum in Saluiano interdicto. In Romana Cenſus. 10. Decembr. c578. uu. 9. 383

& in Peruſina Bonorũ. c5. Maij 1577. n. 1. 327

Habens ſpecialem hypothecam ſuper re non poteſt redire ad generalem, niſi facta prius diſcuſſione ſpecialis. ibid. c0. Decem. nu. 1. 383

DISMEMBRATIO *beneficij ſeu diuiſio facta cauſa cognita, & de conſenſu Rectoris valet. Toletana Beueficij. 12. Oct. 1579. n. 1.* 414

Ex ſolẽnitatibus adhibitis in diſmẽbratione vel alienatione rei Eccleſiaſtica reſultat praſumptio vtilitatis in dubio. ibid. n. 2. 414

Diſmembratio per Ordinarium fieri poteſt in parochiali admodum pingui, cum pinguedo illius dicatur cauſa ſufficiẽs diſmẽbrationis Toletana Beneficy. 2. Decem. 1579. n. 1. 428

Priuilegium ſeu facultas diſmembrandi Cõmendas vel beneficia conceſſum religioni intelligitur limitatè, quando ſcilicet beneficia pro tempore vacauerint non autẽ uon data vacatione. In Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 1. 772

In diſmebratione ſeu diſtractione bonorum Eccleſia, obſeruanda ſuut ea, qua de iure communi requiruntur, quando ordinaria poteſtate proceditur. ibid. nu. 4. 772

Epiſcopus nou poteſt diſmembrare fructus vnius beneficy, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus requiſitis in alienatione bonorum Eccleſia. Mediolanen. Diſmembrationis. 28. Ianuar. 1594. nu. 1. 1062

In diſmembratione fructuum vnius Eccleſia neceſſarius eſt cõſenſus Rectoris. ibid. n. 2. 1062

DISPENSATIO *facilius admittitur quàm abrogatio, cum minus afferat praiudiciũ. In Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouembr. c582. nu. 7.* 590

Sublato per diſpẽſationem vno impedimento aliud remanet. In Lucana Beneficiorũ. 4. Nouem. c579. nu. 3. 420

Facilius permutitur diſpenſatio, vt in iam ſuſceptis ordinibus quis miniſtret, quàm quòd ad ordines promoueatur. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583. nu. 6. 625

Papa ſcienter gratiam faciens inhabili cenſetur cum eo diſpenſare. ibid nu. 8. 625

Is dicitur inhabilis ad clericatum abſq. diſpenſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum

oruitum, licèt iu pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterÿs. ibid. nu. 1. 625

Habens maculam in oculo, qua viſum impedit, licèt non inducat magnam deformitatem, neque generet ſcandalum iu populo, diſpenſatione tamen Epiſcopi indiget; ſecus eſt in mutilatioue, qua requirit Papa diſpenſationem. ibid. nu. 3. & 5. 625

Epiſcopus diſpēſando ad clericatum cum corpore vitiato, debet hoc facere cum cauſa cognitione. ibid. nu. 7. 625

Diſpenſatio mixta cum prouiſione cenſetur vnica prouiſio in odium impetrantis, & ſi diſpēſatio ſit ſubreptitia tota gratia corruit ſecundum magis communem opinionem. Iu Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 6. 420

Subreptio in gratia diſpenſationis facit totā gratiam corruere & non ſolam diſpēſationem. In d. Lucana Beneficiorum. 16. Nouembr. 1580. nu. 1. 483

Mentio cura non facta in gratia facit gratiā ſubreptitiam tam reſpectu diſpenſationis, quàm prouiſionis ſecundum communem opinionem. ibid. nu. 2. 483

Diſpenſatio de retinendo Archipresbyteratū cum Canonicatu non facta mentione de præbenda illius dicitur ſubreptitia, ſi præbenda ſint incompatibiles; an autem ſubſtineatur ex clauſula, etiam quòd ſit beneficiatus. vid. in d. Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 1. 4. & 5. 420

Diſpenſatio ad retinenda plura beneficia ſub eodem tecto narrata in gratia iuſtificari debet. Teleſina Beneficy. 31. Ian. 1594. n. 1. 1064

Duo beneficia difformia ſub eodem tecto cum diſpenſatione Ordinary retineri poſſunt. ibid. nu. 2. 1064

Qui diſpenſatione non indiget, dicitur in concurſu magis idoneus ad beneficium. In Calaguritana Beneficy. 20. Febr. 1582. u. 2. 767

Diſpenſatus ad duo beneficia ſi de facto poſſeſſionem tertÿ obtineat, amittit beneficiū diſpenſationis. In Romana Penſionis. 28. Nouembr. 1586. nu. 3. 758

Diſpenſatio ad matrimonium obtenta radicē matrimonÿ conualidat, & illud vſque ab initio approbat, quæ approbatio ad effectū legitimitatis prolis poteſt fieri etiā vno ex coniugibus mortuo, quando obſtat tantum impedimento legis canonicæ ob conſanguinitatem. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Mart. 1595. nu. 1. & 2. 1121

Tractatus de contrahendo matrimonio probatur ex diſpēſatione obtenta, ex qua arguitur enixa volūtas cōtrahēdi matrimoniū. Parmen Status. 23. Octob. 1592. nu. 1. 1000

Mandatum pro obtinenda diſpenſatione matrimoniali facit, quòd dicatur conſtare de enixa mente volentis cōtrahere. ibid. u. 10. 1000

Petitio diſpenſationis ad contrahendum matrimoniū oſtendit prius non fuiſſe contractum, aliàs ſupplicandum eſſet pro diſpenſatione ſuper contracto. Iu d. Parmen. Status. 24. Maÿ 1591. nu. 5. 949

Intentio Papæ, quando diſpenſat in gradu prohibito, eſt ſolum dandi facultatē cōtrahēdi non autem approbandi & ratum habendi, quod illicitè geſtum eſt. In Valentina Matrimony. 10. Nouemb. 1595. u. 5. 1156

Promiſſio de ducendo eā, quæ ſibi eſt coniuncta facta ſub conditione ſi Papa diſpēſauerit, ſequuta diſpenſatione non habet vim matrimony nec minus ſponſalium; niſi ſequatur nouus conſenſus. ibid. nu. 4. 1156

Solutio expenſarum facta pro obtenta diſpēſatione matrimoniali non habet vim noui conſenſus. ibid. nu. 7. 1156

Si matrimonium ſit nullum propter impedimentum occultum & partes poſtea in matrimonio iam contracto permanere liberè conſentiunt, ex ſtylo Pœnitentiariæ Papa ſolet diſpenſare, itaut de nouo poſſit cōtrahi non repetitis ſolemnitatibus à ſacro Cōcilio Tridentino requiſitis: ſi verò impedimentum ſit manifeſtū, iterum contrahendū eſt repetitis ſolemnitatibus. Toletana Matrimonÿ. 15. Decemb. 1589. nu. 1. 900

Littera diſpenſationum matrimonialium & ſimiles prouinciæ Abbatis ſeu Prioris nullius iuriſdictionis habētis ſuā iuriſdictionē quaſi Epiſcopalē ei remitti debēt. Nullius della Serena. 19. Nouem. 1593. nu. 1. 1052

Statutum ex quo reſultat priuilegiū, tolli nō poteſt, nec ſuper illo diſpenſari. Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouem. 1582. u. 6. 590

DISPOSITIO recipit interpretationem ab obligatione. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 9. 447

Acceptans diſpoſitionem aliquam cenſetur eā acceptare cum ſua qualitate. ibid. u. 11. 447

Vbi diſpoſitio eſt clara, non debemus vlterius inueſtigare. Romana Domus in Transtiberim. 15. Febr. 1585. nu. 3. 689

Vbi habemus claram verborum diſpoſitionē, ab ea non eſt recedendum, niſi certiſſimis argumentis conſtet de contraria mente diſponentium vel de errore. ibid. nu. 2. 689

Dubia diſpoſitio teſtatoris per claram declaratur, non è contra. In Bononien. Fideicōmiſſi de Matthefilanis. 19. Iun. 1600. n. 7. 1373

Vna & eadem diſpoſitio nō debet diuerſo iure cenſeri, ſed æqualiter determinari; niſi adſit diuerſa ratio, etiam ſi ſimus in eodem contextu orationis. Romana Fideicommiſſi de Miciuellis. 10. Iun. 1602. u. 10. 1438

In qualibet diſpoſitione attēdendum eſt, quod licèt ſecundum æquitatem, & quod decet ſecundum honeſtatē, & poſtremo quod expedit ſecūdū vtilitatē. Calaguritana Reductionis motus propriÿ. 29. Mar. 1591. n. 18. 942

In vna quaque diſpoſitione ſemper cenſetur reſeruatum ius tertÿ. Iu Louanien. Iurisnominandi. 21. Iun. 1602. nu. 8. 1444

Diſpoſitio hominis in dubio cenſetur regulari

cum diſpoſitione legis, cui cenſetur ſe conformare voluiſſe. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. n. 5. Deciſ. 968

Diſpoſitio, quæ nos reducit ad ius commune, dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. n. 1. 300

Ad hoc vt diſpoſitio dicatur contra ius, ſufficit, vel quòd ſit contra legem ſcriptam, vel contra rationem ipſius legis, ſiue expreſſã ſiue deſumptam ex mente. In Toletana Decimatum. 20. Nouemb. 1587. n. 2. 802

Diſpoſitio limitata non poteſt acceptari niſi cum ſua limitatione. In Portuen. Bonorũ de Columna. 16. Maij 1580. n. 4. 461

Fundans ſe in diſpoſitione qualificata tenetur illam qualitatem verificare. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. n. 6. 404

Et in Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. num. 8. 738

Et in Cæſarauguſtina Decimarum. 3. Iunij 1577. n. 1. 332

Omnis diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus, & quomodo intelligatur. Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. n. 2. & 10. 1444

Limita ſecus eſſe in ijs, quæ ſe poſſũt haberi ad augmentum & diminutionem. vt in Cæſarauguſtana Alimentorum. 12. Decemb. 1572. n. 1. & 3. 179

Non omnis expreſſio falſi vitiat diſpoſitionem, ſed ea tantum, quæ ſi fuiſſet vera, induxiſſet ad ſic diſponendum, vel ſi ſciuiſſet falſum diſponens, vel non diſpoſuiſſet, vel non ſub eadem forma. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Martij 1591. n. 5. 940

Diſpoſitio locum non habet, quando vnum præſupponitur & ſuper eo diſponitur, niſi adſit præſuppoſitum. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 10. 821

Quando vnum præſupponitur et ſuper eo diſponitur non habet locum diſpoſitum niſi verificetur præſuppoſitũ, & ceſſante præſuppoſito ceſſa diſpoſiti applicatio. In Romana ſeu Peruſina hæreditatis. 16. Maij 1588. n. 3. & 8. 820

Et in Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octobr. 1594. n. 2. 1090

Et in Ortonẽ. Pẽſionis. 25. Iun. 1601. n. 2. 1400

DISTRIBVTIONES *debentur etiam non ſeruienti impedito ex legitima cauſa. In Salamantin. Cẽſurarũ. 5. Nouẽb. 1597. n. 5.* 1239

Diſtributiones quotidianæ nec fructus debẽtur non reſidenti. In Carthaginen. Fructuum. 29. Maij 1595. n. 1. 1131

Idem eſt in abſente à reſidẽtia pro tractãdo negotio, quod per alias perſonas puta per procuratores tractari poteſt. ibid. n. 4. 1131

Diſtributiones quotidianæ dantur abſenti ex iuſta cauſa, & vbi adeſt conſuetudo, aliàs ſecus. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 3. 426

Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi diſtributiones quotidianas excommunicato. Salamantina Cenſurarum. 11. Decemb. 1595. num. 2. Deciſ. 1164

Mandatum de manutenendo in perceptione diſtributionum quotidianarum in abſẽtia non eſt concedendum, & in hoc non iuuat conſuetudo. In Baren. Emolumentorum. 19. Iun. 1595. nu. 1. 1140

Diſtributiones quotidianæ dicuntur, licèt dietim non diſtribuantur, ſed ſolum in fine anni. ibid. nu. 2. 1140

Diſtributiones quotidianæ defuncto beneficiato non remanent Eccleſiæ, ſed beneficiati, & ei ita acquiruntur vt ad hæredes quoſcumque tranſmittantur ſecundum com. opin. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. nu. 6. 594

DISTRICTVS *nõ probatur per teſtes, qui ignorant iter, & deponunt in confuſo. Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. n. 2.* 1482

Ad probandũ quòd locus ſit in diſtrictu, an & quãdo admittatur menſuratio. d. Balneoregien. Bonorũ. 14. Iun. 1600. n. 1. 3. & 6. 1370

Teſtis deponens de publica voce & fama per verbum eſt tantum, ſuper diſtrictu ſeu diſtantia loci, non probat. In d. Balneoregien. Bonorum. 16. Iun. 1597. nu. 1. 1238

Vrbs Tiburtina eſt in diſtrictu Romæ. In Tiburtina incendij. 20. Nou. 1595. nu. 1. 1161

Quando Ciuitas in diſtrictu poſita non habet particulare ſtatutum, recurrendum eſt ad ſtatutum Ciuitatis dominantis ibid. n. 2. 1161

Appellatione Oppidanorum non veniunt diſtrictuales. In Salamantina Iuriſdictionis. 3. Iun. 1580. nu. 7. 467

DIVERSITAS *nominum arguit diuerſitatem rerum. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 16. Iun. 1595. nu. 3.* 1137

& in Exina Bonorum. 14. Iu. 1581. n. 1. 528

Ex diuerſitate inſtrumentorum an & quando præſumatur diuerſitas crediti. Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. nu. 5. 1425

Actio diuerſa & cumulatio plurium controuerſiarum inducunt cauſæ diuerſitatem tã reſpectu rerum quàm perſonarũ. Romana prætenſi Affictus. 18. Apr. 1572. n. 2. 164

DIVISIO *non præſumitur, niſi probetur. Romana Legitimæ. 9. Decem. 1598. n. 10.* 1303

Diuiſio non trahitur ad non expreſſa. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. nu. 1. 1337

In diuiſione neceſſarius eſt conſenſus eorum, de quorũ præiudicio agitur. ibid n. 3. & 4. 1337

Diuiſio facta inter aliquos debet tribus cauſa immediata. In Calaguritana de Villoria. 12. Decemb. 1572. nu. 1. 180

Diuiſio facta de aliquibus bonis non debet extendi ad alia bona, neque ad alias cauſas. Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 4. 739

Diuiſio loquens de prælegatis & iis, quæ tempore diuiſionis debebantur nõ comprehendit quod in futurũ deberi poteſt ex cauſa purificationis fideicommiſſi. Fauẽtina Bonorũ de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 7. 536

Ex diuiſione inter fratres probatur quænam bona

bona ſint paterna & fideicommiſſo ſubiecta. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 1. Deciſ. 553

Diuiſio inter fratres facta de bonis fideicõmiſſo ſubiectis, cum licentia alienandi verbis ampliſſimis concepta facit, quòd emptor ſequuta alienatione moleſtari non poſſit, ſiue habita notitia fideicommiſſi ſiue non, ſecundum communem Bartoli opinionem. In Romana Legitima. 16. Decemb. 1591. n. 7. 969

Renunciatio fideicommiſſi facta inter diuidẽtes bona fideicommiſſo ſubiecta, reſtricta ad effectum vt diuidentes poſſint bona alienare, non ſequuta alienatione nullum renunciationis parit effectum. ibid. n. 9. 969

Pactum in diuiſione inter fratres poſitũ, quòd in euentum, quòd appareat alterum nõ eſſe participem niſi de tanta parte & non de maiori, non impedit iuris ſui proſequutionẽ in re ad eum tangente, qua per alterum poſſidetur. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 2. 739

Ex perceptione fructuum & ſuſtentatione quando probetur diuiſio inter fratres. In Romana Legitima de Rouilijs. 7. Iunij 1599. num. 2. 1318

De diuiſione fratrum & ſeparatione à cõmunione bonorum ſatis ex eo dicitur conſtare, quòd frater ſe contulit ad habitandum in aliam Ciuitatem. In Tiburtina Bonorum, ſeu Compromiſſi. 23. Iun. 1586. n. 1. 747

Sequuta ſemel diuiſione inter fratres, ſi in aliqua re adſit ſocietas ſeu participatio, ex ea non infertur ad vniuerſalem communionẽ, & ſocietatem bonorum. ibid. n. 4. 747

Sequuta ſemel diuiſione pratendẽs iterum cõtractam fuiſſe bonorum ſocietatem debet eã probare vel per conuentionem expreſſam, vel per actus tales, qui citra ius & nomen ſocietatis fieri non poſſint. ibid. n. 2. 747

Actus quamplures, negotiatio, adminiſtratio, & alia geſta nomine proprio arguunt diuiſionem inter fratres non probata ſocietate vel communione. ibid. n. 3. 747

Conuentio ſeu pactum, quòd in diuiſione inter fratres quiſque pro rata ſentiat damnum et incommodum, dicitur conformis diſpoſitioni iuris cõmunis, aliàs reſultaret iniquitas. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. n. 2. 723

Euictio rei vendita, qua fratri contigit in diuiſione facta cum pacto quòd quiſque in dicta diuiſione ſentiat damnum & incommodum pro rata caſu, quo ſequeretur euictio, intelligi debet de ea qua euenit à tertio & non à venditore. ibid. n. 8. 723

Magnus Magiſter religionis per diuiſionem Commendarum non poteſt praiudicare militibus ſine eorũ cõſenſu. Caſarauguſtana & Dertuſen. Cabimẽtorũ. 24. Ianu. 1600. n. 5. 1337

Beneficia noniter erecta in Epiſcopatu diuiſo poſſunt etiam obtineri ab ijs, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo non diuiſo. ibid. n. 6. 1337

Sentẽtia acceptatio in parte & partibus, ſi capitula non recipiant diuiſionem, ſed ſint connexa, non valet; ſecus ſi non non ſint cõnexa, & recipiant diuiſionem. In Calaguritana de Villoria. 12. Decemb. 1572. n. 4. 180

DIVORTIVM & ſeparatio tori à pari procedunt. In Biſuntina Augmenti Dotis. 24. Maij 1599. n. 2. Deciſ. 1315

DOLVS ſine ſcientia eſſe non poteſt. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 4. 20

Dolus ex mendacio arguitur. In Romana domus de Manillis. 4. Maij 1583. n. 4. 617

Dolus ex his colligi non poteſt, qua iure permittente pro ſui defenſione in iudicio allegantur. ibid. n. 9. 617

Dolus ex quibus coniecturis & circunſtantijs excludatur. In Romana Iuriſpatronatus. 8. Iunij 1584. n. 4. 668

Dolus non poteſt dari in eo, in quo quis commodum non ſentit. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. n. 7. 1059

Qualibet cauſa etiam colorata excuſat à dolo, vt eſt communis opin. ibid. n. 4. & 6. 1059

Et in Portuẽ. Bonorũ. 24. Octob. 1580. n. 8. 477

Idẽ eſt de qualibet cauſa vt beſtiali. Portuen. Bonorũ de Columna. 14. Mart. 1578. n. 19. 356

Dolus, qui deducitur ex non facto, debet ſupponere potentiã in faciẽdo, & ob id licita eſt mora purgatio. d. Tiburt. 19. Ian. 1594. n. 9. 1059

Et in Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 5. 577

Dolus non poteſt conſiderari in eo, quod non eſt aptum alicui nocere, vt etiam dicitur in falſitate. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 20. 356

Subreptio ſine dolo eſſe non poteſt. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 4. 20

Recuſans ſoluere id, ad quod tenetur, praſumitur eſſe in dolo. In Romana Domus de Manelles. 4. Maij 1583. n. 5. 617

Dolus non probatur ex eo quòd quis nõ ſoluerit, quia creditor à principio non fuerit cõtentus conditione ſoluendi. ibid. n. 12. 617

Negans debitum ad quod tenetur iuxta formam inſtrumenti iurati dicitur eſſe in dolo. ibid. n. 3. 617

Licitum eſt nullitatem actus allegare, etiam ſi adeſſet aliquis dolus vel culpa, quando ſit in reticendo aliquid, non in exprimendo falſum. In Portuen. Bonorum de Columna 14. Martij 1578. n. 22. 356

Dolus dans cauſam contractui annullat contractum, vel ſaltem facit eſſe locum redhibitoria. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Apr. 1598. n. 3. 1275

Emens ſciẽter rẽ ſubiectã reſtitutioni non poteſt vti exceptione doli. ibid. num. 4. 1275

Dolus ad effectum l. ſi quis maior. C. de tranſaction. debet eſſe manifeſtiſſimus, aliàs competit tantum actio ex empto rem liberam tradi. ibid. n. 5. 1275

Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. habet tantum locum cõtra doloſum, & ſuf-

ficit dolus præſumptus ex inobſeruantia contractus. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. n. 2. & 5. Deciſ. 1059

Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de trāſaction. nō habet locum niſi concurrente dolo, qui debet plenè & concludenter, nō præſumptiuè probari. In Romana Domus de Manilijs. 4. May 1583. n. 1. & 7. 617

Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. requirit dolum, & eo ceſſante ceſſat. In Peruſina Exequutionis. 11. May 1582. n. 6. 577

Vbi adeſt dolus, mora etiam de iure Canonico purgari non poteſt, etiam ſtante iuramento. In Peruſina Exequutionis. 11. May 1582. n. 5. 577

Aduerſus dolum & malam fidem nulla præſcriptio opponi poteſt. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedy Redintegrandæ. 17. May 1600. n. 15. 1360

Spoliator doloſus & violentus nulla præſcriptione etiam mille annorum ſe tueri poteſt ſecundum receptiſſimam Canoniſtarum opinionem, declaratur tamē ibid. vt n. 2. et 15. 1360

Vbi datur læſio, non ſemper eſt verū, quòd detur dolus re ipſa impediens præſcriptionem. In Anconitan. Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 10. 602

Dolus in re conſtituit in mala fide. ibid. n. 6. 602

Paria ſunt quòd quis poſſideat, vel quòd dolo aut lata culpa deſierit poſſidere in remedio actionis hypothecariæ. In Romana Pretij Vineæ. 25. Iunij 1584. n. 1. 672

Qui cautionem pro euictione nō exigit, quando competit, dolo carere non videtur, & ob id ab obligatione non liberatur. ibid. n. 2. 672

Ex quo quis defecit in ſolutione, non arguitur dolus. In Rauennaten. Damnorum & Intereſſi. 27. Octob. 1603. n. 1. 1475

Teſtamentū, quod quis dolo inductus fuit condere, dicitur nullum, cum liceat blādis verbis, non autem doloſis quem inducere ad teſtandū Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. nu. 9. 336

Dolus ad annullandum teſtamētum debet eſſe talis, qui virum peritum fallere poſſit. ibid. n. 10. 336

Non omnis qui procurāt ſe hæredem fieri, dicitur eſſe in dolo. ibid. n. 11. 336

Exceptio contra teſtamentum per dolum conditum an poſſit à tertio opponi, vel potius competat fiſco. ibid. n. 12. & 14. 336

Qui fuit in cauſa, quòd teſtamētum dolo fuerit factum alio priori exiſtente rectè facto, tenetur ad duplum, niſi aliud ſuaderet inimicitia, quæ poſt primū teſtamētū conditum ſuperuenerit cum hærede. ibid. n. 13. 336

DOMICILIVM *qualiter contrahatur. Romana Donationis. 12. Febr. 1596. n. 2.* 1170

Ex habitatione per decennium extra Vrbē cōcludenter dicitur probata mutatio domicilij, & receſſus ab ea animo non redeundi, licèt aliquando ad Vrbem reuerſus ſit, ſed tamen non multam morā fecerit. Romana ſeu Florētin. hæreditatis. 1. Iul. 1592. n. 2. & 4. 999

Bona ſunt de loco, in quo quis habet domiciliū, licèt ſint mobilia alibi ſita, quando ſunt reuerſura ad locū domicilij, aliàs ſunt de loco in quo reperiuntur. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. ſub n. 7. Deciſ. 352

Statutum domicilij viri attenditur circa lucrum dotis. In Portuen. Bonorum. 6. Martij 1581. n. 5. 504

DOMINIVM *eſt difficilis probationis, & ideo probatur ex cōiecturis & indicijs, & etiam ex confeſſione. In Anconitana Coriorum. 18. April. 1580. n. 6.* 453

Dominium ex confeſſione probatur ſed non transfertur. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 2. 553

Dominium probatur ex inſtrumento emptionis; maximè accedentibus adminiculis. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. n. 1. 927

Dominium probatur ex inſtrumētis inueſtituræ. Item ex confeſſione inueſtiti. In Vicen. Decimarū feudaliū. 28. Apr. 1589. n. 2. 869

Solutiones per ſe non probāt dominium bonorū inueſtitorum; niſi concurrat tantum temporis ſpatiū, quod inducat præſcriptionem. ibid. n. 3. 869

Vbi agitur de dominio incidēter, illud ex ſola poſſeſſione probatur; & hoc procedit, quando poſſeſſio eſt pacifica, ſecus ſi vitioſa. In Placentina Bonorum. 1. Iuly 1588. n. 1. 832

Vt locum habeat deuolutio, neceſſe eſt prius docere de dominio, quod non poteſt ſufficienter cōſtare ex recognitione & ſolutione laudemij & annua reſponſione ſeu canone. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602. n. 1. 1453

Deuolutio ob deteriorationem nō habet locum non concurrente concludēte dominij probatione. ibid. n. 4. 1453

Cōſolidatio dominij fit iure prælationis vel cōmiſſi, vel finitæ generationis. In Romana Muri. 8. Iunij 1587. n. 4. 789

In cōſolidatione vtilis dominij cū directo extenſio fit de caſu ad caſum ex identitate rationis. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 7. 288

Confeſſio recognoſcentis dominiū probat nō ſolū titulū, ſed etiam ius recogniti. In Vicentina feudi decimarum. 15. Mart. 1602. n. 3. 1424

Confeſſio dominij non præiudicat tertio, quatenus ad aliū ſpectet, præiudicat tamē recognoſcenti & confitenti dominiū. ibid. n. 2. 1424

Tertius opponens de dominio impedit reſtitutionem. Romana Vineæ. 8. Febr. 1580. n. 2. 444

Ex confeſſione non transfertur dominium, ſed probatur. In d. Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 2. 553

Nuda poſſeſſio ſine titulo non transfert dominium. In Romana Domus de Barbarellis. 4. Iulij 1590. n. 2. 929

Dominium non transfertur venditione ſed rei traditione. In Romana Saluianæ Interdicti. 1. Iunij 1587. n. 13. 787

Et in Romana Euictionis. Domus. 5. Iulij 1599. n. 3. 1324

Ven-

Vendens rē prohibitā alienari nō tenetur præcisè dominium in emptorem transferre, ſed tantum ad intereſſe tenetur. ibid. num. 12. 787
& in d. Romana Euictionis Domus. 5. Iulij 1599. n. 2. 1324
Dominium rei prohibitæ alienari non tranſfertur in emptorem. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 11. 321
Prohibitio alienationis rei impedit dominij translationem, fideicommiſſum verò non impedit, bene illam reuocat. ibid. n. 13. 321
Scriptura continens promiſſionem de vendendo non autem venditionem, non transfert dominium. In Romana Vineæ. 27. Aprilis 1584. n. 2. 661
Per ſubhaſtationem rei non infertur ad dominij tranſlationem in neceſſarium antecedēs; niſi adſit expreſſus cōſenſus. In Romana domus de Barbarellis. 4. Iul. 1590. n. 3. 929
Per ceſſionem nō transfertur dominium, quādo debitor cedit bonis ſimpliciter, ſecus in ceſſione conuentionali cum ſuſceptionē oneris ſoluendi alijs. In Romana prætēſæ nullitatis contractus. 9. Mart. 1584. n. 4. 659
Per alienationem bonorum nullam, etiam ſequuta traditione non eſt tranſlatum dominium. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. num. 6. 540
Traditio rei operatur dominij tranſlationem. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. num. 10. 1480
Traditio rei, licèt ſit apta trāsferre dominium, intelligitur tamen dummodo præcedat contractus habilis. Cæſarauguſtana Alimentorum. 20. Febr. 1573. n. 2. 196
Alienari propriè an dicatur, quod in dominio retinetur. ibid. n. 3. 196
Adminiſtratio, annexio, vel incorporatio, licèt videantur importare dominium, recipiunt tamen interpretationem ſecūdum ſubiectam materiam, cum regulariter habens adminiſtrationem tantum, non dicatur habere dominium. ibid. n. 1. 196
Dominium rei reſpectu vſus verificari poteſt. Calaguritan. Capella. 16. Ian. 1584. n. 1. 652
Inſignia familiæ in re ſeu loco deleri nō debēt, & aliquo modo probant dominium. ibid. n. 2. 652
Docens de dominio incontinenti impedit immiſſionem in poſſeſſionē vigore. l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. n. 4. 83
Leges abhorrent dominia rerum ſtare ſemper in incerto. In Nullius ſeu Mediolanen. remedij redintegranda. 17. Maij 1600. n. 4. 1360
Dominium rei prohibita alienari non dicitur pleno iure ſpectare ad eū, cui facta eſt prohibitio. Romana Cēſus. 15. Mart. 1577. n. 1. 321
Dominium rei prohibita alienari plenò iure non ſpectat ad prohibitum, vbi agitur de vtilitate & æſtimatione rei. ibid. n. 2. 321
Abſurdum eſt dominum directum ignorare nomen rei ſuæ. In Rauennaten. Vallium. 30. Maij 1580. n. 1. 463
Quis non poteſt eſſe dominus fundi & ſuper eo habere cenſum; ſecus eſt, ſi dominus efficiatur ſed reuocabiliter, vt puta per adiudicationem. In Romana Cēſus. 10. May 1589. num. 3. 872
DONANS *renūciare poteſt beneficio l. ſi vnquā. C. de reuoc. donat. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 2.* 421
Donans, qui ſibi reſeruauit de aliquibus bonis donatis facultatem diſponendi generaliter & ſpecialiter tam inter viuos, quàm in vltima volūtate, de ijſdem diſpoſuiſſe intelligitur in inſtitutione vniuerſali. Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 21. 559
Donans bona ſua quæ per pactum vel contractum erāt alteri prius obligata, cēſetur donaſſe ius illud, quod ipſe durāte vita ſua habet, nō autē pro tēpore, quo obligatus eſt alteri reſtituere, etiam ſi donatarius recipiat pro ſe & hæredibus quibuſcunque. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 1. 421
Interpretatio fieri debet, quæ conueniat menti & intentioni donantis, præſertim ſi verbis etiam conueniat. In Romana Compromiſſi. 17. April. 1573. n. 14. 201
Declarationi donantis in dubio ſtandum eſt. In Albanē. Donationis. 26. Octob. 1588 n. 14. 837
Aſſertioni donantis nō ſtatur ſuper cauſa donationis. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. num. 4. 201
ſecus eſt concurrētibus adminiculis. In Rauennaten. Donationis. 29. Apr. 1596. n. 9. 1184
Donans cenſetur ſolum donare ius, quod habet durante vita ſua nō autem pro tempore quo obligatus eſt aliteri reſtituere. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1573. n. 1. 421
DONATARIVS *tenetur in foro cōſcientiæ ad reſtitutionem filijs natis propter diſpoſitionē l. ſi vnquam. C. de reuoc. donation. quæ eſt adeo fauorabilis, vt id operetur. In Albanē. Donationis. 26. Octob. 1588. n. 12.* 837
Donatarius poſt ſex menſes nō poteſt amplius eligere, in quam cauſam velit donationē acceptare, nec poteſt reuocationi cōſentire. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. n. 27. 201
Sufficit ratificatio donatarij poſt mortē donātis. Rauēnatē. Donation. 29. Apr. 1596. n. 13. 1184
Donatarius an poſſit acceptare donationem poſt mortem donantis reſpectu acquiſitionis dominij vel reſpectu acquiſitionis actionis ad tradendum. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. n. 6. & 7. 472
Donatarius, qui accedit obligationi rei ſibi donatæ, ſuper qua fuit impoſitus cenſus, ſibi præiudicat, ſed non reſpectu donationis. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februarij 1582. num. 1. 559
Donatario abſenti ius quæritur ex ſtipulatione notarij. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. n. 10. 1184
DONATIO *aliud eſt, aliud inſtrumentum donationis. In Racanaten. Donationis. 28. Iunij 1577. n. 4.* 343

Donatio latius interpretatur quàm vltima voluntas. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1581. n. 5. Deciſ. 534

In donatione ea ſemper eſt ſumenda interpretatio, per quam ſuſtineatur donatio, & valeat eo modo quo valere poteſt. In Romana Compromiſſi. 17. April. 1573. n. 21. 201

Donatio in dubio præſumitur ſimplex & non ob cauſam, quādo donans nō ſe firmat ſuper certa et indubitata cauſa, ſed plures cauſas allegat gratia colorandæ donationis. ibidem num. 2. 201

Cauſæ appoſitæ in donatione ad abundatiorem cautellam validitatis actus non debent contrarium operari. ibid. n. 13. 201

Donatio continens cauſas inter ſe repugnantes non valet. ibid. n. 26. 201

Plures cauſæ expreſſæ in donatione, in quarū nulla ſe firmat donans denotant, quòd erat omnino donaturus etiā extra illas cauſas, & tales cauſæ expreſſæ dicūtur potius cauſa impulſiua, quàm quòd inducant ad diſponendum. ibid. n. 9. 201

In donatione ex cauſa, quatenus cauſa concurrit cum donatione, catenus donatio non dicitur eſſe ſimplex; quatenus verò excedit cauſam, dicitur propriè donatio. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. n. 20. 416

Cauſa oneroſa donationis eſt ea, quæ reſpicit commodum & vtilitatem donantis; ſi verò reſpiciat commodum donatary, vel ex ea donans nullum commodum percipiat, non dicitur oneroſa. ibid. n. 17. 416

Donatio facta ex cauſa dotis non indiget inſinuatione. In Romana Compromiſſi. 19. Decemb. 1572. n. 10. 181

Donatio remuneratoria nō eſt ſimplex & gratuita donatio, ſed potius quædam permutatio; & titulus oneroſus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. n. 13. 416

Ex donatione remuneratoria detrahitur legitima. ibid. n. 14. 416

Donatio remuneratoria in eo, quod excedit merita, dicitur donatio pura & ex mera liberalitate. ibid. n. 31. 416

Donatio quando dicatur remuneratoria et nō pura. In Rauennaten. Donationis. 29. Aprilis 1596. n. 1. 1184

Clauſula illa, pura, libera &c. poſita in donatione eſt ſolita apponi de ſtylo notariorum, & non repugnat donationi remuneratoriæ. ibid. num. 2. 1184

In donatione remuneratoria non requiruntur ſolemnitates ſtatutorum, quod verū eſt pro qualitate meritorum, & quando merita probantur. In Romana Donationis. 12. Februar. 1596. n. 4. & 5. 1170

Donans ſi dicat in donatione ſe donare ob benemerita, & poſtea dicat ſe liberè, purè, & ſimpliciter donare, cenſetur ſimplex donatio & non ob cauſam aut ob remunerationem. In Romana Compromiſſi. 19. Decembris 1572. n. 8. Deciſ. 181

In donatione facta ex cauſa meritorum, regulariter merita probari debēt, nec ſtatur ſimplici enunciationi donantis. ibidem num. 9. 181

Enunciatio benemeritorum in donatione ſpecificè fieri debet. In Palentina Decimarum de Vſillos. 14. Maij 1574. n. 1. 231

Donatio ob benemerita regulariter non valet, ſi de ijs non conſtet; maximè in donationibus, quæ aliàs ſunt nullæ vel prohibitæ. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. num. 4. 1184

Merita an probentur iuramento donātis. ibidem num. 5. 1184

Iuramētum vnicum an poſſit ſupplere plures defectus in donatione. ibid. n. 15. 1184

Defectus inſinuationis per iuramētum ſuppletur. ibid. n. 14. 1184

Donatio iurata non indiget inſinuatione, cum per iuramētum defectus inſinuationis ſuppleatur, etiam ſi ſtatutum requirat, quòd donatio inſinuetur, quod maximè procedit quando per donantem fuit ſtatuto renūciatum. In Romana Donationis. 13. Iunij 1586. num. 5. & 7. 746

quod procedit etiam in inſinuatione per ſtatutum requiſita contra Curt. iun. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. num. 14. 472

Ex donatione non inſinuata nullum ius quæritur donatario, ſecus eſt ſi adſit iuramentum, quod plures defectus ſanare poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. num. 3. & 5. 801

Iuramentum confirmat donationem à notario nomine abſentis ſtipulatam, itaut reuocari non poſſit, non tamen acquiritur donatario ſine acceptatione. In d. Vrbeuetana 15. Iunij 1580. n. 3. & 4. 472

Verbum promiſit in donatione explicitè importat ſtipulationem notary, & hoc procedit etiam pro abſente, licèt per notarium non fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. ibid. n. 1. 472

Iuramentum confirmat donationem factam inter patrem & filium, ſecundum magis communem Doctorum ſententiam. In d. Rauennaten. Donationis. 29. Aprilis 1596. num. 7. 1184

Donatio facta inter patrem & filium ſub aſſertione meritorum cum iuramento non recipit robur à meritis ſed à iuramento. ibidem num. 8. 1184

Acceptatio donationis facta abſenti non poteſt fieri in præiudicium eius, cui fuit ius quæſitum titulo ſingulari; ſecus ſi titulo vniuerſali. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iuny 1580. n. 6. 472

Ante acceptationem donationis licita eſt reuocatio, ſecus eſt, ſi ſit ſtipulata nomine abſentis. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1579. n. 2. 427

Do-

Donatio facta abſenti non acceptata ſeu ratificata non acquirit ius donatario. In Anconitana Pradÿ.3.Mart.1586.nu.1.Deciſ. 724

In donatione facta duobus acceptatio vnius prodeſt condonatario. In d. Vrbeuetana Hareditatis. 15.Iun.1580.nu.11. 472

In donatione ſtipulata pro pluribus vnus ex donatarÿs remittens donationem cateris praiudicare non poteſt.ibid.nu.12. 472

In donatione facta abſenti nullum ius dicitur quaſitum donatario ante ratificationem, ſed ſtante ſtipulatione notarÿ quandocumque ratificari poteſt etiam poſt obitum donantis.In Spoletana Bonorum.6. Nouem. 1587.nu.2.& 4. 801

Donatio reſpectu minoris atatis de iure communi ex iuramento ſuſtinetur abſque aliqua ſtatuti ſolemnitate.In Romana Donationis. 15.Iun.1587.nu.3. 791

Statutum perſcribens ſolemnitates adhibēdas in donationibus minorū imperfecta atatis & mulierum,intelligi debet ſecundum diſpoſitionem eiuſdem ſtatuti nō autem iuris communis ſcilicet de minoribus viginti annis.ibid.nu.2. 791

Donatio facta à minore vigintiquinque annis ſuſtinetur propter iuramentum in ea appoſitum. In d. Romana donationis.27. Apr.1587.nu.3. 782

Donatio ex defectu inſinuationis eſt nulla.In d.Romana Compromiſſi. 14.Maÿ 1574. num.1.& 3. 232

Donatio excedens legitimam ſummam non inſinuata, à principio eſt nulla. In Romana compromiſſi. 17. Aprilis 1573. num.23. 201

Donatio facta ex cauſa dotis non indiget inſinuatione. In Romana Compromiſſi. 19. Decem.1582.nu.10. 181

Ex donatione nō inſinuata nullum ius quaritur donatario, ſecus ſi adſit iuramentum,quod plures defectus ſanare poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembr. 1587. num.3.& 5. 801

Donatio non inſinuata de iure communi eſt quidem inualida & inefficax non autem poteſt dici nulla, itaut nultum penitus effectum parere poſſit, cum ſubſequuta inſinuatione confirmetur. In d. Romana Compromiſſi. 23.Ianuarÿ 1574.n.1.& 2. 210

Donatio, quoties ex mera liberalitate procedit, licèt fiat in alio contractu quàm donationis, indiget inſinuatione, ſecus quādo fit ex cauſa, vt puta ratione augmenti dotis, vel meritorum. In d. Romana Compromiſſi.19 Decem.1572.nu.4. & 5. 181

Donatio à patre facta filio regulariter requirit inſinuationem, licèt in terminis Statuti Vrbis Rota videatur contrarium ſenſiſſe.ibid.nu.1. 181

Donatio, qua de iure ob non inſinuationem non ſubſiſtit,poteſt per priuilegium rei donata ſuſtineri, vt in caſu donationis locorum Montis fidei, ob priuilegia in erectione dicti montis conceſſa. In Romana Montium.8.Febr.1574.nu.1. Deciſ. 216

Donata filio donatione valida inter viuos in legitimam filÿ non imputantur, quod verum, quando conſtat de animo donandi, quia donans expreſſit titulum donationis. In Bononien.Cōpromiſſi. 14.Mart. 1582. num.1.& 3. 568

Donatio ſtipulari poteſt pro filÿs naſcituris tam per patrem quàm per extraneum, ſecundum communem opinionem. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num.4. 427

Pater ſtipulatus donationem pro filÿs poteſt eam reuocare, quod procedit in merè profectitÿs, ſecus in alÿs aliundè prouenientibus. ibid.nu.3. 427.

In Donatione facta deſcendentibus tot ſunt donationes, quot ſunt deſcendentes. In d. Portuen.Bonorum de Columna. 16.Octo. 1579.nu.18. 416

Clauſula, pro ſe ſuiſque haredibus in donatione cauſa mortis quid operetur. In Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iun.1578. num. 7. 369

Clauſula omni meliori modo in donatione quand arguat tranſitum donationis cauſa mortis in donationem inter viuos. ibid. num.5. & 6. 369

Clauſula omni meliori modo & iuramenti in donatione operatur vt melior via cenſeatur electa pro illius validitate. In d. Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. num. 22. 201

Clauſula, cum ſolitis clauſulis renunciationibus & cautelis iuxta ſtylum curia extendendis, poſita in donatione extenditur etiam ad renunciationem ſtatuti, & alterius, qua donationi obſtare poſſent. In Romana Donationis. 13.Iunÿ 1585.n.9. 746

Clauſula donationis appoſita in contractu emptionis & venditionis operatur, quòd non poſſit dari de laſione vltra dimidiam iuſti pretÿ. In Romana Compromiſſi.19. Decem.1572.nu.3. 181

Donatio facta cum pactis & clauſulis non alids nec alio modo dicitur conditionalis. In Anconitana Pradÿ. 3. Martÿ 1586. num. 2. 724

In donatione conditionali ab ea recedere non licet pendente conditione.ibid.nu.11. 724

Donatio conditionalis,in qua conditiones veniunt implenda poſt perfectam donationē non ſuſpenditur, licèt conditio poſſit operari effectum reſolutiuum, ſed habetur pro modo potius quàm pro cōditione. ibid. num.10. 724

Conditio turpis appoſita donationi vitiatur & quando. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 2. Iunÿ 1578.num. 1. 4. & 8. 363

Quilibet in Donatione rei ſua poteſt quam

vult conditionem apponere. In Romana conditionis indebiti. 19. Ianuarii 1583. num. 4. Deciſ. 599

Donatio facta non ſeruata forma Statutorum non ſubſiſtit. In Narnien. Legati. 30. Octob. 1570. n. 1. 113

Donatio facta tẽpore magna peſtis ſubſtinetur etiã non ſeruata forma ſtatutorũ circa teſtes adhibendos, quando veriſimiliter inueniri non poſſunt, ſi verò inueniri poſſint, requiritur eorum ſubſcriptio vel per ſe vel per alium. ibid. nu. 2. 113
& in ead. 18. Aprilis 1572. nu. 3. 163

Ad cognoſcendum, an donatio ſubiaceat ſolemnitatibus ſtatutorum, aduertendum eſt, an verba ſtatuti ſint directa in rem, vel in perſonam, vel in contractum, prout declaratur in Romana de Lippomanis. 1. Decem. 1570. nu. 1. 119

In ratificatione donationis eadem ſolemnitates ſtatuti requiruntur, quæ in ea contrahenda per ſtatutum imponuntur. In Romana Donationis. 13. Iunii 1585. num. 1. 746

Ex hæredis inſtitutione facta in teſtamento nõ cenſentur reuocatæ donationes. In Portuen. Bonorum. 27. Nouem. 1579. nu. 8. 427

Per inſtitutionem filii factam à patre, poſtquam frater fratri donauit etiam cum iuramento, dicitur reuocata donatio. In Romana Hæreditatis de Angularia. 16. Ianuar. 1589. nu. 8. 850

Donatio facta à filiofamilias de bonis paternis, adhuc pater viuente non ſolum de iure requirit cõſenſum patris pro eius validitate, ſed neceſſe eſt etiam, quòd pater in eadem voluntate perſeueret vſque ad obitum, cum iuramentum donantis conſenſu patris reuocato nihil operetur ſecundum opinionem ab omnibus ferè receptam. ibid. nu. 2. 850

Reuocatio donationis per ſuperuenientiam liberorum, quæ fit ex diſpoſitione l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. dicitur in fauorem patris inducta; & ideo vt operetur requiritur vel tacita vel expreſſa ipſius declaratio. In Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. nu 4. 829

Donatio ſtatim per ſuperuenientiam liberorum reuocatur, & volente patre ipſo iure cenſetur reuocata, ſed neceſſaria eſt tacita per vel expreſſa ipſius declaratio. In d. Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. num. 9. 837

Reuocata donatione per ſuperuenientiam liberorum pater non poteſt amplius de bonis donatis ad libitum ſuum diſponere, ſed tenetur ea dictis ſuis filiis cõſeruare propter ius quæſitũ eiſdem filiis in illis bonis. ibid. num. 10. 837

Vbi in donatione fuit cogitatum de filiis, & ſpecialiter prouiſum non habet locum diſpoſitio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. In d. Albanen. Donationis. 20. Iunii 1588. nu. 2. Deciſ. 829

Renunciatio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. requirit ſpecificam & indiuiduam illius renunciationem, nec ſufficit generalis, quæ fit per illa verba, renuncians omni legum auxilio. ibid. nu. 1. 829

Ad hoc vt cenſetur renunciatum l. ſi vnquã. C. de reuoc. donat. ſufficit, quòd pater in donatione de filiis cogitauerit etiam in genere, vt eſt com. opin. aliàs ſecus, quia tunc generalis renũciatio etiam cum iuramento non ſufficit, vt eſt etiam com. opin. In d. Albanen. Donationis. 26. Octobris 1588. nu. 1. & 4. 837

Qualiſcumque cogitatio de filiis non ſufficit ad effectum, vt dicatur renunciatum d. l. ſi vnquam. ſed requiritur talis, quæ tendat ad excluſionem illorum; nec ſufficit, quòd de illis fuerit cogitatum ad effectum tantũ reuocationis donationis, ſed ad effectum renunciationis beneficii ipſius legis. ibid. num. 5. 837

Diſpoſitio d. l. ſi vnquã. nõ habet locum, quãdo donatio fuit limitata ad tempus deceſſus ſine filiis, aliàs ſufficit ſola ſuperuenientia filiorum. In d. Albanẽ. Donationis. 20. Iun. 1588. nu. 5. 829

Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. eſt principaliter fauore patris inducta, & ſtatim operatur ſuum effectum ipſo iure natis liberis. In d. Albanen. 26. Octob. 1588. n. 7. 837

Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. eſt adeo fauorabilis, vt etiam donatarius filiis natis ad reſtitutionem in foro conſcientiæ teneatur. ibid. num. 12. 837

Vbi ſumus in dubio, an in donatione fuerit cogitatum de liberis, melius eſt fauere repetitioni quàm lucro aduentitio ad effectũ reuocationis illius. ibid. n. 13. 837

Cogitatio de poſthumo viuente vſque ad certam ætatem, non facit, vt de eo cenſeatur cogitatum ante illã ætatem in donatione. ibid. nu. 6. 837

Verba appoſita in contractu ſeu pacto, quòd habeat vim donationis irreuocabilis, denotant, quòd non ſit donatio, ſed quòd partes voluerint contractum ita formatum donationi æquiparare, & tamen non ſit cõtractus. In Portuen. Bonorum. 20. Maii 1575. nũ. 10. 258

Actus donationis interpretari debet, vt valeat ſaltem in vim donationis cauſa mortis; maximè quando ſumus in dubio, quam donationem voluerit facere donans; ſecus quando conſtat, quòd voluerit omni cauſa donationem valere. In Romana Compromiſſi. 14. Maii 1574. nu. 4. & 5. 232

Filius cui pater fecit donationem omnium bonorum, poteſt ſi vult ſuccedere tam ab inteſtato quàm in vim donationis. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembr. 1587. num. 7. 806

Dona-

Donatio omnium bonorum non valet. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuarij 1587. num. 6. Deciſ. 1269

Per donationem bonorum maternorum non intelliguntur donata paterna, etiam quòd in donatione adſit clauſula generalis præſeruatiua legitimæ ſucceſſionis filijs poſt obitum parentum. In Leodien. Hæreditatis. 16. Ianuar. 1598. nu. 2. 1257

Donatio inofficioſa vſque ad concurrentem quantitatem legitimæ reſcindi poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembr. 1587. num. 7. 801

Donatio inofficioſa re & cõſilio ab extraneo in totum reuocatur per filium, ſi re tantum reuocatur vſque ad legitimam, ſi verò non ſit inofficioſa nec re nec conſilio non reuocatur, & nihil detrahitur. In Portuen. Bonorum. de Columna. 16. octob. 1579. num. 35. 416

Donatio correſpectiua ad teſtamentum facta ſub ea conditione, quòd ſi mutetur teſtamentum & donatio pariter ſit mutata, & è contra, propter ſententiam in contumaciã contra donantem latam, ob quam donans redditur incapax, an annullata cenſeatur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. de Vitellis. 16. Decembris 1577. num. 1. & 9. & 19. 354

Donatio reciproca & correſpectiua nõ indiget inſinuatione. In Portuen. Bonorum 26. Iun. 1581. nu. 1. 534

In donatione reciproca venit euictio etiam ſi exceptum ſit à traditione. ibid. nu. 3. 534

Donationes reciprocæ in aliquibus regulãtur ſecundum regulas donationum & in aliquibus non ſecundum quòd ſubeſt diuerſa vel eadem ratio. In Portuen. Bonorum. de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 28. 416

Donationes reciprocæ an ſint veræ donationes & quando veniant ſub diſpoſitione de donatione loquente. ibid. nu. 7. & 8. 416

In donatione reciproca ſi aliquid euincatur, an reſpectu eius quod fuit euictum ceſſet reciprocatio, & ſit opus inſinuatione. In Portuen. Bonorum de Columna. 29. Maij 1581. nu. 1. 523

Donatio reſpiciens futuram teſtamenti non reuocationem impedit liberam teſtandi facultatem per indirectum, quæ dicitur vera ratio inualiditatis captatoriæ. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli donationis. 28. Apr. 1578. nu. 18. & 21. 359

Donatio non poteſt dici captatoria, quando ſubſequitur teſtamentum, licèt in eo expreſſe caueatur, quòd altero reuocato alterum annulletur, cum omnis tollatur occaſio decipiendi. ibid. nu. 4. 359

Donatio, quæ ſubſequitur teſtamentum, ſi reſpiciat futuram teſtamenti non reuocationem dicitur captatoria. ibid. nu. 2. 359

Stãte donatione bonorũ facta filijs à patre cũ expreſſa prohibitione alienationis & cum onere ſoluendi debita, ſolutio cenſetur facta ex fructibus bonorum donatorum. In Tudertina Bonorum. 5. Iunij 1592. n. 2. 992

Fructus bonorum à patre filijs donatorum, ratione patriæ poteſtatis ſunt ipſius donãtis. ibid. nu. 1. 992

In donatione reciproca venit euictio, etiam ſi exceptum ſit à traditione. In d. Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1581. nu. 3. 534

Contractus, qui continet principaliter dationem inſolutum & acceſſoriè donationem, non eſt propriè donatio; ſecus eſt in ſeparabilibus, cum tunc vtrunque contineat, nempe & donationem in ſolutum vſque ad ſummam debitam, & donationem in eo quòd excedit debitum. In Romana Compromiſſi. 19. Decem. 1572. nu. 2. 181

In donatione vniuerſali quando comprehendantur bona emphyteutica. In Romana Bonorum de Liliò. 7. Februarij 1582. num. 17. 559

In donatione omnium & quorumcumque bonorum mobilium & immobilium iurium & actionum comprehenditur etiam iuſpatronatus contra opin. Innocentij & ſequacium ſecundum communem opinionem. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Mart. 1586. num. 1. 725

Bona donata Eccleſiæ, quando non conſtat fuiſſe data pro dote, donans dicitur potius benefactor quàm patronus, & ditator. quàm dotator. In Aretina Capellaniæ. 16. Decembr. 1594. num. 1. 1103

Donatio Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici facta laico non valet non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. num. 1. 1312

Per donationem Iuriſpatronatus factam Abbatiæ omne ius transfertur in Abbatem. In Aſtoricen. Prioratus 18. Decem. 1598. num. 2. 1305

Donatio iuriſpatronatus ab Epiſcopo non confirmata non valet. In Salamantina beneficij 9. Iun. 1589. nu. 1. 884

Auctoritas Vicarij confirmantis donationem iuriſpatronatus præſtat titulum ad præſcribendum. ibid. nu. 2. 884

Commendatarius non poteſt donare bona ſuæ Commendæ. In d. Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. nu. 3. 1312

Donatio facta piæ cauſæ parte abſente & nemine pro ea acceptante non valet; ſecus eſt ſi aliquis pro pia cauſa ſtipulatur, & acceptat, quiſquis ſit. In Anconitana Prædii 3. Mart. 1586. nu. 8. 724

Res donata loco religioſo ſeu religioni efficitur religioſa, & extra commercium, & ſit inalienabilis. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. nu. 6. 724

Ambaſciator an domino acquirat bona ſibi donata ab eo Principe, ad quem eſt miſſus.

In

In Taraſonen. Penſionis . 16 . Ianuarii 1595.nu.5. Deciſ. 1108

Donatum ſponſa à conſanguineo ſponſi an acquiratur ſponſo vel ſponſa . ibid.nu.6. 1108

Donatio facta à ſocero nurui valet. In Bononien. Compromiſſi . 14.Mart.1582.nu.2. 568

Copula , &, poſita in donatione facta cum clauſula & omni meliori modo, non ponitur inter modos donandi ſed inter qualitates ipſius donationis . In Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iun.1578.nu.6. 369

DONATIO CAVSA MORTIS *quantum ad effectum iudicatur vti actus vltima voluntatis . In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis.28.Apr.1578.nu.24.* 359

In donatione cauſa mortis poteſt cadere captatoria voluntas prout in teſtamento, ſecus eſt in donatione inter viuos.ibid.nu.8. 359

Donatio cauſa mortis æquiparatur legatis . In d. Ciuitatis Caſtelli donationis . 20 . Iun.1578.nu.8. 369

Ex numero teſtium in donatione adhibitorū denotatur donationem eſſe cauſa mortis & non inter viuos.ibid.nu.3. 369

Veriſimilius eſt enim , qui donauit purè inter viuos donaturum quoque fuiſſe vel cauſa mortis vel per fideicommiſſum, quàm quod ille , qui donauit cauſa mortis, donaturus etiam eſſet inter viuos.ibid.nu.4. 369

Donatio inter viuos nunquam dici poteſt pura & mera donatio cauſa mortis. ibid. num.10. 369

Clauſula pro ſe ſuiſque hæredibus in donatione cauſa mortis quid operetur.ibid.nu.7. 369

Clauſula omni meliori modo in donatione quando arguat tranſitum donationis cauſa mortis in donationem inter viuos. ibid. num. 5. & 6. 369

Verba , titulo pura ac mera donationis cauſa mortis qualificant totam diſpoſitionem . ibid.num. 1. 369

Cæcus poteſt donare cauſa mortis etiam non adhibitis ſolemnitatibus l. hac conſultiſſima.C.qui teſtam.fac.poſſ. vt eſt communis opinio , ſed hoc procedit, ſi donatarius ſit præſens , vel alius qui pro eo ſtipuletur ; aliàs reſoluitur in fideicommiſſum, & requiruntur ſolemnitates . §. ex imperfecto . dicta l. hac conſultiſſima . In Mediolanen. Bonorum . 27. Nouemb. 1591. num. 5. 966

DONATIO INTER VIVOS *nunquam dici poteſt pura & mera donatio cauſa mortis . In Ciuitatis Caſtelli donationis . 20. Iun. 1578.nu.10.* 369

Donatio iudicatur inter viuos & non vltima voluntas . In Romana ſeu Portuen. Bonorum.20.Maii 1575.nu.2. 258

Cōtractus poteſt eſſe donatio inter viuos, licèt exequutio differatur in tempus mortis . ibid. nu.11. 258

Donans inter viuos veriſimilius eſt donaturum quoque cauſa mortis vel per fideicommiſſum, quàm qui donat cauſa mortis donaturus eſſet inter viuos . In d. Ciuitatis Caſtelli donationis . 20. Iunij 1578. num.4. Deciſ. 369

Pactum appoſitum in donatione , quod in talem euentum cenſeatur reuocata, eſt contra naturam donationis inter viuos. ibid. num. 2. 369

In donatione inter viuos non cadit captatoria voluntas, prout in teſtamento & in donatione cauſa mortis cadere poteſt . In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 28.Apr. 1578.nu.8.& 23. 359

Donatum filio donatione valida inter viuos in legitimam non imputatur , quando cōſtat de animo donandi , quia donans expreſſit titulum donationis . In Bononien. Compromiſſi . 14.Martij 1582. n.1.& 3. 568

De donatione inter viuos ſupple vt ſupr.in verb.Donatio .

DONATIO PROPTER NVPTIAS *fit vxori & non marito : Dos verò datur marito & non vxori.In Romana Compromiſſi . 19. Decem.1572.nu.6.* 181

Donatum ſponſa à conſanguineo ſpōſi an acquiratur ſponſo vel ſponſa . In Tarraconen. Penſionis . 16.Ianuar.1595. nu.6. 1108

Donata à ſponſo ſponſa non ſequuto matrimonio ſunt reſtituenda , niſi adſit pactum de non reuocando , vel niſi per ſponſum ſteterit quo, minus ſequutum fuerit matrimonium . In Romana Iocalium . 19 . Mart.1590.nu.1. 914

Donatum propter nuptias à patre filio emancipato aut à matre filia datum computatur in legitimam ; ſecus eſt in donato nepoti vel nepti quibus nō debetur legitima . In Bononien.Compromiſſi . 14 . Martij 1582.nu.12. 568

Cautio de reſtituendo donationē propter nuptias datur in euentum, quòd vxor præmoreretur . In Romana de Fabijs . 27 . Maij 1580.nu.3. 464

Donatio propter nuptias & augmentum dotis debentur mulieri , quando obtenta fuit ſeparatio thori propter ſæuitiam viri vel propter adulterium . In Biſuntina Augmēti dotis & donationis propter nuptias . 24.Maij 1599.nu.1. 1315

Vxor non poteſt conſentire reuocationi donationis facta ex cauſa dotis, ſecus ſi alia cauſa . In Romana compromiſſi . 17. Aprilis 1573.nu.6. 201

Dos datur marito & nō vxori; donatio verò propter nuptias fit vxori & non marito . In Romana Compromiſſi . 19.Decembris 1572.nu.6. 181

Dos ſuccedit loco legitimæ , & grauari non poteſt ſicut nec legitima , niſi in inſtrumēto dotis apertè fuerit data lex, quæ ſeruari debet.In Narnien. Dotis . 2. Maij 1588. nu.2.& 3. 819

Dos ſtatim quòd à patre data fuit, non obtinet

locũ legitimã, ſed tũc demum, cũ primum ius ptendi legitimam competit. ibid. nu. 4. 815

Præſumptio iuris eſt pro dote conſtituta per patrem. In Ariminen. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. nu. 6. 976

Dos ab auo relicta nepti, filio imputatur in legitimam. In Portuen. de Columna. 23. Ianuarij 1580. nu. 2. 440

Dos ab auo relicta nepti cenſetur relicta contemplatiue filij non autem neptis, niſi de contrario appareat etiam per coniecturas. ibid. nu. 1. & 3. 440

Auus tenetur dotare neptem, quando pater non habet vnde dotet. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 5. 447

Ad officium paternum ſpectat dotare filias, & ſi pater non habeat patrimonium, quia adhuc viuat auus, ex eius legitima dotari debent. In d. Portuen. Bonorum. 15. Apr. 1580. nu. 9. 451

Dotans filias vel neptes cenſetur id animo paterno, & ex debito naturæ congruè facere inſpecta qualitate temporis dotationis, ſupponẽdo aliud facturus, ſi cogitaſſet de mutatione à temporis curſu proueniente. In Bononien. Fideicõmiſſi. 1. Iun. 1584. n. 3. 666

Filia quando teneatur cum fratribus cõferre dotem à patre habitam, & quando non. In Balneoregien. Hæreditatis. 28. Maij 1601. nu. 1. & 3. 1392

Frater non tenetur dotare ſororem, quando pater æqualiter omnes inſtituit & ſubſtituit neq. magis voluit vno caſu quàm alio pro dote relinquere. In Romana diuiſionis bonorum de Piatetis. 11. Decembris 1570. num. 2. 120

Lex præſumit patrem condecentẽ dotem filiæ dediſſe. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 6. 940

Valet argumentum de alimentis ad dotem cum ſint æquiparata, ſi tamen ſit eadem ratio In Portuen. Bonorum. 26. Februarij 1580. nu. 7. 447

Dos ab hæredibus minui non poteſt, quando adeſt ſtipulatio notarij pro omnibus, quorum intererat ſtante obitu teſtatoris. In Romana Exequutionis. 6. Martij 1581. num. 6. 503

Dos debita iure actionis an & quãdo debeatur perſonæ diuiti. In Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. nu. 8. 451

Titulus dotis dicitur titulus oneroſus, tamen quando ex euentu ſit locus lucro illius propter mortem vxoris, tunc eſt lucroſus, & reuocatur vſque ad legitimam propoſita querela inoſſicioſæ dotis. In Portuen. Bonorum. 16. Octobris 1579. num. 10. 416

Dos & eius augmentum à pari procedunt, immo augmentũ pars dotis dicitur, & diſpoſitum in vno habet locum & in alio, nõ ſolum ex legis diſpoſitione ſed etiam ex cõiecturata mente dotantis. Bononien. Fideicommiſſi. 1. Iun. 1584. nu. 2. 666

Augmentũ dotis neceſſariò fieri debet ad collocãdas honeſtè filias attenta qualitate perſonarum & temporum ex bonis fideicommiſſo ſubiectis, ſicut ipſa dos. ibidem. nu. 1. & 4. Deciſ. 666

Mulier, quæ vigore ſtatuti lucratur dotem & eius augmentum, & de eis teſtari poteſt non obſtante quacunque ſtipulatione vel pacto ab augmentum dante appoſito, an id tantum facere poſſit in augmento dotis date ab eo, qui dare tenebatur, concluditur negatiuè cum Rumo contra Gozadinum. In Bononien. compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 14. 568

Leges indiſtinctè dicuntur dotare tam virũ quàm mulierem, cum dominium naturale dotis ſit penes mulierem, ciuile verò penes maritum. In Romana compromiſſi. 17. Apr. 1573. nu. 28. 201

Augmentum dotis eſt illud quod ſit marito. ibid. nu. 7. 201

Augmentum dotis non verum ſed ſimulatum & fictum non gaudet priuilegio veri augmenti dotis. ibid. nu. 3. 201

Quando donatio fit ex augmento dotis non ſtatur aſſertioni donantis ſuper cauſa donationis. ibid. nu. 4. 201

Maritus non poteſt bona donata ex cauſa augmenti dotis vendicare. ibid. nu. 5. 201

Donatio ex cauſa expreſſa augmenti dotis etiam non inſinuata valet, quando conſtat de enixa mente donantis. ibid. nu. 11. 201

Donatio facta ex cauſa augmenti dotis cum expreſſione aliarum cauſarum pro maiori robore donationis valet ex principali cauſa augmenti dotis. ibid. nu. 12. 201

Vxor non poteſt conſentire reuocationi donationis facta ex cauſa dotis. ibid. nu. 6. 201

Donatio facta ex cauſa dotis non indiget inſinuatione. In Romana Compromiſſi. 19. Decem. 1572. nu. 10. 181

Ratio illa ne mulier remaneat indotata dicitur valde rationabilis & æqua. Ariminẽ. Caſtrorũ, ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 8. 622

Fauor dotis & fiſci æquiparãtur. In Portuẽ. Bonorum. 2. Decem. 1580. nu. 12. 487

Dotis creditum vt præferratur alijs creditoribus ſufficit præſumpta volũtas teſtatoris. Maceraten. Dotis. 22. Mart. 1585. nu. 2. 693

Legatum dotis ex bonis fideicõmiſſo ſubiectis ante debita detrahi, & omnibus creditoribus præferri debet, cui per creditorũ graduationẽ præiudicari non poteſt. ibid. n. 1. 693

Legatum dotis confeſſatæ valet propter commodum repræſentationis. In Portuen Bonorum. 2. Decem. 1580. nu. 18. 487

Dos confeſſata in alio iudicio inter alias perſonas non nocet, vbi agitur contra tertium non hæredem. In Romana fideicommiſſi de Goris. 27. Nouem. 1591. nu. 5. 967

Promiſſio dotis præcedẽs confeſſionem viri de recepto, facit, quòd verè & non ſimulatè dos fuerit ſoluta. Romana ſeu Maceraten.

Exequutionis. 16. Nou. 1584. n. 10. Deciſ. 679

Promiſſio de certa dote danda facit, vt credatur confeſſioni viri facta conſtante matrimonio. In Parmen. Status. 23. Octobris 1590. nu. 2. 1000

Promiſſio dotis intrat in locum bonorum maternorum. In Romana dotiū de Zappis. 20. Aprilis 1587. nu. 1. 778

Confeſſio dotis receptæ facta in teſtamento nō probat, ſed ſolum quando habet diſpoſitionē annexam, valet in vim legati, vel fideicōmiſſi, & etiam quando nō habet diſpoſitionem annexam. In Portuen. Bonorum 2. Decembr. 1580. nu. 1. & 10. 487

Confeſsio dotis receptæ facta in teſtamento, ad hoc vt præiudicet, debet eſſe certa. ibidem num. 3. 487

Confeſsio dotis receptæ præiudicat confitenti ad effectum tantum retinendi non autem ad effectum agendi: ibid. nu. 15. 487

Cōfeſsio dotis receptæ facta in teſtamēto nulla certa expreſſa illius quantitate non præiudicat cōfitenti ratione incertitudinis. ibid. num. 16. 487

Confeſsio dotis receptæ facta parte abſente pro exoneratione cōſcientiæ prodeſt abſenti, ſed facta in teſtamento valet ſolum in vim legati vel fideicommiſſi, vt eſt communis opinio. ibid. nu. 11. 487

Confeſsio dotis facta in teſtamento nō præiudicat, ſed ſolum operatur legati vel fideicōmiſſi petitionem, niſi adſit iuramentum. In d. Portuē. Bonorū. 10. Iun. 1580. n. 2. & 3. 478

Cōſtitutio & numeratio dotis inditijs & præſumptionibus probatur. ibid. nu. 2. 1221

Promiſsio dotis per apocham priuatam per contrahentes & alios teſtes ſubſcriptā probatur, ſi manus ſubſcribentiū ſit legitimè recognita. In Anconitana dotis. 31. Ianuarij 1597. n. 3. 1221

Promiſsio dotis intrat in locū bonorum maternorum. In Romana dotium de Zappis. 20. Aprilis 1587. nu. 1. 778

In dotis conſtitutione paciſcētes præſumuntur ſe conformare iuris communis & ſtatutorum diſpoſitioni. In Preneſtina Bonorum. 6. Iuly 1579. nu. 2. 412

In materia dotis ex diſpoſitione ſtatutaria inter Romanos non ſeruatur æquitas canonica, ſed ius ciuile. In Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. nu. 13. 487

In dotis conſtitutione arbitrarium eſt iudici declarare quantitatem ſecundum familiæ & temporum qualitatem. In d. Preneſtina Bonorum. 6. Iulij 1579. nu. 1. 412

Bona data in dotē, quæ fuit promiſſa in certa quantitate faciunt emptionem licèt non conſtet de æſtimatione, cum æſtimatio cenſeatur à lege facta pro pretio, quo tunc valebant. In Spoletana Legitimæ. 15. Nobris 1596. nu. 1. 1207

Res data in dotem æſtimata facit, quòd maritus debitor ſit pecuniæ, & de ea debentur fructus vti de pecunia, nō vti de re ſtabili. In Peruſina dotis. 26. Aprilis 1602. num. 5. 1450

Licèt per pactum dos, quæ eſt cōſtituta in pecunia, poſſit reſtitui in bonis ſtabilibus, hoc tamen nō procedit, vbi quis paſſus eſt ſe cōueniri in pecunia, nec cogitur mulier recipere bona nō libera inſolutū. ibid. num. 2. & 3. 1450

Res data in dotem æſtimata regulariter trāſit in dominium mariti, nec maritus tenetur ad reſtitutionem rei æſtimatæ & inſolutum datæ, ſed tantum ad pretium. In Romana Repetitionis dotis. 3. Decembris 1599. nu. 1. 1332

Pro bonis datis in dotē æſtimatis, an & quādo in caſu recuperationis dotis detur vtilis rei vendicatio. In Romana Repetitionis dotis. 20. Mart. 1600. n. 1. 1347

Valor rei in dotem aſsignatæ attendi debet de tempore aſsignationis dotis, & ſi valor rei creſcat, cadere debet in commodum & vtilitatem eius, cui fuit aſſignata. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarij 1591. num. 3. 931

Bona pro dote data inſolutum marito tranſeunt in eius dominium, præſertim ſtante clauſula ad habendum, &c. cum pacto cōſtituti, & cum pacto de retrouendendo. In Bononien. Pecuniaria. 1. Dec. 1603. n. 1. 1480

Bona ſtabilia data inſolutum marito pro dote quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionem. ibid. nu. 2. 1480

Statutum Bononiæ tit. de dot. reſtit. §. item dicimus, declaratur. ibid. n. 8. 1480

Verbum, remaneat, in caſu ſtatuti loquentis de dote poteſt habere ſignificationem directam & obliquam, directā vt ſi poſſidet, remaneat, obliquam, vt ſi non poſſidet, petat ſibi reſtitui. In Auximana dotis. 7. Februarij 1575. nu. 3. 250

& poteſt recipere interpretationem reſpectu iuris incorporalis. in ead. Auximana dotis. 10. Ianuar. 1575. nu. 2. 248

Solutum pro aconcio nō venit reſtituendum, quando dos venit reſtituenda. In Romana dotis, & bonorum de Zambeccarijs. 19. Ianuarij 1570. nu. 2. 126

Aconcium ſeu pecunia data pro aconcio venit reſtituenda, quando non fuit ſeparatim à dote datum, ſed ita vt conſtituat partem dotis, quo caſu ſortitur naturā dotis, quādo autem ſit ſeparatum. vid. in d. Romana dotis, & bonorum de Zambeccarijs. 26. Mart. 1571. nu. 1. & 2. 132

Apparatus comprehenſi in conſtitutione dotis in eius quoque reſtitutione veniunt. In Bononien. Pecuniaria. 9. May 1603. num. 1. 1464

Dos liberis extantibus non venit reſtituēda, & ſi filij moriantur, eorū pater ſuccedit tāquam

quam hæres filiorum. In Narnien. Dotis. 2. Maij. 1588. nu. 1. Deciſ. 815

Onus reſtitutionis dotis appoſitum per patrẽ dotantem reijci non poteſt prætextu oneris ſuper legitima impoſiti, cum tale pactũ ſortiatur effectum ſuũ viuente patre, & antequã dos inceperit naturã legitima ſortiri; ſecus eſt in pacto appoſito, quòd reſtituatur hæredibus patris, cũ tunc dos ſortita fuerit effectum legitima ſecundum communem opinionem. ibid. nu. 5. 815

Dos grauari non poteſt onere reſtitutionis, quando ſucceſſit loco legitimæ, ſicut & legitima grauari non poteſt, ſecus eſt ſi per partes in inſtrumẽto dotis aperte data fuerit lex, quæ ſeruari debet. ibid. n. 2. & 3. 815

Dos ſtatim quòd à patre data ſuit, non obtinet locum legitimæ, ſed tum demum cum primum ius petendi legitimam competit, cũ patre viuẽte nulla filijs legitima debeatur, ſed tantum patre decedente. ibid. nu. 4. 815

Pater dotans filiam ſi ſtipuletur dotem reddi filiæ, filia tranſmittit illam ad filios tanquã ad hæredes. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 5. 568

Quando pater ſtipulatur in vnũ caſum, puta non exiſtentia liberorum, dotem ſibi reſtitui, cenſetur in alium caſum donaſſe filiæ. ibid. num. 6. 568

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro dotibus alienari non poſſunt, quando legitima illius qui dotare debet, ſit ſua culpa conſumpta. In Portuen. Bonorum. 14. Nouembris 1580. num. 4. 481

Bona ſubiecta fideicommiſſo non ſunt obligata pro dote nec conſtituẽda nec reſtituẽda, quando quis conſumpta legitima vellet in dictis bonis nouam dotem ſeu augmentum vel donationem propter nuptias opulẽtiorem in fraudem reſtitutionis bonorum cõſtituere, & ſic quando animo fraudandi fideicõmiſſum fieret. ſi conſumptio legitimæ de induſtria facta ad euerſionem fideicommiſſi fuiſſet; ſecus eſt, ſi non dolo vel culpa acciderit legitimæ conſumptio; quia tunc mulieri nocere non debet. In Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouemb. 1584. num. 8. 679

Priuilegiũ ſeu diſpoſitio Auth. res quæ. C. com. de legat. procedit tam in dotis reſtitutione quàm in ipſius conſtitutione; etiam quòd dotis obligatio ſit poſterior fideicommiſſo, de communi opinione. ibid. nu. 5. 679

Priuilegium Auth. res quæ. C. com. de legat. non datur, quando ratione cõfeſſionis dotis receptæ adeſt ſola tacita hypotheca. ibid. n. 2. 679

conſutatur tamen ibid. n. 9. maximè ſi promiſſio confeſſionem dotis præcedat, cum nulla conſtituatur differentia in hac materia inter tacitam & expreſſam hypothecam. ibid. nu. 10. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. competit tam ſi aliquid ſuperſit non tamen ſufficiens, quam ſi non ſuperſit de legitima dotantis ſeu dotem reſtituentis. ibid. nu. 1. & 7. Deciſ. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. ceſſat per mortem mulieris, cui competebat, cum ceſſet ratio priuilegij; maximè ſi mulier viuens nũquam priuilegium allegauerit; ſecus eſt, ſi omne ius à principio deductum fuerit in vniuerſum, & non in vim priuilegij dictæ Authenticæ competentis. ibid. n. 4. & 12. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. contra bona primi viri fideicommiſſo ſubiecta non cõpetit filijs ſecũdi matrimonij ratione prælationis, ſed ratione bonorum competit hypotheca ſicut hæredibus extraneis. ibid. num. 3. & 11. 679

Diſpoſitio Auth. res quæ. ceſſat quando tã per viam contractus quàm per viam vltimæ voluntatis bona fideicõmiſſo ſubiecta prohibita fuerunt alienari pro dotãdis fœminis, quod fieri poteſt. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 1. 447

Diſpoſitio Auth. res quæ. habet etiam locum in nepotibus conceptis poſt obitum aui. In Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. n. 7. 461

Filia vltra dotem à patre datam poteſt habere dotem ab auo relictam. ibid. nu. 9. 461

Quando filia eſt nupta cum minus ſufficienti dote, an poſſit fieri detractio ex bonis ſubiectis reſtitutioni pro dote pro ea ſupplenda. ibid. nu. 10. 461

Priuilegium repetitionis dotis tranſit etiam in hæredes extraneos. In d. Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouembris 1584. nu. 13. 679

Remedium Auth. res quæ. C. com. de legat. eſt ſubſidiarium, nempe quando non adſunt alia bona libera. In Interamnen. dotium. 14. Maij 1601. nu. 1. 1388

& in Portuen. Bonorum. de Columna. 23. Ianuar. 1580. nu 4. 440

Pro dotibus conſtituendis filiabus bona grauata fideicommiſſo alienari poſſunt. In Interamnen. Bonorum. 10. Mart. 1600. n. 5. 1344

Vbi adeſt enixa mens paciſcentium volentium quòd bona conſeruentur in familia, ſi dotes ex fructibus haberi poſſint ad diſtractionem corporum pacto ſubiectorum deueniri nõ poteſt. In Portuen. de Columna. 30. Maij 1580. nu. 1. 465

Dotes in bonis pacto vel fideicommiſſo ſubiectis non præſtantur, quando ex fructibus bonorum haberi poſſint. In d. Portuen. de Columna. 14. Nouem. 1580 n. 3. 481

Fructus dotales non gaudent priuilegio, quo gaudet dos, vt bona pacto ſubiecta alienari poſſint pro illorum ſatisfactione. ibid. n. 2. 481

Mulier, quæ vigore ſtatuti prohibetur primo anno petere reſtitutionem dotis, debentur eius fructus loco alimentorum. In Peruſina dotis. 15. Mart. 1602. nu. 1. 1423

Mulieri tranſeunti ad ſecundas nuptias fructus dotis debentur, quando non fuit ab hæredibus primi viri reſtituta, ibid. n. 2. 1423

Fructus dotis debētur tam pro tempore obitus primi viri, quàm pro tempore contractis ſecundi matrimonij etiam ſine mora. d. Peruſina Dotis. 26. Aprilis 1602. n. 1. 1430

Fructus dotis debentur ratione onerum matrimonij, & priuilegium quod ratione onerum matrimonij in fructibus dotis cōpetit, eſt perſonale, & mutata perſona tollitur. Romana Fructuum. 10. Maij 1581. nu. 2. & 3. 517

Fructus dotis non debentur, vbi nulla adeſt dotis promiſſio. ibid. nu. 1. 517

Fructus dotis non debentur mulieri ingreſſæ monaſterium, ſi dos ſit tā ampla, quòd mulier ex ea ſe alere poſſit, licèt adſit ſtatutū, quòd in matrimonio carnali debeantur. ibid. num. 5. & 7. 517

Idem eſt in vidua. ibid. nu. 6. 517

Fructus dotis tempore viduitatis non debentur niſi poſt moram à die interpellationis hæredis. In Aſculana Fideicommiſſi. 26. Octobr. 1601. nu. 4. & 5. 1406

Fructus dotis debentur pro tempore, quo mulier tranſiuit ad ſecūdas nuptias. ibid. n. 2. 1406

Fructus dotis debentur, licèt ſit finitum tempus dilationis inter partes conuentū, quādo ſtat per debitorē, quominus dos ſoluatur. Ariminē. Fructus dotis. 21. Iun. 1591. n. 3. 958

Pendente iudicio impugnationis inſtrumenti dotis, licèt maritus non poſſit petere reſiduum ſortis principalis dotis ſibi promiſſæ, poteſt tamē fructus dotis integra petere, donec ei fuerit integrè dos ſoluta. ibid. n. 1. 958

Fructus dotis taxari debent iuxta ſtatuta & conſuetudinem loci. In d. Aſculana Fideicommiſſi. 26. Octobr. 1601. nu. 3. 1406

Dos non dicitur ſoluta, quando pro ea nō fuerunt data pecuniæ ſed pignora. Romana dotis de Zambeccarijs. 19. Ian. 1571. n. 1. 126

Statutum loquens de dote data non habet locum in dote promiſſa, quoties ſtatutum eſt apertè reſtrictum ad dotem datam; ſecus eſt, vbi loquitur per verba generalia. In Auximana dotis. 1c. Ianuar. 1575. n. 1. 248

Dos poteſt videri aliquo pacto ſoluta quotieſcunq. per ea adeſt hypotheca ſuper bonis. ibid. nu. 4. 248

Quarta pars dotis proueniēs viro debetur ratione dotis habita non autē dotis promiſſæ. Romana Lucri dotis. 2. Iun. 1589. n. 2. 882

Quarta pars dotis proueniēs viro nō debetur habita ratione mobiliū, ſi non fuerint data æſtimata, ex quo vſu cōſumūtur. ibid. n. 3. 882

In quarta dotis quæ prouenit viro, imputatur totum id, quod ab ipſo exactum fuit. ibid. num. 4. 882

In his quæ debent in quartam dotis imputari viro, per coniecturas proceditur. ibid. n. 6. 882

Lucrū quartæ partis dotis debetur viro tam ſi ſit pauper, quam ſi ſit diues. ibid. nu. 1. 882

Statutum de lucro dotis dicitur fauorabile, & habet ſemper eam rationem vltra alias, vt viri inuitentur ad matrimonium contrahendum. In Auximana Dotis. 7. Februarij 1575. nu. 2. Deciſ. 250

Statutum Bononiæ, quo cauetur, quòd mulier lucretur dotem & augmentum dotis, & de eis teſtari poſſit non obſtante quacumque ſtipulatione vel pacto ab augmentum dante appoſito, an reſtingatur ad augmentum dotis datum ab eo, qui dare tenebatur, concluditur negatiuè cum Ruino contra Gozadinum. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 14. 568

Statutum domicilij viri circa lucrum dotis attendendum eſt. In Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. nu. 5. 504

Statutum Vrbis excludens ſorores dotatas à ſucceſſione fratrum quomodo intelligatur. In Romana Hæreditatis de Sellis. 9. Iulij 1598. nu. 1. 1298

Statutum loquens de fœminis dotatis non conſiderat, quòd ſint actu dotatæ, ſed ſatis eſt quòd virtualiter, quo tempore nubant, ſit ſtatuto ſatisfactum. Romana Diuiſionis bonorum de Piatetis. 23. Oct. 1470. n. 1. 122

Statutum excludens filiam dotatam intelligitur tantum ab hæreditate dotantis. Præneſtina Bonorum. 16. Mart. 1579. n. 4. 396

Onus dotandi dicitur habere adiectam tacitam conditionem, ſi nupſerit. ibid. n. 2. 396

Obligatus ex pacto dotare, licèt ante nuptias non teneatur tradere dotem, cum debitum ſit conditionale, tenetur tamen cauere de ea ſoluenda; ne mulier tempore nubili cogatur litigare pro dote conſequenda. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. n. 6. 430

Filiæ, quibus dos conſtitui debet ſuper bonis pacto ſubiectis præferri debent creditoribus & etiam dotibus ſuper huiuſmodi bonis obligatis & conſtitutis, quando præceſſit onus dotandi. Præneſtina Tranſactionis. 22. Maij 1579. nu. 2. 406

Filij filiæ emancipatæ habent dotem matris tanquam hæredes illius. Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 10. 568

Petens dotem maternam vel alia credita non dicitur contrauenire voluntati teſtatoris, qui omnia bona ſua fideicommiſſo ſubiecit, ex quo id quod petitur, nō eſt ex eius bonis. Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. n. 2. 458

Mater tutrix non poteſt ſibi ſoluere dotem in alijs bonis pupilli diuerſis ab ijs quæ in dotem data fuerunt, niſi adſit conſenſus. Anconitana Vinea. 22. Maij 1581. n. 1. 520

Mulier adminiſtratrix bonorum cōfecto inuentario poteſt ſibi ſoluere dotem retinēdo rem. In Anconitana Vinea. 27. Iunij 1582. nu. 2. 586

Reſtitutio dotis facienda per exceptionem adminiſtrationis tutelæ impediri non poteſt ſecundum communem opin. contra Socin. Dec. & alios; maximè vbi concurrit obligatio Cameralis ad fauorē dotis. Romana Tutelæ. 17. Febr. 1603. nu. 1. 1455

Exceptio compenſationis contra mulierem repe-

repetentem dotem opponi poteſt, quando tamen compenſatio eſt liquida. ibid. n. 3. 1455

Dos an & quando dicatur ſpecialiter priuilegiata in præſcriptione, & quando cõprehẽdatur ſub ſtatuto de præſcriptione loquẽte. Auximana Dotis. 16. Martÿ 1582. n. 1. 569

Fundus dotalis prohibitus eſt alienari, & præſcribi non poteſt. ibid. n. 2. 569

Pro debito facto ſuper re, quæ poſtea fuit in dotem data ſecũdo viro poteſt fieri exequutio, etiam quod fuerit in dotem data ante litem motam. In Romana Expenſarum. 16. Octob. 1579. n. 1. & 4. 891

Bona data in dotem ſecundo viro in eum trãſeunt cum ſua cauſa & onere. ibid. n. 3. 891

Maritus patiendo vxorem ſuſtinere litem cũ alio ſuper re ſibi in dotem data, ſibi præiudicat tam in ſorte principali, quàm in expẽſis, ſi verò ſimpliciter tantum hoc paſſus ſit non tamen præſtiterit auxilium, poteſt dubitari, an pro expenſis ipſis, in re in dotem data factis teneatur. ibid. n. 10. 891

Dubium *tã facti quàm iuris recipit interpretationem ab obſeruantia. In Burgen. Quindeniorum. 5. Decemb. 1601. n. 16.* 1410

In omni materia dubia recurrendum eſt ad obſeruantiam & conſuetudinem. ibidem num. 2. 1410

Dubium iuris intricati & cõtrouerſi æquiparatur dubio facti. In Romana de Salomonibus. 14. Nouemb. 1575. n. 8. 271

Dubietas iuris excuſat à caducitate. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 1. 1149

Caſus dubius an contineatur in concordia excuſat ab inobſeruantia concordiæ. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maÿ 1586. n. 14. 738

Actus in dubio cenſetur factus potius cumulatiuè, quàm priuatiuè. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunÿ 1577. n. 2. 339

Actus in dubio potius interpretari debet, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur etiã verba impropriando. In Calagurritana Cenſus. 28. Ianuar. 1602. n. 12. 1418

In dubio appellatione probationis intelligi debet de plena ſecundum tamen ſubiectam materiam. In Monaſterien. Denegationis. Poſſeſsionis Canonicatus. 1. Iuny 1573. num. 2. 207

In dubio nemo præſumitur nobilis. ibidem num. 8. 207

In dubio contra fiſcum fit interpretatio. In Romana ſeu Vercellẽ. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 25. 594

Ecclesia *dicitur res inanimata, quæ non poteſt animum ſuum declarare niſi medio inſtrumento Rectoris. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 12. Decemb. 1567. n. 1.* 30

Eccleſia eſt fauorabilior quàm fiſcus. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 24. 594

Eccleſia eſt cultrix pietatis & cum aliena iactura locupletari non debet, quoties eius cõditio non eſt effecta deterior, ſed æquitatem ſeruare tenetur. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iunÿ 1587. n. 15. Deciſ. 794

Eccleſia quæ eſt cultrix iuſtitiæ non debet cum aliena iactura locupletari. In Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. n. 7. 546

Eccleſia non repreſentatur per beneficiatos ſed per Canonicos. In Valentina Emolumentorum. 17. Nouemb. 1579. n. 4. 416

Appellatione Eccleſiæ venit Capitulũ. ibid. n. 4 416

Appellatione Eccleſiarum an & quãdo veniãt monaſteria. In Romana Penſionis. 14. Februar. 1583. n. 5. 8. & 15. 606

Appellatione Eccleſiæ ſeu monaſterÿ veniunt etiam monachi & eius perſonæ in exemptione. In Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maÿ 1593. n. 10. 1025

Eccleſia Collegiata eſt dignior parochiali. Illerdẽ Præminentiarũ. 26. Iun. 1602. n. 1. 1445

Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. ibid. n. 2. 1445

Eccleſiæ matricitatis ſigna quæ ſint. Burgen. Præminentiarum. 22. May 1570. n. 1. 105

Eccleſia Cathedralis debet habere quadraginta paſſus in circuitu pro ſua immunitate, in quo ſpatio non licet ædificare niſi domus clericorum. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 16. Decemb. 1588. n. 4. 847

Eccleſia tam ex diſpoſitione iuris communis quàm vigore reſcripti Apoſtolici non debet conſtrui in loco, qui præiudicet alÿs iam cõſtructis. ibid. n. 1. 847

In Atrio Eccleſiæ, in quo eſt Cœmeterium nõ licet ædificare. ibid. n. 6. 847

Mutato ſtatu Eccleſiæ mutatur ius & eius effectus. In Illerden. Præminentiarum. 26. Iunÿ 1602. n. 7. 1445

Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio. In Louaniẽ. Iuris nominandi. 26. Iunÿ 1602. n. 3. 10. & 12. 1444

Initiũ fundationis Eccleſiæ multum facit ad oſtendendum eius ſtatum primæuum, ea verò quæ ſubſequuta fuerunt, declarant an ſtatus illius ſit exemptus vel ne. Salisburgẽ. Exẽptionis Præpoſitur. 10. Maÿ 1593. n. 6. 1025

Teſtator mandans vt Eccleſia ædificetur in domibus ſuis, ſi eas poſtea cum alÿs permutauerit, hæres ædificando in ædibus ex permutatione acquiſitis voluntati teſtatoris ſatisfacit. Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 12. 1149

Per tranſlationem eccleſiæ de vna ad aliam ab habente poteſtatem factam omnia iura pertinentia ad eccleſiam, quæ transfertur, ea tranſlata pertinent ad eam, in qua fit tranſlatio. ibid. num. 16. 1149

Vbi agitur de iure exemptionis Eccleſiæ ab inferiori, & ſubiectionis ſoli Papæ, non eſt res modici momẽti, prout eſt è cõtra habere vnũ ſuperiorẽ magis quàm alium. In Cæſarauguſtana Exẽptionis. 13. Iun. 1594. n. 5. 1082

Vbi agitur de auferẽdo bona vnius eccleſiæ, eaque applicãdo alteri & ſic de perpetuo præiudicio, ſemiplena probatio non ſufficit. In Conchen. Erectionis. 25. Maÿ 1592. n. 2. 986

Eccleſia propter annullationem contractus reſtituitur, & quomodo procedat. In Placentina Bonorum. 24 Nouembr. 1581. num. 4. 547
Eccleſia non poteſt pro parte approbare cōtractum & pro parte reprobare. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. n. 5. Deciſ. 547
Eccleſia de iure communi non poteſt petere pœnas conuentionales, niſi quatenus ſua interſit, quod procedit etiam ex diſpoſitione ſtatuti à Papa confirmati. Romana Caſalis Marcelliani. 19. Iun. 1587. n. 24. & 25. 794
Prælatus litigādo poteſt eccleſiæ præiudicare. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 6. 20
Prælatus non poteſt in præiudicium Eccleſiæ per actum fictum transferre poſſeſſionem, qualiter autem procedas, vid. In Spoletana Domus. 9. Martij 1582. n. 1. 567
Confeſſio Prælati quando noceat eccleſiæ. In Gerunden. Pēſionis. 18. Decemb. 1579. n. 6. 436
& in ead. 27. Ianuar. 1580 n. 2. 442
& in Regien Pratenſa Penſionis. 28. Martij 1576. n. 2. 292
Eccleſia in geſtis per eius Prælatum non poteſt tanquam tertia conſiderari, ſed eſt eadem cum Prælato. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 7. 20
Eccleſia non poteſt dici retinere ciuilem poſſeſſionem, ſi Prælatus habuerit ſe pro ſpoliato. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 12. Decembris 1567. n. 2. 30
Eccleſia etiā mortuo Rectore retinet poſſeſſionem, niſi conſtet quòd alter eam occupauerit eccleſia vacāte. In Alben. Plebis de Doliano. 17. Maij 1595. n. 2. & 4. 1127
Eccleſia melius deſeruiri poteſt per duos quàm per vnum. In Toletana Beneficij. 2. Decemb 1579. n. 3. 428
Deſeruiēs in Eccleſia parochiali de iure debet eſſe in illa inſtitutus. ibid. n. 2. 428
Soluens Eccleſiæ officium, libellum, aut canonem tenetur indicare & deſignare bona, pro quibus ſoluit, ſi bona eccleſiæ poſſideat, aliàs omnia per ipſum poſſeſſa præſumūtur eſſe Eccleſiæ. In Mediolanen. Bonorum 20. Febr. 1595. n. 1. 1117
De alienatione bonorum Eccleſiæ vide ſupra in verb. Alienatio.
Res eccleſiæ dicitur ſolita locari ex vna locatione ſolemni præcedente. In Papien. Tenuta. 8. Martij 1596. n. 4. 1174
vel quod adſint ſaltem duæ cōceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuata. In Romana Deuolutionis Domus. 30. Octobr. 1602. num. 2. 1451
& in Romana Domus. 16. Februar. 1604. num. 3. & 5. 1490
& de communi. In Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n. 1. 434
Eccleſiæ intereſt pauciores habere patronos, et ideo interpretatio in eius fauorem eſt faciēda. Pacē Cappellaniæ. 10. Octob. 1575 n. 5. 266
Eccleſiæ receptiuæ dicuntur, quæ non habent certum & determinatum numerum beneficiatorum, in quibus beneficiati ſunt liberi collatores, & Epiſcopus ſolū examinat ante immiſſionem in poſſeſſionem. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Martij 1591. n. 2. Deciſ. 942
Eccleſiæ numeratæ dicuntur, in quibus adeſt certus & inuariabilis numerus beneficiatorum, & vbi aliquo beneficio vacante fit præſentatio per alios beneficiatos & inſtitutio per Epiſcopum. ibid. n. 1. 942
In Eccleſia receptiua & non numerata nō recipiūtur alij beneficiati, niſi fructus excreſcant, & ſi vacat aliqua portio ſunt prius reintegrandi, qui capti ſunt beneficiari. In Calaguritana Beneficij de Vrarte. 20. Nouemb. 1595. n. 1. 1160
EDITIO *de æquitate canonica fieri debet etiā ad fundandam intentionem actoris, licèt ſequuta ſit tranſactio. In Præneſtina Compromiſſi ſeu Adminiſtrationis. 10. Maij 1574. num. 5.* 230
Editio librorum adminiſtrationis fieri non debet ad probandum errorem vel dolum ſequuta tranſactione; cum obſtet exceptio litis finitæ. niſi aliunde probetur error vel dolus. In d. Præneſtina. 28. Maij 1574. n. 1. 234
EDVCATIO *pupilli dicitur pars curæ. In Romana Educationis. 23. Iunij 1600. n. 2.* 1375
Educatio non debet aſſignari ei, cum quo lis vertitur, etiam ſi ſit mater pupilli. In Præneſtina Educationis. 24. Maij 1574. n. 1. 233
Materia educationis pupilli hæredis eſt arbitraria iudici ex circumſtantijs. ibid. n. 2. 233
& in Roman. Education. 23. Iun. 1600. n. 1. 1375
In materia educationis multum tribuitur arbitrio iudicis, qui illi parti fauere debet, quæ nullum in ſucceſſione habet intereſſe. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. num. 3. & 14. 1357
In materia educationis filij licet iudici aliquando recedere à iudicio teſtatoris. ibid. num. 4. 1357
In materia educationis pupilli Iudex ſequi debet voluntatem paternam, ſed declaratur vt ibid. n. 5. 9. & 10. 1357
Onus educandi pupillum ſpectat ad matrem, & auiam ratione affectionis. ibid. n. 1. 1357
Educatio & cōuerſatio in loco ſufficit pro cauſa ſcientiæ in teſte. In Rauennaten. Vallium. 5. Iunij 1581. n. 1. 526
ELECTIO *facta ſcienter de indigno non valet. Ceruien. Canonicatus. 10. Maij 1581. n. 5.* 516
Electio non eſt facienda de eo, qui ſcandalum in populo præbiturus eſt, etiam quòd nullū defectum patiatur. ibid. n. 4. 516
Electio ſimoniaca reprobatur, etiam quòd ſimonia ſit commiſſa cū vno ſolo ex electoribus. ibid. n. 1. 516
Tractatus de eligenda perſona eſt permiſſus, ſi tamen adſit conuentio de tali eligendo, eſt illicitus. ibid. n. 2. 516
Per electionem ius quæritur electo, ſicut per præ-

præſentationem præſentato. In Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. n. 6. Deciſ. 1011

In omni electione facienda ſemper præferri debet, qui magis habilis eſt & idoneus. In Calagnritana Reductionis Motus proprij. 29. Martij 1591. n. 4. 942

Electio facta per Capitulum præſumitur facta cumulatiuè non priuatiuè ad Epiſcopum. In Placentina Cathedra. 14. Ian. 1572. n. 2. 151

Electio Pœnitentiarij & collatio præbēda ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuar. 1597. n. 1. 1218

Electio legitimè facta non annullatur per cō firmationem electi nulliter factam. In Caſalen. Parochialis. 10. April. 1598. n. 2. 1274

Cōfirmatio electionis regulatur ſicut appellatio, quæ deuoluit ab inferiore ad ſuperiorē. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 3. 615

In electione attenditur vltimus ſtatus, quādo agitur ad effectum confirmationis, prout idem eſt in poſſeſſione præſentādi, quæ à pari procedunt. In Biſuntina ſeu Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 10. 1432

Ante confirmationem electionis nō dicitur cō ſtare de iure, ſed de non iure eligendi. In Tullen. Prioratus. 13. Iunij 1583. n. 2. 628

Quaſi poſſeſſio eligendi non dicitur quæſita, ſi non conſtet de confirmatione electionis. ibidem num. 1. 628

Ius confirmandi electionem denotat ſubiectionem. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iulij 1583. n. 1. 637

Diſpoſitio c. vt præterita. de electión. & c. cupientes. §. ad hæc. eod. tit. in 6. quando procedant & quando non. In Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octob. 1594. n. 1. 3. & 4. 1090

Electio Vrbani VI. fuit canonica, & Clemens Papa VII. fuit ſchiſmaticus. In Tullen. Prioratus. 28. Martij 1583. n. 3. 612

De electione Abbatis vid. ſupra in verb. Abbas.

Electvs *à Papa poteſt ea, quæ ſunt iuriſdictionis, adminiſtrare. In Vicen. Capellaniæ. 19. Maij 1567. n. 1.* 21

Electi confirmatio nulliter facta nō annullat electionem legitimè factam. In Caſalē. Parochialis. 10. April. 1598. n. 2. 1274

Electus remitti debet ei, cui de iure collatio competit. In Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. num. 3. 1011

Emendatio *vitæ & ceſſatio conuerſationis cū concubina ſeu adultera nō probatur per teſtes de auditu ab ipſa concubina, cui non eſt fides adhibenda. In Romana Legati. 28. Maij 1568. n. 1.* 54

Emendatio ab adulterio per tres aut quatuor annos præſumitur; niſi duret conuerſatio. ibid. num. 4. 54

Quando delictum eſt publicum publica quoq; debet eſſe emendatio. ibid. n. 5. 54

Emphytevsis *dicitur illa, pro qua ſoluitur quid modicum, locatio verò eſt ea, in qua ſolutio eſt proportionata ad fructus. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouembris 1575. n. 2. & 3.* Deciſ. 272

& in Romana Caſalis Marciliani. 19. Iunij 1587. n. 3. 4. & 5. 794

Contractus emphyteuſis potius eſt gratuitus quàm oneroſus. In d. Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 5. 272

Contractus emphyteuſis ex legum diſpoſitione amat indiuiduitatem. In Anconitana Terrarum. 14. Martij 1572. n. 2. 161

Ex quantitate penſionis cognoſcitur, an ſimus in locatione vel emphyteuſi. In Romana Melioramentorum. 20. Nouembris 1581. num. 3. 546

Ex quantitate ſoluta pro obtinenda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. n. 10. 1362

In contractu emphyteuſis requiritur ſcriptura, & tunc recipit perfectionem, quando in inſtrumentum redigitur. In Placentin. Bonorum. 13. Iunij 1583. n. 1 627

Contractus emphyteuſis differt à cenſu perpetuo. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 17. Iunij 1596. n. 1. 1195

Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. habet locum in locatione ad longum tempus ſecūdum opin. Doctorum, quæ videtur receptior; contrariam tamen opinionem veriorem iudicauit Rota. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 1. & 5. 286

& 14. Martij 1576. n. 1. 288

& in Zamoren. Caſtri. 10. Decēb. 1576. n. 1. 313

Pœna priuationis, de qua in l. fin. C. de iur. emphyt. fuit iure ſingulari introducta in cōtractu emphyteuſis, cui fuit data propria & diſtincta forma à contractibus emptionis & locationis. In d. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 7. 286

In emphyteuſi nō habet locum pœna priuationis ſeu caducitatis, ſicut in contractu liuelli contra Fulgoſij opin. ibid. n. 24. 286

Extenſio pœnæ non habet locum in l. fin. C. de iur. emphyt. quo ad locationem ad longum tempus. ibid. n. 15. 286

Inter contractum emphyteuſis & locationem ad longum tempus nulla eſt, niſi verbalis differentia, ſed hoc reycitur tanquam falſum. ibid. n. 2. 8. & 20. 286

In emphyteuſi transfertur vtile dominium, ſicut in locatione ad longum tempus, ſed non ob id ſequitur æquiparatio. ibid. n. 3. & 21. 286

Emphyteuſis & locatio differunt reſpectu penſionis. ibid. n. 9. 286

Emphyteuſis eſt contractus gratuitus, contractus verò locationis eſt oneroſus. ibid. num. 10. & 18. 286

In emphyteuſi nō datur reſtitutio ex capite læſionis ſicut in locatione. ibid. n. 11. 286

In emphyteuſi non fit remiſſio ob ſterilitatem

ſicut in locatione longi temporis. ibid. n. 12. 286

Leges loquentes in contractu emphyteuſis non debent trahi ad contractum locationis perpetuæ, vbi eſt rationis diſparitas. ibid. n. 16. 286

Contractus emphyteuſis & locationis ad longũ tempus in multis habẽt eaſdem regulas, quæ conueniunt, ſed non in omnibus & per omnia ſunt ſimiles & æquiparati, licèt ſub iiſdẽ titulis tractetur vtraq; materia. d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Mart. 1576. n. 2. 288

Solemnitates eadem requiruntur in locatione ad longum tempus, quæ in emphyteuſi, ſed hoc non eſt ex natura contractus ſed ex ſubiecta materia. ibid. n. 3. 288

In emphyteuſi appellatione filiorũ veniũt nepotes. Romana Domorũ. 24. Maij 1600. n. 6. 1362

In emphyteuſi eccleſiaſtica non comprehendũtur fœminæ. In Romana Domus S. Mariæ in Via Lata. 26. Ianuar. 1604. n. 2. 1477

Emphyteuſis cõceſſa pluribus & eorum ſucceſſoribus in dubio ſemper intelligitur diſcretiuè de proprijs filijs. In Firmana Fideicõmiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 4. 1023

Emphyteuſis conceſſa pluribus, vno deficiente aperitur eccleſia, nec eſt locus iuri accreſcẽdi. In Ceruien. Bonorum. 7. Feb. 1583. n. 10. 604

Emphyteuſis conceſſa pro ſe & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus comprehẽdit etiam hæredes extraneos. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuarij 1573. num. 3. 188

Emphyteuſis conceſſa in perpetuum tranſit ad extraneos, ſi tamen cõcurrat debita ſolemnitas conceſſionis, aliàs ſecus. In Senen. Pradij. 28. April. 1589. n. 3. 868

Emphyteuſis eccleſiaſtica regulariter non tranſit ad hæredes extraneos, & hoc eſt introductum fauore eccleſiæ, quando verò dicatur procedere. In Romana Domus in Transtyberim. 1. Iulij 1585. n. 1. 703

Emphyteuſis eccleſiaſtica quomodo intelligatur concedi non poſſe niſi tribus perſonis. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. n. 7. 1362

Emphyteuſi finita per generationem vel caducata, poteſt alius de familia petere renouationem etiam ſi ſit fœmina. In Ceruien. Bonorum. 23. Martij 1583. n. 1. & 6. 610

ſecus eſt ſi in petitione inueſtituræ renunciatum ſit iuri in ea ſibi competenti in vim pacti in ea appoſiti. ibid. n. 2. 610

Item ſecus ſi renouatio infra annum petita non fuerit. ibid. n. 7. 610

Item ſecus ſi tempore petitionis inueſtituræ res non ſit amplius integra. ibid. n. 9. 610

iſta tamen limitatio non procedit niſi quando aliqua negligentia imputari poteſt venienti poſt renouationem, ex quo eam non petijt in tempore. ibid. d. n. 9.

Item ſecus ſi petens inueſtituram non ſit de hæredibus & inueſtitura ſit hæreditaria. ibid. num. 10. 610

Item ſecus ſi non petatur inueſtitura iiſdem conditionibus, quæ ab extraneo reperiũtur, & offeruntur, vt ibid. n. 12. 610

Bona emphyteutica quando comprehẽdantur in donatione vniuerſali. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 17. Deciſ. 559

Res emphyteutica donari poteſt etiam ante obtentũ cõſenſum domini directi, dũmodo ante rei traditionẽ adſit cõſẽſus. Roman. Vineæ ſeu Saluiani Interdicti. 26. Iun. 1598. n. 9. 1290

Bona emphyteutica comprehendũtur in generali bonorum obligatione, maximè in eo qui non eſt ſoluendo. ibid. n. 4. 1290

Bona emphyteutica expreſſè prohibita alienari et hypothecari non comprehenduntur ſub hypotheca quantumuis generali, nec in eis datur Saluianum. ibid. n. 5. 1290

Dominus directus non tenetur cõſenſum obligationi rei emphyteuticæ præſtare, declara tamen vt ibid. n. 10. & 11. 1290

Clauſula ad habendum in emphyteuſi quid operetur. ibid. n. 12. 1290

Res emphyteutica ſi redeat ad dominũ vti dominum non vti priuatum, omnes obligationes & onera extinguuntur & reſoluuntur, declara tamen vt ibid. n. 13. 1290

Pro re emphyteutica, quæ hypothecatur, non ſoluitur laudemium. ibid. n. 6. 1290

Bona emphyteutica non hæreditaria non comprehenduntur ſub generali diſpoſitione bonorum. In Bononien. de Bologninis. 12. Ianuar. 1571. n. 1. 124

In re emphyteutica prohibita alienari non requiſito domino nõ habet locũ deuolutio ſeu caducitas per cenſus impoſitionem in ea factam cum expreſſo pacto redimendi, ſi cẽſus fuerit redemptus ante acceptationem caducitatis. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. n. 3. 819

& 19. Iun. 1587. n. 11. & 16. 794

Rei emphyteuticæ obligatio ſeu hypotheca de iure non ſunt prohibita. ibid. n. 5. 819

cum non ſit propriè alienatio, niſi adſit expreſſa lex à contrahentibus conſtituta per pactum expreſſum de nõ alienãdo nec obligando ſine conſenſu domini directi ſub pœna caducitatis. In d. Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 9. & 10. 794

Facultas alienãdi cõceſſa in inſtrumẽto trãſactionis facta inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturã emphyteuſis. Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 1. 1466

Pactum quòd propter bellum vel quid aliud poſſit res reſtitui repugnat emphyteuſi. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 6. 272

Cadens ab emphyteuſi culpa ſua perdit melioramẽta, declara tamẽ vt In Romana Melioramẽtorum. 20. Nouemb. 1581. n. 1. & 4. 546

finita verò emphyteuſi abſque culpa emphyteuta melioramẽta ſeu eorum æſtimatio illi debentur, niſi adſit pactum in contrarium. In Romana Domus Sanctæ Mariæ in Via Lata. 2. April. 1604. n. 1. 1496

Melioramẽta facta in emphyteuſi poſſunt etiã irrequiſito domino hypothecari. In Romana

Caſalis Marciliani.19.Iun.1587.n.21. 794

Pro deuolutione rei emphyteuticæ quid ſufficiat probari.In Romana Domus S.Mariæ in Via Lata.26.Ianuar.1604.nu.1. 1487

Agens ad deuolutionē rei emphyteuticæ poteſt pendente lite petere ſibi ſolui canones, aliàs emphyteuta cadit ob non ſolutionem, quòd locum habet etiam in Eccleſia. In Ariminen.Fructus Dotis.21.Iun.1591.nu.2. 958

Ius accreſcendi in contractu emphyteuſis locū habet, quando adeſt clauſula, quibus decedentibus. In Anconitana terrarum.14. Mart.1572.nu.1. 161

In emphyteuſi Eccleſiaſtica de nouo conceſſa illegitimus non eſt incapax acquiſitionis. In Romana Domus.4.Nouembr.1580. num. 3. 478

In Emphyteuſi Eccleſiaſtica ſufficit quod adſit vtilitas tempore, quo contractus eſt in ſcripturam redactus. In Placentina Bonorū. 13.Iun.1583.nu.3. 627

Legitimatus ſimpliciter non ſuccedit in emphyteuticis, niſi ſit legitimatus etiam ad emphyteutica ab eo, qui poteſtatem habeat. In Bononien.Bonorum de Bologninis.12. Ianuar. 1568.num. 1. 34
& 10.Decem.1568.nu.1. 67

In bonis emphyteuticis appellatione legitimorum & naturalium cōtinentur naturales legitimati, modo ſint ad hoc in ſpecie legitimati ab habēte poteſtatem.In d. Bononiē. de Bologninis. 22.Mart.1568.num.1. 45

In emphyteuſi non poteſt pater præiudicare filio emancipato, ſi ſit ex re ipſius patris quæſita, & quare.In Portuen.Bonorum. 26.Iun.1577.nu. 22. 341

EMPHYTEVTA cadens culpa ſua ab emphyteuſi perdit melioramenta, declara tamen. vt in Romana Melioramentorū. 20.Nouem. 1581.nu.1. 546

Emphyteuta ad hoc, vt non cadat à iure ſuo ob non ſolutionem, proſunt ſolutiones à tertio factæ. In Nucerina Tenimentorum. 13. Maij 1596.nu.1. 1186

Ex ſolutione facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio exigenti contra dominum.In Corduben.Redecimarum.2.Maij 1603.nu.4. 1463

Emphyteuta poteſt etiam irrequiſito domino ſua melioramenta hypothecare. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iunij 1587. num. 21. 794

Seruitus impoſita per emphyteutam in re emphyteutica ſiue vigore contractus ſiue præſcriptionis non nocet domino directo, ſed euaneſcit vbi res reuertitur ad dominum. In Romana Muri. 8. Iunij 1587.nu.2. 789

EMPTIO habetur pro perfecta etiam quòd ſit conditionalis.In Tiburtina Caſtri Viuarij.4.Decem.1587.nu.10. 805

Mentio pretij facit, quòd in dubio contractus dicatur emptionis & venditionis. In Romana Prælationis.6.Octob.1572.nu.3. 172

Emptionis ſimulatio probatur ex eo, quòd ſuppoſita ſit perſona emptoris, quo caſu cauſa ſuppoſitionis probatur ex eo, quòd emens rem neque ipſe indigeat, neq; pro ſe illam retinere velit. Placentina Bonorum. 13.Apr.1584.nu.1. 660

Emptionis ſimulatio qualiter probetur. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouembris 1595. num. 5. 1154

Obligatio appoſita ſuper contractu emptionis ſortitur eius naturam. In Romana Cēſus. 15.Mart.1577.nu.20. 321

In emptione id quod deeſt de vero pretio cēſetur donatum; & à creditoribus vel habentibus intereſſe reuocari poteſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1579.nu.32. 416

Emptione reſoluta omnia reponuntur in eum ſtatutum, ac ſi venditio facta non fuiſſet. In Placentina Bonorum. 24. Nouembris 1581.nu.7. 547

Reſtitutio, quæ per reſolutionem emptionis fieri debet, intelligitur de his, quæ quis accepit ab eo cui ſit reſtitutio, & non de acceptis à tertio. ibid.nu.8. 547

Per emptionem nomine alterius factam dominium emptoris probatur. In Romana Legati Domus. 13. Febr.1568.nu.1. 40

Emptum ex pecunia alterius acquiritur ei cuius nomine facta fuit emptio, & non ei cuius eſt pecunia, ſequuta traditione. In d. Placentina Bonorum. 27. Octobris 1581.nu. 1. 540
& in Fauentina Bonorum. 9. Martij 1592.nu.1. 979

Emptum à muliere præſumitur emptum ex pecunijs viri. In Romana Fideicommiſſi de Goris.27.Nouem.1591.nu.6. 967

EMPTOR, vt re tradita poſſit agere ad ſolutionem pretij, ſi venditor factum præciſè præſtare non poteſt, ſufficit adimplere per æquipollens ita vt emptor reddatur ſecurus. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Apr.1598.nu.2. 1275

Emptor, qui eſt creditor venditoris poteſt ſuum creditum excomputare in pretio rei emptæ, & perinde eſt, ac ſi pecuniā emptori numerauerit. In Romana Pecuniaria, ſeu præcodij.9. Maij 1594.nu.5. 1074

Emptor, cui nec lis nec quæſtio mouetur ſuper re empta, ſatis dicitur idoneè cautus per pretij inueſtimentum in alia re, quæ remaneat pro euictione obligata, quod procedit in caſu, quo ageretur de euictione, ſecus ſi agatur ex empto. Anconitana Prædij.3.Mart.1586.nu.4.& 12. 724

In emptorem non transfertur dominium rei prohibitæ alienari. In Romana Cenſus. 15.Mart.1577.nu.11. 321

Emens ſcienter rem ſubiectam reſtitutioni non poteſt vti exceptione doli, In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. num.4. 1275

Emens

Emens ſcienter rem alienam nõ habet actionem de euictione, ſecus eſt ſi in ſpecie ſtipulatus fuerit de euictione. In Romana Salviani interdicti. 15. Maij 1587. n. 8. Deciſ. 785

Emens ſcienter rem alienam repetit pretium ita demum, ſi eſt ei promiſſum, & iſto caſu non intrat diſpoſitio l. fin. §. emptor. C. com. de legat. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decembris 1603. nu. 7. 1480

Emptor rei prohibita alienari, licèt dicatur deceptus, non tamen ſequitur, quòd dicatur deceptus dolo venditoris, cum decipi dicatur tam is, qui ignorantia venditoris quàm qui eiuſdem caliditate decipitur. In d. Romana Salviani interdicti. 15. Maij 1587. nu. 5. 785

ENVNCIATIVA, *quæ nõ ſit de antiquo, & quæ emanat à perſona ſuſpecta propter intereſſe non præiudicat. In Fauſtina Bonorum 31. May 1596. nu. 3.* 1189

Enunciatiua non probat, quando principaliter agitur de veritate enunciati. In Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1598. nu. 2. 1278

Enunciatiua, quæ non ſunt clara, non ſuffragantur. In Lucana beneficiorum. 18. Decemb. 1579. nu. 6. 437

Enunciatiua probat inter eaſdem partes. In Romana Pecuniaria. 4. Februarij 1600. num. 1. 1339

& In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. nu. 3. 1387

Enunciatiua in antiquis excedentibus metã centum annorum probant. In Gerunden. Anniuerſariorum. 13. Mart. 1581. n. 1. 507

Enunciatiua antiqua æquipollent famæ, & plenè probant. In Saliſburgen. exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. nu. 14. 1025

& In Gerunden. Beneficij. 15. Decembr. 1599. nu. 2. 1334

Enunciatiuæ antiquiſſimæ plures probant. In Reatina Iuriſconferendi. 5. Aprilis 1593. nu. 1. 1021

& In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. nu. 5. 1141

Enunciatiuæ antiquæ inſtrumentum probant identitatem bonorum. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuar. 1594. nu. 4. 1061

Idem eſt etiam in præiudicium tertij, ſi ſimus in antiquis. In Lucana Beneficiorum. 22. Iun. 1580. num. 1. 474

Enunciatiua Papæ, ſuper qua fundat diſpoſitionem in re antiqua, probat. In Salamãtina Iuriſdictionis. 4. Mart. 1580. nu. 2. 449

Ex enunciatiuis antiquiſſimis Pontificum probatur vnio ſeu annexio. ibid. nu. 1. 1272

Inſertum litterarum antiquarum de verbo ad verbũ operatur diuerſas enunciatiuas, licèt litteræ ipſæ nõ exhibeãtur. In Alben. Plebis de Doliano. 8. Apr. 1598. nu. 2. 1272

Enunciatiuæ antiquæ collationum corroborant iuspatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decem. 1598. nu. 3. 1305

Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt quænam ſint annexa, non probant annexionem ſeu vnionem. In Camerinen. Parochialis. 19. Iun. 1589. nu. 2. Deciſ. 836

Enunciatiuæ arbitri, æſtimatoris, & Iudicis non ſtatur. In Peruſina executionis. 26. Ianuar. 1582. nu. 1. 554

Enunciationi Epiſcopi non ſtatur, quòd in actu conſtet de conſenſu Capituli. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. Apr. 1585. nu. 2. 696

EPISCOPVS *de iure communi tenetur in ſua Eccleſia reſidere, & ex eo probatur abſentia Epiſcopi. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. nu. 5.* 371

Papa vocat ſe Epiſcopum. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 11. 606

In Eccleſiaſtica Ierarchia non eſt maior ordo Epiſcopali, & ideo dignitas Pontificalis dicitur culmen dignitatum. ibid. n. 10 606

In Epiſcopali dignitate iura maximè abhorrent mendicitatem. ibid. nu. 12. 606

Epiſcopus Ordinarius regulariter eſt executor vltimarum voluntatũ ad pias cauſas. In Salamãtina Capellaniæ ſiue legati pij. 23. Mart. 1583. nu. 7. 612

Epiſcopus præſumitur ſcire omnia, quæ ab eius Vicario etiam foraneo fiunt. In Reatina Beneficij ſãcti Angeli. 20. Iun. 1576. num. 6. 306

Epiſcopus non poteſt allegare ignorantiam vacationis beneficij ſuæ diœceſis. ibid. n. 4. 306

Epiſcopus tenetur quolibet anno per ſe vel per alium diœceſim ſuam viſitare. ibid. nu. 3. 306

Epiſcopus licèt in cunctis Eccleſiis ſit ordinator reſpectu iuriſdictionis & ſimilium, ſecus eſt tamen reſpectu ſeruitij diuini, quia etiam in propria Eccleſia Cathedrali multa ſpectãt ad ordinationem Archidiaconi, & non Epiſcopi. In Iſpalen. Iuris nominandi. 10. Octob. 1583. nu. 7. 639

Ad Epiſcopum non pertinet deputatio Sacriſtæ & Organiſtæ in inferioribus Eccleſiis. ibid. nu. 6. 639

Quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ & cultum diuinum, ſpectant ad curam Epiſcopi. In Gadicen. Concordiæ. 3. Mart. 1595. n. 1. 1119

Epiſcopus, qui eſt in Capitulo vti Canonicus, in quo loco ſedere debeat. In Lucana Beneficiorum. 18. Decem. 1579. nu. 4. 437

Epiſcopus, qui aliquid conceſſit, debet etiam defendere, ne in re conceſſa turbetur. In Calaguritana Capellæ ſancti Laurentii. 27. Iun. 1583. nu. 2. 635

Conſenſus Epiſcopi & ſcientia ex curſu temporis quadraginta annorum præſumitur in iis, quæ concedere poteſt. ibid. nu. 1. 635

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficiis ſuæ diœceſis etiã regularibus. In Aquinaten. Beneficii. 21. Apr. 1600. nu. 3. 1353

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intentionem in collatione beneficii intra fines

ſua diœceſis conſtituti; maximè ſi conſtet de quaſi poſſeſſione illud conferendi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortita. In Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. n. 1. 799

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper Iuriſdictione in tota diœceſi, donec conſtet de alterius iuriſdictione, & in ea manuteneri debet. In Burgen. de Caſtro Zeris. 19. Decem. 1594. nu. 1. 1104

& poteſt cauſas à ſuo Vicario foraneo auocare. In Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. Maij 1591. nu. 1. 948

Epiſcopus habet intentionem fundatam in exiſtente intra terminos ſuæ diœceſis reſpectu iuriſdictionis, pro qua venit manutenendus. declara tamen. vt in Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1598. nu. 1. 1228

Ius commune quando non ſuffragetur Epiſcopo in materia Iuriſdictionis. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. nu. 1. 1386

Epiſcopus de iure communi poteſt iuriſdictionem exercere in parochialibus & parochis Abbatiæ Epiſcopalem iuriſdictionem non habentis, etiam quòd Abbas vtatur mitra & baculo, & excommunicet & alia faciat iuriſdictionem ſpiritualem tantum concernentia; ſed ſecus eſt in iuriſdictione contentioſa, & temporali vigore ſacri Concilij Tridentini, quã Epiſcopus exercere non poteſt. In Caetana Iuriſdictionis. 28. Nouem. 1576. nu. 1. 311

Epiſcopus de iure communi habet iuriſdictionem in Canonicos & Capitulum. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decem. 1569. num. 2. 1213

Epiſcopus in procedendo contra Capitulares de iure debet adhibere conſenſum Capituli in arduis, in cæteris verò conſilium. ibid. num. 3. 1213

Epiſcopus poteſt in leuibus contra Capitulares de iure communi ſolus procedere, ſecus eſt vigore ſacri Concilij Tridentini cap. 6. ſeſſ. 25. de reform. vbi vult quòd debeat cũ adiunctis procedere tam in leuibus quàm in grauibus. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 27. Nouem. 1585. nu. 1. & 4. 710

Epiſcopus in leuibus, in quibus non eſt opus tela iudiciaria, etiam ex officio poteſt contra Capitulares procedere. ibid. nu. 2. 710

Epiſcopus poteſt corrigere tanquã ſedis Apoſtolicæ delegatus, cum ex eo quòd eſt Epiſcopus, ſit ei conceſſa Iuriſdictio delegata. Palentina Iuriſdictionis. 18. Maij 1573. num. 3. 205

In dubio proactus validitate dicendum eſt Epiſcopum tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatum proceſſiſſe, etiam ſi exprimat ſe Ordinarium. In Placentina Decimarum. 27. Nouem. 1581. nu. 2. 549

Epiſcopus in quibus ſit manutenendus in exercitio ſuæ iuriſdictionis priuatiuè quoad Archidiaconum, & in quibus cumulatiuè. In Burgen. Iuriſdictionis. 20. Iun. 1594. num. 1. Deciſ. 1084

Cognitio cauſarum criminalium, & matrimonialium, & aliarum de iure communi ad Epiſcopum & non ad alium inferiorem pertinet, ex conſuetudine tamen & præſcriptione poteſt etiam ad inferiorem pertinere. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decem. 1582. nu. 4. 595

Epiſcopus non poteſt in loco extra ſuam diœceſim exempto collocare tribunal, licèt in tota ſua diœceſi poſſit. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. nu. 6. 417

Ius Viſitandi competit Epiſcopo etiam in exemptis in his, in quibus remanet Ordinarius; niſi in contrarium aliquid probabile deducatur. ibid. nu. 12. 417

Ius viſitandi Abbatiam de iure communi cõpetit Epiſcopo, niſi per conſuetudinem vel priuilegium tale ius ei reperiatur ſublatũ. ibid. nu. 1. 417

Epiſcopo exiſtenti in poſſeſſione ſuæ Eccleſiæ competit poſſeſſio reſpectu omnium membrorum Iuriſdictionis, non data particulari poſſeſſione alterius in aliquo membro priuatiuè ad Epiſcopum. In Burgen. Iuriſdictionis Archidiaconatus. 27. Iunii 1583. nu. 1. 633

Epiſcopus non poteſt cognoſcere cauſam ſuo Vicario commiſſam, cum in ea ſit maior Ordinario. In Maceraten, Dotis. 10. Mart. 1581. nu. 3. 506

Epiſcopus & Capitulum poſſunt ſtatuere circa ea, quæ tangunt vniuerſalem ſtatum Eccleſiæ. In Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouem. 1582. nu. 1. 590

& 3. Iul. 1581. nu. 1. 538

Secus eſt contra ſtatutum confirmatum à Papa cum præcepto, quòd obſeruetur: Item ſecus eſt contra ſtatutum, quod cõcernit fauorem alterius, quàm concedentis. ibid. nu. 1. 538

Eiſcopus cum Capitulo poteſt ſtatuta cõdere, quæ concernant ſtatum Eccleſiæ & Canonicorum. Leodien. Canonicatus. 28. Iunii 1602. nu. 2. 1147

Epiſcopus prædeceſſor in Epiſcopatu non poteſt in præiudicium Coadiutoris ſui ſucceſſoris facere affictum ſeu locationem cum anticipata ſolutione. In Nucerina affictus. 11. Maij 1571. n. 2. 136

Epiſcopus nõ poteſt alteri prouidere de beneficio, quod certo generi perſonarum debetur; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. In Placentina Cantoriæ. 24. Oct. 1594. nu. 6. 1098

Epiſcopus non poteſt beneficia diuidere. In Meliten. Iuriſpatronatus. 1. Mart. 1602. num. 3. 1428

Electio Pœnitentiarii & collatio præbendæ ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ; quãuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum

ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuar. 1597. nu. 1. Deciſ. 1218
Epiſcopus non poteſt demandare licentiam audiendi confeſſiones perſonæ, quæ non ſit idonea, & quæ poteſtatem audiendi non habeat. In Dubio ſacræ Congregationis Cõcilii. 27. Apr. 1592. nu. 7. 985
Epiſcopus diſpenſando ad clericatum cum corpore vitiato debet hoc facere cum cauſæ cognitione. Secus in Papa, qui ſcienter gratiam faciens inhabilis cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583. nu. 7. & 8. 625
Epiſcopus in ſubſcribendo ſententiam, quãdo ſunt plures iudices, an in numero plurali vel ſingulari ſubſcribere debeat. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decem. 1596. num. 1. & 8. 1213
In Epiſcopatu diuiſo beneficia nouiter erecta poſſunt etiam obtineri ab iis, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo non diuiſo. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. num. 6. 1337
Epiſcopatuũ diœceſes nõ ſunt diſtinctæ iuxta terminos dominii temporalis ſed aliquãdo vna diœceſis ſe extendit intra fines alterius dominii ibid. nu. 10. 1337
In cauſa Electi ad Epiſcopatum, cuius expenſis negotium ſit proſequendum. In Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octobr. 1594. num. 1. 3. & 4. 1090
ERRANS non poteſt dici renunciaſſe iuri ſuo. In Gadicen. ſtatutorum. 27. Ianuarii 1581. nu. 3. maximè ſi ſit error probabilis. ibid. nu. 4. 497
ERROR excludit conſenſum. In Tarentina Viridarii. 31. Maii 1596. nu. 2. 1190
& in Anconitana Vinea. 1. Iulii 1583. num. 1. 638
& in Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarii 1591. nu. 4. 931
Allegantí errorem incumbit onus probandi concludenter rem aliter ſe habere, quàm fuerit narratum. ibid. nu. 5. 931
Fundans ſe in errore conſenſum excludente, niſi probet illam qualitatem erroris nõ dicitur concludenter probaſſe. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 2. 940
Error regulariter annullat tranſactionem; ſecus eſt, quando error non eſt circa cauſam finalem tranſactionis. In Prænestina tranſactionis Bonorum. 21. Nouem. 1575. num. 1. 275
Item ſecus eſt quando error nõ eſt euidens & clarus. ibid. nu. 3. 275
Error expreſſus ille dicitur, qui videri & legi poteſt. ibid. nu. 4. 275
Error vbi eſt expreſſus, ſemper in eo, in quo erratum eſt, reſcinditur tranſactio. ibid. num. 12. 275
Error in tranſactione ex pactis in ea appoſitis detegitur. ibid. nu. 5. 275
Error expreſſus & certus dicitur, qui à iure certam habet interpretationem. ibid. n. 15. 275
Item operatur error in parte quod in toto quo ad excluſionem conſenſus. ibid. n. 11. 275
Error in tranſactione excludit conſenſum; maximè ſi verſatur circa cauſam obligatoriam, ſine qua quis non fuiſſet ſe obligaturus. In Caſtren. Taxarum. 16. Octobris 1585. nu. 1. 709
Error in tranſactione quando non eſt clarus & certus, non impedit exequutionem obligationis Cameralis. ibid. nu. 3. 705
Error tunc dicitur non eſſe clarus, quando circa illum viget diuerſitas ſententiarum. ibid. nu. 5. 705
Error detegitur ex eo quòd cõſtet rem aliter ſe habere. In Fauentina Bonorum. 20. Febr. 1581. num. 2. 508
Error in nomine non vitiat, ſi conſtet de corpore. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. nu. 1. 701
Error in denominatione hæredis vti filii, qui non ſit filius, vitiat teſtamentum. In Peruſina fideicommiſſi ſeu nullitatis teſtamẽti. 25. Iun. 1582. nu. 1. 584
Error iuris prodeſt ad effectum damni euitandi. In Gadicen. Statutorum. 27. Ian. 1581. nu. 4. 497
Error probabilis aliquando excuſat in gratioſis ad pœnam euitandam. In Romana Canonicatus ſancti Angeli. 21. Apr. 1567. num. 1. 29
Error ex coniecturis & circumſtantiis probari poteſt. In Romana Pecuniaria. 9. Decem. 1596. nu. 2. 1211
Vbi agitur de probando errore & voluntate teſtatoris eius aſſertioni ſtatur. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouem. 1598. num. 3. 1302
Confeſſio facta in teſtamento ſi ſit erronea poteſt per hæredem reuocari. In Romana Domus S. Mariæ in Via Lata. 26. Ianuar. 1604. nu. 4. 1488
Error excuſat à mora. In Marturana Affictus. 14. Iun. 1574. nu. 3. 235
Cauſa erronea, quæ etiam in parte tantum ſit falſa, & quæ in ea parte ſit talis, quæ veriſimiliter, ſi tranſigens ſciuiſſet eam eſſe falſam, non ita tranſegiſſet, annullat tranſactionem. In Prænestina Tranſactionis Bonorum. 21. Nouem. 1575. nu. 10. 275
Aſſertio in tranſactione, quæ venit conſequutiuè & illatiuè ad illa, quæ fuerunt narrata, ſi ſit erronea, conſequenter calculus ſuper eadem aſſertione factus redditur erroneus. ibid. nu. 6. 275
Per obligationem naturalem contractam error excluditur, & agnoſcens, obligationem ad eam tenetur. In Romana Pecuniaria. 14. Apr. 1600. nu. 3. 1350
Scientia excludit errorem. In Anconitana Vinea. 27. Iun. 1582. nu. 1. 586
Per ſcientiam ſpecificam qualitatis excluditur

tur error. In Romana Prælationis. 14. Martij 1576. num. 5. Deciſ. 279
Iuramentum excludit errorem. ibid. n. 6. 279
Error in tranſactione non facit, quòd verba tranſactionis generalia patiātur reſtrictionem. In Anconitana Vineæ. 22. Maij 1581. nu. 2. 520
Error cõmunis probandus eſt, & quòd procedat ab habente auctoritatē. Leodien. Hæreditatis. 3. Decemb. 1571. n. 1. & 3. 147
Error cõmunis licet probatus nihil operatur, vbi adeſt defectus in forma vel ſubſtantia. ibid. nu. 2. 149
Renunciatio facta ab eo, qui inductus fuit ad renunciandū ſub erronea aſſertione, nō valet. Ariminen. Caſtrorū. 23. Ian. 1591. n. 1. 931
Renunciatio erroris calculi quid operetur. In Romana Bibliothecæ. 4. Maij 1598. n. 1. 2. & 3. 1277
EVENTVS poſterior formatur & regulatur à primordio tituli. In Romana Pecuniaria. 13. Nouemb. 1595. n. 5. 1158
Simplex potentia euentus non eſt conſiderabilis, ſed requiritur expleta potentia. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 20. 351
Comprehenſio plurium euentuum non facit gratiam generalem. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 20. Mart. 1579. n. 13. 398
Caſus qui non euenit, ſi tamen poteſt dari, quòd poſſet euenire, ſufficit ad hoc vt haberi debeat in conſideratione. In Volaterana Prædij. 1. Febr. 1589. n. 3. 855
EVENTVALITAS in gratia non tollit defectum intentionis. In Portuen. Bonorum de Columna. 3. Apr. 1579. n. 2. 399
Gratia etiam motu proprio facta ex defectu intentionis eſt nulla, licèt in ea cadere poſſit euentualitas, & plures euentus comprehendantur. ibid. nu. 1. 399
EVICTIO non competit ei, qui ſcienter emit rem alienam; ſecus eſt, ſi in ſpecie ſtipulatus fuerit de euictione. In Romana Saluiani interdicti. 15. May 1587. n. 8. 785
In euictione habetur ratio eius, quod emptor habiturus fuiſſet, ſi res non fuiſſet euicta. Seniogallien. Prædij. 27. Ian. 1595. n. 2. 1114
Euicta re in ſolutum data nō poteſt quis redire ad primam actionem, niſi eam expreſsè reſeruauerit. ibid. nu. 3. 1114
Qui cautionem de euictione non exigit, quādo competit, dolo carere non videtur, & ob id ab obligatione non liberatur. Romana pretij Vineæ. 25. Iun. 1584. nu. 2. 672
Vbi quis tenetur de euictione ſimpliciter, euictio locum habet ſaltem reſpectu reſtitutionis pretij; maximè ſi adſit iuramentum. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decembris 1603. nu. 6. 1480
Antequam ſequatur euictio regulariter de euictione agi non poteſt; ſecus eſt, quando venditor ſciens vendit rem alteri obligatā, quia tunc poteſt agi ad intereſſe antequam euincatur. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 4. Deciſ. 328
De euictione agi non poteſt, niſi ea prius ſequuta; ſecus eſt in actione ex ſtipulata ratione contrauentionum. Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. nu. 3. & 9. 723
Omnes actiones præter actionē euictionis ob non implementum promiſſorum exerceri poſſunt etiam ante caſum euictionis. ibid. num. 10. 723
Vbi ſpecificè appoſita eſt obligatio de euictione, ſcientia rei alienæ non obeſt emptori, ſed tantum vbi cautum non eſt de euictione. ibid. num. 9. 723
Euictio rei venditæ, quæ fratri contigit in diuiſione facta cum pacto, quòd quiſq. in dicta diuiſione ſentiat damnum & incommodū, prout in caſu quo ſequeretur euictio, intelligi debet de ea, quæ euenit à tertio, & non à venditore. ibid. nu. 8. 723
Quando res deuoluitur ex natura rei, non eſt locus euictioni. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. nu. 1. 468
De euictione, quæ prouenit ex natura rei, quis non tenetur, niſi verba promiſſionis ſint ampla, & apta comprehendere talem euictionem. In d. Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. nu. 4. 1480
Bona ſtabilia data in ſolutū marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionem. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. nu. 2. 1480
Promiſſio ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem bonorum, & de euictione in forma & ſecundum formam ſtatuti, cum ſine aliqua mentione euictionis ex natura rei, non comprehēdit ipſam euictionem ex natura rei. ibid. nu. 5. 1480
Quando bona tranſierunt in dominium mariti, periculum euictionis ad ipſum ſpectat. ibid. num. 3. 1480
Si euincatur res per confeſſionem emptoris, venditor nō tenetur de euictione, niſi aliter doceatur de veritate confeſſionis. In Viterbien. Releuationis. 7. Maij 1593. num. 5. 1024
Emptor, cui nec lis nec quæſtio mouetur ſuper re empta, ſatis dicitur idoneè cautus per pretij inueſtimentum in alia re, quæ remaneat pro euictione obligata; quod procedit in caſu quo ageretur de euictione; ſecus ſi agatur ex empto. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. nu. 4. & 12. 724
Venditor dando fideiuſſores de euictione dicitur liberatus à primaua obligatione, limitatur tamen non procedere, quando non appareret, quòd res eſſet obligata; ſecus ſi appareret, quia tunc nō liberatur venditor ab obligatione de tra-enſo. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 6. 328
Fideiuſſores de euictione tenentur eadem
l j actione

actione ad præſtandum rem liberam, qua tenetur principalis, cum acceſſerint uti principales. ibid. nu. 12. Deciſ. 321

De fideiuſſione de euictione. vid. in verb. Fideiuſſor.

Hæres, qui ratione rei vẽditæ teſtatori & ab eo euictæ tenebatur illi ad duplum, facto inuentario tenetur à ſe exigere duplum, ſi actio erat iam orta ante obitum teſtatoris, aliàs ſimplum tantum. In Romana Saluiani Interdicti. 2. Decemb. 1588. n. 8. 842

Venditor promittens de euictione licèt nõ teneatur ad duplum vel triplum, ſed ad ſimplum tãtum, non ob id eſt liberatus ab obligatione dãnorum & intereſſe reſpectu illius ſimpli. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iunÿ 1587. n. 6. 787

Venditor etiam ignorans probibitionem alienationis tenetur de euictione, & ad damna & intereſſe. ibid. n. 4. 787

Alienans rem expreſſè probibitam alienari cum promiſſione de euictione, & cum aſſeueratione, quòd ſit libera ab omni fideicommiſſo, ex tali pacto conuento tenetur ad damna & intereſſe ſi reperiatur fideicommiſſo ſubiecta. In d. Romana Saluiani interdicti. 15. Maÿ 1587. nn. 7. & 9. 785

Quando res euincitur ab emptore, non habet locum actio quanto minoris. ibid. nu. 10. 785

Vbi euicta eſt poſſeſſio, dici poteſt rem non fuiſſe liberè traditam. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 6. 671

Probibitio alienationis rei, quæ concernit ſolum commodum minoris & non alterius perſonæ facit, quòd tutor & fideiuſſor de euictione tenentur ſecundum communem opinionem. Romana Euictionis domus. 5. Iulÿ 1599. nu. 7. 1324

In donatione reciproca venit euictio etiam ſi exceptum ſit à traditione. In Portuen. bonorum de Columna. 26. Iunÿ 1581. num. 3. 534

In donatione reciproca ſi aliquid euincatur, an reſpectu eius quod fuit euictum, ceſſet reciprocatio, & ſit opus inſinuatione. In d. Portuen. bonorum de Columna. 29. Maÿ 1581. nu. 1. 523

Exactio vbi fieri debet, in eo loco actiones eſſe cenſentur ſecũdum veriorem opin. In Romana de Soderinis. 29. Nouembris 1577. nu. 1. 352

Actus facultatiui non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Mediolanen. Diſtributionum. 14. Octobris 1594. num. 1. 1089

Quaſi poſſeſſio exigendi acquiritur per vnicum actum. In Romana Penſionis. 5. Decembr. 1601. nu. 2. 1411

Ex vnica ſolutione in iuribus incorporalibus acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. num. 1. 436

Ad conſtituendum in quaſi poſſeſſione iuris exigendi ad effectum primi extremi Rotæ requirit plenas & indubitatas probationes. In Regien. Penſionis. 18. Maÿ 1576. nu. 1. Deciſ. 302

Excomputatio quietantia, & compenſatio non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi, licet æquiparentur ſolutioni. ibid. nu. 3. 4. 5. & 7. 302

Poſſeſſio exigendi non quæritur ex exactione confeſſata, ſed requiritur vera exactio. ibid. nu. 8. 302

Per exactionem à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio exigendi contra ſucceſſorem. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulÿ 1595. nu. 1. 1147

Solutiones factæ metu cenſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. nu. 6. 1019

ſecus eſt ſi ſoluens non fuerit proteſtatus in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobris 1593. nu. 11. 1049

Ceſſans a ſolutione dicitur quaſi poſſeſſionem exigendi turbare. In Lucana Penſionis. 14. Maÿ 1576. nu. 13. 299

Exactio pecuniarum in banco depoſitatarum cum expreſſa proteſtatione non amoueri, niſi ipſo citato, malè & de facto facta dicitur, & pecunia de facto reponi debent. In Anconitana Pecuniarum. 10. Decem. 1601. nu. 1. 1412

Examen ex defectu citationis eſt nullum. In Corduben. Redecimarum. 29. Ianuar. 1593. nu. 4. 1010

Idem eſt ex defectu iuramenti de calumnia. In Romana Penſionis. 28. Maÿ 1603. nu. 5. 1465

Examen factum non ſeruata forma delegationis eſt nullum. in d. Corduben. nu. 1. 1010

Examen factum in partibus contra formam remiſſorialium & decretum interpoſitum, eſt nullum; declaratur tamen vt in Peruſina Hæreditatis. 30. Octobris 1587. num. 1. 800

Examen factum extra terminum dilationum datarum eſt nullum. In Burgen. Maioricatus. 18. Iunÿ 1582. nu. 2. 583

Examen teſtium factum extra tempus datum eſt nullum. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarÿ 1589. num. 4. 857

Examen teſtium non poteſt dici extra terminum, quando teſtes intra terminum iurarunt, quod ſufficit. ibidem. num. 21. 857

Terminus examinis teſtium datus non computatur niſi à die ingreſſus loci, in quo examen fieri debet. ibid. nu. 20. 857

Examen, teſtium qui non fuerunt iurati, eſt nullũ, licèt notarius dicat iuraſſe in forma iuris non autẽ tactis, &c. ſecus eſt, quando examen factum fuit ſub die, ſub quo

cadit

cadit citatio, & notarius enunciat teſtem iuratum eſſe. ibid. nu. 8. & 25. Deciſ. 857

L. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. ex identitate rationis locum habet tam in examine futuro, quàm præterito. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. nu. 9. 295

Diſpoſitio d. l. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. non procedit reſpectu examinis facti in alia cauſa; maximè quando exceptio eſt introducta fauore tacentis. ibid. nu. 16. 295

Examen teſtium factum ſub prorogatione termini partibus præſentibus conceſſa, valet. Nicien. matrimonij. 27. Apr. 1587. n. 2. 781

Examen teſtium nõ ritè factũ non ob id cauſat nullitatem examinis, ſed tantum dat anſam repetitionis faciendæ. ibid. nu. 4. 781

Examen teſtium, licèt non omnes fuerit uniformiter interrogati, valet, quia potuit fieri de conſenſu partium, prout ſæpè fit. ibid. num. 3. 781

Examen teſtium factum cum interrogatorijs partis aduerſæ, ſuſtinetur, etiam quòd opponatur de defectu mandati. Cæſarauguſtan. decimarum. 15. Octob. 1576. nu. 2. 308

Examen factum coram iudice allegato ſuſpecto per plures comparitiones poſtea coram eodẽ factas ſine aliqua proteſtatione valet, cũ cenſeatur à recuſatione receſſum. Anagnina Iuris paſcendi. 20. Dec. 1591. n. 2. 971 *& in Corduben. Redecimarum. 14. Ianuarij 1594. nu. 1.* 1057

Examẽ factum coram iudice vel notario, qui fuerit Aduocatus vel procurator partis, redditur ſuſpectum. In Meſſanen. Baroniarum. 27. Maij 1569. n. 4. 78

Examen teſtium demandari non poteſt non exiſtenti in dignitate Eccleſiaſtica; ſecus ſi demandetur tantũ nudũ miniſterium, etiam quòd ſit data poteſtas citandi teſtes, dummodo non ſit data facultas cogendi. d. Nicien. Matrimonij. 27. Apr. 1587. nu. 5. 781

Iudex mandans partibus, vt aſſiſtant ad cauſam vſque ad finalem determinationem, eis aſſignans locum poteſt poſtea ad examen bene procedere factis citationibus in dicto loco aſſignato. In Corduben. Redecimarũ. 29. Ianuar. 1593. nu. 6. 1010

Citatio ad videndum iurare teſtes nõ requiritur in loco examinis, vbi ſemel facta fuit in loco decreta remiſſoria. ibid. nu. 3. 1010

Examen factum contra defunctum non nocet ſucceſſori non citato; ſecus eſt in eo, qui venit ad cauſam. In Aurien. S. Pelagij. 11. Febr. 1604. nu. 2. 1489

Citatio vaga & incerta ad videndum iurare teſtes, reddit examen nullum, niſi ſit facta pro ſolo termino probatorio. ibid. n. 1. 1489

Examen teſtium non extractum vigore compulſorialiũ, facta recognitione manus notarij & parte citata, prout requiritur, non dicitur in forma probanti. In d. Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. nu. 1. 383

Teſtis productus & approbatus cenſetur approbatus nedum reſpectu futuri examinis, ſed etiam præteriti. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. nu. 1. Deciſ. 295

Teſtis habilitas vel inhabilitas de tempore examinis eſt reſpicienda, non procedit tamẽ vbi agitur de approbatione partis. ibid. num. 10. 295

EXAMINATVS *ſemel ad beneficium de iure non eſt amplius examinandus, ſecus eſt hodie vigore ſacri Concilij Tridentini, quando quæritur nouus titulus. In Calaguritana Iuris aſcendendi. 28. Iun. 1599. num. 6.* 1323

Examinatus poteſt per nouum examen ab examinatoribus reprobari, licèt alìàs fuerit approbatus, ſicut è contra per nouum examen poteſt approbari, qui alìàs fuit reprobatus; maximè quando ſufficit habilitas etiam infra mediocritatem. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decẽbris 1591. num. 10. 968

Examinatoris relatio, quòd examinatus ſit inhabilis, qui prius fuit habitus pro habili, dicitur ſuſpecta. ibid. nu. 9. 968

Habitus pro habili ab examinatoribus ad beneficia curata & ante præſentationem & poſt, inueriſimile eſt, quòd medio tempore fuerit inhabilis ad beneficiũ ſimplex. ibid. nu. 8. 968

Vt examen valeat iuxta diſpoſitionem Concilij Tridentini debet conſtare de die propoſiti edicti. In Toletana Parochialis. 3. Iul. 1595. nu. 4. 1148

Examinatio & approbatio vnius tantum, quando ſunt plures examinandi, eſt ſuſpecta. ibid. num. 5. 1148

EXCEPTIO *firmat regulam in caſibus non exceptis. In Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. nu. 7.* 718 *& In Salamãtina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. nu. 3.* 459 *ſed non facit, vt in ea comprehendantur illa, quæ alìàs non facta exceptionem ſub regula non venirent. In Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. num. 11. & 23.* 1231

Exceptio dicitur eſſe de regula alìàs determinatio eſſet diſformis. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 7. 980

Exceptio non oppoſita non præiudicat. In Romana pecuniaria ſeu prætẽſa arrogationis. 14. Apr. 1600. nu. 4. 1350

Exceptio caſus dicitur etiã ampliare regulã, quãdo alìàs exceptio nõ eſſet de regula. Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 14. 743

Exceptio, quæ concernit fauorem vnius, non poteſt ab alio opponi. In Portuen. Bonorũ. 4. Nouem. 1579. nu. 7. 421

Exceptio contrauentionis eatenus durat, quatenus durat contrauentio. In d. Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. nu. 2 324

Vt quis repellatur exceptione cõtrauentionis, ſatis eſt, quòd cõtrauẽtio ſit etiã in minimo.

d. Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 15. 341

Ad hoc ne dicatur ab exceptione receſſum, debet in vno quoq. actu repeti proteſtationes. Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 13. 295

Nemo poteſt excipere de iure tertij, niſi domino volente. In Palentina Iuriſconferendi. 2. Decembr. 1583. nu. 2. 649

Excipiens rem eſſe alienam tenetur probare. Viccentina Feudi decimarum. 15. Mart. 1602. nu. 4. 1424

Nemo tenetur ad verificationem eius, quod eſt de exceptione partis aduerſæ. Fauentina Monaſterij. 15. Decem. 1603. n. 15. 1484

Intentione actoris plenè probata, reus exceptionem ſuam plenè probare debet, alioquin probatio actoris non cõfunditur. Cæſarauguſtana decimarum. 3. Iun. 1577. n. 2. 332

Exceptiones rem non autem perſonam reſpicientes, quæ obſtant cedenti, regulariter etiam obſtant ceſſionario. In Regien. Bonorum. 21. Apr. 1581. nu. 1. 312

Iudex procedens ad vlteriora cenſetur reieciſſe exceptiones. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1578. nu. 8. 383

Reiectio exceptionis eſt intelligenda reſpectu poſſeſſorij non autem petitorij, quando verba ſententiæ diſpoſitiua ſunt reſtricta ad poſſeſſorium. In Firmana Bonorum. 29. Aprilis 1583. nu. 7. 616

Iudex procedens ad vlteriora cenſetur tacitè reieciſſe exceptionem diſcuſſionis, ſi pars nihil replicauerit. In Romana domus. 29. Mart. 1574. nu. 4. 227

Iudex non obſtãte exceptione diſcuſſionis etiã in tẽpore oppoſita poteſt iuſtè procedere ad vlteriora, ſi principalis debitor ſit decoctus, & non ſit ſoluendo, vel ſi ſit admiſſus ad c. Odoardus. ibid. nu. 5. 227

De exceptione diſcuſſionis. vide in verbo Diſcuſſio.

Exceptio ſolutionis contra obligationẽ iuratam in forma Cameræ opponi poteſt, ſi tamẽ opponatur ante ſententiam. Romana indemnitatis. 4. April. 1588. nu. 1. 814

Exceptio ſolutionis non releuat, ſi ſit obſcura & incerta & præſumptiua tantum. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobris 1578. num. 1. 372

Exceptio ſolutionis dicitur perẽptoria. In d. Romana Indemnitatis. 4. Apr. 1588. n. 2. 814

Quæ competunt per modum exceptionis peremptoriæ, non poſſunt opponi per viam ſubreptionis in reſcriptis ad lites; ſecus in gratijs. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 25. 351

Exceptio rei iudicatæ in vim dilatoriæ non autem peremptoriæ opponi poteſt per procuratorem conſtitutum ad allegandum exceptionem rei iudicatæ tantum non ad tractandum de meritis cauſæ, & talis procurator non poteſt audiri ſuper impugnatione cenſurarum. In Vlixbonen. Bonorum. 6. Octobr. 1579. nu. 2. 419

Exceptio compenſationis etiam in exequutione ſententiæ opponi poteſt, ſed habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum, nõ autem ante ſententiam. In d. Romana indemnitatis. 4. Apr. 1588. nu. 3. Deciſ. 814

Exceptio compenſationis in Saluiano interdicto admittitur. In Peruſina Bonorum. 15. Maij 1577. nu. 3. 327

Idem eſt de exceptione doli, ſeu dolo facis. ibid. nu. 2. 327

Exceptio compenſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamen eſt liquida. In Romana Tutelæ. 17. Febr. 1603. nu. 3. 1455

Exceptio adminiſtrationis tutelæ non poteſt reſtitutionem dotis faciendam impedire ſecundum communem opin. contra Socin. Dec. & alios; maximè ſi concurrat obligatio Cameralis ad fauorem dotis. ibid. n. 1. 1455

Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur contra obligationem Cameralem. ibid. nu. 2. 1455

Exceptio de dote non extenditur ad fructus dotis. In Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. nu. 8. 718

Tranſactio eſt litis finita exceptio. Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. nu. 1. 1059

& in Prænestina Cõpromiſſi, ſeu Adminiſtrationis. 10. Maij 1574. nu. 2. 230

Exceptio trãſactionis impedit litis ingreſſum & regreſſum ad eam. In Romana Bonorum de Columna. 13. Nouem. 1595. n. 1. 1152

Exceptio tranſactionis habẽtis clauſulas prægnantes eſt exceptio releuans in terminis l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Bononien. de Badriolis. 12. Ianuar. 1576. n. 3. 272

Exceptio falſitatis non impedit immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Mediolanẽ. de Cuſanis. 29. Maij 1600. n. 6. 1364

In iudicio manutentionis admittitur leuior probatio nec in eo anxiè attenduntur exceptiones. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. nu. 15. 1147

In materia manutentionis non ſolent attendi exceptiones contra teſtes. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 13. Febr. 1579. n. 2. 392

Exceptiones generales & particulares datæ cõtra teſtes pro parte aduerſa examinatos faciunt, quòd quis nõ poſſit pro ſe vti illorũ depoſitione, benè tamen poteſt iudex ex huiuſmodi depoſitionibus animum ſuum informare ad veritatem indagandam; Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. nu. 16. 1000

Exceptio competens contra teſtem poteſt per partem quandocunq. remitti. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. nu. 11. 295

Ab exceptione contra perſonam teſtis producti oppoſita dicitur receſſum per nominationem poſtea de eodẽ teſte factã. ibid. n. 12. 295

Exceptiones perſonales contra teſtem dari nõ poſſunt, quando teſtis productus & approbatus fuit, ne dum reſpectu futuri, ſed & præteriti examinis. ibid. nu. 1. 295

Ex-

Exceptio contra teſtem introducta fauore tacentis, facit quòd l. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. nō procedat reſpectu examinis in alia cauſa facti. ibid. nu. 16. Deciſ. 295

Exceptiones contra teſtes oppoſita non releuāt, quando fides ſuppletur ex eorum numero. In Romana Prælationis. 25. Octobr. 1573. num. 2. 241

Teſtes, qui patiuntur exceptiones releuantes, poſſunt nihilominus pro adminiculo deſeruire. In Romana Hoſpitij de Lucatellis. 3. Mart. 1603. nu. 3. 1456

Quibus exceptionibus teſtes repelli poſſint. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decembris 1603. nu. 4. 1482

Exceptiones quædam ſingulares, licèt non repellant teſtem tanquam non idoneum, tamen ſi ſimul iungantur, repellunt. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis. 27. Octobr. 1572. nu. 4. 176

Multæ exceptiones coniunctæ repellunt teſtē, ſicut plures probationes imperfectæ ſimul iunctæ faciunt probationem perfectam. ibid. nu. 5. 176

Exceptio turbida requirens altiorem indaginem in exequutione non admittitur. In Nucerina Aſſiſtus. 1. Februarij 1574. num. 2. 214

Per exceptionem turbidam & irreleuantem non retardatur exequutio obligationis Cameralis. In Romana de Grandis. 16. Ianuar. 1595. nu. 4. 1107

Exceptio dominij non impedit exequutionem ſententiæ in ſpolio, vbi petitur exequutio contra eum, qui ſpoliauit, & condemnatus fuit. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. nu. 5. 1314

In iudicio recuperandæ non admittitur exceptio defectus dominij. In Meten. Decanatus. 20. Decembr. 1582. nu. 7. 596

In iudicio adipiſcendæ admittuntur exceptiones defectus dominij incontinenti probādi. ibid. nu. 5. 596

In ſpolio admittitur exceptio notorij nō iuris. In Fulginaten. Spolij. 29. Februar. 1580. num. 3. 448

Exceptiones quando nō admittantur, præſertim in ſpolio. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. nu. 1. 669

Exceptiones ſuper iudicio, in quo latæ ſunt tres ſententiæ conformes, non admittuntur, nec retardant exequutionem rei iudicatæ. ibid. nu. 2. 669

Exceptio non implementi obſtat agenti, ceſſante tamen dolo datur moræ purgatio. In Romana Domus de Manilijs. 19. Nouem. 1582. nu. 1. 591

Exceptio inſinuationis non factæ non eſt exceptio intentionis & nullitatis, ſed facti. In Romana Compromiſſi. 14. Maij 1574. num. 2. 232

Exceptio oriens ex ventre pacti, etiam quod requirat altiorem indaginem, admittitur in quocunque iudicio. In Portuen. Bonorum. 9. Decembr. 1579. n. 5. Deciſ. 430

Exceptio oriens ex ventre Breuis omnino admitti debet, nec poteſt denegari. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 13. 980

Exceptio ex ventre reſeruationis penſionis tunc dicitur reſultare, quando gratia eſt conditionalis. In Compoſtellana Penſionis. 11. Maij 1584. nu. 4. 664

Excessus regulariter non præſumitur, præſertim in exequutione. In Fauentina Bonorum. 31. Maij 1596. nu. 2. 1189

Exceſſus in exequutione cauſat attentata. In Turritana Tertiariæ. 18. Decembris 1595. nu. 2. 1168

Propter exceſſum, exequutio mandati reuocari debet non autem mandatum. In Auximana Bonorum. 15. Februarij 1591. num. 1. 938

Exclusio perſonarum in ſtatuto venit in conſequentiam incluſorum in ſucceſſione. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. nu. 10. 496

Statutum excludens interpretationem, non excludit bonam & rationabilem. ibidem, num. 12. 496

Statuta excluſiua fœminarum nō extenduntur de perſona ad perſonam, etiam ex identitate rationis; fallit, quando maior datur ratio in perſona, de qua agitur, quàm in excluſa à ſtatuto. ibid. nu. 2. 496

Fœmina excluſa à ſuo gradu, in quo verè reperitur, quia fœmina, multo magis excluditur à gradu ficto, in quo reperitur. ibid. nu. 5. 496

Abſurdum eſt, quòd ſoror ſuperſtes excludatur, filia verò fratris ſuccedat. ibid. num. 3. 496

Statutum excludens ſororem dotatam ſtantibus fratribus defuncti excludit etiam fratrum præmortuorum filias. ibid. nu. 1. & per tot. 496

De excluſione fœminarum vide in verb. Fœmina.

Coniectura excluſionis fœminarum colligitur ex verbis prægnantibus excluſiuis. In Præneſtina Tranſactionis, ſeu Bonorum. 23. Ianuar. 1576. nu. 7. 281

Coniectura ſola, quòd teſtator filios maſculos inſtituerit, relictis tantum dotibus filiabus, non ſufficit ad excluſionem neptis. In Camerinen. Bonorum. 29. Maij 1589. n. 2. & 4. 880

Idem eſt de coniectura prædilectionis filiarum, quæ non eſt tuta neque abſolutè recepta. ibid. nu. 3. 880

Mater per ſtatutum excluſa à ſucceſſione filij extantibus propinquis, non dicitur excluſa abſolutè, niſi reſpectu bonorum paternorū, ſecus in aliunde filio prouenientibus, licèt ab auia paterna. In Rauennaten. Bonorum.

rum. 15. *Iun.* 1584. *nu.* 3. *Deciſ.* 670

Bona excluſi à ſtatuto applicantur ei, cuius contemplatione excluditur. ibid. nu. 4. 670

Ab excluſione cognoſcitur incluſio. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montonis. 10. *Maij* 1577. *nu.* 18. 325

EXCOMMVNICATIO *nulla non ligat. In Salamantina Cenſurarum.* 28. *Nouembris* 1594. *nu.* 4. 1098

& nullos operatur effectus. In d. Salamantina Cenſurarum. 5. *Nouemb.* 1597. *num.* 3. 1239

Propter cõtumaciam poteſt quis excommunicari. In Romana Releuationis Indemnitatis. 12. *Ianuar.* 1582. *nu.* 4. 551

Propter crimẽ ſimoniæ incurritur excommunicatio. In Calaguritana integræ portionis. 8. *Nouembr.* 1574. *nu.* 1. 244

Allegans excommunicationem eſſe nullam, probare debet. In d. Salamantina Cenſurarum. 11. *Decemb.* 1595. *nu.* 1. 1164

Ab excommunicatione lata in Curia non datur abſolutio, niſi cauſa cognita. ibidem num. 4. 1164

Ab excommunicatione lata in Curia nõ ſolet dari abſolutio niſi parito iudicato. In Aquinaten. Beneficij. 11. *Decembris* 1579. *num.* 1. 432

Excommunicatio lata in iuris ſubſidium, ſi intra tot dies non fuerit paritum, per appellationẽ admiſſam expirat. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus 23. *Octobris* 1598. *num.* 2. 1296

Ad inducendam inſordeſcentiam per perſeuerantiam in excommunicatione tempora non coniunguntur. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. *Iun.* 1598. *nu.* 5. 1285

Sententia excommunicationis lata cõtra perſonaliter non citatum eſt nulla, quod tamẽ nõ procedit, ſi per procuratorem comparuerit. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. *Octobr.* 1598. *nu.* 1. 1296

Item non procedit, vbi nõ patet tutus acceſſus; nam ſufficit eam exequi domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ Cathedralis. ibid. nu. 3. 1296

Perſiſtentia in excommunicatione licèt operetur effectum ſuſpicionis hæreſis, & vt pro confeſſo quis habeatur, tamen non præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit innocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. *Iunij* 1598. *num.* 2. 1285

EXCOMMVNICATVS *quando propter inſordeſcentiam beneficio priuari poſſit. ibid. n.* 1. *&* 3. 1285

Excommunicato pauperi aliquid non debetur ratione Eccleſiæ, niſi fame pereat, vel niſi excommunicatio ſit nulla. In Salamantina Cenſurarum. 28. *Nouem.* 1594. *num.* 3. 1098

Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi diſtributiones quotidianas excommunicato. In Salamantina Cenſurarum. 11. *Decemb.* 1595. *nu.* 2. *Deciſ.* 1164

Excommunicatus prohibetur recipi in teſtem. In Calaguritana Integræ portionis. 8. *Nouembr.* 1574. *nu.* 2. 244

Iudex ex officio debet repellere à iudicio excõmunicatum, ſi habeat notitiam cenſurarũ, & tenetur ſeruare formam c. pia. de exception. in 6. *In Algaren. Iuriſdictionis.* 9. *Ianuar.* 1573. *nu.* 1. 182

Excommunicatus, qui attentauit contra formam inhibitionis, non abſoluitur, niſi purgatis prius attentatis. In Aquinaten. Beneficij. 11. *Decembr.* 1579. *nu.* 2. 432

EXEMPTIO *tollit iuriſdictionem cumulatiuam. In Salamantina Iuriſdictionis.* 23. *Octobr.* 1579. *nu.* 9. 417

Nuda exemptio nõ tribuit iuriſdictionem ſed conſuetudo. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 9. *Maij* 1580. *nu.* 4. 459

Exemptio concernens tantum perſonam, quã quis repræſentat, non debet extendi contra ordinariam iuriſdictionẽ Epiſcopi, ſub qua ſubeſt ratione beneficij. In d. Salamantina Iuriſdictionis 17. *Decembr.* 1582. *nu.* 1. 595

Vbi agitur de iure exẽptionis Eccleſiæ ab inferiori, & ſubiectionis ſoli Papæ, nõ dicitur res modici momenti habere vnum ſuperiorẽ magis quàm alium. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. *Iun.* 1594. *nu.* 5. 1082

Solutio annua, quæ fit Eccleſiæ Romanæ, arguit exemptionem Eccleſiæ ſoluentis. In Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. *Maij* 1593. *nu.* 8. 1025

Atteſtationes Pontificum, quòd locus aliquis pertineat ad ius Romanæ Eccleſiæ, denotant exemptionem, & illam probant. ibid. num. 12. 1025

Facultas à Papa conceſſa Eccleſiæ adeundi pro ſacramentis Ordinarium arguit exemptionem ipſius Eccleſiæ, cum non ſit neceſſaria huiuſmodi conceſſio niſi in caſu exemptionis. ibid. nu. 7. 1025

Reſeruatio reuerentiæ in Ordinario arguit in cæteris exemptionem. ibid. nu. 18. *&* 20. 1025

Quando exemptio eſt plena, exempti non tenentur ad reuerentiam. ibid. nu. 19. 1025

Priuilegium exemptionis cõceſſum alicui Ordini per non vſum vnius Monaſterij non cenſetur ſublatum, cum ſufficiat reſpectu aliquorum Monaſteriorũ, quòd ſit in vſu. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. *Maij* 1591. *nu.* 1. 951

Exemptio à decimis conceſſa nõ intuitu bonorum ſed ratione paupertatis dicitur conceſſa non ſolum reſpectu bonorum, quæ exemptus habebat tempore conceſſi priuilegij, ſed etiam eorum, quæ poſtea habuit, donec ceſſet paupertas. ibid. nu. 6. 951

Priuilegium exemptionis à ſolutione decimarum

rum dicitur perſonale, nec tranſit in arrẽdatarios ſeu emptores prædiorum ſeu fructuum. In Carthaginen. Decimarum. 10. Iuniÿ 1588. n. 2. Deciſ. 827

Exemptio cõceſſa à ſolutione decimarum, pratorum, herbarum, ſyluarum, & ſimilium intelligi debet pro uſu exempti & eius animalium, non autem ſi alÿs talia vendantur vel arrendentur. ibid. n. 7. 827

Exemptione conceſſa à ſolutione decimarum hortorum, exemptus non poteſt olera vẽdere, quamuis ipſe ea colligat, niſi decima ſoluatur. ibid. n. 6. 827

Fructus, qui colligũtur in bonis perſonarum exemptarum à ſolutione decimarum, ſi vẽdantur vel arrendentur, non dicuntur in exemptione comprehenſi. ibid. n. 3. 827

De exemptione à decimis vid. in verb. Decima.

Exemptio conceſſa à ſolutione taxarum ſine derogatione regulæ de iure quæſito non impedit eum, qui eſt in poſſeſſione exigẽdi, quin poſſit in exactione cõtinuare etiã pẽdente lite ſuper exemptione. In Caſtren. Taxarum. 16. Octob. 1585. n. 2. 705

In vno & eodem corpore poſſunt diuerſæ concurrere qualitates, itaut ratione vnius detur exemptio, & ſecus ſit ratione alterius. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. num. 8. 1058

Papa nõ præſumitur voluiſſe derogare exemptioni obtentæ ex cauſa oneroſa & vti in vim contractus. In Cæſarauguſtana exẽptionis. 13. Iuniÿ 1594. n. 3. 1082

Concilium Tridentinum licèt non tollat exẽptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitãdi vti Sedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maÿ 1586. n. 4. 738

EXEMPTVS *non tenetur ad reuerentiam, quando exemptio eſt plena. In d. Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maÿ 1593. n. 19.* 1025

Exempti per priuilegium à iuriſdictione Ordinariÿ, ſi non ſint immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubiecti ſed alÿs inferioribus, poſſũt iuriſdictionem Ordinariÿ prorogare, & ei ſe ſubmittere, ſi tamen non redũdet in præiudicium alicuius niſi prorogantis, aliàs ſecus. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decemb. 1582. n. 7. 595

Locus exemptus à iuriſdictione Epiſcopi, & alteri ſubiectus dicitur propria diœceſis illius, cui eſt ſubiectus. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 5. 417

Ius viſitãdi competit Epiſcopo etiam in exẽptis in his, in quibus remanet Ordinarius, niſi in contrarium aliquid probabile deducatur. ibid. num. 12. 417

Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos, ſolet eã tribuere vti Sedis Apoſtolicæ delegatis. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. num. 2. Deciſ. 433

Abbatia & illius diſtrictus licèt exempta, dicitur tamen eſſe in diœceſi Epiſcopi. ibidem num. 1. 433

Abbas & Monachi S. Ambroſii Mediolanenſis Ordinis Ciſtercienſis ſunt exempti à Iuriſdictione Archiepiſcopi ſicut cæteri Ciſterciẽſes; præterquam in certis caſibus particularibus contentis in decretis Concilÿ Tridentini varÿs in locis, vt In Mediolanen. Dominÿ. 26. Iuniÿ 1591. n. 1. 960

Abbas terræ Durantis eſt exemptus à Iuriſdictione Archiepiſcopi Vrbinatenſis. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Ianuarÿ 1600. in princ. 1336

EXEQVVTIO *fieri non poteſt non præcedente liquidatione. In Turritana Tertiaria. 18. Decemb. 1595. n. 5.* 1168

Exequutio fieri debet cõtra eum & eius bona, qui ad pretÿ reſtitutionem tenetur. In Romana Domorum. 5. Martÿ 1584. n. 5. 658

Exequutio eſt retractanda, quando minus legitimè eſt facta, licèt conſtet de bono iure. In d. Turritana. 18. Decemb. 1595. n. 11. 1168

Exceſſus in exequutione non præſumitur, & ſi adſit, cauſat attentata. ibid. n. 2. 1168

Exequutio mandati propter exceſſum reuocari debet, non autem mandatum; maximè ſi ſine aliqua liquidatione facta fuerit. In Auximana Bonorum. 15. Februarÿ 1591. num. 1. 938

Exequutio facta poſt inhibitionem non eſt attentata, & reuocari debet, ſi non eſt facta vigore obligationis Cameralis propter priuilegium Auditoris Cameræ. In Romana Hæreditatis. 19. Decemb. 1578. n. 1. 385

De exequutione obligationis Cameralis vide in verb. Cameralis obligatio.

Inhibitio emanata cum clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum non cauſat attentata. In Tarraconen. Villæ de Reus. 8. Febr. 1593. n. 2. 1013

Per inhibitionem iuxta formam commiſſionis habentis clauſulam ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, nõ prohibetur capi poſſeſſio etiam propria auctoritate. In Tarraconen. Villæ de Reus. 4. Decemb. 1592. n. 2. 1003

Litteræ Apoſtolicæ habent exequutionem paratam. In Fauentina Monaſterÿ. 15. Decemb. 1603. n. 4. 1484

Exequutio ſententiæ latæ vigore conſtitutionis non poteſt dici nulla nec attentata. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 30. Martÿ 1582. n. 1. 573

Exequutio ſententiæ, quæ continet mixturam dicitur attentata, ſi mixtura clarè in ſentẽtia contineatur, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 6. 616

Vbi agitur de exequutione ſententiæ Rota ſolet maturius procedere, quàm quando agitur de ſententia ſuſtinenda, vbi nõ ita ſtrictè procedit. In Imolen. Caſtrorum. 16.

Martÿ 1576. n. 21. *Decif.* 290

In exequutione ſententiæ non venit niſi id, in quo fuit facta condemnatio. In Romana Tutela de Fabÿs. 4. Iunÿ 1584. n. 2. 667

Exequutio ſententiæ parte non citata fieri poteſt duobus concurrentibus, nempe quòd appellatio ſit deſerta, & quòd iudex de hoc ſit certus. In Barcbinonen. Bonorum piæ cauſæ. 16. Febr. 1582. n. 5. 565

Vbi agitur ad effectum exequutionis tantum, ratio habenda eſt eorum ſolum, quæ reperiuntur in actis tempore ſententiæ. In Bononien. de Budriolis. 12. Ianuarÿ 1576. num. 5. 279

Lapſo termino ad docendum de proſequutione appellationis iudex à quo poteſt citra vitiû attentatorum ſuam ſententiam exequi non obſtantibus impedimentis. In Abulen. Capellania. 17. Decemb. 1599. n. 1. 1335

Appellatio non poteſt ſuſpẽdere exequutionem ſententiæ latæ ſeruato iuris ordine; ſecus ſi ſententia ſit nulla, cum nullum pariat iuris effectum. In Terdonen. Præpoſituræ. 17. Marty 1600. n. 7. 1346

Suprema tribunalia nunquam exequuntur ſententias, de quarum iniuſtitia ex actis conſtat, ſed eas ſolent reuocare. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iuly 1577. n. 1. 344

Rota nunquam exequitur ſententias extra eã latas niſi guſtato de bono illarum iure. In Romana Domus. 25. May 1592. n. 4. 988

& in Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. n. 11. 1098

& in Aretina Bonorum. 12. Ianuar. 1598. num. 3. 1255

& in Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuarÿ 1598. n. 1. 1259

& in Taurinen. Prioratus. 20. Maÿ 1583. num. 1. 620

Rota nõ approbat ſententias extra eam latas, nec illis dat exequutionẽ niſi guſtata prius iuſtitia ſententiæ. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 10. 383

Rota repellendo aliquem à limine iudicÿ in vim ſententiarum extra eam latarum, dicitur illas exequutioni mandare. In d. Taurinen. Prioratus. 20. May 1583. n. 2. 620

Repulſio à iudicio eſt pars exequutionis ſentẽtiæ. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 7. 381

Ad exequutionem ſententiæ procedi non poteſt contra non citatum ſaltem per proclama. In Calaguritana Panis. 17. Maÿ 1599. num. 2. 1314

Exceptio dominÿ non impedit exequutionem ſententiæ in ſpolio, vbi petitur exequutio contra eum, qui ſpoliauit, & condemnatus fuit. ibid. n. 5. 1314

Sententia habens tractum ſucceſſiuum & cõtinuatum continuo grauat & cõtinuo mãdatur exequutioni. In d. Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 6. 381

Sententia lata contra patrem quando contra filium exequi non poſſit. In Calaguritana Pratenſi Panis cocti. 3. Nouẽ. 1595. nu. 1. 1152

Exequutio ſentẽtiæ impediri non poteſt à tertio, & qui non eſt in poſſeſſione. In Pampilonen. Parochialis de Subiza. 16. Decemb. 1576. n. 2. *Decif.* 314

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ. In d. Calaguritana. 3. Nouemb. 1595. n. 2. 1152

Res iudicata impedit exequutionem ſententiæ in poſſeſſorio, ſi ſit iuſta, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 2. 603

Mandatum exequutiuum non habet vim immiſſionis in poſſeſſionem, itaut illius vigore poſſit dici conſtitutum pignus iudiciale, niſi ſequuta vera & actuali immiſſione. In Romana Horti. 15. Febr. 1591. n. 2. 937

Exequutio mandati facta nõ prauia liquidatione reuocari debet, & quando ſumus in re, quæ ſeruando ſeruari non poteſt, ſed cõſumitur, æſtimatio prius facienda eſt, quanti eſſet de eo tempore. In Auximana Bonorum. 18. Marty 1591. n. 2. 941

Citatio ad videndum ſuperſederi in exequutione non facit, vt ideo probetur cepta exequutio. In Verulana Expenſarum. 19. Ianuary 1601. n. 1. 1381

Clauſula appoſita in ſuperſeſſoria, firma remanente exequutione intelligi debet, quatenus eſſet facta. ibid. n. 2. 1381

Contra reum fatentem ſe eſſe debitorem non poteſt procedi ad exequutionem, niſi debitor ſit omnino certus. In Romana Societatis. 17. Iuny 1580. n. 1. 473

Exequutio facta ſuper re, de qua adhuc non conſtat, an in ea ius aliquod debitori competat, ſed de hoc prius videri debet, antequam fiat exequutio, propter præpoſterationem ſuſtineri non poteſt. In Romana Hæreditatis. 19. Decemb. 1578. n. 3. 385

Vbi concordatum fuit de aliquo loco pro exequutione litterarum compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 13. Ianuar. 1570. n. 1. 90

Exequutio citationis in partibus ſine teſtibus eſt nulla. In Carthaginen. Portionis. 1. Iuly 1594. n. 1. 1087

EXEQVVTOR *non poteſt conſignare bona libera, ſuper quibus fit exequutio, niſi tota familia expulſa. In Spoletana Domus. 30. Ianuar. 1581. n. 3.* 498

Exequutori ſeu Nuncio atteſtanti de his, quæ ſpectant ad eius officium creditur. ibid. n. 1. 498

Pro exequutoribus præſumendum eſt in alienationibus ab Eccleſia factis. In Anconitana Bonorum. 6. April. 1579. n. 2. 401

& 17. Iun. 1577. n. 1. 338

& in Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. n. 2. 1125

Pro ſententia exequutorum in cauſa alienationis bonorum Eccleſiæ præſumitur. In Placentina Bonorum. 11. Maÿ 1583. n. 1. 619

Exequutor admittere debet exceptiones, quæ deducũtur ante collationẽ ad eã impediendã.

Florentina

Florentina Parochialis.21.Nouem.1569. num. 1. Deciſ. 85

Exequutor debet citare poſſeſſorem ſtante clauſula ſi conſtiterit. In Vercellen.Beneficiorum.28.Iun.1593.nu.2. 1041

Rota non ſolet transferre cognitionem cauſa in exequutorem. In Fauentina bonorum. 2.Mart.1584.nu.1. 656

Rota, quando ſuccedit in locum iudicis exequutoris, non dat immiſſionem in poſſeſſionem beneficij, niſi iuſtificatis prius omnibus iuſtificãdis.d.Florẽtin.21.Nou.1569.n.2. 85

Si exequutor pendente tempore ad appellandũ procedat ad immiſſionem omnia geſta per eum ſunt nulla & attentata, & veniunt reuocanda. In Auerſana Beneficij. 5.Iul.1593.nu.4. 1045

Poteſtas exequutoris verſatur tantum contra contradictores de facto non autem de iure ibid.nu.3. 1045

& in Alerien.Attentatorum. 20. Decem. 1593.nu.4. 1056

Exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem contractam ob ſimoniam dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis & procedere cum cauſa cognitione; maximè ſi adſit clauſula, vocato. In d. Auerſana. 5.Iulij 1593.nu.1. 1045

Exequutor mixtus dicitur nulliter procedere, quando procedit non legitimè citato eo, qui venit citandus. In Pampilonen. de Iãſi.28.Iun.1602.nu.5. 1446

Exequutor mixtus poſt appellationem attentat. In Barchinonen. Adminiſtrationis eleemoſinarum.31.Maij.1593.nu.4. 1031

Iudex dicitur mixtus exequutor; propter clauſulam, vocato. In d. Pampilonen. Parochialis de Ianſi.31.Ianuar.1601.nu.2. 1383

Exequutor deputatus cũ clauſula, vocato, & amoto illicito detentore, & quod verificato valore expreſſo conferat beneficium, tanquam mixtus exequutor tenetur aſſumere partes iudicis. In Alerien. Attentatorum. 20.Decem.1593. n.2. 1056

Iudex exequutor in impetratione certo modo dicitur mixtus, & quando adeſt clauſula, amoto illicito detentore. In Aliphana Canonicatus.27.Iun.1603.nu.2. 1471

Exequutor Apoſtolicus datus ſub forma dignum dicitur mixtus, & tenetur aſſumere partes iudicis, quando adeſt poſſeſſor. In Foroliuien.Capellania. 9. Maij 1588. num.1. 817

Exequutor Apoſtolicus non poteſt procedere ad exequutionem litterarum ſtante appellatione etiam viua voce incõtinenti interpoſita. ibid.nu.2. 817

Exequutor litterarum Apoſtolicarum in litteris deputatus non attentat. In Tarraconen.Villa de Reus. 4. Decembris 1592. num.3. 1003

Exequutor Apoſtolicus non tenetur verificari facere id, quod in litteris non legitur nec cõtinetur. In Pampilonen.de Ianſi.28. Iun.1602.nu.4. Deciſ. 1446

Verba illa, conſcientiam tuam oneramus, directa exequutori referuntur tantum ad idoneitatem prouiſi Apoſtolici. In Auerſana Beneficij.5.Iul.1593.nu.6. 1045

A ſententia mixti exequutionis datur appellatio, cum non teneatur poſſeſſor ad verbum mixti exequutoris ius ſuum derelinquere. In Auerſana Beneficii 5. Iul.1593. num. 2. 1045

& in Alerien.Attentatorum. 20. Decem. 1593.nu.3. 1056

A ſententia exequutoris litterarum Apoſtolicarum non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. In Fauẽtina Monaſterij.15. Decem.1603 nu.2. 1484

EXEQVVTOR TESTAMENTARIVS *poteſt cogere hæredem ad implendam voluntatem teſtatoris, vel ipſemet implere, quod declarantur quando ſcilicet res, quæ venit implenda, reperitur penes hæredem, poteſt cogi hæres ab exequutore implorato iudicis officio, ſi verò non ſit penes hæredem poteſt exequutor abſque iudicis officio per ſe implere. In Romana Montium.29.Octobr. 1593.nu.3.* 1048

Exequutor teſtamentarius non ſimpliciter datus, ſed cum facultatibus & auctoritatibus neceſſarijs & opportunis, & cum pleno amplo, & libero & generali ac ſpeciali mandato & adminiſtratione poteſt inueſtire pecunias hæreditarias, dũmodo vtiliter fiat, etiam nolentibus hæredibus. ibid.nu.1. 1048

Poteſtas exequutoris pendet à facultate ei data à teſtatore.ibid.nu.2. 1048

& in Romana Saluiani interdicti.2.Decemb.1588.nu.3. 842

Officium exequutoris teſtamentarij anno finitur, ſecus tamen ex teſtatoris diſpoſitione eſſe poteſt, prout quando ſingulis annis aliquid tenetur facere. In d. Romana Montium.29.Octob.1593.nu.4. 1048

Exequutor teſtamentarius in inueſtiendis pecunijs ex diſpoſitione teſtatoris non habet neceſſe requirere hæredem etiam præſentem; ſecus eſt, ſi rem hæreditariam pro ſatisfaciendo creditoribus & legatarijs vendere vellet. ibid.nu.6. 1048

Exequutores teſtamentarij non ad pias cauſas non poſſunt agere contra debitores hæreditatis, neque contra aliquem poſſeſſorẽ, ſecus ſi adſint aliqua pia cauſa, quarum vigore agere poſſunt, vel ſi facultas ſit eis à teſtatore verbis ampliſſimis data, vt agere poſſint. In Romana Saluiani interdicti.2.Decem.1588.nu.1.& 3. 842

Officium exequutoris teſtamentarij non addita per hæredem hæreditate ceſſat. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 6. 943

EXEQVVTORIALES valdè antiqua non mittuntur exequutioni; maximè ſi ſint obtenta per audientiam contradictarum. In Tudertina Bonorum. 18. Iunij 1571.num.6. 138

Exequutio exequutorialium eſt attentata, quando earum intimatio non eſt reproducta in Rota. In Syracuſana Praeminentiarum. 13.Febr.1595.nu.2. 1116

Intimatio exequutorialium contra Capitulum debet ipſi Capitulo nō particularibus Canonicis intimari.ibid.nu. 1. 1116

In citationibus ad videndum decerni litteras exequutoriales non requiritur tanta ſolemnitas, quanta in alijs. In Toletana Primitiarum. 27.Febr.1581.nu.4. 502

Mandatum exequutiuum conceſſum loco litterarum exequutorialium, licèt non ritè datum, ſi tamen rectè reuocari non debet ſed exequi. In Regien. Bonorum de Nonellaria.24.Maij 1589.nu.1. 878

EXHIBITIO ſcriptura, poteſt à Rota cogi, vt fiat, probata exiſtentia illius & intereſſe petentis. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Aprilis 1597.nu.4. 1224

Debet probari ſcripturam eſſe penes eum, à quo petitur exhibitio.ibid.nu.1. 1224

Paria ſunt, quòd libri, qui petunt exhiberi, ſint penes dominum, vel eius officiales, quibus poteſt pracipere, vt illos exhibeāt. ibid.nu.3 1224

EXPECTATIVA catenus ſuffragatur & operatur, quatenus expectans acceptare intendit, & interim gratia valet. In Aretina Cōmenda. 15. Decembris 1586. num. 5. 761

Expectatiua conceſſa ad fauorem vnius non poteſt ad impugnationem gratia alterius ab alio allegari quàm ab eo, ad cuius fauorem conceſſa fuit.ibid.nu.4. 761

Expectatiua inferioris non poteſt ligare manus ſuperioris. ibid.nu.2. 761

Expectatiua non ſolent concedi ſuper certo corpore beneficij poſt obitum obtinentis, ne inducatur votum captanda mortis, vigore tamen priuilegiorum poſſunt concedi. ibid.nu.6. 761

Expectatiua, qua aliàs concedebātur in forma pauperum, requirebant acceptationem infra menſem, & proceſſum exequutoris, aliàs non tribuebant aliquod ius ne in re nec ad rem ibid.nu.7. 761

Per expectatiuam conceſſam ex nunc prout ex tunc confertur beneficium, & ius quaritur, nec requiritur proceſſus exequutoris nec alia collatio.ibid.nu.8. 761

In expectatiuis & mandatis de prouidendo tempus vacationis & exequutionis attendi debet. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun.1604.nu.5. 1444

EXPENSA vigintiquinque ducatorū pro expeditione non poteſt dici modica. In Segobien.Canonicatus.6.Febr.1589.n.4. 856

Pro expenſis litis conſequendis ſufficit iuris preſumptio. In Legionen.Congruarum. 10.Octob.1592.nu.8. 173

Victus non condemnatur in expenſis niſi à die mota litis de ſtylo Rota. In Aquen. Applicationis.16.Iun.1603.nu.5. 1469

Expenſa facta ſuper lite iniuſta non debentur. In Verulana Expenſarum. 19.Ian. 1601.nu.3. 1382

Expenſa facta ratione litis, in qua quis coactus fuit ſe iuſtificare in iudicio & in itineribus, probata quantitate ſunt alicuius cōſiderationis. In Rauēnaten. Damnorum & intereſſe.27.Octob.1603.nu.4. 1475

Expenſa facta pro conſequēdis expenſis prius factis & non ſolutis, debentur. In Verulana Expenſarum. 28. Februarij 1600.nu.1. 1342

Moroſus tenetur ad refectionem expenſarū propter moram factarum. In Romana Pecuniaria ſeu Domus. 23.Octobr.1595. num. 5. 1150

Litigans aduerſario non tenetur miniſtrare expēſas, niſi in certis caſibus à iure expreſſis. In Virdunen Epiſcopatus.21. Octobris 1594.nu.6. 1090

In petitione ſubminiſtrationis expenſarum litis duo probari debent paupertas & boni iuris praſumptio; & paupertas probari debet reſpectu rei, de qua agitur. In Valentina Emolumentorum. 27.Nouembr. 1579.nu.1.& 2. 426

Qui omiſſa vna via agendi aggreditur aliam de ſtylo Rota non tenetur ad refectionem expenſarum. In Ceruien. Bonorum. 17. Iun.1583.nu.6. 630

Expenſa facta in lite praſumuntur facta de pecunijs mutuo acceptis, quando ille, qui fecit expenſas non habeat aliundè, vnde faceret. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590.nu.6. 925

Expenſa facta in lite pro defenſione bonorum fideicommiſſarium non ſunt reſtituēda, niſi hares obtineat in lite, vel ſaltem lis redacta ſit ad eum ſtatum, vt aduerſarius vidēs contra ſe rem claram & agnoſcens bonam fidem ſtatim ceſſerit liti. ibid.nu.5. 925

Expenſa facta in litibus neceſſarijs pro recuperatione ſeu defenſione bonorum fideicommiſſo ſubiectorum per legatarios ſeu fideicommiſſarios ſunt reficienda.ibid.nu.3. 925

Hares non poteſt deducere expēſas, quas fecit in hareditate gerēdo negotium proprium; ſecus eſt, ſi non ſolum geſſerit negotium proprium, ſed etiam aliorum ad fideicommiſſum vocatorum poſt eius obitum. ibid. num. 4. 925

De expenſis litis quantum ad condemnationē & exequutionem idem cenſendū eſt, quod de ſorte principali. In Romana Expenſarum.16.Octob.1589.nu.5. 891

Condemnatio expenſarum omiſſa vel per errorem in ſententia, vel quia non fuerit

petita, non arguit quòd iudex voluerit reum abſoluere; niſi ipſe reus oſtendat ſe habuiſſe iuſtam cauſam litigandi, per quã debeat à cõdemnatione in expẽſis excuſari. In Romana Expenſarum. 9.Febr.1568. num. 1. Deciſ. 38

Iudex cui cauſa in ſecunda inſtantia fuit cõmiſſa poteſt ſupplere defectum contemnationis expenſarum in priori ſentẽtia omiſſa. ibid.nu.2. 38

Mandans regulariter tenetur ad refectionem expenſarum, poteſt tamen aliquo caſu excuſari; maximè quando agitur de nullo ſeu minimo præiudicio. In Palentina Decimarum de Vſillos. 26. Iuny 1566. num. 1. 6

Comparens vti procurator in expenſis condẽnari non poteſt. In Anconitana Separationis. 29.Apr.1598.nu.8. 1276

Qui fideiuſſit de ſoluenda ſorte principali, tenetur etiam ad expenſas. In Romana Expenſarum. 16.Octob. 1589.nu.6. 891

Qui in negotio principali non venit citãdus, minus in condemnatione expẽſarum citari debet, ſecus è contra.ibid.nu.7. 891

Expenſa litis debentur à marito vxori petenti diuortium, ſi maritus ſit in culpa. In Valentina Diuortij. 17.Maij 1577.n.1. 328

Maritus patiendo vxorem litem ſuſtinere ſuper re ſibi in dotẽ data, ſicut ſibi in ſorte principali præiudicat ſuper ipſa re ita & in expenſis; ſi verò ſimpliciter tantum hoc paſſus ſit, ſed non præſtitit auxilium, poſſet fortè dubitari, an pro ipſis expẽſis ſuper dicta re ſibi in dotem data teneatur. in d. Romana Expenſarũ. 16.Oct.1589.n.10. 891

Pro expenſis factis in cura mariti infirmi bona ipſius mariti poſt eius mortem remanent obligata, etiam quòd mulier ea in dotem ſecundo viro dederit, & etiam quòd creditor huiuſmodi expenſarũ fuerit præſens conſtitutioni dotis ſecundo marito factæ, & etiam quòd ſecundum matrimonium ipſe procurauerit tacendo ſuum creditum.ibid.nu.11. 891

Qui vult vti beneficio victoriæ litis, tenetur pro rata ſua ad expenſas factas. In Iſpalen. Contributionis. 1. Februarij 1593. num. 4. 1012

Expenſa litis plurium beneficiatorum prius facienda eſt de burſa communi, quàm fiat contributio.ibid.nu.1. 1012

EXPRESSIO per generalem relationem eſt impropria ſpecialiter, ſed propria generaliter. In Firmana Bonorum. 29. Apr.1583.nu.4. 616

Expreſſio per relationem nõ ſufficit, vbi quid pro forma eſt exprimendum, niſi ſit talis, quæ per æquipollẽs impleri poſſit.ibid.n.3. 616

In expreſſione facta per relationem, quando agitur de actu ſuſtinendo Rota admittit expreſſionem generalem per æquipollentiã. ibid.num.5. 616

Illud dicitur expreſſum & certum, quod à iure certam habet interpretationem. In Præneſtina Tranſactionis. 21. Nouem. 1575.nu.15. Deciſ. 278

Argumentum à caſibus expreſſis ad non expreſſos valet, vbi non eſt facta totalis æquiparatio; maximè non concurrente identitate rationis. In Romana Caſalium de Maximis. 4. Decem. 1577. nu.3. 353

Expreſſio facienda infra tantum tempus puta infra ſex menſes, à die habita poſſeſſionis intelligitur. In Romana Domus. 9. Decem.1588.nu.2. 844

Regula Cancellariæ de expreſſione qualitatũ, loquitur de beneficijs, quæ impetrantur non autem de obtentis. In Lunen.Sarzanẽ.Beneficij ſeu Prioratus.20.Maij 1591. num.1. 947

Stylus Cancellariæ eſt, quòd in beneficiorum ruralium impetratione, quæ carent cura, non ſit neceſſaria expreſſio qualitatum beneficiorum.ibid.nu.2. 947

Expreſſio valoris beneficij per non exceſſum non includit aſcenſum. In Lunen.Sarzanen.Penſionis.15.Febr.1593.nu.5. 1019

Falſa expreſſio valoris inducit ſubreptionẽ, ſi de ea conſtet. In Compoſtellana penſionis.7.Nouem.1584.nu.5. 677

In gratia motu proprio conceſſa ſuper beneficio nõ erat de iure antiquo neceſſariò exprimendus valor obtenti, & ob huiuſmodi omiſſionem expreſſionis nõ dabatur caſatio obtẽti, ſed de iure recentiori Pontificum ſecus eſt. In Lunen.Sarzanen.Prioratus. 9. Febr.1590.nu.1. 918

EXPVLSIO colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionem authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit. In Romana Caſalis. 28. Iunij 1577. n.4. 340 & in Aquinaten.Beneficij. 11. Decembris 1579.nu.6. 430

Iudex ritè procedẽs priuat poſſeſſione per immiſſionem etiam ſine expulſione poſſeſſoris. In Nullius ſeu Theatina Beneficij.5.Iul. 1599.num.1. 1325

Ad hoc vt quis poſſeſſione priuetur, requiritur expulſio talis, vt cum effectu expulſus excludatur à conſpectu rei, & quòd facilis non ſit reditus, & cum tota familia expellatur. In Spoletana domus. 19.Decem. 1580.nu.9. 492

Per expulſionem inquilinorum non amittitur poſſeſſio, niſi eiecta familia & bonis. In d.Spoletana Domus.30.Ianuar. 1581. num. 2. 498

Conſignatio domus liberæ & vacuæ fieri non poteſt niſi tota familia expulſa.ibid.nu.3. 498

Expulſio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat poſſeſſio ciuilis, quæ eſt penes dominum, ſed tãtum naturalis, quæ eſt coloni vel inquilini.ibid.nu.4. 498

Expulſio inquilinorum non refert, quòd ſit

facta

facta a facie loci, ſed ſufficit, quòd difficilis ſit reditus ad poſſeſſionem. ibid. nu. 5. 498
Inquilinus à poſſeſſione expulſus, ſi ſtatim reuocolatus ſit, præſumitur voluiſſe ſuam poſſeſſionem recuperare, & non domini poſſeſſionem per calumniam interuertere. ibid.nu.6. 498
Quo caſu non ſit neceſſaria expulſio inquilini ad acquirendum poſſeſſionem. In d.Spoletana Domus.9.Mart.1582.nu.3. 567
EXTENSIO quæ ſit tam contra ius commune quàm cõtra formam regularum anteriorum Pontificum tanquam odioſa eſt reſtringenda. In Lunen.Sarzanen.Prioratus.9.Februarii 1590.nu.4. 911
Extenſio in materia correctoria eſt prohibita. In Peruſina Hæreditatis. 26.Nouembr. 1588.nu.15. 840
Extenſio de caſu vero ad caſum fictum ex identitate rationis fieri debet. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 5. Iun.1598.nu.8. 1286
Extenſio de caſu ad caſum non eſt licita in odioſis & in correctorijs iuris communis. ibid.nu.15. 1286
In pœnalibus non ſit extenſio de re ad rem, nec de perſona ad perſonam. In Romana Secretariatus. 17.Febr.1592.nu.8. 972
In pœnalibus non ſit extenſio de vno contractu ad alium, aliquando tamen ex identitate rationis permittitur, quando in omnibus & per omnia par eſt ratio. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576.nu.14. 286
Extenſio pœnæ nõ habet locum in l. fin.C.de iur.emphyt. quoad locationem ad longum tempus.ibid.nu.15. 286
Extenſio in pœnalibus non ſit ad eum, qui nõ eſt verè talis. In Romana Releuationis indemnitatis.3.Iul.1581.nu.3. 537
Extenſio ſit in lege pœnali ad caſum, in quo viget ratio in ea expreſſa. In d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Mart.1576. num. 6. 283
Extenſio de caſu ad caſum ex identitate rationis fieri debet, quando agitur de conſolidatione vtilis dominij cum directo. ibid. num. 7. 288
Lex pœnalis nõ extenditur ad correlatiuum vbi non eſt par ratio. In Dubio Sacræ Cõgregationis Concilij. 21.Iun.1602.n.13. 1442
Pœna non eſt extendenda, ſed quo magis eſt exorbitans diſpoſitio, eo magis anguſtanda & reſtringenda eſt interpretatio. In Velíterna Bonorum. 13.Februa.1579. num. 18. 393
Extẽſio de vna perſona ad aliam admittitur quando eſt conformis intentioni ſtatuẽtiũ. Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar.1581.nu.7. 496
Regula prohibens extenſionem de vna perſona ad aliam non procedit, quando diſpoſitio ſit ratione alicuius qualitatis, quæ in aliam perſonã transfertur. ibid.n.6.Decis. 496
Statuta excluſiua fœminarum non extenditur de perſona ad perſonam etiam ex identitate rationis, fallit tamen quando maior datur ratio in perſona, de qua agitur, quàm in excluſa a ſtatuto, quo caſu potius dicitur comprehenſio quàm extenſio ibid.nu.2. 496
Conſtitutio pœnalis loquens de domino non extenditur ad arrendatarium. In Romana Releuationis indẽnitatis. 3. Iulij 1581. num.2. 537
Extenſio ſit ex coniectura ta mente, quando caſus omiſſus eſt omnino ſimilis expreſſo. In Pacen.Capellaniæ. 10. Octobris 1575 num.7. 266
Ad effectum extenſionis, ſatis eſt quòd militet eadem ratio, licèt aliquo reſpectu minor ſit ratio in caſu, in quem ſit extenſio. In Fauentina de Nicolutijs. 19. Martij 1582.nu.3. 570
In materia ceſſionum & renunciationum non ſit extenſio de vna re ad aliam. In Romana Domorum. 5. Martij 1584. num. 2. 658
Præſcriptio non poteſt extendi de re ad rem, nec de prædio ad prædium. In Toletana Decimarum.20.Nouem.1587.nu.6. 802
& in Toletana Decimarum de Occagna. 31. Ianuar.1580.nu.2. 908
Conſuetudo de vno actu ad alium extendi nõ poteſt, ſed probari debet in caſu de quo agitur. In Meliten. Præcedentiæ.15.Maij 1577.nu.2. 326
Conſuetudo cum ſit ſtricti iuris, non extenditur, ſed probari debet in ſpecie in loco de quo agitur. In Oriolen.Fructuũ.20. Nouembr.1595.nu.5. 1159
Extenſio actus notarij regulari debet à petitione partis. In Spoletana Domus. 19. Decembris.1580.nu.3. 492
FABRICA donata ſeu legata trahit ad ſe quicquid ei poſt donationem accedit. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582.nu.16. 559
Relicta Fabrica quid veniat. ibid.nu.9. 559
De Fabrica vide aliquid in verb. Aedificium.
Applicatio facta fabricæ locorum de populatorum, in quibus Eccleſiæ deſierunt eſſe in rerum natura, facta pro dote neceſſaria beneficij tam erecti quàm erigendi & pro augmento cultus diuini non cadit ſub Regula reuocatoria vnionum, maximè ſi aliquod corpus beneficij non extinguatur & alteri applicetur, nec in aliquo ius conferendi lædatur. In Conchen. Erectionis. 13.Apr.1592.nu.1. 980
FACTVM infectum fieri non poteſt. In Portuẽ.Bonorũ de Columna.9.Iun.1578. num. 7. 365
Factum præſumitur ad inſtãtiam partis, cuius intereſt. In Carthaginen. Portionis

14.Octo.

14. Nouembr. 1594. nu. 1. Deciſ. 1094

Nemo poteſt venire contra factum propriū. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. num. 1. 334

Factum ex pacto & illius continentia colligitur. In Praneſtina tranſactionis. 16. Maÿ 1575. nu. 1. 257

FACVLTAS præſcribi poteſt. Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 3. 212

Facultas competēs per modum iuris præſcribi non poteſt. In Gadicen. Adminiſtrationis decimarum. 19. Apr. 1577. nu. 2. 323

Facultas conceſſa per motū proprium, per obitū Papæ concedentis expirat, ſi ante eiuſdē obitū non vtatur; ſecus eſt, ſi talis facultas fuerit conceſſa per viam contractus, quia tunc durat etiam poſt obitum concedentis; vel ſi ſit facta per viam legis perpetuò duratura. In Romana Scripturarum. 19. Mart. 1586. nu. 1. 731

Quis præſumitur vſus facultate ſibi conceſſa in actu, licèt non conſtet, quod actum fecerit in vim talis facultatis, ſi aliàs actus redderetur inualidus. ibid. nu. 2. 731

Facultas tributa in priuilegio habente facultates limitatas non extenditur vltra conceſſa. In Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 2. 772

Ampliſſima facultas deputandi miniſtros nō facit, quòd deputatio vno modo facta alio modo ſuſtineatur. Romana Dobana ſalu. 8. Iun. 1592. n. 2. 993

Facultas conceſſa faciendi aliquid non ſeruata forma ſtatutorum, dicitur odioſa & reſtringenda. In d. Romana Scripturarū. 19. Mart. 1586. n. 4. 731

Multiplicatio excludit præſumptionē facultatis. In d. Gerunden. Anniuerſariorū. 27. Ianuar. 1574. nu. 2. 212

Facultas nominandi acquiri poteſt nō ſolum vigore ſtatuti, ſed etiam conſuetudinis antiquæ. ibid. nu. 4. 212

Facultas nominandi ſicut per nominationem nullam non cenſetur conſumpta, ita nec per nominationem, quæ non fuit ſortita effectū. Romana domus. 5. Nouemb. 1592. n. 10. 589

Habens facultatem capiēdi poſſeſſionem propria auctoritate non cenſetur ab ea velle recedere, ſi vrbanius agendo adeat iudicem pro aſſiſtētia. Tarraconen. Villæ de Reus. 4. Decemb. 1592. n. 1. 1003

Declaratio facta de re dubia ab habēte facultatē declarandi valet. Papien. iuris nominandi. Scholares. 23. Febr. 1604. n. 4. 1492

Facultas diſmembrādi Cōmendas vel beneficia, conceſſa religioni intelligitur limitatè, quādo ſcilicet beneficia pro tēpore vacauerint, non autē data vacatione. In Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 1. 772

Facultates datæ Legato de latere augēt & reſtringunt poteſtatem, ſecundum quòd ei de iure communi competit. ibid. n. 3. 772

Facultas alienandi conceſſa in inſtrumento tranſactionis facta inter emphyteutas, intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis. In Romana Hoſpitÿ de Lucatellis. 28. Maÿ 1603. nu. 1. Deciſ. 1466

Ex clauſulis compromiſſi facultatiuis non poteſt dici, quòd fuerit data facultas nulliter prorſus procedendi. In Romana Tutelæ de Fabÿs. 14. Iun. 1585. nu. 6. 698

Actus facultatiui non conſtituūt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Mediolanen. Diſtributionum. 14. Octob. 1594. n. 1. 1089

Poſſeſſio longi temporis tollit præſumptionē, quòd poſſeſſio ſit facultatis. In Gadicen. adminiſtrationis decimarum. 19. April. 1577. n. 4. 323

Præſumptio, quòd materia ſit facultatiua, niſi ſit vehemens, manutentionem non impedit. ibid. nu. 3. 323

In facultatiuis non cadit præſcriptio. In Calaguritana Tumbarum. 1. Aprilis 1588. num. 5. 813

In facultatiuis nunquam currit præſcriptio immemorabilis. In Romana præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 10. 716

Clauſula augendi vel minuendi eſt facultatiua. Cōchen. de Vetetta. 13. Nou. 1479. n. 1. 422

In facultatiuis conſuetudo non probatur non probata contradictione. In Placentina Cathedra. 14. Ianuar. 1572. n. 1. 151

FALSITAS dicitur error doloſus in teſte. Parmen. Status. 24. Nouem. 1599. nu. 5. 1330

Falſitatis ſuſpicio in ciuilibus pro falſitate habetur. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. nu. 4. 1259

Et ob id probatur indicÿs & coniecturis; maximè in materia difficilis probationis. In Parmen. Status. 23. Februarÿ 1598. num. 3. 1267

Falſitatis ſuſpicionem excludit veritas cauſæ præcedentis. In Anconitana dotis. 31. Ianuar. 1597. nu. 5. 1228

Quod non eſt veriſimile imaginem habet falſitatis. In Romana Pecuniaria. 9. Decembr. 1596. nu. 3. 1211

Exceptio falſitatis nō impedit immiſsionē ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Mediolanen. de Cuſanis. 29. Maÿ 1600. num. 6. 1364

Falſitas cauſæ perpetuò annullat gratiam quantumuis motu proprio conceſſam. In Portuen. Bonorum de Columna. 28. Martÿ 1579. nu. 8. 398

Ad probandum falſitatem inſtrumenti per coniecturas, eæ debent eſſe tales, vt ex eis pronunciari poſſit inſtrumentum eſſe falſum. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. n. 6. 801

Teſtibus, qui fuerunt prius de falſo condemnati, non eſt fides adhibenda. In Parmen. Status. 4. Nouemb. 1598. nu. 1. 1299

Non omnis expreſſio falſi vitiat diſpoſitionē, ſed ea tantum, quæ ſi fuiſſet vera, induxiſſet adſic diſponendum, vel ſi ſciuiſſet falſum

ſnm diſponens vel non diſpoſniſſet, vel non ſub illa forma. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 3. Deciſ. 490

Falſa cauſa non excuſat à ſolntione canonis, ſed à cadncitate. In Mediolanen. Bonorum Sancti Celſi. 5. Maij 1597. nu. 4. 1228

FAMA ſola non facit delictum notoriū. Veliterana Bonorū. 14. Nouemb. 1578. n. 12. 376

Fama probat in antiquis. Salamantina Iurisdictionis. 17. Maij 1576. n. 9. 330

Fama non probat in antiqnis, vbi aliquid in contrarium adeſt, quod eam debilitet. Oueten. denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Januar. 1578. nu. 5. 355

Fama in antiquis etiam ad effectum grauis praiudicij maximè concurrentibus adminiculis plenè probat. Salamantina Iurisdictionis. 4. Mart. 1580. nn. 4. 449

Vbi probatio de viſu requiritur, ſi ſimus in re tā antiqua, vt viſus nō poſſit attingere metā annorum, probatio per famā ſupplet probationem requiſitam de viſu. ibid. nu. 3. 449

Fama probata per teſtes plures numero prafertnr, niſi cum minori numero teſtium concurrant adminicula. Balneoregien. bonornm. 10. Decemb. 1603. nu. 1. & 3. 1482

Fama non probat iuspatronatus, niſi concurrente qnaſi poſſeſſione. In Aretina Capellania. 16. Decemb. 1594. nu. 6. 1103

Fama iurispatronatus iuncta cum lōgiſſima quaſi poſſeſſione praſentandi in antiquis probat iuspatronatus. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. n. 6. 1141

Probatio per teſtes de pnblica voce & fama iuncta cnm quaſi poſſeſſione inris praſentandi in antiqnis probat, ad quem iuspatronatus pertineat. In Aretina Capellania. 10. Mart. 1595. n. 4. 1120

Teſtis ſuper fama debet deponere de tempore ante litem. In d. Aretina Capellania. 16. Decembr. 1594. nu. 4. 1103

Teſtis de fama deponens per verba praſentis temporis non probat. Valentina Capella. 9. Maij 1594. nu. 4. 1075

Teſtis dicens ſe audiuiſſe à ſuis maioribus non probat famam, cnm maiores ſui non cōſtitnant maiorem partem popnli. In Fauentina Bonorum. 5. Decemb. 1580. n. 1. 488

Teſtis deponens de pnblica voce & fama per verbum eſt tantum, non probat. In Balneoregien. Bonorū. 16. Iunij 1597. nnm. 1. 1231

Teſtis, qui non deponit de fama, non probat immemorabilem. In Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Maij 1576. nn. 1. 303

Fama & reputatio attenditnr ad probandū diſtantiam loci, non autē menſuratio. Balneoregien. Bonorū. 10. Decem. 1603. n. 5. 1482

FAMILIA licèt ſit corpus quoddam ſimile Vniuerſitati, tamen in re, qua pertinet ad familiam, vti familia datur ſucceſſio. In Cremonen. Beneficij iurispatronatus. 21. Nouembr. 1578. nu. 6. 378

Appellatione familia comprehendūtur etiam perſona, qua non ſunt de agnatione teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. n. 5. Deciſ. 1438

Quanam perſona comprehendantur appellatione familia ex mēte teſtatoris conijci debet. ibid. nu. 6. 1438

Fœmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis. ibid. nn. 2. 1438

Fœmina nupta venit appellatione familia patris contentiuè, ſed non effectiuè. ibid. n. 4. 1438

Filij patris familiam ſequuntur non autem matris. ibid. nn. 3. 1438

Soror teſtatoris dicitur de familia & agnatione teſtatoris, & maſculis deficientibus cēſetur vocata, quādo teſtator fecit fideicōmiſſum abſolutū in fauorē familia. ibid. n. 1. 1438

Vbi verbo familia eſt adiunctū verbū eiuſdē diſpoſitio intelligi debet de eadem familia effectiuè non contentiuè tantū. ibid. n. 11. 1438

Pactum factum pro conſeruatione familia facit magnam coniecturam excluſionis fœminarum à ſucceſſione per ipſum pactū cōuenta. In Praneſtina tranſactionis ſeu bonorum. 23. Ianuar. 1576. nnm. 2. 281

Familia tanto facilius conſeruatur, quanto maiores ſunt facultates. ibid. nu. 2. 281

Teſtator ſubſtituens duos ſeniores de familia ſibi incognitos dicitur habuiſſe rationem conſeruationis familia. In Sabinen. Hareditatis. 23. Ianuar. 1604. num. 21. 1486

Teſtator mandans ſubſtitutis, quòd aſſumant arma & cognomen familia, dicitur fideicommittere pro conſeruatione agnationis. ibid. num. 22. 1486

Volūtas teſtatoris cōſeruandi bona in familia ex quibus arguatur. ibi. n. 3. 5. 6. 21. & 22. 1586

Probibitio alienationis extra familiā, vel grauamen relinquendi in familia differunt à nominatione plurium perſonarum vocatarum, qnia in grauato relinquere in familia ſatisfit teſtatori relinquendo vni; ſecus eſt, quando plures perſona ſunt nominatim vocata, quia relinqnendo vni non ſatisfit volnntati teſtatoris. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. nn. 2. 874

Vbi fuit ſimpliciter relictum familia ſufficit relinquere cuilibet de familia; ſecus ſi vocatio ſit ſub certo ordine. In Portuen. Bonornm. 24. Octobr. 1580. nn. 9. 477

Iuspatronatus familia relictū ea extincta an extinctum qnoque cenſeatur. Cremonen. Iurispatronatus. 6. Iun. 1578. n. 1. & 8. 364 & 21. Nouemb. 1578. nu. 5. 278

Teſtator volens iuspatronatus eſſe de ſua familia non intelligitur taxatiuè, vt ad eos tantum ſpectare debeat & non ad haredes ſed demonſtratiuè. in ead. 6. Iun. n. 4. & 9. 364

Caſus deficientis familia in relicto iurispatronatus relinquitur diſpoſitioni iuris. ibid. nn. 7. & 12. 364

Praſentatio ad iuspatronatus à teſtatore relictum in familia, licèt teſtator velit, qnòd fiat per duos vel tres de familia, ſi ſa-

ſi familia redigatur ad vnum tantum non ob id extinguitur iuspatronatus. In d.Cremonen. 21. Nouem. 1578. nu. 7. Deciſ. 378

FAMILIARIS vnius Cardinalis obtinens beneficia, ſi mortuo eo Cardinale ad ſeruitia & familiaritatem alterius Cardinalis ſe transferat, & in hac ſecunda familiaritate moriatur, beneficia ſit vacantia cum conſenſu ſecundi Cardinalis iuxta formam regula 31. Cancellaria conferri debent; ſecus eſt, ſi cum hac ſecunda familiaritate cõcurrat alia familiaritas Papa. In Beneuentana reſeruationis beneficiorũ. 15. Decemb. 1597. n. 2. 13. & 20. 1251

Beneficiũ familiaris Cardinalis vacans mortuo Cardinale dicitur reſeruatũ, & intrat regula 3. ad fauorẽ Papa, quod procedit ſolum ad effectũ, vt ordinarius de eo prouidere non poſſit, nõ autem ad effectũ libera collationis, quamdiu adſit intereſſe alterius Cardinalis, quia tunc requiritur cõſenſus Cardinalis. In Lunen. Sarzanen. Beneficij. 19. Aprilis 1594. nu. 2. 1072

In collatione beneficij familiaris Cardinalis requiritur conſenſus illius Cardinalis, cuius defunctus erat familiaris tempore obitus, etiam quòd defunctus illud obtinuerit de tẽpore quo erat familiaris alterius Cardinalis pradefuncti; ſecus eſt quando viuit alter Cardinalis, cuius familiaris erat tẽpore quo beneficium obtinuit, quia tunc requiritur conſenſus prioris Cardinalis & non ſecundi. ibid. nu. 1. 1072

& in d.Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb. 1597. nu. 21. 1251

Conclauiſta per bullã Sixti V. dicũt veri & non ficti familiares, & continui Papa cõmẽſales, & gaudent omnibus priuilegijs & iuribus, quibus alij familiares etiã quo ad aſſequutionem beneficiorum gratis expediendorũ. d. Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decem. 1597. n. 6. & 14. 1251

Prothonotarij non participantes licèt per cõſtitutionẽ dicãtur veri & nõ ficti familiares & continui commenſales, nihilominus ſunt ficti per priuilegium, & eorum beneficia ſunt reſeruata. ibid. nu. 7. & 18. 1251

Regula 3. Cancellaria ſuper beneficijs vacantibus per obitum familiarium Cardinaliũ declaratur. ibid. nu. 12. 1251

FAMILIARITAS & reſeruatio maior extinguit minorem, quãdo ſunt eiuſdem ſpeciei. ibid. nu. 5. & 15. 1251

Ad inducendam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria, requiritur continua commenſalitas, qua in fictis familiaribus ex priuilegio non cadit. ibid. num. 6. & 12. 1251

Ex ſola familiaritate Cancellaria nõ dat de reſeruatione; niſi concurrat continua commenſalitas. ibid. nu. 10. 1251

Familiaritas Papa, licèt morte diſſoluatur durat tamẽ affectio, qua eſt eiuſdem efficacia, cuius eſt reſeruatio. ibid. nu. 20. Deciſ. 1251

Ex ratione familiaritatis atteſtata per fidem Officialis Palatini verificatur reſeruatio beneficij. In Aretina Commenda. 7. Nouembr. 1586. nu. 2. 755

Regreſſum habens tẽpore, quo non eſt amplius in familiaritate Cardinalis facit ceſſare reſeruationem, quando intrat prouiſio Papa. In Palentina Canonicatus & prabenda. 8. Februarij 1577. nu. 4. 315

Teſtes familiares ad probandum id, quod domi geſtũ eſt, & per alios probari non poteſt, admittuntur. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 5. 1088

Teſtis familiaris & praſumẽs eſſe firma memoria oblitus nominis illius, cuius eſt familiaris, deprehenditur ex hoc minus verax. In Placentina Bonorum. 5. Nouembris 1584. nu. 5. 676

Poſſeſſio inter fratres iure familiaritatis probatur ex communione. In Tudertina Bonorum. 18. Iun. 1571. nu. 4. 138

Quis praſumitur potius poſſidere iure familiaritatis quàm iure proprio ad euitãdam praſumptionem delicti. ibid. nu. 2. 138

Quis potius praſumitur poſſidere iure proprio ex titulo etiam inualido quàm iure familiaritatis. In Caualicen. Bonorum. 9. Mart. 1571. nu. 3. 130

Bona in communi poſſideri poſſunt & iure familiaritatis. ibid. nu. 1. 130

Bona non praſumuntur poſſeſſa iure familiaritatis, quando adeſt titulus, ſed iure proprio. ibid. nu. 2. 130

Praſumptio poſſeſſionis iure familiaritatis excluditur per exhibitionem tituli. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 2. 342

FATALIA non currunt pendente termino ad appellandum. In Elnien. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. n. 13. 983

Fatalia non currũt ſi cauſa cognitio in Principis Cõſiſtorio fuerit introducta. Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 8. 997

Fatalia non currunt, quando datum fuit de attentatis. In Zamoren. Beneficij de Morales. 26. Iun. 1587. nu. 2. 797

Ex curſu fatalium deducuntur tempora ſedis vacantis & tempora remiſſoriarum. Iſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. Maij 1578. nu. 2. 362

Prorogationes fatalium poſſunt per iudicem dari ex officio. ibid. nu. 4. 362

Prorogationes fatalium obtenta ab aſſertis procuratoribus dicuntur ratificata per vlteriores prorogationes obtentas à legitimis procuratoribus. ibid. nu. 3. 362

Cõceſſa reſtitutione aduerſus lapſũ fataliũ nõ eſt opus alia reſtitutione aduerſus rẽ iudicatã. Anconitana Spolij. 1. Iul. 1575. n. 1. 263

Sententia ob non prorogationem fatalium tranſit in iudicatum. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. n. 1. 457

Sententia lata poſt primum fatale nõ obtenta

conceſſo cum clauſula, iure feudi antiqui, quia tunc aſſumit naturam illius. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. nu. 23. 341

Feudum conceſſum pro filijs & deſcendentibus haredibus requirit vtráque qualitatẽ, quòd ſint filij & haredes. In Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. nu. 5. 456

Feudum cõceſſum pluribus & eorum ſucceſſoribus intelligitur diſcretiuè de proprijs filijs & deſcendentibus vnius cuiuſque, non autem de alijs. In Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. nu. 4. 1023

In Inueſtitura feudi conceſſa cum clauſula, pro ſe & ſuis haredibus & ſucceſſoribus veniunt etiam haredes extranei. In Albanen. Vinea. 23. Ianuar. 1573. nu. 3. 178

Feudum conceſſum cum clauſula, quibus dederit, ſi alienetur nouo Domini conſenſu non indiget; ſecus eſt, ſi dicta clauſula habeat adiectum verbum, in feudum, vel titulo feudi. In Imolen. Caſtrorum. 14. Apr. 1570. nu. 1. 99

L. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non habet locum in bonis feudalibus, qua non tranſeũt in haredes extraneos. In Leodien. Hareditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 4. 1019

Res feudales à lege ſunt prohibita alienari, & ſi alienentur pretium repeti poteſt. In Romana Saluiani Interdicti. 15. Maii 1587. nu. 11. 785

Conceſſio feudi non deuoluti eſt nulla. In Imolen. Caſtrorum. 22. Aprilis 1575. num. 12. 254

Papa & Imperator poſſũt Vaſſallos priuare feudis ſine cauſa, quando non ſumus in iam acquiſitis, ſed in eis in quibus eſt ſpes tantum futura acquiſitionis. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maii 1577. num. 23. 325

Princeps non poteſt alterare inueſtituram feudi antiquam, nec in ea comprehenſis praiudicare abſque illorum culpa, ſed ſolum ex cauſa, quam exprimere debet. ibid. num. 2. 325

Papa praſumitur habere notitiam qualitatũ feudi Romana Eccleſia. ibid. nu. 22. 325

Nomina dignitatum in feudis requirunt ſpecialem & expreſſam mentionem. ibid. num. 10. 325

Conceſſo Caſtro in feudum comprehenduntur molendina; niſi probetur, quòd ſpectent ad particulares perſonas. In Romana Cenſus. 8. Nouem. 1589. n. 3. 894

Molendinum praſumitur facilius feudale quam alia bona. ibid. nu. 2. 894

Molendinum praſumitur feudale, ſi ſemper tanquam tale fuerit poſſeſſum. ibid. n. 4. 894

Super Molendino feudale, quod eſt prohibitum obligari, cenſus imponi non poteſt. ibid. nu. 5. 894

Res praſumitur potius allodialis quàm feudalis, ex coniecturis tamen & praſumptionibus cõtrariũ probari poteſt. ibid. n. 1. 894

Priuatio feudi facta in contumaciam non eſt perpetua ſed temporalis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 10. 290

Per priuationem feudi factam in contumaciam contra eum, qui non fuit verus contumax, Feudum non poteſt dici perpetuo iure de Cameram ſpectare, cum infra annum Vaſſallus non priuetur proprietate feudi, licèt poſſeſſione priuari poſſit, quod procedit etiam ſi praceſſiſſet trina citatio. ibid. nu. 9. 290

Ad priuationem feudi trina citationes requiruntur, quarum defectus per ſtylum ſanari non poteſt. ibid. nu. 4. & 12. 290

Feudum ad Cameram non dicitur legitimè deuolutum, niſi priuatio legitime fuerit iuſtificata. ibid. nu. 1. 290

Pralati inferiores Papa poſt Concilium Lateranenſe non poſſunt amplius decimas infeudare. In Vicentina Feudi Decimarũ. 15. Mart. 1602. nu. 5. 1424

FICTIO eſt ſuper falſo, praſumptio autem ſuper verò & incerto. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decem. 1579. num. 19. 433

Caſus verus ſemper pravalet caſui ficto. ibid. num. 20. 433

Fictio non trahitur ad acceſſoria. ibid. n. 21. 433

Quando caſus fictus & verus aquiparantur diſpoſitio facta in caſu vero locum habet in ficto. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum 15. Decembr. 1597. nu. 17 1251

Fictio licèt non poſſit operare contra veritatem & eam immutare, poteſt tamen operari quo ad effectus. ibid. nu. 16. 1251

Fictio dicitur contraria veritati. In Parmẽ. Status. 6. Mart. 1592. nu. 8. 978

Fictio ceſſat, vbi ceſſat aquitas. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. nu. 9. 627

Fictio non introducitur niſi quadam ratione aquitatis. ibid. nu. 8. 627

Fictio ceſſat, vbi repugnat aquitas, & vbi repugnat mens ſtatuentium. In Romana Hareditatis de Capranica. 23. Ian. 1581. num. 9. 496

Lex procedit per viã fictionis vbi datur correſpectiuitas contractus. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. nu. 7. 627

Per fictionẽ filia fratris in ſucceſſione repreſentat patrem. In d. Romana Hareditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. nu. 8. 496

FIDEICOMMISSARIVS quantum ad effectũ eſt hares. In Peruſina Hareditatis. 26. Nouem. 1588. nu. 8. 840

non habet tamen parem titulum cum harede. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. n. 3 83

Fideicommiſſarius non poteſt propria auctoritate occupare bona fideicommiſſi, niſi facta ſit verbalis reſtitutio, per quam grauatus ceciderit à poſſeſſione. In Fauentina Pratenſi Spolij. 5. Ian. 1579. num. 3. 389

Fideicommiſſarius adiens hereditatem dicitur quaſi contrahere cum creditoribus hereditarys. In Romana Cenſus. 15. Martii 1577. nu. 3. Deciſ. 321

Exceptio quòd fideicommiſſarius de manu heredis capere debeat, non poteſt à tertio opponi. In Romana Vineæ. 8. Febr. 1580. nu. 3. 444

Poſſeſſio fideicommiſſarii non capta de manu heredis dicitur vitioſa. In Romana de Salamonibus. 14. Nouem. 1575. nu. 2. 271

Poſſeſſio fideicommiſſarii capta vacante hereditate dicitur vitioſa ſecundum com. opin. niſi habeat à teſtatore licentiam, illam propria auctoritate capiendi. ibid. num. 3. & 4. 171

Immiſſio per fideicommiſſarium heredi impediri non poteſt, quando venit aliquid detrahendum, etiamſi fideicommiſſarius ſit poſſeſſor ſine vitio. ibid. nu. 5. 271

Fideicommiſſarius prætendens immiſſionem in poſſeſſionem bonorum ex capite alterius teſtamẽti, eam obtinere nõ poteſt, niſi vti fideicommiſſarius, pro quo non ſufficit, quòd habeat titulum, ſed requiritur etiam poſſeſſio ſine vitio ſecundum communem opinionem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 8. Iul. 1569. nu. 8. 83

Pro melioramentis contra fideicommiſſum datur retenſio, ſi de illis conſtet, ſi verò non conſtet fideicommiſſario impediri nõ poteſt immiſſio in poſſeſſionem. In Leodien. hereditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 7. 1219

Fideicommiſſarius vniuerſalis qui eſt loco heredis non poteſt eſſe teſtis in teſtamento, ne adhibeatur teſtis in cauſa propria. In Peruſina Hereditatis. 26. Nouem. 1588. num. 4. 840

FIDEICOMMISSVM *etiam in minus ſolemni voluntate induci poteſt. In Auenionẽ. Hereditatis. 27. Nouem. 1598. n. 4.* 1302

Fideicommiſſum etiam per pactum induci poteſt. In Bononien. de Sanignanis. 15. Maii 1589. nu. 1. 874

Quando per pactum fuit conuentum, quòd bona inter certas perſonas conſeruentur, ſiue remaneant, tunc cenſetur inductum fideicommiſſum & onus reſtituẽdi ſuperſtiti ſeu ſuperſtitibus, ita ut per teſtamentum non poſſit de huiuſmodi bonis diſponi nec aliud fieri in præiudicium pacti. ibid. n. 1. 874

Quando diſpoſitio poteſt parere effectum citra multiplicationem nouorum fideicommiſſorum, nunquam per eam cenſetur inductum nouum fideicommiſſum. In Firmana fideicõmiſſi de Aegidiis. 5. Maii 1593. num. 5. 1023

Fideicommiſſum non eſt multiplicandum in infinitum in perſonas nec cognitas nec vocatas, quia eſſet contra omnes regulas iuris. In Sabinen. Hereditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 18. 1486

Fideicommiſſum etiam in contractibus fieri poteſt. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588. nu. 2. Deciſ. 828

& in Portuen. Bonorum de Columna. 10. Octob. 1579. nu. 16. 416

Fideicommiſſum ſimplex & abſolutum an & quando ex prohibitione alienationis inducatur, vel in caſu tantum contrauentionis. In Bononiẽ. Fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19. Iun. 1600. nu. 4. 1373

Prohibitio adiecta cauſa, quòd teſtator velit bona conſeruari, inducit perpetuum fideicommiſſum. In Romana de Cincys. 17. Nouemb. 1597. nu. 4. 1244

& facit, quòd in fideicommiſſo comprehẽdantur etiam nepotes & alÿ deſcendentes propter verborum generalitatem. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. nu. 3. 883

Fideicommiſſum reciprocũ ad hoc vt ex tacita mente teſtatoris inductum dicatur, duo ſimul requiruntur; Alterum quòd fiat ſubſtitutio in tota hereditate; Alterum quòd fiat vltimo decedenti. In Firmana Fideicommiſſi de Aegydys. 5. Maÿ 1593. num. 6. 1023

Ad fideicommiſſum reciprocum inducendum concurrere debent requiſita, de quibus per Socin. in l. heredes mei. §. cum ita. ad Trebell. In Vrbeuetana Caſtri Seppÿ. 19. Iun. 1579. nu. 4. 409

Ad inducendum fideicommiſſum reciprocum inter deſcendentes ſola coniectura ſufficit, quòd ſint ſubſtituti vulgariter pupillariter & per fideicommiſſũ deſcendentes & eorũ filÿ. In Bononien. de Pelicanis. 18. Februarÿ 1595. nu. 8. 939

Per fideicommiſſum reciprocum imponitur grauamen legitimæ. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. num. 22. 416

Ex fideicommiſſo reciproco non datur querela inofficioſi ratione dubÿ euentus. ibid. num. 4. 416

In fideicommiſſo inducendo magis attendere debemus ordinem intellectus quàm ſcripturæ. In Fanen. Bonorum. 5. Iunÿ 1589. nu. 6. 883

Fideicommiſſum ad certas perſonas reſtrictũ non debet ad alias extendi ſecundum opinionem Rotæ, ſiue fideicommiſſum præcedat, & prohibitio ſequatur, ſiue non. ibid. nu. 2. & 4. 883

Fideicommiſſum non impedit dominÿ trãslationem, ſed bene illam reuocat, prohibitio verò alienationis rei illam impedit. In Romana Cenſus. 15. Martÿ 1577. n. 13. 328

Fideicommiſſa ſunt odioſa & ſtrictè interpretanda, nec extenduntur vltra perſonas & caſus expreſſos. In Firmana Fideicommiſſi de Aegydÿs. 5. May 1593. num. 2. 1023

Præſumptio eſt contra fideicommiſſum. In Nucerina Affictus. 15. Maÿ 1573. n. 2. 204

Per fideicommiſſum quis dicitur ſuccedere

fidei-

ſideicommittenti non autem haredi grauato. In Volaterana Pradij. 1. Febr. 1589. nu. 1. Deciſ. 855

Stante fideicommiſſo antiquo nouum fideicõmiſſum adiunctum ſuper ijſdem bonis non valet, ſi factum ſit in praeiudicium eorum qui ad primũ fideicommiſſum ſunt vocati. ibid. nu. 5. 855

Fideicommiſſum ſecundum etiam ad fauorẽ Eccleſia contra fideicommiſſum primum factum à primo fideicommittente in fauorem familia, dicitur addere nouũ grauamen primo fideicommiſſo. ibid. nu. 2. 855

Fideicommiſſo ſemel à patre inter filios inducto, filius fideicommiſſarius nõ poteſt nouo fideicommiſſo fratres grauare, quod eſt verum, ſi frater non adiuit hareditatem fideicommiſſarij, ſed poſſedit vigore fideicommiſſi; ſecus eſt, ſi adiuit, quia fideicõmiſſarius poteſt onus ſua partis imponere. In d. Volaterana Pradij. 19. Decembr. 1588. nu. 4. 848

Prohibitio alienationis regulariter à fideicõmiſſo pracedente regulatur, niſi ſubſequãtur alia fideicõmiſſa facta ſubſtitutis, quia tũc prohibitio refertur etiam ad alia fideicommiſſa ſequentia. ibid. nu. 3. 1373

Per prohibitionem detractionis legitima & Trebellianica in vna tantũ parte ſeu fundo hareditatis non dicitur receſſum à priori generali fideicommiſſo. In Bononien. Fideicommiſſio de Matthaſilanis. 19. Iun. 1600. nu. 8. 1373

& in Firmana Fideicommiſſi de Aegydijs. 5. Maij 1593. nu. 10. 1023

Detractio legitima impediri non poteſt per fideicommiſſum conuentionale factum per anteceſſores. In Romana Legitima. 1. Iulij 1591. nu. 1. 963

Bona fideicõmiſſo ſubiecta non dicũtur bona grauati, & ex eis non poteſt detrahi legitima quã grauatus reliquit in bonis ſuis. In d. Romana Legitima. 16. Decembris 1591. nu. 8. 969

Bona defuncti capta per creditores & per haredem redempta non dicuntur amplius fideicommiſſio ſubiecta. Interamnen. Bonorum. 10. Mart. 1600. nu. 3. 1344

Bona fideicommiſſo ſubiecta non poſſunt per haredem alienari ſeu hypothecari in praiudicium fideicommiſſi pro ſoluendis proprijs debitis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 1. 925

ſecus pro extinguẽdis debitis fideicommittentis. In d. Interamnen. 10. Mart. 1600. num. 4. 1344

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro alimẽtis neceſſarijs alienari poſſunt, ſed hoc locum habet in deſcendentibus teſtatoris, ſecus in extraneis. In d. Romana Viridarij. nu. 2. 925

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro conſtituẽdis dotibus filiabus alienari poſſunt. In d. Interamnen. Bonorum. 10. Martij 1600. n. 5. 1344

Bona fideicommiſſo ſubiecta tam pro dotibus conſtituendis quàm reſtituendis alienari poſſunt iuxta diſpoſitionem Auth. res qua. C. com. de legat. etiam quòd dotis obligatio ſit poſterior fideicommiſſo, ſecundum communem opinionem. In Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouembris 1584. nu. 5. Deciſ. 679

Bona fideicommiſſo ſubiecta non ſunt obligata pro dote nec conſtituenda, nec reſtituenda, quando quis conſumpta legitima vellet in ipſis bonis nouam dotem ſeu augmẽtum vel donationem propter nuptias opulentiorem in fraudem reſtitutionis bonorum conſtituere, ſi conſumptio legitima de induſtria facta fuerit ad euerſionem fideicõmiſſi; ſecus eſt ſi non dolo vel culpa acciderit legitima conſumptio, quia tunc mulieri nocere non debet. ibid. nu. 8. 679

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro dotibus alienari non poſſunt, quando legitima illius, qui dotare debet ſit ſua culpa conſumpta. In Portuen. Bonorum. 14. Nouembris 1580. nu. 4. 481

In bonis fideicommiſſo ſubiectis & expreſſè alienari prohibitis non poteſt conſtitui nec tacita nec expreſſa hypotheca, etiam quòd tempore, quo fuit conſtituta, non eſſet factus locus fideicommiſſo. In Viterbien. Bonorum. 17. Nouembr. 1586. n. 3. & 4. 737

Contra obligatum tradere rem liberam poteſt exequutiuè procedi ſtante obligatione Camerali, ſi detegatur fideicommiſſo ſubiecta. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. num. 19. 328

Bona fideicommiſſo ſubiecta ad fideicommiſſarios & quoſcunque tranſeunt cum ſua cauſa. In Maceraten. dotis. 22. Mart. 1585. nu. 6. 693

Bona fideicommiſſo ſubiecta ſi alienentur à grauato & alia emantur, intrat ſubrogatio fauore fideicommiſſarij. In Portuen. Bonorum. 24. Octobris 1580. nu. 11. 478

Teſtator poteſt dare licentiam grauato alienandi etiam omnia bona, licèt per eum prius inductum fuerit perpetuum fideicõmiſſum. In Romana de Cincijs. 17. Nouemb. 1597. nu. 3. 1244

Repetens rem ſubiectam fideicommiſſo alienatam, debet probare ſcientiam alienantis. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 4. 940

Ignorantia fideicommiſſi praſumitur in deſcendentibus, qui ſuccedunt ab inteſtato. In Romana Legitima. 1. Iulij 1591. n. 7. 963

Stante ignorantia fideicommiſſi iuramentum in renunciatione illius nihil operatur. In d. Romana Legitima. 16. Decembris 1591. num. 3. 969

Pater renuncians fideicommiſſo non praiudicat filio, quin intret in eius locum. In Vrbeuetana Caſtri Seppij. 19. Iun. 1579. num. 18. 409

Renunciatio fideicommiſſi non poteſt per patrem fieri in praiudicium filiorum. In Portuen. Bonorum 29. Aprilis 1577. num. 5. Deciſ. 324

Mentio ſpecialis fideicommiſſi exiſtentis requiritur in renunciante, vbi non conſtat ex quo teſtamento ta e fideicommiſſum debeatur, ſecundum communem opinionem; licet ſecus ſit; ſi in genere potuerit cogitari de quo fideicommiſſo facta ſit remiſſio. In d. Romana Legitima. 16. Decem. 1591. num. 4. 969

Mentia ſpecialis fideicommiſſi requiritur in renunciante ipſi fideicommiſſo, ſi pœna priuationis contrauenienti ſit adiecta. ibid. num. 5. 969

Renunciatio fideicommiſſi facta inter diuidentes bona fideicommiſſo ſubiecta, reſtricta ad effectum, vt diuidentes poſſint bona alienare, non ſequuta alienatione nullum renunciationis effectum parit. ibid. n. 9. 969

Diuiſio inter fratres facta de bonis fideicommiſſo ſubiectis cum licentia alienandi verbis ampliſſimis concepta, facit quòd emptor ſequuta alienatione moleſtari nõ poſſit, ſiue habita notitia fideicommiſſi ſiue non, ſecũdum communem Bart. opinionem. ibid. num. 7. 969

In fideicommiſſo conditionali pendente conditione bona poſſunt alienari & hypothecari, eueniente verò caſu reſtitutionis omnia reſoluuntur perinde ac ſi nihil geſtum fuiſſet. In Romana ſeu Macerraten. dotis. 22. Mart. 1585. nu. 5. 693

Euentus cõditionis facit locum fideicommiſſo conditionali. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 3. Nouemb. 1581. nu. 1. 542

In fideicommiſſis conditionalibus attendi debet tempus euenientis conditionis; ſecus tamen eſt, quando teſtator vocãdo proximiorẽ procedit vlterius ſubſtituendo eius primogenitum. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouemb. 1571. nu. 1. 145

Item ſecus eſt, quando ratio ſubiecta materia hoc ſuadet. ibid. nu. 7. 145

Item ſecus quando qualitas requiſita non poteſt verificari, niſi tempore vita teſtatoris; nam tunc non expectatur euentus conditionis. ibid. nu. 8. 145

Fideicommiſſum conditionale differt ab expreſſa alienandi prohibitione, cum in hoc caſu dominiũ rei prohibita alienari pleno iure non ſpectet ad prohibitum, vbi agitur de vtilitate & aſtimatione rei. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. n. 2. 321

Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur etiam ad ſuos hæredes, niſi ex vrgentiſſimis & concludentiſſimis coniecturis. In Ciuitaten. Bonorum. 8. Febr. 1593. nu. 1. 1014

Ad inducẽdam tranſmiſſionem fideicommiſſi requiruntur coniectura validiores, quàm ad inducendam vocationem. ibid. n. 2. 1014

Ad inducẽdam tranſmiſſionem fideicommiſſi, qua coniectura non ſufficiant. ibid. nu. 3. 4. 5. & 6. Deciſ. 1014

Fideicommiſſum non tranſmittitur de perſona patris in filium niſi ex coniecturis, qua tamen debent eſſe vrgentes. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicommiſſi de Santacrucijs. 10. Nouemb. 1603. nu. 5. & 6. 1479

& coniectura quòd agatur de deſcendentibus, ſecundum communem opinionem reprobatur. ibid. nu. 7. 1479

coniectura verò, quod teſtator fecerit ſubſtitutionem reciprocam inter filios, & poſuerit nepotes in conditione ſub qualitate maſculinitatis non ſufficit, ſi non eſt conſideratus fauor agnationis. ibid. nu. 8. 1479

Vocatus nomine proprio non tranſmittit fideicomiſſum. ibid. nu. 9. 1479

In Fideicommiſſo aui filius ſubintrat in locũ patris, & concurrit cum patruo; limitatur tamen tripliciter. vt ibid. nu. 2. 3. & 4. 1479

In Fideicommiſſis aſcendentium & patrui locum habet repreſentatio, & filius ſubintrat in locum patris ſecundum com. opin. limitatur tamen. vt in Romana fideicõmiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. n. 1. 1281 *& in Praneſtina Bonorum. 16. Martij 1579. nu. 3.* 398

In Fideicommiſſis appellatione filiorum veniunt nepotes, vbi agitur de eorum fauore, declaratur tamen. vt in Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 2. 8. & 9. 1486

Ad excludendum à fideicommiſſo ſufficit dicere teſtamentum de eo non loqui. ibid. num. 1. 1486

In fideicommiſſis caſus omiſſus relinquitur iuris communis diſpoſitioni. In Cremonẽ. Iuriſpatronatus. 6. Iun. 1578. nu. 6. 364

Aliud eſt, quòd ſubſtantia fideicommiſſi ſit poſita in arbitrio tertij, aliud quòd electio perſona & quota. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 2. 1219

Verbalis reſtitutio fideicommiſſi requiritur in primo non in vlterioribus fideicommiſſarijs. ibid. nu. 3. 1219

Vocati ad fideicommiſſum ab eo, in quo non conſideratur ordo neceſſitatis, ſed charitatis tantum, quando cenſeantur vocati ſimul & non ordine ſucceſſiuo. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. n. 2. 3. 4. 5. & 6. 934

Fideicommiſſum factum ſub conditione ſi ſine filijs deceſſerit, expirat hærede decedente cum filijs, licèt poſtea ipſe quoque deceſſerit ſine filijs iuxta conſ. Oldr. cõmmuniter approbatum quando non concurrunt cõiectura voluntatis teſtatoris in contrariũ. In Bononien. Fideicommiſſi de Matthesilanis. 19. Iun. 1600. n. 1. 2. & 9. 1373

De ſubſtitutione fideicõmiſſaria. vid. in verb. Subſtitutio.

Agnoſcens & producens fideicommiſſum ad omnia onera ſe obligare cenſetur. In Ro-

mana

mana ſeu Maceratẽ.dotis.22.Mart.1585. num. 4. Deciſ. 693

Graduatio creditorum locum habet ſolum in bonis fideicommiſſo non ſubiectis, quando allegatum & productum fuit fideicommiſſum, aliàs eſſet iniuſta & contra leges.ibid. num. 3. 693

Expẽſæ factæ in litibus neceſſarÿs pro recuperatione ſeu defenſione bonorũ fideicommiſſo ſubiectorum per legatarios ſeu fideicommiſſarios ſunt reficiendæ. In Romana Viridarÿ.28. Maÿ 1590.nu.3. 925

factæ verò ab hærede nõ ſunt reſtituendæ, niſi obtineat in lite.ibid.nu.5. 925

Fideicommiſſa particularia in omnibus ſunt legatis exequata. In Peruſina Hæreditatis.26.Nouem.1588.nu.3. 840

Auth. quod ſine. C. de teſtam. quæ vult, quòd legata & fideicommiſſa ex teſtamento imperfecto inter liberos præſtentur, intelligitur de fideicommiſſis tantum particularibus, & quid de vniuerſalibus vide ibid.nu.2. 840

& in eadem 27. Ianuar.1589.nu.2. 853

Auth. quod ſine. C. de teſtam. debet ſeruari ad vnguẽ in terminis, in quibus loquitur, quando relinquitur extraneo iure legati vel fideicõmiſſi; ſecus ſi iure inſtitutionis vniuerſalis.ibid.nu.8. 853

Pro legatis & fideicommiſſis cõpetit Saluianum interdictum ad immiſſionem obtinendam, & ſic ſemper fuit in Rota obſeruatũ. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588.nu.1. 828

Exceptio fideicommiſſi in Saluiano non admittitur. In Ceſenaten.Bonorum.28.Ian. 1596.num.6. 1100

FIDEIVSSIO *eſt contractus de ſui natura damnoſus. In Cameriacen.Pradÿ.10.Nouembris 1597.nu.4.* 1242

Suſceptio litis in ſe habetur loco fideiuſſionis. In Romana non adimplementi.17.Nouẽ. 1597.nu.4. 1243

Contractu venditionis nullo exiſtente, acceſſoria quoque veluti fideiuſſoris obligatio corruunt, ſed hoc procedit quando contractus annullatur propter defectum formæ, ſecus ſi propter defectum materiæ. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iunÿ 1587. nu. 11. & 15. 787

Item hoc procedit, quando militat eadem ratio in acceſſorÿs quæ in principali, aliàs ſecus.ibid.nu.17. 787

Fideiuſſio facta de ſtando iuri & iudicatum ſoluendo pro aliquo & litis conſortibus, ſi nulli adſint litis conſortes, tota promiſſio pro illo nominato facta cenſetur, & in eius perſona reſidet, & contra eum poteſt fieri liquidatio abſque alio proceſſu, quod procedit etiã ſi fideiuſſor met efficiatur poſtea ipſe litis cõſors. In Nucerina Affictus. 28. Maii 1576.nu.1.& 2. 304

Fideiuſſio mulieris pro marito nõ tenet, quãdo remanet penitus indotata. In Romana Fideiuſſionis.13. Maii 1596.nu.2. Deciſ. 1187

Qui non præſtitit fideiuſſiones promiſſas non poteſt lucrari pecunias per obitum eius, ſuper cuius vita eſt ſocietas. In Romana ſocietatis ſcutorum centum. 9. Iul.1584. num.1. 673

FIDEIVSSOR *accedens obligationi principalis ſimpliciter cenſetur id omne promiſiſſe, quod fuit per principalem promiſſum. In Romana Cenſus. 20. Mart.1589. num. 2.* 865

Fideiuſſor accedens obligationi cenſus contẽplatione confideiuſſorum per conſtituentẽ promiſſorum, qui poſtea acceſſiſſe non reperiuntur, nihilominus tenetur non obſtãte exceptione cedendarum; ſecus eſt, ſi cum fideiuſſore actum fuerit de ſecundo fideiuſſore dando.ibid.nu.1. 865

Quis poteſt conſiderari vti fideiuſſor reſpectu alterius, qui cum eo ſe obligauit, & vti principalis reſpectu creditoris. In Romana Dohanæ Salis. 7. Februarÿ 1582. num. 6. 558

Obligatio fideiuſſoris extenditur vltra, quãtum verba ſonant. Romana Officÿ Lauretani. 20. Maÿ 1602.nu.1. 1435

Fideiuſſor poteſt proteſtari, ne principali ſoluatur debitori ob ſuperuenientem eius inopiam, & idem facere poteſt quilibet alius habens intereſſe. In Romana depoſiti. 3. Iul.1595.nu.7. 1146

Mutata forma contractus fideiuſſor ante mutationem obligatus liberatur, niſi in nouo contractu ſit repetitus. In Romana fideiuſſionis.28.Ian.1594.nu.3. 1063

Fideiuſſor dicitur liberatus per nouationem contractus.ibid.nu.1. 1063

Quando principalis obligatio eſt nulla, an & quando obligatio fideiuſſoris ſit etiam nulla. In Romana Euictionis domus. 5. Iulÿ 1599.nu.1.4.6.& 8. 1324

Contractu venditionis nullo exiſtẽte fideiuſſoris quoque obligatio corruit ſed hoc procedit quando cõtractus annullatur propter defectum formæ, ſecus ſi propter defectum materiæ. In Romana Saluiani interdicti 1. Iun. 1587.nu.11. & 15. 787

Item hoc procedit, quando militat eadem ratio in acceſſorÿs, quæ in principali, aliàs ſecus.ibid.nu.17. 787

Fideiuſſor de euictione tenetur, qui acceſſit venditioni rei minoris prohibitæ alienari, quæ concernit ſolum commodum minoris & non alterius perſonæ. In Romana euictionis Domus.5.Iul.1599.nu.7. 1324

Fideiuſſor de euictione accedens venditioni factæ cum facultate redimendi, lapſo tẽpore ad redimendum dato & non ſequuta redemptione remanet obligatus, ſi non cauit ſibi in hunc euentum, quominus remaneret obligatus. In d. Roman. fideiuſſionis 28.Ian.1594.nu.4. 1063

Fideiuſſor de euictione accedens venditioni facta cum facultate redimendi, ſi facultas redimendi remittatur emptori, liberatur vſque ad concurrentem quantitatem præiudicii ſibi ob huiuſmodi alienationem illati, cum ei competat ius offerendi ad inſtar vnius ex creditoribus. ibid. nu. 4. 1063

Fideiuſſores de euictione tenentur eadem actione ad præſtandum rem liberam, qua tenetur principalis, cum acceſſerint vti principales. In Romana Cēſus. 15. Mart. 1577. nu. 12. 321

Venditor dando fideiuſſores de euictione dicitur liberatus à primæua obligatione; limitatur tamen non procedere, quando nō appareret, quod res eſſet obligata; ſecus ſi appareret, quia tunc non liberatur venditor ab obligatione de tradendo. ibidem. num. 10. 321

Per ſolutionem factam à principali debitore extinguitur obligatio fideiuſſoris, & ſolutio probatur per confeſſionem debitoris. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1578. num. 3. & 4. 383

Fideiuſſor ſuccedēs ei pro quo fideiuſſit, licèt faciat inuentarium, non tamen eximitur à ſua obligatione, neque confunditur. In Romana Saluiani interdicti. 28. Nouem. 1588. nu. 7. 842

Fideiuſſor indemnitatis dicitur obligatus ſub conditione, & non tenetur, niſi conſtet de damno illius, ad cuius fauorem tenetur, paſſo ſine culpa & facto illius. In Viterbien. Releuationis. 7. Maij 1593. nu. 2. 1024

Fideiuſſor non in plus obligatur, quàm principalis. ibid. nu. 4. 1024

Sententia lata contra principalem quando noceat fideiuſſori non citato, & quando exequi non poſſit, & quid in obligatione Camerali. In Romana Releuationis indēnitatis. 27. Octobr. 1603. nu. 3. 4. & 5. 1477

Scientia Fideiuſſoris de ſententia lata contra principalem an ei noceat. ibid. nu. 6. 1477

Mulier, quæ fideiuſſit pro marito, quando ſuccurri poſſit. In Romana fideiuſſionis. 13. Maij 1569. nu. 2. 1187

Fideiuſſor præſtitus in iudicio ſi non ſit idoneus, tenetur notarius; ſecus eſt, in fideiuſſoribus contractuum, qui per contrahentes non per notarios approbantur. In Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. nu. 6. 576

Obligatio fideiuſſorum, qui dati fuerunt pro aſſecuratione penſionis ad triennium in exequutionem decreti in ſupplicatione cōtenti, vltra triennium non tenet, ſi acceſſerint ſimpliciter. In Carpentoraten. prætenſæ penſionis. 28. Maij 1568. nu. 1. 35

Per dationem fideiuſſorum de ſoluēdo iuxta formam ſententiæ non dicitur renunciatū appellationi. In Turritana Tertiaria. 18. Decem. 1595. nu. 10. 1168

F I D E S *non facit fidem, In Bononien. ſeu Veneta Mercium. 13. Maij. 1598. num. 1.* Deciſ. 1280

maximè factā ſine partis citatione. In Peruſina Dotis. 15. Mart. 1602. nu. 3. 1423

Idem eſt licèt ſit fides Communitatis; maximè ſi appareat erronea. In Spoletana Beneficiorum. 2. Iun. 1570. nu. 3. 106

Fides in Curia facit fidem propter facilitatē habendi veritatem. In Aretina Commēdæ. 7. Nouem. 1586. nu. 3. 755

& in Fulginaten. Spolij. 16. Octobr. 1579. num. 5. 413

Fides quæ habet relationem ad acta, de quibus non conſtat, non facit fidem. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. n. 5. 383

Fides adhibetur teſtibus, quibus aliàs non adhiberetur propter impedimētum à parte præſtitum, immo etiā ſoli fidei creditur. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. nu. 10. 1296

F I L I A T I O *qualiter probetur. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. n. 1. 3. 4. & 5.* 1282

Filiatio ad effectum ſucceſſionis probatur per leuiores probationes. ibid. nu. 6. 1282

Filiatio quando ex nominatione patris in teſtamēto & legitimatione probetur. In Romana Fructuum legitimæ. 3. Decemb. 1599. nu. 2. 1331

Filiatio probatur per exhibitionem libri paterni, in quo reperitur adnotata natiuitas filii vti filii. Item ex legitimatione, nec non hæredis inſtitutione. ibid. num. 8. 1331

Nominatio facta de filijs licèt à perſona ſuſpecta conſtituit in quaſi poſſeſſione filiationis & legitimitatis, quæ releuat à probatione matrimonij. In Parmen. Status 23. Octob. 1592. nu. 14. 1006

Expoſitio infantis ad Hoſpitale repugnat legitimæ filiationi. In Romana Hæreditatis. 1. Iun. 1594. nu. 3. 1038

Ius ſuccedendi eſt ius ſeparatum à filiatione. In Portuen. Bonorū de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 14. 358

F I L I A *de iure communi ſubintrat in locum patris in ſucceſſione patrui vnà cum alijs patruis. Prçneſtina Bonorum. 16. Mart. 1579. nu. 1.* 396

Filia ſubintrat in locū patris cū ſua qualitate fœminitatis. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ian. 1581. nu. 4. & 11. 496

Filia fratris in ſucceſſione per fictionem repræſentat patrem. ibid. nu. 8. 496

Appellatione filiarum regulariter non veniunt earum filij maſculi. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. nu. 9. 1486

Filia illegitima de æquitate canonica à patre ali & dotari debet, maximè in terris Eccleſiæ. In Romana de Veroſpiis. 21. Iun. 1568. nu. 3. 58

Filia vltra dotem à patre datam poteſt habere dotem ab auo relictam. In Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. nu. 9. 462

Filia nupta cum minus ſufficienti dote an poſſit petere detractionem ex bonis reſtitutioni ſubiectis pro ſupplenda dote. ibid. num.10. Deciſ. 461
Filia in nubendo non tenetur ſequi conſiliũ patris vel conſanguineorum de iure. In Parmen. Bonorum. 23. Martij 1588. num.5. 811
Filia, quæ ad fauorem fratrum renunciauit, ſi à patre inſtituatur, nihilominus ſuccedit non cõſtituta aliqua diſtinctione an renunciatio ſit, vel non ſit incompatibilis cum inſtitutione. In Romana Hæreditatis de Anguillaria.16.Ianuar.1589.nu.6. 850
Filia, quæ ab inteſtato non ſuccedit, ex quo ſit excluſa à ſtatuto, ſi prætereatur non rumpit teſtamentum, ſecundum com.opin. quod procedit, quando inſtituti ſunt in teſtamento filij maſculi, ſecus ſi extranei, quia tunc filia præterita poteſt dicere teſtamentum nullum. In Tudertina Bonorũ 12.Iun.1589.nu.1. 885
Idem eſt in caſu, quo filij ſint in legitima tantũ & extranei vniuerſaliter inſtituti. ibid.nu.2. 885
Filia dotata excluſa à ſtatuto intelligitur ab hæreditate tantum dotantis. In Præneſtina Bonorum.16.Mart.1579.n.4. 396
Filia, quibus dos eſt conſtituenda ſuper bonis pacto ſubiectis, præferri debent alijs creditoribus, & etiam dotibus ſuper huiuſmodi bonis obligatis & conſtitutis, quando præceſſit onus dotandi. In Præneſtina Tranſactionis.22.Maij 1579.nu.2. 406
Filia quãdo conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam & quando non. In Balneoregiẽ. Hæreditatis.28.Maij 1601. nu. 1. & 3. 1392
Iniquum eſt vt filia, quæ ab hæreditate paterna excluditur dotem conferat. ibid. num. 2. 1392
Excluſio propriarum filiarum oſtendit teſtatorem noluiſſe, quòd neptis excludat ſubſtitutum, præſertim quando eſt de deſcendentibus teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597.nu.2. 1216
Filia excludit ſubſtitutum in terminis l.cum auus.de cond.& demon. quod nõ procedit ſtantibus coniecturis in contrarium. ibid. nu. 1.6. & 10. 1216
Quando filiæ ſunt comprehẽſa in ſubſtitutione nulla habita ratione cõſeruandæ agnationis, non cenſentur excluſi maſculi deſcẽdentes ab eis. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis.10.Iun.1602.nu.8. 1438
Filia etiam legitimata facit deficere conditionem, ſi ſine filijs legitimis & naturalibus, etiam quòd legitimatio ſit cum clauſula ſine præiudicio venientium ab inteſtato. In Camerinen. Bonorum. 29.Maij 1589. num. 5. 880
Datum filiæ & perſonæ, cui debetur legitima, in dubio non cenſetur donatum, ſed datũ vt computetur in legitimam; ſecus ſi detur perſonæ, cui legitima non debetur. In Bononien. Compromiſſi.14.Mart. 1582. num. 4. Deciſ. 568
Pater dotans filiam ſi ſtipuletur dotem reddi filiæ, filia tranſmittit eam ad filios tanquam ad hæredes, ſi verò ſtipuletur in vnum caſum, puta non exiſtentia liberorũ eam ſibi reſtitui, cenſetur in alium caſum donaſſe filiæ.ibid.nu.5.& 6. 568
Datum filiæ à matre computatur in legitimã ſecus in donato nepti, cui non debetur legitima, cum non valeat conſequentia de filia ad neptem.ibid.nu.12.& 13. 568
Filij filiæ emancipatæ habent dotem tanquam hæredes matris.ibid.nu.10. 568
Filius ſubintrat in locũ patris in fideicommiſſo aui, & concurrit cum patruo, tripliciter tamen limitatur. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicommiſſi de Sanctacrucijs. 10.Nouem. 1603.nu.2.3. & 4. 1479
& in Romana Fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. nu. 1. vbi limitatur hæc regula. 1281
Filius ſubintrans locum patris ſubintrat eũ ſua qualitate maſculinitatis. In Romana hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581.nu.4.& 11. 456
Filius præſumitur hæres. In Calaguritana Spolij panis.23.Ian.1598.nu.4. 1262
Filius apud matrem eſt alendus, quando eſt teneræ & puerilis ætatis. In Spoletana legitima.10.Iun.1596.nu.3. 1194
Filius apud matrẽ educari non debet, quãdo ad ſecunda vota tranſiuit.ibid.nu.2. 1194
Filiorum appellatione veniunt nepotes, quãdo teſtator habuit rationem conſeruationis concurrentibus tamen coniecturis. In Sabinen. Hæreditatis. 23.Ianuarij 1604. num. 4. & 8. 1486
Filiorum appellatione quando non veniant nepotes.ibid.nu.9.vſq.ad 13. 1486
Filiorum appellatione in fideicommiſſis veniunt nepotes, vbi agitur de eorum fauore, declaratur tamen.ibid.nu.2.8.& 9. 1486
Filiorum appellatione in emphyteuſi veniũt nepotes. In Romana Domorum. 24. Maij 1600.nu.6. 1362
Filiorum appellatione in ſtatutis non veniũt naturales tantum, & multo minus ciuiles tantum. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis.5.Iun.1598.nu.11. 1286
Filij poſiti in conditione non cenſentur vocati. In Leodien. Hæreditatis. 20.Febr. 1598.nu.1. 1265
niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum. In Interamnen. Bonorum ſeu fideicommiſſi. 15.Nouem 1599.nu.1. 1329
Coniecturæ, ex quibus filij poſiti in conditione cenſentur vocati, ſunt, prout quando fideicommiſſum factum fuit filijs eorũque deſcendentibus.ibid.nu.2. 1329
Item quando factum fuit ratione conſeruationis

uationis agnationis & nominis familiæ. ibid.num.3.

Item quando teſtator in defectum filiorũ legitimorum vocauit naturales & ſpurios legitimandos. vt ibid.nu.4.

Item quando ſumus in caſu, in quo ſi aliter diceremus, legitimati reſcripto Principis tam ex teſtamento quàm ab inteſtato concurrerent cum legitimis contra volũtatem teſtatoris. vt nu.5.

Item quando ex verbis fideicommiſſi colligitur teſtatorem voluiſſe, non exiſtente nominato ad fideicommiſſum, vel non exequente eius voluntatem, ſubſtituere locum pium. vt nu.8.

Item quãdo in vocatione filij filiæ vocauit etiam deſcendentes ab eo. vt nu.9.

Item quando teſtator digreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum. vt nu.10.

Item quando teſtator bis & ter & pluries eoſdem filios poſuit in conditione. vt n.11.

Item quando teſtamentum factum fuit in loco, vbi per ſtatutum diſponitur, quòd filij in conditione poſiti cenſeantur vocati, prout in ſtatuto Vrbis. vt ibid.nu.12. 1329

Coniectura, *quæ ſingula non proſunt ad effectum, vt filii poſiti in conditione cenſeantur vocati, ſimul iuncta iuuant. ibid. num.13.* 1329

Coniectura *vocationis in filiis poſitis in conditione dicitur vrgentiſſima, ſi ſint de deſcendentibus teſtatoris, ſi ſub qualitate maſculinitatis, legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, & quod excluſæ ſint fœminæ, & ſubſtituta ſint loca pia in tota hæreditate. In Bononien. de Felicinis. 10.Iun.1591.nu.6.* 956

Filii poſiti in conditione quando non cenſeantur vocati. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian.1604.nu.13. & 14. 1486

Filius poſitus in conditione quando eſt vocatus, cenſetur vocatus ad portionem patris non autem patrui. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicommiſſi de Sãctacrucÿs. 10. Nouembr. 1603. num. 1. 1479

& in Romana Fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maii 1598. nu.3. 1281

Filii nondum nati non eſt veriſimile, quòd cenſeantur vocati per dictionem, ſuperſtites. ibid.nu.2. 1281

Filii illi cenſentur vocati, qui tempore teſtamenti erant nati, vel poſt teſtamentum ante tamen mortem teſtatoris vel concepti, ſed declara, vt in Vrbeuetana Caſtri Seppii. 19.Iun.1579.nu.8. 409

Teſtator volens quòd aliqua bona conſeruetur pro filiis ſuis intelligi debet pro ſuis ideſt filiorum inſtitutorum & ſubſtitutorum. In Foroliuien. Fideicõmiſſi. 16.Nouem.1580.num.6. 482

Filiorũ magis intereſt teſtamentũ patris eſſe nullum, quàm conditiones in eo appoſitas circa legitimam reiici. In Rauẽnaten. Bonorum. 30. Maii 1586. nu.2. Deciſ. 743

Denominatio hæredis facta in teſtamento vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati non nocet fideicommiſſarÿs, licet in præiudicium nominantis poſſet forſan aliquid operari. In Romana Hæreditatis. 1. Iun.1594.nu.2. 1081

Inſtitutus vti filius & natus de legitimo matrimonio, debet vtrãque qualitatem probare. ibid.nu.1. 1081

Tractatus filij vti ſpurÿ, & matris vti concubinæ innuit, quòd non ſit natus de legitimo matrimonio. ibid. nu.5. 1081

Filius legitimatus, ſi excludatur ab hæreditate patris debet prouideri de legitima. Item de alimentis, & expenſis litis. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1589. num.8. 801

Filius, cui pater fecit donationem omnium bonorum, poteſt ſi vult, ſuccedere tam ab inteſtato quàm in vim donationis. ibid. num.7. 801

Filius poteſt in legitima ſibi præiudicare & ſupplemento renunciare. In Romana Legitimæ. 16.Octob.1581.nu.7. 539

Filius præſumitur habere notã manum ſui patris, nec ſe decipere. In Auximana Dotis. 26. May 1581.nu.3. 522

Filij legitimi non prohibentur obtinere diuerſum beneficium in eadem Eccleſia, ſed idem quod pater obtinuit, idque immediatè. In Dubio ſacræ Congregationis Cõcilij. 21. Iun.1602.nu.6. 1442

Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra nec pater tali filio. ibid.nu.4. 1442

Contractus, *qui ex diſpoſitione ſtatuti non poteſt fieri à filio ſine conſenſu patris, ſi fiat cum ipſo patre, nil aliud indiget. In Romana Caſalis Langhezza. 21. Maÿ 1593. num.3.* 127

FILIVS FAMILIAS *quando emit, patri acquirit. In Fauentina Bonorum de Nicolutÿs. 15.Ian.1582.nu.5.* 553

Arrogatus dicitur propriè filiusfamilias, & comprehẽditur ſub ſtatutis loquentibus de filÿsfamilias. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 5. Iun. 1598. num.2. 1286

Statutum prohibens filiumfamilias contrahere an habeat locũ in arrogato. ibid. n.1. & 9. & quia in Mutuo. nu.3. & 14. 1286

Conſtitutio loquens de filÿs familias non habet locũ in filÿs adoptiuis; maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt intelligenda. ibid. num.9. 1286

Statutum annullans contractus factos à filÿs familias an & quando habeat locum in arrogatis. In d. Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 14. Aprilis 1600. num.1. 1350

Filius familias obligando ſe in forma Cameræ dicitur à principio contrahere naturalem

lem obligationem, & ob id ſi ſoluit, non repetit, etiam quòd ſtatutum impediat ortum ciuilis obligationis. ibid. n. 2. Deciſ. 1350

Filiusfamilias ſui iuris effectus poteſt contractum antea factum, quod propter ſtatutum eſt nullum, ratum habere ad inſtar Macedoniani. ibid. n. 6. 1350

Contractus, qui ex diſpoſitione ſtatuti non poteſt fieri à filio ſine conſenſu patris, ſi fiat cum ipſo patre nihil alius indiget. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. nn. 3. 1027

Filio familias, qui contraxit nomine proprio, licèt cũ pecunia patris, rectè ſoluitur. Romana Dobana ſalii. 7. Febr. 1582. n. 3. 558

Donatio facta à filiofamilias de bonis paternis, patre adhuc viuente, non ſolum de iure requirit conſenſum patris pro eius validitate, ſed etiam eſt neceſſe, quòd pater in eadem voluntate vſque ad obitum perſeueret, adeo quòd tali conſenſu patris reuocato iuramentum donantis nihil operatur ſecũdum opinionem ab omnibus ferè receptam. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. nu. 2. 850

Finis vbi habet neceſſariam dependentiã à principio, de eo idem iudicatur, quod de principio. In Romana Expenſarum. 16. Octobr. 1589. n. 9. 891

Quando principium eſt illicitum & finis licitus, magis inſpiciendus eſt finis. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. n. 12. 627

Fiscus eſt vltimus priuilegiatorum, & in dubio contra eum ſit interpretatio. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembr. 1582. nu. 25. 594

Cauſa Eccleſia eſt fauorabilior quàm cauſa fiſci. ibid. n. 24. 594

Fauor dotis & fiſci æquiparantur. Portuen. Bonorum. 2. Decem. 1580. n. 12. 487

Fiſcus non poteſt capere bona fideicommiſſo ſubiecta, quamuis eſſent in dominio defuncti. In d. Vercellen. Pecuniaria. 15. Decbris 1582. nu. 18. 594

In confiſcatione bonorum non comprehendũtur bona, quæ ex præcedenti aliqua diſpoſitione, puta ex fideicommiſſo alijs debẽtur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. num. 8. 998

Condemnatus cui fuerunt bona confiſcata per Principem, reſtitutus recuperat etiam ea bona, quæ per fiſcum fidei commiſſarijs fuiſſent tradita, non obſtante clauſula in reſtitutione poſita, præterquam ad bona in alium translata. ibid. nu. 9. 998

Reſtitutio conceſſa condemnat, cui bona fuerunt confiſcata, quæ ſit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ, indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuicunq. acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula, ſine præiudicio diſtributorum, & fiſco incorporatorum. ibid. n. 13. 998

Papa non poteſt dici habuiſſe officium pro cõfiſcato, quando illud applicauit Collegio. In d. Romana Secretariatus. 26. Iunij 1592. nu. 7. Deciſ. 998

Reſtitutus ad bona fiſco incorporata, dũmodo in alium non ſint translata per fiſcum, ſed immediate tertijs quæſita per dãnationem, ea recuperat. In d. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 6. 965

Papa prohibens reſtitutionem rei fiſco incorporatæ intelligitur prohibere, prout de iure nempè reſtitutionem fieri per viam gratiæ non autem per viam iuſtitiæ. ibid. n. 16. 965

Per compoſitionem cum fiſco factam ad ſe redimendũ à vexationibus nõ oritur acceptatio ſententiæ vel confeſſio criminis. Salamantina Capellania. 21. Apr. 1600. n. 5. 1352

Bona confiſcata dicuntur eſſe ex fructibus iuriſdictionis & regaliorum. Portuen. Bonorum. 10. Iuny 1580. nu. 5. 748

Officium nõ poteſt comprehendi ſub bonis fiſco incorporatis, quando per ipſum fiſcum non fuit poſſeſſum, neque inter eius bona deſcriptum. d. Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 6. 998

Papa donando ſeu alienando bona confiſcata dicitur ea prius fiſco incorporaſſe. ibid. num. 2. 998

Vbi fit mentio de bonis fiſco incorporatis, non comprehenduntur ea bona, quæ per fiſcum nunquam fuerunt poſſeſſa nec inter bona fiſci deſcripta. In d. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. nu. 5. 965

Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorũ poſita in commiſſione non capit officium, ſuper quo expreſſe eſt commiſſa cauſa. ibid. n. 1. 965

Bona capitaliter condemnati publicata & fiſco incorporata, adepta per ipſum fiſcum poſſeſſione, in eum translata dicuntur cum omnibus iuribus actiuis & paſſiuis. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. n. 5. 723

Sequeſtrum & inhibitio facta à fiſco arguit incorporationem; ſecus eſt, quando ſequeſtrum emanauit poſt ſuppreſſionem & applicationem, quia tunc non poteſt habere vim incorporationis, ſed tantum adnotationis ſiue deſcriptionis bonorum condemnati. In d. Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. nu. 4. & 14. 998

Aſſertioni procuratoris fiſci, cum ſit pars, non creditur. In Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. n. 7. 254

Aduocatus fiſci nõ eſt dignitas Collegialis reſpectu Aduocatorum Conſiſtor alium, licèt ſemper vni ex ipſis ſoleat conferri. Romana Præminentiarũ. 16. Dec. 1585. n. 14. 716

De confiſcatione. vid. in verb. Confiſcatio.

Fœmina non venit ſub vocatione familiæ. Volaterana prædij. 19. Decem. 1588. n. 2. 848

Fœmina extra familiam nupta non venit appellatione proximiorum de familia. ibid. nu. 3. 848

Fœmiua etiam nupta extra familiam retinet ius agnatiouis. Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. n. 2. Deciſ. 1438

Fœmina nupta appellatione familia patris ve nit contentiuè ſed nou effectiuè. ibid. n. 4. 1438

Teſtator mãdans, quòd fœmina ſuccedãt, qua maritabuntur in familia, quaudo dicatur habuiſſe rationẽ contemplatiouis familia. Sabiuẽ. hareditatis. 23. Iauuar. 1604. n. 3. 1486

Coniectura excluſiouis fœminarum colligitur ex verbis praguantibus excluſiuis. Praneſtina tranſactiouis. 23. Ian. 1576. u. 7. 281

Coniectura deſumpta ex eo, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris, nou ſufficit ad excluſiouẽ fœminarum in terminis l. cum auus. de cond. & demon. ſecundũ magis communẽ ſententiam. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. nu. 11. 1216

Coniectura deſumpta ex vocatione maſculorum & excluſione fœminarum an ſufficiat ad excludẽdum filiam fœmiuam iu terminis d. l. cum auus. de cond. & demouſtr. ibid. nu. 6. & 10. 1216

Filia fœmina excludit ſubſtitutum in terminis d. l. cum auus. de cond. & demouſtr. quod uon procedit ſtantibus coniecturis. ibid. nu. 1. & 5. 1216

Per exiſtentiam fœminarum etiam ceſſat ſubſtitutio fideicommiſſaria facta ſub ea conditione, ſi ſine filyſ deceſſerit, ſecundum com. opin. ibid. nu. 5. 1216

Fœmina excluſa à ſuo gradu, iu quo verè reperitur, quia fœmiua, multo magis excluditur à gradu ficto in quo reperitur. In Romana Hareditatis de Capranica. 23. Iauuar. 1581. uu. 5. 496

Volens excludere fœminas à ſucceſſione vigore pacti, debet offerre ſe eas dotaturum, & interim eas alere, quaudo fuit ita diſpoſitũ in pacto. In Praneſtina tranſactionis. 22. Maÿ 1579. n. 1. 406

Maſculi poſſuut fœminas excluſas à ſtatuto admittere ad portionem illis de iure communi competentem. In Praueſtiua Bonorum. 16. Mart. 1579. n. 6. 396

De ſtatuto excluſiuo fœminarum. vid. in verb. Statutum.

Fœmina ſaltem in defectum maſculorum in inueſtitura comprebenduntur, in qua ſiut vocati filÿ, nepotes, prouepotes, & alÿ deſcendentes maſculi legitimi & naturales, & alÿ quicuuq. haredes & ſucceſſores in perpetuum. Interamnen. pratenſa legitimitatis. 18. Iun. 1599. n. 2. 1321

Fœmina iu emphyteuſi Eccleſiaſtica non comprebenduntur. Romaua domus S. Maria in via Lata. 26. Ianuar. 1604. n. 2. 1487

Fœmina propter iuris iguorantiam excuſatur etiam ad effectum acquireudi fructus. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decembris 1592. nu. 3. 1006

ſecus eſt, ſi fecerit coutractum probibitum & vſurarium. ibid. nu. 7. 1006

Fœmina per ſtatutum probibita contrahere ſine conſeuſu propinquorum, illis non extantibus cõtrahere poſſunt ſine alio conſenſu, ſeruata forma iuris communis. Iu Romana de Ciucÿs. 17. Nou. 1597. n. 2. Deciſ. 1244

Maſculinum quando coucipiat fœmininum. vid. in verb. Maſculinum.

FORENSIS *ſortitur forum rei tum ratione loci tum ratione contractus. Ancouitana Terrarum. 16. Febr. 1582. n. 2.* 564

Foreuſes perſonaliter citari debent non autẽ per edictum; fallit quando ſtatutũ admittit talem citationem, vt eſt in Ciuitate Ancona. ibid. nu. 1. 564

Forenſis tenetur ſeruare ſolemnitates ſtatuti loci, in quo contrahit. In Romana Douationis. 12. Febr. 1596. nu. 1. 1170

Statutum circa exequutionem litterarum cambÿ ligat etiam forenſes, qui in eo loco litigant. Anconitana attentatorum. 16. Iunÿ 1581. nu. 2. 530

Decretum excludens foreuſes à ſucceſſione nõ comprebendit ſucceſſionem in bouis paternis vel maternis, vt eſt magis communis opinio; maximè ſi decretum non contineat aliquam dictionem vniuerſalem negatiuã. In Parmin. Bouorum. 5. Decemb. 1588. nu. 4. & 5. 843

Forenſes ſunt ſepelieudi iu parochiali Eccleſia eorum babitationis, & dicta Eccleſia debentur iura ſepultura. In Iſpalen. Iuris ſepeliendi. 9. Iun. 1595. n. 1. 1135

FORMA *per aquipollens adimpleri poteſt, quando eſt ad effectum. Ciuitatis Caſtelli Caſtre Moutous. 12. Nouem. 1576. n. 1.* 309
& in Camerinen. Ceuſus. 10. Decemb. 1601. nu. 3. 1413

FORVM *ſortitur quis vel ratioue rei vel ratione contractus vel ratione domicilÿ. Iu Bonouien. ſeu Veneta Pecuniaria. 15. Febr. 1593. nu. 2.* 1018

Forum ſortiri & ſtatutis ligari à pari procedunt, ſicut idem eſt è coutra. ibid. uu. 6. 1018

An & quando quis ſortiatur forum in loco ſolutionis deſtinata. ibid. nu. 3. 1018

Actor ſequi debet forum rei; ſecus eſt, quaudo ſolutio ſit deſtinata iu loco, vbi eſt reus; boc tamen uon procedit, ſi actor pro ſatiſfactioue ſui crediti inceperit diſtrahere rẽ iu loco, vbi eſt forum rei, tuuc ibi iudiciũ eſt faciendum. ibid. nu. 1. 1018

Vxor ſequitur forum viri potius, quã è contra. In Bertinorien. Matrimonÿ. 17. Maÿ 1581. n. 4. 519

FRANCATIO *rei, conceſſa iu emphyteuſim cum pacto affrancationis in conceſſione ſpecialiter conuento veriſimiliter praſumitur, ſi per multum tempus poſſeſſa fuerit, uou reclamante nec quicquam exigente domino ratione affictus ſeu cenſus. In Romana Caſalis Longbezza. 12. Februar. 1593. uu. 1.* 1016

Item praſumitur francatio ſi poſtea libera

&

& franca ab omni onere ſeruitute & recognitione vendita fuerit.ibid.n.2. Deciſ. 1016

Ex aſſertionibus Papæ maximè iteratis affrãcatio rei ſatis dicitur probata. ibid. n. 5. 1016

FRATER pro fratre poteſt in re communi etiam ſine mandato agere. In Romana Cenſus. 13. Maij 1602. n. 3. 1433

Frater nõ tenetur ad debita fratris, ſi vterq. ſeorſum habitent non probata aliqua communicatione lucrorum, & alijs ad communionem requiſitis. In Ceſenaten Pecuniaria. 23. May 1594. n. 1. 1079

Frater non tenetur dotare ſororem, quando pater æqualiter omnes inſtituit & ſubſtituit, neque magis voluit vno caſu, quàm alio pro dote relinquere. In Romana diuiſionis bonorum de Piatetis. 11. Decem. 1570. nu. 2. 120

Poſſeſſio inter fratres iure familiaritatis probatur ex communione. In Tudertina Bonorum. 18. Iun. 1571. n. 4. 138

Communio bonorum inter fratres ex quibus præſumatur. Romana Legitima. 9. Decemb. 1598. n. 1. 4. & 9. 1303

ex quibus autem excludatur. ibid. n. 2. 1303

Cõmunio inter fratres nõ tollitur niſi per diuiſionẽ, quæ non præſumitur niſi probetur. ibid. n. 10. 1303

De diuiſione inter fratres. vid. in verb. Diuiſio.

Fratres in quibus non cadit neceſſitas inſtituendi, cenſentur vocati ſimul, & non ordine ſucceſſiuo, fallit tamẽ. Vrbeuetanã Caſtri Seppij. 19. Iunij 1579. nu. 2. & 11. 409

Fratris filia in ſucceſſione repræſentat patrẽ per fictionem. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. n. 8. 396

In fratribus vterinis non poteſt dari incertitudo cognationis. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. nu. 10. 1282

In fratribus vterinis nihil refert, quòd ex diuerſis patribus ſint nati ad effectum ſucceſſionis inter eos. ibid. nu. 12. 1282

FRATERNITAS probatur ex nominatione patris, quòd talis & talis ſint ſui filij. ibi. n. 2. 1282

FRAVS in cedula non præſumitur, quando non cedit ad commodum illius, qui cedulã ſcripſit. In Romana Pecuniaria. 24. Maij 1589. n. 6. 879

Præſumptio fraudis cedulæ veriſimiliter non cadit, vbi conſtat de verò debito. ibid. n. 5. 879

Fides illius, qui cedulam ſcripſit, vnà cum illius manus recognitione excludit ſuſpicionem fraudis in cedula. ibid. n. 4. 879

Ad probandũ excluſionẽ præſumptionis fraudis admittũtur etiã adminicula. ibid. n. 3. 879

Fraudis præſumptio ſiu ſuſpicio ſimulationis ex qualitate perſonæ excluditur. ibidem. num. 7. 879

Diſpoſitio l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volens, quòd creditum, de quo per inſtrumentum publicum, præferatur credito priuata apocha, ceſſat, quoties fraudis ſuſpicio ex veris & certis probationibus tollitur. ibid. nu. 2. Deciſ. 879

Fraus ad effectum ſubreptionis interuenire poteſt, etiam quòd actus nõ ſint illiciti, nec contra legis diſpoſitionem. Placentina Bonorum. 2. Mart. 1584. n. 1. 657

Fraus in alienatione præcipuè committi poteſt, ſi procedatur per circuitus & ſuppoſitionem perſonarum. ibid. nu. 1. 657

FRVCTVS, qui ſunt immaturi propriè non poſſunt dici fructus. In Romana Prælationis. 29. Octob. 1572. nu. 5. 177

Fructus pendentes & immaturi non comprehendũtur ſub doctr. Bart. in l. 1. C. de Metall. lib. 11. nu. 1. 177

Fructus etiam pendentes vocantur fructus, & veniũt propriè appellatione fructuum. & quomodo procedat. ibid. nu. 2. 177

In materia prælationis fructus pendentes nõ poſſunt propriè dici fructus, & ibi ratio. ibid. nu. 3. 177

Terra culta & ſata non poſſunt verè dici fructus ad effectũ doctr. Bart. in l. 1. C. de Metall. lib. 11. In d. Romana Prælationis. 17. Octob. 1572. nu. 4. 174

Reſeruatio omnium fructuum intelligi debet deductis oneribus. In Acheruntina Fructuum. 28. Apr. 1581. nu. 1. 5 4

Fructuum nomine cenſetur id, quod ſupereſt deducta impenſa. Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 1. 643

Fructus ex fructibus terrarum vicinarum quando probentur. Romana Caſalis Turricella. 29. Apr. 1594. n. 8. 1073

Fructuum perceptio probatur ex poſſeſſione non dato alio poſſeſſore. In Peruſina Exequutionis. 19. Nouem. 1597. nu. 6. 1245

Poſſeſſio inſtrumentalis non habetur in conſideratione, licèt ſit cum aliqua fructuum perceptione alio exiſtente in poſſeſſione. Aquinatẽ. Beneficij. 11. Decem. 1579. n. 4. 432

Fructus percepti per hæredes, qui ſuos fecerũt non veniunt in reſtitutione. In Romana Fructuum legitimæ. 3. Decem. 1599. n. 5. 1331

Fructus percepti poſt obitum teſtatoris, licèt nunquam fuerint in eius bonis & ex eius ſubſtantia, ius tamen percipiendi in eius bonis erat, & potuit tale ius in alium transferri. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij. 1600. n. 11. 1365

Fructus percepti ex hæreditate pleno iure quæſita, non imputantur in legitimam deſcendentium, ſecus in legitima aſcendẽtium ſecundum magis communem opinionem. ibid. nu. 4. & 5. 1365

Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam ſed eius æſtimatio. ibid. n. 21. 1365

Filius non tenetur acceptare legitimam in fructibus, ſed poſt quã acceptauit, tenetur eos in legitimam imputare. ibid. nu. 6. 1365

Fructus legitimæ an debeantur, ſi legitima ſit conſtituta in pecunia. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 26. Octob. 1601. nu. 7. 1406

Aſſignatio legitimæ non poteſt fieri in fructibus.

bus tantum, & multo minus in fructibus beneficij. In Romana legitima. 16. Octobris 1581. nu. 4. Deciſ. 539
Fructus ſcienter indebitè ſoluti non repetuntur, ſed præſumuntur donati. Anconitana Cenſus. 28. Apr. 1597. nu. 2. 1226
Fructus ſoluti quando non computentur in ſortem, ſi inſtrumentum cenſus nõ reperiatur factum. ibid. nu. 3. 1226
Solutione fructuum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia aliàs eſſet donatio. ibid. n. 1. 1226
In cõtractibus à iure reprobatis bona fides nõ poteſt acquiſitionẽ fructuũ operari cũ ipſo iure fructus extenuent ſortem. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decemb. 1592. n. 8. 1006
Fructus cenſus, in quo adeſt pactum vſurarium, quod reddit cenſum nullum, cedunt in extinctionem illius. ibid. n. 6. & 7. 1006
Ad acquiſitionem fructuũ cenſus ſufficit malam fidem abeſſe, limita tamẽ vt ibid. n. 2. 8. & 9. 1006
Mulier propter ignorantiã iuris excuſatur ad effectum acquirendi fructus. ibid. n. 3. ſecus eſt, ſi fecerit contractum prohibitum & vſurarium. ibid. n. 7. 1006
Accipiens bona inſolutum facit fructus ſuos. In Romana Fideicommiſſi de Mcinellis. 29. Maij 1598. n. 1. 1284
Debitor in mora cõſtitutus poſt interpellationẽ quãdo teneatur ad fructus. ibid. n. 2. 1284
Fructus prædij pro obligatione affictus cadũt ſub hypotheca ſpeciali, & dicuntur pars illius. Farfen. graui. 9. Mart. 1580. n. 6. 490
Fructus poſt triennium præſumuntur conſumpti, & pro eis in ſpecie non datur actio ſed ad pretium. In Turritana Tertiaria. 18. Decemb. 1595. n. 6. 1168
Fructus conſumpti per vxorem inſtitutam, & priuatam hæreditate ob tranſitum ad ſecundas nuptias non veniunt reſtituendi, præſertim ſi ſint conſumpti in alimentis. In Aſculana fideicommiſſi bonorum. 26. Octobr. 1601. n. 6. 1406
Fructus percepti ante motã litẽ non veniunt in mandato de manutenendo, quid autẽ ſit in iudicio retinenda ordinario, vide in d. Turritana. 18. Decem. 1595, n. 3. & 4. 1168
In iudicio rei vendicationis veniunt fructus à die mota litis. In Romana repetitionis dotis. 20. Mart. 1600. n. 2. 1447
In interdicto quorum bonorum non veniunt fructus niſi à die mota litis. In Romana Domus de Roſis. 13. Iun. 1572. n. 1. 170
Fructus decurſi à die litis cõteſtata debẽtur, ſiue agatur interdicto retinenda ſiue recuperãda. Liciẽ. redecima. 14. Oct. 1588. n. 1. declara tamen. vt ibid. n. 2. & 8. 835
Si in ſententia fuerit omiſſa condemnatio fructuum à die litis conteſtata decurſorum, huiuſmodi fructus peti non poſſunt, ſed ſuper eis alia ſententia requiritur, quæ in conſequentiam ferri poteſt. ibid. n. 4. & 6. 835
Fructus non petiti nec in ſententia comprehenſi, in illius exequutionem venire nõ poſſunt. Aretina bonorũ. 12. Ian. 1598. n. 2. 1255
Fructus in cauſa reſtitutionis in integrũ veniũt à die primi iudicij, & in hoc nõ attẽditur bona vel mala fides. Peruſin. exequutionis. 19. Nouembris 1597. num. 5. 1245
Fructus liquidari debent à die mota litis. ibid. nu. 1. 1245
In materia liquidationis fructuũ ſufficiunt leuiores probationes etiam per coniecturas, & per ſolitũ, & per teſtes de auditu & de credulitate. ibid. nu. 7. 1245
& in Auximana bonorũ. 7. Iun. 1591. n. 3. 955
& ob id plurimum ſtatur iudicis arbitrio, & adhibetur etiam fides vnico teſti de ea deponenti. In Senogallien. Prædij. 5. Iun. 1595. nu. 1. 1132
Materia liquidationis fructuum eſt arbitraria. In Aquinaten. Vnionis. 20. Iunij 1601. nu. 1. 1399
Ad effectum liquidationis fructuũ probatio per teſtes debet fieri de vera perceptione & eorum quantitate. In Carthaginen. decimarum. 15. Iun. 1601. nu. 2. 1397
Fructus qui veniunt liquidandi, liquidari debent in minori ſumma, licèt aliqui teſtes deponant de maiori, cum in minori dicantur concordes. ibid. nu. 1. 1397
Fructus per Rotam aliquando liquidantur ad id, quod ſolutum eſt percipi. ibid. n. 3. 1397
Practica Rotæ eſt, vt petẽs procedi ad vlteriora vigore Breuis habẽtis clauſulam, parito Breui, liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd iudici præfigatur terminus ad liquidandum. In Iſpalen. Beneficij. 24. Febr. 1584. nu. 4. 655
Clauſula parito Breui requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. ibid. nu. 1. 655
Probatio fructuum & reddituum ad effectũ reſciſſionis tranſactionis qualiter & quomodo probari debeat. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Aprilis 1603. nu. 3. & 5. 1462
De fructibus dotis. vid. in verb. dos.
Fructus qui colliguntur in bonis perſonarũ exemptarum à ſolutione decimarum ſi vẽdantur vel arrendentur non dicuntur in exemptione comprehenſi. In Carthaginen. Decimarum. 10. Iun. 1588. n. 3. 827
Bona acquiſita ex fructibus ſeu redditibus beneficiorũ regulariter non ſunt beneficiatorum, ſed ad Eccleſiam pertinent, quod procedit etiam in fructibus ſimplicium beneficiorum ſecundum magis communem opinionem. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582. nu. 9. 594
Fructus beneficiorum remanent Eccleſiæ, & non ſunt beneficiatorum, nec de eis diſponere poſſunt niſi in ea parte, quam in vſus proprios conſumunt. ibid. n. 5. & 8. 594
Fructus beneficij vacantis deſtinati in Vrbe cadunt ſub ſpolijs, & ſpectat ad Cameram Apoſtolicam. ibid. nu. 1. 594

Frnctus ſpectãtes ad Cameram Apoſtolicam vigore ſpoliorum de iure ſpectarẽt ad ſucceſſorem. In d. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 29. Nouem. 1582. nu. 1. Deciſ. 592

Fructus beneficij licèt recollecti, ſi tamen adhuc ſint in loco, in quo naſcuntur, non debentur hæredi beneficiati iuxta Conſtitutionem Iulij III. ſed ad ſucceſſorem pertinent. In d. Romana ſeu Vercellen. 14. Decem. 1584. nu. 3. 683

Bulla Iulij III. ſuper fructibus beneficiorũ inexactis declaratur. In d. Vercellen. Pecuniaria. 15. Decem. 1582. nu. 14. & 20. 594

Bulla Pii IIII. ſuper ſpoliis fructuum beneficiatorũ defunctorum quomodo intelligatur, & quos liget. ibid. nu. 10. 594

Valor fructuum beneficij nõ poteſt augeri vltra tertiam partem. In Conchen. de Vetetta. 13. Nouem. 1579. nu. 2. 422

Augmentum fructuum beneficij non probatur niſi verificato prius valore redituum præexiſtentiũ tempore gratiæ. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. num. 2. 952

Fructus beneficij non ſunt in commercio noſtro, nec tranſeunt ad hæredes. In Romana Legitimæ. 16. Octob. 1581. nu. 5. 539

Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali teſtamẽtaria diſpoſitione. In Bononien. de Bologninis. 12. Ianuar. 1571. nu. 2. 124

Fructus non reſidentis bona fide conſumpti triennio præſcribuntur; ſecus eſt in fructibus pẽdẽte lite, in quibus nulla adeſt bona fides. Gadicen. fructuũ. 12. Febr. 1593. n. 4. 1015

Capitulum ſicut tenetur reſtituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere poſſeſſionem Canonico, ita etiam pro tempore receſſus, etiam quòd fructus prætendantur bona fide per Capitulũ cõſumpti. ibid. n. 1. 1015

Conſuetudo, quòd fructus beneficij pro primo anno poſt obitum debeantur hæredibus, an valeat, & quare. In Oriolen. Fructuũ. 26. Nouem. 1593. nu. 1. 1053

& an dicta cõſuetudo habeat locum quo ad fructus decurſos in vita beneficiati. ibid. num. 3. & an dictæ cõſuetudini obſtet Cõſtitutio Iulij III. ibid. nu. 2. 1053

Epiſcopus cum Capitulo poſſunt ſtatuere, quòd Canonicus non poſſit fructus primi anni vel ſecundi percipere. In Leodien. Canonicatus. 28. Iun. 1602. nu. 2. 1447

Epiſcopus non poteſt diſmembrare fructus vnius beneficij, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus requiſitis in alienatione bonorum Eccleſiæ. In Mediolanẽ. diſmẽbrationis. 28. Ianuar. 1594. nu. 1. 1062

In diſmembratione fructuum vnius Eccleſiæ neceſſarius eſt conſenſus Rectoris. ibid. num. 2. 1062

Mentio de fructibus malè perceptis neceſſaria eſt in impetratione gratiæ, ſi neutri, aliàs gratia non ſuffragatur. In Maceraten. parochialis. 29. Apr. 1580. nu. 3. 457

Fructus non reſidenti regulariter non debẽtur, limitatur tamen. In Carthaginen. fructuum. 29. Maii 1595. nu. 1. & 2. 1131

Abſens à reſidẽtia pro defenſione ſua Eccleſiæ habetur pro præſente ad effectum lucrãdi fructus. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maii 1584. nu. 2. & 3. 662

Abſens à reſidentia ex cauſa cum licentia ſui ſuperioris percipit fructus beneficii. In Carthaginen. fructuum. 29. Maii 1595. nu. 6. 1132

Propter abſentiam coactam ad litem proſequendam quis non priuatur fructibus beneficii. ibid. nu. 7. 1131

Abſenti à reſidentia pro tractando negotio, quod per alias perſonas puta per procuratores tractari poteſt, fructus non debentur. ibid. nu. 4. 1131

Fructuum perceptio non poteſt denegari ſtãti in Vrbe & non reſidenti ex licentia ab Vrbis Vicario obtenta. In Lucerina fructuum. 7. Febr. 1590. nu. 4. 910

Fructus, qui debentur, abſenti & non reſidẽti ex licentia, debentur etiam quòd in paramentis & aliis vſibus Eccleſiæ conſũpti fuerint. ibid. nu. 5. 910

Sequeſtrum factum ſuper fructibus beneficii illius, qui pro defenſione ſua Eccleſiæ abeſt, reuocari debet. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maii 1584. nu. 1. 662

FVRTVM *ſi pereat, ſoli poſſidenti & non aliis perit. In Sutrina Melioramẽtorum. 9. Decem. 1589. nu. 7.* 898

GABELLA *ſeu Pedagium vel Cottiuum præſumitur poſſeſſum titulo hæreditario concurrentibus præſumptionibus vel adminiculis. In Romana de Valle. 8. Iunii 1590. num. 3.* 927

GRADVATIONIS *ſententia non parit exceptionem in alia cauſa habente diuerſum finem. In Romana indemnitatis. 4. April. 1588. nu. 4.* 814

Sententia graduatoria lata inter creditores & debitorem conſentientem graduationi probat contra debitorem, & per ea præſumitur. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ianuar. 1602. nu. 5. 1415

Ex graduatione creditorũ, inter quos ſit cenſuarius, ſolutio & extinctio cenſus præſumitur. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. nu. 1. 1333

GRADVS *probatio exactè non requiritur non dato concurſu. In Burgen. Capellaniæ. 11. Maij 1582. nu. 3.* 578

In gradibus conſanguinitatis probandis, in antiquis ſufficit leuior probatio. ibid. n. 2. 578

GRATIA *à tempore datæ initium ſumit, & illud tempus attenditur circa validitatem vel inualiditatem. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 9. 13. & 21.* 341

Ad effectum validitatis gratiæ attẽditur vltimus ſtatus & quaſi poſſeſſio. In Romana Capellaniæ. 9. Iuny 1603. n. 3. 1469

In gratioſis omnia debent eſſe vera aliàs gratia redditur nulla. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 3. Deciſ. 1432

In gratioſis error probabilis aliquando excuſat ad pœnam euitandam. Iu Romana Canonicatus S. Angeli. 21. Apr. 1567. num. 1. 19

Gratioſa conceſſio non præſumitur in his, quæ de facili non conceduntur. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octobris 1580. n. 2. 476

Gratia an cenſeatur impetrata ab eo cuius nomine cantat, Rota non indiſtinctè amplectitur opinionem Oldradi affirmatiuam niſi concurrentibus coniecturis. In Gerunden. Anniuerſariorum. 9. Februarij 1582. nu. 1. & 2. 560

Supplicatio & acceptatio gratiæ an operetur, quòd non poſſit dici de eius nullitate; maximè vbi in eius impetratione non poteſt conſiderari dolus. In Portuen. Bonorum. 14. Mart. 1578. n. 10. & 18. 356

Aliud eſt dare de nullitate gratiæ, aliud allegare naturam gratiæ ſiue conditionem talem eſſe, quòd non prohibetur per clauſulam ſublata. In d. Portuen. Bonorum. 27. Nouemb. 1577. nu. 2. 351

Nullitas gratiæ detecta à quolibet allegari poteſt. Iu d. Portuen. 14. Mart. nu. 15. 356

De nullitate gratiæ excipere licet, etiam quãdo quis agendo eam allegare non poſſet. ibid. nu. 14. 356

De nullitate gratiæ dari non poteſt propter clauſulas in ea appoſitas, quæ claudunt os. In d. Portuen. 27. Nouemb. 1577. n. 31. 351

Gratia nulla non præſtat titulum coloratum. In Maceraten. Parochialis. 29. Aprilis 1580. nu. 5. 457

Gratia quãdo ex defectu intentionis corruit, omnes clauſulæ acceſſoriæ euaneſcunt. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iunij 1594. nu. 10. 1082

Gratia à principio nulla per conſenſus ſuperuenientiam non confirmatur; maximè ſi adſit defectus intentionis Papæ. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. n. 15. 398

Subreptio & defectus intentionis æquiparãtur quo ad gratiam annullandam. ibid. num. 2. 398

Falſitas cauſæ perpetuò annullat gratiam quantumuis motu proprio conceſſam. ibid. num. 8. 398

Gratia etiam motu proprio facta ex defectu intentionis eſt nulla, immo ſecundum aliquos ipſo iure nulla. ibid. nu. 1. 398

licèt etiam in ea cadere poſſit euentualitas & plures euentus comprehendantur. In d. Portuen. 3. Apr. 1579. nu. 1. 399

Præiudiciũ tertij indiſtinctè annullat gratiam ſecundum Francum & Butrium in c. poſtquam. de præbend. in 6. ibid. n. 11. 398

Gratia generalis ex caſu particulari in quo verſetur tertij præiudicium non corruit; ſecus eſt, in gratia particulari. ibid. n. 12. 398

Comprehenſio plurium euentuum non facit gratiam generalem. ibid. n. 13. Deciſ. 398

In gratia generali non agitur de defectu intentionis, ſed de comprehenſione vel non comprehenſione. ibid. nu. 14. 398

Appellatione impetrationis gratiæ in materia fauorabili & latè interpretanda venit etiã gratia motu proprio conceſſa. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iun. 1578. n. 8. 365

Gratia motu proprio conceſſa non eſt iuſtificanda, corruit tamen ex defectu intentionis concedentis. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 1. 1498

Gratia conceſſa cũ clauſula motu proprio nõ requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium. In d. Fauentina Monaſterij. 15. Decem. 1603. n. 10. 1484

ſed contra eam poteſt dari de defectu intentionis; & onus probandi defectum incumbit alleganti. ibid. n. 11. 1484

Gratia motu proprio facta ſuos parit iuris effectus. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. n. 2. 356

De gratia motu proprio facta. vide in verb. Motus proprius.

Gratia ex defectu intentionis corruit, ſi Papa non habuit notitiam iuris alteri quæſiti, & quando non eſt derogatum regulæ de iure quæſito, &c. In Aretina Commendæ. 15. Decemb. 1586. n. 1. & 9. 761

Defectus intentionis Papæ annullat gratiam ab initio. In d. Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 8. 341

Defectus intentionis & ſubreptio annullant gratiam, qui defectus non tollitur per ſuperuenientiam conſenſus partis, limitatur tamen. vt in d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. nu. 26. 29. & 31. 351

Gratia in qua tacitè præſupponitur cõſenſus vel diſſenſus ſuperueniens dicitur, habere ſtatum implicitum validitatis, aliàs conualidari non poſſet. ibid. n. 3. 351

Defectus voluntatis concedentis vitiat gratiam. ibid. nu. 10. 351

Incompatibilitas gratiarum manifeſtè declarat defectum intentionis. In d. Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. n. 10. 398

Gratia ſine conſenſu in patrimonialibus ex defectu intẽtionis corruit. In d. Portuen. 26. Iun. 1577. nu. 24. 341

Conſenſus gratiæ, quæ ſortitur naturam vltimæ voluntatis, poteſt reuocari vſque ad vltimum vitæ ſpiritum; ſecus eſt in ea gratia, quæ ſortitur naturam contractus. ibid. nu. 17. 341

An poſſit renunciari gratiæ in ſui fauorem factæ, quando adeſt clauſula, ſublata aliter iudicandi facultate. ibid. nu. 14. 341

Quilibet poteſt renunciare gratiæ ſibi factæ, etiam quòd habeat decretum irritans, fallit tamen. vt ibid. nu. 3. & 5. 341

& 10. Iun 1577. nu. 2. 334

In

Iu gratia in qua adeſt decretum irritans & clauſula ſublata tollitur iuriſdictio aliter iudicandi. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nou. 1577. uu. 1. Deciſ. 351

Gratia validitas per acceptationem ſequutã non poteſt amplius tolli, & in priſtinum ſtatũ reponi, ſtãte maximè clauſula ſublata in ea poſita. Iu d. Portuen. 26. Iunij 1577. nu. 16. 341

Gratia habens clauſulas prægnantiores, licèt anterior ſemper prævalet. In Vercellen. Subſidij. 20. Mart. 1600. nu. 2. 1348

Gratia anterior præferri debet poſteriori, quo caſu attenditur data, nõ autem tempus expeditionis. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. n. 1. 318

Gratia habens clauſulam ſine præiudicio tertij eſt limitata, & eius quoque acceptatio limitata dicitur. In d. Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1577. nu. 3. 334

Gratia ſine præiudicio tertij conceſſa, ſi tertius non reclamet, mittitur exequutioni, quia habet implicitum ſtatum validitatis, donec tertius reclamet, & in ſui ſubſtantia non dicitur nulla. ibid. n. 5. 334

Gratia ſẽper intelligitur ſine præiudicio tertij, ſed hoc intelligendum eſt ad fauorem illius tertij & non alterius. ibid. n. 8. 334

Item declaratur. vt in d. Portuen. 18. Mart. 1575. n. 1. & 2. 252

Gratia Principis ſemper intelligitur conceſſa ſine præiudicio tertij. In d. Portuen. Bonorum. 4. Nouem. 1575. nu. 1. 268

Gratia etiam in præiudicium tertij tenet ipſo tertio volente, etiã ſi voluntas ſuperueniat poſt gratiam. ibid. uu. 7. 268

Gratia in præiudicium tertij tenet, quando eſt indiuidua; ſecus eſt, ſi ſit indiuidua, & contineat diuerſa capitula. ibid. nu. 8. 268

Præſeruatio operatur, vt tantum gratia videatur conceſſa, quando alteri non præiudicat. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. n. 23. 351

Princeps in gratia poteſt præiudicare iuri tertij nõ fundato in aliqua ſpe de præſenti, ſicuti in legitimatione. ibid. nu. 29. 351

In gratia cum clauſula, quatenus tertio non præiudicat, non poteſt dici adeſſe defectus intentionis Principis, & gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua. ibid. nu. 22. 351

Gratia conditionalis in ſui ſubſtantia eſt valida, an autem hoc procedat reſpectu præiudicij tertij. vid. in d. Portuen. Bonorũ. 21. Octobr. 1577. nu. 1. & 8. 347

Præiudicium tertij non reddit gratiam conditionalem in ſui ſubſtantia ab initio nullam, ſed tantum impedit illius effectum quo ad ipſum præiudicium. ibid. nu. 2. 347

Acceptatio gratiæ præiudicialis acceptanti nõ extenditur ſi ſit diuidua, ad ea capita, ad quæ vſus & exequutio non ſe extendunt. In d. Portuen. bonorum 4. Nouembr. 1575. num. 10. Deciſ. 268

Gratia obtenta ſuper pacto inter partes ſuper primogenitura inito, acceptata ex vſu ſequuto, non poteſt poſtea impugnari reſpectu reſcripti etiã obreptitij & nulli, aliàs dicitur contrauentri, & committitur pœna in pacto appoſita. ibid. nu. 12. 268

Gratia Principis, qui ignorat præiudicium, quod in conceſſione primogenituræ poteſt aliis fieri, intelligitur ex ſola tantum iuris communis diſpoſitione conceſſa. ibid. num. 3. 268

Gratia reſpectu perſonæ obtinentis à principio dicitur habere implicitum ſtatum validitatis, reſpectu verò illius, in cuius fauorem obtinetur, vt in primogenitura, ipſo non reclamante dicitur eundem ſtatum validitatis habere. In d. Portuen. Bonorum. 21. Octobr. 1577. nu. 7. 347

Gratia dicitur ſubreptitia & nulla, ſi in ea non fuit lis uarrata. Item ſi non fuit narratum beneficiũ eſſe certo generi perſonarum debitum ex fundatione. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1403

Gratia fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. nu. 1. 1310

Narrata in gratia omnia ſunt iuſtificanda vti pars gratiæ, ex quibus ſic narratis motus fuerit Papa ad gratiam concedendam. In Caleiaten. Canonicatus. 5. Maii 1589. num. 1. 870

Narratiua continens plures cauſas, ſi nihil contra eã deducatur, ſatis eſt ad gratiam ſuſtinendam, quòd vna ex cauſis narratis ſit vera, licèt aliæ non verificentur; maximè ſi non adſit ſubreptio doloſa neque circa factum proprium, neque circa ea, quæ ad gratiæ validitatem requiruntur, aut quæ retrahere poſſit Principem à gratia concedenda. In Biſuntina ſeu Baſilien. vnionis. 10. Maii 1602. nu. 9. 1432

& in Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maii 1577. nu. 1. 330

Gratia Papæ reſtringenda eſt, vt minus lædat ius tertii, quàm fieri poſſit. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarii 1591. nnm. 2. 931

Vbi per gratiam Papæ præiudicatur liberæ collationi Capituli, neceſſaria eſt derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. nu. 2. 1310

In gratiis, quæ fiunt vigore decretorum Sacri Concilii Tridentini non eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito, quando fiunt ex neceſſitate, ſecus ſi ex mera gratia. ibid uu. 3. 1310

In gratia de ſui natura præiudiciali non habet locum regula de iure quæſito non tollendo, prout eſt in vnione, exemptione, erectione, & ſimilibus, in quibus non poteſt dari de ignorantia Papæ vel de ſubreptione.

ptióne. In Illerden. Praeminentiarum. 26. Iuu. 1602. nu. 5. & 6. 1445

& in Nullius de Stippa. 19. Decembris 1556. nu. 4. 762

Item nec in iis gratijs, quæ fiunt ratione publicæ vtilitatis. ibid. nu. 5. 762

Gratia conceſſa ad patris ſupplicationem & non per viam contractus continet merum priuilegium. In Verdunen. Canonicatus. 10. Apr. 1581. nu. 1. 510

Qui allegat priuilegium excedere cauſam onerosã, & in quo excedit, ſit mera gratia, illud probare debet. In Valentina Iurispatronatus. 12. Maij 1581. nu. 3. 518

Allegans gratiam præponderare cauſæ onerosæ probare debet. ibid. n. 4. 518

Contra: gratiã conceſſam motu proprio dari poteſt de defectu intentionis, ſed onus probandi defectum incumbit alleganti. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. num. 11. 1484

Gratia cõceſſa cum clauſula motu proprio nõ requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium. ibid. nu. 10. 1484

Papa atteſtando ſe ad nullius inſtantiam gratiam conceſſiſſe, denotat quòd ſine ſupplicatione fuiſſet etiam conceſſurus. In d. Portuen. Bonorũ de Columna. 14. Mart. 1577. nu. 8. 356

Gratia facta de beneficio, quod tunc temporis non vacat, dicitur nulla. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 1. 997

Gratia non reſtricta ad vnum tantum modũ vacandi, ſed alternatiuè concepta ſatis eſt, quòd in vno verificetur. In Collen. Parochialis. 11. Decemb. 1595. n. 8. 1165

Ad gratiæ perfectionem non requiritur expeditio litterarum, ſed tantum ad probationem. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Apr. 1587. nu. 2. 775

Gratia in ſecundis litteris facta cenſetur habere clauſulam, ſi primus ius ſuum non proſequatur. In d. Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 9. 398

Gratia facta ab Ordinario non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta motu proprio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. n. 1. 1467

Vbi ſolum agitur de verificatione gratiæ propter lõgiſſimi temporis obſeruantiam ſufficit leuior probatio & ſemiplena. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. num. 7. 952

Gratia non verificata non eſt canonizãda. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouembr. 1587. nu. 1. 803

Gratia in omnibus iuſtificari debet. Ortonen. prætenſæ Penſionis. 23. Iun. 1601. n. 1. 1400

Gratia ſufficit quòd de facto iuſtificetur. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. nu. 4. 318

Gratia ſatis dicitur iuſtificata ex confeſſione partis reſpectu valoris; maximè ſi ille, qui ea nititur offerat ſe paratũ illã iuſtificare. ibid. num. 3. 318

Confeſſio & probatio, quæ non percutit tempus gratiæ, eam non iuſtificat. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. nu. 1. Dreiſ. 1470

In iuſtificatione gratiæ eſt probanda publicatio. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuarij 1594. nu 5. 1064

In gratia impetrata ex cauſa reſignationis impetrans tenetur docere de publicatione, etiam quod reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij. Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. nu. 1. 1309

Gratia ſi nullis iuſtificari debet, cum ex ea acquiratur nouus titulus. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouem. 1597. nu. 11. 1238

Gratia ſi neutri cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua, quæ eſt in gratia principali, & venit iuſtificanda. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. nu. 3. 1470

Gratia ſi neutri impetrata, in qua non fuit facta mentio de fructibus malè perceptis non ſuffragatur. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. nu. 3. 457

Nuncij ſignãt gratias eo modo, quo facit Papa. In Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. nu. 8. 285

Gravatvs reſtituere non poteſt alienare ſeu hypothecare bona fideicommiſſo ſubiecta pro proprijs debitis ſoluendis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 1. 925

ſecus eſt pro alimentis neceſſariis, ſi ſit de deſcendentibus non autem de extraneis. ibid. nu. 2. 925

Quando hæres grauatus alienauit bona & alia emit, intrat ſubrogatio fauore fideicommiſſarii. In Portuen. Bonorum. 24. Octobr. 1580. nu. 11. 477

Gvbernator Vrbis poteſt nullis ſeruatis terminis ſubſtantialibus procedere in cauſis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 18. 290

Habilitas ad beneficium reſultat maior ex presbyteratu quàm ex clericatu ſimplici. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decembr. 1591. n. 1. 968

Habilitas maior nõ requiritur in præſentato in beneficio iurispatronatus ex illis verbis in fundatione poſitis, & in diuinis officijs aliàs ſufficienter inſtitutus; quàm exigat ius commune. ibid. n. 3. 968

Quando habilitas ad beneficium ſufficit etiam infra mediocritatem, poteſt quis per nouũ examen approbari, qui aliàs fuit ab examinatoribus reprobatus. ibid. n. 10. 968

Habitus pro habili ab examinatoribus ad beneficia curata & ante præſentationem & poſt, inuerisſimile eſt, quòd medio tempore fuerit inhabilis ad beneficium ſimplex. ibid. num. 8. 698

Clericus ſimplex etiã præſumitur habilis & & idoneus ad beneficium obtinendum. ibid. num. 2. 968

Ille dicitur magis habilis & idoneus in pari concurſu, qui diſpenſatione non indiget.

In Calaguritana Beneficij . 20. Februar.
1587. num. 2. Deciſ. 767

Vbi requiritur ſeruitium perſonale magis ha
bilis iudicatur ille,qui vnicum tantum
habet beneficium, quàm qui plura obtinet.
ibid. num. 3. 767

In concurſu ad beneficium, qui habet habi-
litates requiſitas, & qui nullum obtinet
beneficium praferri debet obtinenti. ibid.
num. 1. & 5. 767

In habilitatibus probandis ſufficit ſemiplena
probatio & multo magis in praparatorijs.
In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart.
1572. nu. 2. & 4. 162

Teſtis habilitas vel inhabilitas de tempore
examinis eſt reſpicienda, ſed hoc non pro-
cedit,vbi agitur de approbatione partis. In
Romana Pralationis. 4. Maij 1576. n. 10. 295

HABITATIO etiam comprehenditur ap-
pellatione victus & veſtitus & aliarum
neceſſitatum, ſed hoc ex veriſimili mente
diſponentis recipit interpretationem. In
Zamoren. Exemptionis Decimarum. 6.
Mart. 1592. nu. 3. 977

Ex habitatione per decennium extra Vrbem
concludenter dicitur probatus receſſus ab
ea animo non redeundi, licèt aliquando ad
Vrbem reuerſus ſit, ſed tamen non multã
moram traxerit. In Romana ſeu Florenti-
na Hareditatis. 1. Iul. 1592. nu. 2. & 4. 999

Mulier non poteſt cogi ad cohabitandum
cũ marito propter eius ſeuitiam, niſi pra-
ſtita cautione, qua ad hoc non ſufficit iu-
ratoria. In Anconitana Separationis. 29.
Apr. 1598. nu. 7. 1276

Concubinatus pracedens licèt faciat, quòd nõ
poſſit ex cohabitatione deduci concludens
probatio matrimonij, niſi aquiuoca; ſecus
tamen eſt, ſi cum habitatione concurrant
alia ad matrimonium inferentia. In Par-
men. Status. 23. Octobr. 1592. nu. 8. 1000

Teſtes examinati ad eneruandam probationẽ
matrimonij inſurgentem ex cohabitatione
per coniecturas vehemẽtiores eneruantur.
ibid. num. 6. 1000

Tractatus inter virum & mulierem tanquã
coniuges, & cohabitatio, eſt probatio ma-
trimonij valdè vrgens ad effectum legiti-
mitatis; praſertim ſi non ſit tractatus &
cohabitatio momentanea, ſed multorum
annorum & vſque ad obitum. ibid. nu. 5 1000

HAEREDITAS eſt quid vniuerſale com-
prehendens tam credita quàm debita. In
Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580.
num. 6. 451

Hareditas regulariter praſumitur eſſe ſol-
uendo, niſi contrarium probetur. In Vr-
beuetana Legati. 8. Iun. 1601. nu. 5. 1394

& excipienti non eſſe ſoluendo incumbit
onus probandi. ibid. nu. 4. 1394

Inuentarium probat contra haredem, quòd
hareditas ſit ſoluendo. ibid. nu. 1. 1394

Hareditas in inſtitutione conditionali non
defertur ante conditionis implementum,
& deficiente conditione, is, cui datur ha-
reditas non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitu-
tus. In Rauẽnaten. Hareditatis. 4. Iulij
1586. nu. 4. Deciſ. 749

Ad excludendam petitionem hareditatis, ſeu
interdictum quorum bonorum requiritur
titulus validus, nec ſufficit inualidus ſeu
putatiuus ſecundum communem opin. In
Ceruien. Bonorum. 4. Maij 1575. nu. 1. 256

Hareditas in teſtamento imperfecto non po-
teſt extraneo directè nec obliquè relinqui.
In Peruſina Hareditatis. 26. Nouẽ. 1588.
num. 7. 840

Hareditas directò relicta, ſi directò non va-
let, per fideicommiſſum valere non poteſt,
niſi in caſibus à iure expreſſis, immo etiã
directò data non trahitur ad fideicommiſſũ
niſi in caſibus à iure expreſſis. ibid. n. 12. 840

Quando hareditas directò data trahitur ad
fideicommiſſariam, hoc fit ex benigna in-
terpretatione in caſibus, in quibus lex vult
teſtantium voluntates conſeruari. ibid.
num. 13. 840

Iuſſus reſtituere hareditatem non tenetur re-
ſtituere pralegata, fallit quando pralega-
ta totum patrimonium abſorbent. In Aue-
nionen. Legati. 10. Decem. 1578. nu. 6. 382

Legatum haredi factum, poſt quam rogatus
eſt reſtituere hareditatem, non venit in re-
ſtitutionem; ſecus eſt, ſi teſtator mandan-
do reſtitui hareditatẽ vſus ſit verbis pra-
gnantiſſimis, vt puta, abſque aliqua re-
tentione reſtituat, & ſimilibus. ibid. n. 1.
& 4. 382

Ceſſio hareditatis per minorem adita etiam
cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſ-
ſe non laſiua. vt In Maceraten. Ceſſionis.
9. Decem. 1592. nu. 2. 1004

Per ceſſionẽ hareditatis defuncti decocti cõ-
ſulitur honori & anima defuncti, ex quo
omnia debita ſoluuntur, etiam quòd vires
hareditatis excederent, & haredes à mo-
leſtijs litium & diſcuſſionibus liberan-
tur. ibid. nu. 3. 1004

Repudiata hareditate à filijs prima vxoris
in ea parte ſuccedunt filij ſecunda vxoris.
In Racanaten. Bonorum. 29. Nouemb.
1585. nu. 2. 718

Per aditionẽ hareditatis confuſione extingui-
tur debitũ haredis, quod procedit non con-
fecto inuentario, aliàs ſecus. In Romana
Saluiani Interdicti. 2. Decembris 1588.
nu. 2. & 4. 842

Inuentarium facit, quòd hareditas cenſeatur
tanquam iacens. ibid. nu. 5. 842

Inter bona hareditatis deſcribi debet debitũ
haredis, ne creditores hareditarij frauden-
tur. ibid. nu. 6. 842

Hareditas ſufficit quòd non ſit vacans, vt di-
catur vitioſè capta ad effectum l. fin. C. de
edict. Diu. Adr. toll. In Vrbeuetana Ca-
ſtrorũ de Ceruaria. 18. Mart. 1569. n. 4. 78

Bona non poſſunt dici vacantia, quouſque reperiatur, facta prius diligentia, an quis velit eſſe hæres, ſed dicitur hæreditas iacens. In Toletana profeſſionis. 27. Oct. 1595. nu. 3. Deciſ. 1151

Plures hæreditates videntur, quando bona ſunt in pluribus territoriis. In Balneoregien. Hæreditatis. 28. Maii 1601. nu. 4. 1392

In pacto de diſponenda hæreditate facto in neceſſarium antecedens requiritur, quòd hæreditas prius acquiratur illi, qui de ea diſponit. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ian. 1589. nu. 5. 850

HAERES *patris non poteſt contra factum defuncti venire. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. nu. 4.* 183

Hæres tenetur ſtare facto defuncti etiam ſuper re propria ipſius hæredis. In Romana Bonorum de Columna. 13. Nouem. 1595. num. 2. 1157

Hæres non poteſt contrauenire facto teſtatoris. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. nu. 20. 559

Hæres non poteſt contrauenire confeſſioni defuncti, & illi præiudicat. In Viterbien. Relenationis. 7. Maii 1593. nu. 3. 1024

Hæres paciſcentis non poteſt venire contra pactum. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Nouem. 1578. nu. 1. 374

Hæres tranſigẽtis factum defuncti approbare tenetur. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouem. 1585. nu. 4. 711

Filius præſumitur hæres. In Calaguritana Spolii panis. 23. Ian. 1598. nu 4. 1262

Nõ omnis qui procurat ſe hæredem fieri, dicitur in dolo. In Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. nu. 11. 336

Mentio hæredum in contractibus ſubintelligitur, etiam quòd non ſit facta, & etiam quòd non adſit clauſula in perpetuum, & pro ſe & hæredibus. In Romana Officii Curiae de Sabellis. 3. Iun. 1580. nu. 6. 468

Mentio haeredis in contractibus eſt ſuperfluus, cum ſit materia tranſitoria ad haeredes. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1587. nu. 8. 559

Mentio haeredum in inſtrumento locationis facta intelligitur de haeredibus ſanguinis, & ad extraneos non porrigitur, maxime quando ſit contra formam licentiae alienandi. In Senen. praedii. 28. Apr. 1589. num. 2. 868

Onus probandi non adeſſe alios haeredes non ſpectat haeredi agenti, ſed ei qui hoc affirmat. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouem. 1601. nu. 5. 1407

Haeres vt mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem, quae requirantur. In Ceruien. Bonorum. 30. Maii 1580. nu. 2. 466

Qui praetendit ſe eſſe haeredem non tenetur probare ſe eſſe proximiorem, ſed ſufficit, quòd probet ſe eſſe ex iis, qui vocantur ab inteſtato, quando agitur contra extraneũ, In Romana Pecuniaria ſiue exequutionis rei iudicatae. 30. Maii 1588. nu. 5. Deciſ. 823

Actus factus, qui citra nomen hæredis fieri non poteſt, arguit aditionem hæreditatis. In Segobien. Canonicatus. 6. Februarij 1589. n. 9. Deciſ. 856

Verbũ, hæres, eſt cõmune tam maſculo, quàm fœminæ. In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 4. 604

Dictio, quibuſcumque, adiecta hæredibus facit, vt etiam extranei comprehendantur. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maij 1577. nu. 8. 325

Stipulatio concepta tantum pro hæredibus & nõ pro filijs, comprehendit etiam fœminas. In d. Ceruien. Bonorũ. 7. February 1583. num. 3. 604

Stipulatio concepta pro filijs & hæredibus an requirat vtrumque copulatiuè. ibid. nu. 5. 604

Hæres debitor principalis teſtatoris per aditionem hæreditatis confuſione extinguit creditum, ita ut pro eo conſequendo procedi non poſſit, quod tamen procedit non cõfecto inuẽtario, alias ſecus. Romana Saluiani Interdicti. 2. Decem. 1588. n. 2. & 4. 842

Hæres, qui ratione res vendita teſtatori, & ab eo euicta tenebatur illi ad duplum, facto inuentario tenetur à ſe exigere duplum, ſi actio erat iam orta ante obitum teſtatoris, aliàs ſimplum tantum. ibid. num. 8. 842

Per confectionem inuentarii non confunduntur actiones, quando hæres erat debitor teſtatoris, & lis erat contra ipſum debitorẽ conteſtata. ibid. nu. 9. 842

Hæres nõ eſt magis priuilegiatus poſt confectum inuentarium quàm ante inuentarium, quando in bonis competit Saluianũ ratione hypothecæ in contractu appoſita. In Portuen. Bonorum. 9. Decembr. 1579. num. 3. 430

Hæres cum beneficio legis & inuentarij poteſt ante omnia petere ſeparationem bonorum, etiam quòd hæreditas ſit ſoluendo, & ſeparationẽ legitima, declaratur tamen. ibid. num. 1. & 3. 430

Hæres ſoluens ſcienter poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus, malè ſoluit. In Nepeſina Cenſus. 30. Aprilis 1596. num. 3. 1311

Hæres in ſatisfaciendo ſibi de ſuo credito in bonis hæreditarijs non indiget aliquo iudicis officio; niſi velit aliquam rem particularem ſibi pro ſuo credito appropriare vel aliàs vti beneficio ſeparationis. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouembr. 1591. nu. 1. 967

Hæres non poteſt ſibi de ſuo credito in bonis hæreditarijs ſatisfacere, ſi adſint pecuniæ, in quibus potius poſſit præſumi ſolutio, quàm ſuper bonis. ibid. nu. 2. 966

Retentio omnium bonorum nõ datur hæredi credi-

creditori, qui hæreditatem reſtituere tenetur, pro creditis illis, de quibus non liquet, ne interim faciat fructus ſuos, ſed pro eis tantum quæ ſunt liquida, pro concurrenti quantitate datur aliquorum bonorum retentio. In Fauentina Bonorum. 9. Mart. 1592. nu. 4. Deciſ. 909

Hæres non poteſt deducere expenſas, quas fecit in hæreditate gerẽdo negotium propriũ; ſecus eſt ſi non ſolum gerat proprium negotium ſed etiam aliorum ad fideicommiſſum vocatorum poſt eius obitum. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 4. 925

Idem eſt in expẽſis factis in lite pro defenſione bonorum fideicommiſſariorum, niſi hæres obtineat in lite, vel ſaltem lis redacta ſit ad eum ſtatum, vt aduerſarius cedat liti. ibid. nu. 5. 925

Hæres non poteſt in præiudicium fideicommiſſi alienare ſeu hypothecare bona fideicõmiſſo ſubiecta pro ſoluẽdis proprijs debitis. ibid. nu. 1. 925

Hæres inſtitutus cũ illis verbis per totum tempus vitæ ſuæ, non dicitur ſolum vſufructuarius, ſed de rebus hæreditarijs diſponere poteſt. In Cæſaraugustana. 2 5 0 0. 15. Nouem. 1577. nu. 1. 350

Hæres illius, qui promiſſit alicui rem vendere, poteſt cogi ad vendendum, licèt in promiſſione de hærede non ſit facta mentio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decembris 1587. nu. 1. 805

Hæres iurantis non cogitur præcisè ad factũ ex iuramento ſui authoris, nec iuramentum quantum ad effectum periurij tranſit in hæredem, ſecus quantum ad effectum obligationis. ibid. nu. 3. & 4. 805

Hæres tenetur dare legatario inſtrumentum fundi legati, quando originale apud ipſum hæredem reperitur, & aliunde haberi nõ poteſt, & quando aliàs teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij. In Romana Releuationis indemnitatis. 27. Oct. 1603. nu. 11. & 12. 1477

Hæres grauatus nominare pauperes non tenetur nominare eos, qui ſunt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiam exteros nominare. In Papien. Iuris nominandi ſcholares. 23. Febr. 1604. nu. 2. 1492

Hæresis ſuſpicio, licèt oriatur ex perſiſtentia in excommunicatione, & faciat quòd quis habeatur pro confeſſo, non tamen præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit inocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. Iun. 1598. num. 2. 1285

De crimine hæreſis poteſt Capitulũ cognoſcere, quando Epiſcopus eſt abſens, aliàs ſecus, niſi de eius mandato faciat. In Burgen. Iuriſdictionis. 18. Apr. 1586. nu. 3. 733

Hebræi non poſſunt intereſſe vſurarum petere in pecunijs pupillaribus ad rationẽ etiam ſolũ ſeptem cum dimidio ſine iudicis auctoritate; ſecus eſt ſi intereſſe huiuſmodi petatur ratione lucri ceſſantis aut damni emergentis, data tamen mora, aliàs ſecus. In Romana Vſurarum. 16. Decemb. 1569. nu. 1. & 2. Deciſ. 88

Statutum Vrbis volens, quòd duæ conformes faciant rem iudicatam, ligat etiã Hebræos. In Romana Domus. 25. Maij 1592. num. 1. 988

Homicidæ in vim Bullarum ſummorum Pontificum ſunt incapaces factionis teſtamenti; quod tamen declaratur intelligendum de bannitis condemnatis propter delictum ſecus propter contumaciam. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decem. 1577. nu. 2. 3. & 16. 354

Bulla Pij 1. contra homicidas confirmata per Pium V. ipſos ab omnibus actibus legitimis perpetuò ſuſpendit, & per conſequens ſucceſſionibus priuat. In Veliterna bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 1. 393

Bulla loquens de infamatis de homicidio non poteſt intelligi de ſola diffamatione, quæ ſufficit ad inquirendum, ſed eſt intelligenda de tali diffamatione, quæ ſufficiat ad condemnandum. ibid. nu. 7. 393

Iudex non poteſt declarare vel condemnare homicidam vti notorium vel vti diffamatum, niſi probata qualitate notorietatis vel diffamationis. ibid. nu. 14. 393

Notorietas ſimplex delicti non ſufficit ad incurrendam pœnam contra homicidas per bullas impoſitam; niſi ſit talis, quæ ſit inexcuſabilis. ibid. nu. 10. 393

Teſtes deponentes de viſu & publica voce & fama nõ ſufficiunt ad probationem notorij homicidij. ibid. nu. 16. 393

Honeſtas veriſimilis eſt in muliere prouectæ ætatis. In Romana ſeu Florẽtina Hæreditatis. 1. Iul. 1592. nu. 5. 999

Hospitale ſãcti Spiritus in Saxia de Vrbe habet priuilegia iuris conferendi pleno iure omnia Hoſpitalia, vbicumq. locorum ſita ſui ordinis. In Tullen. Prioratus. 28. Mart. 1583. nu. 1. 612

Capella ſita in Hoſpitali veriſimile eſt, quòd ſit iuspatronatus potius hoſpitalarij, quàm aliorum. Aretina Capellaniæ. 10. Mart. 1595. nu. 3. 1120

Hypotheca ſolo conſenſu contrahitur. Placentina Bonorum. 16. Oct. 1580. nu. 3. 540

Pro tacita etiam hypotheca competit Saluianum. In Romana Vineæ ſeu Saluiani interdicti. 20. Iun. 1598. nu. 3. 1290

Sub hypotheca generali omnium bonorum comprehenduntur & bona poſt hypothecã acquiſita, & in eis datur Saluianum, fallit tamen. vt ibid. nu. 2. 5. & 6. 1290

Emphyteutica bona expreſsè prohibita alienari & hypothecari nõ cõprehenduntur ſub hypotheca quantumuis generali, nec in eis datur Saluianum. ibid. nu. 5. 1290

Hypo-

Hypothbeca non acquiritur in re ſine conſenſu hypothecantis.ibid. n.7. Deciſ. 1290

Voluntas hypothecātis nō cēſetur adeſſe quando rei prohibita eſt hypothecari.ibid.n.8. 1290

Pro re, qua hypothecatur, nō ſoluitur laudemium.ibid.nu.6. 1290

Bona patris pro mala adminiſtratione bonorū filiorū ſunt tacitè hypothecata.ibid.nu.1. 1290

Vnaquaq.res ſpecialiter hypotecata preſumitur ſufficiens ad ſatisfaciendū;qualiter.autem hoc procedat.vid.In Farſen.Grani.9. Martij 1580. num. 2. & 5. 450

Fructus pradij pro obligatione affictus cadūt ſunt hypotheca ſpeciali, & dicuntur pars illius. ibid. num. 6. 450

Hypothecam ſpecialem habens non poteſt redire ad generalem, niſi facta prius diſcuſſione ſpecialis.In Romana Cenſus. 10.Decembr.1578.nu.1. 383

Agens contra tertium poſſeſſorē tenetur probare rem hypothecatam fuiße poſſeſſam per debitorem.ibid.nu.2. 383

Hypothecaria non datur contra tertium poſſeſſorem non facta prius diſcuſſione contra principalem. In Imolen. Caſtrorum. 9. Iun.1582. num. 1. 168

Hypothecaria non datur contra non poſſidentem.In Romana Pecuniaria ſeu precedii. 9.Maij 1594.nu.1. 1074

Hypothecaria à tertio poſſeſſore praſcribitur per decēnium; ſecus eſt contra Eccleſiam. In Romana Saluiani interdicti. 11.Maij 1590.nu.6. 920

In remedio hypothecaria paria ſūt quòd quis poſſideat, vel quòd dolo aut lata culpa deſierit. poſſidere. In Romana Pretij Vinea.25.Iun.1584.nu.1. 672

Actio hypothecaria etiam contra plures perſonas dicitur indiuidua. In Florentina Domus. 10. Iun.1590.nu.12. 957

Conſtitutio hypotheca in re vēdita ante venditionem valet,& prefertur. In Romana Vinea.27.April.1584.nu.3. 661

Hypotheca ſuper re ſpecialiter ante ipſius rei venditionem reſeruata inducit prioritatē actionis creditori. ibid.nu. 1. 661

Hypotheca ſiue particularis ſiue vniuerſalis non facit, quòd omnia bona non ſint in dominio alicuius,donec fuerit facta ſubbaſtatio & deliberatio. In Portuen. Bonorum. 16.Maij 1580.nu.1. 461

Conſentiens venditioni ſibi non praiudicat in hypotheca; ſecus eſt, in caſu quo creditores ipſi inſteterunt pro ſubbaſtatione. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. num.3. 1333

Conſentiens alienationi rei ſibi hypothecata, ſi alienatio non tenet; ſibi non praiudicat. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart.1578.nu.12. 356

Hypotheca in re emphyteutica de iure cōmuni non eſt prohibita,cum non ſit propriè alienatio, niſi adſit expreſſa lex à contrahentibus conſtituta per pactum expreſſum de non alienando,neque obligādo ſine cōſenſu domini cum adiectione pœna caducitatis. In Romana Caſalis Marciliani. 19.Iun. 1587.nu.9.& 10. Deciſ. 794

Reſoluto contractu emphyteuſis, licèt controuerſum ſit, an hypotheca ratione cauſa antiquioris, cui res erat effecta ante obligationem & hypothecam,ſint reſoluta, non eſſe tamen reſolutas pro benigiori parte tenere debet Eccleſia. ibid.nu.22. 794

In fideicommiſſo conditionali, bona pendente conditione poſſunt alienari & hypothecari, euenıente verò caſu reſtitutionis omnia reſoluuntur, perindè ac ſi nihil geſtum fuiſſet. In Romana ſeu Maceraten.Dotis. 22. Mart. 1583. nu. 5. 693

In bonis fideicommiſſo ſubiectis, & expreſſè alienari prohibitis non poteſt hypotheca nec tacita nec expreſſa conſtitui.In Viterbien. Bonorum.17.Nouem.1586.nu.3. 747

etiam ſi tempore conſtitutionis hypotheca non eſſet purificata conditio, nec factus locus fideicommiſſo.ibid.nu.4. 757

Hypotheca concurrens cum prohibitione alienationis impedit dominij tranſlationem. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Nouem.1578.nu.6. 374

Pro legato cōſequendo competit hypothecaria. Vrbeuetana Legati.8.Iun.1901. nu.3. 1394

Hypotheca ſuper officijs Romana curia an detur & quomodo. In Romana Officij. 19. Octobr.1598.nu.1. 3. & 7. 1294

Hypotheca qualibet ſuper officijs Romana Curia euaneſcit, poſt quā titulus redit ad Principem.ibid.nu.7. 1294

Hypotheca datur etiam in grege. In Romana Saluiani Interdicti. 11. Ianuarij 1602. num. 4. 1415

IDENTITAS *perſona probatur ex nomine proprio, cognomine,& alijs demonſtrationibus,nec non per teſtes. In Romana Mōtis Fidei.10.Mart.1567.nu.1.* 17

Identitas perſona probatur ex duabus dimōſtrationibus.In Tarraconen Beneficij. 9. Decem.1580.nu.2. 489

Identitas perſonarum & cauſa faciunt praſumi eandem quantitatem, licèt de ea ſint diuerſa ſcriptura.In Romana Pecuniaria ſocietatis.14.Nouem.1594.nu.6. 1093

Identitas rei qualiter probetur. In Papien. Bonorum.27.Nouem.1596.nu.1.& 3. 1290

Identitas rei ex duabus demonſtrationibus arguitur.In Romana Pecuniaria.24.Ian. 1583.nu.5. 600

Ad probandam identitatem dua demonſtrationes ſufficiunt.In Meliten.Penſionis.18. Mart.1602.nu.4. 1425

& ſufficiunt leuiores probationes etiam per indicia & coniecturas.In Gerūden.Vini. 17.Mart.1603.nu.3. 1461

& probatur per teſtes de publica voce & fama.d.Gerūdē.Vini.24.Maij 1604.n.2. 1499

Iden-

Identitas qualiter probetur. In Romana Pecuniaria. 14. Nouembris 1594. nu. 1. 2. 3. & 4. Deciſ. 1093

De identitate quando conſtare dicatur. ibid. num. 1. 1499

Identitas rei ex quibus probetur. In Interamnen. Bonorum. 10. Marty 1600. n. 2. 1344

In probanda identitate rei nõ requiritur valde exacta probatio. ibid. n. 1. 1344

Identitas bonorum eſt probanda. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 16. Iun. 1595. n. 1. 1137

Identitas bonorum ex enunciatiuis antiquis inſtrumentorum probatur. In d. Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuarij 1594. num. 4. 1061

Demonſtrationes generales, quæ poſſunt alijs bonis conuenire, non probant eorum identitatem. In d. Ciuitatis Caſtelli. 16. Iunij 1595. num. 2. 1137

Quando ob temporis diuturnitatem prætenditur mutatio nominum & confinium ac cohærentiarum, tunc identitas probatur per teſtes & etiam per famam. ibid. n. 4. 1137

Identitas bonorum non excluditur per adiectionem alterius confinis, nec per mutationẽ nominis, ſi appareat eſſe eadem confinia. In Exina Bonorum. 27. May 1579. n. 1. 2. & 3. 407

Ad probandum identitatem bonorum nõ ſufficit generalis enunciatio confinium. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 5. 804

Identitas ſitus loci ex partitis Cataſti probatur concurrentibus adminiculis. In Exina Bonorum, 20. May 1580. n. 1. & 6. 462

Ad probationem ſitus loci duos confines ſufficit verificari. ibid. n. 2. 462

Identitas tanquam qualitas facilius probatur, & etiam per coniecturas probari poteſt. ibid. num. 3. 462

In limitum & confinium identitate deſcribenda ſolet fieri: deſignatio, licet ſit valde diſtãs, veluti dicendo à parte Orientis verſus mare, & verſus meridiem, & ſic de cæteris, nec ob id poteſt dici, quòd confines diuerſificentur. In d. Exina Bonorum. 23. Ianuarij 1580. num. 1. 441

IGNORANTIA *non excuſat à ſubreptione. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuarij 1594. num. 2.* 1060

Ignorantia in facto proprio non eſt tolerabilis. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 4. 553

Præſumptio ignorantiæ uti generica tollitur per probationes magis ſpecificas ſcientiæ. In Romana de Valle. 9. Decembris 1579. num. 9. 531

Ignorantia facti de ſui natura præſumitur. In Romana Donationis. 26. Marty 1590. num. 9. 916

Præſumptio ignorantiæ eſt talis virtutis, ut transferat onus probandi in aduerſarium, niſi ſit ignorantia craſſa & ſupina. ibidem num. 10. & 12. 916

Ignorantia quando eſt fundamentum intentionis, probari debet ab eo, qui eam allegat, ſiue verè ſiue præſumptiuè. ibid. n. 11. Deciſ. 916

Ignorantia craſſa & ſupina in pluribus perſonis intereſſe ſimul habentibus vix cadere poteſt, niſi ſit dolosè affectata. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Marty 1603. num. 14. 1459

Iuſtus ignorantiæ prætextus cadere non poteſt in Doctore, & in eo qui pluries admonitus fuit. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decemb. 1603. num. 2. 1483

ILLEGITIMVS *quis non probatur, ex quo fuerit expoſitus ad Hoſpitale. In Romana Hæreditatis. 20. Nouemb. 1598. n. 7.* 1300

contrarium in Romana Hæreditatis. 1. Iunij 1594. num. 3. 1081

Illegitimus tam de iure communi quàm vigore Bullæ Pij Quinti eſt incapax ſucceſſionis in emphyteuſi eccleſiaſtica iam conceſſa, poteſt tamen eam de nouo acquirere. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n. 1. & 3. 478

Bulla Pij Quinti contra illegitimos non tollit diſpoſitionem iuris communis, ſed tantum habilitationes ex iure ſpeciali prouenientes. ibid. num. 4. 478

Bulla Pij Quinti reuocatoria facultatum teſtandi & diſponendi de rebus eccleſiaſticis, feudalibus & emphyteuticis in illegitimos declaratur. In Interamnen. Legitimitatis. 15. May 1600. n. 1. 1358

Illegitimi licèt de iure communi ſint incapaces acquiſitionis feudorum, & aliorum bonorum eccleſiaſticorum per viam ſucceſſionis, ſecus tamen eſt per viam acquiſitionis à principio. ibid. num. 2. 1358

Nothi & ſpurij ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouemb. 1584. num. 3. 679

Loca Montis Nouennalis etiam in ſpurios & nothos & incapaces per priuilegia dictis locis conceſſa reſignari poſſunt tam per clericos quàm per laicos. ibid. n. 2. 679

Natus ex coitu licèt reprobato ſed non punibili pœna temporali non excluditur à ſucceſſione tranſuerſalium de iure communi. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. May 1598. num. 9. 1282

Tractatus filij uti ſpurij, & matris uti concubina innuit, quòd non ſit de legitimo matrimonio natus, & ſic illegitimus. In Romana Hæreditatis. 1. Iunij 1594. n. 5. 1081

Spurij et illegitimi ſunt beneficiorum incapaces ſine diſpenſatione. In Dubio Sacræ Congregationis Concilij. 21. Iun. 1602. n. 9. 1442

Nepos legitimus ex filio illegitimo non comprehenditur ſub decreto cap. 16. ſeſſ. 25. ſacr. Concilij Trident. de reform. ibid. n. 11. 1442

Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra, nec pater tali filio. ibid. num. 4. Idem eſt in penſionibus, vt num. 15. 1442

O j *Ille-*

Illegitimus eſt incapax clericatus abſque diſpenſatione. In Monaſterien. Canonicatus. 1. Iunij 1573. n. 7. Deciſ. 207

In illegitimo non ſufficit probatio clericatus per publicam vocem & famam, niſi cum probatione famæ concurrant alia adminicula. In Colimbrien. Reſeruationis Fructuum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1292

Illegitimus non eſt inhabilis ad obtinendam penſionem niſi ratione clericatus, & diſpenſatus ad clericatum non indiget aliqua diſpenſatione ad penſiones obtinendas. In Colimbrien. Penſionum. 11. Februarij 1598. num. 2. 1264

De æquitate canonica pater tenetur alere & dotare filiam illegitimam, maximè in terris eccleſiæ. In Romana Dotis & Alimentorũ de Veroſpis. 21. Iuny 1568. n. 3. 58

Auus maternus, vbi ſubeſt iuſta cauſa, tenetur alere & dotare neptem, licèt ex filia illegitima natam. In d. Romaną Dotis & Alimentorum de Veroſpis. 16. Februar. 1568. num. 5. 41

IMMEMORABILIS *continet tempus infinitum, & ab infinito ſi dematur finitum, remanet infinitum. In Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iuny 1600. n. 3. & 4.* 1367

Immemorabilis non metitur à tempore, ſed ex eo quòd non extet memoria in contrarium. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. April. 1580. num. 4. 454

Habens immemorabilem poteſt allegare quêcunque titulum, & confirmationes, & priuilegia. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 15. 433

Ad probandam immemorabilem debet demi tempus litis, & teſtis debet deponere de anteriori tempore. In Cæſarauguſtana Cabimentorum. 14. Marty 1603. n. 2. 1460

Immemorabilis non probatur, quando articuli non continent requiſita ad eam probandam. Item ſi teſtes non percutiant per quadraginta annos de viſu ante litem motam. In Fauentina Bonorum. 10. Iunij 1580. num. 1. & 2. 470

& in Cæſarauguſtana Cabimentorum. 1. Iulij 1602. num. 2. 1430

Teſtis deponens de viſu per quadraginta annos, ſi tamen deponat per dictionem, citra, ſine copula non probat immemorabilem. In Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. n. 1. 469

Ad probandam immemorabilem teſtes deponere debent, ſe neque ſuos maiores aliquid vidiſſe, vel audiuiſſe in contrarium. In Pacen. Decimarum. 16. Decemb. 1594. n. 4. 1102

Ad probandam immemorabilem teſtis debet eſſe ſaltem 54. annorum, & debet deponere etiam de fama. ibid. n. 5. 1102

Teſtes immemorabilem non probant, niſi concurrentibus requiſitis per gloſ. in c. 1. de præſcription. in 6. ibid. n. 6. 1102

Immemorabilis per teſtes non dicitur ſufficienter articulata, ſi teſtes non dicant, quòd non audierunt nec viderunt contrarium. In Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iunij 1600. num. 1. Deciſ. 1367

Teſtes nulliter examinati non probant immemorabilem. In Camerinen. Parochialis ſiue Vnitorum. 19. Iuny 1589. n. 3. 886

Teſtis, qui non deponit de fama, non probat immemorabilem. In Palentina Decimarum. 21. May 1576. n. 1. 303

Ad probationem immemorabilis teſtis debet deponere de viſu per quadraginta annos ab ætate ſaltem quatuordecim annorum. In Capuana Rectoriæ. 22. Martij 1596. num. 1. 1179

Teſtis deponens ſuper immemorabili debet concludere per publicam vocem & famam, & debet dicere, quòd nihil vidit, nec audiuit in contrarium; nec ſufficit dicere, quòd ſui maiores dicebant ſe nihil vidiſſe, aliàs non probat. ibid. n. 2. 1179

Immemorabilis præſcriptio habet vim cuiuſcunque tituli & iuſtæ cauſæ. In Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Maij 1576. num. 4. 303

& in Illerden. Augmenti. 30. Octobris 1585. num. 3. 707

Præſcriptio etiam immemorabilis non habet locum de iure Canonico niſi cum bona fide. ibid. num. 6. 707

Tempus vltra centum annos æquiparatur immemorabili præſcriptioni, ſi concurrat bona fides. ibid. num. 2. 707

Probatio centum annorum & maioris temporis, an æquipolleat immemorabili. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. num. 10. 1141

In facultatiuis nunquam currit præſcriptio immemorabilis. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. n. 10. 716

Immemorabilis cõſuetudo per ſcripturas probari non poteſt. ibid. n. 11. 716

De immemorabili conſuetudine, vid. in verb. Conſuetudo.

Ad præſcriptionem decimarum requiritur immemorabilis vel ſaltem quadragenaria. Aſculana Decimarum. 19. Octobr. 1601. num. 3. 1404

Ad excludendum præſumptionem vſurpationis Iuriſpatronatus Sacr. Concilium Tridentinum contentatur probatione immemorabili, cum continuatis præſentationibus quinquaginta annorum. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. num. 9. 1141

De immemorabili poſſeſſione Iuriſpatronatus, vid. in verb. Iuſpatronatus.

IMMISSIO *in poſſeſſionem ex Saluiano datur probatis extremis poſſeſſionis authoris. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. num. 3.* 828

Ad immiſſionem in poſſeſſionem obtinendam pro legatis & fideicommiſſis competit etiam Saluianum interdictum, & ita ſemper fuit in Rota obſeruatum. ibid. num.

num. 1. Deciſ. 828

In immiſſione in poſſeſſionem per ſententiam in vim Saluiani ſeruatur hoc, quòd quis immittatur in poſſeſſionem maioris quantitatis bonorum, vt debitor tædio affectus ſoluat id, ad quod eſt obligatus, cum huiuſmodi iudicium non contineat adiudicationem rei ſed ſolam detentationem. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. num. 14. 723

Fructus qui deducantur ex re, in qua quis in vim Saluiani immiſſus fuit in poſſeſſionem, imputantur in deductionem ſortis principalis. ibid. num. 15. 723

Non habens titulum non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem. In Leodien. Hæreditatis. 16. Ianuarij 1598. num. 1. 1257

& in Romana de Salomonibus. 14. Nouemb. 1575. n. 1. 271

Fideicommiſſario non poteſt impediri immiſſio in poſſeſſionem bonorum prætextu melioramentorum, de quibus non conſtet, pro ijs verò de quibus conſtat, datur retentio. In d. Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. num. 7. 1219

Fideicommiſſarius prætendens immiſſionem in poſſeſſionem bonorum ex capite alterius teſtamenti eam obtinere non poteſt, niſi vti fideicommiſſarius, pro quo non ſufficit, quòd habeat titulum, ſed requiritur etiam poſſeſſio ſine vitio ſecundum communem opinionem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. num. 1. 83

Docens de dominio incontinenti impedit immiſſionem in poſſeſſionem vigore l. fi. C. de edict. diu. Adr. toll. ibid. n. 4. 83

Immiſſio impediri non poteſt hæredi, quando venit aliquid de iure detrahendum, etiam ſi fideicommiſſarius eſſet poſſeſſor ſine vitio. In Romana de Salamonibus. 14. Nouemb. 1575. n. 5. 271

Contra fideicommiſſarios dari poteſt immiſſio in poſſeſſionem bonorum fideicommiſſariorum, vbi venit aliquid detrahendum. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 1. 850

Cognitio cauſæ validitatis vel inualiditatis legati non debet retardare immiſſionem in poſſeſſionem bonorum, niſi impediens immiſſionem habeat titulum talem, qui à iudice iudicetur paris titulus. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 10. 616

Ad immiſſionem in poſſeſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. debet produci teſtamentum ad hoc, vt appareat, an petens immiſſionem ſit hæres. In Bononien. Bonorum. 27. Febr. 1598. n. 3. 1268

Semel immiſſus in poſſeſſionem non poteſt amplius petere ſe immitti. ibid. n. 4. 1268

Ad impediendam immiſſionem ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non dicitur legitimus contradictor, qui non poſſidet. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Februarij 1568. num. 2. Deciſ. 37

Ad impediendam immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non datur remiſſoria. In Mediolanen. de Cuſanis. 29. May 1600. n. 1. 1364

Exceptio falſitatis non impedit immiſſionem ex remedio d. l. fin. ibid. n. 6. 1364

Immiſſio in poſſeſſionem pendente adhuc tempore ad appellandum dicitur attentata, & non eſt manutenibilis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 3. 1306

Immiſſio proueniens ex gratioſa ſubrogatione ſapit naturam iudicij recuperandæ. In Meten. Decanatus. 20. Decembris 1582. num. 6. 596

Mandatum de immittendo conceditur gratioſè ſubrogato. ibid. n. 1. 596

Mandatum de immittendo contra tertium dari non poteſt ipſo non citato. In Spoletana Domus. 19. Decembris 1580. num. 6. 492

IMPEDIMENTVM quis tunc remouere tenetur, quando hoc facere poteſt ſine ſui præiudicio. In Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. n. 4. 1239

Allegans impedimentum debet probare illud eſſe tale, quod remoueri non poſſit. In Calaguritana Iuris viſitandi de Victoria. 15. Nouemb. 1596. n. 2. 1206

Non ſufficit probare impedimentum, niſi etiã probetur, illud cauſam dediſſe, quominus impeditus non præſtitit illud, ad quod tenebatur. ibid. n. 3. 1206

Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui non potuit propter cõtrouerſiam motam ſuper beneficio illud dimittere, quantum propter impedimentum ablatum fuit. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1592. num. 9. 997

Propter impedimentum præſtitum fides adhibetur teſtibus, quibus aliàs non adhiberetur, immo etiam ſoli fidei. In Lunen. Sarzauen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. num. 10. 1296

IMPEDITVS non dicitur, qui facilè impedimentum remouere poteſt. In Calaguritana Iuris viſitandi de Victoria. 15. Nouembris 1596. n. 1. 1206

Impedito non currit tempus. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1592. n. 3. 997

& in Mediolanen. Dominij. 4. Februarij 1594. num. 1. 1066

Impeditus facto aduerſariorum frui re locata non poteſt condemnari ad ſolutionem affictus. In Aſten. Bonorum. 19. Iunij 1592. num. 1. 998

IMPENSA vigintiquinque ducatorum non poteſt dici modica pro expeditione. In Segobien. Canonicatus. 6. Februarij 1589. num. 4. 856

Ex impenſa facta in prouiſione arguitur mandatum prouiſi, licèt procurator ha-

buerit pecunias vigore litterarum alterius etiam quòd modica ſumma ſit impenſa. ibid. n. 3. & 5. Deciſ. 856

Expeditio ſine impenſa & ſollicitatione haberi non poteſt, & facit quòd de mandato facta præſumatur. ibid. n. 1. 856

Reſcriptum cenſetur impetratum ab eo cuius nomine cantat, etiam ſi in eo concurrat modica impenſa. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iulij 1581. n. 2. 538

De impenſa vid. in verb. Expenſa.

IMPETRATIO beneficij non vacantis de ſui natura eſt odioſa, & in dubio pro ea non fit interpretatio ad fauorem impetrantis. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decembris 1603. n. 5. 1483

Impetratio beneficij fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Martij 1599. n. 1. 1310

Impetratio beneficij per obitum non facta mentione præſentationis, inſtitutionis, & adepta poſſeſſionis alterius, cum quo aderat lis, dicitur ſubreptitia, ſed talis ſubreptio non habetur in conſideratione ad effectum quòd retrahere poſſit Papam à concedendo penſionem ſuper beneficio. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouembris 1584. num. 4. 677

Si quis in impetratione beneficij dicat ſe eſſe Romanum, & poſtea in reſignatione dicat ſe eſſe forenſem, reſignatio dicitur ſubreptitia; quia facilius Papa dicitur fuiſſe admiſſam reſignationem, quàm ſi expreſſiſſet ſe eſſe ciuem Romanum, ex quo neceſſaria ſit derogatio. In Romana Canonicatus Sācti Angeli. 21. April. 1567. n. 2. 19

In impetratione beneficij non ſufficit mentio de prius obtentis in genere, ſed eorum etiam qualitates exprimi debent, etiam quòd verſemur in incompatibilibus, quod intelligitur procedere, quoties qualitas illa incompatibilitatis non ſit talis, quæ potuiſſet Papam retrahere à concedendo ſecundum beneficium. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 4. & 6. 483

Mentio cura non facta in impetratione beneficij facit gratiam ſubreptitiam tam reſpectu diſpenſationis, quàm prouiſionis ſecundum communem opinionem. ibidem num. 3. 483

In impetratione debet fieri mentio de quolibet beneficio obtento quantumuis modico, niſi obtentum antea fuerit reſignatum, & reſignatio habuerit effectum, vel niſi de obtento per ſententiam ſequuta fuerit priuatio. In Calaguritana Canonicatus. 8. Februarij 1580. n. 1. 2. & 3. 445

Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficium ob non publicationem, quod de eo, qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis. In Thelesina Beneficij. 31. Ianuarij 1594. num. 5. 1064

In impetratione, quæ fit à Nuncio Apoſtolico, mentio de menſe fieri debet, quia Nuncij ſignant gratias eo modo, quo facit Papa. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Februar. 1576. n. 8. Deciſ. 285

In impetratione non eſt neceſſaria mentio ſententiæ notoriè iniuſtæ. In Auximana Molendini. 21. April. 1586. n. 4. 734

An clauſula, Motu proprio tollat effectum impetrationis, qui eſt, vt impetrans ſubreptitiè vel obreptitiè nullitatem ex cauſa ſubreptionis allegare poſſit. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 1. & 13. 356

Clauſula Motu proprio tollit impetrationem & omnes eius effectus, qui ex impetratione oriri poſſunt. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iunij 1578. n. 4. 365

Appellatione impetrationis in materia fauorabili venit etiam gratia Motu proprio conceſſa. ibid. n. 8. 365

Vt intret regula de non impetrando &c. ſufficit ſola ſupplicatio datata, licèt non regiſtrata. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. num. 1. 975

De regula de non impetrando &c. vide in verb. Regula de non impetrando &c.

De impetratione beneficij, vide in verb. Beneficium.

IMPLEMENTVM eſt plenè probandum, quando agitur de implemento conditionis. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n. 8. 952

Onus probandi non implementum ſpectat ad agentem, qui in eo ſe fundat. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Ianuarij 1601. num. 3. 1336

Ex lapſu temporis omnia præſumūtur adimpleta; maximè concurrente obſeruantia. ibid. num. 2. 1336

Quod poſt conceſſionem venit implendum, non eſt conditio vel modus, & eius defectus non vitiat, ſed eſt agendum ad implementum. ibid. num. 1. 1336

Iuramentum in tutore per verba æquipollentia impleri poteſt, & quæ ſint verba æquipollentia. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 1. 616

An & quando ſufficiat implementum per æquipollens. In Romana non Adimplementi. 17. Nouemb. 1597. n. 2. 1243

Exceptio non implementi non prodeſt ad effectum reſolutionis contractus, ſed ſolum ne eius occaſione quis moleſtetur. ibid. num. 1. 1243

Exceptio non implementi obſtat agenti, ceſſante tamen dolo datur moræ purgatio. In Romana Domus de Manilije. 19. Nouemb. 1582. num. 1. 591

Quando non fuit adimpletum pro maiori parte, indiſtinctè admittitur purgatio moræ. ibid. num. 12. 591

Contractus nominatus non reſcinditur ob non implementum, quod procedit quando imple-

plementum non reſpicit cauſam finalem contractus. ibid. n. 8. & 10. Deciſ. 591

Ex non implemento, ex quo nullum commodum ſentitur, non poteſt colligi machinatio ad decipiendum. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. n. 7. 1059

Qui propter moram in non adimplendo cecidit ab omni commodo contractus, non poteſt agere ex diſpoſitione l. ſi quis maior. C. de tranſact. ſi de tali mora fuerit in actis oppoſitum; ſecus eſt ſi pendente iudicio ſuperueniat implementum, etiam quòd fuerit proteſtatum. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 1. & 4. 577

Nullitas non implementi non tollit actionem, ſed impedit tantum illius exercitium, donec implementum ſuperueniat, & interim tenet iudicium, quod poſtea reconualeſcit. ibidem num. 2. 577

Vt quis conſequatur actionem vel exceptionem ex contractu, debet ante omnia docere pro parte ſua de adimplemento, maximè ſi aliter quis non erat contracturus. In Romana Duorummillium. 19. Martij 1574. num. 2. 225

Ad incurrendam pœnam ob non ad implementum promiſſorum in contractu, requiritur mora, ſecus eſt quando agitur de lucro captando. ibid. n. 5. 225

Quis non debet lucrum conſequi ex contractu, in quo vigore pacti reſolutiui promiſſa non adimpleuit, non obſtante excuſatione. ibidem n. 1. 4. & 6. 225

Non eſt veriſimile, quòd quis voluerit implere pro parte ſua ante implementum alteriu partis iuxta pacta inita. In Romana Caſalis. 1. Martij 1574. n. 3. 221

& in eadem. 18. Decembris 1573. num. 4. 209

In contractu nominato non eſt locus pœnitentiæ ob inobſeruantiam, ſed agitur ad implementum vel ad intereſſe; maximè quando contractus fuit perfectus per traditionem rei venditæ. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. num. 1. 1275

Quis non poteſt excipere de contractu niſi docto de implemento ex parte ſua. In Romana Domus, ſeu Nullitatis Concordia. 5. Iunij 1595. num. 4. 1133

Non poteſt quis ſe iuuare eo inſtrumento, quod pro parte ſua non adimpleuit. In Romana Societatis ſcutorum 100. 9. Iulij 1584. num. 2. 673

A contractu nominato recedere non licet ob non implementum, ſed datur actio ad illud, niſi interueniat actus retro ſimilis. ibidem num. 1. 1133

Emptor vt re tradita poſſit agere ad ſolutionem pretij, ſi venditor factum praeſtè praſtare non poteſt, ſufficit adimplere per aqui pollens, itaut emptor reddatur ſecurus. In d. Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. num. 2. 1275

Bona debent tradi à venditore libera, & ſi non ſunt ſic tradita, venditori agenti ad pretiũ obſtat exceptio non implementi. In Interamnen. Dotium. 14. Maij 1601. n. 2. 1388

Non implementum opponi poteſt tertio agente. In Romana Releuationis Indemnitatis. 27. Octob. 1603. n. 7. Deciſ. 1477

Tempus non currit niſi à die adimplementi in his quæ habent annexum onus adimplẽdi, niſi impedimentum præſtitum fuerit adimplemento. In Bononien. Vigintimillium. 12. Decemb. 1571. n. 1. 149

Sententia condemnans aliquem ob non implementum, quod in arbitrio condemnati erat, non ſolum dicitur iniuſta, ſed eſt nulla. In Romana Carlotta. 24. Octobris. 1583. num. 2. 641

IMPVGNATIO *in qua quis ſuccubuit non ſuffragatur. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouemb. 1585. n. 3.* 709

Quod fit de communi conſenſu non operatur concordia vel actus impugnationem. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. num. 4. 733

Non poteſt quis niti actu per eum impugnato, quando in impugnatione obtinuit. In Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. n. 5. 620

Quando ſuper actu inpugnato poſſit quis ſe fundare. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. n. 5. 1282

& in Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. num. 2. 738

Non poteſt quis illud impugnare, ex quo ius ſuum deduxit. In Aretina Commenda. 9. Iulij 1586. n. 1. 750

Quis non eſt prohibitus ſe iuuare ex actu etiã impugnato, quando non fuit pronunciatũ pro impugnatione; ſecus eſt ſi impugnatio aliquo modo fuit habita pro bona & vera. In Toletana Parochialis. 24. Februar. 1592. num. 6. 974

Ab impugnatione poteſt quis deſiſtere, niſi impugnatio ſit fortita effectum. In Bononien. Vigintimillium. 9. Iunij 1572. n. 2. 169

Quis non poteſt ſe iuuare titulo poſſeſſionis decennalis ſui authoris, quando eius titulum impugnauit. d. Toletan. 24. Febr. 1592. n. 5. 974

Impugnatio teſtamenti, quando quis ab ea deſiſtit, non praiudicat. In Romana Domus. 27. Octob. 1586. n. 1. 753

Impugnatio inſtrumenti excuſat à negligentia non ſoluendi debitum. In Ariminen. Fructus Dotis. 21. Iunij 1591. n. 4. 958

INCAPACITAS *adminiſtratoris eſt legitima cauſa petendi à Papa mutationem diſpoſitionis, vt in Fratribus Minoribus de Obſeruantia. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. n. 5.* 838

Non poteſt impetrãs dare de incapacitate aduerſarij, non iuſtificata prius gratia ſua, niſi docuerit de aliquo ſuo intereſſe. In Calciaten. Canonicatus & prabenda. 5. Maij 1589. n. 5. 870

o ij Su-

Suſpenſus à diuinis non impeditur quominus poſſit prouiſionem facere, niſi verba ſuſpenſionis ſint talia, quæ inducant omnimodam incapacitatem. ibid. n. 2. Decif. 870

Clericus ſæcularis eſt incapax beneficij regularis, & è contra. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 4. 1305

INCERTITVDO *totalis tam ratione quotæ quàm ratione loci facit venditionem conditionalem. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 3.* 264

Legatum pauperibus factum in genere propter incertitudinem non redditur nullum, cum ſufficiat legatum eſſe de certa ſumma & non de certo corpore. In Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577. n. 4. 317

Incertitudo eadem, quæ impedit, ne actor obtineat in actione, impedit ne reus obtineat in exceptione. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. n. 7. 404

Scriptura propter incertitudinem non probat. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris 1594. num. 3. 1088

Vbi vnum tantum adeſt corpus rei, licèt incertitudo poſſit eſſe reſpectu nominis, tamen reſpectu corporis nulla incertitudo adeſſe poteſt. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. num. 3. 462

INCOMPATIBILITAS *ſecundi contractus cum priore vbi concurrit, tunc cenſetur facta nouatio, etiam ſi id expreſſè actum nõ fuerit. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ian. 1594. num. 2.* 1063

In vna quaque diſpoſitione ſemper cenſetur præſeruatum ius tertij, quod procedit in ijs in quibus datur compatibilitas, ſecus eſt in incompatibilibus. In Burgen. Quindeniorum. 5. Decemb. 1601. n. 19. & 20. 1410

In incompatibilibus electa vna via ceſſat altera. In Senogallien. Prædij. 27. Ianuarij 1595. n. 4. 1114

Incompatibilitas gratiarum manifeſtè declarat defectum intentionis. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. n. 10. 398

Beneficium obtentum non facit incompatibilitatem reſpectu adeptionis, ſed tantum reſpectu retentionis iuxta reſolutionem Sacræ Congregationis Concilij. In Cæſarauguſtana Capellaniæ. 16. Martij 1587. n. 2. 774

In incompatibilibus per adeptionem ſecundi vacat primum. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 5. 483

In impetratione beneficij etiam in incompatibilibus, non ſufficit mentio de obtentis in genere, ſed eorum etiam qualitates exprimi debent; quod intelligitur procedere quoties qualitas incompatibilitatis nõ ſit talis, quæ potuiſſet Papam retrahere à concedendo ſecundum beneficium. ibid. n. 4. & 6. 483

Qualitas incompatibilitatis beneficij, quòd ſit ſub eodem tecto, non eſt cautum, quòd de iure exprimi debeat, nec eſt qualitas, quæ retrahat vel facilitet ad concedendum ſecundum beneficium, ſecus eſt in qualitate incompatibilitatis propter curam. ibid. n. 7. 483

Per aſſequutionem ſecundi incompatibilis vacat primum beneficium. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. num. 3. Decif. 1256

Ad effectum vt per aſſequutionem beneficij incompatibilis vacet primũ, requiritur perceptio fructuum ſecundi ex æquitate, ne interim beneficiatus cogatur mendicare; vel quòd cõcurrat adminiſtratio bonorum Eccleſiæ vel maioris partis ipſorum. In Placentina Portionis. vlt. Maij 1591. n. 1. 953

Ad effectum vt per aſſequutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet Canonicatus, ſtallus in choro & vox in Capitulo non habetur pro fructu Canonicatus. ibid. n. 2. 953

Aſſequuta poſſeſſione ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum, nec poteſt dimitti ſecundum; ſecus eſt, ſi ante aſſequutionem fructuum ſecundi fuerit mota lis, quæ impedit vacationem primi. ibid. n. 3. 953

Lis mota in aſſequendo poſſeſſionem ſecundi beneficij incompatibilis excludit vacationem primi ob aſſequutionem ſecundi. ibid. n. 4. 953

Incompatibilitas propter reſidentiam non facit titulorum incompatibilitatem, ſed reſpectu tantum fructuum. In Calaguritana de Amaritis. 25. Octob. 1577. n. 2. 348

Archipresbyteratus cum ſit dignitas, etiam ſine præbenda eſt incompatibilis ſub eodem tecto cum Canonicatu. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouemb. 1579. n. 2. 420

& diſpenſatio de eo retinendo cum Canonicatu non facta mentione de præbenda illius dicitur ſubreptitia, ſi præbendæ ſint incompatibiles, an autem ſuſtineatur ex clauſula etiam quòd ſit beneficiatus. ibid. n. 1. 4. & 5. 420

INCONTINENTI *an dicatur res fieri vel ex interuallo ad inducendam correſpectiuitatem, pendet à iudicis arbitrio. In Placentina Bonorum. 13. April. 1584. n. 7.* 660

IN INCORPORALIBVS, *in quibus ſola patientia requiritur, ſufficit verbalis paritio. In Burgen. Iuriſdictionis. 29. Octobris 1586. num. 1.* 754

In incorporalibus ex denegatione ſolutionis amittitur poſſeſſio. In Beneuentana Decimarum. 23. Ianuar. 1602. n. 4. 1417

Pro acquirenda poſſeſſione in incorporalibus ſufficit vnicus actus; maximè ſi non agitur ad effectum iuris acquirendi ſed iuris conſeruandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. n. 4. 339

& in Iſpalen. Iuris Expendendi. 21. Octobris 1580. n. 1. 476

In incorporalibus non acquiritur poſſeſſio non data ſcientia. In Carthaginen. Iuris Subſcribendi. 3. Iunij 1602. n. 2. 1437

In incorporalibus poſſeſſio ita inhæret poſſeſſori, vt alius eo ignorante auferre non poſſit. In Reatina Beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 8. 337

In

In incorporalibus ex vnica ſolutione acquiritur quaſi poſſeſsio exigendi. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 1. Deciſ. 436

In iuribus incorporalibus ſubſtantia poſſeſsionis conſiſtit in patientia domini. ibidem num. 3. 436

In iuribus incorporalibus datur vtrunque remedium tam retinendæ quàm reaintegrandæ. In Lucana Penſionis. 5. Decemb. 1575. n. 1. 277

Pro iuribus etiam incorporalibus datur manutentio. In d. Lucana Penſionis. 14. May 1576. n. 9. 299

INDAGO *altior quando in re dicatur requiri. In Ceruien. Bonorum. 22. Ianuary 1573. num. 6.* 183

Quæ ſolam requirunt iuris diſpoſitionem non faciunt, quòd res dicatur requirere altiorem indaginem. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. n. 4. 430

Exceptio oriens ex ventre pacti admittitur in quocunque iudicio, etiam quòd requirat altiorem indaginem. ibid. n. 5. 430

INDEFINITA *æquipollet vniuerſali diſtributiuè non collectiuè. In Vrbeuetana Caſtri Seppy. 19. Iuny 1579. num. 7.* 409

In materia probatoria indefinita non æquipollet vniuerſali. In Gerunden. Anniuerſariorum. 12. Decemb. 1580. n. 1. 490

In confeſsione an indefinita æquipolleat vniuerſali. In Romana Turris Bubalariæ. 10. Nouemb. 1581. n. 1. 544

In teſte an indefinita æquipolleat vniuerſali. In Toletana Matrimony. 27. Octob. 1589. num. 22. 893

In contractibus indefinita æquipollet vniuerſali. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuary 1593. n. 2. 1008

INDEMNITATIS *promiſsio quid operetur. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. n. 6.* 559

Promiſsio indemnitatis ex ſua natura habet hoc, quòd debeat apparere de damno, & quòd à principali debitore ſatisfieri non poſsit. In Romana Dohanæ Salis. 10. Decemb. 1582. num. 2. 593

Fideiuſſor indemnitatis dicitur obligatus ſub conditione & non tenetur, niſi conſtet de damno illius, ad cuius fauorem tenetur, paſſo ſine culpa & facto illius. In Viterbien. Releuationis. 7. May 1593. n. 2. 1024

Fideiuſſor indemnitatis non in plus obligatur quàm principalis. ibid. n. 4. 1024

Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis non intimatis moleſtys dicitur iniuſtum, & venit reuocandum. ibidem num. 1. 1024

De damno paſſo ratione promiſsionis indemnitatis ſatis conſtare dicitur ex pecunys ex cauſa talis promiſsionis ad cenſum & ad ſocietatem acceptis, vel ex re propria vendita. In d. Romana Dohanæ Salis. 10. Decemb. 1582. n. 3. Deciſ. 593

INDIVIDVVM *quatuor modis dici poteſt. In Romana Turris Bubalariæ. 15. Ianuar. 1571. num. 2.* 125

Quando pars contractus affert eandem vtilitatem, quam affert totus, non habetur ratio indiuiduitatis ipſius. In Romana Societatis ſcutorum 700. 6. Nouembris 1581. num. 3. 543

INFAMIA *facti per ſolam accuſationem incurritur. In Veliterna Bonorum. 13. Feb. 1579. num. 2.* 393

INFAMATIO *duplex, altera ſimplex quæ ſufficit ad inquirendum tantum, altera qualificata, quæ ſufficit etiam ad condemnandum. In d. Veliterna Bonorum. 13. Februar. 1579. n. 6.* 393

Bulla loquens de infamatis de homicidio non debet intelligi de ſola diffamatione, quæ ſufficit ad inquirendum, ſed de diffamatione, quæ ſufficiat ad condemnandum. ibid. n. 7. 393

De infamatione vid. in verb Diffamatio.

INFANS *apud quem educari debeat eſt Iudicis arbitrarium. In Spoletana Legitimæ. 10. Iuny 1596. n. 4.* 1194

& in Romana Educationis. 15. May 1600. num. 3. 1357

& 25. Iuny 1600. n. 1. 1375

Expoſitio infantis ad hoſpitale repugnat legitimæ filiationi. In Romana Hæreditatis. 1. Iuny 1594. n. 3. 1081

Infanti acquiritur dominium ſtipulatione notary, quando adeſt conſtitutum vel precarium, & an requiratur Prætoris auctoritas. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iuny 1580. num. 8. & 9. 472

INFERIOR *non poteſt ſe ingerere in actu, in quo Papa appoſuit manum, quod eſt verum, vbi Papa vlterius proceſsit reſeruando vel annullando. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iuny 1582. n. 1.* 580

Inferiores etiam ab Epiſcopo veniunt appellatione Ordinariorum in materia eis adaptabili, & qui habent iuriſdictionem tam à lege quàm ab æquipollentibus. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 3. 417

& in ead. 9. May 1580. n. 1. & 8. 459

Inferiores collatores veniūt appellatione Ordinariorum. In Colimbrien. Canonicatus. 4. Iuly 1601. n. 5. 1402

Capitulum in materia collationis canonicatuum & præbendarum non venit appellatione inferioris collatoris. In Oſcen. Canonicatus. 9. Marty 1592. n. 10. 980

Inferior Epiſcopo regulariter non poteſt deputare Vicarium ad tempus, nec valet conſuetudo in contrarium. In Iſpalen. Iuris nominandi. 10. Octob. 1583. n. 2. 639

INHABILITAS *teſtis de tempore examinis eſt reſpicienda, ſicut etiam habilitas, quod tamen procedit, vbi agitur de approbatione partis. In Romana Prælationis, 4. May 1576. n. 10.* 295

Examen teſtis prius factum nõ deſtruitur per inhabilitatem teſtis ſuperuenientem, & è contra. ibid. n. 11. Deciſ. 295

Papa ſcienter gratiam faciens inhabili cenſetur eum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iunij 1583. n. 8. 625

Inuerisſimile eſt, quòd qui habitus fuit ab examinatoribus pro habili ad beneficia curata, & ante præſentationem & poſt, medio tempore fuerit inhabilis ad beneficium ſimplex. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decembris 1591. num. 8. 968

Illitteratura cauſat inhabilitatem clerici ad beneficium obtinendum. ibid. n. 7. 968

Relatio examinatoris, quòd quis ſit inhabilis, qui prius fuit habitus pro habili, dicitur ſuſpecta. ibid. n. 9. 968

INHIBITIO *ſiue iuſta ſiue iniuſta ſemper eſt timenda. In Mediolanen. Matrimonij. 20. Februar. 1584. n. 2.* 654

quod tamen procedit, quando nulla adeſt obligatio Cameralis, vel ſi adſit, non ſit clarum an liget iudicem; ſecus eſt ſi ſit clara, cuius vigore intrent facultates Auditoris Cameræ. In Iſpalen. Attentatorum. 24. Maij 1568. n. 1. 53

Inhibitio emanata cum clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarũ non cauſat attentata. In Tarraconen. Villa de Reus. 8. Febr. 1593. n. 2. 1013

Inhibitio non cauſat attentata circa ea, in quibus non eſt lis. In d. Tarraconen. Villæ de Reus. 4. Decemb. 1592. n. 4. 1003

Per inhibitionem iuxta formam commiſsionis habentis clauſulam ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, non prohibetur capi poſſeſſio etiam propria auctoritate. ibid. num. 2. 1003

Inhibitio præſumitur ſuperueniſſe poſt actum pro eius validitate. In Romana Domus. 13. Februar. 1595. n. 1. 1115

Excommunicatus, qui attentauit contra formam inhibitionis Rotalis non abſoluitur, niſi purgatis prius attentatis. In Aquinaten. Beneficij. 11. Decemb. 1579. n. 2. 432

Exequutio facta poſt inhibitionem eſt attentata, & reuocari debet, ſi non eſt facta vigore obligationis Cameralis propter priuilegium Auditoris Cameræ. In Romana Hæreditatis. 19. Decemb. 1578. n. 1. 385

Geſta poſt inhibitionem non ſunt attentata, ſi inhibitio non fuit actualiter præſentata, & exequutioni mandata, etiam data ſententia decreti & relaxationis inhibitionis. In Meſſanen. Studij. 22. Octobris 1593. n. 1. & 3. 1046

Inhibitio non eſt moderanda, vbi iam cœptum fuit cognoſci in cauſa, ſuper qua fuit inhibitum. In Cæſaraugustana Iuris eligendi. 28. Nouemb. 1567. n. 1. 26

Inhibitiones in cauſa matrimonij emanatæ moderari non debent, niſi cauſa à iudice ſæculari ad eccleſiaſticum prius tranſmiſſa iuxta formam c. lator. qui fil. ſint legit. In Cathanien. Legitimitatis. 18. Decembris 1589. num. 1. Deciſ. 903

Inhibitio habet vim nunciationis noui operis, ſi ſit ſpecialis de non ædificando. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 10. Octob. 1588. num. 3. & 5. 834

INIMICITIA *capitalis dicitur oriri ex lite ſuper omnibus bonis vel magna quantitate, aut ſuper re notabili. In Parmen. Status. 16. Maij 1594. n. 5.* 1076

Teſtis inimicus repellitur, nec attenditur, an cauſa inimicitiæ ſit iuſta vel iniuſta. ibid. num. 4. 1076

& in ead. 14. Martij 1594. n. 2. 1069

Teſtis dicitur inimicus, qui ſe examinauit in cauſa criminali in Officio Sanctæ Inquiſitionis contra eundem, nec fidem meretur. In Imolen. Capellaniarum. 26. Iunij 1600. num. 4. 1376

INIVSTITIA *notoria æquipollet nullitati. In Gadicen. Statutorum. 19. Decembris 1580. num. 2.* 493

& facit quòd ſententia non tranſit in iudicatum. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouemb. 1585. n. 1. 711

De iniuſtitia ſententiæ vid. in verb. Sẽtentia.

De notoria iniuſtitia conſtare non poteſt, vbi acta fuerunt amiſſa. In Salamãtina Iuriſdictionis. 1. Iulij 1577. n. 2. 344

Suprema Tribunalia nunquam exequuntur ſententias, de quarum iniuſtitia ex actis conſtat. ibid. n. 1. 344

Suprema Tribunalia ſemper ſolent ſententias reuocare, vbi ex actis de iniuſtitia conſtat. In Auximana Dotis. 14. Mart. 1575. n. 3. 251

Dans de notoria iniuſtitia debet eam euidentiſſimè probare, & talis iniuſtitia debet ex actis concludenter patere. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 8. 616

Ad tollendam notorietatem iniuſtitiæ ſufficit qualiſqualis offuſcatio. ibid. n. 9. 616

Iniuſtitia licèt non notoria eſt ſufficiens cauſa reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 14. Martij 1575. n. 2. 251

Vbi Iudex incipit de iniuſtitia mandati ſuſpicari ſuperſedere debet in exequutione. In Peruſina Exequutionis. 20. Nouembris 1579. num. 3. 425

INOBSERVANTIA *eſt probanda ab eo qui illam allegat. In Rauennaten. Bonorum. 21. Maij 1568. in princ.* 58

Caſus dubius an contineatur in concordia, excuſat ab inobſeruantia concordiæ. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 14. 738

Probatio inobſeruantiæ pertinet ad eum, qui contra ſe habet iuris præſumptiones. ibid. num. 5. 738

INQVILINVS *è poſſeſſione eiectus, ſi ſtatim reincolatus ſit, præſumitur voluiſſe poſſeſſionem ſuam recuperare, & non domini poſſeſſionem per calumniam interuertere. In Spoletana Domus. 31. Ianuar. 1581. n. 6.* 498

Eiectio

Eiectio inquilinorum nõ refert quòd ſit facta à facie loci, ſed ſufficit, quòd diſſicilis ſit reditus ad poſſeſſionem. ibid. nu. 5. Deciſ. 498

Eiectio inquilinorum cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta à facie loci, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio, quæ eſt penes dominum ſed tantum naturalis, quæ eſt coloni vel inquilini. ibid. n. 4. 498

Per eiectionem inquilinorum non amittitur poſſeſſio, niſi eiecta familia & bonis. ibidem num. 2. 498

Inquilini non dicũtur ſufficienter eiecti, quãdo per multos dies poſt eiectionem in poſſeſſione perſeuerarunt. In d. Spoletaua Domus. 29. Iannar. 1582. nu. 1. 556

Expulſio inquilini quo caſu non ſit neceſſaria ad acquirendum poſſeſſionem. In Spoletana Domus. 9. Mart. 1582. nu. 3. 567

INSINVATIO *ex curſu triginta aunorum ante litem præſumitur, nam præſumuntur omnes ſolemnitates à iure requiſita interueniſſe; maximè ſtante non reclamatione. In Racanaten. Bonorum. 28. Maij 1586. num. 4.* 742

Statutum ſimpliciter loquens de inſinuatione adbibenda non trabitur ad donationes & contractus, in quibus adeſt iuramentum. In Romana Donationis. 13. Iunij 1586. num. 6. 746

Donatio iurata nõ indiget inſinuatione, cum iuramẽtum defectũ inſinuationis ſuppleat, etiam ſi ſtatutum requirat, quòd donatio inſinuetur, & hoc maximè procedit, quando per donantem fuit ſtatuto renunciatum. ibid. 5. & 7. 746

& ſufficit generalis renunciatio ſtatutorum cum iuramento. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. nu. 13. 472

Generalis renunciatio in donatione, licèt non tollat defectum inſinuationis, quæ per ſtatutum fieri debet intra certum tempus, operatur tamen reſpectu ipſius inſinuationis fiendæ intra certum tempus, ſi de ea nõ fuerit in ſpecie per ſtatutum prouiſum. In Romana Donationis de Cincijs. 9. Iulij 1586. num. 3. 751

Iuramentum ſupplet defectum inſinuationis, quod procedit etiã in inſinuatione per ſtatutum requiſita contra Curt. Iun. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. num. 14. 472

Defectus inſinuationis per iuramentum ſuppletur. In Rauennaten. Donationis. 29. Aprilis 1596. nu. 14. 1184

Ex donatione non inſinuata nullum ius quæritur donatario; ſecus eſt, ſi adſit iuramentum, quod plures defectus ſanare poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. nu. 3. & 5. 801

Cautio de inſinuanda donatione intelligi debet, quatenus opus ſit. In d. Romana Donationis. 9. Iulij 1586. nu. 4. 751

In donatione reciproca, ſi aliquid euincatur, an reſpectu eius quod fuit euictum, ceſſet reciprocatio, & opus ſit inſinuatione. In Portuen. Bonorum. 29. Maij 1581. num. 1. Deciſ. 523

Exceptio inſinuationis non factæ non eſt exceptio intentionis & nullitatis ſed facti. In Romana Compromiſſi. 14. Maij 1574. num. 2. 232

De donatione requirẽte inſinuationem ſupple vt ſupra in verb. Donatio.

IN SOLVTVM *data creditori non requirũt ſubbaſtationem, quando dantur bona, quæ minus valent, quàm ſit debitum. In Romana Cenſus. 24. Aprilis 1592. num. 5.* 984

& 14. Decembr. 1592. nu. 1. 1005

Sententia, quæ adiudicauit rem pro quantitate debita, & pro concurrenti quantitate, intelligi debet pro iuſta æſtimatione non autem in ſolutum. ibid. num. 24. Aprilis. num. 2. 984

Accipiens bonã in ſolutum facit fructus ſuos. In Romana Fideicommiſſi de Mecinellis. 29. Maij 1598. nu. 1. 1284

Datio in ſolutum babet vim ſolutionis. In Romana Cenſus. Decembris 1599. num. 2. 1333

Datio in ſolutum facta nulla præcedente ſubbaſtatione, quicquid ſit de iure, poteſt de æquitate ſuſtineri. vt in Romana de Gaddis. 21. April. 1578. num. 1. 358

Forma ſubbaſtationis in datione in ſolutum inuenta fuit ad effectum euitãdi fraudem. ibid. nu. 2. 358

Res de iure potius præſumitur data & acceptata in ſolutum quàm in pignus; maximè ſi creditum ſit proportionatum rei datæ & acceptatæ. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobris. 1574. nu. 2. 242

Venditio facta iuxta æſtimationem faciendam eſt conditionalis, ſi æſtimatio reſpiciat dationem in ſolutum, ſecus ſi refuſionẽ pecuniarum, ſi res pluris valeat. In d. Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 4. & 7. 264

Item quando datio in ſolutum non incipit à nomine deſignante certam ſpeciem & corpus determinatum. vt ibid. nu. 5. 264

Bona pro dote data marito in ſolutum tranſeunt in eius dominium, præſertim ſtante clauſula, ad babendum &c. cum pacto conſtituti & cum pacto de retrouendendo. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decembris 1603. nu. 1. 1480

Bona ſtabilia data in ſolutum marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate; ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionem. ibidem num. 2. 1480

Euicta res in ſolutum data, non poteſt quis re-

dire ad primam actionem, niſi eam expreſſè reſeruauerit. In Senogallien. Pradij. 27. Ian. 1595. n. 3. 1114

INSORDESCENTIA *non incurritur niſi per perſeuerantiam in excommunicatione in contemptum clauium, & ad eam inducendam non coniunguntur tempora. In Segobricen. Inſordeſcentia. 5. Iunij 1598. num. 5.* 1285

Clericus quando propter inſordeſcentiam beneficio priuari poſſit. In d. Segobricen. Inſordeſcentia. 5. Iun. 1598. n. 1. & 3. 1285

Quantum tempus requiratur ad effectum inſordeſcentiæ. ibid. n. 4. 1285

Non eſt veriſimile, quòd Capitulum inſigne voluerit per longum tempus inſordeſcere ſine cauſa, & ob id potius pro eo ſentiendum eſt. In Ciuitaten. Fructuum. 25. Februarij 1579. nu. 1. 395

De excommunicatione cum inſordeſcentia vide aliqua in verb. Excommunicatio.

INSTANTIA *per ſententiam dicitur finita. In Romana Pecuniaria ſiue Exequutionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. num. 2.* 823

Procurator conſtitutus ad omnes cauſas & inſtantias cum fideiuſſione domini cum clauſula de rato, dicitur effectus dominus litis & cauſæ. ibid. n. 3. 823

Mandatum procuratoris per mortem mandantis expirat, licèt effectus fuerit dominus inſtantiæ, ſecus ſi dominus totius litis & cauſæ. ibid. n. 1. 823

Procurator dominus litis effectus, quando poſſit cauſam proſequi in ſecunda inſtantia, & quando dicatur dominus totius inſtantiæ vel etiam totius litis. In Toletana Nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. num. 1. 1180

Cauſa in prima inſtantia coram Ordinario non eſt de neceſſitate tractanda, quando fuit allegatus ſuſpectus. In Nicien. Matrimonij. 27. Apr. 1587. n. 6. 781

Inſtantia per iudicem laicum cœpta contra defunctum laicum non tranſit in hæredem clericum. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 9. 957

INSTITOR *non poteſt dominum obligare extra cauſam, cui reperitur præpoſitus; niſi cum certis circumſtantijs, de quibus in l. fin. de exercitor. In Romana Quinquaquintamillium. 19. Iunij 1595. num. 2.* 1139

INSTITVTIO *ſicut poteſt eſſe directa & fideicommiſſaria, ita & verificari poteſt modo in inſtitutione modo in ſubſtitutione. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. num. 11.* 749

Inſtitutio in re certa trahitur ad totam hæreditatem, nulla hærede vniuerſali inſtituto. In Perusina Fideicommiſſi, ſeu Nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. n. 6. 384

Inſtitutio in omnibus bonis mobilibus & immobilibus an dicatur vniuerſalis. In Peruſina Nullitatis Teſtamenti. 27. Maij 1583. nu. 1. Deciſ. 622

In inſtitutione fallax eſt argumentum à mente teſtatoris deſumptum, quòd voluerit teſtator ab ordine ſcripturæ vt primo loco nominatus dicatur inſtitutus, & ſecundo loco ſubſtitutus. In d. Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 7. 749

In inſtitutione conditionali ante conditionis implementum non defertur hæreditas, & deficiente conditione is cui datur hæreditas, non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. ibid. num. 4. 749

In inſtitutione duorum ſub contrarijs conditionibus, ſecundo nominatus non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus ibid. n. 6. 749

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis facendo però vita caſta honeſta & vedouile, dicitur conditionalis. ibid. nu. 1. 749

Dictio, perdat, in inſtitutione poteſt propriè & impropriè diuerſis reſpectibus ſumi. ibid. num. 9. 749

Verbum, conſtituo, non poteſt importare inſtitutionem & ſubſtitutionem, vbi adeſt diuerſa ratio euentuum. ibid. n. 10. 749

Verbum inſtituo eſt directum, & non continet niſi vulgarem ſubſtitutionem, niſi adſint verba denotantia tractum ſucceſſiuum. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. nu. 1. & 7. 934

In inſtitutione facta cum verbis habentibus tractum ſucceſſiuum, verbum, inſtituo, reſpectu primi hæredis teſtatoris importat inſtitutionem, reſpectu verò filiorum hæredis importat ſubſtitutionem. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 16. 409

Verbum inſtituo eſt directum, & non continet niſi vulgarem ſubſtitutionem, niſi adſint verba denotantia tractum ſucceſſiuum. In Bononien. de Felicinis. 8. Februar. 1591. nu. 1. & 7. 934

In inſtitutione duorum, & eorum filiorum, expectanda eſt mors vtriuſque propter pluralem loquutionem, & ſubſtitutio intelligenda eſt diſtributiuè, vt filij in portione patris ſuccedant. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 5. & 6. 409

Inſtitutio facta per verba directa obliquari non poteſt, fallit tamen, vt ibid. n. 1. 11. & 12. 409

Inſtitutio, quæ continet ſubſtitutionem, intelligenda eſt de vulgari & non de fideicommiſſaria; ſecus eſt, ſi adſint verba habentia tractum temporis, quia tunc intelligenda ſunt etiam de fideicommiſſaria. vt ibid. nu. 3. & 13. 409

Inſtitutio extranei facta in teſtamento imperfecto ſimul cum filijs non valet, ſed portio relicta extraneo liberis accreſcit. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nou. 1588. n. 16. 840

Illi in quibus non cadit neceſſitas inſtituendi,

cenſentur

cenſentur vocati ſimul non ordine ſucceſſiuo; fallit tamen vt In d. Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 2. & 11. Deciſ. 409

Clauſula, In omnibus autem alijs bonis &c. in institutione non tollit vniuerſalitatem institutionis. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. n. 2. 83

Institutio vniuerſalis habet vim particularis diſpoſitionis. In Romana Legitima. 9. Decemb. 1598. num. 12. 1303

Institutio facta ſub conditione, ſi me alimentauerit, valet. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Aprilis 1578. num. 21. 359

Institutio facta à patre in eum, qui renunciauit, habetur pro diſcenſu paterno in renunciatione. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 7. 850

Institutio facta, vt ex ea quis conſequatur lucrum per viam institutionis, vel ita eſt cõcepta, vt ſublata futura ſubſtitutione, euaneſcat, non valet, quia per indirectum tollitur facultas teſtandi, ſecundum receptiſſimam Doctorum ſententiam d. Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli. 28. Apr. 1578. n. 17. 359

Institutio poteſt dici captatoria, ſi extranea perſona ſit in conditione poſita. ibid. num. 16. 359

Institutio dicitur captatoria ex eo, quòd eſt deceptoria, ſecundum antiquiorum Doctorum interpretationem. ibidem num. 3. & 19. 359

Institutio dicitur captatoria, quæ in alterius voluntatis arbitrium confertur, vel in euentum futuræ diſpoſitionis, vt exemplo declaratur. ibid. n. 1. & 12. 359

De institutione captatoria vid. aliqua in verb. Captatoria.

Institutiones mutuis affectionibus factæ valent, ſed declaratur eſſe verum, quando per eas nulla imponitur neceſſitas hoc vel alio modo teſtandi. vt ibid. n. 5. & 22. 359

Institutiones inter fratres factæ à mutua affectione proficiſci præſumuntur propter ſanguinis coniunctionem. ibid. n. 6. 359

Conditio reſpiciens futuram institutionem quando vitiet. ibid. n. 25. 359

Institutio hæredum licet inæqualis facta à patre in teſtamento tenet. In Romana Legitima. 16. Octob. 1581. n. 1. 539

Ex hæredis institutione facta in teſtamento nõ cenſentur reuocatæ donationes. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num. 8. 427

Institutio filij facta in legitima tantum, valet. ibid. n. 2. 539

Institutio matris quando dicatur facta ad commodum filij. In Auenionen. Hæreditatis. 29. Nouemb. 1598. n. 2. 1302

De institutione in beneficio vid. in verb. Iuſpatronatus, & in verb. Beneficium.

INSTITVTVS *in omnibus bonis mobilibus & immobilibus an dicatur vniuerſaliter institutus. In Peruſina Nullitatis Teſtamenti. 27. Maij 1583. n. 1. Deciſ.* 622

Institutus in re certa dicitur in tota hæreditate institutus, nullo hærede vniuerſali institutus. In Peruſina Fideicommiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iunij 1582. n. 6. 584

Institutis duobus eorumq; filijs, expectanda eſt mors vtriuſque propter pluralem loquutionem, & ſubſtitutio intelligenda eſt diſtributiuè, vt filij in portione patris ſuccedant. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. num. 5. & 6. 409

Institutis duobus ſub contrarijs conditionibus ſecundo nominatus non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 6. 749

Vxor hæres inſtituta ſub conditione caſtitatis & viduitatis ante hæreditatis aditionẽ vel in legati conſequutione cautionem Mutianam neceſſe dare debet. ibid. n. 3. 749

Mater vocata in caſu, quo vxor inſtituta ſub conditione ſi vitam vidualem & caſtam ſeruauerit, eueniente caſu non dicitur ſubſtituta ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cum nominatione vxoris concurrat hæreditatis delatio, quia tunc mater dicitur ſubſtituta non inſtituta. ibid. n. 5. 749

Mater vnà cum vxore inſtituta concurrit in hæreditate filij reſpectu legitimæ vno & eodem tempore. ibid. n. 8. 749

Institutus vti filius & natus de legitimo matrimonio, debet vtranque qualitatem probare. In Romana Hæreditatis. 1. Iunij 1594. num. 1. 1081

INSTRVMENTVM *quando dicatur eſſe in forma probanti. In Bononien. Domus. 4. Iulij 1597. n.* 1236

Inſtrumentum antiquiſſimum dicitur in forma probanti, nec indiget recognitione. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 20. Maij 1574. num. 1. 1077

Inſtrumentum antiquum iunctis adminiculis fidem facit ſine recognitione. In Rauennaten. Vallium. 6. April. 1579. n. 5. 400

Inſtrumenta, quæ non excedunt metam centũ annorum ante litem motam, non dicuntur eſſe de antiquo. In d. Rauennaten. Vallium. 16. Februar. 1579. n. 1. 394

Inſtrumentum antiquum exemplatum & tranſumptatum, ne propter vetuſtatem pereat, facit fidẽ, ac ſi eſſet originale, ſi exemplatio facta fuerit auctoritate iudicis. In Vlixbonen. Prioratus. 27. Martij 1602. num. 1. 1428

Exemplatio inſtrumenti facta de auctoritate & mandato Ordinarij, de cuius intereſſe & præiudicio agitur, dicitur legitima. ibidem num. 2. 1428

Tranſumptum inſtrumenti probat cum adminiculis & obſeruantia. In Cremonen. Beneficij. 3. Iunij 1596. n. 2. 1192

Non eſt inconueniens, quòd vnum inſtrumentum declaretur per aliud magis ſpecificum.

Exi-

Exina Bonorum. 6. Iunij 1572. n. 2. Deciſ. 167

Enunciatiua inſtrumentorum antiqua probant. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuar. 1594. n. 4. 1061
& in Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. num. 1. 533

Enunciatiua plurium inſtrumentorum in antiquis probant etiam in præiudicium tertij. In Lucana Beneficiorum. 22. Iunij 1580. num. 1. 474

Inſtrumentis ſtatur magis quàm teſtibus. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. num. 7. 339
præſertim quando teſtes non deponunt de cauſa ſcientiæ concludenter. In Imolen. Capellaniarum. 26. Iunij 1600. n. 3. 1376

Plus fidei adhibetur teſtibus antiquis & inſtrumentis quàm modernis de auditu tantum deponentibus, maximè in controuerſia antiqua. In Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. num. 2. 533

Inſtrumentum dicitur probatio probata. In Romana Nullitatis Contractus. 5. Iunij 1595. num. 2. 1134

Inſtrumentum publicum facit probationem probatam. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 26. Octob. 1603. n. 1. 1406

Inſtrumentum publicum obligationis Cameralis dicitur continere probationem probatam, & exequi debet. In Romana Pecuniaria. 28. April. 1586. n. 1. 376

Pro inſtrumento præſumitur, & quòd in eo contenta ſint vera. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Martij 1591. n. 9. 940

Interpretatio fieri debet, vt inſtrumentum nõ contineat repugnantiam. In Fauentina Bonorum. 27. April. 1575. n. 1. 255

Inſtrumentum reduci debet ad concordiam, quo commodius fieri poteſt, ne contineat repugnantiam. In Romana Vſurarum. 1. Februar. 1572. n. 1. 157

Inſtrumentum, quod continet tantum confeſſionem quandam, non probat. In Corduben. Redecimarum. 23. Iunij 1597. n. 3. 1234

Confeſſio relationem habens ad inſtrumenta non obſtat, ſi inſtrumenta non obſtent. In Fauentina Bonorum. 20. Februar. 1581. num. 1. 501

Relatio ad inſtrumentum non attenditur in his, quæ directo contrariantur narratis. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 27. Iunij 1597. num. 3. 1235

Relatio ad inſtrumentum probat ſcientiam contentorum in eo. In Romana Domus Sanctæ Mariæ in Via Lata. 2. Aprilis 1604. num. 4. 1496

Quando teſtis deponens ſe refert ad inſtrumentum, non dicitur depoſitio ſimplex, ſed relatiua, & ſtatur inſtrumento. In Bergomen. Hæreditatis. 3. Iulij 1570. n. 1. 111

Non poteſt quis ſe iuuare eo inſtrumento, quod pro parte ſua non adimpleuit. In Romana Societatis Scutorum centum. 9. Iulij 1584. num. 2. Deciſ. 673

Iurans ſeruare omnia contenta in inſtrumento, ob inobſeruantiam & contrauentionem incidit in pœnas l. ſi quis maior. C. de tranſaction. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. n. 1. 814

Agens ad reſciſſionem inſtrumenti iurati debet cõcludenter probare ſuam intentionem, aliàs probatio dubia non releuat; maximè ſi inſtrumentum habeat primordium veritatis. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Martij 1591. n. 1. & 8. 940

Inſtrumentum ſeu ſcriptura publica non poteſt dici ſuſpecta, ex quo cuſtodiatur in loco ſeu terra ſubiecta ei, ad quem talis ſcriptura pertinet, niſi locus ſit de ſui natura ſuſpectus. In Parmen. Status. 2. Aprilis 1590. num. 1. 917

Locus in inſtrumento ſeu ſcriptura publica eſt vna ex perfectionibus, quæ in inſtrumentis requiruntur. In Parmen. Status. 24. Maij 1591. n. 2. 949

Inſtrumentum carens clauſula, Actum, dicitur imperfectum, cum non conſtet fuiſſe à partibus rogatum notarium; Idem eſt, ſi in eo non adſit locus. ibid. n. 1. 949

Clauſula, Actum, per alium notarium appoſita in inſtrumento, qui de eo non fuit rogatus, auget ſuſpicionem falſitatis. ibidem num. 3. & 8. 949

Inſtrumentum carens clauſula, Actum, non poteſt capere robur à filcia, in qua adſint aliæ ſcripturæ informes, quæ nunquàm fuerunt rogatæ. ibid. n. 4. 949

Deficiente clauſula Actum, in inſtrumento, deficit ſtipulatio. ibid. n. 7. 949

Additio clauſulæ, Actum, in inſtrumento manu diuerſa, magnam arguit falſitatis ſuſpicionem. ibid. n. 8. 949

Inſtrumentum in filcia prothocolli carens clauſula, Actum & teſtibus, non dicitur authenticum; fallit ſi inſtrumentum huiuſmodi continuatum ſit cum alijs ſcripturis habentibus dictam clauſulam, Actum & teſtes, & habeat relationem ad eas, tunc enim dicta clauſula, Actum & teſtes cenſentur in illa repetiti. In d. Parmen. Status. 26. Iunij 1589. n. 1. 888

Inſtrumentum ſeu ſcriptura in prothocollo non ſubſcripta, & carens ſigno impugnari non poteſt tanquam non authenticum, ſi habeat clauſulam Actum. ibid. n. 9. 888

De filcia inſtrumentorum vel ſcripturarum quæ habetur pro prothocollo, idem iudicatur, quod de prothocollo. ibid. n. 2. 888

Inſtrumentum ſeu ſcriptura in prothocollo notarij reperta, ſcripta manu aliena non dicitur authentica; ſecus eſt, ſi in margine ſit ſcriptum, manu eiuſdem notarij, de voluntate ſua. ibidem num. 3. 888

Singula inſtrumenta notarij in prothocollo non habentia ſubſcriptionem, & ſignum nota-

notarij, ſi tamen alia requiſita habeant inſtrumentorum perfectionem concernentia expleri poſſunt, cum in prothocollo non requiratur ſubſcriptio & ſignum. In d. Parmen. Statu. 7. Februarij 1590. n. 3. & 6. Deciſ. 909

Inſtrumenta reperta in prothocollo de neceſſitate ad illorum perfectionem non requirunt omnia, quæ in inſtrumentis publicis requiruntur contra Purpurat. & alios qui dicunt hanc opinionem tenentes loqui communem opin. ibid. n. 4. 909

Pro habendis inſtrumentis repertis in filcia abſq. ſigno & ſubſcriptione notarij pro authenticis potiſſimum attenditur conſuetudo regionis & notarij. ibid. n. 5. 909

Conſ. Alex. 153. nu. 8. vol. 2. quomodo intelligatur circa inſtrumentum vel ſcripturam non habentem ſubſcriptionem notarij non exiſtentem in filcia, quæ habeat vim prothocolli. ibid. n. 1. 909

Inſtrumenta ſeu ſcripturæ notarij exiſtentes in filcia, quæ habet rubricellam, licèt ſint folia volantia, perinde habentur, ac ſi eſſent ſimul compacta, maximè vbi ex conſuetudine filcia habetur pro prothocollo ibidem. nu. 2. 10. & 13. 909

Inſtrumentum ſeu ſcriptura vna vel plures imperfectæ repertæ in prothocollo notarij non derogant fidem cæteris perfectis ratione loci, qui deſtinatus eſt pro ſcripturis & inſtrumentis veris, ſed potius ſumunt robur à loco. ibid. nu. 8. 909

Inſtrumento reperto in folio volanti extra prothocollum ſiue filciam fides non eſt adhibenda, ſi caret ſubſcriptione & ſigno notarij, nec poteſt redigi in publicam formã, niſi aliquod robur ſumat à loco, prout ſi reperiatur in Archiuio authentico, ſi verò illius nota ſit in prothocollo, tunc ſumit robur ab eodem prothocollo. ibidem. num. 12. 909

Ex verbis inſtrumenti, & ſic promittendo iurauerunt ad Sancta Dei Euangelia manibus eorum corporaliter tactis, vltra clauſulam, Actum & teſtes, probatur rogitus notarij, licèt deficiat ſubſcriptio & ſignum. ibid. nu. 14. 909

Inſtrumentum ſeu ſcriptura carens ſigno & ſubſcriptione notary reperta in filcia ex ſe non facit plenam fidem, ſed hoc procedit ſi ſcriptura ſeu inſtrumentũ ſit inter ſcripturas non authenticas; ſecus eſt, ſi habeat clauſulam Actum, quia tunc poteſt redigi in publicam formam. In d. Parmen. Statu. 15. Decembris 1589. num. 1. & 3. 902

Clauſula, Actum, denotat ſcripturæ ſeu inſtrumenti perfectionem, & illius publicationem. ibid. nu. 2. 902

Subſcriptio & ſignum notarij ad perfectionem inſtrumenti in prothocollo contenti non requiritur, dummodo in eo adſint alia requiſita, cum poſſit etiam per alium notarium de commiſſione iudicis adhiberi, ſi is qui de eo rogatus fuit, ſit mortuus. ibid. nu. 5. Deciſ. 902

Inſtrumenta ſeu ſcripturæ etiam minus authentica reperta in filcia notarij ad effectũ ne reddant locum æquiuocum, ſufficit quòd poſſint reduci in publicam formã, eo modo quo reperiuntur, licèt fortè in iudicio fidẽ non facerent, niſi iudex ita iudicauerit. ibid. nu. 6. 902

Item ſufficit ad hunc effectum, quòd notarius habuerit eas etiam minus authenticas pro talibus, ex quibus poſſint confici inſtrumenta, ſcilicèt quòd eas adnotauerit in ſua rubricella. ibid. n. 7. 902

Inſtrumenta ſeu ſcripturæ repertæ in filcia etiam minus authentica ex aliarum fide ſuppleri debent, ſi in aliquo deficiunt, potius quàm ex eis ſubuerti fides omnium inſtrumentorum in ea filcia contentorum. ibid. nu. 9. 902

Notarius deputatus ad facultatem explendi inſtrumentum non poteſt ſupplere ſubſtantialia, ſi in eo deficiant. d. Parmen. Statu. 24. May 1591. nu. 6. 949

Forma ſtatuti circa ſolemnitates inſtrumenti loci, vbi eſt celebratum inſtrumentum, ſeruari debet. Parmen. Statu. 26. Iun. 1589. nu. 6. 882

Suſpiciones circa inſtrumenta & ſcripturas publica notariorum non ſunt attendendæ, ſi non ſint releuantes. In d. Parmen. Statu. 21. Apr. 1589. nu. 3. 866

Filcia inſtrumentorum non poteſt dici ſuſpecta, ex quo allegentur eſſe tot inſtrumenta, & reperiantur eſſe plura. ibid. nu. 1. 866

Mutatio Indictionis in inſtrumentis, vel caſſatio verborum in iiſdem, poſitis in filcia, non reddunt filciam ſuſpectam in alijs non caſſatis. ibid. nu. 2. 866

Interlineatura & caſſationes in inſtrumẽtis ex cauſa abbreuiaturarum notariorum non ob id reddunt inſtrumenta ſuſpecta, cum hoc eis liceat in ſuis originalibus, dũmodo nihil fuerit caſſatum vel additum, quod re vera aliquod pariat præiudicium. In d. Parmen. Statu. 2. Apr. 1590. nu. 2. 957

De inſtrumento exemplato & tranſumptato vid. in verb. Tranſumptum.

In exemplatione inſtrumenti & extractione ex prothocollo, quando non pendet lis, non requiritur partis citatio ſecundum magis communem opin. Bononien. Domus. 4. Iul. 1597. nu. 3. 1236

Hæres notarij an poſſit exemplare inſtrumẽtum. ibid. nu. 2. 1236

Quando non fuit oppoſitum contra extenſionem inſtrumenti, omnes præſumuntur in ea ſolemnitates interueniſſe. ibid. nu. 4. 1236

Apocha priuata quando præferatur inſtrumento publico, vid. in verb. Apocha.

Hæres tenetur dare legatario inſtrnmentnm fundi legati, quãdo originale eſt apud hæredem, & haberi aliunde non poteſt, & quãdo teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij. Romana Releuationis indemnitatis. 27. Octobr. 1603. n. 11. & 12. Deciſ. 1477

Cedens non tenetur tradere inſtrumentum ceſſionario, quando originalia ſunt apud Notarium, apud quem haberi poſſunt, cum ſufficiat indicatio. ibid. n. 10. 1477

De inſtrumentis inueſtiturarum. vid. in verb. Inueſtitura.

INTENTIO *& effectus potius quàm modus ſunt conſiderandi. Oſcen. Canonicatus. 9. Iun. 1593. n. 3.* 1034

Intentio actoris eſt plenè probanda, & ea probata reus exceptionẽ ſuã plenè probare debet, alioquin probatio actoris non confunditur. In Cæſaraugustana Decimarũ. 3. Iun. 1577. n. 2. 332

Fundans intentionem ſuam in diſpoſitione qualificata, qualitatem probare debet. ibid. num. 1. 332

Intentio fundata non eliditur ex poſſeſſione quæ non habet titulũ iuſtificatũ. ibid. n. 10. 332

Abſurdum illud dici poteſt, quod eſt contra intentionem agentis. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. n. 19. 201

De defectu intentionis. vid. in verb. Defectus.

INTERDICTVM *unde vi datur tantũ ei, cõtra quem vis illata fuit non autem alijs. Vercellen. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. n. 7.* 1041

In omnibus interdictis poſſeſſorijs cõdemnatio fit tantum in id, quod intereſt. Fauentina bonorum mobilium. vlt. Febr. 1586. num. 2. 722

In interdicto quorum bonorum non veniunt fructus niſi à die motæ litis. Romana Domus de Roſis. 13. Iun. 1572. n. 1. 170

Ad excludendum interdictum quorum bonorum requiritur titulus validus, nec ſufficit inualidus ſeu putatiuus de communi opin. Cirusen. Bonorum. 4. Maij 1575. num. 1. 256

INTERESSE *non debetur vbi non datur mora. Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. n. 2.* 1427

Intereſſe moræ non poteſt conſiderari in non ſoluente, quando extrinſecus accidit ſine ſua culpa extra corpus ſuæ obligationis, ſi abſit dolus & culpa non ſoluentis. Romana damnorum & intereſſe. 12. Februarij 1590. nu. 4. 912

Obligatio ad intereſſe vel ad quanti plurimi non intrat, niſi data mora debitoris. In Auximana Bonorum. 18. Mart. 1591. num. 3. 941

Saluianum interdictum locum habet tam pro recuperatione dãnorum & intereſſe, quàm pro ſorte principali; maximè ſi hypotheca conſtituta ſit in inſtrumento pro omnium promiſſorum obſeruatione, & multo magis ex natura obligationis rei veniunt etiã damna & intereſſe propter moram debitoris etiam ſine interpellatione. Romana damnorum & intereſſe. 11. Februarij 1591. nu. 1. Deciſ. 935

Quando quis cogitur accipere pecunias ad cãbium propter moram debitoris, tunc etiam ſine interpellatione debitor tenetur ad dãna & intereſſe, ſed pro eis non competit Saluianum, niſi præcedat hypotheca. ibid. num. 2. 935

Damna & intereſſe concludenter probantur per inſtrumenta ſocietatum. ibid. n. 4. 935

Facultas data capiendi pecunias ad intereſſe quatenus opus ſit, dicitur conditionalis, & indigentia capiendi probari debet. Romana Dohanæ ſalis. 10. Decembr. 1582. num. 1. 593

Quis non tenetur ad damna & intereſſe, quãdo ſolutio fuit impedita per ſequeſtrum. In d. Romana damnorum & intereſſe. 12. Febr. 1590. nu. 1. 912

Ad hoc vt quis poſſit petere damna & intereſſe lucri ceſſantis, probari debent requiſita per Caſtr. in l. 3. § fin. de eo quod cert. loc. Albanen. Pecuniaria. 7. Nouembr. 1597. nu. 1. 1240

& in Romana Vſurarum. 16. Decembr. 1569. nu. 3. 88

Intereſſe damni emergentis non debetur non probatis requiſitis per Caſtr. in l. 3. de eo quod cert. loco. Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. n. 5. 1427

Intereſſe lucri ceſſantis debetur etiam ad rationem officiorum vacabilium. Romana Fundaci. 9. Decembr. 1585. n. 4. 914

In actionibus bonæ fidei nõ debetur intereſſe lucri ceſſantis, quod intelligendum eſt procedere reſpectu moræ ante litem conteſtatam contractæ; ſecus eſt in mora, in qua quis per litis conteſtationem conſtituitur. ibid. nu. 3. 914

In petẽdo intereſſe lucri ceſſantis quæ requirantur. Romana Vſurarum. 19. Ianuar. 1573. num. 1. 186

In petendo intereſſe lucri ceſſantis lucrum probari debet in potentia propinqua, iuxta requiſita Caſtrenſ. in l. 3. § fin. n. 3. de eo quod certo loco. In Romana Fundaci. 26. Febr. 1586. nu. 1. 921

Ad petendum intereſſe lucri ceſſantis non eſt neceſſaria probatio ſoliti, ſed ſtante proteſtatione ſufficit probatio potentiæ propinquæ. ibid. nu. 4. 921

Ad probandum intereſſe lucri ceſſantis, quod eſſet in potentia propinqua, ſufficit proteſtatio cum fide notarij, & depoſitiones proxenetarum in actis etiam parte nõ citata. d. Romana Fundaci. 9. Decembr. 1585. num. 2. 914

Quòd quis ſolitus ſit ſuas pecunias negotiari, ad effectum probandi intereſſe lucri ceſſantis, probatur ex negotiatione præcedente earundem pecuniarum. ibid. nu. 1. 914

In-

Intereſſe eſt liquidandum iuxta requiſita Caſtrenſ. in l. 3. §. cum de officio. de eo quod certo loco. Senogallien. Pradij. 27. Ianuarij 1595. n. 1. & 5. Deciſ. 1114

Intereſſe nõ ita taxatur, quod eſt in ſola potentia, prout taxaretur, ſi re vera in actu exiſteret. Romana damnorum & intereſſe. 6. Mart. 1587. nu. 3. 770

In materia taxationis intereſſe lucri ceſſantis plurimum defertur arbitrio iudicis. ibid. num. 1. 770

Intereſſe lucri ceſſantis per Rotam taxatur ad rationem ſeptem cum dimidio pro centenario, quando prætendens intereſſe non habebat in promptu magis negotiationem officiorum vacabilium quàm non vacabilium. ibid. nu. 2. 770

Obligatus in contractu cenſus ad damna & intereſſe, dicitur etiam obligatus pro cenſibus decurſis & decurrendis ratione intereſſe. Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. nu. 6. 983

In actione de tradendo rem liberam veniunt damna & intereſſe, ſi res non tradatur. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 7. 671

Vendens rem prohibitam alienari nõ tenetur praciſè dominium rei venditæ in emptorem transferre, ſed tantum ad intereſſe tenetur. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iunij 1587. nu. 12. 787

Venditor ignorans prohibitionem alienationis non tenetur ad intereſſe extrinſecum, ſed tantũ ad intrinſecũ circa rẽ, & hoc ſiue ſcienter ſiue ignorãter alienauerit. ibid. n. 9. 787

Venditor nõ excuſatur ab obligatione damnorum & intereſſe, in quibus per pactum expreſſum ſe obligat prætextu ignorantiæ prohibitionis alienationis. ibid. nu. 3. 787

Qui ſe obligauit expreſſè in contractu ad dãna & intereſſe in caſu, quo aliàs ex natura actionis non teneretur, propter pactum expreſſum tenetur. ibid. n. 1. & 10. 787

Venditor etiam ignorans prohibitionem alienationis tenetur de euictione, & ad damna & intereſſe. ibid. nu. 4. 787

Venditor in alienatione nulla promittens de euictione, licèt non teneatur ad duplum vel triplum, ſed ad ſimplum tantum, non ob id eſt liberatus ab obligatione damnorũ & intereſſe reſpectu illius ſimpli. ibidem. num. 6. 787

Intereſſe emptoris, & reſtitutio pretij in venditione rei alienæ à pari procedunt, ſiue in venditore adſit ignorantia, ſiue non. ibid. nu. 5. 787

Vaſſallus ignorans rem venditam eſſe feudalem tenetur ad intereſſe. ibid. nu 7. 787

Prohibitio facta in contractu regulariter nõ impedit dominij translationem, quamuis alienans teneatur ad intereſſe. Portuen. Bonorum. 24. Octob. 1580. n. 3. 476

Pactum conuentum de reſtituendo pecuniam vnà cum intereſſe recipit interpretationẽ à iure communi, quatenus intereſſe debeatur. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. nu. 3. Deciſ. 1427

INTERPELLATIO *extraiudicialis nõ interrumpit præſcriptionem etiam ſtatutariam. Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. n. 5.* 718

Poſt interruptam præſcriptionem per interpellationem, præſcriptio de nouo inchoare poteſt. ibid. n. 6. 718

Per interpellationem, præſcribẽs conſtituitur in mala fide & interrumpitur præſcriptio. Romana Domus. 6. Mart. 1587. nu. 7. 769

Per interpellationem coram arbitris & litis conteſtationem perpetuatur actio; ſecus eſt ſi interpellatio ſit nulla, & non habeat vim litis conteſtationis. In d. Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. num. 1. & 10. 697

Iudex per trinam interpellationem conſtituitur in mora ad effectum, vt ab eo poſſit appellari, & negotium deuoluat ad ſuperiorem. In Calagurritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 4. 455

INTERPRETATIO *illa fieri debet, quæ eſt fauorabilis augmento cultus diuini. Calaguritana beneficij de Iocano. 9. Aprilis. 1601. nu. 5.* 1385

Interpretatio fieri debet, vt actus ſuſtineatur. Placentina Bonorum. 13. Iunij 1583. num. 10. 627

Interpretatio non eſt facienda, quæ contineat abſurdum. Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 2. 331

Interpretatio non eſt facienda ad fauorem illius, qui potuit, & debuit ſe explicare, & non fecit. Monaſterien. Canonicatus. 20. Decemb. 1566. n. 1. 11

Interpretatio fieri debet, ne inducatur iuris ſui renunciatio contra iuris regulas. Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. n. 9. 829 *& in Burgen. Iuriſdictionis. 8. Aprilis 1585. nu. 1.* 696

Interpretationi quæ cõuenit proprietati verborum & obſeruantiæ, ſtandum eſt. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. Iunij 1587. num. 2. 788

Vbi verba ſunt clara, non eſt opus alia interpretatione. Nullius de Stippa. 19. Decembr. 1586. nu. 1. 762

Regula illa, quòd interpretatio pro validitate actus ſit facienda, quando non procedat. Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iunij 1578. nu. 9. 369

Eius ſolum eſt interpretari, cuius eſt gratiã facere. Romana Diſcuſſionis. 27. Octob. 1579. nu. 3. 892

In priuilegijs, vt euitetur ſuperfluitas, & ſingula ſuos effectus producãt, interpretatio fit aduerſus ius commune, licèt regulariter ſtrictè interpretentur. In Bononien. de Bologninis. 17. Iunij 1566. num. 5. 5

Interpretatio rigoroſa fieri debet, vbi agitur

de tollenda pœna & impunitate inducẽda. Veliterna Bonorum. 13. Februarij 1579. num. 13. Deciſ. 393
In priuilegio fauorabili ſit lata interpretatio in his, in quibus nullum prorſus cuiquam ſit praiudicium. Meten. Canonicatus. 14. Mart. 1586. n. 2. 728
Priuilegia ſunt ſtrictè interpretanda, vt in verb. Priuilegium.
Statutum recipit interpretationem à iure cõmuni paſſiuam. Burgen. Iuriſdictionis. 25. Octobr. 1585. n. 4. 706
niſi in indiuiduo aliquid deducat iuri communi contrarium. Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. nu. 9. 404
Statutum excludens interpretationem nõ excludit bonam & rationabilem. Romana hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. n. 12. 496
Ex ſtatuto non poteſt ſumi interpretatio voluntatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris. Romana fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597. nu. 8. 1216
INTERROGATORIA ſi ſint data coram iudice recuſato, licèt cum proteſtatione, dicitur quodam modo receſſum à recuſatione, cum proteſtatio ſit contraria dationi interrogatoriorum. Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouemb. 1589. nu. 7. 897
Examen factum coram iudice recuſato cum interrogatorijs partis eſt maioris põderis & fidei, quàm ſi ea omiſſa fuiſſent. ibid. n. 8. 897
Vbi fuit facta probatio cum interrogatorijs, Signatura Sanctiſſimi ſolet alias nullitates reijcere. ibid. nu. 9. 897
Teſtes examinati ſine interrogatorijs ad hoc vt ſint bene examinati, ſufficit, quòd poſtea cum interrogatorijs ſint repetiti. Romana dãnorum & intereſſe. 13. Ianuar. 1581. num. 8. 494
Quando pars ſæpius fuit citata ad dandum interrogatoria, ſufficit quòd per iudicem teſtes fuerint interrogati. Romana Hoſpitij de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 4. 1456
INTIMATIO prius reproduci debet ante quàm ad ſubhaſtationem deueniatur. Senogallien. Pradij. 5. Decembris 1594. num. 9. 1100
Decretũ iudicis ex defectu intimationis impugnari non poteſt, ſi ad notitiam partis peruenerit. Corduben. Redecimarum. 29. Ianuar. 1593. nu. 7. 1010
Intimatio habet vim citationis. Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. nu. 3. 583
& in Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 4. 1057
Intimatio litis non eſt neceſſaria, quãdo pars illius notitiam habuit in tempore. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 9. 671
INTRVSVS in beneficio reſeruato non poteſt dare de regula de annali. Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. n. 8. 1060
INVENTARIVM in quo non adſunt ſolemnia inſtrumenti nempe dies & ſubſcriptio, & ſimilia, non dicitur legitimum. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. num. 1. Deciſ. 378
Inuentarium factum cum interuentu iudicis non indiget teſtiũ ſubſcriptione. ibid. n. 2. 378
Inuentarium præſumitur ritè & rectè factũ, ſi interuenerit tempus ſufficiens à die, quo fuit inchoatum vſq. ad diem quo fuit perfectum, maximè ſi in partibus remotis ſit hæreditas. ibid. num. 7. 378
In confectione inuentarij creditores certi ſunt ſpecialiter citandi, nec ſufficit generalis citatio, quod non procedit in abſentibus. ibid. nu. 4. 378
Confuſa deſcriptio ſcripturarum repertarum in ſacco in inuentario admittitur, quia præſumendum eſt ſcripturas non fuiſſe alicuius momenti propter diligentiam, quam præſumitur adhibuiſſe iudex. ibid. n. 3. 378
Inuentarium facit, quòd ſeparentur bona hæredis à bonis teſtatoris, & facit quòd hæreditas cenſeatur tanquam iacens. Romana Saluiani interdicti. 2. Decem. 1588. n. 5. 842
Confectio inuentarij impedit confuſionem actionum, tam ſi creditor ſuccedit debitori, quàm ſi debitor creditori. ibid. nu. 4. 842
Per confectionem inuentarij non poſſunt confundi actiones, quando hæres erat debitor teſtatoris, & lis erat contra ipſum debitorem conteſtata. ibid. n. 9. 842
Beneficiũ l. fin. §. & ſi præfatam. C. de iur. deliber. ſuper confectione inuentarij non habet locum, niſi concurrente bona fide. Nucerina Affictus. 1. Febr. 1594. nu. 1. 214
Reſtitutio aduerſus non confectionem inuentarij ex pluribus capitibus dari poteſt. In Præneſtina tranſactionis. 22. Maij 1579. num. 3. 406
Fideiuſſor ſuccedens ei, pro quo fideiuſſit, licèt faciat inuentarium, non tamen eximitur à ſua obligatione neque confunditur. Romana Saluiani interdicti. 2. Decem. 1588. nu. 7. 842
Quando creditor eſt hæres debitoris ſine inuentario confunduntur & extinguuntur actiones. Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. num. 3. 504
Inuentarium reddit ſolum ſecurum hæredem ne damnum patiatur, non autem vt lucretur. Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. num. 4. 504
Qui dicit aliquid aliud extare vltra deſcripta in inuentario, probare debet. ibid. n. 6. 504
Per aditionem hæreditatis non confecto inuentario confunduntur actiones hæreditariæ, licèt dicat ſe adire cũ beneficio legis & inuentarij. Romana legati domus. 13. Februar. 1568. n. 2. 40
Ob nõ confectionem inuentarij hæres teſtamẽtarius tenetur etiã vltra vires hæreditatis. Nepeſina Cenſus. 30. Apr. 1599. nu. 2. 1318

In

In materia conficiendi inuentarium attenditur ſtylus loci & regionis. In Romana ſeu Regien. Saluiani interdicti. 23. Mart. 1590. num. 3. Deciſ. 915

Inuentarium probat contra haredem, quòd hareditas ſit ſoluẽdo. In Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. nu. 1. 1394

Inuentarium non probat debita in eo deſcripta verè extitiſſe, maximè ſi non fuit confectum ab harede vniuerſali. ibid. nu. 2. 1394

Producens inuentarium in parte & partibus non dicitur in totum illud approbaſſe. In Romana Domorum. 15. Iunij 1584. n. 5. 1394

Inuentarium probat primum extremum poſſeſſionis iniuncto inſtrumento locationis facta, cum alijs de quibus. In Romana Domus. 15. Ianuar. 1588. nu. 1. 807

Hares cum beneficio legis & inuentarij poteſt ante omnia petere ſeparationem bonorum, etiam quòd hareditas ſit ſoluendo; & ſeparationem legitima, declara tamen vt in Portuen. Bonorum. 9. Decembris. 1579. num. 9. 430

Hares non eſt magis priuilegiatus poſt confectum inuentarium quàm ante inuentarium, quando in bonis competit Saluianũ ratione hypotheca in contractu appoſita. ibid. num. 3. 430

Ceſſio hareditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non laſiua. vt in Maceraten. Ceſſionis. 9. Decem. 1592. nu. 2. & 3. 1004

Geſta per tutorem teſtamentarium ante confectum inuentarium & alia ſolemnia tenent, licèt poſſit tutor vti ſuſpectus remoueri. ibid. nu. 5. 1004

Pro ſufficiẽti redditione rationis adminiſtrationis inuentarium exhiberi debet & liber rationum. In Romana Dotis & Tutela. 4. Iul. 1603. nu. 1. 1473

Aſſertio falſa in inuẽtario praſumitur facta in praiudicium creditorum, cum quibus erat lis tempore inuentarij. In Nucerina Aſſictus. 13. Maij 1573 nu. 3. 204

INVERISIMILITVDO *facit, quòd fides teſtis diminuatur, ſed non ob id teſtis reijcitur. In Parmen. Status. 16. Iun. 1597. nu. 1.* 1230

INVESTITVRA *verbalis per realem inueſtituram ſubſequentem expirat. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembr. 1571. num. 3.* 144

Materia inueſtitura habet magnam conformitatem cum immiſſione, qua fit ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. & argumentum valet de vna ad aliam. ibid. nu. 4. 144

Vbi verba inueſtitura ſunt clara, ea ſunt attendenda, quando verò ſunt dubia, interpratatio contra concedentem fieri debet. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. num. 8. 1362

Ad hoc vt conſtare poſſit, an quis ſit de comprehenſis in inueſtitura, ſemper recurrendum eſt ad tenorem ipſius. Peruſina Bonorum. 12. Decem. 1597. nu. 1. Deciſ. 1249

Inueſtitura praſumitur facta ſecundum conſuetudinem concedentis, ſed talis praſumptio non ſufficit ad obtinendum per viam actionis contra poſſeſſorem. ibid. num. 2. & 3. 1249

In inueſtituris & conceſſionibus intentio partium eſt prouidere ſucceſſoribus. In Romana Domus. 5. Nouem. 1582. nu. 4. 589

Vbi inueſtitura ſit pro certa & determinata cauſa nõ conſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. ibid. nu. 5. & 7. 589

Tempus triginta annorum datum ad petendum inueſtituram, quando extraneus eſt inueſtitus, habet locum, licèt infra annum non fuerit petita. In Ceruien. Bonorum. 17. Iun. 1583. nu. 2. 630

& in ead. 23. Mart. 1583. nu. 8. 610

Tempus anni ad petendum renouationem inueſtitura nõ incipit, niſi à die ſcientia, nec eius lapſus obeſt, quando eſt inueſtitus extraneus. ibid. nu. 1. 630

& in eadem 23. Mart. 1583. nu. 7. 610

An oblatio conditionum ab alijs repertarum, quam facere debet petẽs inueſtituram, poſſit fieri poſt motum iudicium, & poſt litis conteſtationem. in ead. 17. Iun. nu. 4. 630

Finita emphyteuſi per generationem vel caducata, poteſt alius de familia petere renouationem inueſtitura etiam ſi ſit fœmina. In d. Ceruien. Bonorum. 23. Mart. 1583. num. 1. & 6. 610

Secus eſt ſi in petitione inueſtitura renunciatum ſit iuri in ea ſibi competenti, mediante pacto in ea appoſito. ibid. nu. 2. 610

Item ſecus ſi renouatio infra annum petita non fuerit. vt ibid. nu. 7.

Item ſecus, ſi tempore petitionis inueſtitura res non ſit integra. vt ibid. nu. 9.

iſta tamen limitatio nõ procedit, niſi quãdo aliqua negligentia imputari poteſt veniẽti poſt renunciationem, ex quo eam non petiit in tempore. vt ibid. d. nu. 9.

Item ſecus ſi petens inueſtituram non ſit de haredibus, & inueſtitura ſit hareditaria. vt ibid nu. 10.

Item ſecus ſi non petatur inueſtitura ijſdẽ conditionibus, qua ab extraneo reperiuntur, & offeruntur. vt ibid. nu. 11. 610

Inueſtitura renouatio eſt actus extraiudicialis, à quo etiã extraiudicialiter appellari poteſt. In Callien. Bonorum. 13. Ian. 1595. nu. 4. 1106

Quando inueſtitura habet vim contractus, per Principem ſeruari debet. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maij 1577. num. 3. 325

Princeps non poteſt alterare inueſtituram antiquam, nec in ea comprehenſis praiudicare abſque illorum culpa, ſed ſolum ex cauſa, quam exprimere debet. ibid. num. 2. 325

Inueſtituræ antiquæ recipiunt interpretationem à poſterioribus. In Cervien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. nu. 5. Deciſ. 183

Recognitiones an probent ſine inueſtitura. Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. num. 4. 1387

Clauſula poſita in inſtrumento tranſactionis ſeu concordia inita ſuper re ad tertiam generationem conceſſa, recipiunt eandem interpretationem, quam recipit inſtrumentum inueſtituræ. In Romana Hoſpitii de Lucatellis. 28. Maii 1603. n. 2. 1466

In inueſtitura facta ad tertiam ipſius generationem non habetur ratio primi acquirentis, cum nemo ſe ipſum generet; immo plures Doctores volunt, quòd idem ſit etiã ſine illa dictione ipſius. In Romana Domorum. 24. Maii 1600. nu. 1. & 2. 1362

Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erant in præcedenti conceſſione, non dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. ibid. nu. 3. 1362

Inueſtitura in qua vocantur filii, nepotes, pronepotes, & alii deſcendentes maſculi legitimi & naturales quicumque hæredes & ſucceſſores in perpetuum includit etiam fœminas, ſaltem in defectum maſculorum. In Interamnen. prætenſæ illegitimitatis. 18. Iun. 1599. nu. 2. 1321

Inueſtitura cantans in nepotes an comprehẽdat neptes. In Cervien. Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 2. 604

Inueſtitura cantans in nepotes non comprehendit neptes bene poteſt vigore facultatis in inueſtitura data illas nominandi, diſponi, quòd habilitentur, & tunc non dicentur ſimpliciter comprehenſæ ſed habilitatæ, vt nominari poſſint. ibid. nu. 9. 604

In inueſtitura conceſſa cum clauſula pro ſe & ſuis hæredibus & ſucceſſoribus, veniũt etiam hæredes extranei, etiam in feudalibus & emphyteuticis. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1575. nu. 3. 188

Ex inueſtitura, quæ nõ fuit ſortita effectum, non probatur poſſeſſio Eccleſiæ contra tertium, etiam ſi obtenta ſit ſuper ea confirmatio Apoſtolica. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decembris 1587. n. 6. 804

Ex inſtrumentis inueſtituræ probatur dominium bonorum. Item per confeſſionem inueſtiti. In Vicen. decimarum feudalium. 28. Apr. 1589. nu. 2. 869

Finita linea inueſtitorum intrat ſpolium, ſi Eccleſia non fuerit redintegrata. In Victina feudi decimarum. 10. Mart. 1603. num. 5. 1458

IOCALIA *non præſumuntur donata ſpõſæ, ſed tantum tranſmiſſa à ſponſo, vt magis ornata incedat, poteſt tamen probari contrarium. In Romana Iocalium. 19. Mart. 1590. nu. 2.* 914

Iocalia tranſmiſſa à ſponſo ſponſæ præſumũtur donata, attenta qualitate perſonarum, vel ſi non ſint exceſſiui valoris, ſed potius exigui reſpectu contrahentium perſonarũ nobilium. ibid. n. 3. Deciſ. 914

IRREGVLARITAS *ex corporis vitio contrahitur. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583. num. 2.* 625

Irregularitas non inducitur ex omni inciſione cuiuslibet digiti. In Turritana Tertiaria. 3. Iulij 1595. n. 6. 1147

Irregularitas quando inducatur ob ſubminiſtrata indicia in cauſa criminali. Parmen. Status. 5. Iun. 1596. n. 1. 1191

IVDEX *habet legem ex commiſſione ſcriptã. In Taurinen. Prioratus. 23. Mart. 1582. num. 2.* 571

Iudex nõ poteſt moueri ex his, quæ ſunt extra acta contra ſententiam Abb. Felini & aliorum. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 10. 377

Iudex ſi pronunciat ſe competentem, & talis interloquutoria tranſeat in iudicatum ob non proſequutionem appellationis, ſi poſtea per iudicem feratur ſententia, valet. In Valentina Monaſterij. 26. Ianuar. 1568. num. 1. 35

Mulier non poteſt eſſe iudex, cum ſit iudicaturæ incapax. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 3. 468

Pro maioribus iudicibus præſumitur ſuper validitate actus. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 16. 290

Non debet decipi, qui aliquid facit auctoritate Iudicis. In Romana Subhaſtationis. 20. Iun. 1597. n. 3. 1233

Factum iudicis reputatur factum partis. ibid. nu. 2. 1233

Enunciatiuæ iudicis non ſtatur. Perufina Exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 1. 554

Priuatorum conſenſus iudicem non facit. In Romana de Fabijs. 26. Octobr. 1579. n. 2. 418

Iudex quãdo non dicatur functus officio per ſententiam. ibid. nu. 4. 418

Iudicis deputatio debet conſtare, aliàs non ſufficit partium comparitio coram eo. ibid. num. 1. 418

Iudex debet pronunciare, prout partes volunt in his, quæ ab eorum voluntate pendent. Aſten. Bonorum. 19. Iun. 1592. n. 3. 995

Iudex poteſt ex officio etiam poſt concluſum in cauſa iuramentum calumniæ deferre. Calaguritana de Iocano. 5. May 1600. num. 2. 1355

Iudex per proceſſum ad vlteriora cenſetur reiecisſe exceptionem. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. nu. 8. 383 *& in Romana Domus. 29. Mart. 1574. num. 3.* 227

Iudex commiſſarius poteſt ſtando vel ſedendo pronunciare ſententiam, maximè ſi ita ſit ſtylus partium comprobatus. In Segobricen. Parochialis. 21. Iun. 1602. n. 6. 1448

Iudex ſi intra terminum dederit apoſtolos, pars non tenetur poſtea amplius comparere

re &

re & eos petere. In Barchinonen. bonorū pia cauſa. 26. Febr. 1582. n. 1. Deciſ. 565

Iudex poteſt procedere ad vlteriora non obſtante reclamatione, in manifeſta calũnia partis illum recuſantis. In Iſpalen. Iuris nominandi. 27. Nouembris 1589. n. 6. 897

De recuſatione iudicis. vid. in verb. Recuſatio.

Iudex nominatus à procuratore partis poſt illius approbationem ab ipſa parte factam ab ea recuſari non poteſt. ibid. n. 2. 897

Examen factum coram iudice, qui fuit aduocatus & procurator in cauſa, redditur ſuſpectum. In Meſſanen. Boroniarum. 27. Maij 1569. nu. 4. 78

Iudex iniuſtè & nulliter procedens dicitur ſpoliare. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. n. 1. 777

ſicut è contra ſi ritè & rectè procedit non ſpoliat. Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. n. 1. 609

Iudex ritè procedẽs priuat poſſeſſione per immiſſionem etiam ſine expulſione poſſeſſionis. In Nullius ſeu Theatina Beneficij. 5. Iulij 1599. nu. 1. 1325

Iudex procedendo iudicialiter non dicitur habuiſſe intentionem ſpoliandi; maximè ſi pars grauata compareat & appellet, & iudex appellationi deferat. In Spoletana Domus. 19. Decembr. 1580. n. 7. 492

Iudex in ciuilibus non poteſt mutare in ſententia, quod petitum eſt in libello. ibid. num. 4. 492

Iudex deputatus ad referendum tantum non poteſt ſententiam proferre. Anconitana Coriorum. 28. Apr. 1580. nu. 4. 453

Iudex non poteſt ſe fundare ſuper productione verbali tantum. & cuius copia non fuit parti tradita. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. nu. 1. 377

Vbi iudex incipit de iniuſtitia mandati ſuſpicari, ſuperſedere debet. In Peruſina Exequutionis. 20. Nouem. 1579. nu. 3. 425

Quando ſunt dati duo iudices inſolidum etiam quòd vnus praeoccupauerit, poteſt alter cognoſcere, quando ille vel infirmitate. vel alia iuſta cauſa eſt impeditus, vel ſi eſt abſens, vel nõ procedit vel lentè procedit. In Maceraten. Dotis. 10. Mart. 1581. nu. 4. 506

Quando ſunt plures iudices, ſententia quando ſit in numero plurali vel ſingulari concipienda. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decembr. 1596. nu. 1. 1213

De iudice laico. vid. in verb. Laicus.

Iudex per trinam interpellationem conſtituitur in mora ad effectum, vt ab eo poſſit appellari, & negotium deuoluatur ad ſuperiorem. In Calaguritana Iuris ingreſſũdi. 27. Apr. 1580. n. 4. 455

IVDICATVM. *vid. in verb. res Iudicata.*

IVDICIVM *dicitur ordinarium non autem exequutiuum vbi, in actis duo ſunt teſtamenta. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 1. Deciſ.* 279

Quod ſit ſummariè non attenditur in iudicio plenario, niſi iuſtificetur. In Praeneſtina adminiſtrationis & compromiſſi. 13. Februar. 1573. n. 3. 193

In iudicio ſummariſſimo ſufficit ſemiplena probatio. In Gadicen. Adminiſtrationis. 19. Apr. 1577. nu. 1. 323

Iudicium particulare an & quãdo faciat litigioſum ius vniuerſale, & res iudicata in vno praiudicet in alio. In Corduben. Redecimarum. 17. Iun. 1602. n. 2. 1440

Iudicium inter alios pendẽs ſuper ſpolio impediri nõ poteſt ab eo, qui in bonis ipſis mediante cautione ſuper ſua ciuili poſſeſſione indemnis conſeruatur. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 2. 804

Volens impedire iudicium inter alios pendens ſuper ſpolio, debet docere de iure ſua poſſeſſionis claro & liquido; maximè ſi adſit aliqua ſuſpicio colluſionis propter connexitatem iuris impedire volentis cum iure ſpoliati. ibid. nu. 1. 804

Vbi cœptum fuit agi iudicialiter, omnia ſequuta cenſentur iudicialiter acta. In Vrgellen. Abbatia. 14. Ian. 1573. nu. 4. 598

Iudicium poteſt continuare cum procuratore domino litis effecto poſt mortem principalis. In Meliten. Pretij frumenti. 27. Maij 1596. nu. 2. 1188

In iudicio exequutiuo non datur reſtitutio ad inſtar iudicij ſummariſſimi. In Iudicio verò petitorio datur. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. nu. 1. 987

IVRAMENTVM *licèt extra cauſam neceſſitatis ſit prohibitum, nihilominus licèt ſit extra dictam cauſam praſtitum, eſt ſeruandum. In Romana Donationis. 27. April. 1587. num. 7.* 782

Iuramentum in iudicialibus de pracepto eſt prohibitum, in extraiudicialibus verò de conſilio ſecundum Summiſtas, & de conſuetudine non obſeruatur. ibid. nu. 8. 782

Iuramentum in iudicialibus etiam die Dominico interpoſitum valet & contrarium tenentes potius loquuntur de conſilio quàm de praecepto. ibid. nu. 5. 782

Iuramentum in contractibus interpoſitum die Dominico eſt ſeruandum, quia ſine diſpenſio ſalutis aterna ſeruari poteſt, quia aliàs vltra peccatum iuramenti cauſaretur periurium. ibid. nu. 4. 782

Iuramentum vltimis volũtatibus nõ apponitur, ſed contractibus. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20 Maij 1575. nu. 3. 258

Iuramentum regulatur ſecundum naturam principalis obligationis. In Placentina Penſionis. 19. Nouembr. 1568. nu. 4. 68

Iuramentum ſuos ligat authores, qui praſentes iurauerunt. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 7. 460

Iura-

Iuramentum non impedit reuocari poſſe actũ de ſui natura reuocabilem, quando tamen eſt reuocabilis ex alio quàm ex debilitate ſua. In Portuen. Bonorum. 27. Nouem. 1579. nu. 7. Deciſ. 427

Iuramenti virtus nõ trahitur ad nullitatem ſuperuenientem. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. n. 24. 201

Iuramentum habet eandem vim, quam habet clauſula omni meliori modo. ibidem. num. 30. 201

De iuramento appoſito in donatione. vid. in verb. Donatio.

Iuramentum ſemper eſt ſeruandum, vbi ſine diſpẽdio ſalutis æternæ ſeruari poteſt. Rauennaten. Donationis. 26. Apr. 1596. num. 6. 1184

Iuramentum vnicum an poſſit plures defectus ſupplere. ibid. nu. 15. 1184

Per iuramẽtum ſuppletur defectus inſinuationis. ibid. nu. 14. 1184

Per iuramentum acquiritur ius abſenti, & licèt ſit neceſſaria ratificatio, ſufficit tamen ſola ſcientia & patientia. ibid. num. 11. & 12. 1184

Iuramentum excludit errorẽ. Romana Prælationis. 14. Mart. 1576. nu. 6. 289

Iuramentum habet vim ſpecialis renũciationis. Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. num. 3. 837

Per iuramentum adiectum renunciationi nunquam cenſetur ſuppleri conſenſus. Romana Legitimæ. 16. Decembris 1591. num. 2. 969

Iuramentum adiectum renunciationi operatur indiuiduam expreſſionem, ac ſi nominatim fuiſſet facta mentio rei, ſuper qua ſit renunciatio, declara tamen. vt ibid. num. 1. 969

Iuramentum in renunciatione fideicommiſſi non operatur ſtante ignorantia fideicommiſſi. ibid. nu. 3. 969

Iuramentum non obligat quando in eo apparet de dolo. Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 14. 771

Iuramentum præſtitum ab eo, qui nõ eſt doli capax, non ligat abſque incurſu periurij, præſertim præſtitum in tempore quo iurans non erat in plena libertate. ibidem. num. 13. 771

Iuramentũ non defertur, vbi adeſt præſumptio in contrarium, nec ei ſtatur. Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. n. 12. 893

Iuramentum non defertur ad probandum actorum deperditionem, quando non adeſt aliquis, qui alleget ſe actum feciſſe qui ſit deperditus. In Peruſina Exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 2. 554

Iuramento eius, qui dicit ſe nunquã habuiſſe rẽ ſeu librum, non ſtatur, nec ſufficit amiſſionem per iuramentum probari; niſi exhibitio petatur iure actionis non autem officio iudicis. Romana Tutelæ de Fabijs, 18. Mart. 1585. nu. 6. & 7. Deciſ. 692

Iuramentum in defectum probationis ad hoc vt deferri poſſit, ſecũdum ſtylum Rotæ requiritur pluſquam ſemiplena probatio, maximè in cauſa magni momenti. Romana Dohanæ Salis. 5. Mart. 1582. nu. 1. & 3. 566

Iuramentum ſuppletoriũ non datur, vbi agitur de magna ſumma, quãdo teſtes nec ſunt integri, nec in dictis probant. In Romana Frumenti. 23. Maij 1588. n. 4. 821

Ad delationem iuramenti probatorij ſuper damno emergenti debent cõcurrere requiſita per Doctores in l. admonendi. de iure iurand. Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. nu. 6. 946

Per iuramentum quis præcisè ad factum cogitur; ſecus eſt in hærede iurantis, qui præcisè ad factum non cogitur ex iuramẽto ſui authoris. Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decemb. 1587. n. 3. 805

Iuramentum quantum ad effectum periurij non tranſit in hæredem, ſecus quantum ad effectum obligationis. ibid. nu. 4. 805

Iuramenti vis eſt, debitorem aſtringere vt ſoluat, deinde ſi prætendit in debitum, repetat. In Romana Reſciſſionis contractus. 19. Ianuar. 1575. nu. 2. 249

Iuramentum in contractu appoſitum non habet vim litis conteſtatæ, maximè ſi tres ſit in iudicium deducta. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. nu. 10. 957

Iuramentum in contractu matrimonij vbi defertur viro ſuper copula, requiritur quòd mulier ſit proxima pubertati, aliàs non defertur, nec ei ſtatur. Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. n. 13. 893

Iuramento viri non ſtatur in cõtractu matrimonij, vbi adeſt impedimẽtum iuris diuini vel impedimentum iuris naturalis, quod æquiparatur impedimento iuris diuini. ibid. nu. 10. & 11. 893

Iuramentum impedit præſcriptionem ſtatutariã, ſi de eo aliundè conſtet quàm per inſtrumentum, cui per ſtatutum fides abrogatur. Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. nu. 1. 718

Iuramentum conceptum in forma iuris intelligitur tactis corporaliter ſcripturis, cũ talis modus concipiendi iuramentum in forma iuris ſit valdè familiaris, præſertim in proceſſibus Hiſpaniarum de ſtylo vniuerſali illarum partium. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 26. Febr. 1589. n. 26. 857

De Iuramẽto per teſtem præſtito in examine. vid. in verb. teſtis.

Iuramentum per procuratorem præſtitum in actu adeptionis poſſeſſionis cenſetur per beneficiatum acceptatum & ratum habitũ. Leodien. Canonicatus. 28. Iunij 1602. num. 3. 1447

IVRAMENTVM CALVMNIAE. *vide in verb. Calumnia.*

IVRAMENTVM IN LITEM deſertur quando facto aduerſarÿ intentio agentis probari non poteſt. In Ariminen. Caſtrorum.21.Febr.1600.nu.2. Deciſ. 1340

IVRISDICTIO per memoriale non tribuitur. In Anconitana ſeparationis. 29. Apr.1598. nu.1. 1276

Iuriſdictio delegata expirat morte delegãtis; præſertim ſi viuente delegante nulla ſuerit decreta citatio. ibid.nu.2. 1276

In materia iuriſdictionis commiſſo vno articulo, cenſetur commiſſum etiam id, ſine quo ille articulus explicari non poteſt. In Burgen.Iuriſdictionis. 4. Maÿ 1584.nu.4. 662

Per reſcriptum auocatorium ſubreptitium non tribuitur iuriſdictio. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar.1587.nu.6. 763

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſubreptitum, ſi non ſit de ſubreptione oppoſitũ, tribuit iuriſdictionem. In Peruſina exequutionis.24.Apr.1581.nu.7. 513

Omnimoda iuriſdictio qua dicatur. In Pãpilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 1. 615

Viſitatio pendet à iuriſdictione ordinaria. ibid.nu.2. 615

& in Salamantina Iuriſdictionis.14. Decembr.1579.nu.5. 433

& in eadem 23. Oct. 1579. nu. 2. 417

& 9. Maÿ 1580. nu.6. 459

Viſitatio comprehenditur ſub iuriſdictione. In Legionen. Iuriſdictionis. 1. Iul. 1580. num.1. 475

Exemptio tollit Iuriſdictionem cumulatiuã. In d. Salamantina Iuriſdictionis.23.Oct. 1579. num. 9. 417

Nuda exemptio non tribuit iuriſdictionem ſed conſuetudo.ibid.nu.4. 459

Iuriſdictio competens Abbati facit, quòd territorium dicatur effectum propria diœceſis Abbatis. d.Salamantina Iuriſdictionis.9. Maÿ 1580.nu.2. 459

Vbi adeſt iuriſdictio ibi eſt coactio, & vbi cauſa cognoſcitur, ibi veniunt omnia acceſſoria, & quomodo intelligatur procedere. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 18.Apr.1597.nu.4. 1222

Iuriſdictionis defectus licèt non ſit oppoſitus in partibus; poteſt tamen in Curia opponi. In Vlixbonen. Prioratus.28. May 1601. num. 1. 1391

Comparitio partis coram iudice deputato, qui deputari non poterat ſine conſenſu partiũ, tollit nullitatem defectus iuriſdictionis, cũ de conſenſu partium dicatur confirmata iuriſdictio. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ.20.Febr.1589.nu.17. 857

Defectus iuriſdictionis iudicis cauſatus ex clauſula ſublata poſita in breui tollitur per oris aperitionem. In Anagnina Iuris paſcendi.20.Decem.1571.nu.3. 971

Proteſtatio defectus iuriſdictionis non releuat, ſi non fuit repetita; maximè quãdo poſt eam fuerunt facti actus poſitiui. In Cæſarauguſtana Decimarum. 15. Octob. 1576.num.1. Deciſ. 308

cũ per huiuſmodi actus poſitiuos puta productionis iurium, & aliorum geſtorum dicatur conſenſum in iuriſdictionem. In Romana Cenſuum. 27. Februarÿ 1589. num. 4. 858

Nullitas actuum non poteſt cauſari ex his, qua non concernunt fundamentum iuriſdictionis, ſed merita cauſæ. d. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 30. Febr. 1589. num. 28. 857

Iuriſdictio poteſt prorogari de re ad rẽ, licèt ſecus ſit de perſona ad perſonam, & talis prorogatio ex tacito conſenſu induci poteſt. In Romana Nullitatis de Fabÿe.11. Ian. 1580. num. 1. & 2. 439

Quod dicitur prorogationem iuriſdictionis non poſſe fieri ad diuerſam ſpeciem iuriſdictionis, quomodo procedat.ibid.nu.3. 439

Iuriſdictio prorogata reſpectu rerum ſemper eſt prorogabilis.ibid.nu.4. 439

Prorogatio iuriſdictionis fieri non poteſt per partes in cauſa delegata. In Illerden. Penſionis ſiue Vnionis.4.Maÿ 1588.nu.3. 816

Iuriſdictio delegata Officiali ſeu Vicario Epiſcopi, mortuo Epiſcopo ceſſat, nec tranſit delegatio in officialem, qui à Capitulo ſede vacante deputatur, præſertim ſi in cauſa delegata Capitulum habeat intereſſe, quia ſic fungeretur vice iudicis & partis. ibid. num. 1. & 2. 816

Iuriſdictio præſcribi non poteſt priuatiuè ab Epiſcopo, itaut ſaltem habitu apud ipſum non remaneat. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 2. 455

Præſcriptio iuriſdictionis, quæ ſit per iudicẽ inferiorem cõtra Ordinarium intelligitur dummodo inferior præſcribens ſit diligens, nam eo negligente Ordinarius reaſſumit ſuam iuriſdictionem. ibid. nu. 1. 455

Præſcriptio iuriſdictionis contra Epiſcopum per vſum longiſſimi temporis dicitur priuatiua ad Epiſcopum. Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 2. 712

Negotium tractatum per viam compromiſſi & concordia non autem iudicialiter tanquam coram iudice Ordinario non arguit iuriſdictionem Ordinariam, ſed compromiſſariam. Salsburgẽ. exemptionis.10. May 1593.nu.16. 1025

Epiſcopus habet intentionem fundatam in exiſtente intra terminos ſuæ diœceſis reſpectu iuriſdictionis, pro qua manuteneri debet, declara tamen, vt in Lucen. ſiu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maÿ 1597. nu. 1. & 5. 1278

& in Burgen. de Caſtro Xeris.19. Decem. 1594. nu. 1. 1104

& in Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. Maÿ 1591. nu. 1. 948

Epiſco-

Epiſcopo exiſtenti in poſſeſſione ſua Eccleſiæ competit poſſeſſio omnium membrorum iuriſdictionis, non data particulari poſſeſſione alterius in aliquo membro priuatiuè ad ipſum. Burgē. Iuriſdictionis Archidiaconatus. 27. Iun. 1583. nu. 1. Deciſ. 633

Ius commune quando ſuffragetur Epiſcopo in materia Iuriſdictionis. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 21. Maij 1601. num. 1. 1386

Acceſſoria Iuriſdictionis ſpectant ad eum, ad quem ſpectat Iuriſdictio. Burgen. Iuriſdictionis. 28. Iun. 1493. nu. 1. 1040

De exemptione Iuriſdictionis. vide in verb. Exemptio.

In materia Eccleſiaſtica non valet argumentum à Iuriſdictione temporali ad terminos Eccleſiarum. Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. num. 17. 1422

Iuriſdictio iudicis criminalis dicitur diſtincta à Iuriſdictione iudicis ciuilis, maximè in caſu vbi adeſt ſpecialis commiſſio. Bononien. de Budriolis. 21. Nouē. 1578. n. 9. 377

Bona non iuriſdictionalia, & quæ iuriſdictionalibus non cohærent, non veniunt appellatione Caſtrorum, Oppidorum, Ciuitatum, Terrarum, Fortalitiorum &c. Præneſtina Tranſactionis. 23. Ian. 1576. num. 8. 281

I V R A *& actiones nullo loco circumſcribuntur. Peruſina fideicōmiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. nu. 5.* 584

Iura & actiones non cōtinentur appellatione bonorum mobilium & immobilium, niſi ſit ex intentione præferentis, & ex natura ipſius actus. ibid. nu. 4. 584

Item nec appellatione ſtabilium, ſecundum propriam vocabuli ſignificationem. Romana Domus. 1. Febr. 1591. nu. 3. 932

Idem iudicatur de iuribus & actionibus, quæ in re competunt, quod de ipſa re ſuper qua competunt. ibid. nu. 4. 932

Iura & actiones non veniunt, quando fit mentio de bonis exiſtentibus in certo loco. Romana de Soderinis. 29. Nouem. 1577. num. 4. 352

Idem eſt, quando ſucceſſio eſt limitata ad certum locum. ibid. nu. 5. 352

Iura etiam vendi poſſunt. In Romana Prælationis. 6. Octob. 1572. nu. 1. 172

Ceſſio iurium facta mediāte pretio nil aliud eſt quàm venditio. ibid. nu. 2. 172

De ceſſione iurium. vide in verbo Ceſſio.

In conſortibus eiuſdem iuris poſſeſſio vnius prodeſt alteri, non enim cenſetur alter eo iure vti velle priuatiuè reſpectu alterius, vt eſt in iurepatronatus, Gerunden. Fontis. 20. Decem. 1591. nu. 2. 970

In iuribus incorporalibus datur vtrunque remedium tam retinendæ quàm redintegrandæ. Lucana Penſionis. 5. Decem. 1575. num. 1. 277

Extractio iurium facta per iudicem, cuius iuriſdictio non eſt certa, ſi pars citata nihil oppoſuerit valet, & ſuſtinetur. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februar. 1589. nu. 19. Deciſ. 857

Aliud eſt fides iurium extractorum, aliud validitas extractionis. Comen. Iurispatronatus. 23. Febr. 1604. nu. 2. 1493

De recognitione iurium. vide in verbo. Recognitio.

I V S *vniuerſale ad omnes extenditur. In Placentina Decimarum. 9. Febr. 1582. num. 2.* 561

Iuris partis tolli non poteſt per reſcriptum Principis; niſi ſubſit cauſa rationabilis. In Ariminen. Reſciſſionis. 18. Maij 1590. num. 7. 922

Ius conditionale non preſeruatur per regulam de iure quæſito non tollendo. Romana Officij. 19. Octob. 1598. nu. 9. 1294

Ex iure ſingulari non eſt arguendū ad alios caſus. Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octobris 1594. nu. 5. 1090

Illud dicitur eſſe contra ius, quod eſt contra expreſſam legis diſpoſitionem, vel contra legis rationem, nec ſufficit quòd ſit contra communem opinionem. Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octob. 1583. nu. 1. 639

Ad hoc vt diſpoſitio dicatur contra ius ſufficit, quòd ſit cōtra legem ſcriptam vel contra rationem ipſius legis ſiue expreſſam, ſiue deſumptam ex mente. Toletana Decimarum. 20. Nouem. 1587. nu. 2. 802

Paria ſunt, quòd quis habeat contra ſe ius commune vel præſumptionem iuris d. Toletana Decimarum. 20. Nouembris 1587. num. 7. 802

Maior nō poteſt dari iuris præſumptio, quàm ea quæ ex iuris diſpoſitione clara oritur. ibid. nu. 8. 802

Non poteſt dici conſtare de nō iure quandiu de eo doceri poteſt, & vbi non adeſt vel partis confeſſio vel res iudicata. In Valentina Iuriſpatronatus. 26. Ianuar. 1582. num. 8. 555

De non iure alicuius non dicitur conſtare, niſi per confeſſionem vel per rem iudicatam. In Albanen. Beneficij. 15. Mart. 1596. num. 7. 1176

Notorium non ius probatur tantum per ſententiam, vel per confeſſionem. Romana Beneficiatus S. Petri. 2. Maij 1569. nu. 2. 73

Non dicitur conſtare de non iure actoris ad effectum impediendi reſtitutionem vel manutentionem, niſi per confeſſionem vel rē iudicatam de ſtylo Rotæ. Romana Cenſus. 17. Maij 1589. nu. 4. 876

Ius actoris ex variatione perſonarū ex parte rei, nunquam variatur. ibid. nu. 3. 876

Ius actori ſuperueniens pendente iudicio ei prodeſt. Peruſina Exequutionis. 10. Maij 1582. nu. 3. 577

Ius ſuperueniens regulariter prodeſt ceſſionario.

rio : In Rauennaten. Bonorum. 15.Dec. 1567.num.1. Deciſ. 32

Ex poſtulatione ſola beneficij non acquiritur ius.In Cracouiẽ.Canoniſatus.24. Ianuar. 1594.nu.4. 1060

Vbi agitur de iure tollendo requiritur certa & indubitata ſcientia citati . In Romana Secretariatus.17.Febr.1592.nu.10. 972

Clauſula praſeruationis omnium & quorũcumque iurium ſuorum recipit interpretationem à iure , vt non comprehendat ea, in quibus quis ſibi expreſſè praiudicat . In Militen. Beneficij S.Fauſtini.10.Nouem. 1586. nu. 2. 756

IVS ACCRESCENDI *in contractibus locum non habet.In Anconitana Terrarum.23. Ianuar.1572.nu.1.* 154

Ius accreſcendi inter primos acquirentes locũ non habet.In Eugubina Terrarũ . 7.Apr. 1570.nu.1. 97

Quod obuenit haredi per ius accreſcendi de bonis teſtatoris,& ex eius iudicio in legitimam imputari debet,ſi filius acceptauerit . Bononien. Fideicommiſſi de Scappis . 31. Maij 1600. num. 13. 1365

Ius accreſcendi in contractu emphyteuſis locum habet quando adeſt clauſula quibus decedentibus.In d.Anconitana Terrarum. 14.Mart.1572.nu.1. 161

Ratio differentia,cur in contractibus non habeat locum ius accreſcendi,& in vltimis voluntatibus locum habeat, remiſſiuè.ibid. num. 3. 161

Emphyteuſis conceſſa pluribus vno deficiente aperitur Eccleſia,& non eſt locus iuri accreſcendi.In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583.nu.10. 604

IVS CIVILE *eſt minus potẽs quàm ius naturale. Romana Pecuniaria ſeu pratenſa arrogationis.5.Iun.1598.nu.12.* 1286

Ius ciuile ex diſpoſitione ſtatuti Vrbis inter Romanos eſt ſeruandum . Romana Tutela de Fabijs.14.Iun.1585.nu. 12. 698

etiam ſi agatur cum Eccleſia . In Romana Caſalis Marciliani . 16. Maij 1588.n.2. 819

IVS COMMVNE *in materia ſedendi & ſimilium defert conſuetudini. In Militen. Pracedentia.11.Maij.1579.nu.8.* 404

Qui habet pro ſe ius commune dicitur habere intentionem fundatam, niſi ex aduerſo aliqua exceptione repellatur , qua tamen eſt plenè probanda. ibid.nu.4. 404

Quilibet cenſetur ſe conformare cum diſpoſitione iuris communis.In Portuen.Bonorũ. 26.Febr.1580.nu.6. 447

Paria ſunt,quòd quis habeat contra ſe ius cõmune vel praſumptionem iuris . In Toletana Decimarum . 20. Nouembr.1587. num. 7. 802

Praſumptio iuris ſpecialis non habet locum aduerſus claram probationem , qua ſumitur ex iure communi.In Meliten. Pracedentia.5.Decem.1578.nu.10. 381

Allegauti ſtatutum deducere aliquid contrarium iuri communi incumbit onus probãdi.In d. Meliten. Praecedentia.11.Maij 1579. num. 10. Deciſ. 404

Statutum recipit interpretationem paſſiuam à iure communi ; niſi in indiuiduo aliud deducat iuri communi contrarium . ibid. num. 9. 404

Vbi adeſt particularis ſtatuti diſpoſitio,ea in primis eſt ſeruanda & ad iuris communis diſpoſitionem non eſt opus recurrere , niſi quando ſtatutum deficit.ibid.nu.1. 404

Renuncians ſtatuto diſponenti idem quod ius commune,non cenſetur propterea renunciaſſe iuri communi. In Salamantina Iuriſdictionis.14.Decem.1579.nu.12. 433

Stante ſtyli incertitudine recurrendum eſt ad iuris communis diſpoſitionem . In Romana Domorum.3.Iul.1600.nu.5. 1379

Stylus Rota allegatus exorbitans à iure communi non eſt extendendus ſed coarctãdus . Placentina Bonorum . 8. Februar. 1585. num. 2. 688

Interpretatio in priuilegijs fit aduerſus ius commune,vt euiteturſuperfluitas , & ſingula ſuos effectus producant ; licèt regulariter ſtrictè interpretentur. In Bononiẽ. de Bologninis . 17.Iun. 1566.nu.5. 5.

IVS CONFERENDI *eſt ſpirituale, & à laicis poſſideri non poteſt . In Aquinaten.Monaſterij.26. Ian.1601.nu.6.* 1382

Ius conferendi beneficia à laicis neque praſcriptione neque cõſuetudine acquiritur . ibid nu.3. 1382

Laici ſunt incapaces iuris conferendi , eiſque ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. ibid.nu.1. & 5. 1382

Conſuetudo probat ius conferendi ; qualiter autem probetur ipſa conſuetudo. In Reatina Iuriſconferendi. 5.Aprilis 1592.nu.2. & 3. 1021

Ius conferendi Canonicatus & prabẽdas ſpectat ad Epiſcopum & Capitulum ſimul & cõmuniter.In Oſcen.Canonicatus.9.Mart. 1592.nu.2.& 9. 980.

De iure conferendi . vide ſupra in verbo. Collatio .

IVS CONGRVI *,de quo per ſtatutum diſponitur , eſt fauorabilius,quando quis rẽ communem alienare vult , quàm quando quis compellitur ad vendendum , cum ſit exorbitans à iure communi.In Auximana Molendini.21.Apr.1586.nu.3.* 734

IVS OFFERENDI *ratione cuiuſcumq. poſſeſſionis competit . In Romana Horti . 15.Febr.1591.nu.5.* 937

Ius offerendi de iure non competit niſi creditoribus tantum,qui habent hypothecam . ibid. nu.1. 937

IVS PASCENDI *in aliquo loco manuteneri debet ei,qui eſt in antiquiſſima & cõtinuata illius poſſeſſione. In Anagnina Iuris paſcẽdi.20.Decem.1591.nu.1.* 928

Publi-

Publicè intereſt, quòd animalia habeant territorium ad paſcendum propter neceſſitatẽ artis Campi. In Anagnina Quarti. 20. Februar. 1604. per tot. Deciſ. 1491

IusPatronatus eſt ſeruitus beneficy, quæ non præſumitur. In Aquinaten. Beneficy. 21. Apr. 1600. nu. 2. 1353

Iuspatronatus ex quibus probetur. Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 1. 1232

Iuspatronatus venit appellatione iurium vniuerſorum. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Mart. 1586. nu. 3. 725

Iuspatronatus dicitur hodie ius ordinarium, ex quo habet particularem titulum in corpore iuris clauſum. In Cremonen. Beneficij Iurispatronatus. 21. Nouẽ. 1578. num. 11. 378

Iuspatronatus per non vſum amittitur. In Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. num. 6. 1367

Præſentatio eſt vnus ex effectibus Iurispatronatus. Caſſanen. Beneficij. 29. April. 1580. num. 3. 456

Iuspatronatus iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini debet probari ex fundatione vel dotatione. In d. Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. nu. 5. 1367

Iuspatronatus, quod non eſt ex fundatione & dotatione, eſt ſublatum ex diſpoſitione ſacri Concily Tridentini. In Bracaren. Iurispatronatus de Padronello. 7. Maij 1599. nu. 6. 1312

Iuspatronatus non competit de iure communi, niſi ex fundatione vel dotatione, vel ex totali refectione. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. num. 1. 518

Iuspatronatus de iure communi non acquiritur ex eo ſolum, quòd quis reparauerit Eccleſiam ſuis expenſis, quæ minabatur ruinam, niſi readificet Eccleſiam, quæ ita ſit diruta vt noua indigeat conſecratione: In d. Valentina. 29. Ianuar. 1582. num. 1. & 2. 555

Iuspatronatus ex readificatione conſtare poteſt; maximè ſi dos fuerit aucta, & de obſeruantia conceſſionis conſtet. In Patauina Iurispatronatus. 29. Ian. 1590. nu. 1. 907

Cõceſſio Iurispatronatus propter readificationem non poteſt dici priuilegium, ſed cõceſſio iuſta & debita. ibid. nu. 3. 907

Concilium Tridentinum non derogat patronatibus, quæ ex readificatione ex iuris diſpoſitione cõpetunt ratione æquiparationis inter hæc & ea, quæ ex fundatione & dotatione competunt. ibid. nu. 2. 907

Conceſſio Iurispatronatus competens ex priuilegio ex cauſa onerosa ſeruari debet. ibid. num. 4. 907

Clauſula, quod iuspatronatus habeatur ac ſi ex vera dotatione & fundatione competeret, facit, quòd regulari debeat, prout regulatur illud, quod ex dotatione & fundatione competit, niſi de contraria mente Papa appareat. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 1. Deciſ. 298

Inſignia familiæ & inſcriptiones in Eccleſia probant fundationem Iurispatronatus concurrentibus aliis adminiculis in antiquis. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. num. 7. 1148

Iuspatronatus dicitur ex priuilegio ex cauſa onerosa, ſi habet commenſurationem ad cauſam de futuro, quæ importat aliquid ſoluendum. In d. Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. num. 2. 518

Iuspatronatus in beneficio regulari eſſe non poteſt niſi ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. num. 2. 1367

In beneficio regulari non conceditur iuspatronatus laicis niſi in limine fundationis. Idem eſt in Eccleſia conuentuali habitu tãtum. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. nu. 2. & 3. 1398

Iuspatronatus ex mero priuilegio eſt reuocatum ex diſpoſitione Sacri Concilij Tridentini vna cum quaſi poſſeſſione inde ſequuta. ibid. nu. 4. 1398

In iurepatronatus ex priuilegio, prouiſio Apoſtolica, quæ eſt anterior, eſt præferenda. ibid. nu. 8. 1398

Iuspatronatus nõ poteſt competere in Eccleſia regulari & conuentuali, niſi ſit conceſſum in limine fundationis. Aſtoricẽ. Prioratus. 18. Decem. 1598. nu. 5. 1308

Beneficium, quod habuit Abbatem & Cõuentum, & quod aliàs fuit à Papa commendatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico.
Idem eſt, ſi beneficium reperiatur taxatũ in libris Cameræ cum dicatur liberum. Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. num. 4. & 5. 1353

Iuspatronatus ex priuilegio conceſſo ex cauſa onerosa per ſacrum Concilium Tridentinũ non reuocatur. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 30. Ianuar. 1581. num. 4. 499

Iuspatronatus mixtum ad effectum regulæ reſeruatoriæ octo menſium reputatur laicale, & ſub tali regula non comprehenditur, & ſufficit ſola quaſi poſſeſſio præſentandi. Gerũden. Beneficij. 13. Decem. 1599. num. 6. & 7. 1334

In prouiſione Iurispatronatus forma contenta in fundatione ſeruari debet, & conditiones in ea appoſitæ ſunt ſeruandæ. In Cæſarauguſtana Capellaniæ. 16. Mart. 1587. num. 1. 774

In beneficijs iurispatronatus, in quibus certa forma & conditio in fundatione appoſita eſt ſeruanda, non habet locum regula, quòd non beneficiatus beneficiato preferri debeat.

debeat. ibid. num. 3. Deciſ. 774
Conceſſio iurispatronatus facta ſub conditione augmenti redditũum inducit formam. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. nu. 1. 952
Ex præſentationibus multiplicatis vltra ſpatium centum annorum probatur iuspatronatus. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. nu. 1. 1141
Probatis extremis iurispatronatus facilè media præſumuntur. ibid. nu. 3. 1141
& 10. Mart. 1595. nu. 4. 1120
Iuspatronatus in antiquis probatur fama, iuncta cum longiſſima quaſi poſſeſſione præſentandi. In d. Vercellen. 23. Iun. n. 6. 1141
& in Aretina Capellania. 16. Decemb. 1594. nu. 6. 1103
Ad probandum iuspatronatus non datur remiſſoria, quando de eo agitur incidenter, niſi in tertia inſtantia, vel niſi facta obligatione de ſtãdo vnicæ, & appoſito ſequeſtro, ſicut in beneficialibus fieri ſolet. In d. Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. nu. 3. 555
Iuspatronatus plenè & concludenter probari debet, quando vltimus ſtatus ei repugnat. In Aretina Capellania. 10. Martij 1595. num. 1. 1120
Iuspatronatus domini temporalis & familiæ potentis probari debet iuxta formam traditam à ſacro Concilio Tridentino. In Milsten. Iurispatronatus. 1. Martij 1602. num. 1. 1421
Nobilitas familiæ, & quæ plurimum pollet auctoritate propter eius potentiam, facit præſumptionem vſurpationis iurispatronatus. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. nu. 6. 952
Ad excludendam præſumptionem vſurpationis iurispatronatus in nobilibus ſacrum Concilium Tridentinum contentatur probatione immemorabili cũ continuatis præſentationibus quinquaginta annorum. Vercellen. Beneficiorũ. 23. Iun. 1595. n. 9. 1141
Vſurpatio iurispatronatus non præſumitur, niſi conſtet de doloſa occupatione. In Romana Iurispatronatus. 8. Iun. 1584. num. 1. 668
Enunciatiua antiqua collationum corroborant iuspatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decem. 1598. nu. 3. 1305
Iuspatronatum laicale donatum Eccleſiæ efficitur Eccleſiaſticum. In Vlixbonen. Prioratus. 1. Febr. 1602. nu. 1. 1420
Iuspatronatus Eccleſiaſticum ex ſui natura cadit ſub regula reſeruatoria menſium. ibid. num. 2. 1420
Iuspatronatus laicorum non cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis. In Vercellen. Capellæ. 28. Ian. 1598. nu. 2. 1263
& in Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. num. 5. 1232
ſecus eſt ſi poſtea fiat clericorum. In d. Vlixbonen. 1. Febr. 1602. n. 1. Deciſ. 1420
Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem, comprehendit etiam beneficia iurispatronatus. In Placentina Capellania. 15. Iun. 1598. num. 5. 1289
In materia Iurispatronatus aſſertioni Ordinariorum multum defertur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 2. 1232
Cauſæ cognitio qualiter ſit adhibenda per Ordinarium in Iurepatronatus. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. nu. 7. 1395
Donatio Iurispatronatus ab Epiſcopo non confirmata non valet. In Salamantina Beneficij. 9. Iun. 1589. nu. 1. 884
Auctoritas Vicarij confirmantis donationem Iurispatronatus præſtat titulum ad præſcribendum. ibid. nu. 2. 884
Donatio Iurispatronatus Eccleſiaſtici facta laico non valet, non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. num. 1. 1312
Per donationem Iurispatronatus factam Abbatiæ omne ius transfertur in Abbatem. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decembris 1598. num. 2. 1305
Bona donata Eccleſiæ, quæ non conſtat fuiſſe data pro dote, non arguunt iuspatronatus, ſed donans dicitur potius benefactor quàm patronus, & ditator quàm dotator. In Aretina Capellania. 16. Decem. 1594. num. 1. 1103
Capella ſita in Hoſpitali, veriſimile eſt, quòd ſit iuspatronatus potius Hoſpitalarij, quàm aliorum. In d. Aretina Capellania. 10. Mart. 1595. nu. 3. 1120
Patronus poteſt donare Ius præſentãdi reſeruato ſibi iure patronatus. In Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. nu. 4. 456
In donatione omnium & quorumcunque bonorum mobilium & immobilium iurium & actionum comprehenditur etiam Iuspatronatus contra opinionem Innocentij in c. ex litteris. num. 2. quæſt. 11. de iurepatron. & ſequacium, ſecundum communem opinionem. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Mart. 1586. nu. 1. 728
Iuspatronatus de ſui natura eſt tranſitorium ad hæredes extraneos. In Cremonen. Beneficij Iurispatronatus. 21. Nouem. 1578. num. 1. 378
& 6. Iannar. 1578. nu. 3. 364
& in Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. num. 1. 456
Teſtator, ex quo non fecit hæreditarium Iuspatronatus erectũ, non ob id ſequitur quòd voluerit, vt beneficium fiat liberum, & nõ poſſit ad hæredes eorũ tranſire, quibus fuerit relictũ, licèt eorũ familia extinguatur. In d. Cremonẽ. Beneficij Iurispatronatus. 21. Nouembr. 1578. nu. 3. 378

Iuspatronatus, quod non eſt hærediiarium, tranſit etiam ſine hæreditate in extraneos ex voluntate diſponētis, ad quem pertinet. ibid. nu. 4. Deciſ. 378

Iuspatronatus relictum familiæ taxatiuè, extincta familia extinguitur, quando teſtator ſolius familiæ rationem habuit; ſecus eſt, ſi non taxatiuè. ibid. nu. 5. 378

Ius patronatus conceſſum pro ſe filijs & nepotibus, quando ex perſonis vocatis ſuperſunt aliqui, non poteſt alienari in extraneos, licèt ſecus ſi nulli ſuperſint. ibid. nu. 8. 378

Licèt teſtator velit, quòd præſentatio ad iuspatronatus relictum familiæ fiat per duos vel tres de familia, ſi familia redigatur ad vnum tantū, non ob id extinguitur iuspatronatus. ibid. nu. 7. 378

Teſtator volens iuspatronatus eſſe de ſua familia, non intelligitur taxatiuè, vt ad eos tantum ſpectare debeat & non ad hæredes, ſed demonſtratiuè. In d. Cremonen. 6. Iunij 1578. nu. 4. & 9. 364

Iuspatronatus licèt ex fundatione ſit perſonale, non tamen eſt taxatiuè ita perſonale, vt ad extraneos hæredes peruenire nō poſſit. ibid. nu. 11. 364

Iuspatronatus familiæ relictum, ea extincta extinctum quoque cenſetur, quod verum, quando apparet fundatorem voluiſſe limitare iuspatronatus, ita vt ad alios non tranſeat quàm expreſſos. ibid. n. 1. & 8. 364

Iuspatronatus, quod non eſt relictum vnà cum hæreditate, ex quo fundator alio hærede inſtituto, illud alijs perſonis reliquit, mortuis illis, cui fuit relictum, non tranſit vnà cum hæreditate, cui nō cohærebat. ibid. nu. 2. 354

Caſus deficientis familiæ in relicto iuriſpatronatus relinquitur diſpoſitioni iuris. ibid. nu. 7. & 12. 364

Ad conſtituendum iuspatronatus non eſt neceſſarium, quòd ſit annexum hæreditati teſtatoris, ſed obſeruatur lex initij fundationis appoſita. ibid. nu. 10. 364

Dotans Cappellam in exequutionem ſuorum maiorum, nihilominus poteſt ſibi iuspatronatus reſeruare. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. Maij 1589. n. 2. 871

In trãſlatione iuriſpatronatus an poſſint apponi conditiones & quando. In Vlixbonen. Prioratus. 14. Decembris 1601. num. 1. 1404

Conceſſio iuriſpatronatus quomodo dicatur ſubreptitia. Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iunij 1601. nu. 1. 1395

In impetratione beneficij iuriſpatronatus debet de eo fieri mentio ad effectum euitandæ ſubreptionis, & neceſſaria eſt derogatio, & attenditur ſtatus præſens beneficij, & de intruſione mentio fieri debet. Auximana Iuriſpatronatus. 17. Martij 1586. nu. 1. 729

Ad effectum vt in impetratione beneficij de iurepatronatus neceſſaria ſit illius derogatio, ſufficit quaſi poſſeſſio & titulus fundationis. ibid. nu. 2. Deciſ. 729

In impetratione requiritur mentio iuriſpatronatus tam ſi patroni ſint ſolum in quaſi poſſeſſione præſentandi, quam ſi ſint veri patroni. In Auximana Iuriſpatronatus. 7. Febr. 1586. n. 5. 719

In prouiſione iuriſpatronatus mixti, quod ſpectat ad clericum & ad laicum ſimul ratione qualitatis laicalis requiritur derogatio. ibid. nu. 4. 719

In prouiſione beneficij iuriſpatronatus quæſiti ex conſuetudine vel præſcriptione non requiritur derogatio, ſi ſit ſimpliciter ex conſuetudine vel præſcriptione; ſecus ſi ſit etiā ex fundatione & dotatione, licèt fundatio proueniat ab alia familia. ibidem. num. 1. & 2. 719

Derogatio iuriſpatronatus in totum in prouiſione Apoſtolica nihil operatur, ſi gratia ſit poſt præſentationem patronorum obtenta. In Vercellen. Capella. 28. Ianuar. 1598. nu. 5. 1263

Derogatio fundationis in gratia beneficij iuriſpatronatus à Papa obtenta non ſuffragatur, non explicitè narrata forma fundationis præſcripta. In Firmana Altaris. 9. Mart. 1598. nu. 3. 1270

Omiſſio formæ in fundatione iuriſpatronatus præſcripta ipſam præſentationē annullat. ibid. nu. 2. 1270

Clauſulæ generales poſita in derogatione iuriſpatronatus prouiſionis Apoſtolicæ non operantur derogationem qualitatum in fundatione expreſſarum, niſi de ijs fiat expreſſa mentio in impetratione. In Foroliuien. Capellania. 10. Maij 1589. n. 6. 871

Ad effectum præſentandi in iurepatronatus probatio deſcendentiæ patronorum nō requiritur ſtante quaſi poſſeſſione præſentandi. In Gerunden. Beneficij. 15. Decembris 1599. nu. 8. 1334

Frater profeſſus nō poteſt præſentare ad iuspatronatus niſi de licentia ſui ſuperioris, ſed ſolum ius præſentãdi transfert in monaſterium, & in eius ſuperiorem. In Abulen. Capellania 12. Nouē. 1599. n. 1. 1328

In iurepatronatus ſacerdotali neceſſaria eſt præſentatio vel ſacerdotis, vel ſaltem conſtituti in tali ætate, vt poſſit fieri ſacerdos. ibid. nu. 4. 1328

& in Foroliuien. Capellania. 10. Mart. 1589. nu. 1. 871

Diſpoſitio c. conſultationibus. de iurepatronatus, quando non habeat locum, & quomodo intelligatur. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ian. 1601. n. 4. 1382

In iurepatronatus poſſeſſio vnius prodeſt alteri ſi ſint conſortes eiuſdem iuris, nō enim cenſetur alter eo iure vti velle priuatiuè reſpectu alterius. In Gerunden. Fontis. 20. Decemb. 1591. nu. 2. 970

Colla-

Collatio beneficij iurispatronatus tenet patrono non reclamante. In Portuen. Bonorũ. 21. Octobr. 1577. nu. 4. Deciſ. 347

Ex diuturnitate temporis & obſeruantia in iurepatronatus præſumitur conſenſus Epiſcopi de tempore dotationis. Foroliuien. Capellania. 10. Maij 1589. n. 3. 871

Sententijs latis per Ordinarium ad fauorem iurispatronatus & præſentatorum valdè tribuendum eſt. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. nu. 8. 1141

Aſſertioni Ordinariorũ in materia iurispatronatus multum defertur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 2. 1232

Eccleſia iurispatronatus, ſi in Collegiatam erigatur, Patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iunij 1602. nu. 11. 1444

In reſeruatione pẽſionis in beneficio iurispatronatus non eſt neceſſarius conſenſus patroni. In Colimbrien. Penſionum. 11. Februarij 1598. nu. 1. 1264

Lite ſuper iurepatronatus coram iudice laico finita, poteſt tamen eſſe, quòd adhuc ſit indeciſa coram Eccleſiaſtico. In Zamoren. Beneficij de Morales. 26. Iunij 1587. num. 4. 797

Iudex laicus poteſt eſſe competens in lite ſuper prædio iurispatronatus; ſecus eſt, ſuper iurepatronatus proprio, in quo caret iuriſdictione. ibid. nu. 6. 797

Præſentatio fieri non poteſt, niſi lite prius ſuper iurepatronatus coram iudice Eccleſiaſtico finita. ibid. nu. 5. 797

IVS PRAESENTANDI competens patronis dicitur competere vti ſingulis non vt vniuerſis; & hoc procedit in priuatis, in quibus non eſt opus vt ſimul conueniant ad præſentandum. In Barchinonen. Beneficij. Sancti Michaelis. 10. May 1587. num. 1. 784

Ius præſentandi licèt concedatur ſolũ maiori natu, non ob id tamen deſinunt & alij eſſe patroni. In Caſſanen. Beneficijs. 29. Apr. 1580. nu. 2. 456

Ius præſentandi poteſt per patronum donari reſeruato ſibi iurepatronatus. ibid. n. 4. 456

Poſſeſſio iuris præſentandi & electio quo ad effectum confirmationis à pari procedunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. May 1602. nu. 10. 1432

Exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris præſentandi non tenentur probare deſcendentiam. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. num. 11. 1141

De iure præſentandi. vide infra in verb. Præſentatio.

IVS QVAESITVM ex contractu cum ſit iuris gentium per Principem tolli non poteſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 12. 351

Ius proueniens ex pacto, licèt ſit ius quærendum, habet cauſam de præterito, & in eo intrat regula de iure quæſito non tollendo. ibid. nu. 11. Deciſ. 351

Ius quærendum in ſpe dicitur valdè debile, & non conſiderabile. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. May 1577. num. 24. 325

Princeps poteſt præiudicare iuri quærendo & iuri quæſito in ſpe incerta vel cõditionali. In Bononien. de Bologninis. 10. Decemb. 1568. nu. 2. 67

Per præſeruationem iuris alteri quaeſiti nõ ſolum praeſeruatur ius in re ſed etiam ad rem. Vercellen. Capellae. 28. Ianuar. 1598. num. 3. 1263

Princeps poteſt tollere ius quæſitum ſubdito ex ſuo priuilegio. Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouemb. 1582. nu. 8. 590

Per præſentationem dicitur ius quæſitum præſentato ad beneficium, itaut prouiſo Apoſtolico ſit præferendus. ibid. n. 4. 1263

Per ſimplicem acceptationem gratiæ non dicitur ius acquiſitũ in beneficio, niſi ex parte collatoris ad aliquos actus deuentum fuerit ſeruato iuris ordine, vel ſecundum formam à ſtatuto vel lege traditam, alias ſecus. In Placentina Cantoria. 24. Octobris 1594. nu. 2. 1091

Ex ſola oppoſitione ſeu requiſitione an ius aliquod conſiderabile ſit quæſitum ſtante ſtatuto. ibid. nu. 1. 1091

Per expectatiuam conceſſam ex nunc prout ex tunc confertur beneficium & cõceditur ius quæſitũ, nec requiritur proceſſus exequutoris nec alia collatio. In Aretina Commenda. 15. Decembris 1586. num. 8. 761

In priuilegio acquiritur ius abſenti, cum ex ſola Principis conceſſione transferatur dominium, ſecus ſi ſit conceſſum in vim contractus. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. nu. 10. 11. & 12. 341

Pactum ſeu conſenſus, per quem eſt ius quæſitum tertio, reuocari non poteſt. ibidem. num. 18. 341

Cõſtitutio tollens ius quæſitum dicitur odioſa, ſecus ſi ius non ſit quæſitum neque ex conſuetudine neque ex priuilegio. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. num. 2. 300

Actus, per quem ius quæritur tertio, intelligitur actus perfectus. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 8567. nu. 2. 20

De iure quæſito. vid. in verb. Regula de Iure quæſito.

LAESA MAIESTAS ſeu pœna l. quiſquis. C. ad leg. Iul. Maieſt. quando non habeat locum. In Romana Donationis. 22. Iunij 1588. nu. 7. & 8. 830

Pœna confiſcationis omnium bonorum propter crimen læſæ maieſtatis de conſuetudine locum non habet. ibid. nu. 9. 830

q ij Pro

Pro filÿs banniti propter crimẽ Læſæ Maieſtatis nemini permittitur in iudicio comparere, venia nõ obtenta. ibid. n.4. Deciſ. 830
Pupillo nõ expedit dari tutorem vel curatorem, quando omnia patris bona fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis, ex quo fit omnibus bonis priuatus. ibidem. num. 3. 830
Per ſententiam latam contra patrem in crimine læſæ maieſtatis, omne ius patriæ poteſtatis abdicatur à patre, & fit locus dationi tutoris. In d. Romana Donationis. 26. Mart. 1590. nu. 1. 916
Opponens ſe violenter & manu armata miniſtris iuſtitiæ incurrit crimen læſæ maieſtatis per Bullam Iulÿ I I I. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembr. 1577. n. 7. 354
In crimine læſæ maieſtatis teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credẽdum. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. num. 6. 290
L AESIO *eſt probanda. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decemb. 1592. nu. 1.* 1004
Læſio vbi datur, non eſt ſemper verum, quòd detur dolus re ipſa impediens præſcriptionem. In Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. nu. 10. 602
Ex ſolo rei litigioſæ valore non poteſt colligi enormis læſio. In Romana Domus. 10. Mart. 1589. n. 2. 861
Dubius litis euentus ex parte acquirentis tũc conſideratur ad effectum læſionis, quando acquirens ſubiacet periculo amiſſionis pretÿ pro conſequenda iurium actione per ipſum ſoluti. ibid. nu. 4. 861
Probatio læſionis prouenientis ex dubio litis euentu eſt valdè difficilis. In Anconitana Vineæ. 1. Iulÿ 1583. nu. 9. 638
Reſciſſio ex capite læſionis eſt contraria reſolutioni contractus. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. nu. 16. 932
Ad reſarciendam læſionem competit officium iudicis. In d. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. nu. 5. 602
Officium iudicis tollitur eodem modo & tempore, quo tollitur actio, quæ pro læſione competit, quando ſuccedit loco actionis. ibid. num. 9. 602
Læſio ab hærede allegari nõ poteſt, ex quo factum defuncti approbare tenetur. Racanaten. Bonorum. 29. Nouem. 1585. n.4. 711
Ad probandam læſionem vel vtilitatem attenditur tempus locationis In Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. nu. 5. 1125
Læſio in alienatione bonorum Eccleſiæ probari debet de tempore contractus. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. n. 6. 1307
L AICVS *eſt incapax iuriſdictionis in clericos, nec opus eſt quòd clericus ad declinãdam iuriſdictionem corã eo compareat, cum nihilominus proceſſus ſit nullus. Florentina Domus. 10. Iun. 1591. n.4. & 5.* 957
Inſtantia cœpta per iudicem laicum contra defunctum laicum non tranſit in hæredem clericum. ibid. nu. 9. Deciſ. 957
Iudicium per iudicem laicum contra clericũ in patrimonialibus tunc ſolum agitari poteſt, quando agitur reſpectu immunitatũ & exemptionum, & eorũ, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibid. nu. 3. 957
Sententia approbans ſubhaſtationem factam per iudices laicos, quæ ratione incompetentiæ iudicis fuit nulla reuocari debet, nec etiam reſpectu laicorum ſuſtinetur, ſi agatur de re communi cum clerico. ibid. n.1. & 11. 957
Laici ſunt incapaces iuris conferendi, eiſq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterÿ. 26. Ianuar. 1601. nu. 1. 6. & 7. 1382
Laicus eſt incapax oblationũ Eccleſiæ. Calaguritana Alimentorũ. 7. Nouẽ. 1594. n.3. 1092
Laici ſunt incapaces decimarum. In Vicentina feudi Decimarũ. 11. Maÿ 1601. n.1. 1387
& 15. Mart. 1602. nu. 1. 1424
bene poſſunt earum fructus laicis concedi ab habente poteſtatem. ibid. n. 2. 1387
Laico cum ſit incapax decimarum, non ſufficit immemorabilis, ſed requiritur etiam fama priuilegÿ. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 17. 433
Laici percipientes decimas tenentur præſtare alimenta beneficiatis Eccleſiæ inſeruientibus, ad quam de iure communi ſpectant decimæ. In Calaguritana Spolÿ Panis. 13. Mart. 1600. nu. 2. 1345
Idem eſt de Congrua. In Calaguritana Oblationum. 21. Iun. 1593. nu. 1. 1036
De laico in materia decimarum. vid. in verb. Decima.
In odium eorum, qui recurſum habent ad forũ laicum, fit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis, itaut copiæ etiam ſimplici proceſſus ſoleat fides adhiberi. In Carthaginen. Portionis. 14. Nouembris 1594. nu. 2. 1094
Clericus opponens ſe exequutioni, quam contra ſeipſum poſſidentem & non vocatum vult facere iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt, ſi exequutio contra ſe non fiat, ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 4. 804
Legatum pium ſeu Capellania erecta cum ea conditione, quòd prouiſio ſpectet ad ſolos laicos, poteſt vocari Capellania, ſed cum ÿs qualitatibus. In Salamantina Capellaniæ ſeu legati Pÿ. 23. Mart. 1583. n. 4. 971
Laici non poſſunt per ſtatuta libertati Eccleſiaſticæ neque directè vel indirectè præiudicare. In Anagnina Iuriſpaſcendi. 20. Decembr. 1591. nu. 6. 611
Statutũ laicorum non eſt attendẽdum in foro Epiſcopali. In Comen. Iuriſpatronatus. 23. Fe-

23. Febr. 1604. nu. 3. Deciſ. 1493

LAVDVM interpretari debet. vt non comprehendat ea, quæ veriſimiliter in controuerſiam venire non poterant. In Spoletana ſeu Fulginaten. Confinium. 28. Ianuar. 1585. nu. 1. 686

Non poteſt quis vti beneficio laudi, quin & cogatur ad omnia implẽda iuxta eius formam, reiecta omni exceptione iniuſtitiæ & eius diſcuſſione. In Romana Pecuniaria. 23. Iulij 1586. nu. 1. 752

Laudum propter leſionem venit reſcindendum. Calagurritana Præeminentiarum. 13. Iunij 1569. nu. 1. 81

Cõpromiſſum & laudum factum ſuper obligatione Camerali inducunt nouam conuẽtionem, & ideo exequutio obligationis Cameralis fieri debet iuxta terminos & moderationem in laudo cõtentam. In Romana Pecuniaria. 20. Apr. 1586. n. 5. 736

Laudum nullum, ſi acceptetur à partibus non dicitur valere in vim laudi, ſed in vim pacti. In Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iunij 1585. nu. 3. 698

Laudum ſeu votum poſitum in filcia notarij non requirit aliquam ſolemnitatem, ſi de eo ſit rogatus idem notarius. In Parmen. Status. 26. Iunij 1589. nu. 7. 888

LEGATARIVS non tenetur ad æs alienum, niſi liquido conſtet hereditatem non eſſe ſoluendo. In Romana Domorum. 15. Iunij 1584. n. 4. 669

Ea eſt facienda interpretatio, vt minus cenſeatur grauatus legatarius; maximè quoties impedimentum facto onerati non prouenit. In Bergomen. Legati. 9. Octobr. 1595. nu. 15. 1149

Per mortem legatarij ante teſtatorem legatũ fit caducum. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. nu. 1. 471

Hæres tenetur dare legatario inſtrumentum fundi legati, quando originale eſt apud hæredem, & aliundè haberi non poteſt, & quando alias teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij. In Romana Releuationis indemnitatis. 27. Octobris 1603. num. 10. & 11. 1477

LEGATVM latè eſt interpretandum; maximè ſi ſit factum vxori. In Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 22. Octobr. 1574. num. 1. 240

In legatis difficile & impoſſibile æquiparantur. In Bergomen. Legati. 9. Octobris 1595. nu. 14. 1149

In legatis voluntas legantis ex coniecturis explorari debet. In Romana Legati. 19. Mart. 1574. n. 1. 224

In legatis etiam obliqua ſubſtitutio fieri poteſt. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouembr. 1574. nu. 5. 145

Pro legato conſequendo cõpetit hypothecaria. Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. n. 3. 1394

Pro legatis & fideicommiſſis etiam competit Saluianum interdictũ ad immiſſionem in poſſeſſionem, & ita ſemper fuit in Rota obſeruatum. Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. nu. 1. Deciſ. 828

Ex legatis particularibus non detrahitur legitima, quando extant alia bona. In Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. n. 5. 609

Legatum imputatur in legitimã. Bononien. fideicõmiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. n. 1. 1365

Legatum compenſatur cum debito neceſſario. ibid. nu. 2. 1365

Legatum relictum ſub verbis prolatis demonſtrationis gratia non debetur, niſi probata illa qualitate, quæ demonſtrata fuit. In Romana de Cæſarinis. 19. Nou. 1601. n. 3. 1409

Generalis legatorum reuocatio non comprehendit legatum alimentorum. ibid. n. 8. 1409

Reuocato legata reſpectu perſonæ principalis, cenſetur etiam ablatum perſonæ, cuius reſpectu ſecundario factum fuerat legatum. ibid. nu. 6. 1409

Legatum non dicitur reuocatum in ſecundo teſtamento, in quo non interuenerunt ſaltem quinque teſtes. In Auenionen. Legati. 10. Decemb. 1578. nu. 2. 382

Legatum hæredi factum poſtquam rogatus eſt hæreditatem reſtituere, non venit in reſtitutione; ſecus eſt, ſi teſtator mandando reſtitui hæreditatem vſus ſit verbis prægnãtiſſimis, vt puta, reſtituat abſque aliqua retentione, & ſimilibus. ibid. n. 1. & 4. 382

Legatum cenſetur translatum cum ſuo onere & qualitate. ibid. nu. 8. 382

Legatum datum ſub conditione ſub alia contraria conditione videtur ademptum, & è contra. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembr. 1588. n. 8. 838

Legata non ſunt diminuenda, quando tanta pars hæreditatis ſupereſt penes hæredes, quæ excedat quantitatem Falcidiæ. In Romana diminutionis Legatorũ. 5. Iulij 1596. num. 1. 1202

Diminutio hæreditatis proueniens ex cauſa præexiſtente ante obitum teſtatoris, quando noceat legatarijs ad legata diminuenda ratione Falcidiæ. ibid. nu. 2. 1202

Legatum in dubio præſumitur factum in fauorem perſonarum potius quàm loci; maximè ſi adſit expreſſa cauſa legati, licèt mentio loci in legato ſit facta, cum dicatur facta demonſtrationis cauſa. In Romana Intereſſentiæ. 19. Mart. 1568. nu. 1. 44

Legatum ſolitum præſtari certo generi pauperum non poteſt ad alios pauperes extendi. In Bergomen. Legati. 9. Octobris 1595. nu. 9. 1149

Locus in legato quando cenſeatur poſitus taxatiuè & non demonſtratiuè. ibidem. num. 6. 1149

Legatum factum Eccleſiæ cuius teſtator quãdo legauit erat parochianus, illi debetur, etiam ſi poſtea efficiatur parochianus alterius Eccleſiæ. ibid. nu. 5. 1149

Legatum factum pro miſſis dicēdis an cenſeatur factũ intuitu Eccleſiæ vel potius perſonæ particularis, quæ miſſam dicat vel dicere faciat. ibid. nu. 7. 10. 11. & 19. 1149

Legatum pium ſine expreſſione loci debet impleri in loco, vbi teſtator habitabat, vel ſolitus erat plerunque accedere. ibid. nu. 8. 1149

Pro legato pio facto Eccleſiæ aſſignato ſuper certo corpore hæreditario, ipſo iure dominium in eam tranſit abſque traditione, & hoc fauore Eccleſiæ. In Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1600. nu. 6. 1394

De legatis ad piam cauſam non detrahitur Falcidia. In Romana Diminutionis legatorum. 5. Iul. 1596. nu. 3. 1202

Legatum pium, ſeu Capellania erecta à teſtatore cum ea conditione, quòd prouiſio ſpectet ad ſolos laicos, poteſt vocari Capellania ſed cum ijs qualitatibus. In Salamantina Capellaniæ ſeu legati pij. 23. Mart. 1583. nu. 4. 611

De legatis pijs factis tam pauperibus in genere, quàm pauperibus certi loci, ſeu de relictis pro alijs operibus pijs, an & quãdo quarta debeatur Epiſcopo. vid. In Syracuſana Quarta. 5. Martij. 1586. per tot. 728

Legatum factum pauperibus in genere propter incertitudinem non redditur nullum, cum ſufficiat legatum eſſe de certa ſumma & non de certo corpore. In Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577. nu. 4. 317

Legatum relictum concubinæ valet; ſecus eſt in milite & in clerico.

Idem eſt in adultera, quod tamen procedit ſecundum Cuman. Bald. & alios, quando turpitudo non eſt parte recipientis, licet ſit ex parte dantis. Romana Legati. 2. April. 1560. nu. 1. 2. & 3. 46

De iure Canonico legatum cõcubinæ ſeu adulteræ factum non valet, niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis. ibid. nu. 6. 46

Legatum relictum mulieri ſub conditione donec vitam vidualem duxerit, reſoluitur in plura legata, quorum primum cenſetur purum, reliqua verò ſub conditione; ſecus eſt in hæredis inſtitutione. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 28. April. 1600. num. 3. 1354

Legatum relictum ab auo nepti pro omni eo & toto, quod ipſa habere petere & conſequi poſſet in eius bonis & hæreditate tam ex perſona patris quàm ſua, & tam ratione legitimæ quàm Trebellianicæ, & alterius cuiuſcunque portionis ſibi debitæ vel debendæ quacumque occaſione & cauſa qualitercumque & quomodocumque, ſortitur naturam legitimæ, & tranſmittitur ad hæredes. In Ceſenaten. Bonorum. 26. Iun. 1591. nu. 2. 959

Qualitas nuptiarum adiecta legato facit legatum conditionale, etiam ſi talis qualitas non ſit adiecta ſubſtantiæ ſed ſolutioni, & ſic non tranſmittitur ad hæredes ſecundum magis communem Doctorum ſententiam; ſecus eſt, ſi ex coniecturis contraria volũtas teſtatoris colligatur, quia tunc tranſmittitur ex ipſius teſtatoris volũtate. ibid. n. 1. 959

Legatum dotis confeſſatæ valet propter commodum repræſentationis. In Portuen. Bonorum. 2. Decem. 1580. nu. 18. 431

Teſtator aliquando confitetur & legat, aliquando confitetur & non legat, aliquando legat & nõ cõfitetur ex diſtinctione Bald. ibid. nu. 17. 431

Acceptans legatum ſibi factum, in quo per teſtatorem declaratur ſalarium ſibi debitũ cum eo compenſandum eſſe, ſibi præiudicat, & ſalarium petere non poteſt. In Romana Mercedis. 28. Iun. 1591. nu. 1. 961

Acceptans vnum legatum quod cum ſalario venit computandum, ſi aliud legatum pariter relictũ ab hærede ſolui recuſetur, poteſt legatarius recedere ab illa ſimplici acceptatione ex quo non ſit ſatisfactum voluntati defuncti in totũ, & eo caſu ſalariũ petere poteſt. ibid. n. 2. 961

Legatum librorum ſuorum intelligitur de libris teſtatoris & non hæredis. In Fauentina de Nicolutijs. 19. Mart. 1582. nu. 8. 570

LEGATVS *poteſt legem perpetuam condere, quæ non ſit contra ius. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. num. 4.* 536

Legatus non poteſt facere, vt leges nõ ſeruentur, nec ſtatuere contra ius, nec tollere vim appellationis. In Verdunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. nu. 4. & 5. 1306

Facultates datæ Legato de latere augent, & reſtringunt poteſtatem, ſecundum quòd ei de iure communi competit. In Aretina Commendæ. 13. Mart. 1587. nu. 3. 772

LEGITIMA *dicitur proprium filij patrimonium. In Portuen. Bonorum. 15. Apr. 1580. nu. 7.* 451

Filius poteſt in legitima ſibi præiudicare, & ſupplemento renunciare. In Romana Legitimæ. 16. Octob. 1581. nu. 7. 539

Legitima viuente patre filijs non debetur, ſed tantum patre decedente. In Narnien. Dotis. 2. Maij 1588. nu. 4. 815

Inſtitutio filij facta in legitima tãtum, valet. Romana Legitimæ. 16. Octob. 1581. nu. 2. 539

Legitima aſcendentibus non debetur naturali vinculo, ſed iure poſitiuo. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. num. 5. 1365

Legitimatus poteſt petere legitimam ſicut legitimus. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. nu. 17. 321

Filius legitimatus ſi excludatur ab hæreditate patris debet prouideri de legitima. In Spoletana Bonorum. 2. Nouembr. 1587. num. 8. 801

Legitima bonorũ filij de iure debetur matri. In Romana Legitimæ. 1. Iulij 1591. n. 5. 963.

& in

& in Bononien. fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. nu. 1. Deciſ. 1365
Legitima de iure naturæ debetur etiam auo materno. In Romana fructuum Legitimæ. 3. Decembr. 1599. n. 1. 1331
Legitima aſcendentium pari paſſu ambulat cum legitima deſcendentium. ibid. n. 15. 1331
Legitima licèt ratione quota ſit certa ratione tamen valoris patrimonij dicitur incerta. In Romana Donorum. 15. Iun. 1584 n. 3. 669
Legitima de omnibus bonis debetur. Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. n. 6. 609
Legitima ſuper vnaquaq. re peti poteſt. Romana Hæreditatis. 19 Decemb. 1578. nu. 2. 385
Ante legitimam detrahuntur debita. In Ariminen. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. n. 4. 976
cum potentius ſit ius creditorũ quàm filiorum. In Portuen. Bonorum. 16. Octobr. 1579. nu. 5. 416
Ad effectum detrahendi legitimam attenditur tempus mortis, cum antea incertum ſit ad quam ſummã aſcendere poſſit. ibid. n. 5. 976
Qui dicit extare alia bona, ex quibus legitima detrahi poſſit, id probare tenetur. In d. Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. num. 7. 609
Ex particularibus legatis, non detrahitur legitima, quando extãt alia bona. ibid. n. 5. 609
Teſtator poteſt detractionem legitimæ ad tẽpus prohibere. In Romana de Cincijs. 17. Nouembr. 1597. nu 9. 1244
Ex bonis fideicommiſſo ſubiectis nõ detrahitur legitima. In Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1591. n. 8. 969
Ex re ſubiecta fideicommiſſo & prohibita alienari non poteſt detrahi legitima, niſi in ſubſidium. In Romana Dotium de Zappis. 12. Decembr. 1586. n. 1. 760
Detractio legitimæ impediri poteſt per fideicommiſſum conuentionale factum per anteceſſores. In Romana Legitimæ. 1. Iulij 1591. nu. 1. 963
Legitima non debetur in bonis, in quibus ab inteſtato nõ ſucceditur, cum ſit portio ſucceſſionis ab inteſtato, & excluſus ab inteſtato, ſit etiam excluſus à legitima, ibid. nu. 2. & 4. 963
Onus in legitima quando ſuſtineatur. In Romana Bonorum de Piatesis. 17. Apr. 1570. nu. 2. 100
A legitima omne onus eſt reijciendum, maximè ſi ſit relicta iure inſtitutionis. In Ceſenaten. Bonorum. 26. Iun. 1591. n. 3. 959
& in Romana de Salamonibus. 14. Nouembr. 1575. nu. 6. 271
In vltimis voluntatibus lex omnem conditionem & onus ipſo iure à legitima reijcit; in contractibus autem ad reſciſſionem requiritur querella. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 4. & 22. 416
& in Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1581. num. 3. 539
In alienatis titulo oneroſo nullum ius competit filio pro legitima. ibid. n. 6. Deciſ. 416
Titulus dotis, quando eſt lucroſus, reuocatur vſque ad legitimã, propoſita querella inofficioſæ Dotis. ibid. nu. 10. 416
Quæuis cauſa oneroſa non facit, quod detrahi non poſſit legitima, ſed ea ſolum, quæ eſt verè & merè oneroſa, & non habet admixtum lucrum. ibid. nu. 11. & 23. 416
Per contractum oneroſum præiudicatur legitimæ. ibid. nu. 2. 416
In ſubſtitutionibus reciprocis detrahitur legitima. ibid nu. 15. 416
Ex fideicommiſſo & ſubſtitutionibus in contractibus factis etiam legitima detrahi poteſt. ibid num. 16. 416
Per fideicommiſſum reciprocum imponitur grauamen legitimæ ibid. nu. 22. 416
Ad impediendam detractionem legitimæ non ſufficit quoduis onus. ibid. n. 23. 416
Legitima, quæ petitur ex caſu primæ diſpoſitionis factæ de bonis in deſcendentes, vigore contractus vel pacti, nullam poteſt habere cauſam oneroſam, quia ſtatim debetur mortuo contrahente ſeu diſponente, licèt ſecus eſſe poſſit in deſcendentibus ex altera linea eam petentibus, in quibus propter pactum in contractu appoſitum dicitur adeſſe cauſa oneroſa. ibid. nu. 19. 416
In materia legitimæ, quæ eſt fauorabilis, lex loquens de donatione ſimplici habet etiam locum in donatione mixta. ibid. n. 25. 416
Æs alienum contractum ex cauſa voluntaria & non ex cauſa neceſſaria nec titulo oneroſo, non impedit detractionem legitimæ. ibid. nu. 27. 416
Portio debita filio vigore ſtatuti nõ eſt fauorabilis ſicut legitima. ibid. n. 34. 416
Magis intereſt filiorum teſtamentũ eſſe nullum, quàm cõditiones in eo appoſitas circa legitimam reijci. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 2. 743
Onera & grauamina adiecta legitimæ repugnant naturæ cõditionum poteſtatiuarum. ibid. nu. 5. 743
Onera & grauamina adiecta legitimæ, quæ reijciuntur, intelliguntur tam de prouenientibus à conditionibus poteſtatiuis, quàm à caſualibus & mixtis, cum æquè per omnes onus hæredi impoſitum dicatur, ibid. num. 6. 743
Relictum legitimæ ſub cõditione poteſtatiua, & inſtitutio ſub eadem cõditione differunt ſecundum Socinum, ſed hoc nullo iure probatur, ibid. nu. 10. 743
Fructus legitimæ an debeantur, ſi legitima ſit conſtituta in pecunia. In Aſculana fideicommiſſi. 26. Octobr. 1601. n. 7. 1406
Legatum computatur in legitimam. In Bononien. fideicõmiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. nu. 1. 1365
Aſſignatio legitimæ non poteſt fieri in fructibus tantum. In Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1581. n. 4. 539

Fra-

Fructus percepti ex hæreditate pleno iure quæſita non imputantur in legitimam. ibid. nu. 3. *Deciſ.* 1365

Filius licèt non teneatur acceptare legitimã neque in fructibus, neque in vſufructu, neque in pecunia, poſtquam tamẽ eos percepit, tenetur eos in dicta legitima imputare. ibid. nu. 6. 15. & 20. 1365

Vſufructus legatus imputatur in legitimã. ibid. nu. 7. qualiter autem fiat imputatio. vide ibid. nu. 14. 1365

Quod obuenit hæredi per ius accreſcendi de bonis teſtatoris, & ex eius iudicio in legitimam imputari debet, ſi filius acceptauit. ibid. nu. 13. 1365

In imputatione vſufructus in legitimam attenditur, non quantitas hæreditatis percipiendorum, ſed valor ipſius de tẽpore obitus teſtatoris æſtimandus. ibid. nu. 14. 1365

Filio inſtituto in vſufructu tantum, legitima pleno iure in proprietate debetur, aliàs teſtamentum eſt nullum; ſecus eſt, in caſu imputationis poſt acceptationẽ. ibid. n. 17. 1365

Vſufructus conſtitutus ad certum tempus puta quindecim annorum, imputatur in legitimam. ibid. nu. 22. 1365

Fructus vſufructus non imputatur in legitimam, ſed eius æſtimatio. ibid. nu. 21. 1365

Per acceptationem vſufructus non dicitur renunciatum legitimæ, ſed in ea imputatur. ibid. nu. 23. 1365

Filius alienans bona reſtitutioni ſubiecta, tenetur ea ſibi in legitimam imputare, per alienationem tamen non dicitur ſibi in legitima præiudicaſſe. ibid. nu. 24. 1365

Officia, quæ ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam. ibid. nu. 16. 1365

& quando ſunt empta de pecunia patris. In Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1581. num. 6. 539

Officia ſiue eorum pretia in legitimam imputantur. In Romana Bonorum de Piatetis. 17. Apr. 1570. n. 1. 100

Officia Curiæ in legitimam imputantur, quo ad æſtimationem non quo ad titulum. In Romana Officij. 19. Octobris 1598. n. 6. 1294

Militia noſtri temporis imputantur in legitimam adinſtar antiquarum. In Romana Pecuniaria. 27. Octobr. 1581. n. 10. 541

Lucrum ex caſu aduentitio & futuro euentu dependens, an computetur in legitima. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. nu. 8. 568

Filius grauatus fideicommiſſo, qui eſt hæres cũ beneficio legis & inuentarij poteſt ante omnia petere ſeparationem legitimæ etiam quòd hæreditas ſit ſoluendo. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. nu. 1. 430

Per prohibitionem detractionis legitimæ & Trebellianicæ in vna tãtũ parte ſeu fundo hæreditatis non dicitur receſſum à priori generali fideicommiſſo. In Bononien. fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19. Iunij 1600. nu. 8. *Deciſ.* 1373

Compẽſatio legitimæ fit cum bonis alienatis. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iunij 1581. nu. 6. 536

Bona alienata cõtra expreſſam teſtatoris prohibitionẽ, poſſunt per alienantem in legitimam ſibi imputari ad effectum ſuſtinendi alienationem, dummodo tamen huiuſmodi exceptio legitimæ ſit liquida. Romana Cenſus. 13. Mart. 1577. nu. 16. 321

Onus probandi, quòd quis non fuerit conſequutus plus legitima, incumbit alleganti detractionem legitimæ ſibi deberi. ibid. num. 18. 321

Legitima non poteſt fideicommiſſo reciproco grauari ſecundum communem opinionem. In Camerinen. ſeu Fabrianen. Fideicommiſſi. 17. Febr. 1570. nu. 4. 93

Legitima nunquam per ſtatutum nec per aliã diſpoſitionem tolli cenſetur, niſi de ea ſpecialiter fiat mentio. ibid. nu 3. 93

Licèt teſtamentum per preteritionem filii non rumpatur, nec per querellam impugnari poſſit, poſſunt tamen filij legitimam portionem iure naturali debitam petere. ibid. num. 2. 93

Neptis licèt ab auo dotata, poteſt tamen ex perſona patris legitimam petere. ibid. n. 1. 93

maximè ſi nec per teſtamentum nec per ſtatutum reperiatur prohibita. In d. Camerinen. 12. Iun. 1570. nu. 1. 107

Neptis ex perſona patris non poteſt aliquam legitimam ſeu Trebellianicã petere in bonis aui, quando conſtat de enixa mente teſtatoris. In d. Camerinen. ſeu Fabrianẽ. 7. Febr. 1571. nu. 1. 128

Dos ab auo relicta nepti filio imputatur in legitimam. In Portuen. de Columna. 23. Ianuar. 1580. nu. 2. 440

Neptes an teneatur imputare in legitimam id, quod apud matrem viuentem erat remanſurum. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 9. 568

Non valet conſequentia datum filio vel filiæ imputatur à filio vel filia in legitimam ergo & datum nepti. ibid. nu. 13. 568

Relictum nepti pro omni eo & toto, quod petere poſſit in bonis & hæreditate tam patris quam aui, & tam ratione legitimæ quàm Trebellianicæ, & alterius cuiuſcũq. portionis ſibi debitæ vel debendæ quacumq. cauſa & occaſione ſortitur naturam legitimæ & trãſmittitur ad hæredes. In Ceſenaten. Bonorum 26. Iun. 1591. nu. 2. 959

Argumentum à collatione ad imputationem in legitimã optime procedit negatiuè; ſecus eſt affirmatiuè. ibid. nu. 7. 568

Lucrum ex caſu aduentitio & futuro euentu dependens, an computetur in legitima. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. num. 8. 1568

Donatum propter nuptias à patre filio emãcipato, aut à matre filiæ datũ computatur

in

in legitimam, ſecus eſt in donato nepoti vel nepti, qnibus non debetur legitima. ibid. nu. 12. Deciſ. 568

Dos ſtatim, quòd à patre data fuit, nõ obtinet locum legitimæ, ſed tnm demum cum primum ſui petenda legitimam competit. In Narnien. Dotis. 2. Maij 1588. nu. 2. & 3. 815

Sicut legitima grauari non poteſt, ita nec dos onere reſtitutionis grauari poteſt, quando ſuccedit loco legitimæ; ſecus eſt, ſi per partes in inſtrnmento dotis apertè data fuerit lex, quæ ſeruari debet: ſed declara, vt ibid. n. 2. 3. & 5. 815

Donato filio donatione valida inter viuos in legitimam filij non imputantnr; quod verum eſt, qnando conſtat de animo donandi, quia donans expreſſit titulum donationis. In d. Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 1. 568

Datnm filia & perſona, cui debetur legitima, in dnbio non cenſetur donatum, ſed datum, vt computetur in legitimã, ſecus ſi detur perſonæ, cui legitima non debetur. ibid num. 4. 568

Legitima petita in iudicio vnà cum fructibus, ſi iudex aſſignet legitimam tantnm, & nihil dicat de fructibus fructue huiuſmodi, peti non poſſunt, declara tamen. In Romana Fructuum Legitimæ. 3 Decemb. 6651. num. 7. & 13. 1331

In quæſtione Status, quæ differtur in tempus pubertatis, datur immiſſio in poſſeſſionem legitimæ, præſtita cautione de reſtituendo in euentnm ſuccumbentiæ. ibidem. num. 14. 1331

Confeſſio patris non præiudicat filijs in legitima. In Firmana Bonorum. 18. Martij 1583. num. 3. 609

Donatio inofficioſa vſque ad concurrentem quantitatem legitimæ reſcindi poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. num. 9. 801

LEGITIMATIO tollit maculam, quæ repugnat menti Eccleſiæ. In Bononien. de Bologninis. 22. Mart. 1568. nu. 2. 45

ligitimatio excludit exceptionem inhabilitatis ad ſucceſſionẽ. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. nn. 9. 1282

In legitimatione fily voluntas paterna principaliter cõſideratur. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Mart. 1595. nu. 6. 1121

Legitimatio, quæ non poteſt reſpectu ſucceſſionis operari reſpectu aliornm effectuum prodeſt. ibid. nu. 5. 1121

Ad validitatem legitimationis duo concnrrere debent, poteſtas & voluntas. In Interamnen. Illegitimitatis. 18. Iunij 1599. num. 1. 1321

In legitimatione à Principe obtenta non ſunt exprimenda ea, quæ non poterant retrahere Principem à concedendo. ibid. nn. 3. 1321

Per legitimationem filij non dicitur per patrem præiudicari filiabus, cum poſſit eas dotatas excludere & extraneũ inſtituere. In Romana Fructnnm legitimæ. 3. Decẽ. 1599. nu. 10. Deciſ. 1331

Legitimatio retrotrahi non poteſt ad tempus mortis teſtatoris in præiudicium ſnbſtitnti niſi ſit obtenta de voluntate patris, quia tnnc retrotrahitnr. ibidem. num. 6. & 11. 1331

Legitimatio obtenta nulla facta mentione exiſtentiæ filiarum legitimarum, eſt nulla; ſecus eſt, ſi ſit facta cum clauſula ſine præiudicio venientium ab inteſtato, quia tunc dicitur in genere cogitatnm de filiabus. ibid. nn. 3. & 9. 1331

Legitimatio non facta mentione filiorum non tenet. In Portuen. Bonornm de Columna. 27. Nouem. 1577. nn. 18. 351

Princeps in legitimatione obtenta ante natiuitatem filiorum legitimorum poteſt præiudicare iuri ipſorum legitimorum non fundato in aliqua ſpe de præſenti. ibid. num. 30. 351

Effectus ſuccedendi eſt effectus ſeparatus à legitimatione perſonæ; cũ quis poſſit eſſe legitimus & nihilominus inſucceſſibilis. ibid. num. 13. 351

Legitimatio facta ab habente poteſtatem in præiudicium fœminarum in inueſtitura vocatarum tenet; maximè ſi ſpecialiter ad ipſam inneſtituram vel emphyteuſim ſit facta. In Bononien. de Bologninis. 10. Decem. 1568. nn. 1. 67

In materia legitimationis tacitus conſenſus Papæ ſufficit, quòd in gratia legitimationis colligatur, immo etiam generalis ſufficit. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouem. 1576. nu. 2. 309

Materia conceſſionis legitimandi eſt fauorabilis. In d. Bononien. de Bologninis. 17. Iun. 1566. nu. 6. 5

Maius eſt priuilegium, quòd qnis poſſit legitimare in Vrbe propter reuerentiam Principis, quàm quòd poſſit legitimare ad bona Eccleſiaſtica extra Vrbem. ibid. num. 8. 5

Facultas legitimandi conceſſa Campegijs de Bononia extenditur etiam ad laicos legitimãtes, etiam in bonis emphyteuticis Eccleſiaſticis. ibid. nu. 1. & 4. 5

Facultas legitimandi conceſſa Campegijs laicis non extenditur ad legitimationem perſonarum Eccleſiaſticarum, licèt extendatur ad bona Eccleſiaſtica; ſed in clericis legitimantibus extenditur etiam ad perſonas Eccleſiaſticas. ibid. nu. 7. 5

Declaratur priuilegium Leonis X. conceſſum Campegijs circa facultatem legitimandi. ibid. nu. 2. 5

Priuilegium Dominorum de Campegijs legitimandi non ſolum eſt Imperiale, ſed fuit etiam conceſſum à Leone X. & valet etiam in terris Eccleſiæ. In Romana Fructuum Legi-

Legitima.3.Decem.1599.nu.12. Deciſ. 1331

Regularis de familio habente facultatem legitimandi, non poteſt ſine licentia ſui ſuperioris legitimare.ibid. nu.4. 1331

Poteſtas legitimandi, ſicut poteſtas creandi Comites eſt de reſeruatis ſupremo Principi. In Leodien. Hæreditatis & Bonorum. 15. Octob.1571.nu.2. 142

Facultas legitimandi & creandi Comites nō cōpetit ex generali officio puta Legationis, & Cardinali aſſerenti de facultatibus ſibi in hoc conceſſis non creditur.ibid nu.1. 142

Legitimatio facta à Papa ad feuda operatur etiā cōtra pacta expreſſa in inueſtitura appoſita, quando Papa etiā in genere cogitauit de feudis ex pacto & prouidentia. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mōtoni.10.May 1577.nu.14. 325

Legitimatio ſimplex ad feuda non trahitur ad feuda ex pacto & prouidentia.ibid.nu.1. 325

In Legitimatione, quæ habet clauſulam generalem in fine poſt ſpecificata comprehēdūtur omnes caſus requirentes ſpecialem expreſſionem.ibid.nu. 11. 325

Communis reputatio probat legitimitatem perſonæ.ibid.nu.6. 1193

Ad probandum legitimationem ad effectum ſucceſſionis ſufficiunt leuiores probationes; & ſufficit bona fides alterius ex parentibus. In Vlixbonen. Matrimonij.2. Decem. 1594.nu. 1. 199

Supplicatio pro legitimatione probat contra ſupplicantem. In Interamnen. Legitimitatis.10.Iun.1596.nu.5. 1193

Per legitimationem à Papa factam ad feuda ex pacto & prouidētia, cum verbis generalibus & ampliſſimis intelligitur præiudicatum agnatis expreſſe eos excludendo, etiā ſi vigore cuiuſuis inueſtituræ vocentur. In d. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 26.Iun. 1577.nu.1. 340

Legitimatus poteſt petere legitimā ſicut legitimus. Romana Cenſus.15.Mart. 1577.nu.17. 321

Legitimati nihil differunt à legitimis, & ſufficit, quod Princeps legis obſtaculum remoueat. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mōtoni. 10. May 1577.nu.19.& 20. 325

Legitimati continetur appellatione legitimorum & naturalium. vt in Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi.15. Nouemb. 1599.nu.7. 1329

etiam in bonis emphyteuticis, modo ſint ad hoc in ſpecie legitimati ab habēte poteſtatē. Bononien. de Bologninu.22. Mart. 1568. num. 1. 45

Eadem ratio militat in legitimatis ab Imperatore reſpectu bonorum temporalium & feudalium, quæ in legitimatis à Papa reſpectu Eccleſiaſticorum.ibid.nu.3. 45

Legitimati reſcripto Principis ſuccedunt cum legitimis; maximè ſi legitimatio præceſſit natiuitatem legitimorum & naturalium, niſi dictum ſit de filijs legitimis & naturalibus & ex legitimo matrimonio natis. In d. Interamnen. Bonorum ſeu fideicommiſſi. 15. Nouem.1599.nu.6. Deciſ. 1329

Legitimatus cum clauſula prægnante, quòd habeatur, tractetur, reputetur in omnibus & per omnia abſque vlla penitus differentia, perinde ac ſi legitimè procreatus eſſet, omnino iudicari debet, vt verè legitimus, & comprehenditur ſub caſibus etiam ſpecialem mentionem requirentibus. In d. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mōtoni. 10.Maij 1577. nu. 16. 325

Legitimatus ad feuda regulariter ſuccedit in feudis hæreditarijs tantum, non autem in feudis ex pacto & prouidentia, niſi expreſsè ſit forma conceſſionis feudorum contraria derogatum. Idem in Fideicōmiſſis. ibid. nu.15. 325

Legitimatus ſimpliciter non ſuccedit in bonis feudalibus & emphyteuticis; ſecus ſi ſit legitimatus etiam quo ad bona feudalia & emphyteutica ab eo, qui poteſtatem habeat. In Bononien. Bonorum de Bologninis. 12. Ianuar.1568.nu.1. 34

Legitimatus ad feuda an cenſeatur legitimatus ad Eccleſiaſtica & quando. In Interāmen. Prætēſæ illegitimitatis.18.Iun.1599. num. 5. 1321

Legitimatus ſi excludatur ab hæreditate patris, debet ei de legitima prouideri. Item de alimentis, & expenſis litis. In Spoletana Bonorum.6.Nouem.1587.nu.8. 801

Legitimitas filij ex quibus probetur. In Romana Hæreditatis. 20. Nouē. 1598.nu. 1. & 3. 1300

Communis reputatio probat legitimitatem. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 3. Nouem.1581.nu.2. 542

& in Interamnen. Legitimitatis. 10.Iun. 1596.nu.6. 1193

Per publicam vocem & famam & communem reputationem probatur legitimitas. In Calaguritana de Arcaia. 28.Iun.1591. num. 1. 962

Ex inſtrumentis promiſſionis dotis & matrimonij oritur probatio probata legitimitatis. In d. Romana Hæreditatis.20. Nouē. 1598.nu.2. 1300

Tractatus inter virum & mulierem tanquā coniuges, & cohabitatio eſt probatio matrimonij valdè vrgens ad effectum legitimitatis, præſertim ſi non ſit tractatus & cohabitatio momentanea, ſed multorum annorum & vſque ad obitum. In Parmen. Status.23.Octob.1592.nu.5. 1000

Per nominationem factam de filijs licèt à perſona ſuſpecta filij conſtituūtur in quaſi poſſeſſione filiationis & legitimitatis. ibid. num. 14. 1000

Ad effectum legitimitatis filiorum, ſola aſſertio presbyteri, quòd interuenerit matrimonium ac licentia Ordinarij, præſtat bonam

nam fidem. In Vlixbonen. Matrimonij. 2. Decem. 1594. nu. 6. Deciſ. 1099

Approbatio oriens ex diſpenſatione matrimonij obtenta ad effectum legitimitatis prolis, poteſt fieri etiam vno ex coniugibus mortuo, quando obſtat tantum impedimentum legis Canonicæ ob conſanguinitatem. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Martij 1595. num. 2. 1121

In impugnanda legitimitate eorum, qui ſunt in illius quaſi poſſeſſione reſpectu ſucceſſionis bonorum teſtes nullam pati debent exceptionem. In Parmen. Status. 24. Nouem. 1599. nu. 9. 1330

LEGITIMVS *quis eſſe probatur ex eo, quòd pater eum tractauit vti legitimum inſtituendo eum hæredem ſuum vniuerſalem, enunciando eum legitimum & naturalem ex N. vxore ſua. In Romana Hæreditatis. 20. Nouem. 1598. nu. 3.* 1300

Denominatio hæredis in teſtamēto vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati, nō nocet fideicommiſſarijs. In Romana Hæreditatis. 1. Iun. 1594. nu. 2. 1081

Legitimus quis eſſe poteſt, & nihilominus inſucceſſibilis. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. nu 13. 351

Inter legitimos & naturales diſpenſatos nulla fieri debet differentia. In Calaguritana de Zalamende. 9. Decem. 1588. nu. 5. 845

LENOCINIVM *mariti præbet iuſtam cauſam ſeparationis tori. In Romana Separationi. Tori. 22. Mart. 1574. nu. 4.* 226

LEX *ſuperueniens comprehendit etiam actus præteritos, qui poſtea effectum ſuum ſortiuntur. In Gerunden. Præcentoria. 4. Nouembr. 1592. nu. 3.* 1001

De natura legis eſt futuris dare formam non autem præteritis negotijs. ibid. nu. 2. 1001

Omnis lex recipit interpretationem à conſuetudine. ibid. nu. 5. 1001

Fauore legis non eſt dignus, qui contra legē committit. In Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. nu. 9. 893

Legis præſumptio cadit ſuper facto certo & non ſuper incerto. ibid. nu. 31. 893

Prohibitio legis æquiparatur prohibitioni hominis. In Romana Saluiani Interdicti. 15. Maij 1587. nu. 12. 785

Lex diſponens cū aliquo præſuppoſito, eo deficiente non operatur. In Calaguritana Indulti. 11. Martij 1596. nu. 2. 1175

Lex diſponit de ratione non autem ratio de lege. In Romana Penſionis. 14. Februar. 1583. nu. 16. 606

Lex fauet voluntati teſtantium, quantum poteſt. In Peruſina Hæreditatis. 17. Ian. 1589. nu. 6. 853

Legum nouatio eſt maximè vitanda. In Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Martii 1591. nu. 8. 942

Sicut lex vetus propter iniquitatem per nouam tollitur & emendatur, multo magis cōcedenda eſt emendatio legis nouæ & nondum vſu receptæ. ibid. nu. 14. Deciſ. 942

Aequipollentia legis ſunt veluti Princeps, conſuetudo, Populus, &c. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr 1579. nu. 2. 417

Lex generalis non cenſetur derogare particularibus priuilegiis. In Tullen. Prioratus. 28. Mart. 1583. nu. 2. 612

Lex pœnalis non extenditur ad correlatiuū, vbi nō eſt par ratio. In Dubio Sacræ Congregationis Concilii. 21. Iunii 1602. n. 13. 1442

Non eſt conueniens, quòd lex, quæ venit addendo aliquid legi præcedenti, corrigat in iis, in quibus addit priori diſpoſitioni, immo neceſſe eſt, vt ſit correctoria. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maii 1586. nu. 12. 743

In lege correctoria non poteſt habere locum benigna interpretatio quæ eſt ſpecies extēſionis. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. nu. 14. 840

LEX 2. *de iudiciis. quando non procedat. In Anconitana Cerſorum. 18. April. 1580. num. 5.* 453

Remedium l. 2. C. de reſciud. vend. præſcribitur ſpatio triginta annorum. In Anconitana Vineæ. 4. Februarii 1583. num. 11. 602

L. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non habet locum in bonis feudalibus, quæ non tranſeunt in hæredes extraneos. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 4. 1219

Remedium l. fin. C. de edict Diu. Adr. toll. competit Eccleſiæ etiam nulla facta reſtitutione, poſt quam deficit linea vocatorum. In Volaterrana Prædii. 19. Dec. 1588. nu. 1. 848

L. fin. C. de pignor. declaratur. In Romana Officii. 19. Octob. 1598. nu. 4. 1294

L. fin. C. de contrah. empt. declaratur. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. num. 9. 1480

L. fin. §. emptor. C. com. de legat. quando locum non habet. ibid. nu. 7. 1480

L. fin. §. & ſi præfatam. C. de iur. deliber. ſuper confectione inuentarii, non habet locum, niſi concurrente bona fide. In Nucerina Affictus. 6. Febr. 1574. nu. 1. 214

Regula l. cum à matre. C. de rei vendic. non procedit, quando actus eſt nullus. In Portuen. Bonorum de Columna. 24. Octob. 1580. nu. 1. 477

L. cum precario. de precar. quomodo procedat. In Romana Turris Buballariæ. 7. Nouem. 1575. nu. 4. 269

Diſpoſitio l. cum quæritur. de exequut. rei iudic. locum habet, quando cauſæ ſunt diuerſæ. In Pampilonē. Parochialis de Ianſi. 9. Iun. 1600. nu. 1. 1369

L. duo ſunt Titii. de teſtam. tut. non excludit probationem, per quam res incerta ad certitudinem redigi poteſt. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris 1594. num. 8. 1088

Di-

Diſpoſitio l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto. C. de teſtam. quòd teſtamentum imperfectum inter liberos valeat fauore filiorum, dicitur introducta ſecundum communem opinionem, ſed hoc intelligitur de fauore primario non autem ſecundario. In Romana ſeu Peruſina Hæreditatis. 16. May 1588. nu. 4. & 9. Deciſ. 820
Regula l. iam hoc iure. de vulg. & pupill. non procedit, vbi adeſt diuerſa ratio, etiam in eodem contextu orationis. In Romana Fideicõmiſſi de Mutinellis. 10. Iun. 1602. num. 10. 1438
Regula l. Mancipia. C. de ſeru. fugit. quãdo non habeat locum. In Mutinen. Status. 9. Apr. 1601. nu. 6. 1384
Diſpoſitio l. per diuerſas. C. mandat. non habet locum in ceſſione, quæ fit per recognitionem bonæ fidei, & vbi pecuniæ erant ceſſionarij. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulij 1588. nu. 10. 831
Intellectus l. quod de bonis. §. quod aliter. ad leg. Falcid. eſt controuerſus. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. nu. 7. 472
L. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. quãdo non procedat. In Romana Pecuniaria. 12. Febr. 1583. nu. 3. & 4. 563
Diſpoſitio d. l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volens, quòd creditum de quo per inſtrumentum publicum, præferatur credito priuato apocha ceſſat, quoties ſuſpicio fraudis ex veris & certis probationibus tollitur. In Romana Pecuniaria. 24. Maij 1589. nu. 2. 879
L. ſi de certa. C. de tranſaction. quomodo procedat. In Romana Penſionis. 16. Nouẽ. 1575. nu. 1. 274
Aequitas l. ſi me & Titium. ff. ſi cert. pet. quando locum habeat. In Placentina Bonorum. 24. Nouem. 1581. nu. 10. & 11. 547
L. ſi merces. C. de locat. quando procedat. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decem. 1603. num. 9. 1480
Diſpoſitio l. ſi pater. C. de inoff. teſtam. licèt ſit correcta, & non habeat locum in fideicommiſſis per l. quoniam in prioribus. C. eod. tit. habet tamen locum in contractibus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 3. 416
Text. in l. ſi pater. C. de inſtit. & ſubſt. ſecundum magis com. opin. dicitur correctus per l. quoniam in prioribus. & l. ſcimus. §. cum autem. C. de inoff. teſtam. In Rauennaten. Bonorum. 3. May 1586. num. 1. 743
L. ſi quis maior. C. de tranſaction. requirit dolum, & eo ceſſante ceſſat. In Peruſina Exequutionis. 11. May 1582. nu. 6. 577
Diſpoſitio l. ſi quis maior. habet tantum locũ contra doloſum, & ſufficit dolus præſumptus ex inobſeruantia cõtractus. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ian. 1594. n. 4. & 5. 1059
Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. non habet locum, niſi concurrente dolo; qui debet plenè & concludenter non præſumptiuè probari. ibid. nu. 1. & 7. Deciſ. 617
Pœna d. l. ſi quis maior. C. de tranſact. eſt validè dura. In Romana Domus ac Manſilijs. 4. May 1583. nu. 6. 617
L. ſi quis maior. C. de tranſaction. eſt odioſa & exorbitans, & raro practicari ſolet. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ian. 1594. num. 3. 1059
& 16. Iun. 1595. nu. 5. 1136
& in Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. nu. 6. 819
& ob id qualibet cauſa etiam iniuſta excuſat ab incurſu pœnæ eiuſdem legis. ibid num. 1. 1136
L. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. ex rationis identitate locum habet tam in examine futuro quàm præterito. In Romana Prælationis. 4. May 1596. nu. 9. 295
Diſpoſitio d. l. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. non procedit reſpectu examinis facti in alia cauſa; maximè quando exceptio eſt introducta fauore tacentis. ibid. nu. 16. 295
Diſpoſitio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. eſt principaliter fauore patris inducta, & ſtatim operatur ſuum effectum ipſo iure natis liberis. In Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. nu. 7. 837
Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. eſt adeo fauorabilis, vt etiam donatarius filijs natis ad reſtitutionem in foro conſcientiæ teneatur. ibid. nu. 12. 837
Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. non habet locum, quando donatio fuit limitata ad tempus deceſſus ſine filiis, aliàs ſufficit ſola ſuperuenientia filiorum. In d. Albanen. Donationis. 20. Iunii 1588. num. 5. 829
Renunciatio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. requirit ſpecificam & indiuiduam illius renunciationem, nec ſufficit generalis, quæ fit per illa verba renuncians omni legum auxilio. ibid. nu. 1. 829
Regula l. vindicantem. ff. de euiction. non procedit, quando actus eſt nullus. In Portuen. Bonorum. 24. Octobris 1580. num. 1. 477
Regula l. vnum ex familiâ. §. ſi rem. de legat. 1. quo caſu non procedat. In Mediolanẽ. Diſtributionum. 12. Decem. 1594. num. 5. 1101
Diſpoſitio Auth. ingreſſi. C. de ſacroſanct. Eccleſ. non habet locum in bonis religioſorum, qui vere & propriè non ſunt religioſi, ex quo in proprijs domibus vna cum vxoribus & filiis degunt. In Placentina de Medellinis. 4. Iul. 1582. nu. 1. 587
Auth. quod ſine. C. de teſtam. debet ſeruari ad vnguem in terminis, in quibus loquitur, quando aliquid relinquitur extraneo iure legati vel fideicommiſſi; ſecus eſt ſi relinquitur iure inſtitutionis vniuerſalis,

quia

quia tunc diſpoſitio eſt nulla. In Peruſina Hæreditatis. 27. Ianuar. 1589. n. 8. Deciſ. 853

Auth. quod ſine. C. de teſtam. intelligitur loqui de fideicom miſſis particularibus non autem de vniuerſalibus, cum eius materia ſit exorbitantiſſima & correctoria iuris communis. In Peruſina Hæreditatis. 27. Ianuar. 1589. n. 2. 853

& ideo non trahitur vltra caſus in ea expreſſos. In eadem. 26. Nouemb. 1588. num. 10. 840

Auth. quod ſine. C. de teſtam. quæ vult, quòd legata & fideicommiſſaria ex teſtamento imperfecto inter liberos facto præſtentur, an intelligatur de fideicommiſſis tantum particularibus an verò etiam de vniuerſalibus. ibid. n. 1. 840

Declaratur text. in §. quamobrem Auth. de reſtitut. ex quo deſumpta eſt Auth. res quæ. C. commun. de legat. quomodò intelligatur procedere. In Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouembris 1584. num. 6. 679

Priuilegium Auth. res quæ. C. commun. de legat. competit tam ſi aliquid ſuperſit non ſufficiens quàm ſi non ſuperſit de legitima dotantis ſeu dotem reſtituentis. ibid. nu. 1. & 7. 679

Priuilegium. d. Auth. res quæ. C. commun. de legat. non datur quando ratione cõfeſſionis dotis receptæ adeſt ſola tacita hypotheca, confutatur tamen, cum nulla conſtituatur differentia in hac materia inter tacitam & expreſſam hypothecam; maximè ſi dotis cõfeſſionem præcedat promiſſio, ut ibid. n. 2. 9. & 10. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. ceſſat per mortem mulieris, cui competebat, cum ceſſet ratio priuilegij; maximè ſi mulier viuens nunquam priuilegium allegauerit; ſecus eſt ſi omne ius à principio deductum fuerit in vniuerſum, & non in vim priuilegij dictæ Authenticæ competentis. ut ibid. n. 4. & 12. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. contra bona primi viri fideicommiſſo ſubiecta non competit filijs ſecundi matrimonii ratione prælationis, ſed ratione bonorum competit hypotheca ſicut hæredibus extraneis. ibidem. num. 3. & 10. 679

Priuilegium ſeu diſpoſitio. d. Auth. res quæ. procedit tam in dotis reſtitutione quàm in ipſius conſtitutione, etiam quòd dotis obligatio ſit poſterior fideicommiſſo ſecundum communem opinionem. ibid. n. 5. 679

Diſpoſitio Auth. res quæ. C. comm. de legat. habet etiam locum in neptibus conceptis poſt obitum aui. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Maij 1580. n. 7. 461

Diſpoſitio Auth. res quæ. habet tantum locũ in ſubſidium. In d. Portuen. de Columna. 23. Ianuar. 1580. n. 4. 440

nempe quando non adſunt alia bona libera. In Interamnen. Dotium. 14. Maii 1601. num. 1. Deciſ. 1338

Diſpoſitio Auth. res quæ. an habeat locum in contractibus inter viuos. In d. Portuen. de Columna. 10. Nouemb. 1578. n. 3. 374

Corneus in d. Auth. res quæ. n. 10. loquitur contra communem. In d. Portuen Bonorum de Columna. 16. Maij 1580. n. 8. 461

Doctr. Alberici in l. fin. ff. de negot. geſt. quomodo procedat. In Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1581. n. 9. 547

Doctr. Bald. in l. 1. n. 16. C. de fruct. & lit. expenſ. quomodo intelligatur. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Apr. 1603. n. 2. 1462

Doctr. Bald. in l. 2. C. de confirm. tut. quomodo intelligatur procedere. In Romana Educationis. 15. Maii 1600. n. 13. 1357

Doctr. Bald. in l. de quibus. n. 21. de legibus declaratur. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. num. 24. 1410

Doctr. Bald. in l. exemplo. C. de probation. quomodo & quando procedat. In Leodien. Hæreditatis & Bonorum. 13. Octobris 1571. num. 3. 142

Doctr. Bald. & Caſtrenſ. in l. quidã æſtimauerunt. ff. ſi cert. pet. quomodo procedat. Roman. Societatis artis albæ. 17. Iun. 1580. n. 1. 473

Bart. in l. c. C. de Metallar. lib. 11. declaratur loqui tantum de fructibus. In Romana Prælationis. 17. Octob. 1572. n. 3. 174

Doctr. Bald. in l. 1. de ſuperficieb. reprobatur. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Februar. 1576. n. 23. 286

Bart. in l. 1. §. quod autem. il 2. de ſuperficieb. non intelligitur reſpectu pœnæ, & declaratur, quomodo ſit intelligendus. In d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Martii 1576. num. 8. 288

Bart. in l. 2. n. 40. de vulgar. & pupill. declaratur. In Romana Educationis. 23. Iunii 1600. num. 3. 1375

Doctr. Bart. in l. 2. de verb. oblig. declaratur. In Romana Legati de Cæſarinis. 19. Nouemb. 1601. num. 4. 1409

Doctr. Bald. in l. demonſtratio. §. quod aute. C. de cond. & demon. quomodo procedat. In Præneſtina Tranſactionis. 2. Decem. 1579. num. 1. 429

Doctr. Bart. in l. item veniunt. §. petitum de petit. hæred quomodo procedat. In Meſſanen. Studii. 22. Octob. 1593. n. 4. 1046

Doctr. Bart. in l. qui ſolidum. de legat. 2. in Rota reiicitur. In Romana Reſciſſionis contractus. 19. Ianuar. 1575. n. 3. 249

Doctr. Caſtr. in l. 3. de eo quod cert. loc. procedit, quando agitur de lucro ceſſante, non quando de damno emergente. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maii 1598. num. 3. 1284

Opinio Caſtr. in l. pactum quod bona fide. n. 5. C. de pact. quando procedat. In Romana Scommiſſæ. 30. Ianuar. 1589. n. 9. 854

Doctr. Caſtr. in l. procuratoris. §. ſi plures.

num. 7. de tribut. act. quomodo intelligatur. Romana Pecuniaria. 26. Mart. 1593. nu. 3. Deciſ. 1619

Doctr. Caſtr. & Bald. in l. quidam æſtimauerunt. ff. ſi cert. petat. quomodo procedat. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iun. 1580. nu. 1. 473

Dictum Caſtrenſ. in l. ſicuti. §. ſi quæratur. nu. 9 ſi ſerult. vendic. quomodo procedat. In Cæſaraugustana Decimarum. 3. Iun. 1577. nu. 8. 332

Dynus in l. hæreditarium. de bon. author. iud. poſſ. declaratur quomodo ſit intelligendus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1579. nu. 29. 416

Iaſon in l. ſi quis in fundi vocabulo. nu. 36. de legat. 1. declaratur. In Romana Donationis. 15. Maij 1600. nu. 14. 1357

LIBELLI concluſio attendi debet, potius quàm narratio. In Meliten. Præcedentiæ. 10. Iun. 1577. nu. 4. 335

Mens petentis in libellis & ſententijs magis attenditur quàm verba. In Spoletana Domus. 19. Decembr. 1580. nu. 1. 492

Iudex in ciuilibus non poteſt mutare in ſententia, quod petitum eſt in libello. ibid. num. 4. 492

LIBER continens incertitudinem non probat. Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 3. 1088

Libro ſcripto per Officialem ad illud deputatum fides adhibetur. ibid. n. 4. 1088

Liber baptiſmi regulariter probat ætatem, dummodo de eo legitimè conſtet. In Bellunen. Canonicatus. 1. Apr. 1596. n. 1. 1182

Libri Officialium ſemper probant. In Romana de Valle. 9. Decemb. 1579. n. 6. 431

Libri Officialium faciunt fidem, & eis creditur in his, quæ pertinent ad eorum officiũ. In Meliten. Penſionis. 21. Maij 1601. num. 2. 1390

Libri Communitatis ſcripti à publicè deputatis probant valorem. In Peruſina Exequutionis. 19. Nouem. 1597. n. 8. 1245

Liber Dataria non facit fidem. In d. Tarraconen. Penſionis. 10. Octob. 1594. n. 2. 1088

Liber Dataria an probet. In d. Tarraconen. Penſionis. 13. Ianuar. 1595. nu. 2. 1108

Liber Monaſterij regulariter non facit fidẽ contra tertium non ſubditum. Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. n. 2. 819

Libris Officialium publicè deputatorum fides adhibetur. In Gerunden. Penſionis. 27. Ianuar. 1580. nu. 1. 442

Libri Eccleſiæ non faciunt fidem. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. Apr. 1594. n. 7. 1073

Libri ſocietatis inter ſocios probant. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. n. 1. 600

Libris mercantiliter tentis de conſuetudine fides adhibetur. In Anconitana Dotis. 31. Ianuar. 1597. nu. 4. 1221

Libri mercatorum non probant, niſi concurrentibus adminiculis. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. num. 2. Deciſ. 436

Libri mercatorum non probant pro tertio, cõtra tertium; ſecus eſt, ſi adſint adminicula. In Farſen. grani. 9. Martij 1580. n. 1. & 4. 450

Liber mercatorum ſufficit, quòd ſit ſcriptus à deputato ad ſcribendum, licèt non ſit ſcriptus à ſocio. In Anconitana Computorum. 9. Iunij 1600. n. 4. 1368

Partita libri mercatoris probat contra ſcribentem. In Romana Pecuniaria. 9. Decemb. 1596. nu. 1. 1218

Partita libri licèt non ſit in forma probanti, ſi tamen pars ea vſa ſit, facit fidem. Fauentina Bonorum. 16. Iun. 1578. n. 1. 368

Ex vſu alicuius partita libri non ſequitur nec reſultat approbatio totius libri; ſecus eſt in libris retentis per aliquem Officialem ratione officij. In d. Fauentina Bonorum. 15. Decem. 1578. n. 2. & 4. 384

Partita libri quando probent pro ſcribente. Romana reſidui dotis. 4. Iun. 1604. n. 2. 1500

Partita extracta ex libris alicuius faciunt fidem contra ſcribentem. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 6. 339

Partita non adnotata in libris ſolitis adnotari, præſumitur non eſſe vera, ſed fraudulenta & ſuſpecta, ſtante decoctione. Anconitana Coriorum. 27. Maij 1573. n. 6. 206

Præſumptio eſt contra mercatorem recuſantẽ libros ſuos oſtendere. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 7. 1139

Fides quæ adhibetur libris, eſt indiuidua. In d. Fauentina Bonorũ. 15. Decẽb. 1578. n. 3. 384

Libri antiqui ſemiplenè probant. In d. Fauentina Bonorum. 16. Iun. 1578. n. 2. 368

Obligatio de reportãdo librum toties quoties, non impedit præſcriptionem. In Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Mart. 1585. n. 11. 692

Quis non tenetur ad exhibitionem librorum, quos non conſtat, quòd ſint penes ipſum. In Romana de Gaddis. 19. Decembr. 1578. num. 1. 386

Editio librorum adminiſtrationis fieri non debet ad probandum errorem vel dolum, ſequuta tranſactione, cum obſtet exceptio litis finitæ, niſi aliundè probetur error vel dolus. In Prænestina Compromiſſi. 28. Maij 1574. nu. 1. 234

Paria ſunt, quòd libri adminiſtrationis penes dominum exiſtant, vel penes Officiales, quibus poteſt percipere, vt illos exhibeant. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Aprilis 1597. nu. 3. 1224

Adminiſtrator debet cuſtodire librum, nec admittitur ad iurandum ſuper amiſſione. ibid. nu. 2. 1224

Amiſſio libri rationum non ſufficit per iuramentum probari, ſecus ſi exhibitio petita ſit iure actionis & non officio iudicis, quia tunc ſufficit iuramentum. In Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Mart. 1585. n. 6. & 7. 692

Idem

Idem eſt quando conſtat librum ſemel penes aliquem fuiſſe . ibid. nu. 8. Deciſ. 692

Liber rationum adminiſtrationis ad herede hæredis adminiſtratoris peti non poteſt , ſi non conſtet , quòd vnquam apud eum fuerit , nec probetur, quòd is dolo deſierit illũ habere . ibid. nu. 5. 692

Tutor tenetur librum rationum adminiſtrationis cuſtodire ; ſecus eſt , in herede tutoris . ibid. nu. 10. 692

Reſtitutio libri rationum dicitur pars ipſius redditionis adminiſtrationis . ibid. nu. 2. 692

Ex libris impugnatis non poteſt prætendi liquidatio . Romana Societatis artis albæ . 5. Iun. 1579. nu. 1. 408

Liber aſtimi non facit fidem contra non ſubditos . In Paduana iurispatronatus . 31. Maij 1591. nu. 4. 952

Legatum librorum ſuorum intelligitur de libris teſtatoris & non heredis . Fauentina de Nicolutijs. 19. Mart. 1582. n. 8. 570

LIBERTAS *plena non dicitur eſſe in eo, qui ſit in loco , vnde habeat libertatem exeundi quãdo velit , ſi talis actus exeundi non poſſit fieri niſi de licentia & cum comitatu . In Toletana Matrimonij . 3. Mart. 1589. nu. 1.* 859

Non data aliqua libertate ſemper præſumitur durare metus , vbi durat cauſa ipſius metus. In Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 8. 771

Cohabitatio mulieris cum viro , quæ habuit principium meticulorũ & cum reclamatione mulieris, non facit cenſeri purgatum metum , niſi mulier conſtituta ſit in plena libertate . In d. Toletana Matrimonij . 23. Iun. 1589. nu. 1. 887

Actus, qui ad probandam voluntatem ſpontaneam allegantur, non habentur in conſideratione non data plena libertate . In d. Toletana . 12. Maij 1589. n. 2. 873

Vbi non datur plena libertas , impoſſibile eſt dare voluntatem ſpontaneam . ibid. n. 3. 873

Mulierum poſitionibus etiam iuratis nec cõfeſſionibus ſtatur, quamdiu ſunt in poteſtate virorum detẽta, niſi ſequeſtratæ fuerint in loco plenæ libertatis ad earum voluntatem indagandam . ibid. n. 5. 873

Per expreſſionem aliquorum caſuum libertatis quãdo intelligatur dicta libertas reſtricta. Salisburgen. exemptionis Præpoſituræ. 10. May 1593. nu. 9. 1025

LIBERI, *verbum capit tam maſculos quàm fœminas ex ſui proprietate . In Ceruien. Bonorum . 7. Febr. 1583. n. 6.* 604

Appellatione liberorum veniunt nepotes, ſed non filij filiarum , niſi quando filiæ ſunt vocatæ ; & hoc procedit , ſi fœmina ſit quæ ſtipulatur , ſecus ſi maſculus . ibid. n. 6. 604

Diſpoſitio inter liberos per duos tantum teſtes probari poteſt . In Auenionen. Hæreditatis . 27. Nouembr. 1598. nu. 6. 1362

LICENTIA; *quæ ad actum faciendum requiritur de natura præcedere debet . In Tiburtina Caſtri Viuarij . 4. Nouembr. 1598. nu. 2. Deciſ.* 838

Licentia obtenta ab eo, cuius officium expirauit , quis iuuari non poteſt . In Abulen. Capellaniæ . 12. Nouembris 1599. n. 3. 1328

Inferior non poteſt concedere licentiam , quæ à Generali ſuæ religionis fuit denegata . ibid. nu. 2. 1328

LICITUM *magis inſpicitur quàm illicitum, prout quando principium eſt illicitũ & finis licitus . Placentina Bonorum . 13. Iunij 1583. nu. 12.* 627

In alternatiuis quando vna pars eſt licita , alia verò illicita vel aliàs inutilis, non vitiatur obligatio in totum , ſed reſoluitur in ſimplicem licitam & vtilem promiſſionem . Calaguritana Cenſus . 29. Aprilis 1602. nu. 4. 1431

In omni negotio attendendum eſt, quod licet ſecundum æquitatem , & quod decet ſecundum honeſtatem, & poſtremò quod expedit ſecundum vtilitatem . Calaguritana Reductionis motus proprij . 29. Martij 1591. nu. 18. 942

LIMITATA *diſpoſitio limitatum parit effectum . Lunen. Sarzanen. Prioratus . 9. Febr. 1590. nu. 2.* 911

Limitata diſpoſitio non poteſt acceptari niſi cum ſua limitatione . Portuen. Bonorum . 16. Maij 1580. nu. 4. 461

Dictio , nihil penitus , eſt limitatiua . ibid. num. 5. 461

Dictio ſaltem eſt implicatiua non autem limitatiua . Romana Saluiani interdicti . 1. Iun. 1587. nu. 8. 787

Verba quando potius limitatiuè ſint accipiẽda quàm demonſtratiuè. Burgen. Concordia . 14. Ianuar. 1594. nu. 2. 1058

Qui limitationem affert, eam probare debet . In Portuen. Bonorum de Columna . 16. Octobr. 1570. nu. 9. 416

LIQUIDATIO *non poteſt prætendi ex libris impugnatis . In Romana Societatis artis albæ . 5. Iunij 1579. nu. 1.* 408

Liquidatio illa non eſt ſufficiens, quæ elicitur ex decreto facto à iudice, quòd poſitiones habeantur pro confeſſatis niſi ad primam . ibid. nu. 2. 408

Liquidatio in actis facta ad effectum poſſeſſorij non facit ſententiam in poſſeſſorio latam appellabilem . In Fauentina Spolii . 15. Aprilis 1580. nu. 4. 452

Immiſſio in poſſeſſionem talium & talium rerum nominatim non eſt propriè liquidare. ibid. nu. 3. 452

Ante liquidationem non eſt danda declaratoria . In Corduben. Decimarum . 27. Ianuarij 1595. nu. 5. 1113

Materia liquidationis eſt arbitraria . In Aquinaten. Vnionis . 20. Iun. 1601. num. 1. 1399

& in Auximana bonorũ. 7. Iun. 1591. n. 4. 955

Pratica Rota eſt, vt petens procedi ad vlteriora, liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd iudici præfigatur terminus ad liquidandum. In Iſpalen. Beneficij. 24. Febr. 1584. nu. 4. Deciſ. 655

De liquidatione fructuum. vide in verbo Fructus.

Contra fideiuſſorem de ſtando iuri & iudicatum ſoluendo poteſt fieri liquidatio abſque alio proceſſu, etiam ſi fideiuſſor poſtea efficiatur ipſe litis conſors. In Nucerina affictus. 28. May 1576. nu. 1. & 2. 304
& in eadem. 24. Ian. 1569. nu. 2. 68

Species conſumpta, vt puta granum, quòd tradi non poteſt in eadem ſpecie & in indiuiduo, liquidari debet, & eius valor ſolui. In Salamantina portionis. 16. Ianuar. 1602. num. 2. 1416

Melioramenta facta liquidari non poſſunt, niſi prius verificato, qualis eſſet antiquus ſtatus rei meliorata. In Paduana Iurispatronatus. 31. May 1591. nu. 3. 952

Melioramenta facta in re locata ab Eccleſia ſine ſolemnitate & ſine cauſa, liquidari & reſici debent. In Romana Domus. 16. Februar. 1604. nu. 11. 1490

Lis ex quibus dicatur introducta. Corduben. Redecimarum. 17. Iun. 1602. nu. 1. 1440

Lis per commiſſionem cauſa nõ dicitur inducta, niſi adſit citatio. In Abulen. Præſtimonij. 11. Febr. 1577. nu. 4. 316

Lis facit, vt illud quod erat licitum, fiat illicitum & attentatum. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 10. Oct. 1588. nu. 2. 834

Litis intimatio non eſt neceſſaria, quando pars illius notitiam habuit in tempore. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 9. 671

Non poteſt dici factum in fraudem litis, quod multo ante litem factum fuit. In Romana Pecuniaria de Sãgalletis. 10. Decem. 1584. num. 1. 681

Nemo inuitus cogitur litigare, niſi ſit lis ad eum ſpectans tanquam vni de Collegio. In Iſpalen. Cõtributionis. 1. Febr. 1593. n. 3. 1012

In lite facta à pluribus, qui non conſtituunt Collegium, ſed conueniunt vti ſinguli, qui nollunt litigare, non tenentur contribuere. ibid. nu. 2. 1012

Lis impedit alienationem, quando eſt ſuper actione reali, non quando eſt ſuper obligatione perſonali. In Romana Nullitatis contractus. 5. Iun. 1595. nu. 4. 1134

Lis impedit, ne res alienari poſſit, non tamen impedit, quin poſſit haberi pro derelicta. In Spoletana Domus. 9. Mart. 1582. nu. 2. 567

Lis quæ per multos annos ſiluit, non ob id poteſt dici habita pro derelicta, ſtante bono iure actoris. In Peruſina executionis. 19. Nouem 1597. nu. 1. 1245

Lis præſumitur habita pro derelicta per lapſum triginta quinque annorum, quibus ab ea ceſſatum fuerit. In Romana Caſalis Lõghezza. 12. Febr. 1593. nu. 12. 1016

Lis mota, in qua quis ſuccubuit, non interrũpit præſcriptionem, maximè ſi præſcriptio erat tempore motæ litis completa. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. num. 14. Deciſ. 1029

Finis litis imponitur per ſententiam & non per concluſionem in cauſa. Giennen. Prioratus. 20. Decem. 1582. nu. 3. 598

Litis pendentia non tollitur ex eo, quòd conſtet de non iure agentis. In Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. nu. 7. 948

Suſceptio litis in ſe habetur loco fideiuſſionis. In Romana non adimplementi. 17. Nouẽ. 1597. nu. 4. 1243

Lis non præſumitur colluſiua, vbi nullum cadit commodum. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. nu. 6. 579

Quando lis eſt calũnioſa nõ eſt locus attẽtãtis. In Auximana Dotis. 5. Maij 1581. nu. 4. 515

Per reſtitutionem in integrum lis reponitur in eodem ſtatu, in quo erat ante rem iudicatam, maximè in beneficialibus. Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. nu. 3. 945

In præſentatione facta in lite, in qua præſentatus inſtat pro inſtitutione, lis dicitur eſſe ſuper titulo. In Mediolanen Beneficij. 1. Iun. 1592. nu. 3. 990

Poſſeſſio per litem non interrumpitur ad effectum præſcriptionis, ſi lis per ſententiam vel trãſactionem finiatur. In Oſmen. Capellæ. 8. Apr. 1598. nu. 3. 1273

Ex litis ſuſtentatione probatur ſecundum extremum poſſeſſionis. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ian. 1602. nu. 3. 1415

Cum procuratore domino litis effecto, lis continuari poteſt; vbi non conſtat ab aliquo fuiſſe nec adita nec repudiata hæreditate. Toletana Profeſſionis. 27. Oct. 1595. n. 1. 1151

Narratiua litis in tranſactione eſt verificanda, per eum qui trãſactionem allegat, cum lis ſit de ſubſtantia tranſactionis, & ob id verba enunciatiua litis non ſufficiunt; ſecus eſt quando partes non ſe reſtringunt ad litẽ iudicialẽ, quia ſufficit quòd narratiua litis in lite extraiudiciali verificetur. Racanatẽ. Bonorum. 2. Maij 1586. nu. 1. 737

Ad effectum tranſactionis ſufficit timor litis. ibid. nu 3. 737

Lis extraiudicialis, vel timor litis iudicialis ex coniecturis & veriſimilitudinibus probatur ad effectum tranſactionis. ibid. n. 5. 737

In trãſactione debet æſtimari dubius litis euẽtus. Romana Domus. 13. Nou. 1589. n. 1. 895

Receſſus à lite iudiciali & controuerſia extraiudiciali dicitur tranſactio. Mutinen. Statuti. 9. Apr. 1601. nu. 27. 1384

Mẽtio cauſarum quæſtionũ & differentiarũ in trãſactione non intelligitur de lite iudiciali, ſed de extraiudiciali, maximè ſi ſubiecta materia nõ repugnet. In d. Racanaten. Bonorum. 2. May 1586. nu. 2. 737

Dubius litis euẽtus ad effectũ reſcindẽda trãſactionis æſtimari debet; ſecus eſt quando

nullum

nullum prorſus periculum dubij litis euentus ad prætendentem læſionem ex conuentione ſpectaret. In Romana Domus. 10. Martij 1589. n. 1. & 3. Deciſ. 861

Dubius litis euentus ex parte acquirentis tūc conſideratur ad effectum læſionis, quando acquirens ſubiacet periculo amiſſionis pretij pro conſequenda iurium actione per ipſum ſoluti. ibid. n. 4. 861

Incertitudo dubij litis euẽtus ad validitatem tranſactionis vtrique parti æqualis eſſe debet; ſecus eſt, ſi vna pars ſit certa nihil ſibi perire poſſe. ibid. n. 5. 861

Non omnis lis repellit teſtem à teſtificando. In Turritana Tertiaria. 3. Iulij 1595. n. 12. 1147

De expenſis litis vid. in verb. Expenſa.

De poſſeſſione litigioſa ſeu apprehenſa pendente lite, vid. in verb. Poſſeſſio.

De beneficio litigioſo, vid. in verb. Beneficium.

De ſubrogatione in beneficio litigioſo vide in verb. Subrogatio.

De collitigante, vid. in verb. Collitigans.

LITIS CONTESTATIO *interrumpit præſcriptionem. In Romana Saluiani Interdicti. 11. Maij 1590. n. 1.* 920

Litis conteſtatio dicitur facta, quando parte citata & productis iuribus procurator ex aduerſo allegauit generalia cõtra. ibid. n. 2. 920

In ſummarijs primus actus factus, qui reſpicit merita cauſæ habetur loco litis conteſtationis. ibid. n. 3. 920

Iuramentum in contractu appoſitum non habet vim litis conteſtationis, niſi res ſit in iudicium deducta. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 10. 957

Coram arbitris lis conteſtatur, & habentur omnes iuris effectus, qui ex litis conteſtatione vera vel interpretatiua oriuntur. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. num. 3. 697

Actus nulliter geſti coram arbitris non habent vim litis conteſtationis, ſed habentur tanquam facti coram arbitratore. ibid. n. 4. 697

Per productionem iurium factam coram arbitris ante actoris petitionem non inducitur litis conteſtatio. ibid. n. 9. 697

Per interpellationem coram arbitris factam & litis conteſtationem actio perpetuatur, ſecus eſt ſi interpellatio ſit nulla & non habeat vim litis conteſtationis. ibid. n. 1. & 10. 697

Litis conteſtatio neque verè neque interpretatiuè ex actibus illis oritur, qui nulla præcedente petitione facti ſeu producti fuerunt. In eadem Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iunij 1585. n. 8. 698

LITTERA *non continet conſenſum ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis, ſecus in ijs, in quibus non poteſt in littera dari ordo ſine conſenſus interuentu. In Bononien. Officij. 27. Nouemb. 1595. n. 5.* 1163

Litteræ quæ continent verba aulica & officioſa non obligant. In Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 3. 136

Litteræ quando non obligent ſcribentem. In Ceſenaten. Pecuniaria. 23. Maij 1594. num. 2. 4. & 5. 1079

Litteris eius qui ſit de ſublimioribus magiſtratibus, creditur. In Parmen. Status. 14. Aprilis 1600. n. 1. 1349

Littera ſufficienter dicitur recognita, licèt teſtes non viderint eam ſcribere. In d. Bononien. Officij. 27. Nouemb. 1595. n. 3. 1163

Ex litteris ſcribentis ſatis probatur conſenſus. ibid. n. 2. 1163

Litteræ originales antiquæ ſi ex inſpectione appareant authenticæ, probant, licèt ſigillum perierit. In Cremonen. Beneficij. 5. Iunij 1596. n. 1. 1192

Litteræ probant contra ſcribentem. In Ariminen. Caſtrorum. 22. Iun. 1592. n. 1. 996

In recognitione litterarum priuatarum ſufficit per teſtes dici ſe habere notam manum ſcribentis ex quo in earum recognitione non ſolent adhiberi teſtes. In Panormitana Cambiorum. 17. Iun. 1585. n. 2. 700

Stylus, quem Rota ſeruat in recognoſcendis litteris ſcriptis ſiue controuerſia obſeruatur etiam in libris. In Romana Grani. 14. Decemb. 1572. n. 2. 150

Ex litteris probatur ſufficienter conſignatio rei & receptio, ſi ſint recognitæ per teſtes deponentes ſe habere notam manum ſcribentis. ibid. n. 1. 150

De litteris Cambij, vid ſup. in verb. Cãbium.

De litteris prouiſionum, vid. in verb. Bulla.

LIVELLVS *non differt ab emphyteuſi. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 13.* 288

In contractu liuelli pœna priuationis ſeu caducitatis locum habet, ſicut in emphyteuſi contra Fulgoſ. opinionem in conſil. 7. n. 2. In d. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 24. 286

Soluens eccleſiæ liuellum afflictum ſeu canonẽ tenetur indicare & deſignare bona, pro quibus ſoluit, ſi bona eccleſiæ poſſideat, aliàs omnia per ipſum poſſeſſa præſumuntur eccleſiæ. In Mediolanen. Bonorum. 20. Februar. 1595. n. 1. 1117

LOCATIO *ſimplex nihil habet commune cum contractu emphyteutico. In Romana Caſalium. 4. Decemb. 1577. n. 1.* 353

Locatio ſiue perpetua ſiue ad longum tempus differt à contractu emphyteutico, nec verum eſt, quòd ſint æquiparati per viam regulæ, nec quòd in vtroque contractu eadem ſit pœna conſtituta. ibid. n. 2. 353

Locatio perpetua regulariter ſolet fieri cum diminutione ſextæ partis eius quod ſoluitur pro locatione ad tempus. In Papien. Bonorum. 28. April. 1595. n. 4. 1125

Idem eſt in locatione ad longum tempus. In Romana Melioramentorum. 20. Nouem. 1581. n. 8. 546

In locatione ad longũ tempus transfertur vtile dominiũ ſicut in emphyteuſi, ſed nõ ob id

æquiparantur. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. u. 3. & 21. 286

Inter contractum emphyteuſis & locationis ad longum tempus nulla eſt niſi verbalis differentia, reÿcitur tamen huiuſmodi aſſumptum tanquam falſum. ibidem num. 2. contrarium verò habetur. ibidem num. 8. & 20. 286

In locatione longi temporis fit remiſſio ob ſterilitatem ſecus in emphyteuſi. ibidem. u. 12. 286

In locatione datur reſtitutio ex capite læſionis, ſecus in emphyteuſi. ibid. n. 11. 286

In locatione conductor melioramenta retinet, ſecus in emphyteuſi. ibid. n. 13. 286

Contractus locationis eſt oneroſus, emphyteuſis verò gratuitus. ibid. u. 10. & 18. 286

In locatione penſio ſoluitur proportionata fructibus, ſecus in emphyteuſi. ibid. u. 9. 286
& in Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 2. 272

Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. non habet locum in locatione ad longum tempus, ſecundum opinionem Doctorum, quæ videtur receptior, Contrariam tamen opinionem veriorem iudicauit Rota. In d. Romana Caſalium. 20. Febr. 1576. u. 1. & 5. 286
& in Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1573. num. 1. 313

Eadem pœna incurritur in locatione ad longum tempus ob non ſolutionem canonis, quæ in emphyteuſi. In d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Martÿ 1576. n. 11. 288

Prohibita alienatione cenſetur prohibita locatio ad longum tempus. ibid. n. 12. 288

In locatione ad longum tempus transfertur vtile dominium, ſecus in locatione ad breue tempus. In d. Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. u. 8. 272
& in Romana Societatis ſcutorum 700. 6. Nouemb. 1581. u. 4. 543

Pactum, quòd propter bellum vel quid aliud poſſit res reſtitui, conuenit locationi, & repugnat emphyteuſi. ibid. n. 6. 272

Pacta appoſita in locatione bonorum eccleſiæ dicuntur valde vtilia, ſi finita locatione eccleſia lucretur omnia melioramenta. In Auximana Bonorum. 21. Nouembris 1580. num. 3. 485

Remiſſio non fit niſi pro tempore calamitatis, & locum non habet niſi in locationibus perpetuis. In Mediolanen. Bonorum. S. Celſi. 5. Maÿ 1597. n. 2. & 3. 1228

Locatio ad longum tempus eſt, licèt partes eã nominent emphyteuſim propter qualitates locationis, quæ emphyteuſi non conueniunt. In Zamoren. Caſtri. 10. Decembris 1576. num. 2. 313

Prohibitio alienationis adiecta in locatione ad longum tempus facit tantum nullitatem alienationis non autem caducitatem. ibid. num. 4. 313

In contractu locationis locator cadens culpa ſua à locatione non perdit melioramenta quod procedit etiam in locatione ad longum tempus. In Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. n. 2. Deciſ. 546

Locatio facta circumſcriptis alÿs locationibus præcedentibus, de quibus nulla datur ſcientia, non arguit ſcientiam qualitatum aliarum locationum. In Nucerina Affictus. 11. Maÿ 1571. n. 6. 136

Locatio non poteſt eſſe eadem cum prima, quæ fuit alterata reſpectu nominationis in defectum generationis, cum requirat nouam ſolemnitatem, & debet continere eandem cauſam conceſſionis. In Romana Domus. 16. Februar. 1604. n. 7. 1490

Locationes licèt duæ, factæ iÿſdem perſonis habẽtur pro vna tantũ, maximè ſi poſterior ſit prioris confirmatio. ibid. u. 6. 1490

Prorogatio locationis obtenta licèt ſub alÿs cõditionibus intelligitur obtenta ſub repetitione omnium clauſularum in primo inſtrumento contentarum ad effectum inducenda caducitatis propter illas, de quibus fuit ſpecialiter prouiſum. In Marturana Affictus. 14. Iunÿ 1574. n. 1. 235

Locatio poteſt fieri tam ad tertiam generationem concedentis quàm conductoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Febr. 1585. num. 4. 689

Finita locatione ad tertiam generationem eccleſia tenetur renouare inueſtituram ſub eadem forma. In Bononien. de Bologninis. 10. Decemb. 1568. u. 3. 67

Inſtrumentum locationis, quod facit mentionem heredum, de heredibus ſanguinis intelligi debet, & ad extraneos non porrigitur. In Senen. Pradÿ. 28. Aprilis 1589. num. 2. 862

Inſtrumenta locationum non probant poſſeſſionem, niſi concurrant alia adminicula. In Romana S. Thomæ. 20. Nouemb. 1589. num. 2. 896

Inſtrumentum locationis iuncta ſolutione affictus probat poſſeſſionem. In Ceſenaten. Bonorum. 28. Iuny 1596. n. 1. 1200

Per inſtrumẽta locationum an & quando probetur poſſeſſio, require in verb. poſſeſſio.

Ex locatione facta colono arguitur, quòd fuerit ficta traditio, quæ domino non nocet. In Spoletana Domus. 30. Ianuary 1581. n. 7. 498

Finita locatione per obitum conductoris competit domino directo condictio poſſeſſoria ad recuperandam poſſeſſionem. In Romana S. Thomæ. 20. Nouemb. 1589. n. 3. 896

Ex vna locatione ſolemni præcedente bona eccleſiæ dicuntur ſolita locari. In Papien. Tenuta. 8. Martÿ 1596. n. 4. 1174

In re ſolita locari non requiritur ſolemnitas. ibid. num. 5. 1174

Ad hoc vt res dicatur ſolita locari, & ſolemnitas non requiratur, neceſſe eſt, vt vel præcedat vna locatio ſolemnis & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuata. In Romana Deuolu-

Deuolutionis Domus. 30. Octobris 1602. num. 2. Deciſ. 1451

& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. num. 1. 434

& in Romana Domus. 16. Februar. 1604. num. 3. & 5. 1490

Ad hoc vt locatio dicatur ſolemnis, nõ ſufficit, quòd præſumatur ſolemnis ex lapſu temporis, ſed quòd verè fuerit ſolemnis. ibidem num. 3. 1451

Locatio non poteſt dici ſolemnis, in qua non conſtat de beneplacito Apoſtolico, etiam quòd ex lapſu temporis poſſit præſumi, ad effectum vt vnica ſufficiat pro ſolito. In Romana Domus 16. Febr. 1604. n. 4. 1490

Locatio antiquitus facta pro maiori reſponſione quàm poſtea, quo caſu non dicatur læſiua Eccleſiæ. In Aretina Bonorum. 19. Martij 1599. num. 5. 1307

LOCATOR *poteſt propria auctoritate conductorem non ſoluentem expellere. quòd non procedit, vbi interuenit poſſeſſionem domini, & cœpit nomine proprio poſſidere. In Fulginaten. Spoly. 16. Octobris 1579. num. 7. & 9.* 415

LOCVS *non inconuenit, quòd varijs nominibus appelletur, & tamen ſit idem. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. n. 4.* 462

& in ead. 22. Maij 1581. n. 1. 521

& in Rauennaten. Vallium. 18. Maij 1579. num. 1. 405

Non eſt inconueniens, quòd locus indiuiſus in diuerſis poſtea diuerſis nominibus particulatim appelletur. In Rauennaten. Vallium. 20. May 1580. num. 2. 463

Enunciationes antiquæ probant loci ſituationem & confinia. In Rauennaten. Vallium. 11. Ianuar. 1580. n. 1. 438

Identitas ſitus loci ex partitis cataſti probatur concurrentibus adminiculis. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580 n. 1. & 6. 462

Ad probationem identitatis ſitus loci duos cõfines ſufficit verificari. ibid. n. 2. 462

Enunciationes inſtrumentorum antiquorum probant ſituationem loci. In d. Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. n. 1. 533

Dictio, verſus, reſpectu loci nõ includit locum. In Exina Bonorum. 6. Iuny 1572. n. 1. 167

Locus, qui diſtat vnum milliare ab alio, non poteſt dici ita confuſus & commixtus cum eo, vt nõ poſſit ſegregari. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 2. 1432

Ad probandam diſtantiam loci attenditur reputatio & fama, nõ autem menſuratio, præſertim quando eſt facta abſque iudicis decreto & partis citatione. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. n. 5. 1482

Ad probandum quòd locus ſit in diſtrictu, an & quando admittatur menſuratio. In dict. Balneoregien. Bonorum. 14. Iuny 1600. num. 1. 3. & 6. 1370

Statutum loci in deciſorijs attenditur, in quo eſt celebratus contractus. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 8. 352

Idem eſt in his, quæ concernunt ſolemnitates contractuum. In Racanaten. Donationis. 28. Iunij 1577. n. 1. 343

Statutum particulare loci magis attendi debet, quàm generale Prouinciæ, quando ſimul concurrunt. ibid. n. 2. 343

Vbi concordatum fuit de loco pro exequutione litterarum compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 13. Ianuar. 1570. n. 1. 90

Locus quando cenſeatur poſitus taxatiuè & non demonſtratiuè. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 6. 1149

Legatum pium relictum ſine expreſſione loci, debet impleri in loco, vbi teſtator habitabat, vel ſolitus erat plerumque accedere. ibid. num. 8. 1149

Quando diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci, non poteſt alterari etiam cum auctoritate Epiſcopi, vt in alio loco transferatur, declara tamen hoc procedere in loco principaliter à teſtatore contemplato, & vbi commodè fieri poteſt. ibid. n. 2. & 17. 1149

Vbi ſucceſſio eſt limitata ad certum locum non veniunt iura & actiones. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 7. 352

Idem eſt quando fit mentio de bonis exiſtentibus in certo loco. ibid. n. 4. 352

Actiones cenſentur eſſe in loco, in quo fieri debet exactio, ſecundum veriorem opinionem. ibid. n. 1. 352

Iura & actiones nullo loco circumſcribuntur. In Peruſina Fideicommiſſi. 25. Iunij 1582. num. 26. 594

& in Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 26. 594

Nomen debitoris dicitur eſſe de loco, in quo adeſt creditor. In Romana Pecuniaria. 14. Marty 1583. n. 2. 608

Vbi agitur de ſucceſſione, magis attenditur locus, in quo eſt creditor, quàm vbi fieri poteſt exactio. ibid. n. 3. 608

Deſtinatio ſolutionis, quæ fit in vno loco fit pro commoditate creditoris. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembr. 1582. num. 21. 594

Deſtinatio ſolutionis facta in vno loco, facit quod res dicatur eſſe eius loci, in quo eſt deſtinata. ibid. n. 2. 594

Deſtinatio ſolutionis in alio loco in fraudem eccleſiæ, vel in fraudem Cameræ nihil operatur. ibid. n. 23. 594

In loco, qui à perſona eccleſiaſtica poſſidetur, non militat conſideratio, quòd poſt adeptã poſſeſſionem ſit recuperatu difficilis, cum Papa per cenſuras procedere poſſit. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. num. 11. 1432

LVCRVM *dicitur deducto omni damno. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iuny 1580. num. 3.* 471

Non debet quis prætextu ſocietatis participare

de lucro ex aliena pecunia proueniente, quia eſſet vſura. In Romana Condictionis Indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 2. Deciſ. 599
Lucrum ex caſu aduentitio & futuro euentu dependens an computetur in legitimam. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. num. 8. 568
In re dubia melius eſt fauere repetitioni quàm lucro aduentitio. In Albanen. Donationis. 26. Octobr. 1588. n. 13. 837
Cauſa agentis de damno euitando eſt fauorabilior, quàm cauſa illius, qui agit de lucro captando. In Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. n. 6. 464
In lucro ceſſante non fit coaceruatio, nec poteſt excedere duplum. In Romana Vſurarum. 19. Ianuar. 1573. n. 5. 186
Lucrum non dicitur eſſe in potentia propinqua, quando non adeſt paratus, qui pecunias accipere velit. ibid. n. 4. 186
An lucrum poſſit dici eſſe in potentia propinqua, quando ſumus in ciuitatibus inſignibus, veluti Roma, Venetijs &c. abſque alia probatione. ibid. n. 6. 186
Ad probandum intereſſe lucri ceſſantis, quòd ſit in potentia propinqua, ſufficit proteſtatio cum fide notarij & depoſitiones proxenetarum in actis parte etiam non citata. In Romana Fundaci. 9. Decemb. 1585. n. 2. 714
Vt quis poſſit petere intereſſe lucri ceſſantis, quæ requiruntur. ibid. n. 1.
Vt quis poſſit petere damna & intereſſe lucri ceſſantis, probari debent requiſita per Caſtrenſ. in l. 3. §. fin. de eo quod cert. loc. In Albanẽ. Pecuniaria. 7. Nouemb. 1597. n. 1. 1240
& in Rauennaten. Damnorum & Intereſſe. 27. Octobris 1603. n. 2. 1475
Ad petendum damna & intereſſe lucri ceſſãtis, non eſt neceſſaria probatio ſoliti ſtante proteſtatione, ſed ſufficit probatio potentiæ propinquæ. In ead. 26. Febr. 1586. n. 4. 721
Pro petendo damno & intereſſe lucri ceſſantis, lucrum probari debet in potentia propinqua iuxta requiſita Caſtren. in l. 3. §. fin. n. 3. de eo quod cert. loc. ibid. n. 1. 721
Teſtes examinati ad probandum lucrum in potentia propinqua, ſi non ſint citati, dicũtur nulliter examinati; ſecus eſt ſi tantum fuerint examinati ad iuſtificandum proteſtationem iudicialem, cum tunc non requiratur citatio, ex quo nondum damna & intereſſe dicantur creata in rerum natura. ibid. n. 2. & 3. 721
Intereſſe lucri ceſſantis debetur etiam ad rationem officiorum vacabilium. In d. Romana Fundaci. 9. Decemb. 1585. n. 4. 714
Item non debetur in actionibus bonæ fidei, declara tamen procedere reſpectu moræ ante litem conteſtatam contractæ; ſecus in mora, in qua quis per litis conteſtationem cõſtituitur. ibid. n. 3. 714
Ad probationem intereſſe lucri ceſſantis, ex eo quòd quis ſolitus ſit pecunias ſuas negotiari requiritur negotiatio præcedens earundem pecuniarum. ibid. n. 1. Deciſ. 714
Intereſſi lucri ceſſantis per Rotam taxatur ad rationem ſeptem cum dimidio pro centenario, quando prætendens intereſſe non habebat in promptu magis negotiationem officiorum vacabilium quàm non vacabilium. In Romana Damnorum & Intereſſe. 6. Martij 1587. n. 2. 770
Intereſſe lucri ceſſantis non ita taxatur, quod eſt in ſola potentia, prout taxaretur ſi re vera in actu exiſteret. ibid. n. 3. 770
In materia taxationis intereſſe lucri ceſſantis plurimum defertur arbitrio Iudicis. ibid. num. 1. 770
MACEDONIANVM locum habet etiam in filio arrogato ratione mutui. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ Arrogationis. 5. Iunij 1598. per tot. 1286
Cauſa potiſſima diſpoſitionis Senatus Conſulti Macedoniani fuit captatio mortis paternæ. ibid. n. 7. 1286
MAIOR viginti annis ex forma Statutorum Vrbis habetur, ac ſi maior vigintiquinque. In Romana Donationis de Cincijs. 13. Iunij 1586. n. 2. 746
etiam ad effectum donandi, in eadem. 9. Iulij 1586. n. 2. 751
& in Romana Donationis. 27. Apr. 1587. num. 1. 782
Maior quatuordecim annis quo caſu habeat legitimam perſonam ſtandi in iudicio. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. n. 8. 1169
In maiori ſumma ineſt minor, fallit tamen quando ſummæ diuerſitas conſtituit ſpecierum diuerſitatem. In Nullius ſeu Bellicaſtren. Penſionis. 24. Octob. 1575. n. 4. 267
MALA FIDES non inducitur per ſimplicem proteſtationem. In Romana Officij Lauretani. 20. Maij 1602. n. 3. 1435
Mala fides non arguitur ob errorem circa valorem rei. In Anconitana Vineæ. 4. Februar. 1583. n. 17. 602
Initium malæ fidei oritur ex ſcientia rei alienæ & ad eam purgandam non ſufficit allegare credulitatem, ſed neceſſe eſt illius cauſam probare, & quòd ex illa motus fuerit. In d. Anconitana Vineæ. 29. Mart. 1585. num. 1. & 2. 694
Dolus iure conſtituit in mala fide. In d. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 6. 602
Per litis conteſtationem quis conſtituitur in mala fide. In Romana Expenſarum. 9. Febr. 1568. n. 3. 38
Debitor dicitur in mala fide etiam quòd creditor non petat, quia ſcire debet ſe non ſoluiſſe. In Auximana Dotis. 27. Aprilis 1581. num. 2. 614
Per interpellationem cum oſtenſione inſtrumentorum iurium & ſcripturarum præſcribens conſtituitur in mala fide, & interrumpitur præſcriptio. In Romana Domus. 6. Martij 1587. n. 7. 769

Qui ſemel conſtitutus fuit in mala fide amplius præſcribere non poteſt. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31. Ian. 1590. num. 7. 908
Mala fides impedit præſcriptionem. In Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. nu. 7. 602
Poſſidens naturaliter & uti uſufructuarius, cum principio medio & fine vitioſo, hoc eſt cum mala fide non præſcribit, aliàs ſecus. In Anconitana Vinea. 21. Maij 1586. num. 4. 740
Mala fides tutoris in præſcriptione an noceat pupillo. ibid. nu. 2. & 3. 740
& in d. Anconitana Vinea. 4. Februar. 1583. nu. 15. & 19. 602
Mala fides in Prælato nocet Eccleſiæ in præſcribendo. ibid. nu. 16. 602
De præſcriptione cum mala fide. vide in verbo Præſcriptio.
MANDANS *regulariter tenetur ad refectionem expenſarum, poteſt tamen aliquo caſu excuſari; maximè quando agitur de nullo ſeu minimo præiudicio. In Palentina Decimarum de Villos. 26. Iun. 1586. n. 1.* 6
Mandans tenetur ad expenſas mandatario, niſi aliter conuentum fuerit. In Romana Pecuniaria. 28. Iun. 1596. nu. 1. 1201
Mandans non tenetur releuare procuratorem factum ad emendum, quando mandantem non certiorauit, & ſolitus erat prius certiorare antequam emeret; vel quàdo procurator emendo retinuit ſibi facultatem alternatiuè ſibi adſcribendi rem emptam vel principali. In Romana Cedularum. 4. May 1590. nu. 3. & 4. 918
MANDATUM *eſt ſtricti iuris & ſtrictè intelligendum. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Octobr. 1579. nu. 1.* 419
Mandatum comprehendit omne id, ſine quo actus explicari non poteſt. In Burgen. Canonicatus. 21. Iun. 1596. nu. 2. 1196
Mandatum probatur coniecturis, præſertim accedẽte conſenſu principalis. In Ortonen. Penſionis. 5. Iul. 1599. nu. 2. 1326
Mandati forma à procuratore in omnibus ſeruari debet, etiam in minima qualitate. In Romana Cedularum. 4. Maij 1590. num. 2. 918
Ex mandato non probatur conſenſus, vbi requiritur formalis; ſecus eſt in caſibus, vbi ſufficit vndecumque colligatur. In Bononien. Officij 27. Nouem. 1599. nu. 7. 1163
Mandatum ad expediendum datum cum clauſula iuxta formā ſupplicationis ſignatæ vel ſignandæ, importat voluntatem & conſenſum mandantis. ibid. nu. 9. 1163
Mandatum procuratoris per mortem eiuſdem expirat. In Salamantina Capellania. 21. Apr. 1600. nu. 1. 1352
Mandatum procuratoris per mortem mandantis expirat, licèt effectus fuerit dominus inſtantiæ, ſecus ſi effectus fuerit dominus totius litis & cauſæ. In Romana Pecuniaria, ſiue executionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. nu. 1. 823
Mandatum per mortem mandantis non expirat, quando res non eſt amplius integra & mãdatarius cœpit adminiſtrare, & exigere, & alia facere, ad quæ directum erat mandatum. In Romana Montium. 29. Octob. 1593. nu. 7. 1048
In re communi etiam ſine mandato agi poteſt. In Romana Cenſus. 13. Maij 1602. n. 3. 1433
In rem propriam non cadit mandatum. In Romana quinquaginta millium. 21. Apr. 1595. nu. 8. 1124
Mandatum in rem propriam morte mandãtis non expirat. In Romana Pecuniaria 27. Octob. 1581. nu. 3. 541
Mandatum in rem propriam dicitur, quãdo in eo adeſt clauſula, ponens in locum ſuū & eſſi ſuum: maximè in caſu, quo concurrit materia conueniens & apta ad huiuſmodi mandatum. ibid. nu. 4. 541
Clauſula pro eo in mandato in rem propriã exponitur ideſt loco ſui. ibid. nu. 8. 541
Mandatum in rem propriam eſt quadam recognitio bonæ fidei, declarans cuius ſint pecuniæ, de quibus fuit initus contractus emptionis. ibid. nu. 5. 541
In mandato in rem propriam non ſolum dicitur commiſſum exercitium actionum directarum, ſed utiles ceſſas fuiſſe. ibid. n. 7. 541
Mãdatum procuræ factum ſuper eo, ad quòd quis de neceſſitate tenetur, reuocari non poteſt in præiudicium procuratoris. In Toletana Penſionis. 19. Iun. 1585. n. 2. 531
Mandatum procuræ reuocari non poteſt, vbi iam per procuratorem conſtitutum, cœptũ fuit agi. ibid. nu. 3. 531
Clauſulæ omnes mandati procuratoris intelligi debent reſpectu præmiſſorum, nec immutant principalem diſpoſitionem. In Romana quinquaginta millium. 21. Apr. 1595. nu. 4. 1124
Ex prægnantia clauſularum mandati non reſultat mandatum cum libera ſecundum veriorem & receptiorem opinionem contra Bart. ibid. nu. 3. 1124
An requiratur mandatum cum libera, quando cenſetur conceſſa facultas procuratori ſoluendi debita domini. ibid. nu. 9. 1124
Mandatum datum ad obligandum intelligi debet pro debito mandantis non autem pro debito procuratoris. ibid. nu. 2. 1124
Mandatum datum ad recipiendum quaſcūq. pecunias, an reſtringatur ad pecunias in futurum recipiendas, vel comprehendat etiam receptas ante mandatum. ibid. nu. 1. 5. & 6. 1124
Procurator non præſumitur abuti mandato. ibid. nu. 13. 1124
Mandatum etiam quòd ſit cum plena, & libera, ſpeciali, & generali adminiſtratione conceſſum, tamen per verba præcedentia & ſequentia reſtringitur ad præmiſſa, &

fines

ſines præmiſſorũ poteſtas procuratoris egredi non poteſt. In Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. nu. 5. Deciſ. 831

Procnrator habens mandatum generale ſponte comparendo in actis, dicitur deducere mandatum ſuum ad ſpeciem. In Mediolanen. Matrimonij, 20. Febr. 1584. num. 3. 654

In mandato generali nunquam cenſetur data facultas faciendi incidere in pœnam. In Romana Legitimæ. 16. Decem. 1591. num. 6. 969

Mandatum ſpeciale requiritur, vbi agitur de declaranda voluntate domini. In Senogallien. Prædij. 5. Decem. 1594. nu. 7. 1100

Idem eſt, ſi procurator velit factum domini reſcindere, niſi mandatum ſit cum libera. In Romana Societatis. 15. Octob. 1574. num. 2. 238

In mandato procuratoris cum libera, tantum importat libera, quantum generale quo ad omnia. ibid. nu. 5. 238

In venditione mandatum ſpeciale requiritur. In Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. num. 4. 831

Sine ſpeciali mãdato procurator appellationi renunciare non poteſt. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. num. 3. 857

Speciale mandatum ad confitendum requiritur, ad hoc vt confeſſio procuratoris præiudicet domino. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. nu. 5. 987

Sũbſtitutus vigore mandati dicitur à domino conſtitutus; quod procedit ſi ſubſtitutio facta ſit à conſtituto cum facultate data ſubſtituendi certam perſonam; ſecus ſi data ſit indiſtinctè. Romana Pecuniaria. 1. Decem. 1586. nu. 2. 759

Mandatum procuratoris ad exigendum non dicitur ſufficiens ad retrouendendum. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulij 1588. num. 2. 831

Habens mandatum ad vendendum dicitur etiam habere ad recipiendum pretium rei venditæ. In Romana Domus del Caualeto. 27. Nouem. 1581. nu. 4. 548

Mandatum datum ad vendendum certa bona ſtabilia, non cenſetur datum ad vendendum ius tantum quod mandãti in illa re competit, ſed de re ipſa ſenſiſſe videtur. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. num. 2. 932

Mãdatum perpetuum ab Vniuerſitate factũ valet; maximè cum clauſula citra, &c. In Gerunden. Adminiſtrationis Anniuerſariorum. 16. Febr. 1573. nu. 1. 194

Mandatum quando dicatur Capitulariter datum. In Calaguritana Indulti de Vilbao. 24. Nouem. 1597. nu. 1. 1247

Mandatum Capitulariter factum non poteſt reuocari per aliquos de Capitulo, neque vt ſingulos, neque Capitulariter ſi ſit minor pars Capituli. ibid. nu. 2. Deciſ. 1247

Ex mandato dato ad cauſam & comparitionibus procuratorum ſanantur defectus citationis, ſi qui interuenerunt, & oritur probatio habitæ notitiæ citationis, declaratamen, vt in Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iun. 1600. nu. 2. 1366

Ratificatio mandati præſumitur, ex obſeruantia contractus per lapſum temporis ſequuta. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. nu. 1. 1085

Mandatum procuratoris quandocumque produci poteſt ceſſante proteſtatione. In Romana Domus. 13. Februarij 1595. num. 4. 1115

Defectus mandati ſemper opponi poteſt, ſiue ante ſententiam ſiue poſt. In Calaguritana Beneficij del Burgo. 7. Maij 1574. num. 5. 229

Mandatum ſufficit quòd quandocũmque producatur parte non opponente. In Toletana Primitiarum. 27. Febr. 1581. nu. 2. 502

Amplia etiam poſt ſententiam, & ſententia ſuſtinetur. vt in Burgen. de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. nu. 1. 1261

Secus eſt ſi pars proteſtata fuerit neminem audiri niſi docto de legitimo mãdato, quia ſi ante ſententiam non producatur, iudiciũ redditur nullum. In Burgen. de Couarruuias. 4. Febr. 1591. nu. 1. 933

Præſumptio mandati procuratoris reſultat ex iuribus productis, maximè cum notabili impenſa. ibid. nu. 2. 933

Item ex productione iurium, quæ quis veriſimiliter habuit à principali. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. nu. 4. 973

Præſumptio mandati ex quibus oriatur. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouem. 1601. num. 1. 1407

Mandatum procuratoris per comparitionem principalis factam abſque clauſula citra &c. reuocatum cenſetur; ſecus eſt ſi compareat vnà cum procuratore vel curatore. In Peruſina Hæreditatis. 30. Oct. 1587. num. 3. 800

Proteſtatio facta neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato in ſingulis actibus repeti debet, aliàs ab ea dicitur receſſum. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouembr. 1601. nu. 2. 1407

Procurator verus, ſi non doceat de mandato, ſtante proteſtatione neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, ſententia eſt nulla. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. nu. 2. 1465

In marito comparente pro muliere vti adminiſtratore præſumitur mandatum. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. nu. 2. 927

cum tanquam coniuncta perſona de iure poſſit pro ea ſine mandato experiri. In Calaguritana Spolij panis. 5. Nouembris 1599. nu. 4. 1327

Man-

Mandato Iudicis vti volens, eo vti debet cũ ſua cauſa & qualitate, & debet prius pro parte ſua implere. In Romana de Fabÿs. 27. Maÿ 1580. nu. 5. Deciſ. 464

Exequutio mandati propter exceſſum reuocari debet, non autem mandatum; maximè ſi ſine aliqua liquidatione facta fuerit. In Auximana Bonorum. 15. Febr. 1591. num. 1. 938

Exequutio mandati iuſtè relaxati priuat poſſeſſione eum, contra quem facta fuit. In Romana Cenſus. 17. May 1589. nu. 6. 876

Obligans ſe metu mandati, non dicitur aduerſarium conſtituere in quaſi poſſeſſione exigendi; ſecus ſi mandatum iuſtè fuerit decretum. ibid. nu. 5. 876

Metus mandati non excludit conſenſum. In Romana Pecuniaria. 14. Aprilis 1600. num. 8. 1350

Mandatum exequutiuum non habet vim immiſſionis in poſſeſſionem, ſtante illius vigore poſſit dici conſtitutum pignus iudiciale, niſi ſequuta vera & actuali immiſſione. In Romana Horti. 15. Febr. 1591. nu. 2. 937

Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis non intimatis moleſtÿs dicitur iniuſtum, & venit reuocandum. In Viterbien. Releuationis. 7. May 1593. num. 1. 1024

Mandatum quod excedit ſummam obligationis & promiſſionis, in eo quod excedit obligationem limitatam, ſuſtineri non poteſt. ibid. nu. 6. 1024

Mandatum obtentum pro minori ſumma quàm ſit debitum, non ob id de nullitate ſeu iniuſtitia redargui debet. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596 n. 2. 1197

Mansatum de aſſociando contra tertium dari non poteſt ipſo non citato.
Idem eſt in mandato de immittendo. In Spoletana Domus. 19. Decembris 1580. num. 6. 492

De mandato de immittendo. vide in verbo. Immiſſio.

De mandato de manutenendo. vide in verbo. Manutentio.

De mandato de prouidendo. vide in verbo. Prouiſio.

De mandato ad reſignandum. vide in verbo. Reſignatio.

Poſſeſſio in vim mandati de aſſociando non dicitur capta, niſi coloni e conſpectu rei penitus ſint eiecti, ita quòd ampliùs non redeât. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. num. 3. 342

Redintegratus ad ſuam poſſeſſionem per motum proprium cum clauſula ſine vitio ſpolÿ impedit petentem mandatum de aſſociando in eadem poſſeſſione, niſi probetur ſpolium. In Romana Aedium S. Thomæ. 12. Decem. 1588. nu. 1. 846

MANVTENTIO *non datur, quando reſiſtit ius commune. In Corduben. Redecimarum. 2. Maÿ 1603. nu. 2.* Deciſ. 1463
Item nec datur contra eum immiſſus fuit in poſſeſſionem auctoritate in iudicio ſeruatis ſeruandis. In Alben. Plebis de Doliano. 17. Maÿ 1595. nu. 1. 1127

Manutentio non datur non exiſtenti in poſſeſſione tempore mota litis, nec quando poſſeſſio eſt attentata. In Sancta Agathæ parochialis ſancti Angeli. 20. Febr. 1576. num. 1. 287
& in Mediolanen. Diſtributionum. 21. Iun. 1593. nu. 1. 1037

Mãdatum de manutenendo non datur contra eos, qui non ſunt in cauſa. In Calagurritana Decimarum. 11. Octobris 1566. num. 1. 7

Poſſeſſio violenta & iniuſta non eſt manutenibilis. In Vercellẽ. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. nu. 4. 1041

Mandatum de manutenendo datur ei, qui concludenter ſuam poſſeſſionem probauit. In Romana Caſalis. 20. Iun. 1577. nu. 1. 342

Mandatum de manutenendo datur in Rota cõſtito de poſſeſſione etiam ſine turbationibus & ſine timore ſcandali. In Lucana Penſionis. 14. May 1576. nu. 12. 299

Mandatum de manutenendo datur exiſtenti in poſſeſſione interim dum dubitatur de reuocatione priuilegÿ. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna 30. Ianuarÿ 1581. nu. 3. 299

Manutentio etiam pro iuribus incorporalibus datur. ibid. nu. 9. 299

Manutentio in beneficialibus datur etiam ſine titulo colorato; ſecus eſt in reſtitutione ibid. nu. 5. 299

Anterior poſſeſſor ſemper manuteneri debet. In Theſina Beneficÿ. 25. Iunÿ 1593. num. 1. 1038
& in Vercellen. Beneficiorum. 28. Iunÿ 1593. nu. 1. 1041

Non habẽs ſe pro ſpoliato eſt manutenendus. In d. Vercellen. Beneficiorum. 28. Iunÿ 1593. nu. 3. 1041
& in Mediolanen. Diſtributionum. 14. Octobr. 1594. nu. 3. 1089
ſicut è contra, vt in Alben. Plebis de Doliano. 17. May 1595. nu. 5. 1127

Merus detentor & etiam ſpoliator interim dum cognoſcitur de cauſa principali, manuteneri debet. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. nu. 7. 1471

Prædo etiam manuteneri debet, donec de bono iure cognoſcatur. In Spoletana Domus. 18. Iun. 1582. nu. 5. 582

Spoliatori etiã datur manutentio, donec cauſa per tres conformes terminetur. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. nu. 9. 555

In iudicio poſſeſſorio ille manuteneri debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. nu. 1. 1437

Manu-

Manutentio non impeditur poſſidenti quã-do exceptio petitorij vel plenarij poſſeſſorij non eſt liquida. Peruſina Hæreditatis.23. Mart. 1588. nu. 4. Deciſ. 810

Præſumptio, quod materia ſit facultatiua, niſi ſit vehemens manutentionem non impedit. In Gadicen. adminiſtrationis. 19. Apr. 1577. nu. 3. 323

In Materia manutentionis non ſolent attẽdi exceptiones contra teſtes. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 13. Febr. 1579. nu. 2. 392

& in Turritana Tertiaria. 3. Iul. 1595. num. 15. 1147

& in Lucerina Fructuum. 7. Febr. 1590. num. 2. 910

In iudicio manutentionis ſufficit ſemiplena probatio, & vnus teſtis. in Ortonen. Penſionis. 5. Iul. 1599. nu. 1. 1326

& in Hiſpalen. Iuriſnominandi. 13. Iun. 1583. num. 5. 624

& quòd ſufficiat leuior probatio. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianuar. 1604. num. 5. 1485

& in Beneuentana Decimarum. 23. Ian. 1602. nu. 1. 1417

In manutentione Rota contentatur ſemiplena probatione. In Corduben. Decimarum. 27. Ian. 1595. nu. 1. 1113

In obtinendo mandato de manutenendo ſolẽt admitti leniores probationes. In Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Octobris 1566. num. 1. 8

Ad effectum impediendi manutentionem non dicitur conſtare de non iure actoris, niſi per confeſſionem vel rem iudicatam de ſtylo Rotæ. In Romana Cenſus 17. Maij. 1589. nu. 4. 876

Appellatio à decreto de manutenendo in ſummariſſimo poſſeſſorio nõ ſuſpendit ſuum effectum nec executionem, etiam de iure Canonico; ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario. In Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. nu. 1. 1295

Decretum de manutenendo in iudicio poſſeſſorio ſummariſſimo ſecum trahit exequutionem. ibid. nu. 4. 1295

Decretum de manutenẽdo in iudicio ſummariſſimo nunquam tranſit in iudicatũ, ita ut à iudice retractari non poſſit, ſi altera pars melius doceat de ſua poſſeſſione. ibid. num. 5. 1295

De iure communi manuteneri debet qui priuilegium obtinet, & illud allegat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decembris 1582. nu. 2. & 5. 595

Mandatum de manutenendo exercendi Iuriſdictionem ordinariam in cognitione cauſarum alio inferiori in poſſeſſione ſimiliter eam per priuilegium exercendi exiſtente, Epiſcopo dari poteſt cumulatiuè. ibid. nu. 6. 595

Fructus percepti ante motã litem non veniũt in mãdato de manutenẽdo, quid autẽ in iudicio retinendæ ordinario, vide in Turritana Tertiaria. 18. Decẽ. 1595. n. 3. & 4. 1168

Pactum manutentionis bonorum arbitrio boni viri non poteſt dici à iure improbatum, cum venditor poſſit cogi ad id, ſi dolo malo omiſerit culturam, & pateretur rem negligentia ſua deteriorari. In Calaguritana Cenſus. 28. Ian. 1602. nu. 14. 1418

M a r i t v s *quando veniat appellatione Sponſi. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1582. nu. 1.* 319

Maritus vxori neque præſenti neque abſenti donare poteſt. In Portuen. Bonorum. 2. Decem. 1580. nu. 9. 487

ex teſtamento verò bene eſt capax relicti à marito. ibid. nu. 8. 487

Maritus poteſt pro muliere vti adminiſtrator comparere, & in eo præſumitur mandatum. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. num. 2. 927

Maritus pro vxore tanquam coniuncta perſona ſine mandato de iure experiri poteſt. In Calaguritana Spolij Panis. 5. Nouem. 1599. nu. 4. 1327

Pecunia accepta ad cenſum ab vxore ex iuris præſumptione ad maritum perueniſſe præſumitur. In Romana Lucri Dotis. 2. Iun. 1589. nu. 5. 882

Res data in dotem æſtimata regulariter tranſit in dominium mariti, nec ipſe tenetur ad reſtitutionem rei æſtimatæ & in ſolutum datæ, ſed tantum ad pretium. Romana Repetitionis Dotis. 3. Decembris 1599. num. 8. 1332

& præſertim tranſeunt in eius dominium ſtante clauſula ad habendum &c. cum pacto conſtituti, & cum pacto de retrouendendo. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decem. 1603. num. 1. 1480

Bona ſtabilia data inſolutum marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis pecunia reſtitui debet. ibid. nu. 2. 1480

Periculum euictionis bonorum, quæ tranſierunt in dominium mariti, ad ipſum ſpectat. ibid. nu. 3. 1480

Maritus patiendo vxorem litem cum alio ſuſtinere ſuper re ſibi in dotem data, ſicut ſibi præiudicat in ſorte principali ſuper ipſa re, ita in expenſis; ſi verò ſimpliciter tantũ hoc paſſus ſit, ſed non præſtiterit auxilium, poſſet fortè dubitari, an pro ipſis expenſis ſuper dicta re ſibi in dotẽ data teneatur. In Romana Expenſarum. 16. Octobris 1589. nu. 10. 891

Pro expenſis factis in cura mariti infirmi bona ipſius poſt eius mortem remanent obligata, etiam quòd mulier ea in dotem ſecundo viro dederit. ibid. nu. 11. 891

M a s c v l i n v m *non concipit fœmininũ, vbi adeſt diuerſa ratio. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. nu. 6.* 669

Maſculinum non concipit fœmininum in cõtractibus.

tractibus, quãdo apparet de mẽte diſponentis, quòd noluerit comprehendi fœminas. In Ceruiin. Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 8. 604

Item quando illud concipit, eſt potius ex quadam interpretatione ſiue extenſione, quàm ex proprietate ſermonis, vt eſt communis opinio. ibid. nu. 1. 604

Relictum maſculis, etiã quòd non adſit dictio taxatiua, includit tamen in limitatione & taxatione, quando per talẽ diſpoſitionẽ fœmina, quæ aliàs ex iuris diſpoſitione admitterẽtur, ſunt excluſæ. Cremonen. Beneficij Iurispatronatus. 21. Nouemb. 1578. nu. 9. 378

Verbũ hæres eſt cõmune tam maſculo quã fœminæ. Ceruien. Bonorũ. 7. Feb. 1583. n. 4. 604

Verbum liberis capit tam maſculos quàm fœminas ex ſui proprietate. ibid. nu. 6. 604

MATER *per ſtatutum excluſa à ſucceſſione filij extantibus propinquis, nõ dicitur excluſa abſolutè, niſi reſpectu bonorum paternorum; ſecus in aliundè filio prouenientibus, licèt ab aula paterna. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iunij 1584. nu. 5.* 670

Excluſa matre à ſucceſſione cenſentur excluſi omnes ab ea deſcẽdẽtes, ſed hoc procedit ſimpliciter, ſecus ſi excluſa ſit cũ certa qualitate. Parmẽ. Bonorũ. 27. Maij 1588. n. 3. & 5. 822

Mater vnà cum vxore inſtituta concurrit in hæreditate filij reſpectu legitimæ vno & eodem tempore. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 8. 749

Mater vocata in caſu, quo vxor ſit inſtituta ſub cõditione ſi vitã vidualẽ & caſtã ſeruauerit, eueniẽte caſu nõ dicitur ſubſtituta ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cũ nominatione vxoris cõcurrat hæreditatis delatio, quia tũc mater dicitur ſubſtituta & nõ inſtituta. ibi. n. 5. 749

Inſtitutio matris quando dicatur facta ad commodum filij. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouembr. 1598. nu. 2. 1302

Idem ius de iure communi non eſt in patre, quod eſt in matre reſpectu filiorum naturaliũ. Romana domorũ. 15. Iun. 1584. n. 7. 669

De matre tutrice. vid. in verb. Tutor.

MATRIMONIVM *ſpirituale gaudet priuilegijs carnali competentibus, non tamẽ comprehenditur in ſtatuto loquẽte de matrimonio carnali. In Romana Fructuum. 4. Maij 1581. nu. 4. & 7.* 517

In matrimonio tam ſpirituali quàm temporali libera debet eſſe voluntas contrahentium. In Calaguritana reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. n. 17. 942

Matrimoniũ à principio eſt validũ, licèt vir ſit impotens ſecũdum com. opin. tenet enim volentibus coniugibus. In Romana Exequutionis. 6. Mart. 1581. num. 2. & 4. 503

Matrimonium propter viri impotentiam potius venit diſſoluendum, vel ſaltem declarandum nullum, quàm quòd à principio ſit nullum. ibid. nu. 3. 503

Tractatus de cõtrahendo matrimonio probatur ex diſpẽſatione obtẽta, ex qua arguitur enixa voluntas contrahẽdi inter partes, & eſt tanta efficacia, quòd illud probet etiã in caſu, quo verba inſtrumẽti eſſent dubia, an continerẽt matrimoniũ vel ſpõſalia tantũ. Parmen. Status. 23. Oct. 1592. n. 1. Deciſ. 1000

Ex quibus probetur cõtractum eſſe matrimonium & non ſponſalia. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1581. n. 2. 519

Raptus mulieris, fides data, & machinatio in vitam primi viri tendũt ſolum ad inualidandum matrimoniũ poſtea ſequutum, nõ autẽ ad nõ exiſtentiã illius, cũ exceptio raptus nõ ſit cõtraria probationi matrimonij, ſed tantum tangat validitatem. In d. Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. n. 17. & 18. 1000

Ex raptu non excluditur maritalis affectus, cum ſolum reſpiciat validitatem vel inualiditatem matrimonij. ibid. n. 7. 1000

Diſparitas inter virum & mulierum ad probationẽ matrimonij non attenditur, quando conſtat de enixa mẽte viri volentis matrimonium contrahere. ibid. nu. 9. 1000

Præſũptio, quæ oritur ex diſparitate coniugũ contra matrimonium, non attenditur, vbi ſunt probationes pro matrimonio. Romana Hæreditatis. 20. Nouemb. 1598. nu. 8. 1300

Mandatum pro obtinenda diſpenſatione matrimoniali facit, quòd dicatur conſtare de enixa mente contrahere volentis. In d. Parmen. Status. 23. Octob. 1592. n. 10. 1000

Petitio diſpenſationis ad contrahendum matrimonium oſtendit prius non fuiſſe contractum, aliàs ſupplicandum eſſet pro diſpenſatione ſuper obtento. In eadem 24. Maij 1591. nu. 5. 949

Diſpenſatio obtenta radicem matrimonij cõualidat, & illud vſque ab initio approbat. Meſſanẽ. Legitimitatis. 13 Mar. 1595. n. 1. 1128

Diſtinctio Couarru. ſuper 4. Decretor. par. 2. cap. 8. nu. 13. inter diſpenſationem validãtem matrimonium à principio & eam, quæ dat licentiam remanendi in iam cõtracto, fuit à Rota reprobata. ibid. nu. 3. 1128

De diſpenſationibus matrimonialibus. vid. in verb. Diſpenſatio.

In matrimonio dicuntur ſeruata decreta Concilij Tridentini per ſolam præſentiam parochi. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1581. nu. 3. 519

Benedictio, quæ adhibetur in matrimonio, eſt potius de conſilio quàm de præcepto, nec eſt peccatum eam omittere, modo id non fiat ex contemptu. In Toletana Matrimonij. 27. Octobr. 1589. nu. 29. 893

Ad eſſentiam matrimonij ſufficit ſola præſentia parochi, licèt illa verba, Ego vos coniũgo, &c. nõ fuerint probata, cum talis præſentia adhibeatur ad tollendam clandeſtinitatem. In Vlixbonen. Matrimonij. 2. Decembr. 1594. nu. 5. 2099

Sola aſſertio presbyteri, quòd interuenerit matrimoniũ de licentia Ordinarij, præſtat bonam fidem ad effectum legitimitatis filiorum.

liorum. ibid. nu. 6. Deciſ. 1099

Presbytero dicti habere licentiam ab Epiſcopo pro matrimonio celebrando priuatim in præſentia teſtium, creditur, licet non ſit proprius parochus, quod etiam de licentia parochi fieri poteſt. ibid. nu. 3. 1099

Matrimonium probatur per teſtes, qui fuerũt præſentes, per famam publicam, & cõmunẽ reputationem. ibid. nu. 2. 1099

Matrimonium adminiculatur ex teſtamento viri, in quo relinquitur talis eius uxor, tutrix & curatrix filiorũ, & domina, ac uſufructuaria. Parmẽ. Status. 23. Oct. 1592. n. 11.

Itẽ ſi in teſtamẽto vel inſtrumẽto enuncietur vxor teſtãtis vel cõtrahẽtis. ibid. n. 12. 1000

Concubinatus præcedens licet faciat quòd non poſſit ex cohabitatione deduci cõcludẽs matrimonij probatio niſi æquiuoca; ſecus tamen eſt ſi cum habitatione concurrant alia ad matrimonium inferentia. ibid. n. 8. 1000

Succeſſio filiorũ in bonis fideicõmiſſo ſubiectis tanquam legitimorum & naturaliũ, & ex legitimo matrimonio procreatorũ, & ipſorum bonorum poſſeſſio faciunt validiſſimã matrimonij præſumptionem. ibid. n. 15. 1000

Præſumptiones à iure approbatæ conſtituunt probationem ſufficientẽ matrimonij ad effectũ ſucceſſionis, ſecus eſt, quando conſtat de malo initio, puta de concubinatu, vbi adeſt magna diſparitas perſonarũ. In d. Parmẽ. Status. 6. Mart. 1592. nu. 3. & 7. 978

Quando non agitur de fœdere matrimonij principaliter ſed incidenter, & ad effectum ſucceſſionis ſufficiunt præſumptiones, etiã ſi agatur de ſucceſſione filiorum natorum ex legitimo matrimonio. ibid. n. 4. 978

Stante matrimonio præſumpto eoq. durante, ſi aliud verum contractum ſit ſecundũ dicitur matrimoniũ de facto, & prima vxor matrimonij præſumpti dicitur vxor, non autem ſecundi. ibid. num. 2. 978

Matrimonium præſumptũ eſt illud, quod ex præcedenti promiſſione per verba de futuro vel ſubarratione vel anuli immiſſione & ſubſequenti copula contractũ fuit, quod ante Concilium Tridẽtinum habebat omnes effectus veri matrimonij ex iuris communis diſpoſitione. ibid. num. 1. 978

Vbi cõcurrunt plures præſumptiones matrimonij à iure approbatæ, ex illis reſultat plena & indubitata matrimonij probatio, amplia. vt ibid. num. 5. & 6. 978

Vbi non agitur principaliter de matrimonio validando vel inualidando, ſed incidẽter, prout quãdo agitur de legitimitate filiorũ, non requiruntur tã exactæ probationes. In Veneta illegitimitatis. 1. Febr. 1572. n. 1. 156

Confeſſio mariti, quòd talis ſit eius vxor, emanata de tempore nõ ſuſpecto, probat matrimonium, maximè ſi alijs adminiculis ſit ſuffulta. ibid. num. 2. 156

In pari probatione præualet probatio ultimi matrimonij, quia probatio prioris tẽdit ad annullationẽ vltimi, ideo fortiores requiruntur probationes. In Romana ſeu Florentina Hæreditatis. 1. Iulij 1592. n. 1. 999

Inſtrumenta promiſſionis dotis & matrimonij faciunt probationem probatam ſuper legitimitate. ibid. nu. 2. 1300

Inſtrumentum matrimonij accipit robur ab alio præcedente promiſſionis dotis. In Romana Hæreditatis. 20. Nouẽb. 1598. n. 5. 1300

Falſitas inſtrumẽti matrimonialis detegit veritatẽ, an filius ſit legitimus, & de legitimo matrimonio natus. In Romana Hæreditatis. 1. Iunij 1594. num. 4. 1081

Matrimonium per omiſſionem denunciationum non vitiatur, maximè ſi ex cauſa ſint omiſſæ. In Vlixbonen. Matrimonij. 2. Decembr. 1594. nu. 4. 1099

Matrimonium non diſſoluitur per denunciationem factam ne fiat, ſi illud ſit factum. In Calagurritana Matrimonij. 26. Ian. 1573. nu. 1. 189

Decretum ſacri Concilij Tridentini non annullat matrimonium, in quo interuenerũt presbyter teſtes & licentia. ibid. nu. 2. 189

Concilium Tridentinum ſuper matrimonio, in tempore, quo nondum erat publicatum in aliqua parochia, non afficiebat illos de illa parochia. ibid. nu. 3. 189

De diſſolutione matrimonij. vide in verbo. Separatio.

In materia dirimendi matrimonij per impotentiam, viri aſſeueratio coniugum non eſt vera probatio. In Fauentina Matrimonij. 1. Febr. 1585. nu. 7. 687

Sententia ſuper diſſolutione matrimonij non ſeruata forma cap. laudabilem. & c. fin. de frigid. & maleſic. hoc eſt vt coniuges ante diſſolutionem matrimonij per trienniũ cohabitent, iniuncta per Eccleſiã ſalutari pœnitentia reuocari debet. ibid. nu. 1. 687

Diſpoſitio cap. laudabilem. & c. fin. de frigid. & maleſic. non habet locum, quando per aliud genus probationis conſtat de frigiditate viri, quod procedit, quando vitium eſt tale, quod per viſionem detegi poſſit, & quoties coniuges fatentur impotentiam, alias ſecus. ibid. nu. 2. & 5. quando verò vitiũ non eſt viſibile, tunc diſpoſitio dict. c. eſt de ſolemnitate probatoria, & eſt ſeruãda. vt ibid. num. 4. 687

Probatio per teſtes ſuper frigiditate viri tam tẽpore matrimonij quàm ante matrimoniũ admittitur, quando ex eorum dictis probatur naturalis frigiditas perpetua & impotentia, alias ſecus. ibid. nu. 3. & 6. 687

Matrimoniũ in faciẽ Eccleſiæ ritè contractũ dirimi non poteſt, niſi præcedente concludente metus probatione. In Veneta Legitimitatis. 19. Ian. 1587. nu. 1. 763

Et talis probatio metus fieri debet per teſtes, qui non ſint ſuſpecti, nec conſanguinei, vel viles. ibid. nu. 2. 763

Metus in matrimonio redditur inueriſimilis ex

ex eo quòd mulier habitauit cum viro & filios ſuſcepit, & cum potuerit effugere, non effugit. ibid. nu. 4. Deciſ. 763

Probatio matrimonÿ per metum contracti, propter minas, quæ ſolum tendunt ad ceſſationem lucri non autem ad illationem dãni in bonis, non eſt ſufficiens ad illud dirimendum. ibid. nu. 3. 763

Matrimonio illi fauendum non eſt, quod conſtat metu contractum eſſe. In Toletana Matrimonÿ. 27. Octobr. 1589. nu. 32. 893

Matrimonium arguitur per vim & metũ contractum, ſi in eo non interuenerint cõſanguinei ſponſæ. In Toletana Matrimonÿ. 3. Mart. 1589. n. 6. 859

Verba obiurgatoria reddunt matrimonium per metum contractum. ibid. n. 3. 859
& in eadem. 13. Maÿ 1588. n. 2. 818

Si initium matrimonÿ ſit meticulorum, eadẽ cauſa metus ſemper durare præſumitur, etiam ſi fiant aliqui actus, qui videantur ſpontanei, niſi mulier fuerit conſtituta in plena libertate. In d. Toletana Matrimonÿ. 23. Ianuar. 1589. n. 1. 5. & 6. 851

Mulier ſubſcribent capitulationes ad importunitatem eorum, qui ſollicitant matrimonium, non ob id oſtendit liberam ſui voluntatem, niſi præcedat plena libertas. ibid. nu. 7. 851

Præceptum comminatorium à Principe factum & exequutioni mandatum, facit quòd matrimonium per vim & metum contractum dicatur. In Nicien. Matrimonii. 6. Mart. 1587. n. 6. 771

Matrimonium tractatum mediantibus fauoribus Principis & minis, & cum conuentione ſoluendi aliquam ſummam, & ſic via inuſitata & non recta, arguit tractatum mala fide cœptum. ibid. nu. 5. 771

Si matrimonium ſit nullum propter impedimentum occultum, & partes poſtea in matrimonio iã contracto permanere liberè cõſentiunt, ex ſtylo Pœnitentiariæ Papa ſolet diſpẽſare, ita ut de nouo poſſit cõtrahi nõ repetitis ſolẽnitatibus à ſacro Concilio Tridentino requiſitis; ſi vero impedimentũ ſit manifeſtum, iterum contrahendum eſt repetitis ſolemnitatibus. In d. Toletana Matrimonii. 15. Decembr. 1589. nu. 1. 900

Propter ſponſalia iurata poteſt quilibet cogi ad matrimonium ſolemnizandum. Neapolitana prætenſi Matrimonii. 5. Iunii 158[illegible] nu. [illegible] 525

Tempus appoſitum in promiſſione facta de ducendo mulierem in matrimonium non extinguit obligationem promittentis, niſi docto de mora mulieris. ibid. n. 3. 525

Filius ducens in matrimonium non indignam non habet timore exhæredationem paternam. ibid. n. 3. 525

Legitima cauſa non contrahendi matrimonii eſt magnum odium quo ſponſus ſponſam proſequitur, vel è contra. In Toletana [illegible]

Matrimonii. 27. Ianuar. 1595. num. 5.
Itẽ morbi Gallici ſuſpicio. ibid. n. 8. Deciſ. 1112

Vbi in contractu matrimonii adeſt impedimentum iuris diuini, non ſtatur iuramento viri. In Toletana Matrimonii. 27. Octobr. 1589. n. 10. 893

Impedimentum iuris naturalis in matrimonio contrahendo æquiparatur impedimento iuris diuini. ibid. n. 11. 893

Vbi in contractu matrimonii defertur iuramentũ viro ſuper copula, requiritur, quòd mulier ſit proxima pubertati, aliàs non defertur, nec ei ſtatur. ibid. nu. 13. 893

Statutum impediens libertatem matrimonii, cum ſit odioſum, eſt reſtringendum & non ampliandum. In Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 3. 811

Mulier quãdo nõ apparet, à quo fuerit nupta à patre nupta præſumitur. ibid. nu. 6. 811

Filia in nubendo non tenetur de iure ſequi conſiliũ patris vel cõſanguineorũ. ibid. n. 5. 811

Promiſſio de ducendo mulierem in matrimonium, quæ ſibi eſt coniũcta in gradu prohibito, facta ſimpliciter non valet. Valentina Matrimonii. 10. Nouem. 1595. nu. 3. ſi verò promiſſio ſit facta ſub conditione, ſi Papa diſpenſauerit, ſequuta diſpenſatione non habet vim matrimonii nec minus ſpõſalium, ſed requiritur nouus conſenſus. ibid. nu. 4. 1150

Verba illa promitto me non accipere aliam uxorem iuncta reſpõſione mulieris conſentientis, important matrimoniũ de præſenti, maximè ſi concurrat tractatus. In Calagurritana Matrimonii. 14. Nouembris 1575. n. 1. & 2. 270

Verbum Hiſpanicum, deſponſado, accipitur pro ipſo contractu matrimonii, non pro ſponſalibus. In Toletana Matrimonii. 4. Iulii 1571. n. 1. 140

In cauſa matrimoniali attẽditur cõſenſus nõ autẽ verborũ formalitas. d. Calagurritana Matrimonii. 14. Nouembr. 1585. nu. 4. 270

Maior quatuordecim annis in cauſa matrimonii habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. nu. 8. 1169

Cognitio cauſarum matrimonialium de iure communi ad Epiſcopum & non ad alium inferiorem pertinent, ex conſuetudine tamen & præſcriptione poſſunt ad inferiorem pertinere. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decembr. 1582. n. 4. 595

Nuncius non habet facultatem cognoſcendi de cauſis matrimonialibus in prima inſtãtia, niſi ſit ibi iudex ordinarius, aut habeat poteſtatem Legati de latere. Montis Regalis Matrimonii. 23. Ianuar. 1587. nu. 2. & 3. 768

In matrimonio dicitur ineſſe colluſio, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit, petit ſe [illegible] committi cauſam nullitatis illius. In Veneta Legitimitatis
19. Ie

19. Ianuar. 1587. nu. 5. Deciſ. 763

Melioramenta in re aliena ſcienter facta non præſumuntur ab homine iuriſperito. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobr. 1574. n. 6. 242

Melioramenta facta in domo à muliere præſumuntur facta ex pecunijs viri. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouembr. 1591. nu. 7. 967

Melioramenta facta liquidari non poſſunt, niſi prius verificato, qualis eſſet antiquus ſtatus rei melioratæ. Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. nu. 3. 952

De melioratione rei non poteſt dici conſtare, niſi conſtito prius de antiquo ſtatu rei. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouembr. 1602. n. 5. 1453

Melioramenta reſtituenda æſtimari debent habita ratione temporis, quo reſtituuntur bona. In Sutrina meliorамentorum. 9. Decembr. 1589. n. 2. 898

In reficiendo valore melioramentorum attenditur ſemper quod minus eſt, vt ſi plus impenſum ſit & minus melioratum, attenditur, quod melioratum eſt, & ſi plus melioratum ſit & minus impẽſum, quod eſt impenſum ſit reſtituendum, & eſt communis opinio. ibid. n. 1. 898

Melioramenta reſtituenda, ſi facta ſint pendente lite, ſolum neceſſaria reſtituuntur, ſi ante litẽ, etiam vtilia debẽtur. ibid. n. 3. 898

In melioramentis attenditur impenſa, quando minor eſt melioratione. In Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1581. n. 6. 547

Melioramenta ſunt æſtimãda in id, quod minus eſt, iuxta text. in l. in fundo. de rei vẽdicat. In Romana Viridarij ſeu Melioramentorum. 15. Nouemb. 1593. nu. 1. 1051

Melioramenta facta pro manutentione prædij non veniunt in æſtimationem. In Bononien. de Pipinis. 9. Iulij & 20. eiuſdem 1579. nu. 4. 413

Enunciatio melioramentorum facta per partem non probat. ibid. nu. 3. 413

Melioramenta facta in ſpalerijs ex mirto, melangolis, roſis, roſmarino, cedris, & ſimilibus ſunt reficienda, ſi de certo corpore eorum conſtet.

Idem eſt de reſtauratione facta circa aliqua ædificia in viridario. In Romana Viridarij. 15. Maii 1592. n. 1. 986

Melioramẽta facta in refectione domus ruinam minitantis, referuntur inter melioramenta neceſſaria. In Sutrina Melioramẽtorum. 9. Decemb. 1589. n. 5. 898

Melioramenta facta in paſtinando referũtur inter melioramenta vtilia. ibid. nu. 4. 898

Emptio inſtrumentorum ad artem exercendam neceſſariorum inter melioramenta neceſſaria referuntur. ibid. n. 6. 898

Melioramenta facta ex fructibus bonorum pacto ſubiectorum in ipſorum bonorum reſtitutione veniunt reſtituenda. Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. n. 6. Deciſ. 471

Pro melioramentis cõtra fideicommiſſarium datur retentio, ſi de illis conſtet, ſi verò non conſtet, fideicommiſſario impediri non poteſt immiſſio in poſſeſſionem. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. n. 7. 1219

Melioramenta ſeu eorum æſtimatio debentur emphyteutæ finita emphyteuſi abſq. culpa, niſi adſit pactum in contrarium. In Romana Domus Sanctæ Mariæ in via Lata. 2. Apr. 1604. nu. 1. 1496

Pactum de lucrandis melioramentis comprehendit etiam melioramenta magni valoris propter verba ad quæcunque eũmam in eo appoſita. ibid. nu. 5. 1496

Emphyteuta cadens ab emphyteuſi culpa ſua perdit melioramenta, declara tamen. vt in Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. nu. 1. & 4. 546

In contractu locationis locator cadens culpa ſua à locatione non perdit melioramenta vtilia, quod procedit etiam in locatione ad longum tempus. ibid. nu. 2. 546

Beneficium eſt Eccleſiæ, ſi melioramenta ſint facta poſt terminum temporis datum in contractu, non ſi intra. ibid. nu. 6. 546

Pacta appoſita in locatione bonorũ Eccleſiæ dicũtur valdè vtilia, ſi finita locatione Eccleſia lucretur omnia melioramẽta. Auximana Bonorum. 21. Nouembr. 1580. n. 3. 485

Melioramenta poſſunt etiam irrequiſito domino ab emphyteuta hypothecari. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. num. 21. 794

Melioramenta facta in re locata ab Eccleſia ſine ſolemnitate, & ſine cauſa liquidari & refici debent. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. nu. 11. 1490

Melioramenta dicũtur pars pretij ad effectũ probandi vtilitatem Eccleſiæ & non læſionem. In d. Auximana Bonorum. 21. Nouembr. 1580. n. 4. 485

Melioramenta facta ex fructibus bonorum pacto ſubiectorum, & bona ex eis empta quando in dotem filiarum ſint imputãda. Portuen. Bonorum. 30. Maii 1580. n. 1. 465

Onus probandi melioramenta & bona fuiſſe facta & empta ex redditibus bonorum pacto ſubiectorum incumbit debitori. ibid. num. 2. 465

Memoriale ſeu ſcriptura in forma memorialis non probat contra ſcribentem, neq. illum obligat. In Præneſtina Bonorũ. 5. Nouem. 1578. nu. 1. & 2. 373

An autẽ habeat vim confeſſionis parte abſente facta. vid. ibid. nu. 3. 373

Vel an faciat adminiculũ probationis ſeu præſumptionem. vid. ibid. nu. 6. & 7. 373

Memoriale nõ tribuit iuriſdictionẽ. Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. nu. 1. 1276

Mens contrahentium ex eorum verbis colligitur. Peruſina Exequutionis. 11. Maii 1582. num. 8. 577

Menſ

Mens petentis in libellis & ſententijs magis attenditur quàm verba. Spoletana Domus. 19. Decemb. 1580. nu. 1. Deciſ. 492

MENSIS *expreſſio, quo vacauit beneficiũ, in impetratione & inſtitutione de iure cõmuni non eſt neceſſaria. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. n. 1.* 285

ratio autem quare in vim regulæ requiratur eſt, vt ſciat Papa, an præiudicetur Ordinarijs. ibid. nu. 4. 285

Per expreſſionẽ mẽſis vacationis factã in prouiſione Papæ arguitur, quòd Papa potuerit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij. In Toletana Canonicatus. 26. Iunij 1595. num. 2. 1144

Mentio de menſe in impetratione etiã à Nũcio Apoſtolico fieri debet, quia Nuncij ſignunt gratias eo modo, quo facit Papa. ibid. n. 8. 285

De regula reſeruatoria menſium. vide in verb. Reſeruatio.

Hæc verba intra menſem & ad menſem differunt. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. nu. 1. 1197

MENSVRAE *mentio de illa intelligenda eſt, quæ extat, ſi de alia non appareat. In Gerunden. Vini. 17. Mart. 1603. n. 1.* 1461

& in eadem 24. Maij 1604. nu. 1. 1499

Fundus an dicatur venditus ad menſuram vel ad corpus, attẽdi debet, an præcedat mẽtio corporis vel mentio menſuræ. Amerina Pecuniaria. 16. Febr. 1577. nu. 5. 317

Venditio non dicitur facta ad menſuram, quãdo incipit à certo & determinato corpore. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. nu. 6. 264

MENSVRATIO *ad probandam diſtantiam loci non attenditur, ſed reputatio & fama, præſertim quando eſt abſque iudicis decreto & partis citatione. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. n. 5.* 1482

Menſuratio quando admittatur ad probandum, quòd locus ſit in diſtrictu. In d. Balneoregien. Bonorum. 14. Iunij 1600. nu. 1. 3. & 6. 1370

MERCATOR *cõſtitutus procurator ad exigendum, tenetur etiam pro eius ſubſtitutis, poſtquam mandatũ acceptauit, & non ſolũ de dolo ſed etiã de culpa, niſi doceatur per eũ ſeu per ſubſtitutos fuiſſe adhibitã omnẽ diligentiã pro exigendo, & exigi nõ potuerit. Roman. Pecuniaria 29. May 1587. n. 1.* 786

Mercatores non ſolum tenentur pro partitis rationis bancharia per eos exactis, ſed etiã pro exactis ab eorum ſubſtitutis, licèt mercator à principali creditore fuerit cõſtitutus procurator cũ facultate ſubſtituendi. Romana Pecuniaria. 1. Decem. 1586. n. 1. 759

Mercator conſtitutus procurator ad exigendum à quibuſuis perſonis, tenetur etiam exigere à ſuis ſubſtitutis, nec excuſari poteſt, niſi oſtendatur ſua diligentia pro exigendo. ibid. nu. 3. 759

Pecunia numerata mercatori an præſumantur numerata ex cauſa depoſiti vel alia. In Romana Pecuniaria. 13. Nouembr. 1595. nu. 1. & 3. Deciſ. 1158

Inter mercatores non habet locum exceptio nõ numeratæ pecuniæ. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 6. 1139

Cedula crediti inter mercatores habet vim publici inſtrumenti. ibid. nu. 5. 1139

Præſumptio eſt contra mercatorem recuſantẽ libros ſuos oſtendere. ibid. n. 7. 1139

Inter mercatores litteræ cambij vbiq. locorum in eorum foro paratam habent exequutionem. In Anconitana Attentatorum. 12. Febr. 1582. n. 2. 562

Fides non datur partitis mercatorum ad eorum fauorem. In Anconitana Coriorum. 27. May 1573. nu. 4. 206

Partita mercatorum ratione publici officij faciunt fidem. In Gerunden. Penſionis. 18. Decembr. 1579. n. 9. 436

Licèt partita mercatorum non faciant fidem in præiudicium tertij, faciunt tamen partita officialium publicè deputatorum, quod procedit contra non ſubditum. Romana de Valle. 9. Decembr. 1579. nu. 5. 431

Liber mercatorum ſufficit, quòd ſit ſcriptus à deputato ad ſcribendum, licèt non ſit ſcriptus à ſocio. In Anconitana Computorum. 9. Iun. 1600. nu. 4. 1368

De libris mercatorũ. vid. ſupr. in verb. Liber.

MERITA *probantur aſſertione donantis concurrentibus adminiculis. In Rauennaten. Donationis. 29. Apr. 1596. n. 9.* 1184

In alienatione bonorũ Eccleſiæ facta propter merita, illa ſunt probanda aliter quàm ex atteſtatione alienantis, & debẽt eſſe ratione obſequiorũ Eccleſiæ præſtitorum. Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 10. 1490

De meritis ſupple. ſupr. in verb. Benemerita.

De donatione facta propter merita. vide ſupra in verb. Donatio.

METVS *in Papa præſumi non poteſt. In Romana Caſalis Longhizza. 21. Maij 1593. nu. 12.* 1029

cũ veriſimile ſit eũ habere iuſtã intentionẽ, & qualis de iure eſſe debet. In Militen. Beneficij S. Pantini. 13. Mart. 1587. n. 17. 773

Timor Principis eſt iuſtus metus. Toletana Matrimonij. 13. Maij 1588. n. 1. 818

& in Nicien. Matrimonij. 6. Mart. 1587. num. 7. 771

Metus excluditur ex qualitate perſonarum loci & circumſtantijs, declara tamen. vt in d. Toletana. 13. Maii 1588. nu. 4. 818

Materia metus eſt difficilis probationis. ibid. num. 3. 818

& ideo indicijs & coniecturis probari poteſt. Nicię. Matrimonii. 6. Mar. 1587. n. 2. 771

Ex perſonæ qualitate metus à iudice iuſtus probari poteſt. ibid. nu. 3.

& ideo ratione ſexus & ætatis metus etiã minor ſufficit ad actũ annullãdũ. ibid. n. 4. 771

Mina prouenientes à perſona, cui debetur reuerentia ſufficiunt ad metum incutiendum. ibid.nu.9. *Deciſ.* 771

Præceptum Principis ſub pœna confiſcationis omnium bonorum ſufficit ad metum inferendum. ibid.nu.7. 771

Potentia ſuperioris dicitur cauſa metus. In Toletana Profeſſionis. 18.Mart.1596. num. 2. 1177

Metus durat, quandiu durat cauſa ipſius, & ille, cui incutitur, nõ fuerit in plena libertate conſtitutus. ibid.nu.1. 1177

& in Nicien. Matrimonij. 6.Mart.1587. num. 8. 771

& in Toletana Matrimonij. 17. Mart. 1689.nu.1. 863

Initium metus in actu influit in omnes actus ſequentes & tempora, durante eadem cauſa, & actus medio tempore facti non attendũtur, niſi ſint facti in plena libertate. In d. Toletana Profeſſionis. 15. Decem. 1595. num. 1. 1166

Probato ſemel metu, ea omnia quæ poſſunt etiam tribui liberæ voluntati, per metum facta cenſentur, non aut. in ſponte & volũtariè, quoties durat eadem cauſa metus. In d. Toletana Profeſſionis. 17. Martij 1589.nu.4. 863

& 23.Ianuar. 1589. nu. 1. 851

Vbi agitur de probatione metus, in loco in quo ius redditur, requiritur pleniſſima probatio metus, cum præſumptio ſit in cõtrariũ. In Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. num. 4. 336

Metus ex proteſtatione tradita notario manifeſtè probatur.

Item ex querellis & lacrimis. In Toletana Matrimonij. 3.Mart.1589.nu 4. 859

Continuatio metus præſumitur, quando quis retinetur ab his, quorum gratia incuſſus fuit. ibid.num.2. 859

Geſta per metum quando præſumantur ratificata. In Romana Ceſalis Longbezza. 22. Iun.1594.num.4. 1085

Cauſa metus non dicitur ceſſare, licèt quis aufugerit, quando durat eadem ſuperioritas, prout eſt in vxore, quæ aufugit. In ead. 29. May 1589.nu.2. 881

Metus non dicitur purgatus, quoties durat eadem cauſa metus. ibid.nu.1. 881

Metus purgatio non poteſt argui ex eo, quòd quis ſit in loco, à quo aufugere potuerit, & non aufugit. In d. Nicien. Matrimony. 6. Mart.1587.nu.12. 771

Metus nunquam cenſetur purgatus, niſi perſona cui fuit illatus, ſit conſtituta in plena libertate. In d. Toletana Matrimony. 23. Iun.1589.nu.2. 887

& in eadem. 17. Mart. 1589.nu.2. 863

Metus in matrimonio per cohabitationem vel per copulam ſpontaneam purgatur. In d. Toletana. 12. May 1589.nu.1. 873

& in Toletana Matrimonij. 27. Octobris 1589. num. 10. *Deciſ.* 893

Ratificatio facta durante cauſa metus non releuat. In Toletana Profeſſionis 15.Dec. 1595.nu.3. 1166

Metus & voluntas non ſpontanea poteſt habere locum tã in matrimonio ſpirituali, quam temporali. In d. Toletana Matrimonij. 12.May 1589 num.4. 873

Matrimonium per metum contractum quãdo dicatur. vide ſupra in verbo. Matrimonium.

Poſſunt ſimul ſtare, quòd mulier fuerit cognita, & quòd non ſit conſentiens niſi per metum. d. Nicien. Matrimonij. 6. Mart. 1587. nu.10. 771

Metus facilius probatur, quando non agitur ad annullandam profeſſionem, ſed ad effectum tantum ſucceſſionis. In Toletana profeſſionis. 22. May 1595.nu.3. 1128

Puella de facili metus incutitur, etiam quòd ſit metus reuerentialis, accedentibus minis, & in ea ſufficiunt leuiores probationes. ibid.nu.2. & 4. 1128

De moniali per metum facta. vide infra in verbo Monialis.

De teſtamento per vim & metum condito. vide in verbo. Teſtamentum.

In caſu metus & vis compulſiuæ non datur remedium reſtitutorium, ſed agitur ad reſciſſionem. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587.nu.18. 773

Suſpicio metus in trãſactione tollitur propter præſentiam iudicis ſeu Gubernatoris. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouem. 1585. num. 3. 711

De Ceſſione per vim & metum facta. vide in verbo. Ceſſio.

MILES *ante emiſſam profeſſionem nõ gaudet priuilegio exemptionis, nec tenetur ſeruare regulam. In Placentina Decimarũ. 27. Nouembr. 1581. nu. 3.* 549

Bona militis aliundè prouenientia quàm ex redditibus militiarum non acquiruntur militijs, declara tamen, quomodo intelligatur procedere. In Placentina de Meaclinis. 4. Iulij 1582. nu. 1. 589

Diſpoſitio Auth. ingreſſi. C. de ſacroſanct. Eccleſ. non habet locum in bonis patrimonialibus militũ, qui cum vxoribus viuunt. ibid. nu. 3. 587

Milites militiarum religionum ſubijciuntur Epiſcopo in materia decimarum tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato. In d. Placentina Decimarum. 27. Nouembr. 1581. num. 1. 549

Vltima voluntas militis quocunq. modo declarata teſtamenti vim habet, & licèt per viam contractus declarata ſit, poteſt per eũ ad libitum reuocari, prout ſolent teſtamenta fauore militiæ. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20. May 1575. n. 9. 258

MILITIA *eſt tacitè illi obligata, ex cuius pecunijs fuit empta. In Romana Pecuniaria*

cuniaria. 27. Octobr. 1581. n. 9. 541
Idem iudicari debet de militijs noſtri temporis, quod de antiquis, & imputantur in legitimam adinſtar illarum. ibid. n. 10. 541
MILLIARE *idem eſt, quod mille paſſus, & idem importat quadraginta millia paſſuum quod quadraginta milliaria. In Balneoregien. Bonorum. 24. Iun. 1600. num. 4.* 1370
MINISTER *communis communi nomine eſt deputandus & remouendus. Iſpalen. Iuriſnominandi. 7. Nouemb. 1583. n. 4.* 645
MINOR *& Eccleſia propter annullationẽ contractus reſtituuntur, quomodo autem procedat. vid. in Placentina Bonorum. 24. Nouemb 1581. n. 4.* 547
Minor ætas an probetur per teſtes. In Parmen. Status. 10. Nouemb. 1595. n. 10. 1155
Minor ætas probatur ex curatoris datione tantum in præiudicium illius, ad cuius inſtantiam datus fuit curator. ibid. n. 7. 1155
& in eadem 12. Febr. 1596. nu. 4. 1169
Fundans ſe in minori ætate ad ſubuertendum examen, illã probare debet. d. Parmen. n. 9. 1155
& in eadem 12. Febr. 1596. nu. 2. 1169
Geſta per minorem ſine ſolẽnitatibus requiſitis ad valeant ad eius fauorem, præſertim parte nõ opponẽte. d. Parmẽ. 10. Nou. n. 5. 1155
Probatio minoris ætatis de vno tempore non concludit de alio tempore. ibid. n. 8. 1155
Statutum de cõtractibus minorum ſine certa ſolemnitate non celebrantiũ an habeat locum in contractu vtili minori & quando. In Camerinen. Pradij. 10. Nouembris 1597. nu. 3. 1242
In ratificatione contractus minoris requirũtur eadem ſolemnitates, quæ in ipſo contractu. ibid. nu. 1. 1242
Solemnitates, quæ requiruntur in alienationibus minorum in actibus in eorum fauorem factis, remiſſa reſpectu tãtum perſonæ dicuntur, ſecus in eorum odium. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouemb. 1584. nu. 7. 678
Statutum habilitans minorẽ ad contrahendũ non procedit in contractu alienationis; ſecus eſt, ſi verba ſtatuti ſint generaliter concepta ad omnia negotia. In Romana Donationis de Cincijs. 9. Iul. 1586. nu. 1. 751
Obligatio minoris per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur. In Romana Pecuniaria, ſeu prætenſæ arrogationis. 14. Apr. 1600. nu. 5. 1350
Statutum fauorabile minoribus benigna interpretatione eſt adiuuandum, ne minores facilè circumueniantur. In Romana Donationis. 15. Iun. 1587. nu. 1. 791
Statutum perſcribẽs ſolemnitates adhibendas in donationibus minorum imperfectæ ætatis, & mulierum intelligi debet ſecundũ diſpoſitionem eiuſdem ſtatuti non autem iuris communis, ſcilicet de minoribus viginti annis. Romana Donationis. 15. Iun. 1587. nu. 2. Deciſ. 791
Donatio r ſpectu minoris ætatis de iure communi ex iuramento ſuſtinetur abſq. aliqua ſtatuti ſolemnitate. ibid. n. 3. 791
& in eadem 27. Apr. 1587 nu. 3. 782
Minor contrauenient contractui iurato non ligatur diſpoſitione l ſi quis maior. C. de tranſaction. In Zamoren. Caſtri. 10. Decembr. 1576. n. 7. 313
Minor non incurrit caducitatem niſi in caſibus, in quibus vel ex legis diſpoſitione vel hominis fuit introducta. ibid. n. 6. 313
Pœna caducitatis contra minorem per Eccleſiam exigi non poteſt. ibid. n. 5. 313
Minor factus maior poſt tranſactum tempus datum ad reclamandum, tranſactionem impugnare non poteſt. Racanaten. Bonorum. 28. May 1586. nu. 3. 748
Ceſſio hæreditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non læſiua. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decembr. 1592. n. 2. & 3. 1004
Decretum iudicis in cõtractu minoris interpoſitum ab eo, qui erat ſolitus interponere an ſuſtineatur. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decembr. 1592. n. 4. 1004
Reſignatio locorum montium per minorem facta ſine iuris & ſtatutorum ſolemnitate non valet, etiam quòd loca montium gaudeant priuilegijs verba multum ampla habentibus. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembr. 1584. nu. 1. 678
Verba illa, cuiuſcũq. dignitatis ſtatus & gradus, &c. capiunt etiam minores, dummodo ſint legitimæ ætatis, ſecus in pupillis. ibid. nn. 4. & 6. 678
Minor non poteſt conſtituere procuratorem ſine auctoritate tutoris aut curatoris vel decreto iudicis competentis. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1578. n. 2. 1259
MINORITAS *obijci non poteſt in actu, quod reſpicit fauorem minoris. In Parmen. Statut. 12. Febr. 1596. nu. 6.* 1169
Fundãs ſe in minoritate eam probare debet. ibid. nn. 2. 1169
Minoritas per dationem curatoris probatur tantum de tempore dationis, & in præiudicium illius tantum, ad cuius inſtantiã datus fuit. ibid. nu. 4. 1169
& in eadem. 10. Nouem. 1595. nu. 7. 1155
Probatio minoritatis de vno tempore non cõcludit de alio tempore. ibid. nu. 8. 1155
Minoritas an probetur per teſtes. ibid. n. 10. 1155
Minoritas non probatur de præſenti ex eo, quòd aliàs quis habuerit curatorem, quia propter interuallum temporis poteſt eſſe factus maior. In Romana Cenſuum. 27. Febr. 1589. nu. 2 858
Allegans minoritatem ſtante conſtitutione procuratoris debet eam concludenter probare. ibid. nu. 3. 858

MIXTVM quando habet aſſumere naturam ſimplicis, aſſumit naturam eius, quod eſt fauorabilius. In Portuĕ. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 26. Deciſ. 416

Caſus mixtus factus contemplatione plurium cauſarum, quòd non veniat in ſimplici reuocatione, quando intelligatur procedere. In Romana Legati de Caſarinis. 19. Nouem. 1601. nu. 4. 1409

MOLENDINVM præſumitur potius feudale quàm alia bona. In Romana Cenſus. 8. Nouem. 1589. nu. 2. 894

Molendinum præſumitur feudale, ſi ſemper tanquam tale fuerit poſſeſſum. ibid. nu. 4. 894

Conceſſo Caſtro in feudum comprehenduntur Molendina, niſi probetur, quòd ſpectent ad particulares perſonas. ibid. nu. 3. 894

Super Molendino feudale, quod eſt prohibitum obligari, cenſus imponi non poteſt. ibid. nu. 5. 894

Deſtructo molendino in totum, ſi readificetur, eſt aliud & diuerſum à primo; itaut ſi cēſus ſuper primo impoſitus erat, illo destructo cenſus amplius non ſuſtineatur. In Calaguritana Cenſus. 28. Ian. 1602. num. 4. 1418

MOLESTIAE etiam iudiciales non interrumpunt curſum temporis, quod requiritur ad obſeruantiam, & præſumptionem ex ea reſultātem. In Biſuntina & Baſiliĕ. Vnionis. 14. Mart. 1603. nu. 15. 1459

Moleſtiæ etiam extraiudiciales & de facto ſufficiunt ad effectum. vt quis non teneatur dimittere primum beneficium. In Tiraſonĕ. Canonicatus. 9. Ian. 1598. nu. 2. 1254

& in Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 2. & 5. 997

Moleſtia ſuper beneficio prouenientes facto Principis ſunt valdè conſiderabiles. ibid. num. 6. 997

Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis nō intimatis moleſtijs dicitur iniuſtum & reuocandum. In Viterbien. Releuationis. 7. Maij 1593. nu. 1. 1024

Propter moleſtias illatas à creditoribus bona non poſſunt dici liberè tradita. In Interānen. Dotium. 14. Maij 1601. nu. 2. 1388

MONACHVS tranſlatus de vno Monaſterio ad aliud, an & quando ſecum deferat iura ſua ad ſecundum monaſterium, & quando defert, ſpectant ad illud etiamſi nō ſint duratura poſt obitum monachi. In Abulen. Capellania. 17. Maij 1600. n. 1. & 2. 1361

Monachus ingreſſus monaſterium, ad hoc vt poſſit diſponere de bonis, quæ ad eum ſpectant, non ſufficit licentia Abbatis ſeu ſuperioris, ſed requiritur licentia Papæ. ibid. nu. 3. 1361

Per Monachum Eccleſia acquiritur, cum in his, quæ ſunt vtilia Eccleſiæ, loco ſerui habeatur. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. nu. 9. 724

Profeſſio Monachi in dubio præſumitur valida, niſi contrarium probetur. In d. Abulen. Capellaniæ. 17. Maij 1600. n. 7. Deciſ. 1361

Monachus non poteſt præſentare ad beneficiū iurispatronatus ex perſona ſua, ſed præſentatio nomine monaſterij eſt facienda. ibid. nu. 4. 1361

Monachus profeſſus in monaſterio poteſt proſequi cauſam nullitatis electionis Abbatis etiam non docto de aliquo iure ſuo. In Vrgellen. Abbatiæ. 20. Iun. 1583. nu. 1. 631

Alienatio bonorum Eccleſiæ facta per Monachos cum auctoritate Epiſcopi valet, multo magis cum auctoritate Papæ. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. nu. 4. 1080

Vbi requiritur conuocatio omnium Monachorum in actu, omnes præſumuntur conuocati, ſi de contrario non apparet. ibid. num. 5. 1080

Monachi S. Ambroſii Mediolanenſis ordinis Ciſtercienſis ſunt exempti à Iuriſdictione Archiepiſcopi ſicut cæteri Ciſtercienſes, præterquàm in certis caſibus particularibus cōtentis in decretis ſacri Concilij Tridentini varijs in locis. vt in Mediolanen. Dominij 26. Iun. 1591. nu. 1. 960

Præſcriptio cōtra Monachos Caſſinenſes non currit vigore priuilegij Eugenij Papæ, niſi ſpatio centum annorum. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Februarij 1593. num. 13. 1016

MONASTERIVM vnum non tenetur pro alio, quando habent menſas & redditus ſeparatos & bona diſtincta, licèt ſint eiuſdem ordinis. In Aquen. Applicationis. 16. Iun. 1603. nu. 4. 1469

Monaſterij appellatione veniunt etiam Monachi & perſonæ ipſius Monaſterij in exemptione. In Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. nu. 10. 1025

Monaſteria veniunt appellatione Eccleſiarū maximè in materia fauorabili; ſecus eſt ſtrictè. In Romana Penſionis. 14. Februar. 1583. num. 5. & 8. 606

ſecus eſt, ſi ex principalis diſpoſitionis narratiua aliud ſit dicendum. vt ibid. n. 15. 606

Iura Monaſterij ſine conſenſu Abbatis diſtrahi non poſſunt. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. num. 4. 1312

Confirmatio alienationis facta à Monaſterio obtenta in forma communi non valet. ibid. num. 3. 1312

Monaſterium poteſt renunciare bonis & ſucceſſioni ingredientis religionem ſine eius conſenſu. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 1. 1198

In quærendis Monaſterium ſibi præiudicare poteſt. ibid. nu. 2. 1198

Monaſterium non poteſt dici ſucceſſiſſe ab inteſtato in bonis illius, cuius adhuc lis pendet, an ſit monialis nec ne. In Toletana Profeſſionis. 27. Octobr. 1595. nu. 2. 1151

Mona-

Monaſterium per ſpecialem Papæ protectionem ab Ordinarÿ poteſtate eximitur. In Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maÿ 1593. un. 5. Deciſ. 1025
Monaſterium in ſui fundatione ſuſceptum ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ, an & quando cenſeatur ab initio acquiſitum Eccleſiæ Romanæ. ibid. nu. 1. 3. & 4. 1025
In Monaſterÿs etiam Conſiſtorialibus, licet non excedentibus mille, non reperitur ſancitum, quòd penſionibus grauari non poſſint. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. num. 13. 606
In Monaſterÿs conuentu carentibus non proceditur per viam electionis. In Fauentina Monaſterÿ. 17. Maÿ 1604. nu. 7. 1498
In Monaſterÿs non habet locum regula reſeruatoria, niſi in ſolitis commendari, & hoc verum eſt in habentibus conuentum. ibid. nu. 2. & 6. 1498
Epiſcopus viſitare poteſt Eccleſiam Monachorum; in qua cura animarum exercetur, & perſonas eam exercentes, non obſtante quacumque exemptione. In Ciuitaten. Iuriſdictionis. 11. Febr. 1594. nu. 1. & 4. 1067
fallit in ÿs locis, in quibus Abbates, & alÿ ſuperiores regularium iuriſdictionem etiam temporalem in parochianos habent. ibid. nu. 2. 1067
Monaſterium ſeu beneficiũ, quod habuit Abbatem & conuentum, & quod aliàs à Papa fuit commendatum, non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficÿ. 21. Aprilis 1600. num. 5. 1353
Liber Monaſterÿ regulariter non facit fidem contra tertium non ſubditum. In Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. nu. 2. 889
Ad probationem paupertatis Monaſterÿ qualia onera, & quales expenſæ ſufficiant probari. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 6. Mart. 1592. nu. 2. 977
& quando deſeruiant ad huiuſmodi probationem. ibid. num. 1. 977
Priuilegium generaliter conceſſum pro omnibus Monaſterÿs ſemper loquitur, & habet cauſam ſucceſſiuam. In Zamoren. Exemptionis. 27. May 1591. nu. 1. & 3. 951
MONIALIS exploratio intrantis Monaſterium fieri debet in loco non ſuſpecto ad effectum, vt mulier conſtituta in plena libertate poſſit abſque metu ſuam propalare voluntatem. In Toletana Profeſſionis. 15. Decem. 1595. nu. 2. 1166
Moniales non prohibentur recipi in Monaſterium iuxta ſolitum, ſi à Monaſterio nõ ſit conſtitutus certus numerus monialium, dummodo non recipiantur in fraudem, vel ſine dote. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maÿ 1591. nu. 5. 951
Mulier inuita cogi non poteſt, vt fiat Monialis. In Praneſtina Educationis. 24. Maÿ 1574. nu. 3. Deciſ. 233
MONITORIVM reintegratum habet vim ſententiæ. In Romana Pratenſi affictus. 18. Apr. 1572. nu. 1. 164
Monitorium reſoluitur in ſimplicem citationem propter clauſulam, ſi quis. In Tridentina Canonicatus. 5. Iul. 1593. nu. 2. 1044
Vbi in monitorio præſcripta fuit certa forma exequutionis illius, ſi nõ fuerit ab exequutore ſeruata, exequutio eſt nulla. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. nu. 5. 972
Vicarÿ Epiſcoporum de ſtylo nõ poſſunt procedere per viã monitorÿ, ſed eſt ſtylus Auditoris contradictarum; ſecus eſt contra certas perſonas detinentes ſcripturas, quæ debeant compulſari, quo caſu permittitur Vicarÿs procedere per viam monitorii. In Exina Bonorum. 13. Ianuarii 1570. nu. 2. 90
MORA alia regularis alia irregularis. In Romana Duorum millium. 19. Martii 1574. nu. 3. 225
Vbi non datur mora non debetur intereſſe. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Martii 1602. nu. 2. 1427
Mora modici temporis non attenditur. In Rauennaten. Damnorum & intereſſe. 27. Octob. 1603. nu. 3. 1475
Difficultas excuſat à mora. In Tiburtina Cõpromiſſi. 19. Ianuar. 1594. nu. 8. 1059
Idem eſt de errore. Marturana Affictus. 14. Iun. 1574. nu. 3. 235
Quis non poteſt vno & eodem tempore obligari, & in mora conſtitui. In d. Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. nu. 4. 1427
Debitor non poteſt dici in mora conſtitutus, quando debitum non eſt liquidum. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iun. 1580. num. 2. 473
Debitor in mora conſtitutus poſt interpellationem, quando teneatur ad fructus. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maii 1598. nu. 2. 1284
Non dicitur eſſe in mora ſoluendi, qui iuſtã habet exceptionem nolendi ſoluere. In Romana Vſurarum. 19. Ianuar. 1573. num. 3. 186
Moroſus tenetur ad refectionem expenſarum propter moram factarum. In Romana Pecuniaria ſiue domus. 23. Octobr. 1595. num. 5. 1150
Moræ purgatio impeditur, vbi exequutio eſt facta à lege vel ab homine; ſecus eſt mediante appellatione, quæ omnia ſuſpendit. ibid. nu. 3. 1150
Moræ purgatio non impeditur propter mandatum exequutiuum, à quo fuit appellatũ. ibid. nu. 2. 1150
Moræ purgatio de iure Canonico ſemper admittitur, ſi abeſt dolus, etiam ſtante iuramento. In Peruſina Exequutionis. 11. Maii 1582. nu. 5. 577
& in Romana Domus de Maniliis. 19. Nouem. 1582. nu. 1. 591

Mora

Mora purgatio de Iure Canonico ſemper admittitur, vbicumque Ius alterius nō eſt factum deterius, quod maxime procedit in terminis l. ſi quis maior. C. de tranſaction. de iure verò Ciuili vſque ad litis conteſtationem admittitur. In Romana Domus de Maniliјs. 19. Nouem. 1582. n. 7. Deciſ. 591
& in Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. nu. 7. 819
& in Romana Pecuniaria ſiue Domus. 23. Octobr. 1595. nu. 4. 1150

In pœnis legalibus mora purgatio admittitur, qua fit celeri ſatisfactione. In d. Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. num. 12. 819

Mora purgatio ſicut admittitur contra cedentem, ita etiam contra ceſſionarium. In d. Romana Domus de Manilijs. 19. Nouem. 1582. nu. 11. 591

Mora purgatio admittitur, quando fuit adimpletum pro maiori parte indiſtinctè ſecundum opinionem multorum. ibid. n. 12. 591

Qui propter moram in non implendo cecidit ob omni commodo contractus, non poteſt agere ex diſpoſitione legis ſi quis maior. C. de tranſaction. ſi de tali mora fuerit in actis oppoſitum; ſecus eſt, ſi pendente iudicio ſuperueniat implementum; etiam quòd fuerit proteſtatum. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. nu. 1. 377

Purgatio moræ etiam infra breue tempus nō facit alium incidere in pœnam. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. nu. 2. 1136

Mora nunquam in fauorem actoris purgari poteſt ad acquirendam actionem. ibid. n. 3. 1136

Qui facit aliquid de mandato iudicis excuſatur à mora. In Romana Damnorum & intereſſe. 4. Maij 1590. nu. 2. 919

Debitor excuſatur à mora ſolutionis propter ſequeſtrum ſuper pecuniis appoſitum, maximè ſi creditor curauit, vt ſequeſtrum tolleretur, nec obtinere potuit. ibid. num. 1. & 3. 919

Intereſſe moræ non poteſt conſiderari in non ſoluente, quod extrinſecus ſine ſua culpa accidit extra corpus ſuæ obligationis, ſi abſit dolus & culpa non ſoluentis. In eadem. 12. Febr. 1590. nu. 4. 912

Intereſſe lucri propter moram quando peti poſſit. vid. ſupra in verb. Lucrum.

De æſtimatione quanti plurimi propter moram: vid. in verb. Aeſtimatio.

Vbi pro lapſum temporis à lege præfixi quis conſtituitur in mora; regulariter tempus illud non currit ignoranti; ſed requiritur ſcientia, quæ non ſufficit in genere. In Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. num. 2. & 4. 852

Iudex per trinam interpellationem cōſtituitur in mora, ad effectum vt ab eo poſſit appellari, & negotium deuoluatur ad ſuperiorē. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 4. 455

MORS *probatur per teſtes de publica voce & fama, maximè ſi per decem annos ante examen percutiant. In Romana Hoſpitii de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 1.* 1456

Mors probatur ex fide libri Hoſpitalis, quādo ad illud acceſſit infirmus, & deinde quando obiit. ibid. nu. 2. 1456

Mors ciuilis naturali æquiparatur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 10. 998

Ex capitis diminutione oritur mors ciuilis, ibid. nu. 10. 998

Per mortem ciuilem mandatum procuratoris expirat. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. nu. 1. 1352

MOTVS PROPRIVS *non firmat priuilegium cōtra ius alterius. In Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 6.* 398

Motus proprius tollit ſubreptionem illā, quæ prouenit ex parte impetrantis, non illam quæ oritur ex ipſa re. ibid. nu. 5. 398

Motus proprius non tollit effectus facti, ſed bene tollit effectus iuris. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iun. 1578. nu. 6. 365

Motus proprius non tollit defenſiones & exceptiones competentes de iure. In Mediolanen. Bonorum de Miramundo. 16. Ian. 1576. nu. 1. 280

Defectus intentionis, cuius in motu proprio ſublata eſt facultas de eo dicendi, nihilominus tempore opponi poteſt. In Romana Secretariatus. 20. Nouem. 1591. nu. 14. 965

Clauſula, ſupplentes, cum aliis ampliſſimis poſita in motu proprio facit, quòd de nullitate illius dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis motus proprius corruat. ibid. nu. 11. 965

Clauſula quorum tenores in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ, non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum apponātur. in eadem 26. Iun. 1592. nu. 12. 998

Clauſula motu proprio an tollat effectum impetrationis, qui eſt vt impetrans ſubreptitiè vel obreptitiè nullitatem ex cauſa ſubreptionis allegare poſſit. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martii 1578. num. 1. 356

Per clauſulam motu proprio non excluditur partis cōſenſus, cum ſint compatibilia. ibid. num. 9. 356

Si Papa reſcribat motu proprio, & in indiuiduo dicat non ad tuam vel alterius inſtantiam, non poteſt dici, quòd aliàs conceſſurus non fuiſſet, quia eſſet redarguere eius atteſtationem; prout è contra, ſi in gratia, in quà adeſt motus proprius, dicat ſe feciſſe ad partis inſtantiam. ibid. num. 3. & 6. 356

Gratia motu proprio facta parit ſuos iuris effectus. ibid. nu. 2. 356

Gratia conceſſa cum clauſula motu proprio non requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium. In Fauentina

tiua Monaſterii . 13. Decembris 1603. num. 10. Deciſ. 1484

Coutra gratiam conceſſam cum clauſula motu proprio dari poteſt, de defectu intentionis, ſed onus probandi defectum incumbit alleganti . ibid.num.11. 1484

Clauſula motus proprij cum operetur viuificationem gratia, non poteſt allegari ad illius deſtructionem. In Portuen. Bonorum de Columna.9.Iun.1578.nu.3. 365

De clauſula motu proprio.vid.plura in verb. Motus proprius .

De Gratia conceſſa motu proprio . vide in verb. Gratia .

Qua contra clauſulam motus proprij deducuntur, non faciunt, quin gratia ſit motu proprio facta, & ſuos pariat iuris effectus . In d. Portuen. Bonorum . 8. Martij 1577. num. 1. 319

Per ſupplicationem , qua dedit cauſam motui proprio, non tollitur contrauentio partis . ibid.nu.2. 319

Motus proprius per ſupplicationem datam Papa non amittit ſuum priuilegium, cum ſupplicatio reiecta cenſeatur . In d. Portuen. Bonorum.9.Iun.1578.nu.1. 365

Motus proprius habens verba denotantia liberum arbitrium , & omnimodam plenam ac liberam facultatem, excludit ſolemnitates legis . In Romana Scripturarum. 19. Mart.1586.nu.5. 731

Facultas per motum proprium ,conceſſa per obitum Papa concedentis expirat , ſi ille cui fuit conceſſa , ante eius obitum non vtatur ; ſecus eſt ſi ſit conceſſa per viam contractus , quia tunc durat etiã poſt obitum concedentis : vel ſi ſit facta per viam legis perpetuo duratura . ibid.nu.1. 731

Conſenſus Papa ſuper vno capite motus proprij non extenditur ad alia capita, quando motus proprius ad vnam tantum cauſam eſt limitatus , prout eſt ad tollendum vitium litigioſi. In Imolen. Caſtrorum . 24. Ian.1571.nu.1. 127

Motus proprius non tollit defenſiones & exceptiones competentes de iure. In Mediolanen. Bonorum de Miramũdo. 16.Ianuar. 1576.nu.1. 280

MVLCTA non parit capitis diminutionẽ. In Romana Secretariatus. 10. April.1592. num. 6. 981

A Mulcta appellari poteſt, & peti recurſus. In eadem.17.Febr.1592. nu.16. 972

Quis mulctari non poteſt , licèt à mulcta non ſit appellatum , quando legitimè non fuit impoſita.ibid.nu.14. 972

Vt quis mulctari poſſit, requiritur, quòd ſit verus contumax.ibid.nu.12. 972

Ad effectum mulctandi quis non habetur pro perſonaliter citato , licèt eius dolo factum ſit , ne perſonaliter citetur, etiam dolosè latitando ſecundum communem opinionem ; ſecus eſt quando delictum contra contumacem verè fuit deductum & probatum . ibid.nu.13. Deciſ. 972

Ob inobedientiam & contumaciam quis non venit mulctandus , niſi habeat coniunctũ iudicis contemptum.ibid.nu.18. 972

Ius mulctandi inobedientes in choro non cõpetit ratione Iuriſdictionis, ſed potius fraterna correctionis. In Iſpalen. Iurisnominandi.10.Octobr.1583.nu.9. 639

MVLIER propter ignorantiam iuris excuſatur etiam ad effectum acquirendi fructus . In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decem. 1592. nu.3. 1006

Mulier non excuſatur ob ſexum , ſi fecerit contractum prohibitum & vſurarium, ad effectum percipiendi fructus. ibid.nu.7. 1006

Mulier officij iudicatura eſt incapax . In Romana Officij Curia de Sabellis. 3. Iun. 1580.nu.3. 468

Mulier quietans ex cauſa neceſſaria, ſolemnitatibus ſtatuti non indiget . In Romana Domus ſeu nullitatis concordia 3. Iunij 1595.nu.2. 1133

Statutum Vrbis, quod requirit ſolemnitates in contractu mulieris, locum habet in ceſſione.ibid.nu.3. 1133

Mulier, qua fideiuſſit pro marito, quando ſuccurri poſſit. In Romana Fideiuſſionis . 13. Maij 1596.nu.2. 1187

Mulier emens praſumitur emere ex pecunijs viri. Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouem.1591.nu.6. 967

Confeſſio mulieri praiudicat ſine ſolemnitatibus ſtatuti , quando eſt adminiculata . In Romana Nullitatis contractus.5.Iun. 1595.nu.3. 1134
& Romana Domus de Manilijs . 4. Maij 1583.nu.11. 617
& in Romana Tutela.21.Iun.1602.n.1. 1443

Mulierum poſitionibus etiam iuratis nec cõfeſſionibus ſtatur, quandiu ſunt in poteſtate virorum detenta , niſi ſequeſtrata fuerint in loco plena libertatis ad earum voluntatem indagandum. In Toletana Matrimonii.12.Maij 1589.nu.5. 873

Confeſſio facta à muliere non informata, quòd res ſit de dominio Eccleſia, non nocet ad effectum deuolutionis , ſed ſufficit tantum ad effectum exigenda reſponſionis ſeu canonis. In Romana deuolutionis Vineæ.13. Nouem.1602.nu.2. 1453

Mulier excluſa per ſtatutum à ſucceſſione ſibi delata ex eo, quòd ſit extra territorium ſtatuti nupta, non praiudicat filijs . In Parmen. Bonorum .27. Maij 1588. n.1. 882

Mulier inſtituta donec vitam vidualẽ duxerit.vid.in verb.Vidua.

In muliere prouecta atatis honeſtas eſt veriſimilis. In Romana ſeu Florentina Hareditatis.1.Iul.1592.nu.5 999

In muliere militat eadem ratio reuerentia & verecundia virginalis erga matrem & fratres, qua erga patrem . In Parmen. Bono-

Bonorum. 23. Mart. 1588. nu. 4. Deciſ. 811

Mulier quando non apparet, à quo fuerit nupta, à patre nupta præſumitur, & allegãti contrarium incumbit onus probandi à quo fuerit nupta. ibid. nu. 6. 811

Ratio illa ne mulier remaneat indotata, dicitur valdè conſiderabilis & æqua. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maÿ 1590. nu. 8. 922

Poſſunt ſimul ſtare, quòd mulier fuerit cognita, & quòd non fuerit conſentiens, niſi per metum. In Nicien. Matrimonÿ. 6. Martÿ 1587. nu. 10. 771

Mulieris inſpectio an ſit cognita, per leges canonicas non admittitur fieri per medicos ſed per matronas. ibid. nu. 11. 771

MVLTIPLICATIO *excludit præſumptionem facultatis. In Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 2.* 212

MVTATIO STATVS *vide aliqua in verbo. Status.*

Per mutationem ſtatus non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu mutato; ſecus ſi ſit incompatibile. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. num. 10. & 12. 1444

Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, ita ut non cadat ſub indulto ipſi Eccleſiis prius cõceſſo, declaratur tamen. vt ibid. nu. 3. 1444

Mutato ſtatu Eccleſiæ mutatur ius & eius effectus. Illerden. præeminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 7. 1445

Vnica prouiſio, quæ non durauit tanto tempore, quod ſufficiat pro ſtatus beneficÿ mutatione, non præiudicat, nec quicquam operatur. In Seguntina Præeminentiarum. 22. Mart. 1604. nu. 5. 1495

In mutatione prioris ſtatus rei, quæ ſit mediante gratia, requiritur conſenſus eorum, qui intereſſe habent. In Portuen. Bonorũ. de Columna. 27. Nouem. 1577. nu. 27. 351

Ex actuum multiplicatione & continuatione litis per multos annos per procuratorem ſatis dicitur conſtare de ratificatione principalis. In Burgen. Iuriſdictionis. 7. Febr. 1586. nu. 1. 720

MVTVVM *factum filio familias arrogato an per ſtatutum prohibens filium familias contrahere, dicatur prohibitum. In Romana Pecuniaria ſiu arrogationis. 5. Iun. 1598. nu. 1. 3. & 14.* 1286

Pecunia mutuo rogata ab eo, qui inſeruit, non arguit, quòd ſeruitium ſit gratuitum, quando tunc temporis non eſt liquidum, quid & quantum debeatur pro ſalario. In Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. num. 3. 1322

Expenſæ factæ in lite præſumuntur factæ de pecunÿs mutuo acceptis, quando ille qui fecit expenſas, non habebat aliundè, vnde faceret. In Romana Viridarÿ. 28. Maÿ 1590. nu. 6. 925

In mutuo omne quod præter ſortem exigitur ſub vſuram cadit. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decem. 1592. nu. 5. 1006

Pactum contra ſubſtantiam contractus appoſiti in materia vſuraria, facit quòd cõtractus dicatur eſſe mutui. ibid. nu. 4. 1006

Fructus, qui in mutuo ſoluti fuerunt, in extinctionem ſortis principalis cedere debent. ibid. nu. 6. 1006

Vſura non cadit niſi in mutuo vero vel palliato. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ian. 1583. nu. 3. 599

NARRATIVA *Papæ non informati non attenditur. In Oſtunen. Capellæ. 19. Ian. 1598. nu. 1.* 1260

Narratiua Papæ, quòd ſibi fuit ſupplicatum, eſt facti proprÿ, vel ſaltem facti alieni ſecum geſti, quæ probat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maÿ 1577. nu. 3. 330

Narratiua quæ non eſt partis, ſed Papæ, non eſt iuſtificanda. ibid. nu. 3. 330

Narratiua Papæ, quæ fundat intentionem ſuam, ſtatur, donec contrarium probetur. ibid. nu. 7. 330

Narratiua Papæ ſuper facto alieno in reſcripto motu proprio plenè probat. In Romana Caſalis Lõghezza. 12. Februarÿ 1593. num. 6. 1016

Narratiuis & Aſſertionibus Papæ ſtandum eſt, etiam ſi ſint de facto alieno, maximè iteratis. ibid. nu. 5. & 7. 1016

Narratiuæ Papæ non creditur in eo, quod reſpicit ſuam propriam vtilitatem. ibidem. num. 11. 1016

Dictum Cardin. in conſ. 142. in fin. non recipitur à Rota. In Portuen. Bonorum. de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 5. 356

Narratiuæ Papæ non creditur ad probandũ delictum, ſed verificari debet. In Imolen. Caſtrorum. 22. Apr. 1575. nu. 3. 254

Narratiua, quæ reddit Papam faciliorem ad gratiam concedendam, eſt omnino verificanda. In Conchen. Erectionis. 25. Maÿ 1592. num. 4. 989

ſecus ſi Papa non ſit nec facilior nec difficilior. Calciaten. Canonicatus & præbẽda. 5. Maÿ 1589. nu. 4. 870

Narratiua quòd beneficium ſit ſimplex, an ſit Iuſtificanda. In Capuana Rectoriæ. 28. Iun. 1596. nu. 5. 1199

Narratiua continens plures cauſas, ſi nihil contra eam deducatur, ſatis eſt, quòd vna ex cauſis ſit vera ad gratiam ſuſtinendam, licèt aliæ cauſæ non verificentur. In Biſuntina & Baſilien. vnionis. 10. Maÿ 1602. nu. 9. 1432

Quando plura narrantur, quorum vnum eſt ſufficiens ad gratiam impetrandam, licèt alia non ſubſiſtant, gratia nihilominus valet. Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maÿ 1577. nu. 1. 330

Narrata in gratia, omnia ſunt iuſtificanda vti pars gratiæ, ex quibus ſic narratis motus

tus fuerit Papa ad gratiam concedendam. In Calcioten. Canonicatus & prebendæ. 5. Maij 1589. nu. 1. *Deciſ.* 870

Narratiua illa, quæ non dat cauſam gratiæ, & caret dolo nõ facit gratiam ſubreptitiã. In Mediolanen. Capellaniæ. 15. Ianuar. 1593. nu. 6. 1007

Narratiua litterarum ab eo, qui narrat, probari debet. In Oueten. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuar. 1578. num. 3. 250

NATVRALIS *non dicitur inſucceſſibilis, quia natus ex damnato coitu, quando non agitur de ſuccedendo patri ſed fratri; nam natus ex coitu licèt reprobato, ſed non punibili pœna temporali non excluditur à ſucceſſione trãſuerſalium de iure communi. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maÿ 1598. nu. 7. & 9.* 1282

Naturales tantum in ſtatutis non veniunt appellatione filiorum, & multo minus ciuiles tantum. Romana pecuniaria ſeu prætẽſa arrogationis. 5. Iun. 1598. nu. 11. 1286

Sententia prohibens filium naturalem diſpẽſatum concurrere cum aliÿs legitimis eſt nulla & iniuſta, cum inter legitimos, & naturales diſpenſatos nulla fieri debeat differentia. In Calagurritana de Zalduẽdo. 9. Decembr. 1588. nu. 4. & 5. 845

Naturales non ſunt incapaces acquiſitionis feudi vel emphyteuſis à principio. In Interamnen. Legitimitatis. 15. Maÿ 1600. nu. 2. 1358

Idẽ ius de iure communi reſpectu filiorũ naturaliũ non eſt in patre, quod eſt in matre. In Romana Domorum. 15. Iunÿ 1584. num. 9. 669

De naturali ſupple. vt ſupra in verb. Illegitimus.

NECESSITAS, *in qua quis ſpontè ſeſe conÿcit, an comprehẽdatur ſub permiſſo ex cauſa neceſſitatis, & quando non procedat. In Placentina Bonorum. 25 Ianuarÿ 1584. nu. 4.* 653

NEGATIO *poſſeſſionis non infert ad negationem iuris. In Taurinen. Prioratus. 20. Maÿ 1583. nu. 4.* 620

Negatio poſſeſſionis præiudicat, ſi eſt facta præcedente interrogatione iudiciali, aliàs ſecus. ibid. nu. 6. 626

Per negationem poſitionum ſuper tota re cõceptarum, poteſt & tota poſitio negari. In Tiburtina Vineæ. 25. Iunÿ 1593. n. 3. 1039

Per negationem rei dicentis ſe rem non poſſidere, datur actori immiſſio in poſſeſſionem, & quando procedat. ibid. nu. 2. 1039

NEGATIVA *propter vim verborũ illius potentius negat quàm affirmatiua affirmet. In Parmen. Bonorum. 13. Ianuar. 1588. num. 2.* 806

Onus probandi negatiuã incumbit opponenti. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. num. 4. 1307

Negatiua non poteſt dici probata per proceſſum, qui non exhibetur integer. ibidem. num. 3. *Deciſ.* 1307

Super negatiua qualiter teſtes deponere debeant. In Pacen. Decimarum. 16. Decem. 1594. nu. 8. 1102

Teſtis deponens de negatiua tanquam bene informatus bene probat, ſi dicat aliter eſſe non poſſe, quia ipſe ſciret. Zamoren. exemptionis decimarum. 27. Maÿ 1591. nu. 8. 951 *& in Romana Hæreditatis. 20. Nouem. 1598. nu. 6.* 1300

Teſtis ſuper negatiua deponens debet illam coarctare remouendo ſenſum ab actu. In Capuana Rectoria. 2. May 1597. n. 4. 1227

Negatiua, quæ venit probanda per eum, qui allegat contrauentionem, eſt plenè probanda, cum ſit fundamentũ ſuæ intentionis. In Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. n. 1. 889

Negatiua ex ſcripturarum exhibitione probatur, ſi ſcriptura ſit authentica, & in actu qui de neceſſitate requirat ſcripturam, vel quòd fiat apud acta, aliàs ſecus. ibid. num. 5. 889

Partita librorum, quæ de neceſſitate non requirebant ſcripturã, negatiuam non probãt licèt affirmatiuam probare poſſint. ibid. num. 6. 889

Dictio, niſi, poſtpoſita orationi negatiua dicitur ponere. In Racanaten. Donationis. 28. Iunÿ 1577. n. 3. 343

NEGLIGENTIA *ſola nõ facit, quòd quis ius ſuum perdat, niſi expreſſè cautum reperiatur, vel niſi præfixus fuerit terminus. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 15. Februar. 1574. n. 2.* 220

Nemo præſumitur in re ſua negligẽs, & quòd ſuum iactare velit. In Carthaginen. Decimarum. 15. Iun. 1601. n. 4. 1397

Negligentiæ pœna in re propria à nemine exigitur. In Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. nu. 4. 632

Negligentia non præſumitur niſi probetur. In Calagurritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. n. 3. 455

Impugnatio inſtrumenti excuſat à negligentia non ſoluendi debitum. In Ariminen. fructus Dotis. 21. Iun. 1591. n. 4. 958

Negligentia notarÿ parti nocere non debet. Romana Domus. 13. Febr. 1595. n. 5. 1115

Præfixio terminorum eſt modus conuincendi iudicem inferiorem de negligentia, quæ nõ excludit alios. In Calagurritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 5. 455

Præſcriptio iuriſdictionis, quæ fit per iudicem inferiorem contra Ordinarium, intelligitur dummodo inferior præſcribens ſit diligens; nam per eius negligentiam Ordinarius reaſſumit ſuã iuriſdictionẽ. ibid. n. 1. 455

NEPOS *in fideicommiſſo aui ſubintrat in locum patris, & concurrit cum patruo, limita tamen tripliciter. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicõmiſſi de Sanctacruciÿs.*

10.Nouembr.1603. n.2. 3.& 4. Deciſ. 1479
Nepotes veniunt appellatione liberorum,ſed non filii filiarum, niſi quando filiæ ſunt vocatæ,& hoc procedit, ſi fœmina ſit, quæ ſtipulatur, ſecus ſi maſculus ſit ſtipulator. In Cernien. Bonorum.7.Febr. 1583.n.7. 604
Appellatione filiorum quando veniant nepotes. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. nu. 2. 4. 8. & 9. vſque ad 13. 1486
& in Romana Domorum.24. Maii 1600. num. 6. 1362
Nepotes poſiti in conditione non cenſentur vocati. In Leodien. Hæreditatis. 20. Febr. 1598. nu. 1. 1265
Expreſſio nepotum quando non intelligatur de nepotibus ex filia. In Interamnen. prætenſæ legitimitatis. 18.Iun. 1599. n. 4. 1321
NEPTIS licèt ab auo dotata poteſt tamen ex perſona patris petere legitimam. In Camerinen. ſeu Fabrianen. Fideicōmiſſi. 17. Febr. 1570. nu. 1. 93
maximè ſi nec per teſtamentū nec per ſtatutum reperiatur prohibita. In eadem. 12. Iun. 1570. n. 1. 107
ſecus eſt, ſi conſtet de enixa mente teſtatoris eam prohibentis. In eadem. 7. Febr. 1571. nu. 1. 128
Neptis an teneatur imputare in legitimā id quod habet ab auo & quando.vid. in verb. Legitima.
Neptis ab auo dotari debet, quando pater nō habet vnde dotet. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 5. 447
Auus maternus regulariter nō tenetur dotare neptem ex filia, niſi ſubſit iuſta cauſa; ſecus eſt, in ſubſidium. In Romana Dotis & Alimentorum.21. Iun.1568.n.4.& 5. 58
Idem eſt in hæredibus aui materni.vt ibid. num. 7.
Idem eſt in alimentis. ibid. nu. 6. 58
Diſpoſitio Auth.res quæ. C.com.de legat. habet etiam locum in neptibus conceptis poſt mortem aui. In Perinen. Bonorum. 16. Maii 1580. n. 7. 461
Coniectura illa ſola quòd teſtator filios maſculos inſtituerit relictis tantum dotibus filiabus, non ſufficit ad excluſionem neptis. In Camerinen.Bonorum.29. Maii 1589. num. 2. & 4. 880
Coniectura prædilectionis filiarum, & quòd neptes non debeant eſſe melioris conditionis quam filiæ, non eſt tuta neque abſolutè recepta. ibid. n. 3. 880
Prohibitio alienationis facta cum expreſſione cauſæ, quia voluit teſtator bona remanere in ſuis deſcendentibus, facit quòd etiam neptes in fideicommiſſo comprehendantur. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. n. 3. 883
Excluſio filiarum propriarum oſtendit teſtatorē noluiſſe, quòd neptis excludat ſubſtitutum, præſertim quando eſt de deſcendentibus teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis.13. Ianuar. 1597. n. 2. 1216
Inueſtitura cantans in nepotes an comprehēdat neptes, In Cernien Bonorum. 7. Februar. 1583. nu.2. & 9. Deciſ. 604
NOBILIS in dubio nemo præſumitur, & lex non præſumit quē nobilem, non tamen inhabilitat ad nobilitatem. In Monaſterien.Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iun. 1573. n. 8. 207
Ad hoc vt quis dicatur nobilis, ſufficit tractatus & reputatio, & illius quaſi poſſeſſio, donec contrarium fuerit probatum. ibid. nu. 13. 207
Ars an ſit nobilis ex eo dignoſcitur, an nobiles ſecundum conſuetudinē illam exerceāt. In eadem. nu. 5. 207
Modus probandi nobilitatem qualis ſit, & qualiter probetur. ibid. n. 4. 207
Nobilitas probari debet ſecūdum quod probari poteſt. ibid. n. 3. 207
Probatio nobilitatis reducitur ad communē reputationem. ibid. nu. 6. 207
Nobilitas tribuitur à vulgi opinione cū reputatione & geſtione iunctis antiquitate familiæ. ibid. nu. 7. 207
Ad præſcriptionem nobilitatis requiritur tēpus immemorabile. ibid. nu. 12. 207
Nobilitas,& quòd quis ſit nobilis, multis modis colligi poteſt. In eadem. 14.Februar. 1569. nu. 1. 70
Nobilitas probatur per officia per cōſanguineos obtenta, ad quæ non ſolent admitti, niſi qui ſunt nobiles, & puri ſanguinis. In Oueten.Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuar. 1578. n. 6. 355
Nobilitas politica non ineſt à natura, ideo venit probanda. In d. Monaſterien. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iunij 1573. n. 1. 207
Ex habitatione in Ciuitate nō amittitur nobilitas, ſed nobilitati accumulatur ciuilitas. In eadem. nu. 10. 207
Ex eo quòd quis ſederit inter ciues, & inter eos fuerit Senator, non amittitur nobilitas militaris, ſi ſecundum loci conſuetudinē hoc ſe compatiatur cum nobilitate. ibid. n. 11. 207
Nobilitas familiæ,& quæ plurimū pollet auctoritate propter eius potentiam inducit præſumptionem vſurpationis. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n.6. 952
NOMEN genericum, quod in vno tantum verificari poteſt, habetur pro ſpecifico. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris. 1594. nu.7. 1088
Non eſt inconueniens, quòd vnus locus duplici nomine vocetur. In Exina Bonorum. 22. Maij 1586. nu. 1. 528
vid. latius ſupra in verb. Locus.
Error in nomine non vitiat ſententiam, ſi cōſtet de corpore. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. nu. 1. 708
Abſurdum eſt dominum directum ignorare nomen rei ſuæ. In Rauennaten. Vallium. 20. May 1580. n. 1. 463

No-

NOMINATIO hæredis facta in teſtamẽto vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati non nocet fideicommiſſarijs, licet in præiudicium nominantis poſſet forſan aliquid operari. In Romana Hæreditatis. 1. Iun. 1594. nu. 2. Deciſ. 1081

Facultas nominandi, ſicut per nominationem nullam non cenſetur conſumpta, ita nec per nominationẽ, quæ nullũ ſortita fuit effectũ. In Romana Domus. 5. Nouembr. 1582. num. 10. 589

Paria ſunt, quòd quis nullum nominauerit, vel eum nominauerit, qui deceſſerit, antequam fiat locus ſucceſſioni. ibid. n. 8. 589

Vbi conceſſio nominãdi ſit pro certa & determinata cauſa non conſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. ibid. nu. 5. & 7. 589

Facultas nominandi cenſetur conceſſa in defectum filiorum, & in illorum præiudiciũ fieri non poteſt. In Romana Domus. 14. Iunij 1599. n. 1. 1319

Locatio, quæ fuit alterata reſpectu nominationis in defectum generationis, non poteſt eſſe eadem cum prima conceſſione, cum requirat nouã ſolemnitatem. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 7. 1490

Facultas nominandi acquiri poteſt non ſolum vigore ſtatuti, ſed etiam conſuetudinis antiquæ. In Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 4. 212

Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad beneficia nouiter erecta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iunij 1602. num. 6. 1444

Nominatio ad beneficiũ à Papa Principi cõceſſa, cum clauſula in indulto; ita tamen quòd perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quo ad alios Collectores facta ipſo iure expiret, nõ eſt prohibita iterato fieri, cum nullum alicui fiat præiudicium. In Meten. Canonicatus. 14. Martij 1586. num. 1. vbi agitur de intellectu dictæ clauſulæ. 728

Hæres grauatus nominare pauperes, non tenetur nominare eos, qui ſunt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiam exteros nominare. Papien. Iurisnominandi Scholares. 23. Febr. 1604. n. 2. 1492

NOTARIVS creatus à Papa prohiberi nõ poteſt, ne conficiat inſtrumenta publica, niſi contra ipſum probetur prohibitio cum ipſius acquieſcentia de tempore motæ litis. In Vicen. Scribania. 28. Nouembr. 1588. num. 1. 841

Notarius non poteſt facere inſtrumentum de re prius coram ſe facta. In Peruſina Dotis. 26. Aprilis 1602. n. 4. 1430

De inſtrumentis notarij Authenticis. vide in verb. Inſtrumentum.

Notarij poſſunt ſupplere numerum teſtium in teſtamentis. In Parmen. Status. 26. Iunij 1589. nu. 8. 888

Qui fuit notarius in particulari negotio cauſa, non tamen concernente negotium principale, non ob id repellitur, quin poſſit eſſe teſtis. In Monaſterien. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 27. Oct. 1572. n. 1. 176

Sola notarij depoſitio ſufficit in his, quæ ad eius officium ſpectant, aliàs ſecus eſt. In Romana Hæreditatis de Ptechie. 1. Iunij 1583. nu. 12. 623

& quid in depoſitione notarij ſuper publicatione teſtamenti. ibid. n. 2. & 10. 623

Vbi partes adhibent notarium, quòd contractus ſine ſcriptura non valeat, eſt opinio reprobata. ibid. nu. 7. 623

Fides notarij in Curia facit fidem. In Fulginaten. Spolij. 16. Octob. 1579. n. 5. 415

Notarius atteſtans teſtes iuraſſe in forma iuris, etiam quòd non dicat tactis ſcripturis, ſatis videtur hoc virtualiter atteſtari. In Corduben. Redecimarum. 29. Ianuar. 1593. n. 5. 1010

& hoc propter facilitatem habendi veritatem. Aretina Cõmenda. 7. Nou. 1586. n. 3. 755

Notarius licèt ſolum dicat teſtis iuratus, vel medio iuramento depoſuit, tamen ſi examẽ cadit intra terminum citationis facta ad videndũ iurare teſtes, præſumitur iuraſſe tactis ſcripturis. In Ariminen. Caſtrorum. 15. Iun. 1598. n. 1. 1288

Notario aſſerẽti de licẽtia Epiſcopi creditur, cũ ſit res modici præiudicij. In Gerunden. Adminiſtrationis Anniuerſariorum. 16. Februarii. 1573. nu. 2. 194

Notarius non dicitur remotus ab officio, ſi alter deputetur adſcribẽdũ pro eo; ideo poteſt publicare & remanet magiſter actorum. Vlixbonẽ. Prioratus. 28. Maij 1601. n. 6. 1391

Notarius deputatus ad facultatem explendi inſtrumentum non poteſt ſupplere ſubſtantialia, ſi in eo deficiant. In Parmen. Status. 24. May 1590. n. 6. 949

Notarius datus adiunctus actuario non recipit acta, licèt aſſiſtat & ſubſcribat ea ad tollendam ſuſpicionem propter quam fuit adhibitus. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decembr. 1596. nu. 4. 1213

Notarius ſucceſſor in officio poteſt ſcripturas anteceſſoris publicare abſq. aliqua extractione compulſorialium, & ſufficit ſola recognitio. In Gerunden. Beneficii. 15. Decembr. 1599. nu. 4. 1334

Scriptura antiqua notarii ex obſeruãtia capiunt robur. ibid. n. 5. 1334

Hæres notarii an poſſit exemplare inſtrumẽtum. Bononien. Domus. 4. Iul. 1587. n. 2. 1236

De ſcripturis notario conſignatis & poſitis in filcia ſeu prothocollo an ſint authentica. vide infra. in verb. Scriptura.

De laudo ſeu voto poſito in filcia notarii, quòd non requirat aliquam ſolemnitatem, ſi de eo rogatus ſit idem notarius. In Parmen. Status. 26. Iun. 1586. n. 7. 838

Fides non derogatur filcia notarij tanquam

t ij con-

continẽtis ſcripturas æquiuocas, ſi notarius habuerit ſcripturas pro bonis & authenticis, quod ſufficit. ibid. nu. 5. Deciſ. 888
Confeſſio notarij, quòd fuerit de falſo condemnatus, non præiudicat inſtrumento. In Romana Hæreditatis. 20. Nouem. 1598. num. 4. 1300
Negligentia notarij parti nocere non debet. In Romana Domus. 13. Februarij 1595. num. 5. 1215
Notarius tenetur, ſi fideiuſſor in iudicio præſtitus non ſit idoneus; ſecus eſt, in fideiuſſoribus contractuum, qui per contrahentes non per notarios approbantur. Romana Releuationis Indemnitatis. 7. Maij 1582. num. 6. 576
Dominus officij notariatus exhibendo ſubſtitutum, qui in officio deliquit in ſcripturis falſis, non liberatur, ſi ſubſtitutus non ſit ſoluendo. In eadem. 12. Ianuar. 1582. nu. 5. 551
Dominus officij notariatus tenetur ex delicto ſubſtituti vigore Bullarum. In eadem. 9. Iunij 1581. nu. 2. 527
ſecus eſt, in Arrendatario dicti officij, qui non tenetur, ſed ſolus dominus, qui arrẽdauit. In eadem. 7. Maij 1582. nu. 1. 576
Scriptura officij notariatus à titulo officij ſeparari non poſſunt per motum proprium Iulij 111. ſed venduntur ijs, qui titulum officij obtinent. In Romana Scripturarum. 12. Ianuar. 1590. nu. 4. 905
Scriptura officij notariatus ad hæredes tranſeunt cum ſuo onere, & habentur vti res propria. ibid. nu. 3. 905
Scriptura officij notariatus hypothecari poſſunt, & ſuper eis etiam contrahi ſocietas. ibid. nu. 2. 905
Societas contracta ſuper notariatu, an cenſeatur reſoluta per venditionem tituli remanente dominio ſcripturarum penes venditorem. Romana Societatis ſcutorũ. 700. 6. Nouemb. 1581. nu. 2. 5. & 7. 543
Qui ex arte notariatus ſe ſuſtentat, non dicitur pauper ad effectum, vt a teſtimonio repellatur. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. nu. 5. 1279
Verba notariorum præſumuntur eſſe verba partium, non autem quòd ſint poſita propter imperitiam ipſorum notariorũ. Fauſtina de Nicolutijs. 19. Mart. 1582. nu. 5. 570
NOTORIVM delictum. vid. ſupra in verb. Delictum.
Fama ſola non facit delictum notoriũ. Veliterna Bonorũ. 14. Nouembr. 1578. n. 12. 376
Ad inducendum notorium requiritur declaratoria tam in infamia iuris quàm facti. ibid. nu. 10. 376
Ad hoc vt diffamatio inducat notorium, requiritur declaratoria. ibid. nu. 7. 376
Notorium non facit, vt ſine citatione poſſit ad condemnationem procedi, quando ſumus in dubio, an aliqua reo competat defenſio. In ead. 13. Febr. 1579. nu. 11. 393
Iudex nõ poteſt declarare homicidam vti notorium, niſi probata qualitate notorietatis. ibid. nu. 14. Deciſ. 393
Teſtes deponentes de viſu & publica voce & fama non ſufficiunt ad probationem notorij delicti vel notorij homicidij. ibid. n. 16. 393
Ex probatione delicti non ſequitur probatio notorij inexcuſabilis. ibid. n. 15. 393
Notorietas ſimplex delicti non ſufficit ad incurrendam pœnam contra homicidas per Bullas impoſitam, niſi eſſet talis, quæ eſſet inexcuſabilis. ibid. nu. 10. 393
Notorium non iuris probatur tantum per ſententiam vel per confeſſionem. In Romana Beneficiatus S. Petri. 2. Maij 1569. n. 2. 73
Notorietas non iuris ex confeſſione deducta debet eſſe multum clara & cõcludens; itaut tergiuerſari non poſſit. Tullen. reſeruationis Fructuum. 22. Iun. 1587. n. 3. 798
Notoria iniuſtitia æquiparatur nullitati, & facit quod ſententia non tranſeat in rem iudicatam. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouembr. 1585. nu. 1. 718
& in Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. nu. 2. 493
Dans de notoria iniuſtitia debet eam euidẽtiſſimè probare, & talis iniuſtitia debet ex actis concludenter patere. In Firmana Bonorum. 29. Apr. 1583. nu. 8. 616
Ad tollendam notorietatem iniuſtitiæ, ſufficit qualis qualis offuſcatio. ibid. n. 9. 616
NOVATIO legum eſt maximè euitanda. In Calagurritana reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. n. 8. 942
Interpretatio ſumi debet, quæ excludat nouationem. In Cæſaraugustana Alimentorum. 23. Ianuar. 1574. n. 7. 218
Nouatio non præſumitur, niſi noua conuentio probetur. Romana Executionis inſtrumenti. 19. Febr. 1596. n. 1. 1172
Ad nouandum debitum per procuratorem requiritur ſpeciale mandatum. Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. n. 4. 1469
Nouatio vel reformatio contractus fit, quãdo partes à priori conuentione recedũt, & in nouam rationem ſolutionis etſi ſit reſidui, conueniunt. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 6. 599
Nouatio inducitur per facultatẽ diſponendi liberè de aliqua re addita in ſecundo cõtractu, quæ prius per aliquod certum tempus non erat in primo contractu conceſſa. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Mart. 1584. nu. 2. 659
Nouatio dicitur inducta & liberatus fideiuſſor quãdo res fuit vẽdita cũ pacto de retrouendẽdo, & poſtea partes cõuenerũt de remittẽdo pacto & liberè vendẽdo. Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. n. 1. & 4. 1063
Vbi incompatibilitas ſecundi contractus cum priore concurrit, cenſetur facta nouatio, etiã ſi id expreſſè actũ nõ fuerit. ibid. n. 2. 1063
NVLLITAS detecta à quolibet allegari poteſt.

poteſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 16. Deciſ. 356
ſecus eſt in eo qui cauſam dat nullitati. ibidem num. 1.
Nullitas opponi non poteſt poſt lapſum termini præfixi ad docendum de ea. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. n. 5. 1169
& in ead. 10. Nouemb. 1595. n. 11. 1155
Nullitatis exceptio debet ſemper opponi, aliàs cenſetur ab ea receſſum. In Burgen. de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. n. 4. 1261
Nullitas contractus quando per tertium allegari poſsit. In Ceruien. Bonorum. 4. Maij 1575. n. 3. & 4. 256
& in ead. 16. Decemb. 1575. n. 1. 278
De nullitate licet excipere, etiam quando quis agendo eam allegare non poſſet. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. num. 14. 356
Nullitas ex capite attentatorum opponi non poteſt, quando per Signaturam Sanctiſsimi reiecta fuerunt. In Maceraten. Parochialis. 29. April. 1580. n. 2. 457
Vbi nullitas procedit ex defectu conſenſus, ex contractu nullo non poteſt transferri poſſeſſio. In Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. n. 3. 638
Nullitas non implementi non tollit actionem, ſed impedit tantum illius exercitium, donec implementum ſuperueniat, & interim tenet iudicium, quod poſtea reconualeſcit. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 2. 577
De nullitate proceſſus, vid. in verb. Proceſſus.
De nullitate ſententiæ, vid. in verb. Sententia.
De nullitate gratiæ, vid. in verb. Gratia.
Nullitas actuum non poteſt cauſari ex his quæ non concernunt fundamentum iuriſdictionis, ſed merita cauſæ. In Ciuitaten. Cõſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 28. 857
Conſentiens actui nullo ſibi non præiudicat, quominus poſsit dare de nullitate, quicquid ſit in faciente actum nullum. In d. Portuen. Bonorum. 14. Mart. 1578. n. 21. 356
Nullitas actus allegari licet, etiam ſi adeſſet aliquis dolus vel culpa, quando fuit in reticendo aliquid, non in exprimendo falſum ibid. n. 22. 356
Quæ ſunt nulla, nullum pariunt iuris effectum. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. num. 5. 697
& in Romana Hæreditatis. 13. Aprilis 1587. num. 2. 776
Per actum nullum non inducitur ratificatio. ibid. num. 8. 697
& in Peruſina Exequutionis. 24. Aprilis 1581. num. 6. 513
De actu nullo, vid. in verb. Actus.
NVNCIVS non habet facultatem cognoſcendi de cauſis matrimonialibus in prima inſtantia, niſi ſit ibi Iudex Ordinarius, aut habeat poteſtatem Legati de Latere. In Montis Regalis Matrimonij. 23. Ianuarij 1587. num. 1. & 3. 765
In impetratione à Nuncio Apoſtolico debet fieri mentio de menſe, quia Nuncij ſignant gratias eo modo, quo facit Papa. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. n. 8. 285
Sigillus Nuncij probat mandatum ſeu deputationem vel ſubdelegationem in re, in qua eſt appoſitus. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Martij 1587. n. 16. 773
De renunciatione beneficij in manibus Nuncij nomine Cameræ acceptantis, vide in verb. Beneficium.
Nuncio atteſtanti de diligentijs creditur. Peruſina Exequutionis. 10. April. 1595. n. 3. 1123
OBITVS probatur per teſtes de viſu. In Capuana Rectoriæ. 28. Iunij 1596. n. 1. 1199
Item per teſtes de publica voce & fama. Segobricẽ. Parochialis. 21. Iun. 1602. n. 9. 1441
Obitus probari debet de tempore ante prouiſionem. In Compoſtellana Beneficij. 13. Februar. 1568. n. 2. 38
Iuſta cauſa credendi obitum excuſat ad effectum regulæ de nõ impetrando &c. & quãdo procedat. In Lucana Canonicatus. 28. Februar. 1592. n. 5. 975
De vacatione per obitũ, vid. in verb. Vacatio.
OBLATIO nõ ſufficit, quando adeſt clauſula parito Breui, licet ſufficiat in purgatione ſpolij et attentatorum, & ibi ratio differentiæ. In Iſpalen. Beneficij. 24. Febr. 1584. num. 2. & 3. 655
Oblatio cum depoſitione vnius Iulij an ſufficiat in purgatione attentatorum, vid. in verb. Attentatum.
Oblatio quæ non eſt pura, non admittitur, vbi aliàs admitteretur. ibid. n. 5. 655
Ex oblatione colligitur quòd per oblatorem non ſteterit, quominus ſeruaretur conditio. Comen. Præpoſituræ. 11. Decemb. 1585. n. 1. 715
Oblatio verbalis ſufficit, quando creditor recuſat acceptare ſolutionem; quod etiam procedit, quando non vnica debet fieri ſolutio, ſed plures & diuerſis tẽporibus. ibid. n. 2. et 3. 715
Ex oblatione conditionali nulla obligatio aut actio oriri poteſt, niſi purificata conditione. In Romana Societatis artis albæ. 7. Nouemb. 1580. n. 1. 479
Oblatio non dicitur conditionalis ex eo, quòd teſtis, qui de ea deponit, refert ſe ad conuentiones, ſi in conuentionibus non appareat de aliqua conditione. In Comen. Præpoſituræ. 6. Iunij 1586. n. 1. 744
Ignoranti venditionem rei ſuper qua competit oblatio, non currit tempus ad oblationem faciendam ad effectum prælationis; & ſufficit oblatio de ſoluendo pretium ad omne mandatum domini. In Auximana Molendini. 5. Decemb. 1584. n. 1. 680
Oblatio diſtributionum vt arctet ad reſidẽdũ eum, cõtra quẽ Capitulum litigat, requirit ſpeciale mandatum, & debet fieri cum ceſſione litis & reſtitutione fructuum ac diſtributionum præteritarum. Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. num. 6. 1098
Oblationes non computantur in congruam.

ob earum incertitudinem. In Calagurritana Spolij Panis. 13. Martij 1600. n. 3. 1345

De iure offerendi, vide ſupra in verb. Ius offerendi.

OBLIGATIO nulla oriri poteſt ex contractu ab initio illicito. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouemb. 1588. n. 13. 838

Vbi conſenſus eſt impeditus & ſuſpenſus, nulla poteſt conſiſtere obligatio nec contractus. ibid. n. 4. 838

In obligatorijs ſtrictè eſt procedendum. In Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 4. 136

Obligatio per ſententiam extincta non poteſt reuiuiſcere. In Bononien. Vigintimillium. 9. Iunij 1572. n. 1. 169

Obligatio quæ fuit orta ex obſeruantia, intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouemb. 1588. n. 5. 839

Obligatio appoſita ſuper contractu emptionis ſortitur eius naturam. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 20. 321

Per obligationem naturalem contractam error excluditur, & agnoſcens obligationem ad eam tenetur. Romana Pecuniaria, ſeu Arrogationis. 14. April. 1600. n. 3. & 7. 1350

Obligatio minoris per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur. ibid. n. 5. 1350

Obligatio rei in genere nõ reſtricta ad certam rem in ſpecie poteſt ſolui in genere, nec poteſt in tali caſu recurri ad æſtimationem niſi in ſubſidium. In Romana Exequutionis Laudi. 19. Decemb. 1597. n. 3. 1252

In generali obligatione nõ veniunt bona alienari prohibita. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 6. 421

Sub generali obligatione bonorum bona emphyteutica comprehenduntur, maximè in eo qui non eſt ſoluendo. In Romana Vineæ ſeu Saluiani Interdicti. 26. Iunij 1598. num. 4. 1290

Accedens obligationi principalis ſimpliciter, cenſetur id omne promiſiſſe, quod fuit per principalem promiſſum. In Romana Cenſus. 20. Martij 1589. n. 2. 865

Accedens obligationi cenſus contemplatione confideiuſſorum per conſtituentem promiſſorum, qui poſtea acceſſiſſe non reperiuntur, nihilominus tenetur non obſtante exceptione cedendarum; ſecus eſt, ſi cum fideiuſſore actum fuerit, de ſecundo fideiuſſore dando. ibid. n. 1. 865

Conuentio expreſſa auget obligationem. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 6. 321

Obligatio rem tradi in venditione habet admixtam obligationem rem dari, & quoties eſt in obligatione rem dari, poteſt agi vt libera tradatur. ibid. n. 9. 321

Obligatio appoſita ſuper contractu emptionis ſortitur eius naturam. ibid. n. 20. 321

In obligatione de tradendo rem liberam veniunt damna & intereſſe, ſi res non tradatur. In Anconitana de Gozzis. 23. Iunij 1584. n. 7. Deciſ. 671

Obligatio de tradendo rem liberam etiam per lapſum triginta vel quadraginta annorum, quo non fuerit tradita, ſed in alias res tranſlata, facit quòd ſemper agi poſſit actione primaua, vt res libera tradatur. ibid. num. 5. 671

De obligatione rem reſtitui, vide in verbo Reſtitutio.

De obligatio Camerali, vide in verb. Cameralis obligatio.

Contra obligatum tradere rem liberam & fideicommiſſo non ſubiectam poteſt exequutiuè procedi, ſtante obligatione Camerali, ſi res detegatur obligata & fideicommiſſo ſubiecta. In d. Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 19. 321

Stante obligatione de reſtituendo prioribus & potioribus, mandatum priori obligato contra alios pari modo obligatos denegari non poteſt. In Romana Pecuniaria de Grandis. 27. Octob. 1603. n. 1. 1476

Obligatio de reſtituendo prioribus & potioribus ſemper exequi poteſt contra obligatos, quando conſtat de prioritate & anterioritate, licèt acta non ſint tranſportata, cum ſufficiat fuiſſe reproducta inſtrumẽta obligationum coram Auditore Cameræ; & licèt non ſe obligauerint ad omne mandatum domini. In Romana Pecuniaria ſeu Vineæ. 2. April. 1601. n. 1. 1396

OBLIVIO etiam in facto proprio per lapſum decem annorum præſumitur. In Romana Pecuniaria. 17. Iunij 1602. n. 1. 1439

OBREPTIO vide quæ ponuntur infra in verb. Subreptio.

OBSERVANTIA eſt optima legum interpres, & cuiuſcunque diſpoſitionis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. num. 3. 1410

& in Gerunden. Anniuerſariorum. 13. Martij 1581. n. 2. 507

In omni materia dubia tam facti quàm iuris interpretatio ab obſeruantia deſumi debet. In d. Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. num. 16. 1410

In re clara non eſt quærendum de obſeruantia. In Tarraconen. Penſionis. 16. Ianuarij 1595. num. 7. 1108

Obſeruantia ſubſequuta declarat, quid actum fuerit. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. num. 3. 600

Obſeruãtia nõ poteſt colligi niſi ex actibus præcedẽtibus. Ariminẽ. Cẽſus. 1. Iul. 1588. n. 8. 831

Non poteſt quis ſe fundare in eo, quod non fuit obſeruatum quinimmo impugnatum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. num. 1. 748

Obſeruantia debet eſſe de tempore diſpoſitionis. In d. Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 7. 1410

Actus agentium ſumunt interpretationem ab obſer-

obſeruantia. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. April. 1585. n. 3. Deciſ. 696
Obligatio quæ ſuit orta ex obſeruantia intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouemb. 1588. n. 5. 839
Obſeruantia non pacifica non ſuffragatur. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. num. 14. 381
Obſeruantia ſupplet defectum ſcripturæ. In Lucana Capellaniæ. 20. Iun. 1597. n. 3. 1232
Obſeruantia facit, quòd plena fides adhibeatur ſcripturæ. In Parmen. Status. 25. Iun. 1590. n. 2. 928
Obſeruantia ſcripturæ facit, vt ei credatur & minus ſolenni. In d. Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. n. 13. 1000
Obſeruantia tribuit fidem ſcripturis, quæ alias non ſunt in forma probanti. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 15. 980
Scripturæ antiquæ notarij ex obſeruantia capiunt robur. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 5. 1334
Obſeruantia facit præſumi iuſtificationem narratorum in confirmatione. In Tiraſonen. Iuris præſentandi. 26. Octobris 1583. num. 3. 642
Obſeruantia vltra ſpatium quadraginta annorum facit præſumi vera ea, quæ in gratia, quæ fuit effectum ſortita, narrata fuerunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 4. 1432
Ex obſeruantia quadraginta annorum omnia præſumuntur vera & adimpleta. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. n. 7. 518
Probatio, quæ fit contra obſeruantiam triginta annorum, debet eſſe plena & concludens, nec ſufficit præſumptiua. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. April. 1594. n. 10. 1073
Obſeruantia contractus alienationis per ſpatium triginta annorum facit, quòd omnia præſumantur legitimè geſta. ibid. n. 2. 1073
& in Papien. Bonorum. 28. Aprilis 1595. num. 3. 1125
& in Aretin. Bonorum. 19. Mart. 1599. n. 7. 1307
Obſeruantia vnionis tam ad effectum confirmationis, quàm iuſtificationis gratiæ ſufficit ex lapſu triginta annorum, dummodo ſit vera & non præſumpta. In Biſuntina et Baſilien. Vnionis. 14. Martij 1603. n. 1. 1458
Ex obſeruãtia ſtatuti per lõgum tempus præſumitur conſenſus. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iulij 1581. n. 3. 538
Obſeruantia longa non ſolum inſeruire poteſt pro interpretatione, ſed etiam poteſt habere vim præſcriptionis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 26. 1410
Ex lapſu temporis dicitur conſtare de obſeruantia contractus ad effectum præſumendi ratificationem mandati. In Romana Caſalis Longhezzæ. 22. Iun. 1594. n. 1. 1085
De obſeruantia Concordiæ, vide in verbo Concordia.
OBTENTVM non requirit iuſtificationem ſtante decreto de dimittendo. In Firmana Altaris. 23. Iunij 1603. n. 2. Deciſ. 1470
Ad probationem valoris obtentorum ſufficit qualibet leuiſſima probatio. In Mediolanen. Canonicatus. 25. Maij 1590. n. 2. 924
Valor obtentorum per leuiorem probationem etiam per vnicum teſtem de publica voce & fama probatur. In Oſtunen. Capellæ. 16. Maij 1597. n. 2. 1229
OFFICIALI atteſtanti in ſpectantibus ad eius officium creditur. In Romana Caſalis de Picchis. 15. Iunij 1577. n. 3. 792
Quiſque tenetur ex facto ſui Officialis. In Meliten. Pretij Frumenti. 27. Maij 1596. num. 3. 1188
Deputatio officialium in his, quæ concernunt Statum Eccleſiæ et cultum diuinum ſpectat ad curam Epiſcopi. In Gadicen. Concordiæ. 3. Martij 1595. n. 1. 1119
Libri officialium faciunt fidem & eis creditur in his, quæ pertinent ad eorum officium. In Meliten. Penſionis. 21. Maij 1601. n. 2. 1390
& in Gerunden. Penſionis. 27. Ianuarij 1580. num. 1. 442
OFFICIA curiæ nunquam ad hæredes transmittuntur niſi ex particulari decreto non vacationis, nec vendi poſſunt ſine licentia. In Romana Officij. 19. Octob. 1598. num. 5. 1294
Hypotheca ſuper Officijs Romanæ Curiæ an detur & quomodo. ibid. n. 1. 3. & 7. 1294
& quatenus daretur ſuper titulo officij reſoluitur, poſtquam titulus reddit ad Principem, & euaneſcit. ibid. n. 7. 1294
Super officio, quod fuit obligatum, non datur aliqua hypotheca, ſed tantum obligatio perſonalis inducitur. In Romana Relevationis Indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 5. 576
In conceſſione tituli Officij obtenta à Papa, nõ eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito. In d. Romana Officij. 19. Octob. 1598. num. 8. 1294
Officia curiæ in legitimam imputantur quoad æſtimationem non quo ad titulum. ibid. n. 6. 1294
Officia ſiue eorum pretia in legitimam imputantur. In Romana Bonorum de Piatetis. 17. April. 1570. n. 1. 100
quod eſt verum quando ſunt empta de pecunijs patris. In Romana Legitimæ. 16. Octobris 1581. num. 6. 539
Officia quæ ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam. Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. n. 16. 1365
& in Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. num. 7. 389
Proprietas officiorum Curiæ eſt Papæ. Romana Secretariatus. 26. Iunij 1592. n. 3. 998
Officia & loca montium poſita ſuper vita filiorum præſumuntur donata; ſecus eſt, ſi adſit reſeruatio. In Romana Legitimæ. 9. Decemb. 1598. num. 3. & 11. 1303
Officia & loca mõtium poſita ſuper vita vnius
c ij ex filijs

ex filys haredibus communiter viuentibus, ſi pereunt, communi periculo pereunt. ibidem num. 13. Deciſ. 1303

Officia ſolent emi, vt vacent per obitum emptoris non autem venditoris. In Romana Officy Curia de Sabellis. 3. Iuny 1580. n. 7. 468

Officia Romana Curia ferè æquiparantur bonis patrimonialibus. In Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. n. 6. 389

Reſignanti officium, ſi nulla ſequatur admiſſio, an competat repetitio. ibid. n. 2. & 3. 389

Ceſſiones officiorum, & reſignationes beneficiorum inter ſe valde differunt. ibidem nu. 4. 5. & 9. 389

Emens titulum officij notariatus Rota, ſi non ſit approbatus ab Auditore ſuo vel à Collegio, non ideo retractatur venditio imperfecta, ſed cogitur alteri vendere, qui ſit idoneus. ibid. n. 8. 389

Officium non poteſt comprehendi ſub bonis fiſco incorporatis, quando per ipſum fiſcum non fuit poſſeſſum, neque inter eius bona deſcriptum. In Romana Secretariatus. 26. Iuny 1592. n. 6. 998

Papa non poteſt dici habuiſſe officium pro cõfiſcato, cum illud applicauit Collegio. ibid. num. 7. 998

De ſocietatibus officiorum, vide infra in verb. Societas Officy.

OFFICIVM IVDICIS *tollitur eo modo & tempore, quo tollitur actio, qua pro læſione competit, quando ſuccedit loco actionis. Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. num. 9.* 602

Officium Iudicis competit ad reſarciendam læſionem. ibid. n. 5. 602

ONVS *debet ſequi eum, qui percipit commodum. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouembris 1588. num. 2.* 839

Onera ſecũdum facultates proportionabiliter ſunt imponenda. Calaguritana Reductionis Motusproprij. 29. Mart. 1591. n. 11. 942

A noui operis impoſitione eſt maximè cauendum. ibid. n. 12. 942

Nemo præſumitur ſe velle grauare ſuperfluo onere probandi. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iulij 1577. n. 3. 344

De onere probandi, vid. in verb. Probatio.

De cauſa oneroſa in donatione, vide in verbo Donatio.

De cauſa oneroſa in legitima, vide in verbo Legitima.

Contractus inſpecto initio poteſt dici oneroſus, & inſpecto euentu lucratiuus. In Portuen. Bonorum. 16. Octob. 1579. n. 24. 416

Per contractum oneroſum præiudicatur legitimæ. ibid. n. 2. 416

Titulus dotis dicitur titulus oneroſus, quando verò ſit lucratiuus. ibid. n. 10. 416

Cauſa oneroſa, quæ habet lucrum admixtum, dicitur cauſa quaſi lucratiua. ibid. n. 12. 416

Allegans gratiam præponderare cauſæ oneroſæ, probare debet. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. num. 4. Deciſ. 518

Qui allegat priuilegium excedere cauſam oneroſam, eo quia in eo in quo excedit cauſam oneroſam, ſit mera gratia, illud probare debet. ibid. n. 3. 518

De priuilegio conceſſo ex cauſa oneroſa require in verb. Priuilegium.

In acquiſitis ex cauſa oneroſa primus acquirens poteſt hæredibus & ſucceſſoribus præiudicare. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. n. 20. 559

OPINIO. *in his quæ à voluntate pendent, magis attenditur quàm veritas. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1581. n. 4.* 534

Idem in his quæ pendent ex animo. In Tiburtina Compromiſſi. 9. May 1586. n. 7. 739

& in Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decemb. 1603. n. 9. 1483

Opinionem diſtinguentem in dubio ſequi debemus, & tunc benignior eſt amplectenda. In Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. num. 11. 837

OPPOSITIO *exceptionum habetur in verb. Exceptio.*

& debet in ſingulis actibus repeti. In Parmen. Status. 10. Nouemb. 1595. n. 6. 1155

Sub oppoſitione generalia contra, cenſentur oppoſita omnes oppoſitiones competentes. In Romana Domus. 20. Mart. 1574. n. 3. 227

Exceptio diſcuſſionis an veniat ſub generali oppoſitione generalia contra. ibid. n. 2. 227

ORATORIVM *ſimplex non autem Capella ſeu beneficium ex quibus arguatur. In Volaterrana Capellæ. 16. Nouembr. 1594. num. 4.* 1095

Campana non facit, quòd Capella deſinat eſſe ſimplex Oratorium, prout nec etiam celebratio miſſarum. ibid. n. 5. & 6. 1095

ORDINARIVS *collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. July 1601. n. 3.* 1402

Appellatione Ordinariorum veniunt inferiores collatores. ibid. n. 5. 1402

Capitulum in beneficijs ſpectantibus ad ſuum turnum dicitur Ordinarius collator. ibid. num. 1. 1402

Capitulum non poteſt dici Ordinarius collator, nec venit appellatione Ordinariorum in materia odioſa; ſecus eſt, in materia adaptabili. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 3. & 6. 980

& in Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 3. 417

Habens facultatem acceptandi in menſibus Ordinarijs collatoribus conceſſis poteſt acceptare beneficium ſpectans ad collationem Capituli. In d. Coimbricen. Canonicatus. 4. July 1601. n. 2. 1402

Collatio Ordinarij non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellania. 9. Iuny 1603. n. 1. 1467

Ordinarius prouidet eccleſiis non perſonis. In

In Orielen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 3. Deciſ. 1026

Epiſcopo in ijs in quibus eſt Ordinarius, competit ius viſitandi etiam in exemptis, niſi in cõtrarium aliquid probabile deducatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr. 1579. nu. 12. 417

Ordinarius regulariter eſt exequutor vltimarum voluntatum ad piam cauſam. In Salamantina Capellania ſiue legati pij. 23. Mart. 1583. nu. 7. 611

Ordinarius per teſtatorem prohibitus ſe ingerere in diſpoſitione per eum facta non dicitur prohibitus, quando euenit caſus omiſſus à teſtatore, quo caſu ſaltem pro illa vicè ius ad Ordinarium deuoluit. ibid. nu. 6. 611

Prouiſio Apoſtolica concurrens cum prouiſione Ordinarij ſub eadem Data præualet. In Vercellen. Capella. 28. Ianuar. 1598. num. 1. 1263

& in Toletana Canonicatus. 26. Iunij 1595. num. 1. 1144

Cauſa cognitio per Ordinarium qualiter ſit adhibenda in Iurepatronatus. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. nu. 7. 1395

Aſſertioni Ordinariorum in materia Iurispatronatus multum defertur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 2. 1232

ORDINATIO clericorum ſæcularium ad ſolos tantum Epiſcopos pertinet. In Dubio ſacræ Congregationis Concilij. 27. Apr. 1592. nu. 4. 985

Eiuſdem poteſtatis eſt ordinare, & litteras dimiſſorias concedere. ibid. nu. 3. 985

Ordinatio an ſit de pertinentibus ad legem diœceſanam vel ad legem iuriſdictionalẽ. In Salamantina Iuriſdictionis. 3. Iunij 1580. nu. 9. 467

Epiſcopus ſibi non ſubditum ordinare non poteſt. ibid. nu. 10. 467

Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à nõ ſuo Epiſcopo, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex coniecturis præſumi poſſit. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembr. 1585. n. 1. 713

Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. ibid. num. 2. 713

Epiſcopus Ordinans in aliena diœceſi præſumitur de licentia Ordinarij facere, & ſufficit licentia generalis ibid. nu. 6. 713

Præſumptio licentiæ Ordinandi in aliena diœceſi eſt præſumptio ſolemnitatis non autem ſubſtantiæ actus. ibid. nu. 7. 713

Non ritè Ordinatus in ſui præiudicium dicitur clericus, ſed ordo caret exequutione. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. nu. 3. 741

Papa non poteſt dare licentiam ei, qui non eſt ordinatus conferendi ordines ſacros, quia nemo dat id, quod non habet. In Dubio ſacræ Congregationis Cõcilij. 27. Apr. 1592. num. 6. 985

Ordinatus ad titulum beneficij vel Canonicatus illi renunciare non poteſt. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. num. 1. 1471

Facilius permittitur diſpenſatio, vt in iam ſuſceptis ordinibus quis miniſtret, quàm quòd ad ordines promoueatur. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583 nu. 6. 625

ORDO præcedendi poteſt aliundè prouenire quàm a conſuetudine. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. ſub nu. 3. 326

Ordo ſucceſſiuus. habetur infra in verbo Succeſſio.

ORDINATORIA vnius tribunalis in alio de iure communi non ſunt de neceſſitate ſeruanda. In Romana Prælationis. 27. Nouem. 1573. nu. 2. 208

ORIS APERITIO non eſt neceſſaria, quoties aliqua defenſio competit ex capite bonæ fidei cauſata ex errore facti ſiue ex errore iuris admixto cum errore facti, quãdo verò non competit defenſio ex capite bonæ fidei nec ex alia iuridica exceptione, ſed ſolum quia ſententia ſit iniuſta, tunc neceſſaria eſt oris aperitio. In Mediolanen. Bonorum de Miramundo. 16. Ianuar. 1576. num. 2. 280

PACTUM per quod eſt ius quæſitum tertio, reuocari non poteſt. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. nu. 18. 341

Pactum ex facto colligitur & ex eius continentia. In Praeneſtina Tranſactionis. 16. Maij 1575. nu. 1. 257

In pacto ſtipulatione vallato & cõſequenter in contractu nominato contrauentio non impedit ortum actionis, ſed parit aduerſæ parti exceptionem. In Portuen. Bonorũ. 29. Apr. 1577. nu. 1. 324

Pactum appoſitum contra ſubſtantialia contractus vitiat cõtractum, cum deficiat cõſenſus. In Romana Turris Buballariæ. 7. Nouem. 1575. nu. 1. 269

quod verò eſt circa accidentalia, quamuis ſit illicitum vitiatur, ſed non vitiat contractum. ibid. nu. 3. 269

& in Calaguritana Cenſus. 28. Ianuar. 1602. nu. 6. 1418

Pactum non dicitur reſpicere formam ſubſtãtialem contractus, quando principaliter tendit ad conſeruationem rei, ſuper qua imponitur. ibid. nu. 7. 1418

Pacta in contractu appoſita, quæ pendet ab incerto euentu, qui fortaſſe nunquam erit in rerum natura, dicuntur eſſe merè circa accidentalia ipſius. In eadem Calaguritana Cenſus. 29. Apr. 1602. nu. 2. 1431

Pacta tantum ea contractum cenſus annullant, quæ ſunt contra ſubſtantiam contractus, itaut impediant cenſus creationem, faciendo contractum tranſire in aliam ſpeciem; ſecus eſt, ſi pacta ſint circa accidentalia, quia tunc vitiantur, & non vitiant contractum. ibid. nu. 1. 1431

Pacta quænam per Conſtitutionem Pij V. ſint

ſint probibita & annullēt cenſum vel annullentur. ibid. nu.3 & 5. Deciſ. 1431

Pactum, quòd re pereunte non pereat cenſus, eſt contra expreſſam diſpoſitionem Bullæ Pij V. in eadem. Calaguritana. 28. Ian. 1602. nu. 3. 1418

Pacta omnia, per quæ venditor cenſus obligatur ad id ad quod de iure non tenetur, ſunt probibita per Conſtitutionem Pij V. & vitiantur, non autem vitiant cōtractum. ibid. nu. 2. & 13. 1418

Pactum appoſitum in cenſu, quòd ſi periret res ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alijs rebus extantibus, eſt vſurarium. ibid. nu. 1. 1418

De pactis in contractu cenſus. vide plenius in verbo Cenſus.

Pactum pœnale appoſitum in contractu ſub nomine ſeu ſub verbo contractus, præſumitur ſub tali nomine ſeu verbo appoſitum in fraudem ſtatuti. In Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 6. 809

Vbi contrauentio etiam in minimo per pactū operatur effectum incurſus pœnæ, arguitur potius pœna quàm pars affictus, quia non correſpondet fructibus. ibid. nu. 5. 809

Pactum in locatione appoſitum, quòd in caſu contrauentionis tot ſoluantur, dicitur affictus pœnalis ob contrauentionem, etiam ſi non fuerit facta mentio pœnæ ſecundum communem opinionem; maximè in eo pacto, in quo contrauentio etiam in minimo operari poteſt effectū incurſus pœnæ. ibid. num. 4. 809

Pactum propter vniformitatem præſtationis de ſoluendo annnatim tot ſcuta pro ſumma debita, dicitur vſurarium. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ianuary 1583. num. 1. 599

Pactum conuentum de reſtituendo pecuniam vnà cum intereſſe, recipit interpretationem à iure communi, quatenus intereſſe debeatur. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. nu. 3. 1427

Pactum ſine quo contrahentes non aliàs fuiſſent contracturi, dicitur pars contractus. In Placentina Bonorum. 24. Nouē. 1581. num. 1. 547

Pactum quòd propter bellum vel quid aliud poſſit res reſtitui, repugnat emphyteuſi, & conuenit locationi. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouem. 1575. nu. 6. 272

Pactum de non vendendo rem alteri quàm tali, non imponit neceſſitatem vendendi illi cui ſit promiſſio, ſed tantum dicitur per illud ſublata facultas vendendi alteri, ſi declarauerit ſe velle rem vendere. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decem. 1587. num. 11. 805

De pacto de vendendo rem alicui, quid operetur. vide in verbo Venditio.

Pactum redimendi ſeu de retrouendendo in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſixtam partē pretij. Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. nu. 3. Deciſ. 1063

De pacto de retrouendendo. vide infra in verbo Venditio.

Pactum redimendi appoſitum in alienatione emphyteuſis excuſat à caducitate. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. num. 3. 819

Per pactum ſuper bonis non alienandis factū non poteſt creditoribus præiudicari. In Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. n. 3. 461

Quando per pactum fuit conuentum, quòd bona inter certas perſonas conſeruentur, ſiue remaneant, tunc cenſetur inductum fideicommiſſum, & onus reſtituendi ſuperſtiti ſeu ſuperſtitibus, ita ut de huiuſmodi bonis non poſſit per teſtamentum diſponi, nec aliud fieri in præiudicium conuentionis per pactum initæ. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. nu. 1. 874

Pacta ſuper futura ſucceſſione quadrupliciter conſiderari poſſunt, in illa conſeruanda, in renunciauda, in deferenda, & in delata diſponenda. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ian. 1589. nu. 4. 850

In pacto de diſponenda hæreditate facto in neceſſarium antecedens requiritur, quòd hæreditas prius acquiratur illi, qui de illa diſpoſuit. ibid. nu. 5. 850

In pacto facto de ſucceſſione viuentis de conſenſu illius, de cuius hæreditate agitur, reſpectu paciſcentium, contractus eſt irreuocabilis, reſpectu verò conſentientis reuocari poteſt conſenſus vſque ad vltimum vitæ ſpiritum. In Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. nu. 7. 324

Pactum ſuper bonis hæreditarijs non trahitur ad non hæreditaria. In Tiburtina Cōpromiſſi. 9. Maij 1586. nu. 6. 739

Pactum in diuiſione inter fratres poſitum, quòd in euentum quòd appareat alterum non eſſe participem, niſi de tanta parte & non de maiori, non impedit iuris ſui proſequutionem in re ad eum non tangente, quæ per alterum poſſidetur. ibid. nu. 2. 739

Pactum quòd in diuiſione inter fratres quiſq. pro rata ſentiat damnum & incommodum dicitur conformis diſpoſitioni iuris communis, aliàs reſultaret iniquitas. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. nu. 2. 723

Pactum ſeu promiſſio de defendēdo rem alienam diuiſam & de non contraueniendo continet peccatum, & non ligat. ibid. n. 6. 723

Pactum conuentum in inſtrumento, quòd altera partium non teneatur reſpondere quicquam niſi reſtitutis acceptis & ſoluta pœna, non eſt amplius ſeruandum poſt cōmiſſionem reſciſſionis ipſius inſtrumenti à Papa obtentam, narrato ipſi Papæ toto inſtrumenti tenore. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maii 1590. nu. 1. 922

Pactum expreſſum facit, quòd qui ſe obligauit expreſsè in cōtractu ad intereſſe in caſu,

ſu, quo aliàs ex natura actionis non teneretur, teneatur. In Romana Saluiani interdicti.1.Iun.1587.nu.1.& 10. Deciſ. 787

Pactum reſolutiuum contractus ſtatim operatur creditore volente. In Romana duorum millium ſeu ſocietatis. 18. Decembr. 1573.nu.c.& 3. 209

& in Romana Nullitatis contractus. 13. Ianuar.1584. nu.c. 650

Pactum reſolutiuũ contractus operatur, quatenus ille pro quo fuit oppoſitum, vti velit, & nolle vti videtur, quando agit pro implemento. In Romana Pecuniaria ſeu Domus.23.Octob.c595.nu.1. 1150

Diſdicta quæ ſit vigore pacti reſolutiui, non pendet à voluntate creditoris, ſed à negligentia debitoris negligentis perficere id ad quod tenetur. d. Romana Duorum millium ſeu ſocietatis. 18. Decembrie 1573. num. 2. 209

Pactum legis commiſſoria reſoluit ipſo iure cõtractum. In Romana Domus de Cauelletto.27.Nouem.158c.nu.c. 548

Pactum de ingrediendo poſſeſſionem propria auctoritate non poteſt contra tertium exerceri, nec quando pars reſiſtit, quod verum ad effectum vt poſſeſſio capta ſit licita, non vt dicatur nõ acquiſita. In Spoletana Domus.19.Decem.1580.nu.5. 492

Pactum cõtinens promiſſionem mutuam ſucceſſionis ad fauorem maſculorum, æquiparatur emptioni ſpei & euentus. In Portuen.Bonorum de Columna. c6. Octobr. 1579.nu.1. 416

Pactum in diuiſione inter fratres poſitum, quòd in euentũ quòd appareat alterum nõ eſſe participem niſi de tanta parte & non de maiori, non impedit iuris ſui proſequutionem in re ad eum tangente, quæ per alterum poſſidetur. Tiburtina Compromiſſi. 9.Maii 1584.nu.2. 739

De pacto appoſito in donatione. vide in verbo Donatio.

De pactis appoſitis in locatione. vide in verbo Locatio.

Pactum initum cum beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni damno & intereſſe ob receptionem de ſe ipſo faciendã ad alterius excluſionem, eſt à iure reprobatum & ſimoniacum. In Calaguritana Beneficii. 20.Febr.1587.nu.4. 767

Papa in bonis Eccleſiaſticis eſt dominus abſolutus. In Bononien de Bologninis. 22. Mart.1568.nu.4. 45

Papa vocat ſe Epiſcopum. In Romana Penſionis.c4.Febr.1583.nu.11. 606

Papalis dignitas dicitur culmẽ dignitatum, cum in Eccleſiaſtica hyerarchia nõ ſit maior ordo Epiſcopali. ibid.nu.10. 606

Papa diſponendo ſuper Eccleſiis non intelligitur comprehẽdere monaſteria niſi verbis expreſſis de illis diſpoſuerit. ibid.nu.7. 606

Papa in materia prophana non poteſt dici quod aliquid conſtituturus fuiſſet ſine conſenſu eorum, quorum intereſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 3. Aprilis c579. num. 3. Deciſ. 399

Papa poteſt ad libitum ſuæ voluntatis diſponere de beneficio, etiam priuãdo ſine cauſa. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592.nu.7. 997

Papa cenſetur ſemper maiorem ſibi facultatẽ retinuiſſe quàm conceſſiſſe. In Meliten. Pratÿ frumenti.29.Maÿ 1599.nu.1. 1188

Papa non dicitur imponere legem ſucceſſori, quando non imponit poteſtati ſed voluntati. In Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 19.Mart. 1576.nu.12. 291

De poteſtate Papæ non eſt ambigendum. In Meſſanen. Studÿ. 5. Iul.1593.n.c. 1043

Papa ſi ſit electus non reclamante Cardinale, qui habet acceſſum, valet electio. Portuẽ. Bonorum.21.Octob.1577.nu.5. 347

Mens Papæ regulatur à iuris diſpoſitione. In Romana Pecuniaria. c5. Iunÿ 1601. num. 3. 1396

Voluntas Papæ eſt præſumenda talis, qualis de iure eſſe debet. In Romana Secretariatus.20.Nouem.c59c.nu.15. 965

& in Meliten. Beneficÿ ſancti Pãtini. 13. Martÿ 1587.nu.17. 773

Papæ voluntas ſatis dicitur declarata per verba vniuerſalia etiam circa ea, quæ particularem requirunt & expreſſam mentionem, quando tamen verba generalia poſt caſum expreſſum apta ſunt omnem caſum comprehendere. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maÿ 1577. num. 6. 325

Papa ſemper concedit ſub nomine dignitatis & non nomine proprio, quando concedit auctoritate Apoſtolica. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iun. 1600. num. 4. 1371

Papa concedens aliquid expreſsè & ex certa ſcientia, etiam quòd videatur eſſe contra iuris communis diſpoſitionem eſt ſeruandũ & cenſetur conceſſum remoto iuris obſtaculo. In Ariminen. Caſtrorum ſeu Reſciſſionis.c8.May c590.nu.3. 920

Vbi Papæ auctoritas adeſt, ceſſat inferioris. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maÿ c593.nu.8. 1027

Vbi Papa appoſuit manum, inferior non poteſt ſe ingerere; quod verum, vbi Papa vlterius procedit reſeruando vel annullando. Gerunden. Anniuerſariorum. 6.Iun. 1582.nu.1. 580

Vbi Papa præuenit in prouidendo, non datur concurſus tituli. In Calaguritana de Albayna.22.Mart.c602.nu.3. 1426

Papa nunquam cenſetur velle iuri tertÿ quicquã derogare. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun.1601.nu. 5. 1401

Gratia Papæ reſtringenda eſt, vt minus lædat ius tertÿ quàm fieri poſſit. In Ariminen. Caſtro-

Caſtrorum.23.Ianuarij 1591.nu.2.Deciſ. 931

Papa præſumitur non habere notitiam iuris ex ſpeciali conceſſione competentis, ſed eius tantum quod ex iuris communis diſpoſitione competit. In Valentina Decimarum.1. Iul.1598.nu.4. 1293

Papa per priuilegium non intendit conuentioni & iuri tertij derogare, maximè quãdo præiudicium non eſt leue. In Portuen. Bonorum de Columna.27. Nouemb.1577. num.6. 351

Papa in dubio non præſumitur voluiſſe derogare regulæ de iure quæſito, quibuſcumq. vtatur verbis & clauſulis, niſi expreſsè deroget regulæ. In Cæſaraugustana exemptionis.13.Iun.1594.nu.7. 1082

Regula de iure quæſito non obſtat, vbi conſtat quòd Papa voluerit præiudicare in iure quæſito. ibid.nu.6. 1082

Papa ſi reſeribat motu proprio, & in indiuiduo dicat, non ad tuam vel alterius inſtantiam, non poteſt dici, quòd aliàs conceſſurus non fuiſſet, quia eſſet redarguere eius atteſtationem; prout è contra ſi in gratia, in qua adeſt motus proprius dicat ſe feciſſe ad partis inſtantiam. In Portuen. Bonorum.14 Mart.1578.nu.3.& 6. 356

Atteſtatio Papæ de facto proprio non admittit probationem in contrarium.ibid.nu.4. 356

Papa atteſtando ſe ad nullius inſtãtiam gratiam conceſſiſſe, denotat, quòd ſine ſupplicatione fuiſſet etiam conceſſurus.ibid.nu 8. 356

De aſſertione Papæ. vide in verbo Aſſertio.

De narratiua Papæ. vide in verbo Narratiua.

Conſenſus Papæ ſuper vno capite motus proprij non extenditur ad alia capita, quando motus proprius ad vnam tantum cauſam eſt limitatus, prout eſt ad tollendum vitium litigioſi. In Imolen. Caſtrorum. 24. Ianuar.1578.nu.1. 127

Papæ eſt credendum, ne de mendacio arguatur. In Romana Caſalis Longhezzæ. 12. Febr.1593.nu.3. 1016

ſecus eſt in eo, quod reſpicit propriam Papæ vtilitatem.ibid.nu.11. 1016

Metus in Papa præſumi non poteſt. In eadem. 21.May 1593.nu.12. 1027

Ad annullandũ alienationẽ bonorũ Eccleſiæ factam cum Papa ad effectũ præſcriptionis deducuntur tempora illius Papæ, ſi tamẽ probetur per Papam fuiſſe vim vel metum illatum pro obtinenda venditione. ibid. nu.11.& 13. 1027

ſecus eſt ad effectum excludendæ præſumptionis. In eadem.22.Iun.1594.nu.5. 1085

Alienatio bonorum Eccleſiæ facta Papæ, qui contraxit tanquam priuata perſona, & vti N. non autem vti Papa, operatur tantum, vt res non acquiratur ſedi Apoſtolicæ ſed ipſi Papæ, vti priuatæ perſonæ, ſed nõ ob id poteſt dici non interueniſſe conſenſum Papæ vti Papæ quo ad ſolemnitatis, cum non poſſit vti N. & priuata perſona conſentire, & vti Papa diſſentire. In eadem. 21.Maij 1593. nu.4. Deciſ.

& ob id nõ eſt opus confirmatione Apoſtolica. ibid.nu.1. 1027

An conſenſus Papæ interpoſitus vti à priuata perſona poſſit interuenire pro conſenſu Papæ vti Papæ. In eadem. 28. Iun.1593. num.8. 1048

P A R I T I O *verbalis ſufficit in incorporalibus, in quibus ſola patientia requiritur. In Burgen. Iurisdictionis. 29. Octobr.1586. num.1.* 734

Proteſtatio adiecta paritioni ſi ſit contraria facto nihil operatur; ſi vero poteſt ſtare ſimul cum facto & paritione, non impedit quo minus ſit ſufficienter paritum. ibid. num.3. 734

Paritio metu cenſurarum facta non eſt ſpontanea. In Syracuſana præeminentiarum. 13.Febr.1595.nu.3. 1116

Clauſula parito Breui requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. In Iſpalen. Beneficij.24.Febr.1584.nu.1. 655

Oblatio non ſufficit, quando adeſt clauſula, parito Breui, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum. ibid. nu. 2. & ibi ratio differentiæ.nu.3. 655

De clauſula, parito. vide in verbo Clauſula.

P A R O C H I A L I S *Eccleſia de iure eſt curata, & habet ſub ſe populum, cui adminiſtrantur ſacramenta. In Capuana Rectoria.2. Maij 1597.nu.1.* 1227

Ad conſequenda iura parochialia & realia ſufficit Eccleſiæ, quòd remanſerit parochia habitu. In Turritana Tertiaria. 8. Iunij 1598.nu.2. 1287

Quando Eccleſia eſt parochialis habitu tantum ſed non actu, in impetratione non eſt neceſſaria expreſſio curæ. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 11.Februar.1591. num.2. 936

Ius parochialium mutatione poſſeſſorum non mutatur, niſi vbi viget conſuetudo. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31.Ian. 1590.nu.6. 908

Parochialitatis tranſlatio de vna Eccleſia licèt diruta ad aliam non narrata Papæ facit, quòd ob id Papa reddatur facilior ad gratiam, quàm ſi intellexiſſet Eccleſias dirutas habitu remanſiſſe curatas. In Conchen. Erectionis. 25. May 1592.n.3. 989

Qualitas parochialitatis eſt qualitas iuris, & per teſtes nõ probatur. In Tullen. Abbatiæ. 20.Nouemb.1570.nu.1. 118

Parochialis vacans, de qua Ordinarius non prouidit intra ſex menſes, dicitur deuoluta ad ſedem Apoſtolicam iuxta Conſtitutionem Pij V. etiam quòd talis vacatio habeat originem à reſignatione. In Mediolanen. Parochialis.26.Octob.1598. num.4. 1297

&

& in huiuſmodi collatione Papa, præuenire poteſt tam poteſtate ordinaria, quàm vigore dictæ Conſtitutionis Pij V. In Placentina Parochialis. 28. Iun. 1585. n. 1. 702

In parochialibus quorum redditus ſunt valdè exigui, ſacrum Concilium Tridentinum aliquid de forma examinis remittendum cenſuit. In Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Mart. 1590. nu. 10. 942

Parochialis pinguedo dicitur cauſa ſufficiens diſmembrationis. In Toletana Beneficij. 2. Decemb. 1579. n. 1. 428

Deſeruiens in Eccleſia parochiali debet eſſe in illa inſtitutus. ibid. nu. 2. 428

PAROCHVS de iure communi habet fundatam intentionem in decimis. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 14. 1422

Parochus ſolus opponit Epiſcopo, quòd decimæ ad ipſum de iure nõ ſpectent. In Vicentina Feudi decimarum. 11. Maij 1601. n. 6. 1387

PARS apprehenſa non infert ad totum apprehenſum. In Romana Frumenti. 23. May 1588. n. 1. 821

Parte apprehenſa totum cenſetur apprehenſum, quod procedit titulo vniuerſali præcedente, non autem limitato. ibid. n. 3. 821

PASSVS quinque pedes conſtituit. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 18. Decem. 1588. nu. 5. 847

Idem importat quadraginta millia paſſuum, quod quadraginta milliaria. In Balneoregien: Bonorum. 14. Iun. 1600. n. 4. 1370

PATER & filius ſunt correlatiui, & diſpoſitum in vno habet locum in alio. In Dubio ſacræ Cõgregationis Concilij. 21. Iun. 1602. n. 2. 1442

Pater ſtipulans donationem pro filijs naſcituris nõ poteſt eam etiam ante acceptationem reuocare; ſecus eſt, in merè profectitijs. In Portuen. Bonorũ. 27. Non 1579. n. 2. & 3. 427

Pater poteſt bona filij ſine decreto alienare, cum lex pro eo præſumat. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 7. 940

Pater etiam ſolus poteſt adire hæreditatem filij, licèt non adeat vti adminiſtrator. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iunij 1596. nu. 4. 1193

Pater poteſt comparere reſpectu vſusfructus filij, etiam quòd non dicat adminiſtratorio nomine. ibid. nu. 3. 1193

Vſusfructus quæritur patri mediãte perſona filij. ibid. nu. 7. 1193

Pater legitimus adminiſtrator nomine pupilli poſſidentis bona materna in eis vſumfructum tantum habet. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. nu. 19. 602

Bona patris pro mala adminiſtratione bonorum filiorum ſunt tacitè hypothecata. In Romana Vineæ, ſeu Saluiani interdicti. 26. Iun. 1598. n. 1. 1290

Pater quando non poſſit præiudicare filio in emphyteuſi vel feudo. vide in Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. num. 22. & 23. Deciſ. 341

Soluta per patrem pro redimendis delictis filij, ſi filius habet bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator, de bonis filij ſoluta cenſentur & non de proprijs, & in partem filio computantur. In Spoletana Legitimæ. 15. Nouemb. 1596. n. 2. 1207

Scientia patris arguit notitiam etiam in filio. In Calaguritana de Victoria. 12. Decem. 1572. nu. 3. 180

Idem ius de iure communi non eſt in patre, quod eſt in matre reſpectu filiorum naturalium. In Romana Domorum. 15. Iunij 1584. nu. 7. 669

Pater an poſſit obtinere beneficium filij, vel an poſſit obtinere beneficium in Eccleſia in qua obtinet filius. vid. in Dubio ſacræ Cõgregationis Concilij ſub die 21. Iun. 1602. per tot. vbi declaratur cap. 16. Concilij Tridentini. ſeſſ. 25. 1442

PATIENTIA non poteſt dici probata, vbi conſtat de contradictione. In Amerina Confinium. 1. Iulij 1577. n. 1. 345

Patientia eius, qui habet ius in re, quòd alius eodem iure gaudeat, habet vim traditionis. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31. Ianuar. 1590. nu. 4. 908

PATRONVS poteſt alium præſentare cumulatiuè. In Firmana Altaris S. Ludouici. 4. Mart. 1596. n. 1. 1173

Eccleſiæ intereſt pauciores habere patronos, & ideo interpretatio in eius fauorẽ eſt facienda. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octobris 1575. nu. 5. 266

Probatio deſcendentiæ patronorum ad effectũ præſentandi non requiritur ſtante quaſi poſſeſſione præſentandi. Gerunden. Beneficij. 15. Decem. 1599. n. 8. 1334

Diuiſio vocum patronorum fit in duodecim vncias iuxta cõſuetudinem Regni Neapolitani, & in paritate vocum, ille præferendus eſt, qui habet voces pinguiores. In Salernitana S. Nicolai. 15. Maij 1589. num. 1. & 2. 875

In præſentatione patronorum non habetur ratio vocum illorum, qui eorum iura ceſſerunt. ibid. n. 3. 875

Præſentatio vnius ex patronis conſeruat ius aliorum. In Reatina Iuriſconferendi. 5. Apr. 1593. nu. 5. 1021

Culpa Epiſcopi non debet nocere patronis. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouemb. 1597. num. 7. 1238

Patroni non habent facultatem admittendi dimiſſionem beneficij; ſed talis dimiſſio ſi in manibus patronorum facta, poteſt per Epiſcopum acceptari habita notitia de ea. In Pampilonen. Parochialis de il Carbe. 15. Decembr. 1574. nu. 1. & 2. 246

Patroni non poſſunt ſtante lite alterum præſentare in locum demortui. In Mediolanen. Beneficij. 1. Iun. 1592. n. 6. 999

De præſentatione patronorum. vid. in verb. Præſentatio. Deciſ. 990

Patronus poteſt donare ius præſentandi reſeruato ſibi iurepatronatus. In Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. nu. 4. 456

Patronus inops de bonis iurispatronatus Eccleſiæ datis ali debet. Romana Iurispatronatus. 8. Iun. 1584. n. 5. 668

PAVPERTAS per communem reputationem probatur. In Romana Dotis & Alimentorum de Veroſpis. 21. Iun. 1568. num. 1. 58

Paupertas per teſtes deponentes de communi reputatione probatur, præſertim ſi teſtes deſcendunt ad aliqua particularia, quæ cõcludant de vera ſcientia. In eadem. 7. Maij 1568. nu. 1. 51

Ob ſolam paupertatem teſtis nõ reijcitur, niſi alia concurrant. In Parmen. Status. 16. Maij 1594. n. 3. 1076

& in eadem. 14. Maij 1594. n. 2. 1069

Paupertas non repellit teſtẽ, licet faciat quòd non ſit omni exceptione maior. In Ariminen. Caſtrorum. 13. May 1598. n. 4. 1279

Paupertas nõ repellit teſtem, niſi ſit cum improbitate coniuncta. In Rauennaten. Vallium. 22. Iun. 1579. n. 2. & 3. 411

Qui ex arte notariatus ſe ſuſtentat non dicitur pauper ad effectum, vt à teſtimonio repellatur. In d. Ariminen. Caſtrorum 13. Maij 1598. nu. 5. 1279

Ad effectum conſequendi alimenta & dotes ab auo materno paupertas probata ſufficit. In Romana Dotis & Alimẽtorum de Veroſpis. 21. Iun. 1568. n. 2. 58

Vbi conſtat de paupertate & iuſtitia, alimenta & ſumptus litis præſtari debent. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouem. 1594. nu. 1. 1098

& paupertas probari debet reſpectu rei de qua agitur. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. nu. 1. & 2. 426

Paupertas clerici probata dicitur, ex eo quòd redditus, quos habet, non excedunt, ſcuta vigintiquinque. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. 173

Onera & expenſæ quando deſeruiãt, & qualia ſufficiant ad probationem paupertatis Monaſterij. In Zamoren. Exemptionis decimarum. 6. Mart. 1592. nu. 1. & 2. 977

Probatio redditũum Eccleſiæ ad probationẽ paupertatis magis attenditur, quæ ſit per Oeconomos & adminiſtratores, quã ea quæ ſit per alios. In ead. 27. Maij 1591. nu. 7. 951

Exemptio conceſſa ratione paupertatis dicitur conceſſa non ſolum reſpectu bonorum, quæ exemptus habebat tempore conceſſionis exemptionis, ſed etiam eorũ, quæ poſtea habuit, donec ceſſet paupertas. ibid. nu. 6. 951

De paupertate alicuius ſatis conſtare dicitur, ex quo eius bona fuerint confiſcata, & Cameræ Apoſtolicæ applicata. In Vrbeuetano Caſtrorum. 12. Ianuar. 1568. nu. 1. 33

Paupertas probata dicitur, ex quo quis admiſſus fuerit ad c. Odoardus. de ſolution. Salamantina Cenſurarum. 28. Nouem. 1594. nu. 2. Deciſ. 1098

Excommunicato pauperi aliquid non debetur ratione Eccleſiæ, niſi fama pereat, vel niſi excommunicatio ſit nulla. ibid. n. 3. 1098

Legatum ſolitum præſtari certo generi pauperum non poteſt ad alios pauperes extendi. In Bergomen. Legati. 9. Octobris 1595. nu. 9. 1149

In relictis factis pauperibus quando quarta non debeatur Epiſcopo. In Syracuſana Quarta. 5. Mart. 1586. n. 1. 2. & 6. 726

Hæres grauatus nominare pauperes, non tenetur nominare eos, qui ſunt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiam exteros nominare. In Papien. Iurisnominandi Scholares. 23. Febr. 1604. n. 2. 1492

PAX pro omnibus veriſimiliter eſſe facta cenſetur, ratione æqualitatis ſeruandæ & tranquillitatis, quæ ex ea procuratur. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. num. 15. 1384

Contractus pacis debet eſſe mutuus & reciprocus de ſui natura, & per eam fit inuicem remiſſio etiam cum adhærentibus. ibid. n. 14. & 30. 1384

In pace inita per quemlibet ſupremum Principem, maximè habentem iuriſdictionem in eum, cum quo facit pacem, adhærentes ſupremo Principi comprehenduntur. ibid. nu. 16. & 29. 1384

Contractus pacis & contractus tranſactionis ſunt diuerſi, & de vno ad alium inferri non poteſt. ibid. nu. 10. & 17. Contrarium tamen vide ibid. n. 28. 1384

Pax quodammodo poteſt dici tranſactio, & habet vim tranſactionis. ibid. n. 21. 1384

Pax differt à tranſactione vti differunt diuerſæ ſpecies ſub eodem genere comprehenſæ, tamen in multis conuenire poſſunt. ibid. nu. 22. 1384

Ex quibus cognoſcatur eſſe contractum pacis non autem tranſactionis. ibid. n. 24. 1384

PECVNIA in dubio præſumitur ſoluentis; fallit ſi extat confeſſio vel præſumptio in contrarium. In Romana Pecuniaria. 14. Nouemb. 1583. nu. 2. 646

& in Romana Dohanæ ſalis. 10. Decem. 1582. n. 4. 593

& in Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. nu. 8. 518

An in dubio quis præſumatur ſoluiſſe de proprijs pecunijs vel eius, cuius bona adminiſtrauit, & quando. In d. Romana Pecuniaria. 14. Nouembris 1583. num. 1. 646

Pecunia verbum accipi poteſt strictè & latè ſeu magis vniuerſaliter, hoc eſt in ſpecie & in genere. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 1. 998

& in ead. 20. Nouem. 1591. n. 4. 965

Pe-

Pecuniæ appellatione venit tantum pecunia numerata ex vulgato vſu loquẽdi, præſertim ſi verbo pecunia adiectum ſit verbum diſtributa. ibid. nu. 2. Deciſ. 965
& in eadem. 26. Iun. 1592. n. 5. 998

Pecunia quæ ad aliquem peruenit, facit quòd ille cenſeatur factus locupletior. In Placentina Bonorum. 23. Ianuarij 1584. num. 3. 653

Pecunia ſubrogata loco rei ſortitur eius naturam. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 12. Decemb. 1572. n. 2. 179

Reſolutio ſpeciei in quantitatem pecuniæ debet intelligi rebus ſic ſtantibus. In eadem. 23. Ianuar. 1574. nu. 2. vbi declaratur quomodo procedat. n. 3. & 4. 211

Alimenta debita in vna ſpecie, ſi illa de facili non reperiatur, poſſunt præſtari in quantitate pecuniæ, reſoluendo ſpeciem in ipſam pecuniæ quantitatem. ibid. nu. 1. 211

Ex identitate cauſæ probatur identitas pecuniæ. In Romana Pecuniaria. 14. Nouem. 1594. nu. 1. 1093

Pecunia quæ ſoluitur pro floreno, ſolui debet ſecundum æſtimationem floreni, qui reperitur tempore ſolutionis. In Cameracen. Aeſtimationis floreni. 14. Nouem. 1579. num. 1. 84

Florenus licèt non ſit in vſu cum pauci reperiantur, non eſt tamen pecunia reprobata. ibid. nu. 2. 84

De pecunijs in Banco depoſitatis cum proteſtatione non amoueri, &c. vid. in verb. Banchum.

Ex pecunijs acceptis ad cenſum vel ad ſocietatem, quando dicatur conſtare de damno paſſo ratione promiſſionis indemnitatis. In Romana Dohanæ ſalis. 2. Decemb. 1582. num. 3. 953

Facultas data capiendi pecunias ad intereſſe, quatenus opus ſit, dicitur conditionalis, & indigentia capiẽdi probari debet. ibid. n. 1. 953

P E N S I O *debetur ex fructibus beneficij & non aliàs, & non adepta illius poſſeſſione penſio ſuper eo impoſita non debetur. In Placentina Penſionis. 19. Nouẽ. 1568. n. 3.* 66

Penſio non poteſt dici ſine cauſa ex eo, quòd fuerit impoſita pro eo, qui in beneficio ius habebat, quod pars aduerſa magnifecit. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouemb. 1584. nu. 3. 577

Penſio non præſumitur conceſſa ex mera liberalitate ab eo, qui cum penſionario litem habuit. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. nu. 3. 1425

Aliud eſt quòd penſio ſolui debeat litteris nõ expeditis, aliud quòd habeantur pro legitimè expeditis & intimatis. In Lucana Beneficiorum. 30. Ianuarij. 1579. num. 4. 390

Reſeruatio penſionis dicitur conſtare ex litteris etiam non iuſtificatis, & non verificata conditione appoſita, dummodo medietatem fructuum, &c. In Compoſtellana Penſionis. 11. Maij 1584. nu. 3. Deciſ. 664

Si penſio ſit reſeruata ſuper fructibus, exceptis diſtributionibus quotidianis, penſionarius debet probare, quot ſint fructus, non autem ſolum quot ſint diſtributiones quotidianæ. In Ciuitaten. Fructuum. 6. Februar. 1579. nu. 1. 391

Exceptio ex vitio reſeruationis penſionis tùc dicitur reſultare, quando gratia eſt conditionalis. In d. Compoſtellana Penſionis. 11. Maij 1584. n. 4. 664

Penſio reſeruata contemplatione Cardinalis arguitur non fuiſſe reſeruata ipſi Cardinali, nec diceretur contemplatione ipſius, ſi in ipſomet reſideret penſionis commoditas. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris 1594. nu. 6. 1088

In reſeruatione pẽſionis in beneficio iurispatronatus non eſt neceſſarius conſenſus patroni. In Colimbricen. Penſionum. 11. Febr. 1598. nu. 1. 1264

Vbi in litteris penſionis nõ exprimitur, quòd penſio ſit ad rationem ducatorũ de Camera intelligi debet ſecundum conſuetudinẽ loci. In Militen. Pẽſionis. 18. Mart. 1602. n. 9. 1425

Ad penſionem quando quis non teneatur. In Corduben. Penſionis. 17. Aprilis 1600. n. 1. & 2. 1351

Penſionis reſeruatio ſoluenda in feſtis ſancti Ioannis, & Natiuitatis Domini Noſtri, licèt in litteris prius enuncietur terminus Natiuitatis, quàm terminus ſancti Ioannis nõ ob id ſit, quòd ſolutio termini ſancti Ioannis non ſit prius ſoluenda quàm terminus Natiuitatis; niſi de hoc ſpecialiter actum ſit, licèt in feſto ſancti Ioannis fructus nondum ſint recollecti. In Placentina Penſionis. 4. Iulii 1567. nu. 1. 24

Penſio reſeruata cum regreſſu cum clauſula non aliàs nec alio modo, facit totam gratiã corruere, ſi regreſſus non teneat. In Iſpalen. Penſionis. 30. Octobr. 1570. n. 1. 114

Penſio reſeruata ſuper beneficio cum clauſula habita vel non habita poſſeſſione, ſi proniſus nunquam potuit adipiſci poſſeſſionem beneficii, & pro ea habenda fecerit omnes diligentias, non debetur, ſed à ſolutione penſionis datur abſolutio, etiam quòd pro ea ſoluenda adſit obligatio Cameralis. In Placentina Penſionis. 19. Nouembris 1568. nu. 1. 66

Clauſula habita vel non habita poſseſsione in reſeruatione penſionis nõ extenditur vltra duos vel tres annos, vbi ſubeſt iſta cauſa. ibid. nu. 2. 66

Clauſula dummodo penſio medietatem fructuum non excedat, ſufficit ve[ri]ficari ſolum in petitorio, licèt excepti[o v]ideatur reſultare ex verbis reſeruationis, & ſic non operatur, niſi conſtet de reſeruatione. Compoſtellana penſionis. 11. Maij 1584. num. 2. 664

In reſeruationibus penſionum clauſula dummodo remaneant centum pro Rectore, vel dummodo nõ excedant tertiam partem fructuum iuſtificari debent ab eo, qui penſionem obtinuit, cũ ſint modificatiua quãtitatis penſionis, non autem præſeruatiuæ iuris tertij, & ſolum operantur, ne penſio modum aſſignatum excedat. In Fauentina Monaſterij. 13. Decembris 1603. num. 13. Deciſ. 1484

Penſio reſeruata cum clauſula dummodo remaneant centum pro Rectore, dicitur conditionalis, & plenè debet iuſtificari conditio. In Vicen. Penſionis. 13. Mart. 1595. num. 2. 1122

Clauſula, quòd remaneant centũ pro Rectore appoſita in penſionibus eſt verificanda non ſolum de tempore gratiæ, ſed etiam requiritur, quòd continuò duret, ad hoc vt penſio ſuſtineatur, alioquin ex penſione venit ſupplendum, quod Rectori deeſt. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. nu. 4. 951

Clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis in commiſſione operatur, quòd non poſſit in cauſa procedi, niſi prius ſolutis terminis decurſis, & interim ceſſet iuriſdictio. In Compoſtellana Penſionis. 11. Maij 1584. num. 1. 664

Clauſula, quòd procedatur ſine retardatione penſionis, quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Februar. 1593. n. 2. 1017

Contra conſentientem penſioni proceditur ad exequutionem etiam ſine iuſtificatione litterarum; maximè quando gratia eſt pura; ſecus ſi ſit conditionalis. ibid. nu. 3. 1017

Clauſula donationis in penſionibus nõ operatur, niſi in penſionibus poſt Conſtitutionem Pij Quinti reſeruatis. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 1. 331

Agens vel ad nullitatẽ penſionis, vel ad reductionem non poteſt lite pendente ſpoliare penſionarium commodo ſuæ penſionis. In Segobricen. Penſionis. 19. Aprilis 1602. num. 2. 1429

Succeſſor in beneficio cui adeſt onus penſionis, ſi ſuperſint tot fructus, qui ſufficiant pro ſolutione illius, idem onus ſubire debet. ibid. num. 3. 1429

Onus penſionis non tranſit ad alium ob ſolam bonorum tranſlationem, ſed tum demum ſi transferatur vel mutetur titulus beneficij. ibid. n. 4. 1429

In penſione conſtituta inſolidum ſuper duobus beneficijs pẽſionarius eligere poteſt ſuper quo corpore beneficij velit penſionem retinere, dummodo ſit capax, neque excedat tertiam fructuum. ibid. nu. 7. 1429

Fructus beneficij pro ſolutione penſionis ſunt hypothecati. ibid. nu. 5. 1429

Onus probandi penſionem extinctam eſſe incumbit alleganti. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 1. Deciſ. 1088

Ex vnione beneficij grauati penſione non extinguitur penſio, quæ ſolui debet ex fructibus beneficij, licèt titulus extinguatur, cum remaneant fructus cum ſuo onere. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decem. 1601. nu. 20. 1410

Per ingreſſum in religionem militarem non extinguitur penſio prius obtenta, licèt non ſit ſeruata forma à Concilio Tridentino tradita in c. 15. ſeſſ. 25. de regular. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. num. 1. 128

Facultas retinendi penſiones vigore priuilegiorum alicuius religionis, puta ſãcti Stephani per conceſſionem alterius facultatis pro certa alia ſumma in vim militiarum exemptarum non extinguitur, ſed omnes facultates retinendi penſiones ſimul coaceruantur. In Romana Penſionis. 28. Nouembr. 1586. nu. 2. 758

Facultas retinendi penſiones pro tanta ſumma vigore militiarum Equitum Piorum per venditionem ipſarum militiarum non expirat, ſi ante venditionem penſiones obtentæ fuerant. ibid. nu. 1. 758

Penſio eſt iuſtificanda, quando agitur contra eum, qui non conſenſit impoſitioni. In Vicen. Penſionis. 13. Martij 1595. num. 1. 1122

Littera retentionis non ſuffragantur agenti ad penſionem, ſi non conſtet de litteris pẽſionis; quia aliud eſt penſio, aliud retentio. In Nullius ſeu Bellicaſtren. aſſertæ penſionis. 24. Octobr. 1575. nu. 2. 267

Diuerſa ſumma facit, vt penſiones omnino ſint diuerſæ. ibid. nu. 3. 267

Facultas ordinaria Auditoris Cameræ non intrat. vbi nõ ſunt præſentatæ litteræ penſionis in agendo pro ea conſequenda, ſed tale caſu neceſſaria eſt commiſſio. ibidem. num. 1. 267

Papa remittendo cauſam pẽſionis cum clauſula arbitrio Rotæ in conſequentiam videtur dediſſe facultatem examinandi litterarum penſionis validitatem. In Compoſtellana Penſionis. 12. Octobris 1584. num. 4. 674

Rota non declarat arbitrium in penſione, niſi prius guſtata validitate penſionis. ibidem. num. 1. 674

In quaſi poſſeſſione exigendi penſionem quis non cõſtituitur ob ſolutionem pẽſionis metu cenſurarum factam & contradicente Rectore. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. nu. 6. 1017

Ceſſans à ſolutione penſionis dicitur quaſi poſſeſſionem exigendi turbare. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. nu. 13. 299

In penſionibus, quæ in Hiſpanijs reſeruantur ad fauorem Italorum, Hiſpanus habet ſolum nudum nomen penſionarij, & Italus conſtituitur procurator irreuocabilis, & in

rem

rem propriam. In Toletana Penſionis. 19. Iun. 1581. nu. 1. Deciſ. 531

Penſio ſuper Cathedrali non excedente mille vigore Concilij Tridentini imponi non poteſt. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 13. 606

Penſio ſuper Collegiata conceſſa, qua poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. n. 9. 1444

Per conſecrationem ad Epiſcopatum penſio prius obtenta expirat, non data retentione à Papa. In Veglien. Penſionis. 16. Ianuar. 1570. n. 1. 91

Ad inducendam vacationem penſionis electi ad Epiſcopatum de iure communi duo requiruntur, adeptio poſſeſſionis Epiſcopatus & conſecratio Electi. In tranſlato verò de vno Epiſcopatu ad aliũ, cũ iã ſit cõſecratus, loco cõſecrationis requiritur lapſus trimeſtris dati ad conſecrandum. In eadem. 19. Iun. 1570. num. 1. 110

Obligatio fideiuſſorum, qui dati fuerunt pro aſſecuratione penſionis ad triennium in executionem decreti in ſupplicatione cõtenti, vltra triennium non tenet, ſi acceſſerint ſimpliciter. In Carpentoraten. prætenſa penſionis. 28. Maij 1568 num. 1. 55

Illegitimus nõ eſt habilis ad obtinendã penſionem, niſi ratione clericatus, & diſpenſatus ad clericatũ nõ indiget aliqua diſpẽſatione ad penſiones obtinendas. In Colimbricen. Penſionum. 11. Febr. 1598. n. 2. 1264

Penſio caſſanda ſub cõditione caſſari nõ poteſt, niſi omnia ſub conditione contenta ſint diligenter adimpleta. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. nu. 4. 987

Penſio coram notario caſſari poteſt; maximè ſtante Papa beneplacito, ſi tamen conſtet de conſenſu penſionarij. ibid. n. 3. 987

P e n s i o n a r i v s *debet concurrere ad ſolutionem decima iuxta taxam, ſecũdum quam fuit exacta. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 3.* 331

Impeditus facto Capituli adipiſci poſſeſſionẽ ſatisfacit penſionario, cedendo ei actionem contra Capitulum. In Corduben. Penſionis. 17. Apr. 1600. n. 3. 1351

P e r i c v l v m *in ſe ſuſcipiens tenetur in plus quàm de iure communi, ſcilicet in eo quod eſt illi finitimum, prout ſi de iure communi teneretur de caſu fortuito, venit fortuitum inſolitum. In Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 7.* 576

P e r i n d e V a l e r e *nõ ſanat defectus non expreſſos. In Teleſina Beneficij. 23. Ianuar. 1595. nu. 1.* 1110

Gratia Perinde valere non facta mentione litis eſt nulla, quia Papa nõ intẽdit præiudicare collitigãti, maximè vbi adeſt clauſula dũmodo nõ ſit alteri ius quæſitũ. ibid. n. 2. 1110

P e r i t v s *melius quã quilibet alius ſcire poteſt rei valorem ſecundum communem æſtimationem, & ideo potius ſtatur æſtimationi facta per peritos à iudice electos quàm teſtibus. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 7. Deciſ.* 665

In peritis electis ad æſtimationem valoris rei idem ſeruatur, quod in arbitris, vt duobus diſſentientibus tertius eligatur. ibidem. num. 3. 665

Modus probandi verum valorem rei per peritorum electionẽ eſt modus à iure approbatus ſecundum communem opinionem; maximè ſi periti ſint de conſenſu partium electi, & mediante iuramento referant. ibid. n. 2. & 4. 665

Teſtibus illis magis eſt credendum, cum quibus concordat relatio peritorum. In Romana damnorum & intereſſe. 2. Decem. 1580. nu. 1. 486

Deputatio peritorum facta parte præſente nõ indiget intimatione. In eadem. 13. Ianuar. 1581. nu. 2. 494

Stante diſcordia peritorum, ad electionem tertij deueniendum eſt, & eius dicto ſtandum; præſertim quando fuit communiter a partibus electus. Bononien. Pecuniaria. 8. Mart. 1604. n. 1. 1494

A relatione tertij periti non datur appellatio; ſi tamen vtraque pars appellat, inſimul appellationi conſentire videtur. ibid. n. 2. 1494

Vno perito nõ referente, ſtandum eſt relationi alterius, qui retulit. ibid. nu. 4. 1494

Aeſtimatio bonorum an ſit per peritum facienda vel per partem probanda eſt iudicis arbitrarium. ibid. nu. 6. 1494

Sententia lata ad relationem peritorum regulariter non tranſeunt in iudicatum. In Peruſina Exequutionis. 24. Apr. 1581. n. 3. 513

P e r i v r i v m *non incurritur per puellã, quæ nõ eſt doli capax, nec ligatur iuramẽto. In Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 13.* 771

Exceptio periurij, & pœna l. ſi quis maior. C. de tranſaction. procedunt, vbi adeſt dolus & præiudicium alterius. Romana nõ adimplementi. 17. Nouem. 1597. nu. 6. 1243

Iuramentum quantum ad effectum periurij non tranſit in hæredem, ſecus eſt, quantum ad effectum obligationis. Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decemb. 1587. n. 4. 803

Ad euitandum periurium dicta teſtium nõ ſunt cauillanda, ſed ciuiliter intelligenda. Ariminen. Caſtrorũ. 13. Maij 1598. n. 1. 1279

Propter periurium an & quando quis priuetur beneficio. In Segobricen. Inſordeſcentia. 5. Iun. 1598. n. 6. & 7. 1285

P e r m v t a t i o *rei pacto vel fideicommiſſo ſubiecta non præiudicat vocatis. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. nu. 4.* 471

Permutatio vſus & godimenti vineæ non dicitur propriè alienatio ad effectũ caducitatis. Aretina Bonorũ. 12. Maij 1600. nu. 5. 1356

P e r s o n a e *identitas ex duabus demonſtrationibus probatur. In Tarraconen.*

Beneficij. 9. Decembr. 1580. n. 2. Deciſ. 489

Item ex nomine, pronomine, cognomine, & alijs demonſtrationibus & per teſtes probatur. In Romana Montis Fidei. 10. Mart. 1567. n. 1. 17

Eadem perſona vbi duplicem gerit qualitatẽ diuerſo iure cenſeri poteſt. In Burgen. Concordia. 14. Ianuar. 1594. n. 6. 1058

Quis cenſetur potius approbare perſonam quàm dictum, quia dici poteſt perſonam notam habeo non autem dictum. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 20. 295

Perſona ſemel approbata amplius reprobari non poteſt niſi ex cauſa vel ſuperueniente vel de nouo detecta. ibid. nu. 5. 295

Citans aliquem ſimpliciter & non quatenus ſua putauerit intereſſe dicitur illius perſonam approbaſſe. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iun. 1596. n. 1. 1193

PETITORIVM *continet in ventre poſſeſſorium. In Lucerina Fructuum. 7. Februar. 1590. n. 6.* 910

Petitorium abſorbet poſſeſſorium. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 7. 555

& in Ortonen. Penſionis. 5. Iulij 1599. num. 4. 1326

& in Fauentina Monaſterij. 15. Decem. 1603. nu. 8. 1484

Sententia in petitorio abſorbent alias latas in poſſeſſorio, quando adeſt res iudicata in petitorio. In d. Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 7. 575

Vbi vigore reſcripti Papæ cauſa tam in poſſeſſorio quàm in petitorio ſimul & ſemel terminari mandatur, poteſt pro vna parte in poſſeſſorio pronunciari, & pro altera in petitorio. ibid. nu. 1. 575

Agens petitorio in propbanis ſimul & poſſeſſorio, ſi non probet rem ad ſe pertinere, & ob id in petitorio ſuccumbat, nihilominus reſtituitur in poſſeſſorio; ſecus eſt, in beneficialibus, niſi poſſeſſorium habeat colorem iuſti tituli. ibid. n. 8. & 9. 575

Reſcriptum Papæ mandans vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In d. Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. nu. 5. 1484

Succumbenti in poſſeſſorio incumbit onus probandi in petitorio. ibid. nu. 6. 1484

Habilitatus per citationem in iudicio poſſeſſorio, ſi opponat tantum ea, quæ tangunt petitorium, non eſt audiendus; ſecus eſt, ſi opponat exceptiones tangentes defectum poſſeſſorij ex parte agentis. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decemb. 1567. n. 3. 29

Ratio expreſſa in ſententia conueniens petitorio facit, quòd ſententia cõprehendat etiã ipſum petitorium. In Meliten Præcedentia. 10. Iun. 1577. n. 2. 335

Verba ſententiæ, vt hactenus fieri conſueuit, arguunt petitoriũ, cum conſuetudo ſit ius. ibid. nu. 3. Deciſ. 335

In iudicio petitorio iurium incorporalium dicitur actum tanquam à domino iurium. In Cordubeu. Receſimarum. 17. Iunij 1602. nu. 4. 1440

Suſpenſio petitorij debet fieri verbis claris & expreſſis. In Romana Cenſus. 13. Maij 1602. nu. 1. 1433

Suſpenſio petitorij in poſſeſſorio retinenda locum non habet ad effectum nullitatis. ibid. num. 2. 1433

A ſuſpenſione petitorij dicitur receſſum, quãdo poſt eam partes paſſæ fuerunt petitorium diſcuti. In Vrbeuetana Hæreditatis. 4. Maij 1580. nu. 1. 458

Sententia lata in petitorio ſuſpenſo ante expeditionem poſſeſſorij eſt nulla. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. n. 1. 1465

Remedium reſtitutorium datur in ſecunda inſtantia ſuſpenſo petitorio, licèt lata fuerit ſententia in negotio principali contra ſpoliatum. Lucana Penſionis. 14. Maij 1579. n. 3. 299

Exceptio percutiens petitorium, & quæ venit probanda in longinquis partibus, non admittitur. In Portuen. de Columna 9. Apr. 1576. n. 5. 294

PIGNVS *datum creditori pro aſſecuratione ſui crediti quando vendi poſſit. In Bononien. ſeu Veneta Mercium. 13. Maij 1598. nu. 2.* 1280

Pignus conuentionale ſola conuentione contrahitur, ſecus in iudiciali, quod niſi ſequuta immiſſione in poſſeſſionem conſtituitur. In Romana Horti. 15. Februarij 1591. nu. 3. 937

Pignus Prætorium & pignus iudiciale non differunt quo ad effectum adeptionis poſſeſſionis, & quandoq. iudiciale nuncupatur prætorium. ibid. nu. 4. 937

Pignus iudiciale non poteſt dici conſtitutum vigore mandati executiui, quod non habet vim immiſſionis in poſſeſſionem, niſi ſequuta vera & actuali immiſſione. ibid. num. 2. 937

Pignore etiam reſoluto eſt locus reſtitutioni. Monaſterien. Bonorum. 9. Mart. 1573. num. 1. 200

Vendito pignore pro minori pretio quàm valeat, an creditor teneatur in plus quàm acceperit; præſertim quando fuit venditũ auctoritate iudicis. In Bononien. ſeu Veneta Mercium. 15. Ianuar. 1597. n. 1. 1217

Res de iure præſumitur potius data & acceptata inſolutum quàm in pignus. In Romana Palatij ac Ioachinis. 25. Octobr. 1574. num. 2. 242

PIGNORATIO *nõ dicitur propriè alienatio ad effectũ caducitatis in emphyteuſi. Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. n. 5.* 1356

Pignoratio facta contra expreſſam prohibitionẽ teſtatoris de bonis fideicõmiſſo ſubiectis eſt nulla. In Viterbien. Bonorum 17. No-

17. Nouembr. 1586. n. 2. Deciſ. 757

PLVRALITAS quando reſoluatur in ſingularitatem. In Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 8. 1023

Pluralitas perſonarum excluditur per probationem per quam perſona per ſe incerta ad certitudinem redigi poteſt ob ſolius perſonæ exiſtentiam. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 8. 1088

POENA non infligitur, vbi non eſt delictũ. Romana Iurispatronatus. 8. Iun. 1584. num. 2. 668

Vbi pœna ipſo iure imponitur, an declaratoria requiratur. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 3. & 4. 393

Pœnæ ſunt reſtringendæ non autem extendendæ. In Dubio ſacræ Congregationis Cõcilij. 21. Iun. 1602. nu. 7. 1442

In materia pœnali qualibet cauſa colorata excuſat. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouẽ. 1597. nu. 10. 1238

Vbi agitur de pœna inferẽda requiritur certa & indubitata ſcientia citati. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. nu. 10. 972

Vbi agitur de pœna tollenda & impunitate inducenda, rigoroſa interpretatio fieri debet. In d. Veliterna Bonorum. 13. Februar. 1579. nu. 13. 393

Pœna non eſt extendenda, ſed quo magis eſt exorbitans diſpoſitio, eo magis anguſtanda & reſtringenda eſt intrepretatio. ibid. num. 18. 393

Extenſio pœnæ non habet locum in l. fin. C. de iur. emphyteut. quo ad locationem ad longum tempus. In Romana Caſaliũ de Maximis. 20. Febr. 1576. nu. 15. 286

De Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. vide in verbo Emphyteuſis, & in verbo Locatio.

Pœna priuationis & nullitas alienationis ſunt omnino diuerſa. In d. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. num. 22. 286

Pœna priuationis ſeu caducitatis in cõtractu libelli locum habet, ſicut in emphyteuſi contra Fulgoſij opinionem conſ. 7. nu. 2. ibid. num. 24. 286

Pœna priuationis nunquam habet locum, niſi expreſſè caueatur in iure. ibid. nu. 6. 286

Pœna priuationis de qua in l. fin. C. de iur. emphyt. fuit iure ſingulari introducta in contractu emphyteuſis. ibid. nu. 7. 286

Extenſio in lege pœnali fit ad caſũ, in quo viget ratio in ea expreſſa. In eadẽ. 14. Mart. 1576. nu. 6. 288

Ad pœnã euitandã error probabilis aliquãdo excuſat in gratioſis. Romana Canonicatus S. Angeli. 28. April. 1567. nu. 1. 19

Pactum pœnale appoſitum in contractu ſub nomine cõtractus præſumitur ſub tali nomine appoſitum in fraudem ſtatuti. In Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 6. 809

Vbi contrauentio etiam in minimo operatur effectum incurſus pœnæ arguitur potius pœna quàm pars affectus. ibid. n. 5. Deciſ. 809

POENA CONVENTIONALIS iuxta diſpoſitionem ſtatuti Vrbis peti non poteſt, niſi iuratum fuerit tanti ſua intereſſe prauia iudicis taxatione, & tantum pro modo dãni habiti peti poteſt. In d. Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 1. 809

Pœna conuentionalis ab Eccleſia de æquitate Canonica exigi non poteſt vltra intereſſe. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. nu. 8.

Idem eſt vigore ſtatuti Vrbis. vt ibidem nu. 9. ſecus eſt in pœna legali. vt nu. 11. 819 & in eadem Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 24. 794

IN POENALIBVS non fit extenſio de vno contractu ad alium, aliquando tamẽ ex identitate rationis permittitur, quando per omnia par eſt ratio. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Februarij 1576. num. 14. 286

In pœnalibus non fit extenſio de re ad rem, nec de perſona ad perſonam. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. nu. 8. 972

In pœnalis non fit extenſio ad eum qui non eſt verè talis. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iul. 1581. nu. 3. 537

In pœnalibus ſubrogatio non ſapit naturam principalis. ibid. nu. 4. 537

POENITENTIAE non eſt locus in contractu nominato ob inobſeruantiam ſed agitur ad implemẽtum vel ad intereſſe; maximè quando contractus fuit perfectus per traditionẽ rei venditæ. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Apr. 1598. nu. 1. 1275

Ad excludendam præſumptam impœnitentiã ſufficiunt actus exteriores vnà cum petitione abſolutionis etiam in graui crimine hæreſis. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decẽ. 1603. n. 12. 1483

POSITIONES de ſtylo Auditoris Cameræ pro confeſſatis habentur; Rota tamen contrarium ſeruat iuxta formam cap. 2. de confeſſ. In Romana Scripturarum. 12. Ian. 1590. nu. 1. 905

Decretum, quòd poſitiones habeantur pro cõfeſſatis vulneratum per ſententiam & proceſſum ad vlteriora exequi non poteſt. In Romana ſocietatis artis albæ. 24. Febr. 1580. nu. 2. 446

& liquidatio quæ ex tali decreto elicitur nõ eſt ſufficiens. In eadem. 5. Iun. 1579. n. 2. 408

Confeſſio oriens ex poſitionibus habitis pro cõfeſſatis excuſat à contumacia in reſpondendo. In ead. 24. Febr. 1580. nu. 1. 446

Confeſſio, quæ elicitur ex reſponſione ad poſitiones, quibus reſponſum fuit, credit prout in actis, non præiudicat, ſi in actis non adſint concludentes probationes. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. n. 7. 946

Per negationem poſitionum ſuper tota re conceptarum poteſt & tota poſitio negari. In Tiburtina Vineæ. 25. Iun. 1593. nu. 4. 1039

Con-

Confeſſio qua elicitur ex poſitionibus habitis pro confeſſatis propter contumaciam eius, qui praciſe non reſpondit, ad hoc vt operetur effectum, neceſſe eſt vt concurrant requiſita per Franc. in c. 2. nu 9. de confeſſ. in 6. Romana ſocietatis artis alba. 5. Iun. 1579. nu. 4. Deciſ. 408
Iudex poteſt cogere ad praciſè reſpondendum poſitionibus. ibid nu. 3. 408
Poſitionibus datis tam contra tutorem quàm minorem, ſi ſolus tutor illis reſpondeat, ſufficit, ſi tamen ſit cauſa connexa. In Fulginaten. Spoly. 16. Oct. 1579. nu. 6. 415
POSSESSIO *ex actu etiam nullo transfertur, dummodo non deficiat conſenſus. In Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. n. 3.* 1200
Idem eſt ex contractu nullo. In Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583. n. 3. 638
Idem eſt per lapſum triginta vel quadraginta annorum. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 2. 671
Transmiſſio clauium dicitur habere vim translationis poſſeſſionis. In Surrentina Abbatia. 24. Mart 1586. nu. 4. 732
Prælatus non poteſt per actū fictum transferre poſſeſſionē in praiudiciū Eccleſia, quod declaratur qualiter procedat. In Spoletana Domus. 9. Mart. 1582. nu. 1. 567
Poſſeſſio nuda ſine titulo non transfert dominium. In Romana Domus de Barbarellis. 4. Iul 1590. nu. 2. 929
Vbi euicta eſt poſſeſſio non poteſt dici fuiſſe rē liberè traditā. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 6. 671
Poſſeſſio antequam acquiratur, eſt quid facti & nō iuris. In Romana intereſſentia. 19. Mart. 1586. nu. 3. 44
Poſſeſſio non quaritur niſi contra ſcientem. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. nu. 5. 1432
Poſſeſſio non acquiritur in Incorporalibus nō data ſcientia. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. nu. 2. 1437
Poſſeſſio priuatiue ad alium non datur non data acquieſcentia. Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iul. 1583. nu. 5. 637
Pro acquirenda poſſeſſione in incorporalibus ſufficit vnius actus; maximè ſi non agitur ad effectum iuris acquirendi ſed iuris conſeruandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. nu 4. 339
& in Beneuentana Decimarum. 23. Ian. 1602. nu. 2. 1417
& in Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Oct. 1580. nu. 1. 476
& in Romana Penſionis. 5. Decem. 1601. num. 2. 1411
& in Aſculana Prioratus. 1. Iul. 1587. num. 4. 799
Item vnica ſolutio ſufficit ad acquirendam quaſi poſſeſſionem exigendi. In Gerunden. Penſionis 18. Decem. 1579. nu. 1. 436
Solutiones metu cenſurarum facta non conſtituunt in quaſi poſſeſſione. In Lunen. Sarzanen. Pēſionis. 19. Febr. 1593. n. 6. Deciſ. 1017
ſecus eſt, ſi ſoluens non fuerit proteſtatus in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. nu. 10. 1047
Ex ſolutione facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 4. 1463
Quaſi poſſeſſio non datur ſine ſcientia & patientia ibid. nu. 5. 1463
Ad conſtituendum in quaſi poſſeſſione iuris exigendi ad effectum primi extremi Rota requirit plenas & indubitatas probationes. In Regien. Penſionis. 18. May 1576. num. 1. 302
Actus poſſeſſorij merè inſtrumētales alio exiſtente in poſſeſſione non ſunt ſufficientes ad illius acquiſitionem. In Sorana Beneficij. 17. Iun. 1585. nu. 1. 699
Poſſeſſio inſtrumentalis alio exiſtente in poſſeſſione nihil operatur. In Surrentina Abbatia. 24 Mart. 1586. nu. 2. 732
Habens poſſeſſionem inſtrumentalem, non habet neceſſe probare poſſeſſionem eſſe vacuā ſed onus probandi incumbit ei, qui dicit poſſeſſionem tunc temporis fuiſſe plenam. In Abulen. Praſtimony. 18. Mart. 1577. num. 3. 322
Poſſeſſio inſtrumentalis quando ſuffragetur. In Thelesina Beneficy. 25. Iun. 1593. n. 2. 1038
Poſſeſſio inſtrumentalis ſufficit ad quemcunq. effectum, ſi non doceatur alium extitiſſe in poſſeſſione tempore apprehenſionis. In Romana Hareditatis. 31. Ianuar. 1594. num. 2. 1065
Poſſeſſio inſtrumentalis eſt reſtituibilis, quādo capta fuit alio in poſſeſſione non exiſtente, prout in dubio praſumitur. In S. Agatha Gottorum parochialis S. Angeli. 18. May 1576. nu. 1. 301
Poſſeſſio inſtrumentalis non habetur in conſideratione, licèt ſit cum aliqua fructuum perceptione alio exiſtente in poſſeſſione. In Aquinaten. Beneficy. 11. Decem. 1579. num 5. 432
Duo inſolidum eandem rem poſſidere non poſſunt. In Vrbeuetana Caſtrorum. 25. Iun. 1568. nu. 1. 59
Nemo cogitur dicere titulum ſua poſſeſſionis ad aduerſarij inſtructionem. In Caſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. nu. 12. 1428
Poſſidere in dubio quis praſumitur vigore tituli pinguioris & ſibi magis vtilis. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuarij 1573. num. 3. 183
Poſſidere quis cenſetur ex titulo preambulo ad euitandum delictum. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. nu. 9. 1459
Poſſidere quis potius praſumitur iure proprio ex titulo etiā inualido & putatiuo quàm iure familiaritatis, quando adeſt titulus. In Caualicen. Bonorum. 9. Martij 1578. n. 2.

num. 2. & 3. Deciſ. 130
maximè ad euitandum delictum. vt in Tudertina Bonorum. 18. Iun. 1571. n. 2. 138

Poſſeſſio inter fratres iure familiaritatis probatur excommunione. ibid. nu. 4. 138

Praſūptio poſſeſſionis iure familiaritatis excluditur per exhibitionem tituli. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 2. 342

Poſſeſſio decennalis deſeruit pro titulo colorato. In Marſicana Beneficij. 15. Decembr. 1593. nu. 3. 1055

Poſſeſſio decēnalis dicitur melior titulus de mundo. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 3. 674

Præſumptio tituli procedentis ex poſſeſſione decennalis nō tollitur per productionem tituli infecti. ibid. nu. 4. 974

Quis non poteſt ſe iuuare titulo poſſeſſionis decennalis ſui authoris, quando eius titulum impugnauit. ibid. nu. 5. 974

Allegatio Lapi 89. q. 5. nō habet locum in allegante titulum ex poſſeſſione decēnali ſui authoris, quando conſtat. ex qua cauſa author poſſideret. ibid. nu. 7. & 8. 974

Poſſeſſio etiam decennalis, quæ habet initium vitioſum, vti vitioſa non ſuffragatur. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 13. & 17. 1498

Poſſeſſio per decennium & vltra cum titulo inter præſentes iuncta patientia domini directi, qui poſſeſſionem occupatam recuperare non curauit, facit, quòd intret præſcriptio. In Romana Domus. 6. Mart. 1587. nu. 1. 769

Quis nō præſumitur voluiſſe amittere poſſeſſionem, ſed potius alium admittere pro indiuiſo ratione iurium, quæ habet is, qui admiſſus fuit, maximè ſi de continuatione poſſeſſionis poſt huiuſmodi admiſſionem cōſtet. In Vrbeuetana Caſtrorū. 5. Iul. 1568. num. 3. 62

In traditione poſſeſſionis, quæ fit in præſentia rei, & ea quæ fit extra præſentiam rei, quando amittatur poſſeſſio. In Militen. Beneficij ſancti Fantini. 26. Iun. 1587. n. 5. 7. & 8. 769

Per ceſſionem factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti, admiſſa tamen per Papam reſignatione; ſecus eſt ſi probetur, quod reſignās facta reſignatione adhuc incumbuerit poſſeſſioni. ibid. num. 3. 796

Per renunciationem beneficij factam ſimpliciter in manibus Papæ vel Ordinarij omnis amittitur poſſeſſio. ibid. nu. 4. 796

Per ſequeſtrum ſuper poſſeſſione appoſitum à iudice non dicitur poſſeſſor ſuam amittere poſſeſſionem. In eadem Militen. Beneficij ſancti Fantini. 13. Martij 1587. num. 7. 773

Amiſſa poſſeſſione iuris dicitur etiam amiſſa poſſeſſio facti. ibid. nu. 13. 773

Per eiectionem inquilinorum non amittitur poſſeſſio, niſi eiecta familia & bonis. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. num. 2. Deciſ. 498

Inquilinus è poſſeſſione eiectus, ſi ſtatim reincolatus ſit, præſumitur voluiſſe poſſeſſionem ſuam recuperare, & non domini poſſeſſionem per calumniam interuertere. ibid. num. 6. 498

Ad hoc vt quis poſſeſſione priuetur requiritur expulſio talis, vt cum effectu expulſus excludatur à conſpectu rei, & quod facilis non ſit reditus, & cum tota familia expellatur. In Spoletana Domus. 19. Decembr. 1580. nu. 9. 492

In poſſeſſione capta auctoritate iudicis non requiritur colonorum expulſio, ſi tamen iudex ritè & rectè procedit, ſecus ſi nulliter & iniuſtè. In Aquinaten. Beneficij. 11. Decem. 1579. nu. 6. 432
& in Nullius ſeu Theatina Beneficij. 5. Iul. 1599. nu. 1. 1325

Quo caſu non ſit neceſſaria expulſio inquilini ad acquirendam poſſeſſionem. In eadem. 9. Mart. 1582. nu. 3. 567

Poſſeſſio ciuilis eſt ea, quæ eſt penes dominum naturalis verò eſt ea, quam retinet colonus vel inquilinus. In d. Spoletana Domus. 30. Ianuar. 1581. nu. 4. 498

Habens ciuilem & naturalem poſſeſſionem præfertur habēti ciuilem tantum. In Ceruien. Bonorum. 20. Nouem. 1579. nu. 3. 423

Per præſcriptionem omnis ciuilis poſſeſſio quæ eſt penes dominum directum amittitur. In Romana Domus. 6. Mart. 1587. nu. 1. 769

Ad præſcriptionem poſſeſſionis ciuilis, quæ nō innititur naturali non ſufficit decennium. ibid. num. 5. 769

Poſſeſſio, quæ eſt tantum ciuilis prætenſi domini & non naturalis non impedit reſtitutionem poſſeſſionis naturalis in ſpolio. In Placentina Bonorum. 19. Iun. 1587. num. 2. 793

Quæ requirantur ad hoc, vt hæres mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem. In Ceruien. Bonorum. 30. Maij 1580. nu. 2. 466

Si defunctus poſſideat animo ſuo & corpore alieno per colonum continuante colono poſſeſſionem nomine hæredis, poſſeſſio dicitur eſſe penes hæredem. ibid. nu. 1. 466

Præſumptio continuationis poſſeſſionis nomine hæredis non eſt præſumenda, præſertim ſtante aliqua præſumptione in cōtrarium. ibid. nu. 3. 466

Ad hoc vt poſſeſſio continuetur in hæredes requiritur recognitio coloni vel conductoris. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Febr. 1569. nu. 1. 69

Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum, quòd quis animo ſuo licèt corpore alieno poſſidere dicatur. In eadem. 18. Mart. 1569. nu. 1. 71

In eo qui nomine & corpore alieno poſſidet, per eius mortem non interrumpitur poſſeſſio,

ſio, ſed in hæredem ſine facto aliquo tranſit. ibid. nu. 2. Deciſ. 71
Poſſeſſio defuncti continuat in hæredes ex diſpoſitione ſtatuti abſque alia apprehenſione & eis datur manutentio. In Romana Hæreditatis. 31. Ianuar. 1594. nu. 1. 1065
Poſſeſſio vigore fideicommiſſi de manibus hæredis capi debet, aliàs eſt vitioſa & nullũ parit iuris effectum. ibid. nu. 3. 1065
Poſſeſſio in tutore dicitur continuare, licèt mortuus ſit pupillus, nec vacãs ſeu vacua dici poteſt etiam ad effectum l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In d. Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. nu. 5. 82
Poſſeſſio ciuilis in tutore infantis reſidet, quæ per mortem pupilli extinguitur. In eadem. 28. Mart. 1569. nu 3. & 5. 78
in tutore verò minore infanti per mortem pupilli non extinguitur. In eadem. 27. May 1569 nu. 1. & 2. 77
Eodē modo poſſeſſio pupilli ſit vacua per mortem tutoris ſicut per mortem procuratoris. In eadem. 10. Iun. 1569. nu. 1. 80
Poſſeſſio præſumitur continuata, niſi cõſtet quòd fuerit interrupta. In Elnē. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. num. 1. 983
Poſſeſſio ſemel probata præſumitur continuata vſque ad tempus litis, niſi de contrario doceatur. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. nu. 8. 1047
Idem eſt vſque tempus turbationis & moleſtiarum. In Ianuen. Viridary. 6. Nouembr. 1595. nu. 4. 1154
Detentio poſſeſſionis expirat per mortem detinentis, remanente penes alium tam naturali quàm ciuili poſſeſſione. In Romana Viridary. 1. Febr. 1572. nu. 2. 157
Poſſeſſio ſeu detentio præſumitur ex titulo præambule. In Romana Pecuniaria. 21. Maÿ 1582. nu. 2. 579
Poſſeſſio capta adhuc viuente illo, in cuius locum ſuccedit prætenditur in fideicommiſſo, tanquam vitioſa non attēditur. In d. Vrbeuetana Caſtrorum. 30. Aprilis. 1568. num. 2. 47
Poſſeſſio bonorum fideicõmiſſariorum capta à filio, veriſimilius eſt, quòd à nomine proprio potius fuerit capta quàm nomine patris, licèt vtriuſque nomine ab eo capi poſſit. ibid. nu. 3. 47
Poſſeſſio fideicommiſſary capta vacante hæreditate dicitur vitioſa ſecundum com. opin. niſi habeat à teſtatore licentiam illam proprio auctoritate capiendi. In Romana de Salamonibus. 14. Nouem. 1575. num. 3. & 4. 271
Poſſeſſio fideicommiſſary non capta de manu hæredis dicitur vitioſa. ibid. nu. 2. 271
Poſſeſſio vitioſa non ſuffragatur poſſidenti ad effectum impediendi immiſſionem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembr. 1567. num. 2. 29
Poſſeſſio capta à fratre non habente mandatũ eſt nulla & non parit intruſionem, nec attentata, nec ratificatio ſuperueniens ſuffragatur, licèt expulſus non habuerit ſe pro ſpoliato. In Collen. Parochialis. 11. Decem. 1595. nu. 5. & 6. Deciſ. 1165
Poſſeſſio capta vigore decreti nulli non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione. In Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. nu. 1. 732
Poſſeſſio capta cum præſentia iudicis & ſatellitum vigore ſententiæ nullæ dicitur capta per vim expulſiuam, & eo caſu datur interdictum vnde vi ex remedio l. meminerint. C. vnde vi. ibid. nu. 6. 732
Habens poſſeſſionem anteriorem manuteneri debet. In Thelеſina Beneficy 23. Iun. 1593. num. 1. 1038
Poſſeſſio poſterior pro clandeſtina habetur. In Calien. Bonorum. 13. Ianuar. 1595. num. 2. 1106
Poſſeſſio capta lite & appellatione pendente dicitur improba nulla & attentata. ibid. num. 3. 1106
Poſſeſſio capta pendente appellatione ſequeſtrari debet tanquam attentata. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iul. 1601. nu. 1. 1402
Poſſeſſio vacans ſequeſtrari debet, ne interim dilapidentur fructus. ibid. nu. 5. 1403
Poſſeſſio capta lite pendente vel poſt interpoſitam appellationem, tanquam vitioſa & attentata venit ſequeſtranda. In Poſnanié. Parochialis. 14. Ian. 1572. nu. 1. 152
Poſſeſſio capta poſt litem dicitur intruſa & attentata, ſecus ſi poſſeſſio non fuerit actualiter capta licet inſtrumentaliter. In Collē. Parochialis. 11. Decem. 1595. nu. 4. 1165
& in Oſtunen. Beneficÿ. 6. Nou. 1595. n. 1. 1153
Poſſeſſio nulliter capta venit ſequeſtranda pro nullitatis purgatione. In Firmana de Giottis. 24. Maÿ 1589. nu. 1. 877
In poſſeſſione capta ſine præiudicio habentis potiora iura, quamdiu non apparet alium habere potiora iura, pro poſſeſſore haberi debet ille, qui eam cœpit. ibid. nu. 2. 877
Poſſeſſio vitioſa eſt ſequeſtranda, & poſſeſſor in ea manuteneri non debet. In d. Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. nu. 5. 732
Poſſeſſio tradita pendente appellatione, quãdo non fuit iudicialiter proceſſum non cauſat attentata. In Burgen. Canonicatus. 21. Iun. 1596. nu. 3. 1196
Poſſeſſio tradita infra terminum ad appellãdum eſt attentata. In Elnen. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. nu. 12. 983
& nullum parit iuris effectum. In Aliphana Canonicatus. 27. Iuny 1603. num. 1. 1471
quod procedit quando cauſa erat appellabilis. In Pampilonen. Parochialis de Ianſi. 31. Ianuar. 1601. nu. 1. 1383
Traditio poſſeſſionis, quæ fit ex aliqua cauſa obligatoria præcedente, non cenſetur fieri niſi in extinctionem obligationis, quæ extinctio ſi non ſequatur, poſſeſſio nõ amittitur.

tur. In Meliten. Beneficij S. Fantini. 26. Iun. 1587. nu. 6. Deciſ. 796
Ceſſio iurium in beneficialibus traditio poſſeſſionis iuſſum de poſſidēdo ideſt mandatum ſeu licentia capiendi poſſeſſionem, & dimiſſio poſſeſſionis inter ſe differūt & declaratur. ibid. nu. 1. 796
Traditio poſſeſſionis duplex alia vera alia ficta, vera per apprehenſionem, ficta per conſtitutum. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iul. 1575. nu. 9. 264
Tertius apprehendens poſſeſſionem dimiſſam pendente lite nō incidit in vitium litigioſi, ſi eam non apprehendat de manu dimittētis, ſed apprehendat repertam vacuam. In Spoletana Domus. 18. Iun. 1582. nu. 3. 582
Poſſeſſio pendente lite ab vna partium dimiſſa, ab alio apprehenſa, dicitur attentata; ſecus eſt ſi ille, qui eam apprehendit ſit tertius. ibid. nu. 6. 582
Dimiſſio poſſeſſionis tunc poteſt dici litigioſa, quando fit in certam perſonam; ſecus eſt ſi fiat indiſtinctè fauore cuiuſcumque ius habentis. ibid. nu. 4. 582
Per dimiſſionem poſſeſſionis factam cum proteſtatione & reſeruatione iuris ſui, & factam coactè, quis non priuatur poſſeſſione. In Pampilonen. Parochialis de Ianſi. 31. Ianuar. 1601. nu. 5. 1383
Traditio poſſeſſionis ex decreto facto cum reſeruatione iuris alterius eſt conditionalis, & non transfert poſſeſſionem niſi verificata cōditione. In Farfen. Grani. 11. Maij 1579. nu. 6. 403
Poſſeſſio conditionaliter capta nempe ſine praiudicio alterius, non praiudicat poſſeſſioni anteriori. In Portuen. Hareditatis. 23. Mart. 1588. nu. 1. 810
Ex denegatione reſtitutionis poſſeſſionis iuxta terminos l. ſi quis conductionis. C. de locat. reſultat ſpolium. In Bononien. Molendinorum. 17. Nouemb. 1570. nu. 1. 117
& Romana S. Thoma. 20. Nouē. 1589. n. 5. 896
Ex negatione poſſeſſionis non infertur ad negationem iuris. In Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. nu. 4. 620
Negatio poſſeſſionis praiudicat, ſi eſt facta precedente interrogatione iudiciali, aliàs ſecus. ibid. nu. 6. 620
Ex denegatione ſolutionis amittitur poſſeſſio. Beneuētan. Decimarū. 23. Ian. 1602. n. 4. 1417
Poſſeſſio in incorporalibus ita inhaeret poſſeſſori, vt alius eo ignorante auferre non poſſit. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. nu. 8. 337
Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amittit ſuā poſſeſſionē clarā. Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. nu. 2 1386
Poſſeſſio, qua non poteſt valere vti iudicialis, aliquando valet vti extraiudicialis; ſecus tamē eſt, quādo deficit intētio iudicis. vt in Spoletana Domus. 19. Decem. 1580. nu. 8. 492
Poſſeſſio per litem non interrumpitur ad effectum praſcriptionis, ſi lis per ſententiā vel tranſactionem finiatur. In Oſtunen. Capella. 8. Apr. 1598. nu. 3. Deciſ. 1273
Ius magis reſiſtit poſſeſſioni praſcripta quàm poſſeſſioni per priuilegium, quia poſſeſſio per priuilegiū non eſt adeo infecta, ſicut ſi poſſeſſio ſola praſcriptione nitatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decembris 1582. nu. 3. 595
Poſſeſſio qua eſt ex priuilegio & in tertij praiudicium, non releuat ab onere probandi, etiamſi ſit lōgeua In Caſaraugustana Decimarum. 3. Iun. 1577. nu. 3. 332
Poſſeſſio releuat ab onere probandi, quando non habet contra ſe vel praſumptionem vel diſpoſitionem iuris. ibid. nu. 1. 332
Stāte poſſeſſione reus releuatur ab onere probandi, niſi ex aduerſo actor ſuam intentionem probauerit. In Meliten. Pracedentia. 11. Maij 1579. nu. 3. 404
Poſſeſſio reo non ſuffragatur, quando actor intentionem ſuam probauit. In Gerunden. Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. nu. 1. 524
Poſſeſſio longi temporis tollit praſumptionem quòd poſſeſſio ſit facultatiua. In Gaditen. adminiſtrationis. 19. Apr. 1577. nu. 4. 323
In materia excedēte ſpatiū cētū annorū reſultat praſcriptio poſſeſſionis. Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Maij 1576. nu. 2. 303
Allegans poſſeſſionem de facto fuiſſe retentā, cum ſit quid facti, probare debet. In Militen. Beneficij ſancti Fantini. 13. Martij 1587. nu. 14. 773
Poſſeſſio nuda voluntate ſine traditione non transfertur, cum requirantur aliquis actus apprehenſionis. ibid. nu. 3. 773
Tertius occupans poſſeſſionem, quam detinet is, qui in alterius fauorem ceſſit, dicitur ſpoliare, & contra eum competit actio ſpolij. ibid. nu. 4. 773
Proteſtatio precedēs in dimiſſione poſſeſſionis declarat voluntatem dimittentis nō eſſe dimittere poſſeſſionem, nec ſibi in aliquo iure quomodocumq. competētis praiudicare. ibid. nu. 5. contrarium tamen. vt nu. 19. 773
Poſſeſſio Camera etiā inſtrumētalis ritè & rectè capta facit, quòd actio ſpolij cōpetat non autē via exequutiua, ſi vero nō fuerint ſeruata ſeruāda, nihil tribuit, nec intrat ſpoliū. Abulen. Praſtimonij. 11. Febr. 1577. n. 5. 316
Cōtra poſſidentem rē alienam per errorē datur actio ſpolij. Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583. num. 2. 638
Poſſeſſio capta ſeruatis ſeruādis actione ſpolij impugnari nō poteſt, & ab eo vendi poteſt. Romana Domus de Manlijs. 19. Nouem. 1582. nu. 2. & 3. 598
Poſſeſſio nō ritè data, ſi tamē rectè data fuerit ideſt pro vero debito, de quo cōſtet, nō debet reuocari, ex quo eſſet de nouo dāda, vel ſecūdū opinionē Caſtrēſis iudex eodē cōtextu poteſt reuocare datā, & de nouo qua eſt dāda, cōcedere ſiue id fiat ſtatim ſiue ex interuallo.

nallo. In Regien. Bonorum de Nouellaria. 24. Maij 1589. nu. 2. Deciſ. 878
Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria auctoritate non cenſetur ab ea velle recedere, ſi vrbanius agendo adeat iudicē pro aſſiſtentia. In Tarraconen. Villa de Reus. 4. Decembr. 1592. n. 1. 1003
Facultas capiendi poſſeſsionem non habet locum contra tertium qui poſſidet. In eadem. 8. Febr. 1593. nu. 1. 1013
De triennali poſſeſsione tertius dare nō poteſt. Thelesina Beneficij. 25. Ian. 1593. nu. 3. 1038
Poſſeſsio triēnalis authoris facit præſumi poſſeſſionē meliorē titulū de mūdo, & poſſidēs vigore huiuſmodi poſſeſſionis non poteſt dici illicitus detentor. In Abulen. Præſtimonij. 11. Febr. 1577. nu. 2. & 3. 316
De triennali poſſeſsione. vide aliqua in verb. Regula de Triennali.
Conſtitutum contra tertium non probat poſſeſſionem eius, cuius gratia fit, niſi probetur poſſeſsio conſtituentis. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. nu. 6. 302
Ex clauſula conſtituti in inſtrumento venditionis probatur poſſeſsio conſtituentis, & ſic primum extremum. Romana Saluiani interdicti. 11. Ian. 1602. nu. 2. 1415
Ex litis ſuſtentatione ſecundum extremum poſſeſsionis probatur. ibid. nu. 3. 1415
Inuentarium probat primum extremum poſſeſſionis, iuncto inſtrumento locationis facta cum alijs, vt in Romana Domus. 15. Ian. 1588. nu. 1. 807
Ex continuata ſerie locationum cum effectuatione ſatis probatur poſſeſsio. In Romana S. Thomæ. 20. Nouem. 1589. nu. 1. 896
Inſtrumenta locationum non probant poſſeſſionem, niſi alijs adminiculis concurrentibus. ibid. nu. 2. 896
Ex inſtrumentis licèt antiquiſſimis inter aliàs perſonas vix probatur poſſeſsio. In Placentina Bonorum. 8. Iunij 1588. num. 2. 826
& in Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588. nu. 4. 828
Poſſeſsio per locationes non probatur. Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 27. Maij 1566. nu. 2. 2
Ex poſſeſsione & locatione probatur fructuū poſſeſsio, præſertim ſtantibus verbis ſententiæ immittimus & immitti mādamus. Reatina Molendini. 26. Iun. 1595. nu. 1. 1143
Locationes antiquæ & geminatæ probant poſſeſſionem. In eadem. 28. Ianuarij 1594. nu. 2. & 3. 1061
Teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem poſſidere optimè probat poſſeſsionem. ibid. nu. 1. 1061
In iudicio retinendæ poſſeſsionis ſufficiunt leuiores probationes. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. nu. 4. 1047
In iudicio retinendæ poſſeſsionis, poſſeſsio probari debet de tempore motæ litis. ibidem. num. 7. 1047
Per adeptionem poſſeſsionis beneficij quæritur poſſeſsio rerum & bonorū illius, alio non poſſidente. In Taurinen. Redecimarum. 30. Apr. 1604. n. 2 Deciſ. 1497
Poſt inſtitutionē in beneficio Ordinarius poteſt tradere poſſeſſionem illius etiam appellatione pendente, quando Ordinarius hoc fecit extraiudicialiter, ſecus ſi proceſſum fuit iudicialiter. In Poſnanē. Parochialis. 14. Ianuar. 1572. nu. 2. 152
In beneficialibus attenditur poſſeſſio. In Reatina Beneficij ſancti Angeli. 17. Iun. 1577. num. 7. 337
Poſſeſſio bonorum Eccleſiæ eſt penes Eccleſiā. In Taurinen. Decimarum. 30. Apr. 1604. num. 3. 1497
Poſſeſſio precaria vt dicatur introducta, requiritur probatio dominij eius, cuius nomine precarium deducitur. Ibid. nu. 4. 970
Poſſeſſio vnius prodeſt alteri in conſortibus eiuſdem iuris. In Gerunden. fontis. 20. Decembr. 1591. nu. 2. 970
Poſſeſsio probata reſpectu aliquorum extenditur etiam ad alios, quando ſumus in iure vniuerſali, & alius non eſt in poſſeſsione. Placentina Decimarū. 9. Febr. 1582. nu. 1. 561
Poſſeſsio vniuerſalis non trahitur ad particulares actus, in quibus alius reperitur in poſſeſſione. In Mediolanen. Diſtributionū. 21. Iun. 1593. nu. 2. 1037
Probatio vniuerſalis poſſeſsionis non operatur in concurſu particularis probationis. In Seguntina Decimarum. 30. Oct. 1600. num. 2. 1380
Non poteſt dare obiectus contra poſſeſſionem alterius ille, de cuius iure non conſtat. In Vercellen. Beneficiorū. 28. Iun. 1593. num. 8. 1041
Poſſeſsio violenta & iniuſta non eſt manutenibilis. ibid. nu. 4. 1041
Quando poſſeſsio eſt vacua, poteſt executor vi expellere eos qui de facto ſe opponunt. ibid. num. 6. 1041
Detentio poſſeſsionis de facto impedit, quòd alteri non quæratur poſſeſsio. ibid. nu. 3. 1041
Qui facto proprio recedit à poſſeſsione, non agit ad eius recuperationem. In Tiburtina Vineæ. 25. Iun. 1593. nu. 1. 1039
Pro actibus poſſeſſorijs re vacua exiſtente ſufficit deambulatio, clauium receptio, & cuſtodia commiſsio. In Vrbeuetana Caſtrorū. 5. Iul. 1568. nu. 1. 62
Paria ſunt, quòd quis poſſideat, vel quòd dolo aut lata culpa deſierit poſſidere in remedio actionis hypothecariæ. In Romana Pretij vineæ. 25. Iun. 1584. nu. 1. 672
Poſſeſsio tradita ex primo decreto rei ſeruandæ cauſa, non operatur ſatisfactionem, nec priuat poſſeſſorē, niſi ſequatur ſecundū decretum, vel bona dentur inſolutum. Romana de Grandis. 16. Ian. 1595. nu. 2. 1107
POSSESSOR non habens ſe pro ſpoliato eſt manutenendus. In Vercellen. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. nu. 3. 1041

Qui-

Quilibet poſſeſſor pendente lite manutenendus eſt. In Surrentina Abbatia. 24. Ianuar. 1586. num. 3. Deciſ. 717

Ingrediens poſſeſſionem lite pendente non habetur pro poſſeſſore ante litem, nec illa ſe tueri poteſt. In Calaguritana Panis. 23. Ianuar. 1598. n. 3. 1262

Non poſſidens non tenetur poſſeſſorem indicare. In Romana Pecuniaria ſeu Pracodij. 9. Maij 1594. n. 2. 1074

Poſſeſſor poteſt ſua poſſeſſione uti, & nolle uti iure ſui auctoris. In Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1581. n. 3. 547

Vbi plures ſunt poſſeſſores fructuum, poteſt creditor eligere contra quem velit agere. In Segobricen. Penſionis. 19. Apr. 1602. n. 6. 1429

POSSIDENS *ad effectum manutentionis pendente lite, non habet neceſſe probare titulum nec etiam coloratum. In Surrentina Abbatia. 24. Ianuar. 1586. n. 2.* 717

Poſſidens non tenetur docere de iure ſua poſſeſſionis, ſed onus probandi non ius incumbit ei, qui non ius poſſidentis allegat. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iuny 1584. n. 2. 670

POSSESSORIVM *ſummariſſimum tãtum durat quantum ipſa lis. In Valentina Decimarum. 23. Octob. 1598. n. 2.* 1295

& in Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. num. 6. 299

Remedium poſſeſſorium ſummariſſimum introductum fuit, ne quis in ſua poſſeſſione turbetur. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. num. 2. 299

Remedium poſſeſſorium ſummariſſimum intentari poteſt, etiam quòd pendeat iudicium ordinarium poſſeſſorium, nõ obſtante, quòd ſimus in cauſa appellationis. ibid. n. 1. & 10. 299

Remedium poſſeſſorium ſummariſſimum non datur pro ciuili poſſeſſione in caſibus, in quibus vnus poſſidet naturaliter & alius ciuiliter. ibid. n. 8. 299

In iudicijs poſſeſſorijs de iure ciuili appellatio operatur effectum tantum deuolutiuum non autem ſuſpenſiuum; ſecus eſt de iure Canonico, cum vtrunque effectum operetur. ibid. num. 7. 299

In remedijs poſſeſſorijs nõ admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes, vel quæ incontinenti probari non poſſunt. In Portuen. de Columna. 9. April. 1576. n. 2. 294

& in ead. 11. Maij n. 3. 298

In omnibus interdictis poſſeſſorijs cõdemnatio fit tantum in id, quod intereſt. In Fauentina Bonorum Mobilium. vlt. Februarij 1586. num. 2. 722

In ſummariſſimo poſſeſſorio ſufficit qualiſqualis probatio etiam minor ſemiplena. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouemb. 1595. n. 4. 1154

& quòd ſufficiant leuiores probationes. In Romana Penſionis. 5. Decemb. 1601. n. 1. 1411

Ad effectum probationis ſummariſſimi poſſeſſorij ſufficiunt aliqui actus poſſeſſorij facti. In Surrentina Abbatia. 24. Ianuarij 1586. num. 1. Deciſ. 717

Ad hoc vt iudicium poſſit dici poſſeſſorium, neceſſe eſt quòd concluſum fuerit in petitione vel ad reſtitutionem, vel immiſſionem, vel manutentionem. In Cordubeñ. Redecimarum. 17. Iun. 1602. n. 3. 1440

In iudicio poſſeſſorio quis manuteneri debet, donec lis in petitorio terminetur. In Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decemb. 1591. n. 4. 921

In iudicio poſſeſſorio ille manuteneri debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iunij 1602. num. 1. 1437

In iudicio poſſeſſorio vltimus ſtatus attẽdi debet, & vnicus actus ſufficit. In eadem. 16. Decemb. 1596. n. 5. 1213

In iudicio poſſeſſorio qui habet titulũ ſine poſſeſſione, non eſt legitimus contradictor. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembris 1567. num. 1. 29

Decretum de manutenendo in iudicio poſſeſſorio ſummariſſimo ſecum trahit exequutionem. In Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. n. 4. 1295

nunquam tamen tranſit in iudicatum itaut à iudice retractari non poſſit, ſi altera pars melius doceat de ſua poſſeſſione. ibid. num. 5. 1295

Vt dicatur conſtare de non iure agentis poſſeſſorio, requiritur confeſſio vel res iudicata. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 6. 575

Vbi vigore reſcripti Papæ cauſa tam in poſſeſſorio quàm in petitorio ſimul & ſemel terminari mandatur, poteſt pro vna parte in poſſeſſorio pronunciari, & pro altera in petitorio. ibid. n. 1. 575

Reſcriptum Papæ mandans vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. n. 5. 1484

Succũbenti in poſſeſſorio incumbit onus probãdi in petitorio. ibid. n. 6. 1484

Agenti in poſſeſſorio obſtat defectus proprietatis, quando de eo conſtat per rem iudicatam. In d. Valentina Iuriſpatronatus. 30. Apr. 1582. num. 2. 575

Remedium recuperandæ competit etiam pro rebus mobilibus, ſed condemnatio ad eorum valorem & æſtimationem fieri non poteſt in poſſeſſorio, aliàs ſententia pateretur vitium formæ, ſi in poſſeſſorio condemnaret ad veram æſtimationem rei mobilis, ſed ſolum ad æſtimationem poſſeſſionis fieri poteſt condemnatio. In Fauentina Bonorum Mobilium. vlt. Febr. 1586. num. 1. 722

Habilitatus per citationem in iudicio poſſeſſorio, ſi opponat tantum ea, quæ tangunt petitorium, non eſt audiendus; ſecus eſt, ſi opponat exceptiones tangentes defectum iudicij poſſeſſorij ex parte agentis.

In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembr. 1567. num. 3. *Deciſ.* 29

Ex verbis ſententia apparet, an ſententia lata ſit in poſſeſſorio. In Fauentina Spolij. 15. April. 1180. num. 2. 452

Res iudicata impedit exequutionem ſententia in poſſeſſorio, ſi ſit iuſta, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 7. Februarij 1583. num. 2. 603

In ſententijs merè poſſeſſorijs, pronunciatio quæ ſit, debet eſſe ſuper reſtitutione poſſeſſionis rei petita, non autem ſuper poſſeſſione rei, bene tamen aliquando admittitur interpretatio ex narratiua, quæ cantet in mero poſſeſſorio. In Fauentina Bonorum Mobilium. vltima Februarij 1586. n. 4. 722

Ad impediendam exequutionem ſententia lata ſuper poſſeſſorio adipiſcenda, nihil operatur productio tituli poſt latam ſentẽtiam, niſi per talem titulum appareret incontinenti de bono iure producentis. In Pientina Beneficij. 18. April. 1578. n. 4. 357

A ſententia lata ſuper poſſeſſorio adipiſcenda regulariter non datur appellatio, & mittitur exequutioni, licèt reſpectu cenſurarũ latarum detur appellatio. ibid. n. 2. & 3. 357

Remedium poſſeſſorium per appellationem nõ ſuſpenditur. In Anagnina Iuris paſcendi. 10. Decemb. 1591. n. 5. 971

In poſſeſſorio prouenienie ex contractu datur appellatio, quod tamen declara quomodo procedat. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. num. 2. 430

Appellatio à decreto de manutenendo in ſummarijſſimo poſſeſſorio non ſuſpendit ſuum effectum nec exequutionem, quod etiam procedit de iure Canonico; ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario. In Valentina Decimarum. 23. Octob. 1598. n. 1. & 3. 1295

In poſſeſſorio recuperanda & in alijs exequutiuis aliquando datur remiſſoria, quod tamen procedit, vbi exceptio probanda reſpicit poſſeſſorium non autem petitorium. In Portuen. de Columna. 9. April. 1576. n. 4. 294

In materia poſſeſſoria non ſolet dari remiſſoria niſi ſine retardatione, etiam quòd tractetur de legitimatione perſonæ, & ad ſit fumus. ibid. n. 1. 7. & 8. 294

POSTVLATIO *redditur nulla per adeptionem poſſeſſionis beneficij poſtulati ante admiſſionem poſtulationis, & poſtulans priuatur poteſtate eligendi. In Craconien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594 n. 6.* 1060

Ex poſtulatione ſola non acquiritur ius. ibidem num. 4. 1060

PRAEBENDA *Archipresbyteralis ex quibus arguatur, quòd non ſit canonicalis. In Lucana Beneficiorum. 18. Decemb. 1579. num. 2.* 437

Aliud eſt habere iura canonicalia aliud præbendam canonicalem. ibid. n. 7. 437

De præbenda quaſi Canonicali idem indicatur quod de Canonicali. In eadem. 22. Iunij 1580. num. 5. *Deciſ.* 474

Mandatum datum de prabenda primo vacatura, ſi ea quæ primo vacauit fuerit alteri collata, expiraſſe dicitur. In Oſcen. Canonicatus Officij Pœnitentiaria. 9. Iunij 1593. num. 2. 1034

Facultas conceſſa per Concilium Tridẽtinum Epiſcopis inſtituendi officium Pœnitentiarij cum vnione præbendæ primo vacatura non conſumitur per erectionem, quæ nõ fuit ſortita effectũ, ſed ad aliã erectionem deueniri iterum poteſt, donec effectum ſortiatur. ibid. num. 1. 1034

PRAECEDENTIA *ſeu præeminentia debetur ratione antiquioris ingreſſus in religionem. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. num. 3.* 328

In materia præcedentia conſuetudo plurimũ pollet, etiam quòd repugnet iuri communi. In ead. 10. Iun. 1577. n. 3. 335

& ab ea non eſt recedendum. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. n. 18. 716

& in Calaguritana Præeminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 1. 964

Præcedentia in proceſſionibus ſecundum conſuetudinem ſeruari debet. In Burgen. Liquidationis Præeminentiarum. 29. Aprilis 1579. num. 1. 402

Qui eſt dignior præcedere debet. Illerdẽ. Præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 3. 1443

Habens maiorem auctoritatem præferri debet. Boianen. Præcedentia. 21. April. 1597. n. 2. 1223

Poſſeſſio præcedentia violenta & turbatiua eſt vitioſa. In Calaguritana Præeminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 6. 964

Clauſula derogatoria conſuetudinis in gratijs pertinentibus ad materiam præcedẽtia ſolet apponi, etiam ſi multoties ſint otioſa & ſine effectu, nõ tamẽ ob id probant contrariũ. d. Romã. Præeminẽtiarũ. 16. Decẽ. 1585. n. 13. 716

De præcedentia vide aliqua in verb. Præeminentia.

Præcedentia magis influunt in ſequentia, quã è contra. In Parmen. Bonorum. 13. Ianuarij 1588. num. 5. 806

Ex præcedẽtibus et ſequẽtibus detegitur rei veritas. Placẽtin. Bonorũ. 13. April. 1584. n. 2. 660

PRAEDIVM *ruſticum non tanti æſtimatur ſicut prædium vrbanum, & ædificia ſita in prædio ruſtico non habẽtur in conſideratione, niſi vti quid acceſſorium. In Viterbien. Prædij. 28. Iun. 1600. n. 3.* 1377

Vnitas prædij qualiter probetur. Aſculana Decimarum. 19. Octob. 1601. n. 4. 1404

PRAEMINENTIARVM *materia eſt magni præiudicij, nec ſuper ea poteſt fieri concordia ſine ſuperioris auctoritate. In Calaguritana Præminẽtiarũ. 9. Iun. 1567. n. 2.* 22

Præeminentia debetur ratione antiquioris ingreſſus in religionem. In Meliten. Præcedentia. 15. Maij 1577. n. 3. 326

Super præeminentijs poteſt fieri tranſactio pro bono pacis abſque aliqua conſiderabili

bili laſione. In Calaguritana Praeminentiarum. 13. Iunij 1569. n. 2. Deciſ. 81

De praeminentijs, vide aliqua in verb. Praecedentia.

PRAEIVDICIVM, *quod venit in conſequentiam & ſecundario, non habetur in conſideratione. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 23.* 1410

Vbi agitur de perpetuo praiudicio inferendo, probatio ſemiplena non ſufficit. In Concben. Erectionis. 25. Maij 1592. n. 2. 989

Praiudicium tertij indiſtinctè annullat gratiam, ſecundum Francum & Butr. in c. poſtquam. de prabend. in 6. In Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. n. 11. 398

Gratia Principis ſemper intelligitur conceſſa ſine praiudicio tertij. In ead. 4. Nouemb. 1575. num. 1. 268

De praiudicio in gratia Principis, vid. in verb. Gratia.

In materia praiudiciali nunquam praſumitur ſcientia, nec ratificatio. In Romana Dohana Salis. 8. Iunij 1592. n. 4. 993

In praiudicialibus vbi venit probanda ſcientia, qua vis ſcientia non ſufficit, ſed requiritur certa & cum ſuis circumſtantijs. In Romana Donationis. 5. Iunij 1592. n. 2. 991

PRAELATVS *non poteſt per actum fictum transferre poſſeſſionem in praiudicium Eccleſia, quod declaratur qualiter procedat. In Spoletana Domus. 9. Martij 1582. n. 1.* 567

Pralatus litigando poteſt Eccleſia praiudicare; quia ſicut poteſt ei prodeſſe, ita poteſt praiudicare. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 6. 20

Eccleſia in geſtis per Pralatum non poteſt tanquam tertia conſiderari, ſed eſt eadem cum Pralato. ibid. n. 7. 20

Mala fides in Pralato nocet Eccleſia in praſcribendo. In Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. num. 16. 602

Confeſſio Pralati quando noceat Eccleſia, & quando non, vide in verb. Confeſſio.

Confeſſio Pralati vel alterius adminiſtratoris in praiudicium Eccleſia & ſucceſſorum non tenet. In Regien. Pratenſa Penſionis. 28. Mart. 1576. n. 2. 292

Pralati regulares habent à iure iuriſdictionem in ſubditos priuatiuè ad Epiſcopum. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. num. 10. 417

PRAELEGATVM *non venit ſub generali fideicommiſſo. In Nucerina Fructuum. 23. Febr. 1573. n. 1.* 197

Iuſſus reſtituere hareditatem non tenetur reſtituere pralegata; fallit quando pralegata totum patrimonium abſorbent. In Auenionen. Legati. 10. Decembr. 1578. n. 6. 382

PRAESCRIPTIO *non ſolum inuenta fuit propter dominium ſed etiam propter poſſeſſionem, cum multo debilior ſit poſſeſſio & minori tempore amittatur quàm dominium. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. Maij 1600. num. 13. Deciſ.* 1360

Praſcriptio ſicut tollit dominium, quod eſt maximi praiudicij, multo magis actionem poſſeſſoriam, qua eſt leuioris praiudicij. ibid. num. 5. 1360

In materia praſcriptionis nulla eſt differentia inter ius Ciuile & Canonicum, excepto caſu mala fidei. ibid. n. 12. 1360

Nulla praſcriptio aduerſus dolum & malam fidem opponi poteſt. ibid. n. 15. 1360

Per praſcriptionem omnis ciuilis poſſeſſio, qua penes dominum directum erat, amittitur. In Romana Domus. 6. Martij 1587. num. 2. 769

Ad praſcriptionem ciuilis poſſeſſionis, qua non innititur naturali, non ſufficit decennium, cum ad praſcriptionem naturalis requiratur in primis decennium, et eo elapſo pro praſcriptione ciuilis requiritur aliud decennium; ſecus quando poſſeſſio ciuilis innititur naturali, vt in ea, qua mediante colono detinetur. ibid. n. 5. 769

Praſcriptio non habet locum, niſi adſit animus praſcribendi, & alia requiſita. ibidem num. 6. & 7. 769

Praſcriptionem opponere non poteſt, niſi qui praſcripſit, vt eſt communis opinio. In Gerunden. Anniuerſariorum. 10. Martij 1581. num. 4. 507

Praſcriptio ſine poſſeſſione non datur, & maximè data poſſeſſione alterius non datur. In Iſpalen. Decimarum. 11. Aprilis 1567. num. 2. 18

Contra non valentem agere nulla currit praſcriptio. In Romana Saluiani Interdicti. 8. Iunij 1590. num. 3. 926

Praſcriptio non poteſt extendi de re ad rem, nec de pradio ad pradium. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. n. 6. 802

Tantum praſcriptum quantum poſſeſſum. In Aſculana Decimarum. 19. Octobris 1601. num. 2. 1404

Bona fides in praſcribente praſumitur & mala fides impedit praſcriptionem. Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. n. 4. & 7. 602

Vbi datur laſio, nõ ſemper eſt verum, quòd detur dolus re ipſa impediens praſcriptionem. ibid. num. 10. 602

Remedium l. 2. C. de reſcind. vend. praſcribitur ſpatio triginta annorum. ibid. n. 11. 602

Remedium can. redintegranda. 3. q. 1. an praſcriptione tollatur, pro affirmatiua eſt communis opinio. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. Maij 1600. n. 1. & 7. 1360

Spoliator doloſus & violentus nulla praſcriptione etiam mille annorũ ſe tueri poteſt ſecundum receptiſſimam Canoniſtarum opinionem, declara tamen. ibid. n. 2. & 15. 1360

Omnes actiones tam de iure ciuili quàm Canonico quadragẽnaria praſcriptione tolluntur. ibid. num. 3. 1360

In materia praſcriptionis nulla eſt differentia inter ius ciuile & Canonicum excepto caſu malæ fidei. ibid. n. 12. Deciſ. 1360

Nulla praſcriptio aduerſus dolum & malam fidem opponi poteſt. ibid. n. 15. 1360

Praſcriptio etiam immemorabilis non habet locum de iure Canonico niſi cum bona fide. In Illerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. num. 6. 707

Tempus vltra centum annos æquiparatur immemorabili praſcriptioni. ibid. n. 2. 707

In immemorabili praſcriptione licet quæcunque titulum allegare. ibid. n. 3. 707

Praſcriptio ſicut tollit dominium, quod eſt maximi praiudicij, multo magis actionem poſſeſſoriam, qua eſt leuioris praiudicij. In d. Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. May 1600. n. 5. 1360

Praſcriptio non ſolum inuenta fuit propter dominium ſed etiam propter poſſeſſionem, cum multo debilior ſit poſſeſſio, & minori tempore amittatur quam dominium. ibidem num. 13. 1360

Qui ſemel conſtitutus fuit in mala fide, non poteſt amplius praſcribere. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31. Ianuar. 1590. num. 7. 908

Praſcriptio de iure Canonico neque ſine bona fide, neque ſine titulo procedere poteſt. ibid. num. 8. 908

Praſcriptio tam de iure communi, quàm vigore ſtatuti non habet locum nõ concurrente bona fide, & initium praſcriptionis propter malam fidem dicitur vitioſum. In Anconitana Vinea. 21. Maij 1586. n. 1. 740

Poſſidens naturaliter & vti vſufructuarius, cum principio medio & fine vitioſo, hoc eſt cum mala fide non praſcribit. ibid. n. 4. 740

Praſcriptio ſtatutaria non procedit, ſi adſit mala fides, & eſt communis opinio. In Auximana Dotis. 27. Aprilis 1583. n. 1. 614

Praſcriptio ſtatutaria inducit praſumptionem ſolutionis, contra quam admittitur probatio in contrarium. Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 8. 617

Praſcriptio ſtatutaria tollit omnem actionem. In d. Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. num. 1. 602

Præſcriptio ſtatuti in actione perſonali cum mala fide non prodeſt debitori, ſiue verba ſtatuti directa ſint in ipſum ſiue in creditorem ſecundum communem & magis receptam Doctorum ſententiam. In d. Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. n. 1. & 3. 632

& hoc procedit etiam quòd ſtatutum ſit à Papa confirmatum. ibid. n. 5. 632

Praſcriptio ſtatutaria ſuccedit in locum praſcriptionis triginta annorum. In eadem 27. April. 1583. n. 3. 614

Praſcriptio ſtatutaria à contraria praſumptione praponderante tollitur. In Romana Tutela de Fabijs. 18. Mart. 1585. n. 4. 692

Sublata actione per praſcriptionem etiam ſtatutariam, ſublatum quoque dicitur quodcunq; remedium, per quod iudicialiter vel extraiudicialiter quis inquietari poſſit. In d. Anconitana Vinca. 4. Februarij 1583. num. 8. Deciſ. 602

Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, qua habet clauſulam reſtrictiuam, dummodo ſint licita & honeſta, non intelligitur confirmare praſcriptionem cum mala fide. In d. Auximana Dotis. 27. April. 1583. n. 5. 614

Praſcriptio actionis perſonalis cum mala fide etiam ſpatio triginta annorum non habet locum. ibid. n. 4. 614

Eadem ratione, qua tollitur actio principalis per praſcriptionem, tollitur quoque hypothecaria ab ea dependens. In Romana Tutela de Fabijs. 18. Mart. 1585. n. 1. & 3. 692

Actio realis ſtatuto non tollitur, quia cum ſit rei perſequutoria, nõ datur niſi contra poſſidentem. ibid. n. 9. 692

Præſcriptio ſtatutaria opponi poteſt aduerſus officium iudicis intentatum, ratio eſt, vt In ead. 17. Mart. 1586. n. 2. & 7. 730

Iuramẽtũ impedit præſcriptionẽ ſtatutariam, ſi de eo aliunde cõſtet quàm per inſtrumentum, cui per ſtatutum fides abrogatur. ead. Romana Tutelæ. 27. Ianuar. 1586. n. 1. 718

Interpellatio extraiudicialis non interrumpit præſcriptionem etiam ſtatutariam. ibidem num. 5. 718

Poſt interruptam præſcriptionem per interpellationem, de nouo præſcriptio inchoare poteſt. ibid. n. 6. 718

Compromiſſum factum poſt cõpletam præſcriptionem non parit effectum neq; interruptionis neque renunciationis. ibid. n. 9. 718

Per interpellationem cum oſtenſione inſtrumentorum iurium & ſcripturarum, praſcribens conſtituitur in mala fide, & interrumpitur praſcriptio. In Romana Domus. 6. Martij 1587. n. 7. 769

Interruptio praſcriptionis, qua fit iudicialiter per litis cõteſtationem, perpetuat actionem ad triginta annos. In Romana Saluiani Interdicti. 8. Iunij 1590. n. 1. 926

Interruptio præſcriptionis, quæ fit per actus ciuiles, producit effectum reſpectu eorum tantum, cõtra quos facti ſunt illi actus. ibid. n. 2. 926

Lis mota ante lapſum tempus præſcriptionis, ſi in ea nihil actum fuit, non interrumpit præſcriptionem, ſicut de lite in qua quis ſuccubuit. In Romana Caſalis Longhezzæ. 22. Iun. 1594. num. 6. 1085

Lis mota, in qua quis ſuccubuit, non interrũpit præſcriptionem; maximè ſi præſcriptio erat tempore motæ litis completa. In eadem 21. Maij 1593. n. 14. 1027

Commiſſio cauſæ interrumpit præſcriptionem, & eam præſumptionem, quæ oritur ex antiquitate temporis. In Tudertina Bonorum. 23. Maij 1569. n. 1. 76

Præſcriptio per contradictionẽ partis & proteſtationẽ coram ſuperiore emanatam interrumpitur.

rumpitur. In Meliten. Præcedentiæ. 22. Iun. 1579. n. 4. 410
In præſcribendo iure alteri competente requiritur tempus quadraginta annorum. ibid. num. 2. 410
& quando agitur de auferendo iure alteri competente non dicitur conſuetudo, ſed præſcriptio. ibid. n. 1. 410
In facultatiuis nunquam currit præſcriptio immemorabilis. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. n. 10. Decif. 716
& in Calaguritana Tumbarum. 1. April. 1588. num. 5. 813
De præſcriptione immemorabili, vid. in verb. Immemorabilis.
Præſcriptio completa habet aſſiſtentiam iuris maximè ad effectum validitatis actus. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. num. 8. 1021
Alleganti præſcriptionem non ſufficit curſum temporis probare, ſed cętera neceſſaria ad eam inducendam probari debent. In Concben. de Vetetta. 13. Nouemb. 1579. n. 6. 422
Obijciens præſcriptionem decennalem debet eã probare cum qualitate præſentię illius, contra quem allegatur. In Romana Donationis. 26. Martij 1590. n. 7. 716
& in Ariminen. Caſtrorum. 8. Martij 1591. num. 3. 940
Dictio, perpetuò, in præſcriptione intelligi debet de ſpatio triginta annorum vel quadraginta, prout actiones competere poſſunt. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 10. 1360
Præſcriptio contra Monachos Caſſinenſes nõ currit vigore priuilegij Eugenij, niſi ſpatio centum annorum. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Febr. 1593. n. 13. 1016
Dos in materia præſcriptionis quando dicatur ſpecialiter priuilegiata, & quando cõprehendatur ſub ſtatuto de præſcriptione loquente. In Auximana Dotis. 16. Martij 1582. num. 1. 569
Fundus dotalis præſcribi nec alienari poteſt. ibid. num. 2. 569
De præſcriptione decimarum, vide in verbo Decima.
De præſcriptione Iuriſdictionis, vide in verb. Iuriſdictio.
De præſcriptione ſolutionis, vide in verbo Solutio.
Qui nititur præſcriptione, ſi cum ea concurrat priuilegiũ in poſſeſſione manuteneri debet, etiam ſi poſſeſſio habeat iuris reſiſtentiam, donec ſuper petitorio ſit cognitum. Seguntina Decimarum. 30. Octob. 1600. n. 1. 1380
& in Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decemb. 1582. n. 3. 595
Obſeruantia poteſt etiam habere vim præſcriptionis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 26. 1410
PRAESENS confuſum præſentis non tenet vſum. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 4. Decif. 943
Præſens confuſum trahitur etiam ad futura. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouemb. 1576. n. 3. 309
De præſenti ad præteritum argui non poteſt in his, quorum facies eſt tempore mutabilis. In Valentina Capellæ. 9. Maij 1594. n. 7. 1075
Ex præſenti præſumitur ſcientia in præteritum, quando adeſt eadem cauſa præſumendi. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Martij 1603. n. 11. 1459
Spes ſuccedendi radicata in aliquo iure de præſenti ſicut haberi debet in conſideratione; ita pariter præiudicium radicatum in diſpoſitione de præſenti haberi debet. In Volaterana Pradij. 1. Febr. 1589. n. 4. 855
Præſens non eſt citandus. In Comen. Iuriſpatronatus. 23. Febr. 1604. n. 1. 1493
Contrauentio pro actu ſuſtinendo præſumitur ſequuta de licentia eius, qui eſt præſens & non contradixit. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 12. 738
Allegans præſentiam tenetur eam concludenter probare. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. num. 10. 932
Præſentia ſemel probata, alleganti abſentiam & diſceſſum à loco incumbit onus probandi. ibid. n. 11. 932
Probatis extremis præſentiæ non admittitur præſumptio præſentiæ medij temporis. In d. Burgen. 9. Maij 1586. n. 11. 738
& in Romana de Gaddis. 24. Octobr. 1578. num. 6. 731
Actus facti præſentibus procuratoribus, & postea ſequantur verba cõtinuatiua aliorum actuum, præſumuntur & ipſi in eorum præſentia facti. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. n. 12. 932
Obijciens præſcriptionem decennalem debet eã probare cum qualitate præſentiæ illius contra quam obijcitur. In Romana Donationis. 26. Mart. 1590. n. 7. 916
PRAESENTATIO eſt vnus ex effectibus iuriſpatronatus. In Caſſanen. Beneficij. 29. April. 1580. n. 3. 456
Præſentatio an veniat appellatione prouiſionis & diſpoſitionis, & quando. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouemb. 1597. n. 6. 1238
Nullitas inſtitutionis non inficit præſentationem validam, & ſufficit præſentationem factam per patronos fuiſſe validam & in tempore factam, licèt inſtitutio ſit nulla. ibid. n. 2. & 3. 1238
Præſentatio admiſſa per Epiſcopum cum clauſula, iura patroni illæſa ſeruare volentes, cauſa prius non cognita, non habetur in cõſideratione, & talis admiſſio ſeu inſtitutio dicitur tantum præſeruatiua non autem iuris tributiua. In Militen. Iuriſpatronatus. 1. Mart. 1602. n. 4. 1421
Præſentatio fieri non poteſt, niſi lite prius ſuper iurepatronatus coram eccleſiaſtico finita. In Zamoren. Beneficij de Morales.

26. *Iun.* 1587. *n.* 5. *Deciſ.* 797

Per praſentationem dicitur ius quaſitum praſentato, itaut prouiſo Apoſtolico ſit praferendus. In Vercellen. Capella. 28. *Ianuar.* 1598. *num.* 4. 1263

Per praſentationem dicitur quaſitum ius ad beneficium conſiderabile, quod per clauſulam dummodo tempore data praſentium, &c. cenſetur praſeruatum. In d. Caſalen. Parochialis. 5. *Nouemb.* 1597. *n.* 4. 1238

Ex praſentatione intra debitum tempus facta de perſona idonea dicitur ius quaſitum praſentato, etiam quòd inſtitutio fuerit nulla. In Caſalen. Parochialis. 10. *Aprilis* 1598. *n.* 1. 1274

Praſentatio facta ante examen non ideo dicitur facta de non idoneo. ibid. n. 4. 1274

Tempus ad praſentãdum, quod ex forma fundationis perſcribitur attendi debet, non autem tempus à iure communi ſtatutum. In Mediolanen. Capellania. 15. *Iannar.* 1593. *num.* 1. & 4. 1007

Patronus praſentans eum, qui electionem non acceptauit, nec eam proſequutus fuit, habet tempus integrum ad nouam praſentationem faciendam. ibid. n. 2. 1007

Ex omiſſione forma in fundatione praſcripta praſentatio annullatur. In Firmana Altaris. 9. *Mart.* 1598. *n.* 2. 1270

Patronus poteſt de conſenſu Ordinarij pro vna vice praſentare ad beneficium, eum, qui non habet omnes qualitates in fundatione appoſitas. In Foroliuien. Capellania. 10. *Maij* 1589. *n.* 4. 871

Praſentatio vnius tantum ex patronis cateris negligentibus facta valet. In Reatina Iuris conferendi. 5. *April.* 1593. *n.* 5. 1021

Per praſentationem vnius patroni tantum cõſeruatur aliorum compatronorum poſſeſſio, quando omnes ſunt in poſſeſſione praſentandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. *Iunij* 1577. *num.* 3. 339

Praſentatio facta ab vno ex patronis, ſi duo tantum patroni reperiantur, alio non reclamante, nec intra quadrimeſtre praſentante, tenet. In Caſaraugustana Capellania. 30. *Maij* 1572. *n.* 1.

nec lis & contradictio poſt quadrimeſtre contra praſentationem releuat. ibid. n. 2. 165

Patronus non comparens ad praſentandum in termino edicti ſibi praiudicat. ibid. n. 4. 165

Praſentationes & collationes, quoad fieri poteſt, ſunt ſuſtinenda, ne beneficia diutius vacent. ibid. n. 3. 165

Patronus poteſt alium praſentare cumulatiuè. In Firmana Altaris S. Ludouici. 4. *Martij* 1596. *num.* 1. 1173

Praſentans inhabilem cum conditione, quòd debeat obtinere diſpenſationem non priuatur facultate praſentandi, & tempus deuolutionis incipit à die obtenta nulliter diſpenſationis. ibid. n. 2. 1173

Patroni non poſſunt ſtante lite alterum praſentare in locum demortui. In Mediolanen. Beneficij. 1. *Iun.* 1592. *n.* 6. *Deciſ.* 990

In praſentatione non eſt habenda ratio vocum illorum, qui omni eorum iuri ceſſerunt. In Salernitana S. Nicolai. 15. *May* 1589. *num.* 3. 875

Conſenſus patronorum ad praſentationem, ſiue pracedat, ſiue ſequatur, non attenditur, cum ſufficiat, quod dederint mandatum ad praſentandum. In Collen. Parochialis. 11. *Decemb.* 1595. *n.* 11. 1165

Praſentatio facta etiam per legitimum procuratorem poſt ſententiam Metropolitani eſt nulla & attentata, etiam quòd poſtea lis eſſet deſerta, & paritum fuiſſet ſententia. In Calaguritana Beneficij del Burgo. 7. *Maij* 1574. *num.* 1.

Idem eſt etiam ſi praſentatio fuerit facta intra decem dies datos ad appellãdum. ibidem num. 4. 229

Frater profeſſus non poteſt praſentare ad iuspatronatus niſi de licentia ſui ſuperioris, ſed totum ius praſentandi transfert in monaſterium & in eius ſuperiorem. In Abulen. Capellania. 12. *Nouemb.* 1599. *n.* 1. 1328

Idem eſt in monacho, cuius praſentatio nomine monaſterij eſt facienda. In ead. 17. *Maij* 1600. *num.* 4. 361

De effectuatione praſentationis conſtare dicitur, quãdo per obitum praſentati, alius praſentatus fuit. In Gerunden. Beneficij. 15. *Decemb.* 1599. *n.* 1. 1334

Probatis extremis praſentationum an tempus medium deſeruiat, & coniungatur cum ipſis extremis. ibid. n. 3. 1334

Praſentationes probantur effectuata ob ſucceſſiuam vacationem per obitum praſentatorum. In Vercellen. Beneficiorum. 23. *Iun.* 1595. *num.* 2. 1141

Praſentationes multiplicata vltra ſpatium centum annorum probant iuspatronatus. ibid. num. 1. 1141

Exiſtens in quaſi poſſeſſione praſentandi manuteneri debet. In Aquilana Capellania. 4. *Iul.* 1603. *n.* 2. 1472

De praſentatione, vide aliqua in verb. Iuspraſentandi.

PRAESENTATVS *ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſsione praſentandi eſt manutenendus concurrentibus requiſitis à Calderin. conſ.* 12. *de Iurepatr. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna.* 31. *Ianuar.* 1581. *n.* 1. 499 *& in Salernitana Beneficij.* 9. *Iunij* 1589. *num.* 3. 884

Praſentatus, qui habet voces pinguiores in vocum paritate prafertur. In Salernitana S. Nicolai. 15. *Maij* 1589. *n.* 2. 875

Maior habilitas non requiritur in praſentato ex illis verbis in fundatione poſitis, (& in diuinis officijs aliàs ſufficienter inſtitutus) quàm exigat ius commune. In Mediolanen. Beneficij. 9. *Decemb.* 1591. *n.* 3. 968

Duo ſimul praſentati inſtitui nõ poſſunt vno

& eodem

& eodem tempore in eodem beneficio. In Militen. Iuriſpatronatus. 1. Martij 1602. num. 2. Deciſ. 1421

Ex perſona præſentati, qui nunquam poſſeſſionem beneficij adeptus fuit illud non poteſt dici de facto vacare. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iunij 1602. n. 2. 1446

Item nec de iure vacare dici poteſt, quando præſentatus obijt ante inſtitutionem. ibid. num. 1. 1446

Præſentatus adminiſtrãs ante inſtitutionem incidit in pœnam c. auaritiæ. de electio. in 6. In Vrgellen. Abbatiæ. 14. Ianu. 1583. num. 1. 598

& in Caſalen. Parochialis. 5. Nouembris 1597. num. 9. 1238

PRÆSERVATIO operatur, vt tãtum gratia videatur conceſſa, quando alteri non præiudicat. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 23. 351

Præſeruatio iuris partis nihil de nouo inducit. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. num. 4. 748

Præſeruatio iurium ſuorum facta ſub beneplacito Papæ non valet, ſi Papa rem ſeu beneficium alteri concesſerit. In Militen. Beneficij S. Fauſtini. 13. Mart. 1587. n. 10. 773

Proteſtatio præſeruationis quorumcunque iurium non poteſt referri ad id, quod expreſsè renunciatur propter cõtradictionem manifeſtam. ibid. n. 9. 773

Clauſula præſeruationis omnium & quorumcunque iurium ſuorum, recipit interpretationem à iure, vt non comprehendat ea, in quibus quis ſibi expreſsè præiudicat. In eadem. 10. Nouemb. 1586. n. 2. 756

PRÆSVMPTIO eſt ſuper vero & incerto. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 19. 433

Præſumptio legis cadit ſuper facto certo & non ſuper incerto. In Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. n. 31. 893

Præſumptio præſumptione tollitur. In Placētina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 3. 619

ſecus eſt in præſumptione iuris. In Romana Hæreditatis de Pecchis. 1. Iunij 1583. num. 13. 623

Præſumptio iuris per vnicum teſtem tolli non poteſt. ibid. n. 11. 623

Contra præſumptionem etiam iuris & de iure non admittitur probatio in contrarium, niſi ſit concludens vel per confeſſionem, vt eſt communis opinio, & multo magis ſi ſit confeſſio adminiculata ex alia confeſſione. In Toletana Parochialis. 24. Februarij 1592. num. 9. 974

Præſumptiones à iure approbatæ conſtituunt probationem ſufficientem, prout eſt matrimonij ad effectum ſucceſſionis; ſecus eſt quãdo conſtat de malo initio. In Parmen. Status. 6. Mart. 1592. n. 3. 4. & 7. 978

Vbi concurrunt plures præſumptiones à iure approbatæ, ex illis reſultat plena & indubitata probatio. ibid. n. 5. Deciſ. 978

quod etiam procedit in aliquibus caſibus in concurſu plurium præſumptionum hominis. ibid. n. 6. 978

Maior nõ poteſt dari iuris præſumptio, quàm ea, quæ ex iuris diſpoſitione clara oritur. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. num. 8. 802

Paria ſunt, quòd quis habeat contra ſe ius cõmune vel præſumptionem iuris. ibid. n. 7. 802

Præſumptio iuris ſpecialis nõ habet locum aduerſus claram probationem, quæ ſumitur ex iure communi. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 10. 381

Præſumptio ſpecialis tollit præſumptionem generalem, & præualere debet. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. n. 20. 1422

Controuerſia in iudicium non deducta non interrumpit præſumptionem. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 8. 1432

Præſumptio in materia odioſa non inducitur ad ſuſtinendum actum. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. n. 7. 1425

Præſumptio facultatis in perſona quando ratione communis reputationis & quomodo inducatur. In Leodien. Hæreditatis & Bonorum. 15. Octob. 1571. n. 3. 142

Præſumptio præſumptionis dari non debet. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. num. 2. 1459

& in Cæſaraugustana Decimarum. 3. Iunij 1577. n. 4. 332

Qui pro ſe habet iuris præſumptionem, transfert onus probandi in alium; ſed hoc Rota non admittit. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimẽtorũ. 4. Mart. 1602. n. 2. et 10. 1422

Ex ſola præſumptione, quæ militat ex ſententijs, non transfertur onus probandi in tertiũ venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe cum noua commiſſione. ibid. n. 3. 1422

Probatio per præſumptiones & coniecturas in materia difficilis probationis eſt concludẽs. In d. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Martij 1603. n. 5. 1459

Ex præſumptionibus reſultat vera probatio ſcientiæ. ibid. n. 12. 1459

Scientia ex præſenti præſumitur in præteritum, quando adeſt eadem cauſa præſumendi. ibid. num. 11. 1459

Scientia vera per coniecturas & præſumptiones etiam probari poteſt. ibid. n. 3. 1459

Aliud eſt ſcientiam eſſe præſumptam, aliud eam probari præſumptionibus & coniecturis. ibid. num. 4. 1459

Ex præſumptionibus dicta teſtium coadiuuãtur. In Salamantina Iuriſdictionis. 4. Martij 1580. num. 5. 449

Præſumptiones contra probationem nõ admittũtur. Romana Lignorũ. 19. Iun. 1600. n. 2. 1372

Ex præſumptionibus & coniecturis aliquando elicitur vera & concludens probatio, ſed quales ſint & eſſe debeant arbitrarium eſt iudici.

iudici. In Parmen. Status. 23. Februar. 1598. num. 4. *Deciſ.* 1267

Præſumptio cedit probationi. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 4. 712

Item cedit veritati, cum non ſit vera probatio. Anconitana Vineæ. 29. Mart. 1585. n. 4. 695

Præſumptionum multiplicatio nec fictionum in iure admittitur. ibid. n. 6. 695

Præſumptiones per alias contrarias vrgentiores excluduntur. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. n. 4. 684

Habens præſumptiones contra ſe, licèt in remodici præiudicij duriori probatione venit grauandus, ſi tamen præſumptiones habitæ fuerint à iudice pro releuantibus; aliàs ſecus. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. num. 7. 162

Præſumptio quæ ex aliquo actu deducitur, nō poteſt extendi vltra id, quod actus ex neceſſitate importat. In Toletana Matrimonij. 23. Ianuar. 1589. n. 3. 851

Præſumptiuæ probationes nullius ſunt momēti vbi per veras poteſt de rei veritate liquere. ibid. n. 2. 851

Probatio præſumptiua alia probatione præſumptiua tollitur. In Placentina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 3. 619

Probatio præſumptiua, quæ non concludit de tempore alienationis ſed ante, non concludit contra ſententiam latam pro alienatione. ibid. n. 2. 619

Præſumptio, quòd conceſſio præſumatur facta ſecundum conſuetudinem concedentis, non ſufficit ad obtinendum per viam actionis contra poſſeſſorem. In Perusina Bonorum. 12. Decemb. 1597. n. 2. & 3. 1249

Præſumptio, quòd materia ſit facultatiua, niſi ſit vehemens manutentionem non impedit. In Gadicen. Adminiſtrationis. 19. April. 1577. n. 3. 323

Præſumptio tituli procedentis ex poſſeſſione decennali non tollitur per productionem tituli infecti. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. n. 4. 974

Præſumptio tituli quæ oritur ex poſſeſſione decennali ſui authoris ex deciſ. Lapi 89. q. 5. eſt iuris & de iure. ibid. n. 8. 974

Præſumptio actus geſti & ſolemnitatis an & quando concurrere poſſit. Romana Caſalis Longhezzæ. 28. Iun. 1593. n. 4. 1042

Præſumptio ſolemnitatis ex curſu temporis inducitur, etiam quòd non enuncietur, vt cōmuniter ſeruatur in Rota. ibid. n. 3. 1042

Præſumptio pro ſententia oritur ex acquieſcentia partis, aliàs ex contradictione eliditur. Melitē. Præcedētiæ. 5. Decē. 1588. n. 8. 381

Pro ſententia præſumitur, maximè quando eſt lata parte præſente, licèt ab ea fuerit appellatum, quando appellatio nō fuit proſequuta, fallit tamen. ibid. n. 1. 4. 8. & 9. 381

Præſumptio ſententiæ, quæ ex antiquitate oritur, facilè eliditur per contradictionem. ibidem num. 11. *Deciſ.* 381

Rota non admittit præſumptionem ſententiæ, niſi in ſententijs valde antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara ſit obſeruantia ſententiæ. ibid. n. 5. 381

De præſumptionibus ſolemnitatum vide in verb. Solemnitas.

Regula quòd præſumatur mediū probatis extremis, nō procedit, vbi cadit alia præſūptio in contrarium. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. n. 6. 372

PRAESVPPOSITVM *niſi verificetur, non habet locum diſpoſitum. In Ortonen. Prætenſæ Penſionis. 25. Iunij 1601. n. 2.* 1400

In Mutinen. Status. 9. April. 1601. n. 6. 1384

& in Albanē. Donationis. 20. Iun. 1588. n. 6. 829

& in Spoletana Domus. 18. Iun. 1582. n. 6. 582

& ceſſāte præſuppoſito ceſſat diſpoſiti applicatio. In Romana ſeu Peruſina Hæreditatis. 16. Maij 1588. n. 3. & 8. 820

Lex diſponēs cum aliquo præſuppoſito deficiēte præſuppoſito non operatur. Calaguritana Indulti de Vilbao. 11. Martij 1596. n. 2. 1175

Ceſſante præſuppoſito ceſſat diſpoſitum. Foroliuien. Fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. n. 5. 482

PRECARIA *poſſeſſio vt dicatur introducta, requiritur probatio dominij eius, cuius nomine precarium deducitur. In Gerunden. Fontis. 20. Decemb. 1591. n. 4.* 970

PRESBYTERATVS *probatur per litteras & per teſtes. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. n. 10.* 1448

Ex presbyteratu maior reſultat habilitas ad beneficium quàm ex clericatu ſimplici. Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. n. 1. 968

PRETIVM *dicitur de ſubſtantialibus contractus. Romana Domorū. 3. Iul. 1600. n. 2.* 1379

Pretium ex venditione redactum præſumitur iuſtum, præſertim ſi venditio facta fuerit iudicis auctoritate. In Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria. 15. Ianuar. 1597. n. 1. 1217

Mentio pretij facit, quòd in dubio contractus dicatur emptionis & venditionis: In Romana Prælationis. 6. Octob. 1572. n. 3. 172

Mentio pretij poteſt intelligi de penſione, præſertim quando non iungitur alicui verbo importanti alienationem. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. n. 5. 579

Vbi fit mentio pretij, intelligitur venditio. In Romana Pecuniaria. 12. Febr. 1582. num. 2. 563

Ex quantitate pretij facilè arguitur, quid in venditione contineatur, & quid ſit venditum. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. num. 13. 932

Pretij modicitas non dicitur probata ad effectum reſciſſionis venditionis, ſi per teſtes deponatur de proprio iudicio & quadam priuata affectione, licèt deponant etiam de communi æſtimatione. In Viterbien. Prædij. 28. Iun. 1600. n. 1. 1360

Pretium rei quæ de pecunijs alienis empta fuit exiſtens penes eum, qui non poteſt prætendere

dere ſe illud retinere ex cauſa oneroſa, ſuccedit loco rei. In Romana Pecuniaria. 27. Octob. 1581. n. 11. Deciſ. 548

Verſio pretij in tribus tantum caſibus probari debet, vid in verb. Verſio.

Pretium quod loco alimentorum ſoluitur, immutato rerum pretio immutari poteſt. In Ilerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. n. 7 707

Aucto pretio rerum, pro quibus ſoluitur pecunia, augetur etiam obligatio, quod etiam procedit licèt ſtatutum ſit, quod commutatio prius facta in pecuniam perpetuò obſeruetur. In ead. 6. Iun. 1586. n. 1. 745

PRIMITIAE percipiuntur ratione adminiſtrationis ſacramẽtorum, & qui de illis participant, de onere etiam adminiſtrationis participare tenentur. In Toletana Primitiarum. 22. April. 1587. n. 4. 780

PRIMOGENITVRA ratione publica vtilitatis dicitur introducta, & habet multa ſpecialia, & circa eam laxior eſt Principis poteſtas. In ead. 4. Nouemb. 1575. n. 2. 268

Primogenitura ſine conſenſu & auctoritate Principis conſtitui non poteſt. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 20. 341

Primogenitura conceſſa à Principe in vim cõtractus, ſine vtriuſque conſenſu diſſolui non poteſt. ibid. n. 12.

ſi verò ſit conceſſa in vim priuilegij & conceſſionis Principis, ex illo quaritur ius abſ. ti à data priuilegij & ex ſola Principis conceſſione transferenr dominium. ibid. num. 10. & 11. 341

Princeps in primogenituris conſtituendis poteſt filijs etiam reſpectu legitima præiudicare, etiam ſine eorum conſenſu. In eadem 21. Octob. 1577. num. 3. 347

Princeps ignorans præiudicium, quod in conceſſione primogenitura poteſt alijs fieri, intelligitur ex ſola tantum iuris cõmunis diſpoſitione gratiam facere, aliàs ſecus, etiam quòd alijs vicibus ſuper eadem primogenitura cum clauſula ex certa ſcientia reſcripſiſſet. In ead. Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1575. num. 3. 268

Filij qui non ſunt primogeniti, acceptando primogenituram, & ea vtendo ſibi præiudicãt, non tamen ex Principis diſpoſitione quàm ex ipſorum conſenſu. ibid. n. 6. 268

Præiudicium quòd fit à Papa cæteris filijs concedendo primogenituram, dicitur præiudicium inſeparabile à conceſſione, quod præſeruari non poteſt per clauſulam ſine præiudicio, cum ſit incompatibilis cum diſpoſitione. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. num. 16. 398

Gratia obtenta ſuper pacto inter partes ſuper primogenitura inito, acceptata ex vſu ſequuto non poteſt poſtea impugnari, reſpectu reſcriptis etiam obreptity, & nulli. ibid. num. 12. 268

Qualitas primogenitura requiritur etiam in agnato, qui in ſecundo gradu ſubſtitutionis vocatur per illa verba primogenitum maſculum. In Brixien. Compromiſſi de Girardis. 16. Martij 1571. n. 1. 131

Qualitas proximitatis non poteſt verificari in primogenito tempore euenientis cõditionis, ſi extet alius, qui tempore conditi teſtamenti ſit in pari gradu cum teſtatore, niſi teſtator tempore teſtamenti ſit proximior. In eadem. 26. Nouemb. 1571. n. 2. 145

In materia primogenituræ non attenditur tẽpus euenientis conditionis in fideicommiſſis conditionalibus, quando ratio ſubiectę materia hoc ſuadet. ibid. n. 7. 145

PRINCEPS nunquam cenſetur iuri tertij derogare, maximè quando præiudicium nõ eſt leue. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 7. 351

Princeps ſi reſcribat cum clauſula quatenus tertio non præiudicetur, gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua, & in eo non poteſt dici adeſſe defectum intentionis. ibid. n. 22. 351

Princeps ſi concedat aliquid cum clauſula accedente conſenſu, non poteſt dici adeſſe defectum voluntatis in concedente. ibid. n. 21. 351

Princeps poteſt præiudicare iuri tertij nõ fundato in aliqua ſpe de præſenti, ſicut in legitimatione ante natiuitatem filiorum legitimorum. ibid. n. 29. & 30. 351

Princeps ignorans præiudicium, quod in gratia poteſt alijs fieri, vt in primogenitura, intelligitur ex ſola tantum iuris communis diſpoſitione gratiam facere, aliàs ſecus. In d. Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1575. n. 3. 268

Princeps præſumitur vſus ſua abſoluta poteſtate, quando actus factus ab eo aliter non valeret. In Anconitana Scripturarum. 19. Martij 1586. n. 3. 731

Princeps propter multiplicitatem negotiorum præſumitur obliniſci id, de quo alijs vicibus reſcriptum fecit. In d. Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1575. n. 4. 268

Principes plerunque circumueniuntur, nec omnia quæ geruntur ſcire poſſunt, & ob id eis non eſt imputandum id, quod male geritur. In Toletana Matrimonij. 13. Maij 1588. num. 6. 818

Philippus II. Rex Hiſpaniarum Princeps Piiſſimus, & iuſtitia obſeruantiſsimus. ibidem num. 7. 818

Principis timor eſt iuſtus metus. ibid. n. 1. 818

Principis præceptum ſub pœna confiſcationis omnium bonorum ſufficit ad metum inferendum. In Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. num. 7. 771

Princeps non attentat. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. n. 2. 1403

Principis auctoritas reddit actum aliàs reuocabilem irreuocabilem, quod verum in actu qui non poterat fieri ſine Principis conſenſu; ſecus in eo, in quo eius auctoritas non eſt neceſſaria. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 19. & 20. 341

Principatui renunciari non poteſt, niſi in manibus Principis ſuperioris. ibid. n. 1. 341

PRINCIPIVM *attendi debet. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1581. n. 2.* 534

PRIOR *in tempore potior in iure. In Romana Pecuniaria. 19. Ianuar. 1573. n. 1.* 187

Poſteriora derogāt prioribus, maximè vbi priorum mentio ſit in poſterioribus. Romana Iuris Doctorandi. 3. April. 1598. n. 1. 1271

Priora magis influunt in ſequentia, quàm è contra. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulij 1588. num. 7. 831

PRIOR *abſente Abbate in eius locum ſuccedit, & poteſt totum id facere, quod per Abbatem fieri poterat. Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 3.* 1080

Priori nullius iuriſdictionis habēti ſuam iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem litteræ diſpenſationum matrimonialium, & ſimiles eiuſdem Prouinciæ remitti debent. In Nullius della Serena. 19. Nouemb. 1593. n. 1. 1052

Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria Prioratuū conuentualium procedit ſolum in Prioratibus ſolitis dari in Commendam. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 6. 1305

PRIVATIO *facta per Papam etiam ſine cauſa tenet in beneficialibus, in quibus habet poteſtatem abſolutam, ſecus eſt in prophanis. Imolē. Caſtrorū. 22. Apr. 1575. n. 1.* 254

De iure communi non poteſt quis bonis ſuis priuari ob contumaciam, etſi de ſtylo vel conſuetudine aut vigore ſtatutorum cōtrarium ſeruetur talis, priuatio dicitur priuilegiata ibid. n. 10. 254

Ad exequutionem ſententiæ priuationis bonorum facta in cōtumaciam niſi poſt annum deueniri poteſt. ibid. n. 4.

& niſi poſt annum huiuſmodi bona poſſunt dici ad Cameram deuoluta. ibid. n. 5. 254

Decretum factum in priuando ſine citatione eſt nullum. ibid. n. 6. 254

Per priuationem factam in contumaciam cōtra eum, qui nō fuit verus cōtumax, feudum nō poteſt dici perpetuo iure ad Cameram ſpectare, cum infra annum Vaſſallus nō priuetur proprietate feudi, licèt poſſeſſione priuari poſſit, quod procedit etiam ſi præceſſiſſet trina citatio. In ead. Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 9. 290

Ad priuationem regulariter requiritur trina citatio. ibid. n. 4. 290

Stylus non ſanat defectum citationum, quæ ad priuationem requiruntur. ibid. n. 12. 290

In cauſa priuationis, in qua nimis præcipitāter fuit proceſſum, non præſumuntur citationes neceſſariæ interueniſſe. ibid. n. 14. 290

Priuatio niſi legitimè fuerit iuſtificata, bona ad Cameram non dicuntur legitimè deuoluta. ibid. n. 1. 290

Priuatio feudi facta in contumaciam non eſt perpetua ſed temporalis. ibid. n. 10. 290

Sententia, quę priuat beneficio, lata in contumaciam per comparitionem & cauſa commiſſionem reſoluitur. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 4. 1055

Priuatus beneficio per ſententiam contumacialem, non poteſt amplius illud recuperare, ſequuta etiam abſolutione. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decemb. 1577. n. 6. 354

De priuatione beneficij ob non reſidentiam, vide in verb. Beneficiū, & in verb. Reſidētia.

De priuatione ob inſordeſcentiam, vide in verb. Inſordeſcentia.

Quando agitur ad pœnam priuationis probatio debet eſſe concludens. In Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. n. 1. 1356

Pœna priuationis nunquam habet locum, niſi expreſſè caueatur in iure. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 6. 286

Pœna priuationis & nullitas alienationis sūt omnino diuerſa. ibid. n. 22. 286

Pœna priuationis, de qua in l. fin. C. de iur. emphyt. fuit iure ſingulari introducta in cōtractu emphyteuſis, cui data fuit propria & diſtincta forma à contractibus emptionis & locationis. ibid. n. 7. 286

PRIVILEGIVM *eſt ſtrictè intelligēdum, præſertim quando agitur de præiudicio tertij. Placētin. Decimarū. 11. Febr. 1583. n. 2.* 605

In priuilegijs verba non plus operātur, quàm ipſa ſonent. ibid. n. 3. 605

Priuilegia reſpectu præiudicij tertij ſunt ſtrictè intelligenda, & interpretāda, vt minus quàm fieri poſſit, tertio præiudicetur. Carthaginen. Decimarum. 10. Iunij 1588. n. 1. 827

Priuilegium fauorabile eſt latè interpretādū in his, in quibus nullum prorſus cuiquā ſit præiudicium, nec quicquam reſpectu illius detrahitur iuris communis diſpoſitioni. In Meten. Canonicatus. 14. Martij 1586. n. 2. 728

Priuilegium fauorabile & ad vtilitatē Reipublicæ Chriſtianæ conceſſum, eſt latè interpretandum non autem reſtringendum. In Papien. Iuris nominandi Scholares. 23. Februar. 1604. n. 1. 1492

Priuilegium recipit interpretationem ab vſu & conſuetudine, & de iure communi manuteneri debet, qui illud obtinet. In Salamātina Iuriſdictionis. 17. Decēb. 1582. n. 5. 595

Priuilegium per non vſum amittitur, vbicūque conſtat caſum eueniſſe, in quo potuerit priuilegium exerceri & priuilegiatus non exercuerit. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 27. 1410

& in Meſſanen. Studij. 5. Iulij 1593. n. 3. 1043

Vt priuilegium per non vſum fuerit amiſſum, requiritur quòd priuilegiatus in nulla re ſit vſus, ſecus ſi in aliqua, quia in alijs cenſetur præſeruatum. ibid. n. 4. 1043

In priuilegijs interpretatio ſit aduerſus ius cōmune, licèt regulariter ſtrictè interpretētur, vt ſuperfluitas euitetur, et ſingula ſuos effectus producant. In Bononien. de Bologninis. 17. Iunij 1566. n. 5. 5

Appellatione priuilegij venit etiam priuilegium Motu proprio conceſſum. In Portuen.

Bonorũ de Columna. 9. Iunij 1578. n. 9. 365
Priuilegium in his, quę non ſunt contraria cõuentioni tenet. In eadem Portuen. Bonorum. 27. Nouemb. 1577. n. 16. 351
Priuilegium non facilè trahitur ad caſus diuerſos. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 5. 355
Vbi cauſa eſt vniuerſalis propter quam priuilegium conceditur, illa potius attenditur, quàm ipſius actus ſeu priuilegij exercitium. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. May 1591. num. 2. 951
Priuilegium generaliter conceſſum pro omnibus monaſterijs ſemper loquitur, & habet cauſam ſucceſſiuam. ibid. n. 3. 951
Priuilegium communicatiuum nihil plus tribuit, quàm contineatur in cõmunicato. Placentina Decimarum. 11. Febr. 1583. n. 4. 605
In cõmunicatione priuilegiorum ſingula ſingulis congruè ſunt referenda, quatenus capacitas & habilitas patiatur. ibid. n. 5. 605
Priuilegium quod eſt compatibile cum ſtatu mutato, non extinguitur per mutationem ſtatus; ſecus ſi ſit incompatibile. In Louanien. Iuris nominandi. 26. Iun. 1602. n. 10. 1444
Priuilegium conceſſum cum clauſula ſublata, & decreto irritanti, & quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit, nulla indiget iuſtificatione. In Meſſanen. Studij. 5. Iuly 1593. n. 5. 1043
Clauſula, quorum tenores, in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 7. 296
Decretum ſeu clauſula poſita in priuilegio, quòd nullo modo reuocari, nec ſuſpẽdi poſſit, & quoties emanarint in alijs conceſſionibus derogationes, toties ab illis exceptum, et denuo conceſſum, reſtitutum, & repoſitum tale priuilegiũ cẽſeatur, cuius ſit efficacia. Romana Iuris Doctorãdi. 3. Apr. 1598. n. 3. 1271
Priuilegio ex cauſa publicæ vtilitatis & ad tollẽda abſurda cõceſſo nõ cenſetur derogatũ per clauſulas quãtũuis prægnãtes. ibid. n. 4. 1271
Suſpenſio priuilegij quando per mortem Papę non expiret. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iunij 1600. n. 1. 1371
Suſpenſio priuilegij conceſſa intuitu alicuius dicitur perſonalis, & eo mortuo expirat. ibid. num. 5. 1371
In dubio potius pronunciandum eſt pro non reuocatione priuilegij. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 1. 296
In priuilegio, quod habet duplicem clauſulã derogatoriam, maior requiritur derogatio. ibid. num. 6. 296
Maior requiritur expreſſio in derogando priuilegio, quod eſt de ſui natura irreuocabile quàm teſtamento, quod eſt ambulatorium. ibid. num. 5. 296
Lex generalis nõn derogat particularibus priuilegijs. In Tullen. Prioratus. 28. Martij 1583. num. 2. 612
Papa per priuilegium non intendit conuentioni derogare. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 6. 351
Priuilegijs religioſis per Papam derogari poteſt. Aretina Cõmẽdæ. 7. Nouẽb. 1586. nu. 5. 755
Priuilegio conceſſo ex cauſa onerosa Papa derogare ſolet quando priuilegium eſt pinguius ipſa cauſa. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. nu. 6. 518
Qui allegat priuilegiũ excedere cauſam oneroſam, eo quia in eo in quo excedit cauſam oneroſam, ſit mera gratia, illud probare debet. ibid. n. 3. 518
Commenſuratio cauſæ in priuilegio ex cauſa oneroſa quando ſit facienda. ibid. n. 5. 518
Priuilegio conceſſo ex cauſa oneroſa & ex quaſi contractu Papa non ſolet de facili derogare. Romana Iuris Doctorandi. 3. April. 1598. num. 2. 1271
& in Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. n. 3. 1082
& in Valentina Decimarũ. 1. Iul. 1598. n. 2. 1293
Nunquam cenſetur priori priuilegio derogatum per aliud ſubſequens, niſi de illo fiat mentio propter præſumptam ignorantiam in Papa. ibid. n. 5. 1293
Clauſulæ priuilegiorum valde prægnantes, & habentes vim ſpecialis derogationis nõ porriguntur ad ea, quæ præſumuntur ignorata; ſed tantum ad ea quorum verſimiliter Papa notitiam habet, & in quibus non requiritur ſpecialis derogatio. ibid. n. 6. 1293
Derogatio regulę de iure quæſito nõ toll. nõ ampliat, nec extẽdit principalem diſpoſitionẽ, ſed ſolum operatur reſpectu eorum, quæ in priuilegio comprehenduntur. ibid. n. 7. 1293
Derogatio regulæ de iure quæſito non toll. non tollit priuilegium & ius ſpeciale. ibid. n. 8. 1293
Priuilegium an extẽdatur ad ſingulares ſucceſſores. ibid. n. 10. 1293
Non eſt nouum priuilegium intelligi reſpectu prerogatiuarum tantum. Beneuentana Reſeruationis Beneficiorũ. 15. Decemb. 1597. num. 4. 1251
Circa qualitatem priuilegij non ſtatur aſſertioni partis; ſecus eſt, ſi de priuilegio, & eius qualitate conſtet. Cæſarauguſtana Decimarum. 3. Iun. 1577. n. 6. 332
Priuilegium & eius qualitas probari debet, quando exceptio, quæ cõtra illud opponitur, oritur ex vẽtre ipſius priuilegij. ibid. n. 7. 332
Poſſeſſio quæ eſt ex priuilegio, & in tertij præiudicium, non releuat ab onere probandi ĩs ſi ſit longæua. ibid. n. 3. 332
Priuilegium ſi non ſit in forma probanti, non probat. In Lucerina Fructuum. 7. Febr. 1590. num. 3. 910
Quando allegatur priuilegium & præſcriptio, manutenendus eſt ille qui priuilegium allegat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decemb. 1582. n. 2. 595
Ius magis reſiſtit poſſeſſioni præſcripta quàm poſſeſſioni per priuilegium, quia per priuilegium, non eſt adeo infecta. ibid. n. 3. 595

Dum

Dum dubitatur de reuocatione priuilegij, poſſeſſor interim eſt manutenendus. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. Ianuar. 1581. n. 3. 499

Priuilegium habens facultates limitatas non extenditur ultra conceſſa. Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. n. 2. 772

PROBATIO *probationem non excludit. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 5.* 575

In materia difficilis probationis probatio per præſumptiones & coniecturas eſt concludēs & eſt arbitraria. In Biſuntina et Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 5. 1459

Probatio vera et cōcludens aliquando ex coniecturis & præſumptionibus elicitur, ſed quales ſint & eſſe debeant, eſt arbitrarium iudici. Parmen. Status. 23. Febr. 1598. n. 4. 1267

Probatio dubia & non concludens non releuat. In Aretina Capellania. 16. Decembris 1594. num. 2. 1103

Appellatione probationis intelligitur de plena ſecundum ſubiectam materiam. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iun. 1573. n. 2. 207

Probatio clara præualet coniecturali. In Romana Scripturarum. 10. Iun. 1583. n. 5. 626

Probatio quæ non eſt plena, veriſimili coniectura diminuitur & offuſcatur. In Placētina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 4. 619

Probatio plena non poteſt per aliam plenam elidi. ibid. n. 9. 619

Probatio reſultans ex actuum correſpectiuitate dicitur clara & plena, & non præſumpta. Placētina Bonorū. 23. Maij 1583. n. 2. 619

Probatio actoris quæ non eſt plena ſed imperfecta, ſufficit quod à reo offuſcetur ad eam elidendam. In Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. num. 4. 889

Quando probationes actoris & rei non ſunt inuicem contrariæ, licet actor plenè probet, & reus ſemiplenè, ſufficit ad offuſcandam actoris intentionem. In d. Placentina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 5. 619

In caſu quo probationes non ſunt contrariæ, probatio imperfecta non tollit aliam imperfectam, ſed agitur de ea ſupplenda per delationem iuramenti. ibid. n. 10. 619

Probationes coniungi non poſſunt, ſed hoc intelligitur procedere, vbi ſingulæ ſunt in ſuo genere imperfectæ, ſecus eſt vbi in ſua ſpecie ſunt perfectæ. In Bononien. Officij. 27. Nouemb. 1595. n. 8. 1163

Probatio dubia & incerta contra producētem eſt interpretanda. In Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. n. 5. 469

Quando nō poteſt haberi directa probatio ſufficiunt præſumptiones & coniectura. Tarraconen. Penſionis. 16. Ianuar. 1595. n. 1. 1108

Contra probationem non admittuntur præſumptiones. In Romana Lignorum. 19. Iunij 1600. n. 2. 1372

De probationibus præſumptiuis, vide in verbo Præſumptio.

In pari probatione præualet probatio vltimi matrimonij, quia probatio prioris tendit ad nullitatem vltimi; vnde fortiores requiruntur probationes. In Romana ſeu Florentina Hæreditatis. 1. Iul. 1592. n. 1. 999

Probatio, quæ aliàs nō admitteretur, admittitur, quando fit ad validandum prius factum. Auximana Dotis. 26. Maij 1581. n. 6. 522

In re difficilis probationis, puta in re geſta in maritimis & longinquis partibus tempore belli minor probatio ſufficit. In Anconitana Cortorum. 23. Mart. 1582. n. 1. 572

In materia difficilis probationis leues probationes ſufficiunt. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. n. 8. 763

Vbi agitur de perpetuo præiudicio, ſemiplena probatio non ſufficit. In Concben. Erectionis. 25. Maij 1592. n. 2. 989

Probatio rei & poſſeſſoris cæteris paribus præferri debet. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. April. 1594. n. 11. 1073

Tranſlatio oneris probandi in reum aduerſarium non habet locum niſi in caſu contumaciæ. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 15. 1422

Actore nō probāte reus abſolui debet. ibi. n. 13. 1422

Qui nihil prætendit & nihil petit, nihil probare tenetur. In ead. 3. Iun. 1602. n. 2. 1436

Probatio facta quòd poſſit res ita eſſe, non excludit, quin etiam poſſit ita non eſſe. In Romana Lignorum. 19. Iun. 1600. n. 1. 1372

Probatio ſpecialis ſemper præualet generali. Toletana Matrimonij. 13. Maij 1588. n. 5. 818

Probatio illa dicitur veriſimilis, quæ eſt coniuncta cum diſpoſitione iuris communis. Gaditen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 8. 339

Res quæ non percipitur per ſenſum corporeum non probatur, niſi reddatur concludens ratio dicti. In Iſpalen. Iuris nominandi. 21. Maij 1590. n. 1. 928

Nemo præſumitur ſe velle grauare ſuperfluo onere probandi. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iul. 1577. n. 3. 344

Fundans ſe in errore conſenſum excludente, non dicitur concludenter probare, niſi probet illam qualitatem erroris. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. n. 2. 940

Agens ad reſciſſionem inſtrumēti iurati debet cōcludēter probare ſuam intentionem, aliàs probatio dubia non releuat. ibid. n. 1. & 8. 940

Non deducta nec probata in prima inſtantia poſſunt in ſecunda deduci & probari. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 4. 575

PROCESSVS *in dubio præſumitur integer. In Pacen. Erectionis. 28. Maij 1593. n. 6.* 1028

Aliud eſt quòd proceſſus ſit ſummarius & de plano, aliud quòd ſit nullus. In Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iun. 1585. n. 3. 698

Quando proceſſus eſt nullus, partes non poſſūt facere, vt producat iuris effectū, etiā quòd valeat tanquam actus iudiciarius. ibid. n. 4. 698

Qui

Qui dicit proceſſum nullum & defectiuum, debet illum exhibere integrum. In Parmẽ. Status. 15. Decembr. 1597. n. 4. Deciſ. 1250

Proceſſus non afficit non citatum. In eadem Parmen. Status. 14. Apr. 1600. n. 4. 1349

Idẽ nõ iudicatur de ſummario proceſſus, quod de originali. In Placentina Bonorum. 8. Febr. 1585. n. 3. 688

Proceſſus factus corã iudice recuſato eſt nullus, ſtantibus maximè proteſtationibus. In Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouem. 1589. nu. 1. 897

Proceſſus iudicis delegati, qui fuit allegatus ſuſpectus, cum ſubſequenti appellatione dicitur nullus. In Barchinonen. Adminiſtrationis eleemoſynarum. 31. Maij 1593. num. 3. 1031

Productio proceſſus in cauſa appellationis ſufficit quòd ante ſententiam fuerit facta, licèt non fuerit à principio productus. Valentina Capella. 7. Iun. 1596. n. 4. 954

Iudex non poteſt ſe fundare ſuper productione proceſſus verbali tantum, & cuius copia non fuit parti data. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 1. 377

Illa tantum pars proceſſus alias facti, cuius copia data fuit, dicitur de actis, non autem totus proceſſus. ibid. n. 4. 377

Suſpicio oritur contra habentem proceſſum in manibus & illum non exhibentem. In Carthaginen. Portionis. 1. Iulij 1594. num. 2. 1087

Proceſſus extractus vigore compulſorialium & parte citata dicitur eſſe in forma probãti. In Pacen. Erectionis. 28. Maij 1593. num. 1. 1028

Citatio ad videndum collationari proceſsũ vigore cõpulſorialium extractũ, tunc nõ requiritur quãdo ab initio facta fuit citatio generalis ad totã extractionem. ibid. n. 7. 1028

Proceſſus exhibitus à filio notarij abſentis ſatis dicitur recognitus & habitus pro proceſſu à patre conſcripto. ibid. n. 8. 1028

& in Pacen. Parochialiũ. 18. Iun. 1593. num. 2. 1035

In extractionibus proceſſuum, quæ fiunt in partibus longinquis & remotis, & cũ magna impenſa, non eſt tam ſcrupoloſè agendum ad ſubuertendum proceſſus, vbi ſatis conſtat fuiſſe ritè formatos. In Vlixbonen. Prioratus. 28. May 1600. nu. 3. 1391

Proceſſus ſacri officij Inquiſitionis ad alia Tribunalia non tranſportantur. In Pampilonen. Iur. ſuſſitandi. 1. Iul. 1583. num. 3. 637

Proceſſus nimis feſtinanter factus contra abſentem vt priuetur beneficio, non expectato ſpatio ſex menſium, excuſari non poteſt; maximè ſi per procuratorem allegata fuerint cauſa excuſationis. In Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iun. 1600. n. 3. 1366

Proceſsus ſuper alienatione rei Eccleſiæ à Cõmiſſario formatus non citata Eccleſia eſt nullus. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. nu. 2. Deciſ. 1307

PROCVRATOR *regulariter à principali releuari debet in his, quæ in mandato continentur, ſi tamen ſeruauerit formam mandati; ſecus eſt, in procuratore ad emendum, quando mandantem non certiorauit, & ſolitus erat prius certiorare, antequam emeret. In Romana Cedularum, 4. Maij 1590. nu. 1. & 3.*

vel quando procurator ſibi ipſi retinuiſſet facultatem alternatiuè ſibi adſcribendi vel principali. ibid. n. 4. 918

Præſumptio quòd quis cenſeatur certioratus à procuratore non ſufficit, vt quis priuetur iure ſuo. In Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. n. 1. 1239

Procurator habens mandatum generale ſpontè cõparendo in actis, dicitur deducere mãdatum ſuum ad ſpeciem. In Mediolanen. Matrimonij. 20. Febr. 1584. n. 3. 654

Quando inchoatur iudicium contra procuratorem generalem dãtur dilationes ad partes pro conſulendo principali; ſecus quando procurator generalis ſpontè cõparet poſt citationem principalis. ibid. n. 4. & 5. 654

Citatus à procuratore non repetens proteſtationem, videtur eum tanquam verum procuratorem approbare. In Burgen. de Couarruias. 4. Febr. 1591. n. 3. 933

Ex iuribus productis maximè cum notabili impenſa reſultat præſumptio mandati procuratoris. ibid. n. 2. 933

Mandatum procuratoris etiam poſt ſententiã produci poteſt parte non opponente, & ſententia ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi pars proteſtata fuerit neminem audiri niſi docto de legitimo mandato; quia ſi ante ſententiam non producatur, iudicium redditur nullum. ibid. n. 6. 933

Procurator verus ſi non doceat de mandato ſtante proteſtatione neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, ſententia eſt nulla. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. nu. 2. 1465

De mandato procuratoris. vide in verbo. Mandatum.

Procurator ex cauſa poteſt mentem ſui principalis declarare. In Romana Societatis. 15. Octobr. 1574. n. 6. 238

Procurator generalis non poteſt declarare mẽtem ſui principalis nec eius factum reſcindere ſine ſpeciali mandato; ſecus eſt, ſi mandatum ſit cum libera. ibid. n. 2. 238

Procurator habẽs mandatum cum libera poteſt ea omnia, quæ poteſt dominus. ibid. n. 3. 238

In procuratore cum libera, tantum importat libera, quantum generalis quo ad omnia. ibid. n. 5. 238

Per procuratorem etiam generale cũ libera poteſt fieri renunciatio ſocietatis. ibid. n. 1. 238

Procurator cũ libera poteſt pecunias domini inueſtire, an verò poſſit donare dubitatur.

In Romana Montium. 29. Octob. 1593. num. 5. Deciſ. 1048

Procurator ſine ſpeciali mandato appellationi renunciare non poteſt. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. nu. 3. 857

Confeſſio procuratoris non præiudicat domino, niſi habeat ſpeciale mandatum ad confitendum. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. n. 5. 987

Confeſſio procuratoris poteſt à principali tanquam erronea reuocari. In Compoſtellana Penſionis. 12. Octobr. 1584. n. 2. 674

& quando hæc regula non procedat. vide in Fauentina Bonorū. 27. Iun. 1583. n. 3. 634

Procurator conſtitutus ad exigēdum fructus cenſus non dicitur conſtitutus ad retrouēdendū. Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. n. 2. 831

Ex approbatione actus ſimilis per procuratorem in alio tempore facta non poteſt deſumi argumentum ad approbationē alterius actus poſtea facti. ibid. n. 6. 831

Procurator ſimpliciter conſtitutus ad lites nō dicitur conſtitutus ad lites futuras. Senogallien. Pradij. 5. Decemb. 1594. n. 6. 1100

Procurator conſtitutus ad exigendum à quibusuis tenetur etiam exigere à ſuis ſubſtitutis, nec excuſari poteſt, niſi oſtendatur ſua diligentia pro exigendo. In Romana Pecuniaria. 1. Decemb. 1586. n. 3. 759

& tenetur etiam pro ſuis ſubſtitutis nō ſolum de dolo, ſed etiam de culpa, niſi doceatur de diligentia pro exigendo. In eadem. 29. Maij 1587. n. 1. 786

Procurator conſtitutus ad confitendum poteſt ex cauſa negare. In Romana Societatis. 15. Octob. 1574. n. 7. 238

Procurator conſtitutus ad omnes cauſas & inſtantias cum fideiuſſione domini, cum clauſula de rato, dicitur effectus dominus litis & cauſæ. In Romana Pecuniaria, ſiue Exequutionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. nu. 3. 823

Mandatum procuratoris per mortem mandantis expirat, licèt effectus fuerit dominus inſtantiæ; ſecus ſi effectus fuerit dominus totius cauſæ & litis. ibid. n. 1. 823

Sententia lata ad fauorem hæredis, illius, qui procuratorem cōſtituerat, qui effectus fuit dominus litis, eſt nulla, ſi hæres non probauit ſe hæredem nec perſonā legitimauit; ſecus ſi conſtet quod erat puta vxor, ex quo ſatis dicitur tanquam vxor habere fundatam intentionem. ibid. n. 4. 823

Cum procuratore domino litis effecto iudiciū poſt mortem principalis continuare poteſt. Melitē. Pretij frumēti. 27. Maij 1596. n. 2. 1188

Procurator dominus litis effectus, quādo poſſit cauſam proſequi in ſecunda inſtantia, & quando dicatur dominus totius inſtantiæ vel etiam totius litis. In Toletana nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. num. 1. 1180

Cum procuratore domino litis effecto lis continuari poteſt, vbi non conſtat ab aliquo fuiſſe nec aditam, nec repudiatam hæreditatem. In Toletana Profeſſionis. 27. Octobris 1595. nu. 1. Deciſ. 1151

Procurator effectus dominus litis non poteſt reuocari, niſi ipſo & aduerſario cōſentiente. In Armena Bonorum. 20. Februar. 1573. num. 1. 195

licèt non ſit neceſſarius eius conſenſus niſi pro cōſeruatione ſuæ famæ, vt cognoſcatur, an ſit iuſtè reuocatus. ibid. n. 2. 195

Subſtitutio procuratoris effecti domini litis per reuocationem mandati expirat re integra, ſi verò ſimpliciter fuit ſubſtitutus vel vigore mandati habentis clauſulam ſubſtituendi, morte ſubſtituentis mandatum non expirat. ibid. n. 3. 195

Procurator non poteſt ab actore conſtitui ad litem ante litis conteſtationem. In Bononien. Bonorum. 27. Febr. 1598. n. 1. 1268

Procurator ſemel comparēs procuratorio nomine, ſi poſtea compareat cenſetur eodem procuratorio nomine comparere. In Vrgellen. Abbatiæ. 14. Ianuarij 1583. num. 5. 598

Per comparitionem principalis factam abſq. clauſula citra, &c. cenſetur reuocatus procurator; ſecus eſt, ſi compareat vnà cum procuratore. In Peruſina Hæreditatis. 30. Octob. 1587. n. 3. 800

Procurator præſumitur certioraſſe principalem, etiam ſi deſierit eſſe procurator, ſi adhuc comparuit in iudicio. In Peruſina Exequutionis. 10. Apr. 1595. nu. 4. 1123

Comparens vti procurator in expenſis condēnari non poteſt. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. n. 8. 1276

Rota non credit teſtibus dicentibus talem procuratorē aliquid feciſſe, niſi probetur mandatum, niſi res ſit veriſimiliter publicè nota. In Iſpalen. Iurisnominandi. 13. Februarij 1597. n. 4. 392

Procurator per conſtitutionem ſecundi cenſetur reuocatus, licèt ſecundo ſit data minor facultas quàm primo; ſecus ſi primus eſſet conſtitutus ad plures actus diuerſos. In Oriolen. Beneficiorum. 9. Iunij 1593. n. 5. & 6. 1033

Conſtituens procuratorem, ſi conſtitutus non acceptet, ſibi imputet. Rauennaten. Vallium. 6. Apr. 1579. n. 3. 400

Nemo tenetur citare procuratorē partis, qui mandatum non acceptauit. ibid. n. 4. 400

Quando cenſeatur conceſſa procuratori facultas ſoluendi debita domini, & an requiratur mandatum cum libera. In Romana Quinquaginta millium. 21. April. 1595. nu. 9. & 10. 1124

Societates cōtracta à procuratore pro defenſione cauſæ in Curia quando debeantur. In Salamantina Portionis. 16. Ianuarij 1602. n. 1. 1416

In-

Iuramentum per procuratorem præſtitum in actu adeptionis poſſeſſionis cenſetur per beneficiatum acceptatum & ratum habitum. In Leodien. Canonicatus. 28. Iun. 1602. nu. 3. Deciſ. 1447

Procurator examinatus pro eo, pro quo fuit procurator in ipſamet cauſa, non plenè probat, ſed eius fides diminuitur. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. n. 4. 1465

& ſi fuit procurator in vno articulo tantum, maximè ſi non ſit ſalariatus non omnino repellitur, licèt remaneat parum vulneratus. Monaſterien. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 27. Oct. 1572. n. 2. 176

Teſtis qui fuit procurator partis, examinatus cum interrogatorijs partis aduerſæ, licèt Signatura committat eius fidem arbitrio Rotæ, non ſolet tamen haberi pro bono, ſicut habētur alij teſtes, ſed examē eius redditur ſuſpectum. In Meſſanen. Baroniarum. 27. Maij 1569. n. 4. 78

PRODVCTIO teſtis habet vim expreſſæ approbationis. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 14. 295

Productio in iudicialibus approbationem importat, vt in ſcripturis, inſtrumentis, & actis alterius iudicij productis. ibid. n. 7. 295

Productio ſcripturarum limitatè facta ad illum tantum finem, ad quem ſit, ſuffragatur. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouembr. 1578. nu. 5. 377

Productio iurium facta coram arbitris iuris ante compromiſſi acceptationem eſt nulla. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. nu. 6. 697

Per productionem iurium factam coram arbitris ante actoris petitionem, non inducitur litis conteſtatio. ibid. n. 9. 697

Productio iurium facta coram vno tantum arbitrorum iuris eſt nulla, niſi fiat coram omnibus; poteſt tamen talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat coram alijs arbitris parte præſente, ſecus eſſet ſi fieret parte abſente & non citata, quia tunc eſſet nulla. ibid. nu. 7. 697

Ex productione iurium, quæ quis verisimiliter habuit à principali, præſumitur mandatum. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. nu. 4. 973

De productione Actorum. vid. in verb. Acta.

De productione Teſtis. vid. in verb. Teſtis.

PROFESSIO intelligitur de tribus votis, quæ à religioſis emittuntur. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1590. n. 8. 121

Profeſſus propriè non dicitur, qui proprijs non caret, & in domo cum vxore viuit. ibid. nu. 3. 121

PROHIBITIO expreſſa impedit dominij translationem. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Nouem. 1578. nu. 4. 374

Idem ſi cum prohibitione concurrat hypotheca. ibid. n. 6.

Prohibitio expreſſa alienationis bonorum facit ceſſare diſpoſitionem Auth. res quæ. C. comm. de legat. quod procedit, quando prohibitio eſt abſoluta impediens dominij trāſlationem, aliàs ſecus. In d. Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. n. 10. Deciſ. 447

Prohiberi poteſt tam per viam contractus quàm vltimæ voluntatis, ne bona fideicōmiſſo ſubiecta alienentur pro dotandis fœminis, quo caſu ceſſat diſpoſitio Auth. res quæ. C. comm. de legat. ibid. n. 1. 447

Prohibitio facta in contractu regulariter nō impedit dominij translationem, quamuis alienans teneatur ad intereſſe: an autem impediatur translatio dominij, quando appoſita eſt hypotheca. vid. in ead. Portuen. 24. Octobr. 1580. n. 3. & 4. 477

Prohibitio de non alienando iurata in cōtractu an impediat dominij translationem. ibid. n. 7. 477

Actus factus contra expreſſam prohibitionem eſt nullus, & in eo impeditur dominii trāſlatio; ſecus eſt, quando actus factus eſt à prohibito, qui ignorat prohibitionē. ibid. nu. 2. & 5. 477

Alienatio facta à prohibito alienari in eum, qui ignorat prohibitionem, transfert dominium. ibid. nu. 5. 477

Ignorantia prohibitionis alienandi in dubio præſumitur in acquirente, maximè cōcurrente verisimilitudine. ibid. n. 6. 477

Venditor non excuſatur ab obligatione damnorum & intereſſe, in quibus per pactum expreſſum ſe obligauit, prætextu ignorantiæ prohibitionis alienationis. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. n. 3. 787

& vltra damna & intereſſe tenetur etiam de euictione ex natura actionis ex empto. ibid. nu. 4. 787

Venditor ignorans prohibitionem nō tenetur ad intereſſe extrinſecum, ſed tātum ad intrinſecū circa rem, ſiue ſcienter ſiue ignoranter alienauerit. ibid. n. 9. 787

Venditor rei prohibitæ alienari non tenetur præciſè dominium rei venditæ in emptorē transferre, ſed ad intereſſe tātum tenetur. ibid. n. 12. 787

Vbi alienatio eſt prohibita fauore alterius quàm alienantis, prout eſt fauore vocatorum ad fideicommiſſum, alienatio quo ad præiudicium alienantis tenet, nec eſt prohibita. ibid. nu. 16. 787

Prohibitio alienationis expreſſa eſt illa, quæ reddit actum ipſo iure nullum à principio; ſecus eſt, in tacita. ibid. nu. 14. 787

Fideicommiſſum conditionale differt ab expreſſa alienandi prohibitione, cum in hoc caſu dominiū rei prohibitæ alienari pleno iure nō ſpectet ad prohibitū, vbi agitur de validitate & æſtimatione rei. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 2. 328

Prohibitio alienationis rei impedit dominii translatione; in fideicommiſſum verò non impedit, bene illam reuocat. ibid. n. 13. 328

Conſentiens alienationi rei probibitæ alienari cadit à iure ſuo. ibid. n. 15. Deciſ. 321
Dominium rei probibitæ alienari non dicitur pleno iure ſpectare ad eum, cui facta fuit probibitio. ibid. n. 1. 321
& ob id per alienationem dominium non transfertur in emptorem. ibid. nu. 11 321
Pro re probibita alienari vēdita datur actio quanto minoris, euictione etiam nō ſequuta. ibid. n. 7. 321
Bona alienata contra expreſſam probibitionē poſſunt per alienantē in legitimā imputari ad effectū ſuſtinendi alienationē, dummodo exceptio ligitima ſit liquida. ibid. n. 16. 321
Probibitio alienationis regulatur iuxta terminos fideicommiſſi præcedentis. Firmana Fideicōmiſſi de Aegidijs. 5 Maij 1593. n. 10. 1023
Probibitio alienationis facta ſolum haredibus inſtitutis & ſubſtitutis dicitur perſonalis, nec inducit fideicommiſſum in his, qui non ſunt in conditione poſiti. Forolinien. Fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. nu. 2. 482
Probibitio intelligitur in terminis præcedētis ſubſtitutionis, quæ ſi euaneſcat, euaneſcit etiā probibitio, vti ab ea dependēs. ibid. n. 3. 482
Probibitio alienationis à ſubſtitutionibus recipit interpretationem. In Fanen. Bonorum. 5. iun. 1589. n. 5. 883
Probibitio alienationis facta cum expreſſione cauſæ, puta quia vult teſtator bona remanere in ſuis deſcendentibus. facit quòd in fideicommiſſo comprehendantur etiā nepotes, & alij deſcendentes propter verborū generalitatem. ibid. nu. 3. 883
Probibitio alienationis licèt extendatur in infinitum etiam per mille generationes, habet tamen tantummodo locum exiſtentibus maſculis deſcendentibus ipſius teſtatoris; ſecus eſt, in non ſuis, aliàs multiplicarentur fideicommiſſariæ ſubſtitutiones in infinitum in perſonas non cogitatas nec vocatas. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 19. & 20. 1486
Per probibitionem poſt fideicommiſſum abſolutum factā, ne hæres poſſit bona ante ætatem vigintiquinq. annorum alienare, non cenſetur ſublata legis probibitio ex fideicōmiſſo reſultans poſt dictam ætatem. Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. nu. 10. 829
Probibitio adiecta cauſa, eo quòd teſtator velit bona conſeruari, inducit perpetuum fideicommiſſum. In Romana de Cincijs. 17. Nouemb. 1597. nu. 4. 1244
Probibitus ad tempus alienare an & quando poſt illud poſſit. ibid. n. 5. 1244
Alienatio per fideicommiſſum probibita quibus caſibus ſit permiſſa. ibid. n. 8. 1244
Probibitus alienare ſine conſenſu alicuius an eo mortuo poſſit liberè alienare. ibid. n. 7. 1244
Ceſſante probibitione expreſſa teſtatoris, an ceſſet probibitio tacita legis in alienatione fideicommiſſi. ibid. n. 6. 1244
Probibitus alienare cenſetur etiam ad ſucceſſionem vocatus. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 7. Deciſ. 1486
Probibitio alienationis poſita conſequutiuè ad fideicommiſſum reſtringitur ad eius terminos. In Romana Fideicommiſſi de Stāchis. 13. Ianuar. 1597. nu. 12. 1216
Vt ex probibitione ius acquiratur, requiritur vt probibitus probibitioni acquieſcat. In Valentina Capellæ. 27. Iun. 1594. n. 1. 1086
Probibitio alienationis extra familiam, vel grauamen relinquendi in familia differūt à nominatione plurium perſonarum vocatarum, quia in grauato relinquere in familia ſatisfit teſtatori relinquendo vni; ſecus eſt, quādo plures perſonæ ſunt nominatim vocatæ, quia relinquendo vni non ſatis ſit voluntati diſponentis. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. n. 2. 874
Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit probibitus alienare, & tamen quòd alienando nō cadat à iure ſuo. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Mart. 1576. n. 9. 288
Probibita alienatione cēſetur probibita locatio ad longum tempus. ibid. n. 12. 288
Probibitio alienationis adiecta in locatione ad lōgum tempus facit tantum nullitatem alienationis, non autem caducitatem. In Zamoren. Caſtri. 10. Decem. 1576. nu. 4. 313
Bona probibita alienari non poſſunt vendi vel diſtrahi pro ſoluendis debitis probibētis, quod verum eſt in debito chyrographario & continente perſonalē actionem tantū non autem in hypothecaria, cui per probibitionem non præiudicatur. In Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. n. 1. & 2. 504
Quo ad probibitionem alienationis, bona Eccleſiaſtica, & bona militiarum religioſarū, & Confraternitatum laicalium non differunt. In Anconitana Prædij. 3. Martij 1586. n. 7. 724
De probibitione legitimæ vel Trebellianicæ. vide in verb. Legitima, & in verb. Trebellianica.
In probibitis non ſtatur aſſertioni contrahentium. In Romana Deuolutionis Domus. 30. Octobr. 1602. n. 4. 1458
PROMISSIO *ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem bonorum, & de euictione in forma & ſecundum formam ſtatutorum, ſine aliqua mentione euictionis ex natura rei nō comprehendit ipſam euictionem ex natura rei. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decem. 1603. n. 5.* 1480
Promiſſio de ſtando iuri & iudicatum ſoluēdo pro aliquo & litis conſortibus, ſi nulli adſit litis conſortes tota promiſſio pro illo nominato facta cēſetur, & in eius perſona reſidet, & cōtra eū poteſt fieri liquidatio abſq. alio proceſſu, quod procedit, etiā ſi fideiuſſor poſtea efficiatur ipſe litis conſors. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576. n. 1. & 2. 304
Promittens rem liberam reſtituere ſi reſtituit obligatam, non dicitur liberam reſtituere.
Ro-

Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. nu. 3. Deciſ. 576

Promittens ſpecialiter in venditione hoc vel illo pacto ſeſe habere, poteſt cogi ad illud praſtandum, quod promiſit. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 4. 321

Promiſſio facta, quòd in euentum non ratificationis promittens teneatur ad obſeruantiam omnium promiſſorum, necnon ad dāna & intereſſe, non facit quòd ob id intelligatur receſſum à priori obligatione faciēdi ratificare. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. nu. 4. 1136

Promiſſio de non vendendo rem alteri tenet, & hares promittentis cogi poteſt, licèt in promiſſione de harede non ſit facta mentio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decem. 1587. nu. 1. 805

Promiſſio de non vendendo rem alteri quàm tali non imponit neceſſitatem vendendi, illi cui ſit promiſſio, ſed tantū dicitur per illud ſublata facultas vendēdi alteri, ſi declarauerit ſe velle rem vendere. ibid. nu. 11. 805

De promiſſione ſiu pacto de vendendo. vide in verb. Venditio.

Verbum, promiſit, in donatione explicitè importat ſtipulationem notarij, & hoc procedit etiam pro abſente, licèt per notariam non fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. In Vrbeuetana Hareditatis. 15. Iun. 1580. n. 1. 472

De promiſſione de releuando. vid. in verb. Releuatio.

De promiſſione de non contraueniendo. vid. in verb. Contrauentio.

Proprietatis mentio nō cadit niſi in priuatas perſonas. In Spoletana ſeu Fulginaten. Confinium. 28. Ianuar. 1585. n. 2. 686

Portio vocate ad inueſtituram conſolidata cum proprietate non poteſt ſubhaſtari & deliberari per ceſſionarium iurium illius, qui rem alteri ceſſit, ad cuius vitam conceſſa fuerat, ſtāte pacto in conceſſione, quòd res non poſſet vendi, cedi, pignorari, locari vel quomodolibet alienari non requiſito prius dominio directo, ſi velit praferri. Romana Vinea. 29. Ianuar. 1588. n. 2. 808
amplia. vt ibid. nu. 3.

Prorogationes fatalium poſſunt per iudicem dari ex officio. Iſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. Maij 1578. n. 4. 362

Prorogationes obtenta ab aſſertis procuratoribus dicuntur ratificata per vlteriores prorogationes obtentas à legitimis procuratoribus. ibid. nu. 3. 362

De prorogatione iuriſdictionis. vide in verb. Iuriſdictio.

De prorogatione inueſtitura. vid. in verb. Inueſtitura.

Protectio ſpecialis Papa eximit Eccleſiam ſeu monaſterium à poteſtate Ordinarij. In Salsburgen. Exemptionis Prapoſitura. 10. May 1593. nu. 5. 1025

Monaſterium in ſui fundatione ſuſceptum ſub protectione ſedis Apoſtolica, an & quando cenſeatur ab initio acquiſitum Eccleſia Romana. ibid. n. 1. 3. & 4. Deciſ. 1025

Protestatio remouet conſenſum ab actu futuro contrario, quoties ſumus in his, qua pendent à voluntate proteſtantis. Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. n. 5. & 6. 859
Item remouet conſenſum ab actu ſequenti, quoties reſpicit futurum, & durat cauſa metus. In ead. 17. Mart. 1589. nu. 5. 863

Proteſtationes declarat animum proteſtantis. Turritana Tertiaria. 18. Decē. 1595. n. 9. 1168

Per taciturnitatem quis non cenſetur recedere à prioribus proteſtationibus. Romana Pralationis. 4. Maij 1576. n. 18. 295

Proteſtatio pracedēs in dimiſſione poſſeſſionis declarat voluntatem dimittentis non eſſe dimittere poſſeſſionē, nec ſibi in aliquo iure quomodocunq. competenti praiudicare; contrarium tamen vide in Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. nu. 5. & 19. 773

Proteſtatio partis nō probat ad fauorem proteſtantis cum ſit eius aſſertio. In Rauennaten. Bonorum. 21. Maij 1568. n. 1. 52

Proteſtatio in iudicialibus in ſingulis actibus repeti debet. In Parmen. Status. 12. Februar. 1596. nu. 7. 1169
& in Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 2. 1057
& in Toletana Primitiarum. 27. Febr. 1581. nu. 3. 502

Proteſtatio facta ab eo, qui nullum ius impediendi habet, nihil operatur, ſed tantum eſt iuris praſeruatiua. In Romana Caſalis. 1. Mart. 1574. nu. 4. 221

Proteſtatio intereſſe habentis eſt per iudicem admittenda. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. nu. 8. 1146

Proteſtatio intelligi debet iuxta naturam contractus, cui apponitur. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. num. 5. 537

Proteſtatio praſeruat ius competens, non tamen aliquid tribuit. In Romana Legitima. 9. Decembr. 1598. nu. 5. & 7. 1303

Proteſtatio clandeſtina & ad notitiam partis non deducta nihil operatur. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. n. 3. 1085

Proteſtationes clandeſtina an & quando ſint habenda in conſideratione. In eadem. 23. Mart. 1594. nu. 4. 1070

Obtinens ſequeſtrum cum proteſtatione non amittit poſſeſſionem. In S. Agatha Parochialis Sancti Angeli. 20. Februar. 1576. num. 5. 287

Proteſtatio non operatur in his, qua ſunt iuris, & à voluntate noſtra non dependent. In Burgen. Iuriſdictionis. 29. Octobris 1586. nu. 2. 754

Proteſtatio adiecta paritioni, ſi ſit contraria facto, nihil operatur; ſi verò poteſt

ſtare ſimul cum facto & paritione,non impedit, quo minus ſit ſufficienter paritum. ibid.nu.3. Deciſ. 754

Proteſtatio facta in ſolutione non tollit effectum priarum ſolutionum ſine proteſtatione factarum. In Romana Penſionis. 5.Decembr.1601.nu.4. 1411

Proteſtatio facta ab vno ex Canonicis in Capitulo ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicente. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembr. 1585.nu.1. 708

De proteſtatione facta neminem audiri niſi docto de legitimo mandato. vide in verb. Mandatum, & in verbo Procurator.

Comparens coram iudice recuſato ſine aliqua proteſtatione cenſetur receſiſſe à recuſatione propoſita. In Corduben. Redecimarū. 14. Ianuar.1594.nu.1. 1057

Proteſtatio recuſationis iudicis tendit ad finem, ne iudex procedat ad vlteriora. In Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouembr. 1589.nu.7. 897

Proteſtatio defectus iuriſdictionis non releuat, ſi non fuit repetita; maximè quando poſt eam fuerunt facti actus poſitiui. In Cæſarauguſtana Decimarum. 13. Octobr. 1576. nu. 1. 308

Proteſtatio poſita in regula de iure quæſito non tollendo, tollit conſenſum & volūtatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13.Iun. 1594. nu. 9. 1082

Teſtis dicens ſe feciſſe proteſtationem ſponte ſua non autem ab aliquo perſuaſum, ſi fateatur ſe cum aliquo alloquutum, qui ei perſuaſerit, quòd talem proteſtationem faceret, dicitur inſtructus & ſubornatus, & contraria depoſuere. In Parmen. Status 24.Nouembr.1599.nu.8. 1330

Tacita receſſio à proteſtatione colligitur ex citationibus & alijs actibus poſt eā factis. In Palentina Decimarum de Vſillos. 5. Iun.1566.nu.2. 3

Depoſitum factum in banco cum expreſſa proteſtatione non amoueri, niſi ipſo citato exactum de facto abſque citatione, male exactum dicitur. & de facto venit reponendum. In Anconitana Pecuniaria. 10. Decem.1601.nu.1. 1412

PROTOCOLLVM dat robur inſtrumento, licèt careat ſubſcriptione & ſigno notarij ſi illius nota ſit in eo deſcripta. In Parmen. Status.7.Febr.1590.nu.12. 909

Conſ. Alex. 153. nu. 8. vol. 2. quomodo intelligatur ista ſcripturam non habentem ſubſcriptionem notarij, non exiſtentem in filcia, quæ habeat vim protocolli. ibid.nu 1. 909

Scriptura vna vel plures imperfecta reperta in protocollo notarij non derogant fidem cæteris perfectis. ibid. nu.8. 909

Ex conſuetudine aliquorum locorum filcia ſcripturarum habetur loco protocolli, licèt ſint folia volantia, quando habet rubricellam. ibid.nu.10.& 13. Deciſ. 909
& in eadem.26.Iun.1589.nu.2. 888
& 15. Decem. 1589.nu.4. 902

Inſtrumenta reperta in protocollo de neceſſitate ad illorum perfectionem non requirūt omnia, quæ in inſtrumentis publicis requiruntur contra Purpurat. & alios qui dicunt hanc opinionem tenentes loqui contra communem. In eadem.7.Febr. 1590. num.4. 909

Singula inſtrumenta protocolli non habentia ſubſcriptionem & ſignum notarij, ſi tamen alia requiſita habeant inſtrumentorum perfectionem cōcernentia expleri poſſunt, cum in protocollo non requiratur ſubſcriptio & ſignum. ibid.nu.3. & 6. 909
& in ead. 15. Decem. 1589. nu. 3. 902

De teſtamento reperto in protocollo notarij ſibi dato ad cuſtodiendum, poteſt notarius illud dare ſub forma inſtrumenti per ſe rogati tanquam inter protocolla reperti, narrando eius qualitatem. In eadem.7.Febr. 1590.nu.9. 909

Scriptura in protocollo non ſubſcripta & carens ſigno impugnari non poteſt, tanquam non authentica, ſi habeat clauſulam actū. In ead.26. Iun.1589.nu.9. 888

Scriptura in protocollo notarij reperta, ſcripta manu aliena, non dicitur authentica, ſecus eſt ſi in margine ſit ſcriptum manu eiuſdem notarij, de voluntate mea. ibid. num. 3. 888

Teſtamenta licèt non manu notarij ſcripta, reperta in ſuo protocollo et tradita ad effectum eam publicandi, dicuntur authentica. ibid. num. 4. 888

PROVISIO hominis in identitate rationis generalis non tollit prouiſionem legis. In Cremonen. Iuriſpatronatus. 6. Iun. 1578.nu.13. 364
Idem eſt in caſu, in quo ab homine non fuit prouiſum propter diuerſitatē caſuum, qui diuerſis temporibus accidere poſſunt, quod etiam procedit ſiue prouiſio hominis ſit de iure communi, ſiue de iure ſpeciali. In ead. 21. Nouem.1578.nu.10. 378

Prouiſio hominis facit ceſſare prouiſionem legis. In Albanen. Donationis.20.Iun.1588. num. 3. 829

Prouiſio ſtatutaria, licèt contra ius, dicitur ordinaria in loco, vbi viget ſtatutum. In d. Cremonen.21,Nouem. 1578. num. 12. 378

Prouiſio hominis in vnum caſum non excludit prouiſionem legis in alijs caſibus. In Albanen. Donationis. 26. Octobr. 1588. num. 8. 837

Per expreſſam prouiſionem hominis dicitur receſſum à prouiſione legis. ibid. nu. 2. 837

Prouiſiones Papæ non præiudicant, nec immutant ſtatum Eccleſiæ, niſi concurrat ſcientia & voluntas ipſius. In Oſtunen. Capella.

pella. 27. Nouembr. 1598. n. 2. Deciſ. 1301

In prouiſione Apoſtolica facta ad commodum alicuius præſumitur eius ſcientia, niſi probetur ignorantia. In Segobien. Canonicatus 6. Febr. 1589. nu. 1 856

Scientia prouiſionis plena & indubitata arguitur ex mãdato prouiſi dato ad reſignãdum idem beneficium. ibid. nu 2. & 7. 856

Item arguitur ex impenſa facta in prouiſione, ex qua præſumitur mandatum. ibid. nu. 1. & 3. 856

Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij. In Aquinaten. Iuris patronatus. 9. Iun. 1600. nu. 4. 1367

& in Aſculana Prioratus. 1. Iul. 1587. num. 3. 799

Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij de eo prouiſionẽ facere poteſt. In Mediolanen. Beneficij. 1. Iun. 1592. nu. 2. 990

Prouiſio Apoſtolica anterior eſt præferenda non obſtante iurepatronatus ex priuilegio. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. num. 8. 1395

Prouiſio Apoſtolica concurrens cum prouiſione ordinarii ſub eadem data præualet, maximè concurrentibus reſeruationibus, ſecus eſt in Iurepatronatus laicorum. In Vercellen. Capellæ. 28. Ianuar. 1598. num. 1. & 2. 1263

Noua prouiſio non ſuffragatur ei, qui antea erat in poſſeſſione, niſi iuſtificetur in omnibus, in quibus venit iuſtificanda. In Mediolanen. Parochialis. 23. Iun. 1600. num. 1. 1374

Vnica prouiſio, quæ non durauit tanto tempore, quod ſufficiat pro ſtatus beneficij mutatione, non præiudicat, nec quiquam operatur. Seguntina præeminentiarum. 22. Mart. 1604. nu. 5. 1495

Vbi Papa præuenit in prouidendo, non datur cõcurſus tituli. Calagurritana de Albayna. 23. Mart. 1602. nu. 3. 1426

Prouiſio, quæ loquitur de beneficio ſimplici, cum ſit ſeruitorium, ob id nõ redditur nulla, ſi conſtat de certo corpore beneficii, & prouiſus ſit idoneus tam ad vnum, quàm ad aliud. Oriolen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 1. 1026

Prouiſio in qua fuit omiſſa qualitas beneficij, non vitiatur, niſi ſit doloſa & talis, quæ retraxiſſet concedentem, dũmodo adſit habilitas in prouiſo. ibid. nu. 2. 1026

In prouiſione facta à Papa de Cõmenda religionis non poteſt Magnus Magiſter ſe intromittere, nec prouiſum remouere, etiã quòd prouiſus à Papa eſſet ad nutum amouibilis. In Aretina Cõmenda. 13. Mart. 1587. nu. 6. 772

In mandatis de prouidendo, & in expectatiuis tempus vacationis & exequutionis attendi debet. In Louanien. Iurisnominãdi. 26. Iun. 1602. nu. 4. 1444

Qui habet mandatum de prouidendo ad beneficium ſimplex, non poteſt illud acceptare, ſi poſtea effectum fuerit curatum. ibid. num. 5. Deciſ. 1444

PROXENETA *non probat, præſertim ſi affert rationem mercedis. In Anconitana Coriorum. 27. Maij 1573. nu. 2.* 206

PROXIMIOR *quis eſſe probatur, quando non apparet alium adeſſe, qui proximiorem ſe affirmet. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. May 1598. nu. 8.* 1282

Sufficit probare proximitatem abſque eo, quòd probetur non adeſſe alios proximiores. In Leodien. Hæreditatis. 17. Ianuarij 1597. num. 1. 1219

Qualitas proximitatis non poteſt verificari tempore euenientis conditionis in primogenito, ſi alius extet, qui tempore cõditi teſtamẽti ſit in pari gradu cum teſtatore, niſi teſtator tempore teſtamenti ſit proximior. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouem. 1571. num. 2. 145

Proximitas agnati non poteſt dari reſpectu teſtatoris niſi ipſo volente. ibid. nu. 9. 145

In fideicommiſſis conditionalibus quando attendatur tempus euenientis conditionis in caſu vocationis proximioris primogeniti. ibid. nu. 1. & 7. 145

PVBLICATIO *reſignationis facta extra tempus datum ad publicandum eſt nulla. In Mediolanen. Parochialis. 29. Maij 1600. nu. 1.* 1363

Coſtitutio Gregorij XIII. de publicandis reſignationibus eſt perpetua. ibid. nu. 3. 1363

In publicatione reſignationis exprimendum eſt nomen prouiſi, alias publicatio eſt nulla. ibid. nu. 7. 1363

Impetrans beneficium à Papa tanquam deuolutum ob negligentiam Ordinarij habet tãtum tres menſes ad publicandum iuxta Conſtitutionem Gregorij. ibid. nu. 2. 1363

Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem comprehendit etiam beneficia iurispatronatus. In Placentina Capellania. 15. Iun. 1598. num. 5. 1289

Ordinarius non poteſt cõferre beneficium vacans ob non publicationem propter reſeruationem Conſtitutionis Gregorij XIII. ibid. nu. 3. 1289

Inter reſignationem factam in manibus Papæ ad fauorem, & eam, quæ fit in manibus Ordinarij, nulla eſt differentia ad effectum Conſtitutionis de publicandis. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. num. 4. 1309

In gratia obtenta ex cauſa reſignationis impetrans tenetur docere de publicatione etiã quod reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij. ibid. nu. 1. 1309

Beneficium reſignatum ex cauſa vnionis non indiget publicatione. ibid. nu. 5. 1309

& in ead. 26. Octobr. 1598. nu. 5. 1297

Reſi-

Reſignatarius moriens in poſſeſſione beneficij poſt ſex menſes datos ad publicandum, non docto de publicatione, facit intrare regulam, & beneficium vacat per mortem non autem per reſignationem. In Coneben. de Vetetta. 13. Nouem. 1579. n. 3. Deciſ. 422

Ad probandum vacationem beneficij per reſignationem debet probari publicatio. ibid. num. 4. 422

& in Mediolanen. Parochialis. 29. Oct. 1598. nu. 3. 1297

In iuſtificatione gratia eſt probanda publicatio reſignationis. In Telſina Beneficy. 31. Ianuar. 1594. nu. 4. 1064

Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficiũ ob non publicationẽ, quod de eo, qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis. ibi. n. 5. 1064

De publicatione proceſſus. vide in verbo Notarius.

PVPILLVS *habet intentionem fundatam in teſtamento patris non abolito neque cancellato. In Firmana Bonorum. 18. Martij 1583. nu. 2.* 609

Poſſeſſio pupilli mortui in tutore dicitur cõtinuare, nec dicitur vacans ſeu vacua. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. num. 5. 82

Tutor poſt mortem pupilli habet bonorum cuſtodiam, & intereſſe ratione adminiſtrationis. ibid. nu. 1. 82

Tutor non ſibi ſed pupillo poſſidet, ſicut dicitur de procuratore. In eadem. 10. Iun. 1569. nu. 1. 80

Pupillo non expedit dari tutorem vel curatorem, quando omnia patris bona fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis; ex quo ſit omnibus bonis priuatus. In Romana Donationis. 22. Iun. 1588. n. 3. 830

vel quando adeſt magnum æs alienum, vt à creditorum moleſtijs liberetur. ibid. nu. 5. contrarium tamen. vid. ibid. nu. 10. 830

Patruus pupilli ex legis diſpoſitione habetur pro legitimo tutore, ſed hoc procedit ſecũdum tempora Digeſtorum & Codicis, ſecus de iure Authenticorum. ibid. nu. 6. & 11. 830

Tutor non poteſt facere incidere in pœnam ſuos pupillos. In Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1579. nu. 3. 421

Confeſſio pupilli adminiculata probat. In Romana Tutelæ. 21. Iun. 1602. nu. 1. 1443

Si adminiſtratio bonorum pupilli legitimè ſit decreta tutori, remedium can. redintegrãda non competit pupillo agenti ſpolio in contractu tranſactionis, licet tranſactio ſit facta ſine iudicis auctoritate; ſi verò non fuit data adminiſtratio, tunc remedium dicti canonis competit. In Caualicen. Spolij Bonorum. 7. Maij 1571. nu. 1. & 3. 135

PVRGATIO *ſemper de æquitate Canonica admitti debet. In Romana Caſalis Marciliani. 26. Maij 1588. nu. 7.* 819

Purgatio moræ, quæ ſit celeri ſatisfactione, in pœnis legalibus admittitur. ibid. nu. 12. 819

De purgatione moræ. vide in verb. Mora.

QVALITAS *eſt probanda ab eo, qui eã allegat. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. nu. 1. Deciſ.* 326

Facilius præſumitur qualitas quàm ſubſtantia. Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iul. 1575. nu. 13. 264

Effectus qualitatis ſuperuenientis non impeditur per qualitatem præcedentem in eadem perſona. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594. nu. 4. 1058

Qualitas attenditur, cuius contemplatione eſt diſpoſitum, & non alia. ibid. nu. 9. 1058

Eadem perſona vbi duplicem gerit qualitatẽ, diuerſo iure cenſeri poteſt. ibid. nu. 6. 1058

In vno & eodẽ corpore poſſunt diuerſæ qualitates concurrere, ita vt ratione vnius detur exemptio, & ſecus ſit ratione alterius. ibid. nu. 8. 1058

Vbi aliquæ qualitates ſunt in vno, quæ non ſunt in alijs, niſi probetur fuiſſe contemplata, non conſtituitur differentia inter eas perſonas & aliàs nõ habentes illas qualitates. In Romana de Caſarinis. 19. Nouem. 1601. nu. 5. 1409

Vbi agitur de qualitate aliqua à ſtatuto requiſita, per quod data ſit certa forma aliquid probandi, tunc requiritur plena probatio, nec ſufficit ſemiplena. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. nu. 6. 162

Fundans ſe in ſtatuto vel diſpoſitione qualificata, tenetur qualitatem illam verificare. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. nu. 6. 404

& in Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. num. 8. 738

& in Rauennatẽ. Bonorum. 15. Iun. 1584. num. 1. 670

Repetitio qualitatis fieri non poteſt in cauſis ſeparatis, & vbi ratio recti ſermonis non patitur. In Romana Diuiſionis bonorum de Piatetis. 11. Decembr. 1570. nu. 3. 120

Qualitas reſpiciens intentionem rei non eſt probanda ab actore, ſed ab ipſo reo. In Lucerina Fructuum. 7. Februarij 1590. num. 1. 910

QVANTITAS *rei conceſſæ arguitur ex reſponſionis quantitate. In Fauentina Bonorum. 27. Iun. 1583. nu. 2.* 634

Ex quantitate ſoluta pro obtinenda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu. 10. 1362

Ex quantitate penſionis cognoſcitur, an ſimus in locatione vel emphyteuſi. In Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. num. 3. 546

Teſtis deponens de certa quantitate, quæ ſuperat ſummam, ſuper qua deponi debet, nõ probat & eius dictum non applicatur quãtitati de qua deponere debet. In Placentina Bonorum. 5. Nouembris 1584. num. 3. 676

QVARTA *Epiſcopo non debetur in relictis factis pauperibus in genere. In Syracuſana Quarta. 5. Mart. 1586. n. 1. Deciſ.* 726
Item non debetur de relictis pro reſtauratione Eccleſiæ matricis, pro ædificatione, & reparatione Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, & quid ſit, ſi Eccleſia non indigeat reparatione. ibid. nu. 3. 726
Item non debetur de relictis pro ſubuentione Eccleſiæ reſpectu luminarium, ornamentorum, & aliorum ad cultum diuinum pertinentium. ibid. nu. 4. 726
Item non debetur de relictis pro operibus pijs in genere, ſi legatum per exequutores diſtribuatur in fabricam, luminaria, ornamenta Eccleſiæ vel in concernentia cultum diuinum ſecus ſi diſtribuatur in vſum non priuilegiatum locorum piorum. ibid. num. 5. 726
Item non debetur de relictis factis pro maritandis puellis ſingulis annis. ibid. n. 6. 726
Item non detrahitur de relictis perſonis ſecus in relictis pauperibus certi loci, quia legatum videtur factum intuitu illius loci. ibid. nu. 2. 726
De quarta decimarum debita Epiſcopo. vid. aliqua in verb. Decima.
De lucro quartæ partis dotis, quod prouenit præmoriente vxore. vid. in verb. Dos.
QVIETANTIA *æquiparatur veræ ſolutioni reſpectu tantum liberationis, non autem ad effectum vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. n. 3.* 302
Confeſſio de recepto facta mediante quietãtia, & excomputatione in ſolutione alterius debiti, non facit cõſtare de vera & actuali ſolutione debiti, de quo agitur. ibid. n. 2. 302
Quietantia creditoris probat ſolutionem. In Romana Pecuniaria. 4. Februar. 1600. num. 2. 1339
Quietantia cantans nomine debitoris per manus tamen tertij facit, quòd ſolutio cenſeatur facta de pecunijs debitoris. Anconitana Cenſus. 28. Iun. 1600. nu. 1. 1378
Mulier quietans ex cauſa neceſſaria, ſolemnitatibus ſtatuti non indiget. In Romana Domus, ſeu Nullitatis Concordiæ. 5. Iun. 1595. nu. 2. 1133
QVINDENNIA *de iure communi non ſunt nota. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. nu. 4.* 1401
Quindennia loco Annatarum ſubrogata dicuntur. ibid. nu. 2. 1401
& in eadem. 5. Decembr. 1601. n. 1. 1401
Quindenniorum exactio locum habet non ſolum ad fauorem Cameræ ſed etiam cæterorum ab ea ius habentium. In eadem. 27. Iun. 1601. n. 3. 1401
Quindennia quomodo fuerunt introducta & quare. In ead. 5. Decemb. 1601. nu. 10. & 28. 1410
Ius percipiendi Annatas non includit de neceſſitate ius exigendi quindennia, cum non ſint accidentia inſeparabilia à iure Annatarum. ibid. n. 9. Deciſ. 1410
RAPTVS *exceptio nõ eſt contraria probationi matrimonij, ſed tantum tangit illius validitatem. In Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. nu. 18.* 1000
Raptus mulieris, fides data, & machinatio in vitam viri ipſius mulieris, tendunt ſolum ad inualidandum matrimonium poſtea ſequutum, non autem ad non illius exiſtentiam. ibid. n. 17. 1000
Ex raptu non excluditur maritalis affectus, cum ſolum reſpiciat validitatem vel inualiditatem matrimonij. ibid. n. 7. 1000
RATIFICATIO *facit, quod conſenſus cenſeatur à principio interueniſſe. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. n. 8.* 1198
Ratificatio per actum nullum non inducitur. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. nu. 8. 697
Ratificatio fieri poteſt vel per verbum, vel per aduerbium. In Romana Turris Bubullariæ. 10. Nouem. 1581. nu. 3. 544
In ratificatione præſumitur certioratio eius, quod ratificatur, abſq. eo quòd probetur ſcientia. ibid. nu. 5. 544
Imputandum eſt ratificanti, ſi non excipit de eo, quod non intendit in ratificatione comprehendi. ibid. nu. 4. 544
Geſtum contemplatione alicuius poteſt ab eo ratificari. ibid. nu. 6. 544
Actus ratificatus efficitur proprius ratificãtis. ibid. nu. 7. 544
In materia præiudiciali non præſumitur ratificatio. In Romana Dohanæ Salis. 8. Iun. 1592. nu. 4. 993
Ratificatio non retrotrahitur in præiudiciũ tertij, cui ſit ius quæſitum. Abulen. Iuriſdictionis. 2 May 1567 nu. 5. 20
Ratificatio non poteſt actum iam perfectum & irreuocabilem reuocare, & ius extinctum ſuſcitare. ibid. nu. 3. 20
Ratificatio non retrotrahitur propter mediũ inhabile. Vicen. Capellaniæ quinq. plagarum. 15. Decem. 1567. nu. 2. 31
Ratificatio non operatur, quando res non eſt integra. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. num. 5. 1146
Ratificatio actus nulli non nocet, non data ſcientia nullitatis in ratificante. Portuen. Bonorum. 24. Octobr. 1580. nu. 10. 477
Promittens aliquem ratificaturum, non tenetur procurare aliam ratificationem, ſi in mandato per eum dato adſit clauſula ratihabitionis gerendorum ſub clauſula promiſit. Romana Domus de Canaleto. 27. Nouem. 1581. nu. 2. 548
Promittens ſe ratum habiturum an dicatur ratificaſſe abſque alia ratificatione. ibid. num. 3. 548
Promiſſio facta, quòd in euentum non ratificationis

ficationis promittens teneatùr ad obſernãtiam omnium promiſſorum, nec non ad dãna & intereſſe, non facit, quòd ob id intelligatur receſſum à priori obligatione faciẽdi ratificare. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. nu. 4. Deciſ. 1136

Ad effectũ inducenda ratificationis cõtractus à prædeceſſore Epiſcopi facti reqniritur ſufficiens ſcientia Epiſcopi ſucceſſoris, & nõ ſufficit ſcientia in genere. In Nucerina Affictus. 11. May 1571. nu. 1. 136

Ratificatio geſtorum facta per reum non refertnr ad ea, quorum ſcientia nõ probatur. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. nu. 11. 972

De ratificatione principalis ex actuum multiplicatione & litis continuatione per multos annos per procuratorem ſatis conſtare dicitur. In Burgen. Inrudictionis. 7. Febr. 1586. nu. 1. 720

Ex longa poſſeſſione præſumitur ratificatio. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. nu. 2. 1085

Ex lapſu temporis dicitur conſtare de obſeruantia contractns ad effectum præſumendi ratificationem mandati. ibid. n. 1. 1085

Geſta per metum quando præſnmantur ratificata. ibid. nu. 4. 1085

RATIHABITIO *ſolutionis probatur ex ſolidatione computorum cum ſoluente facta abſq. aliqua proteſtatione. In Romana Penſionis. 5. Decembris 1601. n. 3.* 1411

Natura ratihabitionis eſt trahi ad tempus actus geſti ratione ratificãtis, etiam quo ad inducendam obligationem in forma Cameræ. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. nu. 1. 20

Promittens ſe ratnm habiturnm an dicatur ratificaſſe abſq. alia ratificatione. In Romana Domus del Caualetto. 27. Nouẽ. 1581. nu. 3. 548

Clauſula rati importat liberam facultatem. In Romana Societatis. 15. Octobr. 1574. num. 4. 238

Clauſula ratihabitionis cnm clauſula promiſſit in mandato, importat ratificationem. In d. Romana Domus del Caualetto. 27. Nouembr. 1581. nu. 2. 548

Creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni & obligationi debitoris in caſu, quo debitor promiſit de rato, aliàs committitur ſtipulatio rati. In Romana Pecuniaria. 27. Octobr. 1581. n. 1. & 2. 541

RECOGNITIO *iurium quomodocunq. fieri poteſt etiam poſt ſententiam. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouemb. 1601. n. 3.* 1407

Scriptura extracta à notario non rogato recognoſci debent, niſi ſint antiqua, vel concurrant adminicula. Comen. Iuriſpatronatus. 1. Decemb. 1603. n. 2. 1481

Pro recognitione ſcriptnra multum facit atteſtatio Conſulum, maximè ſi adſit ſtatutum. ibid. nu. 3. 1481

Pro recognitione ſcripturæ, ſufficit quòd teſtis dicat videri ſibi ſcriptum manu talis, & teſtimoninm de credulitate admittitur. In Auximana Dotis. 26. Maij 1581. num. 1. & 4. Deciſ. 522

Recognitiones an probent ſine inueſtitura. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n. 4. 1387

Non repugnat quòd ius ſit alterius, & tamen ex recognitione & confeſſione poſſit agi cõtra confitentem, licèt per eam non ſit exclnſum ius tertij. ibid. n. 7. 1387

RECOMPENSA *non datur in eo, qui non habet rem titulo lucratiuo, ſed titulo oneroſo emptionis. In Romana Compromiſſi bonorum emphyteuticornm. 12. Decembr. 1571. nu. 1.* 148

RECTOR *debet de fructibus Eccleſiæ, ſi poteſt, illius indemnitati pronidere, nõ autem bona alienare. In Placentina Bonorum. 7. Aprilis 1581. nu. 8.* 508

Rector vendens bona Eccleſiæ, tenetur ſaltem de ſuo eam reſarcire. ibid. nu. 7. 508

Rector qui ſe habuit pro ſpoliato, an poſſit nomine Eccleſiæ petere manutentionem. In Beneuentana Decimarum. 23. Ianuarij 1602. nu. 3. 1417

Rector parochialis tenetnr ipſe per ſe reſidere. In Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octobr. 1583. nu. 3. 639

Rector in Eccleſiis non curatis poteſt in ſni locnm deputare Vicarium. ibid. n. 4. 639

RECVRSVS *ad ſuperiorem nihil aliud eſt quàm ſupplicatio, & æquipollet appellationi. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1581. n. 4. & 6.* 495

Recnrſus ad ſuperiorem ſuccedit loco appellationis. ibid. nu. 3. 495

Recurſus ad Papam & reuiſio cauſæ obtenta idem operatur, quod appellatio. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. num. 15. 972

Recnrſus ad ſuperiorem eſt quædam benignitas ſuperioris ad remouendum ea, quæ male acta quis credit. In d. Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1581. n. 5. 495

Inter appellationem & recurſum ad ſuperiorem non eſt differentia ad effectum, vt quis audiatur ex nouiter deductis, & ad effectum reuocationis ſententiæ. ibid. n. 2. 495

In ſupplicatione recnrſus ad ſuperiorem poteſt dici de nullitate & iniuſtitia ſentẽtiæ. ibid. n. 7. 495

Supplicationis & reuiſionis per viam recurſus idem eſt effectus, reprobata opinione Riminal. & Grammat. ibid. nu. 9. 495

A mulcta appellari poteſt & peti recurſus. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. nu. 16. 972

In odium eorum, qui recnrſum habent ad forum ſeculare, fit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis. In Carthaginen. Portionis. 14. Nouemb. 1594. n. 2. 1094

Pro-

Propter recurſus habitos ad iudices laicos incurritur excõmunicatio contenta in Bulla Cœna Domini. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decembr. 1603. nu. 1. Deciſ. 1483

Recurſus ad iudices laicos ex abuſu Doctorum Hiſpanorum in illis partibus paſſim admittuntur. ibid. nu. 7. 1483

RECVSATIO *iudicis non eſt attendenda, quando cauſa ſuſpicionis eſt friuola. In Placentina Decimarũ. 26. Iun. 1581. n. 1.* 532

A recuſatione iudicis propoſita cenſetur receſſum per reditum ad iudicem recuſatum. ibid. nu. 2. 532

Per recuſationem iudicis & appellationem ab vlteriori proceſſu ſentẽtia redditur nulla. In Elnen. Sacriſtia. 17. Aprilis 1592. num. 11. 983

Recuſatio perpetua omnium ferè iudicum auget ſuſpicionem calumnia in recuſante. In Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouem. 1589. nu. 5. 897

Pars qua deſiſtit à recuſatione iudicis non poteſt de nouo recuſare, niſi ex cauſa de nouo ſuperueniente. ibid. n. 4. 897

Recuſatio iudicis in partibus oppoſita propter longum temporis interuallum præſumitur perueniſſe ad notitiam procuratoris in Curia. ibid. n. 3. 897

Iudex nominatus à procuratore partis poſt illius oppoſitionem ab ipſa parte factam, ab ea recuſari non poteſt. ibid. n. 2. 897

Proceſſus factus corã iudice recuſato eſt nullus, maximè ſtantibus proteſtationibus ſæpius repetitis; ſecus eſt, quando recuſatio fuit calumnioſa. ibid. nu. 1. 897

In manifeſta calumnia partis recuſantis iudices, licitum eſt iudici partis reclamatione non obſtante ad vlteriora procedere. ibid. nu. 6. 897

Dans interrogatoria coram iudice recuſato, licèt cum proteſtatione, dicitur quodammodo à recuſatione recedere. ibid. n. 7. 897

Examen factum coram iudice recuſato cum interrogatorijs partis eſt maioris ponderis & fidei, quam ſi ea omiſſa fuiſſent. ibid. num. 8. 897

Recuſatio iudicis tendit ad finem, ne iudex procedat ad vlteriora. ibid. n. 7. 897

Comparens coram iudice recuſato ſine aliqua proteſtatione cenſetur receſſiſſe à recuſatione propoſita. In Corduben. Redecimarũ. 14. Ianuar. 1594. n. 1. 1037

& in Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decemb. 1591. n. 2. 971

Sententia lata à iudice recuſato quando ſit nulla. In Pampilonen. Parochialis de Hyrache. 20. Febr. 1598. n. 1. 1266

REDDITVS *bonorum cõmuniter ad rationem quinque pro centenario æſtimari ſolent, quod procedit potius ad dignoſcendum pretium, quàm ad taxandos redditus. In Placentina Bonorum. 7. Nouembris 1580 nu. 3.* 480

Redditus bonorum taxari debent ſecundum rei veritatem, & non ſecundum opinionẽ. ibid. nu. 4. Deciſ. 480

Redditus qui ſine aquis ex terris haberi non poſſunt, dicuntur redditus prouenientes ex ipſis aquis, & non ex terris. ibid. n. 5. 480

Volens probare non euidentem vtilitatem Eccleſiæ, ſi illam vult deducere ex fructuũ collectione, debet haberi ratio omniũ redditunm, prout re vera reddunt, ſi verò illam vult deducere ex valore bonorum, debet haberi ratio ipſius valoris. ibid. n. 8. 480

In dubio redditus Eccleſiæ potius aucti quàm diminuti præſumuntur. In Calaguritana Beneficij de Iocano. 9. Apr. 1601. n. 2. 1385

Probatio reddituum Eccleſiæ magis attenditur, quæ facta fuit per Oeconomos, Adminiſtratores, ſeu Collectores eorundem reddituum, qui magis præſumũtur informati, quàm ea, quæ fit per alios. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. num. 7. 958

Vbi agitur de probandis redditibus, probatio debet eſſe plena & concludens non autẽ præſumpta, niſi agatur ad effectum liquidationis, quia tunc ſufficit etiam leuior probatio etiam ex ſolito. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Aprilis. 1603. n. 1. 1462

Probatio ſumma reddituum ad effectum reſciſſionis tranſactionis qualiter & quomodo probari debeat. ibid. nu. 3. & 5. 1462

Bona acquiſita ex redditibus Eccleſiaſticis regulariter ad Eccleſiam pertinent, & non ſunt beneficiatorum. vid. in verb. Beneficiatus.

REGALIAE *ius nõ intrat niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. Beneficij. 21. Apr. 1600. n. 7.* 1353

De collationibus factis iure regaliæ, nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competijſſe ante Conciliũ Lugdunenſe. ibid. n. 6. 1353

REGRESSVS *reſernatio nõ reſeruat beneficia ſimpliciter, ſed afficit tantummodo ius ad rem, quod dicitur reſeruatum, non autem ius in re. In Placentina Canonicatus & præbenda. 3. Februar. 1577. n. 2. & 5.* 315

Regreſſum habens tempore, quo non eſt amplius familiaris, facit ceſſare reſeruationẽ quando intrat prouiſio Papæ. ibid. nu. 4. 315

Ad effectum validitatis regreſſus, non eſt neceſſe, quòd cedens habeat bonum ius, nec illud tenetur iuſtificare. In Lucana Beneficiorum. 30. Ianuar. 1579. n. 1. 390

Narratiua regreſſus iuſtificatur per productionem ſumptis, cum ſufficiat de facto iuſtificari. Piſana Canonicatus. 27. Maij 1575. nu. 1. 259

Bulla ſuper confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidentialibus, & comprehendunt etiam illos qui tollerabantur cum eſſent illiciti. In

Ge-

Gerunden. Praecentoria. 4. Nouembris 1592. nu. 4. & 6. Deciſ. 1001

Clauſula non aliàs nec alio modo in reſeruatione penſionis cum regreſſu facit totam gratiam corruere, ſi regreſſus non teneat. In Iſpalen. Penſionis. 30. Octobr. 1570. num. 1. 114

REGVLA *non extenditur ad caſus, in quibus non loquitur, & in quibus ceſſat ratio regulæ. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Februar. 1576. n. 2.* 285

Regula duplex nempè affirmatiua & negatiua vbi concurrit, ſtandum eſt ei, quæ minus deflectit à iure communi. In Romana Prælationis. 29. Octobr. 1572. n. 4. 177

Exceptio caſus dicitur etiam ampliare regulam, quando aliàs exceptio non eſſet ac regula. In Rauennaten. Bonorum. 30. May 1586. n. 14. 743

Regula loquens de beneficijs, de quibus diſponitur per quoſcunq. ordinarios Collatores, intelligi debet de Ordinario natiuo veluti Epiſcopo nõ autem de inferioribus habentibus collationẽ vigore priuilegij vel conſuetudinis aut concordiæ. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. n. 1. 980

REGVLA DE ANNALI *in præſentatione & inſtitutione non habet locum. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Februarij 1576. n. 6.* 285

Regula de Annali habet locum in prouiſionibus legatorum, ſicut in prouiſionibus Papæ a paritate rationis. ibid. n. 9. 285

Regula de Annali non defendit eum, de cuius non titulo notoriè conſtat. In Elnen. Sacriſtiæ. 17. Apr. 1592. n. 4. 983

Ad effectum vt intret regula de Annali ſufficit, quòd infra ſex menſes à die impetrationis impetrans non citauerit, licet cauſam infra annum à die citationis expediuerit. ibid. n. 2. 983

Regula de Annali dicitur habere oculos retro, cum annullet omnia geſta non ſeruata illius forma. ibid n. 10. 983

Ad derogationem regulæ de Annali requiritur expreſſa derogatio. ibid. n. 8. 983

Regula de Annali intrat etiam in caſu intruſionis in beneficio reſeruato. In Cracouien. Canonicatus. 9. Mart. 1594. n. 1. 1068

Ad effectum regulæ de Annali nõ requiritur titulus; ſecus eſt, in regula de triennali. ibid. n. 2. 1068

Intruſus in beneficio reſeruato nõ poteſt dare de regula de Annali. In ead. 24. Ianuar. 1594. n. 8. 1060

Regula de Annali cõtentatur ſola detentatione beneficij de facto etiam ſine titulo, etiam ſi beneficium ex perſona alterius quam annalis poſſeſſoris vacet. ibid. n. 7. 1060

& in d. Elnen. Sacriſtiæ. 17. Aprilis 1592. n. 3. 983

REGVLA DE EXPRESSIONE QVALITATVM *loquitur de beneficijs, quæ impetrantur, nõ autem de obtentis. In Lunen. Sarzanen. Beneficij, ſeu Prioratus. 20. May 1591. num. 1.* Deciſ. 947

REGVLA DE IVRE QVAESITO NON TOLLENDO *præſeruat ius ex priuilegio quæſitum. Romana Iuris doctorandi. 3. Apr. 1598. nu. 5.* 1271

& in Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. n. 1. 1082

Regula de iure quæſito non obſtat, vbi conſtat, quòd Papa noluerit præiudicare in iure quæſito. ibid. n. 6. 1082

In iure proueniente ex pacto licèt ſit ius quærendum, quod habet cauſam de præterito, intrat regula de iure quæſito non tollendo. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1578. nu. 11. 351

Regula de iure quæſito non habet locum in gratijs, quæ de ſui natura ſunt præiudiciales. Item nec in eis, quæ fiunt ratione publicæ vtilitatis. In Nullius de Seippa. 19. Decemb. 1586. nu. 4. & 5. 762

& in Ilerden. Præeminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 5. & 6. 1445

Proteſtatio facta in regula de iure quæſito nõ tollendo, tollit conſenſum & voluntatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iunij 1594. n. 9. 1082

Clauſula de plenitudine poteſtatis, licèt operetur in tertij præiudicium, non operatur tamen in præiudicium regulæ de iure quæſito non toll. ibid. n. 8. 1082

Papa in dubio non præſumitur voluiſſe derogare regulæ de iure quæſito, quibuscunq. vtatur verbis & clauſulis, niſi expreſsè deroget regulæ, & hoc propter proteſtationem in regula appoſitam. ibid. n. 7. 1082

Derogatio regulæ de iure quæſito cũ clauſula quorum tenores, quid operetur. In Romana Iuris doctorandi. 3. April. 1598. num. 6. 1272

Quando in gratia non poteſt dari de defectu intentionis propter clauſulam ſublata & alias clauſulas, minus eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito non toll. quæ fundata eſt ſuper ipſo intentionis defectu. In Aretina Commendæ. 19. Ianuar. 1587. num. 3. 764

Vbi per gratiam Papæ præiudicatur liberæ collationi Capituli, neceſſaria eſt derogatio regulæ de iure quæſito nõ toll. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. num. 2. 1310

In gratijs quæ fiunt vigore decretorum ſacri Concilij Tridentini, non eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito, quãdo fiunt ex neceſſitate, ſecus ſi ex mera gratia. ibid. num. 3. 1310

Ius quæſitum creditoribus nõ tollitur per reſcriptum Papæ, in quo non fuit derogatum regulæ de iure quæſito non toll. In Romana Officij. 19. Octobr. 1598. n. 2. 129

In conceſſione tituli officij obtenti à Papa nõ eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito non toll. ibid. n. 8. Deciſ. 1294

Ius conditionale non præſeruatur per regulã de iure quæſito non toll. ibid. nu. 9. 1294

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non ampliat, nec extendit principalem diſpoſitionem, ſed ſolum operatur reſpectu eorum, quæ in priuilegio comprehenduntur. In Valentina Decimarum. 1. Iulij 1598. n. 7. 1293

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non tollit priuilegium & ius ſpeciale, prout dicitur de clauſula ſublata. ibidem. n. 8. & 9. 1293

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollẽdo ratione publicæ vtilitatis non requiritur. In Meſſanen. Studij. 5. Iulij 1593. n. 2 1043

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non eſt neceſſaria, quando ius prętendi ſeu repetendi aliquid non competit ſimpliciter, ſed ſub conditione, quia poteſt per Papam tolli abſq. derogatione dictæ regulæ, antequam tamen aperta ſit via deducendi dictum ius in iudicio. In Ariminen. Caſtrorum. 18. Maij 1590. n. 6. 922

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non eſt neceſſaria, quando agitur de remouẽdo obſtaculo, nõ tollẽdo iure. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mõtoni. 26. Iun. 1577. n. 2. 340

REGVLA DE NON IMPETRANDO *beneficia per obitum viuentium, comprehendit etiã mandatum de prouidendo in forma, dignum, ſecus in expectatiuis. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. n. 4.* 975

Vt intret regula de non impetrando, &c. ſufficit ſola ſupplicatio datata, licet non regiſtrata. ibid. n. 1. 975

Iuſta cauſa credendi obitum excuſat ad effectum regulæ de non impetrando, &c. & quando procedat. ibid. n. 5. 975

REGVLA DE NON IVDICANDO *iuxta formam ſupplicationum, non habet locum poſtquam facta fuit expeditio; maximè ſi ipſa expeditio facta ſit eiuſdem ſupplicationis. In Aretina Commenda. 19. Ianuar. 1587. nu. 5.* 764

Impetrans poteſt ſe iuuare decretis in ſupplicatione contentis, poſtquam litteræ fuerunt expeditæ, non obſtante regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationum. ibid. n. 4. 764

Regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationum tunc locum habet, quãdo agitur de canonizanda gratia; ſecus eſt, ad alium effectum. In Calcaten. Iuriſdictionis. 13. Apr. 1587. n. 3. 775

REGVLA DE TRIENNALI *eſt perſonalis. In Abulen. Præſtimonij. 8. Februarij 1577. n. 1.* 316

Regula de triennali non tuetur poſſeſſionem contra ſuperiorem. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1589. n. 4. 457

De triennali poſſeſſione. vid. in verb. Poſſeſſio.

REGVLA RESERVATORIA: *Vide quæ notantur infra in verb. Reſeruatio.*

Per mortem Papæ ceſſant omnes regulæ reſeruatoriæ. Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. n. 12. 980

Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria declaratur. In Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb. 1597. n. 12. 1251

Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria Prioratuum Conuentualium procedit ſolum in ſolitis dari in Commendam. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 6. 1305

Ad inducẽdam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria requiritur continua cõmenſalitas, quæ non eſt in fictis familiaribus ex priuilegio. ibidem. num. 6. 1251

REGVLA REVOCATORIA VNIONVM. *quãdo requiratur. vid. infra in verb. Vnio.*

REGVLARIS *ſine diſpenſatione eſt incapax beneficij ſecularis ſicut ſecularis eſt incapax beneficii regularis, cum regularia beneficia regularibus, & ſecularia ſecularibus ſint conferenda. In Collen. Parochialis. 11. Decembr. 1595. n. 12. & 13.* 1165 *& in Aſtoricen. Prioratus. 18. Decembr. 1598. n. 4. & 8.* 1305

Beneficium regulare per ſecularem obtineri non poteſt, ſed titulus & poſſeſſio dicitur infecta. In S. Agathæ parochialis S. Angeli. 20. Febr. 1576. n. 4. 287

Canonicus regularis poteſt de beneficio ſeculari curato prouideri cum licentia tamen ſui ſuperioris; ſecus in Canonico regulari tranſlato ad alium ordinẽ vigore Cõcilii. Item ſecus eſt, in aliis monachis, qui non habent regulam ita laxiorem, ſicut habent Canonici regulares. In Papien. Iuriſpatronatus. 6. Mart. 1598. n. 1. 1269

Regularis habens curam animarum ſubeſt iuriſdictioni Ordinarii. In Burgen. Concordiæ 14. Ianuar. 1594. n. 5. 1058

Prælati Regulares habent à iure iuriſdictionem in ſubditos priuatiuè ad Epiſcopum. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. nu. 10. 417

In beneficio regulari non conceditur iuſpatronatus laicis niſi in limine fundationis. Idem eſt in Eccleſia Conuentuali habitu tantum. In Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iun. 1601. n. 2. & 3. 1395

Iuſpatronatus in beneficio regulari eſſe non poteſt niſi ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iunii 1600. n. 2. 1367

Regularis de familia habente facultatem legitimandi non poteſt ſine licentia ſui ſuperioris legitimare. In Romana Fructuũ Legitimæ. 3. Decemb. 1599. n. 4. 1331

REI VENDICATIO *vtilis an & quando pro bonis datis in dotem æſtimatis, in caſu*

recuperationis eiuſdem detur. In Romana Repetitionis dotis. 20. Mart. 1600. n. 1. 1447

In iudicio rei vendicationis veniunt fructus à die motæ litis. ibid. n. 2. 1447

RELATIO *non ſit ad id quod implicat repugnantiam. In Romana Reſidui dotis. 4. Iun. 1604. n. 1.* 1500

Relatio regulariter ſit ad proximè præcedẽtia. Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 4. 606

Relatio regulariter non debet fieri ad actus annullationem. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. n. 6. 653

Relatio non debet intelligi de his, in quibus ſpecialis prouiſio & determinatio eſt facta. In Parmen. Status. 17. Iun. 1594. n. 4. 1083

Relatio facit vt res particulariter & proprijs nominibus expreſſa cenſeatur. In Portuen. Bonorum, 15. Apr. 1580. n. 4. 451

Expreſſio per relationem non ſufficit, vbi quid pro forma eſt exprimendũ, niſi ſit talis, quæ per æquipollens impleri poſſit. In Firmana Bonorum. 29. Apr. 1583. n. 3. 616

Expreſſio per generalem relationem eſt impropria ſpecialiter, ſed propria generaliter. ibid. n. 4. 616

In expreſſione facta per relationẽ, quãdo agitur de actu ſuſtinendo, Rota admittit expreſſionẽ generalẽ per æquipollentiã. ib. n. 5. 616

Relatum in referente continetur. ibid. n. 2. 616
& in Papien. Bonorum. 27. Nou. 1596. n. 2. 1209

Attenditur relatum, quando eſt certum, ſi cõcurrat voluntas, & poteſtas diſponentis. Parmen. Status. 17. Iun. 1594. n. 3. & 7. 1083

Credendum eſt referenti, licèt non conſtet de relato in ijs, quæ pendent à volũtate & poteſtate alicuius, & de quibus explicitè diſponitur. ibid. n. 2. 1083

Relatio ad inſtrumentum probat ſcientiam contentorum in eo. In Romana Domus S. Mariæ in Vialata. 2. Apr. 1604. n. 4. 1496

Quando teſtis deponens ſe refert ad inſtrumẽtum, non dicitur depoſitio ſimplex ſed relatiua, & ſtatur inſtrumento. In Bergomen. Hæreditatis, 3. Iulij 1570. n. 1. 111

A relatione tertij peritis non datur appellatio, ſi tamen vtraq. pars appellat in ſimul appellationi conſentire videntur. In Bononien. Pecuniaria. 8. Mart. 1604. n. 2. 1494

Vno perito non referente; ſtandum eſt relationi alterius, qui retulit. ibid. n. 4. 1494

Relatio examinatoris, quòd quis ſit inhabilis, qui prius fuit habitus pro habili, dicitur ſuſpecta. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. n. 9. 968

RELATIVVM *dicta, refert cum omnibus ſuis qualitatibus. In Peruſina Exequutionis, 11. Maij 1582. n. 7.* 377
& in cad. 25. Iun. 1582. n. 8. 384

Dictio relatiua inducit repetitionem qualitatis in relato expreſſæ. In Parmen. Bonorum. 5. Decembr. 1588. nu. 3. 843

RELICTVM *alicui per totum tempus vitæ ſuæ adiectum inſtitutioni heredis non facit eum vſumfructuarium, ſed de rebus hæreditarijs diſponere poteſt. In Cæſarauguſtana 2500. 15. Nouembris 1577. num. 1. Deciſ.* 350

Relictum maſculis etiam quòd non adſit dictio taxatiua includitur tamen in limitatione & taxatione, quando per talẽ diſpoſitionem fœminæ, quæ aliàs ex iuris diſpoſitione admitterẽtur ſunt excluſæ. In Cremonen. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouembr. 1578. n. 9. 378

De relictis factis pauperibus an & quãdo debeatur quarta Epiſcopo. vide in verbo Quarta.

Verbũ, relinquo, in inſtitutione filij obliquari non poteſt. In Peruſina Hæreditatis. 27. Ianuar. 1589. n. 12. 853

RELIGIOSVS *quilibet de iure cõmuni eſt capax adminiſtrationis & beneficij ſuæ religionis. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 9.* 1422

Rectores Hoſpitalium etiam deferentes certũ habitum, qui poſſunt vti matrimonio, non dicũtur religioſi nec largo nec ſtricto modo. Tiraſonen. Penſionis. 11. Decẽ. 1570. n. 3. 121

Hieroſolymitani licèt non poſſint contrahere matrimoniũ, & promittãt obedientiã largo tamẽ modo dicuntur religioſi. ibid. n. 4. 121

Viuentes ſub aliqua regula, veluti tertij Ordinis S. Franciſci nõ dicuntur propriè religioſi, & qui vtuntur matrimonio, nõ ſunt religioſi nec largo nec ſtricto modo. ibi. n. 6. 121

Milites militiarum religioſarum ſubijciuntur Epiſcopo in materia decimarum, tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato. Placentina Decimarum. 27. Nouemb. 1581 nu. 1. 349

Præceptores Commendarum Religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles. Militen. Penſionis. 21. Maij 1601. n. 1. 1390

Res donata loco religioſo, ſeu Religioni, efficitur religioſa, & extra commercium, & ſit inalienabilis. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. n. 6. 724

Bona Eccleſiaſtica, & bona Militiarum religioſarum & Confraternitatum laicalium quo ad prohibitionem alienationis nõ differunt. ibid. n. 7. 724

Bona militis aliundè prouenientia quàm ex redditibus militiarũ non acquirũtur Militijs, in his militibus, qui verè & propriè non ſunt religioſi, & qui in proprijs domibus vnà cum vxoribus & filijs degunt, ſed de eis ad libitum tam inter viuos quàm in vltima voluntate diſponere poſſunt; & in eis non habet locum diſpoſitio Auth. Ingreſſi. C. de ſacroſanct. Eccleſ. In Placentina de Medelinis. 4. Iulij 1582. n. 1. & 3. 387

Profeſſus propriè non dicitur, qui proprijs non caret, & in domo cum vxore viuit. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decembris 1570. n. 3. 121

Verbum, profeſſio, intelligitur de tribus votis, quæ

quæ à religioſis emittuntur. ibid. n. 8. 121

Ingrediens religionem militarem non tenetur poſt ſuſceptum habitum ſtare in probatione per annum ad profeſſionem emittēdam iuxta decretum de regularib. c. 15. ſeſſ. 25. ſacr. Concilij Tridentini, cum non conueniat iſtis militijs. ibid. n. 2. 121

Per ingreſſum in Religionem militarem non extinguitur penſio prius obtenta, licèt non ſit ſeruata forma tradita à ſacro Concilio Tridentino. in d. c. 15. ſeſſ. 25. de regularib. ibid. n. 1. 121

Ad religionis perfectionem ſecundum Diuū Thomam requiritur votum perpetuæ continentiæ. ibid. n. 7. 121

Magnus Magiſter religionis per diuiſionem Commendarum nõ poteſt præiudicare militibus ſine eorum conſenſu. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. n. 5. 1337

Priuilegijs Religionis per Papam derogari non poteſt. In Aretina Commendæ. 7. Nouemb. 1586. n. 5. 755

Inferior non poteſt concedere licentiam, quæ à Generali ſuæ religionis fuit denegata. In Abulen. Capellániæ. 12. Nouembris 1599. nu. 2. 1328

REMEDIVM ordinarium non facit ceſſare extraordinarium, quãdo illud pinguius prouidet. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. num. 11. 299

De remedio poſſeſſorio. vide ſupra in verb. Poſſeſſorium.

De remedio petitorio. vid. ſupra in verbo. Petitorium.

De remedio reſtitutorio. vid. in verb. Reſtitutio.

Remediū adipiſcendæ non datur contra titulo poſſidentem. In Ciruien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. n. 1. 183

Remedium recuperandæ ſicut non datur priuato, qui facto ſuo à poſſeſſione cecidit, ita nec datur Eccleſiæ. In Auconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 3. 671

Remedium recuperandæ competit etiam pro rebus mobilibus, ſed condemnatio ad eorū valorem & æſtimationem fieri non poteſt in poſſeſſorio, aliàs ſententias pateretur vitium formæ, ſi in poſſeſſorio condemnaret ad veram æſtimationem bonorum mobiliū, ſed tantum ad æſtimationem poſſeſſionis fieri poteſt condemnatio. In Fauentina Bonorum mobilium. vlt. Febr. 1586. n. 1. 922

Remedium can. redintegrãda. 3. q. 1. an præſcriptione tollatur, pro affirmatiua eſt communis opinio. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij redintegranda. 17. Maij 1600. nu. 1. 7. & 8. vbi declaratur can. Redintegranda. 1360

Remedium can. redintegranda. 3. q. 1. non datur non probanti lineam eſſe finitam. Romana Domus. 15. Ianuar. 1588. n. 2. 807

Remedium can. redintegranda non competit pupillo agenti ſpolio, in contractu tranſactionis, licet tranſactio ſit facta ſine iudicis auctoritate, ſi adminiſtratio bonorum pupilli legitimè ſit tutori decreta, ſi verò nõ fuit data adminiſtratio tunc remedium competit. In Caualicen. Spolij bonorum. 7. Maij 1571. n. 1. & 3. Decis. 135

In iuribus incorporalibus datur vtrūq. remedium tam retinendæ quàm redintegrãdæ. Lucana Penſionis. 5. Decemb. 1575. n. 1. 277

Remedium retinēdæ datur etiam quòd quis adiuerit iudicem, & in iudicio facta ſit contradictio, dummodo agens non habuerit ſe pro ſpoliato. ibid. n. 2. 277

Contra immiſſum in poſſeſſionem auctoritate iudicis ſeruatis ſeruandis non poteſt agi remedio retinendæ. In Alben. Plebis de Doliano. 17. Maij 1595. n. 1. 1127

In remedio retinendæ attenditur ſtatus de tempore motæ litis. In Taurinen. Decimarum. 31. Apr. 1604. n. 1. 1497

Fructus decurſi à die litis conteſtatæ debentur, ſiue agatur remedio retinendæ ſiue recuperandæ. In Licien. Redecimæ. 14. Octobr. 1588. n. 1. 835

In iudicio remedij retinendæ non veniūt fructus ante litem motam, ſed tantum à die litis conteſtatæ, quod procedit in iudicio sūmariſſimo manutentionis: In iudicio verò ordinario licèt ſummario huiuſmodi fructus peti poſſiūt ſaltē vti dãna & intereſſe, & ſuper eis ſit condemnatio, dummodo cõcurrat dolus. ibid. nu. 2. & 8. 835

In iudicio remedij retinendæ non eſt iuſtificandus titulus, nec etiam de titulo colorato eſt docendum, licèt in iudicio ſpolij ſecus ſit. ibid. nu. 7. 835

REMISSORIA non datur in iudicio ſpolij vbi ſuſpenſum eſt petitorium. In Bononien. Molendinorum. 17. Nouembr. 1570. in princ. 117

Remiſſoria in cauſa beneficiali & in ſecunda inſtantia non datur, nec vbi non datur ſumus. Alerīē. Beneficij. 15. Mart. 1596. n. 1. 1176 & in Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 4. 555

Remiſſoria non datur ad impediendã immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In Mediolanen. de Cuſanis. 29. Maii 1600. n. 1. 1364

Item non datur, quotieſcunq. articuli ſunt irreleuantes. vt n. 2.

Item non datur quando adeſt vehemens ſuſpicio calumniæ. vt ibid. n. 4. 1364

Remiſſoria non datur ad probandum iuspatronatus, quando de eo agitur incidenter, niſi in tertia inſtãtia, vel niſi facta obligatione de ſtando vnica & appoſito ſequeſtro, ſicut in beneficialibus fieri ſolet. In d. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 3. 555

In materia poſſeſſoria non ſolet dari remiſſoria, niſi ſine retardatione etiã quòd tracte-

tur de legitimatione perſona & aaſit fumus. In Portuen. de Columna. 9. Apr. 1576. n. 1. 7. & 8. Deciſ. 294

Remiſſoria ex magna ſuſpicione calumnia denegatur. In Caſaraugustana Cabimentorum. 14. Mart. 1603. n. 1. 1460

Remiſſoria non conceditur quando cōſtat per ſcripturas de contrario eius, quod probari prætenditur. ibid. n. 3. 1460

Remiſſoria non conceditur, in vltimis auditijs. In ead. Caſaraugustana. 1. Iulij 1602. n. 1. 1450

Remiſſoria non datur, quando tendit ad rem iudicatam impugnandam. In Biſuntina Separationis, ſeu Augmenti dotis. 22. Mart. 1599. n. 1. 1308

Remiſſoria ſolet concedi, quando ſumus in tertia instantia. In Virdunen. Canonicatus. 13. Febr. 1581. n. 2. 500

In prophanis remiſſoria paſſim datur ſine ſumo & cū retardatione, quod tamen procedit in iudicijs ordinarijs. In Portuen. de Columna. 9. Apr. 1576. n. 3. 294

In poſſeſſorio recuperādo, & in alijs exequutiuis aliquando datur remiſſoria, quod tamen procedit; vbi exceptio probanda reſpicit poſſeſſorium non autem petitorium. ibid. n. 4. 294

Stylus Rotæ ſuadere ſolet, vt etiam in iudicijs poſſeſſorijs detur remiſſoria cum retardatione. In Portuen. Bonorum de Columna. 11. Maij 1576. n. 1. 298

Suſpenſio eſt calūnioſa, quando eſt facta tantum ad impediendum remiſſoriā. ibid. n. 2. 298

Ex curſu fatalium deducenda ſunt tempora remiſſoriarum. In Iſpalen. Decimarū de Tribuſena. 23. May 1578. n. 2. 362

RENVNCIATIO *eſt ſtricti iuris, & ſtrictè interpretari debet. Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 4.* 559
& in Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 4. 1466

Renunciatio reſtringitur ad cognita & cogitata tempore renunciationis. In Romana Bibliotheca. 4. May 1598. n. 4. 1277

Renunciatio non ſe extendit ad ius nouum ſuperueniens. In Regien. Bonorum. 2. Mart. 1586. n. 11. 723

Interpretatio fieri debet, ne inducatur iuris ſui renunciatio contra iuris regulas.
Nec argumentum à contrario ſenſu eſt deſumendū ad effectum iuris ſui. renunciationis. In Albanen. Donationis. 20. Iunij 1588. n. 9. & 10. 829

In materia renūciationis interpretatio minus læſiua ſumi debet. In Vrbeuetana Caſtrorum. 5. Iulij 1568. n. 2. 62

In dubio quis non præſumitur renunciaſſe iuri ſuo. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 5. 739

Renunciatio iuris ſui debet claris probationibus conſtare. In Romana Bonorum de Columna. 18. Mart. 1575. n. 3. 252

In materia renunciationum non fit extenſio de vna re ad aliam. In Romana Domorum. 5. Mart. 1584. n. 2. Deciſ. 658

Qualibet interpretatio potius fieri debet, quàm quod proprij iuris renunciatio inducatur. Burgen. Iuriſdictionis. 8. Apr. 1585. n. 1. 696

Renunciatio iuris proprij magis ſapit gratiā quàm iuſtitiā. In ead. 25. Octob. 1585. n. 1. 706

Renunciatio quæ reducit negotium ad diſpoſitionē iuris cōmunis nō poteſt dici propriè donatio; ſecus ſi renūciatio, quæ fit, ſapiat potius gratiam quàm iuſtitiam. ibid. nu. 2. 706

Renūciatio actionis & concordia à ſede Apoſtolica cōfirmata ſapit donationē. ibid. n. 3. 706

Concordia renunciari non poteſt per Capitulum, ſi à Papa fuerit confirmata, licèt non ad inſtantiā Capituli confirmatio emanauerit. In ead. Burgen. 8. Apr. 1585. nu. 4. 696

Renunciatio intelligi debet, vt minus præiudicet renuncianti; maximè ſi non ſit facta animo amittendi poſſeſſionem; ſecus eſt, ſi renuncians dixerit ſe velle conformare cū intentione Papæ. Militen. Beneficij. Sancti Fantini. 13. Mart. 1587. n. 6. 10. & 20. 773

Quilq. poteſt fauori ſuo etiam valido renunciare. In Portuen. Bonorum. 14. Mart. 1578. nu. 17. 356

Renunciatio iuris ſui non poteſt fieri in præiudicium filiorum; maximè ſi ius habeant à Papa, non autem ex perſona ſiue ex conſenſu patris. In Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. n. 4.
Idem eſt in renunciatione fideicommiſſi. ibid. nu. 5. 324

Iuri de futuro difficilius renunciatur quàm iuri de præterito. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 3. 295

Iuri de futuro non minus quàm de præſenti renunciari poteſt. In Vlixbonen. Bonorū. 26. Iun. 1596. n. 3. 1198

Iuri in ſpe renunciari poteſt, quando fundatur ſuper ſpe probabili. ibid. n. 4. 1198

Monaſterium poteſt renūciare bonis & ſucceſſioni ingredientis religionem ſine eius conſenſu. ibid. nu. 1. 1198
& in huiuſmodi renunciatione confirmatio Apoſtolica ſupplet omnem ſolemnitatē. ibid. nu. 5. 1198

Iuramentū habet vim ſpecialis renūciationis. Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. n. 3. 837

Iuramentum adiectum renunciationi operatur indiuiduam expreſſionem, ac ſi nominatim fuiſſet facta mentio rei, ſuper qua prætenditur renunciatio; nec attenditur an de ea re habuerit notitiam renuncians nec ne, declara tamen. vt in Romana Legitimæ. 16. Decemb. 1591. n. 1. 969

Per iuramentum adiectū renunciationi nūquam cenſetur ſuppleri cōſenſus. ibid. n. 2. 969

De renunciatione fideicommiſſi. vide in verb. Fideicommiſſum.

De renunciatione l. ſi vnquam. C. de reuocand.

rand. donation. vide in verb. Lex. & in verb. Donatio.

Principatui & Dignitati non poteſt renunciari, niſi in manibus ſuperioris.

Item nec forma ſuccedendi, quæ eſt ei connexa & indiuidua. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 1. & 2. 341

Quilibet poteſt renunciare gratiæ ſibi factæ, etiã quòd habeat decretũ irritãs. ibid. n. 3.

An poſſit renunciari gratiæ in ſui fauorem factæ, quando adeſt clauſula ſublata aliter iudicandi facultate. In ead. 26. Iunij num. 14. & 16. 341

fallit tamen vt ibid. n. 5. 341

& in ead. 10. Iunij 1577. n. 2. 334

Renunciari non poteſt, quod fuit fauore alterius introductum; nec etiam quando eſt ſui fauore introductum, ſi habet fauorem tertij inſeparabilem. ibid. n. 6. & 7. 341

Renunciatio generalis præiudicat renunciãti, dummodo potuerit in genere cogitari; ſecus eſt in tranſactione, in qua verba generalia reſtringuntur ad rem vel cauſam, idem eſt etiam ſi ratio recti ſermonis reſtrictionem non patiatur. Amerina Pecuniaria. 10. Febr. 1577. n. 1. & 2. 317

Renunciatio generalis in donatione licèt non tollat defectũ inſinuationis, quæ per ſtatutũ fieri debet intra certum tempus, operatur tamen reſpectu ipſius inſinuationis fiendæ intra certum tempus, ſi de ea nõ fuerit in ſpecie per ſtatutũ prouiſum. Romana Donationis de Cinciis. 9. Iul. 1586. n. 3. 751

Renunciatio facta ab eo, qui inductus fuit ad renunciandum ſub erronea aſſertione, non valet, cum error in renunciatione excludat conſenſum. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuar. 1591. n. 1. & 4. 931

Promiſſio de non contraueniendo non impedit, quominus renuncians poſſit impetrare ius nouũ, & ex illo petere rem ſemel renũtiatã; ſecus eſt, ſi in renunciatione cõprehẽdatur aliud ius nouũ, puta caſus euictionis & moleſtiarum ex capite contrauentionis. Regien. Bonorũ. 3. Mart. 1586. n. 4. & 11. 723

Filia, quæ ad fauorem fratrum renunciauit, ſi à patre inſtituatur, nihilominus ſuccedit, non conſtituta aliqua diſtinctione, an renunciatio ſit vel nõ ſit compatibilis cum inſtitutione. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 6. 850

Inſtitutio facta à patre in filium, qui renunciauit, habetur pro diſſenſu paterno in renunciatione. ibid. n. 7. 850

Tertius tacens nec acceptans, nec renunciationem oppugnans non excluditur à iure ſuæ exceptionis. In Portuen. Bonorum. 29. April. 1577. n. 6. 324

Renuncians ſtatuto diſponenti idem quod ius commune, non cenſetur propterea renunciaſſe iuri communi. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 12. 433

Renunciatio generalis ſtatutorum cum iuramento ſufficit, nec requiritur in ſpecie renunciatio ſtatuti requirẽtis inſinuationẽ in donatione. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 15. Deciſ. 472

De renunciatione erroris calculi, vide in verb. Error.

Renuncians poſſeſſionem beneficij in manibus Nuncij nomine Cameræ acceptantis, non poteſt amplius prætendere aliquam poſſeſſionem nec naturalem nec ciuilem penes ſe remanſiſſe; etiamſi ei competere poſſit remedium reſtitutorium. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. n. 1. & 8. 773

Renunciatio beneficij non admiſſa per Ordinarium non operatur effectum amiſſionis poſſeſſionis, ſi renuncians ſemper remanſerit in detentatione, nec habuerit ſe ſpoliato. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. n. 6. 1471

Renunciatio beneficij facta in manibus poteſtatẽ non habentis eſt nulla; & ſi reſignans ſẽper ratam habuerit ceſſionem, tunc amittit poſſeſſionem. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouemb. 1587. n. 2. & 3. 803

In beneficialibus magis attenditur poſſeſſio quàm renunciatio. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iunij 1577. n. 7. 337

De renunciatione beneficij, vide in verb. Reſignatio.

Ordinatus ad titulum beneficij, illi renũciare non poteſt. In d. Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. n. 8. 1471

REPETITIO *qualitatis fieri non poteſt in cauſis ſeparatis, & vbi ratio recti ſermonis nõ patitur. Romana Diuiſionis Bonorũ de Piatetis. 11. Decemb. 1570. n. 3.* 120

Quando repetitur teſtis in eadem cauſa, non eſt neceſſe quòd verba prima & ſecũda depoſitionis ſint eadem, ſi ſuper verbis formalibus non fuerit interrogatus. In Parmen. Status. 4. Nouemb. 1598. n. 2. 1299

De repetitione teſtis, vide in verb. Teſtis, & in verb. Examen.

REPLICATIO *dicitur ea quæ tendit ad ſuſcitandam & coadiuuãdam actionem eliſam exceptione. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. n. 15.* 356

REPVDIATIO *hæreditatis ſi ſit facta à filiis primæ vxoris, in illa parte ſuccedunt filij ſecundæ vxoris. Racanaten. Bonorum. 29. Nouembr. 1585. n. 2.* 718

RESCRIPTVM *cenſetur impetratum ab eo cuius nomine cantat, etiam ſi in eo concurrat modica impenſa. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iul. 1582. n. 2.* 538

Reſcriptũ directum ratione dignitatis durat in illa perſona, quamdiu durat dignitas, & tranſit in ſucceſſorẽ illius dignitatis. Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. n. 3. 1058

Reſcriptum cum clauſula conſtito de nullitate dicitur conditionale. In Peruſina Executionis. 24. April. 1581. n. 8. 513

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſub-

reptitium, ſi non ſit de ſubreptione oppoſitum tribuit iuriſdictionem. ibid. n. 7. 513
Reſcriptum auocatorium ſubreptitium non tribuit iuriſdictionem. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. n. 6. 763
Reſcriptum, quod nõ facit mentionem rei iudicatæ, eſt ſubreptitium, & nullam tribuit iuriſdictionem. In Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 3. 493
Reſcriptum contra ſententiam de iure non valet. In Auximana Molendini. 21. Apr. 1586. n. 8. 734
Reſcriptum Principis ius partis tollere non poteſt, fallit quando adeſt cauſa rationabilis. In Ariminen. Caſtrorum, ſeu Reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 7. 922
Reſcriptum Papæ mandans vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio, & poſſeſſorio impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In Fauentina Monaſterij. 15. Decembr. 1603. n. 5. 1484
A forma reſcripti Papæ recedi non poteſt. In Picentina Beneficij. 18. Apr. 1578. n. 6. 357
Reſcriptum confirmationis concordiæ, in quo vtraq. pars eſt ſupplicans, non indiget verificatione. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouemb. 1585. n. 2. 709
Quod continetur in reſcripto procedēti ex gratia, eſt strictè intelligendum, vbi agitur de præiudicio tertij, & vbi verba ſunt clara non recipiunt tergiuerſationem. In Romana Diſcuſſionis. 27. Octobr. 1589. n. 2. 892
Clauſula prout de iure limitat totum reſcriptum. In Romana S. Thomæ. 20. Nouembr. 1589. n. 4. 896
Verba, prout iuris fuerit, in reſcripto appoſita, reſtringunt tantum verba præcedentia, non autem referuntur ad omnia contenta in commiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In d. Ariminen. Caſtrorum. 18. Maij 1590. n. 5. 922
In reſcriptis Signaturæ Iuſtitiæ extenſio Regentis eſt attendenda, in Signatura verò Papæ ſemper ea eſt attendenda non autem extenſio Regentis. ibid. n. 4. 922
Recõualidatio reſcripti antea obtenti per Papam prædeceſſorem, ſi ſit obtenta poſt ſententiam latã in vim reſcripti primo obtẽti, non conualidat ſententiam nec proceſſum ſuper ea factum. In Barchinonen. Adminiſtrationis. 31. May 1593. n. 2. 1031
RESERVATIO operatur tam reſpectu beneficiorum regularium quam ſecularium. In S. Agathæ Gottorum parochialis S. Angeli. 15. Iun. 1576. n. 1. 305
Reſeruatio illa dicitur fortior, quæ reſultat ex appoſitione manus Papæ ſuper certo corpore beneficij, quàm illa quæ fit in genere etiam cum decreto irritanti. ibid. n. 2. 305
In reſeruatione, quæ reſultat ex appoſitione manus Papæ ſuper beneficio, nullus inferior ſe intromittere poteſt; ſecus eſt, in reſeruatione in genere, in qua poteſt aliquãdo dubitari, an beneficium ſub illa veniat. ibid. nu. 3. Deciſ. 305
Reſeruatio maior extinguit minorem, quod eſt verum, quando ſunt eiuſdem ſpeciei. In Beneuentana reſeruationis Beneficiorũ. 15. Decemb. 1597. n. 5. 1251
Materia reſeruationis eſt ſtrictè intelligẽda. In Romana ſeu Vercellen. Pœnitentiariæ. 15. Decembr. 1582. n. 11. 594
Reſeruatio, quæ ponitur in litteris Apoſtolicis deputationum Collectorum generalium ſpoliorum, dicitur ius nouum. ibid. n. 12. 594
Papa non ſolet eadem beneficia duplici reſeruatione grauare, & quomodo intelligatur procedere. In d. Beneuentana Reſeruationis. 15. Decemb. 1597. n. 22. 1251
Cancellaria non dat de reſeruatione ex ſola familiaritate, niſi concurrat continua commenſalitas. ibid. n. 10. 1251
Cancellaria in expeditione non dat duplicem reſeruationem in beneficiis, ſed diſponit cãtum de digniori, & de alia conditionaliter. ibid. n. 3. 1251
ſecus in iurepatronatus Eccleſiaſtico quod ex ſui natura cadit ſub dicta regula. In Vlixbonen. Prioratus. 1. Februar. 1602. num. 2. 1420
Ad inducẽdam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria requiritur continua commenſalitas, quæ non eſt in fictis familiaribus ex priuilegio. ibid. n. 6. & 12. 1251
Beneficia Prothonotariorum non participãtium ſunt reſeruata. ibid. n. 18. 1251
Reſeruatio ceſſat per prouiſionem Papæ. In Palentina Canonicatus. 8. Febr. 1577. num. 3. 315
Regula 3. reſeruatoria Prioratuum conuentualium procedit ſolum in Prioratibus ſolitis dari in Commendam. In Aſtoricen. Prioratus. 10. Decemb. 1598. n. 6. 1305
Regula 2. reſeruatoria non habet locum niſi in monaſterijs ſolitis commendari, quod verum eſt in habentibus conuentum. In Fauentina Monaſterij. 17. May 1604. nu. 2. & 6. 1498
Regula reſeruatoria octo menſium non comprehendit iuspatronatus laicale. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 6. 1334
& in Lucana Capellaniæ. 20. Iun. 1597. num. 5. 1232
& in Forolinien. Capellaniæ. 9. Maij 1588. nu. 5. 817
Ad effectum regulæ reſeruatoriæ octo menſiũ iuspatronatus mixtum reputatur laicale, & ſufficit ſola quaſi poſſeſſio præſentandi. In ead. Gerunden. Beneficij. 15. Decem. 1599. n. 7. 1334
Regulæ reſeruatoriæ comprehendunt beneficia iuxta ſuam naturam & eiuſ ſua cauſa. In d. Vlixbonen. Prioratus. 1. Februar. 1602. nu. 3. 1420
Reſeruatio locum habet etiam in beneficijs in

Ec-

eleſia numerata patrimoniale, maximè ſi dicta beneficia vacent in Curia. In Caeguritana de Arcaia. 28. Iuny 1591. nu. 4. & 6. Deciſ. 961

Cardinales non comprehenduntur ſub reſeruatione beneficiorum vacantium ob non adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus, & Extrauagantis Iniunctæ; nec ſub regula 2. reſeruatoria nec non Extrauagantis Iulij III. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 3. 1144

Beneficium de quo per vnionem prius factã fuit diſpoſitum, ſub regula reſeruatoria cadere non poteſt, cum regula excipiat ea, de quibus fuit diſpoſitum. In Oſcen. Canonicatus. 8. Febr. 1593. n. 5. 1011

In beneficio aliàs non reſeruato locum habet regula de menſe. In Palentina Canonicatus & prabenda. 8. Febr. 1577. n. 1. 315

Reſeruatio regreſſus non reſeruat beneficia ſimpliciter, ſed afficit tantummodo. ibid. num. 2. 315

Regreſſum habens tempore quo non eſt amplius familiaris facit ceſſare reſeruationẽ, quando intrat prouiſio Papæ. ibid. n. 4. 315

De reſeruatione ob non publicationem. vid. in verb. Publicatio.

Aſſertioni Papæ dicentis beneficium eſſe reſeruatum, ſtandum eſt, donec de cõtrario doceatur. In Fauentina Monaſterij. 17. May 1604. n. 8. 1498

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus nõ currit niſi a die habita notitia vacationis etiam in beneficijs curatis per bullam Pij V. In Toletana Beneficij. 28. Nouembr. 1578. n. 1. & 2. 380

Extenſio concordatorum non capit beneficia reſeruata. In Virdunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. n. 1. 1306

Decretum reſeruationis nõ impedit traditionem poſſeſſionis, ſed eius effectum tantum. In Palentina Iuris conferendi. 2. Decem. 1583. n. 3. 649

Reſeruatio beneficij verificatur ex ratione familiaritatis atteſtata per fidem Officialis Palatini. In Aretina Commendæ. 7. Nouembr. 1586. n. 2. 755

Clauſula dũmodo ad nos hac vice pertineat, in prouiſione beneficij reſeruati non ponitur ratione reſeruationis expreſſæ in litteris, ſed ratione clauſulæ generalis ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo. ibid. n. 4. 755

Reſeruatio penſionis non habet locum in dimiſſione beneficij in manibus inferiorum. Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. num. 10. 1498

De reſeruatione penſionis. vide in verbo. Penſio.

De reſeruatione regreſſus. vide in verb. Regreſſus.

De reſeruatione iurium. vid. in verb. Preſeruatio

Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem comprehendit etiam beneficia iuriſpatronatus. In Placentina Capellaniæ. 15. Iuny 1598. num. 5. Deciſ. 1289

Ordinarius non poteſt conferre beneficium vacans ob nõ publicationem propter reſeruationem vigore Conſtitutionis Gregorij XIII. ibid. n. 3. 1289

Clauſula volumus, quæ apponitur in reſeruationibus non facit, quo minus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina Fructuum 28. Apr. 1581. n. 5. 514

Reſeruatio omnium fructuum intelligi debet deductis oneribus. ibid. n. 1. 514

R E S I D E N T I A, *licèt de iure communi requiratur in omnibus beneficijs, conſuetudo tamen vniuerſalis contrarium ſeruat. In Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octobr. 1583. n. 5.* 039

Reſidentia quando dicatur merè facultatiua & voluntaria non autem neceſſaria. In Valliſoletana Reſidentiæ. 8. Nouemb. 1602. n. 2. & 4. 1452

Neceſſitas reſidendi determinatur ex eo an dignitas ſit intitulata in ea Eccleſia vel ne. ibid. nu. 4. 1452

Sedes honoraria in Cathedrali non arctat ad reſidentiam, quando de aliqua fructuum participatione non gaudet, ſed talis reſidẽtia eſt voluntaria non neceſſaria. ibidem. num. 2. 1452

Dignitates quæ habent neceſſariam reſidentiam, compelluntur per ſubtractionem fructuum & alia remedia à iure communi, & ſacro Concilio Tridentino tradita, reſidere. ibid. n. 3. 1452

Abbas tenetur reſidere in Collegiata in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, non excuſatur tamen, vt ſi non reſideat in Collegiata lucretur fructus & diſtributiones in alia. ibid. n. 1. 1452

Obtinens duo beneficia reſidentiam requirẽtia ex diſpenſatione, poteſt eligere, in quo malit reſidere. ibid. n. 5. 1452

Lis quando ſit legitima cauſa non reſidendi & lucrandi fructus ea durante. In Carthaginen. Fructuum. 29. Maij 1595. num. 7. 1131

Non ſufficit cauſa non reſidendi, niſi etiam concurrat licentia Superioris. ibid. n. 6. 1131

Corporis neceſſitas vt excuſet à reſidentia, debet eſſe rationabilis, & talis quòd per aliàs perſonas non poſſit tractari. ibidem. num. 3. 1131

Non reſidenti non debentur fructus & multo minus diſtributiones quotidianæ, niſi allegetur infirmitas aut corporis neceſſitas, vel

vel euidens Eccleſia vtilitas . ibid. nu. 1. & 2. Deciſ. 1131

Abſens à reſidentia pro tractando negotio quod per aliàs perſonas puta procuratores tractari poteſt, non excuſatur, nec ei fructus vel diſtribntiones debentur. ibid. n. 4. 1131

Abſens à rſidentia pro defenſione ſua eccleſia habetur pro præſente ad effectum lucrandi fructus. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maij 1584. n. 2. & 3. 662

Quæ cauſa excuſat à non reſidendo & intereſſendo in diuinis, vt licitè percipiantur fructus & diſtributiones quotidianæ. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. n. 5. 1098

Stanti in Vrbe & non reſidenti de licentia ab Vrbis Vicario obtenta fructuum perceptio denegari non poteſt. In Lucerina Fructuum. 7. Febr. 1590. n. 4. 910

& debentur, etiam quòd in paramentis & alijs eccleſia vſibus conſumpti ſint. ibidem num. 5. 910

Ad priuationem beneficij ob non reſidentiam quomodo procedi debeat. In Terdonē. Præpoſitura. 17. Mart. 1600. n. 3. & 5. 1346

Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicum edictum in loco beneficij. ibid. n. 2. 1346

& in ead. 5. Iun. 1600. n. 1. 1366

A ſententia priuatoria beneficij ob non reſidētiam non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum, quod verum ſi ſit iuris ordine ſeruato lata. In d. Terdonen. 10. Octob. num. 1. & 6. 1346

& in Salamantina del Pedroſo. 5. Decemb. 1567. n. 1. & 2. 27

Proceſſus nimis feſtinanter factus contra non reſidentem, vt priuetur beneficio, non expectato ſpatio ſex menſium excuſari non poteſt, maximè ſi per procuratorem allegata fuerint cauſa excuſationis. In d. Terdonen. Præpoſitura. 5. Iun. 1600. n. 3. 1366

RESIDVVM *facit quòd reliquum comprehendatur, vide in verbo Dicto Reſiduum.*

Reſiduum arguit ſolutionem partis, ad quam quis tenebatur. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 13. 617

Clauſula ſine præiudicio reſidui debet referri ad id, quod implicat repugnantiam. Romana Reſidui Dotis. 4. Iun. 1604. n. 1. 1306

Solutio quæ dicit pro reſiduo, an poſſit acceptari, & impugnari qualitas pro reſiduo. In Romana Pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. n. 3. 1130

Pro reſiduo ſolutionis debito poteſt inter partes conueniri, quòd de prima ſumma pro ſolutione deſtinata aliqua pars negotictur, & de lucro reſiduū ſoluatur, prout in dote licitum eſt fieri, mediante tali nouatione contractus & conuentione in nouam rationem ſolutionis. In Romana Condictionis Indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 6. 599

RESIGNATIO *beneficij & ceſſio officij inter ſe valde differunt. In Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. n. 4.* 389

Reſignationes factæ in fauorem habent tacitā conditionem, ſi ius reſignatario acquiratur, aliàs ius à reſignante non abdicatur, declara tamen hoc procedere in beneficialibus tantum. ibid. n. 1. & 9. 389

Reſignanti officium, ſi nulla ſequatur admiſſio, an competat repetitio. ibid. n. 2. & 3. 389

In reſignationibus neceſſaria eſt ſuperioris auctoritas in beneficialibus, ſine qua admiſſio reſignatarij non tenet; ſecus eſt in officijs. ibid. num. 5. 389

Per reſignationem amittitur ius & poſſeſſio beneficij. In Pientina Beneficij. 18. April. 1578. n. 1. 357

Reſignatio beneficij ſequuta mediante procuratore in neceſſarium antecedens arguit acceptationem mandati. In Segobien. Canonicatus. 6. Febr. 1589. n. 8. 836

Ex mandato procuratoris dato ad reſignandum arcitur probari ſcientia omnium contentorum in litteris Apoſtolicis. ibidem num. 7. 836

Procurator excedens fines mandati in reſignādo nulliter reſignat. In Lucana Beneficiorum. 30. Ianuar. 1579. n. 2. 390

Dans de inualiditate conſenſus in reſignatione contra Papæ atteſtationem debet intentionem ſuam concludenter probare. ibidem num. 3. 390

In mandatis ad reſignandum, & conſentiendum retroceſſioni cum oneris impoſitione arguitur ſimonia, niſi in illis imponatur clauſula reſeruationis beneplaciti Apoſtolici. In Meliten. Penſionis. 18. Martij 1602. n. 8. 1423

Solutio pecuniæ, ſeu donatio facta reſignanti poſt iam datum mandatum ad reſignandum non probat ſimoniam. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 10. 1029

Reſignatio ſimoniaca non præſtat titulum coloratum. In Fauentina Monaſterii. 17. Mart. 1604. n. 15. 1498

In materia reſignationum ſolet fieri ſcriptura, quæ ſi non exhibeatur, reſignatio præſumitur ſimoniaca. ibid. n. 9. 1498

Allegans poſſeſſionem ſuam ex reſignatione debet prius docere de reſignatione valida, aliàs ius nunquam cenſetur abdicatum à reſignante. ibid. n. 8. & 11. 1498

Confeſſio ſimoniæ facta à reſignante non præiudicat reſignatario. In Tullen. Parochialis. 28. Maii 1593. n. 14. 1029

Confeſſio ſimoniæ facta à cedente beneficium poſt reſignationem nocet ceſſionario. ibid. num. 3. 1029

Ex confeſſione reſignantis & facti circumſtātiis optimè probatur confidentia. In Legionen. Canonicatus ſeu Confidentiæ. 2. Decemb. 1569. n. 1. 88

Confeſſio confidentiæ facta in criminalibus à

reſignãte praiudicat reſignatario, maximè ſi ſit facta ante reſignationem. ibid. n. 3. & 4. Decíſ. 86

Cõfidentia formalis arguitur ex eo quòd quis faciat, vt vnus reſignet in tertium, & poſtea tertius reſignet in nepotem illius, qui inſtat pro reſignatione, præſertim ſi talis inſtans litis expenſas ſuſtineat. ibid. n. 2. 86

Reſignatio beneficij poteſt eſſe cõfidentialis, in foro verò conſcientiæ non eſſe. In Vaſionen. Prioratus ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. nu. 8. 1359

Reſignans beneficium in manibus poteſtatem non habentis amittit poſſeſſionem, maximè ſi ſemper ratam habuerit ceſſionem. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouembris 1587. n. 3. 803

Inter reſignationem factam in manibus Papæ ad fauorem, & eam quæ fit in manibus Ordinarij nulla adeſt differentia ad effectum conſtitutionis de publicandis. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. num. 4. 1309

In gratia impetrata ex cauſa reſignationis impetrans tenetur docere de publicatione etiam quòd reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij. ibid. n. 1. 1309

In vacatione beneficij ex cauſa reſignationis debet probari publicatio reſignationis valida. In ead. 26. Octobr. 1598. n. 3. 1297

Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficiũ ob non publicationem, quod de eo qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuar. 1594. n. 5. 1064

Per reſignationem factam in manibus etiam Ordinarij omne ius & poſſeſſio à reſignante abdicatur. In d. Mediolanen. Parochialis. 14. Iun. 1599. n. 1. 1320

Ordinarius qui admiſit reſignationem in ſuis manibus factam ab eo, qui non habet vnde valeat ſuſtentari, tenetur alere beneficiatum, donec ei prouideatur. ibid. n. 4. 1320

Vbi reſignatio eſt valida, non poteſt dari alia vacatio ex perſona reſignantis quàm per reſignationem. ibid. n. 2. 1320

Reſignatio parochialis admiſſa per Ordinarium præſumitur ex cauſa rationabili admiſſa. ibid. n. 3. 1320

Parochialis vacans de qua Ordinarius non prouidit intra ſex menſes, dicitur deuoluta ad ſedem Apoſtolicam iuxta Conſtitutionem Pij Quinti, etiam quòd talis vacatio habeat originem à reſignatione. In d. Mediolanen. Parochialis. 26. Octobr. 1598. num. 4. 1297

In beneficio reſignato cuius fuit facta vnio, non requiritur publicatio. ibid. n. 5. 1297

& in ead. 26. Mart. 1599. n. 5. 1309

Per reſignationem omne ius abdicatur à reſignante & reſignatario quæritur. In Giennen. Beneficij. 28. Iun. 1574. n. 1. 236

In reſignatione conditionali, ſi reſignatio non ſit valida, ius à reſignante non abdicatur, & reſignans poteſt agere ſpolio; ſecus eſt, ſi reſignans ſcienter reſignet nulliter. In Romana Canonicatus. 17. Nouem. 1567. num. 1. Decíſ. 25

Per ceſſionem factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti, admiſſa tamen per Papam reſignatione, & poſſeſſio acquiritur reſignatario; ſecus eſt, ſi probetur, quòd reſignans facta reſignatione adhuc incubuerit poſſeſſioni, quia ſi interim ſpolietur, datur ei reſtitutio. In Militen. Beneficij S. Fantini. 26. Iunij 1587. nu. 3. 796

Confeſſio reſignantis de titulo infecto poſt ceſſionem non nocet reſignatario; ſecus tamen eſt, ſi adſit adminiculata. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. n. 10. 974

Si quis in impetratione beneficij dicat ſe eſſe Romanum, & poſtea in reſignatione dicat ſe eſſe forenſem, reſignatio dicitur ſubreptitia, quia facilius per Papã dicitur fuiſſe admiſſam reſignationem, quàm ſi expreſſiſſet ſe eſſe ciuem Romanum, ex quo neceſſaria ſit derogatio. In Romana Canonicatus S. Angeli. 21. Apr. 1567. n. 2. 19

Reſignatio locorum Montium per minorem facta ſine iuris & ſtatutorum ſolemnitate non valet, etiam quòd priuilegij verba ſint ampla. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembr. 1584. n. 1. 678

Loca Montis Nouennalis etiam in ſpurios & nothos & incapaces per priuilegia dictis locis conceſſa reſignari poſſunt, tam per clericos quàm per laicos. ibid. n. 2. 678

RES IVDICATA *impedit exequutionem ſententiæ in poſſeſſorio, ſi ſit iuſta, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 2.* 603

Res iudicata impedit inſtitutionem in iurepatronatus. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuarij 1582. num. 6. 555

Exceptio rei iudicatæ in vim dilatoriæ non autem peremptoriæ opponi poteſt per procuratorem cõſtitutum ad allegandum exceptionem rei iudicatæ tantum, & non ad tractandum de meritis cauſæ, & talis procurator non poteſt audiri ſuper impugnatione cenſurarum. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Octobr. 1579. n. 2. & 4. 419

Reſcriptum quod nõ facit mentionem rei iudicatæ, eſt ſubreptitium, & nullam tribuit iuriſdictionem. In Gadicen. Statutorum. 19. Decembr. 1580. n. 3. 493

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ. In Calaguritana præten ſi panis cocti. 3. Nouembr. 1595. n. 2. 1152

RESOLVTIO *ſpeciei in quantitatem pecuniæ debet intelligi rebus ſic ſtantibus, & quo caſu procedat. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 23. Ianuarij 1574. n. 1. 2. 3. & 4.* 211

Re-

Reſoluto iure dantis reſoluitur ius accipiẽtis. In Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi. 15. Nouemb. 1599. n. 14. 1329

Reſoluta emptione omnia reponuntur in eũ ſtatum, ac ſi in venditio facta non fuiſſet. In Placentina Bonorum. 24. Nouembr. 1581. nu. 7. 547

De reſolutione contractus. vide in verb. Contractus.

RESTITVTIO *in beneficialibus non datur niſi habenti titulum coloratum. In S. Agatha Gottorũ Parochialis S. Angeli. 18. Maÿ 1576. n. 2.* 301

& in Lucana Penſionis. 14. Maÿ 1576. num. 5. 299

Reſtitutio non datur ad ſtatum, qui non eſt conſiderabilis. In Romana Vinea. 17. Apr. 1587. nu. 6. 777

Facilius datur retentio quàm reſtitutio. In d. Lucana Penſionis. n. 4. 299

Tertius opponens de dominio impedit reſtitutionem. In Romana Vinea. 8. Febr. 1580. u. 2. 444

Tertius veniens ad impediendam cauſam reſtitutionis in ſpolio pendentem debet clarè docere de iure ſuo, aliàs non poteſt impedire reſtitutionem. In Placentina Bonorum. 19. Iun. 1587. n. 1. 793

Poſſeſſio, quæ eſt tantum ciuilis prætenſi dominÿ & non naturalis, non impedit reſtitutionem poſſeſſionis naturalis in ſpolio. ibid. n. 2. 793

Iudicium attentatorum eſt adeo priuilegiatum, vt ad hoc vt quis reſtituatur, non requirat poſſeſſionem coloratam. In Romana Beneficiatus S. Petri. 2. Maÿ 1569. num. 3. 73

Spoliatus ante omnia venit reſtituendus. In Calaguritana Spolÿ panis. 13. Martÿ 1600. u. 5. 1345

Contra ſoluere recuſantem & ſpoliantem competit reſtitutio ſecundum comm. opin. ibid. n. 6. 1345

Remedium reſtitutorium datur in ſecunda inſtantia ſuſpenſo petitorio, licèt lata fuerit ſententia in negotio principali contra ſpoliatum. In Lucana Penſionis. 14. Maii 1576. n. 3. 299

Remedium reſtitutorium non datur in caſu metus & vis compulſiua, ſed agitur ad reſciſſionem. In Militen. Beneficii ſancti Fantini. 13. Mart. 1587. n. 18. 773

Spoliatus per ſententiam non poteſt reſtitui nõ probato primo extremo & eius perſona. In Romana Vinea. 17. Apr. 1587. n. 3. 777

Reſtitutio datur reſignanti in fauorem, qui poſt reſignationẽ adhuc incubuerit poſſeſſioni, ſi ſpolietur. In Militen. Beneficii S. Fantini. 26. Iun. 1587. n. 3. 796

Tutori competit reſtitutio, ſi ſpolietur cuſtodia bonorum pupilli, quæ durat etiam poſt pupilli obitum. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. n. 2. 82

Minor & Eccleſia propter annullationem cõtractus reſtituũtur, quomodo autem procedat. vid. in Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1581. n. 4. & 5. Deciſ. 547

Reſtitutio, quæ per reſolutionem contractus emptionis fieri debet, intelligitur de his, quæ quis accepit ab eo, cui fit reſtitutio, & non de acceptis à tertio. ibid. n. 8. 547

Reſtitutio non datur aduerſus ſententiam niſi de iniuſtitia conſtet. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouembr. 1597. n. 1. 1238

Reſtitutio in iudicio exequutiuo non datur ad inſtar iudicii ſummariiſſimi; in iudicio verò petitorio datur. In Toletana Pẽſionis. 22. Maii 1592. n. 1. 987

Iudex poteſt vigore reſcripti non limitati ad reſtitutionem tantum ad appellandum, ſed ad quamcunq. reſtitutionem ex clauſula generali declarare appellationem interpoſitam à iudice, à quo, fuiſſe validam, & eam pro legitima admittere. Valentina. Capellæ. 7. Iun. 1591. n. 3. 954

Reſtitutus ab bona fiſco incorporata, dummodo in alium non ſint tranſlata per fiſcum, ſed immediatè tertiis quæſita per damnationem, ea recuperat. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 6. 965

Papa prohibens reſtitutionem rei fiſco incorporatæ intelligitur prohibere, prout de iure nempe reſtitutionem fieri per viam gratiæ non autem per viam iuſtitiæ. ibidem. num. 16. 965

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerunt confiſcata, quæ fit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ, indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuiuſcunq. acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum, & fiſco incorporatorum. In ead. Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 13. 998

Reſtitutus ad bona confiſcata per Principem recuperat etiam ea bona, quæ per fiſcum fideicommiſſariis fuiſſent tradita, non obſtante clauſula præter quàm ad bona in alium tranſlata. ibid. u. 9. 998

Qui promiſit reſtituere prioribus & potioribus, non tenetur curare quòd anterior creditor, à quo ipſe exigitur, obliget ſe de reſtituendo prioribus & potioribus. Romana Pecuniaria. 26. Mart. 1593. n. 2. 1109

Qui promiſit rem liberam reſtituere, ſi reſtituit obligatam, non dicitur liberam reſtituere. In Romana releuationis indemnitatis. 7. Maii 1582. n. 3. 576

In obligatione rẽ reſtitui fundus dicitur ſpecies. In Regien. Bonorum. 18. Decembr. 1579. n. 3. 435

Obligatio rẽ reſtitui dicitur indiuidua, quãdo adiicitur ſpeciei, ſecus ſi quantitati. ibid. n. 2. 435

Obligatio rem reſtitui, licèt ſit diuidua reſpectu obligationis & condemnationis, tamen eſt indiuidua reſpectu ſolutionis. ibid. n. 1. 435

In

In obligatione reſtitutionis honeris in neceſſaream conſequentiam venit fructuum reſtitutio. In Auximana Bonorum. 7. Iun. 1591. n. 2. Deciſ. 955

Iuſſus reſtituere hæreditatem non tenetur reſtituere prælegata, fallit quando prælegata totum patrimonium abſorbent. In Auenionen. Legati. 10. Decem. 1578. n. 6. 382

Legatum hæredi factum poſtquã rogatus eſt reſtituere hæreditatem non venit in reſtitutionem; ſecus eſt, ſi teſtator mandando reſtitui hæreditatẽ uſus ſit verbis prægnãtiſſimis, puta reſtituat abſque aliqua retentione, & ſimilibus. ibid. n. 1. & 4. 382

De reſtitutione hæreditatis. vid. in verb. Hæreditas.

RESTITVTIO IN INTEGRVM *reponit litem in eo ſtatu, in quo erat ante rem iudicatã, quod maximè procedit in beneficialibus, in quibus paſſim concedi ſolet reſtitutio. In Aquilana Canonicatus. 26. April. 1591. num. 3.* 945

& in Elnen. Sacriſtiæ, 17. April. 1592. num. 14. 983

& in Peruſina Exequutionis. 19. Nouem. 1597. n. 3. & 4. 1244

Inſtantia cauſæ reſtitutionis in integrum durat quadriennio, niſi finiatur per ſententiam, vel per totalem proceſſum ad exequutionem. In 4. Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. n. 4. 945

Non omnis reſtitutio in integrum petita impedit exequutionem ſententiæ. In Romana Vineæ. 17. Apr. 1587. n. 12. 777

Pendente cauſa reſtitutionis in integrum nõ datur exequutio ſententiæ niſi pro expenſis. In Ortonen. Penſionis. 5. Iuly 1599. num. 5. 1326

Pendente cauſa reſtitutionis in integrum poteſt agi de manutentione. In Corduben. Redecemarum. 2. Maÿ 1603. n. 1. 1463

Qui commiſſit cauſam reſtitutionis in integrum, debet docere de læſione. & in hoc articulo ſuſtinet partes actoris. In Fauentina Bonorum. 27. Iun. 1583. n. 1. 634

Conceſſa reſtitutione aduerſus lapſum fatalium non eſt opus alia reſtitutione aduerſus rẽ iudicatam. In Anconitana Spolÿ, 1. Iulÿ 1575. nu. 1. 263

Iniuſtitia licèt nõ notoria eſt ſufficiens cauſa reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 14. Maÿ 1575. n. 2. 251

Sententia quando dicatur continere expreſſum errorem, itaut veniat reuocanda ſaltem ex capite reſtitutionis in integrum. ibid. n. 1. 251

RETENTIO *ſola præſupponit præexiſtentiam eius, quod quis retinere vult, vt eſt in retentione penſionis. In Romana Penſionis. 28. Nouemb. 1586. n. 5.* 758

De retentione penſionis. vid. in verb. Penſio.

De remedio retinẽdæ. vid. in verb. Remediũ.

RETRACTVS *conſuetudo à legibus abſolutè non reprobatur. In Auximana Molendeni. 21. Apr. 1586. nu. 2. Deciſ.* 734

An poſſit quis partem rei retrahere, vel ſit cogendus ad retrahendum totum. In Romana Prælationis. 17. Octobr. 1572. n. 1. 174

RETROTRACTIO *non fit in debito cõditionali. In Romana Pecuniaria. 19. Ianuar. 1573. n. 1.* 189

REVOCATIO *ſimplex an comprehendat caſum mixtum factum cõtemplatione plurium cauſarum, & quid in legato conditionali. In Romana de Cæſarinis. 19. Nouemb. 1601. n. 4.* 1409

Reuocato legato reſpectu perſonæ principalis cenſetur etiam ablatum perſonæ, cuius reſpectu ſecundario factum fuerat. ibid. n. 6. 1409

Generalis reuocatio legatorum non comprehendit legatum alimentorum. ibid. n. 8. 1409

De reuocatione legatorum. vide in verbo. Legatum.

Reuocatio donationis an licita ſit ante acceptationem. vid. in verb. Acceptatio. & in verb. Donatio.

Reuocatio facta per viam legis cum clauſula derogatoria non tollit præcedentes diſpoſitiones etiam clauſulam derogatoriam ad ſequentia habentes, quod verum eſt, ſi cum dicta clauſula derogatoria concurrat alia clauſula etiam ſi de illis eſſet facienda expreſſa mentio, vel concurrat clauſula quarum tenores. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 6. & 7. 291

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cũ clauſula derogatoria ſufficit, quòd cum poſteriore concurrant aliqua cõiectura mutatæ voluntatis. ibid. n. 10. 291

Donationes non cenſentur reuocatæ ex hæredis inſtitutione in teſtamento facta. In Portuen. Bonorum. 27. Nouemb. 1579. num. 8. 427

Pater poteſt donationem pro filÿs ſtipulatam reuocare in meri profectitÿs, ſecus in alÿs aliundè prouenientibus. ibid. 3. 427

Donatio quando ante acceptationem reuocari poſſit. ibid. n. 2. 427

Iuramentum non impedit reuocari poſſe actum de ſui natura reuocabilem, quando tamen eſt reuocabilis ex alio quàm ex debilitate ſua. ibid. nu. 7. 427

Ratificatio non poteſt actum iam perfectum & irreuocabilem reuocare, & ius extinctum ſuſcitare. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maÿ 1567. n. 3. 20

Actus perfectus intelligitur, qui reuocari non poteſt. ibid. n. 2. 20

REVS *in ſua exceptione pro actore reputatur. In Calagurritana Spolÿ panis. 23. Ianuar. 1598. n. 7.* 1262

Reus in probando ſuam exceptionem, nihil differt ab actore, licèt ſit poſſeſſor. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorũ. 4. May 1602. n. 11. 1422

Actore nõ probãte reus abſolui debet. ib. n. 16. 1422

Pro-

Probatio rei et poſſeſſoris cæteris paribus præferri debet. In Romana Caſalis Turricella. 29. April. 1594. n. 11. Deciſ. 1073

Qualitas reſpiciens intentionem rei non eſt probanda ab actore, ſed ab ipſo reo. In Lucerina Fructuum. 7. Februarij 1590. num. 1. 910

Reus & poſſeſſor poteſt vincere ob non ius aduerſarij. In Foroliuien. Capellania. 10. Maij 1589. n. 5. 871

Propter negationem rei dicentis ſe rem non poſſidere datur actori immiſſio in poſſeſſionem, & quomodo procedat. In Tiburtina Vinea. 25. Iunij 1593. n. 2. 1039

Reus quando ſortiatur forum actoris & è contra, vide in verb. Forum.

R E X *poteſt conferre beneficia, quando habet priuilegium Papæ. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. n. 2.* 1382

Iuſpatronatus non poteſt competere Regi in eccleſia regulari & conuentuali, niſi ſit conceſſum in limine fundationis. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 5. 1305

De collationibus factis iure regalia nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competiiſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. Beneficij. 21. Apr. 1600. n. 6. & 7. 1353

Philippus II. Rex Hiſpaniarum piiſſimus & iuſtitiæ obſeruantiſſimus. In Toletana Matrimonij. 13. Maij 1588. n. 9. 818

R O T A *non ſolet exequi ſententias extra eam latas, niſi cognito de bono iure partium. In Aretina Bonorum. 12. Ianuar. 1598. n. 3.* 1255

& in Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. n. 11. 1098

& in Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. num. 1. 1259

& in Romana Domus. 25. Maij 1592. num. 4. 988

& in Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. num. 10. 383

& in Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. n. 1. 620

Rota repellendo aliquem à limine iudicij in vim ſententiarum extra eam latarum, dicitur illas exequutioni mandare. In d. Taurinen. 20. Maij 1583. n. 2. 620

Rota nunquam attendit ſententias extra eam latas, niſi ſint iuſtæ. In Peruſina Exequutionis. 10. April. 1595. n. 7. 1123

Vbi agitur de ſuſtinenda ſententia Rota non ita ſtrictè procedit, ſicut quando agitur de exequutione, quo caſu maturius procedere ſolet. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 21. 290

Rota non admittit præſumptionem ſententiæ, niſi in ſententiis valdè antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara ſit obſeruantia illius. In Meliten. Præcedentiæ. 9. Decemb. 1578. n. 3. 381

Sententia tranſitus in iudicatum in Rota non attenditur, niſi conſtet de iuſtitia. ibid. n. 12. 381

Rota non ſolet transferre cognitionem cauſæ in exequutorem. In Fauentina Bonorum. 2. Mart. 1584. n. 1. 656

Rota non credit teſtibus dicentibus talem procuratorẽ aliquid feciſſe, ſi nõ probetur mãdatum; niſi res veriſimiliter ſit publicè nota. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 13. Febr. 1579. n. 4. 392

& in Pacen. Parochialium. 18. Iun. 1593. num. 1. 1035

Rota quandoque ſolet adhibere fidem ſcripturis etiam minus legitimè extractis propter veriſimilitudinem concurrentibus, adminiculis. In Segobien. Canonicatus. 6. Februar. 1589. n. 6. 856

Rota in taxatione, quæ pẽdet ab eius arbitrio ſemper minorem ſummam amplectitur. In Bononien. Pecuniaria. 9. Maii 1603. n. 2. 1464

Inhibitio Rotalis ſiue iniuſta ſiue iniuſta ſemper eſt timenda. In Mediolanen. Matrimonii. 20. Febr. 1584. n. 2. 654

Practica Rotæ eſt vt petens procedi ad vlteriora liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd iudici præfigatur terminus ad liquidandum. In Iſpalen. Beneficii. 24. 1584. n. 4. 655

Tribunal Rotæ conſtituit vnum corpus, corã quo pendent lites & cauſæ in eo commiſſæ, licèt rationi commodioris expeditionis fiant diſtributiones particulares. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. n. 2. 318

De Auditore Rotæ. vide in verb. Auditor.

R V B R I C A *generalior nigro ampliat nigrum; ſecus eſt quando nigrum eſt certum & clarum, tunc enim nõ recipit interpretationem à Rubrica; maximè quando Rubrica eſt defectiua in aliqua parte, quæ in ea non comprehenditur. In Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 1.* 811

S A L A R I V M *arguit locationem operarũ & non conuenit ſocio. In Anconitana Computorum. 9. Iunii 1600. n. 2.* 1368

Salarium non conuentum non debetur: In Romana prætenſæ Mercedis. 17. Nouembris 1568. n. 1. 65

etiam ſecundum ſtylum Curiæ ei, qui in Curia retinetur in domo cum expenſis, & maximè ſi appareri poſſit, quòd talis ſub ſpe potius alicuius remunerationis liberalis, quàm alicuius ſalarii inſeruiuerit. ibid. n. 2. 65

Salarium licèt non conuentum debetur Aduocato. ibid. n. 1. 65

& in Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. num. 1. 1322

Item debetur Vicario Epiſcopi; & idem in Vicario à Capitulo conſtituto. In Romana Mercedis. 13. Ianuar. 1589. n. 2. 849

& in Turritana mercedis. 20. Maii 1569. num. 1. 74

Item

Item Aſſeſſori. In Turritana Mercedis. 20. Maij 1569. nu. 4. & 5. Deciſ. 74
Salarium non debetur Vicario à ſucceſſore Epiſcopi, cum ſit debitum voluntarium, ad quod ſucceſſor non tenetur. ibid. n. 6. 74
Salarium etiam non conuentum debetur Notarijs, Tabularijs, & Calculatoribus contra Bart. qui vitio exemplaris textus corrupti errauit. ibid. n. 3. 74
Salarium non conuentum non debetur famulis, & alijs vilibus perſonis, quæ ſæpenumero pro expenſis inſeruiunt & ſine ſalario. In Romana Mercedis. 13. Ian. 1589. n. 2. 849
ſecus eſt, ſi concurrãt duo requiſita, nempè quòd dominus ſolitus ſit conducere, & famulus operas ſuas locare. In d. Turritana. 20. Maij 1569. n. 2. 74
Salarium non conuentum debetur ijs, qui in honeſtis muneribus & diſciplinis inſeruiũt; ſecus in ijs, qui vacãt officio valdè honorato & à multis deſiderato; Et in ijs qui in domo Principis habent victum & expenſas, nec non habitationem pro ſe & famulo; & qui licet etiam ſint abſentes lucrãtur ſuas quotidianas diſtributiones, & maximè ſi dominus nõ ſit ſolitus dare talibus aliquod ſalarium, nec vnquã aliquid petitũ fuerit. In d. Romana Mercedis. 13. Ian. 1589. n. 3. 849
Salarium Camerario nõ debetur pro ſeruitio præſtito domino, ſi non ſit conuentum, maximè ſi concurrant aliqua circumſtantia, quæ id ſuadeant. ibid. n. 4. 849
Participans de fructibus ſpectantibus de iure communi ad eum, qui habet curam animarum, tenetur pro rata ad contributionem ſalarij pro Vicario. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouemb. 1588. n. 1. 839
Qui percipit decimas tenetur ad ſalarium Vicario præſtandum, etiam ſi ſit laicus, qui eas ex priuilegio percipiat. ibid. n. 3. 839
Ex taciturnitate non reſultat renunciatio ſalarij, niſi cõcurrẽte legitima præſcriptione. In Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. n. 4. 1322
Pecunia mutuo rogata ab eo qui inſeruit, non arguit, quòd ſeruitium ſit gratuitum, quãdo tunc temporis non eſt liquidum, quid & quantum debeatur pro ſalario. ibid. n. 3. 1322
Salarium etiam non conuentũ debetur, ſi concurrant requiſita ex vtraq. parte nempè, quòd vnus ſit ſolitus conducere operas pretio, & alter locare. ibid. n. 1. 1322
& in Turritana Mercedis. 20. Maij 1569. num. 2. 74
Acceptans legatum ſibi factum, in quo declaratur per teſtatorem ſalarium ſibi debitum cum eo compẽſandum eſſe, ſibi præiudicat, ita ut ſalarium petere nõ poſſit. In Romana Mercedis. 28. Iun. 1596. n. 1. 961
Acceptans legatũ quod cũ ſalario venit cõputandũ, ſi aliud legatũ ab eodẽ pariter relictum ab hærede ſolui recuſetur, poteſt legatarius recedere ab illa ſimplici acceptatione & ſalarium petere. ibid. n. 2. 961
SALVIANVM *non habet locum niſi probata poſſeſſione hypothecantis. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. n. 1. Deciſ.* 579
nam Saluianũ datur propter hypothecã. In ead. 12. Febr. 1582. n. 1. 563
Pro tacita etiam hypotheca competit Saluianum. Romana Vineæ. 26. Iun. 1598. nu. 3. 1290
Saluianum datur etiam in bonis poſt hypothecam acquiſitis. ibid. n. 2.
fallit tamen vt ibid. nu. 5. & 6. 1290
Saluianum non datur in re expreſsè prohibita alienari & hypothecare. ibid. n. 6. 1290
Remedium Saluiani eſt perſonale in rem ſcriptum & datur etiam cõtra tertios poſſeſſores. Romana damnorum & intereſſe. 11. Febr. 1591. n. 3. 935
& in Reatina Molendini. 26. Iun. 1595. num. 5. 1143
Saluianum interdictum locum habet tam pro recuperatione damnorum & intereſſe, quàm pro ſorte principali. In d. Romana damnorum & intereſſe. 11. Februarij 1591. nu. 1. & 2. 935
Saluianum adhoc vt dari poſſit, prius ſunt probandã extrema requiſita, de quibus per Aretin. in §. item Seruiana. inſtit. de action. In Placentina Saluiani interdicti. 23. Ianuar. 1585. n. 1. 685
Saluianum quod competit pro toto debito, etiam pro conſequendo reſiduo datur; maximè ſi pro dicto reſiduo creditori fuerit ius reſeruatum. ibid. n. 2. 685
In Saluiano non datur mixtura petitorij. In Portuen. de Columna. 9. Apr 1576. n. 6. 294
Per Saluianum auocatur ſola poſſeſſio. In Senogallien. Pradij. 5. Decembris. 1594. num. 1. 1100
Probatis extremis in Saluiano locus eſt Aegidianæ. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ianuar. 1602. n. 1. 1415
In immiſſione in poſſeſſionem per ſententiam in vim Saluiani, ſeruatur hoc, quòd quis immittatur in poſſeſſionem maioris quantitatis bonorum, vt debitor tedio affectus ſoluat id, ad quod eſt obligatus, cum huiuſmodi iudicium non contineat adiudicationem rei ſed ſolam detentationem. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. num. 14. 723
Pro legatis & fideicommiſſis etiam competit Saluianum interdictum ad immiſſionẽ in poſſeſſionem obtinendam, & ita ſemper fuit in Rota obſeruatum. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588. n. 1. 828
Immiſſio in poſſeſſionem ex Saluiano datur probatis extremis poſſeſſionis authoris. ibid. n. 3. 828
In vim immiſſionis in poſſeſſionẽ ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem & deliberationem rei, in qua quis fuit immiſſus deueniri, niſi commiſſione ſuper hoc obtenta. In Senogallien. Pradij. 5. Decembris. 1594. n. 2. 1100

Fructus qui deducuntur ex re, in qua quis in vim Saluiani immiſſus fuit in poſſeſſionē, imputantur in deductionem ſortis principalis. ibid. n. 15. Deciſ. 723

Speciale eſt in Saluiano, vt licèt immiſſus in poſſeſſionem non fiat dominus bonorum, fructus tamen lucretur ad effectum, vt ex illis extinguatur debitum, pro quo data fuit immiſſio. In Romana ſeu Regien. Saluiani interdicti. 23. Martij 1590. num. 2. 915

Saluianum poteſt intentari etiā in bonis ſitis in territorio Imperij coram Iudice Eccleſiaſtico, quando agitur pro debito pecuniario in vim obligationis Cameralis. ibid. num. 1. 915

In Saluiano nō admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes. In Romana Cenſus. 22. Mart. 1596. n. 1. 1178

prout nec etiam exceptio fideicōmiſſi. Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. n. 5. & 6. 1200

Saluianum interdictum non competit, quando aliàs cōpeteret, vbi datur exceptio dominij incontinenti probandi. Viterbien. Bonorum. 17. Nouemb. 1586. n. 1. 757

In Saluiano interdicto non habet locum exceptio diſcuſſionis. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 9. 383

& in Peruſina Bonorum. 15. Maij 1577. n. 1. 327

Idē de exceptione doli ſeu dolo facis. ibid. num. 2. 327

Idem eſt in exceptione compenſationis. ibid. n. 3. 327

Sententia lata in Saluiano non recipit appellationem, & illius vigore poteſt relaxari mandatum abſq. alio decreto, quando exequutio eſt facienda ſuper eadem re. Reatina Molendini. 26. Iun. 1595. n. 2. 1143

SATISFACTIO *facta præſumitur ab his, qui ad eam tenebantur. In Farfen. Grani. 9. Mart. 1580. n. 3.* 450

SCHISMATICVS *fuit Clemens Papa VII. Electio verò Vrbani VI. fuit Canonica. In Tullen. Prioratus. 28. Mart. 1583. nu. 3.* 612

Confirmatio ſeu approbatio litterarum Papæ ſchiſmatici, non valet, cum neque ipſæ litteræ valeant. ibid. n. 6. & 7. 612

SCIENTIA *excludit errorem. Anconitana Vineæ. 27. Iun. 1582. n. 1.* 586

Ex ſcientia ſuperueniente vltimo tempore nō poteſt deduci ſcientia de tempore præcedēti. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouembr. 1585. n. 1. 709

Ex curſu temporis quadraginta annorū præſumitur ſcientia & conſenſus Epiſcopi, in his, quæ concedere poteſt. In Calaguritana Capella. 27. Iun. 1583. n. 1. 635

Scientia præſumitur eius, quod à multis obſeruatur. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. n. 3. 1147

Quiſq. præſumitur ſcire id ad quod tenetur. Reatina Beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 2. Deciſ. 306

Scientia ſufficienter inducta dicitur ex his, quæ generali cōſuetudine ſunt introducta, maximè in materia quæ per præſumptiones & coniecturas probatur. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianuar. 1604. n. 2. 1485

Scientia præſumitur ex actibus pluries iteratis. ibid. nu. 3. 1485

Allegans ſcientiam, quando non præſumitur, eam articulatè probare tenetur. Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. n. 3. 852

Scītia colligitur ex actibus, qui à communiter accidentibus ſolent deuenire ad notitiā, maximè iuncta continua conuerſatione: Item ex qualitate facti ardui. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. num. 9. 1459

Scientia ex præſenti præſumitur in præteritum, quando adeſt eadem cauſa præſumendi. ibid. n. 11. 1459

Ex præſumptionibus & coniecturis reſultat vera probatio ſcientiæ. ibid. n. 12. 1459

Aliud eſt ſcientiam eſſe præſumptam, aliud eam probari præſumptionibus & coniecturis. ibid. n. 4. 1459

Scientia vera per cōiecturas etiā & præſumptiones probari poteſt. ibid. n. 3. 1459

Vbi agitur de iure tollendo & pœna inferēda requiritur certa & indubitata ſcientia ſtatuti. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. n. 10. 972

maximè in re antiqua, vbi etiam ſufficit leuior probatio. In Romana de Valle. 9. Decemb. 1579 n. 1. & 2. 431

In præiudicialibus & pœnalibus, vbi venit probanda ſcientia, quæuis ſcientia non ſufficit, requiritur certa & cum ſuis circumſtantijs ad effectum conſtituendi in mora, & pœnam inducendi. Romana donationis. 5. Iunij 1592. n. 2. 991

& in Palentina Canonicatus de Vſillos. 26. Mart. 1571. n. 2. 133

In materia præiudiciali nūquam præſumitur ſcientia. In Romana Dohanæ Salis. 8. Iun. 1592. n. 4. 993

Scientia eſt difficilis probationis, & ideo probatur etiam per coniecturas. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 13. 794

Scientia ex lapſu longi temporis probatur. In Reatina Beneficij S. Angeli. 20. Iun. 1576. n. 5. 306

Item ex actuum multiplicitate probatur. ibid. n. 7. 306

Item ex qualitate perſonarum & alijs circumſtantijs probatur. Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n. 3. 476

Scientia probatur ex eo quòd quis penes ſe habet inſtrumentum, & illud produxit. In Romana Caſalis Longhezzæ. 12. Febr. 1593. n. 10. 1016

Scientia ex litteris ſcriptis probatur. In Ortonen. Penſionis. 5. Iulij 1599. n. 3. 1326

Scien-

Scientia ſeu notitia ex quibus probetur. Tudertina Pecuniaria. 19. Ian. 1598. n. 6. 1259

Scientia ad effectum deuolutionis debet eſſe certa. In Firmana Altaris S. Ludouici. 4. Mart. 1596. n. 3. Deciſ. 1173

Scientia vnionis ex quibus probari poſſit. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 6. & 10. vſque ad 14. 1459

Sciẽtia prouiſionis præſumitur in eo ad cuius commodum facta fuit, niſi probetur ignorantia. In Segobien. Canonicatus. 6. Februar. 1589. n. 1. 856

Scientia prouiſionis plena & indubitata arguitur ex mãdato prouiſi dato ad reſignãdum idemmet beneficium. ibid. n. 2. 856

Scientia contentorum in prouiſione dicitur probata ex mandato procuratoris dato ad reſignandum. ibid. n. 7. 856

Scientia aliquorum non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis. In Meſſanen. Studij. 22. Octobr. 1593. n. 5. 1046

Scientia deputati a Capitulo cenſetur ſcientia ipſius Capituli. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. n. 3. 1437

Sine ſcientia & patientia nõ datur quaſi poſſeſſio in incorporalibus. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1602. n. 5. 1463

& in d. Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. n. 2. 1437

Ex præſentia & taciturnitate, quando inferatur neceſſariò ad ſcientiam. In Romana Cambiorum. 27. Iannar. 1570. n. 1. 92

Sciẽtia & patientia domini habetur loco traditionis rei. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 4. 436

Ex ſciẽtia rei alienæ oritur initium malæ fidei, ad quam purgandam non ſufficit allegare credulitatem, ſed neceſſe eſt illius cauſam probare. In Anconitana Vineæ. 29. Mart. 1585. n. 1. & 2. 695

De clauſula ex certa ſcientia. vid. in verb. Clauſula.

SCOMMISSA *ſuper futura electione vel promotione nõ valet, licèt ſecus ſit de facta. Romana Scõmiſſæ. 30. Iannar. 1589. n. 10.* 854

Scommiſſæ contractus ſolo partium conſenſu perficitur, vt non ſit locus pœnitentiæ. ibid. n. 2. 854

In ſacilitibus ſcõmiſſã nõ ſufficit quòd vna pars conſentiat, niſi etiã alterius aſſenſus cõcurrat, & talis conſenſus etiam quod interueniat nedum ante confectionem ſcripturæ, ſed etiam dum ea legitur, reuocari poteſt, & eſt locus pœnitentiæ. ibid. n. 8. 854

Sponſiones ſeu ſcommiſſæ de communi obſeruantia inter mercatores wediante ſcriptura fieri ſolent. ibid. n. 7. 854

Per receptionẽ pecuniæ ob cauſã ſcõmiſſæ numerata ſponſio dicitur perfecta. ibid. n. 1. 854

Ludere & ſcommiſſas facere eſt quemadmodum iactum retis emere, & ſapit negotiationem, in qua euentus eſt fortunæ caſibus expoſitus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1579. n. 33. 416

SCRIPTVRA *plenè probat contra ſcribẽtem. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 8. Deciſ.* 1139

Interpretatio in dubio eſt facienda contra producentem ſcripturam. In Romana ſcripturarum. 10. Iun. 1583. n. 4. 626

Scriptura dubia recipit interpretationem à ſcriptura clara. ibid. n. 1. 626

Scriptura incerta non probat. In Tarraconẽ. Penſionis. 10. Octob. 1594. n. 3. 1088

Scriptura producta ab eo cõtra quem agitur pro debito ei non præiudicat, ſi fuit producta non ad effectum confitendi debitum, ſed ad effectum tantum interpellandi releuatorem, vt in ſe ſuſcipiat neceſſariam defenſionem. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. n. 2. 946

Scriptura Archiuij contra non ſubditum non facit fidem. Tiraſonen. Iuris præſentandi. 26. Octob. 1583. n. 1. 642

Scriptura in forma memorialis non probat contra ſcribentem, neque illum obligat. In Prȩneſtina Bonorum. 5. Nouembris 1578. n. 1. & 2. 373

an autem habeat vim confeſſionis parte abſente facta. ibid. n. 3. 373

vel an faciat adminiculum probationis ſeu præſumptionem. vid. ibid. n. 6. & 7. 373

Quod minus fuit in vna ſcriptura dictum poteſt per aliam ſuppleri. In Fauentina Bonorum. 27. Apr. 1575. n. 2. 25

Priori ſcripturæ ſtandum eſt non poſteriori, quando in prima concurrunt plures veriſimiliores cõiecturæ & magis adminiculata. Roman. Pecuniaria. 21. Maij 1582. n. 3. 579

Ex coniunctione ſcripturarum apparet ſenſus earum. In Exina Bonorum. 12. Decembr. 1580. n. 1. 491

Ex quibus detrahatur fides ſcripturæ. Ciuitatis Caſtelli Bonorũ. 20. Maij 1594. n. 3. 1077

Scripturæ antiquæ Notarij ex obſeruantia capiunt robur. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 5. 1334

Obſeruãtia facit quòd plena fides adhibeatur ſcripturæ antiquæ. In Parmen. Status. 25. Iun. 1590. n. 2. 928

Scripturæ antiquæ ſemiplenè probant. Fauẽtina Bonorum. 16. Iunij 1578. nu. 2. 368

Scriptura antiquiſſima non indiget recognitione. In Gadicen. Adminiſtrationis Decimarum. 7. Iun. 1577. n. 1. 333

Scripturæ extractæ ex eodem libro & per eũdem Officialem, in quo & per quem fuerũt extracta alia ſcriptura partis aduerſæ in proceſſu præſentata, dicuntur in forma probanti. ibid. n. 2. 333

Scripturæ extractæ ante litem non egent cõpulſorialibus. In Comen. Iuriſpatronatus. 1. Decemb. 1603. n. 1. 1481

Atteſtatio Conſulum multum facit pro recognitione ſcripturæ, maximè ſi adſit ſtatutum. ibid. n. 3. 1481

Scriptura extracta à Notario nõ rogato debet recognoſci, niſi ſint antiqua, vel concurrant adminicula. ibid. n. 2. 1481

Scriptura extracta ex decreto Vicarij parte citata & preſente, quando Notarius illas collationauit, dicuntur in forma probanti. ibid, n. 4. 1481

Recognitio ſcripturæ manu teſtatoris propria ſcripta vel ſubſcripta, vbi nihil aliud deeſt, fit de ſtylo Rotæ per teſtes dicentes ſe habere notam manum ſcribentis. Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. n. 1. 840

Rota quandoq. ſolet adhibere fidem ſcripturis etiam minus legitimè extractis propter veriſimilitudinem, cõcurrentibus adminiculis. In Segobien. Canonicatus. 6. Febr. 1589. n. 6. 856

Scriptura dicitur priuata, quando nõ conſtat de rogitu notarij. In Salamantina Iuriſdictionis. 11. Mart. 1577. n. 1. 320

Scriptura, quæ extracta fuit ex archiuio priuato non eſt in forma probanti, nec facit fidem. ibid. n. 2. 320

Scripturæ priuatæ faciunt tantum aliqualẽ præſumptionem, quæ non ſufficit, quando non agitur de ſupplenda ſubſtantia probationis, & de probatione perficienda in ſui ſubſtantia. ibid, n. 4. 320

Scriptura in folio ſimplici, licèt non ſit obligatoria, probat tamen in fauorẽ abſentis præſertim de æquitate canonica & ſtante difficultate probationis. In Prænestina Bonorum. 5. Nouemb. 1578. n. 4. & 5. 373

Qui ſe fundat in ſcriptura debet concludenter intentionem ſuam probare. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iuly 1586. num. 7. 537

Debet probari ſcripturam eſſe penes eũ à quo petitur exhibitio. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Apr. 1597. n. 1. 1224

Probata exiſtẽtia ſcripturæ & intereſſe, Rota cogit ad exhibitionem. ibid. n. 4. 1224

Scripturæ anteceſſoris poſſunt per Notarium ſucceſſorem in officio publicari abſq. aliqua extractione compulſorialiũ, & ſufficit ſola recognitio. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 4. 1334

Scriptura in prothocollo Notarij reperta, ſcripta manu aliena non dicitur authentica; ſecus eſt, ſi in margine ſit ſcriptum manu eiuſdem Notary, de voluntate mea. In Parmen. Status. 26. Iun. 1589. n. 3. 888

Fides non derogatur filciæ Notary tanquã cõtinentis ſcripturas æquiuocas, ſi Notarius habuerit eas pro bonis & authenticis, quod ſufficit. ibid. n. 5. 888

Scriptura in prothocollo non ſubſcripta & carens ſigno Notarij impugnari non poteſt, tanquam non authentica, ſi habeat clauſulam Actum, ibid. n. 9. 888

De filcia ſcripturarum, quæ habetur pro prothocollo, idẽ iudicatur quod de prothocollo. ibid. nu. 2. 888

Scriptura in filcia prothocolli carẽs clauſula Actum & teſtibus non dicitur authentica; fallit ſi talis ſcriptura in filcia continuata ſit cum alijs ſcripturis habentibus dictam clauſulam Actum & teſtes, & habeat relationem ad eas, tunc enim clauſula Actũ & teſtes cẽſentur in illa repetiti. ibid. n. 1. 888

Scriptura carẽs clauſula Actum dicitur imperfecta. Idem ſi non adſit locus in ea. In d. Parmen. Status. 24. May 1591. n. 1. 949

Scriptura publica carens clauſula Actum nõ poteſt capere robur à filcia, in qua adſint aliæ informes, quæ nunquã fuerunt rogatæ. ibid. n. 4. 949

Scriptura carens ſigno & ſubſcriptione Notarij reperta in filcia ex ſe non facit plenã fidem, ſed hoc procedit ſi ſcriptura ſit inter non authenticas; ſecus eſt, ſi habeat clauſulam Actum, quia tunc poteſt redigi in publicam formam. In ead. 15. Decembris 1589. n. 1. & 3. 902

Clauſula Actum denotat ſcripturæ perfectionem & ipſius publicationem. ibid. n. 2. 902

Scripturæ etiam minus authenticæ repertæ in filcia notarij ad effectum, ne reddant locum æquiuocum, ſufficit quòd poſſint reduci in publicam formam eo modo quo reperiũtur, licèt fortè in iudicio fidẽ non facerent, niſi iudex ita iudicauerit. ibid. n. 6. 902

Item ſufficit adhunc effectũ, quòd Notarius habuerit eas etiam minus authenticas, pro talibus, ex quibus poſſint confici inſtrumenta, quòd ſcilicet eas adnotauerit in ſua rubricella. ibid. n. 7. 902

Filcia ſcripturarum Notarij haberi debet pro authentica, quando ex ea aliæ ſcripturæ fuerunt extractæ, & in publicam formam redactæ. ibid. n. 8. 602

Scripturæ repertæ in filcia etiam minus authenticæ ex aliarum fide ſuppleri debent, ſi in aliquo deficiunt, potius quàm ex eis ſubuerti fides omnium ſcripturarũ & inſtrumentorum in ea filcia contentorum. ibid. n. 9. 902

Suſpiciones circa ſcripturas publicas Notariorum non ſunt attendendæ, ſi non ſint releuantes. In ead. Parmen. Status. 21. Apr. 1589. n. 3. 866

De ſcripturis in prothocollo Notarij, vide in verb. Prothocollum.

Exemplum ſcripturæ publicæ à Notario datum probat, licèt ſcriptura ſit aliena manu ſcripta, quia ſufficit illius ſubſcriptio & rogitus, & talis ſcriptura non dicitur copia, ſed originale. In Romana Legati de Cæſarinis. 28. Iun. 1602. n. 6. 1448

De contractu requirente ſcripturam. vid. in verb. Contractus.

Scripturæ Notariatus à titulo officij ſeparari non poſſunt per Motum propriũ Iuly 111. ſed venduntur ijs, qui titulum officy obtinent. In Romana Scripturarum. 12. Ianuar. 1590. n. 4. 905

Scri-

Scriptura officij Notariatus ad haredes tranſeunt cum ſuo onere, & habentur vti res propria. ibid. n. 3. Deciſ. 905
Scriptura officij Notariatus hypothecari poſſunt, & ſuper eis etiam contrahi ſocietas. ibid. n. 2. 905
Confuſa deſcriptio ſcripturarum repertarum in ſacco in inuentario admittitur, quia præſumendum eſt ſcripturas nõ fuiſſe alicuius momenti propter diligentiam quàm præſumitur adhibuiſſe index. In Romana de Gaddis. 24. Octobr. 1578. n. 3. 371
Super ſcripturis Notariatus an valeat ſocietas. vid. in verb. Societas Officij.
SENATOR *Romæ dicitur de ſublimioribus Magiſtratibus. In Parmen. Status. 14. Apr. 1600. n. 2.* 1349
SENTENTIA *eſt ſtricti iuris, & non extenditur ad ea, quæ verbis non continẽtur. Licien. Redecima. 14. Octob. 1588. n. 5.* 835
& ideo ſtrictè interpretanda. In Romana Tutelæ de Fabijs. 4. Iun. 1584. n. 1. 667
& in Fauentina Spolij. 15. Apr. 1580. n. 7. 452
Sententia interpretari debet vt conueniat cũ petitione. Parmẽ. Status. 23. Feb. 1598 n. 1. 1267
Sententia licet non contineat ſpecificationem rei, ſi tamen petitio ſit certa per relationem, quæ ſit rei, valet & tenet. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 2. 701
Sententia non debet eſſe latior petitoria. In Aretina Bonorum. 12. Ian. 1598. nu. 1. 1255
Mens petentis magis attenditur in ſententijs quàm verba. In Spoletana Domus. 19. Decemb. 1580. n. 1. 492
Sententia ratione incertitudinis conformis dici non poteſt. In Romana Mercedis. 15. Febr. 1566. n. 1. 1
Sententia cenſetur lata iuxta facultatem iudici competentem. In Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. n. 4. 1289
Non refert an ſententia ſtatuerit aliquid ſub modo vel ſub conditione quo ad eius effectum. In Bononien. Vigintimillium. 9. Iun. 1572. n. 3. 169
Conditio ſuſpenſiua vel reſolutiua vitiat ſententiam. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 5. 701
Sententiæ validitas non debet ſtare in ſuſpẽſo. ibid. n. 4. 701
Sententia quæ ex actis nõ iuſtificatur eſt iniuſta & nulla nec exequi debet ſed reuocari. Toletana Penſionis. 22. May 1592. nu. 2. & 6. 987
& in Bononiẽ. Bonorũ. 27. Feb. 1598. n. 2. 1268
& in Romana Secretariatus. 20. Nouem. 1591. nu. 10. 965
& in Romana Cenſus. 14. Dec. 1592. n. 3. 1005
ſecus ſi poſtea iuſtificetur, maximè extra caſus ſpeciales, prout in Aegidiana, & excõmunicatione, quæ ex ijſdem actis iuſtificari debet. In d. Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 3. 1261
& 21. Apr. 1586. n. 5. 734
& in Salamantina Cenſurarum. 11. Decembr. 1595. n. 3. Deciſ. 1164
& in Burgen. de Cardenas. 23. Ian. 1598. num. 5. 1261
Sententia ex actis declaratur. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 3. 738
ad effectum vt ſuſtineatur. Placentina decimarum de Vſillos. 5. Iun. 1566. n. 1. 3
De ſententia ex actis non iuſtificata nõ eſt iudicandũ ſicut de ſententia nulla, vel de ea, quæ abſolutè eſt notoriè iniuſta. in d. Auximana. 21. Aprilis. nu. 6. 734
Sententia ex actis non iuſtificata dicitur notoriè iniuſta. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. n. 8. 684
Sententia ex actis interpretari debet. Fauentina de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 8. 536
Sẽtẽtia recipit declarationẽ à libello. Toletan. Congruarũ de Halia. 14. Octob. 1583. n. 1. 640
Vbi verba ſententiæ ſunt ſubobſcura id quod minus eſt ſequi oportet. ibid. n. 2. 640
Ambiguitas ſententiæ tolli poteſt & declarari ex actis. In Ciuitatis Caſtelli. donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 18. 354
Sententia bene concepta nulla indiget declaratoria. In Catanien. Legitimitatis. 14. Ianuar. 1591. n. 1. 930
Sententia ſemper recipit interpretationẽ vt dicatur lata prout de iure fieri debet. In Romana Cenſus. 24. Apr. 1592. n. 3. 984
Sententia probat & pro ea præſumitur. Roman. Saluiani interd. 12. Ian. 1602. n. 5. 1415
Pro ſententia de recenti lata nõ præſumitur etiam quòd ſit lata partibus præſentibus & non appellantibus. In Pampilonen. Iuriſdictionis 27. Apr. 1583. n. 6. 615
Pro ſententia præſumitur, ſecus ſi non ſit de antiquo & contra eam adſint probationes. Maioricen. Legati. 4. Februar. 1583. n. 1. 601
Pro ſententia præſumitur, maximè quando eſt lata parte præſente, licet ab ea fuerit appellatum, quando appellatio non fuit proſequuta. Meliten. Præcedentiæ. 5. Decembr. 1578. n. 1. fallit vt n. 4. 8. & 9. 381
Præſumptio pro ſententia oritur ex acquieſcentia partis, aliàs ex contradictione eliditur. ibid. n. 8. 381
Præſumptio pro ſententia per Rotam non admittitur niſi in ſententijs valdè antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara ſit illius obſeruantia. ibid. n. 5. 381
Sententia an ſit antiqua arbitrarium eſt iudici ſecundum comm. opin. ibid. n. 11. 381
& in Gerundẽ. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. n. 5. 580
Præſumptio ſententiæ quæ oritur ex antiquitate facilè eliditur per contradictionem. d. Militẽ. Præcedentiæ. 5. Dec. 1578. n. 11. 381
Quantum tempus requiratur ad hoc vt ſententia dicatur de antiquis. In d. Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. n. 4. 580
Ex antiquitate tẽporis an præſumatur exitatio in ſententia in præiudiciũ tertij. ibid. n. 3. 580

Sententia non obſtante defectu obſeruationis terminorum ſubſtantialium quando ſuſtineatur. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobr. 1598. n. 5. Deciſ. 1296

Sententia lata non præſtito iuramento calũnia expreſſè per partem petito eſt nulla. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 10. & 29. 857

Sententia lata non ſeruatis terminis ſubſtantialibus eſt nulla. In Romana Nullitatis Contractus. 5. Iun. 1595. n. 1. 1134

& in Romana Domus. 16. Nouembris 1575. n. 1. 273

& ſi quis petatur audiri ante omnia expenſæ veniunt reficiendæ. ibid. n. 3. 273

Sententia non poteſt dici lata ſeruatis ſeruãdis non producto prius proceſſu. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iuly 1583. num. 2. 637

Sententia lata nulla ex partibus inſtante eſt nulla. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 1. 536

& in Giennen. Prioratus. 20. Decembris 1582. n. 2. 597

Sententia lata prout in cedula contra l. 2. & 3. C. de ſentent. ex breuic. recitan. eſt nulla; ſecus eſt, ſi ita ſit de ſtylo. Ind. Fauentina de Calderonibus. 28. Iun. 1581. nu. 2. & 3. 536

Sententia lata à iudice recuſato quando ſit nulla. In Pampilonen. Parochialis de Hiraches. 20. Febr. 1598. n. 1. 1266

Sententia ex falſis inſtrumentis lata eſt nulla, maxime in ciuilibus. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. n. 3. 1259

Sententia nulla parte opponente confirmari non poteſt. In Salamantina Penſionis. 13. Febr. 1573. n. 1. 192

Sententia nulla ex cauſa valida confirmari poteſt, declara tamen. vt in Placentina Capellania. 15. Iun. 1598. n. 2. 1289

Sententia nulla ex confirmatione Papæ in qua eſt defectus intentionis, ſuſtineri non poteſt, et quando non conſtat eum habuiſſe notitiam nullitatis. In Romana Secretariatus. 12. Febr. 1592. n. 17. 972

Sententia antiqua, licèt non ſit in forma probanti, parte non opponente confirmari poteſt. In Burgen. Iuris conferendi de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. n. 3. 1261

Sententia propter colluſionẽ redditur nullã. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuarÿ 1587. n. 9. 763

Sententia nulla nunquam tranſit in iudicatum. In Romana Domus. 25. Maÿ 1592. num. 5. 988

& in Aquinaten. Beneficÿ. 11. Decemb. 1579. n. 7. 432

& in Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 4. 493

& in Aquen. Applicationis. 16. Iunÿ 1603. num. 3. 1469

Sententia ſecunda non reuocans priorem eſt nulla, cum ſit ſententia contra ſententiam; fallit ſi prior ſit nulla. ibid. n. 5. 493

Sententia lata ſine proceſſu regulariter ſi non eſt lata contra præſentem & non appellantem, præſumitur nulla; ſecus ſi ſit ita lata contra abſentem verum contumacem. Idem eſt contra fictum contumacem, qui intra decendium à die notitia non appellauit. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martÿ 1576. n. 15. & 22. 290

Sentẽtia, quæ tranſiuit in iudicatum pro veritate habetur. In Parmen. Status. 15. Decemb. 1597. n. 1. 1250

Sententia ſine proceſſu non probat. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 27. April. 1583. num. 5. 615

Sententia lata ab eo de cuius facultate ſeu delegatione non conſtat, eſt nulla. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. num. 4. 597

Nullitas ſententiæ ex breuitate temporis opponi non poteſt, quando interceſſit tempus congruum, quo potuit iudex inſtrui; maximè parte non comparente. In Calagurritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. num. 9. 455

De nullitate ſententiæ vſque ad triginta annos dici poteſt, maximè ſtante nullitatis euidentia. In Florentina Domus. 10. Iunÿ 1591. n. 14. 957

Paria ſunt quòd ſentẽtiæ ſint nullæ, vel quòd ſint notoriè iniuſtæ. In Romana Domus. 25. Maÿ 1592. n. 7. 988

Sententia iniuſta nunquam tranſit in iudicatum. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 13. 381

& in Peruſina Exequutionis. 10. April. 1591. n. 6. 1123

Sententia lata contra ſententiã, quæ tranſiuit in iudicatum eſt nulla, fallit ſi ſententia erat iniuſta. ibid. n. 5. 1123

& in Aquen. Applicationis. 16. Iunÿ 1603. n. 3. 1469

Sententia ob non prorogationem fatalium tranſit in iudicatum. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. nu. 1. 457

Sententia, quæ tranſitum facit in rem iudicatam, pro veritate habetur. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. Apr. 1582. n. 3. 1469

& in Parmen. Status. 15. Decembris 1597. n. 1. 1250

Sententia non tranſit in iudicatum, quando pars appellauit in tempore, licèt non redierit pro apoſtolis intra menſem, ſi tamen altera pars cõmiſſerit cauſam appellationis præueniendo. In Aquen. Applicationis. 16. Iun. 1603. n. 1. 1469

Sententia nulla & iniuſta non poteſt tranſire in iudicatum. ibid. n. 3. 1469

Sententia lata ad relationem peritorum regulariter non tranſeunt in iudicatum. In Peruſina Exequutionis 24. Aprilis, 1581.

1581. n. 3. Deciſ. 513

Probatio quæ fit contra ſententiam & rem iudicatam, ac obſeruantiam triginta annorum debet eſſe plena & concludens. In Romana Caſalis Turricella. 29. April. 1594. n. 9. 1073

Sententia non poteſt dici iniuſta ſi contra eā pendente iudicio nihil fuit probatum licet poſt ſententiam probaretur ad effectum impediendi exequutionem vigore Aegidiana. In Romana Cenſus. 10. Maÿ 1589. n. 2. 872

De iniuſtitia ſententia. vid. in verb. Iniuſtitia.

Sententia ob falſa cauſa in ea expreſſam dicitur continere manifeſtam iniuſtitiam & eſſe notoriè iniuſtam. In Romana Domus. 25. Maÿ 1592. n. 2. 988

Sententia iniuſta nō poteſt exequutioni mādari, & dicitur iniuſta, quando expreſſum continet errorem. In Romana Carlotta. 24. Octobr. 1583. n. 1. 641

Sententia condemnans aliquem ob non implementum, quod erat in arbitrio cōdemnati, non ſolum dicitur iniuſta, ſed eſt nulla. ibid. n. 2. 641

Sententia non dicitur notoriè iniuſta, quando adſunt Doctores hinc inde atteſtātes de communi; fallit tamen, quando altera ex opinionibus eſt per Curiam recepta. In Romana Prioritatis & Potioritatis. 2. Iunÿ 1572. n. 1. 166

Sententia contra ſententiam dici non poteſt, ſi ſit notoriè iniuſta, & conſequenter nulla. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decembris 1598. n. 9. 1305

Regula quòd ſententia contra ſententiam nō valet, non procedit, quando ſententia eſt nulla. In Salamantina Capellania. 21. Apr. 1600. n. 3. 1352

A ſententia, quæ habet aliam ſententiā contra ſe datur appellatio; ſecus eſt, ſi ſententia ſit confirmatoria primæ, ſed ſolum reformet in aliquibus. In Fauentina Spolÿ. 15. Apr. 1580. n. 5. 452

Sententia contra Conſtitutionem Synodalem dicitur continere notoriam iniuſtitiam. Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decemb. 1585. n. 3. 712

Sententia quando dicatur continere expreſſum errorem, itaut veniat reuocanda ſaltem ex capite reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 14. Martÿ 1575. num. 1. 251

Sententia ex capite iniuſtitia impugnari poteſt non obſtante lapſu fatalium, quando cauſa iniuſtitia fuit æquè principaliter cōmiſſa, & iniuſtitia eſt iuſta cauſa agendi ex capite reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 19. Nouembr. 1574. num. 1. & 2. Deciſ. 245

Sententia lata poſt primum fatale non obtento ſecundo, & ſic deſerta appellatione eſt nulla. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 1. Deciſ. 597

Sententia lata deſerta appellatione non reuocatur vti attentata. In Zamoren. Beneficÿ de Morales. 26. Iunÿ 1587. n. 1. 797

Exequutia ſententia lata vigore Conſtitutionis non poteſt dici nulla nec attentata. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 30. Mart. 1582. n. 1. 573

De exequutione ſententia. vide in verbo Exequutio.

De acceptatione ſententia. vide in verbo Acceptatio.

Acceptatio ſententia iniuſta non præſumitur, niſi adſint vrgentes præſumptiones. In Calaguritana de Villoria. 12. Decembris 12. Decemb. 1572. n. 5. 180

Sententia acceptatio in parte & partibus, ſi capitula ſententia ſint connexa, & non recipiant diuiſionem, non valet; ſecus ſi non ſint connexa, & recipiant diuiſionem. ibid. n. 4. 180

Sententia nulla ſi acceptetur à partibus, non dicitur valere in vim ſententia, ſed in vim pacti. In Romana Tutela de Fabÿs. 14. Iun. 1585. n. 5. 698

Stante iniuſtitia ſententia, poteſt is contra quem lata fuit eam acceptando bonam fidē agnoſcere. In Anconitana de Gozzis. 25. Iunÿ 1584. n. 10. 671

Sententia lata contra aliquem, lite tertio non intimata eum non afficit. ibid. n. 4. 671

Sententia non afficiunt non citatum, qui poſtea venit ad cauſam cum noua commiſſione. In Calaguritana Panis. 17. Maÿ 1599. n. 1. 1314

Sententia non afficit non citatum, niſi veriſimiliter eius notitiam habuerit: Ex quibus autem probetur notitia vide. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. num. 5. & 6. 1259

Sententia non nocet non citata. In Romana Releuationis Indemnitatis. 27. Oct. 1603. num. 2. 1477

Sententia lata contra principalem quādo noceat fideiuſſori non citato. ibid. num. 3. & quando exequi non poſſit. ibid. nu. 4. & quid in obligatione Camerali. ibidem. num. 5. 1477

Sententia fideiuſſoris de ſententia lata contra principalem an ei noceat. ibid. n. 6. 1477

Sententia lata ſine citatione & ſine concluſione in cauſa ſuſtineri non poteſt. In Ciuitaten. Conſtructionis Capella. 20. Februar. 1589. n. 11. & 30. 857

Sententia nec acta nocent ei qui nunquam fuit citatus ad cauſam ſaltē per proclama, quod contra intereſſe putātes de ſtylo Rotæ fieri ſolet. In Calaguritana Panis. 10. Nouemb. 1597. n. 1. 1241

Sententia, ad quam pars non fuit citata per ratificationem ſuſtinetur. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. n. 1. 1427

Defectus citationis ad ſententiam ſine die red-

reddit ſententiam nullam de iure; de ſtylo autem ſoluari poteſt. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 6. Deciſ. 597

Sententia ſine die tenet ad effectum mulctandi non comparétem, quomodo autem procedat vid. ibid. n. 7. & 8. 597

Sententia lata præſente procuratore partis, de cuius mandato conſtat in actis non poteſt redargui de defectu citationis. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. n. 4. 388

De citatione ad ſententiam. vide in verbo Citatio.

Duæ ſententiæ conformes vigore ſtatuti Vrbis faciunt rem iudicatam. In Nepeſina Cenſus. 30. April. 1599. n. 1. 1311

Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712

Rota nunquam attendit ſententias extra eam latas niſi ſint iuſtæ. In Peruſina Exequutionis. 10. Apr. 1595. n. 7. 1123

Sententia criminalis ſine proceſſu in Rota non habetur in conſideratione. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. n. 12. 723

Alleganti nullitatem ſententiæ incumbit onus probandi omnia acta, vt poſſit argui contra ſententiam. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 20. 290

Sententia lata ſuper reſtitutione ſpolij prouenientis à nullitate ſententiæ an dicatur cõtinere mixturam. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 1. 603

Exequutio ſententiæ quæ continet mixturam dicitur attentata, ſi mixtura clarè in ſententia contineatur aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 29. Aprilis 1583. num. 6. 616

Sententia quando dicatur attentata. vide in verb. Attentatum.

Terminus ad ſententiam per productionem iurium cenſetur circumductus. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 3. 536

Sententia ſuper deſertione appellationis an & quando dicatur interloquutoria, & ad eam requiratur citatio & intimatio. In Barchinonen. Bonorum pia cauſa. 16. Febr. 1582. n. 10. & 11. 565

Sententia reſpectu diuerſarum perſonarum dicitur diuidua. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 5. 597

maximè ſi debitum oriatur ex diuerſis contractibus. In Peruſina Bonorum. 15. Maij 1577. n. 5. 329

Sententia in actione indiuidua nõ poteſt pro parte valere & pro parte non valere. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. num. 13. 957

Sententia lata in fauorem vnius prodeſt alijs eandem cauſam habentibus, quod tamen procedit in his quæ ſunt iuris, ſecus in his quæ ſunt facti. In Romana Interesſentiæ. 19. Mart. 1563. n. 2. Deciſ. 44

Sententia lata inter alios licèt contra tertium non plenè probet, faciunt tamen vehementiſſimam præſumptionem boni iuris. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 8. 1422

Sententia inter alios lata non præiudicat, maximè ſi ſit ſuſpecta de colluſione. In Ceſenaten. Bonorum. 28. Iunij 1596. n. 4. 1200

Sententia lata contra patrem quando filium non afficiat, & contra eum exequi non poſſit. In Calagurritana Panis. 3. Nouembr. 1595. n. 1. 1152

Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicum edictum in loco beneficij. In Terdonen. Præpoſituræ. 17. Mart. 1600. n. 2. 1346

Pro ſententia lata contra abſentem non præſumitur, niſi quatenus conſtet ex actis. In Imolen. Caſtrorum. 22. Apr. 1575. n. 9. 254

Sententia contumacialis non priuat niſi elapſo anno contumacibus præſtituto. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. num. 13. 965

Sententia contumacialis per comparitionem reſoluitur ſi ſit interloquutoria. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 20. 972

quod verum vbi nullum reperitur deductum nec probatum delictum iuxta conſtitutionem Pij Quinti cum omnibus inde ſequutis. In eadem 30. Nouembris 1591. num. 7. 965

Sententia lata in contumaciam habet in ſe ex ſui natura tacitam reſolutionem, ſi infra tempus condemnatus comparuerit & contumaciã purgauerit. ead. 10. Apr. 1592. n. 3. 981

Veniens ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe cum clauſula in ſtatu & terminis non facit acta & ſententias ſuas quando ſententia in contumaciam lata fuit contra tertium, licèt regulariter talis faciat ſententias ſuas, declara tamen. In Corduben. Statutorum. 24. Ianuar. 1590. n. 1. & 2. 906

De ſententia contra contumacem lata. vide in verb. Contumax.

Sententia condemnatoria propter delictum, quod ex actis non iuſtificatur eſt notoriè iniuſta. In d. Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 1. 972

Ad hoc vt ſententia in criminalibus valeat & ſit iuſta, neceſſe eſt vt de corpore delicti cõſtet. ibid. n. 2. 972

De ſententia lata in crimine ſimoniæ. vide in verb. Simonia.

Vbi in ſententia omiſſa fuit condemnatio fructuum à die litis conteſtatæ decurſorum eius vigore peti non poſſunt, ſed ſuper eis alia requiritur ſententia, quæ in conſequentiam ferri poteſt. In Licien. Redecimæ. 14. Octob. 1580. n. 4. & 6. 835

Sententia mandans reſtitui bona non autem poſſeſſionem bonorum dicitur ſonare in petitorium. In Fauentina Spolij. 13. April. 1580.

1580. n. 6. Limita tamen, vt n. 8. Deciſ. 452

An ſententia ſit lata in poſſeſſorio ex verbis ſententiæ apparet. ibid. n. 2. 452

Liquidatio in actis facta ad effectum poſſeſſorij non facit ſententiam in poſſeſſorio latã appellabilem. ibid. n. 4. 452

In ſententijs merè poſſeſſorijs pronũciatio quæ fit, debet eſſe ſuper reſtitutione poſſeſſionis rei petitæ, non autem ſuper poſſeſſione rei, benè tamen aliquãdo admittitur interpretatio ex narratiua, quæ cautet in mero poſſeſſorio. In Fauentina Bonorum Mobilium. vlt. Febr. 1586. n. 4. 722

Sententia in remedio recuperandæ ſi cõtineat condemnationem ad valorem & æſtimationem in poſſeſſorio, dicitur pati vitium formæ, niſi fiat condemnatio ad æſtimationem poſſeſſionis. ibid. n. 1. 722

Contradictio ſententiæ ſine appellatione nihil operatur. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 22. 290

Sententiæ non poſſunt dici conformes, quæ fundantur in diuerſa cauſa incompatibili. In Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. num. 1. 1289

Duæ ſententiæ conformes vigore Statuti Vrbis faciunt rem iudicatam. In Nepeſina Cenſus. 30. April. 1599. n. 1. 1311

Sententia lata ad fauorem hæredis illius qui procuratorem conſtituit, qui effectus fuit dominus litis eſt nulla, ſi ipſe hæres non probauit ſe hæredem, nec perſonam legitimauit, ſecus ſi cõſtet quòd erat puta vxor, cum ex quo ſit vxor, ſatis habeat intentionẽ fundatam. In Romana Pecuniaria ſiue Exequutionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. num. 4. 823

Sententia habẽs tractum ſucceſſiuum & continuatum continuò grauat, & continuò mandatur exequutioni. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 6. 381

Sententia continens errorem in nomine non vitiatur, vbi de corpore conſtat. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 1. 701

Sententia lata ab eo de cuius facultate ſeu delegatione non conſtat, eſt nulla. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 4. 597

Sententia cenſetur lata iuxta facultatem iudici competentẽ. In Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. n. 4. 1289

Iudex Commiſſarius poteſt ſtando vel ſedendo pronunciare ſententiam; maximè ſi ita ſit ſtylus partiũ comprobatus. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. n. 6. 1441

Sententia quando dicatur lata in ſcriptis, licet concepta fuerit in tertia perſona non autem in prima. ibid. n. 5. 1441

Verba ſententiæ ita pronunciatum æquipollent verbis lata & promulgata. ibidem num. 7. 1441

Quando ſunt plures iudices, an ſententia ſit in numero plurali vel ſingulari concipienda. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decemb. 1596. n. 1. & 8. Deciſ. 1213

Obligatio per ſententiam extincta non poteſt reuiuiſcere. In Bononien. Vigintimilliũ. 9. Iun. 1572. n. 1. 169

Sententia lata contra eum qui tempore ſentẽtiæ ceſſerat beneficium ad fauorẽ alterius, valet, ſi ceſſio tempore ſententiæ non fuit parte citata producta nec regiſtrata, & ſic ſi ſit extra acta. In Pampilonen. Iuriſpatronatus de Subiza. 8. Octob. 1576. n. 1. 307

Sententia quæ dicit, quem fore inſtituendum & immittendum in poſſeſſionem, non inſtituit, & debet intelligi ſeruatis ſeruandis. ibid. num. 2. 307

Sententia non operatur vacationem beneficij ſed illam detegit. Calaguritana de Amarita. 25. Octob. 1577. n. 1. 348

Vbi agitur ad effectum exequutionis tantum teſtamenti, ratio habenda eſt eorum ſolum quæ reperiuntur in actu tempore ſententiæ. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 5. 279

Probatio quæ fit contra ſententiam & rem iudicatam, ac obſeruantiam triginta annorum debet eſſe plena & concludens, nec ſufficit præſumptiua. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. April. 1594. n. 10. 1073

Sententia Commiſſarij confirmatoria alienationis facit, quòd alienatio præſumatur vtilis, donec contrarium concludenter probetur. ibid. n. 1. 1073

Pro ſententia exequutorum in cauſa alienationis bonorum eccleſiæ præſumitur. In Placentina Bonorum. 11 Maij 1583. n. 1. 619

Sententia ante ſeptuaginta annos lata dicitur in forma probanti, ſi appareat, quòd Notarius de ea rogatus, erat notarius publicus fidelis & legalis, & pro tali tẽtus & habitus. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decemb. 1585. n. 1. 712

SEPARATIO TORI & diuortium à pari procedunt. In Biſuntina Augmenti Dotis. 4. Maij 1599. n. 2. 1315

Obtenta ſeparatione tori propter ſæuitiam viri vel propter adulterium donatio propter nuptias & augmentum dotis debẽtur mulieri. ibid. n. 1. 1315

Adulterium viri eſt iuſta cauſa ſeparationis tori. In Romana Separationis Tori. 22. Mart. 1574. n. 2. 226

Idem eſt de ſæuitia viri iuncta cum furore. ibid. n. 3.

Item Lenocinium mariti præbet iuſtam cauſam ſeparationis tori. ibid. n. 4. 226

Materia ſeparationis tori eſt arbitraria tam ratione ſubiectæ materiæ ſeparationis, quã iuſti metus. ibid. n. 1[illegible] 226

Stante iudicio ſeparationis tori, mulier non poteſt cogi ad cohabitandum cum marito propter eius ſæuitiam, niſi præſtita cautione, quæ ad hoc non ſufficit iuratoria. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. num. 7. 1276

Stan-

Stante re iudicata ſuper ſeparatione in conſequentiam venit lucrum dotale, ſeu dotis augmentum. In Biſuntina Separationis. 22. Martij 1599. n. 2. Deciſ. 1308

In materia dirimendi matrimonij per impotentiam viri aſſeueratio coniugum non eſt vera probatio. In Fauentina Matrimonij. 1. Febr. 1585. n. 7. 687

Sententia ſuper diſſolutione matrimonij non ſeruata forma cap. Laudabilem. & c. fin. de frigid. & maleſic. reuocari debet. ibid. num. 1. 687

SEPVLTVRA *forenſium debet eſſe in eccleſia parochiali eorum habitationis, & dicta eccleſia iura ſepulturæ debentur. In Iſpalen. Iuris ſepeliendi. 9. Iunij 1595. num. 1.* 1135

In Viatoribus tranſeuntibus iura ſepulturæ ad quam eccleſiam ſpectent. ibid. n. 2. 1135

Ius ſepulturæ pendet ab adminiſtratione ſacramentorum, & eo ipſo quòd quis in vna eccleſia percipit ſacramenta, in ea videtur ſibi elegiſſe ſepulturam. ibid. n. 3. 1135

Tũba appoſita etiam in proprijs capellis maximè apertis propter impedimẽtum & deformitatem amoueri debent. In Calagurritana Tumbarum. 1. Aprilis 1588. num. 1. & 4. 813

SEQVESTRVM *appoſitum regulariter non reuocatur, niſi lite finita, declara tamen vt In Abulen. Capellania. 17. Decemb. 1599. n. 4. & 6.* 1335

& in Fauentina Bonorum. 26. Nouemb. 1594. n. 4. 1096

Sequeſtrum factum de facto contra ius officio iudicis de facto reuocatur. In d. Abulen. Capellania. 17. Decemb. 1599. n. 5. 1335

Sequeſtrum apponitur quando fuit appellatum ab exequutione iuxta l. ab exequutione. C. quor. appell. non recip. In d. Fauẽtina Bonorum. 26. Nouemb. 1594. n. 3. 1096

Sequeſtratio regulariter eſt prohibita. ibid. num. 1. 1096

Sequeſtrum appoſitum appellatione pẽdente, venit reuocandum, niſi in caſu metus dilapidationis. In Salamantina Defalcationis Subſidij & Excuſati. 12. Maij 1595. num. 1. 1126

Super poſſeſſione capta pendente appellatione ſequeſtrum apponi debet tanquam attentata. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. num. 1. 1403

Idem eſt ſi poſſeſſio vacat ne interim dilapidentur fructus. ibid. n. 5.

Sequeſtrum quod contra inuitum apponitur, non aufert dominium nec poſſeſſionem. In Romana Secretariatus. 26. Iunij 1592. num. 15. 998

Sequeſtrum factum à fiſco arguit incorporationem; ſecus eſt quando ſequeſtrum emanauit poſt ſuppreſſionem & applicationem, quia tunc non poteſt habere vim incorporationis, ſed tantum adnotationis ſiue deſcriptionis bonorum condemnati. ibidem num. 4. & 14. Deciſ. 998

Sequeſtrum neceſſarium non priuat poſſeſſione. In Auximana Bonorum. 18. Martij 1591. n. 1. 941

Sequeſtrum neceſſarium non facit quòd ludicis intẽtio ſit auferre poſſeſſionem; ſecus eſt, quando ſequeſtrum eſt voluntarium, cum per illud amittatur poſſeſſio. In Militen. Beneficij S. Fantini. 10. Nouemb. 1586. num. 3. 756

Sequeſtrum iudicis priuat poſſeſſione, & facit eam vacantem. In Pampilonen. Parochialis de Subiza. 14. Decemb. 1576. n. 3. 314

Obtinens ſequeſtrum cum proteſtatione non amittit poſſeſſionem, maximè cum ſequeſtrum ſit fructuum tantum, non autem poſſeſſionis. In S. Agathæ Parochialis Sancti Angeli. 20. Febr. 1576. n. 5. 289

Per ſequeſtrum ſuper poſſeſſione beneficij à iudice appoſitum non dicitur amiſſa poſſeſſio. In Militen. Beneficij Sancti Fantini. 13. Mart. 1587. n. 7. 773

In attentatis ſequeſtrum cõceditur ex officio. In Zamoren. Beneficij de Morales. 26. Iun. 1587. n. 7. 797

Super poſſeſſione nulliter capta pro nullitatis purgatione ſequeſtrum apponi debet. In Firmana de Giottis. 24. Maij 1589. n. 1. 877

Sequeſtrum factum ſuper fructibus beneficij illius qui pro defenſione ſua Eccleſia abeſt, reuocari debet. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maij 1584. n. 1. 662

Sequeſtrum ſiue iuſtum ſiue iniuſtum non poteſt impune contemni; & ideo præſtat iuſtam excuſationem non ſoluendi. In Romana Damnorum & intereſſe. 12. Febr. 1590. num. 2. 912

Non tenetur quis ad damna & intereſſe, quando ſolutio fuit impedita per ſequeſtrum. ibid. n. 1. 912

Sequeſtri pro intereſſe Cameræ Apoſtolicæ obtenti non poteſt de facili obtineri reuocatio. ibid. n. 3. 912

SERVITOR *nobilis etiam venit appellatione ſeruitorum ex generali conſuetudine magnatum, qui tales ſolent penes ſe habere. In Romana de Caſarinis. 19. Nouembris 1601. num. 1.* 1409

Seruitores nobiles magnatum appellantur honorarij, cum eorum officium non verſetur circa aliqua particularia miniſteria, ſed ſolum in aſſociando Dominos, & in adeũdo iuſſu domini alios magnates & primarios. ibid. n. 2. 1409

SERVITVS *præſcripta in fundo non extinguitur cõſolidatione, niſi cõſolidatio fiat ex natura cõtractus veluti emphyteuſis. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. n. 7.* 789

Seruitus præſcripta in fundo, qui tranſiuit in ſingularem ſucceſſorem, non dicitur conſolidari, nec extinguitur, cum cauſa tranſitus in ſingularem ſucceſſorem non ſit ne-

ceſſaria

ceſſaria ſed voluntaria. ibid. n. 6. Deciſ. 789

Seruitus auriendi aquam praeſcripta in muris viani propter tranſlationem dominij in alium poſſeſſorem non extinguitur, ſed vel debet pariter communicari, vel aſtimatio praeſtari. ibid. n. 1. & 5. 789

Seruitus impoſita per vaſſallum vel emphyteutam ſiue vigore contractus ſiue praeſcriptionis non nocet domino directo, ſed euaneſcit, vbi res reuertitur ad dominũ. ibid. n. 2. 789

In ſeruitutibus praediorum acquirendis, prout in ſeruitute aquae ductus, requiritur titulus, quando agitur contra proprietarium; ſecus eſt quando agitur inter duos tertios. In Gerunden. Fontis. 20. Decemb. 1591. num. 5. 970

Contra praetendentem ſeruitutem in re ſufficit negare ius ſeruitutis, adeo quod ius probandi in reum aduerſarium transferatur, cum omnis res de iure praeſumatur libera. In Caeſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 13. 1422

Per actionem negatoriam in ſeruitutibus ſemper negatur ius competere aduerſario. In ead. 3. Iun. 1602. n. 4. 1436

Probatio ſpontanei ſeruitij non dicitur cõtraria obligationi. In Toletana Primitiarũ. 22. April. 1587. n. 5. 780

SIGNATVRA Papae ſemper eſt praecipuè attendẽda non autẽ extenſio Regentis; ſecus in reſcriptis Signaturae Iuſtitiae, in quibus attenditur extenſio Regentis. In Ariminen. Caſtrorum ſeu Reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 4. 922

Vbi facta fuit probatio cum interrogatorijs partis, Signatura Sãctiſſimi ſolet alias nullitates reijcere. In Iſpalen. Iuriſnominãdi. 27. Nouemb. 1589. n. 9. 897

Commiſſio Signaturae Iuſtitiae non ſuffragatur, vbi adeſt commiſſio Papae manu ſignata. In Anconitana Separationis. 29. April. 1598. n. 3. 1276

Signatura Iuſtitiae nec Praefectus illius habet facultatem aperiendi os. In Tarraconen. Villa de Reus. 2. Apr. 1593. n. 3. 1020

Signatura Iuſtitiae non poteſt dare clauſulam appellatione remota; ſecus eſt, quãdo cõmiſſio ſignata fuit prout in praeinſerta, & in priore praeinſerta adeſt talis clauſula. Ciuitaten. Conſtructionis Capellae. 20. Febr. 1589. n. 2. & 16. 857

Praefecto Signaturae Iuſtitiae reſcribendi de mandato Papae ſiue per conceſſum in praeſentia &c. credendum eſt. ibid. n. 13. 857

Signatura Iuſtitiae non reſcribit, niſi prout de iure. In Barchinonen. Adminiſtrationis Eleemoſynarum. 31. Maij 1593. n. 5. 1031

Signatura mandans procedi ad vlteriorem exequutionem dicitur denegare commiſſionẽ cauſa appellationis. In Pientina Beneficij. 18. April. 1578. n. 5. 357

Praefectus Signaturae Iuſtitiae poteſt reſtaurationem inſtantiae concedere. In Romana de Gaddis. 21. April. 1578. n. 4. Deciſ. 358

Signatura Iuſtitiae non poteſt concedere licentiam alienãdi bona eccleſiae, bene poteſt iudices Commiſſarios ſubrogare. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. n. 9. 1307

SILENTIARIVS quis ſit, et in quo differat à ſecretario noſtri temporis. Romana Dohanae Salis. 7. Februar. 1582. n. 1. 558

SIMONIA abſque praecedenti pactione non inducitur. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 8. 1029

Propter crimen ſimoniae incurritur excommunicatio. In Calaguritana Integrae Portionis. 8. Nouemb. 1574. n. 1. 244

Interpretatio non eſt facienda ad inducendam ſimoniam; contrarium tamen ſeruatur in mandatis datis ad reſignandum, & conſentiendum retroceſſioni cum oneris impoſitione; niſi in illis imponatur clauſula reſeruationis beneplaciti Apoſtolici. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. n. 8. 1425

Ad praeſumendam ſimoniam ſufficiunt vrgentes ſuſpiciones. In Calaguritana & Burgen. Integrae Penſionis. 6. Octobris 1574. num. 5. 237

Ex actuum inculcatione & correſpectiuitate reſultat praeſumptio ſimoniae. ibid. n. 2. 237

Simonia pura probatur ex tractatibus in quorum exequutionem facti ſunt plures actus inculcati, etiam quòd beneplacitum Papae reſeruatum fuerit. ibid. n. 1. & 3. 237

Coniecturae ad probandam ſimoniam quae ſint. In Vaſionen. Prioratus ſeu Confidentiae. 17. Maij 1600. n. 9. 1359

Simonia ad effectum priuationis eſt plenè & concludenter probanda, ad effectum autem repellendi aliquem ab aſſequutione beneficij nondum obtenti, ſufficiunt leuiores probationes. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 1. 1029

In materia ſimoniae, quae eſt difficilis probationis, ſolent etiam admitti coniecturae & indicia, ſed debent eſſe euidentes & clarae, ac ſimoniam neceſſario concludentes, etiam ſi ciuiliter agatur. ibid. n. 2. 1029

In probanda ſimonia ſocius criminis non admittitur, vbi agitur ad effectum probationis. ibid. n. 4. 1029

Teſtes de fama deponentes de ſimonia ad effectum priuationis non admittuntur, etiam ſi ciuiliter agatur. ibid. n. 6. 1029

Verba generalia non probant ſimoniam. ibidem num. 9. 1029

Teſtes deponentes de ſolutione pecuniarum ad probandum ſimoniam, ſi neſciunt, ex qua cauſa facta fuerit ſolutio, nec deponãt de praecedenti cõuentione vel animo & intentione ſimoniaca, non probant. ibid. n. 7. 1029

Solutio pecuniae, ſeu donatio facta reſignanti poſt iam datum mandatum ad reſignandũ non probant ſimoniam. ibid. n. 10. 1029

Confeſſio ſimoniae facta à reſignante nõ praeiudicat reſignatario. ibid. n. 14. 1029

Teſti-

Teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum etiam in crimina ſimonia. Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 6. 290

Reſignatio ſimoniaca non præſtat titulum coloratum. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 15. 1498

In materia reſignationũ ſolet fieri ſcriptura, quæ ſi non exhibeatur reſignatio præſumitur ſimoniaca. ibid. n. 9. 1498

Generalis alicuius Ordinis, cui per priuilegium competit facultas admittendi reſignationes beneficiorum ſeu Monaſteriorum Ordinis, intelligi debet de ſimplici canonica & valida, non autem de ſimoniaca, abſq. beneplacito ſedis Apoſtolicæ. ibid. n. 12. 1490

Conuentio de reſignanda portione an ſit ſimoniaca, & quomodo. In Ceruien. Canonicatus. 10. Maij 1581. n. 3. 516

Electio ſimoniaca reprobatur, etiam quòd ſimonia ſit commiſſa cum vno ſolo ex electoribus. ibid. n. 1. & 2. 516

Pactum initum cum beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni dãno & intereſſe ob receptionem de ſe ipſo faciendam ad alterius excluſionem, eſt à iure reprobatum & ſimoniacum. In Calaguritana Beneficij. 20. Febr. 1587. n. 4. 767

A ſententia lata in crimine ſimoniæ non datur appellatio, quòd procedit, ſi ſimoniacus ſit notorius vel confeſſus, vel ſi ſimonia ſit reſpectu Ordinis, & ſit occultus, ſecus ſi ſimonia ſit ſuper beneficio, licèt ſit occultus. Auxiſana Beneficij. 5. Iulij 1593. n. 5. 1045

Exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem contractam ob ſimoniam, dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis, & procedere cũ cauſa cognitione; maximè ſi adſit clauſula vocato. ibid. n. 6. 1045

Clauſula quam & quas in commiſſione ſatis tribuit iuriſdictionem cognoſcẽdi ciuiliter etiam de ſimonia. In Taurinen. Prioratus. 23. Mart. 1582. n. 1. 571

SIMVLATIO qualiter probetur. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouembris 1595. num. 5. 1134

Simulatio excluditur per continuationem plurium annorũ in poſſeſſione. In Tullen. Reſeruationis fructuum. 22. Iun. 1587. num. 2. 795

Simulatio contractus non datur, non data modicitate pretij. In Perusina Exequutionis. 19. Febr. 1596. n. 3. 1171

Teſtes de modicitate pretij deponentes ad effectum ſimulationis contractus, ſi non percutiant tempus celebrationis contractus, & non reddant ſufficientem rationem, non probant. ibid. n. 4. 1171

Ex coniecturis probantur ſimulationes contractuum. In Placentina Bonorum. 13. Apr. 1584. n. 3. 660

Simulatio exemptionis præſumitur ex eo, quòd ſuppoſita ſit perſona emptoris, quo caſu cauſa ſuppoſitionis probatur ex eo, quòd emens rem neque ipſe indigeat, neque pro ſe illam retinere velit. ibid. n. 1. Deciſ. 660

Contractus, in quo ſimulatio eſt in perſonis & veritas in actu, valet, & ius in eo acquiritur vera perſonæ, & non fictæ. ibid. num. 5. 660
& in Romana Societatis Officij. 29. Nouembr. 1596. n. 6. 1210

Præſumptio ſimulationis ex inſtrumento reſultans nihil operatur, quando ſimulatio eſt in perſonis & veritas in actu. ibidem. num. 4. 660

Præſumptio ſimulationis à veriſimilitudine excluditur. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Ianuar. 1567. n. 1. 12

In materia ſimulationis ſtandum eſt iudicis arbitrio. In Ariminen. Caſtrorum. 22. Iun. 1592. n. 4. 996

SOCIETAS quomodo probetur. Anconitana Computorum. 4. Iun. 1599. n. 1. 1316

Societas etiam tacitè contrahi poteſt, & coniecturis probatur. In Romana Legitima. 9. Decembr. 1598. n. 6. 1303

Societas diſſenſu diſſoluitur. In d. Anconitana Computorum. 9. Iun. 1603. n. 3. 1368

Ex quibus probetur receſſus à ſocietate. ibid. nu. 1. & 5. 1368

A contractu ſocietatis volente ſocio re integra diſcedi poteſt. In Romana Prælationis. 25. Octobr. 1574. n. 1. 242

De natura ſocietatis eſt, vt ante omnia prius diſcutiatur negotium cum eo qui adminiſtrauit, antequam diſcutiatur inter ſocios. In Romana Dohanæ ſalis. 10. Decembr. 1582. nu. 5. 593

Diuiſione ſemel ſequuta, prætendens iterum contractam fuiſſe bonorum ſocietatem, debet eam probare, & quomodo. In Tudertina Bonorum. 23. Iun. 1586. n. 2. 747
& ſi in aliqua re adſit ſocietas, ex ea non infertur ad vniuerſalem communionem & ſocietatem bonorum. ibid. n. 4. 747

Societas in qua quis pro ſua portione ponit operam & induſtriam, & alius pecuniam, valet. In d. Anconitana Computorum. 4. Iun. 1599. n. 2. 1316

Prouiſio aſſignata propter induſtriam perſonæ non eſt incompatibilis cum ſocietate. ibid. n. 3. 1316

Inæqualitas in ſocietate quomodo conſideretur, & quomodo damnetur. In Romana Conditionis indebiti. 19. Ianuar. 1593. num. 5. 599

Non poteſt quis prætextu ſocietatis participare de lucro ex aliena pecunia proueniente. ibid. n. 2. 599

Habens gubernium in ſocietate, ſi in depoſito accipiat pecunias extra cauſam ſocietatis, non obligat ſocietatem, niſi verſionem pecuniæ probet. In Romana Pecuniaria. 10. Nouemb. 1578. n. 1. 375

Ad hoc vt quis dicatur nomine ſocietatis ali-

quid

quid facere, quæ requirantur, remiſſiuè. ibid. n. 4. Deciſ. 375

Ex eo quòd partita non fuerit deſcripta in libris ſocietatis, probatur pecunias non fuiſſe verſas in eius cauſam. ibid. num. 2. & 5. 375

Prohibitus in ſocietate gerere negotia in proprio, intelligi debet de negotijs mercantilibus pertinentibus ad illud genus negotiationis, quæ exercetur; ſecus eſt, ſi talis prohibitus gerat negotia in proprio de alijs pecunijs extra ſocietatem habitis. ibid. n. 3. 375

Quando quis cenſeatur noluiſſe obligare ſocietatem. ibid. n. 6. 375

Libri ſocietatis inter ſocios probant. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. n. 1. 600

In reddenda ratione adminiſtrationis ſocietatis, prius diſcuti debet ille qui adminiſtrauit, declara tamen. In Romana Dohana Salis. 8. Iun. 1592. n. 1. 993

Renunciatio ſocietatis per procuratorem etiam generalem cum libera fieri poteſt. Romana Societatis. 15. Octob. 1574. n. 1. 238

Quis non præſumitur admiſſus ad ſocietatem, & in ſocium ſine titulo. In Anconitana Terrarum. 25. Maij 1571. n. 2. 137

Ius ſocij per alios ſocios exigentes præſeruatur. ibidem num. 3. 137

Conſtitutio ſalarij non conuenit ſocio, ſed arguit locationem operarum. In Anconitana Computorum. 9. Iun. 1600. n. 2. 1368

Liber mercatorum licet non ſit ſcriptus à ſocio, ſufficit fuiſſe ſcriptum à deputato ad ſcribendum. ibid. n. 4. 1368

Factum à ſocio complementario obligat alios ſocios. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 4. 1139

Secus eſt finita ſocietate. In Romana Depoſiti. 3. Iul. 1595. n. 2. 1146

Non eſt incompatibile, quòd vnus ſocius inter alios arbiter eligi poſſit. Anconitana Computorum. 4. Iun. 1599. n. 4. 1316

Vbi contracta eſt ſocietas omnium bonorum datur actio ad communicandum. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. n. 2. 540

SOCIETAS OFFICII ſemel extincta reuiuiſcere non poteſt. In Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. n. 11. 389

Societas etiam ſuper officio non vacabili contrahi poteſt. In Romana Societatis Scutorum. 700. 6. Nouemb. 1581. n. 1. 543

Societas tamdiu durat, quamdiu ſupereſt aliquid de ea re, ſuper qua eſt contracta; ſecus eſt in re empta. ibid. n. 6. 543

Societas contracta ſuper Notariatu an cenſeatur reſoluta per venditionem tituli, remanente dominio ſcripturarum penes venditorem. ibid. n. 2. 5. & 7. 543

Societas etiam ſuper ſcripturis officij Notariatus contrahi poteſt. In Romana Scripturarum. 12. Ianuar. 1590. n. 2. 905

Diſdicta ſocietatis probatur per fidem curſoris. In Romana Societatis Officij. 29. Nouembr. 1596. n. 2. Deciſ. 1210

Diſdicta ſocietatis ſufficit domi affixam fuiſſe, abſque eo quòd perſonaliter intimetur. ibidem num. 3. 1210

Diſdicta ſocietatis, quæ fit vigore pacti reſolutiui, non pendet à voluntate creditoris, ſed à negligentia debitoris negligentis perficere id ad quod tenetur. In Romana Duorum millium ſeu Societatis. 18. Decembr. 1573. num. 2. 209

Diſdicta ſocietatis officij in actis reproduci debet, ne ſit in poteſtate diſdicentis, eo vti vel non vti. In Romana Cedularum. 4. Maij 1590. n. 5. 918

Qui non præſtitit fideiuſſiones promiſſas, non poteſt lucrari pecunias per obitum illius, ſuper cuius vita eſt ſocietas. In Romana ſocietatis Scutorum 100. 9. Iul. 1584. n. 1. 773

Societates contractæ à procuratore pro defenſione cauſæ in curia, quando debeantur. In Salamantina Portionis. 16. Ianuar. 1602. num. 1. 1416

Per inſtrumenta ſocietatum concludenter probantur damna & intereſſe. Romana Damnorum & intereſſe. 11. Febr. 1591. n. 4. 935

& in Romana Dohana Salis. 10. Decemb. 1582. n. 3. 593

SOLEMNITAS ſtatuti adhibendi conſanguineos in tranſactione, quæ fit inter patrem & filium, non requiritur. Idem eſt ſi fiat extra domicilium tranſigentium, quo caſu arbitrarium eſt iudici, huiuſmodi ſolemnitate omiſſa ſuam interponere auctoritatem. In Racanaten. Bonorum. 28. Maij 1586. num. 2. 742

Ex curſu triginta annorum ante litem præſumuntur omnes ſolemnitates à iure requiſita interueniſſe; maximè ſtante non reclamatione. ibid. n. 4. 742

Ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumuntur omnes ſolemnitates etiam extrinſecæ in alienatione interueniſſe. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 7. 1080

Beneplacitum Papæ in alienatione, facit quòd non requirantur aliæ ſolemnitates. ibidem num. 8. 1080

Per lapſum triginta annorum præſumitur ſolemnitas in alienatione rei Eccleſiæ. In Papien. Bonorum. 8. Mart. 1596. n. 3. 1174

Præſumptio ſolemnitatis ex curſu temporis inducitur, etiam quòd non enuncietur, & ita cõmuniter ſeruat Rota, immo ſola obſeruantia ſufficit, vbi lapſum eſt tempus triginta annorum. In d. Romana Caſalis Lõghezza. 28. Iunij 1593. n. 3. 1042

Imperfectio ſolemnitatis teſtamenti non attenditur ad illud annullandum, vbi non agitur de probando teſtamento per ſcripturam ſed per teſtes, & eſt communis opinio. vt In Romana Hæreditatis de Pecchis. 13. Iunij 1582. num. 6. 581

Imperfectio teſtamenti reſultans ex non pu-

blicatione eiuſdem ex parte teſtatoris perfecti reſpicit notarium & non teſtatorem. & dicitur imperfectio ſolemnitatis non voluntatis. ibid. n. 5. Deciſ. 581

Vbi agitur de fauore filiorum, voluntas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur, etiam reuocando primam ſolemnem. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouemb. 1598. n. 7. 1302

Fideicommiſſa etiam in minus ſolemni voluntate inducuntur. ibid. n. 4. 1302

In re ſolita locari non requiritur ſolemnitas. In d. Papien. Bonorum. 8. Martij 1596. num. 5. 1174

Ad validitatem alienationis rei Eccleſiæ requiritur ſolemnitas & vtilitas. ibidem num. 1. 1174

In conſtitutione procuratoris ad alienandum bona eccleſiæ, requiritur eadem ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione, aliàs mandatum redditur nullum. In d. Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 2. 1080

Ex ſolemnitatibus adhibitis in diſmembratione vel alienatione rei eccleſiæ reſultat præſumptio vtilitatis in dubio. In Toletana Beneficij. 12. Octobris 1579. num. 2. 414

De ſolemnitatibus in cõtractibus minoris. vide in verb. Minor.

De ſolemnitatibus quæ vigore ſtatuti in contractibus adhibentur. vide in verbo Statutum.

SOLVTIO *eſt quid facti, & venit probanda. In Romana de Grandis. 16. Ianuarij 1595. num. 1.* 1107

Vbi requiritur ſolutio, non ſufficit cautio. In Nucerina Affictus. 21. Iun. 1568. n. 1. 57

Super ſolutione, quæ non eſt vniformis, nõ poteſt fieri fundamentum. In Aquilana Vicariatus. 20. Maij 1598. n. 1. 1283

Solutio præſumitur facta in cauſam duriorem, & cauſa durior dicitur, quæ habet obligationem Cameralem. In Lauretana Pecuniaria. 31. Ianuar. 1603. n. 1. 1454

Solutio præſumitur facta in eam cauſam, cui ſumma ſoluta correſpondet. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. num. 5. 643

Solutio facta ſub illis verbis pro debito per l'adietro, deſignat debitum extinctum. ibidem num. 6. & 7. 643

Solutio cenſetur facta de pecunijs debitoris, quando quietantia cantat eius nomine per manus tamen tertij. In Anconitana Cenſus. 28. Iun. 1600. n. 1. 1378

Solutio per quietantiam creditoris probatur. In Romana Pecuniaria. 4. Februar. 1600. num. 2. 1339

Opponens de non ſolutione negatiuam probare tenetur. ibid. n. 3. 1339

Excomputatio & quietantia æquiparatur veræ ſolutioni, reſpectu tantum liberationis, non autem ad effectum vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. num. 3. Deciſ. 302

Confeſſio de recepto facta mediante excomputatione & quietatione in ſolutione alterius debiti, non facit conſtare de vera & reali ſolutione debiti. ibid. n. 2. 302

Regulariter quis præſumitur ſoluendo, niſi contrarium probetur. In Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. n. 5. 1394

Excipienti bona non eſſe ſoluendo incumbit onus probandi. ibid. n. 4. 1394

Quòd hæreditas ſit ſoluendo inuentarium probat contra hæredem. ibid. n. 1. 1394

Solutio cenſetur facta ex cauſa debiti præcedentis. In Calaguritana Oblationum. 21. Iunij 1593. n. 2. 1036

Solutio debiti præſumitur facta de ijſdem pecunijs, de quibus actum fuerat. In Romana Pecuniaria Societatis. 14. Nouemb. 1594. num. 7. 1093

Ex reſtitutione Apochæ præſumitur ſolutio facta in extinctionem debiti in ea contenti. ibid. n. 8. 1093

Pecunia in dubio præſumitur ſoluentis. In Romana Pecuniaria. 14. Nouembr. 1583. num. 2. 646

An in dubio præſumatur quis ſoluiſſe de proprijs pecunijs, vel eius cuius bona adminiſtrauit, & quando. ibid. n. 1. 646

Stante donatione bonorum facta filijs à patre cum expreſſa prohibitione alienationis & cum onere ſoluendi debita, ſolutio cenſetur facta ex fructibus bonorum donatorum. In Tudertina Bonorum. 5. Iun. 1592. n. 2. 992

Minus eſt obligari ad ſolutionem debiti iam contracti, quàm ad illud ſoluendum. In Romana Quinquaginta millium. 21. April. 1595. n. 11. 1124

Quando conuenit perſona creditoris, & ſumma debita, ſatis declaratur qua de cauſa ſolutio facta fuerit. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. n. 4. 600

Particularis ſolutio multa incommoda ſecum affert. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octob. 1574. n. 3. 242

Ex quo quis defecit in ſolutione, non arguitur dolus. In Rauennaten. Damnorum & intereſſe. 27. Octob. 1603. n. 1. 1475

Negans debitum, ad quod tenetur iuxta formam inſtrumenti iurati, dicitur eſſe in dolo. In Romana Domus de Manlijs. 4. Maij 1583. n. 3. & 5. 617

Dolus non probatur ex eo quòd quis non ſoluerit, quia creditor à principio non fuerit contentus conditione ſoluendi. ibid. n. 12. 617

Quis non dicitur ſpoliare, quando concurrit iuſta cauſa denegationis ſolutionis, & quæ dicatur iuſta cauſa. In Calaguritana Spolij Panis. 13. Martij 1600. num. 1. 1345

Contra ſoluere recuſantem & ſpoliantem competit reſtitutio ſecundum communem opinionem. ibid. n. 6. 1345

Dies adiecta ſolutioni in contractu interpellat pro homine, & conſtituit in mora, maximè ſi adſit iuramentum. In Romana Reſciſſionis Contractus. 19. Ian. 1575. num. 1. Deciſ. 249

Iuramenti vis eſt adſtrigere debitorem, vt ſoluat, deinde ſi prætendit indebitum, repetat. ibid. n. 2. 249

Ex denegatione ſolutionis in incorporalibus amittitur poſſeſſio. In Beneuentana Decimarum. 23. Ianuar. 1602. n. 4. 1417

ſicut è contra ex vnica ſolutione acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 1. 436

Non-ſolutio eſt actus negatiuus. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. num. 4. 1410

Non ſolutio poteſt deſeruire pro conſuetudine interpretatiua iuris exigendi. ibidem num. 8. 1410

Qui ſuſcepit onus ſoluendi creditoribus, debet hoc eis notificare. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 2. 617

Impugnatio inſtrumenti excuſat à negligentia non ſoluendi debitum. In Ariminen. Fructus Dotis. 21. Iun. 1591. n. 4. 958

Ad elidendam plenam probationem debiti, quæ oritur ex inſtrumento publico, ſolutio allegata debet concludenter probari. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobris 1578. num. 2. 372

Præſcriptio ſtatutaria inducit præſumptionem ſolutionis, contra quam admittitur probatio in contrarium. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 8. 617

Ratihabitio ſolutionis probatur ex ſolidatione computorum cum ſoluente facta abſq; aliqua proteſtatione. In Romana Penſionis. 5. Decemb. 1601. n. 3. 1411

Proteſtatio facta in ſolutione non tollit effectum priarum ſolutionum ſine proteſtatione factarum. ibid. n. 4. 1411

Fideiuſſor poteſt proteſtari ne principali ſoluatur debitum ob ſuperuenientem eius inopiam; Et idem poteſt facere quilibet alius intereſſe habens. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. n. 7. 1146

Ordo ſolutionis facienda non poteſt à procuratore reuocari ſine ſpeciali mandato niſi ex iuſta cauſa, puta ob cauſam ſuperuenientis inopiæ. ibid. n. 6. 1146

Solutio, quæ vigore mandati venit facienda duobus, dicitur male facta, & contra formam mandati, ſi ſit facta vni tantum. ibidem num. 1. 1146

Solutio facta procuratori non ſeruata forma mandati non valet. ibid. n. 4. 1146

Per ſolutionem factam à principali debitore extinguitur obligatio fideiuſſoris, & ſolutio probatur per confeſſionem debitoris. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. num. 3. & 4. 383

Pecunia ſoluta & nunquam repetita, de voluntate domini, & eius mandato dicuntur ſoluta. In Romana de Valle. 9. Decembris 1579. num. 7. Deciſ. 431

Soluens ſcienter indebitum non repetit. In Anconitana Cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 2. 1226

Solutione fructuum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia aliàs eſſet donatio. ibid. n. 1. 1226

Solutiones per ſe non probant dominium bonorum inueſtitorum, niſi concurrat tantum temporis ſpatium, quod inducat præſcriptionem. In Vscen. Decimarum Feudalium. 28. April. 1589. n. 3. 869

Solutio facta ab Arrēdatarios præſumitur facta de ſcientia & voluntate dominorum. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianuarij 1604. num. 4. 1485

& 27. Ianuar. 1595. n. 2. 1113

Ex quo ille, cui fuit intimatum mandatum vt ſoluat, non oſtendit ſe ſoluiſſe, ſatis de illius contrauentione conſtare dicitur. ibidem num. 3. 1113

Solutio tunc dicitur habita pro perfecta, vbi partes diuerterunt ad extraneos actus. In Romana Dohanæ Salis. 7. Februar. 1582. num. 9. 558

Omne interuallum etiam modicum ſufficit, vbi ſolutio ex cauſa ceſſionis habita fuit pro perfecta. ibid. n. 8. 558

Solutio facta filio familias, qui contraxit nomine proprio licèt cum pecunia patris, rectè facta dicitur. ibid. n. 3. 558

Dictio, principaliter, adiecta ſolutioni referri poteſt ad id, quod erat faciendum de reliquo. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 3. 643

Solutio quæ dicit pro reſiduo, an poſſit acceptari, & impugnari qualitas pro reſiduo. In Romana Pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. num. 3. 1130

Reſiduum arguit ſolutionem partis, ad quam quis tenebatur. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 13. 617

Nouatio vel reformatio contractus fit, quando in nouam rationem ſolutionis, etiam ſi ſit reſidui, conueniunt. ibid. n. 6. 599

Pactum propter vniformitatem præſtationis, de ſoluendo annuatim tot ſcuta pro ſumma debita, dicitur vſurarium. In Romana Condictionis Indebiti. 19. Ianuar. 1583. num. 1. 599

Solutio facta pro arrenda anticipata ſolutione facit contractum vſurarium. In Romana Scripturarum. 10. Iun. 1583. n. 2. 626

Clementius agitur cum eo, qui partem ſoluit, quàm cum eo qui nihil ſoluit. In Romana Domus de Manilijs. 19. Nouembris 1582. num. 12. 591

Solutiones factæ creditoribus poſterioribus nō impediunt ſolutionem faciendam anterioribus, cum quibus erat lis prius introducta. In Nucerina Aſſictus. 15. Maij 1573. n. 4. 204

Soluens ſcienter poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus male ſoluit. In Nepeſina Cenſus. 30. April. 1599. n. 3. Deciſ. 1311
Soluens per errorem debitum per obligationem naturalem contractum non repetit. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſa Arrogationis. 14. April. 1600. n. 7. 1350
Docens de ſolutione facta pro alio, & de damno occaſione illius paſſo poteſt agere ad eius refectionem. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. n. 5. 973
Exceptio ſolutionis dicitur peremptoria. In Romana Indemnitatis. 4. Aprilis 1588. num. 2. 814
Exceptio ſolutionis contra obligationem iuratam in forma Cameræ opponi poteſt, ſi tamen, opponatur ante ſententiam. ibidem num 1. 814
Exceptio compenſationis habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum non ante. ibid n. 3. 814
Exceptio ſolutionis non relevat ſi ſit obſcura & incerta, & præſumptiua tantum. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobris 1578. num. 1. 372
Solutio decimarum regulatur cum obſeruantia ſubſequuta. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. n. 6. 1047
Solutiones factæ metu cenſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione; ſecus eſt ſi ſoluens proteſtatus non fuerit in actu ſolutionis. ibid. n. 11. 1047
Solutio facta metu excommunicationis non ſuffragatur. In Ciuitaten. Fructuum. 6. Febr. 1579. n. 2. 391
De ſolutione Decimarum, vide in verbo Decima.
Solutiones penſionis factæ metu cenſurarum & contradicente Rectore non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. n. 6. 1017
De ſolutione penſionis, vide in verb. Penſio.
De ſolutione deſtinata in aliquo loco, vide in verb. Deſtinatio. & in verb. Actio.
Obligatus ad ſolutionem ducatorum tenetur ſoluere iuxta valorem & æſtimationem hodiernam. In Narnien. Legitimæ. 17. April. 1581. n. 1. 511
Vbi ſpecies certa monetæ fuit promiſſa, quæ extet tempore, quo fieri debet ſolutio illa ſpecies eſt ſoluenda, vel eius æſtimatio de tempore fienda ſolutionis, & eſt communis opinio. ibid. n. 2. 511
Valor ſcuti auri in auro qui in alio loco ſoluitur, ſolui debet ſecundum valorem curſus loci, in quo initus fuit contractus, non autem loci, in quo fit ſolutio, licèt conuentum ſit, quòd ſolutio etiam in alio loco fieri debeat. In Ariminen. Fructuum. 1. April. 1591. num. 2. 944
De iure communi pro vna ſpecie monetæ alia ſolui poteſt, dummodo creditoris non interſit. ibid. n. 1. 944
Vbi granum conſumptum tradi non poteſt in eadem ſpecie in indiuiduo valor ſolui debet. In Salamantina Portionis. 16. Ianuarij 1602. num. 2. Deciſ. 1416
SOROR *teſtatoris dicitur de familia & agnatione teſtatoris, & maſculis deficientibus cenſetur vocata, quando teſtator fecit fideicommiſſum abſolutum in fauorem familiæ. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. n. 1.* 1438
Statutum excludens ſorores dotatas à ſucceſſione fratrum quomodo intelligatur. In Romana Hæreditatis de Sellis. 1. Iulij 1598. num. 4. 1291
Statutum excludens ſororem dotatam ſtantibus fratribus defunctis excludit etiam fratrum præmortuorum filias. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ian. 1581. num. 1. 496
Abſurdum eſt, quòd ſorore ſuperſtite, filia fratris ſuccedat, ſoror verò excludatur. ibidem num. 3. 496
Frater non tenetur dotare ſororem, quando pater æqualiter omnes inſtituit et ſubſtituit, neque magis voluit vno caſu quàm alio pro dote relinquere. In Romana Diuiſionis Bonorum de Piſtetis. 11. Decemb. 1570. n. 2. 120
SPECIES *debita ſi de facili non reperiatur, in quantitate pecuniæ præſtari poteſt reſoluendo ſpeciem in ipſam pecuniæ quantitatem. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 23. Ianuar. 1574. n. 1.* 211
Reſolutio ſpeciei in quãtitatem pecuniæ debet intelligi rebus ſic ſtantibus. ibid. n. 2. 211
declara vt ibid. n. 3. & 4. 211
Specierum enumeratio reſtringit & declarat, de qua re intelligatur. In Calaguritana Præminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 3. 964
Pro vna ſpecie monetæ de iure communi alia ſolui poteſt. In Ariminen. Fructuum. 1. April. 1591. n. 1. 944
Res quæ non poteſt tradi in eadem ſpecie in indiuiduo, liquidari debet, & eius valor ſolui. In Salamantina Portionis. 16. Ianuar. 1602. num. 2. 1416
SPOLIA *ſunt rerum ad beneficiatũ ſpectantium, & quæ in eius peculio & bonis tempore mortis reperiuntur. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 15.* 594
SPOLIVM *excluditur per non ius agentis. Romana Vineæ. 17. April. 1587. n. 8.* 777
Non poteſt agi ſpolio, quando non conſtat de mandato eius qui cœpit poſſeſſionem nec de ratificatione, antequam poſſeſſio ſit occupata. Abulẽ. Præſtimonij. 18. Mart. 1577. n. 1. 322
Allegatio Lapi. 52. nõ procedit ſpolio. ibid. n. 2. 322
Spolium poteſt eſſe, quòd in quibuſdam adſit in quibuſdam non, quando cauſa in adminiſtratione, quæ habet plura capita, & ob id ſpoliatus in vno non poteſt dici omnimodè ſpoliatus in omnibus. In Romana Caſalis. 10. Mart. 1572. n. 1. 159
Vltimum ſpolium prius eſt purgandum. In

Romana Viridarij. 3. Mart. 1570. n. 1. 96
In iudicio ſpolij non attenditur antiquitas poſſeſſionis. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. num. 7. Deciſ. 462
In materia ſpolij nunquam dicitur conſtare de non iure niſi per confeſſionem vel rem iudicatam. In Romana S. Thomæ. 20. Nouemb. 1589. n. 6. 896
Negans reſtituere poſſeſſionem dicitur ſpoliare. ibid. n. 5. 896
Quis non dicitur ſpoliare, quando habet iuſtã cauſam denegationis ſolutionis. Calaguritana Spolij Panis. 13. Mart. 1600. n. 1. 1345
Contra ſpoliantem & ſoluere recuſantem cõpetit reſtitutio ſecundũ com. opin. ibid. n. 6. 1345
Reſtitutio in ſpolio datur officio iudicis. Fulginaten. Spolij. 16. Octobr. 1579. n. 8. 415
Non habens niſi nudũ nomen in re non poteſt agere ſpolio. Romana Vinea. 17. Apr. 1587. num. 7. 777
Actio ſpolij non tranſit in eum, qui non eſt heres ſpoliati. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. n. 3. 1314
Actio ſpolij tranſit contra quoſcunque ſucceſſores ad quos res ipſa peruenit. In Calaguritana Spolij Panis. 23. Ianuar. 1598. n. 1. 1262
Ad hoc vt intret ſpolium à iudice commiſſum, neceſſe eſt probari ſententiam vel decretum fuiſſe nullum vel notoriè iniuſtum. Camerinen. Parochialis. 26. April. 1589. n. 1. 867
In cauſa ſpolij non poteſt procedi contra heredem ſpoliatoris, qui in ſpolio non ſucceſſit vti heres, ſed ex alio titulo, & qui non fuit citatus in prima inſtantia, vide tamen contrarium. In Calaguritana Spolij Panis. 5. Nouemb. 1599. n. 1. & 2. 1327
In iudicio ſpolij an admittãtur exceptiones. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. n. 1. 669
In iudicio ſpolii an admittatur exceptio dominij. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 14. 1360
& in Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. num. 5. 1314
In ſpolio admittitur exceptio notorij non iuris per confeſſionem. In Fulginaten. Spolij. 29. Febr. 1580. n. 3. 448
Contra ſpolium admittitur compẽſatio obligationis Cameralis cum iuramento. ibid. n. 2. 448
Cadenti facto ſuo à poſſeſſione non datur actio ſpolij. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 1. 264
& in Fauentina Pratenſi Spolij. 9. Ianuarij 1579. num. 1. 387
& in Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. num. 2. 1200
Actio ſpolij non venit in ceſſione, quod tamen videtur procedere in beneficialibus. In Romana Vinea. 17. April. 1587. n. 10. 777
In ſpolio requiritur plena probatio primi extremi. In Vicen. Capellania Quinq; Plagarum. 15. Decemb. 1567. n. 1. 31
Extrema actionis ſpolij ſunt poſſeſſio ſpoliati de præterito, & poſſeſſio ſpoliantis de præſenti. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 2. Deciſ. 1055
Actus factus ſine animo ſpoliandi non priuat aliquem ſua poſſeſſione. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 3. 337
Ex denegatione reſtitutionis poſſeſſionis iuxta terminos l. ſi quis conductionis. C. de locat. reſultat ſpolium. In Bononien. Molendinorum. 17. Nouemb. 1570. n. 1. 117
Habens titulum poteſt ſine vitio ſpolij ingredi poſſeſſionem vacantem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Febr. 1568. n. 1. 37
In reſtitutione ſpolij attentati non requiritur titulus. In Foroliuien. Capellania. 9. Maii 1588. n. 3. 817
Tertius occupans poſſeſſionem, quam detinet is qui in alterius fauorem ceſſit, dicitur ſpoliare, & contra eum competit actio ſpolij. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. n. 4. 773
Volens impedire iudicium inter alios pendens ſuper ſpolio, debet docere de iure ſuæ poſſeſſionis claro & liquido. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 1. 804
& tale iudicium impediri non poteſt ab eo qui in bonis ipſis mediãte cautione ſuper ſua ciuili poſſeſſione indemnis conſeruatur. ibidem num. 2. 804
Iudex iniuſtè & nulliter procedendo dicitur ſpoliare. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. num. 1. 777
ſicut è contra procedendo iudicialiter non dicitur habuiſſe intentionem ſpoliandi. Spoletana Domus. 19. Decemb. 1580. n. 7. 492
Spoliatus per ſententiam nõ poteſt reſtitui nõ probato primo extremo ex eius perſona. In d. Romana Vinea. 17. April. 1587. n. 3. 777
Exiſtens in poſſeſſione per actus turbatiuos & clandeſtinos non dicitur ſpoliatus. In Romana Vinea. 8. Febr. 1580. n. 1. 444
Sententia ſpoliatiua poſſeſſionis capta ſeruatis ſeruandis dicitur notoriè iniuſta. Romana Domus de Maniliis. 19. Nouẽb. 1582. n. 4. 591
Spoliatus dicitur qui poſſeſſione priuatur per ſententiam nullam. ibid. 5. 591
Spoliatus in odium ſpoliãtis pro poſſeſſore haberi debet. ibid. n. 6. 591
& ſuſtinet partes rei. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. n. 1. & 9. 1484
Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amittit ſuã poſſeſſionem claram. Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maii 1601. n. 2. 1386
ſed in ea manuteneri debet. In Mediolanẽ. Diſtributionum. 14. Octob. 1594. n. 3. 1089
Qui nõ habuit ſe pro ſpoliato, põt pro reuocatione attentatorũ vti mandato de manutenendo, nec ſibi præiudicat, quin fructus per viã attentatorum recuperare poſſit. In Alerien. Beneficii. 15. Mart. 1596. n. 6. 1176
Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus. Calaguritana Spolii Panis. 13. Mart. 1600. n. 5. 1345
Spoliatus poteſt agere ad intereſſe, & ad æſti-

mationem rei, hoc eſt poſſeſsionis rei in rebus mobilibus. In Fauentina Bonorum mobilium. vlt. Februarij 1586. num. 3. 722

Redintegratus ad ſuam poſſeſsionem per Motum proprium, cum clauſula ſine vitio Spolij, impedit petentem mandatum de aſſociãdo in eadem poſſeſsione, niſi probetur ſpolium. In Romana Ædium S. Thomæ. 12. Decemb. 1588. n. 1. Deciſ. 246

Spoliator doloſus & violentus nulla præſcriptione etiam mille annorum ſe tueri poteſt, ſecundum receptiſsimam Canoniſtarum opinionem. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. Maij 1600. n. 2. Declaratur tamen. ibid. n. 15. 1360

Spoliatori etiam datur manutẽtio, donec cauſa per tres conformes terminetur. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Januar. 1582. n. 555

Spoliator etiam & merus detentor interim, dum cognoſcitur de cauſa principali manuteneri debet. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. n. 6. 1471

Reſcriptum Papæ mandans, vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. n. 5. 1484

Rector, qui ſe habet pro ſpoliato, an poſsit nomine eccleſiæ petere manutentionem. In Beneuentana Decimarum. 23. Ianuarij 1602. num. 3. 1417

In reſignatione conditionali, ſi reſignatio non ſit valida, ius à reſignãte non abdicatur, & reſignans poteſt agere ſpolio; ſecus ſi reſignans ſcienter reſignat nulliter. In Romana Canonicatus. 17. Nouemb. 1567. n. 1. 25

In ceſsione ſeu renunciatione beneficij admiſſa reſignatione, quando poſsit agi ſpolio. In Militen. Beneficij S. Fantini. 26. Iunij 1587. n. 3. 4. & 5. 796

Fructus in ſpolio ſecundum practicam Rotæ quomodo liquidentur. In Iſpalen. Beneficij. 24. Febr. 1584. n. 4. 655

In purgatione ſpolij ſufficit oblatio, quando adeſt clauſula partio Breui. ibid. n. 2. 655

Iura illa & actiones veniunt ſub ſpolijs, quæ in hæreditate clerici defuncti ſunt remanſura; ſecus eſt in illis iuribus & actionibus, quæ morte extinguuntur. ibid. n. 4. 16. & 17. 594

Fructus beneficij vacantis deſtinati in Vrbe cadunt ſub ſpolijs, & ſpectant ad Cameram Apoſtolicam. ibid. n. 1. 594

Iura & actiones competentes Cardinalibus in Vrbe & propè eam ad decem milliaria, propter Bullas Summorum Pontificum non comprehenduntur ſub ſpolijs Cameralibus, ſi teſtentur, ſecus ſi ſint extra Vrbem vltra decem milliaria. In Romana de Soderinis per tot. 352

Bulla Pij Quarti ſuper ſpolijs fructuum beneficiatorum defunctorum quomodo intelligatur, & quos liget. In d. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1581. num. 10. Deciſ. 594

Bulla Pauli IIII. ſuper ſpolijs quomodo intelligatur. ibid. n. 13. 594

Bulla Iulij III. ſuper fructibus beneficiorum in exactis declaratur. ibid. n. 14. & 20. 594

SPONSALIA *contrahens de futuro, monendus eſt, & vſque ad cenſuras cogẽdus, vt per verba de præſenti contrahat, ſiue ſponſalia ſint iurata ſiue non, ſi non adeſt aliqua cauſa recuſationis. In Toletana Matrimonij. 27. Ianuar. 1595. n. 1. & 4.* 1112

debet tamen iudex à coactione deſiſtere, ſi pertinaciter perſiſtat in recuſatione, vt ibidem n. 3. & 6. 1112

In ſponſalibus iuratis eccleſia magis ſtudiosè compellit eum, qui iurauit ad contrahendum, compulſione tamen moderata non autem præciſa hoc facit. ibid. n. 2. 1112

Sponſalia coacta ſolent infelices ſortiri exitus. ibid. num. 7. 1112

Exceptiones, quas mulier ante contracta ſpõſalia notas non habebat, ex superueniente notitia præbent iuſtam cauſam mulieri recedendi ab eis. ibid. n. 9. 1112

Non poteſt quis compelli ad executionem ſponſaliorum, ſtante iuſta cauſa nõ adimplendi; & iuſta cauſa eſt timor exhæredationis parentum. In Tullen. Pratenſi Matrimonij. 16. Ianuar. 1598. n. 1. & 2. 1258

Ex quibus probetur contractum eſſe matrimonium & non ſponſalia. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1581. n. 2. 519

Tractatus de contrahendo matrimonio, an probet matrimonium etiã in caſu quo verba inſtrumenti eſſent dubia, an continerent matrimonium vel ſponſalia tantum. In Parmen. Status. 23. Octob. 1592. n. 1. 1000

Verbum Hiſpanicum, deſponſado, accipitur pro ipſo contractu matrimonij & non pro ſponſalibus. In Toletana Matrimonij. 4. Iul. 1571. n. 1. 140

SPONSI *appellatione aliquando venit maritus, & quando. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maii 1581. n. 1.* 519

Donata à ſponſo ſponſæ non ſequuto matrimonio ſunt reſtituenda, niſi adſit pactum de nõ reuocando, vel niſi per ſponſum ſteterit, quo minus ſequutum fuerit matrimonium. Romana Iocalium. 19. Mart. 1590. n. 1. 914

Iocalia non præſumuntur donata ſponſæ, ſed tantum tranſmiſſa à ſponſo, vt magis ornata incedat, poteſt tamen probari contrarium. ibid. n. 2. 914

Iocalia præſumuntur donata ſponſæ attenta qualitate perſonarum, vel ſi non ſint exceſſiui valoris, reſpectu contrahentium perſonarum nobilium. ibid. n. 3. 914

Donatum ſponſæ à conſanguineis ſponſi an acquiratur ſponſo vel ſponſæ. In Tarraconen. Penſionis. 16. Ianuar. 1595. n. 6. 1108

SPONTE *etiam quis id dicitur facere ad*

quæ tenetur. In Toletana Primitiarum. 22. April. 1587. n. 6. Deciſ. 780

Probatio ſpontanei ſeruitij nõ dicitur contraris obligationi. ibid. n. 5. 780

Dictio ſponte in venditione apponitur ad excludendam vim & metum. In Romana Legati. 19. Mart. 1574. n. 3. 224

Probatio ſemel metu, omnia quæ poſſunt etiam tribui liberæ voluntati, per metum facta cenſentur, non autem ſponte & voluntariè, quoties durat eadem cauſa metus. In Toletana Matrimonij. 17. Mart. 1589. n. 4. 863

Actus facti reſpectu blanditiarum & ex vrbanitate non ſunt cenſendi omnino voluntarij & ſpontanei. ibid. n. 6. 863

STATVS *mutatio, vide in verbo Mutatio.*

Vbi non agitur principaliter de ſtatu rei, ſed incidenter, ſufficit leuior probatio. In Turritana Tertiariæ. 8. Iun. 1598. n. 3. 1287

Vltimus ſtatus beneficij eſt attendendus. In Aretina Capellaniæ. 16. Decembris 1594. num. 5. 1103

& in Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. num. 4. 1141

maximè in iudicanda illius qualitate, cui ſi vltimus ſtatus repugnet, debet afferri probatio plena & concludens, prout in iurepatronatus. In Aretina Capellaniæ. 10. Martij 1595. n. 1. & 2. 1120

Item ad effectum validitatis gratiæ attẽditur vltimus ſtatus beneficij & quaſi poſſeſſio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. num. 3. 1467

Idem eſt quando agitur ad effectum confirmationis, prout in poſſeſſione præſentandi vel in electione, quæ à pari procedunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. num. 10. 1432

Idem eſt ad effectum cognoſcendi quis ſit in poſſeſſione conferendi. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 4. 337

Ad oſtendendum ſtatum primæuum eccleſiæ initium fundationis multum facit, ea verò quæ ſubſequuta fuerunt, declarant, an ſtatus illius ſit exemptus vel ne. In Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. num. 6. 1025

Vltimus ſtatus beneficij eſt capiendus de tempore impetrationis. In Capuana Rectoriæ. 2. Maij 1597. n. 5. 1227

Ad imprimendum nouum ſtatum beneficio requiritur curſus quadraginta annorum. ibidem num. 3. 1227

Ad ſtatus beneficij curati mutationem requiruntur auctoritas ſuperioris & voluntas. In Camerinen. de Murazano. 27. Maij 1591. num. 3. 950

Status beneficij mutari non poteſt, niſi quadraginta annis completis, & niſi cum poſſeſſione in ſtatu, ad quem prætenditur mutatus. ibid. n. 2. 950

Status beneficij curati de iure cõmuni eſt ſtatus perpetuitatis & non manualitatis. ibidem num. 1. Deciſ. 950

Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, itaut nõ cadat ſub indulto ipſis eccleſiis prius conceſſo. In Louanien. Iuriſnominandi. 26. Iun. 1602. n. 3. 1444

Per mutationem ſtatus non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu mutato. ibid. n. 10. & 12. 1444

Mutato ſtatu Eccleſiæ mutatur ius & eius effectus. In Illerden. Præminentiarum. 26. Iun. 1602. n. 7. 1445

Status antiquus beneficii, qui non reperitur immutatus, præſumitur durare. In Hoſtunen. Capellæ. 8. April. 1598. n. 1. 1273

Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij. ibid. n. 2. 1273

& in Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iun. 1600. num. 4. 1367

& in Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. num. 3. 799

niſi concurrat ſcientia & voluntas Papæ. In eadem Hoſtunen. Capellaniæ. 27. Nouemb. 1598. n. 2. 1301

STATVTVM *intelligi debet ſecundum cõmunẽ vſum loquendi. Balneoregien. Bonorum. 14. Iun. 1600. n. 5.* 1370

Statutum excludens interpretationem non excludit bonam & rationabilem. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. n. 12. 496

Statutum debet ſumere interpretationem à ratione in ſtatuto expreſſa. In Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 3. 248

Statutum recipit interpretationem à iure communi paſſiuam. In Burgen. Iuriſdictionis. 25. Octob. 1585. n. 4. 706

niſi in indiuiduo aliud deducat iuri communi contrarium & tunc allegauti ſtatutum deducere aliquid cõtrarium iuri communi, incumbit onus probandi. Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. n. 9. & 10. 404

Vbi adeſt particularis diſpoſitio ſtatuti, ea in primis eſt ſeruanda, & ad iuris communis diſpoſitionem non eſt opus recurrere, niſi quando ſtatutum deficit. ibid. n. 1. 404

Statutum quod aliquid præſupponit, illud non probat. ibid. n. 5. 404

Prouiſio ſtatutaria licèt contra ius dicitur ordinatoria in loco, vbi viget ſtatutum. In Cremonen. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouemb. 1578. n. 12. 378

Statutum quod exceptiones peremptorias non tollit, dicitur reſpicere ordinatoria. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 10. 536

Statutum quod non tollit ſpeciem probationis, ſed coarctat ad certum numerum teſtium, non dicitur deciſorium ſed ordinatorium: In Romana Prælationis. 27. Nouembris 1573. num. 1. 208

Statutum quod non tollit omnem appellationem ſed vnam tantum, non dicitur deciſorium;

rium; & maximè ſi illam in totum non tollit, ſed effectum illius tantum ſuſpendit. In Peruſina Cenſus. 3. Decemb. 1576. n. 2. 312
Statutum vnius Ciuitatis non habet locum in alia, quando non eſt deciſorium, ſed tantum ordinatorium. ibid. n. 1. 312
Iu deciſorijs atteuditur ſtatutum loci, iu quo eſt celebratus contractus. Iu Romana de Sodriuis. 29. Nouemb. 1577. u. 8. 352
Quando Ciuitas ſubiecta nou habet particulare ſtatutum, recurreudum eſt ad ſtatutum Ciuitatis domiuautis. Iu Tiburtiua Iuſtdij. 20. Nouemb. 1595. n. 2. 1161
Iu his, quæ concernunt ſolemnitates contractuum, ſtatuta loci attēdūtur, in quo actus geritur. Iu Racanaten. Donationis. 28. Iunij 1577. uum. 1. 343
Vbi concurruut duo ſtatuta alterum particulare loci, alterum verò generale Prouinciæ, magis atteudi debet ſpeciale loci. ibid. u. 2. 343
Conſtitutioues vnius loci, quæ nou ſunt in obſeruantia, uec Apoſtolica auctoritate confirmatæ non ligant loca iu quibus adeſt particulares conſtitutio vel ſtatutum. Iu Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Mart. 1591. n. 15. 942
Vbi agitur de forma coutractus & ſolemnitatibus in eo adhibendis, attendi debet ſtatutum contrahentis, & uon ſtatutum loci, vbi ſita eſt res, ſuper qua ſit coutractus; ſecus tamen eſt dicendum in ſtatutis inhabilitantibus perſonas. In Romana Douationis. 15. Iun. 1587. n. 4. 791
Statutum perſcribens ſolemnitates adhibendas in donationibus minorum imperfectæ ætatis & mulierum, intelligi debet ſecūdum diſpoſitionem eiuſdem ſtatuti, nou autem iuris communis, ſcilicet de minoribus viginti annis. ibid. n. 2. 791
Statutum fauorabile minoribus benigna interpretatione eſt adiuuandum, ne minores facilè circumueniantur. ibid. n. 1. 791
Statutum de contractibus minorum ſine certa ſolemnitate celebrantium an habeat locum in contractu vtili minori & quando. Iu Cameriuen. Prædij. 10. Nouembris 1597. uum. 3. 1242
Ex forma ſtatutorum Vrbis maior viginti annis habetur, ac ſi ſit maior vigintiquinque. In Romana Douationis. 13. Iunij 1586. numer. 2. 746
Solemnitas ſtatuti Vrbis non requiritur in actu, qui ſit in alia Ciuitate. ibid. n. 4. 746
Statutum domicilij contrahentis habilitans perſonam ad aliquem actum trahitur etiam extra territorium; maximè ſi res ſuper qua diſponitur, ſita ſit in territorio ſtatuti. ibidem num. 3. 746
De ſolemnitatibus ſtatuti adhibendis in donationibus minorum, vid. in verb. Donatio & iu verb. Minor.
Statuta Ciuitatis immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubiectæ facta non valent, niſi de licentia Papæ. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decembris 1592. u. 8. Deciſ. 1004
Statuta a Papa cōfirmata cum clauſula quatenus in vſu, nou præſumuntur vſu recepta niſi probetur. ibid. n. 9. 1004
Statuta et Cōſtitutioues præſumūtur vſu recepta, & cōtrarium alleganti iucumbit onus probandi præciſè contrarium vſum. In Narnien. Legati. 16. Ianuar. 1572. u. 2. 153
Statuta de mandato Papæ reformata dicuntur Papalia. ibid. n. 1. 153
Statuta confirmata à Papa dicūtur Papalia, & ligant etiam clericos. Iu Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 26. 794
& iu Romana Donationis. 12. Februarij 1596. num. 3. 1170
Confirmatio ſtatutorum confirmat etiam conſuetudinem à ſtatuto approbatam. Iu Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. n. 6. 326
Cōfirmatio ſtatuti ex obſeruantia longi temporis præſumitur, etiam uon data ſcientia Papæ. Iu Gadicen. Statutorum. 27. Ian. 1581. num. 2. 497
De confirmatione ſtatuti, vide in verb. Confirmatio.
Statutum referens ſe ad cōſuetudinem, de qua nou conſtat, quæ & qualis fuerit, nou attenditur; ſecus eſſet, ſi referret certam diſpoſitionem. Meliten. Præcedentiæ. 16. Maij 1578. num. 1. 360
Statutum loquens de conſuetudine intelligitur de valida. Iu ead. 22. Iun. 1579. n. 3. 410
Statutum per conſuetudinem interpretatiuam declaratur. In Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 5. 248
Fundās ſe iu ſtatuto qualificato tenetur qualitatem illam verificare. Iu Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. n. 6. 404
Allegans ſtatutum ad probandum ſuam intētionem, quod eſt qualificatum, eo vti non poteſt, niſi probata ipſius ſtatuti qualitate. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iun. 1584. n. 1. 670
Vbi agitur de qualitate aliqua à ſtatuto requiſita, per quod data ſit certa forma aliquid probandi, tunc requiritur plena probatio, nec ſufficit ſemiplena. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. n. 6. 162
Relatio habita ad ſtatuta iu actu facto intelligitur de ſtatutis, quæ actui non repugnant. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 14. 264
Contrahentes cenſentur ſeſe conformare cum ſtatutis loci, iu quo contrahitur. ibid. n. 15. 264
Actus neceſſarij uon ſubiacent ſtatutis loquentibus in coutractibus. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 5. 421
Statutum ſimpliciter loquens de inſinuatione adhibenda non trahitur ad donationes & cōtractus, in quibus adeſt iuramentum. In Romana Douationis. 13. Iun. 1586. n. 6. 746
maximè quando per donantem fuit ſtatuto renunciatum. ibid. n. 7. 746
Eadē ſolemnitates ſtatuti in ratificatione donationis

nati onis requiruntur, qua in ea contrabē-
da per ſtatutum imponitur. ibid. n. 1. Deciſ. 746
Donatio an & quando ſubiaceat ſolemnitatibus ſtatuti, vid. in verb. Donatio.
Ad renunciationem ſtatuti ſufficit generalis renunciatio. ibid. n. 8. 746
Renuncians ſtatuto diſponenti idem quod ius commune, non cenſitur renunciaſſe iuri cōmuni. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 12. 433
Statutum quod ampliat iuris communis diſpoſitionem, aſſumit illius qualitatem. In Romana Pecuniaria ſeu pratenſa arrogationis. 5. Iun. 1598. n. 4. 1286
Statutum loquens de filijs familias non babet locum in adoptiuis. ibid. n. 9. 1286
In ſtatutis appellatione filiorum non veniunt naturales tantum, & multo minus ciuiles tantum. ibid. n. 11. 1286
Statutum babilitans filios, quòd non ſoluant gabellam de bereditate, non comprehendit adoptiuos. ibid. 13. 1286
Statutum annullans contractus factos à filijs familias an & quando habeat locum in arrogatis. In ead. Romana Pecuniaria. 14. Aprilis 1600. n. 1. 1350
Obligatio minoris per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris atatis non conualeſcit, ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur. ibid. n. 5. 1350
Filius familias ſui iuris effectus poteſt contractum antea factum, quod propter ſtatutum eſt nullum, ratum habere ad inſtar Macedoniani. ibid. n. 6. 1350
Statutum excludens vnam perſonam non extenditur alias non ſpecificatas. In Parmen. Bonorum. 27. May 1588. n. 4. 822
Mulier per ſtatutum excluſa à ſucceſſione ſibi delata ex eo quòd ſit extra territorium ſtatuti nupta, non praiudicat filijs licèt extra territoriū natis, quin in dicta ſucceſſione ſibi dilata ſuccedere poſsint. ibid. n. 1. 822
Statutum excludens mulierem ſi nubentem extra territoriū, à ſucceſſionibus ſibi delatis & deferendis non babet locum in ſucceſſione materna. In Parmen. Bonorum. 13. Ianuar. 1588. n. 1. 806
Idem eſt ſi à parentibus & non ſua ſponte extra territorium fuerit nupta. ibid. n. 4.
Mulier extra territorium nupta per ſtatutū à ſucceſsione excluſa, an excluſa dicatur ab bereditate materna. In eadem. 10. Iunij 1587. num. 1. 790
Verba illa, ſe nubat, in ſtatuto poſita ad excluſionem mulieris extra territorium nubentis, an comprehendant mulierem, qua à parentibus nuptui collocata fuit extra territorium ſtatuti. ibid. n. 2. 790
Filia qua ab inteſtato non ſuccedit, ex quo ſit à ſtatuto excluſa, ſi prateratur, non rumpit teſtamentum ſecundum com. opin. Tudertina Bonorum. 12. Iun. 1589. n. 1. 885
& vide in verb. Filia.
Statuta excluſiua fœminarum non extenduntur de perſona ad perſonam etiam ex identitate rationis; fallit tamen, quando maior datur ratio in perſona, de qua agitur, quàm in excluſa à ſtatuto, quo caſu potius dicitur comprehenſio quàm extenſio. In Romana Hareditatis de Gapranica. 23. Ianuarij 1581. num. 2. Deciſ. 496
Statutum excludens ſororem dotatam ſtantibus fratribus defunctī, excludit etiam fratrum pramortuorum filias. ibid. nu. 1. & per tot. 496
Statūm excludens fœminas dotatas dicitur excludere fauore maſculorum tantum. In Romana de Salomonibus. 14. Nouembris 1575. num. 7. 271
Statutum excludens à ſucceſsione filias dotatas, & mandans indotatas dotari, dotem loco legitima ſubrogare cenſetur. In Ceſenaten. Bonorum. 26. Iun. 1591. n. 5. 959
Mater per ſtatutum excluſa à ſucceſsione filij extantibus propinquis, non dicitur excluſa abſolutè, niſi reſpectu bonorum paternorū, ſecus in aliunde filio prouenientibus, licèt ab auia paterna. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iun. 1584. n. 3. 670
Bona excluſi à ſtatuto applicantur ei cuius contemplatione excluditur. ibid. n. 4. 670
Statutum excludens filiam dotatam intelligitur tantum ab bareditate dotantis. Praneſtina Bonorum. 16. Mart. 1579. n. 4. 396
Statutum loquens de fœminis dotatis, non cōſiderat, quòd ſint actu dotatę, ſed ſatis eſt, quòd virtualiter quo tempore nubunt, ſit ſtatuto ſatisfactum. Romana Diuiſionis bonorum de Piatetis. 23. Octob. 1570. n. 1. 112
Statutum tollens ſucceſsionem iuris communis eſt odioſum. In d. Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 2. 811
Statutum odioſum & pęnale & impediens libertatem matrimonij eſt reſtringendum nō autem ampliandum. ibid. n. 3. 811
Statutum de lucro dotis dicitur fauorabile, & babet ſemper eam rationem vltra alias, vt viri inuitentur ad matrimonium contrabendum. In Auximana Dotis. 7. Februarij 1575. num. 2. 250
Statutum domicilij viri attenditur circa lucrum dotis. In Portuen. Bonorum. 6. Martij 1581. num. 5. 504
Verbum, remaneat, in caſu ſtatuti loquentis de dote poteſt babere ſignificationem directā & obliquam; directam, vt ſi poſsidet, remaneat; obliquam, vt ſi non poſsidet, petat ſibi reſtitui. ibid. n. 3. 250
Item poteſt recipere interpretationem reſpectu iuris incorporalis. In ead. 10. Ianuarij 1575. num. 2. 248
Statutum loquens de dote data non babet locū in dote promiſſa quoties ſtatutum eſt apertè reſtrictum ad dotem datam; ſecus eſt, vbi loquitur per verba generalia. ibid. n. 1 248
Statutum Vrbis excludens ſorores dotatas à ſu-

ſucceſſione fratrum quomodo intelligatur. In Romana Hæreditatis de Sellis. 1. Iulij 1598. n. 1. Deciſ. 1291

Statutum Bononiæ tit. de dot. reſtitut. §. item dicimus. declaratur. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. n. 8. 1480

Statutum Bononiæ quo cauetur, quòd mulier lucretur dotem & augmentum dotis, & de eis teſtari poſſit non obſtante quacumque ſtipulatione vel pacto ab augmentum dante appoſito, an reſtringatur ad augmentum dotis datum ab eo, qui dare tenebatur, & concluditur negatiuè cum Ruino contra Gozadinum. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. n. 14. 568

Statutum Vrbis poſt lapſum ſexdecim annorũ tollit fidem omnibus & quibuſcunque ſcripturis. In Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. n. 3. 918

Statutum Vrbis c. 101. lib. 1. locum habet & in obligatione pro tutela. In ead. 17. Martij 1586. num. 1. 730

Fœminæ per ſtatutum prohibita contrahere ſine conſenſu propinquorum, illis non extantibus contrahere poſſunt ſine alio conſenſu, ſeruata forma iuris communis. Romana de Cincijs. 27. Nouemb. 1597. n. 2. 1244

Appellatione cõtractus in ſtatutis venit quaſi contractus ſecũdum magis communẽ opinionem, licèt cõtraria opinio etiam ſit cõmunis. Romana Tutelæ de Fabijs. 17. Martij 1586. num. 3. 759

Forenſis tenetur ſeruare ſolemnitates ſtatuti loci in quo contrahit. In Romana Donationis. 12. Febr. 1596. n. 1. 1170

Licèt quis ratione originis poſſit dici ſubditus ſtatutis loci, cum non dicatur propriè forenſis, tamen minus dicitur propriè ſubditus, ſi non ſuſtinet onera perſonalia, licèt ſuſtineat realia, ratione bonorum ibi poſſeſſorũ. Parmen. Bonorum. 5. Decemb. 1588. n. 1. 843

Statutum ſuper alienatione comprehendit pignus & hypothecam, per quæ peruenitur ad alienationem. In Camerinen. Pradij. 10. Nouemb. 1597. n. 2. 1242

Statutum ex quo reſultat priuilegium, tolli nõ poteſt, nec ſuper illo diſpenſari. Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouemb. 1582. n. 6. 590

Statutum concernens ius tertij, & conditum ſuper re ad ipſum tertium ſpectante, non poteſt reuocari. ibid. n. 5. 590

Statutum conditum ad tollendas diſſenſiones dicitur irreuocabile & quaſi in vim tranſactionis valere. ibid. n. 3. 590

Qui poteſt ſtatutum condere poteſt & illud reuocare; ſecus eſt ſi ſtatutum cõditum fuerit ad tollendas diſſenſiones, vel ſi concernat vtilitatem tertij. ibid. n. 2. 4. & 5. 590

Statutum ſuperueniens eſt ſeruandum in facto, quod expectat complementum poſt ſtatutum. Romana Saluiani Interdicti. 11. Maij 1590. n. 5. 920

Non poteſt conſtare quòd vnum ſtatutum ſit prius conditum, quãdo ſunt ſub vna & eadem compilatione. In Militen. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. n. 5. Deciſ. 128

Statutum ex iuſta cauſa contra aliquem ſpecialiter conditum, in eius præiudicium tenet. Illerden. Augmẽti. 30. Octobr. 1585. n. 8. 707

Statutum per Canonicos factum in proprium commodum, & præiudicium tertij non tenet, cum nemo ſibi ius dicere poſsit, maximè ius tertij diminuendo, & præſertim in iure quæſito & præſcripto. ibid. n. 1. declara tamen vt ibid. n. 4. & 5. 707

Statutum quod fuit cõuentum, vt perpetuò obſeruetur, intelligi debet rebus ſic ſtantibus. Illerden. Augmenti. 6. Iun. 1586. n. 2. 748

Ex obſeruantia ſtatuti per longum tempus præſumitur conſenſus. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iul. 1581. n. 2. 538

Statutum per contrarium vſum non tollitur, niſi docto de effectu dicti cõtrarij vſus. Narnien. Legati. 18. April. 1572. n. 1. 163

Ad vſum inducendum contra ſtatutum ex tacito conſenſu populi requiruntur actus valde dari. ibid. n. 2. 163

Statuta deſcripta in libro ſtatutorum præſumuntur vſu recepta, & neganti incumbit onus probandi contrarium. Leodien. Canonicatus. 28. Iun. 1602. n. 1. 1447

Statutum de iure præſumitur vſu receptum, maximè ſi ſtatutorum confirmatio habeat decretum irritans. In d. Narnien. Legati. 30. Octob. 1570. n. 3. 118

Ad hoc vt probetur per inſtrumẽta, ſtatutum non eſſe vſu receptum, duo copulatiuè requiruntur, & quòd illa inſtrumẽta habuerint effectum, & quòd talis obſeruãtia deuenerit ad notitiam maioris partis populi. ibid. n. 4. 118

Interrupta præſcriptione ſtatutaria ſaltẽ noua præſcriptio ſtatutaria requiritur, licèt aliàs Rota tenuerit, quòd fiat reditus ad præſcriptionem iuris communis. Romana Saluiani Interdicti. 11. Maij 1590. n. 4. 920

Statutum mandans procedi de plano & manu Regia non tollit ſubſtãtialia iudicij. Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 7. 377

De ſtatuto circa exequutionem litterarum cambij, vide in verb. Cambium, & in verbo Forenſis.

In ſtatutis non poteſt fieri extenſio de caſu ad caſum, etiam cõtra ius commune, ex ratione in ſtatuto expreſſa. In Auximana Dotis. 7. Febr. 1575. n. 1. 250

Ex ſtatuto non poteſt ſumi interpretatio volũtatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. num. 8. 1216

Legatus non poteſt ſtatuere cõtra ius. Virdunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. n. 5. 1306

Epiſcopus & Capitulum an & quando poſsint ſtatuta condere, vide ſupra in verbo Epiſcopus.

Statutum quatenus non ſit contrarium Sacro

Concilio Tridentino, eſt ſeruandum, maximè ſi ſit iuratum. In Gadicen. Statutorum. 27. Ianuar. 1581. n. 1. Decis. 497

Statutum laicorum non eſt attendendum in foro Epiſcopali. In Comen. Iuriſpatronatus. 23. Febr. 1604. n. 3. 1493

Derogationes ſtatutorum, quæ de ſtylo paſſim ſolent apponi in prouiſionibus dignitatum non faciunt, quòd ob tales derogationes, quis neceſſario contra formam ſtatutorum dicatur prouiſus. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. n. 9. 162

STIPVLATIO *cenſetur interueniſſe eo modo quo debet pro actus validitate. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 2.* 472

Verbum, promiſit, explicitè importat ſtipulationem notarij, et hoc procedit etiam pro abſente, licèt per notarium non fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. ibid. num. 1. 472

& in Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num. 6. 427

Ex ſtipulatione Notarij, cuilibet quæritur vtilis actio ſine ceſsione. In d. Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 10. 472

Idem eſt in donatione nomine abſentis ſtipulata. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. n. 10. 1184

De ſtipulatione donationis, vide in verbo Donatio.

In ſtipulatione non datur locus pœnitentiæ. In d. Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num. 5. 427

Stipulatio in contractibus inter viuos ſemper intelligitur facta pro ſe & filijs & ſucceſſoribus ordine ſucceſsiuo. In Romana Emphyteuſis. 13. Ianuar. 1570. n. 1. 89

quod etiam locum habet in filijs naturalibus. ibid. 2.

Stipulatio concepta pro filijs & hæredibus an requirat vtrunque copulatiuè. In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 5. 604

Stipulatio concepta tantum pro hæredibus & non pro filijs comprehendit etiam fœminas. ibid. n. 3. 604

Stipulatio concepta pro ſe &c. extenditur pro quibuſcunque ſucceſſoribus. In Romana Domus in Tranſtiberim. 1. Iulij 1585. n. 2. 703

Stipulatio facta pro pluribus, vno remittente, cæteris præiudicare non poteſt. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 12. 472

Stipulatio & iuramentum vltimis voluntatibus non apponitur ſed contractibus. Romana ſeu Portuẽ. Bonorũ. 20. Maij 1575. n. 3. 258

STYLVS *non probatur nõ concurrente ſpatio temporis ſufficiente. In Anconitana Coriorum. 27. Maij 1573. n. 3.* 206

Stylus probandus per teſtes conceptus per verba, multi, & multocies, non concludit. ibidem num. 5. 206

Stylus non ſufficit quod probetur in genere, ſed debet probari in ſpecie. In Meſſanen. Baroniarum. 27. May 1569. n. 2. 78

Stante ſtyli incertitudine recurrendum eſt ad ad iuris communis diſpoſitionem. In Romana Domorum. 3. Iul. 1600. n. 2. Decis. 1379

Stylus Rotæ allegatus, ſi ſit exorbitans à iure communi non eſt extendendus ſed coarctandus. Placentina Bonorum. 8. Febr. 1585. n. 2. 688

SVBDITVS *quis propriè dicitur ratione domicilij. In Parmen. Bonorum. 5. Decemb. 1588. num. 2.* 843

Licèt quis ratione originis poſsit dici ſubditus ſtatutis loci, cum non dicatur propriè forẽſis, tamen minus dicitur propriè ſubditus, ſi nõ ſuſtinet onera perſonalia, licèt ſuſtineat realia ratione bonorũ ibi poſſeſſorũ. ibid. n. 1. 843

Quando quis indiget opera non ſubditi debet vti litteris requiſitorijs ad ſuperiorẽ illius ſubditi. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 4. Iul. 1597. n. 3. 1237

Ius cogendi non ſubditos non eſt penes Metropolitanum, niſi in caſu negligentiæ Epiſcopi ſuffraganei. ibid. n. 1. & 2. 1237

Non ſubditi Vrbis non coguntur Romę litigare. In Romana Cenſus. 17. Maij 1589. num. 2. 876

Cenſus an ſuper Caſtro tam mediatè quàm immediate Sedi Apoſtolicæ ſubiecto imponi poſſit. vide ſup. in verb. Cenſus.

SVBIECTIO *ex procuratione ſoluta probatur, ſecus ſi non ſoluatur ſub titulo procurationis, ſed releuationis. In Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. num. 21.* 1025

Subiectio argui non poteſt ex conceſsione iuris conferendi Eccleſiam vel Monaſterium per Papam facta Epiſcopo, quoties illam vacare contigerit, niſi conceſsionis effectuatio probetur. ibid. n. 22. 1025

Subijcere velle iuri ſuo quod eſt alteri ſubiectũ eſt ſpecies ſubtractionis. ibid. n. 4. 1025

Receptum ſub tuitione regulariter nõ arguit ſubiectionem, niſi concurrant alia quæ plenam & immediatam ſubiectionem ſuadeãt. ibid. n. 3. 1025

Ius confirmandi electionem denotat ſubiectionem. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iulij 1583. num. 1. 637

Ius ſubiectionis quòd quis vni tantum & non pluribus ſubijciatur, eſt ius valde conſiderabile. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. n. 4. 1082

SVBHASTATIO *in datione in ſolutum inuenta fuit ad euitandam fraudem. In Romana de Gaddis. 21. April. 1578. n. 2.* 358

Datio in ſolutum facta, nulla præcedente ſubhaſtatione, quicquid ſit de iure, de ęquitate ſuſtineri poteſt, vt ibid. n. 1. 358

Subhaſtatio non requiritur, quando datur res in ſolutum, quę minus valet quàm ſit debitum. Romana Cenſus. 24. April. 1592. n. 5. 984

Subhaſtatio non requiritur in adiudicatione rei quę eſt minoris valoris quàm debitum. In Romana Cenſus. 14. Decembris 1592. num. 1. 1005

Ex

Ex ſpatio temporis præſumitur ſubhaſtatio, & cætera quæ ad perfectam adiudicationē requiruntur, quod tamen procedit, ſi concurrat obſeruantia pacifica aliàs ſecus. In d. Romana Cenſus. 24. April. 1592. n. 4. 984

In adiudicatione facienda à Iudice requiritur ſubhaſtatio, & in ſubſidium non inuento emptore bona creditori adiudicantur pro iuſto pretio. ibid. n. 1. Deciſ. 984

Subhaſtatio facta contra formam mandati iudicis eſt nulla. In Romana Domus de Barbarellis. 4. Iul. 1590. n. 1. 929

Per ſubhaſtationem rei non infertur ad trāſlationem dominij in neceſſarium antecedēs, niſi adſit expreſſus conſenſus. ibid. n. 3. 929

Ex ſubhaſtatione nulla nullum ius quæritur. Romana Vineæ. 29. Ianuar. 1588. n. 4. 808

Portio vocati ad inueſtituram conſolidata cum proprietate non poteſt ſubhaſtari & deliberari per ceſſionarium iurium illius qui rem alteri ceſſit, ad cuius vitam conceſſa fuerat, ſtante pacto in conceſſione, quod non poſſit vendi, vel quomodolibet alienari non requiſito prius domino directo ſi velit præferri. ibid. n. 2. 808

Creditor an & quando admittatur ad licitandum in ſubhaſtatione. In Romana Reſtitutionis in integrum. 7. Nouemb. 1603. n. 1. 1478

Creditor qui inſtetit pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſi non exegit ſibi imputare debet. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1599. n. 4. 1333

Declaratur Neguſant. de pignorib. 3. membr. 6. part. princip. n. 31. non procedere, quādo creditores ipſi inſteterunt pro ſubhaſtatione. ibid. n. 3. 1333

Creditores qui non inſteterunt pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſed tantummodo illa facta comparuerunt, pro recuperatione eorū crediti, non tenentur ad aliqua damna & expenſas, ſed tantum de euictione pro rata pecuniarum, quæ ad eos peruenit, quando res fuit male ſubhaſtata. In Romana Officij Lauretani. 20. Maij 1602. n. 2. 1435

Debitor pro cuius debito à creditoribus ſubhaſtata fuit res aliena tanquam propria debitoris, tenetur emptori ſolum de euictione, & creditor ad nihil aliud quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem contrariam pignoratitiam actionem. ibid. n. 4. 1435

In ſubhaſtatione regulariter non ſolet interuenire vera numeratio. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10 Ian. 1567. n. 2. 12

Decretum Iudicis in ſubhaſtatione de deliberando plus offerenti, & de conſignando pretio, non præiudicat reo non citato. Romana Domus. 10. Maij 1570. n. 3. 103

Intimatio prius reproduci debet antequam ad ſubhaſtationem deueniatur. In Senogallien. Pradij. 5. Decemb. 1594. n. 9. 1100

Exequutio ſubhaſtationis facta non ſeruata forma ſtatutorum eſt nulla. In Aſten. Bonorum. 19. Iun. 1592. n. 2. 995

Sententia approbans ſubhaſtationem factam per Iudices laicos, qua ratione incompetentia fuit nulla reuocari debet, nec etiam reſpectu laicorum ſuſtinetur. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. n. 1. Deciſ. 957

Subhaſtatio rei propria non valet, licèt proprietarius rem vendiderit, ſi adhuc proprietas retinetur, etiam quòd ab eo ſit euicta, cum adhuc dominus proprietatis remaneat. In Romana Domus de Barbarellis. 12. Ianuar. 1590. n. 1. 904

Ius redimendi rem ſubhaſtari poteſt, ſed non ipſa res, quæ eſt ſua propria. ibid. n. 2. 904

In vim immiſſionis in poſſeſſionem ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem & deliberationem rei, in quas quis fuit immiſſus, deueniri, niſi commiſſione ſuper hoc obtenta. In Senogallien. Pradij. 5. Decembris 1594. num. 2. 1100

SVBLOCATIO *ab emphyteuta fieri non poteſt irrequiſito domino propter pœnam priuationis, ſecus eſt in conductore. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. num. 17.* 286

Ius ſublocationis poteſt cedi, vendi, donari, & quouis modo alienari. In Romana Prælationis. 17. Octob. 1572. n. 2. 174

SVBORNATIO *teſtium an ſit concludenter probanda, vbi ciuiliter agitur. In Parmen. Status. 23. Febr. 1598. n. 2. & 3.* 1267

Subornatio teſtium per probationes concludētes probari debet, & per alios teſtes, quàm per eos, qui dicunt ſe fuiſſe corruptos. In ead. 15. Decemb. 1597. n. 2. 1250

Ex interuallo lōgi temporis poſt primum examen præſumitur ſubornatio in ſecundo. In ead. 4. Nouemb. 1598. n. 3. 1299

Vbi ceſſat ſuſpicio ſubornationis, teſtes quantum fieri poteſt ſunt reducendi ad concordiam. In ead. Parmen. Status. 6. Martij 1600. num. 2. 1342

De ſubornatione teſtis, ſupple vt infra in verbo Teſtis.

SVBREPTIO *eſt duplex, altera quæ prouenit ex parte impetrantis, altera quæ oritur ex re ipſa; prima tollitur per Motum proprium altera non. In Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. n. 5.* 398

Subreptio & defectus intentionis æquiparantur quo ad gratiam annullādā, & defectus intētionis pōt etiā dici ſubreptio. ib. n. 2. et 4. & in ead. 27. Nouemb. 1577. n. 26. limita tamen vt n. 29. & 31. 398 351

Subreptio gratia, præſertim in facto proprio reddit gratiam nullam. In Maioricen. Legati. 4. Febr. 1583. n. 2. 601

Subreptio ſine dolo eſſe nō poteſt, nec dolus ſine ſcientia. Abulē. Iuriſdictiōis. 2. Maij 1567. n. 4. 20

Subreptio in vno nō inficit aliud. Portuen. Bonorū de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 15. 351

Subreptio iudicitur ex his tantum, quæ expreſſa retraxiſſent à concedendo. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. n. 5. 651

Ignorantia non excuſat à ſubreptione. In Cracouien.

Craconiē. Canonicatus. 24. Ian. 1594. n. 2. 1060
Subreptio circa id, quod ſi fuiſſet Papa ſpecificatum, gratia fuiſſet denegata, vel ſalrē limitata, nocet impetrāti, etiā ſi per ſimplicitatē, vel ignorātiā cōmiſſa fuiſſet ſubreptio. Auximana Molendini. 21. Ap. 1586. n. 7. 734
Quævis ſubreptio non vitiat gratiam, ſed ea tantum, quæ eſt doloſa. Lunen. Sarzanen. Prioratus. 11. Febr. 1591. n. 3. 936
Ad iudicandā ſubreptionē, attendendū eſt tēpus gratiæ & impetrationis, quādo nō fuit narratus verus modus vacationis. ib. n. 1. 936
Subreptio reſcripti, quod non erat neceſſariū, nō nocet. Papiē. Tenuta. 8. Mar. 1596. n. 6. 1174
Subreptio illa vitiat gratiam, quæ mouit Papam ad eam facilius concedendum. In Auximana Bonorum. 1. Februar. 1580. nu. 1. 443
Subreptio circa non euidentem vtilitatē Eccleſiæ, vitiat gratiā alienationis. ibid. n. 3. 443
Subreptio circa aſſertionem narratam in ſupplicatione reſeruationis penſionis ſuper beneficio, quod aſſeritur vacaſſe per obitum vnius, & tamē vacat per obitum alterius, præſumitur fraudulenta & inexcuſabilis, cū ſit ſubreptio clara in facto proprio. Cōpoſtellana Penſionis. 15. Mart. 1585. n. 2. 691
Subreptionis non doloſæ non eſt habēda ratio. Ilerdē. Diſmēbrationis. 27. Ian 1593. n 6. 1009
Ad tollendam ſubreptionem in ijs quæ non præſumuntur à iure, regulariter requiritur plena probatio; ſecus eſt, in ijs, quæ ſunt modici præiudicij. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. n. 1. 162
Gratia dicitur ſubreptitia & nulla, ſi in ea nō fuit lis narrata. Item ſi non fuit narratum beneficium eſſe debitum certo generi perſonarum ex fundatione. Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. n. 3. 1403
Gratia fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia. In Barcinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. n. 1. 1310
Subreptio in gratia ob non factam mentionem præſentationis inſtitutionis & adeptæ poſſeſſionis alterius ex illis, inter quos aderat lis, non habetur in conſideratione ad effectum retrahēdi Papam à concedendo pēſionem ſuper eodem beneficio. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouem. 1584. n. 4. 677
Subreptio inducitur ex falſa expreſſione valoris, ſi de ea conſtet. ibid. n. 5. 677
Reſignatio dicitur ſubreptitia, in qua quis dicit ſe eſſe forenſem, quando in impetratione dixit ſe Romanum eſſe. Romana Canonicatus S. Angeli. 21. Apr. 1567. nu. 2. 19
Subreptio ceſſat in caſu, in quo eſt eadē ratio partis ad partem, quæ totius ad totū, quia Papa eodem modo quo ad partē conceſſiſſet. Gerūdē. Anniuerſariorū. 17. No. 1581. n. 2. 545
Quæ cōpetūt per modū exceptionis perēptoriæ, nō poſſūt opponi per viā ſubreptionis, quod procedit in reſcriptis ad lites, ſecus in gratijs. Portuen. bonorū. 27. Nou. 1577. n. 25. 351
Reſcriptum auocatorium ſubreptitium non tribuit iuriſdictionem. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. n. 6. 763
Reſcriptū quantumuis ſubreptitium in commiſſione, ſi nō ſit de ſubreptione oppoſitum, tribuit iuriſdictionem. In Peruſina Exequutionis. 24. Apr. 1581. n. 7. 513
Reſcriptū quod non facit mentionem rei iudicatæ, eſt ſubreptitiū, & nullā tribuit iuriſdictionem. In Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 3. 493
Contra commiſſionem ſignatā de cōſenſu partium de ſubreptione opponi nō poteſt, aliàs dans de ſubreptione, de ea clarè docere tenetur. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 14. 857
De ſubreptione diſpenſationis. vid. ſupra in verb. Diſpenſatio.
SVBROGATIO in pœnalibus non ſapit naturā principalis. In Romana releuationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. n. 4. 537
Subrogatio nō datur in iure ad rem. Meten. Decanatus. 20. Decembr. 1582. n. 4. 596
Subrogatio obtēta ad ius & poſſeſſionē & litē, cum clauſula quoniſmodo, capit etiā modū vacationis per priuationem. In Marſicana Benefi ij. 15. Decemb. 1593. n. 6. 1055
Subrogatus in ius & poſſeſſionem & litem, cū clauſula cuius ſtatū, &c. reſtitui debet ad poſſeſſionē, quā eius author fuerat ſpoliatus, & cauſam ſpolij cōmitti fecerat. ibid. n. 1. 1055
Subrogatus tenetur lite pendēte iuſtificare ius ſui authoris, quod tamē perdit ad effectū ea nominatoria & petitorij, nō autē poſſeſſorij. In d. Meten. Decanatus. 20. Dec. 1582. n. 3. 596
Habens ſubrogationē gratioſā dicitur habere fundatā intētionē nō ſolū ad ius, ſed etiā ad poſſeſſionē, & ad litis proſequutionē. ib. n. 2. 596
Subrogatio gratioſa in beneficio litigioſo locū habet. In Mediolanen. Beneficij. 1. Iun. 1592. n. 1. 990
Subrogatio gratioſa locū habet data lite, etiā in poſſeſſorio tātū, & ſufficit, quòd lis verificetur eo modo, quo fuit narrata, quāuis ipſa lis nō faciat beneficiū litigioſum. ibid. n. 7. 990
Subrogatio gratioſa intelligitur ſēper ſine præiudicio iuris alteri quæſiti, cui nūquam cēſetur derogatum, non autem intelligitur de iure Ordinarij, cui propter litē à iure ſunt ligatæ manus, ne conferre poſſit. ibid. n. 8. 990
In ſubrogatione gratioſa quæ ſint pbāda Calaguritan. de Albayna. 22. Mar. 1602. n. 2. 1426
Subrogatio gratioſa non refert, an ſit deſumpta ex clauſulis generalibus, vel dependentibus à gratia principali, vel ſint expeditæ litteræ ad partem. ibid. n. 2. 1426
In ſubrogatione cōceſſa in forma Dignū prius diſentiendū eſt de iure authoris Papilonē. Parochialis de Ianſi. 31. Ian. 1601. nu. 4. 1383
In ſubrogatione non in forma gratioſa ſed in forma, Dignū, iudex dicitur mixtus exequutor. ibid. n. 3. 1383
Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti, cæteris excluſis, ne detur no-

nus collitigans. In Collen. Parochialis. 11. Decembr. 1595. n. 1. Decif. 1165

Subrogatio peti debet infra menſem, & etiam poſt menſem, quando alteri non fuit cõceſſa gratia. ibid. n. 2. 1165

Subrogatio gratioſa intruſo nõ eſt cõcedenda. ibid. nu. 3. 1165

Subrogatia gratioſa improbo litigatori dari nõ debet, qui calumnioſam litem introduxerit. ibid. n. 7. 1165

Immiſſio proueniens ex gratioſa ſubrogatione ſapit naturam iudicij recuperandæ. In Meten. Decanatus. 20. Decem. 1582. nu. 6. 596

Vbi concurrunt duæ ſubrogationes gratioſæ in idẽ ius, nõ proceditur exequutiuè ſed via ordinaria. Oſtunẽ. Beneficij. 6. No. 1595. n. 2. 1153

Clauſula in impetratione, & quòd litteræ in forma gratioſæ ſubrogationis expediri poſſint, litteris nõ expeditis nihil tribuit. Giennen. Beneficij. 28. Iun. 1574. n. 2. 236

Subrogatus in cõceſſione emphyteuſis alteri factæ ligatur ijſdem pactis & cõditionibus in priori inſtrumẽto cõtentis. Romana domus S. Mariæ in via Lata. 2. Apr. 1604. n. 3. 1496

SVBSCRIPTIO *cedulæ operatur approbationem omnium in ea cõtentorum; ſecus eſt, in ſubſcribente folium album, cum non videatur approbare ea, quæ poſtea ſcribuntur, niſi ſubſcribẽs poſſit præuidere & ſcire, quæ ibi eſſent ſcribenda, quia tunc ſubſcriptio præiudicat, alias ſecus. Vel niſi probetur, quòd aliud ſcriptum fuerit in cedula, quàm id quod mandatũ fuit. Romana Cedularũ de Ruſpolis. 24. Februar. 1592. nu. 1. & 2.* 973

Mercator non præſumitur ſubſcripſiſſe cedulã vel folium, niſi prius præceſſerit tractatus. ibid. n. 3. 973

Ex ſubſcriptione cõſtat de enixa mẽte ſubſcribẽtis. Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 5. 136

SVBSTITVTIO *contenta in inſtitutione intelligenda eſt de vulgari, & non de fideicommiſſaria, niſi adſint verba tractum tẽporis habentia, quia tunc intelligẽda eſt etiam de fideicommiſſaria. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 3. & 13.* 409

Deficiente cõditione euaneſcit ſubſtitutio. Foroliuien. Fideicõmiſſi. 16. Nou. 1580. n. 1. 482

Sufficit dicere ſubſtitutio non legitur in teſtamento. Firmana Fideicõmiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 1. 1023

Propter ſubſtitutionẽ factã ſi hæres ſine liberis deceſſerit poſita in conditione cenſentur ſubſtituti. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 17. 409

Teſtator procedẽs ad plures gradus ſubſtitutionum, & quãdo vſus eſt verbis tractum temporis denotantibus, dicitur vocare ad fideicommiſſum ordine ſucceſſiuo. In Bononien. de Feliciniis. 8. Februar. 1591. n. 8. 934

Verba ſubſtitutionis tractum tẽporis denotãtia faciũt, quòd vocati dicantur ſucceſſiuè, etiã quòd verba ſint directa, vbi adeſt clauſula codicillaris. In d. Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. nu. 11. & 12. 409

Pluribus ſubſtitutionibus factis vna caducata remanent aliæ. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 13. 472

Vbi ſubſtitutio fuit facta in ſtirpes & non in capita, cenſentur vocati ordine ſucceſſiuo. Bononien. de Feliciniis. 8. Feb. 1591. nu. 6. 934

Subſtitutio ſi ſit facta pluribus ſub conditione ſi deceſſerint ſine liberis, vno ſine liberis decedẽte locum habet, an autẽ procedat, quãdo ſubſtitutio eſt facta in tota hæreditate. vid. in Tarentina Vitalitij. 31. Maij 1596. n. 4. & 5. 1190

Subſtitutio ſi ſit facta pluribus ſub vna & eadem oratione, pluralitas non reſoluitur in ſingularitatem. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octobr. 1575. n. 4. 266

Subſtitutio facta duobus cõiunctim nõ habet locũ, niſi ſequuta morte vtriuſq. niſi militet validior præſũptio in cõtrariũ. ib. n. 1. & 6. 266

Inſtitutis duobus eorumq filijs expectanda eſt mors vtriuſq. propter loquutionẽ pluralẽ, & ſubſtitutio intelligenda eſt diſtributiuè vt filij in portione patris ſuccedant. d. Vrbeuetan. Caſtri Sepij. 19. Iũ. 1579. n. 5. & 6. 409

Subſtitutio plurium deſcendentium in dubio ſemper intelligitur facta diſcretiuè de proprijs filijs, & deſcendentibus vniuſcuiuſq. inſtituti, non autem de alijs. Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 3. 1023

Idem in emphyteuſi & feudo cõceſſo pluribus & eorum ſucceſſoribus. ibid. n. 4. 1023

Verba ſubſtitutionis, quòd vadant integraliter ad quoſcunq. vocatos, intelliguntur diſcretiuè cum ad quoſcunq. integraliter peruenire ſit impoſſibile. ibid. n. 7. 1023

In ſingulis gradibus ſubſtitutionũ poteſt adeſſe vulgaris, quæ habito reſpectu ad primum gradum inſtitutionis poteſt dici obliqua, cum etiam in legatis fieri poſſit. Brixien. Compromiſſi. 26. Nouem. 1571. n 4. & 5. 145

Vulgaris ſubſtitutio expirat per aditionem hæreditatis, cum locum tantum habeat reſpectu primi gradus inſtitutorũ & ſubſtitutorum, non autem reſpectu graduum ſequentium, vbi intrant tot vulgares ſubſtitutiones in cõpendioſa quot ſunt gradus, & vnaquæq. expirat per aditionem illius, qui in illo gradu eſt primo vocatus, non autem per aditionem primi hæredis. ibid. n. 3. 145

Vulgaris ſtatim quòd fuit factus locus ſucceſſioni, operatur ſuum effectum. In d. Bononien. de Feliciniis. 8. Febr. 1591. nu. 9. 934

Verba ſubſtitutionis non poſſunt reſtringi ad vulgarem tantum, ſi poſtquam factus fuit locus vulgari naſcerẽtur filij, quia tũc verificari nõ poſſet eorũ vocatio, ſi ſubſtitutio reſtringeretur ad vulgarẽ tantũ. ib. n. 10. 934

Subſtitutia facta impuberi in omnibus bonis mobilibus, & immobilibus, in qua nõ adſit dictio repetitiua, dicitur reſtricta, & non vniuerſalis. Peruſina fideicõmiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. num. 9. 584

Cam-

Compendioſa ſubſtitutio licèt facta per verbũ commune, non tamen continet vulgarem, ſi eſt reſtricta ad bona mobilia & ſtabilia; quod tamen non procedit, quãdo eſſet appoſita dictio Vniuerſalis. ib. n. 2. 3. & per tot. 584

Pupillaris ſubſtitutio licèt fuerit moribus v-tentium introducta, tamẽ circa eam plura à iure ciuili diſpoſita fuerunt. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maÿ 1577. n. 4. 326

Mentio pupillaris ſubſtitutionis continet in ſe tacitam mortis conditionem. In Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 16. 934

Pupillaris ſubſtitutio filÿs fratrum fieri non poteſt ab eo, qui eos nõ habet in ſua poteſtate, ſed talis ſubſtitutio cõuertitur in fideicommiſſariam. ibid. n. 12. 934

Subſtitutio pupillaris facta filia in eo, quod ei pro dote titulo inſtitutionis relinquitur, arguit legatũ ei acquiri etiã ante cõditionẽ nuptiarũ. Ceſenatẽ. bonorũ. 26 Iũ. 1591. n. 4. 959

Subſtitutio reciproca non eſt, niſi facta ſit vltimo decedenti. In Tarentina Viridarÿ. 31. Maÿ 1596. n. 1. 1190

Reciproca ſubſtitutio ad hoc vt inter deſcendentes locum habere poſſit, etiam quòd cenſeãtur vocati omnes in infinitũ, tria cõcurrere debẽt; quòd fiat ſubſtitutio poſt mortem plurium honoratorũ, quòd fiat in tota hæreditate, & quòd vltimo moriẽti. Bononiẽ. de Felicinis. 18. Feb. 1591. nu. 3. & 10. 939

Reciproca ſubſtitutio ſimplex nõ cõprehendit fideicõmiſſariã, ſed tantũ directã; ſecus eſt, vbi ad plures gradus ſubſtitutionũ proceſſũ fuit, aut facta ſubſtitutio vltimo morienti, tũc enim cõprehẽdit etiã fideicommiſſariã. Bononien. de Felicinis. 8. Feb. 1591. n. 15. 934

Clauſula codicillaris adiecta reciprocæ ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam, de com. opin. ibid. n. 16. 934

Subſtitutio fideicommiſſaria tergiuerſari nõ poteſt, vbi expreſſa adeſt mentio fideicommiſſi. ibid. n. 11. 934

Subſtitutio fideicõmiſſaria intelligitur facta ſub ea conditione, ſi ſine filÿs deceſſerit, ſed ceſſat exiſtentibus tam maſculis quàm fœminis, ſecũdum com. opin. Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597. nu. 5. 1216

Tacita conditio ſi ſine filÿs licèt à lege ſubintelligatur, nõ cẽſetur tamẽ appoſita in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta fuit ſub vno cõtextu verborum vnà cum vulgari. ibid. n. 4. declara tamen, vt n. 7. 1216

Subſtitutio facta verbis precarÿs ſolam fideicommiſſariã importat, & ita eſt com. opin. Romana de Parentÿs. 1. Apr. 1591. n. 1. 943

Subſtitutio directa non poteſt trahi ad fideicommiſſariam, niſi ex cauſa, & ex benigna interpretatione in præiudicium tamẽ filiorum talis interpretatio locũ non habet. Peruſina Hæreditatis. 27. Ian. 1589. nu. 10. 853

Obliquatio ſubſtitutionis de directa ad fideicommiſſariam fieri non poteſt in materia exorbitantiſſima à iure communi; ſecus eſt, in caſu, quo conſtet teſtatorem voluiſſe codicillos facere, quia tunc ſuſtinetur eo modo quo in codicillis valeret, dũmodo iure codicillorum valere poſſit. ibid. n. 9. & 11. 853

Vbicunq. ſubſtitutio facta per verba directa non poteſt valere vti directa propter defectũ ſolẽnitatũ, ſuſtinetur tãquã fideicõmiſſaria, & obliquatur, ne volũtas teſtatoris in totum pereat. In ead. 26. Nou. 1588. nu. 5. 840

Subſtitutio fideicommiſſaria in infinitum nõ eſt multiplicanda in perſonas nec cognitas nec vocatas, quia hoc eſſet cõtra omnes regulas iuris. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 18. 1486

Subſtitutiones fauore agnationis nõ ſũt multiplicandæ ſeu ſomniandæ vltra diſpoſitionem teſtatoris. ibid. n. 17. 1486

Prohibitio alienationis à ſubſtitutionibus recipit interpretationem. In Fauen. Bonorum. 5. Iun. 1589. nu. 5. 883

SVBSTITVTVS *à filia fœmina excluditur in terminis l. cum auus. de cõd. & demon. Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. n. 1.* 1216

quod non procedit ſtantibus coniecturis. vt ibid. n. 5.

& nõ ſufficit cõiectura, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris ad excluſionem fœminæ in terminis d. l. cũ auus. vbi de cõi opi. ib. n. 11. 1216

Quãdo ſubſtitutus nõ eſt admittẽdus, niſi poſt mortẽ omniũ, vno decedẽte eius portio non tranſit ad cohæredes, ſed remanet ad ſucceſſores ab inteſtato. In Tarentina Viridarÿ. 31. Maÿ 1596. num. 7. 1190

Subſtitutus à filio ſeu perſona in medio poſita, quæ ab inteſtato ſuccedit, excluditur. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octob. 1575. n. 3. 266

Subſtitutus ſub ea conditione, ſi nulli deſcendentes extarent, eq. ſuperuiuerent, admittitur, vti ſubſtitutus primis hæredibus inſtitutis ſub illa conditione, non autem vti ſubſtitutus deficiẽtibus in conditione poſitis. Bononiẽ. de Felicinis. 10. Iun. 1591. n. 1. 956

Subſtitutus ei qui conditionaliter fuit inſtitutus, deficiente conditione ſuccedens non dicitur ſubſtitutus, ſed inſtitutus. Rauẽnaten. Donationis. 4. Iul. 1586. n. 4. 749

Teſtator mandans, quòd ſubſtitutus aſſumat arma & cognomen familiæ, dicitur fideicõmittere pro conſeruatione agnationis. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. nu. 22. 1486

SVCCESSIO *eſt ius vniuerſale. Romana de Soderinis. 29. Nouembris 1577. n. 6.* 352

In ſucceſſionibus, vbi adeſt vinculũ cõſanguinitatis, nulla habetur ratio vinculi affinitatis, niſi tamen tale vinculũ inſeruiat pro coniectura, quòd poſſit videri prædilectus, vel quòd filius fuerit inſtitutus hæres. Brixien. Compromiſſi de Ghirardis. 16. Martÿ 1571. nu. 2. 131

Ius ſuccedẽdi eſt ius ſeparatũ à filiatione. Portuen. Bonorum. 27. Nou. 1577. num. 14. 351

Effectus ſuccedendi eſt effectus ſeparatus à legiti-

gitimatione perſona, cum quis poſſit eſſe legitimus & nihilominus inſucceſſibilis. ibid. n. 13. Deciſ. 351

Vbi agitur de ſucceſſione magis attenditur locus, in quo eſt creditor, quàm vbi fieri poteſt exactio. In Romana Pecuniaria. 14. Mart. 1583. n. 3. 608

Quando ſucceſſio eſt limitata ad certum locũ non veniunt iura & actiones. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 7. 352

Dominus ſuccedẽs vaſſallo in nominibus creditorum ſuccedit etiam in ijs, qui ſunt extra ſuum territorium. ibid. n. 5. 352

Statutum tollens ſucceſſionem iuris communis eſt odioſum, In Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1548. n. 2. 811

In fratribus vtrinis ad effectum ſucceſſionis inter eos, nihil refert, quod ex diuerſis patribus ſint nati. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. n. 12. 1282

Natus ex damnato coitu licèt reprobato, ſed non punibili pœna temporale de iure communi excluditur à ſucceſſione tranſuerſalium. ibid. n. 9. 1282

Quis non dicitur inſucceſſibilis, quia natus ex damnato coitu, quando non agitur de ſuccedendo patri ſed fratri. ibid. n. 7. 1282

Filiatio ad effectum ſucceſſionis probatur per leuiores probationes. ibid. n. 6. 1282

Succeſſio filij defertur à lege ſimpliciter matri ſtatim à die obitus illius. Romana Donationis. 26. Mart. 1590. n. 3. 1282

Valet argumentum, quòd qui prohibiti ſunt alienare, cenſeantur ad ſucceſſionem vocati. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. n. 7. 1486

Vocati ad fideicommiſſum quando dicantur vocati ſimul & non ordine ſucceſſiuo in verb. Vocatus.

Pater renuncians fideicommiſſo non præiudicat filio, quin in eius locum ſuccedat. Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 18. 409

Pacta ſuper futura ſucceſſione quadrupliciter conſiderari poſſunt, in illa conſeruanda, in renuncianda, in deferenda, & in delata diſponenda. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 4. 850

In pacto facto de ſucceſſione viuentis de conſenſu illius de cuius hæreditate agitur, reſpectu paciſcentium cõtractus eſt irreuocabilis, reſpectu verò conſentientis reuocari poteſt cõſenſus vſq. ad vltimũ vitæ ſpiritũ. In Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. n. 7. 324

SVCCESSOR in dignitate tenetur interdicto vnde vi, ſicut anteceſſor. In Calagurritana Panis. 17. May 1599. n. 6. 1314

Fundus tranſiens in ſingularem ſucceſſorem non dicitur conſolidari, & ſeruitus in eo præſcripta nõ extinguitur, cum cauſa trãſitus in ſingularem ſucceſſorem non ſit neceſſaria ſed voluntaria, & ideo tranſit cum eodem onere ſeruitutis præſcripta. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. n. 6. 789

Examẽ factũ contra defunctũ non nocet ſucceſſori nõ citato; ſecus eſt in eo qui venit ex cauſã. Aurie. S. Pelagij. 11. Feb. 1604. n. 2. 1439

Primus acquirẽs poteſt ſucceſſoribus præiudicare, maximè in acquiſitis ex cauſa onerosa. Roman. bonorũ de Lilio. 7. Feb. 1582. n. 19. 559

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq. capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſulæ, & quibus dederit. ibid. n. 18. 559

Per exactionem decimæ à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio contra ſucceſſorẽ. Turretana Tertiariæ. 3. Iulij 1591. n. 1. 1149

Papa nõ dicitur imponere legẽ ſucceſſori, quãdo nõ imponit poteſtati, ſed voluntati. Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 19. Mar. 1576. n. 12. 291

SVPPLICATIO per viam recurſus ad ſuperiorem ſuccedit loco appellationis. In Placentina Bonorum. 23. Ian. 1581. n. 3. 491

Inter ſupplicationẽ & appellationẽ nõ eſt differentia ad effectum, vt quis audiatur ex nouiter deductis, & ad effectum reuocationis ſententiæ. ibid. n. 1. & 8. 491

In ſupplicatione recurſus ad ſuperiorẽ poteſt dici de nullitate & iniuſtitia ſñtẽtiæ. ib. n. 7. 495

Supplicationis & reuiſionis per viam recurſus idem eſt effectus, reprobato Ruminald. & Grammat. ibid. nu. 9. 495

Per ſupplicationem, quæ dedit cauſam motui proprio, non tollitur contrauentio partis. Portuen. Bonorum. 8. Mart. 1577. nu. 2. 319

Papa ſciens ſupplicationẽ, & nihilominus cõcedẽs gratiã motu proprio, reijcit illã ſupplicationẽ & motus proprius nõ amittit ſuũ priuilegiũ. ead. Portuen. 9. Iun. 1578. n. 1. 365

Si vna pars ſupplicationis tantum fuit cõfirmata, alia pars dicitur improbata. In Salamãtina Iuriſdictionis. 3. Iun. 1580. n. 6. 467

Ex verbis ſupplicationis mens Papæ colligitur. ibid. n. 2. & 4. 467

Qualitas perſonæ ſupplicantis declarat mentẽ Papæ concedentis. ibid. n. 3. 467

Ex caſſatione, quæ apparet in ſupplicatione, arguitur iuxta ſtylũ Cãcellariæ Apoſtolicæ denegatio petitorum. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 14. Decembr. 1584. nu. 2. 683

Supplicatio præſumitur porrecta à ſupplicãte qui ſit præſens in Curia. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. n. 2. 975

Sola ſupplicatio datata, licèt nõ regiſtrata ſufficit, vt intret regula de non impetrando. ibid. n. 1. 975

De regula de non iudicãdo iuxta formã ſupplicationũ, quando habeat locum. vid. in verb. Regula de non iudicando, &c.

Impetrans poteſt ſe iuuare decretis cõtentis in ſupplicatione, poſtquã litteræ fuerũt expeditæ, nõ obſtãte regula de nõ iudicando, &c. Aretina Cõmendæ. 19. Ianuar. 1587. n. 4. 764

Clauſula & ſic iudicari debere, virtualiter cõtinetur in clauſula ſublata, & cõprehendit tã litteras præſentes cõfectas quam deſuper cõficiendas, non autẽ quòd ſecundũ ſupplicationẽ ſit iudicãdum, niſi tamẽ litteræ & ſupplicatio contineãt inter ſe diſcrepantiã,

itaut

itsut ſe non compatiantur, quia tunc remittuntur ad corrigendum. In Aretina Commenda. 30. Iannar. 1587. num. 1. 766
Reſcriptum ſeu ſupplicatio expedita etiã per ſolum diem ante contractum, non ob id reddit inuerisimile reſcriptum expeditum ſuper alienatione. In Romana Caſalis de Picchis. 15. Iun. 1587. n. 4. 792
Supplicatio pro legitimatione probat contra ſupplicantem. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iun. 1596. n. 5. 1193
SVSPICIO friuola non attenditur in recuſatione iudicis. In Placentina Decimarum. 26. Iun. 1581. n. 1. 532
Iudex qui fuit procurator in cauſa, redditur ſuſpectus & affectatus. In Meſſanen. Baroniarum. 27. May 1569. n. 4. 78
Examen factum coram iudice allegato ſuſpecto, per plures comparitiones poſtea coram eodem factis ſine aliqua proteſtatione valet, tum cenſeatur à recuſatione receſſum. Anagnina Iuriſprocedẽdi. 20. Dec. 1591. n. 2. 971
De recuſatione iudicis ſuſpecti. vid. in verb. Recuſatio.
Teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum, etiam in criminibus ſimoniæ vel læſæ Maieſtatis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 6. 290
Suſpicio oritur contra habẽtem proceſſum in manibus & illum non exhibentem. In Carthaginen. Portionis. 1. July 1594. n. 2. 1087
De ſuſpicione inſtrumentorum. vid. in verb. Inſtrumentum.
SVSPENSIO à diuinis de iure non impedit, quo minus ſuſpenſus poſſit prouiſionẽ facere, niſi verba ſuſpenſionis ſint talia, quæ inducãt omnimodã incapacitatẽ. Calciatẽ. Canonicatus & prebẽda. 5. Maij 1589. n. 2. 870
& in ead. 6. Mart. 1589. n. 6. 860
Suſpenſio propter delictum præſumitur cõtinuare, quando non conſtat de abſolutione. In ead. 5. May nu. 3. 870
Cõtra prouiſionem factam ab Epiſcopo ſuſpẽſo ſufficit ad validitatem prouiſionis Papæ, quòd non conſtet de abſolutione ſuſpenſi, declara tamen. vt ibid. n. 4. 870
Abſolutio à ſuſpenſione prodeſt etiã ignoranti ſuſpenſo. In ead. 6. Mart. 1589. n. 5. 860
Abſolutus à ſuſpenſione ad effectum dicendi Miſſam in vno loco non dicitur abſolutus ſimpliciter. ibid. n. 2. 860
Canonicus effectus Canonicus poſt ſuſpenſionẽ Capituli non poteſt dici ſuſpẽſus. ibid. n. 3. 860
Suſpenſo Capitulo, ſi ſupereſt pluſquam vnus de Capitulo, qui non ſit ſuſpenſus, ius Capituli in vno ſolo non reſidet. ibid. n. 7. 860
Collatio facta per Capitulum tẽpore quo erat ſuſpenſum, nõ valet, & ſi tũc Papa cõferat, prouiſio Papæ valet, nõ autẽ Capituli ſuſpẽſi, niſi obtinuerit abſolutionem. ibid. n. 1. 860
De ſuſpẽſione petitorij. vid. in verb. Petitoriũ.
Suſpenſio quinquẽnalis æquiparatur derogationi. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 11. Dec. ſ. 291
TACITVRNITAS & non contradictio in actu, in quo ex diſpoſitione iuris cõmunis ignorãtia dari nõ poteſt ad effectũ excludẽdi delictũ, facit quòd præſumatur cõſenſus. Burgẽ Iuriſdictionis. 9. May 1586. n. 13. 738
Tacens quando præſumatur conſentire, ex cõiecturis facti & ex circũſtantijs per iudicẽ arbitrari poteſt. In ead. 15. Nou. 1585. n. 5. 708
Taciturnitas nõ nocet ei, qui ſcit ius ſuũ ſaluũ eſſe. Imolen. Caſtrorũ. 22. Apr. 1575. nu. 11 254
Ex taciturnitate non reſultat renũciatio, niſi concurrente legitima præſcriptione. Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. n. 4. 1322
TAXATIO expenſarum, in verb. Expẽſa.
De taxatione fructuũ. vid. in verb. Fructus.
De taxatione intereſſe lucri ceſſantis. vid. in verb. Intereſſe, & in verb. Lucrum.
TEMPVS de iure nõ currit impedito. Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 15. Febr. 1574. n. 4. 220
Itẽ nec currit impedito facto partis vel Iudicis Mediolanẽ. dominij. 4. Feb. 1594. n. 1. 1066
& in Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 3. 997
Vbi per lapſum tẽporis à lege præfixi, quis cõſtituitur in mora regulariter tempus illud non currit ignorãti, ſed requiritur ſciẽtia, quæ non ſufficit in genere. Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. n. 2. & 4. 850
Tantum temporis reſtitus debet impedito, qui non potuit propter controuerſiam motam ſuper beneficio illud dimittere, quantum per impedimentum ablatũ fuit. ibid. nu. 9. 997
Tempus datur ad dimittẽdum beneficiũ prius obtentum ea ratione, ne clericus dimittendo primum, ſi careat poſtea ſecundo, mendicare cogatur. ibid. n. 11. 997
Tempus ad dimittendum beneficium nõ currit durantibus moleſtijs ſiue iudicialibus ſiue extraiudicialibus. ibid. n. 2. & 5. 997
Idẽ eſt in eo qui vigore decreti tenetur infra ſex menſes litteras expedire. ibid. n. 4. 997
Tempus ſex mẽſium datum ad litteras expedẽdas intelligi debet poſſeſſione vacua exiſtente & nõ dato intruſo. Aſtoricen. Archidiaconatus. 5. Februar. 1574. n. 3. 220
Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus nõ currit niſi à die notitia vacationis habita. Toletana Beneficij. 28. Nou. 1578. n. 1. 380
quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij V. ibid. n. 2. 380
& ignorãtia vacationis ad hoc vt ſuffragetur, debet eſſe veriſimilis & probabilis. ibid. n. 3. 380
quo caſu verò ſit inueriſimilis vid. ibid. n. 4. 380
Introducta cauſa cognitione in Principis Cõſiſtorio nõ currit tempus dilationis nec fatalia. In d. Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 8. 997
Tẽpus decurſum propter diſtãtias loci nõ cõputatur pro abſentia. In Gadicen. Fructuum. 12. Februarij 1593. num. 3. 380

Expreſſio facienda infra tãtum tempus puta infra ſex menſes à die data, intelligitur à die habita poſſeſſionis. Romana Domus. 9. Decembr. 1588. n. 2. Deciſ. 844

Tempus non incipit currere, niſi à die à quo actus eſt perfectus. ibid. n. 1. 844

Tempus præfixum ad comparẽdum expectari debet, quando ſunt alij, qui concurrere volunt in examine, debet tamen impugnãs ex hoc capite probare, quòd adeſſent alij concurrentes. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 6. 1148

Tempus quando eſt de ſubſtantia, præcisè probari debet. In Romana Exequutionis inſtrumenti. 19. Febr. 1596. n. 2. 1172

Tempus quando eſt de ſubſtãtia probationis, teſtis qui non deponit de tempore, nõ poteſt eſſe conteſtis. ibid. n. 4. 1172

& dictum vnius teſtis non declaratur ex alio. ibid. n. 3. 1172

Tempus aliquando adijcitur gratia differenda, aliquando gratia limitandæ obligationis. In Ciuitatis Caſtelli. Bonorum. 21. Nouemb. 1572. nu. 2. 178

Ceſſio licèt ex interuallo temporis facta, habetur pro incontinenti facta, ſi ſit ex modica temporis interuallo. In Romana Dohanæ Salis. 7. Febr. 1582. n. 7. & 8. 558

In omnibus negotijs regulariter ratio temporis haberi debet, quo negotium geritur. Tudertina Bonorum. 5. Iun. 1592. n. 3. 992

Naturalis & verus ſenſus cõditionis temporis refertur potius ad qualitatem quàm ad temporis quantitatem. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 9. 1360

Res per longum tempus poſſeſſa vti libera, talis præſumitur. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Febr. 1593. n. 4. 1016

Diligentiæ quando nõ ſunt factæ in tempore, nullius ſunt momenti. In Toletana Beneficij. 28. Nouembr. 1578. n. 5. 380

Ad annullandam alienationem bonorum Eccleſiæ factam cum Papa ad effectum præſcriptionis, deducuntur tempora illius Papæ, ſi tamen probetur per Papam fuiſſe vim vel metum illatum. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. n. 11. & 13. 1027

TERMINVS *ad ſentẽtiam per productionem iurium cenſetur circumductus. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 3.* 536

Vbi fuerunt ſeruati termini ſubſtantiales, & proceſſum per viam ſententiæ non autẽ decreti, tunc dicitur actum via ordinaria. In Licien. Redecimæ. 14. Octobr. 1588. num. 3. 835

Per reiterationem terminorum ſanãtur omnes defectus terminorum nulliter prius tentorum. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. n. 2. 1352

Auditor Cameræ habet facultatem reiterandi terminos etiam male & nulliter tentos, ſub vnica tantum citatione etiam ſtante cõmiſſione. In Auximana Dotis. 5. Maij 1581. n. 1. & 3. Deciſ. 515

De ſtylo Rotæ ſufficit quòd à die introductionis cauſæ vſque ad diem latæ ſententiæ intercedant tot audientiæ, vt potuerint ſeruari termini, quia poſtea licèt inculcatè & nulliter ſeruentur per reiterationem illorum huiuſmodi defectus ſanantur. ibid. num. 2. 515

Lapſus termini ad docendum de appellatione non inducit deſertionem, ſed tãtum operatur, quòd iudex poſſit procedere ad exequutionem. In Barchinonen. Bonorum piæ cauſæ. 16. Febr. 1582. n. 6. 564

Terminus præfixus appellanti ad proſequendam appellationem incipit à die ſcientiæ, & & recipit interpretationem à iure. ibidẽ. num. 7. & 8. 564

Examen teſtium non poteſt dici extra terminum, quando teſtes intra terminum iurarunt, quod ſufficit. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 21. 857

Terminus nouus ad reprobandum teſtes non conceditur ei, qui ſua culpa & negligentia paſſus eſt primum labi. In Mediolanen. Dominij. 4. Febr. 1594. n. 2. 1066

TERRITORIVM *Abbatis in quo habet iuriſdictionem dicitur effectus eius propria diœceſis. In Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. n. 2.* 459

Conceſſo territorio cenſetur cõceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliter non exprimatur. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. n. 9. 1337

Ex eo quòd bona vnius Eccleſiæ ſita ſint in territorio alterius Eccleſiæ, non per hoc cõfunditur iuriſdictio. ibid. n. 12. 1337

TERTIVS *veniens ad cauſam, eam proſequitur in ſtatu in quo reperitur. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimẽtorum. 4. Mart. 1602. n. 5.* 1422

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ. In Calaguritana Pratenſi panis cocti. 3. Nouembr. 1595. n. 2. 1152

Sententia inter alios lata an & quãdo tertio venienti ad cauſam nocere poſſit. In d. Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorũ. 4. Mart. 1602. n. 6. 1422

Sententiæ latæ inter alios licèt contra tertiũ non plenè probent, faciunt tamen vehemẽtiſſimam præſumptionem boni iuris. ibid. num. 8. 1422

Tertius veniens ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe, cum clauſula in ſtatu & terminis, an faciat acta & ſententias ſuas & quando. In Corduben. Statutorum. 24. Ianuar. 1590. n. 1. & 2. 906

Tertius veniens ad impediendam cauſam reſtitutionis in ſpolio pendentem, debet clarè docere de iure ſuo, aliàs non poteſt impedire

dire reſtitutionem . In Placentina Bonorum . 19. Iun. 1587. nu. 1. Deciſ. 793
& in eadem. 2. Decembr. 1587. n. 1. 804
Tertius opponens de dominio impedit reſtitutionem . In Romana Vinea . 8. Febr. 1580. n. 2. 444
Tertius tacens nec acceptans nec renunciationem oppugnans, non excluditur à iure ſua exceptionis . In Portuen. Bonorum . 29. April. 1577. n. 6. 324
Contra tertium nõ poteſt procedi exequutiuè. In Reatina Molendini . 26. Iunij 1595. num. 4. 1143
Tertius regulariter non poteſt dare de nullitate contractus de rebus Eccleſia ſine ſolẽnitatibus . In Ceruien. Bonorum . 16. Decembr. 1575. n. 1. 278
Nemo poteſt excipere de iure tertij niſi domino volente. In Palentina Iuriſconferendi. 2. Decemb. 1583. n. 2. 649
In vna quaq. diſpoſitione ſemper cẽſetur præſeruatum ius tertii , quod procedit in his , in quibus datur compatibilitas ; ſecus iſt, in incompatibilibus . In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 19. & 23. 1410
De præiudicio tertij . vide in verb. Præiudicium.
Testamentvm niſi à die mortis initium ſumit . In Romana de Parentijs . 1. Apr. 1591. n. 8. 943
Magis intereſt filiorum teſtamentum eſſe nullum , quàm conditiones in eo appoſitas circa legitimam reijci . In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. n. 2. 743
Teſtamentum non ſemper per querellam inofficioſi ſubuertitur . ibid. n. 11. 743
Ex vſu teſtamẽti inducitur aditio hæreditatis . In Papien. Pecuniaria . 12. Nouem. 1601. n. 4. 1407
Teſtamentum momento perficitur, quãdo vel ad extraneos actus diuertitur , vel licentiantur teſtes vel notarius , hæc tamen non ſunt adeo neceſſaria ad illius perfectionem, vt ſi non fiant, teſtamentum pro imperfecto habeatur . In Romana Hæreditatis de Piccbis . 13. Iun. 1582. n. 7. 581
Actus ſtipulationis teſtamenti denotat volũtatis perfectionem . ibid. n. 3. 581
Imperfectio teſtamenti reſultans ex non publicatione illius iã ex parte teſtatoris perfecti, reſpicit notarium & non teſtatorem, & dicitur imperfectio ſolemnitatis . ibid. num. 5. 581
Imperfectio ſolemnitatis teſtamenti non attenditur ad illud annullandum , vbi non agitur de probando teſtamẽto per ſcripturam ſed per teſtes , & eſt communis opin. vt ibid. n. 6. 581
Teſtamentum quod à teſtatore dictatum fuit notario, qui illud nõ ſcripſit, poteſt probari teſtibus, licèt ſcriptura non probetur, & ita probatum valet, cum teſtamentum ſit in facto quo ad officium teſtandi, licèt eſſet in fieri quo ad officium notarij . In eadem. 1. Iun. 1583. n. 3. Deciſ. 623
Depoſitio notarij dicentis teſtamentum publicatum non fuiſſe, quando teſtator plenè ſuã voluntatem dictauit , non elidit præſumptionem voluntatis perfectæ . ibid. nu. 2. & 10. 623
Teſtamentum nuncupatiuum non requirit ſcripturam niſi ad faciliorem probationẽ, & non animo ſe reſtringendi ad illam . ibid. n. 6. 623
Teſtamentũ alicuius poteſt tradi notario cuſtodiẽdum, licèt de eo nec etiam de cuſtodia ſit rogatus, & poteſt notarius de eo dare inſtrumentum , eiq. ſtandum eſt . In Parmen. Status. 7. Februar. 1590. n. 7. & 9. 909
De iure communi nemo ex teſtamento imperfecto eſt capax ſucceſſionis , nec etiam ex diſpoſitione §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. de teſtam. In Peruſina Hæreditatis . 16. Maij 1588. n. 7. 820
In teſtamento imperfecto non poteſt directè hæres inſtitui nec obliquè . In d. Peruſina Hæreditatis . 26. Nouembr. 1588. n. 7. 840
In teſtamento imperfecto inter liberos tutor dari non poteſt . ibid. n. 11. 840
Teſtamentum imperfectum inter liberos , in quo mixta eſt perſona extranea cum filijs , quantum ad extraneum pro nullo habetur & filijs accreſcit . ibid. n. 16. 840
& in ead. 16. Maij 1588. n. 2. 820
Teſtamentum factum inter liberos etiam minus ſolemne & imperfectum , valet etiam reſpectu ſubſtitutionis pupillaris , ſed hoc procedit, ſi ſubſtitutio ſit facta ad fauorem alterius ex liberis, ſecus ſi ad fauorem extranei . In ead. n. 1. & 5. 820
Diſpoſitio §. ex imperfecto. l. hac cõſultiſſima. C. de teſtam. quòd teſtamentum imperfectum inter liberos valeat , dicitur fauore filiorum introducta, vt de com. opin. quod tamen intellige de fauore primario non autem ſecundario . ibid. n. 4. & 9. 820
In teſtamento imperfecto nihil adſcribi poteſt ad fauorem perſonarum extranearum . In d. Peruſina Hæreditatis . 27. Ianuar. 1589. n. 3. 853
In teſtamento inter liberos lex remittit ſolẽnitates cum ibi ceſſet ſuſpicio falſitatis . ibid. n. 5. 853
Ad validitatem teſtamenti iuxta diſpoſitionẽ Auth. quod ſine. C. de teſtam. pro forma requiritur , quòd teſtator vltra ſcripturam manu ſua ſubſcriptam, voce coram teſtibus voluntatem ſuam exponat , quo caſu non admittitur præſumptio , ſicut admittitur , quando rogatur notarius . ibid. n. 1. 853
Diſpoſitio Auth. quod ſine. C. de teſtam. quæ vult, quòd legata & fideicommiſſa ex teſtamẽto imperfecto inter liberos facto præſtẽtur , an intelligatur de fideicommiſſis tantum particularibus, an verò etiam de vniuerſa-

uerſalibus. In ead. 26. Nouemb. 1588 num. 2. Deciſ. 840

Teſtamentum cum minus ſufficienti numero teſtium non eſt ſolemne, & licèt ſit factum inter liberos non tenet, niſi reſpectu liberorum; ſecus eſt reſpectu ſubſtitutionis ad fauorem extranei, quia non gaudet eodem priuilegio, quod procedit indiſtinctè, tam ſi adſit vnicus tātum filius, quàm ſi plures. In ead. 23. Mart. 1588. n. 2. & 3. 810

Per ſecundum teſtamentum minus ſolemne non ſolet reuocari primum ſolemne in his, quæ non concernunt piam cauſam. In Aueniomenſi Legati. 10. Decembr. 1578. num. 3. 382

Teſtamentum ſolemne reuocatur per ſecundā voluntatem teſtatoris in fauorem filiorum factam, licèt per tres teſtes tantum de ea conſtet, etiam quòd primum teſtamentum eſſet inter liberos vel ad pias cauſas ſecundum magis com. opin. maximè ſi ſecundū teſtamentum ſit fauorabilior liberis quàm primum. ibid. n. 7. 382

Secundum teſtamentum non ſolemne non reuocat primum ſolēne in præiudicium extraneorum, licèt ſit inter liberos factum, vbi adeſt ſuſpicio fraudis. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembr. 1591. n. 3. 966

Clauſula omni meliori modo, poſita in ſecundo teſtamento non ſufficit ad effectum vt primum reuocetur. In Romana Vineæ. 20. Octobr. 1574. n. 1. 239

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cū clauſula derogatoria, ſufficit quòd cum poſteriore concurrāt aliqua coniectura mutatæ voluntatis. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 10. 291

Teſtes qui non ſufficiūt pro reuocatione teſtamenti, ſufficiunt pro illius declaratione. In d. Aueniomen. Legati. 10. Decembris 1578. n. 5. 382

Recognitio teſtamēti manu teſtatoris propria ſcripti & ſubſcripti, vbi nihil aliud acceſſit de ſtylo Rotæ per teſtes dicentes habere notam manum ſcribentis. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. n. 1. 840

Clauſula in teſtamento appoſita ſeu in codicillis, vt teſtator vult quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma, prout magis & melius valere poteſt, & omni meliori modo, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. num. 13. 749

Teſtamentum effectum caducum per obitum primi hæredis ante teſtatorē, vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur; maximè ſi teſtator præcogitauerit hunc caſum euenire poſſe, & nihilominus voluit teſtamentum per exequutores adimpleri. In Romana de Parentijs. 1. Apr. 1591. n. 2. & 5. 943

Impugnatio teſtamenti, quando quis ab ea deſiſtit, non præiudicat. In Romana Domus. 27. Octobr. 1576. n. 1. Deciſ. 753

Scientia teſtamenti, cum ſit difficilis probationis, indicijs & coniecturis probatur; maximè in antiquis. Romana de Valle. 9. Decemb. 1579. n. 1. 438

Notitia teſtamenti qualiter probetur. ibid. n. 3. 4. & 8. 438

Præſumptio ignorantiæ teſtamenti vti generica tollitur per probationes magis ſpecificas ſcientiæ. ibid. n. 9. 348

Ignorantia teſtamenti allegari non poteſt ſtāte correſpectiuitate eiuſdem, quæ ex identitate loci, temporis, teſtium, & notarij colligitur. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 4. 279

Teſtamentum licèt per præteritionem filij nō rumpatur, nec per querellam impugnari poſſit, filij tamen poſſunt legitimam portionem iure naturali debitam petere. In Camerinen. ſeu Fabrianen. Fideicōmiſſi. 17. Febr. 1570. n. 2. 93

Teſtamentum per querellam inofficioſi non ſemper ſubuertitur. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. n. 11. 743

Vbi in actis ſunt duo teſtamenta, iudicium eſt ordinarium non autem exequutiuum. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 1. 279

Non probata falſitate ſecundi teſtamenti pro eo eſt pronunciandum. ibid. n. 2. 279

Teſtamentū vel codicilli per cōiecturas amētiæ ſuſpecti redduntur. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouemb. 1591. n. 4. 966

Cæcus condens teſtamentum inter liberos nō tenetur ſeruare ſolemnitates legis hac conſultiſſima. C. qui teſtam. fac. poſſ. ſed in eo locum habet diſpoſitio. §. ex imperfecto. quod declara procedere, quando omnino ceſſat fraudis ſuſpicio, alias ſecus eſt. ibid. num. 1. & 2. 966

Teſtamentum vi conditum eſt nullum. In Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. n. 1. 336
Idem in eo quod quis dolo inductus fuit ad condendum. ibid. n. 9.

Ad reſciſſionē teſtamenti per vim conditi, debet probari metus mortis, vel talis, qui cadat in conſtantem virum. ibid. n. 2. 336

Materia reſciſſionis teſtamenti per vim & metum cōditi remanet in iudicis arbitrio. ibid. n. 3. 336

Teſtamentum nō poteſt dici per vim vel metu factum, quando quis à loco recedere poteſt, & illud non facere; vel quando datur optio, vel inde diſcedendi vel teſtandi. ibid. n. 7. & 8. 336

Teſtamentum Romæ & in locis, in quibus ius redditur, non præſumitur per vim & metum factum, ad cuius contrarium probandum requiritur pleniſſima probatio. ibid. num. 5. 336

Licitum eſt blandis verbis non autem doloſis inducere ad teſtandum. ibid. n. 9. 336
& in Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donatio-

uatitionis. 28. Apr. 1578. nu. 10. Deciſ. 359
Dolus ad annullandum teſtamentũ debet eſſe talis, qui virum peritum fallere poſſit. In d. Romana Vinea nu. 10. 336
Exceptio contra teſtamentum dolo conditum an poſſit à tertio opponi, vel potius competat fiſco. ibid. n. 12. & 14. 336
Qui fuit in cauſa, quòd teſtamentũ dolo fuerit factũ, alio priori rectè condito exiſtẽte, tenetur ad duplum, niſi aliud ſuaderet inimicitia, quæ poſt primum teſtamentum cõditum ſuperuenerit cũ hærede. ibid. n. 13. 336
Conditio quòd in euentum, in quẽ teſtamẽtum reuocaretur, donatio cenſeatur reuocata, imponit neceſſitatem cauſatiuam non reuocandi teſtamentũ. Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Apr. 1578. n. 15. 359
Teſtamentum quod propter incapacitatẽ redditur nullum, nõ poteſt conualidari poſtea, ſed ſemper remanet nullum, ſecus ſi ab initio valuerit, quia non indiget conualidatione. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decembr. 1577. n. 4. & 17. 354
Condemnatus in contumaciam habet factionẽ teſtamenti actiuam & paſſiuã. ibid. n. 16. 354
Banniti per Bullas Summorum Pontificum ſunt incapaces factionis teſtamẽti, declaratamen vt ibid. n. 2. & 3. 354
Teſtamentum vſurarij poſt eius obitum per declaratoriam annullatur, ex eo quod ipſo iure eſt inteſtabilis. Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 4. 393
Teſtamentum per errorem in denominatione hæredis vti filij, qui non ſit filius, vitiatur. In Peruſina Fideicommiſſi, ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. n. 1. 584
Teſtamenta licèt non manu notarij ſcripta, reperta in ſuo prothocollo et tradita ad effectum ea publicandi dicuntur authentica. In Parmen. Status. 26. Iun. 1589. n. 4. 888
TESTATOR in dubio cenſetur voluiſſe diſpoſitionem ſuam valere etiam verba impropriando. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1583. n. 6. 840
Teſtator in dubio ſẽper cenſetur ſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti. Romana Fideicõmiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597. n. 3. 1216
Item cum diſpoſitione iuris communis. In Cremonen. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouemb. 1578. n. 2. 378
Ex ſtatuto non poteſt ſumi interpretatio voluntatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoriæ. In d. Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. nu. 8. 1216
Teſtator non præſumitur elegiſſe viã, per quã eius volũtas impugnari poſſit. Salamãtina Capellania ſiue Legati Pij. 23. Martij 1583. num. 3. 611
Verba teſtatoris ita ſunt interpretanda, vt nõ reddatur fruſtratoria eius diſpoſitio. Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 14. 934
& 10. Iunij 1591. n. 7. 956
Omne mandatum teſtatoris recipit interpretationem poſſibilitatis, & eius quod commode fieri poteſt. In Bergomen. Legati 9. Octob. 1595. n. 13. Deciſ. 1149
Teſtator non poteſt dici teſtatum fuiſſe in ſcriptis, ſi adhibuerit notarium & teſtes. Rauẽnaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 12. 749
Voluntas teſtatoris non dicitur perfecta donec corã teſtibus rogatis fuerit declarata. Romana Educationis. 15. May 1600. n. 8. 1352
Voluntas teſtatoris explicata tempore præparationis ad teſtandum non in ipſo actu teſtandi non habetur pro legitima nec perfecta, neque iuris ſortitur effectũ. ibid. n. 11. 1357
Voluntas teſtatoris in dubio habetur pro perfecta, etiã quòd ſcriptura publicari nõ potuerit, non obſtante impedimento ſuperueniente in actu teſtandi. In Romana Hæreditatis de Picchis. 1. Iun. 1583. n. 1. & 9. 623
Voluntas teſtatoris non dicitur perfecta, dum teſtator tractat de præparatione ſui teſtamenti, & non verſatur circa actum ipſum teſtandi, nec ad actũ ipſum deuenit, ſed ſolum voluntatem in præparatione declarauit. ibid. n. 3. 623
Voluntas teſtatoris quando dicatur perfecta. ibid. n. 4. & 8. 623
Voluntas teſtatoris in dubio pro perfecta haberi debet, etiam ſi in actu teſtãdi poſt hæredis inſtitutionem ſuperuenit impedimẽtum, ſtantibus maxime coniecturis facti. In ead. 13. Iun. 1582. n. 1. 3. & 8. 581
Voluntas teſtantis ex arbitrio teſtiumet viuentis cũ propalãtis colligitur. ibid. n. 4. 581
Voluntas teſtatoris qui obmutuit, habetur pro imperfecta, ſi cõſtet voluiſſe plures hæredes pronunciare, & non potuit. ibid. n. 9. 581
Caſus freneſis ſuperuenientis teſtatori, æquiparatur caſui, quando teſtator obmutuit, quæ tamen ſi ſuperueniat poſt ſuæ voluntatis explicationem, non reddit eius voluntatem imperfectam. ibid. n. 11. & 12. 581
Vbi agitur de fauore filiorum, volũtas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur etiam reuocando primam ſolemnem. Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouemb. 1598. n. 7. 1302
Vbi agitur de declaratione voluntatis teſtatoris, nõ requiruntur ſeptẽ teſtes. ibid. n. 5. 1302
Vbi agitur de probando errore & voluntate teſtatoris, ſtatur eius aſſertioni. ibid. n. 3. 1302
Vbi habemus claram diſpoſitionem teſtatoris, ab ea non eſt recedendum. In Aquilana Capellania. 4. Iul. 1603. n. 1. 1472
Mens teſtatoris eſt præcipuè attendenda. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 9. 409
Ex quibus colligatur verba teſtatoris non eſſe diſpoſitionem ſed præparationẽ ad teſtãdũ. Roman. Educationis. 15. May 1600. n. 6. 1357
Quando dicatur plus dictum à teſtatore, quàm ſcriptum. ibid. n. 10. 1357
Non ſufficit allegare teſtatorẽ ita voluiſſe, niſi doceatur volũtatẽ trãſiuiſſe in diſpoſitionẽ. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. n. 15. 1486

Con-

Coniectura, quòd ſi teſtator fuiſſet interrogatus ita diſpoſuiſſet, nõ habet locũ vbi agitur de extendendo grauamine de perſona ad perſonam. ibid. n. 16. Deciſ. 1486
Quando diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci & poteſt impleri, ſicut ipſe diſpoſuit, nõ poteſt alterari etiam cum auctoritate Epiſcopi, declara vt in Bergomen. Legati. 9. Octobr. 1593. n. 2. & 17. 1149
Teſtator volẽs celebrari miſſas in vna Eccleſia, quæ tẽpore conditi teſtamenti erat ſibi nota, nõ cenſetur in alia ipſi incognita voluiſſe legatum exequi. ibid. n. 4. & 20. 1149
Si teſtator mãdet, vt Eccleſia ædificetur in domibus ſuis, ſi eas poſtea cũ alijs permutauerit, hæres ædificãdo in ædibus ex permutatione acquiſitis voluntati teſtatoris ſatisfacit. ibid. n. 12. 1149
Dubia diſpoſitio teſtatoris per claram declaratur nõ è contra. In Bononien. Fideicommiſſi de Matthęſilanis. 19 Iun. 1600. n. 7. 1373
Arbitrarium eſt iudici, an velit ſequi vel recedere à voluntate teſtatoris, quando non tranſiuit in diſpoſitionem. Romana Baueationis. 15. Maij 1600. n. 12. 1357
Voluntas teſtatoris conſeruãdi bona in familia ex quibus arguatur. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 3. 5. 6. 21. & 22. 1486
Coniectura voluntatis teſtatoris primum locum obtinent, ad cognoſcẽdum an appellatione filiorum veniant nepotes. ibid. n. 8. 1486
Teſtator mandans quòd ſubſtitutus aſſumat arma & cognomẽ familiæ, dicitur fideicõmittere p conſeruatione agnationis. ib. n. 22. 1486
Teſtator ſubſtituens duos ſeniores de familia ſibi incognitos dicitur habuiſſe rationem conſeruationis familiæ. ibid. n. 21. 1486
Teſtator volens quòd res cõſeruetur pro filijs ſuis, intelligi debet pro ſuis inſtitutis & ſubſtitutis. In Foroliuien. Fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. n. 6. 482
Teſtator præſumitur eos tantum grauare voluiſſe, quos honorauit. ibid. n. 4. 482
Teſtator poteſt dare licentiam grauato alienandi etiam omnia bona, licèt per eũ prius inductum fuerit fideicõmiſſum perpetuũ. Romana de Cincijs. 17. Nou. 1597. n. 3. 1244
Teſtator vocans agnatos in defectum ſuorum deſcendentium cenſetur illos vocare ordine ſucceſſiuo, qui ordo intelligitur per vulgarem non per fideicommiſſariam. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nou. 1591. nu. 6. 145
Teſtator in prohibitione ſi vtatur verbis huiuſmodi dicens, quòd nihil petatur de hæreditate, tunc nihil peti poteſt, ſi verò dicat nihil petatur de bonis, ſecus eſt, cum bona intelligantur deducto ære alieno. In Portuen. Bonorum. 15. Apr. 5580. nu. 5. & 6. 451
Verba per teſtatorem concepta in tertiã perſonam, quæ poſſunt referri ad teſtatorẽ & ad hæredẽ, in dubio referũtur ad teſtatorẽ, niſi ſubiecta materia aliud ſuadeat. Fauentin. bonorũ de Nicolutijs. 25. Ian. 1582. n. 7. 553
Reſeruatio facta à teſtatore, in dubio interpretari debet, vt ſit cõueniẽs teſtatori. Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 22. Octobr. 1574. n. 2. Deciſ. 240
Teſtator non diſponẽs de ſepultura, ſatis dicitur implicitè de ea declaraſſe per Capellæ dotationem. In Romana Hæreditatis de Picchis. 13. Iun. 1582. n. 10. 381
Diſpoſitio teſtatoris loquẽs de amiſſione ob nõ ſeruitium, an debeat intelligi de diſtributionibus vel de fructibus. In Aquilana Diſtributionum. 2. Apr. 1582. n. 1. 374
Teſtator non cẽſetur voluiſſe erigere beneficiũ Eccleſiaſticum, quãdo erigendo Capellaniã voluit, quòd ad ſolos laicos prouiſio ſpectet, & quòd Papa nec alius quiſpiam ſe in huiuſmodi prouiſione intromittat, aliàs reuocat legatum. In Salamantina Capellaniæ ſiue Legati Pij. 23. Mart. 1583. n. 1. 611
Teſtator phibẽdo quòd Ordinarius ſe intromittat in diſpoſitione p eũ facta de Capellania laicali, nõ dicitur phibere illũ ſe intromittere, quãdo euenit caſus à ſe omiſſus, quo caſu ſaltẽ p illa vice ius ad Ordinariũ deuoluit. ib. n. 6. 611
TESTIS *quantum fieri poteſt, debet reduci ad concordiam. In Salamantina Fructuũ. 13. Martij 1589. n. 2.* 862
niſi adſit vehemens ſuſpicio ſubornationis. Parmen. Status. 6. Mart. 1600. n. 2. 1342
Edictum de teſtibus eſt prohibitoriũ, & ideo qui non reperitur phibitus eſt de iure idoneus. Ariminẽ. Caſtrorũ. 13 Maij 1598. n. 2. 1279
In teſte magis attenditur ratio quàm dictum. Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. nu. 3. 469
Teſtis vnicus nihil probat. Parmen. Status. 5. Iun. 1596. nu. 2. 1191
Vnico teſti nunquam creditur, ſi contra eum plures militent exceptiones. In ead. 16. Iunij 1597. n. 4. 1230
Vnicus teſtis de auditu in antiquis facit adminiculũ. Reatin. beneficij. 6. Ap. 1576. n. 2. 293
Vnicus teſtis regulariter fidem non facit, & ad hoc vt ſemiplenè probet, neceſſe eſt, vt ſit ſine vlla exceptione. In Placentina Bonorum. 5. Nouemb. 1584. n. 1. 676
Vnico teſti aliquando iudex credere poteſt & debet, quãdo cũ eius dicto concurrunt cõiectura & veriſimilitudines, circa quod verſatur ipſius Iudicis arbitriũ. ibid. nu. 2. 676
Teſtis vnicus deponens de facto proprio non facit plenam probationem, In Romana Dohana Salis. 7. Febr. 1582. nu. 5. 558
Teſtis deponens de facto proprio vbi non agitur de ſuo intereſſe, pluſquã ſemiplenè probat. Roman. de Foſſanis. 20. Iun. 1589. n. 3. 889
Teſti licèt ſit vnicus, deponẽti de à ſe geſtis fides eſt adhibẽda maximè cõcurrentibus adminiculis. Bononiẽ. Officij. 29. No. 1595 n. 6. 1163
Teſti etiam vnico deponẽti in materia liquidationis fructuũ fides adhibetur. Senogallien. Pradij. 5. Iun. 1595. n. 1. 1132
Rota nõ plus fidei tribuit vni teſti cõtra inducentẽ deponẽti, quã ſi ex aduerſo eſſet inductus.

ctus. Peruſina Bonorū. 12. Dec. 1597. n. 4. 1249

Doct. Marſil. ſingul. 112. quòd credatur vnico teſti dicenti ſe fuiſſe ſubornatū, reÿcitur, & declaratur Bald. in c. 1. ſi de inueſtitur. inter dom. & vaſſal. In Parmen. Status. 16. Iun. 1597. n. 2. 1230

Aliud eſt teſtes ſubornare, quod nō licèt, aliud inſtruere ad veritatē dicendam, quod licèt. Turritana Tertiaria. 3. Iulÿ 1595. n. 5. 1147

Subornatio teſtium per probationes concludētes probari debet, & per alios teſtes quàm per eoſmet qui dicunt ſe fuiſſe corruptos. In Parmen. Status. 15. Decem. 1597. nu. 2. 1250

Teſtis qui dicit ſe corruptum dixiſſe falſum, oſtendit ſe eſſe periurum & falſarium, & ei non creditur. ibid. n. 3. 1250

Vt teſtis qui dicit ſe corruptū admittatur cōtra corrūpentē, prius cōſtare debet de corruptione. In ead. Parmen. Status. 16. Iun. 1579. n. 3. 1230

Teſtis pecunia corruptus non eſt fide dignus. Toletana Matrimonij. 23. Ian. 1589. n. 4. 851

Teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua nō ꝓbat. Romana Pēſionis. 20. Maÿ 1603. n. 6. 1465 aliàs ſecus. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouemb. 1598. n. 1. 1302

Teſtis licèt ſingularis ex cōfeſſione partis ſuppletur, tanto magis ſi deponat de à ſe geſtis. Ariminen. Caſtrorum. 22. Iun. 1592. n. 2. 996

Teſtes etiam ſingulares ad probandam volūtatem alicuius admittuntur. In Romana bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. nu. 13. 559

Teſtis ſingularis deponens de actu venereo de viſu nō probat copulam. Toletana Matrimonÿ. 27. Octob. 1589. nu. 5. 23. 25. & 26. 893

Teſtis ſingularis & deponens rem valdè inueriſimilem non probat. ibid. n. 20. 893

Teſtes ſingulares ꝓbāt cōcurrētibus adminiculis. Tullē. parochialis. 28. Maÿ 1593. n. 12. 1029

Cōfeſſio ꝑ teſtes ſingulares nō ꝓbatur. ib. n. 11. 1029

Fides teſtis ex cauſa inueriſimilitudinis diminuitur, ſed non ob id reÿcitur teſtis. In Parmen. Status. 16. Iun. 1597. nu. 1. 1230

Qualitas quòd teſtis ſit omni exceptione maior, nō requiritur in teſtibus reprobatorÿs. Parmen. Status. 16. Iun. 1597. nu. 6. 1230

Teſtes licèt patientes exceptiones poſſunt ſuppleri ex decretis in ÿs, in quibus concordāt. Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 19. 290

Teſtes qui patiuntur exceptiones releuantes, poſſunt nihilominus pro adminiculo deſeruire. In Romana Hoſpitÿ de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 3. 1456

Exceptiones quædam ſingulares, licet non repellant teſtem tanquam non idoneum, tamē ſi ſimul iungantur repellunt. In Monaſterien. denegationis poſſeſſionis. 27. Oct. 1572. n. 4. 176

Exceptiones contra teſtes oppoſitæ non releuant, quando fides ſuppletur ex eorum numero. In Romana Prælationis. 25. Octobr. 1574. nu. 2. 241

Teſtes quibus exceptionibus repelli poſſint. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. nu. 4. Deciſ. 1482

Quis non poteſt vti pro ſe depoſitione teſtium pro parte aduerſa examinatorum, quando contra eos dedit generales & particulares exceptiones, licet benè poſſit iudex ex huiuſmodi depoſitionibus animū ſuum informare ad veritatem indagandam. Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. n. 16. 1000

Teſtes cui nihil opponi poteſt, deponēs ſe fuiſſe præſentem contractus, illum probat iunctis adminiculis. ibid. n. 3. 1000

Teſtium dicta ſunt potius coadiuuāda quàm cauillanda. In Romana Prælationis. 25. Octobr. 1574. n. 3. 241 & in Rauennaten. Vallium. 22. Iunÿ 1579. n. 4. 411 & in Parmen. Status. 17. Iun 1594. n. 6. 1083

Teſtis licèt incontinēti ſe corrigere & dictum ſuum interpretari. ibid. n. 5. 1083

Teſtis deponens cum proteſtatione, quòd non intendit primo examini contradicere, licet non ſit fides adhibenda non adhibito priori examine, tamen in eo de quo expliciè deponit, non eſt ei fides deroganda. ibid. n. 1. 1083

Teſtes ſe referens ad id, quod in priori examine dixit, probat. In Calagurritana Matrimonÿ. 14. Nouemb. 1575. n. 5. 270

Teſtes concordantes in ſubſtantia probant licèt de formalibus verbis non conueniant. ibid. n. 3. 270

Teſtis proteſtans quòd non intēdit primo examini contradicere, non poteſt redargui de falſo, niſi primum examen producatur. In Parmē. Status. 16. Maÿ 1594. n. 1. & 2. 1076

Teſtis poteſt ſe ad aliud examē referre. Turritana Tertiariæ. 3. Iulÿ 1595. n. 9. 1147

Teſtes ſe referens ad primum examen, & dicens ſe fuiſſe tunc temporis melioris memoriæ, quàm nunc ſit, & ob id non intendit primo examini cōtradicere, non probat, niſi exhibeatur primum examen. In ead. 14. Mart. 1594. n. 1. 1069

Teſtes in alia cauſa & inter aliàs perſonas examinati non probant. In Parmē. Status. 12. Febr. 1596. n. 3. 1169

Quando repetitur teſtis in eadem cauſa non eſt neceſſe, quòd verba primæ & ſecundæ depoſitionis ſint eadem, ſi ſuper verbis formalibus nō fuerit interrogatus. In Parmē. Status. 4. Nouemb. 1598. nu. 2. 1299

Teſtis dicens ſe feciſſe proteſtationem ſponte ſua non autē ab aliquo perſuaſū, ſi fateatur ſe cū aliquo alloquutū, qui ei perſuaſerit quòd talem proteſtationem faceret, dicitur inſtructus & ſubornatus & contraria deponere. In ead. 24. Nouem. 1599. n. 8. 1330

Teſtis reddens rationem quare ſic deponit, nempè perche non vorria fallare per la debolezza del ceruello, & poſtea deponens de alÿs per plures annos antea geſtis, dicens che ha bona memoria, nō eſt idoneus. ib. n. 4. 1330

Teſtis qui prius dixit ſe nō recordari de anno

& men-

& mẽſe, & poſtea deponit rẽ factã fuiſſe de tali & tali anno fides eſt denegãta ib.n.2. 1330

Teſtis depoſitio varia & inconſtãs redditur ſuſpecta. ibid. n. 1. 1330

Teſtis interrogatus de tempore, ſi non firmat aliquid, ſed dicat, quòd iudicio ſuo ſunt tot anni, parũ plus vel minus, magis fide dignus videtur, cum de tempore dubitatiuè loquatur. In ead. 23. Octobr. 1592. n. 4. 1000

Teſtibus, qui fuerunt prius de falſo condemnati, non eſt fides adhibenda. In ead. 4. Nouemb. 1598. n. 1. 1299

Teſtis deponens de tẽpore, quo erat ſeptem annorũ, eſt ſuſpectus. ead. 14. Mar. 1594. n. 3. 1069

Depoſitio ſuper ijs quæ teſtis vidit, cum eſſet quinq. vel ſex annorum, eſt inueriſimilis. In ead. Par. nẽ. Status. 26. Maij 1594. n. 6. 1076

Teſtis oſtentans prodigioſam memoriã deponendo vſque ad minutias tam contractuum quàm aliorũ, ſi circa tempus deficiat, in quo vis probationis cõſiſtat, ſuſpectus redditur. In Placentina Bonorum. 5. Nou. 1584. n. 4. 676

Teſtis familiaris & præſumẽs eſſe firma memoria, oblitus nominis illius, cuius eſt familiaris, deprehenditur ex hoc minus verax. ibid. nu. 5. 676

Teſtis deponens de certa quantitate, quæ ſuperat ſummam, ſuper qua deponi debet, nõ probat, & eius dictũ non applicatur quãtitati, de qua deponere debet, etiã ſi dictum teſtis videatur adminiculatum aut coniecturis coloratum. ibid. n. 3. 676

Teſtes deponentes de maiori ſumma in minori dicuntur concordes. In Carthaginen. Decimarum. 15. Iun. 1601. n. 1. 1397

Teſtes non dicuntur contrarij, ex quo vnus deponat puta de 65. & alius de 60. cum ſint conteſtes ſaltem in 60. In Bergomen. Hæreditatis. 3. Iulij 1570. n. 2. 111

Teſtes deponentes à tanto tempore citra, licèt non deponant cum copula &, tamen ſi appareat eos ſentire de tempore continuato, ſubdentes quòd nunquam viderint obſeruari contrarium, & ſi fuiſſet obſeruatum vidiſſent, optime probant. In Toletana Primitiarum. 1. Iulij 1587. n. 1. 798

Teſtis deponens de viſu vltra quadraginta annos, ſi tamen deponat per dictionem citra ſine copula, non probat immemorabilẽ. Iſpalen. Decimarum. 6. Iunij 1580. nu. 1. 469

& niſi deponat de viſu per quadraginta annos ante motam litem, non probat. In Fauentina Bonorum. 10. Iun. 1580. n. 2. 470

& in Cæſarauguſtana Cabimentorum. 1. Iulij 1602. n. 2. 1450

& ab ætate ſaltem quatuordecim annorũ. Cumana Rectoria. 22. Mart. 1596. n. 1. 1179

De teſtibus probantibus immemorabilem vel non. vid. in verb. Immemorabilis.

Teſtis deponens ſuper immemorabili debet cõcludere per publicam vocem & famam, & debet dicere, quòd nihil vidit, vel audiuit in contrarium, nec ſufficit dicere, quòd ſui maiores dicebant ſe nihil vidiſſe, aliàs non probat. ibid. n. 2. Deciſ. 1179

Dictum teſtis deponentis ſe intellexiſſe puta à duodecim annis, poteſt verificari de præſẽti. Balneoregien. Bonorũ. 26. Iun. 1597. n. 2. 1231

Teſtis deponens de publica voce & fama per verbum eſt tantum, non probat. ibid. n. 1. 1231

Teſtis dicens ſe audiuiſſe à maioribus ſuis nõ probat famam, cum maiores ſui non conſtituant maiorem partem populi. In Fauentina Bonorum. 5. Decemb. 1580. n. 1. 488

Teſtis de fama deponens per verba præſentis temporis non probat. In Valentina Capella. 9. Maij 1594. n. 4. 1075

Teſtis deponens de fama per verbum eſt, & nõ per verbum fuit, non probat. In Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. n. 2. 469

Teſtis quando probet publicam vocem & famam. vid. in verb. Fama. 469

Vbi agitur de probanda re antiqua, teſtes de publica voce & fama plenè probãt. In Gerunden. Veni. 17. Mart. 1603. n. 2. 1461

& in ead. 24. Maij 1604. n. 2. 1499

& in Spoletan. beneficiorũ. 23 Maij 1569. n. 1. 75

Plus fides adhibetur teſtibus antiquis & inſtrumentis quàm modernis, qui de auditu tantũ deponunt, maximè in cõtrouerſia antiqua. Rauẽnatẽ. Vallium. 26. Iun. 1581. n. 2. 533

Teſtes de auditu in re antiqua ſatis probant. In Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. n. 2. 799

Tempus ſeptuaginta annorum in probatione facienda per teſtes in antiquis dicitur tempus antiquum. In Spoletana Beneficiorum. 23. Maij 1569. n. 2. 75

Teſtis de auditu ab ipſis partibus non probat. In Valentina Capella. 9. Maij 1594. n. 3. 1075

Teſtis de auditu ab his, qui nõ faciunt fidem, puta quia excommunicati non probant. In Calagurritana integræ portionis. 8. Nouembr. 1574. n. 3. 244

Teſtis de auditu non probat. In Iſpalen. Beneficiorum. 10. Maij 1570. n. 2. & 4. 102

Teſtis qui dicit, quòd audiuit & tenuit, non eſt teſtis de auditu tantum. In Rauennaten. Vallium. 22. Iun. 1579. n. 1. 411

Teſtes qui dicit ſe nunquam vidiſſe vel audiuiſſe, non remouet actum à ſenſu, qui fieri poteſt, quòd alij viderint vel audiuerint. In Fauentina Bonorum. 5. Nou. 1584. n. 1. 675

Teſtis deponens per verbum videtur, potius dicitur iudicare quàm teſtificari. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 16. Decembr. 1588. n. 2. 847

Teſtes iudicantes admittuntur, quando bonã rationem reddunt. In Toletana de Halia. 4. Decemb. 1581. n. 3. 550

Teſtes deponentes de proprio iudicio & quadam priuata affectione, non probant. Viterbien. Pradij. 28. Iun. 1600. n. 1. 1377

Teſtis tantum probat quantum inſtrumenta ad quæ ſe refert. In Romana Caſalis Sanguinaria. 17. Octobr. 1588. n. 4. 836

Magis creditur teſtibus habentibus aſſiſtentiã

iuris

idris communis. In Iſpalen. Iuris ſepeliendi. 9. Iun. 1595. n. 4. Deciſ. 1135

Maior fides adhibetur teſtibus magis informatis. In Toletana de Halia. 4. Decembris 1581. num. 2. 550

Teſtibus illis magis eſt credendum, cum quibus concordat relatio peritorũ. In Romana Damnorum & intereſſe. 2. Decemb. 1580. n. 1. 486

Teſtibus illis non multum fides adhibetur, qui ſunt examinati publicatis atteſtationibus, & qui nimis animosè deponunt. ibid. n. 2. 486

Teſtes examinati tempore proximo actui facto ſunt potius attendendi, quàm qui poſtea fuerunt examinati. In Tudertina Bonorũ. 18. Iunij 1571. n. 3. & 5. 138

Teſtes nimis animosè deponentes reddũtur ſuſpecti, niſi cum eorum dictis concurrant adminicula. In Fauentina Bonorum. 14. Octob. 1585. num. 1. 704

& in ead. 22. Maij 1595. n. 1. 1129

Teſtis nimis audacter de negatiua deponens non caret ſuſpicione. In Spoletana Beneficiorum. 2. Iun. 1570. n. 2. 106

Teſtis qui dicit ſe melius ſcire totam rem licèt antiquiſſimã, quàm ſciuerint antiquiores, & qui de eo tempore fuerunt, dicitur deponere inuериſimilia. In Fauentina Bonorum. 22. Maij 1595. n. 2. 1129

Teſtes non informati & deponentes in confuſo non probant. In Balneoregien. Bonorũ. 10. Decemb. 1603. n. 2. 1482

Teſtis amicus repellitur, quod verum in amicitia immoderata. In Parmen. Status. 5. Iun. 1596. n. 3. 1191

& in Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 27. Octob. 1572. n. 7. 176

aliàs per ſolam amicitiam nõ repellitur, ſed cũ aliqua diminutione iudicis arbitrio admittitur. In ead. 20. Nouemb. 1596. n. 1. 1208

Teſti inimico non eſt fides adhibenda. In ead. Parmen. Status. 24. Nouemb. 1599. n. 6. 1330

Teſtis inimicus repellitur, nec attenditur an cauſa inimicitiæ ſit iuſta vel iniuſta. In ead. Parmen. Status. 16. Maij 1594. n. 4. 1076

Teſtis intereſſatus in totum reijcitur. In Romana Frumenti. 20. Febr. 1587. n. 2. 768

ſecus ſi ſit à parte approbatus, cum poſſit approbari etiam ſi ſit pars formalis, & etiam inimicus. In Romana Prælationis. 14. Mart. 1576. n. 2. 289

Teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum etiam in criminibus ſimoniæ vel læſæ maieſtatis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 6. 290

Teſtis quando propter odium repellatur. In d. Parmen. Status. 16. Iun. 1597. n. 5. 1230

Teſtis habens aliquam communicationem cum parte aduerſa eſt valde ſuſpectus. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 27. Octob. 1572. n. 6. 176

Quando teſti de cuius intereſſe agitur, ſit fides adhibenda. In Romana Pecuniaris. 9. Decemb. 1596. n. 4. 1211

Teſtis qui habet intereſſe & affectionem in cauſa, repellitur. ibid. n. 3. Deciſ. 176

Teſtis qui fuit notarius in particulari negotio cauſæ non tamen concernẽte negotium principale non omnino repellitur. In d. Monaſterien. 27. Octob. 1572. n. 1. 176

Teſtis qui detexit ſuum examẽ parti, repeti nõ debet, præſertim ſi ſit familiaris. In Marſicana Monaſteriorum. 17. Iunij 1575. num. 2. 259

Teſtes familiares ad probandum id quod domi geſtum eſt, & per alios probari non poteſt, admittuntur. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octob. 1594. n. 5. 1088

Teſtis qui fuit famulus eius, pro quo deponit, reſeruatur arbitrio iudicis cũ diminutione, maximè ſi ſit pauper & vilis, quod facit, vt ei de fide diminuatur. In Romana Frumẽti. 20. Febr. 1587. n. 1. 768

Famulus vtriuſq; partis admittitur ad teſtificandum pro vna parte. In Turritana Tertiariæ. 3. Iul. 1595. n. 13. 1147

Vilitas & paupertas quando non repellant teſtem. In Rauennaten. Vallium. 22. Iunij 1579. n. 2. & 3. 411

Teſtis vilis, pauper, homicida, ſubditus, & qui viuit expenſis illius pro quo deponit, non eſt idoneus. In Parmen. Status. 24. Nouemb. 1599. n. 3. 1330

Teſtis pauper & ruſticus nõ arcetur à teſtimonio, ſi aliàs ſit bona fama. In Aurien. Sancti Pelagij. 11. Febr. 1604. n. 4. 1489

Paupertas nõ repellit teſtem, licèt faciat quòd non ſit omni exceptione maior. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. n. 4. 1279

De teſte paupere an reijciatur & quando, vide in verb. Paupertas.

Teſtes licèt vaſſalli poſſunt ferre teſtimonium pro domino, præſertim eccleſiaſtico, qui non eſt talis, vt poſſit metum incutere. In Aurien. S. Pelagij. 11. Febr. 1604. n. 3. 1489

Teſtes vaſſalli examinati in cauſa pro Domino, licèt nõ ſint idonei, aliqua tamẽ fides eis adhiberi põt arbitrio iudicis, maximè ſi ſint clerici, qui non ſubſunt eius iuriſdictioni. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049

Teſtis examinatus tanquam ab futurus, ſi poſtea non diſceſſit, an probet. In Turritana Tertiariæ. 3. Iul. 1595. n. 11. 1147

Teſtes ab futuri poſſunt informiter examinari, ne probatio pereat, & poſtea formiter examinari. ibid. n. 4. 1147

Teſtis qui dicit ſe ſperare ab Epiſcopo cõſequi beneficium & fieri ſacerdos, an admittatur ad teſtificandum pro ipſo Epiſcopo. ibidem num. 10. 1147

Teſtis examinatus pro reuelatione bonorum ſub pœna excommunicationis, ſi deponat ſe credere, quòd talis haberet quadã bona, et ſic deponens de credulitate, non facit quòd ille talis arctetur ad reuelandum. ibid. n. 4. 1147

Excommunicatus prohibetur recipi in teſtem.

In Calaguritana integra portionis. 8. Nouemb. 1574. n. 2. Deciſ. 244

Creditor contra debitorem, nec debitor contra creditorem eſt de iure prohibitus teſtificari. Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. n. 3. 1279

Cedens nõ eſt idoneus teſtis pro ceſſionario. In Romana Dohana Salis. 5. Mart. 1582. n. 2. 566

Teſtes, qui ſunt partes formales, non probant. Idem eſt in his qui dederunt mandatum in cauſa. Gerũden. Fõtis. 20. Decem. 1591. n. 1. 970

Rota non credit teſtibus dicẽtibus talem procuratorem aliquid feciſſe, niſi probetur mãdatum, ſi res veriſimiliter ſit publicè nota. Iſpalen. Iuriſnominãdi. 13. Febr. 1579. n. 4. 392

Teſtis qui eſt confeſſionarius, multum eſt deferendum. In Toletana Profeſſionis. 22. Maij 1595. num. 1. 1128

& 18. Mart. 1596. n. 3. 1177

Teſtes examinati in alio iudicio coram alio iudice inter alias perſonas non probãt, maximè in iudicio petitorio. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouemb. 1591. n. 4. 967

Teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem poſſidere optimè probat poſſeſſionem. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuar. 1594. n. 1. 1061

Teſtis dicens rem nunquam vendi pro omni eo quod aſtimatur, non excludit, quin venditio poſsit fieri etiam per aſtimationem peritorum à Iudice deputatorum, ſed tantum excludit, quòd pretium conueniat aſtimationi. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 8. 665

Teſtes qui ignorant quantitatem & qualitatem terrarum & vinearum, non probant communem eorum valorem.

Idem eſt ſi ignorent, quantum communiter ſoleant aſtimari terra laboratiua & vineata. In Viterbien. Pradij. 28. Iun. 1600. n. 4. 1377

Teſtes qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſsionis, non probant deteriorationẽm. Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. n. 2. 1356

De teſtibus deponentibus ſuper valore, vide in verb. Valor.

Teſtis non remouens ſenſum ab actu non concludit, & non probat negatiuam. In Fauſtina Bonorum. 9. Mart. 1583. n. 1. 607

Teſtes deponentes de affirmatiua praferuntur in concurſu. ibid. n. 2. 607

In cõcurſu teſtium plus tribuitur teſtibus vicinis deponentibus quàm alijs. In Spoletana Beneficiorum. 2. Iunij 1570. n. 1. 106

Fides teſtis eſt indiuidua. In Romana Pralationis. 4. Maij 1576. n. 4. & 8. 295

Teſtis inductus ab vtraque parte à neutra poteſt improbari. ibid. n. 6. 295

Productio teſtis habet vim expreſſa approbationis. ibid. n. 14. 295

etiam ſi ſit intereſſatus & pars formalis. In ead. 14. Mart. 1576. n. 1. 289

Approbatio teſtis alia tacita alia expreſſa, tacita reſultat ex non oppoſitione, expreſſa verò ex productione ead. 4. Maij 1576. n. 15. 295

Teſtis productus & approbatus cẽſetur approbatus nedum reſpectu futuri examinis, ſed etiam prateriti; itaut non poſsint cõtra eum dari perſonales exceptiones, licèt contra dicta opponi poſſit. ibid. num. 1. 295

Perſona teſtis ſemel approbata, amplius reprobari non poteſt, niſi ex cauſa vel ſuperuenienti, vel de nouo detecta. ibid. n. 5. 295

ſecus ſi ſit approbatus reſpectu dicti. In Placentina Bonorum. 5. Nouemb. 1584. n. 6. 676

L. ſi quis teſtib. C. de teſtib. ex rationis identitate locum habet tã in examine futuro, quã praterito. In d. Romana Pralationis. 4. Maij 1576. num. 9. 295

Diſpoſitio l. ſi quis teſtibus. C. de teſtibus. non procedit reſpectu examinis facti in alia cauſa, maximè quando exceptio eſt inducta fauore tacentis. ibid. n. 16. 295

Teſtis habilitas vel inhabilitas de tẽpore examinis eſt reſpicienda, non procedit tamen vbi agitur de approbatione partis. ibid. n. 10. 295

Exceptio competẽs cõtra teſtem poteſt per partem quandocunque remitti. ibid. n. 11. 295

& ab ea dicitur receſſum per nominationẽ poſtea de eodem teſte factam. ibid. n. 12. 295

Quis cẽſetur potius approbare perſonam teſtis, quàm dictum, quia dici poteſt perſonam notam habeo, non autem dictum. ibid. n. 20. 295

Nõ eſt veriſimile quòd quis poſt didicita teſtificata velit fidẽ teſtis, qui cõtra ſe depoſuit, approbare, nõ procedit tamẽ in iudicialibus, vbi nõ attenditur veriſimilitudo. ibid. n. 17. 295

Nominans teſtes dicitur eos approbare. In ead. Romana Pralationis. 25. Octob. 1574. n. 4. 241

Inductio teſtis non operatur approbationem perſona reſpectu examinis pracedentis. In ead. 7. Octob. 1575. n. 1. 265

Item non operatur approbationem perſona, quando teſtis eſt pars & habet intereſſe in cauſa. ibid. n. 3. 265

ſecus ſi ſit expreſsè approbatus. In ead. 14. Mart. 1576. n. 1. 289

Quis non debet eſſe teſtis & pars in cauſa. In ead. 7. Octob. 1575. n. 4. 265

Approbatio teſtis trahitur ad futurum tantũ examen non ad prateritum. ibid. n. 2. 265

Teſtes reprobatorij inſtrumẽtis licèt debeãt eſſe omni exceptione maiores, hoc tamen non requiritur in teſtibus reprobatorijs aliorũ teſtium. Parmen. Status. 5. Iun. 1596. n. 4. 1191

Teſtes poſt didicita teſtificata non admittuntur ſub ijſdem vel directè contrarijs propter timorem ſubornationis, maximè in materia ſuſpecta. In Placentina Bonorum. 8. Februar. 1585. n. 1. 688

Teſtes poſt didicita teſtificata ab vtraque parte poſſunt ex pari indulgentia hinc inde admitti. ibid. n. 4. 688

Teſtes dubij contra producẽtem ſunt interpretãdi. Auximan. Bonorũ. 21. Nouẽ. 1580. n. 2. 485

& in Iſpalen. Decimarũ. 6. Iun. 1580. n. 5. 469

Depoſitio teſtis contra iuris communis diſpoſitionem, nec non iuris praſumptionem dicitur inueriſimilis. Toletana Primitiarum. 22. Aprilis

22. April. 1587. n. 7. Deciſ. 780

Dicta teſtiũ ab articulis recipiũt interpretationẽ. Iſpalẽ. Iuriſnominãdi. 3. Iun. 1583. n. 1. 624 & 22. April. 1583. n. 1. 613

Stylus Rotæ in adhibẽdo fidẽ teſtibus examinatis cum interrogatorijs partis quo procedat. Legionẽ. Canonicatus. 15. Mart. 1568. n. 1. 43

Teſtis examinati ſine interrogatorijs, ad hoc vt ſint bene examinati, ſufficit quòd poſtea eis interrogatorijs ſint repetiti. In Romana Damnorum & intereſſe. 13. Ian. 1581. n. 1. 494

Vbi teſtes fuerunt examinati ſine interrogatorijs, & pars ſæpius fuit citata ad dandum illa, ſufficit, quod per iudicem fuerint interrogati. In Romana Hoſpitij de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 4. 1456

Quãdo teſtes ſunt examinati cum interrogatorijs partis aduerſæ, & Signatura cõmittit eorum fidem arbitrio Rotę, ſolent haberi pro bonis, quod tamen nõ procedit, vt In Meſſanen. Baroniarũ. 27. Maij 1569. n. 3. & 4. 78

Teſtis nolẽs euacuare interrogatoria redditur ſuſpectus. In Romana Caſalis Sanguinariæ. 17. Octob. 1588. n. 2. 836

Teſtis examinatus ſine interprete dicitur rectè examinatus, ſi pars fuerit citata ad comparendum pro certa hora, & non comparuerit, vel ſi comparuerit non expectauit vſq; ad extremitatem horæ intimatæ. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. n. 6. 1279

Teſtes nulliter examinati faciunt tamen aliquod adminiculum. In Salamantina Iuriſdictionis. 27. Iun. 1582. n. 1. 585

Teſtibus nulliter examinatis ob impedimenta & tergiuerſationes partis aduerſæ non ſolũ ex æquitate, ſed etiam iure ordinario fides adhibetur. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouemb. 1595. n. 2. 1154

Teſtes examinati ob defectum citationis & iuramenti de calumnia ſunt nulliter examinati. Romana Pẽſionis. 28. Maij 1603. n. 5. 1465

Teſtes examinati ad probãdum lucrum in potentia propinqua dicuntur nulliter examinati ex defectu citationis; ſecus ſi tantũ fuerint examinati ad iuſtificãdũ proteſtationẽ iudicialẽ, quia tũc nõ requiritur citatio. In Romana Fundaci. 26. Febr. 1586. n. 2. 721

Teſtes examinati pro informatione Curię non non repetiti cum citatione partis nõ attenduntur. In Vaſionen. Prioratus, ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 4. 1359

Depoſitiones teſtium non extractæ vigore compulſorialium facta recognitione manus notarij & parte citata, prout requiritur, nõ dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n. 1. 583

Vbi poteſt eſſe dubium de fide teſtium, ſi teſtes ſint in magno numero, & principale fundamentũ probationis cõſiſtat magis in ſcripturis quàm in teſtibus, tollitur dubium. Nicien. Matrimonij. 27. April. 1587. n. 7. 781

Numerus teſtium ſupplet defectus, ſi qui in eis ſint. In Toletana Primitiarum. 22. Aprilis 1587. n. 3. Deciſ. 780

Teſtes plures numero præferuntur paucioribus, & quando melius probant. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 27. Maij 1566. n. 1. 2

De numero teſtium, qui debent adhiberi in donatione vigore ſtatuti, an tẽpore magnæ peſtis ſint adhibendi. In Narnien. Legati. 30. Octob. 1570. n. 2. 113

Teſtes coram iudice examinati præſumuntur iuraſſe tactis ſcripturis, licèt notarius dicat ſolum teſtis iuratus. In Ariminen. Caſtrorum. 15. Iun. 1598. n. 2. 1288

Teſtium examẽ qui nõ fuerunt iurati, eſt nullũ, licèt notarius dicat iuraſſe in forma iuris, non autem tactis &c. ſecus eſt, quando examẽ factum fuit ſub die, ſub quo cadit citatio, & notarius enunciat teſtem iuratum eſſe. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 8. & 25. 857

Teſtes iurati in die feriata ſunt nulliter examinati, & rejciuntur. ibid. n. 9. & 27. 857

Doctr. Bart. in tract. de teſtib. n. 55 declaratur. Balneoregiẽ. Bonorum. 14. Iun. 1600. n. 6. 1370

TITVLVS coloratus in reſtitutione ſpolij attentati non requiritur. In Foroliuien. Capellaniæ. 9. Maij 1588. n. 3. 817

Titulus coloratus non tribuitur ab eo de cuius facultate conferendi non conſtat, & quando obſtat reſeruatio. In S. Agathæ Gottorũ Parochialis S. Angeli. 18. Maij 1576. n. 3. 301

In beneficialibus non datur reſtitutio niſi habenti titulum coloratum. ibid. n. 2. 301

Gratia nulla non præſtat titulum coloratum. In Maceraten. Parochialis. 29. Aprilis 1580. num. 5. 457

Idem de reſignatione ſimoniaca. In Fauſtinæ Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 15. 1498

Titulus dicitur ſatis ſufficiens, qui inſurgit ex facultate data in fundatione beneficij. Foroliuien. Capellaniæ. 9. Maij 1588. n. 4. 817

Propter nõ dimiſſionem beneficij, quod quis ex decreto infra certum tempus dimittere tenebatur, non poteſt dici conſtare de non titulo, cum potuerit prorogatio obtineri. In Elnen. Sacriſtiæ. 17. April. 1592. n. 5. 983

Regula de annali non defendit eum, de cuius non titulo notoriè conſtat. ibid. n. 4. 983

Non poteſt dici conſtare de non titulo, quamdiu poteſt doceri de contrario. ibid. n. 6. 983

De non titulo non poteſt dici conſtare per rem iudicatam, quando non eſt clara & indubitata, ſed contra eam opponuntur multa releuantia. ibid. n. 9. 983

Nemo cogitur dicere titulũ ſuæ poſſeſſionis ad aduerſarij inſtructionẽ. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. num. 12. 1422

Iuſtificatio tituli ſufficiẽs ex fructuũ exactione per plures annos reſultat. Colimbricen. Reſeruationis Fructuum. 1. Iul. 1598. n. 2. 1292

In iudicio retinendæ titulus non eſt iuſtificãdus, nec etiam de colorato eſt docendum, licèt in iudicio ſpolij ſecus ſit. In Licien. Re-

decima. 14. Octob. 1588. n. 7. Decis. 835
Melius eſt non allegare titulum quàm allegare infectum. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 14. 1498
Titulus non poteſt deduci ex poſſeſſione illorũ, qui per triennium poſſederunt ad nutum amouibiles. ibid. n. 17. 1498
Titulus vt ex poſſeſſione decẽnali præſumatur, requiritur patientia ſuperiorum, qui ſoliti ſunt viſitare. ibid. n. 19. 1498
Titulus præſumptus ceſſat, vbi conſtat de titulo vero. ibid. n. 18. 1498
Poſſeſſio decennalis deſeruit pro titulo colorato. Marſicana Beneficij. 15. Decẽ. 1593. n. 3. 1055
Poſſeſſio decennalis dicitur melior titulus de mundo etiam in ſucceſſore per reſignationẽ. Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. n. 3. 974
Quis non poteſt ſe iuuare titulo poſſeſſionis decennalis ſui authoris, quando eius titulum impugnauit. ibid. n. 5. 974
Præſumptio tituli procedentis ex poſſeſſione decennali non tollitur per productionem tituli infecti. ibid. n. 4. 974
et ex allegatione Lapi 89. q. 5. talis præſumptio tituli eſt iuris & de iure. ibid. n. 8. 974
Allegatio Lapi 89. q. 5. non habet locum in allegante titulũ ex poſſeſſione decennali ſui authoris, quãdo cõſtat ex qua cauſa author prædeceſſor poſſideret. ibid. n. 7. 974
Per exhibitionem tituli inualidi ceſſat præſũptio validi lapſu temporis. In Papien. Tenuta de Magdalena. 27. Iun. 1597. n. 4. 1235
Auctoritas Vicarij confirmãtis donationẽ Iuriſpatronatus præſtat titulũ ad præſcribendũ. Salernitana Beneficij. 9. Iun. 1589. n. 2. 884
Habẽs titulum acquirit poſſeſſionem ſine ſciẽtia & patientia aduerſarij. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decemb 1596. n. 7. 1213
Habens titulum poteſt ſine vitio ſpolij ingredi poſſeſſionem vacantem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Febr. 1568. n. 1. 37
Qui habet titulum ſine poſſeſſione non eſt legitimus contradictor in iudicio poſſeſſorio. In ead. 12. Decemb. 1567. n. 1. 29
Poſſidere in dubio quis præſumitur vigore tituli pinguioris & ſibi magis vtilis. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. n. 3. 183
In concurſu titulorum parium procedi debet ordinariè. In Bononien. Bonorum de Budriolis. 15. April. 1575. n. 1. 253
Excipiens ſe alio titulo poſſedere quàm hæredis, de eo debet concludẽter docere. Calaguritana Spolij Panis. 23. Ianuar. 1598. n. 6. 1262
Habens titulum an & quando ſit legitimus contradictor, vid. in verb. Contradictor.
Poſſidẽs ex titulo habito à teſtatore ante teſtamentum eſt legitimus contradictor. Leodien. Hæreditatis. 27. Ian. 1597. n. 5. 1219
Concurſus tituli non datur, vbi Papa præuenit in poſſidendo. In Calaguritana de Albayna. 22. Mart. 1602. n. 3. 1426
Suppreſsio tituli nũquam fieri debet, niſi redditus eccleſiæ diminuti probentur. Calaguritana Beneficij de Iocano. 9. Ap. 1601. n. 1. 1385
In vnione ad vitam non ſupprimitur titulus. In ead. 5. Maij 1600. n. 10. 1355
Vbi agitur de ſupprimendo titulum cauſa nõ dicitur beneficialis. ibid. n. 9. 1355
Ex tranſactione tribuitur titulus. In Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. n. 14. 602
Titulus tranſactionis an & quando præbeat vſucapiendi conditionem. ibid. n. 12. 602
Titulus tranſactionis virtualiter continet diuiſionem. ibid. n. 2. 602
Titularis beneficij non eſt proprietarius, ſed Deus & Eccleſia. In Aebernntina Fructuum. 28. April. 1581. n. 4. 514
Tolerantia habet vim tacitæ conceſſionis, quando conceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n. 2. 478
Transactio eſt litis finitæ exceptio. In Præneſtina Compromiſſi. 10. Maij 1574. n. 2. 230
et in Tiburtin. Cõpromiſſi. 19. Iã. 1594 n. 1. 1059
Exceptio trãſactionis impedit litis ingreſſum & regreſſum ad eam. In Romana Bonorũ de Columna. 13. Nouemb. 1595. n. 1. 1157
Exceptio tranſactionis habẽtis clauſulas prægnantes eſt exceptio releuans in terminis l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Bononiẽ. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 3. 279
In tranſactione veniũt omnia, quæ ſub actione propoſita venire poſſunt. In Mutinen. Statut. 9. April. 1601. n. 19. 1384
In tranſactione ſtricta fit interpretatio, vt nõ egrediatur cauſas & perſonas in ea expreſſas. ibid. num. 9. 1384
& verba quantumuis generalia reſtringuntur ad perſonas & cauſas in eis nominatim comprehenſas. ibid. n. 2. 1384
Appellatione tranſactionis omnis conuentio ſignificatur. ibid. n. 20. 1384
Tranſactio & tractatio inter ſe differunt tanquam actus inchoatus à perfecto. ibid. n. 18. 1384
Pax quodammodo poteſt dici tranſactio, & habet vim tranſactionis. ibid. n. 21. 1384
Pax differt à tranſactione, vti differũt diuerſæ ſpecies ſub eodem genere comprehenſa, tamen in multis conuenire poſſũt. ibid. n. 22. 1384
Contractus pacis & contractus tranſactionis ſunt diuerſi, & de vno ad alium inferri nõ poteſt. ibid. n. 10. & 17. 1384
contrarium tamen vide ibid. n. 28. 1384
Receſſus à lite iudiciali vel cõtrouerſia extraiudiciali dicitur tranſactio. ibid. n. 27. 1384
Receſſus à lite ſicut dicitur trãſactio, ita receſſus à bello armato dicitur pax. ibid. n. 28. 1384
Verba generalia & prægnantia in trãſactione magis attenduntur quàm dubitatio cõtrahẽtis. Anconitan. Vinea. 22. Maij 1581. n. 3. 520
Tranſactio regulariter non comprehendit rei vendicationem; ſecus eſt ſi in tranſactione adſint illa verba, pro omni eo & toto, quod dictæ partes petere poſſunt, & quãdo verba ſunt prægnantia. ibid. n. 4. 520
Error in trãſactione nõ facit, quòd verba trãſactiõis generalia patiãtur reſtrictionẽ. ib. n. 2. 520

Error quando annullet tranſactionem. vide in verb. Error.

Aſſertio illa in tranſactione, quæ venit conſequutiuè & illatiuè ad illa, quæ fuerũt narrata, ſi ſit erronea, conſequenter calculus ſuper eadem aſſertione factus redditur erroneus. In Praneſtina Tranſactionis Bonorum. 21. Nouemb. 1575. n. 6. 275

Aſſertio illa in tranſactione, quæ eſt cauſa cõſequutiua imponens quaſi neceſſitatem ita trãſigẽdi dicitur cauſa finalis. ibid. n. 8. et 9. 275

Allegans falſam cauſam tranſactionis ad eam annullandam, tenetur falſitatem probare quòd ſit euidens & talis, quæ ſi fuiſſet vera, arctaret ad ita contrahendum, & verſari debet circa cauſam finalem. In Ariminen. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. n. 1. & 3. 976

Error in tranſactione excludit conſenſum. In Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. n. 1. 638
& in Tarẽtin. Viridarÿ. 31. May 1596. n. 2. 1190
maximè ſi verſatur circa cauſam obligatoriam, ſine qua quis non fuiſſet ſe obligaturus. Caſtrõ. Taxarum. 16. Octob. 1585. n. 1. 705

Falſa cauſa irritat tranſactionem. In eadem Tarentina Viridarÿ. 31. Maÿ 1596. n. 3. 1190

Remiſſio gratuita in tranſactione non annullat tranſactionem, ſi ſolemnia requiſita fuerint obſeruata. In Praneſtina Adminiſtrationis. 13. Febr. 1573. n. 1. 193

Renunciatio generalis in tranſactione non reſtringitur, ſi ratio recti ſermonis reſtrictionem non patiatur. In Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577. n. 2. 317

Verba generalia in tranſactione reſtringuntur ad rem vel cauſam. ibid. n. 1. 317

Verba quomodocunque & qualitercunque generaliſſima in tranſactione non poſſunt reſtrictionem recipere, ſed omnia vltra etiam expreſſa comprehendunt, cum ſint poſita ad ampliãdum & nõ ad coarctãdum. ibid. n. 3. 317

Iura adeo fauent tranſactionibus, vt etiam prætextu inſtrumentorum de nouo repertorum nolint eas reſcindi. In Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. n. 5. 638

Ad hoc vt tranſactio valeat, ſufficit ſuſpicio litis futuræ. ibid. n. 7. 638
& in Racanaten. Bonorũ. 2. Maÿ 1586. n. 3. 737
& 28. Maÿ 1586. n. 1. 742

Ad effectum reſcindendæ tranſactionis læſio multum clarè eſt probanda. In d. Anconitana. 1. Iul. 1583. n. 4. 638

Ad effectum reſcindendæ tranſactionis æſtimandus eſt dubius litis euentus. Romana Domus. 13. Nouemb. 1589. n. 1. 895
ſecus eſt quando nullum prorſus periculum dubÿ litis euentus ad prætendentem læſionẽ ex conuentione ſpectaret. In d. Romana Domus. 10. Mart. 1589. n. 1. & 3. 861

Ad validitatem tranſactionis incertitudo dubÿ litis euentus vtrique partis æqualis eſſe debet; ſecus ſi vna pars ſit certa nihil ſibi perire poſſe. ibid. n. 5. 861

Narratiua litis in tranſactione eſt verificãda per eum qui tranſactionẽ allegat, cum lis ſit de ſubſtantia tranſactionis, & ob id verba enunciatiua litis non ſufficiunt; ſecus tamẽ eſt, quando partes non ſe reſtringunt ad litem iudicialem, quia tunc ſufficit quòd narratiua litis in lite extraiudiciali verificetur. Racanaten. Bonorũ. 2. Maÿ 1586. n. 1. 737

Mentio cauſarum, quæſtionum, & differentiarum in tranſactione non intelligitur de lite iudiciali, ſed de extraiudiciali; maximè ſi ſubiecta materia non repugnet. ibid. n. 2. 737

Tranſactio etiam nõ probata aliqua lite ſuſtineri poteſt, ſi in ea adſint verba, conuẽtionem, tranſactionem, & pactum, quia ſi non ſuſtinebitur in vim tranſactionis, ſuſtinebitur in vim pacti; maximè ſi adſit iuramentum. ibid. n. 7. 737
& in ead. 28. Maÿ 1586. n. 5. 742

In trãſactione quæ fit inter patrem & filium, non requiritur ſolemnitas ſtatuti adhibendi conſanguineos. Idem eſt ſi fiat extra domicilium tranſigentium, quo caſu arbitrarium eſt iudici huiuſmodi ſolẽnitate omiſſa ſuam interponere auctoritatem. In d. Racanaten. Bonorum. 28. Maÿ 1586. n. 2. 742

Tranſactio dici non poteſt ſuper iure non dubio & poſt rem iudicatam, ſed ceſſio iuris clari. d. Romana Domus. 13. Nouẽ. 1589. n. 3. 895

Tranſactio facta donec lis pendet, quid operetur. In Romana Bonorum de Columna. 27. Mart. 1596. n. 1. 1181

Tranſactio conditionalis pendente conditione ſuſpẽdit litẽ. In ead. 13. Nouemb. 1595. n. 3. 1157

Tranſactio metu facta dici non poteſt propter præſentiam Iudicis ſeu Gubernatoris. In d. Racanatẽ. Bonorum. 29. Nouẽ. 1585. n. 3. 711

Hęres tranſigentis factum defuncti approbare tenetur. ibid. n. 4. 711

In tranſactione poteſt etiam committi dolus. In Anconitana Vineæ. 29. Mart. 1585. n. 5. 695

Tranſactio præſtat bonam fidem, niſi à principio detur ſcientia rei alienæ. ibid. n. 3. 695

Qualibet cauſa ẽt iniuſta excuſat ab incurſu pœnę. l. ſi quis maior. C. de tranſaction. Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. n. 1. 1134

Minor factus maior poſt tranſactum tempus datum ad reclamandum, tranſactionem impugnare non poteſt. In Racanaten. Bonorum. 28. May 1586. n. 3. 742

Calumnia ex parte rei non facit, quominus teneat ipſo iure tranſactio. In Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. n. 6. 638

Ex tranſactione tribuitur titulus. In ead. 4. Febr. 1583. n. 14. 602

Titulus tranſactionis virtualiter continet diuiſionem. ibid. n. 2. 602

Tranſactionis titulus an & quando præbeat vſucapiendi conditionem. ibid. n. 12. 602

In tranſactione ſub nomine Caſtrorũ, Oppidorũ, & Ciuitatũ, veniũt nõ ſolũ ipſa Caſtra, Oppida, & Ciuitates, ſed ẽt oẽ territoriũ illis adiacens, & ea quæ pertinent ad concedentem tanquam dominum Caſtri, concur-

recte veriſimili mente trāſigētiū; Et coniectura colligitur ex ratione finali, puta ſi pactum fuerit pro conſeruatione familia. In Preneſtina Tranſactionis & Bonorum. 23. Ianuar. 1576. n. 1. & 2. Decis. 281
& alia coniectura habentur, vt ibidem n. 3. 4. & 7. 281
Clauſula poſita in inſtrumento tranſactionis inita ſuper re ad tertiam generationem conceſſa recipiunt eādem interpretationem, quam recipit inſtrumentum conceſſionis inueſtitura. In Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 2. 1466
Facultas alienandi conceſſa in inſtrumento tranſactionis facta inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis. ibid. num. 1. 1466
Probatio ſumma redditum ſeu fructuum ad effectum reſciſſionis tranſactionis, qualiter & quomodo probari debeat. In Ariminen. Caſtrorum. 28. April. 1603. n. 3. & 5. 1462
TRANSLATIO Eccleſia ſi ſit facta de vna ad aliam ab habente poteſtatem, omnia iura pertinentia ad Eccleſiam, qua transferatur, ea tranſlata pertinent ad eam, in qua ſit tranſlatio. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 16. 1149
Traditio rei operatur tranſlationem dominij. In Bononiē. Pecuniaria. 1. Decē. 1603. n. 10. 1480
TRANSVMPTVM probat cum adminiculis vel obſeruantia. In Cremonen. Beneficij. 5. Iun. 1596. n. 2. 1192
Inſtrumentum exemplatum & tranſumptatum, ne propter vetuſtatem pereat, facit fidē, ac ſi eſſet originale, ſi exemplatio facta fuerit auctoritate iudicis. In Vlixbonen. Prioratus. 27. Mart. 1602. n. 1. 1428
De inſtrumentis tranſumptatis. vide in verbo Inſtrumentum.
TREBELLIANICA ſecundum opinionem Rota etiam filijs primi gradus prohiberi poteſt. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 8. 553
& 19. Mart. 1582. n. 1. 570
Hares haredis non poteſt detrahere trebellianicam niſi ex perſona primi haredis. In ead. 15. Ianuar. 1582. n. 9. 553
Qui voluit prohibere detractionem legitima, quam non poteſt, multo magis cenſetur prohibere detractionem Trebellianicę, quam poteſt. In ead. 19. Mart. 1582. n. 6. 570
Prohibitio Trebellianica vti odioſa de neceſſitate concludere debet. ibid. n. 9. 570
TVTELA etiam nulliter decreta, ſi ſit adminiſtrata non excuſat à redditione rationis adminiſtratorum, ne melioris conditionis ſit illegitimus tutor legitimo. In Romana Dotis & Tutela. 4. Iul. 1603. n. 2. 1473
Adminiſtratio tutela ex quibus probetur. In ead. 16. Nouemb. 1601. n. 2. 1408
Mater tutrix tenetur reddere rationem adminiſtrationis tutela. ibid. n. 1. 1408
Reſtitutio dotis facienda per exceptionem adminiſtrationis tutelę impediri non poteſt ſecundum communem opinionem contra Socin. Dec. & alios, maximè vbi concurrit obligatio Cameralis ad fauorem dotis. In Romana Tutela. 17. Februar. 1603. n. 1. 1455
Statutum Vrbis cap. 101. lib. 1. locum habet etiam in obligatione pro tutela. In Romana Tutela de Fabijs. 17. Mart. 1586. n. 1. 730
Tutela non dicitur finita licet mortuus ſit pupillus, nec intereſſe tutoris ceſſat, niſi integrè facta reſtitutione bonorum. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. n. 4. 82
TVTOR conſtitutus debet iurare iuxta formam §. fin. In Auth. vt ij qui oblig. ſe hab. perhib. quod tamen per aquipollentia verba impleri poteſt, & qua ſint verba aquipollentia. In Firmana Bonorum. 29. Apr. 1583. n. 1. 616
Tutor ſeu quilibet alius habens cuſtodiam rei non liberatur, niſi rem reſtituat. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iunij 1569. num. 3. 82
Tutore habenti cuſtodiam bonorum pupilli, qua durat etiam poſt eius mortem, competit reſtitutio, ſi ſpolietur dicta cuſtodia. ibidem num. 2. 82
Tutor poſt mortem pupilli habet bonorum cuſtodiam, & intereſſe ratione adminiſtrationis, & tenetur facere inuentarium; nec ſufficit, quòd dicat talia bona adeſſe in hareditate, ſed oportet, vt dicat inueniſſe in hareditate. ibid. n. 1. 82
Poſſeſſio in tutore dicitur cōtinuare, licèt mortuus ſit pupillus, nec vacans ſeu vacua dici poteſt etiam ad effectum l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. ibid. n. 5. 82
Quando hares eſt minor infante poſſeſſio reſidet penes tutorem, quam retinet etiam defuncto infante, cum ſua interſit, vt facilius bona reſtituere & rationem adminiſtrationis reddere poſſit, ſicut dicitur etiam in colono. In ead. 27. Maij 1569. n. 2. & 3. 77
Tutor non ſibi ſed pupillo poſſidet ſicut dicitur de procuratore. In ead. 10. Iun. 1569. n. 1. 80
In tutore infantis reſidet ciuilis poſſeſſio, quę per mortem pupilli extinguitur. In eadem 18. Mart. 1569. n. 3. & 5. 78
Tutor ſine decreto iudicis non poteſt ſibi ſatisfacere in bonis ſtabilibus pupilli. In Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583. n. 8. 638
Decretum iudicis in datione tutoris teſtamentarij reſpicit tantum adminiſtrationem non autem dationem. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 3. 603
Tutor poteſt nomine pupilli legatario tradere rem legatam ſine decreto iudicis. ibid. n. 4. 603
Tutor teſtamentarius poteſt procuratorem cōſtituere ſine decreto iudicis. In Fulginaten. Spolij. 16. Octob. 1579. n. 4. 415
Poſitionibus datis tam contra tutorem quàm contra minorem, ſi ſolus tutor reſpondeat, ſufficit, ſi tamen ſit cauſa connexa. ibidem num. 6. 415

Cita-

Citatio exequenda tam contra minorem, quàm contra tutorem, ſi exequuta ſit contra tutorem tantum, cenſetur nihilominus contra eum tam nomine tutorio, quàm proprio exequuta; niſi citatio ſit reſtricta ad eum tanquam principalem tantum. ibid. n. 2. Decif. 415

Pupillo an & quando expidiat dari tutorem. vid. in verb. Pupillus.

Annus datus à lege ad petendum tutorem non currit niſi à die ſcientiæ. In Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. n. 1. 852

Tempus anni datum à lege ad petendum tutorem pupillo eſt utile, & non currit niſi à die ſcientiæ & tale tempus præſcriptum eſt à lege ſub pœna priuationis. In eadem 26. Mart. 1590. n. 2. & 4. 916

Excipiens de priuatione ob non petitum tutorem intra annum debet eam probare cum qualitate ſcientiæ, aliàs probatio redditur æquiuoca & non concludens; & non ſufficit probare lapſum fuiſſe annum, niſi probetur eueniſſe caſum, quo debuerit peti tutor, & non fuiſſe à matre habitam eius notitiam. ibid. n. 5. & 6. 916

Ad petendum tutorem non ſufficit ſcire, quòd pater ſit per ſententiam damnatus, ſed neceſſaria eſt ſcientia qualitatum, propter quas filius amiſerit patriam poteſtatem. In d. Romana Donationis. 27. Ianuarij 1589. num. 4. 852

Pupillo non expedit dari tutorem vel curatorem, quando omnia patris bona fuerunt confiſcata propter crimen leſæ maieſtatis, ex quo ſit omnibus bonis priuatus, vel quando adeſt magnum æs alienum, vt à creditorum moleſtia liberetur. In ead. 22. Iun. 1588. n. 3 & 5. contrarium tamen vide. ibidem num. 10. 830

Patruus pupilli ex legis diſpoſitione ſecundum tempora Digeſtorum & Codicis habebatur pro legitimo tutore; ſecus eſt de iure Authenticorum. In ead. n. 6. & 11. 830

Locus non eſt petitioni legitimi tutoris, quando mater tanquam tutrix & adminiſtratrix ſe gerit. ibid. n. 12. 830

Mater non petens intra annum dari tutorem filijs non poteſt petere admitti ad illorum ſucceſſionem ex diſpoſitione l. ſciant. C. de legitim. hæred. niſi cauſa excuſationis ab ea allegetur. ibid. n. 1. 830

Diſpoſitio, qua quis propter non petitum tutorem priuatur ſucceſſione, eſt rigoroſa & pœnalis. In d. Romana Donationis. 5. Iun. 1592. num. 3. 991

Ad repellendum matrem à ſucceſſione filij ob non petitum tutorem infra annum ex cauſa mortis ciuilis patris propter crimẽ læſæ maieſtatis, probanda eſt certa ſcientia facti cum ſuis qualitatibus. ibid. n. 1. 991

Mater tutrix tenetur reddere rationem adminiſtrationis tutelæ pro tempore quo adminiſtrauit. In Romana Dotis & Tutelæ. 16. Nouemb. 1601. n. 1. 1408

Mater tutrix non excuſatur à redditione rationis adminiſtrationis de tempore, quo ſtetit in monaſterio, ſi ingreſſus fuit voluntarius. In ead. 4. Iul. 1603. n. 3. Decif. 1473

Mater tutrix teſtamentaria non habet neceſſe renunciare ſecundis nuptijs. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decemb. 1592. n. 6. 1004

Tutor teſtamentarius non indiget iudicis confirmatione, & geſta per eum ante confectũ inuentarium & alia ſolemnia, tenent, licèt vti ſuſpectus remoueri poſſit. ibid. n. 5. 1004

Non prohibetur tutor præſtare auctoritatem in eo quod concernit ſuum intereſſe, non tamen principaliter, ſed in conſequentiam. ibid. num. 7. 1004

Mater tutrix non poteſt ſibi ſoluere dotem in alijs bonis pupilli diuerſis ab ijs, quæ in dotem data fuerunt, niſi adſit conſenſus. In Anconitana Vineæ. 22. Maij 1581. n. 1. 520

Tutor non poteſt facere incidere in pœnam ſuos pupillos. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 3. 421

Mala fides tutoris an & quando noceat pupillo, vid. in verb. Mala fides.

Tutor tenetur librum rationum adminiſtrationis cuſtodire; ſecus eſt in hærede tutoris. In Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Martij 1585. num. 10. 692

V ACATIO *non datur niſi probata exiſtentia beneficij, & quòd ſit eccleſiaſticum, & & collatiuum. In Volaterrana Capellæ. 16. Nouemb. 1594. n. 2.* 1095

Vacatio per obitum eius non inducitur, qui licèt gratiam in forma dignum habuerit non fuit tamen nec verificata nec exequuta. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iunij 1602. num. 3. 1446

Beneficium non poteſt dici de facto vacare ex perſona prouiſi vel præſentati, qui nunquã poſſeſſionem illius adeptus fuit. ibid n. 2. 1446

Beneficium non poteſt dici de iure vacare ex perſona præſentati, qui obijt ante inſtitutionem, etiam ſi pro inſtitutione iudicium introduxiſſet. ibid. n. 1. 1446

In probanda vacatione per obitum non ſtatur narratiua Vicarij. In Compoſtellana Beneficij. 13. Febr. 1568. n. 1. 39

In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. n. 2. 1306

Ad hoc vt beneficium poſſit dici vacare, ſufficit conſenſus eius ad quem ſpectat beneficium, dummodo non ſit nullus ex cauſa decreti irritantis. In Aretina Commendæ. 13. Mart. 1587. n. 5. 772

Beneficium poteſt eſſe, quòd de facto vacet ex perſona vnius, & de iure ex perſona alterius. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouemb. 1584. n. 2. 677

Gratia facta de beneficio quod tunc temporis non vacat, dicitur nulla. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 1. 997

Vnio conceſſa in euentum vacationis per obitũ non comprehendit vacationem per priuationem. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. num. 5. Deciſ. 1055

Subrogatio obtenta ad ius & poſſeſſionem & litem, cũ clauſula quouis modo capit etiam modum vacationis per priuationem. ibidem num. 6. 1055

Per vnionem tollitur omnis vacatio & ceſſat ius quod ex vacatione competit. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1603. n. 21. 1410

Quando vnio declaratur nulla non datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; ſecus eſt vbi valida diſoluitur. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. n. 2. 1309

Deuolutio non mutat modum vacandi, ſed preſupponit beneficium vacare, illudq; deuolui cum ſuis qualitatibus requiſitis, ibid. num. 3. 1309

Sententia non operatur vacationem, ſed illam detegit. In Calaguritana de Amarita. 25. Octob. 1577. n. 1. 348

Vacatio in mente qualiter probetur. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. num. 6. 1296

Per expreſſionem menſis vacationis factam in prouiſione Papæ arguitur, quòd Papa potuerit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 2. 1144

Vacatio non datur ſtãte Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148

De vacatione ob non publicationem, vide in verb. Publicatio.

Epiſcopus non poteſt allegare ignorantiam vacationis beneficij ſuæ diœceſis. In Reatina Beneficij Sancti Angeli, 20. Iun. 1576. num. 4. 306

Ignorantia vacationis beneficij ad hoc vt ſuffragetur collatori, qui in tempore quatuor menſium non contulit, debet eſſe veriſimilis & probabilis, & talis ignorantia redditur inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis vacationis. In Toletana Beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3. & 4. 380

Tempus quatuor menſium conceſſum Ordinarijs collatoribus ad collationem faciendam non currit niſi à die notitia vacationis habita. ibid. n. 1.

quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380

De iure communi ad inducendam vacationem beneficiorum vel penſionum Electi ad Epiſcopatum, duo requiruntur nempe adeptio poſſeſſionis Epiſcopatus, & conſecratio Electi. Et quid in tranſlato de vno Epiſcopatu ad alium. In Veglien. Penſionis. 19. Iunij 1570. num. 1. 110

De ſtylo verò Curiæ per cõſecrationẽ Electi vel tranſlationem ad alium Epiſcopatum omnia beneficia per eum obtenta vacant nõ expectata poſſeſſionis Epiſcopatus adeptione, quando tamen adeſt expreſſum in promotione vel tranſlatione vacationis decretum, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 110

Ad effectũ vt per aſſequutionem beneficij incompatibilis vacet primum, requiritur perceptio fructuum ſecundi ex æquitate, vel quòd cõcurrat adminiſtratio bonorum Eccleſiæ vel maioris partis ipſorum, ne interim beneficiatus cogatur mendicare. In Placentina Portionis. 31. Maij 1591. n. 1. 953

Aſſequuta poſſeſſione ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum, nec poteſt dimitti ſecundum; ſecus eſt, ſi ante aſſequutionem fructuum ſecundi fuerit mota lis, quæ impedit vacationem primi. ibid. n. 3. & 4. 953

In incompatibilibus per adeptionem ſecundi beneficij vacat primum. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 5. 483

VALOR *rei qualiter probetur. In Ariminen. Caſtrorum. 31. Maij 1593. n. 2.* 1030

In valore rei habetur ratio onerum. ibidem num. 1. 1030

Valor rei augetur ex eo, quòd res ſit libera, & nulli deuolutioni aut caducitati ſubiecta. ibid. num. 4. 1030

Valor Caſtrorum æſtimatur ad rationem duorum & duorum cum dimidio; maximè ſi Caſtra ſint libera & nulli deuolutioni ſuppoſita. ibid. n. 3. 1030

Ad probationem valoris attenditur tempus quinque annorum ante & quinque poſt. In ead. 21. Febr. 1600. n. 1. 1340

Verus valor rei eſt, quantum communiter res ipſa vendi poteſt. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 1. 665

Modus probandi verum valorem rei per peritorum electionem eſt modus à iure approbatus ſecũdum communem opinionem, maximè ſi periti ſint de conſenſu partium electi, & mediante iuramento referant. ibid. num. 2. & 4. 665

Nemo melius ſcire poteſt valorem rei ſecundũ communem æſtimationem quàm peritus, & ideo potius ſtatur æſtimationi facta per peritos à iudice electos quàm teſtibus. ibidem num. 7. 665

In peritis electis ad æſtimationem valoris rei, idem ſeruatur quod in arbitris, vt duobus diſſentientibus tertius eligatur. ibid. n. 3. 665

Ad probandum valorem ad effectum læſionis, probãdum eſt pretium rei, quod communiter reperiri poteſt de tempore contractus. ibidem num. 5. 665

Modus legitimus probandi valorem per teſtes eſt, quod deponant de communi reputatione. In Viterbien. Pradij. 28. Iun. 1600. n. 2. 1377

Teſtes qui ignorant quantitatem & qualitatẽ terrarum & vinearum, non probant communem eorum valorem: Idem eſt ignorent quantum communiter ſoleant æſtimari terræ laboratiuæ & vineatæ. ibid. n. 4. 1377

Teſtes non bene informati de qualitate rei non pro-

probant valorem. In Ariminē. Caſtrorum. 28. April. 1603. n. 4. Deciſ. 1462

In taxando valore attendi debet illa ſumma, de qua duo teſtes concordant. In Ariminē. Caſtrorum. 15. Decemb. 1593. n. 1. 1054

In teſtibus diuerſimodè loquentibus ſuper valore attenditur minor ſumma. In Burgi Sancti Sepulchri Liquidationis. 31. Iannarij 1597. num. 1. 1220

Teſtes ſuper valore debent deponere de oneribus & alijs deductionibus. In Ariminen. Caſtrorum. 7. Iun. 1599. n. 1. 1317

Teſtes qui ignorant onera beneficij, non probant valorem. In Firmana Altaris. 4. Iun. 1601. n. 1. 1393

Teſtis examinatus ſuper valore beneficij dicens ſe eſſe informatum, & ſcire quòd deductis oneribus valor non excedit tātam ſummam, bene probat iuncto teſte de publica voce & fama. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. num. 1. 974

Teſtes periti & verſati in materia in qua deponunt, optimè probant valorem rei; maximè ſi deponant ita communiter vendi poſſe. In Romana Caſalis Sanguinaria. 17. Octob. 1588. n. 1. 836

Teſtes non deponentes de communi valore, ſed tantum de proprio iudicio non probant. ibid. num. 3. 836

Valor beneficij impetrati probatur per teſtes de publica voce & fama. In Capuana Rectoria. 28. Iun. 1596. n. 4. 1199

In probando valore obtentorum Rota admittit leuiores probationes. ibid. n. 2. 1199

Valor obtenti probatur etiam de auditu ſimplici, quod ſuffiest de ſtylo Rotæ, quæ minorem probationem admittit. In Calaguritana de Arcaya. 28. Iun. 1591. n. 3. 962

Probatio valoris obtenti non eſt neceſſaria, quando in gratia impetrati adeſt decretum de dimittendo obtentum. In Firmana Altaris. 4. Iun. 1601. n. 2. 1393

Teſtis non probat valorem beneficij, ſi non fuit in loco, vbi ſitum eſt beneficium. In Iſpalen. Beneſitiorum. 10. Maij 1570. n. 5. 102

Item non probat valorem ſi ſuper eo ſe refferat ad ſcripturas vel prothocolla, quæ incertum eſt, an fidem faciant. ibid. n. 6. 102

Quando impetratio fundatur ſuper valore, teſtes debent percutere tempus decem annorum ante gratiam. In Segobricen. Parochialis. 21. Iun. 1602. n. 11. 1441

Narratiua valoris per non exceſſum nō iuſtificatur per teſtes deponentes de exceſſu. In Romana Capellania. 9. Iun. 1603. n. 2. 1467

In probando valore beneficij expenſæ neceſſaria deducuntur. In Mediolanen. Parochialis. 26. Octob. 1598. n. 1. 1297

In probando valore fructuum non habetur ratio eorum, quæ voluntariè ſoluuntur. ibid. num. 2. 1297

Expreſſio valoris per non exceſſum non includit aſcenſum. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. n. 5. Deciſ. 1017

Valor beneficij narratus per modum affirmatiuum requirit plenam probationem, nec ſufficit ſemiplena. In Illerden. Diſmembrationis. 27. Iannar. 1593. n. 2. 1009

Teſtis deponens ſe arrendaſſe dicitur deponere de qualitate, ex qua inferri poteſt ad ſcientiam veri valoris fructuum. ibid. n. 3. 1009

Arrendamenta non probant valorem beneficij, nec teſtis qui ad ea ſe refert. ibid. n. 1. 1009

& in Compoſtellana Penſionis. 7. Nouembris 1584. n. 6. 677

et in Iſpalen. Beneficiorum. 10. Maij 1570. num. 1. 102

Valor debet probari de tempore impetrationis. ibid. n. 3. 102

Valor beneficij quòd non excedat vigintiquatuor ducatos, probatur per publicam vocem & famam. In Calaguritana de Arcaya. 28. Iun. 1591. n. 2. 962

& etiam per vnicum teſtem de publica voce & fama probatur. In Oſtunen. Capella. 16. Maij 1597. n. 1. 1229

immo etiam leuiſſima probatio ſufficit. in Mediolanē. Canonicat. 25. Maij 1590. n. 2. 924

In materia iuſtificationis valoris ſufficit ſemiplena probatio, ſed debet eſſe clara & expedita. In Marſicana Monaſteriorum. 17. Iun. 1575. n. 1. 261

Falſa expreſſio valoris inducit ſubreptionem, ſi de ea conſtet. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouemb. 1584. n. 5. 677

In gratia beneficij Motu proprio conceſſa de iure antiquo non erat neceſſariò exprimendus valor obtenti, & ob huiuſmodi omiſſionem expreſſionis non dabatur ipſius vacatio; ſecus eſt de iure recentiori Pontificum, qui regulam de valore immutarunt reſpectu gratiæ etiam Motu proprio factæ. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Februar. 1590. num. 1. 911

Valor beneficij ex communiter accidentibus potius augetur quàm diminuatur. In Firmana Altaris. 4. Iun. 1601. n. 3. 1393

Facultas augēdi vel minuēdi non ſe extendit niſi vſque ad tertiam partem. ibid. n. 4. 1393

& in Conchen. de Vetetta. 13. Nouembris 1579. num. 2. 422

Valor antiqua taxæ beneficiorum cedit tantū in vtilitatem titularis ratione ſolutionis decimarum, non autem in vtilitatem penſionariorum. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. num. 3. 331

In valore rei æſtimando inſpicitur tempus gratiæ. In Nullius de Stippa. 19. Decembris 1586. n. 2. 762

Valor rei in dotem aſſignatæ attendi debet de tempore aſſignationis dotis, & ſi valor rei creſcat cadere debet in commodum & vtilitatem eius, cui fuit aſſignata. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuar. 1591. n. 3. 931

Valor bonorum in materia obiectiua per decē annos ante probari debet. In Auximana

Bo-

Bonorum. 21. Nouembr. 1580. n. 1. Deciſ. 485
Valor probatur ex libris Communitatis, qui ſcripti ſint à publicè deputatis. In Peruſina Exequutionis. 19. Nouembris 1597. num. 8. 1245
Valor & bonitas ex cultura & alijs qualitatibus prouenient facilè mutari poteſt, itaut de vno tempore ad aliud inferri nō poſſit ad probationem valoris terrarum. In Romana Caſalis Turricella. 29. Aprilis 1594. num. 9. 1073
Aucto valore ſeu pretio rerum pro quibus ſoluitur pecunia pro alimentis, augetur etiam obligatio, quod procedit etiam ſi ſtatutum ſit, quòd commutatio prius facta in pecuniā perpetuò obſeruetur. In Ilerden. Augmēti. 6. Iun. 1586. n. 1. 745
Valor rei diminuitur propter dubium litis euentum. In Romana Domus. 13. Nouemb. 1589. n. 2. 895
Materia liquidationis valoris bonorū & fructuum eſt iudicis arbitraria. In Auximana Bonorum. 7. Iun. 1591. n. 4. 955
& in ea probanda ſufficit leuior probatio etiam per coniecturas proximas, veluti ex redditibus & valore locorum vicinorum. ibid. num. 3. 955
Valor ſcuti auri in auro, qui in alio loco ſoluitur, ſolui debet ſecundum valorem curſus loci, in quo initus fuit contractus, non autem loci, in quo fit ſolutio, licèt conuentio ſit quòd ſolutio etiam in alio loco fieri debeat. In Ariminen. Fructuum. 1. April. 1591. num. 2. 944
VARIATIO perſonarum ex parte rei nunquam variat ius actoris. In Romana Cenſus. 17. Maij 1589. n. 3. 876
VASSALLVS pro domino teſtificari poteſt, quando nō agitur de ipſius vaſſalli intereſſe. In Romana Tutelæ. 21. Iun. 1602. n. 2. 1443
& in Aurien. Sancti Pelagij. 11. Februar. 1604. num. 3. 1489
Teſtes vaſſalli examinati in cauſa pro domino, licèt non ſint idonei, aliqua tamen fides eis adhiberi poteſt arbitrio iudicis, maximè ſi ſint clerici, qui non ſubſunt eius iuriſdictioni. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049
Ex eo quòd vaſſalli nō iurauerint fidelitatem, non poteſt induci conſuetudo excluſiua iuris domini, niſi talis obſeruantia inducatur ex actibus poſitiuis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 5. 1410
Impoſitio ſeruitutis quæ fit per vaſſallum ſiue vigore contractus ſiue præſcriptionis, non nocet domino directo, ſed euaneſcit, vbi res reuertitur ad dominum. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. n. 2. 789
Vaſſallus ignorans rem vēditam eſſe feudalem tenetur ad intereſſe. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. n. 7. 787
Dominus ſuccedēs vaſſallo in nominibus creditorum, etiam in ijs, qui ſunt extra ſuum territori ū ſuccedit. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 5. Deciſ. 352
Vaſſalli Baronum magna potentia nō cogitur Romæ litigare. In Romana Cenſus. 17. Maij 1589. n. 2. 876
VENDITIO aliud eſt, aliud tractatus de vendendo, cum actus venditionis per ſe conſideratus non ſit tranſlatiuus poſſeſſionis. In Romana Caſalis. 1. Mart. 1574. n. 2. 221
Ad hoc vt venditio ſortiatur effectum, requiritur traditio poſſeſſionis. ibid. n. 1. 221
Aliud eſt vendere rem, aliud ius, quod quis habet in re. In Eugubina Terrarum. 18. Decemb. 1570. n. 4. 123
Venditione non transfertur rei dominium ſed traditione. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. n. 13. 787
& in Romana Euictionis Domus. 5. Iulij 1599. num. 3. 1324
Apocha continens promiſſionē de vendendo nō autem venditionem nō transfert dominiū. In Romana Vineæ. 27. April. 1584. n. 2. 661
Obligatio rem tradi in venditione habet admixtam obligationem rem dari, & quoties eſt in obligatione rem dari, poteſt agi vt libera tradatur. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. n. 9. 321
Re vendita ſiue tradita ſiue non, ſi reperiatur à venditore obligata, actione ex empto ab emptore agi poteſt, vt liberetur, & ſi agatur ad pretium poteſt emptor exceptione ſe tueri. ibid. n. 8. 321
Promiſſio de non vendendo rem alteri tenet, & hæres promittentis cogi poteſt, licèt in promiſſione de hærede non ſit facta mentio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decembris 1587. num. 1. 805
Pactum de non vendendo rem alteri quàm tali non imponit neceſſitatem vendendi illi, cui fit promiſsio, ſed tantum dicitur per illud ſublata facultas alteri vendendi, ſi declarauerit ſe velle rem vendere. ibid. n. 11. 805
Pactum de vendendo rem alicui non impedit dominij tranſlationem, ſi res alteri vendatur, ſed ſolum venditor tenetur ad intereſſe, quod tamen non procedit, ſi in pacto adſit iuramētum, vel ſi adſit hypotheca, etiam quòd ſit generalis. ibid. n. 2. & 5. 805
Pactum de vendendo rem alicui, facit quòd illa res ſit prohibita alteri alienari, & impedit dominij trāslationem in alium, vbi ſtipulator ſibi reſeruat ius in re illa alienari prohibita. ibid. n. 6. 805
Pactum de vendendo rem alicui, cuius quis habet facultatem eam tradendi, obligat præcisè ad factum, & talis promiſsio habet annexam obligationem dādi, & impedit alienationem, & dominij translationem in alium. ibid. n. 7. 805
Pactum de vēdēdo rem alicui pro pretio æſtimando dicitur conditionale, ſed talis conditio non facit, quòd promittens poſsit pœnitere. ibid. n. 9. 805

Pactum

Pactum redimendi vel de retrouendendo in Rota ſolet aſtimari vſque ad ſextam partem pretÿ. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. n. 5. Deciſ. 1063

Pactum de retrouendendo venditum non immutat priorem contractum. ibid. n. 8. 1063

Pactum de retrouendendo poteſt vendi, cedi, & alienari, cum ſit ſua natura ceſſibile. ibid. num. 9. 1063

Vendita re cum pacto de retrouendendo dicitur inducta nouatio & liberatus fideiuſſor, ſi poſtea partes conuenerunt de remittendo pacto & libere vendendo. ibid. n. 1. 1063

Clauſula non aliàs, aliter, nec alio modo poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principium venditionis, vt ſcilicet non cenſeatur vẽdita res ſimpliciter, ſed cũ illa reſeruatione. ibid. n. 12. 1063

Vendere de nouo eandem rem, vel aliquid in priori venditione reſeruatum vendere inter ſe differunt. ibid. n. 11. 1063

Pactum de retrouendendo detrabitur de valore rei. In Romana Officÿ Curia de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 4. 468

Pactum de retrouendendo quandocunque & perpetuò ſpatio triginta annorum excluditur. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedÿ Redintegranda. 17. Maÿ 1600. n. 11. 1360

In contractu venditionis in quo nullum adeſt pactum reſolutiuum, cuius vigore poſſit dominium rei vendita retro transferri propter pactum de faciendo conſentire omnem perſonam, ſolum poteſt agi ad reſciſſionem non autem ad ſubbaſtationem. In Romana Domus de Barbarellis. 12. Ianuarÿ 1590. num. 3. 904

Quando non poſſit quis vendere fide habita de pretio. In Romana Domus del Caualetto. 31. Ianuar. 1582. n. 1. 557

Venditio intelligitur vbi ſit mentio pretÿ. In Romana Pecuniaria. 12. Febr. 1582. n. 2. 563

In venditione non cenſetur venditum niſi ius illud tantum quod quis habet in re, niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 1. 932

In venditione commoditatis quam quis habet in re vita ſua tantum durante, non eſt neceſſe adhibere conſenſum directi domini rei. ibid. num. 7. 932

Ex quantitate pretÿ facilè arguitur quid in venditione contineatur, & quid ſit venditum. ibid. n. 13. 932

Vendens rem cenſetur eam vendere pleno iure maximè ſtantibus coniecturis. ibid. n. 17. 932

Clauſula in venditione, nullo iure reſeruato &c. de ſtylo extenditur, ſibi nec ſuis ſucceſſoribus de cætero reſeruato. ibidem num. 14. 932

Verba venditionis domus concepta ſub huiuſmodi forma, quandam domum ſoleratam, & tectatam, cum membris & pertinentÿs ſuis, magis denotant domum ipſam quàm ius aliquod ſuper ea competens. ibid. n. 5. 932

Idem eſt, ſi in venditione adſint verba omnimodam ceſſionem & iuris translationem continentia. ibid. n. 6. Deciſ. 932

Verba illa ſpectans & pertinens in venditione poſita ſtant potius demonſtratiuè, & aſſertiuè quàm reſtrictiuè. In Eugubina Terrarum. 18. Decemb. 1570. n. 5. 123

In venditione facta pro minori pretio quàm reſultat admittitur querella inofficioſi. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1578. n. 21. 416

Bona illa dicitur comprehenſa in venditione, quæ comprehenſa reperiuntur intra confinia in venditione deſcripta. ibid. n. 1. 123

In venditione bonorum interpretatio debet in dubio fieri contra venditorem, maximè ſi cõcurrat proprietas verborum, niſi pactum ſit ab emptore appoſitum. ibid. n. 2. 123

Clauſula donationis in venditione quid operetur, vide in verb. Donatio.

Venditio facta ſub illa conditione, ſaluo Beneplacito Sanctiſſimi D. N. & non alias, aliter nec alio modo, facit, quòd non poſſit dici facta venditio, niſi purificata conditione. In Tiburtina Caſtri Vinarÿ. 4. Nouembr. 1588. num. 3. 838

Venditio conditionalis quantum ad effectum pœnitentiæ pro perfecta habetur, itaut ab ea reſiliri nõ poſſit, alÿs tamen inſpectis reſpectibus, nullum parit effectum ante conditionis euentum. ibid. n. 10. 838

Per venditionem conditionalem non aperitur conſanguineo via retractus. ibid. n. 9. 838

Venditio facta ignorantis de re ſubiecta fideicommiſſo conditionali, non tamen expreſſè prohibita alienari, tenet, ſicut etiam tenet translatio dominÿ, licèt ſequuta conditione poſtea reſoluatur; ſecus eſt de re expreſſè prohibita alienari, in qua non transfertur dominiũ, ſed alienatio eſt à principio nulla. In Romana Saluiani Interdicti. 15. Maÿ 1587. n. 6. 785

Vendens rem prohibitam alienari, nõ tenetur præcisè dominium rei venditæ in emptorem transferre, ſed tantum ad intereſſe tenetur. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iunÿ 1587. num. 12. 787

In vẽditione rei alienæ reſtitutio pretÿ & intereſſe intrinſecum emptoris à pari procedunt, ſiue in venditore adſit ignorantia ſiue non. ibid. n. 5. 787

Contractu venditionis nullo exiſtente, fideiuſſoria quoque obligatio corruit, ſed hoc procedit quando cõtractus annullatur propter defectum formæ; ſecus ſi propter defectum materiæ. ibid. n. 11. & 15. 787

Item hoc procedit quando militat eadem ratio in acceſſorÿs quæ in principali, aliàs ſecus. ibid. n. 17. 787

In venditione & alÿs contractibus oneroſis nõ præſumitur quis vendere ius, quod habet, ſed plenum ius. In Romana Officÿ Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 3. 468

Venditio liberi hominis tenet, ad hoc vt emptor

poſſit

poſſit damna & intereſſe conſequi. d. Romana Saluiani Interdicti. 15. May 1587. n. 3. 785

Venditio rei ſacræ vel publicæ, licet non teneat cum priuatorum dominio non ſubijciantur, tenet tamen ad effectum conſequẽdi id, quod intereſt emptoris. ibid. n. 4. 785

Verbum, liberè, in vẽditione operatur reſpectu tranſlationis dominij pretio ſoluto. In Romana Domorum. 7. Maij 1584. n. 5. 663

Contraria non ſunt, quòd res liberè vẽdatur, & nihilominus pro pretio tam res vendita quàm alia bona emptoris remaneant hypothecata. ibid. n. 4. 663

Clauſula ad habendum in inſtrumento venditionis latiſsimè extenſa dat & concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. ibid. n. 1. 663

Idem eſt de clauſula ponens. ibid. n. 2.

In venditione facta ab eo, qui ſcit rem à ſe alteri donatam vel obligatam fuiſſe locum habet actio de euictione, etiam antequam euincatur iuxta diſpoſitionem l. ſeruus. quem. §. fin. de action. empt. In Anconitana Predij. 3. Mart. 1586. n. 9. 724

In venditione rei communis æſtimatio attenditur, quæ etiam per peritos fieri poteſt. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 6. 665

Teſtis dicens rem nunquam vendi pro omni eo quod æſtimatur, non excludit quin venditio poſſit fieri etiam per æſtimationem peritorum à iudice deputatorum, ſed tantum excludit, quòd pretium conueniat æſtimationi. ibid. n. 8. 665

Venditio facta iuxta æſtimationem faciendam eſt conditionalis, quod verum eſt, vbi adeſt totalis incertitudo tam ratione quotæ quàm ratione loci. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iul. 1575. n. 2. & 3. 264

Item quando æſtimatio reſpicit venditionem ſeu dationem inſolutum, ſecus ſi refuſionem pecuniarum, ſi res pluris valeat, vt ibidem num. 4. & 7. 264

Item quando datio inſolutum non incipit à nomine deſignãte certam ſpeciem & corpus determinatum, vt ibid. n. 5. 264

Item quando non eſt ſequuta traditio vera vel ficta, vt ibid. n. 8. 264

Venditio non dicitur facta ad menſuram, quãdo incipit à certo & determinato corpore. ibidem num. 6. 264

Fundus an dicatur venditus ad menſuram vel ad corpus, attendi debet an præcedat mẽtio corporis vel mentio menſuræ. In Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577. n. 5. 317

Depoſitum pretij rei venditæ fieri non poteſt, niſi prius perfecta venditione. In Anconitana Terrarum. 13. Nouemb. 1577. n. 2. 349

Dictio ſpontè in venditione apponitur ad excludendam vim & metum. In Romana Legati. 19. Mart. 1574. n. 3. 224

In venditione mandatum ſpeciale requiritur. In Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. n. 4. 831

Habens mandatum ad vendendum dicitur etiam habere ad recipiendum pretium rei venditæ. In Romana Domus del Caualetto. 27. Nouemb. 1581. n. 4. Deciſ. 548

Habens mandatum ad vendendum certa bona ſtabilia non cenſetur datum ad vendendum ius tantum, quod mandanti in illa re competit, ſed de re ipſa ſenſiſſe videtur. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 2. 932

In venditione cenſus quæ requirantur. vid. in verb. Cenſus.

VENDITOR non tenetur præcisè ad tranſlationem dominij rei in emptorem ſed tantum ad intereſſe. In Romana Euictionis domus. 5. Iul. 1599. n. 2. 1324

& in Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. num. 12. 787

Venditor ignorans prohibitionem alienationis non tenetur ad intereſſe extrinſecum ſed tãtum ad intrinſecum circa rem, & hoc ſiue ſcienter ſiue ignorãter alienauerit. ibid. n. 9. 787

Venditor etiam ignorans prohibitionem alienationis tenetur de euictione & ad damna & intereſſe, & hoc ex natura actionis ex empto. In. d. Romana Saluiani. 1. Iunij 1587. num. 4. 787

Venditor non excuſatur ab obligatione damnorum & intereſſe, in quibus per pactum expreſſum ſe obligauit prætextu ignorãtiæ prohibitionis alienationis. ibid. n. 3. 787

Venditor in alienatione nulla promittens de euictione, licèt non teneatur ad duplum vel triplum, ſed ad ſimplum tantum, non ob id eſt liberatus ab obligatione damnorum & intereſſe reſpectu illius ſimpli. ibid. n. 6. 787

Venditor ſpecialiter promittens aliquid hoc vel illo pacto ſeſe habere ex actione empti poteſt cogi ad illud præſtandum quod promiſit. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. n. 5. 321

Venditor dãdo fideiuſſores de euictione dicitur liberatus à primaua obligatione; limitatur tamen non procedere, quando nõ appareret, quòd res eſſet obligata, ſecus ſi appareret, quia tunc non liberatur ab obligatione de tradendo. ibid. n. 10. 321

Bona à venditore debent tradi libera etſi non ſint ſic tradita, venditori agenti ad pretium obſtat exceptio non implementi. In Interamnen. Dotium. 14. Maij 1601. n. 2. 1388

In dubio interpretatio fieri debet contra venditorẽ; maximè ſi concurrat proprietas verborum, niſi pactum ſit ab emptore appoſitum. In Eugubina Terrarum. 18. Decembris 1570. n. 2. 123

& in Romana Domorum. 3. Iunij 1600. num. 6. 1379

VERBVM in medio poſitum debet ab extremis recipere interpretationem. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. n. 9. 840

Verba illa ad beneplacitum voluntatis, important conditionem ſub beneplacito, & talis voluntas ex facto venit declaranda. In Romana Frumenti. 23. May 1588. n. 2. 828

Verbum

Verbum dederunt denotat rem eſſe traditam, nõ autem dimiſſam penes illam habentem. Anconitan. Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 13. 602
Verbum inſtituo, *in inſtitutione facta cum verbis habentibus tractum ſucceſſiuum, reſpectu primi haeredis teſtatoris importat inſtitutionem, reſpectu verò filiorum haeredis importat ſubſtitutionem. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 16.* 409
Verbũ verò conſtituo *nõ poteſt importare inſtitutionem & ſubſtitutionem, vbi adeſt diuerſa ratio euentuum. In Rauennaten. Haereditatis. 4. Iul. 1586. n. 10.* 749
Verbum intelleximus *in Breue non refertur ad patrem, ſicut dicitur de clauſula, vt aſſeritur, quę non refertur ad partem. In Lamacẽ. Adminiſtrationis. 12. Ian. 1579. n. 2.* 388
Verba cuiuſcunq; dignitatis ſtatus & gradus &c. *capiũt etiam minores, dummodo ſint legitimæ ætatis, ſecus in pupillis. In Romana Mõtis Nouẽnalis. 19. Nouẽ. 1584. n. 4. & 6.* 678
Verba illa de conſenſu partium *in commiſſione ſtant aſſertiuè & non conditionaliter. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellę. 20. Februar. 1589. n. 15.* 857
Verba hæc, infra menſem & ad menſem *differunt. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. n. 1.* 1197
Verbum ipſa *eſt pſonaliſſimum, & excluſiuum alterius rei, ſed determinat ſequẽtia verba. Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 3. & 18.* 1049
Verbum ipſorum *indicat perſonalitatẽ. Fauẽtina Iuris conferendi. 12. Ianuar. 1582. n. 1.* 552
Verbum legitimè *intelligitur ſecundum iuris diſpoſitionem. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 6.* 433
Verbũ liberè *nõ excludit exceptionẽ prouenientẽ ex natura act⁹ & ſubiectę materię. Rom. Releuationis Indẽnitatis. 7. Maij 1582. n. 4.* 576
Verbum liberè *in venditione operatur reſpectu tranſlationis dominij pretio ſoluto. In Romana Domorum. 7. Maij 1584. n. 5.* 663
Verbũ liceat *eſt poteſtatiuũ nõ neceſſitatiuũ. Tiburtin. Cõpromiſſi. 9. Maij 1586. n. 3.* 739
Verbum liceat *non eſt verbum taxatiuum nec excludit alia. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 30. Martij 1582. n. 2.* 573
Verbum mandare *intelligi debet de coactione. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 11. Decemb. 1596. n. 3.* 1212
Verbum omne *eſt ſignũ vniuerſale, quod prædicatur de plurib⁹ differentibus numero. In Paleſtina Iuriſdictionis. 18. Maij 1573. n. 2.* 205
Verbum perdat *in inſtitutione põt propriè & impropriè diuerſis reſpectibus ſumi. In Rauennaten. Haereditatis. 4. Iulij 1586. n. 9.* 749
Verba præmiſſis exceptis *poſita in facultate teſtandi, tollunt omnem facultatem diſponendi de exceptis etiam in vltima voluntate. In Portuen. Bonorum. 10. Nouembris 1578. num. 5.* 374
Verbum profeſſio *intelligitur de tribus votis, quæ à religioſis emittuntur. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 8. Deciſ.* 121
Verbum promitto *in ſcriptura importat ſtipulationem. In Bergomen. Pecuniaria. 18. Decemb. 1595. n. 4.* 1167
& in Portuẽ. Bonorũ. 27. Nouẽb. 1579. n. 6. 427
Verbũ promiſſit *in donatione explicitè importat ſtipulationẽ, quod procedit etiã pro abſẽte, licèt per notarium nõ fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. In Vrbeuetana Haereditatis. 15. Iunij 1580. n. 1.* 472
Verba, prout iuris fuerit, *in reſcripto appoſita, reſtringunt tantum verba præcedentia, nõ autem referũtur ad omnia contenta in commiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 5.* 922
Verba prout hactenus *ſtant cõditionaliter & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. April. 1580. n. 5.* 454
Verbum quibuſuis *eſt verbum vniuerſale omnia comprehendens. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. n. 1.* 1022
Verbũ quoſcunque *oẽs comprehendit, & facit, quòd etiã ij comprehendãtur, qui aliàs non cõprehẽderẽtur, maximè cõcurrẽte idẽtitate ratiõis. Oſcẽ. Canonicat. 9. Mart. 1592. n. 8.* 980
Verbũ relinquo *in inſtitutione filij obliquari nõ põt. Peruſin. Hęredit. 27. Iã. 1589. n. 12.* 853
Verbum remaneat *in caſu ſtatuti loquentis de dote poteſt recipere interpretationem reſpectu iuris incorporalis. In Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 2.* 248
& poteſt habere ſignificationem directam & obliq̃, directam, vt ſi poſſidet, remaneat, obliquam, vt ſi non poſſidet, petat ſibi reſtitui. In ead. 7. Febr. 1575. n. 3. 250
Verba ſpectans & pertinens *in venditione poſita ſtant potius demonſtratiuè & aſſertiuè quàm reſtrictiuè. In Eugubina Terrarum. 18. Decemb. 1570. n. 5.* 123
Verba ſtatuimus & ordinamus *in conceſſione Papæ importãt pmulgationem noui iuris. Maceraten. Dotis. 10. Aprilis 1581. n. 4.* 510
Verba titulo purę ac meræ donationis cauſa mortis *qualificãt totã diſpoſitionẽ. Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iun. 1578. n. 1.* 369
Verbum valeat *licèt ſit præſentis temporis, reſpicit etiam futurum, cum ſit ſubiunctiui temporis. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 3. & 7.* 943
Verbum videtur *aliquando denotat veritatem. Auximana Dotis. 26. Maij 1581. n. 2.* 522
Verbum volo *iunctum infinito in actib⁹ inter viuos non importat diſpoſitionem. In Ceſenaten. Pecuniaria. 23. Maij 1594. n. 3.* 1079
Verbum volum⁹ *in cõſtitutione inducit formã. Narnien. Retractus. 4. Iulij 1603. nu. 2.* 1474
Verba ſunt intelligenda ſecundum naturam actus ſup quo interponuntur. In Romana Pecuniaria. 27. Octobris 1581. num. 6. 541
Verba ſunt accipienda in ea ſignificatione, quę min⁹ lædit ius commune. In Peruſina Haereditatis. 27. Ianuarij 1589. num. 4. 853

Verba ſunt intelligenda eo reſpectu quo proferuntur. In Romana Bonorum. de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 2. Deciſ. 559
Verba quantumcunq; generalia reſtringuntur ad cauſam, propter quam proferuntur. ibidem num. 3. 559
Verba in dubio nõ intelliguntur prolata cauſa taxationis. ibid. n. 7. 559
Verba regulariter ſtant demonſtratiuè non taxatiuè. In Lucana Beneficiorum. 22. Iuny 1580. n. 4. 474
maximè vbi reſultat repugnantia. In Papien. Bonorum. 27. Nouemb. 1596. n. 4. 1209
Verba indefinitè prolata reſtringi non debent, ſed ſunt intelligenda diſtributiuè, ſingula ſingulis referendo. In Mutinen. Statut. 9. April. 1601. n. 7. & 8. 1384
Verba imperſonaliter prolata poſſunt comprehendere vtranq; partem. ibid. n. 3. 1384
Quando mens veriſimilis diſponentis & ſubiecta materia concurrunt cum verborum indefinita generalitate, tunc veniũt omnes illi, ad quos negotium pertinere põt. ibid. n. 4. 1384
In materia ſtricta & odioſa, verba quæ poſſunt capi in genere & in ſpecie, debent in ſpecie accipi. In Perusina Hæreditatis. 27. Ian. 1589. n. 7. 853
Verba ſecundum ſubiectam materiam & rationem finalem reſtringi debent. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 11. 121
& in Portuẽ. Bonorũ. 20. Mart. 1579. n. 7. 398
Verba vniuerſalia prolata à lege reſtringuntur ad terminos habiles. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouemb. 1584. n. 5. 678
Verba habentia relationem ad alia, quæ continent tacitam conditionem, & ipſa eandem conditionem recipiunt. In Surrentina Abbatiæ. 24. Mart. 1586. n. 3. 732
Vbi verba ſunt clara, nõ eſt opus alia interpretatione. In Nullius de Stippa. 19. Decembris 1586. n. 1. 762
Vbi habemus claram verborum diſpoſitionem, ab ea non eſt recedẽdũ, niſi certiſſimis argumentis conſtet de contraria mente contrahentium, vel de errore notary. In Romana Domus in Tranſtiberim. 15. Feb. 1585. n. 2. 689
Verba oſcura propter eorũ generalitatẽ ex obſeruantia veniunt declaranda. In Calaguritana Præeminẽtiarũ. 13. Nou. 1591. n. 4. 964
Quæ reguntur ab eodem verbo, eandem recipiunt qualitatem. In d. Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 5. 559
In ÿs quæ ad verborum iuris ſignificationem ſpectant, plus tribuendum eſt recentiorum Doctorum obſeruationibus, quàm antiquioribus. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. April. 1578. n. 20. 359
Verba concepta in tertiam perſonam, quæ referri poſſunt ad teſtatorem & ad hæredem, in dubio referũtur ad teſtatorem, niſi ſubiecta materia aliud ſuadeat. Fauentina Bonorum de Nicolutÿs. 15. Ianuar. 1582. n. 7. 553
Verba aulica & officioſa in litteris non ſunt obligatoria. In Nucerina Affictus. 11. May 1571. n. 3. Deciſ. 136
Verba vrbana & Curialia non præiudicant. In Romana Mercedis. 31. Iun. 1599. n. 2. 1328
VERISIMILITVDO *excludit præſumptionem ſimulationis. Romana Pecuniaria de Zambeccarÿs. 10. Ianuar. 1567. n. 1.* 18
Quod non eſt veriſimile, imaginem habet falſitatis. Rom. Pecuniaria. 9. Decẽ. 1596. n. 3. 1218
VERSIO *doceri debet ſolum in mutuo, depoſito, & quando res Eccleſiæ venditur pro debitis ſoluendis. In Anconitana Terrarum. 13. Iun. 1578. n. 3.* 366
& in Anconit. Bonorũ. 17. Iun. 1577. n. 7. 338
Quando alienatio bonorũ Eccleſiæ fit ob aliquam determinatam cauſam, debet doceri de verſione in illam cauſam. ibid. n. 8. 338
VICARIVS *Epiſcopi præfertur dignitatibus, ſi ſit Vicarius generalis, qui faciat idem tribunal; ſecus eſt, ſi ſit ſimplex miniſter Sacramentorum. In Iſpalen. Iuris nominandi. 10. Octob. 1583. n. 10.* 639
Vicarius qui eſt Canonicus, in Capitulo ſedere debet in ſuo loco canonicali. In Lucana Beneficiorum. 18. Decemb. 1579. n. 5. 437
Vicarius debet ab Epiſcopo pendere, nõ autem ei ſe opponere tanquam æqualis, licèt ab eo ſit deputatus auctoritate Apoſtolica, & ſit vti delegatus. In Valentina Iuriſdictionis. de Xatiua. 20. May 1591. n. 2. 948
Per conſtitutionem ſecũdi Vicarÿ an dicatur reuocatus primus. In Oriolen. Beneficiorum. 9. Iun. 1593. n. 3. & 4. 1033
& in ead. 21. May 1593. n. 7. 1026
Vicarius per cõſtitutionẽ ſecũdi cẽſetur reuocatus, licèt ſecũdo ſit data minor facultas quã primo; ſecus ſi primus eſſet cõſtitutus ad plures actus diuerſos. In ead. 9. Iun. n. 5. & 6. 1033
Vicarius conſtitutus à Vicario Epiſcopi habẽte facultatem ſubſtituendi & conferendi, poteſt conferre. ibid. n. 1. 1033
& in ead. 21. May 1593. n. 6. 1026
Facultas ſubſtituendi Vicario conceſſa intelligitur, dummodo fiat ad modicum tempus, et ex iuſta cauſa & de conſenſu Epiſcopi. In ead. Oriolen. 9. Iun. 1593. n. 2. 1033
Vicarius generalis deputatus ad vniuerſitatẽ cauſarũ poteſt ſubdelegare vti Ordinarius, ex quo ſit vnum & idem tribunal. In Corduben. Redecimarũ. 14. Ian. 1594. n. 5. 1057
Iuriſdictio delegata Vicario Epiſcopi mortuo Ep̃o ceſſat, nec delegatio tranſit in Officialẽ, qui à Capitulo deputatur ſede vacãte. Illerdẽ. Pẽſiõis ſiue vniõis. 4. May 1588. n. 1. 816
Epiſcopus nõ põt cognoſcere cauſam cõmiſſam Vicario, cum in illa ſit maior Ordinario. In Maceraten. Dotis. 10. Mart. 1581. n. 3. 506
Epiſcopus poteſt cauſas à ſuo Vicario foraneo auocare. In Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. May 1591. n. 1. 948
Vicarius pro exercitio curæ animarũ poſt præſentationem et eius approbationem per Epiſcopũ ordinariũ loci approbari debet, quãdo

populus

populus non eſt exemptus. In Pampilonen. Parochialis de Stella. 14. Decēb. 1598. n. 3. 1304

Rector parochialis poteſt deputare Vicarium ad modicū tempus, licèt regulariter nō poſſit inferior Epiſcopo deputare Vicarium ad tempus, nec valet conſuetudo in cōtrarium. Iſpalen. Iurisnominādi. 10. Octob. 1583. n. 2. 639

In eccleſiis verò nō curatis Rector poteſt deputare Vicarium in ſui locum. ibid. n. 4. 639

Participās de fructibus ſpectātibus de iure cōi ad eum, qui habet curam animarū, tenetur pro rata ad cōtributionem ſalarij pro Vicario. Aquilan. Vicariatus. 16. Nouē. 1588. n. 1. 839

Qui percipit decimas tenetur ad cōgruam Vicario præſtandam, etiam ſi ſit laicus, qui eas ex priuilegio percipiat. ibid. n. 3. 839

Vicario an & quando debeatur ſalarium vid. ſup. in verb. Salarium.

Vicarij Epiſcoporum de ſtylo non poſſunt procedere per viam monitorij ſed eſt ſtylus Auditoris contradictarū; ſecus eſt contra certas perſonas detinentes ſcripturas, quæ debeant cōpulſari, quo caſu permittitur Vicarijs Epiſcoporū procedere contra tales per viam monitorij. Exina Bonorum. 13. Ian. 1570. n. 2. 90

VIDVAE *an & quando debeantur fructus dotis. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 26. Octob. 1601. n. 2. & 4.* 1406

Conditio viduitatis & caſtitatis in vxore hærede inſtituta. tam ante aditam, quam poſt aditam hæreditatem eſt neceſſario ſeruāda, cum vtrunq; tempus reſpiciat. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 2. 749

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis (facēdo però vita caſta, honeſta, è vedouile) dicitur cōditionalis ibid. n. 1. 749

Ab vxore hærede inſtituta ſub conditione caſtitatis & viduitatis, ante hæreditatis aditionem vel in legati conſequutione cautio Mutiana neceſſario dari debet. ibid. n. 3. 749

Mater vocata in caſu, quo vxor inſtituta ſub conditione ſi vitam vidualem & caſtam ſeruauerit, eueniente caſu non dicitur ſubſtituta ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cum nominatione vxoris concurrat hæreditatis delatio, quia tunc mater dicitur ſubſtituta non inſtituta. ibid. n. 5. 749

Inſtitutio mulieris facta donec vitam viduali duxerit, ob tranſitum ad ſecūdas nuptias reſoluitur, & hæreditas vnà cū fructibus cōſolidatur in perſonam eius, qui eueniente caſu ſubſtitutus fuit. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 28. Apr. 1600. n. 1. & 2. 1354

VISITATIO *comprehenditur ſub iuriſdictione. Legionē. Iuriſdictiōis. 1. Iul. 1580. n. 1.* 475

Viſitationi propriè conuenit inquirere de vita & moribus. ibid. n. 2. 475

Viſitatio pēdet ab ordinaria Iuriſdictione. Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. n. 6. 459 *& in ead. 23. Octob. 1579. n. 2.* 417 *& 14. Decemb. 1579. n. 5.* 433 *& in Pampilonen. Iuris viſitandi. 27. April. 1583. n. 2.* 615

Ius viſitandi competit Epiſcopo etiam in exēptis in his, in quibus remanet Ordinarius; niſi in contrarium aliquid probabile deducatur. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 12. Deciſ. 417

Ius viſitandi Abbatiam de iure communi cōpetit Epiſcopo, niſi per conſuetudinem vel priuilegium tale ius ei reperiatur ſublatum. ibid. n. 1. 417

Ius viſitandi eſt de ſpectantibus ad iuriſdictionem. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ian. 1593. num. 4. 1008

Epiſcopus volens vigore Concilij viſitare tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, nō poteſt, niſi ſit Ordinarius loci, quem viſitare prætendit. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. n. 5. 459

Epiſcopus propter iuris aſſiſtentiam in viſitatione manuteneri debet. In Ciuitaten. Iuriſdictionis. 11. Febr. 1594. n. 3. 1067

Epiſcopus viſitat Eccleſiam monachorum, in qua cura animarum exercetur, & perſonas eam exercentes, non obſtante quacunque exemptione. ibid. n. 1. & 4. 1067

fallit in ijs locis, in quibus Abbates & alij ſuperiores regularium iuriſdictionem etiā temporalē in parochianos habent. ibid. n. 2. 1067

Licet de iure ſtatutū ſit, quòd Epiſcopi debeāt eccleſias ſuas ſingulis annis viſitare, non tamen prohibētur pluries ex cauſa id facere. d. Burgē. Iuriſdictiōis. 23. Ian. 1593. n. 5. 1008

Ordinarius abſens tenetur per alios viſitare. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iunij 1577. num. 6. 337

VISITATORIS *aſſertio præſtat maximū argumentum rem ita ſe habere. In Toletana Primitiarum. 22. April. 1587. n. 2.* 780

Atteſtationi viſitatoris ſtatur tanquam perſona ad id deputata. ibid. n. 1. 780

Pro decreto viſitatoris præſumitur, maximè ſi non ſit factum per viam atteſtationis, ſed declarationis & adiudicationis. In ead. 1. Iulij 1587. num. 2. 798

VITAE *præſūptio vſq; ad cētū annos nō ſufficit ei, qui ſe fūdat in vita, ſed illā probare debet. Peruſina Exequutiōis. 19. Feb. 1596. n. 2.* 1171

Nemo vitalis naſcitur menſe quinto. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. n. 11. 1282

VLTIMA VOLVNTAS *ex ſui natura eſt ambulatoria vſq; ad vltimum vitæ ſpiritum. Aſtoricē. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 4.* 296

Vltimæ volūtatis mutatio nō præſumitur. Romā. Hæreditatis de Picchis. 13. Iun. 1582. n. 2. 581

In vltimis voluntatibus ius nō quæritur tertio irreuocabiliter prout in cōtractibus. Romana de Caſarinis. 19. Nouēb. 1601. n. 7. 1409

Diſpoſitio quā partes voluerūt reuocari nō poſſe, vltimæ volūtati cōuenire nō poteſt. Romana ſeu Portuē. Bonorū 20. Maij 1575. n. 6. 258

Diſpoſitio, quæ habet formam in contractibus ſeruari ſolitam, non dicitur vltima voluntas ſed contractus. ibid. n. 5. 258

Donatio iudicatur inter viuos & non vltima

voluntas. ibid. num. 2. Deciſ. 258

Pactum habens clauſulam ad has laudabiles & honeſtas conuentiones deuenerunt dicitur contractus & non vltima voluntas. ibidem num. 1. 258

Vltima voluntas militis quocunque modo declarata teſtamenti vim habet, & licet per viam contractus declarata ſit, poteſt per eum ad libitum reuocari, prout ſolent teſtamenta fauore militiæ. ibid. n. 9. 258

Vbi agitur de declaratione voluntatis teſtatoris, non requirũtur ſeptem teſtes. Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouemb. 1598. n. 5. 1302

Vbi agitur de fauore filiorum, volũtas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur etiam reuocando primam ſolemnem. ibid. n. 7. 1302

Vbi agitur de probanda voluntate teſtatoris ſtatur eius aſſertioni. ibid. n. 3. 1300

Voluntas teſtãtis ex arbitrio ipſiuſmet vincitis eam propalantis colligitur. Romana Hæreditatis de Picchis. 13. Iun. 1582. n. 4. 581

Voluntas teſtatoris in dubio pro perfecta haberi debet, et ſi in actu teſtãdi poſt hæredis inſtitutionem ſuperueniat impedimentum. ibid. num. 1. 3. & 8. 581
& in ead. 1. Iun. 1583. n. 1. & 9. 623

Volũtas teſtatoris, qui obmutuit, habetur pro imperfecta, ſi conſtet voluiſſe plures hæredes pronunciari, & non potuit. In eadem 13. Iunij 1582. n. 9. 581

Freneſis ſuperueniens teſtatori poſt ſuæ volũtatis explicationem nõ reddit voluntatem imperfectam. ibid. n. 11. 581

Voluntas teſtatoris quando dicatur perfecta, vid. in verb. Teſtator. & in ead. Romana de Picchis. 1. Iun. 1583. n. 4. & 8. 623

Princeps nõ debet nec poteſt derogare vltimis priuatorum volũtatibus. Bononien. Bonorum de Bologninis. 12. Ianuar. 1568. n. 2. 34

Ordinarius regulariter eſt executor vltimarum voluntatum ad pias cauſas. In Salamantina Capellaniæ ſiue Legati pij. 23. Mart. 1583. n. 7. 611

VNIO beneficij ſeu annexio probari debet vel per titulum vnionis exhibitũ, vel per immemorabilem poſſeſſionem tanquam de vnito, vel ſaltem per enunciatiuas plurimũ inſtrumentorum de antiquiſſimo tempore. In Camerinen. Parochialis ſiue vnitorũ. 19. Iun. 1589. n. 1. 886

Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & nõ exprimunt quænam ſint beneficia annexa non probant vnionem. ibid. n. 2. 886

Vnio ſeu annexio ex enunciatiuis antiquiſſimis Pontificum probatur. In Alben. plebis de Doliano. 8. April. 1598. n. 1. 1272
& in Turritana Tertiariæ. 24. Nouembris 1597. n. 1. 1246

Vbi non agitur principaliter de vnione, ſed ad alium effectũ, leuiores probationes ſufficiunt. ibid. n. 2. 1246

De vnione dicitur conſtare per viſitationes Ordinariorum. In d. Alben. plebis de Doliano. 17. May 1595. n. 3. 1127

In materia vnionum plurimum defertur viſitationibus Epiſcoporum, de quorũ præiudicio agitur. In ead. 8. Apr. 1598. n. 3. 1272

Non iuſtificata validitate vnionis beneficium per dimiſſionem tam de facto quam de iure dicitur vacare. In Camerinen. Parochialis. 26. Apr. 1589. n. 2. 867

Vnio non poteſt fieri niſi de conſenſu poſſidẽtis beneficium, quod vnitur. In Biſuntina & Baſilẽ. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 13. 1459

In vnione facienda eſt mentio reſeruationis, quod non procedit in vnione facta vigore Concilij Tridentini. In Tudertina Beneficij. 23. Maij. 1594. n. 9. 1078

Tenuitas fructuum & paupertas eccleſiæ eſt legitima cauſa vnionis. ibid. n. 4. 1078

Ad validitatem vnionis cauſa & ſolemnitas requiruntur. ibid. n. 1. 1078

Beneficia etiam reſeruata ob tenuitatem fructuũ vigore ſacri Concilij Tridentini vniri poſſunt ſeruata forma iuris. ibid. n. 5. 1078

Beneficium vnitum impetrari nõ poteſt, cum per vnionem amittat nomen beneficij, & efficiatur prædium. ibid. n. 6. 1078

Epiſcopus habet facultatem vniendi bona vnius beneficij ad aliud. ibid. n. 2. 1078

Quando vnio debet ſortiri effectum poſt obitum Rectoris obtinentis beneficium, eius citatio non eſt neceſſaria. ibid. n. 5. 1078

Vnio conceſſa in euentum vacationis per obitum, nõ comprehẽdit vacationem per priuationem. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 5. 1055

Quando vnio declaratur nulla, nõ datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; ſecus eſt, vbi valida diſſoluitur. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. n. 2. 1309

Eccleſia vnita dicitur prædium illius eccleſiæ cui vnitur. In Iſpalen. Iuris nominandi. 7. Nouemb. 1583. n. 2. 645

Per vnionem ſupprimitur eccleſia vnita, & oĩa trãſferuntur in eam, cui fuit vnio. Illerden. Diſmẽbrationis. 27. Ian. 1593. n. 4. 1009

Beneficium vnitum per mortem obtinẽtis nõ vacat. Oſcẽ Canonicat. 1. Febr. 1593. n. 1. 1011

Beneficium de quo per vnionem prius factã fuit diſpoſitum ſub regula reſeruatoria cadere non poteſt, cum regula excipit ea de quibus fuit diſpoſitum. ibid. n. 5. 1011

Prælatus Eccleſiæ, cui fit vnio, dicitur Prælatus etiam vnitæ, & cura reſidet penes eum, exercitium verò penes Vicarium. d. Illerden. Diſmembrationis. 27. Ian. 1593. n. 5. 1009

Epiſcopus poteſt vigore Concilij vnire beneficium, cuius collatio vigore concordiæ ſpectat ad Capitulum. In d. Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. n. 2. 1011

In vnione ad vitam nõ ſupprimitur titulus. Calagaritã. de Iocano. 5. Maij 1600. n. 10. 1355

Per vnionem tollitur in futurum vacatio beneficij, & ceſſat ius quod ex vacatione competit.

petit. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 21. Deciſ. 1410

Ex vnione beneficij grauati penſione non extinguitur penſio, qua ex fructibus beneficij ſolui debet, licèt titulus extinguatur, enim remaneãt fructus cũ ſuo onere. ibid. n. 10. 1410

Pro beneficijs vnitis non ſoluitur annata, cum in vnitis impoſſibile ſit dare vacationem. ibid. n. 18. 1410

Ex effectuatione Coadiutoriarum colligitur effectuatio vnionis. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 8. 1459

Obſeruantia vnionis tam ad effectum confirmationis, quàm ad effectum iuſtificationis gratia ſufficit ex lapſu triginta annorum, dummodo ſit vera & non præſumpta. ibidem num. 1. 1459

Scientia vnionis ex quibus probari poſſit. ibid. n. 6. & 10. vſq; ad 14. 1459

Obſeruantia vltra ſpatium quadraginta annorum facit præſumi vera, ea quæ in gratia vnionis effectum ſortita narrata fuerunt. In ead. 10. Maij 1602. n. 4. 1432

Confirmatio vnionis facta cum clauſula, & pro potiori cautella perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus, facit quòd cõfirmatio valeat in vim nouæ conceſſionis. ibid. num. 1. 1432

Materia vnionum non expediuntur per Cancellariam, niſi adhibitis mandatis & inſtrumentis poſtulationum. ibid. n. 7. 1432

Teſtis, qui dicit ſe non vidiſſe aliquam vnionem, non probat negatiuam. In Aurien. S. Pelagij. 10. Mart. 1603. n. 1. 1457

Beneficium reſignatum ex cauſa vnionis non indiget publicatione. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. n. 5. 1309

Præcipua cauſa regulæ reuocatoriæ vnionũ fuit, ne facultas iuris conferendi lædatur. Concben. Erectionis. 13. April. 1592. n. 2. 982

Applicatio facta fabricæ locorum depopulatorum, in quibus eccleſiæ deſierunt eſſe in rerum natura, facta pro dote neceſſaria beneficij tam erecti quàm erigendi, & pro augmento cultus diuini, non cadit ſub regula reuocatoria vnionum. ibid. n. 1. 982

V N I T A S *prædij qualiter probetur. In Aſculana Decimarũ. 19. Octob. 1601. n. 4.* 1404

V N I V E R S I T A S *non venit appellatione perſonarum, ſicut nec Collegium. In Burgen. Cõcordiæ. 12. Nouem. 1593. n. 3.* 1450

Ius vniuerſitatis vel Capituli etiam in vno remanet. ibid. n. 5. 1450

Vniuerſitas habetur loco minoris. In Pacen. Erectionis. 28. Maij 1593. n. 4. 1028

Vniuerſitas qualiter citetur. ibid. n. 2. 1028

Scientia aliquorum non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis, prout nec citatio aliquorum Officialium. In Meſſanen. Studij. 22. Octob. 1593. n. 5. 1046

V O C A T V S *cenſetur ad portionem patris non autem patrui, quando poſitus in cõditione eſt vocatus. In Romana Succeſſionis ſeu Fideicommiſſi de Sancta Crucijs. 10. Nouemb. 1603. n. 1.* Deciſ. 1479

& in Romana Fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. n. 3. 1281

Filij nondum nati, non eſt veriſimile quòd cenſeantur vocati per dictionem ſuperſtites. ibid. n. 2. 1281

Filij illi cenſentur vocati, qui tempore teſtamenti erant nati, vel poſt teſtamentum ante tamen mortem teſtatoris, vel concepti, maximè in compendioſa ſubſtitutione ſecundum com. opin: quod eſt intelligendũ, quando vocatio eſt pura, ſecus eſt, ſi ſint vocati in caſum mortis. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 8. & 19. 409

Vocati ſub appellatione deſcendentium dicũtur vocati ordine ſucceſſiuo, licèt nondum ſint nati. ibid. n. 10. 409

Poſiti in conditione regulariter non cẽſentur vocati. In Leodien. Hæreditatis. 20. Feb. 1598. n. 1. 1265

Filij poſiti in conditione quando non cenſeãtur vocati. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 13. & ſeq. 1486

Valet argumentum, quòd prohibiti alienare cenſeãtur ad ſucceſſionem vocati. ibid. n. 7. 1486

Poſiti in conditione non cenſentur vocati niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum. In Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi. 15. Nouemb. 1599. n. 1. 1329

coniectura verò ex quibus cenſeantur vocati, ſunt, vt ibid. à n. 2. vſq; ad n. 13. 1329

Coniectura vocationis in poſitis in conditione dicuntur vrgentiſſimæ, ſi ſint de deſcendẽtibus teſtatoris, ſi ſub qualitate maſculinitatis, legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, & quòd excluſæ ſint fœminæ, et dotatæ & ſubſtituta ſint loca pia in tota hæreditate. In Bononien. de Feliciinis. 10. Iun. 1591. n. 6. 956

& in ead. 18. Febr. 1591. n. 9. 939

Grauamen adiectum poſitis in conditione ſufficit pro coniectura vocationis concurrentibus alijs coniecturis, & ita ſeruat Rota. In ead. 10. Iun. 1591. n. 4. & 5. 956

Deſcendentes poſiti in conditione, non cẽſentur vocati; maximè quando onus & grauamen non fuit nominatim iniunctum, ſed indeterminatè; ſecus eſt, ſi fuerint in conditione poſiti in inſtitutione & ſubſtitutione filijs ſuis facta. ibid. n. 2. & 3. 956

Illi in quibus non cadit neceſſitas inſtituendi, cenſentur vocati ſimul non ordine ſucceſſiuo. In d. Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iunij 1579. n. 2. fallit tamen. vt ibid. n. 11. 409

Vocati ad fideicommiſſum ab eo in quo non conſideratur ordo neceſſitatis ſed charitatis tantum, cenſentur vocati ſimul & non ordine ſucceſſiuo. In d. Bononien. de Feliciinis. 8. Febr. 1591. n. 2. 934

ſecus eſt ſi ſint inſtituti tam illi qui ſunt in rerum natura, quàm qui non ſunt nati. ibid. num. 3.

Item

Item ſecus, ſi ſimul vocati ſint cum clauſula ſalua gradus prarogatiua. ibid. n. 4. Deciſ. 934

vel ſi facta ſit mentio de filys cum qualitate illa haredibus, qua importat, vt cẽſeatur facta ſubſtitutio ordine ſucceſsiuo, ibid. n. 5.

vel ſi ſit facta ſubſtitutio in ſtirpes & non in capita, tunc cenſentur vocati ordine ſucceſsiuo. ibid. num. 6. 934

Teſtator procedens ad plures gradus ſubſtitutionum, & quando vſus eſt verbis tractum temporis denotantibus, dicitur vocare ordine ſucceſsiuo & per fideicommiſſum. ibid. n. 8. 934

Teſtator vocans agnatos in defectum ſuorum deſcendentium cenſetur illos vocare ordine ſucceſſiuo, qui ordo intelligitur per vulgarẽ non per fideicommiſſariam, vt eſt com. opin. Brixien. Cõpromiſſi. 26. Nouemb. 1571. n. 6. 145

Vocatus nomine proprio non tranſmittit fideicommiſſum. Romana Succeſſionis ſeu Fideicommiſſi de Sancta Crucys. 10. Nouembris 1603. num. 9. 1479

Deſcendentes, ad hoc vt ſub reciproca ſubſtitutione cenſeantur vocati omnes in infinitum, tria cõcurrere debent, quòd fiat ſubſtitutio poſt mortem plurium honoratorum, quòd fiat in tota hareditate, & quòd vltimo morienti. In Bononien. de Felicinis. 18. Februar. 1591. n. 3. & 10. 939

Deſcendentes poſiti in cõditione cenſentur vocati, quando fuerunt grauati. ibid. n. 7. 939

Coniectura, quòd deſcendẽtes & eorum fily ſint ſubſtituti vulgariter pupillariter & per fideicommiſſum alys concurrentibus, operatur vocationem. ibid. n. 8. 939

Vocatio capi domus comprehẽdit agnatos ſecũdum gradus prarogatiuam, & qui tantum ſunt in proximiori gradu, niſi teſtator vſus ſit verbis importãtibus tractum ſucceſſiuũ, vel verbis futuri tẽporis, & de cõi opin. Tiburtin. Caſtri Viuary. 1. April. 1588. n. 1. 812

VOLVNTAS *ex actu licèt nullo colligi poteſt. Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 13.* 934

& in Auximana Iuriſpatronatus. 7. Febr. 1586. num. 3. 759

quod eſt verũ in actu ſimpliciter nullo; ſecus eſt, ſi vltra nullitatem adſit cõditio, quæ facit, quòd voluntas illa non ſit volũtas. Tiburtin. Caſtri Viuary 4. Nouẽb. 1588. n. 14. 838

Voluntas coacta eſt voluntas. In Romana Pecuniaria ſeu pratenſa arrogationis. 14. April. 1600. n. 9. 1350

Præſumptio voluntatis coacta tollitur ex actu geminato ſine proteſtatione. ibid. n. 10. 1350

Voluntas coacta ex proteſtatione tradita notario manifeſtè probatur: Item ex querellis & lacrymis. In Toletana Matrimony. 3. Marty 1589. num. 4. 859

Actus qui ad probandam voluntatem ſpontaneam allegatur, nõ habetur in conſideratione non data plena libertate; cum impoſſibile ſit dari poſſe cum data plena libertate. In ead. 12. Maij 1589. n. 2. & 3. 873

Voluntas non ſpontanea poteſt habere locum tam in matrimonio ſpirituali quàm temporali. ibid. n. 4. Deciſ. 878

Actus facti reſpectu blanditiarum, & ex vrbanitate non ſunt cenſendi omnino volũtary & ſpontanei. In ead. 17. Mart. 1589. n. 6. 863

Proteſtatio in his quæ dependent à voluntate noſtra, remouet conſenſum ab actu ſequenti, quoties reſpicit futurum, & durat cauſa metus. ibid. n. 5. 863

Clauſula denotans perſeuerantiam voluntatis, veluti donec voluero, differt à clauſula requirente nouã diſpoſitionem, veluti donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinãdum. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iuny 1600. n. 2. 1371

Voluntas cõcepta ſub nomine proprio per mortem finitur; ſecus eſt, ſi ſit concepta ſub nomine dignitatis, qua nũquam moritur. ibidem num. 3. 1371

Vbi agitur de declaranda voluntate domini, ſpeciale mandatum requiritur. In Senogallien. Prady. 5. Decemb. 1594. n. 7. 1100

In voluntarys etiam ſufficit, quòd conditio per æquipollens adimpleatur, quando ſolus conſideratur effectus; ſecus quando non fuit cõſideratus certus & determinatus effectus. In Placentina Bonorum. 20. Octobr. 1582. num. 9. & 11. 589

Ad probandum voluntatem alicuius admittũtur teſtes etiam ſingulares. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 13. 559

De voluntate teſtatoris, vide in verb. Teſtator, & in verb. Vltima voluntas.

De voluntate captatoria, vide in verbo Captatoria.

V S V R A *non cadit niſi in mutuo vero vel palliato. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 3.* 599

Pactum propter vniformitatem praſtationis de ſoluendo annuatim tot ſcuta pro ſumma debita dicitur vſurarium. ibid. n. 1. 599

Pactum appoſitum in cenſu, quòd ſi periret res, ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alys rebus extantibus, eſt vſurarium. In Calagurritana Cenſus. 28. Ianuar. 1602. num. 1. 1418

Pactum, per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitrium emptoris, eſt vſurarium & reddit cenſum ipſo iure nullum, & eſt contra ſubſtantiam cenſus. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decemb. 1592. n. 1. & 4. 1006

& fructus exacti cedunt in extinctionem cenſus. vt ibid. n. 6. & 8. 1006

Pactum contra ſubſtantiam contractus appoſitum in materia vſuraria, facit quòd contractus dicatur eſſe mutui. ibid. n. 4. 1006

In mutuo omne quod præter ſortem exigitur, ſub vſuram cadit. ibid. n. 5. 1006

Fœmina non excuſatur ob ſexum, ſi fecerit cõtractum prohibitum & vſurarium ad effectum percipiendi fructus. ibid. n. 7. 1006

In contractu vſurario bona fides non poteſt operari acquiſitionem fructuum, cũ ipſo iure fructus

re fructus extenuent ſortem. ibid. n. 8. 1006

Qui eſt potior in ſorte, eſt etiam potior in vſuris; quod procedit, quando vſuræ ſunt promiſſæ ab eo, qui ad ſortem tenetur, & qui poteſt rem tam pro vſuris quàm pro ſorte hypothecare. In Portuen. de Columna. 14. Nouemb. 1580. n. 5. 481

Contractus vſurarius in dubio non eſt dicendus. In Romana Scripturarum. 10. Iunij 1583. n. 3. 626

Solutio facta pro arrenda, anticipata ſolutione facit contractum vſurarium. ibid. n. 2. 626

Intereſſe ratione vſurarum in pecunijs pupillaribus ab Hebræo ad rationem etiam ſolũ ſeptem cum dimidio peti non poteſt, niſi adſit iudicis auctoritas; ſecus eſt ſi intereſſe huiuſmodi petatur ratione lucri ceſſantis, aut damni emergentis, data tamen mora, cum ſine mora ſecus ſit. In Romana Vſurarum. 16. Decemb. 1569. n. 1. & 2. 88

Teſtamentum vſurarij poſt eius obitum per declaratoriam annullatur, ex eo quòd ipſo iure eſt inteſtabilis. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 4. 393

VSVS, qui eſt notorius, nõ indiget probatione. In Romana Tutelæ de Fabijs. 17. Martij 1586. n. 6. 730

Vſu receptum quid præſumitur data effectuatione. In Seguntina Præeminentiarum. 22. Mart. 1604. n. 3. 1495

Probato communi vſu illi ſemper ſtãdum eſt; maximè ſi probatio ſit coadiuuata ex ſtylo. Balneoregiẽ. Bonorũ. 14. Iun. 1600. n. 2. 1370

Vſus contrarius an & quando per inſtrumenta probetur. In Narnien. Legati. 16. Ian. 1572. num. 3. 153

Statuta & Conſtitutiones præſumuntur vſu recepta. & contrarium alleganti incumbit onus probandi præcisè contrarium vſum. ibid. num. 2. 153

VSVFRVCTVARIVS tenetur ad omnia onera realia, quæ ratione fructuum imponuntur, veluti ad ſarcienda tecta, ſoluere tributa, ſalaria & ſimilia. In Acheruntina Fructuum. 28. April. 1581. n. 2. 514

Vſufructuarius Iuris cõductionis ex lucro ex laudemijs proueniente fructus conſequitur: Item ex prothocollis: Item ex iure condemnandi, confiſcandi, beneficia conferendi, & ex ſimilibus iuribus, in quibus vſufructus conſtitui poteſt. In Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 10. Mart. 1574. n. 3. 222

Vſufructuarius ædificans recuperat impenſas. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. num. 14. 559

VSVFRVCTVS legatus imputatur in legitimam. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. n. 7. 1365

qualiter autẽ fiat illius acceptatio. ibi. n. 14.

Vſufructus recipit æſtimatationem, & per vſditionem conſtitui poteſt. ibid. n. 8. & 12. 1365

Vſufructus legatus dicitur prouenire ex ſubſtantia teſtatoris. ibid. n. 9. 1365

Vſufructus eſt pars dominij. ibid. n. 10. & quomodo vide n. 25. Deeſt. 1365

In imputatione vſusfructus in legitimam attenditur non quantitas hæreditatis percipiendorum, ſed valor ipſius de tempore obitus teſtatoris æſtimandus. ibid. n. 14. 1365

Filius non tenetur acceptare legitimam in fructibus neque in vſufructu, poſtquam tamen acceptauit, tenetur eos in legitimam imputare. ibid. n. 6. 15. & 20. 1365

Filio inſtituto in vſufructu tantum, legitima pleno iure in proprietate debetur, aliàs teſtamentum eſt nullum; ſecus eſt in caſu imputationis poſt acceptationem. ibid. n. 17. 1365

Vſufructus conſtitutus ad certum tempus puta quindecim annorum imputatur in legitimam. ibid. n. 22. 1365

Per acceptationem vſusfructus nõ dicitur renunciatum legitimæ. ibid. n. 23. 1365

Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam, ſed eius æſtimatio. ibid. n. 21. 1365

Reſeruatio vſusfructus facta à teſtatore interpretari debet in dubio, vt ſit conueniens teſtatori. In Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 22. Octobris 1574. n. 2. 240

Cuiuſlibet rei vſufructus conſtitui poteſt etiam iuris, quod quis habet in re. In ead. Tiburtina Vſusfructus. 10. Mart. 1574. n. 2. 222

Vſufructus in rebus emphyteuticis datur: Idẽ eſt in locatione ad longum tempus. ibid. n. 4. 222

Natura vſusfructus conſtituti in rebus, quæ vſu conſumuntur, eſt, quòd vſufructuarius non poſſit vigore vſusfructus ſibi relicti ipſos ſuos facere, niſi præſtita prius cautione de reſtituendo, vſufructu finito. ibid. n. 1. 222

VTILE per inutile inſeparabilibus non vitiatur. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 8. 483

VTILITAS, quæ in alienatione bonorum Eccleſiæ venit conſideranda, ad hoc vt eſſe dicatur, debet haberi ratio ſextæ partis. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 8. 1490

Ad probandam vtilitatem vel læſionem attenditur tempus locationis. In Papien. Bonorum. 28. April. 1595. n. 5. 1125

Vtilitas eccleſiæ debet adeſſe de tempore reconductionis, & non ſufficit quòd adfuerit de tempore primi contractus. Bononien. de Pipiuis. 6. Iul. & 20. eiuſdem 1579. n. 1. 413

Facultas alienãdi bona eccleſiæ nõ datur ſimpliciter, ſed cum illa qualitate vtilitatis eccleſiæ de tempore alienationis ſeu reconductionis, & talis qualitas eſt probanda per cõductorem, nõ autẽ læſio per Eccleſiã. ib. n. 2. 413

Melioramenta dicuntur pars pretij ad effectũ probandi vtilitatem Eccleſiæ & nõ læſionẽ. Auximan. Bonorũ. 21. Nouemb. 1580. n. 4. 485

Præſumptio vtilitatis rei eccleſiæ ex ſolemnitatibus adhibitis in alienatione vel diſmẽbratione in dubio reſultat. In Toletana Beneficij. 12. Octob. 1579. n. 2. 414

De præſumptione vtilitatis in alienatione bonorum eccleſiæ vid. ſup. in verb. Alienatio.

In

In emphyteuſi eccleſiaſtica ſufficit, quòd adſit vtilitas tempore, quo contractus eſt in ſcriptura redactus. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. n. 3. Deciſ. 627

Euidēs vtilitas dicitur cauſa finalis, quare Papa moueatur ad alienationē bonorū Eccleſię cōfirmādā. Auxim. Bonorū. 1. Feb. 1580. n. 2. 443

Ad iudicādū vtilitatē eccleſię in litteris ſi in euidentem attēditur valor rei nō fructus. In Placētina Bonorū. 7. Nouemb. 1580. n. 7. 480

Volēs probare nō euidentem vtilitatē eccleſię, ſi illā vult deducere ex fructuū collectione, haberi debet ratio omniū reddituū, prout re vera reddunt; ſi verò vult deducere ex valore bonorū debet haberi ratio ipſi᷑ valoris. ib. n. 8. 480

Vbi in alienatione proceditur ꝑ viā emptionis & nō per viā ꝑmutationis ad iudicādā vtilitatem Eccleſia ratio pretij haberi debet, nō autem rei ex pretio empta, quod nō procedit quādo cōuētum fuit, quòd pretio res emeretur, et in actu emptionis exburſaretur. ib. n. 6. 480

In litteris ſi in euidentem nihil aliud intendit Papa, niſi quòd alienatio cedat in vtilitatem Eccleſia. ibid. num. 2. 480

& in Papiē. Bonorum 28. April. 1595. n. 7. 1125

In reſcripto ſi in euidentem attēditur ſola ratio vtilitatis eccleſia. In Aretina Bonorum. 31. Ianuar. 1600. n. 1. 1338

& ſubreptio quę circa ipſam cauſam verſatur, ſola attenditur. In Placentina Bonorum. 7. April. 1581. n. 10. 508

Sententia pro euidenti vtilitate vigore reſcripti ſi in euidētem lata ſatis, vt alienatio praſumatur vtilis eccleſię, donec cōtrariū probetur. Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. n. 1. 1125

& in Romana Caſalis Turricella. 29. Apr. 1594. n. 1. 1073

Alienatio quādo ſit ex cauſa vtilitatis, neceſſaria eſt inquiſitio, ꝗ expediat alienare; ſecus eſt, quādo ſit ex cauſa neceſſitatis, ꝗa tunc ſufficit, ꝙ ſubſit neceſſitas abſq; alia inquiſitione. Placētina Bonorū. 7. Apr. 1581. n. 11. 508

VVLNERATVS *moriens poſt aliquos dies, poteſt etiam dici obijſſe propter malam curā in medendo adhibitam. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 27.* 393

VXOR *ſequitur forū viri poti᷑ quā e contra. Bertinoriē. Matrimonij. 17. Maij 1581. n. 4.* 519

Vxor ex teſtamento eſt capax relictis à marito. Portuē. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 8. 487

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis faciendo però vita caſta honeſta & vedouile dicitur conditionalis, & dicta cōditio tam ante aditam quàm poſt aditam hereditatem eſt neceſſariò ſeruāda, cum vtrunq; tempus reſpiciat. Rauēnatē. Hęreditatis. 4. Iul. 1586. n. 1. et 2. 749

Ab vxore herede inſtituta ſub cōditione caſtitatis & viduitatis ante hereditatis aditionem, vel in legati cōſequutione cautio Muciana neceſſe dari debet. ibid. n. 3. 749

Mater vocata in caſu quo vxor ſit inſtituta ſub conditione caſtitatis & viduitatis, eueniente caſu nō dicitur ſubſtituta, ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cum nominatione vxoris concurrat hereditatis delatio, quia tūc mater dicitur ſubſtituta nō inſtituta. ibid. n. 5. 749

Vxor inſtituta & priuata hereditate ob tranſitum ad ſecundas nuptias & non praſtitā cautionē Mucianā, licet vſque ab initio hoc ius reſolutū fuerit, attamen à principio fuit heres, & nō tenetur reſtituere fructus cōſūptos; praſertim qui sūt cōſūpti in alimentis. Aſcul. fideicōmiſſi Bonorū. 26. Oct. 1601. n. 6. 1406

Inſtitutio vxoris facta donec vitā vidualē duxerit ob trāſitū ad ſecunda vota reſoluitur, & hereditas ſeu legatum vnà cū fructibus cōſolidatur in perſonā ei᷑ qui eueniēte caſu ſubſtitut᷑ fuit. ead. 28. Apr. 1600. n. 1. & 2. 1354

et à quo tēpore fructus reſtitui debeāt. ib. n. 3. 1354

Emptum ab vxore pręſumitur emptum ex pecunijs viri. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouemb. 1591. n. 6. 967

Idem eſt de melioramentis ab eadem in domo factis. ibid. n. 7. 967

Pecunia accepta ad cenſum ab vxore ad maritum perueniſſe praſumitur, ſi tamen ſola accepit poteſt dubitari. In Romana Lucri Dotis. 2. Iun. 1589. n. 5. 882

Vxor qua fideiuſſit pro marito quādo ſuccurri poſſit. Rom. Fideiuſſiōis. 13. Maij 1596. n. 2. 1187

Maritus pro vxore tanq̄ coniuncta perſona de iure ſine mādato experiri poteſt. In Calagurritana Spolij Panis. 5. Nouē. 1599. n. 4. 1327

Maritus poteſt pro vxore vti adminiſtrator comparere, & in eo praſumitur mādatum. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. n. 2. 929

Vxor non poteſt cogi ad cohabitandum cum marito propter eius ſęuitiam, niſi praſtita cautione; qua ad hoc non ſufficit iuratoria. Ancunitā. Separationis. 29. Apr. 1598. n. 7. 1276

Indicis Seraphini Oliuarij Razzalij Deciſionum Finis.

Series Chartarum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh.
† a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t v x y z.
aa bb cc dd ee.

Omnes ſunt Terniones, præter Hh, † & ee, Duerniones.

ROMÆ, Ex Typographia Reu. Cameræ Apoſtolicæ. M. DC XIIII.

Digitized by Google